R
2117

III 1947: 211

50 fls.

Angelus de Clavasio
Summa Angelica de
casib. conscientiae.

Venetiis, Georg. de
Arivaben, 1504

Bibliotheca Universitatis Tartuensis
1947: 211.
II-III A
№ 26
L 16875503

De Arte studendi della scuola di S. Tom. Teorm.
Esposizione di 22 capitoli di Pietro Ferm.

Summa Angelica

№ 121197

Epistola. ℣. Hieronymi tornieli lectorie Ad. R. P. ℣. Angelū ō clausio prius operis auctorē in quo orat eius reuerentiam. vt ipsius opus imprimi faciat pp talē ⁊ tantā dicti operis excellentiam ⁊ vtilitatem.

Pluribus retroactis ipib⁹. Reuerēde ac mi cordialissime pater ad le ctura casuū ꝓficiendoꝝ oī cura ⁊ diligentia opam dedi vt vtilē ꝓfratrib⁹ audiētib⁹ miromō hicide disp saz vt p diuersa librorū volumia gn poti⁹ p varias doctrinaz facultates vagātē enucleatā traderē. ad qđ pagen. gb⁹ vigilijs gbusue oporteat curꝝ insudare reuerentia tua pleni⁹ edocta diligēter ꝓspicit. Nō n. talis lect. vnica ꝓtētat scia vnico nec studio ꝛz magnis voluminib⁹ ꝓclusio subsistat. Exigit nāqꝫ va iurꝝ ciuilis fūdamēta. In qbus pene ōctuū tota tēcisio terminat. qō gdē ms qm p sūmos iura pōtificū i multis rectificat pficit ac suplet. Hinc ne icēsurꝝ ꝓbēdis talius ecclia sticis eiusdē sacri pōtificij iuris ignorātiā talio casuū penit⁹ abhoret doctria Dex cū in predictis quandoqꝫ ꝓpter cōmunez pacē oculis maiestatē aliq liter obscuret q lumie sacre tdeologie illustrari quā marie ꝛz necesse ñ mo dicā ipsi⁹ casuū studij ptez sibi sacre pagine lucidi doctores iuf merito vēdi carūt. Hē si experietia teste phil. facit arte in ipsa casuū doctria magistrā pe ne cūcta limit ite fateri nō teassiuz ꝓsumimur. Cū igit vitā breuē arte vo lō gā alt⁹ ꝓpocrates affirmet. Et in vnaqꝫ arte tāta ducamur cecitatē caligine vt teste mercurio trimegisto maria po eorū que scim⁹ sit minima coꝝ. que ignoram⁹ quis nisi insani penitus capitis dicere audebit hoiez ad talis stu dij apicē nisi diuina fuentū peculiari virtute posse deuenire. Et tāqꝫ alter Justinian⁹ op⁹ deliberatū quasi p mediū trāsiens ꝓfundū vnā reducat cōsonātiā. Forsitā aliqs dicet vera fateor q̄ scribis nisi talis tātusqꝫ labor acdiffi cultas a sūmistis retractatorib⁹ eritio data fuisset. Aut oēs i vnū facultateo colligentes fasciculoo casuū ꝓterierūt ad quē ego hec admittere si dictos vt asserīs tractatores ipsis in facultatib⁹ pene nosceré ephebos nō dicā balbu tices neqꝫ perfectos: Et his nāqꝫ alij pictores de alienis codicib⁹ ñ libros ꝛz quedā poti⁹ exēplaria ꝓponentes alij more balbutientū q̄ audierit ⁊ vi dit fari gestiūt. Quos tñ pia excusat intentio ne tāqꝫ sui inutiles ex talēt. qc quam in ꝓncipio erarū non inferentes repulsam patiāt pariter ⁊ penā re rum si eos intētio reddit imnoxios mihi tñ alijsqꝫ in hutusceiodi palestra militantib⁹ laboreo nō auferit. sed incertioreo sum⁹ atqꝫ dudū eram⁹. Tenu it ergo me ꝓtinuū residerū sedulaqꝫ anxietas vt satoꝝ ille rex eternus in cre ota veritas ac lucis eterne candoꝝ irradiās qui sol⁹ res penit⁹ disperatas ad optatū fine reducit. iurta. l. i. ad fi. prime colū. C. de veteri iure enucle. q oīuz auctoꝝ est sciarum. ℣. deniqꝫ. xxvij di. Qui omniū est gfarū elargitor. c. re uertemini. xvij. q. iia quo insuper est oē datuz optimus. Jac. ⁊ c. l scripturā viij. q. i. Qui tot⁹ insuper est boni operis fūdamētū. c. cū paul⁹. i. q. i. hoiez ꝓduceret in lucē talib⁹ insignitū gratijs ac virtutib⁹. Cui⁹ medio ⁊ salubri doctrina lectorib⁹ ipsius tāt⁹ q̄rendi labor. Variosqꝫ volutādi Codices ādi mereā. Et discipulis ꝓfessorib⁹ quoqꝫ ꝓsentis fratrib⁹ nris quibus i pmi mor alijs nostri ordinis laborib⁹ occupatis paulisper ocij ꝛz suppeditat no

scit clara inotescēret vitas. Dū igit pluribus iā annis elapsis talibus estu rem ꝛsiderijs cōmunēqꝫ omniū vtilitatē flagitāo ⁊ erhanelanti corde ge mebunda pene suspiria ad indefessionē diuie largitatis dulcedinē mitterez Apparuit occulis meis quasi caliganib⁹ Liber simile a reuerentia tua cō posite quē clara luce ꝓspiciens. ⁊ diligentius pruoluens dū placere cepit vltra ꝓgredi nec tota qnidē nō vtiuz ꝓterij. Et sepi⁹ admirās in tractati bus singulis plenitudinē pstrictā. In decisionibus vtriusqꝫ iuris vera fun damenta. In fundamēto allegatōes fidas pariter ⁊ abundantes. Theolo gorūqꝫ veritates lucide enucleatas auctoris quoqꝫ qō paternitas tua a iac tantia aliena me ꝓ veritate dicere patiaf ingeniū pene diuinū. vt mirsto re ⁊ noie Angelus dicaris. experientiā quoqꝫ tāto tpe ꝓbatissimā vt potc q tali ac tāto tpe ānis fer vicētis digne ac laudabilr talē ac tantā fraiz oiuz cis mōtanoꝝ familiā diceteris verbo pariter ⁊ exēplo. nec nō in plurib⁹ sedio aplice ardua pi. lrādibusqꝫ cās solicitudine ac ingeniū tui subtilissimo api ce adoptarā finē deductis ista inquā oia consp iciens ⁊ lec⁹ mēte peruolues pegandio erdicō clamaui. Ecce qō ꝓcupui iā video qō ꝛsiur iā teneo mar garitā diuinis flagitatā suspiriis possideo ꝓnocaui amicos pariter ⁊ fami liares ad tam pingues nuptias salubrēqꝫ doctrinā dicēs. Venite o pfes le ctores possidete sūmilā Angelicis manib⁹ vobis ꝓparatā p quā on⁹ qꝫ ma rimū ab ibecillis ertat scapulis vestris ablatū. Nō ampli⁹ pvarios vobis co dices vagari litrat. qcqd alibi difficulter qneꝛ ⁊ inuolutū hic facilr ⁊ enu cleatū inuenīf. venite oēs vtriusqꝫ iuris veri. pfessores ⁊ docti. Elobio. n. li ber iste fidissima ē clauis q̄ veri a perunt intellect⁹ lataqꝫ datur plura inue niendi copia. vt quasi repertorū ꝛcissimū videat. Venite ⁊ vos pariter ꝓfes sores. atqꝫ discipuli q taz diu sarcina librorū ꝓgrauati. insup ⁊ glosis variis ꝛclesi pōdus eiscite hoc solo libro ꝛpascamini. Hic totū vertet igenū ois qꝫ solicitudo atqꝫ doctria. Si boni eritis angelici pariter ⁊ optimi ꝓfessorel hic. n. ꝛct⁹ plenissime habēt vsure lucidissime interrogatorū enucleatū ma trimonia predicta honestate simul ac vtate. Rectōes amplissime censure. quoqꝫ pfectissime. Quid plura. Quid ꝛsit nō video nisi sorsitā ex trāscripto⁹ tarditate paucis inotescat. Sz alxc diuina abstulit bonitas dū nobis ar tē nitro iuentā studio ipressor in lucē pduxit. Reliquū igit ē Reuerēde pi ne reuerentia tua existimet hoc sibi dūtaxat ꝓdonatū. quin pot⁹ cū superne bōuati cōnaturalr sit cōicatio id ipz tāqꝫ celeste mun⁹ largitue cōicādū sibi p suadeat volo. Supplices igit nos oēs. Et ego vice oīuz pedib⁹. Reuerentie tue humiliter pstrati ꝛpecamur. vt tale. ⁊ nisi p incuriā nō ꝛperat op⁹ re rum citissime suprādicte artis impressorib⁹ peritis tradaf. quo litis qꝫ maria ꝛsurtesqꝫ plurū ꝓpine nostra refocilef. Hoc. n. deo ad honorez magnū primis ad salutē. Ꝑfuturi quoqꝫ. T. ad maximū cedit meritū. si qō absit ꝓfata Reuerētia tua his agitata stimulis. vel recalcitraret aut saltē tardior ꝛcenderet nō dubito magnū ei⁹ capiti indictū imminere. Moli igitur q fuisti sp plus ac dilectis nobis ⁊ Reuerētie me hac in re cē crudelis. Dō ne ñat ēt ꝛe qꝫ ēt supplices ꝛpecamur. Valeat tu dño ꝓfata paternitas quā dñs p oīuz salute coseruare dignetur. Amen.

¶ Responsio Venerandi patris Fratris Angeli ad fratrem Hieronymus suprascriptum.

Angelicam summam pro vtilitate pfessor teor q enpiūt laudabilr vtuē nup a me diuisa opi tulante gra ppilatā. mi Hieronyme fr̄ inades vt arti ipmentū tribuam Tardiculo quoq; t pigritāti alo minaz dulcia figis calcaria. Quam er q̄ vltra meam opi. tot laudibus extollis magistro Jacobino de sctō germano in prefata arte pitissimo vt tuis votis morēgeram imprmendā trāsmitto Vale in dño t ora p me.

In nomine domini nostri Jesu christi. amen Incipit prologus in summa angelica de casibus pscie per fratrem Angelū de clausio ordis minor vicarū generalē cismōtanor fratrū obseruantie ppilata cui premittit primo prologus deinde subnectitur tabula contentorum i ipsa declaratiua. Incipit prologus.

Angelici spiritus t si diuine cōtemplatōi semper intendant. Et caritate tñ qua oēs lxos complectunt diuina pietate sic disponente salutem nostram pcurare solicite nō deiistunt. Nos defensando ab inimicis. solcitando ad bonū t dirigendo i vīa saluti. Hinc quippe ipsa dei bonitas nobis insinuare voluit in scala Jacob ostēsa. Gen. xxviii. cui qua angelos descendentes t ascendētes vidit vt sic intelligeremr̄ ex hoc se nobis tenemur beatos angelos prosequi. Hō ego fr̄ Angelus de clausio ordinis minorum minimus attendens. vt nomen meum sit pīs rei sicut debet. vt instit. de dona. §. est t aliud t. l. decernim. C. de epi. t cle. t l. i. C. de offi. pfc. vr. t per sanctorum angelor imitationē ducentre emerear ad eorum ptemplationem animarum salutez pcurando quo nihil dco est caruo. vij. q. i. sciendū. Conspitiens etiam multitudinem sūmularuz ō casibus conscientialibus non bene satisfacere pauperibus confessoribus. t simplicibus propter prolixitatem aliquarum t aliarum nimiam breuitatez multorum pfratrum meorum caritatiua requisitione compulsus attendens etiam q; diuisiones gratiarum sunt t bonorum t vnicuiq; datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. i. ad cor. xij. c. Decreui hanc summam compendiosam ordinare dei adiutorio inuocato fm illud. l. i. in pncipi. C. de vet. iur. enu. Quam t angelicam nominabo in qua mediocritate seruata iuris illud instit. de rerum diui. §. cum quis t in auctent. de consuli. §. igitur. t post quicūq; eam perlegerit inuenietq; quicquid in alijs sūmulis continetur qō pertineat ad confessores. presertim in sūma dicta Pisanela ac eius supplemento cuius casus consentiales hic omnes inseruī. licet aliquando per alia verba. aut alio ordine. Et vltra predicta reperiet in. c. quod incipit. Interrogationes quecūq; pertinent ad confessorem vel pfiteri volentem circa q̄cunq; peccata mortalia cognoscenda dirigetur etiā ad multa consilia danda ac ad inuenīendū doctores t iura vbi de talibus diffuse tractatur. Ita q; hec angelica sūma erit vtilis non solum confessor bus verum etiam scolarib⁹ virtuosq; iuris t alijs quibuscunq; fm verum t recrā ciuilitatem viuēt entibus. Cuius ordinem infrascripta tabula demōstrabit. Rogo ergo vos lectores. vt hanc vsūmam. t Angelicam sūmam ea caritate suscipiat qua vobis offertur. Hec faciliter ad hmōi operis iudicia pcedatio qñ qdez qō diuine sūmisq; vigilijs ac studijs digestū nō est leuiter vnico pferendum iudicium. Et quāmis in ea nihil sit dictum qō non arbitrar fuerim cōuenire iusticie t veritati pīertim in foro pscie cui satisfaciendū magis censui q; ad forum pretiosum. ppterea nō sum secutus aliqñ cōem opi. doctor pīertim canonistaz t legistaz q: pssentiali t rhetologice veritati non mihi visa fuit cōuenire. Tñ iudicio sancte matris ecclie t cuiuslibet melius sapientis corrigendam submitto vt sit ad laudē dñi nostri iesu t eius gloriosissime matris Marie ac seraphici patris mei Francisci in secula seculoz. Amen.

¶ Explicit prologus. Incipit Tabula declaratoria ordinis. t contētorum in hac secta summa.

¶ Et q: hec Angelica sūma pncipaliter edicta est p simplicibus pfessorib⁹ nō habentib⁹ peritā vniuersalē iuris. ideo hanc tabulaz ei ppono que tria demonstrabit. Primo ordinem libri qui sic distinguit vz per litteras Alphabeti. t quelibet littera per capitula diuersa: quodlibet ō caplm suos hz paragrafos: exceptis quatuor capitulis ō statim nō subdistinguit p. §. aliter ita capitula excōicatio. v. t vii subdistinguitur per cānō t casus in. §. subsistit. Item capitulum matrimonium. xii. distinguitur per impedimenta: t qō libet impedimenti pgruo hz. §. Item capitulum restitutio i. vbi ponunt q; sunt ad restōnez obnoxi. quicūq; sint varij t quāplurez vt potuit patebant oculis p alphabeti litteras describūtur. t iuxta subsistentem materiam littere. §. continent Quorum capitulorum principia sunt que subsequūtur.

Abbas char. 1

Abbatissa 1
Abortum 2
Abrogatio 2
Absens 2
Absolutio 2
Acceptio 6
Accidia 6
Actiones 7
Acolyti 7
Actus 7
Acculatio 8
Adiuratio 9
Administratio 9
Admonitio 10
Adoptio 10
Adoratio 10
Adulatio 11
Adulterium 12
Aduocatus 12
Affinitas 14
Agnati 14
Alchimia 14
Alea 14
Alienatio 15
Alimenta 17
Altare 17
Alternatiua 18
Ambitio 18
Amicitia 19
Amor sui 19
Amor seculi 19
Angaria 19
Appellatio 19
Apostasia 20
Aqua benedicta 21
Arbiter 21
Archidiaconus 22
Archiepiscopus 22
Archipresbyter 23
Argumentatio 23
Arra 23
Arrogatio 23
Ars 23
Ascisimus 24
Astrologia 24
Astutia 24
Auaritia 24
Audatia 25
Augere 25
Augurium 25
Austeritas 25

Balistario

rium ars char. 25
Balneus 25
Bannum 26
Baptismus 26
Bellum 31
Benedictio 34
Benefacere 34
Beneficium 34
Bigamia 38
Bissextus 39
Blasphemia 39

Capella char. 40

Calix 40
Calumniator 40
Canonica portio 40
Canonizatio 40
Canus 43
Capitulum 43
Character 43
Carcer 43
Caritas 44
Castitas 45
Castratus 45
Casus episcopi 45
Casus fortuitus 46
Catheclismus 47
Causa 47
Cautio 48
Cecitas mentis 48
Cedere bonis 48
Celare 48
Censure 48
Census 48
Centum 49
Cessatio 49
Cessio 49
Cimiterium 50
Circūstantia 50
Citatio 50
Citarilla 51
Ciuitas 52
Clerus 52
Clamor 52
Clandestinum 52
Claues 52
Clausula 53
Clericus 53
Coactio 61
Coadiutor 62
Cogitatio 62
Cognatio 62
Collegium 62
Collusio 63
Colonus 63
Comenda 63
Cōmissio 63
Comodatum 63
Compaternitas 64
Compensatio 64
Compositio 65
Compromissum 65
Cōmunicare 65
Cōmutare 65
Consensum 65
Concilium 65
Concubinatus 66
Concussiōis crimē 66
Condēnatus 66
Conditio 66
Conductor 67
Confessio delicti 67
Confessio sacramentalis 68
Cōfirmatio platonis 85
Confirmatio sacri 83
Confirmatio pape 68
Confraternitas 68
Cōiuratio. 84
Consanguinitas. 84
Conscientia 84
Consecratio epor. 84
Consecratio eccliaꝝ 85
Consecratio altaris 85
Cōsecratio cimiterii 86
Cōsecratio paramēton 86
Cōsecratio ōgium. 86
Consentire. 87
Conserua or 88
Consilium 88
Conspiratio 89
Constellatio 89
Constitutio 89
Consuetudo. 60
Contēptus. 92
Contēptio 92
Continui 92
Contractus. 93
Contritio. 93
Communitas 92
Contumelia 94
Correa 94
Correa platonis. 95
Correctio platonis 95
Correctio fraterna 95
Corporalia. 96
Corpora sanctoꝝ. 96
Corpore vitiat? 96
Corpus xpi 97
Crapula 97
Credere. 97
Credulitas. 97
Crescere 97
Crimen 97
Culpa. Crisma 97
Cura animaꝝ 98
Cupiditas 98
Curialitas 98
Curiositas 99
Custos 99

Damnatus

char. 99
Damnificatus 99
Debitū ptugale 99
Decanus 102
Decima 102
Defensio 303
Degradatio 104
Delectatio 105
Delegatus 105
Dementia 105
Demoniacus 105
Dēuūciatio 105
Depositum 107
Derisio 108
Desperatio 109
Detractio 109
Diaconus 110
Dialetica 110
Dies festus 110
Diffamatio 110
Diffidatus 111
Dignitas 111
Dilapidator 111
Diligere 111
Diligentia 112
Diocesis 112
Discere 112
Disciplina 112
Discordia 112
Discretio 112
Dispensatio 112
Disputare 114
Diuinatio 114
Diuortium 114
Diurnitas 114
Doctor 114
Dolus 114
Domesticus 116
Domicilium 116
Dominica dies 117
Dominium 117
Dominus 117
Donatio 118
Dos 124
Dubiū. 127
Duellū 127

Ebrietas

char. 128
Ecclesia 128
Electio. 129
Elemosina 132
Emancipatio. 133
Emphitheosis. 134
Emptio 137
Emunitas 140
Enormis. 140
Episcopus 141
Errare 142
Erubescere. 142
Esus 142
Euagatio. 143
Euangelij. 141
Eucharistia 145
Eunuchus 151
Exactio 151
Exaltatio. 151
Examinatio 151
Excepta 151
Exceptio 151
Excōicatio. 151
Excusatio. 176
Executor 176
Exemptus. 179
Exemplū. 180
Exequie 180
Exheredatio. 180
Exorbitantia. 181
Exorcista 181
Exorcismꝰ. 181
Expense 181
Experientia 181
Expositio. 181
Expositus. 181
Expressio. 182
Extensio. 182
Extimatio. 182
Extrema vncio 182

Fabule char. 182
Facilitas 182
Facultas 182
Factum 182
Falcidia 182
Fallarius 184
Fama 184
Familia 184
Familiaris 185
Familiaritas 185
Fatum 185
Fauere 185
Fautor 185
Femina 185
Fenus 186
Ferie 186
Feudum 192
Fictio 192
Fideicõmissum 192
Fideiussor 192
Fides 193
Filius 195
Finis 197
Fiscus 197
Flagella 197
Fletus 197
Fomes 197
Forma 197
Fornicatio 197
Fortitudo 197
Forus 198
Fraus 198
Frigiditas 198
Fructus 198
Fugere 198
Funus 199
Furiosus 199
Furtum 199

Generalis
clausula char. 202
Gladius 203
Glotia 203
Gratia 203
Gradus 203
Guera 203
Gula 203

habitus char. 204
Heltrudo 204
Hediñeano 204
Hereditas 204
Heres 206
Hermita 209
Hereticus 209
Hermofrodit⁹ 212
Hironia 212
Histrio 212
Homagium 212
Homicidius 212
Homo 218
Honestas 218
Honor 218
Hora canonica 219
Horor future vite 221
Hospitale 221
Hospitalis 222
Hostiarius 222
Hostio 222
Humanitas 222

Jactantia
char. 222
Iconomus 222
Idulia 222
Ieiunium 222
Ignorantia 225
Illegitimus 226
Imagines sctõr 227
Immisericordia 227
Immunditia 227
Immunitas 227
Impedimẽtũ 233
Imperiũ merum 233
Impossibile 233
Impubes 233
Incantatio 233
Incarceratio 233
Incendiarius 233
Incestor, restõ 233
Incestus 233
Inconsideratio 234
Inconstantia 234
Iudicium 234
Indignatio 234
Indulgentia 234
Ineptia leticia 238
Infamia 238
Infidelitas 239
Infirm⁹ famulus 240
Ingratitudo 240
Iniuria 241
Iniustitia 142
Inobedientia 242
Inquietudo 243
Inquisitio 242
Inquisitor hꝛticor 244
Insignia 245
Inscriptio 245
Institutio 245
Intentio 245
Interdictum 247
Interesse 254
Interpetratio 254
Interrogatões si phor. 254
Intestatus 269
Intimiditas 269
Intrusus 269
Inuenta 269
Inuestitura 270
Inuidia 270
Ipocrisis 270
Ipotheca 270
Ira 270
Irregularitas 270
Irrisio 275
Ironia 275
Istrio 275
Iudeus 275
Iuder 277
Iudicare 279
Iudicium 282
Iuramentum 283
Iurisdictio 293
Ius 293
Iuspatronatus 293
Iustitia 295
Iustificatio iperij 295

Laycus char. 295
Latria 296
Latro 296
Laudemium 296
Lectorio 296
Legatum 299
Legamo 304
Legitimatio filior 305
Legitima portio 306
Legitim⁹ filius 308
Leno 308
Leprosus 308
Ler 308
Libellari⁹ scus 313
Libellus famosus 313
Liber 313
Libertus 314
Litigiosa rea 314
Litigiosus 314
Loca 314
Locatio 314
Lucrum 317
Ludus 317
Luxuria 320

Magister char. 320
Maiorias 322
Maledictio 322
Maleficium 322
Malitia 322
Mandatum 322
Manifestum 323
Manumissio 323
Mathematici 324
Matrimonũ 324
Medicus 324
Membrũ 345
Mendatiũ 345
Mensa 246
Mensuras 346
Mercator 346
Meretrix 346
Meritum 346
Metuo 345
Militeo 348
Minor 348
Mirabilis plõa 348
Missa 348
Misericordia 353
Moderamen 354
Modestia 354
Molitico 354
Monachus 354
Monasterium 355
Monialis 356
Moneta 356
Mora 356
Mors 356
Mulier 357
Multiloquiũ 357
Munus 357
Murmuratio 358
Mutilatio 386
Mutuo 358
Mutuum 358

Naufragus char. 358
Nauta 358
Necessitas 359
Negligẽtia 359
Negocium 359
Neophitus 360
Nigromancia 360
Nominatim 360
Notarius 360
Notorium 360
Nouale 361
Nuntius 361
Nuptie 364
Nũciatio no. opis 364

Obedientia char. 364
Oblatio 365
Obligatio 366
Obses 367
Obstinatio 367
Occasio 267
Occultum 367
Odium 367
Officium 367
Oleum sanctum 368
Opinio 368
Oratio 369
Oratorium 372
Ordo 372
Ornatus 376
Otiositas 378

Pactum char. 378
Palia 380
Palium 380
Papa 380
Paraferna 382
Paretio appel. 382
Paricida 382
Parochia 382
Partio appellatõe 382
Pacientia 382
Patria 382
Patriarcha 383
Patronus 383
Peccatum 383
Peculium 384
Pecunia 388
Pedagium 388
Pena 389
Penitentia 393
Percussio 394
Peregrinus 395
Periculum 395
Perimium 395
Permissio 396

Permutatio 396
Perplexitas 397
Pertinax 397
Perseuerantia 397
Persona miſabilis 397
Personatus 397
Pietas 397
Pignus 397
Pigritia 399
Pirrata 399
Placere 399
Pollicitatio 399
Pollutio 400
Portio canonica 400
Possessor bo. fi. 400
Postulatio 400
Postumus 400
Prebenda 400
Precarium 400
Precaria 401
Preceptum 401
Predicare 404
Preces 405
Precedentia 405
Precioſum 405
Precipitatio 405
Predia vrbana 405
Predo 405
Prefatio 405
Prelatus 405
Preſcriptio 405
Preiuditium 412
Primas 412
Primitia 413
Princeps 413
Priuilegium 413
Probatio 414
Procurator 414
Proditio 414
Prodigalitas 414
Profeſſio 414
Promiſſio 415
Proprietas 415
Profana 415
Proteſtatio 415
Prouincia 415
Prudentia 415
Pubes 416
Publicum 416
Pudicus 416
Pudicitia 416
Punitio 416
Purgatio 416
Purgatorij 416
Purifica. p̃ vti 417
Puſillanimitas 417

quadrageſima char. 417

Quarta trebellia. 417
Quæſtuarij 417
Quæſtus 417

Rancor char. 417

Ratio 417
Ratiocinia 417
Raptor 417
Rapina 418
Ratihabitio 418
Recõciliatio eccl. 418
Recompenſatio 418
Recuſari 418
Regularis 418
Religioſus 418
Religioſus locꝰ 427
Reliquie 427
Remiſſio 427
Remittere 427
Renũciatio 427
Repreſalia 428
Reſidere 428
Reſcriptum 429
Reo 430
Reſtitutio 430
Reſuſcitatus 444
Revelare 444
Reuerentia 444
Rigor 444
Riſus 444
Ira 444
Rogationũ dies 444

Sacerdos char. 444

Sacramentum 445
Sacrilegium 445
Sacriſta 445
Saguarius 446
Salarium 446
Sanctus 446
Sarcenus 446
Satiſfactio 446
Scandalum 447
Scientia 448
Scisma 449
Scriptura 449
Scurilitas 449
Secretum 449
Seditio 449
Senſualitas 450
Sententia 451
Sepultura 454
Seruitas 454
Sigillum 455
Simonia 455
Simplicitas 464
Simulatio 464
Sobrietas 465
Societas 465
Sodomia 468
Solicitudo 469
Solutio 469
Sors 471
Spectacula 472
Sponſalia 472
Statuum 476
Stipulatio 478
Stola 479
Studium 479
Stulticia 478
Stultus 478
Stuprum 478
Suaſio 478
Subarratio 478
Subdelegare 478
Subditus 479
Subdiaconus 479
Subornatio 479
Subſanatio 479
Subſtitutio 479
Subtilitas 482
Succeſſio 482
Succeſſor 482
Suffragia 482
Superbia 483
Superſtitio 483
Suſpẽſio 585
Suſpitio 488
Suſurratio 488

Tabelio char. 488

Taciturnitas 489
Talia 489
Tantum 490
Temperantia 490
Temere 490
Temeritas 490
Tempus 490
Tergiuerſator 490
Temptare 490
Teſtamentum 490
Teſtes 495
Thelaurus 497
Timor 497
Tollerantia 498
Tonſura 498
Tormenta 498
Torpor 498
Tortura 498
Tranſactio 498
Tranſitus 499
Treuga 499
Tributi 499
Tribulatio 499
Triſtitia 499
Turpe lucrum 499
Tumor 499
Tutella 499

Vanagloria char. 500

Vaſa ſacra 500
Vaſallus 500
Vectigal 500
Vellatio virginis 500
Venatio 500
Venditio 501
Veneficium 501
Venẽtale peccatum 501
Verberatio 501
Veſtis 501
Vicarius 501
Vidua 502
Vilicus 502
Vendicatio 502
Violentia 502
Virginitas 502
Virtus 502
Vis 502
Viſitatio 503
Vlciatus corpe 503
Vitium 503
Vnanimiter 503
Vniuerſitas 503
Vnctio extrema 503
Voluntas 503
Votum 504
Vſucapio 511
Vſura 512
Vſus clauium 528
Vſus 529
Vſufructus 529
Vxor 530

Ypocriſis char. 531

Ypotheca 531
Yronia 531
Yrrio 531
Zelus 532

Secundo pñs tabula nom̃a doctor sacre thro logie t vtriusq; iuris q̃ sunt conten/ tor in pñata sūma aurea. t fidelissi mi ductus indicabit. t in allegando eo rū abbreuiatōes q̃ sunt infrascriptaor dine alphabeti ordinata nō p̃z eorum antiquitatē vel excellētiam annotata. vz in sacra scriptura seu Theologia.

Albert⁹ magn⁹ ordis predicatorum.
Alexāder. s. de ales. ordinis minoꝝ
Alexāder lōbar. ō alexādria or. mi.
Ambrosius doctor ecclesie Sanctus
Anselm⁹ cātuariēsis archiepūs seūs.
Augustinus doctor ecclesie sanctus.
Aureolus. s. Petr⁹ aureolus or mi.

¶ In iure Canonico vel Ciuili.

Abbas Uanus.
Albric⁹ de rosate. Albert⁹ Papiēn.
Alexander de vmola.
Alexāder neno vincentino.
Andreas barbatius siculus.
Angelus. s. de pisio
Angelus aretin⁹ seu de aretio.
Anton⁹ de butrio.
Archidiaconus.
Azo.

¶ Sūmiste:

Alnarus ordinis minoꝝ
Archiepūs Florētin⁹ ordis p̃dicatoꝝ.
Astensis ordinis minoꝝ.
Augustinus de anconia.

¶ In sacra scriptura seu throlo.

Beda.
Bernardus Sanctus.
Bonauentura ordinis mino. sanct⁹

¶ In iure canonico vel ciuili.

Baldus. s. de Perusio.
Bartolus vz de saxo ferato.
Bernardus glosator decretalium.
Bartholome⁹ Brixiensis
Bartholomeus cepola veronensis.
Bonagratia.
Butrigari⁹. s. Jacobus butrigarij.

¶ Sūmiste.

Bernardin⁹ de senis or. mi. sanctus.
Bernardinus, cardinalis ordis mi.

¶ In sacra scriptura seu thro.

Cassianus.
Cipriānus martyr.

¶ In iure canonico seu ciuili

Calderin⁹ q̃ fuit Joānes calderini.
Cardinalis. s. Frācisc⁹ de zabarellis
Cynus Col'ectarius
Cōpostelan⁹ cui nomen Bernard⁹
Clar⁹ ordinis minoꝝ sūmista.

¶ In sacra scriptura seu thro.

Damascenus
Dionysius.
Dynus vtriusq; iuris doctor.
Dñicus de scō georgio canonista.

¶ Sūmiste.

Director iuris qui fuit Petr⁹ castellē ordinis minoꝝ.

¶ In sacra scriptura seu throl.

Egidi⁹ ordinis heremitaꝝ.
Frā. i. Frācisc⁹ ō marronis or. min.
Frācisc⁹ de ampulis ordi. minorum

¶ In iure canonico vel ciuili.

Federicus de senis,
Florianus:
Frācisc⁹ vercellensis
Frācisc⁹ de ramponibus
Frācisco de altercariis.
Franciscus tigni de pisis.
Frācisc⁹ de aretio seu aretinus.
Fulgosius. i. Raphael fulgosius.

¶ In sacra scriptura seu thro.

Hilarius.
Grego. i. scūs Gregor⁹ doctor eccle
Gulielmus de marta or. minorum.

¶ In iure canonico vel ciuili.

Gabriel de offeletis mutinensis.
Garsias.
Gaspar de calderinis.
Gemi. i. Dñic⁹ de scō geminia.
Girardus de senis.
Gofredus

Gratianus cōpilator decreti
Guido de suzaria.
Guido epūs concordiensis
Gulielmus ō cuneo
Gulielmus nasen
Gulielm⁹ de mōte laudūo q̃ scripsit sup clemētinas t allaf sic laudum⁹.
Gulielmus durādi q̃ fecit speculuz

¶ Sūmiste.

Girardus obdonis ordi. minorum
Gregorius de arimino.
Gualdensis.
Gualteri⁹ epūs pictauiensis or. min.

¶ In sacra scriptura seu thro.

Henricus de gandano.
Hieronim⁹ doctor ecclesie sanctus.
Hugo. de sancto victore.

¶ In iure canonico vel ciuili.

Henrychus toych.
Hermanus magnus legista.
Hostiensis lumen iuris canonici.
Hug. q̃ fecē instas glosas sup decretū
Hugo. vercellensis.
Hugolinus de la fontana glosator iu ris ciuilis.

¶ In sacra scriptura seu theo.

Joānes scoti ordinis minorum q̃ al legatur sic scotus.
Joānes de noto ordis mino. sicul⁹.
Joānes de neapoli ordis p̃dicatoꝝ
Joānes de ripolis.

¶ In iure canonico vel ciuili.

Jacobus butrigari⁹ q̃ allegaf butri/ garius.
Jacobus lothariuo.
Jacob⁹ de belusio.
Jacobus de rauena
Jacobus de arena.
Innocēt⁹ papa sp̃lēdor canonistaꝝ
Joānes throtonic⁹ glosator decreti.
Joānes fauentinus.
Joānes de faucona.
Joānes de deo hispanus
Joānes monachus cardinalis

Joānes andree irradiator iur] can:
Joānes de ānania.
Joānes plagiarius de senis.
Joānes de montemerlo.
Joānes de sancto georgio bononiē.
Joānes calderin⁹ q̃ allaf calderin⁹.
Joānes de lignano.
Joānes de imola q̃ allegaf Imola.
Joānes de platea bononiēsis.
Joānes anton⁹ ō scō georgio nunc epūs alexandrin⁹ mediolanēsis.

¶ Sūmiste.

Jacob⁹ de laude ordinis mi.
Joānes de saxonia ordinis mino.
Joānes de anconia
Joānes ordi. p̃dicatoruz qui fecit su mam pfessorum

¶ In sacra thrologia.

Landulphus ordinis minorum.

¶ In iure canonico vel ciuili

Lappus de castelliōe abbas.
Laurentius de pinu
Laudun⁹ vid. s. gulielm⁹ ō mōte rc.
Laurēt⁹ de redulphis florentinus.
Lodouicus de roma
Lucas de grasijs.
Magster sniaz. s. Petr⁹ lōbardus princeps theologorum:

¶ In iure canonico vel ciuili.

Martinus silimant
Marsilius.
Matheuoromanus
Matheus de matheolosijs.
Nicola⁹ de lira ordinis minoꝝ totiꝰ biblie subtilissimus expositor.

¶ In iure canonico vel ciuili

Nichola⁹ de matharello.
Nichola⁹ de neapoli
Odoardus.
Odofredus.
Oldradus ō pōte legista.
Oldradus de laude canōista q̃ fecit multa consilia.

¶ In thrologia.

Petr⁹.i.ō tar ſtaſio ordis ꝓdicatoꝝ
Petr⁹ aureolus ordinis minorum.
Petr⁹ de palude ordis predicatoꝝ.

¶ In iure canonico vel ciuili.

Panormita.i nicholaus abbas ſicu
lus epiſcopus panormitanus.
Paulus de caſtro.
Paulus de liazaris.
Pet⁹.i. de rella pertica.
Petrus helie.
Petrus de ſtagno
Petrus de ancharano.
Ptolemeus.
Philipus.
Philipus de perusio.
Placentinus.
Petrus caluel.i.directorium. vt ſ.

¶ In ſacra ſcr ptura ⁊ theolo.

Rabanus
Ricardus.ſ.de mediamilla or. min.
Ricardus angelic⁹ ordinis min. vn⁹
ex quattuor expoſitoribus regule nr̃e
Ricardus de ſancto victore.

¶ In iure canonico vel ciuili.

Raynerius de forliuio.
Raphael fulgoſius
Rizardus maluẽdra.
Rofredus beneuentanus

¶ Sũmiſte.

Raymundus ordinis predicatoꝝ.
Rodoncnſis guielm⁹ nomine gloſa
tor raymundi ordinis predicatorum
Rogerius
Scot⁹.i. ioãnes ſcotus ordis mino.

¶ In iure canonico vel ciuili.

Salycetus.
Stephanus prouincialis
Signorolus de homodeis.

¶ Sũmiſte.

Speculator.ſ.guielmus durandi.
Sũma pfeſſoꝝ ordinis ꝓdicatorum

¶ In theologia.

Thomas de agno ordis ꝓdica.ſcũs
Tancredus doctor iuris canonici.

¶ In theologia

Ugo de caſtronouo ordinis minoꝝ
Ubaldus de perusio
Uertus de lodio.
Uincentius.
Uldericus.
Yſidorus ſanctus.
Ymola.i. Joãnes de ymola.
Zenzelinus doctor iuris canonici

Tertio hec tabula ꝑ ſimplicib⁹ ꝺclarat modũ allegãdi
tã theologos q̃z iura canonica ⁊ ciuili
a ac aliq̃o abreuiatõ es. doc. n. ihc
logi allegãt vel in ꝯlibꝫ vel. ſ. ma
giſtrũ ſniaꝝ. ſic vꝫ Po. i. vel. ij. vel
3. aut. 4. ſubaudi ſup magiſtꝝ ſniaꝝ
poſtea ponit di. ⁊ poſt ponit ar i. vl̃
2. aut. 3. ⁊c. deĩ ſubũ git. q. i. vl̃. 2. ⁊c
Aliq̃n addit ꝑme vel ſcõe ptis ſubi
tellige eiuſdẽ diſtictõis. aliq̃n allan
tur ſic vꝫ Po. i. i. vel. ij. ⁊c. ſup iſaꝝ
ſ. ꝓdicti magiſtri ſentẽtiaꝝ ſunt duo
luminoſi ⁊c. q̃ alr allegank vꝫ aler.
⁊ S. Tho. Illã q̃ fecerũt ſũma ſup
magꝫ ſniaꝝ quaꝝ vna hꝫ quattuor
ptes. ſ. illa aler. altera tm̃ tres q. vide
rtz. 1. ij. po ãbꝝ diuidit in duas p
tes. Ideo allegãt ſic. ſi eſt in ꝑma p
te vel. iij. aut. 4. alc. i ꝑma. vel. 3. aut
4. ſ. pte ſũme ꝓdicte tractatu de pcẽ
tis dei vel õ ſuꝑbia ⁊ hmõi. q. i. vl̃. ij
⁊c. Tho. ẽo allegat limiliter in ꝑma
vel. ⁊. ſ. pte. q. tali artu. tali. Cũ ẽo id
q̃ allãt ẽ l. ij. pte ſũme tpoꝝ. allãt ſic
i ꝑma ſe. vel in ſo. ſe. ſ. i ꝑma pte.
ſe partis ꝓdicte ſũme. vel in ſcõa pte ꝓ
dicte ſcõe ptis principalis ſũme. iura
ẽo canonica allegank diuersimode.
Illã decretũ. q. hꝫ ttes ptes ꝓncipa
les ⁊ ſcõa pe hꝫ aliã parte ſubdiſtic
taꝝ. ideo ſi allegãt q̃ ẽſt in ꝑma pte
quotãk p diſt. ⁊.c. vl̃. ſ. ſolũmõ. ⁊ hꝫ
cẽtuꝝ vnã diſtin. ſi ẽo allãt q̃ ẽſt in
ij. pte ꝓncipali ſic quotãk prima vel
ſa aut. iij. ⁊c. vſq̃z ad trigintaſex ⁊ ſi
audi cã. q. hꝫ triginta ſex cãe poſt
ſubinſerk. q. i. vl̃. ij. ⁊c. q. ꝙlibet cã hꝫ
ſua ꝑ. q poſtea. c. ⁊. ſ. ſi aũt q̃ allãt ẽ
i. ij. pte ſubdiſtincta ſic quotãk ẽ pnia
di. i. vel. 2. vſq̃z ad. 7. q. hꝫ. 7. diſtin
tiões ille tractat⁹ de pnia q poſk. 33.
cã ſub. q. 3. euiſdẽ cãe poſtea addik.
c. vl̃. ſ. tertie ẽo ptis ꝓtenta allegank
ſic de conſe. di. i. vel. ij. vſq̃z ad. ſ. q.
tm̃ quinq̃z. di. hꝫ cum ſuis. c. ⁊. ſ. de
cretales aũt allegank per rubricas ſu
as ⁊. c. ⁊. ſ. Simili tertius liber ⁊ cle
mentine q̃b⁹ rubricis addik ſi. 6. vl̃
cle. vt appeat nõ ẽ in decretalib⁹ q̃ẽ
allegak. hꝫ in altero iſtoꝝ. aduerte ẽt
q̃ ñ ſp quotãk. c. ⁊ tũc id q̃ ſequik i
meditate ad rubricã ẽ ꝓncipiũ capli
ſiũ q̃ ẽ in cle. loco. c. ponit cle. i. vl̃
ſa aut ꝓncipiũ ipſi⁹ capituli. ⁊ ſic al
legãt vꝫ cle. ſi gratioſe de reſcript. ⁊
hmõi. Iura ẽo ciuile allegãt cõiter
p. i. ⁊. ſ. ſub iuris rubricis ⁊ ſi eſt i co
dice ꝓponit Rice. C. eleuatũ. ſi ẽ i di
geſtis ꝓponit duo. ff. Si vero ẽ in li
bro inſtitũm ꝓponit ſic inſti. q̃ ſolũ p⁹
Ricas. ſ. hꝫ nõ leges. Fallũt ab hac
regula tres libri. Ds um⁹ ẽ coder i q̃
ſunt multe auctẽtice q̃ẽ talis auc
tẽtica allãt q̃ãk ſic auc. vꝫ ad h. C.
õ vſu. vel auc. caſſa. C. de ſa. ſan. ecc.
Illã talio auc. ẽ poſita ſub tali ꝛtica.
⁊ ſic incipit vt ſegk ad iſtũ aũt. ali⁹ li
ber auctẽticoꝝ qz allegat ſic in auct.
ſub Rica ſua. ſ. ſolũ aliq̃n põſt col
latione ꝑma vel. ij. vſq̃z ad nouẽ. q̃z
hꝫ collationes nouem.

¶ Tertꝰ liber ẽ de vſibus feudoꝝ q
allegãt ꝑ rubricas ſuas. ⁊. c. ⁊. ſ. vnã
tm̃ notabis q̃ hꝫ aliq̃n c. vel. l. ꝓponã
tur Ricis vel poſtponantur nihil eſt
ſũmiſte ẽo allegãt alig ꝑ titulos alig
ꝑ Ricas qdã ꝑ libros ⁊ hmõi. Et ad
uerte q̃ q̃n allegat Host. vel Sol. ſi
ne Rica cõiter tale dcñ in ſua ſũma
ſub titu. de tali mã. ⁊ne pp abreuiatõ
nes multas q̃ erret i fine hui⁹ ſũme
ponã oẽs Ricas tã iuris canonici q̃z
ciuil' er q̃b⁹ poterit itelligẽ eaꝝ abre
uiatões. ſiſr hic iſerã aliq̃s abreuia
tões q̃bus ſepius vtor in hac ſũma.
Auc. q̃n ponit ſub Rica codicis vel
auctẽtica q̃n nõ ponitur in codice dĩ
auctẽtico q̃ quidẽ ẽ liber auctẽtico
ruꝫ. ⁊ ſequik ad eũ Rica ſua.
C. ſi eſt eleuatũ dr̃ Codice ſi nõ eſt ele
uatum dicitur capitulo
cle. i. clementina.
Cõcor. i. concordat vel cũ pcordãnſt
d. i. dicto vel dicta vel dicti.
di. i. diſtinctione
Eo. i. eodẽ titulo vl̃ capitulo ⁊hmõi
Ea. i. eadem di. vel cã vel. q.
Fi. i. finali. vel in fine.
gloſ. i. gloſa.
Lib i. libro.
Not. i. notat. vel notatur vel notata.
Obd. i. obſtat
Opi. i. opinio.
Oppo. i. opponitur
q. i. queſtione.
Re. i. reſpondeo vel reſpondet.
Ru. i. rubrica.
ti. i. titulo
ter. i. tertius.
v. i. verbo vel verſiculo.

Eya ergo patres ⁊ fratres ꝑperate. ⁊
curritę ⁊vt pertinã caſuũ ꝑſcientialiũ
poſſitis habere hanc angelicã ſũmã
perlegite quaꝝ ſi more mundorũ alia
lũ rumpabitis in caſibus conſcien
tie nõ errabitis

Explicit tabula

¶ Rubrice inrīs ciuilis ⁊ canonici. ⁊ ꝓmo rubrice. ffoꝝ. ⁊. j. ff. vterio

1 Doptionibus
4 Alienatiõe iudicij mutãdi cã facta
9 Ad legem aquiliam
10 Ad exhibendum
11 Aleatoribus
14 Ad legem rodiam de iactu
14 Ad senatusconsultũ macedonianũ
16 Ad vtetannum
19 Actionibus empti ⁊ venditi
1 Institutionibus principum
3 Calumniatoribus
4 Capitis diminutione
8 Cõmunia prediꝝ
10 Cõmuni diuidũdo iudicio
17 Conditione cã data
17 Conditione ob turpem causam
17 Conditione indebiti
17 Conditione sine cã
13 Conditione furtiua
13 Conditione ex lege
13 Conditione triticaria
13 Constituta pecunia
13 Cõmodati vel eõ
16 Compensationibus
18 Contrahenda emptione
1 Iusione rerum
4 Dolo malo
16 Depositi vel eõ
20 Distractione pignoꝝ
24 Donationib⁹ inter virũ ⁊ vxoꝝ
24 Diuortio
2 O per quem factũ est
2 Edendo
4 Eo quod metus cã
4 Ex quibus causis maiores
13 Eo qõ certo loco
14 Exercitoria actione
19 Estimatoria actione
21 Edilicio edicto cõ redhibitoria ac.
21 Euictiõib⁹ ⁊ duple stipulatiõ ib⁹
21 Exceptiõe rei vẽdite ⁊ tradite
2 Ersio ⁊ dilationibus
5 Fideicõmissaria hereditas ꝙ
10 Finium regundoꝝ
10 Familie herciscũde
22 Fide instrumentoꝝ
23 Fundo dotali
11 Fugitiuis seruis
1 Hoꝝ q sunt sui vel alieni iuris
3 His qui notantur infamia
9 His q deiecerũt vel effuderũt
18 Hereditate vel actione uendita
1 Iusticia ⁊ iure
2 Iurisdictione oium iudicuꝫ.
2 In ius vocando
2 In ius vocati vt eant
4 In integrum restitutionib⁹
5 Iudicijs
5 Inofficioso testõ
11 Interrogatorijs actionib⁹
12 Iureiurando
12 In litem iurando
14 Institoria actiõe
15 In rem verso
18 In diem adictione
20 In ꝙbus cãis pign⁹ tacite ꝯtr.
22 Iuris ⁊ facti ignorantia
23 Iure dotiuꝫ
1 Legibus ⁊ senatusconsulti ⁊ longa consuetudine
18 Lege cõmissoria
19 Locati ⁊ cõducti
4 Inoꝝb⁹ viginti quinq; annis
4 Mandatis principum
11 Mortuo inferendo
17 Mandati vel cõtra
2 Eo qõ ei q i ius vocat⁹ ẽt non eat
3 Negocijs gestis
4 Maute caupones stabularij
9 Moralib⁹ actionibus
22 Mautico fenore
1 Regine iuris
1 Officio consulis
1 Officio prefecti Prois
1 Officio prefecti vrbis

1 Officio questorum
1 Officio pretorum
1 Officio prefecti vigilum
1 Officio, pconsulis ⁊ legati
1 Officio prefecti augustalis
1 Officio presidis pincie
1 Officio ꝓcuratoris cesaris
1 Officio iudicis
1 Officio ei⁹ cui mãdata ẽ iurisdi.
1 Officio assessoꝛ
7 Operis seruoꝛ
2 Actis
3 Postulando
3 Procuratoribus
5 Petitione hereditatis
5 Possessoria hereditatis petitõe
6 Publiciana in rem actione
13 Pignoraticia actione
15 Peculio
17 Pro socio
18 Periculo ⁊ cõmodo rei vendite
19 Preseriptis verbis
20 Pignoribus ⁊ hypothecis
22 Probationibus
23 Pactis nutalibus
2 Quod q̃q̃ [quiquiur] i alteꝝ statuerit
2 Qui satisdare cogantur
3 Qui notantur infamia
3 Quod cuiscq; vniuersitatꝫ noie
4 Quibus ex causis maioꝛes
4 Quod metus causa
7 Qñ dies vsufructus legati cedat
7 Quib⁹ modis vsufruct⁹ amittit
7 Quẽadmodũ vsufructus. careat
8 Quẽadmodũ seruitus amittatur
11 Quib⁹ rebus ad eundẽ iudicẽ eat
14 Quod cum eo qui in aliena po/testate est negocium
15 Qñ actio ex peculio est annalis
15 Quod iussu
20 Quib⁹ modis pign⁹ tacite ꝯhit
20 Que res pignori obligari possũt
20 Qui potiores i pignoꝛib⁹ hẽant
20 Quib⁹ modis pign⁹ vel hypo. sol.
1 Erum diuisione ⁊ qualitate
4 Recepti arbitris ⁊ q arbitriũ
6 Rei vendicatione
11 Religiosis ⁊ sumptibus funerũ
12 Rebus creditis. ⁊ si certũ petat
18 Rescindenda venditione
19 Rerum permutatione
23 Ritu nuptiarum
24 Repudijs ⁊ diuoꝛtijs
1 Tatu hominum
1 Senatoribus
1 Si qs iudicẽti nõ obtẽpera.
2 Si quis in ius vocatus nõ ierit
2 Si ex noxali causa agatur
2 Si qs cautionib⁹ iudicio sistẽdi
5 Si pars hereditatis petat
6 Si ager vectigalis vel emphiteo ticarius petatur
7 Si vsufruct⁹ petat vel ad alium ptinere negetur
8 Seruitutibus
8 Seruitutib⁹ rusticoꝝ prediorum
8 Seruitutibus vrbanoꝝ ꝓdioꝝ
8 Si seruitus vendicẽ vel ad alĩꝫ pertinere negetur
9 Si q̃drupes pauperiẽ fecisse dr.
11 Seruo corrupto
11 Seruis fugitiuis
11 Si messoꝛ falsuꝫ modum dixerit
22 Si certum petatur
18 Serui exportandis
2 Ranssactionibus
13 Triticaria
14 Tributoria actione
22 Testibus
22 Traiecticia pecunia
7 Sufructu ⁊ quẽadmodũ qs vsufructu vtatur
7 Usufructu accrescendo
7 Usufructu eaꝝ rez q̃ vsu ꝓsumũt
7 Usu ⁊ habitatione
7 Usufructuari⁹ quẽadmodũ caue.
22 Usuris ⁊ fructibus

¶ Rubrice infoliũ

2 Ltione rerum ãmotaꝝ
3 Admistratõe ⁊ piculo tutoꝝ
3 Auctoritate ⁊ ꝓsensu tutoꝝ
6 Acquirẽda vel obtinẽda hẽditate
6 Ad senatusco̅sultum silanianum
10 Annuis legatis ⁊ fideicõmissio
11 Alimentis ⁊ cibarijs legatis
11 Auro ⁊ argento legato
11 Admendis ⁊ transferẽdis legatis
12 Ad legem falcidiam
13 Ad senatusconsultũ trebellianum
15 Assignandis libertis
15 Ad senatusco̅sultũ tertullianum.
14 Bonoꝝ possessionibus
14 Bonoꝝ possessiõe furioso muto ⁊c.
14 Bonoꝝ possessione ex̃ tabulas
14 Bonoꝝ possessione ẽx tabulis
14 Bonoꝝ possessiõe ex testõ militis
15 Bonis libertoꝝ
12 Cubinis
3 Confirmãdo tutore vel cura.
4 Cõtrario iudicio tutelle ⁊ vtili actione
4 Curatoribus furiosi
6 Conditionibus institutionũ
12 Conditionib⁹ ⁊ demonstratiõib⁹
14 Contra tabulas
14 Collatione bonoꝝ
14 Cõiungẽdis cũ emãcip. liber⁹ ei⁹
14 Carboniano edicto
10 Cte prelegata
14 Dotis collatione
4 Exclusationib⁹ ⁊ tpib⁹ earum
4 Excusatione tutorum
4 Eo qui ꝓ tutore vel curatore negocia gesserit
4 Idemissionib⁹ ⁊ notatoribus ⁊ heredibus tuto. ⁊ cura.
10 Fundo instructo instituto leg.
15 Gradibus ⁊ affinitatib⁹
5 Is que in testõ delentur
5 Hereditibus instituẽdis
11 Mis q̃ pene cã in testõ relin.
11 Mis que ꝓ non scripto hẽntur
11 Mis quibus vlcisci ingnis
2 Mpẽlis i reb⁹ totalib⁹ factis
5 Iniusto rupto ⁊ irrito testõ
5 Iure deliberandi
6 Iure codicillorum
14 Iure patronatus
2 Iberis agnoscendis
3 Legitimis tutoribus
5 Liberis ⁊ posthumis
7 Legatis ⁊ fideicõmissis. i.
8 Legatis ⁊ fideicõmissis. ii.
9 Legatis ⁊ fideicõmissis. iii.
11 Liberatione legata.
14 Legatis hstandis ꝯ tabulas bonoꝝ possessione petita
15 Libertis vniuersitatum
4 Agistratibus ꝓmouendis
6 Militari testamento
10 Ptione ⁊ electione legata
14 Obsequijs a liberis ⁊ libertis
15 Operis libertoꝝ
10 Oculo legato
10 Penn legata
3 Qi ptãt tutores vel curato.
3 Qñ ex fcõ tutoꝝ vel curatoꝝ
4 Quod cum falso tutore
6 Quẽadmodũ testamẽta aptant
13 Quando dies legatoꝝ cedit
15 Quib⁹ nõ ꝓpetit bonoꝝ possessio
15 Quis ordo i bonoꝝ possessi. fuerit
4 Ebus comm qui sub tutella vel cura sunt
11 Rebus dubijs
11 Regula catoniana
1 Oluto matrimonio ⁊ quẽad modum dos petatur
1 Si mulier v entris nomine in possessiõ mittatur
1 Si mulier vẽtris noie calũnie cã
3 Suspectis tutorib⁹ ac curatorib⁹
6 Si omissa causa testamenti
6 Si quis aliqñ testari ꝓhibuerit
10 Seruitute legata

10 Suppellectili legata
12 Si cui plusq; per.l. falcidiam
14 Si tabule testamenti extabunt
14 Si ego a parēte fuerit manumiss.
15 Si tibule testi nulle extabunt
15 Si qd in fraudē patroni fcm̄ sit
15 Successorio edicto
15 Suis z legitimis heredib⁹
3 Utelis.
3 Testamentaria tutella
3 Tutorib⁹ z cura. daq; ab his
4 Tutellis z rónibus distrabēdis
5 Testamētis z qui testā facere pñt
10 Tritico vino z oleo legato.
2 Entre inspiciendo
4 Ubi pupilli educari vel morari debeat
5 Vulgari z pupillari substitutiōe
10 Usu z usufructu legato
13 Ut legator causa caueat
13 Ut in possessionē legatorum
14 Uentre in possessionē mittēdo. z curatore eius
15 Unde legitimi
15 Unde liberi
15 Unde cognati
15 Unde vir z uxor
15 Ueteranor z militū successore
15 Uter legib⁹ z senatusc̄ōsultis bonorum possessio det

C Rubrice. ff. noui.

1 Qua pluuali arcenda
2 Ademptione libertatis
3 Acquirendo rerum dñio
3 Acquirenda possessione
5 Aequa quotidiana z estiua
5 Arboribus cedendis
6 Actionibus z obligationibus
8 Acceptilationib⁹
9 Arborum furtim cesarum
9 Abigeis
10 Accusationibus z inscriptiōib⁹
10 Ad legem ultā maiestatis
10 Ad legem iuliam de adulterijs
10 Ad legem iuliam de vi publica
10 Ad legem corneliam de siccarijs
10 Ad legem corneliam de falsis
10 Ad legem pōpeiaq; de parricidijs
10 Ad legem iuliam repetundaruq;
10 Ad legem iuliam de ānona
10 Ad legem iuliam de vi priuata
10 Ad legeq; iuliam peculatus
10 Ad legem iuliam ambitus
10 Ad legem fautim de plagiarijs
10 Ad senatusc̄ōsultum turpillianū
11 Appellationibus z relationibus
11 A quibus appellare non lz
11 Appellationibus recipiendis
11 An per alium cā appellationis
11 Apō cū ad quē appellat alia cāz
11 Ad municipales z de incolis
12 Albo scribendo
12 Admistratōe rez ad ciuitatē pti.
4 Onis iudicis auctate pos.
10 Bonis dānator
10 Bonis eor qui ante insani mortem sibi pscierunt.
2 Dilatione tegenda
4 Confessis
4 Confessione bonorum
4 Curatore bonis dādo
5 Cloacis
9 Concussionibus
9 Crimine exptate hereditatis
9 Crimine Relationis
9 Collegijs illicitis z corporibus
10 Custodia reor z exhibitione
10 Cadaueribus punitorum
11 Captiuis z postliminiū reuersis
11 Castrēs peculio
12 Consibus
1 Amno infecto
1 Donationibus
1 Donatione cā mortis
1 Diuersis z tpalib⁹ pscriptiōibus
6 Doli mali exceptione
6 Duobus reis constituēdis
12 Decurionibus z eor filijs

11 Decretis ab ordine faciendis
22 Dictione libertatis.
4 Er gb⁹ cāis i possessiōez eaq;
6 Exceptiōib⁹ z pscriptōibus.
6 Exceptione rei iudicate.
6 Exceptione doli mali.
9 Extraordinarijs criminib⁹
9 Efractoribus z expilatoribus.
11 Eum qui appellanti.
12 Extraordinarijs cognitionibus.
2 Adeicōmissarijs libertatib⁹
5 Fluminib⁹ ne qd in flumie publico rippa ve eius fiat
5 Fonte
8 Fideiussorib⁹ z mandatoribus
9 Furtis.
7 Furti aduersus nautas
9 Furtiuis balneartijs.
5 Laude legenda.
2 Ure aureor annuloruq;
5 Interdictis seu extraordinarijs actionibus.
5 Itinere actuq; priuato
8 Judicatum solui
9 Incendio. ruina. naufragio
9 Iniurijs z famosis libellis.
10 Interdictis z relegatis z deportatq;
11 Jure fisci.
12 Jure immunitatis.
2 Jberali causa
5 Locis z itineribus publicis
5 Loco publico fruēdo.
5 Libero homine exhibendo.
5 Libertis exhibendis seu reducēdis
6 Litigiosis
11 Libellis dimissorijs.
12 Legationibus.
2 Anumissionibus
2 Manumissis vindicta
2 Manumissionib⁹ q̄ seruis.
2 Manumissis testamento
5 Migrando
12 Muneribus z honorib⁹
2 Alienis restituendis.
2 Mortuis defunctorum post quinquennium queratur
5 Ne vis fiat ei q i possessiōez missus est
5 Ne qd in loco sacro fiat
5 Ne qd in loco publico vel itinere fiat
5 Ne qd i flumine publico rippave eius fiat quo aliter aqua fluat.
8 Nouationib⁹ z relegationibus
11 Nil inouari appellatiōe pendēte
12 Nundinis.
1 Peris nouē nunciatione.
12 Operibus publicis
3 Oblicanis z vectigalibus
1 Pro soluto
3 Pro emptore. Pro herede
3 Pro donato
3 Pro derelicto.
3 Pro legato
3 Pro dote.
3 Pro suo.
4 Pactis legis creditorum.
5 Precario
8 Pactorum stipulationibus.
9 Primatis delictis
9 Preuaricationibus.
9 Popularibus actionibus.
10 Publicis iudicijs.
10 Penis
11 Priuilegijs veteranorum
12 Pollicitationibus
12 Prosonetis
2 Ui sine manumissiōe
2 Qui z quibus manumissi
2 Quibus ad libert. pcla. si lz
4 Quib⁹ ex cāis in possessionē eaq;
4 Que i fraudē creditorū fcā sunt
5 Quorum bonorum
5 Quorum legatorum,
5 Quod vi aut clā
6 Quorum rerum actio nō datur
10 Questionibus.
11 Quis z a quo appelletur.
11 Quando appellandū sit.
11 Que inie sīn appellatōe rescidūt

4 Eindicata ꝛ de effectu hiaꝝ
4 Reb⁹ auctoritate iudicis possidendis
5 Rippa muniendā
5 Rius
5 Remissionibus
8 Rem pupilli saluam fore
8 Rē rata habere ꝛ de ratihabitiōe
9 Receptatoribus
10 Requirendis reis
11 Re militari
12 Regulis iuris
2 Tau liberis
2 Si libertin⁹ ingenu⁹ eē dicat
2 Statu defunctoruꝫ
4 Separationibus
5 Superficiebus
5 Si arbor vicini edibus impēdat
5 Saluiano interdicto
7 Stipulatione seruoꝝ
8 Solutionibus ꝛ liberationibus
9 Si qs testō liber esse iussus fuerit
9 Si familia furti fecisse dicatur
9 Sepulchro violato
10 Sententiam passis ꝛ restitutis
11 Si tutor vel magistratus
11 Si pendente appellatione.
5 Abulis exhibendis
9 Termino moto
9 Tigno iniuncto
3 Sucapiōib⁹ ꝛ vsurpatōibus
5 Via pblica ꝛ si qd in ea
5 Ut in flumine publico nauigare liceat
5 Via publica ꝛ itinere reficiendo
5 Ut ꝛ vi armata
5 Ut possideris
5 Utrobi
7 Uerborum obligationibus
9 Ui bonoꝝ raptoruꝫ
12 Uacatione ꝛ excusatione muneꝝ
12 Uarius ꝛ eꝰordinarius cognitōib⁹
12 Uerborum ꝛ rerum significatione

¶ Rubrice Codicis

1 Postatis
2 Assessorib⁹ ꝛ comestitis
1 Annonis
2 Aduocatis diuersoruꝫ iudicum
2 Aduocatis diuersoruꝫ iudicioꝝ
2 Aduocatis fisci
2 Alienatōe iudicij mutuādi cā fcā
3 Ad exhibendum
3 Alee vsu ꝛ aleatoribus
4 Actionib⁹ ꝛ obligationibus
4 An fu⁹ ex suo facto p⁹ manumiss.
4 Actionibus hereditariis
4 Actionibus empti ꝛ venditi
4 Ad senatusc̄ōsultū macedonianū
4 Ad senatusc̄ōsultū velleianū
5 Alendis liberis
5 Administratione tutoꝝ ꝛ curatoꝝ
5 Alimēnis pupillo prestādis
5 Arbitrium tutele
5 Auctoritate prestanda
5 Actore tutore seu curatore
6 Ad senatusc̄ōsultum trebellianuꝫ
6 Ad legem falcidiam
6 Ad senatusconsultum tertullianuꝫ
6 Ad senatusc̄ōsultuꝫ orphicianum
6 Assertione tollenda
7 Acquirēda vel retinēda possessiōe
7 Aduersus creditorem
7 Annali exceptione italici ℈cus
7 Alluuiōib⁹ ꝛ palludib⁹ pascuis ꝛc.
7 Appellationibus ꝛ relationibus
8 Acceptilationibus
8 Adoptionibus
9 Accusationibus
9 Ad legem iuliam maiestatis
9 Ad legē iuliā de adulte. ꝛ stupro
9 Ad legē iuliā de vi publi. ꝛ buata
9 Ad legem corneliam de sicariis
9 Ad legem fauiam de plagiariis
9 Ad legem viscelliam
9 Ad legem corneliam de falsis
9 Ad legem iuliam repetundarum
9 Adlegem iuliam ambitus
9 Abigeis

9 Abolitionibus
9 Ad sen. vsc̄ōsultuꝫ turpillianum
6 Onis libtoꝝ ꝛ iuꝰ patronat⁹
6 Bonoꝝ possessione ℈ tabn.
6 Bonoꝝ possessiōe ℈ tabulas libti
6 Bonoꝝ possessione ℈ tabulas
6 Bonis maternis
6 Bonis q̄ liberis in pātē ꝓstituis
7 Bonis auctoritate iudicis possi.
9 Bōis eoꝝd q sibi mortēs cuerūt
9 Bonis ꝓscriptoruꝫ ſ n dānatoruꝫ
1 Omnibus rei militaris
1 Contractibus iudicū ꝛ eorum que sunt circa eos
2 Cautio in qb⁹ infamia irrogatur
3 Cōmuni dividundo
3 Cōmunib⁹ vtiusq; iudicij
3 Consortibus cuiuſlē lutis
4 Conditione indebiti
4 Conditione ob causam datoruꝫ
4 Conditione furtiua
4 Conditione ob turpem causam
4 Conditione ex lege siue sine cā
4 Constituta pecunia
4 Comodati
4 Compensationibus
4 Contrahenda emptione
4 Cōmm rerum alienatione.
4 Cōmercijs ꝛ mercatoribus
5 Concubinis
5 Confirmando tutore
5 Contrario iudicio tutelle
5 Curatore furiosi ꝛ pdigi
6 Carbonariano edicto
6 Collationibus
6 Codicillis
6 Cōia de legatis vel fideicōmissis
6 Conditionib⁹ inserti cā in legatis q̄ in fideicōmissis
6 Caducis tollendis
6 Cōia de successionibus
7 Cōi seruo manumisso
7 Cōia ꝛ manumissionibus
7 Cōia ꝛ vsucapionibus
7 Collusione detegenda
7 Cōminatōes vel epistolae
7 Confessis
7 Cuꝫ ꝛ momentanea possessione fuerit appellatum
8 Contrahēda ꝛ cōmitēda stipoe
8 Creditoꝝ eū cōēꝝ pignoꝝ ñ ōbē
9 Custodia reoruꝫ.
9 Crimine ꝛc ulatus
9 Crimine sacrilegii
9 Crimine expilate hereditatis
9 Crimine stellionatus
9 Calumniatoribus
1 Diuersis rescriptis ꝛ pragmaticis sanctionibus
1 Defensoribus ciuitatum
2 Dolo malo
3 Dilationibus
4 Delictis defunctoruꝫ incētum ꝛ in quibus heredes conueniantur
4 Depositi
5 Donationib⁹ ante nuptias
5 Dot. promissiōe vel nuda policitatōe
5 Dote cauta nō numerata.
5 Donatōib⁹ inter virum ꝛ vxorem
5 Quinquio facto apud quem liberi educentur
5 Dividenda tutella
7 Dicticia libertate tollenda
8 Distractione pignoꝝ
8 Debitorem venditionē pignoꝝ impedire nō posse
8 Duob⁹ reis stipulādis ꝛ promittēdis
8 Donationibus
8 Donatōib⁹ cā mortis
8 Donatōe sub mō vel sub cōditōe
2 Episcopis ꝛ clericis
1 Edicti audiā ꝛ diuersis capīs
1 Edendo
2 Errore calculi
2 Errore aduocatorum.
2 Et ſ per penratoꝝ in integruꝫ restitutione agi pos.
4 Ex delictis ꝛfunctoruꝫ

4 Exercitoria ⁊ institoria actione
4 Edictis actionibus
5 Eo qui pro tutore negocia gerit
5 Excusationibus ⁊ pbalibus eoꝝ
5 Excusatione veteranorum
6 Edicto diui adriani tollendo.
7 Executione rei iudicate.
8 Edificijs pnatis.
1 Etiã ob chirographarij pecuniam pignus tenere.
8 Exceptõib⁹ seu prescriptionibus.
8 Eunctionibus.
8 Emãcipationibus liberoꝝ.
9 Exhibendis vel transferẽdis reis
9 Emendatione fenoris
9 Emedatõe propinquorum
2 Iliofa. minore.
2 Edictis ⁊ senatusconsultis minorũ
2 Fominis ⁊ impetratione actionum sublatis.
3 Ferijs.
3 Familie herciscunde
3 Finiũ regundoꝝ
4 Fide institoꝝ ⁊ amissione eoꝝ.
5 Fundo dotali.
5 Fideiussoribus tutoꝝ ⁊ curatoꝝ
6 Furtis ⁊ seruo corrupto.
6 Fidelcõmissis.
6 Falsa cã adiecta legato vel fidei cõmisso
7 Fidelcõmissarijs libertatib⁹
8 Fructibus ⁊ litis expẽsis.
8 Fidetussoribus ⁊ mandatorib⁹
9 Falsa monera.
9 Famosis libellis
9 Enerali abolitione.
1 Ereticis ⁊ manicheis
1 Iis q ad ecclesias pfugiũt
1 Iis q ecclie manumittũt
1 Iis qui ad statuas confugiũt.
2 Iis q potentioꝝ nomine
2 Iis que vi metus ve cã fiunt
2 Iis q tenia etatis ipetrauerũt
2 Iis que vi vel actione vẽdita.
4 Heredũate vel actione vẽdita.
4 Heunuchis.
5 Heredib⁹ tutoꝝ.
6 Heredib⁹ instituẽdis
6 Iis q bus vt indignis.
6 Iis que pene nomine relinquũt
6 Iis que sb mõ legati seu fidei cõmissi relinquunt.
6 Iis qui ante apertas tabulas.
6 Heredibus curionũ.
7 Iis q a nõ dño manumissi sũt
7 Iis q p metũ iudicis nõ appl lauerunt.
8 Iis qui in priorꝝ creditoꝝ loco succedunt.
9 Iis q parentes vel liberos oci derunt.
6 Iis q sibi ascribunt in testõ.
9 Iis qui latrões vel criminib⁹ reos occultant
1 Iustiniãn codice pfirmãdo
1 Iustiniãn codice emẽdãdo
1 Iudeis
1 Iuris ⁊ facti ignorantia.
2 In ius vocando.
2 In integrum restitutione minoꝝ
2 In q b⁹ casib⁹ in integrũ restitutio necessaria non est.
2 In integrum restitutione postulata ne quid innouetur
2 Iureiurando propter calũniam ⁊
3 Iudicijs.
3 Iurisdictione omnium iudicũ. ⁊ de foro pcenti.
3 In quibus casibus militantes fori pscriptione vti nõ possunt
3 Inofficioso testamento
3 Inofficiosis donationibus.
3 Inofficiosis dotibus.
4 Iure emphiteotico.
5 Incestis ⁊ inutilibus nuptijs.
5 Interdicto matrimonio inter pupillũ ⁊ tutoꝝ vel curatoꝝ
5 Iure dotium.
5 In q b⁹ casib⁹ tu. pñti tu. vel curatoꝝ da. non potest
5 In litem iurando
5 Iuliten dando tutore vel curatoꝝ
6 Iure aureoꝝ annuloꝝ
6 Institutionibus ⁊ substitutionibus vl restitutionibus sub odictõe facte
6 Impuberꝝ ⁊ aliosubstitutionibus
6 Iure deliberandi ⁊ de adeũda vel acquirenda hereditate
6 Indicta viduitate tollenda
7 Ingenuis ⁊ manumissis
7 Indicta libertate
7 In q b⁹ cãis cessat lõgi tpis pscri.
8 Interdictis
8 In q b⁹ cansio ius pignoris tacite contrahatur
8 Iure continti impetrando
8 Inutilibus stipulationibus
8 Ingratis liberis
8 Infantib⁹ expositis liberis ⁊ suis
8 Infirmandis penis celibatus ⁊ orbitatis
8 Iure libertoꝝ
9 Iniuriis
1 Egib⁹ ⁊ pstitutionib⁹ pncipũ
3 Litis contestatione
3 Lege aquilia
4 Locato ⁊ oducto
5 Legitima tutela
6 Libertinis ⁊ eoꝝ filijs
6 Liberis preteritis ⁊ exheredatis.
6 Legatis
6 Legitimis heredibus
7 Lege fusia caninia tollẽda
7 Latina libertate tollenda
7 Liberali causa
7 Longis temporis pscriptõe
8 Litigiosis
8 Luitione pignoris
9 Liberis exhibẽdis seu oducẽdis
1 Mandatis pncipum
1 Modo mulctarũ
1 Magistratib⁹ municipaliũ.
4 Mandati vel contra
4 Monopolijs ⁊ pactis negociatoꝝ
5 Magistratib⁹ pueniendis
8 Manumissione pignoris
8 Mortis cã donationibus
9 Mlierib⁹ q fuis pprijs se tũrerũt
9 Mutationis nominis
9 Maleficis ⁊ mathematicis
1 Mo codice pponendo
1 Mona cõstitutio federici
1 Me sanctum baptisma iterẽ.
1 Memini licere signum saluatoris
1 Me iudeis xpianũ mancipium
2 Memini liceat potentioribus
2 Me fiscus vel respublica
2 Negotijs gestis
3 Me quis in sua cã iudicet.
3 Noxalibus actionibus
4 Me vxor p marito vl cõpueniatur
4 Me filius p patre vel pf p filio.
7 Non numerata pecunia
4 Nautico fenore
4 Nundinis ⁊ nouis mercatõibus
4 Mona vectigalia stitui nõ posse
5 Nuptijs
5 Me fideiussores totũ debentur
5 Me p dote mulieris
5 Mãlib⁹ liberis ⁊ matribus eorum
5 Me tutor vel curator re ii. oducũt
6 Necessarijs fuit hẽdib⁹ ſ. vl fũſt.
7 Me re stante defuncto post gnqñ nium queratur
7 Modo iure quiritum tollendo
7 Me rei dñice vel templorum
7 Me liceat in vna eademq cã tertio prouocare
8 Monationib⁹ ⁊ relegationib⁹
9 Milli aggerib⁹ nõ rumpendis
9 Me sine iussu pncipis dno
1 Officio prefecti pretorio
1 Officio prefecti pretorio africa
1 Officio prefecti vrbis
1 Officio magistri militum
1 Officio questoris
1 Officio magistri officiorum

1 Officio comitis sacrar largitionū
1 Officio comitis rerum priuatarū
1 Officio comitis sacri pātimonij
1 Officio pconsulis ⁊ legati
1 Officio comitis orientis
1 Officio pfecti augustalis
1 Officio vicarij ⁊ pfecti
1 Officio pretorum
1 Officio rectoris pūncie
1 Officio pfecti vigilum
1 Officio ciuilium iudicum
1 Officio militarium iudicum
1 Officio diuersorum iudicū
1 Offō ei⁹q vice alicui⁹ iudicis obt.
1 Offō iudicis alexādrie
3 Ordine iudicior
6 Operis libertorum
6 Obsequiosionis pstādis a libto
7 Ordine cognitionum
8 Operis noui nunciatione
9 Operibus publicis.
1 Agonio sacrificijs ⁊ templis
1 Precibus imperatoꝝ offerēdis
2 Pactis
2 Postulando
2 Procuratoribus
3 Pedanis iudicibus
3 Plus petitionibus
3 Petitione hereditatis
4 Prohibita sequestratione pecunie
4 Probationibus
4 Pl⁹ valē q agi q̄ q̄ fil⁹ate percipiē
4 Pignoratitia actione
4 Per q̄s psonas nobis acquiritur
4 Pro socio
4 Patribus q̄ filios distrauerunt
4 Periculo ⁊ comodo rei vendite
4 Pactis inter emptorem ⁊ vēditorē
4 Pactū puētū tā sup rote q̄ sup do
5 Pereūlo tutoꝝ ⁊ curatoꝝ na.
5 Predijs vl alijs reb⁹ minoꝝ ñ ali.
6 Posth. hēdib⁹ ist⁹ vēdis vl erbf.
7 Periculo ei⁹q libertatem inuerit
7 Pro donato
7 Preferiptiōe lōgi tē. x. vl xx. anā
7 Preferiptione. 30. vel. 40. anno.
7 Pena iudicis qui male iudicauit
7 Priuilegio fisci.
7 Priuilegio rotis
8 Precario saluiano interdicto
8 Pignoribus
8 Publicis operibus
8 Pretorio pignore vl in actōibus
8 Parui pignoris tomni causa
8 Pactū pignoꝝ ⁊ de cōmissoria. lo rescindenda
8 Patria potestāt
8 Postlimio reuersis ⁊ redemptis ab hostibus
9 Priuatis carceribus
9 Penis
1 Quando libellus principi de lite contestata facta
2 Quib⁹ cās infamia irrogatur
2 Qui ⁊ aduersus quos integruꝝ restitutio postulatur
2 Quibus ex causis in integrum restitutio maioribus datur
3 Qui pro sua iurisdictiōe iudices dare dari re possunt
3 Qui legitimā psonā hñt in iudicio
3 Qñ ignor iter pupillos ⁊ viduas
3 Qñ lis vnicuiq; se sin̄ iudice vēdi
4 Qñ fisc⁹ vl pua⁹ re debitores cap
4 Qō cū eo q i ali⁹ iuris. vl pūāte ē
6 Que res vēdi nō possunt. ⁊ qui vēdere vel emere vetantur
4 Que reo exortari ñ pñt vl ñ dñt
4 Qñ liceat ab emptōne discedere
5 Qui petant tutores vel curatores
5 Qui dari tutores pñt
5 Qñ mulier officio tutele fūgi pōt
5 Qñ ex facto tutoris vel curatoris
5 Qñ tutores ⁊ curatores cē desinūt
5 Qui numero liberoꝝ se excusant
5 Qui morbo se excu.
5 Qui etate se excusant
5 Qui numero tutellarum

5 Qñ decreto opus non est
6 Qñ dico legatū vl fideicōmissi cedāt
6 Qui admitti ad bonoꝝ possessionem possunt.
6 Qñ nō pcentum pro petentib⁹ accellerant
6 Qui testamenta facere pñt vl nō.
6 Quēadmodū testā aperiantur.
7 Quib⁹ cās fut acceptū p mū lib
7 Qui manumitti nō pñt tutis
7 Qui nō pñt ad libertatē puenire
7 Quib⁹ ad libertatē pclamare ñ lz
7 Quib⁹ ñ obliget lōgi tpis pscri.
7 Quadriennij perscriptione
7 Quō ⁊ qñ iudex sniam pferre dz
7 Quib⁹ res iudicata non nocet
7 Qñ ꝓuocare nō est necesse
7 Quoꝝ appellatiōes nō recipiāt
7 Qui bonis cedere pñt
8 Quorum bonorum
8 Quorum legatorum
8 Que res pignori obligari pñt
8 Qui portiones i pignoribus hēant
8 Que sit lōga consuetudo
9 Qui accusare non pñt
9 Qñ ciuilis actio p iudicem criali
9 Questionibus
2 Eputatōib⁹q fiunt i iudicio
2 Restōe mulū ⁊ coꝝ q rei pu
2 Receptis arbitris huius
2 Rescriptis
3 Rei venditione
3 Religiosis ⁊ sumptibus funeruꝝ
4 Rebus creditis ⁊ iureiurando
4 Rescindenda venditione
4 Rebus alieno nō alienandis
4 Rem alienā gerentib⁹ nō iterdici
4 Rex pmittatoꝝ ⁊ ō pscriptis verbis
5 Restitutione actiōis i stipulatu actōe transfusa
5 Repudij ⁊ iudicio dimissoꝝ sub⁹
5 Rerum annotarum lata
9 Repudiando bonoꝝ possessione
9 Repudiādi vl abstinēda hēditate
7 Re iudicata
7 Res iter alios acta vl iudicata
7 Relationibus
7 Reuocandis his que fūt i fraudem creditorum
8 Rationibus operum publicoꝝ
8 Remissione pignoꝝ
8 Reuocandis donationibus
9 Raptu virginū hōestaꝝ seu vidu.
9 Requirendis reis
1 Anima trinitate ⁊ fide catho
1 Senatus cōsultus hic
1 Sacro sanctis ecclesijs ⁊ priuilegijs earum
1 Si ꝑsona vel vtilitatē publicam
1 Statuts ⁊ imaginibus
2 Si tutor vel curator interuenerit
2 Si in cōi eadem cā in integrum restitutio postulet⁹
2 Si aduersus rem iudicatam
2 Si aduersus venditionē pignoris
2 Si aduersus libertatem
2 Si aduersus donationem
2 Si aduersus transactionem
2 Si aduersus solutionem
2 Si aduersus dotem
2 Si aduersus delictum
2 Si aduersus vsucapionem
2 Si aduersus fiscum
2 Si aduersus creditorem
2 Si vt se ab hereditate abstineant
2 Si vt omissa hereditate vel bonorum possessione vel aliquid aliud
2 Si minor se maiorē dixerit
2 Si sepi⁹ in integrū restō postulet
2 Si maior factus ratum habuerit
2 Satisdando
3 Sportulis ⁊ sumptibus
3 Seruitutibus ⁊ aqua
4 Si certum petatur
4 Suffragio
4 Si fu⁹ extero seu emi mādauerit
4 Si pp publicas pstationes vēdi no facta nō fuerit celebrata

4 Si sine censu vel reliquis
4 Si qo alteri vel sibi sub alte. nole
4 Si seruus exportandus veniat
4 Si mancipiū ita veniat ne pstituat
4 Si mancipium ita alienatum sit
5 Sponsalibus t arris sponsalicijs
5 Si rector puincie vel ad eā pti.
5 Si quacūq; dictus prāte vel ad eum pertinentes
5 Si nuptie ex rescripto pncipis pc.
5 Secundis nuptijs
5 Si scdo nupserit mulier
5 Soluto matrimonio t quēadmodum dos petatur
5 Si pstante matrimonio dos solui
5 Si ex plibus tutorib⁹ vel curato.
5 Suspectis tutoribus
5 Si mater idēnitatem pmisit
5 Si ꝯ matris voluntatem
5 Si tutor nō gesserit
5 Si ex falsis allegationibus
5 Si ignorans rem minoris
5 Si tutor reipublice eā alienit
5 Si maior fact⁹ ratū habuerit alie.
6 Seruus fugitiuus
6 Successorio edicto
6 Si in fraudem patroni
6 Si quis aliquē testari phibuerit
6 Si omissi eā testamenti
6 Suis t lūmis hfd. t ex filia nep.
7 Senatusco sulto claudiāo tollēdo
7 Seruo pignori dato manumisso
7 Seruo cōi manumisso
7 Seruus reipublice māumittēdis
7 Sententijs prefectoꝝ
7 Sententijs prefecti pretorio
7 Sentētijs ex periculo recitandis
7 Snijs t interlocutiōib⁹ oiuꝫ iudi.
7 Sententia que sine certa qntitate
7 Snijs q̄ p eo qō interest pferūt
7 Si a nō competenti iudice
7 Sniam rescindi non posse
7 Si ples sit vna snia fuerint pdē.
7 Si pendente appellatione mora interuenerit
7 Si vnus ex plurib⁹ appellauerit
7 Si de momentanea possessione fuerit appellatum
8 Si pvi vel alio mō pturbata ab sentis sit possessio
8 Saluiano interdicto
8 Si res aliena pignori data sit
8 Si ātiquior creditor pign⁹ vēdit
8 Si eā iudicati pign⁹ captum sit
8 Si cōio res pignori data sit
8 Si pignus pignori datum sit
8 Si vendito pignore agatur
8 Si vn⁹ ex plib⁹ hfdi. creditores
8 Si pignoris conuētione
8 Solutionibus t liberationibus
9 Si re⁹ vel accusator mortu⁹ fuerit
9 Si quis ipatori maledixerit
9 Si qs eā cui⁹ tutor fuerit corru.
9 Sepulcro violato
9 Seditiosis t his qui plebē
9 Sniam passis t restitutis
2 Transactionibus
2 Tpibus in integrū restōnis
4 Testibus
5 Testamentaria tutella
5 Tutoribus vel curatoribus illustrium personaꝝ
5 Tutore vel curatore q̄ si satisfecerit
5 Tutoribus suspectis
6 Testamento militis
6 Testis t quēadmodū testā ordis
7 Testamentaria manumissione
7 Tpib⁹ t repatiōib⁹ appellatiōuꝫ
8 Tabulis exhibendis
1 Eteri iure enucleando
1 Vt lite pendēte vel post
1 Vt oēs eā cimles q̄s militarel post administrationem
2 Ut nemo priuatus titulo predijs
2 Ut que delunt advocatis partium iudex suppleat
2 Ut nemini liceat sine iudicis auc.
2 Ut nemini liceat sine iudice sevin.
2 Ubi t apud quē cognitio retractis
2 Uxoribus militū t coꝝ qui.
3 Ut nemo inuꝰ agere cogat vel ac.
3 Ubi in rem actio
3 Ubi de rationibus agi opꝫ
3 Ubi de possessione agi opꝫ
3 Ubi quis tcurialis vel cohortalis
3 Ubi eā fiscalis agitur
3 Ubi de fideicōmisso agi opꝫ
3 Ubi de crimine agi opꝫ
3 Ubi de hereditate agat
3 Ubi quentat q certo loco pmisit
3 Ubi de eā status agi oꝫ
3 Ubi senatores vel clarissimi viri
3 Usufructu t habitatiōe
4 Ut act. ab hfdib⁹ t pfdes icip.
4 Usuris
4 Uecigalibus t cōmissis
5 Ut minor si ante annale spatium se marito coniunxit
5 Ubi petat tutor vel curator
5 Ubi pupilli educantur
5 Usuris pupillaribus
5 Ubi cause post pubertatem
6 Unde legitimi t vnde cognati
6 Unde liberi
6 Unde vir t uxor
6 Uerboꝝ t rer significatione
6 Usuris t fructibus legatoꝝ
6 Ut in possessiōe fideicōmissoꝝ vel legatoꝝ seruandoꝝ eā mittendi
7 Uenditione libertatis
7 Usucapione p emptore
7 Usucapione p donato
7 Usucapione pro dote
7 Usucapione p herede
7 Usucapione transformanda
7 Usuris rei iudicate
8 Unde vi
8 Uti possidetis
9 Ut. j. certū ips crīat qō terminet
9 Uti bonoꝝ raptoꝝ

3 Dministrantib⁹ officia in la
cris appellationibus
4 Appellationibus t intra que
tempa detur appellari
6 Apud qō oꝫ eām dicet monacos
6 Armis
7 Administrationibus
8 Appellationib⁹
9 Alienatione t emphiteosi
4 Insulibus
5 Constitutio q̄ ex ascripticio
libera natos
6 Consanguineos vterinis frib⁹
6 Consto q de dignitatibus
8 Constitutio inouat legem
9 Collatorib⁹ t alijs caplis
3 Defensoribus ciuitatum
6 Depositionibus t denūciatio
nibus inquilinoꝝ
7 Duobus reis
5 Ecclesiasticaꝝ rer mobilium
alienatione
Exhibēdis t introducēdis reis
7 Equalitate dotis
7 Executoribus t qui conueniunt
9 Ecclesiasticis tutellis
1 Idemssorib⁹ t mandatoribus
tsolutionibus
3 Filijs aī dotalia instra natas t
1 Eredibus t falcidia
5 Hijs q ingrediunt ad appel.
6 Hijs q ingrediū monasteria
6 Hec pstitutio interpetat pōrem
8 Hec pst tuto inouat pstōnem q
piscriptionez. c. annoꝝ.
9 Hereditibus ab intestato veniēdib⁹
2 Usurandū qō pstat ab his q
administratione accipiunt
2 Incestis t inutil⁹ bus impuse
5 Juramento a moriente prestito
6 Instrumentoꝝ cautela t fide
6 Judicibus
7 Immēlis donatōib⁹ t filios facē
8 In medio ius nō fieri facras fo.

¶ Colla. Rubrice auctenticoꝝ

9 Interdictis collegijs hereticorū
3 Enormibus
3 Litigiosis ⁊ decima pte litis
1 Onachijs
2 Mensura ordinādor clericor
3 Mandatis principū
3 Ministrantib⁹ in sacris officijs
1 On eligendo sexo nubentes
2 Non alienandis aut pmutandis rebus ecclesie
4 Nullū agricole traditione tenere illius terram
4 Nuptijs
5 Non operis nūciatione
8 Necꝫ virū qđ ex vote est
8 Riuilegijs dotis
9 Priuilegijs archiepi
1 Ō oporteat epos ⁊ alios clericos ad ordinationē pduci
6 Questore
6 Quib⁹ modis nāles efficiūt ltimi
7 Quib⁹ modis nāles efficiunt sui
2 Exheredarijs palacij sacri
4 Restōnib⁹ ⁊ ea q̄ parit in.xj. mense post mortem viri
7 Reis pmittendis
8 Restitutionibus
9 Restitutionib⁹ fideicōmissi
9 Raptis mulierib⁹ q̄ rapto nubūt
2 Criptum exēplar
5 Scientes nō solū fideiussorem prestant
9 Sanctissimis epis
2 Abulatio viceconsulis
3 Triente ⁊ semisse
4 Tabellionibus
7 Testibus
7 Tpe nō solute pecunie super dote
8 Testamentis iperfectis
1 Ter determinat⁹ sit nūer⁹ efficax
2 Ut iudices sine q̄q̄ suffragio
2 Ut ecclesia romana.c. annor plerisq; gaū.
4 Ut nullus mutuano agricole tenetur et⁹ terram
4 Ut pthocola diuidant in chartis
5 Ut preponat nomen iperatoris
5 Ut nō fiāt pignorationes p alios ps.
5 Ut de cetero cōmutationes ecclesiasticaꝝ rerum
5 Ut ea q̄ vcāt insinuata sup elicit
5 Ut elici q̄ recedūt aliso p eos iub.
5 Ut in puatis domib⁹ sacra ministeria nō fiant
5 Ut immobilia añ nuptiale dōatiōz
5 Ut facte nove ꝓstitutiones
5 Ut clerico sacra de expensis
5 Ut nullus fabricet oratoriū domū pter volūtatez episcopi
5 Ut ab illustrib⁹. ⁊ qui super eam dignitatem sunt
5 Ut defuncti seu funera eoꝝ nō inquietentur a creditorib⁹
5 Ut vrbane ordinarie pfecture
5 Ut oēs obediāt iudicib⁹ puicijs
6 Ut hi q̄ obligatas se res hēre prohibent minor
6 Ut nō luxurient ꝑ nām
6 Ut liberti de cetero auro nō egeāt
6 Ut elici apō ꝓnūo epos ꝓuen.
7 Ut sine phibitōe nires debuti. ⁊ creduricēs tutellā gerāt minor
7 Ut exactione instante dotis
8 Ut necꝫ nules necꝫ federat⁹
8 Ut amisse visiones ꝓscriptiones habeantur
8 Ut cū de appellatiōe cognoscitur
8 Ut liceat matri ⁊ auie
8 Ut diuine missiones
9 Ut spōsalitia largiuas sit spāl' ꝑcr⁹
9 Ut litiganteo irent
9 Ut iudices nō expectēt sacras missi.
9 Ut nulli iudicum liceat habere ꝑ loci seruatores
9 Ut fratrū filij succedant
9 Ut differentes iudiceo
9 Usume nauticis

¶ Rubrice institutionum

1 Doptionibus
1 Atiliano tutore
1 Auctoritate tutorum
2 Adēpōe legatorum ⁊ trāslatione fideicōmissorum
3 Assignatōe libertorum
3 Acquisitione per arrogationem
4 Acceptilationibus
4 Actionibus
3 Onorum possessionibus
4 Bonorum vi raptorum
1 Apitis diminutione
1 Curatoribus
2 Codicillis
3 Contrahenda emptione
2 Onationibus
3 De consensu ⁊ obligatione
2 De duobus reis stipulandi ⁊ promittendi
3 Diuisione stipulationū
1 Ex qb⁹ cās manumittere nō ꝓt
1 Excusationib⁹ tutor
3 Exheredatione liberorum
3 Eo cui libertas eā bona adiudicātur
3 Emptione ⁊ venditōe
4 Exceptionibus
1 Jduciaria tutella
2 Fideicōmissarijs hereditatib⁹
2 Fideiussoribus
3 Radib⁹ cognationū
1 Jis qui sui vel alieni iuris sunt
1 Heredib⁹ instituendis
2 Hereditate libertorum
2 Heredū qualitate ⁊ differentia
3 Hereditatib⁹ qab intestato dēferūt
1 Iusticia ⁊ iure
1 Jure naturali gentium ⁊ ciuili
1 Jure personarum
1 Ingenuis ⁊ libertinis
2 Inofficioso testamento
2 Jure codicillorū
3 Inutilis stipulationibus
4 Iniurijs
4 Interdictis
1 Ibertinis
1 Lege fusicia caninia tollenda
1 Legitima agnatoꝝ tutela
1 Legitima parentū tutela
1 Legitima patronoꝝ tutela
2 Lege falcidia
1 Legatis
3 Legitima agnatoꝝ successione
3 Litteraꝝ obligationib⁹
3 Locatōe ⁊ ꝓductione
4 Lege aquilia
2 Jlitari testamento
3 Mandati
1 Uptijs
4 Noralibus actionibus
3 Nligationibus
3 Obligationib⁹ q̄ ex quasi ꝓctu nascuntur
3 Bligationib⁹ ex consensu
4 Obligatōibus q̄ ex delicto nascūt
4 Obligatōib⁹ q̄ ex q̄sdā lictonascūt
4 Officio iudicis
1 Atira potestate
2 Pupillari substitutione
2 Per qs personas nobis acqrit
3 Per qs psonas obli.nob⁹ acqrit
4 Perpetuis ⁊ palibus actionib⁹
4 Pena temere litigantium
4 Per qs personas agere possum⁹
4 Publicis iudiciis
1 Uib⁹ mōis ius patrie pōt̄ sol.
1 Qui dari tutores i testō pōt
1 Quib⁹ mōis tutela finit
2 Quib⁹ alienare licet vel non
2 Quib⁹ nō est pmissus facere testm
2 Quibus mōis testamenta infir.
3 Quib⁹ mōis re ꝑhit obligatio
3 Quibus modis obligatio tollit
4 Quod cū eo q̄ in aliena potestate
2 Ernm diuisione
2 Reb⁹ corpalib⁹ ⁊ incorpalib⁹.
4 Replicationib⁹
1 Atisdatione tutoꝝ ⁊ curatoruꝫ
1 Suspectis tutorib⁹ ⁊ curatorib⁹

2 Seruitutib⁹ ꝓdior⁹ rusticor⁹
2 Sigill⁹ reb⁹ ꝑ fidei cōmissuz relictis
3 Senatusc̄ōsulto tertulliano
3 Senatusc̄ōsulto orphitiano
3 Successione cognator⁹
3 Seruili cognatione
3 Successione libertor⁹
3 Successione liberorum sublata
3 Stipulatione seruorum
3 Societate
4 Si q̄druples paup⁹ fecisse dicat
4 Satisdationibus
1 Vtellis
2 Testamētis ordinandis
2 Testamento nituari
2 Sufructu
2 Usu ⁊ habitatione
2 Usucapiōib⁹ ⁊ lōgi tp⁹ ꝓscri.
2 Vulgari substitutione
3 Verbor⁹ obligationibus
4 Vi bonorum raptor⁹
Vice trium librorum. C.
10 Vinona ⁊ tributis
10 Apocis publicis
10 Athletis
10 Auri publici ꝓcuratorib⁹
10 Argenti ꝓcio q̄b⁹ thesaur⁹ inferatur
10 Auro coronario
11 Annonis ciuilibus
11 Administratione rer⁹ publicarum
11 Aque ductu
11 Alexandrie primatib⁹
11 Arnor⁹ vl⁹i suo ꝓncipe interdict⁹
11 Agricolis cēsitis ⁊ colonis sit
11 Agricolis ⁊ mācipijs dñicis vl⁹ n
12 Agentibus in rebus scalib⁹
12 Apparitorib⁹ ꝓfector⁹ pretorio
12 Apparitorib⁹ magistror⁹ militu
12 Apparitorib⁹ ꝓcōsulis ⁊ legati
12 Apparitorib⁹ comitis orientis
12 Apparitorib⁹ prefectis annone
10 Onis vacātib⁹ rō i corpatōe
10 Lōueniēdi osic̄ debitoribus
10 Lapidio ⁊ distrahendis pignoribus eā tribuntor⁹
10 Canone largitionaliū titulorum
10 Conditis in publicis horreis
10 Collatione dō⁹ tor⁹ vel reuel⁹tor⁹
10 Collatione eris
11 Classibus
11 Curialib⁹ vrbis rome
11 Collegiatis
11 Canone frumentario vrbis rome
11 Capitatōe ciuiū censib⁹ eximēda
11 Colonis palestinis
11 Colonis tracensibus
11 Colonis illiricianis
11 Cēsib⁹ cēsitor⁹ pectoris ⁊ ispe.
11 Collatione fūdorum patrimonialium ⁊ emphiteoticarium
11 Cōductor⁹ ⁊ penatorib⁹ pd. fi.
11 Collatōe fūdor⁹ fiscaliū vel rei p.
11 Cibis ex luco dānēsi vel pscis.
12 Cōsulib⁹ ⁊ ꝙ spēdio ab his pcu
12 Cōsistorianis militibus.
12 Comitib⁹ ⁊ tribunis scolarum
12 Comitibus rei militaris
12 Comitib⁹ ⁊ archiatris sacri palatij
12 Comitibus q̄ curationes pētūt
12 Curiosis
12 Comitibus ꝓsistorianis
12 Castrensi peculio militum
12 Castrēsiariis ministerialibus
12 Commeatu
12 Comitib⁹ q̄ pronin. re.
12 Castrensi olim palatinor⁹ peculio
12 Cursu publi. ⁊ āgaris ⁊ pangariis
12 Coartatibus ꝓncipibus
10 Elatoribus
10 Defensoribus
10 Discussoribus
10 Decretis decurionum
10 Decurionibus ⁊ filiis eor⁹
11 Debitoribus ciuitatuz
11 Diuersis predijs
12 Dignitatibus
12 Domesticis ⁊ ꝓtectoribus
12 Decanis
12 Desertorib⁹ ⁊ occultatoribus.
12 Diuersis officijs ꝓpositorib⁹ indictiō
10 Factoribus tributorū
10 Excusatōib⁹ muneru
10 Excusatōib⁹ artificum
11 Expēsis ludoru
12 Equestri dignitate.
12 Exactione ⁊ trāslatōe militariu annonariu
12 Executorib⁹ vel exactorib⁹.
13 Errogatōe militaris ānone
10 Jde istor⁹ ⁊ iure aste fiscal
10 Iscalib⁹ vsuris
10 Injffa. ⁊ quēadmoduz pater ꝑ his teneatur
11 Frumēto vrbis ꝓstanti.
11 Frumēto alexādrino.
11 Fabricensibus.
11 Fundis limitoīs ⁊ terris ⁊ paludibus ⁊ pascuis
11 Fundis patrimonialibus.
11 Fugitiuis colonis patrimonialibus ⁊ emphiteoticis.
11 Fundis reipublice
11 Fundis ⁊ saltibus
11 Filijs officialium militariū q̄ in bello mori.
11 Gladiatoribus
11 Grege dominico.
10 Jis q̄ ex publicis rōib⁹ mutuā pecuniā fenebrem acceperūt.
10 Jis q̄ se defendūt.
10 Honorib⁹ nō ꝓmuādis
10 Jis q̄ spōte munera pub. susceptūt
10 Jis q̄ a ꝓncipe vacatōez acepūt
10 Jis q̄ numero liberor⁹ vel paupertate exemtōez meruerūt.
10 Jis q̄ nō splendis stipendijs
10 Jis q̄ exilio dati vel sunt amoti.
10 Jis q̄ ex publica collatōe illata sunt non vsur.
11 Honorariorum cubiculis.
11 Jis qui ex officio quod administrauerunt conueniunt.
12 Jis qui in sacro palatio.
10 Are fisci
10 Inditionibus
10 Imponenda lucrativorum descriptione
10 Jncol⁹ vbi domicilij hic videāt ⁊ his qui studiorum cā in alia ciuitate degunt
10 Jnfamibus
10 Irenarchis.
10 Jmmunitate nemini concedēda
11 Jure reipublice
11 In quibus causis coloni censiti dominos acensare possunt
10 Jbertinis.
10 Legationibus.
11 Lustralis auri collatione
11 Locatōe ꝓdior⁹ ciuilium vl fiscaliū
12 Locor⁹ ⁊ itiner⁹ custodia.
12 Lucris aduocatorum.
10 Vnicipibus ⁊ originarijs.
10 Munerib⁹ patrimoniorum
10 Mulierib⁹ i quo loco munera seruī congruentia
11 Methalarijs ⁊ metalio ⁊ procuratoribus metallorum.
11 Murilegulis ⁊ ginetiarijs
11 Metropoli scripto.
11 Mendicantibus validis.
11 Maiuma
11 Mācipijs ⁊ colonis ꝑtinētib⁹
12 Magistris scrinioru
12 Militari veste.
12 Messoribus.
12 Metatis ⁊ epidemeticis.
10 Fisc⁹ rē quā vēdidit euicat
10 Me ope a collatorib⁹ extrāh
11 Nauicularijs.
11 Nouibus non excusandis
11 Ne qd oneri publico imponat.
11 Naufragijs.
11 Nulli licere in frenis ⁊ selis margaritas ⁊ smaragdos.
11 Nautis tiberinis.

Ne quis liber actū reipublice agere cogatur,
Ne rusticani ad vllius obsequiuz dmiocentur
Non licere habitatoribus
Negociatores ne militent
Numerarijs ⁊ adiutoribus schriniarijs
Ont agro deserto
Obligatione votorum
Officio prefecti vrbis
Ettis bonorum sublatis
Penis fiscalibus creditores preferri
Predijs curialium ⁊ decu. sine decreto non alie.
Prebendo salario
Professoribus ⁊ medicis
Periculo successorum parentis
Ponderatoribus ⁊ auri illatoe.
Potioribᵘ ad munera nolandis
Predijs ⁊ roibᵘ reb' nauicularioꝝ
Priu legisse ꝓdatoꝝ vrbis rome
Peculio nominatorum
Pistoribus
Priuilegijs ostantī. vrbis.
Palentis publicis ⁊ priuatis
Pericula eorum qui pro magistratibus interuenerunt
Predijs cannatis
Priuilegijs comes auguste
Palatinis ⁊ comitibus comitiolo
Prefectis ptorijs sacre vrbis
Pretoribus ⁊ honore pfecture
Prepositis sacri cubiculi
Primicerio
Prepositis libarum
Publice leticie
Professoribᵘ q in vrbe constanti.
Prepositis sacrorum scrinioꝝ.
Principibus agentibus i rebus
Primipili
Priuilegijs eorum qui in sacro palatio militant.
Priuilegijs scolarium
Perfectissimatus dignitate
Prepositis ⁊ tribunis scolarum.
Prefecto pretorio
Palatinis sacrarum lar.
Palatinis
Publice leticie vl plurū nūciatōel
Perfectissima dignitate
Pupillo
Quando ⁊ quibus quarta pe debeat ex bonis
Quemadmodū ciuilia munera indicantur
Quibus muneribus excusantur hi qui post impletam milī.
Qui etate
Qui morbo se excusint
Quibus ad conductionem rerum fiscalium non licet accedere
Quod qḡs ordine pcipiatur
Quesitoribus
Qui militare possunt vel non
Eis postulatis
Re militari
Exceptis aduersus fiscū lis tis retractandis
Superindicto
Si liberalitate imperialis.
Super exactionibus.
Si seruus aut libertus ad decurionatum erpiauerit
Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit
Si pp inimicitiā creatio fcā sit
Sumptuū recuperatione
Susceptoris ⁊ archart e ꝓsiq
Suarijs ⁊ susceptoribus, ⁊ ceteris corporibus
Studijs habitᵘ vrbis rome pstā.
Sumptᵘ immeti muneris ad oēs pertinere collegas
Spectaculis ⁊ scenicis ⁊ lenōibᵘ
Solutionibus debitorum
Sēnarijs ⁊ decurionibus eorū
Stratoribus
Salgamo hospitibᵘ non pbendo
Saltorum ⁊ mimorum cu.
Thesaurio
Tabularijs scribis logographis
Tironibus
Tractoribus
Endituē rerū fiscalium
Ut nemini liceat i ꝓpatiōe spectarū se excusare
Uacatione publici muneris
Uestibus olobarijs ⁊ auratis
Ueteris nūmismatis potestate
Uendendis rebus ciuitatis
Uenatione ferarū
Ut nemo ad suum patrocinū suscipiat vices
Ut nullus ex vicarijs pro alienis vicarijs debitis pregra.
Ut dignitatuz ordo seruetur
Ueteranis
Ut rusticani ad nullū deuocēt offm
Rubrice de vsibus feudorū
Alienatione feudi
An maritᵘ succedat vxori in bñficio
Apud quē vel qō ꝓtrouersia feudi
An remouere debeant testes
An mutus vel alius imperfectus
Alodijs
An ille qui interficit ffem dñi sui
Alienatione feudi paterni
An agnatᵘ vel filius defuncti
An apud iudicem qō feu. ter. de.
Beneficio ifris ⁊ qualiter frater
Beneficio femine
Controuersia inuestiture
Contentiōe inter dñz ⁊ vasallū
Contentione inter me ⁊ dñm
Constōne dñi lotharij. feudorum.
Cōtrouersia feudi iter pares curie termi.
Controuersia inter dominum emphi, ⁊ vassa.
Consuetudine rectif feudi
Clerico qui inuestituꝝ facit
Capitalis cōradi
Cōtrouersia iter masculū ⁊ feminaz
Cōtrouersia inter dominū ⁊ eptoꝝ
Capitaneo qui curtem vendidit
Cōtrouersia iter vasa. ⁊ alīū ō bñfi.
Constitutio resd. Federici
Cōtrouersia iter epz ⁊ vasa.
Clerico viol itore pacis
Iob' frib' a capitaneo inuestitij
Epm vel abbatē vel abbatissaz vl dñz pleb feudū dar ñ posse.
Eo q suē fecit agnato ō feu. pa.
Eo q sibi ⁊ hrdib' suis masculis ⁊ feminis inuestituraz acceperit
Eudo gardie ⁊ castaldie
Feudo marchie ducatus ⁊ comitatus
Feudo sine culpa non amittendo
Feudo dato inuicē legis cōmissorie
Feudi cognitione
Forma fidelitatis
Filijs natis de matrimonio
Feudo nō dñe ppriā feudi naturaz
Fratribus de nouo feudo inuestitis
Je finif lex deinde consuetudines regni incipiūt
Imperator lotharius
Inuestitura feudi
Inuestitura inter dñz ⁊ vasallū
Illis q inuestiti sunt de ducatu
Inuestitura ō re aliena facta
Inuestitura quātic' cepit a scrinio
Inuestitura in maritū facta
Inuestitura apō pares curie termi.
In quibus causis feudum aminat.
Ege cōradi
Ilne vasallo qui contumax est
Iummis valuasoribus
Mut' vl ali' ipfect' feudū ret.
Atura feudi
Nona forma fidelitatis
Atura successionis feudi

Notio feudorum.
Ace iuramento firmanda
Per quos fiat inuestitura
Pace tenēda ⁊ eis⁹ violatorib⁹
Pignore dato quid iuris sit.
Prohibita alienatōe feudiꝫ lotharij
Prohibita feudi alienatōe p federicū
Pugna
Vi feudū dare possint.
Qui successores feudum
Quo tempore miles inuestituram petere debeat.
Quib⁹ mōis feudū amittatur.
Qui successores teneantur.
Quēadmodū feudū ad filiā ptineat
Quib⁹ mōis feudū constitui potest.
Quid sit inuestitura feudi
Unde precedere debeat inuestitura an fidelitas
Quale vasall⁹ iurare dēat fidelitatē
Quale olim feudū poterat alienari.
Quis dicat⁹ fuit marchio
Que sit pma cā dñij amittendi
Qui testes sint necessarij ad pbādā nouam inuestituram.
Quid iur] sit si p⁹ alienationē feudi
Qualiter dño de pprietate pmittatur
Que sint regalie.
Quot testes sint necessarij ad pbādū ingratitudinē feudi.
Accessione feudi.
Si ō inuestitura fcā dñi pēteat
Si controuersia fuerit i inuestitura
Si de feudo defuncti
Si epūs vel abbas vel abbatissa
Successione fratrū.
Si de inuestitura inter dñi ⁊ vasallū lis oriatur
Si de feudo controuersia fuerit.
Si de feudo vasallus ab aliquo iterpellatus fuerit
Si negatū fuerit dñificū a vasallo.
Si vasall⁹ feudo puat cui dēat ōferi
Si vasallus feudi conditionē negauerit et certa scientia
Vasallo decrepite etatis qui feudum refutauit
Vasallo qui ꝫ constitutionem lotharij feudum alienauerit.
Vasalomilite q arma extrica ōposuit

¶ Rubrice iuris canonici

Hic primo scīdū q decretū nō distt quid q Gracas. Sz i tres principales partes. Quaꝝ prīa incipit cētū ⁊ vnaꝝ distinctiones ⁊ sub qlibet distinctōe capitula. Secūa ps incipit. xxxvj. cās ⁊ sb qlibet cā qōnes ⁊ sub qōnibus capitula. ⁊. xxxij. cā a. q. iij. vsqad. q. viij interponitur tractat⁹ de pnia qui dividit i. vij. distinctiones. ⁊ sb qlibet dt. capitula. Tertia ps ē ō consecratōe. q dividit i. v. distinctiones. ⁊ sb qlibz dt. capitula. Alij vo libri iur] canonici pcipient plecas que sequuntur.

¶ Rubrice decretalium.

5 Accusatiōib⁹ inquisitiōib⁹ ⁊ denunciationibus.
5 Adulterio stupro.
1 Alienatōe iudicij mutandi cā fē
5 Apostatis
2 Appellationibus ⁊ recusatōib⁹ ⁊ relationibus
1 Arbitris
1 Auctoritate ⁊ usu pallii
3 Aptimo ⁊ eius effectu.
1 Bigamis ordinandis vel nō
5 Blasphematoribus.
3 Capellis monachoꝝ ⁊ alioꝝ religiosorum.
3 Causa possessionis ⁊ pprietatis
3 Celebratōe missaꝝ ⁊ sacro eucharistie ⁊ diuinis officijs
3 Cenīb⁹ exactōib⁹ ⁊ procuratōibus
3 Cohabitatōe clericoꝝ ⁊ mulierū
4 Clandestina desponsatione
5 Clericis coniugatis
3 Clericis nō residentibus
3 Clerico egrotante
5 Clericis pugnantibus in duello
1 Clericis pegrinis nō admittēdis
5 Clerico vulnatore
5 Clerico percussore
5 Clerico nō ordinato ministrāte
5 Clerico excōicato depposito vel interdicto ministrante
5 Clerico per saltum pmotio
5 Clerico q ordines furtiue suscepit
4 Cognatione spūali
4 Cognatione legali
5 Collusione detegenda
3 Comodato
3 Concessione pbende ⁊ ecclie nō vacantis
Conditōib⁹ appositis i mrimonio
2 Confessis
2 Confirmatione vtili vel inutili
1 Constitutōibus
1 Consuetudine
1 Corpe viciatis non ordinandis
4 Coniugio leprosoꝝ
4 Coniugio seruoꝝ
4 Cōsanguinitate ⁊ affinitate
3 Conuersione ecclie vel altaris.
3 Conuersione pigatoꝝ
3 Conuersione infideliū
5 Crimine falsi
3 Custodia eucharistie crismatis ⁊ aliorum sacroꝝ
3 Decimis primiciis ⁊ oblatōib⁹
5 Debito puerorꝝ
3 Depositis
4 Desponsatione impuberuꝫ
2 Dilationibus
4 Diuortijs
2 Dolo ⁊ contumacia
3 Donationibus
4 Donationib⁹ inter virū ⁊ vxorem
5 Ō q ordines furtiue suscepit
3 Ecclesijs edificandis vel reparādis
1 Electione ⁊ electi ptāte
3 Emptione ⁊ venditōe
4 Eo q cognouit psanguī. vxoꝝ. sue
4 Eo qui duxit in matrimoniū quā polluit per adulteriū
1 Eo q minꝰ in pōa cā rei fuande
Etate ⁊ qlitate ⁊ ordie pficiēdoꝝ
Exceptionibus
5 Excessibus prelatoruꝫ
2 Fide
Feudis
2 Fide instrumentoꝝ
3 Fideiussoribus
1 Filij a pēsbyteroꝝ
2 Foro competenti
4 Frigidis ⁊ maleficiatis
5 Furtis
Hereticis
5 Homicidio voluntario. vel casuali
5 Hijs q filios pprios occidūt
1 Hijs que vi metus ve cā fiunt
3 Hijs q fiūt a plat̄ sine pēsu ea.
3 Hijs q fiunt a maiori parte capli
Idolis ⁊ saracenis
Immunitate ecclesiaꝝ
Infātib⁹ ⁊ lāguidis expositi
1 In integrum restone
5 Iniurijs ⁊ dāno dato
2 Iudicijs
2 Iurciurando
2 Iuramento calūnie
3 Iure patronatus
3 Institutionibus
2 Iuris contestatione
2 Libelli oblatione
2 Lite pendēte nihil innouetur
3 Locato ⁊ conducto
5 Magistris ne aliquid exigāt p docendo
1 Maioritate ⁊ obedientia
5 Maledicis clericis
4 Mutuo ꝫcto ꝫ iteꝝ dictū ecclie
2 Mutuis petitionibus
Altis ex libro ventre
4 Ne clerici vel monachi secularib⁹ negocijs se immisceant.

5 Me prelati vices suas
5 Me sede vacante aliqd innouetur
5 Mon ordinato ministrante clico
5 Moui operis nūciatione
2 Blatione libelli
1 Obligatis ad rationis
3 Obseruatione ieiuniorū
1 Officio archidiaconi
1 Officio archipresbyteri
1 Officio primicerij
1 Officio sacriste
1 Officiu custodis
1 Officio vicarij
1 Officio ꝛ ptāte iudicis delegati
1 Officio legati
1 Officio iudicis
1 Officio iudicis ordinarij
1 Ordinato ab epo qui renūciauit
2 Ordine cognitionū epatus
1 Actis
3 Parrochijs ꝛ alienis parrochianis
3 Peculio clericorum
5 Penis
5 Penitentijs ꝛ remissionibus
2 Peregrinationibus
3 Pignoribus ꝛ alijs cautionibus
3 Plus petitionibus
1 Postulatione prelatorum
1 Postulando
3 Prebendis ꝛ dignitatibus
3 Precarijs
3 Presbytero non baptizato
2 Prescriptionibus
5 Priuilegijs ꝛ exceptib⁹ priuilegiat
2 Presumptionibus
2 Probationibus
2 Procurationibus
5 Purgatione canonica
5 Purgatione vulgari
3 Purificatione post partum
4 Ut clerici vel uuentes matrimonium contrahere possunt
4 Qui filij sint legitimi
4 Qui matrimoniū accusare pñt
5 Aptoribus incendiarijs ꝛ violatoribus ecclesiarum
3 Reb⁹ ecclie alienādis vel nō
1 Renunciatione
3 Regularib⁹ ꝛ transeūtibus ad re
5 Regulis iuris ligionē
3 Religiosis domib⁹ vt epo sint sb.
3 Reliquijs ꝛ veneratione sanctorū
3 Rerum permutatione
1 Rescriptis ꝛ eoꝝ pticipatiōibus
2 Restitutione spoliatorum
1 Sacra vnctione
1 Sacris iterandis vel non
5 Sagittarijs
5 Scismaticis
1 Scrutinio in ordine faciendo
4 Secundis nuptijs
2 Sententia ꝛ re iudicata
5 Sentētia excōmunicationis
3 Sepulturis
3 Sequestratione possessionum
1 Seruis nō ordi. ꝛ eoꝝ manumiss.
5 Simonia ꝛ ne aliquid ꝑ spiritualibus exigatur ꝛ promittat
1 Sindico
3 Solutionibus
5 Sortilegijs
4 Sponsalibus ꝛ matrimonio
4 Sponsa duorum
3 Statu monachorum ꝛ canonicorum regularium
3 Successionibus ab intestato
1 Sūma trinitate ꝛ fide catholica
1 Supplenda negligētia prelatorū
1 Empib⁹ ꝛ ālitate ordinādorū
3 Testis ꝛ vltimis voluntatib⁹
2 Testibus ꝛ attestationibus
2 Testibus cogendis vel non
5 Torneamentis
1 Transactionibus
1 Translatione prelatorum
1 Treuga ꝛ pace
1 Iciatis corpe ordinādis vl nō

5 Uerborum significatione
3 Uita ꝛ honestate clericorum
3 Uoto ꝛ voti redemptione
5 Usuris
2 Ut lite non contestata
3 Ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur
2 Ut lite pendente nil inouetur
Sequitur diuisio decretalis
¶ Uersus
Prīa creat clicos. offīj ꝑparat inde
Altera iudicū cuz regstis appellat
Tertia de vita ꝛtib⁹ testaqz mentis
Pluber ḡra decer. ꝛ q̄ spectāt ad illō
Ultima crimib⁹ penas tūgere curat
¶ Rubrice libro. vj. decretalium
Rōuris
Appellationibus
Accusationibus ꝛ inquisitionibus denūciationibus
Jgamis
Institutionibus
Consuetudine
Confessio
Clericis coniugatis
Clericis nō residentibus
Clerico egrotante vel debilitato
Concessiōe ecclie. ꝛ pbēde nō vacāt
Capellis monachoꝝ
Censibus ꝛ exactionibus
Consecratione ecclesie vel altaris
Cognatione spirituali
Glo ꝛ contumacia
Decimis
Desponsatione impuberum
Electione ꝛ electi potestate
Etate ꝛ qualitate ꝛ ordine preficiendorum
Eo qui mittitur in possessionem eaꝝ rei seruande
Exceptionibus
Excessibus prelatoꝝ ꝛ subditoꝝ
Filijs presbyteroꝝ ꝛ alijs illegitime natis
Foro competenti
Jis qui vi metus ve cause fiunt
Hereticis
Homicidio
Jn integrum restitutione
Judicijs
Juramento calūnie
Jureiurando
Institutionibus
Jure patronatus
Jmmunitate ecclesiarum
Jniurijs ꝛ dāno dato
Jtio contestatione
Jtioritate ꝛ obedientia
E sede vacante aliqd innouet
Me clerici vel monaci
Ficio vicarij
Officio ꝛ potestate iudicis delegati
Officio legati
Officio ordinarij
Postulatione prelatorum
Pactis
Procuratoribus ꝑscriptionibus
Prebendis
Priuilegijs
Penis
Penitentijs ꝛ remissionibus
Escriptis
Renūciatione
Restitutione spoliatorum
Rebus ecclesie nō alienandis
Rerum permutatione
Regularibus
Religiosis domibus
Reliquijs ꝛ veneratione sanctorum
Regulis iuris
Summa trinitate ꝛ fide catholica
Supplenda negligētia ꝑlatoꝝ
Sententia ꝛ re iudicata
Sepulturis
Statu regularium
Sponsalibus ꝛ matrimonio
Scismaticis

Sententia excõicationis
Empondus ordinationum
Testibus
Testamentis
Tlite pendẽte nihil innouetur
Vita ⁊ honestate clericoꝝ
Voto ⁊ voti redemptione
Usurio
Verboꝝ significatione
¶ Rubrice clementinarum
Appellationibus
Aptismo
Ausa possessionis ⁊ ꝓprietatis
Concessione prebende
Censibus
Celebratione missarum
Consanguinitate ⁊ affinitate
Dlo ⁊ contumacia
Decimis
Lectione
Etate ⁊ qualitate
Exceptionibus
Excessibus prelatorum
Dro competenti
Ereticis
Homicidio
Ad integrum restitutione
Judicijs
Juramrando
Jure patronatus
Immunitate ecclesiarum
Judeis ⁊ saracenis
Magistris
Ficto vicarij
Officio delegati
Officio ordinarij
Robationibus
Prebendis ⁊ dignitatibus
Priuilegijs
Penis
Procuratoribus
Penitentijs ⁊ remissionibus
Escriptis
Renunciatione
Reb⁹ ecclesie non alienandis.
Rerum permutatione
Regularibus
Religiosis domibus
Reliquijs ⁊ veneratione sanctorum
Summa trinitate.
Supplẽda negligentia prelatoꝝ
Sequestratione possessionis.
Sententia ⁊ re iudicata
Sepulturis
Statu monachorum
Sententia excommunicationis
Estibus
Testamentis
Tlite pendente
Vita ⁊ honestate clericorum
Usurio
Verborum significatione.

FINIS

¶ Incipit Sũma Angelica ꝑ quosdam viros doctissimos eiusdem ꝓfessionis nouissime reuisa: diligentiaq; nõ mediocri ad primũ exẽplar ipsius Re.pa.fra. Angeli cõparata Cum correctoꝝ vitio alie non nulle hactenus ipresse in multis ꝛpiana/te corrupteq; fuere:

Abbas dr esse ꝓbyter c.i. d'cta. ⁊ql. ⁊ etatj xxv. Inoꝝ. vt j. etat

1 ¶ Abbas a quo dr eligi. ff. a monasterio cui ꝓfici debz xviij. q. ij. c. abbatem.

2 ¶ De cui⁹ monasterio dr eligi. ff. q; de ꝓpio nisi qñ idoneã ꝑsonam nõ haberet: qz tunc de alio monasterio eligi pót. xviij. q. ij. c. q; sit.

3 ¶ A quo dr confirmari vide. j. confirmatio. §. iiij.

4 ¶ A quo dr bñdici. ff. q; ab epo di oceſano p quã bñdictionẽ intelligit ei dari cura monasterij ſm̃ inno. in c. i. de sup. neg. pla. nec anteq; sit bñdictus dr exercere q̃ ptinent ad eius officiũ ſm̃ glo. in. d. c. i. Ad sumtio ſm̃ Lau. i clc. attendẽtes ⁊ ſta. moq̃ est ꝓsuetudo in monasterioꝝ bñdicat alias non: ⁊ sic intelligo. d. c. i.

5 ¶ Sed qd si epo recusat eũ bñdicere. ff. q; si tertio requisit⁹ cũ humilitate ⁊ deuotõe vt ꝓgruit recusauerit eum bñdicere tũc pót ⁊ monachos suos bñdicere ⁊ alia q̃ ad eius offiũ ptinent exercere: vt in. d. c. i.

6 ¶ Quo die dr bñdici. ff. q; solũmõ in dieb⁹ in q̃bus ordines minores possunt cõferri ſm̃ eõem opi. doc. vt no. glo. in. d. clc. attendẽtes ⁊ ꝑa. in. c. cum sit. de ꝓse. eccle. vel altar.

¶ Utrũ possit aliqd exigi ꝑ tali bñ dictiõe. ff. q; nõ. aliter ect symonia ter. est in. c. sicut. el. iij. de symo. 7

¶ Utrũ vn⁹ abbas possit ꝓesse duobus mõasterijs seu dnab⁹ eccliis cu raz aliaz bñtib⁹. ff. q; nõ sine dispẽsatiõe pape: nisi vnũ monasteriũ aut eccliã de pendeat ex alia vel adiuuicẽ sint aliaz vt in. c. vlt. in fi de re. do. 8

¶ Utz abbas possit solẽniter ꝑpio bñdictionẽ dare e. ff. q; in eccliis q̃ ei pleno iure ptinent pót post missaz. vesperoꝝ ⁊ matutinaz officia. Alibi aũt publice ac per vias non pót nisi ex spãli ꝓuilegio ei concedat vt in c. abbates de ꝓuileg. lib. vj. 9

¶ Utrum possit bñdicere paramentaz ⁊ que vide. j. bñdictio. §. i. ⁊. ij. 10

¶ Utrum possit ordines conferre: ir vide. j. ordo. ij. in ꝓnc.

¶ Utz abbas possit absoluere suos monachos. ff. q; sic ab oĩbus ꝑtis ⁊ censuris: nisi spãliter alteri a iure reseruent. ⁊ ix ꝑa. in. c. monaci. de sen. excõ. teneat q; nõ pót absoluere nisi ab excõicatiõe ꝓ iniectione manuum in ꝑsonaz ecclasticam. Tu tñ tene q; pót vt. j. absolutio. i. §. ij. 12

¶ Utrũ possit ꝓhibere suo monacho ne confiteat epo vel et⁹ penitẽtiario ff. ſm̃ Ja. de lau. in ſm̃. q; nõ. Ad sumtio nisi sit excẽpt⁹ vel aliud hẽat per priuilegiũ a papa. 13

¶ Utz abbas possit dispẽsare cum monacho sup irregularitate. ff. q; sic sup irregularitate quã ꝓcurat recipi eudo ordines in excõicatiõe: facti tñ memoriã vel iuris peritiã nõ hñtes. ⁊ h; qñ graue ⁊ notabile fcm̃ nõ fuit siue ilãe irregularitatẽ incurrerunt añ ingressuz religiõis siue p⁹ fz cõez opi. doc. i. c. cũ illoz de sen. ex. i alijs aũt irregularitatib⁹ non pót de iure 14

cōi vt no. hosti. ꝛ pa. i. d. c. cū illoꝝ facit regula: q̄ a iure cōi de reg. iur. lib. vj. nisi vbi ius exp̄sse ei ꝓcedat.

15 ¶ Utrū possit dispensare cuꝫ monacis in votis factis ante ingressum religionis. ℟. q̄ sic vt no. gl. in. c. nouit. xxxvii. q. v. De votis i religione factis vide. j. votum. ij. §. iii.

16 ¶ Utrū possit dispensare cum monacis i regula vide. j. dispēsatio. §. viij.

17 ¶ Utꝛ possit ꝓcedere monacho vsuꝫ alicuⁱus rei vel exⁱ administrationē. ℟. fm Jnno. i. c. fi. q. cle. vel vo. q̄ pōt concedere certos reditus monacho vide viuat. ꝛ dic Jo. an. i. d. regula. Nō est obligatorium q̄ etiā si iurasset seruare tꝫ reuocatio tꝫ sit ꝓiuruꝫ. Et qno pꝫ q̄ tꝫ instituerit ꝓtorem cum ꝓuentu: aut alium officiales potest reuocare: q̄ abbas monacho suo i aliquo nō potest obligari. sicut nec dominus seruo. l. iterpositas i fi. C. de transac.

¶ Utrū teneat ire ad synodum. ℟. q̄ sic si habꝫ pplin: vel capellas habentes pplin etiā si ipse sit exemptⁱ dūmodo capelle seu populus nō sit exemptus. alꝫ nō. c. quod super his. ō ima. ꝛ obe. ꝛ quod ibi no.

¶ Utrum possit ꝓuisoribus eccl̄ie administrationibⁱ aut q̄buslibꝫ aliis beneficiis nouas ꝑnsiones iponere, aut veteres augere aut ad mesaꝫ suā ꝑdcā applicare. ℟. q̄ fi nec gls aliⁱ ꝓlatⁱ regularis etc. vnica. ō sup. ne. ꝑ.

¶ Utꝛ. possit pītare clericos i eccl̄esijs i q̄bus hꝫ ius ꝓsonaⁿ. ℟. q̄ nō sine ꝓsensu capli. c. ea noscit: ō hijs q̄ fi. a ꝓla. nisi ex approbata ꝓsuetudine vel priuilegio aliō hēāt vt ibi.

¶ Abatissa debet eligi a monasterio i quo ꝓficienda est in qua electō ne nulla dꝫ admitti nisi compleuerit xij. annū. ꝛ sit professa tacite vel exꝓsse. ꝛ eligēda dꝫ compleuisse. xx. annum ꝛ cē professa exp̄sse ordinē regulārē. Jdē dic de ꝓorissa p quā mo

re ꝓsilū sui capituli fm Ꝑa. in. c. ioannes. de regula.

¶ Aid q̄ obligat abbas. ℟. q̄ vltra altos monachos obligat ad curā aiārū sibi subiectaꝝ: ꝛ monasterij ac rerū ipsiⁱ ꝛ magna negligētia ē ꝓccatum mortale. vt. j. negligēta. §. i.

¶ Utꝛ ligef suo statuto etiā cum cō uentu facto. ℟. fm Ꝑa. i. d. c. cū ad monasterium. q̄ nō. ꝛ dicit. Jo. an. i. d. regula. Nō est obligatorium q̄ etiā si iurasset seruare tꝫ reuocatio tꝫ sit ꝓiuruꝫ. Et qno pꝫ q̄ tꝫ instituerit ꝓtorem cum ꝓuentu: aut alium officiales potest reuocare: q̄ abbas monacho suo i aliquo nō potest obligari. sicut nec dominus seruo. l. iterpositas i fi. C. de transac.

¶ Utrū teneat ire ad synodum. ℟. q̄ sic si habꝫ pplin: vel capellas habentes pplin etiā si ipse sit exemptⁱ dūmodo capelle seu populus nō sit exemptus. alꝫ nō. c. quod super his. ō ima. ꝛ obe. ꝛ quod ibi no.

¶ Utrum possit ꝓuisoribus eccl̄ie administrationibⁱ aut q̄buslibꝫ aliis beneficiis nouas ꝑnsiones iponere, aut veteres augere aut ad mesaꝫ suā ꝑdcā applicare. ℟. q̄ fi nec gls aliⁱ ꝓlatⁱ regularis etc. vnica. ō sup. ne. ꝑ.

¶ Utꝛ. possit pītare clericos i eccl̄esijs i q̄bus hꝫ ius ꝓsonaⁿ. ℟. q̄ nō sine ꝓsensu capli. c. ea noscit: ō hijs q̄ fi. a ꝓla. nisi ex approbata ꝓsuetudine vel priuilegio aliō hēāt vt ibi.

¶ Abatissa debet eligi a monasterio i quo ꝓficienda est in qua electō ne nulla dꝫ admitti nisi compleuerit xij. annū. ꝛ sit professa tacite vel exꝓsse. ꝛ eligēda dꝫ compleuisse. xx. annum ꝛ cē professa exp̄sse ordinē regulārē. Jdē dic de ꝓorissa p quā monasterium regit. cuius electio si due partes ꝓuēr. ad eaꝫ accedūt q̄ per scrutiniū procedit. nulla exceptione aut appellatiōe admissa est ꝓfirmanda. Si vō nulla ad duas ptes accessit. tūc nō obstāte publicatione scrutinij ꝛ electione pōt alie accedere ad eā q̄ hꝫ maiorē ptē totius capli q̄ si ad duas ptes accedit. si obstāte quo cūq; ꝓfirmet. ꝛ q̄ vocāt ad eas diri gēdas in hmōi electionib⁹ nisi se abstineāt ab his p q̄ discordia pōt ero riri vel exoria nutriri: sunt excōicati ipso facto. Et hec locū hñt nedum in monasterijs religionis approbate. verū ēt in nullicribus q̄ fm q̄undā ꝓmeciaꝝ ꝓsuetudines nec ꝓpijs re nūciāt. nec ꝓfessionē faciūt regulārē sꝫ viuūt vt in eccl̄esijs secularⁱ canonici regulares. hec no. i. c. identarib⁹. ō elec. lib. vi. ō quo habeo. j. excōicatio. viij. casu. xvj.

1 ¶ A quo dꝫ ꝓfirmari, vide. j. confirmatio. §. iiij.

2 ¶ Utrū debeat bñdici. ℟. q̄ sic vbi est ꝓsuetudo q̄ sū nō faciat se bñdici infra annū a sua ꝓfirmatiōe cōputādum vbi est ꝓsuetudo q̄ bñdicat ni si cā rōnabilis subsit cadit ipso facto a iure suo cle. attēdentes de sta. mo.

3 ¶ Utꝛ possit quocunq; die bñdici. ℟. fm glo. in. d. cle. attēdētes q̄ sic.

4 ¶ Utrum abbatissa possit ecclias cōferre ꝛ bñficia ꝛ instituere clicos in eccl̄esijs sui monasterij ℟. glo. i. c. dilecta. de mato. ꝛ obe. q̄ sic de ꝓsensu sui capli post suaꝫ confirmationem.

5 ¶ Utꝛ possit abbatissa excōicare ab officio suspēdere vel interdicere. ℟. q̄ non fm glo. i. d. c. dilecta: q̄ hec ptinent ad clanes c. tāta ō excess. ꝓla. Pōt tn̄ a bñficio ꝛ ab officio monachos ꝛ clicos suspēdere ꝛ prohibere

ne celebrēt in eius eccl̄esijs. sꝫ tn̄ tal suspensio non est ꝓpte suspēsio fm Ꝑa. in. d. c. dilecta q̄. si celebrēt nō essent irregulares clici celebrantes.

¶ Utꝛ possit ꝑdicare: monialeꝫ tene 6 dicere ꝓfessiōes audiꝛ ꝛ hmōi. ℟. q̄ fi pōt aliq̄d facere q̄ ꝑtineat ad aliq̄ē ordinē vt pꝫ i. c. noua. ō pe. ꝛ re. Pōt tn̄ i matutinis cuā gelū legere vñ ēt diaconisse appellant. xxvij. q. i. diaconissas. Et etiam moniales seu subditas monere ꝛ exortari.

¶ Utꝛ abbatissa volēs log cū aliquo 7 dēat ēe associata. ℟. q̄ sic salē ꝑ vtulā mōchā. xvij. q. ij. distinm⁹ ꝛ. c. i. r. eadē. q. dꝫ q̄ due vl tres dñe ēe

¶ Quo abbatissa pōt ertre ꝑ roma 8 gio faciēdo. habes. j. moial. §. iij.

¶ Bozsum procurās homicida est ꝛ q̄ sterilitatis venena ꝑarat pec eat mortaliter. c. aliq̄n. ꝛ. c. seq. xxxvij. q. ij. Et si animat⁹ erat fet⁹ dꝫ puniri capite q: vt⁹ homicida. Si vō inanimat⁹ erat si nobil hoc facit pte bonoꝝ amissa relegatur. Si vō ignobilis dānatur i metallū. ff. ō pe. l. si quis aliq̄d. §. qui abortionis.

¶ Brogatio legiꝫ vel cō stitutionuꝫ fit tribus de causis. ¶ Pria ꝓpter ꝓsuetudinē ꝛrā. xxxi. di. an triēnū ista. de testa. §. ii. ¶ Scōa ꝓp̄ dispārē successionem tꝑoꝝ xxxiij. di. c. fraternitatē: tuc: vbi ter. ōfeciⁿ nēi tpis gbⁿ nō lolū merita sꝫ corpa ipsa ōfecerūt districtōis illiⁿ si patē manere cēsurā. ¶ Tertia ꝓp emergēta mala lxiij. di. §. vez in fi. vbi exēplū ō ser pēte eneo quē. ¶ Morseo bona fecit i tentōe. Exec. bona itētione distruxit.

¶ Bsens causa reipublice vt ambasiatores

ꝛ huiusmodi multa habēt ꝓuilegia
1 ¶ Sed nunqd illi qui data opa ꝛ affectate etiā cā reipublice sunt abiteſ gaudeāt illis ꝓuilegijs. ℟. q̄ nō vt. l. ꝛ g data. ff. ex qb⁹ cau. ma. ꝛ l. pe. C. quo ꝛ quādo iudex. ꝛ l. vniuersi. C. de legatōibus. ſm vnā lec. Et aduerte q̄ ille q in officio modica valoris ablens eſt cā reipublice ꝓſumit affectare ꝛ data opa abeſſe. ter. eſt ſingularis in. l. ſpadonē. §. fi. ff. ō excu. tm. ſequit hoc Ludo. de ro. i no. ꝛ facit ꝓ clericos abſtes q vt ampliores obtineāt dignitates ſtant cū cardinalibus. Et ambaſiatores tenēt reſtituere expenſas cōmunitati qui ſtant pluriꝫ crꝑdiat voluie vel voluntate ſua. vt in. d. l. ꝛ qui data.

Absolutio primo ab excōicatōe vtr

poſſit ipendi a nō ſacerdote. ℟. ſm monal. tit. excōicatio qō dupler eſt ipſius abſolutio. ¶ Una q̄ pertinet ad foꝝ pniale. Et hec ſolū a ſacerdotibus pōt ipendi. vt i. c. canonica. de ſen. excom. Et ſic intelligo Jnno. in. c. quāto de ꝓſue. ¶ Alia eſt que p tinet mere ad foꝝ ptemoſum. Et hu iuſmodi abſolutio pōt cōmitti diacono ꝛ iferioꝛib⁹ clericis. Et de hac intellige gl. in. c. paſtoralis. de offi. oꝛ que vult vt ét laicus abſoluat. ō quo dic vt. j. abſolutio. iij. §. xvij. Jta tñ q̄ abſolutus a talibus oꝑ poſtea abſoluaſ iterū a ſacerdote de ꝑmia abſolutione rōne mortalis pcti q̄ qō fuit excōicatus. Rō ſm Jnno. i. d. c. quāto. ꝛ in. c. fina. de exceſ. ꝓla. qꝛ pertinet ad ptātem clauiū que ſolis ſacerdotibus date ſunt. xx. di. §. i. xcvj. di. §. illud autē. ꝛ. c. ixne. ꝛ de penitēn. ꝛ remiſ. noua.

1 ¶ Utr oio ſacerdos poſſit abſolueſ ab excōicatōe minori a iure quā qs incurrit participādo locutione ꝛ huiuſmodi. ℟. q̄ nō. ſed ſoluī ꝓpriꝰ epūs vel curatꝰ vel hñs licentiā ab eis vel a papa. ar. c. nuper. §. in ſecūda. de ſen. excō. vbi etiā archiepūs in ꝓuincia. ſz extra ſuā dioceſim declaratur nō licere intellige niſi dum viſitat vt in. c. perpetuo. de cenſib. lib. vi. ergo multominus alijs. concoꝛ. Jnnoc. ꝛ Oſtī. in. d. c. nuper.

¶ Utr ꝓpriꝰ epūs vel curatꝰ poſſit 2
abſoluere ab oi excōicatione maioꝛi lata a iure. ℟. ſm Jnno. in. d. c. nup q̄ tā a minori q̄ a maioꝛi pōt abſoluere. ꝓpriꝰ epūs vel. ꝓpriꝰ ſacerdos niſi in caſibus in qb⁹ ꝓdito: canonis ſibi abſolutionē reſeruauit vel alteri. ꝛ cū ipſo ꝓcoꝛ. Jo. ibidē vbi eſt q̄ſi ter. exꝑreſſius. ꝛ hāc opi. tenēt tlxologi. vt in dir. lib. iij. ti. iij. inter quos eſt ſcūs Bona. i. iij. di. xviij. q. vlt. ꝛ ſā ctus Tho. eadē di. ar. vlt. q. i. ſimiliē ſūmiſte. vt ¶ Monal ti. excōicatio. ꝛ ſūma cōfeſ. tum. xxviij. §. lxxv. li. iij. ꝛ Jo. de ſaroma in ſua ſūma ti. abſolutio. ℣. iuꝛ ꝛ ſm pau. i. c. monaci. ꝛ. c. mulieres. de ſen. excō. ꝛ gl. i. c. ſi epūs. de pe. ꝛ remiſ. quā ſequit gem. ibidem ꝛ etiā glo. videt in cle. attēdentes. de ſta. regu. ꝛ in cle. vnica. de cōſang. ꝛ affi. ꝛ fede. ℣. ſi. xiij. Ego ꝓſulo q̄ ſacerdos. ꝓpriꝰ cā opinionē ſequaſ q̄ ſi bi videt in illo caſu magis exꝑedire ſaluti ipſiꝰ penitētis: vel cōtra fidelitaꝫ: qꝛ vtrāq; pōt tenere. c. Et hoc ꝛe ſubtilitate iuris mihi vī verius. Et i tellige niſi epūs ſibi abſolutionē a tali excōicatione reſeruauiſſet ſpāliter: qꝛ tunc ꝓpriꝰ ſacerdos nō poſſet abſoluere vt latius dicam infra caſu. Aduerte etiaꝫ quia epiſcopis ſolis conceditur abſolutio ab excōicatōe

ꝓio violenta iniectione manuū i perſonā eccleſiaſticā. vt i. d. c. mulieres. c. ea noſcit. ꝛ. c. penult. qñ iniuria eſt leuis: vel qñ excōicanti adire nō pōt papā. Et ſic inferioꝛ nō abſoluit ab ea niſi cui ſpāliter ꝓceditur: vt abbatiſſe ꝛ hmōi de quo. j. excōicatio. v. capitulo. i. §. xxxviij. ciꝰ ſequen.

4 ¶ Utr idē ſit dicendū de excōicatōe ſtatutoꝝ ꝓuincialiū ꝓcilioꝝ aut ſinodaliū: ſeu q̄ facūt legati in ſuis legationib⁹. ℟. dix. vbi. ō. q̄ Buſſ. dicit q̄ ſic. Et eſt vꝛa ſicut vult pau. in. c. graue. de prebē. in gl. Et loquit ipſe de epō: qꝛ ſz q̄ pertinet ad epm abſolutio. ꝛ addit etiā ſi incurraſ i aliena dioceſi a ſubdito ſuo. ꝛ etiā ſi ſtatutū eſſet ꝓfirmatum per papam ſm Jo. an. in. c. ex frequētibus. de iſti. ꝛ ſibi pau. p rōnē: qꝛ ex quo cōditores nō ſibi nec alijs reſeruarunt videtur alijs ꝓceſſiſſe gnīl. autē intellige etiā de. ppriis ſacerdotibus ex quo excipit religioſos qbus eſt ꝓhibitū a talibus ſentētijs ꝓuincialibus aut ſinodalibus abſoluere. cle. religioſi. de p uile. ꝛ ſic tene ſm q̄ dixi in prece. q.

5 ¶ Utr idē ſit dicendū de ſuſpenſiōe aut interdicto qō iponitur a iure: aut p ſtatuta ꝓuincialia ſinodalia vel legatoꝝ. ℟. gl. i. d. c. graue ꝓ ſic ex quo ꝓditor canonis non reſeruauit. facit glo. in. c. ſi quis. el. i. xvi. q. vij. glo. tamē in cle. de hꝛe. limita. vꝛiꝫ qñ ſuſpenſio non hꝫ tps determinatum qz quādo hꝫ tps determinatum nullus inferioꝛ abſoluere pōt. ꝛ eam ſequitur Lar. ibi ꝛ pau. in. c. tam li ſio. de teſti. de quo dic vt. j. inſpē ſio. iij. §. i. ſed que ſunt in iure reſeruata pape. videſ. excōicatio. v. que aūt ego vide excōicatio. vi. ꝛ a quibus alij poſſunt abſoluere. excōicatio. vij.

¶ Utr in nr̄is articulo cōſtitutus ō poſſit abſolui ab excōicatōe vel ipēdi tus: ꝛ quis pōt abſoluere. vide. j. abſolutio. iij. §. xvi. ꝛ xvij.

¶ Quis abſolnat exemptū ab excōi 7
catione vide. j. exemptus. §. vi.

¶ Utr ille q incurrit ex cōez in vna 8
dioceſi ibi hñs domiciliū. poſtea trāſfert ſe ad aliā dioceſiꝫ poſſit abſolni a prefata excōe ab epo vel curato illiꝰ dioceſis ad quā ſe trāſtulit. ℟. ſz ri. in. iiij. di. xviij. ar. ir. q. v. q̄ ſic ſi ex cōicatio eſt a iure vel per ſtatuta quo rūcūq; ꝛ nō ſit reſeruata per ꝓditorē arg. d. c. nup. qō nō diſtinguit an ſit ꝓcta in dioceſi vel alibi. ſecus ſi eſſet ad hoīe: vel ſi ꝓditoꝛ canonis ſibi reſeruaſſet: qꝛ tunc nō poſſet. Hoc idē tz Jo. an. ꝛ ¶ pau. in. d. c. ex frequentibus. quo ad epiſcopos.

Absolutio. Secūdo ab excōicatōne

qne ē ab hoīe ſeu iudice a quo pōt ipendi. ℟. q̄ regularit ab illo poteſt q eā tulit: qꝛ regulariter qui pōt ſoluere pōt ꝛ ligare. ꝛ econtrario. xx. iij. q. i. ſi Petrus. ꝛ. xxi. di. iferioꝛ. ff. de reiudi. l. qui ꝓdēnare. ꝛ. ff. ō reg. iur. l. nemo. la. i. de pe. di. i. verbum: Kalliſt regula h̄ in. vi. caſib⁹. ¶ Jnno i ꝛ legato papē q̄ iobedīēte ſine cauſa pōt excōicare ſz poſt annū a ſua ſnīa diffinitiua nō pōt abſoluī: vt de offi. dele. c. querēti ꝛ ibi dicit Jnn. q̄ ꝛ ſi excōicat ꝛ legatus papē añ diffinitiuā ſniaz ſemp vſq; ad diffinitiuā ſniaz: ꝛ ét poſt vſq; ad annū abſoluī poterit qꝛ ꝓpetuata eſt iuriſdictio ſua: vt in. c. grauī. ꝛ. c. ſz. co. ti. qꝛ ex que ad nos reſcribūtur vꝛēt eſſe ꝓpetua C. de di. re. l. falſo. ꝛ ixe idem tz glo. in. d. c. quereri. ¶ Secundus in co qui poſtq̄ excōicauit incidit ipſe in

maiorem excõicationẽ. xxxiij. q. i. audiuim⁹. de hoc vide. j. excõicatio vl. Secus si in minorẽ q⁹ posset. de sen. excõ. duob⁹. de cle. excom. mi. si celebrat. ¶ Tertio in lucẽdiario. vide. j. excõicatio. v. casu. v. ¶ Quartus in sñia lata ab inferiore: ꝫ cõfirmata ex certa sciẽtia per papã. Ꝺ̃ itelligẽdũ sñia que est ab homine ẽm Jo. an. in c. ex frequẽtibus. de instit. Ro. q⁹ oia nostra facim⁹ qꝺ⁹ auctoritatẽ ipartimur. c. si aplice. de prebẽ. li. vi. C. de vere. in. emu. l. i. §. oia. Sec⁹ si sine certa scientia aut cãe cognitõe cõfirmat vel si sñia esset per statutũ: q⁹ quãũcũqꝫ ꝓfirmatũ poterit inferior absolucere: nisi papa in ꝓfirmatiõe sibi vl' alij reseruasset sicut de aliꝺ q̃ sit a iure. vt. §. dictũ est in ꝓcedenti. c. §. iij. ¶ Quint⁹ de illo q excõicauit ꝛ tñ nõ est sacerdos: quia ꝫ possit absoluere ꝺ absolutõe que ꝓtinet ad forũ ꝓtentionis: nõ tñ de illa q̃ ꝓtinet ad forũ penitẽtiale. ꝺ quo dic vt. §. absolꝺ ꝓtio ¶ Sext⁹ ẽ in illo cui papa mãdat vt aliquẽ excõicet sine aliqua cãe cognitione: q⁹ talis ẽ merus executor. ꝛ ꝺ absoluere nõ potest. ar. c. sup qõnũꝫ ꝛ. c. si. de offi. dele. Sec⁹ si mãdasset cãe cognitionẽ. q⁹ tũc posset absoluere ar. g. c. verbũ. de pr. di. i. hoc no. ioꝛ. ꝛ Archi. xxi. di. inferior. ꝛ hosti. ꝛ ber. in. c. i. cum inferior. de maio. ꝛ obe.

1 ¶ Sed qd si papa mãdat simplr vt sñiaꝫ excõicatõis i aliquẽ ferat. ℞. in no. i. d. c. fi. q⁹ nõ ꝺz cã ferẽ nisi cũ cãe cognitiõe ꝛ monitiõe ꝓmissa. ij. q. i. nẽo. ꝛ. c. sacro. de sen. excõ. ꝛ facit gl. in. d. c. fi. Addit tñ q⁹ si ꝓfat papam cognouisse ꝺ cã q⁹ tũc ad eꝝ mãdatũ sine alia cognitione ꝺz ferre sñiaꝫ. l. de q̃ re. ff. de iudi. ꝛ sic ꝺicendũ ẽ ꝺ sñia quã alij ꝓnũt p aliꝰ ferre hoc tñ ꝛ Jo. an. ꝛ pau. i. d. c. fi. tenẽt q⁹ p tale mandatũ simplr factũ nõ ꝓcedit ac cessante iurisditio. cũius pau. ꝺicat q⁹ opinio vin. q ꝺicit q⁹ ꝺat iurisdictio cũ papa mãdat aliq̃ ꝺ spuale ex curiam: puta vt excõicet: ẽ valde eq. ego credo q⁹ ꝛ si sit eq: tñ sit ꝺior prima. ꝛ ió ad intentionẽ pape sit recurrendũ que p ꝺba mãdati põt deprẽdi. Et si cũ cãe cognitiõe mãdet: vt puta q⁹ ꝺicit. Intellexim⁹ qꝺ talis ꝛc. q̃re mãdam⁹ veritate cognita vt excõices ꝛc. tũc absoluere poterit. secus si ꝺicat: q⁹ certificati sumus q⁹ talis ꝛc. Ideo mãdamus quatenus excõices ꝛc. nec a tali non poterit absoluere.

¶ Utrũ archiepus possit absoluere a ꝛ sñia excõis epi sui suffraganei. Aut alioꝝ inferioꝝ q cũius sunt de sua ꝓuincia: nõ tñ sunt ꝺ sua dioceſi. ℞. q nõ. c. romana. ꝛ. c. venerabilib⁹. de sen. excõ. li. vi. nisi qñ hoc ꝺz ꝓsuetudo vel qñ ad eũ appellati ẽ. de quo ꝺic vt i ꝺcto. c. i. c. ad reprimẽdã de offi. ordi. ꝛ. c. per tuas. de sen. excõ.

¶ Utrũ epus possit absoluere excõicatum a suo inferiore: puta archidiacono ꝛ hmõi. ℞. sm inno. i. c. cum ab ecclesiaꝝ. de offi. ordi. q⁹ sic etiã non ꝓmissa satisfactione: q⁹ ordinari⁹ est totius dioceſis. vt in. c. i. ꝺ offi. ordi. C. ꝺ iurisd. om. in. l. ii. Itẽ q⁹ tales officiales ꝺicunt vicarij epoꝝ. ꝺ offi. archi. c. i. lxxx. di. nõ ꝺebere. Male facẽ tñ epus: q⁹ iurisdictionẽ non seruat suis subditis. de excel. pla. c. ij. ꝛ de offi. ordi. c. quãto. Ꝺ̃ intellige vel nisi ex ꝓsuetudine haberẽt vt nõ possint ab epo absolui: q⁹ tunc nõ posset ꝺ offi. archi. c. ꝺilecto. ꝛ lxx opi. Inno. est cõis ꝺc. cũius alij ꝓꝺicãt vt no. pa. in. d. c. cũ ab ecclesiaꝝ. ꝛ hãc teneas.

¶ Quid si epus cõmittit alicui vices 4

suas. An talis valeat absoluere supra dictos in. §. ꝓcedẽti sicut epus ꝓ. ℞. ꝺic. li. iij. ti. v. q⁹ non: nisi hoc exprsse cõcedat. ar. de pr. ꝛ re. si epus li. vi. de pcur. q agendũ. li. vi. et si ꝺicerit cõmittim⁹ vobis vices nostras et i ꝺis que sp̃ale mandatũ exigant: q⁹ i tali mandato maiora ꝛ grauiora non ve nit q̃ in cõmissione sunt exprssa clerno põt. de pcu. q⁹ illud ẽ mal⁹ q̃ absoluẽ simplr: q⁹ fu ei iuria iferioris

5 ¶ Utr⁹ epus ex territorio sum possit excõicatos a sepl'a suis iferioꝝ⁹ absolucere. ℞. q nõ in his q̃ regnit cãe cognitionẽ: q⁹ vt ꝺicit Inno. i. c. nouit. de offi. le. de cã cognoscẽ nõ põt nisi sedẽo. p tribunali. ar. ij. q. iij. absolutio. ꝫ hoc in aliena dioceſi nõ pot facere. ir. q. ij. c. epm. ꝛ alijs plurib⁹ c. eusdẽ. q. ꝛ hoc vex nisi ꝺcat licẽtiã epi dioceſani: vt in eisdẽ. c. ꝺ. Fallit hoc in epo expulso q petita licẽtia cũius nõ obtenta ab epo in cui⁹ dioceſi est põt sedere. p tribunali ꝛ exercere iurisdictionẽ supra suos subditos: dimõ nõ trahat eos vltra duas ꝺictas a fine sue dioceſis qui nõ fuerunt expulsores seu fautores aut ꝓsiliatores cle. vnica. de fo. ꝓpe. In his aũ que nõ regnit cãe cognitionẽ põt. q⁹ q̃ sunt volũtarie iurisdictõis pñt vbiqꝫ exerceri. ar. l. oẽs. pcõsules. ff. ꝺ off. ꝓcon. ꝛ le. Legatus autẽ a latere. an possit ꝺic vt in. c. nouit. ꝛ. c. excõicatꝫ de offi. le. q⁹ nõ me extendo cũ hodie multa habeãt a papa: qꝺ⁹ credit q̃ nulli fiꝑtudicium vt. j. legat⁹. §. 4. ꝛ. §

6 ¶ Utr⁹ mortuo vel amoto excõicato rectoꝝ successor: aut ille ad quem eius ꝓtinet iurisditio possit absoluere quos ꝓdecessor potuisꝫ. ℞. q⁹ sic. ter. est in. c. sicut epũs. el. ii. xi. q. iij. ꝛi. c. vnico. de maio. ꝛ obe. lib. vi.

7 ¶ Utr⁹ participãs in crimine crimio so sit absoluẽdus ab excõicatore illi⁹ cui participãdo inrurrit maiores excõicationẽ. ℞. q⁹ sic. c. nup. ꝺ sen. ex. de quo ꝺic vt. j. excõicatio. viij. §. i.

¶ Absoluere q põt ex offo in certis casib⁹ illos qui pp violentã manuũ iniectionẽ in psonã ecclesiasticam excõicati sunt põt alijs cõmittere absolutionẽ si viderit expedire. c. fi. de offi. ordi. Idez ꝺic de quocũqꝫ q ex offo ordinarie ptãs põt absoluere. similiter ꝺic de illo cui est cõmissus a papa ꝓpter ꝺignitatẽ. secus si rõne psone vt in. d. c. fi. uo. glo.

Absolutio. Tertio quo admodum

absoluendi ab excõicatiõe. Ꝺic q⁹ non ꝺz esse ꝺditionalis aliter non valeret. c. actus. de regu. iur. lib. vi. ergo fiat absoluta.

¶ Utr⁹ teneat⁹ qs seruare certã formã ꝛ in absoluendo. ℞. q⁹ sic. s. v. ¶ Petitũ q⁹ faciat illũ iurare q⁹ debit mãdatis ipsi⁹ absoluẽtis. c. ex tenore. de sen. ex. Limitat hoc hug. i crimin⁹ horrendis nõ in leuibus: ꝛ placet.

¶ Sedm q⁹ autẽ q̃ absoluat sufficiẽtẽ pstet emendã leuis iurta ꝓpria facultates. c. porro. ꝛ. c. pochianos. de sen. excõ. te quod ꝺic vt. j. §. ir. ꝛ. rr

¶ Tertiũ vt absoluat cũ psal, ꝛ oratione oñica ꝛ alijs ꝓsuetꝫ s. absolutione ꝓsueta vt in. c. a nobis. el. ij. de sen. ex.

¶ Quartũ q⁹ precipitat cum ex vnq̃ faciat ꝺ illũ canonẽ: ꝺ quẽ facilẽ ꝺo in currit e cõez. d. c. ex tenore. Intellige nisi i casib⁹ ꝓcessio a iure: q⁹ nemi ꝺbꝫ ficiũ iurꝫ ẽ auferẽdũ vt ei anc. ꝺ nup. §. sꝫ hꝫ qꝺ. ꝛ. ff. ꝺ re iud. l. iij. §. si qꝺ ꝓdẽnat⁹. Et ita q⁹ peccatu clericũ inuigẽduz ẽ ne vnq̃ clicũ peccatat nisi de mãdato platꝰ vl eã ꝺfendis ꝛ hmõi

Cōsuetudo etiā hz vt dicat q̄ seruā
da ē i masculis ꝫ nō i femīis nec i
multū inemb' pferri i mundo. ¶ Qui
tū q̄ vtat vbo absolutorio vl' relata
rione vñ cōit obꝑuat iste mod' pio
dicat aliquē pſal. vl' oīonē dilectā ſo
dicat. Saluū fac ſuū tuuz &c' ꝛc. v.
Dñe exaudi oīonē meā. ℟. Et cla
me' ad te veniat. v. Dñs vobiſcū. ℟.
et cū ſpū tuo oīo. De' cui ꝓpriū ē mi
ſereri ſp ꝛ ꝓcere: ſuſcipe depcationē
nrā ꝛ hūc famulū tuū quē ercōis ca
thēa ꝓſtrigit miſatio me pietaſ ab
ſoluat p xp̄z dn̄z nr̄z amē. Deiñ dicat
Ego te abſoluo a vinculo excōis quā
incuriſti ꝓpter tale feñ: ꝛ reſtituo te
2 ſacris eccliē. In nomine p̄tis ꝛc.

¶ Utz abſolutio teneat ſi nō ſeruē
tur ꝓſata forma: videtur q̄ nō: quia
forma reſcripti exacta diligēcia ſuā
da eſt ita vt nec ordo ꝓpoſtreꝺ. c.
cū dilecta. de reſcrip. ꝛ alijs gl. al
legatis ibidem. Sed ego dico diſti
guēdo q̄ ſi abſol'o ſit ab hoie alicui
cōmiſſa ſub tali forma ñ vz niſi for
ma ſeruet facit. c. ſi. ꝛ qō ibi no. de
ꝓbē. ꝛ. c. prudentiā. i. ℟. de offi. del.
ſō qz qñ omittit forma data ab hoie
nulla cōꝑtit iuriſdictio: ꝛ ꝓptereā
nō valet actus deliciēte poteſtate. Si
vero abſolutio cōpetat alicui de iure
vel ſimplr cōmittatur tz qdez q̄uis
nō ſit ſeruata forma ꝓſata dūmō vta
tur aliquo vbo abſolutiōis vl' relata
tionis vt. ō. dictū eſt. Rō qz in ab
ſolutione ab ercōicatione ſicut ꝛ i ex
cōicatione nulla eſt forma ſubſtātia
lis a iure vt no. i. c. i. de ſen. excō. lib.
vi. i ꝛ i. ō iudi. facit. ij. q. iij. c. i. Ita
tenet. Boſ. vt no. Panor. in. c. ſi. ō
reſti. ſpol. ꝛ idē. tz Jnno in. d. c. cuz
dilecta ꝛ ſic p̄z q̄ abſolutio ſolo vbo
facta tz. ꝛ ſic intellige ſm dictam
diſtinctionē. Jo. ꝛ archi. i. c. cōperi
mus. xxiij. q. iij. Jnn. ꝛ Boſ. i. c. cū
deſideres ō ſen. excō. qui tenēt q̄ ab
ſolutio ab ercōicatione ſolo vbo fa
cta tz ſed ꝑcecat qui ea nō ſeruat qne
ꝓdūt niſi ex rōabili cā omittat. Sili
ter abſolutio ab ercōicatione ſine iu
ſta ſiue iniuſta tz, quo ad eccliaz mu
litātez. c. oīs ō reg. in. quia iura ſunt
ꝓptioza ad abſoluendū q̄z ad ligā
dum. c. pōderet. l. di. ꝛ no. i. d. c. cuz
deſideres. ꝛ. c. ex litteris de. ꝓba.

¶ Utz papa ſalutāte: vel ad oſculū z
recipiēte ercōicatū abſoluat ab ercō
municatiōe. ℟. q̄ nō niſi ſic faciēdo
intēdat abſolucre. clemē. ſi ſūm' pō
tifer. de ſen. excō. ꝛ niſi erꝓmat nō de
bet reputari abſolut' ſm Jnno. i. c.
cū oli eſſemus. de ꝓbati.

¶ An ep̄s vel ali' iferior a papa poſ 4
ſit abſoluere ercōicatū recipiēdo eū
ad oſculū vel ſalutādo. ℟. Jnn. i. d.
c. cū oli eſſem' q̄ nō: ſed oportet q̄
vtat aliquo vbo tenotāte abſolutiō
nē. ꝓcordat glo. i. d. c. cū deſideres i
§. ſi. ꝛ ē cōis opi. xx. c. i. d. c. cū ō ſide
res. ꝛ in. d. cle. ſi ſūm'. ꝛ tō dicat ego
abſolno te a tali ercōicatōe ꝛ reſtituo
te ſacris eccliē. In noie p̄tis. ꝛc.

¶ Utz abūop ſi ſaſ poſſit abſolui. ℟. 5
Bti. i. tiij. di. xviij. ar. ꝛ. q. ij. q̄ ſicuti
ē in. c. q̄to. ij. q. v. ꝛ ibi glo. ꝛ i. c. de
mātfeſta. ij. q. i. ſz qñ erit abſolut' qñ
recepit ifaſ niſi aliō ꝓſet de mente.

¶ Utz abſens poſſit abſolui p ꝓcu 6
ratorē. ℟. Jo. an. c. qui ad agēduz ō
ꝓcur. li. vi. ꝛ archi. i. c. eos q. ō ſen.
excō. li. vi. ꝛ ſpe. ti. de ꝓcur. tenēt q̄
ſic. Sed ego credo vez ſm Jnno. in
d. c. cuz deſideres q̄ ſubeſt iuſta cā
alias nō. vt ſaſ p̄z i. d. c. cum deſide
res de ſentē. excom.

¶ Utz inuit' poſſit abſolui ab excō 7
municatione

municatiōe. ℟. q̄ fuerūt multe opi.
tā theologoꝝ. i. tiij. di. xviij. ꝛ canoni
ſtarū. in. c. ab ercōicato de reſcri. ꝛ. c.
ſignificaſti. ō eo. qui duxit i vxo. quā
pol. p adul. ꝛ in. c. i. de ſentē. excō. li.
vi. ſz placet mihi opi. que dicit q̄
pōt ex cā rōnabili q̄ ē q̄ videt q̄ ex
cōicatio nō ꝓdeſt ercōicato ꝛ nocet
cōitanti ꝓpter ꝓticipationē. ꝛ hoc no.
Pa. i. c. aplice. ō excep. qui dicit q̄
vbi imineat vtilitas eccliaſtica ex ab
ſolutiōe ſeu ipedit ordinatio eccleſie
ſi nō abſoluatur. tūc eſt abſoluēdus
etiā inuitus. facit. c. veniēs. el. ij. de
teſti. Si tñ abſolut ſine cā etiam tz
abſolutio: q̄ ſicut in poteſtate p̄ela
ti fuit ercōicare etiā inuitū. ſic ꝛ re
uocare. par eni' ius eſt ligandi ꝛ ſol
uēdi. de pe. di. i. verbum.

8 ¶ Utz ercōicatus poſſit aliū ab
ſolnere. vide ercōicatio vlti. §. xii.

9 ¶ Utz ercōicat' q̄ ſe offert ad iuſti
tiā exercat abſolui. ℟. q̄ſic ſi compe
tēs cautio ō parēdo iuri ꝓſtetur nō
obſtante ꝓdictione vl' appellatiōe ad
uerſarij de ap. c. q̄ fronte. ℞ Fallit hoc
ſ cāu qñ ercōicat' dicit ercōicatio
nis ſniam eſſe nullā. tñ petit abſolui
ad cautelā q̄ tūc ſi aduerſarius di
cerat eū ercōicatū ꝓ manifeſta offen
ſa. ꝛ ꝓbet infrā terminū octo dieruz
tūc nō pōt abſolni niſi pri' ſufficiēte
ꝓſtet emēdā. vt. i. c. ſolet ō ſen. ex. li.
vi. fac. c. odoard' ō ſol. ꝛ qō ibi no.

10 ¶ Utz ligat' plūbus ercōicationib'
teneat' oēo cauſas erꝓmere ℟. pau.
in. c. cum ꝓpo cā ō ſen. ex. ¶ Aut q̄
libet cā de per ſe ſufficiebat ad ercō
municationē. Exēplū de eo. qui fac
rapinā cā effractione eccliē q̄ eſt ercō
icat' ſtatuto epi ꝛ canonis. ſtatu
to ꝓpter rapin. i. A canone ꝓpter ef
fractionē. ꝛ ſic quelibz videt ꝓnici
paliter conſiderata. ꝛ ſic nō tz abſolu
tio oib' nō exꝓſſio. qz ſuperior nō in
tendebat abſoluere niſi p̄ro cā exꝓſ
ſa. argu. opti. i. c. officij. co. ti. ꝛ in. c.
er ꝓte de offi. or. niſi ꝓtuliſſet genera
liter abſolutionē ab oib' ercōicatio
nibus ꝛ generalr fuiſſz ꝓceſſa qz tz fi
eri nō dēat niſi ſpāliter exꝓmat tñ fa
cta tz. Si vo fuit ercōicatus ſolum
vna ercōicatione: tz ꝓpter plures
cauſas: tūc dicendū q̄ aut vna cā p
ſe ſufficit ꝛ tūc ſi exꝓſſit cauſam ſuf
ficiēter tz abſolutio. ar. c. ſup litteris
de reſcrip. ¶ Aut oēs de per ſe non
ſufficiūt: ſed ſil' iūcte ſic ꝛ tūc nō te
net abſolutio niſi oībus exꝓſſis.

¶ Utz ligat' a plūbus iudicibus de 11
beat ab oībus abſolui. ℟. q̄ ſic ꝛ ſem
per debet vitari donec ab oībus ſit ab
ſolut'. ¶ Aut vni oēs cōmittit ab
ſolutionē. Ita no. tñc. i. d. c. officijs.
niſi ſit ſuperior iudicium ſcdm Ri
car. in. tiij. diſtin. viij.

¶ Utz abſolutio obtenta ex falſa cā 12
valeat. ℟. ſm Jnn. i. c. ex ꝓte de of.
ordi. q̄ nō. ij. q. iij. c. ij. Rō quia tal'
nō intendit abſoluere. fa. glo. in. c. qō
ſnp hīs de ſ. iſtru. ꝛ. d. c. cū ꝓ cauſa.

¶ Utz dubitans de ercōicatione de 13
beat petere abſolutionē. ℟. ſi habz co
moditatē abſoluētis ꝛ nullū ſibi imi
net p̄iudiciū debet: qz in dubio tu
tior ꝓ eſt eligēda. c. iuuenio de ſpō.
Si vo nō hz comoditatez tale: tunc
aut hec dubitatio, pcuit ex ꝓbabili
cā: ꝛ ſic petere tenet. ¶ Aut proue
nit ex leui, ꝛ ſic debet dēpere dubiū
nec tenet petere. ar. in. c. inquiſitioni
de ſenten. excō. q̄ ſi nō pōt deponere
dubiū: tunc debet petere abſolutio
nem ratione iam dicta.

¶ Utz mort' qui ſigna ꝓtritiōis 14
oſtendit ſit abſoluēdus. ℟. q̄ ſic. c. a

nobis el scaīdo. de sen. excō. ⁊ nō ni
ſi. ab eo qui ⁊ iure poterat vel ō ei⁹
mādato. vt i. d. c. sed nūquid erhu
mabitur co:pus. ℟. q⁹ nō: li é sepul
tū in ecclia al's sic. ⁊ sepliretur in ec
clesia. Et ⁊ iſta materia vide i. d. c. a
nobis. el. ij. per docto.

15 ¶ Quādo teneātur heredes. vide
ī. here. ℣. ultj.

16 ¶ Quō absoluet ille qui legitimo
tenet ī pedimēto ne possit adire eum
qui ⁊ iure poterat eum absoluere vt
papa: ep̄m vhutilsmodi. ℟. q⁹ dz eī
augi q⁹ cessante tali ī pedimento q̄z p
mus cōmode poterit adhibit eu:z qui
illū poterat absolnere offerēdo se ei⁹
parere mādatis. Intellige nisi impe
dimētū sit p̄ptuū ſm Inn. i. c. q̄nis
de sen. ex. q⁹ si nō fecerit. itez in cādē
reincidet excōicationē. Silr ⁊ illi q
absolutt fuerit a sede aplica vl legā
tis qui mādat eis vt alīquib⁹ sepiēt
⁊ passis iniurīā satisfaciāt. c. cos q ō
sen. ex. li. vi. Et io. an. ibidē. vt recī
tat. ℣ a. i. c. porro. ō sen. ex. extendit
hoc ad quēcūq; q absoluīt cū onere
p̄ñtadi sc: vel satisfactēdi alicui q⁹ re
scidit si nō facit q̄z p̄mus cōmode po
terit. ℣ nō credo ⁊ ℣ ſm io. mo. vñ
dñi ō rota. ꝓpter dictū io. mo. dicūt
q⁹ absolut⁹ ab auditore si se ñ repsen
tat nō est excōicat⁹. ℣ excōicādus.

17 ¶ Sed ex hoc dubitaī qs pōt absol
uere excōicati detētum tali impedi
mento ℟. q⁹ si est ī periculo mortis q
libet sacerdos pōt ℣ imo. i. c. a no
bis. el. ij. ⁊. c. sacris. ⁊ sentē. excom.
⁊ ℣ pau. i. d. c. a nobis ℣ q⁹ ét laicus
pōt absoluere talē ab excōicatione: ⁊
est glo. ibidē. ⁊ i. c. pastoralis. ℣. pre
tere. i. de off. ord. Et iura q videt ℣
ria dicit itelligēda de peccaī nō ō ex
cōicatione. Et hoc ⁊ ſ epi vel p̄o
p̄rij sacerdos. aut alter⁹ p̄sētia haber
ī nō possit. Si vō ⁊tineat aliquo le
gitimo impedimēto alio a periculo mor
tis ep̄ē ī regrēdus. vt no. inn. ⁊ segl
pa. in. c. de cetero. ō sen. excō. ⁊ si ad
eū mittere nō pōt ſm inno. in. c. i. de
sen. ex. sacerdos ꝓpr⁹ absoluet. ⁊ ℣
locū habent tam in excōmunicatione
ne iuris q̄z hois. d. c. cos.

¶ Quid aūt si impedimentuz legitī 18
mū⁹ vide. ī. excōicatio. v. casu p̄mo.
℣. l. ⁊ quo sit in periculo mortis. vi
de. ī. mora. ℣ vi.

¶ Utr̄ absolutio p vim vel metū ex 19
torta valeat. ℟. q⁹ nō. vide. ī. excōica
tio. vii. casu. xviij. de absolutiōea pre
catis vide. ī. ꝓfessio. v. i ꝑn. ⁊. ī. iter
rogationes. infi.

¶ Sed nūqd excōicatus propter 20
dānū dz pr⁹ satisfacere anteq̄z absol
uat. ℟. q⁹ sic si potest. Si vō nō pōt
dz prest re idoneā cautionē q⁹ satis
faciet cū ad piguiorē veniet fortunaz
vt i. c. ex pte. el p̄mo de verb. signi. ⁊
d. c. odoardus: aliter peccat qui ab
solut. Sunt ét casus in quib⁹ nō va
let absolutio ante satisfactionē. de q
bus. ī. excōicatio. viij. casu vltio. ℣. ij.

¶ Utr̄ talis qui non potest satisfa 21
cere teneatur cedere bonis anteqūz ab
soluatur. ℟. q⁹ de rigore iuris sic si
aduersarius exigit. vt no. in. d. c. odo
ardus. In conscientia dico q⁹ non ℣
sufficit q⁹ restituat ℣ q⁹ teneī: dic vt
ī. restitutio. iij. per totum.

¶ Cui applicabit satisfactio pecu 22
nia. q̄ intectōi ecclī alicui. ℟. q⁹ si
fiunt ī religiosuz applicabit monaste
rio ar. xij. q. i. ñ dicatis ⁊ō statu mo.
c. cū ad monasteriuz. i. rūso. si vero
fiunt in eccl̄ō. ipsi clico applicabit. ni
si fecissz in iniuriā ecclie. ꝓpulsatis.
quia tunc etiam ecclesia agere pote

rit ꝓ iniuria. ifti. de inn. ℣. si cōi suo
⁊ sic etiam ecclesie satisfiet.

Acceptio personarum ℣ aler. secunda

Sede tractatu de acceptione per
sonarū est inuestiga q⁹ ꝑsona perso
ne ꝓferēdo et aliq̄s q̄ō er
debito iusticie alteri est ꝓferendū rō
ne alicui⁹ ꝓditionis trāsitorie nō cō
gruentis ad ipsaz rem exīstio circa p
sonaz: puta diuitiaz p̄rtis. terrenis
vel cognitōis carnalitat⁹ ⁊ nō ob me
ritum ei⁹ ad ipsaz rem. ⁊ sic p̄z vt sit
acceptio p̄sone q⁹ opz. ¶ Primo il
lud q̄ō ꝓferatur sit ex debito conferen
duz q⁹ si nō esset ex debito posset esse
acceptio p̄sonaz: qz talis dz an non ℣
mihi facere q̄ō volo ℣z de meo q⁹
nō teneor dare alicui. ¶ Secō opz
q⁹ nō attendat ad meritū ⁊ ꝓuenien
tiam illius cui dat conueniēnē rei q̄
datur nō solum ad alia nō ꝓgruen
tia ad ipsam rē puta parentelā potē
tiam: diuit ias. ⁊ hmōi.

1 ¶ Utrum sit apud deū. ℟. q⁹ nō ar.
xxxij. q. iij. sicut sancti⁹. de ꝓse. dist.
iij. nec quēq̄z de iudi. nouit de p̄bē.
venerabilis. vbi dz nō generis nobi
litas: sed virtutū vtetq̄s honestas gra
tum deo facīunt.

2 ¶ Utruz ōbeat esse apud hoies. ℟.
q⁹ nō. xlix. di. c. vlti. lxiij. dis. sacroꝝ.
ii. q. v. si quis p̄byter. xj. q. iij. sum
mopere. ⁊. d. c. venerabilis.

3 ¶ In qb⁹ p̄hibet acceptio p̄sonaz
℟. q⁹ in. viij. ¶ Primo in p̄se im
posit ō. xxxj. q. viij. sacerdos. ¶ Se
cundo in sue diffinitōe. iij. q. ix. ne
esse. ¶ Tertio ī his q̄ sūt fidei. xxix.
q. ij. ℣. i. ¶ Quarto in ꝛospitū rece
ptione. xlij. di. ꝓsecam⁹. ¶ Quinto
in elemosynaz largitione. xvj. q. i. si
cupio. ¶ Sexto in iudicijs. de regu.
iur. ꝓ iniuria. ifti. de inn. ℣. si cōi suo
⁊ sic etiam ecclesie satisfiet.

Acceptio personarum ℣ aler. secunda

Sede tractatu de acceptione per
sonarū est inuestiga q⁹ ꝑsona perso
ne ꝓferēdo et aliq̄s q̄ō er
debito iusticie alteri est ꝓferendū rō
ne alicui⁹ ꝓditionis trāsitorie nō cō
gruentis ad ipsaz rem exīstio circa p
sonaz: puta diuitiaz p̄rtis. terrenis
vel cognitōis carnalitat⁹ ⁊ nō ob me
ritum ei⁹ ad ipsaz rem. ⁊ sic p̄z vt sit
acceptio p̄sone q⁹ opz. ¶ Primo il
lud q̄ō ꝓferatur sit ex debito conferen
duz q⁹ si nō esset ex debito posset esse
acceptio p̄sonaz: qz talis dz an non ℣
mihi facere q̄ō volo ℣z de meo q⁹
nō teneor dare alicui. ¶ Secō opz
q⁹ nō attendat ad meritū ⁊ ꝓuenien
tiam illius cui dat conueniēnē rei q̄
datur nō solum ad alia nō ꝓgruen
tia ad ipsam rē puta parentelā potē
tiam: diuit ias. ⁊ hmōi.

1 ¶ Utrum sit apud deū. ℟. q⁹ nō ar.
xxxij. q. iij. sicut sancti⁹. de ꝓse. dist.
iij. nec quēq̄z de iudi. nouit de p̄bē.
venerabilis. vbi dz nō generis nobi
litas: sed virtutū vtetq̄s honestas gra
tum deo facīunt.

2 ¶ Utruz ōbeat esse apud hoies. ℟.
q⁹ nō. xlix. di. c. vlti. lxiij. dis. sacroꝝ.
ii. q. v. si quis p̄byter. xj. q. iij. sum
mopere. ⁊. d. c. venerabilis.

3 ¶ In qb⁹ p̄hibet acceptio p̄sonaz
℟. q⁹ in. viij. ¶ Primo in p̄se im
posit ō. xxxj. q. viij. sacerdos. ¶ Se
cundo in sue diffinitōe. iij. q. ix. ne
esse. ¶ Tertio ī his q̄ sūt fidei. xxix.
q. ij. ℣. i. ¶ Quarto in ꝛospitū rece
ptione. xlij. di. ꝓsecam⁹. ¶ Quinto
in elemosynaz largitione. xvj. q. i. si
cupio. ¶ Sexto in iudicijs. de regu.
iuris. in iudicijs. li. vj. ¶ Septimo
in ꝓmotione dignitaū. d. c. venera
bilis. ⁊ xl. distin. nō loca. ⁊ c. multi.
¶ Octauo in exhibitione honoris.

¶ Utrū ꝓmouere aliquē ad dignita 4
tez ꝓpter ꝓsanguinitatē sit acceptio
p̄sonaz. ℟. ſm alec. vbi ℣. q⁹ sint bñ
ficia tpalia ⁊ spūalia. In collatōe bñ
ficij tpalis: cui nō est annexū spūale
℣ illud ꝓferre inuitu ꝓsanguinitatis
si bonus est. qz cōsanguinitas est bñ
ficium faciēs ad negociū circa dispē
sationes p̄monioꝝ. Si vō est anne
xum spūali: puta qz sūt res eccl̄ie vel
q̄ pauerib⁹ sunt dispensanda siluter
℣ ei ꝓferre: nō ex rōne ꝓsanguinita
tis p̄ncipaliter: sed secundaria: vt non
egeat. sed nō ita vt iniurietur. Si vō
est spūale bñficium. nō est attendēda
rō cōsanguinitat⁹ vel carnis. qz spūa
lia nō dantur iure sanguinis ℣ bñ
no munere. ℣ attēdi debet rō spūalis
que. s. est vt det⁹ illustrior ⁊ meliori nō
simplr ℣ ad illud regimē. vt i. c. licz
viij. q. i. Et si ꝓditiones sint pares
pōt ex illis ꝓditionib⁹ moueri ad dā
dum ꝓsanguineo dñō non sit scan
dalū ex respectu consanguinitatis:
qz ꝓpter scandalū multa dimittēda
sunt. ergo est acceptio p̄sonarū in ꝓ
motionib⁹ ad dignitates ⁊ officia q̄ñ
beneficium spirituale daī ꝓpter con
sanguinitatē p̄ncipaliter. fac̄. c. moy
ses. viij. c. i, vel quando non daī me
liori ad illud regimen. vt in. d. c. ℣
qz talis infideliter agit negociuz dñi
nō meliorans cū possit. vl q̄ñ qdēq̄
q⁹ officiuz daī indigno. concor. ixo.
in quoli. ⁊ secūda secunde. q. lxiij.

¶ Utrū cuz ꝓditiones sint mēdes 5
excedētes ⁊ excesse. puta ſ frāt⁹ sed
ignobilis. alter nobilis. sed illiter a⁹
sit acceptio p̄sonarū si p̄ponatur

nobilis.ꝑ.aler. vbi.s.q.ꝫ litteratura simpli sit preferēda nobilitati: vt in.c. venerabilio. de ꝓben. q. ē necessaria i regimie ecclie. nō in cāu pōt p ferri nobilitas vt arceāt lupi q potētiā: & in casu vt sint diuersa mēbra in corpore ecclie qb⁹ par eius ꝓsit & sic nobiles possint ꝓmoueri dūmodo honestas eis suffragetur.

6 ¶ Itē si preferatur minus bon⁹ vir melioni bono sit acceptio ꝓsonaꝝ. ꝑ. Alerā. vbi. s. q aliud est in maioribus dignitate: aliud est in minoribus beneficiis. Aliud cum eligitur de gremio illius ecclie. Aliud cum postulatur de alterius gremio. Cum ergo electio sit facienda ad maiores dignitates requiritur ꝺm conscientiam vt eligatur vtilior regimini: dūmodo sit bonus. q ꝺm albertuz magnū peccat mortaliter qui ꝓmouet malum quāuis sit multum ꝓfuturus q qui sibi nequā est: alteri nō poterit esse bonus: & qui sibi nō parcit: multomin⁹ alijs parcet. ff. de his qui ante fen. l. fi. nec excusat ꝺm eum paucitas ministroꝝ ecclie. In minori vero beneficio sufficit q bonus sit. Si vō fiat postulatio: requiritꝫ vt ꝺm ꝓscientiaz suam eligat vtiliorem & meliorem.

7 ¶ Itē paup possit ꝓponi dimitti i iudicio. ꝑ. Aler. vbi. s. q. non: sed egtas ꝺz seruari: & illud ecclesiastici. iij. c. In iudicādo esto misericors⁹ pupillis. & Esa. i. Subuenite oppsso: iudicate pupillo: & lite intelligunt vt iuder tueāt miserabiles ꝓsonas ab oppressiōe potentiū. Et si timore vl amore dereliquerint personę necessarie ad instructionem suarum causaruz: iudex debet ei subuenire. In veritate autem sententie nulli parti parcere.

8 ¶ Itē exhibitio honoris que fit prelato malo inducat acceptionem ꝓsonaꝝ. ꝑ. qui. s. ibidem q ꝓlat⁹ spūalis siue tpalis ꝺz honorari rōne prēlatis a deo accepte. Cum q⁹ aūt honorat peccatorē amore indebito a quo deberet corrigi: nunc peccatum est.

¶ Itē exhibitio honoris ꝓpter dignitas sit acceptio ꝓsonaꝝ. ꝑ. Alerā. vbi. s. q si nō haberē respectus ad dignitas: vt tāto melior quāto dilior videatur: peccatum est. Sil⁹ si de exhibitione honoris ecclesiastici hoc intelligitur. Si vero hoc fiat ꝓ vitatiōe scandali: tūc tamē q pauper non cōtēnatur vel diues in peccato non foueatur non erit peccatum.

¶ Itē acceptio ꝓsonaꝝ sit peccatuz mortale. ꝑ. Aug. de anco li. ō. pt ite papæ q petiit mortale: tollit nob⁹ rēz q ē vita nr̄a ad collo. iij. c. ꝺz aūt tribus modis i nobis est. i. ꝓ iusticie egtatē ꝓ doctrine veritatē: ꝓ vite lcitatē Joā. xiij. ego sum via. i. iustitie veritas. s. doctrine: & vita. s. exēpli. Cū sit acceptio ꝑsonaꝝ repugnat iusticie puta nō reddens iusticiā cui debit⁹ vel faciens ꝓ amore amicitie pecunie & hmōi: sic est mortale. Cū vō repugnat doctrine: puta determinādo vl declarādo ex complacētia ꝓ sanctaz doctrinā. sic est mortale. Cū vero repugnat vite puta cū prefertur malus bono: indignus digno ꝓpter ꝓsanguinitatē & hmōi: non congruentia ad ipsam rē que datur: sic est mortale. ad de etiam q est mortale: qñ melior ad dignitaē ecclesiasticam nō prefertur saltez in maioribus dignitatibus: vt ꝺz per ea que no. i. electio. §. xxi. iuncto quod dico. s. hic. §. vi.

Cadia. scōm Ricā. de

sco Tic. est tot⁹ por mentis bona inchoare negligentior vel ꝺz Dam̄. est tristitia aggrauās mentē: vt nihil bonī ei agere libeat. Et hec est diffinitio essentialis ꝺm Aler. sed̄a sed̄e tractāt. de accidia: alie sunt per effect⁹: & differt ab inuidia. ꝺm alex. ibidē q inuidia est de alieno bono. Accidia vō ō ꝓprio

1 ¶ Itē accidia sit ꝺ aliquod ꝓceptuz decalogi. ꝑ. Aler. vbi. s. q est ꝺ spāli ter & explicite ꝓtra illud eccle. xxxvij. Ne dederis in tristitiā cor tuū: ꝫ repelle cā a te. & xx. Tristā longe expelle a te. multos enī occidit & non est vtilitas in illa. Implicite vō ē ꝺ illō Memēto vt diē sabbati sanctifices exo. xx. In accidia est tristitia ō spāli bono & laboriosō cū amore qētis carnal. In illo vō ꝓcepto ē amor sce qētis que eius gaudio est in bono spāli ꝫ sit laboriosuz. Cū ꝫ ꝓcipiatur ibi abstinere ab ope seruili i quo est labor: nō tū. ꝓhibetur bonū spāle: vt orare predicare & hmōi que sūt bona spūalia ꝫ laboriosa. Et ex istis patet q⁹ de sua rōne accidia est mortale peccatuz vnde. ij. ad corin. vij. Tristicia hui⁹ secūli mortē operat. Et vt aduertere possis qñ accidia ht̄ ꝓpriam rōnem & est mortale peccatū: attende q⁹ aut talis tristicia boni ꝓhibit in omissiōe necessariorum ad salutē: & sic est mortale aut in omissione eoꝝ que nō sunt necessaria: & sic est veniale petū. Aut ō ducit ad aliqō mortale: vt puta ōs peratiōnē: & sic est mortale peccatum. Et ex hoc ꝑz quid dicendū de eo qui affectatius abominatur diuitia & spūalia. q. nisi sint necessaria ad salutē & ea dimittat: vel ꝺliberate disponat dimittere nō peccat mortaliter. Sil⁹ de eo q ꝓp aliquē mortē disponit nō benefacere & de necessario q⁹ peccat mortaliter. Idē ꝺz de eo qui ꝓpter hoc nollet esse creatus a deo: vel vellet eē irrōnale aial: q. est mortale si deliberate. Idem sil⁹ de illo qui ꝓpter tristitiā incurrit grauem infirmitatem: aut notabile corporis nocumentum: q. mortale est si pōt se iuuare & huiusmodi. Et ꝺm predicta intellige Tho. secunda secunde. q. xxxv.

¶ Itē accidia sit grauissimū peccatoꝝ. ꝑ. ꝺm Aler. vbi. s. q est log de accidia multipliciter vno mō ꝑz qō terminatur & ꝓlungatur i. l. desperationem. & sic est grauissimū peccatorum rōne desperatiōis adūcte in qua terminatur. Aut loquimur ō accidia rōne ociositatis sibi adūcte. Et hec ociositas est occasio multoꝝ malorū q. aīa nisi in bonis occupetur: in malis defluit: & sic est magnū malum. Verū tamē rōne generis peccati nō est maximū peccatoꝝ: q. maius est infidelitas superbia & huiusmodi. 2

¶ Que sint filie accidie. ꝑ. ꝺz Bre. xxxi. mor. q⁹ sunt ser. Desperatio. Secūda pusillanimitas respectu ꝓsiliorum. Tertia ociositas. Quarta torpor seu pigritia circa ꝓcepta. Quinta est vagatio mentis illicita. Sexta malitia q⁹ qs detestatur bona spūalia: de qbus dicetur in loco suo de qualibz. 3

Ctiones

a iure ciuili oꝝ tum hñt ſcōz

Inno. de ꝓsti. c. que in ecclia. Et ō spālibus generalibus & vniuersalibus quales sint & qualr formētur vide Inno. de offi. oꝝ. c. ꝙuerēte. de lib. obla. c. ij. de cā pos & ꝓprie. cum ecclesia de sepul. certificari: q. pertinent ad forum contentiosum.

¶ Que dicātur actiones loncūdei habentur insti. de ac. in. §. actionū. & i gl. c. cū venerabil. de exce. & sunt. xv. ex vēdito. exēpto locato: & ꝙducto

negocior gestio: mandati: de positi. p socio: tutele: cõmodati: pignor: actiõ familie hercisc̃ de cõmunidũo: de prescriptis v̄bis q̄ de crimato ꝓponit: permutatio. ⁊ hereditatis petitio: nec dicit̃ bonefidei q: solus in his sit seruanda bona fides: ꝫ q: in his magis cruciat iudicis officiũ q̄ in alijs.

2 ¶ Que dicũtur stricti iuris. ℟. ter. In stri. v bi. s. q̄ sunt alie ab his: vt actõ ex mutuo ⁊ arbitrij ⁊ his silia. Et dicuntur stricti iuris: q: non venit i eis nisi qđ stricte exigit actoris nã. ⁊ ō ipsis vide glo. in. d. c. cum venerabilis

3 ¶ Que dicũtur actiones ꝑsonales ℟. Frã. vereel. vt refert genu. in. c. dispendia. de referi. li. vi. q̄ sunt que ꝑsonas tenẽt obligatas ex ꝯtu vt mutuo locatione ⁊c. vel quasi ꝯtu: vt negocior: gestio: tutela ⁊ hmõi. Aut maleficio vt furti: dãni infect: ⁊c. vl quasi maleficio: vt in iudice male iudicante ex imperitia ⁊ proficiente de cenaculo quod nocuit. vt insti. de obli. ⁊ in rubricis sequentibus.

4 ¶ Que sunt actiones reales. ℟. ge. vbi. s. q̄ sunt que sequũtur rem ⁊ nõ personam: nec per eas dicitur persona obligata: vt rei vendicatio: publiciana: ⁊ similes ꝺm Jo. de imo.

5 ¶ Citr in actionibus personalibus currat prescriptio ꝺtra ecclesiã ⁊ alios. vide. j. prescriptio. §. r: rinj

6 ¶ Electio est inanis creditoris quã excludit inopia debitoris. c. oli nobis de re. spos. ff. ō tolo. l. nã is. ⁊ q nihil hꝫ et̄ periculo nihil est. ff. de furt. l. itaq; fullo §. i. ⁊ extra de vsur. ex̄i m.

Coliti grece: ceroferarij latine. xxi. di. c. clericos. in si. vnde eius officium est preparare luminaria ⁊ ipsa portare coram ministris altaris, xxv. dist. perlectis. xxxij. di. §. deseruientes.

Comodatio. vide infra commodatum.

Ctus requirit tria regulariter vt in. c. magne ō voto. ⁊ ar. ij. q. j. aliō. ¶ Jdrim̃ quid liceat ꝺm equitatẽ. Equitas vocat̃ iustitia dulcore misericordie tẽperata ꝺm Lyra. ¶ Secõm quid decet ꝺm honestatẽ. ⁊ est diuersus a verbo lr: q: multa licet q̄ non decet. ¶ Tertium qd expediat ꝺm vtilitatẽ vnde filie sine ꝑsensu ꝓis ꝓhibere mit monium licet. vt in. c. sufficiat. xxxij. q. ij. sed non decet. vt in. c. i. de spõsa. impub. nec etiam expedit: cum multi ex eo sepe laborem contra ꝓpria cõmoda. l. si pater. in fi. C. de spon.

¶ Quo cognoscet si actus est validus ⁊ ũus. ℟. pau. in. c. cũ olim. de ele. cõtig. q̄ recurrendũ est ꝓmo ad ꝓsecutum finem loci vbi qs oriundus fuit: vl vbi act⁹ est gestus. ⁊ nõ ad ꝓsecutidem loci alterius: vel vbi actus ẽ applicandus. Exemplus natus de pie sacerdote ecclie orientalis qui ꝯrit ꝺm eor ritũ. est legitimus vbiq; ⁊ ideo pot eligi in eccliã occidentali ꝓ prelato facit in ar. ad hoc. l. i. C. de decu. ⁊ no. ꝑ Bar. i. l. oẽs populi. ff. ō iusti. ⁊ iur. ⁊ l. cunctos populos. C. de sum. tri. ⁊ facit ad. q. vtrũ testiũ femina cuꝫ tribus testibus ꝺm eor statuta valeat quo ad bona alibi existẽtia

¶ Item actus gestus ab hõte dupli ⁊ cem ptãtem: semp in dubio ꝓsumit gestus ꝺm eam ptãtem ꝺm quã act⁹ tolleran possit vt valeat. vt no. pau. in. c. nisi essent. de prebẽ. hac l. c. qđ si cut de ele. vbi ꝓsumit act⁹ factus respectu maioris ptãtis ab eo q duplicem ptãtẽ hꝫ facit. l. iij. ff. de mili. te.

3 ¶ Actus legitimus est illi q obuẽit vel firmat a lege. ff. de ver. sig. l. lege obuenire: vt est emãcipatio: acceptilatio: aditio hereditatis: ꝯtio matrimonij: tutoris datio: ⁊ hmõi qui nõ sunt actus ꝯtuũ. ꝺm vo ordinemmi nor est regere: pdicare: ꝓfessiones audire: legere: visitare: diffinire: eligere eligi: accusare: testificari: ⁊ ad ordines ꝓmoueri: qui omnes intelliguntur solum nomine actuum legitimorũ. ⁊ non alij.

Cusatio est aliquẽ in libello reum de crimine deferre ad vindictã ꝺm Azo. in summa in rub. C. de accu. Circa quã querendã sunt ifrascripta

1 ¶ Citr accusationẽ tebeat precedere monitio. ℟. q̄ nõ de necessitate ar. c. ti. ⁊. c. qualr ⁊ qñ. el. ij. de accu. ⁊ i gl. ij. q. vlt. §. i. Ratio q: fit solũ ad pnã imponendã vt in gl. in. c. lr. de simo.

2 ¶ Citr aliquis teneatur accusare. ℟. ꝺm gl. i. c. quapropter. ij. q. vij. q̄ nemo facit tert. in. l. vnica. C. vt nemo inuitus. ⁊. c. si primates. v. q. ij. ⁊ gl. in. c. lr. in si. ō accu. bar. in. l. in cũ. ff. de accu. dicit rex nisi in homicidio: qñ hęredes tenẽtur accusare. arg. l. pretor. §. i. ff. de iniur. alo perderent hereditatem. vt. l. i. ff. de his quib. vt indig. sed ꝺ nunc vr tenere glo. in. l. si quis homicidij. C. de accu. ⁊ ibi Cy. Bal. Salr. ⁊ Ange. ⁊ Raph. i. d. l. in cũ. l. q̄ non tenẽtur accusare. ⁊ iura que videtur ꝺria non loquunt de accusatione. ꝺp̄ria sed de denũciatione de qua dicã in ti. suo: ⁊ in quo differt ab accusatione imo vi q̄ accusare sit ꝓtra preceptum diuinum dum dicit. Dimitte nobis debita nostra. glo. est in. l. furti. §. pactus ff. de his qui no. infa. de quo dic vt. j. §. iuj.

¶ Quis pot accusare. ℟. aut crimẽ ꝑ primatũ aut publicũ. Si primatũ regulariter non admittit̃ nisi cui? interest vt vr velle gl. in. l. fi. ff. de pua. de li. qđ limita: nisi sit tale delictũ pduatũ er quo pena pecuniaria applicanda fisco debeat ꝓponi: qr tunc quilibet ō populo admittit̃ ad accusandũ ꝓ illa pena. Ita vult glo. sing. ℟. ⁊ Bar. in rub. ff. de po. ac. lr bal. teneat ꝯ in. l. aduersus. C. de fur. si vero est crimẽ publicũ quilibet admittit̃ qui non, phibetur sp̄aliter lege vel statuto aut consuetudine ⁊ qui ꝓhibeant habes. ij. q. vij. ⁊. iij. c. i. q. iij. ⁊. v. per totũ. ⁊ ō accu. in multis. c. ⁊ in. l. qui accusare cum plurib⁹ legibus ff. de accu. sicut sunt infames minores paupes: ⁊ multi quos omitto: qr non ptinet ad nos. ⁊ hoc rex nisi in duob⁹ casibus.

¶ Primus qñ sua vel suoꝝ iniuriã ꝓsequitur. vt no. i. l. fi. ff. de pua. de lic ⁊ in. l. fi. ff. ō iniu. facit gl. i. l. cum emãcipati filij. §. emãcipat⁹. ff. ō col. lonoꝝ. ¶ Secũdus qñ delictũ non est cõmissum ō personã: puta statuto cauet: vt q blasfemauerit vel uterit ō nocte punit̃ in. x. tunc quilibet ad accusandũ talem admittit̃ vt no. bar. ⁊ Jo. de imo. i. l. i. ff. ō pub. iud. ⁊ bar. i. l. lex cornelia. §. si qs libelli. ff. ō iniur. Regnum tñ multas limitatones ⁊ distinctones qs dimitto qr ad nos nõ ptinent vide. ij. q. i. phibent. vbi ō b Clericus tñ ad vindictã publicã accusare non dr: etiã si pena sanguinis non venit imponenda. facit. c. sicut sacerdotes. ij. q. vij. q: hmõi odium non dr se imi cere ꝺm pau. in. c. cũ. p. de accu. sed si ꝓsequit iniuriaꝫ suam pot: etiã si venit imponẽda pena sanguinis ꝺm pau. vbi. s. dummo dicat q̄ no intẽdit accusare. vt pena impo

nak. ter. ē clar⁹ i. c. plaſſ ō boni. li. vi.

4 ¶ Qua itēcione dz gs accuſare vt ſit ſine peccato accuſatio. ℟. q ppt bonū cōmune. ſ. vt ceteri quiete viuant. xviij. q. v. non fruſta. vel ꝓpter ſuū intereſſe. Alls tale erit peccatū qlis inordinato intentionis ſcilicet mortale. ſi ex odio: veniale ſi aliqua paſſio fragilitatis inticcatur argu. c. accuſaſti. de accuſ. z ij. q. vij. ſi qui ſunt. z. d. c. qualiter z qñ. non tñ tenetur ad aliquā reſtōnem ꝓpter ꝫ ſed ſolum ad penitentiaz de peccato.

5 ¶ Quo modo ſit ſeruandus in accuſatione. vide. ij. q. viij. per totum.

6 ¶ Vtrum pactum ſeu iuramentum de nō accuſando valeat. ℟. ſm glo. in. c. queadmoduz. de iureiuran. q nō tenet de crimine ꝓpetrando. ff. ō pact. l. ſi vn⁹. §. pacta. z. §. ſeq. z pec cat mortaliter ſi hoc iurat. vt patz. j. iuramentoz. iij. §. vij. De peccato vō comitto valet dicto. §. pacta. z in ter. d. c. queadmodum. ibi nō ſolum ſe pties. Si tamen pecuniā reciperet: turpiter accipit: z reſtituere tenet de bono conſilio. Ratio q ꝓpter charitatem ꝓximi et cōpaſſione dz mo ueri credendo q ſe emādabit z nō ꝓpter pecuniā. ¶ Multoforⁿ dēret reſtituere ſi recepiſſet ꝓ nō accuſando de pcō ꝓpetrando: vel ꝓ accuſando calūnioſe. i. q. i. ubemus.

7 ¶ Vtrū quis poſſit reſiſtere ab accuſatiōe incepta. ℟. ſi videt eū qđ accuſauit innocentem tenet oīmō quo poteſt reſiſtere ij. q. iij. ſi qđ. aut per abolitionē. Si vō nō cognoſcit innocentem eū eſſe: poteſt reſiſtere ſi vult quo ad ꝓximam et charitate. ſed non et ꝓprio: vt no. gl. in. c. i. de collu. ꝫ quo ad impunitate fori ꝓtentoſi non poteſt niſi i certis calūb⁹: de q̄bus vi de Bar. in. l. queſitū. ff. ad turpil. z Pau. in. c. ꝫ. de accuſa.

8 ¶ Quot modis accuſatio redditur vitioſa. ℟. q tribus modis ſm Gratianū. ij. q. iij. in. §. notādū. z. l. i. ff. ō aboli. ſ. ¶ Primo calūniādo: z tūc eſt qñ falſū crimē iponit: z talis tenet de oi dāno dato primo. c. vlti. ō cal. z peccat mortaliter. xvj. q. ij. c. ꝓmū.

¶ Scōo tergiuerſando: z tūc eſt tergiuerſator qñ in totū a lite recedit ſine licētia iudicis. Hoc itelligo quo ad ꝓſcientia ſi ex aliquo malo ſine facit. q: ſi ex ꝓpaſſione primi quo ad ꝓſcientiā licet: ꝫ quo ad foꝝ contentioſum punit in qnq; libris auri l. iij. ff. de ꝓuari. ¶ Tertio ꝓuaricando: z tūc eſt qñ colludit cū reo falſas ꝓbationes z varias ſimulādo: z talꝫ punitur arbitrio iudicis. vt. l. i. z. ij. ff. ō ꝓna. Sed i ꝓſcia credo. nō peccet niſi talis falſitate vl̄ mēdatio vtatur z hmōi prohibitis. vel ex aliquo malo ſine de ultio habes in. l. i. ff. de aboli. z in. l. i. ff. ad turpilia.

9 ¶ Vtr̄ poſt peractā penitentiā ō peccato poſſit qs ſine peccato accuſare talē. ℟. ſm Inn. in. c. ō his. de accu: q ſic z tenet gl. ſili. ibidē. Ratio eſt qz per penitentiaz ſatiſfit deo. ſed p punitionē que iponitur in iudicio ſatisfit reipublice vt ceteri timeāt z q̄etius viuant. facit. C. de apoſta. l. hi q̄ cum ſuis concor.

10 ¶ Vtrū ſem el accuſatus poſſit ō eodē itez accuſari. ℟. q nō. c. de his. ō accu. quia ōlictū vnius hoīs ſept⁹ queri nō debz. ff nau ca. ſtab. l. ꝫ. §. vlti. xxxv. q. ix. veniā. Fallit i duob⁹ calūb⁹. ¶ Primo ſi ſecūdus accuſator doceat primū ꝓuaricaſſe. ff. de ꝓuarica. l. iij. ¶ Scōo ſi ſuū dolorē ꝓſequens ignoret accuſationē ab alio inſtitutam. l. ſi cui. ff. de accuſa. vide glo. d. c. de his.

11 ¶ Vtrum accuſat⁹ poſſit ſine pcō aliqd dare accuſatori vt deſiſtat ab accuſatiōe. ℟. Inno. in. c. crimia. de collu. q quedā eſt cā criminalis: z i hac aīi mchoatā accuſatiōz p gratiaz deſiſtere pōt vt. ff. de his q no. ifa. l. furti. §. pacē. z. ff. ad turpil. l. imperiter. z. l. queſitū. poſt nō ꝫ. niſi vt hī C. de abo. l. ij. z. iij. z. v. q. i. gdā. z tranſigere aliquo dato vel retēto in crimine pnblico nō ꝫ. z ū fiat tranſactio nulla eſt. z accuſat⁹ hī ꝓ ꝓfeſſo C. ō trāſac. l. trāſigere. ff. ō ꝓuari. l. in oib⁹. Vbi tenēt eſt tale crimē qō irrogat pena ſanguis: ꝫ vnicuiq; ſanguine ſuū redimere et q̄libet cū ꝫ. ff. de do. coꝝ. l. i. vel pena detruſiōis ꝓpetue ſm pa. in. c. i. de collu. qz ꝫ tūc niſi in adulterio. d. l. tranſigere. In alijs aūt vbi pena ſanguis nō irrogatur tranſigere nō ꝫ niſi in crimie falſi: vt in. d. l tranſigere. In crimie vō ꝓpriato tranſigere ꝫ ſm gl. in. d. l. tranſigere. z no: q ſm canones oē crimen dz publicū: z ideo trāſigere nō licet: vt de collu. p totum quia ecclēſia ꝓ nullo crimine iponit penaz ſanguinis. c. ſniaz ſanguis. ne cleri. vel mona. Excepto vbi iponēda ē pena detruſiōis ꝓpetue: vt dictū eſt Et que dicantur crimina publica de iure cīili habes. j. crimen. §. vij.

12 ¶ Vtrū accuſatus teneat rūdere veritati dic vt. j. ꝓfeſſio delicti in ꝓn.

13 ¶ Vltrū liceat accuſato calūnioſe ſe defendēr. ℟. q ñ etiā ſi inuſte accuſaret qz de hoc eſſet gen⁹ vindicte q̄ ſine pcō fieri nō pōt: imo poſt iuramētu de calūnia receptū cēt piur⁹ Qñ etiā iuſte accuſat defendēdo ſe ſm iuris ordinē ſemp dz ꝓpoſſe accuſatoꝝ: ē excuſare: nec peccat ſe defendendo ſm ordinē iuris: etiā ſi accuſator remaneret infamat⁹ ſm ſcotuz in. viij. di. xv. q. nō tenet ſe. pdere vñ pōt quaſcūq; exceptiones cōpetentes ꝓponere z appellare. z alia iuridica facere: nō tñ mendaciū dicere: qz peccaret mortaliter ꝫ ſco. vbi. ō. appellare aūt eā mōe affert ēde ne ꝓ eum iuſta ſnia det nō licet qz calumnia eſt: cōcordat Tho. fa ſc. q. lxxi. ar. ij. z ricar. i. viij. di. xv. ar. v. q. iij.

14 ¶ Vtrū accuſator teneat ſe iſcribere ad penā taliōis vi. j. iſcriptio. §. i.

15 ¶ Ad qd tendit accuſatio. ℟. pa. in e. ſup hijs de accuſ. q tēdit ad depoſitionē ab offō z dñificio. z ſi crimē ſit enorme ad ꝓpetuū carcerē: vt in c. tue. de pe. z hoc de iure canonico: ſed de iure ciuili tendit vt puniat ō bita pena. Denūciatio vō tendit ad correctionē nō ad puniendū petūr pena cōdigna ſed vt deſiſtat a pcō: z hoc. pcedit tā in denūciatione euāgelica q̄ canonica: tā iudiciali q̄ extraiudiciali.

Diuratio creaturaruz

gd eſt. ℟. ri. car. i. iij. di. xxxvij. ar. iij. q. ij. ē per inocationē dīuni noīs vel alterius rei ſacre obſecrādo vel iperando inclinare eas ſm ſe: vel in cōparatione ad eas ad aliqd agendū vel patiendum.

1 ¶ Vtrū adiuratio hoīs ſit licita. ℟. ō. ibidē q aut adiurās intendit eos inclinare ad bonū aut ad malū culpe. ¶ Scio mō aut adiurat obſecrando: z ſic nō accipit nome dei i vanū. ſic cīi adiurauit aplus ad rom. xij. obſecro vos ꝑ miſericordiā dei vt exhibeat corpa vra ꝛc. Aliut adiurat iperādo: z tūc ſubdiſtigue. An

aduratur eū q sibi t nec obediret: t sic lz. Aut aduratur eū in quē nulla habet potestatē: t sic assumit nomē dei in vanū: qz vlurpat ptātem in alius quā nō hz quantū in se est: t peccat mortaliter. si aūt aduras intendit inclinare illum quē aduratur ad malū culpe: sic nomē dei in vanū assumit

2 ¶ Utr aduratio demoniū sit licita ff. q. 5. ibidē. aut aduratur iperando aut obsecrando. Primo mō: aut vt ipsius doceāt vel obsequiū aliqđ faciant: t sic illicitū est: qz ptinet ad quādā familiaritatē vel societatē: licitū n̄ est aliqñ. s. cū aliq sci vir ex ip̄a institutiōe spūssancti: vel reuellatiōe diuinā tūm̄ ministerio demoniū ad aliquos effect⁹. Aut eos aduratur vt a se t a primis expellat: t hoc licet qz sūt aduersarij nr̄i obstinati: t sic intelligit illud marci vltio. In noie meo demonia ejicient ꝛc. adiurare ā eos obsecrādo sp illicitū est: qz sic quod dam signū familiaritatis importat.

3 ¶ Utr aduratio creaturaꝝ irrationabiliū liceat. ff. ric. vbi. 5. q aut aduratur fm se t absolute. t q lic eas adurat nomē dei assumit in vanū: qz nō intelligūt adiurationē illaz. Aut aduratur i relatiōe ad aliū. t hoc dupl̄r aut in relatiōe ad deū: vt cū aliq sci ad infidelitū psuasionē t infirmioꝝ i fide p̄firmationē inuocat nomē dñi ad hoc vt ei⁹ virtute ipse creature irrationabiles aduirate aliquo motu moueant qui nō est per eaꝝ virtutē naturales: sic licet. Aut aduratur in relatiōe ad diabolū ad hoc vt diabolus ab eis repellat ne eis vtat: vt in stro adnocen. t sic aduratur ab exorcistis ecclesie. t sic etiam licet.

4 ¶ Utrū aduratio illicita sic petm̄ mortale. ff. vt colligo ex vbis ꝓfati Ric. vbi. 5. q sic et se. qz sic est directe ꝓ secundū ꝑceptum: nō assumeo nomen dei in vanum. Exo. xx.

Dministratio legitima t libera est quando quis potest in iudicio agere t conueniri: t etiam extra iudiciū de aliqua re disponere facit. c. ex lris. de. pba. t ibi Innoc. allegat. l. ij. in. §. ij. C. de iura. calu.

¶ Utr administrator teneat de mala admistratiōe satisfacere. ff. fm in no. i. c. ex p̄tū ō pig. q sic t ille cuius ē administrator: hz actionē negotioꝝ gestoꝝ ꝓ eū q male administrauit. ff. ō neg. ge. l. ij. §. vlti. xij. q. ii. si q de reb⁹ t. c. si qs q̄libet ꝓditione. Cūm aduerte q teneat administrator hz gl. i. l. cū oīdim⁹. ff. de fide. im. ō dolo vt ibi t lata culpa. vt. l. curatoris. C. de ne. ge. t et lem. vt. l. gegd C. arbi. in. de dolo solū teneāt hz gl. i. l. iii. i. §. iterdū. ff. de ne. ge. qñ mea affectiōe ductus solū administrauit t lata culpa q equipat dolo: vt. l. q nerua. ff. ōpo. ō lem vo teneāt vt ibi doct vt i. d. l. gegd. Aliqñ et de leuissima vt qñ diligētissim⁹ erat gestur⁹. l. si pupilli. §. videam⁹. ff. ō ne. ge. aliqñ de casu vt i casib⁹. v. positis i. l. si negocia. ff. de neg. gest. ¶ Primo si accessit aio defendandi. ¶ Scdo si noua negocia t ifolita fecit. ¶ Tertio si culpa ꝑcessit. ¶ Quarto si fuit i mora. ¶ Quinto si casum recepit. Ino. et q admīstrat⁹ nō solū hz actoes ꝓ administrato: etiā ꝓ heredes t itelligit ino. vbi. 5. qñ dolo vel lata culpa aliqd gessit q heredes tenent Si vo ex lem culpa nō teneāt heredes nisi i casib⁹. iiii. quoꝝ tres ponūtur in. l. i. C. de hered. iu. ¶ Primo si lis fuerat ichoata ꝓ tutore. ¶ Scdo si aliqd ad eos puenit de reb⁹ administrati. ¶ Tertio si ō bonis administrati alijs ex gra ꝓcessitq. ff. ō iur. l. si pignore dr̄ spēs lucri est ex alieno largiri: t bñficio sibi debitorem acgrere ¶ Quare⁹ ponit in gl. d. l. cuiꝰ oīdim⁹. Si nō explicet inchoata p defunctū qz tenetur de lem etiaꝫ l. quicquid. C. arbi. tutel.

2 ¶ Vltrū sciēter ꝓmittēs administrationē idigno teneat ipse de mala administratione. ff. q. sic fm Inn. i. c. ex rone de eta. t q̄li. allegat. ff. ad mu nic. l. luci⁹. §. iperato⁹. ff. ō mā. puel. l. i. in ꝓn. p totū t peccat mortaliter.

3 ¶ Quis dicat hēre administratoꝛes i ecclesiasticis vide. j. legatū. i. §. xvi.

Dmonitio an debeat fieri añ tenūciationem. ff. q sic: est glo. in c. q̄li t qñ. cl. ii. ō accu. t no. gl. i. c. licet hely. de symo. vide de hoc j. renunciatio. in ꝓnci. t. §. ii. t. r.

1 ¶ Utr añ admonitionē ꝓstituat in mora qui est obligat⁹ ad aliqd dandum vel faciendū sine determinatio ne tpis vide. j. mora. §. i.

Doptio est legitimus act⁹ per quem q filius nō est ꝓ filio hz penitus mutans isti. de adop. in gl. dicit aūt vt hz in. l. i. t. ii. ff de ado. qz vna dr̄ arrogatio qz rogat. i. interrogat qs an velit istū hr̄e ꝓ filiū t ꝓ istū in filiū. Alia stat in noie gnali: t supponit hic ꝓ spē sic in hoc noie creditoꝛ. ff. si cer. pcta. l. i. t. ii. §. mutui.

1 ¶ Utrū adoptio t arrogatio i oīb⁹ ꝗtāt. ff. q. sic nisi i aliq b⁹ spāl ib⁹ q iur. v. ¶ Primū qz adoptio ht cū iusliberis ingrat⁹ copetenꝫ auctoritate dūtū apud eū plena sit actio. s. mer tuitus iperii. C. de adop. l. i. Item gatio aūt tūm sit auctoritate ꝓncipis instituere in ꝓn. ¶ Scōm i arrogatiōe regrit virtus q̄libet exp̄ssū i adoptiōe nō. vñ ifans nō ꝓt arrogari: hz adoptari sic. ff. de adop. l. ii. t. l. i adoptiōbus h̄ ꝓbat. ¶ Tertiū q arrogatio statū arrogati t res suas t liberos q erāt in sua ptāte subicit ptāti arrogatoris. ff. ō ado. l. ii. §. vl. Adoptiovo nō nisi in casu qñ. l. dat auo mr̄no: vel si p⁹ emācipatione genuit filiū t auo p̄no ōderit isti. ō ado. §. sivo arrogat ergo q ē sui iuris: adoptat vo etiā i alica ptāte. ¶ Quartū q arrogator teneāt satisdare ō restituēdis illis bonis p̄sonis ad qs ēcnt vētura si arrogat⁹ p̄mansisset in statu suo. ff. ō ado. l. nec et. §. fi. ¶ Quintū q si arrogator emācipauerit eū vel exh̄dauerit sine cā teneāt ei relinq̄re qnarta ptes suoꝝ bonoꝝ eoꝝ. s. q̄ hītur⁹ fuisset ab intestato fm gl. i. l. si arrogatore ff. e. q̄ qrta nō ē augmēdata p auc. ō tri. t se. hz bar. ibi isti. ō ado. §. cuiꝰ at ipubes adoptiuo vo nihil teneāt ō necessitate relinq̄re. C. e. l. i. t. ij. si tñ mortuꝰ adoptator sine testō succedit in bonis ei⁹. l. pe. C. ō adop. p⁹ medium nisi sit legitime emancipat⁹.

¶ Utr arrogat⁹ in filiū filij sui acq rat qrtaꝫ ptes bonoꝝ sicut arrogat⁹ simplr. ff. a30. i sū. insti. ō ado. q si pr adoptat aliquē loco nepōs si filius ꝑsentit mortuo suo p̄e hr̄ arrogat⁹ t ptāte filij cui arrogat⁹ fuit trāsit nec agnoscit auo su⁹ hēs. si aūt filius non ꝑsentit mortuo p̄e nō remedit in ptātez: hz agnoscet auo su⁹ hēs vel tā q̄z nepos: hz i filiū ñ adoptauerit vel tā q̄z eū que vr̄ su⁹ aīus voluisse ec ii di hēde idē dic ō adoptato i nepote vl̄ duncepo qđ ꝓt fieri vt isti. ō ado. § hz excepto q n trāsit i ptāte p̄ri ado

ptāſ.ꝛ qꝫ dicit ō maſculo dic ō femie
3 ¶ Vltꝫ fiat adoptio ſi qꝭ dicat coꝝ multis accipio te i meū filiū.ff. pa. i.c. vnico ō cog. leg. qꝫ nō.l.ñ nudis C.ō ꝓba. niſi ſeruet forma de q. ſ. ſ. qꝫ fiat auctoritate mgſtat⁹ vel ꝓncipis qō eſt de ſubſtantia adoptiōis ꝛ verbum in arrogatiōe vt dictū ē in ꝑn.
4 ¶ Quis poſſit adoptari.ff.qꝫ qlz tā maſculus qꝫ femia.ff.ō ado.l.adoptio dūmō ſit pſis.l.neqꝫ abnōs.ff.e. nec p curatores fieri ꝑt.l. poſt mortem. §. neqꝫ ff.co. rōneꝫ hui⁹ hēs ꝑbar.i.l. gallus. §. fortiſſ.ff.ō li.ꝛ po.
5 ¶ Utrum qs poſſit adoptare in ffeꝫ vel ſororē.ff.qꝫ non vt.l. nec ꝓpud C de bere inſti.ꝛ ibi Aug. ita qꝫ nec etiam in patrem qꝫ contra naturam.
6 ¶ Quis dt nō ꝑt adoptare.ff.qꝫ caſtrati ꝛ dicunt caſtrati q ſic nati ſunt vt nunqꝫ gnāre poſſint ſz ſpadones ſic ꝛ dicunt hi qbus abſciſꝫ eſt cū ſpata vel cultello: ītē nec femine niſi ex reſcripto ꝓncipis in ſolatio filiorum anuſſor. Itē qui nō ꝓcedit per xv iij. annos cum quē vult adoptare vel arrogare ħ habent inſti.ō adop. Item qui nō hz. lr. anos nō pōt arrogare ſz adoptare poſſit niſi iuſta cauſa intercedente.l. ſi p. §. vlti. ff. de adopt. ꝛ iuſta eā eſt morbus aut ꝓiunctio ꝑſone alias dz intendere generatiōi vt in dicto. §. vltimo.
7 ¶ Utrum ipediat matrimoniū vide ff. matrimoniū. iii. ꝛ viii. ipedimēto.

Doratio que idem eſt qꝫ veneratio:

vtrū regrat actū coꝑalem. ff. qꝫ ſic dicit. n. dam. liii. li. qꝫ qz ꝓditi ſum⁹ er duplici iuba. ſ. itellectuali ꝛ ſenſibili. ita deo duplicē adoratiōnē dēm⁹. ſ. i aīa q ꝓſiſtit i iteriori motu aīe ꝛ coꝑalē q ꝓſiſtit i exteriori motu copis: ꝛ qz i oīb⁹ actib⁹ latrie: illō qō ē exteri⁹ refert ad illud qō ē meri⁹ ſicut ad ꝓncipali⁹: tō exterior adoratio fit ꝓpter interiorē: vt ſcz ꝓpter ſigna humilitatis q coꝑaliter exhibemus exercitē affect⁹ noſter q. ꝓcedit p ſenſibilia ad intelligibilia. Ūñ genuflexiones ſignāt noſtrā infirmitatez reſpectu dei: ꝛ ꝓſternim⁹ nos quaſi nihil nos eſſe ex nobis profitentes.
¶ Utꝫ adoratio regrat locū ōtermi natū. ff. qꝫ nō ꝓncipaliter qñ ſit re neceſſit te ei⁹. ſz bñ regrit ſm ꝓdecentiā: ſicut ꝛ alia ſigna coꝑaliaꝫ illō Jo. ii. domi⁹ mea domꝰ oīonis vocabit. ꝛ iō Jo. iiij. Venit hora i q veri adoratores adorabūt i ſpū q eſt ꝓncipalis act⁹ adoratiōis: vt dictuꝫ eſt Loc⁹ tñ requirit: nō pp eū qui adoraī ſz ꝓpter adorātes. ¶ Primo ꝓpter loci conſideratiōnē: et q ſpāles de notiōnē ꝓcipiunt adorātes vt eram dicūt vt ps. iii. ff. v iii. ¶ Scōo ꝓpter ſacra miniſteria ꝛ alia ſcitatē ſigna q ibi ꝓtinent. ¶ Tertio pp concurſuꝫ multoꝝ adorātiuꝫ: er quo oīo fit magis erauidibilis: ſm illō Pſalme. xviii. vbi duo vel tres. ꝛc.
¶ Utruꝫ tres ꝑſone in deo adorent 2
vna adoratiōe. ff. qꝫ ſic: qz ſicut i eis eſt vna ēſſentia: ſubſtātia ꝛ eccellētia ita vn⁹ honoꝝ ꝛ reuerētia eis debet ꝛ ꝑ ōnes vna adoratio.
¶ Utꝫ aliq creatura ſit adorāda. ff. 3
qꝫ ſic pp quandā dei excellentiam q deo debet reuerētia quā quedā creature ꝓtingit: nō ſm eqlitatez: ſz vt diri ſz qnādā ꝓticipatiōnē ꝛ tō aliave neratiōe veneramur: ꝛ ū qō ꝓtinet ad latriā. alia veneratiōe veneramur creaturas quaſdā excellētes qō pertinet ad dulīā ꝓpterea cū ea q exteri⁹ aguntur ſint ſigna interiotis reueren-

tie: quedā exteriora ad reuerentiā ꝓtinentia exhibent excellentib⁹ creaturis iter q maximū eſt adoratio. Sz aliqd eſt qō ſoli deo debet qō eſt ſacrificiū. Hoc elicit ex aug. x. de ciuitate dei ſm ergo reuerētiaz excellēti creature debitā nathā adorauit dauid. iii. regū. i. fz vo excellētiā q deo debet Mardocheus noluit adorare Amā timens ne dei honorem tranſferret ad hoiez: vt dicitur heſter. xiij.
4 ¶ Utrū humanitas xpi ſit adoranda cultu latrie. ff. qꝫ hēndo reſpectū ad humanitatē chriſti i ſe ſic nō cēt adorāda latria cū ſit creatura: ſz ſolū illa q dulia dignior ē ſz glo. ſup illō pſal. Adorate ſcabellū ꝓdū ei⁹. hēndo tñ reſpectū ad vbū cū quo ē vnita hypoſtatice: ſic dbet ei latria: quia vna adoratiōe adoraī ſuppoſitū ꝛ nāta qꝫ nā adoraī p ſuppoſitū. Chriſt⁹ aūt eſt nomē ꝑſone in duab⁹ natur] Hec er ricar. in. iij. di. ix.
5 ¶ Utrū imago chriſti ſit adorāda latria. ff. qꝫ conſiderādo eā ꝓut eſt qdā res ſic null⁹ honor ei dbet ſic nec alicui lapidi vel ligno. Sed conſiderādo ꝓut imago chriſti: tūc qz idē motus q eſt i imagine eſt i imaginato. ideo vn⁹ honor dbet imagini ꝛ imagiato ꝛ ꝓpterea cū xꝝ latria adoret: ſic ꝛ ei⁹ imagoꝝ: qz vt dicit dama. iij. li. c. v iij. honor imagīto ꝓuenit ad ꝓtyo pitū. i. imaginatū. ō hoc eſt ter. in. c. venerabiles de ſpc. di. iij. nec ob. illō exo. xx vi. Ilo facies tibi imagine ꝛc. qz illō ꝓhibiti ſunt ꝓ eo tpe quo ꝛ nam humana nō aſſūpſerat: qz tūc figurari no poterat. ſec⁹ i hūanitate aſſumpta ꝓpterea imagines ſunt hbte ſimplicius ad eoꝝ iſtructionē recte a ſctis inducte vt i. c. ꝓlatū ō ſpc. di. iij.
6 ¶ Utrū crux xpi ſit adorāda latria ff. qꝫ honor ſiue reuerētia nō debet niſi rōnabili creature. Inſenſibili vo nō debet niſi rone nature rōnabilis ꝛ hoc dupliciter. ¶ Primo inq̄tū repūtat creaturā rōnalem. ¶ Scōo inq̄tum ei conīūgit quocūqꝫ modo
¶ Primo mō ſolet hoies venerari imagines regis. ¶ Scōo mō ei⁹ veſtem. vtrūqꝫ aūt veneraī hoies eadē veneratiōe q ꝛ regē. ſi ergo qraī ō cruce qua xp̄s fuit crucifixus an ſit adorāda: dico qꝫ vtroqꝫ mō eſt venerāda. ¶ Primo qz repūtat figuraz xp̄i extenſi in ea. ¶ Scōo ex ꝓtactu ei⁹ ad xp̄i mēbra: ꝛ ex⁹ qz ei⁹ ſanguine eſt pfuſa. Ūñ vtroqꝫ mō adoratur adoratiōe eadē cuz xp̄o. ſ. latrie ꝛ tō crucē alogmur ꝛ depcamur ēſſi ipſuz xp̄m. ſi vo loquimur de cruce xp̄i in alia mā ſcz lapidis ligni ꝛ huiſmodi ſic veneramur, niſi caz vt xp̄i imaginē quā veneramur adoratiōe latrie: vt dictū ē. aliq tñ vt tho. tenēt i. iij. q. xxv. qꝫ crux xp̄i in q̄ ꝓpedit nō adoraī eadē adoratiōe. ſ. latrie cū verbo cū nō ꝓtincat ad ꝑſonā ei⁹ qſi pars ei⁹: ſz rōne ipdulie in q̄ eſt qdā res xp̄i: rōne cui⁹ veſtis ūlr ꝛ alia q̄ ad humanitatē ei⁹ referunt ipdulia adorant. ſz ſcūs Bona. in. iij. diſ. ix. dicit qꝫ illa crux vt eſt res quedā nō dz adorari latria nec dulia: ſz adoratione cuiuſdā bonoris ꝛ reuerētie tā q̄ inſtrū nre ſaluſ ſicut etiaz reuerem̄ ſacra. Pro eo qꝫ ſuit inſtrumēta nre ſaluſ: ꝛ quelibet hāz pōt teneri. 7
¶ Utrū mater xp̄i ſit adorāda latria ff. qꝫ nō cū ſit pura creatura: qz tñ ē mater dei qō eſt excellentiſſimum ita qꝫ excellētius nre creature ꝓuenire nō pōt. Ideo ſibi nō tñ ꝓuenit honor dulie: ſz et iperdulie: q dr dulia maior ſm glo. ſere. iiij. c.

8 ¶ Utr̃ scōr relige ſint aliquo mō te
nerāde ſ. q̄ ſic vt vult augu. i. ō ci.
dei q̄ āligs afficīt ad aliquē ea q̄ ſi
bi ō co relliquīt: poſt mortē veneraē
nō tñ corp̄ ⁊ eī partes ſed etiaz ali
qua exteriora: vt veſtes⁊huiuſmodi
¶ Manifeſtū eſt aūt q̄ ſcōs dei vene
rari ōbem⁹ iquatū ſunt mēbra xp̄i:
filij ⁊ amici ⁊ itercessores nr̄i. Et tō
religaſ ſcōr̄ q̄leſcūq; i cor̄ memoriā
honore ⁊ gruo venerari debm⁹. Q̄ñ
⁊ xp̄s eos honorat i cor̄ preſentia mi
racula faciēdo.
9 ¶ Quid aūt ſit latria. vide. ſ. latria ⁊
indultan. c. ſuo.
10 ¶ Utrū aligs poſſit adorare aduerſa
riuz ſine peccato. ſ. q̄ nō etiā ſi xp̄s
forte credaī niſi interp⁹ vel exterp⁹ con
ditio exp̄maī actualiter: q: ipſa noui
tas rei inſolite ꝓſideratiōē ⁊ attētio
nē actualē requirit ſicut di ō btā vir
gine q̄ cogitabat q̄lis eēt talis ſaluta
tio. Ju adoratōe vero hoſtie ſufficit
hāc cōditionē habē habitualiter. ſ. ſi
ꝓſecratio ōbita ē facta ꝓ eo q̄ hoſtie
conſecratio eſt ꝓſueta.

Dulatio quid eſt. ſ. ſz Alexan. ſcda
ſecunde tractatu de adulatio
ne eſt peccatū ex ſermone vane lau
dis alicui exhibito itētione cōplacēdi.
Laudare eni aliquē ō quo nō ē lau
dāduz: vel pluſq̄ ē audāduz: vel ñ
eo fine quo fieri dz petīi ē. ⁊ ō hac
xxv. dis. §. alo. vi. q. i. ſunt pl̄i. xlvi.
dis. ſūt n nulli ⁊ xi. q. iij. neo pitop.
1 ¶ Utruz adulatio ſit peccūm morta
le. ſ. ſm Alexan. v bi. s. q̄ tripler ē
gen⁹ adulatōis ¶ Primū q̄ dicit
malū tōmi foueēdo peccatoꝛi i pecca
tis. ⁊ hoc ē mortale. Quod itellige
ſi malū tale eſt⁊ mortale ſm glo. i. d.
c. ſūt plurimi. p. c. ſūt nonulli ⁊. c. cle
ricus q. lxvi. di. ſcē⁹ ſi illō malū q̄ō
laudat eēt veniale. q: tūc adulatio eſ
ſet veniale peccatuz. xxv. di. §. aliaꝭ.
¶ Scōm gen⁹ adulatōis eſt quod
fit intētione nulli nocēdi. ſz vt alicui
ꝓſit vel ꝓplaceat: vel alīā vtilitatem
ꝓſequaī. ⁊ laudat i illis q̄ nō ſūt pec
cata. ⁊ iſtō ē veniale. ſi vo fit itētiōe
nocēdi alteri. ſz alteri ꝓſit eſt morta
le. vē. n. facē libidie mortali. ¶ Ter
tiuz gen⁹ ē circa ea q̄ ñ ſūt petā ⁊ nec
ꝓdeſt nec obē. ſz mīi ꝓpter dei gnāt
pp aſſiduitatē. ⁊ ē mortale. ſ. vel i eo
cui adulaī puta q: p adulationē mō
taliꝛ peccat i ſuꝑbia vel alio mō. vel i
eo q̄ adulaī. vt puta q: nō timēt deū
offendere ⁊ ēt dat cām alteri pecca
di mortaliꝛ. er adulatōe laudaꝛ ſit ali
quē ñ mēdacit ad finē bonū viciū ñ
ē. nec adulatō pcor. tho. ſa. ſe. q. crv
¶ Utr̃ ꝓtrās bñficiū p adulatōez
teneaī reſignare. ſ. aler. vbi. s. q̄z
reduci ad min⁹ ab obſego. Q̄ñ ſi no
ſeruiret eī in alio: niſi ih̄ q̄ ſibi adu
laref. credo q̄ indigne reciꝑet. ⁊ reſi
gnare teneī. ſicut ille q̄ ſeruit i turpi
offō. Turpe aūt officiū dr̄ cui ē āne
xum peccatū. lxe aler. Sz tu de hoc
die lar⁹. ſ. ſimonia. v. §. iij.
¶ Utr̃ dare adulatorib⁹ ſit pcm̄. ſ. 3
q̄ tale pcm̄ ē dar̄ q̄lis ē adulatō pp
quā dat⁹ ſi venialeꝛ veniale. ſi mortale
mortale vtꝛ: lxxvi. di. c: donare. ⁊
duob⁹. c. ſc: ⁊ ſic itelligē tho. ſa. e. q.
clxviij. dar̄ tñ adulatoꝛi: ſi pp adula
tōez: ſz ꝓpter pietatē ad ſuſtētatōez
nature no c pcm̄. vt i dict̄. c. no. idē
dic de dātib⁹ hiſtrionib⁹ vt i dict̄. c:
¶ Clericis adulatio ꝓhibef. ⁊ ſi ex 4
ercent adulationē degradandi ſunt
xlvi. di. c. clericis.
¶ Adulatio ſit q̄tuor modis ſz ale. 5
vbi. s. ꝓno laudādo bonū q̄ ñ ꝓſit
ſcdo augēdo bonū q̄ hñt ꝓſq̄ ſit
Tertō laudādo malū q̄ hñt dicēdo
bonū. Quarto mīuēdo malū ipz. i.
dicēdo ſi tā grane pcm̄. p. mi duo
modi ſūt venialia petā niſi imiſceaī
ꝓtēpt⁹ dei vel i eo q̄ laudaī: vel i eo
qui laudaī. tertiꝰ⁹ quarꝰ⁹ modus eſt
pcm̄ mortale: ſi malum ſit mortale.
facit. d. §. alo in glo.

Dulterium eſt alieī tho
ri violatio
vñ dr̄ adulteriū q̄ſi ad alienum
thoꝛ acceſſio. xxxvi. q. i. §. cū ergo ⁊
aliq̄n ē ſimpler. i. q̄ñ ſolū alter eſt ſo
lut⁹ q̄ñz duplex. i. q̄ñ ābo ſi ꝓiugati
1 ¶ Quot modis cōmitt̄. ſ. ſz aler:
ſcda ſcde tractatu ō adulterio q. ꝓpe
ē ſolū q̄ñ ea accedit ad aliend vroꝛē
Scdo ēt q̄ñ ꝓiugat⁹ peccat eñ ſoluta
Tertio ſm quīdā turis iterptatoꝛz eſt
q̄ñ ea ſit ardenter amat vroꝛē q. ēt ſi ñ
eēt vroꝛ: ꝓcuber vellet cū ea vel cōrio
vxō vir. ſic itellige. c. ozigo. xxxij. q. 4
2 ¶ Utr̃ ſit maximū mortaliū petoꝛ
ſ. q. s. ibidē q. nō quo ad deū. ſz eſt
grauius iceſtus vel ꝰ naturā: ſz quo
ad penā ſit grauiſſimū
3 ¶ Que ē pena tā viri q̄z vroris adul
terātis. ſ. ſz gl. i. c. tue de ꝓcura. q.
mulieri oli erat pena capit̄. vt. C. ō ad
ul. l. caſtitati bodie⁹ ō pr̄⁹ ⁊ berata re
tradit⁹ i monaſterio. C. ō adult. aut.
ſz hodie. eſt ⁊ alia pena q: ſz pau. i. c.
plerūq; de vote p⁹ di. re. mulier pdit
votū: ⁊ vir donato ez. ꝓpter nuptias ſi
nirimonū ſeperet⁹ ſz iniaz iudicio ec
cleſiaſtici. alo nō ſz io. an. pa. tñ ibi
dem tz q̄ ſi ē notoriū adulterū: q: te
cū. poſſit ꝓpa auctoritate vir exp̄lle
vroꝛē: ⁊ exp̄to lucraī q: ſi petet ob
ſtabit ei exceptio adulterij. pdet etiā
mulier dotatione pp nuptias quā ex
pacto aut ñ tamen vetebat lucrari ſolu
o nr̄imonio. bona vo parafrenalia
nō pdunt⁹ doc. q: i pēnis vba debēt
reſtringi regula odia. de reg. in. li. vi.
Quānis gl. in. d. c. plerūq; teneatq̄
pdat. eſt ⁊ tertia pena: q: amittit ius
petēdi debitū. de quo dicaz. ſ. debi
tum. §. vij. ſi tamen recōciliaī recu
perat oia. vt in. d. c. plerūq;.
¶ Utr̃ mulier adultera teneaī reue 4
lare filiū quē de adulterio ſuſcepit: ⁊
quo teneī ſatiſfacere. ſ. cuius diuer
ſi diuerſimode hic dixerit ego credo
opi. pau. in. c. officiū. ō pe. ⁊ re. iuſtiſ
ſimā q̄ dicit ſic: aut nullū imminet pi
culū. ⁊ vſimilit ſibi credeī: tūc ſt̄ ꝓ
bare: ⁊ ſic teneī reuelare: aut ñ pōt
ꝓbare: nec ſibi credeī: ⁊ ſic nō teneī
q: induceī ſibi ſcandalū ſine aliq̄ vti
litate. ar. ij. q. vij. plerūq; boni. ¶ Aut
imminet periculū ſibi vel altri ⁊ ſic ñ
teneī: q: i reuelādo imminet periculuz
alīaz⁹ nō reuelādo ſoluz periculū rep.
⁊ iter duo mala min⁹ē eligendū. xxij
di. c. nerui. Satiſfaciat ergo de ſuo
q̄tū pōt dūmodo fiat. ſicut ſunt q̄utri
unt puer. vel ꝓuinc ꝓfitatē pp ipz
⁊ doleat nō poſſe plene ſatiſfacere ⁊ ſi
ipſa nō pōt ſatiſfacere teneī adulter
ſi ſcit vel ꝓbabiliter credit q⁹ ſit ei⁹ fili⁹
ſi mō hoc facē pōt ſine ſcādalo. arg.
c. ſi. de mīu. alo nō. Nec ob. regula
q ſcādalizauerit. ō reg. iu. vbi dr̄ vti
lius. n. ſcādalū naſci ꝓmittit q̄ veri
tas deleraī: q: itelligit in iudice ⁊te
ſte: nō in denūciante ſm eūdē pau.
¶ Utr̃ filiꝰ q̄ ē in poſſeſſione filiatō 5
nis teneaī credere mri dicēti euz eē
ſpuriū vel ſuppoſitū. ſ. pau. in. c. p
tuas. de ꝓba. q̄ nō. ⁊ tenet doc. i. l. n
luī. ff. ō his q̄ ſunt ſui vel ali. iu. ⁊. l.
ſi vicinis. C. ō nup. ⁊ ibi dicit fatuū
fuiſſe illū q̄ regno renūciauit pp di
cū matrīs: ⁊ dic pau. ibi et hoc, pce.

dere si ambo parētes negarent eū filiū vt ꝓbaꝛ iu. c. trāsmisse. i fi. ūcta gl. in verbo indulsi. q filij sint leg. t ter. cū gl. in. l. i. §. iij. ff. ꝺcar. edi. t. l. si posthum⁹. ff. ꝺ lib. t po. t hoc vꝛ nisi, ꝓtent tpe ꝓceptionis nō ꝓcubuisse simul: vel ꝓp absentiā: vel ꝓp infirmitatē. imo plus dico et si ꝓbaret q adulterabat cū quoꝺā alio tpe cōceptionis ꝺūmō vir ei⁹ habitaret cū ea: censebit nihilomin⁹ talis filius legittimus vt i. l. miles. §. ꝺfuncto. ff. ꝺe adul. Ratio qꝛ in dubio ꝺefendi⁹ fauoꝛe filioꝝ sic interpretari. vt not. pau. i. c. itellexim⁹ ꝺ adul. t fac. ꝺ. l. li vicinis. t. l. qꝛ semp. ff. ꝺ i ius vo.

6 ¶ Vtꝛ autē ꝺictus filius⁹ post ꝓpletaꝝ ꝓscriptionē ꝺebeat sibi facere ꝓcietiam ꝺe successione in bonis si ꝓbet vel sibi constet non fuisse legittime ꝓceptū. ꝛ. q no vt patebit ex his q no. in tu. ꝺe ꝓscrip. §. xlvij. Sec⁹ ante cōpletā ꝓscriptionē: qꝛ li credit t ex scrupulosa ꝓscientia estimat verū matrē ꝺicere: t se eē illegittimū sic tenet abstinere a bonis patris putatiui: nisi esset talis ꝺilationis q alio modo nō posset viuere: qꝛ sic necessitate vite posset capere: matime nō existentibus alijs ꝙbus ꝺeberet in tanta necessitate: t. ꝓpenere satisfacer: si ad singulos ꝺe quibus fortuito ꝓueniret fortuna. ꝛ. verūz ē q ꝺe ꝓsumptis bona fide durāte non tenet ꝙm hosti. t rodo. t hic consulit. vi possessioꝝ filiatois. t icipit ꝓscribere qui icept⁹ est noiari seu reputari. p filio legittimo vt no. i. ꝺ. c. p tuos

7 ¶ Vtꝛ adulteriū cōmittat sine ꝺolo ꝛ. q nō vt ꝓz i. l. si er lege. ff. ꝺ adul. vbi errātes in iure excusant a pena i cestus t adulterij. fac. c. lucretia: alo est sub. c. ꝓposito. xxxij. q. v. Et hoc i telligo ꝙz gl. in. ꝺ. c. no quo ad culpa qꝛ peccat mortaliter quicuiqꝫ eius cōmittit ex metu siue ex ignorātia vel error iuris. Secus in ignorātia facti que excusat a culpa puta qꝛ credidit vtiq; q erat adulter. silr qui cōmittit ex coactione absoluta. ꝺū tñ i alio nō ꝓsentiat: ꝙz quo ad penā ꝺistigue ꝰm pau. i. c. t si necesse sit ꝺe ꝺo. p⁹ ꝺicere. q aut loquim⁹ ꝺe pēa cōpali. vel pena ꝺitiois, ꝓpie sumpte: vt ꝺos seu ꝺonatio, ꝓpter nuptias. t sic excusat error ꝺ et iuris. vt. l. si adulterij. ff. ꝺ adul. t ar. i auc. iccirco nuptias. C. ꝺ ince. t inuti. nup. t ꝙz Jo. an. t cōiter ꝺoc. in. ꝺ. c. t si necesse tenebit ꝓtij. l. q error iuris no excusat a pena tamē bar. in. l. qui ꝙ. C. ꝺe necessit. ē cū pa. qꝛ nō est in ꝺolo q errat. vide. j. ꝺolus. §. t. t. ij. aut loquim⁹ ꝺ pena ꝺitionis lucri: t sic error ñ excusat nisi sit iustus. vt i. l. ne passim. C. ꝺ iur. t fac. ig. silr excusat a ꝺolo metus etiā ꝺitionalis. vt in. ꝺ. c. ꝓposito.

8 ¶ Quo ꝺi notorii adulterij. ꝛ. pa. in. c. intellexim⁹. ꝺe adul. publice ꝺr adulterata qui stat ī ꝺomo cū publico ꝺenbinario t ꝓuincif notorie ꝺ adulterio qui habet eā in mēsa: in ꝺomo: t in lecto: vt in. c. ñ. t i. c. tua. ꝺ ꝺiuo. cle. t nuu. vñ i. l. iure. ff. ꝺ iur. t i. l. capite qnto. ff. ꝺ adul. no. q adulteriū ꝺr notorii qui vir t mulier ꝺprehenꝺunt i latebris se oscultates t hmoi actibus, ꝓpinquis adulterio. ficit. l. si qs ñ ꝺicā rapeꝝ. C. ꝺ epis. t cle. ubi ꝙz qui passim admittit viros cā adulterij vt l. pala i ꝓn. ff. ꝺ ri. nup. t quod no. i. c. cuz in ꝺioceſi ꝺ vsurio.

9 ¶ Vtꝛ spurij possint istitui hꝛdes. t quo succeꝺit vi⁹. j. filij⁹. §. i. in. t. inj

Duocatus

ꝺicitur ille q i iudicio apud eū qui iurisꝺictioni pest ꝺesiderium

ꝺesiderij sui vel amici exponit vl' alterius ꝺ sideꝛio ꝺicit. l. sciendū. §. i. t ibi ꝓ doc. t. l. paulus. la prima t ibi bar. ff. ꝺ legatio. t nō ꝓsules in camera nō ꝓpe ꝺr aduocat⁹. Ita q. ꝓhibitus aduocare nō censet. ꝓhibit⁹ in camera ꝓsulere vel allegationes in scripris facere ꝰm pa. i ꝙstica. ꝺe postul. t ꝙz bar. in. l. i. ff. ꝺ va. t extraor. cog. t ꝺebet cē iurisperit⁹ t studisse p qn quēnū saltē? t iuramēto doctoꝝ ap/ꝓbat⁹. l. nemini. C. ꝺ ad. ꝺi. iudi. t no. Bart. in. ꝺ. l. i.

1 ¶ Sed qui sunt q repelluntur ab aduocādo. ꝛ. q nulli ꝺ gb⁹. ij. q. vij. infames. t est ꝺnus. sīc cuiqꝫ ꝺat q postuler imo negat. addit⁹ penes seruus puer actoꝝ arene. luminibus carens mulier mulieꝺra passus. t multi alij repelli ꝓnt quos omnes solum mō ꝺica ꝺ his qui sine pctō aduocar ñ possint. q sūr i triplici ꝺita. i. hereticī t ceteri excōicati. secūdi clici. tertij religiosi ꝺe quib⁹ late⁹ ꝓsequemur.

2 ¶ Hereticī t infideles t excōicati ꝓpter suspitionē hereſis nullo modo ꝓnt aduocare. l. nemo. C. ꝺ postul. t l. nemo. la. ij. C. ꝺ epis. au. ꝺ pr. ꝺi. i. nemo vel i fo. ꝺe pb. excōicam⁹. el. t.

3 ¶ Excōicati etiā repelluntur. ij. q. iij. excōicatos ꝺ excep. c. exceptionē t oco supꝺictos. t quilibet ipoꝝ admittēs inꝺer grauiter peccat vt ꝙz in. ꝺ. c. ne mo. vel in foro. t in. ꝺ. c. excōicatos.

4 ¶ Vtrū epi t alij superiores possint aduocare. ꝓ alijs. ꝛ. q ñ coꝝ eccliastico vel ciuili iudice. vt. ij. q. i. te gdē lxxxvij. ꝺis. ꝓlati. t. c. ꝺo. xiij. q. v. ꝺeniqꝫ. xci. q. iij. ꝓ toti.

5 ¶ Vtꝛ facere ꝺotes possint postulare ꝛ. q nō possunt neqꝫ coꝝ eccliastico vel ciuili iudice nisi i quattuoꝝ casibus, vt in. c. ñ. ꝺ postul. ex ne cle. vel mo. sacerꝺotib⁹. xv. q. ij. c. vnico. igl. xiij. q. v. ꝺeniqꝫ. Primus casus ē ꝓ se. Secūdus, ꝓ eccliis sua. Tertius ꝓ ꝓsonis sibi ꝓiūctis. hoc intellige qñ nō ꝓnt habere alios: vel nō ita bonas ꝓsone aūt cōiūcte sunt i isto casu vsqꝫ ad quartū gradū. C. ꝺ epi. t cle. auc. licentiā. t. C. ꝺe aduo. ꝺi. iu. l. petitionē. ¶ Quart⁹ casus ē ꝓ miserabilib⁹ ꝓsonis itellige miserabiles ꝓsonas ꝺeo illas q ꝓ se, ꝓpriis cās ñ ꝓnt ministrare vel eccliastico auxilio ꝺi gētes. lxxxvi. ꝺi. c. fi. i fi. t. lxxxvij. ꝺi. defensiōis. C. qñ ipa. inf pu. t vidu. ꝓ totū. In criali vo coꝝ secularī iudice nullo mō ꝓnt vt. j. ꝺicaꝝ. §. vij.

6 ¶ Vtꝛ ꝺiaconi vel subꝺiaconi bñficiati vel nō bñficiati possint aduocaꝛ ꝛ. q coꝝ secularī iudice nō ꝓnt. c. i. ꝺe postu. nisi, ꝓ cā sua vel eccliae suae vel miserabiliū ꝓsonaꝝ: ꝙz spe. tit. de aduo. allegat. ꝺ. c. i. i quo gl. ꝺic et q ꝓ miserabilib⁹ ꝓsonis ꝙz allegat. ꝺ. c. ti. Et sic ꝓz q ñi oi casu ꝓnt in quo t sacerꝺotes i foro secularī ꝓnt. Coꝝ aūt eccliaſtico ꝓnt ꝙz inno. i. ꝺ. c. i. bñficiati m nihil queret, ꝓ salario: ꝙz oblata spōte recipe ꝓnt. xv. q. j. c. vnī eo ꝙz gl. ꝺic q no fuaꝛ qꝛ nēo imiuat stipēdijs suis. c. cū ex officij ꝺe ꝓscri.

7 ¶ Vtꝛ in nūnoꝝ⁹ oꝛꝺinib⁹ ꝓstituti possint aduocare. ꝛ. q si sunt bñficiati nō ꝓnt nisi coꝝ eccliaſtico iudice. c. i. ꝺ postu. limita ꝛ. pa. t host. qñ ħnt sufficiēs bñficiū ad eoꝝ sustentatoēz: qꝛ si nō ħnt ꝓnt ꝓ aduocatoez acꝛere sibi. et si sunt ꝺiacon⁹ vel subꝺiacon⁹. Si aūt nō sūt bñficiati: ꝓnt tā coꝝ eccliaſtico quā et secularī i cā ciuili. In cā aūt criminali nullo mō ꝓnt coꝝ secularī iudice ne cle. vel mo. c. sniā. xxiij. q. viij. hio ꝙ gb⁹ li. ꝺi. aliquātoo. Quiꝺā m ꝺicut eos

posse pro reis postulare ⁊ appellare: ⁊ appellationes, plegiar. xxiij. q. v. c. i. ⁊ .c. eos: ꝯ tuti⁹ ei i toui abstinere. d. c. sniaz. ⁊ no. d. gl. in. d. c. aliquantos.

8 ¶ Vtrum religiosus possit postulare. ℟. q⁹ nō nisi ciu utilitas monasterij ex posceret abbe ꝙ per inte. c. ex pte. ō postula. Et extēdit ēt ad canonicos regulares ibidē p3. Et ibi dic⁹ pa. q⁹ o3 dicta duo sil' cō curāt: alis nullo mō ēt cora ecclesiastico iudice cē aduocat⁹ vl' procurator: pōt. Si vo dicta duo ꝓcurāt pōt ēt cora iudice sclari ar. i c. i. ⁊ c. fi. co. ti. stellige i cā ciuili nīi.

9 ¶ Vtr ꝓpter lucrum applicandum monasterio abbatem posse nō nachus cē aduocat⁹ vel procurator. ℟. Inno. i. c. cū. J. ⁊ .A. ō sen. ⁊ re iu. q⁹ ēt ꝙ laico pōt cē aduocat⁹ ⁊ procurator monachus ꝓpter utilitate mōasterij. ⁊ ita dī q. d. lapus fuit. Sz cōtrariū q⁹ nō possit ꝯ io. an. Ego āt dico cū pa. i. d. c. ex pte fore magis honestū ⁊ equū vt abstineat ar. c. nō magno ne cle. vel mo. ⁊ xvi. q. i. alia est cā. Aduerte nī q⁹ clerici vl' mōaci solū ꝓhibētur vt dixi postulare qn idē fercēter exercere volūt talia officia ꝙ ino. i. c. vnico. de ob. ad rō. sec⁹ si volūt assūmere i vna cā ⁊ hoc sequitur Arch. i. c. puenit. lxxxvi. di. ⁊ placet ⁊ videt equum ꝯ colle. in. c. dilecti. de arbitris. teneat⁹ q⁹ nec etiā in vna causa ⁊ forte veriꝰ.

10 ¶ Vtr aduocatus teneat⁹ gratis ꝙ ipotēte aduocare ℟. pa. i. c. i. ō offi. iudi. Host. distīguit sic aut est potēs ad solued ꝯ sic ē vā opi. Bof. q dic⁹ q⁹ nō tenet: ꝯ iudex dz sibi ꝓstituere salariū ꝙ facūdiā ⁊ ꝓ mō litis ⁊ cōsuetudinis patrie. vt in. l. i. §. in honorariis. ff. ō va. ⁊ extraor. cog. Aut ē ipotens. tūc tenet⁹ gratis aduocare lege dīuina hoc ꝓcipiēte. Mat. xvij. Dilige, primū tibi sīē ipsiꝯ. ⁊ credo q⁹ peccat mortaliē qñ scit talē impotētē incurrere notabile dānum er ōfectu aduocatie si requisitus eum non admittat gratis. Secus si leue dānum qz tunc esset venale. Et similiter iudex peccat mortaliter vel venialiter sicut aduocatus: si sciēs talē impotentem nō prohibet sibi ꝛe aduocato: precipiēdo alicui ꝓpter q⁹ gratis aduocet ꝓ tali ipotēte. Et sic nolūt obedire potest ⁊ debet eis interdicere officiū aduocationis. l. prouidendū. C. de postu. ar. l. motus est. ff. ō penis ⁊ i. l. i. ff. de offi. ꝓfec. vr. ⁊ i. d. c. i. Et ēi cauē ne potēs ex offēdat alīs ꝓtē vt no. bar. i l. illicitas. §. ne potēs ex eo. ff. ō of. ꝓ.

¶ Vtr aduocare possit gs ꝯ cum a 11
quo recepit⁹ bñficia sine vicio ingratitudinis. ℟. q⁹ nō. vt p3 i. c. fi. ō post. imo posset donatio reuocari. ar. d. c. fi. iucto. c. h. ō dōa. ꝯ aduerte q⁹ bñficiū datū ꝓ mercede labor ⁊ ꝓuisio ꝓ nō ē gratuitū beneficiū fac. h acquisitus regul⁹. ff. de dona. vbi dōatio facta ingrō rone discipline nō est mera dōatio ⁊ ideo reuocari non posset rone ingratitudinis. ꝯ solumō qñ donatio seu bñficiū est gratuitū. Fallit hoc qñ ꝓ se vel ꝓ patre vel mīre impotente aut ꝓ alia miserabili ꝓsona aduocat: vt colligit ex spec. i. ti. de aduo. ꝓ ad uo. qz tūc pōt sine vicio ingratitudis.

¶ Vtr aduocat⁹ teneat⁹ ad restōz si 12
per ipudentiā: aut negligentiam sua amisit cām clientulo. ℟. Ho. vt recitat spec. i. ti. de aduo. q⁹ tenet. arg. l. ide iuris. ff. ad. l. acq. Et breuiter tenetur ꝓ in eundē. Host. qlicuqz eius vicio pdat. ar. l. si vo ideo ꝓ emptore. ff. de euic. Secus si ex qualitate cause vel defectu ꝓbationū. qz tunc

vicio ē materie non artificis. ff. ad. l. acquil. l. si furus §. §. si calicez. de quāta aūt vl' qli negligētie vl' pritia teneat⁹. vide. j. culpa. §. v. ⁊ vi. multomag⁹ tenet⁹ si volo suo clienti⁹ amittat ꝯ. ff. ō iud. l. si filiusfa. l. di. sepe. sit cā. ff. ō iud. l. si filiusfa. l. di. sepe.

13 ¶ Vtr aduocat⁹ sciēter defendēs causā iniustā teneat⁹ ad restōnem. ℟. q⁹ vltra mortale peccatū qd cōmisit teneat⁹ ꝯ. Host. ti. restitutio ad oē quod amisit. ille ꝓ quē patrocinia ꝓstabat sine per malitiā: sine per patientiā vel falsitatē. ⁊ etiā clientulo: si cū deceptū dare et itelligere eū habere causam iustam: qz aliter non litigasset. ar. C. de admi. tu. l. nō ē ignotuz.

14 ¶ Quid si ignorabat iniustaz causā
℟. q⁹ si hec ignorātia prouenit ex culpa sua. vt puta qz nō est peritus in iure. aut qz nō inquisiuit a clientulo vt debuit debita merita cause. credo q⁹ similiter teneat⁹ ad restitutionem. nō solum illi ꝯ quem aduocauit verūz ēt clientulo suo si aliter nō litigasset ꝙm modū culpe ⁊ regulas de qbus j. culpa. §. v. Si vo ꝓfata ignorātia ꝓuenit ex qlitate negocij. vl' falsa informatione vel mala clientuli excusat. Tenet⁹ tamē eaz diuitere postqz cognouit iniusticiā cause. l. rē nonouā §. patroni. C. de iudi. Et salariū receptum restituere tenet⁹ secūdū Bonal. aduocat⁹. Quod credo necessariū qñ ex culpa sua ꝓuenit tal' ignorātia. alo nō credo nisi de ꝓsilio. tūc ꝯ hosti. his ꝛeordat tit. Fa. fe. q. lxxi.

15 ¶ Vtr aduocat⁹ possit petere salariū ℟. q⁹ cā nūdū icepta pōt petere. put vult nisi i casu vbi aliud bonum nō ineiret. ar. eoꝛ nō. j. l. i. C. ō epis. au. Causa vo icepta vl' finita vl' qn aliꝰ bonus nō inueniret non pōt petere nisi moderatū attēta qlitate cause. la

bozis ⁊ ꝓsuetudie regionis. ⁊ idonietate aduocati. colligitur. iij. q. vij. §. arcenf i ter. ⁊ in glo. Aduerte hic q⁹ aduocato ⁊ procuratou non licz facere pactum de quota litis: neqz etiam ō certa quātitate vel re cum hac cōditione si vincat quia est cadē rō. sicut ⁊ de promissione quote litis que iō ꝓhibita est ⁊ ne pas ⁊ nefas itendat ad victoriā cause. vt possit cōseq promissum. Sed quādo simpliciter ꝓmittitur aliquid certum. sine quātitas sine res ꝓ mercede sine vincat sine pcedat. Et etiam si vltra hoc ꝓ mittitur aliquid nōie palmarij: qđ ē modicū quid nō magnum sic valet pactum. qz cessat ratio predicte ꝓhibitōis in isto casu. Et ꝙm hoc ꝛeordoc. ⁊ gl. in. l. sumpt⁹. ff. de pac. ⁊. i. i verbo ⁊ si nōie palmarij. ff. ō va. ⁊ extraor. cog. ⁊ l. si di qui. C. de postul. ⁊. l. litē. C. de ꝓcu. ⁊. l. salarium ff. mand. qui multū intricate ⁊ varie loquunt. Itez nō⁹ q⁹ aduocat⁹ ⁊ procurator nō pōt accipere salarium qđ excedat centū aureos in vna cā. l. i. §. in honorarijs. ff. de va. ⁊ extraor. co. ⁊ in gl. i. d. l. salariū. Itez nō pōt ꝓdicte alique ꝓcez facere cā icepta ⁊ nondum finita cum clientulo. C. de postula. l. quisquis. ⁊. iij. q. vij. §. item si quis.

¶ Vtrum salarius de publico pol/16
sit aliquid petere ab aliquo ꝓticularitter. ℟. pa. in. c. i. de postul. ꝙm Inno. q⁹ nō ab aliquo litigante: sic nec pōt salariat⁹ medicus ab aliquo constituto in infirmitate: sed a nō litigantibus ⁊ infirmis ꝓbatur in. l. antepe nul. C. de profe. ⁊ me. li. x.

¶ Vtr possit gs aduocare ꝓ vtraqz 17

parte. ff. ſpe. l ti. de aduoca. q ſic ar. xlv. diſ. diſciplina quaſi i fi. ⁊ ibi gl. extra de poſtu. p̄ce. bone memorie el primo quaſi in p̄n⁹. Quod vr̄z credo in caſu dubio: alſ nō: quia q̄dū cauſa ē dubia poteſt aduocar⁹ patrocinari ſine p̄ccato fm Rod.

18 ¶ Utrū aduocat⁹ poſſit vti receptione contra eū⁹ qui habz multaz cauſaz. dic vt. j. bellum. §. rix.

Finitas quid ſit ⁊ quō ipediat matrimonium vide. j. matrimoniuz tij. ſpedimento. xv.

Gnati ſunt qui per virilis ſexus perſonas cognatione cōmuni ſunt. Nam i agnatis cognati intelliguntur vt genus in ſpecie: vnde fratres ex eodem patre. Filius fratris nepos ⁊ hui⁹modi agnati ſunt. Et q̄ p femininuz ſexuz cognatione iunguntur nō agnati: ſz nāli rōne cognati ſunt ſicut nlij ſororis vl amite. ff. ō. le. tu. l. ſunt ār.

Lchimia vtrū liceat. ſx. Oldr. in conſiliis ſuis tz q ſic: dūmō nō faciant per artem magicā vel p alias leges odioſam vt dicit. l. vnica. C. ō theſau. li. xi. q: tales methalarij ſunt qui laboze ꝓpꝛio ⁊ ſibi ⁊ reipublice comoda comperāt. C. de metha. l. i. li. xi. Et iura propter puplicam vtilitatem que ex eoꝝ officio videt reſultare fauent eis: naz poſſunt inuito domino igredi fundum ad metalla inquirenduz. l. iij. ⁊. l. quoſdam. ⁊ ibi no. C. de methal. quod alſ nō licet. d. l. vnica. ⁊. ff. ō acqui. re. do. l. iij. Ratio eſt. q: vt dicit in libro de p̄ſtate rerū in. c. de alchimia. Omnia metalla p̄cedunt ex eodem p̄ncipio: ſcilicet vt ſulphure ⁊ argento viuo. Sed ex virtute elementorum que habent maiorem influentiam in vno loco q̄z in alio: vna minera fit ſtagni: i alia argentuz. Cum ergo aurū imitetur naturam. ff. de adop. l. adoptio. Nō igitur eſt peccatuz ſi p virtutem que eſt i elementis: aurū ex his alchimiſte ō ſtagno volūt facere argētum: q: cuz ſit ex eodē p̄ncipio ⁊ in habētib⁹ ſimbolum facilior fit trāſitus inſti. qui. mo. tol. ob. §. i. Lū multe vtutes ſint inſite herbis ⁊ lapidib⁹. xvj. q. v. nec mir̄ circa medū. Sed hiis non obſtantib⁹ credo q ſit illicita ex multis reſpectib⁹. ti. p̄cio. q: nullus iuenit qui hēat vtā humi modi artem. Iz dicatur de multis: iz falſuz ex experientia: tū q: videm⁹ q cōiter ipaz facientes multa ꝓmittūt: ⁊ a cōit accētib⁹ ē ſtandū. vñ de ipſis dr ad thim. iij. ⁊. d. c. nec mir̄. Sēp adiſcētes ⁊ nūq̄z ad veritatis ſciam p̄ uenientes experientias multas factūt ⁊ nunq̄z ad pfectū attingūt. tp̄s vitāq̄z ꝓſumunt. nec id quod optrank hz vere tatē cū auro: vel argēto: ſed ſolum apparentiā. ō ſemp ſunt p̄dēnandi alchimiſte. Et hoc euidēt. p̄bat: q: neuno in publico cā vult facē vt appareat q̄ male agūt q: odiunt lucez. Et ſi aliq̄ aliqd veri faciūt aut ſit cū dāno ꝓputatis expēſis vel er aliqua deceptoe ſiponendo auri vr̄z. vel alia diabolica fallacia que vt eos attēdere faciat hmōi facu eto vr̄z aur̄ er appoſitōe auri veri occulte altq̄ Cum ergo ſit tale exercituz ꝓtra vtilitatem publicā vt p̄z ex ꝓſumptione rerū: q: vt cōiter factūt ex his monetam falſam. ideo ſimpliciter ſunt condemnandi cum facientes.

Leō vide. j. ludum. §. iij. cū ſequentibus.

Licnatio quid dr. ſx. q ꝓpꝛie ⁊ ſtricte eſt oīs actus per quē tranſfertur dñium. dicu ter. C. de fun. rei. l. i. ⁊ fm glo. in. c. nulli liceat de reb⁹ ec. nō alie. ⁊ eā ſequunt hoc. ibidem. Largiſſime aūt alienatio dr datio in ēphyteoſim ⁊ locatio ad lōgum tp̄s. vt volūt Ja. de bellav. in auc. de nō alie. §. q: vō etiā q̄ ſola poſſeſſio in aliū trāſferr. vt no. ūno. de re. ec. nō alie. c. epi. ⁊ alb. in auc. hoc ius porrexi. C. de ſa. ſan. ec. ſed ꝯ vi ter. i. d. c. nulli iz: vbi dicitur. Alienatōis aūt verbū ꝓtinet ꝓditionē. ſ. vendere ſub ꝓditione. Alij hñt ꝓductionē ad longum tp̄s donationē venditionē p̄mutationē. ēphyteoſim ac p̄petuū ꝯtū hoc ter. iz verbū ꝓtinet de notat. ꝓpꝛias nās vocabuli vt dicit bar. i. l. affinites alſ icipit. l. cui cox. ff. ō poſtu. §. Itez pōnt⁹ vbi dicit ſe dānaſſe gl. i. l. gallus. §. iſtituēs. ff. de li. ⁊ po. Et ſic ꝓſuluiſſe q: v biſtatuto cauet q⁹ tutela ſolū veniat mſri ⁊ auie q⁹ ēt p̄ſe venit. patruus. ⁊ noie nurus venit pronurus. ⁊ noie filij venit nepos ⁊ pronepos niſi addat aliqd q̄ō faciat determinatiōz ad certā p̄ſonā ita limitat bar. i. d. §. inſtituēs. ⁊ no. idē i. l. libroz. ff. de v. ſig. pa. i. d. c. nulli liceat dicit q: i mā fauorabilit⁹ largas vt in d. c. nulli eſt vr̄z iz in mā odioſa non venit niſi q̄ō dicit ꝯt⁹ q̄ trāſferr dñiuz ꝓpea i reb⁹ eccl̄ie alienādis accipit alienatō vt i. d. c. nlli: ſz gl. ibidē

1 ¶ Alienatio de fratre ad ſororē non eſt fm Rodonal. co. ti. allegat. C. de ſi dolcom. l. volunt⁹.

2 ¶ Que regrant i alienatōe rei eccleſiaſtice ſx. pa. i. c. cū aplica. ⁊ hic q fi. a pla. q. v. ¶ Prio tractat⁹. ſ. an expediat vl nō. ¶ Sc̄o ſcīs capit ¶ Tertio q̄ fiat p vtilitate eccleſie. ¶ Quarto auctoritas ſuperioris. ¶ Quito ſubſcriptio ⁊ hoc ponit i. c. tua. de his que fi. a pla. ⁊ in. c. i. c. ti. ⁊. c. nulli. de reb. eccl. non alie.

¶ Utr̄ ſubſcriptio regratur neceſſaria rio. ſx. pau. i. c. i. de hīs q̄ fi. a pla. q Inno. dat vnā regulā q: nunq̄z regrat ſubſcriptio niſi i caſib⁹ a iur exp̄ſis rō q: regulr i q̄libz diſpōe ſufficit ꝓſenſus nec regrit ſcriptura. l. pactū C. ō pac. vide gl. i. c. i. de cē. li. vi: Et tō v̄ editionē p̄mutatōez ⁊ dōatōez p̄ lat⁹ facē nō pōt niſi de ꝓſenſu capli ⁊ ſubſcriptōe eiſdē ordinē. alb. i. d. auc. hoc ius tz q ſubſcriptio i alienatōe rei eccl̄iaſtice regſr nō ē neceſſaria niſi i certib⁹ caſib⁹ p̄dictis. ſ. v̄ editōe p̄mutatōe ⁊ dōatōe vt i. d. c. tua. ⁊ i caſib⁹ no. p Archi. in. c. ſine exceptione. xij. q. ij.

¶ Que ſunt cāe legitime alienatōis rex eccl̄iaſticarū. ſx. pa. i. d. c. nulli liceat q̄ ſunt quatuor. ¶ Prīa neceſſitas ſi rebus vrgēt⁹ ⁊ eccl̄ia non pōt ſatisfacere de fructib⁹. ¶ Sc̄da vtilitas. ſ. vt hēat rex melioreꝫ ⁊ ita ponit⁹ i auc. hoc ius. C. ō ſa. ſan. ecc. ⁊. c. q. ij. c. hoc ius. ¶ Tertia pietas. xij. q. ij. c. hoc ius. ¶ Quarta incōmoditas: vt q: res eſt magis dānoſa q̄z vtilis eccleſie. vt in. c. teruias. xij. q. ij. ⁊ ibi plene tr̄ glo.

4

¶ Utr̄ oīs alienatio rei eccl̄iaſtice ſit ꝓhibita ſine ꝓbata ſolēnitate vel aliq̄ de cāis. ſx. fin voc. i. d. c. nulli liceat q̄ nō: iz imobiliū. Et noie imobiliū rex ꝓtinēdunt ea q̄ ſeruādo ſeruari pnt fac. l. tutores. la. ti. C. ō admi. ti. ⁊. c. tua. ō his q̄ fi. a pla. Sz Alb. i. d. auc. hoc ius tz q: mobilia q etiam ſeruari pnt alienari poſſunt ſine p̄dicta ſolēnitate. vt oues ⁊c. nī ſi ſint ad diuinū cultū ꝓputate q: tūc

seruabitur aucten. preterea. C. de sa. ſan. eccl. ſ. vt non tendantur niſi pro necessitate ⁊ vtilitate: ⁊ placet.

6 ¶ Utr pecunia ſit de his q̄ seruādo seruari pōſſ. ℟. pau. in. d. c. nulli licet q̄ nō q̄ retenta nihil operat. lxxv iij. di. electe. ⁊ no. i. l. cum plures. in fi. ff. de admi. tu. vbi tuto: dz pecuniā pupilli poni in emptōe p̄dioꝝ. Ꝯ verū credo nisi in duobus casibus.

¶ Primo q̄n pecunia ecclie cētō putata ad emēda bona immobilia: q̄ tūc iudicat bonū immobile: nec posset mutari. ter. est sing. ⁊ ibi bal. ⁊ lod. ō rosin. l. iij. ſ. qd ergo. ff. de ꝛ. iudi. tu. ⁊ vti. actōe. ⁊ p hoc tenuit alb. q. xxiij. in. ij. pte statutoꝝ: q̄ q̄n statuto cauet q̄ mulier lucret dimidiā ptē bonoꝝ immobiliū mariti decedētis siue liberis q̄ lucrabit ptē pecunie deputate ad bona immobilia emēda q̄ illa pecunia iudicabit vt immobilis. ſz bal. cōtra. in. i. cetera. ſ. fi. ff. de le. i. ⁊ all. gat mirabile ter. id. cuz i fundo. ſ. ſi fundo. ff. ō iur. do. Et illud credo verū quo ad dcm̄ statuti: q̄ iura adducta per alb. ff. de ter. isti. l. ex fco. ſ. cetera. ij. loquunt i actu fauorabili vltie voluntati. Silr ⁊ cle. ne romā. ō cle. loquit in fauoꝛe ecclie. Et cū p̄fatus statutū sit ꝛ cōez dispōne iura ergo illa iura ad hoc nō valent allegari. ſimiliter. l. ⁊ si nō sunt. ff. de au. ⁊ arg. leg. ſ. qd ergo. ponit casuz vbi argentum ceptū fabricari bz p facto: ⁊ nō p infecto fauoꝛe vltime voluntatis.

¶ Secundus casus est q̄n pecunia esset in magna q̄ntitate facit. c. ſz Helv. de simo. vbi accusat̄ plat⁹ q̄ male expendit non modica pecunia: ergo non pōt ea vtilicit fructib⁹. secus si esset modica quātitas. Et sic limito dictū pau. ⁊ ita itelligas i. d. c. nulli.

¶ Quid est illud q̄ seruādo seruari pōt. ℟. fm ang. in. ſ: q̄ pax. i auc. ō imp. q̄ dz oē illud qđ nō corrumpitur trēmo. ⁊ est gl. sing. in. l. vnica. C. ſi aduer. vſu. Hoc limito q̄n tale q̄ seruat̄ pōt producere fructū sic seruatuz: alſ nō ar. l. i. ſ. fuit q̄stū. ff. ad treb. ⁊ ita itelligē glo. i. d. ſ. fuit questū. ⁊ fac̄ ter. i. l. aristo. ſ. fi. cū. l. ſe. ff. ō mandati. ⁊ sic q̄ vsu ꝓsumunt nō sunt ō illis q̄ seruādo seruari pōſſ. Fallit i pecunia vt dicti est: q̄ est casus ſpālis. 7

¶ Utr iura actōꝝ ⁊ noīa debitoꝝ cēseant̄ mobilia vl immobilia. ℟. pa. i d. c. nulli q̄ non ꝓpue: q̄ mobile ⁊ ī mobile claudit aliquo termino vt. l. mouētiū. ff. de v. sig. Et nō cū sint qdā incorpale sunt in tertia spē vt pz ſ. l. a diuo pio. ſ. in vēditōe. ff. de re iu. Ideo ꝓsulunt Oldr. q̄ si princeps reſinquit bona mobilia distribuēda nō veniunt pene nūdum exacte. Unum tamē notabile q̄ si quis voleꝝ cōparere tendere totū patrimoniū suū facit solutiōnem de mobilib⁹ ⁊ immobilibus tūc iura actōꝝ ⁊ noīa debitoꝝ sunt immobilia: nō adhēret mobilib⁹. Si vō adhēret mobilib⁹: sunt mobilia. Et idē de annuis reditib⁹. Et sic limita cle. exiui. ſ. cū annui reditus. de verb. sig. facit glo. in. c. ti. de re. ec: nō alie. li. vi. Alienari nō possunt sine debita solēnitate ⁊ cā: q̄ seruando seruari possunt. Cuius Dy. vt no. Alb. in. d. auc. hoc ius. ꝓsulerit posse alienari: qđ posset teneri post fem vel etiam ante ex magna causa. 8

¶ Utr mobilia p̄ciosa ecclesie censeantur immobilia. ℟. q̄ sic vt colligitur ex. l. lex que tutores. C. de admi. tu. ⁊ ex glo. in. c. ep̄s. qui mancipia. xij. q. ij. simul iunctis. Idem tz pau. in. d. c. tua. de his que fiunt a prela. 9

10 ¶ Utrum p̄fata forma regrā in ol alienatione rerū immobiliuz ecclesiarū ℟. pa. vt refert Ge. in. c. i. de re. ecc. nō alie. lib. vi. quasi in fi. q̄ tractat̄ nō requirit niſi in ecclīs cathedralibus nō in ecclesiis inferioꝝ⁹: ſz sufficit ꝓsensus iuꝑioꝝ⁹. Sed ego credo ver⁹ dictū. Pau. q̄n ecclie inferiores nō habēt caplm: alſ nō ar. cle. i. de re. ec. nō alie. Cā aūt legitima. ſ. vt necessitas vl vtilitas semp regrit vt in. d. cle. i. Et ſz nō dicat niſi ō necessitate vel vtilitate etiā fieri pōt, p prelatē. Nō q̄ vbiq̄ statutū vel ꝓstitutio loquit i materia iuris: ⁊ aliquos casus excipit nō p hoc firmat regulā imo enumerat ꝯ imo cōe antiquū. q̄nimo in casib⁹ nō exceptis suppleꝝ a iure cōi facit. c. ad audientiam. cū ibi no. de cle. nō resi. fac gl. ⁊ Bar. i. l. seruii. ff. de vsuca. vbi not. volūt q̄ si vnū inis ponit regulā ⁊ excipit aliquos casus cū dicto tarātina: q̄ nihilomin⁹ excipiūtur alij casus q̄ reperiunt a iure excepti in alia pte iuris facit. c. q̄n frequenter iuncta gl. i. rūſo. vt li. nō ꝓhic. fac gl. i. l. i. C. de ꝓdi. inde. que vz velle q̄ exceptio vno casu a regula videnꝫ excipi oēs similes. Satis est cui vnū positū exempli grā ar. l. nō pūt. de legi. c. trāſlato. de consti. Et qđ dz q̄ exceptio firmat regulā in non exceptis vt i. c. dūo. xxvij. q. viſ. ⁊ in. c. q̄n. de consan. lepro. vbi dicit dūo. non ſz dimittere vxoꝛē excepta cā fornicatōis: dz itelligi q̄ firmat regulā in casib⁹ nō silibus. ⁊ nō specifice exceptis facit. l. i. ff. qđ vi aut clam. c. cū dilecta de consti. vti. distīgue tū q̄ si cāus ſimiles nō excipiuntur specifice alibi. tūc in mā fauorabili extēdit ⁊ pta p idēptatē rōnis vt sentu gl. i. l. illū. C. de ſa. ſan. ecc. Sec⁹ in mā restrigibili vt no. i. l. ij. C. ōpa. q̄ fi. di. vide qđ no. i. c. iter alia. de immu. ec. ⁊ d. c. cū dilecta. ⁊ d. c. q̄n. qđ no. q: fac̄ ad mīra

¶ Quid si epūs nō ꝛz capl̄z q: ecclia est destructa pp̄ gueras ⁊ hmōi. ℟. pau. i. c. i. ō his q̄ fi. a pla. dūt doc. q̄ loco cā ontcoꝝ aduocet aliquos clericos honestos. ar. lxv. di. ſi forte. ⁊ l. vbi absit. ff. de tu. ⁊ cu. dā. ab his ⁊ xvij. q. iij. nullus reo. Et hoc ē vtile seruare circa alienatōe ecclie iſeriorū 12

¶ Utr necessitate occurrēte q̄ nō patit vt hēat recursus ad ſupiorē: licite possit fieri alienatō sine eiusdē ſupioris licētia: vid. ff. Juramētū. iij. ſ. i.

¶ Quis dicat ſupior: vt, p lnia ad ipz recurrat i cā alienatōis rei ecclesiastice. ℟. q̄ i nō erēpt̄ ē epūs ꝓpnus In erēpt̄ ē plat⁹ ipoꝝ sub qb⁹ fiūt vl abbates in eccles jo sibi subiectis ministri miꝰ quo ad mōasteria scē Clare ⁊ pticiales p̄dicatoꝝ quo ad sua mōasteria ita elicit ex no. i. d. c. i. cle. i. ⁊ p Lar. i. c. statutum⁹ te trāſ. 13

¶ Utr recipiēs rē ecclie sine obseruatōe solēnitatis teneat̄ eā restituere ℟. q̄ sic ſz mo. ti. ō alie. Et cū fructibus: nec pōt repetere p̄cium ab ecclia ru. q. ij. hoc mo ī auc. ten. de nō alie. ſ. i. Limita hoc verū q̄ nō reperit p̄ciū ab ecclia niſi ꝓuersus fuisset in vtilitatē ecclie. ar. c. i. ō depositō, Do ⁊ aliā limitatiōē fiunt no. Ant. q̄ q̄n eā legitima fuit alienatōis: ſz no sit seruata forma nō tenet in ꝓscia q: solēnitates adiūcte sunt ad cautelā q̄ exceptiōes. Et ideo q̄n exceptio non subest ⁊ fuit eā legitima alienādi non tenet restituere i ꝓscia qđ bene no. recitat Pau. i. c. q: plerīq; de immu. eccle. ⁊ est equissimum. 14

¶ Utr plat⁹ ecclie possit renūciare 15

ceptionē ꝓpetēti ecclesie: aut trāsigere eudēter inōānū ecclesie. ℟. pa. i. c. i. de ōpo. q̄ nō ꝯ Inn ibidē nisi er spāli ꝓcessione papē. fac. l. pīco. C. de trāsac. & l. ꝯ iuris ciuilis regulas. ff. de pac. Er quo iferē q̄ nō pōt cedē lūi & cāe vt transigere nisi sit eā eudēs & debita solēnitas si actio sit ad rē imobilē iurta no. i. c. nulli liceat ō re. ec. nō al. Si vo sit ad rē mobilē ꝛc sic pōt. vt no. glo. in. d. auc. hoc iuo. Et hoc ē verī ꝑ. l. cū hi. §. si cū his. ff. de trāl. & l. nō solū. C. de p. mu. q̄uis aliq̄ teneāt ind: stinctē q̄ trāsigē pōt vt no. Albr. in. d. auc. hoc iuo.

16 ¶ Utr̄ platus soluo possit repudiar̄ legatū sine solēnitate ꝓfata. ℟. vt colligo ex ꝓsilio. ij. ℘aul. de cā. q̄ nō ſ donatiōes sicē dicū, pbari & bñ er. l. magis puto. §. fundū. ff. de re. eor q̄ sub. tu. ℞ō diuersitat̄ ē q̄ i donatōe non acgrit donatario nisi voleti & nō ignoāti ſ in legato sufficit factum testōis solius: acquirit̄ eni ignoāti ſ reuocabilr. l. cū p̄. §. surdo. ff. ō leg. ij. & d. §. fundū. ergo legatū est q̄ntū ipso facto. Et sic itellige no. p doc. in c. vt inp de re. ec. nō alie. & i. c. tua. de his q̄ fi. a pla. Et mihi placet. q̄us Fede. ꝓsi. ix. ꝓsuluerit q̄ēt legatū potest repudiare. & cū Fed. est Inno. in c. ij. de do. bar. i. l. iubemus nullā. C. ō sa. san. ecc. vbi bñ distinguit & pa. i c. i. de volo & ꝓu. vbi late ponit ſ cōl nō sequor nisi q̄n quod legat̄ esse de bio que alienari sine solemnitate pōt ante factū sed post factū sic si eā legitima subesset. Et idē dic in quocūq̄ ꝓhibito alienari fine aliqua solēnitate vel cōsensu alterius.

17 ¶ Utr̄ iconomus ecclie cui ꝓmissa est in aliquo casu alienatio possit illā facere cōsanguineis suis. ℟. pau. i. c. vt sup. de re. eccle. non alie: legisse tenent per auc. quibuscūq̄ modis. C. de sa. san. eccl. positā. x. q. ij. q̄ nō nec gli⁹ administrator cuiuscūq̄ ꝓditōis sit. Sed ℘au. dicit nō esse verū i prelato: sed bene in iconomo & alijs. ego tñ credo q̄ in ꝓsciētia si ex eā legitima facit excusef. & valeat tal' alienatō arc. i. de coha. cle. & nu. in ter. & in gl.

¶ Quid dicit ꝛrpetuū. ℟. glo. x. q. 18 ij. hoc ius. ¶ ℘mo q̄ō durat vsq̄ ad. xxx. ānos. instī. de ꝓpe. & tēpo. ac.

¶ Secūdo quod durat q̄diu vixit cui ꝓceditur. ff. ꝓ socio. l. i. & c. precarie. x. q. ij. ¶ Tertio quod durat q̄diu pēsio soluat̄. isti. de loca. §. adeo

¶ Quarto q̄ō durat vsq̄ ad tertiaz generationez. vt in auc. de nō alie. §. emphyteosim. Et sic omnis talis cō tractus ꝓhibetur sine solēnitate: & in causis de quibus. s. dictus est.

¶ Utr̄ terre inculte date ad culturaz 19 cum ꝓmissione dandi eas in emphyteosim possint dari post culturam ipsarum. ℟. pau. in. c. ad aures de reb. eccl. nō alie. q̄ sic extirpantibus sine eor̄ ꝛredibus alijs non: nisi seruata debita solēnitate q: non sunt amplē terre silueſtres.

¶ Utr̄ sede vacante possint alienari 20 bona eccle. ℟. pau. i. c. i. ne sede va. q̄ aut sunt bona q̄ seruādo seruari ñ possunt: tūc in ecclia ꝓpali iconom⁹ siue capitn sine alia lnia potest. Sicut dicim⁹ i tutore. l. ler q tutores. C. de admi. tu. & l. tutor q repto: ff. e. Si vo bona seruari pōt: tūc in ecclia ꝓpali nō potuit alienari sine lnia pape solū ar. d. c. i. & in. c. i. de reb⁹ eccl. nō alie. li. vi. In eccl'a vo sferiori tūc si magna vrget necessitas: & ecclia diu est vacatura: nec pōt cōmode expectari creatio prelati: tūc in illis duobus casibus

¶ De alienatōe possessiōis date ſ cō 23 ditōe ne alienet vid. ī. dōatō. §. rlvij

¶ Utrū valeat alienatio fcā p eius q 24 ꝓmisit capitale crimē: et ad piā cāz ℟. Inno. i. c. q̄ pp de elec. q̄ alienatio ſ dūmō fiat ad suiaz. l. post ꝓcū ff. de dona. & l. si q̄s post hac. C. de lo. dā. q̄ ꝓcipit q̄ dona illi⁹ q̄ capitale cōmisit crimē publicent: nt. Ill gēda est p⁹ suiaz inuēta: vel ex suspitiōe pene alienata vt. ff. ō do. cā mor. l. si aliqs fallit in crimie lese maiestatis. vt in gl. d. l. post ꝓcū. silr & hēsio vt i. c. cū fm. de hē. li. vj. q: sūt in cō missuz a die ꝓmissi crimis vid. ī. hētic⁹. idē dic i quocūq̄ crie p q̄ ipso fcō dona ipm ꝓpetrāt̄ eent ꝓfiscata.

¶ Utrū alienatio i fraudē creditor̄ 25 vel p̄onor valeat. ℟. Inno. vbi. s. q̄ nō q: venit reuocāda vt. ff. de his q̄ i frau. cre. p totū. imo plus q̄uis fit facta i fraudē: si in fraus ē in ipo fcō reuocāt̄. l. oēs. §. lucī⁹. ff. eo. ti.

¶ Utrum alienatio rei litigiose vale 26 at. vide. ī. cessio. in pnc.

¶ Utrū alienatio fundi dotalis: vel 27 rerū donatar̄ ꝓpter nuptias valeat vide. ī. dos. §. ri. & rij.

¶ Qui ꝓhibeant alienare. vide. ī. 28 donatio. §. iij. cum sequētib⁹.

¶ De alienatiōe bonor̄ mobiliū q̄ 29 seruādo seruari ñ pnt fcā p ecclīastico ꝓsonas. vid. ī. clic⁹. rij. p totū.

Limenta

Alimentorum appellatione vestimenta & calciamenta intelliguntur in legat̄. vt. ff. ō alimē. & cib. l. legatis. Idē dico si legit⁹ est victus vt. ff. de v̄. sig. l. v̄bo vict⁹. sec⁹ si cibaria. sūt relicta. vt. ff. ō ali. & cib. l. antepe. Itē noie alimentor̄ veniunt medicine fm dy. ang. & imo i. l. si cū dote. §. si autem. ff. sol. ma. p. i.

ꝺbo vict⁹. cũ se. vbi ē casus. ff. de ꝺ. sig. ⁊ ꝑbat i. l. legat⁹ ff. ꝺ ali. ⁊ ci. le. ⁊ Bal. in. l. i reb⁹. ff. como. ¶ Quo ꝺixerit ꝓtũ i. d. §. si autem. p copulaz que ponit inter ꝺiuersa. vt not. gl. in rub. ff. de iur. ⁊ fac. ig. ¶ Hoc nõ ē uerũ qz ibi ponit iter gen⁹ ⁊ spēz. vt in simili no. gl. in. l. i. C. de ser. ⁊ aqua. ¶ Is appellatione cibariozꝝ nõ ueniũt mice dicue ꝑm ang. in. d. §. si autem. sunt liter noie alimonie ueniũt necessaria vite ꝑm pau. i. c. cũ sim. de ꝓbẽ. ⁊ ꝑz er. c. nõ liceat. de ꝓbẽ. in fi. lre. ¶ Is nomen vite necessaria iportat uestes: ciboꝝ medicinas ⁊ hmõi: sicut dicit⁹ de alimẽtis legatis in. d. l. legatis. ⁊ ibi tz bar. qꝺ ille cui ꝺebent alimẽta ꝺz hꝫ expẽsas ꝑ studio necessario sine quo vtiq; nõ posset ꝑz ꝓdecẽtiã pson pnta grãmaticã ⁊ hmõi. sec⁹ de expensis in studijs in qb⁹ ꝺ⁹ mili tare: sine qbus bñ põt uiuere honeste ꝑm ꝓdecẽtiã sue pson. Idẽ no. in. l. de uxio. §. nõ solũ. ff. ꝺ car. edi.

1 ¶ Quito tenet ad alimẽta pstãda. ꝫ ꝑm azo. in sum. C. de alẽ. li. ⁊ mo. in ti. alimẽta. ¶ Ꝺ pnto pareteꝭ liberoꝝ ⁊ liberi p arenteꝭ alere tenent: ⁊ oia onera inuicẽ sufferre. vt ꝑz. C. e. p to tũ. nõ tñ ꝺ ere alieno. vt. ff. co. ti. l. si qꝺ. ¶ pareꝭ. ¶ Mo. tñ q̃ noie pẽto ꝫ re nuit ascẽdẽteꝭ et linea pñs: ⁊ matrio noie et linea nisi na. Est tñ ꝺ ffe retia qz mater non tenet nisi pz. vel ascẽdẽtes et ei⁹ linea ꝺficerint vel sint egẽtes. vt. l. si quis. §. utruz. ⁊. l. non quẽadmodũ. ff. e. ti fallit ꝫ et qñ liꝭ pnt sibi sufficẽ i alimẽtã. vel et uestis sanꝰ vl et artificio. limita ꝫz bar. nisi sit nobilis cui nõ ꝛceat talẽ artẽ et erec. ⁊ idẽ pnto i liberis circa parẽteos suos. ff. e. l. si qꝺ. §. ꝫz si filꝰ. nec ꝺstinguio an sit emancipat⁹ vel ne qz ꝺ iuſ canonico tã ꝑz quã mr tenet alere spurios. vt no. inno. i. c. ij. ꝺ regula. ⁊ pa. i. c. cũ hꝫet de eo q ꝺu i ma. quã po. ꝑ ad. fallit et vt. j. fili⁹. §. xri. ¶ Scõꝺo vir uxoꝛẽ ⁊ uxor uiruz: si uir sit inops ⁊ uxor locupleꝭ. C. uñ uir ⁊ uxor. auc. ꝓterea. ff. so. ma. l. si cũ ꝺotez. ff. ad sil. l. i. ff. ꝺ iur. ꝺo. l. mur⁹. Et hoc uꝛ nisi uir uel uxor cẽt culpa quoniꝰ exhibẽt ꝺebita obsequia alteri. ar. l. in Iuanno. §. offerri. ff. de ac. emp. cũ si.

¶ Tertio ff fratrẽ si egcat ꝑm gl. i. l. parẽtũ. C. ꝺ alẽ. li. ⁊ ꝺ. l. si qꝺ alibe/rio. ⁊ eã approbat saly. i. ꝺ. l. parẽtũ ꝺicẽs eẽ rõnabile. qz si teneñ alere fratrẽ naturalẽ tñ: vt i auc. licz. C. ꝺ nã. li. multonagio naturalẽ ⁊ legitimũ ar. ff. ꝺ admi. m. l. tutoꝛ ꝫz dignitatẽ. §. in soluẽdis. ¶ Quarto seru⁹ a ꝺño. ff. ꝺ admi. m. l. cũ plureꝭ. §. pe. Aliogn fiet qꝺ ē in. l. ij. C. ꝺ his q sunt sui vel alie. iu. ti. l. unica. §. ſz scum⁹. C. ꝺ late. li. to. ¶ Quito socer nuꝛ suam. ꝺ. l. si qꝺ. ¶ Certo tutoꝛ mulieꝛ pupilli ⁊ sororẽ si egẽt. ⁊. ꝺ. §. i soluẽdo ⁊ no. qꝺ alimẽta ꝺbẽt pstari ꝑm ꝓtractum regiõis arbitrio ꝺõ viri ⁊ ꝫz facultatẽ uelenñ ⁊ dignitatẽ legatarij. ꝑm bar. in trac. de duobus fratrib⁹ facit. l. alimẽta. ff. de ali. ⁊ cibo. leg. ⁊. l. cui hi. §. in pona. ff. ꝺ trãsac.

Ltare ꝺupler est. alind stabile qꝺ quidez in ecclesia ꝓsecrata nõ pot construi nisi qꝺ epõ. ꝓpter ꝓsecrauerit vel ꝓsecrari pmiſit. s. ab alio epo. Ixviij. ꝺi. c. ¶ Quo ⁊ de ꝓse. ꝺi. i. c. mill⁹. cl. ij. Aliud at ꝺr viaticũ. s. i via portãdũ vel portabile ꝑm Io. an. i. c. qñ ꝺ ꝑ uil li. vi. ⁊ no. qꝺ istꝺ altare portabile aliqñ fit ex tabula ⁊ lapide: ita qꝺ lapis ē sigillũ: ⁊ sepulchꝝ ē i ligno alt

qñ ꝺ fit ex lapide solũ. ita qꝺ i ipso lapide ē sepulchꝝ. aliqñ cũ ligno ⁊ lapide ita tñ qꝺ i lapide ē sepulchꝝ ⁊ sigillum ⁊ ponit lignum ꝑ augẽda ei⁹ latitudine aliqñ fit i lapide solo si ne sepulchꝛo ⁊ relige. Et istius q̃ioꝛ modio solũ nõ põt fieri. ⁊ ꝺz cẽ latũ qꝺ sup eo possit stare hostia ⁊ calix. ar. c. cõcedimus. de consẽ. ꝺi. i.

1 ¶ Utꝛ ꝺẽat eẽ ꝓsecratũ ab epõ tam stabile q̃ viaticũ. ꝫ. qꝺ sic. d. c. uulloꝝ. ⁊. d. c. ꝓcedimus. ⁊. c. qõ in ꝺubijs. de consẽ. eccl. vel al.

2 ¶ Quo erecrat altare. ꝫ ꝑm pau. i c. ꝓposuisti. de ꝓse. e. vel al. qꝺ duo b⁹modo. ¶ Ꝺ quo qñ mẽsa altaris est mota. i. qñ tabula supioꝛ de loco cui ꝓpaginat amouet ꝑm inuo. i ruꝺi. ꝓdicti. ti. ⁊ post. i. c. i. e. ti. ⁊ hꝫ uꝛ in altari stabili: ⁊ ꝛz ipsa mẽsa sit foꝛma ꝓsecratois tñ si removeat mẽsa a structura erecrat altare: qz ꝓsecratio itelligit ꝓncipaliter ꝓ quãcũq; lapiꝺio suptõs ⁊ structure iferioꝛis. sec⁹ si totũ trãsferet cũ sibi cohꝛentibus. sec⁹ si portatili qz nõ erecrat nisi amoueat illõpariũ sigillũ ꝓtinẽs ꝓsecrationẽ: qñ fcũ ē ita qꝺ in lapide fit sepulchũ. Sz qñ lapis ē ꝓ sigillo i ligno: tũc ꝑm Io. an. i. c. ligneis. co. ti. amoto lapide a ligno ē erecratũ. Añ ꝺo ē fcũ tertio mo: nic si lapis amoueat a ligno abb. ⁊ io. an. i. ꝺ. c. ligneis tenẽt qꝺ no erecrat: qz ꝓsecratio ē i ipso lapide. pa. ibiꝺe ꝺubitat qz cuz recipiat formã ab ipso ligno ⁊ lapide pura qz lapis ē impaꝛatꝰ qꝺ nõ sufficit ad formã altaꝛi viatici: sublato ligno est uꝛ ꝺicẽ qꝺ altare pariẽ enormiẽ lesionẽ: Eu ꝺicas uerũ ee qñ lapis est ita paruꝰ qꝺ nõ põt ꝓtinẽ calicẽ cum hostia eo mõ quo ꝺz sup ipz ponꝛ ad celebrãꝺu alꝫ ꝺa ē opi. abb. ⁊ io. au.

¶ Secꝺo mõ erecrat qñ enormi ē fractus. ꝺ. c. ligneis. ⁊ ibi ꝺicẽ pau. qñ ꝺ uiciũq; ꝓtigat enormis fractura i altari erecrat. qz uꝛ pdẽ formã secus si fractura nõ sit enormis. Istꝺ solum mõ erecrat altare portatile q̃to mõ ꝺeñ ⁊ nõ alijs modis. ⁊ no. eisdem pau. i gl. i. ꝺ. c. i. qꝺ enormi frãgit ⁊ erecrat altare stabile si aliqꝺ ꝺe lapiꝺibꝰ tãgẽtibꝰ: ꝑz ꝓsecrationẽ tri ligillũ ē amot⁹. ⁊ no. qñ fit ꝓsecratõ altario sit vnũ foramẽ paruũ in mẽsa lapidea altaris uel añ altare: tel i later ꝺetro. ⁊ post ꝓsecrationẽ clauꝺit lapide paruo ⁊ ꝺ. ille lapis sigillũ: qz ꝛenotat illud ꝓsecratũ. ⁊ ibi ponunt reliquie ⁊ nomẽ epi ꝓsecrant. ⁊ sacri ad cuius honozem consecratur.

¶ An añ possit poni coꝛpus xpi ꝓse/ꝛ crati ꝑ religa. inno. cũ pilio assistẽ tiũ. ꝫ. qꝺ nõ. ferk ni qꝺ leo papa ꝺdit parte coꝛpalis. ⁊ coꝛpis xpi i ꝓsecratione ecclesie. ꝺ pau. i. ꝺ. c. ꝑ posuisti ꝛz asten. li. vi. ti. ti. ⁊. qꝺ altare portatile põt ꝓsecrari sine religio allegat. c. ꝓcedimus. de ꝓse. ꝺi. i. Et ura q̃ videñ ꝓtraria ꝺicit qꝺ loquunt in altari stabili. Et qꝺ nõ sint necessaꝛie facit ꝛica i missalib⁹ antigo q ꝺicꝫ qꝺ si relige nõ fuerint omittatur illa pars cuius illi⁹ oꝛatio q ꝺz post cõfessionẽ: se. Oram⁹ te ꝺne ꝑ merita sanctoꝝ tuoꝝ quoꝝ reliquie hic sunt ⁊c.

4 ¶ Utꝛ erecrata ecclia erecret altare ꝫ. pa. in. ꝺ. c. ꝓposuisti. qꝺ non qz ecclesia põt ꝛestrui absq; hoc qꝺ ꝛestruatur altare. Secus si poluit qz tunc etiã ꝓluit altare ⁊ indiget reconciliatione. hoc intellige ꝛe stabili altari: non ꝛe viatico seu portatili.

5 ¶ Utꝛ plura altaꝛia possint eaꝺẽ ꝺie in eaꝺe ecclesia ꝓsecrari. ꝫ. qꝺ licuit ⁊ plureꝭ epi eoꝺem ꝺie ꝓsecrari

c. cum ssa. de pse. eccle vel alta.

6 ¶ Vtz altare i ecclia ꝓsecrata posit dirui sine licētia epi. vī q nō arc placuit de pse. di. i. sec⁹ i nō ꝓsecrata ar. a ꝛrio fm gl. in. c. ꝗbus. halle. Idē dic de erectōe q ꝛ ō diruitōe.

7 ¶ Vtz sacerdos possit cōsecrare altare. ℞. q nō. xxvi. q. vi. ministrare.

8 ¶ Vtz i altari i quo eps celebrauit possit ꝓsbyter eodē die celebrare. ℞. q nō. de pse. di. ij. c. fi. nisi de licētia episcopi: aut necessitate cui episcopus nō potest perficere. vi. q. i. nihil hec glo. in dicto. c. fina.

Lternatiua penalis ⁊ se cundum

Bar. i. l. vbicūq. C. ō ser. fu. si verba dirigunt indicti: tūc optio ē iudicis: puta cū dicit puniat vel ꝓdēnetur. Si vō dirigunt reos puta soluat mille vel exhibeat inedictatem ⁊ hmōi. tūc optio datur reo. Si vero ꝟba nō dirigunt nec iudici nec reo puta dicit statutum sit pena pēcūn ⁊ hmōi. tūc i pēnis corporalib⁹ electō ē iudicis. l. i. §. exp̄llatores. ff. de ēfrac. In pecuniarijs vō erit rei ar. l. pleriq; ff. ō iur. do. ⁊ silis distinctio sit in legatis p̄ dr. ō reg iu. li. vi. ⁊ doc. i. l. lucio. ff de le. ij. Si vō legatum simplr sit alternatiue nō magis refert ēdo vba ad hēredē cūm ad legatariū. tunc electio ē legatarij: vt puta lego ticio fundum vel vsufructum vendicabit ille? qđ voluerit vt i. d. l. lucio.

1 ¶ Vtz quando quis tenetur ad alterum duos sub alternatōe possit dare quodcūq voluerit ℞. gl. in. c. inter ceteras. de rescri. q̄ sic insti. de hēre. i sti. §. pe. C. ō ꝺdi ide. l. ꝓe. ⁊. d. l. pleriq; ff. de le. ij. l. si ita. ex. de ꝓbn. referente. ꝓ insti. de lega. §. si gnaliter. Soluit glo. ꝓdicta vera pria ura: nisi eligēs fuerit in mora. ff. ō op. le. l. mancipio. ff. de lega. l. statu liberū §. i. ff. de solu. l. stichū. pio. ℞. ff. de pcti. hēre. l. ubi. §. idē recte aut. Unde talis si loco ⁊ tpe debito offerat alterū cui tenebat ⁊ nolunt recipere liberat debitor. Unde si periret vel alio modo alienaret: nō pp hoc teneretur ad alterū ex quo soluo creditor ē in culpa p̄ iura ꝓtio allegata. Sz si nullus sit i culpa dcerno duo alternatiue puta stichū aut p̄philum: si periit periculū primi ad venditorē periculū secūdi ad emptorē ptiet. l. dato. §. si ēptor. ff. de act. emp. ⁊ ven.

Obitio scēm Alexandrū scēa icōe tra ctatu. de auaritia. q. vij. ē appetitus potentie. Potentia aut̄ potest appeti put per illam acquirit honorificentia ⁊ sic reducitur ad superbiā vel put est apparens sufficientia vel habundantia. ⁊ sic reducitur ad cōcupiscentiam oculor. Unde Augusti. primo confe. auaricia possidere vult multa: ⁊ tu domie possides oia Potentia vero dicitur in possessiōe omniū vñ gl. sup illō. Cognouit qm̄ dñs me⁹ eo qm̄ bonor⁹ meor⁹ nō egeat. Quātulibz auar⁹ simul sufficit tibi de⁹: ⁊ eni auaritia terrā q̄rit possidere totam. addc celum addc quod plus est qui fecit celū ⁊ terrā. ⁊ ideo Aug. in li. de vera religiōe, Ambitio seculi superbos facit ꝓcupiscentia curiosos ⁊ in li. pse. Iussisti vt ꝓtinea a ꝓcupiscentia carnis concupiscentia oculor⁹ ⁊ ambitio seculi.

¶ Utrum ambitio sit pcm̄ mortale ⁊ ℞. q nō sp; sed ꝓmo roe finis: ⁊ est tūc qn̄ in tali appetitu cōstituit finē. q; paratꝰ esset qbūcūq mortale cōmittere ꝓ ꝓsequēdo potentiā vel honorificentiā: vel sēdo rōne rei q̄ appetit: vt puta q; appetimus vel plura bñficia ecclesiastica ar. c. q; in tñ ō bñficia ecclesiastica ar. c. q; in tñ ō bñficia ecclesiastica ar. c. q; in tñ ō

ſp̃aliter ⁊ expſſe infra tñ a iure vel a iudice determinatu appellationez nõ fuerit,ꝓsequut⁹ vt debuit eo lapso poterit publice excõicar⁹ denũciari⁊ tunc erit euitandus tam i iudicio q̃z extra ⁊ ab actib⁹ legittimis remouẽdus.d.c.licet.⁊ dz reputari ꝑ excõicato post talẽ denũciationẽ tonce sẽtẽtialit fuerit declarati appellatiõez ante excõicationẽ fuisse interpositã.

5 ¶ Sed vtrũ talis post denũciationẽ excõicatiõis ⁊ debitionẽ appellatiõis celebrãs aut ingerẽs ſe diuinis efficiatur irregularis.ℛ.archi.ſ.d.c.lz ⁊ ſc gl ibidẽ. Sc.q̃ nõ q⁹ er quo appellato legittima fuit ñ excõicatione posita ipsaz excõicatione ſuſpẽdit; ⁊ lz post desertionẽ appellatiõis denũciatur excõicatus:nõ tñ excõicat: nec vere est excõmunicatus vt ibi patet.

6 ¶ Vltr̃ a qualibz ſnĩa vel grauamĩe possit appellari.ℛ.q̃ sic si ẽ hoĩs ꝺ iure canonico:ꝺ iure ciuili nõ ab interlocutoria nisi q̃n iudex in crimĩa li vel ciuili negocio qõnẽ ꝓ tormẽta interlocut⁹ est ꝛ.l.añ ſnĩaz.ff.ꝺ appell.facit gl.ſ.l.añ ſnĩe tp̃s.C.quorũ ap. nõ re. Reli⁹at nõ appellaſ ab interlocutoria.vt ſ.l.ij.C.ꝺ epi.au. rõ q⁹ grauamẽ qꝺ ꝓ eã iferrẽ põt repari per appellationẽ a diffinitiua.lz q̃n nõ posset reparĩ liceret. Quidaz tñ tenẽt q⁹ etiã ab interlocutoria põt appellari semp vt.l.ait ꝓtor.§. quid tñ.ff.de mino.sed primum verius.

7 ¶ Vltr̃ qs possit appellare a ꝺclaratorie pene legis vi q⁹ nõ q⁹ a pẽa legis nõ põt appellari.l.ſi q̃ pẽa.ff.ꝺ ver.sig.⁊ in.c.q⁹ nos.⁊ ibi glo.ꝺ appel.sed tu dic q⁹ a declaratorie põt glo.est singu.in.c.cupientes.§. q⁹ ſi per.rr.dicos.de elec.lib.vi.qꝺ no.

8 ¶ Vltr̃ qs possit appellare a denũciatione aut declaratiõe excõicatiõis. seu alteri⁹ cẽſure.ℛ.pa.in.c. puenit de ap.q⁹ sic q⁹ hec nõ est ſnĩa iudicis a q̃ nõ lz appellare.c.q⁹ de appel.lz in dicto ꝺclaranꝺ que est hoĩs: facẽ ad hoc gl.no.i.c.cupientes de ele.li.vi. ⁊ hoc verũ nisi sit notori⁹ excessus:q⁹ notori⁹ criminosus nõ audit appellans:facit qꝺ no.Inn.i.c.erpte el.i. de ver.signi. qui dicit q⁹ in notorijs nõ requirit ꝓprie ſnĩa:sed fit quedã iudicio executio:⁊ ter.in.c.q̃n.de filijſ ꝓbr. Quod limita verum quãdo excessus est ita notorius q⁹ nulla tergiuersatione potest celari.

9 ¶ Quis põt appellare.ℛ.ille cui⁹ terẽ alijs ꝑ alũ facta nõ vz.l.i.ff.de ap.ñ re.⁊.c.er ore.ꝺ hijs q̃ ſi.a ma. pte.c.nisi q̃n ꝓuocaret ꝑ eo q ducit ad ſupplicii.vt.l. nõ tñ.ff.de app.

10 ¶ Vltr̃ religiosus possit appellare. ℛ.q⁹ nõ a correctiõe ſuoꝝ ꝓlatoꝝ ſi fiat ſm statuta ordinis vel regule.c. ad nostram.⁊.c.reprehẽſibilis.ꝺ appel.⁊.c.cum speciali.eodem titulo.

11 ¶ Vtrũ appellatio ex iudicialis sic annullet post facta sicut iudicialis.ℛ. ſm inno.i.c.er pte.el.i.de ver.ſi. q⁹ sic facit.c.ad audiẽtiã.de ap.in hoc tñ est ꝺfta ſm eundẽ innoc.i.c.i.de hijs q̃ ſi.a ma.pte.c.q⁹ iudex q ꝓcedit in forma iudicij ꝺz audire legittimas exceptiões⁊ nisi audiat iuste appellaſ ab eo.sed secus est in eo q nõ vt iudex sed vt ꝑsona ꝓficit facti ſui:q⁹ ista i forma iudicij ñ ꝓcedit nec ꝓcedere ꝑt.⁊ iõ ñ ꝺuet gn ꝓficiat fcm̃ ſnĩm quo appellaſ nec reno cabit nisi ꝓbet vtilitas cẽ:nec iputabit et ſi ñ audit ꝛdictionẽ vel appellationẽ aduersarij nisi ꝓbet vtilitatem cẽ appellatiõis vt ꝺ clec.c. cũ dilecti⁹.⁊ melij⁹.c. cũ iter canonicos ubi no q̃ ñ.i.c. iterposita i gl.in.v. lz ẽt ꝺ ap.⁊ sic collige q⁹ appellato exiudicialis ꝺz fieri ex eã ꝓbata a iure vel ciuili vel ꝓsuetudinario vel cãonico

¶ Sc̃ḋo q⁹ tenẽt gesta ẽt p⁹ appellationẽ ipsam nisi approbata veritate cãe.¶ Tertio nõ.q⁹ eo ipso appro/baſ vtilitas cãe quo nõ ꝓbaſ ꝓtium.

¶ Quarto q⁹ ſnĩa excõicatiõis ñ tz p⁹ appellationẽ ex eãs lr̃as ſtet posita:ẽt ſi ñ ꝓbaſ vtilitas.qꝺ q̃tuz ẽ ſpãle in excõicatiõe ⁊ ꝛ.ꝺ.dicta.⁊ est rõ q⁹ nunq̃ ꝺz q⁹ excõicari nisi cã ꝓbetur.ij.q.1.nemo deb⁹ vide inno.i.c. dilectis filijs ꝺ ap.qui in h ꝓcedat

12 ¶ Vbi ⁊ a quo ẽ appellãdũ.ℛ.q⁹ a iudice q ꝓnũciauit⁊ vbi mo⁹ reddi ꝓsueuit.nã reglr q̃ ad cãs agẽdas ꝑ tinẽt i eo loco dñt fieri ⁊ agitari.ff.ꝺ iter.act.l.volnit.§.q⁹ aut.⁊ cor⁹ iudice q ſnĩaz tulit ſi ei⁹ sit copia ñ p vi cos vel ortos.ff.q̃n sit ap.l.i.§.dico ⁊ si nõ vult iudex recipe appellationẽ punit.l.iudicib⁹.⁊.l.q̃n.C.eod.

13 ¶ Ad quẽ ẽ appellãdũ.ℛ.ad ſupiorem ⁊ gradati.ff.e.l.ſperatores.⁊.C. eo.l.ad dictos.ſi vo a delegato appellaſ ad delegatẽ.C.e.l.ꝓcipim⁹.§. eor.ſi aũt a delegato delegati ſeruet forma posita.C.q,p ſua iurisdi.l.vnica.i fi.⁊ gl.ibidẽ:⁊ ppea dat cautelaz.ℛ.ap.fulg.l.i.eo casu.C.ꝺ ap.ep̃o vel alij⁹ ordinari⁹ deleget cãz q: ſi appellaſ a ſnĩa denolnet ad ipsuz qui iter⁹ deleget cãm appellatiõis q̃ põt delegari vt.l cũ post ſnĩam.C.ꝺ appel.no.gl.⁊ Elng i.l: cos.i pn.C. eo.tt.⁊ ſi iterũ appellet ad eũ reuertetur:⁊ cũ non liceat appellare tertio loco nõ ecibit de eius offic̃io.

14 ¶ Qualiter est fienda.ℛ.ſi in ꝓtinẽti sit ſufficit vna voce ſine ſcripꝰ.C. eo.l.litigatores⁹.ſi sit incõtinẽti: nec ꝺz ꝓrrigẽ libelli appellatorũ.).r. dico.C.e.anẽ.hodie aũt q̃ libelli⁹ ꝺz ꝓtinere nomẽ appellãtis ⁊ ei⁹ aduersarij⁊ nomẽ iudicis a quo ⁊ ad quẽ appellaſ.ℏ no.l.i.§.ſi.ff.e.forma sic ego tici⁹ dico ſnĩaz nulla quã tulistis dñe iudex.℣.ꝺ me ꝓdẽnãdo me ſẽ pronto i.r.libras ꝓſoluẽdas⁊ ſi aliq̃ ẽ ego ſẽtẽcio me grauatũ ad talẽ iudi cẽ appello i ſcriptis petẽs apl̃os rẽ.

15 ¶ Vltr̃ appellare liceat.ℛ.q⁹ sic q̃n fit ex ꝓdictis iuste cãe vel ad ꝺclinãdũ i debitũ grauamẽ iudicis.q: hoc fit auctoritate iuris.⁊ qꝺ fit iuris auctoritate ñ ꝺz calũniã.⁊ q⁹ liceat appellare ex eãs etpſſis hẽtur i.c.pastoralis ꝺ ap.ſi vo appellet q⁹ cã afferẽ de more:⁊ aio agrauãdi aduersariũ sic nõ põt fieri sine peccato mortali ſi ẽ i notabile ꝺtrimẽtũ ꝓximo⁊ tenẽt ei ad restitõem q: q.vi.c.qũq⁹.ꝓcor. Tho.ſa.c.q.ſtruj.

16 ¶ Vltr̃ q⁹ primẽs iniuriã iferri sibi ab aliquo iudice ⁊ accipiẽs iter eidi ad ꝓximẽ ꝓpiat illi ne sibi iniuriã ferat p hoc videt ꝓsumi sub ꝓtectiõe ꝓncipis vt sic ipsi ꝺ ꝓceptũ cũ areptõe itineris hẽat vi cuiuslꝺ appellatiõis exiudicialis facit q⁹ notat ℣ar.i.l.ꝺ pupillo.ff.ꝺ no. opꝰ. nũc.⁊ Inno.⁊ Jo.an.i.c.vt ꝺbitum ꝺ ap.facit.c.dilecti.el.i.⁊.c.ad audiẽtiã ꝺ ap. vbi ꝑz q⁹ areptio itineris ad ſupiorẽ ꝓstituit eũ sub ei⁹ ꝓtectiõe.⁊ sic punit iferẽs tali tutũ tã ꝺñs tuus ꝓtenuit eũ sub cui⁹ ꝓtectiõe ſeposuit. vt not.Pa.i.c.in causis de electio.

Postasia

ſ.ẽm Alex. ſeda fe tracta tu de apostasia ẽ temerari⁹ a ſta tu fidei:obediẽ eccleſiastice vel religiois recessus.Et sic collige triplicem apostasiã.vt ẽt no glo.i.c.i.ꝺ apo.In ꝑ

ma fuit iulian⁹ apostata vñ. c. iulian⁹ ij. q. iij. ꝛ q̃cũq̃ recedit a fide. ij. q. vij non pót. Et isti ſm ꝓpos. i. d. c. i. ſũt vere hereticꝰ. ꝛ i ipſis hñt locũ oſa ſura de hereticis ex quo ꝑz q ipſo ſcõ ſũt excõicati. c. excõicam⁹ ô hereti. el i. ꝛ ſo ꝛ ita ꝛz Inno. i. d. c. i. nec teſtũ facere pñt. vt. j. teſtameñ. §. i. Jn fa ſitt oẽs xpiani qui nollit odire ſuos plaſ eccleſiaſticis. viij. q. i. ſciẽdũ. ſz aduerte q aut ille in odiẽs tõ non odit papã. ſeu canonib⁹. q̃ ñ credit q hẽant ꝓtẽ ꝓdẽdi canones ꝛ iſte dz puniri vt hẽticus. xix. di. nulli fas eſt. ꝛ ibi dicit ꝓpos. q eſt excõicatus ꝛ hẽticus ꝛ ſcismatic⁹. c. ꝛz de clec. c. ex eõicam⁹ ô hẽ. c. i. de ſcil. ꝛ pa. i cle. i. de eta. ꝛ q̃li. dicit q ẽ iſtis ꝛ no. gl. vi. q. i. infames. ꝛ glo. i. d. c. gñali ô ele. li. vi. ꝛ ibi Gemi. aut tõ nõ odit nõ q̃ nõ credat eũ hẽ ꝓtẽ item. ſz q̃ ꝓtẽnit ꝛ tal⁹ grauiꝰ dz puniri. d. c. nulli fas ẽ. ſi võ nõ vult odire ex q̃daz ꝓcupiſcẽtia q ipſ⁹ ꝛz. nũc nutri⁹ pũſ ô quo vi⁹. j. iobela i ꝓn. i. vij. ſũt large oẽs q pdũt reũ p ꝓcẽtũ mortale in rta illud. xxxviij. di. c. ſi. ꝛ Eze. Ecce ego mitto te ad gẽtes apoſtatricẽ ꝛc. ꝓpone vo i iſta tertia ſpe ſunt apoſtate illi q recedũt ab ordie ſuo. ſiue ſumpte religiõis. vt i. d. c. i. ꝛ. l. di. c. vlt. de qb⁹ loq̃ Aug. xl vij. di. c. q̃b⁹ tũlibꝫ dicẽs: illũq̃ petotes q̃ q in monaſterijs defecerũt. ꝓpo cui⁹ declaratiõe querenda ſunt aliq̃ dubia.

1 ¶ Vtrũ clerici⁹ in ſacris q dimittũt ſolũ habitũ ſit apoſtata. ſ. pa. i. c. tue ô apo: q ſic ar. c. i. de voto. li. vi. ſec⁹ ſi eẽt i mõachũ⁹ ꝛz Inno. i. d. c. tue. ꝛz aliꝰ ꝛtiuꝫ teneãt ſez q ſint apoſtate tales eriſtentes in mõachũ⁹: ſed nubi plz opi. Inno. q nõ p rõnes quã ſa ut pa. i. d. c. tue q̃ in cle. ſi. de vit. ⁊ ſo. cle. nõ punit ſolũ ex deſertõe habit⁹ niſi dimittãt ⁊ tonſurã: ⁊ p oſa i cedãt vt laici: ⁊ hoc vez niſi taleo ex iſtentes in mõachũ⁹ hẽant bñficiuꝫ q̃ ſi tenẽt bñficiũ ⁊ dim tuit habitũ ſũt apoſtate. d. c. ſi. l. di. ⁊ q̃ ibi no.

¶ Vtrũ peccẽt clerꝰ i apoſtatantes. 2 ſ. aler. vbi. ſ. q ſic in ꝓma vice q̃ faciunt ꝫ illud q̃ dicerũt. Dñs pa hſ duaꝫ nice ꝛc. nõ tñ poſtea ſi ſunt in mõachũ⁹ tñ nec credo etiã q̃ tales peccent mortaliter taliter apoſtatando ꝑ. c. vlti. ô vi. ⁊ ho. cle. ⁊ ꝑ c. ioãnes. de cle. cõiu. ⁊ quod no. gl. in. d. c. tue niſi retinerent beneficium ſi q̃ habebant: quia nullũ votuꝫ fecerunt nec ꝫ aliq̃ ô ꝓceptũ faciunt. ⁊ ꝓpterea dicit aler. vbi. ſ. q nõ efficiunt infames ſi ſolũ erãt in mõachũ⁹ ſz alij apoſtate ſic. ij. q. iij. ſi qs a vero. ij. q. iij. ſi aũt ri. tñ i. iij. di. xxiij. tenet q etiã habẽs primã tonſuram nõ põt eã deſerere ſine peccato mortali q̃ limitat vez naſon: niſi cauſa rõabili ⁊ mouẽat ad dimittẽdũ ſzq̃ ſolũ ex ſola libidine laicẽdi ô ſit nec peccat mortaliꝫ ſz q ñ ꝑecet mortaliꝫ videt ver⁹ ꝓ ſura palle. Alij aũt q ſiũt i ſacris. ſp ſunt i pcto mortali: ⁊ ſunt cohercẽdi vt redeãt ad ſũmẽdũ habitum ⁊ tonſurã: vt in. d. c. tue. quo autẽ ſi vroꝛẽ accepit diſpenſatur cũ eo: vide. j. bigamia. §. viij. ⁊. ix.

¶ Vtr⁹ i mõachũ⁹ ordinib⁹ erũtes poſ 3 ſint renũciare clericatui. ſ. pa. i. d. c. tue q nõ ẽbo vt in. c. ſi diligenti. de ſo. ꝑz. ſed facto ſic exercẽdo actũ oĩno ꝛtiuꝫ clericatui. vt no. in. c. i. ô apoſta. vel quãdo monitus nõ vult reſipiſcere: ⁊ idez in alijs caſib⁹ a iure exẽptis ꝛc quo dic vt. j. excõicatio v. caſu ꝓmo. §. xxii. cum ſeq.

¶ Vtr⁹ religioſus recedẽs incõſulto 4 ꝓlato ſuo: ⁊ ñ ſubijciẽs ſe alteri⁹ obe dietie ſit apoſtata. ꝓpone. ſ. fm Inno. in. c. fi. de renũc. ⁊ i. c. itellexim⁹. de eta. ⁊ qua. q ſic q̃ſtumcũq̃ retineat habitũ ⁊ tõſuraꝫ: q̃ opoꝛ q̃ ingrediat monaſteriũ ſi vult euitare apoſtaſiã de quo no. in. c. ex parte. de tẽpo. ordi. ⁊ in. c. ioãnes de reg.

5 ¶ Vtr⁹ religioſus itrãs monaſteriũ magis latũ ſit apoſtata. ſ. gl. i. c. fi. ô apo. ⁊ in. c. ex parte. de tẽpo. ordi. q̃ nõ ꝓpone: an aũt large ſit apoſtata vide. j. religio. §. xxxiij.

6 ¶ Vtr⁹ recipiẽs ordiñe ſacrũ i apoſtaſia ꝓpone hẽat ipſi⁹ ordinis executionẽ ſine diſpẽſatione. ſ. pa. in. c. fi. ô apo. q̃ nõ ſi erat religioſus apoſtata q̃ſtũcũq̃ pœnitẽat ⁊ ſolus papa diſpenſat cũ corſec⁹ ſi minorẽ tñ ſuſcepiſſet q: eũ poſſz diſpẽſare: ꝫ intelligo ſi nõ ſit religioſus creptus q: ſup creptũ nullã hz eius auctoritatẽ: vt pz j. crept⁹. §. vi. fallit hoc ſi i tali apoſtaſia dimiſiſſz hituꝫ: ⁊ ſic ſuſcepiſſet poſtmodũ ordies: q: cũ eẽt excõicat⁹. c. vt periculoſa ne cler. vel mo. li. vi. ſolus papa poterit diſpenſare: vel meli⁹ dic q̃ habebit locum q̃ dz in. c. cum illoꝛ m fi. de ſentẽ. excom. de quo vide. ſ. abbas. §. xxij.

7 ¶ De clericis vel mõachis ꝫhẽtib⁹ in fimoniũ ꝛz vide. j. bigamia ꝑ totũ.

8 ¶ Vtr⁹ religioſus apoſtata ſit regrẽ dus vide. ſ. abbas. §. xvii. ⁊ de cl⁹bonis vide. j. monaſteriũm. §. vi.

9 ¶ Vtrum xpianus qui pp timoꝛem mortis facit aliquẽ actũ infidelitatis exteri⁹: puta reuereti aꝛ idoloꝛz ita inte rius teneat fidẽ ꝑecet mortaliter. ſ. q̃ ſic ꝛz ꝓpone nõ ſit apoſtata nec excõicatus facit ꝑ hoc. c. ſicut ſancti⁹. xxxii. q. viij. ⁊ quod ibi no.

10 ¶ Vtrum liceat ꝓlano ſiue apoſta ſia portare habitũ infidelitũ: vide. ſ. infidelitas. §. ix.

Qua benedicta aliquando ſit ad reconciliationẽ eccleſie polute ſãguine vel ſemine: ⁊ hec bñdicẽ ẽ ab epo ſolũ cũ vino ⁊ cinere: vt i. c. aq̃. ⁊ in. c. ꝓpoſuiſti. ô ofe. ec. vel al. aliq̃ ſit ad aſpergendũ hoico vel tori⁹. ⁊ remouẽdã ſterilitatẽ rez hũanaꝛ: ⁊ ad multiplicationẽ ceteroꝛ bonoꝛ: ⁊ ad defenſiones hoiuꝫ aduerſus inſidias atq̃ verſutias diaboli. ⁊ ad delẽda petã venialia ⁊ hec bñdicit a ſacerdotib⁹ cũ ſale: vt in. c. aqua. ô ſe. diuj. nec credo q diaconi poſſint hanc bñdicere ar. d. c. aquã. ⁊ i. c. plectis. §. ad pbyteꝛ. xxv. di. dz q bñdicere dona dei ẽ officiũ pbyteroꝛ nõ diaconi: ⁊ mandatur oĩbus ſacerdotib⁹ vt eã faciãt in. d. c. aquã. ⁊ cõſuendo interpetratur vt omni die dominico bñdicat.

¶ Vmũ aq̃ nõ ſacrata addita ſacrate 1 efficiat ſacra. ꝓpone fm regulã gl. in. c. q̃ i dubijs ꝛc ofe. ec. vel al. q̃ ſic q̃ dicit q ſacrũ tãq̃ digni⁹ trahit ad ſe nõ ſacr. xxii. q. ii. nõ extimem⁹: ⁊ aliſi ꝓcor. q̃ intellige vez fm pa. i. d. c. q̃ in dubijs in liquoꝛib⁹ ⁊ in hijs q̃ mixtiõe ꝓfundũ: nec facio caſuꝫ an ſit maioꝛ q̃ntitas aq̃ nõ bñdicte quaꝫ bñdicte rõne ꝓdicta: falſit hoc in ſacramẽto ſanguinis xpi: q: liquoꝛ ad dũ⁹ nõ miſcẽt ſanguini cũ ſit ibi ſanguis in venis ſed ſolũ cõmiſcẽt accidentib⁹ illis: ⁊ ꝓpterea nõ efficit ſanguis chriſti: vt no. in. c. cum ¶ Parte ꝛc cele. miſſa.

¶ Vtr⁹ aqua bñdicta ſit eã remiſſio 2 nis pcto ꝛ ventalii ſicut cetera ſacramenta. ꝓ fm pe. in. iiii. di. ii. q̃ non q: nõ eſt ſacramentũ. ſed remiſſio q̃ fit per ipſam fit per modum meriti

non sacramenti. Aqua enīz bñdicta datur ad remouendū ꝓhibens remissiones z disponendū ad deuotionē z doloꝛz peccatoꝝ.

Arbiter est ſm Joh. i. gntanallis. ō ire reor ī. ille q eligit vt iudet. ſ. vt ꝓcedat ſ'mato ī ſubſtātialib⁹ ordine iudiciꝝ. ff. ō arbi. l. i. z l. ſqlē. Arbitrator ē ſm eūdē ibidē q eligit vt aliqd eſtimet vel qd ſibi videaē ō aliq re dicat ſine ordīe iudiciario vel ea arbitrat ſ'. inſtit. de emp. §. ꝓcui. ff. de ō. ob. l. ſi qs arbitratu. ff. ō le. iij. l. fideicō miſſa. §. ſic fideicōmiſſū. Jn multis differt arbitrator ab arbitro. ō ḡbus no. ☞. z pa. i. d. c. gntanall. q omnia

1 ¶ Utꝛ arbiter ꝓmittēs trāſire tpꝰ re neaē ptibus. ℟. q ſic. facit ter. in. l. i. §. ſciendū. in ver. ꝓdeſſe. uicto. §ꝛ ꝓcedēti. ff. ō ma. ꝑue. facit qō not. l. i. C. de ☽hen. emp. z i. l. iij. §. taz z ſi nemīnē. ff. de arbi. z in. l. ij. ff. ꝓ ſoc. glo. inſtit. de obli. que ex quaſi delic. naſ. in prin. z in auc. decernim⁹. C. ō arbit. z in. l. ſi qs ſ ꝓſcribendo. ī ſi. C. de pac. qō limito vꝛ. qū ex dolo vel lata culpa hoc facit: alſ nō niſi ſe obtuliſſet qꝛ tunc teneī eē ēt de leui. mul tomagis tenetur ad reſtōnem ſi inuſtam dedit ſnīam ex dolo vel lata culpa. z etiam leui quādo ſe obtulit.

2 ¶ Utꝛ arbitrator poſſit die feriata ꝓcedere in cā z ſniare. ℟. ☞au. i. c. cō queſtus. de feriis. q ſic: qꝛ ē amicabilis ☽poſitor. z pacti meditator: facē. c. i. de feriis. ī ſi. ☽coꝛ. ſpec. z inno. ī. d. c. gntanallis. Sed tū peccat dicit pau. ibidē ſi ex ſuo arbitramento ſoluī hꝫ reſpect⁹ ad ꝓplementū ☽ct⁹. ſec⁹ ſi ꝑn cipaliter intēderet pcē vl aliquē pui actū. vt in. d. c. i. ſic intelligē bar. i. l. ſi de meto. §. ſi. ff. de arbi. q dicit q poteſt ꝓcedere ēt die dñica. z ſequit ☞au. in. c. cum dilectus. de arbi.

¶ Utꝛ femina poſſit eſſe arbitratrix. 3
℟. q ſic nō tū arbitri: qꝛ bīet ꝓcedere iudicialiter: qō eſt offiū viriſe. vt ꝓbatur in. c. dilecti. de arbi. z in. l. ſi. C. de arbi. niſi ſit femina que ex dignitate haberet iuriſdictionē. vt regina. vide in. d. c. dilecti. in glo.

¶ Utꝛ monachus poſſit eē arbitrator. ℟. q ſic: qꝛ ē oſtiū pietatis reducere diſcordantes. ad ꝓcordiā. ar. c. in iuſtū. ij. q. iij. ff. ꝓ ſo. l. ſi ſocietatē. la ꝓta in auc. vt iudi. diſ. ſi nō. lxxxvi. dicuenit. z q poſſit eē tz paul. i. cle. ij. de reſcrip. regrū tū licentiā abbaꝫ z idē tbi Jo. de ligna. Et rō eſt qꝛ nō ḥz neqꝫ velle neqꝫ nolle. xij. q. j. non dicatis. oldr. tū tenu t q ēt ſine licentia abbaꝫ. Et credo vꝛ. ſi abbas ſcit z non cōtradicit: qꝛ videtur ☽ſentire z ſequitur car. in. d. cle. ij. 4

¶ Utꝛ monachus poſſit eſſe arbiter 5
℟. q nonīmō de licētia abbaꝫ z vtilitate monaſterij. ar. c. ij. de teſt. li. vi. vbi non pōt eſſe teſti executor: ſine licentia ſuperioris z vtilitate mōaſterij ꝫ ſit actus fauorabilis: ergo nec arbitrū in ſe aſſumere. d. c. nō dicatis. ḥ tz bal. i. l. ſi q ex ☽ſenſu. C. ō epiſ. au.

¶ Utꝛ arbitrator poſſit ꝓ bono pacis ſine pctō de ture alteri⁹ cape z da re alteri. ℟. pa. i. d. c. gntanallis. q ſic allegat. l. ꝫz z ſi in ſeruū. §. ſi qs. z. l. ſi ō meis. §. recepiſſe. ff. ō arbi. z inno. ter. eſt ſūcta glo. ī. c. niſi eſſent. de preben. facit. c. his que. z ibi pau. de ma. z obe. z. c. ſi. de trāſ. ff. ꝓ ſo. l. ſocietatē. la. ij. §. arbitrog. z nō ſoluī in cāu dubio: ſz ēt i cāu ſcito: er quo facē ꝓ bono pacis. bal. tz q nō pōt z furium cōmittit. de v ſi. feu. Et credo vꝛ tū dicat qū facit ſine cā. ſec⁹ ꝓ bono 6

pacis: qꝛ multū lucrat qui a lite recedit. ar. eoꝝ que uo. in ſi. l. luci⁹. ff. ad treb. z niſi nimis enormē lederet ptē facit qō no. idē pau. ī. c. ſi. de trāſa.

7 ¶ Utꝛ arbiter ꝓ recōpenſatione alterius ſpūalis poſſit iudicare danduz tpale. ℟. pa. ī. c. ſi. de re. pmu. q non qꝛ cum arbitrū videat quidā ☽ctus vt in auc. vt diſte. iud. §. i. Unde quē admodū per viam ☽ct⁹ nō pōt dari aliqd tpale pro ſpūali ſine frmonia. Sic nec per viam arbitrij. vt hic.

8 ¶ Utꝛ in eccleſiaſticis poſſit cōpromitti in clericū z laicū. ℟. q ſic. c. pr tuas. de arbi. nō vt in iudicib⁹: qꝛ laicus eſt oino icapax huius iuriſdictionis vt in. c. decernim⁹. de iudi. z iuriſdictio cōpeteret cuilibꝫ inſolidū z indiuiſibiliter. vt no. gl. in. c. prudentiaz de offi. dele. z ſic nutturā faceret habitabilē. l. pdius. ff. de arbi. z quod no. in. c. cū ſuper. de offi. dele. z ſic qō eſſe non pōt. d. l. pdius tz tamē gl. in. c. ꝓtingit. de arbi. q ēt de ſpūalibus pōt compromitti in clericū z laicū cum auctoritate ſuperioris.

9 ¶ Utꝛ de rebus tēporalibus clerici poſſint cōpromittere in arbitros laicos. ℟. ſm Jnno. in. c. ꝓtingit. de arbi. q ſic. facit. c. dilecti. de arbi.

10 ¶ Utꝛ cuz quis tarauit ſtare ſuīe arbitratoꝛ poſſit ſine pretūrbatione pteē reductionē ipſius arbitramēti ad arbitrū boni viri cū tale arbitramentuz ē iniquum. ℟. pau. in. d. c. gntanallis multas opi. recitat: ſed in ☽cia colligo ex eius dictis ſic. Aut deceptio ī tenuit er. ꝓpoſito. z tūc reſpectu cuiuſcūq; leſionis pōt pti reducno nō obſtante quocūq; pacto. Nō q; ſicut expreſſe nō pōt renūciari dolus futurus. l. ſi vn⁹. §. illud nulla. ff. ō pact. ita nec tacite ſub gñalitate verboꝝ, z hoc cōiter ſequunt doc. z dī dolus ex ꝓpoſito qñ ſcient p fraudē: gꝛaz ſeu odiaggrauat partē alterā. Aut deceptio ītenuit re ipa z ſine dolo arbitratoꝛis. z tūc ſi leſio ē modica nō poteſt pti reductio vt in. l. ſi de mecis. §. recepiſſe. ff. de arbi. ēt ſi renūciatio nō interuenit: vt pz in. c. niſi eſſent. de ꝓben. ant leſit nō modice. z cōis opi. ē vt poſſit reduci. Sed hoc credo vꝛ. ſi nō interuenit renūciatio. Si ☽o interuenit renunciatio. ſ. vt poſſit dare vni z leuare alteri. qꝛ renūciatio aliqd opaē. ar. c. ſi papa. de ꝓbā. li. vi. z. c. i bis de ꝓbā. z i. l. ſi qñ. C. ō ſoffite. Jō tūc poterit rōne marie z enoꝛmis leſiōis z nō magnē: qꝛ iſta maxima leſio in dubio vꝫ excepta. arg. l. oēs. §. luci⁹. ff. de his q i fraudē. z q poſſit reduci facit. l. ſi qs eī aliter ff. de ver. ob. qꝛ ſatis eſt q nō fecit ſicut bon⁹ vir facere debuiſſz. l. ſi literas. ff. de op. li. z er quo maxima leſio nō fuit exꝑſſa nō ḥz trahi vltra intentionē agētis. Ita ſentit bal. ī. l. pr. C. ō arbi. z ro. Aut. i. d. c. gntanallis. z magna ḡtitas ḥz reſpectu pſonaruz vel cāe ſm bal. alle. l. cū ſili⁹. §. hēme⁹. ff. de leg. ij. vide bonā gl. ī. c. ſi. de re im. lib. vi. Quid ſi fuiſſz dcīm vt poſſit alte z baſſe in totū vel in ptem de ture vni⁹ dare alteri. z ſic credo ñ poſſit ſi dolus nō iterueniſſet niſi addit uz fuiſſet illi ptāt verbū reſtrictiuū ſ. alte z baſſe. put ſibi videbit vel placebit: qꝛ ḥ verba ſportant arbitriū boni viri. l. thaya. §. ſoꝛore ſua. ff. de fideicō. li. i. ff. ō le. ij. z. l. qḡdā. ff. ō le. iij. ſ ꝓbā. vid. ī. medicare. §. iij. z. v.

¶ Uño dēt nūciar arbitri ſniaz ii ☞. q ī plurali dicēdo. Illos arbitri nūciam⁹ zc. Excepto in electione que ḥz fieri in ſingulari vice oīum.

de re iudi. c. cū ab vno li. vj. ⁊ ptitibus oīb⁹ arbitris ꝯ pa. i. d. c. sane ō arbi. Verūm dicit bar. i. l. duo ex tribus. ff. ō re iu. q⁹ si tert⁹ fuit pūs in discrepatiōe sup meritis cāe: ⁊ dixit qcqd voluit ⁊ monit⁹ ab alijs duobus nō vult cē pūs nec allegat cām ltim̄ abūtle q⁹ tūc prit duo, pcedē ll ne ipso tertio. ⁊ quo ꝓ mutare sniaz vel corrigere vide. j. iudex. §. xxv.

12 ¶ Cōp: omissiū ē in duos arbitratores ⁊ nō pcordāt: nunqd pōt copelli eligī tertiū: aut iudex possit ipe eligere. ℞. recit. xt pa. i. d. c. quia al'. bal. i c. i. ō inel. i ma. fcā dicēte quosdā sapientes ꝓsuluisse q⁹ nō: ⁊ plz. sec⁹ ō arbi. q: ꝓ illum eligē. c. iij. cū sp illi. de ap. ⁊. l. ite si vn⁹. §. si duos. ff. ō arb.

13 ¶ Arbitrio boni viri qđ dī dē relig vel stari intelligit de iudice ordinario loci no. gl. in. c. statutū. de rescri. li. vi. ⁊ sequit̄ gem. i. d. c. statutū. spē in tt. de arbi. §. i. ỽ. sed quis, vbi dicit q⁹ bon⁹ vir cuius arbitrio dz stari dī iudex loci. l. ꝓtinuo. §. cuz ita. ff. de ver. ob. concor. lap. abbas.

Archidiaconus

multa pōt de iure: Sz q: ꝑz Inno. i. c. i. de offi. Archi. ꝓstōnes ⁊ ꝓsuetudines p diuersa loca ꝓualēt in officijs. de ꝓsue. cū olim de excel. prela: ē. ad hec ipsis stabit. ⁊ iō in offō suo faciet ꝑm q⁹ ꝓsuetudo ꝓscripta sue ecclesie hz. Vbi aūt nō esset talis eo sue vsuedo vel statutū haberent locū capla tot⁹ istius tituli ꝑz eundē inno. Et sic post ep̄z est vicari⁹ in oīb⁹: ⁊ hz curā in clero: tam in vrbe qđ in pochijs habitātes. ⁊ ipsos dz de tertio i tertiū annū si epūs nō pōt visitare. vt in. d. c. i. ⁊ i. d. c. ad hec. Dz ascultare euāgeliū ⁊ epl̄az ⁊ nisi forsan ⁊ nullus ea i ecclia cantet nisi pr⁹ ab eo ausultar⁹ ⁊ de el⁹ iussu: ⁊ ceroferarios ordiare. vt in. c. ij. c. ti. tenet si aligd ex sua negligētia vel alteri⁹ fraude de ꝓsit ō rebus ecclie: nisi ꝓ posse, puniat. vt in c. ij. eo. Dz exaiare clericos q sūt ad sacros ordines, pmouēdi. c. ad h̄. ⁊. c. ad nr̄m. Abbates, ⁊ abbatissas pōt in sede sua vt in. d. c. vt nostruz. que oia capla sunt in. d. ti. de offi. archi.

¶ Utz pecet archidiaconus rūdē do epo dicēti. Scio hūc esse dignū. Scio quātū humana fragilitas permittit. ℞. ꝑm inno. i. c. vnico de seruiordi. f. i. q⁹ si talis ordinādus pūtat a. pbio pōt sana ꝓscientia rūdē: dūmō nō sciat aligd mali de eo qđ ē secretū: dz obtinere a plato vt eo absente faciat ordinatiōē. Et si nō ꝓt vel sine scādalo: tunc ēt pōt sana cōscia dicere: q: ñ dicit nisi vt minister nō vt ipse: ⁊ ecclia que nihil sc⁹ t̄ō occultio p eum loquit: nec dz omittēdo talia dicere: indirecte pnblicare crimen fratris secreti. Si vō ēet pnblicū, tale crimē. tūc peccaret mortaliter talia dicēdo: xxij. q. ij. primū si nō ert mē ē petiū mortale: tale qđ scīt. sec⁹ si esset veniale vt. xxv. di. §. criminis.

Archiepiscopus

pōt i tota sua ꝓuincia exercē iurisdictionē tollēdo ꝓuatā ꝓsuetudinē ⁊ fulminādo sniaz excōicatōis i subditos eā ꝑz inno. ⁊ legit pa. i. c. ex frequētibus. de insti. ⁊ sentit gl. in sū. ix. q. iij:

¶ Item potest in suadioceli existēte ⁊ rōne notorietatis ōlicti delinquētes suffraganeos suos sua snia afficere. ⁊ hz ter. in. c. romana. in. §. notoria. de censi. lib. vi. loquatur duz visitare tamen doct. cōmuniter extendunt ta

d. c. ex frequētibus. etiā dum nō visitat rōne notorietatis delicti.

2 ¶ Utrū archiepus possit absoluere subditos suffraganeos suos. ℞. Bemi. in. c. perpetuo. de censi. libro. vj. q⁹ non potest ligare vel soluere: nisi dum visitat: vt ter. hic innuit: nec etiā a minori excōicatione absoluere: vt i c. nup. §. i scā. vo de sentē. ex. ⁊ hoc vez nisi p appellatiōes cā ad cū devoluta sit: vel in casib⁹ sibi ꝑticulariter iure ꝓmissis. ō quib⁹ patro in. c. pastoral ō offi. ord. in glo. ⁊ i. c. venerabilib⁹. de sen. ex. li. vi. ⁊ i. d. c. perpetuo.

3 ¶ Utrū possit aīa se crucē portari facere. ℞. q⁹ trānēs p ꝓuincia suā pōt bñdicere ꝑpolo ⁊ i pontificalib⁹ ⁊ sine pontificalib⁹ celebrare: ⁊ celebrari facere tam in locis crēptis quā nō exemptis. Et etiā epūs in sua dioceli pōt silr hec. Tū debent fieri sine violēta ⁊ grauamie crēptoz clc. archi. epo. ō ꝓt. multa alia q ad foz ꝓscie ptinēt tangētia statū archiepoz vide J. platus per totū. ⁊ epūs per totuz.

Archipresbiter

ecclesie cathedralis dz hēre curam qñō alij sacerdotes duūa officia celebrent debito mō t̄ ⁊ in absētia epi potest fontes bñdicere: alijs sacerdotibus ꝓniam imūgere. c. ij. de offi. ar. Isti alio noie dicunt decani. vt ī. c. ad hec de offic. archi.

1 ¶ Utrū valeat absoluere oēs ō epa tm. ℞. q⁹ sic oēs qui ad ipm ꝓ pnia recipiēda recurrūt: q: est pochialis sacerdos oium de ep̄atu. c. officium eo. ti. in ter. ⁊ in glo. ⁊. l. di. i capite.

2 ¶ Utz idem possit archipsbrier ruralis. ℞. q⁹ nō nisi inēztum epūs ei dat auctoritatē: plebib⁹ eni solūmō pest ⁊ nihil dz facere sine relatione epi aut ꝓ eius decreta: c. fi. eo. similr

Argumentatio

a minori ad maius vlz affirmatiue. c. si in laicis. xxxvij. distī. a maiori ad min⁹ vlz negatiue. xxxij. q. v. si paulus. ⁊ de hoc in. c. cū in cūctis. de elec. in glo. cum suis cōcor.

¶ Ad toto ad partē valet affirmative. xiij. q. v. penale est.

¶ A parte ad totum valz. negatiue. xxx j. q. iij. meretrices.

¶ Ab ethimologia nois. xvj. q. i. placuit el. i. ⁊ ij. ℣ no ꝓ nisi negatiue ⁊ in noie appellatiuo: q: ꝓpria noia ponunt̄ ad placitū. vt no. bar. i. phē mio infortiati sup tub. Limitto etiaz ꝑm pa. in. c. i. de iudi. vez qñ nomē sumit essentialr nā sna vt mutuū: testamentū: q: hoc verū est. Testim̄ est mentio testatio. l. i. ff. testa. vbi ergo nō ē testō mēt, nec testim̄ silr mutuū ē qđ de meo sit tuū: l. ij. ff. si cert. pe. vbi ergo de meo nō fit tuū nō ē mutuū sec⁹ qñ ipon̄t nomē ex eo qđ deberet esse in noiato. Ēm̄ iperator dī augustus q: augere dz rēpub. si nō auget tm̄ iperator est. vt no. i. phē. ff. veterio. ℞ papa pōtifex dī q: dz esse pons per crēplaritatē vie. Sz si nō facit tm̄ pontifex est vt in. c. i. de ꝓstli. vj. Sic igit̄ intellige insti. de iure. i ꝓn. ff. de ver. sig. l. bonoz. ⁊. l. malū C. ō defen. o. l. dcēsores la. ij. ⁊ insti. de dona. §. est ⁊ alr. C. ō fer. l. a nullo C. ō offi. ꝑfe. vr. l. i. vbi ter. Scitio ꝓfecto ex ipso noie qđ ꝓfecto de beat̄ ánone. Ex q⁹bus pz q⁹ argumēt̄ pōt sumi ab interpretatiōe nois. ⁊ sic limita ꝑm bal. de vasallo militē q⁹ arma bellica deposuit illud, puer bñ si noie ꝓueris nec rex hēre meteris ēt vez. si nomē significat substantiā

Quod est verꝫ ſm glo. ibidē ⁊ doct. ī bello i iniusto: secus in iusto: qz data iusticia licitū est quibuscūqz armis vti ⁊ pugnare: imo aduersariū trucidare per seductionē pacando inſidiando. vt in. c. diſe. xxiij. q. iij.

1 ¶ Utrū artifices qui iter se pueniūt q̄ alios nō iuſtruāt: aut q̄ nō vendant niſi certo mō: ⁊ hmōi peccent. ℟. ſm Inno. i. c. ſignificāte. de app. q̄ ſic: ſi fraudulēter facīūt. Secꝰ ſi er ꝓuilegio vel conſuetudine. C. de mo no. l. vnica. itelligit qñ fraudulēter facūt. vel dicit q̄ locū hꝫ de ꝓfonis ⁊ rebꝰ. nō de loco vel mō: vel dic q̄ ſi faciant ex aliqua cā legitima q̄ hꝫ Secus ſi ex auaritia: vel in dānū rei publice. Et ſic itellige. d. l. vnicꝫ.

2 ¶ Utr artifices facientes q̄ per se vel alio admirto nō pñt eē vtilia ō qbꝰ dicit. l. qō ſepe. §. venent' mali. ff. de ℨhen. ēp. q̄ flagitioſe rei nec. ēptio nec mandatū. nec ſocietas valere ꝺt peccēt mortaliꝫ. ℟. q̄ ſic. imo oia mala eis iputabunt ex ipſis tenētia. c. ſi. de iniur. ⁊ dā. da. ⁊ hoc vꝫ tenere Inno. i. c. i. ne cle. vel mo. qui dic q̄ in his nullo mō hꝫ negociari. Sꝫ ſi poſſet eſſe vtile cū aliquo admirto. vt puta q̄ feris occidētis. vel ſi ſint forte gladij vel colores: q̄ pñt eē vtilia ad aliq̄ ſi ad defenſionē. vl ad colorā. hoiem vel mulierē in caſu licito. ⁊ q̄ bona cā licita eſt in his negociatio ſm eundē Inno. vbi. ℨ. Et hoc credo verꝫ qn̄ eriſtimat. vel pōt eriſtimare. ꝓbabiliter q̄ talis emēs vel cui talia dat: vel facit eis vt ad bonū. Alias tale erit peccū talia facere vel vēdere aut donare quale peccū eſt talia re vti. Et ex hoc pꝫ q̄d dicendū de artificib' qui faciunt tarillos cartas: pōpas: curioſitates: ⁊ hmōi. quę frequētius ſunt mortale peccū illis qui ipſis vtūtur. q. nō poſſunt abſolui niſi a tali arte abſtineant.

¶ Uro ſine exercitiū corporale extri- 2
ſecum vtrum ſit licitum. ℟. q̄ ſic. ſi hec concurrāt. ¶ Primum recta intentio. nam cuꝰ finis bonus eſt. i. intentio ipm quoqꝫ bonū eſt in his q̄ de ſe nō ſūt mala. Finis ergo vltimꝰ qui dꝫ hēri eſt deus. i. Cor. x. Hīa q̄ cūqꝫ facitis aut in verbo aut in opere ꝛc. Finis ꝓpinquus dꝫ eſſe aliq̄ rōnalis: vt ſubuentio. primi: vel ſue neceſſitatis ad eplx. iij. Opereť manibꝰ ſuis vt hēat vñ tribuat neceſſitatem paciēti. Qui ergo laborat laboret vt corpus exercecat ne ocio torpeſcat: vel vt lucrū acquirat quo ſe ⁊ ſuos gubernare poſſit vel vt alijs ſubueniat vñ vnere poſſint virtuoſe. ⁊ ⁊ ſic ad gliam ꝓuentant. Si aūt alia intentiōe quis facit artē aliquā tale eſt peccū qualis ē intētio p̄ana quā hꝫ. ¶ Secōm q̄ opus ipm nō ſit ꝓhibitum a deo vel ab eccliā vel a legibꝰ. ſicut eſt aruspicare ⁊ oia que nō ſunt niſi ad peccū vel malum priorinoꝫ. ¶ Tertiuꝫ q̄ fiat mō debito ⁊ cū debitis circūſtantijs. ſ. tpe debito nō feſtiuo. de quo dic vt. j. Ferie per totū. Item ſine fraude vel dolo pximijs: mēdacijs: ⁊ hmōi: qz tale peccū erit ar: ꝙle mala circūſtantia cuꝫ q̄ ſit. ¶ Quartū q̄ fiat ab eo q̄ nō eſt ꝓhibitꝰ. Illam quedā ſunt q̄ cleri ceſ ꝓhibent. vt. j. Clericus. ix. ꝓ tomꝫ.

Saſinus ſm Trebi. in c. ꝓ humani de bonis. li. vj. dicit aſindo ſcindo qz ſcindunt aiam a corpore. Iſti ꝓpie ſunt ſerui qui ſubſunt dñio alicuius: ⁊ ꝓ premia occidunt homines ad alicuiꝰ inſtantiā ſm ꝓdictuꝫ Ter-

ſēlitates neceſſarī ī ueſſe alicui ſubiecto vt. ff. de fideic. li. l. lucꝰ. ⁊. ff. ō pac. l. tale pactū. §. ſi. ſecꝰ ſi ſignificat ſolā implicē demonſtrationē. ff. de re. du. l. ſi cogna. ⁊ ex hoc pꝫ cē verum q̄ ſcolares ſcolas intrātes non attendētes nec ſtudētes nō gaudent ꝓuilegio ſcholarū vt tꝫ Joā. de lig. in ꝓhemio cle. adducit no. q̄ gl. i. l. vna. C. ō ſtudijs. li. xi. ro. ⁊ vi ter. in l. ſi qs. C. de dome. pte. ⁊ idē ſi intro neſſe vnūt. C. ō curio. ⁊ ſta. l. agētes alſo icipit p idē ꝓbs. ſiliter ē verꝫ q̄ illi qui ſunt de collegio alicuiꝰ artis: ſed artē illā nō exercēt nō gaudēt ꝓuilegio illiꝰ artis vt no. Bar. i. l. ſemp ff. ō iu. iuno. per illū tex. i. §. negociatores. xvi. q. i. generaliter. ⁊ h facūt tam contra ſcolares ⁊ artifices quaꝫ eoꝝ rectores qui grauāt litigantes cū eis rōe ꝓuilegioꝝ. ⁊ ió ſi hoc eſt manifeſtū credo q̄ teneant ad reſtōnē rectores oium in qbꝰ plus ſūt grauati. ⁊ illi ſcholares ſi taleſ ſūt q̄ non gaudeāt q̄uis nō ſit manifeſtū. In noie aūt ꝓprio ſepe fit ar. ꝫ nō validum: ⁊ ió hoies q̄runt bona nota. ⁊ dicebat vxor Io. an. q̄ ſi venderent dēcent emi ꝓ magno bono. ꝓpterea Jo. an. extollit nomen ꝓprīū i ꝓhemio cle. Siliter accurſius in l. facta §. ſi in danda. ff. ad treb. interpetrando nomē ſuū. ⁊ hoc euenit q̄ ex hoc ridonoie ſepe ſuſpicāt hoies ſimiliꝫ putātes a ꝓpio euentu ipoſitū: ꝓ hoc vide ter. cū gl. i. d. §. ſi in dāda.

4 ¶ Ab auctoritate xxxij. q. i. dicit.

5 ¶ Ab oppoſitione vel ℨrijs. viij. q. i. ſcīendum.

6 ¶ A ſimili. ij. q. i. multi in glo.

7 ¶ Ab exēplo gentiliū de ver. ſig. forus de ꝓſe. di. i. c. i. vide bal. i. l. ꝙēticulā. C. de epi. ⁊ cle. quō multi alijs modio valeāt omitto ꝓp̄ brevitatē.

Kra non precia. ſed pigno ra dicuntur.

¶ Utraꝫ donatio eſt argumē ⁊ cuꝫ emptionis vel venditiōis: aut alterius ℨctus: qui nī ℨctꝰ valeret ſine eis. l. qō ſepe in fin. ff. de ℨhen. ēpt. ⁊ pōt quis ab ēptione ⁊ venditōe diſcedere pꝰ ipſaꝫ dationē niſi ſint date noīe arre ⁊ ꝓ pte ſolutionis: qz cuꝫ pe ꝓtij ſit ſoluta res nō eſt integra. C. qñ li. ab ēp. dis. l. vnica. Utrū tñ ille p̄ quē ſtat n' ℨctꝰ ꝓficiat: qñ ſolū ſūt date ꝓ arrīs: ipſius pdit q̄ dedit: ⁊ q̄ recepit restituet in duplū inſti. ō ēp. ⁊ ven. §. in his. ⁊ idē dic ō pignore dūmodo nō ſit datū extimatū noie ptis ſolutionis. C. de rei ven. l. ꝓtij. ¶ Utrū poſſint intervenire in inſtru- 3
monio ⁊ quō faciunt matrimoniuꝫ vide. ī ſponſalia. §. xij. cum ſequen.

Krogantia eſt q̄dam filia ſuperbie que qs multi ſe eriſtimās ceteros quos infra ſe videt deſpicit ⁊ q̄uis non ꝓlendo loqui: ſed vir dominādo dignatur. c. i. xl. di.

¶ Urrogātes dicunt q̄ garrulitatez 1
auctoritatē putātes humilr neſciunt inferre q̄ docent di. xl vj. §. i. ⁊. c. i. ⁊ di. xlix. c. hinc ⁊ eni circa medium.

¶ Urrogantia ruſticoꝝ nihil impu 2
dentius. d. §. i.

¶ Utruꝫ ſit mortale peccū. ℟. q̄ ſic 3
q̄ñ ex tali ſuperbia vel ꝓtentiōe fit q̄ ſit mortalis. ⁊ ꝓpea vide. ī. ſuperbia. ⁊ cō tēptio. alſo cōiter peccū venīale erit.

Krogatio vide. §. adoptio.

Rs baliſtariorum vtrū licet. ℟. q̄ nō. imo ꝓhibetur ſub pena excōicationis iter xp̄ianos vt in. c. vnico. de ſagittarijs

cht. alij volunt q̄ sint quidā infideles liberi qui p̄ peccatis faliter q̄rūt interficere hoies nō curātes si se ipsi interficiant: sed q̄ sint sub dño aliquo vel nō fideles vel infideles, dūmō p̄ peccata eis data hoies interficiūt nō refert ꝑm Jo. de uno. ⁊ sequit Sc. ui. d. c. p̄ humani.

1 ¶ Que pena p̄curantiū mortez alicui⁹ p̄ tales. ℟. quicūq; p̄ceps. ⁊c̄ nūcunq; magnus p̄latus seu queuis alia p̄sona ecclialtica vel secularis quēpiaz xp̄ianoz per p̄dictos occidi fecerit vel mādauerit q̄uis moꝛo nō sit secuta aut eos receptauerit vel occultauerit aut defensauerit excōicatō nis ⁊ depositiōis a dignitate: honoꝛe ordie: offō: bñficio icurrit sniaz ipso facto. ⁊ ēt cuz suis bonis mūdanis oibus diffidat⁹ a toto xp̄iano pplo p̄petuo. Illec regrit alia snia postq̄ p̄babilib⁹ ꝓstiterit argumētis illud scelus cōmisisse. hec i. d. c. p̄ huāt.

2 ¶ Utꝛ tales deffidati possint iterfici ipunie. ℟. ang. ó pu. pli. rnij. ⁊ segit Sc. i. d. c. p̄ humani. q̄ sic nedū p̄ iudicē: sz ⁊ quēcūq; p̄uatus: qꝛ idem est bānire: ⁊ diffidare qđ statuē ⁊ p̄cipe vt ipune possit occidi vt no. C. de accusa. l. reos. qđ in p̄scientia licet qñ fieret zelo iusticie als non.

3 ¶ Utrū clericus taliter diffidat⁹ sit spoliat⁹ oi p̄uilegio clericali. ℟. Be mi. i. d. c. p̄ humani q̄ sic ⁊ sine alia degradatiōe pōt occidi vel verberari sine vel alia pena.

4 ¶ Utꝛ bōa p̄dictoꝝ sit capiēdū. ℟. q̄ sic si fūt bōa mūdana. Adueꝛte tñ h̄ ꝑm archi. ibidē q̄ regrit hūs snia iudicis declarāt ipsuz asasinū vl fautoꝛes taliū añq̄ liceat ꝺ talem p̄cede re in psonis vel bōis. ⁊ ad ter. d. c. p̄ humani rūdet nō regri aliā sniaz sez q̄ det lniam occidēdi ⁊ hmōi: ⁊ qꝛ sufficit sit declarat⁹ asasinus vel fautoꝛ. qđ no. qꝛ facit ad multa.

Strologia nihil refert ad salutē: sed potiꝰ mittit in errores ⁊ ideo a quolibet fideli est postponē da. xxxvij. di. §. sed ℈. xxvj. q. ij. illō circa li. ⁊. c. sed ⁊ illud.

Stutia ꝓprie ꝑm Tho. ba 2e. q. lv. est cū qo ad p̄sequendū aliquez finem bonū vel malū vtū non ꝓ certo medijs sed simulatꝫ apparēt⁹ qđ quidē est ℈ rōnem ⁊ ℈ prudentiā ⁊ petiū. Aliqñ tñ dī prudentia ꝓpter similitudinē: sed ipꝛopꝛie vt puer. primo vt detur parulio astutia.

¶ Astutia large ē q̄da apparēs fictio seu simulatio, ⁊ pōt dupliꝛ fieri.

¶ Primo ad bonū alteri⁹ ⁊ ad illi⁹ malū iuste: ⁊ sic nō est petiū: vt pꝫ xxij. q. ij. in. c. vtiles, vbi ponit̄ quo xp̄o ⁊ dauit ⁊ alij vsi sint simulatiōe ⁊ fictē. ⁊ glo. dicit ibidē q̄ voluſ ℈ stem bon⁹ est. xxij. q. ij. dño. ⁊ xlij. di. in mādat. ff. de cap. ⁊ postli. re. l. nihil interest ⁊. xiij. q. v. dicit. q̄ vez credo: dūmō mendaciū nō dicat. ⁊ hostis sit nobis ℈ iusticiā hostis.

¶ Scdo mō astutia seu simlatio fit ad fallendū p̄ximum. ⁊ sic semp est petiū. xxvij. di. qđ iterrogasti. xij. q. i. certe. Et aliqñ est venialе petiū: aliqñ mortale ꝑm nocumentū qđ iferꝛ p̄rio vel intēdit iferre ei ea vt puta de re notabili sic est mortale. arg. c. i. xxij. q. ij. ⁊ hoc ēt si fieret ꝓpter bonum alteri⁹ qꝛ nulli faciēda est iniuria p̄ alteꝛ⁹ bono. d. c. primū. ⁊ de hac habes ℈. prudentia. §. iij.

Caritia ꝑm Tuliū est i ordinat⁹ amoꝛ habendi

habendi. ⁊ dī inordinatus dū qs supꝝ modū mensure q̄rit vel retinet dimitto, illa bona exteriora hois ꝓsistere debēt i quadā mēsura. ſ. vt q̄rat hꝛe dimitto, put sūt necessarie ad vitā vl suā ꝓditionē. ⁊ sic auaritia semp est petiū ℈ tho. ha 2e. q. cxviij. p̄ cui⁹ declaratōe ē notādū vt dicto ex dicto Alex. ⁊ tho. vbi. s. q̄ auaritia ꝓsistit in trib⁹. ſ. appetēdo: in acꝛegrēdo: ⁊ in retinendo inordinate rebus temporalibus.

1 ¶ Utꝛ aut sit petiū mortale auaritia q̄ ꝓsistit ſ appetēda. ℟. q̄ sic tribus modis: primo appetēda aliena illicite volūtate ꝺliberata: ita q̄ ꝓcederet in op⁹ si eēt facultas. ⁊ isto mō ē mortale petiū: qꝛ ℈ illud p̄ceptū ero. xc. nō ꝓcupisces rem primi tui. Posſ tñ esse venialе petiū ꝓpter modicitatez rei appetite: sicut dī de furto. ℈. furtū §. xxviij. ¶ Scdo est mortale petiū cū appetit ꝺliberate illicita q̄ sine peccato mortali teneri nō pñt puta būfi etiū eccliasticū cū sit ꝺ ign⁹. ¶ Tertio posset esse mortale peccatū qñ appetit superflua appetitu suffocante totaliter mētē a debita cura sui ⁊ necessaria ꝓsideratōe diuinoꝝ vt pꝫ i. c. idolatria. xxvij. q. i. ⁊ facit. c. cū ois auaritia. i. q. i. Superfluo igit amoꝛe desiderare dimitas: dūmodo sit. ℈. reli: vt puta qꝛ nec illicito mō nec illicita vellet: nec ꝓp hoc dimittit necessaria ad salutem cōuenit est petiū venialе.

2 ¶ Utꝛ auaritia in acꝛegrendo sit mortal. ℟. q̄ sic duob⁹ modis. ¶ Prio si acꝛegrit p illicitū ℨcū diuina vl humana lege, p̄hibitū. puta p vsurā: rapinā: falsū ℨcū ⁊ hmōi. ¶ Scdo si acꝛegrit p opa q̄ sūt petā mortalia: q̄uis ēt nihil acꝛegrēt vt adlitterari ⁊ filias si vo talia opa q̄uis illicita: nō ēent petiū mortale: nec auaritia ñ eēt mortale: vt puta cū aliq⁹ ꝓponit vba loco sa ad lucrū: salua tñ honestate: sz eēt venialе petiū: sicut illud p̄ qđ queꝛit ¶ Utꝛ auaritia in retinendo sit mortale peccatū. ℟. q̄ sic tripliciꝛ. ¶ Prio cū retinet sciēter ea q̄ restituere tenet ⁊ pōt. c. sepe. ꝓtingit. de resti. spo. ⁊ tenet quotiēs pōt restituere ⁊ dispōnit nō restituere ar. d. c. sepe. ¶ Scdo cū retinet ea que sunt vltra suā necessitatē ⁊ sue familie videns aliquē in extrema necessitate: qꝛ tenet ei de tali superfluo subuenire de p̄cepto vt dicit Ri. ſ. iij. di. xv. ꝺ quo vide. ℈. elemosina. §. ij. ¶ Tertio cū retinet superflua rone ꝓdecētie sui status: qꝛ ꝺ ipsis tenetur facere elemosinas: etiā nō existēt⁹ in extrema necessitate ꝑ Ric. vbi. s. ⁊ hoc intelligo cū retinet amore inordinato. secus si teneret vt loco ⁊ tpe dispēsaret: qꝛ nō tenet simul talia superflua dare. Jn aliis autem casibus cōuenit est venialе.

¶ Que sunt ei⁹ filie. ℟. q̄ multe. ipa est que fecit meū ⁊ tuū ℈ tuus nāle qđ oia cōia fecerat. viij. di. quo iure. xlvi. di. sicut. xij. q. j. dilectissimis. ⁊c. duo. Jn ipsa i terrenis facit sortes ſ celestib⁹ ꝛebulea. xlviij. di. oēs hui⁹le culi. Ipsa exꝛecrat rone ⁊ grati⁹ facit vidē aurū q̄ solē. d. c. sicut. ⁊. xxxvij. di. none. Ipa facit idolatriā ⁊ fornicari. xxviij. q. i. idolatria. ⁊. i. q. i. cuz ois auaritia. Jtē facit adulari regibus vt capiēt alienas hꝛeditates. d. c. none Ipa furtū: rapinā: vsurā. fraudē. falsitatē iustitiā: simoniā: acceptiōem personaꝝ. pditionē: turpe lucrū i misericordiā ⁊ inquietudinē parit. de q̄ bus vide in titulis suis. Et breuit ipa ē oiuz malox radix. xlvij. di. tonox auctor ⁊. xxiij. di. hic igit. Ipa malo rē reuerētiā exhibz auro q̄ deo. xlvij

distin. sicut. Ypla excecat mentē. de elect. c. quoniā. ij. vj. ⁊ in. c. auaritie. eo. ti. ⁊ lib. dicit auaritie cecitas.

Audacia vtrū sit petīm ℞. q sic ſm q dicit excessus passionis qui ꝓprie dicitur audacia. de qua eccle. viij. cum audace ne ea. ⁊ opponitur fortitudini que est contra tumores ⁊ audacias.

Agere an ꝓhibeat qui est ꝓhibitus acquirere. ℞. Semi. in. c. cuz ex eo. de excess. plā. lib. vj. q. nō q. ꝓhibitus acquirere nomen ius in re nō dicitur venire contra ꝓhibitionem ꝛz augmentet pristinum qō habebat ante ꝓhibitionem. vt est casus in. c. fina. scōo rnlo. de ꝓcess. ꝓben. lib. vj. vide. ſ. loca. §. iij.

Agurium quod fit in ꝓsideratione autum ad sciam futurorum est ex traditione malox angelorum xxvj. q. ij. qui sine.

1 ¶ Vtrū hanc artem exercere sit licitum. ℞. q vanitas est ⁊ superstitio. xxvj. q. ij. c. illud. imo est idolatrie cultus augurij superstitionib⁹ implicari xxvj. q. ij. sed ⁊ illud. ⁊ sic patz q est petīm mortale ⁊ ꝓfitmatur hoc. q. in c. augurijs. xxvj. q. vj. dī q augurijs seruiens est ab ecclesia separandus. sed de hoc latius vide. ſ. sortilegium.

Asperitas indiscreta in vigilijs ⁊ orationibus reprehēdit. de ꝓse. dist. v. non mediocriter. ⁊ posset esse mortale petīm vz qñ notabiliter ledere vitaz ꝓximi ⁊ sciēter vel ex tali indiscretiōe q̄ ꝓueniret ex lata culpa. vt pz ex. d. c. nō mediocriter: qō demonstrat eos cōmittere rapinam.

¶ Austeritas in ꝓpetrādo est qñ nō cū tranqlitate corrigit. ꝛz asperē subditos iflectere festinat. xlvj. di. ℔ hz.

2 ¶ Austerus non debet esse dispensator vbi de⁹ est benignus. xxvj. q. vij. alligant in fi. Melius est p mānsuetudinem pctōres ab errore emereꝛz per austeritatem in foueaz perditionis propellere. xlv. dist. recedite. qz austeritas imoderata nec correctionem inducit nec salutem. xlv. dist. cum beatus. Et sic patet q nec multa austeritate exulcerandi sunt subditi neq̄ nimia benignitate dissolue di. xlv. distin. disciplina.

Aristariorum aro quo modo prohibetur. vide. ſ. ars. in principio.

Alneum Vtrum sit intrandum die dnica. ℞. ꝓ voluptate aut luxuria omni tēpore ꝓhibetur: ꝓ necessitate autem licet vt est ter. in. c. peruenit de ꝓse. distin. iij.

1 ¶ Vtrū liceat clericis vel religiosis balnea intrare. ℞. q sic eā necessitatis. vt pz ex ter. xxiij. q. i. omnis qui.

2 ¶ Vtrū liceat balneū intrare cū mulieribus. ℞. q nō. vt est ter. in. c. nō opz. lxxxj. di. imo dicit glo. ibidem. Si vir ingredit balneū cum mulieres extranea. donatiōe ꝓpter nuptias ꝓuatur ⁊ mulier dote. si cū viro alteno habuerit balneū. vt. C. de repu. l. vlti. §. inter culpas. imo infamis est quitz mulieres custodientes balnea tonsorum testes. vt. l. athletas. ff. de his qui no. infami. §. aut prętor.

3 ¶ Utrum liceat balneū intrare cuz nudeo. ℞. q nō vlli christiāo. ⁊ si clericus est dz deponi: laic⁹ excōicari q cū nudeo se balneat. xxvij. q. i. nulli⁹.

Annum Qualiter puniatur bānitus episcopum. vide. ſ. excōmunicatio. v. casu. xiij.

1 ¶ Vtrū iniuste bānitus aliquē tenetur ad restōnes deānissis vel alios bānitionis. ℞. q vltra petīm mortale qō incurrit tenet ad restōnes ꝛm Inno. i. c. fi. de his q vi me. ⁊ cā fi. ff. q me. cā. l. si cuz exceptiōe. §. pedius. qz bānitio eius fuit amissionis occasio. d. l. si cum. §. in hac actione Nec ob. ff. eo. l. metū la. t j in fine. vbi sentiens armatos ꝛ se venire ⁊ fugiēs si occupatus fuit fund⁹ quez fugiendo dimisit nō tenetur armati: qz loquit qñ metus fuit van⁹ qz fortē ꝛ eum nō ibant. sed si. ꝓmisissent tres ꝛ eum ⁊ hmōi breue tenerent de omni dāno qō iuraret sibi cōtigisse vel occasione arg. dictaz. l. ꝛ. ā. c. fi. ⁊ ij. q. i. in ꝓmis. De bānio que debent fieri in matrimonio. vide. ſ. clādestinum in ꝓn. de bānitione que est diffidatio. vide. ſ. diffidatio.

2 ¶ Vtrū bānit⁹ amittat q̄ sunt iuris ciuilis. ℞. ꝛz bar. aut ē bānit⁹ taliter q̄ pōt impune offendi. Et si est bānit⁹ iperij perdit. Si vō est bānitus alicui⁹ ciuitatis vel regnisic nō pdit ea q̄ sūt iuris ciuilis ciuili romanoz ꝛz ea q̄ sunt ꝓpria illi⁹ ciuitat̄ vel regni hoc no. bar. in. l. amissiōe ff. de capti. di. ⁊ addit q ad hoc vt sit talis bānitus duo requrunt. ¶ Primū q sit obediēs ⁊ aufugerit ad iperio aut ſb est ⁊ sit exbānitus. ¶ Scōm q i bannum numero se ꝓferat. ⁊ hz eū ꝓ hoste. Si aūt quis esset bānitus. nō tū haberet vt hostis. nec posset offendi impune ex forma statutis tūc talis non pdit nisi ea q̄ sunt ciuitatis. Et sic pz quio pōt facere testm̄ vel succederet q̄ pn⁹ nō pōt. ſ. bānitus iperis: alt⁹ bānit⁹ ciuitatis pōt ⁊ multo fortiꝰ dānatus qui nō pōt offendi: sed secus pōt ſm ius cōe. sec⁹ in successiōe ſm statuta ciuitatis. et sic pz q bānit⁹ ex debito er quo veniūt bona publicāda nō cognit̄ reprobato qui nō succedit nec ex testō nec ab intestato. l. i. C. de here. insti. qz talis succedit ⁊ pōt acquirere de nouo si remanet liber. ⁊ hoc ſm dispōnez iuris cōis: ꝛz nō vigoze statutoꝝ ciuitatis vel terre de qua est bānitus.

¶ Sed quid valz ei cuz nō possit in 3 dicta ciuitate vel terra agere. ℞. q pt cedere alteri iura sua recepto pcio. ⁊ nō obstabit cessionario bānitio. sicno. Bar. i. l. certa forma. C. de m. fi.

Aptismus ꝓmo quotupler é. ℞. tripler. vt dicit aug. lib. viij. de vnico baptismo. ⁊ ō ꝓse. di. iij. c. baptiſmi vicē. l. fluminis. de ℔ Jo. iij. venit iesus in terrā iudeā ⁊ baptizabat ⁊ iste ꝓprie dī baptism⁹. aliꝰ aūt interbafonice q̄ vterez istar baptismi hz purificare. ⁊ p ꝓno vicē ei⁹ iplē.

¶ Secūs est baptism⁹ sanguinis. Jo. xij. Baptismo hoc habeo baptizari. ⁊ iste est baptism⁹ potissimus. ō ꝓse. di. iij. cathecuminū. ¶ Tertius est baptism⁹ flaminis siue spūsancti. de quo Act. ij. Elos aūt baptizamini spūsancto. ⁊ iste est ꝓpositū suscipiē di baptismū modo ōbito si habit facultas: vñ istud nō ꝓgnit nisi adultio habentib⁹ vsum rōnis. d. c. baptiſmi vicē. Iste baptism⁹ nō equipollet primo. qz nō remittitur tota pena debita peccatis: sicut in ꝓmo: sed plus ⁊ minus ſm suā deuotionē. Item p istuz nō imprimit caracter. Jtē patz istē ecclesiastica sepulture ūcūt

ꝛ cathecuminis. Quis ꝓ eis oret ecclesia. Item in isto requirit ꝓtritꝫ vt saluetur: sed non in primo sed solum in tritio. ¶ Secundus vo baptismus excedit primū quo ad primū accidentale: qđ est aureola ꝛ etiam essentiale ſm Pe. de pal. in. iiij. qz plus đ gratia confert: sicut est iđ maius op⁹ ſz non imprimit caracter per ipsum sicut per primū. Et iste secūdus est cōmunis adultis ꝛ paruulis qz si puuli interficiantur ꝓ christo: puta in detestationem fidei christi quā tenent parentes eius sunt martyres ꝫz theologos: ꝛ ſm Pe. de pal. in. iiij. etiā si essent intenti re: ꝛ in despectū christi mater percussa abortum faceret vel interficeretur. Sed qz hic intendo tractare de baptismo fluminis. ideo videndum est. quid sit baptismus fluminis ℟. baptismus est exterior hominis ablutio cum certa forma verboꝝ ſm Magistrum sententiarum. iij. di. iii. in quo ſm Jnno. in rubri. de baptismo sunt tria sicut in sacramento altaris. ¶ Unum quod est ipm res sacramenti. s. gratie infusio: ꝛ peccati remissio. ¶ Secundus qđ est ipm sacramentū. s. aqua abluens. ꝛ ablutio passio: itelligo cum debita forma verboꝝ: aliter non. i. q. i. detrahe. ¶ Tertiū quod ē sacramētū ꝛ res. s. caracter. Aqua ergo verbo dñi sanctificata ꝓprie est sacramentum sicut ꝓprie panis ꝛ caracter. secūdario sicut rez corp⁹ xpi.

1 ¶ Vtrum sit de necessitate. ℟. ꝫz bonauē. in. iiij. sen. di. iij. ꝛ Ricar. ibidē q̄ post tempus passionis xpi ꝛ ante quo euangelium est publicatum. quilibet etiaz sanctificatus in vtero debitor est recipere ipsius baptismi ex quo ad eū institutio peruenit. Unde aduerte q̄ nisi aliquis dictoruz baptismoꝝ quis suppleat vicem baptismi fluminis dānabitur nisi eo fuerit baptizatus. sed adultus etiam punietur penalem sus ex tali omissione qz peccat mortaliter nō suscipiendo. ex quo ad eum puenit institutio sed paruulus carēs vsu rationis solūmodo punitꝫ pena dāni. Sed aduerte q̄ nō potest supleri baptismus fluminis aliquo modo quando habetur oportunitas ipsum capiendi si nō capitur.

Aptismus ij. Querit

que sit forma baptismi. ℟. ſm dc. in. c. t. de baptismo est hec. Ego te baptizo In nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritꝰ sancti amen. ponitur etiam de cōse. di. iiij. c. a quodam ꝛ. c. multi.

¶ Vtrꝫ ego sit de substantia. ℟. Jnno. in d. c. i. cum glo. q̄ non. ꝛ ter. ē in. c. retulerant. de cōse. di. iiij. qđ ē baptismus. licet omittatur ego. ꝛ ri. in. iij. di. vj. ar. ij. q. iij. concordat q̄ non est de substātia. Ego.

2 ¶ Quid si omittatur te. ℟. Jnn. in d. c. i. q̄ nihil fit. Esset tū baptismus si ꝓ isto, pnomine teponeretur nomen ꝓprium illius quē baptizat ſm Pe. aureolū. i. iiij. sē. di. iij. q. ij. ꝛc caret tamen grauiter si sic faceret.

3 ¶ Quid si diceret. Ego te linio i nomine patris ꝛ filij. ℟. pe. aurecol. vbi ſ. q̄ non esset baptismus: qz oportet exprimat verbum denotans ablutionem dicut baptizo. i. abluo te: non linio te ꝛ huiusmodi: qz nihil faceret.

4 ¶ Quid si vnus baptizans diceret. Nos te baptizamus. ℟. scio bonam. iiij. di. v. q̄ esset baptismus qz cōiter dicimus nos. Et hoc verꝫ nisi intēderet alium sensum inducere: qz tunc nō esset baptismus. vnde ꝫz Sco. in iij. di. vj. q̄ si plures baptizando dicerent: nos baptizamus ꝛc. q̄ nō eēt baptismus: qz nō repꝛsentāt xpm q ē vnus ſz Bon. intēdit dicere q̄ est baptismus quādo ꝓpo nos intendit dicere. Ego sicut faciunt domini.

5 ¶ Quid si q̄s diceret plurali. Ego vos baptizo. ℟. pe. au. vbi ſ. q̄ solus đz baptizari ꝛ singulari. Et faciens ꝑcm graviter peccat nisi necessitas ib esset qz tūc liceret vt fecerūt apostoli.

6 ¶ Quid si omittatur in. ℟. Bualdē sis q̄ non est baptismus.

7 ¶ Vtrꝫ posset dicere. In noib⁹ ꝓtio ꝛ filij ꝛc. ℟. pe. au. vbi. ſ. q̄ nō. ſz in singulari. s. in nole ꝓtio ꝛc. qđ idem est ac si diceret. In virtute sancte trinitatis. s. patris ꝛ filij ꝛc.

8 ¶ Quid si dicat. ego te baptizo i nomine xpi. ℟. q. ſ. q̄ nō eēt baptizat⁹ ſz dispēsatiue fuerit apostolio ad gliaz nominis xpi. Glo. in in. c. a quodā. de ꝑse. di. iiij. ſz q̄ sit baptizatus per dictum. c. Ego credo in dubio tenendum baptizandus ſcōm modū. vt. j. baptismus. iiij. ſ. r.

9 ¶ Vtrꝫ sit baptizat⁹ si dicat. In noie trinitatis. ℟. q̄ nō. ſm glo. in. d. c. a quodam facit. c. multi ibidem.

10 ¶ Quid si dicatur. Jn nomine gentoris ꝛ genitꝛ ꝛc. ℟. q. ſ. ꝛ cōiter theologi q̄ nihil fit. qz ista nomina ꝓtio ꝛ filij. magis nominant ꝓpositos ꝫz genitoꝛ ꝛ genit⁹. Bos. ꝛ Jo. tenēt q̄ sit baptizatus. ſz primū verius. ꝛ iō in dubio est baptizandus iterum.

11 ¶ Quid si non dicat copulatiua. ꝛ ℟. Jnno. i. d. c. i. q̄ valēt si poneret loco eius ꝫz qz nulla est differētia inter has copulatiuas ꝛ ō alias non valēt

12 ¶ Sed quero verꝫ sit de necessitate q̄ ꝓferat in latino. ℟. Aureolus vbi ſ. q̄ sic a latino qui scit latinas ab corrupto q̄ latin⁹ est sed latinas nescit ꝓferant in vulgari. a greco in greco sermone Et ꝫz grecus si ꝓferat latino ꝛ latinus i greco. aut in vulgari. sit baptismus. tamē peccat tu aut dic q̄ đz ꝓferre in ea lingua in qua melius potꝫ ꝓferre vel literali vel vulgari.

13 ¶ Vtrꝫ regraꝫ ꝓnuntiatio in plattone ꝫz dicte forme. ℟. Au. vbi. ſ. q̄ sic. nō ponēdo hystoriā. Et credo q̄ si nō tabilis eēt discōtinuatio. nihil fieret secus in modica discōtinuatione. puta tussis vel silentij. ꝛ hmōi que intēdentem non discontinuent.

14 ¶ Vtrꝫ possit fieri trāspositio in dictis verbis. ℟. Au. vbi. ſ. q̄ nō ꝛ peccat graviter trāspōnēdo ꝫz baptizat⁹ sit. nisi trāspositio mutet sensuꝫ vt dicendo. Ego te patris ꝛ filij baptizo in nomine ſpūssancti. vel nisi intendat inducere errorem. qz non baptizaret.

15 ¶ Quid si ꝓferatur corrupte ꝓfata verba. ℟. au. vbi. ſ. q̄ si fit ex ipotentia nō est pcm. Ex loco est peccatuz graue. tū baptismus est. Ex mala vo intentione est peccatum grauissimū ꝛ nō erit baptizatus. q̄ sit baptizat⁹ in duob⁹ primis casibus. ꝑz in. d. c. retulerūt. de ꝑse. di. iiij. vbi ille dicebat. Ego te baptizo in nōie patria ꝛ filia ꝛ ſpūsancta. Ratio ſm gl. ibidē qz error sillabe nō nocet. vt. ff. ō matre. l. q hēbat seruū marie i fine dictōnis. Secꝰ eēt i pncipio vel medio. vñ tene q̄ qñ aliqua diminutō. vel corruptio interuenit in forma prefate plationis. nō est malitia q̄ si moriē stati credēdū est q̄ dē ꝰ suppleat. ꝛ talis sepliēdus est in cimiterio. Si vo supvenerit reiterādū est sub ꝓditione. nisi in casu qñ certuz est q̄ non mutat aliquid de essentia prefate forme. sicut est error sillabe solum maxime in fi.

16 ¶ Vtrum sit necessaria expressio vo

celio. ſꝛ. ſanctus bo. in. iiij. di. iij. ar. i. q. ij. ꝙ ſic. vñ ſine vbo vocali nullius eſt efficacie. facit. c. detrahe. i. q. i.

17 ¶ Vtrū ſit neceſſe ꝙ p̄ferantur cuꝫ fide. ꝛ. cuius bo. vbi. ꝛ. ar. ij. q. ij. ꝙ nō qꝛ baptiſmus nō eſt ſacramentū ſingularis p̄ſone. Ideo fides p̄ſone nihil p̄deſt nec obeſt. ſed eſt ſacramētū eccle rp̄i. vñ quicquid ſit ō fide cordis perſone baptizantis iudicandus eſt ſecundū expreſſionē oris.

18 ¶ Vtꝛ grecus qui dicē baptizet. pronomine p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpiritus ſancti rite baptizet. ſꝛ. communis opi. theologoꝝ in. iiij. di. iij. eſt ꝙ ſic. qꝛ i forma baptiſmi requiꝝ p̄mo de neceſſitate vnū pertinēs ad ſanctificationē elemēti quod eſt invocatio trinitaſ. Aliud ptinēs ad determinationem itētionis miniſtri. ſ. expreſſio actꝰ baptizādi. ⁊ circa iſtō occurrunt duo. ſ. expſſio ipſi⁹ actus ⁊ perſone i quam tranſit actꝰ. Et iſta ſunt ō neceſſitate baptiſmi. ſz modus exp̄mēdi ē ex inſtitutōe ecclie. Et tō peccaret minꝰ ſalr latinꝰ ſic baptizās ſz non grecus Securius credo ꝙ iterum baptizetur propter dubium qꝛ alij dicūt.

19 ¶ Vtrū aliqd addēs ad p̄dictā formā baptizet. vt ſi dico. Ego Petꝰ ſacerdos baptizo te in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſcti amē: ⁊ ſcti Joꝛ baptiſte ꝛc. ſꝛ. Ju. in. c. i. de bap. ꝙ ſi tale addit̄ itēdat eē de ſba forme ita ꝙ nō valeret ⁊ſi volēs nouū ritum adducere non eēt baptizatus. Si autem crederet nō eſſe de ſubſtantia forme ſed ex ſimplicitate aut ex deuotōe aut ēt ex malitia: etiam ſi diceret: in noīe diaboli aut hereticoꝝ. ego te baptizo in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſcti amen: dūmō hoc non credat eſſe de forma ⁊ baptizare intēdat: erit baptizatus aut dūmō talis addit̄o nō deſtrahat itellectui forme. ſeu corrūpat. vt puta ſi dicat. In noīe p̄ris maioris: filij minoris ⁊ c. ſꝛ bo. i. iiij. di. iij. ar. ij. q. iij. p̄me p̄q: ñ eēt baptizat⁹

Aptiſmus iij. quo ad mām que ē debita mā baptiſmi. ſꝛ au. vbi ſ. ꝙ eſt aqua ſimpler nāl potens ablucre. Ex quo pāz primo ꝙ i nullo alio liquore pōt fieri baptiſmꝰ niſi in aqua eſt de bap. c. nō vt apponeres.

¶ Secundo requiritur ꝙ pura. vñ nec i brodio vel ſ aqua mixta butiro vel pinguedie poteſt fieri baptiſmus quando. ſ. p̄mixtū ſolvit ſp̄m aq̄. ſicut ſi parum. aque multum vinum miſceatur: alias poteſt.

¶ Sed nunqd ſalſedo impediat. ſꝛ. qui. ſ. ꝙ. nō qꝛ no aufert ſpeciem aq̄ immo ponitur in ſpera aque. Aqua vō reliquata ſale nō vt mā debita ni ſi per euaporationem ⁊ exalationez reduceretur ad dulcedinez.

¶ Sz nūqd quelibet admixtio aq̄ ſa 2
cta impediat. ſꝛ. Ri. in. iiij. di. iij. ar. iij. q. iij. ꝙ aq̄ mixtio poteſt dupliciter fieri. ¶ Uno modo vere ⁊ prope quādo ex mixtibilib⁹ cōſtituit aliqd vnum per eſſentiam ⁊ ſic impedit: qꝛ non eſt aqua in actu. ſz in potentia. ¶ Alio modo improprie ſcōm quandā apparentiā ſm qua miſcēt illa quoꝝ minime partes ſm ſenſum ſunt mixta ſe inuicē poſite: ⁊ actualit alterate ſaluis eoꝝ eſſentijs que dicit̄ ꝓpie confuſiones ſic non impedit quin poſſit fieri baptiſmꝰ: qꝛ manēt ſpecies aque. Et ideo q̄nto aqua maris ſit alterata ꝓpter admixtiōez groſſoꝝ vaporū terreſtriū aduſtoꝝ q̄ permixtio ſm philoſophū. ij. metheauroꝝ eſt cauſa ſalſedinis maris: ⁊

aqua diſciuſ. ꝓpter ſui colloꝛem p̄ cet ueres. ⁊ alie aque ꝓpter eaꝝ tranſitū per venas ſulphureas: ñ quia i eis manet ſalua ſp̄es aq̄ poteſt fieri baptiſmꝰ. Dic ergo ꝙ ad cognoſcēdū aquā debitā ſacro iſti attendi debet.

¶ Primo ergo. ⁊ ſic ſaliua vrina: aqua roſea ⁊ huiuſmodi nō ſunt mā debita. ¶ Secūdo ad ſpecie aque. ſ. vt ſit liquida. ⁊ tertio vt ſapoꝛ alicuiꝰ liquoris alterius nō tollat vtutē. nā alij ſapores reꝛ nō liquidaꝝ nō imutant ſpecies aque ſi manet liquida: ſz bene ſapores reꝛ liquidaꝝ: vt puta vini ⁊ hmōi. vñ q̄ plus habet de ſapoꝛe vini ⁊ huiuſmodi quam aque non poteſt de ea baptizari.

4 ¶ Tertio requiꝝ ꝙ poſſit lauare: qꝛ aqua in linteo vel i lana nō eſt apta lauare niſi expraimatur extra. Similiter nec glacies. vel nix. vel grando ni ſi diſſoluatur. nec lutum.

5 ¶ Quarto ꝙ ſit materialis nō artificialis. Et ideo aq̄ roſea. vel ardens non valet: ſilr nec aqua ſupernatās cruoꝛi que dicitur fleuma: nec aqua quā faciunt alchimiſte. Aqua ñ q̄ exiuit de latere rp̄i fuiſſet materia debita quia vera aqua fuit.

6 ¶ Utꝛ vrina poſſit eē mā debita. ſꝛ Ri. vbi. ſ. ꝙ nō nec cerumia debito modo cocta. nec ſaliua: quia in eis non manet ſalua ſpecies aque.

7 ¶ Vtrū in aqua palludoſa poſſit fieri. ſꝛ. vbi. ſ. ꝙ ſic. qꝛ ibi eſt ſp̄es aq̄. Intellige niſi eſſet ita condenſa ſicut eſt aqua in glacie.

Aptiſmus. iij. quo ad modū qꝛ modus eſt tenendus in baptizando. ſꝛ. De. Au. ꝙ primo debet ablui ab eo qui baptizat. non fricari. vel tingi. vel ſubmergi. Ex quo pz ꝙ phicies puerum in puteum ſi habens funem non baptizat.

¶ Quid ꝛ illo qui ꝛeponit in cantro ꝙ cordā cū ñ. p̄t manū ad aquā attingē intingēs cū ⁊ exp̄ēs. ſꝛ. Ri. vbi. ſ. di. iij. q. vl. ꝙ ſic ē baptizat⁹. 1 ⁊ 2

¶ Secūdo dz immergi vt appeat 2
mortuꝰ cū rp̄o. Utꝛ aūt totū corpus ſit abluēdum. ſꝛ. Ri. vbi. ſ. ꝙ ſuci palr caput. ſeu facies. qꝛ i ea vigēt ſē ſus. poſtea pcꝛ ꝙ eſt ſedes cordis. Tenet tamē cōius ꝙ qualitercunq; contingatur eſt baptizatus. ⁊ ꝙ ſufficit aſperſio quantumcūq; modica in caſu neceſſitatis.

¶ Tertio dz talis imerſio eſſe trina 3
vbi eſt cōſuetudo alis nō. qꝛ eſt de neceſſitate ſacramēti ſed ſufficit vna. de conſe. diſtin. iiij. de trina.

¶ Utrū regrat ſimultas in platiōe 4
vbꝛ ⁊ ablutione. ſꝛ. Landul. i. iiij. di. vi. q. ij. ꝙ ſic quāta requiꝝ i actibus humano. ſ. quātū pōt non pugnat ꝙ eē vir poſſet vñ ſm Sco. et Ricar. i. iiij. di. iij. ſufficit qō platio vbꝛum incipiatur antequam ablutio terminetur vel econuerſo.

¶ Utꝛ requiraf qō aqua q̄ ꝙ bapti 5
zat ſit ſcificata a p̄ſbytero p̄mo p̄ oratiōez. ſꝛ. ſz ſcim. Do. i. iiij. di. iij. qō nō ō neceſſitate ſz ō congruo. Ita ñ qō niſi neceſſitas hoc requireret. precaret morꝛ alr ſacerdos baptizans in aq̄ nō ſanctificata eo mō quo dictuz eſt. ſ. per oratiōem ſacerdotis.

¶ Quid ſi omittāt alie ſolēnitates. 6
ꝛ. vbi. i. c. i. de bap. debēt ſupplerī ſz nō ſunt neceſſarie. Debuerit qō baptiſmꝰ dz fieri cū chriſmate iſti⁹ anni. alr pnnt ſacerdos ſi cōtrafecerit niſi i neceſſitate. ō cōſe. di. iiij. c. ſi qs de alto. De qua. j. oleum.

¶ Utruꝛ adultus baptizādus poſſit 7

cōstituere ꝓcuratorē ad rñdendū ꝓ eo. vt sit paruulus. ℟. q̄ nō ter. est i c. cū ꝓ paruulis. de cōse. di. iiij.

8 ¶ Quid faciēdū de eo qui dubitat nō fuisse baptizatus. Respōdeo q̄ si dubius est iuris. vt puta quia doctores diuersa opināt. vel si dubiū ē facti ꝓbabile. vt puta q̄ inuenit puer ꝓiectus. nec apparet q̄ fuerit baptizatus tunc baptizandus est isto mō Si tu nō es baptizat⁹. ego te baptizo. In nōe patris ⁊ filij ⁊ spūssancti. amen. Ex alto autem dubio non debet quis rebaptizari.

9 ¶ Ulr̄ dz quis baptizari. ℟. q̄ aut sunt pueri. Et si dico q̄ statim: tū ꝓpiculū mortis: de cōse. di. iiij. venerabil. nī ēt q̄ demones non uīs possunt sup eos ꝙ dz Dio. c. vltio celestis yerachie. Unde nō creuso a peccato illos qui. nīs differit puulos baptismus. ille credo euadāt peccatū mortale illi qui tales pueros baptizant in domo. non seruata debita solemnitate quando nulla subest necessitas sed solum faciunt ꝓpter expectationem compatrum. aut ꝓpter maiorem pompam postea ficudam. Et licet postea deferant ad ecclesiam ⁊ supleant omissas solemnitates. non tamē suscipiētes efficiūtur patrini. q̄ non tenent ad baptismum. etiam si iterum baptizarentur. cum semel sint rite bapt. zati. Si vō sint adulti sic si nō imminet periculum mortis per. viij. menses cathetizati inter catheccumenos debent teneri. ⁊ instrui in fide. vel tēpore arbitrario. Et sic intellige. c. iudei cum seqnen. de consecrati. distin. iiij. Si vero imineat ꝓiculū mortis. statim sunt baptizandi fide eis exposita de consecrati. distinctiij. ne q̄ absit Et tempus ꝓprium tantum adultorū qui nō sunt in periculo mortis ē pascha ⁊ pēthecostes. de consecr. distin. iiij. c. de catheccumenis. ⁊ dicto. c. venerabilis.

Aprismus. v. quo ad ministrū.

Quis ē minister baptismi. ℟. Aureoleus vbi supra. distin. v. q. i. q̄ est viator: quilibet vnus personaliter distinctus: potens contingere ⁊ vba proferre intendens. in habitu faciendi quod facit ecclesia. vel de quo ꝟ sumitur quod intendat. Et sex dicit.

¶ Primo q̄ sit viator. q̄ nec angelus. vel sanctus est minister baptismi si tamen baptizaret non esset rebaptizandus. quia crederetur q̄ deus dispēsauerit. dūmodo esset certus q̄ esset angelus. vel sanctus paradisi.

¶ Secundo dicit quilibet scilicet tā ⁊ fidelis quam infidelis. hereticus excōmunicatus ⁊ huiusmodi. siue vir siue mulier vl̄ latinus bonus. vl̄ malus. tamen nō debz baptizare nisi sacerdos ⁊ qui nō sit ꝓcisus nisi in casu necessitatis. de consecra. distinc. iiij. c. in necessitate cū multis. c. xxx. q. iij. super quibus. Aliter peccaret mortaliter. ar. c. i. de cle. non or. Aduerte q̄ nec ꝓsente ꝓsbytero clericus simpler. nec ꝓsente clerico laicus: nec ꝓsente viro mulier debet baptizare. de consecra. di. iiij. c. mulier. ⁊ c. romanus. ⁊ xxx. q. iij. c. sup quibus. Unde non sacerdos baptizans sine necessitate efficit irregularis. c. i. de cleri. nō ordi. min. In necessitate vō soluz pōt quilibet. ꝙ tenet baptizare aliter peccaret mortaliter. ar. c. quicunq; de consecra. distin. iiij. Et ideo bonum esset q̄ quilibet addisceret formam baptismi.

¶ Tertio dicit vnus: quia non plures. vnde

res. vñ si plures dicerēt. Nos baptizamus. nō vere baptizarem⁹ Ricardo in. iiij. di. iij. dicit q̄ ꝙ baptism⁹ Sz opi. inno. mihi placet. q̄ mis ista sit magis mita: q̄ sic furiosus ⁊ amēs q̄ nihil itendere possunt nō baptizant. sic videt q̄ intentio baptizandi requirat saltem. Et hoc potest dici intendere quod intendit ecclesia. Et sic intellexerit landul.

¶ Utr̄ requiratur intento actualis ꝙ baptizante. ℟. Landul. in. iiij. di. vi. q. iij. q̄ nō de necessitate: nec sufficit habitualis ꝓcise. q̄ licet possit exire in actū: tamē nunq̄ exit. Unde vr actualr autē ꝙ est necessaria. Dicitur aūt virtualis quando quis habuit actualē intentionem mudam ministrādi sacram ē tuz: ⁊ ex illa motus est ad ministrandū posito q̄ actualr nō cogitet cām ministrat. vīualiter tamen manet intentio prima. ⁊ hec est que inquit: q̄ voluntas per suū imperiū mouet potentias inferiores ad actⁿ suos. vt ꝓdez ad ambulādum ⁊ bmōi. Cum ergo voluntas intēdit aliqd exequi mouet potētias ad inferiores ad exequendū Et ꝙ esset actualiter intentio voluntas manet tñ executio potentie actualis. exēplū cum in me sit actualis intentio eūdi ad ecclesiā ipsa prdca mouet. ⁊ ꝙ in medio motus cessat intentio actualis: manet tñ motio prdta. Dicit ēt R⁹. q̄ si baptizās nō sit diligēs ī adplicādo itēnonē suā ꝙ q̄ tenet ad ipm actū: nō excusat a pcō

¶ Utr̄ quis debeat potius baptizari a malo sacerdote ꝙa bono laico. ℟. Landul. vbi. ℣. di. v. q. iij. q̄ sic. q̄ bonitas ministroz nō nīs ꝙ tenet ad sacrm ꝙ auctoritas itelligē qñ ē paratus baptizare. alias nō vt. l. ℣. rij.

¶ Utr̄ sacerdos exīs in mortali pcō

cet mortaliter baptizando. ℟. ꝺz ri. i iiij. di. v. q' sic: nisi ꝓterat ō ꝓccato. vel nisi baptizet i articulo necessitat; q: tunc nō ꝓccat. Limito hoc verū qñ de peccato non aduertit; neq; ꝙ contritionem habeat habere.

11 ¶ Vltꝛ nō sacerdos baptizans i aq̄ sanctificata ꝓferat sacrm. ℟. ri. i. iiij. di. v. ar. vlt. q. i. ꝙ sic. ꝛz peccat mortaliter nisi in necessitate quādo aliaꝛ habere non potest.

12 ¶ Vltꝛ baptismus sit suscipiēdus ab hæretico vel excōicato: ꝓciso: suspēso ⁊ hmōi. ℟. Inno. iii. c. fraternitatem de cle. excō. mit. ꝙ nō nisi in necessitate. Et volūtarie suscipiēs sine necessitate ab hæretico aut a quocūq; ab ecclesia ꝓciso: aut suspēso a iur vl ab hoīe nō recipit gr̄az. i. q. i. multe. ⁊. c. seq. q: facit ꝯ institōnē eccliē ⁊ sic peccat mortaliꝛ. In necessitate autē ꝛz. xxxij. di. §. vltꝛ. Si vō nō sit ꝓcisus ab ecclia ḡnis sit i mortali posset qo recipe: dūmō qī nō iducat ad ministrādū et si alii possꝛ hīe ꝓcor. ri. vbi. s.

13 ¶ Vltꝛ credēs baptizare masculum ⁊ baptizat femina vere ꝓferat sacrm ℟. ſm hoſti. ꝙ si simplr baptizat est baptizata. Similiter si intēdit baptizare ꝓsonam cuiuscūq; sexus sit. Sed si solū intēderet baptizare masculum tantū. sic nō confert sacramētum ⁊ non esset baptizata.

Aptismus. vj. cuꝛ qui baptizandus est.

1 ¶ Vltꝛ in vtero matris totaliter exīstens nec ex aliquo apparens ab extra sit baptizandus. ℟. ꝙ non. c. qui in maternis de consc. di. iiij.

2 ¶ Vltꝛ mater sit aplenda. ℟. ꝙ nō si est vna qꝛ nō sunt facienda mala vt eueniat bona. Secꝰ si iam ē mortua.

¶ Sed nunqd si apparet aliqd exꝛ 3
poterit baptizare. ℟. aureolus vbi. s. ꝙ sic si est pars principalis. Si vō appareat pes vl man⁹: ꝛz ipse ꝙ nō Landul. in. iiij. di. iiij. q. i. ꝛz ꝙ si pes vel manus appareat ꝙ ꝺz baptizari tūc natus postea ꝺz baptizari isto modo. Si tu nō es baptizatus. ego te baptizo. In noīe ptis ⁊c. domin⁹ Lard. in elc. fideī. de sum. tri. ꝛz ꝙ oz totus sit nat⁹ nisi necessitas imineat. qꝛ i tali necessitate id qō apparet ꝺz baptizari ꝓpter occultā operationem spūssancti. i. q. i. multi circa. medium glo. i. c. si ad matris. de ꝓse. di. ii. j. ꝛz ꝙ nō potest baptizari per. c. q in materno. ex. di. Ratio qꝛ q nō est perfecte nat⁹ nō pōt dici hō. l qō certatur est. C. ō postu. hær. insti. vbi oꝑz sit totus natus vt dicat qs posthumus. Alij dicūt ꝙ si caput apparet ꝺz baptizari. l. cū i diuersis. ff. ō re. ⁊ sumfa. facu. c. si baptizata. de ꝓse. di. iiij. multipliciter ē alia opi. doc. in hoc ſz tu tene opi. Landul. q̄ est securior ⁊ valde pia. quā ꝛz tho. ⁊ Ricar. in. iiij.

¶ Quid si nascatur cum pelle se- 4
cūdina poterit ne baptizari. ℟. aure. vbi. s. ꝙ sic.

¶ Vltꝛ monstrum sit baptizandum ⁊
qđo. ℟. ſm Landul. i. iiij. di. vi. q. ij. ꝙ si perpendat duas hīe aias: vt puta duo habz capita: quattuoꝛ pedes: duas spinas i ꝺrso ⁊ huiusmodi tūc baptizetur quilibz p se: ⁊ intingatur i loco qlibet p se. Si vō dubitatur an sint due aie: vt puta qꝛ habz quattuoꝛ manus ⁊ vnū caput vel duas spinas in ꝺrso: tūc credo ꝙ ꝺcat baptizari ꝓncipal' absolute: ⁊ alī⁹ postea sub ꝺdītōe. s. si tu nō es baptizat⁹: ego te baptizo ⁊c. nec baptizet ītēr tōc vaga: ꝛz determinādo se ad vnū

alꝰ nihil facēt ſm henri. in qoliḃz.

6 ¶ Vltꝛ regrat ꝓsensus baptizati. ℟. aureo. di. iiij. q. i. iiij. sen. ꝙ nō i puero. In adulto vō sic. ver⁹, vel interpretatur⁹ vnde uir vel reclamāt si baptizetur nec recipit ꝑmū effectū: nec secundū baptismi. Sꝛ de habente consensum ītemperatiuū est dubiū: sicut qui per minas vl ꝑnas ꝓsentiret. ⁊ ꝛz qdam ꝺrerit nō suscipere caracterez baptismi. Alij dicētes ꝙ volūtas coacta: volūtas ē tenēt ſm sctm ḃo. s. iiij. di. iiii. ar. ii. q. i. ꝙ suscipit; nisi intēderet nō suscipere sacramētū: ꝛz soluꝛ illudere ⁊ tales ꝑnas euadere qꝛ tunc non susciperet. sīc Landul. in. iiij. di. iiij. q. i. ꝛz ꝙ qui dissentit i corde necessario est rebaptizandus.

7 ¶ Ītē in adultis regritur intentio vt recipiant baptismū. ℟. Ricar. in iiij. di. vi. ar. ij. q. iij. ꝙ sic: vel i actu: vel in hitu. In actu i illo q pr⁹ hūit intētionē nō recipiēdi: qꝛ necesse est vt hēat in actu ꝓtrariam. s. recipiēdi alꝰ nō ex̄pelleret ꝓtrariā. ⁊ sic nō reciperet sacramentum: similiter quando aliqo admoneretur vt actu ꝓsentialiter requiritur consensus actualis: aliter nō consentiret nec actu nec habitu qꝛ habitus ḋisposit⁹ ḋicitur homo quādo si actualiter ⁊ reliterate recogitaret ō illa re actualiter ꝯsentiret in illam: alꝰ sufficit habitualis sicut ſi quis cathecuminū nudū baptizaret actu nō cogitantē ō susceptōe baptismi: vel furiosum. siue amentez q ante amentiā habuit intentionē recipiendi vel nunq̄ habuit ꝓtrariam. tho. i. iiij. di. vj. q. ſi quo ad bñdā gr̄az

8 ¶ Vltꝛ regrat fides in adulto. ℟. ſm hoſti. ꝙ sic. ꝛz ꝙ nō quo ad caracterē susciptēdū: ꝛz bñ quo ad bñdā gr̄az

9 ¶ Vltꝛ requirat rectitudo intētionis ℟. ꝙ nō ad susceptionē caracter: vñ qui recipit baptismū pp questum. si cut iudei sepe faciūt: vꝛ baptismum recipiunt: ꝛz non fructum baptismi.

¶ Vltꝛ amentes ⁊ dormientes possunt 10
baptizari. ℟. ꝙ si ante habuerunt cōsensum ⁊ necessitas imineat possunt baptizari. vt in. d. c. maiores. i fi. Si vero añ amentiā vel dormitionē cō tradiderūt: ꝓsumit ꝙ ꝓpositū duret. Et iō nō suscipiūt: nec caracterē nec baptismū. vt ibidē. Si vō nō discesserūt. ꝛz aureolus vbi. s. ꝙ suscipiūt caracterē. Hoc vꝛ ſm ricar. vbi. s. dūmodo aliqñ ꝓsenserit de adultis loquendo q habuerūt vsum rōnis. seu⁹ multis qui nunq̄ vsuꝫ rōnis habuerunt: qꝛ suscipiunt caracterem.

¶ Vltꝛ pueri iudeoꝝ sint baptizan- 11
di. ℟. ꝙ in hoc fuerūt opi. diuerse: q busdam dicentib⁹ ꝙ nō inuitis parētibus. Sed ego dico cū Sco. ⁊ Landul. in. iiij. di. iiij. ꝙ et inuitis parētibus sunt baptizādi: nō quidē p ꝓpias ꝓsonas: ꝛz p ꝓncipes aut eoꝝ dños ⁊ educādi religiose ⁊ caute ne occidant a parētib⁹: ⁊ ꝓhoc facit qō no. oldra. in cōsi. suis. vbi ꝛz qñ iudei sunt serui facti p passionē xpi. cꝛ. de iudeis. c. ⁊ si iudeos: ⁊ fuit mandatū erectioni p constantinū vt no. hoſt. in. c. ꝓsulit. de iudeis. ⁊ hoc dicit arch. xlv. dis. qui sincera. hoc idem ꝛz Tho. i epistola ad ducisaz lotho. rigie. Nam cuꝛ sint serui principis qui est eoꝝ dominus⁹ potest eos vendere. ar. C. si ser. expor. vene. l. i. ⁊. ij. ⁊ p istam rōnē ꝛz archi. in. c. fraternitatē. Iniu. di. ꝙ potest eis auferre bona coꝝ cū non haberent ea nisi vt peculiuꝫ alleget. c. iudei. el. ii. ō iudeis vbi statuit ꝙ si conuertātur nō auferant eis bona. ergo si nō conuertunt posſūt eis auferri a cōtrario sensu. ¶ Deluio sa

cit.c. sicut iudet.eo.ti. vbi,phitet q̄ sine iudicio terrene pōtis nullus cū suferit bonarel offendat. ergo ex eā legitima possent. ¶Preterea sustinē tur ex pterate ꝛ gra. vt dicit in c. ꝛ li iudeos. de iudeis ergo non dz trahi ad necessitatē. ff. de offi. pcon. l. solet. in fi. ꝛ ex hoc posset sustineri opi. aurel. qui cū laudat. ꝛ Sco. pcordat q̄ innitis parentib⁹ possunt baptizari per dominos ꝛ bene facerent.

12 ¶ Utrū iudei adulti: aut alii adulti sint cōpellendi ad baptismū. ℟. ō iudeis tz Sco. vbi. s. q̄ sic per dominos eoꝝ pro quo facit ter. i. c. maiores. de bap. vbi cōmendat ille ter. q̄ coegit infideles baptizari. Sed ꝺ est ter. in. c. sicut iudei. de iudeis. ꝛ. rl v. di. de iudeis. qui,phibet compulsionem. Sed ego dico verā opi. Sco. intelligendo de compulsione indirecta hoc est. Ira sunt angariandi ꝛ in seruitutē redigendi q̄ eis eueniat tristitia ꝓuertendi. sicut exponit gre. go. super illud compellit intrare. facit c. vlt. xxiij. q. iij. cum glo. ꝛ. q. vi. cū vo. sed de ꝓpulsione directa nō lz qz de⁹ voluntatis vult multe. d. c. ō iudeis. silr ides dico de aliis infidelib⁹.

13 ¶ Utr licear emere aqnā vel latrōē ab eo qui non vult aliter baptizare. vide. ſ. simonia. ij. §. rij.

14 ¶ Quid si nō vult. baptizare nisi cōmittat offerens aliquod mortale: puta adulteriū. ℟. ſdale vbi. s. q̄ si ipse nō pōt baptizare. puta qz manē vel nunt⁹ nullo modo assentiat: qz fideo offerentis ꝛ opatio ꝛ deuotio baptismū ſtamunis impetrabit qz credendum est q̄ in talibus necessitati bus diuina pietas suppler.

15 ¶ Utr requirat contritio de peccato facta ante baptismū a baptizādo ℟. sm aler. de al. in scōa scōe q̄ sic de necessitate de oīb⁹ mortalibus q̄ recordat etiam de venialib⁹ in genē ꝛ forte de venialib⁹ maioꝝb⁹ que recordatur particulariter. alter nō suscipit gratiā baptismalē. i. gr̄az ꝛ remissionē peccatoꝝ tz bene suscipit effectū baptismi qui est reo ꝛ sacramē tuz. t. caracterē. de cone. di. iij. c. oīdit. Sco. tñ in. iij. di. iij. clart⁹ et primēdo dicit q̄ licet non doleat de venialī q̄ nō tollitur effect⁹ gr̄e baptismalis: sed tñ complementuz: qz non delet illud venale ō quo nō dolet ꝛ sic dicit ficte simpliciter: vel ꝺz quia ficte simpliciter accedit ad baptismū ille qui ꝺz in se mortale peccatū: de quo nō vult penitere: tz tñ recedente fictione: hoc est adueniente cōtritione habebit effectū baptismi i. remissionē peccatoꝝ vt i. d. c. oīdit tur in fi. Et hoc intellige quo ad pēā peccatoꝝ pcedentiū baptismū. tz nō quo ad pēā sequentiū baptismū. ꝛ ideo pnia est ei iniūgēda de ꝓpetrat post baptismū sm sanctū bo. in. iiij. di. iij. ar. ij. q. iij. Ficte sm ad accedit q̄ nō dolet de venialī: ꝛ iste nō hz complementuz. Et aduerte q̄ ꝺ nō accipto pritione ,p doloꝛe iformato a gratia. tz,p doloꝛe q̄ excludit actus liter obicē mortalis peccati i actu. teneatur etiam talis postea confiteri peccata ante baptismū cōmissa vt ps. ſ. confeſ. ij. §. ij.

Baptismus. vij. quo ad effectum.

queritur vtz per ipsuz auferan tur oīa peccata. ℟. q̄ sic. c. regenerā te. ꝛ. c. sine pnia. de cōse. di. iiij. Rō q: baptismus est ad regenerandū istitutus. Uñ ibi trāsit ꝺ de ptāte tenebraꝝ i adoptionē filioꝝ tre. ꝛ ibi ma

rime aperit largitas misericordie tre i ꝓmo aduētu. ꝛ hoc est qꝺ pau. dicit ad tit. iij. p lauacrū regenerationis ꝛ renouationis spiritus sancti quem effudit in nos habunde.

1 ¶ Utr per baptismū tollat oīa pēa ℟. q̄ sic pena q̄ retardat ꝛ excludit a vita eterna. de pse. di. iiij. sine pnia. hoc est pena quā q̄s deberet exsoluere: aut in hac vita vel in alia ꝓ peccatis cōmissis anteq̄ vitā eternā intraret alias autem penas non tollit.

2 ¶ Utr baptism⁹ tollat ꝓcupiscētiaz ℟. q̄ inquātū hz rōnem culpe extinguit per baptismū: sed inquātuz hz rōnem vitij siue pene nō tollitur vt non sit actus spālis dono dei ꝛ miraculo fiat sed vt nō obsit bene fit ex infusione gratie que ibi fit ex qua superari potest. de conse. di. iij. c. ij.

3 ¶ Utr ꝓ baptismū tollat irregularitas. ℟. q̄ illa q̄ peccauit ex ōfectu facti nō tollit. vñ bigam⁹ an baptismu vl post non pōt ꝓmoueri: silr corrupta vel an vl p⁹ nō pōt vellari. ꝛ de hoc hz. xxvi. di. acutī⁹. Si vo peccauit ex pctō sic tollit hz cōiter doc. irregularitas homicidij: tz si homicidiū fit sine pctō: vt i iudice ꝛ hmōi. sic hz alios irregularitas nō tollit. vt no. xxvi. di. c. deinde. tz sm sco. i. iiij. di. xxxij. irregularitas cuiuscūq̄ hominis tollit qualitercūq̄ sit cōmissus. ℏ sequit gl. l. di. c. si quis viduā. ꝛ. lj. di. §. ecce. ꝛ h ē hoc opinio alia ꝛ irregulari tas q̄ peccauit ex ōfectu natalium nō tollit

4 ¶ Utr tollat infamiā. ℟. q̄ sic hz gl. in. d. c. sine pnia. Rō q: ꝓ baptismū tollunt peccata ꝛ ea que sequuntur ex peccato sub rōne qua sunt peccata. ꝛ tāco cū infamia cōsequat peccatū ꝛ sub rōne peccati ideo tollitur.

5 ¶ Utr ꝓ baptismū ꝓferant hōi gr̄a ꝛ virtutes. ℟. q̄ sic ꝺm gl. in. d. c. ſ.

6 ¶ Utr effectus baptismi equalr ꝓfe ratur oīb⁹. ℟. ꝺm scīm bona. in. iiij. di. iiij. ar. i. q. iij. ꝓme ptis. q̄ tripler est effect⁹ baptismi. ¶ Primus caracteris ipressio. ¶ Scōs gr̄e infusio. ¶ Tertius innocentie restō. Quātum ad primū ꝛ tertiū equalr oīb⁹ iusceptum si nō ficte accedūt. tz quātum ad ꝺm nō: qz gratia hz duplicem actū. i. velere peccatū: ꝛ sic magis velet in eo q̄ magis cōmittit: qz delet oēm culpā: Secūduo actus est habilitas ad bonū. ꝛ i hoc maiorē efficatiā hz in eo q̄ se magis disponit. In puerilis aūt equalis est efficatia cōuter.

7 ¶ Utr puer cū referr ad baptismū si occidat saluet. ℟. q̄ si occidit ne baptizari pessit in odium baptismi seu rēi sic pie credo saluet. si vo occidatur ex alio respectu: sic dānabit

8 ¶ Quid si puer moreret qñ baptizo dixit ego te baptizo i nōie pris. anteq̄ appleat. ℟. ti. i. iiij. di. iij. ar. ij q. iij. pie credendū est q̄ de⁹ supplet Unde ꝛ cimuterio dz sepiliri. silr si sacerdos ipediret ne to ū ꝓpleret et set baptizād⁹ sic: li ū eo baptizat⁹ ꝛc.

9 ¶ Utr baptism⁹ sit reuerandus. ℟. q̄ nō. imo tas ministras quā suscipiens si ꝺcēto ḳuio supplicio plectitur. l. ij. C. ne sa. bap. ille. ꝛ sunt irregulares vt. ſ. irregularitas. i. §. rrxij

10 ¶ Utr ignorans si facit se baptizari sine ꝓdītōe sit irregularis si postea ī uenit q̄ fuerat baptizat⁹. ℟. q̄ irregularis est. de pse. di. iiij. qui bis. ꝺz cōiter intellectū. ꝓ deest m eps dispensare in necessitate magna.

¶ Utrū non baptizatus credens se baptizatum saluetur. ℟. sic de ſby. non bap. e. apostolicam.

¶ Utr suscipiat caracterē ordinum

si ordinetur. ℟. qđ non. de presl. non bap. c. i. 2. c. venies. si celebrat tamē ignorāo credit qđ ꝓficiat vtute eccle sie. fm Inno. Hoc idez tz tho. i. iij. di. xxiiij. 2 alb. 2 suma ꝑse. li. iii. ti. xx ij q. viii. 2 placet. qz virtus spūssācti vegetans ecclesiam suam supplet po tentiam in tali ne ecclesia deciptatur

Aptismus. viii. quoad cum qui tz

Queritur quis pōtenere ad baptismū. ℟. qđ non pōt tenere abbas monachus: vel religiosus de ꝑse. di. iiii. nō tz. el. i. xvi. q. iij. placuit. el. ij. tamen si tenēt sunt compatres.

1 ¶ Utz pater vel mater. ℟. qđ non si sunt in matrimonio. itelligo. xxx. q. i. ad limina. alias ꝫbent cognationem spūalem: 2 etiam baptizando nisi in necessitate baptizarent.

2 ¶ Utz non baptizatus possit tenere ad baptismū. ℟. qđ nō. de ꝑse. di. iij. c. i baptismate. tz baptizare possit qz baptizatus ē de necessitate sacramēti nō suscipiēs seu tenēs ad baptismū 2 si tz non erit cōpater: sed dñ baptizans. cum sit vere pr spūalis. vide. ſ. matrimoniuz. iii. i prędnēcto. vii. §. r.

3 ¶ Quot tebēt tenere ad baptismū. ℟. qđ vnus tm. de cōse. di. iij. c. i capitulo. 2 c. non plures. sed tamen de consuetudine non seruatur.

4 ¶ Ad quid tenētur leuantes de baptismo. ℟. qđ tenent admonē quos tenuerunt vt castitatē custodiāt: iusticiam diligant 2 caritatem teneant: 2 ante omnia simbolum 2 oratiōnē dominicaz debent docere. vt in. c. no. ante omnia. de ꝑse. di. iiij. 2 magist. 2 in. iij. di. vi. c. pr. dicit qđ exigit a patrino diligens cura circa eum ꝓquo respondet. Quod limita verum scdz Tho. qñ parētes notabiliter negligūt.

Ellum quidem dupliciter dicit. s. ꝓprie 2 impꝛopꝛie. Pꝛopꝛie autem bellum est illud qđ auctoritate principis superioꝛis nō recognoscentis in dicitur vt est impator 2 papa scdm Hosti. xxiij. q. i. c. i. ff. de capti. l. hostes. 2. ff. ō ter. lig. l. hosteo. Et i isto bello capti efficiunt serui 2 bona efficiuntur capientiuz: 2 sequit tertium ius. ſ. postliminij. de quo in. l. postliminiuz. 2. l. si qd bello. 2. l. hosteo. ff. de capti. 2 hoc vez si bellum sit iustū Dicent tamen bona capta assignare capitaneo. vt distribuat vnicuiqz ꝫz merita: fm Bar. in. d. l si quid bello ꝫz a principio efficiant capientium. Et hoc veri credo quod dicit Bar. nisi consuetudo haberet qꝫ vnusqsq sibi retineret quod cepit qz tunc non tenetur assignare qz illud intelligitur actum quod est consuetuz. l. qꝫ si no lit. §. qui assidua. ff. de edil. edic. Hodie etiam ex consuetudine inter xp̄ianos nō seruantur iura captiuitatis 2 postliminij quo ad seruitutē cui standum est: vt l. postliminii. ff. de capt. 2 no. Bar. in. d. l. hostes. ff. c. Quid autem sit postliminiuz. ℟. qꝫ est ius amisse rei recipiēde ab extraneo in statum pristinum restituēde: ut olim legibusqz cōstitutum dicit tert. i. d. l. postliminii. Unde quo ad res tene ē seruandū: vt ille qui aliqua pdidit i iusto bello quo ad eū integre restituatur. Et ideo nō currit prescriptio cōtra eum fm glo. in. c. pūa accusatōe. xxi. q. iij. Firma tñ de rigore nō restituitur. l. ij. ff. de captiuis. sed fm cōscientiam sunt etiam restituenda.

¶ Un aūt dec locum habeant in bello indicto ab his qui de facto superiorem non recognoscunt: vt est rex

francie: hispanie 2 hunōi. ℟. fm Inno. in. c. olim. el. i. de resti. spo. 2 bar. in. d. l. hostes. ff. de cap. 2 postliminiū reuersio qꝫ sic: qz habēt ius a principio

2 ¶ Bellum autez ipꝛopꝛie est illud quod non est indictum per principē sed per inferiorem qui recognoscunt superiorem. 2 de hoc Pau. de iureiuran. c. sicut. el tertio.

3 ¶ Utz bellum in dubio sit presumē dum iustum. ℟. Pau. in. d. c. sicut qꝫ in bello indicto a principe sūmo: in dubio presumit iustum 2 legitimam causaz cē in principe. iuxta notāter legistas in. l. prescriptione. 2. l. fi na. C. si contra ius vel vti. pub. 2 per Lanc. in. c. que in ecclesiarū. de consti. sed in bello indicto a recognoscente superiorē: in dubio presumit iniustum 2 sic intelligo hosti. 2 tex. d. c. si cut facit. l. vnica. C. ō gla. 2. c. i. ōpuca. cum suis concor.

4 ¶ Quid requirit vt sit iustū. ℟. pa. vbi. §. qꝫ in bello ꝓprie oz qꝫ subsit legitima 2 nālis cā: puta qz ꝓuinces 2 rebelles sunt imperio vel ecclesie. Adde. ij. vt non fiat alio vindicādi sed puniendi delinquentes. Jn bello aūt sc̄do modo dicto quinqz requiruntur ꝫz glo. xxiij. q. ij. in sūma. ſ. qꝫ bona vt nō sit ecclesiasticus: cui non licz sanguinē effundere. xxiij. q. viij. clericis: nisi necessitate incutabili. possunt tamē fm Tho. sc̄da se. q. xl. inducere alios ad iustū bellum 2 eis assistere: vt pugnantibus subueniāt exhortationibus: absolutionib⁹: 2 aliis spiritualibus. Non tamē debent ꝓcari vt interficiant vel mutilent. ſ. vt fidē ecclesiasticam: vel patriā liberēt Et ſ. aliqui interficiātur: nō tamen eis iputabitur 2 multomagis prelati hoc possunt, imo peccarēt si non facerent. xxiij. q. v. de occidendis. de homi. postulasti. 2. c. tua nos. xxiij. q. iij Marimian⁹. xxiij. q. i. in sūma. 2. c. militare. de cle. percu. c. uj. de resti. spo. c. olim. el. i. Inno. tñ in. c. qđ in dubijs. de penis. limitat predictaz exhortationem nō posse fieri qñ sunt in peiussiōibus. ſ. añ sic. 2 mihi placet. 2 est securius. ¶ Sc̄do cā legitima vt ꝓ defensione sua vel suoꝝ aut paternaruz legum. xxiij. q. viij. si nulla.

¶ Tertio res. ſ. ꝓ repetitōe rerū 2 hmōi. l. d. c. olim. ¶ Quarto alius vt nō er odio sed vt hēat ōbitū, 2 hmōi xxiij. q. i. quid culpat. 2. c. militare.

¶ Quito auctoritas superioꝛis. dic. quid culpatur 2. l. vnica. C. armoꝝ vsus in suo pan. lib. xi. Poterit etiā fieri auctoritate epi. fm Ho. in sum. ꝓcipue quādo pugnatur ꝓ fide vl contra eum qui ꝓ peccato mortali excōicatus non vult parere.

¶ Utz si aliquod predictoꝝ tenuerit teneaī ad restōnem tz dānoꝝ datorum qñ etiam raptoꝝ bonoꝝ. ℟. moneo. ti. qꝫ sic si deficit, fm vel tertium. Si tamē res subsit qꝫ. ſ. ꝓ reb⁹ repetendis factū sit. non tenet qui mouit bellum restituere quod ibi cepit. dñm nō excedat quod hñe debebat. Et hoc vez in foꝛo pūali. vbi ꝫz locz liquidi ad nō liquidū ꝓpensatio. Sicut si quis ꝓficatur per furtum accepisse. x. nō cogef restituere si ꝫz hñe alia. x. ab eode. Si vero dānificauit plus aduersariū: non credo eccusatū nisi ꝓcurrat simul auctoritas: nisi in casu qñ vim vi repellere lz sed tenet ꝓpensare dāna data cū eo qđ oz hīe 2 si plus hēat restituat c. q habetis. 2 in. c. se. xxiij. q. v. 2 i. d. l. hostes. ff. de capti. 2 fm quod dico in. §. le.

¶ Utz illis iferioꝛ ab⁹ a pncipe licent 6

facere bellum. ℣. Ioa. i. d. c. sicut q̄ aut his qui facit bellū hꝫ iurisdictōes sup his quib⁹ guerrā facit. ⁊ illi sunt ꝓhumaces ⁊ rebelles. ⁊ sic pōt statuere ⁊ ꝓcedere q⁹ liceat vnicuiq; res ecclie inuadere. ⁊ iura facere. ⁊ literas homines retrudere capē ⁊ detinere quousq; dño repōtare potuerit. c. a nob. el. i. de sen. excō. Si aūt nullā iurisdictionē sup eos hūit nō pōt sine auctoritate ꝓncipis. nisi eēnt insi. q⁹ tūc pōt se ⁊ sua defendere cū moderamine culpate tutele. ⁊ hominē capere ⁊ ēt occidere. vt latius dic. i. ff. Defēsio. Nō pōt tū aduersariū capere ⁊ nec inuadēdo res aduersarij suas facere. Nō ītelligo nisi in recōpensationē expēsar. laboꝝ ⁊ operū etiam ipsius ad tuitionem. di. i. ius gentiꝫ. xxiij. q. vij. li ꝛe reb⁹. vel nisi in territorio suo eos deliquentes inueniret item q̄ talis superiorem non habet cora quo sua repetere possit: reo suas ꝓpria auctoritate repetet possꝫ ⁊ recuperare. i. inde. ⁊. l. nulli⁹. C. ō indebito.

7 ¶ Utrū subditi teneant̄ ire ad bellū iustū dño mandante. ℣. Ioa. in. d. c. sicut. el. iij. q̄ subditoꝝ qdā sunt vasalli ꝓprie. vt sunt qui tenent feudum ab eo. Quidaꝫ vasalli ꝓprie: vt sunt subditi rōne originis vl' domicilij nihil tñ ab eo detinēt. ⁊ taleo ꝓpe nō sunt vasalli hꝫ ibi hēant possessiones nec tenēt dño ꝑstare fidelitatem. Quidā sunt milites veri. vt qui iurāt q̄ ponit. gl. i. l. pe. ff. er qui. cau. ma. que sunt. j. Miles. Quidā nō veri. milites. sꝫ tñ respectu honoris qui ista nō promittūt. sed vnum vt alij cuico. vt per Ly. in. l. i. C. de iu. ⁊ fac. igno. istis ꝓmissio distingu. aut dño vult alios, plibito voluntatis inuadere nō fauore reipublice. ⁊ nō tenentur eī sequi etiam vasalli ꝓprie. ar. d. c. de forma. xxij. q. v. nisi aliud habeat consuetudo. vel pactum. Aut dño inuadit. ⁊ tunc si timor est subitanē ⁊ improuisus omnes apti ad pugnā seu custodiam tenēt̄ fauore reipublice. Nam clerici hoc cessu tenent ad custodiam. c. peruenit. ⁊ quod ibi notat. de immu. ec. Facit c. omni timore. c. xxiij. q. viij. Aut nō ē talis timor. ⁊ nūc vasalli ꝓprie dicti tenent. per. d. c. de forma ⁊ milites veri. per. d. l. pe. Alij vero nō sunt cō pellendi dummodo dño sufficiat per se et redditꝫ quos habet a loco. Nam ꝓpter hoc honorāt dominū in redditib⁹: gabellis ⁊ huiusmodi vt necessitatis tempore eos defēdat. ar. xxiij. q. v. ꝓncipes. ⁊. c. regū si vō non sufficit per se nūc tenent omnes ꝓ salute dñi. vt patet er. c. si nulla ⁊. d. c. omni timore. xxiij. q. viij.

¶ Utrū subditi sequēdo dominū in iniusto bello excusent̄. ℣. Ioa. in. d. c. sicut q̄ ino. dicit q⁹ non si scienter hoc facit. nec excusantur et immo amittēdi feudū. vel alia bona. xxij. q. v. ita ne. si vō dubitāt ⁊ inquirere quantū potuerunt peritiores: ⁊ semper dubij remanserūt excusant̄ ꝓpter bonū obedientie. c. q̄d culpamur. xxij. q. i. aliter non arguit. c. cum inhibitio. de clan. despon. non tñ excusantur amici ⁊ cognati ⁊ alij. q̄ voluntarie adiuuant talē in dubio. immo si erat iniustus de omni damno dato tenentur ad restitutionē.

¶ Utrū subditus. qui in dubio vel ignorando multo acquisiuit: teneat ea restituere. cognito q̄d bellū erat iniustum. ℣. q̄d sic omnia que habet credo q̄d ēt contulerit: quia nunq; habuit bona fidē. et quo semp dubitans permansit. Et de hoc vide. j. ꝓscriptio. §. iij. ⁊ secundum illam distinctionem dic.

10 ¶ Utrum omnes existentes in bello iniusto teneant̄ in solidū ℣. Imo. Ioa. ti. re. i. q⁹ sic de omni dāno cō Mo. ti. re. i. q⁹ sic de omni dāno cō silio auxilio consilio fauore dimi est: quod aliter datum nō fuisset. arguit xvij. q. iij. omnes. ⁊ ij. q. i. notū. i fi. si vō ꝓbabiliter credit q⁹ ꝓpter suum auxiliū cōsilium: vel fauorem nō plus fecerint q̄z alias facturi erāt nō tenēt nisi de his que ipse habuit: vl' damnū credit: vl' aliqo ō familia sua directe⁹ occasionaliter. arg. de sen. ⁊ re. iudi. c. i. de eta. ⁊ qual. or. c. tuā. ⁊ de hoc vide etiam. j. furtum. §. xvi.

11 ¶ Sed quer⁹ q̄d teneāt restituere facieno bellū iniustū. ℣. Mo. vbi. ō. q⁹ tenēt de oibus damnis. que ipse vl' sui minuerunt aduersario vl' ei⁹ hominibus tenēt etiam ꝓpuso hominib⁹ ō damnis dato. ab aduersarijs.

12 ¶ Utrū habēs iustū bellū teneat in aliquo de dāno aduersarij. ℣. ino. vbi. ē. q⁹ nō tenēt ō illis dāmis q̄ bona fide itulit. a q⁹ comode abstinē nō poterat ℣ ꝓsequendinē pugne. Si qua tñ alia crassandi ⁊ malitiose itulit eī als posset abstinere ⁊ sibi cōsulere nūc tenēt ꝓclare eī dāno sibi dato ⁊ si excedūt tenēt eis satisfacere.

13 ¶ Utrū habēs iustuꝫ bellum teneat ō dāno dato subditis aduersarij. ℣. q. ē. q⁹ nō. imo licite bona capit. non solū aduersarij. sed etiā fautoꝝ ⁊ subditoꝝ suoꝝ donec sibi sit satisfactum. subditi iñ aduersarij q̄ deū nuncteno nolūt dño suo i bello illicito ꝑpendere auxiliū vl' ꝓsilium nullacten⁹ sunt spoliādi ne pēa excedat auctores. arguit ō his q̄ ff. a ma. par. ca. q̄ siunt ⁊ i. q. iij. c. i. ūnd. ff. Rie. i. iiij. di. xv. q. fi. et alib⁹ innocentib⁹ iferunt damnuꝫ tenent̄ ad restitutionem. Verus credo nisi dñs comūi directe vel indirecte ex ꝓsonis vel rebus comunitaretur. Multomagis tenēt ad restitutionē qui damnificat non subditos aduersarij innocentes sciēter: vt sunt ecclesiastici ⁊ huiusmodi. Sec⁹ autē esset si a casu damnificaret hoc non intendes nec obligatio intendere vt puta quia bellano contra aduersarium nō valeue euꝫ impugnare vēcēdit ciuitatē. ⁊ sic combuntur ecclesie ⁊ bona ipsius ⁊ aliorum innocentiū naꝫ tūc nō tenent ⁊ sic pꝫ q⁹ ecclesie incastelate pūt incendi ⁊ bona ibi repōsita et quibus sustentabantur contra hostes i iusto bello possunt capi nō incastelate vero a ꝓpōsito nec res ecclesie sunt auferende ⁊ cōtrariū facientes tenēt̄ ad restitutionē.

14 ¶ Utrū dñi qui habuerūt bellū iuꝫ ad iuuices possunt cōpōere simul de dānis. ℣. Mona. ii. resti. q⁹ ille q̄ habuit mit stū bellū nō pōt ꝓponere in ꝓmdicū dominū suoꝝ quin ꝑpeteneāt eis ō damnis que passi sunt ni si ⁊ ipsi fuerit i culpa. Hoc vrū in foro cōsciētie. si ad tale cel pā nō venerūt. et ei⁹ persuasione als non facturi. Ille aūt qui habet iustū bellū tenet̄ ꝓcurare ꝓ viribus vt satisfiat suis hominib⁹. Et si nō potest ⁊ ipsi homines cōtradicūt cōpositioni fīt ℣ Mona. nō pōt de damnis que passi sunt incēdio ⁊ rapinis compone re. facit i. ar. l. i. ⁊. l. trā factionis placitum. ⁊. l. preses. C. de tra. fac. c. fi. ō ma. ⁊ obz. Sed ego credo q⁹ i certis bus pōt. ar. cozꝫ que notantur i. l. fi. C. si contra ius vl' vti. pu. ⁊ in. c. q⁹ in ecclesiaꝝ de consti. vbi patet q⁹ ex

rationabili causa potest ꝓnecpo tollere rez vnius ⁊ dare alteri. ⁊ nō pōt esse maior rō ꝙ fauor publicus care re bello. Et similiter potenit qui habent iura ipecialia. Cū Hosti. ⁊3 ꝙ quī duo milites habuerūt iniustum bellū unicē pace iter eos facta ⁊ dāna remissa ꝙ hec remissio extenditur ad omnes vtriusq; partis: ⁊3 nō consentiant quādo par aliter haberi nō posset. allega. l. quentionum. ff. de pact. ꝓcordat Pau. in. c. in nra. de immrijs. Aduerte hic scōm eundem Pau. vbi. s. qō nomine dāni ꝓpie ⁊ stricte tenit diminutio ꝓrimonij per alui facta. l. inj. ff. de dā. infe. Et ideo nō veniunt expense facte ꝓpria voluntate. etiam coacta nomie dāni. Quod no. ꝓ statutis ⁊ similibus odiosis. Item limita qō ꝓdicta remissio non valet quo ad dāna data ecclesijs ⁊ ecclesiasticis ꝓsonis. nisi prelati ipsaꝝ consentiant.

15 ¶ Utrū dño teneatur mandatario de dānis que in bello est passus. ℞. fm Pau. in. d. c. sicut qō sic nisi cā pietatis humanitatis vel parentele bellum fecerit vel nisi er debito tenetur vel nisi aliquid recipere ꝓsuenerint ꝓ mercede. ⁊ vide de hoc. j. in. d. datur. §. v. ⁊ hoc intellige de dānis q̄ verisilr potuit mandans ꝓuidere.

16 ¶ Utrum occupata per principes christianos qui hodie iter se bella gerentes ꝓpria temeritate quod vnus quiete possedit ab antiquo alius violenter de nouo accipit sint restituenda. ℞. do. Anto. in. c. qō sup his de voto fm Hostiē. qō non videt qūo iuste teneant nec qualiter ꝓfessores eorum peccata ꝓpria notoria palpitent. nec qualiter ab eisdem elemosinas aut possessiones acciptant: aut eos absoluant. Unde caucant ne ea teruatim ad inferos vadant ⁊ alios secum trahant. nec credit qō in Italia ꝓscribi talia possint. c. fi. de ꝓscri. Et ideo restituere tenētur.

17 ¶ Utrum clericus in bello iusto cū domino suo vadens qui lucrat aliqua de bonis aduersarioꝝ teneat ea restituere. ℞. Bona. xii. resti. qō si ea rapuit: peccauit capiendo: ⁊ restituere tenetur eis a quibus abstulit qz illam rem capiendo nō potuit facere ītā. qz sicut dño nō potuit ei dare auctoritatē bellandi. sic nec rapiēdi. Posset tamen retinere si guerra durante dominus vt illā teneat consensit. Si vō nō ipse rapuit. sed sibi alius quis? licuit rapere data fuit. tē ñ restituere tenet. Quod verū credo quādo ex consuetudine quilibet qō rapuit sibi retinet. alias secus. qz de iure quelibet tenet capitaneo assignare. vt illa distribuat. vt. l. si qd bello. ⁊ ibi. bar. ff. ꝺ cap. ergo sine eiꝰ auctoritate tenē ñ poterit. facē. c. dicat. xxiij. q. v. nisi vt dixi ꝓsuetudo sit i ꝓiuz.

18 ¶ Utrū liceat oi tpe bellare. ℞. qō in bello iusto nō ⁊3 bellare in quadragesima. nec in diebus festiuis nisi necessitas vrgeat in eutabilis. terꝰ est. cenz gl. in. c. si nulla. xxiij. q. viij. Itē nec tēpore treuge. c. i. de treug. ⁊ pace. Quod intellige in pugnatore. nō in defensore. vt notat predicta glo.

19 ¶ Utrz in bello iusto liceat vti decēptione dolo: vel insidijs ad vincēdū inimicos. ℞. qō sic dūmō mēdacijū nō dicāt vl fidē ꝓmissaꝝ nō frāgāt. facit. c. vtilē silationē. xxij. q. iij. c. dño ⁊ q. viij. in suma. xiij. q. v. dicit. vide glo. in. c. cupientes in ver. maligna tium de elec. li. vi.

¶ Utrū locāo arma, equos ⁊ huiusmodi eunti ad bellum repetat si āmittant in bello. ℞. Inn. ii. c. sicut el. iij. de iureur. ꝙ non. qz sic ea conduxit ff. loca. l. iteꝝ queritur. §. si qs seruū facit. l. videamus. §. fi. ff. coā.

21 ¶ Utrz cōmodans possit similiter repetere. ℞. Inno. vbi supra ꝙ non qz non excessit fines contractus. ff. cōmo. l. si vt certo. §. sed interdum.

22 ¶ Utrz tenente aliquo rem meā licet mihi violenter auferre. ℞. Pau. in. d. c. si ut aut incontinēti recupera re vult. ⁊ ⁊3 qz vim vi repellere ⁊3 de quo. j. Defensio. Aut nō statim ⁊ sic ꝺ3 per iudicem eā recuperare si pōt ꝙ si nō potest. hīc in defectuz iudicis potest dñs rem suā etiaz violenter si aliter nō potest facere recupare. ar. l. nullus. C. de iude. in glo. ⁊. l. ait prē tor. ff. de his que in fraud. cre. §. si debitorē. not. Inno. in. c. olim. el. i. de resti. spol. ⁊ Host. Ric. ⁊ Sco. i. iij. di. rv. ꝙ si aliter non possum rē meā habere. ⁊3 furto eam tollere. de quo dic. vt. l. Furtum. §. rl. Hou tamen ⁊3 per mendatiuz qz nō licet mentiri ꝓ alterꝰ vita. xxij. q. ij. ne gl ⁊ sic limita glo. in. c. cupietes de elc. li. vi.

Benedictio super populuz que dam solēnis que fit cū illa solēnitate. Aduitoriū nostrū ⁊c. ⁊ hāc solum epi possunt facere in tota sua dioces. ⁊ archiepi in tota prouincia cū visitant. ⁊ legati in terminis sue legationis: ⁊ abbates q̄bus er priuilegio ꝓcessum est. vt notat. xxvi. q. vi. ministrare de ꝓse. di. i. cū ad celebrā das. de excess. prela. accedētibus. de priuile. abbates ⁊ō. vi. Alia simpler Et hec fit a sacerdotib? i missa abīte epō. aut de mandato eius cū pño est xxi. di. dēnicp. xcv. di. eccē. ego dico.

¶ Utrz benedictio calicis paramentoꝝ ⁊ toti ⁊ hmōi ꝓ missio celebrandis possit fieri a sacerdote. ℞. doc. in clemētē. de sta. re. tenent ꝙ non qz sunt potius ordinis epalis ⁊ hoc idē in. d. c. abbates. Sz iudicio meo nullo iure coz dictuz ꝓbāt. Et credo ꝙ imo possint benedicere paramēta tali rōne motus ꝓsbyter pōt oia facē que sūt ordinis: nisi sint ordinis epalis. vel spāliter ei interdicta. c. ꝙuis xcv. nij. di. ⁊. d. c. ecce. ⁊. xxij. di. legimus ⁊3 benedictio paramentoꝝ ei nō sit ordinis epalis ꝓ3 qz cōcernt abbatibus ex ꝓsuetudine vel tenēt doc. i. d. c. abbates. ⁊. d. clc. attendētes qō fieri nō possz si esset ordinis epalis. arcoz que no. in. c. ꝓ. de ꝓse. ec. vel al. nec est etiā eis ꝓhibitū ꝓ3 qz. in. d. c. ꝙuis ꝓhibet ꝓsecratio sacerdotiz diaconoꝝ ⁊ inbdiaconoꝝ. ꝓsecratio virginis ꝓsecrato ecclie vel altaris crisma ꝓficere crimate frōtel baptismatoꝝ signaꝝ: publice ꝓnitētē reconciliari. ⁊ in. c. ministrare. xxvi. q. vi. addit ꝙ nō bñdicat publice plebez in ecclia. Quod intellige vt dixi. §. ⁊ in. c. ꝓsulto de ꝓse. di. i. ꝙ nec coꝛporalia ꝺ3 ꝓsecrare. ergo vestimenta pōt qz in. c. vestimēta. ⁊ in. c. vasa ō conse. di. i. nihil. dicitur ꝛr epo. quare credo omnia que pertinēt ad celebrationē missaruz que nō sunt cū sacra vnctione: vt est calix ⁊ patena. ⁊ non sunt eis spāliter inhibita sicut sunt coꝛporalia que ab epo vetent cē benedictaꝝ vt in. d. c. ꝓsul. ⁊ alia hmōi possunt benedicere. ar. d. c. quāuis. ⁊ c. ecce. nisi epo esset ꝓsens qz non liceret. arg. c. denicp. xxi. di.

¶ Utrz abbates possint similiter bñdicere Semi. in. d. c. abbates ⁊3 qz sic oia in quibus ht verbalis solū bene-

dictio: ꝛ qñ factum ad opus suaꝫ ec
clesiaꝫ. alꝫ non. Sed ego dubito ꝺ
benedictiõe corporaliũ que ꝯ sit ver
balis. solum tñ vꝺ episcopis reserua
ta. d. c. ꝓsulto. nisi dicam⁹ ꝛrogatũ
per ꝛriam ꝓsuetudinẽ cum sit po
tius episcopis reseruata rõne digni
tatis q̃ ordinis. ꝛ ideo abbates pos
sent ex ꝓsuetudine arg. d. c. accedẽ
tibus. Idem dic de bñdictione cali
cis de quo. j. calix. ℌ. i.

3 ¶ Utrum vestis debeat iterũ bñdi
ci qñ repeciaꝫ. ℟. q̃ non nisi qñ fit.
talis repeciatio q̃ sine ipsa eũ dicta
veste nõ posset celebrari. puta totus
mantice ꝛ hmõi q: cum amittat for
mam ꝺ3 iterꝫ bñdici arg. eoꝝ q̃ no.
in. c. i. de ꝓsec. eccle. vel alta. Secus
dico si de stola fiat manipulus. Uel
de manipulo stola: q: nõ vꝺ alia for
ma. nisi q̃ vnũ est brevius altero. q̃
quidẽ breuitas non mutat formaꝫ.

4 ¶ Utrum sponsa q̃ nõ est virgo de
beat bñdici. ℟. q̃ nõ. xxxij. di. certa
tim. imo bñdicẽs sc̃as nuptias ab
officio ꝛ bñficio suspensus ꝺ3 mitti
ad papam. c. i. de secun. nup.

5 ¶ Utrũ diacon⁹ possit bñdicere mẽ
saꝫ. ℟. q̃ nõ pñte ꝓsbytero nisi esset
diacon⁹ cardinalis: ꝯ absente ꝓsby
tero põt ꝑm no. in. c. legim⁹. xciij. di.

6 ¶ Utrũ recipe ꝑcuniã ꝑ bñdictiõe
nubentiũ sit simonia. ℟. q̃ sic ter. est
in. c. cum in ecclesie. de simo.

7 ¶ Utꝛ mulier possit bñdicere. ℟. q̃
nõ nisi vt põt glibet bon⁹ christian⁹
c. noua. de pe. ꝛ remiss. qꝛ q̃ sunt ordi
nis nõ cadũt in mulierẽ. d. c. noua.

8 ¶ Uterũ bñdictio mense ꝛ aque sit
certi ordinis. ℟. ꝑm Inn. i. c. i. ꝺ ex
cess. ꝓla. li. vj. q̃ bñdictio aq̃ sic. ꝛ iõ
esset irregularis: excõicat⁹ vel suspẽ
sus ipsaꝫ bñdicẽdo. secus de bñdi
ctione mense q̃ nõ est ordinis.

¶ Utrũ libri ecclesiastici sint bñdicen 6
di. ℟. ꝑm glo. in. c. i. de pig. q̃ non.

Enefacere ex timore ꝛ non ex
amore nõ reputaꝫ benefacere.
sed ꝑ nõ facere. xxxij. q. v. ad fidem
xxxij. q. v. sicut enim de ꝓsecra. di. v.
quicqd. lxxxvj. di. non satis. de regu
laris. qui ex timore.

Eneficium est que//
dam de
minuta actio gaudũ tribuens⁹
capienti m lib. feu. c. i. ex qui. causis
feu. amit. ꝛ Pa. i. c. vnico. de como.
ꝛ in. c. ad audientiã. de ꝓscri. hec dif
finitio cõprehendit quodcũq̃ q̃ ꝺ3
beneficium. Sed hic de ecclesiastico
soluꝫ dicendum est.

¶ Quotupler est beneficiũ ecclesiã 1
stici. ℟. q̃ aliud est religiosuꝫ aliud
seculare. Religiosum aliud simpler
vt canonicat⁹ regularis. Aliud du
pler vt abbatia. ꝓratus: vel aliud
habens iurisdictionẽ. Seculare ꝺo.
Aliud ũmuꝫ vt papat⁹. Aliud ma
nus vt ep̃atus. Aliud mediocre seu
dupler vt dignitas vel ꝑsonatus: vl
aliud habens curã aliaꝫ. Aliud mi
nus seu simpler. vt canonia capel//
lania: aduocatoria ꝛ hmõi. Aliõ nõ
habens administrationẽ. ꝛ isto mõ
dicitur large beneficiũ. Et est quan
do quis hꝫ beneficiũ non in titulum
vt sunt capellani ad nutuꝫ ãmouibi
les: sed qñ hꝫ in titulum aliquod be
neficium. cui est assignata doꝺ quã
tumcũq̃ sit simpler ꝺ3 habere bñfi
cium cum administratiõe. ꝑm Se.
in. c. ꝓsenti. de offi. ordi. lib. vj.

¶ Utrum ꝑbenda sit quid spirituꝫ ꝛ
le. ℟. Pau. in. c. dilecto. de ꝑben. q̃
li est annexa iuri canonice partim est
spiꝛale ꝛ partim tẽporale. Si vero
non est annexa canonice. vt puta qꝛ
ecclesia non sunt prebende distincte
sed omnia cõiaꝫ ꝛ per capitulum assi
gnatur isti vnum ꝓdium in ꝑbenda
ꝛ alteri aliud. vel quid simile. Uel et
si sunt distincte. tñ non sunt canoni
catibus annexe. qꝛ non est ibi nume
rus canonicoꝝ. tunc est mere tẽpo
rale. ꝛ potest concedi etiam laico ad
ipsius sustentationem.

3 ¶ Utrum altaria que dantur in titu
lum perpetuꝫ dicanꝫ beneficia. ℟.
ꝑm glo. in cle. i. de decimis. ꝛ sequit
Bern. in. c. i. de ꝓsue. lib. vj. q̃ sic ꝛ
appellatiõe officij altaria ꝓdicta in
telliguntur. facit. c. ij. de ꝓcess. ꝑben.
Secus ñ nõ dantur in titulũ qꝛ bene
ficium nõ dicuntur ꝑpꝛie.

4 ¶ A quo ꝺ3 dari bñficiuꝫ ecclesiasti
cum. ℟. q̃ regulr̃ per ordinariũ nisi
ex speciali statuto vel ꝓsuetudine ad
alium pertineat. vt. i. ditam.

5 ¶ Utrum capitulũ sede vacante pos
sit ꝓferre. ℟. quod non illa beneficia
que ad episcopi collationẽ pertinẽt
Sed bene potest ꝓferre illa que ad
episcopum ꝛ ipsuꝫ capitulũ cõmu
niter pertinent. Similiter alia bñfi
cia potest conferre quãdo episcop⁹
est ꝓsuspensus a collatione bñficiorũ
etiam si episcopus hẽret interesse in
tali collatione tangꝫ prelatus. ꝛ ideꝫ
potest episcopus quando capitulũ
esset excõmunicatuꝫ. seu maior pars
maioꝝ excõmunicatione vel suspẽ
sum. c. si ad ep̃m. ne sede vecã. li. vj.
Si ꝺo pertinet ed ep̃m collatio eiꝫ
ꝓsilio capituli. vel assensu nõ posset
cap̃lm intromittere nisi ꝓsuspẽsus el
ser in mora potẽde relaxatione. Si
ꝺo cap̃lm vel alꝫ⁹ de ꝓsuetudine vel
statuto dẽret ꝓferre de ꝓsilio episco
pi defuncti ep̃i vel in remotis age
te. ita q̃ in breui eius ꝑsentia nõ pos
sit haberi. nõ ꝓpterea debꝫ differri
collatio. vt in. d. c. si ad ep̃m.

¶ Quid de bñficijs vacantib⁹ in 6
curia. ℟. q̃ oia beneficia: dignitates
ꝛ ꝑsonatus vacantes in curia roma
na nõ possunt conferri nisi ꝑ papaꝫ
Similiter beneficia dignitates vel ꝑso
natus curialiũ vel acceedentiũ seu re
deuntium. de curia si decedũt in lo
cis vicinis curie ad duas dietas lega
les. que faciunt xx. miliaria ꝑ dic. l.
i. ff. si quis cau. ꝛ nota. glo. in. c. pre
senti. de ꝑben. lib. vj. Unde si distã
rent p. xxxij. miliare. nõ includerenꝫ
ff. de ver. sig. l. iij. limita nisi ꝓdicti
morerenꝫ in loco proprij domicilij
vel ꝑpꝛie domus. qꝛ tunc non reser
uantur pape. nisi esset talis curialis
qui hꝫ haberet ibi ꝑpꝛiuꝫ domicilũ
tamen ibi moraretur solum ꝑpter
curiam: qꝛ tunc reseruatur. Simili
ter reseruaꝫ quando est curialis qui
moritur in loco vnde recedit curiaꝫ
vel in itinere dum curiã sequeretur
quãtumcunq̃ vbi decedit sit remo
tus ab ipsa curia. Uerum est q̃ post
mensẽ si nõ fuerint collata bñficia
ꝓdictoꝝ ꝓferre possunt illi ad quos
pertinet eoꝝ collatio per seipsos tñ
vel ipsis agentib⁹ in remotis ꝑ suos
vicarios generales: quib⁹ id cõmis
sum fuerit in eoꝝ dioceſi existentia
nisi essent parrochiales ecclesie tva
carent sede apostolica vacante. vel si
anteq̃ papa ea ꝓferret moritur. est
hec notanꝫ in. c. iꝫ. el. i. c. statutũ. c. ꝑ
senti. ꝛ. c. si apostolica. de ꝑbẽ. li. vj.
Aduerte et circa hec ad regulas can
celarie ꝛ reseruatões q̃ faciũt cõtra
põtifices in sua creatiõe. qꝛ nõ semp
se pẽnt vno mõ. Ideo nõ pono hic.

9 ¶ Quid de presentatio a ꝓnio sede vacante. ℟. ꝙ capitulum ꝑt eos admittere & instituere in bñficijs. Iz ad episcopū si vixerit pertinuisset. c. & si capitulum. de iurisd. lib. vi.

8 ¶ Quid si episcopus conferat beneficiū absenti. ℟. ꝙ Iz non fiat sui cōsensus nec consentiat. tamen epūs non poterit alteri conferre donec ille recusett nec valet collatio si conferat nisi epūs assignasset terminum cōparenti cō sentiendi infra quod nō ꝓsentit. si nō post terminum iterum consentiē antecz alteri esset collatum valeret. c. si tibi absenti. de prebē. lib. vi.

9 ¶ Utr epūs vel alius cui mandabat de beneficio ꝓuideri pauperi clerico teneatur iterum ꝓuidere si ille clericus aliud est consecutus. ℟. ꝙ nō. c. si pauper de prebē. li. vi.

10 ¶ Utrū epūs teneatur ordinatis per ipsum ꝓuidere de beneficio. ℟. ꝙ sic si est in sacris ordinatus. c. cum ꝑm. de prebē. Idem dic quādo cōmisit ꝙ ordinet per alium. c. si epūs. de prebē. lib. vi. Et hoc verz nisi haberet suā vel paternā hereditatē vnde posset in ſſentari ꝑm gl. in. d. c. si episcopus.

11 ¶ Utrum ꝓmittens alicui ꝓuidere de beneficio ecclesiastico non vacante vel qualitercūq; ꝓmutat cui promiserit teneatur. ℟. ꝙ non qz talis ꝓmissio est nulla. c. de testanda. de concessio. prebē. lib. vi.

12 ¶ Utr recipiens bñficiū ecclesiasticū de manu laici cadat in aliquā penā. ℟. Inno. in. c. qsqs. de elec. ꝙ sic qz est intelligibilis ipso iure de iu. ꝓpio. Preterea tū epūs posset cū eo dispensare. ꝑm eundez. ar. c. nuper. de sen. ex.

13 ¶ Utr quis possit renūciare suo bñficio vt alij ꝓuideatur. ℟. pau. in. c. dilecto. de prebē. ꝙ ūc. dūmodo in actu renūciationis nō reducat in pactum. sed ipsam renunciationez faciat pure & libere. alias esset simonia cuz. vt vult glo. in. d. c. dilecto. & gl. in. c. ex parte. cl. c. de offi. dele. Si tū in animo gereret vt alteri concederetur. nō esset simoniaco dūmodo pactū non faciat Iz peccet vt est clara. glo. in. c. ordinationes. i. q. i.

14 ¶ Cui pōt dari bñficiū ecclesiastī cum. ℟. ꝙ solus clericus nō coniugatus & habentibus etatē debitā. & q̄ sit etas debita. vide. j. Etas. & quis ordo requiraf vide. j. clericus. vij. §. v.

15 ¶ Utr clericus cōiugatus possit hre beneficia ecclesiastica. ℟. Pan. in. c. sane. de cle. comu. ꝙ nō. Sed nec ēt administrationes ecclesiasticas. Et per hoc puto ꝙ nō possit esse vicarius epī. ꝙ tenent doc. in. c. vno. eo. titu. lib. vi. & in. c. Joānes. Itez pau. eo. ti. tenet ꝙ nec etiā potest dispensari cum eo vt habeat bñficium simplex Iz alij ꝓrium teneant. & pōt saluari dictum cuiz. vt valeat dispensatō si fiat a papa. & Pau. intelligat nō velere si fiat ab ifertoribus papē.

16 ¶ Utr filius sacerdotis possit obtinere bñficium in ecclesia patris. ℟. ꝙ sic si alias est legitimus. c. ad hec de fi. presby. dūmodo nō ad illas dignitates vel prebēdas qs ſ mediate pater eius habuit. ꝓmoueaf. c. cōstitutus. de fi. presby. Et nōe filioz in hoc veniunt etiā nepotes de ture in hereditate succedētes. vt sunt ꝑ rectā lineam descēdentes nepotes ar. isti. de hre. quali. & di. §. sui ꝑm hosti. & Ber. in. c. ad extirpādas. de fi. ꝓsby. Secus in collateralib⁹ in quib⁹ successio locum non hz ar. de offi. dele. c. ex parte. Item ꝑm host. nepos pōt poni ſmediate in eccliā ꝫ auus eius

habuit patre eius viuēte. sed ꝓpe mō tuo non pōt. qz cessat rō in primo casu successionis. sed nō in secō. Item aduerte ꝙ si pater habuit personatū ſmediate non poterit filius in eadez ecclesia. hic vicariā vt in. c. michael de fi. ꝓsby. vel ecōtrario. si pater habuit vicariam perpetuaz filius ſmediate nō poterit habere personatum vt in. c. constitutus. de fi. presby.

17 ¶ Quis potest dispensare cuz illegitimus vt obtineant beneficium eccleſiasticum. ℟. ꝙ epūs in beneficio ſimplici cui non imminet cura animaruz vt in. c. 10 qui. de fi. presby. li. vi. nec distinguo ꝑm gl. ibidē an. sit spurius adulterinus. vel naturalis Iz quo ad successiones distinguant ēt difficultate dispēsādi. Jn aliis ēt solus papa

18 ¶ Sed nūquid poterit epūs dispēsare cū talibus in ꝓsonatu vel dignitate ſine cura. ℟. gl. i. d. c. 18 qui. ꝙ nō sed solus papa. Et eam sequūtur cōiter doc. etiā si efficeretur religiosus.

19 ¶ Utr epūs possit cū predictis dispēsare in canonicatu ecclesie cathedralis. ℟. ꝑm Archi. in. d. c. 18 qui. qđ sic er quo nō inuenitur ꝓhibitum. Et cum eo concordat Geni. in. d. c. 18 qui. Iz Jo. mo. & alij teneant ꝙ nō potest. Quod non placet.

20 ¶ Utr epūs cū predictis possit dispēsare in rectoria. ℟. ꝙ sic in oi bñficio dūmodo nō cadat in nomē dignitatis vel ꝓsonatus. vel hēat curā aīaz Et hoc tenet Iz qdā tenēt ꝓtrariū vt notat Geni. in. d. c. 18 q. Et rō potissima cuius effect⁹ nō in ipsis ſs in alijs debet firmaf Dz late iterpetrari. vt no. Joā. in. c. fi. de ver. sig. & se. Jo. dō inno. petratio fit ꝫ ipsum ꝓcedentes iuxta. no. de priuil. c. qz circa. Et ō iura ꝙ videnē ꝓria intellige & limita qđ loquūtur in dispensatiōe alicui ꝓcessa cuius effect⁹ in ipsum deriuaf que stricte interpetrāda est. Quod nota.

21 ¶ Quid si beneficiū simplex hēat cu rā animaz annexā. nunqd eps potest dispensare cum predicto. ℟. fm Archi. in. d. c. 18 qui qđ sic. qz talis nō dī hic cura animaz. vt ꝓbat tex. in. c. sup eo. de prebē. li. vi. Nam vt ibi pz pōt quis hic prebēdā & dignitatē cui ānexa est parochialis ecclesia. & tamē nō posset quis hic simul dignitatē & ecclesiaz curatā. c. ō multa. de prebē. Et ap⁹ abbas limitat hoc verū quando ecclesia curata hz vicariū alium ab isto. alias nō. alii doc. i distinctē tenēt qđ nullo mō eps pōt dispēsare. vide Geni. in. d. c. 18 qui mihi placet prima opi. cuz predicta limitatione domini Iapi.

22 ¶ Pone qđ in eccliā ē statutū & tum & ꝑ papā approbati qđ nullus illegitim⁹ ibi ꝓmoueaf an eps possit dispēsare. ℟. Jo. mo. & segf ge. in. d. c. 18 q qđ nō. er quo tale statutuz ē iuratū vl ꝓfirmatū. Sec⁹ cēt si soluz cēt statutū nō iuratū vl ꝓfirmatū. qz tūc possz eps dispēsare cū ꝓprio statuto. iuxta no. de elec. c. Iz canō. lib. vi. Limita ꝓdicta oīa qđ epūs pōt dispēsare cū illegitimo in bñficio simplici cui nec nisi aliud impedimentū canōicū obstet ꝫ illegitimitas & sup que eps nō possit dispēsare vt j. d. c. 18 q.

23 ¶ Utr dispensatus vt ꝓmoueat ad ordines sacros per papā. per hoc videatur talis illegitimus dispēsatus vt possit obtinē bñficiū cuz cura. ℟. qđ nō. qz dispensatio non trahit ad ꝓsecutiua eius sup quo dispensaf qñ dispensatio impetrat effectū valitduz

super actu in quo dispensat absq; eo q; extendatur ad illud p̄secutum fm Gemi. in dicto. c. is qui.

24 ¶ Utrum p̄fatus illegitim⁹ dispensat⁹ vt possit obtinere bñficiu3 eccle siasticū possit post p̄mū postea alīd obtinere vnte dispensatōis. ℟. Ge. in. d. c. is qui q; paulus h distinguit q; aut dispēsatio fuit facta sup certo beneficio. z nōe si fuit in culpa vt illō nō hēret. sic aliud nō poterit habere Si vo nō fuit in culpa: vel dispensatio sup in certo bñficio fuit. sic poterit post p̄mū aliud hēre. Et placz mihi licz Ge. ibi videat tenere oppo. do. Lapi qui aliter distinguit. Sed mihi non plz. Vide ei ibi si placet.

25 ¶ Utrū p̄fatus dispensat⁹ vt possit hēre bñficiū curatū possit p hoc obtinē dignitatē. ℟. Ge. i. c. fi. ō si. p̄s. q; nō q; ista ponunt vt diuersa i. d. c. fi. ergo vno p̄cesso nō veniet aliud Vñ in dispēsatōe nō p̄cedit argumētū a maio: nec a simili. vt ibi no. Ge.

26 ¶ Utrū3 illegitim⁹ vel irregularis dispēsat⁹ in ordine z bñficio atq; p mor⁹ possit postea iptrare dispensationem sup pluralitate nō facta mētōe de defectu illegitimitatis vel irregularitatis ℟. fm Gemi. in. d. c. fi. q; non ter. est in. d. c. fi.

27 ¶ Utrum ep̄s possit dispēsare cum p̄dictis illegitimis vt possint plura bñficia simplicia retinere simul. ℟. Ge. vbi. ō. q; nō facit. c. is cui p̄mo q; de p̄bē. li. vj. vbi q; p̄cedit alteri vt possit beneficiū alteri p̄ferre intelligitur de vno nō de plurib⁹.

28 ¶ Utrum ep̄s possit dispēsare cum illegitimis vt hēant simpler bñficiū seu p̄bendā in ecclesijs suoz patz q sūt sacerdotes. ℟. q; si ipsis vt ētib⁹ e. cuz tecoz. de fi. p̄s. ¶ Multo minus i canonicatū. c. cū ad abolēdā. de fi. p̄sor. Sed ipsis mortuis sic dūmodo dispenset sup beneficio seu p̄benda quā ei⁹ pater tenebat imediate. secus si mediate. Sofre. tñ z q; nūq; canonicatū in eadez ecclesia poterit hēre ex dispensatōe epi. Sed p̄mz credo tertius vt no. in. d. c.

¶ Pone papa dispēsauit cū illegit timo. vt possit p̄moueri ad bñficiū et curaz hūs nuncgd per istā dispensationē poterit p̄moueri ad bñficiū cui p̄ficiendus est p electionē eligendus. ℟. fm Ge. in. d. c. is qui q; sic. quū q; vicez tollit ex toto vt in cāu p̄dicto pōt eligi vt in. c. cuz vtome se. de elec. et si esset dubiū an verba dispensatōis tollant ex toto vicē. z h tenet. z alij dicant q; nō pōt eligi.

¶ Infra qō tpus dz bñficium vacans p̄cedi. ℟. q; in cathedrali z regulari ecclesia vacante p̄lato infra tres mēses eligere tenent. c. ne p defectū de ele. nisi cēnt huiusmodi vt notores. Alia sūt bñficia ecclesiastica infra ser mēses. c. nulla. de p̄cel. p̄bē. Alias collatio seu p̄uisio deuoluit ad eum qui primo p̄cesse dignoscetur nisi in casu in quo p̄uisio pertinet ad capitulū deuoluitur ad epiſcopum. z econtrario. z post ad metropolitanū z post ad papā. l. Hoc est verum nisi legitimo impedimēto essent impediti. z incipit currere dictum tpus a die scientie nō vacationis. c. q; diuersitatē de p̄cel. p̄ben. Et intelligitur legitimū impedimentū peregrinatio vel suspensio etiā ex culpa nisi esset in mora petende absolutionis. d. c. q; diuersitatē. Et si bñficia p̄tinerent ad regulares exēptos ep̄i p̄uidebunt nō obstante exemptiōe. cle. q; regulares. de sup. neg. p̄la.

¶ Utrum

31 ¶ Utrum p̄fatus tempus habeat locum in habēte instituere p̄sentatum per patronum. ℟. dñi te rotā tenent q; non. q; d. c. nulla nō extēdit ad eum qui hz instituere: sed ad eum qui habet conferre.

32 ¶ Utr̄ liceat alicui sibi p̄curare bñficium. ℟. Tho. z ray. q; beneficium cum cura animaz non hz. q; idonee non pōt administrare sine gra seu caritate quā nullus se hīe scire pōt. Secus esset de alijs bñficijs. q; p̄nt p̄curari. aug. de ancho. li. ō ptāte pape z generalis nō posse sine pctō. cōtrā credo quū principalis p̄curat. vt hēat beneficiū. secus quū principaliter p̄curaret vt posset p̄desse.

33 ¶ Utr̄ occupās bñficiū vtuntē scienter facies se istitui sit ifamis. ℟. pa. i. c. i. de p̄cel. p̄bē. q; sic. iij. q. ij. audiuimus. z solus papa dispēsat cū eo sic cū illo q; vnēte vtoz alia accepit vt i. c. fi. ō eo q; dur. i vr. quā pol. p ad ul. ex quo p̄cludit pa. ibidē q; hz cuz vacaret fecerit se istitui vl sibi p̄ferri a papa nō habita mētōe ō occupatōe postea nō valz: z ē subrepticia: q; nō sic facile obtinuisset facit. c. postulasti. de reseri. Silr dicit de eis q; de eō occupāt vel p brachiū seculare se in vacānb⁹ bñficijs itrudūt si nō facūt mentionē in iptratōe de tali occupatione. q; oē id ex quo nō ita facilter obtineret tacitā inducit surreptionem per. d. c. postulasti. cum si.

34 ¶ Quot bñficia pōt q; hīe. ℟. fm hīs bñficiū dūmodo simpler q; se sufficit ad vitā bñficiati non pōt gl. i. c. dudū el. tj. de elec. gl. pe. q; li mutat idē pau. si pp se solū hz. secus vero si collata sibi essent nō rōe sui. sed pp vtilitatē beneficiorū: vt q; est homo industriosus z bone p̄scientie vt no. in. c. cum iam dudū. de p̄bē.

¶ Utr̄ habēs plura q; vnū sufficiūs exercet p dispensationē. ℟. gl. p̄dicta q; sic. hz pau. i. c. dudū. dic q; hz. p in dubitato q; nō sit tut⁹ quo ad ecclīā triūphantē: et dispēsatus per papā q; dispensat⁹ est pp se z ad suā vtilitatē: q; i hoc casu nō solūz alteratur ius positum dispō: sed et xpi p̄mo nūtiū mutate dispergit. cū ergo papa nō possit sine cā aliquā bona ecclie sine grauī peccato: vt dicit arch. rñ. q. tj. nō liceat pape. ergo multomin⁹ pōt dare licentiā alteri ipsuz dispergēdi vt in. c. nup. de resti. ro. post di. z sic quicq; rō inno. i. c. cū ad mōasterū de sta. mona. q; hīc non solū violat ius positiuū sed potiꝰ diuinū. hoc idē hostī. i. d. c. dudū quē sequit Joan. dicit et tho. i. ir. quol. q. v. q; hīe plureo p̄bendas absolute p̄sidrādū est qd de se inordinatū vtpote q; ea non pōt in diuersis ecclesijs deseruire qb⁹ quasi p stipēdio p̄bēde sunt ordinate vt ministrānt⁹ in eis denē. Est et diminutio diuini cultus: vñ vn⁹ loco plurū p̄stituē. Est et ineq̄litas vñ vn⁹ hz multa bñficia: z alī⁹ non pōt hīe vnuz. Continet z aliqñ defraudationē voluntati testatoz. q; vt cert⁹ numerus seruientū deputaret talia p̄stituerunt. z multa alia. z nī si aliq̄ circūstantia supueniat que remoueat totalr ioordinationē ei⁹ nūq; erit sine pctō. sicut nec homicidiū p̄ fieri et cū dispēsatione nisi hēat circūstantiā q; remoueat ei⁹ inordinationem. Aduerte tñ fm Soffre. q; est tripler circūstantia q; pōt remouē talē ioordinationē ita q; dispēsatio sit legitima z tut⁹ dispēsat⁹. ¶ Tria neces

sitas puta qz plures nō inuentiūtur idonei. ¶ Scōa vtilitas eccliaruz z eoz quib⁹ ꝓsunt. ¶ Tertia progatiua meritoz. Nec v3 ꝓiectudo ꝫ3 pa. f.d.c. dudū. z iura sūe gl. q dicunt valere itelligē ꝙ necessitate vl' vtilitate bñficiorꝫ vl' prerogatiua meritoꝝ puta qz plus valet absens q̄ ali⁹ ꝓsens vel ꝙ potētia retinēdi plura bñficia simplicia. ꝫ nō vt fruct⁹ lucrifaciat sibi ad vtilitatē puatā. vel ad augēdū patrimoniū. vl' vt lautiꝰ viuat vl' vt faciliꝰ ad ep̄atū vl' maiozē dignitatē possit ascēdere: qz cū tali intentione etiā vnū bñficiū habere de se est inordinatū. qz est cōtra oēm rōnē vt in.c. rō nulla. cū ibi notatis de preben. z pctra offīi pietatio. xvi.q.i.c. fi. vide ēt de hoc. j. cleric⁹. ij.tij.

36 ¶ Utrū habēs bñficiū cū cura si recipiat ꝫ3 cū cura ipso iure sit ꝑuatus ꝓuo. ℞. ꝙ sic statum adepta pacifica possessione. c. de multa de ꝓbē. vl' qñ ꝙ eū stetit quominus haberet. c. ꝫ3 el ij. ō ꝓbē. li. vi. Et nili ꝓmū resignet i manu ordinarij vel cui cōmittit ipso iure est ꝑuatus ēt secūdo. z in habilis ad quodcūq; bñficiū z etiaz ordines sacros. z ad papā ptinet dispēsatio ꝙ extraua. Jo. xxij. q icipit. Execrabilis. Et nō. nō poterit absoluere subditos rōne ꝓmt bñficij. Fallit ꝫ i vij. calib⁹. ¶ Quū⁹ qñ ꝓm annectit ꝓmo. c. sup eo. de ꝓben. lib. vi.

¶ Scōs casus qñ expedit deliquis ꝓpriis in vtilitatē ꝓmit beneficij: z ipsuz retinet donec sit sibi satisfactuz ꝓm An. ō bu. ꝙ. c. quicūq; xij. q. iij. Et. sufficit. ꝙ talis expēsa sit vtil' cepta: ꝫ postea a casu sit totū p̄rditum: ꝓm Jo. an. in. c. ex ptc. de ꝓstit. puta qz domū factā ignis postea cōbussit.

¶ Tertius casus qñ acceptat calore iracūdie ꝓm Jo. an. de li. z. d. Ant. z facit gl. i. c. er lr̄is de diuor. q̄ vult q̄ ꝓfessio ex iracūdia facta ū ꝓdicz

¶ Quart⁹ casus qñ acceptat ad tempus. puta donec al' fuerit bñficio ꝙ utiuz ꝓm ℞e. de anc. i. c. i. de ꝓsue. li. vj. Quint⁹ casus qñ ꝓmutantiꝫ vnū bñficiuz in aliō hūs alta bñficia curata: dūmō possessionē ipsi⁹ bñficij i q̄ cōmutauit. sed in adept⁹ est ipsam possessionē vltimi vacant ꝓma ois que ex dispensatione tenebat nō fuerit nactus tex. est in cle. si plures. ō ꝙ ben. Sextus casus qñ ꝙ dispensatio uez vt in. d. c. dudū. Septim⁹ casus in ep̄atu qui nō vacāt ꝓpa bñficia. nisi post ꝓsecratiōnē ꝓm glo. in. d. c. de multa. z Jmo. i cle. gr̄e de resc̄ri. Idem dic de quocūq; alio bñficio ecclīastico ꝙ quis nō ꝑt cū alio tenere nisi dispensēt cuz eo. z quis ꝑt sit dispensare. j. dicam. §. rrxviij.

¶ Utrū hūs bñficiuz in comēda teneat ꝑuare eccliā i statu. suo. ℞. patin. c. de monachis de preben. ꝙ licet nec ꝑt aliq̄d de statu eccle minuē ꝫ ō supfluo ꝑt sibi ꝓuidere al's ñ. 37

¶ Quis ꝑt dispensare vt qs hēat plura bñficia legitima cā iteruēiēte ℞. ꝙ in plurib⁹ simplicib⁹ vl' i vno curate. z alio simplici ꝑt ep̄s dispēsare vt i diuersis ecclijs hēat. sed in vna eccla ꝑt si sunt simplicia. ꝓm gl. i. c. litteraꝰ vas. ō ꝓcel. ꝙ. Jo. an. dicit trz si sunt diformia. vñ dicit ꝙ ꝑt dispēsare. vt qs hēat dignitatez z canonicatū i eadē ecclia facit. c. i. cū gl. de cōsue. lib. vi. Sede. ꝓsi. crv. ꝫ ꝙ ꝑt dispēsare ep̄s vt qs hēat canonicatū z altare seu bñficiuz alicuius capelle. in eadē eccliā. Et hoc sequit. ℞a. i. d. c. litteras. Ju duob⁹ ät ꝓfomitb⁹ ñ ꝑt. puta vt qs hēat 38

duos canonicat⁹ in eadē eccla. Et dicit. ℞a. vbi. ꝙ hoc sequit cōiter doc. Et ō duo altaria in eadē ecclesia nō ꝑt i titulū hēri ex dispēsatione ep̄i ꝫ3 Guil. ō nōte lau. Et vt seq. Se. vbi. ꝙ. z placet qz altaria q̄ dāt i titulū ꝙpetuū ꝓnr bñficia ꝓm gl. in cle. i. ō tect. Et legt Se. i. c. i. de ꝓsue. li. vi. Altaria vō que nō dāt in titulū bñ ꝑt hēri ex dispēsatione ep̄i. In ꝓsonalib⁹ vō. vl' dignitatib⁹. vl' administrationib⁹: aut officijs ꝓpetuis quocūq; noie censeantur nō ꝑt nisi solus. ℞apa dispēsare. vt i. d. c. i. i. in eadē ecclesia. vl' in diuersis. vt i. c. de multa. de ꝓben. ꝫ3 tex. videat solū de eadē eccliā ꝓhibere. Sz doc. in dictus. c. dicūt ēt locū hr̄e in diuersis. s. ecclijs. p. c. qz non nulli. de cle. nō resi. qō no. ꝫ3. Jmo. dicat ꝑnū. in. d. c. de multa. s. ꝙ ep̄s ꝑt dispēsare in pluribus ecclesiis dūmō curam animaꝝ non habeant.

39 ¶ Quid fiēdū ō fructib⁹ bñficiorꝫ vide. j. cleric⁹. tij. z. xtij. per totum.

40 ¶ Utrū fruct⁹ bñficij vacantis sint ꝑtādi successori. ℞. ꝙ sic vl' i vtilitatē eccle erpēdēdi. al's ꝫfacietes si sē capitula: ꝙuentus. collegia vl' singulares ꝓsone in cathedralib⁹ ecclesijs z regularib⁹. vl' collegiatis sint suspēsi ipso facto ab ostō z bñficio. donec plene restituerit q̄quid ꝓceperit nō obstāt⁹ ꝓuilegijs: vl' ꝓsuetudinibus vel statutis ēt iuramento vel sedis apostolice auctoritate firmatis c. quia sepe. de elec. li. vi.

41 ¶ Quid de plato q̄ vna ecclesiaꝝ dignitatū ꝓmotauit z ꝓsonatū vadd eoz custodiā occupāt. ℞. ꝙ nisi spāli ꝓuilegio. vl' cōsuetudine prescripta: vl' alia rōnabili causa hoc facīat ep̄i z superiores sunt suspensi ab ingressu ecclesie. z alij ab officijs z bñficijs donec satisfecerit. Idē dic de alijs ꝓsonis ecclīasticis ad quoꝝ collationē ꝑtinet. seu custodiā ꝑtinēt dignitates. ꝓsonatus ꝓtat⁹ vel ecclesie vacātes. vt in. c. ꝓti. ō offi. ordi. li. vi. Et hec ꝓhibitio logt de bonis altaꝝ ecclīaꝝ ab his de quib⁹ s. in. §. ꝓcedēti. z in. d. c. quia sepe.

¶ Utrū fruct⁹ bñficiorꝫ ꝓsint locari. vide. §. Alienatio i ꝓn. z. §. xviij. 42

¶ Quid de distributionibus quotidianis vide. j. clericus. xvij. §. tij. 43

¶ Quid de iuste possidētib⁹ beneficia ecclīastica. ℞. ꝙ resignare tenēt i manu illi⁹ q̄ ꝑt accipe resignatiōez vl' si ess̄ in articulo mortis alicui alteri recipiēti eā noie illi⁹ cui ē facienda ꝫ3 Jun. z ēt tenēt fruct⁹ ꝓceptos restituere. de renū. c. post trānsitionē §. rursus. Et dicit Archi. ꝙ si aliqs minus canonice obtinet bñficiū. s. simoniace. vl' ꝙ fraudē: aut surreptionē aliquā ip̄etrū nō plenibit. c. postulasti ō cle. ex. mi. Ex̄ē ꝙ dic hō. ꝙ vite necessaria stricte poterit retinere ō ꝓsilio ꝓfessoris: ita ꝙ solū nō egeat z alios fruct⁹ i eccliē vtilitatē ꝙuertat. qz restituere tenēt. c. dilecto de ꝓcur. al' nō potest absolui nisi ob timeat dispēsationē ab eo. q̄ ꝑt: nec in foro anime tenēt ei subditi obedire: vel soluere aliqd qñ scit ꝙ certo nec ꝑt eos dē subditos absoluere: vl' ligare: de quo tamē dic z limita: vt j. Confessio quarto. §. xij.

¶ Utrū filⁱ ꝑuēt bñficio ecclīastico pp crimē lese maiestatis ꝓmuluz a patre. ℞. gl. i. c. satis puerluz. Ivt. di. q. nō. Itē dicit nec ꝓpter crimē lese maiestatis diuine. vt puta qz hēticus. Vel scismaticus. c. quicūq; de 45

here.li.vj.de scisma.c.vnico. li.vj. vbi ꝫ phibeant admitti ad bñficia ecclesiastica talium filij tñ non dr ꝙ habuit prũmtur. quod no.

Igamia est triplex ſm glo.co.titu.c.i.

¶ Prima dr vera. ¶ Scõa silitudinaria. ¶ Tertia interpretatiua

1 ¶ Quot modis ẏ̃itur bigamia ẽa ℟. ſm Rica.in.iiij.di.xxvij.ar.iiij. q.i.ꝛ glo.vbi.ſ. vno mõ qñ habuit plures ltimas vxores.xxvj.di.acutus ꝛ.c.leq. Intellige si ãbas cognouit.als sec' ar.in.c. debitũ de biga.

2 ¶ Quot modis ẏ̃hit bigamia iterpretatiua. ℟. ꝙ ſm glo.in.d.c.i. ꝙ duob' modis. ¶ Primus qñ ẏ̃rit cuꝫ corrupta.xxxiij.di. maritũ.ꝛ.c. a nobis.co.ti. Intellige si cognouit eam als nõ.d.c. debitũ. ¶ Scõs qñ reddit debitũ vxori adultere.xxxiij. di.c.si cuius.ꝛ.c.leq.ẽt si ad pceptũ ecclesie reddere ſm cõtorem opi.ꝛ etiam si ignorabat eam adulteratam ſm' Pau.in.c.si vir.de adulte. allegat de biga.c.ij.

3 ¶ Sed nũquid accipiens virginez quã nõ cognouit ꝛ ea mortua. accepit scõam virginẽ quã cognouit vl a ẏrio primã cognouit. sed nõ scõaz efficit bigamus. ℟. Ho.li.eodẽ. ꝙ nõ. Similter si ducit mulierẽ virginẽ ab aliquo desponsatã sed nõ cognitam pmortuo iponso nõ est bigam' di.xxxij.c.fi.ꝛ.d.c.debitum.

4 ¶ Quid si credebat virginẽ tpe cõsummationis mrimonij.ꝛ post cognouit corruptã. ℟. ꝙ bigam' ẽ.xxxiij. di.c.si cui'.cum.c.leq.nec excusat error vel ignorantia ſm Goffr.

5 ¶ Utrum deflorans virginẽ ꝛ postea accipiens eam vxorẽ sit bigam' ℟. glo.ꝛ Pau.in.c.sane.de clc.pũ. ꝙ nõ.ꝛ lz Ho.vbi.ſ. dicat qõ tenebitur opi.tenear ẏrium. ego credo verius opi.ꝙ nõ sit bigam' qz lz auctem.qũo opo.epi.§.i. velit ꝙ vorem habuerit virgines tñ si attendamus ad veritatẽ que opi.pferenda ẽ c.nup a nobis de biga.viij.di. veritate.lxxxj.di.quicunqꝫ.ꝛ qui fi.sint leper tuas.C. plus valc.ꝙ agi.l.i.ij.ꝛ uj.nõ diuisit carnez suã. Nec ob.ꝙ opi.pferatur veritati de sponsa.uuemus.iij.q. vij.§.tria.ff.de offi.ptor.l. barbarius.C. de testa. l.i.xxj.q.ij. homes.ff.ad macc l.iij.ꝛ in.d.c. nup a nobis.qz respondet Inno.in.d.c. nup ꝙ casualia sunt. Preferẽ enim aliquando opinio veritati fauore cõtrahentium ꝛ odio decipientiuꝫ. vt d.l.iij.ff.ad macc. vel fauore prolis. c.cum inter qui fil.sint leg.aut testamentoꝝ.d.l.i. vel aliqua cõis opi. pfertur veritati.d.l.barbarius. ꝛ in d.c.nuper a nobis. vbi facti attendit qõ non excedit casuꝫ suum.

¶ Quid si vnã vxorẽ habuit ꝛ cognouit añ baptismũ ꝛ aliaz post. ℟. ꝙ bigam' est.xxxiij.q.vl.c.opz.ꝛ.c. acutus. lz Jo.ẏrius dixerit ꝛ male. 6

¶ Quot modis ẏ̃hit bigamia silitudinaria. ℟. ꝙ iiij modis. ¶ Primus cum quis ẏtrahit cum vxore totum solẽne postea contrahit mrimoniũ de facto.xxvij.q.i.quotquot ꝛ ó bigamus.c. a nobis. ¶ Scõus qñ quis diuersis tẽporibus habuit plures vxores vnã de iure alteraz de facto ꝛ cognouit ambas.d.c. nuper ¶ Tertius si simul duas habuit vxores vnã de iure alterã ó facto vel ambas de facto ꝛ cognouit ambas.d.c. nuper. ¶ Quartꝰ modus si cristẽs in sacris contrahit.vt in.d.c. nuper. 7

¶ Sed quis dispensare pot cuꝫ bigamis vere. ℟. ꝙ quidã dixerunt ꝙ nemo pot.tñ dic cum Ricar.vbi.ſ. ꝙ papa solus potest.xxxiij. dist. lector.in glo.vbi lucius dispẽsauit cũ panormitano archiepõ qui fuit bigamus. Alius inferior nõ pot etiaz in minorib'.no.in.c.vnico.de biga.li. vj. Idez de bigamis interpretatiue. qz sic in ipsis est defect' sacri. sicut ĩ bigamis vẽ ſm glo.in.d.c.i.ó biga. 8

9 ¶ Nunquid in bigamis similitudinarie possit episcopus dispensare. Respondeo ſm Pau.in.d.c.de diacono ꝛ.c.seq. qui cle. vel vx. ꝙ si clericus in sacris ẏrit cum corrupta solus papa dispensauit.d.c.nuper. Si vo clericus de iure ẏrit cum vna puta anteq̃ esset in sacris ꝛ de facto' cũ altera seq̃ post ordinationẽ ꝛ ambas cognouit solus papa poterit dispensare.d.c.nuper. Et si liter in nõ clericis qui isto modo bigamiã ẏrerint. Quid ĩ voluerunt restringere hoc verum si sciens impedimentũ accepit de facto cum. Secus si ignorabat.tñ cõiter tenetur ꝙ sine scitu sine ignorans de ipedimento secundã accepit ꝛ cognouit qz ter.ad animũ cum ortere secuto attendit: qz sic in ipsis est defectus sacramẽti sicut in bigamis vere ſm gl.in.d.c.i.ꝛ in.d.c.nuper. ſm Be.in.c.vnico de big.li.vj. Si vo existens in sacris. q̃uis ẏrerit cum virgine.nec aliam habuerit vxorem ante in laicali habitu vel in minoribus potest epus dispensare. vt ministret ter.est in.c.diuersis. de cle. ẏuig.ꝛ in.c.i.qui cle. vel. vx.cuz glo.ibidem ꝛ etiã vt promoueatur ad vltiora.c.sane ó cle.pũ.ꝛ ad.d.c. nuper.qõ videt Z. dicit ꝙ intelligit de eo qui ante sacros ordines aliam habuit.ꝛ post in sacris aliaz accepuit.d.c.vo.ij. qui cle. vel vx. dicit qõ loquit in illo quẽ nõ penitet vere vel est suspicio de recidiuo ꝙ tũc nisi ingrediat religionẽ non pot. Similter qñ instinct scandalum. vt in.d.c.nõ.

¶ Utrum bigam' bigamia va ſm primũ modũ sit priuat' privilegio clericali. ℟. ꝙ nõ sed solũ illi q sunt in minorib' ordinibus.lz qui sunt in sacris bñ gaudẽt ſm Be.in.c. vnico. de biga. Nõ ſm eũ. qz ille q ẽ in minorib' taliter ẏhendo pt vivere ꝛ dz vt laicus. Ille vo qui ẽ in sacris nõ pot redire ad seculũ vt no.ó apostatc tuc in glo.ſi ſm Jo. de fan. Et tõ lz sit priuat' habilitate ordinũ. nõ tñ privilegio clericali. Similter religiosus religiõis approbate gaudet.ita ꝙ tales pcutiens esset excõicatus.qz licz iste ter.puet cuz privilegio clericali ñ tñ privilegio monachali vel religiõis ꝛ ter.in.d.c.vnico.restringit vt leq̃tur de existentib' in minorib' ordinibus.ꝛ nõ de monachis. vel existentibus in sacris.ꝛ hoc verius est opinio quã sequunt Archi.glo.i.c.quisqs. lxxxiij.di. Bul.gar.Jo.mo.ꝛ Jo. cal.lz Bonagra.in.c.de biga.co.ti. tenear ꝙ sacerdos qui ẏrit cum vidua: vel duo mrimonia successiue ꝛ postea cõmisit homicidiũ potest punir priuilegio seculare p.d.c.vnicuz. 10

¶ Utrum bigam' iterpretatiue silr sit priuat' omni privilegio sicut bigam' vere. ℟. Be.vbi.ſ.ꝙ sic. Idem tenz glo.in.d.c.vnico. Nec ob.ꝙ in seq. §. dicã de casu vo ad casuꝫ fictum: qz in isto iterpretatiuo idem est quo ad oẽm modũ sicut in vero qz sic est ĩ eis de fect' sicut in veris bigamis.vt no.gl.in.c.i.de big.ꝛ p3 l.c. debitũ.c.ti.vbi dixit ꝙ diuisit carnẽ suã facit ẽt.d.c.quisqs.lxxxiij.dist. 11

12 ¶ Utrū simili modo in digam⁹ sit ꝑmittus siliter ꝓuilegio clericali. ℟. Be. vbi. ō. q⁹ nō nisi quo ad execūtionē ordinū. ⁊ er hoc infert idē Be. q⁹ ꝓstō penalis nō extendit de casu vō ad casū ficti. qñ casus fict⁹ non fingit idez cē quo ad oēm effectum quē hz casus ver⁹ sicut est i ꝓposito vt pz in. c. inp a nobis de big. Intelige ergo tert. d. c. vnici. de bigamo vō ⁊ iterꝑtrattuo. ⁊ q nō est i sacris vel religiosis q est nudat⁹ oī ꝓuilegio clericali. ⁊ astrictus seculari foro ⁊ ei lib exēcōicatiōis pena ꝓcipit vt nō deferat tonsurā vel habitū clericalez. d. c. vnico. ⁊ si portat peccat mortaliter. vt. j. lex. §. iij.

Sextus dicitur. q⁹ per duos dies stanuus sup sextus cal' ¶ Martij. ⁊ no. q⁹ vigilia sci ℳathie semp dz cē die imediate ꝑcedēti festo eiusdē nisi veniret festū die lune. qz tūc fierz die sabbati. Et ꝑm ꝓsuetudinē roma ne ecclie tpe bisextus. scēa die fit festum sci ℳathie hec notanť in. c. quesiuit. de ver. signi.

1 ¶ Utz suspensus p annū possit celebrare tpe bisext⁹ vltia die anni bisextilis. ℟. gl. i. d. c. qsiuit q⁹ lic. sicut libertas ꝓmissa seruēti p annū acgritur si seruit. eccl⁹. dieb⁹. ff. ō stat. lib. l. cuz hēs. §. stichus si hēdi mco

Laffemia importare vī quandā verogationē excellentis bonitat⁹ alt cui⁹ ⁊ ꝑcipue diuine. Quicūq; ergo negat aliquid de deo qō sibi cōuenit vel asserit aligd ō eo qō ei non cōuenit diuine verogat bonitati. qui ve⁹ est ipsa bonitas essentia ꝑz Dio. de di. no. Qō quidē ꝓtingere ꝑt vel ꝑm intellectū tm̄: vel ꝑm itellectū ⁊ affectū. Et vtroq; mō hmōi verogatio si sit tm̄ in corde ē blasfemia corꝺis. Si vo in ore est blasfemia oris q; blasfemia oris opponit ꝓfessioni fidei ⁊ caritati diuine. ⁊ sic ex genere suo est petm̄ mortale semp nisi quis aliqñ ex surrepnōe in vba blasfemie ꝓrūperet ita q⁹ hoc qō diceret nō ad uerteret. qz tūc soluz venialiter peccaret nec hēret ꝓprie rōnez blasfemie hec ex Aler. ℌa ℙe ti. de blasfemia. ⁊ Tho. ℌa ℙe. q. xiij. ar. i.

¶ Quot sunt spēs blasfemie. ℟. ꝑm Ambr. sūt duo. Prima est cū deo attribuit qō ei nō ꝓuenit. Scēa cū ab eo remouet qō ei ꝓuenit. adō tertia ꝑm Tho. vbi. ō. cū creature attribuit qō ꝓuenit creatori soli. Sz ꝓprie loquendo nō sunt diuerse spēs: qz negatio ⁊ affirmatio nō diuersificant habit⁹ spēm. qz ꝑ eandē sniaz inotescit falsitas affirmationū ⁊ negationuz.

2 ¶ Utrū petm̄ blasfemie sit remissibile. ℟. q⁹ si blasfemia fit ex coactōe vel deceptione vel infirmitate sic hz cām annexā ꝓuocatiuā diuine misericordie ad remissionē. Et sic intelige illud ℳat. xij. Omne petm̄ ⁊ blasfemia. s. ex infirmitate vel coactione remittit. Si aūt blasfemiā concomittat certa malitia: tūc dz irremissibilis. nō qz nō possit remitti: ꝑz qz nō hz secū cām motiuā ad remissionez ⁊ sic intellige illud ℳath. xij. spūs āt blasfemie. s. illate ex certa malitia nō remittet. i. vt sine difficulter remittat. qz nō habet excusationem.

3 ¶ Blasfemia vō scōz ꝑsōz. redūdat in deuz. duz vel illis attribuit quod Deꝰ ex sua gra declarauit nolle i eis esse. vl remouēt qō declarauit in eis esse et eodem modo est peccatum sicut blasfemia. dei.

4 ¶ Utz blasfemās possit absolui a ꝑlato sacerdote. ℟. ℙa. i. c. statuim⁹. de male. q⁹ nō publice blasfemās. ꝑz ex ꝑo facit gl. in. c. ij. de ꝑ. ⁊ re. lib. vi. ¶ Secus si occulte. qz ꝑz ℍo. tūc nō ꝓtinet ad eōm. Ego vō itelligo q⁹ est casus cēi qñ blasfemia est publica ñ simpliciter. sed qñ ꝓp publicitatem defert ad eōm. Unde dicit Hostr. ⁊ ℍosti. q⁹ q dicunť in. d. c. statuim⁹. de pena ꝺpali vel ꝓcuniaria intelligitur sedēte iudice ꝑ tribunali. In iudicio aūt alr ꝑsbyter discretus molīť do rigorē dispensare poterit rigorez ex cā circa pnā spūalez superiorem xxvj. q. vij. penitētib⁹. hec Hostien.

5 ¶ Sed qñ dicit publica. ℟. ℙau. ⁊ Hosti. in. d. c. statuui⁹ q⁹ publica dz qñ est notoria iuris puta cōfessus vel ꝑfessus in iudicio. vel notoria facti puta qz publice plurib⁹ astantibus blasfemiā emittit. facit. c. fi. de cohab. cle. ⁊ mul. Et breuiter qñ ꝓbari potest ⁊ ad eōm defertur dī publica. arg. l. palam. ff. de ver. signi.

6 ¶ Quid si calore iracundie vl ebrietatis quis blasfemat. ℟. ℙa. i. d. c. statuim⁹. doct. cōiter recitant dictuz abbatis dicētis q⁹ lz ꝓcesset graviter tñ non puniet pena. d. c. statuim⁹ qz nesciť quodammō qd facit. sicut nec ꝑfessio sic fcā ꝓtdicat vt no. gl. i. c. ex litteris de dīnor. ⁊ placz ℙau. in ebrio. ar. l. oē debitū. §. q se vulnerauit. ff. de re mil. Sz in accesso calore ire dicit forte nō ꝓcedere. nisi calor esset ex iusta cā ꝓuocat⁹ ar. l. si adul teriū. §. iperator. ff. ō adul. sec⁹ qñ arg. c. inebriabīť. xv. q. i. ꝑz ego dico ñ excusāť a mortali si aduertit qō dicit ⁊ significationē verbor vt pz ex dictis quo vō ad penā. d. c. statuim⁹ credo oīno excusari pp vbum in eo positū. s. ꝓsumpserit relaxare. ꝑz quo ad aliā pnaz extraordinariā bñ attendendū est an fuerit in culpa ebrietatis vel ire vt maior ꝓponatur. ⁊ si nō fuit in culpa mīnor detur.

¶ Que ē pena ꝓfati. c. statuim⁹. ℟. 7
q⁹. vij. dñicis stet ꝓfozib⁹ ecclie diuz agunť missaz solēnia. ⁊ vltio die sine pallio. ⁊ calciamētis. ⁊ ligat⁹ corrigia i collo. Itē in. vij. festis ferijs ꝓfatoz dñicaz ieiunet in pane ⁊ aq ⁊ nō intret eccliam. Itē q⁹ in quolibet ꝓfatoz dictū tres si poterit. vel duos aut saltē vnū pauperē reficiat ⁊ si nō pōt in aliā pnaz cōmutetur Itē si est diues xxxx. solidos soluat. vel. xxx. vel. xx. vel saltē. v. vsualis. monete. quā peniaz si noluerit facere interdicāť ei ingressus ecclie ⁊ m obitu careat ecclīastico sepultura.

Abella Vide. j. pedagiū ⁊ talia qz ꝑ codē accipiuntur vel quasi.

Alix nō dz esse de cre. aut auricalco: aut cupro: nec de ligno: nec de vitro. nec de cristallo. vel lapide: de ꝑse. dis. i. vasa. ⁊. c. seq. sed dz esse de auro vel argēto aut stagno. c. calix. ō ꝑse. di. i.

¶ Quis pōt ꝓsecrare calicē ⁊ patenaz. Car. i cle. attēdēteo de sta. re. vē sentire q⁹ epūs ⁊ ēt abbates qui vtuntur insignijs pontificalib⁹ qñ hñt ex ꝓsuetudine. qz ista sunt potī⁹ dignitatis qz ordinis. Sz Be. i. c. abbates. de ꝓbile. lib. vj. dicit q⁹ lz hic glo. sit ꝑ ipsis abbatib⁹. tñ debent abstinere ꝓpter vnctionē que fit in ei⁹ ꝓsecratione. c. vnico de sacra vnctione.

¶ Quo erecrat. ℟. ꝑm pet. de pal. q⁹ ꝓsecratio calicis fit in superficie. Et

tō si calix argenteus cōsecratus reaurretur indiget reconsecratione. Secus credo si deauratio cadit ꝓpter vsum qz nō reconsecrabit. nec est silē in calice de aurato sicut in pixide eccliē. q̄ de crostatus indiget reconsecratōe. vt i gl. c. ecclesijs. de cōse. di. i. sed in pditione auri quod ita subtiliter ponit nō videt sit ita cōsecratio in superficie ipsius quin remaneat in argento et ita seruat cōsuetudo. Silr si amittat formam suā efficaciā. ar. c. i. de cōse. ecc. vel al. et qz destructa forma tā non est calix et si reparat erit nou⁹ calix. et tō consecrādus. Secus si formam nō amisit quāuis aliqliter lesus fuerit.

Alumniato2 quis di catur vi de. g. accusatio. §. viij.

Ambium Vide. j. vsu ra. ꝓmo. §. li.

Anonica portio dicitur quia est a canonib⁹ approbata et debita iure decretoꝝ. x. q. i. de bis. et. c. decernimus. et. xvi. q. i. constitutum. et in Clē. dudum de sepul.

1 ¶ Quotuplex est canonica portio. ℟. qō dupler. vna q̄ debet epūs ab oīb⁹ eccliis totiꝰ diocesis. de qua hēs x. q. i. c. ō his. et. c. se. i gl. et de testa. c. officij. et. c. se cū ꝓcordantijs in gl. Alia que debetur ecclesie parochiali. de qua habetur. de sepul. per totum in decre. et. vi. et Clē.

2 ¶ Quota est canonica portio epalis ℟. ꝑ glo. in. c. requisisti. de testa. c. tertia vel quarta ꝑm consuetudinē.

3 ¶ Quota est canonica portio parrochialis. ℟. qō iura sunt diuersa. et tō erit quarta qz in illa omnia iura concordāt. licet quedā dicant mediam. quedā tertiam. ff. de arbi. l. diem. §. si plures. et de arbi. c. si. et ibus. i. vi. nā in dubijs sequimur quod minimū est. ff. de le. ij. l. si ita relictū in fi. ff. de re. iur. l. semp. ita no. Archi. in. c. cū qs de sepul. li. vi. et Inn. i. d. c. requisisti. et Ber. i. c. certificari. ō sepul. et hoc verū nisi cōsuetudo esset dandi medietatē. vel tertiā. quia tūc ista esset debita. vt in. d. c. certificari. Et sic intelige iura que videntur dicere qd̄ est tertia vel medietas.

¶ Utrū consuetudo valeat qua nihil 4
detur episcopo vl parochiali ecclesie ℟. Io. in sum. titu. de sepul. tenet qd̄ nō. Similiter. et Bof. cū sit irrationabilis capi fi. ō ꝓsue. et ꝓtra iura de sepul. c. i. to. pe. de peruisio. i tractatu. de canonica portione. Et Innocen. in. d. c. requisisti. tenent q̄ consuetudo valet. dūmodo sit prescripta spacio annoꝝ xl. facit. c. de quarta. de preseri. et quod notat Jo. in dicto. c. certificari.

¶ Utrum prescriptione etiam sicut 5
consuetudine possint toti⁹ tolli. ℟. sm hosti. vbi. s. et. d. pe. q̄ sic. et regitur titulus vel cursus tēporis cuiꝰ contrarij memoria non existat. et ita loquit. c. i. de preseri. p. lib. vj. Ratio qz ius cōe est ꝓ ecclesia parochiali vel episcopo. Et ideo vbicunq; ꝓ sumptio est contra possidentem opz q̄ titulum alleget et probet per quem talis presumptio tollatur.

¶ Utr̄ per pactum possit renuncia 6
ri dicta quarta. ℟. sm archi. c. pactū de pac. lib. vi. q̄ quādo dānificatur ecclesia non valet pactum. Secꝰ vbi non dānificaretur qz valeret sine auctoritate superioris factum. l. non eo minus. C. de procu.

¶ A quibus debetur quarta episco 7
palis. ℟. ꝑ to. in sum. ti. ō sepul. qō debetur

debetur et potest peti ab oībus eccle
siis. j. ꝓuincia dioceslim ꝓstitutis. vt
xvj. q. i. ꝓstitutū sive sint capelle mo
nachoꝝ vel aliorū religiosoꝝ vel
monasteria. Vel alia pia loca sive
sint quentualia. vel quenis alia in ci
uitate vel extra vt de offi. ordi. quę
rente de testa. officij. et. c. requisisti etiā
si sint ecēpta. nisi ī ꝑuilegio fiat spā
lis mētio de iudicio epalis q̄re. ō
deci. dudū. §. vlt. ff. ne qd̄ i loco pu.
l. i. §. merito pa. vō in. d. c. officij. tz
ꝑtū. s. q̄ solū debeat ab ecclijs epo
subiectis nō ab exēptis seu subiectis
imediate pape. et dicit q̄ sic cōiter te
neť pe. verō in pfato tractatu limitat
pa. verū dicere qn̄ legās ecclie exem
pte no est nūciꝰ epi vel exēptꝰ silr
alo debeat. Sed verior vt opi. pa.
qz ista quarta dať epis rōne sollicitu
dinis quam debet habere in ecclijs
sibi subiectis. vt ꝑz in. d. c. ꝓqueren
te. nō respectu legantium.

8 ¶ Sed nunqd exēpti tenent solueť
quartā canonicā papa. ℟. abbas in
c. requisisti de testa. q̄ sic. et sequitur
to. pe. vbi. s. Legatꝰ tū de latere pe
tere nō poterit qz si est diocesanꝰ exē
ptoꝝ de ꝓuil. c. auctoritate li. vj. i gl.

9 ¶ De quibus debeť quarta canonica
epalis. ℟. q̄ de oībus legatis facť q̄
buscūq; ecclijs vel pijs locis sm q̄
dicti in. §. ꝓcedent. et ét quarta decimaꝝ et quarta eoꝝ q̄ veniūt occasio
ne funeris vt in. c. requisisti de test. et
ibi pa. Fallit hoc in. vij. casibꝰ ꝑz to.
pe. vbi. s. ¶ Primus qñ relinquit
aliqd̄ ꝓ ornamētis ecclie seu vestib⁹
vz cū legat sericū. ꝓ planeta vel aliō
ornamentum. ꝓ altari vt no. toc. i. c.
aliqd̄ vt fiat ebor⁹ vel pictura vl ma
tellas vel calix vel hmōi nō deť q̄r
ta. qz ista ť fabrice ad lōgeuū honorē
dei. d. c. fi. et. l. i. Cūe. si. sal. Iste ima
gines et cruces appellant signū dei. l. ticia. §. scia. ff. de auro argēto leg. et
Inno. in. c. cū ad sedē. de resti. spol.
dicit q̄ cruces et calices sunt ornamēta ecclie. ¶ Secus qñ legat ꝓ prefa
tis ornamētis redimēdis ornandis
seu reparādis. vt dicit Inno. i. d. c.
fi. Idem dic cū legat ꝓ libris necessarijs diuino officio. Silr qñ le
gatur ꝓ monumēto ficdo qz religio
nis interest monumēta ꝓstrui vel er
ornari. l. i. §. iterdictū. ff. de mor. ife.
¶ Tertius qñ legat ꝓ fabrica eccle
sie reparatōe indigēte et portio ꝓ fa
brica nō habeť: vel si hī nō sufficit.
Si vō ecclesia non indiget fabrica
soluet quarta sm Hosti. reliquum
seruabit ꝓ tpe necessario ad fabricā
¶ Quartus qñ legat ꝓ luminarib⁹
oleum ꝓ lampade vel cereꝰ hmōi
¶ Quintus qñ legat ꝓ anniuersa
rio celebrando annuatim. et cū creatura. de cele. missa. ¶ Sextus quādo
legat ꝓ vij. rex. et hmōi sm Hosti.
in. d. c. fi. ¶ Septimꝰ qñ relinquitur
ad ꝓpetuum cultū diuinū puta qō
festū vnⁱ sancti fiat annuatim vel dicatur offiū in vna capella qz in hmōi
cōsistit cultus diuⁱ. c. fi. de reseri.
lib. vj. ¶ Octauus fallit sm pau. in
d. c. requisisti in oblationib⁹ de quibus nō debeť quarta vt olim. ¶ Nonus fallit sm cundē in donatiōe in
vita de qua etiā non debeť. c. ō his
de sepul. et. c. i. de sta. moua.

¶ Utrū deāť quarta epūs de relictis 10
facto ꝙsputali. ℟. pau. i. d. c. officij.
q̄ sicsi ē religiosū ꝓpta auctoritate
epi constructū etiā sm Jo. an. si relictum fuisset factū pauperib⁹ talio hospitalis qz ꝓmuntur habuisse respe

etum ad locū non ad pſonā. Secus
si relictū esset pauperib⁹ simpliciter
qz nō deberet. l. nulli. ff. l. si quis ad
declinandā. C. de epi. & cle. si vo hꝫ
spitale nō est rel gioſuꝫ hꝫ diuersa sit
opi. tñ tene cum pau. ibidē q si hꝫ
spitale est edificatū auctoritate ꝛā de
funct sic eps hēbit ḡrtā qz eps hē/
bit curā vt dī in autē. ō ec. tu. §. si qꝭ
qz nō pōt ꝑfli⁹ redire ad ꝓpria.
Si vō edificatores viuūt sic nō debetur
quarta & relictū vī factū pauperib⁹
cū talis locus nō sit capax qz edifica
tor pōt eū destruere. c. iter dilectos.
de dona. & ibi Inno. Et er dictis pz
q de relictis istis fraternitab⁹ nō ꝺe
bet ḡrta. vt hꝫ pet. qui. §. Limita tñ
pfatuꝫ dictū Jo. and. de paupibus
simplr vel. ſ. qñ legat in gñe pauꝑ/
bus ſm Bal. Ita q inter pſonas di
stribuat & nō inter loca vtputa qz te
stor imbeciles ibi paupi dari iunctā
vel certā ḡtitatē pecunie qz legat vt
singularib⁹ pſonis. & sic nō ꝺeb ḡrta
epo. c. er pte el. iij. de ver. ſi. als legā
do paupib⁹ in gñe vī legare hospita
li qđ ē in ciuitate vbi testor hꝫ comu
nitū. casus ē in. d. l. si qs ad declinan
dā. ver. vbi ait. & ibi ꝺebet ḡrta Jo.
an. & eū sequētes & sic vera credo qñ
ē tale hospitale q pauꝑes cōiter ibi
mutuñ. secus i hospitalib⁹ vbi pau
ci pascunt. Et sic intelligo Jo. and.

11 ¶ Utrū ꝺeat ḡrta epo de legato fa/
cto alicui vt singulari pſone. ff. vo
pe. vbi. ō. q nō sicut qñ legat clerico
nō ḡnti administratione vel pfessio
nez seu alicui canonico vt i. d. c. reg
listi. §. si. vel cū legat leprosis morā
tib⁹ in tali loco seu como vel cū lega
tur heremitis aut istis frib⁹ q morāt
in aliquo loco vl aliqbus mulierib⁹
q dote vel viduis pegrinis & hmōi
in qbus cessat. d. c. ex pte. el. iij. vide
qđ no. Innoc. in. c. relatū. de sepul.

¶ Utrū ꝺeat ḡrta epalis de legatis 12
q male ablatis. ff. eo. pe. vbi. ō. qđ
nō qz sunt ꝺebita nō legata. siue re/
stitutio sit certa siue incerta.

¶ Utrum debeat quando subditus 13
legat ecclesie extra diocesim pstitute
ff. q nō. ita hꝫ Abbas in. c. requisi/
sti. & Inno. in. d. c. officiū. & Joā. in
d. c. certificari. Et ita ꝓbluit Jo. de
montemerello. Hoc itelligo nisi cō
suetudo vel pscriptio aliud hēat. c.
cum inter de ver. sig. el. ij.

¶ De quibus debetur canonica pa/ 14
rochialis. ff. q de oibus que venuit
rōne funeris. & de oibus legatis fa/
ctis ecclesie apud quā elegit sepul/
turam de sepul. per totum. & in clem.
dudum. eo. titu. Fallit hoc in. xuij.
casibus ſm do. Pet. vbi. ō. ¶ Pri
mus qñ per ꝓsuetudinē vel pscriptō
nem nihil soluit ſm q dictum est.

¶ Scōs qñ per priuilegiū pape exi
mitur a pstatione. de reli. domi. c. cō
stitut⁹. de testa. c. officij. in fi. & sep.
in nostra hmōi sunt hodie fere mi
nores & ꝺicatores p priuilegium.

¶ Tertꝰ qñ legat ad vſus priuilegia
tos de qb⁹ in. c. fi. de testa. q sūt. vii.
casus ꝑmi de qbus nō ꝺebet quarta
epalis de qbus. ō. i. §. ix.

¶ Quartꝰ
qñ eccle ꝺonat donatōe iter vīos
vt in. d. c. de his. §. si vo.

¶ Quintꝰ
quādo post electionē sepulture i alī
quo monasterio san⁹ cristens illō in
trat & in eo pfitet antequ moriat. &
idez dico si itrauit cū ꝓposito absolu
te mutādi vitā. qz desinit esse pochia
nus alteri⁹ ecclesie ar. c. dūctū. de
reg. lib. vj. Si vo nō fecit, pfessionē
nec habuit absolute, ꝓpositū vitā mu
tandi ꝺebet ḡrta ſm archi. in. c. cum

quis de sepul. lib. vj. & vbi tenet ſm
ge. ibidē hꝫ alij ꝺicāt hꝫ qz religiosus
censet ꝓpter domicilū in monaste/
rio facta pfessione tacite vel expſſe.
nō an vt ꝺicit archi. & Jo. i. c. statu/
tū. de relict. lib. vi. Et idē vī ꝺicēdū
de leproso q itranit domū leprosoꝝ
q nō ꝺebet ſm Hu. sec⁹ de illo qui
recipit in ofratrē qui tū retinet bōa
sua quo ad ꝓpietatē qz ꝺēt ḡrta. c.
cuz & plantare de pnū. qz nō transit
in religionē. Sec⁹ si solū sibi retinu
isset vsūfructū suoꝝ bonoꝝ: qz gau/
deret ꝓuilegio religiōis. c. vt ꝓuile/
gia de ꝓuil. ¶ Sextꝰ qñ qs legat ec/
clesie in qua nō sibi elegit sepulturā
nec sepelit ibidē ſm glo. ordi. in. c.
i. de sepul. & idē Inno. i. c. ii. de sep.
& Archi. in. c. ii. c. ti li. vi. hꝫ in. c. pla
cuit. xxi. q. ii. tenuisset q ꝺebeat hoc
idez ꝓbat Jo an. in. c. i. & c. certifica
ri de sepul. in glo. & in clem. dudū. §.
verū. vbi reprobat opi. Hosti. tenēt
Archi in. d. c. ii. & ē opi. ꝺa. alia hosti.
reprobata ſm do. Ant. in. d. c. certifi
cari. naz talia ꝺēnt esse subiecta qlia
ꝺicata. xxx j. q. ii. aplius. ¶ Septi
mo fallit qñ de facto sepelit: vtpu/
qz erat ibi interdicta ecclesia vel ciui
tas fuit tū de facto & nō voluntatē fra
truz sepult⁹ in eor ecclia & multa ob
lata. Ilam ſm Hede. ꝑsi. extr. & segf
Bo. in. d. c. i. de sepul. lib. vj. nō ꝺēt
quarta. Rō qz talis tempe interdicti
nō pōt eligere sepulturā apud men/
dicantes vt no. Inno. de ꝓuil. c. vt ꝓ
uilegia & c. cū & plātare. & de pr. & re
qđ i te. ḡtuis liceat ipsis recipe mor
tuaria vt orent p defunctis si cum
pnia decesserūt. vi. q. iii. quicūqz in/
tra. facit qđ no. Inno. i. c. tāta de ex/
cel. pla. Item qz quarta ꝺēt rōne inhu
mate facte ecclie pochiali. d. c. certifica

ri. ergo nullā iniuriā ei facit: er quo
ibi nō poterat sepelliri. imo plus ꝺic
idē Hede. q si mēdicantes spōte euz
talitpe sepelluīt nō ꝺebet quarta: sed
tenēt tanq violatores interdicti. cle.
i. de sepul. & i. c. si canonici de offic.
ordi. lib. vj. tunc eni solū ꝺebet ḡrta qñ
sepelluīt in casu a iure ꝓcesso. sec⁹ si
sepelluīt in casu a iure ꝓhibito vt in
c. ex pte el. i. & c. cū libere. & in. c. i no
stra in fi. de sepul. & ibi dicit Inn. q
qñ de facto nō de iure sepelliē ꝺēnt
corpus & oblatōes q rōne sepulture
facte sunt. sed nō legata facta nō rōe
sepulture vel occasiōe ipsi⁹. & ita pz
q si de facto sepelliē ꝺ voluntatē illi⁹
cui⁹ est ecclia: q nō tenet ad quartā
aliquā. sed tenet & corp⁹ & ola q rōe
sepulture habuit restituere sed non
quartā de legat. factis nō rōe sepul/
ture vel ei⁹ occasiōe. Sililer nō ꝺebet
de his q amici de vmo ipsoꝝ tunc
offerunt. ¶ Octauo fallit qñ ecclia
pochialis erat interdicta ex culpa sua
& nō parochiant. tūc ecclesia nō ha
bebit quartā: sine pochianus sepelli
atur alibi ex electōe sua siue nō. vt
qz alibi est sepulchrū suoꝝ maioꝝ
ſm Pet. & not. Bo. in. c. i. de sepul.
lib. vj. ¶ Nono qñ renocat electio/
nem quā fecit legando & alibi eligit
sepulturam & sepelit: qz patria sunt
nō eligere & electā mutare. ff. ō adi.
leg. l. i. & ii. Sed ꝓmo casu nō ꝺebet
vt. s. dictū est. ergo nec in ſcō. Ita
ꝓsultu Hede. ꝑsi. x. Bern. in. d. c. i.
vt tenere q renocata electōe sepul/
ture. renocet & legatū. & ꝺabit illi ec
clesie vbi elegit sepeliri: qz subroga/
tus ꝺz intelligi subrogatus cum oī
bus ḡlitatibus onere & honore. l. i. §.
hec actio. ff. si qs test. li. esse iuſ. fuc. &
ideo onus & emolumēti cōmutat &

econtra. l. aldne. §. seta. ff. de adi. leg. Et dicit vex nisi aliter ꝓfet de voluntate legantis. ¶ Decimo qñ ꝫ elegerunt non sepelit er facto heredū vl er facto ptingenti circa ꝑsonaꝫ defū etiuputa qz moritur nimis longe vel heredes nolunt ad ecclesiā electam deferri: qz verba sunt intelligēda cū effectu. l. 4. ff. qō quisqꝫ iuris. ꝛ. l. ea quidē. C. si man. ita fue. alie. ter. ē in e. relatū. de cle. nō resi. ergo cessabit canonica: er quo ibi nō sepelit. Ita ꝫ Hede. vbi. ō. ꝛ do. Pe. vbi. ō. Bc. tñ in. d. c. i. vī sentire q̄ ille casū. ec. elesia nō ꝓmaf legatis factis gra se pulture vt no. in. c. in nra. de sepul. ꝛ nō forte nec sua quarta ecclia paro chialis. ¶ Undecimo cum legat ꝑ certo male ablatis ꝫ do. pe. vbi. ō. ¶ Duodecimo qñ legatū est eccle parochiali tñ cētum est quarta po legatoꝝ factoꝝ ecclie electe ꝫ tost. in. d. c. officij. ꝛ do. pe. vbi. ō. Alijs volunt q̄ nō cōputabit: ꝫ soluet quartam eccle electe: ac si nihil eccle parochiali eēt legatū sicut Sof. Ray. in suma Jo. in. d. c. officij. Fede. pli. ij. Jo. de lig. in. d. cle. dudū. Tu vō tene q̄ si ꝓsuetudo eēt q̄ teneret tñ legere ecclesie parochiali: tunc vera sit secunda opi. vt non cōputet. Si vō dicta ꝓsuetudo nō est: sic cōputabitur. ꝛ si min⁹ est supplebit. sicut filius facit in. l. si qñ. C. de inoffi. testa. Si plus est legatū ei quā sua q̄rta n̄ defalcabit. ¶ Tertiodecimo qñ tpe testameti ꝛ legati nō elegit sepelirī ꝫ postea tpe mortis elegit sepulturā facit. c. relatū. de sepul. i. ij. gl. Bert. in. d. c. de his. dicit se dubitare. sed ego credo tenerī nisi fiat donatio iter vtuos ꝛ non in fraudē. ¶ Decimo quarto qñ pochianus nō potuit audire diuina: nec percipe ecclesiastica sacra in sua pochiali ecclesia ꝓpter vacationē longo tpe: ꝛ alibi elegit sepulturā ſm Bal. i suo tractatu. De hoc rō qz q̄ leganf ꝑ laborē: cessante eo cessat ꝛ legatū. l. scio. in fi. ff. de annu. leg. Cuz ergo quarta deb ꝓ administratiōe sacr⁹ ꝛ celebratiōe vt ꝑz in. d. cle. dudū. §. vex ibi. cum mercedis exhibitio ꝑz q̄ nō debeat qz cessante cā finali cessat effect⁹. de quo in. c. cum cessante. de appellatio. Hosti. vō ꝛ Jo. in. c. relatū. de sep. ꝛ Pe. vbi. ō. tenent q̄ ūno debeat qz vicia ꝓlati nō dz nocere ecclesie. Sed ego teneo cū Bal. ꝛ dico q̄ vitium ꝓlati nocet ecclie in agrendis vt no. pa. in. c. vt sup de re. ec. nō ali. ¶ Utr̄ de legato facto rectori ecclie in qua elegit sepulturā ꝑ milliū dicēdis per rectorē debeat quarta parochialis. R. q̄ sic. qz cuiaz debet q̄rta ep̄alis. vt in. c. cuz inter vos de. v. sit ¶ Utrum de donatiōe cā mortis debeat. R. q̄ sic. qz accedit magis legato cū ꝛ cētū. l. fi. C. de dona. cā mort. cle. dudum. de sepul. ¶ Cui debet cānonica portio. R. epal. debetur epo dioceſis. pochialis vō de bet ecclie. vbi audit diuina ꝛ percipit ecclastica sacra ter. ē in. c. cū qs. de sepul. li. vj. vel dz petpe de iure. si vō transtulit domicilū alicubi ꝛ moritur anēq̄ nouū domicilū acquisierit tūc debet ecclie pochiali in q̄ mortē fuit archi. in. c. i. de sepul. li. vi. hng. ray. Sof. ꝛ Ilin. in. c. nos de sepul. qz voluit q̄ ibi dz sepelirī si nō elegisset. Sz tenēdo opi. Inn. in. d. c. nos. insti. de sepul. q̄ dz sepelirī i ecclia cathedra ipsi debebit. Si vō dz domicilium in diuersis pochijs vt sunt reges. tūc est equū q̄ diuidat. sed nō credo ne cessariū. sz dabit ecclesie in q̄ mortē. sz Hosti. ꝛ Inno. dicunt diuidendā

18 ¶ Quid si audit diuina in vna. in alia vō recipit sacra. R. Inno. ꝛ Jo. in. c. de his. de sepul. Ulrich. in. d. c. cū quis. qō fiet diuisio portiōis. c. i. ꝛ. c. relatū. de sepul. limito si vtraq̄ dz cimiterū ꝛ curā eals nō. arg. c. si ecclesia. de ꝓse. eccle. vel alta.

19 ¶ Quid de istis receptis in ꝛcibus rectis bonis suis. R. Hosti. ꝛ Sof. q̄ sicut non eximunt a iurisdictione epi. ita debet quarta de legatis per ipsos de quo dic vt. ō. §. ruffi.

20 ¶ Quo extrahēt ille quarte. R. ho. in sum. de sep. qō extrahet ꝓmo q̄rta epalis q̄ antiqoꝝ ꝛ dignioꝝ rem̄ pochialis si remit eī henda. Si vō p̄s non fuisset q̄narta pochialis extracta: sic epus habebit quartā quarte parochialis: ꝛ quartam de reliquis.

Anonicus dz facere q̄ ad canonē officiū spectant: ꝛ si puer est p alium. vt de eta. ꝛ quali. c. ii. ff. ō de curio. l. spurij. §. minores.

1 ¶ Utr̄ possit esse laic⁹. R. ſm Hin. q̄ nō pōt n̄ laicus er uista eā habē prebendā. extra de cōsti. c. cum. Bo. ferrariensis. ꝛ ibi Pa. hoc tenet.

2 ¶ In quo sunt interrogandi. vide. §. Interrogationes.

Anonizatio sanctorū secunduz Inno. in. c. anduim⁹. de relig. ꝛ ve. sāc. ē canōice ꝛ relr stanē q̄ aliq̄ honorē ꝑ sctō. puta q̄ fiat offiū ꝑ eo solēne fiē. ꝑ aliqs sanctis q̄ sunt eiusdē ꝓfessionis. vt si ꝓfessor fiat officiū ꝓfessorū. si martyr martyrum:

1 ¶ Que requirunf in canonizatione: R. Inno. vbi. ō. q̄ regir. ꝓbatiōes ō fide ꝛ excellētia vite: ꝛ miraculis et de test. venerabili fratri nostro.

¶ Utr̄ oio sit fundēda ad nō scīm. 2 R. Innoc. vbi. ō. q̄ sic ad aliquem virum qui credit bon⁹ ꝛ p se intercedat ad deum: qz deus fidem illorum attendēs etiam si ille non eēt bonus ꝓcessor eoꝝ acceptaret. ar. xxxij. di. §. de rū. xv. q. vl. c. fi. nō tñ ꝫ de eo facere officiuz solenne vel preces solēnes.

¶ Utr̄ aliꝰ q̄ papa possit canoni 3 zare. R. Inno. ibidem quod nou.

Antus in eccla iuentus est ad ꝓuocandaz conꝑtionez in alios auditoꝝ rri. di cleros ante fi. de conse. dis. v. non mediocriter.

¶ Utrum cantus theatrales si nt eā 1 tandi in ecclesia. R. q̄ nō. nec in modum tragediarum. sed cantandū est cū cordis deuotione. xcij. di. cantantes ꝛ. d. c. nō mediocriter. ꝛ. xxxviij. dist. sedulo. xij. q. i. quia.

Apitulum potest sede vacante ab solnere ab excōicatiōe tā iuris q̄ hoīs a qua eps absoluer potuiss nisi a sede apostolica ꝑaliter sit eī terdictū. c. vnico. de ma. ꝛ obe. li. vi

¶ Utruz possit dispensare in casib⁹ 2 i quib⁹ permutē epo dispēsatio. R. Sed. consi. xxix. q̄ sic. ꝛ no. Pau. in c. cum olim. de ma. ꝛ obe.

¶ Utrū possit dare cōfessorē seu ab⁹ 3 solutē in casibus epīscopo reseruatis. R. Pa. vbi. ō. quod sic.

¶ Utrū ptēs capituli cōsistat in ma 3 iori parte. R. Do. eo. ti. q̄ in maiori ꝛ saniori. Ita q̄ totū capitū dicit facere quod maior ꝛ sanior ꝑs facit. e. cuz in cūctis ō dis q̄ fi. a ma. parca. Fallit hoc in trib⁹ casib⁹. ¶ Primo. qñ aliq̄d est plurib⁹ cōmune nō vt collegiatis: sed vt singulis. q̄

tūc non valet quod fit a maiori. pter sed opz ꝓsentiant singuli. ff. de fun. rusti. ꝓdi. l. per fundū. de ꝓsti. c. cuz oēs in gl. ¶ Scōo qñ maior pars capli delinquit ꝛ ꝓpterea est ꝑuata ptāte sua. vt i. c. tone memorie. el. i. ꝛ. c. cum nobis. de elect. cum si. ꝛ. c. grauī de ꝓcur. ꝓla. qz tunc tota potestas capli residet in maiori pte que nō deliquit no. Pau. in. c. de his q̄ si. a ma. pte. c ¶ Tertio in electione romani pontificis. vbi opz qō due partes ꝓsentiant. c. 1z de elect.

4 ¶ Sed q̄ dicitur maior pars capli ꝛ sanior. ℞. i. Bo. q̄ illa q̄ nutrit maiori rōni ꝛ pietati. vnj. di. sane. gp̄e ꝓmit. nī semp ꝑ maiori parte. ꝛ illi stat nisi ꝯrij ꝓbet. lxi. di null' ꝛ. d. c. i. de ele. ducū. el. i. ¶ Bulla tā gilt doc. de ꝓpt ite capli. i. d. c. cū olim q̄ non ꝓtinent ꝓfessoribus. vide ibi.

Aracter. qd est. ℞. sanctus Bo. q̄ ē cuius bona. in tūi. di. vi. q. i. ꝑme partis. Sm eōem opi. est quedā spūalis q̄litas anime. Unde nō est passio vel potētia anime. imo est habitus in prima specie qualitatis accipiēdo cōiter habitum. put cōprehendit oēm qualitatem animā disponentez siue facile mobilez siue perfectā: siue imperfectā. Unde dicitur habitus qz est ꝑpetuꝰ ꝛ qz nō perficit. sed ad vltioriz perfectionem disponit. i. ad gratiam potest dici dispositio.

1 ¶ Ad qd dat. ℞. sctūs Bo. vbi. ꝛ. q. ti. q̄ ad q̄uor. ¶ Primo ad significandum. ¶ Scōo ad disponendū ¶ Tertio ad assimilandū. ¶ Quarto ad distinguendū. Hāc est sit signuz facfale signat gratiā gratū facientez nec solū signat: sed disponit ad eam qz vsus sacroꝝ non est tñ in signando. sed etiā in disponēdo: ꝛ qz disponit ad grām hz aliquā similitudinem cū grā que est similitudo dei. Ideo aliquo mō cum signat deo. ꝛ qz oēs ꝓfigurat deo. ꝛ sic vni assimilat gregē dñi inter se. ꝛ sic distinguit ab his qui nō sunt de grege dñi. vel et qz distinctionē facit in eo ō grege ꝑm aliam ꝛ aliam rōnez assimilādi.

¶ Utruz ipsum debeat in oibus sacris ꝛ ℞. sctūs Bona. vbi. ꝛ. q. vij. q̄ non nisi tñ in trib' sacris. ¶ Primo in baptismo i quo fides gignit. ꝛ distinguit ꝑ̄lo infidelis a fideli. ¶ Scōo in confirmatiōe in qua fides roboratur ꝛ hō vt pugil ad pugnandū vngitur ꝛ ab infirmis discernit. ¶ Tertio in ordine in quo virtus multimoda datur ꝛ homo vt sctūs ad ministerium templi a laico separat.

¶ Utruz sit idelebil' ℞. sctūs Bo. vbi ꝯ ꝛ. q. v. q̄ sic. Rō est ex pte cāe volūtarie. s. dei ipsimentiz ꝛ ex pte subiecti nō est ꝓncipaliꝛ in affectiua q̄ marie terribilis est ꝯ in tota imagine ꝛ ꝓncipaliꝛ i cognitiua q: imago ꝓncipaliꝛ ꝓsistit in cognitiua. vt dz in libro. de spū ꝛ aīa: tūm ex pte finis qz nō dat ad actum alicuī virtutis vel scientie sed ad actum distinguendi.

Arcer. Utruz quis possit se cludi facere in arcto carcere ad pniam pagendam. ℞. ℘a. in. c. tenens. de regu. q̄ sic ex illo. c. ꝛ. c. que vere. xvi. q. i.

¶ Utruz liceat incarcerare aliquē ꝛ ℞. q̄ sic ꝯ ordinē iusticie. s. aut i pnaz aut in cautelā. Et hoc ptinet ad eum qui vnilr hz de actibus ꝛ eius vita disponer. alr nō pōt nisi ad horam ne aliqō pcūl faciat vel vt iudex repraesentet ꝑm Tho. ℘a Fe. q. lxv.

¶ Utruz cedens bonis possit incarcerari ꝓ debito. ℞. q̄ nō. Nam vt tz ℘a. in. c. lator. de pig. nō pōt quis ēt p pactū se obligare carcerari ꝓ debito renūciādo brificio cessionis bonoꝝ qz est ꝯ bonos mores. Idem tz Dyp. §. elegāter. l. alia cā. ff. sol. matri. ꝛ Ric. allegat gl. in anē. inio. C. ō ac. ꝛ ob. ꝛ putat ꝛ bar. i. d. §. elegāter nisi in duob' casib'. ¶ Primo si alienauit ofa sua bona in fraudē creditoꝝ casu est i. l. fi. ff. de his q̄ i fraudē. ꝛ tz Dy. i. §. si quis in fraudē. insti. de act. ¶ Scōo si debitor tpe quo ꝛrit sciebat se nō solūdo eē. vt. ff. ō iure dō. l. ꝛ. Nam in istis duob' casibus nō dabit sibi brificium cessionis bonoꝝ. Et plz mihi ista opi. qz equa ꝛ sequēda in ꝓscia. 1z alij ꝯrij teneant q̄. s. posse carcerari simplr. Adde et q̄ teneri facere aliquē in carcere ꝓ debito. aliqñ est ꝯ ꝓceptuz cartaī. primi. vt puta qñ in nulla culpa est de dāno. primi. ꝛ nō hēat vñ satisfaciat ipse nec sperat q̄ aliqs ꝓ eo sit satisfacturus. sec' si fuit i culpa qz tūc ad pnā possz detineri nō dū no.

3 ¶ Utruz incarcerādo aliquē minister teneat. ℞. q̄ siue sit iudex siue nō tenetur de oi dāno et dato ad restōnez: ꝛ ēt de iniuria sibi satisfacere arg. c. penale. cum ibi no. xiiij. q. v. ꝛ quicuiqz ꝓpatio aliquē incarcerauerit: et ꝓ̄ manifesto crimine capite punit ō iure ciuili vt. C. de coarta. l. oēo. li. xij. cōmittit enī crimē lese maiestatis. ꝛ vltimo supplicio punit qsqs hz carcerē ad detinendū aliquē vt. C. ō pri ua. car. l. vnica. Verū intelligit glo. s. publice accusati. Secus si ad detinēdum ꝓpios seruos ne fugiant.

4 ¶ Utruz ille q̄ iurauit redire ad carcerē teneat. ℞. pau. in. c. sīo de iure iurā. q̄ sic ēt si sit sibi periculū mortis dūmō carcer nō sit iniurioſus. de quo dicit glo. sing. in cle. pastoralis. in verbo ꝑ violentiā iniuriā. de re iudi. q̄ nō tenetur tunc redire.

¶ Utruz ꝯcessus gesti ꝑ incarceratū valeant. ℞. pa. in. c. accedēs. de ꝓcu. q̄ decretus in carcere publico ꝛ iuste si est dānatus pena capitali nō valēt qz est effectus seruus pene ꝛ bona sua veniūt ad succedētes ab itestatore nisi in crimine lese maiestatis vt in anē. bona dānatoꝝ. C. de bo. dā. vñ et nō pōt disponere ad pias cās ℞. Jo. an. in. c. ij. de vsu. li. vj. Si nō est sic dānatus valent. vt no. in. l. q̄ i carceres ff. qō me. cā. ēt cuz eo qui fecit detinere: vt dicit bar. ibidē. Aliut ōtinetur in carcere. iniurioso. ꝛ sic cū illo qui cuz tz nō valent: sz dēnt rescindi actionē qō metus cā. d. l. q̄ in carcerem. Cū alio aūt valent nisi ad ō detineat. iuxta no. i. c. dñs. de sec. nup. De capto ab hostib' in bello nihil dicit eo qz hodie vt dicit. ō. Bellū nō efficit sern' de ꝓsuetudine. ꝛ iō valēt ꝯctus ꝓ eū facti. 1z sec' sit ō iure vt i. l. et' qui i ꝑn. ff. de testa. ꝛ i. l. i. du'. ff. ō iure fi. ꝛ no. ꝑm eūdē pa. vbi. ꝛ. q̄ ñ dī liberat' a carcere q̄ custodit. ꝛ iō opz sit in loco mto: vt no. Barto. in d. l. q̄ in carcerē ꝯ practicā illoꝝ qui ediderint aliquē de carcere ꝛ custodiri tur ibi per famulianī.

¶ Ulo. q̄ videt dz visitare carceratos ꝛ facere q̄ hēant necessaria: vt C. de epi. audi. l. iij. ꝛ pōt liberare cū quē videt ad nullū' iustantiā vel sine delicto aut cā debita detentū ex merο officio vt not. ℞. Bart. in l. si quis vxori. §. si fugitiuū. ff. de fur.

Aritas est scōm Aug. re ctissima ai affectiō que diligit' deus pp se ꝛ ꝓxi

mus pp deū. ꝛ idē. i. iii. sen. di. xxvii.

1 ¶ Utr tenamur er caritate diligere deū ex toto corde tota aīa ꝛ tota mente sicut dī. Mat. xxii. ℞. S. lo. i. iii. di. xxvii. q. vii. q nō per exclusionē affect⁹ extraneī. ſ. q nihil ſit in amore nr̄o nīſi de⁹. nec in mēte. qz ī possibile est sic ipleſ in hac vita. ſed p exclusionē affect⁹ dr̄i ſte tenemur hoc ē q nihil diligamus supra deū vel equalr ipli deo.

2 ¶ Qui ſit diligēdi er caritate. ℞. ℈ scīm lo. i. iii. dis. xxvii. ar. i. q. i. ꝛ ij. q sūmū bonū vl̄ cui sūmū bonū ē natū vniri vl̄ vnīr p cognitōz ꝛ amorē ℏ ät bonū vnīr vl̄ principalr ab aliq⁹ i actu vt i btis. Al qbuſdā i hītu. vt i iuſtis viatorib⁹. Al qbuſdā i potētia ſolū vt i malr viatorib⁹. In qbuſdaz nullo mō reducibil ē ad actū vt i dānatis ꝛ creaturi irrōabilib⁹. ¶ Primi ſūt martīe er caritate diligēdi. ¶ Secūdi mīn⁹ q̄ primi. ¶ Tertii nim⁹ q̄ ſecūdi. ¶ Quarti nullo mō ſūt diligēdi er caritate. q̄uis amore quē iclinat vl̄ ipat caritas iquātū rei creatī pōt diligi ñ ita q caritas ferat directe ad ipōs ℈ ad deū cui⁹ sunt creature.

3 ¶ Utr ſit aliq⁹ ordo caritatis de pcepto. ℞. S. lo. vbi. ⁊. q. vii. q ſic ℈m Aug. de doc. xpiana. ¶ Et pcio sup oſa diligēdus est de⁹. ℘o q nos sumus tertio q̄ turta nos ē. ſ. .prim⁹. quarto q. ſ. nos est. ſ. corpus .ppriū ꝛ corp⁹. pri. de pe. dis. ii. c. caritas ē.

4 ¶ Utr pfat⁹ ordo attēdat penes affectū. ꝛ effectū. ℞. S. lo. vbi. ⁊. di. ir. q. vi. q attenditur penes ⁹utriq ℈ sciendū q affect⁹ accipit aliq̄. p motu. ⁹Et sic est q̄dā rōnal eligētia. ē aūt iste aſſect⁹ aliq̄n a caritate elicitus. ſ. quo q̄ optat alteri. sūmi bonū ꝛ q̄ſi. ad ipſū affectū ꝺz ē ordo q magis mihi q̄ pri ꝛ magꝫ pri q̄ alij vero optare vitā eternā. Aliq̄n affect⁹ ē a caritate ip erat⁹. vt ē ille quo q optat alteri aliq̄d bonū tpale q̄ ē ordīnatū ad ꝓſeruationē nāe ꝛ sic ℈ ꝺz diuersas ꝺditōes ordo ſit ꝑdict⁹ posterari affect⁹ aūt q̄n accipit nō p motu ℈ passione. idē ē q quedaz mulcedīs ꝓplacēta. ꝛ isto mō mīnime respicit a caruatis ordie qz potiꝰ respicit sensualē expientiā q̄ rōnis eligētiā sicut. ꝑz q plus delectat q̄ſ cū videt aīcū q̄ ꝺ pte absolute. q̄uis plus diligat ꝓpz cui⁹ signū ē qꝰ plꝰ faceret. p pte. Effect⁹ aūt est tripler. ¶ Primꝰ respicit salutē aīe. ꝛ hunc respicit ordo caritatꝭ ꝓncipalr. qz ꝓmo debeo curare salutē meā q̄. primi ꝛ plus pīs q̄ ē mei. ¶ Secūs respicit ſuſtētationē vite. ꝛ tūc respicit mīn⁹ ꝓncipalr. qz ſint diuersa ꝺditiones ꝛ opportunitates ꝺz hō magis ꝛ mīn⁹ ee bñ ſic⁹ in collatōe alicui⁹ tpalis. ¶ Tertī ē in collatōe bñ ficij eccleſiastici. ꝛ tūc minime respicit. qz in talī collatōe dignitas meriti ſolū est attendenda. ꝛ pari vl̄ni bit .ppinquitas sanguinis.

¶ Utrū hō teneat er caritate ſubire q mortē. p rō. ℞. ℈. S. b. vbi. ⁊. q. ij. Aut adest necessitas vl̄ ōferēdi iuſtitiā vl̄ amittēdi vitā. ꝛ sic q̄lz ſit magis mori dilecto deo. q̄ eo offēſo vivere. ꝛ hoc dico si dat optio vl̄ q̄ iſticia ōferat. vl̄ q vita pdat. Addo q cū qs videt q p mortē ſuā ꝓcurat fidei ſuarī vl̄ iuſticia. ꝛ pſecutō ñ ē pfal ſz vniuerſal. tūc tenet ō ꝓcepto ſuſtinē mortez. vñ plac⁹ tenet ſe morti er penē q̄n videt q er fuga ſua ſequet diſpēdiū i fide vl̄ iuſtitia ecclie ꝛ ſilr q̄lz ſiē fecit tho. cāturiēſis. aut ad ē ſolū opportūitas mānifestādi diuinā

gloriam

gloriā ꝛ edificādi eccliaz. Et iſtorū ē ſuperogatōis nō neceſſitaſ ad quā pfectionē nō oēs tenent. Si aūt hō daret ſe morti. p xpō eo q̄ vitā ſuaz habz eroſam. mortaliſſime peccaret

6 ¶ Utr hō crūtēr i caritate teneat ad perfectionē. ℞. ℈ scīm lo. vbi. ⁊. q. iij. q̄ō. v. modis obligāt q̄ſ ad aliqd ¶ Primo pp diuinū mādatū. ꝛ sic. ñ magis obligat q̄ alij niſi ex equo. qz maiorē grām hz. ¶ Scōo obligat pp totū ennīſiz. ꝛ sic ſolū q fecit tenent nō q nō fecit. ¶ Tertio pp ſuſceptū offīū ꝛ sic q̄libet tenet ad illā pfectionē q̄ regrit neceſſario ad illō offīū sicut i Plato regimē ſubditoꝝ. ¶ Quarto pp vitādū ſcandalū. vñ tūc tenet ad opa exemploꝝ q̄ aliter ſcandalū ſeqret. ¶ Quito pp ꝺſcle iudiciū q̄ dictat de neceſſitate ñēdi

7 ¶ Utr caritas ſemr̄ vīta poſſit amitti in vita. ℞. ℈ cōiter doc. i. iij. di. xx viij. q. ſic ꝛ alr tenere eſſet erroneum. qz caritas nō tollit vertibilitatē arbitrij. i. Cor. x. tu q ſtas vide ne cadas

8 ¶ Quo amittit. ℞. p pcm̄ mortale ſolū p q̄ voluntas auertitur a deo vñ Aug. ſup ge. li. viij. dicit q hō deo pñte ſibi illuminat p caritatē. abſte deo ꝓtinus tenebrat. a quo ñ loco⁹ in terra alio ꝛ voluntaſ auerſiōe diſcedit

9 ¶ Quo recupat. ℞. q per pniam q̄ tollit auerſionē illā. Aū. aug. li. v. cō fe. Penitētia ē q̄dā res optia ꝛ p fecta oēs defect⁹ reuocās ad pfectū.

10 ¶ Utr quis poſſit ſcire certitudinaliter in hac vita ſe hīe caritatem. ℞. q nō eccle. ir. nemo ſcit vtrum. odio vel amore ſit dignus. Et ratio vna ē ꝓpter caritatis ꝛ dilectionis acquiſite ſimilitudinez vt dicit Ber. ō amore. Alia ꝓpter diuinam dīſpenſationez per quā deus claudit oculos ſeruorum ſuoꝝ ne erollantur. Aliqui tamē dicunt q hoc est verum loquēndo de caritate finali ꝓ omni tēpore ꝛ absolute ſed acquirendo ꝓ caritate aliquo modo non potest homo ſcire certitudine fidei ſe caritatem habere puta cū adultus bene diſpoſitꝰ baptizatur vel quis ſuſcipit ſacramē tū penitentie ſine obice peccati mortalis in voluntate inſerentis.

¶ Utr opera bona facta extra caritatē valeāt. ℞. q non quo ad premium vite eterne: vel quo ad diminutōnem pene debite peccatis directe. ſed bene valent indirecte. ō quo dicā. j. penitentia. §. xiij. ꝛ ſatiſfactio. §. vi.

¶ Utr bona facta in caritate ꝛ per ꝛz peccatū mortale mortificata reuiviſcant per veram penitentiā. ℞. q ſic ſm cōter. ihro. in. iij. di. xxij.

Alsitas ciaz inuenit in mīmoniali cōingio ter. notabilis est in. c. nūcenia. ꝛ. c. aliter. xxxi. di. ꝛ ar. in. c. vt clericoꝝ. de vi. ꝛ bone. cle. ꝛ gloſ. in. c. quod a te. de cle. cōiu.

¶ Utr mulier q̄ mortuo viro cui⁹ ꝛ alio ꝓtrahit amittat legatū ſibi factū ſub iſta cōditione: ſi caſte vixerit. ℞. Bar. i. l. mulier. §. cuz ꝓponeret. ff. ad treb. q̄ nō. niſi aliud ſenſerit teſtator vel habeat vſuz loquēdi: qz verba dubia debēt in ſenſu intelligi ℈ cōez opi. facit quod no. idem Bar. i. l. Ideo. ff. de ſup. le. ꝛ in. l. oēs populi. ff. de iuſt. ꝛ iu. ꝛ iuno. i. c. olim. de v. ſig. ꝛ glo. in. c. nōnulli. de reſcrip. qz cōis vſus loquendi ꝓferēt. ꝓprie ſignificatōi verboꝝ in quacūq; mā idē Bar. in. l. v. que incipit. Generaliter. C. de ſecun. nup. q̄ lucret ꝛz ꝛ fac ille ter. cū aue. ſua. Idē ꝛz pau. i. d. c. vt clericoꝝ. ꝛ addit q̄ caute addat ſi

caste viterit ⁊ in viduitate. vide p̄ h̄ qꝫ legit̄ i. l. vnica. C. si sec. nup. limi tat Ang. i auctē. quo opz epi. §. h̄ te deo wꝛ si nubat nū femel p̄ tex. i. l. boues. §. hoc sermone. ff. de ver. sig. per quē tert. dicit q̄ li gs religt̄ sua tona ꝓ maritando mulierib⁹ indistincte q̄ itelligeᷓ solū de mulierib⁹ ḡma vel scōa vice ꝓtrahentib⁹: non de tertio nubētib⁹. Siliter dicit idē ang. idez q̄ si p̄dicta v̄ba caste viverit ꝓferunt a lege sic lucrat̄ legatus. et transeundo ad scōa vota: q̄ oēs nuptie sunt honeste. ꝫ si ꝓferant̄ a marito filio vel ei⁹ herede. qui ledunt̄ p̄ transitū ad scōa vota sic perdet. si aut̄ ꝓferant̄ ab alijs puta a ꝓsanguineis v̄roris aut extraneis: sic nō ꝓdet per scōa vota: sed bene transeundo ad tertia connubia.

Astratus vtrum possit ordinari. vide. §. co: poze viciatus. §. i.

Asus cēs reseruati q̄ sunt ꝫ. q̄ de casibus a iure reseruatis modica est cōtrouersia inter doctores. Cōiter enī doctores se remittunt ad gl. i. c. si epūs. de pe. ⁊ remiss. li. vi. q̄ pōt̄ ser casus. ¶ Primꝰ est de excōicatiōe maioꝛi: ⁊ h̄ intellige de illa quā ꝓdito: canonis sibi vl̄ alteri reseruauit: q̄ allegat. c. nup de sen. excō. ⁊ nō dic vt. §. absolutio. i. §. ij. ¶ Scōs de blasfemante publice dn̄i vel scōs. ¶ Hoc verum silr̄ qñ denūciat̄ epo ⁊ pōt ꝓuinci q̄ alleg. c. ij. de male. qđ quidē loquit̄ de foro ꝓtentioso: vt ꝫ inuenīt̄ ergo vi q̄ si nō denūciat̄ epo nec ꝫ eiz aliqs ꝓcedit: q̄ ⁊ foro aīe possit a ꝓpꝛio sacerdote absolui cū pena nō debeat excedere casum iuꝛ. vt. §. dam blasfemia. §. iiij. ¶ Tertiꝰ ō forte tllegis alleg. c. ij. de sortil. sed nihil facit: q̄ si faceret potius esset casus reseruat⁹ p̄tiarche q̄ epo q̄ p̄tiarche cōmittit illi⁹ sacerdotis absoluto ⁊ dispensatio: ⁊ ideo nō v̄ reseruatus ¶ Quart⁹ cōmutatio votoꝛ seu dispensatio. ⁊ hoc verū est q̄ ptinet ꝫz cōiugem opī. ad epos. c. i. de voto. ¶ Quint⁹ est restō incertoꝛ alleg. c. cū sit de iudeis. ꝫ nō facit vt. §. restō ij. §. xiij. nisi in manifestis vsurarijs. vt dicit. i. vsura. ij. §. viii. ¶ Sext⁹ est ꝛctus matrimonij. ꝛiterdictū ecclie allegat. c. i. ⁊. c. vl. de ma. ꝛ iter. ecc. ꝛ. ⁊ ē vez qñ epūs pōt peteret alicui ne ꝛhēt pp aliquā rōnabilē causaz. ⁊ talis cōtineret: q̄ tūc ad epm esset mittēdus pp honorē. ar. c. graue. de pben. ¶ Septim⁹ clādestinū matrimoniū ꝓtractū. de clā. despō. c. cum inhibitio. sed nihil dicit ō hoc. c. illō Io. tñ ti. de penitēcia ponit primuz secūdū ⁊ quartū ⁊ post ponit p̄ oꝛto scōm eū de solēni. penitētiā: allegat l. oi. c. miroꝛ. ⁊. c. i capite. Sed hec tñ ꝓ notorio imponi debet. vt ꝫ xxvi. q. vi. c. vl. in ter. ⁊ in gl. Ubi ergo talis puta a platis cōiter nō ponit̄. p talib⁹. nō video qn inferior possit absoluere. ¶ Quit⁹ ꝫ Io. c. dispensatio irregularitatis in clico. ⁊ cōcedendū est. ¶ Sextus de incendiarijs aū denūciationē. Et satis facit ad hoc. c. pessimā. xxiij. q. viij. in vlo si qs aūt archiepūs vl̄ epūs! Et itelligeᷓ ō incendiarijs qui dolo hoc fecerit: vel fieri fecerit auxilio vl̄ ꝓsilio aut mādato vt ibidē. ¶ Septim⁹ si auduit epūs ꝓfessionē alicui⁹: ⁊ cū noluit absoluere ab aliquo peccato: q̄ nic iferior non ꝺz se intromittere. xxi. dis. inferiorꝰ. Io. in sum. ti. ō puta ponit solū q̄tuoꝛ: ō ꝓfat. de re. in. li.

ti. xv. ponit. viij. de predictis. Buldi cius. x. in extrauagāti reuocata p Bonifaciū. in cle. dudū. de sepul. ponit quatuoꝛ de predictis. Et sic ꝫ quid tenendū de casib⁹, de iure reseruatis q̄ in veritate nō sunt nisi. v. vt ꝫ sed de casibus per cōsuetudinē reseruat̄ est magna diuersitas inter doc. q̄dā ponēt̄ plures q̄dā paucioꝛes. Bl. i. d. c. si epūs sic dicit. Solet episcopis reseruari pnia oīuz publicoꝛ enoꝺniū criminū oppōsitoꝛes filioꝛ ex ꝓposito vl̄ casu cuiuslibꝫ homicidij falsi testimonij vel instrī. piurij. Incestus: coꝛruptiōes mōtalium coeūtes cū bestijs ⁊ hiis filia. Sꝫ certe uōpōt dari certa determinatio. q̄ vnaquēq; diocesis hꝫ consuetudinē suā. nec est vna ꝓsuetudo generalis in oīb⁹ diocesibus quo ad h̄. imo aliqñ epūs vno āno reseruāt sibi plus aliqñ minus sicut eis vꝛ. Eñ teneᷓ ſm ſpr. ī reptorio i regula sup qb⁹ sit penitēs ad epm remittēdus q̄ ꝓpꝛius sacerdos pōt absoluere ab oīb⁹ q̄ spāliter a iure nō sunt reseruata epūs vel alijs vel q̄ nō sūt ipsis sacerdotib⁹ directe vel p̄ aliquā ꝓhibitaz iterdictā. ar. c. at si clerici. de iudi. ⁊. c. nup. i fi. ō sen. ex. ⁊ i. c. iter copalia. ō trālla. pla. q̄ talis hꝫ ordinariā iurisdictionē sup populū sibi cōmissuz a iure. de pe. dis. vi. c. placuit. de pe. ⁊ remiss. c. ois. ꝫ aduerte ſm eundē ſpr. q̄ epūs directe vel aliq̄ ꝓhibita seu ꝓsuetudine pōt interdicē dicti sacerdotib⁹ aliquos casus ne absoluāt. ¶ Ꝓdicto si tal sacerdos cōmisit crimē pp qđ mereᷓ tali ptāte ꝓuari. ¶ Secōs qñ ad vtilitatē cōmunis expedit: alis nec pōt obligaī sacerdotes parochiales qn absoluant. facit. c. de ecclesiasticis puilegijs. xxv. q. ij. c. puilegia cl. i, ⁊ cl. ij. ibidem notanda q̄ ꝗdus talis sacerdos hēat auctoritatē absoluendi ab aliquo casu q̄ non ꝺz absoluere si videat expedire saluti anime ꝓfitentis ꝫz remittē ad superioꝛē q̄ vt dicit apūs ij. coꝛ. xiij. ꝓtātē dedit deus i edificationē non in destructionē. Silr ꝫz epūs sibi ꝓ cōi vtilitate reseruauit ꝫz alia quē casuz: ⁊ sacerdos videret in aliquo singulari nō expedire saluti ei⁹ imo obesse si remitteret q̄ pōt absoluere intra no. p pau. i. c. q̄ dilecto. de ꝓsan. ⁊ affi. ⁊ i. c. at si clerici ō su. Et sic collige q̄ sacerdos pochialis ō iūr pōt absoluē ab oi excōicatiōe ꝫz q̄ dixi. §. Absolutio ꝓio ⁊ ab oīb⁹ peccatis excepto crimīe fōedatioīs ⁊ ꝛhētis ꝛiterdicti ecclie matrimonii. ⁊ ab eo a quo epūs noluit eū absoluē pestēꝫ audiuit eū in ꝓfessiōe. ⁊ qñ publica pnia ē iponēda: nisi epūs ꝓpter eius delictū: vel ꝓpter vtilitatē aliaz ei interdixerit aliquoz aliorū absolutionē peccatoꝛ. Dispēsare āt vel in irregularitate. aut voꝫ vel alijs q̄buscūq; nō pōt nisi spāliter ei ꝓceda tur. tenet ctiā hen. in pꝛio quolib. q. xxv. q̄ prelati nō possunt sibi reservare nouos casus vltra illos qui de iure eis reseruant̄: nisi ex ea legittia. Et hoc verū quo ad sacerdotes qui habēt curaz aiaꝝ. Quo vo ad alios bene possunt tot quot volūt: excepto quo ad minoꝛes ⁊ predicatoꝛes de q̄bus dicit. ī. confessio. iij. §. xxviij.

Asus fortuitus est repentinus rei euentus qui preuideri nec resisti potest vt colligitur in. l. in rebus comodati in prin. ff. cōmo. vt moꝛs sermonis sine culpa: hostium incursus piratarū vl̄ naufragium. Incendium: fuga seruoꝝ qui custodiri non solent. vt ibi

ponit. Vbi no. q vbi dilīgētissim⁹ p̄cuidisset nō est casus fortuit⁹. velut si domū quā ruitur diligētissim⁹ ꝓuidisset. nō ꝓuidisti ⁊ ꝓpterea equū i ea dimisisti q̄ p̄rijt et ruina. Sec⁹ si ex teremonia nt subito ipeu vētoꝝ

1 ¶ Utrū furti sit casus fortuitus. ℞. pa. i. c. vnico. de como. q gl. iuris ci utilis videnf ꝛrie sed ipse dicit q si per violentiā subtrahit est fortuitus nisi fuerit in culpa trāseundo p loca periculosa. ar. l. nō est tersimile i ꝓn. ff. qō me. cā. Si aut̄ clandestine, ⁊ tē si ab ea ꝑsona a qua diligētissim⁹ p̄caussset. puta a vili famulo. non ē casus fortuit⁹. alias sic facit qō no. in. l. que fortuito. C. de pig. ac.

2 ¶ Utr̄ qs teneat ō casu fortuito. ℞. ter. i. d. c. vnico q sic i trib⁹ casib⁹.

¶ Primo qñ culpa p̄cessit puta commodauit tibi equū vt tres mediolanū ⁊ iuisti placentiā ⁊ icidisti i latrones iputabit tibi. vt hic ⁊ in. l. si vt certo §. sed interdū. ff. como. ¶ Secūdus quādo p̄cessit mora. puta nō reddisti qñ rebuisti. ⁊ fortuito pdidisti. tibi i putabit. vt i. d. c. vnico ⁊ i. c. ivona si deus depositū. Hoc ꝛr̄ in cōscia. nisi eodē mō fuisset peritura apud dñm q: tūc nō tenet nisi ō eo in quo cum dānificant q nō facta restōz rei tpe debito. ar. c. fi. de iurisꝺ. Sed qñ dubiū est an fuisset ꝑitura vide. j. mora §. vl. ¶ Tertius qñ pactus ut recessit vt teneret ō fortuito. vt. i. d. c. vnico ⁊ bōa fideo. limita nisi aduenit clpa ei⁹ cui ꝓmisit. q: sic ñ teneret. l. cum ꝓponas. C. de nau. fe. ⁊. l. qui officii. §. fi. ff. de contrahen. emp.

3 ¶ Sed quid si generaliter renūciauit ⁊ nullus casus fuit exꝑssus. puta dicēdo. q volebat tenere de oi casu fortuito. an teneat ℞. q ꝛs varia sit opi. vt refert. bal. i. l. i. C. como. ego dico tñ ꝑs to. an. i. d. c. vnico q ñ teneť. fac̄ l. ꝑs ⁊ si i. §. ḡlitū. ff. si quis cau. Nō ꝛr̄ ē infallīter i ꝓcia nisi in casib⁹ in qbus specialiter fuisꝛ renunciaturus si fuissent exꝑssi. ar. c. ſi de offi. vi. li. vi. ⁊ no. accursius in d. §. quesitū. ⁊ bñ q: ℨ eū g lege dicē potuit apti⁹ est interpetratio facteda de re. inr. li. vi. ⁊ in. l. quicqd. ff. ō ꝺ. ob. dicit. Quicqd aūt ḡtēde obligationis cā dictū est: id nisi palā vbis exprimaf omissuꝛ intelligendum ē.

¶ Sꝛ qd si al qui casus fuerūt enumerati specialiter. q postea secuta fuit renunciatio generalis. ℞. fm Bar. d. §. q̄sitū q p illā generalē renūciationē nō venūt casus maiores exꝑssis. sed solū ꝑsimiles exꝑssis. Nō q/dez ꝛr̄ est ḡualiter in oib⁹ odiosis: sicut hic. Sec⁹ esset in favorabilib⁹ vt no. in. cle. non potest de procu. ⁊ Inno. in. c. fi. eles. de rescrip.

¶ Sed qd si renūciatiōi ḡnali interuenit iuramentuꝛ. ℞. Jo. an. vbi §. q̄ si obligat. Nō ꝑs ꝛs ē q: iuramēto nō obligat vltra cōsensuꝛ iurātis facit. c. veniēs el primo ⁊ qō ibi no. Inn. ō iuriurādo. ⁊ hoc credo verū in casibus pro qb⁹ specialiter nō iurasꝛ. Sec⁹ i qb⁹ specialiter si fuisset exꝑssi ꝓsensisꝛ. ꝓ qb⁹ fac̄. c. tua nos cū ibi notatis ō spō. Cōcordat Bal. vbi §. Nō q: iuramētū hꝫ vꝛ casus exꝑssi. l. cum pater. §. si quis matrem. ff. de lega. ij.

¶ Utr̄ extimatio faciat venire casuꝛ 6 fortuitū. ℞. fm Jo. an. in. d. c. vnico ⁊ Bar. i. l. si vt certo. §. nūc videdū ff. como. ⁊. l. i. co. ti. qñ sum⁹ in contractu. cui⁹ nature nō repugnat qō dñium trāsferaf. tūc extimato facto emptōꝛ. vt. l. plerūq; ff. ō ūre. ro.

⁊. l. quoriēs. C. codē. Et sic extimatio facit periculū oē ⁊ comodū recipiētio. l. necessario in ꝓn. ff. ō peri. ⁊ co. rei vē. ⁊. d. l. quotēs ⁊ plerūq; ēt deteriorationis. vt. l. si extimatio. cuꝛ l. se. ff. so. ma. crēpūi cū mulier vendit viro res extimatas vt i. d. l. plerūq; vel qs extimatā rem tradit. ita qō extimatio reddaf nō res. vt i. d. §. nūc videdū Si aūt sum⁹ in ℨctu de cui⁹ natura est vt solū ꝑ pte dñiū transferaf ⁊ ꝑ pte nō. sicut est insocietate sic periculū patris solū si extimatio fit trāsit i accipiētē. vt. l. cū duob⁹. §. dāna. ff. ꝑ socio. Si aūt sum⁹ in ℨctu cui⁹ natu re repugnat dñij. trāslatio vt in loco ⁊ hmōi. sic extimatio nō facit emptionem. nec trāsfire periculum casus magis q̄ teneat ex natura ℨctus Nec ob. q bar. vbi §. vult vt aliqd operē ⁊ sic si teneba ō lata solū teneat ō leuī. si ō leuī tūc ō leuissima. si ō leuissima: tūc de casu. q: hoc nō teneo sic nec. ℞. a. i. d. c. vnico. Sed dico q operaf extimatio tūc solū vt sciat p̄cū si deteriorarel vel perderet ex victo recipiētio ⁊ sic releuaf duo ab onere probandi verum pretium rei Si aūt res extimata daref cū pacto q aut res vel extimatio redderet sic facit trāsire periculū p̄rēptionis: ꝑs ñ deteriorationis vt. d. l. plerūq; in fi.

Athecismus qd est ℞. q ē ille exco:cism⁹ qui fit aū iamuā eccliē sup baptizādo. Unde dicitur cathecismus a cathezzo. i. istruo vel voco. Jō cathecism⁹ instructio vel doctrina dicit de hoc i. c. per cathecismum ō co. spi. li. vi. ⁊ i. c. ante baptismum de consc. di. iij.

1 ¶ Utr̄ ꝑsone aliq̄ cognatio spūalis in tenētibus cathecismo sicut in baptismo. ℞. q sic q̄ ꝑdit matrimonium ꝑcedū. sed nō dirimit. ℨctū vt in d. c. per cathecismum.

¶ Ad quid teneāt qui tenet in cathe- 2
cismū. Dic vt. §. baptism⁹. vbi. in fi.

¶ Ad quid valet cathecism⁹. ℞. ꝑs 3
Theo. in. iuj. di. vi. q iminuit pt̄ates remōis: ne tāti possit in corpe ⁊ aia vide. j. exorcismus quia idem est..

Causa dicit multipliciter aliqñ cā pua vide. j. legatū. ij. in ꝓn. cā ciuilis cui⁹ finis est comodū pt̄is. seu aliquoꝝ sine alteri⁹ punitiōe. In hac tractatur de p̄cuniis ⁊ possessionuꝝ negociis. ⁊ hmōi. vt in. xiuj. q. ij. sup prudentiā tuā. Causa criminalis cui⁹ est finis punitio ꝑcati vel vindicta publica. vt in. c. at si clerici ⁊ in. c. cum nō ab hoīe. de iudi. ⁊. d. c. sup prudentiā tuā. ⁊ xvij. q. i. frater nr. circa medium. Cā mixta est q̄ ꝑticipat de vtroq;. de ꝑcu. c. tue. Et ꝛs glo. videat varie ponendo p̄cuniariā penam aliqñ ꝑ ciuili aliqñ ꝑ criminali. vt in. l. ꝓtor in ꝓn. ff. de sepul. ⁊. ⁊ in. l. vnica. C. qñ ex. ac. crimi. pre. Tamen cōcordat qō qñ pecuniaria pena applicat fisco: criminalis est si cut ꝛs Inno. in. c. qualiter ⁊ qñ. cl. ij. de accus. ⁊ est gl. ⁊ Bar. in. d. l. ꝓtor §. i. q: sic intenditur vindicta publica per penā pecuniariā: sicut per penas corpis. Si vō applicatur fisco. ꝑ interesse fisci: ciuilis est vt in. l. i. C. ō hoīe qui. vt indig. Nec obstat. c. pertuso. de ſrmo. ⁊ qō ibi notat ℞. auin rubrica de iudi. q: illud. c. loquit de āmonitione a ꝓlatione. que est ciuilis: q: facit ad bonum subdituꝝ habere bonum ꝓlatuꝝ. Et tali non imponitur pena debita delicto. sed nō permittitur exercere qō ei non

conuenit.s.prelationem ad quā est i
dignus. Item nō dicunt doc. q̄ pre
cise est agere cumiliter quando pena
applicat parti: sed etiā alio modo. Si
cut in.d.c. per tuas. hoc sequit glo. ⁊
Bar. ⁊ Ange. in.l.ij. ff. de se. vio. ⁊
Bar. in.l.fi. in gōne. Queroq̄o co
gnoscam. ff. de pri. delic. Item glo.
Alber. ⁊ Salv. in.l.i. C. de se. vio. ⁊
glo. in.l. aut dānum cum infamia.
in prin. ff. de pe. ⁊ cōmuniter est opi.
de hoc no.d. Anto. in rubr. de iudi.

1 ¶ Nomine cāe intelligit de cā ꝓpi
qua nō remota, vide gl. in. c. de cete
ro. de homi. Et no. q̄ cā remota dī
occasio. facit. l. q̄ domū in fi. ff. loca.
Unde facies turri: est occasio homi
cidii illi? qui ascēdit ⁊ se precipitauit
Ipsa vo est cā ꝓpinqua. Uñ ād go
teneat ꝑ causa remota no. glo. in. c.
sicut nobis. de testi. q̄ distinguit. Aut
dabat operaz rei licite. ⁊ si adhibuit
diligētiā debitā, nō tenet. xxiij. q. v.
de occidēdo. Si vo nō adhibuit te
netur. l. di. sepe. ff. ad. l. aq. q occidit
§. pe. Si aūt dabat operā rei illicite
imputant ei semp omnia que ide se
quunt. l. di. c. quātū dixit. de inur.
c. fi. ff. ad. l. aquil. l. item Bella. in
prin. ij. §. item ⁊ cum eo.

2 ¶ Causa ecclesie non dī cā, ꝓpria re
ctoris. vnde in cā ecclesie sue pōt cē
tuder. ij. q. vij. c. si qs erga cp̄m i gl.
facit. c. fi. de postu. vbi ponit vt diuer
sa, p se vel ꝑ ecclīa. Et hoc verz dūmō
ali? ꝓstituat qui agat nomine ecclie
vt in. c. ifuper. de testi. Similiter pōt
cē testis i cā ecclie qñ alt? ē ꝓstitut?
qui agat nomine ecclesie. d. c. insup.
Sed no. q̄ licet canonicus possit cē
testis ꝑ cōcanonico suo ꝫ extraneus
q; non dī domesticus eius ꝫ ecclesie
tamē fm Hug. vt in glos. d. c. super

prudentiā. xxiij. q. ij. nō tamē pōt cē
tuder ꝑ eo ꝙ extraneus: q; minor
causa repellit aliquem a iudicio q̄ a
testimo. de offi. dele. c. cū R. cāonic?

¶ Cām ꝓpriā palā ē eam esse cui? 3
emolumenti vl dānū ad aliquē suo
noie ptinet. c. diduxi. §. palā. ij. q. vj.

¶ Cā cōis vtriusq; ē. vt. ff. ōri. nup. 4
l. illud. Et ideo testis no pōt esse in re
cōi sibi cū alijs nisi indirecte. vt lega
tarius q̄ potest esse testis in cā testa
mēti i quo sibi ē aliqd relictū. insti.
de testa. §. legatarijs ꝫ causa vnuer
sitatis non videtur singularis perso
ne. vt i. c. qui manumittitur. xij. q. ij.
⁊ ibi vide docto. in. d. §. legatarijs.
cum limitationibus suis.

¶ Causa alia ꝓpinqua q̄ occasionez 5
remotā pstat sicut Salfurnia q̄ ꝑ
time postulādo causaz dedit vt mu
lier non possit postulare. vt in. l. i. §.
serui. ff. ō postu. Et ista cessante non
cessat effect?. alia final. ⁊ ista regulat
dispōnem. c. cum cessante causa. de
appel. l. gnāliter. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ ibi
Bal. multa dicit de hac materia. c.
gnāliter. vi. q. i. Hec cognoscit̄ er. v.
Primo quando illud quod exprimitur in via causē respicit vtilitatē
tā alterius q̄z etiam partiū. l. ticio cē
tum. in prin. ff. de condi. ⁊ demō. pu
ta dono tibi centū. vt inde facias fie
ri capellā in tali ecclesia que illa idi
get ⁊ hmōi. Si vero respiceret solūz
vtilitatem illius qui debet implere ⁊
non sit pia: sic pclimitur causa im
pulsiua. d. l. ticio. §. sed si filio. Unde
si lego tibi. c. vt caligas emas nihil
omnino tenet legatū. licet nō emas.
Similr si vt fundū. Sed si vt emas
fundum alteri minus industrioso
valet nisi caueat. vt ibi. Secūdo co
gnoscitur quando exprimitur pūa

actuo in viam causē. l. si quis pro re
demptione. C. de dona. ⁊ l. si ego. in
prin. ff. de iur. do. ⁊ vult Bar. i. l. ij.
§. fi. ff. de dona. vt puta dono tibi cē
tum vt faciaz hospitale: nā hospitale
q̄ fiat erit cā finalis. Tertio cogno
scitur aūt in gerēdo actum exprimit
ab hoīe cā vbicūq; lex requirit de ne
cessitate eā ad validitatē act? q̄ tunc
intelligit finalis vt actus sustineaī. l.
ꝫ si mozo. §. fi. ci. l. seq. ff. de do. iter
vi. ⁊ vxo. vbi dī q̄ donatio fcā vxori
ad restaurationē edifiz igne cōbusta
rū valet vsq; ad eaz reparationez. ⁊
nō in plus. Quarto vbicūq; nō pōt
esse alia rō illa censet cā finalis. l. q̄
ille. vbi gl. C. de fideico. Uñ q̄ legat
iter ad fontē. vī legare ⁊ haustū. ff. ō
ser. ru. pre. l. ītē ñ. Quinto vbicunq;
lex exprimit cām censet finalis gl. ē
notabilis in. l. cū tale. §. legato cām
falsaz. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. quā ad hoc
ponderat ang. i. l. scieudū ff. de edi.
edic. ⁊ bar. i d. §. fi. cui? sunt ista dcā

6 ¶ Est ⁊ alia cā que ē cām̄a alicui?
effect? ꝫ nō sufficiēter ⁊ efficaciī. ⁊ ta
lis ñ tenet ad restōnē dāni dati, prio
ꝫ precauerit. Est ⁊ alia q̄ ē cām̄a ⁊
inductiua alicuius effectus sufficienī
⁊ efficaciter itaq; sine ea nō seqret. ⁊
talis tenet ad restōnem vltra pecca
tuz cōmissum. Et de ista loqtur. c. fi.
de inur. Quod no. q̄z facit ad mlta.

Auctio simpliciter dicta re
gulariter intelligit
nuda, pmissio vt. l. sancim?. C.
de ver. sig. Fallit in cautione exꝑssa a
lege ꝓtora. vt. ff. de ꝓto. ship. l. ꝓto
rie. la. i. Et sic intellige glo. in. c. pria
igitur. de ꝓse. di. iij. Itē fm gl. in. l.
pe. in fi. ff. de pe. hr. qñ ē ꝑsona suspe
cta. vt. l. si fideiusso. §. fi. ff. q̄ sa. co.
q; tūc dz cauere cū fideiussoria. Sz
cū addīt idonea vl sufficiēs: intelligit
de pignoratitia vl fideiussoria. vt. ff.
de fideicom. li. l. ergo cēdu. §. addi
ci. ita vide glo. in. c. ad nostraz. el. i.
de iureur. ⁊ in. c. vltio de pig. ⁊ l. c.
er publico. de conuer. ꝓin. Si vo dī
cautio mediocris: tūc venit obligatō
omniū bonoz. ter. est sing. in. l. filio.
in fi. ff. vt le. noie caue. Si vero dī
cautio ꝓpterea intelligit arbitrio in
dicis fm aliquos: vel fm alios fide
iussoria vel pignoratitia. vt in gl. l. si
debitori. ff. de iudi. nō tamē Bald.
in. l. vniuersa. C. de preci. i pera. of. q̄
quādo statuto cauetur q̄ caueat ido
nee: qñ cōpromissum petitur intelli
gitur arbitrio iudicis. ⁊ in. l. oēs. C.
de epis. ⁊ cle. dicit tenetur go dare fi
deiussores: ⁊ nō pōt: tūc tenetur obli
gare oia bona sua meliori mō quo pt
Si vero dicatur. satisdet vel satisfaci
at. fideiussoria itelligit vt in. d. l. i. qui
satisda. cog. ⁊ fm glo. in. d. l. pr.

Ecitas mentis fm tho.
secūda fe. q. xv.
ar. i. pucnit dupliciter. Primo
er hoc q̄ auertit se spontanee a ꝓsi
deratione primi ꝓncipij intelligibilis
scōm illud psal. Moluit intelligē vt
bene ageret. Alio mō ꝑ occupationē
mentis circa alia q̄ magis diligit q̄z
dictū ꝓncipiū fm illd psal. Sup ce
cidit ignis. s. ꝓcupiscentie. ⁊ nō vide
runt sole. Et sic ꝑz q̄ est peccatū. ⁊ a
Gre. xxi. moza. ponitur filia luxurie.

¶ Sed vtrū sit mortale. Ñ. q̄ sic qñ 1
sic nō vult intelligere necessaria ad
salutē. xxxvij. di. c. qui ea. silr qñ ita
occupatur in tēporalibus q̄ omittit
necessariā vacationem quā deo tene
tur exhibere. vt in diebus festiuis in
quibus scōm Ri. in. xij. di. xxxvij. ar.
iij. q. iiij. in aliqua horia tenetur deo

vacare mente vel huiusmodi. secus si omittit que non sunt necessaria ad salutem q3 tunc est peccatum veniale.

Edere tonis d3 qui solu ere nō valet credentibus fuit. Et valebit ei ad tria. primū ne incarceretur. l. i. C. quitō. ce. po. ō quo vide. ē. Carcer. §. ij. fm ne excōicetur. 7 ii. erat excōicat⁹ d3 absolut recepta idonea cautione de soluendo debito si ad pinguiores fortunā venerit. de solu. c. odoardus Tertium q⁹ nō ꝺdemnet nisi inq3ti facere pōt habita rōne ne egeat: nec eni fraudādus est alimētis quotidianis. ff. de re iud. l. sunt q in id q⁹ facere possunt. 7 ff. q tō. ce. pos. l. is q. 7. l. qui tonis. 7. l. si debitor. ē. Illec ob. c. peruenit. de fideiuss. q3 ibi non cesserat tonis limita tamē tertiazāñ nō continēt rōne delicti: qui si cōueniret rōne delicti: non haberet respectus ne egeret etiā in clerico. vt no. Pau. iii. c. olim nobis. de resti. spo. Quō vero fit vide. ī. solutio. §. xxij.

Elare peccati alicui⁹ pp̄ peccuniā vel gr̄az: aut ꝯsanguinitatē. simonia est vt in. c. nemo. de simo. vbi glo. 7 Inno. dicit q⁹ rō est q3 quilibet tenetur alterius peccati ad penitentiā. indicare. xxiij. q. iij. tam sacerdotes. Secus aūt in ꝺicatōe furti. vel serui fugitiui vt capiat q3 licite merces accipitur. ff. de offi. prefec. vrb. l. solent. 7 ff. de ꝺdi. ob. tur. cū. l. iij. §. vltio Nec ꝑprie dicit. Inno. q⁹ est simonia vbi et gr̄a quis nō indicat. ī3 d3 punīri sicut simoniacus. tu dic sc̄d3 glo. in. l. iij. §. li tibi. ff. de condi. ob tur. ca. q⁹ ille qui nō tenetur per offiū vel actionē vel iudicē reuelare fures licite accipit aliqd. vt indicet ī3 accipiat vt nō indicet turpiter accipit q3 ꝓtra publicā vtilitatē: que est maleficia puniri. vt. ff. de fideiuss. l. fi go a reo. §. pe. Et sic p3 q⁹ rōne nālī non tenetur q⁹ indicare. q3 rine nō licet accipere. p indicādo. vt. ff. de ꝺdi. obtur. cau. l. i. in fine. 7. l. ij. primo. ℞. Quod tamen ī3 vt. in. d. §. li tibi q3 tunc verū de indicatione que fit ꝑlato vt puniat. secus de illa que fit alicui vt prouideat q3 teneretur.

Ensura ecclesiastica qd comprehendat ℞. q⁹ interdictum suspensionem 7 excōmunicationem. de verb. signi. c. quererunt.

Ensus est quedam pensio que re ꝓuentibus soluitur. i. q. iij. quelibet vel potest dici cēsus quicquid annuatim soluitur in quātitate vel sūma. ff. de censi. l. eratem.

¶ Census nouos imponere ecclijs aut veteres augere ꝓhibetur omnibus episcopis 7 prelatis in. c. ꝓhibemus de censi. et si ecclesie ꝓcurent eas de manu laici. vt in. c. ecclesiā. eo. titu. Dicit tn̄ Pau. in. d. c. ꝓhibemus q⁹ hoc verū est ad vtilitatem cor. ꝑpriā vt in cle. ij. de re. ec. nō alie. Sec⁹ esset ad vtilitatē alterius ecclesie. rōnabili causa subsistēte 7 a prelato iurisdictionem habente episcopalē 7 in ecclesia pleno iure sibi subiecta. q3 tūc potest. vt no. Innocē. in. d. c. ꝓhibemus. 7 facit. c. preterea. eo. titu. 1

¶ Quis potest ꝑponere censu3. ℞. q⁹ quicunq3 h3 ius in re tali. vt instit. de vsufru. §. sine testamento. 2

¶ Quod argumentum prestat census solutio. ℞. q⁹ aliqñ subiectionē ō censi. c. omnis aia. Aliqñ prestitam libertatem vel perceptā ꝓtectionem. 3

vt in. c. percepimus. de priuil.

Ertum dicitur id de quo ꝓprio nomine vel indubitata circumlocutione constat. vt in glo. de priuil. c. cum 7 plantare. Instit. de exhereda. li. §. nominatiz. vbi dicitur q⁹ qui vnuz filium solum habet nominatim exheredat siue dicat. ticiuz filium meum exheredo. siue filium meū exheredo.

Essatio a diuino officij alia generalis. 7 hec equiparatur interdicto. ita q⁹ posita generali cessatione ab eo q⁹ potest vel de iure vel de consuetudine in loco aliquo. li quis ibi celebrat est irregularis 7 religiosus talem cessationem non seruans est. excommunicatus ipso facto si mater ecclesia seruat. Et sic intellige cle. i. de sentē. er. 7 Inno. in. c. nō est nobis ō spō. Cessatio ꝺo ꝑcialis est illa que solū in aliq̄ ecclia ponitur. Et hec non cōparatur interdicto. Unde celebrās in cadē ecclesia nō efficitur irregularis nec religiosus excōmunicatus si non seruat cuius talis ecclesia est matrix. Et sic intellige glo. ij. c. si canonici de offi. ordi. lib. vi. 7. Inno. in. c. dilecto filijs de appel.

1 ¶ Que est pena imponēntis generalem vel ꝑcialē cessationem indebite. ℞. q⁹ illi qui imponunt tenentur restituere oēs fructus quos interim ab ecclesia perceperunt. In qua cessatum est etiam si talis ecclesia sua erat. 7 ipsi ecclesie. Item tenentur re omnī damno quod alii incurrunt ꝓpter talē cessationē. d. c. si canonici 7 ibi Se. dicit q⁹ licet. d. c. loquit de capīo canonicoꝝ tn̄ idē erit i alio qui ipsam cessationem imposuit.

2 ¶ Que est pena illius qui dat cāmcessationi. ℞. tenetur ad oēs interesse quod canonici. aut alij incurrerunt. 7 ad aliquam aliam satisfactionē extimandam arbitrio. superioris in re compensationem cessationis facte in ecclesia. dicto. c. si canonici.

¶ Que requirunt ad hoc vt cessatio debeat seruari. ℞. fm Jo. an. in. c. cuius de offi. ord. li. vi. q. x. 3

¶ Primo q⁹ hi qui cessant habeant ex ꝓsuetudine. vel alio iure. ¶ Secōdo q⁹ conueniantur absentes ad cōtractandum de cessatione. ¶ Tertio q⁹ tractēt diligēter. ¶ Quarto q⁹ ō cessando delinquēt. ¶ Quinto q⁹ sit manifesta offensa: vl iniuria. 7 ℔z Inno. 7 Hosti. ꝺz esse notoria. q⁹ li nō ēt nulla consuetudo ꝑdesset. q3 ēt ecclesijs onerosa de consue. c. i. 7. c. cum venerabilis q3 ille ꝺ quē cessatur nō debet conuinci probādo. ī3 apertio 7 notorijs maxime in cultu diuino tollēdo. C. de sacro. 7 obli. l. negatheo. ¶ Sexto q⁹ sit causa rōnabilis. ¶ Septimo q⁹ ante cessationē instrumēto publico vel patentibus litteris autentico Sigillo munitis causaz cessatōis exprimant. ¶ Octauo q⁹ illud instrumētū vl litteras tradat ei contra quē cessant. ¶ Nono q⁹ requirāt illum. vt emēdet cōpetenter iniuriā ꝓpter quā cessare volūt: q⁹ si nō fecerit tūc locum habet cessatio. ¶ Decimo q⁹ post cessationem vtraq⁹ pars inter debet arripere ad sedē apostolicā infra mensem p se vel p procuratores sufficienter instructos. 7 nūciatio die b⁹ quā cito poterūt se sedi apl̄ice repūtēt vt discutiat qd sup ꝫ fit. agendū. hīs nō fuaī nō fuaī cessatō. Sīl si pos q⁹ posuit cessationē eā nō fuauerit ab aliis nō fuēt silr ꝫ no. Jo. mo. 7 Barl. i. c. si canonici. ō offi. ord. li. vi.

lquo.c.reprobaf ꝓsuetudo illoꝝ q̄ i aggrauatiõe cessatõis imagines cruciõ vel aliox scõx ꝓsternunt: vrticis supponũt vel lapidib⁹ ꝛ hmõi. ꝛ qta lita facuũt grauẽ fũt puniẽdi vt ibidẽ

Cessio actionũ an valeat. ℞. pau. in. c. fin. de alienũ. nũ. cã fac. colligẽdo dicta doc. distinguendo sic. Cũ querit an valeat cessio actionũ dic aut fuit facta in vltima voluntate. ꝛ tz vt no. ff. l. nomẽ. ff. ỗ le. iij. Sic tñ q̄ si actõ erat in iudicio deducta p defunctũ non dz agere legatarius. sed heres oẽm talẽ vtilitatẽ quã ꝓsequitur heres debz legatario restituere. Et si nihil ꝓsequif. nihil restituet: qr videf testator legãdo actionẽ legasse euentuz illi⁹ iudicij. Et ob hoc ne fiat collusio p hæredez põt legatari⁹ si vult assistere hfdt i iudicio. vtĩ auc. nũc si hẽdi. C. ỗ litt. Si vo actio nõ erat deducta in iudicium poterit legatari⁹ post cessionẽ agere. vt ibi. Sz cums sumptibus. ℞. gl. in auc. nũc si hꝰ q̄ si erat litigiosa cũ legabaf tñ cũ sumptu heredis. l. cũ seruꝰ. ff. ỗ le. i. Si vo facta est litigiosa viuo vl' mõmo testõre tñc sumptu legatarij. vt. ff. de le. i. l. seru⁹. legatus nũli hꝰ fuerit in mora. ar. ff. ỗ le. i. l. cũ rel. Aut cessio fit inter viuos. ꝛ distingue qr aut fit potentiori ratione officij seu dignitatis ꝓpne ꝛ non valet ꝛ cedens dz pdere oẽ ius qõ habebat. Et iste est ꝓ primus cãus. l. ij. C. ne li. po. Et hoc tenetz ſm spe. in ti. de cessione actionũ post Vin. q̄ fit potẽtiori malitiose: cã opp⁹itẽ di aduersariũ sec⁹ si fiẽt lyma fide. ar. l. qui stipendia. C de ꝓcu. ꝛ placet pau. Si vo cessio fit potẽtiori nõ rõne officij vl' dignitaf. ſz rõne nobilitatis: vel qr dñor vl' alio respectu: tũc si fuit facta cessio rõe iudicij mutãdi põt excludi cessionari⁹ p exceptionẽ. vt. l. pe. ꝛ qõ ibi no. ff. de ali. iu. inu. cã fa. nõ p rdit tñ actionem cedẽo: sed punit ſm vnã opi. qr nõ põt amplius cedere istã actionem alteri: nec põt in ea ꝓstituere ꝓcuratorem: sed tenef ipse ꝓsequi: vt vi inuere. d. l. pe. gl tñ in. d. l. pe. dicitq; in isto casu videf trãstulisse magꝝ rẽ q̄z litẽ: ꝛ sic cessionari⁹ habebit rez si euincaf ꝛ cedens erpẽlao litẽ facit in dãni suũ. secus si nõ fuit facta rõe iudicij mutandi: qz tz vt ꝓz ex nota. in gl. in. l. i. C. ne li. po. Aut cessio q̄ fit iter viuos ꝛ que nõ fit potẽtiori ẽ dubitata. ꝛ dz dubitata eo ipso q⁹ ẽ in litigiũ ỗducta: qr dubius euẽtus litis: ꝛ sic nõ potest regulariter alteri cedi. ꝛ cedens icidit in viciũ litigiosi. vñ dz puniri. vt hẽmr in. l. fi. C. de litt. ꝛ p gl. in. c. eccliã el. i. ne li. pen. fallit i casibus ibi numerato. illo. hic q⁹ i casibus in quib⁹ põt fieri cessio: q⁹ ipse actio actõis fiet a cedẽte: nõ a cessionario ſm Inno. i quadã gl. in. d. c. fi. allegat in ar. l. q̄dã. ff. de aq̄ plu. ar. Aut actio nõ est dubitata tñc regulr põt cedi titulo donationis: v ẽditõis vel alio titulo legitimo. vt ꝓbaf. C. de hæ. vel ac. vẽ. l. nois vẽditio. ꝛ f. l. p diuersas. C. man. ꝓtẽdit tñ sibi tuo ꝺẽc⁹ er ser. ¶ Primo er modicitate precij: ꝛ extimaf ista actio fz dubium. erpẽlas labores ꝛ hmõi sebz Pau. ibidẽ. ¶ Scõo q̄ in cessiõe non exprimit titulus: vt q̄ dicit cedo actionẽ ꝛc. nec dz. p q̄ cã vt ꝓbatur in. d. l. p diuersas. ꝛ tenent cõiter doc. ¶ Tertio q̄ cessio fuit ꝓ patre vẽdita. ꝛ ꝓ pte donata. vt. d. l. p diuersas. Rõ qr ista cessio ẽ odiosa secus in aliis qr valet. Et isto casu admittitur cessionarius vsq; ad q̄stitatem quã erbursauit. In alia pdit actio. vt in. d. l. p diuersas. ¶ Quarto qñ cessio pure vẽdit: tñ ꝓcũ nõ solũf nisi ꝓ ꝓce. ꝛ de relicto ꝓfect ie recepisse. ¶ Quinto q̄ dicit se donaf ꝓp bñmerita. q̄ nõ sunt. Fallit in casib⁹ tentis i. d. l. p diuersas. vbi nõ ꝓsumit filiatio. vtpura si inter colxredes ẽ facta cessio: vel cũ ẽ feã inso lutũ: vl' ꝓ munimine rei sue: vt cũ dotiũ tua. minaf ruinã domui nec ego timẽs eam oẽ ius tue. Itẽ si fit inter legatarios ꝛ fideicõmissarios: vl' qñ hæres cessit actionẽ legatario. Silr i societate. s. qñ socij sibi cedũt actõez.

1 ¶ Utr clericus possit emere cessionẽ. ℞. pa. i. d. c. fi. q⁹ nõ: qr vili⁹ emẽ ꝛ carius vendere nõ lz ex: lz posset tñ donari eccl'e vel clerico bonafide ꝛ tz nec credo illicitũ ſm pau. ibidem

2 ¶ Sz querit qñ dz res litigiosa. ℞. litigiosa res est de cuius dñio causa mouef iter petitorẽ ꝛ possessorẽ iudiciaria ꝓcuratõe. vel precib⁹ ꝓncipi oblatis ꝛ iudici insinuatis: ac p eũ finito reo cognitis. Ita dicitur in auc. litigiosa res. C. ỗ litt. ſz bar. i. l. i. C. ỗ litt. distinguit. q⁹ aut agif actõe realr: ꝛ tũc si ptẽditur de dñio vel quasi. puta qr dicif rem suam esse: vel ỗ eius dñio vel qsi. sic reo efficif litigiosa p simplicez ꝙuentionẽ vt in. d. auc. litigiosa. Si vo non contendif de dñio sed de alio iure ꝓncipaliter: puta hypotecaria ꝛ huiusmodi: sic nõ efficitur litigiosa. Aut agif actõe ꝑsonali actione mixta: ꝛ sic si est vniuersalis efficif litigiosa per solam controuersiam. Si vo est particularis: sic efficitur litigiosa per litis ꝛtestationẽ cõcordat Inn. in. c. cũ. ¶ Ho. ferrariẽsis de consti. et hoc ꝛz q⁹ quãdo reo nõ est litigiosa põt alienari absq; vicio litigiosi: als non sine pena litigiosi.

¶ Que ẽ pẽa litigiosi. ℞. vt no. i. l. 3
fi. C. ỗ litt. q⁹ qui sciẽter er aliquo cõtractu rẽ litigiosaz acceperit restituẽ tenef rẽ ꝛ precio ei⁹ priuabif ꝛ fisco applicabif. Si vo ignorãs rem litigiosam emerit: vel er alio ꝺẽcio acceperit: tunc ꝺẽcio non tz: lz ꝺdẽnatur vendẽo restituere preciũ ꝛ vltra tertiã partẽ. Et si per donationẽ sit fcã alienatio extimabif: ꝛ idẽ fiet ỗ pcio quo est extimata: vt dictũ est de ꝺẽcio emptionis vel alio ꝺẽcio exceptis casibus donatõis ante nuptias vel trãsactionũ: aut diuisionis rez hæreditariaz facte vel p legatũ vel p fideicõmissi cãni de quibus in. d. l. fin. ꝛ in d. glo. d. c. ecclesia. el. i. ꝛ. ij. q. j. quia reo. in litigio in quibus põt fieri alienatio sine vitio litigiosi:

¶ Utr res litigiosa possit aliẽari ab 4
alio inter quos nulla lis ẽ de ea. ℞. Ang. in auc. de litigio. q⁹ sic.

Initerium grece dicitur a cinis grece q⁹ est dulcis statõ animarum vel potius corꝓz: qr ibi cinis mortuoz detinetur vel alio q⁹ est ante: qr ante ecclesias fieri solet. hæ. He. in. c. vnico. de ꝓsec. ec. vel alta. li. vi. de immunitate cimiterii: vide. j. Immunitas. ꝛ de eius ꝓsecratione ꝛ pollutione. vide. j. consecratio. iuſ. per totum.

Circumstantia dicif quod circũstat actum quasi extrinsecus extra actus substantiã ꝓsideranti. Hoc aũt vno mõ est er pte cãe. ꝛ sic vl' finaĺ. ꝛ sic ꝓsideram⁹ cur fecerit. si ue respectu agentis ꝓncipalis: ꝛ sic qo

fecerit. Aliqñ respectu instrumẽtiz sic quo instrumẽto: vel quibus auxilijs fecerit. Aliquãdo circũstatur ex pte mensure. z sic considerandus vbi vel in quo loco: aut quãdo fecerit aliquãdo z tertio ex parte ipsius actus considerandus modñ agendi. puta fortiter vel lẽiter: si sepe vel semel solũ siue cõsideramus obiectũ: siue materiam actus. puta verum patrem percussit vel extraneum: siue effectũ quẽ agẽdo inducit: puta vtriz percutiendo vel vulnerauerit vl occiderit quod ista continent i hijs vbib. Quis qd vbi: quib⁹ auxilijs: cur: quo quãdo z quotiẽs. Ita tñ q in qd includat non solum effectus: sed etiam obiectum vt intelligat: z quod circa qd.

1 ¶ Utrum circũstãtia mutet speciem peccati. ℟. q circũstantia triplicitẽr se habz ad actũ peccati. Aliquando enim circũstantia aduenies actui differẽter se hz quãtum ad rationez z tũc nõ dat speciem peccato: neqz aggrauat. Nihil enim ad rõnẽ pertinet vt ille qui peccat tali vel tali re ste utiatur. Aliqñ vo differentiaz aliquam hz per comparationem ad rationẽ importãs aliquid repugnans rõni primo: per se: z tũc dat speciez peccato: sicut accipere z alienũ. Si aũt primo z per se nõ importat aliqd repugnãs rõni: sed per comparationez ad id qd primo z per se rationi repugnat aliquã repugnantiam habz ad rõnẽ. Sicut accipere aliqd i magna quãtitate: nihil repugnãs rationi dicit: sed accipere alienũ in quantitatẽ dicit maiorẽ repugnantiã ad rationẽ. Unde illa circũstãtia aggrauat. Vel sic fm philosophũ. v. ethi. q peccatũ recipit speciẽ ex itẽtõe peccantis. Uñ ille qui mechat vt furetur magis est fur. quam mechus.

¶ Utrum circũstantia aggrauet peccatũ in infinitũ. ℟. q qñ circũstantia nõ ꝓstituit spẽm nouã: tũc nõ aggrauat peccatũ infinitũ. vt venialẽ possit fieri mortale: qz peccatum venialẽ z mortale nõ sunt eiusdẽ speciei: sed qñ circũstantia constituit nouaz speciẽ potest cõstituere peccatum mortale. z ita aggrauare in infinitũ sicut si quis dicat vbum otiosum: vt prouocet aliquem ad luxuriam. 2

¶ Utrũ circũstantia persone aggrauet in infinitũ. ℟. q nõ nisi solũ dupliciter ¶ Primo quãdo ꝓpter cõditionẽ sui status est aliquid ei de necessitate: puta religioso nõ accipere vroré. ¶ Scõo ratione scãdali qõ etiaz est cõtra preceptũ ꝓhere ruinaz ꝓximo: aliter nõ pot. vt. ℟. q supradicta. hec omnia ex fran. in. ij. sentẽ. 3

Ytatio debet fieri tribus edictis: vel vno peremptorio: quod continere debet tantum tẽpus quantum tria edicta nisi necessitas vrgeat. de dilat. c. i. vbi de hoc in glo.

¶ Utrum quãdo iura exigũt trinas monitiones sufficiat vna vide. j. clericus. ire. §. iuj.

¶ Utrum coꝛporaliter impeditus teneatur per alium comparere. ℟. pa. in. c. in nomine domini de testi. qõ non z actus gestus eo absente est proinde: ac. si non fuisset citatus. 3

¶ Utrũ sententia lata cõtra nõ citatum valeat. ℟. Lar. in clem. pastoralẽ i §. denicz. de re. iudi. qõ si nullo mõ fuit citat⁹ est nulla ipso iure. de mato. et obe. c. iter qttuor. ℞. Pan. ibi dicit in. c. causaz que de rescrip. z in. c. cũ sit de appel. qõ i facto notorio cũ certum sit absentẽ nullã competere defensionem potest ferri sententia ꝓtra absentem non citatum: excepta sniã excõicationis. c. sacro. de sen. excõ.

4 ¶ Sed quid si citatus sit nõ legitime. ℟. car. vbi. s. videt q vtrobiq; non facta. c. bone el. ij. de elec. 5

5 ¶ Utrz quis possit denũciari excõicatus nõ citatus. ℟. pan. in. c. puenit õ ap. q nõ vbi excessus non sit notorius facit. c. cum fm. de here. lib. vi. 6

6 ¶ Utrz prelati religiosoꝝ possit subditos ab officijs deponere: suspendere. z huiusmodi: ipsis nõ citatis. ℟. q sic si ita hz coꝛ ꝓtumtudo. aut constitutiones fm quas dz ꝓcedere z not. in. c. cũ spãli. z. c. qz non. de ap. z i. c. cũ medicinalis. de sen. excõ. li. vi. z dicit glo. in. d. c. cũ spãli. quã segtur pan. ibidẽ q dispõ. c. sacro. de sen. excõ. nõ est necessariũ seruãda religiosis ꝛ suas obseruantias spãles. z ibi dicit pa. hoc ꝓcedere: vbi regula vel constõ religiosoꝝ dat certũ modum excõicandi religiosũz. vt satis sit seruari eam. z hoc idẽ hz Hed. in ꝓhi. v. 7

7 ¶ Utrũ citatio aliqñ sit nulla. i. non valeat. ℟. gl. i. c. si cps. i j. q. ij. q sicut viij. casibus. ¶ Primus qz in angusta tpa. ¶ Secundus qz nõ expriment cã citationis. ¶ Tertius qz nimis maturat peremptoriũ. ¶ Quartus rõne tpis. ¶ Quintꝰ rõe loci. ¶ Sextus rõe iudicis. ¶ Septimꝰ qz rescriptũ apostolicũ nõ iserit in ea. ¶ Octauus qñ fit spoliato de qbꝰ vide ibi Tutꝰ tamẽ cũ vt semper citatus cõparear allegaturus priuilegiũ: vl appellaturus si eũ grauauerit. nisi quãdo ꝓstat eum nõ esse iudicẽ sui vt in d. glo. z in. c. veniẽs. de accu. in glo.

Ytaristis qui variis ex tribus instrumentis licite pot aliquid dari: z talia audire vel talib⁹ vti: quãdo fit ad laudem dei: vel ob aliã iustam cãpiam recreationis: qz debilis est vel infirmus z hmõi. de ꝓse. di. iij. pueros. Ad voluptatẽ aũt vel luxuriã talib⁹ vti vel aliquid dare est peccatũ mortale. xcij. di. in sancta no. lxc glo. i. c. donare. lxxxvi. di.

Yuitas vel vniuersitas nõ dicitur aliquid facere nisi id sit collegialiter deliberatum: etiam si maioꝝ paꝛs illõ faciat. Ita dicit glo. notabilis in. l. sicut ff. quod cuiusq; vniuer. sequit bart. in. l. aut facta. ff. de pr. facit qõ not. in. l. felicis. de pr. lib. vi. z gl. in. l. aliud. §. referẽ. ff. de reg. iur. querentes quando vniuersitas delinquit cõis opi. ita fm pan. in. c. ij. de postu. §. z Jo. an. in. d. c. felicis. q est quando prius aliqd fuit deliberatũ i vniuersitate ipsa: pulsata cãpana z aliꝰ regsitis ad congregationẽ: vnde si occo huius ciuitatis faceret delicti nõ diceretur factũ ab vniuersitate sed per singulos vniuersitatis. etiã si faceret pulsare campanã. z tenarent vexilliũ nam istud est potius factũ singulorũ facit quod no. in. c. cum occ de ꝓsti. Pan. in. c. dilectus el. ij. de simo.

¶ Utrz destructa ciuitate destruant z oia priuilegia eiꝰ ℟. Inno. i. c. ij. de no. op. nũ. q si ecclia: vel ciuitas: vl alia loca. siue sacra siue ꝓphana auctoritate iniqua pp delictũ coꝝ destruant: de cetero nõ dz vocari ciuꝰ illiꝰ ecclie vel municeps illiꝰ ciuitatis z ille locꝰ priuilegiũ pdit. vt de ꝓsc. di. i. placuit. xvi. q. vij. z hoc dicit ar. ff. qñ di. le. vsufru. ce. l. i. Si autẽ ab hostibꝰ destruat: aut p tirãnidem vel z vt redificetur retinet oia priuilegia fac. viij. q. i. pastoralis. z xix. q. iij.

que semel idē dicit qñ destructō fcō in totū vel paulatim vt redificetur gel. de are. isti. de re. di. §. sacrā alias l. iter stipulantē. § sacrā. de ver. sig. z idez vi si auctoritate iudicis trāsferat ad alium locū: vel aliū vnde. vt no. i. c. i. ne. se. va. de reli. do. c. qz monasteriū. z idez intelligit in ciuitate z aliis locis ppriis arg ff. de ꝓhē. emptio. l. ede sacra.

2 ¶ Utrū ciuitatis appellatiōe aliōcūz qō est infra menia veniat. R. fm pa. i c. rodulfus. de ꝓscrip. q̄ non in mā odiosa seu stricta: nisi quando dispositio ꝓcepta nomine ciuitatis esset in utilio vel possz fieri fraus: tūc ꝓtinētur suburbia z pmetia edificia. z sic intelligē Jo. an. i. c. li ciuitas de sen. exc. li. vj. z in mā larga seu indifferēti noīe ciuitatis venit ciuitas cū suo territorio vt ē ter. i. l. vnica. §. z vbē. ff. de offi. ꝓfec. vrb. Sz liter in materia larga noie ciuium venīt etiā illi de comitatu z de toto territorio. vt i. l. q ex vico. ff. ad muni. z in. l. nō dubito. ff. de capti. z. l. q ꝓtinentib⁹. ff. de ver. sig. z per Bar. i. l. i. ff. ad muni. vide bñ gl. in. c. i. de vsur. lib. vj. Sed in mā stricta secus: z ꝓtium vt dicat tenere Bar. in. d. l. i. z. l. mille passus. ff. de ver. sig. z. l. nam qō liquide. §. si ita legat. ff. de pe. lega. q̄ volunt q̄ mille passus a muro comprehendant intellige qñ subiecta materia ita requirit in speciali.

3 ¶ Utrum nat⁹ in aliqua ciuitate ex parētib⁹ q ibi nō hñt domicilū sit ciuis. R. q̄ nō sm bar. i. l. filios. C. de mu. z orig. z i. l. filij. ff. ad munic. z dubitatiue loq̄t pa. vbi. §. z q̄ ñ.

4 ¶ Utrū ciuitas cēseat iure minoris R. Inno. in. c. i. de restit. in ite. q̄ sic Est tū ōrta inter minorē eccliaz rēpublicā z ciuitatē in integrū restōem z Bar. dicat q̄ respublica fungat vice minoris. C. q. ex cau. ma. l. pe. z. C. ō iure re. pu. l. republicā. C. ō sa. sanc. ec. l. fi. qz pupillo. z ētminori non currit hodie vsucapio aut ꝓscriptio x. vel. xx. annoꝝ. in reb⁹ q̄ seruando seruari ptt: siue sint mobiles siue īmobiles. C. de admi. tut. l. ler q̄ tutores in fi. Ideo sup eis nō est necessaria restitutio in integrū. z ante tempus huius legatio curreret ꝫ minorem nō ꝫ pupillus. ff. de acq. re. do. l. bonefidei emptor. §. i. Sed ꝫ ecclesiam z rēpublicam z ciuitatē currit vsucapio z ꝓscriptio z alie tales z ꝓpetue ꝓscriptiones. sed dat eis restitutio sicut minoribus q̄ dicti fingūtur esse in vltima instantia minoris etatis. Ꝓscriptio aūt. xxx. vel. xl. annoꝝ certus est q̄ currit ꝫ omnes ꝓdictos sed datur eis restitutio ex verbis generalibus edicti que sunt. Si quid cum minore gestū erit etc. Pupilli aūt ab his ꝓscriptionibus seruantur illesi. C. de ꝓscrip. xxx. annoꝝ. l. sicut. Quod aūt ciuitati detur restitutio in integrū non plz Inno. vbi. §. arg. l. nihil interest. ff. ad macced. sed Bar. in. l. respublica. C. q. can. mig. post Jac. bu. z q̄ sic saltē ex clausula generali: q̄ ex quo regitur per administratores habet iustam causam petendi restōnem. Hoc etiam tenet Bal. ibi z est verior opi. z glo. in. d. l. teneat ꝫ ruiz. facit q̄ hoc. l. sed z hi qui. ff. de publi. vbi ciuitas dē respublica. Segē h Jo. an. i addi. ad spec. de in ite. resti. vbi p⁹ multas opinet sidet in opi. Adoſ. qui z q̄ nō solum ciuitas sed et castrū z villa possunt petere restōnez in integrū: cū ibi sint multe plene vidue z pupilli. z h Bar. post but. in. d. l. respublica nō admittat nisi in villa z castro populoso. Bal. mē z Ja. de are. tenēt et in villa nō ꝓpulosa ex quo regit per alios z ibi sint minores z mulieres. z hanc opi. Ba. i. c. i. de resti. in integ. dicit equiorē. z facit qō no. in. l. republicaz. C. de iure reipu. z in. d. l. sed z hi. vbi dē q̄ quodlibet municipium dicitur respublica.

Jus Utrum efficiat in loco vbi ꝓsequit̄ qs dignitatē. R. bar. in. l. i. ff. ad munici. q̄ sic facit. l. municeps. §. milites. ff. e. z qō notāt doc. i. c. qz mē ō ꝓbē. vbi cōcludūt q̄ clicus sortit̄ domicilū vbi est bñficiat⁹ si residere i eo teneat: alō nō sicut hi quib⁹ dispēsatū est sup pluralitate beneficiorum.

1 ¶ Utr dicēs volo te habere ꝓ ciue efficiat ciuē si hz auctoritatez. R. q̄ sic. vñ statutū qō dicit q̄ talis habeat ꝓ ciue efficit ciuē. arg. optimū i. c. ex pte. despon. z qō no. Bar. i. l. si maritima. ff. de adul. z in. l. si io qui ꝓ emptore. ff. de vsuca. Rō ꝫ pa. i. d. c. ex pte. q: vbi actus dependet a mera voluntate loquētis. parua sunt dicere q̄ vult talē habere ꝓ vxore vl' ciue: sicut dicere te duco i vxorez vel facio ciuē. Et sic si statutū dicit qō scholares tanq̄z ciues debēt tractari: ex hoc creati sunt ciues rōne ꝓdicta Et ō dictio tanq̄z ponit vitatē nō si multitudinem. Et hoc verū qñ vba z materia subiecta patiuntur.

Lamo quis clamat contra aliquem cōfuse z inordinate. aūt fm isi. loquit̄. z ꝫ se est veniale peccatū per accidēs posset esse mortale rōne scandali qñ illud previdet vel debuit previdere z non curat desistere a clamore tali.

Landestinum matrimoniū qñ dicat. R. glo. in. c. cuz inhibitio de clan. despon. q̄ tribus modis. ¶ Primo cū nō habentur testes, vt in. c. qō nobis. e. ti. ¶ Secūdo cū nō fit cū solēnitate illa. de q̄ in. c. aliter. xxx. q. v. z est vt despōsēt a parētib⁹ vel quib⁹ cura ꝓpetit mulieris dotēt suo tpe. z a sacerdote bñ dicatur. ¶ Tertio qñ nō publice bānis a plbytero publice cū terminos vt qui voluerit ꝓponere impedimentum si est cōpareat. vt i. d. c. cū inhibitio. Tu tñ dic: vt colligit ex dictis to. an. in addi. ad spec. ti. de clā. despō. z. Oldr. consi. cclvi. Inn. z pa. i. d. c. cū inhibitio: q̄ quotiēscūq̄ qs cōtrahit fm cōsuetudinē patrie siue coram amicis vel vicinis z sufficiētib⁹ testib⁹ q̄ nō contrahit clandestine. facit. l. si vicis. C. de nup. z ō spedi. i. ecclesia. el ꝓmo. dicitur ecclesia i. catholicorum collectio ergo in facienī ecclesie contrahit.

¶ Quid si cōtrahit solū coram duob⁹ testib⁹. R. q̄ si ex rōnabili cā facta qz timet aliqō impedimentū intruste vel ē senex z vereciidat z hmōi recusat: q̄nis cōsuetudo sit vt fiant bāna vel alia solēnia argu. coꝝ que notant in. d. c. cuz inhibitio. per pa. dūmodo tpe debito postea publicet nisi ep⁹ excōicaret ꝓhentes sine bānis p statuta sua synodalia: qz sic cēt excōicatus als nō peccat. Solulo q̄ hoc faciat de linia epi ꝫ Hug. xxx. q. v. in ꝓn. Sed ꝫhere solus cuz sola mortale petūt videt arg. d. c. cum inhibitio: qz materia valde ponderosa rōne cuius ponderositatis videt ꝓceptiua tex. est cum glo. in. c. rogo

rij.q.iij. facit glo. i. c. nfates. xxx. q. v.

2 ¶ Utrum ꝺhentes pdlice coram testibus: ꝫ sine bānis: cum tñ consuetudo sit qꝺ bāna fiant qui postea inueniunt in gradu ꝓhibito ignorāter contraxisse ambo vel alter eorum ꝓcreant filios legitimos. R. glo. in d. c. cum inhibitio ꝫ qꝺ nō sed Inno. ⁊ Pau. qꝺ sic: qz isti clandestine nō contraxerunt: er quo in facie ecclesie nemine ꝓhibente contrarerūt Et est verū si attendam⁹ ad ter. d. c. sic cus tñ si ambo scissent impedimētum vt ibidē. Et no. qꝺ in ꝺcto matrimonij semp ꝺeret interuenire presentia aut scia ꝓpij sacerdotis. vt in d. c. alr. ⁊ in. d. c. cū inhibitio. ⁊ sacerdos qui scit ipedimentū ⁊ nō ꝓhibz matrimoniū ꝺhendo er ꝓceptu vel religiosus seu regularis q̄ plumpleret interesse clādestino matrimonio ꝺhendo p triēniū suspendēdi sunt ab officio. vt in. d. c. cum inhibitio.

3 ¶ Utruꝫ spōsalia sliter sint ꝓhibita clandestine contrahi. R. Joan. and. post cum alij in dicto. c. cum inhibitio quod sic sicut ⁊ matrimonium l. oratio. ff. de spon.

Lawes ecclesie fm R sc. m. iiij. di. xviij. ar. i. q. iij. sunt aliqua ptās supranaturalē facultatē: que est ꝓncipium aliqnoz actuum supernaturaliū.

1 ¶ Quot sunt iste clawes. R. q. ē. ibidem qꝺ sunt due quantū ad effectū ⁊ relationē vna tamē in radice. Clawes eni ecclesie sunt ptās iudicandi in foro animaz que potestas er duobus integrat. s. er ptāte discernendi in cause eram natiōe ⁊ ptāte diffiniēdi in eāe determinatiōe. ¶ Prima ꝺ clauis scie. vñ clauis scie nō est habu⁹ scie nec act⁹ sciendi q̄ꝫ clawes ecclie nō ꝺz recipere nisi habēs habitū scie sufficientē ad executionē ptās. ¶ Secꝺa ꝺ clauis potentie cui⁹ actus est determinare cām ligādo vel soluēdo. ⁊ ista ꝺ principalior: qz ꝓma ordinat ad istaz. ptās aūt ligandi vel soluēdi in foro causaz nō est ꝓprie clauis. ⁊ q̄ꝫ pfacte clawes distinguant penes act⁹ in radice sunt vna. nō tñ inter se ꝫ cum potestate sacramētū conficiēdi: quia iste tres potestates fundant in caractere sacerdotali. Et tō oīb⁹ ⁊ solis sacerdotib⁹ nouę legis date sunt. sco. tñ. in. iiij. di. xix. q. vnica tenet contrariū. s. qꝺ nō sit vna in radice cum potestate conficiendi. de quo vide. j. Ordo. i. §. vij. ⁊. xvi.

¶ Quomodo ꝺicit sacerdos aperire ⁊ ligare. R. Ri. vbi. ē. q. n. qꝺ tripliciter. ¶ Pmo iudicādo. s. cū examinata hominis cōscientia iudicat eī celū clausum vl̄ apt̄m. ¶ Scꝺo aperit relaxando aliquā partē pene pecato debitā. ⁊ clandit: penitentē aliqua pena sensus ligādo: quā erplē eum oportet vel hic: vel in purgatorio anteq̄ ingrediat celuz. ¶ Tertio clandit ⁊ aperit excōmunicando: ⁊ ab excōmunicatione absoluēdo: sed hec respicit foz cōtentiosuz potiꝰ q̄ꝫ penitētie. ¶ Addo. q̄rtū de nō contrito contritum faciendo er vi absolutionis. vt i. confessio. ij. §. i.

3 ¶ Utz quilibet sacerdos possit vsuz clauū exercere. R. Ri. in. iiij ꝺ. xix. ar. i. q. ij. q̄ actio nō tñ requirit potentiā a qua fit: ꝫ subiectū debitū in quo recipiat. Materia aūt debita sunt persone super quas habēs clawes habz iurisdictionē. Et tō nō ois sacerdos hz iurisdictionē sup quēlibet nisi fm ordinatiōem vicarij ecclie sti. Et fm. Et ꝓpterea non omnis sacerdos potest exercere vsum clauū. ꝫ soluz fm eum modū quez ecclesia statuit. Ob hoc quidaꝫ ꝓnūciātur vsu ptās sicut excōicati ⁊ hereticī. Quidā mā sicut illi qui nō habent populum.

4 ¶ Utz liceat sacerdoti vti clauibus ꝓ sua voluptate. R. Ri. i. iiij. ꝺ. xviij. ar. i. q. iiij. q̄ non: qz sicut minister ⁊ instrm non hz efficatiā in agēdo nisi fm q̄ mouet a principali agente. sic sacerdos cū operet per istas clawes instrāliter: si vtitur istis clauib⁹ fm ꝓpriū arbitriū dimittens rectitudinem motionis diuine peccat.

5 ¶ Utz sacerdos per ptātē clauiū ꝺ remittat culpā peccati. R. ri. vbi. ē. ar. ij. q. j. q̄ ꝫ nō possit absoluēdo remittere culpā effectiue: qz sic est solius ꝺi. vt ꝺicit magister in lra: tamen ministerialiter ⁊ instrumentaliter illi qui per attritionē remouit obstaculum gratie spūssancti dispositiue remittit maculā peccati inquātū suo ministerio assistit virtuo ꝺiuina que peccatum remittit hec ille.

6 ¶ Utz sacerdos per ptātē clauium possit remittere pēnā peccati. R. Ri. vbi. ē. q. ij. q̄ sic aliquā partez pene tpalis peccato debite. non tñ illius quā sibi imponit: sed etiā illius que in purgatorio est erplēda. ⁊ plus vl̄ minus fm q̄ penitēs est bñ dispositus ⁊ ꝺ hz hatre. j. indulgētia. §. v.

7 ¶ Quādo ꝺicte sunt clawes ꝺ beato petro. R. qñ ecclia fuit sibi data. xxiij. q. i. quodcūq̄. ⁊ ꝺe pe. ꝺi. i. quē pmittet. Et ligant oīa super terraz si non erāt. ij. q. iij. cepisti. ⁊. d. c. quē pmittet

8 ¶ Clawes hoꝛreoꝝ qui ꝺedit: vi ꝺe ꝺisse oīa que in eis sunt. ꝺe fid. instr. c. ij. fm Innocē. ⁊ eis datis vi data possessio omniuz que sub illis sunt.

cura. de const. c. er litteris. in fi.

Lawsula gnālis sequens intelligitur fm ispecies precedentes expressas. ꝺe capel. mo. dilectus filius secūduz Inno. facit cle. non potest. ꝺe pcur. in. c. sedes. ꝺe re scrip. in. l. fin. §. cui dulcia. ff. de vi. tri. ⁊ oleo. le. vide. ē. casus. §. iij. ⁊. iiij.

Lericus pro quo ꝺicatur. R. Pau. in rub. de vi. ⁊ ho. cle. q̄ largo sūpto vocabulo appellatōe clericoꝝ veniunt omnes qui habent ordines in quacūq̄ dignitate sint aut ordine: et in prima tonsura. c. cum contingat. de eta. ⁊ qualit. ex quo sunt ad ꝺei seruitiū electi. vnde oēs qui nō sūt laici ꝺicunt clerici. rij. q. i. duo sunt genera. facit. xxi. di. cleros. in pn. ꝺe prebēn. cū fm. ⁊ in rub. predicta iuncto nigro. priuilegiū ergo tribuū clericis concedit oibus etiā in dignitate: qz si ep̄s ē clericus est. ⁊ etiā religiosus qui etiā noīe clericoꝝ in fauorabilibus ꝓprie ꝺicit. iiij. di. §. hac autez auctoritate ⁊ quod no. i. c. ii. ꝺe supneg. pla. li. vi. Sed in mā odiosa ⁊ istricta significatiōe appellatione clericoꝝ non ꝓprie ꝺicunt epi. nec alij existētes in dignitate: nec etiā canōici ecclie cathedralis: nec canonici seu religiosi. facit. c. q̄ periculo iuz ꝺe sen. er. li. vi. ⁊. c. fideꝫ feruoꝛē. ꝺe hē. li. vi. c. statuti. ꝺe cle. li. vi. ⁊ gl. i cle. i. ꝺe sup. ne. prela. Nō qz ei⁹ est q̄litas sup alios que nō reperit i simplicib⁹ clericis. facit ad hoc ꝺcā Jo. an. in. d. c statuti qui ingt q̄ noīe ecclesiaz parochialiū nō venit ecclie parochiales collegiate in mā stricta qz habent qualitatē collegii supra ca sum sed in mā non odiosa sic. facit

similiter quod no. idē pa. i. c. i. dein-
stit. qui dicit q̄ i materia fauorabili
noie ecclie venīt mon asserta: sec' in
stricta mā. qō no. q̄ fac ad multa.

1 Qritz ap̄ellatione monasteriorū ve-
nīt ecclesie seculares. vl' appellatio
ne monachorum venīt clerici secu-
lares. ℟. pa. i. d. c. i de istitu. q̄ nō si
ne materia sit larga siue stricta. xvi.
q. i. placuit fac q̄ no. Bar. i. l. i. ff.
ad munici q dic q̄ no'e ciuiū venīt
cōt adiut. l. q. t vico. ff. admuni. t nō
ecōtrario. facit. c. rodulfuo. t. c. signi
ficante t quod ibi no. dereseri.

2 Qritz ap̄ellatiōe populi venīt cle
rici ℟. pa. i. c. i. ō vi. t ho. cle. q̄ i ma
teria odiosa nō nec a contrario. facit
c. si sententia. de sen. ex. li. vi. cū glo.
Et sic limita tert. Inst. de in. na. gē.
t ci. in. §. plebiscitum q dicit qō ap̄
ellatiōe populi vniuersi ciues signi
ficantur cōmeratis ēt patricijs t
senatoribus. vt intelligatur de his q
sunt eiusdē p̄fessionis. secus i alijs
vt probat dict' ter. i. c. li sententia cuz
sua gl. In materia aut priuilegiatua
pōt dici qō cōprehēdant. facit. c. di
lecti cuz sua materia de fo. comp. qō
no. Bar. i. d. l. i. t quod notat' in. d.
c. rodolfus. t qō no. Jo. an. i. c. Joā
nes ō cle. cōiu. qui dicit q̄ statuū ex
cōmunicāo certo casu l' iuris no com-
prehendit clericos etiaz cōiugatos.
Et hoc legitur ℣ pa. i. c. i. de preben.
p̄bata itellige sm q̄ dico. s. ler. §. vi.

3 Qritur dispēsatio cuz illegitimo
vt possit effici clericus debeat itelligi
vt possit p̄moneri ad minores soluz
gl. in. c. litteras ō fi. p̄ref. qz qō sic cū
sit materia odiosa t ℣ pa. in. c. si gsq̄z
de coha. cle. t mu. dicit. qō permis-
sio in genere mediocritatem respicit
l. vl. C. co. de leg. §. i. t de le. i. legato
generaliter cum alijs concor. s. glo.
d. c. litteras. Ex quo cōcludit cū p̄
dictis q̄ solū ad minores p̄terit p
moueri: q̄ ordines minores sunt me
dij inter primā tōsuram t sacros or
dines. Jtē dicit Ber. Hos. t Ho.
qū dispensat cū aliquo vt ad bñficia
ecclesiastica p̄moueat qō solum in-
telligit de bñficijs q̄ nō sunt p̄latio
nes aut dignitates. p̄dicta tamē li-
mita sm q̄ dicā. j. dispēsatio. §. ii.

Lericus ij. Quid debet habere. ℟. mul
ta vt sunt vtutes. vt. xl. di. p to
tū. t quecūq̄z alia que glibet bonus
christianus debet habere fz spāliter
aliqua que ipsi debēt habere infera-
mus: que qdem sunt nouē in sūma.

Primo debz esse litteratus. patet
hoc. xxxvj. di. xxxvii. t. xxxviij. per
totum. t. xvi. q. i. lic vinc.

Utrū oīno illiteratus sit ordinan- 2
dus. ℟. uo. i. c. cū in cūctis. de elect.
q̄ nō pax tū scītes si spes est q̄ pos-
sint p̄ficere. p̄moueri possunt: alis ñ
nisi sint monachi q magz idigēt con
tēplatione q̄z sciēcia t facit qō legit
xvi. q. i. legi vbi dicē Jo. sufficit moa
cho si sit bonus: l' sit illiteratus.

Sz q̄ sciētia est necessaria. ℟. In 3
no. vbi s. q̄ ē requirēda fz dignita
tez loci t ordinē ad q̄nē assumit vt
i. c. ecclesia vestra. de electi. Si enim
assumit ad episcopatū: debet habere
scientiā noui t veteris testamenti cū
sit iudex animarum t iurisconsultus
dicere debeat. xi. q. i. de p̄sona. ℣ re-
sbytero aūt sufficit qō sciat canones
cōmunes penitētiales. &c. de q̄bus
xxxviij. di. q̄ ipsis. Lātor debet scire
cātum: t sic de omnibus ordinib⁹
qō satis colligit ex hijs que etā dant
in ordinatōez. xxiij. di. per totū. t ex
potestate t officio qō habēt exercere
re. De scientia vero cōfessorum vi-
de. j. confessio. iij.

4 Qritur peccet qui suscipit aliquā di-
gnitatem vel aliud officium ad qō nō
habet sufficiētem scientiā. ℟. Inno.
vbi. s. q̄ sic. xxxviij. di. oēs. xviij. q.
ij. si q̄ abbas de eta. t quali. c. fi. Sz
aduerte q̄ est quedam scientia emi-
nens que subtiles quēstiōes diffini-
re nouit. t in promptu responsiones
hz Mediocris scientia est que scit
aliquo modo examinare negocia q̄z
uis ad omnia nesciat respondere: t f
libris veritatem eorum que scire dz
scit querere: vel saltē circa ea dubita
re t cōsulere peritōres: etiā si in pro
ptu omnia non habet sufficiens tñ
scientia est que sufficit ad faciendum
que sibi iniunct er officio quod ha
bet: hanc qui non habet credo qō
peccet mortaliter accep̄ndo officium
ar. d. c. fi. Et similiter qui ei scienter
dat tale officium nisi ex causa dispē
sarek. q: imperfectum scītie supplet
perfectio caritatis. de renun. c. nulli
cum pridem. §. pro defectu.

Lericus uj. debet esse hospi-
talis. xlvij. dist. per totum non cupibus
sed anarus. xlij. di. per totum.

1 Qritur clericī p̄bendat' teneatur fa
cere quatnūo: ptes de redditibus ec-
clie t oblationib⁹ fideliū. s. ep̄o pau
peribus: ipsi sacerdoti t clicis t fabri
ce sicut volūt antiq̄ iura. vt i. c. q̄stu-
or t. c. cognouim⁹. t. c. sc. xij. q. i. ℟.
sm q̄ colligo ex pa. i. c. de ec. edi. q̄
quo ad q̄rtā ep̄i. t quartā fabrice stā
dū est p̄suetudini. q̄ qdē vz i p̄fatis
iuribus derogare: nisi qñ fabrica rema
neret derelicta: qz tūc ēt irrationabi
lis t nō valeret: t sic teneret dare q̄r
taz. ar. d. c. cognouim⁹. t i. d. c. i. Et
hoc intellige qñ redditus supersunt
detractis necessarijs. Quo aūt ad q̄r
taz debitā paupib⁹ nō vz aliq̄ cōsue
tudo in cōtrarium qn teneatur. Ego
plus dico quod nō solū quartā p̄ē
sed t ofa q̄ supersunt eorum necessi-
tatibus teneā paupib⁹ errogare si fa
brica nō egeat reparatiōe. vl' nisi vel
let cōuertere talia ad ampliādū cul
tuz dei i tali ecclia. Il' nulla extrema ne
cessitate i aliquo occurrente. Haz in
istis duob⁹ calib⁹ licite resistit ab ero
gatione i paupes alis nō sine morta-
li peccato. ar. cor. que no. i. c. duduz
el. ij. de elec. t. i. c. cū fm. de p̄bē. fa
cit. c. clerici. qui. t. c. duo. t c. vl. xij.
q. i. t. r. q. ij. ep̄s. Nam eis dicit. xij.
q. ij. aurum habet ecclia. t c. Tho. i
quol. t ba fc. q. clxxv. dicit q̄ si ista
bona sunt distincta t aliquid sibi ret
net qō dz fabrice vel pauperibus vl'
ministris peccat mortaliter: t tenet ad
restitutionē. si vero non sunt distin-
cta cuius fideī cōmittunt. t si in mo-
dico deficiat quod obuiet bone fidei
erit venale peccatum. In notabili
vero excessu erit peccatum mortale.

Qritur hūs bona patrimonialia licite t
possit ecclesiasticū beneficiū suscipe.
℟. fm. Ri. i quol. iij. q. xx. q̄ si bona
p̄timonialia sufficiūt ad necessitates
nam' solū p̄t ecclesiasticū bñficiū rec
pere in tñi in q̄ntum. exigit necessitas
status t persone. Si vero tñi hz i pa
trimonio q̄nū requirit necessitas sta
tus nature t p̄sone in tāū q̄ multa
ēt posset paupib⁹ errogare si vltra hz
accipit ecclesiasticū bñficiū nō itēdo
ecclesie deseruire sed vt amicos pos-
sit ditare e magis honorari t delitea
ti⁹ vinere peccat mortaliter. facit. c.
clericos. i. q. ij. t. c. fe imo i. d. c. clerī

cos dicit Jo. qõ ẽt seruiendo ecclie si võa ecclie ꝓsumat. ⁊ ex cupiditate suũ ꝑmoniũ reseruat ꝙ mortaliter peccat facit tex. i. c. Nũ i fi. xvi. q. i. ꝑ ista opi. als seruiẽdo ecclie. l3 vt uere de ecclia ⁊ ꝑseruare ꝑmoniũ suũ hẽdib⁹ ꝟ3 ino. i. c. eps õ ꝑbẽ. si vo recipi3 vt bñ dispẽset sic nõ peccat fm R. i. vbi s. dũmõ sit idone⁹.

3 ¶ Utr̃ platus possit satisfacere ꝑ debito ꝓsonalt de fructib⁹ ecclie. R. vñs Ant. i. c. olim nobis õ resti. ispo. ꝙ sic facit. c. quemt. õ fideiuss. Arch. in. c. statutũ. õ rescrip. li. vi. t3 ꝓnũ pa. in. d. c. oli limitat arch. dicere te nti i debito ℔cto ꝑ delicto vl ꝑ ꝑmonio suo. ⁊ sic ẽua. ⁊ õ hoc vide infra imunitas. §. li. cũ dnob⁹. §. seq.

4 ¶ Utr̃ cleric⁹ ꝑbẽdat⁹ conuertens reddit⁹ bñficij i vsus inhoneſtos te neatur restituere. R. pa. in. d. c. cũ ꝟ3 de ꝑbẽ. ꝙ sic ecclie si habz de ꝑmonio vel altũde. xii. q. iiij. c. i. ⁊ ij. qz de altari dz viuere nõ luxuriari. ⁊ accipit luxuria ꝑ oi luxu. seu illicita concupiscẽtia. xliij. disti. in ꝑn. ⁊ mat. i cle. qñ õ vi. ⁊ ho. cl. dic ꝙ tal ℨtractat rẽ inuito dño. qz qcqd hñt clerici sunt bona pauperum. xij. q. ii. aurũ. ⁊. xvi. q. i. c. fi. Et quantũ sit eoz peccatũ. mortale pz i. d. c. si illi. xii. q. ii. Et tõ recipiẽtes ẽt tenentur ad restõnem nisi i cãu ꝓcessio. xiij. q. vi. si res Et hoc vr̃ quo ad foriz ꝓscientie nec sufficit ꝙ restituant de fructib⁹ bneficij fm Jo. nisi quatenus subtraherent sibi necessaria.

Clericus.

uij. dz esse habitu honestus

xii. di. per totum ⁊ in. c. clerici officia de vi. ⁊ ho. cle. vbi dicitur qõ coronam ⁊ tonsuram hẽant congruentẽ indumẽta clausa de sup te ferãt nimia brevitate vl lõgitudine nõ notãda pãnis viridib⁹ ⁊ rubris nõ utant nõ subtularibus consutis ꝓ femoralibus pectoralib⁹ õ auratis aut alijs superfluitatẽ hñtes fibulas nec corrigeas aureũ vel argentum ornatũ hñtes. nec annulos nisi qb⁹ cõpetit ex officio Qõ quidem capitulũ qz nõ loquit in omnibus ꝓcedit fm ino. ibidẽ l3 ꝓ. dicat ꝙ licet tũ dic michi⁹ ꝟ3 Pa. ibidẽ ꝙ aliqua sunt de ꝓcepto aliqua non propterea inferam dubis ad ea que de necessitate sunt scienda.

¶ Utr̃ clicus teneat deferre tonsurã ⁊ rani. R. ꝙ si est in minorib⁹ ⁊ nõ habet beneficium nõ tenẽt ar. c. Joannes de cle. conũ. ⁊ in. c. vnico eo. ti. li. vi. ⁊ glo. in. c. fi. l. di. Si vo est in sacris vl bñficiatus tenẽt de ꝓcepto facit. d. c. ioanes ⁊ quod ibi no. i. c. vnico de biga. li. vi. Et limita dictũ pa. i. c. si quis de vi. ⁊ ho. cle. vbi dicit indistincte ꝙ peccat mortaliter.

¶ Qual habitus ꝓhibẽt clericis R. tex. in cle. qñ de vi. ⁊ ho. cle. ꝙ te stis ỽgata vl parrita. i. diuersi coloris epitogiũ seu tobardũ fodratum vsq; ad ora. ⁊ ita breue ꝙ vestis i feriori videat notabiliter epitogiũ seu tobardũ est vestis supior. ⁊ talia portãtes quicũq; sint clerici ẽt habentes ꝓmã tonsurã solũ peccãt mortaliter si tales in minorib⁹ ꝓstituti hñt bñficiũ aut si nõ habẽt ꝓfatas vestes portãt cũ tonsura clericali alias nõ ⁊ ꝙ peccẽt mortaliter ꝓbat. Stephanus ꝓp vbũ sancum⁹. allegat. xxiij. di. §. i. ⁊. i. q. vij. si qs oẽm. ⁊ h̃ verũ nisi causa rõnabilis subsit. vt in. d. c. ꝙñ publice Sec⁹ si in tonso. Et dicitur publice portare dũ multitudini hoc ꝓ3 sicut dicit̃ publicus alo

tor vl vsurarius vl maledic⁹. te ex cel. pla. inter de male. c. ij. de excep. exceptionẽ. xxxiij. di. vidua. Jn tonio dr fieri secrete. qz domus rem secretã nõ portat nõ publicã. vi. q. i. ex merito. ⁊ nõ solũ peccat mortaliter uerũ ẽt si est bñficiatus est suspensus per ser mẽses a perceptione fructuũ bneficior suor. Si nõ est bñficiatus: ⁊ est. i. sacris citra sacerdotiũ ꝓ idẽ tpũ est inhabilis ad bñficium obtinendũ. Idẽ de alijs clericis talez testẽ ⁊ tõsurã simil publice deferentib⁹. Sacerdotes vo vel religiosi ac habẽtes dignitatez ꝓsonatũ seu bñficiũ cui cura aiaꝝ immunt ꝓ ãnus sunt suspẽsi a perceptione fructuum suor bneficior si hñt bñficia. si nõ habent per idem tpũ sunt inhabiles ad obtinendũ bneficiũ. Et isti. l. sacerdotib⁹ vel religiosis. aut dignitatem seu bneficiũ cũ cura habentib⁹ prohibẽt nõ solũ predicta vestis sed etiam infula. seu pileũ lineũ in capite publice portare. Sub eisdẽ pnis ⁊ ꝓcepto ꝓcipit ꝙ hñtes administrationẽ infra mẽses ꝓdictũ epitogium dz pauperibus. Religiosi vo q non habẽt administrationẽ infra mẽses suis suptorib⁹ assignẽt i pios vsus cõuertendũ. Et l3 ifula sit vestis põ posita ad collũ pforata circũquaq; tamen hic accipit ꝑ bireto ꝙ ponit sub capucio ad euitandũ sudorẽ fm Bath. in. d. cle. l3 tũ portare õ nocte vl latẽter sb̃ caputio. ꝟ3 cõ. ⁊ clau.

3 ¶ Quid si epitogiũ seu tobardũ sit breue solũ. l3 nõ fodratũ an sit locꝰ pene ꝑfate. Bath. t3 ꝙ sic, Jen. ꝙ nõ. Ego dico ꝙ quo ad penã dicit verum Jen. sed quo ad culpã ligantur per idẽtitatẽ rõnis. ar. ff. te adul. l. si postulauerit. §. rõ facit. xxij. di. c. nõ liceat el. iſi. vbi vult canõ. ꝙ te stẽ talarẽ habeat clericꝰ. ⁊ clarꝰ. xxi. q. xiij. c. nullus: cuz tribꝰ caplis se.

¶ Utr̃ clicus viẽs viridis aut rubeis vestib⁹ peccet mortaliter. R. ꝟ3 in. i. d. c. clici officia ꝙ no tũ male facit qz i. c. clerici. xxij. di. dicitur ꝙ vestimẽta ⁊ calciamẽta qne religionẽ nõ decẽtes nõ licẽt. Sz Pa. ibidem t3 ꝙ peccet mortaliter ꝑ. d. cle. qñ q̃ sub ꝓcepto ampliat ẽt ad caligas ꝓcipiẽs ne caligis seachatas: viridibus aut rubris vtantur publicet car. vo i. d. cle. qñ. t3 quod caligatura vl viridis nõ ꝓhibẽt nisi sit scachata. Et quod nõ vz argumẽtum qz oẽs vestes licent clericis cuiuscũq; coloris: nisi sint expresse ꝓhibite Sed cõtra ipsuz. Lar. est expressus ter. in. c. nullus. xxi. q. iij. vbi ꝟ3 solis vtaꝝ vestib⁹ que cõcesse sunt clericis. ergo nisi cõcesse sint cõcesse sibi liguñ ꝓhibite. ꝟ3 ẽt in. c. cpl ⁊ duobus ca. se. ea cã ⁊ q. Et tõ tene quod est mortale. ar. dictorũ. c. xxi. q. iij. Idẽ dic õ q̃libz veste i religiosa respectu forme. puputea vl cidata veste nõ est eis ꝓhibitũ vti fm gl. i. §. i. xxi. q. iij. nec ẽt ꝑciosa dũmõ sit ꝟ3 consuetudinez eorum inter quos vi unt ne vilescant. ar. c. epi. lxxx. di.

¶ Utr̃ clicus nutriẽs comã vl barbã peccet mortaliter. R. ꝙ sic. q: ꝓt excõicari. c. si qs ⁊ vi. ⁊ ho. cle. xxij. di. c. si gl. ⁊ h̃ qñ facit sine rõabili cã fm gl. i. d. c. si qs ex rationabili causa licet facit. c. penul. eo. titu.

Clericus.

v. debet fertore castitatem.

vt in. c. vt clericoꝝ te vi. ⁊ ho. cle. ⁊ nõ soluz tenet̃ ista etiam apparẽter. ꝓpterea nõ debẽt cohabitare cũ mulieribꝰ te coha. cle. ⁊ mu. ꝑ tot

1 ¶ Utrꝫ clericus i minoꝛib⁹ possit cō trahere sine petō mortali. ℟. q sic si nō habet beneficiū. Si vō hꝫ peccat mortaliter remedo beneficiū. Faciunt ad hec que notant i glo. c. fi. l. di. ⁊ quod no. i. c. tue de apostata. ⁊ i. c. ioānes de cle. ꝑm. qꝛ cū beneficium ꝓdat ipso iure postꝫ ꝓrit vt hꝫ glo. ⁊ doc. in. c. i. de cle. ꝑm. ⁊ etiā si antecꝫ vroꝛ agnoscat intraret monasteriuꝫ non ꝓp hoc recuperaret nisi ei de nouo concederet. qꝛ uno semel extincti non reuiuiscat. licet cesset causa extinctionis. vij. q. i. q̄ꝫ periculosuꝫ de cō se. di. iuj. q̄ris. ⁊ cōiter tenēt doc. sil⁹ ēt si matrimoniuꝫ nō tenuit: puta qꝛ erat consanguinea vel affinis ꝓmiāt nihilominꝰ ipso facto ꝑm ℣a. i. d. c. i. q̄ꝫ alij teneāt contra. Ideo retinendo beneficium inique facit ⁊ cū peccato mortali cum nullo iure ipꝫ habeat. sed lite intrusus.

2 ¶ Utruꝫ clericus ꝓ. cecet mortaliter cohabitādo cum mulieribus. ℟. q sic si habitat cum quacunq; de qua possit esse rationabilis suspitio etiaꝫ si sit cōsanguinea siue affinis. facit. c. t de cohabi. cleri. ⁊ mulie. ⁊. c. interdixit. xxxij. di. Multomagis peccat mortaliter si tales masculos tenet de quibus rationabiliter possit suspicari argumentuꝫ a minoꝛi. Cum aliꝫ de quibus nulla potest esse suspicio licite cohabitat siue consanguinee sint siue non. De cōcubinarijs: vide ℣. Concubinarius. §. ij.

3 ¶ Sed que sunt de quib⁹ suspicio nō oꝛit. ℟. q mr̄ soꝛoꝛ ⁊ amita. s. soꝛoꝛ ꝓtris: ⁊ matertera. s. soꝛoꝛ mr̄is. xxxij. di. iterdixit. lxxxj. di. cū oīb⁹. qꝛ fed⁹ nāe nō ꝓmittit aliqd ieūi criminis cui ista suspicari. c. a nobis. ō cohabi. cl. ⁊ mu. ⁊. c. cū in ecclesiarū. de ꝓbū. et idē dic de. filia ⁊ hmōi. Sil⁹ de nulli antiqs vti. c. feminas. lxxxi. di. ⁊ d. c. iterdixit fi. Et idē dico cū oīb⁹ qb⁹ aīa ordinatōꝛ sine suspitōe poterat cohabitare: vt vroꝛes fratꝛ ⁊ sanulla ⁊ hmōi. vt. c. cū oīb⁹. lxxxi. di.

¶ Utrū accessus ad comunes quarum 4
cūq; mulieꝛ suspectaꝫ sit clericis ꝓhibitus. ℟. q sic. sic ⁊ cohabitatio. lxxxi. di. clericus cum duobus. c. seq.

¶ Utrū frequentatio monasteriozum 5
monialū clericis ꝓhibeat. ℟. q sic. nisi ex manifesta. ⁊ rōnabili causa vt in. c. monasteria. de vi. ⁊ ho. cle. Et vt dicit gl. frequentare est vltra vnā vicem ire. xxv. q. ij. ita nos.

Lericus. vi. debz laudes debitas exolue re. xci. di. clericus vicium ⁊. c. fi. ⁊. xcij. di. c. fi. Quo autez teneaꝫ ⁊ qūs: ⁊ q ad officiū dicendum: vide ℣. hora canonica. per totum.

Lericus. vij. debet in sumptibus beneficio re sidentiam debitam exhibere. c. quia non nulli. de cle. non resi.

¶ Utruꝫ clericus possit deseruire ꝓ 1
alij i suo beneficio potēs ipe ꝓ se seruire. ℟. pa. i. d. c. qꝛ nō nulli q nō debet ter. est in. l. nullus q neru. C. de sacrosanc. sue beneficiuꝫ sit simplex: sive curatū. sed de ꝓsuetudine sic in bñficijs simplicib⁹. In beneficijs aūt curatis nō valz ꝓsuetudo nisi essz rōnabilis. vt puta qꝛ bñficiū tenue ⁊ huiusmodi. qꝛ tūc valeret consuetudo. facit. c. hꝫ. de elec. li. vi. Ego aūt idez teneo etiā in beneficio simplici ꝙ nisi cōsuetudo sit ex legitima ⁊ rōnabili causa nō valet: quia esset damnosa eccliē. Sil⁹ nō valet dispēsatio nisi fiat ex rōnabili. cā qꝛ est dissipatio nō dispēsatio. facit qđ no. inno. in. c. ex

me de cle. nō resi. Et hoc ꝓpter multa mala que ecclesijs tenuit. ⁊ pauperib⁹ ꝑi er nō. residētia: quia tales ferventes cū vix possint vniuersi que sua sunt nō exhibēt ⁊ tales ꝑncipales comedit que vl⁹ in reparatōnem ecclesie vel pauperib⁹ dare debent. Et ideo dic ꝑm ter. c. qꝛ nō nulli. de cle. non re. ꝙ debet residere in 3
ꝓpria persona ⁊ curam illi⁹ per se exercere ꝑm ordinē iuꝛis intellige: vt extra de fi. ꝓcu. c. proposuit. Uid. tū tenet ꝙ i ꝓscētia si ꝓuidet suis impensis ꝙ ecclesia decēter ⁊ populus bñ regit: ⁊ ipse honeste viuit ⁊ bonū exēplum subditis ꝓbet: ⁊ aliqñ ꝑ se exercet officiū ⁊ videt quō ꝓstituti officiant ꝙ ercusat a petō. Sz ego nō credo nisi qñ ꝓ necessaria cā vel vtilitate abnō. l. ō pollicitationib⁹. ff. ō polli. ⁊. l. si absente. ff. de lega.

2 ¶ In quib⁹. casib⁹ absens habetur ꝓ residēte. ℟. q in tribus. ¶ Primus si est i seruitio pape de cle. non re. c. cū dilectus. ¶ Secundus si est in seruitio episcopi sui de cle. nō re. ad audientiā. ⁊. c. ō cetero. Sed hec nō credo vera in hijs qui cū papa ⁊ cēo morant. nō ꝓpter eoꝝ seruitia exhibēda. sed ꝓpter ambitionem vt obtineāt beneficia. ¶ Tertius ꝓpter causaz licitā ꝑm modū. ō quo i se. §. dicit. In istis casib⁹ absens habetur ꝓ. ꝓsente i omnib⁹: nisi quo ad quotidianas distributiones que non solent talibus dari.

3 ¶ Utrū aliquando possit se absentare a beneficio clericus. ℟. q non: nisi si duo cōcurrant simul videlicet cā honesta ⁊ rōnabilis ⁊ licētia sui ꝓlati vt in. c. relatū de cle. nō re. Dicit tū ino. i. c. ex tuc. e. ti. ꝙ posset ex ꝓsuetudine induci vt sine licētia ex causa rō

nabili se absentet. ℣a. aūt in. d. c. relatum. dicit ꝙ si necessitas occurrit que nō pateꝛ dilationem vt posset adire ꝓlatū ꝓ licētia tunc: sine licētia posset. l. i. in ꝑn. ff. de exerci. ac. ⁊ l. uno. q. repertoꝝ in ꝑn. ff. de admi. tu. Quod dicit ꝑz Jo. an. i. d. c. relatuz. limito quādo in breui est reuersurus. ar. l. iii. ff. de diuoꝛ.

¶ Utrꝫ clericus teneaꝫ restituē fru- 4
ctus quos in absentia ꝓcepit ex bñficio ino. ℟. q si subest legitima cā non tenet: sed si legitima cā nō subest credo ꝙ teneaꝫ restituere: qꝛ fructus bñficioꝝ danꝫ in stipendium vt dixi. s. in §. i. Sz aduerte ꝙ q̄n clex tenet restituere in quocūq; casu itel ligitur si habz alia bona que nō sint de ecclesia. Si vero nihil habet nisi de ecclesia. tunc credo nō teneatur. Nam cum sint de ecclesia restituere non hz. Et credo etiam ꝙ nō debeat sibi subtrahez necessaria vite ne recipiat ab ecclesia. ꝓfacienda tali restitōne. ar. eoꝝ que no. in. c. cū super. de causa pos. ⁊ ꝓpte. vbi no. Jo. ō lig. ꝙ nudus etiam possessoꝛ ecclesiastici beneficij nō tenetur de ꝓsumptis sicut alij nudi possessoꝛes. Quod limitat pan. ibidez qñ consumpsit bono modo sicut hz facere alius clericus. Peccat tamē mortaliter recipiendo tales fructus tanq; ex bñficio ino. vt ꝑz in. c. qꝛ nō nulli. de cle. nō resi. Secus si reciperet tanq; alius pauper ex necessitate: qꝛ non credo peccaret mortaliter: neq; teneatur in recipiendo: sed bene non residendo secūd quod tenetur: vel in tenendo beneficium iniuste.

¶ Utrꝫ recipiens ecclesiam pochia- 5
lem nō intendens ꝓmoueri. T. annuz ad sacerdotiū: sed vt habeat fru-

anis vnius anni teneat ad restōnem
℞. q̄ sic: nisi mutata voluntate, pmo
tus fuerit. vt in. c. cōmissa tibi de ele.
lib. vj. ⁊ si nō restituet tenet̄ ille q̄ sci
enter tali ei⁹ dedit vt ibidem. ⁊ pecca
uerunt mortal⁹ iste dando idigno il
le acceptando indigne. arg. eoꝝ q̄ne
no. in. c. nihil de elect. vacabit tamē
dicta ecclesia parochialis si non est
collegiata ipso iure statim post an
num si pmotus in sacerdotē nō fue
rit. c. Iz de elec. li. vj. ⁊ incipit annus
a pacifica possessiōe: vel q̄n p eum ste
tit quin hēret intellige nisi legittimo
impedimento sit impeditus ordinari.
nec poterit ei⁹ vice iterato ei cōferri.
d. c. cōmissa. Non vacat tamen di
cta ecclesia statim quādo venit ad ta
lem ꝓditionē. q⁹ ampli⁹ illo anno, p
moueri nō pōt. sed solū elapso anno
vt in. d. c. cōmissa. Similer nō vacat
eccl'ia curata collegiata: Iz nō pmo
ueat. j. annū. c. statuti. de ele. lib. vj.
Sz pōt puari vt ibidē pōtū ep⁹ iſi
stenti studio dispensare q⁹ nō teneat
infra annū, pmoueri nisi ad subdiaco
natū ad quē si nō fuerit pmot⁹ pua
tus erit. Ad sacerdotiū vō vsq; ad se
ptēnium. ita q⁹ elapso septēnio. j. an
num efficiat sacerdos. Aliogn̄ ſcur
rit dict⁹ ꝑna. c. cū ex eo. de ele. lib.
vj. iterim puideat eccl'ie de vicario.

6 ¶ Item clericus qui recipit bñficiū
nō vt ibi seruiat. sed donec hēre pos
sit pingui⁹ pecet. ℞. ꝑ. in. c. rela
tum. de ele. nō resi. quod sic: eq; nō in
ste est. pmotus habens tale aīum nō
tamen tenet̄ resignare: sed sufficit pe
nitere de iniqua voluntate.

7 ¶ Item⁹ clericus infirmus licite de
beat hēre fructus ꝓbende vel distri
butiones quotidianas. ℞. pan. i. c. ad
audientiā. eo. tit. dicūt ⁊ bñ q⁹ si ifir
mitas est q̄ ꝓdiat eū residere vel in
teresse diuinis. sic sine dubio debet
habere. Si vō infirmitas non præ
stat cām non residēdi vel absentie
diuinis. puta q⁹ alis nō interesset vel
nō resideret nō debet habere: q⁹ casu
superuenies recipit interpretationez
ꝑm statum precedentem. vt in. c. ma
tores quasi in fi. de bap.

¶ Item clerici qui personaliter non 8
interſunt officijs possint percipere di
stributiones quotidianas. ℞. q⁹ nō
exceptio illius quos infirmitas seu iu
sta ⁊ rōnabilis corpis necessitas. aut
euidēs ecclie vtilitas interesse non
pmittit. ⁊ si recipiūtenent̄ ad restitu
tiōem. vt in. c. vnico de cle. non resi.
li. vi. nec vz ꝓsuetudo aut statutum
in contrarium: nec remissio alioꝝ
canonicorum quando eis non are
scunt alias sic vt ibi no.

¶ Item ille qui nō residet possit pri- 9
uari bñficio. ℞. Iz ino in. c. ex tue. de
cle. nō re. q⁹ si est absens ex causa ꝓ
bali ⁊ necessaria vel ꝓbabili mī pu
ta studio⁹ vel cum episcopo ⁊ hmōi
tūc nō pōt ꝑnari nisi citem⁹ ꝑmo vbi
cūq; fuerit. limitat tñ q⁹ q̄n. haberet
certū tps ad redeūdū ex qualitate ne
gocij vl'alis: ⁊ nō veniret ex tunc al
teri licite daret: nec est necessaria ci
tatio. nec expectatio ser mensiū de q
buo in. d. c. ex tue. ⁊. vii. q. i. ꝓsentiū.
Alij dicūt q⁹ regulr̄ citatio ad domū
⁊ expectatio ser mensiū: ⁊ mihi ma
gis ꝓbs. Nō enim debuit ei obesse q⁹
tūc initiū habuit absentie: Tenetur
tñ talis ep⁹ noctificare eccl'ie vbi mo
ratur cū ex cā rōnabili possit semper
reuocari. ꝓ necessitate eccl'ie q⁹ si nō
fecerit latitare ꝓsumit. Si vō absens
est nō ex cā legittima: si hoc est certū
pōt ꝑuari⁹ alis debet cuari. post ser
mensem

mensem dari alteri ⁊ no. q⁹ hīo offi
ciū in eccl'ia semp̄ dz apparere: nec
ad eū est mutēda citatio post expe
ctationē ser mēsiū. q⁹ edictū emis
sum est ꝑm Inno. ibidē. Et tō pote
rit eius beneficium alteri assignari.

10 ¶ Item⁹ clericus possit peregrinari. ℞.
Inno. i. d. c. vnico. de cleri. pegri. q⁹
nō sine auctoritate sup⁹ioris. de cōse.
di. v. non opz nec ēt ep⁹s. de vito. c.
magne. Et cā tñ plenē de appellatio
nis siue ꝓ eum cā oppressiō pōt
ire ad papā vel ad alū sup⁹iorē iuxta
ebo vel plato suo. ij. q. vi. ois opp⁹
sus. ⁊ trib⁹. c. ic. idē no. gl. i. c. vt obti
tus. de ap. Credo tamen q⁹ semp̄ dz
ad minus de honestate peteris licētiā
ri. c. Iz de regu. Sine necessaria aūt
cā sed ꝓ aliq̄ vtilitate tñ non Iz ad
papā accedere sine auctoritate sui ꝓ
lati vel pape. in auc. de epi. ⁊ cle. §. i
terdicimus: nec dz admitti in aliena
diocesi ad celebrādū nisi habeat licē
tiam sui ep̄i. vt no. Ioan. in. c. frater
nitati. de cle. non resi.

Clericus. vij. dz cē sine crimine. xxv. di. per totum. Et crimē hic ac cipio ꝓ omni peccato mortali Iz stri cte accipiat ꝓ peccato quod accusa tione ⁊ depositione est dignum. §. nō autem. in fi. xxv. di.

1 ¶ Item⁹ clericus semp̄ peccet morta liter exercēdo suū officiū i mortali. ℞. ꝑm Tho. in. iiij. disti. xxiij. q⁹ sic q̄cunq; talis exhibet se in aliquo vt minister ecclesie: ⁊ totiens quotiens hmōi actum exercet. Unde q̄n tāgit res sacras quasi suo vtēdo offō mor taliter peccat facit. c. fi. de cēpo. ordi. facit. c. quotidie. de cōse. di. ij. ⁊. c. de hoīe. de cele. miss. Secus si exequere tur in aliquo casu: in quo etiā laicis exequi liceret: sicut baptizare in arti culo necessitatis: ⁊ quod dixi. s. ba ptismus. v. §. xi. vel si colligeret cor pus christi prōiectum in terra.

¶ Item⁹ sit abstinendū a clericis i crī z mine tacētibus quo ad diuina ⁊ re ceptionē sacramētoꝝ ℞. ꝑm pa. i. c. vestra. de coha. cle. ⁊ mu. distinguen dum: aut sunt ꝓcisi a canone vl'a iu dice. Si a canone. tūc subdistinguo: aut factū est occultū ⁊ sic sentiūt doc. hic q⁹ a sacramētis necessariis nō sit abstinēdū: ⁊ voluntarijs sic. Ego cre do etiā a necessariis dz abstinere q̄n ab alio posset hīe: nisi q̄n ipse patuo est dare: q⁹ q̄n ipse non est parat⁹ da re: nō tenet̄ eū inducere ad ministra dum sacra ēt necessaria. Si vō para tus est ministrare possum etiā volū taria ab eo recipe sicut dicim⁹ de vsu rario. j. vsura. ij. §. ij. ⁊ sic intelligē. c. li tñ. ⁊. c. placuit. vi. q. ij. euz ibi no. Aliud factū est notoriū. ⁊ tūc nullo mō Iz recipere aliq̄ sacra a talib⁹ excepto baptismo. de quo dic vt. s. baptism⁹ v. §. i. ⁊ §. xii. aut sūt ꝓcisi a iudice ⁊ sic nullo modo Iz recipere sacramen ta ab eis vel audire diuina: q⁹ nullo mō pñt dici tolleratī: cer quo⁹ p̄ sniaz sunt ꝓdemnati. vt in. d. c. vestra. ⁊ ir. q. i. c. i. ⁊. ij. ⁊ no. Inno. in. c. qualr ⁊ q̄n. el. ij. de acc. Si vero ꝓcisio non sit facta neq; ab hoie neq; a canone. tenent doc. in. d. c. vestra q⁹ nō preco si nō abstineo a sacramentis etiā vo luntarijs: q⁹ nō sunt suspensi quo ad nos. c. fi. de coha. cle. ⁊ mu. ego tñ credo q̄n parati sint dare alis nō ui si i sacramētis necessarijs. vt dixi: q⁹ eū peccēt ꝓ hoc: tali sacramenta admi nistrādo. c. fi. de tempo. or. nō dixe eos inducere sine necessitate. In ne cessarijs autē sacramētis quādo ab

alio non possūt ea habere lz qz ego facto ad quod teneor lz ille nō; z ō sibi imputaf. facit glo in. c. nō est de spō. Nec ob. glo. in. §. tertiū. xxxi. di. qz loquitur quando possum habere alium. Nō tamen debet esse aliquis minus scrupulosus: quia potest sūmere q̄ salte habeat attritionez quā do ea administrat. Modie tamē cō tra iura predicta quo ad precisos a canone vl a iudice ē ferā dispēsatio per cōciliū. Cōstantiēse ꝓfirmata p Basiliēse. de quo infra excōicatio. viij. §. iij. Et ideo cam serua.

3 ¶ Quis dicaf tollerat' ab eccliā. R. Pa. vbi. ā. q̄ ille q nō fuit ꝓdēnat' nec ꝓfessus nec hz optio euidēriā.

4 ¶ Utz oē peccatū notoriū inducat petitionē seu suspēsionē a canone ne exerceat offiū suū. R. fm. d. Ant. in d. c. vl' aq' sic. Nec ob. d. c. qō loqf solū ō fornicatione er quo. Pa. ibi dem est ꝺ dictū. d. Unt. sed ego teneo verissimū dictū do. Ant. quia ꝓstitutio penalis ēt quo ad penā extendit ad casum similē er idēntate rōnis si ratio in ea ꝓstitutionis est expressa. vt in. l. hto solus. C. de reuo. do. Ad hoc ter. optim' in. l. ij. in. §. quid si curatores z. §. quidā decesserint. ff. ad tertul. z. l. palam in. §. senatus. ff. de ri. nup. Hoc pōt dici. q̄ sic interpretatio extensiua qz est potius intensiua seu intellectiua. quia ler non est aliud quam ipsa ratio legis vt probatur in. l. non dubium. C. de legi. Et quod ler penalis extendatur si in ea est scripta ratio naturalis vl' ciuilis. tenet bal. post Bar. z est bonus ter. inc. i. in. §. porro. in ti. que fuit ꝓma cā annu. bñ. Et cū. d. c. vsq̄ rōnē notorietaꝫ peccati pcludat notoriū ꝓcubinariū suspēsuz. ergo idē erit in omni mortali peccato notorio vide qō dicā. j. ler. §. vi. z pēa. §. v.

¶ Utrum clericus teneat restituere fructus quos percipit de bñficio cui steno in peccato mortali. R. q̄ si peccatū est notorium. ego habeo pro indubitato q̄ tenet restituere quia cuz sit suspēsus. vt dictū est in precedēti §. perinde est ac si nō resident qz nullum z inutile. Idē est. c. inter corporalia de trāsla. prela. Sicut nō rite z non fieri parua iudicantur. in. c. te nicio de presbr. non bap. Facit qō notat Bar. in. l. i. ff. qō cuiusq; vniuer. vbi per illum ter. cōcludit q̄ ꝓ curator qui nō fecit fidem de mānda to perinde est ac. si nō comparuisset z dūs tanq̄ contumax ꝺbz puniri. Mā nō excipere z excipe sed nō ꝓbare idem est. c. cū sup de concel. ꝓbē. z nō esse z ēē z nō apparere pa ria sūt quo ad iuris effectū. l. duo sūt ticij. ff. de testa. tu. Et ideo tenetur si cut. §. diri de nō residēte. Clericus. viij. §. iiij. de occulto vō peccatore credo q̄ nō teneā quis tuti' esset restituere: qz z si inutiliter fiat quo ad se ñ tū quo ad alios aut quo ad eccliā.

Clericus viij. debet a qui busdam actib' secularibus esse remotus. c. fi. de vi. z ho. cle. nc. cle. vel mo. p totū. z qui sint isti act' p dubia iserā.

¶ Utz clericꝰ possit negociari. R. q̄ z nō negocia secularia. c. i. ne cle. vel mo. z. c. fi. de vi. z ho. cle. Sz no. fz Pa. in Rubrica ne cle. vel mo. q̄ negocium seculare dicitur dupler.

¶ Prio large vt ꝓhībēdat qcqd p nemit ex carnali ꝓcupiscētia ñ subiecta freno rōnis z hoc iuit ter. i. d. c. i ōn. vñ dicitur negocii seculare. qz per illud viuitur oio seculariter. s. ſm seculuz z carnem z non ſm deū z spiritum. Et hoc prohibetur ēt laicis. magis tamē clericis. vt i. d. c. i.

¶ Secūdo negocii seculare dicitur magis stricte vt comprehēdat negocium pertinens ad rempublicā mundanam z seculares homines. Nō quidem lz sit permissus laicis tamē clericis nō licet. Unde in. l. placet. C. de epis. z cle. dicit ter. q̄ clici nihil cōe habēt cum publicis actib': vel ad curiā pertinētib' cuius corpori non sunt āneri. per quem ter. patet quod clerici nullū officiū possunt habere i republica vt probat in. d. c. i. in fi. fac. c. reprehēsibile. xxiij. q. viij. nec sunt de vniuersitate sēlares: vt no. In no. i. c. dilecta de er. ꝓla. Et sic ꝓcludo q̄ clericus nō debēt attēdē. nec hic curā ōmūdāis: nisi qten' sit necessaria ad sustētationē corpis ar. i. q. iij. si qs obiecerit vl' in casu pictaꝫ vt. j. tutela. §. i. z. §. adnocat'. §. v. cū se.

2 ¶ Utz clericus possit p artificium q̄ rere sibi necessaria ad victum. R. fz Pa. in. c. clerici officia de vi. z ho. cle. q̄ sic er honesto artificio. fac. c. i. ō cele. msse. z. xci. di. p totū. Et hoc verz ſm gl. xci. di. i sūma: dūmō p hoc non se subtrahat a diuis officijs nec ob. d. c. i. ne cle. vl' no. z. lxxxviij. di. p totū. vbi ꝓhibēt oio negocii clericis. qz vt dicit gl. i. canonū xxij. q. iiij. emere cartā ꝓ libro conscribēdo vel coremi ꝓ sotulari faciendo. z hmōi. vt sic incretur aliqd pro victu non est negociatio sed artificiū. z ideo nō prohibetur clericis z in uribus preallegatis. vbi ꝓhibetur negociatio intelligitur qū clerici aliqd emūt vt immutatuz carius vendāt qz hoc est ꝓprie negociatio: vt ibidez patet. z. lxxxviij. di. c. eticēo.

Secus si preter propositū bladū q̄ emerūt superesset venderēt cari' z hmōi quia liceret ſm Hostien.

¶ Que pēa clerici negociatoris. R. 3 q̄ vltra mortale peccatū si tertio monitus nō desistit it perdit ꝓuilegiuz clericale. vt in. c. fi. de vi. z ho. cle. z ꝓpter doct. sint varij in opi. ego saluo melioꝝ iudicio sic intelligo. vt clericꝰ in minoribꝰ siue sit cōiugat' siue nō q̄ ñ peccat mortalr negociādo. dū modo tale negociū nō sit ꝓhibituz ēt laicis: sed si nō est ꝓiugat' pōt cōpelli p r ꝓuationez ꝓuilegij clerical' nō qdē illi' si qs suadēte. xvi. q. iij. ſz ꝓuilegij quo pūt verari exactionibus in pſona vl' in bonis ꝓpriis. vt l. ij. C. de epi. z cle. Cōiugati vō. ñ qz pdūt ipso facto p ꝓcū mutationē monitionis. vt in. c. vno. de cle. coniu. li. vi. z i. c. ioānes eo. ti. Alij vō q̄ sunt i sacris aut religiosi peccāt mortaliꝫ. c. ſz ne cle. vl' mo. z silr pūt cōpelli p uatiōe ꝓuilegij clicalis. sicut dixi de existentibus i minoribꝰ. Et q̄ ñ pdāt tā istī q̄ ꝓpati in minoribꝰ ēt pꝰ trinā monitionē ꝓuilegiū canonis si qs suadēte vt nō sit excōicatus q̄cqs cos peccauit. nec ēt forte vt possint ꝓcriminib': aut excessib' puniri seu condēnari criminaliter vl' ciuiliter p iudicē secularē. ꝓpter qd clici cōiugati. quos oz negocijs secularib' intēdere: vt in. d. c. ioānes. bñs gaudēt si habitū z tonsurā portāt. ergo multo fortius isti nō ꝓiugati. Et credo istud sit securius in conscientia.

¶ Utz regraf trina monitio. aut sufficiat vna generalis vt pdāt ꝓuilegiuz ō quo. §. R. pa. i. c. fi. ō vita z honesta. cleri. q̄ oz sit trina qz nō sufficit vna peremptoria vbicūq; agit de pena incurrēda z tuo erigū trinam 4

monitionē vel trinā citationē ꝺ̄ volunt glo. no. in cle. i. de vi. ⁊ ho. cler. ⁊ Jo. an. in. c. ecce tue. de cle. nō resi. Nec obstat q̄ vbi a iure requiritur tripler citatō sufficit vna peremptoria que ꝺ̄z vna trine citationis. vt in. l. tres remissiones. C. quis ⁊ qui mā. vide glo. in. c. ꝓtinuit. de offi. dele. ⁊ Pan. in. c. i noie dñi de testi. q̄ hoc verū in citatione. q̄ imo vna' vult. sec' i monitione nec sufficit trina monitio sed oportet sit specificata nō gnālis. Et p̄ hoc facit ter. in. d. c. fin. in. v. si tales. ⁊ dicta cle. i in v. notaūz ⁊ q̄ notāt in. c. statuti. de sen. excō. li. vi. valeret tñ si fieret p̄ vīā statuti q̄ statuit ꝺ̄z vnā legis ⁊ platus pōt stando aug're penā turis ⁊ infligē penā sine monitiōe verbali. als regrit monitio. vt in. c. ii. de consti. lib. vi.

5 ¶ Sed q̄ quē ꝺ̄z fieri ꝺ̄ monitiō. ꝙ. Pan. in. c. ꝓtingit el. ij. de sen. er. q̄ nō per iudicē secularē. ꝺ̄z opz fiat p̄ epm; aut p̄ cū q̄ ꝺ̄z iurisdictionē epalem sup eū ⁊ ꝺm gl. i. e si clericos. de sen. ex. li. vi. nō refert. an hēat ea ꝺ̄z ex p̄uilegio. vel p̄suetudīe: vel a iure.

6 ¶ Utz clerici teneant restituere q̄d lucrati sunt p̄ negociationē eis p̄hibitā. ꝙ. mat. i cle. i. ō vi. ⁊ ho. cle. q̄ in foro aie tenent pauperib' dare xiij q. v. q. hēt. ego credo q̄ sit bonū p̄siliū: ꝺ̄z de necessitate non. xiij. q. v. nō sane in v. tanq̄ sua. Et hoc vī sequi Zen. ⁊ Card. in. d. cle. i. De quo dic. vt. j. Restitutio. i. i ver. turpiter.

7 ¶ Utz clerici possint exercē officiū tabernarioꝝ: aut macelariorū. ꝙ. q̄ ñ imo si p̄fessāli publice exercent. ⁊. iij. moniti nō ab̄itz a suis platis nō ō stiterīt clerici ꝓtingati pdūt p̄uilegiū clericale omne. et illud si q̄s suadēte xvij. q. iij. nō cōtingati aut solū pdūt in rebus si deserūt habitū clericalē. sed si nō deserūt. ꝺ̄z cedūt oio vt laici amittūt et i p̄sonis. verū ē q̄ō si p̄fati officiū dimittūt: realiter dimittūt a ꝓtingati q̄ nō ꝓtingati. Intellige q̄ō ꝓtingati realiter dimittūt nō ista sicut nō ꝓtingati. ꝺ̄z illud in quo gaudēt. vt i. c. vnico. de cle. ꝓmi. li. vi. Et iste ē ver' intellectus l'ē: ꝺ̄z alij aliter intellexerūt. Hec habent ex cle. i. ō vi. ⁊ ho. cle. imo. p̄hibentur taberna intrare. xlvij. dist. non oz intelligē nisi in itinere causa necessitatis. vt in. c. clerici. ea. di.

8 ¶ Utz clerici possint exercē officia a p̄fatis vilioꝝ. vt aptare pelles ⁊ hūsmodi. ꝙ. q̄ nō per idēputatē rationis p̄ns ꝑa. in. d. cle. i. Nō q̄ i his stat' clericalis de honestat. ar. l. athletas. §. ait p̄tor. ff. de his q̄ no. in fa. nō tñ iceret pen̄ statuta ꝓtra exercētes officia tabernariorū. Credendū tamen est eos precare mortaliter si sunt in sacris vt religiosi talia publice. exercētes se. nisi occulte p̄ artificio ad sustentationē vite.

9 ¶ Utz clericus possit exercere officiū tabellionatus. ꝙ. ꝺ̄z ho. in. c. sicut. ne cle. vel mo. q̄ clericus ꝓstitutis tabellio a laico nō pōt si ē in sacris ꝓsq̄z ē sibi interdictū et eāis ecclīasticis. ꝺ̄z Inno. in. d. c. sicut. Tñ si anteqūz sibi interdicat facit istrumētū ꝛ. ꝺ̄z ꝓsq̄z est sibi interdictū nō. Si vō est ꝓstitut' a papa vel ab epo quo ad dioēsim suā poterit in causis ecclīasticis cū ei nō dēat ꝙ ordines sacros: aut bñficiū ecclesiasticū officiū interdicitur. de tem. c. tua. el. ij. ⁊ de iudi. decernimus. de arbi. ꝓtingit. Si vō sunt in minoribus possunt exercere et si sint bñficiati ar. d. c. sicut a cōtrario sen. licet sit honestius abstinere.

10 ¶ Utrum liceat clericis ioculatoris ioculatoris officiū facē. ꝙ. q̄ nō publice ⁊ tales sunt q̄ faciūt spectaculū. ꝓpter quod facit. l. ij. §. ff. ō his q̄ no. infa. Et si ꝺ̄ facientes p̄ anū tpo iure pdūt oē p̄uilegiū clericale. Dic no. q̄ archi. quē sequit Ho. i. c. vnico de vi. ⁊ ho. cle. lib. vi. dicit q̄ clericus in sacris ⁊ ēt monachus pdit p̄uilegiū cānis si ga suadente. xvii. q. iii. Et vī' veri' q̄ꝫ uis Jo. mo. teneat ꝓmz ⁊ dicat q̄ solū erūtes in minoribus pdūt. Sed liter ēt pdunt si minores tpe post trinā monitionē nō desistāt. c. vnico ō vi. ⁊ ho. cle. li. vi. Occulto tñ vel cā ifirmitatis vl' alterius honeste rei cā loci aliquid facere nō reprobat ꝑs glo. in d. c. vnico. ⁊ facit q̄ō no. Jo. de cita ristis ⁊ ꝺ̄s qui varijs vtunt instrīs lrārum. j. di. donare. in glo.

11 ¶ Utrū clerici possit esse ꝓcuratores secularū p̄sonaꝝ. ꝙ. ꝺ̄z Pan. i. c. ii. ne cle. vel mo. q̄ ꝓcurator gnālis in cā ecclīastica bñ posset ⁊ cora iudice ecclesiastico. Sed in causis secularib' i iudicio vel extra non pōt esse. posset tñ esse in aliqua cā particulari.

12 ¶ Et simīter dic q̄ clericus nō pt in placitis secularib' disceptare: exceptis cāis ōgb'. s. aduocat'. §. v. vi. ⁊ vii Nec procurator nisi vt dixi. nec ꝓductor rei secularis nisi cā necessitatis vīct'. q̄ tūc possz ꝓducere vineā vel domū vt aliq̄d. vñ vineret lucrare? nec canes vl' onel leg vt i. c. i. ne cle. vel mo. nec procuratōes villaꝝ: aut iurisdictiones seculares sub aliqb' ꝓnci pib' secularib' virīs exercere vt mīsti clarius cox fiat. vt in. c. ꝙ nec co. ti. nec sniaz sanguinis si est i sacris dare nec sacerdos officiū viceconsulis aut ꝓpositi secularis hēre. c. clericis eo. ti. nec sniaz sanguinis dictaf aut iteref. vbi vindicta sanguis exercef. nec

ꝓpositi balistariorū. ⁊ hmōi viris sanguinis. nec vllā cirugie artē q̄ aduratiōnē vel incisiōe idigeat nec ipendere benedictione aq̄ feruēti. seu ferro candēti ad purgationē. vt i. c. sniaz eoti. Et oēs talia vel aliq̄ō hmōi exercentes. si tertio a suis platis moniti nō desistūt pdunt ꝓuilegiū clericale vt notat. c. i. d. c. sz nec. Itē pbyteris tres nis: archidiaconis: plebanis: ꝓpositis cānicis: ⁊ aliis clericis p̄sonatū hñtib' p̄cipit sub excōicatiōis late sniē pna. nec leges aut p̄hīcas audiant. vt i. c. fi. eo. ti. De quo casu dic vt. j. excōicatio. viii. casu. vii.

Clericus.

r. debz esse nō vindicatiū'. ꝫ

Paulus. vñ p̄cipit eis ne arma portent nisi ad defensionē. vñ clerici q̄ relicto hītu clericali arma portant si tertio moniti nō deponūt pdūt ꝓuilegiū clericale de sen. ex. c. i audientia

¶ Quid si misceat se cleric' tirānidi vel crudelitatib'. ꝙ. q̄ si q̄s ꝓtēpto habitu clericali guerrā vel seditionē mouet vel atrociter delingt publice aut in factū armoꝝ se immiscet ipso facto sine monitiōe perdit ꝓuilegium canonis. si quis suadēte. xvij. q. iij. vt in. c. ꝓpendimus. de sen. excō. de apostā. in. c. i. in ꝓn. Pauluegiū aūt sors nō amittit nisi post monitionez facti. c. si inder de sen. excom. lib. vj.

¶ Utrum clericus miles effect' ꝓpter dat ꝓuilegiū clericoꝝ. ꝙ. Inno. in c. i. de apostatis. q̄ si facit actum oīno clericalem ꝑiculum vt puta exerceret scuta. vadit ad bellum statiz pdit. q̄ eligendo ꝑiam viam excludit ipso facto a prima. xxvii. q. i. cuz renunciat. Si vero nō exerceret scuta nec aliud actum contrarium clericatui. Sed vīuit honeste vt clericus

etiam si durit frotrem virginez. t sic non perdit ꝓbam. tamē dubitat in. c. vt ꝓsultatiom de cler. coniuga. in eo milite qui iurauit illa de quibus in gl. l. ꝛc. ff. ex qui. ca. ma. qz iste actus videtur omnino contrarius clericatui qui pugnare non debet etiam cum infidelibus. c. et multa. de voto. Sed primum equius.

3 ¶ Utz clericus occidens vel mutilans innocentem suum perdat priuilegium clericale. ℟. ꝓba. in. c. clerici arma. de vi. t ho. cle. q. non.

4 ¶ Utz pro defensione proprii liceat ei sumere arma. ℟. ꝓba. vbi. ꝑ. q. si habz iurisdictionem in loco sic lz. p defensione suoꝝ mouere arma non tamen ipse in ꝓpria persona. c. dilecto. de sen. excō. li. vi. Si vo iurisdictionem non hz aut sine clerico pro pnlsari potest t sic non dz arma sumere. c. et multa. de voto. Idez xxiij q. viij. reprehensibile t. vij. q. i. scisetarius. t quod ibi no. Si autez nō potest aliter ꝓpulsari tunc licet aggressorem capere. verberare t etiaz occidere si aliter non potest. primum defendere. xxiij. q. iij. martinian. t. c. si quis cuz duobus. c. sequentibus. irregularitatē tamē incurrit sine preceto predicta cle. si furiosus. Et de hoc vide. j. defensio. t quo ad irregularitatem homicidium. iij.

Lericus. ri. dz esse sobrius vt i. c. a crapula. de vi. t ho. cle. vbi precipitur eis vt vinuz sibi tēperent t a vino se temperēt. t quāuis aliqui teneant ibidē q peccet mortaliter li bibat vinum sine aqua. tamen cōiter hoc nō tenent sed sufficit bibere tēperate. vnde ter. dicit q dz esse contentus trina potatiōe in. c. qñ quod palea est. xlviij. di. t ō cōse. di. v. nō oz.

¶ Utz liceat eis cogere alios ad bibendum. ℟. q non. Intellige vltra necessitatē neq fabulas inanes cantare vel turpia iocca. pulla vl visa vl laruas demonum ante se ferre ꝓsentiant qz hoc est diabolicū. t sacris canonibus ꝓhibitum vt dicit er. in. c. nullus presbyterorꝝ. di. xlviij.

¶ Utz liceat clericis facere ꝓuinia. z ℟. q sic si ex caritate dimō abstineāt a superfluitate retractiōe t irrisiōe aliorū vt in. c. quinta. xlviij. di. i ꝓncipio t i fine mense laudes deo reddant t aliqd legāt de sancta scriptura. vt in. c. qñ. t in. c. pro reuerentia. ea. di. alo non lz. vt in. c. non liceat ea. di.

¶ Utz debeat bñdicē mēsam anteq̄ 3 comedat. ℟. q sic. t post sumptū eibū reddē grāas. xlviij. di. c. nō liceat.

¶ Utz debeat comedere ante tertiaz. 4 ℟. q non. vt in. d. c. non liceat.

¶ Que debēt esse in eoꝝ ꝓuisio. ℟. 5

¶ Primo lectio diuinaꝝ scripturaꝝ.

¶ Secūdo quod nulli detrahatur.

¶ Tertio q manes seculariuz negocioꝝ fabule nō recitent t miloniuꝰ aliō turpe. ¶ Quarto q solū ꝓ sustētatiōe cibus sumat. habent ista in. c. cōsuluta. t. c. nullus ꝓbyteroꝝ t. c. ꝓ reuerentia. t. c. non liceat. xlviij. di.

¶ Utz peccet mortaliʳ si ꝑ aliqd ꝓfatoꝝ 6 faciūt. ℟. q non ſz venialiter nisi qñ turpia vel laruas demoniuz ante se fieri ꝓsentiūt qz talia sunt eis ꝓhibita. vt in. d. c. nullus ꝓbyteroꝝ. Et ō videt esse mortale. t. hz. d. c. nullꝰ presbyterorꝝ loquat solū de presbyteris. nī c. presbyteri. xlviij. di. extendit ad omnes existentes in sacris. Qui aūt nō sunt in sacris nō credo mortaliter peccēt misi. put etiā seculares in huiusmodi peccarent.

Lericus. riij. dz esse alienus ab his q̄ irregularitatē inducunt ō quo vide. j. irregularitas ꝓmo. q sunt q nō possunt ꝓmoueri. t qb⁹ virtutib⁹ debeant refulgere. hēs. xl. di. ꝑ totuz. Non debent eē exemplū oīb⁹ laicis vnj. q. i. q̄to. vbi dī relxmēter ecclesia christi destruit hoc. t meliores es se laicos q̄z clericos. facit. vj. q. i. §. verum hac auctoritate.

Lericus. xiij. quo ad bona ipsoꝝ t eorum dispositione.

1 ¶ Utz clericꝰ possit testari ō rebꝰ ecclie mobilib⁹. ℟. Inno. i. c. rū i offic. ijs. detest. q nō. vt ibi. t. c. ad hec t c. relatū el. ij. xij. q. iij. c. j. t no. q oīa dicunt bōa ecclie q̄ituta ecclie vl ō facultatib⁹ ecclie acquisita vt i. c. j. de testa. i ter. t i glo. veritū gl. i. c. pñti de offi. or. lib. vj. post host. tz q clici nō hūtes administrationē t dicunt ñ habere administratiōez q̄ non hūt bñficiū cui sit assignata dos fm Bec. i. d. c. pñti tz simplr bñficiati vt sunt canonici t similes qb⁹ id qd hūt obuenit sibi rōne psone nō qd habēt p bendā i ecclia distinctā. qz sic haberēt administratiōez possunt disponē t testari de fructib⁹ preceptis vsqz ad diē mortis. de ꝓsuetudine t etiā si cō suetudo eēt possent testari de redditib⁹ percipiēdis āno sequēti post mortē suā vt refert pau. i. d. c. cū i officio. Sed ego credo licere q̄ dispōit in pios vsus vel in casibus de qb⁹ i sequenti. §. alia consuetudo est irrationalis. ar. c. fi. xvj. q. j.

2 ¶ Utz clericꝰ possit ō rebꝰ ꝑdictis donare aut alio modo disponē. ℟. pa. vbi. ꝑ. q non nisi in q̄tuor casibus.

¶ Primꝰ q̄s vñdē erpēdit ō suo i vtilitatez ecclie. c. si qs. xij. q. j. t. q. v. si epūs. qz i hoc casu possz ēt testari Immo si nō testaret heres possz petere. facit. c. ō multa. t qō ibi no. ō pbēn. t. l. q̄ oīa. in fi. ff. de pecu. t gl. in l. si nō sortē. §. si centū. ff. ō ꝺdi. ſcle.

¶ Secūs q̄s h̄ hz ꝓsuetudo fz bo. t Pau. i. d. c. si epūs. fz pau. hoc intelligit de reb⁹ mobilib⁹ t modicis. Et ego addo q̄s dispōit pie t rōabiliʳ als nō

¶ Tertiꝰ q̄s donat intuitu elemosine q̄s clericꝰ ēt in egritudine pōt facē vt i. c. ad hec. t. c. relatū. el. ij. ō testa.

¶ Quartꝰ casus q̄s vult renunciare fuitia honesta. tā a ꝓsāguineis q̄z ab extraneis recepta. d. c. relatum. §. hz.

¶ Addo q̄tū q̄s dat religiosis locis. d. c. relatū. t no. practicā fz pau. vbi. ꝑ. q si clericꝰ vult aliquo respectu istoꝝ q̄tuor ultimoꝝ dare faciat ipe dū viuit t nō relinq̄t. qz nō valz d. c. ad hec. t no. q q̄cūq̄ accipit alto mō ō rebꝰ ecclīasticis tenet ad restitutionem. facit qz no. Inno. i. d. c. ad hec. t qz no. i. c. cū fm de pben. sz melius qz no. pa. i. c. vt vnusquisq̄ ō pre. cle. vide qz dico. j. iniunctas. §. lu. t ic.

¶ Utz clerici possint ō distributiōz bus quotidianis disponē. ℟. q sic. si non habēt administratiōez in ecclia qz dāntur ꝓ stipendio personali. vt in. c. vnico de cle. non resi. lib. vi.

¶ Quid de donatiōe inter viuos facta. ℟. q valet qz ꝑmittit donatū in tuum amicitie. vel spē future remunerationis fm glo. in. c. requisisti. ō te.

¶ Sz qd ō bonis acquisitis ītuitu di 5 gnitatis clericalis. vt puta. q̄ missus dicēdis. ℟. ꝑdc. vt refert Ly. in auc. licētiā. C. ō epi. t clc. q̄ pōt testari. t placet bo. in. c. qz nos. de testa. t Inno. ibidē q dicit q si clericꝰ rōne officij aliq̄s acquisit puta qz fuit capellanus

alicui⁹ p̄cipit q̄ multa⁹ et vonauit q̄
pōt de talib⁹ vonat ad libitū dispōe
re. lītat pa. h̄ i. d. c. cū i officijs quo
ad miſſas tr̄z nīſi dediſſ. p miſſio di
cēdis tanq̄ pochiali ſacerdoti q̄ ſic
nō poſſet diſponere. multomagis po
teſt diſponere de bonis acq̄ſitis tunu
pſone. puta ex ſucceſſiōe cognatoꝝ
vl̄ con. tōe amicoꝝ ſeu induſtria cleri
coꝝ. vt puta doctrina ſeu artificio p̄t
diſponere. vt in. d. c. q̄ nos. ⁊ q̄ō ibi
no. pe. tū refert Ly. vbi. ſ. limitat h̄
vez in clericis īferioribꝰ: nō aūt in
epo. Et addit Bal. ibidē etiā ſi eſſet
Cardinalis. Idē de plāt regularū
eccliaꝝ ⁊ ē ter. i. d. autē. q̄ ſolū p̄cedit
q̄ p̄dicti epi ⁊ plati regularū eccliā
rū poſſint diſponere ad libitū de acq̄
ſitis aūi epātū vl̄ plationē. ⁊ ō acq̄ſitis i
epātū vl̄ platōe p cognatiōez vſq; ad
q̄rtuz gradū. ō religōſo vō q̄litercūq;
acq̄ſitis nō pōt diſponere: ſz acq̄rit
eccliē. Cōis tū opi. alr tz vt. j. lega
tū. i. §. xvi. ſz ego limito i iſtis i qb⁹
pōt facere q̄ vult tr̄z ē nīſi in. v. ca
ſib⁹. ¶ Prim⁹ q̄ ipſe ēet obligat⁹
reſtituē eccliē. vt puta q̄ dolo vl̄ cul
pa nō leui tū ſm Jnn. i. d. c. cū in of
ficijs dānificauit eccliaz ſz q̄ teneat
ō leui culpa ēt ē ter. apt⁹. C. arbi. tu.
l. q̄d facit. ff. de admi. tu. l. ſi res. ſi
cut etiā vt no. Jnno. i. c. ea q̄ de offi.
arch. ille q̄ accipit pēuū p ōpoſito ſer
uādo tenet ō leui clpa. ſic ⁊ q̄ dignī
tatē hz cui h̄ offiū eſt āneri. ſ. ꝓſer
uandi bōa eccliē tenet. cū pl⁹ ſit hē
re dignitatē. Nec ob. l. noia. C. arbi.
tut. vbi ſi noia debitoꝝ mun⁹ idoneā
ſūſt q̄ tpe tutele erūt bona. nō tenet
tutor nīſi fuerit i lata culpa. ff. ō ad.
tu. l. tutor q̄ reptorū. ⁊ oppetit. vbi tu
tor emēs p̄dia mun⁹ idonea. ñ tenet
nīſi de lata culpa. q̄ ſūt caſus ſpāleo
ſz regulare ē vt teneat de leui culpa.
⁊ ſic tz Ber. ⁊ hoſti. i. c. ca q̄ de offi.
arch. ¶ Scdo ſi ō bonis ipſi⁹ eccliē
alicui fecit gr̄am ſm Jnn. vbi. ſ. al
legat. l. cū oſtēdm⁹. ff. de fideiuſ. tu.
⁊ C. eo. l. ij. ⁊ vlti. ¶ Tertiꝰ caſus ſi
paſſus ē pp negligētiā ſuā rē eccliē
p̄ſcribi ſm pa. i. c. ex p̄tuiz. de pig.
allegat. c. placuit rl. ſcdo. xvi. q. iii.
¶ Quarꝰ ē ſi reddit⁹ inv ſus ihone
ſtos conuertit. xi. q. iiii. c. i. ¶ Quintꝰ i
caſib⁹ ō gbus. ē. dicti clericꝰ. iii. q̄ te
neē ad reſtōez. q̄ in iſtis caſib⁹ p̄mo
teneē ſatiſfacere eccliē anq̄ alīud di
ſponat. deh̄ ēt vide inſumitas. §. iij.
¶ Vtrū acq̄ſitus p ſacerdotē i inuī
gendo p̄nās pochianis dēat eſſe ec
cleſie. R. Jnno. i. c. cū iter de. v. ſi. q̄
ſic. Et nō diſponere ad libitū nō pōt
¶ Vtrum plātus inducēs teſtōrem
ad ſibi relinquendū q̄ eccliē reliq
ſet teneat illud reſtituere ⁊ an poſſit
diſponere. R. pau. i. c. ii. de p̄. cle. q̄
quidā dicūt q̄ nō pōt diſponere. ſed
tunc reſtituere p. l. quicqd. C. ar. tut.
Sed Ly. formādo hāc. q. in tutore.
dicit q̄ ſi blādo ſermōe ipm̄ induxit
ad ſibi relinquēduz q̄ nō teneat. ar. in
l. fi. ff. ſi qs alit. te. vbi p̄z q̄ talis non
cōmittit delictū. Si vō dolo ſeu frau
de cuz induxit. teneē eccliē ad intereſſe
Sed q̄ō teneatur eccliē ſimpl⁹ ter.
eſt cuz gl. in. c. quicūq;. xii. q. iij. vbi
p̄z q̄ p̄elat⁹ teneē ad intereſſe eccle
ſie quando ei potuit querere ⁊ negle
xit ad inſtar tutoris vt i. d. l. q̄cqd. ⁊
in. l. pupilloꝝ. C. ō admi. tu. Nec. n.
dz vtilitatē ſuaz ꝓponere vtilitati ec
cleſie. ſicut nec tutor vtilitatē ſuā vti
litati pupilli. l. tutor ꝓ dignitatē. §.
i. ff de admi. tu. l. ſi vt certo. §. cōmo
dati. ff. cōmo. ff. depo. l. q̄ō neruа.
in fi. ⁊ vij. q. i. ꝓcentuz. ⁊ c. placuit.

Pau. vbi. ſ.

Pau. vbi. ſ. tz ⁊ ſequitur opi. Ly.
Sz ego credo tr̄z i tutore: q̄z de eo
pōt dici q̄ ſuā plonā pōt p̄ferre cui
cūq;. ar. c. p̄tuto ō imrem. ⁊ ō p̄. di.
ij. caritas ſed in plato teneo gio. cuz
ter. in p̄dicto. c. quicūq;.

8 ¶ Cui eſtimet q̄ i debite aliq̄d ab ec
cleaſtico recepit. R. rod. ⁊ ray. q̄ au
ctoritate iudicis pēnal fiet reſtō ec
cliē cui ablatū ē ſi paup ē eccliavlſi
ē habūdās fiet pauplb⁹ q̄ idigent.
idē hoſ. ar. xvii. q. iij. ſi qs in atrio.

9 ¶ Utr̄ clicus qui rē eccliē meliora
uit ex ſua induſtria poſſit de ſua meli
oratiōe diſpōere. R. q̄ ñ fac. c. ig rēdū. ⁊. c. ſi qs ō p̄. cle. Rō q̄z ad hoc
teneē ſi de eo⁹ fructib⁹ viuit p̄dicta i.
q. p̄ce. Sec⁹ ſi ō p̄monio. vl̄ de ſuo
meliorāſſet vt. ſ. dictum eſt. §. ii.

10 ¶ Utr̄ relictū clico i dubio p̄ſumāt
ſtuctu eccliē dati. R. q̄ ſi adminiſtra
tionē nō hz nō p̄ſumit. ſec⁹ ſi admi
niſtrationē hz. Tñ ad coniecturas ē
recurrendū vt i. c. regiſti ō teſta. q̄
notat. Jnn. in. c. cū in officijs co. ti.
vide. j. legati. i. §. xvi. xvij. ⁊. xviij.

11 ¶ Utr̄ clicꝰ poſſit de bōis eccliē do
tare ſoroꝛē vel alere pētes. R. Pa.
i. c. puēit ō arbi. q̄ ſic ſoroꝛē. vl̄ aliā
conſanguineā ſi idiget de redditib⁹ eccliē. pbat p. c. i. ō co. cle. ⁊ nu. ⁊ p
gl. cui ter. in. c. oio ꝓſitemur. xxxi. di.
vbi gl. dicit q̄ clericus hūs vroꝛē
vl̄ filios pōt eos paſcere de redditi
b⁹ eccliē ergo multomagis dotare cū
eā deb⁹ ſit honorabilior q̄z eā alimētor
vt notat. Ly. fac. q̄ no. i. l. cū i pleo
ti. in gl. ⁊ hoc intelligo ſi idiget vt in
ſtatū. ar. co. q̄ not. rlij. di. i p̄n. q̄ ſic
tā dātes q̄z recipiētes tenēt ad reſti
tutō. xvi. q. vii. puenit. ⁊ no. Mat.
⁊ Lar. i cle. ii. ō vl. ⁊ bo. cleri. limita
tū quo ad accipiētes vt teneāt ad re
ſtitutōez. tr̄z q̄ñ clic⁹ ē nō ſolū edo
alis ñ q̄ñ accipit ō reb⁹ q̄ alienari p̄nt
ad libitū clicoꝝ. ſic ſūt fruct⁹ ⁊ hmōi
R. Ulde. ⁊ placet hz alij indiſticte te
lint q̄ teneant. Quod eſſet tutius.

¶ Utr̄ peculiū q̄ō ē aduēticiū i lai 12
co lit q̄ſi caſtrēſe in clico. R. pa. i. c.
q̄z nos ō teſta. ⁊ i. c. ſtatui⁹ ō reſti. i
inte. q̄ ſic. ⁊ ideo hz ſit hūſſa. tamē
vſusfructus non acquiritur patri.
Hoc tenuit Mo. i. d. c. q̄z nos ⁊ ca
ſus ē i autē. preſbyteros. C. ō epiſ. ⁊
cle. vbi dicit q̄ res ad dñiuz clicoꝝ
venientes ſint eis ad ſimilitudinē ca
ſtrenſium vt teſtari poſſint.

¶ Quis ſuccedet clico decedēti ab 13
inteſtato. R. q̄ i bōis eccliē eccliā. i
bonis vō ſuis de q̄b⁹ pōt ad libitū
diſpōere. ſuccedēt conſanguinei ſi hz
xii. q. iiij. quicūq;. ⁊. q. vl. c. vltimo i
autē. ō ce. tu. §. ſi qs eſū q̄ ſi non hz
tales q̄ de iure venīūt ab inteſtato. ſuc
cedet eccleſia. c. i. de inc. abuteſt.

¶ Utr̄ clericꝰ ordinat⁹ ad titulum 14
patrimonij ſit tacite vl̄ expreſſe poſ
ſit de dicto p̄monio ad libitū diſpo
nere. R. q̄ ſic ſz ge. i. c. ſic ēpūs ō p̄bē.
li. vi. niſi expreſſe ſit actū q̄ trāſierit i
rē eccleaſticā ſm Jo. de li. ⁊ Jo. an.
ibidē. Jn dubio vō cū neſcit an bo
na fuerint eccliē vl̄ pſone p̄ūmē dū
ē p eccliā ſi tū ꝓſtat eū hūſſe aliq̄
ſz dubitāt an ſint iſta vl̄ illa p̄ūmē
p poſſeſſore ⁊ alī⁹ ꝓbabit. ar. xii. q.
iij. c. i. ⁊ q. v. c. ti ſi. Si multūs ſit i
poſſeſſione. ⁊ i dubio ſtāt fiet diſtri
butio eāliꝰ te. iuc. ab inte. c. ii. i glo.

Clericus

¶ Quero q̄ ſunt p̄uilegia cle
ricoꝝ. R. pa. i. c. ēpūs ō p̄bē q̄ oia p

uilegia nullū q̄ ꝓgnuit clericis hūt
te qb⁹ꝫ huilegijs nullus dī i gl. i. pr.
ff. et q. ca. nua. Rō q: sūt vt milites
illi ispatoris: ꝫ isti nō facit. c. i. cū gl.
de cle. egro. tex. cuꝫ gl. i. c. xpianis. rj.
q. i. ⁊ siliter gl. in. c. militare. xxuj. q.
i. ⁊ ter. cū gl. i. q. iij. saluator: circa me
dū. Et merito dīt q̄ nouerūt clerici
q: ignorātia uinꝫ nō iputaf mul ti cū
hēat vacaf armis. l. i. ⁊ qō ibi no. C.
de mi. ⁊ fac. igno. ꝫ nō sic i clericis cū
hēant scie intendē fm q⁹ dīt. §. Cle
ricus. ij. §. uij. ⁊ sic de ceteris. vnde ꝓ
xebito q̄uenit nō pūt vltraꝯ faceꝛ
possunt. nec tenēt cedē uoīs. l. mi
les. ff. de re iudi. nisi sit ex delicto cō
tractum: vt. §. Ledere uoīto.

2 ¶ Jté tertrādus enumerat. xuij. q̄ re
citat car. i cle. i. ō vi. ⁊ tx. cle. ¶ Dat
nūq̄ q⁹ nō q̄uenīunt cora iudice secu
lari. ō fo. ꝓx. c. ſ diligēti. ¶ Scōm
q⁹ terterās ē excōicat⁹. xvij. q. uij. ſ
qs suadēte. ¶ Tertiū q⁹ nō teneāt
regulr pstare munera seu onera psō
nalia vl realia. de imu. cc. c. nō mīꝰ
vide. j. Immunitas. §. xxxuij. cū seq.
¶ Quartū q: pūt vēdicare rē ꝓcessaꝫ
ecclie añ traditionē. l. fi. C. de sa
lan. ec. ⁊ c. ex lr̄is. de ꝓsue. ¶ Quīti
q: gaudēt eode ꝓuilegio familie co
rū. rj. q. i. clericū. cl. i. xxuj. dī. eos. ⁊
vtrobiq; in gl. Intellige quo ad fo
vt iudex gl. p3. ¶ Sextū q: factēcel
statuta ꝫ clicos sūt excōicati de imu
ec. cos q. li. vi. ¶ Septimū q⁹ soluꝫ
clerici pūt obtinē būficiū eccle aſticū
de transac. ex lr̄is. ¶ Octauū q⁹ per
lr̄as ꝫ latā ipetratal cū cla gnāli nō
pūt q̄uenīri vt i gl. c. ledeos. ō reseri.
¶ Nonū q⁹ no tenēt dare sportu
las de vi. ⁊ tx. cle. cū ab oī. ¶ Decī
mū q⁹ acqsita ēt sub ptāte pūs dispo
nūt. vt volūt anc. ꝓsbyteros. C. ō epi.
⁊ cle. ¶ Undecimū q: ꝓ reb⁹ suis re
cuperandis agē pūt sine cōsensu ptis.
no. arch. i. c. fi. de iud. li. vi. ¶ Duo
decimū q⁹ ꝓ necessitate nō pūt distra
hi a pie. fm. l. ij. C. de pa. qui fi. di.
¶ Tertūdecimū q⁹ seruꝰ scīēte dño
clicat⁹ liberaf a ſuitute dīcta ⁊ ptāte
l. uij. di. ſ seruꝰ. ¶ Quartūdecimū
q⁹ pūt facē collegiū. ar. c. fi. de re. eo.
vbi solū nona religio ꝓhibef, qō lai
cis nō ꝫ nisi vt dicā. j. collegiū ⁊ de
multis alijs ꝓuilegijs. j. Immūitas
¶ Utr clicꝰ ꝓmigat⁹ supdicīs ꝓuilegi 3
is gaudeat ꝑ. q⁹ ñ ꝫ si ꝓcurat cū vgie
ō ferr tōfurā ⁊ vestē clicales solū gau
det i duob⁹. ¶ Dño ꝓuilegio cano
nis si gs inadēte. xvij. q. uij. ¶ Sēdo
q⁹ aliquo crie nō ꝑt trahi ad iudicīū
seculare: nec iudex secularꝫ ptextu cu
iuscūq; excessus ꝑt eū pūire pecūialr
vel psonalr. c. vnico. ō cle. ꝓh. li. vi.
¶ Utr clericꝰ possit vti stamineis ⁊ cō 4
suetudinib⁹ laicoꝝ ad suū cōmodum
ꝑ. pau. in. c. fi. de vi. ⁊ tx. cle. ⁊ facit
ter. in ar. q⁹ sic facit ēt ter. in. c. ad no
stram de ꝓba. Ettñ eos nō ligant in
eoꝝ ꝓiudiciū. vide gl. in. c. i. ne se
va. ⁊ quod dico. j. statutum. §. vij.

Dactio alia absoluta qua
quis totalr cogit
ad ligd faciendū corpaliter ꝫ
eius voluntatez: sicut ille q̄ ligatur ⁊
hmōi de q̄ in. c. ꝓsbyteros. l. di. ⁊ q̄ꝫ
uis aliqd faciat ex tali coactōe ꝫ tñ
nō peccat. vt p3 i. d. c. ⁊ no. gl. i. c. ad
eū. v. di. facit. c. qō latenter. ⁊ qō ibi
no de reg. iur. Ad intellige vt nisi
aſo ꝓsentiat post. est ⁊ alia coactioq̄
dī ꝓditionalis: q̄ qs cogit vt vnū de
duob⁹ eligat de qua i. c. lectoreꝫ. xxx
vi. di. ⁊ in gl. ꝓdicta ⁊ hec nō excusat i
peccatis. c. sacrīs. de hīs q̄ vi metus
ne cā fi. de q̄ dic vt. j. metus. §. vi.

1 ¶ Utr coactus suscipiat baptismuꝫ
vel ordīnē. ꝑ. gl. i. c. eꝑ. lxxuij. di. ⁊
Jun. i. c. fraternit⁹ ix. de lxre. q⁹ si coa
ctio fuit absoluta: nō. sed in coactōe
conditionali suscipit caracterē q̄uis
nō gratiā. vt. §. baptismus. vi. §. vi.
2 ¶ Utr futtia fcā deo p coactionē ei
placeāt. ꝑ. q⁹ non. xxiij. q. v. ad fidē
⁊ xx. q. iij. ꝓsens vtilia tamen sunt fa
cīēti. ꝫ nō ad salutē nisi dispositiue.
3 ¶ Utr matrimoniū teneat p coactō
nem ꝛctum. ꝑ. per absolutā certum
est q⁹ nō: sed per ꝓditionalem ꝫ nisi
interueniāt metus qui posset eadere
in ꝓstantez de quo dic vt. j. metus. ⁊
matrimonium. iij. impedimento. vi.

Dadiutor dari nō pōt
eꝑo ⁊ alijs
superioribus ꝓlat⁹ sine licētia
papenisi in duobus casib⁹. ¶ Da
nius qū eꝑ vel alī superior ꝓlat⁹ est
gravat⁹ senio. aut valitudine corpali
ita gravat⁹ q⁹ ꝓpetuo suuꝫ offīū neqt
exercere. tūc de ꝓsilio ⁊ assensu capli
sui vel maioris ptis vnī vl duos as
sumē pōt coadiutores. ¶ Sēdo qñ
ꝓfati ꝓlati cēnt amēcenta q⁹ relinl
nolit nesciāt erpimere: tūc caplm vl
due ptes vnī vl duos coadiutores ei
daf pūt. vt i. c. vnico. ō cle. eg. li. vi.
1 ¶ Quibus dari ꝫ coadiutor. ꝑ. ꝫ
Juno. i. c. nisi cū prīde ō remū. q⁹ ꝫ
dari cuicūq; ꝓlato qui nō pōt sum
offīū exercere. vij. q. i. quasi per totū.
2 ¶ Utr dilapidātibo ecclie sit dād⁹
ꝑ. mu. i. c. venerabilīb⁹ of. ōle. qō sic
3 ¶ Quid ꝑt coadiutor. ꝑ. hz liberā ⁊
legitimā administratōez excepto q⁹
nec ꝫ aliqd de tenis ecclie cui ē ad
iutor: sumē nisi sumpt⁹ moderatos vt
ibidē. vide ad hx. c. scripsit. vij. q. i.
4 ¶ Sed nunqd epi ⁊ alij ꝓlati supio
res possint sibi facere cōmissarium in
aduitorium. ꝑ. qō sic. vt not. doctō
ri. d. c. vnico ⁊ differt iste a coaduto
re. q: nō hz nisi eam auctoritatē quā
sibi uolūt dare secus in coadiutore.
¶ Qñ erpirat offīū coadiutoris. ꝑ. 5
qō morte illi⁹ cui dat⁹ ē coadiutor: vt
no. doc. i. c. grādi ō sup. ne. pla. li. vj

Dgitatio non meref ꝓ
nam ab hoie
cum suis termīno est ꝓcepta ō
pe. di. i. §. cogitatiōis. in ter. ⁊ in glo.
¶ Utr cogitatio deliberata in malū 1
mortale: sit petū mortale. ꝑ. qō sic.
xlix. di. c. hinc ⁊ enix. §. ponderosus.
etiam si opus non sequatur.
¶ Utr cogitatio mortalis sit mortale 2
petū. ꝑ. ꝓsensus i delectatōez alicuⁱ
act⁹ q⁹ er gīie suo sit petū mortale est
mortale petū ꝫ. S. xx. i. ij. di. xxxij.
⁊ ric. ibidē. ⁊ aler. fa fe. in tracta. de
peccato venīali ⁊ in h co⁹ iter ꝓcedāt
doc. Delectari aūt cū cōsensu solū de
cogitatōe. q: hoc ꝓcedit ex infirmitate
affect⁹ in ipsa cogitatione q̄ quidez
fm senō ē mortale petū sed qñq; ve
niale. vt cum qs inutilr cogitat de ea
qñqs nullū. vt cū qs vtilr cogitat, pu
ta q: vult ꝓdicare vl disputare. tō cō
sensus i talē delectatione ñ erit mor
tale ꝫ tho. ꝓma fe. q. lxxiij. ar. viij.
ꝫ solū. qū delectat de fornicatoe co
gitata. ⁊ ꝓsentit i talē delectationem
fm ꝓfatū tho. vbi. §. Si vo cogita
tiōi motose nō adest ꝓsensus i dele
ctationē cogitatōis act⁹. ꝓhibiti tunc
ꝫ. S. xx. vbi. §. distīguēdū ē q⁹ aut
iminet pericli casus i ꝑccatū mortā
le. ⁊ tūc si aduertit pericli qō sibi imu
net. ⁊ nō repellit. ꝫ patīf in hmōi co
gitatiōib⁹ occupari. tūc fm magr̄os
peccat mortalr. si vo non aduertit pe
ricli delectatōis nec repellit non pec

cat mortaliʳ. Et hoc magis mihi placet. ⁊ ē tutior. q̄uis aliq dicāt nō ee mortale eū i q̄ aduertit periculū dūmō nō ꝓsentiat i delectatoez. Siliʳ q̄ nō immet periculū casus nō ē mortale pcūn si ñ repellit: ꝫ tñ periculosū. Colligē ergo sic q̄ qs hz cogitatoez i q̄ delectat. ꝙ aut delectatio ē de eo qđ nō ē pcūn vl saltē mortale. ⁊ sic q̄uis cū hz i ea ꝓsentiat nō peccat mortaliʳ ꝑm ri. vbi. ꝫ. puta mulier vidua cogitat ō actu fugali qđ hūit cū marito: ꝫ delectet i ipa delectatoe cogitatōis vt plerūq nō vt pūtē nō peccat mortaliʳ nisi immeat sibi periculū casus. puta pollutiōis ⁊ hmōi q: tūc si aduertit peccat mortaliʳ ñ repellēdo Si vo est de eo qđ ē mortale ex gīie suo vt fornicari ⁊ occidē hoiez ꝓpter dictā ⁊ hmōi. ⁊ tūc aut plz ipa delectatio ⁊ opis ꝓsumptio si facultas adeet ⁊ sic ē mortale pcūn. Aut plz delectatio ꝫ displicet opis ꝓsumptō. ⁊ silʳ ē mortale pcūn. aut neutrī plz ⁊ tūc si immet periculū ⁊ aduertit: si nō repellit ē mortale ꝫ tutiorē viā. Si aūt nō immet periculū: aut ñ aduertit sic erit venale si nō repellit. Si aūt statī repellit sic nullū ē pcūn. Si at delectatio solū ē i cogitatōe nō in re cogitatōis puta delector ō aliq cogitatōe q: ē pulchra admīcto ⁊ hmōi ⁊ tūc si ē ꝓp bonū finē. puta vt ꝓdicē ꝑ tale pcūn vl disputē. sic ē meritū rū. si aūt nō ē ꝓp finē bonū: ꝫ ppria mīaē sic erit pcūn venale: nisi vt dī ri immineret periculū. q: tūc vt dcm est peccaret mortaliʳ q̄ aduertit non repellēdo. Et de hoc etiā vide. ĵ. Sensualitas quando est peccatū. vel no.

Ognatio est triplex carnalis legalis ⁊ spīritualis. ō quibus vide. ĵ. Matrimonium. xliij. Impedimento. vj. ij. vij. ⁊. viij. ⁊. xv.

Ollegiuz q: simul colligitur. vl q: simul cohabitāt dicū ē ꝫ gl. i. l. i. ff. qđ cuiusq; vni. ⁊ dī ecclīastī cū si maior ꝑs sequalis est clicoz q: magꝫ dignū trahꝫ min⁹ dignū. c. qđ in dubijs de ꝓsc. ec. vl al. l. qđ maior ff. ō mio. no. bar. i. l. fi. ff. ō coll. illi.

¶ Utr liceat facē collegiū. ℟. Inn. 1 i. c. dilecta de excess. p. ꝫ alij aliʳ dicāt q: hoies cuiuscūq; pfessiōis. vt grāmatici vl negociatores ⁊ hmōi pūt sil' ꝓuenire, ꝓpria auctoritate ⁊ facē si bi rectorē ⁊ sindicū: dūmō cohēāt vl collegiū faciāt ꝑ cā honestā. puta ad defensionē iusticie sue: vl ne i officijs suis fiat fraus ⁊ multomagꝫ si faciāt cā pietatī vel religiōis. ⁊ q: licēāt talia collegia pz. C. de in. om. iudi. l. fi. ff. qđ cuiusq; vni. l. i. ff. ad tre. l. oīb⁹ ⁊ ō, pcu. c. qz. ⁊. ff. ō colle. illi. l. i. ℣. vbi al. q, phībēdo ꝓcedē vī alia collegia. ⁊ ibi et dī q: senatusc̄ōsulto illi cua arcētur ergo licita ꝓcedūt. ⁊ illi cui ē qđ fit, ꝑ malo aliquo. ⁊ destruendū ē. l. vlt. ff. ō colle. illi. dic̄ bar. ⁊ l. i. ff. de colle. illi. q: ⁊ ure cōi collegia q̄ fiūt cā religiōis fūt ꝓmissa. l. i. in ꝑn. ff. qđ cuiusq; vni. facit qđ no. Jo. in. c. delicta. de excess. p. ⁊ Inn. ⁊ Host. i. c. iter dilectos. de dona. ⁊ qđ no. pe. de pulio. i tractatu. ō canōica portione cpi. c. iiij. Quod no. q: facit pro istis disciplinatis. ⁊ hmōi cōtra quos clamāt aliqui inquisitores.

¶ Sz quot hoies faciūt collegiū. ℟. 2 q: duo vel tres. de elec. c. i. ꝑm leges tres requīūtur vt. l. ingenuī. ff. de ō. fig. ꝫ. r. hoies faciūt plebē vl populū ti. q. iiij. ꝓbyter. i. ⁊. ij. ⁊ q. uj. vnio. ⁊. r. vel. ℣. faciūt turbaz, vl cetū. ff. de vi. bo. rap. l. ꝓtor. la. ij. ℣. sicut. r. oues faciūt gregē. ff. ō abige. l. oues vn⁹ vel duo nō faciūt familiaz. ff. de ō. sig. l. detestatio. i fi. vide gl. i. c. i. r. q. i. sed pfa. dī q hz dūmz in domo ꝫ filios nō hēat. nō enī pſonā folaz demōstramus. ꝫ tuo dicit. l. ꝓnuntiatio in. ℣. pater. ff. de ver. sig.

3 ¶ Utr deserētes collegiū dēant hīe partē suā bonoz collegij. ℟. Inno. vbi. ꝫ. q: sic de his q̄ in eo ꝓsentiūt si de collegio ⁊ sic loquit. l. i. ℣. si ff. de colle. illi. facit, ꝑ h. l. ij. ℣. viaz. fine qđ in lo. pub. de cle. ꝓsu. qđ a te. vbi nol. de hoc. xvi. q. vi. de lapsis. Sed de alijs q̄ tenūtur vel legātur vniuersitati nō dz hīe ptez. facit l. si cui. ℣. si qđ. ff. qđ uiusq; vniuer. cū alijs. no. i gl. d. ℣. si. ō ꝓcor. cū inno.

4 ¶ Utr collegiuz differat a societate ℟. Inno. vbi. ꝫ. q: sic. ꝫ i. l. i. ff. qđ cuiusq; vni. vbi dī q: socij alicuⁿ ꝑ fessiōis pūt facē collegiū. ergo societas ñ ē collegiū. Itē collegiū residet ꝑ uno. ff. qđ cuiusq; vni. l. sicut i fi. ꝫ Societas morte vniꝰ socij soluit. ff. ꝑ so. l. adeo morte socij finitur societas. vt nec ab intīō pacisci possumⁿ. vt hēs succedat societati. dic̄ ter. ibi

5 ¶ Utr collegiū possit sibi facē vnū rectorē sub quo possint oēs de collegio ꝓuenire. ℟. q: sic ter. ē i. l. fi. C. de mur. om. in. ⁊ tenef ei obedire vt ibi.

6 ¶ Utr destructo collegio extinguāt tur oia ꝓuilegia eiⁿ. ℟. pau. i. c. ij. de strutt ꝑ supertorē. Si vo ē secularāt apud ciuitatē vl locū si ipsi ciues apō eccliaz vide ō. h. ℣. Limitat. ℣. i.

7 ¶ Utr collegiū vl vniuersitas petat restōuē in integrū sicut miꝰ. ℟. aliq dicit q: sic. Sed nō tene ter. in collegio ꝓto sic sunt hospitalia ⁊ hmōi ꝫ Jo. an. i. c. ij. ō testi. in ite. li. vi. ar. c. registi. de test. ꝫ pan. i. c. i. de rest. i ite. q. hoc sequit. allegat. l. ofa. C. de epis. ⁊ cle. q̄ dicit ofa ꝓuilegia ꝓcessa ecclesijs ertēdi ad hospitalia ⁊ pia loca. vide de hoc. ℣. Limitas. ℣. iij.

¶ Qđo collegiū ꝑt disponē sup re ꝑ tuati. ⁊ quot rebēt ꝓcurcet possit aliqđ facē vide. ĵ. Statuti. ℣. rt. xij. ⁊. xiij. ⁊. ĵ. electō. ℣. xvi. ⁊ qđo singuli pūt eē testes ꝓ collegio vt. ĵ. testis. ℣. xv.

Olluſio est aliquē cū suo aduersario pcuniā mediāte: vel gīa paciscī vt ꝑ se i cā vl iudicio pmittat sniari de colla. c. i. ⁊ sc. Utr liceat colludē cū ꝙduersario. vide. ℣. accusatio. ℣. ij.

Olonus q̄o efficit. q̄o. ℣. pa. i. c. iudicatī ō imu. ec. ꝙ tūc q̄ ꝓ. xxx. ānos tāq; obligat⁹ ⁊ ascript⁹ solo stat azo vult q: ēt regrātur. ꝓmissio. sec⁹ si nō tāq; obligatus vt i colonato nīe tpus i qb⁹ nulla ar. grīt seruꝰ ar. l. pō ponⁿ. grīt. ℣. i. ff. q̄ē ad. ser. amit. Et no. ꝫ ho. i fi. ō nat. er l. bo. vētre q: qđ dicunt a scripticij q. ℣. ꝓ scripturā solo vl terre aut glebe sūt astricti. qđ dicunt censūti. ⁊ eodem mō cōstituti sic ascripticij ꝫ differūt q: isti ſ obligati ad tertiā vl q̄rtā ⁊ hmōi ꝓtē. cē siti vo certū cēsū solue tñr ānuatī. l. ij C. i q. ca. col. cē. do. ac. po. li. ri. Qui dā dicunt ꝓpetui. Oliz enī ipe fanus ꝓstituebant reddit⁹ ex publ co ⁊ io q ribaldos q̄ sesimulabāt inualidos, pdebāt si erāt liberti ꝓpio hēbāt colonū si serui ꝓdito: dabantur. C. de medi. valī. l. vnica. ⁊ ꝫ bar. ibidē lz reddit⁹ nō ꝓstimātur hz locū hoc pēna lsdic. nec ob. ī auc. ō qstō. ℣. si vo

q: logf qñ,pdiť a publica ꝑsona. q: tiic in publicū op'ꝫ dātur. Fut vo sñr dño. t.l. vnica ꝑdicta logf. qñ a ꝑ uata ꝑsona ꝑdunť. Quidā sūt ingli ni strict: vt sūt q fūdo tenenť tñ i sub urbio pñt cōmodari. t diff. rūt a co/ lono q tenef ibitare i fūdo. Jnglini large sūt q domū nr̄as ibitāt ad cer tū tp̄s sol nēdo cerū qd. vt i.c. pp te loca. Quidā dñr originarij vt sūt na ti ex colonis: siue i possessiōe: sine ali bi vt i.l. cū satis ꝓio. ℣. C. de agri. cēli. t colo. li. xi. t hoc ita si mf erat colōa alis sec'. facit. l. fi. C. d agri. cē. t co. Quidā si coloi simplices q sb certa mercede ꝑdia colēda accipiūt annuati. t hi oēs agricole nose aliqñ comprehendunť. vnde agricola qua si agrum colens.

1 ¶ Vltr colon'q terrā collēdā acce/ pit ad certi i vl qrtā ptē vl alnī redi tū possit ꝺducē semē. vl expēsas alo ℣. Jnn. i.c. tua. cl. ij. d. dec. q nō de iure nisi p spāle pcīi aliud fiat. Et si pactū non fit, consuetudo ꝺz attendi si est q si. Ulō est ffadiū'turi.

Omenda qlio possit bē ri, de būficio ecclīastico vid. ē. būficiū. §. rrrv ij.

Omissio fcā per pā aliquā ex pressio nose dignitatj faciendo mētionē q: rsidet i alio loco facē vt talis possit cognoscē i loco residēte ſm Jo. an. in. c. exhibita de re. pmu. Ubi vo nō fit mētio de residēta tūc cōmissio est fcā i loco dignitatj exp̄s se. nec ex illā cā. c. statutum. §. in nullo. de rescrip. lib. vi. t quod ibi not.

1 ¶ Vltr cōmissio fcā in genere ꝺ dis pensando restringatur ad mediocri tatē dic vt. ē. Clericus ꝓio. §. vltio.

Omodatum est ali/ cui' rei ad aliquē spāles vsus gratuita facta concessio ſm glo. in. c. vnico. 6 como. Et ꝓ declaratione p̄scripte diffinitionis multa sunt querenda.

¶ Vltr comodati ꝓsistat solū i reb' r mobilib'. ℣. gl. ꝓdicta q: nō. sz ēt in rebus inmobilibus. sili: t incorpali/ b' puta seruitute habitādi. ff. como. l. i. vbi ter. dicit posse cōmodari res mobilē t ēt soli t eri i habitationez.

¶ Vltr ꝓsistat in reb' quevsu ꝓsumū r tur. ℣. q: nō nisi cū ꝓcedunť ad pō pā vt dictor: appeat. ff. c. ti. l. iij. §. vl/ tio. t. l. seq. Et ió ꝓz verbū alicui' rei

¶ Vltr comodari possit res ad iterū 3 vsuz. ℣. q: nō q: tūc precariū ēt. t i hoc differt q: precariū ad iceritū vsuz est quo ad tp̄s duratiōis puta ꝓ se t hēredib' suis. ff. de ꝓca. l. cū ꝓcario. comodatū vo ad certū vsuz. q: s. hz tp̄s tacitū vl expēssum aū qō nō pōt revocari. Et dico tacitū puta como/ dam tibi libz ad trāscribēdū hz tp̄s i quo possit comode trāscribi. ff. co mo. l. iij. §. vl t. l iij. t. l. si. vt certo. §. interdū t. l. vl. sz ino. i. d. c. vnico

¶ Vltr possit revocari comodatū aū 4 vsū expletū. ℣. q: ñ. d. c. vnico. t. l. i comodato. §. sicut ff. e. ti. Precariū vo bñ pt revocari. q: nō ē ad certuz vsuz. st. ō ꝓca. l. ij. §. i. t ō ꝓca. c. vlt. t si revocat aū tp̄s tenef de dāno co modatario. l. i' reb'. ff. como. Limi/ to tñ hī i scia vez. nisi comodās sili/ erat passurus dānū nisi revocasset. t comodatarius alis etiā ꝓuidere non potuisset. q: potu'er re mea retro mi hi cōsulere nec comodatarius potest dici deceptus. ex quo alias etiaz sibi ꝓuidere non potuisset.

¶ Sz qd si comodatari' ñ potuit si 5 ne cl'pa sua re comodata' vrt. §. tp̄s p furū tacite vrl expresse. nūqd iuxta dño possit vti alio tpe. ℣. bar. i. l. i cōmo/ dato. §. sic. ff. como. t segf pa. i. d. c. vnico. q: ñ. q: cī dño certet de dāno vsādo. t tpe ō lucro captādo. ꝺz ca sus pot' comodatario ꝑputari fac. l. si vno āno. §. ite cuz qdam. ff. loca.

6 ¶ Vltr vtēo re cōmodata ꝺ voluntate dñi sciēter ad alīs vsuz teneaf. ℣. q: sic ad restōnez d. l. si vt certo. §. sz in terdū. imo comitit furtū t ꝓcaut ptractādo rē alienā multo dño t ali qñ posset esse mortale puta qñ ē res magni pōderis t dāni vrl ex itentōe qñ ēt faceret i magno dāno sicut de furto ꝺi. j. furtū. §. rrrvij. Si vo cre dit ꝑbabiliter dñm ꝓcessuz non cō mittit furtū. Si vo dubitat sic cōmit tit furtū. l. q vas. §. vtarc. ff. de fur. tē qñ non credit, pbabilr. §. placuit. insti. de oblig. q: ex delic. naf. in glo.

7 ¶ Vltrū comodans vasa vitrea vrl equū teneaf de dāno, primi. ℣. q: sic ſm gl. t doct. in. d. c. vnico. si se ēter hoc facit. nec reuelauerit cōmodata rio. sec' si ignorabat vicii. ff. cōmo. l. in reb'. §. possiunt. t. §. tē q sciens t. l. pe. secus in locato. Et sic ꝓz qua re dictum est ad aliquē spālez vsuz.

8 ¶ Vltr i comodato possit iteruenire merces. ℣. gl. i. d c. vnico. qō nō. q: si iteruenit merces trāsit in locatiō vrl in ꝺctuz ino natuz. insti. man. §. vlti. Et ꝓpterea ꝺi in diffinitiōe gratuito

9 ¶ Vltrū dñus rei cōmodati trāseat in comodatariū. ℣. gl ꝓdicta qō nō q: is qui cōmodat retinet dñium t possessionē. ff. cōmo. l. rei cōmodate

10 ¶ Quid si res cōmodata pereat cui' piculo pūb t. ℣. qō dño pūbit nisi cō modatari' fuerit in culpa. d. c. vnico

11 ¶ Vltr teneat cōmodatari' ō oī cul

pa. ℣. q: si cōmodatū sit gra recepti tio tñ teneť ēt de leuissima. d. c. vni co t. d. l. in reb'. t. d. l. si vt certo. §. comodatū. Si vo sit gra comodanti tñ. vt puta comodauit tibi vocalia vt ornatior. vtures ad me sic teneť solū ō dolo. d. §. iterdū. t. l. si mei cā. e. ti. t. ff. de ac. t ob. l. i. §. io quoq:. Si āt sit gra vtriusq: vt puta. vt cōis amī cus iuitaretur comodauit tibi vasa t hmōi: tūc teneť re dolo t lata culpa t leui ꝺz gl. i. d. §. iterdū. t. d. l. i reb'. t no. ſm pau. i. d. c. vnico. q: ꝺ nō ē spāle i comodato. sz ē gnale i oīb'ꝫ ctib'. vt i. l. ſct'. t qō ibi not. ff. de re. ur. Fallit i ꝓcario vbi nō tenetur nisi de dolo: qāmo fiat gra recipiēti tñ. Rō diuersitatis reddit q: ꝓcariū ꝑt sp revocari. sed comodatū nō t tō magno grauaf comodatari'. facit. l. qsitū. §. illud. ff. de ꝓca. t. d. l. ſct' Fallit ēt ſm. qō dicī. j. Locatio. §. rrij. Quid aūt sit culpa leuis: leuissi/ ma. t lata t qñ q teneť ō dolo teneaf ēt de lata culpa vide. i. cl'pa p totuz.

¶ Vltr comodatari' teneaf de dcte 12 riozatōe rei. ℣. qō nō. si ea re vsus ē qua accepit. t sine ina cl'pa deteri/ or ē fcā. vt. ff. como. l. eū q rē i pn. t l. fi. t q ꝺ i. l. sz mihi vr. ff. e. ti. vbi ter. Ꝺ zope cui res dcta nō reddita quādo deterior facta redditur. Jntel lige ex culpa sua dicta. l. eū qui rem.

¶ Vltrū comodatari' possit repetere 13 ipēsas quas fecit i re comodata. ℣. qō nō. illas q nāli rōe fiūt. vt puta ci barbar t hmōi. sz alias lic. vt puta ipē sas valitudinis: vl fuge t hmōi. vt. l. in rebus. ff. como. §. possunt.

¶ Vltr comodatari' teneaf de casu 14 fortuito. ℣. qō ñ nisi pcīi seu mora iteruenerit. d. c. vnico. t. d. l. i reb'. t C. como. l. i. ff. ō ac. t ob. l. i. §. io vo

q. Aduerte tñ q3 mozosus teneat si res pist. tñ ſ ꝓscia si eodē mō apud dñz fuisſ pitura ñ credo teneat nisi solū ad aliqđ itercē. si dño passſ ēpp moza ꝺquo vō. ſ. Mozā. ſ. pe. 7 vl.

15 ¶ Utz reminēs res cōmodatā p nū cui. 7 cāu fortuito pist tenear. ſ. q ñ cāus é in l. argenti. ff. cōmo. 7 ibi gl. Nec ob. c. signtēate. de pig. 7 logt in mutuo. qđ q3 é debitoria pist sibi. q3 debitor est obligat⁹ in gñe 7 gen⁹ pire nō pōt. l. incendiū. C. si cert. pe. Res vō cōmodata remanet in dñio cōmodātis. 7 tō pist dño. Si vō pist culpa nūcij. vel si fuit ifidelis quō te netur. hēs. ē. §. rī fm illā distictiōez fm culpā in q̄ sint. puta q3 cōiter habeat idoneus. in nulla culpa est. l. argentī. ff. cōmo. si nō sic. Sic vide de qua culpa teneat. 7 fm illā iudica

16 ¶ Utz cōmodatari⁹ possit preferre res suas cōmodatis q̄n ocs saluaſ nō pōt. ſ. q si sue erāt viliores nō pōt facē. l. q nemo i fi. ff. ꝺpc. Si vō erāt eiusdē pciositatis. sīr nō pōt si cōmodatū é fcīn gra cōmodantis tñ ēt suas viliores pōt ꝓponē. facit. d. §. iterꝺuz. Si aūt gra vtriusq3 tunc soluz pōt ꝓponere res suas si sūt eque pciose. Q̄n aūt sue erāt pciosiores pōt eas ꝓponere reb⁹ cō modatis q̄uis cōmodatū sit factum gratia recipientis tūi. q3 qlibz diligēt hoc faceret. 7 nō teneſ facē nisi qđ di ligētissim⁹ fecisset. d. l. in reb⁹. p̄mo. ſ. Et sic itellige. d. l. si vt certo. §. q3 vō teneatur te q. no. q3 facit ad multa vt q tenetur de dolo possit preponeſ viliores suas. Qui vō de lem. c. les Qui de lectissima. pciosiores solum.

17 ¶ Quis pōt cōmodarſ. ſ. q3 ¶ Mo. tū. cōmodati q illē q pōt cōtrahere.

facit i ar. l. Julian⁹. §. añ pe. ff. de ac. emp. 7 ven. 7 ea que bona fide possidemus. l. cōmodare. ff. cōmo. 7 etiā que mala fide possidemus. vt ibidē sed non in conscientia.

¶ Que sit nā cōmodati. ſ. idē mo. 18 vbi. ē. q̄ é vt res ꝑpa cōmodata restituaſ. q3 hoc é de iure nāli. dī. i. iusticia nā le nec pōt rōe ꝓpēsatōis directe retinere ꝓtextu alicuius ꝺbiti. l. vltia. C. cōmo. in ꝺrīs tñ tenet ibidē cōiter. 7 facit qđ no. pa. 7 gl. i. c. bona fides de depositō. q3 soluz. phibetur cōpensatio in depositō. vt. l. fi. C. de cōpē. ergo in aliis ēctibus admittitur. q3 ex ceptō firmat regulā. xxxij. q. vij. dño

Ompaternitas vi de

infra. ¶ Matrimonium. iij. impe dimento. vij.

Ompensatio est de biti 7 crediti inter se contributio. vt. ff. de compensa. l. i.

¶ Utz admittatur in oībus. ſ. pa. 1 in. c. bona fides. de depositō. q̄ sic in omnibus que in suo genere recipiūt functionem. i. q̄n vna res pōt fungi vice alterius sicut sunt cōiter que cō sistunt in numero: pōdere 7 mēsura In aliis autem cessat compensatio. Q̄n ſ tu teneris mihi restituē equm 7 ego tibi. v. ducatos nō fiet ꝓpensa tio. q3 possz cē maioꝛ affectō quā habeo ad equū. q̄z sit q̄ztual pecūie. Se cus aūt q̄n nullū possim⁹ ꝓtendē interesse. vt puta. ¶ Mutuam tibi pecuniā: 7 tu mihi qđ simile. Itez regrit q̄ debitum sit liquidū vel de primo liquidandum. l. fi. C. de compensa.

¶ Utz ꝓpēsatio ſdirecta hēat locuz 2 vbi ñ ꝺz locī directa. ſ. pa. i. d. c. bona fidеſ q̄ sic puta res mea ēit ad me potero illā tenere donec michi satisfe ceris ꝓ debito meo vt ꝺ ꝑ. distin guente in. l. si nō sortē. §. si centū. ff. de ꝓdi. inde. Imo. vō. i. c. cū olim cām de re. spō. dicit q̄ auctoritate su periorīs possuz accipe equaleno q̄n res mea hēre nō possuz. alle. c. dño. xxiij. q. ij. ꝺmō sine fraude menda cio vel calūnia recupet alr dicit qđ tenet ad restōez alle. c. nō sane. xxiij. q. v. Ꝺ credo vrū q̄n calūnia vel fraus ꝓseuerat als nō q3 licet peccauerit irrecuperando non tamē peccat in retinēdo. nisi ꝑz q̄ dicā. ī. furtuz. §. xl. 7. xli. Et sic fua in ꝓscia lz quo ad forū ꝓtēttiosuz alr foret dicendum.

Omposition amicabilis an pos

sit iteruenire in tercīnio 7 alijs spūalib⁹ ꝺcīb⁹. ſ. glo. i. c. statuim⁹ de trāſ. q̄ sic. vt ibi 7 de tert. ex multiplici. 7. c. sup cū alijs. Ita tñ itelligas q̄ nullū tpale teneāſ ꝓ spūali. q3 simoniaci cēt. vt i iurib⁹ i ea alle. p3.

Ompromissum potest

facere glibz super rebus quas pōt alienare seu libere disponē. In alijs aūt q̄o alienare nō pt sine certa solēnitate. nec pōt cōprōmittē sine illa, solēnitate. facit. c. cū tpe de arb. 7 pa. ibidē facit gl. 7 bar. i. l. nulli. ff. ꝺ trāſ. 7. l. nō solū. uicta gl. C. ꝺ ꝓdi. mi. nō ali. vbi cauet q̄ tutor non pt trāsigere sine auctoritate iudicis sup alijs reb⁹ q̄o alienare nō pōt itelligas q̄n ꝑ transactionē sequeret alienatio sed sup fructib⁹ 7 alijs q̄ solus pōt alienare. pōt etiā transigere q̄uo cōprōmittēs teneaſ vt ꝺ. §. arbiter. §. r.

Ommunicare vide charistia. iij. per totum.

Ommutare vtā. ſ. q mutatio

Oncessum itelligit ō

iure cōt q nō est ꝓhibitū arg. xxi. q. iij. q spūales 7. xvj. q. i. sūt nō nulli. v. di. ad ei⁹. ff. et q. ca. ma. l. nec nō. §. qđ eis. ff. de peu. l. mut⁹. §. i. ff. ꝺ testi. l. i. q̄ de trāſ. ꝑ. iter corpalia. ff. ꝺ coll. illu. l. Solent gl. i. d. c. iter corpalia. q̄ ꝓhibita iura loquunt ſ ꝓstōnib⁹ affirmatiuis 7 nō ꝓhibitiuis sic ꝑa. Exēplum ꝓcedit q̄ ꝺbaſ mr⁹ monuiz ergo semp 7 cuilibet. Exēpluz in ꝓhibitis. homicidiū ꝓhibetur ergo sem per nisi vbi inuenitur concessum.

¶ Concedit aliqđ alicui trib⁹ mōis 1 fm pau. in. c. sup de do. post di. re.

¶ Primo in donatiōe vel hēditate vt possit libere disponere sic de re ꝑ pria. ¶ Scōo in feudo. vt vsue ditiū transeat i vasallū. 7 directū remaneat penes dūm de quo de feu. c. it.

¶ Tertio donec vixerit q̄ recipit. 7 vl̄ ꝺ casu ꝓcessus vsufructuꝰ rei 7 tal. pōt ius sūi alteri ꝓcedere i vita sua.

¶ Utrū ꝓcessuz ꝓp necessitatē exten 2 datur vltra necessitatē. ſ. pa. i. c. de⁹ q de vi. 7 bo. cle. q̄ nō nisi q̄tuz necessitas expostulat. Et sic cā limitata limitatū ꝓducit effectū arg. d. c. de⁹ qui in verbo q̄tum ad hoc spectat.

¶ Utrū ꝓcedēs cōcedat necessario 3 oia q̄ sequūtur ex illo. ſ. q̄ sic. viij. di. quo iure. 7 de offi. deleg. cum sꝑ de dolo 7 contuma. cum dilecti.

¶ Utz ꝓcesso ꝓncipali ꝓcedat 7 ac 4 cessorū. ſ. q̄ sic. q3 cōmissa cā cōmittitur ea que ad cām spectant. de offic. deleg. preterea in ter. 7 in glo.

¶ Utrum ꝓcessum de gra spāli de 5 beat trahi ab alijs in exēplum. ſ. q̄ nō de pūl. sane. vbi de hoc.

6 ¶ Utr̄ ꝓcessus a papa: vel ab alijs expiret morte vide. ff. Sta. §. ij. ¶. iij.

Oncilium gnāle congregare est puleg̃ium solū papę. xcvij. dis. c. i. ¶ ij. ¶. ij. q. vi. c. ió el. i. ¶. iij. di. §. porro vnde sine auctoritate papę ꝓgregatū nullū hz firmamentū. xvij. dis. §. i. ¶ per totū. de elec. significastī ante fi.

1 ¶ Quatuor ꝓcilia vz Uticenū. Constantinopolitanū. Epheſinum: ¶ Calcedonēse sunt tanꝝ quatuor euangelia seruanda. xv. di. sicut sancti.

2 ¶ Utr̄ puictalia ꝓcilia possit celebrari sine auctoritate pāis. ꝑ. q. sic tñ cū auctoritate pāis arceat aut ꝓmat aut archiepi. iij. di. §. porro. xvij. i fi̊ma.

3 ¶ Qñ puictalia ꝓcilia dēt celebrari ¶ q̄ ꝓuent teneant: hēs plene. xv ij. di. p totū. ¶ ad qd vtrāt celebrari q̄ notāda sunt ꝛ archiepos si ꝓsint.

Oncubinatus vtrū liceat

ꝑ. Jo. an. post lxx. i regula sine culpa i mercurialib⁹ exercitat pa. i. c. vt clericꝰ vel. i. ho. clc. q̄ nō. et ꝛ iure ciuili qz ex quo inf cānonicū expsse ꝓhibet vt clr ter. no. xxxij. q. iij. nec ꝛ imo ꝛ vt i. c. mercenarios ea. q. vbi dz q̄ i illo ꝓcepto ero. ꝛ nō mecabil̄ ꝓ hibet ois cont⁹ pter vxorē ꝛ ler ciuil in spūalib⁹ subiectat se dispōnt iuris cānonici in auc. vt cle. aū. ꝓ. epi. ¶ ät. de ec. tu. fac. c. clerici. ꝛ uidi. ergo ꝛc.

1 ¶ Utr̄ concubinari⁹ possit absolui nisi abiciat concubinā. ꝑ. q̄ si est ꝓiculū recidiui nō pōt absolui nisi abiciat: qz non est ꝓximo. xxiij. q. ij. legāt. si vō nō est ꝓiculū de recidiuo tūc ū facere ꝓt est notoriū non pōt absolui qz tenet eā abicē ad tollendū scādalū populi marie qñ est violēta suspicio ꝛ eoꝝ mcōtinentia ꝓp moꝛes eoꝝ alias sic. ¶ qō dico de concubinario. idē dic de concubia. fac ad h. xxxiij. di. audite

¶ Utr̄ sacerdos concubinari⁹ sit suspē 2
sus. ꝑ. pa. in. c. vlā ꝛ con. clc. ¶ nm q̄ quo ad deū ¶ se nulli dubiū cū sit īmortali pcō. ¶ ió peccat mortalr celebrādo de quo dic. vt. §. clerici⁹. viij. §. ¶ Tñ sicst occult⁹ nō efficit irregularis celebrādo vt no. Inno. i. c. si celebrat de cle. er. mi. Si vō est mātifestus. ita q̄ nulla possit tergiuersatiōe celari. tūc suspēsus ē ab offō. ꝑ. xxxij. di. c. ꝓter. Hāz nō est differētia inter interdictū ¶ suspēdimus. qz nō refert qd de equipolētibus fiat. c. hz ex quadā. de resti. l. nō possunt. ff. de legi. ¶ hoc est clar. xxxij. di. §. verus. Et ió si celebrat est irregularis. c. i. ō re iud. li. vi. ¶ ēt suspensus a bñficio vt in. d. c. ꝓter cū glo. Secus si nō hz talem opīo euidentiā. ¶ Multi tñ doc. volunt q̄ regratur monitio. alr non sit suspēsus ipso fcō. nec incurrat irregularitatē. Sed ꝓmū verū Et id qd de sacerdote dz dic de clerico in minorib⁹. Sint quocūq; alio inferiori a sacerdote vt no. arch. i. §. hoc de mal. xxxij. di. Et similiter sunt irregulares si exercerēt actū cuiuscūq; ordinis. ¶ solus papa dispēsat. c. i. ō re iud. li. vi. ¶. c. j. de sen. ex. li. vi. Et idē dic de quocūq; pcō mortali. sic de fornicatō e vt. §. clerici⁹. viij. §. iij.

¶ Utr̄ peccet mortalr audiēs missā 3
sacerdotis cōcubinarij: vel recipiēs sacra. dic vt. §. clericus. viij. §. ij.

¶ Quis dz concubinari⁹ mānifestus 4
vt incurrat ipso iure ꝑpetā penaz suspensionis. ꝑ. pau. in. d. c. vestra. q̄ tūc qui fornicatō ē ita notoria q̄ nulla hz dubitationē. vtputa qui publice tz ꝓcubinā sicut vxorē ¶ nutrit filios ita q̄ nō auderet diffiteri aut ne

gatio nulla cēt vt dic gl. i. c. ita nos de coh. cle. ¶ mul. allegat. l. q̄ sniaz. C. un. ō celart. de pe. facit. l. illud. §. pe. ff. de tribu. ac. ¶. xxxij. di. nullus. ¶. c. ꝓter. Si aūt nō ē ita notoriū. hz ꝓbabilr pōt tergiuersari. vt q̄z cō cubinā cū mre ꝛ dicit cē pdise quā nisi ꝛ hmōi tūc regrit mōitio ¶ añ eā nō incurrit. facit. c. si q. lxxxi. dis. ¶. c. sicut ō co. clc. post monitionē sic nisi desistat. ¶ sic ꝓcorda doc. q̄ sunt varij in h. vt illi q̄ dicūt mōitōez necessariā itelligant q̄ non pōt tergiuersari alij q̄ dicunt nō esse necessari am itelligantur q̄ pōt tergiuersari.

Oncussionis crimen est: cuz

quis minaꝛ alicui nisi ita vl' ita facias facta: vel nō facta ꝛc. fm gl. in. §. ꝓcussionis. i. q. i. in. l. iubemus C. ad. l. iul. repe. posita. i. q. i. §. iubemus vz sentire q̄ concussio est quā do iudex venalē dat sniaz. alo nō damnus vel penā fmto remisit. vl' cupiditate ꝑgessit. ¶. ff. de ꝓcus. l. ij. cō cussionē facit q̄ pecuniā accepit eo q̄ crimē minaꝛ⁹ sit. ¶ q̄ in accusationē nocētū coterūt: vl' q̄ pecuntā ob accusandū: vel nō accusandū. denūciandū: vel nō denūciandū: vel ferendū testimoniū accipit ¶ breuiter ꝓcussio ē ꝓprie qñ qs hñs aliquā ptātez vel offīū pecuniā accipit ob iudicandū aut decernēdū: vel quo magis vl' minus faciat qō ex offō facē debuerat: vl' p minas cogit aliquē ad faciendum vel nō faciendū indebite. vt colligit ex. l. i. iij. iij. v. ¶. vi. ff. ad. l. iul. rep. Unde talis ꝓcussor efficit infamis si neo pūit pena q̄druplī. xv ij. di. omnes q̄ sic ꝓ lu. iij. vbi Jo. milubus vt

1 ¶ Utr̄ sit pcm mortale ꝓcussio. ꝑ. q̄ sic ꝓ lu. iij. vbi Jo. milubus vt saluarent dixit. Hemine ꝓcuiaſ ne q̄z calūniam faciet⁹. facit q̄ sit peccatuz mortale. xxiij. q. i. militare i fi.

¶ Utr̄ sit restituēdū de necessitate p 2
ꝓcussionem acceptū. ꝑ. q̄ sic nisi sit datū ob malū faciēdū. q̄ tūc cū talp dāo non repetat pp turpitudinem suaz si restituī dz dabif paupib⁹. q̄ cū ius nō ꝓcipiat erit de ꝓlio. vt patebit. ¶. Restō. i. in ¶. mirpe. hz datū p ꝓcussionē alo vt faciat q̄ tenebaf ne cessario ē restituendū illi q̄ dedit. vl' ei⁹ hæredibus aut si ignorant paupibus. qz in ꝓscia nō valet talis donatō. ar. l. i. §. q̄ honoradē. ff. quarū re. ac. ñ da. fac. c. sane. xiij. q. v. ¶. i. ff. qō me. cā. ¶ h̄ vez i his q̄ hūt stipēdia publica vt talia officia admittēt alo nō credob⁹ necessitate teneant recipi ēdo debitas sportulas nisi i eāu quo grauēt obligatus offīū administrare vt puta paupi ¶ hmōi facē. d. c. mitare cū gl. sua. vide. ſ. iudex. §. viij.

Ondemnatus ad mor

tem vel mutilationē mēbr. an possit fugere. vide. ſ. Fugere. §. i.

Onditio est tripler.

¶ Prima rō ne status ꝓpone. vt cū quis liberet vel seruilis ꝓditionis dī de ser. nō o. c. vltimo. xxxij. q. iij. liberi. ¶. §. ij. Lolonus. ¶ Secūda est in reb⁹ que libere vel seruilis condic. dicūtur. ff. ¶. C. de serui. per totū. ¶ Tertia dicitur conditio. pmissionis vel alteri⁹ contractus. Et hæc differt maxime a modo ¶ a causa.

¶ Quomodo conditio cōcipit. ꝑ. 1
q̄ per si. modus. aut cā vero per qz.

¶ Quid est cōditio tertio modo di 2
cta. ꝑ. est futurus euent⁹ in quē act⁹ suspendit fz Bar. i. l. i. in. i. col. ff. ō

condi. ⁊ demõ. ⁊ Jo. an. ⁊ car. i. c. de rum de condi. appo. vnde ante cuen
tum conditionis nihil est. l. i. C. dõ di. insert. ⁊ l. cedere diez. ff. de ṽ. sig.

3 ¶ Modus aũt est erbor. tatõ sine in
uitatio ad remunerationẽ quãdã: li
ue implementi loco cuius qõ est scitu
⁊ tõ nõ suspẽdit sed clarificat: vñ p
missus sub mõ põt peti de pũi pũi
ta cautõe ỽ mõ obseruãdo. l. q bidi
tucta. l. qb⁹ diebus. §. termini⁹. ff. de
pdi. ⁊ de. ⁊ qõ no. i. c. tex. ỽ pdi. ap.

4 ¶ Causa vo de preterito vel pũti ẽ
sumpta ratio dispositionis vel mot⁹

5 ¶ Demõstratio est er preterito vl p
sent aliquo accidẽti vl qualitate rei
que gerit certificatio vel liquidatio.

6 ¶ Vltr conditio cõprehendat aliqñ
modũ. ℟. qp pditio sumit pmo la
tissime. ⁊ tũc pprehẽdit ,etiã modus
vt in. c. ij. ⁊. c. tex de pdi. ap. ¶ Se
cundo late: ⁊ tũc pprehẽdit pditões
que ẽt sunt de pterito vl pũti: q, ppe
nõ sunt pditões: ꝛ nõ suspẽdunt ac
tum cũ in rez nisi sint certe. l. enim ad
pmo. ff. si cert pe. ¶ Tertio, ppe. ⁊ tẽ
est qñ pferr in futurũ euentu sine icer
titudo sit respectu rei siue diei ꝛ aliq
glo. dubitauerit de die mortis. Ita
ꝛ glo. in. l. in oĩbus. ff. de regu. iur.
ter. est in. l. quodcũqz. §. i. ff. ỽ ṽ. ob.

7 ¶ De pditione in matrimonio: aut
in religione vide. j. matrimonii. iij.
impedimẽto. iij. ⁊ religiosus. §. iij.
ỽ pdi. tona. vide. j. dõatio. i. §. xl vj.

8 ¶ Conditio possidẽtis potior ẽ vbi
est par cã turpitudinis. ff. de pdi. ob
tur. cãm. l. si ob turpem. §. porro.

9 ¶ Vltr pditio tacita facias Jctũ pdi
tionalẽ ℟. qp nõ. facit. l. pditõeo. ff.
de pdi. ⁊ demõ. de quo dic. vt. j. ma
trimonium. iij. impedimẽto. iij. §. i.

10 ¶ Vltr pditio que oĩno est extitura
suspendat vide. j. matrimõnium. iij.
impedimento. iij. in pin.

¶ Vltr pditõ vicier aliqñ Jctũ an vt ta
cite. ℟. vt colligit i ti. de pdi. ap. per
doc. ⁊ p legistas ỽ pdi. ⁊ de. ⁊ alijs lo
cis qp ant pditõ ẽ nãz ⁊ subaz Jct⁹
⁊ sic vicior Jctus: ⁊ nõ vicior vt i. c. si.
ỽ pdi. ap. facit. l. cũ hi. §. si pto⁹. ff. ỽ
trãs. ⁊ id dic de substãtia act⁹ sine quo
nõ põt stare actus. ⁊ ẽ nõ dic ỽ sub
stãtia act⁹ sine quo põt stare: vt cõi
tio. doc. in. d. c. si. facit qõ no. bar. i. l.
i. ff. de lib. ⁊ po. ⁊ qõ no. in. l. i. in pn.
ff. de verb. ob. ¶ Et hoc verũ pro si
apponat⁹ pncipio Jct⁹. Sec⁹ si post
Jctũ qñ Jct⁹ nõ põt dissolui volũta
te partiũ vt in fumonũ. c. dixit. xxxij.
q. iij. ⁊. c. er lr̃is de dnor. ⁊ totum
⁊ hmõi. facit. l. p seruũ. §. denicq. ff.
de vsu. ⁊ habi. ¶ Scõo verz li p am
bas ptes apponat⁹ ỽ aliqs vide. j.
mfumonũ. iij. ipedimẽto. iij: Aut ñ
est ỽ subsiãtiã Jctus: ꝛ est aut ipossi
bilis aut turpis: ⁊ sic vicior ⁊ reicit.
⁊ nõ intrat in Jctũb⁹ spũalibus: puta
matrimonio. ⁊ voto ⁊ hmõi. vt not.
in. d. c. si. In Jctũb⁹ aũt tpalib⁹ regu
lariter vicior vt no. in gl. in. d. c. si. p
tura in ea allegata. Et hoc iter in Jcti
bus⁹q fiunt inter vnos. In Jctubus
vo q fiunt in vltia volũtate sic distin
gno aut pditio ipossibil⁹ addicit in p
sonã onerati. vt puta testõr iubz q⁹
hæres suus digito tãgat celũ ⁊ si non
tetigerit det centũ Dyno. ⁊ sic nõ va
let legatũ de cẽtũ factũ Dyno. qr pdi
tio vicior. instn. de lega. §. fi. no. gl. in
l. vnica. C. de bis q pe. no. ⁊ ibi tz cõ
hac distictõe. Aut ipossibil⁹ pditõ ad
dicit in plona onerati. i. ci⁹ cm fit le
gatũ vel ci⁹q hæs instituit: qz sub cõ
ditione ipossibili alicui fit legatũ: vl
aliqo instituit hæs. puta si tici⁹ celuz
digito tetigerit hæres esto: vel habeto
centũ ⁊ isto casu fauore vltie volũtaz
reicit pditio. ⁊ valet instõ ⁊ legatuz.
insti. de her. instit. §. ipossibilis: ⁊ cõ
ter doc. in. d. §. fi. bar. tsi i. l. i. ff. ỽ cõ
di. insti. ⁊ ỽ predictã distinctionẽ de
q ibi vide: tz paz ad nos. ⁊ no. q⁹ cõ
ditio turpis aut ipossibilis quo ad
hoc equiperatur. vt in. d. c. fi. no. aut
conditio nõ est nec turpis nec ipossi
bilis: nec pctra substãtiã act⁹: ⁊ sic vi
cior. vt no. in. c. de illis. de cõdi. ap.

Inductor

quis dicat
vide. j. lo
catio. in pn. Et quo est exercõi
catus qui ante tpo cõductionis pdu
cit nomiñ nomine alicui⁹ doctoris vel
scholaris sine pcensu ipsius: inquili
nus. vide. j. exercõicatio. viij. casu. iiij.

Confessio

delicti an sit fa
cienda ad iter
rogationẽ iudicis. ℟. pan. i. c.
sup. de pfes. aut pcedit a iudice p in
qsitionẽ ex nuero offõ iudicis: ⁊ tũc
si factũ est notoriũ. vl infamia flagrat
vel qñ semplene, pbatũ ẽ: ⁊ sic rñdẽ
tenet veritatẽ sub pẽa mortal' petit ꝛ
Tho. fa. fe. q. lxix. ar. i. ter. no. i. c. cũ
dilecti. de accu. ⁊ hoc tex qñ nõ agit
ad aliaz penã cẽ spũalẽ. Si vo fcm
nõ est notoriũ nec flagrat infamia.
tũc nõ tenet rñdere. ar. c. quam ⁊ qñ.
el. j. de accu. et si iurasset dicẽ verita
tẽ fm ℔cn. te gan. in pmo quol. q.
xxxvij. nec est obediendũ in hoc plato
qz cõ caritatẽ. Occulta enĩ publican
da nõ sunt ꝛ soli deo dimittẽda. vt
q. i. si omnia. ⁊. c. quel. ⁊. c. er merito
aut, pcedit a iudice ad instãtiaz pti⁹
⁊ hic necessario ñ ẽ rñdẽdũ: nisi id de
quo qrit sit famosuz ⁊ impediat ordis
executionẽ: seu dñicij retẽtõez: tz de q
nec tenuit ponẽda pena tpal', ꝛ dicit
ne mendatium. ℟. qp non: sed vtetur
alijs verbis duplicibus ⁊ simulatis
arg. xxij. q. v. §. er his.

¶ Vltr confessio iudicialis piudicet ꝛ
confitẽti. ℟. fm pau. in. c. ex pte. de
pfe. qr sic si sit maioꝛ. xxv. an. vlit spõ
te: ⁊ ex certa scia: ⁊ expssa cã: ⁊ coꝛaz
suo iudice. ⁊ pte pũte: ⁊ nõ sit cõtra
naturã: nec contra ius: ⁊ fiat de re li
tigiosa: ⁊ nõ sit contra libertatem alis
nõ preiudicat. vide diffuse in. d. c. ex
parte. qz potius est fori contentiõs.

¶ Vltr pfessio ex iudicial' piudicet ꝛ 2
abñtia pti⁹. ℟. pa. i. c. si cautio de fi.
instr. qr qñ, dimissio fit pũti sic, pmit
to tibi pũti qd alio abñti cẽtũ. ⁊ tũc
obligat nãlr: ⁊ ỽ iure ciuili. sec⁹ si di
ceret, pmitto tali abñti cẽtum: qz tũc
nõ obligat ẽt natural'r: qz nõ est cui
acquirat obligatio. Ita no. gl. ⁊ doc.
in. l. stipulatio. §. si qo insulaz. ff. de
ṽ. ob. ⁊ i. l. i. ff. de pac. ⁊ i. c. si tibi ab
senti. de prebẽ. li. vi. Fallit hoc qñ di
cit tutor⁹ pupilli: curator⁹ furiosi ac
tor⁹ vniuersitatis qr pmittit ei⁹ pupillo
furioso vl vniuersitati qz obligat. l.
cũ q. §. iij. cũ trib⁹ ic. ff. de ẽsti. pec.

¶ In qs teneat confiteri positionẽ 3
in qua qs petit. ex. cũ soluz. ⁊. hõe de
teat aut cũ absolute petit qõ ei rñdẽt
sub pditione. ℟. fm Bar. in. l. i. §. si
stipulati. ff. de verb. ob. ⁊ in. l. si is q
dicẽta. ff. de reb. dub. Aut quod po
nit in positionib⁹ seu libello ẽ falsuz
nisi in positionib⁹ seu libello ẽ falsuz
rone qualitatis. ⁊ sic põt negari in to
tuz: qz vi alius factũ. ⁊ sic itelligo gl.
i. c. fi. de pfe. li. vi. ⁊ i. c. ij. de test. co.
li. vt puta qõ debeo sub pditõe petit
absolute aut dixit. qp comedi hodie
⁊ fuit veri ⁊ hmõi. Rõdz si cõfiteret
sic. Debeo: tz sub conditõe acto: pos
set accipe partẽ cõfessionis. p se. l. qp
tenet ei. ⁊ reus hiet ꝓbare qp tenet

sub condiõe ꝑm cautel. i pa. l. c. i. & te po. pla. & doc. bar. i. l. aurelī. §. idez q̃siunt. ff. ō li. le. vbi dicit. q̃ si qs ꝓfi tet se interfecisse voluerit ied pp suā ō fensionē. q̃ nō credet ei q̃ pp suā ō fensionē. Et ponit rōnē q̃: ꝓsūptio est ꝫ ei rōe op9 ꝑpetrati. cū sit fem a iure dānati. Itē q̃ cōuer nō ꝓtin git. q̃ aggressus iterficiat aggressoꝛē vbi vo ībe cessant. tene q̃ nō pōt qs accipe ptē ꝓfessionis. p se. & ptē refu tare: q̃n cōfessio est fcā vnico ꝓstruc tu. sic tz arch. i. c. i. de ꝓfe. li. vi. Tū q̃ magis tut9 est nō ꝓfitendo vitatez poterit negare. Aut qō ponit i libel lo: seu positionib9 ē faltuz in q̃stite seu i ꝑte lime seu i ꝑte rei. vt q̃ petit rr. cū ñ dz hꝛe nisi. x. vl̃ petit totū & ñ dz hꝛe nisi medū & tūc teneꝫ cōfiteri veritatē. vñ tenuit ꝑ. q̃ si talē positō nē negat ex toto q̃ ē ꝑiur9. & fac ter. cū gl. i. l. pupill9. §. fi. ff. ō v. sig. vbi pz q̃ōbito: negās rē ee suā negat si bi ee cōez. & gl. in. c. fi. rij. q. i. Ibi tñ addit gl. q̃ res eiusdē vl̃ vniuersitatꝭ ñ ē eiusdē ꝛij. q. ij. q. mānumitt. & i. l. q sol. dū i pn. ff. ō le. ij. vbi pētes totū ꝓstitut aduersariū i moza i ꝑte ōbita. & ꝫ ē ꝫ. procuratores nostri tenio

4 ¶ Itē ꝓfitens ꝓsociuꝫ cris sit testis idone9. ꝫ socius. ꝑ. q̃ non vt no. glo. i. l. i. filiū. C. de li. cā. Et tō nō dz in terrogari de socio vt in. l. fi. & ibi p doc. C. de qō. Intellige q̃ nō dz in terrogari quo ad hoc vt sit testis. sed tene pōt interrogari. vt p ei9 dictum possit inueniri veritas ab aliis.

5 ¶ Itē interrogat9 vl̃ sua spōte dicēs faciat idicui ꝫ socii. ꝑ. q̃ nō. vt no. bar. i. l. i. §. seru9. ff. de qōni. Marie cū oē idicū dēat ꝓbari p duos testes vt p gl. & doc. in. l. fi. C. fa. hꝛc. & per bar. i. l. fi. in añ ꝑ. q. ff. de qō. p ang. i l. fi. ff. qō me. cā. p bal. i. l. q ꝓpone bāt. ff. de le. ij. vñ lz vn9 testis qñ de ponit directe sup ipso facto ꝓncipali puta q̃ vidit cōmitti ipsū maleficiū faciat idicū si est oi exceptiõe maioꝛ vt no. i. l. si q̃. C. ad. l. iul. mate. bar. i. l. fi. ff. ad. l. coꝛ. de sic. & bal. i. l. fi. C. fa. hꝛ. Salv. i. l. fi. C. de qō. no. bar. & Ang. in. l. i. ff. de fur. Tamē sup radi cius socius ex quo ꝓfessus est crimē suū est infamis infamia facti saltē iō nō est testis oi exceptõe maioꝛ: q̃ vbi & ifamis nō faciidicū aliquo mō Ita dic bal. i. l. i. §. idē cornelio. p il lum ter. ff. de quest. & bal. in. c. i. i. §. facm ō ꝓsue rec. seu. dicit. q̃ illō q̃ dī vnū testē facē idicuꝫ. dz intelligi si est vite. pbate vl̃ tone opinionis: nec ꝓpt hoc sus. pect9 familiaritatis: vl̃ famis mala. vl̃ alta cā arbitrio iudicis. Et tō fz eū infamis ifamia fci nō ē idone9 testis. vt no. & ipse bal. i. l. fi. C. de reg. re. p no. ibi. p gl. Et qd sit in dicū: & quo. pbat. & in qb9 fallit qō sup radicū est. vide. ſ. Indicū p to.

¶ Quid si ēent duo vl̃ treo testes sin 6
gulares q̃ ꝓiterēt ꝫ tertiꝰ. ꝑ. q̃ nul lo mō pūt ꝓiungi ad faciendū idicū nisi sit testis oi exceptiõe maioꝛ. vt. §. dicī. i. §. hoc dēt & multom in9 ad fa ciendā plenā. ꝓbationē. Rō q̃: cum duo testes regrant regulr vt dictuꝫ est: tales nō sufficiūt. q̃ vnūquodq̃ ō p se ꝛ perfectū ē ita no. bal. i. l. si qs er argētarius. §. i. ff. de edēn. & ꝑz p no. p. d. ant. i. c. lz. de testi. dū loquit de ꝓbatiõe p testes singulares. Nec ob. q̃ vn9 testis dꝛ ponēs sup fcō ꝓn cipali iungat cū ꝓbatiõe fame. vt. p bāt i. l. iij. §. etiā dē. ff. ō tes. & p bar. in. l. admonēdi ff. de iureiur. Istud est. q̃: hoc est ꝓfectū. s. vnus testis in teger vt dictū ē. Itē fama que facꝫ p

fectū indicū. vt no. Bar. in. l. de mi noꝛ. §. si plures. ff. ō q̃. Itē nec ob. q̃ due ꝓbatiões semiplene dicer li ge neris ꝓiungāt ad vnā plenā facien dā. iuxta no. p bar. i. d. l. admonēdi. q̃: illō ꝛ q̃ ꝓiungunt ad cūdē ac tū: ꝫ due ꝓbatiões diuersoꝝ actuū: & diuersoꝝ generū nunq̃ ꝓiungunt ad plenā ꝓbationē faciendā. Iste ē ca sus & ita deducit bal. i. l. testū i fi. C. de testib. & idē bal. in. l. obseruare. C. q̃o ap. nō rect. posuit. d. an. i. c. re niēs. el. i. ō testi. Ex istis iferī q̃ due mulieres dicēte se peccasse cū aliquo nō possint tūgi ad faciēdū indicū p fectū: nec artādū ad veritatē dicēdā et cū aliqb9 ꝓtecturis: marie cū ōpo nāt de delicto ꝓpetrato in eoꝝ copo re: iuxta no. per bar. in. l. si qs in gra ff. ad sena. ꝓsul. sillanianū. vbi di cit q̃ nullū facit indicū. & idē ange. in. l. ij. C. de cal. vide.) testis. §. xxij. quando dicantur singulares.

Onfessio sacꝛalis ꝓmo

qd est. ꝑ. fm ho. q̃ ē legittima cōa sacerdo te peccatoꝝ suoꝝ declaratio. vel fm dīr. Confessio dī quasi sil̃ vl̃ ex toto: vel vndiq̃ fassio. Nam sicut fuia sic confessio que generat fuiam dz esse certa. vnde in. l. certuz. ff. de ꝓbat. cer tum inquit cōfessus ꝓ iudicato erit.

1 ¶ Qualis dz eē ꝓfessio vt sit ltia. ꝑ. fm cōtter theologos i. iij. di. xvij. q. xvi. dz bīe ꝓdītōes q̃ ꝓtinent i hac ꝓfiõ9. Sit simplex: briuis: ꝓfessio pura fidel. Itē frequēs: nuda: discreta li mabil' accelerata. integra. secreta. lachꝛy sit pere pata. Quas Ri. exponit i. iij di. xvij. ar. iij. q. vl. Simplex. i. vt ni hil admisceat qđ nō faciat ad pcī q̃ titatē. humil' in vbo & signo. Pura i. recta intentiõe facta. Fidelis. i. ꝫ vt nihil de falsitate admisceat. Frequēs q̃ valde ē vtil'. Nuda: nō iuo luta verboꝝ obscuritate. Discreta: vt matoza cū matoꝛ grauitate. Lachꝛy nō necessitate ſz libera uolūtate. Vere cūda: nō iactantia plena. Integra vt nullū retineat. Secreta: nō publica. Lachrymabiliter uoloze cordis. Accele rata: ne mmio ꝓlōgef. Fortis: ne ex vēcūdia dimittat. accusās. se ñ alios Parē pata. ſ. ad obediētiā ꝓfessoꝝ.

¶ Vltꝛ ꝓfate ꝓditiones sint oē9 ne 2
cessitate ꝓfessionis. ꝑ. Ri. vbi. §. dicē q̃ nō: ſz q̃dā de ꝓgruitate: ſz vt clari9 intelligantur multas inferaꝫ q̃nes.

¶ Vltꝛ noiatio ꝑsone cum q̃o qſ pre 3
cauti sit necessaria ad peccati ꝓfessio nez. ꝑ. fm Ri. vbi. §. dī. xxi. ar. ij. q. ij. q̃ aut noiatio ꝑsone ē necessaria ad pcti magnitudinē & ſpēz exprimēdā. & tūc ē necessaria vtputa q̃ pecca uit cū mr̃e nec hēat aliā ꝓsanguineā q̃: si hꝛet aliā ꝓsanguineā puta soꝛo res: sufficeret dicere peccaui cū ꝓsan guinea mea in ꝑmo gradu. Aut talis noiatio solū ē vtilis ꝓfitēti vt ꝓfessoꝛ melius sciat iponere ꝓsiliū & pniaꝫ & sic silr est necessaria. Aut ē vtilis illi cū quo peccauit & tūc pōt dicere: ſz nō i ꝓfessiõe: q̃: sic ꝓfessoꝛ ñ possz alī qđ faceiusi ex ꝓfessionē ei dicat aut nō ē vtilis nec ei q ꝓfitet: nec ad coꝛ rectionē illi9 cū quo peccauit nec ad expīsionē spēi peccati: & sic nō soluz dz tacere cuius exp̃essionē: limo dicit Ric. q̃ credit teneat celare. & vt dīc satis bo. i. iiij. di. xxi. ꝑte. ii. ar. i. q. iij q̃ ꝓfitēs si exprimit nō effugit detra ctionē: nec ꝓfessoꝛ si ad hꝛ ꝓsēt. silr q̃n noiatio ꝑsone eēt cū piculo alte rī9: & si circūstātia eēt de necessitate omittēda ē fz ꝑ. & pal. i. iii. di. xxi.

4 ¶ Utr requirat ad ꝓfessionē ꝙ fiat genu flexo capite discopto ⁊ hmōi. R. ꝙ nūnisi de vno ⁊ equo, ꝓcipaliter enī humilitatē cordis regrit dr xiij. q. v. si qñ ꝗnto act⁹ hūiles corporis ḡhaz idicāt ⁊ i ipsis meremur

5 ¶ Utrū ꝓfitens pp gllam vanā: vel aliū malū finē peccet mortaliṫ. R. ꝙ sic. q; puerit finē facti, facit ad hoc ꝙ dico. j. honor. §. vij. imo nec sacrȝ suscipit qz ꝑs essentialis hui⁹ facti q ꝓsistit in actu suscipiēti ē act⁹ iteriorꝫ Cū sine eo non est sicut in eo ȝberet mīm nisi ordinatuȝ quo ȝbēdo nō itēderet nisi i carnalē copulā ad tpo. Tenet enī qs ꝓfiteri pcā sua: vt deo satisfaciat quē offendit ⁊ eccliē: ⁊ vt de sinistris petis venīā cōsequaṫ. Alia aūt intentiōe ꝓfessio facta nō vȝ ⁊ tenet eā iterare: nisi in casu vt. i. dicā. §. xxiij.

6 ¶ Utr ꝓfitēs pcīm qđ nō fecit peccet mortaliṫ. R. ꝙ sic. tū qz ꝓscias nō manifestat. tū qz mētit. xxij. q. ii. cuȝ hūilitaȝ. Limito istud vtr qū ꝓscia dictat ꝙ nō fecit. Itē qñ pcīs qđ cōfitet eēt mortale si feciss. ⁊ sic intellige Ri. i. iiij. di. xxj. ⁊ dic. ti. ꝺ pe. ⁊ re. ⁊ illud Bre. qđ hī di. v. ad ei⁹ in fi. bonaꝫ uētuȝ ē culpā cognoscēs vbi culpa nō est. itelligit ꝙ formidaret vl gne se pctōrȝ cōfitēdo ſz nō i ſpē.

7 ¶ Utr oē mendaciū dictū i ꝓfessione sit pcīm mortale. R. ꝙ nō: ſz solū illud qđ ē pniciosū puta ꝺ fāmā suā vel alteri⁹ aut ꝺ id qđ necessariō hȝ ꝓfiteri. vñ si tacerȝ vel negaret aliqđ mortale qđ fecit ⁊ de quo nō ē tenē confessus peccaret mortaliṫ nisi forte timeret ꝓbabiliṫ de revelatōe cōfessionis vl ꝙ sollicitaret eū ad malū tali cōfitēs. qz aliū nō hȝ posset aliqđ tacere vel negare cuȝ vbo palcaſ. talr ꝙ mendaciū nō dicat: ⁊ ēt si diceret pp hoc nō eēt mortale: ſz erit venale. xxij. q. ii. c. i. cū ibi no. Idē dicendū de eo q habēs aliq̄ pcta ꝙ qbus scit ꝙ cōfessor solui⁹ nō pōt eū absoluere mīm ne scandalizeṫ de eo cōfitet ꝺ solitꝫ solū ⁊ tacet illa a qbus nō pōt ab eo absolui cū ꝓposito confitendi integre cū eo q cuȝ possit absoluere.

¶ Utrū ꝓfessio fcā sit necessario iterāda. R. fm Ric. i. xxiij. di. xvij. ꝙ 8
were ⁊ hūme cōfessus nō tenet reiterare confessionē de necessitate: nec tenetur qs obedire ꝓcipienti sibi vt iterata cōfiteaṫ: nec papa possȝ idē legē hoc ꝓcipiēte fm pe. de pal. nisi ex bono cōsilio qs velit vt facili⁹ inueniat remissionē qđ sit sepi⁹ cōfitēdo. de pe. di. ꝺ quē pentet circa medium.

¶ Assignantiū doc. i. iiij. di. xvij. alii 9
quos casus in qbus cōfessus tenet iterū cōfiteri eadē pcā. ¶ Primus qñ confitet ei q non pōt absoluere.

¶ Scūs qñ ꝓfitet sciēter ei q nescit 10
ligare vel soluere. de qbus dicā latiꝰ. j. cōfessio. iij. ꝙ tot. ⁊ ꝓfessio. iij. §. iii.

¶ Tertiꝰ qñ qs nō cōfitet itegre ofa 11
pcta mortalia. de qbus nō est hūme cōfessus vni cōfessori ēt si ꝓfiteret diuersis cōfessorib⁹: ſz sciēter tacet aliquod pcīm mortale vel de quo dubitat vtr sit mortale vel aliqd aliud qđ est de necessitate confessionis: vt puta circūstantiaȝ q̄ mutat spēm ⁊ hmōi ex verecundia vel aliquo quocūq; respectu de pe. di. v. c. i. circa finem.

¶ Quid si tacuit ex ignorātia seu ob 12
liuiōe. R. fz Ri. vbi. s. ar. ii. q. vj. ꝙ aut pentēs adhibuit debitā diligētiā ,put ꝺ lege cōis hūana pmittit fragilitas vt meritoriꝫ hret oiuȝ pctōrū stiorē mortaliū q̄ est fz sco. ca. di. qñ tāta diligētia adhibz vt meritā hēat diligētia qs appōeret i re multū ardua: ⁊ q si

di multū eēt cordi. ⁊ hic si tenet ꝓfiteri alia pcā de qb⁹ ꝓfessus ē nec ēt istud pcīm oblitū tenet ꝓfiteri ꝑt sacerdoti itentiōe necessitatiꝫ ſz solū tenet ꝓfiteri alij sacerdoti qz ꝗnto de isto fuerit absolut⁹ ꝗntuȝ ad iudiciuȝ ecclie ⁊ ecclie qz ꝓfessor pōt absoluere. ꝺ ꝓfessio ⁊ ꝓdicto mō oblit⁹ tū subintelligit tal⁹ ꝓdicto. l. qz qñ ad mētē reduceret. qz illa ꝓfiteat sacerdoti q possit eū absolue. Et no. ꝙ fm pe. de pal. i. iiij. qz si pm⁹ ꝓfessor hēbat auctoritatē absoluēdi ab oi excōicatiōe ⁊ casib⁹ ⁊ sic itēdebat absolue qñ cū eo ꝓfessus fuit qz ſz pcīm oblitū tali mō eēt casus reſuat⁹. vel excōicatio poterit nihilomin⁹ sēdm ꝓfessor eū absolue. qz nō ꝑt esse ap̄lic⁹ casus reſuatus. nec excōicatio. ſz solū pcīm simplex. qđ hī no. ꝑ istis q eligit sibi ꝓfessorē auctate aplica. vt faciat qz i absolone itendat eos absolue ab oi excōicatiōe in ꝗntū coꝝ auctoritas se extēdit ⁊ ab oi casu. alis oporteret recurrere ad eū q de iure possȝ eū a tali absolue facit. c. officij. de sen. ex. a ȝrio ⁊. c. sup ſris. de reseruip. claꝫ ē ꝙ hoc. Aliut penitēs nō adhibuit ꝺbitā diligētiā: ſz fuit ignorans ignorātia crassa vl affectata: nic tenet oia ꝑ cōfessa ⁊ talr oblita recōfiteri nisi i cāu qñ possȝ hr̄e ꝓr̄e sacerdotē: ⁊ ñ eēt ei iterdicta ptās absoluēdi. adde fm scūm bo. i. iiij. di. xvij. in qōib⁹ circa lr̄as qs. f. fuerit receter cū eo ꝓfessus ita qđ hēat memoriaȝ suoꝝ pctōrū q̄ antea fuit ꝓfessus vel saltez recordetur pnie ꝙpositē. vt. j. dicā. §. xxiij. qz tunc sufficeret solum illud oblitum cum sua negligētia cōfiteri alis non.

13 ¶ Quart⁹ cāus i quo ꝓfessio ē iterāda ē qñ qs obliuiscit pniaȝ inuicta vel ꝓcēpit facē. Intellige ꝙ mortali pctō qz si ꝙ venali fuit inuīcta ñ tenet eā facere ꝺ necessitate fm Tho. Itē qz si ꝙ ipossibilitatē vl infirmitatē dimisit q̄ mortali ipposita ē ñ tenet iterare. ſz sufficeret ēstimare eā ꝓfessorī vt eā cōmutet. Idē dic si finiſz sibi ꝓmutata ab alio ꝓfessor fzq. j. dicā

¶ Quint⁹ casus ē qñ ꝓfitet sine ꝓmissione vl attritiōe ꝺbita. q̄ sufficiat ad gr̄e suspitiōez cū sacro. puta qz ē in voluntate preēdi. vel ex mala itētiōe ꝓfitet: vel nōvult satisfacere qđ tenet ⁊ hmōi. Et ſz qdā dicāt qz i isto casu ñ tenet reiterare qz recedēte fictione suscipiet sufficiēs pnie. tū tñ tenet qz iterare tenet. ⁊ ꝺ est cōis opi. vbo. vt dicit scūs Bo. i. q. vl. ꝑfate di. ⁊ ho. ⁊ Jnn. ⁊ arch. vt no. Dr. ⁊ rō qz si suscipit absolonez peccat mortaliṫ fz Ric. ca. di. ar. ij. q. viij. ꝙ ꝺ bēs ter. ꝺ pr. di. iij. c. iter ꝺ el. ij. vbi dr sic⁹ venīā pmeret pula va. sic deū irritat si mīata. ⁊ ēt q eū absoluit sciēter. ⁊ sic nō ꝑt dici absolut⁹. qz iplicaret ꝺdictōrȝ qz sil absoluet ⁊ ligaret respectū eiusdē vt no. doc. i. c. qz qdā ꝺ pr. ⁊ re. qz ſz pnia ⁊ ꝓfessio illoꝝ q nolūt abstinē sit acceptāda ⁊ ꝑ alium⁹ mōdm sit ei pnia idicēda. qz vȝ ei ad mīta nō tñ est absolo ipendēda. qz ñ est capax ei⁹ nec i isto sacro ipimit caracter vnte cui⁹ postea valeat sic in baptismo: Addit tñ scūs bo. i. d. q. vl. qz vtr ē ꝙ tenet reiterare i isto casu duob⁹ ꝓcedētib⁹ qñ mutat ꝓfessorē sec⁹ li ad cūdē ꝺdeat ⁊ adhuc mēoriā hēat suoꝝ pctōrū qz recēti ꝓfess⁹ est pe. tū re pal. i. iiij. di. xvij. dic qđ si ēt sit oblit⁹ ꝓfessor pcta sibi ꝓfessa ſz tñ pniam ꝙ eis ipposita seu qđ tali ꝓfessori sufficiet ꝓfiteri alia pcā pnī ꝓfessa solū ꝗplicita dicēdo ꝺ illa pcta q̄ alo vob dixi dico mea culpā. sec⁹

si pnia nō tuiſz tarata tūc qz oporte
ret vt petór memorīā hērz ſaſz plz
Et addo ēt q nō ſit iteralicta ei ptās
abſoluendi. ꝛ ſic nō opz q reiteret ſz
ſufficit ꝓfiteri. vel petūn ſcīēter retētū
vl' pniaz oblitā vl' fictionē ſuā erpli
cite ꝛ ō alīſ ꝓfessis iplicite vt. §. dixi
Nec itelligo q ꝓfessor hēat mēoriā
de ſingulis pctis in nūero vel ſpē. ſz
ſufficit recordet in gñe de pctis q ei
ꝓfessus fuit ꝛ ō q̄litate vite ei⁹ qō no.
15 ¶ Sextus caſus ſm aliquos eſt qñ
qs recidiuat. ſz hūc nō ſequunt cōit
doct. ſm Ric ea di. ar. ij. q. viij. qñ
pctā dimiſſa ꝛ recidiuata notabiliter
tñ aggrauant q notabilis ꝛ piculo
ſa grauitas peti erpuit nō poſſz ni
ſi dicendo aliqō petūn puo ꝓfessu ꝛ
dimiſſum alīs nō. ꝛ ſic tene.
16 ¶ Septim⁹ caſus ē qñ qs ꝓfitetur
petūn a quo ſu⁹ ꝓfessor nō potuit eu
abſoluere qz ſz iſtud ꝓfessus fuerit ꝛ
oīa alia. tñ iſtō a quo nō potuit ab
ſolui tenet iterato ſupiorē ꝓfiteri. nec
ꝓpter iſta dr iteratio qz ſupior accē
pit ꝓpria ꝓsona cū ꝓfessore. nā ꝓfes
sor abſoluit a gb⁹ pōt ꝛ ſupior ꝓficit
vñ ſm Ricar. vbi. §. dēret ꝓcedere
abſolo ſupiorē qō credo tē hoīesta
te nō tē necessitate ꝑz Dir. ꝛ iſte duc
abſoloēs facūt vn⁹ cōpletaz. Sed
de hoc dic vt. j. cōfessio. v. §. ir. ꝛ. r.
17 ¶ Octau⁹ caſus ē ꝑz aliquos vt pōt
fā. lv. vbi. §. pp pcti obliti fcordatō
nez qz qs ꝓfitet ꝛ alicui⁹ pcti obliui
scit velit vt oſa p⁹ea ꝓfite it vt cōfes
ſio ſit īegra. ſz hō nō ſequūtur cōiter
doc. tū dic vt. §. dixi. §. xij. ꝑz illā di.
18 ¶ Sz qd dicem⁹ ō illis q iō nō ꝓ
tenet ō aliquo pctō mortali qz nō co
gnoſcūtq; ſit mōtale petūn. ꝑz. vt col
ligo ex doctrīa doc. l. viij. di. xvij. q. ij
ſcā diligētia ꝑz eoz fragilitatē vt me
moriā hērent ſuoz petōz ꝓfitent ite
gre ō hīs q̄ cognoſcūt fore pctā mor
talia: ꝛ ea q̄. ñ recognoſcūt pctā mor
talia: ppea nō ꝓfitētur q nō tenētur
reiterare cōfessionē qñ de ꝫ postea
aduerūt. ſz ſufficit ſoluz ꝓfiteri talr
nō ꝓfessa ſic dixi. §. ō oblit. ꝛ ſz igno
rātia iuris nālis aut diuini aliqñ nō
excuſet qn peccet mōtalr faciēs ōi ei⁹
ꝓcepta ex ignorātia tñ non tenet hō
ꝫ nō cognoſcēs ō eo ſpāl⁹ pnitere
vel ꝓfiteri. ſz ſolū qñ agnoſcit ſz ſuffi
cit ō ꝫ voleat in gñe ꝛ dicat cū ꝓpha
ta. Delicta iuuentutis mee ꝛ ignorātias
meas ne memineris. ꝛ ꝓfiteat in
gñe ſic ignorata ſicut oblita ꝛ qñ co
gnoſcet. tūc ꝓfiteat illa ſolū ſpecifice
ꝛ ſufficit. Ex quo ꝑz qd dicendū de
pueris ꝛ puell⁹ ꝛ aliſz q facūt multa
pctā mortalia q̄ non cognoſcūt fore
pctā ſaltē mortalia qz ſz ſepi⁹ ꝓfiten
do illa dimitt⁹ rūt pp talē ignorātiā
q nō tenētur iterare ꝓfessiōes ſz ſuf
ficit ſolū de illis ꝓfiteri qñ ea cogno
ſcūt: nec distinguo an hēant ānexaz
erēōicatiōnē vel ne qz etiā ſi hērent
annexā erēōicatiōnē nō, ꝓpterea te
nerētur confiteri iterū ꝓfessa vt patē
bit. i. ꝓfessio. v. §. ir. ꝛ. r. qō no. bñ.
¶ Nonus caſus ſm aliquos eſt qñ 19
qs ante cōpletaz pniam cōmittit ali
qō mortale. Sed ego dico q̄ ſufficit
q pniaz erpleat: ꝛ de cōmiſſo ꝓfitea
tur ſolū. ꝛ eſt verū, ō quo vid. j. pnia
§. xviij. Cauti⁹ tñ eſſet q ꝓfessor ali
quā pniaz iūgere quā itati⁹ in ſta
tu gr̄e pnitēs, poſſt agere ꝛ postea
aliā addicere quā nō itēdat p pnia
facēdi ipōnere: ſz p q̄dā voluntaria ſa
tiſfactiōe iūngere. ita q̄ q̄liter eligq
ipleat ſufficiat: ꝛ ēt nō ipleat nō intē
dat illā q̄are. ſz ſuo arbitrio ponere.
¶ Decim⁹ caſus ꝑz pr. ō pal. ē ei qſ 20
ꝓfitet erēōicatis erīs quā tūc igno
rat: nā cū nō ſit capax facti pnie te
netur iterato ꝓfiteri de oib⁹. Sz iſtō
nō credo vt j. patebit ꝓfessio. v. §. r.
21 ¶ Ultr sit ꝓfitēdū p vba obscura. ꝛ.
q̄ vñ ſz talr clara q̄ ꝓfessor plene itel
ligat alr vñ valēt. dz tñ ꝓfitēs log de
petis p vba publica ꝛ ſobria ꝛ tali ho
nestate ornata q vñ ſoleāt ipud ticiāli
andiri: dūtū ſufficiēter erpīmat ſcīm
22 ¶ Quid de illo qui ꝓfitet ſacerdoti
qui roīmt aut cū non itelligit. ꝛ. q
ſcīēter tali ꝓfessio tenenſ iterato ꝓfi
teri ſi ē petūn mortale ꝛ ſacerdos dz
ei dicere qz ꝓfessio iportat reuelatiō
nem petōz q̄ nō pōt eſſe ſine relatōe
vni⁹. ſ. penitētis. ꝛ ꝓceptiōe alteri iuſ
ſ. cōfessoris. ꝛ tdeo vno eoz deficien
te nō eſt confessio. ſecus de venali.
23 ¶ Ultr pctōr teneat de necessitate cō
fiteri petōz circūſtantiao. ꝛ. ſcdm
Sco. i. nij. di. xvij. ar. ij. q. nō ſolum
petūn eſt ꝓfitendū: ſz ēt circūſtantia
illa necessario ē ꝓfitēda q̄ ſpāl⁹ phi
bitiōe phibet: vbi gr̄a cognoſcē nō
ſuit phibet cognoſcē ꝓsanguineā. p
hibet ſpāl⁹. ꝛ tō icest⁹ ē ſpāle petūn
qō p ipſaz ꝓstituit. Silr frequētia ē
necessario ꝓfitēda. Silr ponēs aliō
petūn qz q̄libet vice nouū petūn cō
mittit. Dicit tñ archi. vt refert Dir.
q̄ ſufficit dicere ſe multotiēs peccaſſe
ꝛ de ſilib⁹ idē iudiciū hēat. Alie
aūt circūſtantie er gb⁹ aliquo modo
petūn ē grauī⁹ vel er pte obiecti nō ē
certū qō oporteat ꝓfiteri q̄uis cōis
opi. theologoz teneat qō nō ſunt de
necessitate tuū tñ ē vtile eas ꝓfiteri
marie q̄ notabiliter aggrauāt niſi ſint i
pctis carnalib⁹ in gbus ſz tuo. i. viij.
di. xvij. laudabile ē circūſtātias tacē
re ō ſpēm nō mutār ꝛ audiētē vl' ꝓ
tentē alicui⁹ ad turpitudinē ſz aggra
uēt petūn imo possent eē ita, puorati
ue q̄ necessario eēnt tacēde: alie aūt
circūſtātieq; nti; il facūt adgrauitatē
pcti fatuū ē ꝓfiteri niſi ſz ſan. Bo.
qñ faceret vt ſacerdoti ſatiſfaceē. pu
ta comedit carnes in q̄dragesima ex
infirmitate ꝛ hmōi ꝛ de hmōi circū
ſtātijs dicit Aug. te pr. di. v. c. i. ꝛ ſū
munt ab arī. iij. etb. c. iij. Quis: qd
v bi⁹ p quos: cur: quoticno: qūo: qñ.
Quid ſz ſi religiosus vel ſecularis.
Quid. ſ. feciſti fur tū vel homicidiuz.
Ubi. ſ. in quo loco p quos. ſ. an ſol⁹
vl' aſſociat⁹ p ſe an p aliū. Cur. ſ. quo
alio q̄ itēnōe. Quoticēs. ſ. ſemel ꝛ plu
ries. Quo. ſ. an nāliter vel ō nām. an
ꝓuent⁹ a tēptatiōe aut pōt⁹ ipſaz p
uenīre. Qñ. ſ. an in die feſto vel ieiu
nior. Et de iſtis vide. §. circūſtātia.
qñ. ſ. mutet ſpēm: ꝛ iō aduerte q̄ cir
cūſtantia. Quia ē necessaria. vt. ſ. cō
fessor ſciat ſi ē fur vel nō ſi eſt cō
iugatus vl' religiosus. ꝛ ppea semp p
us ē q̄rēda circūſtātia. Quid ſilr cir
cūſtātia. cur aliqñ eſt necessaria qñ
ſpāli phibitiōe phibet. ſic ēt qs facē
clemoſinā vt puocet ad luxuriā ali
quē al's nō. circūſtātia. quoticē. ſile
ē necessaria ſaltē ſm eā cōputatiōez
quā qs facē pōt: puta q̄ bis i ebdo
mada vl' ter fecit cōiter: ꝛ pſeuerauit
p annū ꝛ hmōi ꝛ ſufficit. Et ꝫ eſt tu
tius q̄uis opi. archi. ꝓdicta nō ſit ī
probāda. Circūſtātia quo. ſilr eſt ne
ceſſaria qñ ſub ſpāli, phibitiōe cadit
puta ō nām ꝛ hmōi alr nō. Idē dic
de circūſtantia. Ubi puta i ecclia qñ
eſt aliqō opus. q: tūc eſt ſacrilegiuz
Circūſtātia vo qñ. vt eſſe de necessita
te oñ ſit petūn die feſto. De quo dic
vt. j. interrogatiōes per ten m.
¶ Quid de illo q ꝓfitet ſolūmō ne 24
reddat notat⁹ in pplo. ꝑz. q̄ ſi ibi cō

stituit finis. nō vsuet imo tenet uer confiteri. Et hic constituit finis qñ nullo mō confiteret si nō dubitaret ō infamia secuo qñ nō constituit finis. puta qz confitet pp deū ⁊ ꝓpter remissionē pctōꝝ inducet⁹ nō ad hoc ex pudore. vel timore ⁊ hmōi. Et idē dic de illis qui confiteri cogūtur a suis platis.

25 ¶ Utrū ille qui confitetur aliqd pctm vt videat strenu⁹ ⁊ glēr satisfaciat. ℟. q̄ si ꝫ peccat mortalr sic confitēdo qz tali di. Quid gl̄ar in malitia. ⁊c. ⁊ ꝓpterea dz cōsiteri ⁊ erubescat ō pctō suo nō vt laudetur.

26 ¶ Utr̄ diuidēs confessionē suā satisfaciat. ℟. fm Sco. vbi. s. q̄ nō ꝫ oz oīa nō confessa tā secreta q̄z publica ō quo memorā hz ōmissa debita diligentia confiteat vni ēt si ille nō possz eū absoluē ab oib⁹ ⁊ hēat necesse de aliquo ad suplorez recurrē. alr nihil faceret. ut pz ō pr. di. v. c. i. §. cant⁹ sit.

27 ¶ Utrū pctā manifesta sint confitēda ℟. fm cōiter thco. in. iiij. di. xvii. q̄ sic. qz ꝫ sint nō. sacerdoti. nō tamen in forma iudicij. nisi per confessiōez.

28 ¶ Utrū pcta venialia necessario sint confitenda. ℟. fm Sco. vbi. s. q. i. ar. iij. q̄ non ēt si nullū hz mortale qz q̄ pctū veniale ēt in ꝓposito hō non pōt dimittī nec peclitari ⁊ pnia ē ⁊ tabula. q̄ peclitantib⁹. igit nō obligatur ad eā nisi hīa mortale. imo dic̄ pet. de pal. in. iij. q̄ nec ēt papa posset ad hoc obligare: qz hoc ēt mutare sacr̄t mām. Dicit⁹ tm̄ scīs Bo. in iiij. di. xvj. q. vltima vez nisi rōne periculi ad qd̄ ducit. qz tūc tenet penitere qñ pculuz aduertit alis nō. Ad de scdo q̄ tenet confiteri de venali qñ ꝫz dubitat an sit mortale vt dicet. ⁊. Tertio tenet confiteri de venali rōne. p fessionis. puta qz pfessus est aliquaz religionē q̄ ad hoc obligat. vel ecclo tenet obedire in oibus q̄ nō sunt cō deō ⁊ aiam ⁊ plat⁹ sic pcipit. Nec ob. qd̄ dicūt quidā qd̄ nō hīa mortale tenet saltez de venali confiteri pp ꝓceptuz ecclie in c. ois. de pe. ⁊ re. qz rñdet Scot. vbi. s. q̄ si oīa in. d. c. distribuit. p mortalib⁹ solū ⁊ nō ꝓ venialib⁹. Et ita etiā dicit glo. i. d. c. Et sic tene q̄ de pfectione est venialia confiteri ivno filio nisi vt deīm ē.

¶ Utr̄ pfessio necessario sit facienda soli sacerdoti ⁊ a solo. ℟. q̄ sic ō necessitate ꝓcepti ecclie i. d. c. ois. i. ō. soluo ⁊ in ver. sacerdon cō multos sacerdotes qui pueros q̄ tenent ad cōfessionē i simul confitent quos nō credo euadere mortale pctm cū faciāt eos puaricari ecclie ꝓcepti. Dicit Ric. vbi. s. ar. iij. q. vnj. q̄ in articulo necessitatis. s. qñ mors imminet de ꝓpinquo. ita q̄ vnus post alīz nō pōt confiteri ꝫ pluribus simul cōfiteri nec q̄ hoc euacuat virtus sacrī. similiter idē ibidem ꝫ q̄ si quis vellet cōfiteri duobus sacerdotib⁹ simul vt certius consilū hēret q̄ vere absoluit⁹ ⁊ taliter audiēcto nō percant alis sic. qz faciunt cōtra ꝓceptū ecclie. ꝫ talis vē absoluat. qz nō est tm̄ necessaria solitudo ex pte sacerdotis sic confitentis vñ qñ ex feruore ⁊ vt sit magis trāq̄l la ei⁹ ꝓscia duob⁹ confitet simul. illi pñt sine pctō audire tabsolutē. Sco. tñ i. iiij. di. xvj. ꝫ q̄ confiteri simul pluribus sacerdotib⁹ nō est confessio sacrā. qz vn⁹ est rp̄s qui sacerdos repūtat.

¶ Utrū confessio sit fienda cū lacrimis. ℟. q̄ si lacrīa accipiat. p contritiōe seu attritiōe q̄ sic fm q̄ dicto. i. contritio. §. iiij. dz ergo volere de pctō mortali ꝓmisso in ꝑterito cessare i pñti abstinere saltē quo ad ꝓpositū in futuro ⁊ satisfacē. pnt tenet alr nihil facit. Aduerte tm̄ ꝫ sco. vbi. s. di. xiiij. q. vlt. q̄ attrit⁹ confitens q̄uis nō hēat actū talē q̄ sufficiat ad meritū ꝺgruo tñ hīa voluntatē suscipiēdi sacrm ecclesie: ⁊ sine obice pcti mortalis actualiter sibi factor: vel in voluntate inhrētio recipit non ex merito ꝫ ex pacto diuino effectū istī⁹ sacrī inviantio in statu. platiōis⁹ i quo ē vis hui⁹ sacrī. Ita ēt ꝫ Tho. i. iiij. quol. q. x. dicens q̄ nō pficere ꝑuenit aut attrito virtute clauū gram ꝓtriōis acgrūt dūmō nō ponant obicē spūsctō cuz quo ꝑcor. Ri. in. iiij. di. xvij. ar. ij. q. vnj.

31 ¶ Utrū hō teneat statī confiteri pctō mortali ꝑpetrato. ℟. Sco. in. iiij. di. xvij. ar. iij. q̄ dubiū ē alijs dicētib⁹ q̄ sic alijs q̄ nō tenet. ꝫ tñ i voto. q̄ aliquo tpe. s. festiuel in āno nūc. ꝫ aū d. c. ois solū aū mortē. ⁊ studvi mittuo fm eundē sco. Et cū ipso cōcurrūt theologi. Sed magis nubi vi. tuta opi. scti Bo. ea di. ar. ij. q. ij. q̄ vultvt religiosi ⁊ possint differre: ꝫ q̄ hīa opportunitate idonei ꝓfessoris teneant. De clericis nō audet affirmare. ꝫ tñ sibi vī idē dicendum q̄ de religiosis. laici vō si differūt. ꝓpter maiorē opportūitatē tpis ⁊ ꝓfessoris vsq̄ ad rl. excusant. Si vō talēs opportunitatē tpis ⁊ ꝓfessoris habērēnta q̄ maiorē nō spant hēre in illo āno tūc statuz tenent nec pñt differre vsq̄ ad āmz. Quo vō ad verū ꝓfitendi oēs ꝺcordāt q̄ statī tenent qō tm̄ religiosi q̄s clerici ⁊ seculares excitātur a gr̄a dei fm aler. Fa fe tra ꝓtrito. §. iiij. s. qñ tenet ꝓfiteri ō pctō. sīus in qb⁹ ꝺcordāt doctores i qbus hō tenet statuz ꝓfiteri hīa opportunitate quos pōt ric. vbi. s. ar. iij. q. vj. ¶ Idem⁹ qñ vult cōicare vel celebrare vel ō. j. eucharistia. iij. §. xvij. cū seq. Idez dicit land. ea di. q. ij. qñ dz administrare sacrā vel aliquē actuz solēnez i ecclia exercere. puta legere euāgelū ⁊ hmōi. Idē Tho. i. i. quo libet. q. vj. ⁊ Jo. de nea. qñ vult ordinez sacrū recipe. Sed hō ꝑbat aliquo iure nisi pctm̄ esset manifestū. Et sic iuncto ⁊ intelligo glo. in pnc. de pe. di. v. q̄ dicit q̄ qñ pctm mortale est manifestū statī hō tenet cōfiteri.

¶ Scōs casus qñ est in piculo notabili ⁊ imminenti mortis: vt puta quia vult itrare mare p̄ loguz tpis. ⁊ piculuz itēr: vel bellū vel ē infirm⁹ i infirmitate piculosa: ꝓpea ꝓcipit medicus q̄ cōs ad infirmos vocari ꝓngerit vt efficit faciāt q̄ pius aduocēt medicos spūales. de quo dic vt. j. medicus. §. viij. Et aduerte fm Pe. de pal. q̄ tūc piculū mortis est qñ qs est in tali casu i quo frequēter hoies morunt.

¶ Tertius casus ē qñ sibi dictat ꝓscia q̄ statuz teneat confiteri de necessitate.

¶ Quart⁹ casus qñ ꝓbabilr videt q̄ illo āno copiā idonei ꝓfessoris hēre nō poterit qui ipm̄ possit absoluere.

¶ Quint⁹ casus qñ ꝑ statutū qs ē obligat⁹ ad plures confitēdi: vt sūt religiosi ⁊ silēs qz nō sufficit tūc sel⁹ i anno confiteri. Limito vez si statutū obligat ad mortale alis si credo tenēat cō necessitate nisi ꝫ q̄ dixi. §. §. xxvij.

32 ¶ Utr̄ qs possit confiteri ꝑ iter ꝓsonā vel ꝑ scriptū. ℟. q̄ nō loquēdo de confessiōe. qnt ē sacrm ꝫ cōiter thco. vbi. s. facit de pe. di. i. quē pe nitet qz q̄ precauerit tenet se accusare ⁊ ad. c. qualis. xxx. q. v. rñdet Sco. vbi. s. q̄ pōt confiteri ꝑ scriptū si ē

preſens ⁊ ipſe legit quod ſcripſit.

33 ¶ Sed qd ſi ē mur⁹ vl ignorat lin/
guā. ꝓ. q nō tenet̄ pfiteri niſi co
mō quo pōt ſ p ſigna ⁊ hmōi. Et q
dicit aliq⁹ pfiteat̄ p iterpetē im/
probat Sco. ⁊ tenē ſimilr p ſcriptū
q: eſt ꝯtra rōnem iuris. Et tō nullo
modo faciat. ſed vt dicti confiteantur
ꝑ pōt per ſigna ⁊ ſufficit ꝟ Sco.
i. iiij. di. xvij. q. vnica. ⁊ Ric. ea. diſ.

34 ¶ Vltꝝ ille q rūdet pfeſſori ad iterro
gata ſatiſfaciat. ꝓ. ꝟ Ro. q ſic quā
uī ad ea de q⁹ iterrogat. Si ſr q ro
gat pfeſſorē vt ei iterroget vt plent
us pfiteat: niſi ꝑ tal⁹ poſ⁹ dimittēt
pfiteri q: ō ſuperbia ꝓuenit. ō. pr. di. v. c. i. q
qdē ē peccm̄ mortale. vñ prudēs cō
feſſor qn h ꝓpēdit faciat eū rectifica
re ꝓſcientiā ⁊ volere de talī diſpone.

35 ¶ Sz qd ſi dubitat. ꝓ. S. Bo ea.
di. ar. ij. q. i. q ſi ꝓbabilr dubitat de
aliquo an ſit peccm̄ veniale vl morta
le niſi certificet ꝑ aliquē doctū tenet̄
pfiteri ꝟm qđ i dubio hz ⁊ ab eo ab
ſtinere i futuꝝ a lr ſi nō pfiteē peccat
mortalr. q: exponit ſe periculo. Cōcor
dat. ſanctus Tho. ibidem. di. xxi.

36 ¶ Vltꝝ pfiteō teneat̄ acceptare oēm
puniam quā ſibi pfeſſor vult iniūge
re. ꝓ. q⁹ nō ꝟ Io. ⁊ ſeq. Da. i. c.
ſignificauit. ō ꝓ. ⁊ re. ſz ꝟ Sco. in.
iiij. di. xvj. q. vnica. ſufficit ei ꝓpoſi
tū acceptādi a deo h vl in purgato
rio. ſz ſi acceptat tenet̄ ipſe. aduerte
tū q⁹ ſi pfeſſor iniūget penitētī vt ſa
tiſfaceꝫ primo quē leſit puta reſtitu
endo ablata ⁊ hmōi q⁹ illi tenet̄ de
neceſſitate explere. imo deberet pēc/
dere pfeſſionē talis ſatiſfactio ſi fo
ret poſſibile vt lat⁹ p. j. reſtitutio.
iij. Silr tenet̄ acceptare illō q⁹ pfeſ
ſor iniūgit ꝓ neceſſaria cautela ne i
pētiā recidiuat. Et ꝓpterea no. q⁹
pfeſſor tripliciū aliq⁹ ip̄m ꝑnitentē.

¶ Primo p modū exortatiōis cū ad
monet vt quotidie oret. faciat largas
elemoſynas ⁊ hmōi. ⁊ ad iſta nō tene
tur ex neceſſitate ꝑnitēs. ¶ Secdo
mō p modū declaratōis cōis obliga
tionis. ſicut q⁹ declarat q⁹ reſtituat
ablata: cōicet i paſcha. ⁊ hmōi. ſi nō
obſeruat ꝑnitēs euacuat ſibi fructū
ꝑnie. nō tū ꝓp hoc tenet̄ reiterare cō
feſſionē. nec cōmittit peccm̄ mortē
tie ſp̄ale nō obediēdo ſacerdoti. q: ſa
cerdos nihil ſibi iponit. ſz declarat
q⁹ tenet̄ facere. ¶ Tertio mō p ſp̄ā
li ſatiſfactione petōz ⁊ ad iſtā tenet̄
ex ꝓcepto. alīs cōmitteret ſp̄ale peccm̄
mortē diēte: ſi eā acceptauit ⁊ nō im
pleret ⁊ iterare pfeſſionē tenet̄ ꝟ
q⁹ dicit ē. ī. q⁹ itelligo ō pnia quā
ſacerdos iponit ꝓceptiue ſecus ſi im
poneret exortatiue ſicut facit ꝑn cō
feſſores q aliquā paruā pniaꝫ dant
ō ꝓcepto ⁊ poſtea aliā maiorē de eō
ſilio ꝓp periculum trangreſſiōis.

Confeſſio. ii. de ei⁹ obli

gatiōe. ¶ Ad
cui⁹ itelligētia querunt̄ multa.

¶ Vltꝝ pfeſſio ſit ō iure diuino ꝓce 1
pta. ꝓ. ꝟ Sco. i. iiij. di. xvij. q. vnica
q⁹ ſic. Et ꝓbat̄ ꝓmo ſic. q⁹ tenet̄
recipare gr̄az pdītā p viā facilioē
⁊ certioē ex ꝓcepto diuio quo di. di
ligeo. diꝫ teū tuū ⁊ ꝓximū tuū. alr
vī ꝓtenere deū ⁊ ꝓpā ſalutē. ſz h ñ
ꝓt fieri niſi ꝑ pfeſſionē. q⁹ ꝓbat ſic.
atrīo pfitēs q̄ntus ñ hēat actū talē q
ſufficiat. ad meritū ō ꝟgruo tū hñs
volūtatē ſuſcipiēdi ſacr̄ eccliē: ⁊ ſi/
ne obice mortal⁹ peti actualr ſibi cō
vl i volūtate ihēnte recipit ū ex merī
to ſz ex peō diuio effectū iſti⁹ ſacrī. vt
ſic pax atrīo⁹ ⁊ attritiōe q ñ hz rōnē
meriti ad remiſſiōez peti nolēt̄ tū re
cipe ſacr̄ pnie ſic diſpōſat i eccliā.
⁊ ſīn obice i volūtate peti mortal⁹ in
actu i vl iſtātu illi⁹ ꝓ quo ō
vtq ſacr̄t iſti⁹ recidit remiſſionez ⁊
gr̄az pnialē ñ ex merito. vt. dixi. q⁹
ñ erat: ſz ex peō ne taſi iſtēt ſacr̄o ſuo
ad effectū illū ad quē iſtituit. alioquī
ſi apparet quo ſacr̄z pnie eēt ꝑa tabula
ſi nūq̄ ꝓ ipſū vt ſacr̄z ē poſſz recupa
ri ꝑa gr̄a amiſſa ſz tūc ꝑ attritionē tā
q̄ ꝑ pnā diſpoſitiōez ⁊ ꝑ pritiocm
tāq̄ ꝑ ꝓpletuā. iſta pōt Sc. in. iiij.
di. xiij. q. vl. ⁊ h idē tz. S. Tho. in.
iiij. quol. q. r. ⁊ Wen. ō gā. i quol. q.
xxx. Ex quo. pz q⁹ nō eſt alia facili
or via ad meritēdū gr̄am. q: hic i cō
feſſione nō requirit aliō. niſi q⁹ hō
nō ponat obicē. gr̄e q⁹ eſt miro mi
ri⁹ q̄ hēre attritionē q̄ ꝑ modū me
riti ō ꝟgruo ſufficiat ad iuſtificatio
nē nec ēt certior. q: ꝑt magis cē certꝫ
hō q⁹ ponat obicē. i. actualr peccā
do q̄ q⁹ hēat attritiōez ergo. q⁹ tenet̄
ꝑ hāc viā pfeſſionis gr̄az recu
pare. cū ſit facilior ⁊ certior. ꝓbat ēt
q⁹ pfeſſio ē ō iur⁹ diuio ꝑ argumētū
a ꝟrio ſup illō Io. xx. quoꝝ remiſ⁹itis
peccā remittūt eis ergo quoꝝ ñ remi
ſerit ñ remittit. ſz ſacerdotes ſi remit
tūt niſi pfitēnt⁹ ergo tenēt̄ ex ꝓcepto
xpi. hāc rōnē ficit Pe. aureolus in
ꝙrto. di. xvij. q. i. Pobat ēt ꝑ id q⁹
no. Io. an. i. c. ſignificaſti. ō forō cō
pe. vbi tz q⁹ papa tenet̄ pfiteri de ne
ceſſitate. ſz melior rō q⁹ pbat q⁹ ſit ō
iur⁹ diuio ē q⁹ ñ credēdū q⁹ eccliā
apli ſtō iuxtā ipoſuiſſ⁹ut hoib⁹ tāz
ꝓcepti deciſſz ſicut ⁊ ō aliis ſacrām
tis excepto baptiſmate. de q⁹ non
ſtatuta. Indubitāter ergo tenēdū q⁹

eſt de iure diuino. ⁊ ſp hoies tene
bāt ad eā p⁹ caſū i peccato mortali
i voto ſz nō in effectu. q: nūdū erāt
iſtituti pfeſſores: niſi ꝑ paſſiones
xpi q hērent auctoritatē abſoluēdi.

¶ Vltꝝ oēs teneāt ad pfeſſionē. ꝓ. 2
q⁹ ſic oēs q peccm̄ mortale cōmiſe
rūt ⁊ tā infideles q⁹ fideles. ꝟ Ri. i
iiij. di. xvii. ita q⁹ nō pfiteō mortale
peccm̄ pmiſſuꝝ tā aī baptiſmū q⁹ ꝑ
ſi hz copiā idonei pfeſſoris memo
riā peti ⁊ tē ad loqlā ad pfitēdum
oīo dānabit. cū ſit de iure diuino pce
pta. vt. S. patuit. vtꝝ tū. put pfeſſio ē
ꝓcepta ab eccliā vt hāt tenet i āno. i
c. oīs ō p. ⁊ re. nō ligat⁹ niſi fideles.

¶ Vltꝝ pueri teneāt̄ pfiteri. ꝓ. Fm 3
Sco. i. iiij. di. xvii. ⁊ cōmuniter doc.
pueri q nō diſcernūt ⁊ quoꝝ etas
ignorat qd videat. ⁊ furioſi nō tenēt̄
pfiteri. Sz q⁹ q⁹ inſtructus ⁊ iterro
gat⁹ ordinate peccm̄ ꝓpriū diſtincte qd inſtā
⁊ qd minūtū i lege diuīa. q⁹ ꝑt faci/
liter videri ſi ad ordinatas iterroga
tiōes ordinate rūdit ſicut aliꝰ adult⁹
perfecte ex ſimilib⁹ pmiſſio ſimpliciter reſpōderet tūc hz etatē ſufficiētē
ad cognoſcendū iuſtum vl iniuſtuꝝ
contra dei legem ⁊ cōſiteri tenetur.

¶ Vltꝝ nō habēs mortale teneāt̄ ex 4
ꝓcepto eccliē pfiteri ſaltem ſemel in
anno. ꝓ. S. lo. Tho. Ri. ⁊ Pe. in.
iiij. di. xvii. tenēt q⁹ ſic ñ ex vi. ſacr̄i
ſed ex vi ſtatuti eccleſiaſtici. Sco. ea.
di. tz quod nec ēt ſtatuto eccliē tenēt̄
ſz ſufficit q⁹ ſ⁹ pñtet ſacerdoti ⁊
dicat ſe nō hēre ꝑſcia mortalis pec
cati vt ad cōmunionē poſſit admitti
Tu ꝛ̄o dic cū hō teneāt̄ pfiteri ſm
Ri. ī. iiij. di. xxi. de mortal⁹ b⁹ obliꝫ
gialiter nō de ſingulis genꝝ ſed de
gñib⁹ ſinguloꝝ. Itē q: dicit. ꝑ. ab
occulſ meis mūda me dñe. q⁹ vera

est opi. ꝺma q ꝙ ge tenet ꝓfiteri saltē ġnaliter ꝛe gener b⁹ singlorum pp piculū ꝓcatoꝝ ignorator ꝛ occultoꝝ. ꝛ opi. Sco. ſ. Illigit quādo ꝙ est certus q⁹ nullū mortale habz; qz tunc nō tenetur ꝓfiteri. Et sic seruat. ¶ Qrto possit dispēsari cū aliquo vt nō teneat ꝓfiteri. ℞. ſz Ri. i. iij. di. xvij. ꝛ Tho. ea. di. q⁹ ñ ſz q⁹ obligat er vi. sacrī. pt tñ papa dispēsare ſz qō obligat er ꝓcepto ecclie. ſ. vt posſit dutī⁹ ꝓfessionē differe: q̄z sit status tū ab ecclia. Cū ēt papa teneat ꝓfiteri qz lz ille cui cōfiteri dz sit inferior eo i q̄tū ē plat⁹ ēt tū supior iq̄tū est peccator. ꝛ ipe ꝓfessor dei minister.

Onfessio

Tertio cui facienda est vtz solī sacerdoti. ℞. ſm. S. Bo. in. iij. di. xvii. qō ō ꝓfessione possumus log dupliciter. vno mō ꝑut ē op⁹ vtutis directe repugnās hīpe chri si i quo ꝙ seipz accusat ne ali⁹ sit q̄z appeat vl mala sua apta ad ineſtigā da curationē. ꝛ lz mō cōfessio pōt fieri cuilibet ēt laico qui pōt adminare istructēdo vl' orādo. ꝛ ō quo hō ꝑt erubescere ꝛ humiliari. ꝛ ille exēplo hūilitatī⁹ meliorari nō peccatoꝝ cognitiōe ꝛepzuari. alio mō ꝑut ꝓfessio ē op⁹ sacrale ꝛ ꝑut ordinatur ad recōciliationē q̄ sit p absolutionez ꝛ ligationē. Et qñ hec potestas collata est solis ꝓsbyteris. iō hec cōfessio nullis ntīs ꝓsbyteris est facienda.

¶ Sz qd si ꝓsbyter ꝺest teneat ꝙ cōfiteri laico i cāu necessitat. ℞. Magister sniaz i. iij. di. xvij. ꝛ. S. tho. ea. di. ꝛ ter. Aug. ꝛe ꝛe. di. i. quē penitet. ꝛgl. ex. ꝛe officio. or. i. e. pastoral' ꝺlor volūt qō sic. ſz opi. Sco. Ri. Pe. ꝛ coiter tho. i. iij. di. xvij. ꝙ ñ teneāt ꝛe necessitate. Et hoc ꝓz ex predictō ſmo. vt dic̄ Sco. ea. di. q⁹ si peccator sic posset ꝑ se ꝛecūdari ꝛ in generali sic ḡrere ꝓsilū vl laicus nō ē magis discret⁹ q̄z ipse qō nō est vtile ꝓfiteri Laico nec expedit posset bñ eē vtile ex mā verecūdie que est vna pena ꝛebita ꝑ peccato. vñ sic contēto laico soluēt vnā penam ꝛebitā ꝑ peccato ꝛ sic ess⁹ bonū ꝓsiliu eidē ꝓfiteri in tali cāu dūmō sit talis q ñ hēat ꝛe ꝛepzuari ex auditōe peccatoꝝ ꝛ sic. itelligit. Aug. vbi. ſ. vt ibi ꝓz. ¶ Qrto oī sacerdoti sit ꝓfitendū. ℞. ꝛ ſm cōiter doc. qō non sed solum sacerdoti ꝓprio loquēdo ꝛe ꝓfessione ꝑut est sacramētalis. ꝛ ō ꝓcepto Juris diuini ꝛ ecclie vt clare ꝓz i. e. ois ō pe. ꝛ re. nisi ſm Ri. i. iij. di. xvij. i cāu extreme necessitatis q̄n alicui imminet piculū mortis ꝓbabiliter. ꝛ ꝓprium sacerdotē habere nō pōt nā nunc glibz sacerdos pōt quēlibet peccatore audire i ꝓfessiōe ꝛ absoluere ab oi b⁹ peccatis casib⁹ ꝛ excōicatiōib⁹ vt ꝛz glo. in. c. pastoral' de offi. or. quaz se quuntur cōiter doc. ar. ad hoc. xxvi. q. vi. li ꝓsbyter. ꝛ. c. se. ꝛ ō fur. c. furto de sen. ex. c. eos li. vi. ita qō ñ os ꝺpl⁹ de ipso ꝓfiteri seu ad aliquē recurere ēt si erat casus reseruat⁹ ar. d. c. eos. sed tñ quo ad excōicatiōez sua q⁹ dixi. ſ. absoluto. iij. §. xvi. dūmō talis sacerdos nō sit hēticꝰ excōmunicat⁹ aut ab ecclia ꝑsus ſm. S. Bo. ea. di ego tñ credo. qō nisi sit piculū puerhonis in ꝓfitēte. qō ēt i tali cāu liceat ꝓfiteri hētico ꝛ excommunicato aut ꝑso ꝛ absolui ab ipſ ñ ali⁹ sacerdos haberi nō ꝑt. ꝛ sit parat⁹ audire qz inducere talē nō lz vt ſ. Cleric⁹. viii. §. ij. Et qō tales sacerdotes vere absoluāt i tali cāu nec peccāt ſic absolūcdo dūmō pēiteat ac peccō

de pcō suo rō eſq; ſm pet. aurel. ſ. iij. di. xvij. potestas clauis q̄ ē absoluēdi a pcō. ꝛ er ꝓsequēti ad pēaz eternā cōmutandā in tēporalē ꝛ ad q̄ſam actiue ꝓferēdā p modū applicāns actu meritum passionis christi fūdaf i caractere sacerdotali q̄ q̄dez ē ideleibil'. ꝛ q̄tus ab eccl'a i tali sit ligata talis potestas. tñ i tali cāu ñ credo. qz necessitas nō subiacet legi positiue. vt i. c. quod nō ēt de re. iur. lz gl. in. c. nō ē de ipon. Et ſm pet. ō ꝛe pal' i. iij. sicut a tali pōt baptismū recipe. sic ꝛ pniaz cū ꝛ ipa sit sacrm necessitatis. ꝛ ē tuti⁹ in tali articulo ꝓfiteri. p ea que. ſ. dixi. cōfessio. ij. §. i.

¶ Sz qō dicit. ꝓpri⁹ sacerdos. ℞. vt colligo. ex Ri. vbi. ſ. ꝛ Pa. in. d. c. ois. ꝛ Lar. in Cle. dudum ꝛe sepul.

¶ Pōio papa i toto mūdo. ¶ Secūdo legatus in tota sua prouincia. ¶ Tertio penitētiarī⁹ eiusdē legati i puncta. ¶ Quarto archiepiscop⁹ dū visitat est ꝓpri⁹ sacerdos suoruz suffraganeoꝝ ꝛ eos absoluere pōt. c. nō ꝛe pe. ꝛ re. ¶ Quinto epūs in tota sua dioceſi. ¶ Sexto archipsbyter ecclie cathedralis. ¶ Septimo vicarius gnālis epi. Isti duo possunt audire cōs de dioceſi. ar. l. cum ꝓtor. ff. de iudi. ꝛ. c. officium. ō offi. archipsbyteri. ¶ Octauo psbyter pochial' i tota sua pochia. ¶ Nono vicarij ꝑfator. ¶ Decimo cōs habētes licētiam ab aliquo prędictorum.

¶ Sed nūqd nō hñtes ꝛecutiones ordinū possit licētiari ad audiēdas ꝓfessiones ab aliquo ꝛecutiōez dare ctis. xxv. di. ꝛ a Pa. ſ. d. c. ois q⁹ tri nez ordinū. ¶ Pōio qz nō hz velle vel nolle lz ei⁹ velle ꝛepēdet ab alioſi cui sunt religiosi. vt. xii. q. i. nō dicaſ ꝛe clec. li religiosus. li. vi. ō testa. religiosus ꝛe sepul. c. ñ. ii. vi. vii nisi tales habilitēt a iure plato. nullo mō ēt ei licētia sacerdotū parochialium vel epoz si sunt exēpti pñt absoluere vl' ligare. ¶ Scdo dz qō nō habere ꝛecutionē ordinū q̄ est excōicat⁹ ita spēsus vel interdict⁹ ꝛ hmōi ꝛ talib⁹ nō pōt dari licētia audiēdi cōfessiones nisi pri⁹ habilitent ab eo q̄ tale impedimentū pōt auffere. ¶ Tertio dz qō nō hēre ꝛecutionē ordinū qz nō hz pplm sibi subditūliē sunt religiosi a suis plat⁹ humiliati. ꝛ oēs sacerdotes seculares q̄ nō habēt curaz animaz vnde bene talib⁹ pōt cōcedi licētia audiēdi nō solum ab his qui hñt curā i actu specialiter ipſ cōmittēdo: sz ēt gnāliter dādo licētiā subdit⁹ ipoz vt q̄cūqz voluerit eligāt sibi ꝺlē ꝓfessorē. Nec ob. q⁹ inder ꝓgat⁹ indicat iure ꝓprio. Et iō si non hz iurisditionē i actu nō pōt. ar. c. significasti. de fo. ꝓpe. Rō qz ꝑuatus nō pōt dare iurisdictionē qui nō hz. l. ꝑuator. C. de in. om. iudi. Itē proga re idē est q⁹ extēdere. ꝛ iō q⁹ nō ē nō pōt extēdi. c. ad dissoluēduz. ō ꝛespō. ipu. Quia rūdeo q⁹ quilibet sacerdos er quo est sacerdos ordinatus hz iurisditionē solū ōficit: materia i qua exerceat. ꝛ iō cuz sibi exibeſ per talē licentiā in gīe datā absoluit auctoritate ꝓpria qua hz. ꝛ pōt exercere ob lata sibi mā ꝛebita. Nō obstat etiam c. ad hec ꝛe relcrip. vbi ꝓcessio iudicis ſcerti nō vz, qz illud verū est q̄tū ad foꝝ ꝓtentiuz vt no. Se. i. c. fi. ꝛe ꝓr. ꝛ re. li. vi. Et ista opi. ꝛi Hosti. ꝛ segē pa. in cle. i. ō ꝓuil. lz ꝓus tenuiſ set ꝓtū. Et iō ſm hoc limita ꝛ itelligē dicta doc. in Cle. i. ꝛe ꝑut. ꝛ. xvj.

q.i §.ecce.⁊ in cle. dudā de sepul.

5 ¶ Undecimo dī. pp⁹ sacerdos cuiꝰ ille q eligit a papa .p suo ꝓfessore.⁊ silr ab epō archiepiscopi ꝓmarchii cardinalib⁹⁊ simili b⁹ plat epis supiorib⁹.⁊ ēt ab inferiorib⁹ plato dū tm̄ sint crēpti. vt dī i.c.fi. ō pe.⁊ re. Sz no. q tales iferiores epīs oz pri mo qō sint immediate sub papa. qz crēpti q hñt abbatē vl gnālem⁊ hmōi sup se nō pñt sibi eligere ꝓfessorē de intre cōi ꝑz ¶Jo.⁊ pa.i.d.c.fi. ¶ Se cūdo q sint plati.⁊ captī large plati fm pa. ibidē ēt .p sacerdotib⁹ curaz q large dcūr plati. vt i.c. tua de cle. egro. Iz stricte nōie plati nō hīt solū illi q hñt iurisdictiōez fori pīctiosi vt de bōz gl.i.c.ij ō iudi.⁊ i cle. dudū ō sepul.i ver. plat. ¶ Tertio q sint crēpti. vno istoꝝ deficiente non pñt sibi eligere confessorem.

6 ¶ Utr ꝓfati possint vna vice eligef vnū. alia vice alū. R. q sic dūmō ñ faciāt in fraudem fm Directorium.

7 ¶ Sz quā auctoritatē hz tal⁹ electꝰ sup eos q eū eligerūt. R. ꝑz pa.i.c.si gnificasti. de fo. ꝓpe. qō electi p crēptos epīs iferiores nō pñt absoluere ab excōicatiōe⁊ casib⁹ epīs reseruat. ar.c.iij. de pe.⁊ re.li.vi. nisi spāles in dnlgentiā habeāt sup h. ꝑz ¶Jo. tz q vbi crēpt⁹ eligit electꝰ hz ptātē pnia rij papę quo ad absolēnē nō quo ad dispēsatione nisi ō spāli mādato. Et nō crēpti vo electꝰ hz ptātē illi⁹ cui subest vñ ꝓfessor epi pt sup ipz sīc ar chiepūs. ⁊ sic ō ceteris. ⁊ h magi plz quo ad pdictos. ō qb⁹ logr. d.c.fi. de pe.⁊ re. ⁊ idē dicere de illo cui papa ꝓcedit vt posſit sibi eligere ꝓfessorez vt ꝓfessor possit eū absoluere ab oib⁹ nō reseruat papę. ⁊ ad.c.ij. pdicti dī eo intelligendū in cāu suo qñ epūs dat suo subdito talē licētiā. Iz nō qñ pa pa. qz potuiſz loq gnāliꝝ si voluiſz.

8 ¶ Utr eo ipo quo epūs vl taleo erē pti de qb⁹. s. ꝓfitēt alicui videāt eū eligē. R. q sic. qz pl⁹ē facit eligē cū ō dio. l. nō dubiū. C. ō le. vñ. c. legebat de maio. ⁊ obe. ⁊ in. c. h. xv. q. vi.

9 ¶ Duodecio dī. pp⁹ sacerdos qlibz pbyter pochialis oiuz vagabūdoꝝ⁊ illoꝝ q nō hñt ꝓpriū domiciliū. Et h tādiu cādiu i ei⁹ pochia inuenīt qz a quocūq pochiali pbytero ad quē se transferunt pñt absolui⁊ a fortiori ab epo. aut licētiā hñtib⁹ ab eo. epo i sua diocesi audiēdi ꝓfessioco. ⁊ nō fm pa. i.c.fi. de for. ꝓpe. q vagabūdi dicunt q nō hñt domiciliū certū vel habitationē fm gl. ⁊ Bar. in. l. duos §. ptor. ff. de dam. infec.

10 ¶ Sz qd dicem⁹ de scolarib⁹. mer cenarijs mercatorib⁹ stipendarijs⁊ hmōi ꝓmorātib⁹ i aliq pochia nūqd potērūt absolui ab illis sacerdotib⁹ a qb⁹ pñt absolui pochialeo illi⁹ pochie. Iz ibi nō fecerit domiciliū. R. ꝑz pa. i.d.c. oīo. qō sic qz ille dī. pp⁹ sacerdos pfatoz i cui⁹ pochia habitāt de pñti nec pñt comode adire .ppriū sacerdotem. ar.c.fi. de pochijs. vide glo. que hoc tz i cle. pna de pūn.⁊ hec est cōiōr. opi. hoc idē tz pa. i.c. cū cōtingat ō foro ꝓpe. quā opi. limito re rā quādo per maiorē partē anni ibi steterūt vt dicam in se. §. aliter non.

11 ¶ Utr qd idē sit dicēdū de pegrinis viatoribus aut mercatoribus discurētibus hicide .p negociatōe. R. vt colligo ex inno.⁊ Jo. i.d.c. oīl q si alicubi morā trāp ānū vl .p maiorē ptē ānī. ꝓsert vltra pascha i quo tenēt ꝓfiteri⁊ viari me qñ i pascate cōit ñ reclināt ad do mū sui loci qr̄c ñ videt hēre ibi do micilū vbi ē cop⁹ com⁹ quo ad facta

lō tūc licite ꝓfitēt pochiali illi vbi st⁊ ab eo pñt absolui. xvi. q. i. q. ar. de ēci. ad apostolice. si vō talē morā ali cubi nō hīt nō potērūt ꝓfiteri ibidē nisi licētiā acceperint a .pprio epo. vl sacerdote pochiali vbilibz ꝓfiten di vl saltē pegrinādi. sine itinerādi. qr tūc ēt ibidē ꝓfiteri possent⁊ absol ui. qz ꝑsumit q eo ipo quo licētiā iti nerādi ō dērūt⁊ ēt ꝓfitēdi⁊ facta su scipiēdi ō dērūt. tūc⁹. tm̄ ēet ipāls licētiā petere. ⁊ quos cāus sibi reseruat su⁹ epūs facē sibi ō clarari. cāi nō possit absolui a talib⁹ sin̄ et⁹ licētia. q itel li go qñ q talē morā alicubi n̄ steterūt q possint ab illo ordinario absolui.

12 ¶ Quid de illis q in diuersis locis morāt equalr. aut in diuersis castris hñt domicilia nec apparet qō sit ppn cipale. R. qō debēt ꝓfiteri illi in cui⁹ pochia se inuenīt tpe ꝓfessiōis fiende ar. c. er pte. de fo. ꝓpe. facit gl. in. l. ij. C. vbi ō crī. agi opo. q dicit quēcūq inueniri posse vbi ōgit⁊ morat. ¶Jo. fm dicit qō tūc⁹ cēt q ab vtroq epo vel ꝓsbytero in cuius iurisdictione morat̄ licentiam peteret.

13 ¶ Cui debēt ꝓfiteri sacerdotes. ꝓte positi de cam. Canonici seculares. Et hmōi ecclesiastici non exempti infe riores episcopis. similiter religiosi etiaz exempti qui nō sunt ꝓlati. R. fm oco doct qō tenēt̄ ꝓfiteri suis ꝓlatis vel de eoꝝ licentia.

14 ¶ Utr ꝓfati .ppriī sacerdotes possint alijs suā auctoritatē delegare. R. fm Ric. angliē i quol. aut tal⁹ sacerdos aut hz. ꝓmissaz. ⁊ tē distinguo q. aut papa .ꝓmittit iurisdictio. Sec⁹ ēt cō mittit nudum offiū sine iurisdictione vt puta audire ꝓfessiōes. qz nō ꝑt. fa

cere. c. fi. ō offi. de. vide. s. delegar. Sz vt. Sut ab inferiore vt ab epo.⁊ tūc aut ad vniuersitatē cantaz.⁊ sic pōt in particulari aliquā cām cōmittere vt officialis⁊ generalis pniarius epīs ni si sit eis spāliter interdictū. Si vō hz cōmissionē particularē nō pōt fieri si sacerdos fuerit ꝓduct⁹ ad officia dū ecclie parochialis cū nō sit ordinari⁹ illi pochie. Et sic logtur. c. fi. de off. dele. i. §. cetez. vbi dī. salua legatoꝝ sedis aplice auctoritate nulli cui cō missū fuerit ꝓdicare crucē ercōicare absolue. dispēsare. vl imūgē penitēti as liceat de cetero ḃ alijs dēmādare.

15 ¶ Utr i aliquo casu liceat ꝓfiteri ali teri cui ꝓpo sacerdoti. R. ꝑz pa. i. d. c. oīo. q sic qñcūq subest aliq legitima cā: puta qz ē revelator ꝓfessionis vel sollicitator. ad malū: vl nō hz debitā sciaz vl ꝓbabiliter videt sibi periculū vl sacerdoti imineret vel est excōicatus⁊ hmōi. ⁊ tūc dz petere lniam .⁊ obtinere q si nō ꝓt obtinere necadi re pōt ꝓpter ꝓximū sufficit q petāt⁊ sic supplet d. c. oīo. p. c. placuit. tibi gl. de pe. oi. vi. sic vt sensus dz obtinere licentiā. i. si pōt. vt. i. d. c. oīo. vl ade at alienū si ñ ꝓt. vt i. d. c. placuit. ego vō i ḃ multū nō insisto. qz vtilius pu tem⁹ qz hodie habent multi .ppriī sa cerdotes qb⁹ legitie ꝓfiteri possum⁹ fi vñ. nō est idonē⁹: ⁊ si casus accide ret. tene qō dixi qz ꝓcepta nō se extē dūt vltra caritatē. ēt si liceat causa me liorāde vite. extra de regula. c. licet. ḡsto magis causa recuperande.

16 ¶ Utr liceat ab qz alia licētia ꝓfite ri frib⁹ minoribus⁊ pdicatoribus. R. q sic si. v. ꝓcurrat. ¶ Dūmō q guar vl ꝓuincial⁹ minister. aut custos quo ad minores. ⁊ magr aut ꝓuincial aut eī⁹ vicari⁹ quo ad pdicatores ac

cedat ad pñtiaz ꝓlatoꝝ ꝓtēdo q̄ fratres q fuerūt electi possint libere ꝓfiteri ꝓfessiões suoꝝ subditoꝝ audire. ℈z istō ꝑmū est de bū ee. vt. j. patebit. §. xxi.

¶ Secūz q̄ fuerint electi & habilitati ad audiēdas ꝓfessiones p gnāle. aut ꝓuicialē in mitr̄ quo ad minores vl̄ p magistr̄ aut ꝑorē ꝓuicialē quo ad ꝓdicatores. ¶ Tertū q̄ sic electos pñtet p se vl̄ fres quos ad h̄ deputauerint: ꝛepitos seu eoꝝ vicesgr tēnib⁹ pretēdo humilr̄ vtō eoꝝ beneplacito possint audire ꝓfessiões suoꝝ subditoꝝ. Zin aūt regrat q̄ ꝓsonalr̄ ducat talef fres electos. ego credo q̄ nō ℈z sufficiē q̄ ōbalr̄ vl̄ aliter q̄litercūq̄z. Nō qz q̄ñ aliq̄s on⁹ iponit alicui siue determinatiōe quo ipleto ad aliq̄d bñficium merek admitti. quocūq̄z leuiori mō ipleak on⁹ ꝺdicto dr̄ ipleta: & sic ad bñficiū merek admitti h̄ ꝓbat. ff. ō odi. & ō. l. q̄ traditi. Cū ergo on⁹ ꝓsentatiōis ipsiūs ꝓfatis electis ū distinguat quō velzat fieri cū possit fieri multi modis. vt ff. ō ꝓcu. l. pñs & ibi gl. igit q̄litercūq̄z fiat siue p scriptū siue verbalr̄ intelligit ꝓdicta ipleta. Nec ob. gl. i cle. dudū ō sepul. q̄ dē q̄ ꝺz fieri pñtatio ꝓsonalis: quia pñs dr̄ q ꝓtēt sensib⁹ corpio. ar. ff. ō ter. ob. l. i. i pn. q: si aduertis hec rō nō v℈ q: pñtatio ꝓsonal̄ ēt ꝓt fieri p ꝓcuratorē. vt in. l. fi. C. de ꝓcur. Et sic ꝓtēt se qs sensib⁹ p se aut p aliū vt d. l. pñs. Sic intelligē gl. p. d. l. pñs & ibi & no. p Joan. i. c. pñti de ꝓbē. li. vi. facit. c. tue de ꝓcu. vbi p℈ q̄ pñs noialr̄ nō ifert necessario vt p se fiat ar. ℈z bū si aduersialr̄ dicat vt ibi p℈.

¶ Quartū q̄ regrit ē q̄ nō audiāt ꝓfessiones ēt dioc̄esim illi⁹ cui sunt pñtati. & i h̄ differūt i ꝓpis sacerdotibus ꝓsbialib⁹: vel epis vel ꝓlatis ordinarijs q pñt vbiq̄z audire suū subditū: & absoluek i foro pñali: q: ibi q̄ fiūt sin̄ strepitu & sub silētio nulli⁹ ledit territorii. l. ij. ff. de of. ꝓcō. facit qō no. pa. i. c. cū ꝓpingat. de fo. cō. ꝑ. & ita ℈z Lar. in. d. cle. dudū. Quia tū q̄ ille q vult eis ꝓfiteri sit ō iurisditione illi⁹ ꝓlati cui tales sunt ꝓsentati hec habentur ex. d. cle dudū.

¶ Vltz ꝓdicta pñtatio solū sit fienda epis. ℣. car. i. d. cle. dudū. q̄ nō sed ibi noīe ꝓlati itelligit glibz hmōi iurisdictionē epalē. ita q̄ nulli diocesano subsint eozum subditi nec ipsi. ar. e. abbates. in fi. de p̄mule. li. vi. 17

¶ Vltz hec pñtatio possit eis fieri ex̄ territoriorum existentibus. ℣. q̄ sic ℈z ℘a. in. d. cle. dudum. 18

¶ Quid si sedes vacat. ℣. pa. vbi. s. q̄ fiet caplo. ar. c. oliz ō. mia. & obe. 19

¶ ℈z pone q̄ nō possit hm̄oi copia tabulis ꝓlati. ℣. ℘a. vbi. s. q̄ ꝑtēt a vicario suo i spūalib⁹ si h℈ ō tē. or. c. cū nulli⁹. li. vi. si ñ h℈ maliciose h̄ facē ꝺz adire supiozē q ei⁹ negligētiā ꝺz supplere c. q: diuersitatē ō ꝓcess. ꝓbē. Et idē dic si cēt excōicatus vl̄ suspēsus vl̄ interdictus q̄ adire ꝺz superiozē. 20

¶ Quid si pñtēt electi añ petitoēz sētie. ℣. zen. in. d. cle. dudū. q̄ v℈ cōcessio facta: sed q̄ possent ꝓlati dicere q̄ volunt q̄ fiat ꝓmo petitio. 21

¶ Vltz vicarij ministroꝝ aut magꝺoꝝ ordinū ꝓuicialiū possint eligere ꝓfessoꝛes ℣. car. in. d. cle. dudum q̄ non. & sic tenet glo. ibidem & panor. 22

¶ Quid si ꝓlati nolūt dare licentiā ꝺdictam pr̄etib⁹. ℣. car. vbi. s. q̄ nihil refert. q: expectato ꝓgruo tpe pñt eligere & electi ꝓfessiones audire. 23

¶ Quid si dicāt ꝓlatus nō ꝓsentaq̄ alios quos q: nō admittem⁹. ℣. Lar. vbi. s. q̄ poterūt audiri sin̄ alia ꝓcratiōe. 24

¶ Vltz ꝓfati electi & semel pñtati aut deputati durēt post mortē acceptāq̄ ꝓlati. ℣. car. vbi. s. q̄ nō si sub istis vbis si reputari. s. vsq̄ ad eoz bñplacitū cui istō morte extinguat. vt i. c. si gratiose. ō rescrip. li. vi. si vō simplr̄ ꝺbitē durat post mortē & sic debēt reputari nec credo q̄ ipis iuniis possint alr̄ reputari nisi q̄ eoz ꝓtās litꝑ p̄mia: q: eoz auctoritas est papalis q̄ durat. ar. de trāsac. c. veniēs & de iure cōi approbata ar. c. sup qōnū ō of. ꝺle. de elec. ne romani in p̄n. in cle. 25

¶ Vltz ꝓfati reputati possint cōmittere alijs. ℣. car. vbi. s. q̄ ñ q: hm̄oi nudū ministeriū. Et i hoc dicit Lau. q̄ bñ ꝓtēt sibi administratiōe ad istar illoꝝ ꝺ qb⁹ de resti. integ. c. i. dicitur. 26

¶ Quos pñt absoluē ꝓfati. ꝺputati ℣. vt. s. ℈z oēs q̄ ab illo ꝓlato cui sūt ꝓsentati pñt absolui tā ereptos q̄z ñ ereptos: tā ecclīasticos q̄z seculares ℈z car. vbi. s. & ēt sine alia lnā facerdotis parochialis: & nō obstāte ei⁹ ꝺdictione. imo oē preceptū & oīs excōicatio ꝺ tales pñtētes ipso iure est nulla per extrauagātez. Barti. tiff. que inserit in ℣ica. de p̄mule. 27

¶ A qb⁹ petis pñt talef ꝺputari absoluere. ℣. q̄ ab oīb⁹ a qb⁹ pñt facerdotes pochiales a iure. & ℈z epi possint sibi vl̄ q̄ ꝑsōes aut ex ꝓuincia diē reseruare casus: ita q̄ curati absoluē nō poterūt nisi ꝓfati frēs bñ absoluēt & facit ad h̄ q̄ no. Guil. i. l ꝓuilegia C. ō sa. san. ec. & segk pa. i. c. sup specula. nec cle. vl̄ mo. vbi dē q̄ reuocato ꝓuilegio boñ. ñ ē reuocatus ꝑ h̄ istar boñ. q: tā i⁹ est q̄sitū studio señ. h̄ idē p℈ ꝺ vbū. d. cle. dudū. vbi dic⁹ q̄ in fine ergo venūt oēs casus ꝑter illos quos ibi fuerunt ꝓpōsiti epi. nec ob. motiua Jo. mo. i gl. d. cle. q: cū dē q̄ i re sua glibz ꝓt facē q̄ vult. dico vez nisi ꝺ ꝓior ad quē ꝓtinz ꝓncipalr̄ alr̄ velit dispōere: vt est i ꝓposito. Itez cū dē q̄ si epus pōt artare ordinarii. i multo magis extraordinariā: nego ꝓmo q̄ ptās ꝓfatoꝝ fratrū sit extraordinaria. imo ē ordiaria surgēs a ꝓfata cle. dudū. vt ℈z zen. & Lau. i. d. Cle. dudū. ité posito q̄ sit extraordinaria vez ꝛcluderet si ptās ꝓfatoꝝ ēt ab epo sed cū sit a papa vt. s. dictū ē. ñ pōt iferior tollere ꝛcessa ꝑ superiorē. rri. di. iferior. cle. ne romani. ō clec. alr̄ possent tot casus reseruare q̄ in to ñ tolleret istō ꝓuilegiū fratrū q̄ ē ñ pōt. c. ꝺto ō ꝓui. Nec hīs obuiat rō sua. s. ne idē subdit⁹ ē & sic ab diuerse cure q: ex hoc nō segk q̄ sit diuerse ℈z bū sb ordinate cure vt p℈ i quotidiano ꝛcessiō⁹: tā papa quā epoꝝ: ité cū dē nō ē iure ꝛcessus qō iure remotus est. Dico h̄ vez in iure cōi. non aūt q̄ remotā i iure ꝓuiciali: vel sinodali nisi quo ad determinatos subditos. Ité cū dē q̄ pochiani nō sūt ereptī ℈z frēs sint. c. ꝑ ereptionē ō ꝓui. li. vi. Lōcedo ℈z nō segk ex h̄ qō ñ possit absolui ab oīb⁹ ereptis a iure refutato epis q: sicut nec pñt ꝓdici q̄n ꝓfitēt ꝓfatis fratrib⁹ ita q̄ ñ absoluāntur ℈z eoz auctoritatē ꝑ regulā accessoriū. ō reg. iu. li. vi. q: auctoritas respit fratres nō subditos epi q̄z i actu pñt exercere q̄n adest mā trebita. q̄ est quotidiē q̄s tolerāt ꝓfiteri de dioceli. d. cle. dudū Ité cū ꝛcludit ū absoluat frater q̄ nō absolut curat⁹ vez dicēt nisi et p aliū superiorē ēt cōcessus. vt i istis est. Nō ob. cle. religiosi. ō ꝓui. q̄ nō absoluāt i casib⁹ sedi applicent locoꝝ ordinarijs refutatis q: sub itelligit quo ad casus epales

a iure nō a statuto vel a ꝯsuetudie qz
cū ercludāt.p.d.cle.dudū: lic oport
tet ista silr eos ercludat: ne legeo lu
dibrio fiāt.l.fi.§.vbi āt.C.ō bo.q̄ li.
t iura turib⁹ lr̄ ꝓcōdāda.l.vnica.C.
ō moſſi.bo.ō clec.cū expēdiat.li.vi.t
lic firmit tene in ꝑsciā: lic ēt h̄ idē ꝛ
Io.de signa.i.d.c.oīs vtriusq; ſcruo
nisi qñ alicui casui cēt ſnia excōicatio
nis ipo fcō ānexa p statutū t ep̄ios re
ſeruata.qz tē absoluē nō posſēt. itē qñ
vidēt expedire saluti aīe alicui⁹ vl alt
oz aliquē mittet ad suptozē.tē lz pos
set absoluē mittēdo eēt qz ꝓxtni⁹ esse
coadutor ei coz t ō h̄ t q si casus ep̄ius
a iure reseruat vide.s. casus primo.

29 ¶ Vtz pḟati frēs possint p eōs aut
pḟatos admitti siñ accessu ministroz
t hmōi ad petēdā licētiā: t pñtatōez
electoz. ꝙ. Bo. t Inn. vt refert dr.
q̄ sic. si ꝓcedit ō voluntate vtriusq; pt̄
ar.l. cū pf.ff.ō pac.do. vñ si admit
untur ac si eēt obseruata pḟata forma
a pḟatis eandē habuīt auctoritatē siē
si seruata fuisset. Si vo soluz ꝓcedit
Inia z audiēdi ꝓfessiones suoz subdi
toz. tūc nō possent absolnē nisi in q̄b
ꝯ pḟati eis ꝓcedit t posset sibi q̄ vel
lēt casus reſuare. qz tūc nō absoluit
auctoritate. d. cle. dudū. ſz ex mera cō
cessione pḟatoz. vez tñ est q̄ tales ex
sola Inia admissi solēt vbiq; subditos
aliū pḟatoz audire siē t ipi pḟati nec
durat tal⁹ auctas nisi ad coz būpla
citū. qō no. bñ. Jō sint cauti ꝓfesso
res vt qñ ñ fuerint pḟata solēnitate pe
tūt licētiā audiēdi ꝓfessiōes rogēt p
fatos pḟatos. silr q̄ velit eos admit
tere. ac si eēt ſuata a pḟata forma li au
ctoritatē pḟate cle. voluīt habere.

30 ¶ Vtz ex ꝯsuetudine possit i duci vt
qo ꝓfiteat ad libitū cui vult. Re. vt i.
c. li ep̄s ō pe. t re. li. vi. q̄ nulla ꝯsue
tudie posſz introduci. vt qō eligat sibi
ꝓfessorē sine sui suptoz] lnīa intelligo
aut tacita: vt puta q̄ videt t tollerāt
cū possint. pḟbere: aut exp̄ssa. Dic tñ
pa. i. c. q̄rēte. de offi. ord. vez quo ad
subditos: ſz quo ad exīte i dignitate
nole dignitat⁹ posſz pscribē hāc curā
t fieret ꝓpt⁹ sacerdos fm Io. t al
legat. c. dudū el. ij. de elec. t. c. cū oli
de pscrip. t est vez post p̄scriptōez.

¶ Vtz sacerdos pochial⁹ dēat facilr 31
dare lnīaz suis subdit⁹ alteri cōfitēti
Re. scio Tho. i. iii. dis. t viij. q. qz mul
ti sūt adeo infirmi q̄ pcul⁹ sine ꝓfessio
ne ō cederēt q̄b ꝓfiteret tali pbytero
tō dare dz. vñ illi q sūt nūm] solliciti
vt pscias subditoz sciāt: multe lacuz
dānatiōis incēit t p̄ne libri ipōs h̄
scio Tho. Ō credo vez nisi qñ pp
hoc sollicitāt fcre ne alios ificāt: aut
vt ceteri hoc sciēt eo mag] a pctis ꝑ
seuerent. dz tñ erigere ſpecificatōez il
li⁹ cū quo vult ꝓfiteri t si ē eq̄ bon⁹
sic ipe ꝓcedat. Si vo nō est eq̄ bon⁹
nō dz dare. Et si ille cōfessor ad quē
vult ire h̄z alio mō auctoritatē audiē
di. nūc dicat sibi nō expedit t indicat
vt nō vadat. sed si vult ire relinquat
cū arbitrio suo: qz sibi nō iputabitur
alias sic si male confiteretur.

¶ Vtz sit credēdū dicēti se hīe licē 32
tiā a suo pḟato ꝓfitēdi alteri. Re. ſz ri.
i al⁹ i. di. xvij. ar. tij. q. ij. qō sic: t silr
dicēti se cē ꝓfessū. rō qz cognitio i fo
ro pñe ōpēdet a voluntate subditi. ō
dz cū reputare idoneū ad euehariſti
az sume. dā si te asserit penitētē t legit
tie ꝓfessū ei q̄ potuit eū absolnē. si tñ
sacerdos hēret aliq̄ signa. pbabilia q̄
ille nō dicēt vez. nō teneret ei credere
re nisi faceret fidē sufficiēter ei nō di
co q̄ sit vē penitēs t vere ꝓfessus: qz
ista si cadūt sub ꝓbauōe: ſz q̄ illi vel

illi ē ꝓfessus q ei potuit absolue fal
lit h̄ i excōicato cui ñ teneř credē nisi
pbz se absolutū t illo q hz ꝓsenerā
tiā i pcō vt puta q tz penbiaz rhmōi
33 ¶ Vtz illi q ꝓfitēř illi qb⁹ dař lnīa a
papa vl legato: aut epo audiēdi ꝓfes
siōem vl q̄ h̄nt lnīaz a pdicē eligēdi fi
di ꝓfessorē saltē sel i āno teneāt ꝓfi
teri. pho sacerdoti pochiali. Re. gl.
ter. i. d. c. oīs tz q̄ sic. ſz male t falle
ſz cōtra. dcto. i. d. c. oīs t i. c. ij. ō pr.
t re. li. vi. sufficiē eni lnīa alteri⁹ coz vl
sacerdoti pochialis fm Io. an. i. d. c.
ij. multo forti⁹ nō tenēř si sunt ꝓfessi
epo ꝓpo q: dī pochial⁹ ꝑbyter. i. c.
nullus ō pochijs. t i. c. ij. ix. q. iij. t q
cūq; alr teneret cēt temerari⁹ vt p3 p
extragatē. to. xvij. q̄ recipit vas electōis
q̄ dānat pdictā opi. hr. cū h̄ntes lnīā
i pdicti possint ēt iuxta pdicētib⁹ po
chialib⁹ sacerdotib⁹ eoz subditos ab
soluere. t vt dicit scūs Tho. i. qdā. q.
de quol. qō nō pōt aliq̄s auctoritate
cuiuscūq; bolle cōpelli ad ꝓfitendū
penīt q̄ alteri ꝓfessus est q cū absol
uē potuit qz ꝓfessio pctōz est quodā
sacrale diuino iꝑrio subiacēs ñ būa
no addo tñ cū scō bo. i. iiij. di. xvij. q
ñ sacerdos pochialis est bon⁹ t idone⁹
bonū est ꝓsiliū qō remittauf ad eum
a quocūq; audiant: nō tñ necessariū
est nec oz q̄ illa pctā a q̄bus sunt ve
a talib⁹ absoluti itez ꝓfiteant̄. ſz pos
sent ea tacere t alia occurrēcia ꝓfiteri
Et dicēt q̄ tm⁹ est ꝓfiteri ꝓpio po
chiali sacerdoti vl pḟato q̄b alteri pp
multas deceptōes t illegitimitates
q̄ sunt i alijs reputat⁹. vñ ſp ꝓsulo q
nēo dūmtat ꝓpriū pochialē ꝓ alio
ꝓputato: nisi ciare ꝓstet eū quē eligit
q̄b pp⁹ pochial⁹ qz si ist⁹ aliqs ꝛfect⁹
[pochiali mag] excusat subdu⁹ ei cō

fitēdo q̄b alteri cui suptozes eū istimē
do ꝓ sufficiēte eū approbare videāt.

¶ Quid si aliqs vult sepi⁹ ꝓfiteri in 34
ano nūqd sacerdos pochialis teneř
ei totiēs audire. Re. ſz Rt. i. iiij. di.
xviij. q̄ sic de necessitate ꝓcepti. si ille
qui vult ꝓfiteri de necessitate h̄z ꝓfite
ri. Si vo nō teneret de ꝓcepto ꝓfite
ri nec sacerdos pḟat⁹ obligaret eū au
dire nisi de ꝓsilio. Addit tñ Rt. q̄ si
subdit⁹ vult pluies ꝓfiteri t sacerdos
noluerit audire: q̄ tē tal⁹ libere ꝓfi
teri alteri ꝓfessori. ille pōt eū absolue
re: nisi et⁹ sacerdos eū ad determina
ni ꝓfessorē miserit. qz si nō vult cum
audire nec aliū ꝓ terminanti assigna
re vt tacute et licētiam dare. vt ꝓ illa
vice alteri ꝓfiteat cui voluerit. ſz sic
elect⁹ nō potest absoluere nisi ab hia
q̄bus ꝓpriꝰ sacerdos potuisset.

Confessio. nij. quo ad q̄ lucē ill.⁹ cui

fienda est circa qō querunt.

¶ Qual⁹ oz cē ꝓfessor. Re. q̄ oz hīe. t
v. ¶ Prio bonus ēt vt re. i. vt nō siti
pctō mortali. ō pr. di. vj. c. i. vñ ex hīs
i pcto mortali qui absolvit penitētez
nisi ipe ꝛ sua mortali culpa peniteat
graviter peccat sm scīm Io. in. nij.
di. xtr. imo mortalr p3 Dic. in. xv. li. t.
ar. d. c. i. vbi q. ſ. dicit cli⁹. viij. §. i.
¶ Sz miquid tali sciēter ꝓfitēs pec
cat mortalr vt. ſ. clicus. viij. §. ij.

¶ Scdo oz hīe sciētiam. ſz quantā
sciam oz hīe necessario. Re. fm scīm
Bo. i. iiij. di. xvij. t clicus ex. c. nulli
sacerdoti. xxxv iij. di. q̄ tantā sciētiā
oz hīe q̄ sciat discernē i peccis cōib⁹
q̄ venialē t q̄ mortale. t q̄ sciat sp
ad q̄ pctā sua ptās se ꝑt extendere. rō
qz alia pnia ꝑ mortalia: alia ꝑ venīali
est iponēda. itē qz si cēt aliq̄s peccati
gen⁹ ad quod ñ posſz manū extendere

nisi hoc cognosceret in pcipuū alē eī audire pfessiones ⁊ ēt pfitētiuz. Sī hoies q hoc cognoscūt tenēt pfulere discretos aliogn vtercp peccat grauit. Et hoc voluit dicere Aug. de pr. di. l. q vult. Est ⁊ alia scla q̄ qs scit p habitū acgsitū discernere iter ppleri tates petōz: ⁊ hoc est de bene ee. In talib⁹ cni sp oz securiorē viā eligere: ⁊ sapiētes pfulere: hoc er ſetō Bo. ⁊ h tenc q̄uis q uersū diuersa diterit sup hoc. Aduerte tñ qp si dubium versē circa aliq̄ faciendū vel daudum vel penā subeūdā: tūc benignior opi. est eligēda. ff. ō eo qp cer. lo. l. qp si ep̄r si. vnde in. c. si. ō trāsac. dī. Jn his super quib⁹ ius nō inuenit expssum p cedas eqtate suadet sp ī humanior: ez ptē vclinādo ꝑm qp psonas: cās. locat: ⁊ tpa vider] postulare hoc ibi. hoc idēt⁹ Bar. i. l. oēs popli. ff. ō iusti. ⁊ iu. nisi forte ēet aliqd faciēdū qp facilius posſz erpediri. Si vo dubiuz ēet vt absticat: tē securior po ē eligēda. l. abstinere. pur. si diuersitas ēet iter doc. ⁊ prīcipēo ex aliq̄ rōnabili cā vult abbere vni opi. ñ est sibi ōnēgā da absolutio: ſz sīc pscie relinquēdū Quid ēt sit dubiū ⁊ opi. ⁊ qd fiēdū i his vid. J. dubiū ⁊ opi. Silr ⁊ sacerdos nō oz assercre mortale id ō quo ñ ē cert⁹ ne inittat laqos alteri nec te neē ō singul q audiūt ōterminare si sūt mortalia vl ne: ſz ō qb⁹ est clar ñ ō qb⁹ sunt varie opi. vl ēt ipse pentēs nescit erpimere mētē suā circa cōsensuz vl. morā. Item. tñ quoſ. sic distinguit qp petā sunt in duplici gñe.

¶ Quedā tō qz phibita alr nō eēnt mala vt ñ audīr missā ī festo: thmoi q si ō mk positiuo mero. ⁊ talia oz scire pfessor: nisi hēat cām rōnalē q eū ex cuset puta qz abūs ⁊ hmōi. Alia sunt petā qz ō se sūt mala vt ea q̄ sūt ℥ diuinūēt sit ab hoie non sint phibita ⁊ hoc q̄dā st capitalia. s. viij. q̄si ele mēta: ⁊ ista oz scire ō necessitate. que dā sūt spēo capitalia: vt illa q̄ recipiunt hoc pdicationem. vt fornicatio: ebrietas ⁊ hmōi. Illā fornicatio luxuria ē ebrietas gula ē. ⁊ hoc ipēl q̄dā iportant malū ō sba sui act⁹ eo qp sta ti notata bñt ānexū malū: vt fornicatio. ⁊ talia pfessor tenēt scire vtz sint mortalia vl nō q̄dā ō sba sui act⁹ nō bñt deformitatē. ſz ex libidine faciēd sicut cognoscere vxorem propriā nō est petiñ. sed ex libidine sic ēt est mortale quādo excedit limites matrimonij. ēt si nō ēet sua. ⁊ talia nō oz qp ō necessitate pfessor sciat vtz sint mortalia vl ventalia alia sūt petā q sūt filie petōz capitaliū vt illa petā quoz fines termināt ⁊ ordināt ad fines capitaliū. ⁊ sic dōl⁹ acqsitio rei inuste ⁊ hmōi. ⁊ de talib⁹ nō ordinar⁹ nō tenētur scire vtz sint mortalia vl nō. ſz curat⁹ ordiarius. vt epūs archiepūs. ⁊ ceteri alij supiores tenent scire. qz te nēt purgare. pficere ⁊ illuminare alios. ⁊ nō nouū ⁊ vet⁹ testū tenēt scire. hec ille. Caueat igit pfessor ne sit precepo in dādo sniam de mortali. vbi sunt varie opi. hoc. sicut de decimis soluēdis vbi nō est pscriptudo ō loco Janue ſz pulat sp qp sibi vī: tuti⁹ nec moueat pp dictum vnius doct. nisi rōnaliter vt dicā. J. opinio. ℣. i.

¶ Sed qd si pfessor pp suā iperitiā dubitat ō aliquo. ℟. qō optimū qō possit eē ī pfessore scire dubitare. vñ nisi sciat p certo se legisse ōclusiōez alic⁹ casuo. vl nō hēat rōnes euidentes sp oz dubitare ⁊ pitos pulere vl ipse ō nouo studeat dācdo petōr: ve reuertat. qz vult meli⁹ r idere vel saltem si tē si ℔ nō pōt facere absoluat tenitē ī ingzū sua auctoritas se extēdit ⁊ iponat ei qp pulat pitos. ꝛeliberet facere qcqd faciēdū ei fuerit declarā ⁊ sufficie: ⁊ p ℔ facit ī ar. c. si qs posit ⁊ c. null⁹ de pr. di. vij. vbi q̄uis de tali dubitēt tñ absolutō nō negat. de q̄ ārel pa tenāt pfessor: vīd. J. clpa. ℣.

¶ Tertio oz hīe caritatē erga pēitē vt eū iterroget ⁊ istruat ꝑ. di. v. c. i. an aliq̄s ō necessitate teneat facere iterrogationes ⁊ qīo. vide. J. iterrogationes in pmo ⁊ per totum.

¶ Quarto oz hīe pietatē in ꝑpaciēdo pcōri benigne eū psolādo i fundēdo vinū ⁊ oleū vt dī i. d. c. ois. vt pcōr⁹ vel in salui ī purgatorio q̄ nimiā penitentiā iponēdo desperati in ferno: nec exigat ura animā vl ꝓmittēdo a pēitēte n sit casib⁹ i qb⁹ ius ita vult ēt si videat qp ñ iplebit q̄ sibi iponz.

¶ Sz pōe qp pdyt pochiat⁹ habeat aliq̄os pochianos. surdos mutos vl furiosos ⁊ hmōi. ℟. qp oz facere posse sui vt iducat eos ad penitiōz ⁊ pniaz ℔ qp est possibile. s. signis. aut nutib⁹ ⁊ hmōi. ⁊ si nō pt pficē oret ō uz p ipsos ⁊ faciat orare ppl̄z vt dño eos illustret: ⁊ cū nihil omiserit ō cōtingētib⁹ nō iputabit ei facit de pse. dis. iuj. ſsolet qrī. ⁊. xlvij. di. ephesios.

¶ Quid si eger petat pdyt ⁊ añq̄ actū ḡt pdit loq̄la vl efficit furiosus. ℟. qp vl ad nutū ī firmi vl ad tēstionū eoꝝ ip̄z auclerit petē pniam vl pdyt oz ei qcqd pōt hñant tatis ī pndere absoluēdo vl recōcili ando: ⁊ si pōt sine piculo ozi ei⁹ eucharistiā ifundendo. ⁊ sufficit vnus testis in hoc oz nulli fiat pudicium. az sit absolutē⁹. ℟. qp sic ꝑdēt pcōr⁹ ve officiales vt ℔ puniāt ⁊ cogt ecclia

stica cēsura. cle. enim ꝑm de pr. ⁊ re/

¶ Quid si sacerdos scit impedimentū in matrimonio alicuj⁹ sni pochialis ⁊ hmōi. ℟. ℣. Bo. ti. pnia. vij. qp si pbari tenēt sibi reuelare. qz eū sic⁹ plat⁹ tenet ad illud preceptū. Da. xviij. Si peccauerit ī te frat⁹ tē. Si aūt pbari nō pōt ſz sciat nō tenēt et dicere nisi credat qp laboret ignorātia crassa ⁊ supia q̄ eū nō excusaret vl q̄n. pbabilr credit qp pati erūt acgsce/re pfilio bonoz sup hoc ī his duob⁹ casib⁹ tenēt et renelare alc non imo ego credo qp graviter peccaret alr re uelando: qz esset occasio peccati.

¶ Sumto vēlet habere pītem ab/soluendi ꝑm qō. s. dictum est.

¶ Sz qd de pfessorib⁹ illis q vl de iure nō tenēt bñficiū: vl sūt intrusi aut ercōicati: vl nō bñt lniaz audiēdi ⁊ hmōi. ℟. qp q̄ntū ē ex pte talū sacerdotū dcipūt aias eū ī possint nec ligare nec soluē. ō poc. c. null⁹ ⁊ſz quo ad pfitētes distiguēdū ē: qp aut bñt iustā cāz ignorātie: ⁊ sic sūt absoluti qno ad ōñ q̄diu tal ignorātia durat ſz si postea ℔ sciāt ℔z in. tenēt pfiteri iterꝝ sacerdoti legitio q eos possit absoluere. ar. d. c. ois ⁊ de pl. nō bap. c. ventēs distinguo tñ hic ℔z pr. ō pal. i. iuj. di. xvij. qp si ipedimētz est iuris diuini puta qz nō est baptizat⁹ vl nō est ordinat⁹ sic ſz quo ad deū sit absolut⁹ pfessus tali q̄diu ignorātia durat tñ eū scit tenēt iterꝝ pfiteri legitio pfessori. nec papa posſz dispone de ℥ rio. Si vo ipedimētū ē iuris positiui tē ant tal⁹ cū quo est pfessus habebat cōit p plato. puta qz erat ī possessiōe ⁊ pfirmat⁹ p supiorē ſz nūqd ē licē obtinuerit bñficiū. ⁊ pfessus ē qd tali tāq̄ sto plato. qz sic reputabat cōit ⁊ sic ipse credebat ex ignorātia facti ⁊ tali pfes

suos ñ tenet iterare ꝓfessiões. Iz postea sciat ñ fuisse ltie poliñ. si vo er ignoráua ur] hoc, puenit vt puta qz vidit eũ vterare clicũ. ſz nõ putabat ercõi catũ z hmõi: sic tenet ꝑz eundẽ ꝑ. re iterare. z ita tenẽt doc. z glo. vl. in. c. nihil de elec. z ita est tex de iure anti quo. Iz hodie dic ꝙ ꝓfessus sciẽter ẽt cũ eo q ẽ suꝰ plat⁹ q̃uis sit ercõicat⁹ vel suspẽsus ñ tenet iterare vt. ſ. ercõi catio. viij. §. uſ. si ãt nõ erat ꝓfirmat⁹ Iz itrusus sic tenet iterare ꝓfessiones feáz tali postq̃ scit ꝑz pa. i. d. c. nihil z ad. l. barbari⁹. ff. õ offi. ꝓ. dicẽ ꝙ lo quit qũ talis ponit in offõ a supiore h tenet in ꝓfessis cũ suo plato. secus i ꝓfessis cũ ex̃ordinarijs volũtarie ele ctis sicut sunt religiosi qz postq̃ scũt de ipedimẽto credo teneat iterare co fessionẽ sm ꝙ tz Inno. vt. õ. desiñ ẽ.

13 ¶ Utz sacerdos dẽat absoluẽ eũz q ñ vult in aliqno desistere qõ ipe ꝓfes sor credit mortale cẽ. ℞. ꝑz Gof. in quol. ir. ꝙ sic cert⁹ mortale cẽ qz nul la diuersitas cẽ iter doc. õ h nullo mõ dz eũ absoluẽ. Si vo nõ ẽ cert⁹ qz ẽ dubiũ iter doc. z diuersa opi. tũc si ẽ ordiari⁹ el⁹ tenet eũ absoluẽ z si ipe ꝓfessor nõ pt formare sibi ꝓsciaz gn lit pctũ i diuersitate doctoꝝ tẽ nihil omin⁹ dicat et ꝓsciam suã z ifomet vt ꝓsultat ptos z disponat facẽ ꝙ te net z absoluat eũ z si pur penitẽt no let agnoscẽ tale qd pctũ nihilomin⁹ absoluat qz h̃ ꝓcedit ex rõe z ñ ex p/ terna qz ordinari⁹ dz sequi cõe iudiciũ ecclie uõ suũ. Si vo nõ est ordinari⁹ dz seq. ꝓpriuz iudiciũ. Et ió si credit mortale z nõ pt dẽponere ꝓsciaz nul lo mõ pot eum absoluere sine pctõ.

Confessio

v. quo ad ab/ solutionẽ que/ rit quis dẽat fieri absolo i foro pnie a pctis. ℞. ꝙ ꝑmitti dz. ¶ Misereat tũe etc. Indulgẽtiã etc. ne effect⁹ sacr. ipediat ex pte pnitẽtis postea di cat. Ego te absoluo ab oĩb⁹ pctis tu is. In noĩe ꝑtis z filij. z. s. s. Sz nun qd õdicta oĩa sint necessaria. ℞. ꝙ ñ uisi. Ego te absoluo ab oĩb⁹ pctis tu is. In noĩe ꝑtis etc. ꝑz Jo. õ uo. i. iij di. xviij. q. v. Dicit tñ Tho. in q̃dam q. de quol. ꝙ laudabiliꝰ addit ꝓfessor qcqd boni feceris sit in remissionem tuoꝝ pctoꝝ. Et ad h̃ addit ¶Jo. z qc qd malꝰ passus fueris qz sic inuictus a sacerdote vlz tali er duob⁹ vz ex vi opis z clausũ. Et ió imponat pnitẽ/ ti ita ꝙ itelligat nõ secrete vt faciunt aliqui q per modũ absolonis illud dicunt. qz sic nõ valz nisi ex vi opis.

¶ Utz absolo dẽat fieri añ inuictionẽ pnie siue satisfactionis. ℞. ꝙ nõ vt ꝑz i cle. dudũ õ sepul. z ibi Jo. and. ¶Mã ꝓlo dz audire ꝓfessionẽ. Scõo ponẽ pniaz. Tertio absoluẽ sacrali⁹. Etiñ qõ fit incõtinẽti vl inesse. C. õ pac. l. ptẽs ió non obesset si absolo ꝓus fieret z post pnia iniungeretur.

¶ Utz sacerdos pochial⁹ possit absol 2 uere ab oĩb⁹ suos subditos. ℞. ſz cõi ter doc. i. c. de⁹ q õ pe. z re. ꝙ sicõ inf ab oĩb⁹ pctis q̃q̃z granib⁹ exceptis his q̃ reseruant i iure epis aut supio rib⁹ vel q̃ ex cã ltima sunt eis spãli⁹ iterdicta ar. d. c. de⁹ q cui⁹ subscriptõ dicit epõ z fri⁹ eius. i. sacerdotib⁹ z q̃ pctã reseruant vide. ſ. casus idẽ dic de ercõicatõe vt. ſ. absolo ꝓmo ¶Quid õ his ꝓfessoribus q õ lnia sa 3 cerdotũ pochialiũ vl aliox platoxau diũt ꝓfessiões. ℞. ꝙ nõ pñt absoluẽ nisi ab his q eis ꝓcedũt. Et aduerte ꝙ maiorẽ auctoritatẽ sñ pñt eis dare q̃s hẽant ipi pochiales sacerdotes bã tes lniaz aut alij. c. nemo de re. iñ. li. vj. recipe ffes minores z pdicatores z electos ab his q õ iure pñt eligere ꝓfessores de quibus dic vt. ſ. ꝓfessio iij. §. viij. z. xxviij.

4 ¶ Utz officiales epi hẽant auctori/ tatẽ in pnijs casũ epalũ. ℞. ꝑz ho. in sũ. õ pe. z re. ꝙ nõ pñt absoluẽ i foro pnie. ſz tñ in foro ptẽtioso nisi h eis ep̃s ꝓcedat. Fallit h̃ in vica/ rio epi⁹ q̃ali epi⁹ ẽt si ñ sit sacerdos pt h̃ alijs delegare nisi sit ep̃s, prohibi tũ ar. de pcu. c. petitio z. xciij. di. c. fi.

5 ¶ Utz epi ꝓmittẽs alicui suã aucto ritatẽ q̃ali⁹ audiẽdi cõfessiões er h̃ intelligat ꝙ possit absoluer⁹ a casib⁹ epo spãli⁹ reseruat⁹. ℞. ꝙ nõ qz i q̃ali cõcessiõe nõ venit illa q̃ nõ esset go veriſili⁹ spãli⁹ cõcessimus vt in. c. si epõs de pc. z re. li. vj. z de re. iñ. i q̃a li. vj. z de offi. vic. c. vl. i suis ꝓcor. Sed si aliquẽ casũ spãli⁹ reseruatũ specifice ꝓcedat cum cla q̃ali tũe hñ pot absoluere ẽt de nõ ep̃sio sm ꝙ epõs pot de iure. arg. c. q ad agendũ de pcu. li. vj. nisi casus essẽt adeo gra uis ꝙ veriſili⁹ nõ venit in tali q̃alita te sicut de iniectiõe violẽta i ꝑsonaz eccliasticaz de quo i. c. pueniẽt de sen. ercõ. q nõ venit nisi ep̃mat sm Jo. mo. i. d. c. qui ad agendũ. Ego tñ cre do ꝙ in foro aĩe in tali q̃alitate ẽt si nullũ ep̃mat pot absoluẽ ab oĩb⁹ q̃ visili⁹ ꝓcessisset in spẽ qz vba q̃a/ lis sunt q̃ali⁹ accipiẽda õ dei. ad au dientiã ꝑsonam in fauore saluẽ aiaz quo nihil est fauorabili⁹. xxiij. q. iij. Pẽs de peni. z re. ne ꝓ dilatione.

6 ¶ Utz epõs ꝓcedẽs lniaz alicui vt eli lniaz absoluẽdi a casib⁹ suis dcõ ꝓfes sori electo. ℞. ꝙ nõ nisi h̃ exñmat vl enidẽter ꝓstet ꝑ alia signa ꝙ h̃ i spã li voluit ꝓcedẽ. c. si epõs õ pe. z re. li. vj

¶ Utrũ vn⁹ sacerdos possit absoluẽ 7 z ali⁹ audire. ℞. ꝙ nõ qz sacra non sunt diuidenda ar. xxiij. di. quoniã

¶ Utz ppn⁹ sacerdos possit absoluẽ 8 eã cũ q̃ peccauit. ℞. ꝑz Ri. i. iij. dis. xvij. q. sic itellige nisi sit cãus rẽsus tus ꝑ supiorẽ vtẽ si nõ immet ꝑiculũ aut er pte sacerdotis aut er pte mulier] ꝓp eoꝝ fragilitatẽ: vñ si immet tale ꝑiculũ nullo mõ ꝓsiteat ſz ꝑtat lniaz alteri ꝓsitẽdi q̃ si nõ vult dare mali/ ciose pt nihilomin⁹ alteri ꝓsiteri nie li⁹ tñ faceret si eã ad aliũ confessoreꝝ mitteret cũ quo magis vrecũderet.

¶ Utz ꝓfessor audiẽs penitẽtẽ q dz 9 casuz a quo ñ pt eũ absoluẽ possit eũ absoluere a calib⁹ ptinentib⁹ ad se: z postea remittet cũ ad supiorẽ ꝑ absolutiõe aliox ptinẽtiuz ad ipz. ℞. ꝙ ſz in h̃ fuerit opi. tñ h̃ est vtios quã tz ¶Den. de gã. in quol. i. q. xxx. q. sic. z ita fuat curia z cõis ꝓsuetudo. vii pe n tẽs dz oĩa ꝓsiteri integre de q̃b⁹ est memor⁹ z sacerdos absoluet a q̃b⁹ pt z postea remittet eũ ad supiorẽ vt ab soluat eũ a relig⁹. Nõ qz ꝑ ꝓfessionẽ feáz ifertor⁹ oĩa pcã si ꝓsiteri ñ missa z iã pctõz ẽ absolut⁹ a dco. absolvõ sacr⁹ alius fiẽda p ecclias duo facturnũ qz pt̃ẽ debite satisfactõis remittit. aliõ qz ptẽ absolutũ ecclie mulit⁹ itra q̃ p petiõ suũ sep̃at⁹ fuerat reconciliat. Dio enĩ mortali⁹ pcẽs q̃tuz ad se a cõtione sacr⁹ z ecclie sep̃at⁹ est z ercõicat⁹ ¶Hũc ãt neutri hoz repugnat sepate absolonẽ z facẽ eaz ꝑ ptes. Satisfa ctio enĩ ꝑ ptes bñ pt intiligi. pt q̃ppe sacerdos dicẽ facias h̃ vsq; ad. viij. dies z postea reuertar] ad me z iniũ gaz tibi resiliũ. silr recõciliatio pot fieri ꝑ ptes sic ꝑz õ ercõicato plibus ercõicatiõib⁹ q̃ pt absolui ab vna po stea ab alia. c. cũ ꝑ cã de sen. ex. z idẽ

gl.in.c.officij.e.ti.t gl.in.c.er pte de of.or. vl pōt dici q ꝓma absolo cuꝫ fa ē vna. Ita q ꝓma fit sub ratiōabtiōe de fa subsequēda. Ita q facti i ꝓma suspēdit. nec dz effectuꝫ donec veniat scōa. t tūc scōa agēs in ꝓma vtute ꝓme ꝓcedēt agit totū q vnica absolutō ō olb⁹ agere vtheret. t sic ratificat ꝓmam. imo illa cū ista vnica simplr t idtmsa reputabit. t q̄ꝫ ita sit nō dz i ꝓma absolone aliq̄ ꝑditio apponi ō scōa sequēda. neq̄ꝫ i scōa ō ꝓma: qz de iure subitelligit vt nō sit necesse q exꝓmat. hec ille. Et subdit vez fore dūmō disponat penitēs ire ad superiorē. alo si videret eū retrellē ō nullo dz eū absoluere. qz tā ipenitēs sc. onderet. t. i. q. xxxi. subdit q si i ferior absoluēt sub ꝑditiōe. i. si te ill⁹ absoluak p superiorē vl ad tps. i. quo usq̄ superior absoluet q ñ valēt absolutio i. q. xxxij. dic. q si superior ꝓmitteret iferiori tali mō vz. q absoluē possit ꝫ tali ꝑditiōe: q ēt sibi ꝓficeat. q vz tal⁹ ꝓmissio. t pt fieri qz ꝓfessio nihil⁹ aliō est q̄ ligamīs oñio. t idē ligamē plūb⁹ pt oñdi. t tūc nō hz vigorē ꝓma ꝓfessio nisi ꝫ ꝓposito faciēdi scōaz. hz li postmodū ꝓfieri supiori veniēt q dimissa fuit non redeūt hz nouū crimē ieurit: t si dictā ꝑditione acceptat dz eā absoluēt sine oi cōtiōe apposita ex pte absolutiōis. Si vo ꝓmitat sic vz possit sub ꝑditiōe. s. q si valeat nisi ei ꝓficeat. vel eā rataz hūerit ñ vz tal⁹ ꝓmissio nec absolutō.

10 ¶ Quid si tal cāus refuat? sit excōicatio nūqd potit absolui a pctio p⁹ t p⁹ea mitti ad supiorē. pabsolutōe ab excōicatiōe. ℟. multi tenēt q ñ qz cū excōicat⁹ sit ex ecclīaz ñ pt repōi nisi p eū ad quē spectat absolo ipi⁹ p ea q no. i. c. pūti ō sen. er. li. vi. t hz ō opi. videat bōa tñ mihi magis plz ℨrta. s. q pōt absolui a pctio t postea mitti ad supiorē vt absoluat ab excōicatione q̄ qdē pz ex ꝓdictis i ꝓcedēti. q. t h̄ ē būignior opi. ℔ Bo. t vior iudicio meo. vñ nō ob. eoꝝ rō. qz tal⁹ reponit i ecclia. hz absolnat ab alijs nisi p eū adquē spectat. nec dz se imiscē diuīs donec sit absolut⁹ ab excōicatione. Nec ob. et h dicat quo pōt ergo absolui a sacerdote si non dz se imiscere diuinis: qz etiā excōicatꝰ nō ꝓhibet talis imiscio. t q dz q excōicat⁹ nō est ptic̄po sacr̄oꝝ. vez est cōplectue. hz nō iniciatiue nec ob. c. qui cū q̄ꝫ. xxiij. q. i. vbi dz q g se segregauit ab vnitate fidei vel societatꝫ petri t ℙauli nō pt a vincul⁹ pctoꝝ absolui. nec ianuā regni celestis intrare. qz vt pz logr ō hēticis t aliis q i. ꝓposito malo ꝑseuerāt nō ō ꝓtriꝫ. alr nūq̄ possent absolui. Aduerte tñ q si fuerit i mora petēde absolutōis sic nullo mō dz absolui. a pctio. nisi certꝫ ꝓcetur] apparēt q nullo mō ꝓstituerēt i mora er tali absolutione. Si vo nō fuit i mora. vel si fuit tñ verisīr apparet q amplius nō erit credo q ꝓfessor debeat absoluere a peccatꝫ nec ei grauare vt pz⁹ vadat. p absolutiōe excōicatiōis ꝓsertiꝫ qñ comode hoc facere nō pōt. Et sic videt velle Ri. in. iij. di. xviij. ar. ix. q. iij. in ver. ibi q pre lumēduꝫ est vt in plib⁹ q̄ iuste excōicati fuerāt t q nisi p eos staret excōicatiōe absolucnē ergo vbi cessat tal ꝑsumptio absoluēdus est. ℔ Hoc idē tenet Rod. ti. de sen. er. §. xxviij.

¶ Utr̄ peccās i alieno territorio efficiat de iurisditiōe illi⁹ i cui⁹ territorio deliqt. vt possit absolui ab eo. ℟. ℨm pa. in. c. ei ꝓtingat. de fo ꝓpe. q̄ in fo. pūali nō sonē go foꝝ alteri⁹ sacerdoꝫ ex delicto cōmisso in ei⁹ territorio et notorie facto. t no. p gl. in c. i. xvi. q. i. t q̄ nō. in. c. i. de rap. rō qz pnia ipoīt ꝓpter offensaꝫ dei t aie. ppie ℨm Jo. de lign. t ō illi soli subijcit quez habet loco dei⁹ t qui est iudex animē suē.

12 ¶ Utr̄ pegrini t viatores q de licētia. pp⁹ij sacerdoꝫ ꝓfitenē alteri q tñ hūt casus refuatos epūs possint ab eo quē eligerūt i ꝓfessorē absolui. ℟. ℨm Rod. p sic marie si istituerit tūs gnālis ꝓfessionis: vt in pasca debet tñ ei iniūgi p ei hēbit copiā suiepi ūtep ei ꝓficeat illud petrū reseruatuꝫ t ab eo recipiat penitentiaz de illo.

13 ¶ Quid si sacerdoꝫ absolut⁹ a quo ñ pōt. ℟. ℨ Ri. i. iij. di. xviij. q̄ sine faciat ex malicia siue ex crassa vl affectata ignorātia mortalr peccat. t ℨ Dir. ti. de pnīa tenēt dicere ꝓfesso. q̄ talis cōfessio nō tenuit vel obtinuit auctoritatē t postea loq cū eo ō aliq⁹ huius q̄ dubitet ne hūi eī itellexerit. t ille eū absoluē. ℔ itelligo si como de pōt t sine scādalo: alo nō credo teneaꝫ: qz talis ꝓfessus pp bonā fidē excusaꝫ. ar. xxxvij. di. §. vlt. Aduerte q qui qs ꝓfessus fuit ei q eū nō potuit absoluere. postq̄ hoc scit tenēt ūtep ꝓfiteri illa eadē petā si adhuc est memor sacerdoti q eū possit absoluere ℨ Ri. in. iij. di. xviij. Sz tu distigue ℨ q. ō. dicit ꝓfessio q̄rta. §. xij. aduerte tñ q si ꝑdict⁹ ꝓfessor potuit eū absoluē ab aliq⁹ hz nō ab oīb⁹ sufficiēter ꝓfiteri illa solū a q⁹ nō potuit eū absoluere ei q hz potestatē ꝑdō alia.

Confessio.

vt quo ad pr̄mitētie inūctio hz qō regulariter p quolibet mortali pnīa septēnis debet. Attñ tenēt ℨm

cōiter doc. in. c. de⁹ q de pe. t re. qō pnie sunt hodie arbitrarie p. d. c. de⁹ q t p. c. mēsurā. de pe. di. i. ita q Jo. an. in. c. vt mēsure. de ēp. t ven. hz qō canones pnitētiales hodie de mībilo fuīūt nihilomin⁹ sacerdos t si posit recedere a dict⁹ canonib⁹ i ꝑponēdo pniaz quā vult pp fragilitatē hoiuz t ꝑñr et cā t p hoc facit glo. bona in d. c. sunt plures. tñ bonū ē vt eos canones sciat: vt ℨ eos sciat se tpare t peccatoꝝ innotescere quid mereatur.

¶ Sz qd si sacerdos videt q nō faciet pniam vel nō vult subire. ℟. ℨ Bo. ti. pnia. vi. q dz sacerdos talē ꝑponē quā sine murmure t ꝑpōte vellit portare: t nō aliā pp periculū. t ēt ꝓcedat q ipe possit redimere ieiunia q ei ꝑpositi: t q remissiones platoꝝ ꝓsint ei nec debet exigere iuramētuz vl ꝓmissiōez de abstinēdo i futuꝝ ab aliquo pctō vl de faciēdo q sibi iniūget nisi in casib⁹ a iure exꝑssis. sed absoluat eū simplr sine ꝑditiōe cū ꝓtestatione q si nō restituet alienā. vel faciet debitū q̄ cuacuabit fructū ꝓfessionis q̄ꝫ sibi videat q nō sit facturꝰ ad q obligat. cauti⁹ tñ ēt qñ adest comoditas mittē eū ꝓmo ad sufficiēdū q postea reuertat ℨ cuāgelū. si comode nō pōt sufficiēter disponi ꝓmū poterit satisfacere. vñ ꝑdyt nullaten⁹ dz pctōr̄ ꝓmittere a se dispratū recedere. Et i his cō cor. Inno. in. d. c. omnis. t Sco. in. iij. di. xv.

¶ Quid si pctor ꝓficeat. non tñ vult abstinere i futuꝝ. ℟. q dz sibi ꝓsilui dare t pniaz iniūgere ꝫportari vt nō desistat būfacere. qz dūs cui⁹ eū illuminabit. t valēt ad multa bona ℨm doc. i. c. q qdā de pe. t re. nō tñ dz eū absoluere. qz peccaret mortalr tā absoluēs q̄ penitēs ℨ ri. i. iij. di. xvij.

3 ¶ Vltꝫ bõa opa q̃ penitẽt facient sint magꝭ efficatia ad expiandã culpã ꝓ-terit̃ á qñ p ꝓfessorez et iniungunt sic dicẽdo oĩa bõa q̃ facio vel itẽdo fa-cẽ iniũgo tibi i remissiõ̃ petõr. ℟. ℈ Tho. i quol. q. sic qz sic valẽt du-plicit̃. Dño ergo nõ opio. Scõdo er vi clauiũ. ⁊ tõ plꝰ hñt expirãt culpã ꝓterit̃. Et ppea bonũ ẽ q̃ sacerdos hoc ei iniũgat taliter q̃ intelligat vt ꝑ. dicit confessio. v. in pñ.

4 ¶ Vtrũ vñ ꝓfessor possit ex cã rela-xare aut cõmutare pniaz quã alter ĩ-posuit. ℟. breuiter loquẽdo de pnia sacrali q̃ sic si talis hz auctoritatẽ ab-soluẽdi a tali pctõ pp qõ fuit sibi ĩ-posita: ẽt si ille q̃ ĩposuit eẽt superior. Si vo nõ hz auctoritatẽ absoluẽdi a tali pctõ nõ poterit eã nec relaxare nec cõmutare nisi necessitas vigeat vel piet̃as suadeat. pñs. n. tñc eẽt iterpe-trari q̃ superior ĩ hmõi casib⁹ acceptet ꝑm Hod. ar. c. latorẽ. xxxiij. q. ij. gl. xxvi. q. vij. c. tpa hz q̃ ẽpus ꝑt dimittere pniaz quã papa ĩposuit ar. d. c. latorẽ. Nõ ego admitteré qñ nõ ꝑt hẽri recursus ad superiorẽ comode ⁊ ex cã alꝭ nõ credo. ⁊ hꝰ ẽt hz Hug. ⁊ sequit̃ car. i cle. fi. õ pe. ⁊ re. ⁊ ℈ pdi-ctam distin. 2 corda bis opi. ℣rias q̃ recitant in. d. cle. fi. Fallit hꝰ ꝑm ali-quos nisi aliter i pnia fuisset ĩpositũ vt iret ad terrã scãz qz tũc sine aucto-ritate pape ñ posset cõmutare ar. c. i. ⁊. c. sup hoc de voto iuncto. c. ex multa co. ti. q̃d ego limito qñ inuitasset vt iret in subsidiũ terre sctẽ: alꝭ nõ ꝑ in-ra ꝓlleg. Et ꝑm hanc distin. lita ⁊ ĩ-lige glo. ⁊ doc. i. d. c. i. ⁊ ita hz ¶ Bo-ti. pnia. viij. ⁊ Asten. lib. v. titu. xxxij.

5 ¶ Sz qro q fiũt cãones pniales. ℟. q̃ eos reduco, ad vi ginti quoz ꝑm⁹ hꝰ. lxxxij. di. ꝓsbyter vbi dat cuilibz ꝓsbytero fornicatori vel committẽti q̃d cũq; pctũ q̃d inducit dispones pen-tẽtia. x. annoz. in q̃b⁹ pmos tres mẽ-ses dz ieiunare in pane ⁊ aq̃ tñ exce-ptis diuicio ꝓfestis ꝓcipuis i q̃b⁹ ꝑt recreari vino piscibꝰ ⁊ liguminib⁹ ĩclusis tñ stando post exitũ dz vnuz ãnuz cũ dimidio ieiunare ĩ pãe ⁊ aq̃ p⁹ vsq; ad septimũ annũ ieiunare dz tres feriaꝭ in pane ⁊ aq̃. s. ij. iiij. ⁊. vj. nisi sedam feriã dz reddere vno psal-terio vel denario post tres sequẽtes annos. vj. feriã in pane ⁊ aqua ieu-net. Quidã intelligũt in adulterio vl incestu solũ. Sz tu dicẽt in fornica-tione. ¶ Secũs canon hꝰ. xxx. q. i. c. si quis sacerdos ⁊. c. nõ dz vbi da-tur pnia. xij. annoz ꝓsbytero qui co-gnouit filiã spiritalez ẽt quã audiuit i ꝓfessiõe. ⁊ si ẽ publicũ vel si ẽ epus. xv. ãnis peniteat: ⁊ mulier debz oĩa pauperib⁹ dare ⁊ i monasterio ppetuo seruire deo. ¶ Certũ ẽ de ipõ. dno. e. accepistis. vbi ꝟbenti p verba de ꝑ-senti cum aliquo alij despõsato ipo-nit pnia q̃ ieunet in pane ⁊ aq̃. xl. diẽb⁹ ⁊ septẽ ãnis sequẽtib⁹ peniteat ¶ Quart⁹ est in. c. de filia ⁊. c. deuo-tã. xxvii. q. i. vbi peccati cũ monali vel religiosa pnia. x. annoz imũgit ⁊ ꝓsentiẽti. ¶ Quint⁹ ẽ in. c. si qs cuz duab⁹. ⁊ i. c. si qs cũ matre. xxxij. q. vi. vbi ignoranter cognoscẽs duas so-rores: vel matrez: vel neptẽ: vl amitã aut filiã: iponit pnia. vij. an. si scien-ter ꝓhibet ꝓpetuo ꝓuigio. ¶ Sext⁹ est de excel. pla. c. clerici vbi clerico pre-canti ℣ nam ppetua pnia iponit de-trusus i monasterio. Laico vo vsq; ad dignã satisfactionẽ iponit separa-tio a cetu fideliũ. ¶ Septim⁹ ẽ i. c. hꝰ ipin. xxxij. q. vj. vbi incestuoso vl pre-canti cũ bestia iponit pnia plusq̃ septẽ ãnoz. ¶ Octau⁹ ẽ in. c. admo-nere. xxxij. q. ij. vbi vxoricide iponit pnia aspera ⁊ ppetua. s. ne vinũ vel siceram bibat. carnes nũq̃ comedat. ĩ si in pasca ⁊ natiuitate dñi in pane ⁊ aq̃ ⁊ sile vinat ieunijs ⁊ ozonib⁹ i-tent⁹ vel sit ret monasterũ. ¶ Mon⁹ tent⁹ ẽ in. c. latorẽ. xxxij. q. vj. in matrici-dio q̃b⁹ q̃s cadẽ cuz vxoricida ipo-nit nisi q. ista ẽ solũ septẽnis. ¶ De cimus ẽ in. c. ij. de pe. ⁊ re. vbi iterũ-ciẽti ꝓsbyter iponit pnia. xij. ãnoz. ¶ Xj. est i. c. accusasti de accu. vbi ac-cusanti iniuste aliquẽ ad mortẽ si oc-cisus fuerit iponit pnia. xl. diez i pa-ne ⁊ aqua ⁊. vij. annis peniteat. si vo mẽbraz ꝓdiderit trib⁹ annis. ¶ Xij. in. c. quicũq;. vj. q. i. vbi puero ipo-nit ieiunium. xl. diez in pane ⁊ aq̃ ⁊ pnia. vij. annoz. Idẽ de eo qui eũ in-ducit vel ꝓsilnit vl cogit ⁊ si erat ser-uus dñs trib⁹ q̃dragesimis ⁊ legitti-mis fereis. s. ij. ⁊. iij. ⁊. vj. in pane ⁊ aq̃ ieunet. c. qui cõpulsus. xxij. q. v. ¶ Xiij. ẽ in. c. vt mẽsure de ẽp. ⁊ vẽ. vbi. xxx. diez in pane ⁊ aq̃ ieiuniz iponit falsanti mẽsuras. sed grauior pniaz iponit falsario lr̃az aplicaz i c. dura ⁊ in. c. ad falsariaz ⁊ in. c. ad audientiã de cri. fal. ⁊ in. c. nouim⁹ õ ver. sig. ¶ Xiiij. ẽ in. c. de hiis õo. xxx. iij. q. ij. ⁊ in. c. si qs de pr. di. v. vbi di-mittẽti pniaz solẽnez iponit pnia. x. annoz ⁊ exhibitio eucharistie i fine vite siue solũ. ¶ Xv. ẽ in. c. nemo p ignorantiã de ꝓse. di. i. vbi ꝓsbytero qui clericũ mortuũ inuoluit in pala altario iponit pnia. x. an. ⁊. v. men-sium. Diacono vo trium annoz cũ dimidio. ¶ Xvj. est in. c. de viro. xxi. q. ij. vbi cõmittenti sacrilegiũ iponit pnia septẽ. an. Ita q̃ in trib⁹ pmis carnes ñ comedat nec vinũ bibat ni-si i pasca ⁊ natali oĩi. In aliis. v. an-nis trib⁹ ferijs a carnib⁹ ⁊ vnio ab-stineat. Cõburẽs tũ ecclesiã. xv. an. penitere dz ⁊ reparare. vt in. c. si qs ecclesiã. xvii. q. iiij. ¶ Xvij. est in. c. statuim⁹ õ maledi. vbi blasphemãtib⁹ publice ꝺcũ vl scõs iponit illa pnia ꝺ q̃. õ. blasphemia. §. vii. ¶ Xviij. ẽ in c. ois õ pr. ⁊ re. vbi sacerdoti reuelã-ti ꝓfessionẽ iponit pena ꝺ q̃. ꝓfes-sio vl. §. rr. ¶ Xix. ẽ i. c. si qs õderit xxiii. q. i. vbi dãs cõtonem hæretico vl acceptiẽs ab eo nesciẽs hꝰ ꝓhibitũ ab eccliã dz penitẽ vno anno. si erat sciẽs. x. annis. ita qui. pmittit hereti-cũ celebrare i eccliã cathol. ca p ignoranti. iuris. xl. diebꝰ penitebat si sciẽ-ter p anni penitebat. Qui ãt p ei⁹ re-uerẽtia ⁊ dãnatiõe eccliæ. x. an. peni-teat. Qui ãt transierit ad hæticos vel altos ad hꝰ idurerit penitebat. xii. an.

¶ Sũt multi alij cãones i q̃b⁹ pnia 6
vij. an. aliqñ minoz iponit quos pte-reo qz er quo regulare est q̃ ꝑ quoli-bet mortali sit septẽnis nõ fuit necessarium eos exprimere.

¶ Ad vlas ãt pdictas dz hꝰ fessor sp 7
hẽre oculũ ⁊ q̃cũq; er cã puta q̃ hõbil' vl alterũ obligat⁹ vl pp pculũ ne eã faciat penitẽs possit relaxare pdictas penas cũ vt dcm ẽ hodie simili ar bi-trio ꝓfessoris. tñ bonũ ẽ inotescẽt eã petẽti vt magꝭ timeat precare ⁊ itelli-gat qd sit et agẽdũ si vult absolui a pe-na pcti vel ꝺ hꝰ mũdo vel i alio: qz cre-dẽdũ ẽ eccliaz istinctu spũssi eas sic tarasse sicẽ de ꝑ iustitia erigit vel hꝰ vel i purgatorio a qnocũq; talia ꝑ-trãte vt apte dz i. c. hꝰ ipz. xxxiii. q. ii. Hoc ipz q̃ canonum cẽsura p⁹. vij. an. remeare pnitẽtez i statu pstinum precepit nõ electiõe ꝓprij arbitrij sed pceptum ꝺ pnia diuini iudicij. sanxe-

rit ⁊ .j. dī. Hinc ēt eccl̄astica cōsue
tudie ē vsurpatū. vt maiorꝫ criminū
pnīa. vij. āno⁹ spacio cōcludat nisi
vl̄ officij excellēcia vel criminū ma-
gnitudo pnīssū spaciū trāsīre dere co
gat h ibi aduerte ēt q i foro pnīali
ferie hr̄e dicit̄. iij. iiij. ⁊. vi. feria vt i. c
pīdyt. lxxxij. oī. ⁊ i. c. ieiunia. de cele.
di. iij. facit ō homi. c. ii. ⁊ iō sācti⁹ ēt
hisp̄ēitētes affligēt si mō iduci pñt.

Confessio. vij. quo ad eī effectum:

1 ¶ Vtr cōfessio liberet a culpa
pcti. ℟. q sic. Mā ꝑm Aureo. i. iij.
di. xvij. q. i. nisi ineritū xp̄i actualiter
applicet isti vl̄ illi nulla culpa delet
qz solū p meritū passionis xp̄i pcta
remittūtur cū ergo sacra sint imedia
tū applicatiuū passionis xp̄i ad nos
iō oīs culpa delet mediantib⁹ sacr̄is
de facto erhibit̄ vl̄ i voto ꝓpterea cū
pnīa sit sacr̄z ⁊ peipiat i ꝓfessiōe. qz
p eā hō se subdit ministriis eccl̄ie qui
sunt sacr̄oꝝ dispēsatores. Jō ꝓfessio
er vi absolōnis ꝑtīcte culpā remittit
nisi hō obicē pcti mortal in actu po
nat ꝑm Sc. i. iij. di. xiij. q. vl. Hec
ob. qō i cōtritione pcta remittūt. qz
ꝑtritio votū ꝓfessionis hz ānexū. Et
iō sicut baptism⁹ liberat a culpa ñ nīi
hz q actu peipiāt hz ēt ꝑm q in voto
hr̄ sicut hz in illis q iustificati ad ba
ptismū accedunt nec frustra postea
baptism⁹ peipiāt. sic ⁊ ō ꝓfessiōe dicē
dus est q si q ꝑtīcte accederet ad cō
fessionē i actu absolutionis gr̄a auge
ret ⁊ ēt pcta remitteret si ꝓcedens
dolor nō sufficeret ad ꝑtritionez. ⁊ ipe
nīc obicē gr̄e nō ꝑteret. His ēt cō
cordat sctus Tho. m. iij. di. xvij.

2 ¶ Vtr cōfessio liberet a pena pcti.
℟. q sic triplr. Elno mō ex vi absō
lutiōis i voto vel in actu liberat a pe
na eterna sic̄ ⁊ a culpa a q̄ liberatus
nihilomin⁹ remāet obligat⁹ ad penā
tpalē ꝑm q ꝑna ē medicina ꝓmo
tiens ⁊ purgās q̄ restat in purgato
rio pacīēda q̄ qdez ē ip̄oportiona
ta virib⁹ ꝑnitēt̄ in h mūdo viuent̄
sz p vīz clauiū intīm minuit q rema
net ꝓportionata virib⁹ ꝑnitent̄ viuē
tis in hoc mūdo ita q satisfaciendo
in hac vita purgare se pōt. ¶ Scōo
qz sacerdos pōt dimittere de pena
debita hz pa. i. c. sic dignū de homi.
⁊ de hoc habes ſ. indulgētia. ſ. v.
¶ Tertio dimittitur pena et ipsa nā
act⁹ ꝓfitētis q penā hz ānexā erubi
scētie. vñ q̄to plīb⁹ cōfitet̄ qo de
pcti⁹ tātoma. pēa minuit ꝓpea cō
fessus ⁊ absolut⁹ i purgatorio min⁹
punīet̄ q̄ cōtrit⁹ nīi ꝑtem ꝓpter
duo vltima.

¶ Vtrū ꝓfessio gnālis sufficiat ad ō 3
lēda mortalia. ℟. ꝑm Ric. i. iij. di.
xxi. ar. iij. q. iij. q sic pcta oblita ad
nerte m̄ qō ad remissiōz mortaliū ob
litoꝝ ⁊ ignoratoꝝ ñ sufficit ꝓfessio gnāl
q̄ fit in eccl̄ia sine sacr̄ali si hō hz co
pīā ꝑsbyteri ⁊ facultatē ꝓfitēdi hz te
net de eis gīāl̄r ꝓfiteri ⁊ a ꝑsbytero
ꝓtere absolōnē ꝑm eundē Ri. vbi
ſ. vlz tñ cōfessio gnālis ad delenda
venialia. Ad not. q cōfessio gnālis
sacr̄al q fit in secreto sacerdoti ō gīi
bus singulor ñ de singul' genez vlz
ad remissionē pene ⁊ clpe venialiū.
er q̄tuor ꝑm scm Tho. i. iij. di. xxi.
¶ Vtrio er ꝓtritōe pēitēt̄. ¶ Scōo
er humilitate ꝓfessionis. ¶ Tertio er
oīone sacerdotis. ¶ Quarto er vi cla
uiū alta āt ꝓfessio q nō ē sacr̄al: hz
solū gnāl vz er trib⁹ ꝑnīs nīmiō:

Confessio vltio quo ad sigillum ⁊ cinl celationem.

¶ Vtrū

1 ¶ Vtr sigillū ꝓfessionis sit ō ēcntia
sacr̄i. ℟. aureo i. iij. di. xxi. q sic nā
ō rōne sacr̄i est q sit signū efficax. est
eni sacr̄z sensibile effectiū q figurat
Sed sacr̄m istud significat ⁊ figurat
q de⁹ audit. petīt ⁊ ꝓstituit foꝝ secre
ti i quo mot⁹ oz petīt ⁊ extingui ergo
cū significatio sacr̄i cōfessionis sit si
gnificatio occulte delet̄is peti ⁊ foꝝ
iō ad rōnē ei⁹ ꝑtinet vt nullo mō re
uelet. Vñ q reuelat̄ facit irritū sacra
mentū aufferēdo ꝓfessioni naturam
siue significationis ⁊ figurationis.

2 ¶ Vtr sigillū ꝓfessionis sit de iure
nature ℟. Sco. i. iij. di. xxi. q. ij. qō
sic rōne caritat̄ fidelitat̄: vitatis ꝓ
misse tacite ⁊ vtilitat̄ quo sigillo mul
ti confitent̄ qui non facerent.

3 ¶ Vtr papa possit ꝑcipere sacerdo
ti vt reuelet ꝓfessiōez. ℟. fz Ri. i. iij.
di. xxi. q. nō. Et si ꝑcipit nō est ei obe
diendū. qz secretū ꝓfessionis ē de iure
nāli diuino ⁊ ecclie sup̄ q papa ñ pōt
ꝑcipe. vñ dic q cū sacerdos i actu cō
fessionis sit spālis vicarius ⁊ spālis
quo ad illā spēz sit maior gnāli. c. stu
duisti de offi. le. Jō papa i h ñ ē ma
ior cū sit vicari⁹ gnālis. Hāc rōnē, po
nit pa. in. c. dilectus. de excess. prela.

4 ¶ Quid si iterrogef sacerdos an sci
at aliqd de eo q audiuit in ꝓfessiōe
vl̄ ꝑtet et iuramēto vt dicat si aliqd
audiuit i ꝓfessiōe. ℟. fz sco. ⁊ Ri. vbi
ſ. q dz nīdere se nihil scire vl̄ audi
uisse supple. ad reuelādū: sicut ⁊ ꝓb⁹
dicit. Ba. xiij. q nec filī⁹ tuus scit
ō dic. tu dicit̄ intelligit ad reuelandū
gīāliter. vñ ñ dz tacere. vt dicāt aliq
⁊ male. si aut dicet q nihil scit
⁊ q nihil audiuit. qz subintelligit ad
reuelandū. Et i h ꝓcedit S. Ho. ca.
di. ⁊ cōuēit doc. ⁊ pa. i. d. c. dilect⁹. Iz
qdā dicāt q ꝑt dicē se nihil scire vt
hō sed vt de⁹ ita dz l. c. si sacerdos ō
offi. oz Heli⁹ ē vt dicit. ſ. ad reuelā
dum qz nō pōt negari qn sciat vt hō.

¶ Vtr liceat saltē reuelare ō lnia cō 5
fitētis. ℟. tenēt qdā q sic illi q vtil⁹
necessari⁹ ē ad ꝑficiēda q regit̄ ad
illō foꝝ. qz adhuc gerit ꝑsonā. tri: sz
alij ꝑsonenō lz. ⁊ hmōi opi. est Ri.
vbi ſ. S. Ho. vo ⁊ pe. ⁊ S. tho. ca.
di. tenēt q licite ꝑt reuelare nisi time
atur de scād. lo. ⁊ hoc solū ei q ꝑt ꝑ
desse ⁊ non obesse. ita si q sacerdos
ꝓstituat se nūtū ꝓfitētis. Sz magis
mihi plz opinio ꝑfati Aureo. vbi ſ.
L. ād. ea di. q nullo mō lz qz ꝓfitēs
nō pōt dispēsare in lege nature diui
na ⁊ in essentia sacramēti. Et iō cau
tius est q faciat sibi dicere ex confes
sionem hoc quod vult q reuelet.

¶ Vtr ille cui reuellat̄ ꝓcatū alien 6
ius er aliq cā ō lnia ꝓfitētis tenēdo
opinionē ad hoc possit facere teneat
celare. ℟. sctus Tho. vbi ſ. q ūc sicut
tenetur ⁊ interpres celare.

¶ Vtr i aliquo cāu liceat reuelat̄ cō; 7
fessiōez. ℟. q sic i. vn. casib⁹. ¶ Pri
mus qñ sacerdos idiget consilio: ita
tamē q dicens ꝓcatū sibi i detectū
in ꝓfessione nullo mō referat ad per
sonaz ꝓfitentes taliter q possit deue
niri ad ei⁹ noticiā istud ꝑz in. c. offi
cisde pe. ⁊ re. vbi papa nō reꝓhēdit
legatū petentē consiliuz de ꝓcato.
Jō asserit se i ꝓfessione habuisse in
vli. vñ credo q ꝓfessores nō ꝓcecent
mortalr q aliqñ ēt dicūt se hñisse ta
le petīm i ꝓfessione qñ i tali gnālitate
ita dicit q nullo mō pōt deꝓhēdi ꝑ
sona q ipsiz cōfessa est: hz sit pericu
losuz talia referre msi i cāu necessitat
q ꝓfitio hñdo pp scandalum ⁊ peri
culū ne deueniat i noticiā persone.
¶ Scōs cāsus i quo lz reuelare ē ō

licētia ꝓfitētis. qđ tñ nō plꝫ. vt dicit. s. ¶ Tertius casus ſm illo. ⁊ sequit. pa. i. d. c. oſo de pe. ⁊ re. eſt qñ qs ꝓfitetur se velle facere aliq̄ malū: quia illō nō est dicēdū i penitētiali foro ⁊ iō pp rationē vltimo facti nō tenet ecclare: nec etiā ꝓpter ꝓceptum legis nature seu diuine: rōe ꝓmissionis saltē tacite de nō reuelādo: q⁹ vt dicit sanctus Bo. i. iiij. di. xxi. intelligit q⁹ dz celare nisi ſmo vel obtentu aliud exigat: vt est i ꝓposito. Nec ob. q⁹ cōmuniter tenēt ibi ea. di. q⁹ nō liceat q⁹ dictū eoꝝ limito ⁊ intelligo qñ qs ꝓfitet se habere petrū de quo nō pōt penitere: ⁊ a quo non potest nec vult abstinere. ⁊ hoc iō confitet vt sacerdos ꝓbeat consiliū ⁊ oret ꝓ eo vt deꝰ cuꝫ illuminet ⁊ bmōi: ⁊ tale peccatū nō vergit i periculū alioꝝ ſz tñ ipsi ꝓfitentis. nā nic nullo mō pōt reuelari: q⁹ talis ꝓfessio disponit ad ꝓtritionē ⁊ ꝓfit ad petōrū in ꝓspectu dei celationē ſꝫ Ri. i. iiij. di. xxi. ar. iiij. q. ij. ſz qñ ꝑgeret in periculum cōitatis vl alterius tūc si nullo mō vult cessare talis qn illō faciat. credo sine ꝓdicio q⁹ nō solū pōt: imo tenet reuelare ei q pōt ꝓdesse ⁊ nō obesse vt malo obuietur. ¶ Quart⁹ casus est qñ qs hz per alia vīa peccatū sibi detectū i cōfessione ſm sanctum Bo. ⁊ Ri. ⁊ cōiorē opi. xxo. i. d. xxi. dist. Hec est qđ pp scādalū alioꝝ nō dz reuelare nisi p necessitate vel vtilitate illud dicat vl nisi ūrauerit dicere vītatē ſz Inno. l. c. oſo. ⁊ pe. ⁊ re. recitat Pa. i. di. c. dilect⁹. de eccl. p. el. nunq̄ tñ dz dicere se habuisse illud in ꝓfessione: q⁹ ſm Sco. vbi. s. peccaret mortaliꝫ. ⁊ idem dic. si reuelat aliqd plꝰq̄ sciat ex ꝓfessiōe. puta scit semiplene aliqđ scit ex ꝓfessione ⁊ pleneꝫ ꝓfessione nō lz sīn petō mō ali nisi semiplene exp̄mere. vl si hz dubie alr q̄ dubie reuelare nō dz. ¶ Quint⁹ casus e qñ cēt aliq̄ q ꝓditerit iterficere ꝓ ſbyter⁹ eū eiscātē i nemore quoꝝ vn⁹ penitet ⁊ ꝓfitet aū nemor⁹ ingressuꝫ nā tūc pt sacerdos retrocedere. lz ex hoc alij socij conoscāt sociū ꝓfessū fuisse. pditionē ſꝫ eni Sc. i. ti i. di. xxi. gīaliꝫ dicit. pt q⁹ signū nō de se est idoneū ad significādū tale petrū fuisse cōfessū. vl nō fuisse lz aliqb⁹ sit signū magꝫ determinati ex aliquo ꝓsupposito si tñ ex se ē signū reuelatiū ꝓfessionis. nec p hoc simpliciter illicitū ꝓfessioni qđā tñ tenēt q⁹ i tali casu teneat⁹ potⁿ intrare nem⁹ ⁊ subire mortē q̄ tali signo reuelare: lz ego nō credo. ¶ Ihesus tñ faceret si aliq̄ cōs fingeret cur intrare renuit. lz si nō pōt ꝑuenire credo cū Sco. qđ pōt desistere ab ingressu q̄ntus ille p tale signū deprehēdant cōfessionē ei fuisse factā. si tñ signum nō erit indifferēs lz certū nullo mō lic̄eret signū facere: vl alio mō ꝓfessionē reuelare. ſz potⁿ tenet ſꝫ Ri. vbi s. mortē sustinē ne cōfessionē reuelet. ¶ Sext⁹ casus in quo lz reuelare cōfessionē ē qñ id q⁹ dz nō ē petrū nec est circūstātia petri illi⁹q ꝓfitet nā tale qđ nōcadit sub secreto ꝓfessionis nisi eēt qđ potēs ōducere ad manifestationē petri licite ſꝫ ric. vbi. s. pōt manifestare nisi tal⁹ inotescat ꝓfessori qđ talia sibi dicē sub sigillo secreti. oz tūc nō pōt reuelare nisi ſm qđ sigillū secreti pōt reuelari vt. ſ. dicam⁹. ¶ Quid si ſbyter haberet aliqđ pec[8]

catū mortale qđ nō possz ꝓfiteri nisi cōfessiōz sibi fcāz reuelaret. ℟. ſz ri. vbi. s. ⁊ sco. qđ nō dz cōfiteri i duratē tali cāu illō petrū ſz sufficē cōfiteri de eo cū ꝓposito cōfitēdi qñ poterit facere sine ꝓdicio sigilli cōfessiōis ⁊ reuelatiōis ꝓpone cōfessor. fortiori cui vinculo tenet ad celandū cōfessionē q̄ penitens ad confitendum.

9 ¶ Vtrū sacerdos qui audit duos i confessione ⁊ vnus eoꝝ dixit se peccasse cū illo alio. sed ille ali⁹ cōfitēdo hoc nō dixit possit eū de hoc interrogare. ℟. quod sic in genere: sed non pōt dicere q̄d ali⁹ sibi reuelauerit nisi ille ex confessione sibi dixisset.

10 ¶ Vtr⁹ sciēs p cōfessionē aliquē excōicatū teneat eū vitare. ℟. ſm Ri. vbi. s. qđ nō ēt i secreto. ⁊ ad. c. cū nō abhoie. de sen. ex. qđ vī dicere ꝺrū. Respōdet qđ itelligit qñ sciat per aliam viam in secreto q̄ p confessionē Sco. tñ vbi. s. hz qđ dz eū vitare si hēt sine ꝓdicio eius excōicatiōis. si vo ꝑ nō pōt facere qn eū ꝓdat nō tenet imo tenet ū vitare qz fortiori vinculo ligaf ad celādū. s. p legē nāe diuinā ⁊ eccliasticā q̄ ad vitandū excōicatū.

11 ¶ Quid si sacerdos sciat p ꝓfessiōz qđ aliqs uxorauit cū muliere i ecclia ℟. qđ ꝑ nō pt reuelare eo nisi i gñe dicēdo taꝫ ecclia ē pollutā. ⁊ idiget reconciliatiōe. ar. c. significasti ō adul. ⁊ c. si sacerdos. ō of. o. ⁊ ꝑ tutⁿ ē lz qđā teneāt qđ nec ēt i gñe dēat reuelare. qđ vēr credo qñ est oſo occultū qz sic nō indiget reconciliatione.

12 ¶ Vtr⁹ abbas vl ali⁹ ꝓlat⁹ possit ānocere subditū ad aliquo offō pp reliqui. s. qđ nō. ēt si sciat eū male vti tali offō. nisi qñ ꝑ facere possz sine suspitiōe penitēcie. ⁊ alterius cautelaq̄ ꝓcū ānoueat pp cōfessionē: qz tē possz lz ego credo illō tūc nisi qñ talis subditⁿ cōfiteret petrū a quo nō vult recedere ⁊ qđ vēgit i periculū alioꝝ qz nūc credo possit cuꝫ officio ꝓuare qñ ad libitū ipsius sperat ānouere vel confirmare vt. s. ¶. vij.

¶ Quid de ꝓbro q⁹ sciat i ꝓfessiōe ipz dūmtū i matrimonio ꝺbr̄ do. vl ō can⁹ i. ꝓnuēdo ⁊ p eū pñtādo. ℟. qđ secrete dz eos monere vt ōsiliū qđ sibi hūt bñdicat nuptias si petit qđ pñtet ordinādū pñtet qñ alr facere nō pt sīn manifestatōe cōfessiōis. fac qđ no. gl. ⁊ tuc. i. c. vnico. de secūd. i or. fa. rō qz ēt si diceret nō sibi crederet. n si ꝗtenus possz ꝓbare. ⁊ sic frusta faceret.

¶ Quid est quod cadit sub sigillo cōfessiōis. ℟. qđ dicta secrete crēdit ad oia q̄ cadūt sub sacramētali cōfessiōe vt sunt petā i directe vo cadūt oīa illa p q̄ rēphēdi pt petrū vl petōrū vñ ſz ri. vbi. s. qcqd p se vel per accēs dirempte vl i directe possz reuelādi vl cōfitēti onē vl malā suspitiōz vl aliqđ aliud nocumentū gñāt e penitēti er petō cōfesso. cadit sub isto sigillo. Hūi loc⁹ ⁊ tps ⁊ filia ex quibus pōt deuenire in noticiā peccati cōfessi. nō simpliciter sed sub relatione ad ꝓsonā que ipsius est cōfessa cadit sub isto sigillo. ⁊ durat ēt post mortē penitētis. ſz Sco. vbi s. Inde ē ꝓceptum negatiuū. quod obligat etiam ad semper.

¶ Vtr⁹ ille cui cōfessor reuelauit ꝓfessionē teneat celare qđ sibi reuelauit. ℟. ſz Ri. vbi. s. q⁹ sic imo plato sibi dicipiēn quod reuelet ñ tenet nec dz obedire. q⁹ tal⁹ ex confessor q sibi reuelauit dedit de fcō sibi pātez loquēdi ñ de ture. ⁊ iō nullo mō lz ei reuelare.

¶ Quid de illo q audiuit q. ꝓposito qut a casu cōfessiōz ēq̄ facit ꝓfessio

ri.ℛ. Ri. vbi. s. q tenet celare ō inf
nature ⁊ diuino. ⁊ ió nullo mō pte/
rit sine peccato mortali reuelare sine
ꝓsensu exꝑsso penitēt. Et addit Sc.
vbi. s. q volose ⁊ insidiose audiunt q̄
quis confitetur peccat mortaliter.

17 ¶ Utr ꝑsona eccl̄a q̄ qȝ peccatū cadat
sub sigillo ꝓfessiōis. ℛ. Ri. vbi. s. qō
sic siue penitēs potuerit sum peccm ꝓfi
teri siue exꝑssiōe illi⁹ ꝑsone. siue nō.

18 ¶ Utr penitēs teneat celare penitē
tiā sibi a ꝓfessore iniūctā. ℛ. ȝ Ri.
vbi. s. q̄ si tenetens in manifestādo
qō sibi a ꝓfessore est iniūctus faceret
ꝓiudiciū fame. ꝓpter ablq̄ vlla vtili
tate aut ꝓfessor. qz si forte sciret qō
sibi iniūxit icurreret odiū aliquoz. ⁊
hmōi tūc tenet celare. Si vo nec fa
me. ꝓpter resultat ꝓiudiciū nec sacer
doti. tunc. potest reuelare. si vult.

19 ¶ Que est pena reuelātis ꝓfessiōes
ℛ. qō vltra peccm mortale dȝ detrudi in arto monasterio ⁊ deponi. vt i
c. omnis de pe. ⁊ re.

20 ¶ Sed nūqd laic⁹ reuelās cōfessio
nē sibi factā sit detrudēd⁹ i arto mo
nasterio. Ri. ȝ host. i. d. c. omnis qō
non sed alia penitentia puniendus.

21 ¶ Cui iciḃit ꝑbatio qō tal⁹ reuela
uit ꝓfessionē. ℛ. Pa. i. d. c. oīs q si
ꝓfessor ꝓfiteat se dixisse tale peccm. ȝ
negat se hūsse illud i ꝓfessiōe nili p
hrt se aliūde hūsse cȝ p ꝓfessionē ꝑ
sumet ꝺ eū. l. qō in ꝓfessiōe hūt. ar.
vi. q. iȝ. placuit nō tñ puniet pēa or
dinaria. d. c. omnis. sed pena arbitra
ria quia nō aterte connincitur.

22 ¶ Utrū eadē sit rō de sigillo ꝓfessio
nis ⁊ sigillo secret. ℛ. qō lȝ sigillū se
cretī ⁊ sigillū ꝓfessiōis se hēant ȝ in
ferius ⁊ suprus. qz oē sigillū ꝓfessio
nis ē sigillū secreti. ⁊ hiō ēpr̄io. tñ nō
est eadē rō de vno sicut de alio. Utr
est qō peccat mortal⁹ frāgēs qōlibȝ
istoz sigilloz vñ lȝ Sc. vbi. s. qō si
ue ille q alicui aliq̄ dicē exꝑssit qō ea
dicē sibi sub sigillo secretus siue ñ tenet
celare dūmō itelligat qō sub secreto
ei dicē. ⁊ addit ri. vbi. s. q in h ꝑcor.
qō si reuelat: crimē. ꝑtitiōis icurrit.
Limita tñ ȝ S. Bo. ea. di. utr qō
nullo mō lȝ reuelat sigillū secreti ni
si duob⁹ casib⁹. ¶ Prim⁹ qñ ꝑtas
id exigit. puta qz ẏgit piculū⁹ aliozꝝ.
¶ Scōs qñ obia cogit ad reuelan
dum. Qñ ȝ ista duo ⁊ iuramentum ⁊
ꝓmissio nō valet. Qñ dicit pa. l. d.
c. oīs qō si talis assumit i testē tenet
reuelare q̄nto sb sigillo secreti sit ei
dictū nō tñ tenet denūciare. qz aliō
est testimoniū dicere aliō denūciare
nā denūciare nō tenet qs qō ꝓbare
non pōt. vt. q. iȝ. placuit. iȝ. q. i. si pre
cauerit. iȝ. c. viȝ. plerūq;. Hē. tñ de
g. l. ix. quol. dicit qō subdit⁹ q rect
pit aliqd ab alio i secreto nō ẏgēs i
dānū cuiusq̄ nō tenet reuelare ēt ꝑ
lato ꝺcipiēti vt reuelet. Et fm hoc li
mito. S. Bo. vt intelligat teneri ex
obdictā qñ ꝓlat⁹ vult scire qō ꝑt ce
dere i detrimētū religionis. aut alte
rius. alo ñ sigillū ẽo ꝓfessiōis nullo
mō lȝ reuelare nili ȝ q. s. dictū est.

¶ Utr ꝓfessor dicēs aliquē sibi ꝓfes 23
sus ꝺ pcīis suis sit reuersator ꝓfessio
nis. ℛ. ȝ Ri. vbi. s. q ñ qz nihil oc
cultū manifestat: lȝ solūmanifestū q
scit ex ꝓfessionē qz si direrim⁹ q pec
catū nō hēmus tpi nos seducim⁹ ⁊c.
i. Jo. i. Si vo dicēt qō ē sibi ꝓfessus
ꝺ magnis criminib⁹ ⁊ multis. dñ ēt
reuelator ꝓfessionis. Quidā ēt dicit
qō dicere talia ẏba. s. hoc peccm aulti
ni i ꝓfessiōe q est peccm mortale. ⁊ fa
tis ad h vī facere tert. d. c. oīs. ȝ ego
h nō credo. Et est ẏba ȝ Sco. vbi.

s. nisi p tale reueniat i noticiā plone
q eū ꝓmisit. periculosū ē tñ talia dicē.

Confirmatio electorū

an sit de necessitate ꝓtenda. Ba. quod sic
de iure cōmuni ita qō elect⁹ ad regi
men cuiuscūq; eccle aut religiōis si
administratiōi dignitaꝭ se ingesserit
añ ꝓfirmatōez. siue tāq̄ ꝓlat⁹ vl pcu
rator. aut iconom⁹. aut alio nouo qsi
to colore i spūalib⁹ aut tpalib⁹ p se vl
aliū i totū. vl si pte añ ꝓfirmatōez ipo
fcō ꝓuat oi iure quod p electionez i
ipsa dignitate habebat. c. auaritie de
elec. li. vi. Fallit hoc i cāu qñ abbatis
sa electa a maiori pte. nō tñ a duab⁹
ptib⁹ impugnat nec ꝓfirmet. qz ideri ꝓt
administrare. c. sīcūtatib⁹. §. si vo. ō
ele. li. vi. Itē fallit qñ ꝓfirmatio a pa
pa ē ꝓtēda. ⁊ elect⁹ ē valde timor⁹
vȝ vltra italiā. tūc bñ pōt admīstrare
i tpalib⁹ ⁊ spūalib⁹ añ ꝓfirmationē
Excepto qō nullā alienationē facere
pōt. vt. i. c. nihil de elec. Quod verū
credo qñ nō est i mora ptende ꝓfir
matiōis. alās hēbit locū pēa. d. c. aua
ritie. Et qō dicit ter. de vltramonta.
credo hēat locū i citramontano. qñ
cura esset vltramōtes vt tenet Ho. ⁊
Jo. an. i. d. c. nihil. ⁊ Guil. i. d. c. ava
ritie. Sec⁹ cēt si hēret p bulleguiz.
vt nos fratres minores. q habem⁹ q
elect⁹ gñal⁹ nr̄ statī pōt administrare.

1 ¶ Utr ꝓhata hēant locū in cpo. ℛ.
Be. i. d. c. auaritie ȝ Jo. an. q sic er
adiutationē vl executionē iur] antiq
interpetrat late vt ieludat ꝓcta i iu
q: appellatiōe dignitaꝭ nō cōprehē
dī ephal. vt dicē gl. i. c. iȝ de ꝓbē. li. vi.
Sz ꝺ sic. qz i iure antiquo icludebat
epūs. vt in. c. nostri ⁊ c. q̄luer de elec.

¶ Utr hēat locū ꝓhata pēa i ꝓpatore ⁊
ℛ. pu ⁊ Jo. an. i. c. legim⁹. xcuj. dō
qō ñ. ⁊ vt lȝ gl. i cle. vnica ō iureur.
i. ẏ. reges romanos pt admīstrare ⁊
oēs iurisdictiōez exercer ipij q̄uis pa
ibidē teneat ꝺcīū. lȝ plz imbi op. gl.

¶ Qñ dz pcu ꝓfirmatio. ℛ. q. i. tres ȝ
mēses post pīstitū ꝓsensuz. alr iuncto
cessante ꝓcuratōe. si nō ꝓtat. vl ab
electo: ab⁹ vl ab ipo electo: vl ab alio
p ipo electo est nulla. c. q̄s sit de elec.
li. vi. In cathedralib⁹ vero ⁊ regula
ribus ecclesijs quarum ꝓfirmatio a
papa est ptenda ꝑua moderationē
c. cupientes de elec. li. vi.

¶ A quo dz pcu ꝓfirmatio. ℛ. qō si + 4
elect⁹ est exēpt⁹ debet pcu a papa. vl
ab ej⁹ legato de latere si est aliquis in
per illa. puicia. vt. i. c. si abbatē ō cle.
li. vi. Intelligē qñ tal exēpt⁹ subest i
mediate pape sec⁹ imediate. vt sunt
puncti ales ministri ordinis minoꝝ
q̄ q̄us sint exēpti. tñ bñt sup se gnā
lē tot⁹ ordinis a quo bñt ꝓfirmari.
Tū Pa. i. c. i. de sup. pla. tz qō abba
tes exēpti sunt p epos ꝓfirmadi si
aūt nō sint exēpti debēt ꝓfirmari per
suos ꝓlatos imediatos iuptores. vt
puta. epūs iferiores suos. Archiepos
epos suffraganeos suos. ¶ Pōtas
vl pūacha archiepos nō exēptos. ꝺ
colligit ex. c. cū monasterū. ⁊ ex. c.
nihil tex. c. hoc memorie. el. i. ō cle.
cuz ibi no. ⁊ lxiij. distin. illud.

¶ Quo dz fieri ꝓfirmatio a iuptore
vl ab eo cui ō iure cōis. siue spāli pu
ta pūilegio. vl ꝓsuetudie ꝓscripta si
ue ex ōlegatōe ꝓfirmatio pinet. ℛ.
q dz vocare notati si est aliqs cocle
ens silcū eo vl appet aliqs oppūi
tor. alo gnālis in ecclīa in q dz talis
esse vocatio dz fieri: vel si q sint q se
velit oppōnere cōpeant assignato ter

mino pereptorio. et si nullus appareat dz ipe cõfirmator diligẽter examinare ꝛ electiõis ꝓcessꝰ ꝛ ꝓsonã electi. nacie ꝛ scietia ꝛ honestate vite ꝛ etate. qꝛ si idigni cõfirmat vl illegitie morali peccat ꝛ est ꝑnat' ipo iure a potestate cõfirmãdi ꝓmũ successo. ẽ illi'. ꝛ cõfirmatio ipo iure est nulla. qñ nõ vocat q̃ tuntvocãdi si ẽ aliqs coelect' vl alt' q̃ velit oppõere ꝛ electi vl electionẽ ꝛ ñ discusso negocio fit. hec habent. et. c. nihil de elec. ꝛ. c. si. de elec. lib. vi. cum ibi no.

6 ¶ Sz nũqd si elect' admiſtrat post cõfirmatiõz nulla cadat ꝛ pena ꝛ de q̃ s. ſ̃pn. ℞. gl. i. d. c. fi. quod si errauit i fcõ. pita credidit factꝰ vocationẽ ꝛ discussionẽ. ꝛ sic nõ cadit. ſz excusat. ſz si erauit i ĩre non excusat a dicta pena ꝛ re. in. ig. iozãtia. li. vi. cũ ꝺcoꝛ.

7 ¶ Vltr ꝓfata nullitas cõfirmationis hẽat locũ i postulatõe. ℞. gl. i. d. c. fi. q̃ sic i admissiõe postulatiõis q̃ fit a supiore q postulatꝰ admittẽdo cõfirmat sec'i postulatõe q̃ ẽ i eo q̃ postulat monac' elect' a ꝓlato suo. silr hz locũ i ꝑtatõne. vt ille cui fit ꝑtatio ꝑuet decretalẽ. d. c. fi. nec ob. si dicat q̃ cõstitutio vã penalis ꝛ sic ertẽdi nõ dz. qꝛ nõ est penalis ꝛ cũ nõ ꝑuet iure quesito sed querendo. vide ibi. doct.

8 ¶ Vltr sit ꝓuãdũ q̃ dictũ ẽ. §. iij. ꝑcedẽtti i oĩb' bñficijs et simplicitb'. ℞. Sc. i. d. c. fi. q̃sic sine hẽant curã animarꝫ sine nõ. qꝛ cũ i oĩ bñficio requiraf erudicio ꝛ confirmatio electi seu ꝑtati seu postulati. ſm io. an. p'lxo. in. c. ꝓpositũ. de cõcess. ꝓe. ergo seruanda sunt predicta.

9 ¶ Vltr cho ꝑtali silr. ℞. Lap. ſz gevbi. s. q̃ sic si daf bñficiũ ꝑ viã ꝑtatiõis vl electiõis. sec' q̃ nõ daf in bñficiũ qꝛ tunc fit cõmissio. nõ electio. vl collatio. seu presentatio: nec ecle. quia contingit de reli. ꝺomi.

10 ¶ Vltr plat' supio: possit cõfirmare sine capso. ℞. Sc. i. c. q̃ de elec. li. vi. q̃ Archi. h' p'opi. recitatꝰ ſz q̃ nõ vaz cõfirmatio si i abnia capitulũ fiat. ar. eoꝛ q̃ no. de of. dele. cãz. ff. ꝺ admi. tuel. ticũ ꝛ menũ i ꝑn. ꝛ ff. de ererci. l. i. §. q̃ si plures. ꝛ h' vꝛ nisi cõsuetudo ecclie hẽret ĩmũ. qꝛ tẽ valeret cõfirmatio de cõsue. c. ñ ẽ. lxvi.

Onfirmationis ſa// cẽz

ad qd valet. ſz. Melchiades papa i. c. spũssanct' de cõse. di. v. q̃ vaz ad augmẽtũ gre ad cõfirmãdũ i pugna ĩ victa ꝛ diabolũ ꝛ armat ꝛ istruit ad agonez hui' mundi ꝛ ꝓlia.

¶ Vltr sit necessariũ ad salutẽ. ℞. q̃ i ñ absolute q̃ baptizat' si statim decedit saluaf vt ꝓz in. d. c. spũssanct' q̃ntus nõ sit cõfirmat'. tñ necessariũ est ita q̃ ꝓtenẽs ips suscipe mortaliter peccaret. ꝛ dãnaret. vt colligitur ex. d. c. spũssanct'. cũ ibi no. Et ꝓpterea credo q̃ notabil' negligẽtia epoꝛ in nõ cõferendo istud sacrm. sit cis precatũ mortale. per ar. in. d. c. spũssanctus.

¶ Vltr soli epi hoc sacrm possint cõferre. ℞. q̃ sic vtpz i. c. de hĩ. ꝛ duobus. c. se. de ꝑse. di. v. tñ ſz Inn. i. c. q̃to de cõsue. papa possz dare lnã sacerdotib' vt conferrẽt q̃ ſm gl. i. c. man' de ꝑse. di. v. sequit Inn. vbi s. er demandatione pape quilibet clericus potest conferre ordinem ꝛ sacramentum quod habet.

¶ Quib' ꝺz cõferri istud sacrm. ℞. q̃ oĩb' fidelib' baptizat' tã sanis q̃ ẽt mortepciũt ĩtib'. vt ꝓz i. c. vt ieunij. ꝛ. c. se. de cõse. di. v. q̃ntus gl. sentire videat q̃ hẽat dari solũ hñtib' ꝑfectã etatẽ. s. xij. annoꝛ nõ credo tẽ.

4 ¶ Vltr pfecte etat' volẽs suscipe istud facẽs teneat cõfiteri ꝓpr'. ℞. q̃ q̃ntus teneat cõfiteri de mortal. si q̃ cõmisit. añq̃ suscipiat. silr peccaret mortaliter nõ cõfiteri si credo teneat de necessitate ar. d. c. vt ieunij i vbo moneant'.

5 ¶ Vltr de chrismate tñ ꝛ ulti' ãni de hẽat fieri. ℞. q̃ sic cũ ẽt munus necessitat' cõfirmatio q̃z baptismi' ar. c. quonia z de sen. ex. li. vi. ꝛ. c. si q̃s de alio de consecrati. di. iij.

6 ¶ Vltrũ omni tẽpore possit conferri. ℞. quod sic ar. c. oẽs fideles ꝛ. c. de his ꝛ. c. vt ieunij. ꝛ. c. le. de cõse. di. v. ſz ẽs ꝺz cẽ ieunus vt in. c. vt epi de conse. di. v. sed nõ ꝺe ꝓcepto.

7 ¶ Vltr ieun' tñ dẽat suscipe. ℞. q̃ sic. nisi necessitas aliꝰ suadeat. tñ credo sit cõsiliũ. nõ ꝓceptũ. vt ꝓz i. d. c. lius ẽ cõfirmari post prãdiũ q̃ epo postea discedẽte ñ possit cõfirmari.

8 ¶ Quid si q̃s oleo ꝓ chrismate sit vnct'. ℞. ſz hz. ꝛ in. l. c. vnico de sac. vñ. q̃ ꝺz itez chrismat' liniri. ꝛ ꝺz illa olo reiterari. signo te ꝛc. Alie aũt oiones q̃ ꝓcedũt ꝛ sequũt nõ iterant

9 ¶ Que est forma hui' sacramenti. ℞. q̃ in ure nõ iuenit nisi q̃ i fronte chrismate debet signari. Tñ in pontificalibus cõmuniter habetur. Ego te consigno signo crucis ꝛ confirmo te chrismate salutis. In nomine ꝑtis ꝛ filij. ꝛ c. Et hec est seruanda.

10 ¶ Veruz sit reiterabile istud sacrm. ℞. q̃ nõ. vt in. c. dictuz est. ꝛ. c. se. ea. rano: sec' si ignoranter. aut dubitaret ut ꝛ quia non dicitur iteratũ quod nescitur factum.

11 ¶ Vltr nõ confirmatio possũ tenere alũ ad cõfirmationem. ℞. q̃ non. c. de conse. di. iij. Et si

12 tenet non contrahit compaternitatẽ vt, ibi patet concor. Tho. ꝛ Pe.

¶ Quot possunt tenere ad istud sacramentũ. ℞. tantuz vnus debet esse qui teneat. c. nõ plures de conse. di. iij. Sicut ꝛ in baptismo. vt ibidem.

13 ¶ Vltr ille qui tenuit in catheciſmo vl baptismo possit tenere in hoc sacramẽto. ℞. qõ cõsuetudo romana est qõ nõ. sed ꝑ singulos singuli in scipiãt. Tamen fieri potest si necessitas cogit. alo nõ. vt in. c. in catheciſmo de cõse. di. iij. Sed no. q̃ hodie er cõsuetudine est. vt qui tenet in catheciſmo teneat in baptismo ꝛ ideo si ne peccato fit. Si tñ plures sunt. qui tenent omnes efficiuntur compatres suscepti. vt in. c. fi. de co. spi. li. vi. Et ideo vir non debet tenere vxorem ꝛ econuerso. quia orieꝝ inꝑdumentuz.

Onfirmatio sũmi põ

tificio ex certa scientia facit validum qõ erat nullũ resꝑctu iuris positiui. ſm Jo. de li. vt refert Pa. in. c. cũ super de causa pos. ꝛ ꝓpter. facit firmum quod alias est infirmum: Solemne quod non est solẽne supplendo defectus solemnitatis omisse. ij. q. i. in ꝓmiis de trãsac. c. i. ꝺ concel. ꝓ. q̃. Sic ꝺo fit i forma cõi nõ ex certa scia. nihil iuris tribuit, ſz solũ vt' cõseruat. de ꝓbr. vti. vl iuti. c. dilecta. ꝛ. c. i. in gl. ꝛ de cõcel. ꝓ. q̃ diuersitatẽ. ꝛ de ꝓ. ni. qꝛ ite tiõis nec ꝓpꝛia ꝺci ogat iuri cõi. ꝺ of. oꝛ. hz. ꝺ h. istru. iter dilectos.

¶ Cõfirmatio ꝑpe nõest q̃n succes' sor cõfirmat cõstoneꝫ ꝓdeceꝑtoꝛ: seu ei' gesta. vt dicit Pa. i. c. i. de loca. ꝛ est dictũ ll. ꝺo. vñ pot' est ratificatio vl inouatio. Sed cõfirmatio est q̃n superior confirmat sciz ifeꝛ. ne. ¶ ꝺ nõ. quia facit ad multa.

Onfraternitas an sit licita. ℞. Dic de peruslio tractatu de canonica portione epi. c. iij. q. lic si fiat ex cā licita. facit glo. in. c. si qs clicor. xi. q. i. q̄ dicit q̄ fraternitates bene admittit. q. ij. di. si quis de spicit. Sz q̄ fiūt ad malū ꝓhibēt. C. de mono. l. vnica. de tyc. do. And. barbatuo i. c. officii de testa. plene tractat archi. etiam i. dic. si qs despicit. & vide. s. collegium.

1 ¶ Vltz statuū ꝓfraternitatū quo ca/ueā ne qs recipiat nisi soluat nīl licet. ℞. pc. vbi. s. qō ste si sit pp honestaz c iz. puta alēdis paupib⁹ vbi ōt. d. c. si qs despicit. & ar. xxvi. q. ij. nō exēplo: quidā tñ dicūt nō licē: qz excludit pietatem. s. nc qs recipiat nisi soluat: & vi magf equū. Si tñ statuū diceret qō recepī⁹ soluat tñ oi mēse liceret. Ludo. ō ro. s. no. dicit q̄ arc. q. ij. di. d. c. si qs despicit cōsulunt q̄ si sit statutū ꝑ vba affirmatiua sic v3 Si vba negatiua. s. nullꝰ admittat sic ñ v3. allegat. c. ad aplicā ō simo. Et addit idē. Ludo. qō si potestas i uenit societatē in q̄ sit statut i inuone stuz pōt statum eo ipso cassare societatē fm Bar. in. l. sub ꝑtextu. ff. de extraor. cri. & se iuuat Bal. in. c. i. §. cōuenticulas. de pa. te. in. vsi feu.

Onuratio est quando aliquis retel li auctoritate i vnū se colligendo inrauita iterūe dederit. ij. q. i. si q̄ clicor. & no. q̄ iurato & ꝓspiratio ꝑ vno eodēq3 crie accipiūt. ij. q. i. ꝓiurationū. vñ ꝓiurare est sil' vl' vni iurare. ꝓspirare vo ē sil vl' i idē spirare fm glo. in. c. ostēz. de sen. ex. li. vi.

1 ¶ Vltz oia ꝓiuratio sit illicita. ℞. q̄ ppie ꝓspiratio vt p3 ex p̄cedētib⁹ & illicita. Dī tñ aliqñ largo mō ꝓspiratio seu ꝓiuratio q̄ aliq cōiurant. vl in idem aspirāt qō de se est licitum & bonū & tūc Iz tal' ꝓspiratio, vt no. gl. in. d. c. si qui clicor. al. i. q. i. cōfusio nis. xxij. q. ii. c. i. no. & no. in. c. cū. J. & A. ō sen. & re. iud. & ꝑa. in. c. exhibita de iudi. An ergo qs ꝓiurat vt retellet ꝓlato vl obedīēte & huiusmodi sic est, ꝓspiratoꝝ vt p3 de verb. sig. constitutionē li. vi. & sic conspiratio de se est mortale peccatū. In dubio vero semper ꝓsumitur mala ex Inno. i. c. i. de scis. & Ant. in. c. fi. ō testi. co. & Jo. an. in. c. iij. de ver. sig.

¶ Quē est pēa ꝓiurantū vl' ꝓspirā 2
tiū. ℞. laici debēt excōicari ipō ꝑm fm gl. in. c. fi. de testi. co. & fm Ho. & Jo. an. in vna libra aurī ꝓdēnari' singuli. i. ꝓstitutōe Federici ō pace. tc. c. hac edictali. & si qs tumultū ꝑ aliquē fecerit vl' seditiosas voces emiserit capitaliter est pēa. l. denūciam⁹. C. de his q̄ ad ec. cōfu. & l. i. & ij. C. ō sed. & ff. ō re. l. aut fcā. & C. ō epi. & cle. l. quēti culā. vbi, phibēt cet⁹ vl' mrba ꝓgregari nisi licentiat ꝓcessus explle. ff. de col. illi. p' tōti clerici debent deponi.

Onsanguinitas vi de j. mi simonū. iij. Impedīēto vi.

Onscientia quenit cuz lege naturali rōnal' creature. & cū sinderesi in ḥ qō est regulare: sz differūt i mō. ter. nālis dictat ei bonū faciēdū & malū fugiendū. post ḥ sequit iudicū i rōne. & sic formal' ꝓscia. vlterius fctō iudicio q̄ sic oz ee legē sindere sis q̄ sinulla ꝓscie q̄ stimulat voluntē ad bonū faciēdū. & sic p3 q̄ cōscia ꝑpe est regula in rōne sinderesis vo in voluntate instigādo eā ad bonuz & stimulādo

stimulādo lxe ex alex. i. iij. pte sūme.

1 ¶ Vltz ꝓscia liget ad faciēduz oē q̄ dictat p modū ꝓceptōis vl phibitionis. ℞. sanct⁹ Bo. i. ij. sen. di. xxxix. ar. i. q. iij. q̄ aut ꝓscia dictat aliqd q̄ ē fz legē dei. & sic tenet facere aut dictat q̄ ē ꝑter legē dei. & sic tenet facere vel ꝓsciam ponere. vt p te si dictat necessariū ad salutē festucaz de terra leuare si ñ ponit ꝓsciaz aut nō leuat: mortaliter peccat. aut ꝓscia dictat qō ē ꝑ legē dei iz sic nō ligat ad faciē dū. fz ligat ad ponēduz: q̄ erronea erroꝛe repugnāte legi diuie vñ q̄diu manet ponit hoiez ex statū solutis: & nō necessitatio tenet eā deponere: qz sine faciat q̄ ꝓscia dictat: siue nō faciat ꝑ mortale peccat. faciēdo q̄ dictat ꝑ cat mortaliter. q: faciēdo ꝑ legē dei nō faciendo peccat mortaliter. qz faciēdo bonū faciēs ꝓcēptū dei dū credit dictāte sibi ꝓscia. hoc displiciet. & sic itelligit. xxxiij. q. i. §. ex hīs. de iy. p mag. el. ij. ō resti. spo. Ifan. de pscri. c. fi. qō fit ꝑa ꝓscia edificat ad gehennam.

2 ¶ Quid si plat⁹ ꝓcipiat aliqd qō cō scientia subditi dictat ēt ꝑ legē dei. ℞. scius Ho. vbi. s. q̄ tenet eā deponere nisi clare sit illud forte ꝑ legē dei. Et si nesciat ō illa iudicat dz iapiēter vel cōsulere: vl p ozonē a deo declaratione postulare. vel die vt habet i. c. inquisitionem de sen. ex. q̄ qui scit, p certo qō est ꝑ legē dei nō obediat. qz mortaliter peccaret. sed pot⁹ tolleret et ēt excōicaretemerariā credulitatem cui ad ꝓximum tē. ꝓbabilē & discretā. quis nō magis faciat qō sibi ꝓcipitur. qz tenet i tali ꝓ dubio & pp bonū obediēte excusat: qz nō Iz simo mortaliter peccaret. q̄ q aliquat peculū pibuit illo. Et istud ē q̄ dicit ter. i. c. nō solū. de regula. li. vi. Decet inqt & expedit vt ꝓscie puritati nō desint iudicia rōnis ne dū spūal' ꝓfect⁹ q̄rit ide talis dispendiū incurratur. vide. s. religiosus. §. xxix.

¶ Vltz phibēt ō ꝓscia famā negligēs; peccat mortaliter. vide. j. fama. §. i.

Onsecratio epi scopoz & archiepi scopoz ī. tres mēses p⁹ electoz & ꝓfirmatoez differri ñ dz nisi necessitas aliō suadeat. lxv. di. quīq̄dez.

¶ El quo dz ꝓfecrari archiepūs. ℞. 1
q̄ ab oib⁹ suffraganeis suis q̄ tūc ad metropolitanā ecclīaz sunt vocādi. ō sē. oz. si archiepūs & cū ꝓsensu ꝑtaz c. pls. lxv. dis. ita q̄ sine eo nō recipit execūtionē ꝓsecratus. vt no. Inn. in c. ne episcopi de temp. oz.

¶ Quis ꝓsecrabit epm. ℞. si ē exēpt⁹ 2
ꝓsecrabit a papa vl' de ei⁹ mādato. si vo nō est. exēpt⁹ q̄ archiepūs cū duobus ꝓuincialib⁹ epis. aut tres cōprouinciales epi ex iussu archiepi. ita tñ q̄ oēs epi ꝓuincialeꝝ sūt p eplas regrēdi vt ꝓsentēt. vt i. d. c. nec epi. vbi dic Inn. q̄ si aliqs epoz cōprouincialiū ꝑtinaz i ꝓsecratōe archiepi vl epi q̄ poterit agere vt ꝑtetur execūtōe officij sic i electōe agit vt cassēt. de elec. q̄ sicut. ar. de elec. cū in veteri. de arbi. cū oli. lxv. di. nō dz. & ēt gratioz pna sibi poterit imponi.

¶ Quo die debent ꝓsecrati predicti 3
℞. q̄ die dūico hora tertiaꝝ. li. di. q̄ in aliquo. quasi in fi. lxv. dis. quod die. & c. ordinationes.

¶ Quo dz fieri. vide i. d. c. ordinati 4
ones. sed melius in coz pastorali & qd sit de substātia no. in. d. c. ordinationes. lxv. di. in summa.

5 ¶ Patriarcha aũt ⁊ primas dẽ cardinaleo credo q̃ a papa sint ꝓsecrãdi vl' ẽ⁹ mãdato ⁊ nõ ab alio. ar. c. pudẽda. ⁊ qõ ibi no. ruinj. q. i. Dicit ẽt Pa. i. c. mennim⁹ de accu. q̃ quibz ꝓlat⁹ ꝓsumat⁹ a papa nõ põt hũdici seu ꝓsecrari p ifericrẽ. nisi de licẽtia pape. vt i. c. cũ i distribuẽdis ỹ tẽ. or. nisi forsitan dicto aliud habeat. papa vo cõsecrari dz ab episcopo hostiẽse. ⁊ tũ. di. in nomine domini.

6 ¶ In quo loco sunt ꝓfati ꝓsecrãdi. ℞. qõ archiepũs in sua metropolitana ecclesia vt in. d. c. li archiepũs. alij autem vbi placuerit ad quem pertinet consecratio. lv. di. c. fi.

Consecratio ecclesie a quo dz fieri. ℞. q̃ ab epõ proprio nõ ab alieno. nisi de licẽtia proprij. facit. c. tua ffrauas. de ꝓse. ec. vl' al. nõ epũs ergo nõ põt ẽt ỹ licẽtia epi nec etiã reconciliare. vt in. c. aq̃. e. ti. Dicit tñ Inno. ibidẽ q̃ papa plurib⁹ epis concessit vt possit simplices sacerdotes reconciliare ecclias. aq̃ tñ ꝓ⁹ p epm hũdicta. Et sic pz q̃ ex ꝓcessione pape solũ pñt reconciliare nõ ꝓsecrare. Intellige de ecclia ꝓsecrata. q̃ ecclia nõ ꝓsecrata bñ põt reconciliari p sacerdotes aq̃ exorcizata tñ. vt i. d. c. fi. ỹ ꝓse. ec. vl' al. q̃ aq̃ exorcizata põt fieri per simplicẽ sacerdotẽ: Ex quo pz. q̃ nõ oportet fiat per epm. vl' de licẽtia ei⁹ fm glo. in. d. c. fi. Et est cõis opi.

1 ¶ Quo tpe ꝑt ꝓsecrari. ℞. q̃ i oi tpe tñ festiuo ꝯ nõ. d. c. tua fraternitas.

2 ¶ Quõ dz ꝓsecrari. ℞. q̃ mod⁹ hẽtur. in eoz pastorali. ⁊ aliqd de ꝓse. di. i. dẽo basilice. ⁊ q̃ ibidem. Sz a pastorali non est recedendum.

3 ¶ Utr aliqñ sit recõsecrãda. ℞. pa. i. c. ꝓposuisti. de ꝓse. ec. vel al. q̃ licitrib⁹ casib⁹. ¶ Primꝰ qñ nescit an fuerit cõsecrata. vt puta q̃ nõ appet aliqd signũ p q̃ appeat ꝓsecrata nec scriptura. nec testis ⁊ hmõi. de ꝓse. di. i. ecclie vel altaria. q̃ ñ dz iterari qõ nescit fcm̃. c. solẽnitates. el. i. ỹ cõse. di. i. c. ventẽa. ỹ plby. nõ bap. Se cũ duo si pietes sunt ꝓbusti ⁊ ỹ crusta ti. Rõ q̃ ꝓsecratio. ⁊ imitio fit i ipsis parietib⁹. Et tõ ꝑz nõ corrũpit. si tñ cõburãtur est recõsecranda gl. est de cõse. di. i. ecclesijs. Secus si tecũ cõburatur vel destruatur: q̃ñ ẽ recõsecrãda vt in. c. ligneis. de consc. cc. vl' al.

¶ Tertiꝰ si parietes ita corruerint q̃ de nouo oporteat ipsam reficere etiã ỹ eisdẽ lapidibus. Et licz gl. ⁊ aliq ibi velit q̃ si nũc vna ps reficiatur. ⁊ postea alia q̃ nõ sit recõsecranda. tamẽ Pan. vbi. ỹ. ꝑz q̃ dz recõsecrari. q̃ in spũalibus consideramus veritatẽ ⁊ nõ fictionẽ. vt no. Archi. in. c. i. ỹ voto. li. vi. Jõ ẽ verũ q̃ nõ ẽ ỹbitate illa prima ecclia. nec cõsecratio q̃ fuit in illa ꝓma ẽ in ista q̃ nõ ẽ liquor qui cõmisceatur. Et pancʰopi. sequitur Inno. in rubri. co. ti.

¶ In qbꝰ casibus ecclia polluitur ⁊i 4
diget reconciliatoe. ℞. pa. i. d. c. ꝓposuisti ponit duos casus. ¶ Primus qñ in ea effundit sanguis. Et no. q̃ effusio significat abundantiã. ꝓ quo vtỹ homi ter. cũ gl. i. c. cũ illoz. §. q̃ si clanstralef. ỹ sc. ex. ⁊ nõ ex modica lesiõe ẽpñs modici ỹ sãguis effinat nõ idiget reconciliatione. Aduerte q̃ ista effusio sanguinis oz q̃ sit facta ex ꝓtione. vl' ex iniuria fm Rod. q̃ si furiosus vl' ligno. cadẽte effunderẽt sanguẽ nõ ẽt reconciliãda ⁊ hñ velle Hug. ỹ ꝓse. di. i. ecclesijs. ⁊ Jo. in. c. si ecclia de consc. ec. vl' al: ¶ Secꝰ qñ i ea aliqs occidit. dz sãguis nõ effundat. puta q̃ suspẽdit ⁊ hmõi ⁊ intellige de homicidio violẽto vl' iniurioso. ꝑz no. i. c. vnico. c. ti. li. vi. Secꝰ homicidio casuali. vl' cũ qs se defendẽdo alũ occidit. vl' si sãctuo ibi occidat. q̃ tũc nõ ẽ reconciliãda. Sz gl. in. d. c. vnico tz q̃ i hoc vltimo casu polluit. ⁊ est reconcilianda: sed nõ lauandus est locꝰ vbi sanguis effusus est. Et cõiter hoc tenetur.

5 ¶ Sz qd si quis i ea letaliter vulneretur. ⁊ ex ecclia moriat. ℞. glo. d. c. vnici qõ reconciliabit etiã si sanguinez recolligisset in scutella. ꝑz nõ cõtrio si vulnerat ex ꝓfugit ad ecclias ꝑz ibi moriat ⁊ sanguis effundit. nõ reconciliabit. Silr dic fm hu. si extra in tecto ecclie sagittet nõ reconciliabitur q̃ ex ecclia videt factus.

6 ¶ Quid si q̃s sane mẽtis seipm vulneret vl' occidat i ecclia irato aio. ℞. Se. i. d. c. vnico q̃ reconciliabit q̃ est publicũ. de sen. ex. ꝓ tit. el. i. q̃ homicida ẽ. Secꝰ si ẽt furiosus ⁊ nõ sanemẽtis ar. cle. si furiosus. de homi.

¶ Tertius qñ reconsecratus sepelit in ecclia vl' paganꝰ. q̃ si erat ꝓsecrata ẽ reconciliãda ⁊ corpa ꝑdictoz ꝓbr cienda si discerni pñt ab alijs. ỹ ꝓse. di. i. ecclias. ⁊ ỹ ꝓse. ec. vl' al. ꝓsuluisti ⁊ ibi pa. põt istũ cũ eãu se. ¶ Quartus qñ fuit ꝓsecrata p notorũ ereõt catũ. Nã ea q̃ ꝓsistũt i exteriorib⁹ bñficijs ereõtoꝝ ⁊ ꝓsecratiõib⁹ facta p notoriũ ereõtorũ nõ ꝓdẽt p fideleo exercitari ad reconciliationẽ. ¶ Quiꝰ ꝑz gl. i. d. c. ꝓposuisti qñ pietes successiue repañt. si credo sit recõsecranda. ¶ Septimꝰ qñ effundit semẽ. de adulterijs. vt tz gl. in. d. c. vnico. ⁊ ex. d. c. si vl' ex ꝓfessione eoz q̃ fecerit vl' rei eius dẽtia. ⁊ itelligit qdã de oi effusione seminis criminosa. Secꝰ ỹ effusione que fit i sõno. ⁊ ca q̃ fit i mrimonio cũ pere de. plio ⁊ hmõi. Cõtrarium tñ tenet cõiter. vt ꝑz i gl. d. c. vnici. ⁊ q̃ ibi no. vt hẽat locũ i oi polutione humana. Et hoc mag⁹ ꝓsonat ter. in c. ecclesijs. de conse. di. i. ⁊ hoc tene.

¶ Quid si ecclia ñ erat ꝓsecrata. ℞. 7
q̃ ꝙus ecclia nõ lit ꝓsecrata tñ polluit semẽ aut sãguinis effusiõe. vt ꝑz i. c. si ỹ cõ. cc. vl' al. ⁊ dz lauari aq̃ exorcizata tñ ꝑ sacerdotẽ. vt ibidez.

¶ Utr celebrãs i ecclia polluta efficiꝰ 8
atur irregular]. ℞. Se. in. d. c. vnico q̃ nõ⁹ de sen. ex. ꝯ q̃ li. vi. tñ in ea nõ dz cele brari de pur. tuarm pn. Dicit tñ Lap⁹ q̃ talis est suspẽsus ab ingressu ecclie. de pur. epoz li. vi. ⁊ si cũ talis suspẽsione i ecclia diuĩa celebraret vt pus suo agens officio crit uri regularis de sen. ex. ꝯ eũ. li. vi.

¶ Añ dz reconciliari ecclia polluta 9
℞. q̃ cũ aq̃ de q̃ i. c. ꝓsuluisti. ⁊ in. c. aq̃ de ꝓse. ec. vl' al. Et silr cimiterij ꝑz meli⁹ habẽt i pastorali. ⁊ sic serua.

¶ Utr facies ꝓsecrare ecclesiã possit 10
cõsecti ad ipsaz rotandã. ℞. Pau. in c. cuz sicut de ꝓse. ec. vel. alt. qõ sic. ⁊ duo dz ẽ tanta qõ vnus ꝓbyter cuz ministro possit vtere habito respectu ad obuentiones spirituales. Et si ẽt collegiata habẽt respectꝰ ad numerũ collegiatoz. Fallit hoc in ecclesijs mendicantium.

¶ Utrum possit aliquid exigi ꝓ cõ 11
secratione ecclesie. ℞. q̃ nõ vide. j. Simonia. iij. §. xviij.

Consecratio altaris est alia a ꝓsecratione ecclesie. c. i. de consc. cc. vel altar. Jõ vna sine alia fieri potest de quo vide. s. altare.

Consecratio cimiterij quo dz fieri habeatur in pastorali.

1 ¶ Quo potuit. ℟. q̄ si cimiterū est ꝓtiguū ecclie tē poluta ecclia potuit cimiterū isnō cōsecrō. vt i. d. c. vnic co. tē ꝓse. cc. vl. al. li. vi. Si vō nō est ꝓtiguū ecclie vl̄i est ꝓtiguū iz n̄ potuit ecclia. tūc potuit p sanguis vl̄ semiūs effusionē. sicut dictū est de ecclia. Itē q̄ aliqs cōsecrat vl̄ ifidel' i eo lepelit. vt i. d. c. cōsuluistī. ī. d. c. eccleiam. el ij. aduerte tū q̄ si essent plura cimitia ꝓtigua tū ptē hūtia i medio se tūgētē q̄ poluto vno n̄ potuit aliō ēt si p portā mediā hēat accessus ō. vno ad aliō vt i. d. c. vnico.

2 ¶ Sz qd si polutio vl̄ sanguis effusio fiat i porta i medio posita. ℟. Jo. An. vt refert Be. i. d. c. vnico. q̄ illō cimiterū ē violatū cui' cā ptes ī porta fuerūt fca. q̄si fit illi' accessio. p. l. ī si nō sunt. §. pr. ī vl. ff. de aur. ī ar. le. vbi dī spectam' q̄ res cui' rei ornāde cā fuerit adhibita. nō q̄ sit ꝓciosior. Et sō legato auro legata sūt vasa aurea ī legata gēmis. gēmea vasa. ī ſz h̄ si ue gēme sint i anreis vasis. auro cedēt. ī idē ō argēto. cū. l. sc. ī dic Be. ibidē q̄ i dubio ptes intermedi' vī ꝓncipal' fact'. vt faciat duo cimiteria nō accessorie. vt immit ter. ibidem.

3 ¶ Utrū silr sit dicēdus si poluō vel effusio sanguis fiat i porta ecclie. ℟. Be. vbi. ō. q̄. Jo. de Imo. dic q̄ sic q̄si itra clausurā hostij ꝓsus ecclia ē facta. Sec' si in ptē q̄ est ex clausurā ar. no. per Barto. in. l. i. ff. de rona.

4 ¶ A quo debet recōciliari. ℟. q̄ ab epō sicut dictū est de ecclia cū aqua benedicta. vt in. d. c. consuluistī.

5 ¶ Utrū debeat qs sepeliri in cimiterio poluto. ℟. q̄ nō. vt i. d. c. vnico.

¶ Utr corpa excōicator hēticorūz. 6 aut paganor sint erhumāda q̄si ꝓsecrare vult cimiterū: vel recōciliare polutū. ℟. qō sic si discerni pūt ō cō se. di. i. eccleiam el. ij.

¶ Utr recōciliata ecclia recōciliani 7 sit cimiterū. ℟. fm ar. ī Jo. an. d. c. vnico qō sic si est ꝓtiguū. alias sec⁹.

Consecratio vestimentor ī vasor ad diuinū cultum necessariorum ad quem pertinet. vide. ō. benedictio. §. i. ī. ij.

¶ Utr possit alienari. ℟. q̄ i vsuo p 1 phanos nullo mō debēt cōuerti q̄ semel tēo dicata sūt. Iz vetustate ꝓsumpta debēt ꝓburi. ī cineres i eccl'a reponi. c. q̄ semel. ī q. i. ibi no. xix. q. iij. ī regula semel tēo. de reg. in. li. vi.

Pūt tū vasa ecclīastica ī calices cōfracti seu minuti vēdi i casib' ꝓcessit te qb'. s. Alicatio. §. ij. x. q. ij. h̄ ius ī i glo. ꝓfate regule. Integra nō nili alteri ecclesie vl̄ loco religioso. vt in e. ligna. de consē. distin. i.

Consecratio virginuz quo tpe ō debet fieri. ℟. q̄ in die epiphanie ī in natalib' apl̄oz. ī per totā ebdomadā resurrectiōis. ī oī die dñico vt no. xx. q. i. §. velamē. ī. c. se. ī tū casu necessitat' puta pericli mortis oī die hūato. xx. q. i. ōuos. ī i gl. c. ij. ōse. ec. vl̄ al. imo. i. c. i tē. o. iz q̄ ēt i solēnib' festiuitatibus pūt cōsecrari.

¶ A quo debent cōsecrari. ℟. q̄ ab 1 epo ꝓprio vt in. d. c. deuotis.

¶ Utr illa q̄ ē corrupta sit ꝓsecrāda 2 ℟. q̄ nō. xxvi. di. aruti'. ī. d. c. denos. ī. c. unūculas. ea. q. Et ḡtuis fuerit violēter corrupta. tū ꝓsecrāda ū ē q̄ iz corona ei duplicef ḡtū ad meritū nō tū hēbit aureolā ṽgnū. vt no. in

sūma. xxvij. q. v. fac. c. ille famule. ea q. Sz theologi tenēt ī tene quod habebit. ī nec pp hoc nō ꝓsecrāt. sed q̄ ecclesie nō ꝓsit an ꝓsenserit vel ne.

3 ¶ Quid fiet ō ea q̄ occulte corrupta fuit ī nisi ꝓsecret imminet scādali. ℟. q̄ ex tū sil'abit ea ꝓsecrare faciēdo ea q̄ nō sunt de sba ꝓsecrationis ī omittēdo substātialia. q̄ iz sic ꝓz i. c. i. de bis q̄. vi. me. te. cā si. ī facit. c. vtiuā. xxij. q. ij. ī nomen ṽgnitatis mutabit in nomen castitatis.

Consentire vī fm Jnn. in. c. i. gene

si de elec. q̄ qō tacet i actu honorabili seu cōcupiscibili. sed i actu vtilitabili ī pudicitali ī in quo esset verecundū loq ī ōdicere plerūq; vī dissentire. l. filiusfa. §. inuit' ī ibi gl. ff. de ꝓcu. ī est gl. i. l. q patit. ff. mā. Et glo. in. c. plerūq; ij. q. vij. limitat Jo. de Imo. i. c. vīa de loca. ī gl. sc. diacon'. xxvij. di. i. d. l. q patit q̄ac q̄ si fit i pudicitiā vz ēt illo ōdicēte. se c'si n̄ vaz nisi pūs ꝓsētiat q̄ tē tacēo hē ꝓ ꝓsentiēte. Exēplīz primi vendo rē alienā dño pūte ī tacente. ī sic nō valet. q̄ ēt eo absente vel ōdicēte potuit vēdi in ꝓtiudiciū vendētis. vt no. in. l. rē alienā. ff. de ōbē. ēp. sicut ī legare pūt rē alienā i pudicitiā sui hēdis vt no. in. c. filī' de testa. Exemplī scōi ꝓpignorat q̄s rē alienā pūte dño. ī sic vaz vt no. i. l. gai'. ff. ō pi. ac. Et de hac distictōe hēo ter. singulare i. l. sepe. §. cum ēt bio. ff. de re iu vi. ī vro. vbi frater donās rē cōmi cessio facit. c. cōtinebaf de his q̄ fiūa ī nō ōdicēte iz collatio. facit qō no. Bal. in. l. li tutor. C. arg. cau. in inte.

re. nō est ne. vbi dicit q̄ si qs scit aliq̄ se gerere p ei' ꝓcuratore. tūc si ō dicēdo pōt illi ipedire. si tacet cōsentit. Sec' si nō pōt ipedire. Similem decisionē ponit dñs de rota in habentib' cām cōmunē si vnus illoꝝ cōstituit ꝓcuratorē vt ꝓsentire vide anf si posīit ipedire. ī qō no. bal. i. l. ij. §. si vir. ff. so. ma. vbi dic q̄ qñ cōsensus regrīt ad habilitandā psonā nō cōtradicto habef ꝓ cōsensu vt i. l. quo ens. §. i. ff. rē. ra. ha. vbi dicit glo. nō ōdicere ratihabitioni par est. Et quo arguit bal. q̄ satisfacti ē statuto florētinoz reqrēti cōsensus. ꝓsanguineoz in ōctāb' si ꝓsanguinei scūt nec ōdicūt. ꝓ quo facit illud singulare dictū. bal. in. l. potuit in vl. q. C. de iure. delī. vbi vult q̄ si pupill' maior ifāte vna cū tutore ī greslus est positionē q̄ ꝓ hoc bēditas est legitime cōphēsa. Hec ob. q̄ anctoritas delrat ꝓstari vbis expressio: vt facit. l. i. ad ti. ff. de auc. tu. q̄ hoc est verū circa act' expressos. sed in tacitis tacite loquur reb' istis ī factis. iuxta illud: ī factis loquur. argumenti. l. l. de gbus. ff. de legi. ī. l. tē q̄. ff. de pac. facit qō idē bal. ī. l. mādati. C. mā. i. ij col. dicit qō societas ōcta tē pze intelligīt cū filio renouata si interueniat patiēta tutor. Itē aliud dicti. i. l. ꝓ stipulatē. ff. ō adop. vbi idē bal. dic q̄ si filī' virit seorsū a pze negociādo. vt emācipat' p. r. ānos pcisciēte ī patiēte ꝓsumīf emācipatio.

¶ Sz nunqd in actu negatiuo reqraf ptestatio ne videaf cōsentire. ℟. qō i actu negatiuo abstinens ī tacēs nō hī ꝓ ꝓsentiēte. facit q̄ no. bo. ī Jn no. in. c. oliz. iter de re. spo. ī qō no. i clē. i. de ꝓcu. iuncta glo. l. fi. ff. de ꝓcu. Similiter. qō qñ duo ꝓponunt

vnt ꝛ solū negat vnū vl alterꝫ affir/
mare vt ī. c. nōne bñdicem⁹. ō ꝓūp.
facit. c. i. de poss. ꝓta. ℨz bñ attende
istam. q. q̄o tacens vł cōsentire qz
vł esse quasi brocardica q̄ō qz mul/
tas patitur limitationes.

2 ¶ Ite⁊ erūtel ī ꝓsilio ꝛ tacētel q̄ñ ali
q̄ō malū tractat sint culpabiles. ℞.
q⁹ erūtes ī ꝓsilio ī noluunt petō ꝛ te/
nel ad restōnes de dāno. ꝛ sīl de q⁹
buscūq; alijs q̄ñ malo obuiare pñt
ꝛ nō faciūt. Rō qz q tenel log ꝛ tacz
ꝓsentit ī el⁹ ꝓiudiciū. l. ō etate. §. q ta
cuit. ff. ō iterro. act. ꝛ. c. si p⁹ ꝓstitū. ō
ꝓse. lib. vj. Utilit⁹ aūt ō vniuersita
te tenel votū suū exp̄mere in ꝑcernē
tib⁹ facta cōtraꝫ er debito officij ar.
ī. c. i. de his q̄ fi. a ma. par. c. Et ideo
ibi dicit Inn. q⁹ nisi ꝺdicat li aliq̄ ibi
male agerenl hī ꝓ ꝓsentēte quo ad
pcūn ꝛ quo ad pen. ī. Ō quidē vł
quo ad culpā hēo ꝓ indubitato de
quocūq; qui pōt obuiare pcō ne cō
mittat nō facit. xxij. q. v. hoc vī. ℨz
de pena nō credo nisi ī plato vel cui
er officio cōpell vt istis qui habent
vocē in caplo arg. eoꝝ q̄ no. ī. c. ne/
gligel. ij. q. vij. vł nisi dolose taceat
ꝛ nō ꝓhibeat ar. eoꝝ q̄ no. ī. c. ēgte.
de sen. erco. ꝛ ſm hanc distīn limita
bar. ī. l. vtr. ff. ō pi. vbi vult q⁹ solū
teneat obuiare q ē subiect⁹ illi q ℨz
offēdi sic fu⁹ filj⁹ ꝛ gl. i. l. clpa caret
ff. ō re. iu. ꝛ ter. insti. ō pu. iu. §. alia
q vult q⁹ ꝓsci⁹ q̄ñs crīne⁹ sit puniat
itelligе qñ ℨz er offō. vel qñ dolose
nō ꝓhibeł vel in crimine lese mate/
statis. l. quisquis. C. ad. l. iul. maiest.

3 ¶ Qñ ℨz ꝓstari ꝓsensus. ℞. vt colli
git er bar. ī. l. si q⁹ mihi bōa. §. iussū
ff. de acq. hē. ꝛ pa. i. c. cū nos ō his q̄
fi. a ꝑ. ꝛ ab alijs doc. ibidē q⁹ qñq; i
actu regrit ussus alicui⁹ ꝛ tūc ℨz ꝑce
dēt vt. i. d. §. ussū. qñq; regrit auctо/
ritas. i. ꝓsēsus auctorizabil. ꝛ ℨz iter
uenire ī ipso actu ſz q⁹ vbū sonat vel
modicū aūt seu imediate p⁹ vt i. d. §.
ussus ꝛ i. l. obligari. §. tutor. ff. ō au.
tu. ꝛ isti. eo. §. tutor. qñq; regrit lnia
ꝛ ℨz ꝑcedere. c. lz de regula. qñq; cō
siliū ꝛ ℨz regri aūt ꝛ expectari rnsuz.
c. cū i ntteri. de elec. qñq; regrit cō/
sensus ꝛ tūc li de solēnitate act⁹ regri
tur vt ī teruenial certo tpe nō pōt in
teruenire p⁹. c. audiū uncto. c. qz pp ō
elec. aut nō regrit certo tpe ſz simplr
ad validitatē act⁹ ꝛ tūc si act⁹ tenuit
pōt ꝓsentire ip⁹ vñ canonic⁹ ꝓtēpt⁹ ī
electiōe pōt ꝓsentire q̄ñcūq; vult. c.
q̄ō sicut ō elec. Si vō act⁹ nō tenuit
ꝛ tūc pōt ēt ī teruenire post fctm ſz va
lidat actū nō vt er tūc. ſz vt er nunc.
facit qō no. glo. in rla ratū. ꝛ in rla.
ratihabitio ꝛ in regula nō firmat. ō
reg. iur. lib. vj quod limito verum in
alijs sed non in sacrīo.

¶ Quid regrit vt ratihabitio ꝓfir/ 4
miet actū ꝑcedētē. ℞. bal. i. l. ii. C. ad
mace. ꝛ in. l. obſuare. §. li. ff. ō off. c.
pcō. multa dicit. ¶ ℨz in die clari⁹
q⁹ puto ℨz sit fctm nosse meo vt. i. d. re
gula ratū. Intelligе ſm gl. i. c. cū qa
ō sen. er. li. vj. fctm nosse meo qñ mea
ꝓcūplatoꝛ fecit. ¶ Sedo q⁹ hēaz ra
tū tāq; gestū nosse meo. nā possū bñe
ratū fctm ſz q̄litatē fci nō. i. q⁹ sit fctm
nosse meo. l. cū iterdicte vēdītōio. C.
ar. iu. ꝛ no. i. l. pōpon⁹. ff. ō neg. ge.
ꝛ ulta ē opt. Ja. ō are. approbata i. l.
i. §. decessisse. ff. ō vi ꝛ vi ar. ꝛ p gl. ſz
bar. ibidē in. §. ſz ꝛ si cū qa lz ſz bal.
ūt gl. ꝺcta ibidē in. §. quotiēs. h tū
aduerte q⁹ nō solū ratihabitio exp̄ssa
sufficit ſz ēt tacita i maleficijs vt puta
qz nō renocat postq; scit q⁹ est factū
nosse ei⁹ aut ñ ꝺdicit vt li. nō ꝓt. c. i.

in fi. ō offi. dele. c. cū olim el. ī. C. ō in
cest. nupt. l. cū ancillis. C. de fer. l. i. ꝛ
no. gl. ī. c. cū ipsitō. b⁹ ō iureiu. lt. vj
qz tūc ē ratihabitio ꝓsūpta ij. q. i. no
tū sec⁹ ect i nō maleficijs. ¶ Tertio
q⁹ act⁹ nō regrat pñtiā qz q̄ pñtiaz re
grīt ratihabitio nō pōt ꝓfirmare. In
isti. de auc. iu. §. tutor. ¶ Quarto reg
rit ſm pau. i. c. t. ō ꝑuer. ī fi. q⁹ extre
ma sint habilia ad illū actū ꝑtinā/
tū. ſ. tpo ī quo act⁹ gestus ē ꝛ ratiha
bitio ī⁹ tpo qz si vnū ī⁹ deficit nō
ꝑcedit ratihabitio qz cū ratihabitio
sit ficto iūris nō pōt ꝑcedere super
ipossibile de quo plene p Bar. ī. l. si
qa p ēptor. ff. de vsuca. Exēplus
qdā nosse ifans iterfecit maior factus
ratū hz certe talis ratihabitio nō re
trotrahit qz ipossibile erat tūc tpista
lē mādare. Exēplū de alio extremo.
Ab aliquo habebā terminū ad ali/
quid agendū amicus me⁹ nosse meo
fecit ego post terminū ratū habui nō
retrotrahit qz sicut p⁹ terminū non
potuissem vē facere sic nec fiete. Rō
qz vbi certū tpo est de sba ibi oz ob/
seruari tpo als act⁹ est nullus ipso iu
re. ff. de exer. tu. l. scire opz. §. ꝓīo qz
recedere a tpe ē recedere a forma. ff.
de. v. ob. l. qui rome. §. augeri⁹. vō
bonā gl. ī. l. si ego. ff. ō ne. ge. ī fi. ꝛ p
ō facit ter. ī. l. bonor. ff. re ra. ha. vi
de bonā gl. i. c. q̄ñ sit de elec. lib. vj. fa
cit qō no. Lar. ī cle. qō circa de elec.
vbi dicit q⁹ fictio non pōt id qō fm
nām est ipossibile. exēplus īstit. de
ptare euz quē nō antecedit p tot an
nō posset fingi q⁹ qa vixeret tot die q
de exer. tu. §. sed si in bello.

¶ Quinto requrit ſm Inno. in. c. 5
prudentiā de offic. deleg. q⁹ illud qō
quis facit valeat vt si aliquid qz qō
nihil est nō potest ratum haberi vñ
excōicans nosse alteri⁹ nō valet lz ille
ratū habeat nisi ipse qui pōt excōicet
Sīliter li quis iurisdictionez faciat
nosse iudicis non pōt ratiz haberi.
qz q̄ facti sūnt ꝛ solēnitatez requrit
nō possunt rata haberi. Et ideo cum
sīnia a nō suo iudice lata sit nulla de
iudi. at si clericī ꝛ cum alie solēnita/
tes requrātur qō ipsemet qui ratum
hēre vult si omitteret ni teneret qō fa
cit. ergo nec ratum habere potest si
ab aliquo omitantur facti. d. l. obser
uare in fine.

¶ Sexto requrit q⁹ possit mandа/
tum p aliuz fieri qz si per aluī nō po
test fieri ratihabitio nō retrotrahitur
vt puta facit quis adulteriuz vel sor
tilegiū nosse meo nō possuz ratum
hēre vt dicit glo. i. l. i. §. quotiēs. ff.
de vi ꝛ vi ar. ꝛ Lr. ī. l. nō dñs. C. de
accus. ꝛ in. c. sciāt cuncti de elec. li. vj.
limita istud vbi in alijs q̄ non sunt
delicta sed quo ad delicta lz nō ꝓ/
prie cōmittat sed interpetratiue. ideo
eadē pena punit tanq; ei⁹dē delī/
cti participes ꝛ mandator vt no. bal.
in. l. vnica. §. ne ait. C. de cadu. tol.

¶ Septimo q⁹ ler nō requirat nisi ō
lictum simplr qz si ler requireret ma
leficiū ꝛ p ꝑ⁹ machinationē seu tra
ctatū nō sufficeret sola ratihabitio fa
cit glo. ꝛ Jo. an. in. c. i. de ꝑuer. ꝓiu.
er quo p⁹ q⁹ lz mulier habeat ratum
homicidiū viri post mortē tamē qz
requrit machinatio per ꝑus. Ideo
nō impediet matrimoniū sequens.
cum illo qui occidit ſm Sc. i. c. cuz
quo de sen. erco. lib. vj.

¶ Utrum actus qui ꝺz expedīri per
cōsensum in cōmuni ꝓfectū vł eat

si singuli ꝓsentiant vt singuli nō col-
legialiter. ℟. Pa. in c. cum in ec-
lia ō causa pos. t. ppt. qō nō vt l. c.
ge de elec. t. l. ij. C. de ꝛcurto. nec ē
spēciale in electione ꝯgruo glo. dicat
cōtrarium in. c. i. de rc. eccle. nō ali.
li. vi. Sz tu tene qō nō valz. Et hoc
sentit postmodū Jo. an. ibidē in no
uella t firmat Jo. cal. in. c. cū oēs. de
ꝓsti. t bar. i. l. oēs ppli. ff. ōn. t tu.

Onseruatoꝛ quis ꝓt

ē. ℟. q
si dat a papa oportet quod sit
eccl̄s vl̄ supior: platus. vel abbas: vel
habēs dignitatē. vl̄ personatū in ca
thedralib⁹: aut collegiatis ecclesijs. ītē
qō nō sit de iurisdictiōne vl̄ comunio
seu districtu ecclesiastico. vel tempo-
rali illi⁹ cui dat. p cōseruatore: ex cep
tis illis q regib⁹ t regis dant. Itē q
nō sit ꝓseruator: ꝓseruator] sm. hūtur
hec in. c. hac cōstitutiōe. de offi. ꝛele.
li. vi. t extra ciuitates vl̄ dioceses i q
duo fuerint deputati. vl̄ alibi ꝯz i ci-
uitatibus: seu locis insignib⁹ vbi co
pia possit haberi ꝓtoꝛ. procedere non
possunt nec aliquos vltra vnā dietā
a fine dioceseos cōmunē trahere pos
sunt vt in. d. c. hac constitutione.

1 ¶ De qb⁹ possint se iromittere. ℟.
q solū ō manifestis iniurijs t violē
tijs. t si de alijs se iromiserint vl̄ ad
eo q iudicialē indaginē requirit suā
ptātem ertēderit sunt suspēsi p vnū
āni ab officio: t pars q hoc fieri. p-
curauerit excōicatiōis sniam ꝛcurrit
ipso facto a q̄ nō poterit absolui nisi
ꝑmo satisfaciat integraliter ꝛe cepen
sis vt in. d. c. hac constitutione.

2 ¶ Que ꝛcpēse ꝛebēt restitui. ℟. Be.
ibidem quod soluī legimꝰ t pp hāc
causaz facte. ij. q. i. c. in primis.

3 ¶ Quid si re⁹ negat notoriū t actoꝛ
vult ꝓbare. ℟. q ꝓseruator cognosce
re poterit qz glibet iudex cognoscere
potest an sua sit iurisdictio. l. si quis
er alienā. ff. de iudi.

¶ Quantū durat eoꝝ offiū. ℟. qō 4
vsqz ad obitū concedētis. t tūc expi
rat quo ad negocia non cepta. vt in.
d. c. hac constitutione.

¶ Circa muneꝛa t expēsas assessoꝝ 5
t notarioꝝ tenet ob ꝛeuare quod de
legatis statutum est de quo vide. j.
iudex. §. vltij. cum sequentibus.

¶ Quid de attēptatis p cōseruatoꝛes 6
ꝑ p̄tia. ℟. q irrita sunt ipso iure. d
c. hac ꝓstitutiōe. t hec valent nisi i
eoꝝ literis alia potestas eis daret vt
sit cōmuniter. Et sic patet q hodie
parū valet hec pmissio.

¶ Sz qd si alī q̄z ille cui⁹ est cōser- 7
uator. ꝓcuraret vt se iromitteret de
alijs nūqd eēt excōicat⁹. ℟. Be. i. d.
c. hac cōstitutōe qō nō. nisi partici-
paret cū pte postq̄z excōicatiōez icur
rit q tūc ligaret eadē excōicatiōe pti
cipādo i crimine criminoso. al̄s nō.

¶ Quis pōt absoluere istū. ℟. Ar. 8
Jo. mo. t Jo. an. i. d. c. hac ꝓstitutōe
qō ordinar⁹ ex quo cōdit⁹: canōis
non sibi reseruauit.

¶ Utꝝ possit vices suas alteri ꝓmit 9
tere. ℟. q nō: nisi ciuitatōes t sniarū
ꝛenūciatiōes: nisi aliud specialr i eoꝝ
lr̄is cōtineat. d. c. hac constitutione.

Onsilium est uolūtas ꝯ

ceptū necessi
tatis. xliij. q. i. qō ꝓcipit. tū qui
cōsilio dñi nō vtit⁹ min⁹ boni adipi
scit. c. qsqs. ca. q. Et merito arguit
q ꝓsilia sapientū t recta suadētiū nō
vult recipe. lxxxiij. di. c. i. Et i dubijs
dz hō regrere ꝓsiliū. xvi. q. ij. vsus. t
di. xx. c. vl. xlvq. iij. excellentissimus.

¶ Utꝝ q̄s teneat ex ꝓsilio dato. ℟. q 1
aut dat

aut dat qs ꝓsiliū deliquēti aut ꝑtī
si delinquēti quo ad penā. idistincte
soluit. sz quo ad penā seu ad restō
nē facieā distinguo aut tal̄ erat ef-
fectus⁹ et sine ꝓsilio ante si dedit ꝓsiliū
ope tenet ille. ff. ob. ā ex delic. na. §.
at vbi opꝛ. ff. ō fur. l. si qs vroꝛi. §. i.
et si ꝓsiliū nō adhibuit principal̄r. sz
sc̄ario. ff. ō fur. l. si pignoꝛe. §. pe.
ille. ō fur. §. opꝛ. vtputa aconiodauit
scal̄ ā ad ascendendū t hmōi. si vo ō
dit ꝓsiliū sine opꝛe al̄s facturo nō te-
net. d. §. at vbi opꝛ. Nec ob. l. i. §. si
qs. ff. ō ser. coꝛ. qz ē cāus spāl̄i quo
nō dz augeri malicia serui laudādo
vel pōt dici q ibi nō solū ꝓsuluit: sz
et laudando incitauit qō magis ē p
hoc facit qō not. in. l. sepe. §. fi. ff. de
ꝛer. sig. t i. l. ij. §. fi. ff. man. si vo nō
erat factur⁹ tenet. l. si remunerandi
gra. §. plane. ff. man. sed nō ei cui ō
dit ꝓsiliū sm gl. in rl̄a nullus ex cō-
silio de reg. iur. li. vj sz ei q̄ cē⁹
maleficij noie. puta si fecit homicidi
um homicida est. l. di. si qs viduā. t
hmōi. Sed tu dic in ꝓscia tenert et
ei quē male ꝓsulendo corrupit ꝯgruo
pōt exhortādo ad bonū ar. vj. q. i. de
ꝛeriorez. Si vo dat ꝓsiliū ꝑtī t tūc
si ē frandulētū tenet idistincte. ff. ō do
lo. l. q si ei scīe vbi ille q ꝓsuluit de
lose t sui lucri cā mutuare ꝛebitori ī
idoneo tenet actiōe ō dolo ei cui ꝓsi
liū dedit ad idē. ff. p soc. l. ij. Si vo
nō ē frandulētū nō tenet. vt i. d. rl̄a
ter in fi. t hoc ꝛeꝛ si ē simpler ꝓsiliū
dulētū si ē designata certa ꝑsona. pu
das t sic tenet idistincte et si al̄s erat
facturus. ff. man. l. ij. §. tua t aliena.
t. ff. de ne. ge. l. iij. §. fi. si vo nō ē ꝛesi
gnata certa ꝑsona t tūc si al̄s ī erat
factur⁹ tenet vt i. d. §. fi. al̄s no.

¶ Utꝝ ille q dz aliqd agē cui ꝓsilio 2
alicui⁹ possit. pcedere si ille mortu⁹ ē
vel ē absens vel nō vult ꝓsulere. ℟.
vt colligo ex Be. i. c. i. ne se. va. li. vj
t pa. i. c. ex pte de ꝓsti. q̄ aut ꝓsiliū
dz ꝑti ex statuto vel ex ꝓsuetudine. t
tūc pōt. procedere si ille mortu⁹ ē vel re
mot⁹ vel nō vult dare qū piculosuz ē
exꝑetare respectu act⁹ sup quo reg-
ri dz sicut collatio beneficij t hmōi.
Si vo ꝓsiliū nō regrit̄ p statutū vel
cōsuetudinē sed de mandato alicui⁹
Be. ibidē tz q nō pōt. procedere. sed
dz ad mādantē referri. t hoc ꝛeꝛ sm
Hin. t Lōpo. nisi comissio facta fuis
set sub noīe dignitatis qz si mortu⁹ ē
exꝑectabit̄ successoꝛ ar. c. qm̄ abbas
de offic. ꝛeleg. Dan. vo limitat ꝛeꝛ
nisi imineat piculuz ex dilatiōe ar. l.
si lōgi⁹. §. si filī⁹. ff. de mil. t i. l. si eī
dotē. §. sz si latuit. ff. sol. ma. t h̄ sen-
tit bar. in. l. i. §. si plures. ff. ō ererci.
Nō sm eū qz mandatū dz intelligi
sm iura ar. c. er lr̄is de ꝓsti. t. c. ij. ō
rescrip. Sz ꝛe mīte iuris est q si po
test heri habeat. t si nō pōt heri t pi
culū sit in mora. pceda. ad cōsulta
tionē act⁹ vt in. d. c. i. Et plz mihi qz
sic vī de mente mandantis.

¶ Utꝝ act⁹ gestus teneat si pōt poti 3
ꝓsiliū t nō pcīt. ℟. pa. i. d. c. ex pte.
q si mādator ex forma mādati volu
it regri ꝓsiliū nō tz act⁹ nisi regrat.
vt in. c. cū in veteri de elec. Si vo est
ex dispōe legis. t tūc si ler a ꝓncipio
eī dedit ptātez mandauit cōsiliū re-
gri silr nō vlz ex defectu ptātis qz ba
buit eā modificatā t q̄lificat̄. t sic
intelligerē. c. nouit ō his q fi. a ꝑla.
ita q sine clā decreti act⁹ est nulli⁹ aut
hūī ꝑuo ptātem mādauit supior. vt

ꝓcedat cū ꝓsilio. ⁊ nūc ꝛʒ ls sit punic̄dus. ar. c. dilect⁹. el. ij. de ꝓbēn. vide glo. singularez. i cle. i. de ītre patro.

4 ¶ Utr obligat⁹ ꝓtere ꝓsiliū teneat illō seq. ℟. Sc. i. d. c. q aut ꝓtt vꝛ ab eo a cui⁹ ꝓtāte ꝑcedet ꝓcipāt act⁹ vt q clic⁹ nō ꝓsentiat cōtā alio ep̄o sin ꝓsilio ꝓpriꝫ ⁊ sic teneť seq ⁊ aste ē cāul i. c. i. ō fo. cō. cū gl. si vo nō ꝑcedet act⁹ ab eo ls, vna cū alijs ꝛʒ ītereſſe. tē si p alia iura ꝛʒ seq clarꝫ ē q artabit. ⁊ ita ꝓcedit glo. in. c. ij. ō co. vi. ſnt intellecti ¶ Vo. ꝑʒ hoc i. c. studeat. l. di. q regrit ꝓsiliū aliorum epoꝛ i ꝛepolitione sacerdoꝯ; ⁊ itelligitur q segtur pp. c. si āt plbri. xv. q. vij. aut ñ appet p alia iura exp̄ſſe q dēat seq tūc si ꝛʒ regri a ꝑtice officij sup illa ꝛʒ seq̄ꝫ ꝓclusio ē in. c. ꝛe nerabilē ō of. dele. Nā coadiutoꝛ ibi dat⁹ hꝫ offiñ sup reb⁹ ecclie sicut pla tuo cui dat ergo ꝛʒ sequi ei⁹ ꝓsiliū. Aut nō ꝛʒ regri a ꝑtice officij sed ab hīte ius ⁊ sic teneť seq. vñ si mā dat. puideri alicui ō ecclia regsito cō silio patrō. ꝛʒ ꝓsiliū seq cū hēat i⁹ i tali. puisiōe ecclie dictū ē Jo. an. i. c. dilect⁹ ō of. le. ti. c. i ō cap. mo. aut ñ ꝛʒ regri ab hīnūb⁹ ius. tūc si mā hēat q dēat seq seqndū est pnta si⁹ ꝓsulat alicui ne ordinet pp irregularitem ⁊ ita ꝑcedit ter. i. c. ad aures de eta. ⁊ q li. ⁊ ita⁹ eū itelligit Jo. an. i. d. regula null⁹ er ꝓsilio aut mā ñ hꝫ vt seqtur ⁊ sic nō teneť seq. de ele. ci i veteri de arbi. cū oli. adde ſꝫ Jo. an. i regula null⁹ li. vi. i mer. q si dicat iura cōsiliū. vl ſꝫ ꝓsiliū talis teneť seq. Et ſꝫ Ly. i. l. id q panorm⁹. C. de epi. ⁊ cle. idē dicēdus qñ dr de ꝓsilio tal⁹ sec⁹ li dr⁹ cui ꝓsilio. ls Jo. an. vbi. s. ⁊ Bar. i. d. l. id q nō approbāt hoc. ls teneť q nō teneť sequi. Ego recurrerez ad intentionem mandantis.

¶ Sꝫ pōe q tali obligato seq ꝓsiliū 5 dr⁹ ꝓsiliū iustū. ℟. ho. ⁊ segr pa. q nō ꝛʒ seq. q ꝓsiliū ipoꝛtat q sit iustū vt i. l. ticium ⁊ mentū. ff. ō admi. tu. ⁊ no. bar. i. l. i. §. ples. ff. ō erer. ⁊ ſꝫ eūdē ho. posset, pferre inīaz ꝓtā. qō vꝛ ſꝫ Jda. de eg̃tate. sec⁹ō rigoꝛe iu rio. Ad vꝛ credo. nisi ꝑiculum eēt exp̄ctare quia tunc poſet dare ⁊ inīaz de rigoꝛe iurīs vt. s. dictum est.

¶ Quid si papa mādet collegio vt 6 eligat vnū cu ꝓsilio tal⁹ poterit ne eligeť eū a quo ꝓsiliū ꝑtē dēnt. ℟. pa. i d. c. cū i ꝛeū q sic ſꝫ ho. sec⁹ si ꝓsilio ⁊ assensu mādatis ꝙ ñ posset. q i. i. casu ꝑt ꝓsulere ne ip̄s eligāt. ⁊ sic nō ꝓsentit an electōz. ls i scdo casu q ꝛʒ ꝓsēnat notabit ābitiosus vt i. c. p⁹ pe titā ō electōe er quo pz q ls statuto caueať ne mulier possit alienare. nisi ō ꝓsēsu duoꝛ agnatoꝛ tī alienatō facta vnt de ꝓsensu alteri⁹ agnati valz. i mo pl⁹ dic̄ ho. vt recitat pa. vbi. s. q si cōmittat aliqd sic cū ꝓsēsu ⁊ ꝓsilio trui ⁊ vn⁹ dissentit ⁊ duo ꝓsentiūt q sufficit dūmō terti⁹ nō contēnatur.

¶ Quid de ꝓponēt⁹ i ꝓsiliso aliqd 7 quo, prius iniuste dānificēť: vl q si ant inq statuta. ℟. ſꝫ di. q teneť ad restitutiōz isolidū: qñ tal⁹ dānificatio ñ fuiſſz fca nisi ex eoꝛ ꝓpositōe vltra mōtale petiit q ꝓmiserit ꝓpōnēdo.

Onspiratio vide. s. cō iunctio.

Onstellatio vid. j. for ulegium.

Onstitutio alia ciuilis. alia eccliastica. Ciuilis. ciuile vel forēse i⁹ appellať eccliastica vo canonū noie ceſeť. iij. §. i. vbi dicit gl. q ēt aliqñ ꝓstituto. eccliastica appellať cano qñ ꝓstituit i vniuersali ꝓcilio. Aliqñ de creti qñ papa statuit ō ꝓsēsu cardiā lū ad nulli⁹ ꝓsultatōez ex de elec. bone. el. i. q̄ꝫ ēt sol⁹ ex de rescrip. c. i. aliqñ epla decretal qñ papa statuit aliqd ad alicui⁹ ꝓsultatōez aliqñ dogma q ꝓsistit i doctrina fidei rpiane aliqn mādauit q consistit i doctrina moꝛ aliqñ iterdicti quo nulla pena addicit facit. c. si q⁹ cognata. xxv. q. ij. aliqñ sanctio qñ addit penā. xv ij. q. iij. si qs. Cōstitutio tī ꝑprie dicitur qō principe statuit. c. cōstitutio di. ij. large accipitur pro omni iure scripto. c. cum omnes de consti.

1 ¶ Utr cōstitutio papę q a ꝓncipio cōit nō recipit tpo sciēte ⁊ tollerāte obliget ad pcm. ℟. Jda. i. c. qr circa ō ꝓsau. ⁊ ar. p⁹. d. Ant. q nō. ꝑ quo facit q no. iij. di. §. legesl ō tre. ⁊ pa. c. i. li vero a ꝓncipio a maiori pte recipit sic obligat: q̄nio nunoꝛ pa nō seruet. Et sic itelligo. c. cū tādudum de pbē. q multa ꝑ patiēnaz tollerāt q si deducta fuerint i iudiciū exigente iustitia nō dēbēt tollerari. vide q dico. i. Consuetudo. §. r.

2 ¶ Utr oēs ꝓstitutiones emanate post ꝓpilationē decretaliū habeāt vis, ℟. q nō nisi de bis fiat mētio s. vi. li. de cretaliū. vl nisi sint facte p⁹ dictū sexti vt ꝓbat in prologo dicti sexti. De hac materia vide. i. der.

Onsuetudo est ius qđ dā moꝛ bus ītroductū qđ ꝑ lege suscipit c. ꝓsuetudo. i. di. ⁊ ō hac bic loquoꝛ quis dicit ꝓsuetus facere aliqd que est quodd̄ ius priuati nō publicuz de consuetudine. ff. de legi. bus. ⁊. l. cū

1 ¶ Quis pōt ꝓsuetudinē introducere ℟. q ille q pōt facere legē. qr a quo remouet gen⁹ ⁊ ei⁹ species. l. filiꝰ i. ff. de ꝛo. ⁊. l. iurisgētui. §. si fraudā dī ff. de pact. in gl. ergo a ꝛrio sensu cō suetudo est species iuris. Insti. de iure naturali. §. constat.

¶ Que requrunt ad faciendā ꝓsuetu 2 dinē ℟. q. v. de necessitate. vt hēat vi legis. ¶ Primꝫ q sit rōnabil⁹. qr de ſba legis ēq sit rōabil⁹ iuj. di. erit āt. Jo ꝓsuetudo rōe carēs nunq̄ hēbit vim legis. ⁊ no. q vt dic̄. d. an. i. c. fi. ō ꝓsue. ⁊ refert ge. i. c. ls ō ꝓsti. li. vi. ꝓsuetudo i ñ rōabil⁹ cētu pticipatō fine, iur]. Finis iur] canonici ē felicitas aie finis iur] ciuilis ē bonū publicum. vt no. gl. ō iureiu. cū ptigat. Et nō cō suetudo ꝛʒ ꝓuenire religiōi disciplie ⁊ saluti. si ergo ill] ē ꝛria puta qr nutrit petiñ ō se ē irrōabil⁹ ⁊ ū ꝑt Suari sin̄ petō. viij. di. q̄ ꝛ. ⁊ ser. c. ij. q̄uis ꝓcētet iuri ciuili. sic vsure q̄ ꝑ bono publico ꝑmittebāť. vl dic ſꝫ pa. i. d. c. ñ. q qñ ꝓsuetudo aliquo bono fine instituit ꝛʒ rōnalis ls sit ꝛ nis qō est rōabile qr illō vno, respectu istuđ alio ecclū ius statuit q eps tractet negocia cū ꝓsilio capli. c. nouit⁹ ⁊. c. q̄to ō his q̄ fi. a p. ⁊ ē rō qr firmi⁹ ē iudiciū plimoꝛ. c. prudētia ō of. del. ⁊. xx. di. qb⁹ vbi dr facili⁹ inuenit q a plib⁹ seiorib⁹ q̄rit. tī ꝓsuetudo ꝑt introducere ꝛrū vt i. c. ñ ē ō ꝓsue. li. vi. q tū erit rōabil⁹ alia rōe vꝛ vt facili⁹ exp̄diātur negocia h vꝛ dūmō nō sit cōtra veritatē ⁊ bonos moꝛes.

¶ Sꝫ qro an alia ꝓsuetudo possit eē 3 rōabil⁹ q sit ꝛ legē dei ⁊ nālē. ℟. pa. vbi. s. q ꝑcepta dei qđā sūt moralia. vt pnta. q moꝛes istruit ⁊ iformāt li cut nō occides. ⁊ bonoꝛa pāctus inīs ⁊ hmōi. ⁊ i illis pōt ꝓsuetudo distinguē limitāť ⁊ augē si rō nālis suadet. nec

eſt petiſi qz ꝓſumēdū eſt ipm deū ſic voluiſſe cū noluerit oco caſus diſtinguere ſz declerit regulas ⁊ ptātez vicario ſuo. xx viij. di. quodcūqz ligaueris ſz vbi rō nulla nāliſ ſuggerit ius diuinū diſtinguere ſeu limitare nulla ler pōt ⁊ mīn⁹ cōſuetudo ⁊ eā faciens dr errare. ⁊ ſic itellige tert. i. c. ſunt qdaz. xxv. q. i. Qmdā ſunt ꝑcepta miſtica. i. figuralia. ⁊ alioz qdaz ſacrfalia de quib⁹ poterat rō reddi ad lr̄am vt de circūciſione ⁊ de purificatiōe poſt partū mulieris. Quedā vo ceremonialia ꝺ qb⁹ rō reddi nō poterat quo ad lr̄az. ſz ſolū quo ad itellectū. vt nō arabis cū boue ⁊ aſino. ⁊ hmōi. Item qdam iudicialia ſunt q̄ nō obligant hodie niſi ꝓut ex ꝑ dicam̄ j. decime. §. i. ⁊ ꝺ iſta valet ꝓſuetudo

4 ¶ Scōm qꝺ requirit ē ex moꝛes ⁊ act⁹ hoiū p quos introducit ꝓſuetudo ſolū vt. d. l. de qb⁹ ſint tales ex ꝓbabilit argnāt ꝓſensuz ppli illi⁹q pōt facere ꝓſuetudinē. d. l. de quib⁹.

5 ¶ Sz qñ poſſuz ꝓſumi de cōſenſu ppli volētis itroducere ꝓſuetudinez ſz ex act⁹ aut ꝓcedūt a ſupiori vt fūt act⁹ iudiciales. tūc ſi ꝓſenſus ppli ac cedat a ꝓncipio vel ex p⁹facto tacite ⁊ ſint freqnētati ita ex ſalte ſint duo. vt dne ſnie ⁊ lapſus tpis ſic ꝓſumit ꝓſuetudo qz hñt aptitudinē ad ꝓſuetudinē ſducēdā. ff. ꝺ offi. tel. l. nā ⁊ his ⁊. ff. ad ſil. l. ſi qo. §. qꝺ ſub eoꝺe tecto. ſi vo tales act⁹ nō ſūt iudiciales vt vendere locare ⁊ hmōi aut act⁹ p uatoꝛ. vt eſt vidē i ꝓuinciis ſnp vſā publicā tūc nō ſufficiūt duo act⁹ ſz re grit freqnētia ⁊ multitudo actuū ita ex tot⁹ pplus ſciat. l. ſz ⁊ ea. ff. ꝺ legi. ⁊. l. nā ſperatoꝛ ibidē. ⁊. ff. ꝺ iſti. ac. l. ſz ⁊ ſi pupill⁹. Item ex ſint act⁹ taliter publici. ⁊ ita notoriū ſint cōem opi. doc. vt vniſil trāſierint i noticiā tot⁹ ppli. d. l. ſz ⁊ ſi pupillus. §. ꝓſcribet ⁊ rō eſt qz opz vt interuenīat tacit⁹ ꝓſenſus ppli ſi ꝺz ē ꝓſuetudo qz ex vno actu agnoſci nō ꝑt q̄tus ſit no tor⁹ niſi hēat cām ſucceſſiuā p tpa debitū ad itroducendā ꝓſuetudinez vt puta ſi pons edificaret i publico ⁊ hēret cām ꝑmanentē. Silr ſi bñficiū ſeculare ꝓferr regulari ⁊ poſtidet tpe habili ad ꝓſuetudinē efficit regulare ⁊ ex hoc vt i. c. cū de bñficio ꝺ ꝑben. lib. vj. vel niſi appeat de expſſo cōſenſu ppli volētis itroducere ꝓſuetudinē p illū actum ſine quo ꝓſenſu nunqꝫ erit ꝓſuetudo vt not. gl. i. d. c. ꝓſuetudo. ⁊ ſz gl. i. c. ita nos. xxv. q. iſ. ⁊ in. c. cū eccliā ꝺ cā poſ. ⁊ ꝑpte. dicat q̄ bin⁹ actus in criminalib⁹ fa cit ꝓſuetudinē. Intellige de ꝓſuetudine large accepta nō de iſta de q̄ h.

6 ¶ Tertiū qꝺ regrit ēvt ſit itroducta er certa ſcia nō p errorē qz ſi tal⁹ ē error q tollat ꝓſenſuz ñ ꝑt eē ꝓſuetudo qz deficit cā. ſ. ꝓſēſus ppli. d. l. ꝺ qb⁹

7 ¶ Quartū qꝺ regrit eſt qꝺ maioꝛ pſ ppli ſit vſa illa ꝓſuetudie. Intellige ꝺ maioꝛ pte ppli hñt ꝓſenſū habilē ad faciēdū legē. vñ pueri mulieres ⁊ furioſi ⁊ hmōi nō ꝓputant i nūero qz nō pñt ꝺ ē legē vt i. l. l. ff. ꝺ legi. ⁊ nō ſolū maioꝛ pſ ſz oz ſint due ptes ppli vel collegij vt. l. nulli ⁊ in. l. plane. ff. qꝺ cuiuſ. vnt. alr ſicut legez nō pñt facere ſic nec cōſuetudinem.

8 ¶ Quintū qꝺ regrit ē tpa ꝺbitū ſz q̄ ro q̄tus tpa regrāt. ℞. pa. i. d. c. ſi. ꝺ ꝓſu. qꝺ ſz varie ſint opi. tū iſtō ſibi vz qꝺ ꝺ iure ciuili regrit tpa. r. an. qz iura regrit tpa lōgū ad itroducendū ꝓſuetudinē. C. q̄ ſit lō. ꝓſne. i rubro ⁊ in nigro ⁊ ar. i. l. ij. C. ꝺ fui. ⁊ lōgū tpa eſt. r. an. C. de ꝓſcri. lō. tēp. p totū ⁊ in gl. dicte. ℞. C. q̄ ſit lōg. ꝓſue. ⁊ ꝺz bar. i. d. l. ꝺ quib⁹ ⁊ Lr. i. d. l. n. ꝺ iure aūc canonico dic qꝺ aut ꝓſuetudo eſt ꝑter ius. ⁊ ſufficit tpa. r. an. facit gl. i. c. fi. ꝺ ꝓſue. li. vj. ⁊ i. c. ꝓſuetudo. xii. di. limita ſm Inn. i. c. cū dilect⁹ ꝺ ꝓſue. niſi ventret ad extrahēdū aurī alicui⁹ eccliē ꝑticularis qz tūc regrit tpa debitū ad ſcriptionē ſec⁹ ſi eēt ꝺ eccliaz vlem. ſed pa. i. d. c. fi. eēt idē tpa regrit ꝺ eccliaz vlem aut cōſuetudo éꝺ ius canonicū ⁊ regrit tpa rl. an. qz opz ſit ſcripta vt i. d. c. fi. ⁊ i. c. tij. ꝺ ꝓſue. li. vj. dicit tñ. d. ant. i. d. c. fi. qꝺ ſi papa ſcit ſufficit tpa. r. an. qꝺ eſt ſing. ſi vo ꝓſuetudo eēt ꝺ ea q̄ reſpuata ſūt ꝓncipi i ſignū ſpāl⁹ ꝓuilegij: tūc tā ꝺ iure ciuili q̄ cano. regrit tpa de cui⁹ initio memoria ñ ſit vt eſt ter. i. c. ſup gbuſdā de. ꝺ. ſi.

9 ¶ Utrū talis ꝓſuetudo tollat legē ꝺ riam. ℞. qꝺ ſic ſi ſupioꝛ fecit ⁊ tollerat facit gl. in. c. i. de treu. ⁊ pac. ⁊ qꝺ ibi no. Bof. vñ dicit do. ant. qꝺ nō regrit alia ſcriptio qz ex quo ſupioꝛ vt det ⁊ tollerat nō vꝛ velle vinculū inire pa. ibi dicit qꝺ ſufficit bin⁹ vl tri nus act⁹ vt tollat. ſi vo ſupioꝛ ignorat tūc diſtingue aut ler ꝺria hꝫ clāz derogatoriā ad ꝓſuetudinē ⁊ nō vꝫ cōſuetudo qz ler ſp loquit̄. l. arriant C. de here. Et ꝺ vꝛ ſm do. Ant. in c. ñi. de ꝓſue. niſi er noua cā vel ēt antiqua veriſilr nō cogitata ꝓſuetudo i ducereꝫ quā ſi ꝺnceps cogitaſſet ad miſſiſſet ar. l. ſi volez. ff. mūā. eſt ter. tūcta glo. in cle. ſtatuti de elect. vel ſm Bo. i. c. ſz de ꝓſti. li. vj. niſi ler tñ reſisteret ad fīnē vt ꝓſuetudinē ꝑterīā tollat qꝺ pz qñ nō facit mentiōem de ea niſi vt eā tollat qñ alr nō tolleret vt pz in. d. c. ſz qz tūc pōt induci noua cōſuetudo. ⁊ ita pōt ꝓcedere glo. iu cle. ſtatuti de elec. Propterea ſz Bo. de pu. in tract. de canonica poꝛ tiōe circa fi. qꝺ pōt introduci noua cō ſuetudo ꝺ cle. dudū ꝺ ſepul. ſi vo nō hꝫ clām derogatoriā vꝫ ꝓſuetudo ꝺ legē ar. l. ex facto. ff. de vulg. ⁊ pup. ſub. dūmō ſit ꝓſcripta quo ad tollēdū ius canonicū qz quo ad tollēdū ius ciuile nō opz ſit ſcripta ſz ſufficit tacit⁹ cōſenſus ppli. qz ſeculares hēnt ius cōdēdi leges ēt ꝺ legez ipeꝛatoꝛis ab ipſo ipeꝛatoꝛe. l. oēs ppli ff. de iuſti. ⁊ iu. ⁊ nō poſſunt̄ inducere cōſuetudinē nō lic eſt ꝺ ius canonicū. Sed opz ꝓſcripta ſit ⁊ nō ſit tale ius qꝺ ꝓſcribi nō poſſit ⁊ tō qz laici nō pñt ꝓſcribere ſpūalia ſic nec cōſuetudinē inducere. c. malana. ꝺ eleēt ſi nō eēt memoria ꝺ ei⁹ initio. vt no. Jo. an. in. c. ij. de ꝓben. lib. vj. facit qꝺ dicam̄ j. matrimoniū. nj. ipedimento. xvij. §. i. de ſtatuto.

10 ¶ Sed pone q⁹ ler ſeu ſtatuti hꝫ er cōſcatione ſuerā in ꝓfacētes nūqd idē erit⁹ vt ꝓſuetudo tollat. ℞. vt colligo ex Lar. in ꝓlogo cle. Jnnoc. ⁊ Lal. do Ant. ⁊ Pa. i. c. i. de treu. ⁊ pac. quidā tenēt qꝺ nō excuſant faciētes ꝺ ēt qñ ſolū eēt ꝑceptiua qz ex quo a ꝓncipio ligant ꝓuententes ad petiū nō tollit ei⁹ diſpō. qz tpus nō eſt modus tollēde obligatiōis. l. obligationū la. ij. §. plz. ff. de act. ⁊ ob. Sz tu tene qꝺ ſi ꝺ riuz legis vel ſtatuti nō eſt de mortale petiū remota lege vel ſtatuto nō ligat ſm qꝺ. ſ. dixt ꝺ lege ſimplici. ⁊ ſic tene qꝺ nō erūt excōicati facientes ꝺ riuz ex quo ꝑ bi nū actū ſciū ē ꝺ legislatoꝛē ſcientē ⁊ ⁊ valentē ꝓdicere ⁊ nō ꝓdicētē. vbi aūt ignorat regrit tpa. rl. an. ſi ē⁹ canonicū vel ſi ē ſtatuti epi. ⁊ credo ſufficiāt. r. an. vñ alī delinquēt ſine

rōnabili cā bñ ligabilē ⁊ pena ⁊ culpa. ſz poſt nō. nec ob. q⁹ ex quo tales peccauerūt nō poterūt iduci ꝓſuetudo. qz ſucceſſores poſſt extimare q⁹ ex iuſta cā nō fuauerūt. facit ter. i. c. cū olim de cle. ꝓmig. q. vii. c. cum multe vbi loquit̄ de lege penali abrogata p ōriā ꝓſuetudinē. ſi vō ex rōnabili cā nō ſeruauerūt pdeceſſores. ſic etiam nō peccauerūt nec ligati fuerūt. facit q⁹ no. archi. in. c. vltimam. lxx vi. diſt.

11 ¶ Quō iterrūpit ꝓſuetudo. ℞. pa. i c. ſi. de ꝓſue. q⁹ ſi eſt ꝑpleta ⁊ pfecta regitur tp̄ō. r. annoꝝ. ⁊ ſic intellige Jo. an. ibidē: alīs nō frāgit̄ etp plures alios ōrios act⁹. Si vō nō eſt cōpleta ſufficit vn⁹ act⁹ ōrl⁹ ita q⁹ de nouo oporteat inciptā ar. l. vbi duo. ff. de regul. iur.

12 ¶ Utz er cōſuetudine poſſit introduci vt erigat̄ aliqd. p ſpuali ſine ſymonia. ℞. Jo. an. in. c. ſuam de ſrmo. qō ſic qñ nō ꝑceſſit exactio. ſz er mera liberalitate ⁊ deuotiōe populi tal⁹ ꝓſuetudo eſt introducta facit. c. ad apliam de ſymo. vbi dicit ꝓpellēdos ad laudabilē ꝓſuetudinē. Sūdaz. ſi vō exactio ꝓcedēs dedit cām ꝓſuetudini tē nō⁹ vz cū hēat initiū vitioſuz. ⁊ ſic nō telligit̄ ter. i. c. cū i ecclie ō ſy. li bene ponderet limita hec vt. j. ſy. lj. §. cet.

13 ¶ Sz q̄ritū tp̄ō regrit̄ ad uſtā ꝓſuetudinē introducēdaz. ℞. Jo. a. vbi. §. q⁹ tp̄ō. r. ānoꝝ tū qz clicos nō aſtringit ſz laicos iter quos regl⁹ currit ꝓſuetudo ex curſu. r. ānoꝝ vt cōit̄ no. i. l. ō qb⁹. ff. de legi. itē qz pta ⁊ iō ēt de iure canonico ſufficiē ꝓſatū tp̄ō. vt no. glo. in. c. fi. de conſue. lib. vi.

14 ¶ Utz i oī pacto intelligat̄ actuz q⁹ eſt ꝓſuetū. ℞. q⁹ lic. l. ſemper in ſtipulationib⁹. ff. de re. in. ter. eſt in. l. q⁹ ſi nolut. §. q aſſidua. ff. de edil. edi. ff. ō aq̄ plu. ar. l. ſi pt̄us. §. placuit. C. lo. l. iz. ⁊. ff. de le. cōmiſ. l. iii. ſi q̄ inciput fund⁹. ar. ff. ō ꝓſcri. v. l. ſi tibi. ꝓptea dicit bal. i. l. liberto. C. ō opt. li q⁹ q ꝓduxit opartes alio nō erpſſo tenetur eis ꝓtidere i erpēlis ⁊ ferramēt] ſz q⁹ eſt ꝓſuetū ⁊ no alr. allegat. d. §. placuit ⁊ bar. i. l. neo ē q nec ſciat. ff. ō duo. reis dicit q⁹ ſi ꝓſuetudo eſt q⁹ doctor legat per ſubſtitutū. intelligit̄ qō iſtud poſſit. licet non ſit actum.

¶ Utz ꝓſuetudo ꝑna exeuſet a pena iſi huiuſ ſcelli. ℞. fm glo. iuſt. di. i. c. de/nicz q⁹ ſic. ſi ꝓſuetudis ꝑnitas nūdū eſt ꝛclarata p ius. ſec⁹ quo ad deuz. Qō vz itelligo q⁹ non exeuſat quo ad deū qñ ignorātia ꝑue ꝓſuetudis eēt craſſa: vt puta ꝑ uſ nāle. xxxii. q. vii. flagitia. Sec⁹ vbi cēt, pbabile dubiū ſup ꝓſuetudinis validitate. nā tē ignorātia leg] nō ē pcñ. vt i. l. regla ff. ō iu. ⁊ fac igno. ⁊ i. c. cū dilect⁹. de ꝓſue. ⁊ q⁹ not. in. c. p tuas. de ſy. ⁊ gl. i. c. vno ō po. p. li. vi. i. v. de cetero.

¶ Utz ꝓſuetudo iter ꝓtreſt ꝑuilegiat̄ 16
dulgētias ⁊ ſtatuta licut ⁊ legē. ℞. q⁹ ſic. c. cū dilect⁹ ō ꝓſue. l. ſi ō iterpretatione. ff. de le. ⁊ q⁹ no. Joan. an. i. c. q⁹ dilectio. de conſang. ⁊ affi.

¶ Ubi ꝯz locū ꝓſuetudo. ℞. q⁹ i ill⁹ 17
locis vbi viguit. vt no. Jo. a. in. c. cū olim ō ꝓſue. ⁊ iō nocet ꝑ ꝑuilegia gñalia ſtudij i loco vbi viguit. ſz ni i alio loco ō qb⁹ i aut. hita. C. ne fi. p pa.

¶ Utz papa reuocet ꝓſuetudinē p/ 18
ticularē ſi de ea nō facit mentiōem. ℞. q⁹ non licet de conſti. lib. vi.

¶ Utz oēs teneant ſeruare vnā cō 19
ſuetudinē. ℞. q⁹ nō ſed q̄liet ſuā nec ēt ꝓſuetudinē rom. ie eccliē vbi verſat̄ ex fidē ⁊ articlōs eius nec papa mādat vt ſeruet. vide gl. i. c. i. de ſū. tri. li. vi. ⁊ c. nolue. ii. di. facit. c. qñ de ferijs. ⁊ ibi ℞ an.

20 ¶ Utz in his q̄ ſunt mere facultatis
iducat ꝓſuetudo. pñ eſt ius quatuz i ꝓdictū faciētis. ℞. q⁹ nō. neqz ex donatiōe mere facta. vt no. in. l. i. ff. ō ſeruitu. ⁊ p Ly. i. l. ii. C. q̄ ſit lō. ꝓſuetudo ⁊ p Jo. an. in. c. i. ō cle. ꝓmu. facit qō no. Jnn. i. c. tone cl. ii ō poſtu. p. vbi dicit q⁹ recepto ō lōge veniēti nō acquirit q̄ſi poſſeſſio: nec ꝓſuetudo. ſz pluries fuerit recepi⁹ ⁊ Bar. in. l. cuz ō i rē v. ff. ō vſur. ⁊. l. opaſ. ff. ō opt. li. dicit q⁹ ſz ruſtic⁹ dederit vnū par caponū p decēnuz ex liberalitate ſibi iuit, qo ad moledinū tuū nō iducit ꝓſuetudo. qz iſti act⁹ ſt mere facultat.

21 ¶ Quot actus requiruntur vt quis dicat̄ habere aliqd in cōſuetudinem ℞. q⁹ in ciuilib⁹ requirit̄ qō ſint tot actus q⁹ faciāt deſcriptionez: nā tres actus aut quattuor non faciunt ꝓſuetudinē niſi ſit legitime preſcripta vt no. glo. in. d. c. cū eccliā de cā poſ. ⁊ propue. Utz eſt q⁹ duo vel tres act⁹ teneāt aliquē in poſſeſſione qui conſtat ſit dubiuz. xv iij. q. ii. ſeruitū. In criminalibus vero introducitur per binum actum. vt. ē. §. v.

22 ¶ Utz omnis ꝓſuetudo, ppie dicta
ſit obligatoria ſub pena mortalis peccati. ℞. q⁹ nō. qz ēt⁹ ſit lex: ſiue habeat vim leg] ꝓſuetudo. tū ſicut non omnis lex obligat ad mortale. ſic nec oīs ꝓſuetudo. Sola ergo illa ꝓſuetudo obligat ad mortale q̄ introducta ē ea mente vt ſit ꝓhibitiua vel ꝓcepti ꝓdi q̄ cōſtet teneri ab omnibus q⁹ faciens contra peccat mortaliter.

Ontemptus fm col/ lec. in. c. l. de conſti.

¶ ꝓprie eſt q̄ ex ſola voluitate nō vult q⁹ ſubdi tere ſe ſtatuto. vel ꝓcepto obedire. ⁊ nō poteſt apparere quo ad foꝝ exterīſecū niſi poſt monitionē. Sz ſi q⁹ trāſgredit ꝓceptum ex ꝓcipiſcētia ⁊ ira vl ne gligētia aut alia particulari cauſa nō peccat ex ꝓcepto. Idez tenet Ste. vt refert Lar. in clemen. eos de ſepul. nulli quis ex particulari cauſa induceretur ſepitus ad uerandu⁹ qz tunc ēt videtur contēnere fm cū. Et hoc verum quo ad ꝓſumptionē nō quo ad veritatē qz ēt frequēter factū er aliq̄ cā nō eſt contēptus. Diſponit tamē ꝓſuetudo ad ꝓceptum vt not. Thō. ſa. ſe. q. lxxv j. arg. pe. in reſponſione vltimi argumenti, ꝑ his facit. xj. q. iii. c. excellentiſſimi⁹. vbi ponit aliud eſſe peccare ex neceſſitate aliō ex ignorantia aliud ex ꝓcepto.

¶ Utrum faciens ex contēptu ꝓpria
exhortationē ſuperioris peccet mortaliter. ℞. vt colligit̄ ex dictis doct. q⁹ aut facit ꝓpria qz contēnit auctorez ⁊ illum negando ⁊ talio ꝓcipit: non ſoluz peccat mortaliter ſed ſi talio ſuperior eſt papa velut hereticus debet puniri vt dicit glo. in. c. generali. de elec. lib. vi. ⁊ ℞ an. in cle. i. de eta. ⁊ qualit. ⁊ eſt infamis vt no. glo. vi. q. i. infames. Si vō nō ꝓcēnit auctoris ꝓtēptu ſed obſeruantiā cōſilij ſeu exhortationis ⁊ ſic ſolum peccat venialiter ſi ꝓlixum ē reuerētie: vt puta qz ſubditus deberet facē tamen ꝓlatus nō vult ꝓcipere ſed potius cōſilere. Si vō eſſet neceſſitas q⁹ ꝓlatus conſulit licet nolit ꝓcipere forte ꝓpter ſcandalū ſic peccat mortaliter vt no. in. c. ad aures ⁊ in c. fi. de tēp. or. Si vō conſiliū eſt pfectionis nec etiā venialiter peccat. Et tunc eſt pfectionis qñ licite pōt dimitter ſic no. Arch. vi. di. c. teſtiū

ꝛ.xxv.di.§.als. Et sic intellige glo. ꝛ jura q̄ allat in.d.c.gliali ꝛ ibi Be.

Contentio ꝓprie est im pugnatio veritatis cum ꝓfidentia clamoris ꝑm Ambro. Largo aūt modo est etiā sine ꝓpugnatione veritatis de q̄ dī.rl vj.di.in pn. nihil est ipudenti⁹ arrogantia rusticor⁹ qui garulitatez auctoritatem putant.

1 ¶ Quotupler ē ꝓtētio.ꝝ. q̄ tripler Una emulatōis.ꝛ ꝫ ē dr q̄.i.cor.i.ꝛ q̄ hodie ē in secularib⁹ erga docto. q̄ alū magis laudare videt ꝓtēdūt ꝫ laudatores. Itē circa ꝑdicatores circa religiosos aut religiōes ꝛ ls de se nō lit nlli pctī venīale tñ multotiēs eueniūt mortalia puta detractiōes. aut aliō maū urta illud vbi ē zelus ꝛ ꝓtētio ibi icōstātia ꝛ oē op⁹ prauū Jac.iij. Alia est disputationis ꝛ ꝫ pōt ee mortalis tripl̄r. ¶ Pmo q̄ est ꝫ veritatē et si nō fiat cū iordīa to clamore. ꝛ ꝫ itelligo de re alicui⁹ ꝑportātie puta ꝫ fidē bonos mores vel ptinenti ad vtiles doctrinas ꝛ notabilr. Mā ꝓtētio q̄ fit iter pncros ēt ꝫ veritatē non vr pctū mortale. ¶ Scōo quīa est ꝫ honestatē vt puta ita iordinate cōtendēdo ēt ꝓ vīta te⁹ notabile scandalū sequat. alias erat venīale iordinate cōtendē de fide. ꝛ hmōi. ¶ Tertio q̄ mā est phi bita sic vt publice disputare ꝛ cōtendere de fide ꝛ hmōi nisi doctis ꝛ necessitate imminēte aut cōtendere in iudicio de eo qđ facere tenēt sic illi q̄ dēnt dare vt hēant ditationē soluē di ꝓtendūt. Alia ē ꝓtētio litigatiōis ꝛ hec est piculosa ꝓp multa mala q̄ ibi imiscent nō tñ ꝓhibita. als ius canonicū esset dānandū. pōt tñ esse illicita dupl̄r. ¶ Pmo rōne iniu sticie q̄ sciēter ligat ꝫ iustitiā ꝛ sic ē mortale pctū. ¶ Scōo rōne scāda li sez illius a quo petit. Et hoc itelli go si eff scandalū pusillor⁹ nō pha riseor⁹. Et tūc est phariseor⁹ q̄ dicta tāt eis sua nō esse q̄ ab eis pmīt vl̄ immūtā cām fouere. nī ex nralicia no lunt debitū facere ꝛ murbant ꝛ scan dalizant q̄ tūc nō est necesse desiste re ꝑm nō.in.§.i.xxij.q.i. Alterā. aūt ꝑ Pe titulo de cōtentiōe dicit cōten tio potest fieri pluribus de causis.

¶ Primo cā malignitatis vt cū q̄ vult iniuste vincere vel alias simpli cium puertere ꝛ sic est pctū morta le ꝛ ꝓhiberet.xij.ibi. ij Moli cōtēdē vbio. Si tñ hoc sit i his i q⁹ nullū est periculū ꝛ ex q̄dā leuitate nō erit mortale pctū. ¶ Scōo cā necessi tatis ꝛ hec nō est pctū. vñ glo. sup illud puer. Mon cōtendas aduersus hoīez frustra dicit nō vetat ꝓtētionē ꝫ malefacientē vt corrigat q̄ frustra ñ fit ꝫ certa necessitas cogit. ¶ Ter tio er cā exercitatiōis ꝛ ꝫ nō ē mor tale pctū ꝫ aliq̄n cōtingat eē venīa le pctū ꝓpter indebitum modum. ¶ Quarto cā eruditionis ꝛ licet.

¶ Quinto er q̄dā titulatiōe glie vl̄ honoris ꝛ sic est pctū venīale sic fuit Luce.xxij. Facta ē ꝓtētio q⁹ eor⁹ ꝛc. ¶ Sexto er cā conat⁹ bōe opationis ꝛ ꝫ ꝑcipit Luce.xiij. Cōtendite itra re ꝑ angustā portā. ꝛ ꝫ ē meritoria.

Continuum est ptium iter se non intermisses contactio vnitas ē sine mutura.

¶ Contigua dicūt quor⁹ extrema ꝛ se contingūt. v. phi. Et ꝫ est dīa in ter cōtinua ꝛ cōtigua q̄ cōtinua siue medio contigua cū medio stant. no. Be.i.c. vnico ō ꝓse.ec. vel alt.li.vj.

Contractus

Contractus est ꝑm gl. ray.i n. de negocijs secularib⁹ q̄dā ꝛ pactio inter duos vel plures ex voluntate ꝛ pacto surgens partium.

1 ¶ Quot mod. sōnt. ꝛ. qō. iiij. mo dis. re. vbis. ꝫ his ꝛ ꝓsensu isti. ō ob. i ſi. De quo dic vt. j. obligatio. §. iij.

2 ¶ Quali ꝫct⁹ āt ē obligatio q̄ pue nit nō ex. ꝫctu: vl̄ malefacto: vl̄ q̄si ex quodā medio sic q̄ qs agit negocia alteri⁹ sine ei⁹ mādato aut exercet tu telā. vl̄ est curator ꝛ hmōi. vt isti. de ob. que ex quasi contrac. na. ꝑ totū.

3 ¶ Quo volus annullet contractum vide infra. Dolus. §. viij.

4 ¶ Utr ꝫct⁹ itelligat geri ex cōsuetu dine loci. ls nō exprimat. ꝑ. Pa. i. c. cū. Mo. ō cōsti. q̄ sic. no. bar. ī. l. ne mo ē q̄ nesciat ff. ō duo. re. isti. fac. §. ꝓsequendo. §. xiij. ꝛ no. q̄ vt dic gl. i l. si vno āno i. v. ex ls trāsactio. ff. loca. q̄ er q̄litate ꝛ nā ꝫci⁹ vba accipiunt ꝫ ꝓpriā significationē: vt ibi vbi do natio accipit ꝑ trāsactōe fac. l. i. lege. ti. ꝛ no. de re. iu. l. nō vr. ꝛ ita talia sunt ꝑdicata qualia subiecta eē ostē dūt ꝛ ecōtra. xxxiij. q. vij. apostolus. ꝛ de hoc vide. j. religiosus. §. xviij.

5 ¶ Cōtract⁹ aliq̄ si bone fidei. s. ēptio vēditio locatio ꝓductio. mādati. depositi. Societas. pign⁹ comodati. ꝛ pmutatio. Alij sūt stricti iur]. s. stipulatio. mutuū ꝛ similia. bone fidei dīr ꝓ⁹ duo. ¶ Primo. q̄ si volus dat cām eis nō tenēt. ¶ Scōo q̄ venit vsure ex mora. ꝛ inde ꝑ ertimat er bono ꝛ equo qđ vēit recōpēsādū. vl̄ restituendū. nō sic i ꝫctib⁹ stricti iur] vide glo. in. §. actionū. insti. de actio. locatio ꝛ hansimodi. q̄ habent ꝓpria nomina eis solū cōuenientia.

¶ Cōtract⁹ alij dīr innoīati. q̄ st. iij.

¶ Primus vt vt des. ¶ Scōo do vt facias. ¶ Tertius facio vt facias. ¶ Quart⁹ facio. vt des. ꝛ iō dīr innominati q̄ nōia eor⁹ pūt alijs noīatis ꝫctib⁹ cōuenire. ꝛ isti sequūtur nam ꝫ ctuū noiatorū qui eis assimilant. l. nāleo. §. sed li facio. ff. de ꝓscrip. v.

Contritio ꝑm quod no. S. Bo. i. iij. dī. xvi. ar. i. q. i. ꝓmie ptis est do lor voluntarie assūptus ꝑ pctīs cū ꝓposito ꝓfitēdi ꝛ satisfaciēdi. ꝛ no. qō sicut ꝑteri aliqd dī q̄n ī minimas p tei frāgit ꝛ q̄si anichilat frāgi āt q̄n solū ī magnas ptes dividit. sic me thaphorice cor bois dur dī q̄ diu di uine ispiratiōi q̄si manui se tēgenti nō cedit. sicut dur est q̄ tacui nō ce dit. ꝫ obviat. i. dū i affectu peccandi morat. Cōterit aūt q̄n affect⁹ peti ꝫ oēm sui ptēi eo totalr destruit. i. q̄n volūtas ꝓfecte receditꝛ frāgit vo solū q̄n resciptiscēt incipit. q̄si midū totalr ꝑuertat. ꝛ sic dī atteri ñ ꝓteri.

¶ In quo differt ꝓtritio ab attritiōe ℞. ꝫ frā. ꝛ alios tixo. q̄ in duob⁹. ¶ Primo q̄ attritio est dolor impfectus. Cōtritio vo est dolor perfect⁹. ¶ Scōo q̄ attritio est dolor sine grā gratū facīente. ꝫ nō ꝓtritio ꝛ attritio malū idē sūt sicut dom⁹ obscura ꝛ illuminata. Attritio q̄ppe ē lux aurore q̄ crescēdo fit meridies. i. cōtritio. ꝛ aduerte ꝫ. S. Bo. vbi. s q̄ duob⁹ modis gl ꝓterit. Una supius eleuās q̄ ē ꝑ spem venie ex cōsidera tione dīne misericordie. Alia dor ꝫis ꝛ ꝓmēs que est timor pene ex cō siderātione dīuine iusticie.

¶ Utr dolor ꝓtritiōis dēat ee mortā⁹. ℞. q. 5. at. ij. q. i. q̄ duplex ē dolor. Un⁹ i volūtate q̄ nō ē aliud q̄m pcī

displicētia ⁊ ire dz eē maxim⁹ i gñe
ri cōpatōe ad alios dolores oiūz ipa
liū. Ēt in casu i quo ꝓtingeret vl cō
mitteret pcm̄ mortale vl icurrē dā
nuz ꝓpalm̄. aut morte q̄libz tenēt ma
gis eligē penā q̄z peccare: vel peccas
se. Nō dz m̄ fm̄ scm̄ Tho. in quol.
descēdere i spāl ad hāc penā. imo
stulte facit q seipm̄ in h̄ solicitat. Est
ali⁹ dolor i sensualitate q causāt ex p
mo dolore vel fm̄ necessitatē nāe ex
motu supior⁹ virtū quē sequunt ire
tores vel fm̄ electionē ꝓut volūtas
excitat dolorē illū ⁊ sic nō est necesse
q dolor ille sit maximus. imo nec ēt
est necesse dolere isto modo.

3 ¶ Utrū in dolore ꝓtritōis possit eē
excessus. ℟. scīs ℳo. vbi. s. q. iij. q
nō. ꝓmo mō accipiēdo. ꝓdisplicētia
rōnis. Sz scdo mō. ꝓut ē passio seu
sualitas: sic. Ēt si aduertit q nō pōt
sustinerī sine magno ꝛtrimēto tenēt
ꝓpare. Ik ār nō aduertit. ⁊ iō nō ꝓpat. ñ
credo peccet q: dabat opaz rei licite

4 ¶ Utrū hō sp dēat ꝓtert. ℟. qui. s.
ar. iij. q. ij. q sic. Aduertēdū tm̄ ē qō
est dupler ꝓtritio seu detestatio pcti
q̄daz in habitu ⁊ hanc tenēt ēt polt
pcti perfectā remissionez q: vt dicit
Hug. de san. vic. Cū deus absoluit
aliquē a pcto obligat eū vinculo de
testatōis ꝓpetue quedā est in actu ⁊
ad hanc nō tenēt sp: sz ꝑ loco ⁊ tpe
scz cū recogitat pctā sua intellige de
mortalib⁹ q: ꝺ venialib⁹ nō ē necesse
hr̄e ꝓtritionē vt. s. ꝓfessio. i. §. xxvij
Aduerte h̄ q fm̄ Tho. i. iij. di. xvij
nō sufficit ꝓtritio gñalis qñ hō sp̄āliꝝ
pctā sua mortalia hz ī meōria q sibi
adhuc nō sunt remissa: sz opz sit spāl
de etoꝛiz postq̄ sunt remissa sufficit
gñalis. Attendāe ēt fm̄ Hen. de gi. i
quol. q circa pcm̄ pñt ꝓsiderari. ꝑ
mo ℔a actus. ℌo aliq̄ bonū q̄ eue
nit ex pcō puta filiū gñatuz ex adul
terio. tertio iordinatio act⁹ ipsi⁹ adul
terij. Nō tenēt ergo hō dolere ꝺ ℔a
act⁹ necq̄ de bono sequuto ex eo sz io
lū de inordinatiōe act⁹. ⁊ iō sz hō nō
possit dolere de delectatiōe qua pūit
nec ꝺ filio gñato nihilomin⁹ nō ē ex
statu salut: sz sufficit dolear q talē de
lectationē ⁊ filiū habuit ex inordina
to modo ⁊ cū offensa dei.

¶ Utr̄ hō teneat ꝓtert statiz cōmis 5
so mortali. ℟. q nō q: sic ꝓcepm̄ de
lectatiōis dei q̄tuz ad actū interiorē
nō sp obligat sz solū qñ mā occurre
ret practice nō speculatiue. i. cū ꝓsi
derat de⁹ vt diligēdus vel nō diligē
dus tenēt hō iudicare vt diligēdus
⁊ diligēsic ⁊ pcm̄ mortale cōmissuz
si mēti occurrit practice vl vt mā ōle
cratiōis vel detestatiōis tenēt hō iudi
care detestandū ⁊ detestari fm̄ pe. ō
pal. i. iij. vel dic vt. j. volitas. §. vl.

¶ Quo est effect⁹ ꝓtritiōis. ℟. q ē 6
remissio culpe ⁊ pene de pr. dist. iij.

Ontumatia

est q̄daz voluntaria inobedictia q̄ quis moni
tionē iudicio ꝑplere ꝓtēnit: ita elicit
er. c. ij. ō to. ⁊ ꝑ. iñcta gl. i. ꝺ. ꝓtuma
cia ⁊ ibi no. q̄o sit multiꝑ modis ⁊ ꝓsi
stit ꝓtuacia ꝑpe i nō faciēdo volūta
rie. q̄d facē sciat se dēre: vt ꝑz i. d. gl.

¶ Utrū excōicat⁹ ꝑ ꝓtuacia absoluit ⁊
dēat anteq̄ satisfaciat de expensis. ⁊
cauear de sistēdo in iudicio. ℟. nō si
ve fuit cōtumax. Sec⁹ si ꝓtinuet
puta q: impedit⁹ tm̄ miduz cōstat si h̄
allat ⁊ petit absolui dz vt i. c. venera
bilib⁹. §. idē est ēt de sen. exc. lib. vj.

¶ Utr̄ lite nō ꝓtes. testes pñt recipi ⁊
ꝺ cōtumacē ⁊ procedē ad iniaz diffini
tiuā vide. c. q̄m frequēter vt li. ñ ꝓte.

Ontumelia

est vt⁹ col
Tho. ſa ſe. q. lxxij. ⁊ Alexā. ſa
ſe tractatu de cōtumelia q̄ quis tel
quod ē ꝺ honorē alteri⁹ deducit i no
titiā ei⁹ ⁊ alioꝝ siue p signa siue per
ꝟba ⁊ differt a ꝓuicio ⁊ ipoperio nā
ꝓuicū ipoꝛtat ignār defectū culpe ⁊
pene. cōtumelia vo solū culpe. Ēt si
q̄s dicat alteri iniuriose cū eē cecū aut
claudū cū sit ꝓuicū dicit sz ñ ꝓtume
lia si ꝺt iniuriose dicat eū furē ñ solū
ꝓuicū sz ēt ꝓtumelia ifert ⁊ h̄ ſz tho
logos sz ſz legistaꝛ ꝓuicū dz a colle
ctōe vocū cū i vnū plēs vocel ꝓfertur
cōuiciū appellat q̄si cōuiciū. ita dic
ter. i. l. itē apd labeonē. §. ꝓuicū. ff.
de iniur. ⁊ pt fieri ēt abūtiv cū go ad
domū mā venerit te abūte nec tm̄ q
dicit sz ꝰq ꝓcitauit alios ad vociferā
tionē ꝓuicū fecit vt. d. l. itē apd ⁊ oz
sit aduersus bonos mores vociferā
tio. i. ad infamiā vl iniuriā vl iuriduz
alicui⁹ alo ñ ē ꝓuicū ⁊ ꝑ i cetu dcm̄
sit vt i. d. l. itē apd labeo. ipoꝛtuōso
ꝑpe ē q̄n aliq̄s iniuriose alteri ad me
moriā reducit auriliū q̄d ꝓmlit ei ne
cessitatē pacientie vñ eccl. xx. erigna da
bit ⁊ mlia ipoꝛpabit. accipit tm̄ vnū
q̄q ꝑ alio. vñ Aler. vbi. s. ita diffi
nit ꝓtūelia ē petm̄ ex ipropio ſmōte
manifesto tēdēs ad nocumētū ꝓximi

1 ¶ Utr̄ cōtūelia sit petm̄ mortale. ℟.
ſz. i. tho. ⁊ aler. vbi. s. q: i petit ꝟbor
marie anēdendū ē quo affectu ꝟba
ꝓferant. si ergo intētio ꝓferēs ad h̄
ferat vt p ꝟba q̄ꝓfert auferat honorē
alteri⁹ h̄ ꝓpzie ⁊ p se ē dicē ꝓuiciuz
nun⁹q̄ tm̄ furtū. si aūt ꝟba cōtuelie vel
rādius pp correctionē vel ꝺmōt ñ eō
uiciū dicit vel ꝓtūelie ꝑpe ⁊ formalr
sz p accīo ⁊ mālr indētuz. i. dz id qō
pōt eē ꝓuiciū vl ꝓtūelia. Ēt h̄ pt eē
q̄q̄ venīale petm̄ h̄ē q̄ ꝓuiciū nō
multū est dehonestas ⁊ ꝓferr ex alio
ai leuitate vel leui ira abiq̄ firmo ꝓ
posito dehonestādi: vt puta q: itēdit
ꝓtristare leuiter solū aliquē q̄q nl
lū vt i dubio sequēti. vñ h̄da ē ma
gna discretio vt moderate hō talib⁹
ꝟbis vtatur q: ꝑfiz eē ita grauc cō
uiciū q̄ auferret honorē ꝺ q̄ꝓferr
⁊ posset hō peccare mortalr ⁊ si ñ itē
dēt dehonoratiōez alteri⁹ h̄ē grauē p
cutiēe i ludo nō caret cl̄pa ⁊ tenēt cō
uiciator vltra petm̄ ſz Hu. ō li. p se vl
p̄terpositā psonā dicē suā culpā cō
tumeliato vel saltē signa eg pollētia
ei oñdē nisi dependeat q̄ ꝓtūeliat⁹
ei remisit iniuriā puta q: videt cū eo ⁊
hmōi recipiē plat⁹ ⁊ pisa. q cōrigēdo
iz excedat ñ tenēt petē veniā ſz aug.
i rla dūmō ñ fecerit a ꝓposito ⁊ pot⁹
vigoꝛ videtur: q: sic tenēt silr petē ve
niā. de quo dic vt. j. correctō. i. §. ij.

¶ Utr̄ liceat eā correctiōis dicēr cō 2
uiciū vl ꝓtūeliā ſz ſz tho. vbi. s. q
sicut iz ꝟberare vel i reb⁹ dānificare
cā disciplinēitā ⁊ ꝓuiciū dicē sicut
dño discipulos stultos. ⁊ ꝑau. cor. in
thios insensatos. Dicit tm̄ aug. i li. de
ser. do. in mōte raro ⁊ er magna neces
sitate odiurgatiōes sūt adhibēde i q
b⁹ nō vt nos iz vt dño ſuadāt isti em⁹

¶ Utr̄ hō teneat illatas ꝓtūeliaꝰ ib 3
ſtinere. ℟. ſz scm̄ tho. vbi. s. q: sic q̄
ti ad ꝓparationē ai. i. q̄n op⁹ cēt sic
⁊ alia dāna sz q̄tū ad actū nō sp alt
qñ. n. tenemur nō subſtinē. ¶ ℙrio
q̄ cederet i bonū ei⁹ q dicit vt puta
ad reꝓmendā ei⁹ audaciā ne talia
diceret inuta illud ꝑuerb. xxvj. rīde
stulto ne ſt stulticia sua. ¶ Sc̄o q̄
ex sufferentia alioꝝ ꝓfect⁹ impedit eē.

vñ Gre. in hol. ix. sup Ezec. Hiſ. in quit quoꝝ vita i crépto imitatiõis ẽ pfita dẽt ſi pñt ꝛrahẽtui libi ꝛr ba cõpeſcere: ne eoꝝ pdicatiõẽ ñ au diãt q audire poterãt. ꝛ i prauis mo tibus remanẽtes dñi vindicte ꝓnaut.

Dcea vt pſlitis cta. ℞. vt col ligo ex dictis doct qõ ſicli. viij. ꝓcurrãt ¶ Primũ tpl ꝛbitũ. ſ. q ñ ſit ꝛputanꝫ oſoni ne ceſſarie vſpnle vñ tenẽt mgri vt re fert ri. i. iij. di. xxxvi. ar. iij. q. iij. q ẽ pctũ mortale coreas ducere diebus dñicis pp dictũ Aug. di. q facerent meli⁹ ſtãe in deoꝝ ſi lauã fillarẽt dz to to die i neomenijs ipudice ſaltare. q qdẽ credo vꝛ qñ omiſſa miſſa vl p dicatõe aut reſpoꝝ celebratõe hmõi itẽderẽt: vl p notabile ſpaciũ puta p maiorẽ ptẽ diei. alꝫ nõ facit. l. fi. C. de ſe. ꝛ c. q del⁹ ꝓſe. di. i. ¶ Sedz pſona cõueniẽs. nã eccliaſticis pſo nis, phibẽt. xl vi. di. c. eſt cõ de ꝓſe. di. v. c. nullus pſbyteroꝝ. c. no. oz el. i. ar. xxxiij. di. pſbyteri diaconos its q credo eos peccare mõtalr niſi for te modicuas ꝛ qlitas cozzãdi excuſa ret: puta i ſecreto ꝛ hmõi. ¶ Tertiũ mod⁹ ionelẽ⁹ nã hõeſtas eſt vnũ u rio ꝓceptoꝝ iſt. de iuſti. ꝛ iu. §. iure p cepta. ꝛ tõ ſi fiet mõ i hõeſto ẽ pctũ mortale. vt puta gestillatiõibus, puo cãtib⁹ ad libidies cãtib⁹ turpib⁹ vl eũ ornamẽtũ laſciuto ꝛ inhõeſto. fac. pe. iiij. ff. vter. §. illõ vo q illos indol appellet er qb⁹ cria omiſ. ¶ Quarũ recta itẽtio: q: ſi fiet ad ꝓuocãdũ ad libidies vl alio malo ſine vt fiũt cõũ ẽ pctũ mõtale. ſec⁹ ſi er aliq̃ leuitate ſubite vl inanis glie. Nã ſi q itẽdit eſt pctũ mortale. ſilr ꝛ ipz op⁹ ſi ve niale: erit venale. ar. c. vide. i. q. i. ꝛ. xxiij. q. i. noli ꝛ. c. militar. ¶ Quinti loc⁹ apt⁹. ſ. ꝓphan⁹ nõ eccliã ſeu alia loca ſacra vl religioſa. q: videl mor tale cozzare i loco ſacro. ar. c. decet de imu. ec. li. vi. ¶ Sexti raritas co rizationis. Nã Rod. dicit q coreas ducẽs ex cõſuetudie peccat mortalr. Cozzãdez aũt raro ꝛ ſine corrupta i tẽtõe dicit nõ audeo dicere q ꝓcet mortalr. iz nec audeo excuſare a mor tali: cũ ingerat ſe piculo alios, puocã di ad libidinẽ ꝛ exẽplo ſuo alios⁹ ad ſimilia faciẽda ꝓuocare. ¶ Septi mũ ſtabilitas cozzãs. Nã q ita fragi lis ẽ q iz bona itẽtõe cozzare ſcipi at tñ nõ erit qn ad libidiem mortalẽ ꝓuocet peccat mortalr aduertẽs de talẽ ſua fragilitate ſe ligerẽdo: q: eccli iij. Qui amat piculũ pibit i illo. ꝛ ꝓ pterea q: dicẽ Hie. i qd i ionel. Nõ credo vnũ ſi dicat ſe illeſum euaſiſſe a talib⁹ ſpectaculis cũ Dauid er eo q vi dit Berſabee lauantẽ ſe, puocat⁹ ſit i libidinẽ. hec ille. Et ẽt q: ꝓfate ꝓdãt onces nõ inuenimꝰ i coreis nr̃i tpis tõ nõ video quo ſine mortali peccato qs eas faciat ex ꝓſuetudie ſicut cõũ fiũt. Dicit tñ Alle. ſa be ti. de lndo. q lud⁹ vl ſaltatio qñcũq; pueniat ex ipi rimali iocũditate: ꝛ ſic ẽ meritoꝛ⁹ ſic⁹ dauid luſit ꝛ ſaltauit coꝛã archa dñi Aliq̃n, puẽit er recreatiõe vl exercita tiõe. ꝛ ſic pot ẽe ſine pctõ. Aliq̃n er diſſolutiõe mentis laſciue. ꝛ ſic ẽ pctũ ſ. mortale vl venale. iz qõ dictũ eſt.

¶ Vltz inſpectio coreaꝝ ludoꝝ vl io culationũ ſit pctũ. ℞. Alle. vbi. ꝛ. q inſpectio q̃dã eſt i trãſitu nõ tẽdens vlteri⁹ ad delectatiõẽ pcti mortal: vt fornicatiõis: ꝛ h ẽ venial. Quedã eſt ſtudioſa i. q. ſ. eſt fomẽtũ pcti mõ tal⁹ ꝛ hec q̃qz eſt pctũ mortale: intelli ge q̃n aduertit de piculo. vl cogitati onis moroſe vl ogio, itẽ ioculatio q̃ dã ẽ hyſtriõica: ꝛ q̃dã corealiũ mulie rũ laſciuaꝝ: q̃dã eã ereruꝫ vl faſtidij tollẽdi ſiue accidie vitãde. Inſpectio ergo ſtudioſa ioculatiõis ꝓpter ꝛ ſe ẽgere ẽt i mortale pctũ. tertio vo ꝛ q̃rte pot ee venial. ꝛ aliq̃n meritoria.

Dzrectio prelatoꝝ ipu niẽdo ſubdi toꝝ ꝛ increpatio nõ dz fieri alio nocẽdi: q: ſic peccaret mortalr ſi rela berate ꝛ i notabili nocumẽto. ſec⁹ ſi i modico malo vl ideliberate. iz dz fie ri zelo caritat⁹ primi. ſ. ad bonũ ſubdi ti delinquẽtis vt corrigat. vl ad alioꝝ bonum. vt vl timeãt ſili a facere: vel quietus⁹ viuãt vt. xxiij. q. v. pdeſt.

1 ¶ Qual⁹ dz eſſe. ℞. q miſcẽda eſt ſe neritas cũ lenitate. vt neq; nimia aſpe ritate vlcerent ſubditi neq; nimia be nignitate ſoluant. vt plẽ dã i. c. diſci plina. xlv. di. p tota di. potius dz de clinare in benivolentiã cũ dz ſeueritatẽ. vt in. c. iz ea. di. l. di. ponderet.

2 ¶ Quid ſi excedat modũ. ℞. q pot appellari ab ea ẽt ſi ſit religioſus q pbat⁹ i. c. reprehẽſibile de ap. i. ſi. nulli⁹ enim nega da eſt defenſio etiã ſi ſit er cõicatus. c. cũ inter de excep. Illõ tñ tenet plat⁹ modũ excedẽs petere re mitti a ſubdito vt i. c. qñ neceſſitas. lxxx vi. di. qõ vꝛ niſi ex malignitate ſeu odio faceret: q: tũc tenet⁹ peter remitti q: tenet⁹ iniuriaꝝ. ff. ad. l. aq. l. quẽad modũ. §. magiſtrat⁹ vt no. i gl. i. d. c. qñ ter. ẽ i. l. nec magiſtatib⁹. ff. de inti.

3 ¶ Vltz peccet mortalr plat⁹ nõ corri pẽdo oino occulto ñ tenet plat⁹ imo ſto lic teneat plat⁹ ꝛ ꝓcepto eã facẽ ſb pena mortalis pcti ar. lxxxvij. di. p to tũ. ꝛ. iſ. q. vij. q nec regimini⁹ niſi in caſu qñ videret non expedire cõtati nec ſibi q corrigẽd⁹ ẽ q: i. d. c. pdeſt dr ſiue plectẽdo ſiue ignoſcẽdo hoc ſolũ agit⁹ vt vita hoĩ corrigat ꝛ ſm iſtũ fiñẽ dz eã erecere vl omittẽ fa cit. c. ipſa pietas ea. cã. q. iij. ꝛ i. c. cõ meſtatiõe. l. rlmſ. di. ꝛ i. c. vt ꝓſtituere l. di. Si vo nõ expediret cõtati nec ẽt noceret ꝛ omittẽdo, pficeret relinq̃ti ad emãdatiõẽ licite omittit ꝛ er debito. Si vo nõ expedit relinquẽ ti correctio iz tñ cõtati nõ eſt omitte da. ſi vo lognitur ꝰ correctiõe q̃ ſit vꝛ lo vel vocꝛia ſic tenet⁹ multoniagis q̃z aliq⁹ alt⁹ ſiue pctũ ſit ſecretũ. ſiue publicũ vꝛ eſt q ſecreta dz ſecrete corrigere alꝫ ſi nõ corrigit ꝛ eiñedat eũ pot⁹ peccat mortalr. xliij. di. ſit rec tor: itellige iñ criãlib⁹ ꝛ ſic. intellige glo. xxv. di. §. alꝫ ea tenũ q dicit q taciturnitas i plato eſt mortale peccã tuꝫ vꝛ ꝛ etiã limita in ſecretis iz q dico. ſ. correctio. fraterna. §. vi.

¶ Vltz platus certis in peccato mor 4
tali peccet mortalr corrigẽdo. ℞. qõ ſic ſm pr. ꝛ pal. i. iij. di. xviij. ẽt ſi pctũ ſuũ occultũ q: ſuſpẽſus ẽ corã vo facti ad vꝛ. ij. q. vij. q nec ꝛ ꝰ co ſe. di. v. c. fi. h limitat ide ꝓpe. i plato i ſpialibus ſec⁹ de plato i tpalib⁹ q: ſi inder ſuſpẽdit aliquẽ lan one ñ peccat mortalr iz ſit tpẽs mortali idẽ iz. S. Tho. i. iij. ꝛ ſequitur Archi. l. di. cũ eranditer⁹ ꝛ. iii. q. vii. §. idem teſtat in plato corrigẽte pdicãdo in mortali ẽt occulto q peccat mortalr. Sec⁹ ſi corrigit p modũ magiſterij publice docẽdo. t. legẽdo ſcripturaz ſacrã q: ſi ẽ occult⁹ vt dicit qdã nõ peccat mortalr iz ſolti qñ eſt notori⁹ q: ſcadilizat fr̃ã. i. iij. iz q: ſi pctũ eſt occultũ ꝛ ei q̃ corrigit ꝛ aliſ aſtãt bus q ſine pctõ corrigit ꝛ auctoritatẽ q̃ vident dicere ꝓnũ dicit intel

ligēdas q̄ digne nō pōt corrigere ſz ſi pcm̄ eſt notoriū ſic nullo mō pōt corrigere q̄ ſcādalizat corrigēdo aut ctorītatē t pdicatiōez. Tu aduerte q̄ ſi caſus occurret correctionis i quo erēt i mortali ñ hz opportunitatē cō terēdi ō pctō ſuo ſte vā eſt opi. fran. Sz ſi hz opportunitatem t non facit q̄ in ſe eſt vt cōteratur cuz ſit ſuſpenſus quo ad ſe peccat mortal' offñ crequendo. c. ſi. de temp. or.

Correctio fr'na ē ad mo nitio caritatiua fris de emendatione pctōz er fraterna caritate pcedēs t ixe eſt de pcepto oib' ſm Ri. in. tiij. di. xv tiij. ar. ij. q. i. t q̄ eſt pceptū affirmatiuū ideo nō obligat niſi pro loco t tempore debito.

¶ Vltz omiſſio frne correctionis ſit mortale petiſi. Ri. vbi. ſ. q̄ triplr pt omitti. ¶ Prio meritorie q̄ hō nō corrigit q̄ nec tp̄s nec loc' eſt corrigēdi t crpectat illud. ¶ Scōo cū peccato mortali q̄ſ. homo ſperat poſſe fratrem a pctō retrahere t tñ pp icomodū corpale vl' tēporale omittit q̄ tūc ordinē caritaſ peruertit pl' diligēdo bonū tpale q̄z alias primi. ¶ Tertio omittit cū pctō venialī q̄ſ. pp icomodū tpale fit tardior tñ ſi crederē poſſe reuocare nō dimitteret adde. tiij. fm Tho. Fa fc. q. xxxiij. ar. ij. q. pōt omitti ſine pctō imo meritorie q̄ nemo tenet ne ōtertoz ſi ät vl ne alios a bona vita impediāt. adde v. ſm gl. in. c. q alīud de hēt i pctō omiſſo quod nō hz pſeuerantiā q̄ nō tenet corrigere quibet ſz ſolū pl'a tus. Sec'o hēret pſeuerātiaz q̄ tenet qlibet ſicut tenet in pctō cōmittēdo adde v. vi. q̄ pctm̄ ſit mortale vel venale talis qualitatis q̄ hz eam ſare mortale alīs te pctō venali non tenetur corrigere aliquē te pcepto.

¶ Vltz teneamur q̄rere quoo corrigamus. Rñdeo ſm Tho. vbi. ſ. q̄ nō q̄ iniuria q̄ nō debem' certe pſone ſed cōiteroibus ſufficit ſi imprdimo primis occurrētibus alioquin oporteret nos facere ſ illud. puer. xxiij. Ne q̄ras iſpictatez in domo mea. ¶ Vltz ſubdit teneant corrigere plates. Ri. vbi. ſ. q. iij. q̄ loquēdo ō correctione fraterna t humili ſic ſed de correctiōe ſcrepatiōis vl' pumōis ñ niſi manifeſte erraret i fide tūc. nō ſi nō eēnt ſuperiores iudicātes vl' nolent ſuperiores poſſent q̄ hīs reddit hēticū oī catholico ſi ſuperiorez nō ſolū quo ad forum mētis ſed etiam exterius facit. ad hoc quod no. iij. q. viij. in. c. ſecūdi t in. c. paulus.

¶ Vltz exiſtēs i pcto mortali excuſet a pcepto fraterne correctionis. Ri. hz Ri. vbi. ſ. q. ij. q̄ pctōr aut eſt occultus aut manifeſt' t eſt correctio i publico t i occulto ꝓ pctōr aut manifeſto nō hz corrigere in publico pp ſcādalū. q̄ cū talis correctio ſit aſſumpto verbi dei nō debet pp ſui dignitatē manifeſte aſſumi p oī manifeſte polluī ne verbū dei vilefcat in ſpectu hominū. Si aut pctm̄ eſt occultū t corrigit in occulto aut manifeſtū hz q̄ factū erigit t h̄ facit humiliter ſuaz culpitatē recognoſcēs nō peccat corrigēdo imo tenet q̄ pctm̄ nō abſoluit hoīem a pcepto nec ꝓpterea hō eſt perplex' q̄ ſi vult facere quod in ſe eſt diuo paratus eſt ſibi remittere pctm̄.

¶ Quo ordine eſt pcedēdū i correctiōe frna. Ri. ſm Tho. vbi. ſ. q̄ peccata publica publice ſunt corrigēda. In peccat' vo occulto locū hz q̄ dr Math. xviij. di. Si peccauerit in te frater tuus vade t corripe eū iter te t ipz ſolū q̄ ſi videt nō ꝓficere dicat plato ſecrete q poſſit prodeſſe vt no. Pa. in. c. nouit te vidi. Et de hoc vide. ſ. Denunciatio. §. iij.

6 ¶ Quid ſi ſcto pctō alterius q̄ q cō miſſit ignorat. Ri. vt colligo ex mo. i ti de pnia. t Ro. q. ſi pctm̄ ē tale q̄ nō excuſat ignorātia tūc aut nō pt probari q̄ occultū t lic ſi ſpero de correctione teneor dicere alīs. nō. ij. q. vii. plerūq; q̄ efficeret peior. ſz debeo ſecrete reuelare plato q poſſit pdeſſe. Si aut pōt probari tūc ſi eſt plat' ſuus tenet ei dicere q̄ ei pcipit. Si preceuerit te. Mat. xviij. Si vo nō eſt ꝓbatus aut ſpat ō correctiōe t ſic tenet ei dicere. aut nō ſperat ſed de deteriore tūc nō tenet ſm pdicta nili q̄ ſequeret ex tali pctō aliquod pricūlū ſen malū vt puta q̄ adminiſtrat ſacramēta cū nō ſit ſacerdos t hmōi Pa. ubi ſ. d. c. nouit z q̄ idiſticte tenet ſiue efficiat melior ſiue peior q̄ credo vere q̄ facit ad bonū aliquod tale correctio t ſpat q̄ fiet iuſticia alīs ñ credo teneat. vt. q. iij. q̄ vbi apertē. Hic. Si vo ignorātia excuſat nō credo teneat dicere niſi q̄ videret q̄ deſiſteret vel fieret alicui ſacramento iniuria.

Corporalia altaria debent eſſe de puro pāno lineo ab epo bñdicto. c. cōſulto de cōſe. di. i. q̄ nō debēt lauari p feminas nec tāgi. xxxiij. Cū miniſtri altaris debent habere aut. t q̄ſi ſanctuario piſcātur vt in paramētis dr ibidē. Sed hodie per totā frām conſuetudines derogauit et credo excuſet de aliquo ſed nō de corporalibus pp rōnem poſitam in. d. c. ſ. ne fragmenta dñici corpis male tractent. t ideo ꝓpria ꝓſuetudo cēt irrōnabil' t credo obliget de pcepto ēt hodie exquo ꝓſuetudo nō pt ei derogare. Silr ēt forte poſſz dici de palla altaris eadē rōe. Sz no. q̄ credo ſufficiat ſi ſolū prima lauatura piſciatur intra ſanctuariū pp lutē rōnis pdicte.

¶ Vltz p' lauatiōez ſint itez pcerāda. ß. q̄ nō q̄ hz amiſ' recedat lauādo t de alio ponat nō pp hoc mutat forma. nec bñdictio fit in ſuperficie ipſoz. idē dico ſi reperiant dū rupturā nō fuerit tāta q̄ corrūpat formā nīc eſt q̄ eſt tāta q̄ p corpalib' vti nō poſſent. p hoc facūt no. i. c. i. de ꝓſe. ec. vl' al. vide de hoc. ſ. Bñdictio. §. i. cum ſequentibus.

Corpora ſanctoz vtrum poſſint trāſferri de loco ad locū. Ri. q̄ nō ſine licentia epi de ꝓſe. di. i. corpa. Et hoc vere q̄ iam erant tradita ſepulture. l. vltima. ff. de reli. t ſump. fu. Et de hac mā vide. ſ. Reliquie. per totū.

Corpore viciat' de qui hz membrum debilitatū vl' mutilatū. Debilitatū hz q̄ cui hz ſ efficax. vt oculū ceci. manū aridā mutilatū q̄ vſo caret. ¶ Corpe viciati vtq; ſint ꝓmouēdi ad ſacros ordines. Ri. vt no. in. ſn. lv. di. q̄ aut ſūt ſpōte victati q̄ocūq; mēbro. t tūc ñ ſūt promouendi t promoti deſiciunt. c. permittētes ea. di. q̄ ſūt homicide. c. ſi qs ea. di. t. c. q ptē ibi dē hō. i apparatu hz q̄ pōt eſſe di ſpēſar ſi tale mēbrū ē occultū tñ excepto i caſtrato. vñ dic q̄ cū religioſo pōt diſpēſare vt cū ꝓdē ligneo cele-

dret. Si vo appet. nō pōt nisi papa qñ fuit i culpa viciatōis. ō cor. vi. c. i. ⁊ de cle. pu. ⁊ dne. c. i. Dicit tn gl. i. d. c. q ptē q si qs hēret diguos sup flnos posst vbi pcidere sīc ⁊ vnguel ⁊ dētes minus pliros. sz nō firmat pdes. Mihi tn placet qñ posset fieri talis abscisio sine periculo vite ⁊ deformitate corporis. Aut nō sunt spōte viciati sed casu, vt puta ab hostib⁹ in via vel propter egritudinem volū tarij. siue a se siue a medicis. ⁊ tūc si non parū nimiam deformitatez possunt promoueri. vt de cle. egro. c. pbyterum. Et sic intellige. c. si quis cl. ij. ⁊ iij. lv. di. Si vero alīs sunt viciati a casu distingue: aut dabant operam rei illicite. ⁊ nō possunt promoueri aut rei licite. ⁊ tūc si sunt viciati in membris minimis siue occulē nō repelluntur. vt in. c. qui partes. ⁊ in. c. eunuchus. lv. di. Si vo in magnis mēbris ⁊ manifestis nō possunt promoueri. vt si in oculo hz enorme vicium. vel in manu. vt in. c. si euangelica. lv. di. Similiter si modicuz qō generat scādalum. d. c. pbyterum de cor. vi. c. i. ⁊ ij.

1 ¶ Quid de ceco aut habēte maculam in oculo a nativitate. vl ex infirmitate: aut a casu siue culpa sua. R. q si macula generat deformitatē nō potest promoueri nisi dispēsetur per papā vel nisi efficiatur religiosus hz Inno. de cor. vi. cum de tua.

2 ¶ Quid de claudo ex cōsimili causa. vt. s. R. li sine baculo pōtire ⁊ stare potest promoueri. c. si quis el. iij. in ter. ⁊ in glo. lv. di.

3 ¶ Utrū amissio vnguis in pollice impediat. R. q hz tenendū est qō qō ei qz vicium corpis quomodocunqz pueneret si redditur inhabilez ad frangēdum hostiam ⁊ contractandum impedit promouendum. ⁊ promotus ministrare in altari nō potest similr quodcūqz vicii corpl notabile. siue i oculo siue i manu: aut i spatul' sicut glosia ⁊ hmōi q generat scandalū alīs sec⁹ nisi vt dicti ē. s. i. §. i. vt. col ligit i. c. i. ⁊ fi. de cor. vi. vez ē q tā pmoti qb⁹ istō cuenit post promotionē pōt ola q sunt sacerdotal' ordis exercer pter celebrationē misse. ā. c. pōsz intelligē nisi fuerit culpa sua.

¶ Quis iudicabit qñ dubitaf an gerat scadalū. R. Inn. i. c. i. ō cor. vi. q ep̄s vt i. c. ij. co. ti. i religiosis crēptus suus prelatus ordinarius. 4

¶ Quid li qs ex idignatione dētem sibi āputauerit. vl qcūqz mēbrum fecauerit. R. Inn. i. c. significauit. de cor. vi. q nō ē irregular] nisi mēbr vel ptē mēbri amiserit q generet deformitatē. Si vo nō generat deformitatē tn est notorii q ex idignatione sibi abscidit ptē mēbri nō pōt promoueri: vl' ministrare i lusceps sine dispatiōe. silr si ita secauerit q clandicaret repellit tanqz corpe. viciat⁹. 5

¶ Utr cadēs morbo caduco possit celebrare. R. gl. i. c. cōū xxxij. di. q si cadit frequēter nō pt. vij. q. ij. c. i. si vo raro nec emittit vocē pfusaz. pt dūmō hēat coadutorē. vij. q. i. illō. Promoueri tn nō pōt ex quo semel passus est vt in. c. maritū. xxxij. di. 6

¶ Utr demoniact vl' amētes possint promoueri. R. q hz fuerint opi. vt no. i. d. c. cōiter mihi placet q si p annum steterint liberi q pūt ministrare sm discretionē epi promoueri aūt nō debent vt in. c. clerici. c. se. xxxij. di. 7

¶ Utrū leprosi possint promoueri. R. illugo. xlvi. di. §. hinc. ⁊ cū. q. ñ. sz promoti celebrare pūt in occulto ⁊ et in publico

l publico alīs leprosis. nisi tñ inualuerit lepra q p corrosionē mēbroz eū reddidit impotentem. pcsertim in dispitio cum quib⁹ ptractare hz sacrm gitto cum quib⁹ ptractare hz sacrm eucharistie. vide. §. leprosus. c. vi.

Dapus ripti vide. §. eucharistia.

Rapula qd sit. R. glo. in. c. a crapula de vi. ⁊ ho. cle. est suppfluitaf cibaz vnde crapula quasi cruda epula.

1 ¶ Utr sit peccatum mortale. Dic vt §. gula. §. ij.

Redere in deum est amādo in ipsum tendere. de pse. di. ij. credere. ⁊ re pe. di. ij. §. caritas. Uñ aliō est credere deū. ⁊ credere deo ⁊ credere ei vt no. glo. de conse. di. iiij. c. i. igitur ⁊. ij. predicatione. ⁊ de credulitate vi dc. §. fides per totum.

Redulitas maledicēti bus ō alīs iprobaf. lxxxvi. di. si qd qz an teqz pbetur illud malū nō debemus credere. ij. q. i. re⁹. xi. q. iij. in cunctis ⁊. c. ēpus. xv. q. vij. si qd. ⁊ q. viij. c. vltimo. in fi. xxx. q. v. nullus ante.

1 ¶ Quomodo ē credulitas. R. vt notatur in. c. inquisitioni de sen. ex. q⁹ dicit qdaz temeraria ⁊ leuis vt puta qñ audiit aligd a cuiusdā psonis vl a pauciō quib⁹ credi nō dz. ⁊ hec repēnēda est ad pūsū sui pastoris. qdā p babil' ⁊ discreta puta qz videt solum ei sola in latebris. vl' qz cōiter ita dī.

Resecre spiritualr an qs possit compelli di. q nō. Sed vide q⁹ dico. §. obediētia. §. ij. ⁊ religiosus. §. xxix.

Rimen ppie est mortale peccū vt pz p gre.

penitẽtiã. vt l.d.c.nisi cũ ꝑdẽ. §.i. vt est ī crimĩe q̃ iducit irregularitatẽ. de q̃. ī. irregularitas ꝓmo. Si vo crimẽ est manifestũ. ꝯtus nõ sit crimẽ enorme ꝫ mediocre nõ pot sine dispensatiõe et post pactã pniam Et dz manifestũ ſ ꝓiuct⁹ est ī iudicio vl tmore ꝓbatiõis ꝓfellus ẽ vl opis publicatiõe. nec ob.c. ꝑbrez. ꝛ.c. quenit. l.di. q̃ ꝓ illõ nõ est ablata facultas dispẽsandi cũ ve penitẽtib⁹. ꝛ maxime vbi nõ imunet scãdalu vt. l. di. vt ꝓstituere. c. dño scto. Et hec vera sunt ī crimĩb⁹ capitalib⁹. q̃ dicunt mediocra. secus ī leuib⁹ ꝛ dicunt leuia q̃ ꝓtingũt ꝑ spiritã vel culpã siue dolo vl ſi est vol⁹ est tñ cũ remodica vt no. ſ. l. inspiciẽdu. ff. õ pr. ꝛ i. l. leuia. ff. de accu. ꝛ m. c. cũ dilecti eo. tit.

5 ¶ Quis pot dispẽsare cũ talib⁹. ℟. q̃ espõ ī crimĩb⁹ inuitorib⁹ adulito. Jn maiorib⁹ aũt soluꝫ papa. vt no. ī c. at si clerici õ iud. nisi ex magna cã vide. ī. Dispẽsatio. §. v. ꝛ ẽt nõ posset q̃n ducũt irregularitatẽ. vt puta q̃ celebrauit excõicatus. ꝛ hmõi nisi in cãlib⁹ ꝙ gb⁹ a iure ꝓcedit dispẽsato ī irregularitate. vt. ī. irregularitas ꝑ totũ

6 ¶ Crimẽ dz publicũ q̃ ad publicũ spectat iudiciũ. ꝛ hec sunt q̃ no. ff. de pub. iu. l. i. q̃ sunt ler iulia. mat. ꝛ sub hac ꝓpzehẽde sacrilegia. ꝛ residua. Ler iulia de adul. ler cornelia de sicariis ꝛ weneficijs. Ler pom. õ parricidijs. Ler iulia pec. Ler cornelia de testiõ falsiõ. an aũt i alijs. Azo. dicit q̃. sic. Jntelligeꝫ ī ist⁹ tit. nõ ī alijs scriptur. ℔z Accu. Ler iuli. õ vi. publica. ꝛ ꝑuata. de ãbitu. reptũdaꝝ ꝛ de ãnona ꝛ hmõi ī gb⁹ ler et ꝑnnt q̃ sit publicũ. vt in. l. iij. ī ñ. ff. de ꝑuarica. ꝛ ibi Bar. ꝛ Jo. de Jmo. ī. l. si. ff. õ pna. pelle. ꝛ in. l. ij. ff. de ꝓcuſ. Sz fun ius canonicũ, oẽ crimẽ dz publicum q̃ ad publicũ iudiciuz spectat puniendus z vt in. c. crimina de coniu. in gl. ꝛ sic dãnaꝫ in iudicio de q̃cũq̃ crimine ab ecclĩastico efficit ifamis siẽ dz natus ꝓ publicum crimen q̃ iuncta rez si dãnaꝫ ꝓ dolũ sed nõ si damnatur ꝓ culpaz vt no. Ange. arc. in sti. de suspec. tu. §. iusꝑcetus.

¶ Jtẽ publicoꝝ iudicioꝝ quã sunt 7
capitalia. et gb⁹ more aut ercliũ ipsum. ℔ est aq̃ ꝛ ignis iterdictio. ꝑ has penas ermĩ caput de ciuitate. Maz cetera nõ ercilia ꝫ relegatiões ꝓprie dicunt. q̃. tũc ciuitas retinet. Quedã sunt nõ capitalia. et gb⁹ pecuniaria aut in corꝑ aliqua coherito pena est vt in. l. publicorum. ff. de pub. iudi.

brisma vide. ī. oleum sanctum.

Calpa Bar. in. l. q̃ nerua ff. depositi. Et idẽ est q̃ vel⁹ dolus ꝑ simpt⁹. Alia latior. ꝛ est dolus ꝑ simpt⁹. Alia lata. ꝛ hec est nõ intelligere q̃ oẽs intelligeret. vel maior pte. est ī. l. late culpe. ff. de v. sig. Sz no. q̃ cõiter glo. nõ ponit nisi latã culpã ꝛ ter. in. d. l. q̃ nerua expõit latiorẽ ꝑ lata ꝛ sic colligo ꝑm glo. in d. l. q̃ nerua q̃ nolẽ dolꝫ ꝓprie non ꝓpzexendit q̃ ex culpa. fecit q̃ dolus differt re ꝛ nolẽ a culpa q̃ dolus est a ꝓposito. vt ꝓbat in. l. i. §. dolũ. ff. õ dolo culpa vo nõ. vt in. l. si ꝓcurator. §. dolo. ff. man. ꝛ ꝑ h facit dictuz Bal. ī. l. qd ergo. §. pena. ff. õ his q̃ no. ifa. vbi dicit accusat⁹ q̃ õ homicidio doloſe facto. ꝛ ꝓbat culpa. an absoluet seu mitt⁹ ageꝫ ī eadẽ instanta. ℟. q̃ mitt⁹ ageꝫ. ꝛ sic sentit q̃ dolus nõ est realiter culpa vnz est q̃ lata culpa est dolus ꝑsumpt⁹ ita q̃ vbi

cũq̃ gl tenet de dolo venit ꝛ lata culpa. Sz nil vetus dolus nõ est vt no. glo. in. c. bona fides de depo. Et ī cõscia vbi cessat ꝑsumptio nõ hꝫ ꝑ dolo. ꝛ qs dẽat ꝓbare dolũ vel latã culpã ꝛ ueniss. vid. ī. Custos. §. i. no. ẽt q̃ lata culpa est dcuiatõ ī circũspecta ab ea diligẽtia quã hñt hoies cõiter custodẽ ꝓfessionis. Et nõ error artificio nõ est lata culpa nisi q̃n erat ī eo q̃ cõiter hoies ī illa arte scirẽt nõ q̃n erat in eo q̃ excellẽtissim scirent. Jta limitat Bar. in. d. l. q̃ nerua vñ si deposuit peritã apõ capsorẽ q̃ cõiter ꝓbat vbẽ ꝓdutõs ꝛ nõ erat nõ est lata culpa. ꝛ Bar. ī. l. pignoris. C. õ pig. ac. dicit accessi ad molẽdini ꝛ in curiũ hostiũ pdidi bestias. nõ ẽ lata culpa ex q̃ maior pars credebat securum accessum.

1 ¶ Utꝝ lata culpa equiperetur dolo. Vide. ī. dolus. §. ij.

2 ¶ Quid est leuis culpa. ℟. ẽ omittẽ q̃ diligẽs hõ nõ omittz. vl facẽ qõ diligẽs hõ nõ faceꝛ. ꝛ ꝑ plus fenerator nõ excussit reo pignoratã a tinea ꝑ talẽ tẽpore quo diligens fecisset.

3 ¶ Quid est leuissima culpa. ℟. ẽ ñ ꝓ uidẽ q̃ diligẽtissim⁹ ꝓuidisse. l. si putator. ff. ad. l. aeql. vl omittere qõ diligẽtissim⁹ nõ omitteret. l. diu⁹. ff. de offi. ꝓcõ. si. nõ equitare vt diligẽtissim⁹ equitaret leuissima culpa est vel non curare facẽ q̃ diligẽtissim⁹ curaret. cui vide. ff. comodatum. §. vl.

4 ¶ Qua culpa tenetur quis ex ꝓtractu vide. ff. comodatum. §. vl.

5 ¶ Qua culpa tenẽ quis ex offõ. ℟. de dolo ꝛ lata culpa. ꝛ ibi Pa. ī. c. cũ cãs õ testi. q̃ iudex tenẽ credo rez i eo q̃ a suꝑiore ponit ī officio ꝙ obedientiã soliti sec⁹ de eo q̃ illõ tũc tenẽ ẽt õ leuis. Dilr dico q̃ non tenẽ nisi õ dolo ꝛ lata culpa agrimẽsor. ꝛ alij q̃ assũmunt ad calculũ vel ꝓcordia ter. est in. l. fi. ꝛ ibi Bar. ff. si mes. fal. mo. diuerit. ꝛ i. l. fi. ff. õ varijs. ꝛ exordi. cognit. no. gl. i. c. q̃ idcãte. õ ꝑscrip. fallit h̃ ī his q̃ exercẽt aliq̃z artẽ sicut pun. h̃ est ꝓfitẽt se ꝑitos ꝛ magros q̃ tenẽt ẽt de leuissima facit q̃ notat glo. insti. de ob. que er q̃si ex delic. na. ꝛ tz Pa. i. d. c. idicãte. Sz ego credo rez q̃n diligẽtissimuz q̃simũ nisi fuisset decept⁹ ex sua ꝓfessione quia tunc de leuissima aut diligentem q̃ tunc de leui solum tenẽ.

¶ Utꝝ i foro aie teneaꝫ gl restituere 6
dãnũ q̃ rcdit. primo ex culpa sua. ℔ q̃ tz Jnn. i. c. q̃ plerisq̃ õ inu. cc. vel q̃ solũ de dolo ꝛ lata culpa teneaꝫ ꝛ multi dc. ꝑ singulari dicto hꝫ rãt tñ ego credo q̃ teneaꝫ re oi dãno ex quacũq̃ culpa sua de qua tenetur tã de iure ciuili q̃z canonico ꝑ ea que dicã. ī. ler. §. iiii. ꝛ ꝑ hac opi. est gl. cũ ter. i. c. ꝓsulisti. i. q. v. q̃ dicit q̃ tenẽ ciuã q̃ ad deũ si diligẽtius se bi tã nõ adhibuit vt i. d. c. ꝓsulisti. ꝛ. l. di. clico. ꝛ. xxxiii. q. ij. i lectũ. Dicit tñ q̃ ñ puniẽ rõe homicidij ꝫ negligẽte vt. xv. q. i. c. medetauerũt ꝛ facẽ. c. ñ. õ imi. ꝛ dã. da. q̃ idiffinite logẽ ꝛ hoc est tuti⁹ cũ ipe Jnn. nullo iure ꝑht dictũ suũ q̃. d. c. ichtauerũt nihil facit. ꝑ cõmo potẽ ꝑ si bñ ispiciatur ꝫ adducat ꝑ se cũ hoc concor. Jo. an. i. c. q̃n ꝑ õ. ꝓba. ꝛ ibi cũ segẽ Pau. q̃ negligentia in ꝓprio facto culpãda est in alieno vituperãda. l. si constante. §. si martinus. ff. so. ma.

Cra animaꝝ fm Jnn. i. c. cũ satis de offi. archi.

stricte est ptãs ligãdi ꝛ solũẽdi ī foro pniali ꝛ hec nulli ꝓcuit ꝓlato nisi sacerdoti vt ꝓbat. xxi. di. i nouo.

ō pe. ⁊ re. c. oio ⁊ hāc ptātē ligādi ⁊ soluēdi gl̄ibꝫ sacerdos cū ordie acce pit Iꝫ nō i istos vl̄ illos q̄ libi nō ſt comiſſi. Dī ēt cure large ⁊ eſt ptās eiciēdi ⁊ recipiēdi i ecclia cogēdi ⁊ puniēdi ercellūs. xxi. di. §. i. ſub hac ēt eſt excōicare iterdicere ſuſpēdere ⁊ huiuſmodi que ſunt ad mōz cor rectionem de elec. duduz el. ij. Et de vtraq; iſtarum intelligit. c. de mul ta. de p̄eben.

Apiditas vide. ē. auaritia.

Arialis dī q̄ nerib⁹ cu rie ligatus adu latur p̄ncipibus. xxxvij. di. non ve. li. di. q̄ in aliquo. Itē curialeo di cuntur aduocati in cauſa ſanguinis vel militeo ſeu officiales ſceua exer centes. li. di. aliquātoo ⁊. c. ſeq.

¶ Utr̄ tales lint ad ordines p̄mouē di vel ad religionē. Ꝑ. q̄ nō niſi cuꝫ magna diſceſſione vt intelligat vtr̄ ſit ſolutus a curialibus vel ſi eſt irre gularis vel vt fugiat obligationes ⁊ hmōi vt i. c. legē. liij. di. ⁊ dicit q̄ p tremū debēt p̄bari ⁊ eſt bonū Conſi liuꝫ niſi aliq̄ rationale aliud ſuade at, non debet tñ recipi ad religionem nec ordinari etiaꝫ ſi nō eſt irregularꝫ ⁊ ſi ex deuotione mouetur niſi ſit ſo lutus a curia. li. di. c. i.

Ariositas eſt p̄ſtpoſitꝫ diuinis ⁊ ſā ctorum eloquijs ſcriptis philo ſophoꝝ ⁊ poetaꝝ ratione vanitatis vel delectationis intendere. xxxvij. di. ſacerdotes ⁊. c. ſeq. Item cū ſacra ſcriptura nō ſm̄ ſanctoꝝ expoſitionē ſed ſm̄ ſecularem ſapientiam ⁊ p̄o priū ſenſus vanitatem exponitur. c. vno eadem diſtinctione. Item qui plura volūt ſapere cū̄ oportet aut de his de quibus nō eſt dubitandum fa ciunt queſtiones de renun. e. c. cū̄ ali qui curioſi li. vi. ex quibus cum ibi notatis patet q̄ velle cognoſcere q̄ō non conuenit eſt curioſitas ⁊ pecca tum quia in ordinatio quedaꝫ.

¶ Utrum ſit peccatuꝫ mortale. Ꝑ. q̄ ſiue curioſitas ſit reſpectu partis ſtel ctiue ſiue reſpectu partis ſenſitiue eſt mortale peccatū i. viij. calib⁹ vt colli go ex Tho. Fa ſc. q. clxvij. alex. Fe Fe.

¶ Primo rōne finis puta q̄ pp̄ ſu perbiā vl̄ aliq̄d q̄ ſi mortale peccatū querit cognoſcere vl̄ videre aut audi re. ⁊c. ¶ Scōo rōne illoruꝫ a q̄bus vult ſcire vl̄ audire puta a demonib⁹ vl̄ alijs a q̄b⁹ ſub p̄cepto p̄hibemur aliq̄d addiſcere vl̄ cognoſcere. xxvi. q. i. illud. ¶ Tertio rōe eoꝝ q̄ cognoſce re vel videre aut ſentire volum⁹ vt puta q̄ ſunt p̄hibita ſicut a p̄poſito velle audire petū illi⁹ q̄ p̄hibet alteri ⁊ ſiſtr. i cātationes diuinationes ⁊ hmōi p̄hibita vt eoꝝ libroſ velle tenere q̄ ſimilis culpa eſt diſcere ſicut docet p hibita. l. culpa. C. de male ⁊ ma. Siſtr dico de q̄libꝫ p̄hibitis q̄ exerceri nō p̄ōt ſine mortali petō ſicut ſunt artes aliq̄ male aut velle ſcire quō fit tale petū. aut videre aut ſentire nā talis curioſitas eſt petū mortale niſi ex caſu q̄ō talis vellet ſcire vt poſſet p̄dē nare ⁊ improbare fāe. c. nec mirꝫ. xxvi. q. v. ¶ Quarto rōe eoꝝ q̄ omittunt pp̄ curioſitatē puta cū̄ q̄s omittit ad ſcire neceſſaria ad ſalutē vel ad ſuiꝫ offiū vt intendat poctis aut curioſis facit. c. nōne. ⁊. c. vnio. xxxvij. diſtin.

¶ Quinto rōne illi⁹ ad q̄ talis co gnitō ſeu viſio iducit vt puta ſi adhēr rorem p̄tra fidē vel ad petū mortale ſicut velle videre cogitēo ⁊ aliq̄ ſpe ctacula ex q̄bus p̄uocaꝫ ad mortale petū vel audire hmōi facit. c. iō. xxxvij. di. ¶ Sexto rōne mōi vt cū̄ q̄s p̄o talia ſciēda vel videda facit. p̄hi bita puta ſuperſtitioſa vel dimittit au dire diuina q̄ tenet vt videat ſpectacula ⁊hmōi facit. c. q̄ die ō p̄ſe. di. i. ⁊. c. q̄ ſunt. xxvi. q. i. vl̄ q̄t ō bōis pan xerū eccliaſtic⁹ emit libros vel ſol uit doctoꝝ⁹ q̄ ei legāt inutilia facit c. legāt. xxxvij. di. ¶ Septimo rōne eoꝝ q̄ iducunt ad talia faciēda vel pu ta q̄ñ q̄s ex curioſitate ſua ſciēdi p uocat aliquē ad detragendū vel aut ditate videndi p̄uocat ad faciendum ſpectacula p̄hibita ſicut ſunt tornea mēta ⁊hmōi q̄ fieri ñ p̄ūt ſine mor tali facit. c. q̄ venatoꝝ⁹. lxxxvi. diſ. de p̄ſec. di. iii. p dilatiōe in alijs cōi ter ē venale petū.

Astos qui mercedē acci pit nō ſpāliꝫ p cu ſtodia tenet de dolo lata, ⁊ leui culpa. ff. loc. l. qui mercedē in gl. ⁊ q̄ō not. xiiii. q. iii. tres p̄ſonas not. Inno. i. c. q̄ius de re. in. ſꝫ ſi ſpāliꝫ p cuſtodia mercedē accipere tenerent ur ēt de leuiſſima vt in. d. glo. quā limi ta vt. ī. locatio. §. xxiij.

¶ Quid ſi neget dolo vel negligen tia amiſiſſe q̄s p̄habit. Ꝑ. gl. vbi. ē. q̄ ipſe cuſtos ar. ff. ō eden. l. ſi q̄s. §. vlti. ⁊ hoc vtr̄ q̄ ad foꝝ p̄tioſuꝫ ſe cus in foro p̄ſcie. vt pꝫ ex dictis. ī. lex. §. iij. Idē dic de cuſtode carce rio. ff. ō cu. ⁊ ecc. rei. l. vlti. ⁊ idem in depoſito. c. bona fides de depo. cuꝫ ꝛc. in gl. i. ibidē ſ aliis aūt caſib⁹ regl̄r qui dolum allegat dꝫ p̄bare. ff. ō p̄bati. l. quotiēs. §. qui volum.

Amnatus per ſniam ad mortem an poſſit diſponere de reb⁹ ſuis vide alienatio. §. xxiij.

¶ Utrū dānat⁹ ad mortē poſſit fuge re de carcere vel q̄ocunq; dic vt. ī. fugere. §. i.

¶ Utrū hñtes de bonis alicui⁹ dā nati pp̄ crimē ei⁹ ⁊ poſtea reſtituꝫ p̄ncipē ad bona ſua teneant reſtituē Ꝑ. Se. i. c. q̄ius de reſcrip. lib. vj. q̄ aut reſtō facta p̄iudicat iuri q̄ſito ter tio q̄, ea legitime habuerat ⁊ ſic nō tenet reſtituere q̄ ea hūit q̄ nō fit in tegratio ītali caſu ⁊ iſte ē caſus. d. c. q̄ius ⁊ in iurib⁹ alleg. in glo. ibidē ⁊ facit no. p Bart. ⁊ Bal. i. l. gal lus. §. ⁊ q̄d ſi nñ. ff. ō lib. ⁊ po. Aut p reſtōnē p̄ncipis tali factā nō p̄iu dicat niſi ipſi p̄cedēti ⁊ ſic reſtegrat ad oīa q̄ amiſerat ⁊ ſic oīa ſūt ſibi re ſtituenda. ⁊ ſic, p̄cedūt iura alleg. p alia pte in. d. gl. ar. c. cū̄ dilecti de do na. cuꝫ ibi no. Doc tꝫ Jo. de imo. ⁊ no. q̄ iſta facit̄ p ltiato poſt mortē teſtoris. vñ nō p̄iudicet tenētib⁹ ab teſtato ēt ſi nō adierit hēditatē q̄ talis ltiatio ē quedā reſtō natalis. l. fi. C. de nata. Sec⁹ ſi aū mortē teſta toris q̄ p̄iudicat q̄ nullū ius adhuc hēbat. l. poſt emancipationē. ff. ō li. leg. vide ēt. ī. gratia. §. i.

Amnificatus vtrum furtiue ⁊ ſecrete poſſit ſibi ſatisfacere vi de. ī. furtum. §. xl.

Ebitum cōurgale nō dē q̄ ſub pēa mor talis peti vir vxori ⁊ vxor viro petēti reddere tenet ſm̄ cōiter dicto. ⁊ aplm. i. cor. vij. niſi ex rōnabili cā excuſet ⁊ aſſignanꝫ a doc. vii. cāe ꝓpter quas non tenentur reddere.

¶ Prima di. p̄hibitio ſcē eccliē. nā ꝛ ꝛ interdictū ecclie eſt petū mortale acē ⁊ iugal. ecclia aūt p̄hibet ne q̄s ꝓſumet matrimoniū, certis p̄ſonis ō q̄b⁹

ſ.mſtimoñ.iij.ipedimto.ij. Similr
phibet ecclia ne añ bñdictoz puñgãt
qñ go ducũt eã q alteri nó sint piuncta
p mrimoniuz. Añ ſm Rod. cogno
scens ante benedictionẽ vbi est ꝓsue
tudo qp bñdicant peccat mortalr. q/
dã tamẽ vt dicit Ri.in.iij.di.xxxij.
q.i. vltima. argu. iij. dicunt hoc esse
verũ respectu actus petendi nó respe
ctu actus reddendi qz reddens non
peccat ſm Tho.in.iiij.ea.di. Ego vo
istud de bñdictione limito vbi nisi
er rõabili causa moueret ad petendũ
puta pp fornicationẽ euitandã cum
nõ possit.ꝓuenire.z vroz nolit ducere vt
bñdicat nõ possit pp dotez habendã
z hmõi.qz nec tũc mortalr peccaret:
nisi eẽt scandalũ l ꝓma.ar.coz q di
cam.j.obedientia.i ꝓn.Alter.ẽt dicit
dictũ Ro.est nimis dur.z hoc ẽt vi
sentire Inn.z.d.An.in.c.i. de spon.
qz lz ꝓiuetudo hẽat vim legis. tñ ler
nõ obligat ad mortale nisi sit ꝓcepti
ua de elec.c.gñali li.vi.z sic nó vi qp
pecet mortalr qñ etiã limplr ꝓsuma
ret añ bñdictionẽ.nisi vt dixi cẽt scã
dalũ z tũ vbi nõ immet scãdalũ ꝓsu
leduz cẽt istis spõsis q faciũt multa
petã mõtalia añ tps ꝓductionis qp qñ
notũ est mrimoniũ i pria ꝓsumarẽtur
er q ducere nõ pñt pp dotez bñdaz.
2 ¶ Sz nunqd totiẽs peccat mortalr
ctiens ertgit sine rõnabili cã añ bñ
dictionẽ tenẽdo opi. Ro.P.qp nõ ni
si ꝓma vice.nisi nouo ꝓceptu ericat.
ẽr q segẽ qp possit i isto casu negare
ẽbitũ lin petõ nisi fuet statutũ eccliẽ
3 ¶ Scda cã dr ſpetẽtia qõ gs nõ pt
reddẽr ẽbitũ saltz in columnitate sui
corpis.qz fz Ri.i.iiij.di.xxxij.ar.i.
q.i.re. ñ obligant vlz nulterñ oz
dinẽ nature recti q p pr. attẽdit ad
actũ nutritiue:q ꝓseruat ꝓpriũ indi
uiduũ,qp ad actũ gñatiue q ordinat
ad ꝓseruationẽ ſpeciei z tõ nõ tenet
ad actũ gñatiue in notabile ꝓiudiciũ
in columnitatis corporis ꝓprij.
¶ Utz tenear reddere vbitũ lepro 4
so.P.fz Ri.i.iiij.di.xxxij.ar. iiij.q.
ij.qp lic lz nõ teneat choabitare.qz nõ
est sic piculũ i reddẽdo sicut in choa
bitãdo vide j.lepr̃osus.§.ij.
¶ Utz furiosa vl fatua sit reddẽdũ 5
P.ſm Ri.vbi.s.qp quotiẽscuqz pót
reddi sine piculo,ppue plone tenet.
¶ Utz reddẽs se ipotentẽ ad reddẽ 6
dũ pecet.P.fzri.i.iiij.di xxxij.ar.i.
q.i.qp ille q mõ illicito scienter reddit
se ipotẽtes peccat mortalr: nõ añ ille
q mõ licito puta ieiunando. orãdo
bõ intentiõe sit tũ sic rõabile obsequũ
qz q̃uis se reddat min⁹potentem nõ
tamen totaliter impotentez.
¶ Tertia cã dr crimẽ adulterij. vñ 7
vir vroz adultẽ. vl ecõuerso nõ tenẽ
tur si inocẽs est reddẽr ẽbitũ fz Ri.
i.iiij.di.xxxv.ar.i.q.i.qz lz q̃ ad vin
culũ nõ possit tñ põt eaz dimittere q̃
ad cohabitationẽ z thoz. Hallit ẽ in
viij.casib⁹. ¶ Primo si ipe sit forni
cat⁹.xxxij.q.vi.c.i.e.pe.z vi.ẽ adulc
z.c.significasti.de diuoz. ¶ Scõo si
vroz vi oppssa sit.ea.cã.q.v. ita ne.
¶ Tertio si credebat maritũ ẽbabilr
mortuũ.xxxij.q.i. cum per bellicaz.
¶ Quarto si alter sub specie maritj
cognouit eaz.xxxiij.q.ij. in lectum.
¶ Quinto si maritꝰ traduxit cã adul
terandã ꝑsertim inita,ẽ eo q cog.cõ
sang. vro. sue discretionẽ. ¶ Sexto si
maritꝰ post adulteriũ cognouit z tol
erauit eã ar.xxxij.q.i.si quis vroẽ.
¶ Septimo si mrimonio in infidelit
tate ꝓcto vir dedit vroꝝ intellectũ repu
dij z vroz alteri nupserit.qz si ꝓuerte
retur vir tenetur eã accipe.c.gaude
amus.ẽ dnoz. ¶ Octauus ſm aliqꝫ
vir abstinẽdo ꝫ voluntatẽ vroris ei
occasionem dedit.xxvij.q.ij.si ui. Et
placet mihi lz ꝫriũ teneat gl. ibidez.
8 ¶ Utz pecet exigẽdo debitũ scient
ab adultero inocẽs: vl reddẽdo.P.
ſm Ri. vbi.s.q.ij.qp aut,est correct⁹
vl pmo corrigit z sic nõ peccat. Si
vo sit incorrigibilis:tenet eũ dimitte
re: z sic pecet mortalr cognoscendo
ter. ẽ iii.c.si vir.de adul.z i.d.c. si qꝭ
vroẽ sine sit manifestũ siue occultuz
dũmodo sciat ipa. Quẽ ter. sic limi
to intelligẽdũqñ inocẽti nõ imineat pe
riculũ fornicatõis z denegãdo ẽbitũ
quereret adulter:lz qñ ex negatõe
efficit petor z ex redditõe nõ facit tot
petã. z inocẽti sit euasio fornicatõis
nõ video mõtale petũ exigẽ z reddẽ
qp ẽt lz hn. ẽca.no.i.iiij.di.xxxiij.q.i
9 ¶ Utrũ possit vir vroꝝ adultere ne
cessaria ministrare.P.qp nõ si negã
do emẽdaret qz vultus esurienti pa
nis tolluꝝ cũ de cibo securus iusti
ciam negligit.v.q.v.c.nõ ois. z ma
le meritus dz egestate laborare.l.bo
na fides.ff.depo.§.i.z ẽ aliꝫ penis
adulterij. vide.s.adulterium.§.iij.
10 ¶ Utz teneat inocẽs ad ꝓceptuz ec
clie reddẽ adulterio ẽbitũ. P.qp si
adulteriũ põt,pbare infra paucos dies
nõ tenẽ ar.c.solet ẽ sen.er.li.vi. Si
vo nõ põt,pbare tenẽ.ar.xi.q.iij.c.
i.ẽt idẽ in casib⁹ in qb⁹ seperari pót
mrimoniũ: vt.j.mrimonii.iiii. i ꝓn.
11 ¶ Quarta cã dr votuz emissum ab
amboꝫ de cõi consensu: vt.j.ma
trimonium.iii.ũm pedimento.v.
12 ¶ Quinta cã dr honestas: puta qz pe
tit in ecclesia vel in publico.qz nõ te
sto modo.i.cor.xiii. omnia honeste
z ſm ordinem fiant in vobis.

¶ Sexta causa est scandalum. Nam 3
vbi esset scandalum consumare mri
monii ante adhibitas aliquas sole/
nitates ſm mores patrie non tenetur
reddẽ añ illaz observãtiãm nõ tñ mõ
taliter peccaret reddẽs lz bñ exigẽs si
sine rõnabili cã faceret vt.s. dixi.§.i.
¶ Septima cã est religio quã quis 14
vult intrare qz nõ tenenr reddere. lz
dz sibi statuti tps.j. qõ igredi teneat
c.er publico.de puer.ꝓiu. vñ si nul
la istaz causaz esset ꝓcto matrimonio
p verba de ꝓsenti tenet eract⁹ reddẽr.
¶ Utz nõ reddẽs petenti qz nõ vult 15
concipere erc̃use.P.qp nõ. Al fortio
ri peccat mortaliter qui extra vl alto
malo fine nõ vult reddere.
¶ Utz tenear petere. P.ri. vbi.s. 16
xxxij di.q.ij.i.ar.qp ñ.qz nemo tenet
vti iure suo. Quod verũ credo nisi i
cãu quãdo nõ petendo alter caderet
in aliqꝫ mortale:qz tunc tenetur.
¶ Utz teneat reddere nõ petẽti P. 17
ri.vbi.s.q.ij.i.qp sic.ñ tñ petẽti expl
sets ẽt petẽti p aliꝫ signa p q ꝓcep
rat alter affectaꝝ sibi reddi ẽbitũ cõ
tugale:alo si nõ petit tacite vl erpsse
nõ tenẽ reddere. Huertere ãt alter
ne petat nõ licz nisi cũ debita sancti
monia. Añ dicit Aug. de ancona qp
si ex negatiõe debiti alter scãdalizaꝝ
nõ erensaꝝ a mortali denegãs. qõ li
mita nisi er aliꝫ cã predictaz faciat.
¶ Utrũ ꝓcto mrimonio cũ vna clã 18
destinez publice postea cũ alia tenea
tur ꝓme reddere ẽbitũ. P.qp si ũ pt
reddi sine scandalo puta qz eccliaer
cõicat cũ z hmõi qp tenẽr nõ reddẽr
qz ab oi specie mali est abstinẽdũ.i.
tixsalo vltimo:alo sic.
¶ Sz nunqd cohabitabit cum seda 19
ad ꝓcepti eccliẽ.P.qp sic. z necessa/
ria ministrabit.si nõ pt facẽ sin pcu

lo coit⁹ seu adulterij cū dicta scōa qz
qñ cū pclo, pbabili nūc paciāt ercōi
cationē ꝛ nō cohabitet. ſz necessaria
ministrabit iepat⁹ q̄tuz ꝓt cū prima
ēt nō cohabitabit cū sine scādalo co
habitare nō ꝓt. ꝛ sibi iputet q sic ꝓcurit
ꝛ nō ꝓsulendū est tali q patriā mutet
vbi cū prīa sūi scādalo cohitāri possit
20 ¶ Utr̄ act⁹ mr̄i mō talis sit petm̄ R.
fm Aller. i. iij. pte sū. i. vj. ꝑcepto q
nō. ſz sit petm̄ fm eundē ba fe tract.
de adult. qñ prīāt istis circūstātijs
21 ¶ Prima dī recta itētio puta qz er
cedit fines mr̄imonij factur⁹, cū q̄si
qz alia. vel cū ea ēt si nō ēet ina coitꝰ
vl ꝓstituit ibi finē vltimū ꝛ sic ē mor
tale petm̄. xxxij. q. iiij. origo ꝛ. c. litr
ror. Aduerte tm̄ q ꝫ intelligit qñ ꝫ
actu cogitat vt sit mortale qz actibus
nō habitis⁹ inerenmur vl demeremur
ꝑz ꝓpe. ō pal. i. iiij. di. xxxij. q. iij. De
ut ergo itentio sistē ifra limites mr̄i
monij. si talis act⁹ dz esse sine petō:
ꝫ est q nō cognosceret si nō esset sua
lis vxor ꝛ idē dic de vxore erga vir
sufficit tm̄ ꝑz Ric. i. iij. di. xxxij. q. pr.
q actu vel situ hāc intētionē hēat.
22 ¶ Scōa dī cā, nā ex triplici cā sine
petō ercit ꝛ reddit ēt cū merito ex p
mis duab⁹. ꝓma, plis, pcre ide, ba de
bitū reddēdi. tertia fornicatōis vitāde
cōiter tm̄ tenēt q sit petm̄ venale erc
gere cā fornicatōis vitāde in se, vi
de gl. in. c. quicūq; d. xxxij. q. ij. Alia er
cā cognoscere est petm̄ aliqñ morta
le aliqñ venale vt in. §. seq. patebit.
23 ¶ Utr̄ ſ fiat cā sattāde libidinis sit
petm̄ mortale. R. q cāonista. xxxii
q. iiij. i. c. origo ꝛ. c. libor ꝛ theologo
rū. i. iiij. di. xxxi. ꝛ. xxxij. fuit diuersa
opi. Aliq tenēt q sp ē petm̄ mortale
coit⁹ ꝓiugal cā sedāde libidis ꝛ dz
qñ ꝓcūt voluptatē ꝛ cogitatiōnē ma
nib⁹, puocādo ꝛ calidis⁹ vtēdo vt pos
sit plies coire: ſz mag] cōiter tenēt q
ñ ē petm̄ mortale dūmō si ñ ēet vxor
ñ facē ꝛ. d. c. origo ꝛ libor exponit
qñ ita finaliꝫ qrit delectationē q ēt si
nō ēet vxor ñ curarz ꝛ ꝫ opi. ē mag]
rōnabil, qz aplo dicit hēat vnusq; sū
ā pp delectationē i ea ꝛ nō i alta q
rēda pp fornicatōez vitādā nec seqt
q ponat ibi finē qz nō vltimū hāc
l. Bo. Ri. ꝛ Aller. ꝛ cōiter thco. ſnt ꝛ
pls qz ꝑ ista ba opi. ē gl. Augu. i. ad
cor. vii. i pn. vbi dicit. Cōiugal ꝓcu
bit⁹ generādi gra nō hz culpā ꝓcu
piscētie vo iacti de. ſz tm̄ cū ꝓuge hz
culpā pp thoꝝ fidez ventalē hec ille
¶ Utr̄ cognoscē vxorē cā sanitatis 24
sit licitū. R. Ri. i. iiij. di. xxxi. ar. iij.
q. ij. q fm quosdā sic. vel forte pot
dici q sit venale petm̄ ꝛ hoc verius
ꝛ sequitur Tho. i. iiij. di. xxxij.
¶ Tertia dī modus debit⁹ nālis. ꝛ 25
ꝫ duplr. ¶ Prio quo ad vas: qz si
fiat extra ꝛ ibi emittāt semē idubitā
ter ē mortale grauissimū. xxxij. q. vij
c. adulterij. ¶ Scōo quo ad modū
stādi nāle q qdē est vt mulier iaceat
i dorso vir aūt i vētre icūbat et qz sic
facili⁹ ꝓcipit mulier⁹ nisi p accidēs
i pdict. Deuatio aūt ab isto ē latera
lis ꝓcubit⁹ ꝛ maior sedētio. ꝛ iterum
maior stādo vl vxore supgrediēte ma
xima hoꝝ est coꝝ q retro more iumē
toꝝ hūc vltimū modū qdā idistinc
te reputāt mortale ꝫ i vase fiat ꝓpe.
ō pal. vbi. §. Ben. boich. i. c. ingsi
stiont de sen. ex. tz q supgressio mu
lieris sūr ē mortale nisi aliq necessi
tate vel rōnabili cā fiat puta ifirmitā
tis vel periculi abor⁹ suoꝝ: qz sic puertēs
vsum ꝛ ritum sacramēti sciēter etiā
in accidētalib⁹ peccat mortaliꝫ sicut
tales glo. Ray. tz q̄libet deuatio a
modo

mō nāli si fiat causa voluptatis ꝓpli⁹
sic querēdo solum q est petm̄ mor
tale. Tho. vo. in. iiij. di. xxxi. in ſra di
cit q qdam dicūt fore signū mortal
ꝓcupiscētie aliqñ. Aliqñ vo petm̄ ve
niale. aliqñ nullū qñ ex iusta cā puta
ſfirmitatis. vel pp periculū ꝓlis suf
focāde Alber. in. iiij. di. xxxi. dicit qō
nihil eoꝝ ē facit mar⁹ cū vxore sua
to vase debito ꝫz se est mortale ſz: po
test cē signū mortalis ꝓcupiscētie. si
vo detesteratr̄ oēs istas deuiatiōes
ꝛ periculosas fore declarabil ꝛ ꝓsuade
bis vt desistāt tuz potens tm̄ sniaz 28
ñ ꝓcipitabil. qz vxor ꝓmittit: vt i ea
hō delectēt pp fornicationē vitādā.
Et tō hoc tenebis q̄ q̄litercūq; op⁹ i
cipiat ꝛ quocūq; fiat. dūmō in vase
debito semē emittat ꝛ talr q mulier
retinere eū possit nō erit mortale ō se
Sec⁹ si mulier taliter staret q ex hoc
semē retinere nō possz qz ēet mortale
quis vir in vase emitteret. Et fm ꝫ
ꝓcorda predictos doc.
26 ¶ Sed qd ō eo q fricationib⁹ oscul
ꝛ tactib⁹ delectat nō itendēdo venire
ad actū ꝓiugalē. sed finē in his pone
re. R. ꝓpe. de pal. vbi. §. tz q ē petm̄
mortale. Sed ego nō credo nisi sepl
alter ad pollutionē extraordinariā. p
uocaret, ꝛ sic tene p ea q. §. dicta sūt.
27 ¶ Quid de illo q aū ꝓpletiōez act⁹
se retrahit. nec semē emittit ēt extra
vas ne hēat plures filios. R. pe. vbi.
§. q nō peccat mortaliter nisi ex ꝫ mu
lier ad seminādum puocaret. idē dic
de eo q ne hēat filios abstinet. qz tz
appetere non plures habere q̄z possit
pascere. nec tenēt actū iebiati ꝓsu
fm eundē posse dici de muliere que
ad mingēdū vl se citō erigit vt emit
tat semē ut ꝓcipiat. ſz de hac opi.
valō dubito pp. c. aliqñ. xxxij. q. ij. q
vr inuere qō sit petm̄ mortale. Sed
posset dici q. d. c. logē qñ ga ex sola
voluptate hoc facit vel qñ postq̄z cō
ceptio est facta qrit abortuz. ſz ꝓpe. i
telligit qñ hoc fit ex rōabili cā puta
qz nō ꝓt eos pascere ꝛ hmōi ꝛ añq
ꝓcipiat in vētricula mr̄is ꝛ sic possz
tenerī. ſz sit piculosa. Dare aūt vl re
cipe venena sterilitatis oīno est mor
tale. vt in. d. c. aliquando.
¶ Quarta dī tps debitū. Mā tpe fe/ 28
sti oīonis ꝛ cōionis est abstinendū.
¶ Utrū peccet mortaliꝫ q exigit sine 29
reddit tpe solēnitat. R. ꝫz cōiter doc.
i. iiij. di. xxxij. q ñ limitat scūs Bo.
ibidē. ar. iij. q. ij. nisi ꝓscia obliget. qz
credit mortale. vel nisi ꝛueniat sa/
cere dict⁹ ꝓcipi⁹. Aller. tm̄ scōa scōe in
trac. de adulterio. tz. q si cognoscit
pp delectationē. f. explendam qō est
mortale qō vxr credo qñ interuenit
ꝓtempt⁹ sacere dict pp talē delectatiō
nez faciēdaz. Et sic ꝓcorda gl. q i sū
ma. xxxij. q. iiij. cū Aller. ꝓcordat alo
nō qz circūstātia q nō cadit sub spā
li, phibitōe nō pōt mutare speciē petī
nisi vt dictū est qñ rōne. ꝓcipi⁹. Mā
mulier mire cauet q de ꝑcepto nō co
gnoscat vxor i festo. ſz. c. xxxij. q. iiij
sunt de ꝓsilio vt patet intuenti. ꝛ sic
etiam tz Ri. in. iiij. di. xxxij.
¶ An possit cōicare q reddidit. R. 30
ꝫz Aller. vbi. §. ꝛ sco. i. iiij. di. xxxij. q
sic nec de necessitate ꝑcepti tenet ab
stinere: ſz nō dz pp reuerentiaz loci ꝛ ō
lono ꝓsilio nisi forte solēnitas aliud
suaderet vt dī de pollutiōe. ſ. Eucha
ristia. iij. §. xxix. Idē tz glo. in. c. sciaſ
xxxij. q. iiij. de exigente dūmodo nō
cā sattāde libidis exegerit. ſz in bre
uiter dic vt in. d. c. xxix. cum seq.

31 ¶ Quinta dī q̄litas pſone cū q̄ ēpcti
bit⁹ vt nō ſit mēstruata vl vicina ptu
32 ¶ Sz nunqd pccat mortalr q cog
noſcit tpe mestrui. R. q⁹ casus dubi
us ē iter doc. Sz ſalto melior iudi
cio mihi vr distinguēdus. vt colligo
ex dictis ac rōnib⁹ theologoz .i. iiij.
di. xxxj. Aut er tali cōtu pt fieri gnā
tio, pbabilr aut nō. Si nō vt puta qr
ſener vel ſterilis vel fluxū hz ⁊ hmōi ⁊
tūc nō est pcūs mortale. nec ī exigēte
nec ī reddēte fm cōiter doc. Nec ob.
q⁹ illud leui. xv. ⁊ Ezec. xviij. dī pec
cūm mortale. qr non est mortale rel pc
ctu turpitudinis als esset peccatum
mortale ēt qui hz ptinuū ⁊ ad quācū
q⁹ cuiuſcūq⁹ turpitudis ire q̄d est ꝯ
doc. cōiter. Est ergo respectu pticuli
plis imortale solū. facit. c. itelligētia
de vb. sig. Si vo poſset fieri gnātio
pbabilr vt cū nō hz ptinuū fluxum
vel est debite etatis cuā distingue. aut
ꝓsiderat pericula plis. l. q⁹ possū ge
nerari leprosa q̄ alio tpe gnerarēt ſa
na. ⁊ ptēnit pp suā delectationē ha
bendā ⁊ sic mortalr pccat. tā exigēs
quā reddēs isto mō. Aut hz ptenat
piculū plioꝝ exigit vel reddit pro
pter fornicatiōz vnādaz ī se vl ī alio
nō ꝑncipalr pp delectatiōz ⁊ sic non
pccat mortalr taliter exigēs vel red
dēs. qr tenēt hō magis diligere saluté
suaz. vl primū q̄ vnū corpis primi
aut nō ꝓsideret pticulum plis nec de
gnātione. ⁊ tūc si exigit cā fornicatōis
vitāde in se vel in alio. vl debuit red
dēdi nō pccat mortalr. hz ꝓcipiat. p
leo leprosa. qr cū tot opā rei liceitel hz
nō debitā diligētiā posuerit nī nō re
putabit ad mortale. ar. eoz q̄ no. i. c.
inebrianerūt. xv. q. i. Si āt solū exi
git cā libidis vel reddit tūc er futuro
euenit cognoſcēs si pccauit mortalr
vl nō qr si, plēs gnābit leprosa repu
tabit mortale: qr dedit opaz rei illicite
ar. c. i. ō pſū. Si vo generēt leprosa
erit ventale. Jō aī eligēdus dz ꝓfite
ri tā q̄ de mortali. c. nuncios de spō.
¶ Quid de exigēte tpe ptui vicino 33
R. Ri. i. iiij. di. xxxij. ar. iij. q. ij. q̄ si
ſine piculo abortus. vir pōt carnalr
copulari ſue vxori p̄gnāti pōt exigē
ſine mortali. ⁊ mulier sibi tenet red
dere. qr matrimoniū non solū est ad
offīū ſz etiā in remedīū. Si aūt non
pōt ſine, pbabili periculo abortus nō
dz nec reddere nec exigere. imo fm
Pe. de pal. vbi. s. pccat mortalr tā
reddēs q̄ exigēs qr nō curat occide
re aīam paruuli vna cū corpe. Ad
uerte q⁹ maius est piculum abortus
ī ꝓncipio ꝓcept⁹. Nō. qr q̄dus fm
auicē. matrix mulier post ipgnatio
nē claudat. tū er delectatiōe mouēt
aliqū ⁊ apit. ⁊ sic mā nūdū pfecte co
agulata dispdit ⁊ effundit. ⁊ iō vitu
perat. Hic accedētes ad p̄gnātem. ī
d. c. ortgo nōtī erit pcūs mortale er
q̄uduz est format⁹ li hoc nō itendit.
¶ Utr imediate post ptuz possit exi 34
gi. R. Ri. vbi. s. ar. iiij. q. ij. q⁹ nō de
ꝓximo tenet sit purificata. nō tū de
necessitate est abstinēdū. limitat pe.
de pal. vbi. s. nisi mulier ēet ex ptu
infirma. ⁊ esset el periculū mortis vl ag
grauatiōis infirmitatis. ⁊ plz. ⁊. c. ad
eius. v. di. ⁊. c. si cā. xxxiij. q. iiij. ⁊. q.
vij. c. nō solū loquunt de honestate.
¶ Serta dī pueniēta loci. qr nō dz 35
fieri ī loco sacro. vñ si est ꝓfectat⁹ lo
cus peccat mortalr tam exigēs quā
reddēs pp ptēptuz sacri. hz Ale. vbi
s. si nō sit necessitas pp quā non poſ
sit congoscere ī alio loco. vt puta qr
violēter sūt recluſi p lōgū tps. qr. tūc
ēet de bono ꝓsilio abstinere nō de p

ceptō ꝓcoz. Ri. ī. iiij. Sz Pe. ō pal.
vbi. s. hz idistincte q⁹. ē mortale hz nō
credas ei nec valz ei⁹ rō. ī. q⁹ nulla sit
necessitas sicut ī vrina. imo maioz q⁹
qs ſter iusta ignē lōgo tpe ⁊ nō calefi
at nec ēt alia rō. ī. q⁹ loc⁹ pcūs quia
polutio nocturna ī sōnis ēt polut. tñ
non est pcūm. io tene cū Alex. ⁊ Ri.

Ecanus idem est q⁹ ar
chidiaconus. ⁊
ideo dic vt. s. archidiaconus

Ecima alia pdialis. ī. de
his q̄ pueniūt er
pdijs. Alia pſonalis. ī. de his q̄
pueniunt ex negociatione. artificio.
scia. militia: venatiōe ⁊ hmōi indu
ſtrijs pſonaꝝ. Ellie mitte sicut q̄ pue
niūt ō aialib⁹ ⁊ eoꝝ fetib⁹ q̄ ptz sunt
pdiales a pdijs. vñ vniuūt. ptz pſo
nales pp cultodiā ⁊ coꝝ curā. de hoc
hſ ī. c. aplice. ⁊ in. c. paltoralis de de
ci. ⁊ de parrochijs. c. fi.

1 ¶ Utr sint de pcepto dāde tpe gra
tie. R. Ale. in. iij. pte sū. q⁹ sic q̄libz
cū necessitas est ⁊ pcūnt a ministris
ecclie. vel ēt si non pcūnt. dūmodo
sit ꝓsuetudo regiōis. vt ī. c. puenit. sz
melⁱ⁹ in. c. i aligb⁹. de deci. i fi. dī. Il
le q̄ppe decime necessario soluende
sunt q̄ debent er lege diuīa. vl ꝓsue
tudine approbata.

2 ¶ Sz nunqd ꝓsuetudo ercuset a so
lutione deciaꝝ. R. vt colligo ex ale.
vbi. s. Solutio decie vno mō est de
iure nature ⁊ morale. s. iēxti ꝓcia di
etat q⁹ deꝰ honorādꝰ est de pba sub
ſustētatione ministroꝝ dei ⁊ hec fuit
tib⁹ egypti cibaria er horreis publi
cis ministrabāt alio mō dz iudiciale
pceptū iēxti determinat certā. s. dece
mā ptē dandā ministris fm rōnez
egtaz mune distributionis vt sit eālt
tas dati ⁊ accepti iter seminātē spūa
lia ⁊ tpalia dātez hz q⁹ possibile est. ⁊
h fuit ī lege ī pcepto simplr. Exo. xx
iij. ⁊ numeri. xviij. añ legē vo sunt de
ꝓsilio. vt p3 ge. xxviij. vbi Jacob vo
uit decimas. q⁹ facere nō potuisset si
fuiſſz ī pcepto. ¶ Tertio mō solutio
decime ē qd cerimoniale eqtī ad ali
qā significatōz sicut ⁊ oia ātiq legis
fcā. hz illō. i. coz. x. Hec ī figura ptige
bant illis. Qui enī decimā dat q̄ est
pfectōis signū eo q⁹ denari⁹ numer⁹
ē pfect⁹ q̄si fm⁹ limes numeroꝝ vl ul
tra quē numeri nō pcedūt. hz reuertū
tur ab vno nouē ptib⁹ refuat. ptesta
tur q̄si ī q̄dā signo ad se ptinē ipfectī
onē pfectiōz vo q̄ erat futura p rpn
cē erpectādā a deo. vñ cū iudiciālia
hodie nō obligēt nisi, put pcipiūt ab
eo q⁹ pōt. p3 q⁹ isto fo mō decie sūt ō
iure positiuo, put vo sunt cerimonia
lia hodie, phibent. ⁊ i hoc ꝓcoz. Ri.
in. iiij. di. xvij. ⁊ scūs Tho. ha fe. q.
lxxxvij. ⁊ h tene. hz Inn. i Rica ō de.
⁊ Io. teneāt q⁹ simplr sint de iure
diuino morali ⁊ nāli. q⁹ nō ē tex nisi
vt dictū est. ⁊ ī h recipiunt multi ca
nōiste. Cū ergo q̄rit an ꝓsuetudo ex
cuset a solutiōe ipaz. dico q⁹ si facer
doo q̄ ministrat spūalia pcūt pp idi
genā ⁊ iustētatiōez nō excusāt pp cō
suetudinē q̄n teneāt dare tā pdiales
quā pſonales. qr nulla ꝓsuetudo pōt
ē ius nāle ⁊ morale. ⁊. viij. di. que ꝓ.
Silr nō ptꝰ suetudo excusare q̄n hō
teneāt ex aliq̄ta pte substātie sue ho
norare deū. excusare añt pōt ꝓsuetu
do ⁊ excusat in aliꝭ casib⁹ si sit ꝓsert
pta. Mā q⁹ deē sacerdoti nō indigēti
decima ex iſtuntione ⁊ pcepto eccle
solū est tpe gre. Et hoc videt inuere
Io. i. c. a nob. de tri. cū dicit q⁹ cō

suetudo excusat a decimis et pdialibus nō soluēdis cū nō petunt. p q facit. c. suggestū. e. ti. q ee nō pōt si eēt pceptū morale. Hec ob. xiij. q. i. §. his ita. et xvi. q. i. reuertimini. c. dcte et. c. i sacris. et. c. decias. et de decimis pochianos. et i. c. ma nos. et in. c. ma nobis et. c. cū nō sit in homine. et. c. in aligb⁹ in gb⁹ di q a deo sint istitute vl diuia lege pcipiunt: qz ibi accipit lex diuina, p lege moysyca. vt p3. xiij. q. i. §. his itaq; qdē filios gñe nō ligat. nisi q ad moralia. vt p3 di. v. §. i et. vi. di. §. his ita et de pu. post par. c. vnico. vl nisi vt dicit iudicialia pcipiant ab ecclia. vt facit i decimis. vt in ti. de decī. i mulţ. c. et in aligb⁹ aliis vt p3 de iniur. c. i. xxiij. q. iiij. et. vi. et tūc licet sit pceptū legis diuine date morsi. nō tñ obligat vt tale. ſz vt pceptū ecclie. Et iō male reprehēdūt aliq canōiste tlxologos. q dicūt decias nō eē de iure diuino. qz nō negāt gn fuerint pcepte a deo i. lege veteri. ſz quia nō obligāt vt lex diuina inq̄tū sunt iudicialia pceptā: ſz solū vt pcepta ecclie. Inq̄tū aut sunt a iure nāli et morali bñ sunt de iure diuino debite etiā hodie. Et ideo pclude q si nunc ster ecclie indiget pp sustentationē et petit q, nō ereusat pp ꝓsuetudinē p̄riā. ſi ſt nō idiget tenet soluere ꝛz q ꝓsuetudo se hz vel decimā vl vigesimā. aut trigesimā aut si nihil solunt ereusat diuino ꝓsuetudo sit p̄scripta p ea q dixi. §. ꝓsuetudo Sāñ⁹ tñ eēt eas itegre soluere. et p hoc facit. c. a nobis de decī. vbi dr q glibet tenet soluere decias. nisi a pstatiō eaz spāluter lit erēpt⁹. q quidē esse nō posſz si eēnt simplr de iure diuino ar. xiij. di. erit facit etiam q no. arch. xvi. q. i. et sequit pa. i. c. i aliquib⁹. de decī.

¶ Utr papa possit dispēsare ne qs decimas soluat. ℞. Alc. vbi. §. q pce pū de decimis inq̄rtum est iudiciale pōt ecclia ordinare q et qs dēant recipe et q soluere: sicut fecit in mulţ religiosis. vt §. dictū ē et h intelligit rōe necessitaţ vl vtilitaţ. alr nō dz facē. 3

¶ Sz qrit qñ dari debēt. ℞. vt dr i. c. cum hodie de decī. q statuz fructibus collecti. Et hoc q ad prediales. q ad psonales debēt solui in fine anni. Sz tu dic q ſz ꝓsuetudinē p̄scriptā sunt soluēde et si pereunt peribūt illi q est i mora alo nō ſz cui debent. 4

¶ De qbus debēt solui. ℞. q de oībus fructibus terraz: arboz: animaliū. piscationū. venationū. fructū pensionū. molendinoz. etiaz aduentuz balneoz: fullonioz. lapidicinioz methalarioz. Itē de negociis et artificijs et ceteris homis. vt colligit. xvi. q. i. et. q. vij. et de decī. in mulţ. c. ſz hodie consuetudo seruanda est. 5

¶ Utr de illicite acq̄sitis. ℞. al. vbi. §. 6
q i psonalib⁹ ē distinguēduz aut trāsferr dñiuz in acq̄rente. et sic tenet dare sed ecclia nō dz recipe q̄dū p̄sona eī i scelere ne videat approbare et⁹ mores. ſz si coercerent pōt recipe sic i meretrice et histrione et hmōi. si aūt dñiuz nō trāsferr: sicut in vsura. furto rapina et hmōi sic nō tenet nec ecclesia pōt recipe. Si vō decie sunt pdiales indistincte. glibet tenet q̄tūcunq; petāt et iudeus et infideles. tec ecclesia pōt recipe. qz nō dant ituitu p sone. ſz q̄si ex cēsu debito pdior. facit. c. de terris. de decī. Nō tenent tñ iudei soluere psonales decimas cū n̄ percipiant sacra: nec audiant diuina. ar. dicti. c. de terris.

¶ Qui tenent dare decimā. ℞. Alc. 7
vbi §. q oēs laici tā pauperes q̄z diuites. Itē et iudei de pdijs. d. c. de terris. vt. §. i. §. pcedēti. xvi. q. i. decias. Itē clici de redditu primonij sui nisi deseruisset illi ecclie cui detenk. c. c. ij. Itē Alex. dicit q vbi esset ꝓsuetudo q ō fructib⁹ possessionū ecclie possent testari i morte. silr tenerent de ipsis ad decimā. et sic intellige. c. ij. de decī. itē religiosi nisi sint erēpti ꝑuilegio sedis aplice sic sūt monachi albi tēplarij. hospitalarij et hiēsolomitāi et multi alij de q̄no. i. c. suggestū. cū multis. c. se. ō de. Dicit tñ Alc. vbi. §. q ꝑuilegiū de nō soluēdis decimis nō liberat eos qn teneant soluere i trib⁹ casibus. ¶ Primo cū pactōe tenenk: qz ꝑuilegiū nō revocat pactū p̄cedēs nisi fieret mētio spālis in co. vt in. c. ex multiplici. de decī. ¶ Secōs cū parochialis ecclie cui debebāt enormiter ledik. ar. d. c. suggestū. ¶ Tertio cū eas soluēdo tacite renūciāt ꝑuilegio ſz ō h vide gl. et doc. in. d. c. suggestū.

2 ¶ Cui debeāt dari. ℞. q pdiales debēt dari illi ecclie i cui⁹ pochia pāt sitū. ē vt i. c. qñ ō dci. et. i. c. fi. ō dec. nisi aliud habeat ꝓsuetudo. vt in. c. i. et. ij. et iii. c. ꝓmissuz et mulţ aliis. c. de dci. Personales vo dēnt dari ecclie pochiali i qua audiūt diuina. vl vbi p̄cepit ecclīastica sacra. xvi. q. i. c. q̄sti. Decte vero debēt dari vbi consuetudo est vel si nō est ꝓsuetudo. si pascunt i vna debent illi pochie. Si vo partim in vna partim i alia dividant facit qd no. in. c. apostolice de decī. et Pa. no. diffuse in. c. cū ꝓtingat. e. ti.

9 ¶ Utr soluēdo et qui de iure ecclias nō ſz sed de facto ereusek. ℞. q nō si scit. nisi ex iusto metu ereusek. vl nisi p tollerātiaz ecclie que cū nō ẓdicat vt ꝓsentire ſz Rod. Et hoc vltimū vr nisi placet eis ecclesias fraudari.

¶ Utr clerici⁹ qui habz sufficiēs p̄bē 10
moniū vñ viuat fm statū sue psone possit decimas recipe. ℞. Alc. vbi. §. q sic. vt penrator i necessitates pauperū. vl vtilitates ecclie expendēdas. nō aūt i vsus ꝓpios querendas imo si in ꝓpios vsus querit ꝓmittit sacrilegiū si i malos ieurit iudiciū. facit. c. qñā fi. xvi. q. i. et. c. pastor. i. q. ij.

¶ Utr decie possint p̄scribi. ℞. q lai 11
ci nullo mō pñt p̄scribere vt eis solnank de p̄sc. c. cās. ſz cleri si pochias hñt pñt de p̄sc. ō q̄rta si vo nō hñt tñ pñt. silr et religiosis dicēdum ē. ar. cop q no. in. c. placuit. de p̄scri. et i. c. cum contingat et. c. seq. de decī.

¶ Qui solvet q antigr⁹ ñ solvit et nūc 12
vult satisfacere. ℞. q nō et q p̄scripsit ſz ecclie parochiali fm Ro. et Ray. Ō rez credo si ecclie pochiali. tūc erant⁹ soluende. alias secus.

¶ Utr sacerdos pochial⁹ possit re/ 13
mittere decimas nō solutas tpe p̄terito. ℞. fm Ro. q sic in totū vel in p tez ex q in posterū vult abstinere et facere debitū suū. ſz mihi vr q ñ possit nisi sit paup cui remittūtur ar. c. fi. et vi. q. i. qz cū sint paupes nō pñt i nō pios vsus querti nā et sup alimenţ legat nō valz trāsactio sine iudicis auctoritate. l. cum hi q bus. ff. de tranſ.

¶ Utr laico possit ꝓcedi decia. ℞. 14
fm doc. l. c. ad hec de decī. q nullus ẓcus pōt iniri cū laico de decimis p q̄ dñiuz directū vl vtile trāsferat in iōs qz vr alienatio quedā vt p hāc p ter. cū gl. i clc. i. ō re. ec. nō ali. Sed ꝓcessio ad modicuz tempus q non videt alienatio bñ potest fieri et etiā ad tēp⁹ vite alicui⁹ ex cā et cū auctoritate p̄lati fm glo. in. c. q̄tus. titu. quia pp dubiū vite pōt dici modicū tp̄s. Sed de hoc dicto gl. dubi

to pp ea q̄ dixi. S. alienatio. §. xviij. t
poti⁹ credo q̄ nō possint ꝓcedi ad vi
tā alicui⁹ nisi auctoritate pape t hoc
itelligo i laico q laicaliter vuit sec⁹
in laico cōuersio t religioso cui ꝓcedi
possent sēm q̄ no. doc. i. d. c. ḡtuo.
Jus vo decimādi nullo mō pōt cadere i laico cū sit spūale vt in. dicto. c.
no. t hoc itelligo sine auctoritate pape q solus pōt ꝟ notata i. c. ij. de in.
t tur⁹ elt in foro aie si ex cā hoc papa
facit alis nō. vt no. do. An. i. c. a nobis de ꝛec. t sequūtur ꝓdan.

15 ¶ Utr laic⁹ hīo in feudū decimas
secura ꝓscia tēat. ℟. q̄. si scit se habere post ꝓscriū laterane. q̄ fuit celebratū. ¶ Decretal. sine auctate pape ñ
pōt tenere vt no. in. c. ꝓhibem⁹ de decī. Sz scit se hūisse añ ūlō ꝓscriū vel
post sed cū auctoritate pape t ex cā
sic pōt tenere. Sz vo ignorat an ante
vl an ueruenerit auctoritas pape seu
ex cā. ltse tūc. ¶ Ho. vt refert Jo. an. i
c. cū aplica de his q̄ fi. a ſ. tenet qō
nō pōt tenere. Idē arc. t Jo. mo. c.
ij. de decī. li. vi. Sz Jo. an. tenet ꝑriū
qñ cōis est opinio q̄ auctoritate pape vel añ illud ꝓscriū fuerint ꝓcesse q̄
opi. mihi plz marie q̄ vnusq̄sq̄ i foro aie ꝓsumēdus est bon⁹ nisi ꝓstet ō
malo. t ō dz credere q̄ ꝓdecessores
sint nō tenuissent nisi cū bono titulo.

16 ¶ Utr talis laicus possit eas trāsferre. ℟. q̄ nō in laicī q̄cūq̄ titulo ex q̄
trāsferat dñiū vtile vel directū t lz
gl. in. c. ꝓhibem⁹ de decī. tenuerit q̄
auctoritate epi posset tū cōiter nō tenetur t bñ. Jn alia aūt ecclia vl religiosus locū bñ pōt donare vt i. c. cū
aplica de his q̄. ñ. a ꝓl. t hoc de ꝓsensu diocesani. ¶ Ignorare aūt nō pōt
ꝑm Jo. an. sed ¶ Host. tz q̄ sic t pau.
plz t mihi vt cui plus liceat t min⁹.

¶ Utr eccliа possit sine ſymonia re 17
dimere ꝛecimas ab aliq̄ iusto ꝛetento re. ℟. q̄ pōt redimere qñ ex tali ꝓcuria nullū ius ō nouo acqrit als ñ
lz vt no. i. c. dilect⁹ el ꝓmo de ſymo.

¶ Utr liceat clicis accipe i pignus 18
ꝛecias ꝛetas a laico. ℟. Alle. vbi. s.
q̄ sic sicut quālibet aliā possessionez
q̄z laic⁹ detineret iniuste nec tenent
fruct⁹ ꝓputare in sorte dūmō hmōdi
decime nō ꝓueāt ad als ecclesias.
lz ad suas q̄ ad als si ꝓhibeāt vt in. c.
interdicimus de ꝛeci.

¶ Quō t qū religiosi tenent facere 19
ꝓsciam t ꝓdicare de decimis. vide
excōicatio. vij. casu. xliij.

¶ Que est renunciatio fideliter sol20
uētiū ꝛecimas. ℟. q̄ multiplex. ꝓma
habundātia fructuū. Scōa sanitas
ō qb⁹ mal. iij. t i. c. reuertimini t i. c.
decime. xvi q̄ i. Tertia bonitas ꝑncipat⁹. xvi. q̄. vij. maiores. ¶ Hoc tollit
fiscus q̄ non accipit rēs.

¶ Defensio Utr sit licita ad 1
sue ꝓsone tutionem ne ledat. ℟. q̄ sic vt in. l.
vt vlz. ff. de iniust. t iu. t ibi Bar. t
Bal. t alij in. l. sciam. §. q̄ cū alr. ff.
ad. l. acql. Et religiosis sine iniā supiorib⁹ qñ iniā comode hrī nō pōt ꝑm
Joan. de li. in tractatu de iusto bello.
Nō q̄ hoc ꝓpetit de iure nāli dist. i.
ius nāle t q̄ ad act⁹ nāles religiosi nō
cēsent mortui xvi. q. i. c. placuit el. ij.
deo nobis. C. de epis. t cle. t ēt aduersus suū superiorē pt q̄s se defendē.
ar. c. ex pte de accu. t ḥ vr si ille ō
quē se defendit iniuriose vult cū ledere. q̄ si iuste t ordie iustitie fuato ꝓcedere nō posset sine pctō se defendere. als sic dūmō fiat defensio cum
moderamie i culpate tutele. Jstio. nduos. ꝓcurrētib⁹. s. q̄ sit ad repellēdam iniuriā t cū moderamie i culpate tutele lz. Aduerte hic q̄ nō lz percussio
repercutere ēt incōtinenti. q̄ hoc cēt
vindicta. l. nō est singul. ff. de re. in.
nisi timeret de ꝓcussione geminata.
facūit notata p Jnn. i. c. oli cās. ō re.
spo. t q̄ no. i sū. xxiij. q. i. facit. l. iij.
in prin. ff. ad. l. aquiliā.

1 ¶ Utr ō fēlio possit tolli p papā vl 2
ꝓncipē vl legē vniuersalē: vl mūtici
palē. ℟. alb. i. l. oēs. C. de epi. t cle.
qdā dicūt q̄ nō. cū sit de iure nāli. t
vi ecclesiuz in cle. pastoral. §. pe. de re
iu. Dño Gabriel ō osseleȝ i suo tractatu tz q̄ si statuto cauet q̄ possit, p
cedi nulla data defensiōe q̄ valeat t
p hoc facit. q̄ lz applo sit spēs defensionis. nī tollitur i multis casib⁹ vt. C.
q̄z ap. nō re. p to. Idē q̄ iura vbiit
i multis casib⁹ nulla dari defensionē.
vt. C. ō sic. l. fi. i fi. C. ō adl. l. i. adulterij. C. ō fal. mo. l. iij. cū silib⁹. nec ob.
q̄ defēlio sit de iure nāli. q̄ rex est in
ꝛefensione manuali t de ista logt. d.
l. vt vim sed defensio dāda p iudicē
reo ꝓtēti vl nō ꝓtēti est de iure gēti
uz vl eiuili t iō p alīō ius tolli pōt. t
hoc dicit esse verius Albi. ibidem.

2 ¶ Utr ꝛefensio, p reb⁹ liceat. ℟. ſm 3
Jnn. i. d. c. oliz t Bar. i. d. l. vt viz. t
glo. t doc. i. l. i. C. vñ vi. q̄ sic t p re
bus auserēdis ne auferāt t ablat⁹ vt
recupent. Et hoc vr in ablat⁹ si i cōtinenti fit. l. arīcz ad alia negocia diuertat rex. est. ff. ō vi. t vi ar. l. idē est
§. cū tgf q armat⁹. Et dicit pa. in. c si
gnificasti scdo de homi. q̄ dī iternal
nō necessaria. Sec⁹ si comedit vl dibit vl ꝓgregat amicos t hmōi. ff. de
ō. ob. l. ꝓtinu⁹ ꝓmo. ℟. ff. ō du. re. l.
ij. §. vl. C. vñ vi. l. i. t cū ḥ scit a iure
ꝓcessuz nō regrit auctoritat⁹ superio

nisi de tono ꝓsilio nec i cidit tal in excōicationē si ꝑsona a qua aufert eēt
ecclīastica ēt si i ꝑsonā iniurie manū
q̄ als recupare nō poterat vt colligit. i. d. c. olī. t. d. c. significasti nisi a
ꝓposito modū ercedat vt in dicto. c.
olim ꝛd. c. significasti t de appella. c.
significauerūt.

¶ Utr glibet de pplo possit quēlibet 3
ōfendere impune. rīdet Bar. i. l. si q̄
i seruitute i fi. ff. de fur. t i. d. l. vt viz
t ibi gl. t. xxiij. q. viij. §. i i gl. t Ly.
t pe. i. l. i. C. vñ vi. q̄ sic cōsuluit tñ
bar. i. d. l. vi ad tollēdūz oē dubiū q̄
facīat sibi mādari vt ip⁹z defēdat clamādo defendite vel currite t silia vt
no. Bal. in. d. l. i. q̄ tūc ḥz oēs licite
t impune facit i ar. l. grac⁹. C. de adul.
Aduerte tū q̄ irregularitatē nō effugit q̄ ꝑ alteri⁹ defensione aliū occidit
de quo vide. ī. homicidiuz. iij. §. iij.

¶ Quid dī moderamē i culpate tu 4
tele. ℟. gl. i. d. l. i. mlti labozat tz bar.
ibi t i. l. furē. ff. ad. l. cor. ō sic. dic q̄ō
inculpata tutela ē id facere sine q̄ alr
se defendere nō pōt sine ꝑiculo ꝑsoe
vel rex vñ nō dz pati q̄ dāmificet i
aliq̄ si dānū est irrecupabile als sec⁹
vt i. d. l. furē. Er q̄ sfert q̄ ēt si ñ possuz effugere q̄n me pcutias nisi te interficiā q̄ licite te interficio q̄z cū inuria ꝑsonalis sit maioz ḡ realis vt i. l. i
suoz i fi. ff. de penis t pp realē irrecupabilē ꝓssuz te interficere vt i. d. l.
furē ergo fort⁹ ꝑ ꝑsonali facit gl. de
resti. ꝓpo. olim el. ꝓmo ad fi. t glo. i.
c. significasti el. ij. de homi. Et istud
tz ꝓlo. i. d. §. q̄ cū aliter Bal. vo i. d.
l. i. dicit q̄ tria debēt cē vt sit moderamē. ¶ Primū equalitas vt si cū
armis. cum armis vt. ff. de vi t vi. arma. l. prima. §. vim vi. Sed ego hoc
credo verum quando potest repe-

lere. qz pacu⁹ vir ꝺ armis pōt se ꝺefendere a magno q cū pugno forte eū iterficet ar. iij. q. vii. §. tria. ¶ Secundū ipis vicinitas. qz si post eēt vi dicta ℨ. c. sed itiō ar. ibi. xl vi. di. ¶ Tertiū tal' r tāta ẽsta est necessitas. ¶ Add ꝺ ẽrtū q⁹ stentio tua ferat vt se ꝺfendat. qz act⁹ ex intentione nomē accipit nō ex eo qō est p accidēs. i. ꝓter p positū i actib⁹ moralib⁹. Cū duo effectus ex vno actu pūt venir. puta ꝓhe vite ꝓseruatio r iurisdictis occisio. Si ergo intēderet occisiōez vt finē. sic nō liceret sine pcō mortali. Si aūt suaz defensionē. sic denolabit defensio ꝰ occisio cū nō ꝺeat denotari act⁹ mortal. nisi ab eo q⁹ itēdit nō ab eo q⁹ est ꝓter intentionē. cū sit cā p accīs vt ꝓz. v. ethi. c. iij. r sic non erit pcūs.

¶ Quid si excedit modū. ℞. ꝓz inn. Mo. r ꝺ. Ant. in. c. olim causaz. ꝺe re sti. spol. q⁹ si excedit a ꝓpōsito sic tenetur ꝺe ꝺāno. Si aūt non a ꝓposito sic nō tenetur ad aliquā satisfactiōez nisi forte ad cautelā facē. l. si ex plagis §. tabernarius. ff. ad. l. acquī nec ex cōicationē incurrit. vt no. i. ꝺ. c. oliz el. i. r ꝺ. c. significasti. el. ij. licz Ray. ꝺicat q⁹ est tutius q⁹ petat absolutionez vel ꝺispensationē. r est vonū qī comode pōt haberi. Dicit tū. ꝺ. Ant. in. ꝺ. c. olim. q⁹ q insequitur p cussorez de facto r vulnerauit non ꝺz puniri vt dolosus. ꝺz vt culpabil' qz incōsultus calor vicio calūnie caret. l. i. §. q ri possz. ff. ad turpilla. ij. q. iij. §. notandum ter. est. in. l. si adulterium. §. imperatores. ff. ꝺe adul. glos. xxiij. q. i. §. i.

Ēfunctus vide. j. mortuus.

Ēgradatio ꝺupler q⁹ ꝺam ꝺba lio. quedam actualis. Et hec actualis fit sic. quādo clericꝰ inditus vestib⁹ sic cut si in officio eēt ꝺispoliat cū ꝺbis ad hoc ꝛgruis. vt habeē i. c. degradatio. ꝺe pcūs. li. vi. r dicit Be. in. ꝺ. c. q⁹ actual ꝺegradatio est executio ꝺbalis depositionis. ꝓpterea ꝺz q⁹ pōt fieri sine numero ep̄oz. ꝺz nō ꝺbalis. qz oz fiat a. ꝓpio epō. r sit debit⁹ numerus epōz. vt in. ꝺ. c. in ter. r in glos. ¶ Utz ꝺberās clicū ꝺegradati iter cōicat⁹. Fuerūt opi. ꝺz plz mihi opi. glo. in. ꝺ. c. degradatio. q⁹ ꝺberās ꝺe gradatū actualr nō sit excōicatus: ꝺz degradatū verbalr sic. r est securior opi. dicit tū Ꝑa. in. c. ad abolendaz ꝺe hereti. vbi nisi post ꝺbalē sequat incorrigibilitas. qz tūc ꝓpter etiam fm vnū intellectū. c. cū nō ab homine ꝺe iudi. r absq⁹ alia traditione pos set comprimi per iudicem seculare.

¶ Utz iudex secular] possit iudicare ꝺegradatū actualr. ℞. fm no. in. ꝺ. c. ꝺegradatio. q⁹ q̄nis tut⁹ eēt vt tradet reū p iudicē ecclīasticū. tū er q̄ actus liter ꝺgradat⁹ ē pōt p ter. ꝓfati capli.

¶ Utz ꝺegradat⁹ ꝓficiat celebꝛꝺo. ℨ ℞. fm Ar. ꝺe ꝓse. ꝺi. xij. in. c. oñdit q⁹ sic r ista est verissima opi. qz character a ꝺeo impressus i ala p̄ hoiez nō pōt auferri. ꝺz glo. l. ꝺi. ꝺicerit ꝓriuz in. c. accedens. r multi alij.

¶ Utz ꝺegradatus teneat ꝺicere of ficiū si est in sacris. ℞. fm Ro. q⁹ sic q⁹ patur p. c. ꝺolētes. ꝺe cele. miss. qz er q̄ oib⁹ ordinatis ꝺcipit. r iste ordinatus sit r caracterem habeat ꝺz ꝺegradatus officii ꝺicere teneē nō tū ꝺz ꝺicere. Dño vobiscū. r filia q̄ ad dignitatem ordinis ptinent.

¶ Quis pōt restituere ꝺegradati ꝺe ꝓsitū. ℞. q⁹ sol⁹ papa. c. i. r. ij. l. ꝺi. Sic r pñs, puincie nō pōt restituere quem ꝺ Snaut. ff. ꝺe qō. l. i. in fine.

Ēlectatio in cogitatiōe vtz sit pcūm mortale. vide. ℨ. cogitatio. §. ij.

Ēlegatus mo pōtifice vl' ordinario ꝓmittit cā quo ad ecclīasticoꝛ. Sil' ꝺico ꝺe ipatore r alijs ꝺominis quo ad secularia.

1 ¶ Quis pōt ōlegare. ℞. q⁹ qlibet oꝛ ꝺinarius r quilibet q ex ordinaria iurisdictione aliquid potest.

2 ¶ Quis pōt cē ōlegat⁹ in ecclīastico foꝛo. ℞. q⁹ ōlegat⁹ pape nō pōt cē qs nisi sit in dignitate ꝓstitut⁹ vl' ꝓsonatū hñs: aut canōic⁹ ecclie cathedralis. vt in. c. statuim ℨ ꝺe reseri. li. vi. r q⁹ bēat ad min⁹. xx. āos nisi ex certa scīa papa cām ꝓmitteret nō existēti in dignitate vl minori ꝺe of. delec. vicesimū. ꝺe elec. cū i cūcs alioꝛū pōt qlibet cē q nō, phibē. vtz est q⁹ cāe spūales vt ꝺe ꝺecimis. ō iure patronat⁹ r hmōi nō pūt ōlegari laicis sed clericis tū ꝺe iudi. ꝺecernimus.

3 ¶ Utz guardiān ordinis nr̄i minoꝛ r ꝓtoto fratꝛ mendicantiū habeant dignitatē. ℞. Be. i. c. nullus ꝺe elec. glo. hic ꝺz q⁹ sic. Et tō pūt cē ōlegati pape facit q⁹ no. Ꝑa. in. c. cām ꝺe iudi. r in. c. cum olim ꝺe ma. r obed. r Lar. in cle. ij. ꝺe reseri. r ibi gl. pa. ñ. i. ꝺ. cle. ij. ꝺistingut ō ꝓte. q⁹ aut hꝫ supra se in monasterio supiorē ꝰ cui q est sub abbate r iste nō hꝫ ꝺignitatē. ꝺz ille q nō hꝫ sup̄ se supiorē i monasterio habz ꝺignitatē. q̄nis nō sit pcessus sufficit q⁹ posset esse.

4 ¶ Quid pōt ꝺelegari. ℞. q⁹ q̄ꝺā pūt tiēt ad ordinē epalem vt ꝓsecrare oꝛ ꝺinaret. r ista ōlegari nō pūt nō hñt illū ordinē. alia oīa pūt ꝺelegari nisi phibeant a iure, hec habentē ꝺe offi. oꝛ. qō sedem. ꝺe consc. ec. aqua.

¶ Quid pōt ꝺelegatus. ℞. Be. i. c. 5 ꝓsentiū ꝺe testi. er glo. in. c. solet ꝺe sen. ex. li. vi. que ꝺicit q⁹ ōlegata pūaz est stricti iuris. r nō id solū pōt q⁹ est ei ꝓmissum. r sine q cā exp̄ḋiri non pōt ꝺe offi. ꝺel. c. i. r. c. prudētia. r. l. ad legatū. ff. ꝺe pen. r id pp qō facilius exp̄ḋiri posset causa non venit nisi exp̄esse cōmittatur.

¶ Utz ꝺelegat⁹ possit subdelegare 6 ℞. q⁹ ꝺelegat⁹ a pncipe pōt subꝺelegare. no. ino. i. c. pastoralis ꝺe of. ꝺelegat. l. i. ff. ō offi. ei⁹ cui man. est. iu. r. c. sup qōnuz. r. c. fi. c. ti. r hoc vtz nisi qī certū ministeriū ei cōmittit limitat Inn. in. ꝺ. c. fi. ꝺe magno ministerio sicut ꝓꝺicare crucē. ꝺispensare cū irregulari ꝓmotētiam impugere absoluere excōicatos. r hmōi. vl qī p rescripti vba ꝓpriebēdit q⁹ est electa industria vl fides ei⁹ sicut qī ꝺe Cōfidimus ꝺe tua industria: vl' ꝓsona r. crecquario. vl' qī negociū nō est bñ exp̄ḋibile p alū. Fallit in legato sedis aplice qm. etiā in ꝓdictis pōt subꝺelegare. vt in. ꝺ. c. fina. patet. De legatus aūt ab inferiore nō pōt nisi sit ōlegat⁹ ad vniuersitatē causaz. ff. de iudi. l. cuz ꝓtoꝛ. §. i. ff. qō r a quo ap. l. i. §. i. vel nisi hꝫ sibi spāliter ꝓceꝺatur fm Jo. an. p. c. is cui ꝺe offi. ꝺel. li. vi. vl' nisi qī vnū articulū totius cause cōmitteret cle. i. ꝺe offi. ꝺeleg.

¶ Illūgd poterit subꝺelegare nō ex 7 stenti in dignitate vel ꝓmoti: neq⁹ canonico ecclie cathedral. ℞. q⁹ nō vt cōiter tenē in. ꝺ. c. statutum.

¶ Quid ꝺe sniā duoꝛ ōlegatoꝛ ꝺiss 8 cordantiū. ℞. q⁹ tepēdet ex delegāte vt acceptet quā voluerit. Sec⁹ i sniā arbitroꝛ ex cōpromisso qz nō ꝺz. sūr ꝓsidētes loco pape i ꝓcilio gnāli nisi

oēs ꝓsentiant in actu gerendo nihil
facūt: qz vni ꝫdicto iſicit totū no.
Pa.i.c.nō est de reg. z in.c. pe. de
sta.mo. Secus in una duoꝝ ordina
rioꝝ dicoꝝdantiū q̄ tz ꝓ reo. nisi in
causa mīmonij libertatis z testi z
in hmōi fauorabilib⁹: qz tūc tz ꝓ ac
tore vt in.c. vlti. de sen. z re iud. in
telligo si agit vt mīmonitz z hmōi
teneant aliter valeret ꝓ eo qui vt va
leat agit vel se defendit.

9 ¶ Vtrꝫ qo teneaf acceptare subdele
gationē i casu q̄ subdelegare pt. ℟.
Inn. i.c. pastoral. ō of. del. q̄ sic nisi
qñ ꝓstat q̄ delegat⁹ malicioſe se exo
nerat. vt in ter. ꝓfati. c. pastoralis. nā
tūc nō teneēt z si vellet eī cogere iu
sta ē appellō et⁹. sec⁹ si nō ꝓstaret. z
est dāta iter delegatū a ꝑncipe z ab i
feriore: qz delegat⁹ a ꝑncipe pōt co
gere oēs ēt si nō sint sui fori. C. q ꝓ
sua iurisd. l. vnica. ff de mune. z ho. l.
munez. §. iudicādi excepī aduocat⁹
q̄ alibi dī in foro suo recipe iudicū
nō pñt cogi. C. de aduo. di. iu. l. san
cim⁹ in fi. delegat⁹ ab ordinario nō
pōt cogere hoies alteri⁹ fori. ff. de iu
risdt. om. iu. l. vlt. ff. de iu. z cu. dat.
ab hoc l. i. de offi. oꝝ. pastoralis ſ ꝑn.
z in gl. ꝓfati. c. pastoralis de of. ōle.

10 ¶ Vbi pōt cognoscere delegat⁹ pa
pe vide. s. cōmissio.

11 ¶ Qñ expirat iurisdictio ei⁹. ℟. re ite
gra expirat ꝓ sciaz mortē delegātis. l.
ei⁹q in ꝑn. ff. si cer. ꝑte. de of. dele. gra
tū. Item ꝓ morē illi⁹ ꝫ quē mandat
reintegra ō referi. significauit z multē
aliis modis. vt i. c. qñ abbas ō of.
dele. z in multis aliis locis q̄ omitto.

12 ¶ Qñ pōt absoluere excōicatos a
se vide. s. absoluto. ll. in ꝑnc. z §. i.

13 ¶ Quid si delegat⁹ nō vult facere
fidē de mādato suo. z ꝓpea aliqs ñ
vult el credere cū nō teneaf vt. i. c.
cū in iure ō of. dele. z eū excōicat. ℟.
sm doc. i. d. c. q̄ nō tz qz delegat⁹ nō
hz auctoritatē excōicandi nisi qñ ēet
sibi rebellis: z cū talis nō sit exiurisdictiōis defectu nulla est excōicatio

Mentia si est perseue
rans. excusat
a culpa ḡtum ad factū in ipsa
cōmissū. xv. q. i. aliquos. xxvii. q. vi. ſ.
quēadmodū z ab ti regularitate. vt
in cle. vnica de homi.

¶ Utrum qui aliqñ fuit demēs ꝓsit
sit ꝑmoneri ad ordines vide. s. cor
pore viciatus. §. vnj.

Memoniacus an pos
sit ꝑmo
neri vi. ō. s. corpe viciat⁹. §. vnj

¶ Nō i dubio possit ꝓbari an qs
sit demoniac⁹. ℟. q̄ si p. xxx. dies car
nib⁹ idiffer ēter vesci cogaf: z marie
edimo q̄ demones ꝙuocāt. vt hī i. c.
ij. vij. q. ij. i ter. z i gl. si nulla sentiet
lesionē appebit q̄ nō sit demoniac⁹.

Nunciatio quadru
plex. ꝑ
ma euangelica qz ab euāgelio
sūpta mar. xvi. z regrit. vj. ¶ Pe
nū q̄ si ff. s. christianus. ii. q. vj ad
mēsaz. tz infidelis posset denūciari
si ꝫ leges nāe vel ꝫ lege eos in mo
ralib⁹ offēdit qz papa hz iurisdictio
nez in eos in istis casib⁹ ꝛe quo. ī. iu
deus. §. xxvij. alīs nō. ¶ Sēm q̄ ꝑ
cedat secreta monitio in q̄ vt emen
det vel ꝛesistat obsecrādus ē. ¶ Ter
tium q̄ petiī nō sit oio occulti. tz q̄
possit ꝓbari ꝑ testes qz si ēet oio oc
culti non beret locū z sequit. ℟. a.
i. c. nouit de iudi. ij. q. i. li peccauerit.
imo si ēt vn⁹ solus testis ēet nō pos
set denūciari ad pnām ꝙsequendam.
¶ Quartū q̄ si nō ꝛesistit vel emen
dat se ad ei⁹ monitionē adhibeat re
stes q̄ sciūt: vel cū qb⁹ possit cū ꝙui
cere. ¶ Quintū q̄ si se ī corrigit di
cat ꝓlato z denūciet. ¶ Sextū q̄ ꝑ
bet se eī bis monuisse vt. ſ. dicam.

14 ¶ Utrū qlibet teneat ad ſupradictā
denūciationē. ℟. doc. cano. i. d. c. si no
uit z si peccauerit varie loquunt. tz
vī mihi dicendū ꝑ ꝓcordia q̄ si lo
quamur ꝓut est solū fīna correctio
ne tene opt. Hre. i. d. c. si peccauerit
q̄ est oīb⁹ de ꝑcepto q̄ hz du. i. s. cor
rectio fīna. Et ista correctio solū ꝓ
cedit ab actu caritaſ. z ista ꝓprie nō
dī denūciatio euāgelica nec regrit⁹
ḡdicta. si vō loqmur de denūciatiōe
ꝓprie euāgelica. z tūc distinguo sm
Inn. i. d. c. uouit q̄ aut loqmur de
ꝑcō ꝑpetrato qō recipit augmentū
vel multiplicationē seu ꝓximationē
malīt ēt ō ꝑpetrādo: z sic ꝗlibz q̄ cre
dit se eā posse ꝑficere sine grani ōtri
mēto puta qz nō oporteret eū ōlistē
a negocijs suis vel icurrē imminentē
vel aliud periculū tenef ō ꝑcepto. xxij
q. v. c. hī vī q̄ō vtrū intelligo q̄ talis
ē plat⁹ ꝑ quē finis huī⁹ denūciatiōis
obtineri possit q̄ ē vt vel ille emēdet
nā si vellet ad aliud ꝓcedere platus
ꝓtore emēdando se, nō pt ō iure hz
doct. i. d. c. nouit qz p istā viā si qrit
nūl pnia peti vel si corrigi nō vult ad
terroꝝ alioꝝ excōicef z talis puniat
q̄ ceteri timeāt. si vō talis nō sit plat⁹
vel si possit sine grauī dāno eī ꝓseq
ui di. lxxxvij. di. Errorē cui nō ꝛesisti
tur approbare ꝛc. cum si. si vō loqua
mur de ꝑcō ꝓpetrato qō nō hz ꝓ
hīt ēt offō, nō qz hoc ꝓcedit ab actu
iusticie ad istrumentū aliqs ꝑ erēptū
qō quidē ptinet ad ſupiores. xi. q. iij
ꝓpe. z. xxiij. q. iiii. duo ista.

¶ Utrū denūciationē euāgelicā ſp 2
deāt ꝓcedere admonitio ꝛe q. s. dcīm
est. ℟. q̄ si petiī est publicū nulla re
gritur monitio hz Arch. i. d. c. si pec
cauerit iuxta illud peccantē coꝝ oī
bus argue. rly. di. lxxxiij. si vō petiī
ē occulti z tardatio denūciatiōis iſer
ret nocumētū, prio tpale vl spūale
puta traditio ciuitat⁹ hōis iſectio z
hmōi silr sine monitiōe denūciabit
nisi ꝓstet q̄ ad ei⁹ monitionē ōsistet
nā qlibet hz corrigi vt si ꝑ ei⁹ famā
nō ledaf. Si vō no sit nocumētū ꝑ
runo nisi ipsi peccāti solū hz ꝓcedē
dupler monitio. Una pmonēte solū
q̄ ꝑ uramētū ipsi⁹ hz, ꝓbari. Alia ꝑ
monēt in z vno teste vel duob⁹. z ꝑ
ipsoo, ꝓbaf. limitat Ri. ī. iij. di. xtr.
ar. iij. q. i. q̄ ꝓcordat cū ḡdictis nisi ꝑ
babiliter credet et nō, ꝑficef ꝑ secretā
monitionē hz potī⁹ ille irritaref ꝛ coz
rigentē z ꝓmouī⁹ subterfugia q̄rez
vt corrigi nō posset iuxta illud, puer.
ix. Noli arguere derisoꝝ ne oderit
te. qz nō dz tunc monere alīs sic.

¶ Qui admittit ad hāc euāgelicaz 3
denūciationē. ℟. hz gl. in. d. c. si pec
cauerit z nouit q̄ admittunt oēs ifa
mes mulieres miseros nisi pniaueāt
in crimine: silr ēt ad testimoniū. Li
mitat Inn. i. d. c. nouit si solū pnia ō
crimie q̄rit vt dz fieri i ista z n aliqō
tpale nec directe nec icidēter qz tunc
tīn lī testes admittūt hz cūdez Inn.

¶ Utrum sit ordo iuris seruādus i 4
ea. ℟. sm Inno. in. d. c. uouit q̄ nō
arg. c. ii. de dolo z cōtu.

¶ Secūa dī canonica q̄ a canonib⁹ i 5
uēta ē tīn q̄ hz ozīn hz Inn. a. l. veteri
z ista ē dupler q̄dā spāl⁹ ꝓpetēs illi
soli cui ītereſt hꝫe bonū platī z sit vt
qs de bñficio ānouear z regrit tria

monitio ꝺz cõiũ voc. ⁊ fac̃ gl. iſ. q. vii c. q̃pp alia eſt gñal ⁊ publica ⁊ h̃ ꝺz Inno. ét locũ hz i criminib⁹ ꝓpetraꝺ ſi crimia recipiũt augmẽtũ pp multiplicatiõez actuũ vel pp ↄtinuatiõez iniurie alꝫ nõ niſi ſoluõ ꝓpetrãdis ⁊ de hac hñ de iurem. c. quẽadmodũ i ff. quo vo ad ꝓpetrãda hz de deſpõ. ipu. c. ad diſſolvendũ. xxii. q. v. h̃ vſ ⁊ ſi oꝫ i iſta gñali ꝓcedat ſecreta monitio ꝑm glo. in. d. c. ad diſſolvendũ.

¶ Tertia diuiſion⁹ ⁊ h̃ eſt duplex Quedã publica q. ſ. cõpetit ex offo puro in q̃ nõ regrit monitõ ſz inder ex officio ſuo ⁊ p denũciationẽ ſuoꝝ officialiũ i ea ꝓcedit ⁊ hz locũ niſi in notoꝛijs vt i. l. ea gdẽ. C. ỏ accu. ⁊ ſo lũ inder q hz mẽꝝ vel mirũ iperiũ tales denũciatores ꝓſtituẽ pót vt i. l. i. §. quies quoq; ff. ỏ offic. ꝓfec. vr.

¶ Quedã ꝓuata q̃ ꝓpetit leſo p ſuo ↄterieſſe ⁊ iſta q̃q; in foro ciuili ⁊ de plão erpedit ét ſiñ pcẽſſit monitõ vt q̃ illeq; ꝓponit ñ pt agẽ puta q; ſuuo vel ptãti alteri⁹ ſubdit⁹ inſti. ỏ vio q ſũt ſui vel ali. iu. §. pe. ff. ỏ ofpfe. vr. l. i. §. qỏ aũt. ⁊ idez dic de religioſis ꝙuerẽtib⁹ de miniſtris gramanib⁹ ſuoꝝ platoꝝ. Jtẽ ỏ vio q̃ ſpectant ad foꝝ penale vt iuſto pcio tendañ. Jdẽ de ruſticis oppſitis. in foro actiõ canonico regrit tripler monitio ꝺz Jſoꝺ. ⁊ cõiter doc. i. d. c. nouit ſz pa. ibidẽ ⁊z ſufficẽ bimã ſiẽ i euãgelica ⁊ h̃ credo verũ q; oꝫ ꝓcedere monitio niſi timor impediret eã ⁊ hz inder eccleiaſtic⁹ idiſtincte admittat denũciationẽ euãgelicã. nõ tñ iſtaz niſi q̃n crimẽ eſt eccleiaſticũ de ſui nã vl̃ rõe pacti vel iuramẽti vel crimẽ notoriũ nõ audit̃ in foro ſeculari vel q̃n ẽ nihabilis ꝑſona q̃ eã ꝓpõit. Jtẽ q̃n pp potentiaz ſe nõ pt ſtituare i foro ſeculari q; eiꝰ dño vl̃ rrãn⁹ ⁊ h̃ differt ab euãgelica. ¶ Prio q; nadmittit niſi ille cui⁹ ↄtereſt itẽ ille cui⁹ itereſt nõ repellit̃ ꝓtertu crimis itẽ i iſta nõ recipiunt̃ niſi lti teſtes. itẽ in iſta nõ ſoluũ regrit̃ vt corrigat̃ pcñs vñ illa ſz ét vt res reſtituat̃ ⁊ leſus ſeruet̃ indẽnis. itẽ in iſta, pcedit̃ iudicialit̃ vñ dãda ẽ in ſcriptſ ſiẽda luꝫ ꝓteſ. ⁊ ſñia in ſcriotſ ferẽda nõ in illa. hz iſta expedit̃ ỏ plano. ⁊ tõ ỏ iudicialis q; i iudicio fit ⁊ iudicialit̃ ꝓcedit̃ hz nõ vſq; q̃q; aq;. In illa vo non ⁊ de hoc vide Pau. in. d. c. nouit diffuſe.

¶ Quo formabit̃ libellus ſeu denũ 7
ciatio i iſta iudiciali. ꝑ. ꝺz Inn. i. d. c. nouit ſic. dñe inder talis tz libram meũ ꝙ ↄſciaz ⁊ i piculũ aie ſue eã ad me ptineat. Jỏ pcto officiũ vr̃m vt cogatis eum ad pniam ⁊ reſtõnem.

¶ Quarta diuiſion⁹ regularis. q; ꝺz diuer 8
ſas religiões ⁊ religioſoꝝ ꝓſtões expedit̃ ⁊ ꝓcedit̃ ſimpliciter ⁊ de plano ⁊ nõ pót appellari ꝑm Jo. an. facit. c. reprehẽſibilis de ap. ⁊ ad iſtas vltimas nemo obligat̃ niſi q̃n a ſuo plato cogitur vt. j. patebit.

¶ Utrũ teneat̃ qs denũciare alicui 9
ei⁹ pcñm qỏ ipſe qui cõmiſit ignorat vide. ſ. correctio. ii. §. vi.

¶ Utr̃ plato ꝺciplenti denũciãduz 10
pcñs alteri⁹ teneat̃ ſubdit⁹ obedit̃ ni ſi ſuata forma euãgelica. ꝑ. h̃ pcñs ẽ publicũ vl̃ in nocumẽtũ, primũ ſiẽ ꝺũ dic q; ſic vt. ſ. pz i ꝑn. idẽ dic q̃n ſpat̃ correctio hz ñ ſit i nocumẽtũ vt. ſ. deñ ẽ. §. i. ſi vo pcñs nõ ẽ ad nocendũ, prio ⁊ occultũ ⁊ ſpat̃ correctio ſi ſecrete corrigat̃ vt cõiter ꝺz ꝑ ſumi niſi ſint ſigna, pbabilia in ꝑriũ tũc dico ꝑm Ri. vbi. ſ. q; publicã ỏ nũciationẽ ꝺz ꝓcedẽ ſecreta monitio ex ꝓcepto diuino ꝙ qỏ plat⁹ nõ pt ꝑ

ctpe nec ſubdit⁹ obedire ⁊ ſi fr̃ ſe coꝛrigit deo deſiſtet a publica denũcia nõe ⁊ ſic ↄtelligẽ. ii. q. i. ſi peccauerit. ii. q. vii. accuſato nã ex ꝓcepto dei teneoꝛ ſi poſſũ ſine ↄtrimẽto bõi ſpũalis dñi⁹ quẽ coꝛrigo fama ꝓpñ⁹ nõ leꝺeꝛ: ꝓcioſio: q̃ ꝓalta ⁊ vꝺz ad bõa ꝓalia vt de teſti. c. teſtimoniũ de excel. pl. iter dilectos. itẽ ad bona ſpũalia q; multi timoꝛe ifamie a pcto retrahũt̃ q; q̃n ſe ifamatos ꝓſideraꝝt ſine frẽo peccãt. vñ gl. ſup illũ matth. xviii. vade ⁊ coꝛripe eũ ⁊c. ꝺic ne publice coꝛreci⁹ v erecũdiã ꝓdat q̃ pdita i pcto reaneat ſecretã aũt denũciationẽ nõ ẽ neceſſe ꝓcedat monitio. ⁊ ió ſine ſecrete monueri ſiue nõ: ſiue ſecrete coꝛrexerit. ſz ad meã monitionẽ ſiue nõ teneñ ſecrete denũciare ꝓlato ꝓcipiẽti q; vꝺz ad ꝓcauẽda pcta reciduũ ſi nec ẽ in fame frio ſpudicñ ſi talis ẽ plat⁹ q̃lis eẽ ꝺz rõ eſt q; gli bet teneñ obꝛdire ſuo plato i his q̃ p tinẽt ad eoꝛ offiñ ⁊ nõ ſũ ꝙ deũ vel aiam ſz ſic obꝛdire nõ ẽ ꝙ deũ imo. ꝑm deũ ⁊ intẽtionẽ euãgelicã in q̃ ñ ſoluũ dñs intẽdit pcõez coꝛrigẽ ſz ét correcto ỏ recidiuo ꝓnere q; nõ ẽ op⁹ valẽtib⁹: Mat. ix. ⁊ ſic platos medicos voluit eẽ eſt ét de his q̃ pti nẽt ad offiñ platoꝝ. Un̄ Ber. lib. ỏ diſpẽſatiõe ⁊ ꝓcepto. c. v. dicit regulariꝫ. pf. ſſio q̃ ſe minoꝛ ſpõte ſubdit maꝛoꝛi cũ alłat ⁊ cõis eqdez pafidelis cure alteꝛ fidelis obediẽtie. Cura aũt nõ ẽ niſi ad curãduz ſz ét ad pcõꝛ coꝛrect⁹ in q̃ eſt ꝓpnitas dereli cta cognoſcat nec pót cognoſci niſi p te q; ſolus noſti ergo teneris diceſemel lapſum in pcñs carne faciliꝰ relabi̇t̃ imo vir retinet̃ hui⁹ ſñia eſt aug. ſup lcm. v. c. ⁊. xxii. q. v. c. h̃ vſ itẽ Bual. in iii. Bul. de mara. ⁊ cõiẽ oẽs voc. oꝛdinis nr̃i ⁊ ſcũs Tho. in quol. ſi tñ q ſigna valde ꝓbabilia ⁊ ꝓſumptiones q̃ſi violẽtas crederet q; plat⁹ eꝛ illa denũciatiõe frez ifamat̃ vellet tũc crimẽ occultũ frio tã vere citer coꝛrecti ſibi denũciari ñ ꝺz ⁊ h̃ q̃ de denũciatiõe publica dixi vera ſunt ꝺz ſcñ Tho. ſa. ſe. q. xxxii. ar. vii. i grauiꝰ pcto nõ in leuiꝰ q̃ fame nõ derogãt. Nec ob. his dictum Aug. in regula q; dicit q; pcñs frio ꝓpoſito q̃ teſtiꝰ qz vt dicit Ri. vbi. ſ. q. ii. ibi logẽ ꝺz q; ꝓpoſit⁹ eſt ſingularis ꝑſona q̃ pót ⁊ ꝺz ꝓdeſſe magꝭ q̃ ali⁹ q libet ſz oſtẽdere plato tanq; eccleſie. i. ſicut i loco iudicis reſidẽti ꝺz ſeqñi teſtũ induction̄ vt dictum eſt in ꝑnc. hui⁹. c. ſiliter eꝛponit Tho. vbi. ſ. q. viii.

¶ Quid de eo q; uraut denũciare ꝛ
oẽ crimẽ qỏ ſciuerit. ꝑ. q; tale uramẽtũ ꝺz iterpetrari vt denũciet mõ debito facit. c. expte tua de cler. non reſi. cũ ſi. Et ió ſi loqmur de denũciatiõe pblica ſic nõ pót niſi ỏmo monuerit peccãtẽ ỏ q; poſſit ꝓbaꝛ ei⁹ dictũ. Tertio q; monuerit eũ pñte vno vel duob⁹ ꝑ qs poſſit ꝓbare monuiuoẽ ⁊ q̃rto q; noluerit ſe cõuertere q; iſtis deficiẽtib⁹ ſi reuelaꝝ facẽt ꝙ illo diuinũ ⁊ ſic peccaret mioꝛ taliter vt no. Uxo. ⁊ Lano. marie i d. c. ſi peccauerit qỏ litaveꝛỏ oi pcto occulto qỏ non hz nocere, primo vt dictũ eſt. ſ. ſi vo loqmur de denũciatione ſecreta fienda platoi: tũc dicq; teneñ ſiue ꝓbare poſſit ſiue nõ ſiue monuerit idiſtincte ſi mõ plat⁹ ñt q̃ lis eſſe ꝺz alꝫ nõ vt puta q; crudelis q; beſtialis vel diffamato: ⁊ hmõi

qz in tali nō dz nisi vt pz orando
mouēdo caritatiue ēducēdo ffez ad
corrigendū z si nō pōt dimittat eum
deo z apte ꝓbaē i.d.c.si peccauerit.
12 ¶ Quid si iurauit vl ꝓmisit ñ demū
etare. R. q; si intēdebat qđ ꝓmisit vl
iurauit qđ ēt ad ꝑceptus supiorꝭ vel
ēt sine ꝑcepto supiorꝭ in pctō com
mittēdo nō reuellere mortalr pecca
uit, ꝓmittēdo z tenēt nō ob. turamē
to z ꝓmissione denūciare in casu i q̄
denūciatio cadit sb ꝑcepto. Jn alijs
āt casib⁹ i quibꝰ ē depsilio nō tenēt
sz bñ pōt denūciare nō obstante tali
iuramento vel ꝓmissione sine pctō
ꝑm no. xxij. q. iij. in multis caplis.
13 ¶ Utz ēpo vl alio supiore ꝑceptēte
vt qlibz q scit qđ fecerit tale furtū z te
neāt reuellare sub excōicatione late
sīe sit reuelādū qđ qđ aliqs scit. R.
vt colligo ex. ō. dicā z p ea q dicā. j.
ingsitto. §. i. q; aut ēpo hz ifamatꝰ
aliquē de altq̄ z qz ñ plene ꝓbaē ad
monet vt q scit dicat tē idistincte tene
tur deponere qđ scit sz hz nō ꝑcesse
rit monitꝰ z hz ñ possit ꝓbare qz tūc
nō tenēt vt denūciet sz vt testificet ō
eo qđ scit facit. c. i. de testi. cog. z qđ
ibt no. Fallit hoc in parentē⁹ z filijo q
nec ēt volentes ad testimoniū aduer
sus se inuicē admittunt ter. ē i. l. parē
tes. C. ō testi. z. iij. q. iij. §. itē parentes
z intelligit solū de ascēdentib⁹ z ō de
scēdentib⁹ nō collateralib⁹ ꝑm gl. in
d. §. itē. Nec ēt dēnt cōpelli vxor ō
virū nec socer aduersus generū puer
gnū sobrinū sobrinā z'cr sob. imo na
tū z eos q in pari gradu sunt vt. iij. q.
iij. §. itē. l. iul. pontē in. l. lege iul. iu
dicioꝝ publicoꝝ. ff. ō testi. vbi dicit
gl. sobrini z sobrine sunt q ex femis
puta ꝓsobrino descēdūt sic ꝓsobrini
qli ꝓsororum vt iste. ō gra. §. iij. z. vj

Hoc sito qñ peccāt criminalr fecus
si ciuilr vt. j. familia. §. vij. Si āt nō
certat ifamia ō aliquē sz i gñali ingr
rit qđ fecerit tale qđ vt sit cōuter sic
tenēt talē admonere ꝑz ordiné euan
gelicū vt ꝓximū z emēdet qđ fecē z
satisfaciat ēpo ꝑcipiēti alioꝰ si noluerit
tūc si pōt ꝓbare tenēt reuellare alr
erit excōicat⁹ sz si ꝓbare nō posset ñ
tenēt. Ita tz gl. i. c. sacerdos de pe.
di. vj. z. vi. q. i. c. si oia z. q. iij. placuit
z. d. c. si peccauerit. ii. q. vii. plerūq;
facit. c. si sacerdos ō off. ordi. z rō ē qz
tūc regrit vt denūciator nō vt testis
qđ no. qz sepe venit i pratica z p hoc i
fert Jo. ō pla. instr. de pub. in. q; pu
nitō illū q scit aliquē ꝓmisisse crimē
lese maiestatis qz nō denūciauit cū ꝓ
bare nō posset q; tenēt ei ad oē dām
nū. Et idē tz bal. i quodā cōsilio qđ i
cipit q̄ꝫ alleg. ibi multa. vñ qñ dr
q scit itelligit de scientia, ꝓbabili. l. q
accusare. C. ō eden. facit. l. nrīs. C. ō
calūn. si tñ cēt talis ꝑsa q secrete ꝓ
uidere vellet dēret sibi secrete tangē
pti dicere. xxij. q. v. c. h vt sz cū cōu
ter reqrāt vt ꝓcedant iudicialr non
tenēt nisi de eo qđ ꝓbare pōt. z ꝑm
limita qđ. j. dicā furtū. §. xij. z vide
qđ dicam. j. familia. §. viij.

Epositum

ē qđ custo
diendus, alī
cui datū est vt. ff. ō po. l. i. ꝓn.

¶ In qb⁹ cōsistit depositū. R. gl. i. c. 1
bona fides. c. tt. q. i reb⁹ mobilib⁹ z
se mouētib⁹ nisi forte vbi a plib⁹ res
q̄ est i ꝯtroversia ꝓ sequestro deponit
vt i. c. erasata ō iud. z i. l. hz. ff. ō po.

¶ Utrū dñus z possessio transferāt 2
in depositarū. R. q; nō sed remanet
apud deponentē. d. l. hz.

¶ De q̄ culpa tenēt depositari⁹ R. 3
q; reguli nō tenēt nisi de dolo z lata
culpa qz cōuter fit gra deponētis nisi
vt pz i. d. c. bona fides. z. d. l. i. §. vl
sz in duob⁹ casibus tenēt ēt de lēi.
¶ Primꝰ si mercedē accipit ꝓ cu
stodia. d. l. i. §. si qs hmōi z. d. c. bōa
fides. ¶ Secōs si ꝓmittit vt teneat. d.
l. i. §. si ꝓmiatꝰ vbi dr ꝑiurer ꝓmissōe
legē accipiūt dūmō nō ꝓueniat vt ñ
teneāt ō dolo qz h ꝓmissio ē ꝯ bonos
mores z ꝯ bonā fidē z tōmō ē sequē
da. d. §. si ꝓueniat. z tribꝰ casib⁹ tenēt
ō leuissima. ¶ Primꝰ si cā deposi
tarij apō eū sit resō ꝑposita. ¶ Secōs
si depsito se obtulit itellige qñ dili
gētissimū ereluit. ¶ Tertiꝰ si ꝓuenit
vt i. d. l. i. §. sepe cuēit ō cās fortuito
nō tenēt nisi fuerit i mora restituēdi
vel ex pacto ꝓuenerit. d. c. bōa fides
4 ¶ Utz ecclia teneāt ꝓ ōpsito fctō
ꝑlato ecclie si pīt. R. q; nō vtiqz i. c.
i. ō depo. msi sit vtiliz vtilitatē ecclie
vt ibidē sec⁹ si factū fuisz ꝑlato cum
ꝓsensu capli z alijs solēnitatib⁹ q̄ re
grunt vt obligēt ecclie qz ē factum
ecclie depositū tūc z sic tenēt aliq tñ
tenēt q; si depositū sit fctm apō sacri
stā deputatū ad custodiā vasoꝝ z ō
positoꝝ a ꝑlato z toto capło ecclie tē
tenēt vt i gl. i. c. i. eo. ti. sīr qñ ꝑlatꝰ est
ꝓuidꝰ bn administrare z gubernare
bona ecclie ꝑsumēt i vtilitatē ecclie
ꝓuertisse. ita dic archi. i. c. hmōi. R. q.
iij. z bar. i. l. cuncta. ff. si cer. pe. z latꝰ
ꝓ bal. in auctē h imo. C. ō sa. sa. eccl.
5 ¶ Sed qo ꝓbabit ōsiz in vtilitatez
ecclie. R. q; ille q dicit. l. ei q. ff. ō p
ba. Fm Jmo. i. d. c. i. z dicit spāle hoc
imo. §. is creditor. R. q. ij. sz i depsito
in depositō z in mutuo vt. d. autē h
nō credo ego vērū nisi qñ ꝑ ei⁹latis
factōe oporteret vēdere res ēmobi
bus nō opz ꝓbare ōsiz in vtilitatē
ecclie vt in. d. §. is creditor. Silr nec
in alijs ꝓsūb⁹ excepto inuito, vide
opi. diuersaꝝ. c. q; qbusdā ō fidem.
¶ Utrū depositarꝰ ꝑsit res suas ꝓ 6
ponere depositis qñ ābas saluare ñ
pōt. R. ꝑm distinctionē posita. ō. cō
modati. §. xvi. z hz. d. c. bona fides
videāt velle cum esse in dolo si casu
aliquo hz saluas suas depositis per
ditis itellige verū quo ad ꝑsumptio
nem que cessat in foro aīe.
¶ Quid si depositū reddat hz dete 7
rioratū R. q; tenēt q̄si redditū nō sit
vt dicit ter. in. d. l. i. §. si res dep̄sita
qđ intellige si dolo deteriorati sit vl
ēt culpa qñ de culpa tenebāt qz tūc
tenetur restituere vel totā extimatio
nem si deteriorationē talis sit q; inutile
factum est deponēti aut si nō saltem
quāto deterius ar. coz q no. m. l. i. in
ꝓncip. ff. de edil. edic.
¶ Quid si heres aut alꝰ distraxit ō 8
positū factū mōmo. R. q; si dolose fe
cit tenēt si aūt ignorans rem depositi
z bona fide distraxit non tenēt nisi
de eo qđ ad eum ꝓuenit. Similr die
in cōmodato vt in. l. i. §. vltio. z. l. hz
z si nō sit heres. ff. co. ti. Qđ si imꝰ
vendidit vel ꝓtiū nūdum exegit si
ne dolo tūc actiones tanni ꝑstabit
deponēti: aut cōmodati vt i. l. ij. ff. ō
ꝑ. Si vō rem posset redimere z ꝑ
stare nec velit nō caret culpa. i. dolo
vt. l. plane. ff. depositi. iuncta. l. dolus
ff. man. Et ideo tenetur.
¶ Utz depositor possit renocare de 9
positi semp qñ vult. R. q; sic d. c. bo
na fides ēt si depositūsz vt sibi reddē
ret certo tpe vt i. d. l. i. §. si ōpsuero
¶ Utz semp sit reddēdū depositum i 10
qñ petitur. R. q; regulariter sic ar. d.
§. si ōpsuero z. d. c. bona fides imo
denegans cōmittit furtū z condēna

rus suo nolle efficit infamis. C. ō posi. l. q ō posuit. ꝛ no. suo nolle q; si pcu/ratorio. tutorio. curatorio vel ōfensorio nolle pdēnet nō efficit infamis vt in. l. furti. §. si q; alieno. ff. de his q; no. infa. Fallit tn̄ hoc ſz q; teneatur reddere in. tuū. casib⁹. C Primo qui quito gladio depositio efficit furiosus ꝛ ſic cū potuit nō tenet etiā si mutasset semp reddere qn̄ petet. xuij. q. j. ne quis. C Secōs si deponēs post depositū fuit deportatus ꝛ bona ei⁹ publicata sunt q; in publicū deferendū est depositū nō ei q; deposuit vt. l. bōa fides in pn̄. ff. depositi. C Tertius qui fur ꝛ dñs occurrūt in petitōe. q; dñs ꝓponit. d. l. bona fides. C Quartus qui fur deposuit apud dñm cui fur ripuit vel apud ꝓpinquū. vt in d. l. bona fides.

11 C Utrū cā ꝓpensatōis possit retinere depositū. ℟. q; nō vt. l. d. c. bona fides. ꝛ est singulare in deposito. ſz in alijs ſic ſec⁹ per regulā. xxij. q. vij. domin⁹ qđ vez est de cōpensatiōe directa. ſz de cōpensatiōe indirecta loquēdo bñ pōt heri in malicia simplr de q; baſeūq; vt. ff. cōpensatio. §. ult. ſz quo ad horū ptēsum foret distinguēdū ꝓ sertum qui dolose negat facē debitū

12 C Utr̄ depositari⁹ possit vti re ōposita. ℟. q; nō als cōmunit furtū vt. l. q furtū. ff. de ꝓdi. fur. Fallit ꝓ ſmodo bus casib⁹. C Primo si pecunia nō obſignata deponat. l. qui⁹. ff. depo. sec⁹ si signata. l. si saculū. ff. depositi. ꝛ idē dic de q; buſcūq; q; ꝓſistūt in numero pōdere ꝛ mēſura eadez rōne. C Secōs si putauit dñum ꝓmissurū. ff. de fur. l. qui re in pn̄.

13 C Utr̄ aliqs possit rez sui⁹ q; ꝓ aliū depositā furti accipe. ℟. ſz. ſ. Tho. ſa ſe. q. lc vi. ar. v. q; nō q; grauat ꝺ positariū ad restituendū vel ſe ostendendū immunē. ꝛ ō si fac̄ tenet cū relenare qđ verum ſtelligo nisi ipſe deposituꝰ scuisset rē depositā iniuſte detenī a deponēte vel nisi vo dño eā petēte sil' cū vsum patore eā sibi de tegasset q; cū iniuſte eā teneat vī q; sine petō furti possit sibi auferri ar. l. ācille. C. ō fur. ꝛ. l. bōa fides. ff. ōpo.

C Cui credendū est qui depositi nō 14
ē ostēſus depositario seu tabernario vtputa q; deposuit burſaz vel ſaculū plenū. tn̄ nō ostendit qd erat intus ꝛ ſtum. ℟. Hath. in cle. ne in agro. de ſta. mo. in. §. ſane q; nō credet ō ponent. nisi ꝓbet neq; ſtabitur eius iurameto q; iuramentū nō dat nisi qui ꝓcedit ſcimplena ꝓbatio vt in. c. fi. qō metus cā vide. j. nauta. §. i.

C Dño teneat tabernari⁹ ꝛ nauta ꝛ 15
hinoi de his q; deponunt apud eos vide. j. nauta in pn̄e.

C Ad qd teneat deputat⁹ ad custo- 16
diam librorū vide. s. custos in pn̄c.

Irrisio

fm scūm Tho. ſa ſe. q. lxxv. est cuz aliquo malū alicui⁹ ꝑsone vl defectum in ludū vel risuz ponit vt erubescat ꝛ verecundet. Et ꝓpterea differt a cōtūelia seu cōtumelia q; ſi cut finis ipſi⁹ est vt tollat honorē sic deridēs intēdit vt erubescat. Sit aūt derisio in verbo eachino ꝛ sic ē derisio. Aliqñ fit nalo. rugato ꝛ sic ē subsanatio aliqñ factio ꝛ sic est illusio tñ in fine tdez sunt vt not. glo. sup. ps. Qui habitat in celis irridebit eos.

C Utrū sit mortale peccū. ℟. qm. s. 1
ridēdo q; sic qui irridēdo olo ꝓpendit aliquē ꝛ tam vlē erubescat vt ō ei⁹ malo nō sit curandū ſz sit ꝓ ludo habēdus ꝛ tāto grau⁹ ḡto magis tenet reuereri eū. C Un̄ irrisio dei est grauissimum

grauissimū peccū. C Secōs locū tz irrisio seōr ꝛ sacroꝝ. C Tertiū peccū ꝛ blatorꝝ ꝓpterea chā fuit maledict⁹ ſl. q. vii. ſuſa. xv. q. v. c. i. C Quartū iuſtorū q; grauiſſ̄ē q; multi bñ agēdo retrahunt̄ irridere aūt ō malo, primū ḡtū est leue seu puū ꝛ sine notabili vtilitate, primi vl ꝓturbatiōe erit vēi ale peccū fm Tle. ſa ꝑe ti. ō derisiōe.

Desperatio

est qui ex falsa extimatione pp̄ peccata que fecit vel bona q; omisit dſpat de dei misericordia credens deum nolle vel non posse sibi parcere: vel in gratiam recipere.

1 C Utr̄ sit grauiſſimū peccū. ℟. q; ex pte nr̄a est grau⁹ ḡ odiū ōi q; ꝓ spē reuocamur a malis ꝛ introducimur ad bona ꝓsequēda. tō sublata spe homines ſfrenate labunt̄ i peccā. ꝛ a bōis retrahunt̄. Un̄ gl. sup illō puer. xxiij. si dſpauerj. Nihil erecrabilis⁹ despatione quā q; hz ꝛ in gñali⁹ hui⁹ vite dine ꝓſtātiaz ꝓdit. ꝛ Isi. ō sū. lv. per petrare flagitiū aliqđ mors ē dſpare est dſcēdere i ifernū. Odiū tn̄ dei q; ꝓcenit ex eo q; voluntas hōis diuine bonitati ꝛriat ſz ſc ē grau⁹ peccū silr infidelitas. ꝛ intelligo q; est grauiſſimū peccū qui hō sciēter ꝛ aduertenī tz qđ de⁹ nolit ꝑcere pentētib⁹ ꝛ gr̄am dare inter ſe hz ad extimatiōez vaz laudabilis est meritoꝝ sic mot⁹ oppositꝰ. ſ. falsa ō bo ē vitiosus ꝛ mortale peccū tor i delibato motu cū aliqđ ex cōplerione nature causetur. qz cēt venale. vel nullū peccatuz hec ex Tho. ſcōa ſcē. q. xx. ꝛ Tle.

2 C Despatio aliqñ ꝓcenit ex accidia qz ꝓp̄ tristitiā quā ꝓcipit erga bonuz ōſpat posse p ſe vl p aliū illd ꝑficere. Aliqñ ꝓcedit ex luxuria q; hō dedit⁹ delectationib⁹ venereis fastidit bona ſpualia ꝛ non ſpat ea q; ſi bona ardua aliqñ ex auaritia q; hoiez q; hz multa restituere ligat vt dſperet. Aliquādo ex nature complexione: qua homo malencomicus incidit in eam.

C Utr̄ sit ō aliq dſpāduz i hac vita 3
℟. q; nō. c. nemo ō pe. di. vij. xxvi. q. vi. c. is qui in ſtumitate. ꝛ. c. si ꝑsbr̄ ꝛ. c. agnouimus.

Detractio

est aliene fame per occulta verba denigratio. Et dī occulta respectu eius de q; dīr. qz in eius absentia ꝓferunt. Et differt fm Tho. ſcōa ſcē. q. lxxij. a contumelia. qz ꝓtumelios⁹ p apta vba dicta i facie intendit derogare honori detractor ō in absentia. primi ei⁹ famaz ledit ꝛ sic patet q; i modo quia iste occulte. ille apte ꝛ in fine differt qz iste famā ille honorem auferre intendit.

C Quot modis fit detractio. ℟. fm 1
ale. ſa ſcē tractatu co. q; vii. modis

C Primo ē occultatiu⁹ qñ q; cēt manifeſtādū necessario ad honorē ꝛ salutē alior nō vult ꝓpalare. vñ Gibt⁹ Grauis igit rapacitas. cui vaz alteri⁹ gliaz ꝛ si mēdatio ñ corrīpio filētio ꝓtej. C Secō ē negatiu⁹. ſ. cū negat scienter alteri⁹ bonū. ſ. dicēdo nō ē vez q; tal sit bon⁹. C Tertiꝰ ē detractiu⁹. ſ. cū dicit bonū factū. ſz mala intētiōe. seu qz secuta tot scādala sūt ꝛ hinoi ō illd. xi. q. iij. c. Ubi. qdicit. tē. C Quart⁹ ē tyrannic⁹. ſ. cū mala imiſcēt bōto sic fit cōtr qz dīt q; duo bona postea addunt mala ꝛ hinodi.

C Quinto ē publican⁹. ſ. cū occulta petā mānifeſtat his qb⁹ nō debz aut ordi

ne q̄ ñ dz. ¶ Sext⁹ ē argumētati⁹. s. addēdo vel ex mō loquēdi aggrauā do fcm. ¶ Septim⁹ ē uctiu⁹. s. falsa crimia ponēdo siue pdicti mōi fiāt vbis clarj. siue obscurijs. siue signis vl̄ lris aut alio mō equalēt qz fcis t signis logmur ō spō. cū apō t.c. tuc.

2 ¶ Utr̄ sit mortale petñ. q̄ vt colligo ex tertia ale. vbi. ē. t ho. vbi. ē. q⁹ triplr dī qs detractor. ¶ Primo mō solū formalr t hic est ille q dicit occultat negat t.c. q̄d ā q de se nō fuit i ifamiā, primi ꝛ tñ ea itentiōe vt difamet t talis semp peccat mortalr facit. c. cū voluētate t sen. ex cū silib⁹ Mō tenēt tñ ad restitutionem fame. ¶ Scō mō dī qs detractor māliter tñ t est ille qui nō animo ifamā di sed ex loquacitate. vel alio mō ide bito occultando negādo vba ꝓfert ifamiā, primi t si talis occultatio. negatio t.c. de se ifamāt. puta qz sunt ꝛ honestatē vite t mox t apud illū vl̄ illos qb⁹ occultat negat t.c. segtur i famia ꝓtinus ꝛ quē talr detrahit. tūc mortalr peccat. ar. c. sepe ꝓtingit. t.c. hi q. i. di. si vo de se talia nō ifamant puta qz possunt intelligi ira t culpa rentali sicut ō mortali. sicut cū qs dicit talis est magnus supb⁹ alter⁹ auarus tracūdus t hmōi. que possunt accipi t ꝓ primo motu q est venial. t etiaz ꝓ petō mortali. tūc nō peccat mortaliter talia proferens ex loquacitate. qz si. primi audiētes scādalizā tur ē eis iputādū. cū faciāt ꝛ illō ex to te mīficoꝛdes de reg. iu. qz in melio rez ptez vertūt iterpretari. Idē dicē dus i his q̄ sunt modice ipoꝛtātie puta petā rentalia que cotter nō infamāt. Idē ilr dic ēm ico. in. iuſ. di. x v. q. iij. de eo q ex loq̄cuate dicit se enduisse alt̄q̄ mala ifamatoria primi

Rō qz talis ex nā act⁹ non aufert illi famā in opinione audiētis. qz q exto credūt leuis est coꝛde. dūmō aliqd ñ addat q̄ nocenk audiētes ad credē duz: qz tūc cēt mortale ēm Lan. vbi s. Silr si ille cui dicit habebat eū ꝓ scelerato qz iam infamat⁹ erat apud eū ō alijs t si nō ō isto. ¶ Tertio mō dī qs detractor māliter t formalr q̄ si occultat vel negat. vl̄ dicit vba infamatoria t cū itentiōe ifamādi. t talr sine dubio magis mortalr peccat q̄z rapiores rex. vi. q. i. ex merito t.c. de terioꝛes. Et qō detractō sit mortale petñ er se facit. c. accusatio. ij. q. viij. t.c. nemo ꝓtoꝛ. xi. q. iij. t.c. hōicidi oū. de ꝓ. di. i. t.c. clic⁹ el. ij. xl vi. dis.

3 ¶ Utr̄ ille q ꝓ detractatione suā ab stulit famā ꝓtini teneat ad restitutō nez. ℟. ēm oēs doc. in. iuj. di. xv. q. sic sicut q res rapuit alienas. distin gue tñ sic. aut occultatio negatio t si nulla de sui natura erant. ifamatoria t ea occultauit negauit t.c. et q bonā opinionē habebat de ꝓximo ex quibus nūc malā habet nec sciuit aliun de. t sic idistincte tenek. s. si dixit ꝛz sine mēdatio excusando ꝓximū. s. q⁹ male dixit. t q⁹ nō credat si occultauit reuellādo t hmōi. Si ver ō ꝓ fuit falsuz dicēdo se mēdacē dixisse ēt si deberet remanere infamat⁹ quia magis tenek fuare famā iuste. ꝓtio q̄z iniuste sibi vñ si i publico dixit re tractet i publico. si i occulto i occulto. Fallit ħ i. vij. casib⁹. ¶ Primus q̄ sequeret maioꝛ infamatio vt puta qz nō ampli⁹ forte recordant. t ꝓ pterea q̄ vult restituere famā dicat de eo malo qō dixi de tali. nō credaq nec specificet. quid. ¶ Secundus casus quando restitutio nō posset fie ri sine ꝑiculo ꝓbabili alicui⁹ mortis

lis pcī vel mort̄ corꝑalis t hmōdi: qz tūc cū tale malñ sit ꝓponendus fame nō tenek aduertē duz tñ ꝙz voc. q⁹ q̄ restō fame nō pōt fieri ifama toꝛ tenek ad aliqō equualēs in reb⁹ ar. c. eccl̄ie sctē ℳarie. vt lit. pē. nō. inno. ¶ Tert⁹ q̄ dixit his quibus debebat. puta. plato ꝓ denunciatiōez aut accusatiōnē. vel his qui poterāt ꝓdesse nō obesse. ¶ Quartus q̄ talia de sui natura nō erāt infamato ria puta qz poterāt iterpretari i petñ vēiale. ¶ Quit⁹ q̄ dixit q̄ se audi uisse nihil ipe addēdo ex q̄ credulita tez faceret t sic nō tenek ad restōnez ēm Sco. in. iuſ t Lādul. t Ostē. ad dit tñ Ostē. q⁹ si sequaē ifamia ni hilomin⁹ tenek ꝗuis simplr dixerit se audiuisse nihil addēdo Sc. vo di cit q⁹ vī duz dicek q⁹ creat gen⁹ peti tentiaē q̄ ex i ꝓsideratōe talia refert. ¶ Sext⁹ casus est q̄ ille cui dixerat scinit ꝓ aliā viā postea vt puta q⁹ tē erat secretū nūc publicatū ē ꝓ aliōs.

¶ Septim⁹ q̄ ille oio erat ifamis salte apō illos cū qb⁹ detraxit t.c.

4 ¶ Utr̄ ille q ifamauit. primū idtrc tc. s. negādo crimē sibi ꝓpositū ab ac cusatoꝛe i iudicio aut denūciatoꝛe te neaē. ℟. ēm sco. vbi. ē. q⁹ non tenek petñ sūū in iudicio ꝓfiteri nisi mō t ordine de q̄. ē. Cōfessio delicti t ō sibi iputet q accusat de q̄ nō pōt ꝓba re ꝓcoꝛ. Ri. ibidē. ar. v. q. iij. dz q̄ ñ p credaq q⁹ maligne ꝓcesserit ꝙz sic cre

5 ¶ Utr̄ audiēs detractōz peccet mor q⁹ ꝓsentire ꝓ audiētiā detractōi ꝓt cē cit alū ad petñ retractionis. ꝓpla set ei pp odium q⁹ hz ad eum cui de

trahit t sic est equale petñ cum detractore. Et ō si detractio erit mortalis sic t auditio ad ro. i. nō solū q facit ꝙz q ꝓsentit facit. c. nō solū. xi. q. iij. Illo mō ꝓsentit qs idiscrete. s. q̄ nō resistit cū resistere possit. Et ꝗ contingit aliquando non q; peccatum ei placeat sed pp timorem humani vl̄ negligētiaz. aut verecundiam t tūc aliq̄ est mortale puta qz ꝓlat⁹ q tenek ꝓpescere vel pp scādalū aut qz ꝓponit timorē humanū caritati de ei alo vēiale ē ꝓcoꝛ aler. vbi. ē.

¶ Utr̄ ifamās seipz dicēdo aliq̄ ma 6 la q̄ nō ꝓmisit peccet mortalr. ℟. q⁹ si facit pp tormēta euitāda sicut faciunt illi q ad torturā ponunt nō peccat sed licite fieri pōt qz talr ꝓfessio facta tali metu nō valet nec ēt si fiat ꝛ alū ꝙz si non fiat ex tali metu peccat mortaliter t tenek retractare ar. c. nō sunt audiēdi. xi. q. iij. gl. tñ i. c. i. xv. q. vi. ꝛz q⁹ ēt si facit pp tormēta peccat mortalr sed ei nō credo qz nō est mēdacium ꝓtinus nisi forte in casu q̄ ratificaret ꝓst tormēta er q̄ ratificatōe cēt occidēd⁹ ipe vl̄ alr. dāmficandus qz sic mortalr peccaret t tenek re tractare q̄ ad id qō false dixit de alio ꝙz q̄ ad id qō dixi ō se sipp doloꝛe tormentoꝛ quē timeret utꝛ sibi infligi pot⁹ ꝓ infligēt mort̄ q̄z ipm pati credo nō tenerenk tc necessitate retractare.

Jacobus

dz assistere sacerdotib⁹ ministrare in oib⁹ q̄ agunt i sacrio xpi ꝓdicare euāgeliuz donare pacez annūciare. xxv. di. plectis. §. ad dia. comm⁹ t. xciij. di. in multis capli⁹.

¶ Utr̄ possit dispēsare coꝛp⁹ xpi. ℟. q⁹ nō ō cō. di. ij. quēt nisi necessitate cogēte de iussu epi vl̄ ꝓsbyteri. xciij. di. presente vl̄ si longe esset epiſcop⁹

vel ꝓbyter ⁊ necessitas cogeret posset si sine alia lnia ea. di. c. diaconos

2 ¶ Utrū diacon⁹ dnt⁹ ad cantandū euangeliū possit cātare in chorꝫ. ℟. Hug. i. c. fertā romana. xciij. di. tz q nō ⁊ si facit excōicat⁹ ē vt i. d. c. tz vertus credo q illa, phibitio tñ locuz hēat i ecclia romana i cardinali pp ꝺuz ibi positū in hac sede imo credo mereat si tō cātat vt chorꝫ adiuuet q; forte pauci sūt si vo faceret q̄si ꝓtē nēs offīi suū vel ex tactācia sic peccaret ⁊ ita posset itelligi dicta phibitio ꝓfati. c. q ad rōnez phibitōis tz nō quo ad pena excōicatiōis. q; solum locū hz in cardinali vt. ℟. dixi.

3 ¶ Quo vtitur stola. vide. j. sacerdos. §. v.

Jaletica dissuadet⁹ i. c. none ⁊ i. c. vi ro ⁊. §. hic ēt. xxxvij. di. p totū.

Jes festus qñ icipit ℟. vt colligit ex gl. i. c. qñ. defer. ⁊ gl. i. c. pnūctandū de ꝓse. di. iij. q; diuersis respectib⁹ diuersis horis icipit q ad offīi icipiū vesp̄is q ad esū carnū icipit a cene termino limita nisi ꝓtraheret vltra mediā noctē cena ⁊ qñ dies sequēs dies ieiunij. vel festa feria q; sic q ad ieiunū icipit in media nocte. sic ⁊ abstinētia carnū. ⁊ dī termin⁹ cene media nor qñ dies ieiunij vl festa feria sequit̄ fm pa. i. d. c. qñ q̄ vo ad cessationē ab opib⁹ suis⁹ hz pa. i. c. i. de feriis. icipit hz ꝓsuetudine ꝓtie. facit. c. qñ eo. ti. Et tō si est ꝓsuetudo q incipiant festare in mane tenēda ē dūmō cessent vsq; ad aliud mane. si ilsero sic fua. Unū nō ē notāduz q; tz ꝓsuetudo possit determinare q̄ hora sit icipiēdū festū nō tñ pōt diminuē qn ad min⁹ p. xxiij. horas n̄ cessem⁹ ab ope suili semeli ebda. q; isto mō est de iure diutno qō ꝓsuetudo n̄ pt diminuere tz possit augere vel declarare. pōt ēt ꝓsuetudo augere vt faciam⁹ festū plusq̄ p. xxiij. horas vt pz i. d. c. qñ q; limita nisi augeret talr q; sabbatū videt enim festare q; tūc nō vz ar. c. qdā ⁊ apostā. icipit ēt dies alijs respectib⁹ alijs horis tz nihil ad ꝓpositū ⁊ ex ꝓdictis pz qd dicēdū ꝺ barbitōsorib⁹ ⁊ alijs artificib⁹ q labozant vsq; ad medī i nocte vl vsq; mane diei festi q; tz sint idnei ēdivt ꝺ sistāt n̄ tñ ꝺdenandi de vtoritate q̄ sic est ꝓsuetudo dūmō ꝓtrahāt festū postea vsq; ad sequēs mane ita q; p xxiij. horas tpūm seruent qꝺ not.

¶ Utz die assignata ad aliq̄d faciēdū ⁊ alicui teneat̄ sin̄ alia mōitōe. ℟. q; sic q; tūc diei iterpellat, p hoc ꝺ locato c. pouit. C. de ꝓhē. ⁊ cō. sili l. magna C. ꝺ in. ēph. l. ij. facit. c. ij. ꝺ ꝓcess. ꝓb.

¶ Quot miliaria ꝓtinet q̄libz dies. 2 ℟. q; i indictiōe fm. ll. xx. vt. l. i. ff. si qs ca. ⁊. ff. ꝺ. vi. li. l. i tinere ⁊ qlibz miliare hz mille passus. ⁊ qlibz passus. v. pedes vt. d. l. i itinē i ter. ⁊ i gl. hz i ꝓcib⁹ ſtādū ē arbitrio bōi viri vt attēta q̄litate ⁊ ꝓdūcōe, pmittēs limitet. vt. ff. ꝺ. v. ob. l. ꝓtum⁹. §. cū ita hz gl. i. c. nōnulli ꝺ refert. vult q; attēdam⁹ cōez vsuz loquēdi hz q̄ assignabūt miliaria ⁊ tō si ꝓsuetudo ē q; dēt xv. illi stabit ⁊ ꝺ illa itelligēt relicta hz iudicio tuo arbitrio bōi viri ē relinquēdū q tū a cōi ꝓsuetudine recedere n̄ dz cū sit optia iterpres. ll. de ꝓse. c. cū dilect⁹. ff. ꝺ. ll. l. si ꝺ iterpretatōe nisi sit ea euidēs aliō dicēdi.

Jffamatio vide. ℟. de iniuria. no. q; pōt qs ꝓplorare offīi iudicis vt cōpellat diffamantē cessare a

iudicio tenet vt. l. diffamari. C. ꝺ iger. ⁊ nia. no. Inn. i. c. ꝓquerēte ꝺ of. ord. ꝓpea dicit ter. i. d. l. diffamari statū i genuoz sue erroze sue malignitate quozūdā piniquū ē. l. valde iniqui

Jffidatus an possit occidi ipune ⁊ fb⁹ spoliari vid. ℟. assassin⁹. §. i j

Jgnitas est hz arch i. c. i. ꝺ ꝓsine. li. vi. administratio rez ecclia sticaz eū iurisdictiōe ppea hbe dignitatē ē fm pa. i. c. ꝺ multa de ꝓbē. hbe iurisditione. l. quo ad forꝫ ptētiosiuz ēt in modicis cāis hz pet de anch. i cle. si dignitatē de ꝓbē. sic archiꝑsbyteri i ecclia pictauiēsi q excōicant suspendūt ⁊ absoluūt. vñ qlibz rector seu ꝓr ecclie colliate dī hēre dignitatez vt no. pa. in cle. i. de cle. ⁊ i cle. ne in agro ōsta. mo. ⁊ dñi ꝺ ro. decī. clr v i ꝓh facit ter. i. c. idē iuitarib⁹ ꝺ ele. li vj. vbi abbatissa dī hēre dignitatem hoc tz Lar. i cle. ij. ꝺ referi. ⁊ ibi ē gl. q dicit h esse approbatā opi. abbaū in h licat Inn. i. d. c. de multa si ē ꝑpetua all⁹at. c. ij. ꝺ sta. mo. §. fi. ⁊ tz n̄ sit ꝑpetua dūmō possit eē ꝑpetua sic ē in mīstris ordinis mioz sufficit n̄ dī esse ꝑpetuū qō ē i potētia ꝑpetua vt no. Lar. i. d. cle. ij. ter. est. p hoc in e. clicos in. ꝺ. ꝑpetu i tūcta gl. de con ha. cl. ⁊ nu. itē dī dignitas si i ecclia vbi ē reputet. p dignitate ⁊ hēat ad ministratiōez ꝑpetuū rez ꝑpetuā tz n̄ sit numerata iter dignitates ecclīastī cas fm Inn. ibidē mīstri aūt qui aliqꝺ sic ꝑcuratores sindici ⁊ sacristē q pulsant cāpanas nō būt dignitatē ēt si eēnt ppetui sec⁹ si hērent in iurisdictionē. ff. ꝺ of. ꝑcō. ecclā. l. vlti. hz ēndē Inno. Sylr dī dignitas q̄ appellat aliq̄ noie de dignitatib⁹ mitrio vt archidiaconat⁹ ⁊ hmōi ēt si n̄ exerceret offīi fm Inn. ibidē et q; duo pz q; vicari⁹ epi nō hz aliquas dignitatē fm pa. vbi. ℟. ⁊ differt a ꝑsonatu dignitas q; ꝑsonat⁹ hz archi. vbi. ℟. est q̄daz progatiua i ecclia sin̄ iurisdictiōe vt hēre stallū honorificū in choro in caplo in optiōib⁹ in pcessionib⁹ ut vocib⁹ dādis ⁊ sillb⁹ plusq̄ alij sint ordinis canonici ⁊ nō tanq̄ alij in dignitate ꝓstituti q̄uis fm Inn. vbi. ℟. aliqn̄ accipiat̄ ꝑ dignitare. Offīm vo hz eundē arch. vbi. ℟. est administratio rez ecclīasticaz sine iurisdictōe sicut iudici ꝑcuratores castaldi de q̄bus. i. q. iij. saluator. Item vicedūi ⁊ similes q sicut pice habent referre tunc habent officiuz nō dignitatem.

¶ Utz succellor i dignitate teneat̄ ex t 3ctu inito cū ꝓdecessore suo. ℟. pa. i. c. i. ꝺ ꝓba. q; sic si fuit mit⁹ noie dignitat̄ ēt si fuerit mit⁹ cū subdito suo ita tz Ly. i. l. digna nr. C. de legib. ⁊ Jo. an. ⁊ cōiter sequēt̄ ēt si talis sit ꝓpa vel ꝑator facit. l. cesar. ff. de publi. ⁊ ēt q; tal⁹ obligatio ē de iure n̄ illi cui ꝓncepa submittit̄ facit clepastoralis. §. ceterꝫ de sen. ⁊ re. iudi.

¶ Utz dignitas possit appeti vl ⁊ ℟. q; dignitas eccleliastica nō, imo ipso mit⁹ efficit idign⁹ ⁊ dz repelli. i. q. vj. sicut io q. dignitas vo secularj si est dign⁹ ⁊ aptus pōt appeti ⁊ peti ⁊ ab eo qui pōt eā dare ēt mediate pecūia dūmō palā deꝺ ⁊ petat vt. ff. ꝛe polli. l. i. §. i. ff. ꝺ decu. l. eos. ⁊. ff. de offi. ꝓto. l. barbari⁹ in ꝓnc. Sec⁹ si clī vt. C. ad. l. iul. rep. l. fi. i ꝓn. ibi nō ꝺbm vel ꝓcio. silr tz dare pecuniā vel petere vt ꝓfirmet vt no. glo. liug. l. d. l. eos facit ꝓ hoc, oib⁹ gl. in

l. vnica. ff. ad. l. iul. de ābitu. Silr lz emere militiā. ff. ō ac. ēp. l. creditor §. iter vēditorez qd lita si qrit vt, psit ñ vt prosit qz sic peccat de q vide. ē. ābitu. §. i. z. i. offiti. §. ii. Aristo. tñ i. polli. c. v. dicit qp licite appetit ꝓn cipat⁹ si tria cōcurrant. ¶ Prio qp hēat amorē ad ꝓsitentes, politiam. ¶ Scdo potentiā maximoz operū ꝓncipat⁹. ¶ Tertio vtilē z iustitiā in vnāqz politia eā q ad politiā pti net. vñ pius cui lz sciēti se hre ꝓdicta tri z apetere ꝓncipatū pp vtilitatē rei publice lz nō lz ei eū petere. vñ dicit ij. poli. c. vi. nō bñ statutuz ē ipm pe tere qui ꝓncipatu significabit.

3 ¶ Utrum qs possit hēre plureo di/gnitates eccliasticas simul vide. ē. bñficium. §. xxxv. cum seq.

4 ¶ Utz epūs possit dispēsare cū eo q xx. hz ānū solū vt possit hre dignita/tez eccliasticā sin cura aiaꝝ. ꝑ. q sic c. omittim⁹ ō eta. z q̄li. li. vi. offiñ q̄ tūcū qz vile dī dignitas qñ sit ꝓncipe mandāte ter. ē in. l. nemo ꝓsect⁹. C. ō digni. z sic ꝺificat. l. vnica. C. ō mā. ꝓn. vbi dī q⁹ nulli credat se mādato ꝓncipis venisse nili i scriptō oñdat z addit nec vlli⁹ dignitate terreri siue tribuni siue notarij siue comitis, ꝑse rat dignitatē hec ibi.

Ilapidator dicitur ꝓ latio qui res eccliasticas alienat z male exrendit qui dz deponi. xii. q. ii. apo/stolicos z. xvii. q. iiii. nullus reo.

1 ¶ Utz suspecto de dilapidatiōe de/beat dari coadiutor. ꝑ. q⁹ sic vide⁹ in c. venerabili ō officio delega. z. c. lz helyz. §. qz vo de symo.

Iligere deum debemus ex toto corde z. ō peni. distin. ij. §. charitas est vide. ē. charitas.

¶ Utrū teneamur diligē inimicos. ꝑ. ꝑ. scūs bo. i. iii. di. xxx. q. iiii. z. v. q ē affect⁹ z effect⁹ dilectiōis dupler.

¶ Potuit⁹ nocētie q̄ nolum⁹ noce re z ilto mō est i ꝓcepto. vñ glibz te neꝰ ñ optare eis malū mḡtū malus est. i. ꝓ se possum⁹ tñ ꝓ accīs optare eis malū puta si credim⁹ q⁹ sit expedi ens sibi vel ecclie vel cōitati lz iferre quo ad effectū nō lz nisi sit officialis cui ꝓpetit z zelo iustitie faciat vl i ea su ꝓmisso a iure ali⁹ ē affect⁹ z effe ctus benificētie, z lz est dupler q̄daz a charitate elicit⁹ q̄ qs optat alij sum mū bonū vel bona spūalia. i. gr̄am⁹ z gliaz z iste ē in ꝓcepto erga inimicos quidā est caritate iperat⁹ q̄ qs optat alij bonū tpale z, pspitatē trālitoriaz z iste nō ē in ꝓcepto nec q̄ ad affectū nec quo ad effectū nisi i casu necessi/tatis ē tñ pfectiōis optare talia inimi co nili p accīs inḡinz putanꝰ ei vel alijs nocūa vel si ē inimic⁹ ecclesie: aut cōitat⁹ qz tūc eēt ipfectiōis optare, sibi bona tpalia, itelligē tñ ꝑz alex. i. iij. ꝑte sū. tracta. de caritate q⁹ est ꝓ ceptuz affirmatiuū qō ñ obligat ad semp. i. cū nō sum⁹ in ꝓsideratione: aut dominū⁹ lz solū ꝓ loco z tpe qñ de lz cogitam⁹ vel neccessitat⁹ casus occurrit. ℞. inuita ēt ꝓdicta ꝑm sentī Bo. vbi. ē. q. v. z Ri. ibidē ar. i. q. i. in effectib⁹ spālibus lz q̄ ad effect⁹ gñales teneꝰ qs de ꝓcepto diligere inimicos puta qs orat in gñali ꝓ po pulo ꝓdicat facit elemosynā gñalem z hmōi q⁹ tenet ñ excludere eos a ta lib⁹ z etiā tenet ad effectū salutatiōis ꝑm Ri. ibidē q⁹ cōtra ipeditur nisi casu qñ timeret eos, puocari ad⁹ ma/luz aliqō vel aliā incōueniēs ouri:

¶ Utrū teneamur remittē signa ran z

coris. ꝑ. lz Ri. vbi. ē. q. ii. q⁹ sic si, pe tit veniā. actione aūt nūqz vel dic lz Alex. vbi. ē. q⁹ est rācoz⁹ q̄ cōmittat appetitū vindicte z hūc dimittet⁹ est ꝓcepti vt ē. pz z est punitio quā cō/mittat zelus iustitie z hanc null⁹ te/neꝰ remittere ō necessitate nō. tñ q⁹ sunt q̄daz signa ꝓpiqua q̄ gerit, pba bilem suspitionē rancoris vt cuz qs nunqz vult loqui iniuriāti vel cū ob uiat diuertit vel torno vultu respicit z hmōi z talia nulli lz tenere siue añ satisfactionē siue p⁹ qz ab oi spē ma li est abstinendū. naz ex talib⁹ signis pz inimicitia facit. c. ii. ō renū. li. vj. z. l. dolū. C. ō dolo vide qō no. ſ. c. cū adrian⁹. lxiii. dist. vbi glo. vult q⁹ qñ quis alū non salutat ꝓsumit esse inimicus qui limitat pau. i. c. repel/lanꝰ de accusa. vtrā qñ erat solit⁹ salu tare. Sūt alia signa remota vt nō co uersari amicabilr nō faceret sibi mu ltā scrutinā nō cōtinue conuersari z hmōi z li hoc facit vt magis viuat in pace z ille magis cognoscat delictuz suū nō peccat al⁹ petēti veniā z satis facienti ꝓ posse nō poterit siue petō veniali tñ ista denegare vide de hoc j. iniuria. §. vi. z. vii.

3 ¶ Utz diligere mūduz sit petūm. ꝑ. ꝑm Alex. ꝑa ꝑe tracta. ō anaricia. q. ii. q⁹ aut diligit ad necessitatē. z sic ñ ē petūm. vñ Beda sup Jo. ii. vtiminī mūdo ad necessitatē si ad voluptatē aut diligit ad voluptatē z supfluitatē z sic ē ꝓhibitū. z lz oriare qs possit amare mūdū tñ difficile ē qñ ē oc in eo ꝓstituat z pp se z lz nō sit in eo cis sufficiētia cū ñ sit z sic cadit lb⁹ ꝓ hibitōe talꝭ dilectio z istio duob⁹ mo dis, bi nolite diligere mūdū. i. Jo. ii. z nolle mūdi stelligunt tpalia ē ēt di ligere mūdū. i. lōgo tpe velle stare in mundo pp delitias z sic est venialē petūm lz ꝓpetuo velle stare nō pt ēt si ne mortali petō si ē deliberatō voluntas ꝑz pe. ō pal⁹. i. iiii. di. xxi. velle stat⁹ pō plōgari solū nō ē petūm lz si vt magi mereat z melio⁹ optet est meritoz⁹.

Jiligentiam qualem teneꝰ qs ponere⁹ in reb⁹ alienis vide. ē. cōmodatum. §. xi.

Jocesis est vbi epūs. xvi. q. iii. c. quicūqz

Jscere dz glibet antecē/ doceat. xxiii. di. c. bis igit i fi. z. xxxvii. di. relatū z. lxi. di. c. i sacerdotib⁹. z. xvi. q. i. si clicat⁹ z q recusat discē diaboli men bū est. xxxvii. di. null⁹ z sacerdotes dēnt sp saeris lris intēdē silr ꝓdica/tores. xxxvi. dist. §. eccc. z. xxxviii. di. ignorantia ēt seneo z Aug. dicit se li benter a iuniore adiscere. xxiii. q. iii. si habeo circa medū.

Jsciplina est virtr ma le vite. xviii. q. v. c. ad hdē non amat filium aut suū q cū ñ discipliat cadē. q. c. ñ puteo. Mali sūt flagellādi nō iterfi ciēdi. xxiii. q. v. c. i. z. ij. z ꝓ to. q. fac elemosynā q ꝓ disciplinam corrigit xlv. di. z q cinedat cū misericordia ē cēperāda. c. disciplina. xlv. di. z ci/tra effusionē sanguis ar. ō rapt. c. in archiepatu vide. ē. correctio. i.

Jscordia virtū sit petūm mortale. ꝑ. ꝑm Tho. ꝑa ꝑe. q. xxxvii. ar. i. q⁹ discordia ē petūm inḡinz pcordie ꝑ/riaz qō quidē pōt esse duplr scz ꝓ se aut p accīs per se. i. cū sciēter z ex i/tentiōe sic accipit⁹ p se in humanis actī

bus ⁊ morb⁹ dissēuit a tono diuio ⁊ tono, primi i q̄ tenet ꝓsumire ⁊ tē est mortale ex gñe suo pp ꝓximitatē ad ca ritatē ⁊ h̄ est qñ̄ cognoscit tale qđ ꝫ rōnē eē fiēduz tñ ñ vult alijs assenti re ne videat seq̄ op. alioz tāq̄ mu⁹ sapiēs vl ex odio aut displicētia ad aliū cui ārīē putideri vl alia ex cā Et sic intellige c. oblatiōes dissidentium xc. di. ⁊ c. abiit. xi. q. iij. ⁊ c. ilmael di stī. lvi. Limito h̄ i reb⁹ alicui⁹ iportā tie alīs eēt venīale sicut in puncto ꝓ. ꝓximi ēt mor⁹ hui⁹ discordie iunt ve nīale petiñ pp ipfectionē act⁹ qñ̄ ät discord ta est p accēs qđ est qñ̄ in ac tib⁹ humanis est ꝑter intentiōez. sicut cū vn⁹ dicit ⁊ credit homi tale qđ alt us opinat ꝺrūm tūc nō ē petiñ nisi sit cū erroze circa ea q̄ sunt ꝺ necessitate salutis. vl cū ptinatia i debita qz carita⁹ est voluntatuz vnio nō optionū.

Discretio est mater oium virtutū. i. q. v. pñ tuz de officio custo. c. i. est ne cessaria i plato i corrigēdo. l. di. pon deret ꝓdicatoꝝ. xlij. di. sit rector. §. vl. ꝓfessoꝝ. xxiij. q. iij. hīl q ꝺ pr. di. i. quem penitet de pe. ⁊ re. c. omnia.

Dispensatio est iuris cō munis re laratio facta cuz cause cognitio ne ab eo q̄ ius hz dispēsandi ꝑm gl. i. q. vij. §. multoz al's ē. §. nisi rigor ⁊ addit dispēsare ē diuersa pēsar nā oia h⁹ de qb⁹ ibi fit mētio pensare dz q̄ dispēsare vult ⁊ q̄ sint ulla ifero in q̄stiōe sequēti ⁊ ideo ꝑm Ber. i. li. de dispēsatiōe ⁊ ꝓcepto plati sine ca rōnabili vl saltē dubia sed ꝓ sola volū tate dātes licētiaz veniendi ꝺ legem sunt dissipatores nō dispensatores.

1 ¶ Que sunt cause legitīe dispēsandi. ℞. vt colligo q̄ totam. q. vij. ꝓme cause sunt ser. ¶ Prīa tñ ibidē. c. necessaria ⁊. c. q̄ ꝓ remedio. nā dese ct⁹ nr̄i tpis qb⁹ nō solū merita ꝫ coz pora ipa defecerūt districtōis illi⁹ nō patit mīnē cēsurā. xxxiij. di. framinta⁹ tue. ¶ Scōa vtilitas vz vt alij fa cilī⁹ euertāt. xxij. q. iij. ipa pietas ⁊ i. q. vij. tali. ¶ Tertia q̄litas psone ⁊ meriti ⁊ scie. d. c. tali ⁊. c. didici cū ali us, eq̄ dign⁹ ñ sit. ¶ Quarta religio lxxviij. di. c. monac⁹ de sen. exco. c. cū illoz. ¶ Quinta multitudo rōe secā dali vtādi. l. distm. vt ꝓstituerētur. ¶ Sexta necessitas. d. c. tali.

¶ Utr dispēsatō necessario requirat 2 cause cognitōz ℞. pa. i. c. diuersis de clicto ꝓm. q̄ i pncipe nō. ꝫ sufficē sa la ipi⁹ voluntas i his q̄ st̄ tur] positiui iolū vt no. in. i. c. cū ad mōasteriū de sta. mo. ꝫ iferiore sic vt no. gl. i. d. §: nisi rigor vii si fiat sine cognitōe cāe est dissipatō nō dispēsatō ⁊ vēit pu nīend⁹ qz egit ꝺ legē vide vonā glo. in. c. ij. de scīs. vbi plene no. xc. tenz tamen qno ad eum qui dispensauit qz non potest contrauenire neq; eaz re uocare ex qno egit actum in quo po tuit dispensare. licet non teneat quo ad superiorez vt no. gl. i. d. c. diuersis.

¶ Utruz dispensat⁹ sine causa legiti 2 ma sit tutus quo ad deū. ℞. vt colli go ex Inn. in. d. c. cuz ad monasteri um ⁊ ꝑa. i. c. nō ē voti ꝺ voto q⁹ aut loqmur ꝺ papa aut ꝺ alijs si ꝺ papa aut loqmur i his q̄ sūt tur] diuini vt i voto iuramēto⁹ hmōi. ⁊ sic nō ꝑt dispēsare nisi iusta cā. alr dispēsat⁹ ñ est tut⁹ q̄ ad deū. si sī subest iusta cā ez dispēsatio ⁊ ē tut⁹ ēt i voto castitat⁹ ⁊ ꝓphetat⁹ ꝑm Inn. vbi. ꝺ. Si ꝺ loq mur ꝺ his q̄ sunt tur] politiui ꝑt sine cā ⁊ est tutus i ꝓscia. qz ei⁹ est destrue re cui⁹ est ꝓdere nec ꝓceps tenet le gibus iuis gib⁹ suis ligat⁹. i. digna vor. C. ꝺ le litat tñ ℞. in. de plitate bñficiorum i qua nō ꝑt sine cā ltia. ⁊ ita ꝫ Jo. an. i. c. ex multa. de ꝓben. qz oia bona ecclie sunt dei vt in. c. cū ex co. de elec. lib. vj. ⁊ ió nō est tut⁹ talr dispē sat⁹ de quo dic vt. ꝺ. bñficiū. §. xxxv. Ex qb⁹ ifert pa. q⁹ nō ē tut⁹ religio sus cū q̄ dispēsat sine cā iusta vt trā seat ad laxiorē religionē sili si ꝑmitt ecclie curate cā ltia nō subsistēte pu ta qz nō est apt⁹ ad offiñ ꝓdicandi vl exercitiū cure. Añ dicit glo. sing. i. c. monaci vagātes. xvj. q. i. q⁹ religio sus, ꝓmotus ecclie seculari nō vt ꝓ sit ꝫ vt ꝑmittat peccat mortaliter qz fa cit ꝺ voti suuz. Si loquim⁹ de alijs a papa sic clax est q⁹ nō est tut⁹ quo ad deū nec quo ad ecclesiā vt notat Inno. vbi. ꝺ. qz cuicuiq; alio a papa ꝓcedit dispensare intelligit q⁹ hoc fa ciat ex cā ltia. ⁊ ideo dz fieri cuz cau se cognitione qđno. bene.

4 ¶ In qbus pōt dispensare papa vi de. j. papa.

5 ¶ In qbus casib⁹ pōt eōm dispen sare. ℞. q⁹ glo. in sum. l. di. ⁊ in. d. §. nisi rigor ⁊ doct. in. c. at si clerī de in dicijs satis confuse loquunt ⁊ ꝺnt. Sed tu dic clare q⁹ aut dispensatio est in faciendo ꝺ canones vel cōcilium ⁊ sic ñ pōt nisi hoc ei expresse a iure cōcedat. c. dilectus de tēpo. or. ⁊ sic intellige opi. q̄ dicit q⁹ nō pōt nisi ea concedat expresse. vt in. d. c. dilect⁹. ⁊ sic colligo q⁹ ex his cōcedit dispensatio in oibus crimīb⁹ mi tale notorie. notorietate iuris non ꝑt ꝓmoueri. xxv. di. ꝓmuz itaq; i. gl. ⁊ get dispensatiōe q̄ ex his i crimīnibus minoꝝ adulterio cōcedit gnaliter vt no. l. d. c. at si clici concedit ēt i aliq bus in aliorū⁹ vt ꝺ hxretico ⁊ falsma tico. l. di. ꝓbyteros i gl. Itē in sacri lego. l. dii. si qs ꝓbyter ⁊ quo i istis ⁊ multis alijs dispensat. i. subijcit. Jn trib⁹ tñ casib⁹ pōt eps dispensa re ꝺ canonē ⁊ ꝓcluz ꝫ ei expresse nō ꝓcedat. ¶ Primo rōe ꝓfuendi⁹ vt qz ꝓfuendo ꝑscripta ꝫ vt dispē sare possit. c. fi. de ꝓsue. xj. q. i. q̄uis ꝓfuendo eni facit valere dispēsatio nez q̄ alias nō valeret ar. de cele. mis. pnitiosus cū iuis ꝺcoz. ⁊ ar. de trās. c. fi. ¶ Scōo rōne magne necessitat⁹ vel vtilitat⁹ de nouo emergētis ⁊ i ex cogitate tpe ꝓstōis qz tunc eps pōt dispēsare vt tenēt dñi de ro. ⁊ Jo. ꝺ lig. i. d. c. at li clerici ⁊ sequit pan. ibi dem ⁊ Bal. no. i. l. oēs ppli ff. ꝺ iu stic. ⁊ iur. ⁊ Bar. i. l. li hoiez. ff. man. ponit exēplū qđ in ciuitate pisij fuit factū statuū ne qs ꝺferret arma ⁊ tñ ꝺcez posset dare lniaz portādi pp brigaz ciuium quā de nouo hz ⁊ ēt statuere qz ē casus nou⁹ nō ꝓuisus a statutīb⁹ ēt si iurassent seruare illud statutū vt no. bal. i. ℞. C. q̄ adue bo. pos. ⁊ bar. i. ij. ostōe. C. §. qb⁹ fac. d. l. si hoiez vbi ꝓcurator gnalis ex no ua cā, phibet spāli, procuratoꝝ ne exeq̄ tur mandatū, nonobstāte sibi ꝓmissaz ⁊ dñ vt ibi ex qb⁹ ꝓcludo eēm posse dispē sare in gradib⁹ ꝓhibit⁹ in matrimonio qñ ipedimēti ē occultū ⁊ ad papā nō ꝑt hēri recursus ⁊ sepatio nō ꝑt fieri sine notabili scandalo sic sepe euē nit i mulierib⁹ q̄ cognite fuerit a ꝑsā guineis viri añ̄ez ꝺxerēt matrimoniū ¶ Tertio qñ ea nō dicit dispēsatōez posse fieri lz alr exposse nō idulgeat. q⁹ tūc eps pōt ar. c. nup ꝺ sen. ex. ita ꝫ Jo. de lig. ⁊ Jo. cald. ⁊ originaliter fuit dictū Inn. i. c. dilect⁹ de tēp. or.

q; frustr nō sic itelligeret de papa q semp pōt idulgere ꝛ h̄ ētz glo. i.c. postulasti de cle. ex. Aliut dispēsatio ē sup eo qō tā ē facta vt tolleret ꝛ sic pōt epūs nūi ꝓhibeat vt i.d.c.nup. ar. ad h̄. xxij.q.v. h̄ vī. ꝛ sic itelligē scōam opi. illoꝝ q dicūt q epūs pōt dispensare nūi in casib⁹ vbi exp̄sse ꝓ hibet sibi. Sz vt clarī scias qū et cō cedit ꝛ quo ꝛ qñ ei ꝓhibet h̄ recolli go q̄ ad foꝝ ꝑscie ptinēt q̄li ꝑ tabu la tot⁹ iſtius sūme. ꝛ ꝑmo quo dispē sat cū apostata vīd. s. apostasia. §. vi ꝛ j. irregularitas. i. §. xcvii. Item in bis baptizato vīd baptism⁹. vii. §. ir. ꝛ. x. ꝛ irregularitas. i. §. xxiij. Itē cū eo q recipit bñficiū de manu laici vi de bñficium. §. xij. Itē in clico ꝓiuga to vt h̄eat bñficiū vīd bñficiū. §. xv itē ī illegittimꝰ vt h̄eat bñficiū ibidē. § xvij. cū multis. §. se. Itē quo go h̄eat bñficia plura ibidē. §. xxxviij. itē i bi gamo vīd bigamia. §. ix. itē vt q̄ s̄ h̄at un⁹ mōnū sine bānis vīd. s. clā destinū. §. i. itē cū clico ex̄cēte i stu dio ne ꝑmoueat ad sacerdotiū ꝛ sup relidētia vīd clīcus. vij. §. v. Itē in viciato in corpe vt ꝑmoueat. vide corpe viciat⁹. §. i. Itē in qb⁹ crimi nib⁹ dispēsat vīd crimē. §. v. Itē in dignitate cū eo q hz. xx. an. vīd. s. di gnitas. §. iiij. Itē i pugnāte i duello vīd duellū. §. i. itē in et itē quo pt di spēsare vīd etas. itē quo dispēsat cū filio illi⁹q occidit sacerdotē ecclie a q̄ h̄ebat feudū vīde h̄ēd tas. § xij. itē quo dispēsat cū homicida vīd ho micidiū. ij. §. i. ꝛ. §. ix. ꝛ homicidiū. v. §. i. ꝛ. ij. ꝛ. iiij. itē cū eo q ē i bello i iust⁹ vīd irregularitas. i. §. v. itē quo dispēsat cū ifam vide ifamia. §. xij. Itē quo dispēsat cū plat̄ ne ab offō mouean q̄ ꝑcēdit ingrendo vīd j. ig̃sitō. §. ix. itē quo dispēsat cū illo q ligna ꝑ h̄ēticis ꝓburēdis ꝓsumit vi de irregularitas. i. §. xvij. Item quo dispēsat i eo q ordinat⁹ i excōicatiōe ernis vīd ibidē. §. xxii. itē cū eo q du os ordies sacros vno die accepit ibi dem. §. xxiij. itē cū acolito q ministrat ad baptism̄ bis vni collatū vīd ibi dē. §. xxiij. Itē quo dispēsat cū eo q suscepit ordinē ab epō excōicato vl̄ q signauit epatū ibidē. §. xxx. ꝛ. xxxi. Itē quo dispēsat cū eo q suscepit or dines ex̄ tpa vrbita ibidē. §. xxxv. itē cū eo q ministrat i ordine quē nō hz ibidē. §. xxxvij. itē cū publice penitē te ibidē. §. xlix. itē cuz illegittimo ibi dē. §. lij. itē cū filio illi⁹q occidit sa cerdotē ecclie aq̄ h̄ebat feudū vīd. j. h̄ēditas. §. xii. itē ipedimēto mr̄imo nij vide mr̄imoniū. iij. ipedimento. xviij. §. iij. itē in solēniter pnie vide pnia. §. v. itē quo dispēsat cū ordinat a scismaticis vīd scis. §. iiij. itē quo i simoniaco i ordine vel i bñficio vīd j. simo. vi. §. ij. ꝛ. iij. itē in alia simo nia ibidē. §. v. itē cuz sortilegijs vīd sort. §. iiij. itē quo dispēsat cū pugnā te i torneamētis vide. j. torneamenti §. vlti. itē quo dispēsat i voto sancti Jacobi ꝛ terr̄m vide. j. votū. iij. §. vj Item in voto castitatis ibidem. §. ir. Utr̄z epūs in casib⁹ in qb⁹ dispēsar 6
pt possit h̄ facēsine caplo. R. arch. i c. is q te si. p̄b. li. vj. tz q ñ sz ego te neo cū gl. i. c. cū er eo. ō cl. li. vj. q. sic
Utrū abbas vl̄ alī⁹ plat⁹ religioso 7
rū possit dispēsare cū suis subdit̄s. R. q nō nisi ingꝛtuz eis a mr̄ vl̄ rla aut p ꝓuilegiū ꝑcedit vt no. Jnn. i. c. ij. ō eo q fur. oꝝ suscē. t̄do. Aliut. i. d. c. at si clerici ꝛ ibi dic̄ pa. q̄ ē cōis opi.
Sz i qb⁹ casib⁹ ꝑcedit abbati vt 8
dispēsare possit. R. q in. x.

i nouitio vt ꝓmoueat ad sacroꝝ ordi nes. lxxvij. di. monac⁹.
Secūo cuz apostata monacho vt possit mīstrare ꝛ ascēdē ad altoꝝ ordines ar. l. di. c. fi. nisi in apostasia sit ordinat⁹ vt de apostat. c. fi. q; ad papā tūc pertinet vt ibidē.
Tertio cū illegittimo mo nasteriū intrāte vt ꝓmoueat i. c. i. de fi. p̄by.
Quarto q nō ꝑsiteant ꝛ eucharistiā sūmāt sel̄ i mēse cle. i. de sta. mo.
Quinto q monach⁹ det i capellanū ecclie pochiāl̄ si epūs ꝛ ppli ꝑsensus accedat. l viij. di. c. i. ꝛ xvi. q. i. doctos cū multis aliis capl̄is.
Sj. q mōach⁹ h̄eat ꝓpriā cellā. j. septa monasterij ex cā. xviii. q. ii. nulli. xx. q. vl. c. fi. ad fi.
Sij. in testamēto ci bis ꝛ cū carnib⁹ sūlētio ꝛ opib⁹ ma nuū ad q̄ tenēt monach⁹ vt de ꝑsec. dī. v. nō mediocriter ꝛ. c. carnē. ꝛ. c. nūcq̄ de sta. mo. c. cū ad monasteriū. Sz hosti. i. d. c. cū ad monasteriū ō eūn carnib⁹ vt tenere q nō pōt sed ꝛ tm̄ ē gl. Jnn. ꝛ pa. i. d. c. cū ad mo nasteriū imo dico pl⁹ q pōt dispēsa re in oib⁹ rl̄e exceptis trib⁹ votis p ar. a ꝛrio i. d. c. cū ad monasteriū ui fi. sitat pau. ibidē dūmō sit dispēsa tio nō dissipatio vt puta ꝓ necessita te ꝛ alijs ō qb⁹. s. §. i.
Sij. i irre gularitate ō q. s. abbas. §. xiiij.
Mo no i obseruātijs rl̄e remittēdis. xx. q. vl. c. fi. i gl. ō ꝑse. di. v. carnē saltē m bis q̄ ñ sūt ōfba ar. ō vi. ꝛ ho. cle. ꝛ ꝓ eo cui⁹ declaratiōe notādū fz aler. q in rl̄a bri Būdicti q̄daz sūt pure vtiles. ꝛ istis ñ pōt abbas dispōnē lia vt cātare psallere orare ꝛ hmōi ꝛ sibitū voluntat̄ fz si m q bymū ꝛ equū viderit expedire fz occurētia qō ꝓ

ꝓte ē dispēsare. Quedā ō sūt quie sūt in obseruātijs corpalib⁹ puta co mestio carnīū fractio testuū ꝛ hmōi ꝛ inc̄ si talia a rl̄a ꝓcipiunt vl̄ ꝓhi bent ñ pt abbas ea mutare nisi fz q̄ quenit caritati vt dicit but⁹ bñdict⁹ in rl̄a. i. q; subsit rōnabil̄ cē alīs non Rō q; hz abbas plūs subdit̄s rl̄a tñ p̄ cēt abbatu ꝛ subdit̄s ō ci⁹ obīa ꝓpo nēda ꝛ cū dī in regl̄a beati Bñdicti q; oīa de dispōne abbat̄ fiāt itelligit̄ de illis de qb⁹ rl̄a exp̄sse nō ꝓcipit vl̄ ꝓhibet. si tñ abbas monacho multa laboriōsi cognita necessitate psone ꝓ cipiat q; carnes mād ucet dz sibi ob dire alr si er sola voluntate ꝓcipiat nul lo mō dz sibi obedire. vñ beat⁹ Bñ dict⁹ in rl̄a. Quādiu militāt caritati īmobiliter fixa sūt ꝓcepta rl̄e ita. s. q mutari nō pōt nec ab ipsis ꝓpositū si ne offensa. Quid aūt dēat facē talis monach⁹ cui ꝓcipit aliq̄d qō ē ō re gulā ꝛ dubitat de cā ltīma vel in cō scia timet vide. j. religiosus. §. xxix. ꝛ qō h̄ dicit Aler. de abbate sua in q̄ cūq; ꝓlato cuiuscūq; religiōis si p mittit̄ ex rl̄a dispēsatio sic fit mīstris fratꝝ minoꝝ pūt dispēsare in oib⁹ exceptis trib⁹ votis ꝛ q̄ sūt ō dei ꝓce ꝓta fz dir. li. ii. ti. xix. fz q; ꝓuēit cari tati. ꝛ h̄ innuit but⁹ Francisc⁹ cū dic̄ si q frm scirēt ꝛ cognoscerēt se ñ posse rl̄az spūalr obſuare ad suos mīstros dēant ꝛ possūt recurrere. l. vt dispē sent si ꝓueniat caritati vt dcm̄ ē. ꝛ hc pz in q̄buꝫ ꝛ qñ pūt ꝓlati religiosoꝝ dispensare in regula. qō bñ no.
Utr̄z ptāl dispēsandi sit late īter p 9
trāda. R. fz pa. i. c. fi. de symo. q sic qñ oak ptās dispensandi nō exp̄ssis ꝓnis dispēsandis tāḡ ꝓncipio bñ ficium. Et hic sentit glo. i. d. c. fi. ꝛ sic intellige bar. i. l. iij. ff. ō v. ob. vbi di

cū q; si dak ptās alicui legittimādi si lū adulterinū itē ilcestuosū; poterit ltūmak adulterinū ⁊ ilcestuosū; sū qz i mā larga sub simplici venīt mixta vt in.l.si ita.ff.ō lib.⁊ posthu.sec⁹ si exprimerenk pone cū qb⁹ dz fieri dispēsatio ar.i.c.si cui de pben.li.vj.qz ois receptus a iure cōis ē odiosus vt ē ter.i.c.h.de fil.pbr.li.vj.⁊ i.c.q; dilectio ō pōsan.⁊ affi.⁊ sic distingue ca nonistas tenētes ꝓ bar.i.c.q; venerabilē qui si.sint le.adde ēt qō dico.s. bnficiū.§.xx.aduerte tū q; lz dispēsatio sit stricti iuris vt puta qz ꝓ uno ē ⁊ stricte sit iterpretāda qn.s. exprimūt pone vxi.d.c.q; dilectio ⁊ i.c.i.⁊.ij. ō si.pbr.li.vi.nihilomin⁹ ertēdūt ad necessaria ꝓsecutiua seu ad ōpēdētia er eo sup q; ē dispēlatū qn afr nō ipi meret actū validū sup eo i q; dispēsat vt.ꝫ.bnficiū.§.xxiij.sac gl.⁊ pa.i.c. qz i tū de pben.⁊ gl.i.c.si qs i clero⁹ vij.q.i.q; dicit q; dispēlat⁹ sup plura litate bnficior; vt dispēlatus sup reti dētia vide qō no.host.i.c.cū i cūctis de elec.⁊ glo.i.c.nō pōt de pben.li. vj.⁊ de hoc vide.s. cleric⁹.vii.§.i.

10 ¶ Sz nūqd ertēdet dispēlatio i affi nitate ad publice hōestat; iusticiā.ꝑ. pa.i.c.nō dz ō ꝓsum.⁊ affi.q; nō nisi i narratiōe affinitat; vnū cōprehēdat aliū sm gl.i arbore affinitat; sec⁹ est in dispēlatiōe qn solū gradus remo tior ē exp̄essus de quo vide matri/ monium.vj.ipedimento.vi.§.vlt.

11 ¶ Quid si ipetret dispēsatio tacita ꝑitate vel er falla cā.ꝑ.q; nulla ē vt in.c.ij.de fi.pbr.lib.vj.⁊ idē de q̄li bet gratia alia vt no.i.c.ad audiētia el.ij.de rescrip.⁊.d.c.non pōt.

12 ¶ Utr ꝛuptor assumēdo aliquē ad ali qō offiū videat dispēlat eidē i ipedi mēto qō hz ad illō ꝑ. Inn.i.c. ꝑte/ rea ō te.co.⁊ i.c. venīēs ō fi.pbr. vī libi ꝺicē⁊ gl.i.c.si qs sūi.lxxxi.di.⁊ i.c.q; i aliq̄.li.di.ꝫ ego sic distīguo q; aut i pedimēti ē notoriū supion ⁊ tē si ē ꝓncipis itelligit dispēlat⁹ li vo ē i ferior si pt dispēlare ⁊ subē cā silr ē dispensat⁹ alīs ñ fac.ꝓ h qō no. Joan.i.c.ii.ō scit aut i pedimētū ē ocul tū supiorit⁹ iūdici sic ñ itelligit dispēlat⁹ ꝫ sibi iputz q; illō tacuit fa cit.c.cū ñ ignores ō pbē.⁊ tz bar. in l.ii.C.si seru⁹ vel liber.ad vrcu.aspi.

¶ Utr ptās dispēsādi sup irreglarita tz te vel illegitimitate ꝓcessa a papa alt eni duret p⁹ mortē papę.ꝑ.fed.ꝓ ſtz lxxviij.q; sic qz gra sel fcā p papaz i psonā aliquā ñ exp̄irat p mortē pape vt ē casus de offi.ōle.sup gra lib.vj.

¶ Utr p mortē illi⁹ cui ꝓcessa erat ta 14 lis auctas exp̄iret dispēsatio iā fcā si ille dispēsat⁹ vsus nō fuit talī gra pu ta dispēsat⁹ fuit vt posset ordies acci pere vl in platū eligi ñ accepit ordi/ nel nec fuit, p mot⁹ añ mortē dispēsāt an potuerit ordinari vl promoueri.ꝑ.fe de.v bi.s.q; sic ⁊ q; nō exp̄irat qz di spēsato canonice sel fcā ex supueniē ti fcō ñ retractāt cāus ē i.c.ex tna ō ñ.pbr. facit qō no.ō accus.c.ō his bnficia.n. ꝓcessa itē ꝑstatiue fuocari nō dēnt ō cōmo.c.vnico.ō re.in.de cet li.vj.fac qō no.de elec.li.vi ñ gl. c.cū ex eo.⁊ ibidē i nouella Jo. an.

Jsputare de fide publi ce vel occul te cuicūq; laico, phibitū est ⁊ si ꝓfacit dz excōicari ō hereti.c. quicū q;.§.inhibem⁹ quoq; li.vj.ħ qnoq; phibitio sit i.c.sic in vno cōpe eo. ti.in decretalib⁹ ꝫ i.l.nemo.C. de fitz tri. phibēt ne dū laicis sed ēt clicis publice turbis coadunat disputare de fide, scūs aūt Tho.ꝑa ꝑe.q.x. art. vij.tz fere illicitū ō fide disputāt qñ qs disputat ant qz dubitat de fide ⁊ p disputatiōē exp̄erīri vult qz talis ifidelis ē aut qz disputat cora simpli cib⁹ ⁊ timidis q; nō sūt solicitati ab ifidelib⁹ sic est i terris fideliū q tanto firmi⁹ credunt q̄to no audiunt mo/ riua ⁊ argumēta infideliū. sed dispu tare ad ꝓfundēdū errores ēt curam simplicib⁹ q; sunt solicitati ab hēticis vel ifidelib⁹ nitēt⁹ corūpere i eis fidē si est sufficiēter istruct⁹ ⁊ apt⁹ ad ꝓfundēdū errores nō solū nō ē ꝓhi bitū. imo ē necessariū disputāt ne ta citurnitas ēēt ꝓfirmatio erroꝝ. ꝑ q̄ facit.l.qñ.C.ō epi.⁊ cle.⁊.xxiij.q.vj vides silr lz ad exercitū cora instru/ ctis ⁊ firmis in fide disputare ad qō facit.c.i mādat;.xlij.di.ꝑ hac distī ctiōe Tho.ꝑbanda vide de h.rcvi. di.nos i gl.⁊ Inn.i.c.ij.de sum.trī.

Juuatio a ꝓfis ferē in uēta.c.i.xxvi q.vij.vñ diuini dicti sunt quasi deoplent diuinitate enī se cē plenos simulant ⁊ astutia fraudulēta homi nibus futura coniectant vt ibident.

1 ¶ Quot modis fit diuinatio.ꝑ. vt patz.xxvj.q.iij.§.i.⁊.c.i.⁊.q.v.c.nec mirū q; multis modis.vñ nūcupat diuersimode. vñ diuini dicūt aliqñ arioli, aliqñ aruspices, aliqñ augu// res, aliqñ nigromātici. ⁊ multi alijs nois⁹ ꝫ q; diuersimode q; vult scīr futura q̄ omitto qz nō est necesse v; ibi si vis.⁊ de h; vide.i. socrates.§. iij.

2 ¶ Quo aūt dēmones pūt scire futu ra q; nō pūt certā ⁊ ifalibilē cām.ꝑ. c.xxvij.q.iij.q; ex.iij. ¶ Pmo ex i clinat affectō nr̄a. ¶ Scdo ex mul ta exp̄ientia q; ꝓsiderāt in talib⁹ acci/ dere talia. ¶ Tertio ex dolosa cautela qñ.s. ꝓponūt aliqd facere ⁊ ꝓdicunt ¶ Quarto ex aliena doctrina. vt qñ permittit vt a bono angelo adiscāt

Juortium est viri ab uxore vel eccō uer so ltūma sepatio. ltūma dico vt nō fiat sine lege vel rōne qz quos deus cōiunxit hō nō separet.xxxi.q. i.§.obijcit.⁊ dī diuortiū a diuersita te mentiū vel qz hi q matrimonium distrahunt in diuersas partes eunt. l.i.ff.de diuor. de quo dic vt.ꝫ. ma/ trimonium quarto.

Juturnitas in malo auget pe catuz de ꝓsue.c.fi. dī tanto grauiora sunt pcā q̄to diuti⁹ infebcē aias de tinent alligatas cuz suis ꝓeor.

Doctor dī a docendo. vñ ⁊ noīe doctoꝝ veni unt magistri ⁊ ēpōio ꝫ pa.i.c. i. de loca. Ad ter.in.l.qbus ꝑcipua. ff.de ver.sig. dicit cuilibet discipli/ ne ꝑceptores magistros appellari a monendo vel mōstrādo ⁊ hoc sm ethimologiā vocabuli. Hā doctores dicunt a docēdo sicut magistri a ma gistrando facit ter.i.phemio cōpilla tiōis decretaliū vbi papa ocs magi stros doctores appellat ꝫ noīe schō/ lariū nō veniunt doctores nec ma gistri nisi in larga significatione.

¶ Utr iterpretatio doctoꝝ necessitet ꝑ. fm pau.i.d.c.vza de coha.cle.⁊ mu.q; nō nisi inēḡtuz iure ꝓbat vel rōne valida vi no.in.c.i.de postu. ꝑ latoꝝ. de quo vide.ī. opinio.§.i.

¶ Utr doctor vel magister ꝑssit re ꝓbari.ꝑ.q; sic vt ē ter.i.l.ii.C de ꝓ fes.⁊ me.no. Bar.in.i.l.sed ⁊ repro bari.ff.ō ercu.tu.in pn. vbi ter. dicit de medico q; pōt reprobari ⁊ ē ter. ēt

ō medico i.l. vt gradati. §. reprobari. ff. de mu. t hono. sed nō sine causa. l. ponimus scribit. ff. de neg. ge.

3 ¶ Utrū doctore dānato intelligant t eius opera seu libri reprobati. ff. q sic vt pz per. c. fraternitatis tue ō bi.

4 ¶ Utr allegatōes sint faciende a doctorib⁹ i ꝓsilio. R. pa. i. c. via de cō. cle. t mu. q i ꝓsilio decisiuo nō sicut nec in scia vt dr i. c. sicut nobis i gl. de sen. t re in. secus in ꝓsilio postulato a pte ro diuersitas q i primo e approbata fides ꝓsultoris in scdo nō t tō non credit ei nisi q̄tenus probet.

5 ¶ Utr doctor. pmot⁹ corrupt⁹ doctoribꝫ dēat gaudere priuilegio doctor. ff. Archi. i. c. de qbusdā locis. xxxvij. di. q nō allegat ter. i sili i. l. vnica. ff. de attest. facit ter. nōta gl. i. l. i. C. de āno. cl. ū. xi. vbi dr q stipēdia sunt tradēda nō p titulis dignitatiz vel numero scholariū sz ꝑ merita t tō gl. ibidē dic ꝑferri dēre ptos scolares ipitis doctoribꝫ itelligit pa. i. c. elici de iudi. de accessiōe ñ ō lectōe Ego credo q et in vtroq; dz ꝑferri.

6 ¶ Quis dz hcedē. R. pa. i. d. c. elici q theologus p⁹ ipm cānonista p⁹ cānonistā legista p⁹ medic⁹ vbi ibi si vis.

Dolus

aliqñ tonꝫ t licitus accipit ꝑ solertia. sic qñ qs aligd simulat ne dāmificet a primo vt i. l. i. ff. de dolo. inter. t gl. explificatō capto a tanucii. q simulauit se scturz qō qdem sz. vt ff. de neg. ge. l. at q nā. §. aī me. er. ff. de leg. ii. l. cū pr. §. ritio. t ff. si qs ob cau. te. l. qz ā. §. si ꝓton⁹. t de hoc vide §. sil'ario. sz cōiter dol⁹ accipit in malo t sic diffinit i. d. l. i a labeōe dol⁹ mal⁹ est oīs calliditas fallacia machinatio ad circūuentiōē fallēdi. t ꝺcipiendū alterꝫ adhibita fit tacēdo i alio calliditas vt. ff. de act t ēp. t vē. l. i. fit mittendo in ꝺbo fallatia. ff. ō fur. l. falsario. §. si qs fit arte ꝺboꝝ machinatio. ff. ō act. ap. t vē. l. iulian⁹. §. idē ad circūuentiē. i. reddēdo singula singulis. i. circūnentionē calliditati fallentiā fallētie decptionē machinatōi ponit adhibita. sz ius t bonos mores pp dānz doli bōi hoc i gl. ibidē t adde fm Be. i. c. si cōpromiserit⁹ §. si vo de elec. li. vi. q qs dolose facit qñ scienter rē sibi ꝓhibitā facē defert aūt dolus a fraude qz fraus ꝓprie p fcā fit sz doi⁹ p verba t facta

¶ Utr ignorātia iuris excuset a dolo t ꝓñr a pena ad quā incurrendā requirit dolus. R. Ly. in regla ignorātia lib. vi. q sic qz sz iuris error sit lata culpa: nō tñ est dolus vt. ff. ō his qui no. infa. l. i. vbi e gl. fing. facit. l. i. ff. de abige. facit qō no. Bar. i. l. si qs in tantā. C. vñ vi. vbi dicit q si mino: credēs sibi licere rē ppriā sine cuiuscūqz auctoritate occupat nō incurrit penā. d. l. si qs qz nō est in vo dolo allegat. l. i. C. si aduer. vēdic. seqtur do. Ant. i. c. i. de dol. t ꝓtu. t allegat. l. si er cā. §. si i cōmissuz. ff. ō mi no. t qō no. i. l. i. §. nūciatio. ff. ō nouī op. nū. p hoc q excusat ignorantia a dolo e ter. t ibi bal. i. l. sz t si lege. §. scire. ff. ō pe. hē. vbi error iuris excusat ab inuatione ne qs dicat predo Idē tz Salv. i. l. senat⁹. C. de bis q sibi ascribi aligd i testō i. ij. col. est casus t ibi bar. i l. in lege. ff. de sicar. idē tz Ang. i. l. si qs id. §. doli. ff. de iurisdict. om. iu. vbi allegat Butr. fontē dicūle q et ignorātia iuris nūllo excusat a vo dolo t ad. l. ti. C. ō in ius vo. q vi ꝓria. Rndet q ibi nō regrebat verus dolus sz ꝓlūptus t ita tenuit do. Butr. i. l. fi. ff. ō iur. t fac.

ignoātat h Ang. i. l. ij. ff. q quisq; iur. va nisi sit doctor vel assessor cui turpis e iuris ignorātia. t idē ang. i d. l. senat⁹. dicit q credit allegāti se ignorasse ius ad excludendū dolū. t p ꝓñs a pena q̄ cēt iponēda pp dolum t dicit ibi cē casuz. et ꝑdicī colligē q vbi ius vel statutū regrit veruz dolū q ignorās q̄uīcūq; sit culpabilis nō incurrit penā ipi⁹ sz alio mō sit puniēdus fm modū culpe vbi ō i⁹ vel statutū regrit dolū ꝓsumptuz sic ignorās crasse t supine nō excusatur qz e in dolo ꝓsumpto h pz in censurio eccl̄iastico q cuz regrant dolū ꝓsumptū taliter ignorans eas nō excusat vt pz i. c. aiaz picatis de ꝓsti. lib. vi. sec⁹ si esset i leui culpa ignorātie. qō bene no. qz facit ad multa.

2 ¶ Utr iniusta cā excuset a dolo. R. q sic t quēlibet ita no. bal. i. c. vt ala rū in ꝓn. ij. col. de ꝓsti. li. vi. vbi dic q perturbans aliquē in possessiōe ex iusta cā putās sibi licere excutiat a pna statuti puniēt⁹ i cētū qō regrit dolū p no. in. l. plagij crimināliter. C. ad. l. fauiā. de plagi. no. et Jo. an. i tum. de arbi. in addi. ad spe. t q excusat a pna legis et iniusta cā no. i. c. i. ifi. de elec. li. vi. Idē Jo. an. t bal. i auct. gualter. C. de epi. t cle. t multi alij t segt D. Pando. de ro. colūna. xxv. iij. in glica de arbi. est ꝓ hoc glo. in. l. vnica. §. fi. in magna glo. ff. si qs iur dicen. nō obtēper. est Bar. t Ang. i. l. i in fi. ff. de abigeis Juno. i. c. de iudeorum de seruis non or.

3 ¶ Utr lata culpa equparet dolo. R. et delicto vel q̄si t nūc q̄ ad penā cōmunz recuntanā t nūc si lex vel statutū exprīsse regrit ad voluī nō equparat vt dic bar. i. l. i actōib⁹. ff. de li. ma. t gl. i. §. suspecti⁹ isti. ō iust. tu. vñ dicit bal. in. l. si qs id qō i fi. col. ff. de iurisdi. omniū. q qñ delictū circūscribit ꝓ dolus nō sufficit culpa sec⁹ in his in qbus culpa venit puniēda allat. d. l. senat⁹. t. d. l. plagij. criminis accusatio t vt no. ang. i. d. l. si qs id. §. doli. q vbi fit mētio de dolo regrit vel⁹ dolus. Sic vō ler vel statutū regrit exprīsse dolū sz simplr legt sic lata culpa dolo equipat. l. i. ff. ne vis fi. et sil'r equipat in actōib⁹ delicētib⁹ ex ꝺcto vl q̄si d. l. q nerua. Unū et notāb q ignorantia affectata q̄ est qñ qs noluit vl dissimulauit scire equpollet scie. c. eos de ēp. o. li. vi. t tō e dol⁹ ñ culpa

¶ Utr pena corporalis lit iponenda sine dolo. R. q nunq; sine doli i. tercentu glo. t Bar. in. l. in actionibus. ff. de in lit. iur. t. d. §. suspecti t bar. i. l. i. §. i. ff. si qs te. lib. ec iud. fu. t bal. i. l. opa data. C. q accu. ñ pos. t casus e in. d. l. i lege. vbi dic bar. q i penis corpalib⁹ vel infamiā irrogātibus lata culpa nō equipat dolo t gl. in. l. in actōib⁹. ff. de in lit. iur. ap probata cōiter t bar. i. l. q nerua. ff. depos. t i. d. l. i lege dicit q in cā fā guinis stat⁹ vel famellata culpa non equipat dolo tō ver⁹ dolus regrit in illis ang. nī in. l. in actōib⁹. ff. de in lit. iuran. sz ō t dicit ꝓsilius paduanꝰ ꝓsiluisse ō bar. i hoc. sz iudicio nico si ꝓsideret. l. i. C. ō nora. vīor e opi. Bar. t iura q̄ Ang. adducit in ꝓmiū continēt casum specialem.

4

¶ Utrū incurrat qs sinaz excōicatiōnis a iure ꝓmulgatā sine dolo vide j. excōicatio. vij. casu vlti. §. ij.

5

¶ Utr qs possit pacisci vt ñ teneat 6 de dolo. R. q vt e ter. i. l. i. §. conueniat. ff. depositi quia hec conuentio

est ꝫ bon fidē ⁊ bonos mores. ⁊ ſō nec ſequenda dicit ter. ibidem.

7 ¶ An qꝫ poſſit tenē bona alicuius q̄ er ſtatuto ad ea venerūt pp̄ delictū alt eius? li ipſe dolose egit vt ille delictuꝫ ꝓmittēt p̄. pa. i. c. poſtulaſtis ō ꝓceſ. ōb. qꝫ n̄ ⁊ diū facit er. ibi i fi. eū ſua gl.

8 ¶ Item dolus ānullet ꝯctuꝫ ſpōſalez puta votū ⁊ hmōi. R. pa. i. c. eū dilecti de ēp. ⁊ vē. qꝫ nō nec p̄t qs excipere ō dolo qñ fuit iducē ad bonum qꝫ nō eſt ꝓpr̄ie dolus puta dolo iduxit te ad religionē ꝫ igreſſus facit qō legit ⁊ no. i. c. eū dilect⁹ qꝫ me. cau. ⁊ vide glo. i. l. a diuo. ff. ō ritu nupt. que hoc ꝫ etiam in matrimonio.

9 ¶ Item vol⁹ ānullet ꝯctuꝫ tpālē puta venditionē ⁊ hmōi. R. qꝫ aut dol⁹ p ꝯtēctes dat cām ꝯctui puta dolo iduxit ad vendendū qꝫ nō eras venditur⁹ ⁊ ſic in ꝯctib⁹ bonefidei nō ꝫ ſm gl. ⁊ Pau. i. c. cuꝫ dilecti ō ēpt. ⁊ vē. ⁊ glo. i. l. ij. C. ō reſcin. vē. ⁊ gl. eū bar. in l. eleganter. ff. ō dol. ⁊ plꝰ ꝫ pet. teneat ꝯtinuꝫ. In ꝯctib⁹ āt ſtricti iur] ꝫ ꝯct⁹ ſed agēs ex eo elidit opꝰ exercitionis. ff. ō vr. obl. l. ſi qs eū alr ⁊ C. ō pact. l. eū poſtea: ſi vo p alīū aō hētib⁹ dat cām ꝯctui ēt bonefidei ꝫ ꝯct⁹ ꝫ agit ꝯ mediatorē de dol. d. l. elegāter. §. i. ff. de ꝓcone. l. ij. ⁊. iij. te neē ēt ille p quo fact⁹ ē inḡtum facti⁹ ē locupletior vt. l. fi. ff. ō eo per quē factū erit. in pn. ⁊ nō pl⁹. Aut dolus nō dedit cām ꝯctui ꝫ icidit in ꝯctuꝫ puta eras vēditur⁹? ꝫ dolo iduxit te ad nim⁹ vēdendū ⁊ hmōi: ⁊ ſic ꝫ ꝯct⁹ ꝫ in ꝯctib⁹ bonefidei aget ex eo ꝯctu vt ſuppleat ꝑtinꝫ vt. ff. ō ac. ēpt. ⁊ vē. l. iulian⁹. §. ſi vēditor. erit tñ l arbitrio ēptor] vel ſupplē ꝑtinm vel reſtituē rē ſi deceptio ſit vltra dimidiā iuſti ꝓcij. c. eū cā de em. ⁊ vē. ⁊. l. ii. C. ō reſcin. vē. ⁊ in ꝓcia etiā ſi deceptio ſit min⁹ dimidia in ꝯctib⁹ ſtricti iur] aget de dolo. d. l. elegāter §. nō ſolū in fi. aut dol⁹ nec dedit cām ꝯctui nec icidit i ꝯctū: ꝫ re ipſa cuenit ſine dolo ⁊ eō ptio vt puta ābo ignorabāt iuſtū ꝑtinꝫ: lic nō ē ptiō nec reſtituē tenē niſi reptat ſi a ptio nō pl⁹ emiſſet ēt ſi ſciuiſſet pl⁹ valere puta qꝫ nō expediebat plus ſibi emere. ſi aūt plus emiſſet a ꝓncipio li ſciuiſſet ⁊ eſt deceptio notabil tenē reſtituere rez vel ſupplere ꝑtinm ar. d. l. ſi qs eū alr vbi equipat deceptio q̄ venit re ipſa ⁊ ex ꝓpoſito ⁊. d. c. eū dilecti lec⁹ in modico. Et ita intelligo do. Ant. in. c. qꝫ plerīqꝫ ō immu. eccl. ſi vo vterqꝫ rei valorē ſciebat tunc dic vt. §. emptio. §. vii. ⁊ ꝫ ꝑdicta intelliges. l. ii. C. ō reſcin. vē. ⁊ in. l. cauſe. §. pōnitus. ff. de mūo. ⁊. c. cum dilecti. ⁊. c. cum eā de ēp. ⁊ ven vbi dicit licere ꝯhentibus vſqꝫ ad dimidiā ſe decipere in ꝯctibus bonefidei.

Omeſticus quis dicit vide. §. familiarie.

Omicilium pōt laic⁹ hēre i pluribus locis ſm Innoc. in. c. ex parte de foro cō pr̄. ſi modo vtrobiqꝫ inſtructus ſit allegat. l. aſſumptio ff. ad municip. ⁊. l. ſenatores. ff. de ſenā. ⁊ loquit hic de inſtructo ō quo in. l. queſitū. §. ſed ⁊ ſi fundus. ff. de fūn. inſtru. ⁊ inſtru. lega. vbi accipit ꝓ oībus pertinētijs neceſſarijs ad vſum. Addit Inno. ibidē ēt ſi hēret maiorē partē bonoꝝ ſuoꝝ vel familiam vel ſi nihil hꝫ aſſidue tñ ibi conuerſat. C. vbi ſenā. l. ij. ⁊. l. ēptio. §. ſi quis negocia. ff. ad munic. Sola tñ domus dom⁹. ñ ꝓſtituit domicilū. ff. ad municipal. l. libertus ex ſola. Et q̄ fero. ⁊ ex. d. l. aſſumptio. ⁊. d. l. ſenatores qō domicilū habꝫ vbi quis eſt oriundus d. l. ſenatores. Et ſimilr vbi pat⁹ fuit oriūd⁹ ite vbi voluntarie ſibi elegit. i. referēdo maiorē ptem ſuoꝝ bonoꝝ ⁊ clericus vbi bñficiū obtinet requirens reſidentiā pro hoc eſt ter. in. c. eū nullus clericū de tem. ordi. li. vi. Ite vbi fuit ordinat⁹ vt no. gl. in. l. hereo abſens. §. apō labreonē. ff. ō indi. Ite mulier rōe matrimonij. Item ratione nutritie. Item ratione poſſeſſionis. Item ratione curſus tē porīs. ſ. decēnij ⁊ mulḡ aliis modis. vt no. d. glo Sed dicta. loqtur q̄ ad forum non q̄ ad domicilū. Item ratione manumiſſionis. l. aſſumptio. ff. ad municipa. Ite vbi ꝓſequtur qs dignitatē efficit ciuis vide. ō. Cuius Quo vo ad ꝓfeſſionē ⁊. ſacramenta neceſſaria nō voluntaria li alo non hꝫ ibi domicilū reqrit vl ibi habitet p maiorē ptem anni ſm Inno. i. c. oīs de penitē. ⁊ remiſ. ⁊ nō faciat in fraudē ꝓpr̄ij ſacerdotis facit. c. q̄. xvi. q. i. de dec. ad apoſtolice niſi ſe transferat cuꝫ animo ibi remanēdi quia ſtatim q̄ hoſpitium ꝓſtituit i aliena parochia eū alo ibi remanēdi ſtatim fit pochianus illius de paroch. c. vl. de dec. ad apoſtolicē. Quod eſt contra ꝓpos qui diſpenſant in votis cū ſcolarib⁹ vel conferunt eis ordines non habentibus domicilū qz nō poſſunt tenē ꝑa. in. c. nullus de paro.

Ominica dies eſt inſtituta loco ſabbati. qz eo die mundus Xc. ꝑmo Chriſtus ſurrexit a mortuis de conſe. di. iij. ſabbato. Itez ſpūſanctus dauo apoſtolis ⁊ ter. dicit quicqd a deo eſt cōſtitutū inſigne ita hui⁹ dignitatis dicē eſt geſtū In hac die mūdus ſūpſit er orduꝫ in hac p reſurrectionē ⁊ mors interiit ⁊ vita accepit initium. Ire v. di. quod die in fi. Quomodo eſt de ꝓcepto ⁊ qñ ſcipit ⁊ quid ſiendū vīs ō. dies ⁊. j. feria.

Omnium eſt ius habē di poſſidendi fructū: ⁊ vtendi. ac diſponē de aliqua re pro libito voluntatis vel ſm aliquē determinatū modum a q̄dā ſuperioritate vl auctate diffinitū.

¶ Dūū in ⁊ ſup hoc an ſit fz legē ⁊ nālē. R. ale. in. iij. pte ſūme qꝫ eſt log de nā aīi pcūū. ⁊ ſic ei repugnat ſeruitus. ⁊ eſt log ꝛe nā poſt pcūū. ⁊ ſic lex nālis dictat neceſſariū dñium ad choercendū malū. vii Aug. in li. de ciui. dei ſicut re hoi ⁊ anūn? corpi ita rō debet dñari ⁊ imperare libidini.

¶ Dūū rez an ſit fz legē nature. R. 2 ale. vbi. ō. qꝫ lex nāe circa cōtionē ⁊ ꝓpr̄ietatē dictat differēter dictat aliqd qz debitū aliqd qz bonum: ⁊ aliquid qz equū. vt debitū dictat i ſtatu neceſſitatis oia ſint cōia. Et hoc mō cōmunicatio eſt in ꝓcepto ad ſuſtētationē ꝓpriaz. ⁊ inde ſūmiſ. omnia q̄ vultis vt faciāt vōbis vobis ⁊ vos cadez facite illis. Math. vij. Reſpectu ēt ꝓpriaz q̄ ad multiplicationē plis dicitat q̄ ſit vtor ꝓpria fz oē tps ſm illud ꝓncipiū. Crēſcite ⁊ multiplicamini. Ō tibi ñ vio fieri alteri ne feceris. Thobie. iij. ⁊ hoc mō approbatio ē i ꝓcepto. vt i bonū ſtatu nature iſtituite dictabat oia cōia. i ſtatu vo lapſe dictat bonū eē hr̄e ꝓpriaz tū qz res cōes negligūt tū qz cōtoparit diſcordiā dictat vt equū q̄dā eē cōia vt aiere, mare. littora. ⁊ q̄dam

appꝛobabilia: ſicut ſunt ea q̄ i nulli⁹ bonis ſunt q̄ occupāti ꝓcedunt. ⁊ ſic ſtelligo dñm rex eē de iure nālis: q̄ nāli eq̄tate iducū eſt. vt inſti. de rer. di. §. ſingulor. ff. ꝺ ac. re. do. l. i. §. cā q̄s iſti. de iure na. §. quod vo.

3 ¶ Quō aegrīe dñi rex. ℞. q̄ qnq; drupl⁹. ¶ Ratio auctate legis nālis vt ea q̄ in nulli⁹ bonis ſunt ſint occupāta. vt inſtit. de rer. di. §. ſingulor.

¶ Scō auctoritate p̄cipis q̄ pōt ex iuſta cā rē alicui⁹ ei auferre ⁊ alii dare vt no. Inno. cōiter doc. in. c. q̄ i eccliaꝝ de cōſti. ⁊ legiſte i. l. fi. C. ſi ꝯ tus vl' pu. vti. vt puta pp delictū puniendū ⁊ hmōi: alſo nō. vt ibidē dī ⁊ nō ſolū p̄cipio. ſed ēt p ſtatuta inferioꝝ habētia auctoritatē a p̄cipe ſic ſtatuendi. vt in. d. c. q̄ in eccliaꝝ no.

¶ Tertio p ꝓſenſuꝫ illi⁹ cui⁹ eſt ⁊ iſtō fit p dōationē p pmutationē. p vēditōꝫ: p nuptu datōꝫ ⁊ hmōi. ¶ Quarto iuſ ciuili q̄ ſtatuit vt vſucapiōib⁹ p̄ſcriptiōb⁹ adoptiōe: reportatōe ceſſione: additione bonoꝝ poſſeſſione. ⁊ hmōi de qb⁹ oīb⁹ habeo. ff. de acq. re. do. i gl. l. i. ⁊ iſti. de rer. di. cū multis ſeq. ⁊ de his q̄ ad nos ptinēt dicā in caplis iuſto. Aduerte tn differē tiā iter ſpūalia ⁊ nō ſpūalia. q̄ i ſpūalib⁹ er ſolo ti. ſine traditōe dñiū trā ſit in aliū. vt eſt tex. in. c. ſi tibi abſenti. de ꝓben. lib. vi. ex Innoc. ⁊ cōiter approbat. in. c. iter cetera: te ꝓben. ſecus in aliis reb⁹ i qb⁹ req̄rit traditio ad trāſlationē dñij nec ſufficit ſol⁹ titulus niſi in re data eccliā. de q̄. ſ. i/munitas. §. rerū. nec ſola traditio trāſfert dñium: niſi aliq̄ iuſta cā va vl' putatiue va p̄ceſſerit. l. nūq̄ nuda traditio. cum ibi no. ff. de ac. re. do.

Ominus alicuius regni ducat⁹ cōmitatus vel ciuitat⁹. aut terre q⁹ dicat le gittimus. ℞. q⁹ dominū iuſte ⁊ legitime acq̄rit aut iuſto bello puta pugnando ꝯ infideles. vel ꝯ aliquē rebellē auctoritate ſuꝑioris vl' p̄cipis vt. ſ. bellū p̄z aut legittimā ſucceſſiōez aut p ꝓſenſuꝫ ſeu electionē ꝑpli habētꝫ libertatez ſibi eligēdi dñm aut per inſtitutiōez p̄cipis ſeu ſuꝑioꝝ hmōi iuriſdictōꝫ i tali ciuitate aut caſtro. aut p legittimā p̄ſcriptōꝫ cū bōa fide facta vl' exceptionē. pmutatiōez. dōatiōz aut alio iuſto titulo. de qb⁹ i ſuis capitul. qui vō alia via ſtrat fur eſt ⁊ latro: ⁊ reſignare tenet ſi pōt ſine nota bili piculo alīq̄ co: poꝝ aut rex tenetur ēt ad reſtitutionē oīm redditū q̄s habuit ab illis locis ſic vſurpatis ⁊ vt ſupra media eſt iudicād⁹ ēt ad eos q̄s fecit p ſe vel p officiales ſuos occidere vl' mutilare. ſi illi digni fuerit pp maleficia ꝑpetrata. xxiij. q. v. ſi nō ſi nec pōt abſolui niſi dilpōat ſe ad ſatisfaciēdū ⁊ dim trādū. ſi titulū iuſtificatū hꝫe nō pōt ar. ꝺ pe. di. v. ſalua. ſtellige q̄n h̄ eſt clar⁹ q⁹ hꝫ iuſtū titulū. vl' nullū fec⁹ i dubio. vel ei di mittere nō poſſet ſine ꝑiculo alīq̄ co: poꝝ aut rex: puta q⁹ ꝑplis ſe poneret i ſeditione ⁊ hmōi ſic nō teneꝫ reſignare niſi voluntate ſolū q̄n ſciret p certo. vl' q̄n talia nō imineret. c. ſi reſtitui. q. vi. idē dic ꝺ officialib⁹ ꝺ̄o tales tirāni ponūt i officijs. q⁹ nec ſalarii pñt recipe niſi eēt tale offiū q⁹ eſſet neceſſariū reipublice vl' vtile. q⁹ tūc nō peccarēt recipiēdo. nec ſalarii ꝫ reſtituere tenent. de q̄. i. c. i. li⁹. de reſti. ſpo. ⁊ in. c. nihil de elec. p doc.

¶ Si nunq̄d ciuitas pōt ſibi eligere dñm. ℞. fm ℍo. in. c. nouit de iu. q⁹ nulla ciuitaſ ꝺt ſe dare alicui ꝺño nec pōt titulū dñij iuſtificare. q⁹ hoc eēt ut p̄iudicū impatorio q̄ ad illud q̄ ex ſubiſcunt vl' papę q̄ ad ſibi ſubiectas. ℞. rex eſt niſi ex p̄uilegio vl' p̄ſuetudine haberet iuſ eligēdi q⁹ p̄ſuetudo dat iuriſdictōꝫ. de arbi. c. dilecti. C. ꝺ emancī. l. i. l. i. ⁊ vl. ſilr nec dño pōt cōponere ſup iure ſuꝑioritatiſ. i p̄iudicū ſuoꝝ ſubditoꝝ ipſis nō ꝓſentib⁹ vt no. Pau. in. c. fi. de maio ⁊ obe.

2 ¶ Utr dño h̄ntib⁹ manifeſte iuſtū vl' nullū titulū teneant ſubditi obedire. ℞. q⁹ nō dicit tn Tho. in ſū. q⁹ ad vitandū ſcandalū ſuū ⁊ alioꝝ bonus ē obedire ⁊ reuereri i eis q̄ nō ſunt ꝯ deū. xi. q. iii. iulian⁹. ſꝫ h̄ntib⁹ iuſtum dñium ēxtūcūq; mali ſint tenent eis ſubditi obedire in licitis ⁊ q̄ eis ꝓcipit. i. pe. iſ. obedite dñis veſtris nō tm bōis ꝛc. ⁊ ad ro. xiii. q. ptā. ſiſtite ꝛc.

3 ¶ Utr dñs poſſit ponere exactiones ſuis ſubditis. vide. ſ. tallia.

4 ¶ Utr dñs teneat ex fcō familie. ℞. vt colligo ex do. Ant. ⁊ Jo. de lig. ac Pau. i. c. li⁹ de reſti. ſpo. ⁊ Bar. i. l. ne qd. ff. ꝺ incē. ruī. nau. q⁹ ſic q̄n familia eī⁹ reliquit in offō ſeu miniſterio i quo ipſe dñs eſt ꝓpoſit⁹ ⁊ ipſe vtiē ope talis familie q⁹ ſibi ꝑputaret qui talē elegit q⁹ honeſtā dēbat pōere. l. i. §. familie. ff. ꝺ pub. cūmlr tñ teneꝫ nō criminalr vt. d. l. ne qd. Et q̄ ꝓz q⁹ ptās ſeu rector teneat ex maleficio ſuoꝝ officialiū. l. ſi p⁹. C. ꝺ aſſeſſ. idē dic ꝺ capitaneo q⁹ teneꝫ ex ōlicta ſuoꝝ armigeroꝝ nanta holpue ⁊ ſilia. addūt tñ ꝺ dicti doc. q⁹ ñ offiū erat publici vt ptās ⁊ hmōi ſufficit exhibē malefactorē vt i. d. §. familie ta ⁊ cauones ⁊ hmōi. l. vnica. ff. de ſ. offō dñi ñ teneꝫ dño q̄ ad foꝝ iudiciale. ſꝫ q̄ ad ꝓciaꝝ lic ſi eſt i culpa ñ corrigēdo eaꝝ. nā teneꝫ ꝺño ⁊ exēplo cā corrigere ⁊ ſi aliqs coꝝ eſt ſcorti rigibilis teneꝫ cū expellere niſi oñ ꝺ ſumeret q⁹ efficeret peior. nā tūc faciat qꝺ pōt ⁊ excuſat⁹ alſo ñ q̄. talib⁹ dē erroꝝ cui nō reſiſtit approbatur. lxxxiij. diſt. iij. erroꝝ cum ſili.

¶ Quō aūt famulo iſirmāti dēbatur mercedes. vide familia. §. ij. q̄n teneꝫ ꝺ robaria que fit in cuius dñio. vide ꝑ dagium. §. vlt.

Donatio dicit a dono. q̄si dono datio ff. ꝺ donatio. cā mor. l. ſenat⁹. §. i.

¶ Dōatio. p̄cipue ē q̄ aliqs darca ineꝫte vt ſtatim velit accipientis fieri nec vllo cāu ad ſe reuerti ⁊ pp nullā aliā cām facit q̄ vt libertate ⁊ munificētiam exerceat. ff. ꝺ dona. l. i. in p̄uc. ⁊ hec donatio. p̄cipue dī vt ibi ⁊ etiā dī ſimpler vt. C. de do. aū nup. l. fi. §. i. ⁊ abſolute vt. d. l. ſenat⁹. §. ita iter vtuos vt inſti. ꝺ dōa. §. alie. nec ob. illa. ꝺ bo vllo caſu ad ſe reuerti. C. de reuo. dona. l. fi. q⁹ illa reuocatio ſit poteſtate legis non ꝯtentum.

¶ Quot ſūt ſp̄ēs donatōis. ℞. q⁹ q̄ tuis gl. i. l. i. in pn. ff. ꝺ dōa. dicat tot q̄t ſunt diuerſitates voluntatū. tū gl. i l. res vroris. C. ꝺ dona. iter virum ⁊ vxo. tū treo explanat. ¶ Omnia dē dōatio iter vtuos q̄ ſimplr vocat donatō. ¶ Scōa dī cā mor. ¶ Tertia dī iter vir ⁊ vxorē. ꝺ prima hic dicaꝫ de. Ba. in. c. le. ⁊ de tertia i. c. iii. ſe. ad de ⁊ alia q̄ dī pp nup. ꝺ q̄ i. c. iiij. ſe.

¶ Dōatio q̄ dī iter vtuos q̄drupler ē. alia ſimpler ⁊ abſoluta q̄ ſimplr q⁹ donat ꝺ q̄ in. d. l. i. in pu. ¶ Scōa ē ꝑditionalis de q̄ in. d. l. i. §. ii. q̄ ē q̄n q⁹ dōat ſꝫ ꝑditōe vt ſi fecerit vl' ſi venerit ⁊ hmōi. ¶ Tertia ē modalis vt C. ꝺ dōa. ſꝫ mō. l. i. ⁊ li. teſt q̄n ꝺ

ux vt tale qd fiat. ꝛ de ꝫ vide. §. cō
ditō. ¶ Quarta ē remuneratiua bñ
ficioꝝ de q̄ in. l. agli⁹ regulus. ff. ōdo
na. vbi dī nō ē mera donatione. ſz
offiñ mgri remiseratuꝫ q̄daꝫ mercē
dē ppea ista ñ ꝓuocatea ingratitudi
4 ¶ Aliꝫ nō ꝓt donare donatōe iter
vinos vt sciat qꝫ pōt donare ꝓhr ꝛ
cui pōt donari. ℟. q. xxiij. sūt q dōa
re, nōpnt. hic nō loquor de donatōe
que dī remuneratiua. sed tm̄ de sim
plici vel cōditionali seu modali.
5 ¶ Prim⁹ q nō ē cōpos sue mēt̄ sic
furiosus anīcꝰ ꝛ hmōi. xv. q. i. mer
to cle. si furiosus de homi. ꝛ. l. iulia
n⁹. ff. de cu. fu. nec curo. an sit ei dat⁹
curator qr ꝓscia ei q̄ nō ē sane mēt̄
nō ꝫ facit. l. modestin⁹ in fi. ff. ō do.
6 ¶ Scōs ꝓdigus vt i. l. i. ff. de cura.
fu. ꝛ hoc ꝛz̄ postq̄ curator ē ei dat⁹
vel interdicta est ei alienatio vt. l. ro
cui. ff. de ver. obli. et si ve nō esset, ꝓ
digus. sec⁹ i tutore dato pupillo q ē
adult⁹ ꝛ i curatore qr ista pēdēt a nā
ſz ee ꝓdigū a declaratōe iudicio ſz
bar. ibi nec sufficit ꝓcōizatio q⁹ nul
lus ꝓhat cū tali qr regrit̄ iterdictio
q̄ ꝺz fieri ipli ꝓdigo vel saltē datio
curatoris ſm Bar. i. d. l. ro cui vl sal
tem inia declaratoria q⁹ sit ꝓdigus
ſm Ang. de are. insti. qui nō est ꝑr
mis. face. testa. §. Item ꝓdigus.
7 ¶ Tert⁹ minor. xxv. an. nisi ratiſha
beat post cōpletuꝫ. xxv. vt. C. si ma
fac. ra. habue. l. vlt. vel nisi cū auctō
ritate tutoris vel curatoris vt. l. pupil
lus. ff. de acquiren. re. do.
8 ¶ Quart⁹ filius familias vt. l. filiusfa.
ff. ō do. fallu i est fili⁹ i dignitate ꝫz
Inn. i. e. grādi de sup. neg. ꝓl. lib. vj
alle. d. l. fili⁹ vel sit fili⁹ senatoris vel
alteri⁹ dignitat̄ qr pōt ñ pater decēt
ei liberā administratiōem peculij aui
spāſr pr̄ sibi denegauerit. itē si filius
fa. ꝫz liberā ꝑculij administratione ꝛ
iusta rōem mot⁹ donet vt mīri ꝛ sibi⁹
ꝓtūcꝫ ꝓsonis ꝓt alīs ñ. Itē si ꝫz pecu
liū castrēse vl q̄li pōt vt. d. l. filiusfa.
i ter. ꝛ gl. itē in casib⁹ de q⁹ i. §. sc.
9 ¶ Quint⁹ furus religiosus vl mōa
chus ꝛ silēs q nihil hēnt ꝓpriū. xij.
q. i. nō dicaꝫ nisi de inia ſuptionis, ut
ibidē. Fallit i religiosis ꝛ monachis
si hēnt legittimā administratione ꝛ
er eā inīa donēt; ſz sine rōe. iusta ñ
possūt. d. l. filiusfa. i ꝓn. ꝛ. xij. q. i. qr
tua. Intellige de mobilib⁹ ꝛ q̄ seruā
do seruari nō possūt. vt. §. alienatio.
Itē si de inia ꝓlati stat in scholis cū
ꝓfitio utilitatis partis ꝓuent⁹ vel in
pegrinatione vadit qr pōt donare q̄
alij scholares ꝛ pegrini honesti rōnis
biliter facere solent vt ꝛz glo. in. d. c.
nō dicatis alleg. l. vlti. C. admaced.
l. si longius. ff. de indic. ꝛ ēt donare
possunt cā elemosyne ſm qō dicaꝫ
elemosyna. §. vj.
¶ Sertus abbas ꝛ glibet alⁱ ꝓlat⁹ 10
religiosus qui nihil dare pōt nisi si
cut dictū est de filiusfa. qui habēt ad
ministrationē. litti. di. abbati nisi p
statuta aut ꝓsuetudinē aliud caueat
arg. l. ꝓhibere aūt. §. non tm̄ aūt. ff.
qō vi aut cā. d. de hīs q̄ fiunt a ꝓla. c.
ea noscimur.
¶ Septim⁹ vxor si nō ꝫz vltra do 11
tem nisi elemosynā ſm qⁿ dico. ī. ele
mosyna. §. vj.
¶ Octau⁹ qui cōmisit crimen lese 12
maiestatis. C. ad. l. iulia. mate. l. vlti.
¶ Non⁹ hereticus qr ipso inre bōa ꝫz
ei⁹ sunt ꝓfiscata vt de hereti. c. cū ſm
leges lib. vj.
¶ Decim⁹ qui ꝓht incestao. ſ. inter 14
ascendētes ꝛ descendētes aut nepha
rias. l. inter collaterales vel inutiles
elias ꝓhibitas nuptias: qr ipso iure
nonꝰ inuꝰ dñiuꝫ pdit vt. d. c. cum
ſm. ll. ꝛ in aut̄. de iceſt. ꝛ nc. nup. in
ꝓn. ꝛ ibi dicit ꝓcedē i q̄cūq; minimo
nio illicito. nīmō fuerit sciēs factuꝫ
puta ꝓsanguineā ꝛ inu. ſ. qō ꝓhiz
alīs ñ. ſ. si sciat inu ſz ii fiēi aut factū
ſz nō inu qr error iur[i] excusat a dolo
15 ¶ Undecim⁹ q in aliqua re cadit in
cōmissū puta magro vectigali ipso
vectigali nō soluto vl q̄li qꝫ occul
tat merces quāꝫ vectigali ē soluēdū
qr ipso iure pdit dñium illius rei. ꝛ
hmōi vt no. i. l. cōmissa. ff. de publ.
vbi dī. Etiam qō cōmissum est statuꝫ
desinte esse eius q cui ē ꝺtū dñium
qꝫ vectigalis acquirit fisco. ſ. vel ſm
ordinem ciuitatis ſm glo. ibidē. In
isto tñ casu ꝛ trib⁹ immediatis ꝓceden
tibus licite a donatario retinēt qō ē
ei donatū ante suam declaratoriam
que regrit̄ antēq̄ eis possint auffer
ri vt. i. pena. §. iij.
16 ¶ Duodecim⁹ qui cōmisit aliqō ca
pitale crimen a ꝓdictis pp qō dona
ei⁹ sint publicanda post ꝓdēnatio
nem nō pōt donare sed aī sic vt. ff.
de dona. l. post ꝛtum ſm distinctio
nem. §. alienatio. §. xxv.
17 ¶ Tertius decim⁹ miles qui meretrī
ci vel ꝓcubine dare nō potest. l. ii. C.
de dona. iter vir ꝛ vxo. ꝛ per glo. ꝛ
doct. in. i. miles ita hered̄. §. mulier
ff. ō testa. mil. Idē dic de clerico do
ctore ꝛ aduocato q dicimur milites
per no. i. l. milites. ff. ō ten. ꝛ re iudic.
sed Ly. i. d. l. ij. itelligit ō milite ar
mate militē nō de militib⁹ q militāt
ꝛ gaudentes nō milites opere.
18 ¶ Quartusdecim⁹ inter vir vxoꝝ tēꝰ
rio cōstante matrimonio de quo dic
vt. §. donatio. iij.
17 ¶ Quintusdecim⁹ q filio filie
ne nō pōt donare aliquid qr pater ꝛ
fili⁹ censent vna ꝓsona vt. C. de ipu.
ꝛ aliis substi. l. vlti. fallit ſm glo. i. l.
pater. C. de inoffi. dona. in quattuoꝛ
casibus. ¶ Prim⁹ est cā dotis ꝛ do
nationis ꝓpter nuptias. l. pōponius
filadelphus. ff. fa. hercis. ¶ Secūs
est eunti ad castra. naz ei pōt res mo
biles donare. l. iij. C. fami. herciscī.
¶ Tert⁹ est ꝓpter aliqō diurnū vt
puta ꝓ alimētis. ¶ Quart⁹ est vsus
fructus quem ꝫz in aduentitijs quē
pater pōt donare. ¶ Addo quintuꝫ
qñ ꝫz filius est emancipat⁹ argu. de
restī. in integ. c. ꝓstituto. ¶ Adde
secundū qñ donat ꝓpter benemerita
ſm Bar. in. l. i. C. de colla.
¶ Sextusdecim⁹ glibet donare ꝓ 20
hibetur vltra quīgentos solidos. vt
C. de dona. l. pe. in fi. qō est verū si
ne insinuatiōe ꝓcedenti. Excipiunt
vij. casus. ¶ Prim⁹ in magistro mi
litū q res mobiles tā suas q̄m ex spo
lijs hostiū habitas donare pōt mili
tib⁹. ¶ Secūs casus qñ qs donat ꝓ
repatione dom⁹ rupte et ruina vl in
cēdio. ¶ Tert⁹ in redēptiōe captī
noꝝ hi sunt i. d. l. pe. i glo. ibidē ad
dunt. ¶ Quart⁹ i donatiōe ꝑtiali
¶ Quint⁹ i donatiōe pp nuptias vl
qs ad quātitatē dotis. ¶ Sextus in
donatōe cā mortis. ¶ Addo ego septi
mū in donatōe ī ptiaz cām vt i. l. san
cim⁹. C. ō dona. ꝛ ꝫz gl. ibidē ī d. l. sā
cim⁹ velit q⁹ i ptiaz cāni nō ꝫ valeat si
ne insinuatiōe nisi vsqꝫ ad octingētos
solidos tñ tu tene q⁹ valet sicut tenet
Bar. i. l. illud. C. ō sac. eccl. p idē
ptitate rōnis. d. l. pe. cū insinuatiōe aūt
ꝛz vsqꝫ ad quācūqꝫ summaz scā idūm
cte ab hīs q donare pōt vt i. d. l. pe.
¶ Quid si sit scā donatio duob⁹ de se

matori ſſima q̄ qngentor ſolidor ſine ilinuatiõe. ℟. q; nõ v3 ter. ē i an-
ten. itē a ꝑuaţ ꝓsita ſup. d. l. ſācim⁹
22 ¶ Quid ſi donatio ſit fcā in ſingl̄os ānos emlē q̄titatis q ſingl̄r nõ ex-
cedit ſūmā 3 ſ3 ſimul, ꝙcō ſic. ℟. q nõ
v3 ſm Hoſtī. q: elt donatio vna. l.
ſenat⁹. §. fi. ff. de dona. cā mor.
23 ¶ Sed q̄d ſi fiat dimiſſim ꝙ plures
dōationes vltra ꝓfatā ſūmam. ℟. Al-
bt. i. l. illud. C. de ſa. ſan. ec. q nõ v3
q: ad hoc vt ceſſet neceſſitas ilinua-
tionis regrit diſtincta i tpe vt. d. autē.
itē a ꝑuaţ. §. ſi ga. Fiat. n. vn⁹ ī ꝑtes
que ler ꝙ inſinuatiõez volut refrena
re. C. de inoffi. do. l. pe. ali ꝓualerent
ꝓba rei Ẓ. l. ij. i fi. C. cõia delc. vbi dī
nos enī nõ, vbis ſ3 iplio reb⁹ legez i
pontm⁹ facit. ff. ō ca. pec. l. ſi forte nā
vn⁹ ipr⁹ fac pla cē vnū. ff. ad l. acq.
l. illud. §. fi. eī de or. co. c. cū dilect⁹
24 ¶ Sed nūq̄d reuocabit tota dona-
tio ſi ereedat ſūmā facta ſine ilinua-
tiõe. ℟. q nõ ſ3 ſolū erceſſus a dicţ
ecce. ſolidis vt i. l. ſācim⁹. C. ō dōa.
q̄ō lita tex nisi fuiſſ3 iuramento fir-
mata q: tūc in nullo reuocat ſ3 Jo-
an. in addi. ad ſpe. de ſi. inſtr. ⁊ quid
valeat ſolidus vid. ī. ludus. §. ij. i fi.
25 ¶ S3 q̄d eſt ilinuatio. ℟. Albt. in
d. l. illō q ꝙſuetudo vi admittere q
ilinuatio eſt p ſuptoz auctoritatis ꝓ
ſtatio q̄ō vt inuere gl. in autē. vt nō
fiāt pignora. §. illō. vñ ad cautelaz
ſolēt h ꝓba poni q cozī eo donatio
ilinuata ſit ⁊ ita cõuer ſit l3 ꝓprie ili
nuatio ſit ꝑfectētis donatiõis i ſcrī
ptur̄ auctēticaz. redacte apud cõ pe
tentē iudicē facta publicatio ⁊ eius
auctoritate i publica geſta ſeu acta, fa
cta reductio vt colligit. l. i hac. C. ō
dona. uicto. §. illō. in auctē. vt frm
filij ⁊ i. §. nõ hñte ō defen. ci. ⁊ i. §. ⁊
h̄ puenit vt nulli iudicū vt ſic inter
tpa donatiõis ⁊ inſinuatiõis poſſ3 ō
liberare an exꝑdiant vt in auten. de
appel. itra que tpa circa ꝓnc.
¶ An ilinuatio poſſit fieri die feria 26
to. ℟. Albt. i. d. l. illud. q ſic q: non
exigit cāe cognitionē ergo q̄libz die
pōt fieri. ff. qs ordo in to. poſ. ſer. l.
ij. ⁊ ēt q: ē actus voluntarie iuriſdictio
nis. C. de fer. l. actus.
¶ Cui iudici dz fieri. ℟. Albt. i. d. l. 27
illō q iudici loci. l. data i ſi. C. ō do.
¶ Xvij. donare nõ poſſunt q dñiz
in re quā donare volūt nō hēnt ſicut
ſunt raptores fures ⁊ hmōi q; nemo
pl⁹ iuris i aliū trāſferre ꝓt q̄ tpe h3
l. nemo. ff. ō reg. iu. facit. l. traditio. i
ꝓn. ff. de acq. re. do. vide alīs erce
ꝓões i. d. l. traditio ſ3 nihil ad nos.
¶ Xviij. ꝓlati ⁊ alie ꝓſone eccleſaſti- 29
ce q nõ ꝓnt res eccleſaſticas mobilef
vel īmobiles ꝓciosas alienare ſine
certa ſolēnitate de q̄. ſ. alienatio. res
aut mobiles, ꝓhibent in vſus hone-
ſtos alienare vid. ē. cleric⁹. iii. §. iiij
¶ Mio ep⁹ ꝓt donare ꝓ ꝓſtruēdo 30
monaſterio vid i. c. aplice ſedis. de
do. q: ꝓ ꝛ ad ſimplicē ꝓfeſſorē ꝓtiet
¶ Xix. illi qui ſunt nō ſoluēdo cre- 31
ditoribus. vide. ē. alienatio. §. xxvj.
¶ Xx. illi qui ꝓp cām illicitā donāt 32
puta femine, ꝓ meretricio. S3 aduer
te q meretrici publice liue ꝓcubine
vl3 ꝓmiſſio ſiue donatio ſm Bar.
Bal. ⁊ Ang. p⁹ Cy. i. l. affectiõis. ff.
ō dona. ⁊ in. l. ij. C. ō ꝓdi. ob tur. cā3
l3 gl. i. d. l. affectiõis. velut q v3 non
quo ad actionē ſ3 q̄ ad exceptionez.
ſ3 reꝓbabat a ꝓdictis. ſ3 ꝓ meretricio
facto cū nupta vidua vel virgine q
de iure ciuili punit nō vl3 ꝓmiſſio
ſed donatiõe facta ꝓtior eſt ꝓditio
poſſidēt. niſi lit mules vt deuī eſt. ē.

Verūtī fiſc⁹ poſſet auferre a mulie
re vt no. Cy. i. l. ij. ff. de ꝓdi. ob tur.
cām. ⁊ in ter. l. iuſti⁹ in fi. ff. de iu. fiſ.
⁊ ita eſt vna opi. l3 alij idiſtincte vi-
lint q nō valeat ⁊ male ⁊ idē dic de
dōatiõe facta ꝓ quocūq; q̄ō lege pu
nitur. ⁊ ſic intellige. d. l. affectiones.
33 ¶ Xxj. illi q iudici ſeu ꝓſidi aut alijſ
officialib⁹ q̄bus eſt ꝓſtitutū ſalariuz
ſuū aliq̄d donant ſiue añ ſiue p⁹ de
poſitum offīj ꝓ aliquo būficio tpe
adminiſtratiõis ꝓſtito. nā ta3 donās
q̄ cui donat ꝓuicī⁹ quadrupli pena
plectit vtin. l. ſi. C. ad. l. iul. repe. in
telligit glo. tex q̄ ſi occulte dat. ſecus
ſi palā pp. l. ff. de polli. q̄ eſt cō fac
ꝓ ea ter. i. l. barbari⁹. ff. de offi. ꝓfc.
Judices aūt delegati eccliaſtici nihil
poſſunt recipe nec eis dōari; niſi ſo
ū eſculentū ⁊ poculentū q̄ō in pau
cis dieb⁹ poſſit cōſumi ⁊ mera libe-
ralitate donātū. Idem dic de ꝓſer-
uatore vt in. c. fi. de offi. delec. li. vj.
idem dic de iudice ſeculari de q̄bus
vide infra. §. vnū.
34 ¶ Xxij. illi qui viſitatorib⁹ ſuis ali-
quam pecuniaz ſeu eoz famulis vel
quodcūq; aliud mnus donare volūt
de quo vide. ī. viſitatiõe. §. iij.
35 ¶ Xxiij. illi q̄bus p ſtatuta muníci-
palia ē ꝓhibitū niſi cū certo mō do
nare. ⁊ ſi donatione ꝓ alia poſſint ꝓ
hibere vid inſtitutas. §. xlvi. ⁊. xlvij.
36 ¶ Xxiv. dōatio poſſit fieri, abſēti. ℟.
q ſic ſuremittas q ferat ſiue mbeas
ſ3 ignorās ꝓtor i. l. abſēti. ff. ō do.
rijz ea mte vt ſi ati hāt ſua. d. l. abſēti
37 ¶ Utrū donator teneat ō cuī dōa
tario. ℟. gl. i. l. auſtē. ff. ō dona. ſm
iſti. ō dona. §. alie. Et3 ipſa gl. diſtin

guit. q aut fuit ō ea ꝓmiſſuz. ⁊ ſic te
netur. C. ō cuic. l. ij. nā ꝙ q̄libz cē, ꝙ
mutti pōt ō cuic. ff. ō cdti. edi. l. ſcien
dū aut nō fuū ꝓmiſſū ⁊ tūc aut cepit
donatio a dātiõe line traditiõe ⁊ nō
tenet de euictiõe, ſed de dolo ſi iter-
ceſſit aut cepit a pactione vel ꝓmiſſio
ne. ⁊ tūc agi pōt vt i. d. l. ariſt. ⁊. C. ō
ūi. do. l. i. ff. ō rer. ob. l. vbi aūt. §. fi.
¶ Utrū donatī ab eo q nō ꝓt dōare ʒ 8
ſit reſtituendū ō neceſſitate a donata
rio. ℟. q ſic ſm q p3 p ſupradicta. ⁊
ſm ſupradictas diſtinctiones.
¶ Utrū donatū ābaſſiatorib⁹ acgrāt 29
cio vel dño. ℟. ſ3 bar. i. l. ſi vo. §. itē
q eqd. ff. ſol. ma. ⁊ p Cy. i. l. fi. §. ſ3 cū
in ſcā. C. ō fur. ⁊ p Buil. i. l. qui ꝓ-
pio. i. §. ꝓpiratoz. ſt. ō ꝓcur. ⁊ glo.
vtrobiq; q acgrāt ābaſſatoribus ſi do
nāt tanq̄ ꝓſone, facit. l. ſocū q. §. i.
ff. ꝓ ſoc. vbi donatū ſocio occaſiõe
ſocietatis cedit donatario nō ſocietati
ex quo donatū eſt ꝓſone nō ſocietati
ſec⁹ ſi donāt tōne officij; q: accipit
dño. ff. de caſt. pec. l. ſi forte. ⁊. l. mu-
leo la. ij. Ida. i. c. poſtulaſtis de con
ceſ. ꝓbē. dicit q in dubio debem⁹
attēdere q̄litatez donā. ⁊ ſi tal' ſit res
q poti⁹ creditī donata dño q̄ ābaſſi
atori vt puta leo ⁊ hmōi tūc acgrāt
dño alo nō. Vel pōt dici q ſi ꝓſona
ābaſſiatoris antea erat nota tūc vide
atur inuim ꝓſone. Si vō ſolū ē no
ta pp offīm ſic intuitu officij dati vi
deatur. l. ſi forte. l. mileſa. li. ij. dotē
§. hereditatē. ff. ō caſtren. pecu.
¶ Utrū q̄ donāt vel legāt uſto mō 40
dono vl lego talē terraz q̄ ē. j. tales
ꝓfineq ē. xx. iugez. q tū ē. xxx. vel
legovrou mee talia iocalia q̄ ſūt ꝓci
centū ducatoz. q tū ſint ducētoz dos
tari⁹ poterit ne bona ꝓfata teneā. ℟.
bal. i rubz. ō ep. ⁊ vē. C. dicit q Jo.

an. in addi. ad Spe. ti. re emp. ꝛ vē. refert ꝛ segtur dñm suū q fuit Odo ardus ꝓsilio. ceterij. q pōtotū retinere. p. l. si fundū sub ꝓditōe. §. si lib⁹ i fi. ff. ō le. t. l. cū pr̄. §. pī q filio. ff. ō le. ij. Sz ipe bal. dicit multū differre an q exprimat ꝓceptū suū incipiendo a numero. vel mēsura. vt puta dono tibi quatuor modia terre i tali ꝓfinio. ꝛ nūc nō vēdat plus. vt. l. si qs testō in pn̄. ff. ō le. i. an exprimat per noīa dēignātia certā spēz: vel corp⁹ ōterminatu. lz postea mēsurēt. qz nūc mēsura est loco ōmōstratiōis. q falsa ne vicīat nec minuit id cui addicit. l demōstratio. ff. de ꝓdi. ꝛ ō. Facit. l. si vēditor. ff. ō actio emp. ꝛ vē. hoc segtur Petr⁹ in. c. p tuas de dona. vbi dic̄ q si vir legat talia toccalia vxori q estimat cētū. q lz valeāt duplū nō potūt hēs minuere lz totū hēbit. illr li min⁹ valēt nō poterit pl⁹ mulier re tē. Idē dic̄ ō vēditōe seu ēptōe ꝛ sic solue. l. re. i. §. fi. ff. ō ac. emp. ꝛ vē. p hāc distinctiōz. vl' breuī⁹ i ēptōe dic̄ qō ñ petū tarak p modia nō hēbit illud pl⁹ nec⁹ si nō tarak p modia idē dic̄ in vēdēte si ē min⁹ vt teneat Bz ꝓdicta.

41 ¶ Utr̄ dōatio mera possit renocari ex pnia. Rx. q nō. ar. c. vtr̄ de ꝓdi. ap po. fac̄. d. l. ariſt. in pn̄. ꝛ ō dic̄ bar. i l. ē. ff. de ꝓdi. ob. cāz q dōatio ē Ict⁹ noīatio. ꝛ no. in. l. iuregentiū. ff. de pac. i pn̄. ibi ā hz nomen elegāo. nec renocaf pnia sicut nec alii Ict⁹ noīati vt. l. si pecuniā i pn̄. ff. ō ꝓdi. ob. cāz.

42 ¶ Utr̄ donato mera renocef pp ali quā cāz. Rx. vt colligo ex. i. fi. C. ō reuo. dona. ꝛ ex. c. fi. de do cū ibi no. q sic pp vndecīz causas. ¶ Prima ꝓpter defectū cause pp quā reg est donata. c. qō a te ō cle. ꝓm. de q dic vt J. §. xlvij. ¶ Scōa ꝓpter ꝓditonez adiectā. c. verum de condi. appo. de q̄ oic. vt. j. §. xlvi. ¶ Tertia ꝓpter dati enormitatē: puta cum pater donat tū q filio hēditas nō remanet. xiij. q. ij. si qs trahit dic vt. j. casu. r. ꝛ rī. ¶ Quarta cuz donatari⁹ man⁹ violētas iniecit i donatorē. ¶ Quinta si attroces iniurias fecerit. l. vbalem aut eū fugauerit. vl' i carcerē iniecerit ꝛ hmōi. vt differat a ꝓcedēti. ¶ Serta cū graue dānuz reb⁹ donator⁹ intulit puta i tota vel i maiori ꝑte substātie. pōt etiā esse citra mediatē ꝑte substātie ꝛ iō erit arbitrariū Bz Jo. an. i. d. c. fi. ¶ Septīa qū iferre ꝓpsit vite periculū. lz effect⁹ nō sit sequut⁹. l. ponēdo ī sidiat⁹. ¶ Octaua si ꝓuēto nes in donatiōe positas nō suauerit qs ꝓmisit. Hec quīq. ē. dicta immediate hēnt i. d. l. fi. adde Bz gl. ibidē ¶ Mona si donatari⁹ negligat alere donatorē inopē qō itelligē Bz Ly. in d. l. fi. vtr̄ si donatio ꝓsistit i magna re seu substātie. ꝛ sic limita. d. gl. p in ra alleg. i ea q̄ loquunt qñ libertas ē donata vt. l. alimēta. ff. de lib. agno. ꝛ in autē. vt liber. ō cetero. §. illō. ff. de iure pa. l. duū⁹ lī. ꝛ. l. igrat⁹. Et ñ donatio facta liberto renocaf solum ex obsequio nō ꝓstito. ꝛ et emptū ab eo ex pecunia donata vt. l. i. C. ō renoc. dona. sed nō libertas. C. de lib. cā. l. solo. Sz h̄ ē spāle i liberto nō in alijs. vt ex sola ñ ꝓstatione res ex pecunia donata empta renocet vt i d. l. i. no. gl. qō no. p istis mulierib⁹ ꝛ simplicib⁹ q̄ fere oia donant ꝛ de nūi negligunt alimentari a donatario. Si vo sit modicū qō est donatū nō renocaf donatio pp alimēta denegata. ꝛ sic itellige gl. i. l. in ꝓdēnatiōe. ff. ō reg. iu. q vult q nō renocetur donatio ꝓpter alimēta ōnegata

Et no.

Et no. in hdictis ēdis renocari dōationē p donatorē nō p hēdes ēt ii talis ingratitudo sit cōmissa i donatorē nō in hēdes vt i. d. l. ꝛ. c. no. ¶ Decima cā ex ꝓpria voluntate dōatoris vt pp natiuitatē filioꝝ supuenientem ꝛ in h̄ sunt varie opi. qz videf iura varia vide si plz bar. in. l. ticia. i. §. iperator. ff. de leg. ii. ¶ Xj. cā est ōuoluntatē donatoris rōne inofficiositatis. Circa qō no. bar. in. l. si vt all'aq C. de inof. do. sic distinguēte q aut donatio ē inofficiosa re ꝛ ꝓsilio ꝛ tūc li est facta liberis renocaf ꝗtenus est imoderate factū vsqz ad debitū bonoꝝ subsidiū vt. l. si liquent. C. ō inofficio. dōa. Si vo sit facta extraneis si religd aliqd silijs sic nō renocaf nisi vsqz ad debitū bonoꝝ subsidiū. l. oi mō. C. ō inof. testa. si vo nō reliqt lic renocaf in totū. d. c. li qa trahit. aut donatio ē inofficiosa re solūi ꝛ sic renocaf solū ꝗten⁹ ē imoderate gestū. Explificat Augu. i. d. c. fi qa q̄ qñ qa ir iscēs filio erheredat eū ꝛ donat oia sua ecclie q: nō ē iuscipiendū qz iofficiosa re ꝛ ꝓsilio. si vo cōputat. r. filiū hñs ipse alios vl' si hñs duos filios. r. cōputat tertiū vel hñs. xij. r. cōputat. xiij. ꝛ oibus eque relinquit: sic nō facit inofficiose ꝛ valet.

43 ¶ Sz qd si fuit facta monasterio renocabit pp supuenientia filioꝝ. Rx. pa. i. d. c. fi. q nō in totū qz mō asterū ē loco filij ꝛ qz dōatio ē fcā fauore aie Bz solū renocabit q ad ītimā debitā h̄ idē sentit gl. ēt i dōato ecclie. xvij. ptinētie. ꝛ h̄ vtr̄ imre fori. s. iur] ciuil i to. vt ītit gl. i. d. c. fi. ꝛ. d. c. si gl ira scit. ꝛ h̄ rōe ꝓsūpte voluntat⁹ dōatoris

44 ¶ Utrū si fit iuramēto firmata renocabit pp ꝓfatas cās. Rx. sm̄ do. ant. in. d. c. fi. q sic ex⁹ subsistentia ꝓditionis que est in iuramento.

¶ Quid si dicā sit p pactū q ii pos sit renocari ꝓtextu alicuius ingratitudo Rx. q tale pactū nō tz qz egtati nāli ꝛ rui ēēt. s. q aliqs ipsum ingratitudinis vicīū cōmitteret C. ō iuris. sti. l. ex eo 45

¶ Utr̄ dōatio ꝓditional' renocef. Rx. q pēdēte ꝓditōe nō pt qcx futuro euētu pēdet facit. l. potior. §. videamus. ff. q po. i pi. ha. nec ēt purificata ꝓditōe qz ēva ꝛ mera dōatio. si vo ꝓditio deficiat ñ renocaf qz q ii ē renocari ñ pt. c. ad dissoluēdū ō dispō. ip. erit ergo ꝑīde ac si ñ fuisz dōata 46

¶ Utr̄ dōatio fcā sb mō possit renocari mō ñ fuato. Rx. vt colligo ex no. p doc. i. c. vtr̄ ō ꝓdi. ap. q ant mōus fuit ꝓncipal cā seu final' Ict⁹ ꝛ ita pt renocari at dic̄ bar. i. l. ij. §. fi. ff. ō dona. fac̄. l. cū. l. C. ō pac. iter ept. ꝛ vē. vbi renocaf Ict⁹ noīat⁹ ñ ipleto mō qñ mōus fuit cā ꝓncipal ꝓhēdi ꝛ sic itelligē. l. ea ꝓditōe. C. ō resci. vē. aut mōus ñ fuit cā final' dōatiōis ꝛ sic ñ renocaf cessante mō fac̄. l. meuia. ff. ō manu. te. vbi libertas legata trib⁹ fuis sb hac ꝓditōe vt alternis vicib⁹ lumiaria accederēt sup sepulchr⁹ ei⁹ nō renocaf ꝗuis modus nō ipleaf q: ter. nō ꝓsiderat vt cām finalē libertatis date modū. lz vt cāz ipulsiuā ꝛ sim⁹ i dubio si donatio ē i piā cāz fauore pie cāe videbit ꝓtēplata pia cā ꝓ finali cā vt vi velle bar. i. l. ea ꝓditōe. C. de resci. vē. ꝛ. l. si pecuniā. in pn̄. ff. de ꝓdi. ob cāz alīs nō. Ex his iferf q donatio fcā ecclie sub mō nō renocaf li modus nō seruet nili exps sus fuerit q possit renocari. rō qz donatī ecclie sub mō vī donatī ꝓ salute aie ꝓncipalr. c. regsist ō testa. fac̄

gl. in. l. si quis ticio. ff. ō le. ij. Et ideo modus appositꝰ nō vt cā finalis sz i pulsiua. ꝛ ideo cessāte cā ipulsiua ñ cessat effectꝰ nisi sit exhibite actū. ꝛ p hoc facit. d. l. mutua. facit ter. in. l. legatuz ff. de admi. rer ad cum. ptī. dictus q̄ no. ibi bar. ꝛ in. l. legati. ff. de vsufru. leg. ꝛ bal. i. l. i. ff. de his q̄ pene cā relic. ꝛ in. l. cū alienā. C. de lega. Hā in d. l. legatū ꝛ l. legatū. pbat q̄ si testator reliquit mille ad honorē suū reipublice. vt ide fieret ludi ānui vel fabrica q̄ ture ipedīte fieri nō pūt. q̄ alia pecunia puertat ad aliū⁹ luz q̄ edat in honorē testōris nec reuocat legatū qz ad honorē suū est cā finalis

48 ¶ Ido one q̄ solus plat⁹ ē q nō fuat modū nūq̄d reuocabit q̄n dicit ē q̄ possit reuocari. R. Bal. i. c. tre ō di. appo. tz q̄ nō qz de certo plat⁹ solutꝰ nō nocet ecclie. regula delicti lib. vj. Et ide sequunt doct. cōuer i. c. dicit de ureur. secus si plat⁹ cum capīo Aduerte qz aliud ē si donatio sit sub ꝯditiōe qz si solus plat⁹ cā nō seruato nō valet donatio. nō qz in aegrēdis solus plat⁹ pōt nocere ecclie nō in acgsitis vt no. gl. ꝛ doct. xvi. q. vi. §. fi. ¶ Innoc i. c. fraternitatē de dona.

49 ¶ Utrū cuz dictū est q̄ possit reuocari regrat̄ inia. R. fm Imo. i. d. c. tre ꝛ Host. to. aut. ꝛ Lar. ibidē q̄ sic alij vt Bal. i. c. tre ꝛ for. cōpe. ꝛ in c. illud de pūp. tenēt ꝛnuz ꝛ Ange. in. l. pe. ff. de pact. ꝛ gl. in ante. vt re cetero nō fiant cōmutatiōes. §. i. tz re uno est ꝓnuz qz nemo sibi uno dicit xxj. q. vj. placuit re ꝓben. cui q̄ li. vj. C. vñ vt. l. si qs in tantā q̄ si dem ē vt ꝓpria auctoritate qz tūc poterit vt tz Host. i. d. c. tre ꝛ in. c. cū dilecti. de dona. ꝛ cōuer doc. i. d. c. tre bar. in. l. creditores in. vj. col. C. de pign. ꝛ no. idē bar. i. l. si ff. vt i pol. leg. nisi eēt sacra effecta. l. si qs curialis. C. ō epi. ꝛ cle. Limito nisi eēt de facto relistens. qz tūc pactū nō vlz vt dicit bar. i. d. c. creditores pstaret enī māz vendi ad arma qō non tz.

¶ Quid si donatū aliqd sit ecclie vl' 50 alteri cui pcō q̄ nō possit alienari. R. fm to. Aut. i. d. c. tre de pdi. app. q̄ aut ponit post ꝛctuz donatiōis ꝛ nō i pdit alienatiōe nec aliqd opat̄ circa ꝛctuz. l. donatio pfecta. C. ō dona. q̄ sub mō aut añ ꝛctuz pfectū. i. ante traditionē. nisi post obligationē. ꝛ tūc fm Lar. i. d. c. tre nihil operat̄ tale pactū p gl. i. l. vnica. §. accedit. C. ō rei vx. ac. aut pactū apponit tpe ꝛhē deobligatōis ꝛ tē aut reseruat sibi aliq̄ ius in re quā tradit p obligatiōe ꝛ ēt appōit prohibitionē de alienatiōe ꝛ tūc nō vlz aliēatio. l. si creditor. §. fi. ff. de di. pu. ulcera gl. videē fm Iraz pisanā q̄ hz Iraz negatiū i. s. nullā vē dutiōez esse. aut nullū ius sibi reseruat sz alteri ꝛ tūc fm do. ant. cadē est rō vt si valeat alienatio aut nec sibi nec alteri reseruat ius in re donata. ꝛ tūc si alienatio sequat̄ vz. sz aget q pactū appositū ad ertumationē. l. ea. l. C. ō pdi. ob cām. ꝛ. l. pe. ꝛ ibi Bar. ff. de pact. aut apponit prohibitio ꝛ alia re nō alienāda ꝛ nō vz tale pactū. ꝛ ita logt̄ d. l. pe. nisi pacisceꝯ iterfit ō nō alienando. q̄ aget ad itereſſe. ita no. i. d. l. pe. ꝛ h̄ tre in puncto. In ecclia aūt si alienat spz interee dātis cui tali pacto re nō alienādo ēsi sit fauora bile alie dātio nisi q̄n alienaret in casu necessitat̄. Intellige q̄n alr̄ puideri nō pōt qz sic donator si nō voluisset ius puter itellexisset nec valuisset prohibitio. c. sicut hi. xxx vij. di. cuz ibi no. in glo. c. i. lxxxij. di. vel q̄n alie-

naret ob magīa pīā cām fm do. anz vbi. ē. facit. c. lz de reg. c. pueru el. ij. de ure. ꝛ. c. nuri. xxj. q. ij. C. de fa. san. eccle. l. sanctm⁹. q̄uis alij teneant contrariū.

51 ¶ Sed qd si dictū sit q̄ nō possit alienari. ꝛ si alienet: tunc liceat ipsi ꝛ hēdib⁹ suis fundz ad se reuocare. R. Iurisse cōter tenēt q̄ nō possit alienari. sz Ber. dat. in cōm. suio. q. iij tz q̄ de egtate canonica pōt ob pīa cām: q̄n alia nō hz q̄ comode possit alienare. ꝛ idem tz gl. i. c. i. prator leo x. q. ij. ꝛ no. q̄ hec sup apposita distinctio vlz de oi ꝛctu in q̄ ab hoie alienationio, phibitio apponit si aūt phibitio sit a lege ꝛ tūc nulla ē alienatio in. l. quēadmodū. C. de agri. ꝛ cēsi. ꝛ co. ꝛ. c. ecclia sctē Marie el. i. ꝛ ibi pa. vt lit. pē. ii aūt phibitio talis ponit ab hoie in vitā testi vel vltime voluntatz. tūc dic vt i. l. filiusfa. §. dum. ff. ō leg. i. dz quō sine cā nō pōt oz ergo cā exprimat ab ipo testōre puta vt remaneat i familia ꝛ hmōi vtō diffuse ad ꝓpositū nr̄m. j. legatum. ij. §. xx.

52 ¶ Item phibui donare donatiōe mera ꝯditionalr̄ l' sub mō, phibeant donare pp bñmerita q̄ dz remuneratiua. R. q̄ nō qz nō est ꝓprie donatio vt coll. gik ex. d. l. acquisto regulus. ꝛ qō no. i. c. si quos. xij. q. ij. ꝛ in. c. cōsentuo de re. eccl. nō alie. ꝛ Bal. i. l. subeni⁹. C. ō sa. san. ec. nisi phibeant donare qz nō hñt administrationē i reb⁹ liber. q̄a volūt donare sicut sūt pnū. ij. iij. iiij. v. vij. viij. viiij. x. xi. xii xv. ii. vel phibeant donari pp ītimaz cām sicut sūt. xiii. xv. xvi. xvij. vel q nō possunt donare nisi in dānū aliōr vt sūt. xii. vide ēt q̄ dico. ¶. immunitas dicit se donare pp bñmerita si pferā

nūr ab eo q̄ libere pōt donare: tunc i ductum ꝓbationē inter cales psonas tz si de necessitate regrerent bñmerita vt valeret donatio tūc nō sufficiūt talia verba enūciatiua. qz non ꝓbant bñmerita pcessisse. l. si forte. ff. de cas. pecu. ꝛ ibi Bar.

¶ Utrū talis donatio remuneratiua 53 possit reuocari pp cās q̄buo reuocat alia mera vel pditōalis vel modalis de q̄bus dictū est. ō. R. q̄ nō vt i. l. si pz. ff. de dona. tz pa. in. d. c. si. qz fm eū ultra scripta loquēcia de donatione nō habent locū de hac donatione remuneratiua.

¶ Utr donatū pfagmineo i dubio p 54 sumat donatū respectu pfagmentat̄. R. q̄ sic ꝛ ñ respcū remuneratōis ter. ēt. l. tutor. §. q̄ autoub⁹. ff. ō erc. tu.

Donatio. ii. cā mortis ē

gio vult hēre se q̄z cum cui donat magisq̄z cū cui donat q̄z heredes sui dicit ter. in. l. i. ff. de dona. causa mortis. ꝛ in. l. senat⁹. §. donatio. c. ti.

¶ Tres sūt spēs donatiōis cā mortis ꝛ Quedā sunt q̄ imīnēte periculo mortis. ita dat vt statī sit accipiētis. alia fit nullo metu pūs periculi tz sola cogitatōe mortalitatis. vt ab hoie sano Tertia spēs cuz donat cā mortis nō vt statim fiat accipiētis sed tunc demuz cum mortuꝰ fuerit. l. ii. ff. co. ti.

¶ Conuenit donatio cā mor. cū dōa 2 tiōe simplici qz vtraq̄z donatio c. ītē qz vtraq̄z iter vīuos ꝓhibē ꝛ traditur differt qz ista ex pūa reuocat̄ illa ñ vt. l. q mortis cā. ff. c. Item qz i ista. v. testeo in illa duo sufficiūt vt. l. si. C. e. ti. in dubio pſumitur donatio inter vīuos: nisi ꝓbet ꝛnum vel sit facta mentio de morte vt no. glo. i. d. l. si.

¶ Quo dignoscit̄ a legato. R. q̄ sic 3

da sūt cōtrā[ri] equoca. tūc p traditiōz
rei vl̄ p obligatōez qua se obligat le
gatario cognoscit aīt qñ nullū istoz
interuenit dicitur legatū. vide quod
legit. ī no. l. ij. ī. l. marcell⁹. ff. e. ti.
4 ¶ Cōuenit in multis cum legato qz
vtraq; ē vltīa voluitas. Ité qz vtraq;
gnariū numer testiū requrit Ité qz i
vtraq; ībstitūtō locū vēdicat. ut⁹ l. i
C. e. Ité qz nec ilinuatione exigit. d.
l. ñ. Ité qnō ē pfecta nīsi morte secu
ta vt. ff. e. l. nō vī ī multī aliis ō qb⁹
dic. vt no. ī dict⁹ l. Marcell⁹. ī. l. fi.
5 ¶ Differt a legato qz legatū fit nolē
ti. iz nō donatio cā mort̄. Ité lepius
donatū cā mortis tradit a donate iz
legatū nō. Ité qz donatio i singulos
anos ē vna legatū vo plura. l. senat⁹
e. ti. Ité filiussa. nō legat iz donat cā
mort̄ ex ꝓsensu pīto. Item iz testm
falsuz sit vl̄ nullū donatio. iz iz nō le
gatuz. ff. ō his q. vt idi. l. pe. §. vltio
ī multis aliis de quibus vide p totū
istum titulum. ff. ī. C.
6 ¶ Quo reuocāt. ℞. fz gl. ī. l. nō oia
ī pn. ff. si cer. pe. q⁹ tūb⁹ mōis ter. ē i
sti. de dona. §. i. ¶ Dum⁹ si donatari⁹
ds ꝓmouatur cīj donator. ¶ Scdo
si pnitet donasse. ¶ Tertī⁹ cessante
ꝓditione sub qua donatio facta fuit.
7 ¶ Quid si urauit nō reuocāt. ℞. q⁹
pōt reuocari ī duob⁹ cāsib⁹. ¶ Pri
mus er noua cā vt. j. sepultura. § . xl
¶ Scōl si dōauit oia bona pntia ī fu
tura qr tūc turame tuz iduceret totū
captā de mortis ī ō nō tz. qr cēt vin
culū imitatē pret tū pīa absolutiōez
a iuramēto sec⁹ si donasset solū pntia
q⁹ itelligit qñ qs dōat oia bona sua
nō addēs futura. qr tūc nō reuocāt.
de q vīs q⁹ legit ī no. i. l. fi. C. de pa.
ī. l. stipulatio hoc modo. ff. de ō. ob.
8 ¶ Quis pōt donare cā mort̄. ℞. qs
oīo q testm facere nō pōt ñ pōt dōa
re cā mor. Excepto filiolami. q iz te
stari nō possit etiā ubēte pīe. pōt tñ
dōare cā mōt̄ pie pmittēte. l. tā is. ff.
e. ti. Ité q nō pōt dōare iter vīos ñ
pōt dōare cā mort̄. l. filiussamī. ff. ō
dō vñ dicit bal. i. l. ti. de ꝓpīe. feu. ī ℞.
de. phi. fe. alie p feō. c. i. q⁹ qñ nomē
dōatōis ponit. phibitiue tūc ēcludit
ēt dōatō cā mort̄ puta statuto cauet
ne mulier possit donare. vñ nec ēt cā
mort̄. q: a q remouet gen⁹ ī quelibet
ei⁹ spēs. d. l. filiussa. § . pari rōe iz qñ
nomē dōatōis ponit pnullitue. tē nō
ēcludit dōatio cā mort̄ qr nōn ꝓpe
dōatio. vt. l. i. §. i. ff. ō dona. vñ feu
datari⁹ cui a dño pmissuz ē donare
non pōt donare cā mortis feudum.
¶ Utr dōatio cā mor. valeat fcā ab 9
eo q capitale crīm pmisit. ℞. q⁹ ñ. si
ue sit fcā añ crīmē pmissū siue post.
siue añ snīaz siue post. cū ī testm rīn
pat ī oīa publicēt. ut. ff. e. l. si aliqs
fallit ī re dōata vxor. fcā reatū pmis
si iz ñ postea vt. ff. ō do. inter ut. ī vr.
l. cū ꝑ stat⁹. §. lt marit⁹ . est ter. cū gl.
i. i. res vxor. C. de don. iter vi. ī vr.

Donatio tertio iter vir ī vxorē ꝑstante mri monio nō vz rō est ne mutuo amor iuicē spoliarēt dōatoīb⁹ nō tē pātes vt ē ter. i. l. i. ff. e. itellige si alī sit dulcor ī alī pauper ut i. c. dōatō ō dōa. if v. ī v. q⁹ itellige vx ī dōatōe pura ī simplici. ō q. s. dōato. ī. i pn. se c⁹ l dōatōe rmunerātia qr ñ. phibīt vt i. l. q⁹ dt. §. si vir. ff. e. ī. vbi pz q⁹ si vir dōat vnā rē vxori. vxor alia vi ro sit bicide ꝓpēsato. ī p̄ notabilr dicit Bar. i. l. si dimotto. ff. ō ō. ob. ī ē gl. i. l. fi volūtate. C. dō. p q⁹ ple ri⁹ pōt ꝓstitue dotē nobili cui nulr re vult also donādi. iz ꝓferat in ꝑ

mōnij qz est remuneratiua ī nō
simplex. Facit ad hoc. l. Acquisitus
ff. de don. Et sic limita tura. phibēn
tia donatione nec soli⁹ phibīt iter vi
rum ī vxo. iz ni eos qui ad eos perti
nent etiā aut interpositas personas.
vt. l. si spōsus. generaliter. ff. eo. titu.
1 ¶ Quid si vxo mort̄ cā dōare vo
lēti mādat vir q⁹ dōet vxori. ℞. qō
dōatio est nulla. qr vī ac si vir dona
ret. l. idēq;. ff. e. ti sec⁹ si volēti lega
re mihi. mādo q⁹ leget vxori. nō fac
dōatōz iter vi. ī vx. l. iz si vir. §. q⁹ le
gatur⁹. ff. e. Nō qr ī dōatōe cā mor.
vt sine traditōe trālferē dñiū reuoca
biliter tñ. l. ii. ff. e. ti. sec⁹ ī legato q⁹ ce
dit solū a tpe mort̄. vt l. a titio cū li.
ff. de fu. tō ī pmo casu qsito dño vi
ro nō pōt. iz in scdo sic. qr nō acqrit
nisi morte secuta. Hoc limita vx qñ
cā dōauerat cā mor. sed añ solū dis
posuerat donare valebit. si mutato p
posito ad ista tā virī donat vxori qr
sic ratio cessat diuersitatis de legato.
2 ¶ Utr vl̄ nō valeat dōatō iter vir
ī vxo. ℞. q⁹ nō iz fallit ī. viii. casib⁹.
¶ Primus ī donatōe ipatoz fcā pmi
gi. vl̄ eō. ē ter. i. l. pe. C. e. t. ¶ Scdo
si edes vxori icēdio exuste sūt dōatiz
ad eas extructōz a viro vz. icēdiū edi
ficij extructio expostulat. l. q⁹ si vir. ff.
e. ti. ¶ Tertī⁹ pōt marit⁹ ꝓstante mri
monio remittē vxori dotē sibi ab ea
pmissā ī toto. vl̄ pte. vt ē glo. sing. ī
ibi ey. ī bal. i. l. si ꝓstante. C. de do. añ
nup. iz remissio alteri⁹ ō dīti nō vz sic
nec assignatio alteri⁹ debitoꝛ. qz hec
oīa donationeo sunt. d. l. si ꝑsonis
§. si debitor. ¶ Quart⁹ si ex tali do
natōe nō fit pauperior q donat cīj⁹
cui donat fiat ditior. vt si marit⁹ isti
tut⁹ bereo ab aliq nō adijt hēditatez
vt ad vxorē ꝓstinatā pueiat. vl̄ si re
pudiet legatū vt remāeat apō vxorē
oneratā. ꝓlegato p testatorē. vl̄ si ro
gat⁹ restituē hēditate vxori nō detra
heret q̄rt. cā dōationis vt i. l. si spō
sus. §. i. marit⁹ hꝰ. s. ff. e. vbi ter. nec q;
eius pauperior fit q nō acqrit. sed q de
ꝓpīonio suo dēposuit. idē dicas qñ
donat rē aliēnā. l. iz ī si ꝓstāte. ff. e. t.
Intellige ī tali casu q ipse donās non
teneat restituere: vt puta de lnīa dñi
dātis sibi libera facultate donādi do
nauit. ¶ Quint⁹ si cui donatū est nō
fit ditior. cīj⁹ donator fiat pauperior
vt si donauit ad emēda vineta. d. l
q⁹ aūt. §. i. Idē si donat vxori pecuni
az vt ꝙ cognato suo ꝓpotulas soluat
cīj⁹ ipa vxor pecunia ipaz mutuo
fuisz acceptura. d. l. si mulier. ff. e. tt.
idē dic si soluat rectigal. ꝙ ea. fz ho.
Idē si dat ad oblatōes faciēdas. vel
alīs pīa cāz fz cūdē. hēs āt vxor si
er pndēt mutuī nō pp ꝑ min⁹ tene
ret. vt i. l. q⁹ ō bōis. ff. ad. l. fal. qr satis
est q⁹ dōatari⁹ effect⁹ est locupletior
vt no. pa. ī. d. c. dōatio. e. t. ¶ Sēj. qñ
dōat ī ipo finiti mōnij vt tūc reo
fiat mariti vel vxoris cū mors fuerit
sequuta. l. iz iterim ī pn. ff. e. ¶ Sēj.
qñ donat cā mor. cuiuscīq; spēi sit
ista donatio cā mor. vt i. d. l. iz ī ter. iz
ī pn. nisi ita fiat vt nullo mō reuocet
qr nō valeret fz gl. in. d. l. iz interim.
¶ Sēj. qñ vxor dōat viro cā digni
tatis vel honoris adipiscēdi. l. q⁹ adi
piscēde. ff. eo. tūt.
¶ Quo ꝓfirmāt dōatio inualida in 3
ter vir ī vxorē. ℞. q⁹ ī duob⁹ casib⁹
¶ Prio morte donāt. ī nō reuocāt
tacite vl̄ exꝓsse. vt. l. i. c. sēj. C. e. ti. ī. d
c. dōatō. ītra vr q⁹ mōte ꝓfirmati do
natōe ci nō ē lra. eccc. solidos qr si
ēt vltra. eccc. solidos ī sit fcā ñn ī

Donatio. iiii.

presse tñc approbauerit. si approbauit erpresse in morte valebit vt legatū qđ nō idiget isinuatiōe, alis nō ſz gl. ⁊ Jo. an. i. d. c. dōatio. Itē nō fuerit facta simpliciter, pmulţiōe q; si sic ñ valeret. l. papi. ff. e. ⁊ ibi bar. dicē vez ni si iteruenisset traditio vāl ficta puta q; ꝓfiteř se habuisse: q; sic ꝓfirmaret regrit ergo traditio i vita donāt. vt dōatō mōte ꝓfirmeř vt. j. pcm. §. rv

4 ¶ Sed dubitaţ an intelligaţ iste casus de morte nāli tñ q; ꝓfirmet talē donationē. ℟. q; nō ſz ēt de ciuili distinguēdo tñ q; ex illa q; pdiţur libertas ⁊ seru⁹ efficiţ hois permiţ dōatio vt. l. cū hic stat⁹. §. si donator. ff. eo. Sz ex illa q; efficiţ seruus pene mortis ꝓfirmaţ vt. C. eo. ti. l. res vxoris. Nō diuersitaţ fm gl. i. d. l. res ē q; vbi efficiţ huius hois est dño qui pōt renocare ſz nō vbi efficiţ seruus pene. Hodie tñ ex delicto nō dz qs dānari vt sit seru⁹ autē. ſz hodie. C. eo. Ex alia aūt morte ciuili ex q; mrimonū nō dissoluiţ vt ē deportatio ⁊ sterdictio ignis ⁊ aq. ⁊ hmōi nō cōfirmaţ: ſz pēdet vsq; ad mortē nāles ⁊ si nō renocauerit tūc cōfirmeţ. d. l. res vxoris. Ex alia aūt morte q; ingrediēs religionē ls Ioā. i. d. c. dōatio teneat q; nō itelligaţ de ista religiōis tñ Jo. an. ⁊ Lar. tenēt q; sic q; ingrediens cēsset mortu⁹. l. fi. C. de epis. ⁊ cle. ⁊. xvi. q. i. c. placuit el. ij. Sz opi. Ioā. vī verior in mrimonio ꝓsumato p. d. l. res vxoris q; regrit mortē talem q; mrimonius dissoluit: q; nō ē in ingressu religiōis nisi q; ad exercitū sed in mrimonio non ꝓsumato tenet opi. Jo. an. ⁊ Lar. ¶ Scdo ꝓfirmaţ ūrāmēto fm Pa. i. d. c. donatio. q dicit q; hec est cōis opi. Bart. i. l. li quo, p eo. ff. de iudicūl. ⁊ in. l. sci⁹. ⁊ augeri⁹. ff. ad. l. fal. idem ţz sed in. l. i. ff. de dona. iter vi. ⁊ vxo. vī tenere ꝯrium p rōnem gl. i. d. c. donatio. q; vſ ꝯ bonos mores. Sz dic vez ꝯ bonos mores ciuiles: sed non ꝯ bonos mores nāles ꝯ quos nō vlz iuramēto ⁊ dic q; cōfirmatur.

¶ Quid si mrimonū nō tenuit. ℟. 5
q; ls donatio ipso iure valuerit q; tñ idigna pson⁹ eī fuit q; nec maritus dicī pōt renocare i poterit. l. si ex voluntate. C. eo. ti. Intelige si ignorabāt si vō vterq; scit ipedimentū ⁊ mrimoniuz nō tenere fisc⁹ repetit. ff. eo. tit. l. cū hic statuis. §. vlt. ⁊ si nō repetat poterit tenere bona pscia. ls de bono pscilio dēret dare paupibus.

¶ Vltz dōatio iter spōſos ⁊ spōſas ȝ 6
futuro teneat. ℟. gl. ꝓbata q; sic allat l. iter eos. ff. eo. vbi dicē ter. valere ēt si eorū die mrimonū postea ꝓhib.

¶ Quo renocaţ donatio iter vir ⁊ 7
vxo. ℟. q; in. v. ¶ Primo p pniam d. l. cuiz h̄ stat⁹. ¶ Scdo si alienentur res donata p donatorē. l. si marit⁹ tu⁹ C. ō do. iter vi. ⁊ vx. ⁊ in. d. l. cū h̄ statut. ¶ Tertio qñ pignori obligaţ res donata a donatore nisi aliō erpmaţ d. l. cū hic stat⁹. ¶ Quarto si pmoriatur q; donationē accepit ō dōa. iter vi. ⁊ vx. c. dōatio ⁊ si morianţ simul tz fm gl. ibidē. ¶ Quinto cū donor tñ sit ex displicēcia. d. l. cū h̄ stat⁹ ni si erpresse voluerit donationē valē. l. si iterum. ff. eo. ti. sec⁹ si cā religiōis. si tñ mrimoniuz restamerēt p⁹ diuortiū nō renocaţ. d. l. cū h̄. ⁊ idē dic ō donatiōe iter socer ⁊ nurz vl' gener: ⁊ inter ꝓlocutos q; copulatos mrimoio i ptate hūt. d. l. cū h̄ stat⁹. §. oio ⁊ iter pīez ⁊ filiū ū emācipatū vidē gl. i. d. c. dōatō ō h̄ tz i dubio vo qñ ꝓsumaţ donare restimēta vīō prealui. §. xxj.

an nuptias vel ꝓpter nuptias olim dicebaţ ante nuptias dotis dictio. Sed hodie nō est nisi donatio ꝓpter nuptias. ⁊. vt. C. de dona. ante nup. vel ꝓpter nuptias⁹ in. l. fi. ⁊ fit in recōpensatiōe dotis. ⁊ pōt fieri a viro hec donatio sine pusq; ꝯcubitum sit mrimonium sive post ꝯcubitum. vt d. l. fi. ⁊ dī antiferna ab anti qđ est ꝓ ⁊ ferna qđ est dos quasi ꝯ dotem.

1 ¶ Vtrū regraţ eqlitas cū dote i ista donatiōe. ℟. alim si fiebat ibi ꝓstōne dotis tunc nō requirebaţ eqlitas. vt C. ō pac. ꝓnen. tā supra do. l. ex morte. ⁊. d. l. fi. si vō dos ꝑuia erat cōstituta oportebat equalitas vt. d. l. fi. §. sācim⁹, sed hodie q; lz tercio q; opz sit eq̄litas tam in donatiōe ꝓpter nuptias cum dote q; in lucro sup vtroq; per autē. eqlitas posita sup. d. l. ex morte

2 ¶ Vltz soluto mrimonio dōatio pp nuptias reuertaţ ad virū. ℟. q; sicut d. l. fi. sicut ⁊ dos reuertiţ ad mulierē C. de re. vxo. ac. l. vnica. §. illo, q; cui dubio. ⁊ h̄ verū nisi pactū illud habeat. Nam si pactū est q; lucref donationē pp nuptias. ⁊ vir lucrabitur dotē ⁊ eā q; d. l. fi. dicē q; pars passu vadit. s. quo ad pactū q; qle erit de lucrando donatione vel dotē tale ⁊ de ꝯrio. ⁊ hoc verū nisi ex ꝓsuetudine sit derogatū. d. autē. vt est in multis locis. ⁊ ideo illaz serua vt no. i. c. donatio de dona. iter vi. ⁊ vxo.

3 ¶ Sed qd qđ valz donatio pp nuptias ex q; vxor eā non lucraţ nisi ex pacto spāli vt. d. §. illo nec fructꝰ habeat dicte donatiōis vt. C. e. ti. l. si liberis. ℟. q; valz vt sit securior ⁊ dote vt dicit gl. i. d. l. fi. Maz res suas vir alienat ꝓsentiente vxore ⁊ renūciare ſt ūri hypothecario qđ hēat i alijs bonis mariti. vt. C. ad vell. l. ēt sed ⁊ donationis pp nuptias alienatione aut obligatiōe nō pōt mulier remūciare ūri hypotecario, p ure suo q; h̄z in hac donatione pp nuptias nec valet cōsensus mulieris vt. C. ad vell. aut. siue aute nisi interueniat iuramētuz vt in. c. ls de iurem. li. vi. aut dño alia ꝓcurāt. ¶ Primū q; vxor cōsentiat post biennium secunda vice. ¶ Scōm q; tñ sit in facultatib⁹ viri vt idēnitati vxoris possit ꝓsuli. nō solū tpe ꝯct⁹ vt qđd direxit ſz ēt tpe q; vxor agere pōt vt no. in. d. aut. siue auie. vel q; p. xxx. an. tacuerit licz sciō nō ꝓsenserit. vt no. Pa. i. c. quenit. de emp. ⁊ ven. Itē vxo dissipāte bona sua pōt agere sic p donatiōe pp nup. sic, p dote. C. de iur. do. l. vbi de q; dic vt no. ibidē. ⁊ē pp adulteriuz viri lucraţ. vt. s. adulteriū. §. nſ.

¶ Quid si soluaţ mrimoniuz alter 4
q; p mortē nāli qđ pactuz vel ꝓsuetudo poterit facere q; vir lucref totē. ⁊ sic mulier remaneat sine dote. ℟. ſz ſdo. q; nō. vt no. in. d. c. donatio. de dona. iter vi. ⁊ vx. Et ió ꝓbatis. §. illo, q; cui dubio log⁹ q; mulier decessit q; casu tūc vir lucraţ rōne pcī solūm fm ſdo. sed fm Lar. in. d. c. donatio etiā rōne ꝓsuetudinis q; q; pōt pactū pōt ⁊ ꝓsuetudinis q; q; pōt pactū pōt ⁊ ꝓsuetudo. vt no. glo. c. non putamus. de ꝓsump. lib. v.

¶ Querē ſtanto cauēt q; si alter cō 5
iugū fm moriaţ alr lucref totē vſ donationē pp nuptias an dēat intelligi de morte nāli. vel etiaz de ingressu religionis. ℟. q; tñ de morte nāli nō de ista ciuili periertiz q; vba statuti sunt facti ⁊ in facto ꝓsistit c. i. de constit. nec recipiūt casuū fictos. vt. l. iij. §. h̄ vba. ff. de nego. gest. imo nec erpsse posset, puidere q; mulier ingrediēte

religionē vir lucrarek ptez dos cū li
bertas religiōis grauaret p diminu
tionē dos qō fieri nō ds.l.i.§.onerā
dē.ff.quaz re.ac.ñ dak.z ēt qz disp
neret statutū de reb' pfone religiose.
qō non pōt.c.ñ.de re.eccle. nō alie.
6 ¶ Quid si ex pactolit vt lucrek alio
mō tēte.R.q pactū ntanet validū
animo purificat.p ingressū religio-
nis.vt.l.deo nobis.C.de epis.z cle.
z in autē.de san.epis.§.si vo ostāte.

OStre mulierē vel ab ēneo
vel facta a muliere ipli viro p
oneribus matrimonij substinēdis .ita
no.Lano.Bos.z Hostī.i.c. tamn
tus.detesta.p legistas in rubr.ff.
sol.ma.z qppe,ppriū ptimonū mu
lieris vt ff.ō nūno.l.uj.§.iz viz i fi.
1 ¶ Quot sūt eī spēs.R.due. ¶ Pri
ma dī pfecticia z ē q a pēe vl auo vl
pauo z hmōi p.no.p filia vl neptez
hmōi ō bonō eoz,pfectick vl q alo
de mādato coz vl noie eoz z ipsi ra
tū hūt ostitutū vt i.l.pfecticia in pn.
ff.de iur.do.et li filia eēt emācipata
d.l.pfecticia.§.fi. ¶ Scōa dī aduē
ticia z ē illa quā dat mulier p seipsa
vel qlibz alī q alis nō descēdit a pēe
vel auo z hmōi. Itez aduēticia est si
pr cū dēret filie cui voluntate ei' dede-
rit vt.d.l.pfecticia in fi. Itē est alia
distinctio.aliqñ dakdos ertimata alt
qñ inertimata qñ ertimata tradit pticuli
ptinet ad maritū. Si vo ertimata pti-
nebit ad mulierē.l.plerūqz in pn.ff.
ō iu.do.Fruct' tñ z fet' rez dotalīū
lucrak marit' vt i.d.l.plerūqz: de q
ibi vide z p gl.i.c.salubriter ō vsu.z
Lano.ibi z p Bos.in sū.ti.de doa.i
§.aduēticia. Limita tñ vez q fruct'
increak si substinet oncra mr̄imonij:
alis nō ſz restituūt mulieri.ff.ō vlu.
videam' la.ij.§.pe. Itē q si dos eēt
malalib' dz marit' supplē de rā nat
fetib' capita mortua vt.d.l. plerūqz
¶ Utz dos possit eē sine mr̄imonio z
pūi vel pterito.R.q nō.C.ō do.añ
nup.l.fi.z tō solnū p dote vbi mr̄i-
monū fuit nullū ñ repetek noie dos
ſz pditōe sine eā.ff.ō pdt. sine eā.l.
fi.z est pallegata h actio q ad mulie
rē sient actio de dote vt tenēt doct. i
c.de pūdētia de dote post dis. resti.
facit.l.u.ff.de pūl.cre.z sic ppone
tur ſm q.j.dicam.§.xi.z.§.xij.
¶ Quāta dz eē dos.R.q ēt i modi z
co pōt pstitui vt dicit gl.i.l.ipsi alis
C.de nup.in vbo dotalib' qō ē circa
medium.l.z qz dos succedit loco ali
mentoz vt no.p bar.i.l.ticio centuz
§.ticio genero.ff.de pdit.z de.z per
bal.i.l.i.§.ius nāle.ff.de iusti.z iur.
Ideo ſm hoc extimabit z fiet pēsa-
tio pditionibus z aliis qualitatibus.
¶ Utz pr teneak dotare filiā q nu- 4
plit ēi' volūtatē.R.ſm pa.i.c.i.ō
despō.ipu.distinguēdo aut nupsit i
digno.z tūc nō tenek gl.est no.i.c.ō
rap.xxxvi.q.i.qō itelligē ſz do.ant.
in.c.accedēs de pcu.Imo. ibidē li
est indign' turpi indignitate. sec' si
eēt idign'.i.ñ pio pditōis. Uerūm
poterit nūnorē dotē dare ex pditōe
pone.z facūt q habenk in.l.cū post
dtuorū.§.gener.ff.de nūre do. iun-
cta gl.i.l.si volūtate.C.ō do. pnūt.
aut elegit dignū vel nō idignū z tūc
aut pmīsit dotē.z sic pr tenek eā do
tare lz pr nō pſenserit i tali pmissio
ne.ñ filia p hāc pmissionē releuat
pēz a debito dotādi z tō tanēz i rez
pūs nūrak ista pmissio tenebit pr ō
in rez vlo.ita dicit Bar.i.l. obligāk
§.lege.ff.ō act.z ob.p ter.in fili ist.
z tō.§.fi.z.l.fili'.ff.ō in rez v. aut ñ
pmīsit

pmīsit dotē.z sic nō tenek. qz ex' q i
uenit sibi marit' sine vote z marit'
tenēak eā alere sicut filiā.vt i aucq.
nio.na.effi.lc.§.pe.no.lno.i.c.p no
stras.de tr.inter viz vxr.z ēt si pre-
mouak relicta filio tenēt sibi reliq
re quartā partē suoz bonoz pfatus
vir sec' ñ filios nō habuit.vt no.gl.
i.§.pe.z tō cessat vtriqz debitū i pa
tre.f.alimētoz z totis.primū qz hz
vñ alat se.f.ex bonis marit z dos suc
cedit loco alimentoz.vt.ō. dcīs ē. z
ita tz bar.i.d.§.lege.z ang.in.l.si so
cer z Bal.in.l.i.ff so.ma.z i.l.fi.C.
de tr.pmīs. Et sic limita glo.in.c.fi.
xxxij.q.ij.que dicit q tenēt eā dotak
vez si pmīsit.als nō. Nō tñ hēbit lo
cū statutū q cauēt vt filia dotata nō
succedat in tali muliere.vt no.pau.i
d.c.accedens.nec excludit a succes-
sione saltez legittime sicut ceteri filij
multomagis tenēt pater dotare filiā
que nō ptrarerit ō eius voluntatez e
xtra pēm pōt iplorari officiū iudi
cis regulariter vt dotet filiā.l. qui li
beros.ff.de ritu nup.nor.i d.§.lege
habetur in.l.fi.C.de dotis,pmīs.
5 ¶ Utz frater teneak dotare sororem
er eodē pēe natā.R.pau.in.c. puēit
de arbi.cōiter tenēt q sic nor.glo.te
laico.i.l.cū plures.§.pe.ff.de admi-
tu.z i.l.ñ oi.C.e.ti. Nō q ex.ā.d.
i.nō oī eā dotē ē fauorabilior ēp cau
sa alimentoz.pterea tz bar.in.l.fi.
ff.de his q.vt indig.q pr pōt relinq
re filie spurie dotē.qz dos succedit lo
co alimentoz idē no in auc. ex pple
xtu.C.ō ice.nup.z i.l.meū'.§. duo
bus.ff.ō le.ij Ubi sicut tenēt alimen
tare.vt.j.Alimēta sic z dotare in ca
su necessitatis. Itē dic z forti' in cle
ri.co q magis tenēt ad caritatē vt i.c.
i.z qō ibi no.de ēp.z ven. Et si non
hz alia bona pōt eā dotare z altaz cō
sanguineā de reddit' ecclie si est in
ops.qō,ppak p.c.i.de copa.cleri.z
mu.z i.c.olo pfitemur.xxxi.di. qz si
cut per.d.c.pōt alere consanguineos
paupes de reddit' ecclie ergo for
tius dotare.cuz sit fauorabilior.vt di
cuz est. Quod verū credo dūmodo
constituat ad necessitatē sue pditōis
nō pompā fastuositatis. ar.c. nego-
tiatorē.lxxv viij.di.sic ergo qui tenēt
alimentare tenetur dotare.
¶ Utrū vir possit constituere dotē 6
vxori.R.pau.in.c.z si necesse.de tr
inter vi.z vx.q nō post cōtū matri-
monū.secus si añ mr̄imonū: qz pt
vt.l.i.z qō ibi no.C.ō do.añ nup.ni
si sit constituta.vt tunc de minū ad
ipsicak cū matrimonū fuerit subse-
cutum.qz nō valet.vt in.l. qō spōse
C.de do.ante nup. qz nec ante matri
monū dōnum trāsiunt qz noluit.nec
post matrimonū qz nō potuit.vt ibi
gl.fallit hoc in plebeio dotāte nobi
lē.qz videt,dōare i recōpēsatoez cū
nobilitate: qz pt vt.ff.ō dōātō.iij.i pn.
¶ Utz res ēphueetica possit a pēe 7
dari i dotē sine pēsu dñi.R.spe.in.ō
loc.§.nūc aliq.v.cre.q sic n trālfert
tñ pl'ur] qō ipe hz.vt i.c.nup.ō do.
iter vi.z vx.nec soln.z laudemiuz qz
ē alienatio necessaria ſz Bul.z bar.i
l.z tō.ff.ō pdt.fur. ¶ Ulr pt dari i do
tē ēnee si fertiata tez z soluet laude
miū.ſz certiata nō pōt dari nili filie.
¶ Utz feudatari' pōssit pēsit.R.io. 8
an.i d.c.nup.q nō Jnn.tū tibi tz q
pōt z eū segk pa.ibidē z ēt dicī doa
tiōe pp nup.ego pcor.sic q ba ē op:
sēda i feudo in q succedit filia z pēa
opi.in illo in quo nō succedit qz sic
est nō diuersa ab emphyteosi in qua
succedit filia.

9 ¶ Utz vir possit repellere vxorē nō soluta sibi dote, pmissa. ℟. q sic vt sē tit ff̄o. in c. p vñao. de vo. iter vir. t vr. Illā doo dat pp onera mr̄imonij sustinēda vt in d. c. p vñao. t i. c. salubrit. de vsu. t in. l. si cū dotē. §. sinautē. ff. so. ma. ergo pōt h̄ onera recusare si nō hz vñ sufficiat emolumēta vxor' ter. est ibi. t bal. in. l. fi. C. ad vell. post Cy. in. l. vxorē. C. ō ne. ge. t bar. in trac. de alie. ex q̄ ꝓclude cuz nō teneri ad traductiōez vxōe pt' nō soluta secuz de debito ꝓiugali.

10 ¶ Utz marit' ducēs vxorē sine dote teneat eā alere de suo. ℟. q sic hz ffa tui sue ꝓsone. vt no. t volūt Jnno. t Bo. i. d. c. p vñao. t gl. i. d. §. sinautē. Facit ter. i. l. q si nulla. ff. de relt. rō ſm Jnno. q ꝓsonā suā dedit ꝓ dote vt i autē. q. mo. nā. effi. le. §. pe. t ff. vt i pos. lega. l. pe. dicitur q vxorem hz alere vt filiam.

11 ¶ Que sūt ꝓuilegia vox. ℟. q multa ¶ Primū q oia bona viri sunt tacite hypothecata ꝓ dote vt est ter. i. c. er lrīo de pig. ¶ Secōm q nō pdit pp maleficiū viri nec etiam pēna vt no. gl. d. c. er lrīo. Fallit in vxore ꝓmipotarij q in eo offō deligt vt. C. q mo. pig. ta. ℈. l. saty notā. t. C. de pūn pti. l. vnitas. ¶ Tertiū q ꝓponitur oīb' creditorib' et ꝑtib' q hūt ꝓsonales actōes vel tacitas hypothecas vt i. l. assiduis. C. q po. i n pig. ha. se cui hūtib' erpssas. vt no. gl. ī d. l. assiduis. t Dy. i regula q ꝓt est li. vt. Sz in dico cū Pa. i. d. c. er lrīs q si ꝓsuetudo est aliq̄ illā seruatv. l. si ō i terpretatiōe. ff. de le. cū li. Si vō nō est dico q fauoz mulierz hz ꝑferri et hūtib' erpssas hypothecas, q si mulier vincit eū q ad refectiōez rei tenetur vt i aut. q̄ iure posita sup. d. l. assiduis q tñ ꝑferk anteriorib' hūtib' erpssas hypothecas. vt. l. interdū. ff. q po. in pi. habe. ergo li vinco vicētez te multomagis vinco te vt in. l. de accessio onib'. ff. de diuer. t tem. ꝓscri. ad mi nus casus dubi' t i facto dubio potior est ꝑditio dotē. vt in. c. fi. de re. iu. t no. i. c. er lrīs. de ꝓba. cū hac opi. est Pe. t Ly. t Jo. an. hz cōter doc. tenēt cū glo. in. d. c. er lrīo t istō ꝓ ꝓuilegiū vt ꝓferat creditorib' transit ad filios ei' ſm Ale. de imo. in. l. et ff. so. ma. t ibi est gl. t alta in. l. i. C. ō ꝓut. do. hz bar. dicat cōtrū. Sz pōt itelligi opi. Bar. vt nō loquat de hēdib' sine vt sunt hūtis hz exnēos qui nō hūt h̄ ꝓuilegiū vt. l. vnica. C. de pri. do. ¶ Quartū q ecclia pōt se imp dire de dote nō solū i fauorē viduaꝝ. vt in. c. nup. de do. iter vi. t vxo. hz etiā marit' ꝓtēto sibi dotē ꝓmissaz. vt in. c. p vñao. e. ti. facit q no. in no. i. c. latoz. q fil. sint le. cuius alij cōtū teneāt nisi accessorie. ¶ Quintū q vir vōgēte ad inopiā iudice inbē pōt dari pecunia dotalis mercatori cum pcō. vt capitale sit saluū. t de lucro pcipiāt vir t vxor partē honestā ꝓpensato lucro cū dāno sine vsura. vt. c. p vñao. de do. inter vi. t vr. Ita tz Jo. an. t Lan. i. d. c. p vñao. t Jul. i. l. cū duob'. ff. p so. §. utē si i facto. t bal. i qdā ꝓsilio incipiēte viso istō fcō iter. no. Bo. i sū. de vsur. §. an aliq̄. Pa. i. c. naugātī ō vsu. dicē se dubitare. Sz ego credo cōtrū vsurariū nisi excuset ſm q. ℈. dico, socie tas. i. §. vij. ¶ Sextū q fundus dotal' aliēari nō pōt et ō ꝓsensū mulieris vt no. in. l. iulianus. ff. de fun. do. t C. ad vell aut. siue aute. nec ēt in hypothecā dari. vt. l. vnica. §. cū ler. C de rei. vx. ac, Ō rex est nisi iuramē tū iterueniat. vt i. c. cū ꝓtingat ō iure tu. t. e. lz ō iureiu. li. vt. ¶ Multa sūt t alia ꝓuilegia i iure. ō qb' vide si plz specu. e. ti. hec omnia q nihil ad cō fessorē. tene tū q hic ꝓuilegiū gaudet dūmō mulier sit catholica alī nō vt. C. de hre. aut. itē ꝓuilegiū dotis.

12 ¶ Utz cadē ꝓuilegia hēat in donatione pp nup. q hz i dote mulier. ℟. pa. p' Jnno. i. d. c. er lrīo de pig. q aut mulier agit ad donationē pp nuptias tāq̄ spalr sibi obligatā ꝓ dote t tūc hz ꝓuilegiū dotis. q agit pon' ꝓ dote q̄ ꝓ donatione pp nup. Si vō agit vt eā lucret sic nō gaudet q cessāt rōes ꝓuilegij dot. ℈ tū hz tacitā hypothecā. l. vbi. C. de in. do. intellige cōz nō ꝓuilegiatā. vt ꝑferat alijs hūtib' eā. Jn parafrenalib' autem halte. ℈. pafrenalia. §. ij.

13 ¶ Ad q̄ ptinebit dos soluto mr̄imonio. ℟. q lucz marit' de subtulliatur] efficiat dño dot' sibi date. vt i. l. reb'. C. de inre. do. t. l. doce ancillaz C. ō rei vē. nī ad eū nō ptinz p' mortē vxor] nisi i duob' casib'. ¶ Primus q̄n inerat pēn de lucrāda dote vel dōatōe pp nup. vt dcīt. s in pcedēti. ¶ Sc̄us q̄n vxor itestata decedit deficiētib' liberis t ꝓpinqs vir succedit t eī vxor vtro. l. vnica. C. vñ vir. t vxor. Sz ptinebit ad eius q eā ꝓstituit si stipulat' est eā sibi restitui siue sit exne' vt in. l. vnica. §. accedit. C. de rei. vx. ac. siue sit pr̄s si ādnō sit stipulat' nic si est exne' q eī cō stituit reddz vxori si supē vl' hēdib' ei'. si ādē est pr̄s i duob' casib' erit filie Primus si eā ēmācipauit. Sc̄us si pr̄ mortuā añ eā alīs filia premoriēte erit pr̄s ēt si ertāt liberi ex filia vt dicit Bin. p. l. duo a pr̄e. C. sol. ma. cuius q opi. cōter trāseūt canonīste. vt dicit Pa. in. c. fin. de do. iter vi. t vxo. t Bar. in l. post dotē. ff. sol. ma. t gl. i d. l. duo. ℈ opi. Ytta q vult q restituat liber] ꝓnaluit i vsu vt dcīt. d. glo. ℈ filia sui. stite t pze t nō emācipata. tūc pūi. t filie. nec alteri sine ꝓtēsu alteri' reddet. l. ij. ff. sol. ma. Si vō est mulier q sibi ꝓstituit dotē tūc reddet sibi. d. l. vnica. vl' hēdib' suis nisi rone adulterij pdiderit vt. ℈. dicā. pdicta limita ba nisi sint statuta q aliter disponāt vt sunt cōmuniter.

¶ Sz nūqd viro vgēte ad inopiaz 14
pōt vxor petere dotē ꝓstāte mr̄imonio. ℟. q sic h mō tha eā nō sit ꝓuptura. de q vide. i. c. p vñao. ō dōa inter vi. t vr. t in. l. vbi. C. de iure do.

¶ Utz vir pp adulteriū vxoris lu- 15
cret dotē. ℟. q sic si p sniaz sit dimor tuū. de do. iter. vi. t vr. c. plerūq̄. vl' p exceptiōez. vt dictū est. s. adulteriū §. ij. Ō limito. dūmō ipse vxori fidē nō fregerit et vxor ifcia. q in cōscia quo ad lucz dotis credo q illud hēat locū parta relicta mutua ꝓpensatione tollunt. vt dcīt l. vxo. ff. so. mat. cū ꝓcor. ibi posit. t. ff. de do. i. l. si duo cū alijs ꝓcor. vt i. c. intellexi mus ō adul. cū alijs ꝓcor. Itē lucrat si uxor irauit balneū cū viro alieno ſm glo. lxvi. di. nō oz. Sitr vxor donationē pp nupt. si vir cum muliere alia allegat. l. vlt. C. de repu. Fallit i istis duob' casib' q̄ nūquid hz filiesq tūc filij habebūt dotē q ad ꝓpetatē t alia bona mr̄is sue ℈ Jo. an. i. d. c. plerūq̄. Facit auc. sed hodie. C. de adult. marit' aūt vsumfructū hēbu.

¶ Utz amissa dote pp adulteriū si 16
mulieri ꝓstet de ꝓdūcēto tali q̄ no erat mr̄imonū recipet eā. ℟. q no pp intētionē cui opc subsecuto. ar. c. nup t. c. vl. de big. hoc tz Bo. Bof.

Lan.ber.ꝛ Jo.ſz Tac. tz ꝙ recupet ꝛ plz magꝭ ne pēa exceᵈat caſuz ſuū.

17 ¶ Vtr hēdes p exceptionē ō adulterio poſſit retinē dotē. R. diuerſa ſunt opi. ſz mihi plz diſtincto dūi Signoroli de homodeis quā recitat. d. Jo. an. de ſcō Geo. in. c. pleriqꝫ vbi. ſ. aut maruꝰ vtiq; ignorauit adulteriū ꝛ ſic pūt heredes excipe ō adulterio cū maruꝰ nō poſſit videri diſſimulaſſe ꝛ remiſiſſe: nec potuit remittere iniuriā quā ignorabat vt. l. nihil itereſt §. ſi cum filius. ff. de inof. teſ. ꝛ. l. mſ §. i. co. ti. ꝛ. l. legitimā. ff. de pe. he. ꝛ l. vtilitatē. ff. de ꝓfir. tu. ꝛ idē dico ſi dubitaꝫ an ſciuit qꝫ ꝑſumit ignoraſſe. l. i. §. illō. ff. ō li. ag. ꝛ. l. maritꝰ. ff. ō adul. ꝛ. l. verꝝ. ff. ō ꝓba. ſi vō ſciuit ꝛ nō eſt ꝙqueſtꝰ: vt potuit de iure nouiſſimo ēt ꝑſtante mſrimonio auteꝫ ſz nouo inſ. C. ō adul. ſz vxorē retinuit cū fuerit leno. l. ſiñ metu. C. ō adul. ſic cū hēde tractēt ō lucro captādo ℨ ipſoꝰ replicabit ō lenocinio maritꝰ l. cū mulier. ff. ſo. ma. ꝛ ſic parta delicta mutua ꝓpēlatione tollent. facit ꝙ no. Jnn. in. d. c. itellerimꝰ ꝛ Ja. de are. in. d. l. cū mulier. ꝛ i. l. rei. §. i. ff. ſol. ma. ſi vō poſt ſcaz vxorē nō retinuit. ꝛ tūc ſi q̄rit ō relicto ꝓcipaliter heredes nō ꝑſt cōqueri imo accuſatio dz fieri ꝛ ſcripto cū modificatiōe tñ quā facit gl. in auc. vt licet ma. ꝛ ante. §. qꝛ vō ſed ſecūdario ſic. vt repellāt petitionē doꝫ. vt. i. l. filio. §. ſeia. ff. de adi. le ꝛ ſic ꝓcorda opiniones ſim hanc diſtinctionem.

18 ¶ Vtr vidua ꝓmittēs ſtupꝝ ꝛ petens dotē a fratre mariti vl̄ hēde eiꝰ poſſit repelli p exceptionē de forma canōe. R. d. Jo. an. vbi. ſ. ꝙ ſic de rigore iurꝭ ꝛ ꝓdet dotē. ꝛ ſic remanebit apō fratrē: vel heredes mariti ex offenſa fcā defuncto. p ter. cū glo. ꝛ p id ꝙ no. Bar. i. l. pe. C. de adul. ꝛ ff. de liti. l. fi. ꝛ. l. filio. §. ſi forte. ff. de iniu. ita determinat ꝓa. de ca. conſtric. vide. ibi multa pro ꝛ contra.

¶ Sz nūgd pī q dedit dotē, p filia ꝓdet eſſ, p adulterio filie. R. ꝙ ſi nō eſt ſtipulatꝰ eā ſibi reddi ꝓdet ꝛ ſibi i puteꝫ vt tz Jo. an. in. d. c. pleriqꝫ. ꝛ Accur. i. l. ꝓſenſu. C. de repu. ꝛ vnde. l. ſi dotē. C. de in. do. ſed Dy. p. l. ij. §. itē ſi volūtate. ff. ſo. ma. dic ꝙ ſi filia eſt i ꝓtāte pīis nō ꝓiudicaꝫ pīi. qꝫ poſſit agere ꝓ dote ꝛ uta ſimilr dño Ant. de. d. c. pleriqꝫ p. l. fi. C. de rep.

¶ Vtr vir q expulit vxorē pp adulteriū nō notoriū, ꝓha auctoritate teneaꝫ ſolnere nutriū qō accepit vxor ꝓ alimētis, R. ꝙ ſic qꝛ adulteriū nō notoriū nō ꝓuat tpo iure alimētis miſi ſnia lata ſit. ff. ō dō. a. l. poſt ℨciū cuz ſua mā. ꝛ ad illō ꝙ dz ꝙ mulieri ab ſtat exceptio adulterij ueruz eſt q̄ ad futura, ſz nō quo ad alimēta que tēnē añ ſniaz lataꝫ. ꝛ de hoc i. l. ſi iſtituta. ff. de inof. teſta.

¶ Vtr frater q vmēte pfe de bonis paternis dotauit filiā teneat illā dotē ꝓferre mortuo pfe vl̄ ꝙ ſic p. l. certū. C. fa. her. ꝛ. l. fi. cū ibi no. Sz bal. in. l. fi. C. de do. ꝓmiſ. dicit caūz ſingulare vt nō ꝓpter: ſed ego do tibi gl. i. l. dotē quā dedit annul. ff. de col. q̄ dicit ſi tpe mortꝭ pīis ꝓſtabat mſrimoniū nō cē cōcādaz all. l. filiāi de coll. bo. ꝛ. l. ꝓmā. §. fi. ff. de col. doti.

¶ Vtr ꝓfeſſio q̄ vir ꝓfitēt ſe recepiſſe dotē ꝓſt ātē mſrimonio valeat. R. ꝙ nō niſi appareat de mūeratōe. nā vī dōare bal. i. l. i. i. ij. col. C. de do. p. ꝛ ang. i. l. pe. ff. q̄ reo pt. ob. po. ꝛ bar. i. l. ſi dimitto. ꝛ ibi leg. ſte. ff. de vō. ob. ꝛ alij i. l. ſi, voluntate. C. de do. p. ꝛ ꝓſumit ſimulata ꝓſtō vt dic bar. i. l. i. C. ō dona. añ nup. de hoc dō i. l. i. vbi ter. C. de do. cau. nō nu. Et h̄ vt nūi niſi vir faciēdo teſtū legaret vxori dotē ecclēſia certa q̄ntitate. qꝛ tūc oī no vrō eā hēbat ēt ſi, pbaret ꝙ mulieꝫ fuit ſoluta vt no. Ang. are. iſti. de le. §. ſz ſi vxori ꝙ limito vꝝ niſi vir eſſet non ſoluendo creditoribus ſuis.

23 ¶ Mō dz reſtitui dos. R. ꝙ ſi ꝓſtitit i reb⁹ imobilib⁹ dz ſtati reſtitui ſoluto mſrimōio. ſi vō ꝓſtitit i mobilib⁹ reb⁹ ſic. ſ. annuz. C. de re. vx. ac. l. vnica. §. eractio. Jntelligitū i marito ſi pōt. qꝛ ſi dolo malo nō eſt vſus nō reſtituet niſi in q̄ntū pōt idē ꝓuleguī patrēbūt filij eiuſdē mſrimonii cum patre tū tā maruꝰ q̄ filij ō reſtituēda ſi ad pinguiorē fortunā ꝛuenūt vt no. i d. l. vnica in. §. cū aūt. ꝛ i. l. in ꝓdēnatione. ff. de reg. iu. ꝛ in. l. ēt in ꝑn. ff. ſol. ma. nō tñ trāſit ad heredes exheredes iſtō ꝓuilegiū. l. maritū. ff. ſo. ma. de hoc vide gl. in. c. mulieres. ꝛ ibi p canoniſtas. de do. inter vir. ꝛ vx.

24 ¶ Sz pone qū fuit data dos erant res imobiles q̄s vēdidit maruꝰ ꝛ emit res mobiles ex eaꝝ ꝓcio rūdeo ꝙ nō ꝓputabunt imobiles ſz mobiles. caſus eſt in. l. cū i fūdo. §. ſi fūdꝰ. ff. de iure do. ꝛ ibi limita dictū. ſ. ꝙ ſint mobiles vl̄ imobiles ſpe mortꝭ viri. ꝛ ita iudicabit nec valebit ꝙ ſubiungaꝫ ſz ſapiat nām ꝛc. qꝛ nō eſt vꝝ hic. ꝛ ibi non ſtatim reſtituerentur.

25 ¶ Vtr maritꝰ vel hēdes expēſas factas in dote poſſint defalcare. ℨ. gl. i. d. c. mulieres ꝙ neceſſarias ſic ipſo iure vtiles nō minuūt dotē ſz permittūt lūtarie ēt cū ꝓſenſu vxoris facte ſoluī ꝓmittunt abradi ſi pūt ſine leſiōe rei. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. ꝙ nec, ꝛ. l. i. ff. de impē. in re. do. fac. Sz hoc nō hz locū in expēſis factis ꝓ exactione. vl̄ defenſione doꝫ. qꝛ maruꝰ eſt dñs fructuū doꝫ. ꝛ ſic tāq̄ dñs ipſaz tuet vt no. ff. ō ipen. in re. do. fac. l. ij. ꝛ ſō nō poterit repetē. vt tz ipe. li. de dote poſt di. re. §. vl. v. illud ēt. ꝛ Jo. an.

¶ Vtr hēdes teneaꝫ alere mulierē relictā infra annū. R. ꝙ ſic. Mō vꝝ eſt ſi nō hz alunde vnde alaſ. nō tñ ſm q̄ntitatē doꝫ. qꝛ: ſi fructꝰ excederēt nō teneaꝫ niſi ſolū ad alimēta. Et ſi aliq̄d de dote reſtituūt tenenꝫ in reliquo alimentoꝝ. ita no. glo. in. d. §. eractio. ꝛ ff. ſo. ma. l. diuortio in ꝑn. vñ ſi pīſtitit alimēta filie poterit eā repetere ab hēdib⁹ viri facit ꝙ not. bar. i. d. l. diuortio, ſi ēo hz vñ alaſ tē hēdes nō teneāt. ita tz gl. i. d. §. eractō ꝛ pbaſ. l. exīnco. ff. ō vē. i ꝓ. mu.

¶ Sz nūgd teneāt habitare cū hēdib⁹ maritī. R. bar. i. d. l. diuortio ꝙ nō qꝛ nō ſuenūt i iure exꝑſſi ꝛciū tñ vīs terꝝ qꝛ infra añū dz mulier q̄ſi eſſe in mſrimōio. C. ō lo. ma l. fi. ꝛ ſic ꝓſulu it. d. car. ꝙ nō poterit alimēta petē ſi ℨ coꝛ volūtatē alibi ſit ꝛemorata dūmō honeſte poſſit apō eos ꝛmorari.

¶ Vtrū licite mulier poſſit petere certū gd, p alimēt⁹ ab hēdib⁹ maritī donec dotē ſibi reſtituat. R. ꝙ ſic ō iuxcōi mſre no. p bar. pō. Cy. C. ō lo. auc. iu. pol. autē. et q ꝛ p Ange. i. l. ꝛciā. ff. ſol. ma. ꝛ pa. de ca. ꝓſi. eccleſrū miſ. ꝛ pa. i. c. de prudētia. de do. poſt dire. recitat Jo. de Lig. i cle. et grauē. de vſu. ꝛ ſegꝫ dicentē ꝙ valz ſtatuū vt hſs ſoluat certū gd, p cētenario. Z i mitat tñ idē pa. hoc in ea q̄ nō hz vñ aliūde vnat: ſz nō mihi plz iſta limitatio q̄ nō accepit tale gd rōne lucri ſed rōe itereſſe lucri ceſſantis: vt puta qꝛ poterꝰ vellet hſe dotez vt eā ſpō

caret in possessionib⁹ vl alio negoci
ationib⁹. de qb⁹ veriſilr tñ vel plus
hꝫet alo nō liceret. ⁊ sic intelligo Jo.
de imo. i. d. cle. er graut. post ℣Bat.
de mat. q tenēt nō licere sine vsura:
puta qz soluz accipit rōne lucri ut. j.
vsura. i. §. ij. ⁊. ix.

29 ¶ Utr vr licite acciplat possessionē
pignus pro dote soluenda. vide. j.
vsura. i. §. xxv.

Abium ſm Jſy. li. ebi
est mor⁹ indiffe
rens in vtranqꝫ ptem ꝺdictio
nis: vel dic q dubiū est equalitas rō
num ꝺriaꝫ ſm philosophum.

1 ¶ In dubijs ubi vſat piculū aie ſp
tutior ꝓ est eligēda ⁊ i ipis q certi⁹
ē tenēdū. q sine piculo explicari ꝺt
ita dicit ℣Ba. i. c. inuenis de sponsa.

2 ¶ Utr i dubio detram⁹ interpretari
ut poti⁹ qs nō sit irregularj. ℟. ut col
ligo ex ℣Ba. i. c. cū tu filt ꝓpolite. de
testi. ⁊ in. c. ad audiētiaꝫ de ho. Aut
ſoqmur i foro aie. ⁊ sic debem⁹ iterpe
trari irregularitatē. ⁊ sic de aliis ubi
dubitaf ꝺ aliq ꝺlicto vid gl. i. c. unī
co. ꝺ scru. i oz. fa. Silr dicēduz in fo
ro q̄si pnali ut puta qz nō agit ad pe
nā ꝓprie. ſz ut a ministerio abstineat
aut ab alio in q̄ subeſſz pcm sicut in
ℨctu mꝛimonij. Facit. c. ligt significasti
nobis de ho. ⁊. d. c. inuento. aut log
mur i foro ꝓtētioso. ⁊ sic debem⁹ iter
petrari ꝓ nō. marie vbi agit ꝺ pena.
puta qz celebrauit qz collatio nō te
nuit ⁊ hmōi. qz i pcm melior iterpe
tratō. ē fieda. ut rla i pcis ⁊ rla odia
li. vi. ⁊ idē dic. i. excoicatiōe ⁊ silib⁹.

3 ¶ Quo sūt iterpetrāda ab alio fcā
dubia. primoꝫ. ℟. c. ſtote misericor
des. de reg. iu. q in meliorē partem
vide. j. iudicium. §. xvij.

4 ¶ Verba dubia sunt accipiēda ſz i
tētionē ꝓferēti. ff. de re. iu. i ābiguis
⁊ ut res poti⁹ valeat q̄ pcat. c. abbate
de ver. sig. alo ſm cōez vsuz. c. di. ℨ
mortem. vide ℨ. castitas. §. i.

¶ In q differt dubiū ab opinione ⁊ 5
fide ⁊ scia vide. j. optimo in pncipio.

¶ In re dubia fidei auctoritas ē re 6
quirēda romane eccliē. xi. di palaz.

¶ In reb⁹ ābiguis absolutō uo ꝺz 7
eē iudicū. xxxij. di. c. hūisse. imo q̄
dubiū est i psona i feō vel i iure nul
lo mō snia est ferēda. xxx. q. v. iudicā
tez. nō ꝺz iteratū q ꝺubitaf factū. de
ꝓby. nō bap. c. veneno.

¶ Ondio exīte i iure mꝛimonij. tu 8
ti⁹ est ℨ statuta hominū dimutere co
pulatos q̄ disiūgere quietos ℨ statu
ta dei. c. ſz ex quadam de testi.

Bellum est pugna duoꝝ
ut dicitur in. c.
monachiam. i. singulare certa
mē. ij. q. v. ⁊ fit ad ꝓbationē alicui⁹
rei ita ut q vicerit ꝓbasse videaf qꝺ
est. phibiti sub pena mortalis pecca
ti qz ℨ lege dei ibi nō tentabis ꝺſz de
im tuū. ⁊ Bath. iij. ⁊ ꝺi. im. d. c. ⁊ iō
nō soli offerēs ſz acceptās eū dann
bis auxilij ꝓsilij vel fauorē ⁊ valē
tib⁹ ꝓhibere ⁊ nō ꝓhibētib⁹ peccant
mortalr. Ad ro. c. i. digni ſt morte q
ꝓsentiūt ⁊ nō exculsanf er ꝓsuetudie
vl meu acceptāteo nisi ut. ℨ. dicā qz
poti⁹ ꝺz qs qlibet mala tolerare quā
malo ꝓsentire decernat. xxxij. q. v. ita
ne. nec ob. q ℣Dauid cū Golia exer
cuit. qz auctoritate ſpūſſancti fecit. ſi
cut ⁊ Sāſon vt dicit glo. in. d. c. imo
nachiā. xxiij. q. v. si non licet.

¶ Que pēa est clici i duello pugnā 1
tio. ℟. q ꝺz reponi ⁊ ē irregularis tñ
ex̄s ꝺt dispēſare ꝺiūō moꝛs vl mē
broꝝ diminutio nō iternenerit. c. i. ō
cle. pu. ſ du. nec solū efficit irregula

rio si ipse pugnat. ſz ēt si aliū ꝓ se pu
gnare facit. ut i. c. ij. c. ti. ⁊ qcunqꝫ ꝺ
mādat ꝓsilij aut defendit si mō ho
micidiū seq̄f ut mutilatio. ut i. d. c. ij
dispēſat tū ex̄s cui⁹ clico i bñficio ē
bñdo solū ꝓ sustētatōe ut i. d. c. ij. cū
ibi no. dūmō nō hēat curā aiarum.

2 ¶ Sz nūqd ille q cogit a iudice ta
li mō q̄ sulpēdet qz ꝺz eū ꝓ quieto
nisi duellū susciplat poſſit sucipe cuz
sit innocēs. ℟. diuersa fuit op. ut no.
in. c. i. e. ti. ſz nūbi plz q talis coact⁹
tali coactione licite susciplat ⁊ ēt in
cā ciuili qū nō imunet ꝓbabile perī
culū mortis qz sicut lz se ꝺfendere ⁊
res suas ⁊ alia facere que de se ñ sunt
mala sic pugnare qñ alio mō nō pōt
euadere. facit. c. iterfecisti. de homi.

3 ¶ Utr clici q religas afferūt pugili
b⁹ ad pgnādū sint irregulares si seq̄
tur homicidiū. ℟. q si oino line ipis
erāt pugnaturi nō erūt irregulares
alo sic intellige opinionē diuersaꝝ. ⁊
concorꝺa ſm hanc distinctionem.

4 ¶ Quod dictū est de duello. Idem
dic de iudicio aque feruētis vl ferri
cadentis. c. fi. de pur. vul.

Duietas est quatio vino
intellectus fcā
ad aliquod tempus ex immo
derato potu vini. vel cuiuscunqꝫ al
terius rei potabilis.

1 ¶ Utrū ebrietas sit pcm mortale.
℟. vt colligo ex Aler. in scda scde ⁊
gl. xxv. di. § alo ea venium. ⁊ doc. ibi
dez q aut raro ꝓtingit aut assidue. si
raro sic distinguo q aut inebriāf se co
gnoscit vini potentiā ⁊ suā ꝓplerio
nē dispositā ad ebrietatē. ⁊ tñ magꝭ
vult ebrietatē incurrere q̄ a potu ab
stinere ⁊ sic est pcm mortale. Aut
inebriāf se nescit vini potentiā ⁊ igno
rat q ex tali potu possit inebriari vel
nō aduertit ⁊ sic ē nullū pcm vl vēi
ale ſz excessū i potu ⁊ negligentiā i ad
uertēdo. si vo assidua sit ebrietas sic
est mortale pcm nō pp iteratiōz act⁹
qz multiplicatio actuū venialiū non
anget i infinitū. ſz qz nō pōt eē q̄ hō al
sidue inebriet qn scīēs ⁊ volēs ebri
etatē incurrat: aut saltē nō omittat dil
igētiā q̄ ꝺz adhibē ꝺ necessitate ne
inebriet cū habeat tp̄s deliberationis
rep̄mēdi mot⁹ veniales ne ꝓcedant
i regnū pcti. Ille vo q procurat vt qa
inebriet cōtēt mortaliꝭ pecat siue se
quat ebrietas siue nō siue sit pecatū
mortale in eo qui inebriaf siue nō qz
ꝓsentit in bannū notabile. primi.

¶ Utr pp sanitatē liceat inebriari. 2
℟. q nō sine pcō mortalis tā in ope
rāte quā i patiēte sciēter vrgē q̄ ꝺz
scīn Tho. ſa. ſe. q. cl. cib⁹ vel pot⁹ q
eēt ſupflu⁹ sano nō erit ſupflu⁹ ſi firmio
puta qz ꝺat ei cā medicie ad ꝓuocā
ꝺuz vomitum ⁊ sine pcō quando ta
lis infirmitas id requirit sed nō vlq̄
ad ebrietatem.

¶ Utr ebrietas excuset a pcō. ℟. q 3
excuset a toto. ſz nō a toto. Intellige
q̄ ad penā: ſz q̄ ad culpā excusat a to
to q̄ fecit i ebrietate ex q̄ est sine vsu
totali rōis ⁊ facit q no. xv. q. i. in. c.
sane. ⁊ c. si qs insaniē. Quo vo ad
penā ℣Ba. i. c. qz diuersitatē de pcō
ꝺbē. ſz q̄ nō ꝺputaf nisi id qꝺ er cul
pa. imediate ꝓcedit nō qꝺ mediate.
⁊ facit qꝺ no. i ter. ⁊ in glo. xxiij. q. v.
de occidēdis. ⁊ in. c. lz. ꝺ testi. vñ ꝺi
cit ꝓ lz qꝺ excōicēf pp suā culpā nō
tñ ꝺputaf postea ei q̄ bñficiuz nō cō
tulit ifra tp̄s debitū. nisi fuerit i mo
ra petēde absolōnis qz culpa ñ ē eā
imediata ſz excōicatio q est pena sic
in. ppolito lz ſupflu⁹ pot⁹ ſupflut fue
rit cl̄pa ⁊ eā imediata ꝺuratō. vsus

rōis nō tñ est ei⁹ immediata homicidij vel alteri⁹ q facit. ⁊ tō nō erit irregularis ꝫ istā opi. ☞ tñ in.iiii.di.xv. ꝫ q erit irregularis⁹ ⁊ q ei imputā tur ad penaz oīa q sequunt ꝫ mihi plz magis opi. Pau. ⁊ p eo est tex. cū glo. i.c.de cetero de hom. nisi vo luitarie inebriari voluisset. vt postea nrīcē occideret. qz sic ei ꝑputaret si cut tz gl. in.d.c.de cetero. et qōcīqz q secutū est ex⁹ mediate ꝓcessit ꝫ

4 ¶ Utr ebrietas largo mō dicta qua. go nō totalr ꝓuat vsū rōis tz bñ al terat: scit tñ q facē silr sit peccū mortale: ⁊ excuset. ☞. absq; dubio nō excu sat a malo q ꝑpetrat ex q scit q facit nec etiam credo talē excusari a pcō mortali q scienter tñ bibteret q talez grauedinē incurreret. nī pp diculiz ebrietatē tñ qz sine notabili lesione rō nis hoc fieri non pōt. Jn eo aūt cui h accidit inaduerēter siue raro siue ēt frequēter nō credo sit mortale peccū qz nō facit a ꝓposito ⁊ scienter. quia nō ita tenet talē alterationē vitare si cut ebrietatē q ꝓnat vsū rōis totalr.

5 ¶ Utr teneat gesta p talē ebriū. ☞. q nō q̄ ꝓprie est ebri⁹ tz q̄ nō est ꝓ prie ebri⁹ ꝓsortat⁹ ⁊ scit q facit tñc tenet tz i multꝫ succurrat ei vt ī īmēto ⁊ ꝓfessione ⁊ filiab⁹ ꝑ misericor diā turpi. vt. ō. dicti Blasphemia.

Ecclesia

summe multiplr vt.xviij.di.c.q̄ rumi vices. ⁊. viij. q.i. scire debet ⁊ ne ꝓlati vices. c. vlti. ☞. ẽpo. sig. c. ē. ⁊. c. cum clerici in gl. ⁊ ibi vide.

1 ¶ Ecclia vlis q̄ est collectio fideliū nō pōt errare ī fide sen ei⁹ articulo. necz ī his q̄ ad bonos mores necessariōo ad salutē ꝑtinēt. qz tpō pro ea orauit vt nō ḋficeret fides eius. ⁊ sic ītelligē. xxiij. q.i. a recta. Jn aliis aūt bñ pōt errare. qz secūdm opinionē que potest falli. ⁊ sic intelligē. c. a nobis. el secundo. de sentēn. excō.

¶ Ecclia romana ibi est vbi sunt do 2
ni. vt dicit glo. in.c. q̄uis. xxi. di. et sic pz q tpe mortis xpi remansit in so la virgine Maria.

¶ Ecclia an dicat illa q̄ nō est ꝓ 3
crata. ☞. Pa. ī Rica de ꝓse. ec. vl al. q nō ꝓprie. ꝫ basilica. i. dom⁹ regis alle. glo. cū ter. i. c. i. de re. ed. ⁊ facit ad ī tanta. vt delictū ꝓmissiz ī ecclia nō ꝓsecrata nō sit ꝓmissum in ecclia ꝫ ꝓprie accipiat vnum ꝑ altero. Jtē equoce dz ecclia oratorii ꝫ ꝓpe oratorii sit locus apt⁹ ad oād⁹ quē quisq; in domo sua edificare potest.

¶ Ecclia martir. aliqñ est cathedral 4
vt in.c. venerabili. de ver. sig. aliqñ est baptismal⁹ seu pochial⁹ vt in.c. ex trāsmissa. de ꝓscrip. ⁊ in.c. ad audiē tiam. el. i. de ecclesijs edi. no. do. car. in cle. ne romani. de elec.

¶ Ecclia mālo cui⁹ auctoritate dz 5
fundari. ☞. q auctoritate epi dioce sani. vt in au. de ec. ti. §. si q̄s. antē. ⁊ de ꝓse. di. i. c. nemo el. i. ⁊ h̄ nisi lo cis nō exēptis. Jn exēptis vo nullus pōt edificare sine licētia sedis apl̄ice vt in.c. auctoritate. de priui. li. vi. ⁊ sic itel lige. c. de loco. cū. c. se. de ꝓsec. di. i.

¶ Utr dē⁹ ecclia edificari sine vote 6
☞. q ecclie mendicantiū. sic alie vo nō nisi in monasterijs q̄ hūt reddit⁹ vt no. i. c. i. de censi. ⁊ dos est mās sus terre qui multipl⁹ dī. vt no. gl. in. c. fm canonicas. xxiij. q. viij. ⁊ in. d. c. i no. Pa. q accipit hic pro dote ne cessaria. ꝑ sustētatione ministri q mā sus dz ee liber ab oi seruitute spāli. vt ī dictis iuribus. ⁊ uo. Jnn. ⁊ Do. ⁊ Joan. an. in. d. c. i.

¶ Quis tenet ad ecclie reparationez. 7
☞. pau. in. c. i. de ec. edi. q de iure te netur ꝓlat⁹ daz q̄rtā partē reddit⁹ si spāles nō sunt ad hoc deputati: vel si ꝓsuetudo nō trāstulit on⁹ fabrice ī pplonee valet ꝓsuetudo in cōtrī. vt i c. cognouim⁹. xij. q. ij. ⁊ in. d. c. i. qō ītelligē q̄n supelt aliqd detractū necessarijs libris alis nō tenet fm eūdē pa. in. c. de his q. de eccle. edi. ⁊ qō dico de ꝓlato intelligo de oib⁹ bñficiatꝫ in ea. vt. d. c. i. ⁊. c. de his. Si vo ꝓsuetu do trāstulit onus fabrice in seculares tenent ipsi. ar. c. ad aplicā. de symo. qō limito nisi ecclia habūdarz ⁊ ipsi seculares in magna egestate sint. ar. c. aurum. cū similibus. xij. q. ij.

8 ¶ A quo dz ꝓsecrari ⁊ dō reconciliatō ne eius. vide. §. ꝓsecratio ecclesie. de eius īmunitate. vide. j. īmunitas.

9 ¶ Utr oblatōes q̄ fiūt capelle cedāt ecclie pochiali ifra quā ē sita. ☞. pa. ⁊ do. Ant⁹. in. c. pastoral. de his q̄ fi. a ꝓla. q̄ sic q̄ locū a spāli. in. c. ad audiētiā pmo. de eccl. edi. Jnfert etiaz do. ant. ibidē. q oblatio que fit imagini picte ī muro alicui⁹ parochie ecclie parochiali. facit gl. in. l. sta tuc. ff. de vsufr. ⁊ Ang. in sua disputatione q̄ incipit. Jn refulgenti palatio. h̄ limito nec q̄n fit īmitu ecclesie parochialis: als nō. de q̄. j. vtūl. iij. §. xxvi. Idem do. Ant. no. sup. ☞. ō parochijs. q oblatōes q̄ fiunt celebrāti in alteri⁹ ecclia sūt rectoris illi⁹ ecclie nisi sit epūs in ꝓpria dioces vel archi eps in tota ꝓuincia dū visitat q tūc epo vel archiepo cedūt q tota dioce sis censetur parochia. de rapto. c. i. ō paro. c. sup eo. ⁊ pulcia est pochia archiepi. c. romana. §. fi. de cēsi. li. vi.

10 ¶ Ecclia nō ꝓsecrata an gaudeat co dē ꝑuilegio quo ꝓsecrata. ☞. pa. i. c. iude ꝓse. eccl. vl al. q sicqñ auctoritate epi est edificata ⁊ multa ꝓ hoc allegantur in glo. ibidem.

¶ Ecclie pochialis collatio ipso fa 11
cto est nulla si fiat et q nō attigit. xxv. annū. Jtē collata et q nō ē sacerdos si ifra annū a tpe ꝓcessionis ⁊ adepte possessionis nō fuerit sacerdos ordi natus vacat: ꝫ alteri conferri nō pos sit nisi ꝑpleto anno transacto. de quo dicē vt. §. clericus. vij. §. v.

¶ Ecclie parochiali ꝓsentatus pō 12
test admitti q̄uis nō sit in sacris: dū modo infra tempus debitū possit or dinari in sacerdotē. c. si ts. de testi. li. vi. sed sine ꝓsentatiōe institui non potest nisi dispensatiue fm Jod. an. in. c. preterea. de eta. ⁊ quali. o.

Electio

est alicuius perso ne idonee ad di gnitatem vel fraternā societatē seruata forma canonice facit vocatio hoc colligitur ex. c. cū in cunctis. ⁊. c. cū ecclesia vulterana. ⁊. c. q; ꝑpter de elec. ⁊. c. cum olim. de arbi.

¶ Ad quē pertinet electio. ☞. de iur 1
cōi spectat ad collegiū. Nā q̄libz cō gregatio dz sibi de iure cōi eligere ꝓ latū: nisi ꝓsuetudo sit ī cōtrī. de ele. q. i. xxi. q. vl. ꝓgregatō. xv. viij. q. ij. abba tē. ⁊. c. seq. vñ ad eā spectat et si duo solū vl tres fuerit. de ele. c. i. de ꝓne. e. cū dilect⁹. imo vt tz gl. in. c. ij. ō po stu. pla. Jnno. ⁊ Hostī. ⁊ cōiter doct. Jus vniuersitat⁹ pōt remanere ī vno solo oīb⁹ alijs mortuis vl ꝓuatis suspē sis vel excōicatis ter. ē in. l. sic. §. ꝫ ⁊ si vniuersitas. ff. qō cuius. vni. cuz gl. ⁊ bar. vñ in isto casu ptās eligēdi ꝑ tinet ēt ad pauciores qū maior pars est ihabilis ad eligendū puta excō icati vel suspēsi ⁊ sic minor ps repre sentat totū collegiū cū ihabiles nō cōprehēdant in numero. facit. c. illa

de elec. tona glo. i cle. quod circa. de elec. Iste tñ solus nō posset se eligere q; notaret ambitiosus .c.p vsus de iure patro. pertinet etiam aliqñ ex cō suetudine vel priuilegio ad alios q̄ de collegio. c. cumana. de elec.

2 ¶ Utz potestas eligēdi deuoluat ad alios de collegio. qñ alij sunt priuati potestate eligēdi. p ea vice. R. gl. i. d. c. ij. q; tz electō & alia capitularia. Iz nō dū sit discussum an sint priuati q; sufficit q; postea possint conuici.

3 ¶ Quid si nō vocēt alij q sūt priuati vl inabiles ad eligēdum. R. pa. i. d. c ij. q; tz electō & alia capitularia. Iz nō dū sit discussum an sint priuati q; sufficit q; postea possint conuici.

4 ¶ Utz puersi sit ō caplo & hēant vocē i electione plati. R. Ludo de ro. i suis notādis tz q; nō allat. c. ex. eo. de ele. lib. vi. nisi antiqua consuetudine hoc hērent sm Inno. i. c. ij. de instit. idē tz &c. pli. cvij. p ter. & si ytō de verū. i. R. vos & puersi qō eēt frustatorium monasterii vestri.

5 ¶ Utz electo possit vnū vl plēos p curatores instituere ad eligēdum. R. q; sic. si ipse sit abūs & multo impedimēto detinet. Iz oz q; si plēos procuratores instituit q; libet sit insolidū aliter nō admittetur. & sic cōcurrāt potior erit occupantis. Si vo nullus eoz preoccupat nūc capli admittet quem voluerit vl si maior ps capli non cōcordat. admittet q ōor est institutus. Item oz q; procurator sit de collegio & si nullus vellet esse nō posset extraneum capō nolente deputare. neq; p literas voli sui exprimere. Item tertio oz q; procurator instituit nō eligat vnū sub nomine. & alterū noie, procuratorio. q; nihil valeret nisi dñs sp ile mādatū recepisset de, aliq nomināndo. q; nūc illi noie dñi & alterius noie potuit nominare, c. si qs de elec. lib. vi.

¶ Utz illi q nō sunt pfessi tacite vel exprsse i locis regularibus sint admittēdi. R. q; nō vt p; in. d. c. ex eo. nec illi quip eoz regulā vl cōstitutiones profitentur sicut minores.

¶ Utz illi q nō sunt subdiaconi habēt vocē in caplo in cathedralibus collegiat secularib vel regularib ecclesijs. R. q; nō ex si ab aliis libere cōcedat cle. vt hi q de eta. & qli. Quidā tñ limitāt q ad illos q nolūt ordiari laici, pfessi tñ cū electo admitti dēnt de iure cōi. vt in. c. messana. de elec. nō laici puersi nisi vbi hz cōsuetudo q; admittāt. vt no. gl. i vō electōrib i. d. c. ex eo. vt in. d. cle. vt hi. q; dem. ex eo excludit solū laicos puersos. laici vō pfessione & habitu nullo mō etiaz ex consuetudine possunt habere vocem dicto. c. messana. eo. tit.

¶ Quis nō pōt eligere. R. sm Inno. & pa. in. d. c. ij. de postu. multi priuātur potestate eligēdi. ¶ Primo excōicati maiori excōicatione. c. statutum de appel. Sec' de minori. de cle. excō. mi. c. vl. ¶ Secō suspēsi ab officio de cōsue. c. cū dilect'. ¶ Tertio interdicti. de elec. c. cū inter. R. ¶ Quarto qb interdictū est eligere sine superioris licētia ō elec. c. ij. ¶ Quinto q sciēter celebrauerūt in loco interdicto nisi cū hoc sint dispensati de sen. ex. c. ita q li. vi. ¶ Sexto illi q in ea vacatione elegerūt sciēter indignū. c. cū i cā peccauerit in postulādo. c. scriptum e. tit. q; p ea vice sunt priuati ptāte eligēdi si fctā notitiā secuta fuit postulatio vl electio. Sec' si nō sit secuta q; nō si priuati. c. ptēto. e. li. vi. & vij. ¶ Septio pupilli. c. ex eo. e. ti. li. vi. ¶ Octauo laici puersi. ¶ Nono nō pfessi. ¶ Decimo nō subdiaconi ō

qb die vi. ō. dictū est. ¶ Undecimo illi qui p laicalē abusū elegerūt eo. ti. c. quisq. ¶ Duodecimo nō eligētes infra tpus debitum vt. j. dicam.

9 ¶ Qñ oz fieri electio. R. q; in cathedralib vel regularib ecclesijs infra tres mēses a vacatione deuoluit ad superiorē primū qui superior si infra spatiū termini nō elegerit deuoluit ad aliū superiorem & sic vsq; ad papā vt. c. ne p defectu de elec. nisi iusto impedimēto fuerint impediti. deinde tenent electores pūtare electionē electo & petere dilationē eis. j. octo dies postq; quo de terūt aliqn sunt suspēsi o tres anos ab oib bñficijs ipsi ecclie. c. cupiētes. §. cetez li. vj. e. tit i alijs vō ecclijs oz, puideri. j. sec mēsē alr ad primū superiorez deuoluit vt l. c. de multa de vben. & in. c. nulla de pcēs. vben.

10 ¶ Utz possit fieri electio añ sepulturam predecessoris ter. i. c. bone memorie el. ij. eo. ti. Iz q; non si tñ fieret valeret sm glo. ibidem.

11 ¶ In q loco oz fieri electio. R. q; si fieri in quocūq; loco honesto maxime sm consuetudinē vt in. c. cauīs eodem dūmo nō sit locus clandestin q; electiones q fiunt in cameris p occultam cōsuetudinem reprobant. lxxiv. dis. c. ij. & c. si transit ppea electiones epor solent fieri in ecclesijs. c. q; sicut eo. ti.

12 ¶ Utz in loco interdicto facta valeat R. Pau. i. c. i. de postu. pla. q; Iz archi. i. c. in nouo. xvij. di. teneat qō nō vlz ni Aug. vercel. & Jo. an. & cōiter doct. post eā tenent q; vlz & postulatio & electio q; sunt gdaz Sec' & pbat per ter. d. c. i. fallit hoc in electione pape vt i. c. vbi plenius ō ele. li. vi. e. ti. oēs q sūt pūtes ad q; ptinet eligere etiā abūtes sunt vocandi sm q; consuetudo se hz. c. eos. ex. ti. q; Iz de iure absentes sint vocandi vt in. c. q; propter eo. ti. tñ consuetudo potest introducere vt nō vocent & valeat electio vt not. pa. in. d. c. eos & in. c. cumana. eo. ti.

¶ Nūo sunt vocandi. R. q; vel vbo vel scripto vel cōsueto signo cāpane & hmōi sm consuetudinez. 14

¶ Utz possit statui terminus minor trium mēsium in q si nō veniāt licue p cedat ad electionē. R. sm Hosti. q; si due ptes pūtes sunt & cā coartationis assignet: sic pōt. q; nūc pōt abbas saltē vni de collegio cōmittere vices suas. c. q; propter eo. ti. Si vo due ptes abūtes sint vel nō sit cā coartationis sic non pōt led oz expectari vsq; circa finē trium mensiū. & sic intelligit doct. & cōcor. in. c. cum inter vniuersas & c. cum nobis eo. ti. 15

¶ Utrū pulsata cāpana si minor pars 16
sit q; venit possit fieri electio. R. pa. in. c. in cāpis eo. ti. q; i negocijs q pūt expediri p pūtes q; est regulare iuxta no. p gl. i. c. ij. de testi. lib. vj. sufficit vocatio p sonū cāpane dūmo talis sit cāpana q; ipsi sonus possit pervenire ad intelligentiā erūtenū. in loco. Sz in negocijs in qb abūtes sunt vocādi nō sufficit vocatio p sonū cāpane. Iz abūtes dēnt vocari p nūcium vel plitera vt in. d. c. cū inter & c. q; pp eo. ti. & ita vī sentire Inno. in. d. c. in causis & in. c. ij. de no. ope. nūc. Sed q; Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. & iur. Iz ēpticinq; pulset cāpana nisi pueniant due ptes vniuersitat & saltē nō vlz q; fit. l. notationes. C. de decurr. & l. nulli. ff. q; cetus. vocā. & l. fi. C. de pce. decurr & sic cōiter trāseūt legiste. Tu tñ dicas q; opi. legistaz est vera. qñ cāpana pulsat ab eo q nō hz ptātem, puta p aliquē de vniuersitate

qz mior pars de duob⁹ vniuersitaꝫ
ñ hz auctoritatē ꝓuocādi vniuersita
tem. vl' qñ pulsando nō intelligīt ꝑ
uocatiōe ad tale qd ꝓgēdū ꝫ iudic
fereter pulsaī. sec⁹ qñ pulsaī ꝑ cūad
quē ptinz aduocaī. & tali mō q⁹ oēs
sciūt se vocatos. Et sic itelligē & limi
ta. l. nos. ff. ꝛ ꝑdicta. l. nulla. l. aūt
si. ꝑdicta nihil ad ꝓpositū qz dicit, qđ
decretū nō dz ex tabella recitari. In
telligo ibi tabella. i. tabellionē qz illō
nō est ꝛelegabile. & sic nō facit ad ꝓ
positū. hz bar. exponat tabella, ꝑ istrumē
to pulsatili. hz nō. bñ & sic tene qđ
vz qñ sunt plures & qñ pulsaī ꝑ eū q
pōt vocare. & tali mō q⁹ intelligīt se
vocatos. & sic ꝛcorda dicta canō ista
ti. in. d. c. ij. & in. c. i. de ma. & obe. & i
d. c. i causis si tñ ꝓsuetudo eēt vt ni
hil fieret nisi sint due ptes. illā fua.
de hoc vide. ſ. statutum. §. rij. & xiij.

17 ¶ Quid si aliqs sit i ciuitate vl' mo
nasterio ifirm⁹. ℞. fm Hō. q⁹ scruta
tores debēt ire ad eū & ingrere vonz
eū sicut vota pñtiz. qz pñs est q⁹ in
oꝛ est. ff. ō. ꝓcu. l. i. iuncta. l. v. nec erit
necesse ipsiz i collatione. aut aliꝫ q⁹
sequūt regrere. ꝫ sufficit ꝓsensus in
ferentio habit⁹ & ꝛcor. Jmo. Possz
etiā tal' ꝓcuratoꝛe ꝓstituere vnum de
collegio cum isto imꝑdunento ꝛetti
neatur vt. ō. dictum est.

18 ¶ Utꝛ vno electoꝛ ꝓtẽpto nec vo
cato sit irritāda electō. ℞. q⁹ sic si ipe
vult pōt & ratā hꝫ si vult. c. sicē. eo. ti.

19 ¶ Utꝛ electoꝛ possit renūciare vo
ci suc. ℞. q⁹ sic qz licet pōt remūcia
re iuri suo. C. de pac. l. si quī ꝓscribē
do. Si tñ accedat admīculus est in
oibus que circa iplaz electionē faciē
da restant. c. eccliā vſa eodem. l. ℞.

20 ¶ Quis dz eligi. ℞. q⁹ melioꝛ ſ̄ plr. ꝫ q melioꝛ erit tali plationi. Hiñ
Hiero. viij. q. i. licetq; ꝓstatioꝛ est ex
oi pplo q doctioꝛ. q sanctioꝛ qui etiā
in oi vnte eminētioꝛ ille eligāt. l. rij.
di. c. metropolitano. dī optimꝰ dz eli
gi intelligē ꝫ iudicū ꝓscie eligētis.

¶ Utꝛ pecet mortalr q nō eligit me 21
lioꝛē illi ꝓlationi fñ. iudicū sue con
scie. ℞. Ben. ō Ban. in. iij. quol. q.
xxxij. dicit q⁹ si duo bona ꝓponātur
vni si cetera sunt paria puta eq ꝓce
pta. eq facilia & hmōi teneī sub pcō
mortali eligere meli⁹ bonū. ró qz eli
gēdo min⁹ bonū ptēnt bonū vbi hz
rōne pfecti. s. mai⁹. & sic ꝑfert in sua
electione defectū boni ipsi bono. ex q
duo sequūt absurda. ¶ Primū qđ
statuit sibi i bono illo minori finē to
tū. in eo. q⁹ excludit mai⁹ seu q⁹ am
pli⁹ est in maiori. ō q⁹ dicit glo. sup
illō. ad phil'. Non q⁹ iam acceperim
aut ꝓfect⁹ ſiz. Illō ingt fidelitz. & si
multū, ꝓfecerit dicat sufficit mihi q
enz hoc dicit erijt de via aū finem.
¶ Secūm absurdum est q⁹ ptēnendo
illō bonū qđ est ampli⁹ i maiori bo
no. cū nō sit i eo nisi rō boni, contē
nit i eo bonū qz bonū. quare cum rō
boni ptēni nō possit nisi ptēnēdo ho
rō fmi boni. ergo eligēdo min⁹ bo
nū ptēnt fmum bonū nō solū indire
cte sicut q libet ali⁹ pctōr q vellet si ei
set possibile sūmum bonum & ēt illud
delectabile. Et ꝓpterea ne delectatio
nē amittat ptēnt sūmum bonū. Iste
vo nō sic ꝫ absolute nō vult sibi illō
bonū adeē. & ita negz bonū simplr qz
bonū. ꝫ qz hoc. & sic simplr ptēnt
absolute bonum simplr nolēs in bo
no. ꝓficere q⁹ est abono deficere fm
Ber. & fm glo ad phil'. iij. Ad ea ve
ro q sunt ꝑa ertēdens dicit ad fum
ra merita a qb⁹ si cessaret gdēt & ꝓte
rita. Sec⁹ si ex carnali affectiōe qz ta
lis affectio mutat rōnez ꝓpt⁹. qñ
iste q ꝑfert mai⁹ bonū sine affectiōe
nō ptēnt nisi bonū qz bonū. q⁹ non
vult. & ita directe & ex malitia. Illevo
q ex affectiōe ꝑfert nō ptēnt bonum
qz bonū. qz bñ vellet hꝫe mai⁹ bonū.
tñ ꝓp affectōz ꝑfert min⁹ bonū & ptē
nit indirecte mai⁹ bonū. & sic ꝫ exigēti
az illi⁹ affectiōis & libidinosi ea pote
rit cē ꝓcēptus venialis. hxc ille. Ex h
ergo colligē q⁹ q eq facilr pōt eligere
melioꝛē ad illā plationi seu offiū si so
lūmō. ió ñ elegit melioꝛē qz nō vult
q⁹ peccat mortalr in q̄cunqz electiōe
si vo ió nō elegit melioꝛē ꝫ iudicū
suc ꝓscie ex aliq affectiōe puta qz ē si
bi inimic⁹. ille melioꝛ vel qz min⁹ ido
neꝰ ē sibi & benivolus & hmōi. & tūc
distinguēdū ē an electo sit ō maiori
dignitate puta papatu epatu. & idem
oibus curā alaꝫ hñtib⁹ & sic peccat
mortalr ar. c. nihil de elec. si vo sit ō
alijs electiōib⁹ erit ꝑcūs venialis. dū
mō sit dignus hꝫ est nō hēat aliqđ ca
nonicū ipedimentū. hiorz concorda
re Tho. vj. quol. q. vi. ꝫ obscure qz
ibi dicit oz addere q dicit de accep
tione plonaꝛ nec ob. qđ dr in. c. cū
oli. c. cū dilecti. & c. cum iter canon
cos. & ibi gl. eo. ti. q⁹ sufficit sit dign⁹
qz. ℞. Tho. vbi ō. q⁹ ista itelligunt q
ad foꝛ ꝓtestatiōz in q̄ nō reꝓbatur
electio dūmō sit dign⁹. Si aūt elegit
indignū in eccliasticis sic ē mortale
In ꝓfanis vo nō credo mortale nisi
in maioriꝫ dignitatiꝫ puta dñio i
gitur q⁹ ex ei⁹ electiōe sit secutuꝫ ali
cui ꝛcere tale offiū vt qz tabellio q ne
dare sniam & hmōi.

¶ Utꝛ eligēs incognitū saluēt cō 22
sciam. ℞. pa. i. c. bone memorie el. ij
de posthu. pla. q⁹ nō p tex. ibidē qui
vult vt plenā hēant notitiā. Limito
hoc vel per se vel p eos cum qb⁹ ꝓcer
satus est. c. scriptum est eodem.

¶ Que sunt cāonica ipedimēta. ℞. 23
reducūt ad. viij. ¶ Primū si ē ma
lus & male vite. vñ Dio. in epla ad
demophilū monachū. Aut non est
gr̄e illuminat⁹ nō est iste sacerdos. ſ̄
intrinsec⁹ doloſus deluſoꝛ sui ipsi⁹ & lu
puo ꝛ dñicum pplm pelle ouina ar
mat⁹ hec ille. & ex hoc dicit Tho. vbi
ō. q⁹ ex ſo in pctō mortali est idign⁹
ad plaurā ecclīasticaz & officiū spi
rituale exquendū. ¶ Scōm si est ex
cōicat⁹ maioꝛi excōicatiōe. c. ꝑstituit
el. i. de app. ¶ Tertiū si est excōicat⁹
minoꝛi excōicatiōe. c. fi. de cle. excō
mu. ¶ Quartū si est suspēsus vel i
terdict⁹ aut interdictū nō seruauit. c. i.
de posthu. pla. c. cū dilect⁹ & ꝑsue.
¶ Quintū si nō ēlegit tunc nat⁹ etaꝫ
debite & litterature ꝓueniētus vt i. c.
cū in cūctis eo. ti. vel hz aliqō ō alijs
ipedimētis circa ordinādū & qb⁹
vide. ſ. ordo. iij. ¶ Sextū si semel ꝓ
pter vitiū ꝑsone fuit reꝓbat⁹. c. sup
co. co. ti. Sec⁹ si cassata fuit electio ꝓ
pter vitiosum ꝓcessuꝫ. c. inotuit. c. ti.
¶ Septimū si eīt eps qz ñ pōt eligi
ad aliā dignitatē ꝫ dz postulari. c. fi.
de post. pl. ¶ Octauo i aliq religiōe
nō pōt eligi erp̄s nō ꝑfessus i ea. c.
nullus. c. ti. li. vi. & cle. cūrōti. eo. ti. i
epm tñ pōt eligi nouitⁱ. d. c. nullus.

¶ Utꝛ electio & tali hñte aliqō ꝓ 24
dictoꝛ ipedimētoꝛ sit nulla ipo iure
℞. q⁹ sic excepto i hñte sūmū ipedñ
tū & tertiū qz ē cassāda. vt pz i. d. c. fi.
de cle. ex. nu. & electoꝛes sūt ꝓuari ipa
vice electōe & suspēsi ꝛmēto ad eccliā

stic] bñficijsl ipo scōvt i.d.c.cū i cūcīs
25 ¶ Quō dz fieri electō .¶. q tres sūt
forme a iure nob tradite. vt. i.d.c.qz
pp.e.ti.t iō electio q nō sit fm vnā
ipsaz est nulla ipso iure. vt ibidem.
26 ¶ Quīa dz forma scrutinī i q regi-
runt ista de necessitate .alr eēt nulla
electio. ¶ Primū q oēs q debēt cē
t volūt cōgregētur pnaliter simul.
¶ Scōm q ab ipso a.lumant tres
de collegio t deputent ad suāda vo-
ta oīuz de collegio. t nō sint nec plu
res nec pauciores fz cōez opi. ¶ Dof
sit tñ tenerī opt'Elicē. t Tāce.i.d.c.
qz pp. qñ in collegio essent pauci qō
sufficerēt duo: t qñ nō eēnt nisi duo
sufficeret vn' vocaz testib' fz in. t plz
¶ Dan.in.d.c.qz ppter.tenent etiam
alīg q li pdicti tres nō eēnt de colle
legio eligentiuz non essz inualida ele
ctio: sz cōis opi.tenet q oportet sint
de collegio alr sit nulla t cōuenit ma
gis lre. ¶ Tertiū q isti tres ,exgrāt
vota singulorz i secreto .i. ab alijs de
collegio qz bñ possent eē alij ictfet q
nō sunt de collegio dūmō nō sint ta-
les q possent timorē sciēter eligētī-
bus. qz tūc possēt refutari sicut t scru
tatores si taleo eēnt vl aliqo ipsorz. t
eēt iusta cā appellādi fz pa.i.d.c.qz
pp. ¶ Quartū q ista iqsitō fiat sigil
lati n dim vl trim si vocādi. ¶ Qui
ti q vota oīuz exgrant qz si vn' ptē
neret nō valeret. ¶ Sextū q scribāt
vel p seipsos vel per tabellionē vota
omniū. ¶ Septimū q mox postq̄z
fuerint i scriptis redacta vota oīuz pu
blicēt i cōi ibi dicē gl.maior. i. i primēt
nullo actu ꝓrio ipsius p' vota scrū-
tata t scripta t vno pferri. ¶ Octa-
uū q fcā publicatōe fiat collatō mēi
ri ad numez meriti t zeli ad meritū.
t zelū. ¶ Nonū q facta collatiōe si
at electio p vnū de caplo nōe capli t
p vba singularis numeri. vt in.c.si-
cut.e.ti.li.vi. dicat sic. Ego. N. nōe
meo t oīuz vestz q mecū in ipm cō-
sensistis eligo. N. in ep3 tc. vel si ipe
eligēs nō ꝓsensit dicat nōe oīuz vz3
q in ipsuz. tc. ¶ Decimū q electio
fiat de eo i quē maior t sanior' pars
tot' capli ꝓsensit t sanior pars ꝓsu-
mit sp maior pars.c.dudu.e.t.t i.c.
ecclia vfa .e.ti. dz vbi maior est nu-
mer'. zelus maior presumit. ¶ Un
decimū q dcā electō solēniter t pub
lice ōnūcie. t ¶ Duodecimū q fiat
ordo oīuz pdictoz successiue sic enu
meraui. Alr si pposterē nihil valet
Addūt alīg multa alia q dicūt esse
ō substātia hui' forme. sed cōiter nō
tenēt nisi de supradictis. Et gb' p3 q
difficil est ista forma i q multi et mo-
ti deficiūt ignorātes pticā. vt dicit
gl.in.c.cū expediat lib. vi.e.ti. Dico
ēt q est periculosa religiosis t illis q
vsuū sil qz,cū itelligūt aliqo nō de-
disse voces mō q̄ voluissent ꝓcipuē
alīg pallióes t ꝓcipuē eligētes ali
q̄ humano respectu nō eligūt fm su
dictū ꝓscie. Un rex.in.c. vbi periculū i
§.cetez de elec.li.vi. dicit cū archiepūs
vl mozdinar' capitular affect' vel ad
certū aliqd obligatōis cuiusq̄ neces
sitas adicit cessat electio duz libertas
adimit eligēdi. Ō ibi. t ꝓpea est alia
forma securior t expeditior q̄ segtur.
¶ Scōz forma dz forma ꝓmissi 27
vt.d.c.qz pp.i. ꝓmittēdo aliquibus
iuris idoneis ptāte eligēdi. Ista aūt
ꝓmissio siue istud ꝓmissū pōt fie
ri duplr. ¶ Primo limitate. s. vt cō
promissarij teneātur eligē illū i quē
maior pars tot' capli scrutatz votis
oīuz de caplo sigillatim. t secrete ab
ipsis ꝓsenseru. t ista est forma de q i
c.cū dilectis.e.ti. t i.c.cū expediat .e.
ti.li.vi. t ista est melior oīb' formis.
qz electores nō abdicāt a se ptātē no
minatiōis. t adhuc forma nō regrit
de necessitate nisi fmo q̄ promittē
tes sint sil cōgregati t oēs q debēt t
volūt interesse. ¶ Sexto q ꝓmit
tāt in vnū vel duos tres: aut quot vo
lūt siue sint de collegio vl nō dūmō
sint clerici nō laici.c. ꝓtingat. ō arbi.
¶ Septimū q ꝓmissari' vel ꝓco-
missarij scrutēt vota singulorz secrete
t sigillatim. ¶ Octauū q eligat illi
in quē maior pars tot' capli ꝓsensit
dicēdo. Ego. N. ꝓmissari' de cō
sensu t voluntate ꝓmissariorz meo
rū si hz alios vtute ꝓmissi in nob
facti eligo t ēpm. N. in quem maior
ps tot' capli ꝓsensit. Et si in prima
scrutatiōe nō ꝓsensit maior pars toti
us capli replicare dz tā in ista quaz
i prima forma scrutinij donec consen-
tiāt i aliquē. c. eū terra.e. t si dubita
ret alig de fraude ꝓmissarij pos-
sent eligētes gllibet ipsorz sigillatim fa
cere fieri tres vel duas cedulas i q̄z
qualibet cēt scriptū nomē alicui' qui
est i opinione eligēdi. t ipsis accepti
a ꝓmissario ponat vnā de pdictis
cedulis in qua sit scriptū nomē illi'
quē vult notare t aliq̄ scatula q̄ sit co
rā ꝓmissario gbus a q̄libet sic po
sitis tūc ꝓmissari' coram oībus ex
trahat oēs dictas cedulas t postea
eligat illū i quē maior ps tot' capli
ꝓsensit t sic comꝓmissarius nō po
terit scire qs dedit vocē isti vl illi nec
fraudē facē. Et ad huadā istā formā
tuus capli ꝓsentiat fz lapū quē segt
dicūt. cū glibet noīet quē vult sit fo
ꝓmissuz simplr. t vi ꝓmissa-
tij eligat quē volūt t isto mō nō pōt
fieri nisi oēs ꝓsentiāt. alīs vno ꝓdicē
te nō valeret. q̄ si oēs ꝓsentiāt nō req
rit nisi vt eligāt sic. Ego. N. cōꝓro-
missari' ō ꝓsentiu ꝓmissariorz me
orū vtute ꝓmissi i nos facti eligo
in ēpm. N. t si pdicti nō eligerint vl
maior pars ipsorz elegerit idignū sci
enter electio tenet ad capitulū q̄
in eos compromisit.

Tertia forma dz forma cōis ispira 28
tiōis ad ista formā regrit prio q̄ eēt
ꝓsentiat in vnā pson q: si vnus no
ꝓsentiret nō,eēt p ispiratiōē. ij. q̄ fu
erit factā sine vicio symonie vl alicu
ius tractat' ipālis i q̄ noīet certa pso
na sed tractat' gnālis. p bono plato i
genere bñ ꝓcedit fm Jo.an. sed non
ipālis. qz sic eēt psuasio nō ispiratō.
¶ Utrz supradicte forme sint seruāde 29
i oi electione. ¶. Pan.in.d.c.qz pp
q̄ nō. sz solū hñt locū in electionib'
epoz t aliorz platorz ecclie collegia
tarz q hñt qualem iurisdictionez. qō
p3 p.c.ne p tectu eo. vbi platos ap
pellat cathedralīū t regularīū eccliā
rū i electiōib' at aliorz bñficiatorz a su
pradict sufficiūt singularco ꝓsēnūs
illoz de caplo dūmō pstēt in caplo
nec est necesse fuare aliaz formā ista
rū. iz elect' simplr a maiori pte t sa-
niori hēbit ius. vt i gl.c.si cui.e.li.vi
¶ Utrz electi' teneat.pstāt. ¶. Ge.i.c. 30
si electio.eo.li.vi.refert Arc.dicētez
q̄ sic alīs peccat mortaliter. liputat se
dignū ad platurā t illaz sibi oblataz
nō acceptat. vtij. q.i. i scriptur] quod
credit vz Jo.an. qñ nō est eq idō-
ne' p quē illi eccliē ꝓsūt cōsuli. ego
vō dico cū Rī.i.mi.quol.q.tri. q̄ i
trib' casibus tenet ꝓsentire sub pena
mortalis peccati. ¶ Primo qñ a su
periore p obiaz cogerent de renū. c.

nūl cū ꝑde. ¶ Scdo qñ ſm iudiciū ſue ꝓſcie vī ſibi vīlr q nō ēq velit t poſſit ſalutē aiaꝝ ꝓcurare quā ipſe poſſet t h videt,ꝓbabiliter eccliē imminē notabile diſpēdiū t ꝓculū niſi aſſentiat.d.c.in ſcripturis. t.c.oliz ea dē cā.ij.q.Hailith ſ religioſo q ſi cō ſentiret electiōi de ſe facte extra ſuoꝝ mō aſſeruū ſine lnia ſui ſuptoris petita t obtēta ipo iure electō cēt nulla: quā lnaꝝ ſolus ꝓlatus ſine ꝓſensu capli ſui ſit ꝑt o.rc.c.li religioſus de elec. li.vi. Silr fallit i ꝓdicatoꝝ nūciōb⁹ t aliis mēdicātib⁹q ēt ō lnia ſuoꝝ ꝓlatoꝝ electiōi poſtulationi,puſſioni ſeu vocationi extra adminiſtrationē ſūt oꝝdis ſ diſcordia celebrate cō ſentire nō ꝑñt alr ē irrūm t inane.c. quidaz.e.li.vi. ¶ Tertio ꝑccat mortaliꝛ qñ p vīa illicitā refugit.puta ab ſcidēdo ſe.niſi ex ſpāli iſticiu ſpuāli cti. Si āt nō cogit̄ p obiam nec imminet,ꝓbabile ꝓculū eccliē ſi refugit ꝓpter pigriti ā p vīa licitā peccat venialiter. Si vero per humilitatem reputās ſe indignum ſic meretur.

13 ¶ Intra quod tps tenet ꝓſentire elect⁹. R. j. mēſez a die pūrātōis electionis,alr eſt nulla ipſo iure,niſi ſuperiors regrat aſſenſum.c.q̄ſ ſit de elec. li.vi. Quid ſi electio tenuit ō iuſ naturali puta qrierēt ꝓſēlus eligēti nz ſz̄ tenuit ꝑiuſ qz obmiſſa fuerūt ſubſtātialia iuris. R. ſm Jun. quē ſequūt cōiter doc.i.c.q ſicut ō elec.q electus ſi eſt confirmatus eſt verus ꝓlatus t non tenetur reſignare.

Lemoſyna

ſm ſanctuz Bona.in. iij di.xv.pte ſcōa articulo.i.q. iiij.accipitur cōiſſime ſcōm qō comprehendit omne opus miſericordie impenſum ſiue ꝓximo ſiue ſibi iuxta illud eccliaſtici.xxx. ¶ Miſerere aie tue cōiter ſm q̄ imponat oē pietatis opus ipēſuz,primo corpale ſiue ſpūale,ꝓpte vō ſm q̄ importat opus pietaꝝ ꝑpensum,primo ad relūdaz idigētiaz corpalez t dicit ab eleo q̄ eſt vbuz greci qō idē eſt qō miſereor cui⁹ imperatiu⁹ eſt eleyſon. i.miſere a q̄ eleos.i. miſericordia.t iō dz dici eleymoſina.ñ elea vl elia.

¶ Utr̄ elemoſyna cadat ſub ꝓcepto R. ſm Ri.in.iij.di.xv.ar.ii.q.ii q̄ ſic ſub ꝓcepto legiſ nature ꝓmo Joh. ,qui habuerit ſbſtantiam hui⁹ mūdi t viderit fratrē ſuum necessitatem habere t clauſerit viſcera ſua ab eo quō charitas dei manet i eo.t legi dicitur. ¶ Dat.xv. Eurimi t nō dediſtis mihi māducare t leg canonice xxxvi.di.nō ſatē t.vij.q.i.oīo,ſed q̄ ꝓcepti ē affirmatiui nō obligat niſi ꝓ loco t tpe.t iō ꝓſideranda eſt facultas hūis t inopia idigētis.ſi enī ꝓ hz aliquid qō nō ſit neceſſarium ſuſtentatiōi ſue nāe nec illoꝝ quib⁹ tenet ,puidere ſicut ſunt vxor filij ſeruī ancille pater t hmōi t ſit tanta ne ceſſitas q̄ immineāt ſigna,ꝓbabilia extreme neceſſitatis in paupe tūc tenet nr de ꝓcepto. Si vō hz aliqd ſuperfluum nō ſolū ſubſtētatiōi nāe ſz̄ ēt ꝓuenētie ſui ſtat⁹ tenet de illo facē elemoſynā etiā ſi nō inueniret̄ tales qui eſſent neceſſitate preſſi. Et ſi plures occurrerēt qbus oīb⁹ ñ poſſet ſubuenire tenet ceteris ꝓbus illi qui magis idiget. Si vō nō hz vltra ꝓuenientiā ſui ſtat⁹ nec eſt qui ſit in extrema neceſſitate nō tenet de ꝓcepto ꝓcor. Tho. Fa fe.q.xxxii.

¶ Quid dz ꝑpōi elemoſyna. R. q̄ ipſemet deinde ſui deinde noti.deinde conī.deinde extranei de q̄ vide tertiū

pulchꝝ i.c.nō ſatē.lxxvi.di.t tex.ff gl.i.c.qeſcam⁹.xli.di.q̄ dē intra intelligē ceter] pīb⁹ vt deū eſt q̄ poſſz cē ē ne⁹ i tā arta neceſſitate q̄ velret ꝓpōi noto q iuncto q nō eſt i talī ſz̄ p̄ mal⁹ dz ꝓpōi cuicūq bono i eāli neceſſitate pp ꝓceptum dei.

3 ¶ Utr̄ reputatis executor ad diſtribuēdū certa bona paupib⁹ poſſit diſtribuere iter ſnos ſanguineos. R. Pa.i.c.i.ō coha.clc.t mulie. q̄ ſic nā cleric⁹ pōt in pauperes conſanguineos de reb⁹ eccliē dare q̄ eſt diſtributor.vt i.d.c.i.t.xvi.q.i.c.ſi,ſic t plat⁹.ar.i.l.ſi mādauero.§. ſi tibi cētū.ff.mādati. Sibi autem non poteſt diſtribuere.vt i.d.§.ſi tibi cētū.

4 ¶ Utr̄ ei q̄ pōt laborare ſit dāda elemoſyna. R. q̄ nō ar.§.i.lxxvij.di.ij. c.eſ⁹ q̄ vr̄ intelligē ñ ꝑ laborez ſibi poteſt,puidere.t ſic limita.l.vni cā.C.de mēdi.va.de quo.§. colon⁹.

5 ¶ Utr̄ ſit dāda peccatoribus. R. q̄ ſic.vt in.d.c.qeſcam⁹ t.i.q.iij.q̄ꝓpto niſi q̄ ꝑ ſecuritatem cibi negligeret inſticiā.qz tunc ſubtrahendus eſt v.q.v. non omnia.

6 ¶ Quis pōt facere elemoſynā. R. q̄ libet qui pōt donare. de qbus dictū eſt.§. donatio ꝓmo.t etiā q aliqd nō pūt donare ſicut monaci filij t huiſmodi q ſunt i poteſtate alteri⁹ vt ſeruī.q in quattuor caſibus pūt facere elemoſynā. ¶ Primꝰ exiſtēs i magna neceſſitate pūt facere elemoſynā ſuz ad ſuptoꝛes.vt no. Pa.i.c.ſi qs q.i. ¶ Scdo qñ ꝑdicti de licētia ſuoꝝ pūt facere elemoſynas q̄s alii bonū ar.l.vl.C.ad mace.t.l.ſi lōgus ff. de iudi.t.l.ij ff. de iur. oiuz iudi. t.c.ꝓterea de offo deleg. Facit glo.in cle.ii.§.ꝓ.ō vita t to.clc. ¶ Tertiꝰ qñ videt aliquē i extrema neceſſitate etiā ſ ſuperioꝝ,ꝓhibitionē pūt et elemoſynā dare.qz tūc oīa ſunt cōia mre diuino.imo tenentur ſm Ri.vbi ſ.q.vi.t gl.xij.q.i.in.c. nō dicatis. ¶ Quartꝰ pōt de voluntate expꝛſſa vl ꝓſumpta vt puta q̄ hūt adminiſtrationez a ſuis ſuperioribus ꝓmiſſaz: ar.ff.de dona.l.filiifamiliaz.§.i.

¶ Quid de vroze uīgd pōt. R. q̄ ſi 7
hz bona patrimonialia nulli dubiū eſt q̄ pōt qz ſua ſunt de qbus dic vt.j.patrimonialia. Si vō nihil hz ꝑter dotem non pōt facere elemoſynaz.xxxiij.q.v.q̄ don.niſi i.vnij.caſibus. ꝓmus, ſcōus.tertius.t quartus:ſunt de qbus.§.in precedenti dixi.q̄ filij pūt.

¶ Quinꝰ ſi ꝓſuetudo loci ita hz q̄ vroꝛes de pane t vino t hmōi facīāt elemoſynas qz ꝓſuetudo dat iuriſdictionē,t ſz viri aliquando prohibēāt debet ſibi formare ꝓſcientiā ſm Rodo.t Ja.de lau.in ſumma q̄ ideo facīunt ne nimis dent ſed temperate.

¶ Sextꝰ quādo vtiliter gerit negociūm viri.puta quia videt viruz crudelem t ſcelerati.t vt deus ſuſpendat irā vel eoz illuminet dat moderatas elemoſynas occulte.ſm Rod. illam propter elemoſynas te⁹ ſuſpēdit flagella.vt.xvi.q.i.reuertimini t iō bñ facit mulier dādo elemoſynas occulte ſine ſcādalo viri vt de⁹ eam admittat.Facit.l.ſolūdo.ff.de negoge.cū ſi. t mel⁹ exemplum abigail ſm Re.xxv.q̄ liberauit vīz a morte propter panes datos dauid cōtra voluntatez viri ſui. ¶ Septimus ſi vir aſſignauit ſibi certū quid ꝓ victu t ipa abſtinet vt inde elemoſynā

facias qua suum videtur. ¶ Octauꝰ si mulier est lucrosa puta qꝫ exhibita gubernatione domus ⁊ familie lucratur ex opibus iuo. nec itelligo reducendas expensas victus quia vir tenetur eaꝫ alimentare propter dotē vt dictum est. s. Dos ⁊ etiam ꝓpter obsequia ab vxore exhibita. de hoc tamen vide. ſ. Error. §. ii. ⁊ quod possit de lucro facere elemosynā tenꝫ scius Tho. ⁊ Ri. in. iiij. di. xv. ⁊ cōiter ſnmiste sequūt hoc cū thrologi vt Ja. de lau. in ſumma. Distingue cū sic qō aut lucruꝫ ē necessariū sustentatiōi sue ⁊ vxi. ⁊ sic nō pōt facere elemosynam: quia magis tenetur sibi ⁊ vxori ꝯ alteri. Si vero lucruꝫ superhabūdat sic potest ⁊ idē dic de parafrenalibus. vide. ſ. Error. §. ii.

8 ¶ De quibꝰ dꝫ vel pōt fieri elemosyna ℞. vt colligitur ex canonistis. i. q. i. in. c. nō est putāda. ⁊. xiij. q. v. ⁊ gl. ⁊ p theologos in. iiij. di. xv. qō pōt fieri de omni re que est ꝓpria ipsius dātis ⁊ que nō est obligata restitutioni alteri certe pſone siue licite siue iracquisita siue turpiter. Quando autē sit restitutioni obligata. vide. ſ. vestō primo ⁊ vsura ⁊ in multis aliis ti. Limita etiam in reb' ꝓprijs. ſm Ric. vbi. §. q. v. dummodo nō sint necessaria ad sustētatiōꝫ nature sue ⁊ suoꝝ qz ordie caritaſ magis dꝫ se diligere ꝯ alium. nisi ecclaſ pſona ō cui' mōte imminēt notabile nocumētū reipublice ⁊ pfectui alterius qz tūc ecclaſ pfectiōis nō necessitaſ ō tali dare elemosynā.

9 ¶ Quot sūt gña elemosynaꝝ. ℞. tria vt dī i. c. tria ⁊. c. duc. xlv. di. ¶ Spūtuāli. corpale. ⁊ hꝫ ſnstar in opib' misi cordie corpaſq sūt pascē esurientē potare sitientē vestīr nudū hospitē recolligere infirmū visitar redimē captuū mortuū sepelire. vñ vſsito visito. potesi redimo tego colligo. condo.

¶ Secꝫ ⁊ tertiū gen' ē spūale. s. remittere iniuriā ⁊ corrigē relinquētes vt i. d. c. tria. adūr alia qnq. s. pſulere dubitātes. ꝓsolari tristē supportare onerosos tocē ignorātes orare ꝓ oibus de quib'. ſ. Misericordia. §. i. Et q̄ sint digniores. vide. Ri. vbi. §. q. iiij. ⁊. ſ. Satisfactio. §. ix.

¶ Aduerte qꝫ dare elemosynā intē 10
tione subleuādi necessitatē primi est op' misericordie. sed dare intētione recōpēsandi ꝓ debito diuīe offēse sic est op' iusticie. ⁊ sic est satisfactoria. ꝓ pte. ⁊ pinet ad meritū diminutionis pene. sed ꝓmo mō pertinet ad meritū vite ſm Jaco. de lau. in summa.

¶ Utr pauplb' ꝓpetat aliq̄ actio ꝯ 11
dimites vt eis subueniāt. ℞. Pa. i. c si qs de fur. qꝫ nō ſꝫ bñ pōt ſplorare offiū iudicis seu suplonis vt eos cogat ⁊ eccliа pōt eos cogere. vt no. gl. i. c. sicut hi. xlvij. di. ⁊ ar. i. c. null' laicus. de in. pat. qꝫ limita vtr qñ sunt i tali necessitate ⁊ diuites in tali habūdātia qꝫ tenentur eis facere elemosynam de precepto alias non.

¶ Utr quis possit furari vt faciat ele 12
mosynā. ℞. qꝫ nō qz nō sunt facienda mala vt veniāt bōa. xiij. q. v. forte.

Mancipatio est relaratō

ptē potestaſ corā iudice ꝓpetente voluntate ptis ⁊ voluntate filij cō currente. ⁊ in vtriusqꝫ pūtia. dicta er eo qꝫ ex manū. i. ptāte ptis pōit filius elicit hoc. er. l. non nuda. C. de eman. li. quod ibi no. ⁊ insti. quib' modis ius pa. po. sol. §. preterea.

¶ Quis pōt emancipari. ℞. ifans 1
de speciali licentia principio.

¶ Utr teneaſ pr emancipare filiū. ℞. 2
nō regulr qꝫ ptis ptās inextimabil' est. ff. ō le. i. l. filiusfam. §. vt qō hēde. Silr nec filius ꝓpelli vt emancipet a ptē. limita nisi ex eā. ſꝫ Bar. i. l. qdaꝫ cū filiuꝫ. ff. de vr. ob. ls alr dicat gl. insti. q mo. ius pa. po. sol. §. fi. nā i his q̄ sūt voluntarie iurisdictiōis nō pōt qd fieri altero inuito. vt in aut. qbus mo. natura. effi. sui. §. si vo. Fallit hoc ꝓmo si pr male afficit filiū vbrib' ꝓpietaē. Itē si ꝓpellit cū peccare corp' suū. Itē si filius est arrogat' ipubes. ⁊ pubes faci' ꝓbat nō sibi expedire eē arrogati. Itez si pr agnouit sibi relictū legatū vt emā ciparet filiuꝫ qz in istis casib' tenet pater eum emancipare. vt no. Azo. in ſumma. C. de emancipa. li.

3 ¶ Utr datū a ptē filio ꝓ ꝓmio emā 3
cipatiōis ſm ꝓtiemdinē vt. l. ut libr rio. C. de col. bo. sit cōicabduꝫ cū aliis fratribus. ℞. qꝫ sic ſꝫ cū aliis non ꝓputabit in legitima nisi pr hoc dicat expresse. vt. l. si quādo. C. de inof testa.

Dyphiteosis dicitur ab em.

. i. in ⁊ fitos. i. fides ⁊ thesis. i. positio. qz res fidei accipienti ꝓmittit vr dī meliorationis ꝑ' siue dato ad limitū. ⁊ est medi' ꝓtu'. inter locationē ⁊ vēditionē de q̄ vide gl. in c. potuit de locato. Hui emphiteotica ri' vel emphiteota est q accipit rē īmobilē ꝓprio ⁊ hēditario iure colendaꝫ. vel meliorandaꝫ. vel ad tēs puta sedam vel tertiaꝫ gnationē vt in aut. nō ſbit no. i. l. C. de iure emphit.

‖ ¶ Utr ꝓtu' emphiteotic' differat a 4
teoticū trāsit solū vtile dūiuꝫ. vt in. l. p cēsualē trāsfert nō solū vtile ſꝫ etiā directū ⁊ sit qñ dī ꝓcedo tibi talē rē ⁊ trāsferro i te qcqd iur hēo in ea ⁊ soluit annuatiz cert' cēsus. ter. est singular]. i. c. ſstitut' uicta gl. ō reli. do. ⁊ et si dicat ꝓcedo tibi talē rē i ēphteosiz ꝓpetuā trāsferēdo i te qcqd iuris hēo in illa ꝑ certa ānua pēsione erit ꝓtu' cēsualis casus est singular] i. d. c. ſstitut' ⁊ illa vba in emphiteo siz ſpropanē vt i. l. si vno i ꝑn. ff locati. ⁊ i illo ꝓtu ū hz locū pēa. c. ꝓmitit de locato. ⁊. l. ij. C. de iure ēphi.

¶ Utr acciptēs ēphteosiz vsqz ad 2
tertiam gnationē nec dicit inclusiue vel alia eqpolētiali. vsqz itelligaē exclusiue. ℞. qꝫ si vsqz ponit a lege sup gradu. sic stat exclusiue. vt isti. de succe. agna. §. fi. no. C. vñ legitimi. l. certū. ⁊ in. c. nō dꝫ de ꝓsan. ⁊ affi. Sꝫ si ponit ab hoie i ꝓtu obligatorio tūc ponit exclusiue. l. uterib' ff. de pactis. Sꝫ gdam intelligūt hoc i eo qꝫ augeret obligationē. sed in casu nro nō auget. ſꝫ facit eā transmissibilē: ⁊ iō melius ſm Calde. ⁊ placet Bal. tū i. l. memīsse. ff. de offi. procōsul. dicit i re ecclesie h dicaſ vsqz ad tertiā gnationē stabit exclusiue. Si vero vsqz ad ārtā stabit exclusiue. qz vltra tertiā gnationē nō pōt fieri inuestitura. vt in. d. §. emphiteosis ſꝫ ō hꝫ vīs Ange. de are. insti. ō loca. §. adeo aūt.

¶ Sꝫ numquid stipes ꝓputabit. ℞. 3
qꝫ nō qz accipiens non est generatio stipis ipsius ⁊ in gradibus stipes nō cōputaē in numero. ff. de gradibus. l. iurisconsult'. sicut vnus non est numerus. ſꝫ ꝓncipiū numeri Bar. tenet qꝫ cōputatur nisi dicatur sic vsqz in ipsius tertiam generationem.

¶ Utr emphiteosis que sit de gene 4
ratione i generationes assimilet iuestitur feudali. ℞. qꝫ sic. vt no. bar. i. l.

si mihi ꝛ licio. ff. de ver. ob. ꝛ ter. cū Bal. i. c. i de vasallo ꝛcepte etatj.

5 ¶ Utꝝ ius emphiteoticū trāseat ad extraneos heredes. ℟. q̄ fuerūt opi. sed mihi plꝰ opi. Jo. de imo. in. c. fi. de locato dicentis q̄ sic etiā in re ecc̄lesiastica dūmodo sit data cuꝫ illa solēnitate. c. i. de reb. eccl. nō alie. li. vj. ꝛ. c. sine exceptiōe. xij. q. ii. de qua vide. §. alienatio. §. ii. in. ꝛ iij.

6 ¶ Utꝝ pōt qui accepit emphiteosim p se ꝛ suis filijs possit illam plegare vni filiorꝫ. ℟. bal. i. c. i. i ti. an agnatus in. vj. col. tꝫ q̄ sic ẽphiteolim. ſꝫ nō feudū: ꝛ multi altj Ang. vo ꝓsilio ꝛvitt. tꝫ q̄ nō q̄ ius ẽst quelitū filijs nisi alteri filiorꝫ tantūdez de alijs bonis plegasset allegat. l. i. §. assignare ff. de assig. lib. tuncꝛa. l. si cū dotē. §. si pater. ff. sol. ma. vbi pater pōt diminuere ius filie ex ꝑma ꝓmissione qua. ſ. dotem dedit marito ꝛ postea exegit insciā filia dūmodo tamūdez eidem relinquat ḡtum diminuit ꝛ sic cōcorda dicta doctorum.

7 ¶ Utrū veniant filie q̄ accepit p se ꝛ suis filijs. ℟. fm Jo. de imo. i. c. fi. ō loca. q̄ nō p singulare dictum Archi. in. c. si quis suadente. xvii. q. iiii. vbi voluit q̄ in mā ſctuum masculinum nō cōcipiat femininū p. l. veteribus. ff. de pact. hoc idē tꝫ Bul. de suza. qui fuit doctor Archi. in legib⁹ ꝛ Ray. de forli. i. l. treo fratres ff. de pact. ꝛ Ludo. de ro. ꝓsilio. xxxiii.

8 ¶ Utꝝ ẽphiteota possit dimittere rē ẽphiteoti. ā ꝛ se liberare q̄n vult. ℟. ſꝫ aliqui distinxerūt an sit obligatus rōne rei. ꝛ sic possit an rōne ꝓsone. ꝛ nō possit vt dictū do. Odoar. Tamē Ja. ē ꝫ tenēs q̄ nullo mō pōt ꝛ idē Pa. i. c. indicanti ō imu. ec. q̄ qō a ꝑncipio est volūtaꝫ ex postfacto ē necessitaꝫ, l. sicut. C. de act. ꝛ ob. Itē q̄ ꝓsonalis est obligat⁹ ad pēsionē. l. i. ꝛ ij. C. de tur. ẽphi. ergo tenet ꝓsonalis cū oēs actiones sint ꝓsonales inſti. de act. §. appellam⁹, ꝛ sic dimittēdo rē obligaret ad pensionez q̄ ꝓsonales actiōes sunt affixe ossibus nostrio. l. quis ergo. ff. de pecu.

¶ Utꝝ possit aliū emphiteotā facere vel alteri locare. ℟. q̄ sic inſti. locati. §. adeo q̄ nō est ꝓprie alienatio ꝛ ꝛum ꝫ Spec. ti. de loc. §. nūc ver. ccxv. sed tu cōcorda q̄ si taliter vult dare in ẽphiteolim q̄ ipse sit liber a ꝓstatione canonis nō potest aliter sic locare tñ etiam ad longum tꝑs posset fm Spec. vbi. §. ver. ccxvij. 9

¶ Utrū emphiteota cuiuscūq; ēt ecclesie possit donare aut legare meliorationes q̄o fecit in re ẽphiteotica vel ipsaꝫ rez ẽphiteoticā sine alia solēnitate. ℟. gl. i. c. fi. de loc. q̄ sic ꝛ cōter lequunt doct. Bar. ꝫ vez in ẽphiteota fisci. ſꝫ nō in ẽphiteota ꝓuati in l. fi. C. de tur. ẽphi. per. l. ii. C. eo. Sꝫ Bal. i. l. vsufructu. ff. sol. ma. reprehendit Bar. ꝛ dicit eū male itellexisse. d. l. ii. q̄ loquit̄ q̄n alienat ꝓprietatē ꝛ sic ius dūij. sed q̄n alienat donando vel legando saluo iure dñico semp tꝫ donatio vel legatū vsque dē Pa. i. d. c. fi. de locato. q̄ vbicūq; ꝓhibet vēditio facta cōmemoratiōe de ꝓcio vt in. d. c. fi. ꝛ d. l. fi. nō itelligitur de alia alienatiōis spē vt in. l. fi. C. de ꝓdi. curi. ꝛ decu. ꝛ per hoc īfert q̄ etiā ꝑmutare pōt ꝛ sic limita l. statu liberi. §. quintus. ff. de sta. liber. ꝛ q̄ nō. in. l. ii. C. de vsuca. pro ẽpto. vbi tenet̄ q̄ nomie emptionis ꝛ venditionis intelligit̄ oīs ꝓtractus Per quē dñium rei transfer. Tutiꝰ tñ est vt nō permutet sine ꝓsensu do 10

mini ꝓpter doctores multos qui tenent q̄ nō pōt ꝑmutare. in. d. l. fi. ꝛ i. d. c. ponit pignus tñ obligare pōt l. tutor. §. fi. ff. de pig. act. ꝫ sit tuti⁹ facere enim ꝓsensu dñi fm spec.

11 ¶ Utrum possit vēdere rē emphiteoticam eccl̄ie vel meliorationes ꝓdictas. ℟. pa. i. c. fi. ō loca. q̄ sic dūmō hanc solēnitatez seruet. ¶ Primo q̄ requirat plenum vel rectorē eccl̄esie qui dr̄ eccl̄esia vt. vii. q. i. scire.

¶ Sc̄ō denūciet ꝓcium q̄d offert vere. l. fi. C. de iure ẽphit. ¶ Tertio q̄ eccl̄ia nō rñdente latanē duo mēses hec ꝓbantur in. d. c. fi. ¶ Quarto q̄ nō vendat ꝓhibitis ꝓsonis q̄s ponit gl. ibidē ꝛ sunt oēs ꝑsone que nō sunt facilis ꝙueniri sicut capitanei ꝛ hmōi. ex q̄bus ꝓdicium ꝓsumeret pati eccl̄ia vt. ff. qui satisf. co. l. ii.

¶ Quinto q̄ nō vendat nisi vile dominium sibi cōpetens ꝛ meliorationes quas in re fecit. ¶ Sexto q̄ ꝓprius nō ceciderit a iure suo puta non soluendo canonē q̄ in. l. nemo. ff. de reg. iur. dr̄. Nemo plus iuris in aliū transferre potest quā hz.

12 ¶ Utrum ꝓdicta dēat obseruare superficiarius eccl̄ie q̄n vult vendere qui est dñs superficiei qui super solo alicuꝰ ꝛdificat domus donando sibi censuꝫ parui. ℟. Bar. in. l. i. §. pe. ff. de superfi. q̄ sic per. l. ij. C. ne rei dñine vel tēplor. Sed do. Lar. est ꝫ Ang. vo dicit ibidē dicti bar. te factum sequendū post factū Lar. no. fm bal. in autē qui reo. C. de ss. san. eccle. q̄ qui cadit a solo cadit a superficie arg. d. l. i.

13 ¶ Utrū ꝓfata solēnitas sit seruāda in ẽphiteota ꝓuati seu seculario. ℟. q̄ ſ nisi solū vt requiraē dño an eine re velit meliorationes ꝛ nō vendat talibus ꝓsonis q̄bus dñs cōmode nō possit habere ius suum vt ꝓtētioni bus ꝛ hmōi alis caderet a iure suo. vt in. l. fi. C. de iure emphi. ꝛ no. gl. in. d. c. fi. de loca.

¶ Utrum frater fr̄i possit alienare si ne ꝓfata solēnitate. ℟. Bal. i. l. volūtas. C. ō fideicō. q̄ sic q̄n duo fratres hēnt emphiteosim paternā eccl̄esie etiam q̄ vnus pōt iura sua alienare alteri sine ꝓsensu eccl̄esie. 14

¶ Utrum possit dari in dotem viū ō. dos. §. vii. 15

¶ Utrum dēat fieri remissio canonis. i. annue vel regularis solutōis ꝓpter guerrā. ℟. q̄ ſꝫ sit diuersa opi. in dic q̄ si quātitas canonis est ita magna q̄ si res locaretur de anno i annū non plus ꝑciperet̄ tunc ꝑcedat opi. q̄ fiat remissio nō solū ꝓpter guerram. imo etiā ꝓpter aliam sterilitatem vt dicit Bal. in. l. i. C. de iure emphi. ꝛ ita dicit Bar. q̄ non est ꝓprie ẑcius emphiteoticus tunc q̄n datur tanta quātitas sicut ꝓ locatione. Si vo est modicus vt cōtingit tunc nō fiet remissio arg. l. si mercedem. §. vis maior ꝛ. l. ex ꝙducto. §. i. ꝛ. l. si vno. ff. loca. nisi substantia rei penitus ledatur vel nisi fundus captus ab hostib⁹ desperaret posse rehabere quia tūc fiet remissio vide gl. in. d. c. fi. ꝛ. l. a. C. de iu. ẽphi. Et idē dic de augumento rei q̄ nō augetur pensio in casu in quo nō minuit ꝓpter eius lesionē fm Bar. i. l. i. C. eo. tit. 16

¶ Utrū fundo īundato a flumine liberet̄ ẽphiteota a canone. ℟. pa. i. d. c. fi. q̄ sic q̄ dr̄ depdit⁹. l. iii. §. labeo cū si. ff. de acq. pos. Itē fundus īundatus ꝛ occupat⁹ ab hostib⁹ equipar. l. cū vn⁹. §. fi. ff. ō bo. auct. iudi. pos. 17

Ó vr credo qñ nó est spes recupe
rádi itelligesi in totū ptū vel vltra
dimidi l. secus si sola meditas pjt
qz nó liberat ar. l. et. pūo. ff. ó vsufr.
t. l. q̄ de tota. ff. de rei vē. lz alij velint
ip. vij. pteo pierint si dz liberari. sed
magis plz qđ dici qz in dubio pūo
appellatione intelligitur dimidia di
eta. l. etiam partis.

18 ¶ Vtr destructa re ēphiteotica ter
bi gfa domo ex igne fortuito si repa
ret teneatur ēphiteota pseuerare. ℞.
sm Hic. de mā. l. i. C. de in. ēphi. q
nó qz illō dī nouū. facit qđ dic bar.
i. l. dām. §. si is q. ff. de dā. infec. vbi
vult q si qs obligauit se alicui hūi
comū in villa dare de aq̄ recēti i esta
te destructa domo destruc obligatō
lz postea reficiat. Facit etiam qđ vo
luit Bar. in. l. de pupillo. §. si qs mi
nos. ff. de no. ope. nū. vbi dicit q q
reficit de nouo facit. l. iter stipulante
§. sacram. ff. de ver. obli. Item volunt
Ang. in. l. i. §. si quis edificium. ff. ó
no. oper. nūc. t Bal. in. l. si vt ppo
nis. C. de nup. vbi dicit. Dictat ist
tutio ecclie q̄ nemo faciat fortalicū
nouum incōsulto papa an filij pos
sint reficere destructū castrum, ppter
rebellionē patris t dicit q nó ita fa
cit. l. cum alijs. C. de cura. furio. vbi
si furiosus efficit sane mentis expi
rat curatoris officū nec reuniscit si
postea reddit in furiam sed dz sibi da
ri nouus. Item facit quod no. doct.
de ecclesia reparata an sit eadem vt
no. in. c. de fabrica de cōsec. distin. i. t
in. c. ppositi t. c. ligneis. de cōsec.
eccle. vel alta. t in. d. §. sacram. t sm
istud limita omnia ista.

19 ¶ Vtr ēphiteot vi nó soluēs canonē
cadat a iure suo. ℞. q si p triēnū nō
soluit a iure cadit si ē pdati vt. l. ij. C.
de iure ēphi. si vo est ecclie p triēnij
nō soluēs cadit ipso facto nisi celeri
ter soluat vt in. d. c. fi. t nō dī celerit
soluere sm bal. in addi. spec. de lo
cato. si expectat libellū vel regsitionē
sm gl. no. i. d. c. fi. ista celeritas erit i
arbitrio iudicis vt cōsiderata paupta
te t alijs iudicet qđ ē valde equū qz
cū ista more purgatio p celeritatē p
dictā nō hēat locū i ēphiteota pdati
sm Jo. de imo. i. l. insulā. ff. de ver.
ob. t Ang. lz solū ecclie q̄ nuiq̄ agit
ppterea merito arbitriū boni viri
magis est sequendū in hac celeritate

¶ Vtr ēphiteota nō soluēs p bien/20
nū vl triēnū cadat a iure suo. si dñs
tenebat sibi itāta ēxitate vel maiori
℞. Dan. i. c. bona fides de depositō
q nó qz exceptio cōpensatiōis q̄ ad
euitandā penā teneri soluere fit ipo
iure vt est ter. no. tacta gl. i. l. si pstat
C. de cōpen. vbi doc. sic determinat

¶ Vtr dñs recipiēdo canonē ab ē/21
phiteota q cecidit a iure suo pp non
solutionē iudicet sibi. ℞. pa. i. c. fi.
de locat. aut eū expulit primo t petit
pēlionē pteriti tpis t sic si iudicat
sibi aut si expulit t tūc aut recipit eā
noē p tpe pē mora 3etaz. t sic iudi
cat sibi; qz vi p actū 3rium renūciaſ
se iuri suo. c. solicitudinē de ap. aut
recipit canonē p pteriti cū, ptestatōe
q si intēdit sibi iudicare. t sic si nō
iudicat aut nó fecit ptestationē: sed
simplr recepit t i h fuerit opi. Sz
de subtilitate iuris dicendū q nō iu
dicat. qz in dubio nó videtur quis
velle renūciare iuri suo. vt in. c. sup
hoc de renū. ff de pba. l. eū de inde
bito. Facit glo. in. l. eū quid. ff. si cer
pe. q̄ dicit q si trado magnaz ēxitatē
pecunie dicēdo tolle. nō plumit dōa
tio simplr ex hoc lz mutuū vel depo

sitū, nisi aliud appeat respectu psone
Sic in pposito. t lz glo. dicat vez eē
q recipiēdo canonē iudicat in pua
to nō in eccliā q̄ hz capllm tū pau
vbi. §. dicit q nó dicit vez qz solue
plamus in acgrendo iudicare pōt
t deteriorē facere vide gl. xvii. q. iii
§. pe. sentit Inn. i. c. ii. ó dōa. t doc.
in. c. qñ de decī, t iō solus plat⁹ rec
piendo canonē sine cōsensu capituli
iudicat ecclie. Sed aduerte hic qđ
Pa. i. c. vt sup de re. ec. nō alie. limi
tat Fede. cōsilio. clxxxiii. qui lz q̄ res
ēphiteotica reddita ad ecclias pp nō
solutionē pensionis potest iterū da
ri ei qui cecidit a iure suo sine aliq̄ so
lēnitate t causis requisitis in alienatio
ne rei ecclesiasticē a plato eccliē; sic
dicens hoc verum. vbi prima cā con
cessionis duraret. puta qz erat castrū
in feudū quod ppter custodiā erat
potius dānosus ecclesie t hmōi qz
nō est noua alienatio: sed executio or
dinatōis antique. sed vbi prima cau
sa cōcessionis cessaret. puta qz ager
datus. ad excolendum tractu temp⁹
rīs excultus reuertitur ad ecclias nec
dari nō potest in emphiteosim vel
feudum sine debita solēnitate t cau
sis requisitis in alienatiōe rei eccle
stice. Et sm hoc videret vera opinio
glo. hdicte. Sed q̄ nō possit dari de
nouo ei qui cecidit a iure suo ppter
nō solutionē pensionis qñ cessat cā
ppter quā fuit data in emphiteosim
sine solēnitatib⁹ t causis requisitis in
alienatione rei ecclesiasticē nō credo
Dan. quando fit ei qui cecidit vel
eius heredibus qz videt text. d. c. fi.
rum quando alteri q̄ ei qui cecidit
vel eius heredib⁹ posset dari vel qñ
tam ecclesia per aliquod tpus pacifi
cam habuit possessionē talis rei. Et
sic concorda opiniones.

¶ Querit m quot casib⁹ ēphiteota 22
cadit a iure suo. ℞. q̄ in quīq̄ casib⁹

¶ Primo qñ negat pensionem dño
petēti eaz t negat se ēphiteotaz illius
sm pet. Ixxxiii. i tract. de pētu ēphiteo
tico. Nō qz magis dz operari cōtu
macia exp̄ssa q̄ tacita. l. si ita exp̄ssū
ff. de ꝓdi. t domō. sed ēphiteota nō
soluente per triēnium canonē res ca
dit in cōmissum. vt. j. dicef qz tacite
negat dūū recognoscere ergo mul
to fortius vbi exp̄esse negat.

¶ Secūs casus ē qñ vendit sine dñi 23
voluntate rez ēphiteoticā sm eūdem
pe. vbi. §. Nō limita sm spec. in tit.
de loc. t bar. i. l. fegk. §. itē lalro. ff.
de pluca. Imo. t Cano. i. c. potuit ó
loca. vez si res sit tradita qz si nō est
tradita lz vendita nō cadit in cōmis
sum ēt si esset tradita tū hac lege vt si
dño vellet emere p tridez illi ēptor
restitueret eā qz sic nō cadit vt notat
Ange. in. l. volūtas. C. de fideicom.

¶ Quid si vēdidit t tradidit simplr 24
sed postea redemit. ℞. nihilomin⁹ ce
cidit a iure suo qz per alienatiōez ius
est quesitū dño t ideo sine facto suo
nō potest auferri ab eodem.

¶ Sed pone q̄ sunt duo dñi rei ēp 25
hiteotice t vēdidit rē de cōsensu vni⁹
tūm t nō alteri⁹. ℞. q̄ cadit solū p zo
pte illi⁹ qz nō plus pmiti dz q̄ deli
querit. l. heres. ff. de his qui. vt idi.

¶ Tert⁹ casus ē qñ res ēphiteotica 26
ē data p se t suis filijs nepotib⁹ t hē
dib⁹ tūc si fili⁹ vel nepos refutat hē
ditatē cadit qz eā non pōt hēre vt no.
bar. i. l. vt in iur. idi. §. si libri. ff. ó
op. lib. sec⁹ si nō poneret verbum t
hēdib⁹ qz sic refutata hēditate non
caderet qz cessio i primo casu regre

vtrūq; vt.l.sit filiꝰ vl̄ nepos ⁊ hꝫ vt in aut. de nō ali. §. ẽphiteosi ⁊ iō feuda q̄ trāseunt ad filios vt filios ita si hēdes sint dicāt̄ venire hēditat̄ petitōe vt l.l. itē vtdēdū ē. ff. ō pe. here.

27 ¶ Quare? cāus est qñ q̄ accepit emphiteosiz p se ⁊ suis filiis ⁊ mouit sine filiis ītūtis relictis solū nālib? q̄ reuertit ad dōm q̄ limito hꝫ Bar. l.l. ce facto §. si q̄s rogat?. ff. ad tre. vel qñ ẽphiteosis est data ab eccl̄ia q̄ psumendū est q̄ de illtimis nō cogitaut. sed qñ data est a pnato ẽphiteosis sic venit ad illegitimos in tali casu. Et sic intellige ⁊ limita spec.

28 ¶ Quintus casus est qñ ẽphiteota nō soluit canonē de q̄ dic vt. ō. §. rit.

29 ¶ Quid si sūt plēs hēdes ⁊ oēs p̄ter vnū soluerūt pēsiōz. ff. gl. l. d. c. fi. q̄ nō cadūt si soluerūt totaz. sec? si nō totā q̄ caderēt oēs ⁊ iō solūāt totam ⁊ postea agant ꝯ nō soluentem.

30 ¶ Utr̄ hēs ignorans rē emphiteoticā ⁊ nō soluēs cadat. ff. gl. l. ii. C. de iure ẽphi. ⁊ bar. ibidē ⁊ gl. ⁊ Dy. in. l. cū filiꝰ. §. in hāc. ff. ō ver. ob. q̄ cadit sed restituē de eqtate idē dic ō minore qui nō soluit p. l. fi. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est necel.

31 ¶ Quid si dño sit notū? ⁊ hēditas iacet p triēnium i q̄ ẽphiteota nō soluit. ff. q̄ nō poterit expelli neq; cadit vt pz p pdicta hꝫ Alb. i. l. iiii. ff. de dā. infe. ⁊ bal. i. l. ii. C. e. hꝫ Jo. an. in addi. ad spe. vbi. ō. cū ipso spe. tz q̄ cadit nisi deponat in ē formā. l. ii. C. eo. ⁊ l. acceptā. C. de vsur. ⁊ hꝫ tutius

32 ¶ Utr̄ filia pnēt ẽphiteosi qñ istituta ē i certa rē hēs ⁊ iussa ē eē ꝓtenta q̄ nō possit de bonis suis plꝰ petere. ff. bar. i. d. §. si libert q̄ nō q̄. d. vba dēnt itelligi q̄ nō possit pet̄ plus in re hēditaria ꝯ non iure ẽphiteotico vel vt pfon? ⁊ posito q̄ pr̄ er dispositione sua posset filiā puare ab ẽphiteosi tñ illa vba non ipportant. Idem dic q̄ p talia vba nō puat qn possit petere totē maternā ꝑm cūdez bar. et si bona sibi a pre relicta sint vltra legitimā q̄ bona itelligunt̄ deducto ere alieno ⁊ es alienum est dos ⁊ silr res emphiteotica.

¶ Utr̄ tutor pupilli q̄ hꝫ ẽphiteosiz ab eo nō soluēdo p qnquēnū cadat. ff. q̄ sic q̄ iste tutor debuit exigē a se ipso. l. si pupilli. ff. de nego. gest. ꝑm Petrum vbi. ō.

¶ Utr̄ laudemiū sit soluēdū qñ res ẽphiteotica trāsit ad aliū ẽphiteotaz. ff. q̄ sic ⁊ ñ dz crerecere gnāgesimā ptem pcij rei ẽphiteotice. l. fi. C. ō iure ẽphi. hꝫ de ꝯsuetudie est. xxx. pe hꝫ Dosti. q̄ seruāda est. Fallit hꝫ ꝑt. vbi. ō. in q̄nto casib? q̄ nō debet.

¶ Pnm? qñ hēs rōne hēditat̄ emphiteosim adit ꝑm Pe. vbi. ō. quia dño pp laborē hꝫ laudemiū q̄ laborat mittēdo nouū ẽphiteotā i possessionē ꝯz in aditiōe hēditat̄ nō regrit talis labor cū hēs possit adire, ppria auct̄ re vt in aut̄. de hē. ⁊ fal. §. i oīb?. Quid ī tenēt ꝛnus p. l. fi. C. ō iure ẽphi. vbi pz q̄ cū qs de nouo adipiscit possessionē rei ẽphiteotice tenet ad laudemiū ꝯz in aditiōe hēditat̄ ē sic. l. cū hēdes in pn. ff. ō acq. possessione ergo debet. Itē pz q̄ p alienationē debet laudemiū ꝯz aditio hēditatis ē alienatio q̄ p eā transfert dñm ergo debet. Sed primū credo verius nisi cōsuetudo sit in ꝛrium.

¶ Sz qd si ẽphiteota dō aut̄ rē emphiteoticā. ff. pe. q. ō. q̄ debet laudemiū q̄ magis fauēdū ē illi q̄ rē habuit titulo oneroso sicut q̄ emit q̄ titulo lucratiuo. Et iō sicut ꝑm? dz.

sic ⁊ iste ⁊ q̄ primus dēat hēr̄ in. l. fin. C. de iur. ẽphi. Itē q̄ legani ⁊ donatio equipanr̄ sed ex legato debet. l. iio qui ff. de leg. iii. ergo ⁊ donatari? nec obstat q̄ ẽphiteota. pōt donare sine volūtate dñi q̄ hoc pcesso nō sequit q̄ nō debeat laudemiū. ꝛrium tenet Spec. ti. de locato. l. q̄ non tenetur.

37 ¶ Scōs casus ē qñ res ẽphiteotica fuit vēdita ⁊ tradita post retractata fuit ex antiq̄ cā secus si fuisset retracta ex noua q̄ ista retractatio cēt filio pori traditioi in q̄ fuit vēdita. Itez ad multitudinē traditionū sequit̄ multi tudo laudemiorꝫ. l. quicūq; C. ō ser. fug. Intellige ex noua cā. sec? in anti q̄ nou vl̄ alia traditio sed ꝑma.

38 ¶ Tert? casus ē qñ plēs hūtes res ẽphiteoticā cōez diuidūt eaz iter se q̄ cū hoc possint facere dño irrequisito vt no bar. in. l. volūtas. C. ō fideicō. Nō q̄ cā pp quā, phibet alienari in extraneū ē q̄ extne? nō hꝫ necesse recessat qñ vēdit alteri ẽphiteote socio suo. ⁊ iō nō debet laudemiū ꝑz guil. est alienatio necessaria. Alij tenēt q̄ dēt q̄ añ diuisionē null? ē dñs ist? ptis magis q̄z illi? sed post diuisiōez q̄libet est dñs ptis suc. ff. de leg. ij. l. meui?. §. duoꝝ ergo vī alienatio. ꝛz tu tene ꝑmā opi. bar. quā no. i. l. ⁊ iō ff. de ꝛdi. fur. nisi ꝯsuetudo sit i ꝛrium

39 ¶ Quare? casus qñ qs vēdit ꝛz re integra discessiuz est a venditiōe q̄ dño sectionē. Sz dñi pe. vbi. ō. dicit q̄ debet. q̄ p euz nō stetit iō pinde ē ac si misisset. qđ credo verū de rigore iur] aliēatio ē necessaria vt puta q̄ pr̄ vt sūt filiā nō hñs aliā ꝑm bart. i. l. ⁊ iō ff. de ꝛdi. fur. nam solū solniť laudemium qñ alienatio est voluntaria.

¶ Utr̄ ẽphiteota cadēs a iure suo 40 pdat meliorationes quas fecit in re ff. pau. in. d. c. fi. q̄ sic. r. q. iii. h̄ iuo ⁊ in. d. l. ii. C. de iure ẽphi.

¶ Utr̄ ẽphiteota cadat ex deteriora 41 tiōe rei facta ab ipso. ff. pe. vbi. ō. q̄ sic p ter. aut̄. qui rē. C. de sac. san. cc. q̄ cā fina. cessante cessat effect?. l. a/digere. ff. de iure pat. §. q̄uis. ꝛz cā finalis est meliorato vt. l. fi. C. ō iu. ẽphi. iō cadit q̄ frangēti fidē fides frangat eidē limitat Val. hoc in. d. aut̄. nec si deteriorato sit notabilis q̄titatio ⁊. ii. q̄ sit ad ꝓpenā deteriorationē fuudi vt eēt in vinca q̄ ñ putat. vel qñ arboreo scidunt. sec? si solum ad deteriorationē fructuum vt si ager nō collatur ⁊. iij. q̄ talis deteriorātio procedat ex dolo vel lata culpa vel lem alo non.

¶ Utrū dño possit ꝓpria auctorita 42 te expellere ẽphiteotaz. ff. pa. i. d. c. fi. dicit Cy. post Accur. q̄ no pōt q̄ ẽphiteota hꝫ ius in re vt in. l. i. ff. si ager vectī. ⁊ iō ꝓpria auctoritate nō dz expelli facit. l. creditores. C. de pignō. hec opi. est tutior.

¶ Utrū res eccl̄ie possit dari in em/ 43 phiteosim. ff. vt. ō. alienatio in pn.

Optio ⁊ venditio ē alienatio q̄daz que

dñium ⁊ possessio rei vendite transfert̄ p traditionē ipsi? dñi vel si nō est dñs vsucapiendi conditio ui ementē, p ipsa soluto pcio.

¶ An aūt veniat sub noie vēditiōis 1 oīs alienatio bal. i. l. volūtas. C. de fideic. ꝛz q̄ nō ꝛz in pncipio iur] ciuil venīret vt pz p. l. statuliberi. §. qui?. ff. de sta. li. vide q̄ dixi. ō. ẽphiteosiz §. x. aduerte hꝫ q̄ ẽptio ⁊ vēditio tri

bus modis pñcik vt no. gl. isti. ō ēp. ⁊ vē. in ꝓn. ¶ Primo q̄ aū hoc vt nō possit discedi ab altera ptiz fit p ꝓuentionem ēt ꝓditionē alē. ¶ Scōo q̄tuz ad piculū qō trālit ad ēptorez sit pur vt. i. §. ix. ¶ Tertio q̄ ad trālationē oīū vel vsucapiēdi ꝓditōez sit tradēdo rē trndita. §. vēdite. isti. ⁊ rez dim. l. clamb⁹. ff. de ℨhē. ēpt.

2 ¶ Emptio ⁊ vēditio nō alr facit rez ēptoris nisi vt pcium solui sit aut sa tis eo nomie fciū vel alr fidē ō pcio ha buerit vēditor ⁊ tradat res. vt. l. qō vendidit. ff. de ℨhē. emp. nec pōt esse ēptio sine pcio. s. pcunie numer ue vt inst. de ēp. ⁊ ven. §. item pcium. vbi aliud p alio dar pmutatio ē nō venditio. ff. de ℨben. emp. l. i.

3 ¶ Sed nunqd tradēdo rē vēditor videat fidez hēre de pcio. ℟. gl. l. d. l. qō vendidi q̄ sic nisi forte ēptor di cebat pecuniā hēre ad man⁹ eū non hēret ⁊ sic tradidit vt. ff. de pig. act. l. si qñ. Sluter hz fidem de pcio sic dit dicm solutionis emptori ar. l. ad solutionē. C. de re iudi.

4 ¶ Item qlibz qui pōt vēdere possit fidē hēre de pcio vt tradēdo rē emptori transferat in eū dñium. ℟. q̄ nō ꝓcuratoꝛ fisci eccle ⁊ minoꝛis vt no. bar. i. l. a dño pio. §. sed si ēptor ff. de re iudi. ⁊ Cy. i. l. in ciuile. C. de rei ven. ⁊ est ter. iuncta gl. in. l. si pcu rator fisci. ff. de iure fisci. no. ¶ Pau. m. c. cum olim cl. i. de offic. deleg.

5 ¶ Item vtrum vendens possessionē vel domū ⁊ hmōi ⁊ q̄ ēptor nō hz pci unt tradit eā cum pacto q̄ donec si bi soluerit pciū vult sibi soluat pen sionē debitā de ea re led pcio solnto nihil amplꝰ vult licite possit facere ℟. q̄ sic ter. est in. l. curabit. C. ō act. ēpt. ⁊ ven. ⁊ fm ℨio. in glo. Bal. ⁊ Bar. ibidē ⁊ Saly. ⁊ Aug. i. l. iulia nus. ff. de act. ēp. ⁊ Jo. de āna. in. c. cōquestuo de vsur. lz ēt de iure cano num. ⁊ facit gl. in. c. ꝓquestus. quaz cōiter sequunt doc. de vsur. nec ob. q̄ loquit de eo qui est in mora post terminū q̄ sic in mora pōt ꝓstitui a ꝓncipio ⁊ lz aliqui theologi ⁊ legiste vt butri. i. d. l. curabit dicāt vsurariū q̄ solū peipit fructū q̄ nō soluit se cuo qñ de pecunia sua lucrat⁹ fuisset vel ex ea aliquam vtilitatē fecisset q̄ tunc hz locū ꝓma opi. tū mihi vī q̄ simpliciter ꝓma opi. sit vera q̄ nihil minꝰtū facio si nolo tibi dare posse ssionē meā vt fruct⁹ tuos facias nisi dederis mihi pciū etiā si illud vo lebam seuare in capsa.

6 ¶ Que nō possunt vēdi. ℟. nulta. ¶ Primo spūalia ⁊ hoc vide. ℨ. simonia. ¶ Scōo liber hō dic vt. j. seruit⁹. § ꝓmo. ¶ Tertio illa quoꝛ vsus ē solū mal⁹ vt. §. arv. ¶ Quar to reo aliena de q̄ vide in gl. l. rē ali enā. ff. de ℨh. ēp. quo aūt teneat q̄ emit vide. j. resto ꝓmo in vtro emēs

¶ Quinto reo pupilli nō pōt emi a tutoꝛe. l. cū ipse. C. de ℨhē. ēp. ⁊ vē. hoc no. l. si in ēptione. ff. de ℨhē. ēp.

¶ Quo pcio pōt vēdi vel emi reo. ⁊ ℟. q̄ lz varie fuerint opi. tā legistaꝝ in. l. i. C. de epi. audi. q̄z cano. in. c. i. ⁊. c. cū dilecti de ēp. ⁊ vēdi. tñ saluo melioꝛi iudicio hz q̄ colligo ex dict⁹ Sco. in. iij. di. xv. dico q̄ reo tñ vē di pōt q̄tuz emptoꝛē iuenit ⁊ eꝛio emi pōt q̄tū vēditoꝛez iuenit dūmō hec q̄tuoꝛ ꝓcurāt. ¶ Primū scien tia. s. q̄ nulla sit ꝛceptio ex pte alte riꝰ led qlibet ipsoꝝ agnoscat rē ⁊ eꝰ qualitatē ⁊ valoꝛē. Facit gl. pe. in. l. mortis cā capi. ff. de dona. cā moꝛ.

¶ Scōm libertas volūtatis. s. q̄ nō faciat ex tali necessitate que excludat rōnē voluntarij quo aūt possit ꝓpen di q̄ nō stat voluntarie ꝓsidera si tal res ptinet ad necessitatē vite sic sūt granū medicine vinū restes domus ⁊ hmōi sine qb⁹ viuere q̄s nō pōt. q̄ talia nō pñt vendi ad libitū ꝛ tu stū pciū dz taxari attendit etiā q̄ nō fit libera volūtate qñ qs vendē vel emere vult tali pcio pp emtandū no tabile ⁊ enorme dānū. nā qñ qs nisi vēderet tali pcio vel emeret ēet icur surus puta amissionē maioris ptis. suoꝛ bonoꝛ vl notabiliorē certe ista necessitas oīs timoꝛ q̄ cadit in ꝓstā tē excludit libertatē volūtatis hz no. in. c. cū locū ⁊espō. ⁊ in. c. abbas q̄ nic. cā. Secus i timoꝛi metu nā dic saly. i. auc. ad hec. C. ō vsu. q̄ ē ꝛ ca ritatē addere afflictionē afflicto q̄ ñ lz. l. dim⁹. ff. de of. pñs. ¶ Tertiū q̄ sit pudēs q̄ magna mentio leuitas reddēt ꝛcū illicitū. ¶ Quartū q̄ il le q̄ vēdit vel emit pl⁹ debito possit dōare ar. c. ii. ō dōa. si vo h q̄tuoꝛ ñ ꝓcurrunt tunc nō lz emere vl vēdere nisi iusto pcio ⁊ scienter notabiliꝛ pl⁹ vēdēs vl minus emēs peccat mōta liter ⁊ tenent⁹ ad restōnē q̄ qdemiꝝ cui dz attendi fm cōez estimationez vt dicit. l. pcia. ff. ad. l. fal. no. gl. i. c. hoc iñ. ⁊. q. ij. ⁊ eā sequunt cōiter doc. Uō aūt ista estimatio dz fieri q̄ ñ ē cōis ita q̄ talis cōmertij dico q̄ pēsaꝝ ritate laboꝝb⁹ ⁊ piculis iudicio bo ni mercatoris ꝛterminabit⁹ q̄ alia re gula nō pōt dari ⁊ hoc in re mobili. In imobili vo extimat fm fructus. q̄ sequunt cōiter doc. ⁊ tali pcio ō matio. §. i. cū seq. Sz tñ ꝓdicta ꝓcur rāt crede silr vt mobiles emi posse ⁊ vēdi. ⁊ no. q̄ q̄ ad valorē attēdi dz tho ℨct⁹ emptoꝛis vt i. d. c. cū dilecti. ⁊. d. l. ij. C. ō rescin. vē. nisi sit dubiū an tpe solutōis sit plus valitura fm q̄ dicam. j. vsura. i §. xxviij. aduerte tñ ꝓdicta nō hz locū qñ plus vēdit rōne tpis q̄ pciū nō soluit q̄ lz forez sciēs ⁊ volēs tū nō excusaret vsuram vt pleni⁹. j. vsura. i. §. lviij. dicit vbi ēt q̄ dico. ē. dolus. §. ix. Limita ēt predicta nisi in casu de q̄ o. j. §. x.

7 ¶ Item vēditor teneat dicere ofēci⁹ secretos emētu. ℟. vt colligo ex dict⁹ per ange. in. l. si qs cū aliter. ff. de ō. ob. ⁊ Pau. l. c. iniustū de rez pmu. cuz distinctione q̄ aut si scīret. nullo mō emeret puta q̄ equ⁹ hz defectuz talē q̄ poti⁹ staret sine eō ⁊ tūc nullo mō lz celare. Si vo emeret lz nō ita libenter tūc si nullū piculuz imineat vel dānū emptori ⁊ res nō vendat vltra iustū pciū attēto ofectu latēte. ⁊ ēptor sit idustri⁹ nō tenet ei reuela re nec peccat nō reueládo qñ solū fa cit vt iustū hēat pciū ⁊ q̄ dico ō de fectu intelligo de mistnra alteri⁹ rei vt puta vino liphato spēb⁹ q̄bus imi sceī aliud q̄z extimet si aūt imineat pi culū vel dānū ēptori seu alteri tenet manifestare alr teneret ad restōnem dāni si accideret ar. l. i reb⁹. §. item q̄ scīēs. ff. cōmo. ⁊. l. iulian⁹. ff. de acti. ēp. aduerte tñ q̄ si vendēs ītēdit vē dere vnī rē. ⁊ emēs ītēdit emere aliā in spā nō valet trndito vt si vēdēs intēdit vnū agrū trndē ⁊ emēs aliū emē. l. in venditiōib⁹. ff. de ℨhē. emi. Idē dic s mā vt si trndat auricalcū p auro. d. l. in venditiōib⁹. Idē dic i qualitate spāli puta i domo q̄ est cō busta. ar. l. q tñ. ff. ō ℨhxn. ēp. Dec⁹ i q̄state accidētali viputa i agro ste rili q̄ credit vberē. xxii. q. i. §. hta

ita respōdet. Franciscꝰ vo in ꝯtitate
pnta in falsa mensuratiōe vt faciunt
tabernarij qui nō iplent mēsuras vel
in numeratiōe ⁊ hmōi Iz teneat ven-
ditio nī tenet restituere nec consuetu
do excusat eum.

9 ¶ Utr liceat vēdere rē Fz qꝫ vēdēs
eā sibi estimat vtilē ꝯtra eius emēs nō
libere emat. R. qꝫ lic si ex tali vēditōe
tale dānū ꝓueniat ꝯtra pl' vēditū vel
qñ talē affectionē ad rē hz qꝫ potuꝰ
vel et eā sibi dimittꝫ tali ꝓcio emi
nisi sit in tali habundātia qꝫ grauꝫ te-
neat ꝓrio subuenire ꝓxor. tho. Fa Fe
q lxxvii. Iz nō liceret vendē nī pl' ꝯ
tū erit vtil' emēti qz sic herba medici-
nal valēt. c. ducatos Fz sco. vbi. s.

10 ¶ Utrū liceat cari' vendere rez que
immutata vendit in eodē loco quā sit
empta vide. j. negociū. §. iii.

11 ¶ Ad quē ptinet piculuz rei vēdite
si aliō in pacto spāl'i nō est deductū
R. vt colligo ex azo. ⁊ gof. qꝫ aut ven
ditio est ꝓditionalis ⁊ tūc añ euentū
ꝓditiōis piculū emptiōis ptinet ad
vēditorē Iz octuagintatiōis ad ēptorē
vt i. l. necessario scīēdū. §. si pēdente
ff. ō pic. ⁊ cō. rei vē. Silr si vēditio fit
i scriptis qꝫ donec scriptura ꝑficiat pi-
culū est vēditoris. l. ꝑcē'. C. ō fi. istr.
limito h rez qñ ꝓuenerit vt nō va-
leat añꝫ scriptura sit fca. sec' si sim-
plr sit fact' ꝑcutis postea facūt scrip
turā. Idē dic qñ vēditō fit i gñe pu
ta alimi qz gen' nō pōt p rē. l. in rōe.
§. rez est añt. ff. ad. l. fal. sed sec' cēt
qñ gen' cēt determinatū puta ad asi-
nos quos hēo vbi gra vēdo tibi vnū
de seruis meis vel alimis ⁊ hmōi. si
oēs preūt venditor est liberat' sicut
in legato. d. l. in rōe. §. iceruī. hosti. nī
vz tenere qꝫ ēptor poterit repetere ꝑ
tū qñ sine cā sit apud vēditorē, sec'
in legato qz ꝑcium rei legate nō est le
gatū ⁊ tō si pistꝫ reo legata aliō nō de
bet Iz mihi vī qꝫ nec ēt ꝑcium pote
rit ēptor repetere in casu isto nec exci
pere vt nō soluat nisi vēditor fuisset i
mora qz ꝑcium ñ ē nisi cū cā. l. ēptio-
nis ⁊ idē dico sicut qñ aliqd alterna
tiue emitur puta tici' aut. Seius si ti
cius periit peribit venditori ⁊ seius
erit in obligatōe solū si vo ambo sic
vēditor liber erit ⁊ pibit sel' emptori
q solus remāserat facit. l. si ī emptōe
§. pe. ff. de ꝑscr. ēp. aut vēditō sit pu
re. l. sine ꝓditōe ⁊ sine scriptis ⁊ ō re-
certa sine in spē ⁊ tūc Fz gl. l. i. ff. ō
pi. ⁊ co. re. vē. dic qꝫ in vino ⁊ ceteris
q degustationē requīt ēt añ ōgusta
tionē periculū ē emptoris. Si vo ē
dict nō in spē sed ad mēsurā piculuz
ē vēditoris donec sit mēsuratū ⁊ ibi
multas diuersitates poteris vidē Fz
istō sufficit tibi ꝓfessoꝝ. Silr si nī ex
git degustationē piculū ē ēptoris ex
cepto cāu publicatōis qz si publicet
añ traditionē vel post pp malefic'
vēditoris piculū erit ipsi' vēditoris.
l. fundus. ff. loc. ⁊ ibi gl. silr p petrū
de Mora dolū vel culpā piculū ē vē
ditoris puta qz pactū fuit vt teneret.
Item si fuit i mora tradēdi rē si vo taz
ēptor ꝯtra vēditō fuerit i mora poste
rior mora ꝓponderat ꝑme ⁊ illi no
cebit q ad piculū. Lita nisi posterio
ris more ꝑm' morosus fuerit cā qz
sic ī nocebit posteriori cdus ē iūcta
gl. in. l. si p emptorē in fi. ō act. ēp. ⁊
vē. qō no. idē dic si vēditor fuit i do
lo vel culpa lata seu leui pdūtōis rei
vēdite qꝫ piculū erit suū sic in como
dato ⁊ deposito. Et idē dic ō deteri
oratiōe seu melioratiōe rei vēdite qō
ptinet ad emptorē qñ res' est vendi
ta in spē ꝑm legistas sine numero Fz

logicos qō idē est secus in fructib'
rei vēdite qui ptinent ad venditorez
donec ꝑfecta sit venditio nisi vēditor
sit in culpa. d. l. curabit nec ob. l. fru
ctus post. ⁊. l. pe. C. de ac. ēp. ⁊ ven.
qz loquunt' in ꝑfecta vēditione quā
voco ꝑfectā quo ad hoc qñ ꝑcium est
solutū vt habita fidei de ꝑcio vt no.
in glo. l. i. C. de pt. ⁊ cō. rei' ven. Iz alīs
sit ꝑfecta qñ res est tradita. ff. de act.
emp. ⁊ vendi. l. si quis alienam rem.

12 ¶ Utrum ēptus de aliena pecunia sit
ementis. Fz. qꝫ sic si noīe suo emit. l. si
ex ea. C. de rei ven. fallit in empto ex
pecunia eccl'ie, vti. q. iij. c. i. ⁊. ij. ⁊. q.
v. firuz. Quod adeo est vez qz si cle-
ricus hūs pecuniā de ꝓbenda eme-
rit ꝑdium ampli' nō poterit illūd da
re mutuo pl'etaz Iz pecuniā potuisset
dare qz stati ꝑdiū fit ecclesie sine eme
rit noīe eccl'ie sine suo sine alieno. c. i.
de pecu. cle. ⁊. c. inquirendum. Silr
ter dic in empto de pecunia pupilli
vel minoris a tutore vel procuratore
qz minor sibi vendicare pōt. l. ij. qñ
er fact. tuto. Idem dic de ꝑempto ex
pecunia militis. C. de rei vendi. l. si
vt ꝓponis. Silr dic in ēpto a ma
rito vel vxore de pecunia sibi ab alte
ro cōz donata si efficiat nō soluēdo
qui donū accepit. l. vxor marito ff. ō
dona. inter vir. ⁊ vxo. hec limita qñ
pecunia nō fuit alteri mutua qz si fuis
set mutua transiret in dñium ēt furis
l. si alieni nūmi. ff. de solu. ⁊ sic non
esset ecclesie vel ꝓfatoꝝ.

13 ¶ Quo potest ꝑ vendere filium ⁊
quo liber homo potest vēdi vide. j.
seruitus. §. i.

14 ¶ Quid si reo vendat duob'. R. qꝫ
potior est sedo si res tradatur sibi vel
ꝑmus si ꝑmo sibi detur ⁊ idez in do
natione. l. quotiēs. C. de rei vendi. ni
si ꝑmus emisset noīe ecclesie spāle ē
in hoc vt dñium acquirat sine tradi-
tione ar. c. ex litteris de ꝓba. ⁊ ꝑsse.
C. de sa. san. ecc. l. vt inter diuinū pu
blicūqꝫ ēt si sedo emisset ⁊ ipse noīe
ecclesie qz ꝓferret ꝑmus. ff. de ꝓcu.
l. in causa sed venditor tenet crimine
falsi. vt patz. ff. ad. l. corne. de fal. l. q
duobus. Si vo permutauit aut aliter
in solutū tulerit vel aliter, distraxerit
postqꝫ eaz obligauerat tenetur crimi
ne stellionatus vt. l. ii. ff. de cri. stel'.

¶ Utr vendēs vinū q nihil ditrude 15
ex creditōe vasoꝝ possit illud evacua
re in terra si ēptor nō evacuat. R. qꝫ
sic si videntia supponat vl si vēditō
ē mercator q solet vēdē ⁊ emē. ff. ō
pt. ⁊ co. re. vēn. l. i. §. pr. Fz gofre. vī
tu dic Fz host. qꝫ si indiget vasis ⁊ eo
ammonito nō vult pōt coā testib' vi
nū mēsurare ⁊ effundē. Q ō limito
nisi emptor sit in tali necessitate qꝫ vē
ditor teneat ei subuenire ex debito

¶ Utr vēditor teneat de euictione. 16
emptori. R. fm gl. ⁊ Pan. i. c. si vē
ditor de emp. ⁊ vē. qꝫ sic. simili i trib'
casibus. ¶ Primo si in principio li
tis vel ad minus post litem ꝓtestatā
non denūciauit venditori vt eū tra-
deret vt C. de euic. l. empto: fundi. ⁊
l. auctore. ⁊. ff. co. l. si rem. §. fi.

¶ Sed qd si sciebat litē motā vēdi 17
tor. R. bar. i. l. denūciasse. ff. ō adul.
videt sentire qꝫ etiā teneatur denun
ciare. Nō fm eū qz qñ denūciatō re
quirit ad aliqd faciendū vt in casu
isto tūc nō sufficit sibi scīa sola vt in
d. l. denūciasse. Sec' cēt qñ denūcia
tio requirit ad simplicē sciam habē
dam qz vlz vt regula q certus ē ō re-
tur. li. vi. ⁊. l. i. ff. de act. ēpt. ⁊ vē. gl.
ñ ⁊ Ly. in. d. l. emptor ⁊ Dy. in dcā
regula qui certus tenent qꝫ nō tenet

denũciare ⁊ multi alij tamen mitius
est q̃ denũciet p.l.si cõtrouersia i v.
auctori. hĩdi ve el⁹ emitera C.ỗ eui.
⁊ sic denũciatio ꝓrata nõ simplr in
dicare ſz per officiale facere ei notũ
litez moti vt veniat ad defendendũ.
18 ¶ Secũdus casus quãdo emptor
citatus cõmuniter abstat tpe lemẽ
tie qz vi condẽnatus pp suã commu
niaciaz d.l.emptor. ⁊.ff.de euic.l. si
ideo.i.rursus. Idẽ si vẽditore absente ñ
appellauit a sñia.l bꝛeuit⁹ ff. ỗ eui.
19 ¶ Tertius qñ per iniuriã sñia lata
fuit ꝓtra emptorẽ.d.l. emptor qz in
turia q̃ fit emptori nõ ꝓtingit vendi
torẽ.l.si p ignorantiam in prin.ff.de
euic. Idẽ dic si p violẽtiã extinctia
liter auferat.d.l.si p ⁊.§.ỗ euic.l.fi.
et si notari⁹ posuit q̃ obligat se defen
dẽ de iur⁹ ⁊ de fco qz illỗ de fco stelli
git si lis moueat de fco nõ ỗ iure ꝑz
pano.vbi.ẽ;qz violẽtia extinctialis
nõ venit ꝑz nãz ꝺct⁹ ꝛe q̃ dic ut no. ꝑ
Bar.in.l stipulatio ista.ff.de v.ob.
20 ¶ Addo ãrtũ casuz qñ emptor ꝓmi
sit ⁊ ꝺrã sñiaz reportauit.l. si di
ctũ.§.si i arbitriũ ꝓmiserо.ff.de
eui.intelligе h̃ ꝛex si voluntarie ꝓmi
sit qz sec⁹si coactus.s.vel a statuto
q̃ sic vult uxiter plangnineos ꝓmi
mittat ⁊ hmõi ⁊ hoc denũciauit ven
ditori ꝑz bar.i.d.§.si i arbitr.⁊ bal.
in.l.i.C de pi.⁊ co.re. ven. ¶ Quit⁹
casus qñ emptor potuit vsucapere ⁊
nõ vsucepit.d.l.si dem. §. si eũ poss
¶ Sextus casus si rẽ alienaz sciẽter
emit nisi ỗ euictõe spaliter sibi caue
rit.l.si fundũ.C.de euic. ¶ Septim⁹
si aliqd casuale ꝓtingat.C.eo.ỗ leg.
l.fi.de re.eccle. nõ alie.c.ad nostrã.
¶ Octan⁹ si vẽditor nõ sua voluntate
ꝛ necessitate ut i gl.d.l.ẽptori.ỗ eui.
uide alios casus p host.in sum.e.ti.

¶ Quid si fecit pactũ vẽditor q̃ ñ 21
vult teneri ỗ euictõe. ℞. nihilomin⁹
tenebit ad ꝺctũ re euicta.l.exẽpto in
fi.ff.de ac.ẽp.qỗ limitat lnd.ỗ ro.in
no.qñ pactũ fit i gñe.s.a q̃libꝫ cum
cat sec⁹si specificat plona vel cã una
qz tẽ ẽt ñ tenebit ad ꝺctũ cãus ẽ i.l.
q libertaz i ꝓn.ff.ỗ euic.⁊ ibi gl.ỗ ℏ
¶ Sed q̃ritum tenet venditor ẽpto- 22
ri re empta euicta in casibus in qb⁹
tenet ỗ euictõe. ℞. q̃ in simplũ ñ ⁊
si fuit in culpa in vendendo tenet ẽt
ad interet in foro tñ ꝓtestoso i reb⁹
ꝺctosis arbitrio iudicis cogit duplũ
ꝓmittere alr ꝺdenabit in duplũ pre
ciũ ꝓuenti.ff. de euic.l.ij.⁊.l.ẽptoriz
¶ Utr venditor teneat ad oẽs expẽ 23
sas quas ẽptor fecit i iudicio qr eũ ñ
defẽdit vẽditor postq̃ sibi hoc denũ
ciauit. ℞.pau. vbi.ẽ.q̃ sic sine obti
nuerit sine nõ ut i.l.i.C.ỗ eui.⁊.l. uẽ
ditor.ff.ỗ v.ob.⁊ vtrobiq̃ p bar.se
c⁹si ñ denũciasset uẽditori litẽ motaz
¶ Utr emẽs domũ q̃ cẽtũ in q̃ po 24
stea inuenit thesaux ualeat ducenta
teneatur. ℞. lnd. de Bo.tz q̃ sic ⁊ di
cit se cõsuluisse ⁊ obtinuisse in curia
q̃ in ℏ ꝺz locũ remediuz.c.cũ cã de
emp.⁊ uẽ.ſ. q̃ rescidat ꝺct⁹ uel resti
tuat plus sed ꝺrũ ỗ iure ẽ veri⁹.s.q̃
nõ teneat. rõ qr thesaur⁹ ẽ res nobi
lis absc̃dita ab ignoti⁹ dñio tpe ven
stionis ut.l.unica.C.ỗ thesauris. ergo
dñs nullus erat ipsi⁹ ut casus est in
d.l.i ⁊.l.nũq̃.§.thesaurus.ff.ỗ acq.
re.do. Sic ergo remanebimus in di
sponẽ iurisi cõis ut fit dñi soli si data
opa uel a cãu inuenit in suo vel si da
ta opa i alieno solo erit dñi soli si vo
a casu erit medietas dñi soli alia in
uentionis vt in.d.l unica.cũ ergo iste
emptor sit dño soli erit su⁹ ꝛe hoc ca
sus est in.l.a tutore uicta gl.ff. de rei

ven. ubi pecunia inuenta per modum
thesauri cedit emptori. Secus si nõ
esset q̃ modũ thesauri ut murata ad
aliquo in muro ut dicit ter.i.d.§.the
sauruo qz tunc nõ esset emptoris nec
ob.q̃ uenditor nõ vendit thesaurum
qz cõcedo:sed stamus in dispõue in
rio cõis ut cedat dño solis. hoc hẽo
q̃ indubitato si emptor nihil sciebat
de thesauro sed si sciebat ⁊ propterea
emit tunc vi dubii. Nicolaus tñ de
lira sup matth.xiij. in illa parola de
thesauro. ⁊.l.tho. fa fc.q.lxvi.ar. v.
videnꝫ tenẽ q̃ licite emat ⁊ de subtili
tate iurio est ꝛex q̃ põt licite fieri sed
de equitate uideret q̃ aliquã partem
deberet dare venditori.unde de hoc si
placet qỗ no.in.l.si qs cuz alr.ff. de
ver.ob.ꝺz quo ad ꝓsciam ex quo scie
bat rẽ inuenisse ⁊ si a casu sic medie
tas erit sua si vo a ꝓposito sic totũ re
clet domino soli. nt.d.l.unica.

25 ¶ Cuz hoc sit q̃ iura nõ cogãt rescĩ 26
dere ꝺctũ ẽptionis uel supplẽ iustũ
ꝺctum si qñ receptio ẽ ultra nl cura
dimidiã iusti precij ut.ẽ.volus.§.ir.
cui datur electio nunc.℞. q̃ qñ ẽ ul
tra dimidiã electio erit uẽditoris ꝑz
Alzo. per arg.a ꝺrio quando est citra
dimidiam nunc est emptoris ut not.
Berna.in.c.cum dilecti ⁊.c.cũ ca
sa.de emp.⁊ no. Pa.in.d.c.cũ dile
ctus q̃ si perirent res empta minus di
midia perret emptori qz cum duo
sunt in obligatione alternative uno
pereunpto remanet aliud.l. plerumq̃
ff. de iure do.⁊.l.stichũ.ff.de ver ob.
Et idem dic qñ est plus vẽdita q̃ pe
riret venditori per eandẽ rõnem ñ
duz id plus quo venditur vl supple
ꝓcũ ⁊ poterit agere receptus vsq̃

ad.xxx.annos sine agatur conditiõe
ex.l.ij.C.de rei ven. que conditones
ens sint ꝑsonales o sint ꝑpetue. Si
ue agatur ex eo ꝓtractu.s.ex venditio.
vt not. Pano. ⁊ Imo.in.d.c. cum
causa. Si vero ageretur officio iudi
cis vt volunt aliqui sic nõ posset agẽ
nisi vsq̃ ad quatuor ãnos q̃ vsq̃ ad
illud tps dak restõ in integ.l.vl.C. ỗ
in integ.res.pa.tri vbi.ẽ.vult q̃ ẽt si
agak ostõ iudicii ꝛc vsq̃ ad.xxx.an.
¶ Utr mercator qui scit plures ali 26
os post se venire teneat minus vende
re q̃z sit cõis estimatio vel dicere q̃
plures venũt. ℞. Tho. fa fc.q.lxvij
q̃ non nisi de perfectione.
¶ Quid de mercatorib⁹q iter se con⁹ 27
uenũt ⁊ vn⁹ solus vendat. ℞. q̃ sic
facit in lesionẽ reipublicẽ sunt da
nandi ꝑpetuo exilio ⁊ bonis spoliãdi
vt C.ỗ mono.l.unica. Secus si face
rent ꝓpter aliquẽ finẽ honestũ:qz li
ceret de ista materia habeo.ẽ.dolus
§.ir.⁊.j.negociatio ⁊.§.ait.§.i.
¶ Utr ille cui datũ est aliqd ad ven 28
dẽdi p.x.⁊ vẽdidit p.xij. teneat illa
duo restituẽ dño rei. ℞. q̃ nõ q:si il
la duo sũt ultra iustũ precium tenet re
stituere emẽti ꝑz ea q̃ dixi.§. vij si
ỗ nõ excessit iustũ ꝓcium ꝛz sua ,ldu
stria habuit sic sibi acquirit.nec ob. q̃
dak ei certa merceꝺ ꝓ labore: qz illa
dak ut inueniat ẽptoriz p.x.⁊ sic nõ
tenet necessario restituere.c.sec⁹ si dak
tur sibi simplr ut uẽderet qz tenet vẽ
dere melioꝛi ꝓcio q̃ põt ⁊ totũ dare
dño ex quo mercedem ꝺz ꝓ labore.
¶ Quid de uendẽte possessionẽ uel 29
emẽte ultra tales ꝓmos, q̃t plus uel
min⁹ ¶sit dcũ iuõ.ẽ.donatio.§.xl.
¶ Quẽrit dc.q.ẽtidiana utr ualeat 30
uenditio seu ali⁹ ꝛctus collati⁹ in al
teri⁹ arbitriũ. ℞.q̃ sicut incerta ꝓ-

na cui⁹ arbitrio cõmittĕ nõ valz.l.si merces.§.i ff.loc. nisi in casu qñ simpliciter fuit cõmissuz in arbitriũ boni viri:q: tũc intelligit in arbitriũ iudicis.l.vir bon⁹.ff.iudi.sol.z lic vł cõmissuz in certã psonã. Si vo psona cui cõmittĕ est certa.tũc lz varia sit opi.l.l.in vendẽtis z emẽtis.C. ō Jhẽu.ep.tñ hic fm dd. Ltcã ō gratio in.l.si qs arbitratu.ff.de ver.ob. q̃ siue sōalia Jct⁹ vt puta pcũ i venditiõe z silia. Siue accidẽtalia puta vendit̃ seruus si rões reddiderit z hmõi cõmittant in arbitrui certe psone vlz Jct⁹ si ille voluerit arbitrari nã sicut sōale vltime voluntis pót ferri in arbitriũ hẽdis.l. si sic.ff. de leg.i.ita i Jctib⁹.l.si seruũ filij.§.cuz q.ff. de leg i.z p hẽ vł casus in.l. si ti bert⁹ iurauerit.ff. de ope.lib. vbi vlz pmissio libertꝰ facta de opib⁹ ad arbitriũ ptoꝝ.z si male arbitrat⁹ fuerit pót cogi vt arbitret̃ sic̃ bon⁹ vir hic in ppõsito q si arbitrari noluerit vel nõ pót sic nõ valebũ.§.pcũ insti. ō ẽp.z vẽ.si vo mortu⁹ fuerit aliter Jhẽ tũ si fuit cõmissuz sup Jctu pficiẽdo nõ poterit arbitrari. Si vo sup Jctu pfecto sic nõ expirat ci⁹ arbitriũ. sed sicut Jctus transit ad hẽdes.ita obligatio de stando arbitrio dicte psone fm Barto.in.d.l.si quis arbitratu.

21 ¶ Mũo aũt Jct⁹ emptionis z vẽditiõis rescindat ꝓpter dolũ hẽs.ō. dolus.§.ir. vel pp minoritatẽ p:cij qñ est cũra dimidiã iusti pcij: vł pp alias cãs vide Hosti.in sũ. co.tit.z Azo.in sũ.C. de rel.in.vẽ.q: pat ad pfessores.sed sufficit qõ dictum est.

Dignitas vide.J.immunitas.

Normis iniuria qñ dicatur.R.c.cũ illoꝝ de senten. excõ. exemplificat si mẽbraz mutilet si effusio sanguinis fit. Et intelligit doct.ibidẽ qñ effusio ẽ in abũdantia: z de mẽbro de q̃ sanguis de facili nõ exijt. Itẽ si i eps aut in abbatẽ vel platꝰ seu supiorẽ sit iniecta manꝰ iusti.ō iniur.§. atror dr si qs vulneret. Intellige si vulnꝰ eget medicamine cyrugie vel eplastroz seu aliox medicinaliũ fz Hono. Itẽ si qs fustibꝰ cedit si i theatro vel foro aut i pspectu iudicis vbi rect Itẽ fm alios si i ecclia vel cimiterio aut domitorio verteret ar. de sent. excõ.c.cũ p cã.xvij.q.iij. quisqs.z §.qui aũt. Itẽ si sacerdoti iduto vestibꝰ sacerdotalibꝰ.C.ō iniur.l.atrocem. Sed dicuiter dic q̃ iniuria dr enormis. ¶ Primo ex psona z i re nõ habẽꝰ expssuz nisi q̃ dictũ ẽ i.d.c.cũ illoꝝ.z i.d.l.atrocẽ.z iusti.ō iniur.§.atror.z.ff.c.tt.l.ptoꝝ.§. atrocẽ. vbi dr de magistratu parẽte z ptore:epore:platore:z sacerdoti iduto. vt ꝫ.dictũ ẽ. ¶ Secũdo ex loco vt puta si in pspectu ptoꝝ fiat sen prelati vt i d.l.ptoꝝ z in tlxatro vel foro vt i.d. §.atror.z.l.sed est qõnis in ẽn.ff. ō iniur. ¶ Tertio ex spe: z h ẽ arbitrariũ. vt puta ludi vel magne festiuitatis ¶ Quarto ex re puta ex vulnere. vñ dicẽ.l.vulner] magnitudo atrocitatez facit z nõ nũẽ loc⁹ vulneris: velut oculo pcusso.hoc ibi ff. de iniur. itaq; cipit. ¶ Quinto ex mõ. vñ dicit pa. in.c.cum illoꝝ. de sen.excõ. q̃ pcussio in ecclia vel in platea z excessus notoꝝ dr enormis.d.§.atror. z qõ ep̃s nõ pót eũ absoluere ex talibꝰ iniuriis notoriis facta ecclesiastico ꝓsonit ¶ Sz qs hẽbit arbitrari an sit enor: z inis iniuria. R.q: ille q̃ hz absoluer̃ z ligare an sit sue iurisdictionis vtpota posit eũ absoluere vel ne ar.c.sup l'to de rescrip.z.l. si qs ex aliena.ff. de iudi. Sz caueat vbi ius determinat atrocẽ ne ipse velit leue arbitrari qz nõ absolueret sed deciperet. secus vbi ius nõ determinat.

Piscopus grece latine speculator: i terpetrat: vt dr.xxi.di.c.cleros. z.viij.q.i.qui epatu. speculare enim dr moreo z vitã ppli sibi subtecti z intendere ad eoꝝ salutẽ. vñ epi⁹ hoc negligẽs est in pctõ mortali z dr cautus ipudic⁹.ii.q.vii.qui nec z dr lectiõi z oroni vacare vt in.c epi ibidẽ. nec dr hẽre familiaritatẽ p:aui hoios vt i.c.puenit eadẽ cã z qõne imo ꝓbyteros:diaconos:clericos boni testimonij dr penes se hẽre vt i.d.c.epi z.c. cũ pastoris z de ꝑse.di.i.c.epis z.c.

1 ¶ Utr̃ pncipali⁹ dẽat intẽdẽr multiplicatiõi tpaliũ. R.fm Tho.i quol. q: non.fz ei⁹.ppria z pcipua cura dr cẽ circa custodiã gregis sibi cõmissi orãdo:pdicãdo:sacra dispẽsando:z sua iurta qõ res exigit erogãdo. Ppo test tñ intẽdere multiplicatiõi tpaliũ ad vtilitatẽ eccliẽ qñ opo:tunitas adest z fieri possit sine dãno spũaliũ notabili alo nõ. Aler.aũt ba Fe ti. de auaritia dicit q̃ epũs non pót ꝓgregare ad sui tuitionẽ siue ecclie sicut rex pót:sed dr quertere reo ecclie in rez ecclie qõ facit pauperibus dando. Rõ est q: rex ad hoc ꝓstitut⁹ est vt subditos in pace teneat z defendat ab aduersarijs.z iõ pót ad hoc cõgregare. qõ facit dãdo pauperib⁹. facit.xii.q.ii. li bona ecclesiastica nõ dispensat i pt mortal'.i. Sec⁹ si in modico deficiat addit tñ q̃ si necessitas nõ imineat ꝓ pauperibus q̃ pót reseruare in futuꝝ vel emere possessiones vt tpe necessitatis ꝓuidere possit. Bona vo pãmonialta pót tenere ad libitum.

¶ Utr̃ liceat appetere epatuz R. q̃ z nõ. vñ.q.i.q epatuz ibi dr loc⁹ supi or sine q̃ ppũs regi nõ pót.z si ita retineat atq; administret vt decet: tñ idecẽter appetit quãobrẽ otiũ letũ querit gra veritatis negociũ iusti⁹ suscipit necessitas caritatis qnã sarcinaz si null⁹ ꝓmit ꝓpietẽde atq; intuẽde vtatꝫ vacandi est. Si aũt ꝓmit⁹ suscipiẽda est ꝓpter caritatẽ necessitatez Sed nec sic olo veritatẽ delectanto desereda:sed subtrahat illa suauitas vt nõ opprimat iusta necessitas. hoc Aug.er q̃ dr q̃ appetit illicite: z qñ sit mortale vide.§.abitio ꝓmo z oblat⁹ recusat cuz pctõ mortali si ẽ dignus z eq̃ dign⁹ nõ est cui dẽat dari Facit siliter ad hoc.c.in scripturis ea cã.z.q. vide.§. electio. §.xxx.

¶ Quã iurisdictiõez hẽat vid ō offi. 3
or.p tonũ qz ad pfessores nõ ptinet.

¶ Utr̃ epũs possit ꝓcedere auctorita- 4
tez nõ epis quã ipse dr R. Pa.i.c. accedẽtib⁹ de erect.ẽcla. q̃ nõ ea que spectãt ad ordinẽ epalez sic̃ ordinare christmare:ꝓsecrare:z silia q̃ no.i.c. ẽpus.lxviii.di.z in.c.aq̃. de ꝓse. ec. vel alta. Eadẽ q̃ spectãt ad dignitatẽ epalez dñ pót sicut cognoscere de cã mr simonialti mulgere publicã pniaz cõcedere indulgentiã indicare ō clericis z hmõi vt.xvi.q.ii. vilis ꝓter insignia vt z suo nutrie z pontificalũ q̃ solus papa cõcedit ar.c.vt apostolice de ꝓui.li.vj.ca ẽt q̃ sũt inrisdictionis pót cõcedere q̃uis nũdũ sit ꝓsecrat⁹ nec sacerdos fm eundẽ Pa. vbi.s.p⁹ Jo.an.z cal.vt ibi no. pa.

5 ¶ In quibus pōt epūs dispensare. vt de. ē. Dispensatio. §. v.

6 ¶ Vltr epūs cadat in pēnaz suspensionis aut interdicti. ℟. q nō er nulla cōstitutione nisi i ipsa de ipsis epīis fiat spālis mētio. Silr nec eoz superiores. vt in. c. q; periculosuz de sen. er. li. vi. Idē dic de suspēsione a beneficio a iure posita vt ī. c. ii cōprōmissi. §. hmōi de elec. li. vi. Sec⁹ de er cōicatione. vt uo. i. d. c. q; piculosuz.

7 ¶ Vltr epūs possit dispēsare i pl'alitate būficioz. vide. ē. būficii. §. xxxviij.

8 ¶ Vltr executōe deuoluta ad epm pp negligentiaz executoris tenet̃ epūs seruare formā quā tenebant̃ executores. ℟. bar. i. l ii puell. C. si mīta fu. ali. q sic ꝛ facit ter. i cle. i. ō sup plen. negli. prela. ꝛ quod no. Joan. an. in. c. publicato. de ele.

9 ¶ Vltr mortuo epo expiret officiuz vicarij. ℟. Pda. i. c. i. nese. va. q sic. vt no. gl. in cle. fi. de. pen. Idē videt de offō pozio pstituti ab abbate mozt uo abbate. ar. er no. i. d. cle. fi. sec⁹ pstitutio eēt ab abbate cum capitulo ar. c. ij. de statu. regu.

10 ¶ Epūs in sinodo dz pstituere aliqs idoneos viros p totā dioceſiz qo dz iuramēto astringē ad denūciandū si bi vel p eū nūsso qcqd ppēderint fieri ꝛ volūtatē dei ꝛ totā ēcclīastīcatē qd pteneat ad iurisdictionē ecclīasticā vt hf in. c. epūs in sinodo. xxxv. q. vi. ꝛ tales appellantur testes sinodales.

11 ¶ Epūs pt cogere religiosos mēdicātes vt vād̃ ad pcessiones. c. nunc p ita. de excel. pla. Ex quo dicūt doc. q er quo phibetur eis ne er leni. cā compellāt eos ire ad pcessiones seqtur q er magna ꝛ grauī cā pōtt̃ puta nouo itroitu epī vl legati vl' imīnēte pelle aut alio flagello. vl' ī gnāli b'letannio q̄ sint tres dies rogationū. H no. Pda. in. c. dilect⁹. de of. oz. q est vez nisi spāle pmillegiū habeant.

12 ¶ Epūs i ecclīis baptīmalib⁹ dz ordinaz migros q voceāt pueros i studijs lr̃az liberaliuq; artiū affidue vbi necessitas occurrerit. xxxvij. di. ō qbusdā

13 ¶ Epūs singulis ānis sinodū teneat admonēdo clicos pstitutōes legēdo ꝛ laicis pdicādo. vt. x. q. i. placuit nē singul' ānis si pōt visitet oēs ecclias mō asserta. ꝛ hospitalia sibi subiecta.

14 ¶ Epūs tenet̃ deputare in ecclesijs ea thedralib⁹ ꝛ aliis ꝙuēnalib⁹ viros idoneos ad pdicādū ꝛ pfessiones audiēdū alr̃ peccat mortalr. silr qui ipse nō pōt pp amplitudinē dioceſis vl' alia occupatōe tenet̃ hr̃e viros potētes i ope ꝛ sermone q visitent ꝛ doceant vice eoz plebes sibi cōmissas ꝛ eis pdē it de sustentatione. vt in. c. inter cetera. de offi. ordi.

15 ¶ Epūs dz quos vult ordinare ingre mo de etate debita ad illū ordinē. dic vt. ī. c. tas ꝛ de literatura. Mā ordinās subdiaconū vel diaconū q nescit offīū videt̃ peccare mortaliter qz plur̃ et cām peccandi mortaliter. Quāmm vo ad illos qs pmouet ad cur̃ā animaz q̄ nesciant ꝛ cias necessariaz de q. ē. cōfessio. iuj. §. ij al's peccat mortalr. Itē non pmittat q notarij petat salariū in scribēdo ordinādos. qz phibitū est. i. q. i. sicut epūs. Intelligēs gl. ibidē qñ ē salariat⁹ alo pōt accipe aliqd. dūmō epūs nō pticipet in lucro ꝛ ōnīuz teneat glo. ibidem.

16 ¶ Epūs pōt q̄rere de titulo beneficij sui subditi si nō pſensit i, eū vt volunt Feder. pstitio. re. viij. ꝛ idē dic de quo cūq; alio cui⁹ interest.

17 ¶ Epūs ecclīastica offā non dz pmittere, ppingt̃ nec administrationes ꝛez ecclīastic̃az. vt. iij. cō. iudicauū ē nobis lxxxviij. di. cū. c. sc. ꝛ iconomi⁹ dz cē clic⁹ hōeste vite vt pbāt̃ ca. di. p tonū

18 ¶ Epūs i pferēda būficia dz attēdere vt det digniꝰ alr̃ peccat mortalr. fm Tho. ꝛ Ellbr. in. iij. facit qō no. lxi. di. c. in sacerdotibus.

19 ¶ Epūs in publico dz ineto vti nisi sit religiosus super indumētis. vt in. c. clīci officia de vi. ꝛ bone. cle.

20 ¶ Epūs ipe ī ſerdicti pōt celebrare. ꝛ celebrari facere vbicūq; ꝛ audire di uina vt in. c. si. de pūt. li. vi. Ō limita. vt in. c. q nō nullis. de pūt. ī. iter dictis ecclīsis. submissa voce tamnio clausis. ꝛ cāpanis nō pulsat. ꝛ ipe specialiter nō sit interdict⁹. vel non fuit causa ipsius interdicti.

21 ¶ Epūs pōt vbicūq; cū altari portati li celebrare ꝛ celebrari facere. d. c. si.

22 ¶ Epūs nō seruās canones vl' nō facies seruari ē pur⁹. no. Pda. i. c. ego de iurein. allat gl. i c. sacerdotes. cl i. ij. q. vij. que dicit. q ꝙ Plato nō seruāte canones pōt recedi sicut ab ercōicato recedit̃ ꝛ petro. Ō itelligit dict⁹ Pda. vez qñ ex ꝓtemptu nō seruat nec seruari facit alias secus.

23 ¶ Vltr epūs p̄secutione sui corpis posſit fugere. ℟. fr̃ scīm Tho. ka. fe. q. clxxxv. ar. v. q. vbi subditor̃ salꝰ exigit pr̃one pntiā nō pōt fugere pp aliqd dānū tpale vel corpale. imo tenet̃ sicut bon⁹ pastor alias ponere p tia p alijs posſz salutī subditor̃. pncle eenari⁹ tunc. Hoc idem pz in. c. scīe de renū. ꝛ glos. in. §. hoc ēt tūc obſervandum. viij. q. i.

24 ¶ Epālis dignitas liberat a pditōe fruēdi ꝛ asscripta. iuj. di. si seruꝰ sci

ente el. iij. ꝛ ēt a curiali fm canones vt tenet glo. in. d. c. si seruus.

25 ¶ Epūs si hz iurisdictiōz tpalē i aliō loco dz pstituere iudicē laicū q ī cā pcipue criminali faciat iusticiā ꝛ hēt in spāli sup aliq̄ maleficio delegare vt faciat iusticiā. ꝛ nō efficit irregular] dūmō p suā rūsiōz neq; dirēcte vl' idirecte indicet iudici q debeat penā sanguinis irrogare. hz solū i gñe q̄ faciat iusticiā. ꝛ q̄ si dubitat pſulat pitos iudex alr̃ eēt irregular] c. ffio de excel. prela. Tenet ñi Ro. q ēt pōt dicere q punīat reū fm q⁹ vult dūmō nō exp̄mat de morte vel de mutilatione vt ēt no. Hug. di. iij. c. ois aūt ler pūs ut̃ nō dz cē vindicte sanguinis. vt i. d. c. ex ffio.

26 ¶ Vltr epūs peccet mortalr rūdēdo in ordinatione sua cū interrogat̃ vtr sciat nouū ꝛ vt⁹ testū. q scīt. ℟. fm Ri. in quol. iij. q. xxiij q sic si est ita ignar⁹ q nesciat in generali mādata dei articulos fidei vtutes ꝛ vitia ēt facta. q; tūc mentit̃ pntiose. Si vo nō est ita ignar⁹ qn sciat vt⁹ ꝛ nouū testū ꝙtū ad ea q necessariū ē scire. prelato ꝛ sine quoz scīa nō pōt quemēter ereg offīū suū. tūc nō credit q peccet mortaliter i scīa sit indoctus qz videt̃ q ꝓsuetudo sic solum velit.

27 ¶ Vltr religiosus. pmot⁹ in episcopū teneat̃ ad obſervātias regularco. ℟. q sic. vide. ī. monachus. §. viij. ꝛ religiosus. §. xxxiij.

Rare

re. Ūñ Aug. xxxviij di. i. c. ꝙtus mgt. Quisq; se existimat scire q nescit. p vo quippe approbat falsū q erronee est. ppūn. ad idē. xxij. q. ii. in qbus. Et tō in. d. c. ꝙtus dicitur q non est ꝓsequens vt ꝓtinus erret quisquis aliqd nescit.

1 ¶ Etenim error sit pctūs. ℞. q̄ i hīa q̄ nō ptinent ad regnū dei capescēū. vel nō: sic non est pctū aut si est nimū est vt in. d. c. in q̄bus.

2 ¶ Errantes nō vident ꝓsentire. l. nihil ꝓsensut. ff. de reg. iu. rō hꝫ. i. mīst monuz. iii. ipedimento. iuri. in pnc.

3 ¶ Error ut̄ an excuset a dolo ⁊ cō sequēter a pena q̄ debeť ꝓpter dolū ℞. q̄ ste vide. s. dolus. §. i.

4 ¶ Error cōis aliq̄n facit ius far. xxv. di. c. ecce ego quasi in fi. ⁊ in. l. barbarius. ff. de offic. ꝓto.

5 ¶ Error ē sui quilibet dz corrigere. xxv. q. ir. §. q: ergo. ⁊. §. seq.

6 ¶ Error q̄n dicať intollerabilis. ℞. q̄n aliq̄d cōtra vel i suo gñe ē pctū vt in. c. venerabilē. §. pōt de sentē. excō. lib. vi. ¶ Vel si ptineat aliq̄d ꝓsibile vt in glo. c. p tuas de sen. ex. vel dz uis vel legē vel excōicet q: bonus fecit puta clemosynā. vide in. d. glo.

Rubescentia

de vno est pctū ⁊ filia accidie ⁊ ptingit q̄ drupliciter. ¶ Primo cū erubescit de defectu nature vt puta q: est claudus ⁊ hmōi: ⁊ hec est pctū si est nimia. l. vi. di. nasci. ⁊. c. nunq̄ erubescam. ¶ Secō cū erubescit dicere veritatē. vt p dicare: testificari: corrigere. Et hec aliq̄n est mortalis si nō facit q̄n tenetur de ꝑcepto. ¶ Tertio cuz erubescit ꝓfiteri mortalia peccata ⁊ si omittit, ꝓpter hoc mortalis est. ¶ Quarto cū erubescit ieiunare ora re, ⁊ hmōi. ne dicať sciō, ⁊ hꝫ est peccatū veniale q̄n omittit nō necessaria secus quando necessaria. q: mortale.

Tas

determinata requiritť in multis necessario a iure ita q: nō tz gestum ante.

1 ¶ Et. i. i spōsalib⁹. vij. ānoz ꝓpletoz. vt i. c. vnico. de ꝛespō. ipu. li. vi.

¶ In mīmonio vo. xij. ānoz in femina. ⁊. xiiij. in masculo: nisi malitia suppleat etatē. q: tūc est q̄n sunt potē tes ad coeūdū sil. vt. no. i. d. c. vnico.

2 ¶ In voto religiōis seu ꝓfessiōe ficta regrit. xij. in muliere. xiiij. i masculo ꝓpleť vt hꝫ ō mulier i. c. cū vir ō regula. ⁊ i. c. puelle. xx. q. i. ⁊ i. c. puella. xx. q. ij. de masculo. i. c. significatū de rla. ⁊ i. c. i. de regula. li. vi. Falsit in casu. de quo. §. Monetas. §. ij.

3 ¶ In ordinib⁹ capiēdis ꝑmet̄ō iure est. vij. ānoz ꝓpletoz vt in. c. in singulis. xxv. di. ⁊ ēt trīū minoz ordinū vt in. d. c. in singulis. ⁊ quicūq̄ conferrēt añ ꝓdictā etatē nisi religionē traret suspēsus' est ipso facto per ānū a collatiōe eiusdē ordinis de tem. or. c. nullus. li. vi. Acolitat⁹ post. xij. ānū vt i. d. c. i singulis. Subdiaconat⁹ est xviij. ān⁹ ichoat⁹. Diaconat⁹ vo. xx. Presbyterat⁹. xxv. vt i clc. gnāles, de eta. ⁊ qualit. or. Si trīū ordinet añ dictā etatē q: suscepit quidē caractarē ordinis: sed non executionē vsq̄ ad ꝓpletū tp̄m. vt in. d. clc. generalē. nec epūs pōt dispēsare vt ibi no. in glo.

4 ¶ In bñficijs regularib⁹ in abbatijs. xxv. ānoz ꝓpletoz. silr ⁊ in prioratib⁹ seu mīs vel ministratōq̄ hz regere mō asseruī. vt in. c. idēnitatib⁹. de elec. li. vi. In abbate. xxv. ānoz ꝓfectoz. p. c. cuz in cunctis. in. §. inferiora de elec. vbi. regulr ad q̄stū dignitatē obtinēdaz regrit illud tp̄s hz nō de abbate sit aliq̄d spāliter expressuz. In prioratu collegiato. i. q̄ heat sub se collegiū. xxv. annoz inceptoz ar. clc. ne i agro. §. ceterū de sta. regu. In poratu vo nō ꝓcūriali si hz curā aiaz quā heat per se exercere regrit xxv. annoz inceptoruz q: oportet sit sacerdos. Secus si nō hz p se exercere tunc sufficit eta. xx. annoz ꝓpletoruz d. §. ceterū. In poratu autem qui nō hz curā aiaz regrit etas. xviij. annoz ꝓpletoz. q: oz sit ꝓfessus. c. nullus. de elec. li. vi. Et ita tz Pa. i. c. sup iordinata de pb. hz Fed. dicat sufficere etatē. vij. ānoz cui nō credo. q: oz sit ꝓfessus in religione. vt dictū est i bñficijs eius secularib⁹ que habēt dignitatez. in epo. xxv. ānoz ꝓpletoz. c. cū in cūctis. de elec. Inferiora vo epeatu requirūt q: attigerit. xxv. annū. d. c. cū i cunctis. §. inferiora. Et si eccliā cura ta ꝓferat et q nō attig t. xxv. annum ipso iure vacat nec epūs potest dispensare. c. hz canō. de elec. li. vi. Hz bene epūs pōt dispensare in dignitatibus vel psonatib⁹ curā aiaz nō hñtibus vt xx. anno ꝓpleto habeāt. c. ꝑrmittimus de eta. ⁊ qua. li. vi. In beneficijs vero simplicib⁹ sunt opiones sz mihi plz opi. Valde quam sequitur Pau. in. c. sup inordinata de ꝓbē. q: si bñficiuz sonat in nomē rectorie vt puta q: ē eccliā vl capella p se stās bñs ad regimē clericū. tūc requirať etas. xxi. ānoz ꝓpletoz. vt i. c. inde coz. de eta. ⁊ qualita. q: qui nescit se regere nec ecclesiam. Si vero non sonat rectoriā sed est beneficiū in eccliā tūc si regrit maturitatē ꝓfessi vt in canonicatu ecclie cathedralis. Post. ⁊ Sr. tenent q̄ regrit etas. xviij. annorum q̄ante non pōt iura sapientiuz tessari añ illā etatez. in. l. hz. C. de test. mil. si vo nō regrit maturitatez ꝓficia i multis ecclesiis p clicos puerorum etas. xij. annoz ꝓpletoz aliter nulla admittit ad eligēdū. vt in. c. idēnitatib⁹ de elec. li. vi. Jn iuramento ⁊ testimonio regritur pubertas. vt no. i. c. puniti. xxij. q. v. ⁊ i. c. testes. xxij. q. ij.

¶ In testamēto ⁊ multis alijs que omitto: q: ad nos nihil regrit pubertas: i electiōe sepulture regritur ꝓ ad annos pubertatis peruenīat. ar. c. licet de sepul. lib. vi.

¶ Quō cognoscet q̄n regrit etas cō pleta quando de mēte ignorat statu entis vl dispōnētis. Respōdit Bar. in. l. si cui. ff. de leg. i. q̄n q̄n etas ꝓfertur i genitivo regritur q: completa sit in ablativo cū ꝓpositiōe in sufficit sit inchoata. sine ꝓpositione requiritur ꝓpleta cle. i. de se. posi. In accusatiōe cū verbo significante rem perfectam vt ꝓpositio. ꝓ. vel cū futuro ꝓtictum requiritur ꝓpleta. l. non putabā. ⁊. l. si in annos. ff. de condi. ⁊ demon. sine tali verbo si de fauore agit. sufficit. inchoasset si de odio. re quiritur ꝓpleť. l. ad rēpublicā. ff. de mū. ⁊ hone. In accusatiuo cum ꝓpositiōe ad sufficit inchoart. l. filiuz ff. ad trebellianum.

Vagatio

mētis est' filia accidie: ꝓpter tediū boni operis euagatur varia cogitando vt ipsum tedium euitet. ⁊ hec ducit ad multiloquium ⁊ vaniloquium. ⁊ audiendū nouia: ⁊ facit istabilē i loco que tūc sunt mortalia cū sit ꝓdicta ⁊tra aliq̄d ꝑceptū alis veniale. hec ex scō Tho. 2a 2e. q. xxxv. In oratione añt an sit peccatum. vide oratio. §. x.

Vangelium

legēdo sacerdos vtitur sicolla sicut diaconus. xxiij. di ecclesiastica Euangelium non sedendo vel genuflexo, sed stando audire debemus. de consec. di. i. aplica.

7 ¶ In testamēto ⁊ multis alijs que omitto: q: ad nos nihil regrit pubertas: i electiōe sepulture regritur ꝓ ad annos pubertatis peruenīat. ar. c. licet de sepul. lib. vi.

8 ¶ Quō cognoscet q̄n regrit etas cō pleta quando de mēte ignorat statu entis vl dispōnētis. Respōdit Bar. in. l. si cui. ff. de leg. i. q̄n q̄n etas ꝓfertur i genitivo regritur q: completa sit in ablativo cū ꝓpositiōe in sufficit sit inchoata. sine ꝓpositione requiritur ꝓpleta cle. i. de se. posi. In accusatiōe cū verbo significante rem perfectam vt ꝓpositio. ꝓ. vel cū futuro ꝓtictum requiritur ꝓpleta. l. non putabā. ⁊. l. si in annos. ff. de condi. ⁊ demon. sine tali verbo si de fauore agit. sufficit. inchoasset si de odio. re quiritur ꝓpleť. l. ad rēpublicā. ff. de mū. ⁊ hone. In accusatiuo cum ꝓpositiōe ad sufficit inchoart. l. filiuz ff. ad trebellianum.

Vagatio

mētis est' filia accidie: ꝓpter tediū boni operis euagatur varia cogitando vt ipsum tedium euitet. ⁊ hec ducit ad multiloquium ⁊ vaniloquium. ⁊ audiendū nouia: ⁊ facit istabilē i loco que tūc sunt mortalia cū sit ꝓdicta ⁊tra aliq̄d ꝑceptū alis veniale. hec ex scō Tho. 2a 2e. q. xxxv. In oratione añt an sit peccatum. vide oratio. §. x.

Vangelium

legēdo sacerdos vtitur sicolla sicut diaconus. xxiij. di ecclesiastica Euangelium non sedendo vel genuflexo, sed stando audire debemus. de consec. di. i. aplica.

Eucharistia

idest bōa gra ab eu

qđ est bonum ⁊ carito gra ⁊ sic nominatur fm q cōtinet realiter xpm qui est plen⁹ gratia fm vo qđ est signum rememoratiuū passionis xpi que fuit sacrm verum di sacrificium fm autem q est signum demonstratiuū vnitat⁹ ecclie cui xpi⁹ aggregatur p ipsam di cōio put vo est pfigurativum diuine fruitōis q est in patria di vltimū qz pbet nobis vlā puenendi ad illā vel qz dat intelligi⁹ de hac vita ad ipsum xpm. vnū tñ est sacrm in quo sūt tria. s. spēs visibil' corpus xpi verū ⁊ corp⁹ xpi misticū s. eccliā ⁊ fm qđ dicit ꝟhug. ¶ Panis est signū scdm ⁊ tertij. ¶ Scdm est rei ⁊ signi ⁊ cā tertij. ¶ Tertium est rei secundi ⁊ veritas primi. de q̄ de cele. misse. in. c. cum ¶ Marthe. §. discutiendum est.

1 ¶ Que est mā debita hui⁹ sacrī. ℞. q panis triticeus ⁊ vinū vitis. visus enim hui⁹ sacri est refectio q̄ ad sui integritatē cibus ⁊ potus requirit. Signification etiā est eius est duplex. Una passio xpi in qua sanguis fuit separat⁹ a corpe Alia est cibatio corporis ⁊ aie ⁊ propterea pp queniētiaz visus ⁊ significationis duplex mā exigebatur.

2 ¶ Utr⁹ possit cōfici de pane farris ⁊ spelte vel siliginis. ℞. iz alig dixerint q̄ sic. tu tñ tene q̄ nō pōt pfici nisi i pane triticeo. i frumēto fm Scho. in iiij. di. xi. ⁊ cōiter tlxologos.

3 ¶ Utr⁹ in pasta facta de trnico possit cōfici. ℞. fm Sco. vbi. §. q̄ non.

4 ¶ Utr⁹ possit pfici in pane corrupto ℞. q̄ nō q̄n tanta ē corruptio q̄ panis spēs solumq̄ sīt q̄n ptinuitas solū ⁊ sapor ⁊ color ⁊ alia accidentia mutanť secus si esset aliqua dispō solum ad corruptionem quā declarat aliq̄ imutatio saporis qz sic pōt pfici

¶ Utr⁹ in amido possit pfici. ℞. sco. vbi. §. q̄ multo ꝓbabili⁹ est q̄ non tō peccat ⁊ iudicio meo granit̄ q̄ ex tali mā pficit scienter siue qui ꝓparat ille aūt qui cōficit ignoranter Iz non ꝓsecret tñ non est idolatra fm Sco. vbi. §. nec idolatrare facit qz q̄ntum in se est mām esse idoneam ⁊ ab alijs adorandam supponit. 5

¶ Utrum possit confici in pane fermentato. ℞. fm Sco. l. iiij. di. xj. qđ sic ⁊ ter. est in. c. lras de cele. miss. ⁊ in c. in sacro. ō ꝓse. di. j. Iz granit̄ peccat latin⁹ si celebrat in fermentato. ⁊ vt dicit Sco. forte ēt grec⁹ granit̄ peccat pp multa q̄ adducit. ibidē Iz marsilius qz xpo in azimo ꝓsecrauit. 6

¶ Utrū possit confici in pane facto de aqua rosea vendite ⁊ hmōi. ℞. quidā theologi in. iiij. dis. xi. tenēt q̄ nō potest pfici de pane facto ex quo cūq; alio liquore sed opz sit fact⁹ de aqua vā alr vere panis nō esset. Alij aūt theologi tenēt q̄ potest pfici qz aq̄ ipsa nō regrit vt maneat in spē p̄ria. imo mutat in mām aliā Iz ego credo q̄ non pōt qz xpo ꝓfecit in pane facto ex aqua nāli. ⁊ sic serua. 7

¶ Utr⁹ si grana alteri⁹ generis admisceant cuz tritico possit pfici. ℞. fm cōiter theologos i. iiij. di. xi. q̄ si ad minus sit pdominās vel eqlio ē vinus in vtroq; misceibilū q̄ nō sit pfici qz mutat spēs ⁊ cognoscit ex colore pcipue ⁊ sapore. Accidētia. n. magnā ptem pferūt ad cognoscendum qđ quid est pmo de alijs. secus si non est equalis cōmixtio: qz pficit potest. 8

¶ Circa mām vini querit vtrū possit pfici de alio vino q̄z ō vino vitis ℞. fm cōiter doct. i. iiij. distin. xi. q̄ non ⁊ rō potissima qz sic xpus instituit hec. xxij. 9

10 ¶ Utr⁹ possit pfici in aceto. ℞. Jhn. de offo misse. dicit q̄ licitz fm theologos marie Ri. i. iiij. di. xj. dic q̄ ū pōt qz vinū ⁊ acetū differūt fz philosophū. viij. methaphisice sīē vinū ⁊ mortuū. In vino tñ fz Ri. vbi. §. ⁊ cōiter alios qđ accedit ad accedinez manēte tū adhuc forma sbātialis vini pt pficī. Idē dic q̄n putrefecit pfecta putrefactiōe q̄ redire nō pōt ad cōplerionē vini q̄ nō pt pficī. si vo sit in via ad corruptionem pōt pficī. silr si vino sit cū saporem inoso sapor aromatic⁹ vel pōticus vel accerb⁹ ex min⁹ pfecta digestione vini pt pficī.

11 ¶ Utr⁹ in agresto possit pficī. ℞. q̄ ū qz nihil recipit spēm nisi sit in termino sue gnātionis. ⁊ ideo nō est vinū

12 ¶ Utr⁹ in musto possit pficī. ℞. q̄ sic ē expressiuz cetra vuā. Iz nō i eo qđ adhuc ꝓnet in vua matura arg. de cōse. di. iij. c. didicimus. ⁊. c. seq. ⁊ hec est verior opi. qz sic nō est sub spē potabili sed potus edibili.

13 ¶ Utr⁹ possit pficī i pusca seu in aq̄ vinacia seu in aqua sup fasz sup acervos vuaz post q̄z vinū est exp̄ssuz aut in qua rubea in qua lotus est pānus vino rubeo tinctus. ℞. scdm cōiter doct. q̄ nō q̄n tollit virtutē vini aq̄ addita facit de cōse. di. iij. c. cum oč. ⁊ deceleb. miss. c. penultimo.

14 ¶ Quid si aqua eqlr misceat vino. ℞. Ri. vbi. §. q̄ ante fit fz q̄ntitatē eq̄ virtutis. ¶ Panis nō tollit spēz tū vinū posset cito in sui mām aquaz subtantiarē in sanguine. ¶ Scdo nō generat tertia nā ex duob⁹ q̄ nec est vinū nec aq̄. Iz nō statiz qz nā non opat in istanti q̄ntus cuz termini sint in istanti. ⁊ tō taz cito possz sacerdos ꝓficere post talē appositionē q̄ illā qđ fuit ibi vinū cū adhuc nō cēt trāsmutati ad cōpositionē nāe terne cōuertereť in sanguinē xpi. Si tū ante q̄ ꝓferret verba ꝓsecratiōis cēt tertia nā cōstituta nō posset cōficī sanguis xpi qz spēs cōponentiū ex qb⁹ p cētiaz ꝓstituť vinū in cōpolito ū remanēt fm cētiaz nisi forte diminute vel scdm quid qđ dico pp oppositū qui dicūt eas manere incōplectas. Aduerte q̄ Iz vt dux possit pficī in mā panis vel vini q̄n admixtio vel corruptio nō tollit virtutē ipsoz nī peccat qui sine necessitate pficit p̄ terq̄ in pane triticeo puro ⁊ incorrupto silr in vino nō acetoso ⁊ purificato ꝓpter irreuerentiā sacri fm oēs doct. in. iiij. di xi. 10

¶ Utrum dēat aqua admisceri i vino calicis. ℞. q̄ sic. c. lucerao de cele. miss. ⁊ de ꝓse. di. in. c. i. ⁊. c. omne crimen ⁊ quare hoc vide ibidē. ⁊ in ⁊ in. c. cum marthe. de celebra. miss. 11

¶ Sed nūqd sufficit q̄ fuerit apposita in dolio. ℞. scdm ꝟho. i. iiij. di. xi. q̄ n Iz nīc oz apponi q̄n sacra misteria inchoanť ēt si als fuisset posita. 12

¶ Quid si omittat. ℞. q̄ nihilominus ꝓficit ꝓse. di. ii. scriptura. Iz peccat mortalr q scienter cā nō apponit. arg. c. lras de cele. miss. q vo omittit ex negligētia ex hoc q̄ habuit diligētiaz sempleną peccat venialr Iz granit̄ qz q̄ntus ist⁹ sacrī pcellit alia sacra ⁊ opa. nī i eo mag⁹ q̄z in alijs negocijs ꝓponderat negligētia secdm scm ꝟho. iiij. di. xj. Si aūt omittit ex negligētia eo q̄ nullā diligētiaz ad hibuit mortalr peccauit fm Ulerā. 13

18 ¶ Que aqua ꝺbz apponi. ℟. q̄ sola aqua nāl. c. i q̄dam de cele. missarum.

19 ¶ In ḋcta q̄ritate. ℟. q̄ dz aliq̄ canonice alr dicāt. in die q̄ modica aq̄ ds appōi debz si vinū est debile vt sic ꝓnertat i vinū ℈z ꝓbabiliorē opinionē q̄ ee nō posset nisi eēt modica apposita. alr si apponeret in tanta q̄ritate q̄ soluerētur species vini nō ꝓficerent vt dictum est.

20 ¶ Quid fiēdū i illis ꝓtib⁹ vbi vinū hēri nō pōt. ℟. q̄ papa pot dispēsare vt sint e sanguine corp⁹ xp̄i ꝓficeret ne ꝓpter defectū sacri incurrerēt maximū dānū cū corp⁹ nō sit sine sanguine in hostia. & ideo papam adeant.

21 ¶ Circa formā hui⁹ sacri querit q̄ sit forma trāsbatiōis panis. ℟. q̄ est ista. Hoc est enim corp⁹ meū. &c. cū marthe. ℌ. credum⁹ ꝛc cel. missar.

22 ¶ Utr̄ hec ꝓnūctio. enī sit ō ſba forme. ℟. q̄ nō ℈z ponit ibi ad denotandū ordinē ꝓfectionis ad vsū materie ꝓsecrate. q tū nō ē ō necessitate sacri vū nec ꝓnūctio silr. sciēter tn omitti nō ds vbi vsus ecclie illi⁹ antiquus hz. Sedz vo Sco. in. iiij. di. viij. li. eni ibi ponit ad ꝓnūciandū ne. ſ. ꝑba forme sine ꝓcedēt⁹ ꝓferant. Ideo credo mōtalr peccarēt q sciēter omitterēt tā in ꝓsecratione panis q̄ vini qz ita hz vsus gnālis ecclie romane.

23 ¶ Quid demōstrat si ḧ ꝓnomē demōstrativū. ℟. mihi plz opinio Ri. de sancto victore li. de trini. q̄ ibi sit demōstratio mētra. ſ. ptm ad sensum & ptm ad itellectū sub ḧ sensu illud i q̄ hoc transubstabit est corp⁹ meum: qz sicut ista ꝓpositio eēt ꝑa & magis ꝓpria si demōstrādo cibū diceret hoc est corp⁹ meū. ſ. illud in q̄ iste cib⁹ est trāsmutād⁹ est corp⁹ meū q̄ virtute ei⁹ ſ. plationis termino ille cib⁹ fieret corp⁹ meum. Sic in ꝓposito. qz ibi vtute vbor i ꝓplemento & termino ipsi⁹ ozonis ꝑtis fit ℣r corp⁹ xp̄i alij tn alr dīt vīb. i. iiij. sniar di. viij

24 ¶ Utr̄ ꝓbrter dictōs solūmō ꝑfata ꝑba sup pane ꝓficet. ℟. ℈z Sc. i. iiij di. viij. q̄ nō rō qz dicēdo. ḧ est corpus meū nō referr̄ ad corp⁹ xp̄i & tō ls nō sint alia ꝑba de ſba forme q̄ ꝑdicta tn de necessitate regrr̄ vt exp̄mant aliq̄ ꝑba ex q̄bus ꝑfata forma solūmō determinet ad corp⁹ xp̄i sic fit cuz dr. fiat dilectissimi dñi nostri ihesu xp̄i q ꝑdic. ꝛc. alr nihil fieret & ḧ tene q̄ui q̄dā teneāt ꝓriū & male.

25 ¶ Utr̄ sacerdos possit q̄cūq; mās panis vtute ꝑfator vbor trāsubstātiare in corp⁹ xp̄i. ℟. ℈z Alc. i. iiij. tractatu de eucharistia q̄ nō ℈z solūmō illā q̄titatē q̄ rōnabiliter pōt sūmi a fidelib⁹. qz sicut itentō dñi dūm formā ꝓficiēdi fuit vt sumereṫ qō pz cū dicit. accipite & comedite sic est itentio ecclie & dz ee cuiusltibet sacerdos ꝓficiēdi. vt sumat i vsū sacri iplicite vl explicite & tō si itēderet ꝓsecrare totū panē q est i forma qz nō ꝓformaret i tēmones suā itētiōi ecclie. sic nō ꝓficeret nō ex defectu virtutis vbor q vna vice possz ꝓficere tot hostias q̄ sufficerēt toti mūdo si eēt necessitas ecclesie ℈z pp ꝺfectū itentiōis illi⁹ qui ḧ facīz instituit q n̄ itēdit i luctubrio vl stulticia fiat ꝓsecratio ℈z. p vtilitate ecclie gnālis vl ꝑticular. & sic pz q̄ multorū⁹ ꝓsecrat q ꝓficit ad irrisionē venefica & hmōi. & ℈z Tho. i. iiij. di. xi. teneat q̄ limo. ꝓficō nō cureo. ℈z tene q. ℌ. dixi vr̄z. S. Bo. i. iiij. di. x. & pr. ea. di. & multi. alij q̄ui ēt op. Tho. possit sustineri ſm q̄ etiā Ricea. di. sustinz si itelligaf q̄ ꝓficiēs ille dat ꝓmo ꝓficere ℈z ꝓsequēt ad tenē ficia. ℈z ꝓma magis videt rōnabilis & ideo tene eam.

26 ¶ Utr̄ sacerdos vtute vbor ꝑfator possit vn̄ ſptem ipsi⁹ ꝓsecrare sine alia hostia ꝓnma remanēte. ℟. ℈z Ri. i. iiij. di x. q̄ sic si itēderet ōtermutate ad alterā ptē puta. xterā vl a tali signo cura. qz ꝑba nō operant nisi sup illā māz ad quā ꝓpse ferr̄ in itētio ꝓsecrātis sec⁹ eēt si itētio ꝓsecrātis nō eēt determinata magis ad vnā ptez q̄ ad aliā ℈z in vago: qz tūc si nō i itēderet nisi mediatē ꝓsecrare soluz nulla ps eēt ꝓsecrata qz reales operationes nō sunt circa singularia vaga. ℈z circa determinata & to opz q̄ itētio ad q̄ sequtur realis ōterminatio alīq̄ō determinatū & ōtermiate respiciat & ex ꝑdicē soluīt alia q̄stio de sacerdote q̄ ℌz. xx. hostias & ex illis nō intēdit ꝓsecrare. nisi. xviij. q̄ nulla ꝓsecrat nisi itētō sua se ōterminet ōterminate ad q̄s vult. xviij. Dcc⁹ si credēs q̄ sint solū. xx. & sūt. xxij. tū intendit cōsecrare q̄cqd est añ ipz sic oēs sūt cōsecrate. Itē pz q̄ hostie i altari er obliuiōe reſuate & guta vini i ꝑde calicis & hmōi nō ꝓsecrank. q̄ñ ad eas nō refertur intentio ꝓficientis.

27 ¶ Quid si sacerdos accepḟ plibus hostijs ꝓsecrādis q̄ñ venit ad actū cōsecrationis nō aduertit nisi ad eā q̄ ℌz i manu. ℟. ℈z Frā. de Bay. in. iiij. di. xij. q̄dā dicūt q̄ nō sūt alie ꝓsecrate. ℈z tn dic cū Sc. q̄ oēs sunt ꝓsecrate. qz nō regrr̄ ō necessitate itētio actualis ℈z virtualis que sunt q̄ ꝑfatas hostias accepit. vt eas ꝓsecraret.

28 ¶ Circa formā vini ꝓsecrādi q̄rit q̄ sit. ℟. q̄ ḧ. ſ. Hic ē enī calix sanguis mei nouī & eterni testi⁹ q̄ ꝓ vobis & ꝓ q̄ltē effūdet i remissionē pecā⁹ hec q̄cūq; fecerit i mei memoriā facietis. vt l. d. ℌ. ex eo no. vii. S. Bo. i iiij. di. viij. & multi doctores ibidē tenēt q̄ solū ō ſba forme ꝑdicte si ista ꝑba. ḧ est calix sanguis mei. alia vo sequētia nō sūt ō ſba. ℈z ptinēt ad ornatū & ad ostēdēdnz vīz vl dignitatē ibi accipite & bibite ꝛc. aut effectū vt ibi nouī & eīm ꝛc. Alij tenēt vt iā ctus Tho. i. iij. q. lxviij. oia sūt ō ſba forme vsq; ḧ q̄ēcūq; ꝛc. ℈z Sc. ea. di. viij. dicit q̄ cū nō sit nobis traditū ꝓ certo an ad formā ſbalē ptineāt aliq̄ ꝑba post li. sanguis mei nō ꝓiculosuz est asserere q̄ ꝓpse sit in illis ō bis er q̄ sufficiēs auctoritas non hz & tō oia dic vsq; ad hec q̄uiscunq; ꝛc. ac si eēnt de substātia forme ℈z cōiter doc. ꝓcordēt cum bō. ℟o.

29 ¶ Nota q̄ q dixi. S. i ꝓsecratōe ꝑfi dēnt silr dici de vini ꝓsecratione.

¶ Silr de platione vbor aut corruzo pta. aut diminuta. aut addita. dic vt. S. dicti est de baptismo. ¶ Baptism⁹ i. ℌ. xv. cum duobus sc.

31 ¶ Circa ꝓuersionē q̄ fit i ḧ sacro q̄ virtutem vbor ꝑfator est firmū tenēdū q̄ ſba ꝑdicta ℈z totā suā māz & formā cristēs actu trāsbat i totū corp⁹ xp̄i actu cristēs. ita q̄ mā i māz & forma i formā. ſ. corpēā trāsbat solis accidentib⁹ remanentib⁹ ℈z. ſ. Bo. & Ri. & de. iiij. di. xi. & S. Tho. i. iij. q. lxxv. S. ſm Sco. in. iiij. di. xi. ibi nō est ꝓuersio ſbe i ſbam q̄ntum ad esse ſbale. simplr: ℈z q̄tū ad ee hic qz corpus xp̄i nō acgrit simplr ee ℈z ee ḧ. ſub ſpē panis. vñ acquirit nouam p̄ntiaz nō admittēdo aliquā panis vo desinit ee ibi nō acgrēdo aliquā p̄ntiā alibi. vñ ℈z illa desitio p̄ntia ℈z se ꝺsiderata sit ambulatio ipa tn̄ ꝓuersio nullo mō est ambulatio qz ei⁹ termin⁹ nō est nihil. ℈z nouā p̄ntia cor-

portio xpi sub spē panis. hec Sco. t
adē dico de sba vini q̄ trāsbak i san
guinē xpi ita q̄ pānis i corp⁹ t vinū
i sanguinē puꝝ vtute vtoꝝ trāsbak
nō i aliqd aliud. ꝫ q̄ corp⁹ nō est si
ne sanguie t ceteris humorib⁹ suis
nec sanguis sine corpe t venis t ner
uis suis tō i hostia ē corp⁹ xpi p trā
sbationē t sanguis ei⁹ p pmutatiōnē
pmuti⁹ enim t diffusus est in corpore
t tō vbicūq; est corp⁹ xpi ibi est san
guis ei⁹. Alia vō ē ibi rōe cōiunctio
nis cū corpe cui inseperabiliter est
cōiūcta. Quātitas aūt t alia accidē
tia sunt ibi rōne inseparationis a corpe
Diuinitas vō rōne vnionis diuine
cū humana nā. Similiter in calice
vinū trāsubstantiak i sanguinē soluz
vtute trāsubstantiationis. ꝫ q̄ san
guis nō est ibi effusus ꝫ in venis tō
ē ibi etiā corp⁹ xpi p cūcomitantiaz
t cetera vt dictū est in corpore. t ad
ꝑ facit. c. firmiter. §. vnā de sū. tri. t
fi. ca. t. c. in q̄dā de ce. mis. t hec oīa
fiūt i istāti cōpleta oīone vtoꝝ tri v
tute assistēte vtuti formę pāte ē et to
tū corp⁹ xpi ita i tota hostia q̄ est ēt
i q̄libet ei⁹ pte in qua saluak rō tou⁹
cū. n. sit totū hōgeneū nō ē maior rō
q̄ vna pōs quertak i vnā ptē q̄ i alia
ita tenek cōiter. ē ēt corp⁹ xpi sub ho
stia q̄tū ꝫ nō mō q̄titatiuo. q; licz
sit ibi corp⁹ q̄tū nō tn̄ ꝓpak ad spēs
vt q̄tū sicut q̄tus sit ibi clauꝝ nō tn̄
vtiꝫ claritate sua illuminādo mediā
te q̄tus sit q̄t⁹ nō vtiꝫ q̄titate sua
occupādo locū: sicut deus pōt face
re vt hoc lit ignis nō exercēdo ꝓbu
stionis actū. Est ēt corp⁹ xpi sub hoc
sacr⁹: seu sub spē nō localiter. ꝓpte
loquēdo. q; eē localr ꝓpte est eē di
mēsiue sine cōmēsuratiue. est tn̄ cor
pus xpi in loco spēi. Et ex hoc sequi
tur q̄ corpus xpi est in plurib⁹ locis
simul ꝑm eē sacr̄ale. q; vere t realr
ꝓtinek sub diuersis spēbus q̄ sunt i
diuersis altarib⁹. est ēt in hoc sacro
corp⁹ xpi immobile localiter t p se lo
quēdo ꝫ sit mobile per accidens. s.
ad modū hostie sicut anima mouek
ad motū corpis. vnde per accidens
mouetur ad motū hostie t gelcit ad
quietē alie hostie. Itē mouetur sur
sum t deorsum simul t semel ad mo
tum diuersarum hostiaꝝ: hec ex Ri.
in. iiii. distinct. r.

¶ Sz nunqd ēttur corpus xpi vsa 32
hostia sicut mota mouek. R. Ri. vbi
s. q̄ non q; licet ptes ordinē habeāt
in ipso corpore absolute non tamē p
ꝓportionem ad speciem. Unde nō
potest dici q̄ pedes habeat in vna p
te hostie caput in alia t sic de ceteri
membris. quia omnes partes sunt si
mul sub qualibet parte hostie.

¶ Ulr fracta hostia vel passa aliqd 33
corpus xpi patiaꝫ. sicut mota mouek
ꝑ. q̄ nōq; mutatio t passio immoua
ret in rō aliquid absolutū ꝫ mot⁹
localis nihil ꝑm Ꝑe. di. r.

¶ Est etiā corpus xpi penit⁹ inuisi 34
bile oculo corpali ꝫ Ri. t Sco. di.
r. q; nō pt videri nec p nāz nec p gli
az. nec p miraculū oculo corpali. si
cut nec existentia substantie spiritua
lis i loco ad cui⁹ instar corp⁹ xpi est
sub sacro iq̄tū est ibi pūs t ꝑ rōne
sbe q̄titas nō ē ibi nisi p cūcomitā
tiā. vñ ꝑm Ri. vbi. s. si aliqñ appet
ibi spēs puuli vel frustꝝ carnis nō
est corp⁹ xpi. Maiores enim sunt di
mēsiones corpis xpi q̄s ille q̄ ibi ap
parēt t si ibi ēe apparet corpus xpi
nō appet ut sub sacro. vñ dicit Ric.
ibidē q̄ illa apparētia paruuli q̄ ali
qñ ibi visa est. vl ꝙscribit in imagi

natione vl̄i sensu cōi videntis. uel ēt
si ē realr ex nō credo q̄ ille diuersio
nes fundēt i dimēsionib⁹ spēi pānis
ꝫ tūc appeat vn̄ spēs sacr̄i sub q̄ cō
tinek corpus xpi latet sub illa figura
q̄ appet: nulla īmutatione fctā circa
ipsaz. t ꝓ hoc dik tn̄ ipa spēs q̄busdaz
accidentib⁹ carnis ul̄ pueri q̄ ñ sit ꝑpe
accidētia corpis xpi. vel luminēta.

35 ¶ Est tn̄ corp⁹ xpi visibile sb sacro
ꝫ Sco. vbi. s. p nām oi intellectu ñ
alligato sensib⁹ i intelligēdo: siue an
geli siue aie sepate. Ri. tn̄ vbi. s. tz q̄
nō p nām. sed tn̄ per gliam nō solū
in verbo. sed etiam in ꝓpio genere.

36 ¶ Est ēt corp⁹ xpi sub b sacro itāgi
bile imediate ab alio: sic nec substā
tia spūalis tāgit a loco. vñ q̄titatiq;
aliqs specie penetraret xpi corpus
tangere non posset. ꝑm Ricā. vbi. s.

37 ¶ Sūt aūt i hoc sacro accidētia si
ne subiecto ꝑmo. s. sine sba vtute di
uina. Itē sicut spēs sacr̄ales retinēt
esse q̄ habebāt pⁿ⁹ ex virtute diuia
sic t agere. Ita pūt exteriora corpa t
sensus imutare ñ pūt tn̄ alia i sacrz
quertere q̄ nō sit sine vtu vn̄ aq̄ mo
dica posita in sacro calicis ꝫ ꝑm ali
quos quertak in vinuz t hoc vtute
speciez illaz. nō tn̄ in vinū q̄ sit vi
nū ꝑm spēm. ꝫ est vinū ꝑz nāz tātū
sicut caro ꝑm spēz quertit i carnē ꝑz
nāz. Uel dic q̄ ibi forma substātial
aq̄ nō solum ꝫ alterak q; mutak co
lor sapor t odor t sensibo percipit ꝓpz
etates. vinū. t ideo q̄tum ad sensum
quertit in vinū nunq; tn̄ i sacrz hoc
ex sancto Bonam. in. iiii. distin. xij.

38 ¶ Quid cū accidētia sb qb⁹ē corp⁹
rpi i sacro corrūpunt ꝑ. q̄ acciden
tia cū duxik pānis vl̄ vini i multas
ptes t tūc si in ipsis ptib⁹ nō pōt sal

uari nā pānis vl̄ vini desinit corp⁹ rpi
sub ipsis eē. Silr dic de imutatōe ex
pte qualitat⁹ vt cū ita imutant color
sapor t odor t alie qualitates panis
t vini q̄ nullo mō pōt ꝓpati nā pā
nis t vini q̄ nō manet corp⁹ xpi sub
sacro secus si corruptio accidentiuz
vel qualitatis. aut q̄titatis nō suffi
cit ad corruptionem panis t vini. q;
sic nō desinit esse ibi corp⁹ rpi. vl̄ san
guis sub sacro. Elduerte tn̄ circa co
ruptionē que est respectu admotōis
alteri⁹ liquis q; si est vinū t addit in
maiori q̄titate vel eq̄li. sic soluit to
taliter t tollit imutatē speciei cū ad
oēs ei⁹ dimēsiones pueniat: t sic ēci
pit q̄ ad actū eē alterius noui vinū t sā
guis ibi desinit eē sanguis xpi credo tn̄
q̄ si additū nō sit notabilr excedes ꝓ
pter dubiū si tunc⁹ vti toto illo liquo
re tāq̄ sacro. si vō additū sit minor
q̄titatis sic nō desinit eē ibi sanguis
xpi nisi sb illis ptib⁹ ad quas pueni
vini additū q̄ cū discerni nō possint
simul⁹ toto illo liqre deterī⁹ vti tāq̄
sacro. t idez dic de alio liqre addito.

¶ Utr desinēte eē eucharistia sub il 39
lis accidētib⁹ redeat sba ꝓposita. R.
ꝫ Sc. in. iiii. di. xij. post reprobatio
nē mīkoꝝ modoꝝ dictoꝝ q̄ sic redit
sba ꝓposita cui talia accidētia ꝓuenī
unt quā ēt afficiūt t hoc in istāti cor
ruptiōis t imediate a deo. ¶ Ꝓdia
paro huius sentētie probat. q; deus
statuit illas spēs manere sine subiec
to tn̄ i eucharistia ergo statuit q̄ ñ
state eucharistia nō lint accidētia si
ne subiecto: t ꝙ sequēs i istāti ille⁹
corruptionis fit alia sba. ¶ Scōa
paro ꝓbat. q; si redit aliq̄ substātia
nō est alia q̄ illa q̄ pōt ill⁹ accidētib⁹
affici. q; alia sba nō esset eoꝝ capar.
¶ Tertia paro. s. q̄ non redditur nisi

imediate a deo patet qz nullū aliud agens hoc agere posset hec Scot.

40 ¶ Utrum spēs sacramētales possint nutrire. R. vt pz ex supradictis sicut possunt cōuerti in cineres vel in vermes & hmōi sic per eandē rōnez possunt conuerti in corpus humanum.

Eharistia

Scōo circa mimstrum querit quis pōt ꝓficere istud sacrm. R. q̄ solus p̄sbyter pōt ꝓficere corpus & sanguinē dñi nostri ihesu christi. xxv. dist. plectus & de sum. trī. & fi. cath. firmiter. §. vna. hoc sequunt Theo. in. iiij. dist. xiij.

1 ¶ Quid si q̄s credat se p̄sbyter esse cū nō sit & celebret. R. gl. i. c. aplicaz. de pb. nō bap. q̄ nō ꝓficit in vtitate. Sz tu dic vt. §. baptlsmī. vij. §. vltī.

2 ¶ Utr̄ quilibet p̄sbyter possit h̄ sacrz ꝓficere. R. fm Ric. i. c. iiij. di. xiij. q̄ de iure ii pōtmec irregularis nec iterdict⁹ aut suspēsus ab execōicatōe eoz q̄ sūt ordinis. nec simoniac⁹ scismatici. excōicat⁹ aut degradat⁹. sine de posit⁹ vel quilibet publicus & notor⁹ pctōr. sed de facto si supra debitam mām. pferat verba cū intentiōe debita vē ꝓficit q̄tūcūq̄z sit nepharī⁹ qz caracter sup quē fūdat ptās ꝓficiēdi ē idelebil. Iz mortalr peccet ꝓficiendo

3 ¶ Utr̄ plures p̄sbyteri possint eādē hostiā ꝓsecrare. R. Iz diuersa sit opi. in. iiij. di. xiij. ego tneo q̄ nō qz q̄ hō⁹ ꝓulit vba ille ꝓsecrauit aliꝰ nihil faciūt. Et tō credo in ordinatiōe p̄sbyteroz sit meli⁹ nō dicere q̄ dicere verba ꝓsecratiōis nisi dubitaret de epō q̄ nollet ꝓsecrare.

4 ¶ Utrum corpe viciat⁹ p̄sbyter possit conficere. R. vt. §. corpore viciatus per totum.

5 ¶ Quid de p̄sbytero q̄ postq̄ iduⁿ ē recolit se de aliq̄ mortali. R. q̄ si teneť celebrare & hz copiā idonei ꝓfessoris tenet ꝓfiteri. si vō nō hz ꝓterat cū ꝓposito ꝓfitendi & sufficit nec peccat si cū verecūdia accedit. si vō non tenet celebrare: tūc nō dz celebrāt nisi ꝓuo ꝓterat & ꝓfiteat qz ad h̄ tenet fm sen. Bo. i. iiij. di. xiij. in. q. circa lfam & gl. i. c. ō hoie de ce. mul. & alia gl. i. c. nihil. vij. q. i. sar. de sen. ex. c. ō cetero. & xxvj. q. vj. q̄ recedit. & hoc idē tz do. Ant. i. d. c. de hoie. Sz alij tenēt ꝓmz qz sufficit ꝓfiteat semel in āno. & pa. in. d. c. de hoie dicit esse verū. Iz primū tnet⁹. Sed tu dic fm cōem opi. theologoz q̄ ꝓmz verū⁹ Tū Ric. i. iiij. di. ix. distinguit q̄ si nō imineť scandalū vel ꝓsone aut ꝓpuli aut nō incepit missaz si est sacerdos sumens corpus xp̄i q̄tumcūq̄z contrit⁹ sed non ꝓfessus dūmō h̄eat copiā idonei ꝓfessoris p̄ & loquelā ad ꝓfitendū q̄ peccat mortalr & sic dz dici q̄ nō dz celebrare vel cōicare Si vō aliq̄d trīus p̄dictoz imineť. s. vel scandalū ꝓsone vel ꝓpli nisi celebret vel qz iā incepit missaz. sic sufficit cū cōtrito. Et sic pōt intelligi q̄ tunc pōt celebrare ar. c. de cetero & c. a no bis el. iij. de sen. ex. & c. qui recedunt xxvj. q. vj. adde tū fm Ri. in. iiij. di. xvij. q̄ quāmo h̄eat idoneum ꝓfessorem sed nō expectat alīū cui deuotus & securꝰ cōfiteat: q̄ tunc absq̄z ꝓfessione & sine pctō pōt sumere eucharistiā cum ꝓtritiōe sola q̄ limito dū mō sit cōfessus semel in anno. Item qz tenet celebrare vel cōicare alr nō credo si pōt desistere sine scādalo potuit vel ꝓsone qz ꝓuo debet ꝓfiteri.

¶ Quid si celebrādo recoleret se eo⁶ meduisse vl bibisse. R. q̄ i difficultatibus sp accipiēduz ē q̄ mul⁹ hz ō. pl culo mal⁹ dt pcalā ē q̄ ē sacrl ec clie pfectōez. qz h̄ est sacrilegiū q̄ est pnēs ad qlitatē sumentē. Et tō si p̄sbyter post ꝓsecrationē incepraz nie mimit se comedisse nihilomin⁹ dz pficere sacrz. Idē si meminit se excōicatū. vel i mortali cū ꝓtritione tñ ōbita & sic nō peccat. sed fructuose sumit. Et i h̄ ꝓcor. cōiter doc. Si vō meminit añ ꝓsecratiōnē Tho. in. iij. q. lxxxiij. tz q̄ tuti⁹ est dimittere missam incepta. nisi scādalū graue immineret. Sz. S. Bo. in. iiij. di. xiij. tenet q̄ si ne p̄tō pōt inchoatā perficere cū ꝓposito ꝓfitēdi & cū ꝓtritione totū sup pletur nec videť ibi esse ꝓtemptus. Idē dicit ēt. S. Bo. ibidē de eo q̄ meminit se irregularē q̄: phibitō pp irregularitatē ñ errēdit se ad eū qui accessit sine ꝓscia irregularitatis & inchoauit missaz. Ubi pp reuerentiā sacrī & scādalnz ppli dicūt q̄ si dolet & libēter faceret q̄ i se est a dño esset dispēsatū ꝓ tūc. Idē dicerē ēt q̄n nō incepit si nō pōt desistere sine scādalo nec i hoc casu incurrit irregularitatez ar. c. clici. & c. latores & c. fraternitati q̄ regrūt temeritatē ō clico excōi. mini. ptorū. Hec ob. c. aplice. e. t. q̄ ibi sūt i culpa nō itelligēdo q̄ dēnt. Sz hic iste est i necessitate. Et hoc credo vez nisi foret scādalū phariseoz vel q̄ accipet scādalū ꝓ aliq̄ admiratione. qz tunc non liceret sine nota irregularitatis.

7 ¶ Quid ō eo q̄ incepta missa hz ꝓscientiā q̄ ñ sit p̄sbr. R. i. Bo. vbi. §. q̄ añ ꝓsecratōz dz dimittē missā i fir mitatē fingēdo aut ꝓsciaz ee ponere.

8 ¶ Sz q̄d faciet sacerdos q̄ ppēdit nō ee aquā i calice. R. q̄ si h̄ aduertit añ ꝓsecratōz ee appōat iz post cōsecrationē nullo mō qz nō est de necessitate sacrī. vt. §. dictū ē & de hac materia vide. j. missa.

Eharistia. iii.

circa sumptionē ei⁹ q̄s tenet sumere. R. q̄ ꝓmo glibet sacerdos cū celebrat ō ꝓse. di. ii. relatū qz sacrz in sumptiōe ꝓplemēt⁹ sue significationis accipit. & si deficeret alī⁹ dz supplere. ꝓ eo q̄ sit tenut⁹ si ia hostiā saltē ꝓsecrauerat. vij. q. i. nihil. si vō dubitat an ꝓpleuerit ꝓsecrationē hostie tūc ez i no. i. c. p̄sbr ō sa iter. vl nō. icipiēi. ē ibi addēdo. s. dñi ni⁹ relus & tñ pdie q̄ &c. qz ñ dz reiterari q̄ nescit fcm c. aplicā de p̄sbr. nō bap. Si aūt certū est q̄ nō icepat vba ꝓsecrationis tūc nō est necesse supplere si tñ quis vellet supplere posset. Iz nō tñeret reicipe sitiā signa sup hostiā fecerat Iz ꝓsequēdū ē vbi defiē fm ala. & plz alō icipiēn. est a capite. & si plies celebrat i die semp dz sumere. omissa purificatōe i p̄cedēt⁹ missis. ¶ Secūdo tenet glibet rp̄ian⁹ cū ad ānos discretiōis puenit vt in. c. ō de pr. & re. de q̄ dic vt. j. §. rī. nisi ex rōnabili cā ō ꝓsi. ppriis sacerdos ad tp̄ū durerit abstinēdū. ¶ Tertio tenet glibz i articulo mortis ꝓsumt⁹. ꝓpterea appellat viaticū. Uñ credo precat tnot alr q̄ in tali articulo ꝓtenit sumere corpus xp̄i. ¶ Quarto rōne statuti.

¶ Quinto rōe officij stant sacerdos q̄ tenet celebrare saltē i magnis festiuitatibus vt. j. missa. §. xliij.

¶ Unot nōiēsumit R. q̄ trib⁹mo & dio aliq̄n sumit solū spūalr aliq̄n solus sacralr. aliñ. sacralr & spūalr sil.

¶ Quid est māducare spūalr. R. fz & s. bo. i. iiij. di. ix. q̄ māducatio spūal trāslata ē a corpalib⁹. & tō sic in māducatōe corpali sūt duo ꝓncipalr. s.

nasticatio z incorpatio sic z ī spūalī
sūt duo suo mō. ī. spūal' masticatio q̄
ē recogitatō p fidē. ī carnīl rp̄i p nob
exposite ī fidē ī cruce ad redimē
dū z spūalis incorpatio p caritatē. ī.
dū recogitāo ei qđ recogitat iungit
ardore caritat̄. z ita ei incorporatur.

3 ¶ Nō dē q̄ solū māducare spūalr z
nō sacrālr. ℟. q̄ tūc q̄ sacr̄ est i vo
to effect⁹ eius pcipit. q̄ sicut qdam
añq̄ baptizēt er desiderio baptizari
pcipiūt effm ipsi⁹. sic z ī hoc sacro
nec frusta iducit postea sacr̄ q̄ ple
ni⁹ iducit effm ipsa susceptio sacrāl
q̄ solū ō sderiū fm. S. Tho. in. iij.
p. q. lxxx. vl' meli⁹. S. Bo. i. ij. di. xl.
q. non esset vera voluntas nisi dedu
ceretur in opus cum adest facultas.

4 ¶ Quid ē māducar sacrālr solū. ℟.
fm. ī. Bo. i. iiij. di. ix. q̄ ē māducāre
sacr̄ vt sacr̄. ad hoc añt vt māduce
ī sacr̄ vt sacr̄ necessaria ē ītēno. z
itentōlo regulatio. Intētio inq̄ ē ne
cessaria q. si q̄s iret ad mēsaz z itēde
ret corp⁹ reficere. z aliqs p pane cōi
sacr̄ sicut panē offeret. z ipse oīo in
tēderet cibū sumere nō dicerē eū sa
crālr māducare. necessariū est ēt vt
hymns itentio dirigat fm fidē q̄ est ī
ipso vel ī altero. q. oportet credat q̄
sub illa spē aliqđ spūale lateat qđ su
mere ītēdat. vl' oz q̄ saltē sumere ītē
dat q̄ aliqo credere cristimat. Iz ipse
nō credat. z sic p3. p q̄to q̄s dicat sa
crālr māducare. q. ī q̄ lacrim vere
cristat ibi. z ipse q̄ māducat illud vt
sacr̄ sumere ītēdat siue q. credit cē
tr̄z sacr̄. siue q. cristimat alios cre
dere. hec. S. Bo. vbi. s. adde q̄ tūc
solū sacr̄aliter sūmit qūpp aliqđ im
pedimēti q̄ in ipso sūmēte ē vl' ma
li et⁹ dispōnem caret effectu z fru
ctu ipsi⁹ sacr̄t q̄ est spiritualis mādu
catio hoc est spūalr incorpari corpo
ri mistico p fidē z caritatē. vel mag]
incorporari p augmentū fidei z ca
ritat̄ que manducatio non pōnit in
digne suscipiendus.

¶ Utr̄z vē ī hoc sacro rp̄s māducet 5
℟. fm Ric. in. iiij. di. ix. q̄ est ī sum
ptione huius sacr̄i quedā manduca
tio carnalis. qua comestū masticat
z in stomaco trahit. z postea otgeri
tur z vltimo i substātia manducant]
conuertitur z sic vere manducat illa
spēs sub q̄ realr ptinet tr̄z corpus
rp̄i. Est z alia manducatio sacr̄alis
qua corpus rp̄i tr̄z realiter sub illis
spēbus panis ptentum sumitur. sed
sic sūmptū corporalr nō masticat. z
si spēs sic i ore masticēt q̄ p digesti
onē ibi fēaz nō corrūpat ī eis forma
ppria. sz descēdant i formā ppriā in
stomachū dicēdit z corp⁹ rp̄i i stoma
cū p descēsū spēi sub qua ptinet. z
tā diu ibi manet corp⁹ rp̄i q. diu ī ea
dē spē forma ppria speciez saluat.
Si aūt species panis tam diu in ore
masticet q̄ p digestionē in ore fact̄
corrūpat forma ppria in eis z nō de
scendat in stomacū tunc nec corpus
rp̄i descendit in stomachum. z sic in
telligitur illud de cōse. di. ii. c. tribus
in glo. in. fi. cum dicitur q̄s cito species
eis dēbus auferr tam cito in celum
rapit corpus rp̄i. Adde tamē scōm
sanctū Bo. in. iiij. di. ix. q. cū corp⁹
rp̄i maneat sub illis speciebus q̄diu
illa species sit habilis ad refectionez
humanam q. ad hoc est statuta z ad
hoc ordinatur z hoc habrat cum est
extra stomachum z in stomacho q.
ibi reficit. z tam diu ibi corp⁹ christi
manet donec refectionis opatio cō
placat. Jō si q̄s euomat illas euomit
corp⁹ rp̄i. z li species p̄nt discerni ab
aliis dēnt sumi cū reuerētia z crema
ri z cineres intra altare recōdi. vt i.
e. si p negligētiā. de cōse. di. ij. Si aūt
spēs ille trāseāt p stomacū idigeste
pp aliquā infirmitatē. tūc sunt cē. p
pp aliquā reparationē. z hō si vadāt in
secessū nō est ibi corp⁹ dñi. z hāc opi
nionē scīo Bo. vbi. s. dicēdabile. z
placet eū quib⁹ pueniat Ricar. vbi. s.

6 ¶ Quis pōt idonee suscipere sacr̄
eucharistie. ℟. Boe. aur. i. iiij. di. ix.
q. ij. q̄ idone⁹ susceptor ē hō viator
adult⁹. fidel' mēte pdit⁹. Jeiunus de
not⁹ apparitione miraculosa nō phi
bit⁹ sine cōscia peccati mortalis legit
time cōfessus in quersatione crimine
nō notat⁹ corpe mūdus a ministro
idoneo tpe debito. z recta itēctione sū
ptus. vbi. xv. notanda cōmemorat.

¶ Dicio dicit hō. q. Iz angelt beati
māducēt rp̄z i sua specie inq̄tum ei
vnīūr i fructōe caritat̄ pfecte z visiōe
manifesta. nō tū ptīgit eis spūalr mā
ducare h̄ sacr̄z q̄ est p fidē credere i
rp̄z cū volūtate sūmēdi hoc sacrm.

7 ¶ Utr̄z bonum possit sumere corp⁹
rp̄i sacr̄aliter. ℟. ut. s. patuit q̄ nō.

8 ¶ Sz nunqd si mus comedit illaa
spēs trāsibit corp⁹ rp̄i i ei⁹ vētres ℟.
sa. B. i. iiij. di. xiii. qđā dixerūt q̄ sic
p rōnē supdictā. Sz alijs vi q̄ nō.
q. rp̄s nō ē sub illo sacro nisi eaten⁹
q̄ten⁹ est ordiabil' ad vsuz humanū. ī.
ad māducatiōez Iz sicut q̄s cito mus
rodit. ita z tā cito ībabile fac̄ z sacr̄z
ēe dēsinit. Et h̄ est opi. pmuntor fm
sanctū Bo. z magis p̄a. z sic p3 qđ
solis hoibus debz dari nō bruīs. vel
qđuscūq̄ etiā angelis. q. illusio cēt.

9 ¶ Scdo dicit viator. q. nulli mor
tuo debet dari z si petunt illusio est.

10 ¶ Tertio dicit adult⁹. q. Iz greci an
tiquitus puer] darēt vt de cōse. di. ij.

puuli tn sacramētalr sumere nō pñt
q. nō vnīūr sacro. vt sacro. Iz vt cōi
cibo. ppter carentiam discretionis.

¶ Sz qñ ē etas debita. ℟. aureolus 11
vbi. s. q̄ reliquēdū ē arb. trio bōi vi
ri. Et lō dico q. tūc ē etas debita qñ
pueri h̄nt vsū rōis q̄ pñt pcipe duo
tionē h⁹ sacri z discernēr z diiudica
re corp⁹ rp̄i z reueri ab alio cibo sal
tē er alioq̄ istructiōe q̄ pōt cē in. r.
vl' saltē in. xij. āno. vū si appareret ī
eis tūc signa discretionis z reuerētie
pñt sumē fz Tho. ī. iiij. di. ix. imo de
bēt saltē semel ī āno sumē vñ tenēr
ad hoc eos iducere q. eoz h̄nt curā.

¶ Quarto dicit fidel' q. nulli ifide- 12
li dz dari. imo nec infidel pōt sumē
sacrālr ēt nisi hēat itēctionē sumēdi
ipz vt sacr̄z ecclie. Iz ipse nō credat.

¶ Sz nūqd catheciminus debeat 13
dari. ℟. aut e. vbi. s. q̄ nō q. nō sunt
de familia rp̄i per baptismum.

¶ Quito dicit mēte pdit⁹. vñ ītmo 14
niacis z amētib⁹ nō dz dari. distīn
guit tū aure. vbi. s. aut tal' amēs uū
q̄ hūit vsuz rōnis z tali nō dz dari
aut aliq̄ hūit vsū rōis. z tūc sōdisti
guit. q. aut ostēdit signa dnotiōis ēt
z sic pōt cōicari aut nō ptendit signa
deuotionis. z tūc recedi rēduz est ad
tp̄s ptes ītū q. si añ insaniā petijt z de
uotionē ad ipsuz habuit pōt dari et
dz ī articulo mort⁹ si nō timēt ō pcu
lo euomēdi. vel alter⁹ irreuerētie vt
habēt. in. c. bis q. xxvj. q. vi. si vō nul
lā deuotionē ad ip̄s hūit tpe sanitat̄
nec eī petijt ōbito tpe nullo mō eis dz
dari. Idē dic de ītmoiacis fz ppfatā
distinctionē fm Tho. in. iiij. di. ix. in
ij. p. q. lxxx. amētib⁹ vō q̄ hūt diluci
da īternalla pōt dari tūc q̄n hūt vsū
rōis fz aure. pdictū vbi. s. Mouito
forū⁹ pōt dari illis q̄ largo mō bīe

amẽtes. ſ. q̃ hñt rebꝰ lẽ vñz rõis dſi
nó poſſint aliquã deuotionẽ hui⁹ ſa
cramenti concipere.

15 ¶ Certo dicit tenn⁹ nã q̃cũq; ali-
qð comeſtibile vel potabile poſt me
diã noctẽ ſũpſit nullo mõ põt cõica
re ſine digeſſerit ſiue nó de ꝓſe. di. ii.
c. liqdo. vij. q. i. nihil de cel. miſ. c. ex
parte. Excipit caſus infinitatis: qz
ſi ð corꝑ piculo mortꝭ dubitaꝭ ẽt toſt
cibũ ſunt cõicãdi: ne ſine cõione dece
dãt de ꝓſe. di. ij. ꝓbrter nec ob. c. ſa
cramẽta de ꝓſec. di. i. q̃ obligatiõ ẽ
ꝛ de hoc vide. i. miſſa. §. iij. q. v. vi. ꝛ
xiiij. cum tribus ſe.

16 ¶ Septio dicit deuot⁹. Nã ſicut q
cibũ corꝑale nó põt digerere vel ma
ſticare no eſt apt⁹ in ãducere ipſum
ſic q̃ deuotionẽ nó hz nó eſt dignus
cõicare de ꝓſe. di. ij. c. illo ꝛ. c. tribus
gradib⁹. vñ. S. Bo. in. i. di. xij. ma
iorẽ igt efficatiã recipit hõi vna miſ
ſa vl manducare cũ bona ꝓparatiõe
q̃z in multꝭ ſi ſe nõ ꝓparet diligẽter.

17 ¶ Octauo dicit apparitõe miracu-
loſa nõ ꝓhibẽt⁹. Nã ſi apparet i for
ma pueri vl hmõi nó dz ſumere ſz
ꝓſanẽ Aurco. vbi. ſ. q̃ nó appet ſub
ſpecie ꝙueniẽti humãe refectioni dic
tñ. ſ. Tho. i. iij. par. q. lxxxij. q̃ ꝓſulẽ
dum eẽt ꝓbrtero q̃ iterato corꝑ⁹ ꝛ
ſanguinẽ dñi ꝓſecraret ꝛ ſumeret ſz
ego nõ credo q̃ ſi fuit miraculoſe ñ
ſũt ſub legib⁹. l. nã ad ea. ff. de le. ꝛ ẽt
q̃ vñſlr poſſet ẽt i alia ꝓſecratõe ſic
apparere. ꝛ ſic eẽt ꝓceſſus in infinitũ.

18 ¶ Mono dic ſine ꝓſcia peccⁱ mortal⁹.
Naz ſuſcipiẽs cũ ꝓſcia peccati mor-
talis peccat mortalr ꝓz Aureo. vbi. ſ̃
ꝛ cõiter oẽs ſz li ꝓſciaz nó hz ð mor
tali lz ſit i mortali petõ ñ peccat mor
talr ꝓm Aure. vbi. ſ̃. niſi ſit ignorã-
tia craſſa vl affectata q̃ debitã diligẽ
tiã de ꝓmiſſis nõ adhibuit. Z andrſl.
i. iij. di. ix. dicit q̃ diligẽtia debita eſt
q̃ facit illa q̃ prudẽs facit ð re quã
vellet ſtudioliſſime examiare ꝛ Sco.
i. iij. di. ix. dicit q̃ tenẽ q̃s ſe exami-
nare ꝓz diligẽtiã nr̃e fragilitati poſſi
bilẽ. Addit tñ Aur. q̃ q̃ñ q̃s dolet ð
ꝓteritis petis mortalib⁹ ꝓmiſſio. ꝛ hz
ꝓpoſitũ ñ peccãdi ꝛ ꝙuotõz ad faciz
q̃ põt ꝓſumere q̃ nõ ſit in mortali.

¶ Utz ꝓbrter peccet mortalr dãdo 19
ei quẽ ſcit in petõ mortali ꝓſtitutum
ꝓ. ꝓm Ric. in. iij. di. ix. q̃ ſit talꝭ nõ
petit ſi ibi dari ſic peccat ſibi dãdo. ſi
vo petit ꝛ nõe diſtingue aut ẽ notor⁹
peccator. ꝛ ſic peccat ſi ei dat q̃z hz ꝯ
ipſius legitimã exceptionez. Aut nõ
eſt notor⁹ q̃nto poſſit ꝓbari p duos
teſtes vl treos ꝛ ſi petit in occulto dz
ei denegare q̃z hz legitimã exceptio-
nẽ ꝯ eũ ꝛ moneat ne ꝓtat i publico
vt hꝫ de ꝓſe. di. ij. ne ꝓhibeat q̃ pe-
tit ſi vo petit publice tũc ſi eſt ſacer-
dos exõe⁹ nõ dz ſibi dare q̃ legittiaz
hz cãm de ꝓſe. di. ij. trib⁹ ſi aũt eſt ſa
cerdos ꝓpr⁹ pochial⁹ ſic dz ſibi dare
q̃ nullã hz exceptionẽ quã i publi-
co poſſit obiecẽ de of. iud. oꝛ. c. ſi ſacer
dos. Nec ob. q̃ ſit maius petñ ſũ-
mere cũ petõ mortali q̃z i famari q̃
ſacerdoti miniſtranti corꝑ⁹ xpi pec⁹
eſt peccare mortalr i famãdo inimi
cũ occiſiõ q̃z q̃ ille mortalr
peccet q̃z nullus dz mortale ꝓmitte-
re vt aliuz a mortali liberet. Petõr
tñ occult⁹ ꝓz ſcñ Tho. iij. q. lxxx. po-
ti⁹ dz eligere infamari q̃z idigne ad
mẽſam xpi accedere. Nõ credo tz
q̃ q̃s indigne accedit. ſ. cũz mala vo
lũtate puta q̃z nõ penitet de petis ſe
cus eẽt ð idigne ſumẽte q̃z nõ ẽ ꝓſes
ſus de quo dic vt. ſ̃. euchariſtia. iij.
§. v. ꝛ. j. §. xxiij.

¶ Sed

20 ¶ Sed nũq̃d eẽt minus malũ dare
tali hoſtiã nõ ꝓſecratã vel nõ ꝓſecra
re ꝛ ſic ſuruere. ꝓ. q̃ nõ vt ꝓz in. c. ð
hoſie de cele. miſ. Nõ dz. ꝓfuſe quidẽ
falſa remedia ſunt abiicienda q̃ ſunt
veris periculis grauiora ibidẽ.

21 ¶ Quid ſi ſolũ ſit ſuſpect⁹ de crimi-
ne mortali. ꝓ. q̃ ſi ſuſpitio ſit violẽ-
ta ꝛ notoria dicendũ eſt ſicut de eo
quẽ ſcio in mortali ꝑm q̃. ſ̃. dictum
eſt alꝫ nõ ,elicitur. ii. q. i. c. ſ. ꝛ. iij. in
glo. ꝛ. xxxii. q. i. dixit dñs.

21 ¶ Utz exiſtens in petõ mortali pec-
cet videndo corꝑ⁹ xpi ꝓ. q̃ ſi dñmõ
cũ humilitate ꝛ reuerẽtia videat. Si
militer nõ peccat tangẽs ex neceſſita
te puta q̃z cecidit in terrã ꝛ hmõi ꝓz
ſcñm Bo. ꝛ ſcñm Tho. i. iij. diſt. ix.

23 ¶ Quid de illo qlz nõ ſit ve i petõ
mortali tñ ꝑm ꝓſciaz ſcrupuloſaz ſe
exiſtimat eẽ. ꝓ. q̃ peccat mortalr ni
ſi eã deponat q̃z quicqd ſit ꝯ ꝓſciam
edificat ad gehennã. vñ niſi ſit er. ꝓ-
dabilis cõiectura dz reponi vt in. c. in
quiſitioi de ſen. er. q̃z vt dz in. c. nõ ſo
lum de reg. lib. vj. decet ꝛ expedit vt
ꝓſcie puritati nõ deſit iudiciũ rõnis
nedum ſpũ alio ꝓfectus qneꝛit ſaluꝫ
diſpendium incurraꝭ exe ibi.

24 ¶ Decimo addit tñme cõfeſſus q̃z
q̃ñmcũq; doleret de petõ cõmiſſo
nõ ſufficeret vt digne ſumat. ſz opz
legittie ꝓficaꝭ aliter peccat mortalr
niſi vt ẽ dictũ. ſ̃. euchariſtia. ij. §. v.
Tenet tñ Aureo. vbi. ſ̃. q̃ ſacerdos
pochialis qui nõ hz aliũ ſacerdotez
ꝛ religioſus in via cũ ſocio nõ ſacer-
dote q̃ põt celebrare cũ ꝓtritiõe ꝛ cũ
ꝓpoſito ꝓficndi er quo nõ hz cui cõ
ficaꝭ q̃z religioſus nõ põt ex ſuum
ordinẽ ꝓficri in religione minorum
Nõ limito tñ tz q̃ñ ſine alioꝛ ad-
miratione deſiſtere nõ põt aut q̃z te
nẽt celebrare. Idẽ dicas de eo q̃ vo
lens cõicare coꝛã ſacerdote celebran
te recolit aliq̃d mortale nõ confeſſus le
gittime q̃ põt cõicare cuz ꝓtritiõe ꝛ
ꝓpoſito ꝓficndi q̃ñ ſine admiratio
ne ꝛ aliquali nota nõ poſſet ceſſare
q̃n cõicaret nec hz aut tꝑus aut ſacer
dotem cum quo ꝓficri poſſit.

¶ Indecio dicit in ꝙerſatione cri- 25
mine nõ notat⁹. vñ hiſtrionib⁹ ꝛ hu
iuſmõi nõ dz dari de ꝓſe. di. iij. ꝓ di-
lectiõe dz puto nec manifeſtati diuine
nec euangelice diſcipl ne ꝙgruere tã
turpi ꝛ infami ꝓfeſſiõe fedef. vñ ꝑm
gl. ibidẽ nec talib⁹ nec cuicũq; infa-
mi notorie manifeſte danda ẽ eucha
riſtia. Si tñ reuertanr ad dñm eis
cõio ꝛ reconciliatio nõ negaꝭ vt ibi
dez dz in c. ſe. Non ẽ tñ intelligẽdũ
ſic vt ſtatim dẽat ei dari euchariſtia
ſicut ſit a multis ꝛ male ſz ꝓpter reue
rentiã ſacri dz differri vſq; poſt per
actaz pniam quaz publice dz facere
niſi articulus neceſſitatis vel pietaꝫ
aliq̃ in caſu aliter fieri perſuadeat.

¶ Utz ſit dãda euchariſtia ſuſpẽdẽ 26
dis vl decapitãdis. ꝓ ſuis maleficiſ
ꝓ. q̃ ſic li penitẽat ꝛ pure ꝓficaꝭ vl
cupiãt ꝓfieri ſi poſſet q̃z nec eucha-
riſtia nec ſepultura ẽ eis deneganda
ꝛ miſſa ꝓ eis põt celebrari ꝛ oblatio
nes offerri. xxvj. q. vij. c. i. ꝛ vl. ꝛ di. l.
penitẽtes ꝛ. xiij. q. ii. ꝓ obeuntib⁹ imo
hodie in cle. i. de pr. ꝛ re. ꝓcipit offi
lib⁹ q̃ eis adminiſtrare ꝑmittãt ſi petũt

¶ Quid de excõicatis iterdictio ſeiſ 27
maticis ꝛ hmõi. ꝓ. q̃ nullo mõ dz
eis dari. Addit coꝛpe mũd⁹. ſ. ab ea
imũdicia q̃ tolli põt alr nõ tollẽdo
ꝑm Aureo. vbi. ſ̃. peccat grauiter cũ
tali imundicia ſumẽdo euchariſtiaz
Sed imundicia q̃ tollt nõ ꝓt puta le
pra fluxus ſanguis vel ſeminis ꝛ alia

infirmitas non ꝓdūt ſumptionē eu chariſtie ſed bñ celebrationez miſſe ſm q dictū eſt. ꝟ. corpore viciatus.

28 ¶ Utz nocturna polutio ꝓdiat ſũ ptionē huⁱ ſacr̃i. ℟. vt colligo ex. i. Ro. i. iiij. di. xij. t Aureo. vbi. ꝟ. t ē cōis opi. q aut polutio ꝓuenit ex cā pcti mortalis certa vel ꝓbabili puta ex crapula vel motoſa cogitatione t hmōi t ſic neceſſario tenet abſtinere alr peccaret mortaliʳ vt colligit i. c. nō eſt. vj. di. teſt ar. i. c. q ſqs. xxiij. q. i. q. Iz ipſa polutio ſm ſe nō poſſit eſſe pcti mortale hz tñ pcti mortale ãnexuz rōne ſue cãe. Iſtud ego limito vz niſi ꝓuiſcz ſumat aut celebret ꝓterat de pctō t cōfiteat q. ſi ꝓteritur t ꝓfeſſus eſt de pctō t neceſſitas vel ſcandalū cogat ad celebrandū vel ſumendū nō peccabit. Sine neceſſitate tñ nō credo etiã cōfeſſus poſſit ſine pctō ſumere vel celebrare Iz bñ ſine mortali pctō ſm Jo. de ſa ro. in ſũma t Pe. de pal. i. iij. Aut polutio ꝓuenit a cã q ē pctū venia le tñ ꝓbabiliʳ t ſic non ꝓdit neceſ ſario ſed de cōgruo niſi potior cã vr geat ſm Ri. i. iij. t ſm Tho. i. iij. p te. q. lxxx. peccat venialr ſi ſine cã ne ceſſaria cōicet vel celebret niſi i duo bus caſib⁹ hz ꝑdicti Jo. ¶ Primꝰ qn eſt dies feſtus in quo eſt ꝓpriuz cōicare. ¶ Scōs qñ imineret ſcan dalū niſi celebraret puta q. aliⁿ nō eſt vel ē ꝓlatⁿ q ꝓuenit celebrar t hmōi Sílr dico de illa q ꝓuenit ex illuſio ne diabolica t hec pp duo. ¶ Ptiꝰ mū pp imunditiã corpis. ¶ Scōm ꝓpter euagationē mētis ſiue inepti tudinē. Idez dic qñ ꝓuenit ex cā q nullū eſt pctū q. de cōgruo dz abſti nere. In ꝟ caſu ſcio bo. vbi. ꝟ. t bñ diſtinguit dicens q aut ſentit magna tionē illaz ſcḷinaſſe multū alam t ſic ꝓſulēduz ē q. faciat reuerētiaz ſacro t abſtineat. Si aũt ſentiat magis ex pediri nãm t vlteriⁿ deuotio vel ſolē nitas vel aliud q̃ multū recōpenſet puta caritas alteriⁿ q cogeret celebra re in mortali vel ꝓpoſito aliz t huⁱ mōi ad ſumēduz vel celebrandū tra hat tūc arbitror dicit ipz ſine remoꝛ ſu ꝓprie accedere poſſe. Aut polutio ꝓuenit ex diabolica tẽtatione vi puta qñ cuz maiori deuotiõe diſponit ce lebrare aut rõne ſolēnitatiſ t hmōi ei tiam polluit ſicut de illo legit in col lationib⁹ patrū q ſemp hãc pactebat in feſtis qñ erat cōicaturus cui decre uit ſuit vt ſp cōicaret t ſic ceſſauit ta lis illuſio. ſic non dz abſtinere.

¶ Sed q̃ritur tpo dz abſtinere. ℟. 29 q. per. xxiij. horas ſm Albe. t ſcm Tho. Sed Pe. de pal. litat vz cum accidit citra medi. noctē Iz ſi añ me diã noctē acciderez abſtinē nō tenet niſi qñ ꝓuenit ex cã mortalis ꝓcti.

¶ Quid de coitu cōiugali. ℟. credo 30 diſtinguendū ſore vt de polutõe no cturna niſi q. pōt cē q. exigẽs pecca ret mortaliʳ t tñ redděs minuⁿ nō pec caret t ſic ſolū in exigẽte caderet ꝓbi bitio nō in reddẽte t. c. oĩs hō de cō ſecr. di. ii. t. xxiij. q. iiij. ſcitis dz intel ligi de ꝓſilio i coitu in quo nō eſt pec catū vel ſaltē ſolū veniale. Credo tñ q. exigẽs ñ digne ſuſcipiat Iz p. xxiiij horas ad minⁿ dz abſtinē ꝑ hyno ꝓſi lio ñ de ꝓcepto vt no. i gl. i. d. c. oĩs t ſeqr pe. ꝑ pal. t tho. i. iij. pte. q. lxxx.

¶ Utz meſtruata vel mulier pⁿ par 31 tuz imediate dz abſtinere. ℟. q. non de neceſſitate ſi tñ et reuerẽtia abſti net nō peccat di. v. c. ad eⁿ t de pu ri. poſt par. c. vno dūmō cōicet ſm inſtōnez eccle in. c. oĩs de peni. t re.

32 ¶ Utz ſomniū homicidij vel alteriⁿ pcti mortalis ꝓdiat ſuptiōez hmōi ſacr̃i. ℟. q. hmōi ſonia nō ſducūt pol lutionē corpis nec tanta diſtrationez in ẽtis ſicut ſomniū fornicatiõis pp i tẽtionē delectatiõis t iõ nō impedit Si tñ ſomniuz hōicidij puẽiat ex cā q̃ ē mortale petiñ ꝓdit ſuptionē ſacr̃i rõe ſue cãe ſm ſcm Tho. i. iij. pte. q. lxxx. itellige niſi ꝑus ꝓerat t ꝓhibeat

33 ¶ Termodecio dicit a miniſtro ido neo. i. ſacerdote de ꝓfe. di. ij. puenit. ná nullus tãgere dz ẽt diaconⁿ niſi i neceſſitate vt ſi eũ caderet terrã vl aliq̃ alio cãu. lxuj di. diaconoſ. Ecce eſt q. diaconⁿ cum ꝓſbyter eſt ꝓſſus. vel alr̃ ipoẽo t neceſſitas cogit ō uiſ ſu ꝓſbyteri pōt diſpẽſare vel etiã ſine iuſſu q̃ iuſſus expectari nō ꝓt. no. Aug. in. d. c. diaconos aliq ẽt tenẽt vt no. Pa. in. c. ẽato de ꝓhic. q. etiaz laic⁹ pōt adminiſtrare tpe neceſſitaz articuli mort̃ q̃ nec ſacerdos vl diaconⁿ adeſt alr̃. ℣. ℣. xxj. di. Itez alii tenẽt q. in tali neceſſitate mortis Iz p ſe euchariſtiã aſſumeꝛ nec ob. c. ſi. xxiij. q. i. q. loqſ de hereticis a. q. bus nō Iz accipe Iz tñ Pa Iz ꝓrium ſi q. nō Iz niſi ſacerdoti adminiſtrare t credo ſit ſecurior opi. q. ſ tali neceſ ſitate ꝓſtituto di crede t mãducaſti.

34 ¶ Sed an dẽat a. ꝓprio ſacerdote ſo luz ſumi. ℣. q. pōt ſumi a. ꝓprio epo t archiꝓſbytero de offi. archi. c. iij. t a. ꝓprio ſacerdote t ab hñte licentiaz ab eo caueat religioſus q. ſi nimiſ ſtrat excōicatiõe incurrit vt dicit. j. excōicatio. v. caſu. xij.

35 ¶ Xtij. dicit tpe debito : q. quo ad celebratiõe miſſe regrit dies t non nor vt. j. miſſa. ℣. xli. Quo vo ad alios cōicare valẽtes nō ſuenit q. poſſit ꝓl horia recipi dūmō ſint ieiuni verū

est q. mane dici est ꝓgruētior hora.

¶ Itē q. nō omittat q. in mat ſaltē 36 ſeniel in ãno i paſcha q. ad h tenet glibz fidel poſtq̃z ad ãnos diſcretoꝛ ſuenit niſi er aliq̃ rōabilit cã ad tpo re ꝓſilio, ꝓpriz ꝓfeſſoris durerit abſti nẽdū vt i. d. c. oĩs alr peccat mortaliʳ q̃ ãt q̃daz voluerūt itelligẽ ꝓiſe de die paſce nō bñ ſenſerūt. vñ papa ex gent⁹ declarauit ad remouẽdas ãbi guitates q. ſufficit q. ſuſcipiat in die ſcto ſerã t vlteriⁿ vſq̃ ad octauas p paſca imediate ſequẽtes ĩcluſiue q̃ magis ſue deuotiõi videbit expedire t ſic ſatiſfacit ꝓcepto credo q. magis artanⁿ q. ad pueros ſub pẽa mortaliʳ pcti hñtes curã puerorꝫ vrad h ſa cr̃m eos ĩducant tpe paſce q̃z ipe cũ ignorantia eos excuſet ſaltẽ vſq̃ ad tpa. xviij. an. vl circa ut q. ẽbito ſ. vt ſolũ ſcḷi die cõicet ſm ſcm tho. in iij. di. xij. ar. ꝟ. ꝓſe. di. i. ſufficit plico aũt non Iz niſi vt di. j. de ſacer. in ti miſſa. §. xlv. Itē dic tpe debito vt ſ. nō vadat ſtatꝫ ad ſumẽdum poliq̃z ꝓfeſſus q. in multis fuit pctis t ma gnis Iz dz pluries ꝓfiteri ꝑus t oĩ nib⁹ t ieiunijs ſe odoriferū reddere ar. de pe. di. i. nō ſufficit t. c. i actione

¶ Sed nũqd vz rōnabilis cã abſti 37 nendi cum quis dicit ſe odiũ hẽre ꝛ aliquẽ. ℟. q. nō nec aliud pctũ mor tale q. tenet deſiſtere t cōteri t ꝓhite ri t cōicare alr nō cōicans ſaltem ſe mel in anno excōicandus eſt de ꝓſe. di. ij. ſi quis intrat t. d. c. omnio.

¶ Uterū liceat quidie ſumere ℟. ſm 38 ſcm do. i. iiij di. xij. q. q̃ritur ē er pte ſacr̃icui⁹ cibus ē hoĩb⁹ ſalutar ytle ē hoĩb⁹ ipm quidie ſuſcipe fac. c. ſi quiẽ ciqz de ꝓſe. di. ij. ſz er pte ſumẽtio in q. regrit vt cũ magna deuotiõe t re uerẽtia ad hoc ſacr̃m accedat aliqñ

expedit quidie sumere & laudabiliꝰ qui quidie se pparauit inuenit & hꝫ voluit dicere Aug. ó pse. di. ii. c. nó iste. sic vnde inge vt mereatꝝ quidie accipe Sz qz multotiēs i plibꝰ hoibꝰ huiꝰ deuotiōis impedimēta occurrūt pp in disponez corpis vel anime nō ē vnle oibꝰ ad hoc sacrm quotidie accedeꝛ fz tm qñ se pparatū inuenit qz maioꝛ efficaciā recipit hō i vna missa vl mā ducatiōe eiꝰ boa pparatiōe qz i multi si se nō pparat diligēter. Et tō si go cognoscat expmictalr qꝛ ex frequēti suptiōe hꝰ sacrī feruoꝛ caritaꝫ augeatur i eo & reuerētia minuit & feruoꝛ ñ crescit dz iterū abstinē vt postea cum maioꝛ reuerētia & deuotiōe accedat

39 ¶ Xv. dicit recta intentiōe. s. vt p ipm vniamur xpo p caritatis amoꝛem & nutiamur ꝫ diabolī tēptationes.

40 ¶ Vltꝛ dēat dari ad accipiēdū aliqō experimētuꝫ. Ꝛ. qꝛ nō. ij. q. v. ꝓlutī & ō pur. ca. ex maxꝫ. Hec ob. c. sepe ꝓtingit. ii. q. v. qꝛ illō abrogatuꝫ ē vñ nec ꝓpter purgationē ifantie vel ꝓpter aliud male dz dari vel sumi.

41 ¶ Eddo. xvj. in suptiōe fz Durañ. vt. s. sumat discrete & leuiter dētibus anteriorib⁹ teraꝛ & lingua moliat ne aliqua pars eius dētibus inhereat.

42 ¶ Eddo & xvij. fz eundē Durañ. s. vt nō stati post cōiones expuat pp reuerētiā sacrī ne si aliq̄ ps sacrī ihesus set dētib⁹ expui ꝓtingeret. Itē vt nō statiz vadāt ad māducāduz aliū cibū. Ñ dz ē aliq̄ mora & tāta qꝛ ille spēs sint ꝓsumpte vel alterate pp reuerētiā sacrī. Ñ dz saltē aliqs oziones puatas dicē añq̄ aliquē cibū sumat nō regrit tm tale spaciuꝫ sit dr in. c. trib⁹ ō pse. di. ii. qꝛ illō abrogatuꝫ est

¶ Quid si cuomat. Ꝛ. qꝛ si p ebrietatē 43
vel vomitatē cuomerit laicꝰ. ii. di ea dispensātē. c. si qꝛ p ebrietatē ō pse. di. ii. clici vl religiosi p. lxx. ebri vo p re. si vo p infirmitatē cuomerit p. lxx. dies penitēt dz. d. c. si qꝛ p ebrietatē

¶ Vltꝛ actꝰ ꝓpugat sit phibitus post 44
cōtonē. Ꝛ. qꝛ nō q̄ ad reddentē qꝛ te nec ad hoc fz quo ad exigentē est, phibitū eodē die nō tm peccat mortalr si exigat sed solum venialr fm Alber.

Eucharistia

iij. circa efficatiam sacrī huiꝰ quero qꝛ sit eiꝰ effectus. Ꝛ. fm scm Bo. i. iiij. di. xij. & cōiter aliqꝛ q̄ primo cōferꝛ gra cum vnte caritaꝫ oēm eius effectū quē facit cibꝰ & potꝰ q̄ntuz ad vitā corpalez facitz sacrm ad vitā spūalez Jo. vi. Caro mea vē ē cibꝰ. Ñ reficit spūaliter qñ sine gra cē ñ pōt & ꝓferꝛ gra cū vnte caritaꝫ qꝛ ille panis non est simplr panis fz ꝓficerꝛ cū dilectiōe & tō est sicut carbo igni vnit⁹ & amoꝛ nō est otiosus. Jō p hoc sacrm q̄ntū est de sui virtute nō tm habit⁹ gre & virtutis ꝓferꝛ fz etiā exercitat in actus Et tō ista spūalr reficit. Et p hoc declaratꝛ & quodāmō inebriat a dulcedine bonitatis dñice. ¶ Scdo virtutes augent sicut p cibū corp⁹ augmētat. ¶ Tertio pena venialis remittit sicut p cibū corp⁹ restauraꝛ qñ q̄ tidie bepdit. Ñ remittit pēta venialia q̄ mitigat caritatem & plura & pauciora fz qꝛ hō magis vel minꝰ se disponit. ¶ Quarto remittit & mortale qñ exīs i mortali nō bz ꝓscientiā ipsiꝰ nec affectū. Ñ reuerēter accedēs q̄ntuz antea de eo nō fuerit pitinus ꝓcgt gras caritatis q̄ priores ꝓficit & remissionē pcti. imo nedū volūtatem fz & offerēti & illis p qbꝰ offert ad remissionē pene debite sine petis fm deuotionē maioꝛ vel minoꝛē. Aduerte tū hic fm Pe. i. iiij. di. ix. qꝛ si go fecit debitā diligētiā ꝛ ꝛ sit i mortali ignorās ñ precet fz mereꝛ tur & ei vlz ad remissionē pctoꝝ. si vo fecit diligentiā nō debitā fz fm suaz fragilitatē q̄ntuz potuit sic nō meret nec ē peccat. si aūt nō adhibuit diligentiā posibilē humane fragilitati. sed fuit negligēs in discutiēdo: & sic peccat mortalr sumēdo si ē in mortali q̄ntis ignorās qꝛ limitaꝛ Ri. i. iiij. di. ix. qñ si adhibuisset diligentiā fm humanā fragilitatē peti mortal' recordat' fuisset. ¶ Quito ꝓbatur hō a petis qꝛ spūalr roborat. vñ Jnnocentius. Eucharistia liberat a malo cōsentit i bono delet venialia & cauet mortalia huiꝰ ē virtutes sacrī virtutes augent omīa grāz frucꝰ erubrat.

1 ¶ Vltꝛ in oibꝰ hēat efficaciā suā. Ꝛ. qꝛ nō sed opz. ¶ Primo istū cibuz ad alijs discernere p fidez. ¶ Scdo volūtatiuꝫ pparare p sui ꝓbationez ¶ Tertio i volūtio pparato recipe cū bonore & deuotiōe pmuz & scōm no. i. Lotin. xi. nō diudicans & ꝓbet autē & qꝛ multi hoc nō faciunt tō in beculles infirmi & dormiūt multi.

2 ¶ Vltꝛ incurrat culpā mortalē qui ñ recipit effectū hꝰ sacrī. Ꝛ. scdm Bo. in. iiij. di. xij. qꝛ hz vir iustus ex q̄daz corruptiōe vel distractiōe ñ pparādo se debite nullā vel modicaꝫ reportet efficaciā, nō tm incurrit culpā mortalē secus si de illo q̄ nō suscipit effectuz huiꝰ sacrī qꝛ digne accedit, s. exīs in mortali & pmōi qꝛ si peccat mortalr precat aliq̄ q ē ipsō mortali. Ꝛ. scdm Bo. vbi. s. qꝛ hz non sit artāda vel largitas qn aliqñ sciat & possit facere oīs cul pe remissionē tm fm forꝛ cōe & gnālē rōnē institutōis huiꝰ sacrī. qꝛ sic datū est i cibū illius q sunt de corpe mysti co xpi & oēs tales hñt caritatē tō nō hz efficaciā i eo q est in peccato mortali sed in solis istis.

¶ Vltꝛ venialia petā ipsūm effectū 4
huiꝰ sacrī. Ꝛ. fm Tho. in. iij. dist. q. lxxix. qꝛ nō loquēdo de venialibꝰ pnt sunt ꝓterita. Sz put sunt in actu non ipsūm ex toto hz in pte. Haz sicut dictū est effectꝰ huiꝰ sacrī est nō solum adeptio habitual' gre & caritatis hz etiā q̄dā refectio actual' spūal dulcedinis q̄ q̄dā ipsūm si aliqs accedat ad hoc sacrm mēte distracta p petā venialia. nō autem totalr augmentū spiritualis gratie & caritatis.

¶ Vltꝛ hēat maioꝛē efficaciā i suptiō 5
ne plurīū hostiaꝝ sil' q̄ i vna. Ꝛ. fm Tho. vbi. s. qꝛ ñ qꝛ hz sacerdos i vna missa ꝓsecret plures hostias non tm multiplicat effectū huius sacrī qꝛ nō est mīs vnū. nec est pluꝛ vnus i multis hostiis ꝓsecratis q̄ in vna ei sub oibꝰ & vna sit totꝰ xpꝰ. Jdeo sumēs ꝓ vna hostias sil' nō percipit maioꝛē effectū i plibꝰ vo missis multiplicat sacrificij oblatio & tō multiplicat effectus sacrī.

Eunuchus

qui possit ordinari vide s. corpore vitiatus. §. i.

¶ An debeat portare puluerē. Ꝛ. qō & non. lv. distin. eunuchus.

Exactio

nō est vbi qꝛ spōte solutū. vide gl. & Car. in cle. pñi de censi. & ibi dicit Paulus qꝛ exigere & extorquere dicit violentiam vt. ff. de lega. iij. l. fideicōmissa. §. si rem suaz dicit tñ qꝛ si pcessit extortio hz sequat' volūtaria solutio qꝛ satis est exactio facit sile

qđ no. Hosti. in. c. hæreses. el. ij. ō in repa. & de pe. c. ꝓstituť. Exactio aliq̄ dī talia de qua habeo. j. talia

Exaltatio filia superbie vide infra superbia. §. ij.

Examinatio rij in ordinādis vide. j. ordo. vij. & in cōfirmandis vide. ē. cōfirmatio.

Excepta intelligiť in generalt sermōe ꝓsona loquens de iureťur. c. petitio. in glo. cum alleg.

Exceptio firmat regulaz vide supra alienatio.

Excommunicatio

¶ quid est. R. fm Pa. superflua eiusdē multi ercōicatio est censura a canone vel a iudice ecclesiastico ꝓlata ꝓptu ano cōione sacramentoz & quigz hoium. Facit ad hoc. xj. q. iij. c. audi.

1 ¶ Quotupler ē ercōicatio. R. q̄ duplex vna dī maior & hꝫ ꝓnat a sacris & ꝓfortio volum & ab ingressu ecclie & multis aliis ut qb⁹ no. i. c. a nobis el. ij. & c. si ve eo. ti. xj. q. iij. in multē. c. Et hec dī anathema vt. xj. q. iij. §. euidēter. ¶ Alia dī minor & hec separata a sacrio nūi vt in. d. §. euidēter. Intellige percipiēdis nō ministrandis. c. si celebrat de cle. ercō. mi. & ēt ab electione passiua. vñ reddit ipsuz ercōicatū inhabilē ad qōcūqz bñficiū ecclesiasticū ꝓsequēdū vt no i. c si celebrat de cle. exc. mi. vñ dicit Inn. ibidem q̄ nec dignitatē aliquā ꝓsecq̄ ꝓt nisi ꝓus absoluat: ēt si eligēteo hoc ignorāt vt ꝫ gl. ibidē & cōiter doct.

2 ¶ Quot mōis ingigiť ercōicatio. R. q̄ tā maior ꝙz minor ingigiť duobꝰ mōdis. ¶ Aliqñ a iure cōi seu municipali vel statuto & hec dī ercōicatio a iure de qua. j. ercōicatio. v. & vi. & vii. ¶ Aliqñ ingigiť a iudice ptātez hñte & hec dī ab hoie vel a iudice, de quibus dicitur vt no. in. c. nup. co. tit. ¶ Quis pōt ercōicare. R. q̄ ercōicaz re ercōicatōe maioꝛ, ppie spectat ad offiū epale vt patet in. c. corripiant xxiij. q. iij. qz dī Mucro epi i. c. visis. xvi. q. ij. Itē ꝫ gl. i. c. nemo epūs ij. q. i. & in. c. cū i cūctis de elec. & in re cōi pñt oēs ecclie ꝓlati vt in. c. cuz ab ecclie. de offi. oꝛ. vbi de hoc plene no. & voco ꝓlatuz & iudicez oꝛdinariuz sup plebē suā hic quēcūqz scōm glo. in. d. c. cum ab ecclesiaruz quī ꝓficiť collegio vel vniuersitati ecclesiastice ab eo qui habet administrationem cuz iurisdictione vtputa ab epō vel qui est electus a collegio: siue vniuersitate ꝫ subsit alteri puta epo vt ex de elec. c. i. xcvij. di. legimꝰ hoc tex nisi epi discripsissent ne possent ercōmunicare vel nisi vellent ercōicare cum illa solēnitate de qua in c. dēm. xi. q. iij. cū xij. sacerdotibus circonstantib⁹ pritibus cādelas accēsas in manib⁹ quia solum epi ꝓsentialiter modo ercōicare pñt pñt etiam ercōicare illi quibus ex consuetudine vel indulgētia ꝓpetit vt capl'm vt de rescrip. ex parte vecan. Hosti. etiam vult q̄ in notoꝛiis que nō indigēt ida gine iudiciali pñt ercōicare & sacerdoteo pochiales ꝓmissa tñ monitione q̄ posset tolerari vbi ex ꝓsuetudine haberēt vel epi. ꝓhibitio nō obstaret alꝫ nō nec. c. cū inhibitio de clandespō. q̄ allegat Io. ꝓbat hoc pōt & dici q̄ q pōt facere statuū pōt ercōicare intelligo in ecclesiasticis & si nō sit sacerdos. ercōicatione minoꝛi potest ercōicari quis sine simpliciter de pe. di. i. in actione sine ad temp⁹ lxxxvi. distanta & ab illis qui pñt ex communicare maioꝛi vt in. d. c. cum ab ecclesiarum no.

4 ¶ Clerz ꝓlati ercōicati iterdicti suisp̄ si a iurisdictōe inuisi & ipsi possint ercōicaꝛi. R. q̄ in. xxiij. q. i. audiuim⁹ c. qz de ꝓcess. ꝓbē. cū silib⁹ & q nō seruauit iterdictū. c. fi. de ꝓcess. ꝓbē. de q̄ tamen die vt. j. ercōicatio. iij. §. ij.

5 ¶ Clerz ille ꝓlat⁹ q tñ hz tpalē iurisdictiōz possit ercōicare. R. q̄ nō ar. de offi. ordi. c. dilectus.

6 ¶ Clerz sol a ꝓsuetudo reddat aliquē ercōicatū R. ꝫ Io. q̄ sic q̄ est approbata p papā vl p aliū ꝓlatū q̄ ad suos subditos qz pinde est ac si esset statuū alꝰ nō q̄ncūqz sit lōga.

7 ¶ Qui pñt ercōicari. R. q̄ vniuersitas & collegiū ꝓhibrnť ercōicari ne ꝓfigat inortos ligari. c. romana. §. i vniuersitatē de sen. er. li. vi. si tñ ercōicaret teneret sñia vt ibidē no. gl.

8 ¶ Clerz ercōicatus possit ercōicari. R. q̄ sic & ꝓ eadē cā & p diuersis & ab eodē iudice & a diuersis. c. engeltrudā. iij. q. iiij. c. excellētissim⁹. xi. q. iij & de hoc vide glo. in. c. officij. co. tit.

9 ¶ Clerz epūs vel alī ꝓlat⁹ possit ercōicare nō suum subditū. R. fm cōiter doc. q̄ no dūmō rōe delicti vel ꝺcī seu rei de q̄ agiť nō sit effectus de eius iurisdictōe vt no. i. c. t. de ꝓbi. li. vi. imo plus dico q̄ ꝓpꝛius ꝓlat⁹ nō ꝓt ratiōnabiliter fm Inn. & alios in. c. prudēt. de offi. dele. ēt si sit lata in eū sententia qz q̄ nullius fuit nō pōt ratificari & ercōicatō aut est nulla aut statiz ligat vt no. in. c. pastoralis de appellatiōnis nisi feratur sub ꝑdmone.

10 ¶ Qui ligant sñias ercōicatōis quarūcunqz ꝓlatoꝛ ꝓlatio p modū statuti. R. vt colligo ex Pa. i. c. a nob. el. i. de sen. ex. & Be. in. d. c. vt alias & distinguo sic q̄ aut sic ꝙ statuti ab existētib⁹ in territorio statiēs sine subditi siue forēnei & sic sunt ercōicati. Z imitat hoc Inn. vt refert Pa. i. d. c. a nobis vbi q̄ statuū est apti ꝓhibēdere tā subditos qz nō subditos. Si vo sunt ignorātes sic nō ligant nisi ignorātia sit crassa vel supina. Si vo sit ꝙ statuū ex diocesiz statiētis sic nō ligant forēneo subditi vo statiētis ligant i q̄tuoz casib⁹. ¶ Prio si statuuz agit originare cāz i territorio ꝓprio ex facto negatiuo ꝓmisso in limitib⁹ alterius territorij. Exēplus puta statuto cauet q̄ quicūqz fecerit vbicūq; furtuz nisi infra mēsez a die ꝓmissi criminis ꝓparcat cozz iudice delicti vel cozā nobis sit ercōicat⁹ iste facies furtuz ligat nō rōe furti nō fiēdi qz est fem negatiuū i territorio alieno ꝙz ex parte qz nō ꝓparuit q̄ comparere est fem affirmatiuū ꝙ facīdū i limitib⁹ territorij statuiť. Nō qz p edictū ad hoc potuit aptari vt in. c. ex tue de cle. nō resi. facit q̄ no ō rap. c. i. t. e. romana. § ꝓhēteo ō foro. ꝓpe. li. vi. ¶ Secdo ligant q̄ statuū ꝓncipaliꝛ ꝓcernit rē subiectā statuiť puta epūs ercōicat p statuū clicoꝝ nō residētes ligant clicī etiā ex diocesiz residēteo rōe rei q̄ subiecta fuit epo q̄ sita est i ei⁹ diocesi de fo. ꝓpe. c. fi. etiaz si ꝓlona sit ex diocesim vt ꝓbat i. d. §. ꝓhēteo & p hoc q̄ hic legt. ¶ Tertio vbi q̄ tenet ad aliqđ faciendū & illd nō facit factū vz vbi illud facere dēbat vt. ff. de re. iu. l. q nō facit & ō vsus c. i. li. vi. & q̄ no. gl. magna i. c. vt li. nō ꝓte. ¶ Quarto ligāt q̄n factū est

ꝓncipatū i territorio ꝫ sit ꝓplenū alli
di facē q no. Jo.an.i.c.i.ꝫ pui.li.vi.
de sagit.ste in loco nō exꝑto cū ipse
sit exꝑt⁹ vt efficiat subdit⁹ vtriusq;
iudicio ⁊ p hꝫ pꝫ q religiosus facies
ꝫ statutū q excōicat quēcūq; q assē
tit plationi ex ordine nisi ꝓ restituc li
bris & excōicat⁹ li assērit q originario
fei sit a subiectōe plati statu ēt ꝫ effici
at exꝑt⁹ ab eo ꝓstitū p⁹ ꝓsensuꝫ alie
nāt dūt de ro.p no.p in.i.c.ꝑterea
reqsit fatu⁹ de ap.ō illo q excōi
cauit si elegerit⁊ tō limita ter.d.c.vt
aiaꝝ q statuto nō ligāt ex territorio
ōliquētes qū ōliquēo ⁊ reo circa q̄
delingt ⁊ ēt ipꝫ delictū sunt totaliꝫ ex
puncta ꝫ seu territorium statuentis.

11 ¶ Aut ligank qū snia ꝫ pferē nō p vīs
statuti sue bois. R. fm Jdau. ⁊ Be.
vbi. s. Aut pferk gīaliꝫ p ꝑterita cul
pa.⁊ sic nō ligat eū q ea ꝓmisit extra
territoriū sniantis ꝫ bene ligat subdi
tū q eaꝫ ꝓmisit in territorio cuius sit
ex territorium tpe snie. Sed eū q nō
est subdit⁹ sen de territorio ꝫ ibi delt
querit; sine, pferat generaliꝫ sine spāliꝫ
ꝫ eū nō ligat eū ex territorium
exīte. nisi fuerit citatiōe ꝓhent⁹ aūcq;
recederet vl nisi ad reqsitionē iudeꝝ
ꝓpius sub quo degit ipsuꝫ citaret, p
ut tenek reqsit⁹ vt iret ad respondē-
duꝫ q ꝫ si nō faceret posset excōicari.
Aut pferk spāliꝫ p ꝑterita culpa ⁊ sic
ligat subditū q delingt ex territoriuꝫ
⁊ ibi exīstētes. Nō q cū cotꝫ vtroq;
ordinario possit ꝓuenīri de foro cō.
c. fi. Ergo ꝑt cogi p ordinariū ad eō
parēduꝫ ⁊ si nō ꝓparet excōicari ꝑt
⁊ ꝫ nunci⁹ exequāt citationē ex ter-
ritorio ꝓpriū. tū citatio decernit fa
cta in proprio territorio ipsi⁹ iudicis
q̄ ad oēs effect⁹ nisi aū talē citatio-
nē alibi capet ꝓnuciliuꝫ. q; tunc nō
possꝫ citari nec ꝓsequēter excōicari
tāq; ꝓnmar fm cōez opi.ꝫ Pa.in
cle. pastoral de re. iudi. teneat q etiā
subdit⁹ ex territoriuꝫ citari nō possit.
Aut snia pferk gīaliꝫ vl spāliꝫ p cul
pa futura. ⁊ sic eqparat statuto q ad
subditos solūmō inuoc. vt non liget
ignoranteo nec ex territorium delin-
quētes. Quo vō ad forēses postea de
linquētes nullo mō ꝓparāt statutos
nec ligank q⁹ cū sunt at snia vires in
cōtinēti ꝫ quos, pferk sic nō pōt cō-
prehēdere nisi subditos fm cōiter le
gistas i.l. cūctos pplos. C. de sū. trī.
Et aduerte q ista snia ꝑ futurꝫ cul-
pis nō pōt ferri nisi mora in exhibē
da satisfactiōe vel culpa seu offensa
hēsserit. aut alia rōnabil⁹ cā q̄ i ipsis
sententijs exhīmēda est vt i.c. romana
§. caue ēt. c. tit. li. vi. si tū ferak tenetr
ꝫ sit iniusta vt ibidem tenet Be.

12 ¶ Item archiepūs i dioceli sui suffra-
ganei deliquēt ligek statuto ep⁹ excōi
cāt⁹ talr deliquētes. ⁊ siliter epūs q fe-
cit statutū si facit ꝫ. R. q⁹ diuersa sunt
opi. vt ꝫ per Archi. ⁊ Be. in d.c. vt
aiaꝝ tū mihi plꝫ opi. Jo. de ligna. in
trac. de cēsura ecclīastica q⁹ aut sta-
tutū dicit q glibet exercēs iurisdictio
nes in tali loco ⁊ tpe vel celebrās in
pōtificalib⁹ sit excōicat⁹: ⁊ tūc facien
tes ꝫ tū nō ligank q⁹ sic epūs vt epūs
⁊ archiepiscop⁹ vt archiepūs faciunt
ꝫ ⁊ nō pōt ligari. Et sic ītelligit opi.
dicētiū q⁹ nō ligank. Aut dicit statu
tū q faciēs furtū vl aliū maleficiū sit
excōicat⁹ ⁊ sic ligank. q⁹ nō ꝓmittit
vt epūs vel archiepūs sed vt puat⁹. Et
sic ītelligē dicētes q⁹ ligank. Destru-
at ergo statutū si nō vult ligari absol
ui tū poterit a suo ꝓfessore.

¶ Quid si archiepiscop⁹ participat ꝫ
in crimine excōicati ab episcopo suo
lustraganco. R. q⁹ ligak snia inrio: ⁊
erit absolubilis ab epo suo lustraga
neo. c. nup. de sentēn. excom.

14 ¶ Item si in loco plati ab epis habe
ant territoriū. R. fm Jo. an. in. c. cuꝫ
ꝓtingat de fo. ꝓpe. ⁊ segk Be. in. d.
c. vt aiaꝝ q⁹ nō ℒ limita nisi ēent exē
pti cuꝫ suis subditis secūm Joan. de
sancto Georgio.

15 ¶ Nūo ligank subditi religiosoꝝ ex
emptoꝝ ex loca ōlinquētes. R. Be.
i. d. c. ut aiaꝝ q⁹ eo nō q̄ ligank sub
diti epoꝝ ex diocesim: q; subiecte ec
lesie sunt eis ꝑ territorio. vt sunt in-
dices psonaꝝ. ⁊ non loci simplr die
vt. i. sententia. §. v.

16 ¶ An loca exempta sint de territorio
vide. j statutum. §. ij.

17 ¶ Item ignoranteꝫ ligenk statuto excōi
cāte factū dānati. puta falsificātes i
ista vtb. j excōicato vij. cāu. vl. §. ij

18 ¶ Item excōicatio ex iniusta cā vl fal
sa liget. R. q⁹ nō q̄uī ad tēū. xi. q. iii.
§. ex bis. ꝫ q̄ ad eccliaꝫ si elt ab eo q
iurisdictionē hꝫ sup eū sic ligat sed
dꝫ eā reuocare vel absolucre q̄s co-
gnoscit errorē suū vel iniusticiā. non
obstāte ꝺdictōe aduersarij ꝫ caneat
inder ne ꝓtendat errorem vel iniusti
cia in ꝓiudicium alteri⁹ ꝓpter debite
c. sacro. de sen. ex. Et ꝓpterea caueat
ille q se ꝫ excōicatum iniuste vel ex
falsa cā ne excēōicationē pēnat: q;
pēnendo eā peccaret mortaliꝫ ⁊ pos
set excōicari. xi. q. iii. §. cū ergo: nisi i
casibus quibus. j excōicatio. ujs.

19 ¶ Item excōicō aliquē cōditionaliꝫ
puta nisi soluerit tuto hinc ad pa-
scha ligat: eū si nō soluit: q; nō potuit
vide pena. §. xuj.

20 ¶ Item snia excōicatiōis edita i fauo
rē alicuⁱ⁹ ligat si ille cuius fauore agi
tur ꝓsentiat vt nō faciat q⁹ ei ꝓpiatur
puta mādak ticio sub excōicatiōis la
te sniē pena vt soluat sempronio cen
tū infra pascha sempronius ē ꝓtent⁹
ꝓgare terminū vsq; ad ꝓnūcia-
tiendū vt ne excōicat⁹ tici⁹ nō soluens
infra pascha. R. q⁹ nō fm Jde. in. c. i.
ꝺ loca facit. c. ꝑterea. ꝺ ap⁹l. Bar.
i. l. i §. ⁊ post op⁹. ff. de no. op. nū.
⁊ Jo. an. in. c. qcūq; de sen. ex. li. vi:
Ego addo notabile dcīm bal. i. l. ma
rimū vtūi. C. de liber⁊ ꝓtis. vbi dicit
statuto cauek q⁹ lr excludat sororem
a successione pr⁹ti. Mortuus est ꝑt
fili⁹ hꝫ multos creditoreo q vult ad-
mittere sororē sua ad successionem. ⁊
sic renūciauit statutoran creditoreo.
possint ipedire renunciationē tāq; in
fraudē creditoꝝ fiat ⁊ determinat q⁹
nō. Et sic tene ēt de alijs penis. In-
tellige tū si ꝓsensuo ꝓstat aū ꝓmissaꝫ
pēaꝝ q⁹ post pēnā iflictā ꝓsensus sup
uenīēs nō tolleret eā. faciūt notata p
Bar. in. i. §. ꝫ si filius. ff. de lega. iij.

¶ Sꝫ pone q⁹ ꝓgato termino tm⁹ 21
non⁹ solut ēt in termino ꝓgato erit
ne excōicat⁹. R. q⁹ nō si ꝓgatio fit
sine auctoritate iudicis. Sec⁹ si fieret
cū auctoritate iudicis ꝓgantē man
datū q⁹ erat, vt solueret in pascha vt
soluat i pēlxcesse sub eadē pena. q;
sic ligarek. alr nō: q; ꝫ Bal. in. l. tale
pcū. ff. de pact. excōicatio nō. pot na
sci ex pacto ꝫ ex sententia.

¶ Quare dꝫ qs excōicari. R. q⁹ soui 22
ꝑ petō mortali cui est ānera ꝓmma
cia: puta q; monit⁹ nō vult resipiscere. vt ē ter. in. c. nemo ep⁹. xi. q. iii.
Hec miruꝫ q; nulla maior ꝑa inec
clia vt i. c. corripiant. xxiij. q. iij. vñ
dicit Jde. an. in. c. per venerabile. q̄ nūq
sunt legi. q⁹ vbicūq; in suis ecclīaſti
co reperīt pena mortaꝫ ꝑ excōicatione
dꝫ exponi. vt i. d. c. ꝑ venerabile. ꝑba

tur.ppea dicit ter.in.c.cū medicinal de sen.ex.li.vi.q. inder in ea ꝓferē da ds se ostēdere pleg. quod corrigē tis est ⁊ medentis. hec ibi.

Excommunicatio iii. quotuplex debet quis ercō municari.

1 ¶ Circa regrā mōitio ꝓcedēs ꝑ. q. sic tripler: vl vna, p trib⁹ corā psonis idoneis facta cū iteruallo dierū nisi necessitas aliud suadeat. vt no. gl. i. c statuim⁹. e. n. li. vi. Alr ercōicās sine monitiōe q mēlez vnā est interdict⁹ ab ingressu ecclesie ipso facto vt. i. c. sacro. eo. ti. nisi sit exs vel supior in. c. q; piculosiz. e. tī. li. vi. Aduerte tñ hic q qñ plat⁹ ꝓcipit sub ercōicatiōnis late sñie pēa subdito nec faciat tale crimē. tñc nō regrīt alia monitio fz faciēs. Z statim ercōicatus est cum habet annexā ꝓmunciā fm Joā. de ligna. in tractatu de censura.

2 ¶ Circa vbeat ꝓferi in scriptis. ꝑ. q sic ⁊ causam ercōicationis exꝓsse cō scribere pp quā ꝓferi. Et exemplum hmōi scripture regist⁹ tenet tradere i fra mensez ercōicato: quilibet alr ter mensem vnum ab ingressu ecclesie ⁊ diuinis officijs est suspēsus si est ifer ior epō. vt i. c. cū medicinal c. ti. lib. vi. Silr in sua suspēsiōne ⁊ iterdicti est fu. dñ sub eadē pēa vt ibidē.

3 ¶ Circa in hac pena cadāt plati religiosoz si hoc nō seruāt. ꝑ. Lap. vt refert Be. in. d. c. cū medicinal q nō eo q ptinue hēant mōere ⁊ corrigē subditos. ⁊ sic oporteret semp habere calamum. Ego autem credo verum.

¶ Primo qñ piculum cēt in mora vt nō posset seruare ꝓdicta. q etiam tenet Jo. an. ibidē ⁊ gl. in. ō. temerarium.

¶ Scdo qñ statuta sui ordinis aliā form̄ traderēt ⁊ illā seruarēt fz nō illā qz no. i. c. dīl ⁊ qñ el. ti. i fi. de ac. ordo tur] nō seruāt in regularib⁹.

¶ Tertio crederē excusari si ex ignorātia ꝑ facerēt qz facīr religiosi ignorāt iura vt i. c. veniēs de sñm. alīs nō credo excusari. ⁊ sic limita Jo. an. ibidem qui tz q ligant ista pena si non seruant predicta.

¶ Circa sit certa forma ꝓcessus determinata. ꝑ. q nō oz tñ q viat talib⁹ ꝺ bis q exꝓmāt ꝓfensuz iudic] de ꝓnti ercōicād sicut i sili di. de spō. c. si iter viz ⁊ ꝺ spō. duo. c. i. ar. a ꝑ to fensu i. c. audi. q. iij. nō aūt ꝺ ꝓtto vl sum ro. Alr si dicat denūciam⁹ talē ercōicatū quē tñ pu⁹ nō ercōicauit nō erit ercōicatus. Silr si dicat volo sit ercōicatus vnus de istis duob⁹ neuter erit ercōicat⁹. Et fz quidam dicāt q si intētio sit ercoicandi. qlutercūq; loq tur erit ercōicatus nō credo sed tenet quod diri quia in ercōicatiōe regrītur vltra mēnionē exꝓssio certa qđ ēt tenet Host. Et facit q no. in. c. cū desideres. e. ti. ⁊ no. Jnn. i. c. cū olim el. i. de ꝓui. Et idē dicēduz de absolutione ex qb⁹ collige q ercōicādus Primo debet moneri. Secūdo debet ꝺbesse causa iusta. Tertio animꝰ dominio iudicio. Quarto verba cōgrua. Et quinto q ꝓferāt in scriptis. Et serto q ercōpluni scripture si requirātur detur infra mensem.

4 ¶ Circa ercōicatio maior possit ferri ad temp⁹. ꝑ. q sic. Fz do. Ant. ⁊ etiā eius absolutio vt recitat Pau. in. c. veniēs el. ti. de reſti. vbi dicit, q pōt absolui vt testimoniū. ext. ⁊ postea se reincidat. fz suspendi nō potest. fz oz q aut totalr ligetur aut totaliter tollat fm glo. in. c. pnti de sent. exc. lib. vi. pōt bñ ferri ꝓditionaliter ⁊ reiciēte ꝓditione nō ligabit. fz absolutio non pōt fieri ꝓditionalr. q intellige ꝺ cōditione, pprie que suspēdit actū. fz de ꝓditione ꝓterita q, pprie nō est ꝓditō dene potest fieri vt puta si fecisti sic ego te absoluo sicut dicim⁹. Si tu nō ea baptizat⁹. ego te baptizo.

6 ¶ Quid si dicat hēo te ꝑ ercōicato q. q ercōicatus erit. vt pz per ea q diri. ē. cūm. ꝯ. i.

7 ¶ Ex qb⁹ ꝺbus cognoscit quo ercōicatio sit late sñie vl ferēde. ꝑ. fz pa. in. c. si diligēti ꝺ fo. ꝓpe. q qñ ꝓfert sñia in iure p ꝓcipiū ꝓteriti tpis vt puta ercōicat⁹ sit vel iterdictus tunc ipso iure regl⁹ ligat. c. cupiēteo in. ꝯ. ceteꝝ. ⁊ ibi gl. in ver. inspensos de elec. lib. vi. facīat. c. ij. de testi. cog. ⁊ gl. ħ fz in. c. quicūq; ꝺ here. lib. vj. ⁊ gl. in. l. i criminali. C. de iurisd. omn. ⁊ hoc verū nisi alio iure appeat q sint ferēde sñie vt no. i. c. ij. de fo. cōp. in ver. sūt seqstrat⁹. ⁊. xxx. di. p totū vbi dī anathema sit. ſ. p sñiaz ferendam Si ꝺo verba nō sunt respectu ꝓteriti tpis tūc si sūt declaratoria sic ipso iure ligant vt si dicat decernim⁹ ercōcationi subiacere ⁊ hmōi vel virtb⁹ carere. p hoc ter. cū gl. in. c. nouit. de his q sunt a ꝓla. Si aūt verba sunt dispositiua. tūc si suuāt in futuꝝ vt p nec ercōicet ⁊ hmōi sic est canon ferende sñie nisi addat aliqꝺ ꝺbuz qꝺ ostendat q ipso facto. vide tond gl. i regula peccato li. vi. Itē tenet cōmuniter in futuꝝ. Silr verbū habeatur ver no. in. c. vnico de mīnr. lib. vi. ⁊ pbat in. c. si qs suadente. xxij. q. iij. Et sic intellige qꝺ dī in rubro. C. cōminationes vel epistolas.

8 ¶ Circa cū dī sine a iure sine ab hoie ꝓcipio sub pena ercōicatiōis sit lata sñie: ita q ꝑ facies incidat ipso facto. ꝑ. q nō nisi aliud appeat ex ꝓcessu rio. ita ꝓcludit gl. notabilis q cōiter tenet i. c. vnico. ꝺ sagitta ⁊ i. c. ij. ꝺ simo. ⁊ i. c. ij. de mīnimo. Z iterdi. ecclie Z. nec approbo distinctiōez Host. ⁊ Hug. qui volūt q si ꝓfert a iure sit late sñie allegat. xx. di. p totū sed pax faciunt. Si aūt ꝓfert ab homie tunc nō sit late sñie. sed ꝓmū tene.

9 ¶ Circa vbicūq; fit mētio de ercōicatiōe intelligat de maiori. ꝑ. q si ꝓfert a iudice est certuz q sic si aliud nō exꝓmat p ter. i. c. pe. de sen. ex. Idez possz dici qñ ꝓfert a iure ⁊ ista est rō: qz verba dēnt itelligi fz cōem ꝓsuetudinē vt i. c. ex lr̄is de spon. ⁊. l. labeo. ff. de sup. leg. vñ qz cōis vsus hz vt accipiat, p maiori sic faciēdū ē

Excommunicatio iii. in quibus casib⁹ ercōicatio ab hoie lata non tz: nec est timenda. ꝑ. q in. xv. fm cōiter voc. in. c. solet. ⁊. c. pnti. eo. li. vj.

¶ Primo qñ est a nō suo iudice de ꝺsue. c ad nraz cū suis ꝓcor. in gl. ⁊ b vez nisi ex certa scia qs ꝓsensuz fz in cū tāq; i iudicē ꝓpriū. ff. ꝺ in ius. omn. iud. l. i. si p errorē. ⁊. ff. ꝺ in. l. ij.

¶ Scdo qñ est a suo iudice: fz ercōi 2 catoꝝ ⁊ hz aliq teneāt q qñ ercōicatō est occulta, p rōe publici officij tz tuti tene q nō vlz vt est ter in. c. audituri⁹. ⁊. c. aperte. xxiij. q. i. ⁊ tz gl. in ꝯ. i. xxiiij. q. i. verū est q ercōicatus ab ercōicato occulto nō oz in aperto celebrare vel ministrare se diuinis: qz si nō posset, pbare eum ercōicatum ica dalizaret pplm. Pa. in. c. veritatis. de dolo ⁊ cōm. fz post factū ista opinio, sed ante factū dicit tenendū q valeat sed non credo nisi vt dixi quo ad

hoc vt non celebret in publico. Nisi possit ꝓbare q̄ sit excōicat⁹. Idem dic si ē a suo iudice ꝯ sinistro. rij. q. ij. alienatiōes vel suspēsio seu interdicto a iurisditiōe. de ꝓcess. ꝓb. q̄ cū ibi no.

3 ¶ Tert⁹ casus q̄n ille plat⁹ q̄ eā tulit violauit interdictū hois. c. tanta de ex cess. pla. ꝛ ħ vez nisi fuisset absolut⁹ a dicta violatiōe q̄ tūc teneret sīa excōicatiōis ab eo lata p⁹ absolutionē

4 ¶ Quart⁹ q̄n quis excōicat subditū ꝫ ꝓuilegū sūt tenorē de ꝓuile. c. cum capella ꝛ. c. quātō.

5 ¶ Quint⁹ q̄n ꝓlati excōicant subditos q̄ nolūt eos ꝓcurare vltra euictiō nis ꝓsonaꝝ numerū taratū in. c. cum aplūs de cēsūt. dū eo visitant vt i. c. cuz ad quoxūdaz de excess. pla.

6 ¶ Sext⁹ qui ferē a delegato ꝛrētrato ab excōicato in casu nō ꝓmisso. ut ō rescrip. c. i. li. vi. ꝑtā solū ꝓt ꝛpetrare excōicat⁹ rescriptū sup articulo excōi catiōis vl' appellatiōis. alās nō ut ibidē.

7 ¶ Septim⁹ q̄n ferē ꝫ insinuātes vl' ꝛponentes sūt eriorib⁹ aut aplice se dis legaſ vel iugsitoꝛib⁹ ītatī eccliaꝝ monasteriozꝝ. seu locoꝝ suoꝝ per sonaꝝ rerū ipsoꝝ vt in. c. q̄ ple riq̄z de offi. oꝛ. lib. vi.

8 ¶ Octau⁹ q̄n delegat⁹ excōicat ꝫ in tentionē delegātis de ꝓben. c. vlti.

9 ¶ Non⁹ q̄n excōicat q̄ post appel lationē legitimā vt in. c. solet ꝛ. c. re nerabilib⁹. e. li. vi. ꝛ. c. ꝓ mās. e. fallit hoc vt no. Pa. i. e. venerabili. de cē si. q̄n ꝓlatus ꝓcedit exīudicialiter vt pars ad ꝓseruationē iurīū suoꝝ: q̄z si cut pōt se defendere gladio mūli sic ꝛ ſpūali nec tenet admittere ꝓ bonōes inconrariaꝝ vel appellationē. vt in. c. dilecto. e. li. vi. q̄ limito vez q̄n ē i possessione. vel saltē nō ꝓstat q̄ nō fit i possessione. Sec⁹ ēct q̄n cōstaret eū nō eē in possessione. vt puta q̄ cō stat mō asserūt eē exēptū ꝛ ꝓstat eꝑz nō eē i possessiōe ꝑz visitādi. q̄ tūc si excōicaret p⁹ appellatiōz nō teneret

¶ Vltz appellatio post excōicationē ꝛo inflictā ipsaz suspendat. ℟. fm Pa. i. c. ꝓ tuas. e. ti. q̄ nō. ſz solū defert iu risdictionē ad supiorē. vt ꝑz in. c. pa storalis ꝛ q̄ ibi no. de appel.

¶ Vltz allegās sīaz nullā. ꝛ nō pe rē tēs absolonē ad cautelā fit audiēd⁹ ℟. Pa. i. d. c. ꝓ tuas q̄ sic ꝛ ſz in. d. c. ꝓ tuas. nō ponāt. nisi duo casus in qb⁹ ꝺz q⁹ audiri tñ hoc intelligiē gratia exēpli ꝛ ꝓpterea in oī casu i q̄ dicit sīam nullā ꝺz audiri i iudi cio volēs hoc ꝓbare q̄uis nō petat absolutionē fm cōiter doc. i. d. c. ꝓ tuas. in. d. c. ꝓ tuas. nō ponāt. nisi duo casus in qb⁹ ꝺz q⁹ audiri tñ hoc intelligiē gratia exēpli ꝛ ꝓpterea in oī casu i q̄ dicit sīam nullā ꝺz audiri i iudi cio volēs hoc ꝓbare q̄uis nō petat absolutionē fm cōiter doc. i. d. c. ꝓ tuas. in. d. c. solet. Sz in aliis q̄ in iu dicio vt actoꝛ attēdat ꝺz euitari eē in dicū vo nullo mō ꝺz euitari. d. c. so let. Sec⁹ de allegāte sīam iniustaz. q̄ non auditur ante absolutionem.

¶ Decio q̄n ꝓtinet intollerabilē er ꝛ12 roꝛē. vt i. c. ꝓ tuas. c. ꝛ dict⁹ c. solet ꝛ venerabilib⁹. Et ꝺ intollerabilio er roꝛ q̄n aliq̄d iub vi ꝓcepti ꝓtineā sē tēta q⁹ cōiter vel i uno glie est petiū veluti si excōicat. q̄z elemosynā pau peri tribuit. vel q̄z faciebat aliq̄d q̄s iz se bonū est. aut q̄z nō opabat illis q⁹ ex suo actu illicitū est ꝛ prauuz vt ꝺz in. c. venerabilibus. Addit glo. i d. c. ꝓ tuas q⁹ est intollerabilis erroꝛ q̄n ꝓcipi ꝓ possibile. Itē q̄n ꝓnūciat exīsse ꝫ iuꝛa scriptū vt puta q̄z ꝺic. ꝓ nūcio excōicatiōez valere q̄uis sit la ta post legitimā. appellatiōez. Sz ħ aduerte q̄z aliq̄n error est exīssus et tūc clarz est q⁹ nō ligat ꝓ ter. ꝓdictos q̄iut nō est exīssus. ꝛ sic glo. in. d. c. ꝓ tuas. tenet q⁹ ligat. sed Pa. in. d. c. cū aplo. tenet vtraz glo. q̄n nō ꝓstat notorie de erroꝛe. ſz q̄n notorie ꝓstat vt puta q̄z voluit cum ꝓcurare vltra numez debitū excōicat q⁹ nō ligat. cle. pastoralis. §. ꝓsana de re iudic. vt no. ꝓ Inno. in. c. fructuosa de frig. ꝛ ma. ꝛ plz mihi ista opi.

13 ¶ Quid si cōtinet erroꝛē sci puta q̄z ꝺicit excōico te. q̄z feci sti furtū cū nō fecerit ℟. gl. in. d. c. ꝓ tuas q⁹ ligat. ſz ego credo gl. verā nisi notorie cōsta ret de erroꝛe facti q̄z sic non ligaret.

14 ¶ Ex. q̄n sīa ꝓferē ḡialiter ꝫ non faciētes puta restōnez vel nō soluē tes ꝛ alig⁹ nō facit q̄z non pōt q̄z sic nō ligaſ fm Hēde. ꝑsi. xcuj. Nō fm Pa. in. c. p. ꝛ g. de offi. deleg. q̄z ver ba silia dēnt itelligi ciuili mō ar. l. si cui. ff. de serui. vide pena. §. ruj.

15 ¶ Duodecimo q̄n sīa excōicatiōis ponit vt aliq̄d faciat q⁹ in certo ter mino ꝛ termin⁹ ꝓrogat ab illo cui debebat facere de quo vide. §. excō municatio. i. §. xx.

16 ¶ Xuj. q̄n iudex ferens sīam nō in tendit ligare q̄z excōicatio assumit vi res ab iteritione excōicatoꝛis fm pa. in. c. ex parte el. i. de offi. oꝛ. facit q̄d. no. glo. i. c. ij. de testi. cog. ꝛ in. c. Pe. ꝛ. H. de offi. dele. ꝛ in. c. i. de iudi. ꝛ q̄n iudex q̄ualis excōicat nō reue lantes vel qui fecerit aliq̄d si intēdit aliquos exīmere ab hoc nō ligantur q̄d no. Sz liter q̄n fit ad instantiā al teri⁹ solū nō ligat vltra intētionē re quirēt⁹ a q̄ officiū iudicis requisitus nō excedit intētionez requirētis. c. bo ne memoꝛie. e. li. de postu. pla.

17 ¶ Xuj. q̄n aliquis ꝫiorꝛ ap apa ex in casib⁹ in q̄bus minoꝛ excōicatio i iure est nulla: nisi fuerint noīati z mo nuti trib⁹ vicib⁹ vel vna ꝓ tribus cū aliquoꝝ ꝺiez intervallo ne cū tali ex cōicato ꝓcipient. c. statuim⁹ iuncto c. ꝓsōnem. eo. li vj. ꝛ sine dicta monitione excōicans est interdict⁹ per mēsez ipso facto ab ingressu ecclesie c. laci. o. eo. ti. ꝛ no. d. c. statuim⁹. Se cus est de papa q̄ pōt excōicare aliq̄ē cū ꝓcipātib⁹ ꝛ sic ligarent eā dem sīa: ꝛ ab ipso solo eēnt absol uendi. c. q̄n in dubijs eo. tit. fm Jo. an. ꝛ Abb. ꝛ segū pa. in. d. c. q̄n i du bijs. si quis iudex excōicaret ꝓdictos ꝓcipantes cū aliquo excōicato ab alio nō a se teneret excōicatio q̄uis nō essent monit. Et sic i istis duob⁹ casibus timenda esset al's non.

¶ Xv. q̄n excōicatio ferē sub ꝓditio 18 ne ꝛ alī ꝓditiōis euentū mortis excōi cator⁹ q: sic expirat ꝛ nō ligat p⁹ mor tem ei⁹ fm Pa. i. c. cū ad hoc ꝓ cle. nō resi. ꝛ quelibet ēt alia sīa expirat er quo nō habuit effectū in vita sen tentiātis. facit. l. h. ff. de pe. limita ni si ꝓponeret p⁹ viā statuti fm eundem Pa. in. d. c. irrefragabilitin. §. ceteꝝ de offi. oꝛ. q̄z sic ligaret ꝛ similiter dicit Be. in. d. c. vt ait⁹ q⁹ subdit⁹ q̄ effi citur fori alteri⁹ pendēte ꝓditiōe nō ligat fm Archi. ſz fm Jo. an. ligat nisi appellauerit de foro cōpetēti. c. pe. de offi. o. deleg. c. gratū ꝛ. c. relatuz ꝛ idem Inno. tz ꝛ vtrius.

¶ In oīb⁹ ꝓdictis casib⁹ sīa excōica 19 tionis nullo mō est timēda nec quo ad deū. nec quo ad eccliam q̄n noto rie ꝓstat de aliq̄ ipsoꝝ. ſz q̄n nō ꝓsta ret: tūc q̄ ad eccliaz esset timenda ꝛ ipsaz ꝓtēnēs peccaret mortalr. ꝛ poſ set excōicari ꝛ sic itelligēdū ē caplm ꝓnunz. rj. q. iij. vbi dz sīa passiua si ne iusta siue iusta fuerit timēda est.

¶ Et ꝓdictā ꝑz decisio nobilr ꝛ quo 20 tidiane qōnio. Et ꝑz excōicat oēs qui

sciunt qs accepit aliqd si nō reuelant an tencant. Et dic q; si alr nō exprimit si tenēt nisi ictētes ꝛ q ꝓbare pūt vt §. denūciatio. §. viii. Si aūt exprimerz in ſnia q; hue ꝓbare possit siue nō q; tencant denūciare sic ꝓtinet errorez itollerabilē ꝛ nō vlz nisi adderet q; q nō pōt ꝓbare teneat sibi dicere tāq; pūt ꝛ putasset vt secrete ꝓtidere posſit ꝛ tunc tenerent ei dicere ꝑz distinctionē quā habes. §. denūciatio. §. r. Itē alteri⁹ qōis. Epūs excōicat oēs ꝙ audiētes o missaz i pochiali eccliā in festis qz si aliō nō addut solū erūt excōicati q; sine rōabili cā eaz ꝙ audiūt aut i casu a iure vel gñali ꝓsuetudine ꝓmisso. Et tō illi q; pp aliquā infirmitatē nō audiūt ꝛ hmōi nō erūt excōicati. Similiter q; audiūt i eccliā minoz ꝛ ꝓdicatoz. Si vō in ſnia adderet siue er rōnabili cā dimittāt siue nō siue in casu ꝓmisso a iure vel a ꝓsuetudine siue nō. sic ꝓtinet itollerabilē errorē ꝛ ꝙ ligat q; sicut epūs attēdādo ꝑ tuus nihil facit. c. videt. r. di. ꝛ qō uo. i. l. ꝙ dubiū. C. de legi. Itē ēt attētatū ꝑ ꝓsuetudinē gñalez tori⁹ orbis ē nullū vt in. c. his. ꝛ. c. catholica. xj. di. qō eēt si posset ꝓhibere ne audirēt in ecclesijs minoz ꝛ ꝓdicatoz ꝛ hmōi. idez dic qñ mādat ne qs laboret in festis ꝑz ꝓdictaz di. Itē qñ ꝓcipit alicui vt soluat in tali termino ticio centū ſm ꝓfataz di. ꝛ facūt ad ꝓdicta qō dicā j. pena. §. viij. vbi plene videbis ꝓ hac mā ꝛ simulq; qōnum.

Excommunicatio

iii. ui qbus casib⁹ incurritur minor excōicatio ipso inf

Ad qō dicendū est q; ꝑz plēs casus numerent in iure nihilomin⁹ oēs reducunt ad istos duos. C Quoz ꝓ⁹ est peccū mortale. Aliz quottēscūq; qs qs peccat mortalr est excōicat⁹ minori excōicatione ipso facto vt ꝓz in c. audi. xj. q. iij. vñ si celebrat vel recipit eccliastica sacra a nisi ꝑsona ꝓcerat ō pcto peccat mortalr. c. fi. ō cle. excō. mi. Nō limita vt. §. baptism⁹. v. §. r. ꝛ hec excōicatio minor est solū quo ad deū si pctm̄ est occultū vt in. d. c. audi. Si vō est notoriū sic excōicat⁹ est ēt quo ad eccliaz vt in. c. vlta. de cohab. cle. ꝛ mul. de q; dic vt. §. clicus vtin. §. iij. ꝛ ad istū casuz reducit illō qō hz in. c. miroz. xvij. q. iij. ꝛ i. c. tā ta de simo. ꝛ i. c. si qs de temporib⁹. xvij. q. viij. cum si. C Secōs casus est cuz qnto ꝑticipat cū excōicato maiori ex cōicatione: in locutione: osculo: salutatione: comestione ꝛ silibus de qbus dic vt. j. excōicatio. viij. per totum.

Excommunicatio

v. de casib⁹ in qbus quis incurrit ipso facto excōicationē maiorē ꝛ a qua nō pōt absolui nisi a sede apli ca. C Primus casus est i. c. si qs suadēte. xvij. q. iij. ubi cto. c. non dubiū. ꝛ. c. tenēo ꝛ. c. ad eminēciaz. ꝛ. c. cū illoz. ꝛ. c. de montalib⁹. c. ti. cū. c. religioso. co. ti. lib. vj. vbi excōicant qcūq; suadēte diabolo in clicuz vel monachū vel montalē canonicā aut cuiuslibet religiōis ꝙuersuz vel cōuersaz aut nouicū quēlibz cuiuslibz religiōis violētas man⁹ iecerit ꝑ cuius casum declaratiōe q̄rūt. j. scripta C Qñ dicat iecit suadēte diabolo ꝛ ℞. q; qñ dolose fac. nā vol⁹ regrit vt excōicatio h incurrat vt no. Jo. an. in. c. ex to in nouella de sen. excō. ꝛ ē ter. aptius in. c. i. ꝛ in. c. cū voluntate eo. ti. ex quo ꝑz q; penitens clericum in. viii. casibus non est excōicatus.

1 C Primo si ꝺeliberate sicut facit ludens pecuniis aliqn̄ sine ꝺeliberatiōe repcunt vti. d. c. i. Sm Mona. qz h est ꝑdito ludi. vt pecuniis grauiter re pcutiat ne videat iferior in ipso ludo

3 C Secō si ex ludo ꝛ loco itelligo leuiter ꝛ nō in derisionem vt in. d. c. i.

4 C Tertio si cā correctiōis vti. d. c. cū voluntate. itelligo ō his gb⁹ ē pniſſuz sic sūt plati q; p seipsos clicos vl religiosos ꝺbrare pūt exceptis ꝙbus gb⁹ nō lz aliquē pentere vt in. c. nō licet. lxxxvj. di. sed p aliū faciāt vt. v. q. v. illi qui nō m̄ p laicū si clic⁹ ē q; ꝛr ꝺbrandus ē vt in. c. vniuersitatē eo. ti.

5 C Quid si sit plat⁹ lz nō illi⁹ clericī quē ꝺberat. ℞. q; ē excōicat⁹. qz sm pa. in. c. vt fame eodē cpz sit li⁹ plat⁹. ꝛ cōo q; ad eū spectet correctio qz nō sufficit hēat auctoritatē in cui lib⁹. sic rector vniuersitat⁹ hz alr istis duob⁹ ꝙcurrēntibus erit excōicatus.

6 C Utz ꝺberantes ex mādato plator crcuſenſ. ℞. q; si ē inferior cpo plat⁹ dz ipse ꝛberare nisi cā vrgeat alr ē excōicat⁹ taz ꝓcipiens q; obediens si ꝙ aliū facit vt in. d. c. vniuersitat⁹. Si vō est epūs vel si nō est epūs ꝛ cā vrgeat excusat ꝺberans ex eor⁹ mandato vt in. c. ex tenore eodē dūmō sit clic⁹ monach⁹ vel ꝙuentus si ꝺberare vult clicuz monachū vel ꝙuentuz qz lz ꝑ laicū possit capi clicus ex necessitate vel monachus vt ꝙuersus vt in. c. vt fame eodē. nō ꝛberari nō lz aliquo mō nisi cā subsistente. alr excōicatus esset vt in. d. c. vniuersitat⁹ ꝛ lz capto laicū ꝑ secularī ꝓpter vt in. d. c. vni. c. vniuersitat⁹. vr. ꝑ cā rōnabili: ꝛ ꝑ r de mandato plator ꝛ ꝛberari.

7 C Utz plat⁹ vel alius de ei⁹ mādato detinēs clicuz sit excōicat⁹. ℞. q; nō nisi modū exceꝺat. vt puta cū clicus quiete se capi ꝛ duci pmittit ꝛ capiēs calce vel pugno ipingit vt dicit Jo. an. l. c. si clicos eo. li. vj. vel nisi clic⁹ fideiussōre ꝺ parēdo ꝺaret. qz tūc n̄ pōt ꝺtineri nisi excessus enormitas vel alia rōnabilis cā aliud suaꝺeret vt in. d. c si clericos.

8 C Utz plat⁹ ꝺberans clicuz ex odio nō cā correctiōis sit excōicat⁹. ℞. qō sic an. d. c cuz voluntate. Sz no. sēm Mona. ti. excōicatio q; nō requirit q; plat⁹ ꝛberans cogitet ꝺ correctiōe. lz sufficit in plona q; hz auctoritatē a iure ꝺberandi ꝛ cā sit pp quā ꝺeat punirī. vñ pentere et correctiōe est pentere ꝓ culpa digna correctione q; sit ꝛ si sit benigna securius tñ est sm cuncte vt saltē habeat cogitet ꝺ correctiōe qz lz tunc moueatur ex ira nō erit excōicat⁹: lz longe melius est vt differat ꝺ nec ira quiescat. vt dicit in. c. illa ꝓpositoz ꝛ c. ira. ꝛ. c. cum apud. xj. q. iij.

9 C Utz magister ꝓ ſſt silr cā discipli ne ꝺberare. ℞. q; sic. c. i. ꝛ. c. ex tenore ꝛ. c. cū voluntate. § fi. co. ti. nec distinguit an clericus sit in sacris aut ī minoribus sicut nec in plato in. d. c.

10 C Utz ꝑ vel dño familie vel ꝓpinquus silr possit. ℞. q; sic si sunt ī minoribus clerici. d. c. cū voluntate. facit. l. si filī⁹. C. de pa. pr te. ꝛ l. vnica. C. de emēda. ꝓpin. xlv. di. c disciplina ad fi. Tenet tñ Jo. de lignano. Ide. ꝛr pe. ꝛ Pau. q; ēt si paterfamil. ꝺberaret ecclesiz in sacris cā correctiōis n̄ erit excōicat⁹ ꝛ plz post factū lz ante factum teneā cū Pa. i. d. c. cuz voluntate q; icidat. nec ob. dicto ꝓfactoz do ctoz rō gl. in. d. c. cū voluntate qz vt dicit Pa. ibidē ꝛ in. c. ꝙstitut⁹. de in

integ. resti. sola dignitas cpalis non facer ordo liberat a pena potestate ar. c. per venerabilē qui fil. sint legi.

11 ¶ Silr pōt pbyter vel qlibet alius rōe officij q hz in eccla qz cui offiū cōmittit. z ola sine qbus offiū exeq nō pōt ar. c. i. de offi. deleg. z si talis clicus turbat offiū in eccla hz hūs offiū nō hēat magisterū sup eū pōt m cū expellere z ēxecrare vt no. Inn. z Hosti. i. c. veniēs co. ti. Pa. ēt ibi dem dicit q ēt si nō hz plationez exeq faz in tali casu peutiendo. Silr pūs facē senes clici cā devotiōis in pueros clicos z iuniores in minorib⁹ oz dinib⁹ pstitutos vt in. d. c. cū volūtate. §. fi. z hec itellige de leui pcussione nō grauī qui tū oēs supradicti si excederēt moduz dūmō nō ex ppōsito nō erunt excōicati vt no. Ber. z Hosti. in. d. c. cum voluntate.

12 ¶ Quarto rōe colerītiōis pōt detineri sine excōicatione; puta pcunat actū malū nec pōt cōpesci aliter fm Inn. i. c. si vō cl. i. c. ti. qz inder pōt eū capere z ligare dūmō ēxpeditū restituat plato suo: silr nō pōt fm Pa. i. d. c. si vō familia protestatis inueniēs clicum de nocte qz pōt timere ne velut facere aliqō malū qz est ē eū ōfūpto. c. psulunt ō offi. deleg. Itē qū capit pp malū qō egit vt ducat ad platum suū vt puniat z dubitat de fuga ei⁹ fm pa. in. c. cuz nō hoie de iudi. facit mētar. C. ō decimo. l. gīali idē dic si credat tor timerz ō fuga clici debitoris fm Inn. z pa. i. c. vt fame. e. ti. facit. l. ait ptor. ff. ō bis q in fra. ere. Itē pōt si fecit aliqō delictū detineri p. xx. horas ad vocā dum testes ne sit locus inficiatiōi facti. l. capite quinto. ff. de adulte. z in auē. vt li. ma. z auic. §. is quoq.

¶ Quinto rōe defensiōis tā sue q 13
suoz seu ēt alioz hz detinē eū z ad iudicē ppatū ducere fm pa. in. d. c. cū non ab hoie z ēt peutere mutilare z occidere eū moderamine inculpate tutele. Imo dicit gl. l. §. i. xxuj. q. viij. q nec ēt peccat sequit pa. in. c. oli el i. de resti. spo. nec solū p defensiōe pone: hz ēt rerū hz peutere vt. d. c. oli z. c. dilecto de sen. ex. li. vj. z i. l. furē ff. de sicca. nō tū occidere vel mutilare hz qū ablatū est recuperabile p iudicē fm bar. in. l. furē qz sic ēcurrerz excōicationez: sec⁹ si ēēt irrecupabile ablatū vt in. d. c. olim z in. d. c. dilect⁹ z no. in. d. l. furez z de hac mā vide §. defensio. Idē dic de auxiliatorib⁹ talū aduertēdo q q hz nō sit excōicat⁹ faciēs violentā clico p recuperatiōe rei sibi ablatae tū si hoc facit ex iter vallo postq clicus puenit ad locū ō stinatū z adept⁹ est possessionē pfectā rei ablatae icidit in excōicatiōez fm pe. de cēsu. eccliasticis. z qū dicatur ex interuallo vide. §. defensio.

¶ Sz pone q excedat modū peuti 14
ens cli cuz cā defensiōis. R. fz pa. in d. c. olim q pp hoc nō erit excōicat⁹ dūmō ex ppōsito nō faciat qz vt dicit requirit dolus vt meidat in excōicationē facit gl. in. c. significasti el. ij. ō homi. z. l. si ex plagis. §. tabernari⁹ ff. ad. l. acq. vide bon i glo. i. d. c. cū voluntate z in pn. xxiij. q. i. Secus si ex ppōsito z dē excedere qū nō servat moderamen culpate tutele de quo habes. §. defensio. §. tuj.

¶ Sed pone q fugiēdo potest cua 15
dere sz nō fugit z sic peuit i vasorē R. fm bart. i. l. i. C. vñ vi. z segt pa. i. c. oli el. i. de resti. spo. q licite pt p cutere qz fuga ē quedā iniuria. l. ites apud labeonē. ff. ō iniur. z dicit Ar. in. d. §. tabernari⁹ q fuga reddit quē vilioreē hoc limito nec qū cēt tal⁹ q fuga esset ei ptusio. cuz ergo iniuria corpalis sit maior qz tractura rei. l. i seruoz. ff. de penis z p tractura rei licet peutere vt dictū est ergo a fortiori p iniuria corpali sed tamē nō ēt tare in regularitatez si occideret clericū furtolue de hominī.

16 ¶ Sexto rōe turpis opatōis cū vxore mee sororē vl filia a clico facte. nā sic cū talib⁹ psonis iuenēs cū fine excōicatione peccat nec distinguo iter lenē z atrocē pcussiōez cū ius nō distinguat vt i. c. si vō cl. i. eo. §. vl. cuz ēt ler pmittat occidere vt. ff. de adul. l. q ler aut. §. q aut. Peccat tñ grauiter si mutilat vel occidit vt no. i. d. c. Si vō excōicat⁹ vo nō est hz aliq dicerint q sic. Ego tñ qz difficile est in tanto tēpare dolorē. vt C. de adul. l. grec⁹ teneret q esset excōicatus occidēdo vl mutilādo qū matuo pōsilio z pēlato animo id faceret nō ex calore ire iubito qz tūc cessaret rō qua excusat ab excōicatione z ler ab occisione als nō sit excōmunicatus.

17 ¶ Quid si iuenit nō cū pdicē pson aut aliqua caz sed cu aliqua alia cōsanguinea. R. fz ter. d. c. si vō q erit excōicat⁹ p penās q prefata pcessio nō extēdit ad als psonas. Hosti. tū extēdit filiū ad neptez z vxorez z ad spōsaz ut i aut. vt lic. matri z auē. §. qz vō. z Inn. matrē ad alcēdentes z filiaz ad descēdentes pmatū opinio tutior est vt nō extēdat ar. optimū i mitue pōte cui hz filiam in adulterio

18 ¶ Quid si nō inuenit i actu coit⁹ cū dicē psonis hz i oscalio amplexib⁹ z hmōi signis, ppinqe coit⁹ vel explēdi vel expleti. R. Host. vbi. §. q si hmōi tūr loco suspecto nō erit excōicat⁹ verbr. iō cū. Sec⁹ si in publico. oscularetur fm morem patrie.

¶ Utr post expletū opus nephariū 19
cū aliq pfata er iter mallo penitēi sit excōicat⁹. R. Di. li. vj. ti. ij. q sic nisi forte ter monuisset cū vt dant. ut licēma. z auē. §. is q qz. C. de adul. au. si qsci. vbi pz q si ter coā testib⁹ monuit suspectū z postea iuenit pfabulari cū vroze pōt cū occidere credo tū q sit ēt excōicatus hmonuit ter dūmō nō inueniat eū i actu aut ppinquatiū⁹ ar. d. c. si vō possz th eū capere post talē monitionē inuenēs eū colloquentē z indici pītare argumentum in. l. capite quinto. ff. de adul.

¶ Quid si ,peurat vt clic⁹ vocet ab 20
vroze ad turpitudinē z sic eū vxorat R. Alsona. vbi §. qō excōicatus est tam ipse qz vroz qz in dolo sunt.

¶ Utr mulier pnia re tui pudicie a 21
clico licite eū peutiat. R. Alson. vbi §. q sic si eā iuitā t gebat vl vi corpalē iferebat dūmō faciat cū moderamine iculpate tutele lecus si eam nō tāgebat hz solum vbis eā ipterat q rez credo qū solū vbis potuit eū repellere als licite eū peuit nec ēt excōicata est si zelo castitat⁹ accēsa modū excederz nō ex ppōsito hz subito i pcutiē ar. eorum que notantur. in glo. in pncipio. xxiij. q. i.

¶ Septimo rōne pdūtōis pūlegii 22
cli calio q qdē pdit mult]mōis aliqū rōne inhonestat] ō q vide. §. clic⁹. ix. §. iij. cū sequētib⁹ z clic⁹. x. §. i. aliqū rōne bigamie ō q. §. bigamia. §. r. cū sequētib⁹ aliqū pp qlitatē pōne sicut clici contingati si nō defecit habitū z tōsura sine aliq monitōe oē pūlegiū pdūt fz Jo. an. mo. z arch.

in.c. Joānes de cli. pūig. ter. est i.c. vnico de cle. pūu. li. vi.

23 ¶ Sz nūqd si ūsi reassumūt habitū ⁊ tōsurā gaudeāt pulegio. ℟. Joa. mo. ⁊ Hrp. ⁊ Jo. de li. q̄ lic̄ p Cle. pmam de vita ⁊ honestate cli. alij vi cūt q̄ nunq̄ ꝯ pmo veri⁹ aduerte tñ hic q̄ est dupler pulegiū fm ℙan. in.c.i. de apostat. s. forī vt tñ ꝙcedāt sub iudice eccliastico. Aliō canonis si q̄s suadēte d̄o q̄ hic. ¶ ℙrimū cū matoꝝ difficultate pdit quā fm q̄ nec est sola dumissione habit⁹ aut imtrtione eo omittū ⁊ hmōi pdit vt. i capitulo li. inder eodē li. vi. sed tene q̄q̄ scdm vt dictum est.

24 ¶ Aliq̄ pp depositionē vt puta q̄ est degradatus actualiter de q̄ vide supra degradatio aliq̄ pp hereſim q̄ hereticꝰ pdit oē pulegiū. c. excōi camus de here. ita tz Jnn. in.c. li vē ⁊ sequit ℙa. in.c. ꝓtingit el. i. eo. tit. aliq̄ pp excōicationē fm alios cōiō tñ opinio est q̄ pcutiēs excōicati cli cū est excōicat⁹ q̄ nō amittit ꝑulegiū fm Jo. ⁊ Hicē. Bofr. Jnno. Jo. an. no. de hoc i.c. si q̄s de incepto ⁊ vij. q. iij. ⁊ i.c. excōicatoꝝ. xxuj. q. v

25 ¶ Septio ratione ignorantie puta q̄ comā nutriebat nec aliq̄d appa rebat de clicatu ⁊ sic credebat latere vt i.c. si vo el. ij eo. ti. vel si habebat habitū non eū videbat q̄ de nocte erat q̄ fm ℙoſt. ⁊ Jnn. in.c. cū nō ab hoie de iudi. ⁊. d. c. si vo os ergo i tēdat pcutere clicū vel interdere debeat vt sit excōicat⁹ Si vo viderit ei tōsurā tz non crederet clericū esse excōicat⁹ pcutiēs. q̄ credere debebat Intellige si ille erat clic⁹ q̄ aliꝰ nō el ſet excōicat⁹ ēt si clericum credidiſſ qui clericꝰ nō est pr. d. c. Si vo fm Ber. ⁊ Jnn. nec etiā irregularis est fm Heder. pli. xiij. si in tali dubio ce lebrāſſet vt sequit ℙa. i. d. c. si vero.

¶ Octauo rōne q̄lificationis facti. 26 ná os ad h̄ vt q̄s incidat i excōicatio nē pcutiēdo clicū q̄ precet mortaliꝰ q̄ ergo intectio manuū ē talis q̄lificata q̄ pcutiē mortale nō est excōicatio nō icurrit: sicut pbat in puncto q nō ē dolī capax q pcutiēdo nō incidit vt in.c. i. e. ti. pp q̄ teneo cū ℙe. de pusio q̄ fugiēs inimicos si equū vel gladiū violēter de manu clici accipi at vt se defendat nō incidat in excōi cationē q̄uis Ber. hic. ⁊ Tācre. te neāt ꝯtrū. Sz veri⁹ est dictū ℙetri p rōnē suā q̄ dicit sic nullus sapiēs di ceret hūc peccalle mortaliꝰ. Et cū ex cōicatio nō iferat nisi p mortali. xi. q. iij. Nemo ergo nō erit excōi cat⁹. q̄ no. bñ. p mulq̄. Idē dic si q̄s violēter includit clicū ne ab inimici iedat q̄ si sit violentia non tñ inest dol⁹ ꝟz in. i. d. c. nup. duo enī regrūt l. aīus dolosus ⁊ op⁹ ꝟz no. Jo. an. i c. ꝑpetue d̄o cle. li. vi. Si vr soci⁹ q̄uis turbat⁹ clicū i ꝓcessit nō ex d̄libatiōe tz ex subito motu nō erit excōicat⁹ vt tz Ric. i. iij. di. xviij. facit ter. i. §. notā dū. ij. q. iij. i ꝓsul⁹ talō calūnie vicio caret ⁊ ob. h̄ nulla pena ergari oz ⁊ ppea dz. Si q̄s suadēte dyabolo q̄d ꝑprie no. dolū ⁊ mortale peccatuꝫ.

¶ Hūc restat videre q̄s dicat clic⁹ 27 vl mōach⁹. ℟. q̄ noie clici h ꝓhibē dit eis hōo aliquē ordiez ēt pmā to surā soluit vt d̄ eta. ⁊ q̄l. c. cū ꝓpat ⁊ no. d. ℙe. de anc. i. c. i. d. cle. pugna li. vi. noie mōacoꝝ vl montaliū ve nūt h oēs pfessi q̄cūq̄ regulā ap probatā ⁊ noie nouicioꝝ venit igref si religiōz approbatā vt pbēt si in ea manere dēnt noie vo ꝓfeſſoꝝ ⁊ cō uersaꝝ h venūt oēs q̄ nutrito habi tu se ⁊ sua alicui de religiōib⁹ appro batis dedicauerūt ꝑpetuo: siue sint ma scili siue sint femie ⁊ tz gl. i. c. q̄q̄s xxuj. q. iiij. teneat q̄ puersi ⁊ pēteret gaudeāt pulegio clicali ⁊ p hoc ſeraſ ab aliq̄b⁹ q̄ mulier ecclusa vt tota lit vacet deo. ⁊ hēmite q̄ ꝓpt̄ꝫ mōdanitia. vt deo vacēt deserta loca inha bitāt ⁊ puersi eccliaꝝ secularū q̄ se ⁊ sua dedicarūt deo ⁊ uccedūt tōsurati vel mutauerūt habitū ⁊ ītersūt cōit horꝫ diuinis ⁊ hmōi similes sic sunt ffres ⁊ sorores tertij ordinis scti ffrā cisci q̄ viuūt in ꝯgregatiōe sicut cete ri religiosi q̄ gaudēt isto ꝑuilegio ita q̄ ēterās eos sit excōicat⁹. Hoc tñ ego nō teneo post factū tz bñ añ fa tria vota nō ꝓmittit vni d̄ religiōib⁹ approbat⁹ ⁊ crās pñt eē mere secula res si volūt ēt q̄ nec sūt puersi reli giōsi approbate ⁊ ter. i. d. c. ñ dubiū ⁊ alibi ñ logt simplr d̄ puersis. tz d̄ q̄ cū ḡſt⁹ vt sūt cōiter nri tpis sibi for māt habitū. ⁊ illi puersi eccliaꝝ si d̄i ꝓbarē suoꝝ retinēt ⁊ ffres tertij ordis ꝑfati q̄ idomib⁹ ꝑpriis cū vxo rib⁹ ⁊ filiis viuūt gaudēt isto ꝑuile gio ar. c. duo sūt. xij. q. i. ⁊ q̄ no. hō. ⁊ cōiter doc. in. d. c. nō dubiū ⁊ Lar. in cle. i. de deci.

28 ¶ Postremū sciēdū est q̄d ē inice man⁹ violētus ⁊ dic q̄ est dolo violē to q̄ fit ꝑsone. vñ tz pa. i. c. nup. e. t. cano. d. c. si q̄s suadēte pōderat poti⁹ violētiā ⁊ h ꝑsi. d. c. nup. vbi ōtinēt clici i custodia publica. vl ꝑuata vl eiat est excōicatio ex q̄ litere nō pōt ire. Jē iniuriosa man⁹ intectō absq̄ violētiā in clicū facta inducit hāc ex cōicationē. vt in. c. ꝓlgit el. i. e. ti. Ex quo ꝓz q̄ nō solū q̄ cū pcutit ēt volū tariū est excōicat⁹ tz ēt si clic⁹ se ipm pcutit er ira vel odio sicut faciū q̄ te dio vite vel alia desꝑatione ducti se ipsos interficiūt vel mutilāt vt tenēt cōiter doc. i. d. c. ꝓtigit. Sili⁹ q̄ spuit vl aquā aut aliō effudit sup eū vl po nit custodes vt capiāt eū si exierit d̄ domo. Sili⁹ si vi⁹ fiat reb⁹ sibi ihērē tib⁹ vt puta eq̄ cui insederit vl q̄d aliō q̄ tz eripit violēter aut scidit sine frā gio vt tz Lar. in cle. i. de penis. nisi sit res quaꝝ propria auctoritate capere potest q̄ tunc non incidit.

¶ Sz q̄d si solo metu inducat. vt ei 29 aliq̄d ret ℟. dic. li. iij. ti. ij. q̄ nō ē ex cōicat⁹. Sili⁹ q̄ cū i aliq̄ domo obser uāt solū vt ei ꝑecūdā aliquā fact ant nec ēt q̄ cū d̄mut vl nō sciat fur tiue ꝛonā vel burſaꝝ vl q̄d simile au fert. q̄ hmōi violētia ꝑsone nō fit. vl reb⁹ sibi colrentib⁹ ꝑcor. Lar. in cle. i. de pen. Itē nec est excōicat⁹ q̄ tz bēat aiuz lectēdi. nō tñ cū tāgit tz vibret ensē sup caput ei⁹ vl si tāgit ei vi nō iſert nec lesionē q̄ vba sūt cuꝝ effectu accipiēda. c. relatū de cle. nō reli. nec obest cōatus sine effectu de ſpon. c. inuenio. ⁊. c adolescēs.

¶ Sitz ꝑsequēs clicū vt ꝑcutiat. ⁊ 30 ipe fugiēs cadit ⁊ lesus sit excōicat⁹. ℟. Rod. q̄ nō nisi q̄si coact⁹ vt eua dat se ꝓcipitet vel i aliō ꝑiculū se ige rat tz ego credo q̄ sit tuti⁹ dicere q̄d sit excōmunicatio q̄ satis manum i ponit ⁊ est securius hoc tenere.

¶ Mādo ēt d̄ miscere man⁹ q̄ vt 31 d̄ i. c. mulieres. e. ti. 10 vere ꝓmittit cuius mandato vel auctoritate fit. ⁊ ideo est excōicatus si in dat⁹ riūs cli cum pcussit. vt in. d. c. mulieres.

¶ Quid si mādato renocauit mā da 32

tū. ꝫ añ̄ꝫ tenꝛet ad notitiā mādata
riꝭ peuſſit. ℞. ꝫ Inn. teneat nō cē ex
cōicatū tñ ſm Ber. & Do. vt refert
dic. vbi. ſ. niſi re itegra reuocauerit
mādatariū. & cū certificauerit ſup ꝫ
cru excōicat⁹ ar. l. ſi mādaſſe. ff. mā.
de pen. er illinuatione. de referi. ex pte
dcant. ꝫ ēt tꝫ Jo. lxuj. di. tibi dño.

33 ¶ Quid ſi p⁹ mādatū mortu⁹ ē mā
dator re itegra. ℞. fꝫ dire. vbi. ſ. qꝺ
ꝫ mādatari⁹ poſtea peuſſerit nō cru
tñ mādator excōicat⁹. qz ſuppſto tñ
ligaſ. cxuij. q. i. qōcūqꝫ. ꝫ ſi notoriū
ſit de mādato & ſigna pnie nō oñderit
nō ſit ſepeliēdus i ſacro nec eccliā
drabit pꝛo eo rōne petī notorij vt tꝫ
Jo. & Ber. & Inn. ℞a. aūt in .c. a
nobis. el. ij. e. ti. vī tenere ꝙ niſi mā
datari⁹ habuerit notiā de eius mor
te erit excōicat⁹ etiaꝫ ſi penituerit in
morte & eſt tuti⁹ ꝫ de rigore iurj nō
ſit excōicatus. cū in vītate mandati
reuocatum fuerit morte vt no. idem
℞a. in. d. c. mulieres.

34 ¶ Quid ſi nō mādauit. ꝫ dixit aliq
vba dolose. vt inducat ad peniēdam
℞. ꝙ ſi talia ſunt vba q̄ coopenī mā
dato vl̄ ꝓſilio. puta dic facerem mihi
ſingulare ꝓſolatōes. vl̄ ſp vellē ei bo
nū q̄ peutteret nulli dubū ꝙ ſi ſeqꝫ
peuſſio ex hoc erit excōicat⁹. vt in. d.
c. mulieres no. qz non refert quid ex
eqpolētib⁹ fiat. vñ vt refert Bar. in
l. ſi q ſmiht bona. ſ. iuſſuꝫ. ff. de acq.
here. ꝙ dño vberat⁹ á qdā dixit co
rā famul ſuo niſi aliud de tali audie
ro añ̄ꝫ domū reuertar ero male cō
tēt⁹. pp ꝙ famulus iterfecit peuſſo
rez fuit punitus ipſe dño de homici
dio & ppea dicit ℞a. i. c. er lr̄io te er
ecl. pla. q. nō refert an directe vel in
directe aliqd ꝓſulaꝭ vt pbat i. d. c. ex
lr̄io i epo q dixit oēs dicūt ꝙ malū
eſt ſi euaſerit cuꝭ homicidiū ꝓputaꝭ &
facit ad hoc. l. certū. ff. ſi cer. pe. & l.
cū qd. e. t. facit ꝙ notat Bal. & Ang.
Raph. & Imo. i. l. qd ergo. ſ. pe. ff.
dele. i. q volūt q⁹ ſtigās & ſollicitās
aliquē vt peutiat ſit excōicat⁹ ſi ſeqꝫ
peuſſio. Secus aūt ſi nō ſunt talia
verba qz non erit excōmunicatus.

¶ Coopans auxilio vl̄ ꝓſilio nō ſo 35
luz eſt excōicat⁹ ꝫ ēt phibere valēs ſi
nō obuiat ne vberet. c. ḡte. eo. ti. qō
dubitatū eſt ſm oēs. in eo ſub cui⁹
ptāte eſt vberās. in aliis aūt q nō ha
bent er offō ſi nō phibēt dolose. ſiḷr
eſt dubitatū q⁹ ſunt excōicati. Si vo
hoc nō facit dolose. ꝫ qz non vult ſe
imiſcere rumorib⁹ vel ex timore vel
negligētia nō phibz tenēt cōiter doc.
q⁹ nō ē excōicat⁹ i. d. c. ḡte vbi Jo.
an. i nouella dicit notabile vbum. in
hūc ingt vl̄ aliū canonē nullus inci
dit niſi ſit i dolo. ar. ff. de adul. l. pe
nul. ff. de ſicca. l. i. Idē Jo. de ligna.

¶ Sꝫ qd ō elico q volūtarie ſubicit 36
ſe vberib⁹ an ipe ſit excōicat⁹. ℞. ꝙ ñ
vt tꝫ ℞a. i. c. ꝓtingit. el. i. nec obſtat
qz nō obuiat qz nō facit dolose. ꝫ in
ſatiſfactionē & vt mar⁹ forte malū eui
tet nec ēt obſtat ꝙ ptīcipat in crimi
ne. qz ſm Jo. an. i. c. delicū de reg.
iu. li. vi. i mercurialib⁹. talis vberās
vno ſpetu plures ict⁹ dat & eſt ſolū ex
cōicat⁹ vna excōicatione. qz⁹ ꝙ vno
facto hr̄. hoc idē no. Bar. i. l. mūcꝫ
ff. de ꝓua. relic. & q⁹ ſit verior opinio
patet in. d. c. ꝓtingit vbi dicit ter. ex
cōmunicandum talem clericum.

¶ Ratiū hñs q⁹ aliqs noīe ſuo iecit 37
man⁹ violētali clicū ē excōicat⁹ qz ra
tihabitio mādato ꝓparāt. ſec⁹ ſi nō ſit
factū noīe ei⁹ qz ſi ratū habeat nō ta
men eſt excōicat⁹ ḡtuito peccet mor
taliter de ſentē. ex. c. cum quis li. vi.

38 ¶ Queriꝭ vtr ꝓlati iniciēteꝭ man⁹
i eccliaſticaꝫ ꝓſonaꝫ ſint temp⁹ a ſede
aplica abſoluēdi. ℞. ꝙ diſtiḡuēdū ē
iter iniuriā leuē mediocri ē & enormē
vt ꝙ iniuria leui glibz eſū poſſit ab
ſoluē iure ſuo auctoritate c. puenit. e.
ti. ꝙ iniuria vo mediocri nō ꝓt epo
abſoluere niſi ꝓulegiatos. & qui ſint
no. l. c. ſi vo ei. i. e. ti. & in. c. qm̄ ō vi.
& ho. cle. vbi ꝫ eſt ꝓulegiū elicoruꝫ
cōiter vīctuꝫ & clauſtraliū. Jn iniu
ria aūt enormi regl̄r nullus pōt abſol
uere citra ſedē aplicā vt in. d. c. ſi ga
uadēte. vl̄ legatoꝭ ei⁹ ō q vīḍ legaꝭ
ſ. iuſ. niſi in caſib⁹ de gb⁹. j. ſ. rl̄ xij

39 ¶ Sed niſi qd inferior epo q bz ōñi
ebalez iuriſdictionē poterit abſoluēꝭ
ſicut eſū ꝓt in iniuria leui vl̄ medio
cri. ℞. ꝙ cōiter tenēt ꝙ nō qz dictū
c. puenit logt de epo & nō de iferio
ri. qz dicit frīatri. naz iferiores dicū
tur filij. vt in. c. ḡtuꝫ de cri. falſi.
Fallit hoc in bñficijs auctoritate epa
lez a papa qz pñt ſicut ept quoſcūqꝫ i
foro pꝛiuat abſoluēꝭ. Siḷr fallit in ꝓ
latis religioſoꝝ quoniaꝫ qz q ſi ſint
ſacerdotes pñt abſoluere ſibi ſubdi
tos ſe ad inuicē penitētes. dūmō in
iuria nō ſit enormis. vt i. c. cū illoꝝ.
eo. ti. & extēdit iſtud ꝓulegiū ad ma
giſtrū & frēs hoſpitalis ieroſolimita
ni vt in. c. canonica eo. ti. qui pōt ab
ſoluj a ſuo ho re ſi ꝓsbyter eſt. & dz ille
ꝓlat⁹ qui nō bz ſup le maiorē in pnē
tu. nō añ̄ ille pōt tñ vel q̄nor qui ñ
niſi ſup bz hēre ꝓulegiū ſpāle. po
abſoluendi inferiorē vt no. i. c. fi. de
ind cōperat⁹ eis ex ꝓulegio rōne di
tex. & in gl. & c. fi. de offi. oꝝ. in
qū cōmiſſio ſit rōne pſone qꝺ bene
no. ꝓ limitatione. d. c. h.

¶ Sꝫ qd ſi ꝓlat⁹ ꝑdictoꝝ religioſo 40
rū nō eſt ſacerdos vl̄ ē excōicat⁹ vel
mortu⁹ vl̄ alr ipedit⁹. ℞. fm̄ Do. q⁹ i
defectū ipſi⁹ ſp eſt ad epm̄ ꝓpriū re
curreū. vt pꝛ. j. c. móaci. & c. cū illoꝝ
& c. canonica. e. ti. & ꝓcor. cū hoc ſc.
i quod ꝫ ꝓſilio. & Ge. i. d. c. religioſo
pp rōnē ne euagādi rē. Sꝫ ℞a. in
d. c. monaci tꝫ ꝑtū i religioſis erēpti
& dicit ſiḷr i ꝑtū facere nota. ꝓ Joā.
an. in regu. a ſciēti de re. in i mercu
rialib⁹. Et hoc credo vtri⁹ p. c. pen.
de offi. oꝝ. & ter. iuncta glo. notabili.
in ele. pe. de ſen. er. Jbiḍ ergo ad pa
pam de quo vide. j. exemptus. ſ. vi.

¶ Quis abſoluet abbatē excōicati 41
p iniectōe. ℞. ℞a. in. c. vniuerſitas
q⁹ epo vt in. c. monaci. niſi iniuria
ſit enormis. vel niſi ſit exemptus.

¶ Utꝝ ſi regularis peutiat regularē 42
alteri⁹ clauſtri. ꝓlat⁹ peutiēti poſſit ab
ſoluē. ℞. fꝫ pa. i. d. c. cū illoꝝ ei tor.
& ter. q⁹ bz aduocari ꝓlat⁹ peuſſuꝫ nō
vt abſoluat ꝫ vt iniuriā remittat. alr
abſolui nō dz & iſtō vtri⁹. lz do. Ant.
teneat q⁹ ambo debēt abſoluere: vel
ꝓmittere vnus alteri vices ſuas.

¶ Utꝝ regularis eſt ex clauſtꝝ ſe peuti 43
ētes poſſint ſiḷr abſoluī. ℞. q⁹ lz. bo.
dicat ꝙ nō ego. tenco cū pa. i. c. cū il
loꝝ q⁹ eoꝝ ꝓlat⁹ poterit eos abſolue
re qz dicta. c. cū illoꝝ. & c. canonica lo
quunt idiſtincte. nec reperīt i clauſtro.

¶ Sꝫ qd ſi regularis peuſſerit cleri 44
cū ſecularē ſue vl̄ alteri⁹ dioceſis. ℞.
q⁹ ꝓpriꝰ eſū abſoluet eū ieo caſu i q
poſſet elici ſuū ſi peuſſiſſꝫ aliū abſol
uere. vt i. c. religioſo. e. t. li. vi. & nō ꝓ
pri⁹ ꝓlat⁹ ſuus niſi ſit erēptus taliꝝ ēt
rōne delicti non poſſit concipi niſi
ſub ſuo ꝓlato. qz abſoluet ſuo ꝓle-

lato de consensu episcopi.

45 ¶ Querit qd tenendū sit ō monialt b⁹ q̄ se iuicē permūt. ℟. q⁹ absolnēt ab ep̄o i cui⁹ dioceſi sūt eaꝝ mōaſte ria. ⁊ h̄ ū solū nō erēpte ſz ēt erēpte ita tenēt cōuer. ⁊c. ⁊ gl. i. c. ō moniā lib⁹. eo. ti. niſi aliud h̄eant ꝓuilegiū.

46 ¶ Quid de sororib⁹ ſcte Clare ⁊ ſcti Diſtici. ℟. pa. i. d. c. de monialib⁹ du bitat an poſſint absolui a ſuis plat. ſz hodie claꝝ ē p ꝓuilegia ipaꝝ q⁹ pūt.

47 ¶ Utꝝ nouicī⁹ q̄ iniecit man⁹ violē tas añ nouitiatū poſſit absolui a ſuo ꝓlato. ℟. ſm Jo. an. in. c. cū illoꝝ ex tra de ſen. exc. ⁊ Bc. in. d. c. religioſo q⁹ abbas nō pōt absoluere nouiciū tpe nouiciat⁹ niſi ſit exꝑſſe vel tacite ꝓfeſſus. ⁊ ſz Jnno. ⁊ Hoſti. in. d. c. monach. ⁊ Archi. in. d. c. religioſo vi deanť tenere ꝺ̄nūz. ſ. q⁹ poſſit. tū eos limita q̄n ꝓeuſſio fuit facta tpe nou iciatus non ante niſi ſint ꝓuilegiati.

48 ¶ Quid ſi nouitⁱ⁹ peculies i nouicia tu ⁊ absolut⁹ egrediat. ℟. q⁹ ſi egredi añ niſi ſe repūtet q̄ꝑpīmū comode po terit et⁹q̄ de iure eū absolnē poterat in cidet in cadē⁹ vt in. c. eos. c. ti. li. vj. h̄ oia loq̄ h̄ūt q̄n iiuria ē leuis. vl̄ q̄n ē mediocris vl̄ grauis n̄ q̄n iniria ē enormis q⁹ a papa ſolū vl̄ ab ei⁹ lega to pūt absolni vt i. c. ad emendā. e. t. uicto. c. cū illoꝝ. e. ti. q̄n ät iniurtadō enormis vtiō. ſ. enormis q̄n vo gra uis vel leuis aut mediocris relingt arbitrio iudicis ſz pa. i. c. puenit. e. t.

49 ¶ Querit in gbus casib⁹ exꝑſſe cō cedit epūs vt ab enormi vel graui in iuria absoluant. ℟. q⁹ in. vij. casib⁹

50 ¶ Dalo in articulo vel piculo mortꝭ ꝓſtitutovt i. d. c. li ga ſuadēte. ⁊. d. c. nō dubiū ⁊. c. ea noſcit. ſ. fi. ⁊. c. q⁹ ō hīs. eo. ti. nec ſolū epūs ſed q̄libet ſa cerdos ſm modū de quo. ō. absolu tio. tiꝭ. ſ. xvj. ⁊ quio dicaſ in piculo mortis. vide moza. ſ. vj.

¶ Scōs in h̄ūte legittimū ꝑdimē tum pp qđ nō poſſit adire papā vel alūi q ꝑtātez h̄eat absoluēdi vt i. c. de cetero ⁊ i. c. qđ de hīs eo. ⁊ i. c. eos eo. li. vj. ⁊ qd ſit legittimū ꝑdimen tuꝫ. ℟. q⁹ ē oē qđ arbitrio boni virt rōnabilr ꝑdūt vt puta qz hz capita les inimicitias. d. c. ō cetero ēt et cui pa ſua. l. nec timore. ff. qđ me. ca. de ſpō. veniēs vl̄ ē ifirm⁹ vt i. c. q⁹ ō hīl eo. ſz nō ſit piculū mortꝭ vl̄ eſt paup nō medicās q vinit ex artificio q⁹ n̄ pōt via exercere vl̄ ſi medicās ſibi vl̄ vxori vl̄ alīi ſuccurrebat qđ alibi n̄ poſſ ſec⁹ ī medicāte q ſolū ſibi hz p uidē qđ ſi eūdo ⁊ medicādo poſſ⁹ ne ceſſaria⁹ inuenire nō poſſz absolui vt no. Pa. i. c. ea noſcit. e. vel ē multū ſenex i. d. c. q̄uis ⁊ hmōi ꝓnectūn eſt vt ceſſāte i ꝑdicto ſe repūtēt exceꝓ ſentib⁹ qz ſenect⁹ nūcz ōficiet ⁊ ſz vide añ forte ſtū qz piculū eſt absoluenť ſm Jnn. ⁊ ho. i. d. c. q̄uis te iſtꝫ ipe diſt dic vt. ō. absolo. tiꝭ. ſ. xvi. cū ſe.

¶ Terti⁹ i nobilib⁹ magne potētie q 52 nō pūt terras ſuas relinq̄re primo tñ añcz absoluant intimāda eſt eoꝝ cō ditio ſūmo pōtifici ⁊ ſm eius ꝓſiliuz absoluenť niſi ſit periculuz in mora. c. mulieres. ſ. i. eo. titu.

¶ Quart⁹ in mulierib⁹ cuiuſcunqz 53 conditionis ſint. d. c. mulieres ⁊ q̄li tercunqz ꝑcuſſerint etiam atrociter.

¶ Quint⁹ i his q ſui iur] nō ſunt ſic 54 ſunt filiſa. ſerui ⁊ hmōi et ſi fili⁹ hz ⁊ ipſe familiā. Et hoc intelligei iniuria mediocri ſimplr i enormi vo nō poſ ſūt absolui niſi fecerit i fraudē vl̄ ni ſi q̄ dño vel pfamiliaꝫ nō exiſtēs i culpa er eoꝝ absentia graue dānuz i curreret qz tūc pūt ēt ab enormi ab

ſolui niſi ſit ſcandalum. vt no. i. c. re lati. e. t. Nec diſtinguo i filiſſamili as ſz Pa. i. d. c relatū ⁊ plz qz ſuffici cit q⁹ non ſint ſui iuris.

55 ¶ Sz an h̄ idē erit i viro q i fraudē vxoꝝ fecit vel in liberto. ℟. gl. in. d. c. relatū q⁹ non qz cū hoc edictū ſit ꝓ hibitorū nō extendit niſi ad exꝑſſe exceptos ar. c. cum illoꝝ eo. tit. ⁊ no. Pan. in. d. c. relatum Hoſtie. tñ ibi dem tz q⁹ idez erit iudiciū ſicut de ſu pradicti qz tales pſone nō ſunt ſui iu ris ⁊ plz mihi. d. c. mulieres q̄n pa tronus vel vxor graue dānū patere tur propter eoꝝ absentiā ar. d. c. rela tum. Luz autem efficiuntur predicti ſui iuris vel liberi tenentur ſe preſen tare apoſtolice ſedi.

56 ¶ Sexti⁹ i inuenib⁹ nec diſtinguo an ſint ſui iuris vel nō ſiue ſint diuites vel non quia ſimpliciter non tenenť ire qz eoꝝ itineratio periculoſa eſt tamen inuentuſ ſublato tenentur ſe ꝓſentare papē vt no. in. d. c. q̄uis.

57 ¶ Septim⁹ i hoſtiario vel officiali qui preterea officij arcendo turbam poſſit clicum vt nota in. c. Si vero i. c. tit. Hoc intellige vbi in mediocri non autez in graui percuſſione vt no. ibidē ⁊ h̄ accipio graue ꝓ enormi; mediocrē ꝓ graui nā ſm Hoſtien. iter enormē ⁊ leuem eſt media que grauis dicit que vt diri arbitrio iudicis extimabil̄ ex q̄litatib⁹ ⁊ cir cūſtantiis. ff. de verb. ob. l. cōtinū⁹ ⁊ de vot. c. q⁹ ſuper his aduerte etiam hic q⁹ ſi officialis laic⁹ aliter q̄ ar cē do turbam iniecit manum in Clericū q⁹ non poteſt absolui niſi a papa q̄li tercunqz leuiter percuſſerit quia iniurtia eſt grauis quia vſurpat ſibi iu riſdictionem in clicum ita no. Pan. in d. c. ſi vero ⁊ ibi ter. apertius quod ve cuz itelligo quando hoc facit tanq̄z official. Secus ſi percuſſerit tanq̄z p ſona ꝓuata qz niſi eſſet iniuria gra uis non eſſet mittendus ad papam.

¶ Octau⁹ pueri ipuberes q dolo ca 58 paces ꝑcuſſerit vt i. c. i. e. ti. ſiue añ puberta⁹ tē añ absolonez ſiue poſt. c. ſi. e. t. nec tenenť ſe pūtare ceſſante pueritia. d. c. ſi. ⁊. c. q̄uis qz nihil dz ō iuramēto ⁊. c. q̄uis excipit pueros vñ dicit pa. i. d. c. ſi. q⁹ bñficiū ſemel idulti mīori er q̄ cepit hēre locū nō extinguit ꝑ ſuperueniētiam maio ris etatis. Quod nota.

Caſus iij. eſt in. c. q̄rēti. de of. de leg. ꝓ i ordinēdez ſnie de legati vltra ānuz de q dic vt. ō. ablo lutio ſo in pūcī.

Caſus iij. ē i. c. dura ō crie fal. vbi excōicati er gnali ſnia ſuoꝝ dioceſanoꝝ h̄ūt el⁹ frās apli cas falſas niſi. j. rr. dico. p. ll̄q̄z co gnouerint ſe h̄ el⁹ frās falſas illas de ſtruxerit aut reſignauerit ill⁹ nō pūt absolui p⁹ lapſū dictoꝝ rr. dicꝝ niſi a ſede aplica vl̄ de ei⁹ ſpāli mādato alig tñ tenēt q⁹ iſti. rr. dies incipiūt currē a die notitie. ſ. q⁹ h̄ūt ꝑdictas l̄ras falſas vt lo. ſz pa. i. c. ad falſarioꝝ dura. tz q⁹ icipiūt curt ere a die excōi catōis. plite p ozdīarios ꝺ̄ tales ita q⁹ niſi illa ꝑceſſerit tñ erūt excōicati. ⁊ hoc credo veri⁹ ſaltē poſt factū ⁊ hac ēt ſnia ligāt⁹ ſi excōicatio ꝑceſſerit q̄uis ꝺ ipſa l̄ra falſis nō fuerint vſi.

¶ Quid ō falſarijs l̄raꝝ aplicaꝝ. ℟. 1 q⁹ oēs tam clici q̄z laici qui p ſe vl̄ p alīi vicīi falſitatē exercuerint cū fau torib⁹ ⁊ defenſoribus ſuis ſunt excōi cati ipſo facto ⁊ hodie p. ceſſuz an nualē ſcīn in die cene dñi nō pūt ab ſolui citra ſedē aplicā nec nō falſarij

supplicatõnz gr̃az vl̃ iustitiã ꝓcernẽ
tiũ p põtificẽ vel vicecãzelariũ aut
regentẽ offiũ cãzelarie signatarium.
2 ¶ Vtr vtẽtes lr̃as aplicis falsi sint
ercõicati ipso iure. ℟. q̃ sic si sũt laici
tũ poterũt absolui a suis ordinarijs
vt ꝓz p. c. ad falsarior. de cri fal. cli
ci vo nõ sũt ercõicati ſz pa. i. d. c. ad
falsarior. cuius ¶ ost. teneat ꝓrium.
3 ¶ Vtr corrigẽtes lr̃as pape sint er-
cõicati. ℟. ſz vo. vt recitat ¶ pa. i. c. er
lr̃is de fide. iſtrũ. q̃ sic ẽt si vnã figu
rã sine lr̃az vt ẽt dimidi ĩ abraserint
releuerint aut cãzelauerit addiderit
vl̃ diminuerint ꝓleuerint vel muta
uerint sine lr̃a illius ad quẽ ſpectat
postq̃z lr̃a est bullata vel signata nec
pũt absolui citra sedẽ aplicã possiti
ipetrãs totã lr̃az lacerar̃ seu bullã si
illa nõ vult vti ex q̃ ꝓz q̃ ẽt simpler
notari⁹q lr̃as aplicas scripsit nõ pt
illaſ corrigere postq̃z sit bullate vl̃ si
gnate sine lr̃a officiar̃ ad hꝫ reputati
hoc tñ ꝥ bñ limitat Ric. in. iiij. di. x.
ar. xij. q. iiij. vez si tal⁹ abrasio vl̃ cor
rectõ seu mutatio faciat vt bulla que
aũ erat inualida efficiar̃ valida vel si
erat vtilis sit magis vtilis.
4 ¶ Vtr ipetrãs lr̃as dñi pape tacita
vẽritate vel suggesta falsitate sit ercõi
cat⁹. ℟. Ri. vbi. ꝑ. q. iij. q̃ ꝓz sit falsa
rius n tñ est falsar⁹ litterarum dñi
pape q̃ veras litteras impetrat ꝥ iõ
non est ercõmunicatio.
5 ¶ Vtr recipiẽtes lr̃as aplicas eriſtẽ
tes ipsi in curia vẽ manu alteri⁹ q̃z pa
pe vel officialiũ ad hoc deputatorũ
sint ercõicati. ℟. q̃ sic si sũt laici vt i
d. c. dura. auũ ſm Jo. an. ꝥ ¶ de-
anchar. in. d. c. dura q̃ quotidie fit
contra non ligat.

Casus. iij. est i. c. significauit
co. ti. vbi excõmunicat
tur eũtes q̃ pticipãt i diuinis officijs
tam in eccliã q̃z alibi ſpõte ꝥ sciẽter
cũ ercõicato a papa ſmaliter vl̃ iudi
cialiter ſm cõem lecturam ꝓz gl. ibi
dem aliter sentiat er q̃ collige q̃ qn̄
q̃z requirunt vl̃ista ercõicatio incur
rat. ¶ Prio q̃ sunt eũtes. ¶ Scõo
q̃ sciẽt. ¶ Tertiõ q̃ ſpõte. ¶ Quar
to q̃ in diuinis pticipent. ¶ Et quin
to q̃ ille cũ q̃ pticipãt sit ercõicat⁹ a
papa iudicialr. ꝥ isti nõ pũt absolui
nisi a papa. vt in. d. c. significauit.

Casus. v. est in c. ma noo. c. ti.
vbi oẽs incẽdiarii ꝓ-
prie dicti postq̃z fuerit publice ercõi
cati ꝥ denũciati non possunt absolui
citra sedem apostolicam.

Casus. vi. i. c. ꝙsti. eo. ti. vbi
effractores cum ſpolia
tione eccliar̃ postq̃z fuerint denũcia
ti nõ pũt absolui nisi a sede aplica.
Prio cui⁹ casus ꝥ precedẽtis maiori
euidẽtia ẽ sciẽdũ q⁹ incẽdiarij ꝥ effra
ctores eccliar̃ cũ ſpoliatione sunt er-
cõicati ipso iure sed incẽdiarij alioꝝ
locoꝝ nõ nisi ercõicenẽ vel ꝑ ſtatuta
vel alio modo. Aũ tñ denũciationẽ
nõ sunt mittẽdi ad sedẽ aplicã. Sz si
aliq̃ ꝑdictoꝝ denũciẽt ercõicati pu-
blice tunc nõ pũt absolui nisi a pa-
pa. Scõm cõem ꝥ veram opi. i. d. c.
tua nos. ꝥ c. ꝙquesti.
¶ Qui dũr incendiarij proprie viõ ꝥ
j. incendiarius in principio.
¶ Qui ãt dicãt effractores. ℟. q̃ sũt ꝥ
illi q̃ dolo malo aut p iniuriã violẽt
parietẽ fodiũt aut vitreã fenestrã frãi
gũt seu farraturã vl̃ hostia vl̃ cardicl
seu vectes: dũ tenẽt hostia firmata aut
ipſs tectũ ecclie ſz ar. alij aut q̃ faciũt
enormia in eccliã vt rapiẽdo corp⁹
rũt ꝙmõi. frangẽdo calices ꝥ simi
lia non sunt effractores ꝓprie nec ex

cõicati ipso iure ſm ¶ Host ꝥ Jo. de li
nec etiã si ercõi carent: ꝥ denũciarẽ-
tur cẽnt mittẽdi ad papã ſz posset ab
illo qui eos ercõicauit absolui. opz
ergo q⁹ spoliatio fiat cũ effractõe. vñ
sola effractio p se nec sola spoliatõ fa
cit aliq̃ẽ icidere ĩ hãc cãzz vt denũ
ciar⁹ sit mittẽdus ad papã qõ no. q⁹
pauci aduertũt ſz nc ẽvt i. d. c. ꝙsti.
3 ¶ Sz nnq̃d hic noie eccliar̃ vent
aut monasteria: ꝥ loca pia. ℟. ſcõm
¶ pa. i. d. c. tua nos q⁹ sic ꝑ ter. liij. di
ſtin. §. hac auẽtate no. gl. i. c. grãdi õ
sup. ne. pl. li. vi. ꝥ i. c. fi. de sen. ex. rõ
est q⁹ ista ercõicatio ꝓncipalr est in
fauorẽ eccliar̃ ꝥ iõ latissime accipit
respectu ipsar̃ ꝥz alõ nõ veniãt mõa
steria. neq̃z pia loca noie eccliar̃: q⁹ in
iure ponũt vt diuersa vt ꝓz i. c. sciãt
hla. in gl. o. li. vi. Additã ¶ pa. i. c.
fi. de ecclisa edi. q⁹ eccliẽ nõ ꝓfecrate
ꝥ hospitalia veniũt hic noie eccliar̃.
Intellige si auẽtate epi aut pape sunt
edificata alr nõ essent loca religiosa
vt no. in. c. ad hec de relig. domi.
4 ¶ Vtr effractor cũ ſpoliatõe rom⁹
eriſtẽtis in ſpacio ꝓuilegiato eccle
sit ercõicatus ꝥ post denũciationẽ ha
beat ire ad papã. ℟. q⁹ nõ q̃z talis lo
mus nõ dicitur locus religiosus nisi
sit ecclesie vel clericoꝝ. vt in. c. qſqs
xvij. q. iiij. ꝥ effractores locoꝝ nõ re
ligiosoꝝ ẽtã post denũciationes non
sunt mittẽdi ad papã. vt ꝓz i. d. c. cõ
questi. ꝥ allegatis ibi in glo. Intelligo
hic nõ q⁹ sint eccliẽ vel clericoꝝ quo
ad dominium: sed tali modo q⁹ dicã
tur loca religiosa.
5 ¶ Sz qñ dicunt tales ꝓblice denũ
ciati. ℟. q⁹ quocũq̃z publice õnũciẽt
siue notanter: siue n gñle puta denũcia
tus ercõicatos oẽs q̃ fecerũt talẽi

cẽdiũz vel effractionẽ talẽ eccliẽ seu
loci religiosi ꝥ hmõi. vt patet i. d. c.
tua nos. q⁹ non distinguit aliter.
¶ Vtr incẽdiarij sint absoluẽdi etiã 6
añ denũciatiõz antq̃z satisfecerint dã
nũ passũ. ℟. q⁹ non vt no. in. c. pessi
mam. xxij. q. vltima.

Casus sequẽtes vsq̃z ad casuz
rũ sũt i. vi. li. decretaliũ
Casus vij. est i. c. fidamẽta de
elect. vbi ercõicantur.
Prio oẽs cuiuscũq̃z notabil ꝓminẽ
tie dignitatẽ ptãt vl̃ excellẽtie sit ꝑsõ
q̃z noie cẽseant ꝥ ff̃ filiⁱ vel nepotes alt
quoꝝ ꝑdictoꝝ q̃ sine lnia sedis apli
ce notationi electioni vel assũptioni
i senatorẽ capitaneũ patricũ aut rec
torẽ ad regimẽ vrbis rome assentiũt
vl̃ se itromittũt q̃se vel ꝙ aliũ erciptũ
tur romani ex ipsa vrbe naturalr ori
undi vl̃ ibi ꝥcole seu ꝓmiti hitatores
q̃ iz sint ꝑdictoꝝ ffes filij vel nepo
tes aut sub cõitaⁱ vl̃ baronie noie ex
territoriũ vrbis iurisdictionẽ ꝓpriã
vel tpalẽ obtineãt pũt tñ i senatores
Romanos assumi ad vnũ ãnũ vl̃ bie
nⁱ ꝥ ipũs diuino nõ hẽant ex territoriũ
talẽ ptãtẽ q⁹ possẽt euacuar̃ roꝝ ꝓsti
tutionis ꝑdicte. ¶ Itẽ. ij. ercõicant
q̃ cũq̃z alij a ꝑdicti q̃ assentiũt ad ꝑdi
cũ regimẽ vltra ãnũ sine lnia sedis
aplice. ¶ Itẽ. iij. ercõicãt intẽdẽtes
vl̃ obedientes eisdẽ sic assũpt̃s ¶ Itẽ
iiij. ercõicãt q̃ ipos nolauerũt elege
rint vl̃ assũpserint. ¶ Itẽ. v. ercõicãt
dãtes auxiliũ ꝓsiliũ vl̃ fauorẽ publi
ce vl̃ occulte tã nolatoribⁱ ꝥ assũpto
ribⁱ: q̃z nominatis ꝥ assumptis nec
oẽs predicti pũt absolui nisi a papa.

Casus vnj. est in. c. clericis de
imu. eccle. sed q⁹ hodie
non ligat per cle. vnicam. eo. titulo.
ideo ꝓtransco.

Casus lic. ē l. c. felicj ō pe. vbi excōicant. ¶ Primo
oēs ⁊ lecutores cardinalū rome ec
clie hostilr. ¶ Itē. ij. qcussores ⁊ ea
ptores. ¶ Itē. iij. locij talia facientiꝫ
vl mādātiū. ¶ Itē. iiij. q fcīz ratū
hūerint vel ꝓsilij vderint aut fauorē.
¶ Itē. v. q tales postea receptauerint
vl ōfēlauerit sciēter. ¶ Itē. vi. excōi
cāt ꝓncipes ⁊ senatores ⁊ ꝓsules. ꝓtēt
rectores siue alij dñi ⁊ eoꝝ offāles q
j. mēsez a die notitie habite ꝛ ꝑdi
cto relicto nō puniūt ꝓdictos reos
fm tenorē. d. c. felicis nec pñt absol
vi nisi a papa. excepto isto vltimo. i.
ꝓncipe ⁊c. q poterūt absolui a suis oz
diarijs. Stū pēa sūt plectēdi q ꝑdi
cta facūt clicꝫ vl religiosis familie pa
pe vel cardinaliū. Aduerte hic q ise
cutō sumit i malā ptē ⁊ capē itelligit
cū effū. qz si nō capiaf ꝫ fiat iſultus
ad bonum vt ei fiat iniuria vel si
oblidēt vl claudūt i domo nō vt eos
ibi custodiāt ꝫ vt eis inferāt verecū
diā nō habebit locum pena ista. fm
q no. Inno. in. c. nup. eodem titu.

Casus r. est i. c. gaūgs. e. ti. vbi excōicant oēs dāteo li
cētiā alicui occidēdi capiēdi seu ala
ī psonis aut bois suis vl suoꝝ grauā
di eos q suīas excōicationis vel iter
dicti tulerūt ꝫ quēcūq; siue cos occa
sione q̄uis sunt ,plate vel obseruātes
tales sniās seu t vlr excōicaꝫ nolēres
cōicare nisi sniaz ipsaz si fuit ad ꝓso
nas grauādas reuocauerint ancꝫ in
aliq̄ sit ꝓcessū vl si dicta snia fuit ad
bona eorū capiēda. nisi. j. octo diez
spatiū restōnez fecerint fieri vel satis
factiōez ⁊ sniaz reuocauerint. ¶ Itē
ij. excōicant oēs q ꝑdicta sniā data.
vti audi fuerit. ¶ Itē. iij. q aliqd ꝓce
missoꝝ ad q̄ ꝓmittēda dari sniā ꝓhi
bet ꝓmiserint sūo motu nisi vt dictū
est re integra si ad ꝓsonā ⁊ si ad bona
j. viij. diez spatiū restituerit vl satisfe
cerit. In q̄ excōicatione oēs ꝑdicti si
p spatiū duoꝝ mensiuꝫ mādauerint nō
nisi p sedez aplicani poterūt absolui.
¶ Queritur idē archi. q̄d̄ veniat noīe ꝛ
suoꝝ ⁊. ℞. q̄ veniūt oēs q sūt sub ptā
te eoꝝ vt isti. ō hīo q sunt sui vel alie
ui. p totū. Itē q̄ veniunt ꝓsanguinei
vt i. c. sciāt cūcti de elec. in vi. Itē do
mestici vi. C. de hīo qui ad ec. ꝑti. l.
pūti. §. sane ⁊ qui dicanf domestici.
famuliareo vide famūliario.
¶ Itē grauare dñr q̄ ꝓhibent ne eis
coquaf molatur vendatur ⁊ hmōdi.

Casus sequētes sunt i cle. vlez
ad calum. xvij.

Casus ri. est in cle. multoꝝ. de
hæreti. vbi excōicantur
oēs ingsitores hereticę ꝓuitatis infa
mioꝛes ep̄ius q odio gfa vel amore lu
cri aut comodi tpal obtētu ꝫ iuſtitiā
⁊ ꝓsciaz suā omiserint ꝫ quēpiā ꝓce
dere vbi fuerat ꝓcedēdum ꝓ hereſi.
¶ Itē. ij. excōicant ꝑdicti si obtēm
eodē ꝓuitatē ipaz hēdis vel ipedimē
tū sui officij alicui ꝓponēdo ꝓsupse
rim aliquē. q̄ quomō verare nō pñt
absolui nisi a papa nisi i mortartícu
lo ꝓmissa satisfactōe itelligesi pt heri
alr nō valeret absolo vñ aduerte ꝫ
Lar. i cle. ꝑdicta q̄ ad icurrēdā istā
pēnā oz fiat ꝫ iuſtitiā ⁊ ꝓsciaz copu
latue. Itē no. q̄ quomō tenēt ali
quē siue incitationib⁹ fideiussionib⁹
⁊ iuuīb⁹ icurrūt istā pēnā. fm ℙau.
¶ Quid si omittit ex tioze vl ad eut
tandū scandalum. ℞. glo. q̄ non ici
dunt in hanc penam.

Casus xij. est in cle. religiosi ō
priuil. vbi ꝓmo excōican
tur oēs religiosi qui clicis aut laicis
sacꝫ vnctōis extreme vl eucharistie
ministrāt ꝛ hūmūr. vl solēnizāt mſſ
moꝛa iuī sniā spāli ꝑsbi ꝓpochiaf. uel
si ꝑdicti absoluūt excōicatos a canōe
ꝓtercꝫi casib⁹ a iuſ erpſsi vl ꝑ bullę
gia sedis aplicę ꝛecta eisdē. vl si ab
soluūt a sentētijs ,pmulgat ꝓ statuta
synodalia vl ,puincialia seu a pena ⁊
a culpa nec pñt absolui nisi a papa.
1 ¶ Querit an ligent oēs religiosi. ꝑ
fm Lar. ibidē q̄ nō ꝫ solū religiosi
religiōis approbate. qz alij nō sūt ꝑ
ꝓte religiosi vt i. c. vno ō voto li. vi.
⁊ lz q̄dā istō restrigāt ad religiosos
exēptos vt ꝓ. de sta. tū cōiter tenef
q̄ hēat locū ēt i nō exēpt ⁊ i religio
sis ꝑfect ecclie pochiali si aliqs ex eis
is pochianis mūnistrāt fm glo. i cle.
i. de decī. ⁊ ℙau. ibidem.
2 ¶ Quid si nouicī⁹ faciat aliqd ꝑdi
ctorum. ℞. fm Lar. q̄ ligatur. ar. c.
religioso. de sen. ex. in. vi.
3 ¶ Utr religiosi ꝓuersi. fisr. ℞. Lar. q̄
ꝓ. de an. ꝫ q̄ nō ligāf sicut nec mo
nīales ex quo ordinē nō hñt. ꝫ Zen.
tenet q̄ ligātur. ⁊ videtur verius.
4 ¶ Utr religiosi ministrāt ecclie aliſ reli
giosis sacrā ꝑdicta ligēf ꝑfata pēa. ꝑ
Lar. q̄ ꝓ. ō sta. dicē quēdā cardinalē
ꝓsuluisse q̄ ñ ꝫ la. ꝫ q̄ vbi clicis i
telligit ēt ō regularib⁹ q̄ ō secularib⁹
ꝫ vbi laicif ēt ꝓhibēdut religiosi
vl mōachi laicos ꝫ ꝓmū credo ve
rius q ea que dicī. ō. clericum ꝓmo.
5 ¶ Utr to de mor. ꝓssint mīstrare eu
charistiā licite. ℞. car. pa. ⁊ la. q̄ nō
c. ois ō ꝓ. ⁊ re. tenēt q̄ sic vt recitat
ibi dr. li. ti. rv. afs. lir. ⁊ hoc credo ve
rū si tali ꝓ sacerdos ꝫ ꝑ bñt q̄ mīstret
6 ¶ Utr fēō ecclie q̄ñ ē sacerdos vl
vicari⁹ rector ꝓssit dar sniaz dicti re
ligios mīstrādi ꝑdcā sctā. ℞. car. q̄
sic. ⁊ sic sua lz alij teneāt ꝫ fisr. pa. ꝫ
q̄ ep̄s ⁊ archipsbr ciuitat ꝓssint ꝑdi
cta sniaz dar ⁊ zē. ⁊ ste. idē tenēt ō vi
cario ep̄i i spāli⁹ vl ōlegato aut ep̄i
pnsario mi⁹ est tñ fm ℙau. nō rece
dere a lra nō tñ est necessarium.
¶ Quid ē solēnizare mſſ nōiū. ℞. 7
Lar. i. d. cl. i. q̄ zē. dic q̄ ꝓhibēdit
ois solēnitaq̄ obseruaf iurta ritum
ecclie az regiōis ō spō. c. i. siue fiat bñ
dictō solēni siue dicaf mīssa spāl iup
ꝑbēteꝛ. ⁊ hmōi ꝛducere aūt fed⁹ mſſ
monij vel ꝓnūciare ꝛba inter ꝫbentes
nō est eis ꝓhibitū ꝫ zē. ⁊ ste.
¶ Utr ꝑsū excōicatos a canone itel 8
ligaf solū ō maiori excōicatione. ℞.
Lar. vbi. §. q̄ sic ꝫ ℙau. ⁊ nō ō mi
nori facit. c. si quē ⁊. c. nup. de sen. ex.
Idē ꝫ Lap. ⁊ facit. c. ꝓnū de reſcri.
li. vi. Be. ārī. c. vnico de his q̄ vi. li.
vi. dicit q̄ ēt itelligit de minori qz ler
penalio ꝓhibēo absolonez ab excōi
catione ſclusit ēt minoꝛis absolutio
nē. ꝓ hoc est gl. i cle. i. de ꝓbi. Itē vbi
cūq; fit mētio de excōicatione ⁊ mā
l q̄ ꝓferf est ꝓportionabilis ēt mino
ri de vtraq; itelligit. vt no. gl. pc. i. c.
ꝓsidētes. de here. i. vi. ⁊ ꝫ ō opinio
sit tutior. tñ ꝓma mihi videf verior.
¶ Querit de q̄ canone itelligit. ℞. 9
Lar. vbi. §. ℙa. ⁊ ℙau. q̄ itelligit ō
q̄cūq; a papa ,pmulgato. qz ille ꝓpe
p excellētiā dī canō ꝫ aliqñ ipsoꝛe
accipiaf ꝓ illo ep̄i vt. iij. d. §. pcto.
¶ Quid si supradicti absoluūt excōi 10
catos p sniaz hōis ētiā papę. ℞. glo.
Lau. ℙa. ⁊ zē. ibidē tenēt q̄ nō li
gant ꝑfata pena qz si voluisset itelligi
exōssisset ar. c. ad audiētiaz de decī.
¶ Utr noie sniē hic veniat excōica
tio solū. ℞. gl. ⁊ ℙa. ibidē q̄ ētiā ve
nit suspēsio ⁊ interdictū. ꝫ Lar. dicit
q̄ verī⁹ est q̄ solū itelligit de sniā ex-

cõicationis q̃ dñ̃ ꝓbat lĩa ꝑ alternatiuã q̃. ℟. dic̃ de hĩa q̃ absoluit excõicatos a canõe ⁊ postea iudicit vl̃a sẽtẽtijs ꝑ statuta. ⁊ sic restringitur verbum sententijs per v̈bum excõmunicatos ar. de reser. c. ij. regrio.

12 ¶ Quid de sentẽtijs late ꝑ statuta legatoꝝ de q̃bus hõe de officio le. c. fi. ℣. ꝑmꝫ a. ⁊ sequit̃ Lar. q̃ idẽ est sic̃ de statuꝭ synodaliꝫ vel ꝓuincialiꝫ.

13 ¶ Utꝝ religiosi ꝓdci absoluẽtes a pena tñ ligẽt ꝓdicta cẽsura. ℟. ℨz Zẽ. quẽ segt Lar. q̃ nõ q̃ lra logt copulatiue a pẽa ⁊ a culpa. c. ij. ℨ rescrip.

14 ¶ Quid si ꝓdicti religiosi absoluũt a pctõ ⁊ nõ ab excõicatiõe q̃ incurrit ꝑ pctõ. ℟. Zẽ. ⁊ Lar. tenẽt q̃ non incidũt i penã ⁊ plz ne fiat extensio.

15 ¶ Utꝝ religiosi ignorãs penã hãc ⁊ ãministrãs sacrꝫ eucharistie vl̃ ertreme vnctionis sine licẽtia rectoris pochial nõ tñ in ꝓcẽptũ ipsius incurrat hãc penã. ℟. Lar. se ꝓsulisse ꝑ literã. d. cle. q̃ dicit ꝓsupponẽdo q̃ no. dolũ ⁊ temerariatẽ ministrãtiũ q̃ nõ ligat ⁊ plz mihi ꝑ ea q̃ dixi. ℨ. dolus. ℨ. v. ⁊. ℨ excõicatio. vij. casu. vlti. ℨ. ij.

16 ¶ Utꝝ recipiẽtes ꝓfata sacrã a dicto religioso sine lnia suoꝝ rectoꝝ pochialiũ sint excõicati. ℟. q̃ nõ. i. vice vi patebit. ℨ. Excõicatio. viij. ℨ. ij.

17 ¶ Utꝝ sit credẽdus dicẽti se habere lniam. ℟. glo. q̃ sic ⁊ ꝓco. Laurẽ. Ꝑa. ⁊ Ste. q̃ nemo vi ĩmemor ꝑ pte salutis. l. q. vij. sancimus.

18 ¶ Quid de mercenarijs scolaribus ⁊ hmõi. ℟. glo. q̃ sufficit lnia sacerdotis pochialis in cuius parochia inhabitãt, nisi cã recreationis vl̃ alia tpali statim reuersuri ad ꝓpria adire nõ ualerent quia lic non sufficeret.

Casus xiij. est in cle. i. de pe. vbi excõicãt qlibet q̃ i ĩtuerioſe, vel temere ꝓsumpserit cepit aut bãnierit aliquẽ eꝝ seu q̃ ꝓdicta mãdauerit vl̃ fecã ab aliꝭ rata habuerit vl̃ occ̃ fuerit i bis faciẽdis. aut ꝓsilijs aut fauorẽ dederit vl̃ defẽsauerit eos dez nec põt absolui ꝑterq̃ i articulo mortis nisi a papa ⁊ cũ absoluẽdus fuerit in articulo mortis nõ vꝫ absolui nisi ꝓ̃ cauerit ydonee q̃ pebit pe ne ꝓponẽde ⁊ penitẽtiã dñs auxiliãte faciet. Jtẽ icõo excõicãt oẽs officiales q̃cunq̃ nolẽ censeant q̃ in aliq̃ ꝑ dictoꝝ fuerint culpabiles nec valet absolui nisi vt predictum est.

¶ Sz quid si eꝝ nõduz erat ꝓfecta ⁊ tus. ℟. glo. q̃ nõ erit locꝫ isti pene q̃ non est eꝝ de cele. misi. cle. ij. secus de eo qui renunciauit episcopatui q̃ habebit locum in eo illa pena?

¶ An habebat locuz ꝓdicta pena in inclusione fcã ẽpo ad verecũdiaz. ℟. Lar. q̃ non q̃ hic capere accipit ꝑ detinere. sicut ⁊ in. c. felicis de pe. li. vi. accipitur vt supradictuz est.

Casus xiiij. est i cle. cupientes i ℨ. fi. de pe. vbi excõicãtur oẽs religiosi ⁊ clici secularcs qui iduxerit ad vouẽduz iurãdũ ꝛc. ꝺ eligẽda sepultura aputi ecclesias ipoꝝ de quo dic vt. ℨ. sepultura. ℨ. xxxv.

Casus xv. ẽ i cle. grauis ꝺ sen. exc. vbi excõicant oẽs dñi tpales etiã si sunt eꝝ q̃ in terris seu locis eoꝝ interdicto suppositi eo gũt q̃libet diuina officia celebrare aut q̃ voce ꝓconia seu per cãpanaꝝ pulsationẽ ad officiũ cadẽ audiẽda aliqs ꝑtis excõicationis aut interdicti suis inodatos euocãt. vel q excõicat] publice aut interdict] ꝓhibẽt ne de ecclijs exeãt dũ missaꝝ solẽnia aguntꝫ a celebrãtibus monitꝫ gnãliter, vel spãlr vt exeãt. Jtẽ icõo hercõicati publice ⁊ interdicti i ipsis sunt ecclijs postq̃ fuerit noiatis monitꝫ a celebrãtib⁹ vt exeãt remanere ꝓsumpserint sniaz excõicationis incurrũt a qua solũ a papa nisi absolui. Et nõ colligẽ q̃ hec pena est ꝺ cogẽtes euocãtes. ꝓhibẽtes. ⁊ remanẽtes. Jtem aduerte q̃ v̈bum q̃libet ꝓprehendit oẽm modũ ꝓpulsionis realẽ vel psonalẽ directũ vl̃ indirectũ vt puta ꝓsanguineos vel ꝺos in psonis aut rebus grauãdo: vt no. glo. in. d. cle.

1 ¶ Quid si euocarẽt non excõmunicatos vel nõ interdictos. ℟. Lar. post Ꝑau. ibidẽ q̃ incidunt in predictã penaz cum locus sit interdictus. ⁊ dicto ꝓsertim stat ꝓ maxime.

2 ¶ Utꝝ hec pena habeat locũ in cessatione a diuinis posita in dictis terr] ℟. q̃ ũc q̃ qñ cessatõ a diuis ẽ gnãl] hz vlz interdicti vt i cle. i. e. ti. ℨ. cessationiꝫ secul si cessatio esset ꝓpalis.

3 ¶ Quid itelligit̃ hic noie diuina officia. ℟. Lar. post pa. ibidẽ q̃ restrigit̃ solũ ad missas. ⁊ ꝺ si aduocarẽt ad alia officia ꝓter missas nõ haberet locum hec pena.

4 ¶ Quid si predicti ꝓcipiãt nõ subditis suis vel predicta non faciant in terr]ꝺoꝝ hz i alienis. ℟. ibidẽ Lar. q̃ non hz locuz hec pena.

5 ¶ Utꝝ predicti aduocantes secrete ꝑ nuncium ad diuina ligentur ꝓfata pena. ℟. Lar. ibidẽ post Ꝑa. ℨ. q̃ nõ nisi voce ꝓconia. vel voce tube. aut̃coma vel per campanarum pulsationem aduocent.

6 ¶ Quid si ꝓpellit interdictos in loco nõ interdicto. ℟. Ꝑa. ibidẽ q̃ nõ hz locum hec pena.

7 ¶ De quo interdicto itelligitur. ℟. glo. ibidem q̃ tam de interdicto a ture quam ab homine.

Casus xvi. est i cle. cũ ex eo. eo. ti. vbi excõicant fratres minores recipiẽtes tpe interdicti illoꝺ de tertio ordine ad diuina. Sed q̃ hodie vacat per ꝓuilegium dñi Sixti quarti perrarisco q̃ nõ ligati

Casus sequentes sunt per ꝓcessum curie annuale fein die, cene, dñi vsq̃ ad casum. xxxij.

Casus xvi. est ꝓtra hereticos gazaros patarinos: ⁊ alios quocunq̃ nomine censeantur ac cõtra omnes fautores receptatores. ⁊ defensores eorundem.

Casus xviij. est ꝺ pyratas cursarios: ⁊ latrunculos maritimos ac omnes receptatores eorũdez cũ dantibus eis auxilũ ꝓsilium vl̃ fauorẽ. Et dicũt pyrata q̃cunq̃ in mari depredat̃ nisi habẽt bellũ ꝺ eos quos depredat q̃ no. q̃ pauci aduertunt credentes q̃ nisi quis indifferẽter depredet in mari. nõ sit pyrata ⁊ nõ incidit in hanc penam sed falsum est.

Casus xix. est ꝺ oẽs q̃ in terris suis noua pedagia ipoñũt vl̃ ꝓhibita exigũtꝫ a spõte solucẽtib⁹ pedagia recipiẽs nõ incurrit excõicatõez hz gl. ⁊ Ꝑa. i cle. q̃m re mu. ec. q̃ exigẽ ẽ ab inuito exigere.

Casus xx. est ꝺ omnes falsarios bullaꝝ apostolicaꝝ de quo dictum est. ℨ. casu. iij.

Casus xvi. est ꝺ illos qui equos arma: ferrũ: lignamina ⁊ alia ꝓhibita deferũt sarracenis: ⁊ aliis xpi nominis inimicis q̃b⁹ xpianos oppugnant pro cuius ĩtelligentia querunt infrascripta.

¶ Quid venit hic i noie armoꝝ. ℟. glo. in. c. ita q̃ꝺaz de iudeis q̃ etiã fustes ⁊ lapides ꝑ machinis venũt hz nõ lapideos ꝑ edificijs nẽcãs i. l. ij.

C.q̄ res erpor. nō re. dīc̄p lozice scuta
archus: sagite: spate: gladij: ⁊ tella
noie armoꝝ venūt. Ego vō dico q̄
illa q̄ cōt sūt p vsu offendēdi vel de-
fēdēdi se ⁊ nō p alio vsu venūt noie
armoꝝ. Illa vō quib⁹ possum⁹ vti p
armis ⁊ p alio vsu puta p instr̄o di-
cunt arma er itentione vtendi bio p
armis ꝛefēsionis vel offēsionis alo nō
vt no. i cle. ne in agro de statu. mōa.
Et nō gladi⁹ ad icidendū panem nō
venit nomine armoꝝ fm Joa. in. c.
clerici. el. pmo. de. vi. ⁊ ho. cle.

2 C Quid venit noie ferri ḥ. R. q̄ acci
pit hec ferrū p ferro infecto. vel cō
sub q̄cūq; forma. vt in. l. ij. C. q̄ res
expor. nō de. q̄ tñ limito per rōnem
exp̄ssaz i. d. l. ij. de ferro p q̄ possent
pugnare vl se munire. q; brocate ⁊
silia nō credo sint sub ipo ꝓhēsa.

3 C Quid itelligit sub noie lignami-
nū. R. q̄ itelligit qdcūq; lignum p
q̄ naues galeas aut alias machinas
possent facere ad ꝑpugnāduz vel defē
dēduz se a xp̄ianis. secus de alijs li-
gnaminib⁹ quib⁹ nō pūt vti ad offē
dendum vel defendum.

4 C Quid itelligit noie ꝓhibitoꝝ R.
q̄ sunt oīa gbus pūt xp̄iani ꝑpugna
ri vel ipi infideles ne ꝑpugnēt a xp̄ia-
nis munīri que oī tpe ꝓhibent. Si li
ter q̄cūq; victualia. vel mercimo-
nia tpe guerre cū eis habite ab alig
bus xp̄ianis leg̃time. Tpe vō pac
mercimōia q̄cūq; ⁊ victualia nō sūt
ꝓhibita est ōferri nisi i dispēdiū xp̄ia
noꝝ fieret puta q; timēres de guerra
munīūt se vel vt inuadant xp̄ianos.
Tenet tamen Inn. ⁊ Jo. in. c. signi
ficauit de iudeis q; p redimēdis cap
tiuis tpe guerre arma etiā sine pena
excōicationis pūt deferri q; ante fa-
ctum non tenerem sed bene post fa-
ctū de alijs vero mercimonijs nō est
dubiū inter doct. pp predictum. c. fi
gnificauit q; redemptione captiuoꝝ
pūt deferri etiam tempore guerre.

C Quid si tpe pacis deferant arma 5
⁊ alia ꝓhibita nō tñ ea intentione vt
ipugnent xp̄iani. R. q; nihilominus
ligant si sunt talia gbus pūt ipugna
ri fm gl. Jo. an. ⁊ do. An. ac. Joa. i
d. c. ita quoīdaz gdaz tñ tenēt q; nō
ligant nisi ea intentione deferāt vt
xp̄iani ipugnent. vel ne possint insi-
deleo ipugnari ⁊ ꝓuenit sal hec opi.
cum ter. in. d. c. q̄ndaz ls ꝓma opi.
sit tutior: maxime ante factum.

C Utz deferētes ꝓhibita infideli 6
bus ⁊ penitētibus postea ea reportā
tes ⁊ nō dimittentes infidelibus li-
gant. R. q; nō q; ēba cuz effcū sint
accipiēda. Itē dic ō deferēt⁹ arma
p sui tutione ad terras infideliuz q;
nō ligāt nisi postea ea ipse venderēt
q; sic ligant. Si aūt statuz vēdita re-
cuparent nihilomin⁹ ligarent. Idez
dic de permutatione.

C Nō dīc xp̄ūs guerre. R. q; dicit q̄l 7
aliqs ducepe xp̄ian⁹ auctorate, princi-
pis vel papa facit cū eis bellū q̄ ad
illū dñs puta Soldanū vel turchū.
nō quo ad alios dños infideles. nisi
essent tali in subsidium.

C Aduerte hic q; ls Nicola⁹ Bo. 8
nifaci⁹ ⁊ Clemens multos ligauerit
circa ꝓdicta tñ q; hodie vacāt pra-
leo solūmō remanēt excōicati vltra
ꝓdictos exercētes regimē i galeis aut
nauib⁹ infidel ū in. c. ita quoīdam.
ls nō est papalis sed ordinarius po-
terit absolvere. tex est q; tā isti q̄z ꝑ
ꝓscripti nō dēnt absolui. nisi q̄ic-
quid acq̄sierint ex tali cōmertio dā
nato exp̄ēdant in subsidium xp̄iano
rū ⁊ vltra tantumdem de suo si pūt.

9 C Quid de dātib⁹ cordā vl anchorā 9
⁊ hmōi vt possint negociari cū ifide
lib⁹ tpe pacis. R. q; regrit lnia apli-
ca. q; p talia pūt xp̄iani impugnari.

10 C Utz portātes clauos puos ⁊ cultel 10
los p pane incidēdo sint excōicati.
R. q; nō q; nō ꝓhendunt sub noie
armoꝝ. vl ferri vel alioꝝ ꝓhibitoꝝ.

11 C Utz portātes ferrū arma ⁊ alia ꝑ 11
hibita de vna ꝛra sarracenoꝝ ad aliā
vl sarracenos cū armis suis. vtputa
de marica i alexādriam sint excōicā
ti. R. q; nō nisi hoc fiat in dispendiū
xp̄ianoꝝ sicut declarauit Gr̄e. ix. i ex̄
uaganti que incipit postulastis.

Casus xxij. est ꝺ imp̄ tātes seu
inuadētes victualia vl
alia ad vsuz romāe curie necessaria
adducētes seu ne ad ipaz adducāt.
vl deferant ipedītes aut ꝑturbā-
tes ⁊ ꝺ defensores talia facientium.

Casus xxiij. est ꝺ oēs q; illos q̄
⁊ recedit ab eadē temeritate ꝓpa ca
pūt spoliāt ⁊ detinēt aut ex ꝓposito
deliberato vberare mutilare vel inter
ficere presumunt ⁊ ꝺ omnes qui ta-
lia fieri faciunt vel mandant.

Casus xxiij. est ꝺ illos q; iurisꝺ
dictionē ordinariaz vel
ꝺlegatā ñ hītes i mozātes i eadē curia
temeritate ꝓpa. capiūt. spoliāt. ⁊ deti
nēt aut ex ꝓposito ꝺliberato ⁊ vberare
mutilare vel interficere pīmunt ⁊ q
talia fieri faciunt seu mandant.

Casus xxv. est ꝺ oēs illos q; ꝑ
se vel p alium seu alios q̄s
ad romanā curiā sup eoꝝ causis ⁊ ne
tes aut, procūrātes vl, procuratores iporꝝ
vel aduocatos seu iudices sup dict̄
causis reputatos occasiōe cāp vl ne
gociorꝝ hmōi vberāt mutilāt vl occi
dunt aut bonis spoliāt ⁊ ꝓtra dantes
aut illū ꝓsiliū vel fauorez iu. ꝓdictis.

Casus xxvj. est ꝺ oēs illos qui
ne parcāt ḥis aut mā
datā aplicis ⁊ legatoꝝ. ⁊ nūciorꝝ ⁊ iu
dicū ꝺlegatoꝝ eozūdē grazvel iusti
cia ꝑcernēt ꝺ decretisq; sup eis ⁊ re
iudicata seu ꝓcessi⁹ executorialib⁹ si
habito ꝑ eoꝝ displac to ⁊ assēsu ne
re talibōce ⁊ notarij sup hmōi ḥis
⁊ ꝓcessi⁹ executorialib⁹ isti rascu acto
ꝓficere aut ꝓfecta ꝑti cui⁹ interest tra-
dere sub grauissimis ꝑmis. ꝓhibere.
stauere. seu mādare ꝑmūt. ⁊ ꝓtra
dātes auxiliuꝫ ꝓsiliuꝫ. vel fauorez.

Casus xxvij. est ꝺ oēs q; se ab
obia romani pōtifi. ꝑ
tinaciter subtrahere vel q̄libet re-
cedere ꝓsumunt ⁊ ꝓtra dātes auxi
liuꝫ ꝓsiliuꝫ vel fauorez predictis.

Casus xxviij. est ꝺ oēs q; turbāt
ctionē ad ecclīasticas ꝑ
sonas ꝓtinētē vsurpāt ꝑ se vl ꝑ alios seu
alios directe vl indirecte aut iciditē cō
siliū auxiliū vl fauorē ꝑstār ñ vrētē.

Casus xxix. est ꝺ oēs mutilātes
vulnerātes interficiētes
seu capiētes ⁊ detinētes seu depdā-
tes. rompentes ⁊ pegrinos ad vbia in
cl pegrinationis ⁊ deuotis accedē
tes ⁊ i ea mozātes. vel recedēteos ab
ipsa cuz omnibus in his danūb⁹ ꝑsi
lium auxilium. vel fauorem.

Casus xxx. est ꝺ oēs illos q; ꝑ
se vel p alū directe vl i
directe sub quocūq; titulo vel colore
occupāt detinēt vel hostilr discur-
rūt seu inuadūt in totū seu in partes
almā vrbē aut alias ciuitates vel ter
ras ⁊ loca. ⁊ iura ad romanā eccliaz
spectantia cū adhērētib⁹ fautoribus
⁊ defensoribus eozum seu dantibus

mentiū ꝓsiliū vel fauorē in eisdem.

Casus xxxi. ē ꝫ qcūq; plumē
teo absoluere quēlibet
p dictū ꝓcessum excōicati nisi i arti
culo mortis ꝓstita prius de stādo
sctē mris ecclie mandato satisfatio
ne vel sufficiēti cautione. et ꝓterea cu
iuscūq; ꝓuilegij. vl ꝓcessionis aplice
nō faciētis plenā ⁊ expressam de ꝑdi
cta ꝓhibitōe mētionē. nec absolutō
alr impensa vlz. Et licet Paulus se
cūduo plēs alios casus posuerit q̄s
in nulla ꝓcessione volebat itelligi ni
si specialiter exprimerentur. Tamen
Sixt⁹ quartus solummodo ad predi
ctos supza exꝑssos se restrinxit. ⁊ iō
casus panli in dicto ꝓcessu omitto.

1 ¶ Aduerte etiam q̄ ꝓlatus Sixt⁹ in
exuaganti. q̄ incipit ⁊ si dñici gre. ex
cōicat oēs absoluētes a q̄cūq; ꝑdcā
rū excōicationū ꝑ ꝓcessū fcāz ul' dispē
santes in voto vltramarino sanctor
Petri ⁊ Pauli sancti Jacobi ⁊ castri
taz ex q̄cūq; ꝓcessione ab ipso Sixto habita: nisi de. d. exuaganti de verbo ad verbum in ipsa ꝓcessione fiat mentio. Et bene aduertant ꝓfessores quo ad illos qui ꝓfessionalia habuerunt ab ipso exceptis illis ꝓfessionibus que data fuerint tempore crucis ate mihi commisse quia quo ad illa nō valet dicta exuagans sicut patet i bulla predicte cruciate. Et ego aut duo ppria ab ipso audiui.

2 ¶ Sūt ⁊ alij casus p exuagātes i q
bus ista excōicatiō incligit ipso fco
⁊ nō ꝓt ipēdi absolō nisi p sedē apli
cā. ⁊ qz multe sunt reuocate. aliq nō
sunt in vsu solummō ponā que cō
muniter habent in vsu. ⁊ sunt iequen
tes vsq; ad excōicatio. vi.

Casus xxxij ē sub ꝑna ō sepī.
⁊ cōmunicatiōis. viij. vbi ex
cōicāt oēs exercitātes vl ifrustra iecidē
teo ant i aqs coquētes vt carnē ab os
sib⁹ euellāt corpa defunctor vt alibi
tumulāda deferāt vbi no. q ad ieur
rēdaz ꝑdictaz ꝑnā oz tria ꝓcurrāt.
¶ Primū q̄ ille mortu⁹ circa cui⁹
cadauer volūt facere ꝑdicta sit mor
tu⁹ i ira vbi viget cult⁹ xpian⁹. qz si
eēt mortu⁹ i terra infideliū nō caderēt
i penā faciēdo ꝑdicta. ¶ Scōz q̄ ꝑ
dicta faciāt cadauera mortuo. ¶ Ter
tiū q̄ faciāt aſo vt alibi tumulāduz
deferant. quia si facerēt ex odio vel
ꝓpter exrugiam nō incideret in pe
nam ꝑdictam.

Casus xxxiij. ponit ō regl'ib⁹
vbi martinus excōicat
oēs religiosos mendicātes cūtes ad
ordines seu monasteria non mendi
cantium. vt ibi sint fratres etiaz sub
ꝓtextu cuiuscūq; lnie etiaz aplice gnā
lis. Itē secundo excōmunicat ipsos
recipientes. Sz hec pena nō extendi
tur ad eūtes ad ordinē cartusiū.

Casus xxxiij. ponit de symonia
vbi Paulus sedēs excōi
cat oēs qua cūq; dignitate ꝑditos q
q̄ solibz dādo vel recipiēdo symoni
am cōmiserint ant q fuerit mediato
reo vt ipsa fiat in ordie vel bñficio.

Casus xxxv. est sub ꝑna de sen
tētia excōicationis de q̄
Jo. an. i. c. nemo de symo. facit mētiō
nē ꝫ dātes aliqd ꝓ gra obtinenda
apō sedē aplicā quā ptāseo qz re
uocata est ꝑ cle. v. vt. dicit Jo. cal. ⁊
recitat Jo. de lig. ibidem.

Casus xxxvi. ponit sub ꝑna ō
pūl. vbi excōicantur q
libellos famosos aut cāthileōs vel ri
thmos faciūt tenēt vel publicāt i
infamiā stat⁹ ordinū minor ꝑdica
tor⁹ ⁊ est Alex. iij. que incipit Ex ano.

Casus xxxvij. est in dicta exua
gāte vbi excōicant ꝑdi
cātes vocētes vel ꝛcensantes q̄ ꝑfa
tor ordinū fratres nō sunt in statu ꝑ
fectionis ⁊ q̄ nōlz eos de elemosynis
viuere. Aut q̄ nō ꝑnt ꝑdicare: siue
confessiones audire de lnia romani
pon. seu aliox ꝓlatox ordinariox sine
consensu eorundem.

Casus xxxviij. est ibidez ꝓhibi
ctes violētā dānabi
lē in locis ꝑdictor ordinū ⁊ tā istā q̄z
dicti. iij. xxxvi. ⁊ xxxvij. casu ꝓcedēti
nō ꝑnt absolui nisi a sede apostolica
aut a ꝓcuratorib⁹ dictor ordinuz ꝑ
ter q̄z in articulo mortis.

Casus xxxix. est ꝓ oēs itrantes
monasteria sancte Cla
re ⁊ ordinis ꝑdicator qui ipso facto
sunt excōicati li itrāt ꝓterq̄z in casib⁹
per eox regulam ⁊ statuta concessis.

Excommunicatio vi.

de casib⁹ excōicationuz q
reseruant⁹ in iure episcopi
solum qui sunt duo. ¶ Primus est. i
c. quenit. e. ti. de q̄ dic vt. ō. excōica
tio. v. casu. i. §. xxxviij. ¶ Secōs ca
sus est in cle. cū ex co. e. ti. ꝓ ffres mi
nores recipiētes ad diuina tpe iterdi
cti ffres tertij ordis sz qz bodie vacat
ꝑ ꝓuilegiū dñi Sixti q̄rti iō ptāseo

Excommunicatio vii.

de casib⁹ excōicationum
reseruat⁹ a iure alicui ⁊ a
quibus potest absoluere qlibet ordi
nari⁹ vt patet. ō. absolutio. i. §. ij.

Casus dm⁹ est in. c. administra
tores. xxiij. q. v. vbi excō
municāt oēs ꝓnciꝑs ⁊ officiales q
tertio admoniti ab epis vl' ecclia stici
cis pcīaz excusant eos facere iustitiā
super eorum causis.

Casus ij. est i. c. ij ꝫ de elec. vbi
excōicat ille q̄ elect⁹ a
paucioribus q̄z a duab⁹ partib⁹ cardi
nalū in sūmuz pontifice assensit ele
ctōi de se facte. ¶ Secōo excōicant
oēs qui talē recipiunt ꝑ papa.

Casus iij. est in. c. q̄ū de of. or.
ō illū q̄ se ingerit in eccl
am in qua est epūs sc̄p epo gerens si
ne ꝓsensu illius episcopi.

Casus iiij. est in. c. i. de loca.
vbi excōicant nigri: ⁊
scolares bononie ꝓducētes hospitia
domor aliox magrox ⁊ scolarium
in lesionē vel ipedimentū inhabitati
uz nisi huius tpū ꝓditionis sit elapsuz
vel nisi de ꝓsensu ipsox magistrorum
vel scolarū inquilinox ⁊ no. q̄ nomi
ne magrox venīt doctores sz nomine
scolarū nō veniūt existētes instituti
ꝑ scolarib⁹ vt sunt chartarij ⁊ scri
ptores ffm Jo. An. ⁊ Bofr. q̄uto ꝑ
dicti gaudeant ꝓuilegio scolarū vt
no. i. auē. habita. C. ne. fil. ꝓ pa. ⁊ b
tene q̄z in. ⁊ la. tene ꝛt q̄ et liganē
¶ Item locatores ligant ꝑsata pena 1
R. glo. in. d. c. i. z q̄ nō ¶ Car. in. l. h.
C. de acceptil. ⁊ in nullū alio loco ⁊
Be. in c. ij. ō ꝓfessi. vi. ⁊ in. c. cū ꝓ
tē ō elec. li. vj. z q̄ liganē. sz ni dic
ffm Pa. in. d. c. i. q̄ vbi ꝑ se cēt cadē
rō in correlatiuis sic esset vera secun
da opi. sz in casu nro nō est cadē rō
⁊ iō ē bna opi. glo. qz locator certat
de dāno vitādo. sed ꝓductor certat
de lucro vel comodo ⁊ in odii alte
rius aliqū facit. c. sup eo. de vsur. vbi
pēa nō extēdit ad mutuo accipiētez
qz nō ē cadē rō ⁊ cle. i. de ꝓsan. ⁊ af.
Idē dic i statuto q̄ ꝑsonis pena ten
dēti frumēti q̄ nō extēdat ad emē
tē facit q̄ dico. j. ler. §. vi. ⁊ j. pēa. §

v. posſz tñ locator incurrere ꝑdictaz ꝑnã er ꝓticipatiõe nã ꝓductor ipaz
scurrit tractãdo de ꝓductione ꝛ tõ si
post tractatũ i alio tpe venit ad loca-
tionem erit locator excõmunicatus ꝑ
c. nuper. eo. titu.

2 ¶ Utr ꝛetrãhit ꝑdicti expectare tpũ fi
nitũ locationis. ℞. Jo. an. tz ꝙ non
ſz ſolũ tpũ ꝓductõis fiẽde ſz ꝑa. tz
ꝙ tutius eſt expectet ꝛ videtur magꝭ
ꝓuenire ter. d. c. primi.

3 ¶ Utr ita excõicatõ ſit tñ locat. ℞.
cõit tenet ꝙ ſic ſz Jo. tz ꝙ ſit gnal
ad oia ſtudia q̃ li ſũ dñio pape ꝛ gl.
l. l. ne cui. C. loc. ꝛ iſtõ eſt tñ ꝑ. pio
gũ i vno doctorũ ꝛ ſcolariũ Jo-
nonie ꝓnotatiũ qz compiebẽdunt
etiam alibi exiſtentes.

Caſus v. eſt in. c. nõ nim⁹ tñ
cto. c. aduerſus de im-
mu. ec. vbi excõicãt ꝓmo oẽs officia
les laici q̃cũq; locoꝝ q dgantes ꝛ
exactiões i ecclias ꝛ ecclieſti
cis ꝑſonis ꝓponũt. ¶ Scõo excõi-
cãt ꝑdicti q turiſdictõz ꝓlatoꝝ ꝛ au-
ctoritatẽ q̃s hñt in ſuis locis enacu-
ant. Nã tõ iſti q̃s ꝓmi ſi moniti ꝓ-
tent nõ deſiſtant ipſo facto tã ipſi q̃s
fautores eoꝝ ſunt excõicati nec dẽnt
abſolui donec ſatiſfecerint ꝓpetẽter.
¶ Tertio excõicant ſucceſſores ꝑdi
ctoꝝ officialiũ niſi .j. mẽſez exceſſuz
ſuorum predeceſſorum purgauerint
ꝛ ſatiſfecerint.

1 ¶ Pro q̃ intelligẽtia eſt aduertẽ
dũ ſz Pan. in. d. c. aduerſus q̃ ſuc
ceſſor nõ ẽ excõicat⁹ ipſo facto niſi ꝑde
ceſſor ꝛeliquerit ꝓterea officiũ ad como
dũ ipſi⁹ officiũ vel vniuerſitatis ſec⁹ ſi
ꝛeliqt ad comodũ ꝓprium vl ad libidi
nem ſuã ſatiſfaciendã nã tũc ipſe re⁹
ſolus tenet ꝛ ipſe trl ei⁹ heres ꝓueni
ri dẽbẽt iuxta illud q̃ legit ꝛ no. in. l.
i. ꝛ. ff. ad. l. iul. repe. in. c. i. de ſolu-

¶ Queritur an ꝑfat⁹ officialis teneat ſa 2
tiſfacere de ſuo ẽt ſi nihil habuit ſi
cõitas i cui⁹ vtilitatẽ eſt vſuz exoꝛdi
nó vult ſatiſfacere. ℞. fm Pa. i. d. c.
aduerſus q̃ ſic ꝑ argumẽtũ ꝑdicti. c.
ꝛ ꝑ no. ꝑ Inn. in. c. ſicut dignũ de ho
mi. aduerte tñ ſz Bof. ꝙ cõitas i cu
ius vtilitatẽ eſt vſũ ſi eſt effecta locu
pletior tenetur ſatiſfacere facit. l. iuli
anus. ff. de ac. emp.

¶ Sz pone q̃ officialis ſeu rector nõ ſ
ꝑfẽſit ſz reſtituit q̃d ponit niqd erit
excõicat⁹ ſi nõ dimiſit offiũ. ℞. ſz in
no. in. c. nouerit de ſen. ex. ꝛ Joa. an.
i. d. c. aduerſus. q̃ ſic ꝛ eũ videt ſeq
cõiter doc. Pau. tñ in. d. c. aduerſus
dicit q̃ hec opi. eſt valde rigoroſa ꝛ
q̃ forte ꝛiuz poſſz teneri q̃ ego cre
do poſt ſcũz ſz aũ factũ teneꝛe ꝓmã.

¶ Quid de ſucceſſore q̃ nõ negligit 4
inducere vniuerſitatẽ vt ſatiſfaciat ſz
eã inducit ꝓ poſſe ꝛ tñ nihil facit. ℞.
q̃ tenet dimittẽ offiũ vt ſi cõitas co
gat ex neceſſitate officiat ſatiſfacere ꝛ
hoc eſt tutius fm cõiter doc.

¶ Utr dãtes ꝓſilũ ꝑdicẽ. ſiue oẽs 5
ꝓſiliarii tal⁹ vniuerſitatis teneãt. ℞. ſz
Pa. i. d. c. aduerſus q̃ ſi recederit ꝓſi
lii ad hec grauamina iferẽda ꝛ mo-
niti nõ reuocauerit i dubio ſũt excõi
cati vt i. d. c. aduerſus ꝛ i. c. nouerit.
de ſen. exc. ꝛ tenet q̃libet ipſoꝝ iſolꝫ
duz ad ſatiſfaciendũ fm Inn. i. d. c.
ſicut dignũ ſi vo tacuerit ita q̃ non
ꝓſuluerit nec ꝙ nec ꝛ tũc dic q̃ inol
uunt pẽa ꝛ petõ cũ his q̃ erꝓſſe ꝓſẽ
ſerit vt no. Inn. i. c. i. de his q̃ fiũt a
ma. par. c. de quo vid. ō. ꝓſentire. ſ.
ti. Si aũt erꝓſſe ꝛõdixerit. ſz nõ dimi
ſerit offiũ an ſoluant petõ ꝛ pena
Inno. in. d. c. nouerit recitat opi. ꝛ
rias. tñ ego tenerẽ ꝙ ſz ſi dimiſerit

offiũ nõ teneant ꝙ no. ꝙ Inn. i. d. c.
i. niſi cẽnt taleo q̃ er ceſſatiõe ꝓſilia
tiõis iducerẽt cõitatẽ ad deſiſtendũ
6 ¶ Utr ꝑdicta pena hẽat locũ i quo cũq; ſucceſſore officiat excõican ꝓp
qõcũq; delicti. ℞. fm Inn. q̃ nõ ſz
ſolũ hz locuz in ſucceſſore excõicati
er cãtis ꝑdictis vel alr q̃libet cũq; pp
libertatẽ ecclie violatã vel niſi ſz ho
ſti. ſucceſſor foueret ſcũ dãnatuz ꝓp
qõ ꝑdeceſſor fuit excõicat⁹ puta qz tz
clicũ poſituz i carcẽ a ꝑdeceſſore ſuo
vl qd ſile fac. c. ſi ꝓdubine ō ſen. exc.
7 ¶ Utr inder ſeculares ꝓſſes clicũ
vel ẽt ſeculare ꝑſonaz q̃ alr eſt ō fo
ro eccleſtico ẽt ſine diſtrictiõe ꝑſo-
ne ſit excõicat⁹. ℞. ſz Pa. in. d. c. ad
uerſus q̃ ſi monit⁹ nõ deſiſtat excõi
cat⁹ eſt ipſo facto: qz turbat turiſdictõ
nẽ eccleſtica vt ẽt ter. i. d. c. nõ nim⁹
ꝛ tz Poſt. ꝛ Jo. an. hodie aũt ꝓceſ
ſuz curie ſũt excõicati excõicatiõe pa
pali vt ō. excõicatio. v. caſu. xxvij.
8 ¶ Sz q̃ ſi ꝑſone q̃ ũ pñt iudicant a
ſeclari iudice. ℞. q̃ ſi. ¶ Utr oẽs il
li q̃ gaudẽt ꝓnilegio canõis ſi q̃s ſua
dẽte de qb⁹ dixi. ō. excõicatio. v. cãu
exceptꝫ clicꝫ ꝓiugati. ō qb⁹ dicit. ō.
clic⁹. vl. ſ. pe. ¶ Scõo ſũt ꝑſone oẽs
aſtricte ꝓpetuo ſuntio ecclie vl ꝑdicti
q̃ gaudẽt ꝑdicto ꝓnilegio ſi q̃s ſuadẽ
te vt no. pa. i. c. nulli⁹ ō fo. ꝓpr. ꝛ ſe-
facit. c. ꝓ exceptiõez ō ꝓuil. li. vi. i. v.
ꝓpetuo ſec⁹ ſi nõ ſũt ꝓpetuo oblati ꝛ
ſic limita glo. in. c. clicuz el. i. ri. q. i.
¶ Tertio ſũt oẽs de familia ecclie fm
cõem opi. no. Pau. in. d. c. nulluo.
¶ Quarto vtoz clici q̃ defert tõſurã
C. de icoſ. mulieres ingt ter. ẽ in. l. fi.
maritoꝝ cingum⁹ ꝛ q̃ie nobilitam⁹.
hec ibi. ¶ Quito rectores hoſpitaliũ ꝓuoꝝ

ſi ſunt ꝓpetuo obligati ſz eundẽ pa.
in. d. c. nullus alſo nõ. ¶ Sexto fres
tertij ordis ſcti Frãcisci ꝛ ſoroꝛes ſz
Bar. i. l. i. ff. ō ꝓ. ꝛ. l. ſemp. ff. ō iuſ
inu. ꝛ vo. ant. i. d. c. null⁹ ꝛ hodie nõ
ẽ dubiũ vt ꝓz ex ꝓnilegio dñi Sixti
q̃rti q̃ dr bulla aurea. ieiuate aut he
remite ſz cõez opi. ñ ꝓtinẽt ad foruz
eccleſticuz q̃ ꝛ eras ſũt eẽ ſeculares

Caſus vj. eſt i. c. nõ magno ne
cle. vel mo. ō quoſcũq;
religioſos tacite vel erꝓſſe ꝓfeſſos.
audiẽtes leges vel phiſicã niſi infra
ſpaciũ duoꝝ mẽſiũ ad clauſtrũ re-
dierint adde q̃ dicaz. j. caſu. xxvij.

Caſus vij. ẽi. c. fi. ne cl. vl mo.
vbi excõicatio ō religio
ſos de q̃ i ꝑcedẽti caſu extẽdit ad ar
chi. ꝛ canos plebanos ꝓpoſitos cã
toꝛes ꝛ alios clicos ꝑſonatũ hſites ꝛ
oẽs ſacerdotes niſi infra ſpaciũ duoꝝ
mẽſiũ deſtiterit andire. ll. vl phiſicã
ꝓ cui⁹ caſus ꝛ ꝑcedẽtis declaratione.

¶ Queritur q̃n incipiũt currere ꝑdicti ꝛ
duo mẽſes. ℞. fm pa. in. d. c. ꝓ q̃ ad
religioſos incipiũt a die erit⁹ mõaſte
rij. vt ꝑdictas ſciãs audirẽt. In ꝛe ca
nis vo ꝛ aliis de qb⁹ in. vij. caſu incipiũt fm pa. a die erit⁹ ꝓpoꝝ larum
cũ effectu audiẽdi ꝛ ꝑfatas ſciaz.

¶ Quid ſi non erunt ꝓuincoiares ꝛ
nec religioſi monaſteria. ſz in domi-
bus ꝓpriis aut monaſteriis audiũt
ſciãs ꝑdictas. ℞. fm pa. in. d. c. fi. ꝛ
eſt cõior opi. q̃ nõ erunt excõicati. ꝛ
ſic tene q̃libet quid ꝛ teneant q̃ nihil
omnino ſunt excõicati.

¶ Utr religioſi q̃ exeũt monaſteria ſz
er aliq̃ alia rõabili cãſa ꝛ ſic audiũt ꝑ
dictas ſciãs ligent pena predicta. ℞.
ſz pa. i. d. c. fi. q̃ nõ q̃ vt ligent dcã
pena requirit vt exeant monaſterii ꝛ
ſecõ vt exeant illa intentione. ſ. ſtudẽ

di in ꝓdictis sciētijs. ⁊ tertio q̄ stēt p duos mēses ex̄ mōasterijs: siue audiāt siue nō cr q̄ patz q̄ si exiret ex̄ monasterij cr aliq̄ rōabili cā nō vt audiret ꝓdictas sciās: ⁊ cr tali rōnabili cā ꝓsentialr ex̄ monasterij vltra duos menses. Interim audiret ꝓdictas sciās nō eēt excōicat⁹. sec⁹ si solū staret ⁊ ꝓncipalr ex̄ mōasterij vt audiret: qz tūc tp̄s duox mensiū incipiet a die cessationis cāe pp quā exiit ⁊ dispositionis standi ex̄ vt audiat.

4 ¶ Quid si religiosus exiit vt audiret ꝓdictas sciās: postea mutato ꝓpo sito audit theologiā. ℟. Innoc. tz q̄ nihilomin⁹ ligat. Sz ℞a. in. d. c. fi. tz q̄ nō est necesse vt reuertat ad monasterij nec incurrit penā. ⁊z cauti⁹ est vt faciat q̄ abbas significet ei q̄ studeat theologie. ⁊ sic cessēt reuersus ad claustz ⁊ hoc erit magis tuti.

5 ¶ Utz religiosus legēs ꝓdictas scīētias i suo monasterio ligēt ꝓdicta pena. ℟. mihi plz opi. ℞a. in. d. c. fi. q̄ nō ligāt nec silr decam ⁊ alij. de q̄ duo in. vij. casu.

6 ¶ Sz nūqd precāt ꝓfuti studētes in camera ꝓpa: vl̄ mōasterio i legib⁹ ℟. ℞a. i. d. c. fi. q̄ nō. si ḧ facūt ad finē itelligēdi melius canones. sec⁹ si ꝓncipaliter studerent pp ipsas scīētiā ciuilē. Idem dic de ꝓdictis tenētibus libros predicte scientie.

Casus viij. est i. c. clicis ne clerici vel mo. vbi excōicant oēs sacdotes q̄ post mōitionē offīj vicecomitis aut ꝓpositi secularis habuerint ⁊ cōtēr doc. i. d. c. clicis dicunt ꝓhibēdi ne sacerdotum oēs exīstētes in sacris. ⁊ sic tene.

Casus ix. est i. c. i. de sci. vbi excōicant oēs inītētes oī dūnationibus vel alienationibus sacris a scismaticis. de quo vide scisma. §. ij. ⁊. iij.

Casus x. est in. c. excōi. de rapino. vbi excōicant oēs rhianos naufragū pacientes dānata cupiditate spoliāt reb⁹ suis: nisi ablata restituāt q̄ꝑmū poterūt sm ℞a. i. d. c. ⁊ vī etiā tenere sic gl. ibidē ⁊ est tutius sm aut Jo. an. requirit monitio vt restituāt alr ante monitionem non erunt excōicati. sed non placet.

Casus xi. est in. c. ad falsationē de crimie falsi. de q̄ habes. ō excōicatio. v. casu. iij.

Casus xij. est in. c. nouerit sm causa tua de sen. ex. vbi excōicant. ¶ Primo oēs illi qui statuta edita ⁊ ꝓsuetudines introductas ō ecclie libertatem fecerint seruari. ¶ Sēdo excōicant oēs qui eadem statuta nō fecerint deleri q̄z primum scierint q̄ limito tēꝑe si hūt ꝓtātes reuēdi. ¶ Tertio excōicant statutarij ꝓdicti. ¶ Quarto scriptores predictox statutox. ¶ Quinto ꝓtātes ꝓsules: rectores: ⁊ ꝓsiliarij locox vbi ꝓdicta statuta edita fuerit. ¶ Sexto qcūq̄ iudicāt fz ꝓdicta statuta. ¶ Septimo qui iudicata redigunt in publicā formam.

¶ Quid di ō ecclīastica libertatē. q̄ sm ℞a. i. d. c. nouerit q̄ est oē illud q̄ statuit ō ꝓuilegiū dantī vl̄ ecclie aut eox vt illō q̄cūq̄ ligauerī sup terrā exitij. q. i. vel a papa vtputa q̄ ad pias cās legata valeāt corā ducib⁹ tribūb⁹ ⁊ hmōi. vl̄ ab Imperatoꝛ vt vbi gra q̄ nullus iudicet clicos ⁊ ecclīasticas ꝓsonas: nisi eox ꝓlat⁹ ⁊ filius. secus si tale statutū esset ō ꝓuilegium dantī alicui ꝑticulari ecclie q̄z n̄ eēnt excōicati sm cōtēr doc. Idō tn sm Bar. in auc. cassa. C. de sa. san. eccl.

q̄ statutū q̄ clerici efficerent timidiores ⁊ laici audatiores eēnt ō libertatē ecclīasticā vt vbi gra si statuerēt q̄ q̄ pcunt clicus soluat. x. q̄ vō laicus. xx.

2 ¶ Sed qd si ponāt in siue statutox q̄ si eēnt aliq̄ ō libertatē ecclie habz aut ꝓnō scripto. ℟. sm ℞a. i. d. c. nouerit ⁊ bar. in. d. auc. cassa q̄ nō sufficit ad euitandā excōicationem ꝓdictam. sed opz q̄ reuelent faciant.

3 ¶ Utz scientes statuta sz ignorātes eē ō libertatē ecclie ligēt. ℟. Inn. tz q̄ nō ligant Jo. de lig. tz q̄ nō sūt audiēdi sed in tene opi. Inn. q̄ ē vior.

4 ¶ Utz ꝓsiliatⁿ aut officialis q̄ non ꝓsentit: sed ō dixit talib⁹ statutis sieut dicto nec ea seruari fecit sit excōicat⁹ si nō dimisit offīj. ℟. fz ℞a. i. sum. titulo de sen. excō. q̄ sic. Sed ego dico sm q̄. §. casu. v. §. v. in fi.

5 ¶ Qui ligant. ō. dicti. ℟. pa. in. d. c. nouerit q̄ statūtes scribētes aut fuare facientes: statī ligant officiales vo ⁊ ꝓsiliarij tunc ligant q̄n ea sciēteo fuauerūt: vel vt fuarent opera vēderūt aut eis ꝓsentes ea tenuerūt nō fecerūt aut officio nō renūciauerūt intelligē ut q̄ oz dari eis aliq̄d tēpus ad tenendū vel renūciandū q̄z nō incōmenti post sciam tenent currere. ar. l. i. ratū. vbi l. q̄ dicim⁹. ff. ō sol.

Casus sequētes vsq̄ ad casus. xxxv. sunt i. vj. decretal.

Casus xiij. est in. c. vbi periculū de electiōe vbi excōicātur oēs. Primo q̄ mittit scripturas lib⁹ vel alicui cox existib⁹ i ꝓclaui. ꝓcutio opz q̄ sit secreta fz Hostiēsem. ⁊ q̄ dicit Be. q̄ q̄n statuti enumerat plura ꝓhibita ⁊ vltio ꝓhibito q̄lita tez aliquā restrictiuā adiūgit q̄la q̄ñ tas restringēs refert ad oia numerata. Item scdo excōicant oēs dñi rectores aliq̄s officiales cuiuscūq̄ dignitatis aut ꝓditiōis existant q̄ diligēter non obsernāt aut fraudē circa ea cōmittūt q̄ sibi peipiunt obseruāda i mozte pōtificis mouēti i coz terra. vt hī in. d. c. vbi periculū q̄ intellige sm Be. ibidē nisi tales officiales impedirent de iure vel de facto ad talia seruanda. q̄z sic nō ligarent.

Casus xiiij. est in. c. sciāt cūcti de elec. vbi excōicantur oēs qui p se vel p alios spoliādo seu alias iniuste psequēdo grauare pūsierint in būficijs seu alijs bonis suis clicos vel q̄slibet psonas ecclīasticas aut coz ꝓsanguineos vel ecclīas mōasteria seu loca cetera cr eo q̄ tales psone ecclīastice ad q̄s spectat electio noluerūt vel nolūt eligere eū ꝓ q̄ rogabant ⁊ no. sm Arch. ⁊ sequit Be. ibidē q̄ p vbuz spoliādo itelligitur siue auferāt latēter siue vastent q̄ cūq̄ mō: siue suadant imobilia: siue rapiāt imobilia pr vim ⁊ publice: siue fraudēt per volum.

¶ Querit an ꝓdicta pena hēat locū ⁊ si granāt affineo. ℟. fz ge. ibidē q̄ n̄

¶ Usq̄ ad quē gradū intelliguntur ⁊ isti ꝓsanguinei. ℟. sm Be. ibidē q̄ vsq̄ ad. vij. gradum.

¶ Utz hec pena hēat locū in ꝓfatō 3 ne postulatiōe vel confirmatiōe. ℟. sm gl. i. d. c. q̄ ste dūmō hēat fieri a clerico vel ꝓsona ecclīastica. sec⁹ si ꝓsona esset laic⁹. idē dicit Be. ibidē in ꝓferēte ⁊ postulāte. ex q̄ collige q̄ cōstitutio penalis q̄cūq̄ ꝓcernit fauorē ecclie ē extendēda ad aliū casum q̄z erōneus dūmō casus ad quē sit extensio ꝓcernat fauorē ecclie facit q̄. s.

dicī ercōmunicatio. v. casu. vi. §. iii.

4 ¶ Utr mādatarī sit ercōicat⁹. ℟. ℈ Pō. de anch. quē legt Be. ibidē q aut mādatarī sciēt q̄tatē facti q; scit hoc fieri i ptēptuz eligere ꝛtrēnt ꝛ tē est ercōicat⁹. Et sic iuncta ꝛ intellige glo. ibidē. Si vō ignorat q̄tatē facti. tūc q; nō facit i ptēptuz canonis nō erit ercōicat⁹ facti. c. si vō de sen. ercō. ꝛ plz hec opi. Jo. de imo. ℈ punietur alia pena.

Casus xv. est i. e. gñ alio. de ele. vbi ercōicant ꝑmo illi q regalia. i. collatā q̄ fit nōie regie vel impatoris sen ꝛcngalia ꝓcessa ecclijs a rege: aut custodiā seu guardiā sicut i ecclia pmēsi. vbi laici ꝛbent custodire donec ecclie sit pnisū vl adnocatiōis seu defēsionis utnlī q idē est q; adnocat⁹ dī ꝛdefensor in ecclijs monasteriis. aut alijs pīs locis vacantib⁹ de nouo vsurpādo bona ecclie monasteriō; aut locoz; tpoz occupāt pīmūt emuseticq; sint dignitat⁹ vbi no. ℈ Be. ibidē q duo requirūt vt sint ercōicati. ¶ Primus q̄ dicta iura de nouo vsurpēt. ꝛ dr cūl ꝛ nouo li. a. xl. an. citra ℈ Bar. p. c. fi. de ꝑsue ¶ Scōm q; virtute illi⁹ vsurpatiōis bona vacatuz; dicti; occupēt ali; nō sunt ercōicati ꝛ addit Ba. q; nō solū li supnoiata iura ℈ ēt q̄cūq; alīs p q; occupēt bona dicta vlurpēt incidūt in penā p dictā. Scōo ercōmunicant eligi prelati; ecclie monaci monasteriō; ꝛ psone cetere locō; eoīdē q dicta fieri ꝓcurāt itellige ℈m Jo. an. si ꝓcurant opere: consilio: persuasione: aut cooperatione.

Casus xvj. est i. c. idēntitatib⁹ ō elec. vbi ercōicant reputati vel vocati ad dirigēdas moniales in electionib⁹ q se nō abstinēt ab his q̄ inter eas sūp factēdis electionib⁹ ipīo ortī posset discordia vel orta nutriri vbi dicē Be. q; nō euocatus ad electiōez. vel vocat⁹ ad alia q̄ ad dirigēdaz electiōz nō incurrit hāc pēaz ℈ nutriat⁹ discordiā ꝛ nō solū ista pēa hz locū i electionib⁹ monialiuz ℈ ēt in his q nō renūciāt ꝓprijs sed vīuāt sicut canonici seculares in secularibuo ecclesijs.

Casus xvij. est i. c. hac ꝑstōe de offi. del. vbi ercōicat q librū ꝓcurā. vt ꝓseruator sibi datus se itromittat de altis q̄z de manifest⁹ iurtis. de q̄ dic vt. s. ꝓseruator. §. i. ¶ Est ꝛ ali⁹ casus i. c. cuz gētes ō of i fi. le. q. c. cōtēr nō hꝫ ℈ est ex̄uagā de quo dic vt. j. legatus. §. vlt.

Casus xviij. est in. c. vnico de his q̄ vi metusue cā vbi ercōicant illi q absolōnē vel reuocationē quācūq; a sīa ercōicationis suspēsionis vel interdicti extorserunt p vim aut metū q; intellige ℈m gl. ꝛ arch. ibidē si absolutio seu reuocatio sit fctā q; si iudex noluisset absoluere vel reuocare nō haberet locū p̄dicta pena ꝛ si vio. aut met⁹ sit illat⁹. ¶ Quid si sīa erat iusta. ℟. q; nihi⁹ lomin⁹ ligabūt p̄dicta pēa si p vi vl metū obtinuerūt reuocatiōz ar. xl. q. iij. c. i. ꝛ sine facta q; se sine q; alīs. c. mulieres de seten. ercō.

¶ Quid si obtineret talis absolō q; vanū metū de q̄ timere nō debebat ℟. ℈m Bar. ibidē ꝛ Arch. q; nō ligabunt q; ꝓprie nō appellatur met⁹ talis timor. l. metum cum. l. seq. ꝛ. l. nō timorem. ff. q; me. causa.

¶ Utr hēat locū p̄dicta pena i absolūtione a minori ercōicatione lic od tēta. ℟. q; nō ar. c. si quez de sen. ex.

Casus xvij. est in. c. mulieres de in. vbi ercōicat qui fingit cām vel facit fraudē vt iudex p̄sonalī vadat vel mittat ad mulierē p testimonio ipsi⁹ capiēdo vbi dicē gl. q; iudex vt possit visitare dōnaz faciebat cā noiare i testē si nī nō iret ad eā ℈ fingāt cā nō incurrere ex̄ ista pena ꝛcōm Jo. an. ibidem.

Casus xviij. est in. c. aplice. ō te. in. q; q; vacat omitto.

Casus xix. est in. c. hoc ꝓsultissimo de re. ecc. non alie. vbi ercōicant oēs ꝓpellētes cum: scīa q; ꝓditionis sint platoo vel⁹ eccliastica psonaa ad submittēdu; ecclias subijciēdo bona īmobilia vel suppona dū iura ecclie laicis vel recognoscēdū seu ꝓtēdum se tenere ab illis ꝛ q̄ a supiorib⁹ vel ad statuendum eos laicos ta q̄ ꝑsonas vel adnocatos ecclie seu bonoz ipsaz imppenū seu ad nō modicū tpꝰ sine capli ꝓsensu ꝛ īnia spāli aplice sedis. vbi no. ℈m gl. ibidē q; vt incurrrat ista pēa requīt. ¶ Primo q; sint bona īmobilia vel iura q̄ īmobilib⁹ cōputant. ¶ Scōo q; supponant tanq̄ sint sua vel recognoscant ab eis. ¶ Tertio q; nō sit ad modicū tpus q; si fieret ad modicū tpo ex aliqua iusta cā cum ꝓsensu capli nō incurrit ista pena. ¶ Quarto q; fiat sine licentia capli ꝛ papē. Scōo ercōicant oēs laici qui ex īnia papē ꝛ ꝓsensu cāpituli ꝛctus unerūt de ecclīasticis īmobilibus vel iuribus eoz; si aliquid plusq̄ ꝑportat naz ꝛctui ipsoz vel pacti in eis factū vsurpauit vel egerūt si monitī legitime nō desistūt ab hmōi vsurpatiōe restituēdo etiā talī vsurpata vbi dicit Archi. q; si ē ꝛct⁹ ephiteoticus accipiāt q̄ ēt a iure permissuz ꝛ nō vltra ꝛ sic de alijs ꝛctib⁹ mutuis. Itē dicit q; nō sufficit abstinere a tali vsurpatiōe ad euitādā penā p̄dictaz nisi vsurpata restituāt.

Casus xvij. ē in. c. vnico de religio. do. vbi ercōicantur nouī ordinē aut religionē inuentes vel habitū nouū religiōis assumētes intellige. s. vt cuz alijs sil' viuant alijs ꝛcuz assumere nō ꝓhibēt̄.

¶ Scōo ercōicant oēs fres mēdicantū ordinū ꝓcessi ꝓcilii lugdunēsis istitutoz q aliqd in ꝓpo hꝫ nō ꝓsit ex coz regula si aliquē receptū ad ꝓfessionē sine si domos vel loca coz alienant sine īnia sedis aplice spāli aut ēt fm Arch. si alienāt bona mobilia. Excipiunt ab ista pena fratres minores ꝛ p̄dicatores ꝛ hꝛemitaruz scti Aug. ꝛ carmelitaz vt in. d. c. ꝓcelsum aūt p̄dictum celebrati fuit ab Inno. iij. anno do. ℟ cer v.

Casus xviij. ē in. c. q̄dā de cē. vbi ercōicant q̄cunq; p se vel p alios sitio noīe vl alīco ab ecclesijo vl' eccliasticis ꝑsonis exigūt p dagia vl' guidagia ꝓ reb⁹ īmio. ꝓprijs q̄ deferūt vel deferri faciūt si cā negociatiōis. Intellige si sūt ꝑsone singulares q̄ hꝫ facit lec⁹ si ecclesie vniuersitas vel collegiū q; non ercōicat sed subijcit eccliastico interdicto. Quid aūt sit negociatio ꝓprie vide. s. clericus. ix. §. ij. Hodie tū papalis est vt s. dictum est ercōicatio. v. casu. xix.

Casus xviij. est in. c. clicis. de mu. ec. Sz q; p clericam co-tum. est renocatio ꝑ tanco.

Casus xx. ē in. c. q̄m de īmu. eccl. vbi ercōicant oēs qui ꝑtratores ℈ax aplicax vel alioo ad foruz ecclīasticū recurrētes sūper cāis q; ad idē foruz de iure vl' an

tiqua ꝓsuetudine ptinere nolcunt cō
pellūt seu ꝓpelli,pcurāt aut p se vl p
alium iprdūt nec cor.i udicib⁹ ecclia
sticis velegatis seu ordinarijs pñt iuste
cā obtinere vel querel i de dict⁹ cau
sis cora eis,ꝓponi iudices ecclīastl
cos vel i ptrates aut litigātes seu liu
gare volētes aut ,ppinquos ipsoꝝ seu
res iuoꝝ aut ecclīaꝝ suaꝝ ēt p captiō
nem modisue alijs q̄buscūq; ingra
uāt cū dātib⁹ ꝓsiliū auriliū vel fauo
rem ad p̄dicta nec talcs dēnt absol
ui nisi ꝑius integre satisfecerint tā iu
dici cui⁹ iurisdictionē ptur bauerūtq;
ꝑt ptur bate de iniuri i dānis expen
sis ⁊ interesse ꝓtim papalis est vt p3
ō. excōicatio. v. casu. xxv.

Casus xxvj. est in. c. eos de in
mu. ecc. vbi excōicant
oēs sclare dūnz hñtes q̄ suis ꝑdict⁹
iter dicūt ne plat aut cl'cis seu ꝓlois
eccli sticis q̄ecūq; vēdāt aut emāt
aliq̄d ab eisdē nec ipsis bladū molāt
coquāt panē aut alia obsequia exhibē
ptsumāt vbi no. fm Ge. ibidē q̄ p̄dic
ta pena locū h3 solū in illis q hēnt
dñium ⁊ nō in alijs ⁊ q̄ñ p̄dicta iter
dicunt suis subditis. secus si p̄dicta
iterdicunt nō suis subditis.

1 ¶ Quid si fiat tale p̄ceptū vl statutū
ne q̄s possit vēdere vel alienare nō
subditis vel illis q̄ nō portant onera
cōis. R. fm Ge. i d. c. eos q̄ nō ligā
tur p̄dicta pena q: nō est ꝑ libertatē
eccli asticā. er q̄ nō fit mētio de eccle
siis vel eccli asticis ꝑsonis nisi illō in
telligeret re ipsis vñ pt iudex eccli a
sticus ipso cōpellere vt declarēt q̄d
habe it locuz quo ad laicos nō quo
ad eccli asticas ꝑsonas.

Casus xxvij. ē in. c. vt ꝓclo
si ne cler. vel mo. li. vj.
vbi excōicant tria ḡna ꝑsonarum.

¶ Primo oēs religiosi tacite vel ex
ꝑsse, ꝑfessi aliquā religionē approba
tā temere habitū siue religiōis dimit
tentes vbi no. q̄ ad incurrendū hanc
penā duo requirūt. ¶ Primū q̄ di
mittant ex̄ monasteriū egrediēdo q:
si intelligerent q̄ cēnt excōicati dimit
tendo in monasterio erūdo seq̄rent
duo inconuenientia. ¶ Primo q̄ ter.
fuisset supflu⁹ dicēdo in scholio vel
alibi suffecisset eni dicere vbilibet q̄
esse nō dz vt dicit gl. i rub. ff. q̄ me.
cau. ¶ Scōo sequeret q̄ religiosus
nunq̄s sine habitu ēet excōicat⁹ q:
temere dimittit ꝺ. c. vidua. xx. q. i. ⁊
ꝺ. c. sanctimonialis. xxij. di. ad hoc
dr vi. ⁊ hō. cle. c. ñi. in fi. q̄ iura volūt
q̄ semp habitu vti dz q̄ō esset valde
amarū verbū si ligarent sine habitu
nunq̄dō q̄ nō est credēdū ꝺ Jo.
an. i d. c. vt ꝑiculosa in nouella. ⁊ nō
dic q̄ ops dimittant habitū ⁊ sint in
scholis alibi ex̄ in monasteriū q: sic eua
gandi hñt mām vt vult rō. d. c. alis.
quis dimittat in monasterio nec ex̄
egrediunt nō credo ligent ⁊ q: cessat
rō. l. f. mā cuag ādi. ¶ Scōz q̄ reg
riē vt incurrāt h̄ pena est vt dimittāt
temere. s. sine rōnabili cā seu licita re
ligioso q: lz ex̄ monasteriū appeāt si
ne habitu ⁊ ex̄ dimittāt tñ si h̄ facūt
er cā licita rel gioso quā iplere non
pñt comode cū habitu puta pp bal
nea vel piscationē licite fiendā nō li
cuit ꝓpter verbū temere ⁊ no. in gl.
ibidem ⁊ in. c. i. de sen. ex com. lib. vj.
¶ Sz q̄d si religiosus deferat habi
tū sz occulte puta sub vestib⁹ laicalib⁹
sine rōnabili cā ⁊ ex̄ monasteriū. R.
Jo. an. i. c. de q̄ re vi. ⁊ hō. cler. ⁊ gl.
i cle. ne. ti. videnī tenē q̄ sit excōica
tus. pau. aūt i. d. c. de. ⁊z q̄ nō ⁊ ego
post factū silr teneo q: ꝓtō ꝓnalis

nō dz extēdi ad cāuz nō hñtē oiodā
rōnē vt no. Jo. an. i regula odia de
reg. iur. in. vi. ii mercuriālib⁹ lz ante
factuz sit. tenenda opi. Jo. an. ⁊ glo.

2 ¶ Quid si assumit habitū alteri⁹ reli
gionis. R. q̄ mihi plz op. Ge. ibidē
q̄ nō incurrit p̄dictā pnam. Et ita cō
suluit Lap. allegatione. xxxiij. nec
ob. q̄bum sue religionis q: vna est
relatio gnālis suscipta quo ad tria vota.

3 ¶ Scōo excōicant oēs religiosi q
accedūt ad q̄uis studia lic: itelligē
ex̄ cl aust: nisi a suo prelato cum ꝑsi
lio maioris partis sui conuētus sibi
cūdi ad studiū sibi ꝓuis⁹ sit ꝓcessa.

4 ¶ Quid ligabit abbas sine ꝓfata
sua vadens. R. Ge. ibidē q̄ non.

5 ¶ Tertio excōicāt oēs vocat. siue ma
gri qui religiosos habitu suo dimis
so legeo vel publicani docēt vel i scol
suis ꝓsumunt retinere.

Casus xxviij. ē i. c. q̄uis ō hē
re. vbi excōicant oēs q̄
ꝑsupserit ecclīastice sepulture trade
re hēticos credētes receptatores de
fensores vl fautores eoꝝ scienter nec de
bēt absolui nisi ꝓprijs manib⁹ publi
ce extumulēt hmōi corpa dānatoꝝ.

1 ¶ Quid ē tradē ecclīastice sepultū
R. ꝺ Archi. q̄ est talis cadauera i ci
miterio ecclie annulare vel etiam ali
bi ad modū xp̄ianoꝝ cuz psal. ⁊ ora
tionib⁹ ad sepulturā deducē. xuj. q.
ij. qui domina ⁊ c. quelitum.

2 ¶ Qui aūt dicant fautores recepta
tores ⁊ hmōdi vide. j. hereticus. §.
ii. cum. iij. sequen.

Casus xxix. est i. c. vt inquisitōis
de hēn. vbi excōicant
ptates dñi tpales rectores vel comu
nis gnoscūt vel iudicāt siue si captos p
eodē crie absq; espoꝝ vl inquisitoꝝ li

cētia a carcere liberāt vel executiōez
ꝓ hmōi crie eto q̄ diocesano vl iq si
oib⁹ imūctā nō ip ēt, put ad eoꝝ spe
ctat offin. Itē si directe vl idirecte ꝑ
sumūt impiaz diocesanoꝝ vel inquisitoꝝ
aut, pcessum ipedire vel si diocesano
vl iquisitorib⁹ ꝑsum serint se opponere
i his q̄ ad pfatū fidei negociū incūbit aut alr ipedire cū oib⁹ dātib⁹ eis
in p̄dict auriliū ꝓsiliū vel fauorē li
mitat tñ ¶ Bat. ibidē tex̄ si facit aio
tm̄ ꝑdicti offin. Sec⁹ si ꝑdiret aio
offendēdi q: ē inimic⁹ suus q: sic nō
esset excōicatus licet impediret.

Casus xxx. est tm. c. vnico. de
scisma. ⁊ quia vacat ho
die omitto.

Casus xxxi. est in. c. i. de homi.
vbi excōicantur omnes
q̄ p assassinos aliquē interficiūt ō quo
dic vt. s. assassinus. §. i.

Casus xxxij. est i. c. i. ō vsn. vbi
excōicant oēs ꝓsōs sin
gulares ecclīastice ēptis inferiores q̄
vsurarijs alienigenis ꝓcedūt domos
ad fenus exercēdū vl nō expellūt de
terris suis. j. tres menses de quo vt
de. ſ. vsura. ij. §. xuj.

¶ Quis dz ozuūd⁹. R. q̄ to q̄ ozt⁹ ē i
ibi vl i vico ciuitat⁹ illi⁹. ff. ad muni.
l. qui ex vico vel ēt sup ea⁹ inde ori
ginē durit. ff. e. ti. l. assūptio. §. filī⁹.
¶ Quid si vsurari⁹ fi sit de ira oriū 2
duo ſz de dilio ſb cui⁹ ē terra. R. fm
Lar. ⁊ Fr̄ā. ibidē nō hz loci h̄ pēa.
¶ An p̄dicta pena ꝓcedāt ꝓdu 3
cētos indeos. R. Lar. i cle. i. de vsu.
Ge. i. c. vsuraz de vsu. i. vi. ⁊ Pa. ⁊
Bal. in q̄dā ꝓsilio q̄ incipit. Inter
iudeos ⁊ Lau. de Rod. i suo tracta
tu de ꝓtractibus tenent q̄ sic. Et ne
tene licet aliqui teneant ꝓtium vi. j.
vsura. ij. §. xuij.

Casus xxxiij. est in. c. vnico de iniuri. vbi excõicantur ꝓcedẽtes reꝑsalias ꝛ̃ ꝑsonas ecclias ticas vl' eoꝝ bõa vel si gñaliꝝ cõcessa ꝑtrũ cuiuscũq; ꝓiudicij ad easdẽ referũt seu extẽdũt nisi. j. mẽse a die ꝓcessionis reuocẽt itellige si sunt ꝑsone singulares. Itẽ no. ꝑm Archi. ibidẽ q; ꝓcedere ptinet ad ꝓcedẽtes ⁊ extẽdere ad eos quibus tales repe salie sunt concesse.

1 ¶ Quid si aũ mẽses ꝓcesserunt ad actũ. ℞. gl. ⁊ Be. ibidẽ q; sunt excõicati quia ꝓhibet actum ⁊ preciput reuocationem. j. mensem.

Casus xxxiij. est in. c. felicis de ꝓx. de q̃ habet. ℟. excõicatio. v. casu. ix.

Casus sequẽtes vsq; ad casum. xlvi. sunt in clemẽtinis

Casus xxxv. est in cle. vnica de seq. pos. vbi excõicant oẽs q; sequestrationẽ q̃ ꝺz fieri ꝑ ordiariũ loci ꝺ̃ bñficio nõ possesso pacifice ꝑ triẽnũ itegr; post sniꝝ diffinitũ ꝛ̃ ꝓssessionẽ apꝺ̃ sedẽ aplicã dũtaxat i petitorio vel possessorio, ꝓnuntiat ꝛ̃ ipedire vl' fructꝰ sequestratos q; supsunt onerib⁹ tenẽtj sequestratꝛ bñficiũ occupare ꝓsumpserit a q̃ nõ absoluantur nisi vsurpata restituant ⁊ impedimentum remouerint.

1 ¶ Quid si sequester querit fructus in vtilitatẽ bñficij. ℞. glo. ꝓ̃ au. ⁊ ℨẽ. q; non potest ꝓ eꝺm restituat.

Casus xxxvi. est in cle. i. de sepl. vbi excõicant oẽs q; iter dicti tpe i causis⁹ non ꝓcessit a iure vl' excõicatos publice. i. maiori excõicatõe nõ minori ꝑm ino. i. c. sacerj de sepul. aut noiati iterdictos itellige a ꝺmino ⁊ ꝓncipatõe facꝝ ꝑm pa. qꝝ iterdicj a iurisdictõe vl' ab aliq officio nõ ꝓsumẽt sepultura vel vsurarij os mãifestos scient sepelire ꝓsumũt i cimiterijs nec ꝺẽnt absolui nisi ꝓus satisfecerit illis qb⁹ ẽ iniuria ferã ad arbitrium ꝺiocesani.

¶ Utr; ad icurrẽdũ ꝑdeaꝝ penã req 1
raf q; locꝰ sit bñdict⁹. ℞. ꝑm car. ibi dẽ q; sic qꝛ nõ ꝺi cimiterũ nisi ꝑ bñ dictionẽ ar. c. nemo de ꝓle. di. i. ⁊ ℏ uerius ꝛ̃ aliq teneant ꝓrium quoniã opi. potest esse ꝺa q̃ locus ꝺm habere, ꝑ bñdicto ꝛ̃ in vsitate nõ esset.

¶ Quis ꝺ̃ publice excõicat⁹ ℞. ℏ 2
gl. i. c. exceptiõnẽ de excep. q; si agit̃ de pẽa incurrẽda respectu cõicantiũ ipsi excõicato itelligit si inꝺer tulit sniaꝝ i loco vbi publice iudicare ꝓsuit ꝓtib⁹ offãlib⁹ suis ⁊ ꝓtib⁹ vl' alter⁹ abiute ꝑ ꝓtumaciã alꝰ sec⁹ ꝛ̃ gl. i d. cle. i. vult q; ex q̃litate fori ⁊ ex multitudie astãtiũ vl' paucitate dicat publicũ vl' nõ publicũ vñ ℏ3 eꝺẽ gl. se pelicõ occulte excõicatũ ꝛ̃ Ciat ñ ici dit⁹ ꝑnã ℙa. i. d. c. exceptiõnẽ limitat hoc verꝝ qñ nõ esset excõicat⁹ ꝺm modũ quẽ ꝺicit gl. in. d. c. exceptõeꝝ aut si eẽt tñ sepelicõ ignorabat ⁊ magis plꝝ q̃ ꝺo ad excõicatũ ꝺi publice excõicat⁹ ex q̃ a iudice fuit excõicat⁹ ipso pñte vel ꝓtumaciter abẽte ꝛ̃ nõ fuerit denũciat⁹ ꝺm pa. in. d. c. exce.

¶ Quis dicat nominatim iterdict⁹ 3
vel excõicatus vide nominatiꝝ.

¶ Quid si vsurarⁱ⁹ manifest⁹ fecẽ cau 4
tionẽ. ℞. car. i. d. cle. q; ꝓnt sepeliri licite ⁊ ita tenet gl. ⁊ ℙath. ibidẽ.

¶ Utr; ℏ pena liget soli humo vel 5
tumulo iponẽtes. an ꝓcomitates vl' ꝓuitates seu officiates. ℞. ℙa ꝛ̃ q; soli tumulo iponẽtes ℙte. ꝛ̃ q; oẽs et ꝓcomitates gl. ꝺicit casuꝝ ꝺubiũ ego credo nisi fiat fraudulẽ q; solus ẽ excõicat⁹ i ponẽs i tumulo cũ mãdã libꝰ ⁊ auctatẽ ꝑsũ alib⁹ sil' eũ plaꝛ vo lose nõ ꝓhibẽtib⁹ ꝛ̃ ꝓmittẽtib⁹ sepelire ⁊ officiatib⁹ ꝑm more sepulture.

Casus xxxvij. est in cle. i. de ꝛ̃ligiosi. vbi excõicant oẽs religiosi administrationẽ vel bñficia nõ petẽs q; noualiũ aut alꝰ ꝺcias ecclis ꝺebitas ⁊ ad eos nõ spectantes sibi approꝑare ꝓsumũt seu q; de alib⁹ familiaꝝ aut pastoꝝ suoꝝ vl' aliox ẽt alieniũ imisceãtiũ eoꝝ gregib⁹ aut q; de alib⁹ q̃ ꝛ̃ fraudẽ ecclias emũt emptaq; vẽditoꝛib⁹ vl' aliis ab ipis teneꝛ da tradũt seu q; ꝺ terrꝛ̃ q̃s traditi aliis excolẽdas ꝺcias soluere nõ ꝓmittũt aut, ꝓhibẽt li post regressionẽ fcẽ ab eis quoꝝ interest nõ restituit. j. mẽsem vel si de his q̃ ꝓmissa vsurpare vel retinere ꝓsumpserũt. j. duos mẽses ecclijs damnificatis emendam non fecerint ꝓ ꝓtentẽ nec ꝺebent absolui nisi ꝛ̃ satisfactionẽ ꝓdigna fecerint.

1 ¶ Quid de ꝺecimis ꝺebitis, ꝓmiato er ꝓuilegio vel feudo. ℞. gl. ibidẽ nõ esse locuꝝ istis pene.

2 ¶ Quid si ꝑdicti ꝛ̃ nõ, ꝓhibẽt aliꝰ tñ ipsi nõ soluũt ꝺecimas ei ꝺebeant ℞. gl. ibidẽ ℙa. ⁊ ℨen. q; nõ erunt excõicati aliter peiorꝛ̃ essent ꝓditoꝛ̃ q̃s laici non soluentes ꝺecimas.

Casus xxxviij. est i cle. i. de sta. mo. vbi excõicant duo gña ꝑsonaꝝ. ¶ Prio oẽs monaci ⁊ canonici regulares administratiõeꝝ aliq̃ nõ petes q; sine lnia sp. li suo rũ platoꝝ se trãsferũt ad curias ꝓncipũ vt ꝺnũ aliq̃ suo ꝓdicẽ aut mõa ꝺẽ q; ad icurrẽdũ hãc penã ꝺuo req runt. ¶ Prio q; intrauerint curiaꝛ̃ qꝛ ex solo ordiu claustri ob. hãc cãm nõ ligarent. ¶ Scõꝺ q; requisit vt eã ꝺãnificãdi mõ asserũ vel platum curiã intrauerit vñ ꝛ̃ ꝺnũ ñ itulerit vt puta qꝛ pẽtuit eoꝺ tñ er q̃ pp hãc eã curiã intrauerũt ligarẽ Inſam ꝺo habere vel nõ habere nõ puto pꝺerandum vt ꝺicit glo. ibidem.

¶ Quid est administratio. ℞. Lar. i 1
d. cle. ⁊ Lan. q; p administratiõe ꝺe bemus intelligere preceptionẽ q̃ alid fructuũ nõ aũt spũaliuꝝ officioꝝ.

¶ Item secundo excõicant monaci qui sine licẽtia obtent⁹ abbatis suoꝝ tenẽt arma intra septa monasterioꝝ vbi ꝺiẽ Lar. q; septa est clausura monasterij q̃s nõ ꝛ̃ egredi nisi ꝺe lnia.

¶ Quid si talis est abbas q; parit ꝓn 2
melia creatoꝝ vel inũgit monacis intollerabilia vel eos ꝓsequitur odio capitali poterit ne monaci sine lnia arma sumere. Si aliꝰ remediꝰ nõ ꝓt sibi prouidere. ℞. Lar. ibidẽ q; sine ꝓdicta pena possunt assumere. xi. q. i. j. c. Julianus.

¶ Quid si tenẽt arma in aliq̃ mona 3
sterio nõ in suo. ℞. q; nõ erunt excõicati ⁊ no. q; nomine armoꝝ intelliguntur ea que cõiter sunt ad inuadendum vel ꝛefendendum. Si vo essent talia quibus possent vti vt armis vel vt instrumẽtis sicut bacul⁹. lapis furcha. ⁊ hmõi tunc talia sũmunt significatiõẽ ab intentione deferentis. Item no. q; ꝓlati casus non ꝓt locum in aliis monacis nisi in nigris.

Casus xxxix. est in cle. attendẽ tes ꝛ̃ sta. mo. vbi excõicant ꝓdictos visitatoꝛ̃ monaliũ quarumcũq; ⁊ etiã canonicarum regularium in his que pertinent ad officium visitationis earũdẽ. vbi no. ꝑm Lar. ibidẽ q; ad incurrẽdum ℏ dictã penã oꝝ. ¶ Prio q; ipedimẽ ñ effectalẽ ꝓstet. ¶ Scõo q; admonitio vt ꝛ̃ sistat sit eis fcã ꝑ vnitatẽ.

¶ Tertio q̄ mōitio nō p̄cedat ſpe/
dimētuz. alō nō ligarent̄ iſta pena. ꝛ
dicit ſufficere vnicā monitionē etiaz
ſiualiter factā dūmō fiat a vltante.

Caſus xl. eſt in cle. i. de rel. dō.
vbi ercōicant̄ oēs ſta/
tū bighinaz aſſumētes. vl aſſumpti
lectātes. ¶ Scōo ercōicāt religioſi
q̄ dictas bighinas fouēt i eoz ſtatu
ſeu vt aſſumāt dictū bighinatū dant
eis ꝓſiliuz fauoreꝫ vel auxiliuz dire
cte vel indirecte.

Caſus xli. eſt in cle. vnica. de
ꝓſan. ꝛ af. vbi ercōican
tur oēs ſcienter ꝯtētes mr̄imoniū in
gradib⁹ ſanguinitat̄ vel affinitat̄ ꝓ
hibit̄. uté ſcōo ꝯtētes cū monialib⁹.
uté tertio religioſi vl mōiales aut cle
ci i ſacris ꝓſtituti ꝓtrahētes mr̄imo
nium cum quibuſcunq;

1 ¶ Quid ſi ignorant̄ q̄ ñ ꝯtt ꝫ po/
ſtea ſciuit gradū. ꝓhibitū. ꝟ. cū gl. ꝛ
Lar. i. d. cle. q̄ nō ligat̄ iſta pena.
niſi ꝯhat de nouo ēiuncūq; cohabi
tet licet peccet mortaliter.

2 ¶ Utr ꝯtēs cū ipubere ſibi ꝓſāgui
nea vl affine ligat̄ ꝑdcā pēa. ꝟ. car.
ꝛ Lau. ibidē q̄ nō ligat̄ qz ſpōſalia
pxi⁹ iſtt iurſiterpetratōe ꝯtt q̄ mr̄i
monū. c. vnico. de ꝛſpō. ipu. li. vi. ꝛ
ꝯtētes ſpōſalia nō ligāt ꝑdicta pe
na vt tenet gl. Ste. ꝛ ꝑa. ibidē q̄ ꝺ
intelligе niſi per copulam carnalem
efficiant matrimonium.

3 ¶ Utr ꝯtens cū fnriosa ſibi affine li
getur predicta pena. ꝟ. q̄ non.

4 ¶ Quid ſi ſolū ꝯtt, p̄ba ꝺ p̄ti ꝫ ñ
ꝓſumant. ꝟ. gl. q̄ nihilomin⁹ ligāt

5 ¶ Quis dicāt religioſus vt ſcidat i
iſtā pēnā. ꝟ. gl. q̄ qlibz tacite vl expl
ſe, pleſſus altequā religios approbatā

Caſus rlij. eſt i cle. nolētes de
hēti. vbi ercōicant̄ oēs
ſgſitores ſeu ꝓmiſſarij ſup hēdi tem
tatē q̄ ꝓtextu officij ingſitionis quo
cūq; mō illicito pecuniā extorquēt
ab aliq⁹. Itē. ij. ſi ſcienter ꝑdcī acce
ptēt tēma eccliaz. Itez. iij. ſi ſilco ēt
eccliē ob clicoz ꝺlictū applicēt bōa
eccliaz vbi dicit Lar. q̄ hec pēa nō
ꝓhendit epos ꝛ eſt vior opi. ꝫ aliq
ꝺdicāt. Itē dicit q̄ noie pecunie, itel
ligit̄ q̄cūq; extimabile facit. l. i. ꝛ. ij
C. de ꝓſſi. pecu. ꝛ. i. q. iij. p totū. Itez
dicit q̄ ſolū �, locū iſta pēa q̄ ſtē
tum officij hoc facit̄. Et aduerte qō
ꝑdicti nō p̄nt abſolui ſtēq; i mor⁹
articulo niſi p̄⁹ ſatiſfecerint de pecu
nia ſic extorta nec ſuilegium aut pa
ctū vl remiſſio valz ꝯ hoc vt i. d. cle.

Caſus rliij. eſt in cle. vnica. de
vſur. vbi ercōicāt̄ ptā
tes capitanei rectores. ꝓſules. iudi
ces cōſiliarij aut alij quis officiales
q̄ricūq; cōtractū q̄ facit̄ ſtatuta ſcri
bit vl dictāt q̄ vſure ſoluant̄ aut q̄
ſolute nō reſtituāt̄ cū reperiunt. Itez
ij. q̄ ſcienter iudicāt ꝫ illa ſtatuta ꝑdī
pſerit. Itē. iij. ſi ꝑdicta ſtatuta hacte
nus edita de iſdē cōtractū ipaz nō de
leuerit ſi hñt ptātē ſiup h. ſ. treo mē/
ſes itelligе tā ꝺ ptātē iurſ q̄ facti. ꝫ
gl. ꝛ Lar. ibidē. Itē. iiij. q̄ſcūq; ꝑdi
ctoz ꝓſumentes obſeruare predicta
ſtatuta ſeu ꝓſuetudines effectuz eoz
hñtes q̄uomō. Sz aliq⁹ a predictis
ꝺuātes talia ſtatuta nō ſunt ercōicati
ꝫ Lar. ibidē. Itē no. q̄ is q̄ ſcribit
vl dictat vt ſcidat i pēnā ꝑdictā opz
hec faciat tāq; officialis ꝺm Pau.
aliter nō ligaretur. Similiter non li
gatur ſcribens ſuiam ꝓformem ſtatu
to. niſi poneret̄ tenor ſtatuti in ſnia.
¶ Quid ſi faciunt ſtatutum ꝓpter i
vſurarios repimēdos vt nō exigāt
niſi tñ. ꝟ. glo. ꝛ Lar. q̄ nō ligantur.

2 ¶ Quid ꝺ dñis q̄ cū iudeis vſuras
exercentib⁹ pcā faciūt. ꝟ. Lar. ibidē
q̄ ſic ſunt ercōicati ꝺm Lau. marie
ſi vſure exigāt̄ a rſpiantis ſicut q̄
faciunt pacta cū rſpiantis vſurariis.

Caſus rliij. eſt i cle. cupiētes ꝺ
pr. vbi ercōicant̄ oēs re
ligioſi mēdicātes q̄ loca de nouo ac
cepiūt ad habitādū. Itez. ij. ꝑdicti q̄
accepta loca hucuſq; mutāt. vel trāſ
ferūt i alios q̄uis tmīlo. de q̄ dic vt
ſ. loca. Aduerte tñ q̄ ꝫ ſit nouū q̄ fu
it ꝛ poſtea renouāt vt no. rvitj. q. ij. de
monachis tū ꝺm Lar. hic nō ꝓhibē
tur loca deſtructa reſicē limitat pau
per nīſi ipſa loca deſlerint cē de eoz
dñio ꝛ poſtea de nouo iure acgrunt

1 ¶ An ad ꝑdicī mēdicātes poſſint au
gmentare loca iā capta. ꝟ. lap. ꝓſilio
clxxv viij. q̄ ſic ſine ꝑdcā pēna faē. c.
ſi. de ꝓcel. ꝓb. li. vi. ꝛ. c. ꝓſulnit ꝺ im.
ꝛ cle. i. de ſup. ne pla. q̄ aliō cē de no
no cape aliud augmentare preterea
ꝺ nō accipitur loc⁹. vt i. l. loc⁹. ff. de
ꝺ. ſig. ꝫ capitur ꝓ alio loco dmerſo
plurali⁹ vñ ꝓpter angmētationē nō
dicūt hē duo loca. Itē. iij. ibidē er
cōicāt oēs religioſi q̄ aliq̄ pterre ꝓ
ſumūt i ꝼmonib⁹ ſuis vl alibi iſta ite
tiōe vt a teciaz debitaz eccliis ſolu/
ne retrahāt audictes vñ tria regnū
turvt icidāt i ꝑdcāz pēnā. ¶ Dūnz
q̄ dicāt itentione retrahēdi. ¶ Se
cūdū q̄ decime a q̄bus retrahere in
tēdūt ſint ꝺbite. ¶ Tertiū q̄ dicāt p
ſonis audictib⁹ q̄ er debito dēant ſol
uere dictas tecias. Itē. iiij. ibidē er
cōicāt oēs religioſi q̄ ꝑdicare pre/
ſūpſerit negligētia nō purgata ꝺ cō
ſcia faciēda circa deias nō ſolutib⁹
ꝓhibēb⁹ vt ſoluāt. ꝟ. q̄ ꝫ eſt ſciēdū
q̄ i. d. cle. ſcipit ſub itermīatōe ma
ledictionis eterne q̄ in ꝓma dñica.

ārta ꝛ vltia q̄dragefime vl feſti aſce
ſionis dñice pētē. natiuitat̄ bt̄ Joā
nis baptiſte aſſūptōis ꝛnatiuitat̄ bt̄
ꝺginis Marie ꝑdictā do populū ſi a
plat̄ eccliaz aut eoz vicariis vel lo
ca tenētib⁹ eozdē fuerit regſtū audi
entes erpſſe de ſolutione decimaz i/
formēt. Itē. ij. ſcipit ꝑdictis religioſis
q̄ regſtū a ꝑdictis ꝓſciaz faciāt illi q̄
ꝓſeſſiones audiūt q̄ tecias ſoluere
nō omittāt q̄ ſi poſt talez regſtionē
ſcienter poſt poſuerit ꝓhibentib⁹ ꝓſciaz
facē de hmōi ſoluēdis decimis tam
diu ab offō ꝑdicatiōis ipo fcō ſunt
ſuſpēſi donec ꝓhibētib⁹ ipſis nō fece
rit ꝓſciaz ſi ꝫ ipſis ſibi dicēdi comode
facultatē hūerint ꝛ iō hoc nō facien
do ꝑdicādo iteriz ſunt ercōicati ipo
fcō oz ergo q̄ ꝓſciam faciāt ſibi ꝓhi
bētib⁹ ſi comode p̄nt autēq; ꝑdicent
alr non teneant predictam penam.

Caſus rlv. eſt in cle. i. de ſent.
er. vbi ercōicant̄ oēs re
ligioſi cuiuſcūq; ordinis ꝛ ꝓditionis
exiſtētes qui interdictū ꝓpoſitū a ſede
apl̄ica vl a locoz ordinariis q̄ mr̄
eccliā ſnat ñ ſuauerit. Idē dic ꝺ ceſ
ſationib⁹ generalib⁹ a dūmiſ ꝛ ligat
hec pena ēt ſi interdictuz ſit nullum.

Caſus rlvi. q aliqñ eſt papa aliqñ epa aliqñ nō no.
i. c. eos de ſen. excō. li. vi. ꝛ vbi illi qui
a ſnā canonis vel hoīs pp mort̄ pi/
culū vl aliō ipedimētū fuerūt abſo/
luti ab alio q̄ ab eo a q̄ tūc erāt ab
ſolnēdi ſi liberati a tali ipedimēto q̄
cito comode poterūt ptēpſerit ſe pñ
tare illi q̄ legitīe tenebat eū abſolue
ꝛ ſatiſfacē. put ab eodē eis iniūgetur
ipſo fcō ſniaz ercōicationis incurrit ꝛ
ab eo ſolo poterūt abſolui a quo a ꝺ
nīa ercōicatione erāt abſoluēdi. idē

legaꝯ ipſius a q̃buſcũq; ſententijs in uigiſ cio vt ſe ordinarijs aut alijs q̃ buſcũq; repugnet ꝓ ſuſceptione pnie vl̃ꝓ ſatiſfactione ꝑmedẽda his gb⁹ĩ turtã fecerũt ſi nõ facult q̃ pnũ co mode potecũt eãdẽ ſnĩaꝫ ipſo facto ſeurrit de q̃ vide. ſ. abſolo. uij. §. xvi Et aduerte h̃ q̃ Jo. au. dicit q̃ iſtõ ba⁹re locuꝫ tam in ſnĩa turtis q̃ bois & ita ſequũtur dominꝰ de rota.

¶ Caſus xl viij. q̃ eſt aliq̃ papal̃ aliq̃ epal̃ aliq̃ nõ q̃l in. c. nup. & in. c. ſi ꝓcubine de ſen. ex. ꝓtra participãtes cum excõicat̃ de q̃ dic vt ĩ. excõicatio. viij. §. i.

¶ Caſus alius eſt ꝙ exuag ſtem pault ſcõi poſitũ ſub ꝑl ca de re. ec. nõ alic. vbi excõicant ali enãtes reo eccliaſticas ſiue facientes penã ꝙ ꝙ ipſoꝝ dñium trãſferat ac oẽs ꝓcedẽtes ꝛpothecãtes ifeudãtes vel in emphiteoſim ꝓcedentes. aut locãtes niſi i caſib⁹ a iure ꝓceſſio excep tis fructibus & bonis que ſeruãdo ſeruari non pñt. Jtez. ij. excõicant q̃ taliter alienata recipiunt.

1 ¶ Sũt & multi alij caſus excõicatio nũ tã papales q̃ꝫ ꝙ ſtatuta ordinatoꝝ in eoꝝ dioceſibus ꝓmulgati quos omitto breuitatis cauſa & etiam ꝓp ea que inferam in ſequenti q̃ſtione.

¶ Pro declaratõe oĩum ꝓdictoꝝ caſuum tã in iſto. c. q̃ꝫ in duobus pae cedentibus quicunq; inſraſcripta.

2 ¶ Vltr ignozãtes ꝓdictas ſnĩas ex cõicationi ligent q̃ ad deũ & ꝓximam faciendo vel omittẽdo id ꝓp qõ ſen bẽtia excõicatõis ipoit. ℞. aut ignozã tia ẽ affectata craſſa vl̃ ſupina. & ſic ligarent ꝑ cõiter doc. ꝓ ter. dap i. c. vt alias dicũt de ꝑſti. li. vi. Aut igno rãtia nõ ẽ affectata nec craſſa aut ſup pina. Et ſic q̃ ad ſoꝝ ꝓximum ex no. i. c. cognoſcẽtes de ꝓſti. & i. c. a nobis el l. de ſen. excõ. & in. d. c. vt alias diſtin guo aut id qõ cõmittitur vel omittit pp ꝙ excõicatio infligit nõ eſt ꝓhi bitu vel ꝓcepti a lege diuina ſi ſolnz a iure poſitiuo vel ꝙ ſtatutũ & tũc tal ignorãs nõ ligat ſnĩa excõicationis qz ad eã icurrẽdaꝫ regrit dolus ver⁹ vl̃ ꝓſumpt⁹ ſic eſt lata culpa. l. ꝙ ner ua. ff. depoſiti hoc ꝛ Jo. an. i. c. ĝtte. e. ti. i nouella vbi dicit notabile ẽ hũ no. q̃ i hũc vl̃ quẽcũq; canonẽ nnl luo icidit niſi ſit in dolo vocãdẽ tene re vt Jnn. i. e. cũ medicial. e. ti. li. vi. & facit ꝙ no. Bar. in. l. gennaq;. C. de fruſ fug. vbi dic ꝙ v dicũq; loquntur de pena capitali vel corporali ſubtel ligit dolus de hoc vide. ĩ. pena. §. vi. ergo a fortiori ſubtelligit i excõica tiõe ẽ punit aias. Cũ ergo talis nõ ſit in dolo vo vt ꝑ. ẽ dolus. §. i. nec ꝓ ſumpto qz nõ ignorat craſſe nec ſup pie ꝙ eſt lata culpa ergo nõ ligabit ſnĩa excõicationis facit ꝙ no. Jnn. in. c nonnulli. e. ti. vbi dicit ꝙ faciens ſtatutũ ẽ eccliaſticã libertatẽ ignorãs fore ẽ eccliaſticã libertatẽ nõ ligat ſnĩa excõicatiõis. Jtẽ hꝫ ꝑ ea q̃ no. i. l. q ẽ & in. l. ſi qs iceſſit. & auc. iceſtas. C. de ice. & nupt. vbi ꝑ ꝙ ignoꝛãtia iuris excuſat a pena ꝓfita vetitas nuptias ẽ hẽti. fac. l. ſi adulterũ cũ iceſtu. §. i. ff. de adul. aut id quod ommittitur vel omittitur ꝓpter quod excõicatio infligit eſt ẽ legẽ diuinã & committens ſcit fore contra legem dei. ſi ignoret eſſe ꝓhibitũ per ius cõe vel per decretales aut ſtatuta q̃ cunq; & in hoc eſt diuerſitas iter doc. Nam glo. in. d. c. a nobis. & Bart. & in. l. cunctos populos. C. de ſumm. trĩ. & fi. ca. videtur tenere ꝙ ligatur qz eſt in dolo faciẽdo rem quã ſcit ſibi eſſe

ꝓhibitã ꝓ quibus facu. l. nec exẽ plũ. C. ad. l. eoꝝ. & fal. & c. cũ illoꝝ ĩ fi. e. ti. hoꝝ opi. vi. & ſco. i. iuj. di. q. viij. ẽ rũ & ꝛ Jo. an. i. d. c. vt alias & q̃ ad excõicatioꝝ. d. Ant. & pa. i. d. c. a nobis & Be i. d. c. vt alias. Sed ꝓ ꝓcordia ſic diſtinguo⁹ aut loquntur de excõica tionib⁹ q̃ infligunt a iure cõi aut ꝑ exuagantes vel ſtatuta q̃cũq; ſup fa cto damnato a lege diuina qne cõ ter in dioceſib⁹ publicant & ſcũtur vt eſt illa de nõ ꝓbẽdo i gradu ꝓhi bito de nõ exercẽdo cũcuꝫ & ſimilibus & ſic ligat qz eſt lata culpa ignorare q̃ oẽs ſue ꝓditꝰs ſciunt qz ſi eſt hõ bõi ſenſus nõ ignoraret talia ſi face ret q̃ cõiter hominꝫ ſue cõditionis facũt ſ. ſi iret ad eccleſias & ad prẽ dicationes & ſilia ipſa nõ ignoraret. Caꝫ ergo talis non ſit extra culpam ignorantie ſic non euitabit penam. & ſic ĩtelligo & limito glo. & Bar. tenẽ tes q̃ ligant. aut loquntur de excõica tionibus iuris cõis & exuagantium vel ſtatutoꝝ quoꝝcunq; ſuper facto dãnato a lege diuina que cõiter non publicantur in dioceſibus nec ſcũ tur. Et ſic cũ talis ignorans ſit extra oẽs culpam ignorantie non ligabit pena excõicationis niſi ſit ꝓſona cui ex officio ignorare ſit ꝓhibitum. & ſic intellige & limita Jo. an. & d. An to. cum ceteris qui tenent ꝙ non li gatur ſententia excõicationis ratio eſt quia ĝttas pene debet ꝓportiona ri ĝttati culpe. c. felicis de pe. libr. vi. Sed talis peccans. ſolum offen dit legem diuinam ẽ quam ſe ſcit fa cere nõ aũt offendit ꝓditorẽ canonis cũ ꝛ canonẽ ignoret & ſine oi cul pa ergo ſolũ ꝺz pũiri pẽa leg diuine quã ꝓuarica & ĩ pẽa excõicatois q̃ nõ ligat niſi rone ꝓcepti regli vt i. c. ſa cro eo. & c. nemo ꝙoꝝ. xi. q. iij. cum filib⁹ ꝓcepti ĩ ẽ i caſu nro q̃ ad ca nõs vl̃ ſtatutũ ꝙ ignorat qz vbi daꝫ ignorãtia ceſſat ꝓcepti ꝑ. d. an. i. d. c a uob fac. c. ſi. g. mi. & ccli. po. ite ꝙ uo. in. & doc. i. c. ſi vo el. ij. co. vbi ꝑ ꝙ ꝓcutiẽs clicũ ignorãs clicũ ee nõ ẽ excõicat⁹ & faciat ſcĩ dãnatũ l. diuina qz nõ ꝓtenit ea oẽ cũ ignoret cũ cũ ee & ſic ĩ ligat nec ob. ꝙ ſepe i ex cõicatõib⁹ dr ꝙ ſufficiat affirio i val gio. S. Petri rome qz id ꝺz ĩtelligi q̃ ad ꝑſũptiõs ſoꝝ ꝓtioſi vl̃ q̃ ad il lol & ſt i culpa vt nõ poſſint publica ri i coꝛterris aliter ſ. qrek ꝙ glibet teneret hꝫ e. curatoꝛe i curia vl̃ ſtu dere iuri canonico ꝙ eſt ĩpoſe mulꝰ

¶ Vltr mandãs fieri aliqd quod ꝓ 4
hibẽt aliqua ꝑfatarꝫ excõicationum ſit ipſo facto excõicatus. ℞. ꝑ⁹ diſtin ctionem de qua. ĵ. mandatum. §. i.

¶ Sz qd ſi ꝙ mãdauit non habuit 5
effectũ. ℞. ꝙ nõ eſt excõicat⁹ ĩ nullo caſu ꝓdictoꝝ niſi ſolũ ĩ illo de q̃. §. ĩ caſu. xxxi. q. i. c. i. de homi. i alijs aũt caſib⁹ vt incidat in excõicationẽ nõ ſuffic ꝙ ſolũ mãdauerit ſz oꝝ effectus mãdati ſequat vt no. in. c. felicis de penis lib. vi. per Boſ. & alibi ꝓ doc.

¶ Vtrum ratiz habens maleficium 6
qd̃ aliqua ꝓdictarũ excõicatio nũ ꝓhibẽt ligẽtur ſiliter cum facie te. ℞. ꝙ ligatur ſi tamen interueniãt que requruntur vt ratihabitio hẽat locũ que vide. ſ. ꝓſentire. §. iij.

¶ Vltr ꝓſulẽtes vl̃ fauorẽ dãtes i du 7
cẽtes alios ad aliqd̃ ꝓdictoꝝ faciẽdũ ſiliter ſint excõicati. ℞. ꝙ nõ niſi vbi exꝑmit ẽt ꝑ dãtes ꝓſiliũ auxiliũ vel̃ uorẽ & excepto ſi darẽt ꝓſiliũ auxiliũ vel fauorẽ ad ſenẽ dãnati poſtq̃ ille cui dãt ꝓſiliũ auxiliũ vl̃ fauorẽ iã ẽ ligat⁹ qz hic ligarent cadẽ pena & ab

eodē essent absoluēdi vt in.c.nup. ō sen. ercō. ⁊. ſ. ercōicatio. viij. §. i.

8 ¶ Quero de q̄ ꝓsilio itelligit quādo ercōicatio infligitur cum dantibus consilium. R. vt colligo ex Lard. in cle. si quis te penis q̄ intelligitur de fraudulēto consilio non de nudo q̄ nihil addeat ad peccatū vt no. in. d. c. nup. ī gl. fī ⁊ i. c. hīc oīgnū te hoi. ⁊ dicit Pa. q̄ ꝓsiliū ꝑstat suadēdo rogādo mādando īstruēdo vel vtili tatē idē sequtur ā oñēdo vt no. in. c. ad audiēti. ī ō homi. tē dīc pan. q̄ ex nudo ꝓsilio regl̄r ḡa nō tenēt vt insti. mādati. §. tua tm̄ gf̄a. Et dī nudū ꝓsiliū vel simpler fauor: illi q̄ ad maleficiū faciēdū nihil addit̄ putā q̄ sic ofo faceret ⁊ cū tāto alio sed vbi ḡa magꝭ efficacit̄ inducit ꝫ alio eēt facturꝰ tē ñ ē nudū ꝓsiliū nec simpler fauor vt elitio ex gl. in. d. c. felicis. Itē no. fm̄ Pau. in. d. c. felicis q̄ ad īcurrēdā pēnā ercōitionis oz ꝓsiliuz fauor vel auxilium sint circa ferū dānatuꝫ p̄ qō incurrit ercōicatio q̄ si eēt circa alia nō hēret locuz.

9 ¶ Quid dicak̄ tēcēsor vl̄ receptator hēs ī Hēcte. §. xxiij. cū sequētibus ⁊ fꝫ ꝓdictā declaratiōē ligabunk̄. in quocūq̄ te ipsis fit mētio spāliter

10 ¶ Quis dicak̄ locuus. R. glo. Lar. ⁊ Pau. i. d. c. felicis q̄ est ille q̄ aliq̄d coopak̄ ad actū dānati vñ no. q̄ qñ sit plēs ad vtilitatē ⁊ null⁹ est ꝑncipak̄ tūc dñr agēte. Sꝫ qñ vn⁹ est ꝑncipalis ⁊ ali⁹ coopans tūc stricte dī socius in cēsuris ꝫ large soci⁹ crīminis dicak̄ tripliciter. ſ. cōcomitās fauēs ⁊ nō corripiēs vt. xvi. q. iiij. ita plāe. lxxxvi. di. faciēs ⁊ i. d. c. sicut dignū. §. ij. ⁊ tales regulariter nō puniunt eadem pēna.

11 ¶ Queritꝰ q̄ ī pleriſq̄ calib⁹ ercōicationū ꝓdcā ꝓ dī q̄ nō sunt absoluēdi nisi ꝓus satisfecerint vel alio se cerint. Vtr̄ teneat absolo añ satisfactionē ⁊ iplectionē illoꝝ q̄ mādant ī dicti cāib⁹. R. ⁊ ꝓ regla ē tenēdū q̄ vbiq̄ ius vtiq̄ isto vto pōt negari ue q̄ tūc absolo ipensa ꝫ id qō sic ī ponit̄ est nulla vt patet ꝑ glo. ī regu la ꝓma de re. in. li. vi. Idē dic qñ ea non vtiur vto nō valeant ⁊ tales ea sus sūt. xi. ⁊. xiii. ⁊. xvij. ⁊ oēs casus sē quētes vsq̄ ad cāuz. xxi. ī cl̄ne. fī ercōicatio. v. ⁊. xvij. ⁊. xlij. ā. ercōicatio. vii. vbi aūt canō vtiť vto nulla ctenus. tūc fꝫ ẓē. ī cle. vnica de seq. nō valz sed fꝫ Lar. ibidē valet. Sꝫ ego dico q̄ vbi alo absolo alicui prīuet ō iure tūc ꝫ absolo si omittatur q̄ ꝓcipit canō fīdum q̄ñcunq̄ vtanur vto nullacten⁹ aut vto ū merak̄ vel nō absoluak̄ ꝫ vbi absolo te iure nō ꝓpriū tali puta q̄ ꝓditor canōis ibi vel alteri reseruauit ⁊ solum ꝓcedit ī aliq̄ casu vbi gl̄a ī articulo mortis ⁊ hmōi sub aliq̄ forma sit sub q̄ buscūq̄ vbio velit tūc ñ valz absolutio nisi seruata modificatōe sen formā ī ipo canōe exꝑssa facit gl. ī cle. ī. ō iure pa. ī vto inhibēteꝰ q̄ no. bñ.

Xcommunicatio viii.

de ꝑticipātib⁹ cum ercōicatio maioꝝ ercōicatione ⁊ q̄ diuersimode participatur diuersas inferā q̄onēꝰ p q̄s itelligere q̄ poterit q̄n ꝑticipādo ligak̄ maioꝝ ercōicatione vel minoꝝ aut quādo licite ⁊ sine pctō participat.

¶ Circa ꝑticipans cum ercōmunicatꝰ 1
in crimine incurrat aliquam censurā. R. q̄ aut ercōmunicatus cū quo participat est ercōmunicatus cū dātibus ei auxiliuz ꝓsiliuꝫ vel fauorez ⁊ tunc

⁊ tūc ſ ꝑticipat in eodē delicto siue añ̄ sit ercōicat⁹ siue p⁹. ſ. dando auxiliū ꝓsiliū vl̄ fauorē ad ips faciēdū vl̄ ꝓmouādū sic ligak̄ eadē sniā ercōicatiōis ⁊ ab eodē solo ꝑt absolui a q̄ ꝑt ercōicat⁹ cū q̄ sic ꝑticipauit aut ratia nō ē ercōicat⁹ cū dātib⁹ ei auxiliū ꝓsiliū vl̄ fauorē ⁊ tūc ſ ꝑticipat cum eo. dādo auxiliū ꝓsiliū vel fauorē in fcō dānato añ̄ ille cōmiserit faciuz pp qd ercōicat⁹ ē sic solū peccat mortaliter. ſi dī participat postq̄ ille cōmiserit faciū dānati: ⁊ elt ercōicat⁹ sic ligak̄ eadē ercōicatōe. ꝑ ab eodē poterit absolui a quo pōt ercōicat⁹ cū quo participauit. ⁊ sic intellige. c. nuper. ⁊. c. ſi cōsubine. de ſsen. ercō.

2 ¶ Quid ſi participat nō in eodē delicto pp qd ercōicat⁹ ē ille cū q̄ ꝑticipatiz in alio peccato mortali. R. q̄ peccat mortaliter ⁊ solū ē ercōicatus minoꝝ ercōicatiōe: nisi talis fuisset ercōicat⁹ a papa cū participātib⁹ ei in calib⁹ nō ꝓcessis: q̄ sic ligaret ea dē sniā si añ̄ eēt ercōicatus cū participantibus ab inferioribus a papa. dic vt. ō. ercōicatio. iij. §. xvij.

3 ¶ Vtrū ꝓticipās ī dinis ligek̄ eadē cēsura. R. q̄ ita: talis cū quo participat sint ercōicat⁹ sniali⁹. Et notatiz a papa: ⁊ sic si sint elici. dic vt. ō. ercōicatio. v. casu. iii. si vo nō. sint elici dic q̄ peccat mortaliter ⁊ sūt ercōicati solū ercōicatōe minoꝝ ar. c. signifi cante eo. ti. fꝫ cōez opi. doc. in c. sacris q̄s nie. cā. Aut ē ercōicat⁹ a q̄cūq̄ inferiori a papa ⁊ tenseiat⁹ ⁊ ꝑ sic elici participās in diuinis peccāt mortaliter: ⁊ ē eis interdict⁹ ingressus ecclie. vt hēo. ſ. suspensio. i. §. xviij. Aliter vo solū peccant mortaliter. Aut est ercōicatus ḡialr a papa vel a q̄cunq̄ alio plato seu a canone vel p

statuti. ⁊ sic tā elici q̄z aliquo peccāt nec sūt ercōicati cui⁹ minoꝝ ercōicationem: nisi sit talis ercōicatus p sacrā legā inlectiōe manuū i plona ecclie sticam: ita notāte q̄ nulla possit ter giuersatiōe eclari ⁊ hoc p exnagantē factā in concilio Constantiensi snb Martino. v. ⁊ vt dicit Archi. Flo. in sūma sua habuit ipse a duob⁹ notabilibus fide dignis q̄ fuerit ꝓsentes q̄ fuit acceptata in. d. cōcilio ab oibus ⁊ est ꝓpemia fuit eni⁹ vt habui ego a fide dignis ꝓfitnata ⁊ approbata in ꝓcilio ꝑstātē si cui⁹ tenor talis est. Ad euitandū scandala ⁊ multa pricula q̄ ꝓsciētiis timoratis ꝓinggere pūt rpi fidelib⁹ tenore ꝑsentiū mi sericorditer idulgemus q̄ nemo de inceps a cōione alicui⁹ sacramentoꝝ administratōe vel receptiōe aut alisq̄ gbuscūq̄ diuinis intuitu ⁊ ꝑtextu cuiuscūq̄ censure aut sniē ecclīastice a iure vel ab hoie q̄libet ꝓmulgate teneat abstinere vel aliquē vitare aut interdictū ecclīastici obseruare: nisi sniā vel censura hmōi fuerit illata ꝓ ꝑsona collegiū vniuersitatē ecclesiā cōitatē vel locū certū a iudice publicata vel denūciata spāliter ⁊ expsse ostēnib⁹ aplicis ⁊ aliis in ꝓiuz faciētib⁹ nō obstantib⁹ q̄buscūq: saluo si q̄ē ꝑ sacrilega manuū ꝓiectiōe ī elici sniaz latā a canōe adeo notorie ꝑstiterit icidisse q̄ferī nō possit alt̄ q̄ igiuersatōe eclarī nec aliq̄ suffragio excusari. nā a cōione illi⁹: ⁊ hmōi cl̄ic⁹ nō fuerit volum⁹ abstinē tūre ea nonteas ſactiōes. hcc. D. extranagāt.

¶ Vtr̄ ꝓticipātes cū ꝓdictis ercōicatis notari renūciata q̄cūq̄ plato in aliis q̄ criminib⁹ ⁊ diuinis peccēt mortaliter ꝓ. pau. ſ. d. c. sacris recitat diuersas opi. ⁊ dicit q̄ cōis opi. ē q̄ 4

solū peccat venialr & ē excōicat⁹ mi/nor excōicatione nisi in sex casibus.
¶ Quor⁹ p̄m⁹ ē qñ cōicat in p̄cepti clausū. ¶ Scdo p̄cepti supiorus. ar. c. ij. ō mato. & obe. ¶ Tert⁹ qñ in diuinio. ¶ Quart⁹ qñ i crimie mor/tali. ¶ Quint⁹ qñ est excōicatio cuj/ p̄cipātib⁹ sibi ¶ Sext⁹ si cōmunio sit nimis frequēs. Et ly p̄dcā opi. sit sag rōnabilis: tñ magis mihi pla cet opi. sancti Abo. in. iij. di. xviij. q. pc. q ly solū peccat mortalr i duo bus casibus cōtra dō in actu exteriori alijo a crimie & a diuinio, s. qñ cōicat i p̄cepti sñe late. aut scdo qñ credit p̄babilr q̄ ex tali cōione sua venit i cētā nō magis p̄iculē ex sua cō/one & cū timore hoc facit ex q̄dā affabi/litate: aut pusillanimitate & hmōi: sic solū peccat venialr & ligat minor ex cōicatōe. cui q̄ sñia p̄cor. Tho. in. iij. ea. di. q. ij. ar. iiij. & Pe de ea di. Intel lige p̄dicta si cōicat i p̄hibitis q̄ sūt vl tra crimē & diuina ista q̄ p̄tinēt in isto ⁊su. Dozo ar⁹: valet: cōio: mēsa regat. Do. t. locutio qua Guido & Hugo. i. c. qñ multos. xj. q. iij. ertē dūt & ad lras recipiēdas vel mitten das & nuncios & munera. Assurgere aūt vel ei reuerentiā facē aut inclina re se salutāti vl mouere labijs dūmō mihil dicat nō inducit minorē excō/icationē sm Ro. cū pene sint restrin/gende p regulā i odia. de regu. iur. in vi. Dzaep hoc p̄hibet nō solū p̄ti/cipatio in diuinis & sacris: ly & ēt ne go ozet in eccl̄ia vel ei⁹ cū excōica to. Dicit ñ Inno. i. d. c. nup. q̄ si er/cōicat⁹ sit i eccl̄ia vel in alio loco nō eā orādi ly p alio negocio q̄ nō, p̄hi bet go ibi ozare cū in oīone sibi non cōicet: & placet mihi. ly Host. ibidē

teneat ℨnñ. vale p hoc, p̄hibet salutā/tio q̄libet fīēda excōicato: ly loco ei⁹ dz dicē deus emēdet vos: vel si scri/bit loco salutatōis dicat spūs sanc/tus ℨsilij & hmōi. q. sic nō est ibi sa/lutare mō q̄ p̄hibet. Cōro p hoc, p̄hi bet ne qs facto cōicet excōicato: pu ta cooperādo in aliq̄ exercitio vl ha bit ādo in domo cū excōicato. dicit tū Inno. in. d. c. nup. q̄ si ego & ex/cōicat⁹ sum⁹ in aliq̄ domo: ego, p me tis negocijs & ipse, p suis: q̄ non, di/cor cōicare cū: sed qñ ego & ipse sūl, p eodē negocio cohabitamus. sīlr di/cit q̄ si ego & ipse haberem⁹ vnā so/lā camerā cōem q̄ liceret mihi ⁊ ea cū eodē excōicato iacere comedere & hmōi dūmō nō cōicēt ei i eadē mē sa: nec in eodē lecto aut locutōe vel oīone. ¶ Sensa p hoc, p̄hibet come/stio vel potatio cū excōicato. & ō his o duo habet. xi. q. iij. c. sicut & in tri/bus. c. sc. & no. in. d. c. nuper.

¶ Sūt multe p̄sone q̄ licite cōicare 5
p̄nt cū excōicato, de q⁹. xj. q. iij. c. qñ multos q̄ cōprehēdūt hic ⁊sib⁹. Utile let: būle: reo ignorata necesse h̄ ānabēa qdē facūt ne possit obcē.
¶ Utile. s. cū q⁹ p̄ticipat, p sua vtili/ 6
tate puta petēdo ab eo debitū q̄ ei te neā. ex. e. c. si vere. & ēt in iudicio pp hoc p̄t cū q̄uenire. Itē pp vtilitatē ⁊ aie excōicati: ly cū cōrigēdo vel in ducendo ad p̄niam: ly ēt interponat alia ⁊ba vt magis efficaciter possit cū inducē. e. cū excōicato. xi. q. iij. fac. c. cū voluntate. c. ti. ppea ad p̄dicatōes admittunt. de p̄se. di. i. c. ep̄s. facit. c. rūio nro. c. tit. ei cessant ēt pp hoc q cā p̄dicatōis vel p̄sessōis habitāt in ter eos & elemosynas recipit ab eis qñ alias id facere bono mō non p̄t eis nō cohabitādo. d. c. cū voluntate.

Item licite, possum⁹ p̄ticipare cū ex/cōicato, p salute aie mee & p vtilitate tpali: puta q̄rendo ab eo consilium: cū alios peritos habere nō possim⁹. Di cit tū Ray. q⁹ in hoc non sūt multum iurande habene: sed discrete & cū in tentiōe solū vtilitatis p̄dicte p̄sequen de & nō alio mō. Et tādiu p̄t partici/pare, p salute alīus ipso p̄ excōicato rū quādiu spem, de eor⁹ correctione p̄babiliter habent & non plus.

7 ¶ Ter. s. matrimonij ppea vxor co/habitādo viro & obediēdo q̄uis sit excōicatus nō peccat nisi excōicatio esset inflicta pp tale matrimonium.

8 ¶ Sz nunqd licitū sic sit viro cō/care cū vxore excōicata. ℣. q̄dam di cunt q⁹ nō: ly in tenet q⁹ sīlr licite cōi/care p̄t q: ad iparia nō iudicantur vir & vxor. c. gaudem⁹ de diuor. vnde est q⁹ si vir cū debeat eē caput mulie ris. xxxiij. q. v. h̄ imago ñ iduē vxor. & ad petēdā absolutoz ly q⁹ dz & tenet peccat mortalr. ij. q. vij. c. negligē. & cēt excōicat⁹ minori excōicatōe. secus qñ nō p̄t eā cogere & suscepit neces saria ab ea vel efficeretur peior.

9 ¶ Sz qd si vir vocat ad mēsam ex/cōicati: nunqd mulier potest licite cū eis comedere. ℣. q⁹ non ly come/dat in alia mensa diversa ab illa.

10 ¶ Būle sub hoc excusant filij fut⁹ & ancille. Rod. tñ itelligit de filio q̄ sūt in patria ptāte. secus de emācipato qz tenent cuitare cū nisi ipsi cōmēsa les eius essent: & ab eo necessaria ha/berent: qz sic excusarent. Idez dicit. ñsu. de pie respectu filij q⁹ tenet vi/tare filij excōicati nisi ab eo recipi at alimenta & idem tenet Inno. q⁹ li/mitandum puto quando non facile potest aliunde necessaria habere.

11 ¶ Excusant ēt serui: ancille & rustici

fuctes & oēs alij subditi de familia excōicati q̄ non adeo' criminales sūt vt eor⁹ p̄filio scelera ppetrent: tales enī p̄sone ex quo erant añ sñiam latā ad familiare obsequiū exhibendū astri/cti excusant cōicando ēt post sñiam c. iter alia eo. ti. Idē intelligas de mi/nistrib⁹ & illis qui ℨrunt societatē vel alio mō, per aliquē ℨcū eis erāt obligati. Sō limitat ¶ Host. & Ber. q̄ sine eor⁹ incōmodo nō, possūt ab stinere siliter conductor⁹ mercenarij facere potest q̄uis postea excōicetur Idē dic de vasallis⁹ & habētib⁹ emphyteosim ab eis q⁹ p̄nt eis red/dere pensiones: & alia ad que obligā tur sēm verior⁹ opinionem.

¶ Sed qd dicemus de illo q̄ vel ex. 12
ℨcu vel ex iuramento tenet aliquid soluere vel dare alicui in certo termi no qui postea excōmunicat. ℣. q⁹ su per hoc fuit diversa opi. inter doc. ly mihi placet opi. ¶ Host. q⁹ si talis ob ligatio p̄t desistere a tali solutōe vl dānone sine sūo incōmodo vel dā/no q⁹ non tenet nec dz cū excōicato p̄ticipare dādo vl soluēdo qđ p̄mi serat qz in oīb⁹ iuramēto vl obligatōe ſb itelligit ista cla. s. si talio p̄mā serit cui liceat cōicare ar. xxi. q. ij. ne quis nec peccat nō adimplēdo qđ p̄mise/rat si facit ex zelo eccl̄iastice disciplī/ne. sec⁹ si facēt solū ex cupiditate aua ritie. qz sic peccaret quo ad deum.

¶ Quid si quis contrahat cū excōi/ 13
cato: nunquid excusabit participan/do postea. ℣. q⁹ si hoc facit ex magna sua necessitate: puta qz non p̄t alī/ter viuere bono modo hic excusat p e. si vere. c. tit. si aūt non fuit compul sus a tali necessitate sic non excusabi tur participando cū eo si modo con traxit scienter cū e cōmunicati. hoc ēt

cluntur ex dictis doctō. in. c. nos sanctorum. xv. q. vi. ⁊ in. c. veritatis de do. ⁊ contu. in. d. c. si vere.

14 ¶ Res ignorata. s. q̄ ignorādo eī excōicatī participat. quod intellige verum nisi ignorantia sit crassa vel affectata ⁊ sic non excusaretur.

15 ¶ Sed qd si audiuit de aliq̄ q̄ sit excōicat⁹ nūqd tenet cum vitare. ℟. q̄ aut pbabilr. credit. eū excōicatū puta q̄ h̄ hūit a pſonis grauib⁹ ⁊ fidedignis ⁊ sic tenet. li. ät. n. credu probabilr excōicatū ñ dz eū vitare: ſz deponat pſcias. s. q̄ ū sit excōicat⁹ q̄ multi nulla loquunt ⁊ q̄ cito credit leuis est corde qd si ñ pōt eā deponē tenet eū vitare ar. c. inquisitioni eo. tit.

16 ¶ Utrū semel excōicat⁹ sit ſp vitād⁹. ℟. q̄ sic nisi ostet de absolutiōe p regulā semel mal⁹. de reg. iur. i. vi. ⁊ ē bon⁹ ter. p h̄ i. c. ppoluit de cle. exc. mi. q̄ limito q̄ ad pſcias vez nisi ect talis persona de qua pbabilr posset credi dicto suo affirmanti se esse solutum. ar. c. ex parte de offi. ordi.

17 ¶ Necesse ꝓpter necessitatez cōmunicans excōmunicato excusatur. vnde si necessitas est absoluta que dicitur vīs sic clarum est q̄ excusat p. c. sacris. de his que vi. vel me.

18 ¶ Sz qd de necessitate cōditionata q̄ est met⁹. ℟. q̄ aut met⁹ est talis qui cadet in pstantē vir. ⁊ sic ex tali metu ꝓticipās ect in diuinis non peccat nec minorē excōicationē incurrit ni si participet in crimine: vel nisi cā excōicatōis eēt p fide defensanda. tō q̄ ex quo qs nō tenet obedire pīato pcipienti q̄ se exponat morti vel cruciatui ⁊ hmōi nisi p fide ⁊ cōi salute: q̄ⁿ alo nō pōt defensari. vt pz. 8. caritas. §. v. ⁊. j. religiosus. §. xxix. Sic nullus tenet cuitare excōicatos qui id facere nō pōt sine tali periculo eq̄ pcepti de excōicatis vitādis cū sit iuris positiui nō pōt ad h̄ ligare alique: si aūt metuo nō sit talis sic participans ex tali metu nō cuitat minorē excōmunicationē. ⁊ fm hoc intelige. d. c. sacris. dū dicit q̄ pro nullo metu dz quis pcīi mortale incurrere: q̄ pīsupponit talē facere ꝓtra pceptū: qđ fuare tenet. vl dic q̄ loqr de ꝓticipatōe i crie vl de metu g nō cadet ei i pstātē ⁊ fz pdictā distinctionē pcorda doc. g sūt varij. in. d. c. sacris. q̄ ad eam non aduertunt.

19 ¶ Qui de necessitate victus ⁊ hmōi nunqd talia possint peti ab excōicato. ℟. q̄ sic fz cōiter doc. i. d. c. si vere. ⁊ in. c. iter alia. co. tit. vū. breuiter ꝓcludēdo dico q̄ qsi cōico excōicato nō in ei⁹ fauorē aut cōmodū: sed p euitādo dāno mei pīmonij vel sub leuāda mea necessitate nō incido in minorē excōicationē dūmō nō participē i crimine. aut in diuinis ex causum iusti met⁹. ar. eoꝝ que no. in. d. c. uos ꝓdecessoꝝ. ⁊. c. veritatis.

20 ¶ Quō debeo euitare excōicatum ℟. q̄ aut ē occult⁹ ⁊ sic debeo eū euitare in occulto puta euitando ecclesiam fingēdo alia cā ⁊ hmōi ⁊ taliter q̄ non pīodā eū ar. c. li tñi. vi. q. iij. ⁊. c. cū nō ab hoste. c. ti. Et voco hic occultū excōicatū illū⁹ qui cōiter habet⁹ p non excōicato. ſz aliq pauci sciant: ⁊ nisi sit et⁹ plat⁹ q̄ cū eo excōicatiq̄ talis platus tenet eū monere vt eccliaz ereat ⁊ si non vult si pōt. pbare dz eū publice increpare. Si vo est publice excōicat⁹: puta q̄ cōiter scitur tlic oz eū publice euitare vñ si itrat ecclesiam cā orādi vel audiēdi diuina dz eum publice monere vt ereat q̄ si noluit pōt ad pceptū sacerdoꝝ violēter eici si mō ñ iminneat pīculū effusiōis sanguis vl' saltē ōbēt ō ecclia ipsi exire.

21 ¶ Quid faciet sacerdos si icepta missa ꝓpendit ibi excōicati cē. ℟. q̄ si ē occult⁹ nō dz dimittere offm. iij. q. i. nihil. limita nisi sit plat⁹ suus ⁊ possit hoc ꝓbare q̄ tūc faciet vt dcīm ē i. §. pceden. si vo ē publice excōicatus. Sic publice moneat eū vt ereat. q̄ si nō vult exire ⁊ sacerdos nōdū ichoatut canonē dz dimittere missaz ar. c. ois. xxiij. q. i. ⁊ hic nole canonis sed ligo a Te. igit ⁊ vltra fz archi. in. c. de hymnis de pse. di. ij. quātis do. Aler. Ain i. e. cū marte. de cele. missa. recitet Host. Inno. ⁊ Pa. tenē q̄ ca non icipit a vbis pſecratōis. si vo i. chroauit, pſequat vsq; ad sūptionem sacri q̄ facta ītez moneat eū vt ereat q̄ si nō vult exire dimittat post cōtinuum ⁊ in sacristia eam dicat.

22 ¶ Utrū ꝓticipās cū excōicato ēt ab inferiori suo vel a se ligē minori excōicatōe. ℟. fz Pan. in. c. cū ꝑsidere. c. ti. q̄ sic si ē inferior a papa ⁊ ad dit q̄ ēt si vellet eum habere pro absoluto nihilominus ligaretur. q̄ nō pōt cum tali modo absoluere.

23 ¶ Utrū excōicatio trahat in tertiaz pſonā. ℟. q̄ nō nisi qñ participantes ligant ēt maiori excōmunicatōe.

Excommunicatio vltimo.

de malis q̄ inducit maior excōicatio vt oñdat quātū ē timēda. Ubi sciendū q̄. xxi. malum inducit.

1 ¶ Primo primat ꝓticipatōe alioꝝ nā excōicat⁹ tenet euitare alios fz Pan. in. c. nulli de sen. ex. ⁊ plēnēdo euitare alios totaliq̄ peccat mortalr fac. c. illō ō cle. excō. in. ⁊. c. sicut. ij. q. vij. vñ ſz excōicato possint cā humanitatis in ībsētatione vite ēt non expectata extrema necessitate necaria vite ministrari vt alimenta vestes ⁊ hō spiritū fm glo. in. c. qm. xi. q. iij. tamē vtensilia ⁊ alia instra sine q⁹ viuere pōt nō sunt ei ministrāda. Solūmō ergo i casu in q̄ hō ex ꝓcepto caritaſ tenet cōicare cū eo pōt fz Theo.

2 ¶ Scōo excludu ixoz a sacris ecclesie. iij. q. iij. engeltrudam.

3 ¶ Tertio primat suffragio eccle qđ suffragiū fz theo. i. iij. dil. xxij. valet ad qtuor vz ad augmētum gre quā hūt ad mercēdā gfaz quā si hūt ad ꝓtectionē dei hūdā ⁊ ad defensionem ab hostib⁹ pmerēdā. ⁊ ppea dr tradi sathane i. c. audi. xi. q. iij. vñ sacerdos excōicat⁹ nō pōt dicē. Dñs vobiscuz in officio. ar. c. nihil. xi. q. iij.

4 ¶ Quarto nō pōt interesse diuinis officijs aut cū alijs orare i eccliaz: alis peccat mortalr nec dz exīre ita ppe stare q̄ audiat de peni. ⁊ remi. c. qđ in te. posset tū solus in ecclia orare.

5 ¶ Quinto excludit a regno celoꝝ. xxiij. q. i. qōcūqz. ⁊. xi. q. iij. c. nihil.

6 ¶ Sexto si igerit se diuinis existēs in aliq̄ ordine irregularis efficit. vt j. irregularitas. i. §. xl. cum sequen.

7 ¶ Septimo efficit infamis. vi. q. i. infames. ¶ al. nī hoc refert ad excōmunicationem notoriaz.

8 ¶ Octauo nullū bñficiū eccliasticū pōt acgrere. c. postulasti de cle. exmi. ⁊ in. c. bone in fi. de eta. ⁊ qualit.

9 ¶ Nono nō pt eligē de appll. pstī.

10 ¶ Decimo si sit excōmunicatus recipit beneficium ſz absoluatur postea ⁊ ei concedatur: tñ fructus anteriores restituere tenetur. c. lacro eo. tit. ⁊. c. pastoralis in fi. de appel.

¶ Undecimo ab officio ⁊ beneficio est suspensus. d. c. pastoralis in fi.

12 ¶ Duodecimo obligati ei ex debito fidelitatis sicut sunt vasalli nō tenentur ei quādiu durat excōmunicatio fm Pau. in. d. c. veritatis.

13 ¶ Tertiodecimo non potest contrahere matrimoniuz sine peccato mortali licet teneat.

14 ¶ Quartodecimo nō valent litere impetrate a papa per eū sup alio articulo. c. ipso iure de rescrip. lib. vj.

15 ¶ Quintodecimo nullus potest p eo orare intellige solēniter.

16 ¶ Sextodecimo nō pōt pstituī, peratoz: de. pba. post cessionē nec peratorē pstituere. c. fi. de. pcur. q. limita vel vt actor. sec⁹ vt reus ad defendendum sc. c. intelleximus. de iudi.

17 ¶ Decimoseptimo q̄ pstitio excōicat⁹ p annū pt̄ p̄uari oīb⁹ bñficijs si q̄ dz xi. q. iij. ruri⁹ suo. z. c. q̄cūq; qđ limitat gl. i. c. cū ꝓtumacia. de sent. excō. lib. vi. z Anno. i. d. c. cū tonet. w. Aut. i. c. i. de iudi. vel si excōicat⁹ fuit p cā criminalis sec⁹ si p ciuilib⁹ q̄ si steriset p mille ānos nō posset p̄uari gl. ē singulariō in. c. ꝓtingit. de dolo z ꝓtumacia.

18 ¶ Decioctauo q̄ dz solue p singulo die vnū grossuz añ cū absoluat fz statuū aliq̄rū epoz. qđ qdē lz videatur simoniacū p. c. ad nostraz. z. c. nemo de simo tñ Host. z Jo. an. in. c. ad aureo. de simo. determinat ꝓuz z q̄ licitū est q̄ ītelligo vel si sit in pena z vt citius querat absolutionem.

19 ¶ Decionono nō valet sēt⁹ fci p excōicatū rōe publici officii si erat publice excōicat⁹ vñ act⁹ publici z ciuiles nō tenēt puta q̄ tutor exhis tui pōt auctoritatez alienādi seu suscepit pcuratoz officii vl⁹ admīstratoz bonoz ecclē: aut ista ꝓfitē sine vt arbit laudū pulit: q̄ tales sūt act⁹ publici. Si vo pmittim fuit ei vt i arbitratorē ita q̄ arbitramentū acceptat effectū ex plenitudine potestatis vt ē q̄n reducē ptes ad cōcordiā bñ tz nō er vi sue mīe: fz plēsus potuī. Secta aūt p occulte excōicati in tpalib⁹ rōne publici officij bñ tenēt si mō officiū est publicū auctoritate z vtilitate. sec⁹ si fuisset publicū auctoritate: fz vtilitate p̄uatī fz Pa. in. c. post cessionē de. pba. q̄ si erat excōicatus tpe assumptōis officij non valet gñaliter vt puta q̄ fuit pstitut⁹ peratoz q̄ erat excōicat⁹. sec⁹ si post pstitutōez fuit excōicat⁹. q̄ tenēt nisi excipiat fz Pa. in. d. c. post cessionez quo tñ ad act⁹ spūales si sūt tales in qb⁹ iprimit caracter sic tenēt vt collatio ordinū z hmōdi dispē satōe talīr ordinat⁹. vt. j. irregularitat. i. §. iij. alij aūt actus spūales in qb⁹ nō iprimit caracter. vt collatio bñficij z hmōi tenēt q̄n nō ē publice excōicat⁹ rōne publici officii. l. barbarij⁹. ff. de offi. pto. sūt tñ retractādi si ts in cui⁹ fauorē sūt facti sciebat eum excōicatū: fz dubitat ō excōicatō e an teneat rōne publici officii lata ab excōicato occulto Pa. i. d. c. vītaē de. w. z ꝓtu. fz post lcīa ad pēna irregularitatē cuitādā q̄ nō valeat z placet Electio ēt lz videat q̄ ad capl̄z ptinē ad offiū publicū: fz q̄ ad singulares nō ē offiū publicū: fz ē qdā fr̄uitas z tō nō tz sed ab excōicato etiā occulto. Alij aūt sēt⁹ sup tpalib⁹ initi ū rōne publici officii fz p̄uati vtemptio vē ditio ꝛc. cōit tenēt q̄ tenēt vt no. pa. in. c. si vere. c. ti. z in. d. c. vītaē. Quis tñ tñ hoc. teneāt forenlīos ꝓtractus.

¶ Vigesimo nō pōt testamentuz fa 20
cere fz aliquos. cōiuo tamē tenent q̄ potest testari. vt not. Albr. in. l. i. C. de ixre. instī. z Lar. in. c. ēpūs. de vsu. li. vi. z Pau. in. c. ad probādū.

de reiudi. q̄ equiperatur relegato.

21 ¶ Vltimo p̄uaī ecclīastica sepultura: quia cui non cōicamus viuo nec mortuo cōicare debemus. c. sacrīs. de sepul. qđ limita nisi absoluat. vide mīra alia si placz i. d. c. ad pbādū z i. c. vītato. z i. c. si ve notata. a de. c.

Excusatur

qđ a peccato ex decem.

¶ Primo ex alienatione mentis illicitum agens quā alienationez adducit q̄nq; facti q̄l tamē sic Loth q̄n voluit filias prostituere vt liberaret q̄o susceperat. vt dicit Aug. in. c. qđ aūt. xxiij. dis. Aliquādo furoz siue insania. Aliq̄n ebrietas. Unde q̄n ex toto quis est extra scipsuz excusatur a toto. vt patet in. c. aliquos scimus. z. c. illa cauēda. xv. q. i. z in. c. iebus uerunt. ibidez patet q̄ est puniēdus pro ebrietate sed nō pro cōmisso in ipsa. z nē videtur tenere glo. ibidem de quo vide. §. ebrietas. §. iij. ¶ Secundo ex coactione. Intellige absoluta. facit. c. non est. xv. q. i. z. 50. di. c. pbyteros. ¶ Tertio ex ignorātia siue errore. Intellige vt dicā. j. ignorantia. §. iij. facit pro hoc. xv. q. vi. si a sacerdotibus. xxviij. q. ij. in lectuz. ¶ Quarto excusat consuetudo. de q̄ supra. Consuetudo. §. ir. ¶ Quinto necessitas. de ꝓfana. dist. v. discipulos. ¶ Sexto pietas. vt pz. c. ꝓquestus. de fer. ¶ Septimo locatio z ludus. vt in. c. i. de sentē. excō. z. xv. q. i. illud relatū. dūmodo nō sit notabilis quia. ff. ad l. aquil. l. nam ludio non tenet in culpa est.

¶ Octauo q̄n fecit diligentiaz debitam vt in. c. Joannes. z in. c. quidaz vt asserit. de homi. ¶ Nono indeliberatio mētis. xxiij. q. iij. nabuchadonosor. ¶ Decimo ex obedientia supioz. vt dist. q. v. c. dic dñs. xi. q. iij. qđ ergo. xxxj. q. i. qđ culpaf. Intellige si non sunt ptra legez superioris. vt xi. q. iij. si dñs. z. c. sequenti.

¶ Utrum clericus cui ep̄s ꝓcipit vt 1
vadat romā possit se excusare q̄ alij sūt meliores z magis apti. R. glo. in d. c. qđ ergo. z. xxxj. q. i. c. fi. q̄ non q̄ in legationibus ordo non est seruādus. ff. de legatis. l. sciēdū. §. pe. Itē q̄ Jo. vltimo. respondit dño Petro. quid ad te. tu me sequere.

Executor

proprie dī qui rem iudicatam ducit ad effectū. vt dicit glo. in c. super q̄stionū de offi. dele. de q̄ habemur. ij. q. vi. c. ei qui appellat. v. ab executore. z in. c. nouit de appel. z multis aliis locis qui aliquādo dicit merus executor. q̄n cā est cognita a superiore z mera executio sibi mādatur vnde ab isto appellari nō pōt tam de iure canonico quā ciuili. vt de re iudicata. c. quod ad consultationē. z dicto. ver. ab executore. z. C. quorum appel. non re. l. ab executio ne nisi executor sententie modū excedat. vt dicit ter⁹ in. d. l. Aut nisi male interpetret sententiā z hmōdi de quibus per glo. in. d. c. qđ ad cōsultationēz. Aliq̄n vo dicit mer⁹ z est q̄n aliqđ a superiore mandat exequēdū simplr. Unde talio dz admittere rationabiles exceptiones. c. ex parte el secūdo de offi. delegati. z. c. cani te decet de etate z qualita. z in. c. cum a teo de rescrip. Et hoc verum nisi esset q̄ superior ex certa scientia sic delit. vt not. glo. in. d. c. ex parte. Et ab isto executore mixto potest appellari si aggrauat vel inturiatur. vt. C. de appell. l. si quis procuratione.

¶ Quis potest esse executor in cau- 1

fis ecclesiasticis. ℟. merito executor pōt eē quilibet clericus ¶ Mirum vero non nisi in dignitate constitutus aut personatū habens. Vel canonicus ecclie cathedralis si cōmissio fit ei auctoritate literaꝝ apostolicarum vel legatoꝝ aut delegatoꝝ apostoli coꝝ. Secus si ab alijs qꝝ tunc q̄libz clericus potest esse. vt patet per not. in capitulo statuti. de referip. lib. vi.

2 ¶ Executores testamentoꝝ siue fideicōmissarij qui possūt dari. ℟. q̄ siue testator sit clericus siue laic⁹ potest deputare executores tam laicos ꝯ clericos seculares ⁊ etiam religiosos quoscūq; dūmodo religiosi a suo superiorib⁹ obtineāt licentiā exequendi exceptis fratribus minoribus quibus est prohibitū. i clementi. in. ¶. quide vir sanctus verb. sig. fallit ꝟ fm bar. in minorica li. iii. c. i. qñ distributio dz fieri in fratres ipsos vel moniales sancte clare subiectas entre ipsoꝝ heredē voluntarie soluente qꝝ sic frater minor pōt esse executor. ⁊ q⁹ tñ clericus religiosus ꝙz laicus possit eē executor no. in. c. religiosus de testa. li. vi. ⁊ per doc. in. c. tua nobis ⁊ ibi Pau. in. c. Joannes. de testa. etiam si sit minor. xxv. an. ꝟz gl. in. d. c. religiosus ⁊ hoc de consuetudine. Et sequit Alber. in. l. nullus. licet. C. de epis. ⁊ cle. dūmō adult⁹ sit. Itē ñ admittit fu⁹: nec surd⁹ mut⁹ p dig⁹ furiosus: ꝙuis aliq tenuerint q̄ ēt sern⁹ ⁊ pupillus possit eē. vt ibi nota. Alber. sed est verius q̄ non.

3 ¶ Utrum femina possit deputari gl. Joan. in. d. c. religiosus tz q̄ ꝓsuetudo que est optima interpres leguz ḃz q̄ sic. Pa. i. d. c. tua nobis dicē q̄ aliter fuit consultum q̄ non potest. Sed bal. tenet cū Jo. an. ⁊ placet qꝝ mulier non cōparet vt procuratrix. sed intentat actionē nomie proprio de quo p eandē bal. in. l. id qđ pauperibus. ⁊ in. l. si qs ad declinandā C. de epis. ⁊ cle. ⁊ sic nō ob. l. neq; scientia. ff. de pecu. ⁊ l. aliena. C. e. ⁊ l. iij. ff. de regu. iur. ⁊ iij. q. vij. §. tria. qꝝ vt dicit non vt procuratrix comparet.

4 ¶ Utrū possint deputari muti. surdi. seculares ⁊ religiosus sil' vel clericus. ℟. q̄ sic fm Joā. an. in. d. c. Joannes.

5 ¶ Utrū cū simplr deputant tres vel quatuor executores. vno mortuo alij possint procedē. ℟. q̄ sic. vel ēt si vinerent ⁊ nollent exequi possent ipsi exequi nisi testator aliud exp̄esserit. vt est ter. in. d. c. religiosus.

6 ¶ Quid si vn⁹ executoꝝ vult: ꝟz ē in remotis. ℟. q̄ nihilomin⁹ ceteri exequēt vt i. d. c. religiosus. imo ꝟz gl. ibidez nō ē necesse vocē tñe sicut ⁊ i electiōe vt i. c. q̄ pp. ⁊ in. c. cū inter vniuersas de elec. sec⁹ si nō multuz distaret: qz tūc vocādus eēt. ⁊ si infra terminū assignato nō venerit. procedēt ceteri. ⁊ ḃ itelligē q̄n simplr sit deputati. Secus si cū aliqua limitatiōe. puta q⁹ vno sine alio non possit ⁊ huiusmodi. quia tunc seruandus est qđ testator statuit. vt in. d. c. religiosus.

7 ¶ Utrum officium prefati executoꝝ transeat in heredibus. ℟. glo. in. d. c. religiosus. q⁹ non nisi testator expresserit. Et hoc tene per dictū ter. ꝟz aliqui tenuerint q⁹ trāseat per. l. cum vnus. ⁊. l. a filio i ꝑn. ⁊. l. alienā i ꝑnc. ff. re ali. ⁊ ci. le. alij vo q⁹ re integra nō trāsibit: sed non integra sic. vt de elec. c. in causis. ⁊. l. mādatum. C. mandā.

8 ¶ Quid si sit deputatus executor ab bas setī. queat an eo mortuo succedere et⁹ exequē. ℟. gl. i. d. c. religiosus. q⁹ si abbas mortu⁹ erat ꝓpinqu⁹ testatori nō trāsibit ad successorē. qz videt electa ꝑsona ex affectiōe siue nomē ei⁹ fuerit expressū vl nō fac ad hoc. tri. q. iij. pōtificeo. de test. regulariter si ät nō erat ꝓpinquo tē si nomē erat expressū nō trāsibit. si vo nō erat expressuz trāsibit de ost. del. qm̄ requisiti.

9 ¶ Queritur an tēaē deputat⁹ executor acceptare. ℟. Pa. in. d. c. to. ánes qđ ñ nisi tacite acceptasset vl expresse qz ñ possz renūciare ⁊ dz tacite acceptare qñ aliqd fecit q⁹ ptiet ad hoc ⁊ hmōi Itē si sciēt receptū fuisse qđ⁹ sibi offm deferebat ar. l. i. §. i. ff. de pecu. aut si ipe ꝓsentit qñ testōr ad illū offm eū deputabat ad ḥ. l. vroni. §. i. ff. ad. l. cor. de fal. facit. l. er snia. ff. de te. tu.

10 ¶ Possz trī epi i legatz ad ptas cās citra acceptatōez ꝓcellere si nō vt executorē saltē vt ꝛlegatū sicut i q̄libet alia ꝛlegatōe vt. C. q ꝓ sua iurisd. l. vnica. ⁊. c. pastoral. de of. ꝛleg.

11 ¶ Uī teneāt executores exequi. ℟. Pa. i. c. nos qđē de testa. q⁹ aut testator pudit sibi ō tpe ⁊ illud seruauit tñ semp no. q⁹ ꝟz testōr mandet aliqd fieri. ꝙ. certū tpe ꝓmptādum a die mortis itelligit ⁊ supplet a die sciēte ⁊ adite hēditatis vt ꝓbat text. in. l. statuit. tos. §. si qs hēdi. ff. de statu li. facit tūcta glo. in. l. fi. §. si autem dubi⁹. C. ō in. ōli. Si vo testator nō potuit sibi de tpe tūc Pa. dicit i. c. si hēdes de testa. q⁹ si res legata est in pr̄imonio testatoris potest solui sine mora. Mā dūmodo illico adita hēditate trāsit legatarij vt in. l. si tibi pō. §. cū ser⁹ ⁊ q⁹ ibi no. ff. de le. i. ⁊ i. l. cū res in ꝑn. ibidē dz q⁹ si nō solnat sine mora hēdes ꝓdenant ad prestā duz vsurā ⁊ oēm vtilitatem. Idē ēt si. cēt pecunia legata vt in. l. si dom⁹ §. i. ꝓcisa. ff. ō le. i. vbi dz q⁹ ad solutionē tpis modicū dāduz est ꝟz gl. ibi dē illō breue tpis dicit fore. r. dies a ꝺcepto iudic⁹ vl saltē arbitrariū pēlata ꝗlitate ⁊ ꝗntitate hereditatis ⁊ si nō habz dz repire vndecūq; l. si pecunia. ff. de le. ij. Et hoc tene q̄ ad obligationē ō ät ad penā. ſ. vt coꝛāt soluere cū ol emolumēto ⁊ itereſſe dicē q⁹ i legatis ad ptas cās ē tpis. vi. mēsiū vt i aut. de ec. ti. §. si ät legatuz. Idē dicerē i legatis ad nō ptas cās p argā a maiori i. d. §. si aūt legatū ⁊ hoc a die insinuationis testi ⁊ q⁹ si p annū a die monitionis p iudicez sibi facte ñ iplet. ꝙcūq; relicta ꝓuata tota hēditate ⁊ veniet ad substitutos vel si nō sunt venti ordie seruato coheredib⁹ adeuntib⁹ vel gnāli fideicōmissario ⁊ ceteris fm q⁹ hꝫ in aut. amplius. C. de fideicō. licet posset inde cogere ēt añ ꝓbatū tpis executores vel heredes alio remedio.

¶ Utr̄ executore nō exequēte vel nolente ad eōs executio. ℟. pa. i. d. c. nos gdez q⁹ si pcessit dupler mōito post negligētiaz vel exeq statuz in legatis ad ptas cās vel nolit nec regit aliud tpe vt videt inuere ter. in aut. de ec. ti. §. si aut qui ḥ iussi sunt. Et sic itelligere nō. q⁹ bar. i. d. aut. ꝺpl⁹ Si sola vnica mōitio pcessit expectantur ann⁹ anteqū velint ad eōs: is aduerte q⁹ hodie eōs p statuta dispo nit vt curret ann⁹ a die mortis admodū gñalr qscūq; ⁊ sic p⁹ annuz vel nolent itelligēdo a die mortis ⁊ scie ⁊ adite hēditatis vt. §. dicti limitat Ric. in. iiii. di. xlv. hoc verū sibi bona q̄ ꝓpōit de qb⁹ possit infra annuz legata implere alias non velint ad episcopuz quod no.

12 ¶ Queritur qđ religiosi cēui pauperib⁹ ꝛclarādis p sepulturā an ciuslo an-

no declaratiõe nõ fcã eps possit eligere pauperes vigore statuti pfati i pcedẽti. q. ℞. bar. i. l. cũ qdã ua. ff. de le. si. ↄ segt ℙda. i d. c. nos, qdã q non qz statutũz logt de executore ↄ in eo haberet locũ vt nõ possz ãpli⁹ se intromittere ar. c. Fas de sup. ne. plã. sed hũo declarare nõ ẽ executoꝛ sicut dicimus differentiã iter iudicẽ q declarat ↄ executoꝛ. C. ỏ exc. re. iud. l. executoꝛẽ q no. qz pbat q ff nnnoꝛ q nõ põt ee executoꝛ bñ põt esse declaratoꝛ ↄ similiter ꝯsulꝛ cũ multo iure p habeãt de quo dic vt. ſ. ſ. ecvi.

23 ¶ Eltz pfata dat solo hẽat locũ tã i legãt ad plus cãꝫ nõ plus. ℞. pa. in. c. si hẽdes de test. q i legãt ad plus cãꝫ nõ est dubiũ. In alio ãt ẽ diuersitas iter voc. ipse ℙdan. sic cõcordat q aut eps vult se ꝓdiſ aliqz heres sit pluribus hẽditate. l. ante lapsuz ãn ↄ sic põt se impedire ↄ appellere. Sitr si heres incidit in penã pmissionis ſz de facto eam possidet qz nemo eã petit nã tũc cessat rõ. d. auc. ampli⁹ ante vnit hẽditas cum onere erequẽdi trãseat ad aliũ ↄ habebulo cũ. d. c. si hẽdes q loquit gñaliter nec ob. q nõ dz eps ꝓcedere offiũ suũ nõ iplorato ad vnitatẽ pluraꝝ ꝯ determinata in. c. bone memorie el. i. de postul. pla. q: p q impẽdit est miserabilis plona ↄ nõ põt vt tibi not. qz defunct⁹ est destitut⁹ oi auxilio ↄ ideo merito ẽt nõ iplorat⁹ põt inde impedere offiũ suũ. Aut vult se ꝓdisponere ãꝫ ueniat ad altos hẽditas pp pmissionẽ ꝓmoꝝ ↄ sic nõ põt respectu executoꝛis ſz bñ respectu ꝯmissionis fiende hꝛedi nono vt exequat quia tũc hẽbuloꝝ. d. aut. ampli⁹ ↄ sic cõcorda. d. c. si hẽdes cuz. d. aut. d pli⁹.

14 ¶ Quid si testatoꝛ expresse pbibuit ne eps se ꝓdiat. ℞. ℙda. in. c. tua nobis de testa. q. q ad ꝯmissionẽ executoꝛ nõ valz qz hẽ ipe si vellet nõ possz se excusare a foro eps ↄ ita nec executores subtrahere potuit vt patz in. d. c. tua nobis. Quo vo ad devolutionẽ executoꝛis dicit idẽ pa. ibidẽ q si testatoꝛ pmisit de alio executore in casu negligẽtie ꝓmi ille exeq nõ eps ar. i l nisi ↄ i. l. si qs ad ỏclinãdã. C. ỏ epi. ↄ cle. aut solu pbibuit epiſcere q nõ ꝓmisso sibi de alio executore tũc in legato ad plus cãꝫ nihilominus exequet nõ obstãte pbitione testoꝝ est iam. de ec. ti. ſ. si qs auẽ. p redẽptione cũ duob⁹. ſ. le. ↄ in. d. c. tua nobis in alijs aũt non.

¶ Eltz executoꝛ hẽt actionẽ ꝯ hered. 15 dem. ℞. ℙda. i. c. Joãnes de testa. q aut ẽ pur⁹ executoꝛ ↄ sic nec ỏ iure ei utit nec canonico hz. ſz põt iploꝛare offiũ iudicis ꝯ detinẽtes bona defunct ar. in. l. hẽditas in fi. ff. ỏ petit. hx. ↄ i. l. qui⁹, ff. ỏ an. le. ↄ h volut Dy. in. l. lun⁹. ſ. menia duos. ff. ad trebꝛ ↄ Bar. in. d. si qs tutio. ff. ỏle. u. gl. i. d ſ. menia limitãt vt ex nisi in legãt ad pias cãꝫ q hic ẽ hẽc actionẽ ꝯ hẽdes allegat. l. multi. C. de epiſ. ↄ cle. Idez tz glo. in. d. l. tutio. Si vo non est pur⁹ executoꝛ sed legatarius sicut qñ vba disponis ꝓferunt i cuz tacite vl' exꝓſſe exẽplum dicit testoꝛ relinq tutio cẽtũ ↄ volo alia restituat ieio tũc potest agere ꝯ detinẽtem bona tanqz legatarij⁹ ↄ ẽ vale qz si dereliceret fideicõmissũ ex plona fideicõmissaria accresceret sibi ↄ non hẽdi vt in. d. l. si de posito pnia qz est pticepe illius relicti fm glo. in. d. ſ. menia ↄ i gl. d. l. si quis tutio ↄ ibi vide.

¶ Eltz executoꝛ possũt vẽdere bona 16 defuncti ꝓ executiõe vltie voluntaꝝ. ℞. ℙda. i. d. c. Joãnes qz si est executoꝛ vltis puta. qz oia si distribuenda patribꝰ sic potest. d. l. si qs ad declinandaz. Si vo est pticularis nõ põt nisi testatoꝛ expresse cõcesserit vt in. l. alio hẽde. ff. de alt. ↄ ci. le. sicut cõtiger ho die ẽ in tesris dak libera vẽdẽdi auctoritatẽ ipis ꝓ executiõe vltie voluntaꝝ ↄ qd ipoñet dcã vba vide bar. i. d. l. alio ↄ cautela ẽ qd addak sic dãs eis gñale mãdatũ cũ libera administratiõe agendi exigendi distrahendi ↄc.

17 ¶ Eltz cũ testoꝛ relinqt. c. ꝓ restituẽ dio male ablaꝝ ↄ non repiunt male ablata vsqz ad ultã ſmã residuũ sit distribuẽduz. ℞. ℙda. i. d. c. tua nobis Ja. ỏ are. i mac. executoꝛis vt refert ↄ segt Bal. i. d. l. si qs ad declinãdã distinguit qꝰ aut testoꝛ pbibuit ut aliꝰ vsuz ꝓcurt ↄ sic cedet hẽdt residuuz quẽadmodũ qui deficit aliud legatũ vt. d. l. si qs ficto. ↄ exꝓſſio cause limitat legatuz. vt in. l. fi. ff. de au. ↄ arg. le. aut simplr dispoñit. ↄ tũc dz dcm residuũ dari pauperib⁹. vt in. l. legatũ ff. de vsu. ↄ vsufru. le. qz sicut estimatuz i vnũ puꝰ vsuz si nõ pt dz ꝓcuti i aliũ puꝰ. vt in. c. nos qdẽ de testa. ↄ facit in ar. d. l. legatũ. sic ↄ hic ↄ hoc puto vssimũ. qz tz etiã Jo. an. in ad di. spc. i ti. de istru. edi. ſ. nũc vo aliq vꝰ. ↄ sciaꝝ ↄ marvne fm ℙdan. vbi. ſ. qz ex q exꝓſſit certã ciuitatez pcipuo mẽduz est illã vtert. lz nõ appeant creditoꝛes. Et idẽ dicit foze seruãdũ in cautõe quã faciunt vsuraꝝ vt ẽt no. in. c. ℊℊ. de vsu. li. vi. Cõsulo tũ hoc fiẽdum de ꝓsilio epi vel hẽdis ↄ istõ sequẽdus in pscia. qjus alij distinguãt si executoꝛ est nudus minister ↄ hic reddet hẽdi. d. l. si qs tutio ↄ l. cõsiliũ i pn. c. ti. si vo nõ ẽ nud⁹ executoꝛ tũc residuũ erit ipsi⁹ executoꝛi] posset hec opi. in pscia ꝓcedere qñ legasset dicto executoꝛi cũ exꝓſſione creditoꝛ ℔z qꝰ i libro suo inueniet ↄ hmõi. qz tũc residuũ sumit videret voluisse legare executoꝛi vt. l. pꝛ. ſ. tusculan⁹. ff. de le. iij. ↄ. l. filio. ſ. mater ff. de adi. lega.

¶ Eltz executoꝛ cui testoꝛ dedit alt 18 qd ad distribuendũ vbi et videbik ↄ placuerit teneat illud distribuere in pios vsus. ℞. qꝰ sic. si aliꝰ nõ appet te mẽte testoꝛ]. facit. c. cũ tibi de test. Sz mel⁹ vbum videbik ↄ vbuz placuerit qꝰ refert ad arbitriũ boni viri ff. ỏ fideicõ. li. l. ubi. ſ. soroꝛe sua. ↄ l. fideicomiſ. libertas la. ij. Bon⁹ aũt vir arbitrabik magis ad saluteꝫ sic testatoꝛ] dispensandũ ℔z alias de foro ꝓpc. c. ꝓquest⁹ ↄ ad saluteꝫ magis facit vt iter pauper dispensẽt. l. id qõ pauperib⁹ ↄ. l. nulli ↄ. l. si qs ad declinãdã. C. de epiſ. ↄ cle. nec ꝓdik dispoñ testoꝛio. lz nõ sint exꝓſſe pſone qbus detrat fieri. vt in dicto legib⁹. Item qz ỏlem⁹ interpretari voluntatẽ testoꝛis l meliozẽ ↄ favoꝛabiliozẽ cãm pp regulam qz in testis fit melioꝛ interpretatio. c. cũ dilecti ỏ do. ff. ỏ re. iu. l. i testis. ff. ỏ vt. tri. oleoqꝫ le. l. uj. cũ ergo nulla sit melioꝛ ℔z vt i paupes exꝓi dispẽsẽt. ita fiet alr si nõ fiet epi reuocare poterit ↄ dz executoꝛes pe. tũ ỏ pu. trac. de can. por. epi. c. ix. ↄ qꝰ medietas dictas dz dari pauperib⁹ ↄ medietas pijs locis nihil tũ allat. ↄ elt satis eq

¶ Eltz executoꝛ ẽt cũ pscia epi pos 19 sit immutare vsuz testimaniũ p testoꝛem in melioꝛem. vide. j. legatuz. ij. ſ. xi.

¶ Eltz religiosus exꝓſſe pꝛ⁹ deputat⁹ exe 20 cutoꝛ li i creando ỏligt possit puniri ab ordiario. ℞. qꝰ sic ter. c. icl. vnica ỏcest. vbi ẽt eis fligiosi ponit vt red

dãt rõnẽ ꝺ executiõe ordiarijs ꝛ silr ordiarijs vt exigat timutat n.i.iuꝭ di. xlv.ar.v.q.ii. vꝛ ꝛ religiosis q̃ pñt exceptionẽ cõez q̃ tñ possent ꝓuenire rõne ℣ꝰ vl relicti seu rei vt i.c.i.de pñil.li.vi. Secus i alijs q̃ etiã ex ꝺicti ꝓuenire non pñt qꝛ nõ pñt tales puniri ab ordinarijs.ꝛ placet.

21 ¶ Utꝛ plat⁹ religiosi q ꝺãt inſas ac ceptãdi executõez religioso possit eã renocaꝛ re ẽt nõ integra. ℟. gl.i.d.cl. vnica q̃ sic cũ religioso nõ hẽat vl le nec nolle ꝛ executõ fiet ꝓ collegam aut si alt⁹ ꝛputat⁹ non est per epm.

22 ¶ Utꝛ executor possit distribuere in filios vel ꝓsanguineos ꝓprios vide ꝺ. elemosyna. §. iuꝭ.

23 ¶ Utꝛ dilatõ executõil pte ꝓiudicet aliẽ testõꝭ. ℟. Fꝛ ri. vbi. ꝺ. q. iuꝭ. q̃ sic cui⁹rõ ẽ dupler. ¶ Pria qꝛ ecclia ꝛ pauꝑes nõ excitaꝯ ad orãdũ sicut faceret si eis daret legatũ acceleratõ ſt ferietũ oꝛonũ ꝓ aĩa ꝺfuncti mlũ vꝫ ad et⁹ alleuiatõꝫ ꝛ celeriorẽ exꝑdõnẽ ¶ Secũ rõ qꝛ licẽ aĩa i caritate decedẽs ꝛ aliquid purgabile secuꝫ portẽs i hac vita meruit vt elemosyne si ꝓ ea ꝺenẽ ꝓlint nõ ad augmñti gℓe ſꝫ ad alleuiatiõez ꝛ breuiationẽ pne ꝛ tõ q̃to citi⁹ iplẽ tãto cit⁹ alleuiat ꝛ econuerso. q̃to tardi⁹ impleẽ tãto tardi⁹ liberat nõ tñ ꝓpter hoc si nũq̃ iplerenẽ ꝓcuꝛo staret in pene ſꝫ soluꝫ multo tardius liberaret. Et q̃ ꝓꝫ q̃ grauissime pecãt ꝛ magnã ꝓditionẽ faciũt q̃ ẽ citi⁹ pñt nõ exequunt. vñ vocant necatores egẽtuꝫ in.c.q. oblationes el.i. cũ duob⁹. c.se. xxiij. q.ij. ꝛ i.c. qui oblationes el.ij. ꝛ dñr venire ad exinanitiõꝫ fideꝫ ꝛ q̃ habẽ di sunt sicut qui non credunt iudiciũ dei. Jdẽ dicendꝫ de restõne quam statuerũt fieri vñ in cronicis mlnoꝛ legit q̃ qdã ipediebat itrare paradi sum quisq̃ facta fuit restõ qꝛ nisi fiet luet i pcio fac ad hẽ .c.i l fio. de rap.

¶ Sꝫ nũqd excusant ꝓfati executo 24 rea si, ppterea tardãt vt reo ꝺfuncti melꝰ vẽdant. ℟. Fm scm Tho. i q̃st. q̃ mora modici tpis nõ vꝫ esse magnũ peculꝫ. Et̃ si executoꝛ ꝓ modici tpõ differat vt reb⁹ ꝺfuncti melꝰ vẽ dat, ꝛ plioꝛes elemosynas facere possit licite facit. Qõ itelligo vꝛ q̃nando vñ est augmñti q̃ ꝓualet tarditati puta qꝛ elemosyna illa quã habuit set ꝺ illis reb⁹ cito vẽdit ꝛ tpõ tardatõis i q̃ penã subſtinuit nõ iudicant tantũ satisfactoria q̃tũ est elemosyna q̃ elicit ex tardatione alis nõ licere qꝛ nõ ẽ faciẽdũ malũ mihi ꝓ bono alteri⁹. Et hoc ꝓꝫ ex eo q̃ subiũgit. Si vo igt scias Tho. ꝓ multũ tpõ differat. vt i modico ꝛplioꝛes elemosynas faciat nõ excusaꝯ a culpa qꝛ forte defunct⁹ a purgatorio liberatur iteriꝫ ꝛ sic frustraꝯ remedio q̃ mlũ eligebat Faciat ergo q̃ magis rõnabiliter videtur exꝑdire aĩe ꝺfuncti.

¶ Quid si q̃ ꝓpuauit executorẽ cũ 25 ũsta⁹ ꝓditõe, vt exequat eã ꝓsilio talẽ ℟. q̃ aut ditit cũ ꝓsilio ꝛ sic executõ lꝫ teneaꝯ petere ꝓsiliũ tñ nõ tenet̃ se qui. Si vo ditit q̃ exequat ſm ꝓsiliũ ꝫ sic tenetur seq ihꝫ vt ꝫ Alber. i.l. nulli. C. ꝺ epi. ꝛ cl. vbi. ꝺ. ꝓsiliũ. §. iuꝭ

¶ Quid si sit ff mñoꝛ ille cui⁹ ꝓsilio 26 exeq ꝺꝫ. ℟. q̃ diuersa ẽ opi. iter doc. Sꝫ tu dic q̃ frater minoꝛ lꝫ nõ possit eẽ executoꝛ põt tñ esse ꝓsiliatoꝛ qꝛ executoꝛ oꝫ q̃ sit ℣acitoꝛ premiatiuꝫ ꝛ vẽditoꝛ vꝛ ꝛ hmõi q̃ nullo mõ cõuenit ff minoꝛ lꝫ dare ꝓsilium in nullo derogat sue ꝓfessioni. Et sic ꝓ hẽ eniacuaꝯ rõ. Do. i.c.6. de te. lib. vi. q̃ tenet q̃ nõ põt eẽ ꝓsiliari⁹ talι mõ

q̃ alr nõ possit fieri dispẽsatio nisi ꝫ suũ ꝓsiliũ. Et sic ꝫ ꝺicta. limita nã li testatoꝛ religioꝰ dãda pauꝑib⁹ declarãtio q̃ ffez minozẽ hoc nõ derogat sue ꝓfessioni ꝛ lꝫ te hoc ꝓ Bar. exꝑsse in trac. minoꝛitarum.

Exemptus

ꝺ q̃ non subest iurisdictioni ordinarij. vt patet ꝛ uo. i.c.cũ pone de pnile. li. vi. solus ergo papa vl legat⁹ ꝛ latere ꝓt cognoscere de cãto ꝫ exẽptum vt no. in.c. q̃ trãslationẽ ꝛ offi. le. Sec⁹ in alijs legaꝯ vt ibi vñ eximere, ꝓpe ẽ aplice sedis. xvi. q.i. frater. vi q.iij. nũc vꝺ no. Jo. an. in gl. d.c.i. ꝛ pnile. li. vi.

1 ¶ Quotmõil ꝺaꝯ exẽptõ. ℟. vt no. Pa. i.c. tuaꝛ ꝛ pnil. q̃ duob⁹ modis. ¶ Pmo rõne loci, puta mõasterii vel ecclie ꝛ hmõi ꝛ in istis hꝫ loci. c.i ꝛ pnil. li. vi. q̃ rõne delicti cõmisit ex locũ exẽptũ vel rõe ℣ꝰ alibi inuti⁹ vl rõe rei alibi site pñt coram ordinario ꝓuenire ꝛ ab eo puniri. ꝛ exẽpta ecclia vel monasteriũ itelligẽtur exẽpti ẽt ipsi⁹ monaci vel canonici citei ẽt ꝛ ꝓnersi ꝑpetuoq̃ oblati nõ aũt ciuꝺe ecclie ꝓsbyter q̃ parochianoꝛ cuꝛã hꝫ q̃ ad ea q̃ ad eãez curã ptinẽt nec ipsi parochiani. vt i c.q exẽptiõez ꝺe pnil. li. vi. Eximit ẽt exẽpto mõasterio ſm glo. in.d.c. ecclia ꝛ ihi⁹ cimiteriũ ꝛ rom⁹ ꝛ thraꝛ cũ oꝛt ꝛ area q̃ sunt iurta eccliam. ar. xij. q.i. necessaria ꝛ.c. nulla. xvij. q iiij. ꝺ. minus. Jdẽ dic i tomitorio ꝛ domꝰ eli coꝛ q̃ sũt iurta eccliaꝯ cuꝫ coꝛ oꝛt ar. d.c. necessaria ꝛ diffinit.

¶ Secũ ꝺaꝯ exẽptio rõe ꝑsõe ꝛ nõ loci vt i pnilegio ꝓcessꝰ capellanio ꝛ familiarib⁹ pape ꝛ ꝛ talib⁹ non ꝫ loqꝫ. d.c.i. qꝛ nec ẽt rõne delicti pñt puniri ab ordiarijs alr coꝛ pnilegii eẽt inutile q̃ esse nõ ꝺꝫ vt i.c. si papa. ꝺ pnil. li. vi. et gꝰ oib⁹ ꝓclude q̃ exẽptus rõne alicui⁹ loci vel rei non cẽsẽt exẽptus rõne alteri⁹ rei vel loci Et̃ pnilegiũ ꝓcessꝰ ꝓsonis respectu cerni loci nõ extẽdit vltra locuꝫ, Et̃ cẽsẽt pnilegiũ toti⁹ reale q̃ ꝑsonale vt no. Pa. i.c. cũ capella. de pnile. Secꝰ in exẽptione respectu ꝑsone. vt ꝑꝫ aduerte q̃ si canonici alicui⁹ ecclie eximaꝯ ipsi soli sunt exẽpti nõ aũt ecclia vel alij et⁹ clici. Si aũt eli et cuiusuis ecclie eximaꝯ tũc taꝫ canonici q̃ alij clici sunt exempti. non aũt ecclia nisi aliꝺ exꝑmaꝯ vt in.d. c.p exẽptionem nec ẽt ꝓuersi vel oblati vt ꝺicit gl. ibidem.

¶ Quibus vꝺio, ꝺaꝯ exẽptõ. ℟. q̃ multiplr vt ꝺaꝯ i.d.cũ papa. puta si ꝺicaꝯ i pnilegio a papa vel sentẽtiando ecclam iurꝭ bti Petri existere siue ad inſ ꝛ ꝓpꝛietatẽ romane ecclie ptinere. vel ad romanã ecclias ſpalr aut sine medio ꝛ simplr ptinere vl si ꝺicat q̃ ecclia sit libera seu q̃ pottaꝯ romãe ecclie libertate siue q̃ epõs nõ audeat illic cathedrã collocaꝯ seu aliq̃ imꝑiuꝫ exercere vel ptãtez aut q̃ eximit a ptãte epi. Jtẽ si recipiaꝯ i ꝓprioo subiectoo ꝓ hmõi ꝛ silia cognoscaꝯ exẽptio. vt ibi patet sec⁹ si recipiaꝯ sub ꝺfensiõe. vt i.c. ex pte. cl. ii de pnil. vel i ꝓprios filtoo qꝛ nõ eẽnt exẽpti vt ibi ꝺꝫ ꝛ ibi vbi ꝛ q̃ ibi no.

¶ Utꝛ exẽptus teneaꝯ citar⁹ ab ordi 3 nario ꝓparere. ℟. Pa. in.c. cũ ordinẽ de rescrip. q̃ aut est notorie exempt⁹ ꝛ tãdiu tollerat⁹ pnilegio exẽptonis sicut sũt mẽdicãtes ꝛ sic nõ teneꝯ nec valebit sua sup ꝓncipali qꝛ est a nõ suo iudice neq̃ tanq̃ ꝺ ꝓnunciãẽ Ad hoc ter. in.l. nõ vꝫ ia. i. ff. de in. Ad hoc ter. in cle. pastoralis. §. pisa ꝛ bonus ter. in cle. pastoralis.

na. ⁊ ibi bona glo. ff. de re. iudi. ⁊ gl. i. c. ventũ ō accu. ⁊ ij. q. iij. si epūs ⁊ p Inn. i. c. ij. de olla. ⁊ Bar. i. l. ii. ff. si quis ius vo. non re. Iz in aliis termi nis: Sīvo nō ꝓstat ita notorie nic te neatur ꝓparere ⁊ allegare ꝓuilegiū. ⁊ i loco ꝓgruo ⁊ securo infra terminū ꝓtentem ordinario oñdere fm qđ dī in. c. cum ꝑsone de ꝓuil. lib. vi.

4 ¶ Ultr pēdēte lite sup validitate ꝓuilegii seu an fuerit ꝓcessus vl nō dēat gō ꝓtarī. vel interdici vsū possessio nis vel q̄si ēt si possessio sit ꝺ ius. Pau. i. c. i. vt lit. pen. inn. q nō ter. est i. d. c. cū ꝑsone in. §. q si taleo. cū §. se. ⁊ hoc idē tenēt ibi doc. vbi dīc Jo. mo. vt ibi no. Be. q pēdēte lite nō est turbādus i possessione sua ēt si possideat ꝺ ius cōe dūmō er aliq̄ ꝓ batōe Iz nō sufficiēti ad finalē itemi tpse iust. ficet possessionē ⁊ ita vī sonare ibi ter. vñ Jo. an. i q. vl. ibidē dicit no. q Ius fauoꝛ ꝓuilegio debet est enim et se ꝓuilegium fauorabile Iz ꝓscriptio odiosa de decī. c. er pte ⁊. c. ita de re. iur. odia hec Joā. an.

5 ¶ Quid si crēpt⁹ litigat cora ordinario. ⁊ nō allegat ereceptōes an pdat eā p hoc. ℟. Pa. i. c. i. de sē. ⁊ re. iu. q non nec Iz iusta. Hec ob. taciturnitas q ēt si voluisset non potuisset in illū ꝓsentire vt in iudice de arbi. cuz tpe ⁊ hoc Iz Jo. an. in regula. scienti li. vi. i mercurialib⁹ facit q not. in. l. i. C. vbi ō cri. agi. ꝺ℞ō est fm pan. l. d. c. cū tpe. q crēpt⁹ nō pōt renūciare ereceptioni q tangit nedū fauoꝛ crēpti Iz ēt suptionis q ipm eremit vt in. c. ad aplicaz ō regula. ⁊ in. l. si quis i ꝓscribēdo. C. de epis. ⁊ cle. allegi in. d. l. si q̄s tenet q crēpt⁹ pōt renūciare ꝓuilegio ereceptōis p. d. i. si q̄s Etad legeo Jrias rndet q loquūtur de ꝓuilegio iurī cōi to introducto in fauoꝛē ordinis cisterciē. cui renūciari nō pōt Iz suo ꝓuilegio ꝓpāli. bñ ꝓt ⁊ veri⁹ credo q̄ ipse i ꝓtraut. Et ꝓna opi. est vera q̄ superiꝰ ꝓpto motu aliquem eremit q no. Ixne.

6 ¶ Ultr crēpt⁹ possit absolui ab epo ab excōicatō inflicta a canone quaz sibi ꝓdūxoꝛ canonio nō reseruauit. ℟. Pa. in. c. significasti de fo. ꝓpe. ℟. ꝓh. ruff. ⁊ Jo. de lig. in cle. ne in dubio de sta. regul. tenēt q sic Iz Jo. an. in regula scienti pall. dicit q nō Pan. ℞ legē q nō est sue iurisdictō⁹ si nec pōt se submittere sine lnia papē rōe dicta in ꝓcedēn. q. in fi. accipe tū vī Joā. an. i. c. religioso de sen. ex. li. vi. excōi catos ꝓ iniectiōe manuū violenta p rōnē ter. ibidē. s. ne ꝓsb mā euagādi cū tū ℣rū tēat in cle. cū ex eo. de sen. ex. in gl. fi. ⁊ ꝓpter ea teneo q nec in illo casu. c. religioso nec i alio crēpt⁹ possit absolui ab epo nisi vbi spāliter ei ꝓmitt⁹ a papa ⁊. d. c. religioso loqtur de nō crēptis quos antea nō poterat absoluere pp. c. cuz illoꝛ de sen. excō. ⁊ hoc tene q Iz si de crēpt⁹ stellitruisset sic dicisset sicut dicit. in. d. cle. cum ex eo in fine.

7 ¶ Quid ꝓt exercē archiepūs vl epūs i loco crēpto vide. ō. archiepūs. §. iij.

8 ¶ Ultr crēptus rōne loci si deligrit alibi vl ꝺhat aut res ipa ꝓsistat possit i loco cōmunitij ꝓuenīri aut pūri p ordīariū. ℟. q nō nec Iz ptātes remittēdi ei si ꝓuenīat. vt i. d. c. i. de p uil. li. vi. Silr si delictū vel ꝺctus rei res ipa litigiosa sit in loco crēpto nō poterit se iprdure intelligit ergo. d. c. i. q rōne delicti vel ꝺctus pōt p ordinarioo ꝓuenīri. s. si ueniant ex loci exemptū vel remittent. vt no. in. d. c. i. Sunt tū gdaz crēpti rōne locoꝛ q ꝑsone q ēt rōne delicti aut ꝺct⁹ vl rei nullo mō pūt ꝓuēri vt ffres nīoꝛes ꝓdicatoꝛes ⁊ cisterciēn. ⁊ multi alij.

9 ¶ Ultr delinquēs in loco crēpto. li/ get statuto epī vide. i. statutum. §. ij.

10 ¶ Ultr ci statuto epī cauet ne qs accedat ad qūdā mōasteria monialiū sub pēa excōicatōis quā incurrat ipso fco sint excōicati q accedūt ad monasteria crēpta monialiū. ℟. q sic. si sine lnia illi⁹ ad quē pūct accedūt. Rō q; sine ꝓfata lnia accessus est ꝓhibit⁹ vt i. c. periculoso ō sta. mo. li. vi. Et nō si epūs vt ꝓsēs ēt tales accessus addūt pēnā licite facīt. ⁊ nō ligant nec dicē dū q; ꝑticulā ꝓmittat in loco crēpto solū sed ēt in nō exempto videlz cuz accedūt anteqū ꝓuenerint. Item ꝓz ꝓ hoc q no. Bar. in. l. relegatoꝛ. ff. de interdic. q dicit q ciuitas ꝓp como duz ciuitat⁹ vel odiū eoꝛ ad quos nō vult vadat ꝓhibē pōt ciuib⁹ suis ne vadāt ad tālē terrā ℔ no. ℟. a. in. c. postulasti de fo. ꝓpe. ergo silr in casu ꝓdicto. Et hoc tz. do. Phil. de pu. in. c. vt aiaꝝ ō ꝓsti. li. vi. sec⁹ si ꝓhibet rēt ne quo mō sine eoꝛ lnia qs accedēt qz nisi ꝓsidētes mōasterijs essent culpabiles i admittēdo nō valeret eoꝛ statutū cū ecē ꝺctus cōe. vt in d. c. periculoso ꝺctus q epūs nō pōt statuere nisi er iurta cā vt tz Bal. in. l. oēs ppū. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ do. Ant. in. c. vsa de loca. pūt simo obligant ꝓmiteo archiepī ⁊ epī vniuersi sub pena eterne maledictionis i ꝓpria dioceſi mōasteria crēpta q imediate subsūt romane ecclie auctoritate aplica cogere vt seruēt clausurā vt i. d. c. ꝓcurritate singulis āniis vt in cle. attēdē/ tes de sta. re. ⁊ hoc te ꝓcepto fm gl. ibidē ꝓp. ꝺ. dicrant qđ est ꝓceptiū vt in. c. oblate de ap. ⁊ in. c. vt fame de sen. ex. li. vi. in. c. i. de despon. impu. siptat honestatem.

11 ¶ Ultr crēpti possint oratoria vel ca/ pellas i locis nō crēptis edificare. ℟. q nō nec in sic ꝓstruēt celebrare vel celebrari facere nisi de lnia dioceſani loci vt i. c. auctoritate ꝺ ꝓui. li. vi. Intelligē nisi er lnia pape hoc facere/ rent alr dioceſani eos ꝓpelcere pūt vt in. d. c. auctoritate. Et intellige de oratoriis publicis qz in ꝑuat⁹ pūt vt no. gl. ibidē. Hec tuelligo in publicis factis oratoriis q nō pūt celebrare rez qñ ēpt. ꝓhibitionē⁹ fecisset ne ur eto celebraret alo qñ cōtēr mandatū celebraret si fiat ō ꝓsēu illi⁹ q curaz eoꝛ hz sufficiet sine alia lnia epi.

12 ¶ Ultr in locis crēptis ꝓdicta i pce/ dēti. q. facē possint. ℟. q ñ nisi lniaz vel ꝓuilegiuz sedi aplice habeāt spāle. vt in. d. c. auctoritate. §. inhibem⁹

13 ¶ Ultr cāa ⁊ lites suoꝛ boīuz ac libroꝝ seu censualiū possint crēpti assumere. ℟. q nō vt i. d. c. auctē. §. cāe

Exemplum

malum dā/ no ꝓcipue prelati ⁊ qui bñt alios regere mortalr peccant ⁊ vt dī. ri. q. iij. ꝑ/ pue tot mortib⁹ digni sūt qt ꝓditoꝛes crēpla ad alios trāsmittūt ar. li xxij. di. nēo. xcvij. di. pūēt ad nos i fi. u. q. vij. paulus ⁊ c. cū pastoꝛ. xvij. q. i q bona te hac mā no. ℩ scandalum.

Exequie

pompatice curatio funeris ꝓdūō sepulture potius sunt vitioꝛuz solatia q̄ mortuoꝝ subsidia. xiij. q. ij. c. anime. §. curatō. ℔ me ter. in. c. nō extimem⁹ ea. q. dicit corpi humano quicqd ipendit nō est ꝓsidium salutis sed humanitatis offiū fm affectū q nemo carnē suaz odio hz. Cūī oz vt

q̄dū pōt ꝓcarne ꝓximi curā gerat
cū ille inde recesserit q̄ gerebat hec
tbi. Et de hoc vide. ſ. ſepultura.

Exheredatio filioꝝ ho
die ñ ꝓt
fieri niſi pater habeat iuſtam
cāz quā debz deſcribere in teſtō vt. C.
de inofficio. teſta. auc. ſed hodie.

1 ¶ Sz que ſunt iuſte cauſe. ℞. xvii. q̄
ponunt in auc. vt cū de ap. co. §. cāo.
¶ Pria ſi filiꝰ parentib⁹ manus in
tulerit. ¶ Scōa ſi grauez iniuriā eis
fecerit. ¶ Tertia ſi eos criminaliter
accuſauerit ō cā q̄ nō ſit aduerſus ſon
cipē vel reſpublicā. ¶ Quarta ſi cuz
maleficꝫ quet ſak. ¶ Quinta ſi malefi
cus efficiak. ¶ Sexta ſi vite parentz
inſidiak. ¶ Septima ſi cuz nouerca
ſua aut ꝓcubia pris ſui ſe immiſcuerit
¶ Octaua ſi ꝓpſona ipſiꝰ vel debi
to eius incarceratꝰ ingēuz poteſt fi
dedubere noluerit. Et hec octaua cā i
telligak ſolum de maſculo. ¶ Mona
ſi prohibuerit eos facere teſtiſi.
¶ Decima ſi ꝑ parentz voluntatem
inter arenarios ꝛ minios perſeuera
uerit cum pater illius ꝓfeſſionis nō
fuerit. ¶ Undecima ſi filia vtam ſu
xurioſaz elegerit cū parētes cā vel
leāt ꝓ poſſe nubē ꝛ dotare niſi neglere
rint eaz nubere vſq; ad. xv. annum.
¶ Duodecia ſi parentꝫ furioſis de
bitā curā nō ſpēderit. ¶ Tertiadeci
ma ſi de carcere parentes deducere
neglexerit. ¶ Addē. xiiii. ſi voluitate
vltimā executiō demādare noluerit
vt. ꝯ. executor. §. r. ꝛ. ſ. teſtamentū. §.
xij. ¶ Et. xv. ſi filius eſt hereticꝰ cuz
pr̄ ſit catholicꝰ vt. d. §. cauſas.

¶ Silr filiꝰ pōt patrē exheredare.
¶ Decimo ſi de crimine eiz accuſa
uerit excepto crimine leſe maieſtatis
¶ Scōo ſi vite filij inſidiatꝰ fuerit
¶ Tertio ſi vxoꝝ iuſe vel ꝓcubine ſe
immiſcuerit. ¶ Quarto ſi teſtari in q̄
poterat ꝓhibuit. ¶ Quito ſi nō egit
curā eiꝰ cui cēt furioſus. ¶ Sexto ſi
captꝰ a ſarracenis non redemit ꝛ ſi
moꝛiē intēſtatꝰ ibi nō ſuccedet ſz ec
clia ꝛ dabunt bōa eiꝰ ꝓ redēptione
captiuoꝝ vt in. d. auc. cū de ap. co.
¶ Vtꝝ in iſtis caſib⁹ ī qb⁹ pōt exhe
redare poſſit alimēta iuliter denega
re. ℞. Jo. an. ꝛ Pa. ſeqk i. c. qntaual
lis de iureiu. vbi etiā in glo. ponunt
pdict caſus q̄ ſic ꝛ idē tz Bart. in
l. diuꝰ adrianꝰ. ff. de partic. p. l. ſi qs
a liber]. ff. delī. ag. ꝛ idē tenet Pa. ī
c. er lr̄aꝝ de eo q̄ du. in ma. qnā po.
q̄ adul. de p̄ie ſgrato ꝯ filiū q̄ limita
niſi ipſe pēteat ꝓ q̄ facit glo. in l. ſi.
C. de epiſ. ꝛcle. ꝛ ter. in. c. non liceat.
xix. q. iij. vbi dī q̄ ꝓ religiōis ingreſ
ſum purgak oīa igratitudo ꝛ q̄ no.
Spc. in ti. q̄ fi. ſunt le. v. q̄d ſi filia ꝛ
ſeq̄ Pa. vbi. ꝯ. q̄ dicit q̄ ſi filia fo
nicatrix vult penitere de pctō pater
tenet cā alere ar. c. ferrū. l. di. ꝛ per
pōs dicit Pa. vbi. ꝯ. q̄ ēt tenet caz
dotare: q̄ cā tōg nō mīn⁹ eſt fauoza
bil q̄ cā alimentoꝝ vt no. Ly. in. l.
nō oī. C. de admi. tu. Bar. in auc. ex
ꝓpleri. C. de incc. ꝛ inuti. nup.
¶ Vtꝝ liceat exhēdare filiū vt here
dē faciat eccliam. ℞. Aug. in. c. qui
cūq; xvii. q. iiij. quicūq; exheredato
filio hēdem vult facere eccliam q̄rat
aliū qui ſuſcipiat non aguſtinum.
¶ Vtꝝ frater exhēdetur a ffe. ℞. q̄
ſic in tribꝰ caſib⁹. ¶ Decimo ſi inſidi
atus eſt vite ipſi⁹. ¶ Scōo ſi de crie
inſcripſit ꝓtra eum. ¶ Tertio ſi in bo
nis eiꝰ notabiliꝫ leſit. Et hoc etiā hz
loci q̄n moꝛiē ab iteſtato ff vt ñ ſuc
cēdat ei frater vt in auc. de nup. §. in
gratitudine q̄ limita vez ſi ignora
uit quis
uit qz ſi ſciuiſſet igratitudinē videret
remiſiſſe nō ꝛeterminādo q̄ nō ſuc
cedat vt in. l. ſi. in fi. C. de reuo donatiōe
tuncta. l. ꝓficiūt in ꝓn. ff. de iu. codi.
6 ¶ Vtꝝ vir vxorē ꝛ cō vxoꝝ vir poſſit
exhēdare. ℞. q̄ ſic vt not. i. d. §. cāo.

Exorbitantia a iuſ cō
muni ñ
dēbēt trahi ad ſequelaz de reg.
iur. li. vi. q̄ a iure cōi exorbitāt neq;
ad ꝓximam ſunt trahenda.

Exorciſte er greco In latī
nū admirantes
ſiue increpantes vocanꝫ dicit
tex. in. c. cleros circa ſi. xxi. diſt.

1 ¶ Quid ptinet ad eoꝝ offiū. ℞. ter.
l. c. plectus. xxv. di. ad exorciſtā ptī
net exorciſmos memoriter tenere ma
nuiq; ſup euergumenos. ſ. ſanaticos
ꝛ obſeſſos a dēmōib⁹ ꝛ catheczumenos
in exorciſādo ipōnere dcc ibi.

2 ¶ Cū ordinaꝫ dz accipe ō mān ep̄i
libellū i q̄ exorciſmi ſunt ſcripti cum
iſtis vbis accipe ꝛ cōmenda memo
rie ꝛc. vt in. c. exorciſta xxiii. diſtin.

Exorciſmus ē ad iura
tio ꝯ dia
bolū vt ō ꝓ. di. iiij. i. c. aū. xx. dieo.

1 ¶ Quid vz exorciſm⁹ añ baptiſmū
℞. Ri. l. iiij. di. vi. ar. vl. q. i. ꝓ ipſuz
ſtute diuiq artaꝫ ptāl diaboli ne poſ
ſit ōcetero nīſi q̄ntū ceteris parib⁹ poſ
ſet ſi nō ēt exorciz at⁹ ꝛ macie ip̄edē
do ne baptiſmuz ſuſcipiat. facit ad h
c. ſicut noſtris de cōſe. diſt. iiij.

2 ¶ Quid ſi aliq; baptizēt ſine exor
ciſmo. ℞. Ri. vbi. ꝯ. q̄ dz p⁹ baptiſ
mō qz iz i baptizato puulo ñ ſit p̄c
precati. Et ꝛio ēt poſt baptiſmū babz
efficaciam reprimendi diabolum.

3 ¶ Per quē dz qs exorcizari. ℞. q̄
p ſacerdotē ō ꝓ. di. iiij. ſacdotes. ꝛ
ꝛe h vide. ō. Catheciſm⁹ qz idē eſt

Expenſe tā in cibariis q̄z
in veſtib⁹ debēt
fieri ꝑz dignitatē illiꝰ cui ſit ꝓ
ſtāde ꝛ facultates illiꝰ q̄ dz ꝓſtare. ſz
colligiē in. l. hitatio. ff. de vē. in poſ
ſi. ꝛ ī. l. ſxr ſi qdē. §. i. i. ō. veſturi. ff.
ō vſufr. Et ppea dicit bal. in. d. §. t.
q̄ abbas dz melīꝰ veſturi q̄z mōachꝰ
magſ i theologia q̄z alij frēs. doctoz
q̄z ſcolar]. Et idē dic ō cibariis q̄ cle
gātē. doc. bal. in. l. i. C. de epi audi.
¶ Vtꝝ ille q̄ aliū vulnerauit teneat 1
ad expēſas. ℞. q̄ ſic ad oēs q̄s ꝓcu
ratiōe fecit vt. ff. ſi q̄. pau. fe. di. l. ex
hac. ꝛ. ff. de bis q̄ ꝛeic. vel effu. l. vl
tima vide gl. i. c. ſi q̄s mēbroꝝ. xxiii.
q. vlti. ꝛ in. c. i. de iniurijs.
¶ Vtꝝ ī extima difficultatib⁹ ſit hñ 2
da'ō expēſaꝝ. ℞. q̄ ſic. vt no. gl. i. c.
q̄n de vi. ꝛ ho. cle. vñ illi fructꝰ ꝛertī
mandi ſunt qui ſuperſunt ꝛeductis
expenſis. C. de fruc. ꝛ li. cr. l. i.
¶ Vtꝝ expēſe ſcē i re aliēa ſint atten 3
dēde. ℞. q̄ aut erat poſſeſſor male fi
dei ꝛ ſic ō rigore iuris ī poterit bēre
ntſi ſolū necarias vt puta illas q̄s fe
cit gr̄a fructuū q̄rēdo ꝓgregādoruz
aut ꝓſeruandoꝝ ꝛ hmōi necarias q̄
ēt a male fidei poſſeſſore ꝛeducik. vt
i. l. ſi a dño vl a pie. §. fructꝰ. ff. de pe
ti. here. ꝛ. l. plane i fi. ibidē. ꝛ i. d. l. i.
alo ſi q̄s fecit amittit. vt. l. er argēto
ff. ō ꝛdi. fur. ꝛ iſti. ō re. di. §. er diuer
ſo vtiles vo ꝛ voluptarias ſolū poterit
auferre. q̄n ſine leſione ꝓtis ſtat⁹ rei
id fieri pōt. l. tomū. C. ō rei vēd. Sz
in foro ꝓſcie ꝑz ſ. Mo. ti. Eſtura. v. po
terit ēt rep̄tere eas q̄s fecit ad cōſer
uatiōe rei vt paſcēdo equū ꝛ hmōi
vel ad opoꝛtuna melioratiōnē. vt cu
rādo aial moꝛboſuz nutriēdo porcū

ꝛ hmõi ꝛ placet p rõnē dictarum. ll. Silr dic de eo q̄ scripsit vl' pinxit in re alīena seu edificauit q̄ i ꝓscia potuit petere ꝛ ille i cui' re erpēsas fecit tenet nō q̄tū erpēsa ꝫ ſ solū in quātū sibi dcā res ē plus vtilis arbitrio boni viri. Si āt erat posſor bone fidei sic poterit oēs erpēsas q̄s fecit tollē si sine lesiōe rei pōt fieri. l. iulian⁹. in. ff. de rei vē. vel si nō pōt tolli. dīs rei soluet eas. l. i fūdo. c. ti. aut vēdē et ré i q̄ erpēsas fēc qr. ff. ō peti. hē. l. ñ qd posſor. §. sicut aī dicit q̄ qs nō ꝺz culpari de admīstratiōe rei. quā ꝫ vt suā bona fide. Idez dic q̄ fecit credēs vtiliter gerere negotium. primit sut. ff. de ne. ge. p totum

4 ¶ Erpēse nō remittit nisi dānor vl' iteresse: qr erpēsa ē quā qs facit cundo redeūdo vel manorē familiā tenēdo aut aduocat⁹ soluēdo. ꝛ hmōi. dāna vō vl' iteresse sūt i re vl' circa rē. ꝛ iō q remittit vnū ñ vī remittē aliud vt de iniurijs. c. in nſa in ter. ꝛ in gl.

5 ¶ Erpēse dicunt necessarie q̄ si fcē nō fuissent pfect: aut feā fuiſſ deteriores circa quā sūt fctē: vtiles sunt q̄ rē melioriē faciūt ꝛ ꝺteriorē fieri nō sinūt. Volūtarie vō si q̄ rē tm ornāt. ſ fructuz nō augēt. l. ipēsas. ff. de. ꝺ. fi. Quo āt ꝛdeant q̄ sūt facte in re aliena: sciēter. ꝛ bona fide. vtputa in re locata hēs. ſ. locatio. §. xci. ꝛ. ſ. comodatuz. §. xiij. ꝛ. ſ. Dos. §. xv. ꝛ ſ. Peculiū. §. xxij. ꝛ edificans i ꝑnc.

Xperientia

tez. In

erpertētia casum. i. metaphorice: vñ i. c. q̄ sit. de elec. li. vi. in ꝑn. ꝺi: magistra rez ꝛ. ff. de leg. uſ. l. legatis. §. ornatricib⁹ ꝺz q̄ ꝑbet cuilibet artificio nutritiū. ꝛ i. c. vt ꝓstituere. 50. di. dī. Logūt. n. multas inuenire medicinas instor erpimēta morbor.

Xpositio

sacre scripture ꝛ canonū

er cā plona. loco. ꝛ tpe ꝺz fieri vt. xxxv. di. c. sciēdū. ꝛ. c. sc. quoniz modi q̄ medulit⁹ nō idagant i errorio laberintū nonulli itrudēdo ipiunt cū aī iudicāt q̄ itelligāt aī in culpāt q̄ iterādo lecta pquirāt hec Jsi. ꝛ habetur in. ꝺ. c. scienduz.

¶ Utr liceat variſe mōis sacrā scripturā vl' iura erponē. Ꝛ. gl. iſc. qd ꝫ ē. 50. di. q̄ aduocat⁹ pōt variſe mōdis iura erponē. Ad limita vērū q̄ cadē rō legis ꝫ regrit. alr ñ ercusant qr vt ꝺi i. c. itelligēta ꝛ. ꝺ. li. itelligē tia dictoz er cauliſ ē assūmēda dicē di. qr nō ſmōi res: ſz rei ꝺz ſmo esse subiecti⁹. ꝛ i. c. i his. c. ti. dī. ꝺba intētiōi debēt deseruire. cū suis ꝓcor. ibi no. i gl. Idē dic ꝛ sacra scriptura q̄ erponī. iuſ. mōis. ¶ Prio ſz historiā. historia est rei geste narratō. ab. bistrion q̄ ē vidē vl' cognoscē: quia apō ꝛteres nemo scribebat historiā nisi iterfuisset. ¶ Scōo allegorice a leon qō ē aliō ꝛ gorze qō ē dicē vl' locutio ꝛ est qñ p vnū fcm ꝺat itelligi aliō qō ē credēdū. ¶ Tertio anagorice ab ana. qō ē sursū. ꝛ goge qō est ductio. ꝛ est qñ p vnū fcm ꝺat itelligi ōsiderādū. ſ. glia. ¶ Quarto tropologice. a tropos qō ē ꝓuersio ꝛ logos qō ē ſmo ꝛ ē qñ p vnū fcm ꝺat itelligi faciēdū. Et ꝓpea dicē Hie. in c. hēs. xxiij. q. iij. q alr scripturā ſ. telligit q̄ sēms spūs sci flagitat a q̄ scriptura. ē ſz ab ecclia ñ recesserit mr hītic⁹ ꝑt ap pellari. ꝛ ō carnis opib⁹ ē eligēs q̄ ꝓcoria sūt. ꝫ ille facē ad ꝫ. c. relatum. xxvij. dist. Quod bene no.

Xpositus

filius ifans a patre siue ab

alio eo sciēte vl' ratū hīte eo ipso libera ā ꝑia ptāte. Idē i fno ꝛ libo ex posiq̄ literā ā ōnica ptāte. Idē in lāgnidis cuiuscūq̄ etaſ sint erpositi vl' si alicui aliā negari ꝓtigerit ſpie. vt i. c. vnico. ō ifa. erpo. si vō eo ignorāte vl' iuito sit expositus poterit eū repetē. ſz retinet erpēsas. ſ. x. dies post epistolam contestationis factā. vt ibidē no. ꝛ i. c. fi. lxxxvii. di.

1 ¶ Utr ꝛcoligēs talē expositū acgrat aliq̄ iuſ i eo. Ꝛ. q̄ ñ. vt i ꝺcis turib⁹

2 ¶ Utr erpēsas fcās posſ ꝛ repetere. Ꝛ. q̄ si sūt alimēta vl' cā alimētor fcē nō repetet: nisi i duob⁹ casib⁹ ꝫ gl. in ꝺ. c. fi. ¶ Prim⁹ si ꝓtestat⁹ ē q̄ volebat repetē. vt. ff. de ne. ge. l. nēsentio Hoc limito nisi cēt plona q̄ ad ꝫ tenerē. sīc ecclia q̄ tenēt alere pauperes qr q̄literc̄q̄ ꝓtestet nō repetet. vt. c. sacroz. xij. q. ij. ꝛ. l. alimēta. C. de ne. ge. ꝛ qō ibi no. Limito scōo q̄ i cōscientia poterit repetē plona q̄ ad ꝫ tenebat ſz nō fecerit ꝓtestatōez q̄ a ꝑncipio būit aiuz repetēdi. ar. eoz q̄ no. ſ. Lec. §. iiij. ¶ Scōo casus ē q̄ erpoſit⁹ ꝛ collect⁹ nō vult dnē filiam collectoris i vroze. C. ō nu. l. pie. Si vō si alia ab aluīq̄ erpēdit puta i erudiēdo puero i aliq̄ arte ꝛ hmōi repetere poterit. C. de inſa. er. l. i.

3 ¶ Sed nunqd ercusent ꝓdicti exponētes si er necessitate. puta qr cos alere nō poterāt exposuerūt. Ꝛ. gl. in. d. c. fi. q̄ nō. qr debuit eū mittere i renonē. ſ. hospitale. vt. C. de ca. tol. l. vnīc. ca. §. ſz scim⁹. q̄ si talis locus nō erat ſuo nō p. d. l. vnicā. ꝛ i auc. de nup. qnō ad pnā ꝓdictā i. §. t. ſz nō q̄ ad dcā qr q̄tū in ipso ē occidit nisi forte exposito tali mō fieret q̄ nullum periculum exposito imineret.

Xpressio

qñq̄ nocet. vñ. l. nō nūq̄. ff. de ꝓdi. ꝛ de. dicit. Non nūq̄ ꝓtingit vt q̄dā notatum erpſſa oñ sciāt q̄ius omissa tacite itelligi potuissent. nec esset obstitura. inde dcm est erpſſa nocent. nō erpressa non nocent. hec ibi. facit ad hoc. l. si quis. ff. de hære. instit. ꝛ gl. in. c. consulti. de. p cu. ff. de reg. iur. l. erpressa.

Xtimatio

rei qñ de

treat fieri

Ꝛ. q̄ tpe ꝺcē. vt i. c. cū dilecti de emp. ꝛ vē. i. l. ij. C. de resci. vē.

¶ Quātū fieri ꝛdeat. Ꝛ. gl. i auc. ō ꝛ ali. ꝛ ēphi. §. sciſſimas q̄ ꝺz fieri ꝫ reddit⁹ q̄s res ertimanda affert. facit ter. ibidē. ꝛ i auc. de ec. ti. §. si āt ānale ꝛ ter. in. l. si quos. C. de resciñ. ven.

¶ Qualr fiet ꝫ reddit⁹. Ꝛ. q̄ tm ꝺz valē res quot fructi⁹ pduci⁹ in annis xx. vt i auc. ō nō alie. §. qr ō leonis vl' si est res que debet ecclie i. xxx. annis. vt in. d. §. si aūt annale. vbi ē ter. de. xxx. annis. ꝛ ibi nota.

¶ Quid si res est nō fructuosa. Ꝛ. ꝫ q̄ ertimabit fm q̄ cōiter appreciat l. ꝓtecta in ꝑn. ff. ad leg. fal. ꝛ hoc ꝫ loc⁹ hodie cōiter in oībus reb⁹ ꝛ q̄ ꝺi. res tanni valet quātū vendi. pōt per. l. i. §. si hereo. ff. ad treb. ꝛ. l. que rebatur. ff. ad leg. fal. ꝛ. l. si quis vrori. §. vlti. ff. de fur. debet intelligi verum non habito respectu ad affectionem singulariū personar⁹ ſz cōiuz vt in. d. l. ꝓcta nisi affectio esset rōnabilis respectu ertimātis. de quo dic vt. ſ. empto. §. vij. ꝛ. ir.

¶ Utr ertimatio faciat vēditionez. 4 Ꝛ. q̄ sic in duobus casibus. ¶ Primus cum eo alo fit ertimatio vt ipa ꝓstetur, secus si fiat vt appareat

¶ Utz res sit fcā veteriꝰ vt l. si iter vtz C. de in. tō. qđ tūc apparet. qñ in pacto est vt mālacto certo tpe res q̄ erit mta data est reddat. q̄ tūc nō facit venditōez. vt. d. l. si iter. ¶ Scdo ea sus est qñ res simplr dat estimata i ꝯctu de cui⁹ nā est vt trasferat dñiuz vt i. l. quēs. l. plerūq; ff. de mr̄ to. l. estimatio. ff. so. ma. Ercplū mulier vēdit rē estimatā. c. viro suo censebit vir emisse. falli: h̄ qñ nā ꝯctus repugnat vt faciat vēditōez. vt in. l. seruos ff. fa. her. Exemplū ego tu sumus hēdes. facim⁹ estimationes de hēditate tūc nō facit venditionē.

5 ¶ Utz estimatō faciat trāsire pcul li in accipiētē vide sup casuo. §. vi.

Extrema vltō. vid. ī. vltio extrema.

Abile ociose vl̄ secularīū negocioꝝ ñ debet

recitari in quinto clericoꝝ aut religioſoꝝ. vt i. c. quinta. i. c. p reuerentia. eiusd. dist nec fabulaꝝ odle etamenta excitantiū mentē ad lcentiua libidinuz. c. ideo. xxxvij. di.

Acilitas mētis incentiuū plet de

lūquēdi xxij. q. iij. c. inuista te vi. i. to. cle. c. vt clicoruz. vñ Stephanus papa dicit. Ecclīastici vigoris ordo pfūdit si aut temē illicita p sumant aut non pcessa impune tententur proinde si negligenter ea que male vsurpātur omittimus excessuo vtam proculdubio alijs aperimꝰ.

Acultas dicit qñ sine difficultate

pt qs facē vt no. Inno. i. c. i psiti. i. c. romana de sē. excō. li. vi.

Actum legittime retra

ctari non dz iz cāul postea eueniat a q̄ ñ potuit inchoari. de reg. iur. li. vi. Pe. in ea discretōez. de co q̄ co. pſan. vro. sue. dicit tertā regulā qñ fcm tā est perfectū puta mōimoniū: iz supueniat affinitas nō retractat. l. si a me fuerit ff. de iudi. cū altꝰ q̄ vident ꝫna itelligunt qñ fcm nō erat pfectū iz solus inchoatuz. q: tunc retractatur.

¶ Utz sit dōz fcm qđ nō durat. Pe. i gl. i. c. ad nras. ō regula. q: qñ ex fcō volum⁹ iud care aliuz. tūc ē vtz q: ñ dī fcm. s. aio factēdi qđ non durat. i ibi ponit milias pcor. Eadde ter. in. c. nā. i ego de vb. sig. cum pcor. in glo.

¶ Utz factū illegitime censeat fcm. 2 Pe. q: nō. vt in. c. temere de pbē. non bap. sic iutile. i nullū pariu iudicant. c. iter corporalia. de trāsla. pla. sic ēt dī non ee q̄ min⁹ idone⁹ ē vt i. l. i. ff. qđ cuiusq; vni. facit ter. cū glo. in. c. frīuatio de frī. i male. vñ bar. p. d. l. i. dicit q: si pcurator nō facit fidem de mādato. pinde ē ac si ī cōparuisset. i dñs tñ̄ pmat dz puniri. tē excipē. i nō. pbare idē ē sicut nō excipere. c. cū sup. de pcēs. p. Et paria sūt q̄ ad iurta effectū nō cē. i nō appare re. l. duo sūt ticij. ff. de te. tu. Itē non fieri. i tarde fieri vel eo mō q̄ fieri nō dz ar. c. auditis. de procu. ff. qui satisda. cog. l. quoriens. i ibi glo.

¶ Utz pl⁹ sit fcō pfitere q̄ vb. Pe. 3 q: sic gl. est l. c. in causis. de cle. vide gl. i. c. dilecti filij. el. ti. de ap. vbi pl⁹ factus logmur. Fcm alteri⁹ pmittē quo teneat. vide. ī. sponsalia. §. rūij. Fcm vbi pmittit vel qđ iteresse i obligatōe. ff. si qs ī ius vo. ñ ie. l. cū qs

Alcidia vide. ī. legitima.

Alfarius dī qs diuersimode vt

no. in. c. in memoriā. xxx. di. i in. c. qsqs. vi. q. iij. i de cri. fal. p to.

1 ¶ Utz sit falsari⁹ q̄ abentiū nosa in instro ponit vel q̄ sigillū furtiue surripit. Pe. q: sic. vt no. i. c. ꝯto. i. c. ea. de his q̄ fiunt a pręla. Itē fm bal. in l. presbiteri de epi. i clerī. falsitas nō solum cōmittitur in dicendo falsum sed etiam in tacendo verum.

2 ¶ Utz aperiens lras alteri⁹ vt legat sit falsarius. Pe. gl. i. c. cū oli. el. ij. de off. dele. tz q: dz puniri tanq̄ falsari⁹ allegat. c. oliz. de rescrip. i. c. ad audientiā. de cri. fal. Inno. vo tz q: iste minus peccat q̄z si fallificass̄ sigillū apponēdo adulterū tū falsari⁹ ē. pp qđ dicit Pe. de anca. q: solū dz puniri pena ē ordinatoria. c. de causis. de off. dele. i pcurrit cōiter doc. i. c. allegata p gl. loquunt de falsario. q facit rasurā vicīādo lras. vt in. d. c. oliz vel apponēdo sigillū adulterinū vt. d. c. ad audiētiā. Bar. dicit. q: si aperit oñdēdo aduersario mittentes pōt puniri vt falsari⁹. ar. tonū i. l. i. §. is q. ff. ad. l. coz. de fal. vbi is q̄ repsita ist̄a oñdit aduersario. Incidit i crimē falsi. Qđ no. ꝫ notarios i ad uocatos q̄ oñdūt ista pīo aduersario. Si vo apperu. iz ñ oñdit aduersario sic nō punit crimine falsi. i vi ter. i. d. c. cū olim. i. ff. de cri. stellio tonū. i ad. l. q restitū. ff. de fal. dic q: ē spāle in eo q̄ apperuit testū clausuz vt puniat pena falsi. ex q̄ collige q: peccat mortal⁹ aperiēs lras alterius vt legat nisi spē hēat i ratihabitōe qđ intelligo qñ aduertēter. i studiose facit cū tenēat primēdino crimie stellionat⁹. Qđ limito veg nisi hērent rauit. i huiusmodi quia si talem legit pro aliquo bono fine iz aliās curiosꝰ tas est nō tamē mortalis de se.

¶ Utz lacerās vl̄ cōdūrēs vl̄ celās 3 scripturas publicas vel pūatas q̄ ad aliū spectāt ita q: āpli⁹ nō appareāt sut falsari⁹. Pe. q: sic. vt est casus. i ibi bar. i. l. paul⁹. ff. de fal. vbi dicit. i. legis cor. pena ocs teneri q̄ ēt ex testamēta cetera falsa signassent. iz ceteros q̄ i rōnib⁹ tabul. lris publicis. aliaue q̄ re ipe signatōe falsum fecerint: vl̄ vt vtz ñ appat qđ celauerint surripuerit. ō leuerit. sibiecerint. i re signauerit eadē pēa affici solē dubtū ñ ē h̄ ibi gl. i. ō. surrupuerit. dicit sic vt nō eēt ꝫburēdo. i sic pz qđ dōz ō fallātib⁹ libros mercatoꝝ ꝫburēdi⁹ vl̄ occultātib⁹ vl̄ alo scripturas. i vltra dictā pnā teneāt ad restitutōz totī⁹ iterē ter. ē i. l. q tabul. ff. ō fur. ō q̄ vid. ī. restitutō. i. i vbo scripturas.

¶ Utz fallificās monetā sit falsari⁹ 4 i peccent mortal̄r. Pe. q: sic fm Do: Jo. an. pa. i Jo. de imo. i. c. ꝯto. de iure. i. pz p ter. ibidē. vbi dā q: ser vus falsā mōetā agit mitā. ergo fortꝰ falsius. pz ēt p exūa. Jo. xxij. q̄ excōicat oēs tales i regno frācie i teneāt restituē oē dānū datū illi pſōe. cōtra tivl̄ pplo dāmificato. vt no pfati doc. vbi. s. vl̄ si nescit spālis pſona. salrē pauptib⁹ ar. eoꝝ q̄ no. i. c. cū tu. ō vsuris. i in regula petrus. ō re. iu. li. vi. i vide Do. in sū ti. ō cēsi. §. er qb⁹. ō. qđ si mōetā idē dicit ꝫ Bir. obdo. ō illo q̄ fecit falsā ignorās quā postea sciēs erpēdit. p bōa. qđ limito i pcenia alicui⁹ i portātic. sce⁹ i ōnario vsuali. sic dic o ō furto. ī. furto. §. xxxiij.

¶ Quot modis falsa mōeta. Pe. q: 5 trib⁹ modis fm cōiter doc. i. d. c. quāto. Primo in forma. s. qñ iponit signū illius q̄ eā cudi nō facit vt in. l. falsi nosse i. l. q̄ uoluit. ff. de fal. i in d. c. ꝯto. Scdo ex mā methalica. si

qñ sit de here. vel de stagno. vel non de debita liga. vt in. l. paulus. ff. de solu. fm bar. vel cũ talis mã imiscet vbi nõ dz. vt i. l. qcũq; mũnos. & in l. lege come. ff. de fal. la. j. ¶ Tertio er põdẽ. ná ista tria regrũt de iuba in oncte. vt i. l. i. §. i. ff. de ẽpt. empt.

6 ¶ S3 qro qõ põdus dz hẽre. ℞. f3 gl. & vc. i. d. l. i. & bar. in. l. ij. §. i. ff. si cer. pe. q; de iure tãtus dz esse valor comate & tñ põdus ẽtũ erat pus in mã nõ deductis expẽsis nec labore q te ũre debẽt fieri de publico. S3 f3 Jnno. quẽ cõuer sequũt doc. & seruatur ex ꝓsuetudie tñ dz eẽ in põdere ẽtũ erat in mã deductis expẽsis & labore. qz nemo tutio expẽsis tenẽt eã facere. ff. q. er. ca. ma. l. i. & c. q sentu de reg. iur. li. vi. Jmuio plus credit Jnno. q; si ꝓnceps idiget poterit inde sentire aliqđ lucri & sic minuere a ꝓdicto põdere. S3 Pan. i. d. c. quã to. de iureiu. limitat vez: nili spargat ex regnũ. qz cũ dãno nõ subditorum suor nõ põt. quã credo verissimaz. credit Jnno. ẽt q; ꝓnceps cũ cõsensu ppli possit minuere. h̃ est q; sit minoris põderis ẽtũ deberet. & tñ expendat ac li eẽt tutti põderis. Rõ qz gli bet põt renũciare inri suo. vti. q. i. ẽtũ periculoũz. & dicit difficẽ ꝓsensũ maioris ptis magnatũ regni: qz negociũ regni reputat negociũ vniuersitatis ar. l. i. ij. §. sancim⁹. C. de iureur. pp calũ. S3 pa. vbi. s. dubitat de h. cñ tractet de pudicio singulor comun. ar. eor q; no. i. c. cũ oẽs de ꝓsti. & C. q; sit lo. cõsue. in Pica. Et ego credo regni ꝓsensũ singulor, nisi qñ ex alia cã pp hoc alleuiarent. puta. ab angaris & hmõi p ea q; no i dictis turib⁹ Dicit tñ Jnno. nõ sufficẽ cõsensum ppli vt expendatur extra regnum.

¶ Amti ꝓnceps frandet monetã qñ 7
reprobat valẽtẽ & minus valentẽ ac
ceptat vt de reprobata hẽat vnũ fo
ni & illã ꝓbari faciat & cudi. ℞. Jo.
vt recitat pa. vbi. s. q; sic fac̃ ter. i. l.
elegãter. §. q reproboo. ff. de pi. ac.

¶ Utz radẽtes vl tõdẽtes sint falsa 8
rij vl subtili⁹ er aq̃ pticulã aurt vl ar
gẽti tollẽdo ita q; cognosci ñ pt. ℞.
q; sic vt i gl. d. c. ẽtto & tenẽt ad restõ
nẽ dãnificati. vl si ipsos ignorãt pau
peribus de necitate. c. fi. de iniurijs.

¶ Utz illi q singulos denarios põ 9
derãt & grauiores retinẽt & ꝓbari fa
ciũt sint falsarij. ℞. vt colligo ex hos.
Jo. an. pe. de an. & imo. vbi. s. si illi
q cudũt pecuniã qz aliq denarij sũt
qñq; min⁹ ppea diminuit alios plus
in põdẽ. qz ñ pũt equaliter oẽs culpe.
tũc tales sũt falsarij & tenẽt ad restõ
nẽ cõtrati qz corp⁹ pecũie dãnificaue
rũt. si ãt oẽs denarij sũt iusti põderis
is aliq sunt ꝓbiores & illos radũt. du
mõ remaneãt iusti põderis seu cõflãt
non credo falsarios licz male faciãt
& nullo modo sit eis ꝓlulendũ. qđ si
nolunt abstinere. non credo eos fore
extra statum salutis ꝓpter hoc.

¶ Quid de faltarto Frax aplicarum 10
vide. s. Excõicatio. v casu. tij.

¶ Utz falsificãs mẽsuras & põdera 11
teneãt. ℞. q; vltra mortale. tenẽt ad
restõnes toti⁹ dãni dati. vt p3 er. c. ij.
de emp. & vẽ. & debret. xxx. dieb⁹ in
pane & aq̃ pẽnitẽ. vt ibi is sit arbitra
ria hodie. Jdẽ dic & vtẽte scicter fal
sis. Et falsãs mẽsuras tenẽt lege cor.
de fal. ff. de exõr. cri. l. annonã circa
fi. q ẽ pena publicatois oĩum bonorũ
cũ deportatõe si lib ẽ: si seru⁹ vltimũ
supplicitũ. vt. l. i. i fi. ff. de fal. Etenõ
vo falsis põt puniri in duplũ & rele
gari in insulã. vt. ff. de fal. l. pe.

12 ¶ Utz istra ꝓfecta p falsũz notariũ 184
sunt nulla. ℞. vt colligit pa. in. c. frãi
tatio de here. p Jnno. ibidẽ aut loq;
mur de istris ꝓfectis p⁹ falsitatẽ cõ
missaz vl ẽt añ tũ nũdũ dãnati sed
tollerati i offo & sic valẽt ptertu offi
cij is postea dãnẽt facit. l. barbarius
ff. de of. pre. Aut loqmur de instris
ꝓfectis p⁹ dãnatoẽz notarij. & sic nõ
valẽt. vt. l si aliqđ. C. de fusce. ꝓpo. &
archa. fac̃ ter. i. l. si qs ex argẽtarijs.
§. fi. ff. de edẽ. bar. in i. l. i. ff. ad. l. iu.
repe. limitat vez qñ notari⁹ fuit dã
natus pp falsitatẽ cõmissaz i offo ta
bellionat⁹. & sic loqt̃. d. l. si aliqđ. se
cus si alẽ fuisset dãnat⁹ de falso ꝓmis
so ex alia cã ex offiõ tabellionat⁹: siẽ
in qđã ꝓsilio ipse bar. ꝓsulunt p qđã
notario dãnato qz exterat dual charr
tas de libro cõtat valebãt ei⁹ instra.
is sit ifamis effect⁹. Et h̃ verũ dũmõ
illud offiõ nõ hẽat i se dignitatez. vt
qz ẽ notari⁹ ꝓcipis. l. i. C. õ mã. ꝓn.
in bãcho: qz tũc nõ valerẽt alias sic.

13 ¶ Utz instrm fem a notario nõ dã
nato qđ hz dnersa capla sit falsuz si
falsitatẽ hz in vno capto. ℞. Pan.
vbi. s. q; aut falsitas ꝓuenit ex vicio
notarij. & tũc aut ꝓcernit subalta istri
puta qz in indictiõe aut die. & tũc to
tũ corruit. vt no. i. c. iter de fi. istrum. &
i auc. vt ꝓto. no. i pera. circa ꝓn. Aut
ꝓcernit subalta negocijs: & tũc dist in
gue aut capla sunt ꝓnerata & tũc totuz
reprobat. Aut nõ sunt ꝓnerata is sepa
probat. Et sic lumitat bart. in. l. si ex
falsio. C. de trãsac. qut is q; qñ venit
no. ẽt is. Si vo falsitas ẽ circa extrin
seca vt qz scripsit Zbenteo esse cõsan
guineos: vel aliqđ aliud qđ non fa
cit ad negociũ is hoc sit falsuz nõ re
probat pp hoc instrm: qz hoc nõ est
vitiũ notarij. Et idez dic in teste. Et
idẽ voluit Jnno. in. d. c. ffrnitatio. vi
de gl. in. d. l. si ex falsis.

Ama est illese dignitatis
stat⁹ legib⁹ & mo
ribus cõprobatus. l. cognitio
nẽ. §. ertimatio. ff. de va. & exõr. co. &
in glo. c. vestra. de coha. cle. & muli.

¶ Utz fama sit defendenda. ℞. fm & 1
gl. l. c. senti. ri. q. iij. q; aut sum⁹ inter
tales q parati sũt imitari. & sic peccat
mortal⁹ q eam non defendit. ꝓsse.
Et sic itellige. c. nõ sũt audiẽdi. e. q.
& c. nolo. rij. q. i. & ỏ ꝓse. d. l. in bem⁹
Aut sumus inter tales: q solũ parati
sũt reprehendere nõ imitari. & sic suffi
cit nobis ꝓscietia nra & nõ tenemur
defendere. & sic itellige. c. quid obest
homini. cum. v. c se. ri. q. iij.

¶ Quot modis ledit̃ fama. Et qũo 2
sit restituẽda. vide. s. detractio.

¶ A qb⁹ ẽ abstinẽdũ pp famã ꝓxi 3
uidã vide. j. Scandalum. §. iij.

¶ Famã ꝓprie est qñ tota ciuitas vl 4
vicinia vel maior pars acclamat ali
qd. Vel dic q; est cõmunis locutio
ex verisimilibus coniecturis surgẽs
vt colligitur ex no. in. c. si dno. xxx. v.
q. vi. & in. c. super eo. de eo q; eo. con
san. vxo. sue. & in. d. c. vestra. Ad pri
mo oportet q; sit ex verisimilibus cõ
iecturis: qz aliter ꝓprie non est fama
quo ad iuris effectum sed sunt vane
voces ꝓpuli de quo per Bar. in. l.
de minore. §. tormẽta. ff. de qstio. p
gl. & doc. in. c. inquisitionis. & in. c. cũ
oporteat. de accu. & nõ sunt audiẽde
vt in. c. ij. de electio. & ter. in. l. decu
rionum filij. C. de ꝓmis. l. duo mar
cho. C. de ma. te. & l. si quat⁹. ff. q. & a
q. vñ dicũ Pan. in. c. veniens cl. u

de testi. q testis ꝺponꝺe de fama ꝺz reddere rõnẽ seu cãz sufficiẽtẽ sit testimoniꝫ. ¶ Scõo regrit q sit saltẽ maior pars qz vt dicit Pau. in. c. cũ in tua de spõ. q dicta paucoꝝ nõ in famã. Et ppea differt fama a rumore. qz rumor ẽ qñ aliq̃ ꝑo vicinie aliqd asserit: sed fama qñ maior pa. vñ se hz in plus. vt dicit gl. i. d. c. sup eo Pro quo no. q noie ptis venit media pars. vt l. c. i. §. i. de rect. li. vi. t in. l. nomẽ filiaꝫ §. pomõio. ff. de. v. sig. Sz qñ addit aliq̃ tunc verificat in q̃libet minima pticula: qz dicuo aliq̃ restrigit. Attamẽ hz regraf maior pars ad famã faciẽdã. ñ ad ꝓbãꝺñ sufficiũt duo testes vt no. glo. ij. q. i. §. qñ el. ij. t in. l. iij. ff. de testi. t no. bar. in. d. §. tornicta. Et ꝺ ꝓbatõnem fame admittit ꝺna ꝓbatio. t sic ꝺcõa est clarior: offuscat effect ꝑme. Et tõ eo casu qno infamia sufficeret ad torturã si ꝓbaret ꝑ aliã partẽ bona fama tolleret ꝓsumptio prima. t sic ꝓbat ter. i. d. c. cũ in ma t qõ not. bar. in. l. fi. C. de questio.

Familia qd cõprehendat. ℞. Trech.

de pur. hz. li. vi. ꝺicẽ q tripler ẽ familia q̃ꝺã ꝑpetua t religiosa. vt religiosi clici. t ꝓsimiles. t tales gaudẽt ꝑuilegio ꝓuẽt vl collegij de Ramo. recollẽtes. C. loca. l. milites. Alr tenerent duplici iure. ꝺ. c. cognonimus cũ si. rti. q. ij. t ꝛe hac logr. c. cũ oliz de arbi. ẽ t alia. s. q nõ ecclisticos tñ ꝑprehendit hz ẽt laicos. sicut sũt vxor filiꝫ nepotes seruꝰ famuli q in eꝝ domo eꝝ sũptib⁹ vnit ꝓtinue. de q̃ intelligit. ff. de publi. l. i. §. familie. C. ad. l. cor. de ũc. l. si forte q ponitur de pr. di. i. t de here. c. ñ iij. li. vj. i fi. t de testi. c. i Ifra vbi de ℔. t iij. q. v. c. i. Et de tali stelligit qꝺ ꝺr i. d. c hz de quo vide. j. iterdictũ. vi. §. iuꝫ ẽ t alia famulia q nec est ꝑpetua nec mercenaria. liẽ clici t religiosi t aliꝫ ecclisticiꝰ ꝺñr de familia ecclie. de q b⁹. xvi. q. vi. de lapsis ẽ t alia de q̃ i l. fi. C. de ꝺ. sig. vbi nomẽ familie cõphendit parentes. liberos oẽs. i. ꝑpinquos t sẽz t libertos ẽt t patronos. necnõ t seruos. t ℔ significatio hz locũ in fideicomissio vt ibi patet ¶ Ad qd tenet pisa. ℞. q ad duo te t neẽ ꝺ ꝓcepto. s. ad ministratoz necessariorꝝ ad vitã. t ad disciplinaz tam vxo q̃ exẽplo mioꝝ vt colligit. i. ad thimo. v. t ad ephẽ. iij. t no. i §. neccẽ rl viij. ꝺt. alr ẽ penñ mortale ꝺ sut nã nisi ercuset aliq̃ circũstãna. puta necessitas t hmõi. vl nisi sit famul⁹ ꝺ q̃ in se. iij. §. ꝺicã vl sit circa ea que nõ lũt necessaria ad salutez omissio correctionis. Et sic intelligẽ rtij. q. iiij. duo ista. t. q. v. non putes.

¶ Sz nũqd ifirmãti teneat sbuenire q ex mercede locauerat opas suas. ℞. q ad erpẽsas fz bar. i. l. si cũ totẽ §. fut aũt. ff. so. ma. t i. l. i reb⁹. ff. como. q ad magnas erpẽsas nõ tenet qꝺ limito ꝛe rõe famulat⁹. Sec⁹ si teneret vt pauperi. q ꝺo ad salarium Jo. an. ꝺ. Ant. Jo. ꝺ imo. t pa. i. c. i. de cle egro. t cõit doc. tenẽt q ñ qz casus ꝓtigẽs ꝑsona q̃ locauit opas libat ꝓductorẽ a ꝓstatõe mercediũ. l. si vno. §. itẽ cũ qdã. t qꝺ ibi not. ff. loca. t qꝺ no. i. l. i reb⁹. ff. como. t in gl. l. fi. §. adẽ inꝝ el. ij. ff. ad. l. Ro. de iac. ℔ tñ limitat pa. vbi. s. qñ salariũ ꝺebet solũ rõe ꝑsone. sec⁹ si daret rõne alioꝝ ẽt vñ ptãs q hz famulos t indices qꝺ⁹ hz soluere. Iz infirmetur vel moriat. tenẽt nihilominus hẽs t tõ ipse pot petere. t debitores debẽt et soluere et soluẽ ter. ẽ in. l. pecuniã i ꝑn. ff. de ꝓdi. ob cãz. facit qꝺ no. i. l. ꝺicẽ fundo. ff. de of. asse. ino. vt tenẽ q ꝛe tur salariũ in. c. pp sterilitatẽ ꝛe loca. fac. c. i. ꝛe cle. ñ re. li. vi. t ibi Be. p illũ ter. ꝺicẽ ꝛe doctor vl famulo ñ ꝺz sbtraht salariũ pp ifirmitatẽ allegat qꝺ hꝫ i spe. ꝛe cle. nõ re. §. postq̃. v. qd si mercenari⁹. t istud tz Sali. i. l. iz. C. loca. t pulchre. Ang. l disputatiõe. Exorta guerra. fac. l. q̃situ. ff. de re iudi. Et ℔ ꝓcedit indubitãter vbi ꝓsuetudo sic ẽ. qz tũc ꝛetrahit qz illud vi actũ qꝺ ẽ ꝓsuetũ l. q si nolit. §. q assidua. ff. ꝛe edi. edic. Sz vbi ꝓsuetudo nõ est tene qꝺ ñ ꝛetrẽ nisi vt ꝺr etiã ẽ i cãu spãli. vt. C. ꝛe aduo. diudiciorꝝ. l. p⁹ duos. vbi aduocato ꝺ bre salariũ ex publico constituitz. Iz mortaẽ ifra ãnũ. sec⁹ cẽt ꝺ salario. ꝓmisso a pte q: ñ ꝺbrẽ nisi. ꝓrata tpis ℞. bar. i. d. l. ꝺicẽ fincto silr i. l. cũ hẽo §. stic⁹. ff. ꝺ sta. li. vbi qñ ꝑ fñi non stat qn fuit. at. nihilomin⁹ libratẽ legat pp ℔ ꝓsequẽtẽ ꝺ q̃ ꝺic vt. j. locatio. §. xv. vbi pulchre. tangitur. hec mã.

3 ¶ Vtrũ cũ ꝺño ñ ꝓt corrigẽ suã familiã vl aliquẽ ipsoꝝ teneat ipz expellere. ℞. q si nec ꝺba nec verbera emẽdãt hz subtractio necessariorꝝ seu expulsio corrigeret tenẽt expellẽ. ar. eoꝝ. q no. i. c. ii ꝺis. v. q. v. si ꝺo licẽ tius ꝑccaret expellẽdo faciat q̃tum pot. t hz ille nõ se corrigat ercusat vt ꝓz i. c. q̃ libet. t. c. se. xlvij. distin.

4 ¶ Vtrum possit causa correctionis verberare clericos vide. ℔. excõmunicatio. v. casu. i. §. iiij.

5 ¶ Vtrum paterfa. teneatur de furtis famulie vide. ℔. ꝺño. §. iiij. t j. ob

6 ¶ Vtr famulia epi gaudeat ꝓuilegio fori. ℞. Pa. in. c. nullus ꝛe foro cõpe. cõmuniter tenetur q sic.

¶ Vtr famulia vl aliqs eoꝝ teneat reuelare delicta ꝺñi sui regiit⁹ ꝑ obdictaz supioris. ℞. q ñ si crimina vult ꝓcedẽ vt. iij. q. iij. c. lege iulia. cl. ij. Si aũt cuilr sic credo teneat qz nulla. l. repellit vt no. gl. iij. q. v. c. i. qõ credo ꝛetrq̃ nullũ malũ sibi inferre ex hꝫ alioqz nõ teneoꝝ cum malo meo facere bonũ primi tpis.

8 ¶ Vtr ꝺño familie q fecerunt fame militiã ꝺ vitate ꝺicẽda sit parẽdũ. ℞. Sz Durã. aut iste ꝺñs est truculẽs t ꝓbabilr hꝫ ferus t sic ñ tenet qz illi cui fuit iuratum. Si vo ẽ mitissim⁹ t ꝓbabilr credit⁹ q ñ ꝓcedet nisi rõabilr tẽ distingue q aut res puta asportate erãt ad custodiã. i. sua ꝛeputare t sic hẽt ꝓpriq̃ asportãtẽ sic t ꝺño revelare. Si vo ñ erãt ꝛeputate ad eꝝ custodiã tẽ si ꝓt ꝓbare tenet ꝺicẽ ꝛe veritatẽ si vo ñ ꝓt ꝓbare ñ ꝺz revelare nisi tali q possit ꝓdesse t ñ obesse t si alio mõ iurauit ũ fuit licitũ iurammi nec obligatoriũ. Idẽ ꝺicit Aug. ꝺ testib⁹ sinodalib⁹ q̃ ñ tenẽt ꝛenũciare epo hz iurauit nisi cria q ꝑtinet ꝓbare. xxiij. q. iiij. q̃q̃ alioqn ẽt ꝓdiuõ. ij. q. i. si precauerit nisi hꝫ facta ꝑ secretẽ illi q hz corrigẽ ꝑnalr. ar. xxij. q. v. hoc vi de hoc vide. ℔. renũciatio. §. r.

9 ¶ Vtr obligat⁹ ꝑmirare aliq̃s familiã vl ffeos alicuiꝰ domiꝰ teneat ecre scẽte familia vl ffidꝫ i mitio. ℞. ꝺni pau. q si familia vl ffeos hẽbãt numeꝝ ꝺterminatũ tẽ ñ tenẽt si aũt ideterminatũ vt si ffeos maiores alicuiꝰ ꝓuẽt sic tenẽt fac. c. q̃q̃ ꝺ cẽt. si tñ nimꝝ grauaret ꝑ iudicẽ offiñ sibi. puidebit t sic ꝓz q ꝺ ad ꝓsciam non tenetur.

10 ¶ Quid si famulus cũ ꝺño ñ ꝓuẽit ꝛe salario. ℞. q si famulus cõsueuit locare opas suas t ꝺño ꝓducẽ opas

ministroz q tenet dño soluere vsq ad tm̃ā q alios fuisset cōducturus ar. l. si ñ solue. §. lībē. ff. de ꝓdi. ide. no. arch. i. q. i. ſi nō multi q si fuit cōductus sub mercede tarāda ad arbitrū dñi sic iudicio boni viri tarabit vt ꝓz. ē. arbitr. §. r. qli in fin.

Amiliaris qs dicatur. ꝑ. fz gl. iii. q. v. i fīma q large dicūt oēs q cohabitāt cū aliq vt i. c. i lītio de testi. t. c. iſimitate ō of. ē. gl. i d. c. i lītio dic familiares appellant ꝓsāguieos colon⁹ ascriptic⁹ mercenarij⁹ nīi⁹ i pīte libē. Fu⁹ t oēs habitantes i domo. Domestici ō si qb⁹ tōne pāte ptātis vl dūice ipcrari ꝺt vide gl. i. l. pūn. §. fame. C. de his q ad eccliās cōfugiūt. qn. n. dē familiares domestici itelligunt oēs q i expēsis alicui⁹ cōmēsales ꝓtinue cristūr et si aliqn abesse ꝓ ei⁹ negocijs gerēdis ꝓrigat vt no. i. c. fi. de ꝺb. sig. li. vi.

Amiliaritas cum multa crib⁹ ꝓhibeā eccliastica. xxx ij. di. iter dirit t duobus. c. se. xxxiij. di. q̄rund i. lxxxi. di. clic⁹. xviij. q. ij. cognouim⁹ ō cohabitatiōe. cle. t mu. ꝓ totū vi⁹. ē. clic⁹. v. imo vt dic Hiero. in c. hospitiolū tuū. xxxii. di. ñ ꝺt digne cū eo habitare q femine accessib⁹ delectāt. ¶ Amiliaritas nimia parit contēptū de iudeto t. c si iudeos.

Amm qui credit moraliter peccat. xx vi. q. viij. non obseruetis.

Anere peruersio idē ē ac si ipse faceret. xi. q. iij. q ꝓsentiū. lxxxij. dis. nemo t. c. se. xxiij. q. iiij. si qs.

Auto qs dicat⁹ vi⁹. ī. pētie⁹. §. xxiij.

Emina nō ꝺz tōlari⁹ cā religionis. c. vrozat⁹ i fi. ō ꝓue. cōm. Et itelligit nō solū ō tōsura q dī clīcalis ēt de rasura q fit ꝓ abscissionē capilloz vsq ad aures facit. xxx. di. q cuiqz mulier t. xx. q. ij. c. i. t clc. attendēs ō sta. regula. glo. m̄ i. d. cle. vī tenere q ꝓsuetudo ꝓria excusat. t. q. c. q cuiqz mulier itelligit ō illa q vult remanē i seculo nolēs religiōi deseruire ꝺz mūdialr vnē t placet precatergo mortalr talio tōsurā se cū i. d. c. q cuiqz mulier sit excōicāda qō ēt itelligē nīsi ex necessitate hoc faceret.

¶ Quare femia cū⁹ pubescit. ꝑ. gl. 2
i. l. ij. C. de his q ꝛr. cta. ī ꝑ. q: mala ixrba cito crescit ꝺz ē alia rō quā redūt doc. i. c. ixxo ō sspō. ipu. t. q: se rus mulieris ē ōbilio: t cuī⁹ deficit t tō cui⁹ pficit sicut in alijs videm⁹.

¶ Que si illa q mulier ñ ꝺt exercē. 2
ꝑ. milia ñ ꝺt ꝓdicare nec docē publice. xxxij. di. mulier nec ꝓfessiōes audire nec alijs bñdicē vt i. c. noua de ꝑ. t re. Itē nec tāgē sacra vasa xxij di. sacratas nec sacratas pallas ꝓtigē nec icēsū circa altaria ōferre vt i. d. c. sacratas itē nec actū alicui⁹ ordis exercē vt i. d. c. noua t i. c. tāta ō er. ꝓ. t no. i. c. dilecta ō ma. t obe. itē nec iudicis nec magistrat⁹ gerē offiū nisi i casib⁹ de qb⁹ i gl. xv. q. iij. §. i. nec postulare nec ꝓcurare nisi i ꝓpa cā t suoz vt no. i. l. feie. ff. ō reg. iur. t. ii q. viij. §. tria. xv. q. iij. §. i. Itē nec testis eē ō q dic vt ī. testio. §. v. nec psonalr possz trahi ad iudiciū cā ferē di testimoiū aut alia qlibz cā q ī iure ñ exprimīt ō ei⁹ volūtatē t si ē religiosa ū ꝺt et si vult trahi ad iudiciū er q uis cā plō alr. c. mlieres ō w. li. vi. Itē nec vir ꝓpin⁹ vtī sb pēa anathe-

ma. xxx. di. si q mulier itē nec accusare nisi i certis casib⁹ ō qb⁹. xv. q. iij. §. i. i ter. t i gl. itē ñ ꝺt se obligar sen. ꝑ pria sba. ꝓ obito viri nisi credūt sit ꝓuertū i sua vtilitatē vt i auc. vt nul. iu. §. t illud no: Itē nō ꝺz incarcerari vel detrudi ꝓ aliq debito vt ibidez.

Enus ē vsura ꝺz differt ī ꝺ ab vsura q vsura ē lucrū ō capitali accepti fen⁹ vo ē lucrū ō vsura vñ gratiosi⁹. ē vsura suoz cū quo tu adire nubt nūmoo. Spe lucri fen⁹ duplex vsura vocat qō qdē fen⁹ ipsobū exercentes si iſames. l. ipsobū. C. ex q. ca. ifa. ir. De q dic vt. ī. Vsura q cōiter vnū ꝓ altero accipit vt i. d. l. ipsobū

Erie dīr q ꝑstat vacatōez ab his q fiūt i foro iudiciali t opib⁹ seruilib⁹ q̄rū aliq ſt ob reuerētiā dei introducte vt in. c. pāſt ō feria t. C. e. tit. l. dicō festoo. Alie ſt ob reuerētiā ꝓncipis vl cuiuscūq vt dies natiuitatis sue vl dies ꝓncipij ō ipso. C. e. tit. l. oēs alie ſt ad requiē laboris vt tpō messiuz t vindemiaz ō qb⁹ i. d. c. pāſt t. ff. e. tit. l. i.

1 ¶ Utrū ꝑtes possint renūciare diei festo. ꝑ. q ꝓmo t ſcdo ñ tertio sic. vt i. d. c. pāſt. t. xv. q. iiij. in fīma.

2 ¶ Utrū nullo mō possit go ꝓpelli ad iudiciū i ꝑtē feriis. ꝑ. v ñ nisi i casib⁹ ō qb⁹. ff. e. ti. l. i. t ō q i. c. vl. ō mā. t nīsi necessitas vrgeat puta qz reo erat ꝓtura vt exēpla hōs i. l. i. ij. t. iii. ff. e. t. l. i. ff. ō dā. ife. aut pietas puta cā ſl qz i opib⁹ misericordie ñ ē hūda di. v. nūqz t fīma rō ē q ꝓ religione facit. ff. ō reli. t sūp. fin. l sunt plone.

3 ¶ Festū seu ferie solēnes q i honorē dei ſt introducte t i qb⁹ abstinēdū est ab opib⁹ seruilib⁹ q ſūt. ꝑ. sūt ifra scripta posita i. c. pāſt ō feriis. Natiuitas dñi. S. Stephāi. S. Io. euāgeliste scoz innocētū. S. Siluestri circūcisio dñi. Epiphāia dñi. Septē dies dñice passiōis resurrectio dñi cū viij. diebus. Pēthecostes cū duobus. Natiuitas dñi Io. baptiste scoz rij. aploz. s. Laurētij purificatō marie. ō. Annūciatō ei⁹. Assūptō eiusdē t Natiuitas ipsius dedicatio. s. Michaelis ar. euāgeli festū oīuz scoz⁹ deo dñici. Oēs alij dies qō ep̄s in suis dioceslib⁹ cū clero t ꝓplo duxerit celebrādos. Jn. c. nūciandū de ꝓse. di. xiii. vbi ꝓpate solēnitates ponūt addunt etiā tres dies rogationū dedicatio cuiuscūq oratorij festum. s. Martini pōtificis t ꝓfessoris. Jn. c. crucis. d. nō. i de ꝓse. di. iii. ponit festū Jnuētiōis scē crucis i cle. si dñus de reli. t ve. sā. ponit festū corporis xpi. Adde ꝺz Jo. an. quēsegl. d. Anto. t ēt Pa. i. d. c. ꝓquestus cū nō reprobet festa q̄uor doctoz ecclie sz in istis t oib⁹ alijs ꝓdictis standū ē cō suetudini fri Ho. t Pa. i. d. c. pāſtus silr de festo. S. Bartholomei quo ad dīē. Jn quo fiat. ce. Cōsilium ō obser. ieiu. vñ hodie dies passiōis t septimana resurrectōis t dedicatōnis oratorij t q̄uor doctoz t euāgelistaz nō seruāt. Sz limita vt ꝺz intelligamus q. ꝓsuetudo deroget ꝓstatio festi nitratib⁹ dūtnō non sit dīctus dies vl eo maior sicut ē festū natiuitatis dñi resurrectiōis ascēsiōis pēthecostes t epiphanie vt i. c. ꝺz de feriis dz in gl. quā sequunt doc. vbi addit Jo. an. assūptionē vgīnis gliose ar. c. fi. ō sen. er. li. vi. qz ñ credo valere ꝓsuetudinē in ꝓiu cū videantur q̄si furtis diuini vt patet in. d. c. ꝺz.

q vi

4 ¶ Item ꝓmendo possit aliqs ꝑticis festiuitates introducere ita q̄ de ꝓcepto teneamur ad illa. ℟. q̄ sic sic̄ potest facere aliam legem & quādo sit vide supra consuetudo. ℟.ij.

5 ¶ Item epūs cum clero solū possit indicere festū. ℟. q̄ non sed oportet q̄ faciat cum populo vt. s. pater.

6 ¶ Festū imaculate conceptionis glioſe vginis marie dei Marie ex ecclia romana antiquo nō celebrauerit vt ꝓz ꝓ tho. i. iij. ꝑte. q. xxvij. & per. S. Bo. i. iij. di. iij. & ꝓ gl. de ꝯse. di. iij. ſ. c. ꝓnūciādū q̄ ei⁹ puritas nunduꝫ erat reuelata nī hodie ō ista ꝓceptōe fac̄ solēne offiū & festū cū largitōe indulgēciaꝝ q̄ i festo corpis xpi sit date illis q̄ sterſūt diuinis & ꝓ multa miracula ꝓ q̄ manifestū ē q̄ sine peccato originali fuit ꝓcepta. Et nō hodie ad euitāda scādala ꝓcipit sub pena excōicationis late ſnie a q̄ nō possint absolui nisi a romano pōtifice ꝓ tercio in mortio articulo oib⁹ cuiuscūq̄ stat⁹ gradus ordinis & ꝓditōis fuerint ne de cetero ausu temerario ꝓsumant i ſmonib⁹ ad ppl'z seu alias quōlibet affirmare q̄ teneātur virginem cē ꝓseruatā a peccato originali i sua ꝓceptiōe poluaſ labe hēdis vel mortalis peti vl festū eiusdē ꝓceptōis celebrātes neq̄ tenē libros vel legere aut hēre ꝓ vbis ꝓuinētes siliq̄ pena ēt ligank q̄ ausi fuerit asserere q̄ sūtā opinionē tenēdo. s. q̄ sit concepta i pcō originali incurrāt hereſiz vl mortale peccatū hec hntur in cruā. Sixti q̄rti que incipit grauē nimis.

7 ¶ Quid ō istis festis sci Antonii sci Nicolai sc̄e Catherine & hmōi q̄ ex ꝓuincie celebrank ignoraſ tñ an ex tali ꝓuincie sint introducta an hēant vi legis ꝓceptiue. ℟. q̄ nō credo peccare mortaliꝫ nō fuistes nisi eēt scādalū ro q̄ nō si introducta vt ō ꝓcepto sūt ex ōuentōe vbi ātē eēt scādalū sic ibi ē cōsuetudo obligatoria ex q̄ tūc ē q̄ ē ꝓscripta & reputaſ obligatoria.

¶ Quando incipit dies festus vide 8
s. dies in ꝑtin.

¶ A q̄b⁹ ē abstinēd⁹ dieb⁹ festiuis ſ 9
dictis ℟. q̄ ab oi ope fuile nō solū pcti sz ēt mechanicis vt agricultura vt dr i. c. iz de feriis. ¶ Pro cui⁹ tel ligētia ē notand fz Ri. i. iij. di. xxxvij. ar. iij. q. iiij. q̄ op⁹ fuile dr triplicit aliq̄ mālr solū sz formalr liberuz vt vbi gra scribe nō pp tpale lucrū sz ad hedificatōez aiaꝝ pp diuinū cultū & hmōi & istō nō phibēt imo ꝓcedit vt ꝓz i. d. c. q̄st⁹ vbi cā pietatis q̄ alias ꝓhibēt ꝓmittūt fac. l. dom⁹. ff. de feriis vbi ea q̄ facīt ad disciplinā militarē pūt pagi dieb⁹ feriat. ¶ Secōo dr op⁹ fuile formalr solū mālr ārt liberē ē vtputa cū aduocat⁹ cogitat ō bis q̄ die crastina dz ꝓponē pp lucr tpale rusticꝰ ō arīōe terre & ordiatōe bobū & sz ab isto abstinē ōtrem⁹ in dieb⁹ festis nō tñ astrigimur ō ꝓcepto vñ nō peccat mortaliꝫ talia facies nisi p hoc op⁹ excludat illa vacatio quā dz cultui diuino ex necitate quā explicabo i. c. q. q̄ sit. ¶ Tertiō dr op⁹ fuile mālr & formalr seu finalr de ꝺ ē oē opus corpale ordiatū sic ad ꝓpīū & primū finē ad bonū corpis tpale seu ad lucrū & istō ē illd q̄ phibet de ꝓcepto diebus festiuis vñ sp peccat mortaliꝫ ipz facies nisi excuſt pp istoꝝ. iij. vnū fz ℣. ō ma. i tractatu ō. x. ꝓcepti.

¶ Primū opis modicitas seu pauci 10
tas q̄ nō excedit spūs libertatē. ¶ Secōz necitas opis q̄ nō possit ꝓuenire cōmode nec differri vt ōcocto cibus. p illo die vl necitas coactōis quā faciūt alr eoꝝ bōa ꝓscriberēt fac. c. iz ō feria. ¶ Tertiū cordis pietas vel. c. ꝓsit⁹ ac fe. vt. s. deuō ē. ¶ Quartuz publica vtilitas. vtpote p pace & cō cordia p pōte & hmōi q̄ ēt si pia. q̄d libet. n. istoꝝ excusat q̄ nō sit mortale saltē laborare i dieb⁹ festiuis. Et q̄b⁹ ꝓz q̄d tenēdū sit ō mltis q̄nib⁹ q̄ re ducunk ad ifrascriptas q̄nco. xxiij.

¶ Primo ō mlierib⁹ q̄ aliq̄ ꝓicta po 11
nūt vl scopas cōmū vl de illo q̄ vendit vnā sol i cē vl q̄ putat ramū fac cognā itinerat modicū & hmōi q̄ nō peccāt mortaliꝫ pp modicitatē opis rō q̄ fz. S. Bo. i. iij. di. xxxvij. sup lras & cōuerti xtolo. rō. phibitōis opis ē vt vacet⁹ deo & q̄ ista modica nō ixcedūt vacatōez ꝓdictaꝫ sz aliq̄liꝫ minuiſ rō nō ē pcm mortale: talia facere: nisi qs talib⁹ notabile tp̄s occuparet vl vsq̄ ad vltimā defatigationez q̄s q̄dē arbitrio boni viri relinquēdū ē vt attēdat si rō legio exactus mr vel nō sz solū minuaſ facīt ad hec q̄ no. in. c. itelligētia de verb. sig.

¶ Secōa de carnificib⁹ q̄ p notabile 12
tp̄s occupank q̄ si faciunt pp necitatē q̄a nec ꝯuenire pūt puta q̄ estas est vl sūt plura festa excusank alias nō.

¶ Tertia ō tabernariis q̄ si facīt pp 13
necitatē excusank sec⁹ si ad ebrietatez ad ludū & hmōi tūc dic ō hospitib⁹

¶ Quarta ō bis q̄ panē lxbas fruct⁹ & hmōi vēdūt q̄ si facīt ꝓ necitate dicī festi excusank alias nō sic q̄ vendāt mlta q̄ sūt solūt ad gulositatē nisi eēt modicitas distractōis sic ē i his q̄ vēdūt edēdula & ꝓuisoria ignelera ta & hmōi in q⁹ nō ox facē ꝓcia sz q̄libet scit q̄ nihil habet soluere & sic solūt & accipit ꝓz quo soluit sine alio strepitu q̄ in modico distrahimur.

14 ¶ Quinta de medicis minutoribus aromatariis & hmōi de q̄ dic q̄ licz q̄ medicinalia sint necessaria.

¶ Sexta ō cursorib⁹ & mul tōrib⁹ q̄ si 15
ne necitate magna differre nō pūt & aliis viatorib⁹ & ꝓductorib⁹ ex & dic q̄ excusank Iuncrato tū nō sic stricte ꝓhibet q̄ ꝓ qs ēt itinerādo itēdere deo & ideo nisi sit vsq̄ ad vltimā fatigationem non credo sit ꝓhibita vel cum omissione diuinoꝝ.

¶ Septia ō ferratorib⁹ eq̄rum dic q̄ 16
excusank q̄ sicut illi necē hūt ambulare sic istis lz ꝓcipalr pp necitates eoꝝ q⁹ seruiunt q̄uis lucrū hēant.

¶ Octaua de faciētib⁹ vitreos silr ō 17
tinctoribus & coctoribus latex q̄ dicūt fornasarij & hmōi q̄ sine magno dāno deliſtere nō possunt. dic q̄ lz.

¶ Ulona de molēdis siue cū iumēt 18
sine ad aquā vl ad vētū dic q̄ si faciunt pp necitatē illoꝝ q⁹ iscruiūt excusank q̄uis ēt. p. sz dici q̄ molēdina ad aquā & vētū nō sint ꝓhibita laborare cū er modico ope hois exercēt possit nō videnk euacuare rōnē huius ꝓcepti melius tñ est abstinere & securius nisi necessitas requirat.

¶ Decia ō rusticis q̄ ꝓpellūt a dūi 19
laborare dic q̄ si iusto metu facīt ē necessitas q̄ excusat alias nō. Idē dic de famulis familiaſ. vroze & hmōi.

¶ Undecia ō ꝓducētib⁹ laboratores 20
i festis z q̄ erigūt rēbita a suis ōbitoribus. Dic q̄ si aliis dieb⁹ nō iuenīt excusank dūmō diuina nō diminuāt.

¶ Duodecia ō cūtib⁹ ad mercata vl 21
nūdinas dic q̄ si audīt diuino pp necitatē facīt puta q̄ nō alio loco vl tpe talia possēt vēdē vl emi p uno cottaſ aut vt ex lucro puideāt sibi & sue familie vel vt dēt paupib⁹ ꝓz pe. de pa. s. iiij. ex q̄ glan scīt & tollerat excusank a mortali nisi forte a piaꝝ lo-

cor cēt iterdicta itelligo vel in festiuminoriꝫ dñica qz talis tollerātia ꝓlatoꝝ vl ꝺrogare illi festo sec⁹ i matoriꝫ qz ñ credo liceat nisi ꝓ necitate vel pietate solū ꝯtus plati nō iterdicāt qz tē loci ꝫ illō nulla ꝙ patiētiā tolleraāt ac. ff. ō ma. i tractatu. r. pecuniaꝝ ꝫ solū ē petiū mōtale ꝓpter quo si dimittat missā. ¶ Scōo si ex ꝓcepit ne fiāt. ¶ Addo. tertiū qñ solus sit ex lucri cupiditate. c. i. de ferijs. ē

21 ¶ Tertiadecima de bellatoribus dic qꝺ propter necessitatem licet.

23 ¶ Quartadecima de hñtibus segetes vel fenū in agro ꝓp inundantiaꝫ aquaꝝ ꝛ hmōi dic qꝺ licet colligere.

24 ¶ Quintadecia ꝺ hñte domū q ruinā minat dic qꝺ ꝓp necitatē reparē licz.

25 ¶ Sextadecia de noct. q vt expediat illū q ꝺ lōge vēit fac ꝓsilū dic qꝺ ls.

26 ¶ Deciaseptia de vēatoriꝫ. ff. q⁹ si ls qz si ñ ls i q̄dragesima ꝛ dieb⁹ ieuniozꝝ ſz glo. i. c. q venatoriꝫ. lxxxv. di. ¶ Romin⁹ in die festo nō credo ñ precēt mortaliꝫ q dieb⁹ festiuis ipsis intēdunt nisi id faciāt cā lucri principaliter vel dimissis diuinis.

27 ¶ Deciaoctaua de cithariſtis ꝛ aliis sonatoriꝫ. ff. si ad laudē dei ꝛ scōz pulsāt vel ꝓp recreatiōez alicuius ꝛ hmōi pia vl necaria exercēt si ꝓncipaliter ꝓp ꝺ faciunt ls secūdario ꝓp lucrū sec⁹ si ꝓp eāz nō ptā vel necessariā vl op lucrū principaliꝫ qz ñ exercēt nisi sicut alij ex q̄uoz predictis.

28 ¶ Decimanona de laboratib⁹ agroꝝ pauperꝫ vl reficiētib⁹ animoꝝ coꝝ vl laboratib⁹ circa edificatiōez ecclesiarū aut monasteriozꝝ ꝛ hmōi dic qꝺ ls si fiat ꝓp pietatē ꝛ deū nō ꝓp carnalez amoꝝ vl ꝓp remuneratiōē sumre qz opa pietatis ꝛ misericordie no ꝺebēt cessare dieb⁹ festiuis. ꝺ. c. cōquestus.

29 ¶ Vigesimo ꝺ studētib⁹ dic qꝺ si studiū fit ꝓncipaliꝫ ad illuminatiōez ꝓpij itellect⁹ ꝛ aliozꝝ ls ꝑmr vēiat lucrū ñ erit pcm vt ls pa. i. c. i. ō fe. ar. c. cū ex eo de elec. li. vi. qz studium tale ē ꝓpter publicam vtilitatē maxime in theologia ꝛ iure canonico studere ꝺt ꝓncipaliter ꝓpter lucrum non licet.

¶ Vigesimaprima ꝺ scolaribus legētib⁹ i dieb⁹ festiuis potiꝰ vt doceāt ꝛ docēt ꝛ assuefaciāt se. dic qꝺ ls ſz ꝓpter. ff. ꝺūmō ꝓncipaliꝫ nō facīāt ꝓp lucrū ſz si i ꝓsequētiā nō nocet ar. l. i. ff. de aucto. tu. ꝛ in. l. rogasti. §. i. ff. si cer. pe. ꝛ in. c. quid, ꝓderit. xci. dist.

¶ Vigesimasecda ꝺ scriptoribus. ff. q⁹ scolaribus icōneꝫ seu recollectas nota re scribē. vl ꝑmōrē aut legēdo libroꝝ corrigē ñ ē illicitū ꝺūmō ñ nimiꝰ intendāt hmōi sic q de gnerno ad gn̄ eruū scribūt vl ñ faciāt cā lucri hñdi ꝛ de pictoriꝫ q diebus festiuis vt addiscāt stāt i ecclijs ad ꝺsignādā. scribē tñ spūalia ꝛ ꝓp spūalē cāz ñ ē illicitū ēt in ꝯtate. ꝺ. c. cōquestus.

¶ Vigesimatertia ꝺ laboratib⁹ circa pōtes reficiendos vtiā aptādā port⁹ repandos dic qꝺ ls ꝺūmō nō ꝓp lucrū principaliꝫ qz publica vtilitas ſō noie pietatis comprehenditur.

¶ Vigesimaquarta de sacietib⁹ ſer⁹ ta ꝛ alijs vanitatibus dic qꝺ non licet eo qꝺ nulla publica vtilitas inest.

¶ Sz si qras ꝙ ꝯta necitate ꝓdicta liceāt. ff. qꝺ ls qd. i. c. ls ꝺ fe. dixerit licē ꝓ necitate vte ſbſtēt. ide solū tñ ñ credo vtr cū ꝓfati. c. ls qꝺ logē ꝺ allectib⁹ q̄ nō ſt necaria ad vitā qz sine ipsis viuere possum⁹ sit ꝺ eos ꝛ rōs i Mat. xij. c. cui⁹ vestrū bos vel asinus cadat i foueā ñ extrt illū ꝛc. ppea ꝺꝺz Ho. Tho. Ka fe qꝺ ñ solus ꝓ necitate, puisto q ꝓtinet ad ꝓseruā ꝺū ꝑsonā suā vl alioz ꝛ rex ls ēt ad q̄dcūqꝫ ꝺāna vitā ꝺū ꝛ satis ꝓfirmat ꝺ ꝺcm ꝓ l. l. iij. ꝛ iij. ff. de ferijs ꝛ melius. xv. q. iiij. i ſūma ꝛ qꝺ no. i. d. c. cōquest⁹. Itē ēt necitas excusat q̄ laborat ꝓ acquirendo aliq̄ vtili qꝺ alio tpe nullo mō hēri possz lic ꝑz i. d. c. ls vbi piscari allectia ꝓcedit qz alio tpe nō possent hēri. Et idē ꝛ q̄cūqꝫ sili. Rō ē qz nō ē tā arcta obſuatio dñice q̄ ad opa lic fiat sabbi ꝛ ls ille q laborat hēat lucrū ñ si ꝓncipaliꝫ fiāt ꝓp necitatē illoꝝ ꝓ qb⁹ laborat excusat hic si illi laborarēt excusarēt.

35 ¶ Ilo. ñ qꝺ ad ꝺ vt necitas vl pietas excusēt ꝓfatos ocōs oz qꝺ ñ dimittāt dīna illa qb⁹ necario ē imistēdum dieb⁹ festiuis nisi forte cēt tāta necitas qꝺ arbitrio bōi viri excusarēt. idē ꝺo qñ ſcst necitaſ ꝓ acquirēdo aliq̄ vtili regulariꝫ dispēsanꝺ si ꝓt hēri comoꝺe q ab epo si ꝓt vel a ꝓpio sacerdote si ꝑz comode adire ñ ꝓt. itē tertio qꝺ si ꝓcēt aliqꝺ lucr ex ꝑnitia ls ꝓncipaliꝫ fiat pp necitatē alioz qꝺ faciat, alteꝝ elemosinas i recōpēsatōez ꝺ no. in. d. c. ls ꝯtus nō credam istum ſm esse necessarium secutum tamen est.

36 ¶ Utr op⁹ mortaliꝫ pcī sit ꝺ ist⁹ ꝺ preceptū sabbi scificeo. ff. fm ſ. ic. ō lra sup exo. rr. q⁹ sic cū sit op⁹ totaliꝫ fmle vñ erūt duo pcā mōtalia. s. qz fornicar⁹ ē ꝛ qz op⁹ fmle fec in festo ꝛ ꝺ vt ꝑz ꝑz ale. i. iij. p. sū. tractatu ō isto ꝺ cepto rōe rear⁹ ꝑz rōe act⁹ nō erit nisi vnū solū ꝛ sic erit circūstātia cadēs sub spāli, ꝓhibitōe ꝛ tō necessario cōsienda peccatū aūt venale nō ruinpit festū fm. S. Tho. vbi. ē. ar. iij.

37 ¶ Utr citatō fcā ad diē feriatū tenear. ff. gl. i. c. vl. xv. q. iiij. q⁹ si citat vt rideat die feriato ē nulla ipso iur. ff. de feriſ. l. i. ꝛ hic cū lic̄at q⁹ ē ulla ñ tenet ꝓsc⁹ si ēt dubiū an teneat ex citatō vl ne. qz ꝺz ire ad allegādū ꝺ legū ferie. iij. q. ij. si ep̄s ꝛ ibi gl. si ēt citet ñ ad rīdēdū ſz vt ꝓceat die feriato ꝺū ꝛ citatō vt. ff. ō. ad. l. nu. §. ir.

¶ Utr cā agitata i die feriato teneat ff. q⁹ ñ ēt si ō ꝓcessu ꝓnū, ꝓcesserit itelligo ō ferijs ob reuerētiā rei status, ꝓterea oīo, ꝓcessus iudicialis ꝺz cessare ꝛ ꝓcepto vt in. c. i. de fe. nisi necessitas vel pietas aliꝺ regrat vt not. xv. q. iiij. in ſūma ꝛ in. d. c. conquestus.

¶ Utr act⁹ q pertinet ad voluntariā iurisdictiōz vt emācipatiō ꝛc⁹ mire fiāt ff. ciā facē ſcribē istra ꝓcē ꝛ hmōi valeāt i dieb⁹ ꝑdcis. ff. pa. i. d. c. ꝙſt⁹ q⁹ sic vt vī exꝑssū i. l. act⁹. C. ō ferijs ls ꝓcē ēt mortaliꝫ faciētes nisi exercēt ꝓp aliqꝺ ꝺqtuꝺ ꝺgb⁹. ō. dcis ē. §. ir.

¶ Quib⁹ ē illicitū i ꝑfat festiuitatib⁹. ff. dic ter. i. c. iejunia ō ꝓc. di. iij. dic ēt dñica nihil aliꝺ agēduz ē nisi deo vacādū nulla opatōi die illa ſcā agat nisi ūm hr⁹ ꝛ psalm⁹ ꝛ cāc⁹ ſpūales lib⁹ dieo illa trāsigat ꝺ ibi. Et ls tales ſt illicitū ūm ñ de ꝓcepto nili. v.

¶ Nūmō vt ꝓcrat vl saltē arterat ō, pcō mōtali ꝓmisso i q̄ tex ē ꝺ, ꝓbat qz ō ꝓcepto tenemur vacare deo i aliq̄ hora diei festi ꝑz oco: ls ꝺ facē ñ ꝑt q ē i mortali nisi de eo cū terat vl arterat ꝓpea ꝺz leui. xxiij. sabbi regetō ta ē affligēnsq; aias vsq ꝛ tex aia⁹ q ñ fuerit afflicta die hac pibit. ꝛ q⁹ ꝺ sit ō ꝓcepto in eo q se ex in pcō mōtali recognoscit hēo ꝓ idubitato p ea q̄ dicit. ff. ꝓtrō. §. v. ls ō eo q ñ adnertit nec ꝛ cogitat ē magꝺ dubiū ſz credo pot⁹ eū teneri saltē gīaliter aliq̄ hora volē ꝛ ex male ꝓcēt ō pcio oīo saltē igie alr ñ video quo excusēt a mortali ppea in missa ꝓmittē ꝓfessio vt sit admō ō ad ꝺ facēdū q dicā ff. ¶ Hosa. §. i. ꝛ obligato. §. viij.

¶ Scōz vt audiat missā integrā ō eo se. di. i. ocōs fideles. c. missas dicit in Ri. i quolibet. i. q. tix. q⁹ si ex ꝺo

contemptu omittat vel ītepetratuo
est mortale. Et vocat ꝓceptū interpe
tratiuū qñ sine aliq̄ legitima cā ad
nō audiēdū missaz i festis assuefacit
Loco ego legitimā cāz corporalez
infirmitatē hēre pueros tenellos vel
infirmos ꝓsuetudinē ꝓtē q̄ hz vt mor
tuo aliq̄ nō egrediāt̄ per tp̄m. sīr ne
puelle nubiles ducāt̄ ad missaz dū
mō ī ducāt̄ ad cōreas ⁊ spectacula
alaū ercusant̄ castellani ⁊ silēs vl'ti
mor inimicoz vl' aligd aliō qō fm
rectū iudiciuz hīa ercusatio dēat ap
pellari si it omittit er aliq̄ passiōe ai
vl' pigritia vl' ñ cā rōabili si tñ ad h
ñ ē assinet⁹ē ventale pen̄. li vo ex le
gitia cā erit nullū pen̄. Et q̄ dico ō
tota dic ꝛe pte notabili sec⁹ de modi
ca puta itroitu ⁊ hmōi qz ter. vult vt
totā vsq̄ ad bñdictionē iclusiue an
diat in. d. c. missas it' dicit Arch. in
d. c. oēs fideles fm ꝙug. q̄ istō ꝓ
ceptū nō remouet qn cā necessitatis
vl' honestat̄ seu er cā min⁹ iusta ū pos
sit an finē missē qō discedē sine hac
pena qō iūcta nisi ducat i ꝓsuetudi
nē. Idē dicēdū nō audit sacerdotē cā
dicētē q̄ ercusāt̄ qñ cōmode audīr
ñ p̄st dūmō erūtāt ibi p̄ntia'r. Idē
dic q̄ ercusant̄ seculares q̄ nesciūt
discernē iter missas ꝛe offō vel vetu
tā si audiūt votiuā i die festo ꝙz ñ sa
cerdotes publice eas dicētes ⁊ ēt se
culares q̄ hoc sciūt discernē nisi au
diāt illā ꝛe offō ꝛe q̄ hēs. ī. missa. §.
xxxvj. Si āt audit i parochia vl' al
bi an sufficiat vide. ī. missa. §. lviij.

43 ¶ Tertiū ē vt i oīone p̄sūtat. Hā cī
oīo sit ꝛe ꝓcepto vt. ī. Sīo vīq̄ di
eo festus sit tp̄s ꝛeterminatus ⁊ h̄ est
idubitatū q̄ hō tenēt in aliq̄ ora ora
re vñ si stat ad missas illō sufficit ni
si volūtarie alijs intendat q̄ tunc nō
sufficeret cū sit vacandū deo in aliq̄
hora saltem ꝛe necessitate ꝙz omnes.

¶ Quartū est vt audiat ꝑdicatiōē 44
si ē q̄ ꝑdicet qō vr̄ꝫ ītelligo ꝛe illis q̄
nesciūt necta ad salutē ⁊ ꝙz eā distīn
ctionē quā sup̄ posui ꝛe missa. §. xlij
alios āt nō credo teneri nisi rōe scā
dali. Et. c. sacdote ō ꝓse. di. i. ītelligo
ō eo q̄ egredit̄ ex ꝓcepto vl' cū scāda
lo alioz q̄ tūc peccat mortal'r ⁊ vēit
excōmunicādus vt ibi dī aliās nō.

¶ Sz q̄ro qō magis ē ꝑligēdū i fe 45
sto an audītio misse an ꝑdicatōis cū
vtrūq̄z ñ ꝓt audiri. ℟. q̄ audītō ꝑdi
catōis qz rō legis i h̄ magis militat
vt ꝙz imēti ira ō ꝓsecratōe di. i. c.
oēs fideles ⁊. c. sacdote ⁊. c. eps nlz
q̄ magis rōe audiēdi scripturas scās
⁊ vbuz vel ꝓcepūt missam audiri q̄s
alia rōe facē ad h̄. i. q. i. c. ītrogo vos

¶ Vtr̄ audiēs missam dicēdo suas 46
oīones satisfaciat. ℟. q̄ si ꝙz ñ credā
q̄ peccet mortalr qñ ex ꝛeuotiōe facē
ꝙz melⁱ⁹ ēēt omittē nisi qñ sacerdos
dicit secretas adueīre tū q̄ non ercu
sarē a mortali illū q̄ diceret aliq̄ ad
q̄ tenēt puta ostīm qñ di missa ⁊ est
ꝛe ꝓcepto vt audiat arg. c. er ītis de
ꝓba. cū ibi no. ī. xxv. vicez duoz se
cuo si missa ēēt de cōsilio audiēda.

¶ Quintū ad qō tenēt oēs fm al. 47
quos in diebus festiuis est oblatio
quā quilibet tenetur facere in predi
ctis festis ꝛe q̄ dic vt. ī. oblatio. §. i.

¶ Sūt ⁊ alie fric q̄ canōice dicunt 48
f. ij. nij. ⁊. vi. ꝛe q⁹ in. c. ꝛe illis. xi. q.
iij. in q⁹ carnes nō ꝛeremus come
dere ꝙz hodie ꝓsiluī est fm Hosti. ⁊
Inno. nisi. vi. feria vt i. c. ieiunia de
ꝓse. di. iij. ⁊ addit dies sabbati de q̄
in cap. sabbato de ꝓse. di. iij. ⁊ dis. v.
in. c. qz dico. dz i sabbato dz a carni
bus abstinē q̄ ꝓcepto religiōis chri

stiane ꝛesiderat ēē nisi festū. ī. natiui
tatis vel ifirmitas impediat hec ibi.
Sz hoc est ꝓceptō vbi ꝓsuetudo est
vt in. c. ꝓsiluī de obseruā. ie. Ubi āt
ꝓsuetudo nō est q̄ nō comedant car
nes in sabbato ꝓsiluani est scōm gl.
in. d. c. quia dies de conse. distin. v.

49 ¶ Sz si natiuitas dñi ꝛeniat f. vi. fe
ria vl' sabbo nūqd carnib⁹ vti possu
mus. ℟. q̄ sicut̄ qō se voto vl' regu
lari obseruātia astrinxerit ad ñ come
dendū vt in. c. fi. de obseruan. ieiu.

Eudum est dñficium quod ex ꝛe
nuolētia cōcedit alicui ita
q̄ ꝓpꝛietas rei imobilis beneficia
re penes dantē remanēat vsufruct⁹
āt ille⁹ rei ita ad recipiētē trāseat vt
ad eū hēdesq̄z suos masculos ⁊ femi
nas si de h̄ notatiz est dēū in perpe
tuū ptineat ad h̄ vt ille siue sui here
des fidelr dño seruiāt siue illud ser
uitiū sit notoriz exp̄ssuz q̄le ꝛetrahat ēē
sine nō ter. est in. c. i. §. fi. sub ꝓtica. i
q. ca. feu. amitt. in li. de ꝓsue. feu. Ubi
no. q̄ si feudū dat̄ vt ex eo p̄stet ser
uitiū reale nō est ꝓprie feudū ꝙz Zet⁹
innolatus ꝙz Cy. i auc. ingressi. C. de
sa. san. ec. ⁊ exēplificat bal. i ꝓfato li.
in ꝓtica de pace ꝓstan. i. v. libellorū.
vbi dicit q̄ in q̄busdā partib⁹ lōbar
die ꝙ feudis eccl̄ie solūt̄ par campo
nū vel spatula porci ⁊ hmōi fm eoz
egparat̄ emphiteosi. Sīr si ēēt em
ptū non hz nāz feudi fm bal. vbi. ff.
de feu. da. c. i. ⁊ in. l. q. se. C. vnde li.
Sed qñ ponit̄ omnes p̄sonale. vt ire
vel canalez̄ ⁊ hmōi. nunc ꝓprie est
feudum ⁊ regulatur lege feudorum.

1 ¶ Quotuplex ē feudū. ℟. bal. i. plo
go ꝓfati li. ℣. fm. q̄ multiplex. Aliō
regale. Aliud non regale. Itē aliud
simpler. aliō ꝓdittonatū. i. nō sub cō
ditiōe datū ꝙz sub q̄lificatione: vt cū
ꝓcedit feudū habitatiōis. Itē aliud
antiquū seu p̄nū. ſ. qō fuit illi⁹ q̄ fu
it cōis parēs agnatiōis. Aliō nouū.
Itē aliō p̄nū cui⁹ nā aspicit tm ma
sculos delēdētes vsq̄z ad q̄rtū gra
dū ⁊ nō plus ꝙz si addit ⁊ antiquum
ertēdit vltra. vt no. bal. ō suc. feu. §.
h̄ qz in fi. Aliud mixtū: cui⁹ nā aspi
cit ꝓmo masculos. deinde femīas.
Itē aliud habēs ꝓpriā nām feudi.
Aliud ꝓpriā. Itē aliud reale qō
trāsit ad heredē. Aliud p̄sonale qō
solū ad vitā alicui⁹ ꝓcedit. Itē aliō
ligni vbi iurat fidelitas ꝑ oēz hoiez
Aliud nō ligneū in q̄ ꝓtor dño erci
pit. Itē aliud francū. ſ. a seruitijs ⁊
opib⁹ exhibēdis. Aliud nō francū.
Itē aliud annale ⁊ est feudū guar
die ⁊ Castaldi ⁊ ꝓ mercede alicuius
rei. Castaldus est ꝛo cui res dñi gu
bernāda mandat̄. vt in. l. iubemꝰ. C.
de sa. san. ecc. Aliud nō annale. Itez
aliud nobile qō nobilitat possessorez
Aliud bn̄ gentile. ſ. qō non nobilitat.
Itē aliud ecclīasticuz. ⁊ hoc tripler.
¶ Primū qō dat̄ eccl̄ie. ¶ Scōm
qō recipit̄ ab eadē. ¶ Tertiū qō dat̄
vl' recipit̄ a clīco. Aliud sacrale. Et
qñ quis inuestit̄ de ducatu dī dur.
de comitatu comes. ō marchionatu
marchio: q̄ aūt est ꝓprie iuestit⁹ vl'
a ptē: de aliq̄ plene dī capitaneus.
Aut āt a capitāeis antiq̄ iure dī val
uasor. Aut āt a maiorib⁹ valuasor
b⁹ si iuestitus dīr valuasinus. ſ. minores
valuasores h̄ dic bal. in. c. go dicat
dur: marchio i pnc. i li. de ꝓsue. feu.

¶ Quis pōt feudū dare. ℟. bal. de 2
bis q̄ feu. da. pos. §. abbatissa. q̄ illi
bet rā masculꝰ quā femīna. ī nobilis
quā rusticus: dūmō hēat legitimaz

suoꝝ bonoꝝ administrationes. vt in c.i.§.nouiꝑ qꝫ fi.tmuc.Ido. tz qꝫ ēt pōt minoꝝ.xviij.an.si feudū sit tenꝰ si vo sit nouus oportet qꝫ sit pubes ⁊ iuranerit nou contraueniꝛe.

3 ¶ Utꝝ plat⁹ possit rē ecclie ifeudare sine alia solēnitate vl'ltcētia. R. qꝫ sic antiquū. ¶Iuris sit reuertiꝛ ad eccliaꝫ ēt nō obst ste iuramēto qō faciūt p̄lati de nō alienādo. cū modificatiōe tū de q.§. emphiteosis, §. xvi. de nouo ſt nō pōt. vt in c.fi. de feu.

4 ¶ Quis pōt iuestiri. R. fz Ido. qꝫ q libet ēt seruitꝰ. dūmodo sciente domino faciat. Et tam p se quā p procuratorem pōt quilibet inuestiri.

5 ¶ Quot mōis regrit feudū. R. ho. qꝫ qtuoꝝ mōis ¶ Pōio p iuestituraꝫ dādo sibi possōnē corpalē. ¶ Secūdo p aliqō equalēs inuestimre sic cū dūs dēt. vade i possōnē talis fundi ⁊ tenc p feudo. ¶ Tertio p ꝓscriptionē. vt si. xxx. annis tenuit feudū ⁊ dño seruitutē iz inuestitus non fuerit. ¶ Quarto per successionem.

6 ¶ Quis succedet i feudo. R. bal. de hoc q feu. da. pos. §. ⁊ qz qꝫ h reperit tale capl'z. Et ideo absqꝫ liberi er le de secēdēt⁹ ⁊ i feudū succedēt⁹ si qdē feudū fuit cōis parēt ffeo dūcti cū filijs ꝓmoꝝ fratrū i stirpē succedāt: vtl vo ñ extāt⁹ ad agnatos, primiores id volum⁹ ptinē ⁊ siqdē i pari gradu stirpit admittit si vo ex vno ē vn⁹ ⁊ ex alio plēs ñ i stu pē iz i capita succedē dēre ordinamus h ibi.

7 ¶ Utꝝ femia succedat. R. bal. in. d. §. ⁊ qz dic gl. h qꝫ nō nisi i trib⁹ casib⁹. ¶ Pōio qñ notati ē inestitura. ¶ Scdo qñ feuduz redemit a dño. ¶ Tertio qñ dūs ei rēdit pp seruitū p̄sto i qb⁹ casib⁹ ab alio ex parētibus nō ē inget ādo. vt i.c. si qs sine filio masculo quēad. feu. ad fi. p. ¶ Addō qrtū li feudū sit datū ad nllz fruitū: qz ñ extāt⁹ masculio succedet femina fz bal. i. d. §. ⁊ qz. ¶ Quintū qñ feudū et at qlitū iuſ ēptōis fz Ido. in sū. sua pot⁹ ex nā ꝑtus dz feudi.

¶ Utꝝ ꝓcesso feudo tacto, p se ⁊ dēt⁹ descēdēt⁹ filijs masculis ⁊ femis filiab⁹ filia sil' cū masculo supstue admittat R. bal. i ꝑtca ep̄s vl' ab. aut ab. feuda. nō pos. §. cū ēt qꝫ ñ fz masculo lū: qz nā feudi ē vt ꝓferat masculus Et si postea fil⁹ decedat sine filio ñ admitteret femia sororꝝ ꝓmortui frīs q̄ sel'excluſa fuit p masculū. ⁊ iō reuertit ad dñz. Ad vꝝ ē i feudo simplici ⁊ recto. Sec⁹ i feudo ꝓcesso ad certū fruitū qō femia posset exꝑtare p se vl' p aliū qz tūc admittet cū masculo sil. ff. de v sufr. accre. l. si qs ticio. ⁊ l. si mulier. fz Ja. de bl. q dicit qꝫ fuit i fcō i regno apulie. Et q̄ infert bal. qꝫ statutū erelindēl feminá ertāte masculo sel'exclusam nō amplius succedere nisi vt fratri bz succedere. nō vt patri mortuo sine masculo.

¶ Utꝝ clic⁹ succedat in feudo. R. vt colligo ex diuersitate opi. p ꝓcordia qꝫ aut feudū erat sibi aptū. ⁊ tūc si p/mouear ad sacros ordines sic renūcians vtiqꝫ trāsiit ad stam inō patibilē facti. c. de multa. de ꝓbē. ⁊ cle. gfa de rescrip. Nec poterit isto casu fuire p substitutū. nisi eēt feudū ex q̄ ꝑtarel solū fruitū reale. qō ñ ē ꝓprie feudū vl' feudū ex q̄ ꝑtarel fruitū qō ñ repugnat ei⁹ ordini. qz tūc succedet eo qꝫ p clicatū nō pdūl mra successiōis rīj. q. iij. c. i. cū si. Si vo ꝓmouet solū ad minores ordines succedet. qz ꝑt seruire p substitutū vt vult gl. i. c. i. de bñ. fe. Aut feudū nō erat sibi aptū: puta qz er ātres ffeos ⁊ ꝓmogenitus possidebat feudū ⁊ ipse erat vltim⁹ q effect⁹ ē cardinalis. Postea mortui sūt alij ffeo sine hēde. ⁊ tūc succedit. qz nō pōt dici qꝫ habuerit aliqz renūciādi. nec ēt facultatē. ⁊ tūc de egtate iuris admittet qꝫ possit fuire p substitutū. iz sec⁹ de iuris rigore nisi tale eēt fuitū qō de sui nā posset p quēlt bet explicari. qz tūc ēt de iuris rigore succedit ar. l. cōtinuus. §. si ab co. ff. de vb. ob. Et hec est decisi mitatio bal. in. l. q̄sq̄is. C. de epis. ⁊ cle.

10 ¶ Quid si efficit religiosus qō succedet. R. Ido. ⁊ Old. i auc. ingressi C. de sa. san. ecc. qꝫ trālit ad monasteriū eo mō q̄ erat ꝑnes ingressum. l. si qs ꝓbyter. C. de epi. ⁊ cle. Inno. i. c. in ꝓtitia. de ꝓba. limitat vtꝝ si fuitū ad qō tenet pōt ꝑtari ab ecclia ad qō reuertet. C. de ea. tol. l. vnica §. ne aūt. Albr. i. d. auc. tz qꝫ ꝑm mo ꝓsuetudiō feudoꝝ reuertit ad dñz i/dicte. vt ē casus. si de feu. ꝓtro. fuc. c. q cl'icus. ⁊ de va. mit. q ht. ar. de. c. i.

11 ¶ Sz quid si pī obtinuit ꝑ se ⁊ suos hēdibus ⁊ successoribus qbuscuqꝫ trālibit ne ad extraneū vel legatariū: vel elicuz. R. bal. in. l. i. ff. de re. di. ⁊ sequit. Ludo. de roma. in. l. id tēpus §. i. ff. de vsuca. qꝫ sic. tz ipse bal. i. c. i. §. donare ti. qliter olim feu. po. ali. corrigit se ⁊ dicit qꝫ dictio qbuscuqꝫ intelligit de succedentibus ab intestato. ar. l. si qñ. C. de inoffi. testa. Unde dic qꝫ nō ꝓuiet extraneus. Nō quia res non dz regulari fm naturā ꝓpria cte in eo. vt. l. stipulatio ista. §. queli st transmissibilis in heredem de iuris nā. vt in. l. v certis. C. de ꝓben. stiputi non transmittit qñ res in ea dedu cta nō est transmissibilis. vt est videre in feudo nec legatarius ēt venict nec clericus. Et sic dictio qbuscuqꝫ restringit ꝑ no. in. l. i. C. de sa. san. ec. ⁊ ꝑr Jo. de are. in. l. i. §. ītē nuncia/tio. ff. de no. opꝝ. nun. limita tamen de clerico fz qꝫ dixi. §. in. q. ir.

¶ Sed nunqd succedet frater vel filius frīs qñ qs fuit de nouo bñficio iuestitus si decedit sine liberis. R. qꝫ nō. sed ad dñm reuertet. vt in tit. de nā. suc. feu Et qō dictū est. §. qꝫ deficiētibus filijs venit agnati itelligit de feudo acqsito ab antiq. i. ab eo q fuit cōis parēs totius cognationis. 12

¶ Utꝝ vasallus possit vni ex filijs ꝑ legare totum ius feudi. R. bal. in ti. de ꝓhi. feu. alie. qꝫ non vllo mō nisi de voluntate ⁊ consensu filioꝝ: qz lex feudoꝝ dictaqꝫ ad oēs equalr pueniat. vt in ti. qui. feu. da. pos. §. fz cuz hoc. Limita nisi sit ducatus vel marchionatus ⁊ hmōi qui debent ꝓtogenito solum. Jo. an. lotharius tz qꝫ illud. c. i. de suc. feud. vbi dī qꝫ vltima voluntas vasalli nihil valz in feudo: limitat ad eā dispositionez que est vltima voluntas. secus in stipulatione qz in coherentibus persone pater pōt stipulari vni coheredū. vt. ff. de pac. l. anno. Et sic posset assignare in totum. ar. l. filio. §. fi. ff. de ritu nup. cum multis alijs. 13

¶ Utrum feudum possit dari in dotē. fz glo. in. c. fi. de feu. qꝫ sic ad tps vite feudatarij ⁊ non plus. 14

¶ Utꝝ vasallus valeat grauare filiū hēdē vt de vino qō ednit de vinea feudali det dī anno ꝑ aīa sua. R. bal. in ti. de suc. feu. c. i. qꝫ sic. qz tcstat de fructib⁹ ñ ō feudo q fruct⁹ sūt res ꝑ/prie hēdis. vñ nō dī alienatio feudi qñ alienantur fructus ꝑ separati. ff. de dona. l. in edibus. §. ex rebus. 15

16 ¶ Ad qd obligat vasall⁹ dño. ℟. q̄ ad. vi. q̄ no. ꝺ vsi. feu. i. c. i. ℟ fot. fi. ⁊ xxij. q. v. de forma. ⁊ debuerit. ego. ¶ Primū ne su⁹ ei i aliq̄ ꝺānū cor pꝰ su⁹ ⁊ q̄ ip̄diat. ꝓposse. ¶ Scꝺ̄z ne ꝺānū ſ tpalib⁹ faciat vl' vtilitatē ip̄diat. ¶ Tertiū ne reddat ei difficile vel impoſſ qꝺ facē eū velle videt. ¶ Quartū ne ſuelet ei⁹ ſecreta p q̄l' mm⁹ tut⁹ vl' nocumēti ei poſſit. ¶ Quintū ne ſit ꝺ̄ ei⁹ inſtitā vel honeſtatē. ſ. maculādo vroꝛē vel filiā ei⁹ vl' famā dicto facto vl' ꝓſenſu. ¶ Sextū vt ſi deliber ei p̄beat ꝓſilū: auxilium ⁊ fauoꝛē. ¶ Addo ſeptimū qꝺ teneꝰ iurare fidelitatē niſi ex pacto ſit remiſſum formaꝫ ät iuramēti ponit ℣o. ſic. ego. a. iuro ſup ſcā ꝺi euāgelia q̄ ab hac hora in antea vſq; ad vltimū ꝺiē vite mee ero fidelis tibi. C. dño meo ℨ quēcūq; ſ: excepto ip̄eratoꝛe vl' rege. itelligē i cā iuſta: ⁊ ēt ꝺz excipere ſi habet alīz dominū antiquioꝛē. ¶ Addo. viij. q̄ teneꝰ ꝺz q̄ ꝓuentuz eſt vel natura feudi ⁊ regiõo ipſius ſeu conſuetudo requirit.

17 ¶ Sz qꝺ ſi dño moꝛiēno relict⁹ plures filios vtrū iurabit oīb⁹. ℟. q̄ ſic li oēs equaliꝛ ſuccedunt. ℣o. in ꝛz q̄ ti: ſz ſolū vnus iliꝛ iurabit oēs filij ſeu hēdes vaſalli ſi feudū ꝺiuiſuz hñt. Si vo ad vnū ꝓuēit: ille ſol⁹ iurabit

18 ¶ Item vaſallus poſſit p aliū fuire. ℟. bal. i. c. minꝰ. ep̄z. ab. vel abba. feu. da. nō poſ. q̄ ſi ſeruitiuz ꝺz fieri p̄ncipi: vel nō pōt fieri p ſubſtitutuz niſi ꝺ voluntate p̄ncipis. vt. C. de mile. l. ſi qs ex corpe. Et iō li incurrit talio ifirmitas q̄ ſeruitū exhibē nō pōt pdet feudū niſi eēt a caſu fortuito ſine culpa p̄cedēte. vt puta q̄ a latronib⁹ ꝯcap⁹: q̄ tūc nō pdet ne deꝰ afflictio afflicto. ar. C. de fur. aucten. nāti. ⁊. C. de epi. au. l. cū ꝺemētia.

¶ Dño amittit feudū. ℟. q̄. xij. mo 19
ꝺis. ¶ Primꝰ ſi vaſall⁹ efficit clic⁹ vl' religioſus ꝺ q̄ ꝺic vt. ℨ. i. q. ix. ⁊ facit. xxiij. q. huj. §. i. q̄ arma ñ portat.

¶ Scꝺ̄s ſi hō vaſalli ſteterit p annū ⁊ ꝺiē q̄ nō petierit a dño inueſtitura ſ feudi: Intelligē hic i ſeq̄nti ſi ē maior. xxiij annis vel puella. xij. vt no. in. c. veritatis de iureiur. p ℣a. Tertius ſi vaſallus moꝛtuo dño ab ei⁹ hēdib⁹ ifra tps p̄dictū inueſtituraz nō petierit. de qb⁹ duob⁹ hꝰ in ti. i q. cau. feu. amitt. c. i. Sz p̄dicta limitata q̄ iuraūt p ſone ſoliꝰ. vt cū dicit. nro tibi. Sec⁹ ſi iuraſſet ſibi ⁊ ſucceſſoribꝰ. vel ſub noīe dignitatis: q̄ nō teneꝰ ampliꝰ iurare ſucceſſoꝛibus niſi magna lōgingitate p̄teriret memoria. vt no. ℣a. ibi. d. c veritatis. Jteꝛ niſi eēt miles: q̄ hꝫ annū ⁊ mēſez. Jteꝛ nī ſi iuſta cā eū ip̄dierit. vt hꝰ de ꝓhi. feu. ali. o lotharū. c. q̄n inter dñm.

¶ Quartꝰ eū vaſall⁹ trib⁹ vicib⁹ req ſit⁹ coꝛā ꝓlib⁹ ⁊ hmōi fidelitatē iuraꝛ noluerit: cuius dño ſit paratus facē inueſtitura ꝺ. ¶ Quintꝰ ſi vaſallus interficit. p̄mū germanū ſuū vel filiuz germani ſui vel aliud cōmiſerit q̄ pa ricida nūcupari poſſet vt totā hēditatē hēret. ¶ Sextꝰ ſi vaſallus ꝺimittit dñm i plito nō moꝛtuū vl' ad moꝛtē vulneratū. ¶ Septimꝰ pp̄ miſtas cās ingratitudīs q̄ enumeraſ. q. mo. feu. amitt. c. i. ⁊. ij. ⁊ de feu. ſi. cui. non amitt. c. i. ⁊. ij. puta ꝓcubuit eū vroꝛe filia. vel ſoꝛoꝛe ⁊ hmōi. ¶ Octauꝰ ſi ſcieter negauerit feudū vl' parte aut ꝓditoꝛez ei⁹ ſec⁹ ſi ignoꝛāter. ¶ Nonꝰ ſi infeudauerit feudū alia lege q̄z ea qua hꝫ ipſe vel in talē vaſallū q feudū ſeruare nō pōt. ¶ Decimꝰ ſi dñꝰ accuſauerit aut teſtimoniū ℨ eū tulerit in cā criminali. ⁊ qꝺ ꝺicit ēt in cā ciuili. ¶ Undecimus ſi vocatus a dño q̄ ſecū vadat i exp̄ditōe publica. puta vocatus ab ip̄eratoꝛe vt ſecū vadat p coꝛona ſuſcipienda ⁊ hmōi nō teneꝰ nec alīū acceptū dño miſerit vel ſtipēdia militie non reꝺerit.

¶ Duodecimus ſi feudū alienauerit. Iſti caſus hñtur in ſū. ℣o. ti. c.

20 ¶ Sz q̄rit an alienās feudū ſine cōſenſu dñi ipſo fcō cadat. ℟. ℣a. i. c. vl. de feu. q̄ ſic. ⁊ ꝓt ſine alia ſnia ex p̄lli ⁊ alteri ꝓferri ēt ſi alienādo dixerat. Saluo inre dñi hz bal. q̄ ſit cā diſ. amit. c. i. q̄ teſti ſequēs eſt ℨ ar. c. ea te. de iureiur. ⁊ qꝺ no. ibi ſecus ſi diriſſet. Et aliꝰ vel alio mō nō itēdo. q̄ operāt vt dño ꝺicēte non videaꝫ fcā alienatio. Et hoc vꝛ niſi aliq̄ captio dño poſſet interuenire: puta daret caſtellum tali quez dominus expellere poſtea nō poſſet.

21 ¶ Quid ſi nō aliēat niſi ꝓtē. ℟. Jo. an. quē ſegꝰ ℣a. vbi. §. q̄ ſolū ꝓdūt illā ꝓtē quā alienauit: ēt ſi eēt maioꝛ pāre de phi. feu. alie. imp̄iale. §. i.

22 ¶ An poſſit alienare. p aīa. ff. q̄ nō neq; legare neq; diſponē. p aīa. vt in c. i. q̄ſ feu. ali. hz nec ēt de iure canonico hz Oſt. in ſum. de inno. ec. qō intelligē in fendo tpali. q̄ ſi feudū ē ꝓpriū pōt alienari ⁊ eccle ꝺonari. hz eūdē Oſt. ⁊ ſequit ℣a. vbi. §.

23 ¶ Quid ſi alienat ſuas comoditatef ad tūs lōgiſſ. ℟. bal. i ti. de pace cōſtā. in. fin. in. vtiſ. charta q̄ ñ cadit. ſeat allegat gl. ſingularē. in. l. codicil in fin. §. iſtituto. ff. de le. ij. Jtē ꝺicit in emphiteota. Jdē hz bar. in. d. §. inſti ad centū annos nō vſ alienare. hz nō plz. hz ſi vult alienare faciat ſic. vēdo vl' ꝓcedo fruct⁹ vl' ipaz p̄ceptōez fructuum: cum hoc ſi dño placuerit vel dño ñ reuocauerit. Et ſic ſaluo ⁊ ſaluato honoꝛe ⁊ iuriſdictiōe ⁊ cōſenſu dñi: ⁊ ſi de iure poſſum nec alr: nec alio mō. Si ät dño nō placuerit. vel nō ꝓſenſerit vel reuocauerit vl' de iure non poſſuz res ſ t incepta vel vēditio vel alienatio ſit irrita ⁊ ipſo iure nulla ⁊ ſic eru tutiſſima cautela ni ſi ſit captio dominꝰ. vt ꝺixi.

¶ Utꝛ poſſit pignoꝛi dare. ℟. ℣a. 24
vbi. §. q̄ nō. q̄ ꝺ. phibēt alienari generaliꝛ lege vl' p teſtatoꝛē aut a iudice. vel p pactū ꝺ̄ētum. phibentē pignoꝛi dari l. ſi. C. de re. alie. nō alie. ⁊ p bar. in. l. in quoꝛ. ff. de pig. Rō q̄ p ꝓſtitutionē pignoꝛis de facili pueniꝛ ad diſtractionez rei. ff. de diſtra. pig. l. ij. ⁊. iij. C. de iure ꝺo. inp̄. l. ij. Et ꝓpea vno. phibito. phiꝛ eē per qꝺ ꝓuenit ad illud. l. oꝛo. ſt. de ſpon. cū ꝓcoꝛ. ibi m glo. poſitio. ſec⁹ eſt q̄ ſi ge. phibēt emere q̄ pōt in pignus accipere niſi fieret in fraudē p̄o tanta q̄ūtate q̄ non eſt ſimile dñz luraturuz. ar. l. qui habebat. in p̄n. ff. de le. iij. fm bar. in. d. l. in quorum.

¶ Ad quē reuertet feudū vaſallo ꝺ 25
nato. ℟. bal. q. mo. feu. amit. §. aut ſi libellario. q̄ ſi primꝰ ex dolo cōmiſſo in p̄ſona dñi ad dñm reuertit. vt q̄ ſit prima cā amit. bñ. c. i. §. deniq;. qui vo deliquit eꝛ p̄ſonā. tūc veniꝛt agnati ⁊ nō dñs. qſi vo ex cā alienationis: tunc ſunt opi hz bal. ibidē ꝺicit q̄ ſi fecit in fraudē agnatoꝛ tunc ipſi agnati veniꝛt nō dñs. Si vo nō in fraudē fecit. tūc reuertit ad dñm: tñ filij vel agnati imo etiam filia maſculo nō exiſtentibus ꝺz redimere a dño ⁊ coꝛit vtrumq; eoꝝ iuestire vt de hoc q feu. da poſ. §. cū vo. qꝺ itel-

lige si feudū nō erat nouū fm Ja. de velu. bar. tñ vt recitat Pa. vbi. s. in l. cū ff. de iter. & releg. & in. l. vt iure. §. li liberi. ff. de oper. li. dicit. q si pr cōmilit delictū pp qō directe venit puādus feudo: puta qr alienauit & hmōi vel cōmisit. aliqd ꝫ tenorem iuramēti tūc nocet filio cū si. pcessissꝫ ab anteriori gñatiōe. ar. i. l. i. ff. si qs alt. te. p. & in. l. cū rō. §. h. ff. de tp. p scri. vbi pz q si qs phibuerit aliquē testari: vl interfecit sanguinē cui debebat succedē ab intestato fiscus occupat hēditatem. nec venit aliq sanguinet q sit. phibēti vel occidēti gradus iferioris. vt ibi. pz cū no. Si vo delictū nō est pp q directe sit puādus: ꝫ p quādā pōn. puta qr dam nat pp aliqō maleficiū: ita q ei bona veniūt publicāda: tunc pcedat distinctio Bar. in regula nō dz li. vi. q distingut & tz q si feudū a pōn pso na habuit originē nocerat filio. secus si est a gne vteriori: qr tūc nō nocet. Cū qua distinctiōe transit Jo. an. & d. Anto. in. d. c. fi. de feu. Distinctio tñ Bald. mihi vī ego: q ad laicos. ꝫ in plato eccliastico tz cū Ange. de are. instī. q. mo. finit. tute. §. item finit qr tz veniat puādus feudo nō tñ no cet successiō: qr eo mortuo reuertet ad suū successorē: & hoc sequit et gl. in. c. l. §. fi. in ti. de caplis coniugali.

26 ¶ Utr vno feudatario deficiēte accrescat feudū alteri. ꝫ. Paul. vbi. s. q non nisi fuisset expssum. vide bar. in l. si mihi. ff de verbo. obli.

27 ¶ Utr vasallus vasalli mei sit meus vasall. ꝫ. q ñ sic nec libī libi mei ē meus libertus. ff. p sol. l. nā socij.

28 ¶ Utr fili repudiata hēditate pōn possit feudū tenē. ꝫ. fm Bo. q nō. Sz aut totū oz retinē aut totū repudiare: nisi dño de nouo bñficio inuestiat agnatis ꝓsentibus. Agnati vo bñ pūt feudū retinē repudiata hēditate. vt i ꝓsti. ꝛc. an agna. vl ff. de tūt. re. ix. pos. feu. re. c. si. ꝓtingeret.

¶ Utr vasallus iusto dño possit re 29
futare feudū. ꝫ. Jo. de imol. i. c. i. de feu. q nō allegat gl. singularē i. c. fi. de capi. q cū. vē. & pau. i. d. c. i. idē tz gl. i. c. q i eccliaz de ꝓsti. bar. vo i. l. is cū q. ff. de aq plu. ar. & Bar. ꝓsti. rūtū. & Ja. de velu. in. d. c. fi. & cōcludūt q si ē datū ad certū fructū ñ pt. Si vo ad fructū incertū tūc pōt añ illud seruitū sit indicū qr nūdū est purificata obligatio: facit in lili glo. in. l. incola. ff. ad munici. nisi iurasset specifice nō posse refutare ex bal. in pludus feu. Sallit si dño erat i plio: & tūc vellet refutare. qr dño tūc ñ possz libi. puidē de equali vasallo ar. l. filie nec. ff. so. ma. Hā cedē feudo ē qdam diuortiuz. & non valet nisi possit consuli indemnitati dñi Host. in c. vno. de va. q ꝓra. ꝓsti. lo. feu. alic. tenet q potest. sed tu tene opi. bar.

¶ Utr dño teneat vicē rependē va 30
sallo fideli. ꝫ. q sic. als cēsebit maleficius vt i li. feu. do fot. fi. c. i i fi. facit. xrij. q. v. de forma. rec. dicti. esto subiect & oz quari feudo p suptoriem si pfide se habet ꝓra vasallu suum.

¶ Utrū eccliа possit sine vsura reci 31
pere i pign feudū & facē fructꝰ suos. ꝫ. fm. c. i. de feu. q sic dūmō interiz nō reciplat seruitū a vasallo. & istō hz locū ēt in feudo laicali fm cōiter loc. & tz gl. ibi sit ꝓra nō curabis de ea. dicit tñ Lar. ibidē quē sequit. d. Ant. & cōiter alij q si feudū ēet liberū nō posset retinere fructꝰ. qz pfatū c. i. intelligit qñ nō est liber. Sz iudicio meo ñ hūt respectū ad fructū: qr cōiter seruitū nō tñi valet quātuz fructꝰ feudi: alr nō ēet bñficiū feudū Et iō mihi vī saluo meliori iudicio q ter. fundauerit se sup nāz feudi: q est vt dñium rectuz remaneat apud dñz: & vtile penes vasallū: ꝫ cū obligatōe salte fidelitatꝫ: tz nullū fructū: sit debitū. & tō dimissa obligatōe de ꝓtēto ipi vasalli ꝓsolidat ipz dñuz vtile cū directo ñ ex aliena re sz. pña & sic ñ oporet. aliēdē an sit liberum vl ne. ꝫ q nullo mō retineat eū obligatū ad aliqō. & sic declaret q iterum ē absolut ab oīb rōne feudi debiti.

32 ¶ Quid si dño recipit ītegri fructū a vasallo. ꝫ. q si vasall facit tanqz er debito: tē fructꝰ teneret restituē nisi q testet. ar. i. l. ij. C. de iur dñico i per. & in. c. cū. Ad. de ꝓsti. Secꝰ ēet si ex liberalitate scies se non teneri vasallus exhibet consueta seruitia.

33 ¶ Utr idē sit in emphiteosi & locatiōe. ꝫ. q sic. vñ dicē spāli. de sē. §. qñ ver. rl. q feudū & ꝛcr emphiteotic & libellari sūt eiusdē nāe. & dicit bal. i pfata. viij. char. i ti. de pa. ꝓstā. utr i feudis i qb nō debet fructuz ꝫ certa quātitas pecunie vini & hmōi: als nō. Sz q ad hoc nō video qn liceat recipe fructꝰ liberādo a seruitio rōne tā dicta tz Jo. an. & Host. & alij dixerit idigere declaratiōe papali ꝫ nō placet. & dico q vbicūq; lex feudalis nō est ꝛ iuris ciuilis aut nālis rōnē hz locū i emphiteosi. als ñ. vt & bal. i. c. i. de iue. de re. alie. fac. Adueniente ēt i ꝓcia q melioratiōes q cōi rōne munit tenere tō pfata oia limi feudo & emphiteosi vbi melioratio nō ēcā q tē tz. Itē qñ ē a cā libera

te. pētario. ꝫ. Bo. i sum. q sic si hz a cā libera a. pētario. als ñ. vbi fructus disproportionantur a fuitiot

Jctio

vide. ſ. simulatio. & quō ficta iurꝫ valet. & qñ vide. s. ꝓtēsus. §. inf.

Jdeicommissuz

mortis cā donatō legatoꝝ appellatōe ꝓtinent. ff. de le. iij. l. fideicōmissuz. ꝫ fideicōmissū tō feiñ ē. qz si deicōmissa olim petebant ex fide hereditū. ꝫ hodie fere excepta sūt fideicōmissa & legata. hūt tñ alīqs dūas de qb vide i gl. d. l. & si fideicōmissum: & qō ibi no. & est ter. in. l. i. ff. de le. i.

Jdeinssoz

ēq p alienis debitis

ītercedit. & differt a mādatoz qr mādatoz interuenit a principio: ñ deinssoz vo pōt accedere tā añ factuz qz post vt habeē in auct. pñte. C. de fideiuss. ppea tam l. ff. quā in. C. c. tit. additur & mandatoribus.

¶ Fideiussio non tz qñ est accessoria 1
ei qō non tz glo. in. c. grauis de cēsi. cum concor. ibi positio.

¶ Quis pōt fideiubē. ꝫ. q libet q 2
hz liberā administratōez sui oꝝ bonoū.

¶ Utr mulier possit fideiubere. p vi 3
ro. ꝫ. q nō. & si fecit nō teneē ipso iu re. l. ij. in glo. ff. ad se. consul. vellea.

¶ Utr mulier possit fideiubē. p alte 4
ro. ꝫ. q nō ꝫ qō no. in. l. Quis. ff. ad velleia. ēt ꝫ q ibi distinguit pomnē ser casus ē qb mulier pōt fideiubere.

¶ Prim qñ fideiubet pro

ḧcio dādo vt q̄ manumittat seruū. ¶ Scōo q̄do,p dote alicui⁹ mulieris. ¶ Tertio q̄ renunciauit būficio velleiano certo⁹ ita ō co. ¶ Quarto q̄i accepit pecuniā,p fideiubendo vel aliq̄d loco pecuniē. ¶ Quintus q̄ in fraudē fideiussit vt deciperet. ¶ Sextus q̄ pignus vel fideiussorem pro alio vendit: & post biennū a dicta cautione numerandū iterū ad idē se obligauit vel pignus vel fideiussorem vendit. Secus si infra biennium consensit: quia non valeret.

5 ¶ Utrū cleric⁹ possit eē fideiussor. ℞. q̄ pro laico nullo mō pōt: & si facit est abiciēdus. vt in. c. i. de fideiu. Sz alig limitāt in frequētia fideiussionis pp verbū inseruīēo. in. d. c. posuit q̄ no. frequēttā. i. valde seruīēe sicut & ponitur in. l. gallus. §. ille. casus indifficilis. i. valde difficilis. ff. de li. & post. sed mihi vī q̄ nullo mō debeat fideiussor eē pro laicis. vt. xi. q. i. c. te qdē in ter. & in gl. nisi in casu necessitatis in quo sicut obligatur subuenire indigēti. vt. xiij. q. i. videtes sic & fideiubere. & hoc tz glo. i. d. c. te q dē. & gl. i. c. pr. c. ti. sz,p eccliā vī ,p alio clico būi pōt fideiubere. vt i. c. ti. co. ti. & in. d. glo. d. c. te quidem.

6 Sz nunqd obligāt si fideiusserit. ℞. q̄ sic. vt in. c. peruenit. & in. c. constitutus. eo. ti. limitat tū Host. q̄ soluz tenet de p̄mōnio suo vel de reddit⁹ bnoꝝ būficij. quos facit suos. nō autē in p̄iudiciū eccliē. archi. in. c. statutū de rescrip. lib. vi. tz q̄ nec ēt de fructibus būficij. Sz cōis opi. est in cōtrū & cum opi. Ho. & sic tene.

7 ¶ Utr̄ religiosus possit fideiubere. ℞. q̄ nō. vt in. c. pe. c. ti. nec ēt si esset abbas nisi h̄ fiat de maiorib⁹ pto cōuētuo capli & abbat̄ licētia. vt ibidē.

¶ Vltrum hered⁹ fideiussoris obligetur sicut fideiussor. ℞. q̄ sic. l. potest 8
accipi. ff. de fideiuss.

¶ Utr̄ fideiussor: q̄ p̄miserat aliquē 9
p̄tare libere & si talio,p quo fideiussit post fideiussionē p̄misit capitale crimen pp q̄d fuit p̄dēnatus ad mortē vel bānitus & fugit. ℞. q̄ sic. vt ē casus in. l. sz & si q̄s rei. ff. si q̄s cau. in p̄n. & no. in. l. si necesserit. ff. q̄ satisd. cog. & ibi dō q̄. d. Abut. cū fideiussisset,p quodā scolari bononie accusato de quodā maleficio de eo p̄tando sub pena mille librar̄ postēḡ fideiussionē accusatus fuit p̄fatus scolaris ab alio: de alio maleficio q̄ fugit & nō cōparēo citat⁹ fuit bānitus & diffidatus ēm p̄suetudines bononie & p̄dēnatus ad mortē postēḡ condēnationē obtinuit q̄ nō erat obligat⁹ sue fideiussiōi & h̄ vr̄ nisi fideiussor cēt i dolo vl lata culpa respectu maleficij postea p̄petrati qz i p̄cia teneret ad rōnes dāni,primi: alias non.

¶ Utr̄ fideiussor rei decapitādi cui 10
dictus reus fuerat assignatus & fugit sit ipse decapitādus. ℞. Ly. in. l. ad cōmētar. ēsem. C. de custo. re. & bar, & ibi ter. in. l. si q̄s rei. ff. de custo. re q̄ nō. sz pecuniali⁹ puniet. Rō quia nemo pōt se obligare ex ꝛcto ad tenā capitalē: qz nemo est dōs mēbroꝝ suoꝝ. xxiij. q. v. si nō sz. & in. l. liber hō. ff. ad. l. acql. Si tū fuerit in dolo puniet pena arbitraria. vt no. s di ctis socio. & in gl. c. cū hō. xxiij. q. v. Hec ob. d. l. ad cōmētarienes. qz loquit de illo q̄ h̄z er officio custodiaz qui punitur eadem pena qua erat puniendus incarceratus si est in dolo fuge vel i negligētia nimia. vt ibi no.

¶ Utr̄ possit q̄s interponē fideiusso 11
rē in cā criminali. ℞. Pau. in ℞ica de fideiuss. q̄ si non venit imponēda corporalis pena pōt: alio nō. & sic intelligē. c. si clicos de sen. excō. li. vi. facit. d. l. si q̄s seruū tūcta. l. dnus p⁹ ff. de custo. re. est bonus ter. i. d. c. cū dō. & ibi ēt glo. Fallit in mulier. de q̄ dic i auc. vt nullī iu. §. necessariuz.

12 ¶ Utr̄ cū plures ī solidū sūt fideiuss⁹ eoꝝ ōbet dimidi⁹ debit⁹ iter eos. ℞. pau. i. c. pueniēt. co. ti. q̄ sic. si sūt oēs p̄sentes & soluēdo & h̄ p̄stulent aīs lit. p̄testat. i. ff. ō fideiuss. l. si dubiter. §. i. tūstud ē brīficiū dīui adriani posiū. C. de p̄sti. pecu. l. dīui adriani. & hēs i effectu ist⁹. co. ti. §. si plures. & hoc vr̄ nisi huic beneficio renūciassent.

13 ¶ Utr̄ p̄te debitore p̄ncipali & idē cusso possit q̄uenīri fideiussor. ℞. q̄ nō vt i auc. p̄te C. e. ti. ēt ꝛz pau. in d. c. quen & si p̄stiterit se p̄ncipalem debitorē: vt sit cōiter hodie. & h̄ verū ē nisi renūciauerit huic brīficio. C de dnō. re. sti. auct. hoc it⁹. & nisi debitor notorie sit nō soluēdo: vel nō possit conuenīri vt in. d. auc. p̄sente.

14 ¶ Utr̄ creditor teneat cedē actiones suas fideiussori. ℞. q̄ sic. Intellige q̄s h̄z q̄ cū p q̄ fideiussu alr̄ ꝑt ei denegare solutōez debit⁹ vt l. modesti nus. ff. de solu. & l. fideiussor⁹. ff. e. 15 ¶ Utr̄ debitor teneat satisfacē fideiussori de oi dāno. ℞. q̄ sic. Intellige q̄ ei euenit ex sua culpa pp fideiussionē. c. ij. & iij. e. ti. de fo. cōpe. c. fi. qz officiū suū nulli dz eē dānosum. ff. de fur. l. si seruꝰ cōis. §. q̄d vo. ff. ad velle. l. ij. §. i. ff. quēad. test. appetitū. q. ij. §. venturus. & in glo. d. c. ij. ait fideiussor p creditore ℞. Jo. an. i sequit pa. i. d. c. ij. q̄ aut simplr erat solū obligatus ad debitū soluēduz. & sic nō repetet: sz sibi imputet si soluit qz nō erat obligat⁹. facit. l. cētū. ff. ō eo q̄d cer. lo. nisi solusset vsuras vt īteresse. Et hoc vr̄ q̄n fideiussor obligasset se nō soluī simplr: sz ēt in oēz casu venīēt ex debito p̄ncipali qz teneret de augmēto debiti vt. d. l. cētū. & l. q̄ro. §. i. ff. loca. & l. mora. ff. re vb. ob. als simplr fideiubēs non tenet ad ītresse nec ad augmētū ōbiti vt no. gl. in. d. c. ij. & sequit doct. & ō sibi p̄putabit si soluet nisi forte ꝛz ī re poli debitor: teneat si ipse erat obligatus in vo ad ītereſſe seu augmētū creditoris. alo nō aut obligauerat se fideiussor ad vsuras soluēdas. Et sic ēm legistas & canonistas distinguit q̄: si solauit sp̄te nō repetet ꝛz gl. in d. c. ij. q̄: debite erāt vt in. c. debitor eo de ureurādo. Si vo solvit coacte ꝛz ñ oppoīt exceptōz nō repetet si aīt oppoīt ꝛz p iniq̄tatē iudicio fuit coactus soluē & sic nō posset repetere nec debitor teneť p. l. exceptō nē. ff. e. ti. ff. de euic. l. si p ip̄ruidētiā. Sz in ℞ū ꝛz theologos & in p̄cia tene firmit⁹ q̄ t. vī in isto casu q̄ solvit coacte q̄ ēt q̄ ꝛz spōte solvit eo q̄ sic p̄mīsit eas soluē q̄ possit repetere & q̄ debitor sibi teneat qz sic intelligit mādasse vt soluat debitus vt. l. si curator. ff. de ꝛdi. ide. & sic sibi ipute tet debitor: q̄ cū fideiubere fecit,p vsurīs nisi soluerit in frandez vt haueret vsurarios qz sic nō repetet aut non solū fideiussit soluē vsuras ꝛz etiā iuramīt & sic repetet ēm oēs qz ꝛz posset petere absolutionē a iuramēto nō tñ teneť ꝛz Bof. qz ꝛz teneat fideiussor exigere vt not. in gl. d. c. ti. p multa iura non tamen teneur agere.

¶ Utr̄ fideiussor remaneat obliga- 17

tus progato termino a creditore. ℞. ſm Pau. in. c. ꝓſtitutio. c. tit. cōiter tenet q̄ ant fideiuſſor erat obligatus ad tp̄m ſolū puta vſq; ad annū ꝛ ſic nō tenet poſt annū, progato termino p. l. itē q̄rit. §. q̄ impleto. ff. loca. vbi p̄z q̄ ſi locauit tibi domū vſq; ad annū dato fideiuſſore ſi ꝓducto poſtea tacite ad alīd tp̄m fideiuſſor nō tenet niſi de nouo, pmittat. Aut obligatio erat pura licz ſolutio dillatata ſit ad tp̄m ꝛ ſic lz ſolutio ſit ꝓrogata nō ſi liberat. Nō q̄ nulla facta ꝓrogatōe termini tenet fideiuſſor etiā poſt terminū ſicut ꝛ reus ꝓncipalis. ar. c. cū dilecti de dolo. ꝛ. l. celſus. ff. de arbit.

18 ¶ Utr fideiuſſor an tp̄m poſſit agere ℈ debitores vt liberet. ℞. q̄ ſic i tribꝰ caſib⁹. Primus ſi diu in debiti ſolutione ſteterit. ¶ Scōs ſi diſſiparet bona ſua debitor incepit. ¶ Tertius ſi ꝺdēnatus fuit ſup fideiuſſiōe de qb⁹ hēs i. c. fi. c. ti. ꝛ vide quod tbi nota.

19 ¶ Utr fideiuſſor ꝓ alienatiōe rei dotalis vel donationis pp nuptias cōſtante matrimonio teneat de euictiōe. ℞. Ja. in. c. cū cōtingat de vsureur. Bar. in. l. cū lex. ff. co. ti. ꝛ Joā. an. poſt multaſ opi. vident ꝛcludere q̄ ſi mulier vēdit nō tenet nec ipſe nec ipſa mulier. d. l. cū lex ſz ſi vēdit maritus vel alīꝰ nemē vēdens ꝛ fideiuſſor vel ad rē tradendā vel ad intereſſe ſm q̄ no. in. l. rē alienā. ff. de ℈hen. emp. ar. l. ſi is. C. de pre. mt. Nō q̄ lex nō reſiſtit vēditōi ꝛ actioni ꝓſonali ſz alienationi. i. tranſlatiōi dñij vſ vtor ſi obligat⁹ q̄ teneret ad trāſlationē dñij. l. erempto in ꝓnc. ff. de actio. emp. ꝛ vē. nec fideiuſſor q̄ hēret regreſſum ℈ mulierē. Et h̄ nec niſi mulier iuraſſet q̄ ſi iuraſſet teneret tam ipſa q̄m fideiuſſor. Et hec opinio placz omiſſis aliis multis in. d. c. cū contingat per Jo. ꝛ. d. Elnto. tactis.

¶ Utr fideiuſſor poſſit aliq̄d recipere ſine vſura a debitore. ℞. q̄dā tenēt q̄ nō q̄ eēt vſura rō q̄ vi q̄ fideiuſſor ſit q̄dā mutuū iterpatū. Sz ego credo q̄ nō ſit vſura aliq̄d accipere dūmō fraus neq; dolus intercedat puta q̄ ꝓuenit cū aliq̄ ne credat tbi tori niſi fideiubeat vt ſic lucrari poſſit q̄ nec ꝑ licet alīs ſic q̄ h̄ nō ē mutuū nec; ēt iterpatū ſz ſi rōe fel aliq̄d acciperet dñi cēt inuſtuta ꝛ ℈ caritatē q̄ nullū piculū hz vl' laborē in fideiubēdo ſz q̄ſi aliq̄d accipit rōne piculi cui ſe exponit vl' forte laborū ꝛ ceteroꝝ q̄ facilr ſcurrūt i tal⁹ fideiuſſiōib⁹ eſſet oīno licitum aliq̄d accipere moderate tamen ꝛ ſic eſt cōtractus innoſatus: non mutui.

Ides di duplr. ſ. pactionis ꝛ cōſenſus vt

hr in. c. i. de ſpō. duo. oſs pactio q̄ſcūq; ſimpler dī fides Ad̄ venies ℈ pmiſſionē dī venire ℈ fidē pſtitā. Et ſic capit in. l. i. ff. de pact. ꝛ ff. de ꝓſti. pecu. l. i. Unde dr fides q̄ſi fiet ꝛ hec reſpectu pmiſſiōis de futuro. alia ē q̄ ē ꝓſenſus de pſti ꝛ hec facit mētionē vt no. in. d. c. i. de hoc habetur ſ. iuramētū. i. §. vi.

¶ Utr fides ſit frangenti ſeruanda ꝛ vide. i. iuramentum. v. § xvij.

¶ Eſt ꝛ alia fides q̄ dī ſuba ſperanz ꝛ darū rerū argumentū non apparentiū ad hebre. ri. c. Et de iſta intellige que infra dicī in toto iſto capitulo.

¶ In quo differt fides ab opinione ſ℈ ℞. vt. i. opinio.

¶ Que ptinent ad fidē. ℞. Tho. ſa 4 pe q. xi. ar. ij. q̄ directe ꝛ ꝓncipalr articult fidei. Indirecte vo ꝛ ſecidario ea ex qb⁹ſi nō crederēt ſeqūret aliquī articuli corruptio ꝛ circa vtraq; pōt eſſe hereſis eo mō quo ꝛ fides.

5 ¶ Quot ſūt articuli fidei. ℞. cōiter dī q̄ ſūt. xij. q̄ libet aplōz q̄ fuerunt. xij. ſuū poſuit ꝛ oēs inſil' oēs articulos approbauerūt. Sz terī⁹ dōz eſt q̄ ſūt. xviij. ſeptē ptinēs ad diuinitatē ꝛ. xij. ad hūanitatē xp̄i q̄ oēs ponūtur i ſimbolo minori q̄ ſi ſcripti

¶ Primꝰ quē poſuit petrꝰ ē credo i deū ꝑez oipotētē creatorē celi ꝛ terre. ſ. q̄rta ptinēt. Primū vnitas nr tatis tbi credo in deū nō deos. Secūz diſtinctio pſone p̄is tbi patrē oipotentē. Et vt dicit Rī. in. iij. ſen. hic oī potētia includit oēm ſciam ſūmā bonitatē, pnidētiā reſpectu oīum ꝛ oēz pfectionē. ¶ Tertiū creatio oīuz tbi creatorē celi ꝛ terre. i. viſibiliū ꝑ terrā ꝛ inuiſibiliū per celum ſignificās

¶ Secōs articulus quez poſuit beatus Andreas ē ꝛ in ieſuꝫ xp̄m filiuꝫ eiꝰ vnicū dñm nr̄z. eius dicit. i. p̄is ꝛ vnicū q̄ ſolus vnꝰ ē filiꝰ ꝛ dñz nr̄m. ſ. mre creatiōis gubernatiōis ꝛ redēptiōis.

¶ Tertiꝰ articulꝰ quē poſuit Joānes eſt. Qui ꝓcepit ē de ſpū ſcō natus ex Maria vgie.

¶ Quartus quē poſuit. Jacobꝰ maior ē Paſſus ſub pōtio pilato crucifixus mortuꝰ ē ꝛ ſepult⁹.

¶ Quiꝰ articulꝰ quē poſuit Thomas ē. Deſcēdit ad iferol tertia die reſurrexit a mortuis i q̄ pti nēt duo articuli.

¶ Primꝰ deſcēdit ad iferos. ſ. ℈ alias.

¶ Scōs reſurrexit a mortuis. ſ. gloioſus ꝛ imortalis.

Septꝰ articulꝰ quē poſuit Jacobꝰ minor ē. Aſcēdit ad celos ſedet ad dexterā dei p̄is. Aſcēdit. n. non ſolū ſuper oēs celos. i. ſup oēz creaturā corporalē ℈ ēt ſup oēm ſpūalem qz pp dignitatē vnionis oēs excellit ephe. i.

1 in potiorib⁹ bonis p̄is.

¶ Septimus articulꝰ quē poſuit philippꝰ eſt Inde vēturus eſt iudicare vivos ꝛ mortuos. i. eos q̄ i eꝰ aduēcu viui reperiēt ꝛ i momēto morient ꝛ poſtea reſurgēt cū eis q̄ ꝑmo crāt mortui.

¶ Octauꝰ articulꝰ quē poſuit Bartholomeꝰ ē. Credo i ſpm̄ ſcm̄ q̄. ſ. eſt tertia ꝑſona i trinitate.

¶ Nonꝰ articulus quē poſuit Mathꝰ eſt Sanctā eccleſiā catholicā. i. congregationez fideliū.

¶ Decimꝰ articulus quē poſuit Simon cananeꝰ ē ſcōrū cōioneꝫ remiſſionē peccatoꝝ. Et iſte articulus cū illo quē poſuit beatus Mathꝰ ē vnꝰ articulꝰ ꝛ ad vnū ꝛ eūdē articulū ptinet q̄ ē de opatōe dei per quā dat nobis eē gr̄e. ꝛ ē ſenſus credo i ſpm̄ ſcm̄ faciētē ſcāz eccliaz catholicā. i. vlez in q̄ eſt cōio ſcōrū ꝛ remiſſio petoꝝ. ꝛ tō nō dz dici. In ſanctā. ſz ſcāz vel eſt ſenſus credo catholicā eccliaz eē ſcāz. i. p opationez dei eccliaz in qua hūtē cōionē ſanctorū ꝛ remiſſionē peccatoꝝ. tñ ad hñc articulū reducit fides de ſacris. q̄ i eis cōicant fideles ꝛ ſūt inſtrumēta ſcifi cādi. ꝛ et ꝓ eēnti peccata remittēdi.

¶ Undecimꝰ articulꝰ quē poſuit Judas tadeus eſt carnis reſurrectionē.

¶ Duodecimꝰ articulꝰ ē quē poſuit Mathias. vitā eternā. Et ē ſenſus iſtoꝝ duoꝝ. Credo q̄ deꝰ reſuſcitabit nos ꝛ dabit nobis vitā eternā. ſ. bonis. ꝛ et ꝑ hūtī ſequitur q̄ dabit malis penā eternā. hec ex Rī. i. iij. diſ. xxv.

6 ¶ Utr ſimplicel q̄ i ſbulitatiꝫ fidei errāt peccēt. ℞. Tho. ſa pe. q. ij. ar. vi q̄ nō ſi ſi nō ptinacit puerſe voluntrie inhereāt i pticlarī ℈ vlī eccliē fidē ſpe. vōti. de hēti. ꝛ alior⁹. vt refert Jo. de li. tenēt q̄ peccāt mortalr ꝛ ſunt hēretici ſpecu. allegat. xxiij. q. i. ſcisma. C. de

heretī. l. iij. ꝛ de iudeis vocando. l. venia. xxxvij. dist. c. si aluar⁹. vbi allegat vī. q. i. qro. xvī. q. iij. cupīs. xxij. q. ij. in ipsa⁹. ꝛ ego credo ꝛra⁹ opī. san. Tho. imo plus dico q⁹ aliq̄ talis error posset ee meritori⁹. vīputa aliqs audīt aliquē pdicatorē famosum vel epm pdicasse aliquē errorē ꝛ simpler credit ais obediēdi fidei paratus tñ corrigī. nā ex itentōe opa iudicā. c. cū voluitate⁹ de sen. ex. aliq̄n cū pctō venali. vt puta vetula credit trinitatē ee vnā femina. ꝛ qz credit ecclia⁹ sic tenē sic credit. ꝛ tñ nō ē hēretica. qz ꝓditionalr credit si ecclia sic tz ꝛ credit aliq̄n ē cū mortali vt ē q̄n nō sciē ter credit aliqd qō ē ꝛ articl⁹ fidei vl' determinatōes ecclie ꝛ h̄ p⁹ ex. c. dānam⁹ i fi. de sū. trī. ad tūra q̄ adducit spe. l. ij. cū sua gl. ē ꝛ ibꝫ. l. vemia nihil facit ad mām. c. sc̄ūm logī de h̄eticis paratus se nō corrigē. ad tūra aluart q̄ videt velle q⁹ ignorātia nō excuset. loquūt ō ignorātia iuris nūlis q̄ nō excusat. Et h̄ tene. sicut tz ēt Inno. i. ꝓtica de sum. trī. ꝛ car. i. clemēta de sum. trīn. vide etiā q⁹ infra dicam. Hereticus in princi.

7 ¶ Vltr̄ oēs teneāt hēre fidē explicitā. ℞. fz. i. Bo. i. iij. di. xxv. ar. i. cōuenit cū eo. Ri. ibidē q⁹ credē explicite ꝛ distincte ē fidei. puecte ꝛ nō ē necessariū nisi ill'q fidē nēcio alijs hīt manifestare. l. offiū docēdi ꝛ pdicādi iniūxerūt. credē ō iplicite ē fidei diminute. ꝛ nō sufficit hīti vsum rōnis. qz cū q̄dā sint notorie diuulgata nō possz q⁹ illa ignorare sine cōtēptu ꝛ totali negligētia siue salut. credere ō pt iplicite. l. q̄sdā articl⁹ q̄sdā. l. alios explicite ē nēciuz. ad salutē. tenent. n. ēt simplices ad illos articulos explicite credēdos q⁹ eis manifestat nō tñ pdicatio fz ēt ecclastica ꝓmotendo. vt ē de vnitate ꝛ trinitate quā ex signatiōe nosce pīt cū dicit. In nōe p⁹is ꝛ filij ꝛc. Itē de natiuitate pass̄ōe ꝛ resurrectōe q̄ festa pdicāt. ꝛ remissionē pctōrū quā ex actu pbyteror nosce pīt. Jō ab ignorantia talī nullus ex usū vtēo rōne. qz nō pōt ee sine negligētia ꝛ ptēptu. nisi fz Ri. vbi. s. illi qb⁹ ꝛpūs nec p se nec p aliū: nec p ispiratōez interiorē locut⁹ ē. qz tales nō tenēt credē explicite nisi id qō credebāt in lege nāe. Tenet ēt alex. de ale. fa fe. titulo de ppleritate ꝓcic q⁹ puer i carcere sarracenor⁹ iclusus ab infantia fz aug. de qōnib⁹ noui ꝛ veteris testi. si nō fuerit a q̄ dicerent nec ad eū rumor doctrine fidei puenerit imunis erit. ꝛ cū ñ hēat ipotētiā oīo credēdi dic alc. q⁹ si faciet qō in se est deus illumina bit eū vel per occultā inspirationem vel per angelum aut per hominem.

¶ Vltr̄ sit necessariū ad salutez cōstiteri 8 ea q̄ si fidei. ℞. q⁹ sic. p loco ꝛ tpe. fz Tho. fa fe. q. iij. ar. ij. puta qñ si aliqs interrogaret de fide ꝛ taceret ꝛ ex h̄ crederet vl' q⁹ nō ēet ꝛra: vl' alij p ei⁹ taciturnitatē a fide aduerteret ꝛ hmōi i casib⁹ i q b⁹ honor debit⁹ deo ꝛ vtilitas pximi ꝓpendēda subtrahīt nisi ꝓfessio fiat ē necessaria de ꝓcepto. In aliis aūt casib⁹ nō est necessaria de ꝓcepto fz de cōsilio si mō vtilitas fidei sperat. Utrūpabilis ē ꝓfessio fidei qñ solū ē ad turbatōez ifideliū. dicente dño. Matth. vij. Nolite sanctū dare canib⁹ facit. c. in mādatis. xliij. distin.

¶ Quid de illo q tz iteri⁹ credat tñ 9 pp timorē facit aliquē actū ifidelitatis puta exhibet reuerētiā idolo. portat aliquā vestē designatā ad aliqō determinatū signū ifidelitatis ꝛ hmōi ℞. q⁹ peccat mortalr. qz fz aug. xxxij. q. iij. sicut facit⁹ ē mori q̄z vt idolatra. hec ille. Sec⁹ ēēt si nō designaret determinate ifidelitatē. sicut legim⁹ i dtō Sebastiano qui vtebāt clamide militari ex bono zelo: vt lucrarēt' ānimas christo: ꝛ hmōi.

10 ¶ Vltr̄ liceat ꝓce vī ꝓcio aliquē adducē ad fidē: vide. j. iude⁹. §. xxxiij.

1 ¶ Vltrum liceat disputare de fide. vt de. s. disputatio. de hac materia. vide. j. infidelitas.

Illius q̄dā dī spuri⁹ ꝛ p 1
prie ē nat⁹ ex inf̄e nobili ꝛ prie ignobili: vl' prie ścerto ꝛ inf̄e vidua.. Sz i inf̄ spuri⁹ dī ois nat⁹ ex illicito coitu. hīcqz de ꝓcubina i domo retēta ab eo q nō ē ꝓiugat⁹. vt no. in. c. tāta. q fi. sūt le. ꝛ no. bar. i. l. si gener. ff. de his q. vt indi. q̄uis nat⁹ de adulterio. ꝓpe noīe mācēt mācer. deutro. xxiij. ꝛ i. c. nisi cū pdē. §. ꝓsone de remi. Et ois talis spuri⁹ inhabilis succedit pīs vl' ꝓiūctis p lineā pīnā. qz ñ dī agnat⁹ de q̄ ter. i. c. dicat aliqs. xxiij. q. iij. ꝛ glo. i. c. p venerabilē q fi. si le. ꝛ qō no. i auc. ex cōplexu. C. de ince. ꝛ iuri. nup. ꝛ insti. de suc. co. §. vulgo. ꝛ insti. ad orphi. §. nouissime imo nec pīs pt talē istituē hēdez. auc. lz. C. de no. li. ꝛ d. c. dicat aliqs. Etiā dic pa. i. d. c. p venerabilē. q⁹ bastarda nobilis ñ dīr ō pentela penturqz sordes ñ cōputāt inter peccata. C. ad orphi. l. si q illustria bal. i. l. cū iuste nuptie. ff. de stat. 1 ¶ An talis succedat mat⁹ distincte q⁹ ꝛ sic succedit cū legitima filijs nisi mat⁹ sit illustris femina. vt in. d. l. si q illustris ꝛ ibi p gl. ꝛ bar. ꝛ isti. de succes. cogna. §. vulgo q̄sit⁹. Idē dic de notis aut siti ēt mācerc⁹ sicut nati de ea q̄ nō poterat ēe legitima vxor siue qz alteri nupta vel ipse: siue qz ꝓsanguine⁹ vel affinis. ꝛ sic in nihilo succedūt vt i. d. auc. ex complexu. pōt tñ heredeo eos instituere fm Ed ar. ꝛ Bo. ꝛ vī tenere glo. in. d. c. tanta.

¶ Querit an parētes succedāt pfatis 2
spurijs ℞. pa. i. d. c. tāta q⁹ nō i eo casu q̄ ipsi nō succedūt parētib⁹. Et h̄ vez de q̄buscunq; filijs illegitimis.

¶ Quero an pfati spurij possint in 3
stitui hēdes ab alijs ex̄neis. ℞. pa. i c. cū hēret de eo q du. i ma. quā po. p adul. q⁹ sic qz nō ꝓhibēt nisi parētes vt no. gl. i auc. q. mo. na. efft. sui. §. vltio. ꝛ fz bar. i. l. si is q ex bonis ff. de vulg. ꝛ pupil. subst. nō ꝓhibēt succedē fratri suo pupillo ēt ex iudicio pīs facit gl. i auc. q. mo. na. efft. sui i fiq̄ dicit q⁹ fz pī nō possit talez vulgariter substituere. potest tamen pupillariter quasi pupilli sit heres.

¶ Vltr̄ parētes possint pfatis spurijs 4
aliqd relinq̄re rōne alimētorū. ℞. q⁹ sic vt no. bar. in. d. auc. ex complexu imo tenēt de eqtate canōica eos alere fm facultates eor⁹: ꝛ tñ pī q̄z mīs. tū qz tales ñ sūt i pīte nec pīis nec matris isti. de nup. §. sūt ꝛ alie ꝓsone. ꝛ l. vulgo ꝓcepti. ff. de sta. ho. tū qz alimēta debēt istitui nāe que sic inf̄es obligat hīe pīes vt no. Inno. i. c. ii. de regula. ꝛ pa. in. d. c. cū hēret. sec⁹ de iure ciuili vt i. d. auc. ex cōplexu Etiā dicit bal. i. l. ñi. §. si a socero. ff. de his q̄ i fraudē. cre. q⁹ de eqtate canōica pt pī donare spurio. vt hēat. p alimētis ꝛ silr legare. p alimētis no. bar. i. l. ñi. ff. de his q vt idi. ꝛ Ly. i. l. nō oī titulo. C. de admi. tutor⁹ dic q⁹ ēt spuri

dz dotari. vt not. Imola in. l. luci⁹ la
tij. §. i. ff. de le. ij. Limita ꝓdicta nisi
esset in minima quātitate in fraudē le
gata ⁊ ꝓclude q⁹ ꝓfati ʒ ꝓdicta a pa
tre recipiendo de eius bonis tenetur
restituere etiam in conscientia.

5 ¶ Filj⁹ alius dr nothus. vt no. in. d.
§. fuit ⁊ alie ꝓsone. qui aliqñ dr nāls
tñ: q̄uis spurij ēt sint nāles nñ ⁊ ta
lis ē ille q ē nat⁹ ex coitu neq; dāna
to: neq; approbato de iure ciuili. vt
ē filj⁹ ꝓcubine solute i domo retēte a
soluto q̄ posset eē eius vxor legitima
puta. q⁹ non est ꝓsanguinea nec affi
nis. vt in. l. i ꝓcubinam. ff. de ꝓcubi.
⁊ iste succedit pr̄i ad itestato i duab⁹
9 neijs totius hēditatis dūmō nō ex
stant filij legitimi vl vxor lītia vt in
auc. liceat pr̄i. C. de nā. li. q⁹ filijs le
gitimis cristēnb⁹ vl nepotib⁹ nō pōt
mīi vnā vnci i relinq̄re et ⁊ mr̄t ⁊ ñ
vltra vt. l. mr̄e. C. de nā. li. Sz si ni
hil reliq̄rit et in nullo succedet sed ta
men debet alimentari a legitimis.

6 ¶ Sz nunqd si non dz filios legiti
mos potest tales hēdes instituē. q⁹
sic etiā in tota legīma tñ reseruata
parentib⁹ si dz vt no. in. d. auc. liceat
pr̄i ⁊ lz Sofre. teneat q⁹ nō succedat
cū hodie talis coit⁹ sit reprobat⁹ vt i
auc. de leno. col. iij. ⁊ in auc. sceneas
colla. v. ⁊. C. de ꝓcubi. l. vnica tamē
ego teneo cū gl. i. d. c. tāta ⁊ in. c. nisi
cū ꝓdē de renū. q⁹ succedit ēt de iu
re canonico q⁹ ex quo ius canonicus
nō statuit oppositū nō debem⁹ in he
reditatibus recedē a dispositōe iuris
ciuilis fa. ii. c. q⁹ venerabilez q fi. sint
le. ⁊ sequitur ꝓba. in. d. c. tanta.

7 ¶ Filj⁹ ali⁹ dr legitimus nñ ⁊ iste est
adoptat⁹ vel arrogat⁹. Et dñr legiti
mi tñ q⁹ nō nā lz legis istōne sūt filij
vt de cog. le. in rubro ⁊ nigro. Et isti
si nō sūt legīme emācipati a pr̄e ado
ptāte succedūt pr̄i legitio sil cū filijs
lītis nālib⁹ vt no. C. d adop. l. fi. ⁊ isti.
d hē. q ab ite. dr. §. ītē adoptiuos ⁊ i
l. li pr̄. ff. d adop. vid. s. adop. §. i. ⁊. ij.

8 ¶ Filj⁹ ali⁹ dr spūalis ⁊ legitim⁹ si
cut est suscept⁹ de baptismo vel crisma
te. Et iste in nihilo succedit q⁹ cū
sit spiritualis nō extēdit se ad ꝓpalta.

9 ¶ Filj⁹ ali⁹ dr spūalis nñ sic sūt oēs
xp̄iani pape ⁊ re diocesi epi ⁊ de pa
chia pbi vt i. c. oēs xxx. q. i. ⁊ isti filij
i nihilo succedūt pentib⁹ suis isto mō

10 ¶ Filj⁹ ali⁹ nālis ⁊ legitim⁹ nālis dr
q⁹ nāliter ē gñat⁹ legitim⁹ q⁹ ex legiti
ma penū ꝓuisione approbata p legem
isti succedūt ab itestato pentib⁹ olb⁹
alijs exclusis vt in auc. de hē. q ab i
te. limita nisi i cāu i q aliq spāliter ad
mittūt vt dcm ē i filijs adoptiuis ⁊
sūt q̄si dñi vnētib⁹ pentib⁹ solū eis ō
est admistratō vt isti. de hē. q. ⁊ dif.
§. lz sui. Ēt ex ꝓsuetudine lege muta
ta filij comitū appellant comites vt
filij regū reges ēt in vita penū vt. ex
tij. q. i. c. fi. ⁊ p. bar. in. l. fi. C. de dig.

11 ¶ Vxor filj⁹ nālis nñ efficiat legitim⁹ ꝑ
p sequēs mr̄imoniū iter pr̄em ⁊ ma
trē ei⁹. ℞. pa. i. d. c. tāta q⁹ sic. q̄uis
sit filj⁹ nālis si tpe q̄ gēit⁹ fuit poterāt
eē ille vir ⁊ vxor i mr̄imonio parē
tes ei⁹ ⁊ lz bar. i. l. pr̄. ff. de ꝓcu. velit
solū h cē tēp i ꝓcubia i domo reten
ta postea p vxore capta tñ canōiste.
cōiter tenēt ʒnū ⁊ h teneat sec⁹ cēt si
tpe gñatōis ñ potuissz eē mr̄imonius
iter pentes q: lz p dispēsatōz vl alio
mō sit postea ʒcētū mr̄imoniū nō tñ
erūt legitimi ꝟ io. an. i q̄dā apostil
la bal. li. feu. ti. si ō feu. ꝓtto. fue. vult
q⁹ nisi iteruenīat ist̄z totale vt voluit
iura isti. ō nup. §. aliqñ ⁊ isti. de hē.
q ab ite. desc. post ꝓn. ⁊ i auc. g. mo.

nā. essi sui. §. fi. q̄uis sequat mr̄imo
niū ñ legitimāt lz ego teneo ʒnū sic
tenēt moderniozes canoniste cōiter ⁊ i
ꝓcto tenuīt legiste imo pl⁹ dico q⁹
lz tpe ꝓcept⁹ nō potuissz eē vxor ei⁹ ñ
tñ tpe pr̄sūpt lītis cū ea filj⁹ erit legi
tim⁹ ꝟz cōez opi. i. d. c. tāta sīr ñ no
cebit filj⁹ nat⁹ ex ꝓcubia q⁹ sint legiti
mi lz pr̄ intermedio tpe hūit vxorem
aliā ⁊ ea mortua postea accepit ꝓcu
binā i vxorē ꝟz bar. i. l. cū mihi decē
ff. d so. ⁊ bal. i. l. pr̄. ff. so. mr̄imonio.

12 ¶ Vtr filj nati ex clādestinio mr̄imo
nio sint legitimi. ℞. gl. i. c. q⁹ nobis
q fi. sint le. q⁹ si nlla ē ꝓdimētū post
approbatōz mr̄imonij erūt legitimi
siue sint nati añ approbatōz mr̄imo
nij siue p⁹ ⁊ h sequūt oēs ⁊ pbat i c.
tij. de clā. despon. Nā approbatio re
trotrahit ⁊ pinde est ac si a pncipio
fuisset ʒctū i facie eccīe imo pl⁹ dic
Ellan⁹ q⁹ lz clādestine ʒhētes nō pos
māt ꝓiuges vt dic glo. i. c. latores q fi.
sint le. tñ h ꝓcedit respectu nubentiū
lz respectu filioz ꝓsumunt ꝓiuges
q⁹ ē notādū. ex q̄ infert Ioa. i. d. c. la
tores q⁹ nat⁹ ex viro ⁊ mulīere sil cohā
bitāt⁹ ꝓsumit legitim⁹ q⁹ fauore le
gitimatōis ꝓsumit iter eos mr̄imo
niū. p q̄ fac. l. si libere mulier. ff. de
ri. nup. ⁊ marie. ꝓcedit si vocabant se
ꝓiuges vt no. Inno. i. c. ex pte de re
sti. spo. dic ēt ho. q⁹ si mlto tpe sil cā
hāt ꝓiuges cohabitarūt ꝓsumēdū est
eē mr̄imoniū fac⁹ q⁹ no. ipse i. c. illō
de ḡsum. si ēt erat ꝓdimētū tūc sūt
opi. Io. an. ⁊ d. Anto. tenēt q⁹ p⁹ ap
probatōz lītis nāt lz postea sepārēt gl.
fz ñ l añ. nati. Io. cal. ⁊ q⁹ nullo mō
lītis nāt ⁊ h putat pa. vt ꝓ de rigore in
ri. fac. c. fi. i. §. si qs de clan. delpō.
Et hāc tenco pp ꝓfatū. c. fi. vbi ē ꝑ.

13 ¶ Vtr nat⁹ de spōsa de futuro sit le
gitim⁹. ℞. pa. i. c. q⁹ inal q fi. sint le. q⁹
sic si nullū sit ipedimētū aliqd secus
scām q⁹ dictum est in precedenti. q.

14 ¶ Vtr filj⁹ q cōiter reputat filj⁹ vi
ri ⁊ vxoris teneat credē vxori dicēti
cū illegitimū vide. s. adulteriū. §. v.

15 ¶ Vtr ex tractatu parētū gl ꝓstitua
tur filius. ℞. Ioa. vbi. s. q⁹ ex nolatiōe filij ⁊ tractatu vt filij ꝓstituī q⁹
i possone filiatōis ēt si sit nat⁹ ex mr̄i
mōio. Ista videt dicit d Anto. quē se
quit Ioa. vbi. s. ⁊ no. Burr. i. l. gdā
ff. de pba. q⁹ tractat⁹ parētū puta q⁹
illi tractabāt cū vt filiū ⁊ ipse eos vt
pentes. pbat aliquē filiū alteri⁹ imo
pl⁹ vult gl. i. c. trāmisse. q fi. sint leg.
q⁹ pbato hui⁹ tractat⁹ pfert negatōi
pentū. Ite. d. ant i. d. c. vnit q⁹ ēt sola
fama. pter filiū si nihil. pter in ʒmg.

16 ¶ Quid si. pr̄ q⁹ vxor eo tpe ꝓmi
sit adulteriū q̄ talis ꝓcept⁹ ē. ℞. pa. i
d. c. transmisse. ⁊. c. q⁹ tuas. ea. ti. q⁹ si
pr̄ sen maru⁹ cohabitabat eo tpe cuꝫ
vxor reputabit legitim⁹. q⁹ cū pr̄sūt
eē filj⁹ virtusq; vtrūm⁹ fauore filioz
ꝓsumē q⁹ sit filj⁹ maritī potissq; ad
ulteri. p h ē ter. i. l. miles. §. de iusto
ff. de adul. facit. l. q sp. ff. de i mo vo.
Ite dic de filio nato de ꝓcubina rete
ta i domo. vt sp ꝓsumāt filj⁹ ꝓcubina
tis. vt hēo gl. singulariē i. c. michael.
de si. ꝓsbr. sec⁹ si fuisset abīo tāto tpe
q⁹ nō potuisset cū generare. vt ff. de
his qui sunt sui vel alie. in. l. filium.

17 ¶ Vtr filius natus ex illis qui post
matrimonium contractū de cōi con
sensu fecerunt votū vel quando alter
intrauit religionem ⁊ repetitus fuit
sit legitimus. vide j. matrimonium.
iij. Impedimentum. v. §. v.

18 ¶ Utz appellatõe filioꝝ teniãt nãles tñ ℟. pau. l. c. i prima de pba. q; aut appet de tacita uolũtate dispone tẽ siue er vbiſ poſiti i diſpõe siue qz e eadẽ rõ de legitio ſicut de nãli. ⁊ tẽ uenium̃t er nãles siue tractet de pena siue de comodo: siue i legib⁹ siue i ſtatutis vl teſtis ⁊ hmõi. ſi vo nõ appet de mẽte nec ſi tractaꝫ de comodo ve nũt er nãles. xxxv. q. vij. c. unico ⁊ h er benigna interpꝛtatõe potuiſſẽ er ſignificatõe pba: qz ei ꝓba ſignificatõ ne noſe liberoꝝ vl filioꝝ uenũt ſolũ mõ nãles legitimi non adoptiui uel nãles tñ ut i. l. ſi ita qs. §. fi. ff. de le. ij. nõ uenũt er ubi tractaꝫ de comodo ſpurij er coitu dãnato nati.

19 ¶ Utz fili⁹ denoiet a pie. ℟. q; ſic õ iure ut i. c. ij. de quer. iñ. ⁊ iſti. de leg. tu. §. i. ⁊ h̃ qz ſegꝝ familiã ⁊ agnatiõnẽ pñs nec ob. c. Raynu. de teſt. qz ꝯz io. an. illõ erat p ſuꝑbiã: qz mf erat nobilior. v ſi fili⁹ ſegꝝ puilegiũz pñs i trib⁹. ¶ Pmõ q ad honores. ¶ Scõo q ad curialẽ ꝓduões. C. de decurio. l. cos. l. erẽplo. ⁊. l. nullus. ¶ Tertio q ad originẽ. ff. ad munici. l. i. vide glo. in. c. dicat. xxxij. q. tiij ⁊ glo. in. l. cum legitime. ff. de ſta. ho. de illegitimis dic ut in. §. ſeq.

20 ¶ Utz illegitimus fili⁹ ſequat ꝓditionẽ ſilr pñs. ℟. q; nõ de iure. ſed mſis ꝯz gl. quã ſequũſ cõiter doc. in c. i. de ꝓiu. ſer. q vult q pars⁹ ancille erit pnces dñm ancille. l. ⁊ ſeruoꝝ in ꝑn. ff de ſta. ho. ꝑ q facẽter. i. l. ptum C. de rei vẽ. ⁊ no. i. c. unico de na. er li. vẽ. ⁊ i. c. ſi. õ ſer. ñ or. ⁊ iſti. de m. p ſo. §. ſi. nec ob. c. ubi. xxxij. q. tiij. vbi dõ ſp q naſcit deteriorẽ ptẽ ſumit. ſz erpone õteriorẽ. ſ. mſis q fragiliorẽ h̃ tñ limitat pa. l. c. lz de ꝓiu. ſer. nſi ꝓlucudo vl ſtatuti hẽat aliud ſi cut hodie ẽ q; natus ex ancilla nõ eſt ſeruus ſi p ner eſt liber. Quod not. ¶ Utz pr ⁊ mr teneanꝫ alere filios. 21 ℟. q; ſic de q vide. §. alimẽta. §. ii. ni ſi i. v. caſib⁹ q; no. pa. i. c. cũ hẽret õ eo q dñs. ima. quã po. p ada. ¶ Pmi nuꝫ ſi filꝰ eũ accuſauit vt. l. ſi qs alibert. §. itẽ iuder. ff. õ li. agno. ¶ Se cũdus ſi pr egeat ipe. qr ñ tenet vltra q̃ ꝓt. d. l. ſi qs. §. lz ſi filꝰ. ¶ Tertꝰ ſi filꝰ cõmiſit crimẽ igratitudis contra patrez i gl. l. cũ pñz. C. de alẽ. li. ¶ Quartꝰ ſi filꝰ hz artẽ vl aliud vñ viuat. d. §. lz ſi filꝰ ⁊. §. aliũta ibidez lita m h̃ fz bar. i tractatu alimẽtoꝝ niſi ũt filꝰ nobilis q eũ õdeceat i ta li arte opari. ¶ Quit⁹ ſũt cẽs cauſe er qb⁹ pr põt erhẽdare filiũtta ⁊ denegare alimẽta de qb⁹ vide. §. erhe redatio. ⁊ ifra i gratitudo. §. iij.

¶ Sz ſi diuortiũ fiat apõ que dz ali 22 ⁊ qb⁹ erpẽſio. ℟. q; extimabit iudex pẽſari circũſtãtiaſ. puta qr minor triẽnio apõ mſez ⁊ hmõi ut no. i. l. vni ea. C. de diuor. fac. ⁊ apõ que li. edu. ⁊ i auc. ſi pr ibidẽ poſita vbi dr q; ſi pf fuit cã diuortij nutriet apõ mſez erpẽſi pfil ſi mo mr ñ ꝙolauit ad ſcdas nuptias ſi vo mr dedit cauſz apõ pñz erpẽſia mſis locupleſ niſi pr min⁹ idonee ſit qr tũc apõ matrez locupletẽ niſi alter eoꝝ eẽt infidelis qr apõ fidelẽ ſit alẽdi vt pz per ea q dixi ſupza baptiſmus. vi. §. xi.

¶ Utz filꝰ magis teneaꝫ ſbuẽire pr 23 q̃ exneo. ℟. pr ẽt infidelis q̃ exneo fideli ceteris pib⁹ vt no. gl. xxx. di. c. i. ⁊ xlij. di. geſcam⁹. ⁊. lxxvi. di. ñ ſatis.

¶ Eſt filꝰ q nõ hz niſi vnũ panẽ ⁊ 24 hz patrẽ q fame perit ⁊ filiũ ſilr eut dz ſbuenire. ℟. Ly. i. l. ij. C. de pa. q ſi. di. q; poti⁹ pr qr poſſz eũ vẽdere ego addo qr ius dñz ſic eũ obligat qõ dicit

qõ dicit Honora pñz ⁊c. ⁊ qñ dr q amor magis õſcẽdit q̃ aſcẽdat. l. iſti gdẽ. §. fi. ff. qõ me. cã. l. liberoꝝ. ff. de vb. ſig. ⁊. l. liberi. ⁊ ibi gl. ff. de ioffi. teſt. ℟. Ja. ibidẽ q; verũz eſt quo ad ordinẽ dilectiõis nõtiũ quo ad effectũ obligatiõis nãꝝ p natiuitatẽ filiorũ nõ dz ꝓdito aut fieri deterior qr iaz hz filiũ obligatũ. Sz in cõtrũ facit qõ no. bar. in. l. ſi qs a liberis in. §. ſi vl parens. ff. de li aguo. vbi dicit poſt glo. q pr tenet alere filiũ de iure nãli ⁊ filius tenet alere patrẽ de iure gẽtium ⁊ ſic videt fortius vinculũ quo tenet pr filio q̃ quo tenet filꝰ pñz. Sꝛium tñ determinat in. l. i. in fi. ff. de iu. ⁊ iure. facit etiam ꝓtra qõ no. bar. in. l. nõ quẽadmodũ. ff. de li. ag. vbi vult q ſi qs hz patrẽ ⁊ filiũ diuites ⁊ indiget alimẽtis q; potius dz ꝓtegere a patre ſuo q̃ a filio rõne ꝓdicta.

25 ¶ Utz filꝰ poſſit nubere ſine liñia patris. ℟. q; ſic tã maſculus q̃ femina q̃uis non exꝑediat vide. §. Dos. Et quo tenetur eam dotare que nupſit ſine ſcitu patris in. §. iij.

26 ¶ Utz poſſũ uouẽ vtõ. ſ. totũ. ij. §. v

27 ¶ Filiuſſa. viuẽte mre emãcipatus acquirit v ſumfructũ in mſnis bõis ꝓ virili. i. ꝓ media parte ſi eſt vnꝰ filius. ⁊ pr ꝓ alia poſt mortẽ mſis caſus eſt. C. de bo. ma. l. ſi viua matre. Idẽ dic in nepotibus ⁊ pro nepotibus. Idez dic ſi ſunt plures filij qr ꝓ virili parte ſimul cũ patre ſed ſi aliq ſunt emãcipati aliq in patria poteſtate. ꝓ virilibus ptibus teneãt oẽs ſz v ſufructus emancipatoꝝ remane dr apud patrem vt in. d. l. ſi viua.

28 ¶ Sz nnnqd idẽ erit in aliis bonis aduenticiis. ℟. q; non ꝯz ſolũ in maternis vt no. glo. in. d. l. viua.

29 ¶ Utz filꝰ poſſit agere ꝑ patrẽ. ℟. pa. in. c. nõ eſt de ſpon. q; ſic rõne peccati alꝫ nõ eſt admittẽdus vt not. glo. in. c. ſi eccliа. xxiij. q. iiij Sz gl. in. c. querit ij. q. vij. ꝛz ꝓ q; põt fz canoes ꝙuerit tã in ciuili q̃ in criminali ne gocio ſz ſm leges non põt niſi in caſtrẽſi cã ciuiliter nõ in alia. ff. de tut. l. is nulla ⁊ ẽt i q̃ſi caſtrẽſi vt. ff. fur. l. ſi qs vxori primo rñſo nõ ñi de furto ſz actione in fciũ. C. de ꝓlo. ma. l. ſuꝑſtite ⁊ h̃ nõ exiſtẽs emancipatus ſz emãcipat⁹ bñ põt agere petita venia ⁊ ꝓtrata. C. de i uſ. vo. l. vltima. ſz in criminali cã nõ audit. ij. q. i. ꝓhibentur niſi iniuriam in ipm cõmiſerit vt. C. de pa. pote. l. cõgruentius.

¶ Ad qd tenenꝫ filij parẽtibus. ℟. 30 vt colligo ex Aler. de ales. i. iij. parſũ. i tractatu de. iiij. ꝓcepto q; ad tria de ꝓcepto. ¶ Primi ẽ q; tenẽt eos diligere. Rõ qr cũ filꝰ ſit obligatus aliꝫ ꝓtis ⁊ mſis er cui⁹ opatõis vtutẽ gnatꝰ ẽ tenẽt ei repẽdẽ qõ nõ põt in alio niſi amãdo qr ſic ꝓſolat eos cũ ipſe ꝓpendũt ⁊ h̃ ẽ qõ dic Hie. in. de honore pentũ redde amoꝛo vices ⁊ Joã. xxiij. Et cognoſcat mũd⁹ ⁊c. q. d. erẽplũ capiẽdo q; diligo ꝓiem ⁊ nõ ſufficit ꝓſiſtat in corde. ſz opꝰ oñdat in ſigno. nec dz cẽ amor quo obligamur oẽs diligere: ſed ſpãlis ⁊ hcipuus. ⁊ ꝓpea nõ excuſo a mortali filios q nichꝫ ſigna amoris oñdit. pennib⁹. imo ſp loquũſ dure ⁊ videtur eos hẽre eroſos. ¶ Secõz ad qõ tenet eſt obedire i hiis q ptinent aũ diſpoſitionẽ rei familiaris: ⁊ multo magis i neceſſarijs ad ſalutẽ: vt ſunt ea q ptinẽt ad tonos mores. In hiis ſcieter ꝓtẽnes obedire mortaliꝫ peccat. Secꝰ ſi ec iaduertẽtia vel raro ſine ꝓtẽptu. qz vi venialẽ. Ad alia aũt obedire ẽ de ꝓſilio ſolũ. ¶ Tertiũ ẽ

ꝙ debent eis in necessariis subuenire sine sint infirmi vel alia necessitate vnde mortaliter peccant qui eū possint eorum necessitatibus nō subuenunt nisi forte esset quid nimium.

31 ¶ Utr malicia ꝓis noceat filijs. ff. ꝙ sic quantū ad penā tpalē. vt ps. C. ad. l. iul. ma. l. qsqs. & in. c. cū scōm. de here. li. vi. & in. c. nisi cū ꝑdez. §. i. de renūcī. lvi. di. nūqd. & c. nasci. Itē et ad penā eternā pp malū exemplū vel malaz curam. vt de Hely. i. R. facit. c. si gens. lvi. di. Sīc malitia filij inducit plumptionē ꝓtra patrez. vi. q. i. qui crimen. xxxvij. dis. legant.

32 ¶ Utr possit filius intrare religionē. & an teneat ad eī⁹ministrationē ingressus. vide. ſ. religiosus. §. ri. & §. xxxi.

33 ¶ De filijs illegitimis ordinandis. vide. ſ. ordo. iij. §. xiiij.

34 ¶ Quomodo filij acgrum sibi & nō alijs fratribus. vide. ſ. peculium.

Inio aliqñ inspiciendus est aliqñ medū aliquando principiū. vide multas allegationes in. c. scientes de cens. & est questio brocardica.

Iscus est bursa cesaris vel principis. xvi. q. viij. maiores. vl' pōt dici ꝙ fisc⁹ hodie ē si sacc⁹ sine ꝓscia q ibursat oīa qsita male. ff. ō calū. l. in here dē. & ff. de iosc. te. l. papi. meminisse.

1 ¶ Utr fiscus ꝓferatur aliis creditoribus. vide. ſ. restitutio. ij. §. xvi.

2 ¶ Fiscus turpia lucra etiā ab heredibus extorquet: liez crimina sint extincta. d. l. in heredem in principio.

Flagella quomō sūt sumenda. vide. ſ. satisfactio. §. viij.

Fletus debent mortuis ꝓpter. xiij. qō. ij. & prepositum.

Omes est langor: natura g carnis ꝓcupiscentia appellatur. xv. q. i. §. vt itaqꝫ. Qui quidē non est peccatum: sed pena peccati ibidem. §. i.

Orma est q dat esse rei ꝙ Inno. i ꝓrica de consc. ec. vel al.

¶ Quid si omittat forma in sacris. & R. ꝙ nihil fit. i. q. i. g pfectōz. i glo.

Ornicatio est oīo illicitus coitus. vt. xxxij. q. ij. § qui ergo & i. c. meretrices ea cā. q. iiij. Sz propie fornicatio est inordinat⁹ ꝓcubit⁹ nālis q̄ solut⁹ solutā nāli vsu cognoscit. Et itelligit solut⁹ qlibet vinculo s. ꝓiugij: ꝙsanguinitat: affinitat: ordinis: religionis seu voti et dī nālis ad dictam illius vsū q dī ꝓtra naturaz. vt no. in. d. c. meretrices. & sic est ꝓpria spēs luxurie. vbō. ſ. luxuria. §. ij.

¶ Quid de clerico fornicatore. vide ō. clericus. v. & viij. §. iiij.

¶ Utr accedentes ad meretrices excusent pp ignorantiā nescientes esse ꝓhibitū. R. ꝙ non. imo peccāt mortaliter accedēdo. & totiens q̄tiens. qa ignorātia iuris nālis & diuini in tali casu claro neminē excusat. i. q. iiij. p totū. Itē peccat mortaliter si qs iduxit aliquē ad eos qui hoc nō intendebat de pe. di. i. noli. & ij. q. i. nomm.

¶ Que dicta sit iter fornicatōes ꝓpe ecclesiā stupri &c. vide. ſ. luxuria. §. ij.

Fortitudo vera ē ꝙ quēgo mediocriter timet & audet ad h̄ inclinat⁹ et habitū pp bonū finē qui est cōseruatio boni cōis in periculis mortis vt elicitur a philosopho. iij. ethi. est ergo fortitudo vt ibidez dicit circa timores & audacias q̄si cohabitatiua timorū: & moderatiua audaciaz: & dem circa timores periculoz mortis est fortitudo simplr. circa vō alia est fortitudo ꝑz qd Actus. n. fortitudinis ꝓprium hoz est subsistere. i. imobiliter sistere i periculis & aggredi: qz. iij. ethi. i substinēdo tristia marie dīr alig fortes.

1 ¶ Utrum homo teneatur substinere mortem. vide. ō. Carnas. §. v.

Forus est exercendarum litium locus a fando dictus. c. forus. de verbo. signi.

1 ¶ Quo sortiē qs fori. R. gl. i. c. i. iij. q. vi. p istos vsus. Cōtract⁹ ci imē res religiosas. Vir iō filius vl' ꝓuocat atqꝫ recusat. Excedit iussus vl' si ꝓsentit vtercqꝫ. & ibi vide expositōz cū all.

Fratres quomodo dimittunt acquisita p aliquem ipsorum. vide. ſ. peculium.

Fraus non pōt esse sine dolo sed bene dolus sine fraude. Ideo fraudi inest dolus sicut speciei generi. ita dicit ꝑda. i. c. ex tenore. de relcrip.

1 ¶ Fraus & dolus nemini dz ꝓdicina ri ter. ē i. d. c. ex tenore. fac. xvi. q. vi. c. i. xx. q. iij. ꝓstitut. xxx. q. i. dem est.

2 ¶ Fraus legi fit aliqū de ꝓsona ad p sonā sicē qñ mulier vult donare viro & ecōuerso cū ñ possit. vt de dona iter vi. & vxo. c. vl. suppōit id ꝓsonā: puta ꝙ soluat eī⁹ creditori vt. ff. de do. iter vi. & vxo. l. b rō. §. vl. Sili tutor q nō pōt emere rē pupilli iterponit aliā ꝓsonaz q̄ emat. Aliqñ fit ret ad rē sicē cū qo dat fruūtū filiola. vl sile vt vēdat ꝙ eo ꝙ pcuniā mutuo da re ñ ꝑt. l. iui. §. i. ff. ad mace. qz idē ē ac si mutuaret ar. xiiij. q. iij. plerisqꝫ i. q. i. sī nōnulli. Aliqñ fit vni⁹ ꝑsone ad aliā ꝑsōn: vt cū vxor vendit viro qō donare intendit. l. si ꝑsona. ff. de do. iter vi. & vxo. ar. xvi. q. iij. si sacerdotes. Aliqñ fit vni⁹ ꝑsōe ad aliuz ꝑsōn silez: vt cū mulier q̄ fideiubē ñ ꝑt facē se ꝓnetpalē de utrice. l. ꝙuis. §. si cū ecm. ff. ad vell. & l. fe. Et oēs tales ꝓuaricant legem & in ꝓspectu rei nō erexisant. facit qō no. i. c. itelligētia de verb. sig. & in. c. quāto de pui. & in. c. cōstitutus. de ꝓcess. ꝓben.

¶ Fraudare nemo videt eos qui sciunt & ꝓsentiūt. ff. de reg. iur. l. nemo. 3

¶ Fraudem videtur facere etiam is 4 q non facit quod dz facere. ff. de his que in frau. credi. l. in fraudez.

Rigiditas quō ipediat matrimoniuz vide. ſ. matrimoniū. iij. ipedimento. xvj.

Fuctus dz Bart. in. l. ex diverso. ff. de rei ven. Quidā sūt naturales vt poma & hmōi q nā pducit & sicut pducit vtimur. Alij sūt partim nāles partim idustriales. vt lac. lana segetes: vinum & hmōi. q nāles sūt iquātū a nā: & idustriales i q̄nū i aliā spēz ex industria ꝑsōe vtimur i. d. l. ex diverso. & l. certū. C. de rei vē. cōit dī q relinqf arbitrio bōi viri an sint nāles vl' idustriales vt si pl⁹ vīaf de idustria hoīuz dicāf idustriales: vt ō vīo: lana: caseo & hmōi ar. l. qrit. ff. ō sta hoīuz: & iij. q. iij. hermofrodit⁹. Si vō magis de nā dicāf nāles. Alij solū sī idustriales: siē fruct⁹ q aegrit ex artificio vel negociatiōe & hmōiq alio mō dīr ci tiles eo ꝙ n̄ pueāt ex re ꝙ ipsius ne hois petunt pp rē. vt est pensio domi⁹ & hmōi. vt i. l. si vaueo. ff. ō rei vē. & l. domū. C. e. tit⁹ istoz qdā sūt honeste preceptoz qdā inhoneste. vt si locauit domū ad exercendū questū i honestū. l. ancillarū. ff. de pe. hē.

1 ¶ Utz bonefidei possor faciat fructꝰ rei quā bona fide possidet suos. ℞. vt colligo ex. c. gratio. ꝛ rei. spo. ꝛ. d. l. ex diuerso cū ibi no. qz lōga ē distinctio tpis. q̄ ad fox ꝓtestiōū eā omitto ꝛ solū dico q̄ ad obligatōes restōnis i ꝓscia q̄ oēs fructꝰ tā nāles quā industriales: siue ꝓmideat eū titulo: siue sine titulo tenet restituē si extāt si vo ꝓsūpsit tenet solū restituē iquātū factꝰ ē locupletior puta qz in eā rē expēdit aliq̄ emit ex qb⁹ aug̃niauit ꝑtimonū suū. fac. d. l. certū. ꝛ. l. h me ꝛ titiū. ff. si cer. ꝑ. Verūtū diminues ꝛ fructib⁹ industrialib⁹ rei lucrose q̄tuz industria sua est extimāda in dicto negocio exercitata in vtilitate seu augmentū dictoꝝ fructuū accipiendo: qz nemo militat stipēdijs suis ꝛ lucro ät facto ex re q̄ de se nō ē lucrosa. dic vt. ℣. restituto ꝓmo in. v. possessor. §. i. Si vo nō est factꝰ locupletior nō tenet ō ꝓsūptus. ff. de ꝑ. hx. l. vtz. ex quo dolo nō desit possidere.

2 ¶ Utz ꝑfati bonefidei possores possint vsucapē fructꝰ pdictos. ℞. pa. in d. c. grauis. q̄ fructꝰ nāles idubitabiliter vsucapiūt p triēnū vt no. i. l. seq̄. §. i. ff. de vsuca. fac. l. in bello. §. si quo ꝑuū. ff. de capti. Illos ät cū fecerit suos ū ꝓt vsucapere qz qđ meum est vsucapere ū possiū. d. l. i bello. ꝛ vt ter. i d. l. seq̄. §. Iana. ¶ S3 dñ vsucapit aduersus iudicis officiū p qđ tenebaꝝ restituere qz possum ꝓscribere rē meam aduersus actionem q̄ poterā cogi ad restōnē ei⁹: vt est ter. in. d. §. si quo seruum ꝛ ꝯ volucrit gl. ꝛ bar. in. d. l. seq̄. i. §. fructꝰ. Et sic ꝑ3 q̄ in ꝓscia post triennū bona fide trāsactū erūt sui oēs q̄litercūq; nec tenet restituē De possessore malefidei quo teneat, vide. ℣. restitutio. l. in ber. possessor.

¶ S3 no. q̄ fructꝰ sūt illi q̄ supsūt ductis expēsis q̄ fiūt gr̄a fructuū q̄rendoꝝ ꝓgregādoꝝ ꝛ ꝓseruandoꝝ. ff. de peti. hxred. l. si a dño vel ꝑ. §. fructꝰ. ꝛ. l. plane. in fi. ꝛ. C. de fruc. ꝛ li. e. ꝑeu. l. i. vbi dī hoc fructuū nosse ꝓtinet qđ iustis sūptib⁹ deducī supest. ¶ Nā nullo casus sterueniente pōt q̄ hoc genus ꝛductiōis ipedire possit. ff. fami. her. l. fundus q. i. rūso. ff. sol. mat. l. fructꝰ. Ān fructꝰ intelligit ꝛductio necessarijs expēsis. ff. de opē. ser. l. fructꝰ. ff. de vsur. l. qđ i fructꝰ. ꝛ ff. mā. l. q̄ mutuā. i fi. ꝛ in gl. d. c. gratis. ꝛ vid. §. erpēse. §. iij. Ān dic ter. l. d. §. fructꝰ. Intelligūt ꝛductꝫ erpēsis que q̄rendoꝝ colocandoꝝ ꝛ ꝓseruādoꝝ eoꝝ gr̄a fiunt ꝛ nō solū in bonefidei possessoꝛib⁹ nāles rō expostulat, verum etiaz in predonibus: hec ille.

Agere an possit prelat⁹ ꝑ ꝓsecutione. vide. §. cxs. §. xxiij.

¶ Utz icarceratꝰ ꝑ delicto suo possit fugē. ℞. si tenet iniuste. est clarum q̄ sic. si vo tenet legitīe. tūc distinguo q̄ aut tenet nō ꝓp mortē iferēdā vl aliqđ mēbrū abscidēdus: ꝑ3 ꝓp aliud puta ad punitōz ꝛ hmōi. ꝛ sic ñ ꝑ3 facere ad qđ no. glo. in. c. inſgētiū di. i. si vo tenet ad mortē vl abcissionē mēbri. tē ꝑ3. d. Anto. si petiñ ē mānifestū peccat fugiēdo: si fugit vt i petō ꝓsenet. Si vo vt puniat ñ. mñ si fugit nō tenet se reſtituē sec⁹ si occulti qa ꝑt fugē. ¶ Nā nullo iure cauet q̄ debeā expectare mortez nisi violētia alicui fieret i fugiēdo. qz tūc hēret iniustuz bellū. Idē dico de ꝓcordātib⁹ cū eo vl auxiliātib⁹. dūmō fiat sine violentia alicui⁹: ꝛ aio cōpassiōis nō aio fouēdi talco in petio ꝛ sine scādalo alt

3

cuius marie custodis nec distinguo vtz ſnia vl n qz q̄rentiq; lit credo fugere posſit si bono mō vt dixi ꝑt facē fac gl. i. c. iter cetera. §. ſz cū hūc. xxij q. iij. i fi. q̄ dicit q̄ ſz reo corrūpe aliquē ꝑ vita ꝓfuāda. fac. ij. q. iij. §. no tādū i fi. fac. l. i. ff. de bo. eoꝝ. q mor. sibi ꝓscr. vbi dic ter. Ignoscēdū cen fuerunt ei q sanguinez suū q̄rentiq; redēptū voluit. ꝛ scio Tho: ꝑa ße. q. lxix. dicit q̄ si q̄s eēt dānatus vt fame pereret posset cibuz sumē. imo vī tenere q̄ tenet si pōt ipsum sūmere. Silr dic de fuga. sed q̄ teneatur nō credo neq; comedere vltra condēnationem vel fugere. sed posset patienter ferre ꝓ peccati. sui satisfactione.

2 ¶ Quid de eo q̄ q̄rit vt capiat an possit fugē. ℞. q̄ sine ſnia ℣ eū data sit vl nō pōt fugē: nō tū cū violētia officialiū q̄ vellēt eū capē. qz ipsi habēt tutū bellū ℣ eū. iij. q. v. nō putes ri. q. iij. q reſistit ꝛ sic eos ipugnādo mortalr peccaret. silr aurthantes.

Annus dz fieri in sūptibus ꝑ3 dignitatē vl facultatē ꝛfūcti. l. si qs sepulchr. §. sūpt⁹. ff. de reli. ꝛ sū. fu.

1 ¶ Funeris ipēsa sp er hēditate ōdūcit q̄ ēt oē creditū solet ꝓcedē cū bona soluēdo nō sit. l. funer. cū duab⁹ ll. se. ff. de reli. ꝛ sū. fu. hoc limita in sūptib⁹ necessarijs ñ ad pōpā vl statā. q̄ ñ liceret ex alijs debito. i ꝓscia

2 ¶ De suo expēdit mortuū funerari. tō mulier de dote q̄si de ꝓpio pūnio funeret. l. i. cū. ff. de reli. ꝛ sū. fu.

Arios an possit i aliq̄ casu se obligare non cū nō ꝓsentiat. vnde no. q̄ etiaz bene faciendo non ꝓsumit sane mētis. Ex qno infero q̄ ſz faciat testū

tanq̄ libet mentis compos non valet. Idē videt si daret bona sua ꝓ aīa. facit. c. fi. de luc. ab intesta.

¶ Utrum possit baptizari. vide. ℣. baptismus. vi. §. r.

¶ Utrū debeat ei dare corpus ch̄ri 2
sti. vide. ℣. eucharistia. iij. §. xiij.

¶ Utrū iputet sibi illud qđ facit ad 3
pēnā vel culpā. ℞. q̄ non. facit cle. si furtosus. de homici. nā satis suo furore punit. ff. ad. l. pō. de pari. l. pe. in fi. ff. de offi. ꝓcōs. l. diuus. t. rūso. Pati etiā pōt iniuriā sed nō facere. ff. de iniur. l. illud relatū. que lex ponitur. in. c. illud. xv. q. i. vnde qđ facē pinde est ac si sine facto persone accidisset. ff. de admi. tu. l. vl. in fi.

Artum ꝓprie est ꝛctatio rei aliene mobilis corpalis: fraudulosa tuntō dño fedi aio lucrādi: siue ipi⁹ rei siue vsus rei: siue possessionis. ff. co. d. l.

¶ In q̄ differt fur a latroc. ℞. pa. in 1
c. ij. de fur. q̄ fur. ꝓpe dī q̄ de nocte furat. Latro ät q̄ de die. fac. d. l. i. q̄ dicit q̄ fur dī a furno. i. nigro eo q̄ obscure ꝛ de nocte plerunq; fit barbā. vo i auc. ſz nouo iure. C. d ser. fu. dic q̄ fur dī q̄ furat clā sine aggressura. Latro vo cū aggressura: siue cuz armis siue sine. vt i. d. auc. ſz nouo capiūt tū sepe equoce. vt i. c. tua ō bōt.

¶ Utz sola voluitas ꝓstituat aliquez 2
furē. ℞. q̄ ñ q̄ ad hoies. vt ꝑ3 i. d. l. §. i. ꝛ tō opz sit ꝛctatio sec⁹ q̄ ad deū de ꝑ. di. i. vulgaris. ꝛ. c. si ꝓpea. xiij q. vl. c. vl. qz ℣ ꝓceptū. Non cōcupiscea rē primi iūi ꝛ est mortale peccatum cum limitatione sc̄ꝫ q. l. dico furtum mortale esse. §. rrriij.

¶ Utz in re ꝓpria possit esse furtum 3
℞. q̄ nō nisi aliꝰ hēret i ea aliqđ iuo: puta qz impignorata vel comodata

15 ¶ Utz illi q cū raptorib⁹ vel furtib⁹ t hmōi vadūt vt ipos ōfendāt ab illo qo dāpificare volūt idebite teneā tur. R. Inno. t Host. i. c. sic dignus de hom. q sic sine assotiauerint eos vt retraherēt a rapina siue fi: dūmō raptores siue fures nō misserit si ipsi eos nō associassent. vñ si pdictos tenēt restituere in pscientia id qđ pdicti rapuerunt. vel q cor auxilio rapta fuerūt: puta qr cui rapiebāt se defendissent si ipsi nō fuissent vel qr tales non misserit si eos nō associassent vel nō tñ rapuissent. Similiter tenētur qui pacificandi alio cū eis vadūt tñ aduersarijs timorē incutiāt quo res suas nō audent defendere nisi eis dem hoc significent quia dant cām efficacem concor. Dic. ti. restit.

16 ¶ Utz cū multi cōcurrunt ad furādū vel rapiendū nec hñt aliquē capitaneū seu dñm sup se. nec vnus magis alius aut alii ꝙ ali⁹ ipsoz teneāt olt bet isolidū. R. Inno. in. d. c. sicut dignū. t sequit ibidez. Pda distingnit sic aut vn⁹ fuit i culpa in subtractiōe ita p alīū aut nō. Si sic aut tedit psilii. t sic tenet isolidū i pscia: siue pncipalis inueniat siue nō: siue dānū passus ↄ pncipalē velit agere siue nō. Si tñ pncipalis eēt absolut⁹ a dam nū passo nūc ēt liberat q tedit psilii nisi ad eū aliqd peruenisset qr id tenet restituere. Ecōtrario tñ si absolua cōsilior nō liberat pncipalis per regulā accessoriū cōuenit sequi nām pncipalis sui de reg. iur. lib. vi. Item nō tedit psilii sed auxiliū: puta quia associauit t hmōi: t sic tenet iquātū dānū ē plus datū er auxilio suo. Et si in totū puta qr res erat poderosa t vnus sine alio portare nō poterat vl vnus sine alio nō fuisset: vl nisi eum associasset tenet i totū. ff. de fur. l. ſz si qs furripiat. §. si duo. Et nō diuersitatis ē iter dantē psilii t auxiliū: qr psiliū vagat sup totū furtū. auxiliū vo non: sed ad id sup quo pstit. aut non fuit in culpa subtractiōis rei alteri⁹. t sic nō tenet restituere nisi iqu ātū ipse asportauit Ho. tñ idistincte tz qr oēs tenent isoliduz: et ꝯtra vnus p se potuisset allegat. l. ita vulnerat⁹. §. fi. ff ad. l. aq. t. l. si plures ff ar. fur. ce. t. l. i. §. fi. ff. si gote. li. cē iuſ. fuc. Sz iste leges loquūt q ad pnā qr oēs tenēt isoliduz vt not. gl. in d. l. si plures. Sz i pscia tene cū Inno. t Pa. vbi nō hz locū pena nisi post pdēnatōez qr solū tenēt ad restitutionē. vt dcm ē. Educere tñ qr qñ plures dolo malo dederūt dānū alt cui si vn⁹ restituat alij liberati sūt. l. si plea. ff. de dolo nec credo i pscia ēt de necitate teneāt pmo satisfacient. qr ob. sibi turpitudo sua: nisi iste fuisset ea sine q nō iduciss cū ad tale qd faciendū: sed de bono consilio debet dari pauperibus si quid habuit.

17 ¶ Scdo pticipat iussiōe seu manda to t tenetur insolidū ad restitutiones de oi dāno ēt si nihil habuit vtilitat. t sil⁹ crequēs. ar. c. iulianus. xi. q. iij

18 ¶ Tertō psilio ō q dic vt. s. psi. §. i.

19 ¶ Quarto pscīu. Intellige vt tenentur ad restōnē si pscīuit exprſſo pscīu Fz Ri. i. iuſ. di. xv. sine q furtū n fuisset scīu: sal⁹ pscīues solū mortalr pecat: sz restituēe nō tenēt t sic itellige t limita. ij. q. i. notaz. c. cū notaſ i gl. q volūt vt pscientes ligetur cadē pena. de hoc. vide. s. consensus. §. ij.

20 ¶ Utz ille q audiēs aliquē suo nōie ītuliſſe dānuz, primo hz ratiō teneāt ad rōnē. R. Ho. ti. resti. q sic isolidū. xi. q. iij. q pscīuit cū duob⁹ ea. se.

4 ¶ Utz in re imobili: puta in agro t hmōi: vel nō corporali vt sunt actiones t seruitutes cōmutat furtum. R. qr non. ff. co. l. vtrum. la. pauna. t. rñ so, propterea dr mobilis corporalis.

5 ¶ Utz sine alio furādo cōmittat furtū. R. q nō. vt. l. furtuz. ff. de vsuca. in pn. t isti. de ob q ex q̄si delic. nasc. §. furti aūt fit. xliij. q. vj. c. vl. t. d. §. qr tñ propterea dicitur fraudulosa.

6 ¶ Sz qđ si credebat ppa auctate rē suā posse accipe. R. q furtū n cōmittit sz pdit ius qđ hēbat i re. d. §. qr tñ t. §. se. t h ō inf fon. sec⁹ ō iure poli.

7 ¶ Quid si credit dñz pmittere. R. q n cōmittit furtū. ff. e. l. ii is q rē. la. ij. itelligē si sb erat cā ītia credēdi alo n

8 ¶ Quid si dño vtdet t nō ↄdicit. R. q si nō ↄdicit ex timore vl reverentia: pinde est ac si ↄdiceret. l. pe. ff. e. alo vi: psentire. l. xxxvij. di. error. fallit h in isto casu. qr hic expſſus consensus exigit. vt. ff e. l. q vas. §. vtare t in cāu. l. si qs seruo. C. de fur. vbi persuadens seruo vt tollat rē a dño. licz seruus eam tollat domino sciente tñ talis tenetur furti t serui corrupti.

9 ¶ Utz rapiēs ancillā alo fornicādi sit fur. R. q nō. l. vtz la. ij. al⁹ scīpit certū. ff. e. ppea dicitur alio lucrādi.

10 ¶ Utz ille q solū vsuz vl posſonez vsurpat sit fur. R. q sic. 50. di. q fem ff. e. l. q mīsta. sic vtēs re ꝺpōsita vl re comodata ad aliū vsum t hmōi t tenet ad restōnē extātis ipi⁹ vsus.

11 ¶ Quot sūt spēs furti. R. q multe.

¶ Pria dr sacrilegium vt. §. sacrilegiū. ¶ Scda dr peculat⁹. s. de re religiosa vel publica. ff. ad. l. iul. pec. l. i. xxiij. q. iij. qđ ergo ¶ Tertia abigeatus. s. dispgēdo gregē t ide furando ff. ō abige. l. i. §. i. ¶ Quarta dr plagiatus. s. hois liberi vēditi vl empti scienter. ff. de plagia. l. i. t. iij. Et co dē mō si seruū alienuz sollicitauerit vel asportauerit vel ad aliā regionez furtiue duxerit. C. de plagia. l. i.

12 ¶ Nota ēt q furti aliqñ dicit manifestū. s. cum fur deprehendit cum re primūq̄ veniat ad loci destinatuz: siue deprehendat ab eo cuius ē res siue ab alio. ff. e. l. iij. Aliqñ dicit non manifestū. s. cum non deprehendit cū re furtiua: vel si deprēdit cum re furtiua tam delata ad locum destinatuz erat. l. sine tgitur. ff. eo.

13 ¶ Quot modis pticipat qs in furto t tenet ad restitutionē si principalis nō restituit. R. r. modis. ¶ Primo cooperatōe sicut facies ferramina, p furtis faciendis vl scalas vel facies scortā: vel alio mō ꝓstans opē vl cōsiliū. nā tales tenēt furti. Insti. ō obli. que ex q̄si delict. nasc. §. iterdū t. ff. e. l. is qui opem. t. ff. de sicca. l. nihil interest. t tenet in isolidū. t si nihil habuit qñ sine sua cooperatōe nō fuisset furatti: al⁹ nō nisi de peccato mortali.

14 ¶ Utz dātes signū: puta fumi quo parati ad furtū vel rapinā vadant teneanē. R. sm Inno. t Host. q sic. si nul⁹ illi q vbis aliquo aut istis vel licis: vt sūt tibicines. Item q ignez ponit i vna domo vt illuc alij currēt el al⁹ domos pdēt t psilio Fz eosdē t isolidū restituē tenenē si al⁹ nō fuisset fem sine eoruz opere q si fem fmisset sine ipsis etiam tenenē sm q magis vel minus fuerūt efficaces in hoc.

ꝛ ve resti. ſpo. c. cū ad ſedē. q: ꝟ ſco. talis ē ꝓſensus ītrpetrat⁹. ¶ Limitat tñ Bo. vez qñ ex tali ratihabitione dāntficati ꝓdictū recupare dāna credo ego etiā q⁹ tenetur q̄uis nō ꝓdicti recupare dūmō tale dānū non fuisset datū si non ꝓsumpsisset talis dānificans eum ratum habere.

21 ¶ Quito palpādo. ſ. adulando vel laudādo cū īmbecillitrenuū ꝛ hmōi ꝛ tenet ſolidū ꝟ Ri. vbi. ſ. ſi. ꝓbabiliter credit q⁹ ex hac adulatōe ſi mōti ad dānificādū. primū: q: talis adulato ē qdā ꝓſulus. lxxv. di. c. faciēs. ff. de ſer. cor. l. i. §: ꝓſuadere. dūns Bo. vbi. ſ. teneat ḧ vez in ꝓticularia adulatore non in generalitatamen tu tenet idem ſcōm q⁹ Ri. dicit. idem de detractore qui eſt cā ſine q̄ non.

21 ¶ Sexto recurſu. ſ. qñ dānificātes habent ad eum recurſus ſicut ad patrocinū ꝓeſtantes ſm Ri. vbi. ſ. ri. q. iii. qui conſentit ꝓccantibus.

23 ¶ Septio receptatōe. Mā ſciēter receptās rē furtiuā ꝛ furem tenet furti vt ē ter. i. l. eos. ꝛ ibi bal. C. de fur. nō nñ ꝓuicē ac ſi furtū feciſſ: ſz ſic q fur to operā ꝓſtitut: ꝛ ita itelligit bar: ſ. l. furtū. ff. de fur. d. l. eos. ſz q̄ ad reſtōnē tenet ꝟ Jnno. ꝛ ho. i. c. ſic dignū de hōi. de oi dāno qō er receptatōe aut defenſiōe ferū ē qō ferū nō fuiſſ Receptatōe vo rez furataꝝ tenet ſi er ſua receptatōe res q furata ē hīta nō ē a vo dño. d. l. eos. ar. l. q vas. § if. ff. de fur. ꝛ ḧ ſi ſciēter fec. l. q̄ nau fragiū. ff. ō icē. ru. ꝛ nau. §. ñ tñ. Secus ſi ignorant vel vt rē reddēt dño q: tūc nō teneretur. vt in. d. §. nō tñ.

24 ¶ Sed qd ſi tā receptauit an teneat eas reo reſtituē dño. ꝟ. mo. reſtit. v. q⁹ ſic niſi ſmtneat pertenluz in reſtituendo vel latroni vel alteri ꝑſone.

¶ Octauo ꝓticipatione. ſ. rei furtiue comedēdo vl' alio mō ſciēter recipiēdo nuſi i caſu extreme neceſſ: ꝛ tenet ad reſtōnē iquātū ꝓticipauit. ꝛ ḧ ve rū niſi res furata trāſiſſet i dñuz furtis puta q: pecūia ꝛ ē mirta cū alta: vl' granū vl' vinū: ꝛ ē cū alio mixtuz talr q⁹ nullo mō pōt diſcerni ab illo cū q̄ ē mixtū q: tē trāſit i dñuz furtis l. ſi alieni nūmi. ff. de ſol. ꝛ. l. naz ꝛ ſi fur. ff. ſi cer. pe. ꝛ i. l. ſi frumētū i ꝑn. ff. de rei vē. ꝛ recipiēs nō tenet reſtituē nec peccat ſi fur. ē ſolūēdo: alſ ſic ſec⁹ ſi ignoraſ et i bona fide ꝓſūpſiſſz nec factus ē̄t locupletio: alſ ſi errat vl' fact⁹ ē locupletiō poſtq̄ ſcit tenet reſtituē: niſi ꝟ q⁹ dixt. ſ. fru. §. i. ꝛ. ij.

¶ Nono nō obuiādo ꝟ Ri. vbi. ſ. q clamādo vl' alio mō poſſ ꝓhibē ne furtū fiat ꝛ nō facē itelligo q⁹ tenet qñ dolose ñ ꝓhibet qñ nō ḧ er offō ar. eoz q̄ no. i. c. quāte de ſen. er. ꝛ ſic limita Ri. vbi. ſ. ſec⁹ qñ ñ ꝓhibet ex negligētia vl' qz nō vult ſe īmiſcē rumoꝝ⁹ vl' alteri ꝓiculo ꝛ ſic itelligo ꝛ limito gl. i. c. nō ſiſerēda. xxxv. q. vſ. ꝛ i. c. dilecto de ſen. er. li. vi. vl' qñ ḧ ſz er offō vt ſūt ꝓlati officiales tutoreo ꝛ hmōi qz tenēt ar. c. facientj. lxxv. di. cū ſi. ꝛ qō no. i. d. c. ſic dignū ꝛ ꝛ bal. ſ. l. qñ indiceo. C. de ap. ꝛ dy. i. l. qñ multa facinora. C. ad. l. iul. ō vi. pu. ꝛ bal. in. l. māpta i ꝑn. C. de ſer. fu. q plus dic⁹ q⁹ ñ faciēs reſtituē cū poſſit er negli a inder tenet ipc. ꝛ ſco. ſil' dicit q⁹ nō faciēs reſtituē cū poſſit er offō ꝛ dēbeat q⁹ tenet ſolidū ꝛ hoc. Jntellige ſm eundē Sco. quādo hoc faciendo nō ſurgit periculuz reipublice ſeu malū euidēs vel ꝓpie ꝑſone q. ſi ſic nō peccaret nec teneret ad reſtōnez nō faciēdo dūmō ꝓponeret hīs ceſſantibus obuiare.

27 ¶ Decimo nō manifeſtās. ſ. regſit⁹ in iudicio vl' eē talī mō q⁹ reo reſtitueret ſi dicēt veritatē quā ſine piculo ꝓpie ꝑſone ꝟt dicē ꝛ ēt alter⁹ ꝑſo nerez: tenet ſolidū. Cūm ſi i iudicio requit⁹ tacet vl' nō vult rīdē ꝛ dicē veritatē quā ſcit ꝟ bal. in. l. ꝓbyteri. C. de epiſ. ꝛ cleri. efficit t. ūtio falſus: ꝛ tenet ad reſtōnem inſolidūz facit qō no. Pa. i. c. q cū fure. de fur. ꝛ bart. in. l. ciuile ē. C. e. fallit hoc ſi ſciret in ꝑfeſſione. c. dilectus. de ereſ. ꝓcla.

28 ¶ Sz q̄ro vtruz teneat ſil' reuelare furez. gl. in. d. c. q cū fure. q⁹ de iure ciuili nō tenet: q: pōt aliq̄d accipere vt dicit. ff. de pī. rip. v. l. ſolēt. ff. de ꝓdi. ob tur. cau. l. iiij. §. vl. ſz de iure canonico ſic. Sz mihi vī dōm ſm Jnno. in. d. c. dilectus: ꝛ in. d. c. q cū fur. ꝛ de ſimo. c. nemo ꝛ bar. ange. ꝛ Raph. in. d. l. ciuile eſt q⁹ tam de iure canonico q̄ ciuili ad inſtātā partis nō tenet niſi reuelare furtū nō furē ad pēnā ſz inder vel er offō ꝓlatō vel dū. ꝓcedit q⁹ inqſitionē gīa ie pōt cōpellere ad indicandū furez ar. l. iij. ꝛ. l. ꝓgruit. ff. de offi. ꝓſi. ꝛ ſic recte ep̄t ꝓūt admonere ꝛ ercōicare nō indicātes nō ſoluz furtum: ſed ēt furez: q: ſuptores tenēt expurgare ꝓuinciā malis hoibus. Limito hoc qñ nō īmittet periculū mortis in furē ſm Hoſti. ꝛ multo magis ſibi. Et ēt limito ꝟ ea q̄ dicā. ſ. Jnqſitio. §. i. ꝛ. ij. ꝛ. §. denūciatio. §. xij. Nec ob. hdien ſi dicaī q⁹ ad inſtan. partis tenet q⁹ ꝓhibere teſtimoniū ꝛ furem ar. l. nullū. C. de teſti. oz aliud eſt idicare: aliud ꝓhibere teſtimoniū q: qñ ſationē: ſz nō ſic qñ indicat: ꝛ ō non tenetur ad inſtantiam partis.

29 ¶ Utr̄ iuuenis rē alienaz cōmittat furtū accipiēdo cā. ꝟ. pa. i. c. ex lr̄is e. ti. q⁹ aut habebaī ꝓ derelicta ꝛ ſic nō cōmittit. l. falſus. §. q alienū ff. e. ti. xiij. q. v. c. ſi qd inueniſti ꝛ e. multi. niſi acciper aio reddēdi dño vt no. glo. in. d. c. ſi qd. Fallit hoc in th ſauro occulto: de q̄ dic vt not. gl. in. d. c. ſi quid ꝛ vide. ſ. Emptio. §. xxiiij. ꝛ. j. Jmmenta ꝑ totum.

¶ Quid ſi non inuenitur dñs cuius 30 erat. ꝟ. Pan. vbi. ſ. dabit pauperibus ar. c. cum tu de vſur. ꝛ in auctē. omnes peregrini. C. eo. de ſuc.

¶ Utr̄ inuentēs aial dans ſibi dānuz 31 in ſua poſſeſſiōe qui ipz accipit ꝛ ducit ad domū ſuā cōmittat furtū. ꝟ. vī q⁹ ſic. vt in. l. iij. ff. c. ꝟ dic q⁹ ſi alio celandi eū dño furtū cōmittit. Si vo nō alio celandi. ꝟ q: ignorat cuius ſit includit donec ſciat ḧ. vt no. in. l. quinto. alſ icipit q̄nto. ff. ad. l. ac q̄l. nā non ḧ in eo agere aliquid mali. ſz dñm admonere vt ſuuz recipiat. ꝛ de dāno ſatisfaciat vt ibidem.

¶ Utrum emendo rem furatam tenea 32 tur reſtituere. vide. j. Reſtitutio pr̄mo in ver. emendo.

¶ Utr̄ qs poſſit vſucapere in re fur⁻ 33 tiua n̄l vi ablata ꝟ dñs rei. ꝟ. q⁹ nō tā quo ad furē q̄ quo ad eī⁹ heredes ꝛ ēt quo ad eū oīa emit quātūcunq⁹ bona fide emerit ſen quo ad quēcūq⁹ quocūq⁹ titulo habuerit iſti. de vſuca. §. qō autē dicuī eſt. de quo tamē dic vt. j. de reſcriptio. §. ix.

¶ Utr̄ furtū ſit peccatū mortale. ꝟ. 34 q⁹ ſic: q: ꝟ ꝓcepti. Exo. xx. Nō furtū facies. in quo ꝓcepto nō ſolū ꝓhibetur furtū. ꝓpie acceptū. vt. ſ. diſtinuit eſt. ſed etiā oſa illicita vſurpatio rei alienę. xuij. q. v. penale. xxxj. q. iij. mercatrices. ꝛ quātūcunq⁹ mo⁻

dica. vt. xiij. q. vlti. c. vlti. ⁊ inſtit. de re. di. §. galinaz vbi dicit gl. q̄ ēt in vno quo q̄ limita q̄ ad pcūm mortale ſe q̄. ſ. voluitas ēt maiora ſubtrahere vel q̄ itēdit dare notabile nocumētū, primo alis nūmia accipere nō erit pcūm mortale faē. ⁊. c. ſi q̄nes ō ſimo. vbi nō cōmittit ſimonia i modico ⁊ i. l. elegāter. §. vl. ⁊. ff. de dolo dē. illā niſi ex magna re ⁊ euidēti caliditate ñ dz actio dari de dolo ⁊ ibi gl. dicit magna. i. vltra duos aureos q̄ limito vr̄ circa magnū dīz ſec⁹ circa cōes pſonas q̄ vī magnū faē ad ꝯ de ꝓſe. di. ii. c. reuera in pn. vbi dē q̄ oēs i deſerto mortui ſūt cū tñ Caleph ⁊ Iofue ſuperuixerint.

35 ¶ Eltz vxor q̄ vīo vir̄ ꝓdigū celat de bonis et⁹ ꝫ et⁹ ꝓhibitionē vt ſibi ⁊ viro, puideat tpe necio ꝓmittat furtū. ℟. Rod. q̄ ñ nec peccat nec tenet obuiā viro ꝓcipiēti ſibi q̄ et oia tradat q̄ licēt dare gladium furioſo.

36 ¶ Eltruz furās ex neceſſitate peccet mortal'r. ℟. pau. in. c. q̄ñ de ſſmo. q̄ q̄dā ſunt mala in ſe vt adulterare ꝙ furare ⁊ hmōi ⁊ illa ꝓtertu pauptaz nō ſūt cōmittēda vñ in ipis ꝫ locū illud. c. ita ne. xxxij. q. v. ⁊. c. ſacris ō his q̄ vi. me. cā. ſi. q⁹ pot⁹ ꝺz q̄s q̄libet mala tollerare cū malo cōſentire nec ignoſcit ꝓtertu pauptatiſ ſi talia ꝓmittāt. l. palā. § ſi c. ff de ri. nup. vbi dē. Nō ē ignoſcēdū ei q̄ obtētu pauptatis turpiſſimā vitā egit. Que dā ſūt mala que tñ nēcitas excutat vt furtū q̄ tpe neciti oia ſi cōia. xlvij. di. ſic hī. Et ō nō cōmittit furtū nec peccat mortal'r q̄ tpe extreme neceſſitatis cibū vl' veſtitū ⁊ hmōi furat vt nō pereat eo q̄ nō ꝺtur rē iuſto dño facit. c. diſcipulos de ꝓſe. diſt. v. Si ꝑo non eſt neceſſitas extrema, ꝫ magna excuſat a tanto ſed nō a toto. Et ſic intelligē. c. ſi quis co. tu. Poſſet etiaz excuſari a toto q̄ ille a quo rē cepit abundat vt dicaz in ſe. §.

37 ¶ Sz nūqd teneā reſtituere talis ſi venerit ad pinguiorē fortunaz. ℟. q̄ ſi nec ſſitas fuit magna ſolū ſic non tenet ꝓtiſe reſtituere ꝫ vel reſtituere ſi pōt comode ſine magna iactura vel q̄ nō excuſat a toto ꝓmīt tres hebdomadas vt in. d. c. ſi q̄s. Et iſta eſtimatio relinquit arbitrio boni viri q̄ debeat dici magna vl nō. ſi ꝑo eſt extrema nō tenet reſtituere q̄ de ſuſtētū ſuū ē. Poſſet ēt dici q̄ ꝫ aliqua nō ſit in extrema nēcitate q̄ ſine peccato ⁊ obligatiōe ad reſtitutiōē pōt occulte ⁊ bono mō accipere rē alteri⁹ q̄ñ. ſ. ille ita abūdat ⁊ iſte talis neceſſitatē q̄ de ꝓcepto ſibi tenet ſubuenire q̄ ſit vide. §. elemoſyna. §. i. Nō no. Et q̄ dīt licere crēti i extrema neceſſitate dic ēt licere alteri ꝙ cōfitēti q̄ alio mō ꝓuidē nō pōt ꝫ ſenī Tho. limita tñ iſta ꝑa niſi ille cui furat⁹ eſt eē in eq̄li neceſſitate q̄ ſic nō liceret ⁊ reſtituere teneret ſi abſtulit de quo vide. ſ. reſtitutio. iii. §. iii.

38 ¶ Eltz cōmittat furtuz ⁊ peccet ani rp̄ianos captos ab infidelib⁹ furat et liberat. ℟. q̄ non q̄ nullo mō poterāt eos hēre captuos. C. ne rp̄i. mācipa. vel pa. in rubro ⁊ nigro. Et ō cū inuriose eos teneāt nō peccat q̄ eos liberat. Sēd dicendū ēt de eo qui liberat detentum iniuſte a rp̄iano ſacit quod no. xxiij. q. ij. dominus.

39 ¶ Sz nūqd liceat res fidelū capere ℟. q̄ ſi eēt indictū bellū ꝺ eos licet. d. c. dño alis nō; ſicut nec a rp̄iano.

40 ¶ Eltz ille q̄ nō ꝓt hēre ſibi debitus poſſit furari ne ſibi ſatisfacē. ℟. q̄ licēt. ſi nō ſortē in pn ff. de ꝓdi. ide. arg.

de or. cog. c. cū dilectus īmo doluo cū dolo cōpenſari dz. l. ſi duo. ff. de dolo ⁊ parta delicta mutua cōpenſatiōe tollunt. c. itē leximus. de adulcū ꝓ. or. ſuto. Et h̄ vr̄ credo ſi nullum iſtoz. iiij. ꝓcurrit. ¶ Primū q̄ poſſit aliē tec ſniante furaz rehaberet q̄ nemo dz ſibi turpiter dicere. ¶ Scōz ſcandalū ſui vl' primi innocētis cui⁹ forte cuſtodie erat reo cōmēdata. ¶ Tertiū periculū mortis corporis vl' alteri⁹ leſiōis magne. ¶ Quartū periculū mortalis pctī. ſ. primi ⁊ hmōi q̄ aliq̄ iſtoz ueuiēte nō ſz īmo ſi acceptt ⁊ minuit periculū aliq̄d iſtoruz trū poſtremo dictoz tenet reſtituē. ar. c. cum ex iniuncto. §. ſup q̄s de no. op. nūcia. ꝓcedat ꝑa. i. e. olim el. i. ō reſti. ſpo. vbi addit ſz Inno. q̄ q̄ñ q̄s non hz copiā ſuperiorē pōt ꝓ ꝓria auctoritate ſibi ius dicere. arg. c. ꝙ venerabilem. qui fi. ſint legiti. ⁊ bona glo. in. §. ius gentium. diſtin. i.

41 ¶ Sed q̄d ſi ep̄s vel ali⁹ ꝓlat⁹ ꝓcipit ſub pena excois catōis q̄ q̄ habuit aliq̄d de rebus talis teneaē reſtituē ꝛc. Aliq̄d talis q̄ ſibi furtiue ſatisfecit teneaē. ℟. q̄ nō. q̄ ex q̄licite pōi ſibi in recō penſatōez detinē iā ſuū eſt facti nec ampli⁹ ē alteri⁹. nec ēt ſi dicere tin ſnia q̄ ēt q̄ alio recōpēſandi vl' q̄litercūq; q̄ tūc ſnia ꝓtinet exp̄ſſe i tollerabilē errorē. Et ō ñ tz nec ſili⁹ ligaē q̄ nō reuelat q̄ ſcit talez retinē alio recō penſandi certē de debito q̄ talis dz hēre. ſec⁹ ſi nō ſit certē q̄ talis debeat hēre; q̄ tz ipſe dicat; non credo ereſaret ſi reuelādo; q̄ miſte fraudeo alis poſſent fieri. quo teneaē reuelare ⁊ q̄ vid. §. denūciatō. §. riij.

42 ¶ Eltz liceat accipe rē meam apud aliū depoſitā. ℟. q̄ nō. l. ſi q̄s; C. de poſnce ēt ſi eēt cōmodata. l. preterea

C eomo. in ꝓſcia tamē licet. ſi como datario vel depoſitario nullū dānū pōt cuenire ſm Gldericū ⁊ hoſt. allegat l. bona fides. §. l. ff. depoſi.

43 ¶ Eltz liceat furari vt faciat elemoſynas. ℟. q̄ nō. xiij. q. v. c. forte alis q̄s cogitat īmo tenet reſtituē ſi fecit ⁊ q̄uis ſit vſurarius cui furat: tamē non licet niſi faceret ꝓ o criſtēti i neceſſitate ſz q̄ dictum eſt. §. §. xxxvij.

44 ¶ Eltz ſi res furata peat liberē fur a reſtōne. ℟. q̄ vōz q̄ fur ſicut ⁊ q̄lt alq̄ malefic⁹ poſſor ſp ē in mora. vñ ſi deterioraē ēt tenet ſm eā ex timatiōnē in q̄ melius valuiſſet apō dñm a tpe poſtq̄ eā accepit facit. c. grauis ⁊ q̄ ibi no. i gl. de reſti. ſpo. ⁊. l. in re furtiua. ff. de cōdit fur. ⁊ in l. nauis. §. q̄ſi. ff. de rei vē. excipiē caſus q̄ñ rē dño loco ⁊ tpe obtulit. ⁊ tpe recipe recuſauit. q; purgauit mora. d. l. i re furtiua. nec tenet ſi periit vl' deteriorata fuerit. l. vl. C. ō ꝓd. ſu.

45 ¶ Eltz teneamr fur ad reſtitutiones fructuum rei. ℟. q̄ ſic non ſolū perceptos ſed etiam percipiendos a vo dño ſeu quos percepiſſet. d. c. gratis ⁊. d. l. in re furtiua. §. ſi ex cauſa.

46 ¶ Eltz fur poſſit repetere ſeu retinē expenſas q̄s fecit in re furtiua. ℟. q̄ nō niſi vt dictuz eſt. d. expenſe. §. iij.

47 ¶ Eltz filiaſta. vl' vxor religioſuo ⁊ hmōi poſſint ꝫ voluitate p̄ſſa. vel mariti ⁊ hmōi reſtituere rē furtiuam ab eis. ℟. q̄ ſi res eſtat apō eos q̄ tenent. l. i emilē rē. C. de fur. Nō ītelligē ſz q̄ dcm ē. d. §. xxiij. ſi ſine periculo fieri pōt ſi vo ñ eſtat ſz ē ꝓximo fieri pōt ſi vo ñ eſtat ſz ē ꝓximo ꝓpria vl' alienata tūc ſi penā vl' res eſt vl' alienata tūc ſi penā vl' res eſt ꝓpria vl' alienata tūc ſi penā vl' res eſt ꝓpria vl' alienata tūc ſi penā vl' res eſt ꝓpria

ꝫ ꝓuenčtiā fuit stat⁹ ꝛ hmōi. Si vo expēdit imutlr. vtputa ī vanitatibus ꝛ hmōi nō pt ꝫ voluntatē ofīt restitu re nisi hēat vltra dotē vl̄ peculiū ca strēse vl̄ quasi ꝓcor. monal. restō. ii.

48 ¶ Sz qd si marit⁹ ipse furat⁹ est vel pt poterit ne vxor vl̄ fili⁹ restituere ꝫ lis ī voluntatē. ℞. ꝙ sic si reꝰ ē ī et⁹ ꝛ testate. d. l. in ciuilē rē ꝫ si ē in ptāte pfis vel mariti nō si tm̄ facerēt bona fide ñ peccarēt mortalr qz nō cōmit tūt furtū eū nō sit fraudulosa ꝛ nec alio lucrādi ꝓcor. ro. ꝛ Jo. xiij. q. v. c. vl.

49 ¶ Vtr̄ actio furti detur ꝫ quēcunq furem. ℞. ꝙ sic facit. l. ipuberē. ff. e. itelligе si est doli capax. Jtē nō solū ꝫ furē ꝫ ꝫ eū qui vēdit opē vel consi liū. l. io qui rē pignori. §. si m. ff. eo. fallit in pfe ꝓtra filiū ꝛ ecōtrario ꝛ ī vxorē ꝫ maritū ꝛ ecōtrario constāte matrimonio ꝫ dat eis actio rer̄ āmo tar. l. si qs vxori ff. e. ꝛ. l. ff. C. eo. tit.

50 ¶ Que pena furi. ℞. ꝙ si agat crimi nalr pena ē vt fustigeт vel vt crucifet vl̄ alio mō puniat arbitrio iudicis ñ tñ vt occidat vl̄ remēbret. C. de ser. fugi. aut ꝫ nouo iure. Et h̄ vex li est simpler latro sec⁹ si cū armis siue vio lēter aggredit ī domib⁹ vel in itinere vl̄ i mari vl̄ in pal. ī furripit qz tūc in spendit. l. capitalium. §. crassatores. ꝛ §. famosos. ff. de pēnis. Sz qd de eō iuuenis ꝙ suspēdunt oēs latrones ꝙnicisq; simplices si vltra certā sūmā furati fuerit Ray. ꝫ ꝙ necessitat pacis cōis ꝛ frequēs ineorrigibilitas huj⁹ malitie horum facit rōnabilē di ctā pēn̄ iudicē. Si vo agat ciuiliter tūc si ē manifestus pena q̄drupli. Si vo nō est manifestū pena dupli vt ī. ff. de obli. q. et de lic. na. §. pena. ꝛ §. fi. Et pōt hec pena peti ēt post annū ꝛ ipetuū inst. de ppr. ꝛ liga. ac. §. fur ti ꝛ ꝫ primo egerit criminalr poterit itez agere ciuilr ꝛ ecōtrario. C. qñ ci uil. ac. pēn. cri. l. vnica. ꝛ. l. ff. e. tūm. an autem hec pena in ꝓscriptis sit sol uenda dic ꝙ non vide. j. ter. §. iij.

¶ Utrum fur possit occidi a prima/ 51 to. vide homicidium. ī. §. v.

¶ Utrꝫ fur sit excōicat⁹ q furat̄ cali/ 52 ces paratas ꝛ hmōi sacra. ℞. Joa. l. c. ex Ihis. c. ti. ꝙ nō nisi cum furto sit fregerit hostia eccle vl̄ armaria vl̄ fe nestras ꝛ hmōi facit. c. ꝓquest⁹ de fo ro cōpt. ꝛ. c. ꝓsti. de sen. exc. ꝛ qō ibi no. vide. Excōicatio. v. cāus. vi.

¶ Utrꝫ fur q suspēdit sit sepeliēd⁹ ī 53 cimiterio. ℞. pa. ī. c. ij. e. ti. qlic ꝛ oēs alij q pp̄ria relicti vita puanť ꝛ ēt oia alia sacra ministrāda si pentear de pctō vt est ter. in. c. fi. xiij. q. ij. nec valet ꝓsuetudo in ꝛrariis cle. i. de pe. ꝛ re. glo. tñ in. d. c. fi. dicit vex q ad se pulturā dūmō fiat de auctoritate ꝑn cipis allegat. ff. de exhaue. puni. l. i. ꝛ bñ nec cle loquit nisi de sacramen tis reprobāo contrariā ꝓsuetudinē.

Eneralis

cla cōtinet oia nisi ꝫ/ ria meno apparcat testatorꝫ ff. de pēnu legata. l. q pend legat. ꝛ. ff. de ꝓcul. l. peculiū. C. de moffi. test. l. si qñ in glo. non enim videt quis ge neraliter concedere qō specialr non est concessurus. C. que res pig. obli. po. l. i. in glo. nec etiā maiora exprei lis nisi specialr cōmittanť. ff. de pcu. l. pomponius in ꝑn. ꝛ. l. mandato.

¶ Generali per ſpeciale pcuidubio ꝛ derogatur de rescrip. pastor. alio.

¶ In generali mandato multa sunt ꝛ que non intelliguntur nisi exprimantur de offi. lega. c. i. in gl.

¶ In generali locutione persona lo ꝫ quens intelligit excepta. c. ꝓtutio in glo. de iureiu. cū cōcor. ibi positio vñ si. pmisi tibi dare aliqd ꝓtra oēs ho minem non teneor dare contra me.

Ladius

non ē redden dus furtiuo ef fecto etiā si iurasset. xxij. q. ij. ne q⁹ arbitret. Et facit ad ꝓbandum ꝙ ex iuramēto vl̄ voto nō tenet̄ hō qñ venit ad cū casum in q̄ nullo mō iurasset vel iurare nō potuisset.

Lozia nana

vīō va na glia

Ratia

accipit multipli citer. aliquando ꝓ amore. ꝛ sic accipit in. c. i. cōmo. aliqñ ꝓ ꝓcessiōe būficij seu alicuius idulgētie vel auctoritatis si cut in cle. gr̄e de rescrip. ꝛ qō hēt ī re gula qō ob gr̄az li. vi. ꝛ intellige qñ ad illud būficiū faciendū nō est obli gatus qz q facit id ad qō est obligatus rāne nāli nō facit gr̄am. vt dicit bal. ī. c. i. §. hec facta de pace. iur. fir. in verbo ꝓ gr̄am eccle. ꝛ facit ter. ꝑ dictus ꝓ eo. ꝛ. l. ttci⁹. ff. de obseq. pa tro. Aliqñ accipit ꝓ dono spūāli cui. i. q. i. gr̄a. ꝛ in cle. i. de magīs in gl. ꝛ ꝙ magīs in fcō sen. Et hec est duplex. l. gr̄a gratis data. ꝛ hec stat cū pctō mortali. ꝛ est oē bonū additū nālibus nr̄is: sicut gr̄a ꝓdicādi ꝓ phetandi: faciēdi miracula ꝛ hmōi. Alia dr̄ gratū facies. ꝛ hec ꝫ Ri. in ſ. d. xxvi. ar. i. q. i. nō differt a carita te ꝫ aliqd absolutū. ꝛ tō idē est re aliter ꝙ caritas ſm Ar. de mar. i. ti. di. xxiij. qz q nō pūt separari sūt idē realr. Sz ꝙ rōnes formales respecti uas differūt qz hēt habitudines di uersas hñtes distinctos terminos. Caritas n. dr̄ ad obiectū. i. essentiam diuinā: ꝫ nullus est in gr̄a cētie di uine ꝫ voluntatis. ꝛ ita differunt for maliter ꝛ placet: ꝫ aliꝫ teneāt alr. hec nunq; pōt cē cū pctō mortali ꝛ sine hac nullus saluabit. Ve q̄ vide per theologos in. ij. di. xxvij. ꝛ. xxviij.

¶ Utrꝫ bānitus pp aliqō delictū cu/ ꝛ ius bona sūt ꝓfiscata si a dño recipia tur ad gr̄az eo ipso sit restitut⁹ ad bo na ꝛ remissa sibi culpa. ℞. qđ tenēt q̄lie pp tex. i. l. i. §. fi. ff. ō q̄st. vbi di cit bar. ꝙ bānit⁹ qñcūq; recipit ad gr̄am ꝓncipis vī restituit⁹. Jtē vī ēt lenisse i. l. fi. ff. de sniaz pa. Sz Sal. i. d. l. fi. dānat dcm̄ bar. ꝛ dic cū ex. ibidē ꝙ ñ restituit. ꝛ magis placz ꝙ ter. ī tl. de pace ꝓstā. ī ꝑn. i. ō. plenius dinē gr̄e nr̄e recept⁹. ꝛ ibi dic bal. ꝙ qñ qs recipit ad plenitudinē gr̄e ꝙ remittit culpe ꝛ restituit ad fauorez Ergo qñ solū simplr ad gr̄az recipit ñ restituit ꝛ merito. facit ēt qz rescri pta fisco dānosa ī dubio sūt restrigē da ad mīa⁹ iudicū ar. l. si qñ. C. de op. publi. ꝛ restituto ꝓncipis nō tra hit retro ꝫ nus q̄stū alteri. vt ꝫ ang. ꝛ imola i. l. gallus. ff. de lib. ꝛ post. ꝛ bar. itelligēdus ē qñ faciēt gr̄az mā dat ſnſam vel bannū cancelar. ī suuz ꝓiudicū solū. qz addūcit. §. fi. predi cū. quod not. vide. ē. dānatus. §. ij.

¶ Utrꝫ gr̄a sēo mō accepta ꝓcessa ꝛ alicui ꝑ papā exprimet ꝑ nuntē ei⁹. ℞. q̄d dr̄. tenēt ꝙ si gr̄a ꝓcessa hz an nexā iurisdictōz: ꝛ sit ꝓcessa sine ſris ꝙ exprimat. Si vo ñ hz annexā iurisdictōz: sic ñ exprimat ēt si sit ꝓcessa so lo vbo. ꝫ Jo. an. ī. plogo sup. vi. li. i nouella ꝫ simplr ꝙ ñ exprimat ēt solo vbo ꝓcessa. Jtē ꝫ arch. ibidē. ꝛ ē ve rius ꝑ cle. dudū de sepulturis. Idez dic qñ papa ꝓcedit alicui vt dispen set cū talibꝫ nō dispēsauerit aliꝰ mor tē ꝓcedētis ꝫ Fede. ꝓli. lxxv. iij. Jo a risomiter dic de illo cū q̄ dispēsatū

est sup aliquo faciēdo: qō ꝫ nō fecerit añ mortē dispēsātis: nihilomin⁹ poterit post mortē facere: puta ꝯhere vl' ordiari. c. si cui de ꝓbē. li. vi. ꝛ c. li sup de of dele. li. vi. Silr ꝫ Jo. an. ꝛ legf do. Ant. i c. er tua de fil. p sby. ꝓpetuat auctoritas dispēsandi ꝓcessa alicui gñalr a papa p viā gre p vnā dispēsatōez feāz i vita ꝓcedētis. Sec⁹ si fuisset feā p viā cōmissionis: qr nisi fecerit actū cōez dispēsatiōis: puta edictū cōe vl sile sic erpt rat q ad alios trī qb⁹ nō dispēsauit. pl⁹ēt dico vz qqñ gra ꝓcessa reuocat: ñ expirat añ certificatōz ō reuocatōe nisi qñ papa expſſe vellz stati ñ valē ꝫ Be. s. c. i. de ꝓcess. ꝓbē. li. vi.

3 ¶ Quid de gratia concessa ab inferioribus Pape.

4 ¶ Vtrum expiret morte. vide indulgentia. §. vij.

Radus ꝯsanguinitatis ꝛ affinitatꝭ quo cōputantur. vide. ſ. matrimoniū ij. impedimento. vi. ꝛ. xv.

Terra quo ꝛ qñ sit licita vid. s. bellum.

Ala est inordinatus appetitus ſm Aug.

1 ¶ Quot sūt⁹ spēs. ℞. gre. cr. li. mora. ꝛ ponit de ꝯ. di. v. qnqz modis. sūt qnqz. ¶ Prima spēs est qñ hora ꝓuenit debita. de q̄ hēs de ꝯse. di. i. c. solēt. ¶ Scōa añ cibos lautiores q̄rit q̄z ꝓuenat ei⁹ q̄litati ō q̄. xli. di. c. i. ij. ꝛ. iij. ¶ Tertia qñ nimi studio se ꝛ accurate cibos ꝓparat. de q̄ dic. vt. xli. di. c. iij. ¶ Quarta qñ nimis comedit vel bibit q̄z mēsura refectionis exigat. ¶ Quinta quādo cū nimio desiderio affectat̄. de quo di. xli. c. i. vnde versus. Proꝑe laute nimis ardenter ꝛ studiose.

¶ Vltr gula sit ꝑcm mortale. ℞. ale. 2 de ales i cōpēdio suo q̄ appetit⁹ comedēdi vel bibēdi pōt cē. v. modis.

¶ Primo cibū vel ꝑcm solimō appetēdo. ꝛ h̄ nullū est ꝑcm: qr nūlc ē

¶ Scōo qñ tali appetitui adiungit delectatio i cibo vl' potu. ꝛ sic ē venia le ꝑcm. ¶ Tertio qñ tali appetitui adiūgit trāſgressio alicui⁹ ꝓcepti. puta qr frāgit ieiunū de ꝓcepto ad qō obligat sic ē mortale ꝑcm. ¶ Quarto qñ tali appetitui finali affectu ihret puta parat⁹ facere q̄cūq; vt eū cōseqūt: sic ē mortale ꝛ grauto: sicut fecit Esau. ¶ Quinto qñ ꝓpter talem delectationē appetit⁹ ducit totā vitā suā hmōi delectatiōib⁹ deputare sē dues q epulabat q̄tidie. ꝛ h̄ ē multū, vicinus mortali. ¶ Addo. vi. pro clariori itelligētia: qñ tali cibo vl' potu seu tanto scienter ꝛ aduertēter vti vult qō notabile nocumētū ꝓprie p sone ꝓstat puta nīl bibit vel comedit aduertēter q̄ pdit vsuz rōnis: qr tūc peccat mortalr. Sili si comedit aliqd scienter q̄ notabilē ifirmit⁹ tē vl malū icurreret eēt mortale: qr ꝯ preceptū. Math xxii. diliges primū tuū sicut teipm. sec⁹ si inaduertēter nisi ita eēt frequēs q̄ teneret aduertere sicut dicim⁹ de ebrietate. xxv. d. §. alīs ea de mīi. vel ēt sec⁹ si modicū nocumētū ex tali cibo ꝛ potu narrat: aut verisimiliter credat inde incurrere: sicut infirmus q̄ potus vult pati augmentū febris q̄z sibi tum ꝛ hmōi qr nunc est veniale.

¶ De tempo ꝛ hora comedendi ꝛ ci ꝫ bis quibus vesci ꝫ vide. ſ. ieiunium:

¶ Quot sunt filie gule. ℞. q̄ sūt ser. 4 pta ebrietas. scōa hebetudo mētis. Tertia inepta letitia. Quarta multiloquiū. Quinta scurilitas. Sexta immunditia. de q̄bus in suis capitulis.

Habitus aliq̄n dr q̄dam q̄litas ac acquisita ex frequētatiōe actibus vel ex vno multū vehemēti q̄ alia facilr disponit ad aliq̄d faciēdū q̄ differt a dispositōe. qr illa ō facili mobilr. ꝫ habit⁹ de difficili ꝫ Arri. in ꝑdicamēto q̄litat. aliq̄n dr vestis seu tegmētū q̄ hō tegit. de quo in. c. ꝓcipimus. xxi. q. iij. de vi. ꝛ ho. cle. c. deus q.

1 ¶ Quo autē sit peccatū in vestimētorum ornatu. vide ornatus.

2 ¶ Quali hitu debēt vti clici. ℞. gl. i sū. xxi. q. iij. q̄ pñt vti pānis. ēt p̄cioſis ꝫ ꝓ studiū regiōis vt ꝓfort mēt se morib⁹ eoꝝ iter q̄s viuūt. ꝛ ne vilescat clicalis dignitas. vt lxxx. di. ept ō q̄ vide. s. clic⁹. iiii. ꝛ. ſ. ornatus

3 ¶ Qualr dz cē hitus religiosi. ℞. silr ꝫ statuta siue regule. ita tñ q̄ ꝓcurat religiosi ꝛ pñs. vt. xx. q. i. c. vidua.

4 ¶ Quo tpe dz vti hitu religiōis. ℞. q̄ oi tpe seu lectulo gelcēs seu i q̄cūq; loco ꝓsistēs. vt dr in. d. c. vidua.

5 ¶ Vtr peccet mortalr religiosus dimittēs habitū. ℞. q̄ sic sine cā rōnabili. ꝛ est excōicat⁹. de quo vide. s. ex communicatio. vij. casu. xxvij.

6 ¶ Vtr liceat tā clico quā religioso ex cā rōnabili occultar hitū seu trāſformare. ℞. q̄ sic. vt i. d. c. clici officia.

7 ¶ Vtr vir possit vti veste mulieris vel ecōtrario. ℞. q̄ nō imo vt ꝑcet tū mortale si, ꝓposito malo vl' sine rōnabili causa fit. qr potest excōicari. vt. xxv. di. si quis mulier. ꝛ ꝫ aliquos sunt excōicati, sed non credo.

8 ¶ Quid de vēte habitu monachali vel alio religioso cā ludibrii. ℞. gl. i tūe ꝛ sic videt mortale ꝑcm. ꝛ grauiter puniēdus. vt i auc. de san. epis. §. vl. C. de epi. audi. l. minime.

Debetudo mētis ē grossities intellectus q̄ hō nō pōt ptingē ad cognitionē rei nisi p multa ei sit exposita. nec tūc ēt ꝓfecte pōt ꝓsiderare ea q̄ ptinent ad rōnē rei. ꝛ dr hebes eo q̄ acuto opponit acutus. n. est penetratiuū ita hēs siue obtusus ē qō nō pōt penetrare. vñ inquātū ꝑportat debilitatē mentis circa spūalia ꝓsideranda sic opponit dono itellect⁹ qō subtiliter penetrat ꝛ differt a cecitate mētis qr ista ꝑportat oīmodā puatōez cognitiōis sp̄ualis. ꝫ hebetudo non quia non totaliter ꝑmat cognitione.

¶ Vltr hebetudo sit ꝑcm. ℞. q̄ in iā 1 tū quantū hz rōnē voluntarij sicut ꝛ cecitas mētis. vt ꝑz in eo q̄ est affectus circa carnalia ꝛ de spūalib⁹ subtiliter discutere fastidit vl' n gligit hō ſa ex seō Tho. scōa scōe. q. xv. ar. iij. Et q̄ ꝑz q̄ nō ē mortale nisi qñ voluntarie ita ſplicat se terrenis q̄ omittit illā discussionē q̄ de necēsitate salutis ē. sicut in ꝓfitēdo peccata vel i cognoscēdo necessaria ad salutē. ꝛ est filia gule ſm Greg. xxxj. moralium.

Edificans in solo alieno de iure efficit hedificiū dñi soli. inſti. de re. dui. §. ꝛ er diuerso Secus si i litore maris vt piscatōi intendat casam hedificauerit. qr q̄diu casa duraverit sua est vt in. l. in tantū ff. de re. dui. Fallit hoc q̄ hedificiū nō efficit dñi fundi qñ hedificatus ē de reb⁹ eccle. qr solū cedit hedificatio ri. q. ij. aplicos ſm Jo. ibidem. ꝛ in c. inuestigandum. de ꝑcul. cle. ꝛ est spāle in eccliā ꝫ Ber. intellige tū q̄ qñ hedificans hz ius vel cām in re a domino. vt emphyteota, feudatarius

comodatari⁹ aut inglunus dño q ħdificauit vt plenior ē vsum hēret in re tali in dño teneť ex vt in casu punct⁹: ꝫ ħdificauerit i alieno scienter. vt no. in. §. ex diuerso. iusti. de re. di. Silr qñ q⁹ ħdificat in alieno solo bona fide credēs ħdificare in suo ħdificat in alieno: in ꝓsta teneť dño soli vel ad vendēdū fundū vel satisfaciendū ꝑ ħdificio arbitrio boni viri. Si vo q⁹ ħdificat de alieno i suo solo: tūc ħdificanti est suū. l. adeo q dē. §. cū in suo. ff. de acq. re. do. ꝫ restituet estimationem de iure si fuerit ꝓdēnatus in duplū. d. §. cū in suo. & l. gēma ff. ad exhibē. & si destrueret ħdificiū posset petere suū. puta trabē si mō duplū nō fuerit ꝓscun⁹ iusti. de re. di. §. cū i suo. & d. §. cū i suo ꝫ si nō fuerit ꝓdēnatus sufficit restituat estimationem solum.

1 ¶ Item ħdificās cū dāno vicini sui teneat ad restōnē. ℞. q⁹ nō si non facit aliq nocēdi. primo ꝫ sibi ꝓsulēdi l. i. §. denicꝫ ff. de aq plu. arc. Nam vsqꝫ ad celū pōt q⁹ elevare suū ħdificiū si est sibi vtile & seruitutē nō ħz l. altius. ff. si ser. vē. Et ꝫ gl. in. c. cū ecclia de elec. in. v°. iniuriarum. Sec⁹ si aliq⁹ iniuriandi. primo h̄ faceret. nā tūc sine denūciatiōe nouī operis sit facta vel nō in ꝓscia teneť. d. §. denicꝫ.

2 ¶ Item teneat ħdificās denūciare ħdificiū suis sumptib⁹ aliq̄s. ℞. q⁹ sic quia ido post denunciatiōē nouī operis siue iuris siue iniuria ħdificauit ff. de operi. no. nunpcia. l. pictor. alt. §. i. extra e. titu. per totum.

3 ¶ Quando quis possit edificare extrum vel nouā ħdificia vide. s. emphiteosis. §. rviij.

4 ¶ Item q⁹ possit in alieno aliq̄d facere iusto dño. ℞. Ang. de are. iſti. ō lege iuſtia. cauti. tollen. q⁹ sic qñ facilē ti. pdeſt & dño nō nocet vt ibidem & in. l. i. §. fi. ff. de aq plu. arcē. Sec⁹ si ille leret. C. de ſeruit. & aq. l. aquā. & ff. si ſeruit. vē. l. q si forte in pin. & l. sicut §. pe. Idē dicē q⁹ nemo pōt facere in suo q⁹ alteri nocz & sibi nō. pdeſt & q⁹ si facit aliq nocēdi teneť ex dolo. d. l. i. §. denicꝫ & ff. de dā. iſec. l. pculus.

Ereditas

vocatur a. ſ. ponderus. rij. vnciarū & diuidit in. rij. partes q⁹ vocant. rij. uncie q̄ vocāt diuersis nominibus. ſ. secunx. uncia. ſ. una. Ellia sextans. i. ſexta pars hereditatis que fuit due uncie. Quadrans. i. tres uncie q̄ sunt q̄rta pars. Trieus. i. quatuor uncie q̄ sunt tertia pars. Quincūx. i. quinq uncie. Semiſ. i. ſex uncie. Septūx. i. septē uncie. Bes. i. octo uncie. Dodrans. i. nouē uncie. Dextās. i. decē uncie. Decūx. i. undecim uncie. Appellatōe vō assis. rij. uncie cōprenēť vt iuſti. de hered. inſti. §. hereditas fm Inno. & in. c. ex lris de iurepa. Hereditas est q̄dā ius vniuersale & ea vēdita vl data trāſit ius ꝓpinatus & oīa iura & nō hereditas ē ſucceſſio in vniuersum ius q⁹ defunctus habuit tempore mortis. l. nihil. ff. verb. sig. Ad quos dz hēditas deuenire defun & acto aliud nō disponēte vel tmalide ℞. q⁹ in Lucis de iur cōi. ¶ Primo veniunt legitimi deſcēdentes si sunt oībus aliis exclusis & si sūt ꝑmi gradus multi equalr succedunt. Si vō sūt nepotes & ulteriores solum succedunt in stirpes. i. in eā partē quā pr eor⁹ si viuēt hēret nec distinguit an sint masculi vel femine & adoptiui nō eis ſcipatr q⁹ indiſtincte oēs admittunt vt. C. de suis & leg. here. auc. in ſucceſſiōe. Si vō deſcēdētes non sunt

sunt tunc veniunt ascendētes puta pr auus & auus &c. cū fratribus & sororib⁹ ex vtroq⁹ parēte ꝓiunctis defuncto vl eor⁹ filij quos frēs vel sorores seu filios si nō hz succedūt ascendentes seu salua sp progatiua gradus. ſ. q⁹ pr ꝓferť auo & sic cū excludit & sic de ceteris. Et sic solū venit de ascēdētib⁹ q̄ est ꝑmior defuncto cū frib⁹ si sūt in capita hz cū filijs fratrū in stirpes exclusis frib⁹ ex vno parēte vñ. Si ät dicti ascēdentes sūt in eq̄li gradu puta ex pte pīn in primo vel ſcdo & ex parte mris filr in ꝑmo vel ſcdo & hmōi sic eq̄lr pīni ꝑ dimidia & mſni ꝑ alia dimidia succedūt q̄uis sint plures ꝑsone ex pte vna q̄ alia puta auus & auia ex vna pte & ex alia solū auus vl auia vt in auc. de here. ab ite. §. i. & ii. & in auc. defuncto posita C. ad tertul. & q̄ ibi no. in gl. Aliter ue pīno siue mſno sit admiſſi vt in. d. auc. defuncto q⁹ si nec ascēdentes sint venūt collaterales. Et primo frēs & filij alicuⁱ⁹ frīs ꝑmortui q. ſ. erāt ꝓiuncti ex vtroq⁹ parēte defuncto de cuius hēditate agit nō tm i capita hz in stirpes quo ad filios fratrū ꝑmortuor⁹ ipsi frēs bñ succedūt i capita & illi ꝓferunt frib⁹ q sūterr vno parēte soli vt. C. de legi. here. auct. cessante. Dicit tm bar. i. l. oēs. C. cōia de ſucce. q⁹ qñ parēres venūt ad ſucceſſionē in bonis q̄sitis ex linea mſna in bonis pīnis parēres ex linea pīna & l. iij. C. de bo. mſ. silr qñ sūt duo filij ex diuerso mſrimonio ꝓferunt in matrimonio illi q̄ sūt nati ex illo matrimonio alio nato ex alio ꝫ si ex dispone teſtatoris vel legis aut statuti diceret q⁹ ſuccedāt agnati put sūt in gradu primiores tūc in tali casu venīt filij fratrū ꝑmortuor⁹ cū patruis iuxta auc. ceſſante. C. de legi. hē. not. glo. cōiter approbata in. l. cuꝫ ita. §. in fideicōmiſſo. ff. de lega. ij.

¶ Sz nunqd cū frib⁹ ꝑfatis veniant & filij alteri⁹ frīs. ℞. fm Bu. q⁹ nō. ff. qō cū eo q⁹ in alie. po. l. ſz si ex parte. 3

¶ Utrum filij filiorum prefatorum fratruz ꝑferantur fratribus ex vno parente solum. ℞. q⁹ sic.

¶ Utrum filij fratrum soli sine patruis & auunculis superstites admittantur in capita. ℞. fm Bo. & Hoſti. q⁹ sic quāuis sint filij diuersorum fratruz sed non nepotes. ſ. nati ex eis. 4

Sēdo nō exīnib⁹ ꝓdictis vl aliq̄ eorū venīt frēs ex vno latē tm ꝓiuncti & eoz filij q ꝓferť patruis defuncti 5

¶ Tertio ꝑfatis nō exīnib⁹ ꝓferunt 6 q gradu sūt primiores defuncto vñ pares sūt pariter admittunt vt. C. de leg. hē. auc. poſt frēs & extēdit h⁹cō putatio vsqꝫ ad decimū gradū & vltra & vt hf. xxv. q. v. c. ad ſedē lz ſcriptor: soli⁹ dixerit de decimo gradu exp̄ſſe. Et i ꝑfata ſucceſſiōe tā ascēdē tiū quā descēdentiū seu collateraliuz cessat ois dſta tam ſeruus q̄z emancipatio hoc tm attento vt cū agit de ſucceſſione ꝑis soloꝫ ꝓsanguineos admittas de reb⁹ vō mſrnio vterinoꝫ filij vō nāles tm vl spurii ꝫ ꝛgelli i auc. q. mo. nō. effi. ſui. §. fi. si ex eo dē ꝑte ñ ex eadē mſre ñ ſuccedūt ad inuicem vnus alteri. Si vō sūt ex eadē mſre tūc vnus succedit alteri ab teſtato q⁹ cognoſcunt ad inuicē. l. ij. ff. vñ cogna. Si vō vnus spuri⁹ decederet relicto fratre spurio & alio legittimo ex eadē mſre tūc venit legitimus & excludit illegitimus q⁹ qñ de ſucceſſiōe tractat ille frater ꝓferť q

plurib⁹ nerib⁹ est ꝓtractus: vt dicit̃ est. De successiõe vo fratrũ ad inuicẽ seruã qõ dcm̃ est excepto qꝺ frater legitimus nõ succedit ffr̃i suo illegitimo ex pte pris nec eõrio qz nõ est illi agnat⁹ nec ille ipsi & durat in infinitũ quousq; memoria possit hẽri de cognatõe tñ t. de gra. cog. per totum.

7 ¶ Prefatis aũt oib⁹ ascẽdẽtib⁹ ꝺscẽdẽtib⁹ & collateralib⁹ ꝺficiẽtib⁹ veniet vir ad successionẽ vroris & vroris viri. vt. C. vñ vir & vxor. l. unica qõ si ñ ẽ veniet fisc⁹ vt. C. de lv. vacã. l. si vo vror cẽt sine dote & pauper & mariti⁹ nõ hz nec descẽdẽtes nec ascẽdẽtes hz solũ agnatos vel cognatos tñc succedet viro ab intestato in ꝙrta pte hereditatis. vt i anct. de exhi. re. §. qñ vo & idẽ dic de viro pauperi circa bõa vroris & alie tres ptes hẽditatis erunt agnatoꝝ vl cognatoꝝ. si vo cẽt p pactũ vel statutũ aũ cõsuetudo ꝛ oia vel aliqꝺ predictoꝝ illud seruã si tale ẽ qꝺ iure cõmuni possit ꝺrogari.

8 ¶ Si vo loquimur in clericis ab intestato morientib⁹ distinguẽ aut sunt bõa ꝓpria clerici de qb⁹ libẽ poterat disponẽ. De qb⁹ dcm̃ ẽ. ꝛ. clic⁹. xvij. Et in talib⁹ succedũt agnati hz qꝺ dcm̃ ẽ. ꝛ. Si vo nõ hz succederet ecclia cui seruiebat tpe mortis vl altare si solũ seruiebat altari qꝺ hẽbat bona distincta ab ecclia ipsi altari deputata vt not. xvi. q. vl. c. vl. i auc. de eccliis ttt. §. si qs etiã. Fallit ñ i ꝓsbyteris ex fiducia ꝓmotꝺ ad sacerdotiũ eis ꝓsensu dñoꝝ qz de eoꝝ bõis si ab intestato decedũt fiũt ꝙrtuoꝝ ptes ꝙrtuꝝ vna cꝺo altera ecclie tertia pauperib⁹ & ꝙrta parẽtib⁹ assignet & si ñ sint tꝺcõi vtputa hẽtici. xxiij. q. ij. sane & himõi cꝺo. in vñ ecclie distribuat vt i. c. ij. de suc. ab ite nec ẽ abrogatũ vt ibi doc. cõiter tenẽt ꝛ gl. voluerit qꝺ sic si vo sũt bona ecclie ꝺ qb⁹ ꝺisponẽ clicꝰ ñ ꝓt succedit ecclia vt i. c. i. de succe. ab ite. ꝛ. c. i. ꝛ. c. relatũ cl. ij. ꝛ. c. registi de test.

¶ Quid ꝺ successiõe i feudis vid. §. 9
feudi. §. vt. cũ seqntib⁹ & ẽphiteosis vide emphiteosis. §. v. cũ duob⁹ se.

¶ Quid de bona manumissio. dec. 10
dẽtib⁹ ab intestato. ℞. qꝺ succedẽt ꝺscẽdẽtes vl ascẽdẽtes vl collaterales ꝛ qꝺ dcm̃ ẽ excepto qꝺ patron⁹ ẽdicat ptẽ nõ tñ totũ vt isti. de suc. lib. §. ꝛ nra ꝓstitutio & ibi vide de eoꝝ successione. bar. i. l. defuncto. C. si i frau. patro. ꝺicẽ qꝺ si vn⁹ patronus vinit ꝓferẽtur filio alteri⁹ patroni & filꝰ patroni ꝓferrẽ nepoti alterius patroni.

¶ Utr̃ clici laicis succedãt ꝛ qꝺ ꝺi- 11
cit ẽ & eo ordine. ℞. qꝺ sic ꝺubitanter. qz iura ꝓallegata ñ excipiũt eos imo ẽt religiosi. Intelligẽ qꝺ pñt hẽre. ppũ i cõi ẽt si dñ laici erãt ꝓmittẽrit vitiũ ingratitudis vt. xiv. q. vl. c. fi. fal. ñ h i feudis de q. §. feudũ. §. ix

¶ Utr̃ filꝰ aliqñ excludat ab hẽdi- 12
tate pris vl aliꝰ de ꝺcis. ℞. qꝺ sic in v. calib⁹. ¶ Pro si pr̃ sunt hẽtici qz ipso iure bona hẽticoꝝ sũt ꝓfiscata de hẽ. c. cũ fm lib. vi. ¶ Sꝺo si pr̃ cõmisit crimẽ lese maiestat̃. l. qsqs. C. ad. l. iul. ma. ꝛ. vt. q i. c. si. qs ñ aduerte ne qꝺ pena incapacitat̃ ñ extẽdit ad filios nisi qũ crimẽ ẽ cõmissũ i eũ q ñ recognoscit ſuptoꝛẽ see⁹ si ẽ ꝓmissum i eũ q recognoscit ſuptoꝛes qz hz sit crimẽ lese maiestat̃ vt. l. i. ff. ad. l. iul. ma. ñ tñ q ad incapacitatẽ q ad filios hz Salt. i. d. l. qsq. Et ẽt aduerte qꝺ crimẽ lese maiestatis cõmittit & subdit⁹ vñ cle. pastoralis de re iud.

¶ Certõ si pr̃ erat ꝓzon⁹ vl hẽbat alicui qõ tus seu feudũ i ecclia qõ ꝺecreꝛet trãsire ad filios ꝛ ipe ꝺecreuit vl mutauit rectorẽ vl clicũ illius ecclie qz ipso mꝰ pdit oẽ ius ꝛ dignitatẽ ꝛ ad filios ñ ꝓueniet de pmo. c. i qbusdã qz talia deuoluunt ad ecclias cui in iurta fcã ẽ imo filij talũ vsq; ad qrtã gnatões in clicoꝝ collegio nullaten⁹ ꝺbẽt admitti nec i aliq religione pñt ẽe plati nisi fuerit cũ eis ꝺispẽsatũ vt i. d. c i qbusdã. ꝛ tñ ꝺispensare pt. ex q ꝓlitor canõis nõ sibi reseruat. ar. c. nup de sen. ex. ¶ Quarto si filꝰ vl aliꝰ q põt succedẽ furioso rebꝰ suis cura ñ ꝓpẽderit hz succedet ille q eũ i sua dom̃o ꝓpria sumptib⁹ vsq; ad finẽ vite ꝓcurauerit exacuta ẽt istõne illi⁹ q neglexit si mõ talis iscripsit admonuerit eos vt cura hẽret vt in auct. vt cũ de appl. coll. §. cæ vbi ẽt dicit gl. q hz nullus exãe⁹ ei ꝓcurauerit tñ hẽditas ab agnatis auferẽt vt. ff. de his q. vt idi. l. hz vbi isti tutus idignus iudicat⁹ ẽ successione q ꝓ negligẽtiã suã & culpã id egit vt mulier a q istitut⁹ fuerat moreretur vbi dicit gl. f. nõ adhibẽdo medicum vel malũ. ¶ Quito si in captiuitate eos qb⁹ succedẽ ꝺeberet mori ꝓ suã negligentiã ꝓmisit vt in. d. §. exulso & sic succedet ecclia ciuitatis ex q ortꝰ est ibidem & ẽt tñ calib⁹ in qbus põt exheredari vt. §. exheredatio. §. i.

13 ¶ Utrum filius possit exheredari p patrem. ℞. vt. §. exheredatio & frater fratrem & vir vroꝛem ibidem.

14 ¶ Utr̃ dño q de ꝓsuetudine totum accipit qꝺ erat tũi⁹ q sine filijs morꝛ ꝓsuetudo ꝓscripta est ecclesie qz possit allegare qꝺ hoc pactum ab initio fuerit quia terra sua erat.

15 ¶ Dño succedẽt filij illegitimi. vid. §. Filij i fin. cui se. utr̃ ẽ qꝺ ita. hz qñ les tñ succedũt adiuicez de succe. §. vulgo hz hoc ꝺicit i suc. q. mo. na. eff. sui. §. filiũ hz tu dic vt. §. §. vi.

¶ Quis succedet dãnatis ex aliq de 16
licto ad mortẽ. ℞. qꝺ descẽdentes vel ascẽdentes hz qꝺ dcm̃ ẽ. ꝛ. hz collaterales nõ nisi vsq; ad tertiũ gradũ vrores vo talium solũ hẽbũt totẽ & donatiõ nup. Si vo totẽ nõ habuerit accipiẽt ptẽ legib⁹ ꝺiffinitã. Glo. dicit qñ ex tenore luerarẽt siue hẽant filios siue nõ & si neiem ꝓdictoꝝ hẽant fisco applicãt vt. C. ꝺ hoc. dã. an. bõa

¶ Utr̃ bona ingrediẽs religiões ab ite 17
stato ꝓuentãt monasterio. ℞. pa. in c. i. pñtia de ꝓba. qꝺ q ad frres minores ñ q ãt ad ꝺicatores & alios mẽdicãtes sic ñ tñ vt immobilia aut iura ꝓpetua sibi retineãt hz vt vẽdant & ꝓloratõe officij indicis. Itẽ ꝺici oibus aliis relictis ꝓterq; p religionis ingressuz ẽt i frib⁹ minoꝛib⁹. s. qꝺ petẽt ꝓloratõe officij indicis & vt vendãt q ãt ad alios religiosos nõ mẽdicãtes indubitãter succedit monasterio.

¶ Si q̃ro qõ monasterium succedet 18
cũ mẽdicantes nullus habeãt & aliq trãsferant ad placitũ platoꝝ. ℞. ps. vbi ꝛ. qꝺ nõ ꝓuenit in ꝺictis monasterio ꝓticulari hz erit i pte illi⁹ q pest vt putdeat put sibi videbit.

¶ Utr̃ nouitõ mõẽti ab intestato suc 19
cedat mõasterio vid. §. nouit⁹. §. xi.

¶ Quid si ingrediẽs erat vsufructua 20
rius solũ. ℞. pa. vbi. ꝛ. qꝺ trãsibit in monasteriũ vsufructus sed solus durabit in vita ingredientis & non plus

¶ Quid de collat tali ingredienti ea le 21
ge vt nõ alienẽt. ℞. Jo. an. hz qꝺ succedet monasterio ꝓ ar. l. i. ff. de fun. dotali. ꝛ. l. pẽ. §. ul⁹ agripa. ff. de le. iij. ꝛ in eo qõ not de iure patro. ex ſtis. pa. vbi. ꝛ. hz ꝛ qꝺ alii per ar. l. pcto lucij titij §. fi. ff. de le. iij. fac

qđ legit ⁊ no. in. l. si ita ga. §. ea lege ff. de verb. ob. Ego vo sic ꝯcordo sic distinguendo. si ꝓhibita est alienatio vt i familia remaneat sic ē vera opinio Jo. an. ꝑ d. l. ꝑcto. §. fi. a Jnno sensu. Si vo vt ad ⁊neū perueniat ꝓhibitū est sic nō succedet monasterio

22 ¶ Sz qro qđ accipiet qđ sibi debet aliqs ex hēditate ingredientis siue fecerit testm̄ vel nō. ℟. pa. vbi. s. bar. dicit ꝙ qđ mos ista similis ⁊ exeat oēs effectū qđ mos nālis sicut est in ingredientib⁹ ordinē minorū q nihil in cōi vel ꝑticulari ꝓfert hēre tunc statiz hēbit post ingressum cū effectu. l. confessione exꝓssaz ar. l. deo nobis. C. de epis. ⁊ cle. sz qđ nō operat omnes effectū in hoc quez mos nālis puta qz habēt saltez in cōi nie dz exꝓctare mortē nālē ipsius ingredientis ⁊ interim dispositio si fecit erit in suspēso. Et cū hac opinione trālit Ly. ⁊ do. Anto. ⁊ pa. in. d. c. i ꝓma limitat nisi in testō alr de tpe determinasset qz illud erit seruādū. Jtē limita vera ꝓdicta nisi quo ad filios legitimos. q legitimā habebit ex eqtate statim post ingressum. nō aūt alimēta ꝑm ꝓdictos doc. Mō ℞ credo qđ legitima eis sufficiat. alr non saltē in ꝓscia sz vel monasteriū habit eis statiz qđ debēt hēre ex bonis ingressi vl statū alimēta ꝓstabit. donec eis talia bona dederit. facit ad hoc. d. l. deo nobis. §. nā ⁊ martinus. ⁊ qđ no. ibi m glo.

23 ¶ Hereditas qđo diuidit iter ꝓfessos qui habēt peculiū castrēse vel quasi aut aduēticiū. vide peculiū per totū

Eres primus significat aliqđ ꝓximū. t. nō vltiorē. vt. ff. de vb. sig. l. ceteri. sz regulariter nomē hēditis p multas successiones accipit. vt. d. l. set endū. ⁊. l. vl. C. de here. inst. vbi hēs hēdis testatoris dī here vlō gl. hic. er trālissa. de fi. ꝓbr. Aliqñ tū descendētes post primū here vocant ꝓhēdes. vt iz gl. in. c. fi. de ꝓcu. cleri. ꝙnis alias ꝓhēs dicat q se putat hēdē cū nō sit ff. de ꝑ. here. in. l. ꝓpo hēde. ⁊ inst. de iterdi. §. adipiscēde. Aliqñ qlibet descēdens cui rel nqđ aliqd dī. plures. vt i. d. gl. Hoie vo suoꝝ hereditū nō venit⁹ exneus hēdes. de quo p bar. ⁊ alios in. l. gallus. ff. de libe. ⁊ postḡ. Nō limita veruz in hto q nō transeūt ad hēdes exneos. ⁊ exneus here dī q nil attinet ḡnis ꝓprie in statutis hēs exneus dicat qlibet qui tpe mortis nō est in ꝑte mortis. et si sit filius emancipatus ꝑz Aug. are. inst. de hē. q̄li. ⁊ di. §. ceterꝝ

¶ Utꝝ deus instituerit ꝙ aliqs sit hes rei. ℟. ꝙ sic vt ꝑz in. c. nō ois. xxxij. q. ij. ⁊ q. iij. dicat ibi esse dcōlā ꝛc. Nō. n. erit hēs filius ꝛc. ad gal. iiij. c.

¶ Utrū here instituit soluz in certa re q ꝓprie nō dī hēs iz legatarius vt in. l. quotiēs. C. de here. inst. possit in foro aie nō dato alio hēde adire totā hereditatē ꝑz ꝙ vult. l. i. m. §. si ex fundo ff. de here. inst. ℟. pa. l. c. qz in gredientibus de testa. ꝙ ℞. ꝑsi. xxxvi. ⁊ multi alij doc. i sacra pagina cōsuluerūt ꝙ sic qz ino humanū nō Jnnuz diuino dz seruari i foro aie. Ergo licite poterit limitant tū dūmō dolose nō sit inductus testator ad instituendū eū in certa re vtputa qz ꝓmisit ꝙ nō posset hēre regressum ad alia bona.

¶ Quid si ita sit institus in certa ꝑte hoc addito ⁊ volo ꝙ de bonis meis plus nō possit ꝑtere iz sit ꝑtemus ꝛc. ⁊ instituit alius hēs vniuersalis q nō vult adire hēditatez. an suprascriptus possit ipse eā adire. ℟. vt ꝙ sic arg.

d. §. si ex fundo. ⁊. d. l. quotiēs. Sed Jnnū est ꝛx. ꝙ nō pōt. vt in. l. quidam §. iſi duo. ff. de hē. inst. vbi ꝑz ꝙ. §. ꝓdictus si ex fundo. ⁊ ꝓdicta. l. ꝙdam hz locū qui volūtas testatoris ē sumpler. ⁊ nō restricta exꝓsse. vt in casu isto. Et tō veniēt succedētes ab intestato. qz testm̄ nō reperit hēre hēdē ⁊ nō pōt qs ꝓpo ꝑte decedere intestat⁹ ⁊ ꝓ parte testat⁹. l. duo ꝑm. ff. de re. iur. Si dicis qđo pōt ꝓhiberi ꝙ nō plus ꝑtet. ℟. ꝓ. l. domus. §. fi. ff. de vsufr. vbi testator ꝓhibet ius accrescēdi. ⁊ casus ē i. l. i. ff. ō inusto. ru. tel.

4 ¶ Utꝝ here teneat ex delicto vl ex delicto ōfuncti. ℟. vt colligo ex bar. in. l. i. ff. de ꝓuat delictis. ꝙ aut actio est penalis ex vtraqz ꝑte. vtputa qñ ꝑtit pena q̄ ē applicāda parti. Illaz tā ex parte rei ꝙ actoris est penalis. Et sic non tenet aliquo iure. Si vo actio ē penalis ex parte rei ⁊ ꝓsecuto satisfactiōe dāni mei ⁊ sic de iure ciuili si delicti fuit cōmissū circa Jnnū q gdē Jnt⁹ tenuit sic tenet hēs qz nō fundat iteriū actoris immediate ex delicto sz ex Jnnu puta qz agit actō comodati vel ex posito ⁊ hmōi ⁊ non ex dolo vl ex delicto. Casus ē i. l. ex ꝓposito. ff. de ac. ⁊ obli. ⁊ ex Jnnubus ibidez ⁊ bonus ter. in. l. si ꝛbiez. C. dat actio circa Jnnū q nō tenuit vtputa qz donatus dedit cām Jnnuj qz nō dz vt in. c. dilecti de emp. ⁊ vē. sic non tenet qz cū agere nō possit ex Jnnu cū non sit oporteret agē ex delicto Jnnis hēdē ⁊ ceteris nullus post mortē pōt accusari. xxxiij. q. iij. c. i. ff. de ꝛo. co. q an sē. mor. si i casib⁹ hēs. xxxiij. q. iij. Jane vel si hereticos instituit hēdes de here. c. si qs ex⁹ vl si in crimine notorio ꝺcess̄it. vt no i gl. d. c. ꝙndaz. ⁊. xxxiij. q. iij. i ſuma vl dic gnāl⁹ oñcū qz comisit defunct⁹ crimē pp qđ ipso fō pena sit inflicta a lege sicut i hēli ⁊ crimine lese maiestatis qz tūc accusatur ⁊ agit Jnnus hēdē nō vt puniat ex illo delicto sz vt bona auferāt ab eo q i cōmissiz ceciderūt. Facit. l. cōmissa. ff. de publi. ⁊ ter. bon⁹ in. c. iij. de ꝓscrip. li. vi. alias nō tenet hēs ꝓ quocūqz delicto cōmisso a defuncto siue in Jnnu nullo siue ex⁹ oēm Jnnū nisi i duob⁹ casib⁹. ¶ Prim⁹ si lis fuit cōtestata cū defuncto vt. l. vnica. C. ex delic. defun. Nō qz in iudicio qñ Jnnus vt in. l. iij. §. idem scribit. ff. de peculio. Et tō vī iustus Jnnus cū defuncto ꝓtestō nē lite. ¶ Secūs si aliqd pueniat ad hēdez ex delicto defuncti qz in tm̄ tenet ⁊ nō plus vt i. d. l. vnica fallit in ꝺditione furtiua qz in. l. si ꝓ furto. ff. de ꝺdi. fur. dicit ter. furti actio pena ꝓtit legitimā ꝺditio rē ipsaz ⁊ se quit ꝺditio rei furtiue. qz rei Jnz ꝓsecutionē hēdem quoqz furis obligat nec nisi vivat seruus furtiu⁹ sed ⁊ si decesserit. s. vino fure vel mortuo. de iure aūt canonico iz bar. in distincte teneri qñ qs agit ꝓ satisfactione dāni Jnnis hēdē ⁊ hoc sequunt cōiter doc. ⁊ sic intelligēde sūt gl. i. c. ex ꝓtiū de pig. de sol. c. i. de rapto i Iris de vi. tua nos. Jntelligo inquātū hēditas se extēdit. Et placet in ꝓscia Jz pa. in. c. fi. de sepul. soli admittat veruz qñ defunctū pēnituit qz iuxta canonica lo quunt ꝙ tenet qñ defunctū pēnituit. vt no. gl. singularis i. c. a nobis cl. ij. de fen. ex. qz tūc agit ex qñ Jnnus nō ex delicto. Si vo nō pēnituit nō tenet ꝑm eūdez. pa. ⁊ glo. d. c. a nobis nisi

quatenus de iure cuiusli teneatur.

5 ¶ Utr heres teneat soluere legata i testamēto mm⁹ solēni facta. ℞. q̄ in foro iudiciali nō de q̄ dō ʒ vt i.l.si veritas ⁊.l.fi.C. de fideicōmiss. ʒ i foro aie pēdet hec qō ex alia.s. vtrū ex voluntate defuncti oriat obligatio nullis ⁊ cōiter vltramōtani tenēt q̄ nō cismōtani q̄ sic. De q̄ vide p canonistas i c.fi. de sol. ⁊ p bal. ⁊ legistas i.l. cum qs. C. de iurīs ⁊ fcī ignorātia ⁊ ibi dicit Albac⁹ q̄ opinio cismōtanoz est cōis opinio: sic tene eā q̄ verior est q̄ opinioc. d. Anto. mot⁹ dicit se p̄sumisse in fcō in quo nō vn⁹ testis fuerit adhibitus teneba hēs in foro aie parū attēdi. c. q̄ plerīq; de īmu. eccliaꝝ nō distinguit q̄ aut defunct⁹ no egit solēniter relinq̄re ʒ totus cōmisit fidei hēdis ⁊ sic tenē eā ciuiliꝝ ⁊ nāliꝝ. Et sic i vtroq; foro casus ē notabil ʒ vnā lectur ā quo i legē bar. in. d.l. fin. Aut nō cōmisit fidei hēdis ʒ simpliꝝ reliqua fecit sine solēnitate debita ⁊ indistincte tenē hēs in foro aie si ei de hereditate p̄stet. Nō q̄ solēnitates fuerūt indurate ad falsitatē tollendā vbi ergo cōstat q̄ nulla falsitas iteruenit ɔz cessare ⁊ dispositio legis ⁊ seruari equitas ⁊ obligatio nātis q̄ ouis ex dispositione defuncti. l. eū ampli⁹. ℣. ao nāq; ɔz. ff. de reg. iur. ⁊ p hac opinione facit qō no Inno. de elec. i. c. q̄ sic. ⁊. l. ex testō. C. de fideicōmiss. ego dico q̄ si erat legās doct⁹ ⁊ non erat necessitas q̄ excludēt solēnitatē debitā ⁊ sic ñ valeat q̄ vi voluisse potuisse illude si vō erat ignorās vl forte nō potuit solēnitatē obseruare sic valeat i pcia alio nō p̄state de mēte vide de hoc. ℣. testamētū. ℣. ix. ⁊. x. ⁊ legatū. ij. ℣. vnj.

6 ¶ Utr hēs teneat satisfacere ex ℣. tu vl q̄n defunct⁹ in quo ipse defunct⁹ erat obligat⁹ vltra vires hereditarias. ℞. q̄ si fecit inuentariū nullo mō tenet si vō nō fecit inuentariū in foro aie non tenet ʒ Jo. an. ⁊ do Anto. ⁊ Pa. i d.c. plerīq;. In foro vō cōtentioso sic vt i.l.fi.C. ō in. ōlt. Fed. tñ p̄d.c. erit dicit q̄ ēt teneat in pcia vltra vires ʒ p̄ma opinio vt ego q̄ ad pciam.

7 ¶ Utr hēditate exausta p legata pos sit hēs aliqd ex ipsis legatis extrahere. ℞. q̄ aliq̄n ōtrahit falcidia aliq̄n trebellianica aliq̄n ltia de q̄ dic vt. ℣. legittima. silr ante oia deducef pōt expēsas funeris ⁊ alias necessarias qs fecit cā hēditatis vt in testō ⁊ inuentario ⁊ hmōi q̄ sic debet esse immune a grauamine sicut est a lucro in.l. seruus. ℣. ⁊ si prefatam cum quinq;. ℣. sequentibus. C. de iure delibe.

8 ¶ Utr hēs scienter soluēs legata. nec retinens sibi falcidia possit repetere vel si ignoranter vide solutio. ℣. xxi.

9 ¶ Quid si plures sūt hēdes an gliter teneat ī solidū ad oia debita vel legata. ℞. q̄ regulr ḡlibz tenef soluz p pte hēditaria. C. de act. here. l. p hereditatis. Fallit hoc in. viij. casibus.

¶ Primo⁹ q̄n defunct⁹ aliter disposuit ff. de le. ij. eū ab vno. ¶ Scōo si obligatio sit pp ipensas funeris vroris q̄ nō solū obligant hēdes. sed ⁊ vir fm positōes quā hūt puta si vir ɔz cētū ⁊ hēdes. cc tūc vir tenef p tertia ⁊ hēdes solū p duab⁹. ¶ Tertiū si bona defuncti erant erpsse vel tacite hypothecata debitorib⁹ q̄ vno existēte nō soluēdo tū alij obligantur. ¶ Quart⁹ in altmētis legatis q̄n sic p iudicē ē diminutū vl defunct⁹. l. ij. ī fin. ℣. ff. de altmē. leg. ¶ Quintus q̄n res legata possidet ab vno ī solidū. d. l. p hēditatis. ⁊. ff. comō. l. ℣ mihi. ℣. hereo. ¶ Sextus q̄n obligatio p̄sistit in splendo pollicitatōes facta a defuncto ad honorē dei vl seōz vl reipublice. ff. de polli. l. i. ℣. si quo. ⁊. l. et pollicitatōe. ¶ Septim⁹ q̄n obligatio ē idiuidua ff. de vbo. obl. l. in executionibus. ℣. serua. ⁊ de hac habes in glo. d. l. p̄o hereditatis.

10 ¶ Quid si heres est pupillus nunquid differetur solutio debitoruz vl legatoruz. ℞. q̄ nō. vt. l. sub pretextu. C. de act. here.

11 ¶ Utr dilatio restitutionis facta ab hērede prolonget statutuz i purgatorio defuncti ⁊ quomodo episcopus pōt compellere heredes non exceptes vel alios executores ⁊ multa alia ad hoc vide supra. Executo.

12 ¶ Utr heres rogatus restituere hereditatē possit alienare aliquid de ea ℞. q̄ non. C. cōia de le. l. fi. nisi in casibus positis in auc. res que ibidem nationis propter nuptias. ⁊ loquit in liberis nō in extraneis. Ité dic ʒ Bar. in. d. auc. q̄ potest alienare ponendo filiaz in monasterio. Silr p̄o causa alimentoz quādo non potest substētari aliunde. ⁊ tdē p̄o redimēdo filio capto ab hostibus potest tamē retinere sibi quartā trebellianicā vt in. c. Raymundus ⁊. c. Raynal. de testamētis. Si vō rogatus ē restituere q̄cqd supererit de hēditate tūc ad minus q̄rtā partē seruabit substituto. vt. C. ad treb. auc. ℣ rogatus ⁊ Aduerte ʒ glo. in. d. c. in pscntia ʒ qs ex libertis testatoris sit pure rogatus restituē hēditate nulla fcā mētione de filiis. Si q̄s postea habuerit C. de fideicōmiss. l. cū acutissimi. C. de iure delib. ff. de pdi. ⁊ de. l. cū anus vide. ℣. substitutio. ℣. xiij.

¶ Utr bona īgredientis religionē nō 13
capacē vt sūt mēdicātes q̄ nec in cōi debēt hēre sint. ppinquoruz. ℞. cōis opinio ē q̄ ad succedētes ab testato veniāt p auc. bona. C. de ho. pscrip. ℣ ʒ limita nisi p̄dcā bōa fuerit et relicta sub p̄dictōe si decesserit sine liberis restituēdi. q̄ tūc debent erogari ad pias cās. Casus est singularis in auc. ō san. epi. ℣. ʒ ⁊ p̄tu i fi. Et ⁊ legē ange. i disputatōe q̄ incipit. nobilis qdā glie ⁊ oia limita ba nisi iploratōe officij iudicis ea vellet vēdē ⁊ pcū i suas nēcitates puertē q̄ succederēt vt. ℣. hēditas. ℣. xvij. dicti est.

¶ Utr hēs dedicās se mōasterio ex 14
cludat substitutū. ℞. gl. i. d. c. i pūcta q̄ si ē primat⁹ ⁊ ēt cū rogatus ē restituere primato Dec⁹ si substitut⁹ vl cui rogat⁹ ē restituē cēt ecclia vel locus religiosus vl alia pia cā q̄ non excluderet vt i. d. ℣. ʒ ⁊ hoc pūcti vū sumpta ē auc. nisi rogati. C. ad treb.

¶ ℣ ʒ qd si nō īgredit monasteriuz 15
ʒ efficit clicus. ℞. glo. in pūcto. c. in pūcta q̄ nō euanescit substitutio nisi duo p̄currāt. ¶ Primus vt p̄dicto mancat in ecclia. ¶ Scōm vt reddi tus expendant in pias causas vt in p̄fata auc. dicitur. ℣ ʒ ⁊ a. ibidē restringit ad clericū puerū alicui monasterio. sed magis placet vt simpliciter intelligantur licet glo. intelligit.

¶ Utr puersio seu dedicatio sit ipsius ⁊ suaz rerū ecclie seculari euacuet substitutionē. ℞. glo. in. d. c. in pūcta q̄ aut sit clicus ⁊ dic. vt. ℣. p̄cedēti. Aut nō sit clic⁹. Et sic nō expirat ʒ alij dicant q̄ ēt expirat sed primū verius. Secundum equius. 16

¶ Quid si qs īgredit religionez in 17
fraudē substituti. ℞. ⁊ Pa. in. d. c. in p

sentia abbas tz q nō euacuat substitutionē qz volus ⁊ fraus nemini patrocinat. c. sedeo de rescrip. ⁊ placet cōtra dc. facit. xx. q. iij §. fi. vbi iudicio fcā cā bonoꝝ ipedit acq̄sitionez ergo fortius q̄n fraus interuenit.

18 ¶ Vltz hēres istitutus cū ꝺditione si sine liberis ex se legitime discēdētibꝰ vl ex corpore suo nascētibꝰ si ingrediatur monasteriū euanescat substitutō ℞. pa. i. d. c. in prīcipio. diuersas opiniones recitatas ꝓcludēdo cū bar. ⁊ Ly. in. l. si ita q. ff. de lega. ij. q̄ euanescit. ⁊ credo sit verior ꝓcor. Arch. ⁊ Joan. xxx. q̄. vlt. c. si qua.

19 ¶ Sz qd si nō ingrediat sz istituit monasteriū hēdez. ℞. Archi. d. c. si qua

20 ¶ Vltz hēres teneat soluere legatum cā dotis factū si illa ingrediatur monasteriū. ℞. Pau. in. d. c. in presentia q̄ sic. ⁊ idē si esset res relictuz causa donatiōis ꝓpter nuptias.

21 ¶ Vltz substitutō expiret fcā ꝑ ista ꝺditiōc si ingredit monasteriū vel si nupserit vl nō nupserit. ℞. pa. in. d. c. in prīcipio q̄ nō qz cōtra tenet q̄ hꝰ ꝺditio ꝓ nō adiecta i substitutōe q̄ impedit religiōis ingressuz sicut illa q̄ impedit mfmonīū carnale. l. cū tale. ff. de ꝺdi. ⁊ demō. l. ij. C. de idic. vidui. Et nō mulier nō tenet restituē relictū sibi cū onere restituēdi si nupserit. l. quotiēs. ff. de ꝺdi. ⁊ demō. vbi legatū fert si nō nupserit tz q̄uis faciat ꝰ rtū. l. filie. ff. de ꝺdi. ⁊ demō. Idē dicit Albu. in. l. eo nobio. C. de epis. ⁊ cle. q̄ puella cui reliquit cētū si nupserit. Si vō religionē ītrauerit. ꝺo. q̄ nihilomīn si ītrauerit hēbit cētū qz in casu ꝓdicto ois ꝺditio dilatō ⁊ grauamē remissa itelliguīt cū ꝓdicta istitutio succedat loco vbīq bono

cū subsidiꝭ vt est expssuz. C. de inoffitesta. l. q̄si in ꝓrib⁹ ⁊ hoc dicit verū in filia cui bonoꝝ subsidiū debet sz in extrea nō sz solū si ꝺditio extet ⁊ etiā nō hēret filia q̄n legitima eēt sibi legata ⁊ istud eēt vltra bonoꝝ subsidiū. Et vide hic etiā ibidē diffuse ⁊ in. d. l. q̄si in prīcipio Rī. malū. disputant ⁊ tz q̄ si relinquat alicui centū si nupserit. ⁊. ꝺo. si ingrediat religionē q̄ nihilomīn igt cedēdo habebit cētuz nec distinguit an sit. Filia vel extranea ⁊ est verum ⁊ sic tene.

¶ Statuto cauet q̄ filie extantibus masculis filius nō succedat sz debeat ꝺ bona pīnis dotari ⁊ eē pōte q̄rē si pse moriuo q religt filiū ⁊ filiā ⁊ aī ꝗ frater sororē dotaret mortuā ē relicta filia sua dicta amita ꝺbeat hēre solū dotē vl tā ꝗ hēs. ℞. Albu. l. l. publico. C. ad. l. iul. de adul. qd tz tenēt q̄ sic qz nepotis nō succedit vt masculus sz verī vl fm Hugolinum de la fontana q̄ succeder nepotis nō admitta. Rōqz ex morte pīris tā nos fiunt qsi filio ⁊ illud trāsimitt filie vt. C. de ca. tol. §. in nouissimo qz in hoc repsentat psonā pīris sui. ar. C. de hē. vel ac. vē. l. cupita. ⁊ sufficit semel mos fuisse q̄situm. vt. ff. qō me. cā. l. videam. de quo vid. ō. feudū. §. vnj. sz si filia pmortuā futisset aī patrē relicta filia vera eēt optimo pīma qz tale statutuz est fcm qz p masculos ꝓseruat agnatio vt. ff. de vē. isp. l. i. §. pe. Ergo nō ꝺz porrigi ad sexū femineū vt m. d. l. publico vide. ō. excōmunicato. i. §. et. Quomodo frater pōt admittere sororem in fraudem creditorum.

¶ Vltz hēs teneat seruare ordinē in solnēdo creditorꝰ vl legatarijs. ℞. q̄ sic qz creditorꝰ ꝺbus satisfacē ꝺz linc ex ꝺcto vl q̄si aut delicto vel q̄si

sint postea legatarijs. si tñ ꝺbus solutē sine dolo legatarijs ꝺbus venientibꝰ nō poterit ingetari a creditorꝰ si nihil ei remansit de hereditate sz habebūt regressum ꝓtra legatarios. qd autez in creditoribus sit preponendus vide. j. restitutio. ti. §. xvi.

22 ¶ Quis pt hēc istitui. ℞. q̄ ois q̄ ꝑhibet. a iure ar. ō spō. cū apō ⁊ qd ꝓ hibeat. ℞. q̄. xvij. ¶ Dic hērēs aut pagan⁹ de hē. c. si qs epo. ¶ Scdo credentes receptatores ⁊ defensores hēticoꝝ ō hē. c. excōicam⁹ cl. i. §. credētes. ¶ Tertio apostata. ¶ Quarto collegiū illicitū. ¶ Quinto deportat⁹. C. de hē. isti. l. i. ¶ Sexto dānat⁹ ob crimē famosuz. ¶ Septio, ISecutor cardinaliū ō pnts. c. felicis li. vi. ¶ Octano excōicat⁹ nā q tpe istitutōis vl mortis vl additōis hēditatis erat excōicat⁹ ñ valz istitutō sce⁹ si p⁹ istitutōz fuit excōicat⁹ sz aī mortē absolut⁹ vl p⁹ mortē fuit excōicat⁹ ⁊ aī additōz absolut⁹ tz istitutō. ff. de hē. in stī. l. sz si i ꝺditōe. §. solem⁹ ⁊. l. si alienū. §. i exīmis. ¶ Nono spurij nati ex dānato coitu. de qb⁹. ō. filij ꝓncipio. ¶ Decio iecstuosi cū mō actua. ⁊ xvij. q. i sigs solicitauerit i gl. ¶ Undecio crimē lese maiestatis cōmittet de pe. di. L. si qs tamē in militibus ¶ Duodecio simoniaci sz aliōs qz pticipare iedētibꝰ maiestatē. ¶ Tertiodecimo illi q̄ nō pōt hēre nec ꝓpria nec in cōi. vt sunt fratres mino res cle. etsi. §. cupiētes de vsu. sig. tas. ⁊. j. legatū ⁊ testamentum.

Eremita

ꝺz qui vere ⁊ purā solitariā eligit vitaz. xvi. q. i. q̄ vere.

1 ¶ Vltz possit hēre ꝓpriū. ℞. gl. i. d. c. q̄ vere. q̄ sic ⁊ ē ter. xix. q. iij. §. cō.

¶ Que est strictior vita. an heremita 2
rum an religiosoꝝ. ℞. glo. vbi. ō. dicit q̄ monachorum. Intellige in hē remitis qui non sunt religiosi.

¶ Vltz hēmita gaudeat ꝓuilegio cle 3
calī. ℞. gl. vbi. ō. q̄ sic. ⁊ dicit ꝓbari ꝓdic. q̄ vere. sz iudicio meo nihil ꝓbat. nisi q̄ sit digni honore. Et ꝓpea dico cū Jo. de ligna. i cle. p ll̄as de hē. q̄ sic laici uata sint ita laici pleuerāt ⁊ sub iurisdictōe ipatoris cū eis nō aduenīat aliqd eripiēs eos ab ipso iudisdictōe. qō dupler ē vz receptio ordinis vl ꝓuersio ad aliā religionē approbatam. i. c. fi. de rel. do. xvij. q. iij. si qs suadēte. de sē. ex. nō dubiū cū sūb⁹. ⁊ segl pa. i. c. unius de fo. ꝓx. sz sit equū dicē q̄ si ecclia stice psone ⁊ de foro ecclīastico p. c. nulla rōe. lxxxxiij. di. ⁊. c. si ut. ri. q. iij

¶ Vltz religiosi possint vitā hēmiti 4
cā eligē. ℞. q̄ sic de lnia suoꝝ platonis ⁊ cellas siue hitacula i hēmo sine loco vbi nō sit hoium hitatio dc ꝓ pinq̄ cape ⁊ mutare pōt et religiosi mēdicātes. vt i. c. cū ex eo. de excess. pla. li vi. Sz plati nemini debēt dare lniaz. nisi tā i societate pfectī. cum sit periculosissimū solitarie hitare ipse fecto cui dz. Ve soli. qz cū ceciderit ñ hz soleuātē. ⁊ tō scīus tho. ℞a ℞e. q. clxxxvij. dicē q̄ vita socialis necessaria est ad exercitiū pfectōis. qz mutuo se instruūt ꝺbus exēplo. ⁊ correctiōe q̄ ad pfectoz pducūt. Solitudo ät ꝓtit tā pfectī q̄ aliox regimine nō idiget. Et tō si absq̄ exercitio pcedēti talis vita assumat periculosissima. nisi supleat per diuinam gratiam. ixc ille.

Ereticus

est fm Archi. in. c. q̄ cūq̄ de ixre li. vi. primo q tz ꝺ q̄tuor ꝓcilia. Jtez q̄ aliter sentit de

sacramẽtis.s.corpore xpi. baptismate. confessione. z aliis q̃ sacrosancta precipiat z obseruat ecclia. c. ad abolendã de hẽ. Itẽ q conat auferre priuilegiũ ecclie romane sibi a xpo traditũ. vt i c. oĉs. xxij. di. qõ ẽ vt sit caput oĩũ ecclia. Itẽ oĩbus in fide. c. dubiũ de hẽ. Itẽ oĩs scismatic⁹. xxiij. q. iij. in ter hẽlim. Itez oĩs simoniac⁹. i. q. i. q̃s. Itẽ oĩs pcĩus ab ecclia. xij. q. i. c. ij. Itẽ oĩs interpretãs male sacras scripturas. xxiij. q. vj. hẽtis grece. Itẽ q nouã opiniones fuerit. xxiij. q. iij. hẽtic⁹ ẽ. Itẽ q trãsgr adit precepta aplice sedis. xix. di. nlli. Itẽ q nõ reticẽ. pprie. z vt sit excõicat⁹. Et subiacent alijs penis ℨ hẽticos statutis. Dic q tria regrunt ℨz Uler. de aleo fa fe ti. de pẽi. ¶ Primũ falsa credulitas in rõnabili. i. ℨz gl. xxiij. q. iij. ℨ. vo sermo q̃ erret i articulos fidei z eius sacris. vt i. c. ad abolẽdas de hẽti. Addit Pau. i cle. vnica de vsu q̃ ẽt ille q falsaz z extorã expositionẽ in diuinis scripturis ponit ℨ id qõ iz ecclia. Intelligo. s. p articulo fidei ẽ hẽtic⁹. gl. tũ i cle. i. ℨ. sane. de vsu. dicit idistincte de tenente aut gignẽte puerũm dogma vel falsas opiniões q̃ hẽtic⁹ ẽ Lard. i. d. cle. ẽt voluit hoc extendere ad tenentẽ ℨ canones. z multi doc. ibidez. ℨz ego dico clari⁹. q̃ falsa credulitas ℨ fidez ẽ duplicitez. Primo directe z principalr z hoc est oĉ qõ est ℨ articulos fidei. Secõ indirecte z secundario sic ea ex quibus sequit corruptio alicui⁹ articuli sicut dicere aliqd falsũz in scriptura diuina pretẽtu qz est corruptio illi⁹ articuli de spũ scõ q locutus est p. pphetas. Silr dicere q̃ ecclia male determinauit in aliquo circa fidez est ℨ illud sanctã ecclam catholicã z huiusmodi. ¶ Secõz qõ requirit vt qs sit hẽtic⁹ ẽ pueria voluntas z incorrigibilis. ¶ Tertiũ impugnatõis principalitas ex pte irascibilis. s. q̃ pinaciter hẽ teneat qz iz qs erret i fide z aliis pdictis. Si tñ parat⁹ ẽ corrigi nõ ẽ hẽticus ter. ẽ. xxiij. q. iij. dicit aplus z. c. q i ecclia z gl. ibidẽ z gl. in. c. nec licuit. xvij. di. z ter. planus in. c. h̃ est fides. xxiij. q. i. z in. c. dãnamus de sum. tri in vbo pertinaciter ppea dicẽs. q̃ errorẽ nõ defendit imo paratus ẽ intelligere rõnẽ nõ ẽ putandus hẽtic⁹. Silr ille q dubitat ex affirmitate nõ tñ pinaciter insistit. Et ad abolendam de hereti intelligamur quando in dubio pinaciter insistit.

¶ Qua pena puniunt heretici ppie z ℟. vt colligo ex diuersis iuris⁹q vltra mõtale pctm. xxij. pẽi. Pona q ipso fcõ sũt excõicati ℨ q̃. s. excõio. v casu. xvij. Nec dũ hẽtic⁹ excõicat iz ẽt suspect⁹ ℨ hẽsi nisi ad arbitriũ epi se purgauerit. c. ad abolẽdaz. §. laic⁹ de hẽticis z de sentẽ. ex. vt fame. z si excõicationẽ p annuz sustinuerit aio idurato tũc velut hẽticus pdẽnabit̃ c. excõicamus. §. i. de hereti. cũ contumatia de hered. lib. vi. requiritur tamẽ vt specifice sit vocatus vt de fide respondeat fm Jo. an. ibidem z se de tali suspitione purget.

¶ Sz qd si sit occult⁹ oino puta qa z iz hẽsim in corde solũ an erit excõicatus. ℟. gl. in. §. i. xxiij. o. i. q̃ sic idez iz Ray. z Bof. z Jo. de anco. in suis sũmis co. ti. z gl. in cle. i. de hẽti. quã sequit Lar. q̃ allegat multa iura ad hoc Arch. aũt in. c. cum qs de hereti. vi. Allegat multa ꝓ z ℨ z finaliter relingt disputatiõi. Sz saluo meliori iudicio mihi vr dõm qõ si hereticus fit solũ in corde nec aliqd ostẽdatur in signo vel opere q̃ nõ ẽ excõicatus z hoc iz pe. de palu. in. iij. z ij. do. i. c. mulier eo de sen. ex. z sequit gl. in. c. cũ qs de sen. ex. li. vi. loquẽdo de eo q ratã ℨz verberationez clerici soluz in corde q̃ nõ est excõicatus quo ad ecclias nec ob. iura q̃ allegat gl. i. d. cle. i. qz cõcedo. q̃ si aliquid precipit ecclia in oppre faciendũ ex̃ vel nõ facẽdũ cũ tali intentiõe vel aio q̃ faciẽs ℨ ligat ẽt quo ad ecclias iz ecclia nõ iudicet ex quo occultũ est. Et ita loquunt iura p. d. gl. allegata nã in. d. cle. i. ingressor obmittẽs, procedere ꝓtra psciam ligat ecce qõ precipit fidẽ cle. i. de sta. mona. loquit de actu exteriori quo qs ad curias ꝓncipũ vadit co aio vt offendat. Ecce precipit abstinẽdũ ab accessu tali aio. Et oĩa alia sp̃ h̃nt opus amicũ faciendum vl nõ faciẽdũ si hũi attendant. Et tõ q̃tũcũq̃ sit occultũ tale opus factũ tali aio vel nõ erit ligatus. Sec⁹ vbi cogitatiõi cordis nihil addit operis. qz solũ deũ h̃nt vltorẽ. C. de iureiur. l. iureiurãdi. xxiij. di. habuisse. z 50 di. §. iz illud. ℣. quoz. Si vo aliquid oĩdat in signo. s. vbis factis z hmõi sic erit ligatus q̃tũcũq̃ sit occultus. Et sic pz q̃ ecclia ligat oino occulta z iũ nõ ligat ea q̃ solũ psistunt in cor de sine aliquo opere adiuncto facto vel omisso z sic pcedit doc. m hoc.

¶ Quid de illo q obsculatur sepulchrũ macometi vl aliqd fac ad ei⁹ veneratiõez sicut alij infideles. ℟. ale. de ale. fa fe ti. ꝺ apostatia q̃ si faciat state hereticis z ẽ excõicati. Si vo hoc faciunt solũ vbo vel pp metuz nõ in corde sic peccant mortaliter non tamen sunt heretici nec excõmunicati.

¶ Secũda pena ẽ q̃ nemo cũ hẽticis 4
ꝺz hẽre negociatiõez neq̃z in domo vel terra sua eos tenẽr vel fauore facẽ. c. sicut ait co. ti. z ℨz pa. ibidẽ extẽditur. d. c. ad oĉs hẽticos iz loquat de tollosanis z no. q̃ iz cũ nullo excõicato sit participandũ tñ cũ hereticis multominus vñ iz nõ excõicent oĉs participãtes cũ eis cadẽ excõicatiõe iñ credẽtes fautores receptatores ꝺfensores hẽticoruz bene ligant vt pz. s. excõicatio. v. casu. xvij. posset tñ aliqs sine peccato participare cũ eis in his que spectant ad eoz salutẽ. Silr z filii vroz z hmõi qui iudicio boni viri aliter comode facere non possũt nec inest periculũ pernersiõis z ceteri in casibus in quibus licet participare cum excõmunicatis de quibus habes supra excõicatio. vij.

¶ Tertia pena ẽ q̃ bona ipsoz ipso 5
fcõ quo crimẽ incurrũt hẽsis applicant fisco in terris. s. iperii si sint secularez iudicis secularis i terris ꝛro ecclie vel si sunt clerici applicant fisco ecclie nisi clericoruz bona essent ecclie vel ipsi hẽrent stipendiũ ab ecclesia qz applicabũt ecclie a q̃ stipẽdiuz hẽbant vel cuius erant vt in. c. ẽgetto eo. ti. h̃ in. c. cũ sin. c. ti. li. vi. Veruũtñ erecto ipsi⁹ pfiscatõis vel occupatio dictoz bonoz nõ fiet donec q̃ aliquã psonã ecclie factã fuerit sntiatũ sup̃ prefato crimine hereseos ℨ ipsum hereticum in. d. c. cum scõm de quo vide. i. ℘ena. §. iij.

¶ Sz qd si i vita ipoz hẽticoz non 6
sunt sntiati ipsos hereticos. ℟. pa. in c. fi. q̃ si post mortẽ ipsoz sntiatũ fuerit sup̃ eoz crie nihilominꝰ applicabunt fisco vt i. c. ij. ꝺ rescrip. li. vi. qz pfiscatio fuit fcã i vita ipsoz eo ipso q̃ iciderũt in hẽsiz. Ec de hoc ẽ tex.

i.c.accusat⁹.e.ti.li.vi.l.§.leo ẽo cãu

7 ¶ Quid si ꝺz filios catholicos. ℞. ꝺz gl.i ſũma.xxiij.q.vij.⁊ i.c.ꝟgẽtes e.ti.q⁹ nihilomin⁹ ꝓfiſcãt ⁊ ſic nihil hẽbuit de bonis ꝑentũ filij nec etiaz agnati.Ẽt ꝑ.d.c.ꝟgẽs corrigit aũt. de neſtorianis.C.de hẽti.q̃ volebat vt deuoluerent ad filios vl agnatos catholicos bõa hẽticoꝝ qõ ⁊ ſegl ar ehi.in ꝓn.xxiij.q.vij.⁊ Ly.i.l.q̃ſgo. C.ad.l.iul.maieſtat gofr. dic̃ ꝺ veñ mũ ẽ magis ꝓũ q̃uis ꝓmũ ſit ver⁹

8 ¶ Quarta ꝑna ẽ q⁹ hẽtici credẽtes receptatores ꝺfensores ⁊ fautores ip ſoꝝq; filij vſq; ad ſcõaz gnãcõz nul lũ eccliaſticũ bñficiũ vl offiũ publi cũ adipiſci ꝓt vt i.c.iſ.e.ti.li.vi.§.i telligе de ꝺa gnãcõe ꝑ lineã ꝓxio q̃ eſt filⁱ⁹⁹ nepos ſz ꝑ lineã mſculinã nõ nũ ad ꝓmũ gradũ.ſ.filiã ertẽdit vt l.c. ſtatutũ el.iij.e.t.li.vi.⁊ ẽt niſi emẽda ti tales hẽtici fautores ⁊ceptatores ⁊ alij ecñt ⁊ rcicorpati ecclie pati ad pe niaz pagẽdã fuiſſẽt vt.i.d.l.ſtatutũ.

9 ¶ Quita ꝑna ẽ q⁹ ſi qs vir eccliaſti cus ad ꝓcess hẽtici fautoꝝ receptatoꝝ ⁊ aliox filiũ peſtilẽtiũ dignitates ꝓſonat⁹⁹ ⁊ q̃cũq; alia eccliaſtica bñficia ſcienter ẽ adepⁱ⁹ ipſis ẽ ꝓuat⁹ ipſo fcõ ⁊ ihabilis ad filia. Si vero ignoranter ſolũmõ ſic habitus eſt ꝑ uatus vt.d.c.quicunq; lib.vi.

10 ¶ Septa ꝑna ẽ q⁹ filij hẽticoꝝ ipſo fcõ q̃ ſntatũ ẽ ꝺ eoꝝ parẽtes de hẽti efficiunt ſũt turis ⁊ effecti intelligũt a die cõmiſſi criminis vſq; emãcipa tio facta nõ valet poſt cõmiſſum cri men vt in.d.c.quicunq;.

11 ¶ Septia ꝑna eſt q⁹ vxores q̃ ℞re rũt mrimoniũ cũ illis quoꝝ ſciebant hereticoꝝ amittit dotes ipſo facto ſe cuo ſi ignorabant licet poſtea ſcierit. vt in.c.decreuit eo. tiũ.lib.vi⁹

12 ¶ Octaua q⁹ appellare nõ ꝓſit hẽre tici credẽtes receptatoꝛes fautores ⁊ defenſores eorum vt in.c.vt inquiſi tionis negocium eo.ti.lib.vi⁹.

13 ¶ Nona eſt q⁹ ℥ hẽticos credentes ⁊ alios ꝓdictos admittũt excõicati ⁊ pticipes vel ſocij criminis ad teſtimo niũ vt in.c.in fidei fautorẽ eo.ti.li.vi ⁊ officiales lz ſint excõicati ꝓſt ꝓtra eoſdẽ ſuum exercere offiũ ſi requiſiti fuerint ab ipſis vel inqſitoꝛib⁹ vl⁹ co rum delegatis ⁊ licite poſſunt eos re quirere vt in.c.ꝓſidentes eo.ti.li.vi.

14 ¶ Decia q⁹ hẽticis ſiue ſint ꝓſecti ſi ue exñet nihil ẽ reliquẽdũ ſeu ñ ꝓſit iſtitui hr̃des vt i.c.ſi qs eſs cñ.c.le ĝmi ⁊ qõ ibi no.de hære.ſcc⁹ faciẽtes ſi ſũt ecñi vl clici ſũt excõicãdi ẽt poſt mortẽ vt in dictis caplis notatur.

15 ¶ Undecia q⁹ vaſalli hr̃ticoꝝ ⁊ q̃ cũ q⁹ alij q hr̃ticis aliq̃ obligatiõe erãt aſtricti vt ſamuli libertⁱ ⁊ hmõi ipſo fcõ lib⁹ erant vt ꝺz ⁊ notat i.c.ſi.e.ti. Propterea ſi aliq̃s ⁊ ꝓmiſiſſet eis. hæreticis ſoluere ſub ꝑna vel iũramẽ to certo die nõ teneẽ vt no.gl. ibidez ⁊ hoc itelligе ſi ẽ mãifeſtũ ipſis hæreti cũ fecliſſe ꝓfidiã. Et dicit ꝓbl⁹.idez ẽt ſi ſit occult⁹ dñmõ ꝓbari poſſet ſz tionẽ ꝓceſſuz ẽ q⁹ tũc ꝓbatio facit ꝺ licitũ manifeſtũ vt in.c.cum olim de vſu.lig. Sec⁹ ſi nõ eſt ꝓceſſum ad ꝓ batiõez. Pan. vo ibidẽ vult q⁹ a die cõmiſſi criminis ſũt libert q̃uis nõ poſſit allegari ꝓdicta abſolutiõ niſi ieã manifeſtatõe ꝑ ſntiam ego teneo cñ ter.q⁹ eo ipſo q⁹ eſt manifeſtũ in hæreſim iciſſe tales abſoluti ſũt q̃n tũcũq; ſntia nõ ferat ℥ eoꝝ qz ꝑ ex ceptionẽ eorum petitionem eludent.

16 ¶ Duodecia ꝑna ẽ q⁹ dãnati ꝓſti⁹ duꝝ ſecularib⁹ ꝓteſtatib⁹ aut eoꝝ bay linis reliquã ſi aduerſione puniẽdi clicis ꝓuo a ſuis ordinib⁹ degradaꝛ vt i.c.excõicam⁹ el.i.e.ti.⁊ iſta ſi adu erſio ẽ ꝑa ignis ꝺ cõſuendũ ſz de iure ſit ꝑna mortⁱ vt i.l.arriani.C.ꝺ hr̃ti.tũcta.l.vltiz ſuppliciũ.ff.ꝺ pẽſ

17 ¶ Sz q̃ro qd ſi hr̃ticꝰ dãnatus per eccliaz velit redire mundi et parcek. ℞. Jo.an.in q̃dã apoſtilla in.d.c.ex cõicam⁹ tz q⁹ ſic ⁊ idẽ gl.ſingularis i c.excõicamus el.ti.eo.ti.ſz lz iſtõ ſit hũanũ tñ ego credo de iuſ ℥ũi. illã vt acceptẽt opz q⁹ ꝓtinuo poſt deꝓ henſionez errorꝺ ad fidei catholice vnitatẽ ſpõte recurrat ⁊ errorẽ ſnuz ad arbitriũ ꝓfidẽtis publice abiuret ⁊ ſatiſfactõez ꝺdignã exhibeat vt i.c. adꝺabolẽdã eo.ti.qõ nõ facit q erpe ctat ꝺdẽnationem ⁊ dem⁹.c.excõica mus el.iij.qõ vi ℥ũ loquit de deꝓ hẽnſo nõ condẽnato Arch. tamẽ in ꝓſtis dũtarat non parcitur ſemel tñ lapſis parcendum eſt ex quo volunt ad fidẽ redire ⁊ vt ditⁱ ẽſt mitmo.

18 ¶ Utz redies ſpõte ad vnitatez fidei ⁊ recõciliat⁹ recuper bõa.℞.q⁹ nõ ſz ſolũmõ euitat ꝑnã mortis. Et q⁹ oli debebat detrudi ip⁹tuũ carcerez ad agẽdas ꝓſiam hodie ꝑ inquiſitores vna cũ ꝓfidẽte põt cõmutari vt in.c. vt cõmiſſi eo ti.li.vi. Et ſiſr recuꝑ rabit bona ſi ex miſericordia ei cõce dañt aliter nõ vt in.d.c. vergẽtis.

19 ¶ Terꝛadecima ꝑna q⁹ nullus eli cus ꝺz ei ꝓbere eccliaſtica ſacramẽ ta nec⁹ tradere eccliaſtice. Sepultu ra nec⁹ elemoſynas aut ℴblationes eoꝝ recipere aliter clericⁱ⁹ ꝓmandus eſt ſuo officio regularis ſua ꝓuide uerit vt in.c.excõicamus el.i.eo. tit.

Modie tñ q̃cunq; tradiderit eccliaſtice ſepulture eſt excõicat⁹ ipſo fcõ ꝑ.c.q̃cũq; eo.ti.li.vi.de q̃.§.excõica tio.vij.caſu.xxvij. Sed hec oia limi ta niſi penitẽat ⁊ ſigna manifeſta pe nitẽtie i eis appeãt q⁹ tẽ eccliaſtica ſa cramẽta ꝓſt ⁊ debẽt dari ẽt ſi forent relapſi vt i.c.ſup eo.de here.li.vi.

20 ¶ Quartadecima q⁹ nullus tabellio publica inſtrã vel ſcripta ꝓo hr̃ticiſ credẽtib⁹ fautoꝛib⁹ ⁊ ceteris facere ꝓt nec aduocat⁹ in aliq̃ cã vel facto põt eis ꝓcimũ ꝓſtare nec litigãtib⁹ ſub eoꝝ cramine. aliter ipſo fcõ ſũt ipſe ſi ab offõ ⁊ perpetuo infames vt i.c. ſi aduerſus eo.ti. Intellige ſm pa.ibi dem niſi reuertantur ad fidem q⁹ tũc poſſunt predicta ꝓo eis impendi.

21 ¶ Qua pena puniunt credẽtes fau toꝛes receptatoꝛes ⁊ defenſoꝛes hære ticoꝝ. ℞.q⁹.xviij.penio ꝓma q⁹ ſunt excõicati ipſo fcõ de quo ſuꝰ excõi cato. v.cãu.xvij. Scba q⁹ ſi poſt ex cõicationẽ infra annũ ſatiſfacere cõtẽ pſerint ex nunc ipſo iure ſũt infames vt neq; ad publica officia ſeu cõſilia ſeu ad eligẽdoo ad hmõi aliquoo ne q; ad teſtimoniũ admittũt ſũt iteſta bileo ẽt nec ad ſucceſſionẽ admittun tur null⁹ eis cogat rndeꝛ ſup aliq̃ ne gocio. ſed bñ ipſi alijs ſi ſũt iudices ⁊ dãt ſnias nulla ẽ nec alteꝛ põt eaz agitare ſꝰ eis. Si aduocati ſũt ñ ſũt admittẽdi ad ꝓcimũ ſi tabellioes inſtrã ꝑ eos ꝓfecta nihil valẽt ſz cũ auctore ſuo dãnañ. Si vo clic⁹ fue rit ab oi offõ ⁊ beneficio deponatur Hec hñr i.c.excõicam⁹ el.t.e.ti. Ex qb⁹ colligе.rti.penas ℥ ꝓfatos Adõ q̃ta quita octaua nona ſtiadecima ⁊ quartadecima ſ ꝓcedẽtib⁹.§.dcõe

22 ¶ Quis dicat credẽs hereticis. ℞. arch.in.d.c.q̃cũq; eo.ti.li.vi.q⁹ ille

q ore,ꝓho dicit se velle mori i fide talis hꝫ vel q dicit se credere erroꝝ huꝰ eoꝝ ad hoc de pen. di.i.c.pót sílr q adorauerit reuerẽtiã suo more exhibuerit ꝓsolatiõe vel cõiones in morte seu in infirmitate ab hereticis receperit vl'silia ꝓpetrãt q ad nũi eoꝝ pinẽt credẽtes dñr qz plus facti q̃ ꝓbis logmur ar. de appel. dilecti el.ij. ꝛ loqr ó bis scis i gd' error: expmit qz i aliꝰ scis vt visitaf eos vel alimoniã ꝓbere nó ẽ credẽ iz potius fauere. credẽtes tñ coꝝ erroꝝb' heretici sũt. c. excomunicamus el.ii.eo.

23 ¶ Quis dr receptator ℞. archi. vbi s.q ille q sciẽter recepit hereticos ꝛ si nó frequẽter qz iz ꝼz grãmaticũ sit ꝓbũ frequẽtatiuũ tñ i iure.ꝑ simplici vbo ponit vt.pbak.ff.ó recepta l. fi.in iure ciuili receptator dr q latenter recipit ꝛ celat vt ꝓseruatus mañ iudicis euadat vt.l.i.ff.de recepta.ꝛ l.congruit.ff.de offó ꝓdis ꝛ.l.vlti. C.de his q la.occul.ꝛ sic accipit ẽt de iure canonico nili solũ in cãn isto hereticoꝝ.rõ qz spáliter oĩs receptó prohibetur vt in.c.sicut ait eo.

24 ¶ Cum dñr fautores ℞.archi.vbi. s.q si sit ꝓsone q̃ publica ptãte fũgãtur er sola omissiõe dñr fautores. puta si ab ecclia ꝓdẽnatos ñ fugãt vel nó punit sic debent ꝛ ꝓcipit i.c.ad abolẽdã eo.ꝛ l.c.creó tcanus el.i.e. hoc.pbak.xxiij.q.iij.q pót ꝛ.q.v.qui vicisse.ꝛ.q.viij.ꝑterea.ꝛ.xvi.q. iiij. ℌ.q ãt. Itẽ dicit idẽ archi.q si platis nõ faciũt carceres ad custodiã hereticoꝝ vel silia q̃ ad eoꝝ offiũ pertinẽt er auaritia nõ dicuntur fautores qa id in fauorem hereticoꝝ non faciunt Secus si pp eos nõ faciunt. Si tñ priuate ꝓsone lz nõ capiãt hereticos ex omissiõe sola nó dicunt fautores sed si celant eos postq̃ iurauerũt indicare pñt dicĩ fautores cum peccẽt mortaliter in hoc celando veritatez. xi.q.iij.gloꝝ. Idẽ dic de ꝓuaj astricto ꝙ iuramẽtũ ad indicãdũ ꝛ celãt in casu in quo tenẽt indicare qõ qñ sit vide.ℑ.inquisitio.ℌ.xi.sec'in aliꝙ natis nó astrictis qz nisi omittãt dolosenõ dñr fautores ex cõmissiõe vocẽs dñr fautores qz vel verbis occultant eos vel laudãt ꝛ hmõi vñ si predicta vba,puocãt simplices ad amorẽ hereticoꝝ ꝛ deuotõez quã habent ad ecclam habeant minuere ꝛ talia nõ dicanꝫ ex lubrico lingue qz lubrice lingue ad penã nõ dz trahi.ff.ad l.iul.maie.l famosi tñc fautores dicũf.xi.q.iij.nõ solũ.ij.q.i.c.fi. ¶Bulto magis fautores sũt q fcõ eis fauẽt puta alimoniã mĩstrãdo ipsos liberãdo vl'ꝙ liberari pñt dãdo ꝛ silia ad ℌ.xviij.q.iij.ẽ iniusta.ff.de furtis.si pignore. Et idẽ dicit i eo q ꝓbꝫ eos liberat ar.xiij.q.vi.eo.tit.

¶ Qui dicanꝫ ꝺfensores. ℞.q.ℌ.archi.q geiq̃ defendẽtes erroꝛ hereticoꝝ ꝛ tales dñr hẽsiarche item dñr defensores illi q ꝓsonas ipsoꝝ ꝺfendũt resistẽdo viribus vel potẽtia ne ad manus iudicis veniãt punẽ divĩ eraminandi ꝛ de hoc.xxi.q.v.ꝙ totũ.xxviij.q.i.si custos vel ne fiat executio vt in.c.ex ĩfis de offó delegato.tñ q defendẽs hereticũ ne ledaf a ꝙuato vl'q i iudicio eidẽ ꝓfocinaf credens eũ hẽre mĩstã cãm nõ dr defensor vl'fautor ẽt si postea appareat qz nõ erat iusta cã qz hec est iusta defensio q̃ talib' reseruaf. Secus si cõtra ꝓsciam ei patrocinaf qz defensor est ita no. Car. in clemẽ. i. de penis.

¶ Quo hereticis fautores credentes. defensores receptatores coꝝ ẽt iusta

matꝰ de hẽsi recipiant ad pnias. ℞. qz ad arbitriũ epi ꝙus debẽt abiurare erroꝛ ꝛ pnitẽt ꝙ scripturaz q̃ tenebãt firmiter fidẽ catholicã ꝛ ꝙ publice vl'ꝙate sic cramẽ ẽ publicum vl'ꝙatũ.i.q.viij.quens de ꝓse.di.ij. ego,hꝛẽ gari' ꝛ.d.c.ad abolendã porrea dz absolui sm ecclie formã de q hꝛ.xi.q.iij.cũ aliis de sen.exc.cũ deliberes ꝛ postea ipsi qõ talib' solet iungi vt in dictis.c.quotiẽs ꝛ ego.si tñ tps nõ adest ꝛ signa pnie in extremo ꝛemonstrent pñt absolui sine solẽnitate prefata sm Host.ꝛ Ioñ. in c.a nobis el.ij.de sentẽ.excom.

Ermofroditus

dicẽ ille qui habet vtrunq̃ sexuꝫ, scilicet virilem ꝛ femininum.

1 ¶ Qꝛ possit esse testis in testõ. ℞. glo. viij.q.ij. idem idoneꝰ. ℣. hermofrodita qz non sicut nec mulier mĩsti. de testa. ℌ. testes i iudicio tñ sic eo modo quo mulier. Et hoc intelligo qñ magis hz de femina q̃ de viro. Secus esset si seruus virilis magis incalesceret si vero est partitus glo. ꝑdicta nõ determinat sed dicerem non admitti nisi ãtenus mulier admittitur.

2 ¶ Qꝛ possit ordinari. ℞. q nõ qz ẽ mõstruosus ar. xxxvi. di. ill iteratos. ꝛ.xlviij. di. c. vlti. Si tñ ordinatur ꝛ seruus virilis magis incalescit recipit caracterem altas non etiam si equaliter incalesceret secundum Rodo.

3 ¶ Qꝛ possit ꝛhere ꝛ an debeat ꝓra predicta q̃ seruus magis incalescens dz attendi ꝛ sic determinari.

Ironia

est mẽdacium ĩ verbis vl'facto dictis vt qs minus ertimet ℞. iosuꝫ ecclii miet vt puta cũ aliqs asseruit de se aliqõ vile qõ in se nõ recognoscit. aut negat aliqõ magnũ qõ tñ extimat in se eẽ ꝛ ẽ aliqñ pctiũ veniale qñ id q dicit vl'oñditi se eẽ vl' nõ eẽ nõ ẽ scãdalũ nec,pp̃e fame vl'alteri'. ¶Aliqñ ẽ mortale qñ eẽt in scãdalũ,ppũ vl' aliꝰ vl'qñ ꝙ fieret ex ordinata amb uõe vt ꝓficeret alicui ꝓlature spũali puta qz vadit male vestit' ꝛ respectus pp ꝙ solũ vt ꝓficiaf ꝛ deliberate ꝛ itellige si ẽ idign' vel si pp honorez solũ ꝛ hmõi ꝼz q̃ dicti ambitionẽ eẽ mortale de q̃ vide.ℌ.ambitio ꝛ de'ali oꝼ ecclia ẽ q negf se hũiliat iteriora ãt ei' plena sũt dolo alo eẽt venia le petũ talis ambitio cum tali hyronia ꝛ sic itellige ꝛ dcm aug.l.c.cu hũmiliaf.xxij.q.ij.nticza tñ de se dicẽ salua vitate ꝛ maiora absẽdẽ pp hũ militatẽ nó ẽ hyronia nec petũ sm genus sui ꝼz scm Tho.ꝼa ꝼe.q.cxiij.

Istrio

quis dicatur. ℞. q̃ ille qui de ꝑsona sua ludum facit.

¶ Qꝛ sit petũ. ℞.scũs tho.ꝼa ꝼe.q.clvuij.q̃ non si fiat moderate ꝛ loco ꝛ tpe ꝓnis ꝓgruis ꝛ gestib' vel vbis honestis vt ꝓ sublenatione alt cui' vñ ꝛ licite taleꝰ recipiãt aliqd,ꝓ mercede ꝛ sic nõ itelligit de istio.c. ꝺonaf.ꝛ.c.q̃ veneratorib' xxxvi.di. nec.c.ꝓ dilectiõe ꝛ ꝓse.di.ij.aliꝰ ãt ludũ facẽ de ꝓsona cũ gestibus ihonestis aut turpib' seu in loco aut tpe ꝓhibito ẽ mortale petũ vt ꝓz ꝓ.d. c.ꝓ dilectiõe in qua ꝛenegaf ei coꝝpus xpi ꝛ talib' ꝺonare est petũ mortale si fiat ꝓ coꝝ ludo exercẽdo.secus si fiat pp necessitatẽ ad nãm subsistẽtiã vel ne ab eis ifamarenf sm Ro. 2

¶ Qꝛ tales hystriones,ꝓhibiti possint ordinari. ℞.ℌ.gl.i.d.c.ꝺonaf q nõ vt i.c.mariũ.xxxiij.di.qui famea

ſūt. iuj. q. i. c. i. ff. de his q no. ifa. l. ij. §. vlti. limitat tñ pa. in. c. cū decoreꝫ de vi. ⁊ ho. cle. vel qñ bis exercuit ar tē illā in publico fac. l. palā. ff. de ri. nup. xxv. q. ij. ita nos Jnno. vo. i. d. c. cū decorē vult vt sit infamis q̄ ha beat hoc offciū in curia vel q̄ assue/ scat se in illo actu alias nō sit infamis ⁊ ē opinio magis pia ⁊ mihi placz.

Omagium ēqñ quis facit pro/ missionē alteri gentibus fidelis ⁊ māib⁹ ītra manꝰ illi⁹ positas ita q̄ ef ficit hō illi⁹ null⁹ alteri⁹ fidelitate. sal ua ⁊ talis ap̄llat hōligi⁹ ⁊ ſit solus ip̄erator vl regi ⁊ hmōi q nō hūt su p se ſuptorem ⁊ talis hōligi⁹ differt a vasallitco i q̄ referunt saltē ip̄eratori fidelitas vl auctoritas nec pōt q̄s hō ligi⁹ vni⁹ ⁊ vasallus alteri⁹ vl plurū de q̄ homagio no. i gl. cle pastoralis i. §. rursus. v. hōq̄z ligus de re iud.

1 ¶ Utrū sit simonia. p re ſpūali puta būficio eccliastico homagiū erigere ꝑ. q̄ sic vt ē ter. i. c. et diligēti de si/ mo. ⁊ i. c. fi. de re iur. rō q̄ homagiū ē seu ꝓtinet t̄pale comodū illi⁹ cui pr̄ stat. q̄ efficit ei⁹ ſbdit⁹ ⁊ obligat sibi ad certa ſtutia fidelitaq̄ ät iuramētū bū ꝑ. exigi sine simōia q̄ tñ obligat vt sibi sit fidelis ⁊ ꝓstat potiꝰ dignitati q̄z ꝓsone ⁊ h̄ vez qñ ē i tali dignitate cui debet fidelitas tal' als ēt ēet si mōia ſz vna lectura i. d. c. et diligēti

Omicidium. i. ho/ micidiū qñ alo ⁊ itentiōe occidēdi hoīem ꝓcedit cū effectu. vñ dī homicidiū hoīs ab hoīe ſcā occi/ sio ⁊ istud cōmittit feō ꝓcepto ꝓlitio defensiōe ⁊ dissualiōe cooperatione aiatiōe ⁊ auxiliatiōe. Pro quorum declaratōe multa dubia subinferūt.

¶ Utr̄ homicidiū voluntariū ab hoīe ⁊ ſcīm vt est hō sit ꝑcm̄ mortale. ꝑ. q̄ sic sp qz p̄ ꝓcepti nō occides exo. xx. imo terribile ꝑcm̄ vt pz. 50. dis. c. si qs volūtarie vbi vult ter. q̄ ponat ei pna vt sp. s. bonis statuj iaceat ad famulā ecclie ⁊ cōione ſ eritu vite sue nō recipiat dicit glo. si nō fecerit p̄e dictā pniam ⁊ notāt dixi ee mortale ꝑcm̄ homicidiū voluntariū ab hoīe vt hō est. Nō aūt ab hoīe vt a lege si ue vi est legis minister qz nō ē pecca tū dūmō nō desiit ip̄i⁹ ordo iusta cā iustus alius deest iusta cā qñ aliqs si ne demerito occidit iustus alius cuz er limore vīdicte occidit iust⁹ ordo cū occidit ille cui ler ñ ꝓmittit vl cū oc/ cidit nō eo ordie q̄ ler statuit de quo xxij. q. v. in. c. reos ⁊ per totam. q.

2 ¶ Utrū liceat alicui occidē seipsum ant mutilare. ꝑ. q̄ ñ sine mortali pec cato. qz nemo mēbroꝝ suoꝝ est dñs xxij. q. v. si nō lz ⁊ in. l. liber hō. la. i. ff. ad. l. acq. l. ꝓpa dicit Aug. in. d. c. si nō lz. His ergo exceptis quos vel ler iusta ꝯmaliter vl ipse fons iusticie deus ſpāliter iubet occidi q̄sqs hoīez vel seipsum vel quemlibet occiderit homicidii crimine tenetur hec ille. Fallit hoc in mutilatione que fit cau sa medicaminis que licet. Et de hoc ly. di. c. si quis el. ii. ⁊. iij.

¶ Utr̄ liceat alicui occidere seipsuz 3 ne aliqs cogat eū ad ꝑcm̄. ꝑ. q̄ nō vt in. d. c. si nō lz ⁊. xxij. q. iij. displi cet. Alī hyero. in. c. nō est nr̄m. xxiij. q. v. dicit vnde ⁊ in ꝓsecutiomb⁹ nō lz mihi ꝓpria manu perire absq̄ eo vbi castitas periclitatur hec ille. Et lz aliqui er hoc dicto diterint q̄ vbi castitas impugnatur licet se occide/ re. hoc est falsum vt patet in ꝓcal/ legatio. c. Et ideo hec dictio absque

ponit ī clusiue sicut ibi. Pulchre ffit gene me absq̄z eo q̄ intrinsecus la/ tet. Sic ⁊ dictio vsq̄z ēt inclusiue po nit. ff. de pigno. ac. l. i. xiij. q. ij. ebrō Et qō legit de sanson q se iterfecit ⁊ tdē de aliquo alio dōni q̄ hoc fuit ex spāli ſuelatōe dei vt dr̄ i. d. c. si ñ lz.

4 ¶ Quid si iudex occidat malefacto/ rē ordine iustitie nō ſuato. ꝑ. q̄ pec cat mortalr̄ sicut ⁊ qñ er alio vīdicte vel er cupiditate occidit qz iuste qō iustū est exeq̄ri dicit ter. in deuter. ⁊ no i. d. c. reos qō credo verū nisi er aliq̄ vigenti cā hoc faceret ⁊ noto rie constaret occisum dignum morte. Et ꝓ hoc facit. c. de occidēdis. ⁊ c. officia ſz melī⁹. c. nō frustra. iij. q. v.

5 ¶ Utr̄ liceat occidere furē. ꝑ. gl. in c. cū hō. xxij. q. v. q̄ latronē insidiā tem in itinerib⁹ ⁊ nocturnū ꝺpopu/ latorē. Agroz lz cuilibet occidere. C. qñ liceat vni sine iudi. l. i. ⁊. ij. latro/ nē seu furē nocturnū silr̄ lz: diurnuz vo non nisi armis se defendat vt i. c. si ꝓdiens de homi. Limitat tñ pa. in. c. i. de homicidio ⁊ ꝺicta gl. vez qñ aliter nō pōt cōprehēdi. Facit. l. furē. ff. de sicca. ⁊. c. ij. de homi. Li/ mitant ēt scōo dicētes q̄ qñ fur no/ cturn⁹ vel diurn⁹ cognoscit ⁊ res ꝓ/ sunt rehaberi p iudicē q̄ non lz occi dere ⁊ facit qō no. bar. in. d. l. furem aliter sic ⁊ nō solū p eū cui furat ſz ēt p quēlibet irregularia tñ erit taz iste occidēs q̄z ēt tuder de q̄ ꝓcedēti du bio dcm̄ ē ēt si furaret ordiné iustitie

6 ¶ Utr̄ vxor a viro filia a ꝑe comit tēdo adulteriū sil cū adultero possit occidi. ꝑ. q̄ p̄ i ipso actu i domo ꝓ vtrūq̄z. ff. de adul. l. nec in eo. c. l. se. rūq̄ ad mitigationē pene. C. de adul. l. gracus. si mō eū adultez deprehēdat in domo sua cū adultera vt. l. marito ff. de adul. alo nō de iure antiquo ſz recente nouo pōt ꝑst tres denūciatō nes fcās vbiq̄z occidē vt i auc. vt li/ ceat matri ⁊ aute. §. pe. ⁊ vlti. dicit tñ gl. in. c. iter hec. xxxij. q. ij. q̄ lz tales ⁊ similes excusent a pena ciuili ñ tñ excusant a culpa seu a pcto homici/ dij vñ in. c. qcūq̄z ꝑcuit. xxij. q. vlt. dr̄ q sine aliq̄ publica administratō ne malefciū furē sacrilegū adulterū piurū vel quēlibet criminoluz iterfe/ cerit trucidauerit aut mēbris debili/ tauerit velut homicida iudicabit ⁊ tā to grauius q̄zto nō sibi a deo ꝓcessaz ptātē vsurpare nō timuit. Videt re tñ q̄ aliud est qñ ler aliqd ꝓnūtic ñ ꝓmēdo vt in occidēdo adulterum Et sic nō lz sine mortali pcto aliud ē qñ ler ꝓcedit sicut qñ diffidat aliquē vt. l. c. p hūani de homici. li. vi. ⁊ filī bus qz tūc si aliqs talē occidit ñ alo vīdicte ſz zelo iustitie sic non ꝑcat ſm Jo. an. i addi. ad spe. qz facit ve minister legis q̄ lz. xxiij. q. v. non est crudelis ⁊ sic ꝓcorda illud qō hic dē cū eo qō dicit in dubio ꝓcedenti ille autem qui aliquē occidit defendēdo se vel ꝓximū non ꝓprie dr̄ homici da de quo dic. vt. j. homicidium. iij.

7 ¶ Utr̄ sit homicida qui ꝑcutit malic rē ꝓgnantē. ꝑ. q̄ si partus erat iam formatus, ⁊ er ꝑcussione interijt ho micida est secus si non erat formatus hec ꝓbatur. ff. de pnū. l. fi quis ali quid. §. qui abortiente.

8 ¶ Utr̄ letaliter aliquē ꝑcutiēs qui p cussus postea ab alijs occisus est sit homicida. ꝑ. q̄ sic vt ē ter. i. c. signi/ ficasti. el. ij. c. ii. silr̄ si non appeat an letaliter ꝑcusserit vel ne tñ homicida est. Jtē homicida ē si aium occiden/

di habuit ⁊ peruenit quãuis non letali
ter si postea ab alio percussus inte
riit vt in.d.c. significasti.

9 ¶ Mãdato seu precepto cõmissum
homicidiũ iputat nõ solũ mandata
rio ꝫ ẽt mãdãti qz vt dr in.c. mulie
res de sen.ex. Jo nere cõmittit cuius
mãdato delictũ cõmittit, pbaf ⁊ ro sic
peccat mortaliꝫ aut excusat sic si ipse
faceꝛ ⁊ pinde ỏtermnãdũ ẽ ỏ mãda
torib⁹ q ad irregularitatẽ sic de mãdã
te pcuti dicit q ad excõicatõez vt. ꝫ.
excõicatio. v. casu. i. §. xxxi. ⁊ inib⁹ se.
10 ¶ Vtr platus hns iurisdictõez tem
porale q iniungit suo officiali q sup
tali maleficio ingrat ⁊ nistriã exeq̃t
sit irregularis ⁊ homicida si officia
lis mãdatũ exequẽs aliquẽ occidi fa
ciat. ℟. q nõ qz dicit ter. in. c. eccl̃s ne
cle. vl'mo. li. vi. q ꝫ si dicus nõ liceat
eas sanguis agitare eas tñ cũ iurisdr
ctõz hñt tpale ỏbẽt ⁊ pñt metu irre
gularitaf, cessante alio ỏlegare h ibi
11 ¶ Cõsilio etiã efficit qs homicida
qñ ex ꝓsilio seqf homicidiũ nec solũ
qñ ꝓsiliũ ẽ directe de morte alicuꝰ ꝫ
ẽt qñ ꝓsulit i eã ꝑpinq̃ ad mortẽ. s.
aliqd ex q̃ seqf moz: vt no. pa. i. c.
ad audiẽtiã. i. e tit. ⁊ h itelligc q̃ ad eãz
ꝑpinquã ꝫ Jnno. ibidẽ vbi ꝓsulit
reo illicita ex q̃ mors sequit sed vbi
ꝓsulit reo licua puta ꝓsuluit vt ma
leficus capiat vl' vt exponat se ꝑ pa
tri ⁊ vel fide xp̃iana qz ꝫ homicidiuz
seqf nõ iputat et. faĉ. xxiij. q. viij. q.
oi timore ⁊ melꝰ. c. hortatu. ⁊ pcib⁹
adriani ⁊ sic nõ ẽ homicida ꝫ eũ. ꝫ
ỏ ẽ qõ no. ho. i. c. ex lr̃is de excel. p̃la.
⁊ p pan. i. c. i. de furtis ⁊ ẽ ter. i. c.
si qs viduã. so. di. ⁊ i. c. sicut dignũ
eo. tit. ⁊ ibi determinaf. q clericꝰ vel
alius iterrogatꝰ de pena delicti si rñ
det q ẽ mors ẽ homicida si casus ꝺ
minet de pñ ꝑ dicta iura. Sꝫ ego
pcordãdo dico q dicit verũ Jnno.
quo ad pcũm. ꝫ quo ad irregularita
tẽ dic̃ vꝝ Jnno. qñ ẽ in ꝓsulẽdo rẽ
licta ⁊ ñ homicidiũ. ⁊ qñ hõicidiũ
posset nõ accipere ꝫ verisiliꝫ debeat
euenire. Sicut dcñ ẽ. s. Belluz q
ꝫ platus dicẽ pugnate virilr ⁊ hmõi
Et dcñ ℔o. ⁊ ℔a. itelligit quo ad
irregularitatẽ. nõ quo ad pcũm i co
q ꝓsuluit sup morte q infallibilr ere
quẽ qz dicit q si nõ imminet casus ỏ
pñti q ꝫ clic⁹ ꝓsulet q est pena mor
tis puniẽdus malefactor nõ ppea ẽ
homicida. ſ. q̃ ad irregularitatẽ. nec
etiã quo ad pcũm. nisi malo alo h fa
ciat. vt. j. irregularitas primo. §. uiij.
¶ Vtr ꝓsulẽs alicui vt aliũ iterfice 12
ret. q volẽs interficere interfectꝰ ẽ sit
homicida. ℟. q quo ad pcũm mor
tale ẽ idubitatũ. q̃ ar ad homicidiuz
qd̃ã. vt Jnno. ⁊ hoſt. i. d. c. ad audiẽ
tiã referũt q si verisile erat q nõ po
terat iterfici ab illo nõ erit homici
da nec ꝑnter irregularis. Si vo ve
risile fuit q poterat interfici. sic erit
homicida. Sꝫ Jo. an. in. c. fi. e. ti. li.
vi. ⁊ pa. i. d. c. ad audientiã tenẽt in
distincte talẽ ꝓsultorẽ homicidã cen
seri q̃ ad penã irregularitatio. Et in
istõ magꝫ assentit ẽt Jnno. ⁊ ẽ verꝰ
¶ Quid de eo q ꝓsulit i gñe q adul ꝫ
teri fũt occidẽdi vel alij q tñ de iure
nõ fũt occidẽdi. ℟. ꝫ ℞o. si reputa
baf iurto periꝰ ⁊ errauit nõ in apicẽ
bus iurisꝫ Sꝫ i iure claro ⁊ certo. sic
ẽ irregularis si ꝓsulꝰ er suo ꝓsilio cõ
fisus aliquẽ occiderit. Si vero non
erat reputatꝰ ꝑitꝰ ꝫ simpler vl' ideota
aut errauit i ſsbulate aliq̃ i q̃ fit opi.
diuerse. sic ñ erit irregularꝫ dũmõ ea
sus ñ imineret ỏ pñti. vt. s. dcñ est.
¶ Vtr ꝓsulẽs alicui vt aliquẽ inter 14
ficeret q̃uis ille cui dcñ ꝓsiliuz per
multũ ipſe steterit anq̃s interfecerit sit
homicida. ℟. sm Jnno. vi ℔a. re
citat ⁊ seqf i. d. c. ad audiẽtiã. q sic
qz debebat renocaf ꝓsiliũ. Et si puta
bat amicũ nõ desistere debebat hoc
inimico itimare vt caueret alias nõ
euadit q̃uis voluerit de cõsilio. non
credo tñ q debebat renelare specifi
ce illũ cui dedit ꝓsilium ꝫ bono mõ
seruata cius fama auiset inimicum. ⁊
sufficit. er quo consilium renocauit.
15 ¶ Quid de ꝓsulẽte alicui vt se erpo
nat ꝑ pria vel ure suo. ℟. Jnno. i. d.
c. ad audiẽtiã. q nõ ẽ homicida nec
irregularis ẽt si iterficiaf. xxiij. q. iij.
pro mẽbris. ⁊. q. viij. hortatu. Si tñ
sciret eũ ibi moriturũ sic vꝝ homici
da ⁊ irregular] ꝫ Jnno. ⁊ ℔oſt. ibi
dẽ q̃o limita. qñ cõsiliuz ꝑ ure ꝑo
ra se erponẽ. ꝫ secꝰ ẽt si ꝓsuluisset q
ꝑ ꝑo morte sustinẽt vel ꝑ eccliã ẽt
pro patria. quia licz sciat moriturum
nõ est homicida. nec irregularis. Et
sic intelligc Jnno. ⁊ ℔oſt. vbi. ſ.
16 ¶ Defectõe ꝓmittf homicidiũ. pu
ta associãdo homicidã ad feriẽ homi
cidii. vt eũ si oporteat ỏfendat ⁊ talis
q̃uis ẽt ei hõicidiuz dissuadeat nõ ꝫ
℔o. homicida erit. Faĉ. c. henric⁹ de
cle. pu. i one. Nec hoc distinguit an
alꝰ ẽt factur⁹ vel ne q̃ ad irregulari
tatẽ. ꝫ q̃ ad restitutõez bñ ẽ distinguẽ
dũ. qz si alias erat facturus nõ teneſ.
17 ¶ Permissiõe ẽt cõmittf homici
diũ nõ ꝓhibẽdo cũ pt̃. vt pz. in. c. ſi
lferẽda. ⁊. c. sequẽti. ⁊. c. fi. xxxiij. q. iij.
Sꝫ ly gl. i. d. c. nõ lferenda h referat
quanf vniuersaliꝫ. Jõ est distinguen
dũ in illis q non sũt ꝓlati nec hñt er
officio an dolose omittant ꝓhibere.
⁊ sic credo homicidas si aligo occi

dittur. Si vo nõ dolose hoc non ꝓhi
bẽt. sed er negligẽtia vel pusilanimi
tate. aut qz nolunt se imiscere rumo
ribus vl nolũt aliũ hmõi rumoribꝰ
imiscẽri sicut mr filiũ vxor virum ⁊
hmõi ñ credo cẽ homicidas. Et ad
hec facũt notata i. c. ẽpte de sen. ex. p
Jo. an. ⁊ sequentes ꝫ peccent ⁊ forte
mortaliꝫ qñ sine periculo oi possunt
obuiare per iura allegata nõ tñ sũt
irregulares non obuiantes nisi dolo
le vt occideretur desisterent.
¶ Vtr cũ go vult aliquẽ iterficẽ in 18
uite nisi ego dẽ ubi aliquid certã pe
ciniã meã tenear. ℟. gl. i pn. xxxiij.
di. q qdã dicũt sic qdã nõ ipsa vꝝ te
nere q nõ nisi sit platus ꝫ ego credo
q sine sit platus vel nõ q teneẽ alit
pcũ mortale nõ euadit si mõ ꝫ vl
tra necessitatẽ sue vite ⁊ illoꝝ quos
tenetur prouidere quia sicut tenemr
exponi in extrema necessitate iubue
nire sic ⁊ tali er quo alio modo non
potest eum a morte liberare.
¶ Vtr nõ reuelas tractatũ hõicidij 19
sit homicida si seqf. ℟. pa. i. c. petrꝰ
co. ti. Illiq dicũt q nõ sufficit q pro
hibuerit. Jo. an. distinguit q aut do
lose non reuelat ⁊ erit homicida aut
nõ dolose nõ reuelat ⁊ non erit ho
micida ⁊ hoc placz ℔a. ibidẽ. Ego
credo q si non reuelat illis q possũt
ꝑdere ⁊ nõ obesse q erit homicida
q̃uicũq; prohibuerit. Et de hoc vi
de Jnno. in. d. c. petrus.
¶ Vtr iniuriatus ab aliquo audiẽs 20
amicos suos vel parentes velle vindi
care sit homicida si non ꝓhibeat ex
presse ℟ ꝫ gl. ſ. d. c. petrus q li ho
micidiũ sequit erit homicida nisi ex
esse ꝓdicat qz tractãtibus talia si non
ꝓdicit videtur consentire. Similis
casus est. i. q. iiij. quia prelatus.

21 ¶ Cooperatiõe ẽt cõmittĩ homicidiũ vñ in.c. sicut dignuz §.i.c.in. dñ qõ illi q ad capiẽdũ ipsuz aiõ ferẽdi aut occidẽdi accesserit lz mag⁹ in eo nõ ipsum erit tñ er quo mors secuta ẽ homicide sũt facti ẽt.c. sindeat. 50.di. vbi penites aliquẽ q iterijt ex permissiõe sine directe. puta qz vulnꝰ letale fuit sine occasionalr. puta qz ex percussiõe de equo cecidit vel de alio loco ex quo casu iterijt homicida est. Et sic intelligẽ õ cooparõe illi i quõcũq; homicidio. vt puta qz multi vulnerauerunt de quo ẽt. xxiij. q. vlti. c. hmã.

22 ¶ Utz exhibẽs pñtiã suã in bello iniusto alando psulẽdo vl' inimicis timorẽ incutiendo sit homicida si aliqs ibi occidit. ℟. pa. i. c. significasti. eo. ti. q⁹ sic secus eẽt in bello iusto vt. ff. bellũ. z in. c. petitio tua in glo. co. tit.

23 ¶ Utz exhibẽs pñtiã suã vbi fit homicidiũ sit homicida z irregularis. ℟. q⁹ sic si est platus ibi habẽs iurisdictionẽ est homicida z irregularis de er. p. c. er lr̃is. Alij vero non vbi er sola curiositate stant ad videndum precauit tamen grauiter clericũ.

¶ Utz ingressor hereticoz sciens q

24 cũ pnunciauerit talẽ hereticũ occidetur efficiatur irregularis. pnũciãdo ℟. fz ¶ Io. i. d. c. ad audiẽtiã ō ho q ñ. xxiij. q. viij. legi. z. q. v. si audieris

¶ Aliatõe incurrit homicidiũ vt pz in. d. c. sicut dignũ limitat tñ pa. ibidẽ vez qñ incitatio seu mandatio ẽ ad homicidiũ spãliter qz rũe tenẽt secus eẽt si eẽt incitatio ad odiũ in gñe qa nõ teneret de delicto postmodũ idẽ secuto idẽ dic qñ aiatio ẽ ad fcñ licitũ lz homicidiũ sequat sicut cũ prelatus hortat in bello iusto vt viriliter pugnent de quo vide. ff. bellũ. §. iij.

25 ¶ Auxiliatõe ẽt cõmittĩ homicidiũ vt l. d. c. sicut dignũ vñ dicit pa. i. d. c. q⁹ pstãs qdcũq; auxiliũ quãticũq; modicũ i delicto cõmittẽdo tenẽt ẽt custodiẽdo vestimẽta lz distingue si vio bñ intelligere q⁹ aut auxiliũ preparat ad pretuandũ fcñ legitimũ z iustũ: ex quo tñ facto segt homicidiũ Et sic nõ tenẽt de tali homicidio talis auxiliator quo ad penã lz quo ad irregularitatẽ. Si auxiliat⁹ fuit directe sicut dcñ ẽ de auxiliãte pugnantes in bello iusto z hmõi. Aut pstat auxiliũ sup fcõ illicito ex quo sequit homicidiũ. Et sic homicida reputat q̃tucũq; auxiliũ sit idirectũ. z sic loquit. d. c. sicut dignũ. Similr si auxiliũ prestat super homicidio pretrando sine iuste sine iniuste incurrit irregularitas: si homicidium facum est.

¶ Utz clericus accõmodans arma 26
alteri sit irregularis si ille interficit. ℟. q⁹ si in bello iusto vl' vt se defendat ō iniuriatẽ nõ erit. Secus si in bello iniusto. c. ñ. de homi. de mã homicidij quo ad irregularitatẽ: vide. j. irregularitas. i. §. i. cũ multis sequentibus.

Omicidiuz. ii. casua/

le dr̃:

qõ preter voluntatem euenit. z er casu fortuito. de quo. l. di. §. econtra. cũ multis capitulis sequẽtibus.

¶ Utz sit homicida quo ad culpam vel penã q a casu holem occidit. ℟. z vt colligo er gl. ber. i. c. sicut ō homicidio q⁹ aut dabat operaz rei licite z adhibuit oẽm diligẽtiã quã debuit. Et sic excusatur ac si nõ fecisset. c. er lr̃is el. i. t. c. dilect⁹. e. ti. z. l. distin. si duo. Si vo nõ adhibuit debitã diligentiã i putare ei quo ad culpã z penã. l. irregularitatis. l. di. clerico iacente põt disp̃sari cũ eo vt in ordine

fuscepto ministret sm Jo. in. d. c. de clerico. 50. di. Si vo dabat operaz rei illicite: sine adhibuit diligẽtiã vel nõ imputatur ei vt in. c. quantũ. l. distin. Et q̃ pz qd tenẽdũ de mũ] qõnib⁹.

2 ¶ Quid de clerico q ritã faciẽs supuenientibus eiꝰ amicis occiderunt eũ cũ quo ritabat. Ad quã rndendũ ẽ: q⁹ ẽ homicida z irregular, ita no. pa. in. c. Petrus co. ti. z doc. ibidẽ. z fatet. ibidẽ limitat tñ pa. si ritã illicite exercebat alias ñ qz si fuit sine culpa: fcñ alioz nõ dz sibi iputari. c. significasti el. ij. co. ti. limita hoc ẽt fz ho. in. d. c. ad audiẽtiã vez si nõ, phibuit quãtũ potuit. Silr nõ eẽt homicida nec irregularis. si mimici illius cũ quo ritã faciebat supuenissent z occidissent. quãuis ritã fuisset illicitata: qz nõ intuitu clerici cũ occiderũt sz̃, ppter inimicitiaz quã habebant ꝺ eũ ita no. doc. in. d. c significasti el. ij.

3 ¶ Quid de eo q pcussit latronẽ qui asportabat res suas: er q̃ pcussiõe fugere nõ potuit: er quo ab aliꝰ postea occisus est. ℟. q⁹ ẽ homicida z irregularis sm cõiter doc. in. c significasti. el. ij. eo. ti. z i. c. de cetero. ibidem qz dedit operã rei illicite. Sz si tenemus q⁹ ẽt clericꝰ licite. p defensiõe rei posset pcutere non erit irregularis dũmõ letaliter nõ pcusserit: nec aio occidẽdi fecerit z magis placz q̃ opinio doc. q⁹ dcñ. c. ō cetero loquit ō cã, ppinq̃ homicidij vt i irregularis Secus in cã remota: vt ẽ i casu isto er quo casu nõ habuit aiuz occidẽdi. Et, p hoc facit. d. c. significasti. z. c. er lr̃is el. i. t. c. dilectꝰ. e. ti. z. l. distin. si duo. Si vo nõ adhibuit debitã diligentiã i putare ei quo ad culpã z penã. l. irregularitatis. l. di. clerico iacente põt disp̃sari cũ eo vt in ordine

gere q⁹ occideret. er quo erat verisse, z sic erit irregularis. Sz mihi ñ placet. Nã vt hr̃ i. d. c. tua clericus vulnerans grauiter furẽ igr̃ essuz suã domũ: lz fur postea captꝰ sit ductus ad officialẽ: q officialis nuntẽs clerico dicto: vt exoneret si q̃ sciret de pdicto fure iteꝝ signa: lz nuncijs tribuẽs cultellum z sotulares quos a fure abstulerat si in nullo alio se ipedirent lz talis fur occidat non est irregularis ergo nec a fortiori predictus.

¶ Quid de eo q videns latronẽ cla- 4
mantem er quo clamore captus fuit z occisus latro ℟. q⁹ ẽ homicida z irregularis vt lz Inno. z Host. z segt Pa. in. d. c. significasti el. ij. ẽt si nõ habuit aiũm ad mortẽ qz debuit cogitare de homicidio qõ cõiter segt̃i tali clamore z hoc credo vez sm pa. ibidẽ si cõiter sequit alias nõ ex quo aiũm nõ habuit vt occideret silr nõ est irregularis qñ clamauit pro sua liberatione qz ille volebat eum interficere. Secus si pro rebus vel alijs vt ꝺicetur homicidium. nij.

¶ Quid de ludẽte cũ pgnãte q̃ dilp 5
gitur. ℟. sm Jo. an. z sequit Pa. in c. sicut ex lr̃as. e. ti. si ꝺdicto ludi erat gracilis z ludus fuit licitus rõne psone vt qz maritus frater vel alia psona ꝺiuncta non erit irregularis quia non est in culpa aliq̃ eo qõ ludus lentus nõ ẽ, phibitus ipegnãte: dũmõ psone ꝺuenit ludẽti cũ ea alias sic.

¶ Quid de clerico vl' quocũq; alio 6
q̃ implorat offm̃ iudicio, p recuperãdis suis rebus lz sciat, p certo q⁹ sine sanguinis effusiõe nõ poterit recuperare ℟. q⁹ nõ est irregularis fz Jo. an. z est ter. in. c. tj. e. ti. ij. vt dũmo ꝺmittat, ptestationem q⁹ nõ itendit ad vindictã sanguinis z hoc tenẽ lz vin

centius tenuerit ꝺz inꝺ qꝫ ista declaratiõ ē i.ꝺ.c. ij.ꝫ credo vꝝ qñ alio mõ nõ põt recipare ꝫ sic intellige ꝑdictum c.ii. qñ mortẽ nõ intẽdebat ꝫ recuperationẽ suã qꝫ si intentio erat maculata erit irregularis si mors vel mutilatio ē secuta ſm Hoſt. ꝫ sic intelligẽ.c.ex ſtis de exce. pla. ꝫ. xxiij. q. v. c. ij. ꝫ de pe. di. i. c. periculose. Idem tene etiam si furez capiat ꝫ iudici tradat ſm limitationem prędictam.

7 ¶ Quid si post ſuſpenſionẽ seu occiſionẽ letet ꝫ habeat gratiã. ℞. qꝺ non erit irregularis quia lex promotionis attenda factum. xv. q. i. c. fin.

8 ¶ Quid õ sacerdote qꝺ ędificatõe ecclie vel domus aduocauit aliquez i adiutoriũ qui a casu interiit. ℞. qꝺ ñ est irregularis si nihil de contingentibus omnimodis. c. ſi. eo. tit.

9 ¶ Quid de ludente cũ alio q a casu occidit socii. ℞. qꝺ si ludebat cũ pſonis cũ qb⁹ erat licuez ꝫ ludo licito ꝫ vetiliter ex ꝑditõe ludi talis casus emenire ñ vetebat ñ ē irregular] vt ꝑz in c. latoꝝ. e. ti. vbi clic⁹ ludens cũ clico qõ lꝫ ꝫ nihilomin⁹ vn⁹ ipsoꝝ alteruz accipiẽs ꝫ, pſternens ad terrã cultellũ sibi ifixit ꝫ mortu⁹ ē ꝫ tũ, pstrat⁹ ñ ē irregularis qꝫ ꝑditio ludi nõ erat pſternẽdi. ꝫ iõ ñ fuit i culpa ſz, pſternẽs. Si vo ñ ꝓsideraſſent ꝑditoꝝ ludi et q talegd euenire poterat erit irregularis vt i. c. ꝓtinebat. e. ti. vbi volẽs egrare sup socũ q bẽbat falcẽ in latẽ occisus ē ꝫ soci⁹ ē irregularis qꝫ ꝑditio ludi erat vt q tetigiſſz baculuz alteri⁹ sup eũ egraret ꝫ iõ debebat deponere falcẽ ex q ludi ista erat ꝑditõ si tũ, phibuiſſet ne eũ egrare tz. pa. i. d. c. qꝺ ñ eẽt irregular] Hoſt. tũ ꝫ alij tenẽt qꝺ ẽtpp ludi ꝑditiõez qꝫ potuit euenire. ſz pa. optimo magio placz ꝑ tũ. ep̃s diſpẽſare i casu q̃ efficit irregularis vt i ſubdiacon⁹ offo miſtret si ſubdiacon⁹ erat vt i. d. c. ꝓtinebat.

¶ Quid de eo q dat poculũ amato ro rũ vt q̃ segẽ homicidiũ cuius nõ itẽ deret. ℞. qꝺ homicida ē ꝫ irregular] vt no. pa. i. c. si aliqs. e. ti. facit. l. siqs aliqd. § q aboꝛtiõto. ff. de pnis rõ. qꝛ dat operã rei illicite secus si nõ se quit homicidiũ puta qꝛ fetus nõduz erat formatus qꝛ ſz pecet mortal⁹ qꝺ cũqz dat aliqd ad potañ. vel ex libidine vl odio ꝫ hmõi vt ñ possit gĩare aut ꝺcipre vel nasci sobolem concepta vt patet in. d. c. si aliquis tamẽ irregularis non est vt ibi glo.

¶ Quid de eo q insequẽs aliuz q ex fuga cecidit ꝫ mortu⁹ ē. ℞. qꝺ ē homicidia ſfugiẽs timebat de graui malo sibi illigẽdo nisi fugeret sec⁹ si de leui ꝫ cã ludi vñ pan. i. c. exhibita cõdicit qꝺ si q⁹ phicit lapidẽ vt alium peultiat dũmõ peussio non possit esse grauis ꝫ alius ne peutiat fugiens cadat ꝫ occidat nõ erit irregularis vel ñ, phiceret lapidẽ a remotis ꝫ alius tuncẽs fugeret ꝫ corruẽs interiret silr nõ ē irregularis. sec⁹ i vt grauiter peuteret vel taci⁹ potuiſſet graue peuſsionẽ facere nisi alius fugiſſet qꝛ nũc tenetur de homicidio quia tunc noxius esset ludus etiam in puero.

¶ Quid de illo pnerog vesicã porci ſſatã violẽter frãgẽs ex terremotu multũ grauida erpauefacta fugiẽt dispſa ē. ℞. qꝺ ñ ē homicida nec irregularis p doctrinã Pa. in. d. c. exhibita cuius Iuno. Abbas ꝫ Hicẽ. videant ſentire qꝺ tã in isto cꝛ i ꝑcedẽti iputeꝫ ei homicidiũ. Sed mihi vz durum nec ter. in. d. c. videt velle vnde non q̃libet causa dz attendi ſz propinqua ad hoc vt sit irregularis faẽ. ff. ad. l. cor. de sicear. Nihil interest in glo. Nõ enĩ qꝺ faber facit cultellũ cũ hominem cida si tũ alio nocẽdi facit ꝫ intnozẽ diligentiã adhibuit tũc ꝓsiderat cã remota ſm Per. in. c. de cetero. ꝫ. c. ꝓbyteroꝝ. de homi. vñ cum qꝺ pcutit aliũ vulnere nõ mortifero tũ ex iperitia medici vl incuria vl ex positione ad laboꝛes ꝫ sudoꝛes ille moꝛitur non est irregularis ſz Per. in. c. exhibita de homici.

13 ¶ Quid de clico q vnãdo vel se ex ercẽdo taculũ proiecit ꝫ aliuz a casu interfecit. ℞. qꝺ tenẽt de homicidio ꝫ est irregularis siue adhibuerit diligentiam vel ne quia dabat operam rei sibi illicite. c. hiſ qui arborem. §. si vero. 50. distinctione.

14 ¶ Quid de custodiẽtib⁹ infirmos qui ad eoꝝ pcutiões dederit eos vnũ vel aliqd hmõi. ℞. qꝺ si certũ ē eos moꝛtuos pp hoc ꝫ ipsi ꝫ potuerũt ꝓuidere qꝺ irregulares sũt nõ debẽt tũ facere sibi hãc ꝓsciaz qꝺ pp hoc sint moꝛtui ſm Rodo. quãdo bono aio id fecerunt nisi sit eundẽs culpa vl dissoluta negligẽtia. Et si hñt ꝓsciam debẽt deponere ad consilũ boni viri nisi ꝫ ꝑceptũ medici exhĩsse dedissent qꝛnõ excusarenẽ vt no. in. d. c. tua nos de homici. idẽ dic de tertentibus infirmos. vnde vel apostema frangit vel anchitus obtuꝛgitur ꝫ suffocatur.

15 ¶ Quid de pentib⁹ q a casu ꝓpꝛioo filios occiderunt. ℞. si ex culpa grani vel leui tenẽt de homicidio vt ꝑz i gl. c. ſi. de bis q. ꝑh. ſi. occi. Nã dat eis ꝑ clpa grauis pnia. vij. vl v. anorũ ꝑ leui triũ. Si ãt nulla culpa pcesſit nõ tenẽt Ho. tũ ſz host. ꝫ Pa. ꝫ alioſ doc. i. d. c. ſi. qꝺ si culpa sit occulta siue grauis vl lenis nõ dz dari penitẽtia publica ꝫ qõ facũt multi q ponunt publicã pnizaz de q̃ in. c. i capite. 50. di. ꝫ male qꝛ fieri nõ dz talis pnia nisi crimẽ adeo fuerit graue qꝺ totã cõmouerit vrbẽ vt i. d. c. ẽ capite collocare tũ apud se filios tenellos parẽtes nõ debẽt al⁹ sũt in culpa. ij. q. v. ꝓulnisti ꝫ eos iputat homicidiũ si segẽ nisi forte ita pauper eẽnt qꝺ ñ possent eos pannis fouere ꝫ frigoza qꝛ tũc tenẽdo apõ se i lecto si vbi vaz facũt diligẽtiã i religõ ñ teneẽ aliq̃ clpa qꝛ duob⁹ malꝝ ꝓcurrẽtib⁹ min⁹ eligit. xiij. dist. nerui. ꝫ ideo si est nullus periculuz collocare pueros se ep̃s aliter tenere excusantur.

¶ Quid õ tenẽtib⁹ aĩalia puta vrsũ vl leonẽ q̃ aliquẽ iterfecerũt. ℞. si ñ fuerũt i aliq̃ clpa ñ tenẽt õ hõicidio aio sic puta qꝛ erãt ferocia ꝫ ñ tenuerũt ligata ꝫ hmõi ar. c. hi q arborẽ ꝫ c. sepe. 50. di. ꝫ qõ no. i. c. de occidendis. xxiij. q. v. Et h̃ tene lz hoſt. i. c. ad andẽtiã õ hõi. videat tenẽ qꝺ nullo mõ sit irregular] nisi fuerit i malitia vel lata culpa argu. l. i. ꝫ ff. ſi quadrupes pau. fece. i. di.

¶ Quid õ illo q vocat milites ad õ fẽsionẽ sin ur] si aliqs ibi occidat. ℞. ñ tũr õ hõicidio. vt i. d. c. de occidẽdis. ꝫ. q. ij. eadẽ cã. c. maximian⁹

¶ Quid de medico cui ꝑter volũta tẽ infirm⁹ moꝛtu⁹ ē in manib⁹ seu sub cura. ℞. si ista q̃tmo ꝓcurrãt non dz clpa. Pannũ qꝺ istud offiũ sibi ꝓuiebat qꝛ ñ erat ei, phibituz exercẽ sic ẽ clicis ꝫ fligiosis cirogiã i. c. inizaz ꝫ. c. ñ magno ne cle. vl mo. ¶ Secdz si erat pu⁹ i arte. ¶ Tertiũ si exhibuit ocz diligẽtiã ꝛz artẽ. ¶ Quarũ si informauit õ hio q̃ sũt ꝓna egritudini infirmi. Nã istis fuaz ñ iputat ei homicidiũ. ita no. pa. i. c. ita vo. eo. ti. aliaz tenẽt de eta. ꝫ q̃lit. c. ad aures.

19 ¶ Quid de eo q ipellit in aliū ⁊ ille mouit vel de eo q declmão eū q volebat pentere pcussus ē ali⁹ ex tali declinatiõe ⁊ occisus. ℟. fm Hug. i. c. sepe. co. di. nõ est irregularis: nec homicida nili in fraudem fecerit.

¶ Quid de eo q mãdant aliquem verberari inhibẽdo ne interficiat vl' mutilet. ℟. si mãdatari⁹ interficit vl' mutilat seu interficit vl' mutilat pp talem pcussionẽ faciẽdã homicida iudicatur mãdator: qr mãdãdo i culpa fuit e. ita q. e. ti. li. vi. qñ verisilr hoc posse euenire ꝺbuit cogitare ibidẽ. Idẽ dic de eo qui mãdat aliquẽ capi qñ quo ad eũ q iuste ⁊ ex officio mãdat sequat irregulares sunt quãtus verisimiliter non debebat euenire.

21 ¶ Quid de illo q mlẽti fugere inimicos pp timorẽ mortis ꝓsulit vt remaneret ⁊ pacẽ peteret pp q remansit ⁊ occisus est. ℟. nõ tenet qñ bono aio fecit hũc ꝓbabilẽ cãm credendi q er remissiõe nõ tmineret periculũ puta. qr inimici erant ei⁹ ꝓsanguinei vel tales amici q eos poterat cohibere. sec⁹ esset si non habuit ꝓbabilẽ cãm credendi vel si habuit non tamẽ fecit quãtũ potuit. qr sic imputaret ei homicidiũ. vt i. c. tua nos. e.

22 ¶ Quid ꝺ eo q misit puer ad equãdũ equũ monẽs vt caueret a flumine q submersus ē. ℟. si rõabilr poterat dubitari ē irregularis aliter non.

23 ¶ Quid ꝺ illo q cũ corrigia q habebat gladiũ verberasset famulum interfecit. ℟. q est irregularis. quia probabiliter debebat credere occasionẽ non remouendo gladium.

24 ¶ Quid de illo qui interrogatus de malefactore ipsuꝫ eis oñdit. ℟. si probabilr potuit cogitare q ad mortem eum qrerent ē irregularis aliàs non de hoc ēt hẽo. j. irregularitas in pncipio. Et ibi vide multos casus.

Omicidium .iii.

ꝓmittit necessitate. s. ꝺfensionis q qñ ⁊ qñ liceat vide. s. ꝺfensio. ⁊

¶ Quid si violẽtia inferẽ rebus solũ. Utrũ occidẽs ꝓ ipsis saluãdis excusetur. ℟. pa. in. c. significasti el. ij. co. q nõ clericꝰ nec ēt ꝓ ipsis recuperãdis vt in. c. suscepimus eo. Si vo ē laicus de iure ciuili est clarus q ꝓ ipsis occidens vel mutilãs ꝓ ipsis saluãdis erit irregularis. vt ꝓz in. c. suscepimus eo. Ilo. glo. xxiij. q. iij. in pncipio. An aũt peccet mortalr occidẽdo ꝓ rebꝰ saluãdis dic vt. s. defensio. §. iij. ⁊ v

¶ Quid si violẽtia inferẽ ꝓsone solũ ⁊ vl' ꝓsone ⁊ rebus iil'. ℟. pa. in. d. c. significasti q aut põt euitare fugiẽdo aggressorẽ ⁊ sic clericus tenet fugere p. d. c. suscepim⁹ in laico no. bart. i. l. i. C. uñ vi. vl' tenere q nõ tenet fugere qr fuga est iniuria vt. l. ites apõ laiconẽ. ff. de iniur. ⁊ dicit Ly. in. l. si ex plagio. §. tabernari⁹. ff. ad. l. ac. q fuga reddit fugientẽ vitiosꝫ. Ergo sicut ꝓz ꝓ iactura rei multo magꝭ ꝓ iniuria corporali q est maior iniuria. l. in seruoꝫ ff. de penis. Tu dic q siue in clico siue in laico si põt fugere nõ ꝓz occidere vel mutilare aliter incidit in penã irregularitatis ꝓz Ray. ⁊ Ber. Bo. tũ ꝓz q post peractam pniam poterũ in susceptis ordinibus miñstrare sine dispẽsatiõe ꝓz nõ ascẽdere

non ascendere ad maiores ⁊ ita intelligit. c. de his clericis. Si vo alr nõ põt fugere nec euadẽ nisi mutilet vel occidat sic licite tã clicus q̃ laic⁹ occidit vel mutilat ⁊ sine oi pena irregularitatis vt in cle. vnica. co. ⁊ sine oi peccato ita q̃ statim presbyter posset celebrare fm Joã. de ligna. tractatu de iusto bello. Facit. c. olim el. i. re restituꝰ. spoliato. dũmodo nõ faciat aĩo vlciscendi facit pro hoc. c. ij. eo.

3 ¶ Quid si interficit ꝓ ꝺfensiõe persone alterius quã aliter nõ poterat saluare. ℟. q ꝓz hoc possit sine oi peccato qñ volebat iuste talẽ psonã iterimere tũ irregularꝭ efficit vt no. i. d. cle. vnica. co. vide. s. clericus. ir. §. vlti.

Omicidium .iiii.

s. spuale ꝓmittit i aĩa solũ multis mõis ¶ Prio plat⁹ nõ arguens xluj. di. ephesios. ¶ Scundo adueẽs subditos i desperatiõez pp austeritatẽ xlv. di. recedite. ¶ Tertio q̃nq̃ de fraudet res ecclie. xij. q. ij. q rpi ⁊. c. q abstulerit. ¶ Quarto nõ soluens legata ꝺfuctoꝝ. xiij. q. ij q oblatões cũ duob⁹. c. le. ⁊ dicũt membra diaboli. iij. q. ij. cũ deuotissimã. ¶ Quito de reb⁹ aliẽnis faciẽs elemosynas xiij. q. v. inuitãs. xvi. q. i. dcie. ¶ Sexto alios ad malũ ꝓuocãs de pse. di. iij. q rio de pe. di. i. uoli. ¶ Septimo ꝺcimas debitas nõ soluẽdo. d. c. ꝺcime. ¶ Octauo ꝓuocãs ad iuramentuꝫ quẽ scit falsse iuraturuꝫ xxij. q. v. ille. ¶ Nono odiũ alteri gerendo de pe. di. i. hõiendio⁹ prie Joã. iii. ¶ Decimo alteri detrahẽdo. d. c. homicidio rũ ⁊. vi. q. i. fiima iniqtas. ¶ Undecimo moriẽti pniam negãdo. xxi. q. vi. agnouim⁹. ¶ Duodecimo de se malã suspitiõez dãdo. xi. q. iij. nõ sũt

Omicidium .v.

quo ad penã. s. irregularitaꝫ ⁊ alis de iure canonico. Utruꝫ ois homicida sit irregularis. ℟. q sic glixt q occidit pest baptismi p idustrias ⁊ p insidias vt no. Pa. in. c. i. de homicidio ⁊ ibi pz ex ter. ⁊ ēt est irregularis ois homicida volũtarie occidẽs siue ex iusticia siue legis aut canonis pmissiõe siue ex vidicta siue sine precato siue cũ pcõ solũmõ excipit ille q occidit nõ valẽs alr euadẽ ⁊ hoc intelligo si ꝓz occidens vsum rõnis qr ois furiosus ifans ⁊ dormiens si occidũt nõ sit irregularis cle. vnica co. ti. Uñ inder quãticũq̃ ex iustitia ꝓcedit est irregularis li. di. aliquantos ⁊ accusatoꝝ aut testis vel ēt notarius sniam scribens vel ꝓferens aut attestatiões scribẽs vel legẽs dñ publicanf. Ad huocamus itelligẽ ꝺ reum vel ēt pro reo si mors infligat accusatori. assessor ⁊ gltẽr alius officialis in cã mortis vel mutilationis mẽbri irregularis ē vt no. i. d. c. aliquãtos ⁊ p totũ ex ne cle. vel mo. sniam ⁊ in glo. in sũma. li. di. Et nõ solũ qñ qs interficit vel mutilat p se fz ēt ex mandato ꝓsilio ꝺfensiõe pmissiõe cooperatiõe. aiatione. auxiliatiõe. ftn q. s. in. i. c. huius ttuli declaratuꝫ ē fore homicidas solũ excipio quo ad irregularitatẽ eũ q non obuiat cũ possit. qr ꝓz sit homicida fz q̃ dixi. s. nõ tñ

credo erũ irregularis nisi fm q. ꝫ. dicit. Homicidiũ. i. ꝯ. ca ij. qz ler pro motionis factũ regrit. xv. qõ. i. si qs nõ tractus. Et p his oibus facit c. sicut dignũ eo. ti. ei si occisus vl mutilatus sit paganus. xo. di. clericũ. homicida vero casuali in casu in quo ei iputat silr irregularis ẽ alias nõ. Et q sit dctũ est in. ij. c. huius tituli. homicida. silr ex necessitate nõ excusat nisi p exaltione sue plone. vt dctũ est c. iij. huius ti. homicida vo spualis nullo mõ irregularis efficit p baptis mũ et tollit irregularitas hõicidij an cõmissi. vt. ꝫ. baptism⁹. vij. §. iij.

1 ¶ Utz cũ homicida voluntario solus papa possit dispensare. ꝫ. fm cõiter doc. in. c. sicut dignũ. e. ti. q sic ꝯtio gl. tenuerit q nec ẽt papa possit. Sz ni tene cñ cõiter doc. q pot imo dicit pa. i. c. ego de iureur. q clici pñt vti armis et offensibilib⁹ de lnia pape qz solũ est phibitũ de iure positiuo. sz eo iferiot nemo pot dispẽsare ꝯtra cuiꝯ et sit occult⁹. c. vl. de tẽpo. ordi. vincẽtius tñ tz. q si oino occultũ ẽ z egit puiaz q nõ idiget dispensatõe. qz ecclie nõ est obnoxius. ga peccatũ occultuz. xxxii. q. v. rpiana. nec de eo pp pniaz q̃ ei satisfecit z iõ celebrare pot z vti ordinib⁹ sine alia dispẽsatione Lau. vo. z Jo. concordãt cũ Hicẽ. si nõ dispẽsatio ẽpi iterum nent pa. vo i. c. ex tenore. de tẽp. or. tz q si est oino occultũ put occultuz distinguit ꝯ pbabile sic respiciendo legẽ. pmotionis publicã sic nõ idiget sz si aspiciamus ad legẽ ꝓscie infortunatã ex lege positiua sic idiget dispẽsatõe. qõ intelligo de dispẽsatõe nõ papali. sz ẽpal vt satisfaciat ꝓscie. z ad. c. fi. de tẽpo. or. qõ vi Jũ. Rñdet q loquit de dispẽsatione nõ papali sz ẽpi q ẽ necessaria vt tz lau. z Jo. z segtur archi. l. di. de his z vẽ tenere ẽt Pa. ne go ꝓstituat se iudicẽ i cã. pp̃a. cristimãdo oino occultũ qõ forte nõ ẽ qõ no. qz fac ad multa.

¶ Utz cũ homicida casuali q est in z culpa iferior a papa possit dispensare. ℟. pa. l. c. ꝯtinebat eo. tit. q ejus pot dispẽsare i minoꝛib⁹ solũ vt i. c. ad audiẽtiã. e. ti. archiepo vo vt cõmissari⁹ papæ pot i subdiaconatu nisi in diaconatu vo vel ꝑsbyteratu sol⁹ papa dispẽsat vt in. d. c. ꝯtinebatur.

¶ Utz mutilatio mẽbroꝛ extra casum ifirmitatis patificẽ quo ad peccatũ mortale z quo ad irregularitatẽ z ei⁹ dispẽsatoꝛ homicidio. ℟. glo. singularis i clc. vnica. e. ti. q sic facit c. aliquatos li. d. cũ multis alijs ibidẽ. z. c. clicis ne cle. vel mo. z. c. in archipiatu o rapto. c. is q. de hõicidio. vi. z alijs allegatis in. d. gl.

¶ Utz epo possit dispẽsare cum homicida circa bñficiũ. ℟. fz Host. q circa simpler pt. sz circa curatũ nõ sz solus papa ar. c. fi. de fili. ꝑsbyt. Jo. Pa. in. c. fi. de pug. in due.

¶ Quid si nõ mutilat sz ꝯbilitat an sit irregularis. ℟. pa. in. c. de diacono. q cle vl vo. q nõ arg. l. q. i. sicut vrgeri. qa sz mẽbrũ debilitatũ sit q̃si iutile quo ad opationẽ. tñ valet saltẽ ad decoꝛẽ. z i pnis faciẽda ẽ mitior iterpretatio ꝓcoꝛ. Gaspar. in. d. c. diacono. Jn ꝓiuz tñ facit qõ not. Ly. in auc. sz nouo. C. de ieruis fug. Alñ bar. in. l. ij. ff. de publi. iudi. i fine dicit q mutilatio ꝓprie est qñ membrũ ledit ita q nõ pot exercere suum offiũ. Hoc ꝓbat in. l. idẽ ophili⁹ in pn. ff. de edil. edic. Truncatio vo est qñ ex toto abscinditur mẽbrũ. d. cle. vnica. Nõ dicit trucat sz mutilat. Et

tõ intellige q nõ est irregularis qñ qa nõ debilitat ex toto sed quando ex toto ita q mbꝝ potest facere sic teneo q sit irregularis per. d. cle. vnicã. z. c. q pcutit. xxxij. q. v limma.

6 ¶ Utz trucatio vl mutilatio digiti inducat irregularitatẽ. ℟. do. Card. in cle. ꝑdicta q non. sz cũ sit in pncipalibus mẽbris ꝑm Lau. all. c. t. de cle. pug. i due. qõ loquit de mẽbro. Pro quo no. q mẽbrũ ꝓprie ꝯputũ z stricte est ꝓz bar. z Jo. de imo. in. l. ij. circa fi. ff. de publi. iudi. pars corporis hꝰ offiñ separatũ z dictũ. sicut manus ad palpañ. z pes ad ambulañ. facit. c. singula. xxxix. di. iuncta glo. facit ter. in d. c. sicut vrgeri video. z in auc. ꝑdicta sz nouo iure Digitus aũt nõ est ꝓprie mẽbrũ. sed pars mẽbri. seu offiñ mẽbri. vt in. l. nõ sũt liberi. ff. de statu hoꝛ. d. l. idẽ ophili⁹. Et iõ optie tenẽdũ ñ eẽ irregularẽ talẽ trucatorẽ vl mutilatorẽ.

7 ¶ Qua pena punit pr q occidit filiũ vel filiam q occidit patrẽ. ℟. pa. i c. i. de his q fi. p. occi. ꝓz lege ponatur in sacco de corio cum cane ymia vipera z gallo. z sic pisciat in flumine. Si non hꝫ portat in ripã a feris deuoꝛãd⁹. l. vnica C. de his q pa. vl fi. occi. z. l. i. ff. ad. l. põ. d ꝑricidijs.

8 ¶ Qua pena puniunt alij homicide clerici⁹ dz exponi z sine alia ꝯtumelibilitate tradi curie seculari hoc intellige qñ voluntarie occidit. Si vo a casu tũc glo. in. c. fi. de illis q fi. occi. dicit q fi a casu nulla culpa precedẽte sic nulla pna iponitur nisi forte ad cautelã. qz bonaꝛ mẽtũ est culpam agnoscere vbi culpa nõ est. c. ꝓsiluz §. ij. de obseru. ieiu. xxv. di. ad ei⁹ z de pe. z re. c. ꝯsiluz. si vo culpa precedẽte. dic vt. ꝯ. homicidium. ij. §. xv.

¶ Qd qd tenent homicide. vide. ꝯ. 9 Restitutio primo in ver. homicida.

Homo cõiuge altero ifoꝛ deficiẽte non est hõ. vt ꝓz ex c. cum xpo de here. z in. c. in quadã de ecle. mis. z in. c. sicut de homicid.

¶ Utz liber hõ possit dari in pign⁹ 1 z in subsidiũ altaꝛ rei deficiẽtis. ℟. qz nõ. Facit. c. latoꝛ de pigno. imo q dit recipies cũ in pign⁹ debitũ. z tam tiãe de luo dare tenet detento vel eius penitꝰ vt no. gl. in. c. ex rescripto ꝺ iureiur. z. C. de ac. z obli. auc. oino. Ubi dr q̃druplũ restituat. rõ qz illa q̃ nõ sũt in nro cõmertio obligari nõ pñt. l. i. §. cã rẽ. ff. q res pignoꝛ. Sz liber hõ nõ est dñs mẽbroꝛũ suoꝛ. l. liber hõ la. ꝑma. ff. ad. l. aq̃l. Et iõ pulchre dicit bal. in. l. ij. C. de ꝑbus q fi. distra. q illa. l. ij. habuit ortum a legibus antiqo secũdm q⁹ pt poterat occidere filios. l. in ius in fi. ff. de hẽr. z post. quc hodie ẽ correcta. Et ideo solũ permittit ven ditio causa paupertatis seu egestatis victus qz filius sic vẽditus pot se redimere pciũ offerẽdo ipse vel alꝰ p eo vel mancipium vt in. d. l. ij.

¶ Utruz liber hõ possit dari in obsi 2 dẽ. ℟. qõ re iure nõ pot. nisi papam z imperatoꝛez. vt no. in. l. obsideo. ff. de testa. z l. ꝺnus. ff. de iure fisci. z p eũ qui non recognoscit superiorem. vt no. Bar. in. l. famẽ. ff. de publi. iudi. z in. l. hostes. ff. de cap. z in. l. ij. §. de qua. ff. de postul. Tñ de cõsuetudine vsurpatũ est ꝓtiũ ꝓz gl. i. l. ij. C. de patribus q fi. distra. Et sic facto seruat vt ẽt ciuitas q recognoscit superiorez det obsides z alij sibi eos z hz talis consuetudo vim legis. l. ꝛ. q⁹ ff. de legi. imo videtur licere de iure

eōi dare oblides pro pace seruanda scōm glo. in. c. vt pdcē. xxij. q. viij. ſz non p pcuniā vt in. d. c. ex rescripto. ⁊ d. l. ex rescripto. ⁊ d. l. i. quia lr̄ hō non pōt obligari, pro pigno re nō potest haberi in eo ius pignoris. sed tantum ius retentionis.

Onestas regrit in oi negocio qz est vnū pceptū iuris instit. de iusti. ⁊ iur. §. iuris pcepta sūt hec honeste viuere ⁊c. In mīmonijs. ff. de ritu nup. l. sp in pincipijs. Et in pincip

dimisit ꝫ cōsulat vt ponat q̄ supple at que omisit nisi q̄s vrueret non ꝓ cere. ꝫ hoc tene de bono cōsilio. ꝛ q̄d ꝓfessor possit ei ponere aliud q̄d sit ad laudē dei. puta. vij. psalmos ꝛ hu iusmōi ꝫ tho. in q̄li. ꝛ p. tr° de pal. in tuj. di. xv. etiā si omisit voluntarie.

9 ¶ Vtr̄ non hīs libāt vel careno vi sit ꝛ hmōi excuset. ꝫ non dicat horas ꝛ. q̄ sic. ar. cle. fi. de vita ꝛ hone. cle. dum tamē suppleat per psalmos vl̄ pater noster ꝛ huiusmodi.

10 ¶ Vtr̄ prefati obligati ad horas pec cent mortal̄r ipsas omittendo et ne gligētia. ꝛ. Henri. de gāda. i quol. ꝫ q̄ peccat mortal̄r omittendo. nisi rōne ifirmitatis vel alterius cause le gitime ipediat. Ricar. vō anglicus in quol. dicit q̄ si dimittat ex negligē tia: nō audeat dicere q̄ mortal̄r pec caret. si vō ex fastidio diuini cult° vl̄ cont̄ptu. sic mortal̄r peccat. Credo ēt q̄ ꝓsuetudo in hmōi dimissiōe sit mortale petū. Nec Ricar. q̄ optimo est hūanior ꝛ subdit fm Iustitas bi nus actus ꝓsuetudinē inducit.

11 ¶ Vtr̄ clericus būficiatus nō dicēs officiū teneat restituere fruct° quos interim recipit ab ecclia. ꝛ. Jo. cal. in. d. c. i. dicit q̄ sic: q̄ pp officiū da tur beneficiū. vt in. c. diuersis. ꝛ cle. ꝓtuga. Et ō cum aliq̄d datur ꝓpter cām: cā non secuta repetitur. ff. ꝛ. C. de ꝓdi. causa da. cā. nō se. per totum dīs Lard. ꝫ ptrariū ꝛ Ja. dicit q̄ prima est nimis rigida. ꝫ ego credo q̄ ꝫ sit rigida tñ est vera. ꝛ ō sequen da. Et rūsio Ja. admotina Lalde. nō est valida: q̄ ꝫ debēt reddītus vt dicit. c diaconi sunt. xcuj. di. ꝛ. c. uj. ō ꝓben. non quidē tamē simplr̄. sed vt vivat secundū cultū dei. ꝛ facit. p hoc c. cleric° victū. xci. di. arguēdo a ma iori ꝛ hoc tenet ēt Laudunus in cle ricis q̄ nō iplēt officia sua. sed mlt̄p tanb° vacāt q̄ tenēt fruct° restituē.

¶ Quid vtrat dicī q̄ hora. ꝛ. card. 12
in cle. i. de cele. miss. laudunus dicit q̄ si est ꝓstitutio vl̄ ꝓsuetudo illa ser uetur. xxj. di. nouit. q̄ nec hoc vl̄ illō dicere est in ꝓcepto: cū diuersi diuer sa dicant. de ꝓse. di. v. in die resurre ctiōis. Verus est q̄d clerici seculares debēt dicere sēm ordinem romane ecclie. d. c. in die vel fm ecclesiā me tropolitanā. xxj. di. c. fi. nec reprobat vsus alicuius ecclie antiquus ꝫ lau dunū vbi. ꝛ. Ubi clerici sūt contenti tribus psalmis ꝫ ecclia romana vel metropolitana h̄ non seruet. Secus esset si ꝓuata persona hoc sibi face ret. Aduerte etiā quia dicit director li. i. ti. viij. q̄ clerici ordinati ad titu lum sui patrimonij possūt dicere q̄d cunq̄ officiū voluntq̄ non obligā tur ad istam vel illā ecclesiā. In regu laribus vero dicit seruandā cōis re gulā vel statutum in hoc. xxj. di. c. fi. Et hoc verū nisi sint ꝓlegati vt cle rici ꝛ religiosi qui sūt cōmensales ce mestrict alicuius cardinalis seu epi scopi gratiam ꝛ cōtorium sedis apo stolice habentis qui licite se eis ꝓfor mare debēt vt i cle. fi. de cele. miss.

¶ Quid de eo qui ex dispēsatione ē 13
būficiatus in duabus ecclesijs. q̄. q̄ debet dicere officiū fm illaz in quā te netur facere residēciā: q̄ si ad nullā residentiā teneā. tunc credo q̄ pōt se ꝓformare illi ecclie in qua se reperit officia celebrare. Si vō dicit q̄ se tūc ꝫ Tho. in quolibet vī q̄ debeat dice re fm ordinez illius ecclesie in q̄ hz maiorē dignitatē: q̄uis forte in aliaz habeat pinguius būficiū. quod cre do de bene esse. non de necessitate fo re verum: cum possit dicere q̄d vult vt satis patet. per not. in. c. i. de cele. miss. per Inno. ꝛ alios docto.

14 ¶ Vtr̄ peccet mortal̄r qui ad libitū suū mutat offiū cōsuetū. ꝛ. credo q̄ sic in clico p̄bēdato ꝛ religioso. Secus in alio ordinato ad suū primō iū

15 ¶ Vtr̄ monachus ꝓpositus ecclie secularī teneat dicere officiū mona chale. ꝛ. q̄ si ꝓpetuo est assumptus. ꝛ sic trāslat° sic. cū nihil habeat cōe cū monasterio. xvi. q. i. nec p cuslibet nō dicet monachale. sed illius ecclie ad quā translatus ē. ꝛ placet Jo. xvi qui. c. iij. ꝛ Bof. i sūma de statu mo. ꝛ Ho. in sū. co. ti. Secus esset si non eēt trāslat° nisi ad tēp̄. q̄ dz dicē mo nachale. ꝛ h̄ vī sentire gl. i cle. fi. de cele. miss. ꝛ facit ter. ibidē i argumēti

16 ¶ Quid si dicēdo offiū in choro cū alijs er aliq̄ necessitate iterm̄isit psal mū vel lectionem. ꝛ. fz Inno. in. c. dolētes de cele. miss. q̄ non teneā illō reassumere ꝫ sit caut° reassumat. dū mō nō subtrahat vocē suam ab offō chori. imo plus dico q̄ ēt si aliquid omisit ex negligētia sua. q̄ nō dz sup plere subtrahēdo vocem ab officio chori. ꝫ postea suppleat si aliq̄d no tabile omisit. Si vō eēt ꝑuus vl̄ q̄d minimū suppleat p aliquē psalmus vel pater noster. Idē dic fz Henri. de gā. in quolibet q̄ si q̄s nō ex mali cia. ꝫ cū cā legītima nō iterm̄sit in ꝓn cipio officij vel fini q̄ nō opz a capi te recipē vel finē ꝓficere pp ꝓfectōz caritatis q̄ vnus corp° reputaf. ꝛ q̄d vn° dicū ertimaf alter dixisse. Et hoc vez nisi chor° multū in ꝓncipio ꝓcē sisset: vel multū de fine restaret: h̄ ille

17 ¶ Vtr̄ teneaf q̄s dicere id q̄d fz cō suetudinē chori aliq̄s solus dicit vel associatus. q̄n dicit officiū in choro. ꝛ. q̄ non fz ꝓse. de palu. in. viij. di. xv. q̄ id q̄d dicit vn° reputaf dici ab oibus q̄n er aliq̄ rōnabili causa ita ē ꝓsuetum vt solus tale quid dicat.

¶ Vtr̄ dicēs offiū si ꝑmutat vnā 18
horā er oblitiōe vl̄ q̄d sile. puta lectionē vl̄ psalmū teneaf vtr̄ retenere re totū. ꝛ. vt colligo er doctrina Jn no. vbi. ꝛ. segf Laud. q̄ nō: fz sufficit suppl̄e q̄d omisū ē vñ q̄ dimisit hymnū vl̄ psalmū ꝑmit nocturni cū aduertit. ꝛ ē in. uj. nocturno. nō opz reincipiat disturbādo offiū: vl̄ q̄ di xit tertiā ꝛ aduertit nō dixisse primā non opz dicat iterū tertiā. fz p° offiū suppleat omissū ꝛ doleat de negligē tia. dic pe. ō pal. vbi. ꝛ. q̄ q notabil̄r male dixit offiū. si vult euadē morta le dz redire totū. Sz si modicū dixi sit. puta psalmus vel versum vel di ctionem tenetur. illud repetere post officiuz vel aliquid loco eius dicere. si vult euadere peccatum venīale.

¶ Vtr̄ dixerat dicē p̄ nf̄ posf horas 19
ꝛ. q̄ sic post vesperas ꝛ matutinuz de ꝓse. di. v. c. id sp ꝛ de ꝓsuetudine dī i fine oiuz horaꝝ: q̄ matutinū accipit ꝑ oī offō vsq̄ ad nonā. ꝛ ꝑo vesp̄e re oē aliud q̄d restat. vt patet in. d. c. id semper. ꝛ. c. conuenit ibidem.

¶ Qua hora st dicēde hore canōice 20
ꝛ. debent dici tpe suo. ſ. matutinuz in nocte prima i ortu solis ꝛ sic de cete ris: nisi ex necessitate. vt hic. ſ. dicū.

¶ Sz nunqd i sero poterit qs dicere 21
matutinū sine petō. ꝛ. vt ex ꝓdictis pz q̄ sic. si ex rōnabili cā facit. q: fm Tho. i quol. ꝛ Delt° ē si deo debitas laudes ꝓuenīēdo reddam° ꝛ alia ho nesta officia postea faciam° q̄s si per vnū aliud ipediat. Secus esset si fa ceret nō ex rōnabili cā: q: sic eēt pec catum. ar. c. clericus el. i. xci. distiu.

22 ¶ Utz sit mortale petñ non dicere horas debitis sine cá rónabili. R. q̃ nó nisi qs faceret in contéptū dei vl ecclie: cui nullū nocumentū ꝓferat q̃ dicat horas debitis nisi cle. i. de cele. miss. q̃ vt ꝓcepta pp verbū sanctim⁹. s. q̃ offiū horas debitis in cathedralibus regularib⁹ & collegiatis ecclijs tenet psallat. & tñ credo q̃ peccaret mortal'r prelati. si in pfatis ecclijs horas debitas nó facerēt dicere. & ēt illi qui vel sūt bñficiati in pfatis ecclijs vel subditi pfator regularū. cū imponantur eis a pfatis. si nō dicerēt. Nec accipias horā debitā ita ad punctū sz grosso mō & largo: sicut dicere matutinū in aurora vel qsi crepuscule in media nocte & hmōi. alo aūt a particularibus pfonis vl in alijs ecclijs a pdictis nō dicere horas debitas erit peccatū venale sine rónabili cá. Ex cá vo rónabili etiá in pdictis ecclijs licet vt puta. qz pcessio ē fieda vl pdicatio & hūmodi. Et propterea prenembnt tempus debitum.

23 ¶ Utz matutinū sit dicendū anteqũ missa dicatur. vide. j. ¶ Missa. §. xlij.

24 ¶ Utz ille sit de ꝓma. vide ibidem.

25 ¶ Ubi debēt dici horē canonice. R. q̃ in ecclia vt no. glo. xcij. di. in. c. fi. sz hoc intelligo quo ad clicos q̃ ipsā lūt bñficiati. pp verbū positū. i. d. c. fi. ecclie deputat⁹ ergo vl clericus bñficiatus q̃ peccet mortal'r sine rónabili⁹ cá ibi nō dicēs offiū qz dicit ibi ter. in. d. c. fi. q̃ q̃ nō ꝓuenerit de ponat a clero. Et quo ad ecclias collegiatas vel regulares clarū ē q̃ est de ꝓcepto. vt ibi dicat. vt ꝓz in cle. i. de cele. miss. no. Inno. in. c. i. de cele. miss. quo ad altas non credo.

26 ¶ Sz numqd peccet tenēs mortal'r quotiēs nō ꝓuenit clericꝰ bñficiatus vel religiosus ad chorū sine rōnabili cā. R. q̃ nō credo qz mā nō vī ita pō derosa. sed qñ duceret in ꝓtemptionē vel qñ offiū ecclie pateref tacturam in celebratiōe tñe nō excusarē a mortali. Et sic limito & intelligo. d. c. fi. Ex aliq̃ tñ rōnabili cā lz platus & alijs se abientare. dūmō offiū dicat eundo vel stando in domo sua. Nec ob. c. epi. de ꝓse. di. iij. Ad⁹ videf innuere sufficere epm. si die dñico ad ecclias ꝓuentat. qz illud. c. nō dat licentiam absentie. lz nō vult vt ꝓ alia cá q̃ infirmitaf & filis ablit diebus festis Et q̃ alijs diebus debeat interesse facit. c. ꝓuenit ad nos. vij. q. i. & c. epi. vide. xlij. di. cessante intellige ꝓdicto

¶ Quo ad attentionē seu devotionez 27
q̃rit vtrū peccent mortali nō dicentes offiū deuote & studiose. R. gl. in cle. i. in vbo fructus. de cele. miss. lz q̃ sufficit dicere ore. lz nō corde. Sz cū ea ꝓcurrūt multi canonicē in. c. dolēte de cel. miss. Alij aūt tenent q̃ ē de ꝓcepto vt dicaf devote & studiose p d. c. dolēte. vt sic devotio denotet attentionē. & studiositas modū dicēdi. Sz tu die ꝓz ¶ Io. de palu. in. xxj. di. xv. q̃ attēto ad offiū sicut ad q̄dlibet bonum opus potest requiri duplex;

¶ Primū vt offiū ab intentiōe ꝓce- 28
dat. & isto mō attentio regrit ad offi
cū non solū pp meritum. sz ēt ad evitandū penā: qz nullū opus est meritoriū nisi ex intentiōe ꝓcedat alr non eēt humanū. cū hō sit hō per rōnez & voluntatē. Sīlr ad evitandū transgressiōes ꝓcepti. qz ꝓcepti⁹ dat hō mūnd⁹. Et tō opz q̃ nō ꝓcedat ex sola imaginatōe q̃ cōito ē nobis & huiusz ex deliberatōe q̃ regrit attentionez.

¶ Secōo mō vt totū offiū attēto cōmittef actualiter. & hoc non regrit nec in offō nec in alijs bonis operibus vel operibus qz est impossibile humane fragilitati regritur tñ q̃ orans scienter nō distrahat mētē ab offō. qz h̄ nō posset eē sine mortali pcto vel venali nā cogitatio q̃ ē ꝓter intentōez & pp ꝓcedētē occupatōez licitā nō ē pctū. Sec⁹ si pp illicitā lz cogitatō q̃ ē aduertētia & solū lz actū interiorez. lz sit temeraria & grauis forte. non tñ est mortale nisi pp ꝓceptuz qz ecclia nō h̄z iudicare de interiorib⁹ actibus mere pp qō minister ecclie lz dicendo offiū aliud cogitet nō vī trāsgrel sor ꝓcepti ex nā facti. si aūt cogitatio mētis sit ex h̄ q̃ aliqs scienter se occupat i actu exteriori q̃ nō secuz patitur attentionē. sic vī eē mortale petñ & dicit ꝓcepti⁹. c. dolētes de cel. miss. vbi ꝓcipit vt studiose pariter & devote dicaf. h̄ nō obseruāt q̃ occupātes se i actu exteriori scienter sibi attentionē subtrahūt. Idē Tho. i. iij. dis. xv. dicit q̃ qñ aliqs mētē ex ꝓposito distrahit ad alia i orādo sine cā nō ē & ꝓpue si i alijs spōte se occupat q̃ mētē distrahūt: sīc ēt si exteriora opa & si mēs ad ꝓtū cogatur erit culpa mortalis. Si aūt sine h̄ q̃ ꝓcipiam⁹ mēs ad alia cogaf vl ex pa caret vel minima. erit nisi ꝓcedēs cogitatio. ex q̃ pungit cogatio talis esse dicaf in culpa. hec ille. Et h̄ teneas limitādo in dctū Tho ne vez q̃ ad orōnē q̃ est de ꝓcepto sicut ē offiū & hmōi. nō ād quo ad orōnē q̃ ex devotiōe est & voluntate solū. Aduerte tñ fz Tho. fa Fe q. lxxxij. ar. xij. q̃ devotiō nihil aliud ē dendi ad ea q̃ ptinent ad rei famula tū. sīlr attende fz Tho. in. iiij. di. xv. q̃ regrit q̃ attētio remaneat in orōne non per essentiā actus. nec sufficit

q̃ sit in habitu solū. sed q̃ sit ꝑm virtutē que est medium quid inter pdicta duo. Et tunc vī manere ꝑm virtutez qñ accedit ad orōnē cū intentiōe alicuius ꝓfectus vel rei debitū obsequiū reddendi. ēt si in prosecutiōe mētis ad alia rapiaf. nisi tanta sit cogitatio q̃ oino depereat vis prime intentionis Et tō opz q̃ sepi⁹ hō cor revocet ad seipz. Et ex dictis pz qd tenēdū de cōfabulationibus & aliis dissolutiōes facientibus in offō aut ipsuz dicentibus faciendo aliqd exercitiū manuale qd bene no. Et ꝑm predicta intellige & limita. d. c. volentes & doc. ibidem.

¶ Utz clericus cantans in ecclesia 29
offiū diuinū vt placeat populo peccet. R. pa. in. c. vt quisquis de vita & ho. cle. q̃ sic graviter. Unde dicit Isidorus. rerum mortibus stimulat qui populuz vocibus mulcet facit quod de citur & no. xcij. di. c. i. & ij. de quo tamen vtrum sit mortale vel venale vl nullum. Dic. vt. j. placere.

Horror future vite est fi
ta luxurie. q̃ tū reputat bonum eternū vt bonū arduū. qz pp delectationes venereas nō appetit. imo fastidit bona eterna ac si non essent ardua & sūma.

Hospitale qd̃ alio vocabulo dicitur sinodochiū. aliud dr religiosum. Aliud non religiosum hospitale religiosum dicit cū auctoritate epi hedificati est. c. ad hec de relig. do. & tunc pertinet ad ipsuz epi⁹copū non vt disponat de redditibus ad libitū. Sz vt ordinet vt dispensent ad vsum destinatuz. ar. cle. qz contingit de reli. domi. Hospitale qd̃ nō ē religiosum ē illud qd̃ sine auctoritate epi⁹ structuz est: nec epūs pōt se de eo

intromittere. ſz pñonus q edificauit ad libitum diſponet vt in. c. iter dilectos. ⁊ ibi p Innoc. de dona. Et quãuis eſp exercuerit ibi vnũ iuo eccleſiale nõ p̃iudicat p hoc alia exercẽ ꝓz Fede. ꝓſi. xxv. q. vt poſſeſſõe vnius articuli nõ ẽ iferẽdum ad alios articulos. vt i. c. cũ pringat de ẽct. Nec ob. c. ꝓmũ de reli. do. q. loc⁹ de q loquit necessario debebat eẽt obiect⁹ alicui epo: ⁊ nõ ꝓiudicat p eo q exercuit vnũ iuo in eo. Sylueſter Joan. i regula qđ alicui li. vi. i mercurialibus. q pñonus q exercuit ius pñt. idi alio nõ apparẽte pñiudicat pñonus est q ius pñonat⁹ ad aliquez ꝺz ptinere ⁊ ali⁹ non appeat. niſi iſte q exercuit act⁹ pñoni nõ ſit i cãu nouitatis. Limita tñ. h vez. q eſp nõ pt pa. i. c. i. ⁊. c. de ſinodochijs de relig. do. vez niſi pñonus q ipm hedificauit ẽct mortu⁹ q: tũc ad curã epi pertineret vt voluntas defuncti pia mãdatum executioi vt vſ ter. i auc. de eccleſia. titu. §. ſi qs hedificatõe. ⁊. §. ſeq. Aſi ſz talis locus non teneat eſp oriri. in eſp alib⁹ mi eſp curã hẽre pot er q pius loc⁹ ẽ. Nõ vez ẽ niſi teſtator q ipm hedificauit alr exp̃ſſe diſpoſuiſſet q illõ ſeruãdũ: vt i. d. §. ſi qs. Et q ꝓz q plibet pt hoſpitale hedificare ẽt cũ oratorio ꝓz ho. ⁊ pa. i. d. c. ad h. ſine alia auctate. Sz i oratorio nõ pt celebrari ſine lra epi nõ ꝓſ. di. i c. vnicuiq. ⁊ d. c. iter dilectos.

¶ Quis pot ꝓfici p rectore hoſpitalio. ℟. pa. i. d. c. de ſinodochijs q religioſi nõ pñt deputari niſi talia hoſpitalia hẽant curã alias vl niſi hoſpitale eẽt ſubiectũ monaſterio ⁊ monachus deputaret p abbatẽ ⁊ tanq̃ obediẽtiarij ꝓz Fede. ꝓſi. lo. clv. Clici ſecularcs pñt eẽ rectores. ſed non pñt hẽre in titulũ bñficij. vt in cle. q cõtingit de reli. do. ⁊ cle. p lras. de pbẽ. Laici oẽs pñt reſtitui rectores. dũmõ ſint viri idonei ⁊ puidi ⁊ boni teſtimonij. q ſcias telint ⁊ poſſint loca ipſa ⁊ iura eoꝝ vtiliter regere vt in clemen. p̃dicta quia contingit.

¶ Quid debẽt facere p̃dicti rectores ⁊ ℟. q debẽt ad modũ curatoꝝ ⁊ tutorũ iuramentũ pſtare ac inuẽtariũ facere de bonis ipſoꝝ locoꝝ ⁊ annuati reddere rõnẽ ordinarijs ſub qb⁹ ſũt vel ab eis deputatis altoqn collatio. puſio ⁊ ordinatio talũ ẽ nulla ipſo iure vt in. d. cle. q pingit. Nec q ñ extendit h ad hoſpitalia militarium ordinũ aut alioꝝ religioſoꝝ. Preceptũ eſt cũ oibus rectoribꝰ ſub obſtẽtatione diuini iudicij ⁊ p obedientiam vt reddimus in vſus pauperꝫ puertant ⁊ nõ t alios. Rectores eẽ militarũ ⁊ religioſoꝝ hoſpitaliũ ſufficit. puideant ꝓz eoꝝ ordinũ ſtituta ⁊ antiqs obſeruãtias pauperũ. Nõ ẽ limitãdus qñ qđ ſupeſt erponit. p fide vel pic alis nõ excuſant ſi mile erpẽdit in non pios vſus. q: negari nõ pot qn taleo redditus ſint inſtituti pp pios vſus.

¶ Quid de adminiſtratõe ſacramẽtoꝝ ⁊ celebratõe in ipis hoſpitalibꝰ pauperibꝰ ibidez. ℟. q ꝺz ſuari anniq̃ conſuetudo q̃ ad exercẽda ⁊ miſtrãda ſpualia ſupdicta vt i. d. cle. q pingit.

¶ Preciptt oibꝰ ad qs de iure vel conſuetudine vl ſtatuto vl priuilegio pertinet cura hoſpitaliũ q bona ꝛc pdicta alienata indebite. in ſtatũ debitũ reducant ⁊ reformẽt vt rectores iuxta facultates quentuũ ſuſtẽt ſubſtẽtationẽ ⁊ receptiõi miſerabiliũ perſonaꝝ. in quo ſi negligẽtes fuerũt ordinarijs iniungit. vt ipſi ſi non ſũt exempta auctoritate. pp̃ta. ſi vo exẽpta ſũt auctoritate aplica compellant ad p̃dicta facienda p cenſurã eccleſiaſticaꝫ cõpescendo tã eoſdẽ q̃s quoſcunq̃s ꝑ dictores cũ bannibus auxiliũ ꝓſilioz vel ſauoꝛẽ. nõ obſtãtibꝰ q̃buſcũq̃s priuilegijs quo ad h. d. cle. q cõtingit.

Oſpitalis qñ ꝺz eſſe clericus vel de. s. Clericus. iij.

Oſtiarius ꝺr idez q̃ lector. Hã in vtero teſtõ primi paralipp. v. Oſtiarij electi ſunt ad cuſtodiã tẽpli ut nõ igrederẽt in illud immundus ſpũs in oi re. vñ hoſtiarij dicti ſũt eo q̃ h ſint hoſtes tẽpli. ipſi. n. tenentes claues oĩa mala extraq̃ cuſtodiũt atq̃ iter bonos ⁊ malos pñtes iudicũ fideles recipiũt. ⁊ infideles abiſcidũt. xxi. di. cleros in ſi. ⁊. xxv. di. p̃lectis.

Oſti ſeruãda eſt fides p̃miſſa. xxiij. q. i. nolite. ⁊. xxij. q. iij. Innocẽs. Nõ limita. vt. j. iuramentum. v. §. xvij.

Umilitas vera regrit tria. Primũ ſui ipſi⁹ nihilatonẽ. h eſt q̃ reputet ſe oĩb⁹ valliorem. Et ſz cognoſcat ſe hẽre aliq̃ bona dei q̃ alij nõ hñt tãto magis ꝺz in ſe vilescere cogitãs q̃ ſi deus talia aliſo dediſſz gratioſe eo eẽnt q̃ ipſe. Et ſic cum veritate pot ſe eſtimare viliorẽ oĩb⁹ ⁊ magis ingratũ. ⁊ hoc eſt qđ voluit dicẽ Beda in omel. ſabbi tertie dñi cc. q̃dragesime. Cũ alũ inqt peccantem ſ̃piciam⁹ minor alio⁹ deoſculoꝝ iclinemus ⁊ q̃ abiecti ex nra fragilitate ſumus ſi nos dña pietas nõ ſubſtẽtet vtiliter ſpiciam⁹. Hec ille. ⁊ Jeſus

obligationis quã hẽmus: q: cum augent dona rõnes ẽt creſcũt donoꝝ. ¶ Scõm. pmptã alioꝝ obtẽperationẽ. vñ ꝺ renũ. c. niſi cũ pdẽ. tñe vera humilitatẽ oñdit cũ p eã loci ſublimẽ effugiens. ⁊ tñ p obedientiã non dimittens nã vera hũilitas facit vt q̃s magis alijs de ſe credat q̃ ſibiipſi q: dicit Bre. ſi ſe meliorẽ alijs nõ crederet nequaq̃ alioꝝ ꝓſilia ſue deliberationi poſtponeret. Et hoc verũ in oi dubio q̃ potius ꝺz aliis credẽ q̃ ſibi ſine opinioi ſcẽ aliis. ¶ Tertiũ q̃ regrit humilitas eſt. vt dona dei q̃ i ſe hz abſcondat ⁊ ſe ſoluz vilẽ ab extra demõſtret niſi inquãtũ honor dei ⁊ bonũ primi aliud regrit. nã nõ eẽt humilitas qñ p ſalute primi ⁊ ad hedificationẽ aiarum poſſet oñdere ⁊ p̃dicare dona dei que hz ſi ea occultaret: q: ꝺf Mt. xiij. vc. luceat lux veſtra ꝛc. Non tñ ꝺz magis vilescere i apparẽtia q̃ ipotet conditio ſua et qualitas reſpectu eoꝝ cũ q̃bus viuit q: ſic pot⁹ eẽt ſupſt tio q̃ humilitas. xlij. di. c. quiſquis rebus in ptn.

Actantia ꝑtie ipoꝛtat q̃ hõ ꝺ bis ſe extollat ꝺz Tho. ſa ſe q. clxij. ar. i. Et pz ex. c. imitare. vi. q. i. Et procedit ſm Grego. in li. xxiij moraliũ. Aliquãdo ex ſuperbia ſicut a cã interius motiua. q: ex hoc q̃ quis p arrogantiaz interius ſupra ſe eleuat. plerũq̃ exterius maiora ãdã de ſe iactat ⁊ ꝑpes pontifa. Bre. ibidẽ. Tertia ſpes ſuperbie. ſz nõ ſit idẽ quod ſuperbia. ſed eſt tanq̃ a cã ſpelẽte. Eliqñ vo. p̃cedit ab inani gliã ſicut a cauſa finali inquãtũ. ſ. iactator intendit q̃ per ũã iactantiã gloriam conſequi. Et ideo ponitur etiaz a Greg. filia inanis gliẽ rõne finis: vt

no. alerã. de ales. xvij. titulo. eodem.

1 ¶ Vltr tactãtia sit pctũ mortale. ℞. vt colligo ex aler. ⁊ tho. vbi. s. q sic q̃ dupl'r. ¶ Primu duo modi sũt in q̃tũ ꝓsiderat ex se. ¶ Scõd duo in q̃tũ ꝓsiderat ex cã vl' fine. ¶ Duo ẽ mortale pctũ qñ tactator ꝓfert qđ ẽ ꝫ gliaz dei sic ille de q̃ ezech. xvviij Eleuauit ẽ cor tũ ⁊ dixisti de⁹ ego sũ tales sũt q tactant se suis meritꝭ hẽre aliq̃ dona dei: vl' a se hẽre: vl' illi q ꝺ pctis mortalib⁹ q̃ fecerũt. vel non iactãt se. vt stręut videãt: vl' ẽt laudãt alios ⁊ tactãt de pctis mortalib⁹ q̃ fecerũt. vt no. gl. l. c. Sũt plurimi. vi. q. i. Sec⁹ ẽt de venali qñ ẽ ꝫ deũ. tia ẽ ꝫ caritatẽ primi: sic cũ qs tactãdo se. prũpit i ꝓtumeliaz primi. sicut pharisę⁹ Lu. xviij. nõ sũ sic ceteri velut. ⁊ hic publican⁹ als aũt tactare se ve eo qđ nõ ẽ ꝫ gliaz dei vel caritatẽ primi ex se est venale. ¶ Tertio est mortale pctũ qđ ꝓcedit ex tali superbia vl' vanaglia q̃ sit mortale pctũ. Si vo nõ erit mortale pctũ talis superbia vl' vanaglia. sic nec tactãtia ex eis ꝓcedẽs. Quo ãt superbia vl' vanaglia sit mortale. vide superbia ⁊ vanaglia. ¶ Quarto ẽ mortale qñ ꝓcedit ꝑ appetitũ lucri i dãnũ primi notabile. si cui cũ qs se tactat magnũ medicũ. ad vocatũ pitum. mitras scitates facẽ sic ceratas ⁊ hmõi q falsę i nocumẽtũ primi se tactãt. Sec⁹ si nõ eẽt i nocumẽtũ ꝑ primi qz eẽt vẽiale pctũ. Itellige ẽt si sit nocumẽtũ alicui⁹ iportãtie. qz tũ q̃ minimũ ẽ rõ appẽdit qđ nihil. ij. phi. nisi itẽderet ẽt nocẽ i mitto. si posset.

2 ¶ Vltr tactãtia possit eẽ in facto sicut in dictis. ℞. q. ꝓprie nõ ſz equalẽter sic sic cũ qbꝰ vestib⁹. in ego in domo duos i ꝓmuiso. in familia. i pulchritudine ⁊ hmõi. vt appeat diues ꝺ magna domo ⁊ nobili ꝓsapia ⁊ hmõi ⁊ sic erit mortale pctũ sic tactãtia in dictis si ꝓdicta q̃ facit sint ꝫ gliaz dei ⁊ caritatẽ primi. vl' ex supbia ⁊ vanaglia mortali vl' in decptõe primi.

Conomus

dicit⁹ cui⁹ res eccle siastica gubernãda mandat. vt. lxxxiij. di. qz i gbusdã. ⁊ idẽ ẽ iconom⁹ q̃ sindic⁹ ⁊ ꝺz cẽ clic⁹ nõ laic⁹ vt ꝑz i. d. c. ⁊. c. indicatũ ibidẽ. ⁊in. c. quoniã in gbusdam. xvi. qõ. vij. de q̃ dic vt. i laic⁹. §. i. Sz aducrte q ẽ dcta iter actorẽ. ꝓcuratorẽ ⁊ sindicuz seu iconomũ ꝺz gl. i. c. ergo eꝑz. ij. q. vij. qz actor ꝓstituit a ñ dño ⁊ auctate iudicis. ⁊ ad pũtes lites tũ. ꝓcurator vo sp a vo dño constituit siue ad vnã litez siue plures siue pũtes siue futuras. Sic dic⁹ ai siue iconom⁹ ab vnitate cõstituit seu a collegio ⁊ ad vnã cãz ⁊ plco ⁊ pũtes ⁊ futuras. et auctate epi. de iura. cal. c. i ꝑatore in fi. canõ tñ oẽs administratores ecclie vocat ꝓcuratores. i. q. iij. saluator. vi de gl. ibidẽ. ⁊ i. d. c. i ꝑatore cũ suis allegatoꝛib⁹. ꝺz tñ pa. i. d. c. i ꝑatore q si ad vnã certã cãz solũ ꝓstituit q̃ fieri sine auctate supioris. aliter non.

Dulia

ẽ q̃dã reuerẽtia siue adoratio. de q̃. s. adoratio per totum.

Eiunium

ꝺz. S. Bo. i. iij. di. xv pte. ij. ar. i. q. iij. di cõissime ꝑ abstinẽtia ab oi mortali. Jsi. lviij. nõne hꝫ ẽ ieiunium qđ elegi dissolue colligatiões colli tui dz ẽt cõiter oia afflictio q̃ cõsistit i vigiliis flagellis ⁊ disciplinis. Proprie ãt dr ieiunũ afflictio carnis ꝑ subtractionẽ cibi ⁊ pot⁹ fcã ꝺz istõnẽ ecclie. Et sic diffinitur ieiunium ꝑm Sot. ẽ subtractio brandij. ⁊ post cenã cuiuslibet cibi ꝑ iuatio vsq̃ i diẽ sequẽtẽ. ⁊ abstinẽtia a carnib⁹ ⁊ trahẽnd⁹ scmẽtinã originẽ ab ihis. vt a lacte caseo ⁊ ouis eli cit h̃ diffinitõ. iij. di. c. xenioꝛ. ⁊ ponit a pa. i ꝓsica ꝺ obsuãtia ieiunioꝛ. ꝑ c⁹ declaratõe q̃rũ dubia ifra scripta.

1 ¶ Vltr sic aliq̃ hora determinata in q̃ in dieb⁹ ieiuniorꝛ sit comedẽdum. vt q sit cena ibi post cenã. ergo vsq̃ ad cenã ẽ abstinẽ. ꝫ breuit notan. ẽ q i iure nulla hora ẽ determinata ꝑ cõmestiõe i die ieiunij nisi solũ hora vespoꝛtpe q̃dragesimali. vt i. c. solẽt ꝺ ꝑse. di. i q̃ tõ deputata ẽ. vt sic celebratis vesꝑis nõ restat aliud officiu diurnũ. sic fictiõe iuris videamur. xl dies ieiunare: de q̃ ꝑ archi. in. d. c. solẽt ⁊ ꝑ pa. i ꝓsica de obser. ieiu. Et tõ seruãda est cõsuetudo circa horã comestiõis q̃ cõiter est in hora none vl' circa ꝑm Archi. in. d. c. solent.

2 ¶ Sz nũqd frãgit ieiunũ q aĩ ꝑfata horaz mãducat. ℞. vt q sici. xl. ꝑter. i. d. c. solẽt qđ dicit. q nõ sũt credendi ieiunare q aĩq̃ vesꝑtinũ celebrẽt offiũ mãducãt s. xl. ꝫ nõ credo ẽt i. xl. frãgat ieiunũ q aĩ statutã horã comedit ẽt si ꝑ notabile spaciũ ꝓueniat nisi faceret i fraudẽ ieiunij: qz si qs attẽdat ad vbã ꝑfati. c. solẽt. potuio loqr de pfectõe q̃ de nẽcitate. ⁊ ꝫ gl. i. xxv. di. §. alꝰ ea demuz teneat q sit pctũ mortale aĩ horã comedẽ tñ. c. i. de ꝓse. di. iij. qđ allegat. ꝑ sua opinioẽ nihil facit. ꝑ ea. ¶ Velꝰ forte facit. ꝑ ea. c. vtinam oĩ tpe. lxxvi. di. qđ innit ꝓsuetudinẽ ꝓtę estimãdaz legẽ. qđ qdẽ admitterẽ q̃ talis ꝓsuetudo eẽt introducta ea mẽte vt frãgẽt ieiunũ q aĩ ꝑdictã horã comederet qđ qdem nõ credo nisi vt dixi qñ in frandẽ ieiunij fieret. Et tõ ꝓcludo cũ Aug. i. d. §. alꝰ ea tenũ. q q̃ẽs qs corpe sanus alijs ieiunẽtib⁹ prędere voluerit. s. aĩ horã q ẽ pctũ venialẽ. et sic tene. Si vo ex cã rõabili nullũ pctũ erit qđ qdẽ ꝫ ẽt Jnno. in ꝑfata ꝓsica. Et si dicat ꝺcre itelligi. d. c. solẽt aduerte tñ ꝫ doctrinã sci tho. i. iij. di. xv. q vbi hora comedẽdi in die qñ nõ ieiunat eẽt hora tertie. in die ieiunij hora comedendi eẽt sexta vñ dicit q qz ieiunũ ecclie ꝺz cẽ penale ⁊ satisfactoriũ. Jõ sup tꝑs cõiter comedẽdi aliqd addit nõ aũt tñ q pent⁹ humoz cibi assũpti exsiccẽt aut virt⁹ nãlis debilitẽt vñ puo reliduo tpe. s. a. sexta vbi cõiter sumit cib⁹ no na occurrit i q̃ cib⁹ ꝫ mistõnez ecclesie sumẽd⁹ ẽ i die⁹ ieiunij h̃ ille. Et q ꝑz q si eẽt tertia vẽiret. vi. q bñ no.

3 ¶ Vltr pl⁹ q̃ sel comedẽ sit frãgẽ ieiunũ. ℞. q varia fuit doc. opio So. ⁊ cõiter thrologi in q̃to sen. tenẽt q sic si comedat ꝑ modum cibi. Et tõ idiffinitime ꝺz cuiuslibet cibi ꝺuatio. Sec⁹ ꝫ eos si aliqd sumeret ꝑ modũ medicie sic sũt electuaria ⁊ hmõi. Et ꝫ Jnno. i ꝓsica de obser. ieiu. solũ licẽt. ꝑ remouẽda infirmitate vel fugiẽda. Sz. ꝑ ꝓsumãda sanitate vbi nõ est signũ infirmitatis nõ ꝫ nisi q̃tem⁹ ꝫ vti aliqs cibis aliꝰ tenent q nullo iure cauet q solũ sel⁹ i die ieiunij comedam⁹. Et ppea dicit licẽt pluries in die comedẽ sine fractiõe ieiunij dũmõ fiat ex rõabili cã ⁊ ꝫ ꝓsuetudine aliorꝛ iter q̃s vixit. Et huic opinioẽ vr fuisse pa. in ꝑfata ꝓsica. Rõ ꝫ eã qz cũ nõ hꝫmus nos specificũ recurrẽdũ ẽ ad ꝓsuetudines loci. Facit. c. vtinã. lxxxiij. di. ⁊ ad dcm Jo. i. c. fi. co. ti. q dicit q ꝓsuetudo in ieiunijs ꝺictis ab ecclia nihil pot⁹ laĩ. Dicit

verum qñ ꝓsuetudo ex toto aufert le
tunū. ⁊ nō ꝯ rōnabilē cām in se. ꝯ
fuit mducta vt boues se ventri ded-
cent pp tpalia gaudia: alias secus. vt
no. gl. in. d. c. ij. Et ppea dicū. Idem
pa. putarē q aliqd comedere ꝓ col
latiōe de sero magis ad subsidētatiōes
nāe cū ad delitias nō sit perū nec frā
gere ieunitū: diūmō fiat ꝑm ꝓsuetudi
nē loci ⁊ tēperate hec ille facit. ꝓ hoc
qō no. Inno. in. d. Pica q prandere
pluries i die ieunij ē ꝯ ꝓsuetudines
approbatā ecclie. ⁊ sic vī sentire q nō
sit de iure specifico. Itē Inno. dicit
ibidē q cisterciēses fecerūt statutum
vt seruētes alijs aliqd sumāt in die
ieunij ⁊ licite. itē q seruētes dñio q
faciūt credētiā nō frangū ieunium.
mihi vō vī q opinio q ꝯ q solū se-
mel vbeam⁹ comedē sit verior. si nō
ōba. sed mentē legis volum⁹ obser-
ecti in. c. qdragesima de ꝓse. di. v. Et
ió cōcludo q comedēs plus cū sel i
die aliqd eox q cōtēr in cibus solēt
sumi. vt panē fructus ⁊ herbas: qr et
sei herbis vsi sūt ꝓ cibo frangat ieu
niū nisi comestio ordinet potius ad
medicinā cū ad cibū respectu intētio
nis comedentis ⁊ pncipalr ex mō ⁊
q̄titate sumptū ad id ordinet. ꝯ cō-
sequēter aliqualr nutriat. vt puta ga
indigēs potu ⁊ timēs ne dilauet sto
machū ⁊ noceat aliqd sumit siue sit
electuariū siue ēt panis vl fructus ⁊
hmōi. p cui⁹dō nocumēto pot⁹ non
ad subsidētatiōes q nō frāgat ieunium
nec restrigo me solū ad electuaria vt
qd. ꝯ vt dixi ad panē fruct⁹ ⁊ q̄dcūq
aliud qō sumit per modū medici
ne ar. c. ad eius. v. di. ⁊ hoc etiam vī
tenere pe. de palu. in q̄rto. Lōuenit
tuus tñ est a pane abstinere cū sit ꝑ
cipalior cib⁹ in vsu. nisi sit alteratus
⁊ nisi sit carētia alteri⁹ rei: nec ob. q
talia nutriāt qr ꝑm Tho. in. iij. dist.
xv. ecclia nō attēdit i statuēdo id qō
quo ocīqs mō nutrire pōt ꝯ id qō ꝑ
cipaliter ad nutriendū ordinatus est
hec ille. Et sic tene. qr finis legis nō
frustratur ex huiusmodi sumptione.

¶ Vltr pluries bibē vinū vel aquā 4
frāgat ieunū. ꝑ. Inno. in predicta
Pica q nō sine ante pastū sine post
posset tñ ꝑm Ri. in. iiij. di. xv. ar. iij.
q. viij. frangit ieunū. qñ vꝯ q ē ma
ne biberet vinū vl ceruisiā nō ad ex-
tinguēdū sitim ꝯ famē. Sil⁹ ēt non
frāgit ieunū q ēt ante pastū come-
dit sic⁹ aut polentā aut aliqd hmōi
p modū medicine ne deficiat in die
ieunij ꝑm Ꝑe. de palu. in quarto.

¶ Quib⁹ cibis frangit ieunium. ꝑ. 5
ꝑm Ri. vbi. s. q p esum carnū. ⁊ sic
transeūt cōtēr doc. i ꝓfata. ꝑ. Arch.
in. c. rogatiōes de ꝓse. dist. iij. Facit
d. c. denīqs. ⁊ c. ꝓsulū eo. tit. de ouis
vo ⁊ caseo ⁊ aliis lacticiniis Hostr.
in ꝓfata diffinitione vī tenere q sil⁹
frangit. Inno. in ꝓfata Pica dicit q
pōt statui vt pp penuriā piscium vta-
mur istis lacticiniis in aliis ieunijs
ꝑter q̄dragesimā. Tu die q cum nō
hēmus ter. exp̄sium q ova ⁊ lacticī-
nia phibeat nisi solū in. xl. vt in. d. c.
ōnīqs q ꝓsuetudo seruāda ē in aliis
ieunijs ex. q̄dragesimā. ꝑm Ri. vbi
s. q. v. ⁊ Ꝑe. in. d. Pica. Facit. d. c.
vltimā. ⁊ ē cōis opinio. Et iō pōt co-
medi vbi ꝓsuetudo ē in oībus ieun-
ijs ꝑter q̄dragesime ieunia. alias.
Nō ꝯ nō tñ dicerē frāgere ieunium
q ēt comederet ona ⁊ lacticinia extra
q̄dragesimā vbi cōsuetudo nō ē. qñ
nō p gulositatē ꝯ ex aliq rōnabili cā
faceret no. ēt ꝯ Io. in sum. eo. tit. q
culcūqs ꝓcedit vino ouoꝝ ⁊ caseo in

telligit ꝓcessiꝯ q ēt pōt vti sagimi-
ne. lardo ar. c. ꝓsbr. lxxxij. di. ⁊ ibi glo.
6 ¶ Vtr ieunū cadat sub ꝓcepto. ꝑ.
ꝑm Ri. in. iiij. di. xv. ar. iij. q. ij. iij. ⁊
iiij. qr ieunium aliqñ accipit largissi-
me, put ē actus nāe. ⁊ sic qlibet ieu-
nat anteqꝫ comedat ⁊ isto mō nec est
actus virtutis. nec re ꝓcepto. ¶ Se-
cūdo mō accipit large, put ē act⁹ vir
tutis abstinētie. s. frenare delectatio-
neo gustus p cōparationē ad cibū ꝯ
regulā rome. sine semel comedat in
die siue pluries. Et sic cadit gīaliꝫ ol
bus sub ꝓcepto nō intelligas tamen
q semp mortaliter peccet quādo ex-
cedit. ꝯ solus qñ rō virtutis totaliter
extinguit. ⁊ hoc est in casibus qñ gu
la ē mortalis de quo vide. ē. Gula.
¶ Tertio mō accipit ꝓprie, put absti
nens ēt ab illis qbus vti posset⁹
salno actu virtutis. ⁊ sic accipit i dif
finitiōe ꝓmissa ⁊ oībus superiorib⁹
⁊ ꝑm cōez itelligētiā vocabuli. ⁊ isto
mō cadit sub ꝓcepto i duob⁹ casib⁹.
s. qñ ex iuramēto qs vl ex voto se obli
gauit. ¶ Sēdo qñ ex ꝓcepto ei indi
cit ab eccl'a vl ab alio ꝓlato. Fac. d.
c. vtimā. ⁊ de ꝓse. di. v. c. ieunia.

7 ¶ Sꝫ q̄ro qñ ⁊ qb⁹ diēb⁹ ieunium
idicit ab ecclia. ꝑ. q in ꝑscriptis
tpib⁹. ¶ Prio q̄dragesima tot exce
ptis diēb⁹ dñicis vt i. c. q̄dragesima
de ꝓse. di. v. vbi dō q̄ summa obserua-
tiōe ē obseruanda, ⁊ incipit in q̄rta fe
ria q̄ ꝓcedit ꝓmā dñicā q̄dragesime
q̄ ad seculares. vt i. d. c. q̄dragesima
q̄ ād ad cleros incipit sēda feria p⁹ dñi
cā quīqagesime. vt in. c. denīqs. iiij. di.
Sꝫ cōtertenet q ē cōsilū nō ꝓcce
ptū ꝯ solū in q̄rta feria ꝓdcā. ¶ Se
cūdo q̄nto tpa vt i. c. statuimus. di.
lxxvi. Stanūm⁹ angt vt q̄nto tpa an
ni ab oīb⁹ hoib⁹ cū ieunio obseruen
tur. ¶ Pdis tpa cadūt in q̄dragesi-
ma. s. q̄rta feria ⁊ vi. ⁊ sabbato p⁹ pri
mā dñicaꝫ q̄dragesime. ¶ Sēda ca
dūt. iiij. ⁊ vi. feria ⁊ sabbō post pen.
¶ Tertia cadūt. iiij. ⁊ vi. feria ⁊ sabbato post exaltationē sancte crucis.
¶ Vltima cadūt. iiij. ⁊ vi. feria ⁊ sab
bato p⁹ festū sancte Lucie vt ꝑs in. c.
ō ieunio. lxxvi. dist. ⁊ p totū. ¶ Ter
tio oēs vigilie duodecim aplox sūt
in obseruatione ieunij celebrande ꝑ
ter vigilias aplox Philippi ⁊ Ja-
cobi ⁊ beati Joānis euāgeliste vt di-
cit tex. in. c. ꝓsulū nostrū eo. ti. ⁊ sunt
hę. s. vigilia sancti Mathie Petri ⁊
Pauli Jacobi Bartholomei Ba
thei Simonis ⁊ inde Andree ⁊ Tho
me. ¶ Quarto vigilia assūptōis dñi
vt in. c. i. eo. ti. ¶ Quinto vigilia nā
tiuitatis domini nostri ihū. caplo. c. i
¶ Sexto vigilia omnium sancto-
rū ⁊ sancti Joannis baptiste ⁊ sancti
Laurentij ꝑm Inno. vbi. s. ⁊ cōtēr
doc. nullo tamen iure inueniri exp̄s
sum. ꝯ rōne ꝓsuetudinis hoc dicūt:
qr vt dicit Ri. in. iiij. di. xv. ar. iij. q.
viij. si in aliq regione ē aliqō ieunū
ꝓsuetū qō tñ nō est ꝓceptū p mo seri
ptū nihilominus obseruāduꝫ est ab
exūtib⁹ ibidē. Facit. p hoc. c. ꝓsuetu-
do di. i. ⁊ c. ecclesiasticaꝫ. ⁊ c. i his re-
b⁹ ri. di. ꝯ dico ego vꝫ qñ ꝓsuetudo
hꝫ oia regsita de qbus. s. ꝓsuetudo.
¶ Septimo vigilia pētecostes. vt
lxxvi. di. c. de ieunio. ⁊ ly Granan⁹
teneat q sit de ꝓsilio in. ℣. necessario
ea. di. Tñ veri⁹ vī q sit de ꝓcepto ꝯ
gl. Jo. ibid i. d. ℣. Et ꝑs cōtēr in
d. c. de ieunio. ¶ Quid si vigilia alio 8
q̄rū ꝓfataꝫ solēnitatū veniat in dñi-
ca. ꝑ. q in sabbato ꝓcedenti ieunan
da est. vt in. c. i. ⁊ ibi de obseruā. ieu.
¶ Qñ dꝫ celebrari vigilia sci Ba- 9

thie tpe diserti. vide. s. diserius.

10 ¶ Sūt ⁊ alie vigilie seu ieiunia idicta ab eccl̄ia ꝙ ñ ce ꝓcepto. vt cōiter teneāt. s. aduēt⁹ dñi. De q̄ i. d. c. ꝓsiliū ⁊ rogatōes ō qb⁹ i. c. rogatōes ō ꝓse. di. iij. tē. iiij. ⁊. vi. feria. vt i c. ieiunia ca. di. ⁊ sabba oia vt i. c. sabo ca. di.

11 ¶ Utr̄ ieiunia indicta de ꝓcepto ab eccl̄ia possint trāsferri ō die i die. R. ꝟ Ioan. i pfata Rica q̄ sic dī fieri i frācta vbi sūt eccl̄ie sci. Quātū vbi vigilia oiuꝫ scoꝝ ieiunaē tertio die ꝟ cedēti limitat hoc Pano. in. d. Rica dūmodo fiat auctoritate epi̇scopi. ar. c. ij. de obser. ieiu. in fi. et bene.

12 ¶ Utr̄ pfata ieiunia de ꝓcepto ab eccl̄ia possint reduci vl̄ i aliō cōmutari. R. Inno. vbi. s. q̄ nō nisi cā vl̄ necitas i ieiunāte subsit. qō intelligo ab iferiore a papa. Secus est de ieiunio voti vel penitentie. de quo. s. cōfessio. vt. s. iij. ⁊ ſ. Eorum. iiij. s. ij.

13 ¶ Utr̄ oēs teneāt ad ieiunia idicta ab eccl̄ia ō ꝓcepto. R. Inn. vbi. s. q̄ sic oēs q̄ si ſ̄ie mēt⁹ doli capaces ⁊ pūtētes ad ieiunādū cū peccare possint ⁊ petā ꝛestere. vt i. c. i. de del. c. pue.

14 ¶ Utr̄ ſp peccet mortaliꝫ pfati q̄do soluūt ieiunia eccl̄ie q̄ st ō ꝓcepto. R. gl. i. s. alꝫ āt ea demū. xxv. di. ⁊ cōit doct. tenēt q̄ sic. si sine rōabili cā q̄s ea soluat. d. Lar. i. c. ij. de obſ. ieiu. tz q̄ ñ nisi ex ꝓcepto vl̄ iobedictia hoc faciat. vtputa q̄ ñ vult se subiicē ꝓcepto supiorꝭ. Et die ꝟ tenē arc. i. d. s. alꝫ. Sz Archi. ibidē recitat Ioſ. de fanto. hoc tenentē. Sz ego distiguo ſm q̄. ſ. dicā Inobedientia in pncī.

15 ¶ Que sūt rōabiles cāe excusantes a ieiunio. R. vt colligo ex rica. vbi. s. ar. iij. q. iij. cū q̄ ꝓcurrūt cōiter doc. q̄ sūt v. ¶ Pma etas vt sūt pueri q̄ ꝛ aliq̄s vsq̄ ad pulꝛrtatē excusanē a ieiunio ar. c. ex lſtis. de desp̄ō. impu. vl̄ ꝛ aliqs vsq̄ ad plenā pubertatē q̄ ē i. xvi. i multere. ⁊ i. xv. iij. anno in masculo. aut ꝛ aliqs vsq̄ ad. xxv. annū. arg. l. si qs aliqd. C. de his q̄ ve. eta. ire ¶ Io. i. c. iij. de obſ. ie. ⁊ cōiter theologi tenent q̄ vsq̄ ad vigesimū aliꝭ. vigesimū primū annū excusanſ. ar. c. cū vigesimū de offō dcle. Intelligo q̄ nō tenēt ad oīa ieiunia. sz bñ ad aliq̄ eoꝝ cōmēsurāda ꝛ augmētū ⁊ ꝓpinquitatē ad dcm̄ vigesimū ñmuꝫ annū ꝛ tuo. i. iij. di. xv. ¶ Propterea dico ꝟ remittēdū arbitrio boni viri vt pēsata q̄litate etat̄ ita iudicēt. ar. c. de causis de of. dcle. ⁊ idē dico ō senib⁹ sz q̄dā dicāt eos nō teneri post annos. lv. ar. l. ij. §. fi. ff. de decurio. i ter. ⁊ i gl. ibidē. vbi excusanſ a numerib⁹ ꝓsonalib⁹ p⁹. lv. annū excepto a tutela. ⁊ cntra q̄b⁹ solū excusanſ p⁹ lxx. annū. C. q̄ eta. l. vnica. ¶ Scōa ifirmitas q̄ i eis nā debilis ē ⁊ cibuꝫ necessariū in vna vice si sumerēt noceret ⁊ idē dico de debilib⁹ eadē rōe. ¶ Tertia laboriositas. sicī illic q̄ labꝛādo victū acqrūt seu rōe itineris vl̄ alio mō ñ pūt sīl cū labore sufferre ieiunū. aduerte tū q̄ ſtētio maioꝛis luci ñ excusat ꝛ astē. silr ñ excusanſ q̄ nolūt ꝓducē opartos nisi ieiunū soluāt nisi cā sit necaria ꝛ astē. q̄ festinātiā regrit. ¶ Quarta mēdicitas q̄n cibū necariū i vna vice hēre ñ pūt. ¶ Quinta q̄litas mulier⁹ p̄gnās aut nutriēs er appetitu exīneo aut nutriēto fet⁹ ñ pūt ieiunare sine ꝑiculo vel eaꝫ vel fet⁹ seu pueri. nō solū excusanſ. imo teneāt soluere ieiunium ſm Rodo. vnde dicit scūs Tho. in. iiij. di. xv. q̄ subtractio cibi per ieiunū si ꝓdiret ea que necessarie sunt agenda cum q̄bus conuniū er societate vel officio teneatur: nō ēet licita sed diceretur rapina.

16 ¶ Sz nunq̄d seruientes mēsis nobiliū aut legentes ad mēsaꝫ religiosoꝝ aut aliq̄d plibāt ne ꝛficiāt legendo vl̄ seruiēdo soluūt ieiunū. R. Rod. q̄ nō si ꝟ facūt posiū mēsis vl̄ partū añ. ita q̄ pp ꝓtinuatōes tpis dici ꝛ treat totū vna mēsa: idē dōm de illis q̄ i. i. icepto prādio portāt encenium ad victū. vel aliq̄d aliō facūt. ⁊ postea redeūt ad comestionē pficiēdā.

17 ¶ Utr̄ vroꝛes pp̄ phibitōes viroꝝ excusenſ. R. ꝟ Inno. in Rica. ō obser. ieiu. q̄ ñ a ieiunio i dieꝫ ab ecclesia. sz a voluntarijs. sic. xxxij. q. vl. ina nifestū. credo tū q̄ ꝟbyter. ppr⁹ p̄p seādalū viri cui aliq̄ mō nō pōt obuiari posset dispēsare cū eis ar. c. vt ꝓsumeret in ñ. fo. di. q̄ ꝓceptuꝫ iuris positiui non obligat quē cū scandalo ar. ij. c. de no. op. nun. ⁊ c. nihil de ꝓscrip. cum similibus.

18 ¶ Utr̄ pegrinātes er deuotiōe excusenſ. R. q̄ sic si talis pegrinatio non pōt differri ⁊ ñ cū ea ieiunare ñ pūt Hec ob. q̄ ꝓceptū dz ꝓponi ꝓsilio: q: ꝟ Aſten. itētio dāno hmōi ꝓcce pta ñ ē excludē als ptas cās ⁊ magil neciās. sec⁹ē de ꝓceptis legis nāe q̄ ꝓhibēt ꝟ qō ꝟ se est malū. idē. S. Tho. vbi. s. ⁊ addit q̄ dz fieri cū dispēsatōe supioris. idē dic de q̄cunq̄s alia opatiōe bona. puta obedia plati pdicatōe audiūe ꝓfessionū ⁊ hmōi ar. c. nō med iocriter. de conse. dis. v.

19 ¶ Queriſ si alie cāe a ꝓdictis possint assignari q̄ excusēt a ieiunio ideō ab ecclia. R. q̄ sic multe. Et tō tā i pfatis eundēs er ā nō pōt er toto ieiunare. licite bō p̄ sep̄ pōt frangere ieiunū. ꝓsertim ꝓsuetudine iteruēiente vel q̄ recursus ꝛ facili nō pōt hēri ad superiorē. ar. pfati. c. ꝓsilium. Si vō sit dubia vel nō er toto tollit facultatē ieiunādi. sz solū in pte vtputa ꝛ debilitas vel pegrinatio aut labor ⁊ huiusmōi dz ad supiorē recurri q̄ ptātē ꝟ in talib⁹ dispēsandi ſm Aſten.

¶ Quis est supior: q̄ possit in hoc dispensare. R. Host. in. c. ꝓsiliuꝫ. de obser. ieiu. q̄ est epūs nec sufficit licētia simplicis ꝟbyteri etiā er iusta cā nisi tūma necessitas immineat ita q̄ ad epm̄ nō possit haberi recursus sine pericło. Rod. aūt dicit arbitrio boni viri limitandū pro quāta necessitate sit frangendū potuiq̄ ꝟ docuit nā generalē. ⁊ sic cuni. pprius sacerdos sit ordinarius inder cō scientie. videtur q̄ ipse possit. Ego vero credo q̄ si loq̄mur de dispēsatiōe q̄ est q̄dam relaxatō iuris. q̄ tunc ptinet ad epm̄ solū. qui cā subsistēte in ieiunio te debēte pōt dispēsare ⁊ in aliud bonū cōmutare talta ieiunia. Et cā legitima est debilitas pſone siue q̄eniat er defectu nāe siue laboꝛi. ar. dicti. c. ꝓsiliū in fi. Si vero loquamur de declaratione. s. vtruꝫ sit causa legitima. vel non sic credo sufficeat illa consilio prudentis qui est bonus vir ⁊ etiā ꝓsiliū medici. sz medic⁹ peccat si sine rōnabili cā vt frāgat ꝓsilium. ar. c. gā cnlpaſ. xxxij. q. i. Et sic intelligo Rod. 21

¶ Utr̄ non icinnans vno die teneatur alicro die ieiunaē. R. q̄ sz ter. c. i. de obseruā. ieiu. videat velle q̄ sic q̄ si sit obligatus ad duo. s. ad ieiunandū. ⁊ illo die. Facit ēt ad hoc in ar. c. cum dilecti cum notatio in g̃ in. v. duo sub hac forma te dolo. ⁊ contuma. Tamē per capitu. ij. de obseruā. ieiū. ego teneo q̄ non tenēt qui bis nō imponitur frangentibus. vt alio die

ieiunent. facit ad hoc qđ not. Inno. in. c. i. de cele. miſ. dc illo qui dimiſit offiū. q̄ non tenet illud reaſſumere q̄ſi ſit ſeruitus cuiuſcunq; dicit & varietur ex tẽpore. Ità ſi teneor ꝓſtare operas certo tẽpore & ipedior nõ ſuꝫ obligatus alio tpe q̄ non ſit cedem ꝛere ſꝫ variaꝫ ex tpe. vt ē ter. no. i l. ſi non ſortẽ. §. Iuſtinus. ff. de cond. inde. Itẽ ſi relinquit mihi vſufructꝰ per biennũ futuꝝ & ipedior non poſſum petere vſumfructũ alteriꝰ biẽnij q̄ non eſt idẽ vſufructus. l. ſi vſufructus mihi. ff. de vſu & vſufruc. & ter. c. i. debet itelligi de translatione legata ex cauſa. ꝓpter ſolẽnitatem.

22 ¶ Nec mirũ ꝙ tollens peccat mortaliter quotiens comedit in die ieiunij fracti ſine cauſa. ℟. Io. de ucapo. in quoſ. tenet q̄ ſic. q̄ videt reduci ad preceptũ negatiuũ: ſed magis placet opinio durandi in. iiij. q̄ non niſi ſemel. niſi comedens nouo cõtẽptu mentis pluries comederet. q̄ tũc totiens peccaret mortaliter. Et hec eſt cõior opinio aliter obligaret ad impoſſibile. q̄ ex quo ſemel ieiunauꝫ fregerit illud non põt amplius facere illo die. Et ideo preceptũ eſt ſibi factum ꝓpoſſibile. Secus eſſet de ieiunio q̄dragesime. q̄ ſi fregerit vno die: põt tamen ieiunare & tenetur altero die. & ſic quot dies omittit in quadrageſima tot peccata mortalia cõmittit.

23 ¶ Vtr̃ liceat ieiunare i dñica ꝛaliſq; feſtis ſolẽnibus. ℟. q̄ ſic niſi quis faceret quaſi volens deuiare a conſuetudine populi xpiani. quia turpis ē oĩs pars q̄ ſuo toti non congruit. põt etiã eſſe illiciũ ꝑ Tho. vbi. ſ. ſi adeo pinaciter ieiunij teneret q̄ nõ crederet p rẽnotionẽ feſti vtilitatem ieiunij cõſeruari poſſe. Idez dic q̄n ex alia ſuperſtitione hoc faceret.

¶ Vtr̃ ieiunij factũ in peccato mor- 24
tali. proſit. ℟. q̄ ſic quãtũ ad obedientiaꝫ mandati ſi eſt preceptũ ab eccleſia vel ex voto & hmõi. ¶ Secõ valet ad macerationeꝫ. ¶ Tertio ad ola alia valet ad q̄ valẽt opa feã ex caritatẽ. de gb⁹. ſ. Satisfactio. §. vi.

¶ Diuerſio intentiõibus ieiunaꝫ vn 25
de verſus. Abſtinet eger. egenus cupidus gula. ſimia. virt⁹. eger vel q̄ nõ põt comedere vel ꝓpter medicinaꝫ. egenus q̄ non habet cupidus ne expendat. Gula vt poſtea audiuit comedat. Simia. i. hipocrita vt laudetur virtus. i. virtuoſus vt mereamur.

Ignorantia

Alia bona qua quis ignorat ea que ei eſſent occaſio peccati. vt in. c. ẽgritudo di. xxxviij. Alia neq; mala neq; bona q̄ q̃s ignorat qua nõ expedit ſcire. alia mala qua quis ignorat que ſcire expedit & hec multipler ē. Alia iuris: alia facti ignorantia iuris alia iuris diuini alia iuris naturalis: alia iuris canonici & ciuilis: & de iſtis ſcribit. xxxviij di. in ſũma. & i. q. iij. §. vlti. in ter. & in glo. hic autẽ non intendo tractare de ignorãtia facti: q̄ hec excuſat. vt in regula ignorãtia li. vi. ſꝫ ō ignorãtia iuris. ꝓ cui⁹ declaratiõe q̄rũẽ plura.

¶ Vtr̃ ignorantia mala ſit peccũ. ℟. 1
q̄ aut ignorãtia dicit priuationeꝫ cognitionis neceſſarie ad ſalutem. & ſic ſm. S. Bona. in. ii. di. xxij. q. pen. poteſt eſſe dupliciter. ¶ Primo ita q̄ eſt in nobis ſed nõ a nobis. & hoc nõ culpa nõ eſt. & cũ non ſimus eiꝰ ꝓncipiũ in ipſa nec meremur nec demeremur. ¶ Secõ ita q̄ eſt in nobis. Et ex nobis. & hec ignorãtia eſt culpa. & hec ſit tripliciter. ¶ Primo

modo cũ ſumus in via veritatis voluntarie ab ea recedim⁹ in viã erroris nos ꝓcipitãtes. Et hec eſt ignorãtia erronea. vt in hereticis. ſcõ nõ cũ ad viã poſſum⁹ ptingẽ vitatis cupimus i tenebris cẽ. Et hec eſt ignorãtia affectata. Tertio nõ cũ ex q̃dã pigritia & neglia nõ curam⁹ veritatẽ addiſcẽ. Et h dicit craſſa & ſupina. Sꝫ prima inato: culpa q̄ fa. & fa q̄ ter tia. Ec de hac dicit in. c. ignorãtia. xxxviij. di. & i. d. §. ſi. Si vo ignorantia dic̃ ꝓuationẽ cognitõis eoꝝ q̄ nõ ſũt neceſſaria ad ſalutẽ: ſic nõ eſt petita vt. xxij. q. v. c. in quibus rebus.

2 ¶ Sꝫ q̄ ſũt neceſſaria ad ſalutẽ ſcit ℟. ꝑ Tho. prima ſe. q. lxxvij. q. vbi nẽ ſcit cõiter ea q̄ ſũt fidei & vtia in rio ꝓcepta. Singuli aũt ea q̄ ad cor̃ ſtatum ſeu officium ſpectant.

3 ¶ Vtr̃ ignorãtia excuſet aliquem a pẽto. ℟. ꝑ. S. Bona. vbi. ſ. q. vltq̄ ſi tãta ſit. q̄ puer rõnẽ vſũtarij & rõnẽ ꝓcentus excuſat a toto. ſicut eſt ignorãtia iuincibilis q̄ puat ſimplr cognitiõe iur⁹ ſicut i furioſo & in ifante. niſi i talẽ ignorãtiã venſſet ex culpa ſua. q̄ tũc nõ excuſat a toto ſꝫ a tãto. de q̄ dic. vt. §. Ebrietas. §. iij. Itẽ dic ꝑ Tho. in quoſ. de eo q̄ hꝫ ſufficiẽs ipedimẽtũ pp qđ ſcire nõ potuit puta fuit i carcere vl i terra ad q̃s cõſtitutio pape nõ puenit & hmõi. q̄ nõ peccat facies cõ ꝓſtitutiõeꝫ. Si vero ignorãtia oino nõ p̃uat rõnẽ voluntarij & rõnẽ ꝓcentus. ſic diſtinguo ꝑ Vicar. ea dẽ di. & ii. q̄ aut eſt ignorãtia cõmiſſionis q̄ q̃s nõ vult ſcire vt liberius peccet. q̄ dicit affectata. Et ſic nec excuſat nec alleuiat pcm. Ilud ẽ tenek q̄ facto faciliter potuiſſet ſcire. Et hec dicit craſſa & ſupina. & hec excuſat a tãto. ſ. q̄ nõ ē tãꝫ graue peccatũ. ſꝫ nõ excuſat q̄n ſit mortale. ſi eſt circa ea q̄ ſunt ꝓcepti diuini aut nature. xxiij. q. i. ſi q̄s dederit. & xxxviij. diſ. c. q̄ ea. Si aũt ſit circa ea q̄ ſũt preceptũ iuris poſitiui. ſic credo q̄ aliq̃n excuſet a mortali ſecũꝫ eam diſtinctionẽ. dicã. ſ. Inobedientia. Et ſcũꝫ ꝓdicta intellige q̄ dicit. vi. q. i. quero. & xxiij. q. i. c. ſciſma. & xxxij. q̄ō. viij. q̄ncadmodũ. xxviij q. i. §. ex his.

¶ Et ꝓdicta & ad cautã. ꝓfuſiones 4
multoꝝ que circa ignorannã ſcribũtur. aduerte q̄ ſi ex ignorantia quis facit aliquid q̄ nõ eſt ꝫ legẽ dei nec nature credens nõ fore ꝓhibitum aliqua lege. cum nõ ſit ꝓhibitũ & talis ignorãtia nõ eſt affectata nec craſſa. vel ſupina puta q̄ laboraꝫ. ꝓ viribus ſcire ſibi neceſſaria. puta ſi ē mulier vl ruſticus mercator & hmõi. vadit libenter ad ꝓdicatiões & alia loca vbi declarant talia. & facit q̄ cõiter facit aliꝰ de ſua q̃litate & ꝓuenit facere. Si eſt religioſus ſtudet libẽter interrogat & hmõi q̄ talis ignorantia excuſat cũ ab oi pena etiã creãtionis in iure poſita quo ad foꝛũ aie etiã ab oi culpa ꝓ tex clarũ in. c. ſi. q matri. accuſa. poſ. & rõnẽ. c. cognoſcentes de ꝓſti. Abſurdũ. n. eẽt ad ℟ nã obligari ignorantes. Facit. l. ſi. ff. de recre. ab or. facẽ. Jura vo que vt deũt imnere ꝫmum fundant ſe ſup ꝓumptiõe. vt euidenter colligit gl. i l. i. C. de interdict matri. approbata p doct. ibi. & in. l. ſi. ff. de ritu nup. & in. l. qui ꝫ. C. de incc. & inuti. nup. Et magis apte colligit ex hꝝ q̄ notant in. d. c. cognoſcẽtes vbi determinat q̄ volẽs probare ignorantiã ad euitandam penam ſit audiendus. Hec nõ intelligo de prelatis officialibus

medicis artificibus ⁊ hmõi: qui exercere hñt aliq̃ officiũ ex quibus damnum notabile posset iferri, primo ex ignorantia. q̃ nõ dẽnt officia talia assũmere. nisi sint sufficienter instructi ad ea exercẽda. aliter eis imputatur. Si autem ignorantia sit affectata non euitat penã. q̃ in dolo est. Si vero sit crassa vel supina, puta q̃ nescit qõ cõmuniter oẽs sue cõditiõis sciunt puta q̃ predicatõr sed ipse predicatione minꝰ vult audire vel nõ curat interesse. vbi talia publice declarant. cũ tamen comode possit nõ curat pend. vt in. c. vt alarum de cõstit. li. vj. De istis dicit. xxxviij dist. c. fi. Qui enī rebelliter viuit ⁊ discẽt atq̃ agere bona recusat magis diaboli q̃ xpi membrũ esse ostendit. ⁊ potius infidelis q̃ fidelis esse monstrat. Si vero id contra qõ facit ex ignorantia est ꝓtra legem dei tũc distinguo aut expressum est ⁊ explicitus in lege dei vel nature. Et sic ignorantia nõ excusat a mortali peccato. xvi. q. i. si cupiꝰ nec etiã ꝓsequẽter excusat a pena iuris diuini nec positiui. ꝟ Sco. i. iuij. di. vi. q. viij. facit quod no. gl. in cle. eos de consan. ⁊ affini. Facit. l. penia C. de in ius vocan. ⁊. §. fina. i. qõ iuj. Quod limita quo ad penã iuris positiui scõm q̃ supra dixi. Ercõicatio. vij. casu vltimo. §. ij. Si autẽ nõ est explicitum sed reducibile ad ꝑme cũ subtilitate. sic credo excusari a culpa ⁊ a pena illos q̃ nõ sĩ ignorãtes ignorãtia affectata crassa aut supina ⁊. u: diuꝝ esset dicere q̃ peccet mortaliter qui facit secundũ subtilitatẽ contractum illicitũ credens licitũ ⁊ hmõi. Facit ꝓ hoc. xv. q. i. merito. ⁊ c. fi. xxxvij. distinctione.

5 ¶ Vtrum ignorantia iuris tollat bonam fidẽ quo ad faciendum fructus suos. ℟. q̃ non ter. est in. l. sed ⁊ si lege. §. scire. ff. de peti. hereditа. Quod limito. nisi sit affectata vel crassa.

¶ Que differentia est inter ignorãtiã nescientiã ⁊ errorẽ. ℟. q̃ ignorãtia ẽ nescire q̃ scire tenet. ⁊ dẽt. xxxviij. di. c. fi. nescientia est ignorare qõ scire non tenetur. Error est vnũ ꝓ alio putare. xxij. q. ij. in qbus. ⁊. xxxviij. di. c. quãuis. Sed melius scõm Fran. in. ij. M. scia simplicem negationẽ scientie portat ignorãtia vero scientie ꝓmatõez. vñ ignorãtia nihil aliud est nisi carere scia quã qs natꝰ est hẽre. Hoc. n. est de rõne cuiuslibet priuatiõis q̃q̃z aũt ignorãtia est aliquid scientie ꝓmũ que dicit ignorãtia peruerse dispositiõis. puta cũ aliquis habet habitũ falsoꝝ principiorũ ⁊ falsarũ opinionũ. ex quibus ipse ditur a scientia veritatis. Error autẽ est approbare vera ꝓ falsis. Vñ addit actum quẽdaz super ignorantiã quia potest quis ignorãs eẽ sine hoc q̃ iniam ferat super ignotis. ⁊ tũc est ignorans ⁊ non errans sed quãdo iã falsaz sententiã fert de his que nescit tunc ꝓprie dicit errare. Er q̃ peccatum in actu consistit error habet rõnem peccati q̃ sine ꝓsumptione eẽ non potest q̃ quis sniaz ferat de his que ignorat maxime in qbus periculũ consistit. Nescientia vero de se nec rationẽ culpe vl pene habet. Vnde q̃ aliquis nesciat que non est aptus natus scire non est neq̃ culpa neq̃ pena. q̃ est ens in beatis. vt dicit Dionysius. in. v. c. ecclesiastice ierarchie.

Legitimus filiꝰ q̃ sit ⁊ qñ̃ lucedit. ⁊ quot sũt dñe. ⁊ quomodo legitimatur vide filius ⁊ legit. matonam fidẽ quo ad faciendum fructus suos. ℟. q̃ non ter. est in. l. sed ⁊ si lege. §. scire. ff. de peti. hereditа. Quod limito. nisi sit affectata vel crassa.

¶ Que differentia est inter ignorãtiã nescientiã ⁊ errorẽ. ℟. q̃ ignorãtia ẽ nescire q̃ scire tenet. ⁊ dẽt. xxxviij. di. c. fi. nescientia est ignorare qõ scire non tenetur. Error est vnũ ꝓ alio putare. xxij. q. ij. in qbus. ⁊. xxxviij. di. c. quãuis. Sed melius scõm Fran. in. ij. M. scia simplicem negationẽ scientie portat ignorãtia vero scientie ꝓmatõez. vñ ignorãtia nihil aliud est nisi carere scia quã qs natꝰ est hẽre. Hoc. n. est de rõne cuiuslibet priuatiõis q̃q̃z aũt ignorãtia est aliquid scientie ꝓmũ que dicit ignorãtia peruerse dispositiõis. puta cũ aliquis habet habitũ falsoꝝ principiorũ ⁊ falsarũ opinionũ. ex quibus ipse ditur a scientia veritatis. Error autẽ est approbare vera ꝓ falsis. Vñ addit actum quẽdaz super ignorantiã quia potest quis ignorãs eẽ sine hoc q̃ iniam ferat super ignotis. ⁊ tũc est ignorans ⁊ non errans sed quãdo iã falsaz sententiã fert de his que nescit tunc ꝓprie dicit errare. Er q̃ peccatum in actu consistit error habet rõnem peccati q̃ sine ꝓsumptione eẽ non potest q̃ quis sniaz ferat de his que ignorat maxime in qbus periculũ consistit. Nescientia vero de se nec rationẽ culpe vl pene habet. Vnde q̃ aliquis nesciat que non est aptus natus scire non est neq̃ culpa neq̃ pena. q̃ est ens in beatis. vt dicit Dionysius. in. v. c. ecclesiastice ierarchie.

Imagines sanctorũ q̃re deponguntur. ℟. Gre. in. c. perlatum de consecra. di. iij. sic inquiens. q̃s legentibꝰ scripturas hoc ⁊ idiotis ꝓstat picturam cernentibus q̃ in ipsa ignorantes vident q̃s seq̃ dẽãt in ipsa legunt qui lras nesciunt vnde ꝓcipue gentibꝰ ꝓ lectione pictura est. hec ibi.

1 ¶ Vtr imagines sanctorũ sint adorande. ℟. gl. in. c. venerabilem de cõsecra. di. iij. q̃ sic adoratione dulie q̃ solũ reverentiam exhibet nõ latrie. ⁊ iõ non sunt violande de cõsecra. di. iij. ꝓxima cũ duobus ẽ. sequentibus.

2 ¶ Vtr imago xpi sit pingenda sub forma agni. ℟. q̃ non. sed in forma humana. vt in. c. sextam sancta synodum de consecra. di. iij. Dicit tamen gl. q̃ non est prohibitum pingere xpm in specie humana ⁊ sub ipso agnus. ꝙ solũ pingẽ xpm in agno ꝓhibetur.

3 ¶ Vtrũ liceat imagines sanctorũ in aggrauationẽ cessationis aut excommunicationis in terra prosternere lapidibus aut spinis supponere ⁊ huiusmodi. ℟. q̃ non quia id fieri districte prohibetur in. c. si canonici. de officio ordina. lib. vi.

4 ¶ Vtrum liceat sculpere signum crucis in solo vel silice aut marmore humi posito. ℟. q̃ non. C. nemini. licet. ꝙ. sal. l. vnica. ⁊ videtur esse precepti quia vult grauissima pena puniri. vbi dicit gl. forte morte. ex quo valde reprehensibiles sũt qui. ã. sepulturas humi positas cruces iprimũt.

Misericordie est filia anarie ẽ q̃ non habuerit indigentibus. vide anarita. §. iij.

Mundicia est filia gule q̃ quis prouocat se ad vomitũ vt sepiꝰ comedere possit. Vel nil comedit q̃ necesse habet cuomere cõmuniter est venitale peccatum. Eliquãdo tamen mortale sicut quãdo comedit intendens cuomere ꝓpter delectationem gule nulla alia causa bona adductus ad hoc. vel quando ex hoc generat sibi notabile nocumentum in corpore nec ꝓpterea vult desistere hoc aduertẽdo aut qñ hoc facit vt hẽat polutionem in nocte dormiendo ⁊ hmõi.

Omunitas est qñ ast sine muneribus data libertas ab in qõ est sine vel imunitas ãsi puritas inde dicitur qs imunis a peccato. ô pur. ca. c. fi. Dicitur etiã emunitas qõ idem est qõ libertas ãsi ex̃ munia. i. munera data libertas ab. e. quod est extra.

¶ Eld quid se extẽdit imunitas eccle ⁊ sic ⁊ cimiterij. ℟. q̃ ad. xxviij. Primo q̃ secularia placita nõ sunt in ecclesia vel cimiterio tractanda. ecclesiastica tamẽ possũt. vt in. c. i. de imu. eccle. ⁊. c. cũ ecclia ⁊ suia iudicis secularis data in ea ẽ nulla ipso iure. ⁊ maxime suia sanguinis q̃ sub anathema te prohibeꝰ ibi ferri in. d. c. cũ ecclia. Limita nisi sit data alia a sanguine per viam voluntarie iurisdictionis. q̃ sic tenet ꝟ Pa. in. d. c. cum in ecclesia. de causis ecclesiasticis. aucte bene tene tur. c. qua fronte de appel.

¶ Vtr qs possit doctorari in eccliа. 7
℟. Jo. an. in. c. decet. co. ti. lib. vi. q̃ sic. ⁊ placet. Pa. in. d. c. cum eccliа.

¶ Vtr ꝓtractus facti i ecclesia teneant. ℟. Pa. in. d. c. cũ eccliа fm gl. in. d. c. decet q̃ sic q̃ illud. c. decet cũ sit penale ⁊ loquat solũ de strepitu in dicioꝝ non dꝫ extendi ad cõtractus Et quo aduerte q̃ dispositio odiosa

ꝓcepta super q̄si ꝑcu non extēdūtur ad ꝑcum puru. Mā in iudicio quasi ꝑhibitus. l. iij. §. idē scribit. ff. de pecu. Idē dic de concepta supra ꝑcu puro nō extendi ad q̄si ꝑcum. ita dicit Bart. in l. more. ff. de aq. here. vbi vult q̄ si statutū ꝓhibet mulierē ꝑhere sine certa solēnitate q̄ pōt nihilominus adire hēditatē. q̄ tūc nō vere ꝑhit: ꝫ q̄si ꝑhit eū ōbitorib⁹ hēditarijs ad q̄ vide q̄ legit. l. i. apō iulia. ff. q̄ ex ca. i pos eaī. §. pe. ⁊ fin.

4 ¶ Scō nō debēt i ecclia vl̄ cimiterio fieri ꝓclamatiōis sedītiōes iniurie vniuersitatū cimeriōis ⁊ publica parlamēta negociatiōes nundinaꝝ ⁊ fori. vt in. c. ꝓcet de ītu ec. e. ti. lib. vi. Jo. an. ꝫ q̄ parlamēta ⁊ societates ꝑ actu pieratio aut spūalitaꝫ ꝓhīt fieri. vt refert pa. in. d. c. cū ecclesia.

5 ¶ Sꝫ nunqd peccat mortaliʳ q̄ aliq̄d ꝓdictoꝝ i eis facē ꝑ. q̄ nō vñ dicit rec. l. d. c. decet. ordinarij locoꝝ ꝫ faciāt obseruari suadēda dissuadēt interdicta ꝓcesēt. Ex q̄ ꝓcludo q̄ illa q̄ totaliʳ impediret oīonem tpe debito sunt ꝓhibita sub pcō mortali. alia nō nisi ex se sint mala. vl̄ q̄a ex ꝓtemptu faceret. ⁊ sic itellige. c. pe. ⁊ fi. xlij. di.

6 ¶ Tertio q̄ in ecclia nō debēt sepeliri nisi epi vl̄ abbates vl̄ digni ꝓbyteri aut fideles laici. xiij. q. ij. nullus. Et itelligūt q̄da de laico fideli q̄ miracula faciāt ꝑ vtute fidei. Alii de q̄libet fideli cui⁹ bonitas fuit manifesta. bo. vo itelligit de q̄libet fideli i dignitate ꝓstituto vt cōmite. rege. iperatoꝛ. Sꝫ hoc hodie nō seruāt ⁊ male: qa de iure ciuili nullus ꝺꝫ in ecclia sepeliri. vt no. Alber. i. l. nemo. aplox. C. de sa. san. ec. ⁊ ēt Azo. ibidē i sūma.

7 ¶ Quarto nō ꝺꝫ ecclia incastellariꝛ nec impugnacula ꝛdificari vt ide fiat guerra vl̄ vt ibi recipiantur qui guerraꝫ faciūt nisi iusta necessitate ⁊ auctitate epī. de custodia eucha. c. reling. ſ. vt bōi viri ōfēdāt a inimi. ⁊ h cōiter tenēt. w. ꝫ pa. i. d. c. cū ecclia

8 ¶ Quinto intra ecclīam vel cimiteriū nō debent suppellectilia poni, vl̄ hospitari in ea nisi ꝓ necessitate. alias videtur mortale in isto ⁊ in ꝓcedenti vt in dicto capīo relinqui.

9 ¶ Utr̄ vēditio cādelaꝝ q̄ fit in ecclesia sit ꝓhibita. ꝑ. q̄ vt sit tollerabilis. Nec ob. q̄ dño etecit vendētes in tēplo q̄ ibi fiebāt pacta ⁊ multa ꝓturbātia cultū diuinū. Sꝫ vēditō ne cādelaꝝ nullus fit strepit⁹. Et nō non ꝓhibef. secus esset de alia negociatione. quia illa est ꝓhibita.

¶ Sexto q̄ in ecclia vl̄ cimiterio nō ꝺꝫ vlla violētia fieri vel aliqs violēter exhī aut extra confinia frangi. vt in. c. sicut antiquus. xvij. q. iij. nec ea que in ea posita sūt ꝑ vim aut furtū auferri. aliter sacrilegiū cōmittunt. c. q̄squis inuentus. xvii. q̄. iij. Et sic peccat mortaliter. vt i. d. c. q̄s⁹ pz.

10 ¶ Utr̄ excōicatus cōfugiēs ad eccl̄ siam gaudeat ꝓfata immunitate. ꝑ. q̄ sic: qz cum lex non exciptat. nec nos.

11 ¶ Utr̄ seruus fugiēs ad ecclīaꝫ ꝓsit violēter extrahi. ꝑ. q̄ aut venit sine armis. ſ. vt dño se subtrahat: ⁊ sic reddetur dño ꝓstito tamē ꝓius et iuramēto de ipunitate. c. iter alia. c. ti. Aut venit cū armis. Et sic continuo exhīt. l. si seruus. C. de his q̄ ad ecclīaꝫ cōfu. itellige. ꝓmissa ipunitate

12 ¶ Utr̄ iudex ꝓfugiēs ad ecclīaꝫ gaudeat isto ꝓuilegio. ꝑ. fm gl. in. l. i. C. de his q̄ ad eccle. cōfu. q̄ nō. Et dicit pa. i. c. inter alia. c. ti. q̄ est verior ꝗ opi. gl. d. c. iter. qz ler ꝓdicta inducit ꝓsumptionē iuris. ⁊ de iure cāq̄ admittitur ꝓbatio. 50. di. fer. q̄ cōfugit nō ꝓpter delictū. sed ꝓpter cuasionē debitoꝝ vel criminū. Inno. tñ est cū gl. ꝓfati. c. iter. Ego dicerez q̄ si venit ad ecclīam ⁊ petit baptismum q̄ gaudebit. aliās non quia videt venisse vt effugiat non causa fidei.

13 ¶ Utr̄ clerici ⁊ religiosi cōfugientes gaudeāt ista immunitate. ꝑ. Pa. i. d. c. inter alia. q̄ nō q̄ a platea suis nō possint exhī ⁊ flagellari ⁊ hmōi dūmō nō faciant ex odio ſcā disciplīne. vide per eū diffuse si placet.

14 ¶ Utr̄ cōfugiēs ꝓpter debitū gaudeat isto ꝓuilegio. ꝑ. Pa. in. d. c. inter alia q̄ legisse in. l. pūn. C. de hi. q̄ ad ec. cōfu. distinguit. aut ē debitū ꝓpter tributuꝫ. ſ. debitū ꝓnci. Et sic exhīt. vt in auc. de mā. ꝓn. §. publicoꝝ. vo tributoꝝ. ⁊ ibi no. in gl. Sꝫ Pe. vt refert Ly. tꝫ q̄ non exhīt. sed ibi extrahitur. ⁊ si se defendet bene quidē sūmittit procedēt ad missionē in possessione bonoꝝ. ⁊ ita itelligit dicta auc. ⁊ placet pa. Si vo debitū est ꝓpter aliud tunc non extrahet inuitus scōz ocō d. l. presenti. Sed in modo procedēdi sunt opiniones. Mihi placz opinio Jacobi de rauc. qui dicit q̄ debitur sibi securitas standi ⁊ exeundi extra ecclesiā per. xxx. dies infra quos respondebit aduocatus ad iudicium ⁊ iudex si debit suā ꝑ eum ꝓdēnabit q̄ aut redeat ad ecclīam aut peat sine: ⁊ cū hac opinioe trāsit Ly.

15 ¶ Utr̄ cōmitēs maleficiū ⁊ vadēs ad ecclīam gaudeat isto ꝓuilegio. ꝑ. Pa. in. d. c. iter. alia q̄ sic quo ad duo principaliter. ¶ Primū vt nō possit ide violēter extrahi. ¶ Secōz vt nō possit amplius de illo damnari ad mortē vel ad aliā penā corporalē seu corporis afflictiuā. Potest tamen pecunialiʳ dānari vel alia pena exī corpus ⁊ cogi ad ꝓmiam agēdam ⁊ aliam satisfactionez. ita tamen q̄ violenter nō exhatur ꝫ cōiorē opinionē. Et aduerte q̄ ꝫ egrediaꝫ de ecclia. ex quo semel ꝓfugit ad eaz nō pōt amplius de illo corporaliter dānari. ⁊ hoc dicit glo. i. c. reū. xvij. q. iij. Et fuit sua ꝓpria Hugo. vt firmat. ⁊ sequitur Arech. ibidem.

16 ¶ Exciptūr ab ista immunitate decā. & §. r. q̄tuoꝛ gña hoium. ¶ Primū latronū publicoꝝ qz palā ⁊ publice furant. vt sunt pyrate. vel illi qui publice stant in stratis vt depdentur oēs transeūtes. ¶ Secōm est nocturnum depopulatorē agroꝝ. ⁊ differt istud genus a ꝓmo ꝫ Inno. qz istud in nocte segetes destruit. cū ibi se abscondit vl̄ iacet. vl̄ qz vltra homicidia ⁊ depdatiōes q̄s faciūt in strata publica ꝓburrūt agros illoꝝ q̄ eis nō seruiūt vl̄ sūt ꝓuij. cōuenit tñ ista duo gña: qz quodlibet depdaī in stratis.

17 ¶ Tertiū genꝰ ē illoꝝ q̄ aliq̄s male/ficiū enorme cōmittūt in vna ecclia vt ōfendāt ab alia. Secꝰ si ꝓmitteret ex ecclīaꝫ vl̄ cimiteriū sub spe vt defenderēt ab ea: qz gaudēt. vt i. c. fi. e. ti. ⁊ ꝫ loq̄t de hoicidio vl̄ mutilatōne: tū ēt ꝫ locū i alijs delictis grauibus ꝫ pa. ibidē pp idēptitatē rōis. Secꝰ ecē in nō enormibus ibidē cōmissis qz gaudet. Sed qd si cōmisit maleficiū in ecclia: ꝫ non sub spe vt defendaī ab ecclia. Pa. in. d. c. fin. vult vt nō defendaī: alij ꝓ. ⁊ magis placet p. d. c. fi.

18 ¶ Quartū genꝰ fm pe. de anc. ē raptoꝝ virginū hominicidarum ⁊ adulteroꝝ p auc. de inan. ꝓn. §. q̄s si delinq̄ntes. Sꝫ cōiter tenet ⁊ vē q̄ ē correctus illa auc. p⁹ suo canonicū ⁊ q̄ gaudet hac ꝓmunitate

18 ¶ Utz ꝓfugiẽtes ad ecclesiã tẽpore belli sint capiẽdi. ℞. q̃ nõ si ipsaꝫ nõ tm castellauerũt aut inde pugnauerũt ar. c. fi. co. tt. nec res eorum ibi reposite nisi essent ad pugnandum. ℞ vt in c. sicut antiquitus. xvij. q. iij.

19 ¶ Utz ꝛtentus sub iuramento redeundi omissuꝰ confugiẽs ad ecclias sit educẽdus. ℞. Joã. an. in addi. ad spec. ti. de itrem. q̃ si iniuste detinebat nõ reddibit. marie si immet terticulũ mortis vel mutilatiõis. sz petet absolutionẽ a iuramẽto. Secus si iuste detinebat. q̃ tunc cõpellendus ẽ reddere vt voluit bar. i. l. relegati. ff. de penis. Nõ tñ dz pati ecclia vt iuꝛ tuus abstrahatur nisi prestita cautiõe de ipunitate mortis vel truncatiõis.

20 ¶ Utz violẽter abstrahens aliquez de ecclia nisi in cãn pmisso teneatur illũ restituꝛe. ℞. Pa. in. d. c. iter alia cũ bar. in. l. plenti. C. de ht q̃ ad ecc. ꝓfu. q̃ de iure potest prti se restituꝛe. cũ de facto sit pruatus. cõcor. Old. ꝓsilio. liij. ꝛ ecclia potest agere: cum sit spoliata libertate. vt i. c. inuoꝛ. xvij. q. iij. Et tñ non liberant nisi restituant ẽt tñ dñs prestaret iuramentuz vel cautionẽ de sermo extracto. Et facit ad qõnez. an captus in territorio alieno possit prti. ꝛ q̃ sic. per. d. c. minoꝛ. ꝛ firmat bar. i. l. ii cui. ff. de accn.

21 ¶ Qua pena puniẽ de iure ciuili g tales violẽter extrahit cõstringit aut requiẽ ant vestes vel victum negat. ℞. q̃ crimen lese maiestatis incurrit ꝛ vltimo supplicio feriendus. d. l. ꝓsenti. De iure canonico dz excoicari ꝛ cõdẽnari pecuniarie ꝛ ꝛ ipoti sibi publica penitentia nec restituti cõtinuo. nisi restituat quẽ violẽter extraxit vt in. d. c. minoꝛ iuncto. c. si go cõmar. ꝛ. c. glgs. ꝛ qõ ibi no. xvij. q. iij ꝛ sic ꝓz q̃ peccat mortaliꝛ tales ꝛ no. q̃ nedũ in ecclia vel cimiterio habet istud priuilegiũ. sed ẽt per. rl. passus si est ecclia maioꝛ. s. matriꝛ. vel q̃ xxx si est minoꝛ vt capella. xvij. q. iij. sicut antiquus. c. frater. c. minoꝛ. Capꝛle tñ que sunt intra ambitũ murozuz ciuitatis vel castri seu ville nõ ponũtur in xxx. passuz obseruatione sm Host. xvij. q. iij glgo. ꝛ no. ℞z Ibid. q̃ passus est mẽsura qnqz pedũ pro vero. xxv. digitoꝝ. vide glo. in. d. c. sicut antiquus. vbi hoc dicit. L unita illud spaciũ quãdo vadit ad regsita nãc. Secus si iret vt accederet ad alios domos. vt i. d. c. diffiniunt. xvij. q. iij. q̃ posset tunc capi. j. denꝰ spaciũ

¶ Quis faciet expensas ꝓfugiẽti ad ecclesiã. ℞. pa. in. d. c. iter alia q̃ ipe si hz de suo vel laborabit si põt vt viuat q̃ si nõ põt vel nõ hz de suo. ecclesia sibi pundebit scõm Archi. post Hugo. in. c. diffiniunt. xvij. q. iij.

¶ Utz existens in ecclia ꝛ vulnerãs iz existentẽ ex violet iunitatẽ. ℞. pa. in. c. fi. co. tt. q̃ sic q̃ delictuz fuit ibi principiatum ꝛ habebit locum. c. fi. eo. tt. vt scilicet non defendatur.

¶ Utz mãdans fieri delictũ existẽs in ecclia violet iunitatẽ. ℞. bar. in l. si vt proponit. ff. de fideiuss. ꝛ latꝰ per eũ in. l. non soluꝫ. §. si mãdato. ff. de inu. ter. in cle. pastoralis i versiculo deciperet igit de sentẽ. ꝛ re iudicã. vbi innuit q̃ citatio facta ex territorio ciuitatis nõ valet. ergo videt q̃ debrannus attendere loci vbi mãdani exequit. nõ vbi mandat. iz ego dico q̃ ẽt attribuet facti in loco vbi mandat quando exequẽs exequitur necessitate iuꝛ. Ad quod facit quod infra dicam mandatum. §. i.

¶ Utz ecclia non ꝓfecrata gaudeat ꝓfata

25

ꝓfata iunitate. ℞. fuerũt opiniones sz mihi placet opinio gl. Host. quã sequit Pa. i. c ecclia eo. q̃ sic. ꝛ ibi vr ter. ẽt monet se q̃ palatiũ cpi gaudet hac iunitate. vt. xvij. q. iij. c. id ꝓstinum⁹. Ergo multo forti⁹ ecclesia. Itẽ facit q̃ oia priuilegia cõcessa ecclijs extẽdunt ab hospitalia i. l. oia priuilegia. C. de epis. ꝛ cle. Itẽ qõ re primo factũ est hr pro iz facto vt. l. nõ tñ in pn. ff. de excusa. tuto. ꝛ in. l. pr. ff. de test. mili. Hãc tz Card. in. d. c. ecclia. ꝛ Jo. de lignã. p⁹ L aui cle. i. de pr. ꝛ re. Intellige si auctuate episcopi vel pape dedicata est.

26 ¶ Utz hospitale ꝛ priuata oratoria siliter gaudeant. ℞. Bof. q̃ sic si auctoritate episcopi sunt fundata. Et facit q̃ ipe no. in. c. fi. de ec. edi. ꝛ tenet Laud. in. d. cle. i. ꝛ plz Pa. in. d. c. ecclesia per. d. l. omnia alias non.

27 ¶ Utrum ecclesia interdicta silr gaudeat. ℞. Boff. ꝛ Utin. q̃ sic. ar. ꝓfati. c. ecclia. ꝛ sequuntur cõmuniter doc.

28 ¶ Utrũ confugiens ad corpus chri sit silr sit defendendus. ℞. Ho. q̃ sic iz hoc in iure non expꝛimatur. quia vbi maioꝛ est ratio ꝛ ibi maius iuꝛ mulier tangens finbriam christi saluata est ⁊ Matthe. ix.

29 ¶ Septimo ecclia hz iunitatez q̃ eius rustici nõ põt eius rura deserere ꝛ alo se trãsferre vt i. c. iuꝛ. co. itellige sez glo. ibidem de illis q̃ glebe sunt astricti ꝛ qui sint. vide. s. Colonus.

30 ¶ Octauo qlibꝛ põt regulariter rez suã ecclie relinquere. l. giiali. ꝛ. l. mi. C. de sa. san. ecc. ꝛ ẽt donare mu. l. illud ibidem. ꝛ ni auc. de non d. §. teneat contrarium. sed primũ re ius vt. s. donatio. §. xx.

¶ Nono transferꝛ dñium rei in ecclesias solo pacto. i. sola nuda ꝓmissione. l. vt sit iter diuinũ. C. de sa. san. ec. in glo. ꝛ hãc sequit. Albꝛ. ibidez ꝛ idẽ est sm Rodo. quando daꝛ aliquid ecclie aſtice pson intuitu ecclie. In emptiõe tñ requiꝛit solutio pretij vel fides de precio alr dñium nõ acquiret sm glo. predictam. 31

¶ Decimo qcqd fuerit emptũ de pecunia ecclie reuertit dz ad eam. xij. q. aplicos in gl. ij. ꝛ. q. v. firuz ꝛ hoc si tue sit emptuz nomine ecclesie vel nõ be pecu. cle. c. i. ꝛ. c. inquirendum. 32

¶ Undecimo q̃ nõ tñr ad munera mere psonalia et dicuñ munera mere psonalia que aĩ prouisiõe ꝛ corporali laboꝛe sine aliquo gerentis detrimento perpetrant vt in l. fi. in pncip. ff. de mu. ꝛ ho. Quoꝝ muneꝝ mere personaliũ quedã sunt sordida vt cloacꝛ mundãde calces coquende arene. fodiẽde. fossati vel stabuli mũdãdi. ꝛ hmõi de qbus in. l. marmaꝛ. C. de excus. mu. Et ad hec non tenentur ecclie nec eaꝝ mancipia aut clerici vl eoꝝ vxores aut familie ꝛ coloni. vt. xvi. q. i. c. giialiter. §. nouaꝝ ꝛ. §. placet ij. C. de epis. ꝛ cle. l. ij. ꝛ. l. neminẽ. C. de sa. san. ecc. que vult q̃ in aduẽtu principio teneant non vacet quo ad clericos ecclias atq; seruos qui sunt dñio ecclarum subiecti. q̃ iure diuino sunt exempti. vt i. c. si imperator. xcvj. di. ꝛ no. Innoc. in. c. ij. de maio. ꝛ obꝛ. Facit. l. reiecti pto. ꝛ qõ ibi notat Bar. ff. de mu. ꝛ ho. ꝛ hoc intelligo de familia perpetua ecclesiaꝝ ꝛ earuz sermo. sed ixte valet quo ad colonos liberos q̃ seruiunt pro mercede. cui sint sub imperatore. iuꝛ no. i. c. iudicatũ. xxxv. iij di. ꝛ ab ipso a multis exempti. vt i. l. ii. 33

ꝛ.ij.C.de epis.ꝛ cleri.ꝛ ꝯ potuit eoꝝ
immunitatē limitare. vt in sūi no.glo.
in.c.cū sm leges de here.li.vi. Nāz
tales tenent ad gabellas ꝛ alia one-
ra de parte eis ꝯtingente sm Sede.
psiliū.in. Sunt ꝛ quedā alia munera
psonalia q̄ non sūt sordida sed hūt
aliquē honorē vt sūt officia secula-
ria. sic non tenent clici p.c. sacerdoti
bus ꝛ.c.ij nec ꝓcuratiōes ne cle. vel
mo. vñ in.l. placet. C. de epis.ꝛ cleri.
di. ꝓ placet nr̄e clemētie vt clericis
nihil cōe cū publicis actionib⁹ vel ad
curiā ptinētibus cui⁹ corpori nō sūt
annexi hēant. hec ibi. Ex quo p3 q̄
pūt hēre vt tz Inno.in.c.dilecta pro
pe finē de erce.pre. Sūt etiā quedā
alia munera psonalia q̄ non hūt nec
gario tutela vl̄ cura ꝛ hmōi tz eni ab
istis sint exēpti vt l.l.gēaliter. C. de
epis.ꝛ cle. posita in.c. generalr. xvi.
q.i.tū sm gl. iuncto tex. in.c. puenit.
Iterū vi. di. pūt si volūt legitimā tute-
lā elici accipere nō datiuā aut testa-
mētariā. ij epi ꝛ monaci nō. Iterū ij
di. epo. ꝛ. xvi. q. i. monaci. Intelā ät
miserabilū psonaꝝ oēs elici ꝛ mo-
naci pūt suscipere. q̄ offiū pūi ē. vt
in.d.c. puenit. Et in oībus predictis
numerib⁹ psonalib⁹ quo ad ecclesiaꝝ
ꝛ cl̄i eos hūt locū ꝑdicta tam in ordi
nariis q̄ extraordinariis numerib⁹
seu indictis vel superindictis. vt in.l.
placet. C. de sa. san. ec. ꝛ auc. Itē nul
la cōmunitas. C. de episco. ꝛ cl̄i. ꝛ.c.
q̄dq̄ de censi li. vi. Et que dicantur
ordinaria vel extraordinaria indicta
ꝛ superindicta. vide. ī. Munus.

34 Utr̄ clerici teneant custodire ciui
tatē seu oppidū. ℞. pa. i.c. nuenit. e.
ti. q̄ nō. nisi maxima necessitas sub-
esset. vt no. glo. xvi. q. i. ℣. placet. que
quidē p laicū nō dz discerni. fz ho.
in sūma sed p epm ꝛ p eū cōpellant.
vt in.c. ecclia scē ℣Marie. de constī.
pura qr alr non pōt defendi sine eis.
Illā tūc tenent. ar. l. nullus penitus
C. de cursu pu. ꝛ i. d. ꝓ. puenit. Illā q̄
libet dz suā patriā defendere. Facit
tex. in.c. pe. de homici. Idē tpe inua
sionis possūt clerici vna cum laicis
arma sūmere ꝛ pugnare nec sunt irre
gulares tz multi sūt occisi dūmodo
p̄positio manibus nullū occiderint
quātus vulnerauerint.

℣Utr̄ teneant ire ad bellū vbi vo- 35
lunt alios ipugnare. ℞. pa. i. d. c. per
uenit. q̄ nō. et si ageret de recuperatōe
terre scē q̄ elicat⁹ reddit eos inhabi
les ad pugnādū. et cū sarracenis vt
ꝓbatur i. c. et multa in. ℣. fi. de voto.

℣Duodecio ecclia nō tenet ad mu 36
nera pūmonialia seu realia ꝛ dicun
tur pūmoniox munera q̄ sūptib⁹ pa
trimonij ꝛ dānio administrātis erpe
ūnt vt in.l. fi. ℣. pūmonioꝝ. ff. de
mu. ꝛ ho. Et h̄ munera sūt duplicia
q̄dā sūt mere pūmonialia. Et h̄ tri
plr idicūf. ℣Prio rei de eo q̄ fiē
dū ē de ipa re. vt q̄ nauis ecclie vel
equ⁹ vl̄ curr⁹ vadat ad fruitū reipu
blice. ℣Scōo ponunt sup eo q̄ ꝑ
pcipit ex ipsa. vt i. dē certa po fru-
ctuū ꝛ de his hēo i. d. ℣. pūmonioꝝ.
℣Tertio ponunt ipsi rei de eo q̄
nō pcipit ex ipsa re nec ē in ipsa re-
vt pstare certā quātitatē pecunie an
nuatim de q̄ hēo i. l. hacten⁹. ℣. i. ff.
de usufru. ꝛ i. c. i. de cēsi. An ät eccle
sia teneat ad ista. ℞. sm pa. i. c. fi. de
vi. ꝛ ho. cle. q̄ si tales res q̄⁹ impo
nunt talia munera hēbāt onus tale
ꝓpetuū annuū ꝛ inuariabile ac cer-
tū siue ex dispone publica puta ꝓpi

pis. sine ex dispōne ꝓuata. vt. c. ꝗto
de cēsi. ꝛ añq̄ venirēt ad eccliam. h
cut p3 exēplū de tributo. vt i. l. ipera
tores. ff. de publi. ꝛ. c. i. l. fi. de censi.
vbi nullē q̄ libet possessio ab anti
quo ē onerata onere soluēdi tributa
ꝛ sic ecclia de talib⁹ rebus tenet quia
res trāsit cū onere suo. de deci. pasto
ralio. ꝛ de pig. ex l̄ris. Fateor tamen
q̄ talia tanq̄ ꝓncepo ꝓuincia ꝓ nō
obligāt hodie ad talia tributa. vt no.
in.l. i ff. de cēsi. Si vo nō crāt onera
te tali onere certo ꝛ inuariabili q̄ ꝓ
uenerūt ad eccliaz sic nō tenet ecclia
q̄nis eēt onerate onere ī certo ꝛ va
riabili vt sūt iste ōscriptōes q̄ fiūt ho
die q̄ estimāt bona cuiuscūq̄ vt lol
lat plus vl̄ min⁹ fz i positionē colle
cte ꝛ hāc opinionē tz Inno. in. c. nō
num⁹. e. ti. Et recitat pa. ibidē Jo tr
legnā. i cle. pūti. de cēsi. ꝛ Jo. an. p⁹
Arch. i. c. i. eo. ti. li vi. ꝛ placet licet
aliq̄ teneāt q̄ si possessiōes ꝓuē erāt
ascripte vt mī soluat ꝓ solido vel li
bra q̄ tūc teneat ecclia tz ꝓma tuitor
tz ista nō sit cōdēnāda. sūt tñ aliqua
onera q̄ rōne nāli succūbūt ipsis re-
bus vt reficere aū domū vidi ꝛ sic e
ciam ista tenet vt no. bar. i. l. ad istructō
nes. C. de sa. san. ec. Itē in purgatio
nē pontei necessariꝝ tote vicinie in q̄ ē
ecclia vt no. Spe. ti. de cēsi. Itē sol
uere ad portā vel pontez ꝓ planstro
ꝓ ipsi⁹ pōtis vl̄ porte ꝓseruatōe ga
destrūt viā vt no. i. d. l. ad istructio
nes ꝛ no. bal de pace ꝓstan. Et idez
dos ecclie sm cōem opinionē tenet.
secret vt in. c. i. de cēsi. ꝛ dz esse tāta
sua familia vinere. possūt vt dicit gl.
xxiij. q. viij. fz canonicā. Sūt ꝛ q̄dā

munera patrimonialia mixta. ꝛ dr̄
mixta qr hūt onus cū sumptu. ff. de
mu. ꝛ ho. l. fi. ℣. mixta participant. n.
de onere psonali q̄tenus hūt on⁹ an
nexū ꝛ cū pūmoniali q̄tenus sūt cū
sumptu ꝛ hec duplicīter inducūtur.
℣Prio psone habito respectu ad
rē seu bona pūmonii ꝛ hoc differt a
tertio nō ꝑponēdi onera in reb⁹ mere
patrimonialib⁹ qr ibi q̄libet reo te
net ꝓ munere qđ eā respicit ꝛ nō vl
tra. d. l. iperatores hic vo est ꝑsona
obligata. ꝛ per ꝓns oēs reos pūmo-
nij. l. auferi. ℣. fiscus. ff. de iure fisci.
ꝛ ad ista non tenet ecclia nec ēt laici
nō subditi tz habeāt patrimoniuz in
loco. l. rescriptos ℣. fi. ꝛ ibi per bar. ff
de mu. ꝛ ho. nisi aliud habeat ꝓsue
tudo quo ad laicos. vt no. bart. in. l.
vnica. C. de capitatiōe ciuiū nō quo
ad eccliaz qr ꝑmendo nō valz auct.
cessa. C. de sa. san. ec. iuncta auc. Itē
nulla cōitas. C. de epis. ꝛ cler. ꝛ isto
mō pōt itelligi ter. c. nō mīn⁹ eo. ti.
ꝛ. c. fi. de vi. ꝛ ho. cle. ꝛ. c. q̄dq̄ de cē.
li. vi. Scōo mō ponunt ꝑsone nul-
la fcā mentiōe de re. ꝛ sic dr̄ capitio
qr iponit ꝑ capita non hito respectu
ad bona pūmonij ꝛ in. d. l. vna ꝛ ad
ista silr nō tenet ecclia nec clici qr nō
sūt subditi imperator. d. c. q̄dq̄ imo
nec laici ciuiles tz mīi rustici vt i. d. l.
vna no. bar. ꝛ h̄ oia ꝓcedūt regulr.

℣Sz dubitaf de ꝓcernētibus pie 37
tatē vt instructio pontiū et viaꝝ ℞.
Inno. dicit q̄ ecclia tenet per. d. l.
ad instructionē ꝛ per. c. i. eo. tit. silr
in hedificatione muroꝝ ciuitatis vl̄
ville. Simil̄r glo. in. d. c. non minus
Idem Vincen. ꝛ ho. ꝛ. d. Lar. ꝛ phi
lip. ꝛ Petrus. de ancha. ꝛ Wilhel. in
dē. l. ad istructionē. Addēs q̄ idē
putat de fontib⁹ ꝛ puteo cōi ar. ff. ne

quid in lo.pu.l.ff.§.viaꝝ ꝛ dicit huius opinionis eē Dy.ꝛ Old. Sz in ꝯrtū est cōis opinio canonistaꝝ i.c.fi. de vi.ꝛ lxo.cle.ꝛ in cle.pnū de censi. ꝛ p Jo.de lignā.ꝛ p bar. in.l.rescripto.ff.de mu.ꝛ ho.ꝛ.d.l.plz ꝛ glo. xvi.q.i.§.nouaꝝ Jo.an.ꝛ pa.i.d.c. nō minus per multa motiua. Et iō dic qꝫ.d.l.ad instructionē ꝛ silēs ñ valēt qz lz.c.i.cū filib⁹ ō no.oꝑ.nū. dicant statuti legib⁹ ec quo in canonibus nō reperiē ꝺnū tū hoc nō est ve rū qñ lex ipertalis est dānosa ecclīe seu ecclīasticis psonis qz tunc nō ex cōis opinio doc.i.c fi.de solu.ꝛ.i.c. re.ec.nō alle.r.di.si i adūtoriū distī aut necessitas vl pietas īmunes ꝑcer dā ꝓsequtiā ꝛ tūc est tex.aptus i.d. c.nō minus qꝫ nō tenenē nisi spōte velint approbāte epo cū clero ꝛ pus ꝓsulto romano pontifice p.c.aduersus eo.ti.aduerte tū qꝫ si tāta ēet necessitas vel pietas qꝫ non posset sine scādalo ꝛ periculo hēri pus romani pōtificis recursus qꝫ tūc sufficeret de liberatio clerī cū epo.facit.c.fi.de cc. trcti.ꝛ qō ibi no.aut necessitaꝫ vl pietas ꝑcernit de directo ꝛ pncipaliꝫ vtilitatē ecclīaꝝ ꝛ laicoꝝ vtputa qꝫ pna societas territorii ciuitatis scēdit ꝛ uastat predia in quo ecclīa multas possessiōes hz ꝛ tūc ecclīa dz ꝓtribuē nō tū ad deliberationē solū ppli sed opz qꝫ clerus ꝛ ppl⁹ pncipaliꝫ conuenīāt ꝛ deliberēt qz qō oēs tangit dz ab oībus approbari in cle.i. ꝛ.ff. de cēsi.ꝛ.c.ad hoc de offi.archi.fatet tū Pa.vbi.s.in.d c.nō minus qꝫ si clerus nollet sine legitia cā ꝓcientire qꝫ possent laici ꝑplorare auxiliū superioris ecclīastici vt cōpellat eos vt i c.nullus de iure pa.in argn.ꝛ in hoc casu nō hz locū dispō.d.c.aduersus de ꝓsultatiōe romani pōtificis qa hꝫ ipensa nō ēt pp publicā vtilitatē hz propter ꝑuitatem ecclesiarū ꝛ sic ultimus extra casum ꝑfati.c.aduersus facit clemē.primo.ꝛ ſcda de censi.

¶Tertiodecio hz īmunitatē qꝫ eccle 38
sie vl'elici nō tenēt ad gabellas que hodie ponūt i vino ꝛ filib⁹ hz pa.in d.c.nō min⁹ i fi.p.d.auct. Jtē nulla cōitas hz bal.i.d.l.plz.C.de sa.sanc. ec.nisi gabella fuisset ipposita ꝓ onerībus ad qꝫ tenēt ecclia qz tūc succedit loco onerum vt voluit Butriga.in d.l.ad instructiones.

¶Utrū ecclia teneat ad gabellas si 39
aliqd donat vl'legat ei: hz statuta qꝫrunda.ꝝ.qꝫ nō.xxiij.q.viij.§.ḡtus cū duobus sequentibus idē si donat clīco ar.c.fi.de vi.ꝛ ho.cle.ꝛ ibi pa. ꝛ qō no.in.c.siliter.xvi.q.i.

¶Quid si clīcus trāsferat res eccle 40
sie ad aliū locū negociationis cā. ꝝ. pa.i.d.c.fi.qꝫ non pōt exigi pedagiū vel gabella qz delictū clerici nō pōt nocere ecclesie vide Fede. consi. ec. secus si sint sue non ecclesie.

¶Utrꝫ clīci debeāt soluē gabellaz ꝓ 41
vino vl'fructo qō vēdūt ex ꝓbēda sua hīto.ꝝ.bal.ꝛ pe.ꝛ cy.in.l.oio.C de epis.ꝛ cleri.qꝫ non nec ēt ad portā idē bar.i.d.l.placet nec ēt fm pa. in.d.c fi.de patrimonio dz soluere gabella vel pedagia facit cle.ꝑsenti de censi.ꝛ.c.ḡtus eo.ti.lib.vi.

¶Quid de gabella qꝫ ponit sup car 42
nib⁹ vino ꝛ hmōi qnā ecclie soluunt indirecte cū emāt cari⁹ ab illis q ten ūt pp talē gabellā.ꝝ.hz Ricar.in quolibet qꝫ si ꝓsules ponūt talez gabellam pp abusum ꝛ excessum eoꝝ sic nō lz hz soluant de suo,ppio. Si vo ponūt pp cōez vtilitatē tā clīcorū qꝫ laicoꝝ sic lz cis. Si vo pp vtilitatē laicoꝝ pncipaliꝫ indirecte vo clericoꝝ ꝛ a remotis puta qꝫ ꝓsperitas ciuiū redūdat in vtilitatē ecclie ꝛ p̄sonaꝝ ecclīasticaꝝ tūc distinguo aut facūt aio extorqndi pecunias ab ecclesiasticis q̄s alio mō nō pōt ꝛ sic nō lz aut nō aio extorqndi ab ecclīasticis hoc facūt qz ēt si nō cēnt ecclesiastice p̄sone q̄ emerēt talē gabellaz ponerēt tc lz eis hīta auctoritate ōnis tpalis ꝛ hīta moderatōe ne ponatur magis sup his q̄ sepi⁹ emunt a clericis aut ab ēxneis aut a pauperibus qꝫ ab alijs cīuib⁹ ꝛ sic clerici nō pōt cōqueri cū pōt alibi emere lz non ita comode.hec.pbant.ff.de no.op.nū.

43 ¶Que pena collectātiū ecclīas vel 43
clīcos.ꝝ.hz pa in.c.aduersus.de īmu.ec.d.an.insuto reportatiōib⁹ volūt qꝫ postqꝫ fuerit excōicati seu incident excōicationē p̄ monitiones p.c.nō min⁹ iuste tollerent siue ignorent: nō teneāt iniuste aut statuta taliū ipso iure sine sint edita ꝺ ecclīaz: sine ꝺ qꝫcūqꝫ p̄sonā ēt laicā alij volūt qꝫ subdito ex ꝺ cū effectu collectauerūt ipso iure sint nulle.ꝛ huīno opi. vi pa.ꝛ mihi plz: qz ex vbis pennis colligīt mens disponētis.vt.l.fi.ff. de here.instī.ꝛ p bar.in.l.ambitiosa ff.de decre.ab.ord.fa.ex ḡbus pz qꝫ d.c.aduersus volūt aliqd addere ad uo antiquū.qꝫ pz i vbo addictimus ibidē.de alta ēt pena vide.s.excōicatio.v.casu.xxvij.ꝛ excōicatio.vij le cōmissiū ad restitutionē oīum ablatoꝝ.xiij.q.vi.c.si res cū filiabus.

44 ¶Quartodecimo hz īmunitatez qꝫ 44
bellam pp abusum ꝛ excessum eoꝝ sic nō lz hz soluant de suo,ppio. Si vo ponūt pp cōez vtilitatē tā clīcorū qꝫ laicoꝝ sic lz cis. Si vo pp vtilitatē laicoꝝ pncipaliꝫ indirecte vo clericoꝝ ꝛ a remotis puta qꝫ ꝓsperitas ciuiū redūdat in vtilitatē ecclie ꝛ p̄sonaꝝ ecclīasticaꝝ tūc distinguo aut facūt aio extorqndi pecunias ab ecclesiasticis q̄s alio mō nō pōt ꝛ sic nō lz aut nō aio extorqndi ab ecclīasticis hoc facūt qz ēt si nō cēnt ecclesiastice p̄sone q̄ emerēt talē gabellaz ponerēt tc lz eis hīta auctoritate ōnis tpalis ꝛ hīta moderatōe ne ponatur magis sup his q̄ sepi⁹ emunt a clericis aut ab ēxneis aut a pauperibus qꝫ ab alijs cīuib⁹ ꝛ sic clerici nō pōt cōqueri cū pōt alibi emere lz non ita comode.hec.pbant.ff.de no.op.nū.

nec ecclia nec monasteria vel hospitalia tenenē ad lucratiuā descriptōez vt in.§.sanctim⁹.xxiij.q.viij.ꝛ no.qꝫ lucratiua descriptō est q̄rta pars vnoꝝ q̄ a curialib⁹ relinquebant.qꝫ si scus vēdicat exceptis relictis curialibus ꝛ eoꝝ ꝓuctus.de q̄ hēo C.q ꝛ a qbus q̄rta pars l.i.ꝛ.ij.ꝛ.C.de īmpo.lucra.descrip.l.vnica.

¶Quintodecimo qꝫ laicoꝝ statuta 45
nō hnt locū sup reb⁹ ecclie.c.fi.de rec.nō alie vide.j.statutū.§.viij pdicti⁹ ꝓuilegiū limitāt qdā vez nisi papa approbaret tale statutū vt l gl. c.ecclia scē Marie de ꝓsti. Qō vez credo fm bal.ibidē qñ expsse ꝛ noīatim approbaꝝ a papa sec⁹ si ḡaliter approbaret statuta qz nō valerent ꝺ ecclīaz p talē approbationē.cū sit cōtra libertatē ecclesiasticam ꝛ sic tenet ꝛ vide eundem Bal.in capō primo per quos fiet inuestitura.

¶Sz qd de statutis laicoꝝ ipedien 46
tibus quoqmō libertatē facultatez donādi ecclīe aut ꝓ aīa.ꝝ.pa. in.c.relatū cl.i de testa.qꝫ nō valēt vt no.i l.i.C.de sa.san.eccl.facit qō no.Jo. an.in.c.fi.de īmu.ec.li.vi.vbi dicit qꝫ nō obstāte statuto q̄ qs ꝓhibetur donare fortēsib⁹ sen nō suppositis iurisdictiōi qꝫ poterit donari ecclie qa nō pōt īferiores tollere ꝓuilegiū superioris ꝛ hāc opinionē fouet apte bal.in.l.ḡnali.C.de sa.san.ec. ꝛ idez in auc.cassa eo.ti.ponit aliā.q.notabiles statuto cauet qꝫ testū insimet ꝓ hēdes infra sex mēses aliter sit irritū ipso iure cl'icus est hō ꝛ nō insimat nunqd sit nullū testm ꝛ respōdet qꝫ nō qz statutū nō astringit de rebus nec fortius ecclīaz qñ fuisset hēres īstituta ꝛ ex his infert pa.in d.c. relatū qꝫ quāmis statuto cauetur qꝫ

mulier non possit donare ecclie seu ad pias cām seu testari ꝛ se obligare ecclie vel ad plas causas sine psentia duoꝝ agnatoꝝ suoꝝz tñ pōt donare testari ꝛ se obligare ecclie uel ad pias cām sine hac solēnitate q; relicta vel donata ecclie vl ad plas cās debent determinari ꝛcōz canones ꝛ nō ſcōz leges vl statuta q̄ sūt pare urīs cuitis: l. oēs pplī. ff. de usti. ꝛ iure. idez tz dño Anto. in. d. c. relatū. ꝛ p bar. in. l. i. C. de sum. trī. Sz bal. i. c. eccle sia scē Marie. ꝛ. c. q̄ in ecclia uz de cōsti. tenet valere si disponat statutū de re imobili. Sz ꝺ eū ē casus i. c. fi. de reb. ec. nō alie. ꝛ ibi Jmo. ꝛ bene.

47 ¶ Utr laici possint statuere sup mor tuarijs. ℟. Jo. de imola. in. d. c. fi. q̄ sic q̄tenus disponit in his q̄ non ap plicant ecclie. addit Pa. ibidez aut cōcernunt diuini cultuz vel refrige riū aie q: cū ꝺ sint ánera iuri spuali nō valeret: vt puta. qꝺ non deñt nisi tot cerei vel nō iuntent nisi tot clerici ꝛ hmōi igit solū valet in ꝓcernenti bus pōpas mundanas que sūt pot ꝓsolationes vnioꝝ q̄ suffragia mor tuoꝝ nec ecclia talia approbat. vt in c. q̄ ꝓpostea. xiij. q. ij. Et sic transeūt cōiter do. i. d. c. fi. ꝛ q: dicit Bal. i. l. i. C. de iati. lib. tollē. p istū ter. q̄ eq ꝛ arma ducti ad sepultura militis. ꝛ ce reī debēt remanere apud clicos vel ffeos sepellētes q̄si sequela cadaue ris ar. l. medico. ff. de au. ꝛ arg. lega. tō nō valeret statutū laicoꝝ mu.

48 ¶ Utr istud huiusmodi. d. c. fi. de re. ec. nō alie. de q̄. s. i. ℣. iv. ertēdat ad res pīmoniales clicoꝝ ℟. glo. in c. ecclia scē marie de pōsti. q̄ sic ꝛ in. c. fi. de vi. ꝛ ho. cle. ꝛ in. c. er ſtio de pig no. ꝛ. xvi. q. i. in. c. sicr. ē et gl. singu laris apud legistas ꝛz Frā. ttgri. in. l. fi. ℣. pīmoniꝝ in vbo pontifex. ff. de mu. ꝛ ho. hēs. l. decernimus. C. ō epa. audi. ī ꝓui faciunt q̄ dico. ſ. pre scriptio. ℣. xxxviij. ꝛ credo verius.

¶ Sertodecimo q̄ nec et plati aut 49
psone ecclīastice pūt ecclijs nouos census ī ponē aut veteres augere aut alio mō grauare viz ℍ. ℣. cēsuo. ℣. i.

¶ Utr archiepi aut epi possint ali 50
qd erigē ab ecclijs vl clericis. ℟. pa. i c. cū apls de cēſi. q̄ dum visitāt pūt erigē obuētionē q̄ eis ꝓcedit. i. d. c. cū apls. aliud nō de q̄ vide. ī. Visita tio. ℣. iij. talias dt ꝛ exactiōes eis facē nō pūt. ꝛz ad caritatiuā subuētiones pūt cōpellere si rōnabilis ꝛ manife sta sit cā puta vbi ire romā. p cōi vti litate vel necessitate. ꝛ hmōi. ꝛ nullo mō pōt ꝓscribi istud subsidiū caritā tiuū. Ab oratorijs dt ꝛ aliis locis nō religiosis et rōe vilitatis ii pūt erigi ꝓcuratiōes. c. vlti. de cēſi. ꝛ ibi pa.

¶ Utr rector ecclie possit rē ecclesie 51
p sua necitate obligare pnta. q: erat firmus vel egebat idumentis. vel p necessitate ecche. ℟. Jo. an. in. c. er p sentiū. de pigno. q̄ sic. ꝛ successor tene bit. ꝛ cū eo trāseūt cōiter doc. ꝛz ego limito sic. q̄ aut ecclia bñ abūdabat fructib⁹ ꝛ sic nō tenebit successor. qa fructꝰ futuri tpis reseruāf successori vt de ipsis viuat. p. c. pūti. ℣. porro. de offi. ordi. li. vi. Sūt fructꝰ nō sufficiebāt ad necessitatē. ꝛ sic ē vera opi nio. Jo. an. distinguit et pa. i. d. c. ex pūtiū ꝛ bñ q̄ si ecclia erat ipotens a pncipio qñ eā ip tranſit. ꝛ sic sibi ipa tet nec poterit obligare nisi p sua vi ta ꝛz tenet vtere te mdustria aut for tuis et pīmonio nō āt vendere vel obligare rē ecclie ter. est not. cū glo rri. q. i. c. i. facit c. clericꝰ vicium. xcī di. si vo ē facta ipotēs postq̄ cā ac cepit et in isto casu nō pōt eā obliga re ꝛz ꝺz agere ꝺ parrochianos vt p stent sibi necessaria et quo seruit eis in diuinis ꝛ est causa licita subtrahē di parrochianis diuina vide bonaz glo. de consc. di. i. hō rpianus.

52 ¶ Utr debeat fieri cōpēsatio cū pdi tis et neglia administratoris ecclie cū acqsito et ciꝰ diligētia. ℟. pe. de an. in. c. ꝓsensus de re. ec. nō alie. q̄ sic al le. l. cū querit. ff. de admi. tu. ꝛ. l. gaꝰ ꝛ ibi bal. cuz sequit. ff. de vsur. sed ꝺ eos facit q̄ no. pa. in. c. er pūtuz. de pign. vbi ꝛz q̄ si rector ecclie potuit acquirere aliqd ecclie ꝛ nō fecit q̄ te net ipsi ecclie ꝛ p hoc habeo ter. cuz glo. xij. q. iiij. c. ñ. ad instar tutoris q̄ ad hoc tenet vt in. l. qeqd. C. arbi. tu te. ꝛ sic pz q̄ et tenet de leui culpa vt pz in. d. l. qeqd si nō laborat vt acq rat ecclie ꝛ in. d. c. fi. ꝛz hoc nō intelli gao q̄ teneat laborare psonalr vl er doctrina aut artificio vt acqrat sed lo tū cū sollicitudine in rebꝰ ecclie ꝛ er tali sollicitudine acqsiti est ecclie ꝛ ió nō pōt ꝺari ī recōpēsatōez ꝛz. d. pe. i telligit de acqsitoꝝ exercitiū coꝝpo rale vel alio mō in q̄ acquirit sibi de quo hēo. ſ. cli cꝰ. xiij. de q̄ bū pōt re cōpēsare. ꝛ sic itelligē. l. p ipsuz alle.

53 ¶ Utr platus ecclie possit de rebus ecclie dare remunerādi eā. ℟. glo. ī d. c. cōsensus. q̄ sic facit. c. si q̄s. ꝛ. c. cū redēptor. xij. q. ij. ꝛ dicit gl. i. d. c. si pō. ℣. i. ꝛ in l. filiusfamil. in pnc. ff. de dona. ꝛ ter. in. l. ēt. ℣. er pterito. ff. ma. vindi. facit. l. cū plures. ff. de ad mi. tuto. ꝛ qꝺ no. bal. in. l. i. C. mãda. de sa. san. ecc. q̄ preterea benefici coꝝ amicuz suū ꝛ ideo vera merita debēt esse facit gl. in. d. c. si quoꝺ ex quo ad uerte q̄ remuneratio nō est restricta ad regulas iuris gl. est singularis in l. acgl uis regulus. ff. de don. ꝛ facit d. ℣. i. adeo q̄ gliber administrator do nare pōt remunerandi cā. l. tuto: fm dignitatē. ℣. fi. ff. de admi. tu. ex ē gl. c. eſꝺ q̄ mācipii xij. q. ii. simul uncti addit ēt. d. Anto. ꝛ Pa. in. c. ce terū. de dona. q̄ et pōt dare ex cā alia puta vt ecclia habeat amicos p sua defensione ꝛ hmōi. Ymitant tamē in illo casu ꝛ causa remunerandi re rū dūmō res que donaf sit mobilis ꝛ minima. vel de fructib⁹ q: imobilia ꝛ etiā mobilia magna nō pōt nisi cum debita solēnitate ꝛ causis de quibus ℣. Alienatio. ℣. ij. ꝛ iij. ꝛ iiij.

¶ Decimoseptimo se extendit immu 54
nitas ecclie ita q̄ ecclia si caret. pprio plato nō curru sibi ꝓscriptio ꝛz platꝰ superior: possit. p ea agere fm Jmo. in. c. olim el. i. de restī. spo. ter. est i. c. i. de re ec. nō alie. li. vi. licet bar. in. l. ij. ff. de aqua plu. ar. dubitauerit.

¶ Decimooctauo q̄ reo ecclesie nō 55
possunt alienari sine certa solēnitate vide. ℣. Alienatio.

¶ Decimonono q̄ vnā ecclesiā ne 56
mo pōt ſedē qñ videat oēs ledi q: pticulares ecclie sunt mēbra vnius salis ecclie facit. c. logē. xxxiij. q. i. sic in filij ꝺ q̄ tangit aure totū hoiem te tigisse dicaf. c. vulgaris de pr. dist. i.

¶ Vigesimo q̄ de psonis ecclesiasti 57
cis nemo potest iudicare nisi iudex ecclesiasticus de foro comp. per to tū. ꝛ que sint iste persone habeo ercō muneatio. vij. casu. v. ℣. vij.

¶ Vigesimoprimo q̄ de rebus eccle 58
siasticis ꝛ ēt pīmonialibus clerico rū aut de causis spiritualibus iudex secularis iudicare non potest. Et de istis vide. ℣. excōicatio. vij. casu. v.

59 ¶ Vigesimoseco q loca pia sūt sub iurisdictione eccliē. c. ad hec de reli. do. ⁊ in cle. q cōtingit de reli. do. ſm pa. in. c. cū sit gīale de fo. cō pet. ⁊ ī ledētes ea sūt sacrilegi cēsendi. d. c. cū sit gīale. ſz ledēs in bonis eliciorū sine violētia plone nō cōmittit sacrilegiū: ſz sup ipa sit iurisdictō iudicis ecclīastici. vt i. c. si clic⁹ de fo. có.

60 ¶ Vigesimotertio q relicta in testō minus solēni fcā ecclīje ⁊ pīje loco valēt. c. cū cīles. c. relatū. c. indicante de testa. de quo. j. legatum. i. ⁊ ij.

61 ¶ Vigesimoquarto q ecclia vel eius possessiōes nō pñt. p alienis debitis obligari ⁊ obligās ē suspēsus ab ad ministratiōe tpaliū ⁊ spūaliū de solu. c. ij. q. iij. tū suspēsio pōt q ep̄s relaxare: ꝓsulto idēntitate ecclie ꝓmo. c. ex pte el. i. de vb. signi. non comprehendit tamen hec ſnspensio cpos. c. q̄ periculosum de sen. excom. lib. vi.

62 ¶ Vigesimoquinto. qō ercōicāt vsur pātes regalia. custodiā ⁊ hmōi de q bus. ꝫ. ercōicatio. vij. casu. i.

63 ¶ Vigesimosexto. q clericꝰ q ecclestam ex collatiōe laici tz si nō resignauerit suspēdēdus ē ab offō ⁊ beneficio laicus ercōicandus. de iure pa. c. ꝓterea. ⁊ c. relatū iūcto. c. si āt vobis xi. q. iij. ⁊ c. cū non ab hoīe de u.

64 ¶ Vigesimoseptimo q i choro non debent laici cū clericis stare. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. de ꝓse. di. ij. sacerdotum.

65 ¶ Vigesimooctauo q ecclia ⁊ eccle siastica ornamēta nō debēt in vsum secularū ꝙuerti de ꝓse. di. i. ligna. ⁊ quinq. c. se. de re. do. c. ad hec.

66 ¶ Vigesimonono. q ludi theatrales cū latus ⁊ silibus ihonestis nō pñt fieri in eccliā. c. cū decorē de vi. ⁊ ho. cle. secus de honestis qui dicunt ad deuotionem. ar. de consecra. dist. ij. semel ⁊ di. iiij. queris quasi in fi.

67 ¶ Trigesimo q ecclia vtīq; iure mi noris ⁊ iure reipublice. ita q̄ ofa pīlegia concessa reipublice videntur concessa ecclesijs ſm glo. in. c. auctis. ⁊ ibi pa. de resti. in integrū. ⁊ gl. in. c. i. eo. Item potest vt iure ipsi ita q̄ pīlegia attributa imperio intelligunt attributa ecclijs vt ibi all.

68 ¶ Qua pena puniunt violātes ecclesiasticā imnnitatem. ℟. q̄ diuersa ſm q̄ diuersimode violāt. nā ſi quis violant quo ad primū puniunt nullitate ſnie vt dixi. ꝫ. Si ꝓtra ſm erit solū mortale pctm̄. Si ꝓtra tertium: nec mortale peccatū est pp ꝫuas cō suetudinē. si ꝓtra quartū vltra mortale nō adiuuant ab ecclia. Si ꝓtra quintū vt mortale. Si ꝓtra sextuz peccant mortaliter ⁊ alia pena de q̄ dixi Si ꝓtra septimū cōpellunt. si cōtra octauū credo teneant ad restitutiōes de dīno dato vltra mortale q̄ committit. idē dic si ꝫ. ix. x. xi. xij. ⁊ xiij. ⁊ puniunt pena vt ibi dixi. Si contra xiij. idē dic. siliter si ꝫ. xv. dicit Bal. ibi. in auc. cassa. C. de sa. san. ec. q̄ facientes statuta ꝓtra libertatē ecclesiasticam puniunt pena priuationis iurisdictiōis ⁊ mille marcarū. rectores statutarij scriptores iudicantes ſm talia statuta sūt ipso iure infames ⁊ eorū snie nulle ⁊ alij actus legitimi nihil valēt vt ps in corpe. vñ hec auctoritas in originali qō multi habēt post libū feudoz ⁊ est ꝓstitutio federici tunicis. ⁊ ēt sunt excōicati. vt ꝫ. ercōicatio. vij. casu. xxij. Si ꝫ. xvi. vbi dixi. si ꝫ. xvij. xviij. ⁊. xix. peccāt mortaliter. Sūr si ꝫ. xx. xxi. xxij. si ꝓtra xxiij. vltra mortale tenent ad restitutiōnē si ꝓtra. xxiij. xxv. ⁊. xxvi. ps ibi Si ꝫ. xxvij. male facūt si cōmittunt ꝓtra. xxviij.

contra. xxviij. est nullitas alienatiōis ⁊ peccāt mortaliter. Similiter si cōtra. xxix. mortale peccatum est.

Specimentum

vide. j. matrimonium. iij.

Sperinni

meruz ē habere gladij potestatē ad ſfaduertēdū in facinorosos hoīes qō ⁊ potestas appellat. Virtū vo iperuz in dāda possessiōe ꝓsistit. vt in. l. iperiū ff. de iur. oium iudicū. ⁊ vide ibi gl.

Spossibile

dī aliquando illud qō nō comode posſsum⁹ facē ⁊ sic sumit i. c. chatanēsis ecclie. lxi. di. ff. de vb. sig. l. nepos. p culo ſpossibile dī qō nō est honestū vt de pdi. inſti. l. filius impossibile dicitur quod nō inste potest fieri. xxiij q. ij. sane el primo. ⁊ est in ar. q̄ illud possumus qō de iure possumus.

Spubes

dī masculus donec cōpleuerit xiij. annū femina āt. xij. qz i ista ætate hoīes icipiūt pubescē. l. fi. C. qñ tutor vl cura. ⁊ isti. q. mo. fi. tu. i ꝑn. ⁊ h̄ ꝛp̄ q̄ ad tutelā. ſz q̄ad mīmoniū ꝫtrahēdū tādiu ē ꝑpubes malculus vl femina ꝙdiu non est potēs ad generandū vt in. c. puberes. de despo. impub. in ter. ⁊ in glo.

1 ¶ Impubes vl furiosus capitalem fraudē. i. penā pp quā capite puniēdus ē cōiter nō ꝓt. ff. ō edi. edic. l. cū aūt. ꝫ. i. facit. C. de fal. mo. l. i. in fin.

2 ¶ Impuberes torqueri non debent terreri tñ solēt ⁊ habena vl ferula ce di. ff. ad senatus consul. silanianum. l. i. ꝫ. impubere autem.

Scantatio

vide sortilegiū. Sub

Scarceratio

vide. ꝫ. carcer

Scendiarius

quis dicat ꝓprie. ℟. Ho. ⁊ Bof. q̄ ille q̄ ciuitatem vel castrū domū segetem ⁊ silia aliena incendit malo studio vt odio vel vindicta vl alio inirtandi vt i. c. pessimā. xxiij. q. viij. xij. q. ij. c. cū de uotissimā de iniur. si qs domū secuſ si incēderet ex negligētia vel casu vel iusto bello q̄ talis nō ꝓprie dī incēdiarius item incendiarius ꝓprie dicitur qui malo studio ignē fecit apponi aut consilium dederit aut auxilium scienter vt in. d. c. pessimam.

¶ Vtrum taleo incendiarij ꝓprie sint excōmunicati ipso iure. ℟. vt. ꝫ. excōmunicatio. v. casu. v.

¶ Qua pena puniunt incendiarij. ℟. q̄ de iure ciuili dicit ter. in. l. qui edes. ff. de incendi. q̄ edes acernū vt frumēti iuxta domū positū cōbusserit ꝓnsens verberatus igni necari debet si mō sciens prudēs q̄ id cōmiserit si vo casu i. neglīa aut nocā sarcire debet aut si minus idoneus sit leuius castigat hec ibi ex q̄ ps illud q̄ nō pōt solui ere mar i corpore. ff. ō iurisdi. om. iudi. l. si qd id. ꝫ. i seruos ⁊ ff. de in ius voca. l. fi. ⁊. ff. de penis l. i. i fi. Quo vo ad ius canonicū vltra mortale si sciēter ⁊ voluntarie fecit vel ex lata culpa tenetur ad restitutionem totius dāni dati. c. si egressus cū. c. se. de iniurijs ⁊ ibi cōiter doct. Facit. l. si fortuitu. ff. de incendi. Si vo fuit in leui vel leuissima culpa. sic silr tenet ad restitutiones si mō teneb̄ de leui vel leuissima culpa non credo tñ peccauerit mortalr. Si aūt nihil omisit de ꝓpinge. tib⁹ nō tenet

Nñ aũt quis teneaꝫ de leui vel leuissima culpa hẽs. ff. culpa. §. iiij. ⁊ v. ⁊ aduerte q̃ rales incẽdiarij culpabiles non solum tenentur ꝛe dãno incendij sed etiam de rebus perditis p incendio ar. c. fina. de iniur.

3 ¶ Utr rapiẽs reo illoꝝ q̃ patiũt incẽdiũ teneaꝫ ad restitõnẽ. ℟. q̃ sic. c. si quis domũ de iniur. nisi hẽrent p ꝛre licẽs puta q̃ ignis tñ inaluit q̃ nisi sine periculo vite põt eis succurrere. ⁊ dñs diuitebat eos p ꝛelicẽ nunc si quis eas capet ñ teneret. restimẽ ꝺ neci tate ar. l. ſi quis merceo. ff. p ꝛelicto.

4 ¶ Utr destruẽs domũ vicini tunoꝛ icẽdij ne sua ꝓburaꝫ teneaꝫ ad restitõnẽ. ℟. dix ti. de icẽdiarijs q̃ ñ si erat iustus metus puta q̃ tã ignis puenerat ad domũ vicini vl' ꝓbabilr dubitaꝫ q̃ ipſe erat vẽtosus ⁊ hmõi. l. iii. §. qꝺ aũt ꝓtor. ff. de icẽ. rui. ⁊ nau. vñ dicit ter. i. l. ii ali⁹ fecerit. §. ẽ ⁊ alia exceptõ. ff. qꝺ vi. aut clã. nullã iniuriã erit dñũ dare vi eq̃ pituris edibus faẽ. l. ii q̃ fumo §. qꝺ di. ff. ad. l. ac. si aũt non fuit iust⁹ met⁹ tũc tñr ad sum plũ dãnũ fm Ho addit tñ bo. q̃ si a vicinitate dom⁹ alicui⁹ est dirupta iusto metu icẽdij q̃ iuder ex offõ ⁊ sũma egtate dz facẽ q̃ vicini ei satisfaciant quilibet ꝓ◦ par ẽ sua ar. l. i. §. equissimũ ff. ad l. ro. de iactu. ⁊ l. interdum. ff. qui po. in pigno. ha.

Acertozum restitutio vide infra restitutio. ij. §. xi. ⁊ se.

Acestus é ꝓsanguineaꝫ vl' affinium abusus vñ incestuoli dicunt q̃ ꝓsanguineis vel affinibus abutuntur. xxvi. q. i. §. cum ergo.

1 ¶ Utr incestus sit grauꝭ adulterio. ℟. q̃ sic. xxxij. q. vij. §. iũt. ñ. ⁊ c. seq.

vincitur tñ a peccato ꝯ naturaz vt in d. c. quod incipit adulterij malum.

¶ Utr accedẽs ad monialẽ cõmittat incestũ. ℟. q̃ sic. xxvij. q. i. vginib⁹ qa spõsa dei ẽ q̃ est pr nr. xij. q. ij. q. abstulerit nec soli incestũ iz ⁊ adulteriuz qz spõsaz alteri⁹ corrũpit ⁊ ẽt sacrilegiũ vt i. d. c. vginib⁹ iz tñ nõ sũt tria peccata sed vnuz solum fm Hugo. licet sortiatur diuersa nomina.

¶ Utr incestuosus possit ꝯhẽ mrimo nũ. ℟. pa. i. c. i. de eo q̃ cogno. ꝓsan. vroris sue q̃ nõ iz nec ẽt exigere põt debitũ a, ppria vroze q̃ꝫ primo hũit añq̃ incestũ cõmisit. xxvij. q. ij. q. dormierit nisi dispensẽt cũ eo. ⁊ li exigit peccat mortalr fm Vincẽ. qz facit ꝯ ꝓceptũ canonis arg. c. ij. ⁊ de maio. ⁊ obe. sed tu tene vt. j. matrimoniuz. iij. impedimento. ix. in principio.

¶ Sz qꝺ si ꝯhit de fcto. ℟. pa. in. c. 4 trãsmisse ꝛe eo qui cogno. ꝓsan. vro. sue. q̃ iz matrimoniũ ⁊ reddere tenetur debitũ exigere aũt nõ poterit sine peto mortali nisi dispensetur cũ eo. Pa. tñ in capi. litteris de ꝓsumptionibus vł vellet q̃ ista pena. s. q̃ non possit ꝯhere vel exigere incestuosus solũ locũ habeat qñ cõstat ꝛe incestu q̃ litercunqz ar. d. c. litteris ⁊. xxvij. q. i. Si quis sponsam ⁊ placet mihi.

¶ Quis poterit dispẽsare vt talis ꝯ ſ hat vl' post ꝯctuz exigat. ℟. pa. i. d. c. i. q̃ li incestus ẽ vere ꝓmissio vtputa qz cognouit ꝓsanguineã vroꝛis sue cũ q̃ iã ꝓsumauit mrimoniũ vł cũ ꝓsanguineis, ppriſ qꝺ ẽ vere incest⁹ vt i. d. §. cũ ergo tũc ẽs nõ poterit dispẽsare nisi ex causa puta rõne inuẽturis ⁊ hmõi q̃ casu bñ poterit. c. si duo. xxv. q. vi. Idem iz ⁊ dicit cõiter tenere doc. i. c. trãsmisse ꝛe eo q̃ cogn. ꝓsan. vt ẽt exigere possit. Si vo incest⁹ nõ

est vere cõmissus vtputa qz cognouit ꝓsanguineã spõse nõdũz cognite lic eis⁹ poterit dispẽsare etiã sine eã vt ꝯhat nõ tñ cñ spõsa illa ꝛe futuro si cõmixtus ẽ in vase ⁊ ibi ꝓsumauit eã et⁹ ꝓsanguinea iz cũ alia q̃ sibi nõ sit affinis poterit ẽt sine dispẽsatiõe vt ẽ gl. i. c. quidã. xxvij. q. ii. cuz ter. Quidã ꝓdicta itelligũt ꝛe eo soluz q̃ cõmisit incestũ cũ ꝓsanguinea vroris sue iz de alio incestuoso nõ hñt locũ ita q̃ põt ⁊ ꝯhere sine dispensatiõe ⁊ exigere ꝛebitũ post ꝯctuz iz ꝯ vł ter. c. ii duo viri. xxxv. q. vi. ⁊. q. iij. c. de incestuosis vbi ter. clarus. ⁊. c. nec eã ⁊. xxxij. q. vij. si qs viduaz Et iõ dic q̃ gñalr ois incestuosus, phibeꝫ ꝯhere. Hec obstat q̃ titulus de eo q̃ cog. ꝓsan. vro. sue soluz loquit ꝛe incestu cũ ꝓsanguinea vroꝛ] qz vnũ ius simplex p reliquũ ⁊ de hac mã vide mri monũ. iij. impedimẽto. ix. in pnc.

Aconsiderato

ẽ qñ iter diuersa q̃ occurrũt nõ bñ iudicaꝫ ⁊ determinaꝫ qd ẽ facieñ. ⁊ iõ icõsideratio ẽ ex defectu circa actũ iudicij sicut ꝓsideratio ptinet ad iudiciũ recũ. Uõ qdẽ recũ iudiciũ ſ ꝓsistit qñ vio cognoscitiua apꝓhẽdit rẽ aliquã scõz q̃ ipſe ẽ q̃, punit ex recta dispõne virtutis apꝓhẽ sue sicut pz i speculo qõ si sit bñ dispositũ apparent imagines recte. Si vo sit male dispositũ apparent torte vel obscure. Uõ aũt virtus cognoscitiua ꝛe bñ dispositis ad ꝛecipiendum ꝓsumptiue ex exercitio ⁊ munere gñe ⁊ directe quidẽ ex virtute cognoscitiua ex eo q̃ nõ est imbuta pravis opinionibus sed veris ⁊ rectis indirecte vero ex bona dispositione virtutis appetitiue ex qua sequit q̃ bene iudicat ꝛe appetibilibus. defectus autem recti iudicij ad vitũ icõsideratiõis ptinet ex eo q̃ ptẽnit vel negligit attendere ea ex q̃bus rectũ iudiciuz p̃cedit ⁊ sic icircũspect⁹ ẽ ad nõ intuẽdũ circũstãtias negocij loci tẽporis psone ⁊ hmõi ⁊ pericula q̃ põt ptingere. Et qz hoc maxime facit luxuria propterea ponitur filia eius.

Aconstantia sit⁹ é filia luxurie que est quãdo quis non stat constans in bono propolito sed sine causa rãtionabili ex aliqua passione precipue ex amore concubine facit ꝯtuz illius qꝺ ꝺliberauerat ideo sicut ꝓcipitatio est ex ꝺefectu circa actum consilij ⁊ iconsideratio circa actũ iudicij. ita istantia circa actũ precepti ꝺeficit. qz ꝺefecit in ꝓcipiẽdo que sunt consiliata ⁊ iudicata ⁊ iz ira ⁊ inidia q̃ ipẽdiũt rõnez ad aliud causent iconstãtiam tñ luxuria eã ex ũgust hec ex sancto tho. ſa ſe. q. liij.

Adicium qd est. ℟. bal. i. l. ea quidem. C. de accu. inditiuz plenũ est diuinatio rei per signa sufficientia per que aliꝰ in aliquo rãbiliter vero quiescit ⁊ pluo inuestigare non curat vt. C. de rei vẽ. l. i. indicia. Semiplenum vero indicium est ꝓsumptio fonter mouens aium ad aliqꝺ credendum vel dicendum de quo in l. cum probatio. ff. de ꝓbatio.

¶ Qualr ꝓbaꝫ indiciũ. ℟. q̃ ad minus p duos testes vt ẽ gl. singularis ⁊ ibi doc. in l. fi. C. famul. ꝛer. ⁊ bar. i l. fi. ff. de qstio. ⁊ vt plus ꝺicẽt reo opz ꝯcurrere ⁊ iurent testes aliꝰ non ꝓiudicat vt no. in. l. ſi quis. ff. de adul.

¶ Utr vnũ iditiũ sufficiat. ℟. q̃ et ⁊

regulariter non sed opz sint plura vt notat glo. ꝛ bar. in.l.i.§. occisor. ff. ad silleia. ꝛ bal. in.l. ꝑgrum. ff. de off. ꝓcōs. teneret tñ, pcessus si nō opponeretur ꝯtus plura nō pceſſissent in dicta ſz tñ dānari nō posset ēt si i tormentis est cōfessus ꝛ post ratificauit vt est ter. cū gl. ꝛ ibi bart. in.l. ꝑ. de qsti. sec⁹ si spote ꝛ sine tortura est cōfessus sm pe. de an. i cle. i. de homi. sufficeret tñ aliqñ vnū tūdicium puta vnus testis iteger ꝛ bone fame q testificat q⁹ vidit cōmittere tale malefi cū tunc pōt poni ad torturā ad ingrendū no. glo. ꝛ doc. in.l. si qs. C. ad l. iul. male. ꝛ bar. in.l i. §. iij. ꝛ.l. manifestus ꝛ.l. pe. ff. de qsti. ītē ꝓfessio extrajudicialis rei si est hō male vite ꝛ cōditionis sufficit vt dicit bar. in.l. fi. ff. de qsti. ītē inuenio tuem⁹ erire ꝛ domo pulchre mulieris vl' in eēmo ē cū ea i locis secretis ꝛ aptis ad fornicā dū vt no. in. c. l'tis de pnūm. ꝛ hmōi ꝛ ita vtdetur relinquēdū arbitrio iudicis quando vnum sufficit.

3 ¶ Vltr sufficiāt idicia si reo nō dē copia ꝛ aduocato suo. ꝛ. q⁹ ñ vt. l. cū ffodias ꝛ ibi gl. ꝛ bar. ang. ꝛ imo. ff. de pu. mdi limitat ang. i. l. si vacātia C. de bōis vacā. nisi qñ inder, pcedit ex mero offō ꝛ ñ ad ꝙrelā vt no. dōs anto. i. c. qlr ꝛ qñ el. ij. de accu.

4 ¶ Vltr fama sit sufficiēs indiciū. ꝛ. q⁹ ñ vt ꝛ bar. i. l. i. §. idē comelio. ff. de qstio. nisi iūgat cū alijs idiciis fama tñ cū vno teste i ciuil⁹ facit plenā, pbationē vt in. c. ꝛentiens el ꝓmo de testi. secus in criminalibus.

5 ¶ Vltr pticeps criminis iterrogat⁹ vl' spōte dicēdo faciat idicīū ⁊ socij. ꝛ. q⁹ ñ vt no. bar. i. l. i. §. ij. fuus ff. ō qsti. fac qō no. gl. i. l. si filiū. C. de li. eā silr nec pr vl fili⁹ aut alij cōsanguinei de qb⁹ i. l. parentes ꝛ liberi. C. de test. facūt idicīū vt no. bar. i. d. §. idē cornelio ꝛ hec, pcedūt qñ nulla alia idicia vrgētia, pcedūt ī ō socī⁹ de loctio nō ē iterrogāduo. l. fi. C. de accu. fallit i assassinis vt no. gl. i. l. nō ī⁹ min⁹ C. de accu. ꝛm delictis i offensaz gñā lītis vt no. bar. i. l. reperi. ff. ō qsti. sicut sunt latrones ꝛ huiusmodi.

Adignatio

ē filia ire q ñ valz videre vl' audire eū cui irascit ꝛ cōtra est venīale pctm̄ nisi ꝓr accidēs s. rōne scandali vel q⁹ denegat loqui vel respōdere in casu in q tenet ō ꝓcepto de q vide. s. diligere. e. §. ij.

Adulgentia

sm Arch. ꝛ se quit Se. in. c. idulgentie de pe. ꝛ re. li. vi. qñq⁹ dicit remissionē pene. ij. q. iij. in fi. qñq⁹ cōcessionē gr̄e vt lit. pē. c. fi. de pūn. dndū qñq⁹ dispensationē. l. ex vij. di. c. fi. in fi. de elec. dndū cl. ij. qñq⁹ ītō cōe. xxxiij. q. ij. iter sectores ꝛ. xxxv. q. vi. de incestuosis qñq⁹ accipit ꝓ vacare seu operaz dare vñ dr indulgē gule nolī q⁹ ventris amica ē. Sz hic accipio idulgētij, ꝓ idulgētijs que dant in ecclijs ꝛ hmōi q sic diffinit idulgētia ē qdaz remissio pene debite, ꝓ pctō post cōtritionē habitā ꝛ de eo hoc colligit ex no. in. c. quod autem de pe. ꝛ remiss.

¶ Qualit⁹ ē ista pena q ꝓ idulgētias remittit. ꝙ. gl i. d. c. qō ār. recitat qn q⁹ ꝛ ego addā duas ꝛ sic fuerūt. vij. opiniões ꝓma tz q⁹ solūmō remittit illa pena quā dc⁹, ꝓ supplemēto status ponēdā in alia vita illio q solūmō fecerīt pniaz fz, q⁹ canones ipm̄ nūt sz illā quā canones ponunt facīē dā nullo mō remittit sed hec opinio ē falsa tū q⁹ ter. apū i. c. cū ex eo ꝛ ꝛ. ꝛ re. vbi dr q⁹ p idulgētias pniallio satisfactio cernat tū ēt q⁹ ꝓsupponit q⁹ canones pniales necessario sint exequndi ꝛ ter. i. c. de⁹ q⁹ cōti. qui vult q⁹ pnia hodie p arbitriū discreti sacerdotis sit moderāda ꝛ sic ē arbitraria facta ad h. c. mēsuram ꝛ ꝛ. di. i. Secūda tz q⁹ solū remittit penam taratā a iure seu a canone pniali sz nō eā quā diuina iustitia statuit iponēdā ꝛ hec ē falsa tū q⁹ ꝓsupponit vnū falsuz ꝛ euāgeliū q⁹ eccl'a nō possit absoluere quo ad penā cū ēt absoluat q ad culpā p virtutē sacrī fm Sco. in iiij. di. xiij. ēt quo ad deū cū dicatur Math. xvi. xviij. q. i. qdcūq⁹ ligaueris sup terrā ꝛc. tū ēt q⁹ sic idulgētie ēent nocue q⁹ absolnēdo eos a pena hui⁹ mūdi trāsmitter̄ tales ad gratiosa tormēta i purgatorio tertia opinio tz q⁹ remittit penā debitā pctō ꝛ quo ad deū ꝛ quo ad eccliaz sz cōcedēs oneratse ad satisfaciendū, ꝓ illo cui dedit ꝛ h silr falsa tū q⁹ aliqñ sūt tā modica merita ꝓcedētia q⁹ nō sufficiūt sibimēt ēt q⁹ nullus ꝓcedēo ad h se obligare tēdit ꝛ nemo obligat nisi q aluz obligādi hūt l. obligatō nū. ff. de ac. ꝛ obli. Quarta opio tz q⁹ remittit solū illa pena debita pctō, ꝓ quo non satisfecit ex neglia siue quo ad eccliaz siue quo ad deū nō āt illa quā ptēpsit facē sen nolunt ꝛ h ē falsa tū q⁹ remunerare vult negliam ꝛ l. nō. ff. ex quib⁹ ca. ma. nō. n. negligēti ibi tū ēt q⁹ ꝓsupponit q⁹ go possit cōtalis i pctō mortali sit qō falsum est. Quīta opio tz q⁹ remittit ēt pena i q⁹ bona fcā i pctō mortali valent ad tollerabile⁹ iudiciū subeūdū sz h silr ē falsa tū q⁹ illud. c. nō itelligit q⁹ talis bona minuār penā iferni ꝛ vitaz pctis sz q⁹ malū nō cōmittēdo ꝛ faciēdo bonū nō augeāt tū ēt q⁹ exp̄sse tz ꝛ. c. tres sī ꝛ ꝑ. di. i. ꝛ ꝛ. di. iiij oio vbi pz q⁹ pena eterna nullo mō pōt remitti nisi p ꝛtritionē, ppriā loquēdo de eo q peccauit actualr. i. de adulto facit. c. matores ꝛ baptismo i. §. hic vo dicim⁹. Sexta opio tz q⁹ p idulgētias remittit pena taxata deo ꝛ ēt a sacerdote ipposita si nō ipse sacerdos q eā iposuit h sibi cōcesserit vt eā p tales remissiones vl' ptē vl' i totū possit redimē ꝛ h silr nō vī vera tz gl. i. d. c. qō ār ꝛ mītu canoniste eā tenerī tū q⁹ vī artare ptātē supiorī qsi nō possit remittē penā ipositā ab iferiori suo ꝛ id qō legit ꝛ no. i. c. qō sup hoc. §. rursus de voto tū ēt q⁹ vī ꝛ ter. ꝓfati. c. cū ex eo i vbo enerual. Septima opinio tz q⁹ ꝓfate idulgētie valēt fz frā. de may. i tractatu ō ptā te clauū ꝓmo q⁹ ad augmtū gr̄e nos fz aug. eam tas mereā augeri sz p opera meritoria fcā ab exīte i gr̄a mercetur augmtū gr̄e ergo ꝛc. q⁹ nō dar ni si faciēt⁹ opa de su nā meritoria. Octō q⁹ ad augmtū gr̄ie q⁹ cū null⁹ possit mereri idulgētū nisi p fidē ꝛ fideo sit vir tus cui, pmittit visio dei ergo ꝛc. Tertio valēt q⁹ ad penā debitā i purgatorio q⁹ qñ alicui aliqō de bitū ē remissuz ab eo q hz ptārē pura de ē ac si solutū sz ēēt sz sicut eccl'a imponēdo pniaz remittit penā purgatoriā ergo remittēdo p idulgētia absolut ab ea. Quarto valēt quo ad pe nam ipositā a sacerdote fz ptē vl' toū, put sonat ꝛ hec est vera opio quā sequūt gof. Jo. an. pa. i. d. c. qō ār ꝛ cōiter alij canoniste ꝛ theo. i. iiij. len. di. xx. er q⁹ pz q⁹ ille cui iposuit sacer

dos pniaz. vij. annoz ieiunādorum
accipiēdo indulgētiā. vij. annorum
absolutus est licz nesciat sit eā facere
hāc p purgatorio reseruare pro resi-
duo si ipsa non fuisset condigna.

2 ¶ Querit quātū remittit p idulgē-
tiā de pfata pena vel debita pena in
purgatorio vel i hac vita, p peccatis
comissis. ℟. q. diuersa fuit opio iter
doc. canonistas et theo. nā qdā dicūt
q valet ꝛz interna susceptētis deuo-
tionē et nō plus et hui⁹ opinionis vī
fuisse rav. ꝛz hec est falsa qz sequꝛet q
sine exteriori opatiōe valeret qđ ē ℨ
nisi qs faciat illud p q dat idulgētia
nullo mō ipsaz psequat quātūcūq;
hēat bonā voluntatē. Scōa opio tz q
valet ꝛz deuotiōis quātitatez et dari
seu laboris magnitudinē vñ ꝛz dica-
tur q potuerit man⁹ adiutrices tali
ecclie hēre de idulgētia. xl. dies tñ si
vn⁹ dat plus altero vl de magis lōgi
q̄nq; venit ad visitādū eccliam in q̄
ē idulgētia. vij. annoz participabit ma-
gis quā ille q dat min⁹ vel venit de p
pe. ꝛz hec opio iplicit ℨdictiones eo
q nō cēt idulgētia ꝛz cōmutatio ant
opz dicē q ecclia predicaret falsum
si nō ambo hērēt. xl. dies vel. vij. an
nos et tō ē tertia opio q̄ tz q tñ valz
quātū valeret ei pnia tot dieꝝ vl tot
annoz ab eo facta i hac vita, p quot
dat idulgētia h̄ ē q tñ min⁹ punier
in purgatorio quātū si fecisset pniaz
p tot dies vl anos q̄t sonat idulgētia
ex q̄ colligit q sicut pnia fcā cū ma-
iori feruore et austeritate p annū pl⁹
valz ceteris parib⁹ q̄z fcā cū minori sic
illi q plus dat et plus laborat corrñ-
det ann⁹ efficatioris pnie q̄z alij et tō
plus hēbit de remissiōe q̄ntus autho
remissionē tot annoz hēant et h̄ opi
nio non placet mihi qz vī derogare
vbis idulgētie cū dicat q dat idul-
gētia tot annoz. et debeat itelligi de
annis vere et optīe pnie fiende qz ver
ba in potiori significato sūt intelligē
da et latissime i beneficio pncipis de
vb. sig. c. olim tibi. q̄rta opio tz q q̄
ad remissionē extēsionis pene tñ va
lent hīs q t, ppe cū modica elemosy
na sicut hīs q deloge et cū multa ele-
mosyna ꝛz q ptinet in forma ꝛz quo
ad remissionē pene itensiue et quo ad
dispositionē sui ad recipiendū aug-
mētū gre sūt ipares qz q plus dat et
magis laborat ceteris paribus plus
hēbit hec aūt opio nisi velit dicē qđ
dicit tertia opio iplicat ℨdictionē ni
si quo ad illā dispositionē augmēti
gre qz illud est verissimū. rō qz si nō
debeo ferre nisi pniaz. vij. annoz si di
mittat mihi extēsiue sīl et intensiue
remittet. Quinta opinio est q tñ va
lent quātū sonāt et tñ nullus danti
quātū parū vel modicū laborāti q̄z-
tū multū qz indulgētia est q̄dā libe-
ralitas q̄ nō respicit merita ꝛz largita
tē p̄cedentia et hec quātus sit magis
ītrōnabilis nec illō ¶Bath. xx. quo
oculus tuus neqūē ℨ me qz loquit
ille ter. de dato ex suo ꝓprio non ex
alieno. s. sexta opinio est q nō plus
remittunt de pena nisi q̄tū mereretur
ille labor vel illa operatio et si talis
indulgētia nō ēet alr videret eccliа
inducere xp̄ianos ad diminutendum
opera alia satisfactoria et solū intēde
re hmōi indulgentijs qđ esset absur
dū dicē et tō dicit q solū quo ad no-
mē dat idulgētiā vt xp̄ianos potius
inducat ad talia faciēda et adducant

dctā Innoc. q dicit q pp indulgen-
tias gīales nō min⁹ tūr pniaz agere
hō in hac vita. Sz hec opio ē falsis-
sima tū qz ꝓsupponit ecclias ꝓdica-
re falsum et facere malū sub spē bo-
ni qđ nullo mō ꝛz et pro vita alteri⁹
saluāda. c. sup. eo. de vsur. tū ēt qz sī
dat se sup falso itellectu ad Inno. qz
ē intelligēdus Inno. de pnia, put est
extinctiua iclinatiōis ad malū et ꝓser
uatiua nō, put telet penā, p pctō ꝓte-
rito. et tō est septia opio quā puto ve
rissimā vz q idulgētia ℨtūm ad aug-
mētū gre et glie tñ vz quātū ē inter
na deuotio suscipientis et nō plus ℨ-
tū vo ad remissionez pene debite in
purgatorio vel iposite a sacerdote in
pnia dico q idulgentia tñ diminuit
ℨtūm sonat dūmō ꝛz. s. Bo. et. xl. di. c.
tuj. di. xx. hō faciat qđ sibi iponit ꝛz
q eū decet facē. vñ si paup dat vnuz
denariū ℔m q ei ꝓuenit dare sic hē-
bit idulgētiā q̄ dat potrigētib⁹ ma-
nus adiutrices sic diues q dat vnuz
ducatū ꝛz nō ecōtrario qz si diues vel
let dare vnū denariū nō censebitur
potuisse manus adiutrices et sic nō
hēbit tñ de idulgentia sicut nec rec
diceret auxiliū dedisse alicui dando
obolū ꝛz ℔m q ꝓuenit regi datū. Si
mr si pp honorādā eccliaz dat in-
dulgētia visitātib⁹ eque hēbit ea q
de, ppe sicut q de longe venit dūmō
visitet sicut ei ꝓuenit. s. nō furtim nō
sine societate magna si ē dñs et hmōi
aliter nō tñ hēbit et hec opio saluat
eccliaz nec nō predicet falsa qz veraz
dat idulgētiā vt sonat ꝓcludit rōna-
bilitatē vt stelligat q tā qđ iponitur
dissipationez thesauri dei ꝓsupponit
dit tñ. S. Bo. vbi. s., q ꝛz hō nō faci
at qđ iniungit i idulgētia ℔m qđ eū
decet q ppea nō dz dimittere qn fa-
ciat illud ℔m q sibi placet qz ꝛz non
hēat tñ de illa idulgētia tū plus hē
bit de remissione pene, p tali facto q̄z
nō hēret, p alio sīl ceteris parib⁹ fa-
cto vbi n dat talis idulgētia Inno.
et bo. tñ tenēt q dūmō qs faciat qđ
iponit eā hēbit ꝛz magis placet opi
nio sci bo. nec p hoc sequit q hō de
beat dimittere alia opa meliora vl sa
tisfactoria et hmōi solū intēdē qz licz
iste plus dimittant de pena alter tñ si
magis meritorie ꝑmij cēntialis q ē
melius et ꝑseruatiue a recidiuo et sub
iugatiue carnis dīuio rōnis. aduerte
hic q aliqñ dī damus indulgentiaz
oium peccatoꝝ vel centū annorū de
pnia sibi iniuncta qz tūc solū remitti
tur pnia iposita a ꝓfessore et tō si mo
reret nō stati euolaret qz non iponit
eque cōtet. aliqñ dicit damus idulgē-
tiā oium peccatoꝝ de quibus cō
titi et ore confessi sunt et sic oblita nō
remittuntur vel ignorata. aliqñ sim-
pliciter datur remissio omniū pecca
toꝝ tunc si nullū peccatū post cōtri
tū it statim euolaret ad gloriā si mo-
reretur. Intellige etiā q. opinio sancti
Bo. predicta nō intelligit quando
indulgentia dat sic damus indulgē-
tiam enicunq; dicenti decē pater nr
vl dāti vnū ducatū tali loco et hmōi
qz in talibus nō requirit cōdecentia
plene vel status ꝛz effectus operis i-
positi. sed intelligit sanctus Bo. qñ
imponit aliqd ġnaliter qz tūc intel li
gitur q illud dz iplere ℔z q facienti
ꝓuenit no. ēt q iste anni vel dies in-
dulgētie nō sūt anni celi vl purgato
rij ꝛz anni hui⁹ vite qđ est dicē q tñ
dimittit de pena ℨtū sit p annū vel
p tot dies fecisset penitentiam.

3 ¶ Sz qro vtr dies istī vel anni idulgētie sint vtiles vl' ptiuni. R. ho. i. c. cū er eo. de pe. t re. t seqt pa. ibidez q dies erūt vtiles ann° vo cōtinuus vult dicere q si facerdos iposuit alicui vt iciunet. xl. dies siue cōtinue siue inteipolate accipiēdo idulgētiaz xl. dieri erit absolutus. Si vo vebet agere pniaz p annū qliscūqz sit illa pnia puta ieiunādi p annū ḡliber se ptimana bis vl' ter q ista solūmō tollit⁹ indulgētiā anni ita q idulgētia nō dimittit p dies sed valet respectu anni integri, put pnia est annalis. Sz ego hoc vltimū credo vtr qñ indulget annus de in iunctis penitentijs aut aliqñ dr vt in. d. c. cū er eo. Secus aūt credo qñ simplr dat annus indulgētie qz credo sit vtilis t sic dimittit de pena debita petō in foro ale siue sit iposita a sacerdote siue a iure liue a diuina iuditia. eccl'r. dieru si est plenaria stati cuolat si in tali statu moriat nec purgatorii sentit ꝑm ho.

4 ¶ Quo itelligef idulgētia. R. q certa doctrina nō pōt dari sz inspiciant eius vba t sic ꝑm q' sonant intelligear. de pnitē. c. cū t plantare sub itelligunt tū aliq semp. s. q' dans hēat ptātem t suscipiēs sit debito mō dispositus de qbus. ff. dicef t tertio q' faciat qđ in ipsis ptinet ꝑm q' ei cōuenit facere. Itē aduerte q' qñ datur indulgētia sic puta a ꝑmis vesperis vsqz ad sccūdas vel vsqz ad octo dies sic solū semel hr̄ ēt si iterat tcties secus si diceret q' toties quoties qs visitauerit vel qñ est ꝓpetua ꝑm sciñ Tho. in. iiij. di. xx. t cal. q allegat. c. ꝑmū de filijs ꝓsbr. li. vi. t. c. nō pōt R. ij. de ꝓben. li. vi. t sequit Jo. an. t Be. in. d. c. idulgentia. Math. tū vt recitat Lar. in cle. i. de priuileg. tz q' ēt habebit totiēs quotiens visitat etiam qñ ē tpalis t sequit ipse Lar. t i cle. ij. de pe. t re. t credo vtius.

¶ Quis pōt dare idulgētias. R. q solus papa pōt dare plenarias t in toto o. be qz ipse solus est assumptus in plenitudie potestatis. d. c. cum ex eo t. xxiij. q. i. q̄dcunqz itē legati dñi pape pñt de iure facere ꝓpetuas indulgentias in terminis siue legatōis sicut t ꝓpetua statuta dr offi. lega. c. vltimo in ter. t in gl. ubi archiept in sua ꝓuincia t epi in sua dioceſi dummō non excedat summā dierum. xl. siue sit pro anniuersario eccle siue pro quacunqz alia causa. in dedicatione vero basilice possunt concedere vsqz ad summaz vnius anni t nō plus siue dicatur ab vno epo aut archiepo siue a pluribus vt in. d. c. cum ex eo. t c. nostro eodē titu. hoc not. cardi. in d. cle. ij. q' si excedant hunc numerū nō valent. vt in. c indulgentia de pe. t re. li. vi. qđ intellige ꝑm glo. ibidē quo ad excessum non quo ad numerū cōcessuz alii aut̄ ꝓlati iferiores siue seculares siue regulares vt abbates t hmōi nō pñt facere aut dare idulgentias vt no. glo. in. d. c. nostro nisi ex speciali concessione aut priuilegio vel alia cā legitima. puta ꝓfertiōe t hmōi id ei corupetat vt in. c. accedentibus de excep. ꝓcla. possūt tamen cōcare bona sui collegij. ites sacerdotes oēs in foro pnitētiali pol sunt dare indulgentiam illis quos possūt absoluere ita refert dñs Lar. in clemen. religiosi de priuile. aluaz hoc tenentē argumento. c. deus q' de peniten. t remiſ. sed m vide gl. in. c. mensuram de pen. di. i. que hoc tz h̄ videt tz Pa. in. c. sicut digni de homicid. allegat. capō quem penitet de pe. di. i. h̄ idē tenēt Inno. t ber. i. d. c. qđ aut sz de quāto nō determinat nisi q' aliarus dicit q' pōt dare idulgētiā annoz vl' dieꝝ sicut ei videbit dūmō discrete faciat hoc idē tz Inno. vt refert t sequit Archi. i. d. c. indulgētie. t ad iura q' videt ꝓia. R. archi. q' est vtr de ḡalibus aut publicis remissiōibus q' facere nō possunt vel debēt itelligi de pnia iniuncta a superiore puta epō quā remittere non potest. xxi. dist. inferior. Quod limita secundum quod dixi. S. confessio. vi. §. iij.

6 ¶ Quid si ꝑfati ꝓlati nō sunt sacerdotes. R. lan. in clemen. si dñi in fi. de reli. t ue. sanctoruz q' nihilominus pñt dare. ar. d. c. quod autem de elec. transmissam licet Hostien. dicat q' non dent nisi sint presbyteri.

7 ¶ Eltr durent post mortē ꝓcedētis R. q' sic ꝑm Inno. in. c. q' trāslatōez de offi. leg. t est dcm̄ soléne facit qđ no. Lapus in. c. fi. de referip. lib. vi. t sequit Be. ibidez facit qđ not. glo. t doctores in. c. cū ad hoc de clericis nō residētibus t laudumus in cle. fi. de electio. t facit ad lras q' saluisco cius nō expirat morte ꝓcedētis vide gl. singularē in. c. cū eo. de ele. li. vi. nec ob. l. fi. ff. de penis q' loquit i penalib⁹ qđ h̄ñ no. pa. vo in. c. fi. de offi. lega. idē tz quo ad idulgētiā de q' hic loquor tz de indulgentia seu alia vtputa eligēdi ꝓfessorē vel non residēdi i bñficio nō tz q' expirat mortē ꝓcedētis vl' sunto eius offō nisi sit tuli q' ē ipm̄ di cū eccliā t sic tene q' rioz est pape sine cāe cognitōe expirat sec⁹ eēt si ꝓcederet a papa vel nō eēt alteri ꝓiudicatiua t sic cōcorda doct.

¶ Quid si tales dātes sint i peccato mortali R. ꝑm Hu. q' nihilominus valent pp offm q̄diu tollerantur ab ecclesia. Facit. c. dictum est. i. q. i.

¶ Cū assumunt iste indulgētie. R. q cōis optio doc. tū theologoz in. iij q̄ canonicoz in. d. c. idulgētie t cle. vnica de reli. t ve. scōrū t in. d. c. qđ aūt est q' sūt er abūdantia meritoruz q̄ vltra mensurā demeritoz suoz sci sustulerunt t xpt. Sz ego teneo cū Frā. de may. in tractatu de indulgentijs q' cū merita sanctoz sint vltra ꝺdignū remunerata a deo t sic er hausta q' solū dāt ex merito christi t passiōis ei⁹ cuius minima gutta sanguinis vl' sudoris sufficeret ad expiationē oium peccatoz q̄ vnq̄ fuerūt ꝓpetrata aut ꝓpetrabunt q' ei⁹ respectu nihil sūt oia vt in. c. dānam⁹ circa fi. de sum. trl. q' vere dolores nr̄i ipse portauit de cele. mis. c. cū Bartlx. cuius dispēsatio tradita est superterrā illi q' cura hz mistici corporis t clauē totī⁹ eccle militātis ꝺ trāsla. c. quanto t. xxiij. q. i. c. quodcūqz.

¶ Sub qua forma sunt concedēde 10 questoribus. R. q' secundum formā que scribitur in. d. c. cum ex eo.

¶ Eltr ꝑfati ꝓlati possint cōcedere 11 indulgētias non suis subditis. R. q' nō nisi in duob⁹ casib⁹. Primus est in. c. nr̄o. de pe. t re. vbi archiepi cōcedūt simplr per totaz ꝓuinciā hz nō sint eius subditi nisi in casibus a iure expressis intelligetiñ q' nō valēt nisi crist̄ētibus de ꝓuincia nō aduenientibus q' ibi nō hñt domiciliū. Secūdo casu est qñ illi q' volūt eas accipere habent licentiā a ꝓpio epo ꝑm aliquos vt no. Inno. in. c. qđ autem de pe. t remi. alij vero dicūt q' etiam de licētia ꝓpij sacerdotis parochialis

possunt ipsas accipere ⁊ cū hoc tran
sit ho. Guil. vero in Spec. dicit q̄
tutius est q̄ habeat consensus epi ⁊
fm eundē sufficit etiam ꝓsensus me
tropolitani sui. d. c. nollro Addit et
Guil. ibidē q̄ er eā insta pōt episco
pus statuere in dioecesi sua concede
re vt indulgētie sue ꝓsint venientib⁹
te dioecesi aliena facit. d. c. qō aūt nō
ñ posset concedere q̄ indulgētie ab
alijs epīis et⁹ dioecesi ꝓcesse valeāt ex
q̄bꝫ q̄ illi q̄ hūt lras dulerioꝝ ꝓoꝝ
dātes idulgētias facientib⁹ eis elemo
synas nō valēt nisi q̄ ad idulgētiā ꝓ
priꝰ epi vel nisi habeāt luas a pprio
epo vl̄ sacerdote vt tales idulgentie
ei ꝓsint de fo. cōpe. significasti.

12 ¶ Sed quid si epūs cōcedit indulgē
tiam ⁊ archiepiscopus siliter tale q̄d
facientibus. ℟. q̄ oēs subditi epi ha
bebunt vtrāq; al⁹ ꝙ habebunt so
lū archiepi ꝫ Host. in. d. c. eū er eo

13 ¶ Pro quibꝰ causis indulgentie sūt
fiende. ℟. scōm cōiter doc. q̄ pro dei
laude ⁊ gloria que ꝑcipue relucet
in sanctis eius sanctī vero honorand̄
in structione ecclesiaꝝ ⁊ cōmemo
ratione virtutum ⁊ ideo recte dant
bus celebrantibus eoꝝ festa existenti
bus pdicatōib⁹ visitantib⁹ eoꝝ eccle
sias ⁊ hmōi vt̄ scōo p cōi vtilitate ⁊
defensione fidei terre sancte ꝓmotio
ne studij ⁊ huiusmodi.

14 ¶ Utrū possint dari p tpalib⁹ tantū
℟. q̄ nō simpliciter sed būt p tēpora
libus ad spiritualia ordinatis ꝫ. S
Bo. vbi. s. ⁊ sic non est simonia.

15 ¶ Utrum pro spiritualibus tñ. ℟.
q̄ sic sient Jnno. iiij. dedit indulgen
tiam. x. dierum orantibus pro rege
francie ⁊ predicantibus crucem.

16 ¶ Utr̄ pro remissiōe iniurie. ℟. S.
Bo. q̄ non q̄ in datione indulgen
tie bz attendi. illud q̄ sit mere volū
tatis nō necessitas sit et̄ qd tarabile
sit etiā aliquo mō penale si recte dan
tur quoꝝ primū deficit in ꝓposito.

¶ Quibus ꝓsunt indulgentie. ℟. vt 17
colligo er Jnno. ⁊ Host. in. c. quod
aūt dr ℟. ⁊ re. ⁊ etiaz a Thō. in. iiij.
di. xx. q⁹ vt valeant requirunt scōm
aliquos. vij. ¶ Primū q̄ sit contrit
tus ⁊ pf. iūs videt tanē satis rōna
bile q̄ hoc intelligat fm ecclie iter
pretationē vnde ille qui fuit ꝓfessus
in pascha ⁊ post cecidit in mortale pec
catū si ꝑierat de eo ⁊ deliberet ꝓfite
ri in q̄dragesima futura censebit cō
fessus ⁊ ꝑtritus ⁊ sic hebit indulgen
tiam ⁊ ꝫ hec sit pia opinio quā pa. i
c. ois vtriusq; de ꝑ. ⁊ remiss. tangit ⁊
Jo. an. in. d. c. q̄ aūt ⁊ in glo. in cle.
vnica ℟. reli. ⁊ vē. scōrū ⁊ Card. ibi
dē ꝫ tñ tutius est q̄ ꝓfiteat maxime
eū vir sciāt seculares vere ꝑteri si cō
fiteri nō pōt comode ꝑeratur ⁊ cre
do eam habebit: non autem existens
in mortali. i. non contritus.

¶ Scōm q̄ habeāt devotionē fidei 18
q̄ credat tantā ptātem eē apud eccle
siam q̄ ꝫ non habeamus manifesta
testimonia añ epūs gregorii tñ credē
dus. est q̄ et̄ ad faciebāt ꝫs nō ita fre
q̄nter q̄ ante sua tēpora raro poterāt
fieri ita solēnes et catholici q̄ erant
magis ꝑfecti non ita indigebant.

¶ Tertium q̄ sit subditus eius qui 19
facit fm q̄ dictum est. s.

¶ Quartū qō faciat illud ꝓ quo da 20
tur indulgētia aliās non valet q̄uis
habeat bonā voluntatē nā fm Tho
in. iiij. xx. di. nō instante ꝓdictōe non
potest q⁹ ꝓsequi qō sub ꝓdictōe ꝓce
dit nec ob. q̄ deus respicit bonaz vo
luntatē. ruij. q. v. si qō. q⁹ verū q̄uz
ad augmentū gfe ⁊ gloue ꝫ nō quo

ad accidentalia cuiusmodi est remis
sio pene valet rō ꝑ accidēs talis bo
na voluntas q⁹ meritū augmentat gra
tiā ꝑ ꝓsequēs ⁊ ꝑtritionem auget ⁊
ita operatur ad remissionem pene.

21 ¶ Sz qd si aliq̄s facit ꝓ eo. ℟. q̄ si
indulgentiā ꝓcedens erpirauit vale
bit alias non valebit si hoc erpirauit
et̄ si ille ꝓ quo facit sit mortuus nō p
modū indulgētie ꝫ suffragij ⁊ hec e
ōis opinio theologoꝝ ⁊ et̄ ꝫ Jnno.
in. d. c. q̄ aūt. nec ob. q̄ dicas papaz
non hēre auctoritatez sup̄ mortuos.
q⁹ hoc est vē ꝑ se ⁊ directe. sic non
valent mortuis indulgētie sed p mo
dū suffragij bñ valent a⁹ij aūt tenent
vt refert Card. in. d. cle. ij. q̄ qū est a
papa taliter data q̄ etiaz ꝑ mortuis
possit fieri id qō ponitur q⁹ valet ꝫs
Tho. in. iiij. ꝑe. ⁊ aug. de ancho. i li.
de potestate papę ⁊ ad illud qō dicit
Mathe. xvi. qōcunq; ligaueris sup̄
terrā ꝛc. ℟. referri ad papā existentē
sup̄ terrā q⁹ cū mo. tⁱ⁹ fuerit ampli⁹
ligare vel solnerenō pōt requiri tñ
si bz valere ꝙ alio q⁹ tam ille qui ac
cipit q̄ ille ꝓ quo accipitur sint in
statu gratie aliter non valeret neq; p
modum indulgentie neq; per modū
suffragij. Et placet mihi.

22 ¶ Utr̄ religiosus possit facere id ꝓ
quo datur indulgētia vt eā habeat.
℟. q⁹ ꝫ nō hēat ꝓpriū nec ꝓ sua
voluntate possit exire clausturi supior
sibi pōt ei dare licām aliq̄d dandi vel
visitandi loca scā ⁊ sic eā habebit si
obseruantiā pp ipsaz q⁹ plus mereā
seruādo q̄ indulgentiaz capiēdo ꝫ
minus quo ad remissionem pene.

23 ¶ Utr̄ ille q̄ dedit indulgentiā si fa
cit illo ꝓ q̄ dedit hēat eā. ℟. vtr. in
d. c. cū ex eo. ⁊ Guil. in spe. ⁊ Archi. 24
in. d. c. indulgētie q⁹ nō. l. vnica. C.
ne qs in ca. su. ⁊. l. ingsitō. C. de solu.
theologi in. iiij. di. xx. dicūt q⁹ ꝫs ꝑ
cipaliter non possit ꝓhibere sibi dare
indulgētiā tñ data alijs et̄ sub eadez
forma pōt ea vti ⁊ sic tene q⁹ valz vt
ꝫ gaspar. in. d. c. nō ⁊ sequitur ge. i
d. c. indulgentie de pe. ⁊ re. lib. vi.

¶ Quintū q⁹ tñ det ꝓ quanto nol 24
let sustinere pnā sibi iniunctā vnde
qui tū daret ne haberet icūmare tot
diebus tñ dicit oz dare si vult eā ha
bere ꝫ hoc cōiter nō tenet a doctori
bus vt ꝫ pa. in. d. c. q⁹ autem ꝫ suffi
cit faciat fm q⁹ ei ꝓuenit vt dixi. s.

¶ Sextū q⁹ ille qui eam vult accipe 25
re non possit facere debitā penitentiā
vt peccatū sum regrit qz si posset face
re ⁊ non faceret non valeret indulgē
tia ꝫ hoc falsum est vt. s. patuit ⁊ tō
nō requirit necessario ista duo.

¶ Septimuz q⁹ subsit necessitas in 26
causa ꝓ qua datur ꝫ hoc siliter nō
est verum qz et̄ sine necessitate potest
dari vt. s. patuit ⁊ sic patet q⁹ quatu
oz tantūmodo sunt necessaria.

¶ De pena religiosoꝝ pronuncian 27
tium vel predicantium indulgentias
indiscretas habetur in clemē. religio
si de pniīe. vbi patet q⁹ peccāt mo.
taliter quia prohibentur eis virtute san
cte obedientie sub pena maledictōis
eterne ⁊ dicuntur predicare indulgē
tias indiscretas fm glo. quando ꝓ
nunciant indulgentias non conces
sas. i. quas non habent Card. in. d.
clemē. religiosi dicit q⁹ etiaz si sūt cō
cesse eis dūmodo sint idiscrete adeo
q⁹ eis non potuerunt concedi dicun
tur indiscrete fm Pau. qui dicit q⁹
dicuntur indiscrete qū ꝓcedens exce
dit quātitatez. d. c. cum ex eo. Idem

etiã dicit zenze. q̃ idiscrete dicuntur qñ ꝓbari nõ pũt ar. de ꝓba. qñ ꝛ. c. post cessionẽ ꝛ de fide instru. c. ij. ſz q̃modo peccẽt mortaliter tenẽ q̃ solum est quando ꝓnunciãt indulgẽtias non veras aut non validas.

Repta lencia est filia gule que qñ sit peccatum vide ludus. §. q̃.

Rfama vt lese maiestatis reprobata q̃tũ ad vitã ꝛ mores p arg. a q̃uo sensu sicut fama est illese dignitatis stat⁹ vita. ꝛ mori bus. cõprobat⁹ ꝛ in nullo diminut⁹ l. cognitionũ numer⁹. §. ertimato ff. de vari. ꝛ ẽor. cogni. ꝛ tõ ifamis de cuius statu vita ꝛ moꝛib⁹ est reprobatus sicut colligit ff. de uxor. w. l. sed ꝛ si hac lege. § pretor in glo. ꝛ ff. de obseq. a lib. l. honori. ꝛ. l. ſz.

1 ¶ Quotuplex ẽ ifamia. ℟. tuplex. l. facti hoc. puenit ex cõi hoiũ locutõne de qua per bar. in. l. de minore. §. tormenta. ff. de questionibus. ¶ Secunda iuris. ¶ Tertia canonica.

2 ¶ Q̃uo incurrit ifamia facti. ℟. q̃ aliq̃ incurrit a crimine ita q̃ crimẽ est ꝓpria cã ifamie ꝛ ixe repellit a testimonio in causis grauiorib⁹ ꝛ in cã criminali ſz i aliis admittunt fm q̃ plus ꝛ min⁹ sũt ifamati aliq̃ causã infamia facti ab alio puta q̃ fuit incarceratus vel fuit ꝓ crimen repulsus a testimonii vt in. c. testimonii de testib⁹ vl cũ pẽ ꝓ vba turpia instituit filiũ hẽdẽ dicẽdo filiũ mei pdi torẽ neq̃ ꝛ hmõi istituto hẽdẽ vel et lego vt. C. er q. c. ifa. itro l. ea que pẽ. Itẽ causã q̃ vba iudicio dicẽtis alicui postulati calũniarts vl brẽ facereo si ad frugẽ meliorẽ vite te cõuerteres ꝛ hmõi vt in. l. ꝟbũ ꝛ in l. iterlocutio. C. e. ti. ¶ Multis etiã aliis modis icurrit vñ qñ apud bonos ꝛ graues vtros ifamiã ex aliq̃ fcõ sic i currit ifamiã facti. d. l. ſz. vi. q. i. sũt plurimi vt no. ic. ſz. ex q̃da de testi. Infamiã. n. nõ faciũt dicere pauciores nec multiꝛ leuiũ ꝓbroꝛ dũmõ apõ graues ꝛ bonos nõ sit optimo lesa ꝛ no. q̃ hic graues dñr q̃ nõ sũt leues puta est ho bone fame ꝛ optimõ ãtiquus sicut bñ meruus dr. q̃ nõ demeruit. ff. de leg. ij. l. cũ pr. §. rogo ꝛ l. cũ q̃da in ꝑn. de scrutt. c. vno. Ubi ꝛ scribus maior fides adhibet. ff. de fide instru. l. vltu. ꝛ ar. ff. famo. hercti. l. si q̃ sunt vbi heres in maiori parte ꝓbauit illi q̃ i minori parte est hẽs.

¶ Q̃uẽ effectũ operat hec infamia ℟. q̃ hꝫ ortũ a crimine. ℟. q̃ puo repulit a dignitatib⁹. c. iter dilectos de excessi. pla. q̃ vilib⁹ ꝛ indignio porte dignitaꝫ patere nõ debẽt ꝛ de reg. iur. infamib⁹ li. vi. Itẽ repellit a testimonio. Intellige in cã criminali nõ ãt in ciuili nisi ꝟz q̃ dixi de infamia q̃ hꝫ ortũ a crimine. Secus si ẽt infamatus q̃ fuit icarceratus ꝛ hmõi vel a testimonio alio repulsus fuit q̃ nõ repellit. Ita no. Jo. an. ꝛ ℘a. i. c. testimonii de testi. ꝛ in. c. inquisitionis. §. pe. de accu. Ricar. tñ i. iuꝭ. di. xxv. ſz q̃ ifamia facti ipso iure nõ iterdicit actus legitimos. alle. c. li q̃s ꝓbrter de purga. ca. ſz sũt talib⁹ interdicẽdo donec purgatõez canonicã fecerit. c. ex tuaꝛ de pur. ca. Itẽ repellit a promotiõe ordinũ de accu. Dispoteo de us. lxxxi. di. tantis daniel. ꝛ suspendit ã ꝓmoti fm q̃ crimẽ ipedit ſz Jmno. de postula. pla. c. fi. de elec. c. sup co. de renũ. c. nisi. cũ pdẽ. Itẽ idicit q̃rela iofficiosi testamẽti ꝟ testiũ fratris si ifamis hẽs a ff̃e fuerit institut⁹ ꝛ rupit C. de iofficio. te. l. ff̃co. Itẽ purgatiõe idicit si iudici videbit ꝺ ac cu. tenẽs ꝛ ibi ho. de hoc ꝛ in gl. in l. nullã. C. er q. ca. infa. alii. itro.

4 ¶ Q̃uo tollit hꝛc ifamia fci. ℟. pa. i. c. ex diligẽti de iuno. q̃ tollit p cõtrariũ fcm vt no. Jo. vi. q. i. c. oẽs in gl. pot ẽt ꝓcepo disponere vt talis infamia nõ habeat effectũ vt no. pa. in. c. cum te. de sen. ꝛ re iudica.

5 ¶ Q̃uo icurrit ifamia iuris. ℟. q̃ ꝓ sniaz ꝛ regulare ẽ q̃ nõ icurrat infamia iuris i criminib⁹ publicis nisi ꝑ sniam. l. i. ff. de bi. q. no. ifa. no. Dy. i. d. regula ifamib⁹ ꝛ pa. i. cateslimonii de testib⁹. ꝛ q̃ sint publica crimina hꝫ isti. de pu. iudi. ꝓ totũ. De quo vide. s. Crimẽ. §. vij. Itẽ icurrit infamia iuris ipso fcõ i casib⁹ i q̃b⁹ iure cauet q̃ icurrat ipso fcõ vt cũ ipera q̃ i exilium. l. q̃ aut. §. ignominiosa. ff. de bi. q. no. ifa. itẽ q̃ exercẽt ipro vil. §. porro ꝛ ibi vide bonũ ter. cum gl. itẽ cũ aliqo dꝛhẽdit i adulterio l. palã. §. q̃ i adulterio. ff. de ritu. nu. vel ꝺbit sibi cũ duab⁹ vel sil ꝟz duas spõsas. l. qd igit. ff. de bi. q. no. ifa. de bigamio nup a nobis tẽ q̃ lenocinii exercent vl filias vel nepteo, pstituerit. l. athletas. §. aũ ꝓpter. ff. codez ꝛ ibi de multis. Itẽ q̃ pugnant cũ fera. ff. de postu. l. i. §. athletas ꝛ multos l. athletas. Et no. q̃ regulariter oẽs ifames ꝟz leges sũt ẽt ifames ꝟz canonice, pbat ꝟ ter. notanda in. c. oẽs vo ac. sibi oẽs q̃ ex clẽtio ꝓcato ad ordines ibi vide bonaz gl. de ꝟ. c. d. §. porro. ꝛ. c. ff. de hi. q. no. ifa.

6 ¶ Utr ꝓfessio delicti in iudicio reddat aliquẽ infamẽ infamia iuris. ℟. bar. i. l. infamẽ. ff. de publicis iudi. pa. i. c. at si clerici. de iud. q̃ nõ qr iudicũ ꝓtoꝛ vr reqrere ad ꝟ vt sit infamis q̃ sit ꝓdẽnat⁹ de crimine. l. i. ff. de bi. q. no. ifa. ꝛ i cã criminis ꝓfessio nõ ꝟz ꝑ ꝓdẽnato. vt. l. si cõfessus. ff. de custo. ꝛ ethi. re. ꝛ tõ bar. i. l. furti. ff. de bi. q. no. ifa. dat cautelã vt solui at qñ reqrit sua ad ifamiã icurrẽ dã ꝓdẽnatiõez an suam ꝛ lic euadet ar. l. si reus. ff. de ꝓcura. silr not. aliã cautelã. i. q̃ talis ñ luiget ꝑ se ſz ꝑ ꝓcuratorẽ q̃ ſz ipse ꝓdẽnet ꝛ procuratoz ꝓcuratorio noie tñ in ꝟ casu nec dño nec ꝓcuratoꝛ efficiet ifamis vt ꝓbat i. d. l. furti. §. si q̃s alieno ꝑ ter. ꝛ glo. ꝛ ibi bar. ꝟ no ꝛ doc. ꝛ not. q̃ loquit qñ q̃s ꝓuenit vt ꝓdẽnet actõne famosa vl ex crimie ex q̃ legit ifamia ꝓpria tñ cautela nõ valet vbi ifamia irrogat ipso iure vt in. c. testimonii de testib⁹ q̃ ꝑ solutionẽ videret reus ꝓferi crimẽ. l. ad solutiõez. C. de re iudi. ꝛ. l. qñ. ff. de bi. q. no. ifa. 7

¶ Utr ꝓlatus efficiat infamis si remoueat ꝓpter volum. ℟. ꝑa. in c. ſz heli. de iuno. ꝛ ibi glo. q̃ sic sicut iura volunt in tutore.

¶ Utr ifamia iuris tollat executiõ. ℟ nẽ ordinũ. ℟. ꝑa. vbi. s. q̃ sic ꝛ ẽt exercẽ tñ cuiuscũq̃ dignitatis ꝛ admittunt bonoꝛ. q̃libet ꝛ q̃rẽdũ vt dic ter. i. l. ifamia. C. de decuri. ꝛ tõ ꝓlatus ñ expectet sniam sed resignet sponte a ꝓncipio. ꝛ sic euitabit infamiam.

¶ Sz nunqd talis ifamia ꝓuat tñ lo bñficii ꝛ aliis dignitatib⁹ ipso fcõ ℟. pa. i. c. q̃relam de ureiu. puto q̃ sic i dignitatib⁹ ꝛ honoꝛib⁹ circa titulos bñficiales ꝑbat ex ter. l. ij. §. milleo. ꝛ. ff. de bi. q. no. ifa. vbi glo. dicit q̃ sicut ifamia ꝓuat ipso fcõ milites 9

militia vt ibi fic pari rõne puuat mi
lita celesti in alijs dignitatibus ⁊ ho
noribus. Idē vi velle gl.i.l.frustra.
C.de re.mili. Jn beneficialib⁹ aũt non
iuuenio ter. dicit pa.i.d.c. q̃relã hoc
dicẽtẽ vñ nõ vtrent⁹ ponere hãc pe
nã spualez i ipsis er q̃ iure canonico
nõ cauet expsse vt in sili dicit gl.i.c.
fi.ō iur⁹ pa. Fatet bñ idē pa. q̃ colla
tio fcã ifami ipso iur⁹ ẽ nulla regula i
famib⁹ ⁊ re. iur. li. vi. ⁊ l.ij. C. de di
gnita. Hãc. c. iter dilectos ō exce pla.
10 C Utr cõdẽnat⁹ de falso cõmisso in
offo testificãdi efficiat infamis. ℞. i
c. cũ dilect⁹ in fi. de ob. cogni. q̃ sic si
directe fuit pdẽnatus secus si directe
nõ fuit actum ꝓtra eum sed vt repelle
retur a testimonio arg. d.c. cum dile
ctus. ⁊ l. lucius. ff. de hi. qui no. ifa.
11 C Utr fmia arbitri ifamet. ℞. q̃ nõ
ſz opz q̃ sit iudicis ordinarij. l. qd er
go. §. er ꝓmissoꝝ. ff. ō hi. q. no. if.
12 C Unis põt tollere ifamiã iuris. ℞.
pa. in. d. c. cũ te dicit q̃ p solũ punct
põ tollit q̃ ad eos q̃ sibi sunt subiecti
ſz nõ quo ad subiectos papæ. sed per
ãpm papã solũ vt in. l. i. ff. de postu.
⁊ in. c. cũ te. de sen. ⁊ re. iudi. ⁊ ℏ di
recte ſz indirecte potest aliq̃n ẽps vt
cũ dispensat in casibus sibi a iure per
missis vtputa condẽnamus de adul
terio efficitur ifamis ⁊ tamẽ ẽps po
test dispẽsare super adulterio ⁊ sic cõ
sequenter in ifamia sed nõ ꝓcipaliꝝ
seu directe. ⁊ de hoc vide bar. i. d. l. i.
⁊ l. infamẽ in fi. ff. de publi. iudi.
13 C Utr papa possit restituere laicum
nõ sub iuri⁹ sue iurisdictioni. ℞. q. nõ
ti. q. iii. §. hinc colligit. Utñ forte ect
sibi necessarius in cliatu ⁊ tunc ipse
tñ postz ⁊ nõ alius illos ℏt de patri
monio suo restituẽ põt ⁊ illos q̃ iuri
alioꝝ nõ subsũt ⁊ oẽs clericos. vt in
c. per venerabilẽ q̃ filij sint legitimi.
notãt Ber. Jnno. ⁊ Host. i. d. c. cũ
te. Sic tenent doctores q̃ etiam col
legium cardinaliuz potest sicut ⁊ pa
pa. sed ℘a. in. d. c. cum te tenet con
trarium scilicet q̃ non potest.
C Utr reges possint tollere ifamiaz 14
turis. ℞. q̃ non sibi q̃ subsunt iperato
ri ſm Jnno. sed bene illi qui non re
cognoscũt superiorez secundum dñm
Antonium in. d. c. cũ testamento.
C Utr restitutus per iperatorẽ indi 15
geat alia dispensatione vt ꝓmoueat
℞. ſm ℘a. in. d. c. cum te q̃ non dũ
modo egerit penitentiã vel dic q̃ epi
scopus poterit dispensare respectu cri
minis quod fuit notorii vt ꝓmoueа
tur ex quo restitutus est p iperatorez
vel regẽ qui non subest imperatori.
C Quomõ incurritur infamia cano 16
nica. ℞. q̃ ex quolibet peccato morta
li. vt. vj. q. i. infames. ⁊ in gl. in summa
ibidẽ ⁊ ista durat donec sublatum sit
crimen. vt in. d. c. infames ⁊ gl. in. c.
illi. vi. q̃. i. ⁊ ideo post penitentiam
cessat talis infamia. hoc notat ℘a. in
c. ex diligenti. de simo.

Ñfidelitas vtrum sit peccatum. ℞. Aste. q̃ infideli

tas dupliciter potest sumi ꝓmo ne
gative pure ⁊ hoc est in illis qui nihil
vnq̃ audierunt de fide xpi ⁊ illo nõ
nõ habet rõnẽ culpe sed pene q̃ talis
ignorãtia diuinoꝝ est secuta pp pec
cati ℏnioꝝ parentũ ⁊ sic tales infide
les non dãnat pp infidelitatẽ sed pp
alia peccata q̃ sine fide nõ põt remit
ti ⁊ p hoc facit. Jo. xvi. si nõ venissem
⁊ locut⁹ eis nõ fuissem peccũ nõ hẽrẽt
s. infidelitatis in xpm ſm augu. sed
nõ sũmit infidelitas ꝑticularẽ. s. inquãtũ ꝑ
riank ⁊ ꝓcẽnũt credere q̃ audiunt ℔z
illud Jsa. lo. dñe q̃s credidit audi
ui nr̃o et in hoc ꝓprie rõ infidelitatis
cõplet et sic ẽ mortale peccũ et grauis
simũ sqn̄ ãtũ magis elõgat a deo nõ
tñ q̃ ad effectõez ſz ẽt cognitõez et tõ
magis punietur qlibet infidelis pro
isto peccato q̃z quicũq̃z alius p quo
cunq̃z alio ceterio paribus.
1 C Utr oẽ q̃ facit infidelis sit peccũ. 1
℞. Aste. gl. sup illud ad ro. c. xiiij. et
xxviij. q. i. § er hic. Oẽ q̃ nõ ẽ er si
de peccũ ẽ dicit q̃ nõ ois vita infide
liũ peccũ ẽ ſz q̃n solũ facũt aliq̃ op⁹
er infidelitate vl̃ relatũ ad ipaz vt q̃n
saracenus ieiunat vt legẽ machome
ti seruet ℏ mãdãtẽ. vl̃ inde⁹ sabbati
zat et hmõi. et sic mortaliꝝ peccat. alꝫ
sec⁹. q̃z põt facere multa q̃ sũt de gñe
bonoꝝ i q̃b⁹ nõ ẽ peccũ an ãt vẽden
tes eis vl̃ alio timore ꝓcedẽtes aliqua
q̃b⁹ vtunt ad coꝝ rituũ peccẽt morta
liter dico saluo meliori iudicio q̃ si
sic peccaret mortaliꝝ q̃z cooparet eo
ſz illi talib⁹ vtãt ℔z ritꝰ coꝝ nõ credo
rat et ꝓmitt⁹ hĩtãt inter xpianos vide
ret ꝓnẽ laqueũ dãnatõis xpianis cũ
sciat q̃ ipsi oia vtãt ℔z aliq̃b⁹ ꝓditiõez
suaz secuz sic inde⁹ carnes; palmas
cedros et filia vtitur ſm suam legez.
2 C Quot sũt ẽps ifidelitas. ℞. aste. 2
q̃ si ifidelitas attẽdat ℔z cooperatõs
taz ꝓsistit i remittẽdo fidei⁹ ⁊ sic aut
nio. et sic ẽ ℏma spẽs. Aut fidei susce
ptẽ. et isto mõ vl̃ susceptẽ i figura vt
s. manifestatõe vitaz. vt i hẽticis et sic
tertia spẽs si vo attẽdaꝝ infidelitas ℔z
erroꝝ ad diuersos articl⁹ fidei sic

nõ sunt determinate spẽs infidelita
tis cũ possint multiplicari in infinitũ.
C Que ẽ peior ifidelitas. ℞. aste. q̃ 3
illa hereticoꝝ ẽ pessima. vñ ℔z ꝓ ℔o
Mel⁹ eis erat nõ cognoscẽ viã ve
ritatis q̃z p⁹ cognitã retrorsuz ꝑuerti
C Utr infideles sint ad fidem cogẽ 4
di vide quod dicti. s. Baptismus.
vi. §. rij. et. s. Fides. §. ir.
C Utr sint i coꝝ ritibus tollerãdi. 5
℞. Aisten. q̃ ſz infideles pecẽt in coꝝ
ritib⁹ tñ põt tollerari sine peccõ ꝓpter
dno vl̃ pp bonũ qõ ꝓuenit ex eis. sic
i ritib⁹ iudeoꝝ ℏ bonũ hẽm⁹ q̃ fides
nr̃a ℔z ab eis testimoniũ i talib⁹ riti
bus i q̃b⁹ figurabaf. vl̃ ℔o põt tolle
rari sine peccõ pp malũ vitãdum vel
scandalũ aut dissidiũ qõ ꝓuenire pos
set vel impedimenti salutis eoꝝ q̃ sic
tolleraꝝ pualatim ꝑuertunt ad fidez
et pp pamũ sunt tollerandi inde. p
pter ſm solum alios infideles alios nõ.
C Utr fideles possint cũ infidelib⁹ cõ 6
uersari. ℞. aste. q̃ si i aliq̃ cãu eccla
interdicet pp aliq̃d peccũ eoꝝ indirecte
punitiuũ sic nõ liceret. Si aũt eccla
nõ interdicet tũc distigue. aut fideles
sũt firmi et sic nõ ꝓhibẽt ꝑuersari cũ
eis marie si necessitas subest. aut ſz ō
biles i fide et simplices de q̃z ꝑuer
siõe ꝓbabiliꝝ põt timeri et sic ꝓhibẽt
di sũt marie ne magna familiaritate
hẽant. neq̃z sine necessitate ꝑuersent
C Utr infideles q̃ non recognoscunt 7
dñm eccliæ licite possint reb⁹ suis spo
liari. ℞. Host. i. c. q̃ sup hic de vo
to q̃ sic p illud Mat. vlt. data ẽ mi
hi oia pt⁹ i celo et i terra quã q̃dez
trãstulit i vicariũ suũ sec⁹ si recogno
scunt dñuz eccliæ nec sũt ifesti xpia
nis p ℏ hẽs ter. cũ gl. xxiij. q. viij. ñ
de reb⁹. Jnno. i. d. c. q̃ sup hic ſz q̃
ñ põt nisi sint ifesti xpianis vl̃ aliter

relinquit in lege nãe. ⁊ facit pro eo. xxiij. q. viij. Sed mihi magis placet opinio Holst. ⁊ marie in infidelib⁹ occupãtionis quinctã. Je rosolimitanã q̃ cũ sit ꝓfecrata sanguine xpi ⁊ multoꝝ martyrũ non debet ire sub dñio infideliũ ⁊ hoc intelligo q̃ possunt spoliari auctoritate hominũ pape non a priuata persona.

8 ¶ Utr infidelibus sit credẽdũ in ꝑtibus alioquin. ℞. pa. in. c. i. de here. q̃ non ar. d. c. primit ex quo sunt infideles deo non ꝓsumuntur fideles hominibus. ⁊ ideo testes nõ admittunt̃ xpiãnos. ij. q. viij. nõ pot̃ ⁊. c. pagani

9 ¶ Utr liceat assimere habitũ infidelium ⁊ sic se simulare infidelẽ. ℞. Rod. q̃ si fiat ex rõnabili cã licet: sicut fecit sctus Sebastianus dũmõ intra vestimẽto nõ sit aliq̃d signũ vel aliq̃s character ꝑncipaliꝝ ꝓstitut⁹ ad discernẽdũ ꝓfessores alicuius infidelitatis q̃ sic nõ liceret q̃ꝝ p tale signũ mentiretur contra fidei professionem. sine causa vo rationabili nullo modo ig.

10 ¶ Utr dubitare de fide sit peccatũ mortale. ℞. q̃ sic q̃ dz dubit⁹ in fide infidelis est. c. i. de here. ig tunc dubitat cũ non magis declinat ad vnam partẽ q̃ aliã secus si timebat vel vacillat ig mi non firmat se nisi sup fidem vera de hoc vide. ē. hereticus in pn. ⁊ utr sit disputandũ de fide vide. ē. disputatio. Infideles an possint ꝓduct ad fidẽ. vide. j. iude⁹. §. xxxiij.

Afirmus famul⁹ an debeat hẽre salariũ. vide. ē. familia. §. ij

Agratitudo ¶ Utr sit peccatũ. ℞. pe. aureo. ē. iij. di. xxij. q. i. in fi. q̃ ingratitudo pot̃ cadere duplici ter aut tanq̃ circũstantia actus sicut est qñ aliq̃s peccans ex aliquo alio fine hz mi ingratitudinẽ tanq̃ circũstantiã vt est qlibet qui licz receperit multa bñficia a deo tñ voluptate diu cetus ꝓsentit fornicatiõi. ⁊ isto mõ nõ est petiñ p se ig circũstantia peccatuꝝ aggrauãs. Alio mõ ꝓsideraf ingratitudo p se. sicut qñ nõ est aliud finis mouẽs ad tale faciẽdũ nisi q̃ despicit bñficia. vl̃ paruipẽdit. vel nõ recogitat. ⁊ sic est peccatum speciale.

¶ Utr sit mortale petiñ. ℞. ig Tho. xxij. q̃ si ea q̃ ꝑtermittũ facere sit necessitatis sic ẽ mortale aut ea q̃ cõmittit sit cõ id q̃d necessario dz cauere ⁊ sic silr ẽ mortale. vel qñ ex ꝓtemptu ꝑtermittit recognitionẽ beneficij vel recompensationem alias ẽ venialẽ.

¶ Utr pp ingratitudinẽ revocet donatio vide. ē. donatio primo. §. xlij.

¶ Utr pr rõne ingratitudis filij puta qr eũ accusauit. ⁊ ex oi cã ex qua pot eũ exheredare possit alimẽta ei denegare. vide. ē. exheredatio. §. iij.

¶ Quot modis cõmittit ingratitudo ℞. fm. S. Tho. xxij. q. cvij. q̃ tripl⁹ modis. ¶ Primo nõ recognoscendo bñficia dei ⁊ horũ vt dz. ppea dicit sen. q̃ ingratissimus est q̃ obliuiscitur bñficiũ. ¶ Secõ qñ non laudat seu nõ regratiaf bñfactorẽ. ¶ Tertiõ qñ nõ recõpensat bñficio receptos. faciẽdo honorẽ vel seruitiũ bñfactori tpe suo. Adde. iij. qñ in mẽte sua ꝓtenit bñficiũ receptũ vel ipm benefactorẽ q̃si ei iniuriã fecerit dã. Jo benefactiũ. Quinto. qñ murmurat de benefactore vel bñficio eius cum vilipendens. sexto quãdo facit iniurianꝝ vel aliq̃d in contemptum illius beneficiorus reddens malum pro bono.

¶ Utr ingratus sim bñficia subtrahẽda. ℞. q̃ aut ex bñficio ꝓsumitur q̃ attrahentur ad gratitudinẽ vel ad minus malũ. ⁊ sic nõ sunt subtrahẽda. aut ideunt ex bñficio ad peiora vl̃ ad pseueran. in malũ. ⁊ sic subtrahi debent. ita no. in. c. non oẽs. v. q. v.

Iniuria qd est. ℞. quod ꝺdupliciter accipitur. ¶ Primo gñaliter. ⁊ sic est oẽ q̃ non fit iure. Facit. c. qd dicam xxij. q. iij. ¶ Secõ accipit spãliter ⁊ sic ẽ iniqtas vl̃ iniustitia iudicãtis q̃si ius iniquũ ⁊ iniustum. ¶ Tertio iniuria dicit culpa vt in. l. aequilia. ¶ Quarto accipit singulariter ⁊ pro pte ⁊ sic fit. aliq̃ re: q̃ manus violẽte ifertunt. ff. eo. l. i. §. iniuriã. xvij. q. iij. si qs inadẽte. aliq̃ fit verbis ꝓuocãdo vel ꝓuocatiã dicẽdo. facit c. olim ex. e. n. Fit ⁊ tertio mõ. s. lris cũ vz libri vel charta vel historiam ad infamiã alicui⁹ ꝓtinẽte ꝓscripsit cõ posuit. vel edidit vel dolo malo fecit vt aliq̃d horũ fieret puta dimisit scripturã cadere in platea. ar. ff. de vb. signi. l. late. nec distinguit vtr nomẽ suo vel alteri⁹ ediderit. vl̃ vtr nomẽ exꝑsserit illi⁹ quẽ intẽdebat infamare vel nõ dũmõ aliter p circũstãtias cognosci possit. eodez mõ tenet si sine scriptura in notã vel signũ aliquod stoꝝ pdidit puta veste ingubri vtit in iniuriã alicuius. vel corona ponit in porta ⁊ hmõi. ff. de iniuri. l. item apud labeonẽ. §. ait ꝓtor ne qd infamãdi cã fiat. ⁊. v. q. i. c. qdã maligni spũs. ⁊ de ista q̃rto mõ. d. hic loquor

3 ¶ Quid de illo q̃ dicit alicui latro ℞. fm ꝑo. q̃ si facit ajo accusandi ꝺ. pbauerit nõ punit nec tenetur innocentiũ nota cẽ ⁊ expedire ⁊ oportere. ⁊. C. e. tit. l. sigdez ⁊ idẽ si faciat excipiendo vt eũ repellat a testimonio de testi c. ex pte. vel ab ordine aut bñficio de accusa. c. sup his q: hec a iure pcedit. ⁊ nemo facit iniuriã q̃ vtit iure suo. de elec. c. cũ ecclia vulterana. si vo dicit ad ifamañ. tñ qõ ꝓsumit q̃ nõ hz cãz iustã dicẽdi tãc ut iuriã fac⁹ ꝓcẽdus ẽ. d. l. si qdẽ. ⁊ l. iij. C. eo. vi. q. i. ex merito. ⁊. c. detractores ⁊ no. hu. ⁊ ber. i. c. si culpa. c. ti.

¶ Quis pot̃ facere iniuriã. ℞. q̃ ille tñ q ⁊ pati eã pot̃. Fallit hoc in furioso ⁊ puero q nõ ẽ doli capax cui iniuria fieri pot̃. ipsi tñ alijs nõ pñt facere ⁊ idẽ de dormiẽte. aduerte tñ q̃ nemo iniuriã pot̃ facere nec tñr re iniuria. nisi q̃ scit se iniuriã facere vl̃ scire debeat ẽt si ille cui fit nesciat qa si qa p iocũ ꝑcutiat aut dñi certat. nõ tenet iniuriaꝝ. hec habẽt. ff. e. l. illud ibi etiã dñi nãqs hi pati iniuriaꝝ possunt nõ facere cum iniuria affectu facientis constat. xv. q. i. §. illud.

¶ Cui dat actio iniuriarũ. ℞. q̃ illi q̃ eã patit ⁊ no. q̃ nedũ iniuria fit in pson̄a ꝓpria alicui⁹ ig ẽt ei dꝰ fieri si fit in filio vl̃ ei quẽ hz in pte iste. c. §. patit. dũ tñ iniuriã sciat cui filiafamilias ig ignoret cui⁹ dat ẽt actio filiof familias in nõe suo. l. filiusfa. ff. de ac. ⁊ ob. itẽ in spõsaz vel vroꝛẽ. ⁊ sic dat actio vtro ⁊ mulieri ⁊ si sit filiafamilias ẽt pri. l. i. §. vlti. ff. e. nõ tñ eã q̃ fit viro iniuriaz patit sponsa vel vroꝛ. qr vrores a viris nõ viri defendunt̃ ab vroꝛe. l. ij. ff. eo. de spõsa dꝰ in. l. Jtẽ apud labeonẽ. §. spõsaz Jtẽ dat heredi ob iniuriã factam eadaueri defuncti cui⁹ ẽ heres. Idem si fama defuncti sit lacessita. d. l. i. §. sed si forte cadaueri. Jtez datur dño ob atrocẽ factam seruo. d. l. Jtem apud

labeonē. §. ꝓtor aut. ij. ⁊. §. se. ⁊ ifti. e. §. sernus. Itē dat ep̄o ꝑ iniuria fca clicio ⁊ abbati i suis monacis vt no. in. c. prochtanos de sen. excōmu.

4 ¶ Nunqd matrōe in veste meretricali deprehēse fiat iniuria si intentetur. §. q̄ si facit. c. i audita. de sen. ex. nō iniuriat nisi nomio ꝫ ho. ⁊ ber. q ipz ignorauit. C. de adul. l. si ea. sic nec militē q militē ignorat. ff. lo. l. si ignorās secus si in habitu honesto.

5 ¶ Vir iniuriā qs possit repellē. R. q̄ defendēdo solū ꝫ penitendo fuit diuersa opio hug. i. § si vo. 50. di. te nim⁹ de homi. restrigit ħ ad clicos. Sz ego dico scōm doctrinā Ale. in cogēte si iniuria alr vitari nō ꝑt ⁊ ne dū laicis ꝫ et clicis de q̄ vide. S. cli. eus. r. ⁊ homicidiū. iij. ⁊ defensio. §. iij.

6 ¶ Vir iniuriat⁹ teneat eā remitteret R. gl. i. c. si qs ꝓtriat⁹. xc. di. q̄ nō q̄ ad actionē. s. vt satisfactōez hēat. xxiij. qō. iiij. si illic. imo dicē q̄ bñ facit agēdo vt satisfiaciat. xlv. di. ⁊ q enē dat. xxiij. q. v. de occidēdis qz iniuria tor tenet ne dū petere ventā ꝫ et satisfacē de dāno dato er iniuria si pōt alr nō pōt absolui nisi iniuriat⁹ remittat ꝫ actōz iniurie liberalr q̄ ad ꝓficiaz Sz rāconē cordis et in iniuriāte nō satisfaciēdo⁹ tenet iniuriat⁹ dimittere vt de pen. di. v. c. vlti. imo nūq̄ dz admittē eo qz si ꝫ aliquē odio hēre. xxiij. q. iij. cū i. l. xi. q. iij. c. iter vba.

¶ Nūo dimittit seu tollit actio iniu

7 riaz. R. q̄ trib⁹ modis. ¶ Vno remissiōe vt ꝑ supplicatiōez aut ꝓces. xxiij. q. iij. si illic aut ꝑ pactum. ff. de pac. l. si tibi decem. §. i. ¶ Scōo remittit dissimulatōe. ff. de iniur. l. nō solū. §. i. ⁊ insti. eo. §. vlr. Vñ si iniuria illata ⁊ p annū vtilē si est p metū aut ꝓtinuū si alio mō ē illata nō agit aboletur. l. si cū exceptiōe. §. in causse. ff. qō me. cōz. C. de iniur. ⁊ quod no. i gl. l. si nō ꝓtinuī possz tñ idirecte agere etiā post annū ꝑ viā exceptionis puta si cēt excōicatus iniuriator nec absolueret ſm Io. ⁊ Pa. in. c. ea noscit de sen. excō. ¶ Tiez tertio remittit actio iniuriarū saltatiōe de osculatiōe comestiōe ⁊ hmōi signis Nam hmōi signa sunt reconciliationis sicut subtractio est signuz inimicitie vt no. glo. in. c. cū Adrianus. Ix iij. di. ⁊ in. c. cū super abbatia de ostio dele. Nō intelligo verū nisi a principio prouocasset aduersariuz citare eū faciendo qz tunc per osculū ⁊ predicta signa non tolleret nisi expresse renunciet vel transigatur ⁊ sic intelligē predictā. l. non solū. §. i. Non credo etiam q̄ tollatur actio iniuriariuz si homo exhibet signa que necessario tenetur exhibere inimico quia ꝑ illa non dicitur quis reconciliatus ⁊ pro hoc facit quod no. Barto. in. d. l. si tibi decem q̄ infirmus sacerdoti dicendo q̄ remittit iniuriam sibi illatam intelligitur remisisse odium ⁊ non satisfactionē iniurie quod nota. Item tollitur actio iniuriariuz quotienscūq̄ quis incitat iudicem vt torquet iniuriantē eo ipso q̄ ipsuz torquet aut condēnat ad vindictam remittitur iniuria. Vnde aliam satisfactionem pro iniuria petere nō potest vt est bonus ter. ⁊ ibi Barto. i. l. ser ⁊ si vnus. §. si ante iudicem. ff. de iniur. nisi ꝓtestetis q̄ er hoc non vis tibi preiudicari quin pro tuo interesse possis agere actione iniuriariuz vt l. ſi. ff. de iniur. Item remittitur per mortem qz iniuriarum actio nō trā

sit ad heredem ante litis contestationem mortente iniuriato vt. l. iniuriarum in principio. ff. de iniur. Et hec ꝓba limita ſm Pa. in. c. olim de iniur. quo ad actionem iniuriarū vera sed non quo ad dāna ⁊ expensas quia per hoc non tollitur quin agere possit ad restitutionez ar. c. i. de iniurijs ⁊ sic serua in consciencia ⁊ etiam si in iuriatus non ageret tenetur ad interesse ⁊ dānū q̄ intulit nisi ipse remittere velit vt in. d. c. i. no. ſm Host. in sum. ti. de pe. q̄ si iniuriatus vollet cōponere cū iniuriante vel nimis grauaret eum nunc iniuriator in conscientia posset tenere arbitrium iudicis penitentie arg. c. veniens de iure iuran. ⁊. c. ij. de arbitris;

9 ¶ Aduerte etid qz si quis soluat pecuniā pro remissione iniurie obtinēda infamis efficitur nisi pacti fiat auctoritate iudicis. ff. de his qui no. in fa. l. furti. §. pactus not. Io. in. d. c. si illic. Sic esset infamis si esset ꝺdemnatus per iudicē siue ciuiliter siue criminaliter agatur. ff. de hi qui. no. infa. l. athletas. §. vltimo, ⁊ ideo cū agitur contra aliquem constituat procuratorem vel faciat compromissuz vt. §. dictum est. Infamia. §. vi.

9 ¶ Quando autē iniuria dicat enormis vel atrox vide enormis.

Iniustitia

virtū sit petrā mortale. R. ſm scm Tho. 2a 2e. q. lxx. art. i. q. xi. q̄ iniustitia est dupler vna illegalis opposita iustitie legali. ⁊ hec ſm eēntiā est quedā speciale inquātū respicit obiectū speciale. s. bonū cōe quod ꝓtemnit: sed quo ad occasionez est vitium ḡnale qz per contēptū boni cōis pōt homo ad oīa peccata deduci sic etiā oīa vitia inquātū sunt ꝓtra bonū cōe

rationē habēt iniustitie quasi ab iniustitia. Alia iniustitia dicit secūduz inequalitatē quandā ad alterum pro ut. s. homo vult habere plus de bonis. s. diuitijs honoribus ⁊ minus ꝺ malis. s. laboribus expeñ. ⁊ sic habet materiā specialē ⁊ est vicium speciale oppositū particulari iustitie de q̄ infra, Iustitia facere autē iniustuz est genere suo peccatū mortale est ga infert nocumentū proximo qd̄ est ꝓtra caritatem. Excusatur autē vt non sit mortale peccatum vel ratione ignorantie ſm Philo. v. ethicorū. Item ratione parūitatis vt si quis auferat domum alicui quia deficit a ratione perfecta eius quod est iniustum facere inquantum reputari potest nō ē omnino contra voluntatez eius qui hoc patitur ⁊ hoc probabiliter.

Inobedientia

virtū ſit peccatū mortale. R. distinguēdo aut est circa precepta diuina ⁊ sciēter vel ex ignorantia que non excusat de qua ſz ꝓta ignorantia. §. iiij. sic semper est mortale facit. xxij. di. §. porro. ⁊. lxxxi di. c. si qui presbyteri. Virvbi dicitur idolatria. ⁊ xxiij. q. i. quisqs si ꝺo ſz ignorantia que excusat sic ignorantia non peccat mortaliter. aut inobediēt tia est circa precepta iuris positiui ⁊ tunc distinguo q̄ aut talis lex seu ꝓceptum per longa cōsuetudinē nō fuit receptuz papa sciente ⁊ transgressores eos non peccare ſz accipiant vxores clerici eoz et quotidie. ℞. q̄ vñ lex ḡnalis recipit vsuz a certo ḡne ꝑsonaz ⁊ ab alio nō: q̄ nō obtenu antea non peccat saltē p⁹ lōga tpa. §. leges. iiij.

dī. ⁊ qđ no. dcr. in. c. i. de treu. ⁊ pa. nec obstat q ibi ꝫ ꝓpoſt. qz logr qñ talis preuaricatio eſt penit de ſua nā qz tūc nō erc̄ulat nō rceptō ſec⁹ eſſet ſi eēt euſdē gñis ⁊ maior: paro accepta eſſet qz ſ superior nō puniret tñ minor: paro nō erc̄ularet ſed haberet locū multa p patrocinā tollerarē ⁊c. c cū tam diu dū de pbeu. Idē dico ſi talis lex fuit recepta ſ per ꝓſuetudinē abrogata q nō peccant iobedientes vt. ē. dixi. Conſuetudo. §. ix. ⁊. x. Ꝟtam ꝓſuetudinē neq; p nō acceptionē: ⁊ tūc fuit diuerſa opinio inter doc. qđā dicit vt Collectarius i. c. i. de ꝓſti. ⁊ multi alij: q talis inobedientia nō eſt mortale petñ niſi fiat er cōtēptu: ⁊ hmōi opinionis vf fuiſſe ſra tuis Ber. li. xi. de precepto ⁊ diſpē. vbi dicit nō qlifcūq; mādatū ꝑternō criminale inobedientiā facit ſ repugnare ⁊ nolle obedire. Idē in li. viii. dicit. ſi verbū loco vel ipe ſilētij per obliuionē ſurreptū fuerit ꝫ preceptū venia facilime impetrabit: qz ēt vir prudēs reputabit. Idē in li. xij. ibidem dicit ſi iubēte ſeniore mihi ſilētiū verbū elabi reū me eſſe fateor ſ venialiter. Si vo ex ꝓcēptu ſcīe⁹ deliberāſ ſponte in verba prumpo ꝟuarcatorē me ꝓſtituo ⁊ criminaliter: hec ille Alij tenēt q ꝓdicta opinio ē vera ni ſi fiat er ꝓſuetudine ꝫ legē: qz ſic etiā eēt mortale. Et hui⁹ opinionis videt Rt. de media villa in quol. i. qō. xix. Alij vo dicūt ꝓſiderauda vba legis: qz ſi ꝓcipit per vba cōia. vtputa ſtatuimus ordinamus: ⁊ ſilia. ſic verū ē q nō ē mortalis iobedientia: niſi ſit er ꝓcēptu: Et qđ ſit ꝓcēpt⁹ vide. §. Lā cēpt⁹. Si vo lex loqr p vba ꝓceptiua ſeu eg pollēcia: ſic ē mortalis iobedi tia qñ nō fiat er ꝓcēptu: dūmō ſcienter ⁊ ſine cā rōnabili: ⁊ p hoc facit c. ij. de ma. ⁊ obe. ⁊. c. qđ precipitur. xxiij. q. i. Et hui⁹ opinionis vf Pa. in Rica de obſerua. ieiu. Alij vo tenent vt ſcīs Ewo. in. iiii. di. xv. ar. iij. q. i. q pcepta tūm poſitiua magis obligant er intentiōe legiſlatoris qz er ipis verbis: ⁊ iō transgreſſor talis magis eſt reputādus q obuiat intentiōi legiſlatoris qz q dentat in aliquo a legis ordinatiōe. Intēuioni āt legiſlatoris obuiat q er ꝓcēptu vel ſine aliq rōnabili cā ꝓcepti non ſeruat. ſcīs in caſu in quo ꝓbabiliꝫ credi pōt ſi legiſlator adeſſet cū obligare nō vellet talis nō eſt reputādus ꝓcepti trāſgreſſor nec peccat mortalr. ⁊ hec vf coincidere cū opinioe Rt. q magis mihi vf equa. ⁊ iō ſequēda. quā etiā ſequit Archi. lxxvi. di. in. c. vtinam. ⁊ Be. in. c. gñali. de elec. li. vi. Facit p hac opinioe gl. in. c. q ſgs: iij. q. v. ⁊ c. honoratus. lxxiij. di. ⁊. lxxiiij. diſ. c. i. ⁊ r. di. qs aūt. ⁊ qđ no. Pa. i cle. de eta. ⁊ qli. nā dnū valde vf q ꝑ latus intēdat ſp inicere laqueū mortalis peccatū in ſuis ꝓceptis: ⁊ iō ſolū credo ſit in cōtēptoribus ⁊ illis q ꝟuaricationē ⁊ inobedientiā ducūt in ꝓſuetudinē. q eſt qđā ꝓceptus inter ꝓtratus: ⁊ qz ſic er toto frūſtrat finis legis: ꝫ inobedientia q nō ex ꝓcēptu neq; ex ꝓſuetudine ꝓcedit credo q ſit venale petñ: tū hec nō ex toto frūſtret finē legis: nec ſit totalr ꝫ intentionē eius. Silr dōm de iobedientia platox aut ſuptox. Multo magis excuſat a mortali q facit ꝫ ex ignorātia nō affectata craſſa vel ſupina. Si vo inobēdientia ſit ꝫ ꝓlixa: aut ler cōſilij eſt ꝓfectiōis: vt math. Vade ⁊ vēde oīa. ⁊ ſic nō eſt petñ. Et ſic intellige glo. in. d. c. gñali de elec. li. vi. ⁊ ſupra q allegat. Si āt ler ē ꝓſilij reuerēte: qđ eſt qñ ſubditus deberet facere: tñ ſuptor nō vult ꝑcipe ſz poti⁹ ꝓſulere vt abſtineat: vt not. gl. in. c. ad aures de tēpo. ordi. ſic peccat venialiter: vt no. Archi. in. c. teſtamentū. vt di. ſt. ⁊ xxv. di. § alias ea dnū.

¶ Ex iobedientia ſtatuti penalis ſit petñ. ℣. Henri. de gā. in qli. iij. q. xxij. q aliqñ i ſtatuto ſūt duo ꝑcepta puta cū dr. Statuim⁹ ne quis faciat talē qd ⁊ q fecerit ſoluat talem penā: ⁊ tūc obligat ad culpā ⁊ penā. Et ſic intelligē gl. ⁊ Be. i c. vt alias piculis. de cōſti. li. vi. ⁊ Inno. i. c. qđ ſup his de voto. ⁊ Jo. an. i. c. relatū. ne cle. vel mo. ⁊ Be. i. c. ꝓtue. de elec. li. vi. q dicūt q ſtatuti penale ꝓceptiuꝫ: ꝫ ꝓtineat aliā penā corporalē obligat ad mortale. Aliqñ vo eſt vnū ſolū ꝓceptū. puta cū dr. Statuim⁹ q⁹ ſi quis fecerit tale qd ſoluat talē penaz ⁊ ſic obligat ſolū ad penā er forma ſtatuti. Et itēōe vo ſtatuētis obligat ad culpā ſi paſſim temerarie aut cā leui ꝟuaricet. Aduerte ēt q⁹ in pſcia neq; in primo caſu neq; i ſo tenēt ad penā niſi poſt ꝓdēnationē ſcōm glo. c. frā ternitas in ſi. xij. q. ij. ⁊ q ꝫ ſtatutuz non ſit ꝓceptiuū ex forma tñ obligat aū mortale qñ imponit penā mutilationis vel mortis corporalis.

¶ Aquietudo mētis ē filia auaritie q cōit ē vētale petñ niſi p eā omittat nēcia ad ſalutem.

¶ Aquiſitio ē alicui⁹ eri munis manifeſti ſaltē p famā ex bono ⁊ equo iudicio competentis canonice facta inueſtigatio ſecundum ſīdo.

¶ Quotupler ē ingſtio. ℣. vt colligo ē. ℣. a. i. c. qliter ⁊ qñ cl. ij. de ac cu. q⁹ tripler ē qđā gñaliſſima q ingrit ſup ſtatu toti⁹ puicie vel diocēſis ⁊ i hac nō cop⁹ q⁹ ifamia ꝑcedat nec hz locū picta diffinitio qz platus tūr eā facē qlibet anno. c. cū venerabilis de cenſi. ⁊. c. romana de cenſi. li. vi. Quedā eſt gñalis q ingrit ſup ſtatu alicui⁹ ciuitatis caſtri vl alicui⁹ loci: ⁊ de hac nō logr ꝑfata diffinitio qz nō regrit ifamia. vt i. c. i. de offi. ordi. ꝓgruit. ff. de offi. pſi. Tertia ē ingſtio ſpālis q fit ꝫ certā pſonā. ⁊ hꝫ ꝑt fieri duplr. Pmo nō ad iponēdā penā: ſz ad petñ cuitādū ex debito offi cij vtputa q⁹ matrimoniū non ꝫhat pp impedimētū ō dimor. c. pro. o. xxxv q vi. ſi duo. Et idē dic qñ vult ingrere de aliq canonico iſp dūmodo eadē rōe ꝫz ho. Itē ibi agit de reſtōne vſurar⁹ ⁊ debitor. pp iur amētū ipe dūt ꝑtē. Itē gñalr qñ vult ingrere de aliq crimie nō ad ꝑnatū comodū ſz tm ad pniaz petī. ⁊ tūc non regrit ifamia ꝑcedēs ꝫz Inno. ⁊ ſeqr pa. i d. c. qlr ⁊ qñ. facit. c. cū dilect⁹. ⁊. c. nihil cū ſi. de elec. ⁊. c. fi. de clā. deſpō. ⁊ qđ no. p Inno. i. c. i. de ereſtib⁹ ꝑla. Scdo pōt fieri ingſtio ſpālis ad prnā iponēdā: tūc ſi fit ad denūcia tionē publici officialis. ſic nō opz p cedat ifamia. l. ea qdē. C. de acc. c. ꝑterea de teſti. cogē. ꝫ opz ſit notoriū al⁹ nō credit ei de q tm dic. vt. iij. q. iij. §. vlt. alo ēt nō ꝓcedēte ifamia. p cedet nō pōt i ingſtitiōe ad penā ipa nēdā vt in. d. c. qliter ⁊ quādo ⁊ no. Pa. in. c. ad nostrā el. ij. de inten.

¶ Sz qrit qñ ſit ifamia ex qua ꝓcedē. ℣. Pa. i. d. c. qlr ⁊ qñ. q⁹ ſi ſit ingſtio ꝫ platū ſeculare opz ſit talis ⁊ tanta q⁹ ſine ſcādalo vl piculo diſſimulari nō poſſit. vt i. d. c. qliter ⁊ qñ. Si vo

cõtra plat̃ regulariẽ puta abbatẽ vel
priorẽ ꝓcmale. sic dz seruari dispo
sitio pbati. c. qliter. Si ꝑ regulares i
fertozes. sic puto q nõ requirat̃ tan
ta infamia ꝫ solũ fama publica cum
indicijs vt suspitionibus aliqbus. ali
ter in cã criminali nõ credo iudex pos
sit ꝓcedere ad aliquẽ actũ: vel capm
reꝛ aut arestatiõis ꝓsone. vl tormẽto
rũ: aut ingsitionis infamatis vt no.
Inno. ꝛ Jo. an. in. d. c. qliter ꝛ qñ ꝛ
d. An. ibidẽ si liter Ange. in. l. si va
cantia. C. de bo. vacã. ꝛ bart in. l. de
minore. §. tormenta. ff. de qsti.
In aliis aũt a predictis. s. a captura
aut restone ꝛ ceteris ꝑdictis si nõ ser
uat̃ ordo ad vnguẽ non obest. Jo. a.
nñ ꝫ in. c. pe. de accusa. q̃ et sine ifa
mia ꝑ claustrales põt fieri ingsitio.
Nõ vez credo vbi tractaret̃ de mo
dico ꝓdicio. Secus si. pderet̃ ad
depositionẽ ab ordine aut incarcera
tionẽ ꝛ hmõi ꝛm pa. in. d. c. qliter et
qñ. Si vo ingsitio spãlis ad penam
fiat ꝑ alios a ꝑdictis claustralib⁹. sic
nõ põt fieri nisi fama publica ꝓcedẽ
te. ꝛ talis fama dz deferri iudici ecle
ti ꝓ tribunali ad bancũ alias in se
creto non valet. ita no. Zuge. in. d. l.
si vacantia ꝛ cũ aliis indicijs seu in
spitionib⁹. aliter non põt ꝓcedere
iudex ad aliquẽ actum. vt dixi.

3 ¶ Quo ꝓcedet plat⁹ in ingsitiõe. R̃
q ꝓmo dz descẽdẽ ad locũ vbi quer
lat̃ ꝓsona ꝑ quã vult ingrere: qz ibi
vtilius melꝰ ingrit. vt in. c. postq̃. et
q no. i gl. de cle. Et hoc ītellige si pt
cõmode. alꝫ nõ mir. Scõo si ingsitõ
est gñalis debit iuramẽtũ clericis si
est ꝑ eccliam sup his q̃ sciũt vel cre
dũt in lius eccliã reformãda tã in ca
pite q̃ in mẽbris: exceptis criminibus occultis de mera vtate dicẽda
vt in. c. qliter ꝛ qñ el. ix. in fi. de acc.
Nec iuramẽtũ vel iterdictũ seu ex
cõicatio lata ab abbate vl alio ꝑ sub
ditos ne reuellẽt ingsitos valz neq̃
ligat eos de offi. ord. c. plerisq; lib. vi.
Si vo ẽ spãlis citabit illuz ꝓtra quẽ
vult ingrẽ. d. c. qliter el. ii. §. dz ꝛ v.
q. ij. si ꝓmates. Tertio ꝓcedet ad re
ceptionẽ dictoꝝ coꝝ clericoꝝ quos
ingrit vel testũ si q̃ ꝓducunt̃ ab ali
quo: pribus tñ eis ꝑ quos ingrit ni
si per ꝓximacia se absconderẽt. ꝛ ea que
eis obicunt̃ ꝛ noia testiũ sint eis exto
nẽda. Fallit ꝫ i casu de q̃. j. Ingsitõ
§. ri. Quarto exceptiones tã ꝑ testes q̃
alios ꝛ replicatões legitimas admit
tet vt ꝓponẽdi fallũ audatia, ꝓhibeat̃
vt in dicto. §. dz. ꝛ. c. si primates.

¶ Vltz ille ꝑ quẽ fit inquisitio possit 4
negare ifamiã ꝓcessisse. R̃. q sic. ꝛ
ũc oportebit q ꝓmo iudex ꝫ cognos
cat. vtrũ si infamat⁹ nõ inuenit̃ no po
terit iudex ꝓcedere. alꝫ sic. c. cũ oport
teat. de accu. ꝛ. d. c. qliter el. ij. ꝛ ꝫ ac
cusator ꝓbet eũ infamatũ nihilomi
nus re⁹ poterit ꝓbare q sit bone fame
ar. de pur. cũ in mulẽtute. ꝛ potẽtius
est ꝓmilegiũ bone fame q̃ infame
ar. c. licz in fi. de accusatio. ꝛ no. ber.
in. d. c. qualiter el secundo.

¶ Vltz ille ꝑ quẽ ingrit̃ possit recu 5
sare iudicẽ si ꝫ illũ suspectus. R̃. q
sic. c. cum spãli de appella. vt puta. qz
er odij fomite, procedit. vel qz est crimi
nosus. ar. iij. q. vij. iudicet ista tamen
quo ad ola nõ sũt seruãda in inquisi
tione regulariũ. qz facili⁹ ꝛ liberius
pñt a suis administrationib⁹ animo
ueri. d. c. qliter el. ij. Nõ limita nisi i
graui ꝓiudicio ifligẽdo. ar. d. c. qliter
el. ij. in fi. in vlo facilius ꝛ liberius.

¶ Vltz ingsitores generaleo possint 6
ꝓcedere ad ingrẽdũ de veritate cri

minũ etiã nõ receptis testib⁹ sup ifa
mia. R̃. Jo. a. in. c. cũ dilecti de accu.
q sic satis ẽ q eis ꝓstet de ifamia ꝑ
frequẽtẽ clamorẽ. sec⁹ ẽ i relegato ad
vnã cãz tñ vt i. c. cũ oporteat de acc.

7 ¶ Quo põt ingrere. R̃. q qliter ꝓ
latus ꝑ suũ subditum imo tñr. ne sau
guis subditorũ ergraũ in die iudicii
de coꝝ manib⁹ de of. ord. c. irrefragabi
li de regula. c. vlti. Facit. c. ꝫ helv. de
simo. xxxvij. di. leg. it. ꝛ d. c. qlr el. ij.

8 ¶ Vltz monaci ꝛ religiosi possint re
putari gñales ingsitores a sede apli
ca. R̃. Jo. a. in. d. c cũ dilecti q non
nisi sint i dignitate vt i. c. statutũ de re
scrip. li. vi. no. q dicit Jo. a. i. c. cãm
el. i. de iudi. q appellatiõe fratruz in
statutis ꝛ odiosis nõ veniũt monaci
Idẽ die ímonasterib⁹ vt nõ veniãt ap
pellatione soroꝝ et dñr, ꝓprie fratres
mẽdicantes similr ꝛ sorores. nõ mẽ
dicantes vo ꝛ habitãtes solitarie mo
naci vel moniales appellantur.

9 ¶ Vltz ꝑo possit dispẽsare i crimi
nib⁹ ne plat⁹ ãmoueat̃ ab offõ. R̃. pa.
i. d. c. qlr ꝛ qñ el. ij. q sic qñ ꝓcedit p
viã ingsitiõis. ꝛ facit. c. ingsitiõis de
accu. circa principiũ vbi dicit q põt
superior penaz moderari. nisi tale sit
crimẽ q ipediat ordinis executiõez
ꝛ bñficij retentionẽ et post paratam
pniaz ergo vbi ctiq; ista cessant q̃tũ
cunq; graue sit crimẽ et maꝰ adulte
rio poterit nedũ ꝑo: sz qlibz supior
dispẽsat̃ vt ñ removeat̃ ab administra
tiõe. Sec⁹ qñ ꝓcedit p viã accusatio
nis ꝛ ita ītelligẽdo. c. at si clerici. de iudi.

10 ¶ Vltz de mrib⁹ singulariũ ꝑsonaz
sit ꝓcedẽdũ ingrẽdo vel extra ordi
nẽ line instãtia ptis. R̃. Jo. in. c. ad
infam el. ij. de iureiu. q nõ. sz libello
oblato ꝛ cõtestato ordine iuris qõ etiã
sequit̃. Jo. an. i. c. fi. de fo. cõ pre. li. vi.
etiam si factus allegatur notorius. fa
cit. l. ad peremptoriũ. ff. de iudic. ꝛ l.
properandum. C. eo. ꝛ anc. qui semel
C. quomodo ꝛ quãdo iudex. vbi pa
tet q iudex non debet citare absentes
nisi parte petente ꝛ si aliter citat non
valet citatio: vt nota. in. c. i. de iudi.
Quod limita ꝛm Bart. in. l. tuj. §.
hoc autem iudicium. ff. de dã. infec.
nisi sit causa urñ. rabilium ꝑsonaꝝ
que se iuuare non possunt.

¶ Quid si testes interrogẽtur sup̃ 11
occultis criminibus. R̃. q nõ tenẽt̃
respondere si inquisitio sit generalis
nisi de crie de q̃ ifamia ꝓcessit. d. c. qli
ꝛ qñ. el. ij. nisi in min⁹ti ingsitõ sit spã
lis ꝑ aliquẽ. Si vero infamia ꝓces
sit contra aliquem. tunc testes dicent
super omnibus que sciũt de eo quod
inquiritur veritatez etiam si illud qõ
sciunt sit occultum. vt si de fornicatio
ne agitur ꝛ vocatur aliquis q̃ simul
cum eo fuit tenẽt dicere secretas cir
cũstantias: etiaz eas quas secreto no
uit dũmodo sit ifamatus de crimine
super quo fit inquisitio: puta cum ta
li muliere cõmisit fornicationez: sed
si tantũ de fornicatione esset infama
tus non expressa aliqua tunc non de
bet testis reuelare fornicatricẽ occul
tã. hec no. Jnno. ꝛ Host. in. c. qliter
el. i. Joã. ꝛ Strehi. ij. q. v. habet hoc.

¶ Vltz ille ꝑ quez fit ingsitio teneat̃ 12
dicere veritatẽ sup certo crimine iter
rogatus. R̃. q sic. si fama sit ꝑ cuz te
quo vide. s. Cõfessio delicti. in pn.

¶ Quid est indiciũ ꝛ quo q indicia ꝫ
possit procedi contra aliquem ad in
quisitionem. vide. s. indicium.

Aquisitoꝝ hẽticoꝝ mi

nor ꝑo cẽ

n pt nisi q̃dragesimũ etaẽ sue annũ
attigerit. cle. dolentes de hereticis.

1 ¶ A quibus pñt tales ingsitores instituí. ℟. gl. in. d. cle. dolētes. q̄ p minist̄os vel pticiales illoꝝ ordinū qbꝰ a sede aplica ē cōmissū. Itē ab eḡio vel caplis sede vacante. vt in. d. glo.

2 ¶ Utr pfati ingsitores possint aliis cōmittere vices suas. ℟. glo. d. cle. q̄ sic. ⁊ comissarios quos dant vocamus vicarios vel substitutos cle. i. §. porro. §. notarij de hereti.

3 ¶ Utr ingsitores pfati possint se ipdire de diuinatiōibus aut sortilegijs aut vsuris. ℟. q̄ de diuinatiōibus ⁊ sortilegijs si manifestā sapiūt hereſiz pñt se intromittere: vtputa q̄ facūt manifestas inuocatiōes demoniū attribuēdo demonibꝰ aliq̄ds diuinū. Seque naliter pñt: q̄ tūc talis inuocatio nō sapit heresim ꝛz Oldra. aliās nō ste. sliter nec de vsuris ter. ē in. c. ac cusatus. §. sane. de here. lib. vi.

4 ¶ Sz nunqd ingsitores poterunt ipsi cognoscē an sapiat heresim vel ne. ℟. q̄ nō. q̄ iurisdictio est sibi attributa cristēte ꝑdītiōe vt no. glo. in d. c. accusatus. ⁊ gl. in. c. i. de offi. dele. li. vi. q̄ vr ꝛ̄ ista itelligēda est vera q̄ inglitor pōt cognoscere an sapiat manifeste hereſiz q̄n certū ē q̄ sapit hereſiz: ꝛz dubitā an sit mānifesta vel nō: q̄ nūc pōt recipe ꝓbatiōes an sit manifesta. Et itelligo manifesta ſm gl. eāde q̄n illa que notoria fuit: ⁊ ita patientia. q̄ nulla tergiuersatione celari possunt. de verbo. signi. ex parte de coha. cle. ⁊ multi. c. fina.

5 ¶ Que. phibent pfatis ingsitoribus ℟. q̄ n̄ exoqueāt pecunia ꝑtertu officij ingsitionis q̄buscūq modis illicitis. Itē q̄ nec sciēter acceptent bona eccliaꝝ ob relictu elicoꝝ: aut fisco applicēt: q̄ si ꝛ̄ fecerint: tā ipsi q̄ eoꝝ cōmissarij: ⁊ ēt epoꝝ aut capitulorū sede vacāte sunt excōicati ipso fōcto nec poterūt absolui aī satisfactionē pecunie sic extorte venit in mortis articulo. cle. dolētes de here. Itē districtius inhibēt eis ne abutant̄ quōlibet portatiōe armoꝝ. Itē q̄ nō habeāt nisi officiales necessarios. d. cle. dolētes. Itē ꝓcipit tā epis q̄ aliis ingsitoribus. q̄ nō ponāt malicioſe aut fraudulēter crimē hereſis alicui: aut q̄ ipedīāt executionē officij ingsitionis falte. Itē q̄ odio grā: vel amore lucri: aut comodi ꝛpalis obtētu ꝛ̄ iusticiā ꝛ̄ pscias nō omittāt. ꝓcedē vbi est. ꝓcedēdū: alās eps p triēnū suspēdit̄ est ab offō ⁊ eiꝰ superior̄ ꝫ faciēs. Inferiores vō epis sut. excōicati excōicatiōe papali. Cle. multoꝝ. de hē. Nō bñ no. ꝛ̄ istos ingsitores q̄ citāt aliquos ꝓ hēticis q̄ tñ nō sūt: q̄ sūt excōicati ipso fōcto. Itē q̄ non pñt de crimine hēsis ingrere ꝛ̄ epōo nisi in casis aplicis exꝑsse vt possint hec facere ꝛ̄ tineāt. vt in. c. ingsitores. de here. li. vi. Itē ingsitores ordinis minorū nō pñt se itromittē de ordine ꝑdicatoꝝ. Nec ingsitores de ordine ꝑdicatoꝝ de ordine minoꝝ ꝓterea cum iuriscīs hēsis: vt in ꝓuilegijs eoꝝ aliter sūt excōicati ipso facto: ⁊ est casus ꝓ per extrauagātē ℣ sacrosancte. Utr ingsitores hereticoꝝ possint 6 ꝓcedere ꝛ̄ illos rp̄lanos q̄ ad ritum transiūt iudeoꝝ. ℟. q̄ sic. dūmō metu mortis absolute seu ꝓcise nō fuerit baptizati. c. ꝛ̄ rp̄lanos. de here. li. vi.

Utr offīs ingsitionis eis ab apo 7 stolica sede cōmissum expiret p mortē romāi pontificis ꝓcedētis. ℟. q̄ no vt in. c. ne aliqui. de here. lib. vi.

Utr ingsitores possint indicē silē ꝛ̄ tiū oibus ꝓdicatoribꝰ. ℟. q̄ nō nisi forsitan ad quēstuarios qui ꝓtinget ꝓgregationē fieri ꝓ negocio fidei vel dictoꝝ questuariorum predicatio eidem negocio impedimentum afferret. c. vt offīm inquisitionis. de here. li. vi.

9 ¶ Utr ingsitores pfati possint cōuocare clerū ⁊ ꝓplm ciuitatū vel castrorū aut aliorꝝ locoꝝ. ℟. q̄ sic. put negocio fidei viderit expedire. Silr cōcedit eis vt aduocēt peritos ꝗslibet vt i sentētijs hmōi ꝓferēdis ꝛ̄silius ꝓbeāt: ⁊ q̄ tales peritos aduocatos vt eis obediāt in pfatis ꝛ̄silibus dandis in vtute obedīētie possint cogere. c. vt cōmissi. de here. li. vi. Et q̄ aduerte q̄ nō pñt ꝓcipere sub obedīētia ⁊ min⁹ sub excōicatiōe clero: ⁊ ꝓplo vt vadāt ad coꝝ ꝓdicatiōes ꝛ̄ q̄s sepius facūt dicti inquisitores ⁊ non valet.

10 ¶ Utr ingsitores pfati possint ꝓcedere ꝛ̄ aliq̄s sine epo. ℟. q̄ citare capere ac tute custodie mancipare: nec nō i viculis ac mānicis ferreis ponere ⁊ ingrere ꝛ̄ illos quos instītis pro hmōi crimie ꝓcedi pñt: ꝛz tradē carceri: ita atroci q̄ magis ē ad pēnā q̄ custodiā: aut exponere tormētis: aut ad sniaz ꝛ̄ illos nō pōt eps sine ingsitore vel ingsitor sine epo aut delegato capli sede vacāte si sut adinuicem copiā valeāt. hēre ifra. viij. dierum ꝓpacūm post̄q̄ se reqsierint: ⁊ si secus ꝑiumptū fuerit irritū ē ipso iure cle. i. de here. ⁊ ibi ponit de carcere: ⁊ clausulis ⁊ officialibus. ⁊ die vt ibi.

11 ¶ Uīo. ꝓcedet ingsitores pfati ꝛ̄ aliquē. ℟. q̄ si ꝓ vtā accusatoris fuerit ꝛ̄ dimē sum. Sip ingsitores. facient q̄ impīt tū q̄ accusatores vl testes seu denūciatores q̄n pp potētiā plonaꝝ ꝛ̄ q̄s ꝛponūt aut accusant graue ꝑiculū imineret eisdē si nota eoꝝ publicarent: tūc n̄ publice ꝛz secrete. coram diocesano vel eo abūte vicario ipsiꝰ q̄n ingsitores. ꝓcedūt vel epūs aut eiꝰ vicarius coram ingsitore si comode pōt ⁊ aliqbꝰ aliis ꝓsonis. ꝓuidis ⁊ honestis iuriscīs ꝑitis totū ꝓcessum sup quo vel deliberādū ē manifesta. ⁊ de ipsoꝝ cōsilio ad sniaz vl cōdēnatiōez ꝓcedē pñt. ⁊ plena fides talibꝰ testibꝰ adhibēt: licet eoꝝ nōia nō fuerit ꝓmulgata: ⁊ pñt ꝓcipere ingsitores pfatis honestis ꝓsonis sub pena excōicatiōis quā incurrant ipso fōcto ne reuellet ꝑdicta nōia epūs tñ nō pōt ꝓcipere ingsitori: nec ingsitor epo. Sz papa ꝓcipit in vtute obedīētie vt teneāt secreta. Cessante tñ tali ꝑiculo. debēt accusatoꝝ ⁊ testiū nōia ꝓmulgari. Itē pñt ꝓcedere simpliciter de plano ⁊ absq̄ aduocatorū: ⁊ iudiciorꝝ strepitu ⁊ figura. vt in c. fi. de here. lib. vi. Itē q̄ ꝓcedēdo p viam ingsitionis excōicati ⁊ ꝓcipes: vel socii criminis admittunt̄ ad testimoniū ꝛ̄ hereticos receptores. defensores. fautores. ⁊ credētes coram iudice circūstantijs vera dicere ꝑsumant. c. in fide. de here. li. vi. Secus si ꝓcedat per vtā accusatiōis vel exceptionis. q̄ tales nō admittunt̄ ſm Joan. ibidē. Itē religiosi oēs qui an religionis ingressum erāt notarij q̄m eunoꝝ sint in sacris libere istud officium tabellionis pñt exercere quo ad oia que ad officium inquisitionis pertinent non obstante aliquo statuto cōtrario. d. c. vt officium.

Itē nota q̄ statuti loci p q̄s offīm ingsitiōis directe vl idirecte impediret vel quolibet retardaret ipso iure est nulli⁹ roboris: ⁊ censurā eccliastica pñt cogi rectores illoꝝ locoꝝ ipsa reuocare vel moderare vt no ipediat 12

c.statutū de hære.lib.vi. Et ꝺ̄ ꝑñt ad
uocare brachiū secularē ꝑ censuram
ecclīasticā ꝺ̄ hæreticos. vt i.d.c. offīi
13 ¶ Item statutus de duabus dietis.
in.c.nōmulti de rescrip. non ꝑcedit in
quisitionis officiū vt in.d.c.statutū.
Item ſm Jo. an. possunt ꝓcedere cō
tra hereticum licet alibi commiserit
crimen si in sua inquisitione inuenīt

Signia citius possit
qs sibi assu-

mere. ℟. Pa.i.c. dilecta. de
erec ꝓcla. coīter tenetur q̄ sic, ⁊ ar
ma sicut ⁊ nomen assumitur ad pla
citū vt agnoscatur ab alio. Instī. de
le. §. si quis in nomine. ⁊ l. ad reco-
gnoscendum. C. de ingenu. ⁊ manu.
1 ¶ Utr̄ isignia alteri⁹ possit qs assu
mere. ℟. pa. i. d. c dilecta q̄ sic sicut
⁊ nomē q̄ limitat vez nisi illi cuius
sūt ꝓtēderet aliqō dānū. vꝫ puta faci
notoriū assumēs arma alterius pos
set ille offendi loco facinorosi. ⁊ talis
ꝓlozare pōt offīi indicis. ⁊ inde ꝑ
phibere q̄ ad eū spectat qes ꝓplox
l. i. §. ges. ff. de offi. ꝓfec. vr. Idē dic
vbi ītereſt reipublice sic si aliqs acci
pit isignia bōm artificis q̄ si ē ita bo
nus ⁊ ita ꝓcipiunt ꝓpsi ꝛc ℔ hēs ꝑ
bar. in tractatu de insignijs ⁊ armis.
2 ¶ Utr̄ qs possit assūmē insignia ꝺ i
gnit nō. ℟. q̄ nō si nō ℔ illā dignita-
tē alo ē ꝯsequi. l. eos. ⁊ q̄ ibi no. ff.
ꝛc falsa. Facit. c.i. de cleri. non or. mi.

Ascriptio scōm ali-
quos est

qñ accusator profitet̄ vera q̄
in libello sūt. vel ſm alios cū profite
tur se velle ꝓsequi vsq; ad finē. Sed
ſm alios ⁊ verius iscriptio est q̄ꝺo
accusator se obligat ad penam talio-
nis. ſ. simile q̄ talio ꝓprie ideꝫ est
q̄ repꝛesentatio ad ꝑsimile. ⁊ hāc te
net Jo an. ⁊ glo. in. c. super his de ac
cu. ⁊ probat̄ in. c. tue. ꝛc ꝓcura. ⁊ seq
tur Pa. in. d. ca. super his. ⁊ ꝛc istis
opinionibus dicit̄ m. l. si cui in ꝑn.
ff. de accusa. l. in causis C. ꝛc accusa.
¶ Utr̄ accusanti sit necessaria inscri- 5
ptio. ℟. glo. ⁊ doct. in. c. super his. q̄
sic nisi in. vus. casibus ⁊ ibi vide. Et
licet inscriptio non fiat tñ ꝛc ficiens
debet puniri pena talionis secundū
Accursium in. l. ij. C. de fi. instrumē.
⁊ Bar. in. l. si cui predicta.

Statutio seu istituē ꝑz
bost. ē eccle

vel ecclīastici beneficij collatio.
¶ Quis pōt istituere. ℟. de iure cōi
cp̄s. Itē caplm sede vacāte. de isti. ⁊
si caplm li. vi. Item ille qui habet ex
ꝛelegatione epi. de instit. er frequenti
bus. Itē q̄ ꝛz hoc de ꝓsuetudine. c.
cū venissent. de instī. dūmodo sit cle-
ricus talis tamen ab isto institut⁹ nō
debet administrare nec possessionem
ecclesie adipisci nisi de consensu dio
cesani. ⁊ eius auctoritate. d. c. ex fre-
quentibus. Item abbates in ecclesijs
sibi subiectis pleno iure possunt cu-
ram cōmittere sine ꝓsentatione epi
scopo facta ar. a contrario. de ꝓben.
c. in lateranensi. de capel. mo. c. pre-
sbyteri libro. vi. xvi. q. ij. visis.

Atentio accipit̄ du-
pliciter vel

put est motus. vel motiuum
uolūtatis. vel put dicit finē intenti.
⁊ isto secundo modo. hic accipio.
¶ Utr̄ itētio habitualis sufficiat ad 5
meritū bone actōis. ℟. S. Bo. i. ij.
di. xxxvi. q. vi. ꝓmi ar. i fi. q̄ si loqua
mur de intentione hitualī q̄ qs refert
ad deū i ḡnali oia opa diei vel anni
sic talis nō sufficit ad meritū. ꝯz si lo
q̄mur ꝛc itentione hitualī q̄ qs refert
aliqō opus ad deū, in ꝓmordio istī⁹
opatiōis vel alteri⁹ ad quā illa ꝓnter
se hz; ita q̄ op⁹ ꝯsequēs directā hz ad
opus ꝓmū ordinatōez vl̄ ꝓñtaz. sic
talis sufficit ad meritū. Uñ si aliqs i
tendit ꝓ deo dare. c. marchas ⁊ incī-
pit hodie dare vnā cogitādo ꝛc deo
actualr. postea dat alij: ⁊ nihil ō deo
cogitat tñ actōes ille sūt et ocs meri-
torie ⁊ fructuose ⁊ ꝓ hūc modū ē in
virtis religiosis q̄ i ꝓncipio ⁊ caritate
ꝺuouerūt portare religiōis pōd⁹. qc
qd. n. facūt q̄ ad sūe religiōis obſuā
tiā spectat ex ꝓma itētōe ē eis meito
rū ad salutē nisi q̄ absit ꝺ̄ta intētio
supueniat. Si ḋt op⁹ alteri⁹ gñis sci-
ret opteret q̄ itētio renouaret̄ ut il
lud op⁹ eēt meritoriū. vñ si religiosus
ad ea q̄ ad religionē nō spectāt vult
se exercē op3 q̄ itentiōez renouet: q;
illa hitualis ad illā nō se extēdit. ⁊ ꝺ
nō ē q̄ue securitas ⁊ vtilitas religiōez
itrare. ḋic ēt idē S. Bo. ibidē q̄ in
tētio hitualis q̄ꝺo ꝛc deo si cogitet
actualr tñ si ex sola bōm opio cōside
ratiōe caritas ꝓmpta vl̄ aliā alia vir
t⁹ caritate iformata ad ip3 bonū op⁹
ꝺelinat ip3 est meritoria. sicut vir obe
diens mereret obediendo ꝓlato ꝑci-
pienti sibi etiā si nihil cogitet ꝛc deo
ꝑz solū ꝓ̄deret q̄ est bonū obedire.
2 ¶ Utr̄ op⁹ ab itētōe ꝛcipiat q̄ꝺitatē
sue bōi q̄ ad bōa. sue mali q̄ ad ma-
la. ℟. ſ. Bo. di. xxxv. ar. i. q. ij. q̄ q̄ꝺi-
tas bōitaſ, ⁊ malicie cōrndet q̄ꝺitati
itētōis scḋz̄ q̄ꝺitas itētōis aītēdit
q̄ꝺi ad actū itēdēdi ꝑz quātū atten
dit ex ꝑte ītenti non ſp cōrndet. Uñ
gl. sup illud: Baltx. tñ. bon⁹ hō. ꝛc.
dicit quātū bonū itendit nō facit di
cit idem. S. Bo. q̄ illi tantū q̄ꝺitates
sūt aduerbia sic dicit quātitate actul
itendendi: ⁊ verū est ḡnali sue respe
ctu malox vel bonox: q; quātū act⁹
itendēdi ē magis ītensus in bonitate
vel malicia tñ opatio exterior est bo
na vl̄ mala. oē. n. meritū vel demeri-
tū ad actū uolūtatis reducit: ꝛz circū-
stātie exteriores aliq̄ mō faciāt ad vo
lūtatis depꝛauatiōez. Si vō li tantū
⁊ q̄ꝺitū sūt notabiliter dicūt q̄ꝺitatem ex
ꝑte itenti: ⁊ sic nō vex ḡnaliter: q; nō ſp
operi exterius facto mensurat̄ inten-
tio: q; frequēter hō itendit magnum
bonū ⁊ nō facit: ⁊ minimū bonū ex
humilitate: ⁊ facit magnum.
¶ Utr̄ opus ab itentiōe recipiat q̄li 3
tatē. ſ. bonā vl̄ malā. ℟. S. Bo. vbi
s. q. i. q̄ itētio bona vel mala ꝺ̄ du-
pliciter. ¶ Prio mō bōa ꝺ̄ i q̄ ē ꝑ-
fecta ⁊ bona ordinatio opis ad finez. ⁊
ℎ mō nō tñ respicit bonitatē finis:
ſz ēt rectū ordinē ei⁹ q̄ ē ad finez. Et
ℎ ē qꝺ dicit Ber. ad Eugenū expo
nēs illꝺ. si oculus tu⁹ simplex: q̄ ad
ℎ q̄ oculus sit simplex regrunt duo
nēcio. ſ. q̄ vitas sit i electione: ⁊ cari-
tas in itentiōe q̄ꝺ est dicere q̄ amat
qꝺ ē amādū: ⁊ elegit qꝺ est eligendū
mala ꝺ̄ in q̄ est ordinatio idirecta: ⁊
lic est verū ḡnaliter ſm itentionē q̄li-
cāt opus exteri⁹. ¶ Sedo mō ꝺ̄ in
tētio bona: q; qꝺ finaliter itendit ē bo-
nū: ⁊ isto mō nō q̄lificat: q; si qs fu-
rāt vt faciat elemosynā vl̄ meretr vt
ꝺuertat aliquē. nō ꝺ̄ bñfacere: sed q̄
ad malicia nō ℎz istantia: q; malicie
itentōis sputāt oē opus sem q̄liq̄s
sit: q; deus cor interrogat pncipaliter
⁊ de istis itelligit magis cordis ispe
ctor est dñs q̄ operis. xv. q. vi. c. i. ⁊
illꝺ. rea lingua nō facit nisi rea mēs.
xxij. q. i. c bōes ⁊. c. se. ⁊ mīs ister le-
gis voluntarie occidens male *facere*
hōicida reputāt. xxiij. q. v. c. cū hō.
⁊ illꝺ qꝺ no. Ili. di. q̄s. ⁊ xxi q. iij.

c.ois iactantia. Non obstat q̄ nō sic est in bono: q: plura req̄runt ad constructionem q̄z ad destructionem.

4 ¶ Utz intētio bona absq̄ operibus valeat ad meritū. ℟. S. Bo. vbi. s. q̄ si ille h̄z facultatē dū operandi et opportunitatē operādi: sic nō sufficit intētio: q: nec bona voluntas dz dici sz semiplena. Si vo facultas nō adest tunc bona intentio ⁊ bona voluntas sufficit ad meritum vite eterne.

5 ¶ Utz opa exteriora addāt aliquid supra meritū bone volūtatis. ℟. S. Bo. vbi. s. ar. ij. q. i. q̄ aut loq̄mur de p̄mio substātiali. ⁊ sic de cōdigno nihil addit opus exterius: q: quātitas meriti pensat̄ ex quātitate radicis. De cōgruo tñ absq̄ dubio op⁹ priuilegiatū addit. s. bonā intentōez ⁊ volūtatē p eo q̄ volūtas in illo opere ꝓparat ⁊ disponit ad susceptionē maioris gr̄e p quā digna ē maiora tributōe. Si aut loq̄mur de p̄mio accidētali: sic opus exterius addit supra bonā volūtatē sic̄ priuilegiatus: ⁊ alia ēt q̄ dispositiue addūt ad rōnē meriti: q: excitāt actum volūtatis ad bonū: ⁊ radicatōez ⁊ ꝑseuratōez gr̄e. ⁊ illō martini. palma tñ ⁊c. itelligit nō de palma q̄ ē aureola: sz ō palma q̄ ē respectū p̄mij essentialis q̄ dz aurea

6 ¶ Utz euētus sequēs addat ad bonitatē ⁊ malitiā actus exteriorus. ℟. Tho. p̄ma scōe. q. xx. ar. v. q̄ aut ē p̄cogitat⁹. ⁊ sic addit. Aut nō est p̄cogitat⁹: ⁊ tūc aut p se seq̄t vt in pluribus. ⁊ sic addit. Cōstat. n. actū ex gne solo eē meliorē ex quo sequit plura bona: ⁊ p̄iorē ex quo plura mala. aut seq̄t p accidēs. ⁊ vt i pauciorib⁹ ⁊ tūc nō addit. n. n. iudicat de re aliq̄ qđ ē p accidens sed tñ qđ est p se.

7 ¶ Utz gl̄ p itētōez possit opa sua vl alior alteri applicare. ℟. p̄z Aste. q̄ sic. ⁊ fit triplr. ¶ Primo mō i singlari. vt cū p alio determinate satisfacit. ⁊ sic glibet p̄t alteri bona sua cōicare ¶ Secōo mō i spāli. vt cū go orat̄ p̄ gregatōe sua ⁊ suis familiaribus ⁊ benefactorib⁹ ⁊ ad hoc ēt ordiat opera sua satisfactoria. ⁊ sic ille q̄ p̄est religiōi p̄t illa opa cōicare alij applicādo itētōez eor̄ q̄ sūt de sua p̄gregatōne ad hūc determinate. ¶ Tertio mō in gnāli. ⁊ sic q̄ p̄est ecclie gnālr p̄t opa illa cōicare applicādo suā intētionē ad hūc vl̄ ad illū. ⁊ ió q̄ p̄est ecclie gnāli p̄t cōicare eis q̄ sūt p̄gregatiōis ⁊ hui⁹ho⁹. ſz nō ecōtrario p̄ma cōicatio ⁊ ſcōa uō dz īdulgētia ſz tñ tertia pp duo. ¶ Primo q: per excōicatiōes illas p̄mas ſz absoluat hō a reatu pene quātū ad deū nō absoluit tñ q̄ntū ad satisfactiōez ad quā est obligat⁹ ex p̄cepto ecclie vel p̄fessionis ſz p tertiā sic vt. s. p̄z indulgentia. ¶ Scōo q: i vna p̄gregatiōe nō est sufficientia meritor̄ vt sibi ⁊ aliis valere possint sicut ē in ecclia romana p̄cipue pp̄ meritū xp̄i. ⁊ ille solus q̄ ipū p̄est p̄t p intētionē suā applicare opa alior̄ alijs q̄ dūr īdulgētie. alij aut habent ex eius concessione.

¶ Utz actio p̄cedēs a volūtate nō deliberata ſi p intentōez ad deū nō ordinata sit mala seu p̄ccāt. ℟. vt colligo ex. S. Bo in. ij. dist. xli. q. i. ar. iij. q̄ aut h̄ p̄uenit p inordinatā affectionē nue p̄uersionē ad creaturam ⁊ sic est mala ex p̄uersiōe. Aut p̄uēit pp operātis īfirmitatē ⁊ mi seriā ⁊ hoc neutro mō ē mala ſz idēfferes deus n. tā recreuit pp suā pietatē ⁊ pp nr̄az īfirmitatē multas opationes no iputare nobis neq̄ ad meritum neq̄ ad demeritū. ⁊ p̄ter tales opationes respectu nr̄i nō vident bone morales nec male. vt cū q̄s loquit alicui ex mūli pietate. vel alui salutat ex vrbanitate. vel facit ex necessitate nāe puta comedit vt reficiat̄ ambulat vt recreet nec tū h̄ refert i deū talia. n. actiones nō sūt meritorie. q: ad deū nō referūt dicē q̄ cēnt demerito rie duz viderēt cū nō fiāt pp ordinatā p̄uersionem ad creaturam. nec omittūt ad deū referri agētis negligētiā tñ pp quādā īfirmitatē q̄ ē in nobis ex corpore corruptibili aggrauāte aiaz. Hec obstat his Gre. sup illō Matx. xij. de oi vbo ocioso ⁊c. vbi dicit q̄ vbū ociosū ē qđ caret rōne iuste necessitat̄ vl̄ pie vtilitatis. q: vt dicit Ricar. i. ij. di. xl. non sp opz q̄ act⁹ explicite ad finē q̄ ē deus referatur vt nō sit ociosus. ſz q̄ referat ad bonū finē vl̄ ciuilē vl̄ corpis necessitatē aut honestā recreationē. Soluz ergo ille dz ociosus q non refert ad aliquē bonū finē. Meritorius aut̄ vite eterne sol⁹ē act⁹ q̄ ordinat̄ p itētionē ad deū. ant merito ꝑdigni si fiat ex caritate demeritorius vero si nō referatur in deum ex inordinata conuersione vel omissione.

9 ¶ Utz bonitas actualis volūtat̄ addat aliq̄ bonitatē sup bonitatē ipsi⁹ habit⁹ gr̄e. ℟. ꝑz Ri. vbi. s. q̄ actualis volūtas elicita a volūtate potentie p̄ gr̄az addit habitui gr̄e bonitatē aliquā a deo demēsurabilē q̄ntū ad p̄mium subale ita q̄ p̄mium subale habitui gr̄e ⁊ actib⁹ interiorib⁹ volūtatis p gr̄e habitū elicitis correndet. vii pp talem act⁹ plus hēbit de p̄mio subali q̄z si sine ipso a corpore decessisset.

Interdictum dī ab interdico

interdictio qđ idē est qđ phibeo. ⁊ sic ptinet ad interdictus iuris canonici ex quo iterdicit administratio altarū sacrorū. ⁊ celebratio diuinor̄ vl̄ executio aliquor̄ spūaliū ꝑz Inno. ⁊ sic est ecclīastica cēsura aliqn dī interdictū. i. inter duos datū vel iter duo dicta vt ist. de iterdic. i pn. ⁊ isto mō accipit in interdictis a lege ciuili siue a p̄tore. ⁊ qdā sūt publica ⁊ illa sūt. xx. qdā sūt p̄uata ⁊ hec sūt. xxviij. de q̄bus vide glo. ⁊ doc in. c. pastoralis. de cā possel. ⁊ ppri. ⁊ in. c. tūc cū go de resti. spo. ⁊ de istis hic nō intēdo tractare. ſz vide si placet i speculo. e. ti. Sz de iterdicto p̄mo mō dicto nec ēt intendo dicere de interdicto quo aliqđ p̄ticulare spūale iterdicit. puta cū go iterdicit ab offō vl̄ a bñficio ⁊ hmōi. q: de hoc dico. j. suspēsio. ſz hic itēdo solū tractare de interdicto er q̄ i aliq̄ terra vl̄ ecclia v̄ aliq̄ p̄sone interdicunt̄ a celebratione diuinor̄ p̄ceptione sacramentor̄ aliquor̄ pulsatione campanar̄ ⁊ ceteris de quibus. j. dicam interdictum v.

¶ Quot sūt spēs itei dicti. ℟. q̄ due ⁊ vna horū. alia locor̄. Interdictum horū aliud gnāle. aliud spāle. aliud singulare gnāle iterdictū horū ē cuz iterdicit ppl̄o regni castri. vel ville aut ciuitatis. ⁊ sic aduerte q̄ qñ interdicit ppl̄o vel v̄ niuersitas vel cōe. q̄ tūc nec loc⁹ nec clerus est iterdictus. Itē ꝑz cal. nec p̄sone ecclīastice q̄ ex toto sūt translate i ecclīaz: q: de ppl̄o nō sūt. xvij. q. i. duo sicut qñ iterdicit cler⁹ mī. nō ē iterdict⁹ ppl̄o nec v̄ niuersitas vel cōe. q: sūt diuersa cler⁹ ⁊ ppl̄s. de sent. ex. si sma li. vi. Tū clici pnt celebrare sicut ꝑuos mi Joā. an. in. d. c. si sma. ſ. alta voce pulsatio cā panis. interdictus tñ excluſio. q: phi

bitō. c. qō in te. de pe. ⁊ re. ⁊ c. nō est
vobis. de spō. ⁊ moderatō. c. alma ō
sen. er. li. vi. Intelligit qñ locus ē in
terdictus. ⁊ nō exhisso loco i sma iter
dicti nō hz locū cessatio diuinoz ⁊
alta quāuis sit gñale. Lal. tñ tz q debet seruari moderatio. d. c. alma. Sz
nō credo ei dic ergo q pñt clerici al
ta voce celebrare sicut primo ⁊ i eccle
sijs suis alta voce. ⁊ q in isto cāu pōt
sunt admitti oēs qui nō sūt de pplo
illo ⁊ non sūt causa interdicti. tenet
Archi. in. d. c. si sma. ⁊ Federi. pilio
ter. Silr fm Lal. illi possūt admitti
qui de illo erāt pplo sed domicilium
trāstulerūt. Aste tñ li. vij. titu. xvi tz
q non nisi absoluant̄ ex quo sēt fue-
runt interdicti sed dictum Lal. est te
rtius ⁊ sequitur Be. in. d. c. si sententia. ⁊ etiaz absentes excusantur donec
sciant. c. apostolice. de cle. exco. mi.
postquā sciunt tenentur seruare.

2 ¶ Utrum populus non interdict⁹ li
ñat de populo taliter interdicto efficia
tur interdictus. R. fm Lal. q sic.

3 ¶ Utrum bannitus qui est de popu
lo interdicto sit amplius interdictus.
R. q sic si ad tempus est bannitus.
qz adhuc ciuis est ⁊ de populo. l. re-
legati ff. de interdic. ⁊ relegatis.

4 ¶ Sed nunqd habitantes in ciuita
te q nō sunt negz ciues negz de pplo
illius ligantur iterdicto. R. q nō. d.
c. si sma. sed ligant illi qui sunt facti
ciues ex gratia. lz ibi non habitent.

5 ¶ Utrum impuberes populi interdi-
cti sint simuliter. R. Jod. de deo. q si
non sunt toti capaces non sunt inter
dicti. Secus si sunt doli capaces.

6 ¶ Quid de mulieribus que virto ℨ
dicunt ⁊ aliis boibus qui pro posse
resistūt. R. Jo. de deo. q nihilomin⁹
ex quo sūt de illo pplo q sūt iterdcē.

¶ Speciale interdictum holum est 7
cui interdicit aliqō collegiū vel vni-
uersitas i pplo inclusa puta studiuz
papie ⁊ hmōi vel capīm. Mā interdi
cto capīo vel collegio vel vniuersita
te singule psone de ipsa sunt interdi-
cte fm Jo. an. ⁊ Be. in. d. c. si senten
tia. ⁊ istud comprehendit tam cleri-
cos q̄z laicos qui sunt de illo colle-
gio vel vniuersitate.

¶ Sz quid si interdicat̄ familia ali- 8
cuius nunqd clerici de eius familia
erunt interdicti. R. Rodo. q sic nisi
spāliter eximant̄. Sū aduerte h fm
Arch. ⁊ seqt Be. in. d. c. si sma. q in
terdicto collegio vel vniuersitate cle-
rici q nō sūt de illo collegio vl vniuer
sitate poterit tamen aptis ⁊ pulsatis
campanis alta voce celebrare excom
municatis ⁊ interdictis exclusis. Se
cus vbi esset interdictus locus quia
non possunt nisi fm q. ℨ. dicam.

¶ Utz si iterdicantur doctores oēs 9
alicui⁹ ciuitatis itelligant̄ iterdicti cle
rici q sūt doctores. R. q nō per glo.
in. d. c. si sma. Silr si interdicunt cle
rici nō veniūt religiosi nō hūtes si-
gnitatē. ⁊ te hoc vide. s. Clericus. i.
Be. tñ i. d. c. si sma. dicit q clero in-
terdicto veniūt clerici seculares regula
res conersi ⁊ conuerse: q ita sūt ad eccle
siā tr Illati q̄ppūc de pplo dicti non
pūt. de q̄ deo ego valde dubito. ⁊ po
tius credo Jmz nisi aliō ostet de mē
te. per ea que. s. dixi. Clericⁱ primo.

¶ Quid si vnus de pplo interdicto 10
ingredit monasteriū an possit diuinis interesse sine relaxatione interdicti
gñalis vel spālis. R. Federi. ⁊ sequit
Be. in. d. c. si sma q. sic quia desinit
ee de populo ergo purgatur eius le
pra sine alia relaxatione.

¶ Singulare interdictuz holum dr 11
cum aliq̄ certa psona interdicit vel
ēt incerta. vt cū dr. qui fecerit sic sit
interdict⁹ ipso facto. ⁊ isti quocunqz
vadunt sunt sp interdicti: nisi absoluā
tur si interdictuz non est ad tempus.
Unde aduerte ⁊ no bene q talco in-
terdicti sine generalr sine spāliter vl
singulariter non possunt exercere ali
quē actū cōcessorū tempore interdi-
cti de q̄bus. ℨ. dicetur qui pertinēt ad
ordines aut ad celebrationē diuino-
rū aliter essent irregulares vel suspē
si secundū q̄ infligitur pena violāti-
bus interdictū. vt. ℨ. dicetur ⁊ de talt
interdicto non loquitur. c. alma.

12 ¶ Utz interdicti generaliter specia-
liter vel singulariter sint vitādi ab ali
is. R. fm Host. Inno. ⁊ Wer. q sic
in dñinis officijs qñ proprio nōie
seu alia certa locutione per sm̄am sūt
designati alij aūt nō sunt vitandi ni
si a iudice specificentur: nisi cōis of-
fensa per quā sunt interdicti ēet mul
tum notoria ita q̄ nulla tergiuersatō
ne posset celari. c. tua nos. de cohab.
cle. ⁊ mul. Sed tu dic. vt. s. excom-
municatio. viij. ℨ. iij.

Interdictum. ii.

Locoz aliud generale vt cum
interdicitur regnū vel prouincia vel
diocesis. Aliud speciale. vt cū inter-
dicitur ciuitas aliqua castrū vel vil
la. Aliud singulare. vt cū iterdicitur
certa ecclia vel capella vl certe eccle
sie. ⁊ sic interdicto loco aut generali-
ter vel spēcialiter aut singulariter nō
sunt interdicti holes vel clerici talis
loci. Unde extra illa loca possunt au
dire dīuina ⁊ sepeliri si ibi elegerint
sepulturā vel ibi mortui fuerint: qa
non sūt interdicti nisi fuerint in cul
pa interdicti ponēdi ter. in. d. c. si sen
tentia no. Pa. i. d. c. qō in te. ⁊. d. c.
nō est vobis. Aduerte tñ q id quod
statuit in interdicto gñali locorū hz
locum in interdicto spāli loci. ⁊ hoc
ideo qz interdicta ciuitate vel villa in-
telligit tota interdicta gñaliter ⁊ ideo
habentes priuilegiū q̄ nō pōt gene-
ralis interdicti possint celebrare sub
missa voce intelligitur generale inter
dictū. quādo etiā aliqua terra est in-
terdicta quo ad illā terraz. vt dicitur
⁊ no. in. c. cum partibus de verb. si.
Inno tamen ⁊ Host. tenent q̄ inter
dicta ecclesia aliqua in penā populi
licet multi ex eis nō deliquerint sed
solū vel dño vel vniuersitas q̄ talis
populus etiam qui non est in culpa
non poterit alibi eligere sepulturam
apud ecclesiā nō interdictā nisi ex p
uilegiū spāli hoc habuerit. Sz hoc
non credo verū qz. c. quod allegat. ℨ.
vt priuilegia de priuil. loquitur quā
do populus est interdictus.

¶ Quid si inder dicat interdico re- 1
gnū frācie. R. q̄ interdictū extendit
adtotā terraz que adheret ei tpe late
ne siue rone dñij siue rone feudi. te
postu. pla. c. i. vel fm glo. in. d. c. ex-
tendit etiā ad terras que adherebāt
ei ꝓstādo auxiliū tpe interdicti prola
ti. si vo dicat interdico terras regis
frācie tue fm Rodo. non extendit ad
feuda. qz pene sūt restringēde. sed ℨ
eū est ter. d. c. i. in verbo terrarū ipsi
nos ⁊ ideo dic silr esse interdicta qa
in feudis hz vtile dñium. ⁊ est inclu-
dunt terre i q̄bus solū hz vsufructū
terre i q̄bus solū hz vsufructū
hz Jo. an. ⁊ sequit Be in d. c. si sma.
Si vo alicui terrā haberet in pignus
nō ēet interdicta qz nō est ipsius quo
ad dominz. secus si diceret q̄ interdi-
cit oēm terrā quā tz qz tic ēet interdi
cta. c. cū Bertoldus. de re iudi. qa

credūd: habet possessionem terram pignoris. ff. de vsuca. l. serui.

2 ¶ Sz qd si hz terraz cōem cū altero ℟. Be. in. d. c. si sniaz. q si est mdtus nō cōprehēdet ne iust⁹ patiat. Secus si ē dimsa qz po sua subtracebit.

3 ¶ Utz interdicta ciuitate veniant et⁹ suburbia. ℟. q sic z ēt ꝓtinētia hedificia. Et idē dic. de interdicto castri vl villeiz, ꝓprie nō habeant suburbia. vt in. c. si ciuitas. de sen. excō. lib. vi.

4 ¶ Sz qro qd dr suburbui aut cōtinens hedificiū. Jo. de ro dic q sub urbia itelligunt illa q sūt. ī. vltimam portā z faciunt cū ciuitate publicas functiones z vocant ad ꝓsilia z ꝓtiones. vl dic fz Be. q dnr burgi ex z ꝓpe ciuitatē in gb⁹ com⁹ sūt ꝓtigue. Vel dic q suburbia dnr com⁹ p qs est iter recta eūdi ad ciuitatē vl locū z ꝓtinēcia hedificia sunt pulchre domus circa ciuitates nō itra suburbia vbi nō sūt burgi directe itroducētes ad ciuitatē Glo. i. d. c. si ciuitas dicit q arbitrio iudicis ē relinquēdū que dicant ꝓtinēcia hedificia qz nō dicit ter. ꝓtiguis fz ꝓtinēcib⁹. legiste vo in l. ij. z. l. hedificia z. l. q incotinentib⁹ ff. de vb. sig. q̄li idē coincidūt. Ego vo quo ad hoc attendere ad rōnē legis exp̄ssaz z dicere oīa illa dici cōtinentia hedificia q ita sūt, ppe ciuitatē q in illis celebrādo ꝓtenerēt ecclia stica cēsura puta qz q̄si ita comode eo ꝓuenire p̄nt sicut si nō esset iterdictū. fz vbi nō ꝓtenūt pp hoc puta dicat p mitiare z ē valde laboriosuz il luc ire nec passiz pplo sto eo ꝓuenire. tūc nō accipiet sub hac signficatiōe.

5 ¶ Utz dño vēdēte terrā iterdictam siue gnalr siue sp̄aliter aut singularit alicui dño qui nō est in culpa cēt in terdictū. ℟. q non fm Be. in. d. c. si snia quia secum portat onus suum.

6 ¶ Utz dño emente terrā post latam sniam interdicti contra omnem suaz terram sit illa terra interdicta. ℟. fm Be. in. d. c. si sententia q non nisi la tor interdicti expressisset nedum terram habitam sed habendam.

7 ¶ Utz interdicta ecclesia sit interdictū cimiteriū vel et⁹ capella. ℟. q sic si capella vel cimiteriū sunt contigua ecclie alias nō. z ideo in nō cōtiguis posset celebrari. d. c. si ciuitas. §. fin.

Interdictum. iii.

tam personaz q̄ locoz quis pōt ponere. ℟. q oēs illi qui possūt excōicare vel suspendere rōne iurisdictionis ordinarie vl delegate quā habent sup illos quos volūt interdicere de vb. sig. q reuti de offic. delega. c. qa pontificali lib. vi. z quis potest excōicare habeo. ē. excōicatio. i. §. iij.

¶ Utz q̄s possint interdicere psonas z singulares ecclīasticas vel seculares aut eoz loca vel terras que hñt ꝓuilegiū ne possint interdici. ℟. q sic z ēt excōicare: nisi talia ꝓuilegia sint ꝓcessa regib⁹ vel regnis aut eoruz liis vel religiosis non ratione persone sed ordinis vel locoruz. vt in. c. ne alig de ꝓuil. li. vi. nec ēt possunt interdicere exēptos etiaz indirecte puta interdicendo ne eis vendāt aut cōi cent. z contrafacientes sunt puniendi. c. quāto de ꝓuilie. rōne tñ relicti z ꝓtus posset vt. ē. exempt⁹. §. viij.

¶ Utruz canonici ecclie cathedralis possint ponē in aliquo loco vl ecclia interdictū. ℟. q nō sine assensu ep̄i. c. que sunt de his qne h. a ma. par. ca.

¶ Pro qua causa pōt poni interdictū. ℟. q. p subsidio pecuniario vel debito pecunie vl alterius quātitatis laicus alig nō pōt interdici nisi ex speciali auctoritate sedis aplice z expressa alias non tz si ponat per extrauagantē Bonifacij. viij. que incipit Ꝓuncle attendentes. Ponēduz est igit. p culpa aut dñi aut ppli z hmōi nō singularis alicuius psone que offīi nō hz gnale vt p3 in. c. sanc. de offic. dele. z in. c. non est nobis de spon.

4 ¶ Quo dz poni. ℟. q p̄cedēte monitiōe z in scriptis que scriptura contineat eam sicut z de excōicatione dicum est. ē. Excōicatio. ij. §. i. z. ij.

5 ¶ Utz sit aliq forma ꝓprie ꝓnūda. ℟. q nō necessario sz suffic dicē nos pp talē eam regnū vel castrū vl ecclias talē suppōim⁹ interdicto z hmōi. vt no. in. d. c. sane. z. c. non est nobis.

Interdictum. iiii.

In qbus casibus incurrit interdictū ℟. q gnale interdictū z spāle locoruz in nouē casibus incurritur ipso iure.

¶ Primus q̄ ciuitas in q̄ morāt imus potifex nō seruat disponē. c. vbi periculū de elec. li. vi. qz tunc ipso facto est interdicta vt ibidē.

¶ Secūs q̄ ciuitas dat auxiliū ꝓsiliuz vel fauorē isecutoribus cardinaliū aut captoruz: aut persecutoribus vel mandatoriis p̄dictoz. aut socijs talia facientiū vel si infra mēses saltē tales deliquētes nō puniert⁹ si pōt ipso facto est interdicta. de pen. is. c. felicis li. vi.

¶ Excipit Roma.

¶ Tert⁹ q̄ collegiū vel vniuersitas ab ecclesiastico ꝓsonio exigit pedagia guidagia vl alia p se vel p alios de reb⁹ suis q̄ nō ea negociandi deferūt aut ad hmōi soluēda cōpella nunc ipso fō dio ciuitas castrū vel villa aut alius locus dicte vniuersitatis vel collegij subiacet interdicto. de cēsi. c. q̄ li. vi

¶ Quart⁹ q̄ collegiū vel vniuersitas aut archiepi vel ep̄i z alij tā superiores q̄ iferiores ecclīastici substinent penā quā incurrerūt i p̄ducēdo aut locando domos vsurarijs alienigenis q eis ponit in. c. i. de vsuris. li. vi. p mēsez. de q hēo. Clura. ij. §. ruj. nā post mēsez terre oēs ipsoruz sūt interdicte quadiu idē vsurarij eis cōmorant. vt i. d. c. i.

¶ Quint⁹ q̄ clici vel religiosi inducūt aliquem ad vouēdū aut, promittendū de sepultura si i eoz ecclia vl cimiterio eū sepeliant tūc si. ī. decēdū ecclie vbi de iure venit sepeliēdus oia q occasiōe sepultur habuerūt nō restituēt ēt si nō petant z cadauer si petat ipso fō eo rū ecclie z cimiteria sūt interdicta. c. aiaz periculo de sepul. li. vi. z tādiu durat donec plene satisfecerit vt ibidē.

¶ Sext⁹ q̄ ciuitas cōmittit aliqd i ep̄z suū vt capiat p̄cipiat bānetur ipso fō ē interdicta cle. si qs suadēte de pen. is.

¶ Septim⁹ glibet locus vl loca i gb⁹ ep̄s detinet inuitos sūt interdicta ipso iure. d. cle. si qs suadēte.

¶ Octau⁹ q̄ religiosi exempti ecclias z decimas recipiūt a laicis sine plenso diocesanoz vel excōicatos admittūt ad diuina seu interdictos nominati aut istituunt vel destituunt i cōsultis ep̄is i ecclijs non sibi pleno iure subiectis vl q̄ hospitalarij z ē plarij p̄siq̄ sec in anno celebrāt in ecclia solita in loco interdicto vel defendūt ne ꝓfratres exēptoz. seu ipsorū oblati q in toni nō se trāstulerunt possint iudicari a locoz ordinarijs tūc ecclie eoz ipso fō sūt interdicte p3 gl. in. c. i. de iureiur. li. vi. z at ch. in. c. eoz de p̄sc. li. vi. z sequit Pa. in. c. eū z plātare de ꝓuil. z facit. c. si qs suadēte. xvij. q. iij. huic glo. i. d.

c.cum ꝛ plantare ꝛ cõiter voc.ibidẽ tenẽt ꝙ nõ sint ipso iure. Sz prima opi. mihi videt verior. ¶ Non⁹ ecclesia di interdicta qñ est poluta humano sanguie vl'semie de q̃ dic vt. s Cõsecratõ ecclie. §. viij. ¶ Decimo incurrit interdicti regni castri vl'loci qñ dñs coꝛ spedit ne legatus aut nuncius pape possit exeq̃ iuncꝛ offiũ ꝛ tãdiu donec persisterit in tali pmacia caplo super gentes de offi le. libr. vi. extrauagans est. Aduerte tñ hic q̃ Iz in supradictis casib⁹ aliq̃ terra vel ciuitas vel ecclia ipso iure subiciat interdicto nõ tñ tenẽt quis illõ seruare añ declaratiõnẽ per iudicem fiendã: ita ꝙ in ea celebrans ante dictã declaratiõnẽ nõ incidit in pnas statutas ꝑ nõ seruãtes interdictũ. de q̃ bus infra dicet. Interdictuꝝ. vij. ꝛ ꝑ propter constitutiõnẽ constañ. concilij. de qua. s. excõicatio. viij. §. ij.

1 ¶ In quibuo casibuo incurrit interdictũ gñale vel speciale personarum ipso iure. ℞. ꝙ in quattuoꝛ casibuo. ¶ Primuo quando cp̃s cõitas vel vniuersitas imponit exigit. vl'recipit collectas ab ecclesiasticto ꝛc. de q̃b⁹ in. c. clericis. de imu. ec. li. vi. seu qñ bona depolita in ecclesijs arestauerit occupauerit. vel arestari aut occupari fecerit: seu dederit in hio auxilium consiliũ vel fauoꝛẽ scienter. ipso fcõ est interdicta nec absolutꝫ nisi de speciali mãdato sedis apostolice. nõ obstãtibus q̃buscũq̃ priuilegijs. vt in d. c. clericis que tñ vacat p̃ cle. vnica eodẽ ti. ¶ Scõo quãdo vniuersitas vel collegium permittit in terris suis vsurarios alienigenas conducere domos vel eis locat ad exercẽdũ fenus ipso fcõ est interdicta. c. i. de vsuris li. vi. ¶ Terti⁹ qñ plona ecclesiastica regularis aut secularis q̃cũcũq̃ exẽpta ꝛ cuiuscũq̃ ordis aut stat⁹ existat scienter celebrat vel celebrari facit in locis interdictis nisi ꝑmissionez iuris vel excõicatoꝝ publice. vel interdicto ad diuina officia vel sacra aut sepultura admitat tũc ipso fcõ est interdicta ab ingressu ecclie. ꝛ tãdiu donec satisfecerit ad arbitriũ eius cui⁹ iniam ꝓmpserũt. c. cpoꝛ. de priuile. li. vi. ℣Modie tñ sepelientes excõicatoꝝ publice aut nolatim interdictoꝝ sũt excõicati ipso facto cle. eos de sepultuꝝ. ¶ Quartuo qñ vniuersitas cõcedit repselias aut ꝓcessus extendit ad psonas ecclesiasticas vel eoꝝ bona nisi. ℣. mentem reuocet ipso facto est interdicta. c. ꝛ si pignoratiões de iniur. li. vi. Sunt alij casus interdicti de q̃bus. ℣. suspensio ꝑmo qui potuo suspensionez nominant q̃ interdictuꝝ cum etiam casu tertio precedenti.

Interdictum. v.

Que prohibent̃ tpe interdicti vel in loco interdicto exerceri. ℞. ꝙ oẽ spirituale. qõ reducitur ad ser. vt clarius intelligatur. ꝑm ꝙ colligo ex Inno. ꝛ Pa. ꝛ cõiter doc. in. d. c. non est vobis. ꝛ. c. fi. de exce. prela. ꝛ c. ꝙ in te. de pe. ꝛ re. ꝛ. c. h. de sentẽ. excõ. li. vi. Añ aduerte ꝛ no. bene ꝙ quicquid pertinet ad aliquod ser infrapositoꝝ intelligitur semper prohibitum tempore interdicti. nisi vbi inueniũr in iure specialiter concessuꝝ.

¶ Et primo prohibẽt oẽ exercitiuꝝ 1 deputatũ certo ordini ecclesiastico. Et hoc procedit siue sint clerici presbyteri siue inferiores, vt no. Pa. in. c. ij. de cle. excco. mi. Et dicit exercere officium deputatũ certo ordini puta qñ dicit epistolã vt subdiaconus euangelium vt diaconus. vel offerẽdo ea licem. vinceos ꝛ hmõi vt lectoꝝ. vel exoꝛcista ꝛ hmõi. vel dicẽdo matutinũ ꝛ aliud officium vt hebdomadarius ꝛ silia que conueniunt alicui ordini. Facit. c. si quis e ꝑ. el. ij. xi. q. uj. vnde talis exercẽtes sũt irregulares ipso facto. Secus esset si exerceret aliqõ quod non est deputatuꝝ certo ordini ecclesiastico sicut eanias rñsoria vel psalmos nõ officiando principal'r. sed tangẽdo q̃libet alius laicus. Item nec auditõ diuinoꝝ ptinet ad certuꝝ ordinẽ ꝛ talia exercentes tpe interdicti nõ erũt irregulares nisi auctoriz̃ãdo audirẽt diua. puta q: ꝑlatus facit celebrare q̃ sic esset uregularis iccũdũ glo. in cle. Archiepi. de priuil.

2 ¶ Utꝝ bñdictio solẽnis cp̃i sit ꝑhibita tali tpe ℣. ꝙ sic quia eam facit rõne ordis. xcv. dis. c. ecce ego. nisi i festiuitatib⁹ d̃ q̃b⁹ infra nõ aũt simplex prohibetur. nec benedictio pere vel baculi peregrinoꝝ. quia non pertinent ad ordinem. ꝛ idem potest dici de benedictione vestimentoꝝ illoꝝ qui volunt intrare monasteriũ vel tertium ordinez beati Frãcisci q̃ licite potest fieri.

3 ¶ Scõo prohibetur ministratio sacramentoꝝ exceptis eo mõ q̃ precedũt de iure de quo vide. ℣. i. c. se.

4 ¶ Tertio prohibẽt celebratio diuinoꝝ. vt in. c. responso. de sen. ex. de cle. excco. mini. c. ij. ꝛ. iij. Sed qñd venit hic note diuini officij dic sotimodo ordinatuꝝ in breuiario vel missali. vt ℣. patet in. c. se. §. i. cum sequẽtibus.

5 ¶ Quarto prohibetur collatio ordinum nisi vt. ℣. dicam in. c. seq.

6 ¶ Quinto prohibetur sepultura ecclesiastica: tamen extra cimiterium ꝛ ecclesiam licet sine officio cum officio non aliter clericus incurreret penas positas contra tales de quibus. ℣. dicetur in capitulo seq.

¶ Sexto pulsatio campanaruꝝ ar. 7
d. c. alma. Si tamen laici pulsarent sine eoꝝ consensu clerici excusantur ꝑm Jo. de deo. Hoc intelligo de pulsatione pro hoꝛis canonicis: quia Aue maria vel campane de festo vel pro alio signo q̃ pro hoꝛis non credo sint prohibite. Septimo apertio ianue ecclie tẽpoꝛe celebrationis offi cij: nisi prout infra dicitur in. c. se.

¶ Utꝝ prefata ita prohibeanꝫ in ec 8
clesijs exemptis. sicut in alijs. ℞. ꝙ sic. vt in. c. auctoritate. de priuile. lib. vi. ꝛ ita seruabũt sicut faciunt alie ecclesie celebrando sm̃ modificationem. c. alma de senten. excõ. lib. vi.

Interdictum. vi.

Que concedunt̃ tẽpoꝛe interdicti generalis locoꝝ vel specialis vel singularis. ℣. ꝙ videcm.

¶ Primũ celebratio officioꝝ diui- 1
noꝝ ꝛ missaꝝ in ecclesijs ꝛ monasterijs sicut fiebat ante interdictuꝝ cum ista modificatione. tamen. ſ. submissa voce. Januis clausis cãpanis nõ pulsatis. excõicatio ꝛ iterdictio excelsus in. d. c. alma. §. addicimus aduerte hic ꝙ istud. c. alma. loquit de generali ꝛ speciali interdicto tã hoiũ q̃ locoꝝ: non de singulari interdicto alicuius ecclesie ꝑm glo. in d. §. addi cimus. ꝛ ió ibi non posset celebrari. Nõ nota bene q: pauci aduertunt.

¶ Sed quero a quibus celebrari de 2
bent prefata diuina. ℣. Archi. in. d. c. alma ꝙ a prepꝛijs clericis ecclesiarum vel monasteriorum monacis nisi ꝛ ipsi essent interdicti. vt. supra interdictum. i. §. xi.

3 ¶ Qui pñt admitti ad ista dīna. ℟. q̄ nullus nisi clici aut monaci illi⁹ eccliaꝫ in q̄bus celebrant. vñ aliarū eccliaꝝ clici vel monasteriorꝫ monaci nō pñt admitti ꝺ3 Archi. i. d. c. alma Cal. tñ vt refert Be. i. d. c. aliud ꝺ3 q̄ post fem̄ nō essent irregulares: ꝺ3 an fem̄ nō auderet ꝓsulere q̄ quis admitteret religiosos vel clicos exneos. Fede. ꝓsilio. lxxvij. dicit q̄ vi deē absurdū tales nō admittē. ¶ Jo. an. dicit q̄ est nimis durū tenere q̄ nō admittant. Et credo q̄ sit veri⁹ q̄ possūt admitti oēs clici aut religiosi aliarū eccliarū. ¶ vbū canonici q̄ clerici, eccliaꝝ restringit distributiones nō auditionē seu celebrationē quā q̄ mittit sicut ꝓpus poterāt itereſſe. ¶ nūc ſilr. Facit ad hoc. d. c. q̄ in te. Seculares aūt de terris nō interdictis nullo mō pñt admitti. vt in. d. c. ꝺ3 ar. c. q̄si ep̄i. de ꝓuilegi. li. vi. q̄ quod p ꝓuilegium vni conceditur alteri de negatum comprobatur.

4 ¶ Utꝫ cū aliqua singularis ꝑsone cōcedit vt nō ꝓmisso. f. ianuis clausis ꝛc. possit celebrare vel audire dīna tpe interdicti ei⁹ familiares q̄ nō dederūt cām. ¶ domestici possunt admitti ad audiēdū. ¶ celebranduꝫ sibi offīū diuinū. ℟. q̄ ſic. vt i. d. c. ꝺ3 vobis. §. concedit. Et q̄nid comprehēdatur sub istis vide. §. Familia. nisi ob istam causam in fraudem sint assumpti. c. vlti. de verbo. sign. lib. vi.

5 ¶ Quid si nō sit singularis ꝑsona ꝺ3 q̄uētus aut collegiū cui ꝓcedit auditio diuinoꝝ tpe interdicti nūq̄d eius familiares domestici similit sint admittendi ℟. q̄ non vt in. d. c. licet vobis. §. non sic nisi super hoc habeat ꝓuilegium. vt ibi.

6 ¶ Quid si in q̄uētu: vel collegio nō sūt nisi tres quoꝝ duo sūt ifirmi nūq̄d tertiꝰ poterit celebrare cuꝫ familiari. ℟. Host. i. c. q̄ nō nullis. de ꝓba le. q̄ sic ne ꝓuilegiū sit iutile sicut cōcedit singulari ꝑsone. vt i. d. c. ꝺ3 dīno nō dederit cām interdicto. vt in d. c. licet. Archi. dubitat. sed ego credo verum dictum Host.

7 ¶ Quō ꝺ3 itelligi ꝓuilegiū quo cōcedit aliq̄ꝰ religioso q̄ tpe interdicti possint recipe ad diuina ꝓfratres suos. ℟. q̄ ꝺ3 itelligi de illo ꝓfratri bus q̄ ꝺ3 in seculo remanēt tñ eorū ordini sūt oblati mutato habitu seculari. vel ēt q̄ iter vnos bona sua dederūt eis retēto vsufructu i vita sua. vt i. c. vt ꝓuilegia. §. i. de ꝓuil. ¶ i. c. cū ¶ plātare. §. ō ꝓfraternitatiꝫ ibidē

8 ¶ Quid si ꝓuilegiati vt admittāntur tpe interdicti dederūt cām interdicto vel eoꝝ culpa: dolo vel fraude fuit i terdicti ſnia ꝓlata: vel ad ꝓpetrāduꝫ delictū cuiꝰ occasione interdictū latuꝫ extitit ꝺderūt aurilii: ꝓsilii: vel fauorē. ℟. q̄ nō obstāte ꝓuilegio nullo mō admitti pñt: vt in. d. c. licet. §. fi.

9 ¶ Que missa pōt celebrari. ℟. Be. in. d. c. alma. recitat. ¶ segē Jo. an. ¶ Cal. q̄ ēt ꝓculiariter ꝺ3 Jo. mo. tenuerit q̄ solū ꝓmissalis poterat celebrari

10 ¶ Cōcedit aliq̄ꝰ vt tpe generalis vel spāli interdicti locoū possint celebrare in suis festis tantus aptus sic miorib⁹ ¶ ꝑdicatorib⁹ nūq̄d poterūt tales alios admittē ad celebrādū. ℟. Inno. ¶ Ho. i. c. vt ꝓuilegia. de ꝓui. q̄ si ꝓuilegiū sit eis datū ꝑsonaliꝫ nō pñt: ¶ tūc ꝑsonaliꝫ ꝓcedit cū dīcim⁹ vobis vt possitis celebrare. Si vō ꝑsonaliꝫ nō ēt datuꝫ sicut cū dīc: ꝓcedim⁹ vobis vt in vris ecclijs celebret: tunc possūt admittē alios ad celebrandum: ¶ sic est ꝓuilegiū fratrum minorum ¶ ꝓdicatorum.

11 ¶ Utꝫ seculares ¶ q̄ cūq̄ alij possint ex eccliaꝝ ꝑdicta diuina officia ascultare. ℟. Ho. q̄ excōicatis ¶ interdictis nō ꝺ3 audire dīna. neq̄ licz clicis ita alte dicē q̄ audiant de foris. Intellige studiose. pñt. n. ita alte dicere q̄ se audiāt in choro admiscenti ēt si sic dicēdo audirent ab ex. ar. d. c. alma Silr nō est eis aperiēda fenestra vel hostiū vt videāt elevationē corporis xp̄i ¶ hmōi: nec par exportāda: nec ad offertoriū post euāgeliū admittē di. Ad ꝑdicationē tñ pñt admitti licere. nec distinguit an dederint cām vel nō vel sint excōicati vl nō: vt in c. responso. de senten. excom. innecto. c. ep̄iscopus nullum. de cōse. dist. i.

12 ¶ Utꝫ diēces offīa p vīā vl ex ecclesiā tpe interdicti gīalis vel spālis locoꝝ frāgant interdictū. ℟. q̄ si hoc facīāt studiose vt seculares audiant sic violāt interdictū vt ꝓbat ar. c. fi. de ꝓui. lib. vi. vbi ꝓ3 q̄ ēt celebratio diuinoꝝ ex ecclia. ꝓhibet tali tpe. Sec⁹ aūt si sic dicendo a casu seculares trāseūtes audiāt: nō q̄ qō modirū est rō apprehēdit q̄si nihil. ij. ꝓhi. tum q̄ nō ꝓtra rōnem legis.

13 ¶ Utꝫ liceat clericis vel laicis in loco interdicto legere euāgelū vl ꝑsalmos ¶ huiusmodi. ℟. q̄ sic. sicut ¶ ꝑdicare sicut ante dictum est.

14 ¶ Utꝫ tpe gīalis vl spālis interdicti loco⁹ possint seculares ¶ alij orare in eccl̄ia oratiōe ꝓuatꝫ. ℟. Honal. q̄ sic. q̄ talis act⁹ nō ꝓtinet sub q̄ ēt si sint ipsi orantes interdicti vel illa eccl̄ia pñt orare ofone ꝓuata.

15 ¶ Utꝫ introductio post partū ¶ bñdictio nuptialis possit celebrari tpe interdicti. ℟. Host. tenuit q̄ non ꝺ3.

16 ¶ Scōz q̄ō ꝓcedit est celebratio diuinoꝝ officioꝝ ¶ missaꝝ alta voce ¶ solēniter. ianuis aptis. pulsatis campanis ¶ oīb⁹ interdictis admissis solūmō excōicatis exclusis. Et hoc solū ꝓcedit in festiuitatibus. Natalis dñi. Pasce ¶ Pentecostes ¶ Assūptiōis virginis gliose. Ita tñ q̄ illi quoꝝ cā interdictū est latuꝫ altari nō appropinquēt: vt in. d. c. alma. Ertē dit hoc. c. ad festū corporis xp̄i ¶ ei⁹ octauā p Martinū. v. ¶ Eugeniuꝫ. iij. in extra. que incipit. Excellentissimi Sz aduerte q̄ ista celebratio si fieret ab interdictis ꝑsonis ēēnt irregulares vt. §. ꝓ3. Silr si eccl̄ia ēēt spāli interdicta: q̄. d. c. alma itelligit q̄ interdictū ē gīale loci vl spāle ꝺ3 gl. ibidē

17 ¶ Utꝫ hñtes ꝓuilegia vt i suis festinitatiꝫ celebrare possint vl i suo locūdo aduēnt vt detēplarijs dī in. c. vt ꝓuilegia de ꝓui. possint celebrare nō seruata moderatiōe hui⁹. c. alma ℟. Jo. an. ¶ Archi. i. d. c. alma q̄ nō q̄ eoꝝ ꝓuilegia p istud. c. reuocāntur quo ad hoc. Secus si ꝓuilegia obtinuerint post istud caplin arma.

18 ¶ Quero q̄ hora dies incipoabit. ℟. Jo. mo. in. d. c. alma. q̄ q̄n dies incipit lucescere q̄: dies dī a diā. q̄ō est clarū: ¶ mane ¶ vesperā cōprehēdit. iuꝛ illud. Factū ē vespre ¶ mane dies vnus. ō offi. dele. c. ꝓsuluit. i auc. de indi. §. sedebūt Jo. an. ibidē ꝺ3 q̄ incipit i vigilia festi ad vesperas quo ad celebrationē officioꝝ. de feri. c. ij. ¶ q̄ ꝓtinuare poterit vsq̄ ad vesperas crastine diei exclusiue. Sz cōpletoriū ¶ reliq̄ post vesperas cātare nō potest ꝺ3 formā ꝓdictaꝫ. c. alma. ꝑ iura allegata. Archi. vō ꝓcordat cū Joā. an. ꝺ3 addit q̄ i vesp̄is cōpletoriū ꝓtinet. xl. q. iij. si q̄ ep̄s el. ij. ¶ lxij. di.

c. vlti. vbi Laur. Hugo. ⁊ Joā. hoc no. ⁊ hoc dicit ꝓbari, per d. c. ij. vbi Hle. dic̄ q̄ sicut magnitudo dicit erigit tardi⁹ terminari ⁊c. Itē ꝓbat. qa ꝓdicta ꝯcessio. c. alma. ē gratiosa ⁊ fauorabilis ⁊ sic est larga interpretatio fiēda. c. Quia de ꝓbē. li. vi. ⁊ hoc sequitur. Be. in. d. c. alma. ⁊ sic ꝫ ꝯsequendo. ⁊ sic tene. Ulū Fede. ꝓsilio. cri. dicit q̄ sicut gñaliter pnūtiē celebrato diuinoꝝ officioꝝ sic intelligēda ē ꝓmissio gñaliter. de q̄ de ꝯsuet. leprō. c. ij. de puīeg. q̄ circa. marie cū h̄ sit fauorabile. ⁊ p ꝯsequens ampliandū. ⁊ sit priuilegiū pncipis. ⁊ sit late interpretāndū. ⁊ ideo in istis festiuitatib⁹ pōt ep̄us altaria ⁊ virgines ꝓsecrare ⁊ vela bñdicere ⁊ ulla iponere monialib⁹. ⁊ cantare ⁊ parametra bñdicere ⁊ filia. vt ē bñdictio aque bñdictio abbatisse ⁊ abbatis: q̄ sub nole diuinoꝝ ista veniunt q̄ sacra nō sunt cū sint tñ. vij hec Fede. Similiter pōt sacerdos bñdicere spōlas. aquā hmōi ⁊ aspersionē facere. candelas ⁊ oliuas sibi bene dicere. Intellige tñ q̄ fiant a ꝓsonis nō interdictis. q̄ ptinent ad ordines. vt de aqua de ꝓse. di. iij. c. aquā. De bñdictiōe paramētoꝝ ꝑs de ꝓse. di. i. c. vestimēta. ⁊. c. ꝓsulto de sacra vnctiōe. c. vncto in fi. de ꝯsecratiōe ecclesie vel alta. c. penul. alr essent irregulares vt ꝑs. Sec⁹ est de aliis q̄ rōne ordinū nō ꝓuenīt vt bñdictio mēse. gradꝰ actio pōt mēsas ⁊ filia. Limitare tñ bñdictōs mēse ⁊ gradꝰ actiones licere. diuinō nō ficret i forma officij. Un ut aliis rpib⁹ a dict⁹ festiuitatib⁹ h̄ possit. Fede. ibidē q̄ sic fm moderatiōez. d. c. alma. ⁊ fm q̄ diuina officia possunt celebrari. alis nō.

19 ¶ Tertiū q̄ ꝯcedit ē pnia qrūciēq; tā ifirmoꝝ q̄ sanoꝝ diuinō exercōicati nō incert. Intellige si fuerūt exercōicati pp delictū pp q̄ interdictū ē positū. nō de exercōicat⁹ et alia cāeq; si sic sunt exercōicati nō pōt absolui ꝓterq̄ i articulo mortis ⁊ exceptis illis q̄rū culpa latit ē interdictū: vl derelīt auxilium cōsiliū vl fauorē delicto pp q̄ latit est interdictū ⁊ nisi ꝑus satisfecerit si pōt: vl de satisfaciēdo pstiterit idoneam cautionē: aut si h̄ nō pōt nisi iuraverit q̄ cū potuit satisfacīet. ⁊ ad satisfactionē faciēdā p illos qui pōt ⁊ tenent dabāt auxiliū cosiliū ⁊ fauorē ac iurta posse suū laborabunt ad hoc fideliter. vt in. d. c. alma.

¶ Utrū absolutto gñalis possit fieri 20
tve interdicti. ℟. Jo. cal. q̄ sic. q̄ nō ē offiū diuinū. ꝯ h̄ nō ē bona rō qa bñ ptinet ad ordinē. vñ si talis faciēs absolutōez gñalē eēt interdictio efficeret irregularis. ꝯ ió ꝯ q̄ sicut penitentia oibus conceditur. ita ⁊ absolutio: siue generalis: siue ꝑticularis.

¶ Quartū q̄ ꝯcedit ē sacr̄ eucha- 21
ristie q̄ morientibus nñ permittitur c. permittimus de sen. excō. ⁊ ēt dānato ad mortē cle. i. de pe. ⁊ re. ꝯ nisi q̄d trahat eis deferri cum cāpanella. ℟. Cal. q̄ sic fm morē consuetum.

¶ Utrū sanis possit dari. ℟. q̄ nō ēt si 22
sint sacerdotes nī celebrātes: q̄ q̄d nō ē ꝯcessus intelligit ꝓhibitū i ꝓfanis. ll. q. v. ꝓsuluisti. nec obstat. c. q̄d i tc. de pe. ⁊ re. vbi dī ꝯcedi viaticū cui ꝯcedit pulsa: q̄ ubi ē ⁊ ꝓprie tūc dī viaticū. q̄n dat morientib⁹ ꝯ q̄n datur sanis nō ꝓprie dī viaticū sed eucharistia. ⁊ ió sanis siue clericis vel laicis denegāt. Intellige in clericis nisi q̄n celebrant: q̄ tunc cōicare tenent Jo. cald. vt refert Be. in. d. c. alma dicit q̄ est durū dicere q̄ etiaz clericio sit interdictū corpus xp̄i. Unde &c. ibi dem dicit q̄ clericis illius eccle pōt concedi corpus xp̄i q̄ non est eis, ꝓhibita participatio sacramentoꝝ nec officioꝝ diuinorum. vt in. d. c. patet. quia possūt secrete celebrare. ⁊ sic sūmere corpus christi ⁊ hoc magis placet. ⁊ tene quia verius est.

23 ¶ Utrū saltez debeat dari corpus xp̄i illis secularibus quibus conceditur audire diuina per c. alma. vt dicit ē ℟. Archi. in. d. c. q̄ ꝯ aliq̄ dixerint q̄ sic tū veri⁹ est q̄ nō. q̄ in. c. si iuia de sen. er. li. vi. ponīt vt diuersa auditio diuinoꝝ ⁊ perceptio sacrorum Et ideo tene q̄ non potest dari.

24 ¶ Utrū mulieribus pregnantibus ꝓpinquis partui. ℟. Pa. in. d. c. q̄ ī te. fuit diuersa opinio. sed sibi placet vt considerēt conditio mulieris ⁊ si imineat periculū mortis probabiliter tunc poterit eis ministrari viaticū. ⁊ placet ibidē in ūrātibus mare ⁊ obsessis fm predictam distinctionem.

25 ¶ Utrū ꝓcedatur extrema vnctio. ℟ q̄ nō vt dicit Pa. in. c. responso. ō sen. excō. dño Jn. de burrio in. c. nō est nobis post alios de spon. nec ēt clericis fm Jo. an. ⁊ Cal.

26 ¶ Sed nunqd officiū recōmendationis aie ꝓcedatur. ℟. Cal. q̄ sic qa videtur annexū sacramēto penitētie

27 ¶ Quintū q̄ concedit est sacr̄ baptismi ne dū parulox sed ēr adultoꝝ. vt in. c. q̄n de sen. excō. li. vi. Et cat hecūmus. ⁊ totū officium baptismi tangz accessoriū conceditur. ⁊ renet Cal. q̄ si etiam quis baptizaret in ecclesia interdicta specialiter non incurreret irregularitatē: q̄uis si ho neste alibi possit fieri non liceat.

28 ¶ Sextū cōfectio chrismatis in die iouis sancta. d. c. q̄n. Intelligit tamē Archi. ibidem q̄ non pōt cōfici alta uoce neq; cāpanis pulsatis ꝯ cū moderatōe. c. alma. l. tanuis clausis ⁊c.

¶ Septimū q̄ ꝯceditur est sacr̄ cō 29
firmationis quod etiam adultis pōt exhiberi dicto capto quoniam.

¶ Octauū q̄ ꝯcedit est sacr̄m mr̄i 30
monii q̄ legitime pōt tali tpe ꝯsti. ꝯ bñdicto nuptialis ꝯ Host. ꝓbatē Pa. in. c. non est nobis vbi de h̄ no. de spon. dubitatiꝯ mihi vr q̄ concessio principali concedat ⁊ accessoriuz c. accessoriū. de re. iur. li. vi. Attamē securius est abstinere nisi in diebus in quibus licet celebrare publice.

¶ Nonū q̄ ꝯcedit est sepultura ec 31
clesiastica q̄ solū clericis ꝯcedit q̄ seruauerūt interdictū. sine pulsatōe cāpanaꝝ tñ ⁊ solēnitate et cū silentio. d. c. q̄ in te. sed hodie etiā credo possint sepeliri cū officio sine nota dicto: p ar. c. cui licet. de reg. iur. li. vi. Sedz moderationē tñ. c. alma. ꝯ Fede ꝓsilio. lrr. ēt cū cāpanis ⁊ aliis ꝓsuet⁹ in dieb⁹ in q̄bus pōt publice celebrari.

¶ Sed quid si ecclesia est specialiter 32
interdicta nunqd ibi sepelietur. ℟ Innoc. ⁊ Host. in. c. tanta de excep. prelato. q̄ fedm quosdam non possunt ibi sepeliri. Host. tamen ꝯ sic quia quod facit interdictum generale generaliter facit speciale specialiter l. si duo. in fi. ff. de admi. tu. Pa. in. c. q̄ in te tenet q̄ clerici ecclesie specialiter interdicte possunt ibi sepeliri. Ulij vo qui nō sunt clerici talis ecclesie specialiter interdicte debent in ecclesia alia non interdicta sepeliri.

¶ Utrū penitentes ⁊ absoluti sint tu- 33
mulādi in eccliā vel cimiterio sili⁹ si cut clerici. ℟ dc. q̄ non si tñ de feo sepelirent non sunt erhumandi. Sz si alibi sepeliantur cessante interdicto tunc sunt ad ecclesias deferendi.

34 ¶ Utz confratres q̄ er ꝓuilegio relt gioſoꝝ quoꝝ ſūt ꝓfratres admittūt ad diuina poſſint ſepeliri i eccliis īterdicta. ℟. q̄ nō. Iz i aliis libere poſſint eligere ſepeliri. d. c. vt ꝓuilegia

35 ¶ Utz ſepultura eccliaſtica ꝓcedat oīb⁹ i dieb⁹ in q̄b⁹ Iz celebrare ſolēt ter. vt dicū ē. ℟. Cal. Iz q̄ licentiſ ſpeciaſr ſint interdicti vel cām dederint interdicto. ⁊ placet mihi ſua opinio Iz Jo. an. ⁊ Jo. de ligna. ⁊ Ge. in. d. c. alma teneāt Jnō quo ad laicos. Fe de. ēt tz ꝓilio. cri. q̄ clerici officiādo iſtis feſtiuitatibus circa ſepulturam non efficiuntur irregulares.

36 ¶ Utz ꝓuilegiatus ipe iterdicti ſu p admiſſiōe ad diuina ⁊ receptione ad ſacra poſſit ſepeliri in cimiterio. ℟. cal. q̄ ſic. ⁊ idē vī etiā ſi ſolū eſſet ꝓuilegiat⁹ ſup auditiōe diminoz ſolū non facta mentiōe ſacroz p regulā cui cōicamus vtuo ⁊ ēt mortuo.

37 ¶ Utz mortuaria ⁊ alie oblationes poſſint recipi p defunctis ipe iterdicti vel ab ipſis interdictis. ℟. q̄ ſic. ſi mortui ſūt penitentes: ⁊ pro eis orādum eſt. xi. q. iij. quicunq; intra.

38 ¶ Decimū qō ꝓcedit ē ordinū collatio. vt no. Jnno. in. d. c. non eſt no bis. Idē tñ velle q̄ ſolum clericis poſſint dari Iz nō laicis. ſed ℣a. in d. c. ⁊ i c. qō i te. dicit q̄ poſſet attentari q̄ ex neceſſitate poterunt ēt laici ordinari in loco iterdicto: ſicut dicū ē de criſmate cū nō ſint baptiſm⁹ ſine eo. d. c. q̄m q; ex quo ꝓcedunt aliq̄ q̄ nō niſi p clericos ꝓnt ꝓferri ꝓſequēter pmittunt: ⁊ ea ſine q̄bus argu. c. q̄m de ſen. excō. li. vi. Sz ſine neceſſitate nec laici nec clerici pnt ordinari in loco interdicto Iz alibi ordinētur ſi ipſi non ſunt interdicti q̄nta poſſunt

39 ¶ Undecimū qō ꝓcedit Iz eſt ſpāle epiſc ⁊ alij ſuperioꝝ⁹ vt vbilibet poſſit cū altari portatili celebrare: ⁊ celebrari facere ⁊ audire diuina q̄ꝫnis ſit interdicta terra. ciuitas vel caſtrū ſeruato tñ qō dcīm ē. ſ. Januis clauſis. cāpanis nō pulſatis. interdictis excluſis vt in. c. ſi. de ꝓuile. li. vi. hō ⁊ no. ſi ſe ꝓuilegū hīt fratres mino res ⁊ ꝓdicatores. c. q̄ in hīs. de ꝓuile. ⁊ no. in d. c. ſi. in glo. Sec⁹ ſi eēt interdicta eccliа vel aliq̄ locus ſingularis q̄ nec eīs nec fratres ꝓdicti poſſet ibi celebraſ. vt no. Jo. an. ſ. c. q̄ſtuit. ō cle. non reſi. ⁊ ſeq̄t ibi ℣a.

¶ Duodecimū qō cōcedit inno ꝓcipit oīb⁹ obligatis ad dicēdū officiū vt illud quotidie ⁊ integre dicant Iz ipſi ſpecialr ⁊ ſingulariter ſint iterdicti ſigillatim: tñ debent dicere ſicut dicū eſt de excōicatis. ſ. hore. ſ. v.

Interdictum. vii

violantes incurrit penas. vij

¶ Prima eſt irregularitas. hāc incurrit oīs clericus q̄ Iz nō ſit ipſe interdictus tñ exercet aliq̄d ꝓputatuꝫ certo ordini in loco iterdicto: niſi Fz qō pmittit a iure. vt. ō. dcīm eſt. Intelligit hoc Fede. cōſilio. vii. rez q̄ſ publice ⁊ palā more ſolito celebraſ ſicut dictum⁹ de excōicato vel interdicto ſicut ꝓtius celebrāte. in cle. pe. de ſen. excō. Sālr exiſtēs interdictus ſimplr ſi exercet aliq̄d deputatū certo ordini vbicunq; eſt irregularis. c. q̄. ⁊. c. in cui. de ſen. excō. li. vi. ⁊. c. cum eterni. de ſnia ⁊ re. iudi. lib. vi.

¶ Secunda q̄ ſupradictus eſt ineligibilis ita q̄ non poteſt eligere nec eligi dicto capitulo io qui.

¶ Tertia q̄ ſupradictus ſit ipoſtula bilis ita q̄ non poteſt poſtulari. c. i. de poſtula. ꝓlatorum.

¶ Quarta

4 ¶ Quarta q̄ talis ē beneficiato eccleſiaſticto ſpoliandus: ⁊ ſi monachus vel monialis eſt. debet retrudi in arctiori monaſterio ad agendum penitentiam. c. poſtulatio. de cle. ex. mi.

5 ¶ Quid ſi talis celebrat non in loco interdicto nec ipſe interdict⁹ Iz tñ ꝓnis interdictis. ℟. q̄ nō eſt irregularis. ē tñ interdictus et ingreſſus eccle donec ſatisfaciat ad arbitriū illi⁹ cui⁹ ſnia Iz ꝓtēpſit. c. epoz de ꝓuile. lib. vi. Sālr fm Fede. vbi. ſ. Uñ admittūt laici aliūde venientes ad diuina i eccliа nō interdicta exiſtēte in loco interdicto generaliter vel ſpecialiter.

6 ¶ Sz qd ſi tales clerici exercēt ea q̄ nō ſunt deputata certo ordini. vtputa cantare in coro legere pſalmos. vel epl̄as ſicut faciūt alij laici. ℟. fm Jnno. in. d. c. tāta. ⁊ ſeq̄t ℣a in. c. ij. de cle. exco. mini. q̄ nō ſcidūt in ꝑfatas penas. iuriſdictiōalia tñ exercere pōnt vñ ⁊ excōicare ⁊ abſoluē pōnt ſi ipſi nō ſūt iterdicti. dicit tñ ℣a. i. d. c. ij. q̄ nō debēt abſoluē cū illa ſolēnitate. c. a nobis el. ii. de ſen. excō. Iz ei nō credo quo ad abſolutionē: q̄ abſolutio ab excōicatiōe ſiue cū illa ſolēnitate ſiue ſine ea nō pōt ipedi ab iterdicto. Iz ſi ille q̄ ipēdit nō ſit interdicti cuius tūc abſoluē pōt ēt cū illa ſolēnitate. q̄ eū abſoluto pmittit ergo ⁊ ſolēnitas cōſueta. Jnno. tñ ⁊ Hoſti. ⁊ Laudu. ꝓcedāt cū ℣a. ⁊ addūt q̄ efficeret irregularis q̄ abſolueret cū ꝑfata ſolēnitate. Iz eis nō credo rōne ꝓdicta. Idē Fz Guiliel. durādi ſilr ē irregularis cliē q̄ ſolēniter i cimiterio ſepelit hoīez iterdictum. ar. c. i. de iterdictū ſepelit in loco interdicto ſolēpetit certo ordini Fz q̄ cōiter ſeruat.

nō ēt alia pena in cle. eos de ſepult. de q̄. ſ. excōicatio. vij. caſu. xxxvi.

¶ Quita pena ē q̄ clic⁹ q̄ nō ſeruat 7
iterdictū loci ē ſuſpēſus ab offō ⁊ beneficio. d. c. tāta. de excē. prela i ter. ⁊ in glo. ⁊ ſequunt cōiter docto.

¶ Sexta pena ē ꝓ religioſos q̄ſcūq; 8
ſ. excōicatiōis q̄ nō ſeruāt interdictū cū matrice eccliaz loci ſeruare ſcīt. qō itelligo de gñali iterdicto ipoſito a ſede aplica vl a locoz ordiarijs: q̄ ſi cēt ab coz legatio ſine ſpāli coīz mādato nō hēret locū ꝑ pena. Sālr q̄ ſi ſingulariter eccliа matrix eēt interdicta ñ hz locū. in cle. er frequētib⁹ de ſen. ex. ſi vo matrix eccliа nō fuaret ꝓdictū interdictū gliale ſolū ſeruaret penas qō ⁊ clerici incurrūt. de quibus in iſto capitulo dicitur.

¶ Utz laici nō ſeruātes iterdictum 9
incurrāt aliq̄ penā. ℟. q̄ nulla inuenīt in iure ipſis ipoſita peccarent tñ mortalr ſi hoc faceret i ptēpū eccliе alſo nō niſi in q̄ttuor caſib⁹ poſitis in cle. i. de ſepul. ⁊ cle. grauis. de ſen. er. de q̄bus habes. ſ. excōicatio. v. caſu xv. ⁊ excōicatio. vij. caſu xxxvi.

¶ Sed nunq̄d laici tenēt de eccliа 10
exire ſi ſacerdos recipit iterdictuꝫ ad diuina. ℟. Bonal q̄ ñ necꝫ ꝓcedat audiendo ſed ſoluo ſacerdote.

¶ Utz clericus. ſimpler q̄ Iz tñ ꝑ 11
mū tonſuram incidat in penas prędictas ſicut alij clerici. ℟. Bo. q̄ ſic ſi in officio ſuo cāret. ſ. tanꝫ pſalmiſta. vt in. c. pſalmiſta. xxiii. diſt.

¶ Ultia q̄ clicus decēdēs iterdict⁹ Iz 12
puat eccliaſtica ſepultura. ō. c. io cui

Interdictum vuj. quo

nō relaxat. ℟. q̄ aut interdicū ferē ad tps ſic cū q̄ⁿ iterdicit vī q̄ⁿ ad annū vl donec ſatiſſecerit. vel

talio ibi mouet. & tūc nō regrit absolutio aliq̄ post tale qd: qz anno transacto vl' satisfacto vl' recedēdo tali interdictū ē amotuz ipso ſcō & licite p' h̄ celebrat qo. ita no. pa. l. c. nō est vobis de ſpō. nec dubiguo an sit a iudice vl' a iure qz i vtroq; h̄z locū qō de xl. & idē dic de q̄cūq; alia ſuſpēſione tā iuris q̄z hoīs. Sec' de ſnia excōicationis ad tps. qz regrit absolutio. ita no. hoc. l. c. ſi. de mil. ēcto. ℣ iter. ecclesie. & ibi reddit rōnē cē qz excōicatio regrit certā formā in absolutione: ſz i iterdicto vel ſuſpēſiōe ſufficit ꝓstet de mēte indicto. & h̄z aliq̄ dubitent de excōicatiōe lata a papa ad tps tū tene q̄ regrit absolutio: niſi aperte ꝓstet papā velle eū absolui cē ꝑz do. Anto. & ſequit pa. i. d. c. ſi. ſi vo iterdictū vel ſuſpēſio non est lata ad tps ſz ſimplr tūc regrit absolutio. et li est a iure pōt absolvere ordinarius vel legat' ſedis apliceniſi cū ꝓditor iurio ſibi vl' alteri reſeruauit. ar. c. nup. ℣. in ſcōa de ſen. exc. Si ā ſit a iudice ſic ille q̄ tulit pōt absolui' vl' eī ſuptor tū & nō ali'. aut de mandato eius q̄ eā tulit. xxiij. q. i. ſi petrus.

1 ¶ Uꝛ ſit ſeruāda aliq̄ forma in eī' absolutiōe. ℟. Post. q̄ sic dicēdo reuoco: vel remoueo: vl' absoluo & ſilia ꝓba debēt ēt iniungi cto vt ſatisfaciant ſcōm qō dicitur de excōicationis absolutione. qz in hoc ambulat pars paſſu. vide. ſ. absolutio. iij. ℣. i.

2 ¶ Uꝛ iterdictū poſſit ad cautelam relaxari. ℟. q̄ gīſale interdictū nō ꝓt c. pūcti de ſen. ex. li. vi. ſz ſi ita dictum ſit ſingulare ℣ pſonā sic pōt relaxari ad cautel ſ. ar. a ℣rio ſeniu. d. c. pūcti. rō qz ſpāliter interdicto oia ſacra negant donec absolnat. & sic idē est qō & de excōicatiōe a q̄ qs absoluit ſub ꝓditōe. vt i. c. ſolet. de ſen. excō. li. vi. hoc tz Jo. an. & Bar. in. d. c. pſenti. ¶ unita hoc ſi penitet ales nō qz sic relaxatio daret eīz peccādi niſi forte i caſu liē cū absoluit iuri' ab excōicatō ne de q̄ ſupa absolutio. iij. ℣. vij.

¶ Uꝛ epūs vl' alius poſſit ſuū interdictū ſuſpēdere. ℟. Ian. tancre. & vincen. q̄ sic. vt no. i. c. ad hec el. iij. & c. directe. & c. preterea. de appella.

¶ Uꝛ p appellationē ſeqntē ſuſpē- 4
dat iterdictū latū. ℟. q̄ nō niſi eī' effectus ſit ſuſpēſus ad tps: qz sic pōt appellari a ſnia ſuſpēla ſicut a ꝓditionali. d. c. ꝓterea. & h̄ itellige de iterdicto vel ſuſpēſiōe. Sec' in ſnia excōicatiōis cui' effect' nunq̄ pōt relaxari niſi i toto absolnat. c. cū reſideres de ſen. ex. h̄ no. Jo. in. d. c. ad hec h̄ itellige de iterdicto a diuinis & ſacris & aliis ſpiſalib'. ſec' cēt in iterdicto a tpalib'. vtpnta q̄ nō ingrediat poſſessionē talē. ff. de appel. l. ſtitutōis vñ Jo. an. ſ. d. c. is cui. reſtrigit ſold in mere tpalibus per que ligat aia. & ideo per appellationē ſuſpenditur interdictū a beneficio. & ſuſpenſio. de quo vide. i. ſuſpenſio. iij. ℣. i.

¶ Uꝛ priuilegiū ꝓcessuz a legato a 5
latere. q̄ iterdicti ipe valeat celebrare interdictis & excōicato excluſis valeat q̄cūq; ad ſnias imo & ſuoz ſucceſſorū ordinariorū. ℟. fm Lancu. q̄ sic niſi ſpāliter a ſucceſſore reuocentur. & tz idē q̄ ēt valet quo ad ſnias papeā. d. c. dilecto el. ij. de reſcri.

¶ Uꝛ papa dante licentiā celebrā- 6
di in eccliā ſpectaliter interdicta relaxetur eo ipso interdictum. ℟. fm Host. in. c. vt priuilegia q̄ non.

¶ Uꝛ de auctoritate epi poſſit quis 7
celebrare in eccliā interdictā. ℟. fm Host. in. d. c. ad hec qm̄. q̄ nō. quia

iſtud pertinet ad ſolū papam de priuile. c. cum & plantare. Secus eēt in ceſſatione a diuinis. qz poſſet epiſcopus excipe quos vult & ſubijcē & tēpus & modum determinare ſm Inno. in. d. c. vt priuilegia & idem tenet in eccleſia per eum interdicta. allegat d. c. dilectus. ſed non poteſt concedere vt perſona interdicta vel ſuſpenſa celebret niſi pro delicto alterius ſit ſuſpenſa ab eo.

Nterdictum

uiuſquā do non indiget relaxatione. quia ipſo iure nō tenetur quis ſeruare. ℟. q̄ in duobus caſibus.

1 ¶ Primo quando fertur ꝓra participantes cum excōmunicatis in caſu quo minorem incurrunt excōmunicationē ſine canonica monitiōe ꝓ miſſa tunc nullū est ipſo iure ſicut & ſuſpenſio quelibet. intellige ſi feratur ab inferiori a papa. c. ſtatuū de ſen. excō. lib. vi. & dicitur canonica monitio & legitima quādo nominatiz admonentur alias non. vt in. c. conſtitutionem eo. tit. & li. contra alios vero licet ꝓcedat precedere monitio quando fertur pro contumacia ꝑz Inno. in. d. c. ad hec quoniā tamen tenet. ſimiliter ſi proferatur ſine ſcriptis q̄ iudex incurrat penam de qua in c. i. de ſentē. excō. lib. vi. & ſ. excōmunicato. ii. ℣. ij. Sed magis breuiter dic q̄ in illis caſibus in quibus ſententia excōmunicationis non tenet ſic nec interdictū. de quo vide. ſ. Excōmunicato. iij. per totum. Secundo quando interdictū est latum pro eſt in. c. petiſti. de priuile. Sed aduer te ſm Hoſt. ibidem q̄ ſi ciuitas vel eccleſia eſt interdicta propter aliquē i. ꝓpter eoz delictū tunc ſz ipſi violent alt) tamen ſeruare tenent. ſi autē ſit poſitū p eoz querela ad eoz vtilitatem tunc ſi ipſi non ſeruāt nec alij ſeruare tenentur. & sic efficitur nullū d. c. petiſti. & sic eum intellige.

¶ Uꝛ q̄n interdictū est nullū tñ ma- 2
trix eccliā ſeruat teneant religioſi illud ſeruare. ℟. q̄ ſi aliter incurrunt penam excōicationis cle. ex frequentibus de ſenten. excom. in glo

Nteresse

ſm bar. in l. vnica. C. de ſen. que pro eo q̄ iter. ꝓfer. proprie & ſtricte est extimatio alicuius vtilitatis nō habite pp aliquē factū in iuſtū vl' conceſſionē iniuſtā & ē duplex. aliud lucri ceſſantis. & h̄ est q̄n bō impeditur a lucro qō faciſſet ſi talis pecunia ſibi reſtituta fuiſſz vel ſi talis leſio ſibi nō fuiſſet illata & hmōi. aliud est intereſſe dāni emergentis. & h̄ duplex. aliud in re. aliud extra rem. Intereſſe dāni emergētis in re vel circa rē qō ēt oz intrinſecū ſm bar. vbi. ſ. & iſtud est ipa res ſeu eius extimatio. vel id qō. puenit imediate ex ipſa re. vt fructus & partus & hmōi ponit exēplū. vēdidiſti mihi vinū qō valebat. xx. & tibi tradidi ꝓtium nec vēdiſti nūc valet. xl. ſi traditi fuiſſet tantū habituras eram. & de hoc. ff. de acti. emp. & vendi. l. ſi fertilis. ſ. cū per venditorez. Intereſſe cēſeu extrinſecum est quod prouenit non ex ipſa re ſed propter ipſam rem. exemplū. vendidiſti vinum nec tradidiſti ſed ſi tradidiſſes ex eo potuiſſem negociari & lucrari. vendidiſti granum & quia non tradidiſti ſerui mei fame perierunt & iſtud qñ petatur in ꝓcedendo bēs in. l. Julianus. ſ. i. ff. de ac. emp. & vēdi. l. cū vendi-

to:ē. C. de ac. emp. ⁊ vēdi. ⁊ ff. de ēb. ob. l si ifulā. ⁊ qñ teneaī in ꝓscia hēſ vſura. i. §. xxx. iter eſſe qñ hz certā q̄ titatē vel ſpēm duplū excedere non pōt. ⁊ qñ excedit duplūz hēo in. d. l. vnica. in ter. ⁊ in gl. ſz quo ad ꝓscias habeo infra vſura. i. §. xxx.

Interpetratio

Legis ad quē pertinet. ℞. q̄ iterpetratio legis dine vl canonice ptinet ad papā. c. q̄ venerabilē q filii ſint legitimi ſz interpetratio legis ciuilis in q̄nī ꝓcernit clicos ſilr ptinet ad papā. vt. c. i. de tura. calū. Inquātū aūt ꝓcernit laicos ptinet ad ſperatores. l. fi. C. de le. q: ē ei⁹ interpetrari cui⁹ē cōdere de re. iur. li. vi. Et h̄ intelligo vel gīaliter ſz q̄tū ad vnā cāz pt inder ēt interpetrari. vt no. ino. i. c. ci ſpāli de ap. vide tenā gl. i. c. i. de po ꝓla. faē l. vnica. C. de ꝓfeſſo. q i vide niſi eēt ita arduū q̄ firm⁹ intellect⁹ dari ñ poſſit: q: tē recurrēdū ē ad ꝓncipē. l. ix. ⁊ ff. C. de le. hec Pa. i. c. i. de tu. ca.

1 ¶ Item interpetratio ꝓnlegn. ptineat ad ꝓncipē ſolū. ℞. pa. i. c. cū veniſſet de iudiciis q̄ aut dubiū ē ſup ptāte. ſ. ſi potuit dare. ⁊ ſic nulli inferiori a ꝓncipe ſz vt i. c. i. de trāſla. ꝓla. xvii. q. iij. §. q aūt. ix. q. iij. cūcta p mūdū aut dubiū ē ſup validitate vel ſurreptiōe. ⁊ ſic pt inferior inder fim cōiter doc. aut dubitatio ē circa vba ſolū. ⁊ tūc ſi caſus ē clar⁹ ⁊ dcīſibilis de facili. ſic pōt inferior cognoſcē ad ꝓmdū cui⁹ ptū ſz cōiter doc. Rō q: inferior interpetrat legē ſuperioris in ꝓdictis ptū. vt no. Inno. d. c. cū ſpāli. faē. c iter alia. ō ſē. ex. ⁊. d. l. ſi. Sī vo caſus ē dubi⁹ ſic ptinet ad ꝓncipē ſi ei⁹ ptia de facili pōt hēri ar. d. c. cū veniſſent. ⁊. d. c. iter alia. ⁊ l. ex facto. §. i. ff. de vul. ⁊ pu. ſubſti. q̄ ſi de facili ñ pt adiri ꝓnceps pp lōgā diſtātiā. licet poterit interpetrari p rōnē nāle ⁊ veriſilez q̄ pt notari p erpſſa vba. ꝓ h̄ ē caſus i. d. l. ex feō. §. ij. vbi iurisco⁹ interpetrat legē ex nāli rōe. Item q̄ no. Inno. i. c. cū ſpāli faē ter. in. c. cū pſone de ꝓbt. li. vi. Aut dubiū ver ſat circa itentionē ꝓncipis: ⁊ nō pōt decidi ſine magno dubio: ⁊ ſic interpetratio eſt ſol⁹ ꝓncipis. ad pdcā facit ter. i. c. venerabilē ō ele. dic ēt Spr. in ti. de leg. §. nūc oñdēdū q̄ ep⁹ pt interpetrari iuriū allegationes de ptigno. ſignificante. ⁊. d. c. venerabilē ꝓcedit i arduo negocio vt dictum eſt.

¶ Utr i Zetib⁹ ſit interpetratio faciendā vt res poti⁹ valeat q̄ peat. ℞. q̄ ſic de fide inſtru. c. iter dilectos i gl. ⁊ ff. de re. du. l. q̄tēs i actiōib⁹ de ēbā. ſign. c. abbate. §. ℣ q̄ fuit. Si vo res valeret ꝓz ſtell⁹ vtriuſq. tūc accipitē dū ē illud q̄ ē magis ſimile. ff. de re. du. l. cū i teſtō. ⁊. ff. de ēb. ob. l. cū q. ⁊ q̄ ſuetum. xxviij. di. de ſiracuſie. ⁊ q̄ magis ꝓuenit iuri de ſuc. cū dilect⁹. §. ñ. vbi interpetratio fit ꝓ eū q le. gē potuit apius dicē. ff. de pac. l. ve terib⁹ de ꝓbt. c. q: i gl. Interpetratio in Zetib⁹ ſit plena. In teſtio pleniꝰ in bñficijs quoq; pleniſſima. de do. c. cū dilecti. Interpetratio locutionū dz fieri fm ꝓſonas q̄ loquunt vel q̄ dus loquit. xxvi. diſt. deinde in glo.

Interrogationes

in ꝓfeſſiōe vtr ſint faciende a ꝓfeſſore. ℞. q̄ ſic p ter. claz. Augu. de pe. di. vi. c. i. vbi dicit. Diligēs inquiſitor ⁊ ſubtilis inueſtigator ſapiēter ⁊ quaſi aſtute iterroget a peccatore qd̄ forſan ignorat vl puerecūdia velit occultare hec ille ⁊ no. q̄ cōfeſſor tenet ſub pena mortalis peccati eas interrogatiōes facere q̄s cognoſcit neceſſarias ꝓfitēti. p validitate ꝓfeſſionis h̄ūs. p. babilē opinionē q̄ ꝓfitēl ex oblitione vl ignorātia ſeu negligīa omittit ar. c. ſit rector. xlvij. di. ſic⁹ cēt q̄ hō. p. babilē opinionē q̄ ꝓfitens talia ſcit ⁊ aduertit q: ſic pōt credē eū vl non cōmiſiſſe vl alias ꝓfeſſus fuiſſe ⁊ ſic nō tūr interrogare niſi forte videret q̄ ex verecūdia nō auderet dicē. dimittet ēt interrogare ex iaduertētia aut oblitione nō credo ſit petūr ex negligīa vo dimittē interrogatiōes q̄s. p. babilr cō ſcientia ſibi dictat faciēdas de nēcitate vl mortale petūr p ea q̄ dicā. ℣. ne gligētia. §. i. multo magis vl mortale q̄ ſcienter ⁊ ſine oī rōnabili cā voluntarie dimittit tūr. n. ꝓfeſſor circa cōſi tētē facē ex ꝓcepto caritatis ea q̄ vel ſer ſibi fieret rōnabilr ptinētia ad ne ceſſitatē ſalutis ſicut ē integre cōiteri ⁊ i via ſalutis dirigē alr ꝓuaricat il lud ꝓceptū. Diligēs primū ſic teſtz Rō tñ dz ꝓfeſſor cē nimis ſcrupulo ſus i interrogādo ola q̄ pole ē cōmiſerit peccator: ſz ſolū circa ea dz interrogare que. p. babilr credit cōmiſiſſe.

1 ¶ Quid dz attēdere ꝓfeſſor circa interrogationes. ℞. ꝓz aūctoritez q̄ tria. ¶ Primū q̄ interroget de pctis ñ de fabulis vl aliis mūdanis. ¶ Secōz q̄ nō interroget niſi de pctis ꝓſuetis ⁊ q̄ cōiter ſūt nota explicite. qrere. n. de li. ⁊ a lōge ⁊ q̄ ēdā circūlocutiōes uo dz. puer. xi. q̄ inueſtigator eſt malorum oppriment ab eis ⁊ i. l. i. §. q qouē. ff. dicū alteri⁹. ¶ Tertiū ē q̄ ō ñ deſcēdat nimis ad ꝓticularia circūſtātias peccatoꝝ carnaliū q: vt dicit Ysi. tij. ethi. Delectabilia ḡtomagis cōſiderant tātomagis ſūt apta mouere ⁊ nocet talis interrogatio ⁊ ꝓfeſſor ⁊ cō fitēti ſufficit. n. hēre vltimā ſpēz pcii hmōi ⁊ circūſtātias q̄ cadūt ſb ſpē li. phibitōe ⁊ a lōge ⁊ cū vbis honeſtis vnde nullo mō deſcēdat ad alia ſpāliter: puta mulier cōfitet q̄ fuit cognita ex vas debitū nō q̄rat poſtea i q̄ loco vl quo ⁊ hmōi ſic faciūt gdā q̄ poti⁹ ſūt ptā ſatores ḡ ꝓfeſſores ca q̄ ſepiſſime peccāt mortalr delectando ſe de hmōi interrogatiōib⁹ ⁊ pp delectationem faciendo eas.

¶ Secdo de gb⁹ ſūt interrogatiōes fa- 2
ciēde. ℞. q̄ ſūt faciēde de pctis cōmunis ſic ē trāſgreſſio decē ꝓceptoꝝ cōmiſſio ſeptē petiōꝝ capitaliū z abuſio q̄ncq; ſenſuū ⁊ de circūſtantijs q̄ mutāt ſpēz ⁊ aliq̄n q̄ aggrauāt notabilr nō oēs ō oib⁹ ſz de illis q̄ cōiter ptingūt in tali ſtatu q: dcriſio eēt qrere a femina de militia ꝛc. vnde vt ꝓfeſſor ſimpler habeat formā interrogādi h annotabo talez ordinē q̄ erit q̄ſi vna tabula totiꝰ iſtius angelice lūme circa ea q̄ pertinent ad conſcientiam.

¶ Attēde ergo ꝓfeſſor q̄ ſalutifere 3
vis ꝓfeſſiones audire ad iſra ſcripta pñtato tibi penitēte debes ꝓmo interrogare eū de q̄ loco vel terra ē ſi alr eū nō agnoſcis vt ex hoc itelligē poſſis h̄ēs auctoritatē ad eū ꝓtinēn. q: h̄ ea ſacerdos parochialis nō habet ptāē niſi ſup illos q̄ ſūt ō parochia tua ſz q̄ hēs. ſ. ꝓfeſſio. ii. §. iij. ⁊. §. ir. ⁊ ier ſequētib⁹. Idē dic ſilr de illo cui cōmiſſa ē audiētia ꝓfi nōn a pochiali ſacerdote. Si vo ē tibi cōmiſſa ab epo talis auctoritas vel ab eius vicario gīali i ſpūalib⁹ vel ab alio h̄ūte iuriſdictionē q̄ſi epāle tūc ſi eo frater min⁹ vel frater de ordie

circa peccata cognoscenda ⁊ dicenda primo circa decem precepta.

Circa ꝑmū ꝓceptū decalogi qđ ē ñ hēre dēos alios ꝛc. ero. rr. qđ qđē quo itelligat hēs ꝓceptū. §. iij. er cuius expositiōe sic facies iterrogatōes

Si adorauit aliq̄ creaturā vl' eū primo appetēs ei aliq̄ oīonē ⁊ hmōi.

Si adorauit diabolum etiam sub angelo lucis apparente quia mortalia sunt vide adoratio. §. r.

Si inuocauit demones vel fecit aliquod pactū cum eis vide soꝛs. §. nj.

Si vsus est nigromantia aromantia ⁊ huiusmodi vide ibidem.

Si vsus est sortibus vel incantationibus ad scien. occulta vl furta ⁊ huiusmodi vide ibidem.

Si voluit scire futura per vanam inspectionem creature. ibidem.

Si qñ obuiauit lepoꝛi vl alteri animali credidit ꝑsagiū alicui⁹ futuri. ibidē.

Si qñ mulier ꝓgnans petit ignem ⁊ hmōi vtiq̄ ad scien. futura. vid ibidē

Si vsus ē ĩris pūcti astrolabio aptōe libri ⁊ hmōi ad scien. futura. ibidē.

Si obseruauit somnia vt indiuinaret. ibidem. §. v..

Si voluit colere deum ſm ritum idꝰ deoꝛum vide superstitio. §. i.

Si vsus fuit ligaturis⁹ aut caracteribus ꝑ sanitate dāda. vide superstitio. §. i.

Si fecit annulum quādo legitur passio dñi vl' characterem in tali die et huiusmodi. vide ibidem. §. ij.

Si vsus fuit arte notoria vl' eam docuit vide ibidem. §. iij.

Si vsus est verbis contra demones vide ibidem. §. vi.

Si vsus est brevibus ligādis ad collum vel portādis ibidē. §. vij.

Si incātauit animalia ibidē. §. viij.

Si carmiauit infirmos. ibidem. §. ix.

Si dixit vel fecit dici missas vl' psalmos. vt quis moꝛeretur. ibidē. §. x.

Si colligēdo herbas obseruauit aliqua vana. ibidem. §. xi.

Si aliquod fecit vt sciret infoꝛtunia alicuius. ibidem. §. xij.

Si per maleficium destruxit alterum malum. ibidem. §. xiij

Si credidit somnia ire de nocte vel ꝓcurri i casas ⁊ hmōi. ibidē. §. xiiij.

Si hz libros de ꝑdictis sortilegiis vl' suꝑstitiōib⁹ tenet eos cōburere. alo ñ est absoluēdus. vt. s. Curiositas. §. i.

Si obseruauit dies egyptiacos. vid restitutio. §. vltimo.

Si dedit poculū vt amaret ab aliq̄ vā moꝛtale qꝛ ofno suꝑstitiōe vtitur.

Si credidit q⁹ ex ꝓdestinatōe cogat⁹ qs ad bonū vl ad malū. vid soꝛs. §. iij.

Si vsus ē sacrio vl' sacrali⁹ ꝑ dāda sanitate ⁊ hmōi. vid sacrm. §. vl.

Si acceptauit duellū vel obtulit vel fuit causa vt fieret vide duellū.

Si accepit ferrū cādēt vl' ōdit⁹ p manifestāda vitate vide purgatio i ꝑn.

Si est hereticus vl' fautoꝛ hereticoꝛum. vide hereticus in ꝑn. ⁊ per totū.

Si fuit dubius in fide vide Hereticus in principio. ⁊ Infidelitas §. r.

Si apostatauit a fide vid apostata. i ꝑn.

Si fecit actum infidelitatis timore mortis ibidem. §. primo

Si pōtauit vestes infidelū ibidē. §. vl.

Si nimiam practicaꝛ habet cum iudeis. vide iudeus. §. i.

Si balneum intrauit cum iudeis. vt de balneum. §. iij.

¶ Circa ſm ꝓceptū. Non assumes nomen ꝛc. quo intelligaꝛ hēs ꝓceptum. §. iiij. er cuius expositione sic formabis interrogationes.

Si vota facta non implenit vl' relinquit nō implere cum ꝓnt ⁊ tenet

predicatoꝛ aut hereticū ⁊ hmōi et talē auctoritatē hēs ꝑ pūtationes factam ſm formā cle. diuduz de sepul. de quo hēs. §. ꝓfessio. iij. §. xvi. vl' es admissus ac si eēt seruata talis forma sic poteꝛ audire oēs ō illa dioceſi vl' iurisdictiōe illi⁹ ⁊ in illa dioceſi soluz ⁊ nō ex illa si vo nō es pūtatus ſm formam dicte cle. nec admissus ac si eēt seruata iz solū tibi ꝓcessit iniaz audiēdi ꝓfessiōes sic poteꝛ vbiq̄. eius subditos audire de q̄ vide i. d. §. xvi ⁊ sequē. Et si inueneris q⁹ hēo auctoꝛ talē eū ꝓfitēdi iterroga. ij. de ei⁹ fama ⁊ ꝺdtōe si al' eū nō agnoscis vt ꝓpē dere possis si erit capax absolutiōis vl' nc. nā si inueneris eū i tali offō vel tali arte quā exercē nō poꝛ sine moꝛ tali tūc ideꝛca ei a ꝓncipio ne forte eū audiēdo ⁊ postea voleno eū absoluē scandalizeꝛ de te. posseo tñ talē q hz aliqd qđ nō vult dimittē ſm q⁹ tūr admonē q⁹ si vult ꝓfiteri libēter audies eū iz absoluē non posseo nisi dimittat q⁹ exercē nō pōt sine moꝛtali ⁊ quo iz eū non absoluas talis ꝓfessio valz et ad mlta bōa ꝓsert vt de⁹ eum illumiet eū ad pniaz iz q⁹ dī i. c. qđ qđā de pe. ⁊ re. ⁊ hīs dicē si voluerit ꝓfiteri poteris eū audire ⁊ monita salutis dare ⁊ aliq̄ pniaz iz nullo mō absolutōez qꝛ sic peccaret moꝛtal'r ō q̄ hēs. §. ꝓfessio. i. §. xiiij. ⁊ cōfessio. vi. §. ij. ⁊. iij iterroga. iij. q̄tū ē qđ si fuit ꝓfessus ⁊ cui ꝓfessus fuit ⁊ si debita bona voluntate fuit ꝓfessus ⁊ si fecit pniaz ⁊ si aliqd retinuit sciēter q⁹ nō fuit ꝓfessus vt ex istis possis scire de q̄to tpe hz ꝓfiteri ⁊ si ꝓfessiōes facte fuit reiterāde ⁊ qñ hoc fu hēs. §. ꝓfessio. i. §. viij. cū multis se. iterroguij. si adhibuit diligētiā vt suoꝛ peccatoꝛ hēat memoriā ⁊ si inuenires qđ non puta qꝛ opz reiterare ꝓfessiones de multo tpe ⁊ ipse penituēs hoc nō cogitabat ⁊ ꝓpea nulla posuit diligētiā sup peccatis ꝓfessis tūc admonēdus ē vt vadat ⁊ conet reducere ad memoriā sua petā discurrēdo p status q̄s habuit p officia q̄ exercuit per societates q̄s tenuit p loca i q⁹ habitauit p exercitia q̄ opat⁹ est vt sic intgre ꝓfiteri valeat ⁊ q̄tā diligētiā debeat ponē hēs. §. ꝓfessio. i. §. xij. Procedi etiā facē ⁊ inuēto q⁹ fcā diligētia fm posse suū ē dispositⁿ ad digne ꝓfitēdū debeo tūc penitētē inducē vt genu flexo dicat hūilr ꝓfiteoꝛ deo ꝛc. vl q̄ mea culpa si scit ed dicē ⁊ q⁹ stet facie ecclie lateri ꝓfessoris si ē mulier vel iuuencul ⁊ ñ pmittas q⁹ aspiciat in faciē tuā qꝛ mlti pp h corruerūt ⁊ postea bonis vbis ⁊ psuasiōibus iduce eū vt dicat pcā sua. Et si scit ordiare dicē noli eū ipedire iz solū vade supplēdo vbi ipse deficit i exprimēdo circūstātias vl' declarādo quo ē mortale ⁊ tenet abstinē vl' ad restōnē vel ē excōicat⁹ ⁊ hmōi. si vides q⁹ ipe penitēs h nō itelligit vl' nó ꝓpedit vel si nescit ordiare dicē fac vt ꝓfiteat saltē grauiora q̄ magis grauāt eū ꝓscias vt ex illis possis scire de q⁹ⁿ dctras cū iterrogare ⁊ dicē aliq⁹ de grauio ribⁿ si vides q⁹ nescit ordiare dicere. Incipe tu iterrogare eū sic in ifrascripta vides nōtū oēs de oib⁹ vt dixi iz tūc de his q̄ vtilr ꝓsumit cōmisse vl' rōne stat⁹ vl' exercitij aut ꝺditōis ꝓsone ⁊ caue ne cum eraspeꝛas ꝓp aliq̄d ꝓcm donec totā cōpleuerit ꝓfessionē ne forte ꝓtencrecundia non integre confiteatur. sed cōpleta confessione tunc eum deprehende ⁊ argue fm q⁹ videris ei expedire.

¶ Ordo autem interrogandi sit iste

Si vsus est verbis contra demones vide ibidem. §. vi.

Si vsus est brevibus ligādis ad collum vel portādis ibidē. §. vij.

Si incātauit animalia ibidē. §. viij.

Si carmiauit infirmos. ibidem. §. ix.

Si dixit vel fecit dici missas vl' psalmos. vt quis moꝛeretur. ibidez. §. x.

Si colligēdo herbas obseruauit aliqua vana. ibidem. §. xi.

Si aliquod fecit vt sciret infoꝛtunia alicuius. ibidem. §. xij.

Si per maleficium destruxit alterum malum. ibidem. §. xiij

Si credidit somnia ire de nocte vel ꝓcurri i casas ⁊ hmōi. ibidē. §. xiiij.

Si hz libros de ꝑdictis sortilegiis vl' suꝑstitiōib⁹ tenet eos cōburere. alo ñ est absoluēdus. vt. s. Curiositas. §. i.

Si obseruauit dies egyptiacos. vid restitutio. §. vltimo.

Si dedit poculū vt amaret ab aliq̄ vā moꝛtale qꝛ ofno suꝑstitiōe vtitur.

Si credidit q⁹ ex ꝓdestinatōe cogat⁹ qs ad bonū vl ad malū. vid soꝛs. §. iij.

Si vsus ē sacrio vl' sacrali⁹ ꝑ dāda sanitate ⁊ hmōi. vid sacrm. §. vl.

Si acceptauit duellū vel obtulit vel fuit causa vt fieret vide duellū.

Si accepit ferrū cādēt vl' ōdit⁹ p manifestāda vitate vide purgatio i ꝑn.

Si est hereticus vl' fautoꝛ hereticoꝛum. vide hereticus in ꝑn. ⁊ per totū.

Si fuit dubius in fide vide Hereticus in principio. ⁊ Infidelitas §. r.

Si apostatauit a fide vid apostata. i ꝑn.

Si fecit actum infidelitatis timore mortis ibidem. §. primo

Si pōtauit vestes infidelū ibidē. §. vl.

Si nimiam practicaꝛ habet cum iudeis. vide iudeus. §. i.

Si balneum intrauit cum iudeis. vt de balneum. §. iij.

¶ Circa ſm ꝓceptū. Non assumes nomen ꝛc. quo intelligaꝛ hēs ꝓceptum. §. iiij. er cuius expositione sic formabis interrogationes. 5

Si vota facta non implenit vl' relinquit nō implere cum ꝓnt ⁊ tenet

retur peccauit mortaliter. & quãdo teneatur vel non vide. Votũ primo p totum & votum. iij. per totum.
Si assentu impedimento non iplendi votum. vide votum. ij. §. xij.
Si facta vota sine determinatõe tẽporis. nimis tardauit. Votũ. iij. §. ij.
Si i casu quãdo obligatur ad vota. parentum non ea impleuit. & quãdo sit vide votum. iij. §. vij.
Si impetrauit dispensationem voti sine causa legitima vide Votus. iij. §. decimo & vndecimo.
Si fecit votũ sciẽs q̃ vouẽ ñ poterat vió votũ. ij. §. ir. & q̃ si pñt. hẽo ibidẽ
Si fecit votũ de re mala ficta q̃ sit mortale pctũ peccauit mortaliter vouẽdo. & tñ facẽ p̃mũ. sec⁹ eẽt de re petitam. & quo ñ obligat. vide votũ. i. §. v. & facẽ ad h q̃ no. i. c. pmiũ. §. i.
Si fecit votũ de re bona sed propter malum finem. vide votum. i. §. ni.
Si apostatauit ab aliqua religiõe vel ordine. vide Apostasia. §. ij. & p totũ
Si blasfemauit deũ vl scõs. vió blasfemia. & q̃ modis blasfemet ibidẽ.
Si maledixit deum vel sanctos. vide ¶Maledictio. §. i.
¶Si noiauit deus vel scõs opprobriose vel p mẽbra verecũda aduertẽter peccauit mortaliter etiã si fecit ex toco. q̃ p̃ceptũ p̃dictum directe.
Si sacris ecclesie fecit aliquod enormie puta p̃culcãdo vel hmõi q̃ mortale est ptra p̃ceptũ predictũ.
Si sacra recepit vl admiñstrauit in peccato mortali. mortale pctũ ẽ nisi in casu. de quo baptismus. v. §. x.
Si iurauit falsus quod credebat verum vide periurium in princi.
Si iurauit verum cum tamen crederet dicere falsum ibidem.
Si iurauit falsum sciens se mendatium iurare ibidem.
Si iurauit aliq̃d malũ se facturꝫ ibidem. §. i. & iuramentum. iij. §. vij.
Si iurauit in cõi ꝓmone sine debita discretõe. ibidẽ. §. ij. & iurauit. §. x.
Si iuramẽto affirmauit id de q̃ dubitabat. vide periurium. §. iij.
Si iurauit per verbũ credo quod tamen non credebat. ibidem. §. iiij.
Si credidit ꝫuenire iuramento cum tamen non ꝫfaceret ibidem. §. v.
Si iurauit ex metu falsũ ibidẽ. §. vij
Si induxit aliquem ad iurandũ quẽ sciebat falsꝫ iuraturum. vide iuramẽtum. iij. §. xi.
Si iurauit vituperose per deum vel sanctos. ibidem. §. xij.
Si iurauit nõ ꝫ itẽtiõez dãtis iuramentũ. vide iuramentũ. iij. in pncio.
Si nõ cõpleuit q̃d sub iuramẽto ꝓmisit in casu quo tenebat. & quis hoc sit hẽs iuramẽtũ. v. per totum & quo est mortale pctũ nõ iplere q̃d iuramento ꝓmisit habes periurium. §. i.
Si fecit se absolui a iuramento sine causa legitima. vide iuramentum. vi. per totum. & de causa legitima q̃ sit & q̃s pot̃ absolvere a iuramento.
Si quando tenebatur orare voluntarie se occupauit in his que distrahũt mentem. vide ¶Ore. §. xxvij.
Si simulauit sanctitatez quã nõ habebat. vide simulatio. §. vltimo.
Si adiurauit hoiem vl demões aut alios creaturas. vide adiuratio. p totũ
¶Circa tertium p̃cepti. Sabbata sanctifices. cuius expositionez hẽs. i. ¶p̃ceptũ. §. v. ex cuius declaratõe sic sunt formande interrogationes.
Si christẽs corpe sanꝰ & nõ occupatꝰ in spualibꝰ horto stetit occiosus. nec aliq̃d opat̃ tpe nõ festiuo. vñ vitat. vel vñ tribuat egẽtibus: q̃ magnus excessus
6
excessus occiosicatis vl mortale peccatũ de quo vide p̃cepti. §. v.
Si i dieb⁹ festiuis ó ꝓcepto ñ hñt attritoez ó pcis mortalibꝰ cõmissis. de qbꝰ non fuit ꝓfitus vide ferie. §. xli.
Si vacauit lndis aut correis. de quo vide correa per totũ. & ludus p totũ.
Si nõ vacauit tpo i dictis festis saltez in aliq̃ hora. q̃ mortale vt ferie. §. ir.
Si fecit hastiludia q̃ sũt ꝓhibita q̃busc̃q̃ diebus sicut tam cẽta ꝑz Ricar. iii. ij. dis. xxxvij. ex consimili rõne. vt in. c. i. de tornea.
Si fecit opus mannale vel fecit fieri i pdcis festis i casibꝰ ñ ꝓcessis. vió Feria q̃ opa licẽt & que nõ & que sint festa ꝓcepta & quando est mortale opus seruile in die festo & quãdo incipit festum. vide ibidem per totum.
Si audiuit missam integram in predictis diebus. vide ibidem. §. xlij.
Si cẽs i missa occupauit se i vanis vide hora. §. xxvij. & ferie. §. xlviij.
Si audiẽs missaz i pdcis diebꝰ dixit oones q̃s tenebat dicere ex voto vel pnia aut võe ordis. vide ferie. §. xlvi.
Si audire predicationem contẽpsit in festis. vide ibidem. §. xliiij.
Si nõ fecit oblationem in missa ad quã tenebatur. vide oblatio. §. i.
Si in diebꝰ festiuis de ꝓcepto ꝓmisit aliq̃ petã mortalia. vió. i. ꝓcepti. §. v. & ferie. §. xxvi. Et q̃ difficile ẽ scire dicẽ q̃ dictã cõmisit i festis. & interrogare i q̃lib⁹ pctõ si illud cõmisit in festo est difficile. potes sine alio scrupulo peccatoꝝ interrogare. sic peccaterroga scõs in qu⁹ ot festiuitatib⁹. Et in maiori parte ipsaꝝ vel in minori. q̃si dio vl septies & septẽ. & sic sufficit
7
q̃ ad ist. § circũstãtiã absq̃ h q̃ exprimat spẽz pcĩ q̃ ꝓmisit vl absq̃ h q̃ in quolibet pctõ q̃ confitẽs interrogẽs si fecit in festo quod bene no.
¶Circa. iiij. ꝓcepti. honora patrez &c. cuius expositio habetur ꝓcepti §. viij. & ex qua interroga vt infra.
Si non dilexit patrem vel matrẽ vt de filius. §. xxx.
Si non ostendit eis signa dilectiõis sed dure se habet cum eis. ibidem.
Si dixit eis vba iniuriosa vl vltra. vt q̃ vt mortale p dicta in. d. §. xxx.
Si non obediuit eis. vide ibidem.
Si. nõ subuenit eis i digẽtib⁹. ibidẽ.
Si non seruiit in infirmitatibus eorum vel fecit seruiri ibidem.
Si maledixit eis. vió maledictõ. §. ix
Si nõ fuit execut⁹ eoꝝ volũtates seu legata facta post eoꝝ mortẽ. vide executor. §. xxiij. & xxiiij. & hereo. §. v. vl q̃ ad. §. xij. & legatũ. i. & ij. per totum.
¶Circa. v. ꝓcepti. nõ occides. vió ꝓcepti. §. ir. ex quo sic iterroga.
Si habuit aĩam offendẽdi. primus i plona vulnerando. mutilando occidẽdo. & hmõi modi. vide in. d. §. ir.
Si vulnerauit vel occidit aliquez vt de ibidem.
Si ꝓmisit homicidiũ spñale. s. ꝺducẽdo aliquẽ ad pctũ mortale vel alijs mõis ó qbꝰ hẽo hoicidiũ. iiij. p totũ.
Si procurauit abortiuũ alicuius mulieris. vide abortium per totum.
Si incarcerari fecit aliquem indebite vide carcer. §. i. ij. & iij.
Si pcõs tenelostẽuit iuxt se i lecto & suffocauit dormiẽdo. vió hõi. ij. §. xv
De multis mõis qbꝰ fit hoicidiũ & cũ pcõ mortali hẽs hõi. i. ij. & iij. p totũ
Si asperit spectacula i qbꝰ imminebat periculũ. pbabile mortis vl mutilationis mẽbroꝝ vt torneamẽta hastiludia &

hmõi peccauit mortaℓr in duob⁹ ca/
libus ꝓmo qñ tali aio aſperit q⁹ etiã
ſi ꝓciperẽt ei ne ſtaret ad videndũ ni/
hilomin⁹ nõ deſiſteret ſedo qñ eius
aſpectio eſt cã ut fiãt ſine q̃ nõ fierẽt.
Alio ẽ vẽiale peccãt de leuiſi forte rõe
ſcãdali ut ĩ clericis religioſis ⁊ hmõi.

9 ¶ Circa. vi. ꝓceptũ. nõ mechaberis
vide preceptum. §. x. er cuius expoſi
tione ſic formã interrogationes.
Si fecẽ fornicatõz. vide ibidẽ ĩ. d. §. x
Si cõmiſit adulterium. ibidem.
Si ſtupꝝm perpetrauit. ibidem.
Si ſacrilegium operatus eſt ibidez.
Si inceſtuoſus fuit ibidem.
Si fuit ſodomita ibidez.
Si alio modo per ſe poluit qualiter
cunq; vide luxuria. §. ij.
Si voluntarie cogitauit de hmõi pec
catis ꝓp delectationez ibidem.
Si voluntarie deſiderauit aliq̃ ipſoꝝ
cõmittere ibidẽ. vñ hic aduerte q⁹ to
tiẽs peccat mortaℓr q̃tiẽs ℌ relitera/
te appetit ꝓpetrare ex diuerſit iteru al
lio tpio vel ꝓſona ꝛ. puta q; nũc deſi
derat vnã ꝓſonã ad malefaciẽdũ po
ſtea occupat⁹ ĩ altq̃ alio alia cogitat
demũ poſtea iterũ recordat de illa p
ſona ⁊ iter eã ꝓcupiſcit: ſiℓr q̃ nunc
vnã ꝓſon ĩ ⁊ poſtea aliã deſiderat. q;
m iſtis caſib⁹ ſũt diuerſe auerſiones.
aliq̃ rõne tpis. alie rõne mãe. vñ qa
in ℌ petõ carnis magis ſũt inuoluti
hoies cõiter q̃ ĩ alio. ⁊ multũ ĩmora
ri in interrogatione de hmõi eſt peri
culoſum ⁊ ꝓfeſſori ⁊ ꝓfitenti. ut deũ
eſt. Jõ ut expedire poſſis que ſũt ne
ceſſaria ꝓ tranſire talẽ modũ tenebis
Si illa ꝓſona q̃ ꝓfitet eſt ꝓſona ſpũa
lis vel mulier aut aliqs verecũdus ⁊
q nõ ẽ ꝓiugat⁹. ꝓſerti puella interro
gabis eã ꝓmo ſi ꝓmiſit aliq̃ petũ ĩ
honeſtatẽ ul' luxurie ope. vel volũtate.
Si nihil dicet ⁊ tũ tibi videbit q⁹ ſit
inuoluta in aliq̃. Tũc iterrogabis eiꝝ
de cogitatiõib⁹. Si delectat⁹ ẽ cogita
re de hmõi carnalib⁹ ⁊ inuẽto q⁹ ſic de
clara ei quo ẽ petũ mortale ut hẽs
s. cogitatio. §. ij. ¶ Poſtea, pcede ⁊
iterroga ſi delectata ẽ audire loq de
hmõi vel vide: vel tãgẽ ſe vel aliã p
ſonã pp hmõi delectatiõez: ⁊ q̃tiẽs ⁊
ſi ĩ diebꝰ feſtis magiſq̃ in alijs. Et ſi
inueneris q⁹ talia cõmiſit poteꝝ poſtea
iterrogare ſi hũt aliq̃s polutionẽ pp
talia ꝓ ſe vℓ cũ alia ꝓſona ut ſic caute
ĩducas eã ad ꝓfitẽdũ q̃ ex verecũdia
forte taceret. Si vo ꝓſona q̃ ꝓfitet i/
terrogata primo gliaℓr ſi aliq̃s petũ
luxurie cõmiſit ⁊ ñdet q⁹ ſic interro
ga ſi fuit cũ femina vel femina cũ ma/
ſculo. ⁊ inuento q⁹ ſic iterroga ſi erant
ſoluti vel ñ ſi affines vel ꝓſanguinei.
ſi religioſus vel religioſa ⁊ hmõi ut
ſcias ſi fuit fornicatio vel adulteriũ ⁊
hmõi. ⁊ inuento q⁹ hmõi eſt inuolu
tus. Tũc nõ opꝝ iterrogare de cogi/
tatiõib⁹ moroſis q; cõiter ſũt in tali
bus deliberate in malũ ſi poſſibiℓitas
adeſſet. ideo circa tales interrogabis
primo de cogitatiõibus deliberatis
in malũ iſtud. ⁊ q; numerũ difficile
eſt ⁊ varietatẽ ꝓſonarum exprimere.
ſufficit tibi quo ad neceſſitatẽ confeſ
ſionis. ut iterroges quãtũ perſeuera
uit in talibus cogitationibus, puta a
tẽpore quo aliꝰ confeſſus eſt quod
eſt annus vel plus. ſedo iterroga d̃s
ſepe tales cogitationes habuit. puta
bis in die vel in hebdomadarant pl⁹
oibus cõputatis vel ſi forte maiorez
ptẽ tẽporis in hmõi occupauit. Ter
tio interroga ſi ſic in diebus feſtiuis
ſicut in alijs circa predicta vacauit:
vel forte plus in feſtis. ¶ Quarto ĩ
interroga ſi in eccleſijs vel locis ſa/

cris eas habuit. ¶ Quinto iterroga
ſi ſic deſiderauit ꝓiugatos religioſos
ꝓſanguineos ⁊ hmõi ſicut alios idif
ferenter. ¶ Sexto iterroga ſi ſeptno
mariauit mẽtẽ de vna ꝓſona ad aliã.
Fm q⁹ occurrebãt memorie vel ma
gis ſtecit in deſiderio cũ vna ꝓſona.
Et ſic ſufficit q̃ ad cogitatiões ℥ alio
mõ numerꝝ vel tẽpus aut locũ exprt
mere neſciat. Et idem ſeruandũ eſt ĩ
oibus peccatis que ſepiſſime cõmiſ
ſa ſũt preſertim quo ad q̃uoꝝ ꝓma.
¶ Poſtea iterrogabis eũ ſi vℓmum
poſſet conſeq deſiderũ maluꝫ dedit
operã inducendo correas in dando
munera. in faciẽdo matinatas cantã
do. ſonando. peãdo. loquẽdo amba
ſiatas mittẽdo. lras ſcribendo ⁊ hu
iuſmodi ⁊ q̃tuꝫ ſe occupauit in iſtis
⁊ a q̃to tpe ⁊ ſi diebus precipue fe
ſtis vel i eccleſijs aut locis religioſis.
Vel ſi fuit ꝓſona cui ꝓdicta fiebãt in
terroga ſi conſenſit ut talia fierẽt vℓ eri/
buit ſe ꝓſpexit talia vℓ recepit lras
aut numera ⁊ q̃tũ tpis pſeuerauit ⁊ ſi
i feſtis vℓ i eccleſijs. nã faciẽtes ⁊ conſen
tiẽtes in hmõi oĩs mortaℓr peccant.
Et ſi munera ſũt q̃ idnea ad amorẽ
carnalẽ cogẽda eſt ut pauperib⁹ ero
gẽt. Si vo talia nõ ſunt nõ eſt cogẽ
da niſi de dono cõſilio ſi ille donare
ponit de quo hẽs. donatio primo p
totũ. ¶ Poſtea habes cũ interroga
re de opere luxurie. Et ſi dicit q⁹ pec
cauit cũ femina maſculus ſiue femi
na cũ maſculo nõ habes querere ni
ſi tantũ primo ſi erant ſoluti vel con
iugati affines vℓ religioſi ⁊ hmõi ut
hẽs luxuria. §. ij. ſecundo interroga ſi
ſtecit naturaliter in naſe debito ſi di
cit q⁹ non. Nolo querere quomodo
vel i quo loco corporis cognouit eã
quia non expedit ſufficit dicat q⁹ nõ
in naſe debito ſed extra potius eſt ſi
ne inceperit in naſe ſiue non. Tertio
interroga ſi ſic peccando cum tali q̃
ſiuit euitare generationẽ vel ſtetit ta/
li modo q⁹ non poſſet fieri. Quarto
quotiens vel q̃tũ pſeuerauerit ⁊ ſi in
feſtis ut ut plus vel in eccliã ⁊ ſuñ.
Si dicit q⁹ peccauit per ſe polnẽdo
ſeipſuꝫ voluntarie nõ opꝝ querere de
modo ſed ſolum quotiẽs vel quãtuꝫ
pſeuerauit ut ſupradictũ eſt de cogi
tationibus. Et ſcõdo ſi deſiderauit fa
cere maluꝫ cũ alia perſona q̃ talibuꝫ
dabat operã ⁊ que ſint ille perſone. l.
ſi ſoluti vel affines ⁊ hmõi. Si dicit
q⁹ peccauit cũ alio maſculo poluen/
do ſe cũ eo non opꝝ querere de loco
corporis ſed de quotiens. Feſtis vel
loco facto aut ſi perſona erat ſibi cõ
ſanguinea vel religioſa ⁊ hmõi et ſi
cũ diuerſis perſonis. ⁊ ſi conſenſit ꝓ
pter lucrum vel munera conſulat ut
det pauperibus taliter acquiſita.
Si ꝓfitet q⁹ peccauit cũ bruto ſi opꝝ
q̃rere ꝑ noie bruti vℓ loco corpis ℥ ꝑ
quotiẽs ⁊ ſi in feſto vel in eccleſia.
Et ſic pertranſire q̃ bene notabis.
Si fuit meditator peꝰ carnaliũ naꝫ
tales grauiſſime deũ offendũt ut ꝓ
in. c. nolli de pe. di. i. ⁊ tenent quãtuꝫ
poſſt tuliter inductos reducere ad bo/
nũ ⁊ ſunt inducendi ad reſtituendũ
quicquid ꝓpter hoc lucrati ſunt.
Si ſeduxit virgines promittendo eã
accipere in uxorem ⁊ huiuſmodi vi
de ſtupꝝm per totum.
Si habuit polutionem dormiendo
vide polutio per totum.
Si contraxit cum aliqua clandeſti
ne vide clandeſtinum.
¶ Circa. vii. preceptum. non furtuꝫ fo
facies cuius expoſitio habetur prece

ptum. §.xi. vnde sic interroga.
Si fecit furtum proprie dictum & qd sit vide furtum in princi. & quãdo sit mortale ibidem. §.xxxiij.
Si cõmisit rapinã q̃ est qñ violẽter accepit alienũ mat⁹petrũ cõmisit q̃ fur ãs vt in.c.penale est.xiij.q.v.
Si res naufragantium accepit vide naufragium per totum.
Si pedagia iniusta vel a qbus nõ debuit exegit vide pedagium per totũ.
Si exactiones vel talias exegit vide talia per totum.
Si bellum iniustũ fecit vel in eo fuit vide bellum per totum.
Si participauit in dãno dãnũ ꝓximo operãdo mandãdo ꝓsulendo cõsentiendo adulãdo receptãdo defensando comedẽdo emẽdo nõ obuians do ratũ habẽdo nõ manifestando & hmõi de qbus habes furtum in multis. §.& restitutio primo per totum.
Si inuenit aliquid quod non restituit. vide inuenta per totum.
Si aliqua p̃scripsit mala fide vide p̃scriptio.
Si commisit vsuram vide Vsura primo per totum.
Si mutuauit pecuniam vel granum vinum & huiusmodi vt aliquid lucretur vide ibidem in prin.
Si mutuauit super aliquod pignus vt eius fructus habeat donec pecunia sibi tradatur vide pignus. §.xiij.
Si emit aliqd ꝓ minori q̃ valẽt pp ꝓuentões solutionis. vsura. i. §.lxij.
Si vendidit ꝓ precio carioꝝ pp dilationem solutionis ibidem. §.l viij.
Si fecit cambia sicca & huiusmodi illicita ibidẽ. §.li. cũ pluribus seq. §.
Si ẽdit pecuniã i societate nolẽs scir aliqd de piculo vide societas. §. viij.
Si vẽdit alia in societã volẽs hẽre capitale saluũ vide societas. ij. p totũ
Si accepit sub vsur. sine necessitate vel ab eo qui non erat paratus. vide usura. ij. §. ij.
Si accepit i bono aliqd ab eo q̃ donare ꝑ poterat vid dõatio. i. §.xxxviij
Si accepit a ꝓlatis ecclesiasticis aliqua bona ecclesiarum vide alienatio §.xiij. & clericus. xij. §. ij.
Si incendij ecclias vel fregit aut loca religiosa vid excõmunicatio. v. casu. v. & vi. vel alio modo fuit incendiarius vide incendiarius.
Si fecit ꝓcussionẽ ꝓminãdo nisi inde videris &c. vide ꝓcussio p totum.
Si ut hẽret aliquid ꝓsensit in aliqd opus pctõ mortalis vid auaritia. §. ij
Si p simoniã aliquid acquisiuit vide simonia p totũ & dicã circa status
¶ Circa. viij. ꝓceptũ nõ dices falsũ testimoniũ &c. cui⁹ expositio hui⁹ ꝓceptũ. §.xij. ex q̃ potes sic interrogare.
Si dixit mendaciũ in iudicio vel ex cõtra doctrinã christiane religionis vel in dãnum ꝓximi vide mendacium. §. ij. & iij. & testis. §.xxx.
Si noluit testimoniũ dicere ꝑduct⁹ in testẽ vide testis. §.xxvi. & §.xxvij.
Si vsus fuit astucia vid astucia. §. i.
Si accepit pecunias vt non diceret veritatem vide testis. §.xxviij.
¶ Circa. ix ꝓcepti. nõ ꝓcupisces domũ ꝓximi. primi &c. tria. ii desiderabis prorsus ei⁹ qualit̃ intelligit hẽs ꝓceptus. §. xiij. Et q̃bus potes sic interrogare.
Si voluit hẽre res ꝓximi sui q̃cunq̃ siue cũ iustitia vl cũ iniustitia & deliberate q̃ petũ mortale é ꝯ illud ꝓcepti fec⁹eet si optaret hẽre salua iustitia q̃ sic vel nullum vel veniale esset peccatum. vide auaritia. §. i.
Si fuit ꝓtẽt⁹ hẽre amatores vl amatrices hmõi ꝺ qb⁹ die vt. §. cogitatio

Si posuit se ad fenestras vt videretur. dic vt supra hic circa preceptum non mechaberis.
13 ¶ Circa. vij. pcã mõtalia ꝺ⁹ interroga ꝺ superbia & sic forma interrogatõis
Si pp inordinatũ amorem excellentie egit aliquid contra diuina precepta. vide superbia in ꝓn. & §. i.
Si estimauit habere bonũ quod hꝫ a se non a deo vide superbia. §. ij.
Si bona que habuit credidit a deo sibi data propter sua merita ibidem.
Si se iactauit habere bona que non habebat ibidem.
Si respectu alius singulariter appetit videri habere qd nõ habet ibidẽ.
Circa filias superbie interroga ꝓmo de ambitõe vide ambitio qd sit in ꝓn.
Si desiderauit beneficia ecclesiastica principaliter propter honorem vel bonum temporale vide ambitio. §. i.
Si appetiuit dignitatem sciens se indignum ibidem.
Si quesiuit dignitates per vias illicitas ibidem.
Si emit officia vide officium. §. i.
Si mutuauit super ipsis officijs ibidem. §. iij.
Si per partialitates q̃sinit officia vt oi mõ adiuuet ꝓ partẽ mortalr peccauit pp inordinationẽ voluntatis.
De. ij. filia q̃ ꝺ⁹ ꝓsumptio qd sit vide ꝓsumptio. secõdo in principio.
Si posuit se ad factẽdũ q̃ erãt supra facultatẽ suã. vide ꝓsumptõ.
Si exercuit officia quod nesciebat imperitum ꝓximi. vide ibidem.
Si exposuit se periculis peccatorum mortalium probabilr mouebat peccauit si aduertebat de periculo vt patet per ea quem otam cogitatio.
Si nimis ꝓsumpsit de dei misericordia. vide ꝓsumptio.

De. iij. filia q̃ ꝺ⁹ curiositas. vide curiositas qd sit i principio. Si stetit ad audiẽdũ pctã que aliquis cõfitebat. vide confessio. vltimo. §. xvi.
Si voluit addiscere vel videre aut audire q̃ fieri nõ pñt sine mortali pctõ. puta fornicationes & incãtationes et huiusmodi. vide curiositas. §. i.
Si voluit addiscere a quibus non debuit vt demonibus ibidem.
Si voluit experiri que non licent vt si incantationes habent effectũ mortaliter peccauit ibidem.
Si attendẽs curiosis dimittit addiscere vel intendere necessarijs ad salutẽ est mortale peccatum. ibidem.
De. iij. filia que est ingratitudo.
Si desperit beneficia dei aut alterius vide ingratitudo. §. iij.
Si non retribuit benefactori ibidẽ.
Si benefactori iniuriatus est ibidẽ.
De. v. filia q̃ nũcupat indicii temerariũ quid sit. vide iudicium. §. xvij.
Si iudicauit in malũ determinate facti alterius. vide ꝓsumptio. i.
Si vsurpauit iudicii non habẽs officium. vide iudicium. §. xvij. quomodo multiplicitur dicitur temerarium.
De. vi. filia que dicitur adulatio.
Si fuit adulator aliorius de peccato perpetrato vide adulatio. §. i. & §. v.
Si adulãdo prouocauit aliquẽs ad superbiam. vide ibidem.
De. vij. filia superbie que ꝺ⁹ irrisio & quid sit. vide derisio in principio.
Si derisit primum. vide derisio. §. i.
Si derisit sacramenta vel volẽtes seruire deo ibidem.
De. viij. filia que est tentare deum & quid sit. vide tentare deum.
Si exposuit periculo probabili mortis sine necessitate. vide intimiditas tentare deum.

De.ix. filia que est pertinacia ⁊ quid
sit vide pertinar.
Si fuit nimis pertinax in suo sensu.
vide ibidem.
De vltima filia que est arrogantia.
vide arrogantia quid sit.
14 ¶ Circa vanā gloriā que quomodo
aliquādo est capitale peccamm. aliquando filia superbie.vide vanaglia
Si voluit laudari de eo quod est cōtra deum vide ibidem.§.i.
Si pretulit gloriā suam deo ibidez.
Si ordinata ad nostram salutem retulit ad gloriam propriam ibidem.
Si ꝓstituit fūē in laude hoiuz ibidē
Circa filias vanegloie pmt est capitale vitiū iterroga ꝓmo de ornatu indebito ⁊ quando sit idebitus.hēs.
Ornatus per totum.⁊ sic interroga.
Si mala intentione ornauit se ibidē
Si inhoneste. ibidem.
Si nimis superflue.ibidem.
Si nouas inuentōes adinuenit.ibidē
De inobedientia que est.ij. filia.uid inobedientia.per totum.
De inobediētia circa precepta ecclesie sic interroga.
Si obseruauit festa precepta ab ecclesia ⁊ que sint habes Ferie.§.uj.
Si ieunauit in vigilijs preceptis.ui de ieunium.§.vij.que sūt precepta
Si confessus est semel in anno. Ēi de confessio.xj.§.ij.⁊.uj.
Si suscepit sacrz corpis xpi sel in anno.uide eucharistia.xi.i pn.⁊ p totū
Si audiuit missam in festis precepꝭ uide ferie.§.xlij.
Si fecit torneamēta seu ꝓsilit ut fierent.uide torneamentuz per totum.
Si ꝓtraxit matrimoniū clandestine uide clandestinum.per totum.
Si fecit aliquod eoꝝ quod,phibet sub pena excoicationis late sentētie.
de quo vide excōicatio.v.⁊.vi.⁊.vij
Si fuit excōmunicatus ab aliquo
Si ꝑticipauit cum excōmunicatis vide excōmunicatio.viij.per totum.
De inobedientia certarum personarum habes Infra circa status.
Si fuit inobedtēs suis ꝓlatis ul' dñis vide obediētia ⁊ vide inobedientia.
Si fecit ꝫ ꝓscientiā.uide ꝓsciaz.§.i.
De iactantia que est tertia filia.uide iactantia in principio.
Si iactauit se de aliquo peccato mortali facto vide ibidem.§.i.
Si iactauit se i vniuersū aliop.vide ibidē vel i exceptionē aliem⁹.ibidez.
De pertinatia que penitur ab aliquibus filia superbie habes.ē.§.xiij.
De ipocrisi vide simulatio.§.iij.
Si simulauit sanctitatē i deceptōz ppli vel ut assequeretur ꝓlatiōes ibidez
De discordia que est.vi. filia vane/gloie vide discordia.
Si noluit ꝓcordari cū aliis in his q̄ erāt bona.pp elationem suā ibidez.
De ꝓtētōe q̄ ē.viij.filia vide ꝓtentio.
Si habuit contentiones ꝓpter emulationem alicuius ibidem.
Si ꝓtēdit disputādo ꝫ vitatē ibidē.
Si ꝓtēdit i iudicio ꝫ iustitiā ibidez.
Si contendit ita inordinate ꝙ scandalum facit aliquibus ibidem.
Si subornauit aliquos in electiōe ul' testimonio ⁊ hmōi vide subornatio.
Si nimis vilipendit se.vide ironia.
De astutia si usus est simulatione vide astutia.
¶ Circa auariciam que est capitale ꝭ peccatū vide auaritia in ꝑticꝫ.qd sit
Et quia consistit in retinendo acquirendo ⁊ appetendo sic interroga.
Si retinuit qui restituere tenebatur vide restitutio.iij.per totum ⁊ quis tenetur habes.restitutio.i.

Si non soluit creditoribus in termino cum posset vide solutio.§.xxv.
Si retinuit superflua ⁊ non fecit elemosinas vide auaritia.§.iij.
Si non fecit elemosynaz de arte sua puta medicus pauperi infirmo aduocatus clientulo pauperi de quo vide aduocatus.§.x.⁊ Medicus.§.v.
De auaritia in acquirendo vide auaritia.§.ij.⁊ satis patet.ē.i.vij.ꝓcepto
De auaritia in appetēdo habes auaritia.§.i.
Si appetiuit illicite vel illicita vl multum animo suffocato vide ibidē
Circa filias auaritie prima ē,pditio
Si prodidit castrū vel terram inimicis vltra mortale tenetur de oi dāno
Si prodidit reo proximi volentibus eas auferre iniuste vltra mortale similiter tenetur ad restitutionem.
Si hita ſb sigillo secreto vl ꝓfessiōis reuelauit hēs ꝓfessio vl.§.i.⁊.§.xxiij
Si apperuit litteras alterius sigillatas vide falsarius.§.ij.
Si secreta domini sui reuellauit i ei⁹ damnuz vltra mortale tenetur ad restitutionem vide feudum.§.xvi.
De fraude q̄ est.ij.filia habes fraus
Si fecit fraudem legi ibidem.§.ij.
Si fraudauit instas gabellas vide pedagium.§.vi.
Si vendidit vnam rem ꝓ alia puta vinum limphatum ꝓ puro corrupta ꝓ sano pecus ꝓ castrato ⁊ huiusmodi habes emptio.§.viij.
Si aliquā fraudem fecit in receptionem proximi.vide dolus.§.ix.
De fallatia que est tertia filia habes falsarius.
Si falsificauit aliquod instrumentum bullam vel librum vide excommunicatio.v. casu.iij.⁊ falsarius.§.
L cum sequentibus.
Si destruxit instrumenta uel scripturas.Vide falsarius.§.iij.
Si occultauit scriptura vide restitutio primo in littera scripturas.
Si falsificauit sigilla prelatorum vide falsarius.§.ij.
Si falsificauit mensuras ibidē.§.xi.
Si monetam ibidem.§.iiij.cum sequentibus.
Si ex falsa causa obtinuit aliqd beneficium ecclesiasticum vltra mortale tenetur renunciare si alias non obtinisset.vide reseriptum.§.iij.
De ingetudine mentis qua quis nimis sollicitus est circa tpalia.⁊ tunc est mortale pcūm qū per eam quis omittit necessaria ad salutē.alias ē veniale peccatum vide inquietudo.
De violentia que est.v.filia satis ꝑs in.viij.precepto ⁊ in titulo rapina.
De misericordia que ē.vi.filia qua non subuenit quis indigenti.habes auaritia.§.iij.⁊ elemosyna.§.i.
De acceptione personarum que est.vij.filia habes acceptio personaruz.
Si in iudicio accepit ꝑsonam vel in distribuendis officijs vel beneficijs vel elemosynis vide ibidē per totuz.
Si in electionibus non eligit magis dignum.vide electio.§.xxi.
De turpi lucro quod ē.viij.filia.vide turpe lucrum ⁊ tale est peccatum quale illud propter quod acquirit.
De ludo qui prouenit aliquando ex auaritia.vide ludus per totum.
Si lusit ad pilam vel alium ludum in quo versatur industria.vide L uduo.§.ij.quando licet.
Si lusit ad ludum in quo versatur fortuna ibidem.§.iiij.
Si stetit ad inspiciendum ludentes. vide ibidem.§.vi.
Prodigalitas est ꝓria auaritie ſ tñ

pecatum. vide prodigalitas.
Si superflue erpēdit res ī pōpis ege
ꝛ hmōi. notabīl excessus vī mōtalis
ut patet ornatus. §. vi. ꝛ ibi inde.
16 ¶ Circa luxuriā q̄ ē capitale vitiū
vīd luxuria ꝛ de b hēs. ē. vi. p̄cepto
Circa vō filias luxurie q̄rū p̄ma est
cecitas mētis. ō q̄ cecitas mētis ī p̄n
Si ita occupat⁹ fuit ī mūdanis mēte
q̄ nesciat aliq̄d de deo itelligere vel ne
cessaria ad salutē. vide ibidem. §. i.
De precipitatione que est. ij. filia. vi
de ℙrecipitatio.
Si fuit p̄cepa ī opib⁹ sm̄ p̄dēcē ꝓsi
derare vel in periculū vide ibidem.
De inconsiderattone que est. iij. filia
luxurie. vide inconsideratio.
Si fuit incaut⁹ marie vbi īminebat
periculū vel vbi tenebaī de lem vl'le
uissima culpa q̄ꝫ excusetur aliq̄s a
mortali non tñ ab obligatione resti
tutionis. vt habes culpa. §. v. ꝛ. vi.
De amore sui quo quis querit deli
tias ꝛ quietem. vide amor sui.
De amore seculi qui est. v. filia luxu
rie habes diligere. §. iij.
Si voluit ꝑpetuo stare in mundo.
vide ibidem.
Si dilexit mundum constituendo ibi
finē vel ad voluptatem. vide ibidez.
De horrore futuri seculi er quo hō
vellet nūq̄ mori. vide diligē. §. iij.
De inconstantia que est. vi. filia ha
bes. Inconstantia.
De odio dei quod est octaua filia lu
xurie. habes odium dei.
De stultiloquio aut scurilitate q̄ sunt
filie luxurie. dic si vsus est verbis li
bidinosis aut inhonestis aut gestib⁹
vel ad prouocandū alios. vel vī pro
babiliꝛ habent prouocari ad luxuriā
est mortale peccatum. Idem dic de
turpiloquio. vide Scurilitas.

¶ Circa gulam que est aliud capita 17
le peccatum sunt formande interro
gationes circa eius species.
Si preuenit horam in comedendo.
Si nimis laute comedit.
Si nimium studium apponit.
Si nimis comedit.
Si cum nimio ardore seu appetitu ꝛ
quando gula sit mortale peccatuz in
predictis habes Bula.
De ei⁹ filiab⁹. q̄rū p̄ma est ebrietas.
vide ebrietas q̄n est mortale peccatū.
De hebetudine mentis que est. ij. fi
lia vide hebetudo.
De inepta letitia. scias q̄ nō est mor
tale petīn nisi ꝑ ipsaz dissolueretur
gō i ca q̄ sit mortalis peccati. vt coꝛ
rigādo in casu prohibito ꝛ huiusmo
di alias est veniale peccatum.
De multiloquio que est. iij. filia ha
bes ¶ Multiloquium per totum.
De scurilitate que est. v. filia. habes
Scurilitas.
Si fecit act⁹ ita scuriles q̄ ad p̄uocā
dū ad luxuriā sē efficaces vī mōtale
De īmunditia que est. vi. filia gule
vide Immunditia.
Si comedit vel bibit vt posset luxu
riari q̄ē mortale. sec⁹ē si vt satisface
ret vroꝛi ī redditōe dēbiti. q̄ꝫ sic null'ꝫ
petīn vel veniale q̄n hoc fecit ut ma
gis delectaretur enim vroꝛe.
¶ Circa inuidiam que est aliud ca 18
pitale peccatum. vide inuidia ꝛ quo
modo est mortale peccatum.
De eius filiabus. quarum prima est
odium proximi. de quo vide odium
dei ꝛ sic interroga.
Si desiderauit malū p̄mi ꝛ q̄to tē
poꝛe p̄seuerauit ꝛ si sepe in hmōi oc
cupauit mētē q̄ꝫ quotiens deliberate
desiderauit malū p̄mi totiēs morta
liter peccauit si erat notabile malum

ꝛ p diuersa tpa. Si fr q̄n in eadē cō
gitatōe trāsibat nūc de desiderio ma
li in reb⁹ ad desideriuz mali in p̄sona
vl' ī filijs. q̄ꝫ sicut sūt diuersa sōiecta
ita videnē diuersa mortalia peccata.
De tristicia in p̄speris q̄ ē. ij. filia ī
tristat⁹ē de bono notabili. primi deli
berate pp̄ inuidiā est mortale petīn vt
plures de maiori ꝓfessione. doctor de
maiori p̄cursu scolaris de maiori in
genio. Ciuis de maiori honore. mer
cator vl' artifex de maiori credito spi
rituali. de maiori fama ꝛ huiusmo
di. vide inuidia.
De leticia in aduersis proximi. Idē
dic. vt. §. ꝛ vide ibidem.
De susuratione. vide susuratio.
Si q̄sq̄ uit semiare discordias reꝛ
tādo maliꝫ alteri de altero. ibidem.
De detractatione. vide detractatio p
totum quomodo est mortale pecca
tum. ꝛ q̄ō tenetur per totum.
Si dixi malū de primo falsē ibidem
Si vō dixit sz q̄b⁹ nō debuit. ibidē.
Si augumētauit malum ibidem.
Si audiuit libēter detractōes. ibidē
19 ¶ Circa iram que est aliud capita
le peccatū. de quo habes Ira.
Si appetuit vindictā de p̄rio ibidē.
Si noluit loq̄ cum primo nec recō
ciliari vide diligere deum. §. ij.
De filiabus eius q̄rū p̄ma ē tumoꝛ
mentis. dic vt. ē. in p̄ma filia iurdie.
§. xviii. ꝛ ifra tumoꝛ. ꝛ de iplicatione
in hmōi cogitatōibus de vindicta fi
enda a fm̄ regulā supradictā. ibidez.
De. ij. filia. scilicet indignatione. ha
bes indignatio.
De. iij. filia q̄ ē clamoꝛ. vide clamoꝛ.
De. iiij. filia q̄ ē cōtumelia seu cōui
tū hēs. Cōtumelia ꝛ Cōuitum: ad
uerte hic q̄ sz qa nō dicat cōuitium
vl' ꝓtumeliā vt ei auferat honoreꝫ. sz
ea correctiōis sz tñ dicit talia q̄ de se
notabīl' ledūt. puta mulieri q̄ ē pu
tana ꝛ hmōi ꝛ audientes scādalizāt
de tali cui dī q̄ꝫ sic credūt esse non ex
cusaretur a mortali peccato.
De. v. filia q̄ est ira. habes Ira.
De maledictōe que est. vi. filia hēs.
¶ Maledictio.
De blasphemia dictum est. ē. §. v.
De bello similiter. §. x.
De seditiōe q̄ ē. vi. filia hēs seditio.
Si sz ꝓualitare vl' ea sequit pat⁹ q̄l
tercūq̄ꝫ ꝓpte ē in statu dānatōis nec
pōt absolui nisi disponat dimittere.
De murmuratiōe hēs murmuratio.
Si murmurauit ꝛ deū deliberate te
neno cuni iniustum q̄ꝫ mortale.
Si contra prelatos ipsos temerarie
iudicando mortale est.
¶ Circa accidiam que est vltimum 20
capitale peccatum. vide accidia.
Si dimisit necessaria propter acci
diam. ibidem. §. i.
Si penituit se benefecisse. ibidem.
Si incurrit infirmitatem notabilem
propter tedium est mortale quando
potest se iuare. vide accidia. §. i.
De filiabus eius quarum prima est
desperatio. vide desperatio.
Desa q̄ ē malitia q̄ ē petīn ī spīn lā
cū q̄ō hz ser spēs. ¶ ℙria dī ꝑsum
ptio de misericordia dei sine meritis
¶ Scda desperatio q̄ desperat de miseri
cordia dei. ¶ Tertia spugnatio vita
tis agnite vt libertus posūt peccare.
¶ Quarta iuidētia frne gre. ex q̄ vel
let oēs ēent mali ꝛ nulls bon⁹ ne eēt si
bi ꝓfusio male vnē. ¶ Quita obsti
natō. ¶ Sexta ipenia. vīd petīn. §. iij
De. iij. filia que ē pusillanimitas vi
de ℙusillanimitas.
Si desist bona facē ad q̄ tenebaī ex
pusillanimitate. vtputa corrigē ī ex.

vide correctio fraterna. §.i. ⁊ filia.
Si vo dimisit ñ necia ē vciale pcñ
De.iij.q est ociositas dcñ ē. §.i.iij.
precepto. ⁊ habes in titu. Ociositas.
De.v. filia que est pigritia seu torpor
vide Torpor.
De.vi. que est euagatio mentis in il-
licita. habes euagatio mentis.
De.vii. q ē negligia. vide negligentia.
Si fuit negligēs in adiscēdo necessa
ria ad salutē ī ꝓfitēdo in suscipiēdo
sacra. in opib⁹ misericordie exercen-
dis q qñ sit mortale pcñ ꝑ negligia
§.i. aduerte hic q si ge er negligētia
omittit iplere vnū preceptū. puta de
ꝓfitēdo semel in anno solū est vnus
pcñ mortale. sed si deliberauit sepi⁹
nolle confiteri tot sunt peccata mor-
talia quot sunt deliberationes facte p
interualla temporis. Quod no.
21 ¶ Circa opa misericordie spūalia q si
ꝓsule. castiga. dimitte. solaꝛ. fer. ora.
Si nolūt dare ꝓsiliū petēti in his q
ptinēt ad salutē vl in re. vñ notabile
dānū pōt euenire primo cū tñ possz
mortale est vel qñ hēbat er officio.
Si non correxit quos debuit ⁊ tene
batur. habes Correctio prelatorum.
⁊ Correctio fraterna.
Si dimisit rancorem contra proxi-
mum. dictum est. §. xviij.
Si nō fuit ꝓsolatus tribulatos pos-
set esse mortale in plato qñ subditi ex
tali omissione inducuntur in despe-
rationem vel aliud malum. ⁊ ipse to
no modo posset salua disciplina.
Si non orauit pro omnibus posset
esse graue in illis qui vluunt de ele-
mosynis magna negligentia.
22 ¶ Circa opa misericordie corpora-
lia q sunt visito cibo. poto redimo. te
go colligo ꝺdo. q tūc cū quarētur
sūt mortale pcñ qñ ex eorū omissio
ne notabilr lediť primꝰ. ⁊ hō pōt ho
no mō facē puta si platꝰ vilitaret ifir
mū quē visitare posset nō desparet
ſz ꝓsiterer. Eget cibo ⁊ potu ⁊ hēs vl
tra ꝓdecēnā tui statꝰ. Est ī captiuita
te ⁊ redimē posses re supfluitatibus
mis. Est nudus ⁊ tu caudaz ducis.
Est sine domo ⁊ hēs ampla palatia.
er dcis. §. auaricia ⁊ elyma potes col
ligē qñ homo tenetur de precepto.
¶ Circa qnqz sensus q sūt vitus gu 23
stus audituꝰ. odoratꝰ. ⁊ tactꝰ. in qb⁹ se
pi⁹ pōt eē mortale. vt li voluit vidē
q sūt mortalis pcti in eo q facit vl in
ductius ad mortale. de q hēs Curio
sitas. Idē dic de auditu. Gustus āt
⁊ odoratꝰ cōiter sūt venialia. Tactus
qñqz mortale cū cā luxurie vl mozo
se delectatiōis. vt. §. cogitatio.
¶ Circa precepta ecclie que gñali 24
ter. tangunt omnes dictum est. §. in
ij. filia manis glorie. §. xiiij.
¶ Nunc de statib⁹ aliq partiēlaria 25
sūt ponēda in qb⁹ sūt iteꝛ rogādi vl
tra ea q. §. posita sunt contra pcepta
⁊ vi peccatis capitalibus. ⁊ primo.
Circa pueros voli capaces sūt iterro
gādi re iniectiōe manuz violēta in
psonā eccliasticā. er q possent eē ex
cōicati. re q hēs. §. excōicatio. v. §. i.
cū mittis se. postea de ꝓfessiōe ⁊ cōfes
ne si fecerūt. de pnīa. de iobedientia.
de mendatio de inhonestate. auditō
ne miīe de furtis ⁊ similibus in qui
bus cōmuniter illa etas solet peccare
¶ Circa christianos i cōmuni. si su 26
scepit sacramenta necessitatis. ⁊ que
sint. Elide sacramentum. §. vi.
Si portauit habitum infidelium. vi
de Apostasia. §. vltimo.
Si nimia familiaritatē hz cū iudeis
vel cū infidelibus. vide Judeus. §. i.
Si fecit ꝓ ꝓsciam. vide conscia. §. i

Si habuit ratium aliquod malus fa-
cium noie suo vide cōsensus. §. iij.
Si aliqui ꝓsuluit aliquod peccatum
vel malum. vide consilium. §. i.
Si contempsit aliquā exortationem
superioris. vide contemptus. §. i.
Si quando tenebatur habuit ꝓtitio
nē de pctis vide cōtritio. §. iij. ⁊. v.
Si coꝛrexit quos scivit velle delin-
quere vide correctio fraterna. §. i.
Si denunciauit prelatis peccata que
scivit vide denunciatio. §. i.
Si in dubijs tutiozem partem ele-
git. vide dubium. §. i. ⁊. ij.
Si cristeno excōmunicatus. vel in-
terdictus ⁊ inonitus a celebrātibus
vt eriret ecclesiam nolūt exire. vide
excōmunicatio. v. casu. xv.
Si famā suā neglexit. vide fama. §. i.
Si incarceratus fugit. vide fugere.
§. i. ⁊ ij.
Si vsus est habitu femineo. Vir eri-
stens vel econtrario aut religionis.
vide habitus. §. vi. ⁊. viij.
Si fuit histrionius. vide histrio. §. i.
Si impressit in terra vl in lapide hu
mi posito signum crucis. vide ima-
gines. §. iij.
Si fecit aliquod enorme in ecclesia.
vide immunitas per totum.
Si scivit necessaria ad salutem. vide
scientia. §. ij.
Si fuit excōmunicatus ab aliquo ui
dice. vide absolutio. ij. ⁊ excōmuni-
catio primo per totum.
Si iniecit manus violentas in per-
sonam ecclesiasticam. vide excōmu-
nicatio. v. §. i. cum multis sequenti.
Si nominatim. interdictos excōmu
nicatos vel vsurarios sepeliret vide
excōmunicatio. vij. casu. xxvi.
Si ꝓtraxerit matrimonium in cas-
bus consanguinitatis vel affinitatis

ꝓhibitis vide excōicatio. vi casu. xli.
¶ Circa ambasiatores dominoꝝ 27
vel communitatum.
Si steterunt absentes sine causa vel
pro factis suis in expensis dominoꝝ
vel cōmunitatū vide absens. §. i.
¶ Circa tutores vel curatores aut 28
administratores rerum alienarum.
Si infideliter se habuit in cōmissis
fraudādo vl dilapidādo. aut nō bñ
ministrādo vide administratio. §. i.
Si coegit vsuras ꝑ pupillis. aut alio
modo fecit pro eis ꝓtus illicitos. vi
de restitutio. i. in littera vsurarius.
¶ Circa coniugatos. 29
Si contraxit clandestine. vide clan-
destinum. vl in gradu prohibito. vi
de matrimonium. iij. per totum.
Si consumauit ante benedictionem
vide debitum. §. i.
Si negauit debitum petenti vel red-
didit se impotentem. ibidem. §. vi.
Si cognouit causa fatiāde libidinis
ibidem. §. xxiij.
Si cognouit habens intentionez ad
alteram ibidem. §. xxi.
Si vsus ē matrimonio extra vas vl
modo indebito. ibidez. §. xxv.
Si tēpore nēstrui. ibidem. §. xxxij.
Si in diebus festiuis vel in eccleha
ibidem. §. xxviij. ⁊. §. vltimo.
Si preguatiōe ipe ibidem. §. xxxij.
Si per tactus habuit polutionem er
tra vas. ibidem. §. xxvi.
Si coegit vel reddidit debitum adul
tero vel adultere. ibidem. §. viij.
Si contraxit excōmunicatus. vel in
peccato mortali cristeno quia pecca
uit mortaliter contrahendo per ver-
ba de presenti. vide matrimonium.
sēcō. §. vltimo.
Si non contraxit ea intentione q de
buit vide matrimonium. ij. §. vltio.

30 ¶ Circa vxores. Si fuit litigiosa in domo: ⁊ de relig⁹. de q̄b⁹. §. xix.
Si habuit dotem de viuis. vide restitutio primo sub littera v.
Si furarius.
Si fuit inobediēs viro vide obediētia. ⁊ inobediens. per totum.
Si procurauit sterilitatē vel vsa est superstitiosis. vt hęret filios. vide infirmorū. ij. §. xxiij. cum duobus seq.
Si dedit bona viri ꝯ eius voluntatē vide elemosina. §. vij. ⁊ vide furtus. §. xxxiij. ⁊. xxxv. ⁊. xlvij.
Si habuit bonā curā de filiab⁹ maritē ⁊ si docuit eas vanitates ⁊ hmōi in q̄bus sūt multa mortalia nō durit ad missas predicationes: ꝫ correas p̄z per supradicta q̄do est mortale.
Si vsa est ornatu indebito vide ornatus per totum.
Si violauit fidem viro vide adulteriū in principio.

31 ¶ Circa viros si stetit nimis in remotis causa cupiditatis contra volūtatem vxoris vide debitum. §. vi.
Si nō seruauit fidez vel hz concubinam. q̄ non est absoluēdus: nisi a se eiciat vide concubinarius. §. i.

32 ¶ Circa p̄cm̄ mutuo. Si alīta reddit q⁹ tenebat. vid alīta p totū.
Si soluit decimas debitas. vide decima. §. i. ⁊. ij.
Si fecit elemosinas. vide el̄ma. §. i.
Si ministrauit necessaria familie tā corpori q̄ aie docēdo ⁊ huiusmodi vide familia. §. i. ⁊ filius. §. xxi.
Si non dotauit seu maritauit filias tempore debito. vide dos. §. iiij.
Quomodo tenetur ex facto familie habes domus. §. vltimo.
Si prouocauit familiam suā nimis eraspērando ⁊ furiose ⁊ ceteris. vt. j. ira. ⁊. ē. §. xix.
Si ꝯ procurauit vt ꝓficeret semel i anno ⁊ cōicaret vł mortale peccatum.

¶ Circa filiosfamilias. si furatus est 33
res pris sui vt expēdēt i supfluis vel ludis aut alijs malis: q̄ē mortale.
Sec⁹ si accepissz p factēdis sibi vestimētis. aut calciamētis. aut alijs necessarijs. q̄ sic liceret. ex quo p̄ nō p uidit. vt tūr ⁊ de relig⁹. vt. ē. §. vij.

¶ Circa doctores ⁊ magistros. 34
Si quesiuit magistertium seu doctoratum propter honorem principaliter. vide honor. §. iiij. ⁊. vij.
Si fecit se promoueri ad doctoratum existens ineptus ⁊ ignorans vł mortale per. c. i. ⁊. c. quāto de magistris.
Si legit principaliter propter honorem. vide honor. §. vij.
Si legit scientias prohibitas vł per sonis prohibitis vide. ¶ Magister. ⁊ que sunt persone prohibite. vide excōmunicatio. vij. casu. vj. ⁊. vij.
Si ex pacto recep⁹ē in canonicū vt scolas regat vide magister. §. x.
Si exegit existens salariat⁹ a scolarib⁹ aliqd vide ibidē. §. xi. ⁊. xij. ⁊. xiij.
Si exegit aliquid pro licentia docendi danda ibidem. §. xv.
Si admisit ignorantes ad doctoratum mortaliter peccauit: q̄ ex tali facto dicit mendatium pernitosum.
Si nō exegit iuramentū a doctorando q̄ non expendet plusquā debet in doctoratione. ibidem. §. vltimo.
Si exīs i mortali notorie docuit publice i theologia q̄ mortale peccauit ꝫ ꝑ Petrū. vide ¶ Predicare. §. vij.
Si seruauit iuramenta vniuersitatis vide iurantentum. vi. §. ij. ⁊. iij.
Si tractauit se de doctrina alios vitā perādo aliquādo ⁊ in pluribus pōt esse mortale. vide. ē. §. xiij. ⁊. xvij.
Si notabiliter fuit negligens circa profectum scolarium videtur mortale. vide negligentia.
Si verberauit aliquē crudeliter vł mortale q̄ solū lentū castigatio ei⁹ p̄missa ē. c. cū voluntate. de iniu excōicationis. ⁊ si crās clici eēt excōicat⁹ vide excōicatio. v. casu. i. §. x. ⁊. xi.
Si inuito nō puta detrahēdo vel per sectas subtraxit scolares alterius doctoris q̄ vltra mortale tenē ad restitutionē si tā intraverant ꝫ Jo. de ligna. secus si nondum intraverant.
Si ꝓdidit pp odiū vel partialitatē doctorandum. vel in collegio recipiendum idoneum: quia vltra mortale tenetur ad restitutionem damni.

35 ¶ Circa scolares si fuerint iurāmta vniuersitat⁹ vid iurāmtū. vi. §. ij. ⁊. iij.
Si fecit sectas pro rectore fīēdo multa mortalia tbi aduenerunt.
Si elegit rectorē i sufficiētē vł mortale fm aliqnos. sed hoc non determino in vniuersitatibus scolarium.
Si studet in ꝓhibitis scientijs. vide magr ⁊. s. excōi. vij. casu. vi. ⁊. vij.
Si sepe contendit contra veritatē ne succumbere videatur. vide. ē. §. xiiij in septima filia.
Si studet propter malum finem qñ tale peccatum qualis finis. vel propter honorem vide honor. §. vij.
Si studuit curiosa dimittendo necessaria ad salutem est mortale peccatum. vide curiositas.
Si tractauit cū aliq̄ ciue bononiensi de ꝓductione hospitij alterius scolaris vide excōicatio. vi. casu. iiij.

36 ¶ Circa medicos. si existēs ignorās medec. vide ꝫ Pedicus in ꝓn. ⁊. §. ix
Si in medēdo non fuit secutus traditiones medicine. sed voluit facere experimenta ex capite suo in periculum notabile proximi ibidem.
Si plongauit infirmitatem ibidem.
Si consulit aliqd ꝓtra salutem aie ꝓ sanitate corporis. ibidem. §. vij.
Si ū admōuit i firmū efficacit vt ꝓficeret i ꝓncipio infirmitat⁹ ibidē. §. viij
Si ꝓgnāti aliqd dedit vt fili⁹ morer̄ peccauit mortalr. q̄ nō sunt facienda mala. vt bona eueniant.
Si dedit medicinam de qua dubitabat an noceret. ibidem. §. ij.
Si non annunciauit mortem infirmo. ibidem. §. xij.
Si non debito modo visitauit infirmos posset aliquando esse mortale.
Si pauperibus nolūt mederi gratis. ibidem. §. v.
Si habuit partem cū aromatario et pp hoc grauat infirmos emere ab eo cum eorum dāno quia sic tenet̄ eis ad restitutionem ex quo ei solue-runt secus si ex hoc nullū hūt dānū

¶ Circa aromatarios. si incōponendis medicinis nō posuit q̄ medicus ordinauit sed vnū ꝓ alio vel corrupta ⁊ que virtutē non hēbāt et retinuit ꝓ bonis ⁊ hmōi ex quibus sequit vel prolongatio infirmitatis vel aliud malum proximo infirmo q̄ vltra mortale tenetur ei ad restitutōē. 37
Si vendidit venena vel q̄ faciūt ab ortum ⁊ hmōi illis de q̄bus sciebat nō debere vti ad bonū vide aro. §. ij
Si sophisticauit aromata ponēs in speciēb⁹ vnū ꝓ alio vl i fruptis aut k cādelis ⁊ hmōi vide emptio. §. viij.
Si vendit diminuto pōdere aut falso ⁊ huiusmodi vide falsarius. §. ij.

¶ Circa mercatores si portauit ꝓ 38
hibita infidelibus vide excōmunicatio. v. casu. xxi.
Si negociatur propter malum finē vide negocium. §. ij.
Si in loco sacro tenuit mercatū vi de immunitas. §. i. ⁊ negocium. §. ij.

Si earī vēdidit q̄z emit i eōdē loco vīd emptō. §.r.ī.j. negociuz. §.iij.
Si vendens p alijs aliq̄ vēdit p.xij. ī solū.r. dat dñis rex ibidē. §. vltio.
Si vendidit vnum p̄o alio vel corrupta p̄o bonis vide ibidez. §. viij.
Si vsus est falsis mensuris ī huiusmodi vide falsarius. §.xi.
Si vendidit rē pl' iusto p̄cio aut pp̄ths solutōis ī hmōi vīd ēptio. §. vij
Si fec̄ cābia vīd vsura. i. §. li. cū seq.
Si aliquos cōtractus vsurarios. vide vsura. ī. per totum.
Si cōposuit cū alijs vt vēd. it vno p̄cio i dānū reipublice q: vltra mortale tēr dānificatis vide negociū. §.tj.
Si expendit falsas monetas scienter est mortale ī tenet ad restitutionē īz ipse etiā fuerit deceptus ab alio.
Si bonas monetas radit vide falsarius. §.iij. cum sequentibus.
Si emit res raptas. vel furatas. vide restitutio in littera emens.
Si ifidelis se hūit i societate quā hz cū aliq̄ vide societas. i. ī. ij. p totum.
Si vēdit i festis vl' cū mēdatijs pueris ī alijs illicitis vīd negociū. §.ij.

31 ¶ Circa prosonetas. si mediator fuit contractuum vsurariorum vide restitutio. i. in littera vsurarius
Si male consuluit scienter in aliquo contra ui q: vltra mortale tenetur de damno dato vide dolus. §.ix.
Si decepit in precio dans intelligere vni q̄ vnlt tantū ī alteri q̄ nō potest hēre nisi tīn vide emptio. §. vlti.

40 ¶ Circa artifices. si fecit artem cui? opus est ad malum vt tarillos ī huiusmodi. vide ars. §.ij.
Si accepit insignia alterius magistri vide insignia de fraude in arte in mēsuris ī huiusmodi.

41 ¶ Circa lānifices si vēdit pānū vnius̄ p alia vl' victure vīd ēptio. §. viij
Si soluit laboratorib⁹ de panno aut vendendo vltra iustuz preciū ī emēdo p̄o viliori vide vsura. i. §. lviij.
Si filatoribus dedit. xxij. vnciao p libra tenetur ad restitutionem nisi sic a princi. conuenisset.
Si pānū minus̄ tractū vīd ēp. §. viij
Si non soluit laboratoribus vide solutio. §.xxv.

¶ Circa tabernarios. si vendidit. vi 42
nū liphani p puro vīd ēptō. §. viij.
Si miscuit in vino nociua ibidem.
Si tenuit meretrices vl' lusores oia peccata et imputabuntur.
Si scienter administrauit ad ebrietatem alterius vide ebrietas. §.i.
Si ex culpa sua perdidit libi tradita in custodia vide custos in princi. ī nauta in principio.

¶ Circa macellarios. si vēdidit car- 43
nē corruptā p sana de pecude p̄o castrato ī hmōi vide emptio. §. vnj.

¶ Circa pistores si fecit panem mi- 44
nus ponderosum vel immiscuit alias farinam ī hmōi vide emptō. §. viij.

¶ Circa sutores. si fecit vestes ūpu- 45
dicas que non pñt deferri sine peccato mortali vide ars. §.ij. ī hoc quando sit vide ornatus per totum.
Si male scidit ex culpa sua vide culpa. §.v. ī. vi.
Si furatur de panno serico ī huiusmodi vide furtum per totum.

¶ Circa aurifices. si vēdidit auruz 46
alchymicū p vō vide emptio. §. viij.
Si cudit monetam sine licentia pncipis vide falsarius. §. iij. cum seq.
Si tradit eam vl' facit aquā vnde aliquid immitti et ibidem.
Si emit lapidē p̄ciosuz p vili ab illo qui ignorabat vide emptio. §. vij.

¶ Circa alchymicos. si laborauit ūi 47
dicta arte vide alchymia

48 ¶ Circa dattarios si exegit datia iniusta vide pedagium. §. i. cum seqn.
Si exegit a psonis ecclesiasticis ibidem. §. quarto.
Si imputauit frandem datii vbi nō erat vltra mortale tenetur ad restitutionem totius damni.
Si fraudauit socios vltra mortale tenetur ad restitutionem.

49 ¶ Circa musicos ī histriones si pulsauit his qui ex libidine corrizabant vel illicite vide correa.
Si gestus ipudicos prouocātes ad peccatum mortale fecit. vide histrio

50 ¶ Circa laboratores ī rusticos. Si non laborauit fideliter in notabili excessu esset mortale peccatum.
Si permisit bestias nocere in agris. ī hmōi tēr ad restōnē si fuit in culpa.
Si fraudauit dñm in parte sibi data. tenet ad restitutionē nisi dñs in alio grauasset eum vide furtum. §.xl.
Si non seminauit possessiones vel colluit quas tenebat sicut debuit vide culpa. §.v. ī. vi.

51 ¶ Circa venatores. si in diebus festis perdita missa vel per totam diez se occupauit vide ferie. §.ix.
Si dedit damnum in agris quia tenetur si est notabile ad restitutiones.

52 ¶ Circa locatores. si scienter locauit equum periculosum aut vas vitiosum vide locatio. §.xxij.
Si conductor fuit in culpa perditionis rei locate ibidem. xxiij. §.
Si recipit mercedem quā non debuit vel solvit minus q̄z debuit ibidem
§.xxj. ī. §.xv.

53 ¶ Circa laborantes in filando lanā vl' tingēdo setā ī hmōi q̄ teneūt prius destruunt de q̄ vide locatio. §.xxij.

¶ Circa renēditores rer. si finxerūt 54
q̄ nō poterāt vēdi nisi p tanto ī tñ vel erant qui emerūt p̄o plus vl' ipi p̄o modico emerūt vt p̄o plurib⁹ vēderent tenentur ad restitutionem q̄a per fraudez acquierunt. Item si vendiderint p̄o plus q̄z tribuant dño vide emptio §.xxvij.

¶ Circa iudices. si habuit iurisdictō' 55
nem ab aliquo non vero domino vl de dominus in p̄ncipio.
Si vēdit iniquā sententiā scienter vl per ignorantiā aut negligentiam vide iudex. §.xxj. cum seqnti.
Si existens ignorans non eligit bonum. assessorem. ibidem. §.xxij.
Si elegit assessorem in fraudez cum non indigeret. vide iudex. §.xvi.
Si accepit pecuniaz vt iudicaret vel nō iudicaret aut vt iniqne contra iustitiam vide iudex. §.viij. cum multis seqnentibus. ī suspensio. i. §.xx.
Si nō fuauit ordinē iuris vt mortale nisi aliq̄ cā vrgēs ad hoc ipelleret
Si reo dedit dilatōes idebitas. q: vltra mōtale tēr pti lese ad restitutōez.
Si reo fecit interrogatiōes ad quas non tenebatur respondere. vide confessio delicti per totum.
Si posuit ad torturaz sine legitimis indiciis. vide tortura. §.i.
Si allegatōes friuolas admisit. q: vltra mortale tēr leso ad restitutiones.
Si appellatōz legitimā ñ admisit vl friuolā admisit q: vltra mortale tēr pti lese. sm q̄ dico appellatio §.xv.
Si pauperibus non prouidit de aduocato vide aduocatus. §.i.
Si penaz relaxauit vel auxit sedo vt de penam. §.xviij.
Si arestauit aliquē vl' bōa ei' descripsit vl' officiales misit. vt sic pecuniaz extorqret p̄ usuris vl' aliqd alīd iue-

nit et quo pecunias haberet quia tenetur ad restitutionem.
Si in sniā appositi cām obscuram vt ille ꝫ quē dabat se posset defendē ꝫ iustitiā. qz vltra mortale tenetur ad restitutionem de dāno dato parti.
Si parte nō ꝓdēnauntin expēsis cū deberet ꝛ peterent qz vltra mortale tenetur ad restitutionem parti.
Si vt extorqueret pecunias mō suo fecit q̄d qō inre ordinario debebat expedire faceret iure delegato.
Si purgauit prouinciam malis bonis mundus. vide iudex. §. vij.
Si iudicauit ꝑm allegata ꝫ veritatē quā sciebat vide iudicare. § vij.
Si sententiaz alicuius censure ecclesiastice protulit sine monitione ꝛ scripto vide suspensio. i. § xvi.
Si iudicauit ꝓsupposit ñ sibi ꝑbitos nec rōe rei vl' ōlicti. vīs iudicauit. §. xvij.
Si ptrauit sniaz in lōgū vt pecunias extorqret. mortaliꝛ peccauit ꝛ tenetur ad restitutionez non solum pecunie accepte a pte q̄ iustitiā bēbat ſz ꝛ ad oē datiū qō habuit ex tali dilatione.
Si interposuit auctoritatē i aliq̄ ꝯtra mulieris vl' minoris in eoꝝ dānum pp pecuniaz vel amicitiam. qz vltra mortale tenetur ad restitutionē leso.
56 ¶ Circa officiales ōnoꝝ ꝛ cōmunz. Si cōmunitas est alicui nisi ei daret ꝛc. vide concussio.
Si exegit iniusta grauamīa ꝺ mādato sui superiorꝭ. qz vltra mortale tñr ad restōnē totī exacti. si ille nō vult restituere in cuius vtilitatē est exactū.
Si executus est iniquam sententiā vide iudicare. §. vij.
Si nō obtinuit malis q̄ntum potuit bono mō. vide consentire. §. ij.
Si fuit ꝓditor terre vl' castri. hēs. §. Auaritia. §. xv. in prima filia.
Si fuit officialis tiranni aut iniusti domini vide domus in ꝓnc.
Si non accusauit quos tenebatur ex officio qz si ex iuramēto tenebat erit mortale peccatum. alias nō ſemper.
Si emit officia vl' super ipsa munera uit. vide officium.
Si hūs soluere de pecunia dñi vel cōitatis alioꝝ extorsit tñ ꝓ ducato erit stēs ipse salariatus qz restituē tenet.
Si qō inuenit de nocte dimisit pp pecuniaz ꝫ statuta qz videtur mortale.
Si seruauit statuta que iurauit l' ꝓncipio officij.
57 ¶ Circa consiliarios dominorum vel cōmunitatum.
Si erīs i ꝓsilio ꝓsensit alicui malo. vide cōsensus. §. ij. ꝛ consilium. §. i:
Si dedit fraudulenti ꝓsiliū. ibidez.
Si ꝓposuit aliq̄ in ꝓsilio in dānum aliquoꝝ qz vltra mortale tenetur ad restitutionem dāni totius quandoſi ne eo non fuisset.
Si ꝓsensit ad aliq̄ statuta feuda que erant iniusta aut contra libertatē ecclesie. vide ibidem ꝛ excōmunicatio. vij. casu. rij. ꝛ casu. xliij.
Si reo cōtatis ꝓmisit dilapidari vl' ex inutilibus cōmissionibus aut q̄li tercunq;. vide administratio.
58 ¶ Circa arbitros vl' arbitratores.
Si iniqz ꝺdit sniaz sciens. vl' ex ignorātia. vide iudex. §. xxi. cū leqntib⁹.
Si permisit expirare compromissuꝫ vide arbitr ꝛ. §. i.
Si ꝓ spūali dedit tpale in recōpēsationem. vide ibidem. §. vij.
Si ꝓ pace abstulit ab vno ꝛ dedit alteri. vide ibidem. §. vi.
59 ¶ Circa accusatores. si accusauit aliquē mala itētiōe. vide accusatō. §. vj
Si accusauit aliquem calumnioſe. vide ibidem. §. viij.

Si iurauit

Si iurauit non accusare ibidē. §. vi.
Si accepit ꝓcū vt ñ accusaret. ibidē
Si accusatus respondit calumnioſe ibidem. §. xiij.
Si accusat⁹ tacuit vtilitatē ibidē. §. xxij
60 ¶ Circa aduocatos. Si ibidem a iure aduocare aduocauit. vide aduocatus. §. i. cum multis sequentibus:
Si defendit iniustā cāz. ibidē. §. xiij.
Si amisit causaz iustā per suā ignorantiam vel negligentiā ibidē. §. xij.
Si immoderatum salarium extorsit ibidem. §. xiiij.
Si non aduocauit ꝓ pauperibus. ibidem. §. x.
Si fecit pactum cū clientulo de quota litis. ibidem. §. xiij.
Si reuelauit aduersario secreta cliē tuli. vide falsarius. §. ij.
Si causaz vsurariam defendit quia vltra mortale tenetur ad restitutionē
Si frustratorias dilationes quesiuit qz tenetur ad restitutionem parti leſe
Si falsas leges vl' instrā. pdurit vel instruxit clientalū de falsitate dicēda
Si q̄liter cunq; fuit cā alicuius dāni in hmōi aduocatiōe. qz vltra mortale tenetur de damno parti leſe.
Si solūmodo attendit ad ordinē iudiciarīū ꝛ non ad merita cause sicut hodie cōiter facūt aduocati. ꝛ tamē non excusant a mortali. ꝛ ab obligatione restitutionis dāni si defendunt causam iniustam quo ad merita quā tūcunq; quo ad modum ꝓcedendi sit inordinata. qz ordo nō est mūctus nisi propter deceptiones euitandas.
61 ¶ Circa procuratores. Si defendit causam iniustam mortale est. ꝛ tenetur ad restitutionem leſo.
Si infidelit er vel negligenter se habuit. vide locatio. §. xxiij.
Si in positionibus ponendis vel respondendis perturauit vel fuit causa periurij. mortaliter peccant.
¶ Circa notarios. si ex ignorātia dictauit male instrā vel testamenta pp qō. primi dānificati sunt vide culpa. §. v. ꝛ. vi. ꝛ. ī. tabellio. §. vi. 62
Si instrā q̄ recepit nō posuit i ꝓthocollis si teneret magna neglia vī mortale petīt in instrīs ex q̄bus. ex earū q̄ditiōe. primi possent notabiliꝛ ledi.
Si malicioſe occultauit vel destruxit instrumenta. vide falsarius. §. iij.
Si falsauit instrumenta addēdo aliquid qō non fuit expressum vel alio modo. vide falsarius in principio.
Si non dīi ſsonauit in renūciatiōe alicuius iuris ponēda in instrō ptē q̄ erat ignara qz tenet ei de damno eo qz est causa deceptionis ꝓximi.
Si fecit instrā in fraudem vsuraruz vide restitutio. i. in littera vsurarius.
Si petijt indebitū salariū tenetur restituere. facit q̄ dico emptio. §. vij.
Si notarius cpi petit ab ordinādis salarium non ꝑm instrumentum sed ꝑm qualitatez ordinis qui a est simoniacus quātuncunq; non sit salariatus. vide simonia iij. §. xxij.
Si recepit instrā. ꝓ testō renūciatiōe donatiōe vel alia obligatiōe illius q non erat sane mentis quia vltra mortale tenetur ad restitutionem leſo.
Si scripsit dictauit vel redegit in publica forma statuta ꝫ ecclesiasticā libertatem vel in fauorem vsuraruz. vide exēcōicatio vij casu. rij. ꝛ casu. xliij.
Si rogatus ꝓ pauperib⁹ noluit gratis facere quia tenetur ꝑm q̄ dico de aduocato aduocatus. §. x.
¶ Circa litigātes. si calūniosē accusauit aliquem. vide accusatio. §. xiij. 63
Si mala intentione ibidem. §. xiij.
Si accusatus rēdit pecuniaz accusa-

toꝝ. vt desisteret. ibidem. §. xi.
Si calūniole se defendit ibidē. §. xiij
Si nō rndit vitarē interrogaꝝ qñ tenē
dat. vide confessio delicti i principio.
Si litigauit scienter iniustaꝫ causaꝫ ha/
bere vide litigiosa. §. ij.
Si bona iusta cām litigauit nō p me
dia iusta si indebita vputa cū menda
cio periurio ꝛ huiōi mortalr peccā
uit ꝑm Tho. 2a 2e. q. lxij. ar. nō tñ tenet
ad restitutionē si aliqd obtinuit per
iniustā sniaꝫ. vide sententia. §. vij.
Si appellauit causa afferende more
vide appellatio. §. xv.
Si ratione studij vel artis frandulē/
ter pcurauit aduersariuꝫ coram aliquo
iudice. vide argumentatio. §. iij.
Si habens conseruatorem procura
uit. vt intromitteret se de non noto/
rijs. vide conseruator. §. i.
64 ¶ Circa testeꝫ. si requisitus in iudicio
noluit dicē vitatē. vid testis. §. xxvj.
Si falsū testimoniū dixit. ibidē. §. xxx
Si dubium pro certo proposuit. vi
de periurium. §. iij.
Si pecuniam accepit pro testimo/
nio ferendo. vide testis. §. xxviij.
65 ¶ Circa tutores vel curatores. si tr/
ne administrauit in vilitatib⁹ pupil
loꝝ vide administratio per totum.
Si consumauit bona ipsorum vel si
bi appropriauit quia tenetur ad resti
tutionem vt patet ibidem.
66 ¶ Circa executiones testōrum vl vl
timarum voluntatum. Si alienauit
relictum vide dos. §. xxvj.
Si soluit debita defuncti. vide heres
§. v. ꝛ. vj.
Si legata implenit vel nimio distu/
lit. vide executio. §. xxiij. ꝛ. xxiij.
67 ¶ Circa curiales. Si fuit adulator
vt obtineret beneficia ꝛ huiusmodi.
vide adulatio per totum.

Si proposuit dominis aliqua. vnde
possent extorquere pecunias indebi/
te vide consilium. §. i.
Si bona confiscata inique sibi fecit
donari quia tenetur restituere.
Si fuit leno pro dño mortalia mul
ta in hoc sepe cōmittuntur.
Si totum tempus expendit in occi/
ositate. vide preceptum. §. v.
Si reportauit mala de alio vt eū po
neret in inimiciti dñi vide lusurato
Si delectatus fuit dicere mala de ali
o vel audire. vide detractio.
¶ Circa principes ꝛ dños seculares. 68
Si habet dominium ex iusto titulo.
vide dominus in principio.
Si neglexit facere iusticiam petenti/
bus qa vltra mortale tenetur eis ad
restitutionem damni quod passi fue
runt ex hoc facit qd dēs inder. §. xxj.
Si fecit iniusticiaꝫ alicui multo ma
gis tenetur ibidem.
Si quesiuit ponere diuisionez in po
pulis vt posset regnare quia mortal/
le est vide usurarius.
Si posuit collectas indebitas subdi/
tis suis. vide talia. i principio. ꝛ §. i.
Si erigi fecit pedagia iniusta. vid pe
dagium per totum.
Si fuit ambitiosus ad maius dñiuꝫ
propterea procurauit bella vel aliud
iniustum qz vltra mortale tenetur de
omni damno vide ambitio. §. i.
Si fec confederatōs cū aliq de offendē
do se iuste vl iuste mōtalr peccant.
Si habuit bellū iustū ꝛ qñ sit iust
ū habes bellum. §. iij. ꝛ quomodo
tenetur ibidem. i. §. v. ꝛ. x. ꝛ. xi.
Si posuit officiales malos vide do
minus. §. iij. ꝛ administratio. §. ij.
Si vendidit officia. vide officium.
Si ea q erāt cōmuna sibi appropria
uit tenet restituē. vide talia. §. ij. ꝛ. x.

Si incarcerari fecit aliquem indebi
te vide carcer. §. ij. ꝛ. iij.
Si bannuit aliquem indebite. vide
bannum. §. i.
Si non permisit testari aliquos. vi/
de talia. §. x.
Si coegit nubere filiam alicuius al/
teri vt ei succedat potest esse mortale
secōm qualitatem rei.
Si fecit fieri torneamenta vel hastilu
dia. vel spectacula inhonesta vide
ludus. §. vj.
Si iustitiam vendidit vide inder. §.
xix. ꝛ. xx.
Si fecit statuta vel leges iniquas. vt
de lex. §. xvij. ꝛ excommunicatio. vij.
casu. xij. ꝛ casu. xluj.
Si vasallos indebite grauauit vel
spoliauit. vide talia per totum.
Si iple vasallus existens fuit infide
lis domino suo. vide feudum. §. xvj.
Si tolleranit usurarios propter lu
crum suum vide usura. ij. §. xiij.
Si non purgauit prouinciam ma
lis hominibus. vide inder. §. vij.
Si propter auaritiam cōmutauit pe
nā corporalē in pecuniariaꝫ qz vltra
mortale tenet lesis si propter hoc ali
qua scelera facilius perpetrantur.
Si non tenuit vias securas. vide ra
pina. §. i.
Si pupillos ꝛ miserabiles personas
non voluit audire non dando publi
cas aliquando audientias. quia vl/
tra mortale tenetur de damno quod
eis infertur. vide culpa. §. v.
Si angariauit rusticos in laboribus
ꝛ maxime in festis. vide talia per to
tum ꝛ ferie.
Si tenuit nimias pompas aut expē
sas vide ornatus.
Si nimis occupauit se i ludis ꝛ vēa
tōib⁹. vide ludus ꝛ venatio p totū.
Si vedit dānum in agris propter ve
nationes. vide venatio. §. ij.
Si nō correxit familiā sed paruꝫ cu
rauit eos cōpescere a peccatis. vide
correctio primo. ꝛ secūdo per totuꝫ.
ꝛ quō tenetur. vide dominus. §. i.
Si fuit excōicatus vel a iudice vel
propter aliquod infrascriptorum.
Si inici fecit manus violentas in p
sonas ecclesiasticas. vide excommu
nicatio. v. casu. i. per totum.
Si fecit incendi vel fraugi ecclesias
vel loca religiosa. ibidē casu. v. ꝛ. vj.
Si fuit insecutor alicuius cardinalis
vel de familia pape aut cardinalis
vel alicuius episcopi. vide excōmu/
nicatio v. casu. ix. ꝛ casu. xiij.
Si fecit fieri aliquā iniuriam illis q
tulerunt aliquas sententias excōmu
nicationis vel interdicti vel qui fue
runt causa vt ponerentur vel obser
uarentur. vide ibidem casu. i.
Si fuit fautor hereticorum coruꝫ ꝛ
impediuit officium inquisitoris. vi/
de hereticus per totum ꝛ excōmuni/
catio. v. casu. xvij. ꝛ excōmunicatio.
vij. casu. xxviij. ꝛ. xxix.
Si coegit celebrare tempore interdi
cti. vide excōmunicatio. v. casu. xv.
Si fuit receptator pirrataruꝫ vel cū
eis participauit. vide ibidē casu. xvij.
Si imposuit noua pedagia vel exe/
git prohibita ibidem casu. xxi.
Si permisit deferri prohibita infi/
delibus ibidem casu. xxi.
Si impedivit victualia ne ad curiā
portarentur ibidem casu. xxij.
Si volentes ire romam vel redeun/
tes ceperit percussit ꝛ huiusmodi ibi
dem casu. xxij. ꝛ. xxiij. ꝛ. xxv.
Si impedivit ne obediretur litteris
apostolicis. ibidem casu. xxvj.
Si vsurpauit iurisdictionem eccle/

siasticam ibidem casu. xxviij. excommunicatio. vij. casu. v.
Si rompetas vestimenta vel spoliauit. ibidem casu. xxix.
Si fugauit terras ecclie ibidē cāu. xxx
Si subtrahit ad obedientia romani pontificis ibidem casu. xxvij.
Si corp⁹ alicui⁹ defuncti fecit incidi vt alibi sepeliret ibidē casu. xxxi).
Si tertio admonitus ab epō noluit eis facē iusticiā excōicatō. vij casu. ix
Si exegit vel exigi fecit pedagia a psonis ecclesiasticis vel alia onera ibidem casu. v.
Si christianos naufragū patientes spoliauit bonis ibidem casu. x.
Si grauauit psonas ecclesiasticas vt corp⁹ sanguineos qz noluerūt eligere quem volebat ibidez casu. xiij.
Si regalia vel custodiaz & huiusmodi sibi vsurpauit in ecclesijs vacantibus ibidem casu. xv.
Si extorsit absolutionem ab aliq̄ censura per metum ibidem casu. xvij.
Si compulit prelatos ecclesiasticos ad submittendum ei bona ecclesiaz ibidem casu. xxi.
Si iterdixit suis subditis ne coquāt molant & huiusmodi personis ecclesiasticis. ibidem casu. xxvi.
Si procurauit aliquem occidi facere per assassinos ibidem casu. xxxi.
Si concessit repzesalias cōtra ecclesiasticas personas ibidem casu. xxxij.
Si impedivit visitationes monialiū ibidem casu. xxxix.
Si immunitatem ecclesiasticaz violauit capiendo hominem in ecclesia. vide immunitas per totum.
Si presentauit indignos existēs patronus alicuius ecclesie. vide ius patronatus. §. xviij.
Si fecit promouere indignos & si pecunia quia vltra mortale est simoniacus vide simonia. iij. §. i.
Si voluit q⁹ primo beneficia ab ipo petantur q̄z a papa mortale est nisi aliqua rationabili causa faceret puta ne indignis darētur & huiusmodi.
Si fidem seruauit promissam vide pactum. §. iiij.
Si soluit seruitoribus suis & creditoribus. vide solutio. §. xxv.
¶ Circa ecclesiasticas psonas & primo circa clericos in cōmuni
Si est irregularis & qñ vel qño incurritur hēs irregularitas primo p totuz.
Si est suspēsus & in qb⁹ casib⁹ incurrat ed vide suspēsio primo per totuz.
Si recepit ordines simoniace vel a simoniaco vide simonia. vi. §. ix.
Si recepit ordines in peccato mortali. vide ordo. ij.
Si execut⁹ est ea q̄ sūt ordies in pcō mortali vide clic⁹. viij. & eucharistia ij. §. v. & eucharistia. iij. §. xv. & xviij.
Si existens excōmunicatus vel interdictus aut suspensus ministrauit vide irregularitas primo.
Si ñ portauit tōsurā vl habitū vid⁹ apostata. §. i. & ij. & clicus. iij. §. i ij. & iij.
Si immiscuit se negocijs secularib⁹ vide clericus. ix. §. iij. cum sequenti.
Si exercuit inhonesta clericatui. vide clericus. x. per totum.
Si est debite litteratus vide clericus ij. per totum & episcopus. §. xvi.
Si fuit ordinatus ante etatem debitam vide etas per totum.
Si dimisit horas canonicas dicē. vide hora. §. iij. cū. viij. §. sequentibus.
Si dicendo voluntarie se occupauit in aliquo alio ibidem. §. xvi.
Si nō būdixit mēsam nec gr̄as reddidit post cibum. vide clericus. xij.
Si exercuit officium ordinis sine debitis paramentis vl modo vide missa. §. xxv.
Si celebrauit i ecclesia poluta vide consecratio ecclesie. §. viij.
Si celebrauit tempore interdicti. vide interdictum. viij. per totum.
Si celebrauit ad factendum maleficia vide missa. §. iij.
Si celebrauit non ieiunus ibidem. §. iij. cum duobus sequentibus.
Si in altari crecrato vide altare. §. ij
Si plusquā semel in die vide Missa. §. iiij.
Si cum hostia vl vino corruptis vt de eucharistia. i. §. i. cum sequentib⁹
Si cum cuagatione mēus. vide missa. §. xij.
Si nimis raro celebrauit ibidem. §. xxxiij.
Si ante diez vide eucharistia. iij. §. xxvi. & missa. §. xxx.
Si existens in aliquo notorio delicto vide clericus. viij. §. iiij.
Si habita polutōe celebrauit eadez die vide eucharistia.
Si prohibuit alicui dicere missas et non dixit vide missa. §. v. cū sequēti.
Si existens bigamus portat tonsuram vide bigamia. §. xij.
Si nimiam habet conuersationē cū mulieribus. vide Clericus. v. §. ij. & alijs sequentibus.
Si participauit cum excōicato i diuinis vide excōicatio. v. cāu. iij. & excōmunicatio. viij. §. iij.
Si fuit fallarius litterarū apostolicarū vide excōmunicatio. v. casu. iij.
Si sepeliant interdictos excōmunicatos vel vsurarios vide excōmunicatio. vij. casu. xviij. & xxvi.
Si vsurarijs in mortis suis aliengenia domos concessit ad fenus exercendum ibidem casu. xxxij.
¶ Circa beneficiatos vltra predicta inter rogetur de infrascriptis.
Si obtinuit beneficiuz per simoniā vel per preces carnales aut aliud turpe vide adulatio. §. ij. & simonia. iij. & v. & vi per totum.
Si est indignus propter litterarum ignorantiam vel aliud canonicū impedimentum: puta qz infamis irregularis corpore viciatus: & huiusmodi quia sic tenetur resignare in manib⁹ valentio accipere resignationem. de quo vide beneficiū. §. xlij. & nisi fuerit cum eo dispensatum vel in casu. vide corpore viciatus. §. iij.
Si obtinuit beneficiuz non intēdēs clericari vide clericus. viij. §. v. & vi.
Si permutauit beneficia vide permutatio. §. iij.
Si renunciauit beneficio simoniace vide renunciatio. §. ix. & x. §.
Si facit residentiam in beneficio suo vide clericus. vij in multis.
Si habet plura beneficia quoz vnū sufficeret vide beneficiū. §. xxx iij.
Si fecit quatuor partes de fructib⁹ beneficij vide clericus. iij. §. i.
Si habens patrimonium seruauit vt viueret de ecclesia ibidem. §. ij.
Si erpendit fructi⁹ beneficij in vsus inhonestos ibidez. §. iiij.
Si male tractauit ecclesiam & ei⁹ he dificia vide clericus. iij. §. i.
Si vasa & paramenta ad diuinū cultum tenet immunda. vide vasa sacra.
Si alienauit bona ecclesiastica q̄ facilius quo quo modo poterāt sine legitima cā & cū debita solēnitate. vide alienatio p totuz.
Si locauit sub annuo cēsu vices suas alteri. vide simonia. x. §. xxv. cuz ij. sequentibus.
Si induxit ad vouēdū vl intrādū de eligēda sepultura in sua ecclia. vide

excõmunicatio. v. casu. xliij.
Si leges vel phisicam audiuit. vide excõmunicatio. vij. casu. vij.
Si habentes eligere non eligerunt meliorem. vide electio. §. xxi.
Si appetunt ep̃atũ aut prelationem inpertorem. vide episcopus. §. ij.
Si male administrauit bona ecclesiastica. vide administratio.

71 ¶ Circa plato habentes iurisdictõnem maxime episcopos vltra hdcã.
Si electus se fecit confirmari. vide confirmatio prelatorum per totum.
Si ñ correxit publicos erfolos vide correctio. i. §. iij. & ep̃s in pnc. & §. r.
Si posuit idignos i offõ vel bñficio vidē ep̃s. §. xviij & administratio. §. ij.
Si fuit nimis pompositus i ornatu et huiusmodi. vide ornatus. per totus
Si indebite dispensauit in votis. habes votum. iiij. per totum.
Si in alijs. vide dispensatio in prin. cum multis. §.
Si aliquid exigit pro licentia ministrãdi vl docẽdi. vidē magister. §. xv
Si pmisit ordines idebite qb⁹ nõ debebat vel qñ vel nõ mõ qno debebat vide ordo. i. ij. iij. iiij. v. vj. & vij.
Si non examinauit ordinãdos & ordinauit idignos. vidē ordo. iij. §. xxiij
Si sacrm confirmationis nõ tenuit notabilis negligentia videt mortale. vide confirmatione sacramentũ. §. i.
Si crisma & oleũ seniũ nõ ꝓsecrauit i ceena dñi oĩ anno. vide oleũ. p totus.
Si non fecit consecrationes ecclesiarum altarium & vestimentorum quibus debuit est graue peccatum.
Si non habuit testes synodales. de quibus vide episcopus. §. x.
Si non visitauit singulis annis dioceſim. ibidem. §. xij.
Si ñ exputauit i ecclijs cathedralib⁹ & puentualib⁹ viros ad predicãdas & audiẽdas cfessiões. vidē ibidẽ. §. xiiij
Si ordinauit in diaconũ vl subdiaconũ q̃ nescit officiũ. vide ibidẽ. §. xv
Si non est vinis lineis si non erat religiosus ibidem.
Si non seruauit nec fecit seruari canones. vide episcopus. §. xxij.
Si contulit beneficia simoniace. vide simonia. vj. per totus.
Si plura contulit vni. vide beneficium. §. xxiiij. & xxxvij.
Si ratione cõsanguinitatis. vide acceptio personarum. §. iiij. & §. x.
Si non prouidit de bñficio illis q̃s ordinauit. vide bñficium. §. x.
Si visitando accepit munera ipe vl aliquis de sñs. vide visitatiõ. §. iij
Si posuit indebitas collectas. vide talius in principio. & §. i.
Si vsurpauit bona vacantia eccliar vide beneficium. §. xxxix. & xl.
Si non soluit debita iuste ꝓcta a suo predecessore. vide dignitas. §. i.
Si questuarios pro lucro permisit in diocesi predicare. quia tenentur ipsi reddere rationem domino de oĩ malo & satisfacere subditis de omni damno dato propter hoc. c. fina. de iniurijs. & vide simonia. iij. §. viij.
Si incerta sibi appropriauit. vide restitutio. & §. xiiij. & xv.
Si testamenta & legata non fecit implere. vide executor. §. xj.
Si non tenuit bonum vicarium cum ipse nõ ꝑdat tenetur de oĩ damno.
Si iniustam sententiã dedit et alia supradicta de iudicibus.
Si in excõicando nõ seruauit debitã formã. vide excõicatio. vj. per totum
Si in diebus festiuis non iterfuit diuinis. vide hora. §. xxv.
Si exemptos molestauit indebite

¶ Circa predicatores. 73
Si predicauit in mortali peccato existens vide predicare. §. vij.
Si habet sciaz debitã. ibidez. §. vj.
Si predicauit mendacia. vide mẽdacium. §. iij.
Si predicauit propter honorem. vide honor §. viij
Si propter lucrum. vide Simonia per totum. & simonia. ij. §. vj. & simonia. iij. § ix.
Si predicauit sine licentia quia mortaliter peccauit totiens.
Si predicauit indulgentias indiscretas vide religiosus. §. lxv.

¶ Circa inquisitores hereticorum. 74
Si extorsit pecunias. vide inquisitor §. v.
Si bona ecclesiarum applicauit fisco ibidem.
Si abusi sunt armorum multitudine ibidem.
Si malicioſe imposuerunt crimen vel impedimentum sui officij sicut ibidem.
Si omiserunt procedere cõtra conscientiã ex amore lucro & hmõi. ibidẽ
Si inquisitor vni⁹ ordinis processit cõtra fratẽ alterius ordinis. ibidem.
Si impedimit se de diuinationibus vide ibidem. §. iiij.

¶ Circa religiosos in communi. 75
Si intrauit per simoniam. vide simonia. iiij. per totum.
Si intrauit latorem habens votum strictiorie. vide religiosus. §. xxxiij.
Si non fuit obediens. vide religiosus. §. xxix.
Si proprietarius fuit ibidem.
Si contra votum castitatis ibidem.
Si officium dimit. vide hora. per totum.
Si seruauit alia ꝓcepta regule vl cõ

72 ¶ Circa confessores. Si audiuit cõfessiones non habens auctoritatem. & si vis scire si habes auctoritatez vide confessor. iij. per totum.
Si absolut a q̃bus non potuit. vide quid pot cõfessio. iij. & v. & casus et a quibus excõicationibus hẽs. Absolutio. i. §. i. & ij. iiij. & v. & absolutio. ij. in prin. & per totus. & de modo absoluendi absolutio. iii. per totus.
Si absoluit manifestos vsurarios. vide vsura. & §. viij.
Si dispensauit sine auctoritate: quia peccauit mortaliter.
Si nimis festinanter interrogauit vel non interrogauit. vide hic in pnc.
Si interrogauit q̃ non debuit ex delectatione. vide. s. §. i.
Si reuelauit confessionem. vide cõfessio vltimo per totum.
Si existens in mortali audiuit confessionem. vide clericus. viij. §. i.
Si audiuit confessiones principaliter propter lucrus. vide simonia principio per totum. & simonia. ij. §. vj.
Si habet scientiaz debitam. vide cõfessio. iiij. §. xxxij.

stitutionum obligantia ad mortale: vide religiosus. §. xxviij.
Si elegit meliores vide electio. §. ij.
Si infamauit aliqs religiosos. vide detractio per totum.
Si voluit consentire electioni. ibidē §. xxxvi.
Si secreta sui ordīis reuelauit in scandalum ipsius peccauit mortaliter, qz proditor est.
Si in visitatione non reuelauit que debebat. vide denunciatio §. x.
Si fecit aliquid contra ea que generaliter prohibentur religiosis; vide religiosus. §. vltimo.
Si recessit a monasterio sine licētia prelati. vide apostata. §. iij.
Si frequentauit monasteria monialium. vide monasterium. §. viij.

76 ¶ Circa monachos. si seruauit q̄ sibi preciptuntur. z que sint vltra regulam habes. j. monachus. §. x.

77 ¶ Circa abbates si habuit curam sibi cōmissorum. eos vita z doctrina instruendo. vide abbas. §. xxiij.
Si dispensauit cum eis sine causa legitima. vide dispensatio. §. vij.
Si imposuit monasterijs aut prioratibus nouas pensiones vel aurit veteres vel applicauit sue mense. vide abbas. §. xxvi.
Si seruauit regulam z ubi preceptat vt. j. monachus.
Si requisiuit apostatas. vide abbas §. xviij.

78 ¶ Circa abatissam. si fecit se benedici vbi ē ꝓsuetudo. vid abbatissa §. ij.
Si fecit seruari clausuram. vide monialis. §. iij.

79 ¶ Circa hospitalarios si fecit inuentarium. vide hospitale. §. iij. z. iiij.
Si tenuit hospitalitatē. ibidē. §. vlt.
Si bona hospitalis cōuertit ad aliuz vsum. vide legatum. ij. §. xi.
Si pertierunt er negligētia sua. vide administratio.

¶ Aduerte q; prefatas interrogationes soluz posui qz circa predicta cōiter est mortale peccatū. Iz aliqñ non pp iperfectionē actus; z dimissi multas iterrogatiões circa ea q̄ sunt cōiter peccata venialia et qz nō sunt necessario confitenda talia peccata nisi qñ dubitat an sint mortalia. itē scōdo rōne statuti obligātis ad peccata venialia ꝓfitenda: tñ nunc sufficeret ꝓfiteri i genere. itē tertio vt q; teneat cōfiteri venialia: qñ eēt piculū ne trahe rēt ad mortale. Mā cū tūc teneat de ipsis penitere multo fortius ꝓfiteri, propter euitañ. mortale ad q̄ inducunt qñ hoc aduertit addit ab aliquibus quartus casus in quo teneat qs confiteri venialia. s. qñ nullum hz mortale. z in pasca teneat confiteri q; tunc ꝓfiteatur venialia. Iz qz vt dixi qualitercūq; qs teneat ꝓfiteri venialia sufficit ꝓfiteatur illa in genere nisi in casu qñ dubitat an sit mortale. ideo pretranseo z sufficit quo ad venialia ꝓfiteatur sic. peccauī multis modis cogitatione, delectatiōe omissione, dissolutione, locutiōe, visu, tactu, gustu, odoratu. z multis aliis modis de q̄bus oibus tā mortalib⁹ q̄z venialib⁹ dico meā culpā. Itē nō omittat cōfiteri oblita z ignorata sic. Item dico meā culpā de oibus pcis meis mortalib⁹ q̄ ignoro aut oblitus sum nec vnq̄z legitime cōfessus forte ex meo ignorātia vel neglia qz valet talis confessio vt remittant vl reducantur ad cognitōez z nō teneat reiterare confessiōes, q̄z⁹ multa fuerit tūc oblitus ꝓfiteri si mō diligentiā scōz sint ꝓditionē fecit, q̄bus oibus cōpletis faciat terminare peccatorē suā cōfessionē sic dicendo. Jō preco: beatissimā z gloriosam virginē mariaz oēs sanctos z te pr orare pro me. Quib⁹ pactis ꝓfessor increpet corrigat z dulciter admoneat peccatorē abstinere a societatibus z causis peccatorū. Nō tñ exigat iuramentū vl promissiones de aliquo: nisi soliti de hijs in q̄b⁹ iura sic voluerūt vt in excōicatiōe z huiusmodi postea iponat ei pniaz tales quā status possit cōplere. aīa reciliatiōnē pro sacrali. z postea aliā quaz videat q; peccator veraciter faceret. vñ caueat, ne iponat pniam talē qui ve risiliter nō iplebit; qz esset potius illum illaqueare q̄z soluē. Esset bene bonuz illi notificare quā pniam mereat: vt sic magis timeat postea ꝓcede et illā indulgentiā quā poteo de quo vide indulgētia. §. v. deinde absolue eum sic miserat tui oipotens ꝛc. Indulgētiā z absolutionē ꝛc. dñs noster Jesus xp̄s te absoluat z ego auctoritate ipsius absoluo te a vinculo excōicationis maioris vel minoris inquātū possum z restituo te sacramētis ecclesie iterū absoluo ab oibus pctis tuis mortalib⁹ z venialib⁹ ꝓfessis oblitis ignoratis z a circūstantijs eorū. In nomie pris z filij z spūssancti amen. Deinde ꝓtea iponat ei sic talr z q; itelligat. Hīa bona q̄ facies. z mala q̄ patienter sustinebis ipono tibi remissionē mox peccatorū vade in pace. Et si hēret casuz vel excōicationē a qua nō posses absoluere impone ei q; vadat ad eū qui eū potest absolnē: nec ingerat se sacramētis donec de eo sit absolutus nisi ratione scandali emitādi si excōmunicatio est occulta.

Testatus quis dicit decedē q̄ duor modis primo si nullū testū fecit. Secōo si fecit ꝑ non iure. Tertio si fecit iure tū postea ruptuz est postumi natiuitate vel irritū factum est capitio diminutiōe testatoris. Quarto si nulli sūt hēdes ex eo testō vt in quc. de hēre. ab intestato in prin. pñt addi z duo alij modi. ex post fco primus. s. per querelā expugnato testamento scōdus per bonorum possessionem contra tabulas. vide Ezo. in sūma. C. de suis z legiti. hēre.

Timiditas vnde cāmur

Ꝛ. Pm sanctū Tho. fa. Se. qō. lxvj q; aliqñ ex defectu amoris proprii: vt cū quis minus debito amat vitam propriā z ea que ordinantur ad eam. Aliquando causatur ex elatione animi de se presumētio z alios contemptis. Aliquando autez causatur ex stoliditate seu stulticia.

¶ Utrum sit peccatum. Ꝛ. q; sic vn decimo causetur nisi stoliditas sit insuperabilis. z est rō. iij. etiā. Intimiditas est ꝓra fortitudinē per defectum nō timendi vbi esset timendus. sicut timor contra fortitudinem per excessum timendo vbi non timendum est

¶ Quando est peccatum mortale. Ꝛ. illa que causatur ex defectu amoris z elationis tunc est mortale peccatum quando sine necessitate exponit se periculo probabili notabili lesionis corporis: z multo magis si ex vel non curat de eius notabili lesione omittendo prouisionē debitā facere. Tertio vo que causat ex stoliditate cōiter est a venialibus nisi ꝓueniat ex lata culpa in his in q̄bus imminet periculum probabile notabilis nocumenti: z ꝓpterea omittit debitā prouisionē nisi vbi stoliditas ē insuperabilis.

Atrusus dz q nō ca-
nonice ſz p
violētiam occupat honores
vl̄ bñficia eccliastica. vñ fur eſt ⁊ la-
tro ⁊ ē i pctō mortali ⁊ tenet reſtituē
oia q̄ ide recipit. c. grauis de re. ſpo.

Aueta an ſint reſti-
mēda. ℟. q̄
q̄dā ſūt q̄ fuerūt in dñio ali-
cuius ⁊ talia inuenīcs tūr reſtituere. i
mo furū cōmittit q ea ſcio ñ reſtituē
di accipit. l. falſus. §. q alienū. ⁊. §. fe.
ff. de furt. ⁊. xiiij. ⁊. q. v. c. ſi q̄d inuenī-
ſti. ſiue talia amiſerit dñs ipſarūz er
rorūa vl̄ icēdio vel naufragio. vt. ff.
d leē. rui. na. p totū. Idē dico d iacta
tis i mari cā nauis aleui ide. ff. ad. l.
ro. de iact. l. q leuitande. Et ibi no. in
gl. vl̄ q̄ſtuq̄z amiſit ⁊ h̄ nec nſi hē-
rent. p derelicto ⁊ tūc credit Fed. oſi-
lio. xvij. q. h̄ēnt. p derelicto ſi dñs ta
cet nec p ſe nec p alios q̄rit; ꝛ. d.
l. q aleui. ide vī ſtati i pone nēcitatē p
grēdi res amiſſas ⁊ ſic iſta neglia ñ
q̄grēdi tollit p̄ma p̄ſūptōz q̄a fac lex
l. q. nō h̄ēnt. p derelicto nſi alr ꝓſtet
p q̄ſtatē. ⁊ act. de reſtitute dñtcū ne
mio p̄ſumat iactaſ res ſuas. d. l. falſ⁹
§. ſi iactātū. ⁊. d. l. q leui. de q̄ no.
p limitatōe eoꝝ q̄ dico infra naufra-
giū. §. iij. nec talia inēcta q̄ non. hñr
p derelicti p̄ūt vſucapi: q̄ i eis defi-
cit titulus. p derelicto. vt i. l. ſi ge nier
ces. ff. p derelicto. Ad̄ñ ꝓſuendo ali
quoꝝ q tractata i mari vl̄ a fluminib⁹
portata occupāt vl̄ erp̄ſſe reprobāt
p dictā. l. q leui. de. ⁊ ibi gl. not. ⁊ ſz
loq̄t de tractatu i mari: ñ idē ē de ab
latis a flumie vt ſint ligna ⁊ hmōi cū
parū differāt ab illis vt dic. tex. iſtit.
de re. diuiſiō. §. vlti. facit auc. naui-
gia. C. de furtis. Quedā ſūt q̄ nunq̄z
fuerūt i dñio alicui⁹: vt lapilli i litto
re maris vel ſiluestres: ⁊ hmōi ⁊ talia
ſint occupātis ſiue tēſtie capiant
in fūdo. ꝑpio: ſiue i alieno: dūmō ñ
fuerit. p̄hibit⁹ itrare a dño fundi. Si
ue fuerit antea vulnerate ab aliq̄: dū
mō eas nō. p̄ſequat iſti. de re. diui. in
multis. §. ⁊. ff. de acq. re. do. l. iij. ⁊. l.
nāle nili ſec⁹ ſit de ꝓſuetudine: q̄ tunc
ſtabit ꝓſuetudini. l. q̄ ſi nolit. §. q aſ
ſidua ff. de edēdo edic. ſz gl. in. d. l.
nāle. §. illud. Sīr ſi cēt capite i re
the alieno nō credo ſint acceptētis. ſz
gl. i. l. in laqueū. ff. de acq. re. do. ⁊ i
ſti. de re. di. §. ſingulor: ſz rigor iuris
videat velle q̄ ſint capiētis ibidē. fe
re vō ſiluestres. ſed domeſtice fē ſic
pauones: columbe: apes: in alueo ⁊
hmōi tādiu ſūt poſſidētis q̄diu h̄nt
animū reuertendi domū ſz ſi dis. anſu
gīat: nec horis debitis nō ꝓpedit re
uertunt ſūt capiētis: q̄ ꝓſuendo in
ducit p̄ bimū actū. l. iij. C. de ep̄ali au
di. ⁊ ſic nō dicunt h̄ere animū reuertē
di. aſalta vō nāluer domeſtica vt ga
lline: ⁊ hmōi: ſp ſūt dñi. ⁊ capiens ea
tūr reſtituē cui⁹ fructib⁹: puta ouis ⁊
hmōi. §. gallinaz iſti. ℟ re. diui. ⁊. ff.
de acq. re. do. l. nāles. §. gallinarum.

¶ Ille inuenīcs theſaur⁹ tenēat reſti-
tuē. ℟. q̄ ſi i ſuo ſolo fuerit ſic ſuū erit
ſi vō in alieno ſolo ⁊ a caſu ſic medie
tas erit ſua ⁊ alia medietas erit dñi
ſoli. Si vō data opa totū erit dñi fū
di. Inſtit. de re. diui. §. theſauros. et
C. de thezau. l. vnica li. vj. nec eſt vez
q̄d dicit gl. i. c. ſi q̄d. xiij. q. v. q. inē
tus i loco ſacro vl̄ religioſo ſit inēto
rio ſz erit ꝑ diſtinctōez ꝑdictā vt ex
ꝑſſe tenēt doc. in. d. §. theſauros quia
bodie eccliē ⁊ loca religioſa ſūt pla-
toz. Idē die ſi inuent⁹ in loco publi
co ⁊ ſic itelligē. l. iij. ff. de inre fiſci. et
aduerte hic q̄ h̄ſio nō d̄ſ ſubuenire
vſufructuario nec ille qui hz bona
hypotecata nec marituꝰ ſi inueniat in
fundo dotali niſi ſoli q̄ ad maritum
vt teneat in vita vxoris. ſz diſſoluto
matrimonio reſtituē tenēt vide bart. i
l. ſi ſo q. §. ſi. ff. de acqren. re. do. cū
pticota vō q hz vtile dñiuz diuidet
cū dño q habet directū dñiuz. vide
bar. in. l. i cauſe in ſi. ff. de ꝑcurato.

2 ¶ Quid de terra p alluuionē addita
terre alteri⁹. ℟. diſtinguēdo q̄ inſula
nata i mari ē occupātis i medio vō
fluminis ē cōis hñtib⁹ p̄dia iux̄ fluviē
et vtraq̄z pte ſi vō ē i medio ē illius
cui⁹ ē primo: ager vō a flumie dui
ſa circūd u⁹ remanet cuius erat. Et ſi
fluviē mutat alueū: ꝓ illu⁹ alue⁹ effici
tur coꝝ q p̄dia circa eū hñt. ⁊ ſcōus
alue⁹ ē public⁹ ⁊ ſi reuertit ad primū
ſcōus alue⁹ erit coꝝ q hñt p̄dia circa
eū. Sīr ager inundatus aq̄ ipſa rece
dēte remanet eius cui⁹ erat hec hñr
inſti. de re. diui. §. inſula. ⁊ ſic ſerua
niſi ꝓuentio ſit in ꝑiū vel ſt statutuz.

¶ Sz q̄o tūr reſtituere ille q̄ neſcit
3 cuius ſit. ℟. q̄ ſi hec nō h̄ebat p de-
relicta. tenet facere denūciare publi-
ce ⁊ ſi poſt nō cōparet cuius ſit erro
gabit i paupes ſz bo. vl̄ ſi ipſe ē pau
p retinebit auctē epi vl̄ ſui cōfeſſoris
ſm Rar. ⁊ orabit p illo cui⁹ erat. Si
vō ꝓbabil⁹ poteſt p̄ſumere q̄ dño
eā habebat pro derelicta ſic poterit
vſucapere. l. idē quod. ff. pro derel.

Auestitura ꝓprie
eſt poſ-
ſeſſiōis rei tradtio ip̄ꝓprie
ät ē alicui⁹ corporei loco poſſeſſiōis
in manib⁹ poſitio. vñ q̄ dño dat va
ſe facere inueſtituram. vt in ti. q̄d eſt in
ueſtitura inueſtire dicitur.

¶ Utz ſit hēda coꝝ teſtib⁹. ℟. q̄ ſic
nō q̄ nō valeat ſine teſtib⁹ ⁊ inſi fce
ſz vt vitaꝰ ꝓbari poſſit. ⁊ q̄des ſi fiet
de bñficio nouo tūc ſi pareo. i. vaſal
lo hz coꝝ trib⁹ vl̄ ſaltē duobus ex
eis tenēt facē. ſi vō pareo. i. alioꝰ va
ſallos nō hz faciat coꝝ alijs idonei
teſtib⁹. Si āt inueſtiat de vteri bñ
ficio pōt fieri coꝝ q̄buſcūq̄z idonei
teſtib⁹ vt i tta. teſtes ſūt neceſſarij: et
ēt ſi ē clericus q inueſtitura facit de re
bus ꝓpijs de reb⁹ vō eccliē āmit-
tuntur oēs teſtes idonei ſm Hoſt.

Audia ſm da. li. ij. ē
volot de alie-
nis bonis. ſz aduerte q̄ cum
obiectū triſtitie ſit malū ꝓpriū. iō de
bono alteri⁹ pōt eſſe triſticia ꝓut app̄
hendit vt malū ꝓpriū: ⁊ ſz hoc qua-
druplī ꝓmo mō iquātū ex eo nobis
aliq̄d p̄iculū imminet. ſ. ne ab eo leda-
mur: ⁊ hec triſticia nō eſt mudita. ſz
effectus timoris: vt dicit Phi. ſo re
tho. ⁊ pōt eſſe ſine pctō vt dicit Gre.
ij. moz. Alio mō apprehendit inquā
tum eſt diminutiū ꝓprie gīe vel ex
cellētie ⁊ hec triſticia eſt ꝓprie inuī-
dia ſm Phi. vbi. ſ. ⁊ ex gīe ſuo eſt
pctū mortale Job. v. parnulū occi
dit inuidia. cū ſit ꝺ caritatē. Sunt tñ
q̄ motus inuidie q̄q̄z ēt in perfe
ctis ex ſurreptiōe. q ſūt venialia pcta
⁊ eſt ſile de inuidia parui⁹ in gb⁹
non vere eſt vitiū cōnio ⁊ de motiū
uidie ſm q̄ eſt paſſio ſenſualitatis.
tertio mō apprehendit bonuz alteri⁹
inquātū deeſt nobis q̄d alius habet
⁊ ſic triſtat. ⁊ hec triſticia non eſt in
uidia ſed ꝓprie d̄ zelus ſz Phi.
vbi. §. Et ſi eſt de bonis honeſtis eſt
laudabilis ſm illud. p. co. xiij. Emu
lamini charismata meliora. Si āt ſit
de bonis tēporalib⁹ aut de bonis in-
honeſtis pōt eē pctm: ⁊ ſine peccato

ꝛ aliqñ cñ mortali. puta cñ talis sit ꝑ
trñ. q̃rto mō apphēdit bonū alteri⁹
put pōt cedēt ꝙnū multoꝝ inuste
ꝛ sic nō est iuidia ſm Bre. nec pcñ
puta cñ qs tristat ō ꝓsperitate alteri⁹
tyrām qz videt ꝙ magis tirānizabit
1 ¶ Quot sunt ei⁹ filie. ℞. ꝫ Bre. xxvj
mor. v. ſ. Odiū susuratio. ōtractio de
qb⁹ hēs in locis suis exultatio in ad
uersis: ꝛ afflictio in ꝓsperis. primi in
q̃ntū exeūti. prio ꝑ conatū iuidēdi. ſz
qñ tristat de ꝓsperis ꝫ ꝙ hūt q̃daz
glīaz sic ē iuidia ñ ei⁹ filia. Emulatō
ꝝ ꝛ iuidia idē sūt gñalir. ſz ꝓprie in
uidia attendat in actu interiori. emu
latio ꝝ in actu exteriori. vt dicit gl.
sup illud. gal. v. emulationes inuidie.

Pocrisis vide simulatio.

Ppotecha qd sit et de pignus per totum.

Ra ē q̃dā passio appetit⁹ sensitiui. ꝓprie q̃ dicit

vīs irascibilis q̃ qs vidictā appetit. q
qdē passio ī trīm ē bona iquātū regu
lat a rōne. Si ꝝ ordinē rōnis exclu
dit ē mala. ordo āt rōis ī ira ꝓt attē
di q̃ntū ad duo. ꝓmo q̃ntū ad appeti
bile ī qō tēdit qō ē vidicta vñ si qs
appetit ꝙ ꝫ ordinē rōis vidicta fiat
sic dī zelus ꝛ ē laudabile. Si āt appe
tat ꝙ fiat vidicta q̃ rēuīcis ēt ꝑ ordinē
rōis sic ē ira ex gñe suo pcñ morta
le. q̃ ꝑtat caritati ꝛ iusticie. possꝫ nī
ē pcñ venīale pp ipfectōez act⁹
ꝛ h̄ vel ex ꝓte appetībilis vt cū appeti
tus ꝓuenit iudicīū rōnis nec legē cō
senſus ad eū: vl ex ꝓte appetibilis vt
eū appetit ī modico vindicare. qō si
iferat nō erit mortale vt tralære pue
rū ꝙ capillos. ꝛ hmōi. ſcḋo attendit
ordo rōnis in ira q̃tū ad modū ira
scendi vt. ſ. motus ire nō īmoderate
feruescat interi⁹ vl exteri⁹ q ordo si ꝑ
terminat nō erit sine pcō: ēt si iusta
appeteret vindictā: ꝫ nō erit mortā
le ex gñe suo ꝫ posset eē mortale pre
catum puta si ex vehementia ire exce
dat a dilectione dei vel ꝓximi.

¶ Qñ ꝓgredit. ℞. ꝙ tres hꝫ mōs 1
ſ. ꝓmo ī corde vidictā appetēdo. de
quo ¶ Mathe. v. q. iuraſcit ffi suo. ſ. ꝙ
irani mortalem. ſcḋo in signis mani
festatur. ꝛ ideo subiungit. qui dixerit
ffi suo racha. qđ est iteriectio trascē
tis. tertio in fcō nocumētū ifertdo li
uore vidicte. li ꝓmus gradus ē mor
talis: multo magis ſcḋus est grauior
tertius grauissimus si ꝛeteri⁹ noceat.

¶ Quot sunt eius filie. ℞. Bre. xxv. 2
mor. q. vj. ſ. Ira tumor mētis ꝓtu
melta clamor. idignatō ꝛ blasfemia.
Adde. vij. l. bellū. ꝛ. viij. l. maledictō
ꝛ. ir. ſ. leditio. de qbus in locis suis.

Rregularitas est impedimentū seu repulsio exe

cutiōis diuini officij seu sacr̄i ex ca
nonica seu ꝓstone. quemēs. ar. de tēp.
or. c. vlti. ꝛ dr̄ stricte irregularitas
q̃ ex regulas aliox q̃ ad ordinatōez
qz regrit dispēlatō. dr̄ ēt magis lar
ge irregularis q nō ꝓt mīstrare ī su
sceptē: nec ascēdē ad maiores: h̄ itro
ducta ē a iure positiuo. vt. ii. q. vij. ſ.
itē daniel. ſz ī ꝛeteri testō fuit ꝑdi
cata ut ꝑsona daniel. de ꝓse. di. i. c. i.

¶ Irregularitas in qb⁹ casib⁹ incur 3
ritur ipso iure. ℞. q aliqñ ex delicto
aliqñ ex defectu corꝑis. aliqñ ex de
fectu sacr̄i. de qb⁹ hēs ꝑ doct. l. c. nisi
cū. ſ. ꝑsone vo. de remi. ſi. ꝑ clario
rē intelligētia casuū ex qbus aliqis
efficitur irregularis. Hoc est q non
potest ꝓmoueri. vel si ꝓmotus nō

pōt exercere suum officium explica
bo infertus qui reducunt ad. xvij.

2 ¶ Primo ex homicidio. vel mu 2
tilatione membroꝝ. vt supra homicidium. v.

3 ¶ Sz qd si fuit i leuissima culpa ho 3
micidij dādo opaz rei licue. ℞. q ñ
ē irregularis. facīent⁹ i. c. q̃stū. ō pe.
ꝛ re. in vlo ver̄ si ꝑ incuriā. ꝛ idi no
pa. ꝛ ꝙ hoc limita ꝛ intellige qō dico
ſm̄ homicidium. ꝛ ſ. i. ꝛ infra. ſ. xvij.

4 ¶ Qñ clīcus rñdens iudici sic pro 4
tali crimine debeī pena mortis sit ir
regularis. ℞. pa. in. c. ex lr̄is. de exce.
ꝓla. sic distinguēdo ſm̄ Host. q aut
crimen imminet puniēdū de pūn. ꝛ sic
si ex ꝓsilio suo gñali vel spāli sequaī
homicidiū ē irregularis i. c. si qs vi
duā. l. di. Si ꝝ ex sua rñsiōe nō seq
tur homicidiū: qz oīno iudex erat di
spos⁹ illū occidē ꝛ iste interrogatus
fuit a qdā alio ꝛ hmōi. sic nō est irre
gularis. Si ſr̄ ñ ē irregularis: qñ cri
mē nō imminet puniēdū ō pūn. q̃ nī
rñdeat ꝙ meretur mortē. Et sic intel
lige glo. in. d. c. ex litteris.

5 ¶ Qñ cristēs in bello sfaligo ibi oc 5
cidaī sit irregularis ꝫ ipse ñ occide
rit. ℞. q si bellū ē iniustū oēs irregu
lares sūt q fuerūt ex ꝑte iniuriantiū
si illuc merūt: vt bellātib⁹ ꝓstaret au
xiliū ꝓsilio. vel fauorē. multo magis
si vt aduersarios lederēt ꝫ Inno. et
Host. in. c. petitio de homi. sec⁹ si cā
pacificādi vl cā iusta iuerūt. ar. a ꝺ
rio sorsa i. c. q̃stū. l. di. ꝛ. c. ꝓhyterea
de hōi. cū ver̄ ēt ꝫ Ray. ꝛ ro. ꝛ guil.

6 ¶ Qñ cristēs ex ꝓte se defendēt inin 6
ocēs q occidūt nisi sit talis necessitas
ex qua. ppriā vitā euadere nō possint
Alij āt q nō occidūt nec mutilāt non
sūt irregulares: ꝫ ibi multi occidaī
imo ꝫ cīcis hortari ad bellū si hz ꝺ
rēpublicā: aut ecclīaz aut fidē cathꝫ
licā: nō tñ arma sūmere vide. ō. bellū
ſ. iij. vñ pa. i. c. plt. ꝛ vlti. ō cle. pcñ.
refert. ꝛ sequit Host. tenēte: ꝙ cīc⁹
q ꝓstat opē oppōsis vl obsessis inus
ste ꝛ aduenat repellētes iniuriā. phi
cīdo lapides. ꝛ hmōi dūmō nemi
nē ipse occiderit ꝙ nō ē irregularis.

¶ Qñ ꝓlati ꝛ alij q interūt vidicte 7
sanguinis sint irregulares. ℞. q non
ſm̄ Elste. nisi ad hoc rederint auriliū
ꝓsilii vl fauorē. vl nisi interūt tanq̃
auctoritatē ꝓstātes. vt hr̄ in. c. ex lr̄is
de exce. ꝓla. ℞. a. tñ in. d. c. lr̄is ꝫ ꝙ
tales ꝓlati. si hūt iurisdictionē tpalez
ibi: ꝙ efficiunt irregulares: exhibēn
do ꝓsentī. vbi vidicta sit sanguinis
si mors vl mutilatio legī. qz videnī
ꝓstare opē. ſo. di. si qs vidua. secus
de ꝓlatis q nō hūt iurisdictionē tpa
lē in loco: grauiter tñ peccant qz ℞. c.
sinam ne cle. vel mo. faciunt.

¶ Quid de ꝓlato q nō liberat hoīez 8
ab iniusta morte cū pōt vl nō paīt
fame morīēte cī possit. ℞. Elste. q. ꝫ
mortalissime peccet nō tñ ē irregula
ris qz lex ꝓmotōis fcīm regrit. xv. q.
i. si qs nō iratus. ſz ego credo pot⁹ ꝺ
rū. ſ. q̃ sit irregular] qñ sciēter ꝛ vo
luntarie ꝑmittit eū mori: si tñ mortā
tur. ar. c. petrus. de homi. ꝛ. c. Ma
theus. de simo. qz in isto casu non so
lum est omissio sed etiam cōmissio fi
cut ꝛ in dictis uiribus patet.

¶ Qñ ꝝsio aliqñ cā correctōis 9
si ex vulnere mortuus sit efficiaī irre
gularis. ℞. q sic dūmō ex illo vulnē
sit mortu⁹ secus si cessasset alta infir
mitate ex vulnē ñ secuta. c. ꝓhyter.
ꝛ c. ō cetero. ꝛ. e. ad audiētiā de hōi.

¶ Quid si postq̃ cōsuluit rectum 10

uit. ℟. q᷑ nihilomin⁹ irregularis est: qz ip cā subfuit ō pr. dicuj. si qs sel. t d. c. ad audiēdā no ter. in. d. c. ꝓsbyter qō credo qñ recidatū fuit sine cl'pa alia ar. c. ꝓterea de cle. percussor.

11 ¶ Quid de illis q lū. phiciūt lapides t lapis vni⁹ aliquē interficit. ℟. q᷑ oēs si ignorāt a q᷑ piect⁹ sit debent abstinē ab offō ar. c. significastu. el. ti. de hōi. ℔z Gof. fac. c. ꝓtinēta de cle. pcusso. alij ꝺicūt dicēdo. neminē i dubio repellē. ar. d. c. ꝓtinēta t. c. petitio. de hōi. ꝺz ītelligi qñ ꝓscia eū re mozdet. An nemo eoz ē repellēdus nisi se repellat. ar. c. pūtū de cle. pcusso. host. tz q᷑ reliquēdt sit ꝓscie fuet t tō si aliqb⁹ er eis vt᷑ q᷑ ipsi nemīē interfecerūt ñ erūt irregulares. Si vō ꝓscia eis dictat q᷑ sic. si abstineāt. d. c. significastī. t ħ tene in ꝓpiciētib⁹ in isto bello. secus crederē si cā ludi. t non adhibita debita diligentia.

12 ¶ Quid de clicis q cū aliq᷑ trahunt ad māganellos. vñ aliqs occisus ē aut ꝓbabilr credit. ℟. q᷑ irregulares sūt. c. sic dignū. de hōi. Alij āt dicūt q᷑ tz clicis turri vl' muris ipetē: t machinis ipugnare t suffodē tz ñ liceat eis personalr pugnare. vñ si homicidiū er ħ fcō ꝓter eoz tntionem euenerit nō iputabit eis. si qō sint irregulares vt᷑ tutius ēt in bello iusto.

13 ¶ Quid de illo q dicē ducētib⁹ latrones: claudite os ne clamet vl' videte ne tales liberēt eū. ℟. q᷑ irregularis ē si mozs ꝓbabilr fuisset spedita. alō nō.

14 ¶ Quid de interrogato si talē vidit t idicat. vl' si nō ꝓt ire nisi p duas viaſ dicē q᷑ ꝓ istā nō iuit. t illi eū iseqntes occidūt. ℟. q᷑ si scuit vl' scire debuit q᷑ ꝓsona talis qrebat ad mortē: vel mutilatōez irregularis ē: lec⁹ si ꝓbabilr credidit ꝓp aliā cāz t ei⁹ ītēto ñ fuit corrupta ℔z Rod. t Guil. dūtā.

15 ¶ Utr᷑ clic⁹ q pugnātib⁹ arma mutrauit sit irregularis. ℟. q᷑ sic si alqs occidat. ar. c. sic dignū de homi. Et appellatiōe armoz ueniūt etiā fusteo t lapideo. ff. de vb. sig. l. armoz ℔z tū Inno. t ℔o. i. c. sniaz ne. cle. vl' mo. nō ē irregularis clic⁹ si in bello iusto ministret valuit ꝺ alicui tū vt se defendat. t sua. nec credit illū aliquē velle occidē: tz tū se vēdē t sua: silr si lāceā vel ensem ministret tū vt se defendat t tū ille occidit sic vl' dōm ēt vt in ꝓmo casu ℔z tuti⁹ ē dōm ſm Host. vbi. ō. q᷑ in vtroq᷑ eāu sūt irregularis: qz non tz clerico ministerū ita imediatum in mortē alicuius ꝓtēbere. de penis. c. q᷑ in dubijs.

16 ¶ Utr᷑ clicus q cū socio latronē capit t ligat t postea clico inscio socij latronez ne fugiat occidit. ℟. q᷑ irregularis ē: qz sine o licite defensionis excessit. c. suscepim⁹ in gl. de homi.

17 ¶ Quid ō illo q vadēs ad spatiādū sup equū. q᷑ er petulātia fractus haltenis occidit puer. ℟. q᷑ nō est irregularis qz nec voluntate nec fcō occidit. nec rei illicite dabat operā. Fac. c. dilect⁹ de homi. dicit ibi Ber. q᷑ si re facili frenā potuit frangere: irregularis. ar. c. significasti. el. i. de hōi. vl' si pp ei⁹ ſperatiaz equ⁹ lasciuiūt: vt Jnſti. ad. l. acql. ſ. impetu quoq᷑ vel ꝓpter eius impotentiā similr si que debuit ꝓuidere t facere nō previdit nec fecit. d. ſ. impetu quoq᷑.

18 ¶ Utr᷑ portātes ligna pp zelū fidei ad cremādū hereticos sint irregulares. ℟. ſm Rod. q᷑. si ligna q᷑ portauerūt sint cooperata ad mortē sūt irregulares: t a papa solū dispēsandi. Si aūt nihil cooperauerūt. puta qa iā erat mortuus aūcz fuissent accensa

sic nō sunt irregulares vel saltez ep̄s ꝓt cū eis dispēsare si aūt dubitant sic sine dispensatiōe pape nō debent ministrare: nec promoueant. c. hi. q. 50. dī. c. ad audientiam de homi.

19 ¶ Utr᷑ clicus ꝺiocesē aquā ferentē vl' ferrū cādēs. vl' pugiles sit irregularis. ℟. Ray. q᷑ sic si mozs sequat t Rod. dicit hoc ē mimis tenere. vide. ſ. etiā de hoc homicidiū. i. t. ij.

¶ ℔z p maiozi ītelligētia oiuz ꝓdictoz not. aliqs regulas. ¶ Prima est q᷑ nec iudex aliqs vel magr seu doctor i dubio ꝺz aliquē iudicare irregularē ar. de pe. di. i. ſ. pene. ¶ Secūda q᷑ i dubio qlibet ꝺz se reputare irregularē. vt i. d. c. ad audiētiā. t tō i foro aiemarie qñ qs nō est de hoc infamatus ē relinquēdus ꝓscie sue. vt i. c. er lr⁹. de homi. has duas ponit Jo. i. d. c. ad audiētiā. ¶ Tertia ē q᷑ ad ħ vt qs incurrat irregularitatē er homicidio ē necesse q᷑ iterueniat vl' ꝓsiliū vl' ꝓceptū: vl' fauor: vl' defensio. vl' cooperatio occidētis. hanc ponit Inno. in. d. c. ad audientiam.

20 ¶ Quarta ē q᷑ opz q᷑ cā homicidij vt sit irregularis sit ꝓpinqua. ff. ad. l. cor. de sicca. l. nihil itereſt. sce⁹ ē de remota cā seu occasiōe. Ilō. n. tō qz fabri cultellū ꝺz facē homicida ē. c. tua de homi. i. ℟. t. d. c. exhibita. Et ħ vr ℔z Ber. de cā remota: nisi aliqz nocēdi habuerit aut minorē diligētiā habuit q᷑ deberet hēre vl' nō cogitauit q᷑ cogitare debebat. c. ꝓbyter in fi. ō homi. ¶ Quinta regula q᷑ ifans occidēs nō ē irregularis: nisi sit doli capax cle. furiosus de homi. no. pa. in c. i. de delic. pue. t Jo. an. ibidē vbi ponit ecē ꝓtū. Greg. de puero. v. anoz blasphemator: erapto a diabolo

Silr die de furioso. facit ꝓ hoc. l. i. C. de fal. mone. ¶ Sexta regula q᷑ existens solū in culpa leuissima homicidij dando operā rei licite nō est irregularis vt. ſ. m. ſ. nj. dictum est.

21 ¶ Utr᷑ plat⁹ q᷑ subditū suū ꝺmicūq᷑ ꝺeliq᷑rit icarcerat cū tali afflictiōe q᷑ i paucis dieb⁹ moriāt sit irregularis. ℟. Jo. de lig. i cle. ii. de pr. t re. q᷑ sic. t tō ꝺ q᷑ carcer ñ ꝺz ēē nimis crudelis. nec ꝺz tū eoz vita attēnari q᷑ i paucis dieb⁹ ꝺiſilr morīaſ iz pane t aq᷑ ſbſtētari sic vult. c. nouim⁹ ꝺ. v. li. legē pa. i. c. cū nō ab hoīe de iudi.

22 ¶ Scōo ꝓbit irregularitas accipit do ordies i crēōcatiōe maioꝝ erūdo. vt in. c. i. de eo q᷑ fur. t in. c. cum illoz de sen. excō. Et iz inferior a papa talē possit aliqn absolucre: ꝺ excōicatione in q᷑ erat: nō tū potest ꝺispensare secū in tali irregularitate nisi de mēdato papē. siue scienter in excōicatione existens ordines accepit: siue ignoranter. ſ. facti memorā non habens aut ex ignorantia iuris: hoc nō credēs sibi cē. ꝓhib tū. vt in. d. c. cū illoz. Si tū efficiaſ talis religiosus post laudabilē ꝓuersatiōez p aliqō ips in religione pōt epūs cū eo ꝺispensare auctoritate apostolica. vrūm c. fi. de eo qui fur. oz. Dispēsat ēt abbas cū monacis ſm qō dictuz est. ō. Abbas. t qō dixi de excōicato ħz locū ꝑ ℔z Ray. in ſuſpēſo. vel interdicto vel simpliciter. vel a talibus ordinibus si ipsos recipit sic ſuſpensus.

23 ¶ Tertō ꝓbiť irregularitas qñ aliqs in minoꝝ ordiez t ſubdiaconatū vno die suscepit. c. cū. b. de eo q᷑ fur. vl' cū duos sūl sacros ordies recipit. c. fi. ō eo q᷑ fur. oz. siue ħ faciat vno die ꝺo vl' ficticio: ħē cū qs ꝓtinuat tempus ꝺz vsq᷑ ad dñicā qr ē vn⁹ dies ficticī⁹ ō tēp. or. c. lr⁹. ꝺz cū illo potest epūs

dispẽsare vt i ordib⁹ susceptis nõ furtiue possint ministrare: dũmõ eis ñ fuerit prohibitũ sic ordiari sb̃ excõicatõ iolate sñie pena. qz tũc nõ possẽt nisi ex qõ dirt de excõicato ordines accipiẽte. Sz i ordie sic furtiue recepto vel ad maiores ñ ẽt nisi sol⁹ papa dispẽsare ex Jo. an. & vt seq pa. i. c. i. ō eo q fur. or. & facter. phati. c. i fi. iricto. c. le. & d. c. ifas. p hoc intelligẽ nisi religionem intraueritq; potest epc̃s auctoritate pape dispẽsare vt. d. c. fi. et ẽt i abbas. c. ij. de cle. qui fur. or. sa.

24 ¶ Quarto ꝓhibẽt irregularitas p iteratõz sacr̃or illor i qb⁹ ipsum nõ certa scientia fecẽz. sine q̃ ad administrãdũ de ꝓse. di. v. dcm̃. Et hz qdã teneãt hñ gñal⁹ de oib⁹ sacris i qb⁹ ipsum nõ caracter tñ fco. i. iij. di. iiij. qõ. vlt. hz & brñ q; p iteratõe solũ baptismi ꝓhibẽt hz nõ, p iteratõe alior̃ sacr̃or cũ irregularitas sit pena q̃ nõ dz ꝑponi nisi vbi inuenit de iure expẽssum: & ideo cũ nõ inueniat nisi de baptismo vt in. c. ij. ō apo. ideo dic q; scienter rebaptizãs ex Host. si clicus ẽ sñm canones deponẽdus ẽ. ar. c. qb⁹. & c. eos de ꝓ. di. iiij. si laic⁹ excõicãdus. nec põt ordinari. Ñ ẽt Acolit⁹ q ministeriũ ꝓbauit scienter ꝓsbytero rebaptizãti si publicũ sit nõ dz ad ordines promoueri nisi religiõez habeat. qz tũc põt p eps secũ dispensari. Si vo sit occultũ p⁹ pniaz potest promoueri. d. c. ij hz qdã & male ex Pa. ibidẽ intelligũt illd. c. intelligẽ q; iste acolit⁹ rebaptizauerit vl fuerit rebaptizat⁹. si vo rebaptizat qs ignoranter ignorantia sci exhibita ꝓbus diligẽtia vebita oino excusat. ex ignorãtia iuris nõ excusat. qz sñm Sco. in. iiij. di. vj. ẽ ꝑ mo diuinũ rebaptizatus vo scienter ẽ irregularis. ignoranter vo si posiẽs scibit & ratum hñbit sit irregularis est. 50. dist. ꝓsbr̃. & i. q. vij. q i qlibz. Si ãt ñ ratũ hñbit: hz tñ ignoranter ẽ rebaptizat⁹ ignorãtia sci ex Host. nõ ẽ irregularis. hz põt promoueri ex vo Bof. indiget dispẽsatõe epi. cui nõ credo ar. c. placuit. i. q. iiij. nec ob. dcm̃. c. q bisit & qõ ibi no. qz ex Scotũ iktõ. c. cũ accipiat er pniali. Theodori epi canonicũ. iiij. tigere nõ põt irregularitatẽ nisi forte dicat q; ofa. c. a Bzatiano i decreto posita: sũt a papa ꝓfirmata. Sz hoc nõ ẽ manifestum. Addo ẽt ego q; ꝓfirmatio simpler nihil addit. vij. di. ꝓceptis. de ꝓfir. vti. vl iuui. cũ dilecta cũ sequentib⁹. & de puer. c. qz itẽtio mis tõ ẽt si foret ꝓfirmata nõ educẽt irreglaritatẽ. Et si dicat q; hz ille epc̃s nõ potuerit ius ꝓdẽ tñ potuit idicare ius ꝓdictum. sicut facit ibi cũ dicit sñm canones. ℟. Sco. q; glosator debuit hunc canonẽ allegare. & ideo concludit Sco. q; sic̃ ignorãtia probabilis excludit ꝓferẽtẽ ab irregularitate. sic & suscipiẽtẽ. ignorãtia vo iur] rebaptizati ñ excusat a pena irregularitatis.

¶ Sz qd si qs dubitat an sit baptizat⁹ vl ꝓfirmat⁹. vl ordinat⁹. ℟. q; pót iterari qz ñ dz iteratũ qõ nescit eẽ factũ de ꝓse. di. i. solẽnitatẽ. & di. iiij. si nulla. & de ꝓsbro nõ ba. tenẽs itelligẽ si debitã diligẽtiã ꝑpus fecit. ō ꝓse. di. iiij. cũ itaq; tñ baptizat⁹ his vbis vti. Si tu non es baptizatus ego te baptizo &c. vt. s. baptismus. vij. §. r.

¶ Quid si coacte fuit rebaptizatus. ℟. q; si coactio fuit absoluta sic excusatur. Si vero fuit conditionalis sic non cuadit irregularitatem. vt notatur in. d. c. eos. de conse. dist. iiij.

¶ Quinto ꝓhibitur irregularitas apo statando a fide catholica sicut fecit Julian⁹ apostata. Dt i. c. Julian⁹. xi. q. iij. verum ẽ q; si apostatauerũt pp timorẽ timore si erãt sacerdotes solus papa dispẽsauit. Si vo diaconi vl inferiores gradus aut laici: epc̃s poterit dispẽsare. Si qui apostatauerũt sine aliq̃ timore: hz voluntarie: sic nulluz nisi papa dispẽsat cũ eis vt i. c. ꝓbyter. 50. di. Jmo. Jnno. i. c. i. de apostata. & Host. dicit q; oẽs tales apostate hodie sũt vere heretici. & ipsis habẽt locũ oĩa iura de hereticis & pne ꝓ eos statute: de irregularitate apostata & religiõe vide. s. apostasia. §. vi.

28 ¶ Sz nũqd idẽ erit ō fideli fcõ hẽti co. ℟. q; si clic⁹ erat potens p⁹ pniaz & admonitõez i ordie suscepto ministrare hz i susciptẽdis tã clicis q̃ laici sũt irregulares vt. i. q. vij. saluberrimuz. idẽ dic de eo q in ꝓceptũ ecclie ab hereticis se fecit ordiari cũ qb⁹ solus papa dispensat. i. q. vij. cõuenientib⁹.

29 ¶ Sexto icurritur irregularitas cũ qs icurrit infamiã iuris vel facti de q̃ ex Infamia. exemplũ hẽs ifra sortes §. iiij. in sortilegio manifesto.

30 ¶ Septimo icurritur cum qs ordinatur ab epo excõicato qz executiõez ꝓferre non põt q eam non hz. i. q. i. gña. & c. statuimus. & q. vij. diabertũ Si tñ hoc fecit ignoranter sic epc̃s dispẽsare põt tam i susceptis q̃ i susceptiẽdis. si vo scienter. solus papa. de epo q reli. epi. c. ij. Idẽ dico de ordinatis scismaticis. vt de scisma. frater nitati ex Ber. ibidẽ Ñ no. q; hz hereticis excõicati. simoniaci i ordine vl ministerio. scismatici. depositi. suspensi ꝓficiant & ordines dent vt aracter: si tñ q. i. dñs. & c. q; qdã. & de ꝓse. di. iiij. oñdunt. Ñ a talib⁹ ordinati executionẽ nõ hñt & sic dñr irrite tales ordinationes de scisma. c. i. sñm tñ distinctionẽ ꝓmissaz dicũt ẽt Bo. & Host. q; coacti vt a talib⁹ recipiẽtes ordinẽ ex meru q; pót cadere i ꝓstantẽ vix nõ idigẽt dispẽsatõe & magis placet. vl epc̃s poterit dispẽsare hodie tñ ista hñt magnã modificatõez ex ꝓstõne cõcilij ꝓstãtiẽsis. vt. s. excõicatio. viij. §. iij. & tõ nõ icurrit hec irregularitas tuis q̃ ad illos quos tenemur euitare p dictã ꝓstõnẽ: non quo ad alios.

¶ Octauo icurritur cũ qs recipit or- 31
dines ab eo q renunciauit ẽpatui sic distiguẽdo qz si relignauit solũ loco & non dignitati. qz sic remanet epc̃s: si de lnia. ppuj ẽpi qs ab eo recepit ordines nõ est irregularis. Si vo sine lnia. ppuj platꝰ sic irregularis est de or. ab epo q reli. c. i. Si vo talis epc̃s relignauit nõ solũ loco: sz ẽt dignitati: tũc ordiatus a tali cũ licẽtia sui epi in minoribus ordibus nõ est irregularis hz si sine licẽtia sui platꝰ vl maiores ordines a tali suscepit scienter vel er ignorãtia crassa sic irregularis est & solus papa dispẽsat. Si autem er ignorãtia. probabili sic ẽt irregularis ẽ hz epc̃s pót dispẽsare. vt i. d. c. i. Et ex hoc pz q; ẽpatus ẽ ordo i q̃ ipsum nõ caracter qz vere confert ordines & caracterem ipsorum: qz non reordinantur sed dispensantur vt ministrent.

¶ Nono icurrit cũ qs recipit ordi- 32
nes ab alieno epo sine lnia sui platꝰ hz aliq̃s. & ordiator ẽ suspẽsus p annũ a collatõe oĩum ordinũ. de tẽpore. & c. eos li. vj. itelligẽ si ordinat⁹ erat clicus alr non icurrit. Idẽ itelligẽ de anno ꝓtinuo. & integro. c. puella. de electo li. vj hz hz gl. i. d. c. eos. & qz hz ordinator sit suspẽsus. ordinati tñ sic nõ sũt ipso iure irregulares: hz sũt

suspendêdi p.c.qp trâslationê ⁊ ibi
Idê ꝫ do.Anto.de tẽpo.or.⁊ si eccle
d:êt anteqꝫ suspendant nõ efficiũtur
irregulares.⁊ hoc seqf Host. Gual.
Bul.⁊ magis placet:ꝫ grauiter pec
cent celebrãdo aliqꝫ eoꝝ plati habe
ant ratã talẽ ordinatõez.vt no.i.d.c.
eos.Fallit hoc qñ plati fuit suspensi
manifeste pp alienoꝝ ordinatõez.qz
qꝺiu sic fuit suspẽsi et subditi pnt si
ne eoꝝ iuia ab alienis vicinis epis
ordinari vt in.d.c.eos q.Et manife
stũ fuit vel p iuris euidentiã qz cõuicti
vel cõfessi fuit in iudicio:aut qz mani
feste ordinauerũt alienũ:⁊ nõ solum
p̃dicta locũ pñt in epis:ꝫ in abbatibꝰ
⁊ qbuscũqꝫ ordinẽs ꝓ ecclẽbus
Sꝫ quo ad vltramõtanos ab epo cis
mõtano ordies suscipiẽtes sine iuia
epi de cuius dioceſi trarerũt originẽ
vel in cui⁹ dioceſi bñficiati fuit q ꝓtet
p patẽtes lras cãi rõnabilẽ ꝓtinen
tes qre ipsos nolit vel nõ possit ordi
nare.tene qꝺ fuit suspẽſi ipso iure tali
suspensiõe.qꝺ si celebrãt efficiunt ir
regulares:nec poterũt a tali suspen
siõe absolui nisi a papa.vt i.c.i.de tẽ
po.ord.li.vj.sed hec pena ꝫ locũ in
qbuscũqꝫ ordinibus receptis ab epo
italico ab vltramõtano quocũqꝫ ꝫ
cõez opinionẽ in.d.c.i.ꝫ non habit
locũ in italico ordinato ab vltramõ
tano epo.vt ibi ⁊ gl.Sili nõ habit
locũ in exĩstentibus intra montes si
ordinentur ab italico epo.vt ibi no.
33 ¶ Quero qꝺ põt dare p̃dictã iuiaꝫ
acceptẽdi ordines ab alieno epo.ℛ.
qꝺ ẽs de cui⁹ dioceſi ẽ ordinãdus ordi
nãdus vel ẽs in cui⁹ dioceſi bñficiũ
ꝫ ecclĩasticũ vel domicilium:ꝫ nõ sit
ordinãdus ibi.Itẽ epo agẽte in remo
tis põt eã dare ei⁹ vicarii gñalis in
spualib⁹.Sꝫ vo vacãte:capitulum.
Alij ãt officiales epoꝝ ⁊ ẽt archidiã
cõi nõ pñt.c.significasti.de offt.ar
chi nec qliqꝫ alij inferiores plati reli
giosi.vl alij nisi sint p papã ꝓuilegia
ti vl ꝫ Jo.an.nisi hẽant ℏ ex pcri
pta ꝓsuetudie. Religiosi mi i ꝓrati
b⁹ nõ crẽptis.p suos platos ꝛputati
bꝰ ⁊ coꝝ socij pñt dũ ibi morãt a
locoꝝ ordiarijs ordiari.ꝫ ñ sint ibi
dẽ ordĩdi.c.cũ nullꝰ.ò tẽpo.or.li.vj
¶ Qui⁹ possit absolui ⁊ dispẽsare cũ 34
istis ꝛe iuia missis epm cui mittũt sic
posset su⁹ ꝓpꝛius⁹ plat⁹.ℛ.qꝺ sic qꝺ oia
videt ꝓcessa sine qb⁹ ordiatio ñ põt
exp̃dirι.c.ꝓterea de offi.delega.
¶ Decimo incurrit cũ qꝺ ordiens re 35
cipit exẽ tẽpora statuta di.lxv.c.vlt.
ꝛe tẽpo.or.c.ij.⁊.c.cũ qdã ⁊.c. ꝓsul
tatioi Inno.tũ credit ⁊ Host.qꝺ non
sũt ipso iure suspẽsi ab ordine susce
pto.ꝫ vꝺẽt suspẽdi ar.c.lras i ℏ.de
tẽpo.or.⁊ sic exponũt dcm.c.cũ qdã
ibi videos exptes reddẽ.ꝺ ꝑ sniaꝫ do.
Anto.i.c.lras.ꝛe tẽpo.or.ꝫ qꝺ ordi
natus ẽ suspẽsus ipso iure.ꝫ ordina
tes sũt suspẽdẽdi.⁊ ℏ ẽ verũ.vt pꝫ ẽ
c.ij.de tẽpo.ord. Locẽdit tñ epis di
spẽsatio i susceptis vt ministrẽt.d.c.
ꝓsultatiõi.ꝫ fm Rod.nõ poterit di
spẽsare i suscipiẽdis cũ ibi nõ dicat
nisi de susceptis. Mõ tñ ille epꝰ qui
ordinauit poterit dispẽsare ꝫ ei⁹ suc
cessoꝝ fm do.Anto.i.d.c.ꝓsultatiõi.
¶ Undecio incurrit cũ qꝺ p saltũ ꝑ 36
motus administrat in ordie superiori
ꝫ Host.i sũma.⁊ solus papa dispẽ
sabit.ꝫ Arch.i.c.sollicitudo.iij. dis.
tꝫ qꝺ talis nõ ẽ suspẽsus nisi sic ille q
ẽ i mortali:ꝫ est suspẽdendus:⁊ tõ si
celebrat añqꝫ suppleat omissũ pec
cat mortaliter:sed non efficitur irregu
laris.⁊ est verus.vt in.d.c.patet.
¶ Sꝫ nunqd susciꝑit caracterẽ ordi 37

nis superioris talis.ℛ.qꝺ sic ꝫ cõuer
thco.⁊ ẽ verũ. Fallit ℏ i epõ q nisi sic
sacerdos nõ suscipit caracterẽ epalẽ
ꝫ Rav.ꝫ verũ credo qꝺ suscipiat ca
racterẽ:ꝫ nõ executionẽ si nõ ẽ sacer
dos.c.cr lris de crce.plato:ꝫ si ẽ sa
cerdos ꝫ nõ habuerit aliquẽ alto:uꝫ
ordinũ ẽt suscipit executionẽ qz põt
ꝓferre cẽs ordines ꝓter illũ quez nõ
pñt.i.q.i.c.gra.⁊.q.vij.diabertũ.ꝫ
peccet mõtalr. Et si daret illũ ordinẽ
quẽ nõ ꝫ icideret in penã ꝛe qua in
sequenti.ℸ.dz. Et ille nõ ẽt ordinat⁹
38 ¶ Duodecimo incurrit cũ qꝺ admi 38
nistrat in ordie quẽ nõ ꝫ. vt i.c.i.et
ij.de cle.non or.mi. Et no.qꝺ ꝑdicta
pena locũ ꝫ si exereret aliqd ꝛeputa
tũ certo ordinẽ tãqꝫ i offo ꝓstitut⁹ pu
ta diacon⁹ legit euãgelĩũ vt diacon⁹
Subdiacon⁹ epl̃am vt subdiacon⁹.
⁊ hmõi:secus si legeret nõ tãqꝫ in ta
li offo:sicẽ si monialis legit euãgelĩũ
in matutino.xxvij.q.i.dicomissaꝫ in
gl.⁊ cleric⁹ deficiẽte subdiacono i so
lẽnitatib⁹ indut⁹ sine manipulo can
tat epl̃aꝫ.Et no.in.c.vt qsqꝫ ꝑsbyter
te vi.⁊ ho.cle.qz nõ ẽ irregularis fm
ho.⁊ Inno.ibidẽ pa.vo i.c.vt qsqꝫ
te vi.⁊ ho.cle.ꝫ qꝺ nõ effugit irregu
laritatẽ:si cũ vestib⁹ sacris cãtat epl̃aꝫ
vl euãgelĩũ. Sec⁹ si sine vestib⁹ cãtat
epl̃aꝫ qz ꝫ facit qꝺ no.xcij.di. nõ li
ceat.⁊ magis placet qz hec opi.ẽ ve
rissima si sic idutus administrat ea
licẽ diacono vl ꝑbytero qꝺ est pro
priũ offiũ subdiaconi.⁊ principalis
actus ordis talis:⁊ opio Host.⁊ In
no.ꝺz intelligi qñ soli cãtat epl̃am ẽt
cũ dalmatica ꝫ sine manipulo.⁊ si
ne obtalibꝰ calicis diaconoris:ꝫ vt sim
pler clericus. Et cũ talibus sic admi
nistrãtibus in ordinib⁹ nõ susceptis
vt dcm est nõ licere. Mõ dispẽsat ni

si papa fm Host.⁊ Bof.vt ad ma
iores ascendat. Sed in susceptis po
terit episcopus dispensare. Per.vo
in.c.er litteris de cle.non ordi.mi.ꝫ
qꝺ episcopus potest dispensare etiaꝫ
vt ad maiores ascendat. Sed tene ꝑ
mũ fm Pda.in.c.quãto.ꝛe ꝓsue.⁊ in
d.c.ij. limita etiã ꝓdicta ꝛra in ex
ercẽtibus actũ deputatũ ordini sacro
qz fm Tho.in.iij.dis.xxiij. Officia
q̃ttuor ordinũ nimoꝝ exerceri licite
pñt a nõ ordinat. Itẽ qꝺ tale qꝺ exer
ceat nõ er ludos:seu locos:qz ꝫ peccet
mortalr nõ tñ erit irregularis.xv.q.
i.illa i fi.qz volũtas ⁊ ꝓpositũ maleñ
cia distinguũt.c.cũ voluntate de sen.ex
cõ. hoc sequit Host. Itẽ qꝺ nõ sit me
re laicus:qz ꝫ directo li.iij ti.vij.ñ
incurreret irregularitatẽ mere laic⁹ ad
ministrãs in aliq̃ ordie.⁊ placet ẽ
tius Lal.i.c.ij.de cle.exco.mi. teneat
Zrium. Item qꝺ non faciat ignoran
ter:quia si probabilr credebat se or
dinatum non erit irregularis.
¶ Sꝫ ponoqꝺ qs in ordinatiõe sua 39
omisit aliqd qꝺ certũ ẽ nõ eẽ ꝛe subꝫ
tñ ꝺz suppleri. Nunqd si anteqꝫ
suppleat administrat in tali ordine.
erit irregularis. ℛ.qꝺ nõ. Mõ ꝫ non
debeat ministrare donec fuerit supple
tũ qꝺ est omissũ:vt in.c.i.de sa.non
ite. Tñ qz ista suspensio nõ est pp de
lictũ suũ.tõ peccat mortaliter añ sup
plectionẽ ministrãdo:sed non est ir
regularis. Facit qꝺ no.Pda.in.c.si ce
lebrat de cle.exco.mi.ꝛe vicinato cor
pore ministrante qui non efficitur ir
regularis fm eum. Quidã tamen te
nent qꝺ est irregularis:sed non credo
verum.quia nullo iure ꝓbatur.
¶ Tertiodecimo incurrit irregula- 40
ritas quãdo excõicatus iterdict⁹, vel
suspẽsus quis exul ẽs celebrat:vel fa

cū aliqd attributū certo ordini eccle
siastico ēt minori. puta acolitat⁹ eroz
ciste ⁊ hmōi ꝓut in cōem opinionē. vt
no. Jo. ⁊ Jo. an. ⁊ Pa. i. c. ij. de cle.
exco. mi. ⁊ dispensat solū per papaz.
vt i. c. i. de re iud. li. vj. ⁊ i. c. i. de sen.
excō. li. vj. Secus si attētat aliqd ex
ercibile ēt per laicos vt qz cantat re
quiē eternā vel vnū psalmū. ⁊ hmōi
qz ꝛz grauit peccet ñ eum tādo cōtonē
sibi iterdictā: tñ nō efficit irregularis
vt i. c. tanta. de exce. pla. nisi qs audi
ret diuina auctoritādo. Ut qz epūs fa
cit coā se celebrari. qz tunc irregula
ris efficit. Sec⁹ si audiret nō auctori
tādo vt vult gl. i cle. ii. de ꝓbū. ⁊ pa.
glt Jo. an. qui dicit ꝙ celebrādo ⁊ cō
celebrans exponit. licitē auctoritan
do ꝙ efficitur irregularis.

41 ¶Sed qd si ignorat se excōicatuz i
terdictū vel suspensum. ꝙ. Rodo. ꝙ
si est ignorātia, ꝓbabilis facti puta qz
miserat procuratorē q tamen ꝓcura
tor non cōparuit: ⁊ sic fuit excōicat⁹.
sic excusat nec efficit irregularis ce
lebrando anteq̄z sciat secus si ignora
ut crasse. puta. qz citatus nolut cō
parere: ⁊ sic fuit excōicatus qz non ex
cusat ab irregularitate. ⁊ sic intellige.
c. aplice de cle. excō. mt. Idez Rod.
dicit de eo q ꝓbabiliꝛ dubitat de ex
cōicatōe: puta qa conscius de culpa
quā fecit existimat se fuisse excōicatū
qa si fuit ⁊ celebrauit irregularis est.
Itē dicit Pa. i. d. c. illud: ꝙ habēs
noticiā excōicatōis per solā famam
si nō abstinet irregularis est si nō ve
rū cōperit postea. Sz aduerte ꝛz gl.
i. d. c. illud ꝙ dcā paucoꝝ nō facit
famā de accu. c. ingiūctionis. nec tene
tur credere. ꝛz dicat ei ab aliquo. ri
q. uj. ñ solū ille qō tez̄ ē nisi ex sciēcia
culpe: vel dictus plurū surgeret no
tabile dubium: qa sic non effugeret
irregularitatem non abstinendo.

¶Sz qd si iudex dicat suspendo te ab offo. vl' beneficio. ꝙ. Pa. i. c. latores de cle. excō. mi. Gof. i. c. quāto. ⁊ magistrus dicit nō valere talē sen
tentiaz rōne incertitudinis. l. uj. C. de
sentētijs que si. cer. quā do. Anto. di
cit aut ꝓstat de itentōe ⁊ sic seruā. aut
nō cōstat ⁊ sic tutius est abstinere ab
vtroq; tñ si nō abstinet nō efficit ir
regularis. Et hoc ꝛz Pa. ibidem di
cens. Mā ꝛz sua intusta ligēt: tñ hoc
dz intelligi nez̄ qñ de ea apparet: sed
hic nō apparet an ab offo vel a bñfi
cio voluerit suspendere. Et iō nō effi
citur irregularis ipsum nō seruando.

¶Utz excōicatus minori excōicatō ne sit irregularis si celebrat. ꝙ. Pa. i. c. si celebrat: de cle. ex. mi. ꝙ nō: qz
pōt exercere q̄ sūt iurisdictionis: ⁊ cō
ferre sacramēta. ⁊ collatō ꝛz ꝛz sinū
effectū tamen peccat mortaliꝛ sciēter
hoc faciēdo ⁊ sine necessitate. Nō āt
quare non efficitur irregularis ē: qa
excōmunicatio minor non inducit sus
pensionem ordinū vel officij. sed tā
tum ꝓhibet participationē sacramen
torum. vt i. d. c. si celebrat.

¶Utz oīs suspensus celebrando sit ir regularior vide infra suspensio.

¶Xiij. icurritur irregularitas rōne crimis vt. xxv. di. c. ꝓmū. ⁊. lxxxiij. di. c. qñ. ⁊. i. q. vij. si qs oēm. sed di
stigue vt no. i. c. ex tenore de tempo.
ord. ⁊ supra dixi crimen. §. iiij.

¶Quis āt pōt dispensare i hac irre gularitate vide. s. dispensatio. §. v.

¶Xv. icurrit irregularitas ex biga mia vt extra de bigamis per totum ⁊
de hoc ⁊ qs potest dispensare. vide
s. bigamia. §. viij. cum sequē.

42 ¶Xvj. icurritur cum quis in sacris existens contrahit matrimoniuz. dic vt supra bigamia. §. nono.

49 ¶Xvij. icurritur ꝙ solēnem ꝓniam factā. 50. di. ex penūcib⁹ pōt tñ epūs dispensare i minoribus ordinib⁹ pp necessitatē eccliē. 50. dist. placuit. In maioribus aūt solus papa. 50. di. ex pententibus. ⁊. 51. di. q. in aliquo. di cit tamen Inno. ⁊ Host. ꝙ hoc non seruat curia. ⁊ sic videt ꝙ hodie non habeat locum hec irregularitas.

50 ¶Xviij. icurritur cum qs celebrat i loco iterdicto vt in. c. is q de senten. excom. lib. vj. ⁊ a solo papa dispensatur. de quo supra iterdictum. vij. §. i.

51 ¶Xix. icurritur vitio aduentente in corpore siue a ꝓposito siue a casu. de quo dic vt. s. corpore viciato.

52 ¶Xx. incurritur rōne legitimitatis. vt in. c. i. de fi. presby. ⁊ in. c. is q cō
tin. lib. vj. verū est ꝙ in minoribus ordinibus potest epūs dispen
sare. sed ad sacros ordines nō potest cum eis dispensare nisi papa vt i. d.
c. i. Sz si efficiantur religiosi possūt promoueri de iure cōmuni ad oēs ordines etiam sacros vt in. d. c. i.

53 ¶Quid si illegitimatō sit secreta: ita ꝙ solū ipse illegitimus eam scit. ꝙ. scōm direc. mi. de fi. presby. quod peccauit mortaliꝛ si se ordinari fecit. c
fi. de cē. qo. ord. nec credo debeat vti susceptus sine dispensatione.

54 ¶Quomodo quis dicatur illegiti mus vide supra filius per totum.

55 ¶Xxi. icurrit cum qs adultus vsqz ad egritudinē differt baptismū acci
stea eius studiū ⁊ fides ꝓbabilis fue rit aut holum raritas exegerit. aliaꝝ
ar. ꝓfati. c. nec ꝓ baptismū tollit hec irregularitas vt dicit glo. ibidē: quia idē nō pōt parere obligatōz ⁊ libera tōz. ff. ō sol. l. q uxez. §. vl. ⁊ h ē qa eccliā ꝓsumit qō nō ex uolūtate ꝛz ex necessitate baptizat. vt in. d. c. si qs.

¶Xxi. incurritur si religiosus clau- 56
strū egreditur ad audiendū legeo vel phisicam si ante duos mēses nō fue rit reuersus ⁊ solus papa dispensat in hac. c. vlt. ne cle. vel mo.

¶Xxij. icurrit irregularitatem gli- 57
bet epūs ꝓsbyter aut diacon⁹ q ꝓtextu iniuste excōicatōis ꝛz recurrit ad i
peratorē. ⁊ a solo papa dispēsabitur xxj. q. vl. c. pe. ⁊ i. c. si qs epūs. xxiij. q. vl. ampliat ad oēs q sūt sub eccliastica regula ꝓdcā irregularitaz: ꝛz nō ipso iure sicut in ꝓdictis. de hac mā vide infra ordo. iij. per totum.

Xregularitas

qñ tollat. ꝙ. qr trib⁹ mōis. ꝓmo ꝙ baptismū delet oīa irregularitas ꝛcta ante baptismū cū pcō fm Archi. xxv. di. c. dcidc. ⁊ Pa. in. c. gaudem⁹ de diuoz. ⁊ ēt illa q̄ vrmt ex leḡa peti sic ē ifamia. Itē oīa irregularitat homicidij siue fuerit cū pcto siue non. Facit ꝙ hoc. c. si qs vi duā. 50. dist. ⁊. §. i. ⁊. c. si qs post. 51. di. Irregularitas ex o bigamie pp de fectū sacri nō tollit. xxvi. di. acuz⁹ et c. dcidc. ⁊ hoc ē cōioropio. ꝛz alij te
nuerint ꝙ nulla irregularitas xcleat p baptismum. vt dicit Ricar. ⁊ me dicanilla i. ij. qlibet. q. ij. Alij vero te nēt ꝙ illa irregularitas q̄ puenit ex homicidio sine pcō nō delet. vt no. pa. i. d. c. gaudem⁹: sed tu tene qō di
xi supra baptismus. vij. §. iij. qz verū
oz est: vt patet in dictis iuris⁹.

¶Sēdo tollit ꝙ religiōis ingressus: 1
vt no. gl. i. c. ij. ⁊ apostata. ꝛz nō oio ꝛz

ōdicā gl. ſz ea ſolū q̄ nō puenit ex re
licto, ꝓpzio vt in. c. i. de fi. ꝓbytero.
Ita q̄ pōt ꝓmoueri ad ordines ſine
diſpenſatōe: ſz nō ad dignitatē vel ꝓ
lationē ſine diſpēſatiōe. vt. c. fi. de fi.
ꝓbyt. ⁊ ℣o. i. c. ij. de apoſt. ⁊ ſic dicit
itelligēdū auc. de mo. i ꝑn. vbi dī qō
religiōis ingreſſus oēz tollit irregula
ritatem: ſed tu dic ſm ℣a. in. d. c. ij.
q̄ non tollit niſi tantuz illam de qua
eſt in iure expreſſum q̄ tollatur. In
ducit bene facilitatem diſpenſatiōis.

2 ¶ Tertio tollit ꝓ diſpēſatiōez oēz re.
vñ in oī irregularitate pōt diſpēſare
cū oīs irregularitas ſit de iure poſiti
tiuo. ii. q. vij. Itē daniel. ⁊ ſz Inno. de
cōſuet. c. niſi i vno irregularitas. ⁊ hoc
dictuz eſt. ⁊ hēs. ſ. diſpenſatio. §. v.

Criſio vide. ſ. Interro
gatio in filiabus
ſuperbie. ⁊ inꝑa deriſio.

Roma Vide roma per
p.

Jſtrio Vide hiſtrio per
p.

Judeus dī ille qui ad
litteraz legem
moſayce ſequit tenēdo circū
cidēdo: ⁊ alia legalia faciēdo ad ſaz
tō rpiani q̄ nimis adherent littere iu
daizare dicuntur de ſacra. vn. c. vni
co. §. pe. qō facere nō debēt. v. di. §.
i. ⁊ vj. di. §. vlt. de cele. miſ. c. cū mar
the. §. ceterum de oſti. tranſlato.

1 ¶ Que ſūt q̄ phibent iudeis indire
ete ab eccliā q̄ rpiani nō debēt tolle
rare. ℟. xvii. ℣nio ne beant cōlonē
aſſiduā rpianoꝝ maxie ſimpliciū vñ
rpiani non debent comedere cū eis
nec habitare: nec eos ad ſua cōuiuia
recipere. xxiij. qō. i. nullus. ⁊. c. oēs
dicit tñ vgo. i. d. c. oēs q̄ ſi cibos nō
diſcernūt ſz comedē cū eis. ſz vbi ci
bos diſcernūt nullo mō licz eoꝝ qōs
azima rpianis ē, phibitū comedē: qz
ē eiꝰ diſcretꝰ ab eis q̄ ihibē. i. d. c.
oēs. Et elieꝰ ℣nū faciēs dz reponi ⁊
laicꝰ ercōicari. d. c. nullus. Rodo. tñ
ſz qō i neceſſitate liceret comedē, qō
vez credo nō vt azima ſz vt panē. ⁊
no. q̄ cōio i mercimoniis cū iudeis
ñ phibē niſi aliqñ i penā vt i. c. pꝰ
miſerabilē. ⁊ vſu. ſed ſolū nimia fa
miliaritas. vt i. d. c. nullus. ⁊. c. ad ℏ
⁊ inde. c. cū ſilibus. vnde admonitus
nolēs abſtinere ab eoꝝ nimia fa
miliaritate peccaret mortaliter.

¶ Sz q̄rit vtz liceat rpianis eis ſer
uire. ℟. pa. i. d. c. ad ℏ. ℣o. voluit q̄
ſic ex domū ſz in domo ñ. c. iudei co
dē ſz pa. ⁊ meli. dic q̄ nec ex domū
aſſidue cū ter. ibi ñ faciat mētionē ō
domo. ⁊ iō, phibē aſſiduā familiarī
tas ⁊ ꝓtinua ꝓuerſatio tam in domo
quā ex domū. ꝓpea rpiani i familia
ri ſeu aſſiduo ſuitio iudeoꝝ ee nō de
bēt. Intellige q̄ ſi one iudeoꝝ iterū
ſecꝰ cēt ſi edificiū edificēt ad vtilita
tē iudeoꝝ mercede cōſtituta ⁊ hmōi
vel laborēt agroo. facit. d. c. nullus.

¶ Vtz rpianꝰ poſſit hēre ſuū iudeū. ℣
q̄ ſic. vt i. c. ⁊ ſi iudeos eo. ti. xvij
q. viij. c. diſpar. non tamē dz cum eo
morari ita q̄ eū habeat familiarem.
xxviij. q. i. ſcpe. ⁊. c. nullno. ⁊. c. oēs.

4 ¶ Vtz liceat mlieribꝰ rpianis nutri
re filios iudeoꝝ. ℟. pa. in. d. c. ad ℏ ⁊
gl. ⁊ Jo. an. ⁊. d. Ant. ſz q̄ ñ neq̄ in
domo neq̄ ex domū. Sz. d. Lar. dic
q̄ ſolū phibē i domo pp ter. pſati.
c. ad ℏ q dic i domo ſz ego dico ēt ex
domū nō licere qñ nimia familiarī
tas ⁊ ꝓuerſatio ex hoc ꝓtrahitur: alo
extra domū non eſt ꝓhibitum. ꝙd.
c. nullus iuncto iſto. c. ad hec.

5 ¶ Sz nōneeps poterit diſpēſar vt
ēt i domo nutriāt. ℟. pa. i. d. c. ad ℏ
q̄ nō. ⁊ ita ꝓſuluit dñs cardinalis q̄
ita phibitio eſt in honorē fidei.

6 ¶ Vtz iudeꝰ poſſit hēre rpianū aſcri
ptici vl' origiariū. ℟. q̄ ſic vt i. c.
nullꝰ. c. ii. ſz ſuū nullo mō vt ibidē

7 ¶ Sēdo ñ debēt mederi rpiāis. vñ
i. d. c. nullꝰ. ⁊. c. oēs, phibēt rpianis
ne i ſuis infirmitatibꝰ iudeos aduocēt
neq̄ medicinas ab eis recipiāt: dicit
tñ gl. i. d. c. nullo qō medicialia pñt
rpiani a iudeis emē ⁊ poſtea ꝓparare
ea. ſz nō medicinas ꝓparatas.

8 ¶ Tertio, phibēt ne cū rpiāis balne
ent i vno balneo ſil. d. c. nullꝰ ſuꝑdcā
oia, phibēt laicis ſub ercōicatōis pe
na. clericis vō ſub pena depoſitōis. ⁊ ſic
peccāt mortaliꝰ facientes. limitatē tñ
de medico vez niſi i ca̅u neceſſitatis qñ
aliꝰ hēre ñ poſſz. qz neceſſitas facit licitū
qō alis ñ. c. c. ꝓſiliū i fi. ō obſ. item, ſz
idē ſz Hug. ⁊ ſilr eſt dōz qñ ſz hēat
aliū medicum ſed non ſufficientem.

9 ¶ Quarto ne iudei ex teſtō rpiāi ali
qd capiāt. C. de iudeis l. i. Itē nō pt
aliqs rpianꝰ aliqd ꝓgregatiōi iudeo
rū vl' iudeo aut pagano i teſtō relin
qre. ⁊ ſi fecerit ēt pꝰ mortē anathema
iudicabit. xxiij. q. ij. ſane el. ū. niſi le
garet itellige extreme neceſſitati alicuꝰ

10 ¶ Quito ne, peced. it in publico ſine
habitu diſtincto. vl' ſigno quo diſcernā
tur a rpianis. vt i. c. in nōnullis eo.
ti. ℏ vez tā i maſculis q̄ i feminis
⁊ dz ee patens ſigni nō ſub plica vl'
mantello ſm doc. i. d. c. in nonnullis

11 ¶ Sexto, phibēt eis ne nouas ſina
gogas erigāt. vt i. c. ꝓſuluit eo. ti. pñt
reſarcire. ita tñ q̄ nouā hedificatio ñ
ꝓſtinā formā ꝓputa qa ſit ꝓcioſior
vel magis amplum tunc dicit nouū
hedificiū ⁊ cadit ſub prohibitione
nouī hedificij. vt probatur ex ter. iſti
tis. c. conſuluit. Facit quod in ſimili.
nota. in glo. in. c. admonere. xxxiij. q.
ij. ⁊ i. c. ꝓſbyter. lxxxij. di. que vult
q̄ ſanguine ſz vti illis diebus q̄bus
vtimur ouis ⁊ caſeo ſz nō liceat vti
carnibꝰ q̄ſi ſit mutata forma: ⁊ ꝓ cōſe
quens rei ſubſtantia. ⁊ etiaz facit qō
no. in. c. cauſam. de teſti. in verbo in
tempore ⁊ in glo. in. l. iulianus. §. ſz
⁊ ſi quis. ff. ad exhiben.

¶ Sz quid ſi ātiqua ſinagoga ex to 12
to corruit ⁊ funditus. ℟. pa. i. d. c. cō
ſulut q̄ non poterant rehedificare:
qz eſſet nouum facere ex quo fundꝰ
eſt deſtructa. Facit ad hoc quod legi
tur ⁊ no. in. l. iter ſtipulātē. §. ſacram
ff. de vb. ob. vide bonā gl. in ſili i. c.
iij. de iurepa. Et no. q̄ ſi nouas ſina
gogas erigere ꝓſūpſerit i. c. o li. auri
ſūt punēdi. C. de iude. l. hac victura

¶ Septio nō pñt preficī alicui pu 13
blico offō inter rpianos: nec ad aliqs
dignitatē vel miniſterū. vt. in. c. cuz
ſit. ⁊. c. pe. eodē. ⁊. xxxvij. q. iij. ſtatuit
⁊. d. c. nullus. vnde in. l. fi. C. de iude.
dī q̄ nullū honorē: nullā dignitatez
nullā ꝓheminētiā inter rpianos pñt
habere. itellige de nouo. ſecus cēt in
antiqua. quia tolleratur ⁊ per iſtā. l.
iſert Bar. q̄ non pñt doctorari cum
ſit dignitas ⁊ ꝓheminentia doctora
tus. nec obſtat. l. ḡhaliter. §. fi. ff. de ō
curio. qne pmittit iudeos promoue
ri ad dignitates q̄: intelligit. inter ſe
ipſos iudeos non inter rpianos. vñ
iſert pa. in. c. ex ſpeciali eo. ti. q̄ etiaz
omne ꝓmertū per quod rpianis ali
quod grauamē poſſet ingeri eſt. ꝓhi
bitū iudeis ⁊ paganis. ⁊ ſō ſz vēdaē
eis redditus regalis ⁊ poſſint illud

emere. vt l.d.c.ex speciali tamen collectõ non poterit per ipsos fieri ſz p xpianos.qz sic colligendo posset iudeus cõmittere fraudes.ꝛ tenetur dare pauperib⁹ quicqd lucrat⁹ est ex tali offo. vt i.d.c.cum sit.ꝛ hoc scõm prouidentiam episcopi.

14 ¶ Octauo prohibet ne i triduo ante pascha ꝛ marie i die veneris sancta hostia vel fenestras aptas teneãt aut i publicũ exeant extra eodem.ti.c.qz super his.ꝛ i.c.nonnullis.

15 ¶ Nono ne decimas prediales retineant.sed vt ecclesijs soluant.de re ci.caplo de terris.

16 ¶ Decio ne testimonij dicant ꝓtra christianũ.de test.iud.ũno.repellũtur ab oibus actibus legitimis.ij.q.vij.alient.ꝛ hoc verũ nisi i casu hereſis si qs ad eos reuerteretur tũc pro testibus admittuntur. vt in.c.contra christianos.de here.lib.vj.sed bene cogũtur christianũ ꝓtra eos testimoniũ dicẽte admittere: vt i.d.c.iudei.

17 ¶ Undecimo non possunt cõuenire xpianuz apud iudeũ:sed bene apud iudices xpianos arbitrũ.i causa ciuili tamen pũt eligere iudeuz. vt.C.de iudeis.l.iudei.ſnia tamen dz exeq p ordinariũ xpianum iudicem. vt ibi.

18 ¶ Duodecimo ne emãt seruũ xpianũ vel non xpianũ si mõ vult baptizari.c.i.ꝛ.c.vl.codez ti, vñ si iudeus emit xpianũ seruũ vel qualitercũq; acquirat stati efficitur liber nullo precio dato xxv.di.mancipia.si vo seruuz non xpianũ emit pro sibi seruiendo. tũc voluntate patefacta q̃ vult effici xpianus stati vendicat sibi libertatez nullo dato precio.c.fraternitatẽ lut. vt.si aũt talem non xpianuz emit nõ pro sibi seruiẽdo.ſz causa mercimonij:tunc si fuit expositꝰ ad vendendũ

ultra tres menses q̃ incipiunt currere a die emptõis ſm Host.in.d.c.ſi.vel ſm Jo.an.ꝛ Pa.i.c.i.codẽ a die q̃ petijt xpianitatẽ tunc nec ꝑ liberat ab eius seruitute,nisi debetur iudeo.xij. ſolidi,p quolibz bono ſerno q̃ ſoldi dõ bant eẽ aureꝰ ſm.Anc.Bo.ꝛ Pa. q̃uz.lxvij facũt vnã libzã auri.C.dõ iusce.ꝓpo.ꝛ archa.l,quotiensc̃uq; certa ſũma ſoldoꝝ ꝛ vz sentire gl.in.l.q. cunq;.C.de seruis fugi.ꝛ ꝓ ista opinione facit gl.C.de fal.mo l.ſi qs nũmos.sed ſz Ber.ꝛ Host.i.d.ſi.c.dabuntur de moneta q̃ est in vſu in illo loco.ar ff.de lega.iij.l.nũmis.ꝛ.ff. de leg.i.l.ſi seruus plurium.ſ.ſi numerus.ꝛ magis placet.ꝛ aduerte q̃ dicit ꝓ seruo bono ergo defalcabitur ſi ille nõ est ita bonus:qz ibi bonus accipit ꝓ optio ſz pa.i.d.c.i.ſi vo ũ ex posuit venalẽ. i.dcõs tres mẽses rẽ ſtati liberat nullo ꝑcio dato.d.c.ſi.

¶ Utꝝ vnaculus.i.natus ex ancilla iudei ſi vult efficꝫ xpianus libereturſilr. R.q̃ sic nullo dato precio.l.eo nobis.C.de epiſ.ꝛ cleri.ſ. vlti.

¶ Sed quid ſi aliqs talem emiat qui causa mercimonij fuerat emptꝰ a iudeo. R.q̃ nõ efficiet ei⁹ seruꝰ ſz restituet ei pciũ.xij.ſolidoꝝ.ꝛ erit oino a fuitute liberatꝰ iſti.de nor.ac.ſ.dño. ¶ Sz pone q̃ nõ hz precũ. R.q̃ ſi it i manu iudei.puta qz nemo ẽ xpianus q̃ velit eũ emere:tunc nihilominus liberabit.ꝛ hostiati q̃reret pciũ ff.de manumiſ.l.iij.ſ.ſuis autẽ.vel ſi nullo mõ põt habere seruiat sibi q̃nquẽnũ vt no.glo.xxxvj.q.i.de raptoribus ſi vo sit i manu xpiani.nec ſi alio mõ hẽre nõ põt precũ seruet ei tamen q̃ seruitiũ cõpenſet cum precio:ꝛ sic liberatur.ff.de ca.in.l.bello hoc vez nisi precũ fuisset datum ꝑ

anima ꝛ non aliõ repetendi. ar.ff.de nego.gest.l. nemenius.ꝛ.ff.de relig.ꝛ sump.fu.l.ꝛ si quis.ſ.idẽ labeo ait.

22 ¶ Tertiodecimo ne vsuras exigant ſz exactas restituant.vt in.c.post miserabilẽ de vsuris possunt compelli ad hoc per ꝓncipes ꝛ debẽt.vt in.d.c.qõ si non faciunt debent ꝓpelli per iudicẽ ecclĩasticũ censura eccl̃iaſtica vt dicit Host.ꝛ Jo.an.in nouella in d.c.post miserabilẽ. Facit.c. postulaſti de iudeis.ꝛ qõ ibi no.vñ princeps terrarꝝ peccat mortaliꝫ non cogẽdo eos ad restituendũz vſuras.ꝛ ſilr christiani ſi ipſis non restituentibus monerent ne cũ eis haberẽt cõmertium ſi post monitionẽ eis factã commertiũ cũ eis haberẽt.vt in.d.c.post miſerabilem.ꝛ.c. quanto de vſuris.

23 ¶ Quartodecimo ne intentet cõtra catholicam fidem qcq̃ detestabile.ſicut est q̃ nutrices xpiane,phiciãt lac i latrinas postq̃ ſuscepũt cor⁹ xpi vt i.c.ꝛ si iudeos eodem ꝛ hmoi.

24 ¶ Quintodecimo ne quẽq̃ qui nõ est ſue nationis aut secte ꝑſumãt circũcidere ẽt ſi sit eoꝝ seruus. vt.l.vnica.C.ne xpianũ man.ꝛ ibi est eis pena capitalis.i.ꝑpetui exilij que dz capitalis.vt.ff.de penis.l.rei capitalis. Aliqñ dz moza nãlis vt ibidẽ i ꝓnc.

25 ¶ Sextodecimo ne iudeus christiana in vxorem accipiat. l.ne quis. C.de iudeis quod ſi fecerit crimine adulterij puniatur vt ibidem.

26 ¶ Decimoſeptimo ne fidem catholicam impugnet perverſo dogmate aliter pena ſanguinis punit.vt in.d.l.hac victura in omne cuum.

27 ¶ Utꝝ eccl̃ia possit punire iudeos ꝛ paganos ſi delinquũt. R.q̃ sic ſi de Jtẽ iudeos ſi agũt ſ.l. veterio testi ſz

Aug. de anim lib. de potestate pape.

¶ Jtẽ no.ſm eũdẽ q̃ iudeis papa ꝛ alios ꝓncipes qb⁹ ſubdunt debent cogi ad laborã duz manibus,ꝓpriosꝰ aliaꝫ fiunt ꝑncipes turpis lucri ꝛ precatoꝝ que faciũt nec obſtat.c.ſicut ò iudeis. vbi dicitur q̃ nullus exigat coacta ſeruitia ab ipſis nisi conſueta quia illud intelligitur de ſeruitijs ad vtilitatem dominoꝝ ſolum. 28

¶ Jteꝫ no.q̃ puniũtur pena ignis q̃ aliqnez ex ſuis qui vult xpianus eſſe ſacris aut alio furoris genere intẽ tant vt.l.iudeis.C.de iudeis. 29

¶ Que,phibent xpiani facere cõtra iudeos. R.q̃ nouẽ. ¶ Prio q̃ vio lenter nõ debẽt cogi ad fidẽ. vt in.c. ſicut de iudeis de q̃ dic. vt.ſ.baptiſmus.vj.ſ.xij. ¶ Scdo q̃ non offendant neq; in pſonis neq; i bonis ſine iudicio terrene ꝓtãtis.d.c.ſicut iudei. ¶ Tertio q̃ nõ impediãt obſervare ꝛitaꝫ ꝓſuetudines in ſuis feſtiuitatibus.dũmõ nihil faciãt in oppro briũ xpianoꝝ.xl.v.di.g ſincera.ꝛ.d. c.ſicut iudei.ꝛ.l.indeis.C.de iudeis. ¶ Quarto q̃ nõ eriganꝫ coacta ſeruitia ab eis que nõ ſũt ꝓſueti facere. d.c.ſicut de quo dic.vt.ſ.baptiſmꝰ. vj.ſ.xij. ¶ Quinto q̃ nõ fodiantur eoꝝ ſepulchra ſiue corpora humana obtẽtu pecunie nec eoꝝ cimiteria q̃ſq; mutilet vel inadat.d.c.ſicut.ꝛ ꝓficientes xpiani ſunt ꝓmandi officio ꝛ bñficio ſi ſunt clerici:ſi laici excõicandi vt in.d.c.ſicut. ¶ Sexto q̃ nõ debent in ſabbatis eoꝝ ad iudicium trahi.C.de iudeis.l.die ſabbati.ꝛ.d. c.ſicut. ¶ Septimo ne ipediant ſua ,put melius poterũt vẽdere ſicut nec xpiani.C.de iudeis.l.nemo. ¶ Octauo q̃ ſi ꝓuertant ad fidẽ nõ ſpolientur bonis iuſte acq̃ſitis. Nec̃q; debita

succesione. ⁊ si abstata fuerint ꝓcipiē
ptātibus coꝝ locoꝝ sub pena excōi-
catiōis q̄ ea facīāt restituere. c. iudei
el. ij. e. ti. et quo infert Pa. q̄ nō per-
dunt agnationē suā. vii debēt succe-
dere attentibus suis ⁊ multo minus
bona legitime acquisita cuius ꝯrū ex-
istimant vulgares quod erroneū est.

¶ Item q̄ nō ꝓhibeant cōuerti ad
fidē ⁊ baptismū fusceptere et si sūt ser-
ui rp̄ianoꝝ ar. c. due. sunt. xix. q. ij. re
manebit tū seru⁹ si prius erat seru⁹ alt-
ciꝰ rp̄iani cū seruꝰ sit approbata
de iure diuino ciuili ⁊ canonico. xij.
q. ij. ⁊ si quos usq; ad c. ecclie. dul-
cius tū tractādus est q̄ alij fur q nō
sunt rp̄iani. ar. de ma. ⁊ obe. p tuas.

31 ¶ Item coꝝ filij sint baptizādi ipso
inuito. vide. ē. baptismus. vi. §. xj.

32 ¶ Item ecclīa pecet permittendo iu
deos rit⁹ suos obseruare. ℟. q̄ nō q
nō approbat ꝑmittit q̄ā at prohibe-
mus nolēteo ꝓcipum⁹. c. ꝓcedim⁹. q̄
malo⁊ bonū uolūtatē ad plenū non
possumus. phibē. xxxj. q. i. hac rōne.

33 ¶ Item pecunia ⁊ alijs blādimentis
possimus allicere iudeos ⁊ alios in-
deles ad fidē. ℟. gl. i. c. dz hō. xxiij.
q. iij. q̄ sic allegat. c. q̄ā aūt. xxij. q.
vii. ⁊ c. qui sinceram. xlv. dist. Sālr
sub tali ꝯditione pōt rp̄ianus aliquā
ducere i uxorē vt fiat rp̄iana. viij. q.
i. caue. ⁊ sic in ꝑticularibus licite fit pa-
ctū. vbi agit de ouerlōe alicuius ad
fidē. ⁊ sic nō obstat. i. q. ij. cāpio. q̄
aliud est vēdere donū dei vel aliud
ꝑtiale. Aliud ꝓ tpalia inducere ad
ꝑtialia: q̄ primū illicitū. ō simo. per
totū. sed non sm vt turbus fallega-
tis. vii Siluester dona, primūt cōuer
tentibus. vi no. in. d. c. cāpio. ⁊ capi
tulū cāpio. loquit de dono religio⁹
quod pecunia minime debet uendi.
de quo vide simonia. iij. §. vi.

¶ Item dona usurariorꝝ iudeoꝝ pos 34
sint ab aliquo uel dono uel exactione
uel rōne pene uel quocunq; alio tīt
lo lucrativo vl̄ oneroso acceptari. ℟.
q̄ sic dūmō nihil ꝺ iusticiā fiat. ij re
timeri an possint distingue. qa si sunt
non soluendo restituēda sunt nō ipsi
sed quibus debent ipsi. Si uero sūt
soluendo. die vt. j. Restituō. i. in v.
usurarius. §. xvij.

Ider quis pōt esse. ℟. q̄ qlibet q
non, phibēt. ar. c. cū apud de
spon. ⁊ l. nuntius. ff. de procura.

¶ Sz qui sūt qui phibent. ℟. q̄ sunt
duo mutua ⁊ ꝑpetuo furiosus impu
deo femine suus creditatus. Itē cō
sanguinei rei ⁊ nūnci actoꝝ vl̄ alia
eā suspecti. Itē imperiti seu illiterati
de quibus omitto brēuitatis causa.

¶ Item iudex uel prelatus malus pec 1
cet iudicando subditos. ℟. sm Ale-
ran. i. ii. q̄ sic moraliter de quo die
vt supra. Correctio. i. §. iiij.

¶ Item iudex possit iudicaī sine acto 3
re. ℟. q̄ ordinarie, procēdo nō facit
c. si legitim⁹ de accu, exordinarie aūt
ñc. vt in inquisitione. ⁊ denunciatio-
ne. vt. §. Inquisito ⁊ denunciatio.

¶ Item iudex possit cōpellere partes 4
ad faciendū copositiones. ℟. q̄ si cā
ē ciuilis q̄ nōnec ēt ꝓncepso er ptā
te ordinaria. l. i. ff. de nou ope. nūcia-
tiō si lis est lōga ⁊ intricata multum-
ita q̄ de facili non pōt decidi iudex
pōt cōpellē ptes ad ꝓcordiaz ter. vt
dēt iudicio meo. in. c. placuit. rc. di.
dicit ēt Pa. in Rica de trenga. ⁊ pa
q̄ ad pacē bene pōt ⁊ debet reducere
partes: ⁊ ēt cōpellere tam iudex ci-
vilis q̄z ecclīasticus respectu subdi-
torum suorum. rc. di. si quis cōtra-
status. c. placuit tenet etiam Barto.
in. l. congruit. ff. de officio. ꝓsidis.

5 ¶ Item iudex possit cōpellere ne po
tentiores viri contumelijs afficiāt vi
liores. ℟. q̄ sic ⁊ tenet. l. illicitas. §.
ne potentiores. ff. de officio ꝓsi.

6 ¶ Item iudex teneaī ⁊ possit cōpelle
re aduersarij ad ꝓstan. cautiones de
nō offendendo nec actorē nec suos:
qui talio uerisīr timens ꝓlorat eius
offiū. ℟. q̄ sic vt in. d. §. ne potēcio
res ⁊ ibi p Bar. ⁊ bonus ter. in. l. de
nunciamus. C. de his q̄ ad ec, ꝓfu. ⁊
ibi p Lr. facit ter. in. c. de benedicto.
xxxij. q. i. ⁊ in. c. fas in fi. de re. spo.

7 ¶ Item iudex tenetur ex necessitate
officii purgare publicā malis hoīb⁹
℟. q̄ sic tex. est in. l. iij. ⁊. l. congruit
ff. de offi. ꝓsi. ꝓpter q̄ dicit Bal.
in. l. gallus. ff. de libe ⁊ postu. ⁊ Ra
phael ⁊ Imo. q̄ lz statutū ciuitatis
dicat q̄ pōt punire, q̄ tñ ibi potest:
importat necessitatē. d. l. gallus i ꝓn.
Et ideo si non facit tenetur de negli
gentia. Facit quod no. Bal. ⁊ Bng.
in. l. mancipia. C. de seruis fugi. dz
ergo iudex delicta inquirere aliter te
nebitur in sindicatu ⁊ hoc uer in iu-
dice qui habet merū imperiū. l ipe
rū. in ꝓn. ⁊ quod ibi no Bar. ⁊ l.
libere cauere. ff. de mu. o'n. iud. ⁊ in
l. ij. ff. de officio eius cui mā ē in.

8 ¶ Item iudex possit aliq̄d petere ꝓ
labore in iudicādo. ℟. q̄ de iure ca
nonico iudex ordinarius vl̄ delegatus ec
clesiasticus nihil pōt petere. vt in. c.
cū ab oī. de. vi. ⁊ ho. cle. ⁊. c. statutū.
de reſcꝑ. li. vj. ⁊ lz loquat de delega
to tñ idem tenetur in. d. c. cū ab oī ꝓ
rio est ēt glo. in. c. nōlz. xj. q. iij. de in
sponsalibus soluz nec aliud pōt petere
tij. q. iii. differaī q̄ sponsule sunt mu-
nera a lege non diffinita. vt in anct.
generalr. C. de epis. ⁊ cle. Delegatus
vō ēt a principe non hz nisi duos au
reos in ꝓn. ⁊ duos in fine qñ cā erce
dit centū aureos q̄ si non excedit ni
hil habebit in auc. de iudi. §. ne aūt
labor. no. glo. in. d. c. cū ab oi. Erci-
piunt esculenta ⁊ poculēta. i. come-
stibilia ⁊ potabilia si sunt talis q̄lita-
tis q̄ in pactis diebus possint cōmu-
mi ꝓn Areb. ⁊ gl. in. d. c. statutuz. ⁊
sint ex mera liberalitate oblata. quia
sic pōt ab oibus recipi. Alia aūt oīa
ēt si sit modus denarius, phibent oēs
iudices accipere. vt ff. de offic. ꝓsi. l.
pleriscto. ⁊ l. solēt. ff. de offi. ꝓcon.
no. gl. in. l. uj C. de cōdi. ob tur. cām
facit. l. i. C. de pe. iudi. qui ma. iudi.
ēt si recipiant vt erpediāt cām. ⁊ si re
cipiunt alia ꝓter predicta esculenta
⁊ poculenta tenentur restituere de
necessitate ar. d. c. statuiuz. ⁊ c. erigeī
de cēsi. li. vj, imo si sit iudex delega
tus ecclesiasticus qui talia recipit nō
potest liberari ex remissione sibi fcā
a dāte talia: nisi restituat ⁊ si restituee
ret in fraudem vt postea ille sibi do-
naret non valeret sm glo. in. d. c. sta
tutū. Secus autez si sine fraude resti
meret ⁊ ille postea liberaliter uel do
naret sm glo. predictā. sed ego verā
credo si post iudiciū finitū sine frau-
de dat liberaliter. aliter non.

¶ Item officiales iferiores ⁊ nuncij 9
⁊ hmōi possint aliquid exigere a liti
gāntibus ⁊ huiusmodi. ℟. hz Eller. de
alco in. iij. parte sū. q̄ sic sm qmeu-
dinē terre. lz ꝑ vim vel imoderatā i-
probitatē recipere non possūt. ⁊ hoc
quādo non fit redditus reputatos.
Do, tñ in sum. lz q̄ etiā si hīt reddi
tus deputatos possint aliq̄d paruuz

⁊ ij

recipere dūmō non per vīm vel ipō
bitatem inmoderat. Assessor ēo non
potest si habet salarium deputatū alt
ter tenet restituere. ar. c. cum ab oi.
10 ¶ Sz qd si iudex secularis hz pficis
sci ex domicilium. l. P. q̄ siue sit inder
ordinarī secularis: siue et delegatus
pōt petere expēsas. d. c. statutū. sicut
t testis cū pficiscit ex domicilio. iij
q. iij. illud. t nō paupes litigantes sint
tūc oz abstinē ēt a sumptib⁹ iudex de
legat⁹. vī in. d. c. statutuz. t ordinarī⁹
ēt secularis non oz habere sportulas
in auc. de man. prin. §. si tibi quoq;
11 ¶ Sz nunqd delegatus ordinarij ec
clesiastici sic habebit expensas cū pfi
ciscit extra domiciliuz sicut delegat⁹
pncipis vel ordinarij secularis. P. q⁹
sic tā pro victualibus q̄m pro vecturis
equoz t siliuz nisi esset delegatus ad
vniuersitatē causarū vel ad vnam t
malicioſe qa tunc ordinarius habet
prouidere de suo. ar. c. inter cetera ō
offi. or. t glo. in. d. c. statutum. sz gl.
in. d. c. cum ab oi hz indistincte q⁹ nō
potest delegatus ordinarij. sed ordi
narius debet sibi facere expensas. sed
opinio prima videtur magis equa.
12 ¶ Utz ordinarī⁹ ecclesiasticus silr pos
sit petere expēsas qui proficiscitur ex
domiz. P. q⁹ nō nisi cū proficiscit. p
pfectatōe ecclie vt. i. c. cū sit romana
te simo. Et cū visitat. puinciā suā. de
censi. c. cū apls. t. c. exigit eo. lib. vj.
13 ¶ Utz inder ordinarius aut delega
tus qui recipere possint expensas te
neantur computare illas quas domi
fecissent. P. glo. tenet quod sic in. d.
c. cum ab omni. sed Pa. in. d. c. cuz
ab omni tenet q⁹ non. t magis est be
nigna quātis prima sit nitior.
¶ Quid si delegatus ecclesiasticus nō 14
hz redditus vel beneficiū ecclesiasticū
sufficiēs vñ viuat. P. pa. in. d. c. cuz
ab oi. q⁹ potest petē tel qō pōt pete
re inder ōlegat⁹ pncipis secularis vt
dixi. ō. q⁹ ar. t Ōtio sensus: sz magis mi
hi placet ꝓma opio q⁹ nō possit nisi
forte pp talē cām occuparet ab aliq̄
honesto exercitio de quo viuit tūc te
nerem opinionem Pa. veram.
¶ Utz cōsuetudo excuset seu valeat 15
q̄ dant sportule ordinario t delegato
ecclesiastico. P. d. Car. i cle. statuti. ō
elec. distinguit q⁹ aut pcessit exactio.
t sic nō valet nec excusat talis ꝓsuetu
do. aut ꝓsuetudo nō habuit ortuz ab
exactiōe. t sic pōt ptes cōpi ad ob
seruādū laudabilē ꝓsuetudinē. c. ad
aplicā. de simo. Sz hec dictio quo
ad ꝓmū ē vera q: qñ pcessit exactio ē
ō honestatē t mētē isti⁹. c. cū ab oi. t
facit. c. ex multis. t. q. iij. sz q̄ ad 2z nō
credo vēr: q: si nō pcessit exactō sic
cū sit ex mera liberalitate donatuz nō
iducit ꝓsuetudo: sz q̄ libet donato ha
bnit effectū suū in ē ea q̄ no. in glo. t
bar. i. l. cū de in rē vso. ff. de vsuris.
Facit. l. si certis annis. C. de pact. nec
valet. d. c. ad aplicā q: loquit qñ ali
qd fuit dati i piā cāz: q: tūc videnē
voluisse laici iducē ꝓsuetudinez: t tō
dico cū glo in. d. cle. statutū de ele. t
Jo. an. Pa. t cōiter doc. i. d. c. cū ab
oi. q⁹ nō valet talis ꝓsuetudo t licet
cardinalis dicat vbi. ō. q⁹ nō peccat
mortalr recipiēdo dūmō nō ī modē
rate qñ ē ꝓsuetudo q: hz. p se doctō
res famosos. p hoc in ī no. ff. de re in
di. l. cū platis t de postu. prela. c. vnī
co li. vj. ℞ nō credo vēr nisi i eo q ne
scit discernere q̄ sit verior opio t qa
habeat validiores rōnes: nec ēt cre
do istū excusari a restitutiōe fienda.
16 ¶ Utz iudex ordinarī⁹ vl' delegatus
ecclesiastic⁹ possit a ptib⁹ petē salariū. p
assessore. P. sz cōiter doctores i. d. c.
cū ab oi. q⁹ nō ordinarī⁹ q: oz scire ca
nones et qb⁹ dat cōsilia. Et tō si ne
scit t idiget assessore. puideat de suo.
Delegat⁹ cū licite petit dūmō fraudu
lēter nō faciat: vt puta: q: dicit se indi
gere cū nō idigeat. d. c. statutū. §. as
sessore. vel participare vult in lucro
cum assessore quia sic cū faciat frau
dem legi peccaret mortaliter t tene
retur ad restitutionem partibus.
17 ¶ Utz salariū possit petere pro no
tario. P. delegatus pōt. dūmodo nō
participet ipse cum eo. vt in. d. c statu
tū. sz de ordinario dubitaē. q: vī q⁹
de suo debeat. puidere suis officialī
bus sz ego credo q⁹ possit petere.
18 ¶ Utz datū iudici nisi i cām pmisso
possit repeti. P. q⁹ si dedit vt cotrū pe
ret iudicē sic nō pōt repetē. t 2z gl. in
c. q recte iudicat. xi. q. iij. cōiter sic p
sumē. tō multi tenēt q⁹ nō repetit sz
si dedit vt iustā daret sniaz quā aliaō
nolebat dare vl' vt nō daret iniustā.
t tūc nō liberaē inder dādo paupib⁹
q: repete pōt i ꝓscia: vbi nō stant⁹ ꝑ
sumptōi sz veritati. t. q. i. iuxtā. ō si
mo. nemo. xi. q. iij. nō l3. Si āt dedit
simplr vt iudicet amittit pncipalem
cām. vt. ff. de pdi. ob cām. l. iū. i pnc.
t sic non repetet: sicut qñ dat vt p se
iudicaret. facit glo. in. d. cā qui recte
quod limito vērum nisi quando alit
er nolet iudicare. nisi daret q: posset
repetere t sibi teneretur restituere.
19 ¶ Utz cōmittaē simonia dando pe
cuniā. p sniaz. P. gl. i. q. iij. vendētes.
monia hz grauiter peccet: nisi in casu
qñ inder alr nō vult dare iustā sniaz
q: tūc nec peccat cū redimat vexatōz
suā sz pōt dici ꝑz pa. i. d. c. cū ab oi.
q⁹ si do pecuniā vt habeā sniaz pro
me q̄ volo ꝓseq spūale vl' annexū si
bi. q⁹ tūc sit simonia. Sz ego non ad
mitto ꝓ i casu ꝓdicto. l. cū inder non
vult sine pecunia iustā dare sniaz: q:
cū redimā vexatōz meā nō credo q⁹
sit simonia si mō hēo tā ius i tali re
sec⁹ si p sniaz de nouo acgrerē q: sic
esset vera opinio Pa.
¶ Utz snia lata itercedente pecunia 20
sit nulla ipso iure. P. gl. in. d. c. cū ab
oi t segt pa. q⁹ sic. i. q. vi §. venales
C. qñ. puo. nō ē ne. l. venales. i tex. et
in gl. snīa tū arbitrī tz: l3 agens ex ea
rex illaē exceptiōe doli. C. de arbi. l.
iij. t in gl. ꝓdicta. secus si per gratiaz
datur q: tunc non est nulla ipso iure
sed datur restitutio. vt in. d. gl.
¶ Utz inder teneaē ad restōnē pti si 21
ei⁹ neglia aliqō dānū icurrit. P. gl. i
c. qñ ꝓ. re. pba. i vbo neglia z q⁹ sic. t
eā sequunt doc. pa. ait. i. d. c. qñ ꝓ.
ait q⁹ i foro aie ē vera opio si nīi i do
lo vel lata culpa. aliās nō. sed de hoc
dico latius. ō. culpa. §. v. t. vj.
¶ Sz qñ dz cōmittē negliaz. P. lxxi. 22
q⁹ tūc qñ negligit terminare cām vel
hēre tabellionē vl' aduertere qđ scri
bat vel nō. puidet de aduocato vt te
neē. vt. ō. dcm ē. Aduocat⁹. §. r. vel
nō curauit reuoluē libros t hmōi q̄
suo offō incūbūt multomagis teneē si
er dolo dat dānū. vñ si mag̃ sniaz re
dit vl' aliqd aliud fecit ꝓ ꝓcīam t ꝓ
iusticiā in grauamē alteri⁹ ptis vltra
restōnez ad itereſſe ad quā teneē. vt
C. de pena iudi. q nia. iu. l. nouo iure
xi. q. iij. Qttuoz. xxiij. q. ij. dño deus. t
q. v. administratoz. ecti. si ē ecclesiastic⁹
inder ordinarī⁹ vl' delegat⁹ li ꝓ ꝓcīaz
t ꝓ iusticiā hoc fecit ipso fcō ē iuspē

ſue p annū ab execūtiōe officij vt in c. cū eterni. ō re iud. li. vj. ſi vō dāni fecerit ptez p iprudentiā lic teneā ſilr ad reſtōnez. in culpa. n. fuit cū ſe inſufficiēte ſciuit vel ſcire debuit. ⁊ tū cāz iudicare pſūpſit ⁊ h̄ verū in ordinario delegat⁹ adtq necessitate obediē tie iudicat. ⁊ bona fide. ⁊ de pſilio pe ritor. licz iniuſte iudicet nō teneā ad reſtōnez. nec peccat ſed ei⁹ alleſor te nebit. l. ii. ff. q̄ cūq; iur. ſi nō eū elegit q habebat. p docto ⁊ bone opinionis. ⁊ ita credidit eū docti ad h̄ alō nō exculareā ſi vellet. pcedere ſm ca put tuū vel ſperitum vel malū ſuū ceter eligeret aſſeſſorem ſm Rod.

23 ¶ Utrū iudex icidat in penā ſtatuti i ponētio penā nō terminati ſniaz infra certū diē ſi nō terminat. ℟. pa. i. c. lz ō. pba. q̄ ſic ſi fuit regiſt⁹ q̄ nō teneā ſpendere offiū ſuū ad vtilitatē pties tam niſi regrā. vt in. l. iuj. §. hoc aūt
24 ff. de dam. infec. ⁊ ibi Barto.

¶ Utrū iudex ſecularis teneā ꝓtare brachiū ſuū iudici eccliaſtico. ℟. q̄ ſi ei⁹ ſubdit⁹ reſiſtit ſibi de iure vt puta. p̄cepit ei aliq̄d appellauit ad ſupiorē. eps dic q̄ nō ꝓt ⁊ p tut brachium ſeculare ꝓ eū. tūc dico q̄ nō tenetur ita no. pa. i. c. j. de of. or. ſec⁹ ſi reſiſtit ei de fcō vt ibi no. Idē dic i ereō pto qui allegat exceptionē quā epūs nō admittit appellat nō teneā iudex ſecularis cēm iuuare.

25 ¶ Utr iudex poſſit latā ſniaz diffinitiuā poſſit ea iterpretari ſeu declarare. ℟. q̄ nō infertozes nec arbitr. maiores aūt bñ pōt declarare. lz nō mutare aut corrigere. vide i. c. j. de poſtulando in gl. ⁊ q̄ ibi no. ⁊ pa. ibidē iterlocutoriā vō ſniam ꝓt corrigere ⁊ revocare de accuſa. c. qualiter ⁊ q̄n el. j.

26 ¶ Utrū iudex poſſit penā remittere vel augere vide. j. pena. §. xviij.

¶ Utrū nō ꝑdēnās pte aduerſaz in 27
exp̄n. teneāt ipſe de ſuo reſtituere alteri pti. ℟. q̄ ſic. l. ſancim⁹. C. de iudq̄ limitat glo. in. c. fi. de reſcrip. vbi ſi fuit pronūtiatū alō non.

Edicare

Utrū ſiue at ex ſuſpitione vide. j. pſumptio.

¶ Quid ē iudicare ſimplr ⁊ puř. ℟. ⁊ nō eſt remouere ordine iuris. lz tū ſb vtilitatē pronūciaz q̄ pdcā vba ipoꝛtāt ex fuo. ꝓpo ſignificato ideoq; ſine malicia ⁊ ſine plica ⁊ tuoluntione ad hoc gl. in cle. ſepe ō. v̄ lig. in vbo ſimplr ⁊ ordo iudiciarius nō ē inuētꝰ ad iuol uēdū vt i. c. dilect⁹ filij ō iud. ⁊ tō nō remouebit ſm Pan. in. d. c. dilecti.

¶ Quid ſi dicat ꝓcedas ſine ſolēnt 2
tate iuris. ℟. pa. i. d. c. dilecti q̄ ceſſet ſublata ſolēnitas iuris ciuilis ⁊ cāo nica. lz ſi duūt ⁊ iuriſgētiū. ⁊ tō duo teſtes ſufficerēt lz forte pleo regreren tur. ſilr et ſi ſit infames. q̄ ifamia eſt de iure poſitiuo in. c. p tuas de ſi. non tū recipiunt nō citata pte q̄ citatio ē ſpēs defenſionis q̄ ē de iure gētiū nec pōt tolli cle. paſtoralis. de re iudicata.

¶ Quid ſi dicat iudices ꝓut volue 3
ria. ℟. pa. vbi. §. q̄ itelligit ſolū vol⁹ excluſus ar. i. l. creditor. §. luci⁹. ff. mā. ⁊ tō nō ꝓt tollere ius alteri⁹ line cā. ſic nec ꝓmittēs q̄ nemo pl⁹ iuris in aliū trāſſert q̄z ipſe habeat de vote p⁹ diuor. reſti. c. mul. ⁊ ꝓpea dicit bart. in extrauag. ad repā. q̄ ille cui ꝓmittit vt faciat q̄ vult vel ſic libuerit. lz nō teneāt ſeq; regulas iuris ciuilis remanet tū ligat⁹ regulis iuris nāliter gētiuz. ſeu nāl eq̄tat. q̄ idē ē vt i cle. paſtoralis de re iu. vbi ipator iualide egit. q̄ exceſſit regulas iuris nālis.

¶ Quid ſi dicat iudices ſz vtilitatē ⁊ 4
eq̄tatē. ℟. pa. i. c. lras de iureiur. q̄ ō bent ſeruari ſolēnitates et rigoroſe iuris politiui do. an dicit q̄ rigoroſas nō tenet ſeruire ⁊ plz mihi.

5 ¶ Quid ſi dicat iudex do tibi vt debit. ℟. pa. i. c. i. de in. q̄ dz iudicare iudicio itellect⁹ cui cōgruit hoc ō. buz videbit. ita no. Bart. in. l. q̄ dā §. ſi arbiter. ff. ō arbit. ⁊ idē cū dī relinq̄ vel ꝓmitto. arbitrio tuo vel pudēte tue vel iudicio tuo tūc denotāt arbitriū boni viri rōne regulati fient cū dī vt viſum tibi fuerit vel tibi videbit ita not. Pa. in. c. i. de ieq. poſſi. ſili. hec vba ſi extimauerit ſi arbitratus fuerit. ſi tibi placuerit. vt ꝓbat i l. fideicōmiſſa. §. q̄cūq; ff. de leg. iij. ⁊ in. l. ibaro. §. ſororē. ff. de fideicō. li. vbi ter. not. vide ter. cum gl. in. c. ij. de cor. vicia. ⁊ per Bar. in extrauagāti ad repā. ⁊ pa. in. c. i. de coſtit. Et tō tenet ſequi oēs regulas iuris ciuilis ſm Bar. in. d. extrauag. ille gat. l. i. ff. de arbi. ⁊ ꝓptereā aduerte q̄ oia vba exceptis iſtis volo libz arbitriū plenū vel liber vt ibidē not. Bar. iuportant arbitriū boni viri.

6 ¶ Quid ſi dicat ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ſimplr ⁊ de plano. ℟. cle. ſepe de verb. ſigni. ⁊ ibi videas quomodo poteſt omittere omnia q̄ non ſunt de iure gentium vel naturali.

7 ¶ Utrū iudicāduz ſit ſm allata ⁊ ꝓbata an ſz q̄ iudex cognoſcit vtutez ℟. q̄ diuerſoz fuit diuerſa opi. Jo. ⁊ Arch. iij q. viij. iudicet. 23 cr. ⁊ hoſt. de offi. or. c. i. Inno. de ceſſi. c. ſi nerabilis. Hoſt. de poſt. p. c. bone el. i. tenēt q̄ ſi agat i forma iudicij ſic iudicabit ſm allata ⁊ pbata ꝓtius q̄z ſm veritatē. ff. de of. pſi. l. illicitas. §. i. d. c. iudicet. xi. q. iij. ſimope. vj. q. ij. ſi tū ⁊c. placuit q̄ aliō facit vt in

der aliō vt hō vt in. d. c. ſi. de of. ordi. q. ſuj. ſi eccliaſ. ⁊ tō iudicabit ſz ſciaz quā dz vt iudex nō quā dz vt bō. in. d. c. ij. ⁊ de of. deleg. paſtoral. §. q̄ vō facit. c. ſi o'a videcāda. vi. q. i. hoſtiēſ. ⁊ Archi. dicit q̄ ſi imminet periculū aīe. vel ledit⁹ publica vtilitas q̄ tūc de iure ⁊ de facto ſupplere ſit ⁊ dz ꝓpiculo aie. q̄d poſſit facit de elec. cū vobis. ⁊ hoc igit ō excep. exceptionē ꝓ vtilitate publica ar. C. ō ꝓcu. l. litē. ff. ō poſtu. l. quos ꝓhibet Hugo. lz q̄ nullo mō dz iudicare ō veritatē lz dz delegare cāz. ff. ō iuriſ. om. in. l. ꝓtor. Rodo. dicit q̄ ſi innocentē ꝓdēnet ad mētē vel mutilatōnem mēbroꝝ aut ꝓdēnandū exponat etiam ad ꝓceptuz ſuꝑioris q̄ precar mortaliter. Secus aūt eſſet in alio pnīs pecuniarijs vel cāo ciuilib⁹ glo. in. c. paſtoralis. de offi. ord. ⁊ in. c. i. de offi. or. li. vj. ⁊ Rica. in quol. iij. q. xv. ⁊ Tho. fa. ꝑ. tenent enim ꝓma opi. lz ſuo meliori iudicio ego dico q̄ aut iudex ꝓcedit in iudicio anteq̄ iudicū. Si in iudicio ſit tenet q̄ nullo mō pōt iudicare ō vtutem quā ꝓ certo ſcit niſi cū ꝓtō mortali ſine ſim⁹ in criālib⁹ ſine in ciuilib⁹. tū ꝓmo q̄ eſt ō ꝓceptū diuinū Exo. xxiij. nō ſuſcipies voce mēdaci ⁊ iuſtū nec iniquū in iudicio plīmoꝝ ageſces ſniē vt a veritate deuies ⁊ p⁹ innocentez ⁊ iuſtū nō occides tuz etiā q̄ dī in. c. q ſcandalizauerit de reg. iur. vtili⁹ ſcandalū naſci pmittī q̄z veritas defera tur. Hec ibi ⁊ in. c. poſtulat⁹ do. iij. q. vij. dī q̄ nō ante iudicandū eſt q̄z ꝓſciam noſtrā reuertamur ⁊ q̄d placeat deo ſine diſpliceat debemus diuinere ⁊ in. c. tunc. xi. q. iij. dī tunc vera eſt abſolutio ꝓſidentio cum interni ſequitur arbitrium iudicio. ergo

a ꝯrio nec absolutio ꝛ multomin⁹ cō
dēnatio. Itē i.c. sūmope ibidē dr q
fz q i.l. diuina ꝛ hūana ꝓstituū est
dz iudicare ꝛ post nō ex corde nr̄o
fz ꝓcepto diuino ꝓdēnatōis sniaz ꝓ
ferami⁹ ꝛ i.c. cū eterni de sen. ꝛ re iu
di. li. vj. ibi dr̄ i ferēdis sentētijs pre
oculis hēat solū deū illi⁹ imitātes ex
emplū q ꝙrelas ppli tabernaculū in
gressus ad diz referebat: vt fz ei⁹ i
pertū iudicaret: h ibi. Ergo nō fz fal
sas allegatōes itē ter. clar⁹ ē i. d. c. cū
eterni si qs ingt Anno tui. aut iudex
ecclīastic⁹ ordinari⁹ aut ōlegat⁹ fame
suę ꝓdigus ꝛ ꝓpriū ꝓsecutor honorio
ꝯ ꝓsciaz ꝛ ꝯ iusticiā i grauamē alte
ri⁹ ptis i iudicio qcq̄ fecerit p gram
mi nouerit se suspēsuz ad estimatōez
ptis quā leserit nihilomin⁹ cōdē
nādus h ibi. ecce q nō dē ꝯ allega
ta fz ꝯ ꝓsciaz ꝛ p sordes falsor. Itez
ꝛa alia rōne credo q non executetur a
mortali qr offiū ius dicētū latissimū
ē dictū. l. i. ff. de iur. om. iu. Ei⁹ iudex
pōt vt in plib⁹ iudicare, put sue ꝓsci
rōnali vr̄ vt p3 i. l. appellari. ff. qo et
a q̄ appellat ibi ꝛ q optimi ē statue
fac. ff. de arbi. l. qle vbi dr̄ oi mō di
cat qō sibi vr̄ itē i. c. ad nr̄az ꝺ ꝓsuc.
dr̄ postq̄z tibi de meritis ꝓstituit sen
tentiā, pferre valeas sicut ordo postu
lat rōnis auctoritate pnūi nō obstā
te ꝓsuetudie ꝓcedim⁹ facultatē facit
l. rē nō nouā. C. de iud. q. iudices iu
rent oīmō lese cū vitate ꝛ legū obser
uatiōe indicū disposituros. Itē. C.
de iudi. l placuit in oīb⁹ reb⁹ pcipuā
ee iusticie eqtatē q̄z stricti iuris rōnē
hec ibi facit ad idē. c. ñ. de trāslac. Et
ꝺ sepe qñ volūt scūt iuenire colores
ꝓ iniustitia defensanda ita i isto cāu
tenēt vt ꝯ vitatē nō iudicēt diligēti
limefacē q falsitas detegat vt. ij. q.
i. de⁹ oipotens ꝛ si nullo mō detegēr
pñt tūc pot⁹ de bēt offiū resignare q̄z
ꝯ iusticiā linare. Facit ꝓ h qō no. gl.
i. c. pastoralis de offic. dele. Vbi dicit
merus executor si scit sniaz latam au
ctoritate lr̄ax falsax vl ꝓ falsa iustifa
vel p dolū aduersarij q nō dz exeq
ri. Sz remittē ad suplorē vt i. c. exce
tero de re iudi. ꝛ. c. si qñ de offi. del.
C. si ex falsis instrīs. l. iudicatū ff. de
iu. l. si ptor. §. marcellus ꝛ ad ter. ibi
dē q dicit ꝛ si sciat dlā sniaz iniustā:
qō tenet exeq si nō pōt alr absolui a
mādato. Ꝑ. d. gl. q̄ intelligit de iniusti
cia solēnitatis iuris ꝛ ita exponit iu
iusticia. i. ꝯ ius litigātis. Sec⁹ si esset
iniq̄ ꝛ dr̄ iniq̄ qñ ē ꝯ vitatē qr sic ñ
tenet obedire vt ibidē allegat. Sz si
nō fz suplorē cū nulli subsit nisi tro
multomin⁹ dz ꝯ certā sciaz ꝓdēnare
innocētē ꝓ q̄cunq̄z testimonio, ppea
dicit. l. abstinētē ff. de pe. sanct⁹ ē nocē
tē i punitū relinq̄re q̄z innocētē dāna
re. ꝛ sic ꝓcludo q ꝓdēnat aliq̄ē nul
lo mō lz iudex ꝯ vitatē. ꝛ q̄ ipe certus
ē. absolue aūt bñ pōt si ꝓbatiōes
nō sūt legitime: q̄z iudex sciat pro
certo eū culpabilē: qr iura illud vo
lūt esse vt nemo publicet petū al
teri⁹ qō nō pōt ꝓbare. vt in. c. si lacer
dos de offi. ordi. l. illicitas. §. neq; li
citas. ff. de offi. ꝓsi. ꝛ. ff. de feriis. un
cta gl. l. eadē ozione. i fi. ꝛ. c. si tūi epūs
vi. q. ij ꝛ. c. quotiēs. ꝛ i. c. mēnā. ij. q.
v. absolutū ifamat⁹ er qno defecerūt
accusatores i. pbādo. Et hāc opionē
vī tenere Ilico. de li. sup exo. extiti.
nec obstat. c. iudicet. iij. q. vij. qr non
dicit fz allegata. sz dicit iuxt leges et
iura, pnūciet qō ē dicē iuxt qō statue
rūt leges ꝛ iura, pcedat in, pcedendo
ꝛ discutiendo: ꝛ det sniam. que q̄des
volūt vt vnicuiq; reddat qō dr̄et. l.
i. ff. de iusti. ꝛ iu. nec ꝛ ēt ob. c. eoz q
ꝛ. c. seq. ri. q. iij. qr loquūt qñ i era
mīatiōe testiū dz ꝓs citari, ꝛ ordo iu
ris seruari in, eoz discussiōe nō enim
dicit q dr̄ sma fm eoz dictū. imo i
mut ꝓmz si bñ attendat. nec ēt obse
nos inq̄rā. ij. q. i. cū de⁹ oipotens.
ibidē ꝛ aligb⁹ alijs. qr lz dicāt nemi
nē ꝓdēnādū nisi ꝓmissū. nō tū sequit
q ois cōmet⁹ sit ꝓdēnandus ex quo
iudex est certus de falsitate. imo c. iu
dicantē. iij. q. vlti. demonstrat oppo
situ vbi dr̄ tādiu actio vētilet q̄sq̄z
ad rei veritatē puenīat frequenter ēt
interrogare op3 nec aliq̄d forte ꝑter
missuz remaneat qō ānecti cōueniat
hec ibi Et nō dicā cum de bona fide
agit nō est de apicib⁹ iuris disputā
dum. ff. mā. l. fideiussor. §. quidē a
ctio nec sīliter ob. d. l. illicitas. qr ibi
dī ꝓlea, putrefacta id sequar non fm ꝓ
pliciter sed addit q eū cōuenit sequi
ex fide eoz que ꝓbabunt ꝛ breuiter
tunc̄z inuentēt ius q dicat q iudex
teneat iudicare fm allata ꝛ ꝓbata sz
bene fm ordinē iuris. Et sic intellige
ordinē. i. in ꝓcedendo ꝛ exaīnando
ꝛ etiā sentētiando. Sed ius nō vult
q in sentētiando aliquis puniat q ē
innocens ꝛ ꝯ veritatē vt. ff. patz. ergo
nō dz iudicare ꝯ veritatē quā ꝓ cer
to scit. Ad id qō dicunt de scandalo
iam p3 solu. p. c. qui scandalizauerit.
ibi vtilius scandalū ꝛc. vt. 3. Similiter
non ob. q iudicat non vt hō sed vt
ea q̄ sunt ꝯ legem dei q nō sunt ꝓce
dendi nō hz locū illa distinctio qr non
iudex puniet sed hō quātus fecerit.
vt iudex. si vo loquamur qñ iudex ꝓ
cedit extra iudicū vt in officijs dan
dis ꝛ alijs q̄ eī⁹ arbitrio ꝓmittuntur
sic nō hz dubiū quin teneat sequi ꝓ
patam ꝓsciam nō allegata. vt. ff. de
iurisdi. om. iudi. l. i. ꝛ. ij. in dispensa
tionibus vt i. q. vij. crigunt in crimi
nibus ētā extraordinarijs ex cā que
sibi videtur potest penas tēperare.
ff. de pe. l. aut facta. ꝛ l. capitaliuz. l.
di. vt ꝓstituere ꝛ.

¶ Quid de officialib⁹ q̄bns mādat executio sue iniuste. Ꝑ. Alex. ō al⁹ in tij. pte sū. de qnto ꝓcepto ꝛ Ricar. in quol. tij. q. xxv. q si sua ꝓpter itolle rabile errores vel iniusticiā manifestam nō dēnt obedire. alis nō ꝓccāt exequēdo. qō ego limito qñ nō sunt certi de innocētia ꝓdēnati. qr in dubio excusant. sed qñ sunt certi de iniusticia sic credo ꝓccant mortaliter obediēdo vt in ꝓcedenti. §. dicitur est

¶ Utrū iudex secularis possit iudica re de his q̄ sūt petā vt vsura ꝛ hmōi ꝑ. pa. in. c. cū sit gnale de so. ꝓpe. q sic dūmō ñ disputet vtr̄ sit petū ꝑ ticulār vt p3. ff. ꝛ. C. de ꝓdnidcb. per totū ꝛ q nic. cā. ꝛ vi tur. rap. ꝛ ō fur. ꝛ silibus. ꝛ hec est cōis opi. ꝛ hoc est vr̄ qr coraz eo pōt obici de iuramē to si nō vertit dubiū de ei⁹ validita te. vt in. c. rer dz. xxtij. q. v. Sed si du bitat vtrū sit vsura vel ne pactū vel ne tūc iudex secularis nō pōt sed ad eccliaz est recurrēdū. c. p venerabilē q fi. sint leg. ꝛ in cle. vnica de vsuris Et nō ex dict⁹ p3 q̄ pōt iudex secula ris cōpellere ad restōnem vsurar⁹ qr ét de iure ciuili reprobant hodie fz cōem opi. Fallit hoc in crie hereseos de quo nullo mō pōt se ītromittere nisi exequēdo. Excipiunt multi alij casus i gl. ꝛ ꝓcto. i. d. c. cū sit gnāle. Sed tu dic fm pa. nullū alū ee nisi vt dictū est cū agit de dubio. s. vtruz

valeat iuramentū vel ne ẽ hmõi. qz
tñc nõ põt z sic tene z vide glo. xxxij.
q. v. c. xp̃iana religio. z ibi p Archi
10 ¶ Vtr̃ iudex teneat iudicare ꝑz sta-
tuta seu ꝯsuetudines loci iter illos qz
vn⁹ ẽ sibi subdit⁹ alter nõ. ℟. pa. l. c.
q clicius re fo. cõpe. q aut statuti cõ
cernit solẽnitatẽ act⁹ exhibẽdi tpe ꝺ
ci⁹ z tũc siue lit statuti laici siue clici
nõ valebit act⁹ nisi illa solẽnitas fue
rit obs̃uata qz subdit⁹ nõ potuit ꝺre
re cũ nõ subdito ẽt sp̃eta lege sui lu
pioris. imo p̃ecaut. c. ij. de maio. z
obe. z. c. registi. de testa. z nulla fuit
ꝺcta obligatio lege sibi resistẽte z in
habilitãte ꝓsensum suũ. l. cũ lex. ff. ꝺ
fideiuſ. z q no. l. c. si diligẽti ꝺ fo. cõ
pe. z l. c. cũ ꝓtigat ꝺ iureiu. z sic ꝺci⁹
nõ tenuit cũ dẽat esse vtriusq obli
gator⁹. l. labeo. ff. de ver. sig. sicut vi
dem⁹ q donatio facta ẽt nõ subdito
vltra gngẽtos aureos sine ĩsinuatõe
nõ vlz. l. sancim⁹. C. de dona. Et ĩõ
iudicabit ſm̃ h statutũ in vtroq fo
ro iter clericũ z laicũ. Facit q deter
minat Fed. ꝓsi. lxxvij. q cessio actio
nis ꝺ plebeũ facta nobili ab eccliã ñ
valz ex q statuto ꝓhibet ne nobilis
eã possit recipe. rõ qz statutũ dispõit
in cãu licito z iter subditos z non in
fraudẽ libertat⁹ eccliastice. ex q ꝑz q
laic⁹ tenet intestando fuare oẽs so-
lẽnitates legio sue. alõ nõ valebit q̃
tunicũq istituat clericũ nisi hoc fece
rit. p alia sua qz in talib⁹ sufficit fua
re dispõnem iurisgentiũ. c. relatũ el
t. de testa. z. l. i. C. de sac. san. ecc. Aut
statuti ꝺcernit rẽ exẽpluz statuto ca
uẽt ne res totalis sine certa solẽnita
te possit alienari nõ vlz alienatio ipa
non seruata etiam facta clerico. Nec
per hoc dico q statutum laicoꝝ lt
get clericos z tñ subditũ z ẽpedit ob
ligationẽ ortã. l. nõ dubiũ. C. ꝺ legi.
Et ĩõ si clicus vult illũ obligare faci
at q fuct fuauda. Aut statutũ ꝺcer-
nit ꝓsonã vt puta q dẽat aliqd face
re p⁹ ꝺcuz ꝓfectũ vt apphẽndẽ pol-
sessionẽ infra certũ tp̃s aut ꝓbare p
tot testes z hmõi. z tũc clicus nõ ar-
ctak respectu statuti laici ẽt litigãs in
foro seculari. nec laic⁹ respectu statu
ti ecclis ipsi⁹ clici nec forensis. q li-
mita vbꝝ qñ aliqd est explicãduz p
ptẽ ex̃ iudicũ qz ꝺz iudex eccliastic⁹
ẽt litigz tel ꝑz iuã legẽ iudicak. fac q
no. i. l. ij. C. ꝺ ꝓsti. pr. Sec⁹ vbi aliqd
ẽ explicãdũ ĩ iudicio qz nõ põt iudex
eccliastic⁹ arctari statuto laicoꝝ vñ
si eoꝝ statuto cauek q ñ possit ꝓbari
mutuũ p testes si laic⁹ litigat ꝺ clicũ
i foro eccliastico ñ astringit laic⁹ illi
statuto ad h q no. i. c. ij. de arbi. lib.
vj. faciũt no. p bar. i. l. cũctos pplos
C. de sũ. trĩ. vbi dic q ẽt si tale statu
tũ ꝺcernẽs ꝓsonã indirecte tãgit bõa
qz nõ ligãt. Exẽplũ statuto cauek q
ꝓmo genit⁹ succedat certe forẽsis nõ
ligat ẽt si hẽat ibi bona. sec⁹ si cõcer
net ꝓncipaliter bõa vt si diceret q bõa
deferãt ad ꝓgenitũ fac. l. i. ff. ꝺ in
to. z cu. ba. vbi lz ꝑles ꝓuicie possit
dare tutorẽ nõ tñ ẽñ q ñ est einsdẽ p
uincie vel ꝺz ibi domicilĩũ z sic fuit
disputatũ p ꝺo. Lau. i. q. facti cauek
statuto mutie q si res possessa ab alt
quo euincak ab eo q possessor nõ te
neat eaz sibi restituere nisi dato sibi p
tio q̃ emit Bononiẽsis litigat mutie
ꝺ mutinẽses obtinet sniaz nũqd da-
bit sibi pcinz certe nõ qz illõ statuti
nõ porrigit vires ad forẽses lz ibi liti
gẽt. Facit ad h q no. Per. de anch-
in. c. canonũ de ꝓstit. Ex q infert ꝑz
vbi. ꝺ. q Ꝯtus statuto caueatur qõ
vsurari⁹ nõ teneak restituere pignus

ẽt si ꝓbet qo se esse dñm nisi restituto
ꝑcio. p q̃ est pignoratũ q nõ ertẽdet
ad rẽ clici vl forẽsis ipignoratã dño
ilcio qz si res ẽ clici nõ subicik iuris-
dictioni laicoꝝ. c. ij. ꝺ eũa z hone. cle.
Si vo laici exnet: z ibi sit ꝺclata fur
tiue z volũtate dñi nõ ꝑt dici de turti
dicto e statuẽtis sic ꝺcrimi⁹ de re mo-
bili q̃ nõ ẽ pmãsura i loco. vt not. in
c. ij. de fo. cõpe. facit. l. heres absens
§. nũqd. ff. ꝺ iud. aut statutũ ꝺat mo
dũ ꝺcẽdi cũz z tũc si ꝓfigit legẽ iu-
dici. iudex tñr z sub eo põt allegari.
Exẽplũ statuto cauek q iudex sequa
tur libros mercatoꝝ z tũc in foro se-
culari facit fidẽ i ꝓiudicũ subditorũ
nõ ãt clericoꝝ vl exncoꝝ si tñ vlt re
cipere librũz ꝑ se vigore statutorũ te-
nek recipere ꝺ se. ar. c. cũ olim de cẽ-
si. cũ ibi no. Si vo nõ ꝓfigit legẽ iu
dici ꝑz logtur gñaliter adhibeak fides
libris mercatorũ tũc vbiq ꝑt allega
ri contra subditum statutis nisi in
casu quãdo non vult suscipere ꝺ se.
11 ¶ Vtr̃ iudex eccliastic⁹ possit iudica
re laicũ subditũ ꝓncipis laici vel ẽt
ꝓncipes laicos. ℟. q sic rõne spũalis
tatis. puta si cause spũalis vt de dic
tis mr̃imonijs z hmõi vl rõne pcti
cuiuscunq mortalis vt no. i n. c. ij. z
c. nouit de iudi. alias non.
12 ¶ Vtr̃ laic⁹ possit iudicare i aliq̃ ca-
su clicũ. ℟. q sive cã sit spũalis. vt ꝺ
ꝺcimis mr̃imonijs sive crialis. vt de
ꝺcis vel vsuris z hmõi sive tpalis ñ
põt vt in. d. c. ij. posset tñ auctoritate
sibi delegata ab epo in cã temporali
mere de clico iudicare als nõ vt i. d.
c. ij. Fallit ẽt qñ clicus ẽ degradat⁹ et
traditus curie seculari qz tunc põt.

Adicium est duplex
vnuz ordi-
narũ ꝑz legẽ ꝺet aliud teme
rariũ. hmõi ẽ duplex. i. iudicũ discre
tiõis de q̃ i. l. cũ ꝓtor. ff. de iudi. ubi. q.
vij. §. tua. Ex̃ ꝺ furiosus caret iudi
cio z istꝺ ꝺcedit oib⁹ in manifestis z
certis aliud ẽ cohertionis z hoc ꝺce
dit aliq̃ ꝑtis z aliq̃ alijs z istud
aliq̃ ꝺ ordinariũ. i. ꝺlegatuz vt
no. Ber. Inno. z host. i. c. qñ z ibi
in gl. de ꝓba. Itẽ ex ordinario ꝺ qñ
nõ ꝓcedit i figura iudicij ꝑz iudex ꝓ-
cedit ex offo suo in modũ inq̃sitionis
vl denũciatiõis vt de accusa. c. super
his z. c. q̃liter el. ij. Itẽ i causis electõ
nis postulatõis aut ꝓuisiõi super ꝺ
gnitatibus ꝓsonatibus officijs cano
nicatib⁹ ꝓbẽdis seu qbuscunq alijs
bñficijs eccliasticis aut sup decimis
mr̃imonijs z vsuris i qb⁹ ꝓcedẽdũ
ẽ simpliter z de plano ꝺ ex ordinario
de qb⁹ no. in. c. olim de accusatio. p
Inno. z Io. no. z i. c. statuta de ẽre. li.
vi. z Jo. mo. z Jo. an. Itẽ põt dici
ex ordinarium quãdo iudex eccliastic
cus cognoscit de tpalib⁹ reb⁹ laicorũ
rõne peccati anneri de iudi nouit.
¶ Quot modis iudicũ reddit nilz e
℟. q tripliter ꝓmo rõe iudicii i cõpetẽ
tis puta qz ñ hz ptẽtẽ sup eũ qnẽ iu-
dicat vt ꝺ iu. c. at si clici cũ suis ꝓco.
¶ Vtr̃ qñt laic⁹ possit se subicere z
cuilibz iudici q̃ ꝑst. ℟. q sic si vult
l. i. ff. de iudi. z. l. ij. C. de iur. om. iud.
z itelligit velle z ꝓsentire qñ scit eũ ñ
ee suũ iudicẽ z tñ litigat sub eo vt in
l. ij. ff. de iudi. Limita ꝑz gl. i. c. si di
ligẽti. de fo. cõpe. vez i cã cuiũli sec⁹ i
cã criali vide pardubẽ sed qd si ille
cui vult se subiscere nõ hz iurisdictio
nẽ i actu vide. ꝺ. cõfessio. tij. §. tiũ.
¶ Vtr̃ silr clic⁹. ℟. q ñ ꝺ iudice lai ꝑz
co ẽt pp tpalia bona sua. c. si diligẽti
de fo. cõpe. nisi agẽdo ꝺ laicũ sub iu
dice laico cõuenirek ẽt de crie cuiusr

z vij

nisi qr tñe tenek rñdere vt in glo. ō tu dī. c. at sī clici. Sz pa. ibidē iz q ettā sūt soleines doct. g tenēt q nō pt cō/ uenīri vide p eū ibidē lz aduerte ga in cā spūali seu ánexa nō hz locū re cōuentio coꝛā seculari iudice arg. c. tu. ī. de oꝛ. cog. ⁊ c. latoꝛ g fil. sint leg. ⁊ sic tenēt cōiter doct. in d. c. at si clici sed in tpali credo q sic.

4 ¶ Utrū laic⁹ laicū sup re ciuili possit pducī sub papa. ℞. fz gl. rj. q. i. ī sū. ⁊ pa. ī. c. lz ex suscepto ō fo. ꝓpe. q ñ nisi ī. xvj. casib⁹. ¶ Idem⁹ qñ ꝫ hz ꝓsuetudo vt in. c. si clic⁹. de fo. cō pe. ¶ Scōo qñ sum⁹ī terre subiecī ec/ clie q ad tpales iurisditionē vt i. d. c. no. ¶ Tert⁹ qñ cā sup qua adīc spe ctat ad ecclīasticoꝛ de iure vt i. c. ma. de oꝛ. cog. ⁊. c. cū sit gnāle de fo. ꝓpe. ¶ Quart⁹ qñ vacat ipūi; ⁊ adīc pa/ pa ī cā spectāte ad ipatoꝛē vt i. d. c. lz ¶ Quīt⁹ qñ dak negligēcia pncipis ī iusticia admīstrāda vt i. d. c. lz ⁊. d. c. cī sit. ¶ Sext⁹ qñ ipetrat a pſona mīabili ⁊ oppīa vt i. c. ex pte. B. de foꝛ. ꝓpe. ¶ Vij. qñ iudex lecularis q ñ hz in pūicia supioꝛē allak suspect⁹ vel ñ vult facē iusticiā vt no. i auc. vt dīk. iudi. §. i. ⁊ ij. ¶ Viij. i cā recōue ntōis. tij. q. viij §. cui⁹ī agēdo. ¶ Ix. ſm hostī. i cāis mortuoꝛ a tēsūcij uerelictoꝛ m; auctē. de eccl. ti. §. si aūt ¶ X. qñ seclaris iudex inocat auxiliū ecclīe. xxiij. q. v. admīstratoꝛes fz in no. puta q: subditi sūt sibi solꝛdictet ¶ Xj. rōe admīstrationis assūpte a laicis q itellige vt no. i. c. indicatum lxxxix. di. ¶ Xij. si ecclīa fuit vel ho mines futētes idebite a laic⁹ collectāk e, ecclīaꝛ suoꝛ. xij. q. ij. ⁊ i all. itē nul la cōitas. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Xiij. qñ i pūicia nō est iudex aut supioꝛ laico tñe pōt adiri ep⁹ vt ē cāus l auct. vt dīk. iudi. §. si vo ꝓtgerit. ¶ Xiiij. qñ aliqd est ābigui ⁊ vt difficile iter iu dices variak vt i. c. p venerabilē q fi. sint leg. ¶ Xv. qñ agit p via denun ciatiōis euāgelice vt i. c. nouit ō iud. ¶ Xvj qñ cā ꝓphana est ánera seu ptācta cū cā spectāte pncipalr ad ec clīas. Exēplus pōit gl. ō dote vt i. c. de pudēcia ō dote p⁹diuoꝛ. re. ⁊ hoc qñ ñ agit pncipalr ō dote sz ex cōse quētia ⁊ circa pdicta vide pdictum pa. ī. d. c. lz cū multis declaratiōibus.

¶ Scōo reddit nullū iudicū rōne 5 pſone agētis puta q: ē mioꝛ ⁊ agit si ne aūcte curatoꝛ. C. ō iudi. l. ppādū in fi. ⁊. C. g leg. pſo. in ind hēant. l. i. Silr si ē fatuus vel monach⁹ ⁊ hmōi itē exēcat⁹ silꝛs eni non pūt agere nisi in casib⁹ expressis a iure.

¶ Tertio reddit nullū ex defectu rei 6 vt puta q: ī pōt tractari sub tali iudi ce sicut inspīonat⁹ de iudi. c. q̄sto vel res ecclīastica. c. decernim⁹ ō iudic.

¶ Qui sūt q ñ pūt vocari ad iudicū 7 ℞. q tuālti de gb⁹. ff. de i ius voc. l. ij. ⁊. iij. ⁊ sūt ꝓsul pfect⁹ ꝓtoꝛ magistra t⁹ q hz ignī mer vel mixtū nec ep⁹ dō sacra agit nec ille q vxoꝛem ducit nec illa q ducit in vxoꝛē nec q fun⁹ familiare ꝓplegk vel iuxta mortuū fa ciētē obsequa. nec q pp religionē loci se mouere nō pōt vt regularis vel in clusa. Ponūk alibi alij vt sūt ifames ⁊ furtosi. ff. ō pdi. fur. l. ij. ⁊ hoc tr; p se. sed bñ p tutoꝛes ⁊ curatoꝛes. Itē nec seruus dñm nec libert⁹ ꝓmus i famosis actiōib⁹. nisi tenia ipetrat in ius vocare pōt. de qbus no. in dc tis. ll. de i ius voc. ⁊ seq.

¶ Quid si pupillus vocak i iudicū 8 ⁊ nullus eū defendit. ℞. nullū erit iu dicū. ff. de re iudica. l. contumacia.

¶ Utr mulier possit vocari i iudicū 9 ℞. q nō psonalr nisi i casib⁹ exꝑssis a iure ⁊ hoc itellige ꝫ eoꝝ voluntatem Sec⁹ si velz vt i. c. mulieres. ō iudi. li. vi. Et sūt isti cāus exꝑssi a iure i q bus vocak. ¶ Primo ī cā criali. ff. ō pub. iud. l. pe §. ad crimē. ¶ Scōo in ferēdo testimōio in cā criali qñ ꝑt admitti. ō q vlz. ī. test. §. v. ¶ Terti us qñ ē murus filioꝝ si ñ vult actoꝛes ꝓstituē. Justi. ō cura. §. vlt. Utrū aūt mulieres ī ligioſe possint si ipe volūt silr euocari ad iudicū. ℞. q ñ. p nulla cā psonalr itellige. vt i. d. c. mulieres.

10 ¶ Quid si citenk ō facto aliq mulie res ꝫ ꝓmissa. ℞. q irritū ē ipso iure. vt ī. d. c. mulieres. imo ē exēcatio fingēk cāz vt iudex vadat ad mulierē p ferēdo testimonio. lz ex cā vera si eaꝝ testimoniū ē necessariū dz iudex ad eas ire. vel si non decet aliuz mit tere. vt in. d. c. mulieres.

11 ¶ Qualr puertit iudicū. ℞. qmoꝛ modis: Timoꝛe. Lupiditate. Odio. ⁊ amoꝛe. xi. q. iij. quattuoꝛ modis.

12 ¶ Qua hoꝛa pōt iudicium exercerī ℞. q ō nocte ñ ē honestū. ō offi. ōle. ꝓsuluit mñ si iudex pcedit ō nocte cuz lumīne cādele ad litis ꝓte. vel snie. p lationē valz qō agit. lz facere non de beat. dūmō aliud nō impediat. quia multa ꝓhibenk que tñ facta tenēt de regula. ad apostolicā. de inrein. quē admodū. §. quod si post. de hoc no. i auc. de iudicibus. §. sedebunt.

13 ¶ Utruz tēpoze vel hoꝛa feriata pol sit. ℞. q nō. vide. ō. ferie. in pūn. cuz duobus §. sequen.

14 ¶ Utr⁹ iudex possit iudicare ſ vltima die sui officij. ℞. q nō. vt. in. l. cū qui ff. ō iur. om. iud. tenet tñ si. iudicat vt hoc itellige in ordinario. qr delegat⁹ etiā vltima die iudicat. vt in. c. cōsu/

luit. de offi. dele. bar. tñ i. l cū q limi tat vꝝ post aduentū successoꝛis. qm aūt licite iudicat. d. l. meminisse.

¶ Quo loco. ℞. q ī loco sue iurisdī 15 ctōis nisi de ꝑsensu partiuz ⁊ iudicis territoꝛii. ix. q. i. ep⁹m cū duob⁹ sciānt. c. vide gl. in. c. vt litigātes de offi. oꝛ. li. vj. Fallit etiā hoc in ep⁹o expulso. Sz que sūt voluntarie iurisdictionis pūt vbiq exercerī. l. ij. ff. de offi. p/ con. ⁊. c. nouit de offic. leg. ⁊ ibi glo.

¶ Quo rebet iudicare. ℞. q sedere 16 debet vt no. in. d. §. sedebunt.

¶ Temerariū iudiciū q vniuersalr 17 ꝓhibek ꝺ ser modis. Primo ex par te iudicātis p vsurpationē officij iu/ bi nō ipositi. Scōo pp idignitatem. Ro. xiij. m qs es q iudicas. Tertio pp ignorātiā ex pte ꝛ̄o rei ē. Quarto qñ iudicak pſona ēptū ad euentū fu/ turū. qz nemo desperādus est de pe. di. vij. nemo. Quito qñ iudicat inte tio incerta. Sexto qñ iudicak factum occultū. qz de iceitis ⁊ occultis teme rarium est iudicare ſm glo. sup illud Mat. vij. ⁊ ꝓmo ad coꝛ. iiij. ⁊ ō reg. tur. c. estote ⁊ ī pdictis modis cōiter est penū mortale qz ꝫ ꝓceptū christi Matth. vij. nolite iudicare vide pre/ ceptū. §. xvij. ⁊. ſ. Presumptio ꝓmo

Aranientuz Primo ē

assertio vl negatio de aliq̄ li cito poll ⁊ honesto sacre rei attestōne firmata fz Bof. Mo. Utrecht. ⁊ ī auc. de mā. ꝓh. §. lz negk. ⁊ no. xxij. q. i. §. i. vij ꝺ iurare qz q̄si ꝓ iure introdu ctū est vt qō sub inuocatione diuini testimonij ꝺ ꝓ vero habeat.

¶ Quot modis iurat. ℞. q duobus ⁊ modis. ꝓmo solo. ſmōe sic ī vteri le ge dicebant vīnt dño vīnit aia mea ꝓ addat mihi dñs. i. ℞. xij. xxij. qō. i.

ꝛ urrabūt in ꝓmittua eccl̃a. testis est mihi de⁹. deū inuoco i testē vitatē dico i xpo ꝛ nō mēdor. testis est mihi ꝓscia. xxij. q.i. si petiñ. ꝛ sic de⁹ te ad iuuet. xxxv. q. vj. de parētela. Item ꝑ euangelium christi. per crucem per ordinem sacrum per sanctos. vt not. in. c. li aliqua. xxij. q.i.

2 ¶ Sz vtz liceat iurare ꝑ creaturas ℟. ſz scrīt Bo. in. iij. dis. xxxix. ar. ij. q. ij. ꝙ iurāt ꝑ creaturas aliqñ fit ꝑ ꝓcatiōez: vt cū dī. ita viuat filius me⁹. ꝛ isto mō inuocāt creatura testificādū ſz oppignorāt ipa creatura creatori. ſz ꝙ dicit Aug. ꝛ ſz iurare sic, qz licz oīa creatura sit creatoris tui ſolatium ei⁹ nobis a deo ꝓcessum ē. ꝛ iō tangē nſm deo oppignorare possum⁹. Aliqñ iurāt ꝑ creaturas ꝛ inuocant i testē ꝑm se ꝛ sic nō ſz iurare. qz sic eēt credere i eis eē aliqd numinis rōne cui⁹ vītas posset dici et ꝓfirmari. Et sic itelligit istud math. v. nolite iurare neq; ꝑ celū ꝛc. ꝛ istō. xxij. q.i. li qo ꝑ capillū. ꝛ c. ꝓsidera. Aliqñ inuocāt creatura i testē iquātū relucet i ea diuine vītatis vestigiū ꝛ sic iurare ē iurare ꝑ deū q. relucet in ea. ꝛ sic ſz iurare. ꝛ de hoc hēs ꝑ Host. Goffr. ꝛ Ber. in. c. ꝛ li xꝑs. de iureiurā.

3 ¶ Quid de acceptātib⁹ iuramētum idolatrar vl̃ cogētib⁹ eos iurare per deos suos. ℟. S. Bo. vbi. s. ar. iij. q. in iuramēto feō ꝙ idolū ē duo ꝓsiderare aut idoli venerātoēz ꝛ sic ñ ſz nec recipe nec exigē. Aut ꝓsideratur vbi confirmatio solū ꝛ sic licite exigit marie ꝙ bono cōi. sicut fecit Jacob ad labam. xxij. q.i. monet te.

4 ¶ Vtz sit iuramēti dicē in vītate dico vobis. ℟. Pa. in. d. c. ꝛ si xꝑs q. sic. qz iterponit deū q ē vītas ad ꝓfirmationē act⁹. c. i qdā de celeb. miſ. hoc limito verū qñ voles qb⁹ sit hīt aliud ꝑ iuramēto. ꝛ ille q iurat sic intendit iurare alias nō credo. de quo dic vt. ſ. periurium in princi.

¶ Vtz sit necesse dicē iuro. ℟. Pa. i. d. c. si xꝑs. ꝙ non. sed ſufficit ꝙ ad confirmationem veritatis quis interponat deum implicite vel explicite.

¶ Vtz ois fidei ꝓstatio sit iuramētū ℟. pa. i. c. q̃relā de iureiu. ꝙ sic ſz nō ecōtrario qz nō oē iuramētuz ē fidei ꝓstatio qz tūc dī qo ꝓstare fidē qñ ꝑmittit aliqd ꝑ fidē me. vl̃ sic de⁹ me adiuuet ꝛ hmōi. ꝛ sic fidei ꝓstatio nō icludit nisi iuramētū ꝓmissoriū ꝛ nō assertoriū vel ſm alios differt a iuramēto ꝙ sit ꝑ libū vel rē sacrā. fidei āt ꝓstatio nō fit cū iteruētu rei sacre. ſz meli⁹ dic ꝙ fidei ꝓstatio ē cū aliqd ꝓmittit ꝑ fidē sine vlo iuro. iuramētū vo ē cū dicē iuro ꝑ deū vl̃ ꝑ aliqd vñ ſz q̃ ad petrū mortale nō sit dīa. qz ſz Arch. i. c. i. de sepul. li. vj. ꝛ Jno. ꝛ cōiter doc. l. c. ꝛ si xꝑs. ō iureiu. sic iuramētū ē dicē ipso tibi ꝑ fidem meā vl̃ euāgl̃z sic ēt iuramētū ē dicē ꝓmitto tibi ꝑ fidē meā siue sub fide mea vez ē ꝙ q̃ ad penā ꝑtinj ꝓnta depositōis i clerico vt l. c. q̃relā ō iureiu. nō incidit qs nisi exꝓſſerit verbz iuro ſz aliq̃s vt infra. ꝓtinū. ſ. rj. ꝛ sic itellige iura q̃ ponūt vt diuersa iuramēti. ꝛ fidei ꝓstatōez vt i. c. ꝓuent d fideiuſ. ꝛ in. c. q̃relā. ne. pla. vices gs os. c. ij. de spon. simpler vero ꝓmissio dicitur que nec iuramento nec fidei prestatione firmatur.

¶ Scdo nō iurat cū iteruētu alicui⁹ 7 ius sacre rei: sicut cuz iurat in manu epi vel sacerdotis aut ſuper euangelia vel corꝑus christi aut crucem ꝛ hmōi. vt lxij. di. tibi dño.

Tramentum. ii.

Quotupler ē. ℟. ꝙ dupler. aliud iudiciale. aliud extiudiciale. Judiciale ē qz referf i iudicio. ꝛ istō alī qñ dr iuramētū de calūnia q̃ qo iurat se bōa fide ñ aio calūniādi causā mouisse vl̃ rūdē seu aliqd aliud ꝓponē. vt. C. de iur. cal. l. ij. §. i. ff. fa. ker. l. iter cohēdes. §. q fa. ker. Et no. ꝙ calūnia ē falsa petitō. vl̃ iniusta repulsio cā sciēter. ar. eoꝝ q no. ff. ad tur. l. i. §. calūniari. ij. q. iij. §. notāduz. ꝛ istō iuramēti ñ tm dz eē de ꝓterito: ſz ēt de futuro. d. §. q fa. ker. Aliqñ solū dī iudiciale ꝛ dr iurat i litē ex eo ꝙ ꝓp litē siue rē i litē. i. iudicio petitā ꝓstat. vñ aliqñ dat a iudice qñ deficiēt⁹ ꝓbatoib⁹ hīs vnū testē vel famā. ꝑ aliq̃ cōpellit cū iurare ſup ꝙ ē fama ꝛ dr nēciuz qz ꝑs cui defert n ꝓt sine cā recusare. vt i. c. fi. de iur. cal. i ꝑn. tūcta ſupſcriptiōe: ꝛ i. l. gīus. ff. C. ō ñ nu. ꝑ. appellat ēt dcisorū: qz ꝓstat ad lītēdcisionē. vñ dr ꝙ maiorē ꝛ auctē q̃z res iudicata vt i. l. ij. ff. de iureiurā. ꝛ istō ꝓducit acti. de iur ciuili. l. actori. C. ō iureiu. aliqñ ēt istō iudiciale dat a ꝑte ꝓtī. ꝛ istō bñ ꝑt recusari. vt in. d. c. fi. Extiudiciale vo iuramētū appellat voluntariū: qz voluntate ꝛ ex ꝓpria ꝑsonā ꝓtī suscipit: ꝛ istud aliqñ dr assertoriuz qñ affert ip aliqd sic eē vel ñ eē. vt i. c. fi. vo. ꝛ de iureiu. aliqñ dr obligatoriū introductoriū vl̃ ꝓmissoriū: sic qñ ꝓmitto tibi se dare vel facē aliqd. vt i. c. cū ꝓtigerat. ō iureiu. aliqñ dr ꝓfirmatoriū sicut cū filia renunciauit bonis ꝓfectis ꝛ iuramentū interponit tali renūciatōi. vt in. c. i. de pac. lib. vj. ꝛ in auc. sacramēta puberum. C. si aduersus vendītionem.

Tramentum. iii

de hīs que ꝓsideranda sunt in oī. iuramēto. vñ scias ſz Host. ꝛ Gof. ꝙ sex ꝓtē sunt attendenda. et ꝓmo.

¶ Quis ꝑt iurare ꝛ dico ꝙ ois q̃ ē 1 volī capax. vñ nec pueri q ñ sūt volī capaces obligāt ex iuramēto. xxij. q. v. c. puuli. nec furiosi⁹. xv. q.i. merito nec ēt admittūt ad iurādū. d. c. puuli

¶ Scōm cui fiendū est iuramentuz 2 ℟. ꝙ in iudicio iudici cōpetenti: extra iudicium potest fieri cuicunq;.

¶ Vtz clici pūt iurare. ℟. ꝙ non cui 3 cūq; laico sup euāgelia. xxij. q. v. nullus ē h itellige nisi ō lnia ꝓlati sui vt i. c. i. ō iur. cal. h vez si iurat tāq; ſuꝑior: ꝛ sic itellige decī. c. nllus. alr sic ēt sine lnia. vt i. c. ex relcripto. ꝛ c. ꝓuenit ō iureiu. ite ñ ꝑt iurare ō calūnia nisi ō lnia sui ſuꝑior: nisi ille cora q̃ litiga. ꝛ sit ei⁹ ſuꝑior: ſz hīta lnia pōt ēt i māu laici iudicī. xxij. q. vj. c. nol. ite. ꝓhibet iurare i actu testificādi sine lnia ſuꝑior. vt i. c. q̃q̃. xxiij. q. ij. ꝛ itelligē i māu laici. excepti ergo trib⁹ casib⁹ ꝓdcis ꝑt iurare licite ēt i māu laici ꝛ sine lnia alia. vti. d. c. ex relcripto. ꝛ pūcit. no. ps. i. c. i. de iur. calū.

¶ Tertiū qd ꝑt iurari. ſ. ꝑq̃ re. ℟. ꝙ 4 ꝙ oī re licita iusta ꝛ honesta. nā ꝑ re iurpi illicita vl̃ iniusta fcīs iuramētū ñ tz. ar. c. vl. de pac. ꝛ ē ar⁹. ſ. patebit.

¶ Quartum per quod potest iurari 5 dictum est. ē. iuramentum primo.

¶ Quitū ad qd seu cur. ſ. ꝙ fine bo 6 no ꝛ licito qz cui⁹ finis bon⁹ ē ipsum quoq; bonū est. ar. viij. q. iij. c. artaldus. nā si ꝙ cā malo illicitū ē. vt sit ꝓiuratōes ꝓspiratōes ꝛ hmōi. ar. d. c. vl. de pac. de re iudi. c. i.

¶ Vtz iurās sine cā legitima peccet 7 mortalr. ℟. ꝙ si iuret qs sine cā necessaria vt ista necessitas cōprehēdat vtilitatē non solū. primi sed ēt. ꝓtiū qz alr nō credit ei sic nō peccat mortaliter. Sāc. d. §. alo ea denū. ꝛ c. flo. ē tinū. lxxxv. di. i gl. ꝗnto sit periculosū vt patet in. c. ita ergo. xxij. q.i. in ter.

ꝛ in gl. Si ꝙ iuret ꝑ cā illegittā vel inhonestā aut illicitā cōtra est peccū mortale. xxij. q. iij. ¶ illicitū qz assimptio est nolo deū in vanū ꝛ ꝑbat ī. c. sicut nr̄īa de iureiu. ꝛ ibi sentit glo. ꝛ Inno. ꝛ ℞a. Facit. c. q̄ lacto. xxij. q. iij. ¶ Hoc itelligo q̄n aduertit ꝛ de cā illicita ꝛ de iuramento ꝑm q. dico p iurium mortale. ī. periurij.

8 ¶ Secūdo quo sit iurandū, ꝙ. q. tres dēnt hīc cōtra. ī. vītatē iudicij ꝛ iustitiā. ¶ Prer. iij. de iureiu. ꝛ si xpo. §. iacob⁹. xxij. q. ij. a iadnertendū. Ro ē ꝑm scīm ¶ Io. vbi. s. in lra q̄ iuramētū copat ad tria. ī. ad rē de q̄ sit ꝛ sic debet vītas q̄ ē adequatio rei ad sermonē ad iurantē. Eo cōparat a q̄ ꝙ cedit ꝛ sic debet iudicū. ī. discretionis tertio cōparat ad cām ꝙ qua fit sic debet iustitia scz vt cā sic iusta.

9 ¶ Vtrū sp sit peccū mortale qū̄ ḋicta deficiūt. ℞. pa. in. d. c. ꝛ ſt xpo qō nō sp ꝛ aliqū venale ꝑm q̄ntitatem culpe vt no. archi. ī. d. c. a. ſaduertēdū qō mel⁹ patebit. ī. p. iurij. 3 pncm. quinq̄. §. seq.

10 ¶ Vtr̄ iurās sine iudicio discretōis peccet mortalr̄ sic faciunt illi q̄ in q̄lz vo iurāt. ℞. q. cū iuramēto ꝓbitas nō qz sit malū ꝛ pp piculū periij Jō si talis iurat falsum nō erubescat a mortali p ea q̄ dicā. ī. periurio ī pn. ꝛ ꝑm illā distinctionē. Si vo iurat vē rū sic nō erit mortale peccū. vtr̄ ē q. tenet abstinere sicut a mortali pp piculum qz de tali dī ecclīastici. xxxij. vir multū iurans ſplebitur iniquitate.

11 ¶ Vtrū iducēs alū ad iurādū q̄ scit falle iuratur vel nō seruantur iuramenta peccet mortalr̄. ℞. ꝙ Ric. i iij. di. xxxv. vnij. q. qui facit vt ꝓsona publica ad instantiā ꝓtis ꝛ ex ordine iurio ꝛ sic nō peccat li vo facit vt ꝓsona publica. tñ ꝝ ordinē iuris. aut vt ꝓsona ꝓuata. sic peccat grauiter ꝝ omn⁹ Lar. in cle. vnica de iureiu. dicit q. talis vicit homicidā. xxij. q. v. si qs ꝓuicr⁹ ꝛ. c. seq. ꝛ sic patet q. ſt mortale. ꝛ er hoc ꝓcludit ℞a. i. c. clericus ō cohā. cle. ꝛ mul. q. nūq̄ ē te ferendū iuramentū illi ꝝ quē ē vel timēs suspitio de trāgressiōe ꝛ referēs peccat. itelligo mortalr̄ ꝑm distinct. dictā all̄. c. ille. xxij. q. v. ꝛ facit optiēter. d. c. clericis vbi nō vult clericos cogi iurare dimittere cōcubinas qō no. ꝝ dantes secularib⁹ iuramenta. ꝛ silib⁹ qui nō seruant. ꝛ iō ponāt potius pnā. ꝛ hoc qz tale iuramentum ſt ꝝ iusticiaz non credo tñ mortalr̄ peccare illū qui dat iuramenti etiam vt ꝓsona ꝓuata illi quē scit falsū iuraturū qū̄ ille ſt tā dispositus iurare pnt⁹ qz obtulit se iurare qū̄ hoc facit ex aliqua rōnabili cā ꝛ de isto nō loquitur. c. ille sed de eo qui iuducit ñ dispositū iurare.

12 ¶ Vtr̄ iurās vitupose ꝑ membra ihonesta peccet mortalr̄. ℞. q. tales ꝓpe sunt blasphemi vt patz ī. c. si qs ꝑ capillū ibi alio mō blaphemia ꝛc. xxij. q. i. ꝛ iō ſic peccat mortalr̄ sic dictum ſt de blaphemia. ī. pn. nā ꝙbum alt⁹ facit positionē eiusdē q̄litat⁹ regularitat⁹ ꝛ hēat exceptionē aliqn̄ vt in Iohāne. ꝛ alij duo latrōes ꝛ not. pa. ī. c accedēs de ꝓbē. ꝛ iō ḧ alio mō ꝑ supponit blaphemiā. sc⁹ si iuraret ꝑ aliqd̄ mēbrō honestū ꝛ cū reuerētia vt puta per sanctum caput dei ꝛ raro nō cōsuecrdinarie ꝑm Rodo. sic esset venale.

13 ¶ Septio arēdendū ē in iuramēto q̄n ꝓba. n. reddit iuramentū illicitum vt q̄n iurat ī iudicio dieb⁹ feriat⁹ nisi ꝑ pace ꝛ alijs ꝓtis casibus vt ō scripsi. c. conquestus qō autez fiat a ieiunio ſlt de honestate. xxij. q. v. honestum.

Iuramentū

Iuramētum interpretāduz ſt. ℞. ꝓz Inno. ī. c. veniēs de iureiu. q̄ in iuramēto ꝛterminato sup aliq̄ singulari sic iterpetrat ī foro aie ꝓz intentionē iurantis. facit. c. hūane aures. xxij. q. v. ꝝ hoc ego limito verū q̄n ille q̄ dat iuramētū seu exigit dolose ꝛ intq̄ facit sicut cū vir ꝓstat iuramētū vxori sup adulterio. nā cū talis inq̄s a tali ꝓfessionē exigat poterit iurare ꝓz suā intentoez q̄ ē vez ꝝ ꝓz itelligentiū audientis sit falsuz ꝓz Rodo. quē legit astēn. li. i. ti. xviij ar. vij. Facit q. no. tho. ī. iij. di. xxxviij. vbi circa literā dicit Ri. q̄ obstetrices nō peccassent ꝝ nō rūdissent ad intentionez pharaonis. qz nō fuit ei data auctoritas ad aliqd̄ agēdū ꝝ deū. Sicr q̄n qs ex iuramēto exigit ab altq̄ q̄ ipse nō pōt sine pctō iplere. pōt bene intētoez cū iurat illō facē. ſ. q̄ztuz potest sine peco. sicut si mulier q̄ hz impedimentū excō icata qz nō pōt ꝑbare in mortis articulo cū oporteat eā iurare de stādo cū viro ꝛ hz itelligē sic. ſ. q̄tū poterit sine pctō ꝛ nō puirat vt no. i. c. lras de resti. spo. Si ät ille q̄ ꝓstat iuramētī ē i bona fide ꝛ i casu licito ꝓstat. nūc hz locuz. c. q̄ cuiqz ar. xxij. q. v. q̄ si sciēter nō iurat ꝓz itētoez ꝓstātis peccat mortalr̄ ꝛ ē puir⁹ ꝛ ēt credo q̄ teneat sic ille itellexit iplere ar. d. c. q̄cuiqz nec obstat q̄ sic vtū dolosum nō obligat sic nec iuramētū ga ꝛ obligatio ꝝbis alr̄ ī voto q̄ p ītentionē alr̄ ī iuramēto q̄ p dictā taz simplicitate. Sz vn⁹ vno mō itelligebat alter alio mō sic iterpetrat ꝑm intētionē iurātis ī foro aie. vt not. ī. §. er his oib⁹ colligit. xxij. q. v. ī foro ät ptētioso stabit ꝙbis. vt ī. c. er lras de spō. Si vo ꝙba hīt duplicē itellectū ī stipulatiō⁹ ꝛ alijs ꝝctib⁹ ꝝ stipulātē ꝛ vēdētē iterpetrabit. l. iter stipulātē. §. i. ff. de vb. ob. ꝛ. l. labeo. la. i. ff. de ꝝbē. ēp. Jn iudicijs ī pn. iterpetrat ꝑ actore ī medio ꝑ vtroq̄ ī fine ꝑ reo. ex̄ de ꝓba. er lras. vt ecclia bñ. c. vt nr̄z i delictis ät ꝝ deliquētē nisi aliud appeat. de ꝓsū. c. i. si vo loq̄mur de iuramēto gñalr̄ ꝓstito ꝑ obedictia ꝓstāda mādatis sic dic̄ Inno. i. d. c. veniēs q̄ iterpetrē vt nō ertē dak nisi ad ea de q⁹ cogitatū ē vl̄ de but cogitare: vt i. c. q̄ntauallio. ō iureiu. de rescī. er multiplici. de resti. spo. audita. xxij. q. ij. ne qs. Ellj dicūt q̄ iterpetrē gñalr̄ nisi sit ꝝ ꝓpus iuramēti. vt i. d. c. veniēs vl̄ ꝝ ius vt ī. d. c. q̄ntauallio vl̄ ꝝ ꝓsumptōez cōmunē q̄ si hoc mādari credidisset nūq̄ iurasset. ar. c. petitio de iureiu. ego credo q̄ in foro aie interpetrabit ꝓz intentionem iuranno nisi fuerit dolosa.

¶ Vtr̄ iuramēti ꝓstuz in mā iurisdictōis restringat ad limites iuris. ℞. ℞a. ī. c. tua nos. de ecclīis edificādis q̄ sic. Ita q̄ recipit oēo limitatōes ꝛ restrictiones qs recipit iuo illud. Facit ter. i. l. fi. C. de ꝑdi. ide. ꝛ ī. l. fi. C. q̄ satisfo. ꝛ no. ꝑ Inno. ꝛ cl. i. c. ꝑ tuas ō arbi. vbi dicit q̄ cūgo iurat stare ſnie arbitri ſub pena q̄ nō obligat nisi vel pere ſnie vel ſoluē penā. ꝛ iō si ſoluit penā ſufficit. Sicr si iurant non ſub penā ſufficit. Sicr si iurant non ſub pena qz tenet vel seruare ſnias vel ad iteresse. ff. de arbi. l. diē. §. fi. or. Itelligit ista clausula. Ego parebo ſnie vl̄ ſoluā penā: qz iste itellect⁹ ēst sic. Ita tuo a uire. ℞a. in. c. quintauallio de

furetu. dicit tex i snia arbitri. sec⁹ in snia arbitratoris qr in tali snia nō ē talis dar⁹ intellectus. Itē p hoc facit dictū Inn. i. c. cū oēs ō ꝓsti. q dicit q plar⁹ iurant nō alienare bōa ecclesie q̄ ꝑ mihilomin⁹ alienare in cā necessaria vt i. c. fi. ō ec. edi. r ēt vsi cū i h casu necessitas r vtilitas eccl̄ie renū r iur. vij. q. ij. sine exceptiōe r sic iuramētū intelligit ō alienatiōe illicita solū. facit. c. petitio de iureiur. vbi iur⁹ nō ee ō aliquē intelligit illicite sec⁹ inme ēt p ꝓpria vtilitate. fac ēt c. ex pte tua ō cle. nō resi. vbi iurans residere in eccla ꝑ iuramēto ñ obse abstare p necessitate vel vtilitate ecclie. Itē fac q no. i. c. put nobis de clie vel iudici si se grauat pōt appellare qr iurameētū nō se extēdit ad hre ō seu exc. vbi tz idē Pa. hoc ibi no. dicit. dictū ñ est rex p ea q̄ notāt in. d. c. veniens. r in. d. c. qntualio. q ēt ex cā noua supuenēte vel si erat puus erat occulta poterit ille q iurauit rndere coīā aliq̄ iudice nō obstante iuramēto gnāli illū recusare. nec obdict̄ q iuramētū hz clām seu vī cle Si nō vlz q ago vt ago valeat q̄uis pōt vt. c. q̄to. r. c. ad nostrā el. iij. de iureiu. no. i. l. cū pl̄. §. fil⁹ mr̄z. ff. ō leg. ij. r p bar. i. l. si qs p eo. ff. ō fide ius. r in l. sciendū. ff. ō ver. ob. Et ō hz aliqd opari q̄ nō faceret si pdcā essent va qr aliqd opat cū qr adicit vinculū r ligat stricti⁹ ipm iurantē r q̄tqz accumulat for fozo vt in. c. fi. de fo. cō ꝓ. li. vj Jn cāu ait vbi nihil oparet vel paz tiē bñ tex est qō hz vi illi⁹ cle sed ō nō ē in calib⁹ ꝓdictis qr stricti⁹ stringit r ō sufficit Facit ēt p pdict̄ q no. do. Ant. in. c. er lr̄is cl. ij. ō spō. r segr̄ ibidē pa. q̄ siē cgtas ptoria faciet vt i in stipulatō nib⁹ ptorijs ꝓmittēdo simplr factus alienū i dubio iter petret ꝓmisisse se factur̄ r curatur q̄ntus i eo ē vt l. q̄ tiēo. ff. de. v. ob. Ita cgtas multa cāo uiet h iduci i mā canōica vt p̄z i. d. c. er lr̄is r in gl. ibidē vbi pentes q. p filio⁹ iurant sponsalia nō ꝓcedant lz nō sequant nō er eox defectu qr illud iuramentū intelligit q̄ntz in eis est le facturos. Itē facit qō no. pan. in. c. cū clici. de. v. sig. vbi dicit q iuramentū gnāli ꝓstituz dz restrigi q̄ntū pōt vt nihi⁹ obliget iurantē. qr vbi tractat de oblone ē faciēda stricta iterpetratio all. c. ad nr̄az el. iij. ō iureiu. r. c. ꝓmū co. ti. li. vi. r. l. gegd astrigēde. ff. ō. v. ob. Itē i. c. quēad nōz dicit idē pa. q̄ iurantū i aliq̄ ꝯctu recipit oēs ꝓditiōes r lītationes r inbauditiōes q̄s hz ille ꝯct⁹. r silr si apponīt i alia disponē vel oblone qr regulat ab illa facit ꝑ hoc. i. ñ. C. de nō nu. pe. r no. ꝑ Bar. i. l. li socie tatē. §. arbitror. ff. ꝑ soc. qō bñ no. qr facit ad multa in mā iuramēti r vot vide ad h q. j. d. §. v. r. vj. Itez si iuro alicui dare eras pecuniā ī telligit nisi fuero ab eo absolut⁹. qr pōt r ꝓgare terminū r absolui ꝑ hoc. i. c. de iureiur. Itē si iurauit pecuniā tibi reddē ad certū tp̄s spe future numeratōis intelligit si pecūiā mihi mutuauerio. C. ō si mu. pe. l. dubitatur. itē si iuro tibi dare dotē intelligit si mptie subsequute fuerit. ff. ō iu. do. l. stipulationē. Itē si iuro tibi reddē blā dū vl̄ vsq̄ intelligit eusdē bōtat. ff. si cer. pe. l. cū qd. itē si qs iurauit fcā pace cū aliq̄ de nō eū offēdēdo sub certa pēa tal⁹ promissio refert r restrigitur ad offēsaz rōe inimicitie ꝓterite n ad nouā ex post fcō isurgēte ex noua cā hz bar. i. l. aut facta. §. cū. ff. de pe. segr̄ pa. ibi nihil scribit. lz in h tz. d. Anto. r Jo. de imo. p. n. i. c. cū iter de renū. Itē si aliqs renūciauit cū iuramēto iurī qō hz vel habere sperat in aliq̄ re aut hēre pōt nō intelligit ad tuo supuenietio ex noua cā vel noua spe. vt dicit Pa. in. d. c. cum inter.

2 ¶ Sz qd si plar⁹ iurauit nō alienare bona eccl̄ie sine lnia papē aut superioris. ℟. Pa. in. d. c. tua noo. q interpetrat vt non possit alienare sine lnia qr designatio hui⁹ verbi lnia est q hz ꝓmo peti ēt in casu licito q̄si ꝑ latus reseruet in se cognitionē. vtū casus sit licitus vel no. ꝑ hoc facit in fili. c. lz de regula. Itē qr si intelligeret de illicita solū sic iuramētū nihil valeret. qr nec cum lnia superioris pōt fieri ergo opz intelligat de oi licita. ꝯz Jo. an. post Ho. ost. in. c. de his q̄ fiunt a plat⁹ sz bñ nō obstante iuramēto imminente necessitate vrgenti posset alienare si superior non ꝓsit adiri. ar. optimū in. l. tutor q̄ reptoriū. ff. de admi. tuto. vbi er cā necessitatis pōt tutor iuētario nō facto administrare bona pupilli q̄ alo necessitate cessante nō pōt. Facit ad hoc q no. Joā. rij. q. ij. c. sine exceptiōe r. c. placuit. Sīg. r Arch. i. c. abbandⁿ. cadē cā r. q. r Jo. de fanto. i cle. i. de rebus ec. nō alie. vbi dicit in casu illi ne si necessitas nō caput tantā dilatione q̄ncipit condēnatus. Sequitur Lar. in. d. cle. prima r Pa. c. fi. brumbus prelatos in remotio.

3 ¶ Utr̄ iuramentū illi⁹ q iurant aliquā acciptere sit iterpetrādū vt possit intrare religionē. ℟. Pa. in. c. commissus de spō. ℞m vnā lec. q sibi plz q̄ sic. r ō interpetrat q̄ cā acciptet r nisi ingrediat religionē nec ob. q̄ vt ꝑbat ibi ꝓsulit. r postea ingrediat qa istud fit pp vulgi opinionē ne appareat ꝑiur⁹ cū i veritate nō sit. Si vō dicerem qō luciat̄ ista iter petratio ℟. q̄ subintelligit nisi mouat ꝛc. vel dic q habetur in. c. peruenit. el. ij. de iureiuran. vbi dicitur promissus nō infringit qui in melius cōmutat. 4

¶ Utr̄ iuramētū iterpetrabit vt habeat locū in casu ficto. ℟. Pa. in. c. er ꝑte el. ij. de cle. ñ re. q̄ si iuramētū nō tēdit i aliq̄z lesionē illi⁹ q̄ iurauit r facit ad bonū illius. cui ꝑstitum est tūc subest cā large iterpetrādi. vt i. d. c. er pte vbi ille q iurauit residē si se abstat ꝑ necessitate ecclie hr̄ ꝑ residente. Si vō iuramēti obseruātia tēdit in dānū illi⁹ cui bt lz respiciat vtilitatē alterius ñ tñ tic non verificatur in casu ficto. ꝑbat istud ℞m cōem lecturā in. c. ad nostrā el. primo de iureiur. vbi dz q̄ iuramētū dz ſuari i casu specifico r nō in casu ficto. Nā ibi tenēt Innoc. r Jo. an. q̄ debitor q iurauerat nō molestare creditorem sup pignoꝛ donec solutū sz sibi debitū q̄ ñ suffic̄ q̄ creditor sit satisfact̄ ex fructib⁹ pignoris sz opz ꝑmo q̄ fiat realis solutō ōbm lz ficte solueret ex q̄ pcepit ōbm ex fructib⁹ pignoris. Fac̄ l. luti⁹. ff. de pdi. r demo. vbi no. q̄ condītio dz fieri i forma ꝑspecifica bar. tū i. l. ap̄li⁹. ff. rē ra. ha. r terminat sic ñ i isto casu qr iussus dare seu soluē ipse pd tōz cōpēsando. l. si pecuniū. §. i. ff. de test. l. ij Itē i pedit⁹ iusta de cā fiec q̄ ꝓmisit nō est perinus. l. fi. ff. qui satisf. cog. r. c significāte ex pignoꝛa. Sed si tibi non soluo

qz tu mihi nō soluis facto tuo spedi-
or: ego nō cro piur⁹. Et hec opīo mi
hi vī verior de iure nec est ꝫ cāuz. d.
e. ad nostraz qz iste debitor certat de
dāno vitādo: z creditor nullū dānū
hz: z ió habebit locū fictio itellect⁹
in tali casu. z sic. pceditopīo Bar. z
dictū. c. ad nostrā nō. pbat ꝫtū qz ꝫ
Jo. an. ibi ex forma iuramēti regre-
bak numeratio pecunie.

5 ¶ Vtz ī oi iuramēto debeāt sub an-
diri multe ꝯditōes. R. glo. in. c. quē
admodū de iureiur. q in iuramento
assertorio nulla cōditio subintelligit
in iuramēto vō promissorio bñ multe
subintelligunt. vt si deo placuerit. rrj
q. ij. beatus. §. i. Itez si placet pape.
vt in. c. veniēres de iureiur. z alic de
qbus in. d. glo. que melius patebit
in seq. c. Et no. ſm predictā gl. q pp
hoc iuramentū non est ꝯditionale z
ēt ſm Pa. ibidem si exprimant. vt
in. c. significasti. z qō ibi no. de elec.
z in. l. iii. ff. de lega. i. z. l. aliquando
ff. de condition. z demō. Sz tu dic vt
s. Primonitū. iij. ipedimēto. vj. § i.

6 ¶ Et hec oīa que de interpetratione
iuramenti dicti itelligē qñ ille qui iu-
rat non habet exprēsse z specifice ani
mū obligandi se sup aliquo determi
nato contra interpetrationē: qz tunc
non valeret interpetratio. vt not. i. c.
veniens per Pa. de iureiuran. z fa-
cit. c. iuramenti xxij. q. v. in ar.

7 ¶ Quid si iurat sup re non subiecta
p ipe. R. Pa. in. c. cōstitutus. de re-
scrip. q in rebus vel iurib⁹ nō subie-
ctis sibi nō subintelligit illa cla. d. c.
veniētes. ió papa non pōt absoluere
a iuramento prestito sup rebus non
spectātibus ad eum sine causa rōna
bili. vt no. gl. in. c. quanto de iureiu.
z Jnno. in. c. cum inter. p. de renun.

Iramentum.v.

de obligatōe iuramenti. pmis
sorij: vtz sp sit obligatorū. R. vt col
ligo ex Arch. i. c. si aliqd. xxij. q. iij.
z canōistis i. c. si vō. de iureiu. z tixo.
i. iij. di. xxxix. q sic. vt. j. periurū. §.
i. Fallit hoc in. xxvij. casibus sequē.

¶ Primus qñ iurat aliquid qō est 1
petū mortale: qz illud vergit in inte
ritū salutis eterne qz pena eterna pu
nit. c. vnū ozariū. xxv. di. vñ qui iu-
rant spolia diuidere nō tenet qz ꝺz
reddere. c. ea te. de iureiu. vel spolia-
re. primū nō tenet ſm Jo. an. in. d.
c. ea te z illō qō di. xxij. q. iij. § ecce.
refert ad conscientiā erroneam qua
se credebat teneri propterea non ser
uando mortaliter peccat.

¶ Secōs qñ qō iurat est petū venia 2
le in se. ar. c. ij. te pac. li. vj. qz silr ver
git in dispendiū ppriē salutis. qa p
ipsaz ipedit hō vt non cito puenīat
ad salutē eternā. c. ḡlis. xxv. dis. z. c.
ñ. de pac. li. vj. hugo. tz q si seruat ta
le iuramentū peccat mortalr. qz facit
ꝯ ītud. c. i malito. xxij. q. iij. Sz Ro
do. tz q solū venialr qō vtz ē quādo
simplr cōmittit venīale. sed si ió cō-
mitteret qz iurauit dic q mortaliter
peccaret qz nomē dei assumit i malū

¶ Tertius qñ iurat aliqd qō ē ꝯ cō 3
silia euāgelica. puta q nō efficietur
cēs religiosus. z hmōi nec obstat. c.
florentinū. lxxv. di. qz nō dicit q te
neat votū ſz peccat mortalr iurando
ꝑtra secundā partē iusticie: que est fa
cere bonū sicut si iurasset contra pri-
mā partē que est declinare a malo.

¶ Quartus qñ iuramentū excludit 4
opus pia intentiōe faciēdo. p deo. vt
cū iurat q nihil dabit pro deo vl cō
sulet. primo vel nō ꝓsolabit. talez. vel
nunqz erit fideiussor: vel nōqz mutua
bit pecuniā z hmōi. qz deus nō acce
ptat talia iuramenta cū dicat ꝫtū fa
cienduz er caritate fraterna ibi que
cunqz vultis vt vobis faciant homi
nes: z vos eadem facite illis.

5 ¶ Quīt⁹ qñ iurat aliqd qō er se ē in
differēs tñ melⁿ ēet facē: ꝫtū q̄z ñ fa
cē vl nō facē q̄z facē. sic qñ qs iurat
q nō tenebit talē in suo seruitio vel
nō loquet cū tali de tali re: vl nō ibit
ad domū suā: vel nō coquet ad furnū
suū. qō tñ melius ēet facere ꝫtū
Intellige istū casum vtz qñ quis so
lum er se iurat: qz secus esset si conue
nisset cum. primo ad tale faciendum
ex aliquo bono respectu: z ita iurās-
set ei: quia bene esset obligatus.

¶ Sextus ē qñ iuramēti ē ꝫ bonuz 5
publicum sicut qñ qs iurauit q sub
trahet se ab onere publico istud no.
Pa. in. c. peruenit el. i. de iureiurā.
Facit. c. si diligenti. de fo. competen.

6 ¶ Septimus qñ iuramentū vergit
in dispēdiū ppriē salutis corporalis
quēadmodū nō teneret si vergeret i
dispēdiū salutis alterius. xxij. q. iij.
c. i. cū iiij. c se. ita nec in ppriaz. c si.
nō iz. xxiij. q. v. xxj. q. iij. § illicimm
glo. i. d. c. si vō restringit hoc vtz qñ
directe sec⁹ si occasionalr: z ponit er
empiū de illo qui iurauit stare rome
de mēse augusti: qz iz ibi morāf mul
ti nō tñ sp. z ió tenet stare. Sz Jod.
an. restringit dictū gl. vtz nisi er imi
nenti ifirmitate vel cōplexione iudi-
carēt sic iurans er tali mora mortu-
rus. Ex quo colligo q qñ verisilr er
cum q nō obligat. Et ppterea Pa.
increpat cartusiēses z reputat eos nō
dicere: qz sunt in bono statu z deo ser-
uientes nec exponūt se periculo mor
tis corporalis: ſz carnē abdicant vt a
vicijs alius sit liber. Multa alia pos
sent adduci ad ꝓbandū q sūt in bo-
no statu ſz brēuitatis cā omitto. idez
dic q iuramentū non obligat qñ ce-
dit in mutilatiōe. qz nemo mēbrorū
suoz est dñs. l. liber bō la. i. in prince.
ff. ad. l. aqui. limita istud. vij. verum
nisi mora vel mutilatio cēt infligenda
ex iusticia qz tunc nō posset cōtra
iuramentū fugere. vt supra carcer. §.
iiij. z supra. Fugere. §. i.

¶ Octauus nō obligat iuramentuz 7
qñ qnis iurat ex caloze iracūdie. ſm
Jo. an. l. c. sicut ex lr̄is de iureiuran.
sicut in sili dicit gl. singularis. in. c.
ex lr̄is. de dnor. q confessio facta ex
caloze iracūdie nō valet q limitat. d.
An. vtz qñ calor iracūdie sit tant⁹
q deliberate istud iuramentū non fe
cisset. Az hec volūtas nō est discreta
Facit glo. in. c. dudū de ꝓbis. cōiu
ga. q dicit. q calor iracundie nō obli
gat. z idem dico quādo iurat abru-
pte. facit q no. Jnno. in. c. litteraturā
ram de voto. z Ricar dist. xxxix. ar.
iij. q. ij. super. iij. sententiarum.

¶ Nonus qñ iuramētū est metu er 8
torū. intellige si aliuz obligādi se nō
habuit alias bene tenet ſm cōiter do
cto. ſz si nō habuit aliuz obligandi se
q non obligef. p3 ex iam dictis z fa-
cit gl. i. c. auctoritatē. xv. q. vj. an. aūt
peccauit sic iurando cū tali alo. dicit
Pa. in. c. si vō co. ti q si est bō pfec
tus peccauit venialr alo nō. licā ego
dico q nec pfectus nec iperfect⁹ pec
cauerit ēt venialiter. Et pro hoc fa
cit q in sili dī in. c. ne qs. xxij. qō. ij.
intellige hoc vt colligit ex. d. c. ne qs
qui iurando habuit aiūm solū indu-
cendi iuramētū ad rrueréciā dei nō

ad obligationē su. ꝛ in mēte habuit aliqz circunstantiā debit. ꝙ qua verā iurabat. puta, ꝓmitto ꝙ dabo tibi cētum cū ista subauditiōe. s. si sum tibi obligat⁹ et debito ꝛ nō aliꝫ hoc non erp̄imat ꝛ hmōi qz sic vnā simulatiōe licita q̄ ꝫ vt in. c. vtile. xxij. q. ij. Secus eēt si iurando credebat se obligatū ex iuramēto. ꝛ tū nō intendebat obseruaꝛ qz sic eēt petiū mortale vt i. c. q̄rela de iureiurā. facit. c. illeg. xxij. q. v. ꝛ ꝙ no. gl. i. d. c. auctoritatē

9 ¶ Sz qd si summo i dubio an hūit aīam obligādi se vel nō. ℟. Pa. i. d. c. si vo ꝙ est p̄sumēdū ꝙ nō habuit aīam obligādi. ar. c. sup eo de renū. ꝛ l. cū de indebito. ff. de probā.

10 ¶ Quero q̄ e magis eccl̄ia obligat i iuramēto ēt metu extorto q̄ i voto cū iuramēto ꝛ votum ambulēt pari passu. ℟. Pa. i. d. c. si vo. q. ex hoc ꝛ iuramētū frequēti⁹ accidit. ꝛ ne dēt mā teneāꝛ di. tū q̄tū ad veritatē obligatōis pari passu obligatōis vadūt votū ꝛ iuramētū. vti. c. debitores no. i. c. i. de iureiu. ꝛ i. c. Iz. ꝛ in. c. magne de voto. Et quo ifert Pa. i. c. vlt. de iureiu. cū gl. ibi ꝙ nō seruāte iuramētū metu extorti nō sūt puniēdi tā q̄ꝫ p directo p̄iurio. Alij tenēt i. d. c. vlt. vt refert Pa. i. d. c. si vo ꝙ nō peccat mortal⁹ tale iuramētū nō seruāndo. Iz venialr. facit ter. i. d. c. vlt. q dicit. ꝙ p mortali crimie nō sūt puniēdi. ꝛ no. ꝙ loquit in eo q̄ iurauit alio oblig̃di se. q̄ si aīaz nō habuisz nō eēt obligat⁹. Cōclude ergo sic. ꝙ si habuit aīam oblig̃di se q̄ iurauit ꝙ tenet seruare. nisi vergat i dispēdiū p̄pue salutis. aut alteri⁹ cōmodi. ita dicti⁹ de sup̄dictis. Iz nō de p̄cepto ita ꝙ mortal⁹ peccet. Si vo nō habuit aīam obligādi vl sum⁹ i dubio. sic si obligat ad seruādū. vt ē ter. i. c. i. q. nūq̄ cū ꝛ q̄ dr i. c. si vo. dz itelligi ad timorē. ne passim q̄s ꝓsumat Iz cū bona in iurāte ꝛ licēta supiorio. Silr. c. Iz de iureiu. li. vj. Facit. p hoc q̄ ibi dēt nō vi vl metu extorti ꝛ ibi Iz Archi. ꝛ multi i. c. cū p̄cipiat eo. ti. verūz ꝙ nō Iz iuramētū metu extorti in casu a lege p̄hibito. Facit auc. sacra pubez. C. si aduer. ven. Iz si nō ē i casu a lege p̄hibito. sic Iz iuramentuz fm Hosti. ꝛ sequit Pa. in. d. c. cū p̄tingat. q̄tus metu extorti fm tū ꝙ dixi. s. sub pēa venali. Et hec itelligē in iuramēto. p̄missorio ex metu q̄ pōt cadere i p̄stāte extorto. ꝛ ꝫ iusticiaz. qa si eēt iuramētū assertorū nō excusaret pp metū si mēdacū inraret a peccato mortali. xxij. q. v. ita ꝛ de his que vi vl nic. c. facto not. gl. in. d. c. auctoritatē nec sil̄r i iuramēto p̄missorio ex casu ex alienis metꝰ. nisi vt dictū est q̄ nō habuit animū obligādi se.

¶ Decimo nō obligat iuramētum q̄ reo sup̄ q̄ ē iuramētū fecit nō perdurat i eode statu. Iz venit ad talē statū. vt ꝙ temerariū eēt tūc tal⁹ iurāt. puta q̄ iurauit ꝙ nō efficiet mileꝰ vel negociator. vl nō recipiet feudū a tali dño postea venit ad paupiatē. ita ꝙ nō p̄t vxē nisi efficiat⁹ miles vl negociator. ꝛ hmōi. nō q̄ si a p̄incipio fuisset iste casus ꝛ iurasset iuramētū fuisset temerariū. ꝛ tō p̄t ꝑpa auctoritate ꝓuenire fz Archi. in. c. a diuerte. xxij. q. ij. Facit p hoc xxij. q. ij. ne qs. ꝛ dicit gl. i. d. c. q̄dmodū so subintelligi i iuramēto. Iz si reo i cōdēnatū p̄maneb. Itē de illo q̄ iurauerat reddē gladiū boi sane mētis q̄ nō reddet eff. reto furioso. xxij. q. ij. ne qs. Itē cū qs iurauit aliq̄ accipe ꝛ illa ꝓrit p vbā de p̄nti cū alio. Silr q̄ qs cū abūdaret. p̄misit tenere obstagia: nūc nō p̄t nisi mēdicet. ꝛ cū nō ꝓuenit mēdicare nō tūr. ar. c. q̄re. li. ꝛ c. bren eo. ti. Sec⁹ fz Ho. si cū nō ꝺdecet mēdicare vl si tpe iuramē ti hec p̄dictio ferat. si q̄ oportebat mēdicare q̄ tūr. Itē q̄ qs iurauit non mutare sepulturā vl testū. q̄ pōt ex noua cā. vt. j. Sepultura. Facit q̄ no. Pa. i. c. vltatis. de iureiur. vbi dicit q̄ si iurauit respectu dignitatis. vl alteri⁹ q̄litatis ex̄tis i iurāte vl in illo cui iurat ꝙ illa deficiēte nō tūr. puta iurauit tibi q̄ eras eū obedire. nūc cū sis repositꝰ nō teneor. c. venerabilē. de elec. vl iurauit tāq̄ canonic⁹ vl scolaris ar. d. c. venerabilē. ꝛ. c. cū inter. p. ꝛ q̄ ibi no. de renū. ꝛ Iz fede. p̄si. cl. vlt. sed istud dcm̄ suuz limitat Pa. q̄ iurauit nō simplr fz vt talis secus si simplr. q̄ semp obligatur si verba iuramenti ꝓportant ar. xxxij. q. vlt. c. vnico nisi vt dictum est venire ad talē statū in quo si vellet iurare eēt temerarium quod not. bene.

¶ Undecimo q̄ ꝫ bonos mores nāles vtpnta qz p̄bet occasionē relinquēdi vt i. c. q̄dmodū p̄dicto. ꝛ regula nō ē obligatoriū de reg. iu. li. vj. Exēplū vir iurat nō agere ꝫ vxorē rep amotaꝫ qz non valet vt. ff. de pac. do. l. ꝓuenire. nō qz tale iuramētū p̄bet occasionē mulieri⁹ furādi. silr q̄ iurauit nō denūciare aliq̄ nō tenet qz ē ꝫ bonū aie relinquēdo. ꝛ cartatis. ij. q. i. si peccauerit. ꝛ de iudi. c. nouit facit. l. si vn⁹. ff. pacta. ff. de pa. limitat nisi aliud exēplū Hosti. i. d. c. q̄dmodū vxē qz nō tenet nisi q̄ p̄tū qz sic nō faceret facit. c. ad nraz el. primo de iureiuran. Iz opz denūciet vel agat pp bonū cōe p̄cipalr ꝛ si secūdario pp bonuz p̄opriū.

¶ Sed quid de accusatione dic vt supra acculatio. ff. vj.

¶ Duodecimus q̄ iuramētū ē ꝫ vel tū vel iuramētū vel p̄missionē p̄tus factā vt i. c. sic er l⁹ de spō. ꝛ. c. quāto de iureiurā. ꝛ in. c. itellecto eo. ti. Intelligē si p̄missio etiam fuit simplex fm Host. ꝛ Pa. ꝛ Inno. in. d. c. sicut ꝙtus postea Inno. teneat cōtrarium in. c. veniens de iureiu. Iz nō est verum per. c. iuramenti. xxij. q. v.

¶ Sz q̄ro vtr actꝰ gest⁹ ꝫ p̄imū iuramentū sit ipso iure nullus. ℟. Pa. in. d. c. itellecto ꝙ si actus dep̄det a mera volūtate iurātis puta qz nullo iure. p̄hibet sic Iz dcm̄ Inno. in c. dilecto de p̄bē. ꝙ si qs iurauit nō alienare libz. ꝛ tū alienauit Iz aliena tio Iz sit p̄iur⁹. Facit. c. vltia volūtas. xxij. q. ij. in gl. vbi tangit ꝙ q̄ iurauit nō mutare testū si mutat Iz fm Iz sit periurus nisi in casu de quo. s. ff. Host. i. c. cū matrix. de celebra. miss. Iz ꝙ nō valet sēz testū. Sz Jo. an. in regula ꝙ semel placuit li. vj. Iz ꝙ valeat qz nullo iure cauet ꝙ sit nullum factum per quod sit cōtra iuramentū quod verūz est quando actus dependet a mera facultate iurantis. Si autē dispositio actus non dependet a mera volūtate iurātis puta qz interdicit a lege famose ipsi⁹ iurantis exēplū i nulliere ꝛ minore q̄ nō possunt alienare vl aliū ꝛctuz facere sine certa solēnitate ꝛ tūc act⁹ iurat⁹ ꝫ p̄imū iuramētū nō valz ipso iure. ꝛ sic intellige gl. c. Iz de iureiu. li. vj. rō qz actus sine iuramento erat ipso iure nullus obstāte p̄hibitiōe legis rōne dēt iuramenti substineri nō pōt qa tā obligauerat se deo p̄imū iuramentum ꝛ sic fz iuramentū fuit illicitum

ꝛ idem dic quādo actus prohibetur
rōne publice vtilitatis ꝛ iste est cāus
d.c. intellecto. Dic ergo q̄ sic lex seu
statutū nō resistit actui iurato q̄ li fi-
at ꝯtū nō est ipso iure nullus secus
si resistit ita ꝫ Arch.in.c.fi a sede de
pben.li.vj.galpar.de calde.in.c cuz
ꝓtingat de iurem.ꝛ Spe. de emp.ꝛ
ven.qō no.p cautela mulierum q̄ ti
ment ne inducant ad aliq̄ faciendā
in eoꝝ preiudiciū q̄ rem ꝓius in
manu alicuius coꝝ testudus se nol-
le tales alienatiōes vel renūciationes
facere dūmō qn̄ ꝯmm faciunt intē/
dant nō facere ꝯ iuramentū primum
s.nō effectualr renūciare ſz solū ver-
balr q̄ sic nō erunt ꝓiure in ꝓscia
eo q̄ primū iuramentuz intellexerūt
effectualiter non verbaliter solum.

17 ¶ Xuj. nō est obligatorius iuramen-
tū qn̄ ille cui est ꝓstitū frāgit fidē in-
ranti ſz no ſm pa.in.c.puenit el.ti.
de iureiur. q̄ qn̄q̄ due obligatiōes
respiciūt se adinuicē puta, promisi tibi
equū pp q̄ alius promisit mihi cen-
tū ꝛ sic si ego nō seruo ꝓmissum nec
ille tenebit mihi de ceruū ꝛ sic intelli
ge illud. Frangēti fidē fides frāgat
eidē. ff. p socio. l. si quenerit in fi. xx-
viij. q. ij si infidelis. ff. de iofficio testa.
l. instituta. C. de pac. l cū ꝓponas la-
ij. ꝛ sic intelligit dictū. c. puenit. ꝛ c.
ꝓstitut⁹ de penis idē dico qn̄ ꝑditio
naliter ꝓmisi puta iurauit ire romā
si dederis cētū si nō das nō teneor q̄
promissio mea non purificat nisi a tpe
cristentis cōditōis. l. cedē diē. ff. de
vbo. sig. Insti. de vb. obli. §. ex con-
dition ali qn̄q̄ aut obligatōes nō re-
ferunt ad inuicē ſz ad diuersa. Exē-
plū promisi tibi simplr cētū ꝛ nō ex
hoc ſz simplr ꝓmisisti mihi aliqd fa
cere tūc ſz ego nō impleā ꝓmissuz tū

alter tenet q̄ non ꝓmisisti mihi rōne
ꝓmissionis mee sed simplr ꝛ de spe
cie ad spēm nō fit cōpensatio vt no.
in.c.ij. de depposito. hoc tenuit Ly.i
d.l. cū ꝓponas ꝛ sic intellige. c. nolit.
xxij. q. i. vbi dr q̄ hosti seruāda ē fi-
des: nec obstat. c. q̄ deo p̄t. xxiij. q.
v. de voto vir ꝛ mulieris vbi ſz al-
ter tū tenet seruare q̄ ibi simplr qui
libet eoꝝ voluit deo non conditiona
liter. ꝛ et est obligatus. Secus si ꝑdi
tionalr saltē tacite puta q̄ si de hoc
cogitasset nō ꝓmisset q̄ sic non tene
tur per ea q̄ dixi. s. iuramentum. inj.
in prin. ꝛ Jura. vj. §. i. in fine.

¶ Sed qd si ille cui iurauī nō ipleti 18
ꝓmissuz ex necessitate aliq̄ puta quia
nō pōt. R. q̄ nihilominus ego nō te
neor ad iuramentū factū ꝓp illud. q̄
vī tacite sub tali cōditiōe iurasse. ꝛ h̄
ſz doc. An. ꝛ Pa. in. c. sicut el. tij. de
iurem. ꝛ placet ſz alij teneāt. hoc vr
solū non teneri qn̄ ex negligētia alt⁹
non attendit vel ex voluntate.

¶ Utz ille qui iurauerat seruire sub 19
certa mercede solnēda quolibet mēn
se nō potuit ipiere seruitū ꝓp defec-
tū. solutionis puta q̄ nō potuit sta
re in loco. nunqd poterit agere p in/
teresse suo ex quo p eum nō stetit. R.
Albri. in. l. ediles. ff. de edil. edic. q̄
sic. p hoc bonus ter. in. l. si in lege. §.
colonus. ꝛ in. l. qui operas. ff. loca. se
cus si nō ipleuit seruitū cū posset. q̄
non habebit salariū per predictaz. l.
ediles. §. primo ꝛ per. l. Julianus. §.
offerri. ff. de ac. emp. ꝛ vendi.

¶ Utz iurās vel ꝓmittens nō ex̄pl 20
lere inquilinum possit expellere si nō
soluit pensionem. R. q̄ sic secundus
Pa. in. c. tua nos de iureiurā. Facit
l. q̄ro. §. inter locatorē. ff. locati. vbi
patet q̄ si ꝓductor ꝓterit id q̄ tenet

ex natura

ex natura ꝯtus. nō teneri et locatorē
ex promissione locatōis. Idē dico in
patre qui promisit nō exheredare filiū
Intelligit nisi crimē ingratitudinis
cōmiserit. l. qdā cū filiū. ff. de vb. ob.
ꝛ ḡaliter ſm Bar. i. d. §. inter loca
torē. Hic. §. facit ad oēs ꝯtus in q̄-
bus aliqd vltra citroq̄ ꝓmittitur vt
q̄libet nō teneat seruare q̄ promisit si p
aduersaz partem non seruat tū pp q̄
sūt promissa. d. §. offerri. Silr si vir iu
rauit nō dimittere vroreꝫ. Intelligit
nisi faciat ꝯ legē ꝓngi. vel si promisit
dotē pōt dimittere si nō soluit. iura
no. in. c. vāas. de dote post dnor. res/
Itē si iurauit te non offendere intelli
git. nisi causam offensionis cōmise-
ris. l. q̄ seruū. ff. de vbo. obl. Facit q̄
notat in. l. cū pr. §. libertus. ff. de leg.
ij. ꝛ q̄ no. in. d. c. quēadmodū in gl.

21 ¶ Xiij. Qn̄ mandatū legis vel supe
rioris vult ꝯtū iuramēto. puta ira
ui tibi dare. r. Judex precipit ne tibi
dare debā ex aliqua lītia cā nō tene/
or. c. significauit de censi. l. fi. ff. q̄ fa
tisfa. co. vel de lege puta fuisti excōi/
catus post iuramentū tibi factum de
aliq̄ tibi dādo non teneor nisi absol/
uatus de quo tū dic vt. §. Excōicatus
vij. §. xij. Ideo in ol iuramento sub
intelligitur. Saluo iure superioris vel
alterius ſm Joā. an. in. d. c. quemad
modum facit. c. veniens eo. tit.

22 ¶ Xv. Qn̄ iuramētū est in ꝓiudiciū
alteri⁹ puta canonici iurāt q̄ si aliqs
eoꝝ efficiat eps̄ seruabit q̄dā in piu
dicium ꝯtalis dignitatis. Nā talis fa
ctus eps̄ nō tenet vt in. c. sicut ē nr̄is
de iureiu. Idē dic si cardinales iurāt
ꝓmo in papā nō tenerēt. Silr cū vir
tellige pp odiū q̄ nō tūr ꝛ etiam pp

ꝓximitatē. Sz tunc ad regulās vro
ris tenet reddere ſz nō exigē q̄ illud
ē solū in iudiciū suū vide q̄ not. in
c. ma nos de iureiu. in gl. h̄ vr tenere
Host. trancre. Host. ꝛ Jo. an. Idem
dic cū qs ꝓmisit tenere secretū q̄ qn̄
est alteri nociuū nō tenet qn̄ possit ꝛ
debeat revelare illis qui ꝓt̄ ꝓdesse ꝛ
nō obesse. xxij. q. v. h̄ vr sentit glo. in
c. ego de iureiu. silr intelligit q̄ nō te
net revelare nisi ꝑdiceat in testem q̄
ſm Inno. in. c. qliter. ꝛ qn̄ el. i. de ac
cu. tenet dicere et li cogitasset. de hoc
qn̄ iurauit. Facit. c. q̄ plerīq̄ de off.
or. li. vj. ꝛ c. ꝓstitutis el ꝓmo de testi.
ꝛ c. olim de accu. Itē eum qs exigit
iuramentū ab aliquo de veritate di-
cēda. Si talis est hō seruus de quo ꝓ
sumit veresilr q̄ ꝓcedet non seruato
ordine iusticie sic non tenet revelare
q̄ scit et si posset ꝓbare silr ꝛ q̄uis
nō sit crudelis ſz q̄ ꝓcedet ordine de
bito nō dz revelare et q̄ non pot ꝓba
re ar. c. si peccauerit. ij. q. i. ꝛ. ii. q. vij
plerīq̄ hec Rodo. illic tantū q̄ pōt
ꝓdesse ſz nō obesse teneret si iurauit
ar. xxij. q. v. hoc vr. Idē dic de eo q̄
iurauit non ꝓstare auxiliū tali. Intel
ligit. s. iuste ſm Joā. an. allegat. c.
petitio de iureiu. ꝛ c. primuz de hio
q̄ fi. a maio. par. ca. ꝛ c. grauē de ex-
cessibus pla. et si iurasset de iusto au
xilio nō dando non obligat q̄ iura/
mentū non ligat ad illicita ꝛ ꝯ ius. d.
c. quāto co. ti. Idē dic de illo q̄ posi/
tus in dignitate ꝛ alienās dona iurat
nō renocare q̄ non tenet vt in. c. itel
lecto eo. ti. q̄ est in preiudiciū alteri⁹
s. dignitatis. c. cū ꝓtingat in fi. eo. tit.
c. ti. de pac. li. vj. Et hoc tene et si nō
iurasset primo nō alienare ſz glo. sen-
tiat oppositū in. d. c. intellecto p̄ dī
cta ꝛ hoc intelligo in notabili alienā

ꝛ

tione per qm̃ ledatur dignitas notabiliter. Secus esset in re modica qz prosapiã est principũ donare. c. i. de dona. ⁊ in mramẽto fco a prelato de nõ alienando nisi ꝓlixto papa nõ dz referri ad modicã alienationẽ qz iuramenti nõ extenditur ad verisimile non cogitata. c. veñẽs co. sentit Hede. cõsilio. nõ imramenti filiorisa. ⁊ minorũ ⁊ vro. ⁊ seruoꝝ non valet in ꝓiudiciũ illoꝝ qui eorũ curam habẽt ⁊ nõ possunt ea irritare sicut ⁊ vota ꝑmittũt. de iu. iur. c. xxx. nu. Secus in alijs: puta voto castitatis sicut de voto habes infra votum. ij.

22 ¶ Ex. Quando iuramenti est obligatã legẽ positã vel statutũ ⁊ ita fuerint multe opiniões vt recitat Hda. in. c. cũ ingat de iureiurã. in istud mihi vi verius dicendũ circa istud quod aut ler ponitur seu statuũ aliqd ꝓhibet pp bonos mores cõseruãdos ⁊ ꝺ hanc nõ valet iuramẽti vt in regula nõ est obligatorium de reg. iur. li. vj. Exemplũ in muliere q̃ viuente viro credit fidei adultero de ꝺpendo post mortẽ sui viri cũ eo nõ valet. Et ita ligo de bonis moribus nãlib⁹. qz sic ler est dispẽsabilis ⁊ inuariabilis. ꝙ. di. in ꝓn. ⁊ viij. di. q̃ ꝺ bonos. Secus in bonis moꝛib⁹ciuilib⁹ qz iuramẽti ꝺ ipsos valz. c. significãte de pign. vbi valz iuramẽtũ ꝺ pactũ legis cõmissorie aut ler seu statuũ fundat sup bono publico ꝓncipali. ⁊ sic nõ ꝛz iuramentũ factũ ꝺ qz p̃iudicio vel iuramẽtis primatoꝝ imo publici remitti nõ põt ad hoc. l. imo publicã. ff. de pac. Aut ler seu statuũ nõ est fundatũ in bonis moꝛib⁹ nãlibus. nec sup bono publico ꝓncipali. ꝛz in odiũ aliquoꝝ ⁊ sic ꝛz iuramenti qũ põt sine dispẽdio salutis ꝺplere. ꝛz nõ sine dispẽdio rei tẽporalis vt in. d. c. significante ⁊ in. c. debitores de iureiu. idez dõm qñ ler principal⁹ est fundata sup fauore ꝓnato l⁹ ꝓter ⁊ secundario sup publica vtilitate ꝙ iuramenti ligat. Et iste est casus. ꝓprie. c. ij. de pac. li. vj. ⁊ hoc qñ nõ ꝓtinet aliqua turpitudinem ꝺ bonos moꝛes nãle. nec ex parte iurãtis. nec ex parte mãe super q̃ prestãtie ꝺ bonũ publicũ ꝓnet. paliter. ⁊ nõ quare teneat iuramentũ in istis duob⁹ casib⁹ est qz iurãdo nõ peccaut qz aliter potius est ꝓmittẽdo gratiã q̃s ꝓcepturus. ⁊ nõ eius ꝺnum nõ est in dispendiũ salutis eterne. ꝛz solui rerum tẽporaliũ. aut si peccaut trãsgrediẽdo tñ põt seruare sine peccato. ⁊ nõ ꝛz iuramẽti. c. ⁊ si rpõ de iureiu. iuncto. §. illicitũ. xxij. q. iij. sed autẽ cẽt qũ est ꝺ bonos moꝛes nãles vel ꝓtra ius publicum principaliter qz sine peccato seruari non potest.

24 ¶ Itez talis ꝺcessus factus ꝺ legẽ vel statutũ ꝓncipal⁹ fundatũ sup fauore vel odio ꝓnati. ita firmet iuramẽto ꝙ et heredes obligent. ℞. fm Hda. in. d. c. cũ ingat ꝙ cõis opinio est ꝙ sic. qz iramentũ ꝓfirmatorũ validat actũ inualidũ ⁊ ex eo oritur actio vt in auc. facta pubꝛ. C. si aduersus vẽ. innitanti dolo vi vel metu sit iuramentũ extortũ vt in. c. ingt. extra. c. ꝛz eo. li. vj. ⁊ in. c. ij. de pac. li vj. ⁊ dicta auc. facta pubꝛ. secus cẽt in iuramẽto introductorio obligatorio. puta iuro tibi dare centũ nulla cã ꝓcedẽte. qz iste nõ est modus inducendi de obligatõis nisi in liberto vt. l. vt iureiurandi in ꝓn. ff. de ope. lib. ⁊. l. fi. ff. de lib. causa. ⁊ ibi Bul. de cu. ⁊ Bar. in. l. insirandi la. ij. ff. de iureiurã. ⁊ nõ ligaret hẽdeo de iure ciuili ꝛz de iure canonico si sint in cui

pa non implendi. ⁊ iuramentũ erat limplex. puta iurauit dare. c. ⁊ pentuit de pctõ suo credo ꝙ teneatur p id quod ditꝛ supra heres. §. v.

25 ¶ Sed qd si in ꝓd ctu. l. vel statuto fiũdato sup bono ꝓnato vl odio dicatur nõ valẽ ꝺcũ nũqd valebit si iuramẽtũ interponat. ℞. ꝙ sic. facẽs not. ino. i. c. ij. ꝺ regula. vbi dicẽ ꝙ in istis spualib⁹ mo nãle ꝓferẽ iuri positiuo.

26 ¶ Quid si addat statuto ꝙ si ꝓuata nõ fuit solẽnitas debita ꝓsumit dolũ vl alia illicita. cãs. ℞. ꝙ si ꝓstat ꝺcũ eẽ ver⁊ ⁊ nõ ficticiũ aut doloꝛuz q̃ ad ipz minorẽ ⁊ hmõi. ꝙ q̃ fit sic iuratũ ligat tã i foro aie vbi credit ꝙ se et ꝺ se. vt i. c. significasti el. ⁊. de homi. ⁊ no. in cle. i. de penis. q̃s ẽt in foro ꝓtẽtioso qz cessat rõ statuti. Si vo fuerit dolus vl fraus tũc si statuto subeat cã ꝓsumẽdi dolũ. vt qz cõiter i loco decipiebant dolose minores tũc saluabit opinio bal. ⁊ bar. ⁊ alioꝝ q tenẽt iuramẽtũ ñ valẽ qz nõ tollit ꝓsumptoꝛ statuti legitie iducti. i. secus eẽt ñ statuto nõ subeat cã ꝓsumẽdi fraudẽ. qa tunc ligat iuramentum.

27 ¶ Sz qro ẽs statuit ꝙ qlibet clericus absens reuertat. ⁊. cerni diez sub pena excõicatiõis. cliens de licentia epi moꝛat ad studiũ. ⁊ iurauerat creditoꝛi suo nõ recedẽ añ ei⁹ solutionẽ qrti an obliget iuramẽto vl ꝓcepto ꝓlati seu legis. ⁊ vr̃ ꝙ iuramẽtuz sit nullũ qz ꝺ obedientiã superiori nõ ꝓt seruari sine interitu salutis. d. c. cũ cõtingat. ⁊. c. ij. de pac. li. vj. sed Hda in c. venẽtes. de iureiur. dicit ⁊ est dctũ Io. an. in mercurialibus in regula in malis. ꝓmissio li. vi. ꝙ ex quo cuz licentia epi fuit in studio ⁊ ꝓ necessitate studij ꝺcti debitũ videt se obligasse cũ licentia epi. qz vno ꝓcesso ꝓcedunt oia sine q̃bus istud nõ ꝺ effectũ. c. ꝓterea ⁊. c. prudentiã. de offic. vele. ⁊. l. ad rẽ mobilẽ. ⁊. l. ad leganti. ff. de pen. ⁊ sic nõ dz recedẽ ꝛz seruare iuramentũ secus si sine licentia epi vel nõ ꝓ necessitate studij ꝛz ꝓ lasciuia qz tunc iramẽti nõ valet ꝺ obedientiã superioris. Idẽ dico in pbẽ renocante filiũ q̃ predicto mõ iurauerat. ⁊ idẽ de quolibet subdito. ⁊ facit pro mercatoribus q ꝺ ꝓhibitionẽ suoꝝ dñoꝝ vadunt ad certa loca ꝓhibita ꝓn ꝙ ꝓhibere pñt. vt in. l. fi. ⁊ ꝙ ibi no. ff. de decre. ab or. fact. ⁊. l. mercatores. C. de ꝓmer. ⁊ mer. ⁊. l. relegatorum. ff. de interdi. ⁊ re. ⁊ qz ibi notat quia non poterunt se obligare ad ibi standum. nisi superiores tacite vel expresse consentiant.

28 ¶ Vii. Non obligat ⁊ iuramentum quando iuramentum ponit sup cõtractu simulato sed distingue secũdũ Hda. in. d. c. cum contingat ꝙ aut simulatio est de consensu vtriusq̃ partis tam super contractu q̃s sup iuramento ⁊ tunc si ex iusta causa putat iusto timore vel quia indigebat mutuo concepit pignus in forma vendicionis vt creditoꝛ lucraretur fructus ⁊ sic non obligat iuramentum. quia defuit consensus. ⁊ fuit iusta causa simulãdi ad hoc. c. i. quod metus cãdi ⁊. l. fi. C. de non nu. pecu. Si vero ex iniusta causa fit. puta causa fraudandi gabellas vel aliter ad deceptionẽ ꝓximi simulant vnũ contractuz esse alium. ⁊ iurant singula contenta in instrumento vera. nõ eo ipso est periurus qz simulatio ita nomine ex intus cã nõ excusat. vt no. in. c. interrogasti cã nõ excusat. vt no. in. c. interrogasti. ⁊ vti. di. sicut ille qui precẽ vel ꝓ cio deposuit falsum. c. i. de cri. fal. et volens contrauenire nõ debet audiri

sed si turasset solū non ꝑsentire illi ꝑ
ctui quē simulabat in deceptionez, p
rimi. lz grauiter peccauerit iurando
in dānū primi. tñ non obligat. qz de
fuit ꝓsensuo. vñ respectu dei nō eri-
gīt absolutio a iuramēto ar. c. ma de
spon. lz in foro ꝓtentioso cōpellit ob
seruare. nec audīt volēs allegare tur
pitudinē suā. ꝛ hoc ꝛ̄ inquātuz est
solū in ꝓiudiciū suū ꝛ nō imminet pe
riculū aie. Aut simulatio solū erat su
per ꝑctu ex parte vtriusq; lz iuramē
tū intercessit ne agat ꝑ tacite vel exꝓs
se: ꝛ hoc ne ꝑctus feneraticius detege
ret. Exemplū pignorauit res qs ꝛ tñ
simulauit vēdere vt mutuans faciat
gnoraticiū ꝑctū: lz seruare: ꝛ tunc iu-
ramētū obligat: ꝛ pinde ē ac si iurat
set soluere vsuras. facit qđ no. Ex. in
l. si ex cautiōe. C. de nō nume. pe. vbi
ꝓcludit q; iurās nō opponē exceptio
nem de nō nu. pe. obligat lz simpler
renūciatio non valeret in foro tñ aie
si nō habuit intentionez obligādi se
nō tñr. vt dixi. §. Aut simulatio ē de
vno ꝑctū ad aliū ꝑctū q non pōt ser-
uari sine pctō vt ꝑctus simoniacus:
lz cōcipiat sub alio ꝑctu: qz tunc in-
rans sciēter peccat mortaliꝫ: ꝛ tenetur
non seruare. xxij. q. iij. per totū. Aut
simulatio fuit ex parte iurātis tñ su
p ꝑctu solū ab eo simulato. vt qz aliō
geredat in corde: aliud in verbis vel
vsus est ōbus duplicid⁹ callide iuran
do ꝛ tūc ꝫ ꝑa. in. d. c. cū ꝓpngat. itel
ligit scōm intentionē recipientis. ꝛ sic
deus videtur recipere. xxij. q. v. qua
cūq;. ꝛ §. er his oībus. ꝛ sic ligat iu-
ramentum secundum distinctionem
de qna. §. iuramentum. iiij. in ꝑn.

29 ¶ Sz qđ remediū erit qñ iuramen-
tū intercessit ne in ꝑctu simulato vi
re petant ex quo iurauit non agere ꝑ
tacite vel exꝓsse. ℟. qđ ad ōba iura
menti est recurrendū q; si ōba exclu-
dunt actum ꝛ exceptionez tacite vel
exꝓsse tunc denūciet ecclie q; poterit
eū absolnere. d. c. quēadmoduz q; si
iurauit nō denūciare non valet iura-
mentū vt dictum est. intelligo qñ ꝑn
cipaliter facit er zelo salutis ꝓximi
lz secūdario, ꝓpter suam vtilitatez qz
si principaliter faceret ꝓpter suam
vtilitatem non credo tutus sit in cō-
scientia ex quo iurauit non denūcia
re: ꝛ sic intelligo ꝛ limito. c. primuz.
ꝛ. c. debitores de iureiurando.

¶ Decimooctauo non obligat iura 30
mentū rōne ipossibilitatis vel neces-
ūtatis aut magne difficultat̄ post ve-
nientis. Nā de ipossibilitate dicitur
ipossibilū nulla est obligatio. ff. de
reg. iur. de necessitate ꝛ magna diffi-
cultate dicunt doc. in. c. q̄relā. de iu-
reiurā. ꝛ in. c. breui eo. q; excusat a p;
iurio. ratio. qz deus respicit aiuz nō
manū. xxij. q. v. si quid inuenisti. ꝛ fa
cit. l. fi. ff. qui satisd. coga. vnde dicit
Inno. in. c. venerabilē. de elec. q; vr-
gente necessitate potest quis ꝓpria
auctoritate frangere iramentū si nō
potest haberi superior a quo petatur
absolutio. xj. q. iij. antecessor.

¶ Sed qd si ꝑtpe iuramēti credebat qz
se nō posse iplere vel non hēbat, pba
bilē cāz credēdi q; posset facere. ℟.
Dost. q; peccaut mortaliꝫ iurando:
qz defuit in primo veritas in scōo iu
dicium. ꝛ sic est periurus. secus si pro
babiliter credidit posse facere.

¶ Xr. nō est obligatorū iuramētuz 31
qñ qs nō habuit aiuz obligādi se cū
iurauit: puta qs ex dolo inductus iu-
rauit q; oino nō iurasset nisi dolus fu
isset: ēt si dolus vnu reipsa, qz nō ꝛ.

facit. l. treo ffeo. ff. de pac. ꝛ. l. si sozor
C. de colla. ꝛ Fede. psi. exc. v. vbi ō
terminat filiā minorez seductā a fri-
bus que renūciauit. bonis ꝓmissis re
dens q; nō valeāt nisi tto plus ꝙ dos
sua. q; nō valet qñ multo plus valēt
qz vbi dolus est ibi excludit volūtat
l. i. ff. de dolo lz. S. Bo. vbi. S. q. iij.
ar. i. q; vniuersaliꝫ nō obligat iuramē
tū si aliuz obligādi nō hūit lz tū ide
ntitatī primi. satisfacē si dolose ꝺcepit
eū ꝫ Ric. eadē di. ar. i. q. iij. ꝛ an pre
cet mortaliꝫ iurādo. dic vt. S. §. ix. fa
cit. c. ventēo eo. ꝛ. c. q̄tauallus ibidē
33 ¶ Xr. Nō obligat qñ iuramentū cō
mutat in melius vt i. c. ꝓuenit el. ij.
de iureiu. lz hoc bz duas limitatiōes
primā q; hoc est ꝛ̄ qñ vtrūq; non
pōt ipleri ſm. do. Ancto. in. d. c. ꝓue-
nit. Mā tunc qñ iuratum est impedi-
tiuū vel turbatiuū maioris boni licz
sit tutū hēre iniam a superiore tamē
nō est necessaria: qz pōt ꝑuenire ura
mento. alla. c. cōmissuz. de spon. ꝛ
c. lz de regula. allego. c. scripture de
voto. vbi hoc tz Inno. aptē facit gl.
in. c. monachū. xx. q. iij. ꝛ xxiij. qō.
v. nolunt. secus esset si bonū iuramm
non esset impeditiuū maioris boni. sed
vtrūq; posset fieri qz sine auctoritate
supioris nō posset ꝑuenire iuramen
to lz eſs posset dispēsare vt ꝑueniat
rōne maioris boni ſm Inno. in. c. de
ditores eo. ti. filr dic si esset dubiū an
esset maius bonū necessario regri di
spensationez epi ar. c. i. de voto ſa li
mitatiō est q; vera ē dcā regula qñ iu
ramentū nō ꝑcernit ꝓpriā vtilitatez
alicui⁹ qz si ꝑcerneret nō eēt vera ctā
si vnū sit totaliꝫ impeditiuū alterius nec
ꝙ no. i. c. ℟to eo. ti. ꝛ i. c. cū iter. p. de
renūn. ꝛ Jo. an. in mercurialib⁹ i regu

la in malto de reg. iur. li. vj. Mā vbi
tor q; iurauit vnā rē dare nō pōt da-
re meliorē aliā, ꝓ illa inuito creditore.
l. ij. §. i. ff. si cer. pe. ꝛ instit. q. mo. tol.
oblig. i ꝑn. nisi velit in, ꝓpriā religio-
nis obseruātiā cōmutare ꝛ vnū ē im-
pedituū alterius ꝛ hoc placet fauore
religiōis ꝛ ēt legē pa. i. d. c. peruenit.

¶ Xrje. Nō obligat iuramētū ꝫ alt 34
ēo qñ id qđ iurat ꝓhibit in feō vt te-
neat ꝑcise ad fcm rō qz ſm aliqs de
iure ciuili obligat⁹ ad factū sufficit si
soluat interesse vt i. l. stipulatiōes nō
dividūt. ff. de vbo. ob. ꝛ in. l. si qs ab
alio in fi. ff. de re iud. qz ꝫ cōiter doc.
tenēt vel ad factū vel ad interesse ꝛ nō
ꝑcise ad fcm vt no. bar. in. d. l. stipu-
latiōes sed ego dico ꝑtū. i. q; ꝑcise te
neat ad factū de iure diuino ꝛ canō-
nico ꝛ hoc intellige si pōt ipleri ꝛ nō
sit ꝑ bonos mores ꝛ aliqđ ꝓdicioz
in quo nō obligat iuramentū ꝛ ꝓba
tur hoc p. c. primū. ꝛ. c. q̄liter de pac.
ꝛ. c. iuramēti. xxij. q. v. Facit. c. lz de
voto ꝛ. c. ex lr̄is. ij. de spon. ꝛ. c. nouit
de iudi. ꝛ dcm. c. si xꝑus ꝛ hoc videt
sensisse bar. vbi. S. q; vult q; vbi ob-
ligatio descendit a lege cōpellit quis
ꝑcise ad fcm ar. m. l. q liberos. ff. de
ritu nup. cū si. Idem dicit si a testato
remisit inducat spēs seruitutis ꝓpter
vt in. l. titio. §. titio. ꝛ. ff. de ꝛdi. ꝛ de-
mō. hec regula esset vera qñ qs ꝓpri
sit fcm alienū qz non tenet nisi facere
quātū in ipo ē bona fide de spon. ex
lr̄is nec obstat qđ dcm est. S. Jura-
mentū. iiij. §. i. qz ibi nō tenebat ꝑci-
se stare sine lz vel parere vel ꝑstare re
nā ꝛ ꝫ ēt nō hēret locuz qñ ꝓmittēs
ꝑcise ītēdebat se obligare ad paren-
dū sine vel pōt dici q; ꝛ̄ est q; sufficit
cit prestare interesse sine periurio qñ
factū eēt inutile parti si prestaret vel

est factū impossibile qz tunc nō obligaret iuramēti sup tali facto pstitū.

35 ¶ Xxij. Non obligat qñ qs iurauit seruare qđ nō est puta iurauit seruare statuta intelligit de factis z si addit qz p idē iuramētū pstitū obseruabit et q̄ licet nō obligat ad illa q̄ fiunt rōne iuramēti ita qz sit periurus tz bñ rōne promissionis obligabit. vt in. c. cū cuius eo. ti. Tz iste casus nō est rōne ei⁹ qđ nō est sed qz seruare futura nō iurauit sed promisit soluī per iuramentuz primo prestitū non tamen tunc factus z ideo si iuraret seruare etiam facienda teneretur aliter esset periurus.

36 ¶ Xxiij. Nō obligat iuramēti pstitū circa ea q̄ subdunt ptāti alteritō pnta vroꝛ q̄ iurauit peregrinatōez v l' hmōi z tō nō pōt implere cū eis ōdicit a viro dño vel abbate z de hꝫ dic. vt. j. votū. ij. facit qđ. s. dixi. §. xxij.

37 ¶ Xxiij. Non obligat iuramentū qñ aliꝰ euadēdi solū quis aliquid iurat qđ nec. cā. perlatū. xxxj. q. ij. L. Othavius in fi. vñ q̄ iurauit redire ad carceres si carcer est iniuriosus nō tenetur redire qđ me. cā. c. i. secus esset si nō esset iniuriosus qz tenet ēt si imineret periculū mortis sm gl. in cle. pastoralis de re iudi. z Bart. in. l. regulariter. ff. de pactis. Et tō istud est verū qñ vult euadē illō qđ idebuit substinet z sic vt euadat iurat nō itēdēs se obligare sec⁹ ēt si itēdebat se obligare qñ iurauit qz tūc dic vt. s. §. ix.

38 ¶ Xxv. Nō obligat iuramētū qñ iuramētū est ꝓditiōale vl' pp eāz qz nisi ꝓditio certet vl' cā nō obligat de cōdi. appo. c. vez de iureiu. c. pueniit et ij. z hoc itelligē qñ tota obligatio pcedebat in ꝓditiōe euētū. vel pp cām aliās teneret. vñ iurās re ad lancū Jacobū vt frater suū videat z peccata sua redimat. Iz frater suus decesserit tenet nihilomin⁹ re pp aliā cāz.

¶ Xxvj. Nō obligat qñ singularco 39 firmāt statuta collegij cū iuramento dictis statutis sublatis per ipsaz vniuersitatē. vt dicit Jo. an. in. c. i. de hꝫ q̄ fi. a mar. par. capt. qz non obligat nisi remanētib⁹ statutis vñ eis sublatis p vniuersitatē tollit iuramēti vim cuilūcq̄ iuramēti liget singulos vbi singulares ꝓuenit: secus si ꝓuenit collegialiter tollēdo statutū Jo. vo in. c. dilecto de ꝓben. distinguit z bñ q̄ aut singulares de collegio iurant vt singulares. z sic ē vra opio Joā. an. crēplū statuto cauet q̄ nullus det vocē nō matriculat⁹. Jurauerūt singuli seruare statutuz. Sālr q̄ nullus vadat de nocte statuūt: iurāt seruare statutū certe qz hoc pcernit obseruātiā singulop. nō si collegiū tollat statutū nō peccabūt ꝓuenientes qz iuramētū erat statuto accessoriū z remoto ꝓncipali removet z accessorium. Si vo iuramētū astringit eos ad obseruātiā vt collegialr sic sine periurio nō pōt ꝓuenire ēt collegialr cā rōnabili nō subsistente. crēplū vt in. d. c. dilecto. Illā canonici iurātes vt etiā collegialr nō recipiāt qz non est dubiū q̄ vt singuli nō pōt eligere canonicos. Jo. andreas vo in cle. i. de regula. dicit si iurāt statutum seruare q̄ si collegialr ꝓuenit nō sūt periuri: go tollit statutū: z per ꝓns iuramenti. Si vo iurant seruare ptēta in statuto spālr puta non ibo de nocte z hmōi nō hito respectu ad statutū sic sūt periuri si ꝓuenit q̄libercunq̄. Adverte tñ q̄ in casu in q̄ nō pōt ꝓuenire collegialr dz itelligi nisi p cām pcernēte favorē publicū qz sic possent ꝓuenire non obstante iuramēto qđ istud intelligitur exceptum vt no. Jo. an. d. c. dilecto z sm predicta intellige glo. i. c. in his. xj. distin.

40 ¶ Qui succedentes i aliq̄ collegio vl' vniuersitate in q̄ decessores fecerāt statuta z iurauerāt ea seruare tenent ēt sub pēna primi talia statuta seruare. R. q̄ nō. qz obligatio iuramēti est p̄sonalis ex pte iurāntis nec extēdit ad successores. q̄uis ad plurū: Iz teneāt ipm seruare. de solu. c. i. de vsuris. c. iuz. de iur. iur. c. veritatis. sed ex pte eius cui iurat trāsgredit plonaz: vñ pmittēs obedientiā plato z successoribus ei⁹ nō tenet vltrā pmittere successoribus qz ē ei obligat⁹ sicut ancessori cui pmisit. Fallit i libertō q̄ iur. z dz profession facē infra annū nouo patrono. xii. q. ij. longinquitate. z. c. sepe sit. no. Jnno. z Ber. in. d. c. veritatis.

41 ¶ Xxvij. Qui qs iurat incaute z hoc pp aliquā necessitatē iplere nō pōt. xxv. di. §. alē ea demū crēplū ponde infreque iurauit filiū vel heredē et hmōi minima qz vī venitale tale periurium. pmissorū qz nō vī deus acceptare cum maiori obligatiōe quā natura eozum importet vt ibi pz.

42 ¶ Utz in dependēt⁹ ab alio aliqui⁹ vl' ꝓscia sit stādū ei⁹ iuramēto. R. pa. i. c. vidua de regula. q̄ sic vt ex. s. §. ereco. c. si vo el. ij. de homi. significasti z. c. vidua ꝓdco q̄ vī cōtrariū. qz intelligit quando certa presumptio extrinseca coniecturat animū qz tūc non tenet in preiudicio alterius. alē sic.

Tramentuz. vi.

quo ad absolutionē qs pōt absolvere a iuramēto licito tā er pte iurātis q̄z recipiētis. R. pa. i. c. quāto de iureiu. aut iuramēti suu pstitū i mā spectat. ste ꝓncipalr ad papā. vtpote cū canonici immediate nō recipiāt vltra talē numez. aliquē in canonicū z hmōi z sic papa pōt ēt sine cā absolvere qz i tali iuramēto intelligit excepta auctoritas pape, vt i. c. vt nēmo eo. ti. z h̄ volunt ibi Host. in. d. c. quanto. Aut fuit pstitū i alia mā: z tūc aut est ad honorē dei ꝓncipalr. z sic sine cā nullus pōt absolvi nisi solus deus z sic intellige Jo. an. post vin. i. c. ij. de spō. Illā papa nō pōt remittē sine cā obligatōez vro q̄stā ij. q. iij. nō mādet xxij. q. iij. si is q. Et q̄ iferē q̄ sicut papa nō pōt aliū absolvi in h̄ casu sic multonin⁹ seipz. c. si. de instit. z. c. p vias de iurepa. Aut subest iusta cā sic tā papa pōt q̄z epo. z q̄ epo possit no. Jnno. i. c. de bonore. de iureiu. Et tō subsistēte iusta cā potest epo commutare z iterpretari fz. d. Anto. in d. c. quāto z Spe. in tit. de legato qñ. dubitāt de ei⁹ validitate z aliis dubijs. z ēt absolvi fz Jnno. quē legit Joa. i. c. cū ꝓpinqat eo. ti. sed est dīa inter papā z epm. qz epo nō pōt nisi respectu sue diocesis. papa vo respectu totius orbis vel respectu magnatū plonaz aut magni dubij est regrendus. z sic pōt intelligi. c. venerabilem de elec. ar. c. si vo cū sit de tit. Illius āt citra epm. vl' q nō hz epalē iurisdictionē nō pōt absolvere in iuramento sicut nec in voto dispensare vt no. in. c. i. de voto. Sz que est cā legitima absolvēdi a iuramento pstito in mā spectāte ad honorē dei. R. q̄ pp scandalū emitādū. vt no. in gl. i. d. c. quāto. z Jnno. in. d. c. venerabilē vl' minor vtilitas. vt no. Jnno. in. d. c. de bonore. z est ter. in. c. peruenit. el. ij. eo. vel subest alia iusta cā. de q̄b'. xv. q. vj. nos scōz. z. c. auctoritatē. z credo

q̄ hoc fit relinquēdū arbitrio ipsoꝝ vt ex p̄dictis colligat quō in alijs de beant iudicare. Si vō mā in qua est p̄stitū nō ptinet ad papā nec ad honorē dei. Sz cōmodū hoīs: sic papa pōt ex cā absoluere vt in.c.quāto de iureiu.z in.c.ij.de voto.alīs non: respectu laicoꝝ sibi in spalib⁹ nō sub duoꝝ vt in cle.pastoralis.de re iudi.z qō no.in.c.q̄ in eccliaz.de p̄sti.et in.l.fi;C.si ꝯ tus vel vti.pu. Facit qō no.j.Obediētia.§.ij.Silr dic q̄ potest ep̄s ex eā legitima absoluere a iuramēto licito.z dr̄ cā legitima qñ in est turpitudo ex pte recipiētis. vñ dicit pa.in.c.i.de iureiur. q̄ si notorie p̄stat de turpi receptiōe poterit ep̄us absq; hoc q̄ citet vel cogat suscipiē tē relarare z absoluē puta cogat cuz qs ex metu exegit iuramētū sup eo de quo alias ēt de iure tūr vt explicat. idē Pa.in.c.ad nraz el.iij.co. tit.qz iniuria sibi irrogat illa qñ cuz iuramēto ad iuris obs̄uātiā p̄ metū z iō pp̄ piculū ptiriꝰ p̄t petē absolutionē.z sic extende.c.si vō eo.ti.

1 ¶ Utz in oībus p̄dictis in qb⁹ dirī iuramētū nō obligare possit qs propria auctoritate ꝥuenire. R. vt colligo ex Inno.in.c.cū gdā de iureiur. q̄ qñ est dubiū an sit obligatoriumz tūc nemo pōt auctoritatē superioris pōt ꝥuenire: nec iudex secularis i casu in quo est dubiū iter vos. an sit obligatoriū vel ne pōt se itromittere sed remittē ad iudicē ecclīasticū. ita not. Pa.in.d.c.cū ꝓtingat. Qñ vō non ē dubiū de iuramēti obligatiōe tunc si pōt seruari absq; dispēdio salutis dz absolutio peti pp reuerētiā sacri. Si vō sit in dispēdiū salutis: tūc pōt hō.propria auctoritate ꝥuenire.z no.hꝫ q̄ in dispēdiū salutis dr̄ oē illud qō caritati dei derogat vel eius p̄fectiōi vel dispositiōi ad eā. Et tñ Pa.in c.cū gdā de iureiu.tenere nō esse necessariā absolutionē superioris etiaz quādo potest seruari sine interitu salutis nisi solum ne notet de transgressione iuramenti hoc est dicere ꝓpter scandalū.z sic credo quādo.s.ē clard q̄ non obliget iuramentū quod no.

¶ Utz iuramētū qō ꝓcernit fauorē 2
iurantiū tm̄ sit remissibile p eos q̄ iurarūt. R. Jo.an.i.c.ij.de spō.z Jo. de ligna.in cle.i.de vsuris q̄ sic.z facit.d.c.ij.Secus si ꝓcerneret cultuz dei vel religionē vel pietatē puta iurarunt duo sibi inuicez q̄ religionez itrabūt q̄ dicēt duo ps̄alteria vl̄ q̄ ō lucro eoꝝ dabūt certā partē pauperibus z hmōi qz nō p̄nt sibi remittē. Silr non p̄nt si sibi iurauerūt id ad qō tenebant puta q̄ non furtū facient q̄ mercatores non falsificabunt merces z hmōi. Silr etiā nō p̄nt remittere qñ iurāt sup aliquo faciēdo vel nō faciendo qō nō ptinet ad eum cui iurāt ꝫ simplr puta iuro tibi q̄ non negociabor vl̄ nō facia talez artem si tū tale iuramentū respiceret in cōmodum alterius puta cōtractus aut aliox non valeret vt dictus est. Silr nō teneret qñ iurando de aliquo faciendo vel non faciendo intendebat si ille cui iurabat silr faceret qz sic si ille nō seruat nec iste tenet facit quod no.hy.Inno.z Ber.i.c.pueuit el.ij. z facit.c.licut el.iij.ō iureturā.

¶ Utz vniuersitas q̄ iurat aliqd ser 3
uare vel non facere teneat qñ maior pars facit. R. ꝫ. Rod.q̄ qñ iurarūt hēbant aliā cōditionē in mente sm illā debēt seruare puta si alijs oēs vel maior ps̄ seruabit.z ego:si vō nullaz p̄ditionez hēbat ꝫ dubitaf an fuerit simpler vel sub aliqua cōditione tūc si inuenerit spectare ad cōmodum iurātis z medietas vl̄ maior ps̄ fuat z h̄ vergat in dānū seruātis z iuraz nō seruātis benigne interp̄tādū est q̄ aligbus nō seruātib⁹ alij nō tenētur seruare. Si vō nullū inconmodū patiant seruātes nō est tuū ꝥuenire ꝫ denunciet ꝑlato vt vel cogat seruare vl̄ sibi inuicē remittere. Si vō cō ceruneret cōmodū aliox a iurātibus nō posset nec sibi remittere nec alijs nō seruātib⁹ non seruare sine periurio si simplr iuraret vel sub conditiōne dimittant incertum.l.non seruando z seruent quod est certum.

4 ¶ Utz licite qs possit petere absolutionē a iuramento in casibus vbi ꝫ. R. sm pa.in.c.cū ꝓtigat eo.ti.q̄ aut iuramētū ꝓcet turpitudinē ex parte suscipiētis et ma sic ꝓcurēte nīa turpi sup qua ꝑstat ꝫ ex parte iurantis nullū imminet periculū sic pōt peti absolutio nō obstāte ꝓditiōe aduersarij casus est i.d.c.debitores ex quo ꝑz q̄ filius fa.q̄ cū iuramento renunciauit macedoniano pōt petere absolutōez in terris vbi cōtrahi hodie filij nō inducunt ad nō maluz z hoc est ratione sm do.An.in.d.c.cū ꝓtingat z placet Pa.q̄ius posset de subtilitate iuris dici q̄ nō ꝫ iuramētū si bñ ponderet.l.i.ff.ad mace.qz emanauit ad cōpescēdū libidinē peccātū.z sic pp bonū publicū corpis z aie ꝑ qō iuramētū nullū ē.c.si diligenti de fo.cō pe.z.c.ꝓtingit.el.i.de sen.excō. Itez qz iuramētū nō solū est nullū qñ ꝓtinet in se peiū ꝫ ēt qñ pōt ꝑbere occasionē peccādi.c.cū ab oi de vita et hon.cle.z.c.nā ꝓcuplaz de p̄sti.z.c.sic lr̄is de iureiu. Aut iuramēti nulla turpitudinē alia hz nisi qz ē ꝑ legē p̄stitū z h̄ distingue. Aut ei lex resistit pp fauorē reipublice p̄cipalr z nō ē necessaria absolutio qz iuramētū nō valuit.d.c.si diligēti. Aut resistit p̄cipalr pp fauorē iurātis ꝫ secundario i fauorē publici vt i multis minore.z hmōi z tūc si pōt seruari sine dispēdio salutis absoluto nō pōt peti c.si vō cū si.c.ij.qō intellige vt qñ sine dolo vl̄ metu ꝫ spōte z sciēter est iuratū. Si vō iuramētū sit in ꝑiu et dar enormis lesio ꝫ iurauerit nō ꝥuenire tñ poterit absolutōez petē qa ꝓsumit dolus.l.oēs.§.luti°.ff.de dol q̄ i fraudem l.g testū.ff.de ꝓba z nihil interest vtrū ite⁹ nemat dolus a ꝓposito vl̄ re ipsa.l.si qs cū alio.ff.de ē.ob.z ēba iuramēti dīt ēt fugi ei nulli mō.l.q̄ nō ꝥueniat nulla rōe vl̄ cā exceptā grauib⁹ lesionib⁹ar.l.credi tor.§.luti°.ff.mād. Intelligo nisi sciēter iurasz qz cessat dol⁹ z re ipsa z ex ꝓposito. Et iō n̄ poterit. Sic ēt si n̄ ītellexit enormē lesionē ꝫ dixerit n̄ ꝥuenire neq; magne neq; pue vt ponunt notarii nō propterea prohibet qnin possit petere absolutionem de hoc vide.ē. arbiter. §.r.

Uris dictio ꝫ Uso de a ditiōe qō

ē ptās z iuris q̄s iusta z legitima ptās ¶ Jurisdictio siue colxrtiōe ñ valz z re ossō dte c.pastoral⁹. vñ dīē ter.i l. fi.ff.ō offō ei° cui mā.ē iurisdictō.si ne modica colxrtiōe nisa ē iurisdictō ¶ Jurisdictione cōmissa oīa sine q̄ z bus explicari non posset intelligunt cōmissa silr.ff.de iur.om.iudi.l.ij.

Leges ara bōi z eq.ff.ō in

Esticia z iu.l.i.ius ꝓsta re ñ ꝑt nisi sit aliqs iurisperit⁹ p̄ quez possit q̄dte i melio⁹ pduci.ff. de o.i. iur.l.neciuz tuo diuidif i ius nāle gē

tiū ciuile ⁊ publicuz ꝛc̄ h̄ vide dī. i. p totū. ⁊ ff. de iusticia ⁊ iur. p totū Utr̄z fcā ꝑ ius valeat viō. j. ler. §. xvij.

Aspatronatus

est ius honorificū onerosuz ⁊ vtile alicui cōpetēs i ecclia p eo q̄ de diocesani ꝓsensu ea ꝓstruxit fundauit vl̄ dotauit ipe vel ꝛo a q̄ cām hūit ꝑz io. an. ⁊ pa. i ꝑtica de iurepa. ⁊ de honorificū q̄ hz honorē plentādi rectorē q̄ sine ei⁹ p̄sentatōe si ep̄s vl̄ ali⁹ plat⁹ istituit ipo iure ē nulla p. c. de cernim⁹. xvj. q. vij. tz io. an. i. c. ij. ō affō vic lib. vi. nulli q̄ ꝓion⁹ fuisset negligēs i p̄sentādo q̄ elapso tpe dū istituit papa vō dū posset sine p̄sentatōe ꝓsonā ⁊ lic̄r legat⁹ de late si ꝓion⁹ sit ecclia stic⁹ ñ tñ posz ꝓdict⁹ legat⁹ si eēt secularis viō gl. i cle. p lr̄as de p̄bē. ⁊ iste ē casus. c. cū dilect⁹ de iurepa. onerosum ꝺz q̄ ꝓion⁹ tñr defendē ecclīam ne bona indebite dilapidēt. xvj. q. vij. filius vñ p̄sentat⁹ tñr reddē rōnē de administratōe ꝓsono itelligē si ꝓion⁹ est ecclīastic⁹ ñ secularis vt not. i. c. cū ⁊ plāstare de p̄un. ⁊ pa. in. c. ex lr̄is ⁊. c. cū pp. e. tī. ñ tñ valde stricte dicēdo qd expēdat q̄dte sz i gūe ita no. pa. i. c. ex lr̄is de iure ꝓo. vtile dī ēt q̄ si vēiret ad sopitā tñr ecclia ex redditib⁹ vltra necia remanentib⁹ alimētare ꝓsonā pigui⁹ q̄ alios pauperes. c. q̄cū q̄ el. ij. ex. cā. ⁊ q. ⁊. c. nobis i fi. ō iurepa. ⁊ no. q̄ iuspatronatus hūo aliq̄n dī ꝓion⁹ aliq̄n aduocat⁹ ⁊ vicedom⁹ custos guardiā hūo ei⁹ alis p̄sentatōis vel ꝓcessionis ꝑm Host. in. c. ꝑterea eo. ti. ⁊ in. c. in singulis in fi. de statu mo. ⁊ lō supponunt ꝓo eodē.

1 ¶ Quib⁹ modis acq̄rit iuspatronat⁹. ℟. q̄ ex tribus. ¶ Primū q̄ fundatu it ecclīaz i. fundū ad edificādū dedit. d. c. nobis ⁊ c. abbatē. xvij. q. ij.

¶ Scōz ē ex ꝓstōne ecclie. c. monasteriuz. xvj. q. vij. ⁊ h̄ itelligē si fac̄ de ꝓsensu epi cū alio mō ecclia fieri nō debeat de ꝓse. di. i. Nemo de iurepo. q̄ñ ⁊ c. nobis fuit. xvj. q. vij. filijs.

¶ Sz q̄d si ad refectiōez dedit. ℟. q̄ z nō acq̄rit iuspio. ꝛz Laur. arg. ff. ne q̄d i loco pu. l. ij. §. vicinales q̄ō rep̄ ē q̄n nō ē oīno destructa. Sec⁹ si fundū erat destructa ⁊ de ꝓsensu reparauit q̄ pinde ē ac si de nouo fecisz de iude. ꝓsiluit ⁊ in auct. vt nullus fabulatorū dom. §. i. sz ꝓmus q̄ ædificauerat amittat iuspatro. si nō dederat fundū vel ꝑm gl. in. c. q̄si eo. dote ēt li de eadē materia sit reparata.

¶ Tertiū ē ex dotatione. d. c. filijs. ⁊ 4
c. q̄cūq; ibidē ⁊ h̄ itelligē de tote data q̄n ꝓsecratōez q̄ post ꝓsecrationē nō ꝑduceret q̄ nulla fuit⁹. rei sacre p̄ ipsum. ff. de seruī. l. seruitutes la. ij. §. vlti. ⁊ q̄ hūani iuris de limit esse seruitutē nō recipit. ff. cōia prędio. l. caueri. Ñ Inno. ⁊ Host. tenēt q̄ si nō hz dotē ⁊ sibi dēt post ꝓsecratiōez q̄ acq̄rit iuspatronat⁹ q̄ sine substātia rep̄ nō posset ecclie deseruīrī. i. q̄. iij. si quis obiecerit ⁊ magis placet ⁊ no. q̄ nulli dēt ꝑ dote vl̄ rōne dotis nō hēbit iuspatronat⁹ hz erit benefactor hz pa. in. d. c. q̄n. Limitat ēt hoc ibi dē pa. q̄ ex dotatiōe post ꝓsecratiōez efficit patron⁹. Verū quādo fundator nō p̄t cōpelli ad ipsam dotādaz sicut sit in istis capellis quod no.

¶ Utr̄z possint cē plures in dote cō- §
stituēda. ℟. Inno. q̄ sic ⁊ qlibet erit p̄onus. vult ēt gl. lxtij. dī. in sūma ⁊ sic limita gl. in. d. c. gcunq; q̄ vult q̄ dano modicā dotē nō lit patron⁹ q̄ rep̄ est q̄n vn⁹ solus dat secus si plures fil̄ dant sufficiētē. Idē dic in fil̄ dat̄ōe ⁊ ædificatōe ⁊ sic ꝑz q̄ multi essent patroni puta q̄ vnus dedit fundū alter ædificauit alter dotauit vel plures ædificauerūt vel dotauerūt.

6 ¶ Utr̄z ius ꝓionat⁹ trāseat ad hēdes ℟. pa. i. c. i. de iurepa. q̄ sic. ēt exēneos ita q̄ si ꝓ istituit filiū i certa re et exēneū hēdē vniuersalē iuspionatus trāsibit i exēneū nō i filiū ⁊ si plures sint hēdes in oēs trāsit vt in. d. c. i. ⁊ cle. fi. e. tī. ⁊ nō solū transit ad masculos sz ēt ad feminas hēdes. Fac̄ cle. fi. de ꝓcess. p̄bē. sentit gl. in. c. q̄ñ in testitura. xvi. q. vij. ⁊ nō fili⁹ q̄ repudiauit hereditatē p̄ñā nō erit p̄on⁹ ꝑm Fede. ꝓsiliō. cri. Et hodie determinatū est p. d. cle. fi. q̄ succedit nō p capita ꝙ stirpes. vnde si plures succedūt vni ex duob⁹ patronis etiā oēs habent loco vnius ⁊ ꝛz vn⁹ habeat plus de hereditate q̄ alius: dūmodo non sit heres in certa re cōsti tutus equaliter erit patronus.

7 ¶ Utr̄z iuspionat⁹ possit dimidi iter hēdes. ℟. pa. in. d. c. i. q̄ nō. q̄litercū q̄ itelligat ista diuisio cū ipz ius sit in corporale p̄t būi cōuenire p̄ont vt alternatis vicib⁹ p̄sēt. d. cleri. fi. Silr si hūt plures ecclias p̄t cōuenire vt p̄sentet vnus in vna ⁊ alter i altera: q̄ sicut diuisio permittitur in tpe ita ⁊ respectu locoꝝ ⁊ ista nō ē diuisio q̄ phibē in. d. c. i. de iurepo.

8 ¶ Utr̄z iuspatronat⁹ possit adiudicari vni ex hēdib⁹. ℟. pa. in. c. q̄ruoniā eo. ti. q̄ nō q̄ si eq̄liter dimidūt si appet q̄rela. Si ineq̄liter dimidit ⁊ tūc si dat p restauratōe illi q̄ min⁹ hz illicitū ē ⁊ simoniacū. c. ꝑterea eo. ti.

9 ¶ Utr̄z ius patronatus trāseat cum vniuersitate bonorū. ℟. q̄ sic. xvj. q. vij. nemini ⁊ c. ti. c. ex litterio. ⁊. ca. cum seculum de iurepat.

¶ Utr̄z trāseat donatiōe. ℟. q̄ sic. c. to ex insinuatiōe ⁊. c. ꝓsultatiōib⁹ eo. ti. tñ q̄ si ē laic⁹ nō p̄t donare cuicūq; laico aut clerico recipienti noīe ꝓprio sine licētia ep̄i vt in. c. nullus ⁊. c. ꝓterea eo. titu. sicut nec aliq̄d aliud ius spūale. Si vō donaret ecclie aut loco religioso tūc ꝑz cōiter docto. p̄t sine licentia episcopi vt not. i. d. c. nullus ⁊. c. ex inlinuatione. ⁊. c. illud. ⁊. cap. vnico eo. titu. lib. vj.

¶ Vltrum possit dari in feudum. ℟. q̄ sic cum vniuersitate. c. cum seculū eo. titu. sed spectaliter non.

¶ Utr̄z venditiōe transferat. ℟. q̄ ñ ꝛz spāliter vendat est simonia si emit intentione vt possit p̄sentare q̄ēlit vel p̄tiare ⁊ dz spoliare ille qui emit ⁊ ecclia dz cē libera ꝑm Inno. Si vō emerei cū vniuersitate temporalitū cū q̄bus transit ēt iuspatronatus nō est simonia ꝑm Host. ⁊ cā. vt pz. ex. c. ex lr̄is eo. ti. q̄ō trē credo cū nō emit p̄ncipalr talia ꝛona tpalia pp iuspionat⁹ p̄ñdi q̄ si p̄ncipaliter pp h̄ emeret eēt simonia ita no. pa. in. c. q̄ clici eo. ti. Idē ꝑm Jo. an. c. vnico eo. li. vj. si dicat vendo tibi villam ⁊ iuspatronatus q̄ habeo in ea non valet vendito secus si simplr vendit villā vt in cle. pastoralis de rebus. Et ideo emptor vl̄ feudatarius cum acquirāt directū vel vtile dom⁹ nū rep̄ silr acquirit iuspatronatus licite sicut alios fructus habēt ff. de ꝓhen. emp. l. in lege. §. dolia.

¶ Utr̄z vendēs oia iura q̄ hz in tali ꝛz villa q̄ nō ē sua itelligat vendere ius patronatus q̄ ibi hz. ℟. q̄ nō q̄ ad hoc vt transeat oportet q̄ res q̄ vēdi tur talis sit q̄ ēt sine exp̄ssiōe vniuersitatē vel iuspionat⁹ in se cōtineat sic ē villa vl̄ castrū q̄ō in se p̄tinet ꝛona

rē iurisdictionē districtū ⁊ iuspatronatus. ff. de ob. sig. l. pupillus. c. terruerunt ꝫ qui dicit vēdo tibi oīa iura reseruo hec vniuersalia ⁊ singularia l. vēdo tibi hoc ⁊ illud cū ait iuspatronatus sic nō possit vēdi sic ⁊ tali vniuersali nō cōprehendit. Sz si sit aliquō vniuersale q̄ multa iura in se ptineat vt est hered tas bene translit cuz illo iuspatronatus. ff. de pe. he. l. nē videndū. §. fi. ⁊ duabus sequētibus

14 ¶ Quid si vēdat qs palatiū vbi hz capellā q̄ forte hz multa pmilegia ⁊ multos reddit⁹ trāsiet iuspa. cū qz fundū. ff. de ac. emp. qz ad capellam nō ē nisi p palatiū Zuum no. Host. ⁊ Inno. in. c. ex litteris co. titu.

15 ¶ Utr̄ possit pignor obligari. R. verior opt. ē Inno. q̄ nō ēt cū vniuersitate qz cū creditor ñ possit vti pignore si vacaret eccl̄a nemo possz pītare.

16 ¶ Sz ifra q̄rit tpe dz pīonus pītare. R. q̄ si ēt laic⁹ hz q̄tuor mēses si cleric⁹ fuer a tpe vacationis. c. eā te decet eo. tit. ⁊ ē ter. in. c. vnico eo li. vj.

17 ¶ Sz nūqd poterūt variaſ. R. q̄ sic si ēst laicus anteq̄ epūs p̄firmet vt in c. q̄ō ait ⁊. c. cū ante. ⁊. c. pastoralis. eo. ti. si ēst eccl̄asticus patronus nō pōt variare positq̄ psentauit. d. c. pastoralis cum. c. predictis eo. titu.

18 ¶ Utr̄ psentans idignū puerē iure psentādi. R. q̄ si ē clicus q̄ pītat indignū p̄uilegia vice ter. ēst in. c. sicut in fi. tē sup. negli. pla. ⁊. c. iij. de eccl̄ edifi. Sz vō ē laic⁹ nō puaſ vt cleric⁹ subtiliter de osti. oz. c. cū vos hoc tz Inno. ⁊ Host. ⁊ ber. in. d. c. cū vos ⁊ Archi. in. c. fulcepit de pben. li. vj. peccat⁹ mortaliter sciēter pītādo indignū qz infideliter agit in officio sibi cōmisso vide administratio.

¶ Utr̄ qs possit pītare seipm: R. q̄ 19
nō tz bñ filiū dūmō sit idone⁹ fac. c. per vias. c. ti. ⁊ ibi no. ber. ⁊ Host. ⁊ pa. ponit in. c. psulunt eo. tit. Silr pīt pītare vnū ex seipsis. Facit. l. vbi ad sunt. ff. de tuto. tz gl. in. d. c. cōsulunt.

¶ Utr̄ pītat⁹ a maiori pte patronoꝝ 20
sit admittēdus. R. pa. i. c. q̄si co. ti. q̄ aut pītato fit ab istis sicut a collegio ⁊ tūc regrit maior⁹ ps respectu tot⁹ capli ſm Jod. an. ⁊ vt ter. in. c. ecclia cl. i. de elec. aut pītato. sit ab istis vt a singularibus. vt cōtēr fit a laicis ⁊ tūc admittit q̄ pītat a pluribus vbi gra sit ser patroni. tres presentant admittuntur q̄ plentat a trib⁹ vt a pluribus psentatis. quod bene nota quia facit ad multa.

¶ Utr̄ oporteat q̄ sint sil qui volunt 21
plentare. R. pa. in. d. c. q̄ñ q̄ si agūt vt collegiū op3 oēs vocare. aliter potērūt ptenti annullare pītationē. Sz vō agunt vt singuli sede. cōsi. revis. tz q̄ nō. Sz bar. in. l. oēs ppli. ff. de iustit. ⁊ iur. tz q̄ sine a collegio vt collegiū est. siue a plurib⁹ vt singulares plentius est explicādus dūmō maior pars iudicet minori semp debēt sil esse. p. l. iurisgentiū. ff. de pact. ⁊ hoc est verius quo ad vocationē: qz forte si fuissent plentes idurissent ad cōsensum alterius. ⁊ pro hoc facit. c. ij. ⁊ quod ibi notatur. de arbi. li. vj.

¶ Sed qd si duo mi sunt patroni ⁊ 22
duos pītāt. R. Jo. an. i. c. cū aūt eo. ti. q̄ epūs poterit quē voluerit coz in stituē ⁊ ē vona gl. in. c. si plures. xvj. q. vij. hoc tz Inno. in. c. i. eo. ti. ⁊ cal. ⁊ car. in. d. c. en3 ait. ⁊ pa. in. c. eā te. e. ti. ⁊ placet. tz alii cōtrarii teneant

¶ Utrum3 patron⁹ possit aliqd exigere 23
pnta aliquos cereos in cognitiōe iu⁹ iuspatronat⁹. R. pa. in. c. pterea. e. ti.

q̄ nō nisi tpe fundatiōis a diocesano istud fuisset sibi reseruatū. nec valet si ipse patron⁹ fundādo sibi aliqd seruitiū reseruet nisi epūs auctoritate pstitu⁹ vñ si epūs auctoritate pstituisset posset tale ius vēdere titulo remanente apud eū. ⁊ h̄ credo verū si dedit dote pinguē ⁊ abūdantē: sec⁹ si solū necessariā ad substētatiōē ministroꝝ. qz tūc nullz futurū poterit sibi retinē. ita not. pa. i. c. i. de cē. fallit h̄ qñ loc⁹ religiosus. ppriis expēsis eccl̄iam ædificauit qz tūc talis locus hz in ea oīa pa lia sicut epūs spūalia vt de. p. nile. c. cū ⁊ plantare. ⁊ ēt ius psentādi. de supplen. negli. prela. c. sicut.

24 ¶ Utr̄ liceat clico suscipere eccl̄iam de manu laici patroni. R. pa. i. c. pterea. el. i. e. ti. q̄ ñ. ⁊ si faē peccat mortaliter. ⁊ hz ū sit iuspētius tpo iure. tñ dz cōtione puari. Et q̄ifert pa. q̄ si talis ipetrat a papa nō expſſo q̄ ius hñt a laico ñ valz. et q̄ dz cōtōe puari. vt i. d. c. pterea. ⁊. c. postulasti de reseri.

25 ¶ Utr̄ laic⁹ edificās capellā i eccl̄ia ⁊ eā dotās acqrat solū sibi inspa. an eccl̄ie sil. R. pa. i. c. ad audiētiā ō. ec. bēd. q̄ eccl̄ie sil. qz nō pōt negari qn eccl̄ia pōat fundi er q̄ dotatōe iuspatronat⁹ acqrit. c. pie mētis. xvj. q. vij. et tō sil⁹ curret cū laico in plentatione. Silr si clicus edificat et vonis eccl̄ie capellā nō ipse vel parētes eius acquirunt iuspatronatus sed solum eccl̄ia et cuius vonis est ædificata.

¶ Utr̄ et velicto pīo publicat⁹ oīb⁹ 26
vonis eī⁹ puet filius iure pīonat⁹ quod debat pr. R. q̄ si publicatō fit ab ipso ratore vl iudice seculari nō puat iure pīonat⁹ nec p aliq̄ crimē ēt lese maiestat⁹ pter ipsum puare laicū ipso qz hz illud a papa. Ita no. gl. ⁊ Archi. in. c. fil⁹. xvj. q. vij. intellige hoc verū

q̄ non est in alia vniuersitate seculari. qz si ēet pluralitas illi⁹ vniuersitat⁹ secularis trāsiret ⁊ videl. in. gl. in. c. laicis puerius. lvj. di. q̄ dicit q̄ hz pr̄ cōmuniter crimē lese maiestatis. Et q̄ si lij efficiunt infames. l. q̄sq̄ C. ad. l. iul. maie. vj. q. i. si q̄s cū militib⁹. Et lij tñ clici nō efficiunt infames. ⁊ non pdūt bñficia. ⁊ sic nec iuspatronat⁹. et filij q̄ nō sūt clici nisi cū vniuersitate.

¶ Quid si laic⁹ hz iuspatronat⁹ cuz 27
ecclia sil hēbit nec ser mēses ad pītādū. R. f3 Jo. an. ⁊ Archi. in. d. c. vnico. c. ti. li. vj. q̄ sic ita q̄ rōe cōtonis pulegii ecclie trāsibit ad laicuz ad istar el⁹ q̄d dī de eo q̄ hz rē cōem cū pupillo q̄ si pōt vsucapi vl p̄scribi pp pupillū. vt in. l. si cōez. ff. quē ad. ser. amit. ita q̄ ecclia z pſeq̄t q̄d p se pſequi posset de cōe. ꝑbē c. pr. idē dic q̄ si clicus ⁊ laic⁹ hñt pītare q̄ hz tpo ser mēsiū f3 p. a. i. c. eā te. co. ti. q̄ manus dignū trahit ad se minus dignū. c. q̄ i ambīs de pse. ec. vel alta. ⁊ h̄ tz Jo. an. tz host. aliter. Et itelligē de pīono eccl̄iastico q̄ hz ius pronatus rōne eccl̄ie: qz si hēret rōne patrimonij esset idē q̄ oīa sicut in laico sic ⁊ in clerico. c. cū dilectus eodem. ⁊ glo. in cle. fi. eo. ti. no. Pa. in. d. c. eam te. ⁊ in. d. c. cum aūt quod not.

Abitia fm q̄ ē habitus vestit⁹ pōt accipi q̄tuor modis f3 Ric. i. tij. di. xxxiij. ar. v. q. iij. ¶ Primo cōissime. s. p q̄libt rectitudine ai ⁊ sic q̄libet virt⁹ est iusticia qnedā. ⁊ sic diffinit ab Anſel. li. de veritate. c. xij. Justicia est rectitudo voluntatis pp se seruata. ¶ Secūdo pro rectitudine per quā homo iustificat in ꝑspectu dei. s. pro caritate. ⁊ sic diffinitur ab Aug. li. lxxxiij. qō. lxj. iusticia que

per cetera diffundit est dilectio dei ꝛ
proximi. ¶ Tertio ꝙ q̄libet vtute ordi
nata per iusticiā legalē ad bonū cōe
ꝛ hic est idē cū q̄libet vtute. differēs
tñ ſm rōnē. ¶ Quarto ꝙ habitus de
termināte voluntatē ad firmiter vo
lendū seruare rectitudinē debitaz in
operatiōibus q̄ sūt ad alterum ꝛ hoc
dupliciter aut ad alterum vt est per
sona singularis. ꝛ hic est iusticia par
ticularis distincta ꝙ essentiā ab alijs
virtutibus que sic pōt diffiniri iusti
cia est constās ꝛ ppetua voluntas ius
suū vnicuiq; tribuēs ff. de iusticia ꝛ
iur. l. iusticia. Alio mō ad alterum:
qō est cōitas ꝛ sic est iusticia legalis.
ꝛ hec ē oi vtuti ḡtalis inquātū ḥcī
pit oia exteriora cuiuslibet vtutis ad
bonū cōe referri. ſm q̄ vult philo.
v. ethi. ir. Est tñ vna virt⁹ spāl̄is di
stincta in essentia ab alijs virtutibus
vnde non est generalis alijs per pre
dicationem: sed per virtutem.

1 ¶ Que sūt ptes ei⁹ subiectiue. ℟. ſm
Philo. v. ethi. due. l. cōmutativa q̄
dirigit vnā pſonā ad alteā in
his q̄ pertinent mutuo iter duas perso
nas ad inuicē. Alia distributiua q̄ est
ordo ei⁹ qō est cōe ad singulas perso
nas que dirigit iusticia distributiua
cōiūm scōm proportionalitatem:

Astificatio imperij quattu
or regit primū motū libertatē
arbitrij ꝓtrītionē animi infusionem
gratie. ꝛ remissionem culpe.

Aicus dr a Laos grece ꝛ
latine pplus ſm
Isi. vii ethi. ꝛ sunt illi q̄ pñt
habere vtrozem. possidere proprijz.
de quibus. xij. q. i. duo.

1 ¶ Utr laicus possit cē pcurator. vel
syndicus rei ecclīastice. ℟. Pa. in
c. decernimus de iudi. Colectarij di
cit ꝙ ḡtalis administrator cē nō po
test loco plati absentis illius qui re
putat absens vt est in nor. vt in. c. ij⁹
de eta. ꝛ qlita. or. Sz si prelatus pñt
spūalibus. bene pōt cōmitti cura tē
poralij laicis maxie vbi clicus non
reperit idoneus. allat no. p Inno. q
dicit ꝙ laicis ḡtalis administratio cō
mitti nō pōt vt sup oēs dominēt̄r.
Iz spālis quandā rei administratio
cōmitti pōt ita vt supior administra
tori respōdeat ꝛ placet pa. q allegat
glo. in. c. iudicati. lxxxix. di. Et ideo
dicit. c. decernimus loquit ꝙ nō pōt
cē iconomus. i. hēre generalē admi
nistrationē oiūz bonoꝝ ecclīasticoꝝ
tam tēporaliū q̄ spiritualiū ꝛ sic ꝓ
sūt oib⁹: Iz bñ pt cē iconomus eccle
in tēporalibus. c. in noua. xvi. q. vij.
hoc idē tenet Sasp. de cal. ꝛ Hosti. ꝛ
Jo. an. in. c. vnico. de syndico.

¶ Utr possit cē pcurator clerici lai/
cus ad eligēdū. ℟. ꝙ nō. vt no. hoc
in. d. c. decernimus: qr vbi hz exercere
actū spūalē iudicio suo nō pōt cōsti
tui laicus. vt no. Jo. an. i regula. qō
alicui suo non lz. de reg. iur. lib. vj. ꝛ
sic limita. c. primū. de procu. lib. vj.
vt solū habeat locum in iudicialib⁹
vbi etiā in causis spiritualib⁹ admit
titur ad agendū ꝛ defendendum.

¶ Utr possit laic⁹ cē vicarius epi ℟. q
ſm doc. ꝙ nō vt no. in. d. c. in noua.
ꝛ l. d. c. ꝓtingit de arbi. ꝛ in. c. vno de
syndico. Facit gl. in. d. c. decernimus.
q̄ dicit ꝙ cause spūales nō pñt com
mitti laicis ēt tanq̄z delegato p epm
Et hoc intelligo ꝙ non pōt esse vica
rius epi in spūalibus. secus si epo hz
iurisdictionē tēporalē in loco. qr bñ
pōt laicum sui vicariū facere: vt in
c. ij. ne clerici vel mo. lib. vj. sed in ipīis

libus tenēt doc. ꝙ nec etiā clericus
cōiugatus. Joannes de cle. ꝓpo. ꝛ in
c. vnico. de cle. ꝓiuga. lib. vj.

4 ¶ Utr latreno possit pdicare. ℟. pa. i
d. c. decernim⁹ ꝙ sic. si cōmittat ei ab
epo. vide bona glo. xcvj. di. c. bñ q̄/
dē facit. c. cū ex iniuncto. de ꝛere. vi
de gl. in. c. addictimus xxj. q. i. ſz non
teneas dum dicit etiam mulierem.

Atria gre. ide ē q̄ reli
gio latine ſz aug.
x. de ciuitate dei. c. iij. vii dr
est ibidē ꝙ cultus deo debit⁹ quoꝝ
noibus notat duobus apud grecos
s. Latria ꝛ thrusebia idest cultus di
uinus vel bonus. ꝛ duobus apud la
tinos. s. religio ꝛ pietas qui correspō
dent ꝑfatis duob⁹. Differt tñ latria
ꝑpe thrusebia. qr hec respicit cultuz
dei interiorem qui ꝓpie pertinet ad
virtutes theologicas: sed latria respi
cit seruitutē exteriorē que pertinet ad
iusticiā vt electur a scō Bo. in. iij. di.
ix. q. ij. ar. iij. ꝛ hic est virtus cardina
lis ꝓprie ꝛ quādo aliqui docto. di
cunt ꝙ est virtus theologica intelli
gitur ſm quod est thensebia.

1 ¶ Qui sūt actus latrie. ℟. ꝙ sūt due
spēs actuū latrie. ¶ Prie ipēi actus
sūt illi quos pducit mediatib⁹ virtu
tib⁹ qb⁹ iperat ordinādo eos in dei re
uerentiā: ꝛ sic religiosus act⁹ p modum
ipij ponit Jaco. bmo cē visitare i
firmos. q̄ est act⁹ elicitus a misericor
dia ꝛ imaculatā se custodire: q̄ elicit
a tēperātia. ¶ Scde sūt illi q̄s pdu
cit ꝙ se ꝛ immediate per quos hō ordi
natur ad deū. ꝛ inter hos hz alios
interiores tanq̄z principales. ꝛ
per seruit est deuotio ꝛ oro. Aliquos
vo exteriores ad̄s secundarios ꝛ ordi
natos ad interiores quibus ipa vtitur
ad̄s signis ad excitandū mētē ad act⁹
spūales: ꝛ in aliquibus hoꝝ exteriorū
corpus ad venerandū deo exhibetur
vt in adoratione. In aliquibus vo deo
de rebus exteriorib⁹ offert ꝛ ꝛere vt
promittendo: vt in votis: vel in dan
do. vt in sacrificijs: oblationibus pri
mitijs: decimis: ꝛ huiusmodi.

¶ Utr sacrificium sit latrie. ℟. ꝙ tri ꝛ
plex est sacrificiū. ¶ Primus bone
operationis. ꝛ istud est oium virtutū
¶ Scōs oionis. ꝛ istud virtutū theo
logicarū est. ¶ Tertiū est immolatio
ꝛ istud est latrie spirituale.

Atro re. ℟. ꝙ latro fura
in quo differt a fu
tur de die ꝛ sed fur de nocte.
Jura tamen sepius vnuz pro altero
accipiunt. vt pz in. c. i. de homici.
¶ Quis dicatur publicus latro vel ꝛ
depopulator agrorum. vide infra i
munitas. §. xvij.

Audemium est q̄/
dā so
lutio qnquagesime partis vl
estimatiōis rei fienda dño ab eo q̄ d
nouo acquirit ēphiteosiz de quo dic
vt. ſ. emphiteosis. §. xxxiij.

Ectoris officium est
lectiones p
nunciare ꝛ ea que prophete
pronunciauerunt populis predicare
xxv. di. perlectis. ꝛ xxj. di. cleros.
¶ Quomodo debet ordinari habēs. ꝛ
xxiij. dist. c. lector sed melius in pa
storali episcoporum.

Egatum qđ ē. ℟. ꝙ
ē donatio q̄
dā a testatore relicta ſz ab he
rede ꝓstanda qr dicit post mortē te
statoris ꝛ post aditaz hereditatez ab
hīde colligit Insti. de le. §. i. ꝛ hodie
fideicōmissuz ꝛ legatū fere idem sūt
ꝛ fere adequata sunt ꝛ qcqd iuris est

in vno ē ēt in alio. ff. de leg. i. l. i. sed fideicōmissa dcīm est qz olīm fideicō missa pēdebāt ex fide heredis ⁊ ideo fideicōmissarij dicuntur quibus legata solnend fideicōmittunt dicuntur ēt testamentorum executores.

1 ¶ Quis pōt legare. ℞. qz solū illi q pōt testari. ff. de le. i. l. ij. ⁊ q pōt testari vide. j. tit. §. l. Legati. n. relinq non pōt nisi in testō vel codicillo. Ītm testari codicillari ⁊ legare ad ℏ equipolēt vt q pōt vnū possit ⁊ reliquū. ff. de nire codicil. l. diui §. codicillos is demus fallit hoc in legatis ad pias causas vt. j. legatus. ij. §. vij.

2 ¶ Cui pōt legari. ℞. qz regulariter illi soli q pt hēs istituī ⁊ q pōt istitui vide ē. hēs. §. xxv. ⁊ qz sit psona certa alr nō valz l. vulgo. ff. de sta. ho. fallit tm ℏ in aliqb casib de qbus in §. sequentibus ⁊ legatum. ij. §. ij.

3 ¶ Sz nūquid pz possit legare filijo spurio ꝛone aliūtoz vl relinḡre dotes filiab spurijs eū bos succedat loco alūtoz q tm spurij nō pōt istitui hēdes. ℞. qz sic ℏz b ir. i anc. ex cōplexu. C. de ice. nup. vide. ē. filius. c. inf

4 ¶ Utz fratrib nūnoribus possit legari. ℞. qz sic cle. ertūt de ẏbo. sig. §. cupientes dūnō nō sit valoz hēditaḡ vl tm ei ps qz psumaf fieri ī mō et forma legati fraudulēter, p successiōe hēditatis de qua non sunt capaces.

5 ¶ Utz cū leganr fratribus mēdicātibus annuersariū ppetuū liceat eis recipere. ℞. sm ℣. de pas. in ep la ad magrm oz. predictoū qz sic recipiendo gratis ⁊ retento ex iudiciuz qz hoc nō est bēre redditus sed in iudicio petere ea tm qḡ redditus sibi debitos est ꝛtra, pfessionē eoz. Idē dicit de cēsibus annis ac ēt de redditibus fratrū ad vitā. Sarmentus ordinis minoz gñalis in ꝓsti. dicit qz nō lz ffribus indicere aliquē ad talia legata facienda qz si fcā fuerint in iudicio nō petant q̄li tacite innuat quod dicit petrus qz extra iudiciū pnt possunt p modū elemosine. Nec ob. qz dicit aliq nō licere qñ dans secretō teneri se ad talia dāda ⁊ tñ ex iusta litigalitate dat qz licz in ꝓscia ille teneat sm qz. j. dico ⁊ ppea det nihilominꝰ ffres ea petere pñt ex iudiciū p modū elemosyne sicut liceret petere elemosynā ab illo qui bz vltra. Necessitatē sui status qui q̄nis ipse teneat facere elemosynā non tñ per hoc sequit qđ frater minor nō possit ab eo petere. Aduerte tñ qđ annuos reditus ad modū cū tpis. f. decē annoz legatos pōt petere mēdicātes in iudicio exceptis ffribus minoribus q licz de talib sint capaces nō tñ pōt ī iudicio. talia p se petē. vt i. d. cle. exiui. §. verū ⁊ vb. sig. Silr sūt capaces annui reddit ēt i ꝑpetuū qñ est ad certū vsum diuini cultus. puta vinuz, p missis frumentū, p hostijs fiendis ⁊ hmōi. sm. d. Car. in. d. §. ⁊ Fede. de senis. secus, p victu vl vestitu.

¶ Utz qs possit legare ecclie ꝓstitē 6
de. ℞. pa. i. c. nos qđē de testa. q sic sz nō donare qz nō valet donatio fcā loco ꝓstitē do. c. abbate sane de re iudi. li. vj. Rō diuersitat ponit a bar. in. l. seruos ad custodiā. ff. de alie. ⁊ ibi ba. le qz donatio regrit psonā ⁊ sciaz nō abūtī licz possit donari non tñ fit dño aūcz sciat. l. abūti. ff. de dona. c. ī tibi abūti de pbē li. vi. sz absenti ⁊ etiaz incerte psone pōt legari dūmō et euentu possit certificari. l. cum pater. §. surdo. ff. de leg. ij. secus si certificari non posset euentu qz non posset ei legari vt no. gl. in. d. c. nos.

7 ¶ Utz legatū factū ecclie scē Marie cū plus eo sint sit nullū. ℞. pa. i. c. indicāte de testa. qz nō sz dabit eccle sie parochiali si sic noiaf vel pauperiori qz tale hz nomen ℣. a. dicit qz si nulla ecclie scē Marie sit in loco dabit ecclie cathedrali facit. l. q ꝓdito ff. de ꝓdi. ⁊ demō. vbi si testator mādauit aliqd fieri in foro ⁊ nō dixit in quo intelligit de foro illi⁹ municipij vbi habitat ⁊ hoc de auctoritate epi ⁊ executoris. Silr qñ legaf ecclie fiē de ⁊ nō dz de loco epi ⁊ executor ꝓuidebunt de loco vbi debeat fieri ⁊ ℏ fauore pie cause nisi aliter constet de mente testatoris.

8 ¶ Quid si legatari⁹ moriaf añ ꝓditionis cuentū. ℞. ℣. a. in. d. c. nos qdez qz aut legatū est factuz psone intuitu seu ꝓtēplatiōe alē puta qz alij psone fuisset relicturus tūc deficiēte illa psona dz ꝓuerti relictū ad alium puta vsum vt volūtas defuncti vel effectu impleaf sicut dicim⁹ in legato facto ad aliqd faciēdū in ciuitate pp ꝑpetuam memoriā defuncti qđ alibi fieri ī loco vbi ordinauerat fieri nō possit vt. l. legatū. ff. de vsufr. leg. Si vo relictū fuit ꝓtēplatiōe psone vel collegij certi nō habito respectu ad piā cām tūc deficiente legatario expirat legatū ⁊ remanet apud grauatū vt i l. pi. §. tusculanus. ff de lega. iij. C. de cadu. tol. l. vnica. §. si autē aliqd sub ꝓditiōe si aūt dubitatur an ḃncrit respectu ad aiam vel ad psonā tunc in dubio fauore religiosis debem⁹ ꝓsumere qz ad piā cām reliḡrit ar. l. sūt plone. ff. de reli. ⁊ sūpti fune. Et hoc no. ⁊ segf bar. in. d. §. tusculanus. Et hec deputatio ad aliū vsuz puū dz fieri de ꝓsensu epi ⁊ heredis sil. d. l. legatū ⁊ no. in cle. qz pūgit de reli. to. ⁊ facit ad qōnes legati facti puelle ꝑ ea maritanda q moriaf an sit dādū alteri qz si factū est intuitu plone putaz qz seruiuit ⁊ hmōi nō dabitur alteri. Si vo intuitu alē sic dabitur alteri ⁊ silr de quocunqz legato quod nō possit consequi suum effectū quod no.

¶ Utz legatū factū duobus re ꝓiun 9
ctis si vnus repudiat vel moriaf viuo testatore vel de ꝑtetur ⁊ hmōi accrescat alteri. ℞. ℣. de pcuno i tractatu de canonica portiōe epi qz sic. l. re ꝓiuncti ff de lega. iij. ⁊. l. vnica. §. hoc ita. C. de cadu. tol. nō āt accrescit ꝓiunctis cognatō legati. l. multeri ⁊ titio. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. ⁊ dīr verbis ⁊ re ꝓiuncti puta qñ stich⁹ legaf pe. ⁊ Martino re nīa cū diuisiz puta lego ℣etro sticō meū. Itē lego martino sticho meū vt instī. de le. §. si ea dē res ui ter. ⁊ in glo. Itē ẏbis ⁊ nō re qn ticio ⁊ scio legato fundus ego portionib ⁊ pferf ꝓiunct ẏbis ⁊ re aliis ꝓiunctis re tm. Sz an ꝓiunct⁹ ẏbis tm pferaf ꝓiunct⁹ re tm ē opio diuersa sz dicf gl. i. l. i. §. iterdus. ff. de vsufru. accre. qz equalr venīt vt no. i. d. l. re ꝓiunctis. Ītm dicit Ang. are. instī. de pupil. substī. §. singulis qz qñ testator reliqt sic: lego filijs meis centū, p qlibet qđ sz sint ꝓiuncte ꝓiunctione ẏbali tm qz qlibet ad sua centū ⁊ sic ad diuersa rem vocantur nō est inter eas ius accrescēdi casiō ē ⁊ ibi bar. in. l. hmōi. §. i. ff. de le. i.

¶ Quid de legato fcō ab aliq̄ alicui ro
ecclie sub cōditiōe, s. si ibi sepeliaf q legdo moriaf excōicatus: vel se uiteri fecit ⁊ hmōi pp que non dz sepeliri in ecclia ⁊ nō sepeliaf ibi. ℞. Bar. post Dy. in. l. milcs. §. ream. ff. de adul. qz nihilominus solueē legatū ecclie cū facto legantis ⁊ eius culpa acciderit

ꝛ sequit Bal. in. l. si quis ad declinandū. C. de epis. ꝛ cler. ꝛ. l. i. C. de hīs q̄ pene no. facit ter. no. in. l. nulli. C. de epis. ꝛ cleri. ℟ō q̄ in legato ad pias causas attenditur duplex favor. s. legātis ꝛ cui legat̄ ꝛ ergo in notorio nec catorie cesset favor alie cause nō tamen cessat favor ecclie cui relict. Itez quia ꝓdicto ē impotis ꝛ ideo nō datur legat̄. l. obtinuit. ff. de ꝓdi. ꝛ demon.

11 ¶ Quid si legat̄ alicui aliqd sub cōditione si habuerit liberos vtrū si ingrediat religionez debeat hēre dic q̄ sic vt. §. dixi heres. §. xviij. enim seqn.

12 ¶ Si ticio pecūia legata fuerit ꝛ ei fideicōmissum sit vt alicui fundū manumitteret nec dūs eū vēdere vellit nihilominus legatū capiet q̄ p eū nō stat quo minus fideicōmissum ꝓstet. Mā ꝛ si seruꝰ mortuꝰ eēt a legato nō submoueret. l. si ticio. ff. de leg. i.

13 ¶ Si singulos annos aliqd alicui legatū sit plura sunt legata ꝛ ꝓmi anni erit puram sequentium cōditionale. ſ si vnat ꝛ ideo eo mortuo non transmittetur ad heredem. l. si in singulos. ff. de annuis legatis.

14 ¶ Quidaꝫ testis faciēs legauit filie sue impte decē ducatos ꝓ quolibꝫ anno ꝓ testamentis vt induat se q̄ filia steterit per q̄tuor annos q̄ nō induit se nec a fratribus pecuniā ipsaꝫ petijt queritur an posset petere pecuniā ꝓteritoꝝ annoꝝ. ℟. q̄ nō ar. l. q̄dam predia. ff de vsufruc. leg.

15 ¶ Quid si legatarꝰ mouit ante legatē. ℟. q̄ defecit legatum ꝛ remanebit heredib⁹ legantis sec⁹ si mortuꝰ esset post mortē testantis sed anteqꝫ heres adiuisset hereditatem quia tunc debetur heredibus legatarij. l. vntea. §. sed vt in infestetur. C. de cadu. to llē.

16 ¶ Item legatū factū ēpo ꝓsumetur fein ꝓtemplatione ecclie. ℟. Pa. in c. registi de testa. q̄ in dubio ad pias causas est recurrēdū: vt si est factū ei a ꝑsona ꝓuncta non ꝓsumatur quādius diuerit relinquo hoc ēpo. Sīl si diceret relinquo dño Johanni non epō ꝛ sic erit suū ꝛ succedit ꝓpinq ab intestato. c. q̄ nos de testa. Si vō ab extraneo legeꝫ sic ꝓsumit fein ꝓtemplatiōe ecclie. Idē dic per oia de quocūq habēte administrationē seu ꝓlatiōez in ecclia. Et no. q̄ verbū administratio hic verificat in eo q̄ hz aliquā dignitatē seu ministeriū in ecclia separatū a ꝛgregatōe Item ꝓlatio hic sumit large vt comꝓhendat ēt hūteo ecclīam curatam ꝛ ſm Innoc. in decō caplō registi qui pōt absolui de hābere administrationē. Item no. q̄ extraneus hic accipit qui non est ei ꝓnunctus in quarto gradu affinitatis vel ꝓsanguinitatis vt est ter. in auc. licentiā. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ in auc. de ecclesia. titu. §. inter diuinum. Idem glo. xii. q. iij. c. i. ꝛ est cōmunis opi. q̄uis aliqui aliter teneant vt. ē clericus. xvij. §. v.

¶ Cuius ꝓtemplatione ꝓsumit legatū factū non habenti administrationē in ecclia q tū est ecclīasticus. ℟. pa. i. d. c. registi q̄ in dubio ꝓsumet fein intuitu persone li talis pōt hēre ꝓprīū. Si vō nō pōt hēre ꝓprīū puta q̄ religiosus sic ꝓsumit fein intuitu monasterij seu ecclie. Fac. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. c. vnico. xviij. q. i. Et sic quando fein est intuitu ecclie nō poterit disponere nisi sicut de alijs rebus ecclie q̄ no.

17

¶ Item legatū factū filiofamilias in dubio ꝓsumit fein intuitu patris. ℟. Pa. in. c. Raymundus ō test. bar. in. l. cū aliqs. C. de iur. deliberan. di-

18

cit q̄ si sit q̄ista verba lego filio martini. nō intelligit cōtemplatiōe ꝓis marie si exprimat nomē filij puta ticio filio martini ꝛ noiatio ꝓis intelligit facta cā demōstrationis nec ob. d. l. cum aliqs q̄ loquit in seruo qa exprimit. q̄ritur que si eēt vera de iure acqreret dño legatū ꝛ sic vt contemplatiōe dñi factum iz fecus in filios q̄ filiatio ñ facit relictū acquiri ꝓprīo q̄ posset esse emancipatus ꝛ martie hodie cū in aduentum ijs acqratur filius ꝓprietas sed si fieret cē ꝓie mētio ꝛ de patria potestate idē eēt sicut de seruo. sed de hoc dubitat ℣a. qa filiationis qualitas non imꝑdit ꝓ prietatem acquiri filio ꝛ ideo vt q̄ solum vsusfructus acquirat patri.

19 ¶ Item legatū factū canonicis oibus talis ecclie ēt si exprimant noia ꝑsonaꝝ ecclie ꝓtemplatiōe fein. ℟. dñs ℘e. vbi. §. q̄ sic per. l. ciuibus. ff. de re. du. vbi dicit ter. ciuib⁹ ciuitatis legatū vel fideicōmissum datū ciuitati relictū videt q̄ verum est ſm glo. nisi sit datū vt singulis q̄ non acquirit ciuitati sed ipīs ciuibus facti. l. annua. §. a ticia. ff. de annuis legatis. ſ cens si vnt nō habenti administrationē vel ꝓlationē qui est simpler canonicus q̄ sibi acquirat nō ecclie vt di xi ꝛ hoc vez nisi probaret q̄ intuitu ecclie legatuꝫ fuit vel nisi legatarius fraudē adhibuit. d. c. requisiti i fi facti. l. non nunqꝫ ff. ad trebel.

20 ¶ Item cū legatarius non pōt vti legato nisi respectu ecclesie puta legat̄ ei ter ꝓ fundū. suū clerico quo vacante ecclie in dubio. ℟. ℘e. vbi. §. q̄ sic ꝛ sic acquirit ecclie ꝛ ita intelligit q̄ no. glo. in. l. nō plures. C. de ia. san. ecclē. ne legatū sit inutile. vide q̄ no

21

tant doc. in. l. i. C. de sac. san. eccle.

¶ Quid si quis leget sic lego petro ꝛ filijs eius possessionem vel aliud. ℟. q̄ Petrus habebit medietatem ꝛ filij eius aliam med etatem consequenter. ff. de vsufruc. accre. l. si quis ticio ꝛ de testa. c. Rainaldus in glo. vnde non refert in hoc casu siue legetur ticio ꝛ mevio vl ticio cū meuio vt in dicta. l. si quis ticio quod nota.

22

¶ Quid potest legari. ℟. q̄ res testatoris ꝛ res heredis nec refert. ℣in sciuerit vel ignorauerit esse suam vel heredis vt instituto. de lega. §. si quis rem suam.

23

¶ Sed nunqd res aliena a testatore possit legari. ℟. q̄ sic si sciebat testatoꝛ esse alienam ꝛ heres tenetur eam emere ꝛ prestare vel extimationē solvere si talis sit que extimari possit vt institu. de leg. §. non solum. ꝛ §. q̄ autē cum tali distinctione q̄ aut res que legat̄ erat testatoris pignorata vel in ea habet ius solum ꝛ tunc nō presumitur nisi legatum illud ius esse q̄ in ea habebat ꝛ sic non debitur extimatio vt in. l. sepe electioe. ff. de ie. i. Et sic si legauit fundum quē conduxerat q̄ quēnū hēs soluet pensionē ꝛ ille cui legauit hēbit vsum fūdi sine alio soluticē. l. q̄ penbinā. §. qui ortos. ff. de lega. iij. ꝛ ibi bar. aut res legata erat res testatoris cōis simul et alteri ꝛ sic intelligit solū legasse partem sua nisi diuisset tota talē rem: q̄ sic extimatio ōdet vt no. bar. in. l. cū alienā. C. de leg. Aut res oino ē alie na ꝛ tē si ē bēdis debet res oino extimari. est in l. vnū ꝛ familia. §. si rem. ff. de lega. ij. Si vero non est heredis sed alterius ꝛ si sciens legauit debetur extimatio vel res. d. l. cum alienam dūmodo sit talis cuius cōmertiū ha

veri possit alias eēt inutile legatū: puta si legat res sacra vel principis. l. apud iulianū. ff. de le. i. Si vo legat ignoranter aut exīneo ⁊ non valet aut ꝓiuncte ꝑsone cui alīs fuisset relictu⁹ tanndem si scisset eē etiā aliena debet estimatio. d. l. cū alienam ⁊ bal. in. l. i. C. de sa. san. ec. tenet eccle/siam esse ꝓiunctā personā cū sit ma/ter oīum fideliū. xij. q. ij. q. abstulerit Sed pa. in. c. filius nr̄ de testa. nō tz q̄ eccles̄ia hic habeat ꝑ ꝓiuncta ꝑso/na sed solū ꝓiunctus ex sanguine vt in. c. nōnulli de rescrip. ⁊ q̄ debeat ꝓiuncte ꝑsone intelligi q̄ si erat ḡna/liter tz q̄n erat ex cā specifica puta. q̄ credebat suā exceptionez factā a pu/pillo q̄ nō valebat tūc vitiatur lega/tum in totum etiam factum cō iuncte ꝑsone vt no. in. d. l. cum alienam.

24 ¶ Sz nunqd q̄ ꝓdictū est in q̄one ꝓcedenti habebit locū in foro cano/nico ⁊ aie. ꝑ. pa. in. c. filius de tes. di cit q̄ cōis opinio tz q̄ sic tz ipse cre dit q̄ nō habeat locū in ꝓscia rō q̄ t d. c. filius noster dz q̄ lege dei viuimus nō legibus videt annuere hoc esse ꝓtra legē dei ⁊ tō nullus ꝰbicet⁹ obie iuris canonici poterit hanc di/spositionē legis obseruare ⁊ ēt in re/petitione. c. cū esset de testa. ita tz rō q̄ dispositio quelibet dz attendi ꝓm rationē certam. c. intelligentia de ūb. sig. ⁊ ideo pz per. d. c. filius q̄ est dif ferentia in hoc iter ius ciuile ⁊ cano/nicum ⁊ q̄ dispositio. c. filius astrin git oēs quos astrinxit ius canonici. Ego admitterem dictū suū quando heres nimis grauaret q̄ sic non vi/deretur fuisse de mente defuncti sed esse errore decepti: sed quādo con staret de mente defuncti puta q̄ scie/bat dispositionē iuris ciuilis: sic cre/do etiam in ꝓscia habeat locū quia perinde est ac si legasset rem illam si emi posset vel saltem estimationem:

¶ Utz legata domo debeat oīus. 25 ꝑ. pa. in. c. Raynutius de testa. q̄ si ort⁹ coheret domui sic dicit. ff. si ser ui vend. l. testatrix. ⁊. ff. de ac. emp. ⁊ vēdi. l. si creditor in fi. q̄ limito vez q̄n eadē tanua claudit domū ⁊ orti secus si sic nō coheret q̄ nō debent Et sic intellige glo. in. c. fi. rij. q. ij. ⁊ ꝑa. vbi. s. in. d. c. Raynutius.

¶ Utz legatis aliq⁹ rebus ⁊ postea 26 vēditis per testatorē teneat heres. ꝑ q̄ sic nisi vēdendo testator habuerit aliū adimēdi legatū insti. de leg. ꝑ. si rem suā ⁊ in dubio ꝓbabit hēs sal tem p̄ q̄tuor testes voluntatē defun/cti mutatā vt in gl. d. ꝑ. si rem suam idē dic si rē legatā pignori tradidit q̄ nisi habuerit aliū. adimēdi lega tum tenet heres eam luere ⁊ legata/rio tradere vt insti. de leg. ꝑ. tz ⁊ si rē in ter. ⁊ in glo. in ꝓscientia credo vez quando testator in morte nolut mu tare testamentū secus si morte ꝓuen/tus non potuit in vltimo aliquid di/sponere: quia tunc ꝓesumeret q̄ alio ad imendi legatum alienauerit.

¶ Utz legatum quo mihi liceat ce/ 27 dere lapides in solo testatoris trāse/at ad meos heredes. ꝑ. quod nō ter. est in. l. apud iulianum. ꝑ. si quis. ff. de leg. i. rō ꝰm gl. q̄ est ius ꝑsonale.

¶ Utz possit legari q̄ nunduz est in 28 rerū natura. ꝑ. q̄ sic dūmodo sit fu/turi vt fructus futuri in tali fundo: aut quod nascetur ex ancilla ⁊ hmōi modi Insti. de lega. ꝑ. ea quoq; res.

¶ Utz iura act. ⁊ seruitutes ⁊ hmōi 29 incorporalia possint legari. ꝑ. q̄ sic. nisi vtuēs testator debitū exegerit vl remiserit ⁊ in dubio ꝓsumit legatuz

voluisse adimē erigēdo vl remitten/do isti. de leg. ꝑ. cū āt. in ter. ⁊ in gl.

30 ¶ Utz debitori possit sua liberatio legari. ꝑ. q̄ sic. Insti. de leg. ꝑ. si q̄s debitori: nisi testator vtuus exegerit. instituta. ibidem. ꝑ. causam.

31 ¶ Sz quero an in dubio ꝓsumet le gatū factū creditori fuisse factum ali o recōpensandi. ꝑ. Bar. in. l. si cū do tē. ꝑ. si pr̄. ff. solu. ma. ⁊ cōtra moder ni in. c. officii de testamēnis distīgūt q̄ aut relictū sit p debitorem necessa riū qui ex necessitate iuris tenetur ad debitū: ⁊ sic ꝓsumit alio recōpensan di fcīm: vt i. d. ꝑ. si pr̄. vbi dz q̄ si pr̄ q tenebat dotē dare filie sue legat ei dē aliquid in testamēto ⁊ q̄ filia non poterit petere legatū ⁊ dotem: q̄ vl legasse alio cōpensandi cū dote debi ta. Aut legatū fit per debitorē volun tarīū: puta q̄ ex sua voluntate obliga uit se ad debitū: ⁊ sic in dubio nō pre sumit factū alio recōpensandi nisi sit expressum vt ꝓbat in. l. vnica. ꝑ. sciē dum. C. de rei vxo. ac. vbi hr̄ q̄ ma/ritus q̄ tenet restituere dotem vxori post mortē legauit aliq̄d simplr vxo ri poterit vxor vtriq; petē. Sic̄r dic de legato facto cuicūq; creditori a de bitore. ad hoc. C. de hered. instit. l. si compensandi. ff. de lega. i. l. lucius. in pn. ⁊. ff. de leg. ij. l. vlti. ꝑ. penulti.

32 ¶ Utz per suggestionē: solicitudinē vel importunitatē faciēs adūcere le gatū factū alicui: ⁊ faciēs sibi relinq teneatur. ꝑ. dño Bartho. cepola in suis cautelis q̄ tenet actione de do lo vel in factum subsidiaria ei cui ad licitudine eius. ff. de volū exce. l. i. no. Ange. in l. fi. C. si q̄s aliquē testa. ꝓ/hi. Facit. l. i. ⁊ ibi no. C. de pe. bo. sub la. li. r. Sed melius dic vt. ꝑ. Resti/tutio primo in verbo impediens.

¶ Quid valet vxori legatū quo le/ 33 gat ei dos sua. ꝑ. q̄ valet q̄ plenior est actio ex legato q̄ ex vote instit. de leg. ꝑ. sed si vxori q̄ sicut ibi dicit gl. legatū statim petet dos vero si consi stat in mobilibus petitur post annuz solū. Item valet q̄ non habebit pro bare dotem talis quantitatis si exhi biatur alias sic. C. de fal. cau. l. iij.

¶ Quero q̄d debeat q̄n legatum fit 34 in genere. ꝑ. q̄ si illud genus est ge neralissimū sic nullū est legatū. Exē plum si diceret lego substantiā vl rē Si vo genus est subalternuz vt lego aīal corpus ⁊ hmōi. sic similiter nul lū ē q̄ dando minuscaz liberaret. Si vo genus est inferius puta q̄ est spe cies specialissima tunc aut res cī⁹ ge neris habet certos fines a natura de signatos vt bos equus ⁊ huiusmodi aut habet fines ex sola distinctōe ho minis vt fundus vt. ff. de leg. i. l. q̄s in rex. ꝑ. si quis: aut facto hoīs vt do mus vel fundus. q̄ō per factuz hoīs de duobus fit vnū diruendo parietē ⁊ huiusmodi vt. ff. cōta ꝓdio. l. si q̄s duas. ꝑ. i. Si loquimur de ꝓmo sic fuit varia opinio. Sed placet mihi opinio Jo. q̄ sequit accur. in. l. le/gato generalr. ff. de lega. i. l. q̄ aut te stator quos reliquit seruos vl boues incertos ⁊ de incertis sunt in suo pr̄i monio ⁊ tunc eligit legatarius vt in isti. de lega. ꝑ. si generaliter dū tamen nō eligat optimum. d. l. legato. Aut nō sunt in suo pr̄imomo ⁊ sic electio erit heredis vt. ff. de tritico. leg. l. iij. in pn. ⁊. l. iij. Sic̄r vbi testator de cer tis seruis sensit incertū puta q̄ lega uit vnū de seruis suis sic electio erit legatarij. l. q̄ duos. ff. de leg. i. Si vo loquimur de scdo sic nō valet q̄: vl

dentorium qz hereo ꝓstando fundū
vnius digni vel vnguis liberaretur.
d.l.qō in rep. §.si qs aūt. Si vo log
mur de.iij.nūc aut legās domū i ge
nere religt nomos aliqs aut nō si sic
electio erit legatarij. Si nō legatum
erit derisorū. ff. de leg. i.l.si dom⁹ in
ꝑn. Aduerte tū q qū electio daf he
redi in rebus legatis in gñe ⁊ illō ge
nus est talio q̄ttatio q in ipso sūt q̄
dam que nihil valent ⁊ magis expe
dit nō hēre q̄ habere tūc non pōt ta
lia dare iz dz dare mediocrē vt in.d.
l.legato ⁊.C.de dona.l.si qs argen
tum. §.i.⁊.C cōia de leg.l.fi.§.i. Si
vo sumus extra talia nūc poterit he
res dare minimuz in tali gñe.l. si ita
scripta sit in fi.⁊.l.apud iulianuz. §.
sero. ff. de leg.i. ff. de reg.iur.l. semp
in obscuris. ff. de verb.ob.l.si ita sti
pulatus. Fallit hoc in legatis ad pi
as causas qz debet id qō est melius
fanore pte cause vel saltes mediocre
puta legatū est vas dabile argenteuz
iter aurū ⁊ auricalcū: seu eneū ita hē
tur ⁊ no.i.l.ticia. § seya. ff. de an.⁊ ar
gen.lega. et qua Bar. ibidē dicit q
si legat calix intelligit argente⁹ si pla
neta intelligit de serico ⁊ similibus.

35 ¶ Quid si quis legauit q̄ttuor lage
nas olei que sunt in tali vase que nō
sunt nisi due vel de pecunia q̄ est in
tali capsa legat vni.xxx. alij.xx. alij.x.
⁊ non sūt nisi.xxx. ℞. q solū debetur
qō inuenit. i.l. si gs testō. ff. de leg.i.⁊
vnicuiqz ꝑ rata defalcabit puta ille
cui.xxx. legauerat non hēbat nisi.xv.
cui.xx.x.⁊ cui.x. debebit vt ibi dō
Facit.l cū cert⁹ numer⁹. ff. de tritico.
vi.⁊ ole.le.⁊ de lagenis ē casus in.l.
si qs seruū. §. si quis. ff. de leg.ij.

36 ¶ Quid si testato: erat i no le. ℞. q
nō officit dūmō cōstet de quo sensit.
l.si in nole. C. de testa. Facit. ff. de le
.l.xxij. Insti. de le. §. si quis in nole.
Sic⁹ falsa demōstratio nō officit pu
ta. cū dicit lego seruū meū que emi a
ticio cū tū sit emptus a dūo. dūmō
cōstet de seruo. Insti. de leg. §. hanc
proxima. Silr falsa causa non vitiat
legatū vt si dicit lego tale quid petro
qz fecit mihi tale seruitū cum tamen
non fecerit Insti. de leg. §. longe le
cta si conditionaliter vt ibidem.

¶ Item legauo ancillam Bertam ⁊ 37
postea tendens eam emat aliam cui
nomen berte imponit an detrah ista
secunda ℞. q sic. ff. de condiō. ⁊ de
monstra l filie sue. §. tecta vxor.

¶ Item legauo mihi oīa mea mobilia 38
intelligant oēs fructꝰ ēt. ℞. q sic oēs
qui tpe mortis testatoris erant a solo
separati. ff. de re. vin. l. fructus. Sed
ni habebo ex tali legato noīa debitoꝝ
suoꝝ nisi aliter cōstet de mēte: qz no
mina debitoꝝ nec sūt mobilia nec im
mobilia iz in. iij. spē. ff. de re indi. l.a
diuo p⁹o. §. in vēditione. Itē qz nō
est nostrū qō nobis debet iz nūc illud
qō possum⁹ vēdicare. ff de au. ⁊ ar.
le. l. ij. Siz in hoc die vt. §. alienatō
§. vnj. ⁊ idē die de lignis ⁊ lapidib⁹
ad hēdificiuz ꝓparatis qō nō venuit
ar. ff. de le. i j.l. ligni appellatio. §. si.
Idē i lecto legato venit ornamētum
eius vt in. d.l. libroꝝ. §. fi. ff. de le. iij.

¶ Item legatis vestib⁹ vxoꝝ vnianꝫ 39
aurea vl argentea ornamēta dictarū
vestiū vt q nō qz accessoria ꝓciosio
ra suo ꝓncipali nō accedūt Lud. de
ro. in no. iz q venīāt ēt ꝓciosiora ⁊
accedāt ꝓncipali vt. l. ⁊ si nō sūt. §. q
veniam⁹. ff. ō au. ⁊ ar. le. ⁊ bar. i. l. cū
aux. ff. ō au. ⁊ ar. le. ⁊ dic gl. falsaz in
l. ij. ff. ō ꝓcu. le. q vult q accessiones ꝓ
ciosiōes in extinctū ōstructo ꝓncipali

40 ¶ Quid si legat cēsū ticio si voluerit
℞. q nō trāsibit ad hēdem ticij si ti
tius non expectauerit se velle. l. si ita le
gatum sit. §. alii si volēti. ff. de leg.i.

41 ¶ Quid si hēo lancem maximā mi
noꝛē ⁊ minimā legat lācē minoꝛē. ℞
qō ōtrē medie magnitudis si ahō si
appareat. ff. ō au. ⁊ ar. le. l. q lancem

42 ¶ Item si legat cirographū intelligit
legasse actiones in eo cōtentas. l. qui
cirographum. ff. de leg. iij.

43 ¶ Item testator: q legauit vni funduz
alii vsumfructū fūdi debeat⁹ intelligi le
gasse vtentiqz ipsoꝝ dumtaxat vsu
fructꝰ del fūdi. ℞. Lud. de ro in no.
qō sic. l. si alii. ff. de vsufr. leg. sec⁹ in
iudicio suia vt. l. ⁊ puto. §. i. ff. fami.
her. q rex ē si aliud de mēte ñ ꝓstet.

44 ¶ Item si legō sic dicit lego cēsū ti
cio ⁊ si illos pderet ueru relinq̄ et ali
os centū ei⁹ hēo teneat plusqz semel
restituē. ℞. q non nisi semel. ff. de le.
iij. l fideicōmissa. §. si quis decem.

45 ¶ Si legat alicui vsufructꝰ sub cer
to tpe puta vsqz q̄ talis peruenerit ad
xx. annos q̄ttis talis moriat nihilo
minus vsufructus durat vsqz ad tps
xx. annoꝝ secus si moriat vsufructua
rius ante. xx. annos qz expirat si vo le
gat sub incerta ꝓditōe puta donec ta
lis fuerit furiosus vl remānerit ⁊ hu
iusmōi q̄ru euētus incert⁹ est si ꝓditio
euenerit expirat. Si at moriat i furo
re nihilominus durabit vsqz ad vit i
vsufructuarij. l. ā dignitatē. C. ō vsuf.

46 ¶ Quid habebit ille cui relinquitur
vsꝰ⁹ ⁊ testit⁹ sine alimēta q idē ē ꝙ
dz hēre cibū potū vestimēta lectū ha
bitationē ⁊ ea sine q̄bus vinere non
posset. ff. de ali. ⁊ cibaria. leg. l. legatis.
disciplinā pertinent. d. l. legatis.

47 ¶ Quid si dicit relinq̄ q vxoꝝ mea
sit dña ⁊ vsufructuaria oīuz bonoꝝ
meoꝝ. ℞. q ꝓ ꝓ q dicit dñam habe
bit gubernationē domus ⁊ familie ⁊
cui⁹ curā ꝓ ꝓ q dicit vsufructuariaz
hēbit victū ⁊ vestituz. Silr si diceret
relinq̄ eā dñam ⁊ dominatricē bono
rum meoꝝ intelligit q ꝙ dz qualita
tem ꝓtimonii honorifice hēat sua ne
cessaria ⁊ sic gubernatrix dom⁹ ⁊ sic
sapiētes ⁊ cōis vsus interpretatur vt
no. glo. in aue hoc locum hz. C. si se
cūdo nup. Et sic fecit dauid cum di
cimur de eo ꝓstituit eū dñum dom⁹ sue
i. rectorē ⁊ sic ponit in greco q est. ff
mā. l. creditoꝝ. §. lucius dñs mū bart.
cepola in tractatu suo de seruitutib⁹
dicit rex sola alimēta fore relicta per
illa verba dñaz ⁊ vsufructuariā si fi
lij sūt instituti sec⁹ si ēnet vt est glo.
in. d. aue. hoc locū ⁊ ibi p oēs ⁊ bart.
in. l. acta cū testamento. §. si. ff. de le.
ii. ⁊ bal. in. l. vnica. C. de indi. vi. q ē
tellige supstātib⁹ filijs sec⁹ si moreret
filij vna matre qz tūc efficeret ꝓprie
taria vt no. singulariter bar. per ter.
in. l. sicut in annos ff. qb⁹ modis vsu
fruc. amit. hic aduerte q̄ttis vir li
beret eam a reditione rōnis de admi
nistratione. Nihilominus tenebitur
de dolo ⁊ lata culpa. l. creditoꝝ. §. lu
tatio ff. mandā. ⁊ reddet rationez ali
qualē non tū scrupulosam. l. si quis
rationes ⁊ ibi Bar. ff. de liber. lega.

¶ Quid si dicit lego vsumfructum 48
oīum bonoꝝ meoꝝ vxoꝛi mee vel re
linquo vxorem meā vsufructuariaz
℞. qō insolidū habebit vsumfructuz
oīum bonoꝝ. ita quod poterit face
re de illis quicquid placuerit etiam
si essent vltra qualitates alimentoꝝ
ff. de vsu. lega. l. vxoꝛi mee nisi filios
haberet: in quo casu nihil haberent
saltem legitimā partem in vsufructu

fm dām Odofre. sicut ipse notat in auc. nouissima. C. de inoffi. testa. que limitat dicta. l. vxori quo ad filios sz non quo ad extraneos.

49 ¶ Item legans vxori sue habitationez seu vsumfructū habitationis domus sue: qō idē est. l. cū antiquitas. C. de vsufru. Et in eodē testō legando dictā domū alteri ademerit dictum legatū vxoris. ℞. q nō ter. est in. l. sem proinio. in fin. ff. de vsufr. legato. vbi ꝓbat q legato generali vsufructus vel habitationis non derogatur per legatus specialē ipsi⁹ rei. Et ibi dant. dicit q non est alibi ter. pro hoc.

50 ¶ Quid si dicit relinquo ticio fūdū ad vsufructuandū. ℞. dsio Bar. vbi ō. q est relicta. ꝓprietas. Silr qñ dicit relinquo fundū ad gaudimentuz p. l. proculus. ff. de vsufru. & ibi dño Flo. q tñ distinguit verū. si extranei fūt instituti. secus si filij dilecti: & placet in ꝑscia: sz alij indistincte velint q ꝓprietas sit relicta non vsufruct⁹.

51 ¶ Quo pōt fieri legatum. ℞. q pōt fieri q buscūq; verbis aptis tñ & idoneis vt si dicat lego: do: dare: iubeo: volo: rogo: posco: opto: vt deo. l. ij. C. cōia de le. Item pōt fieri pure: vt cū dz: lego tali. c. & in diē. vt lego tali vsq; ad pascha. Ex die vt lego tali a pascate in antea: & sub ꝓditiōe per si: vt lego tibi. c. si filiā meā acceperis. vel p cū: vt lego tibi centū cū fueris, xiiij. annoz. tūc inest cōditio hec dū cōpletus fuerit. xiiij. annus & nō alr C. de lega. l. si. Fallit tñ in libertate vt videat potius eē relicta in diē. puta si dicit fernū liberū iubeo cū fili⁹ meꝰ erit. xxv. annoruz. C. de fideicō. li. l. si de icommissaria. Et vt scias dī tam iter legatū qū sit pure. & qñ nt sub condtione. vel in diē not. q qñ legatuz sit pure statim mortuo testatore cedit legatario. vt. j. §. lvj. Qñ vero sit sub ꝓditione. ante ꝓditionis euentū non cedit legatario. & tō si moriet ipse legatarius antequ ꝓditio impleatur remanebit apud grauatū: & non transmittet ad suos heredes. Limita hoc i legatis: ad pias causas. vt. §. §. viij. Qñ vō legatū sit in diē: tunc si dies est incertus oīno: sic legatū est cōditionale. l. dies. ff. de cōdi. & demon. & l. stipulatio ista. §. inter certam. ff. de vbo. obli. & l. si dies. ff. qñ dies legce. & glomo. in. l. semo saturninus. ff ad treb. Si vō dies est certus oī certitudine. vtputa cū legat ticio in pasca futuro. vel qñ curret. Mccccc. & hmōi. vel dies est certus ad minus in se lz sit incertus in ꝓprio subiecto: puta cū reliquit talis possessio ticio qñ erit. xxv. annoz. qz istud tps ē certum in se qz suo cursu perire nō pōt qn ventat illud tps. sed in ꝓprio subiecto & sub tali qlificatiōe bene est incertū: qz talis pōt mori añqz sit. xxv. annoz. Et tunc legatū fcm tali tpe vt statoria q ad trāsmissionē. qz si legatari⁹ moreret post mortez testatoris & añ illū diem vel tps nihilominus legatū debebit eius heredibus. vt pz in. l. vnica. §. cū igit. C. de cadu. toll. Idē dic qñ legant fructus q nascentur ex tali fundo. qz lz moriat legatarius tñ transmittit ad heredes suos: vt no. gl. in. l. itē qz. ff. de pactis. Intellige nisi aliud ipediat. l. si ea gō. C. de his q. vt indi. hoc pz in. l. si cū hec res. ff. qñ dies le. ce. & l. heres. i ꝓncipio. ff. de cōdi. & demō. vbi pz q quādo ga legat. Ticio possessionē cū morietur lz sit incertū qñ moriet: tamē ga certū est q moriet: & tō legatuz ē ad

die certū. & sic debebit eius heredib⁹ secus si legaret sic. heres dato possessionē ticio cū morieris: qz sic est conditionale: qz est in die incertū: eo ignorat quis primo sit moriturus an heres vel ticius. Et tō si ticius ꝓmoriet legatū remanebit apud heredes grauatū. Itē aduerte q dictio si non semp facit conditionē. nā qñ apponit tēpori ꝓterito vel ꝓsenti. non facit conditionē. ppre. l. institutio talis in fi. ff. de ꝓdi. instī. & l. eas in ꝓn. & l. si ita stipulatus fuero hāc summaz. ff. de vb. ob. Illec ob. l. si sic. ff. de leg. i. qz impropre loquit. qñ vero si respicit euentū futuri tēporis cuius euentus est certus oī certitudine: sic nō facit conditionē. fm Bar. in. l. i. ff. de ꝓdi. & demon. Idē dic qñ ꝓditio est sponsio. l. i. ff. de ꝓdi. istā. Sz qñ euētus est certus an sz incertus quando vt more sic facit ꝓditionē. fm Bar. vbi. §. & glo. in. l. oibus obligationibus. ff. de reg. iur. silr facit conditiōez qñ eventus est oīno icertus. Idē dicetio si. aliqñ ponit p qz l. videamus in ꝓn. ff. de in litē. iurā. l. ticiꝰ & meuiꝰ. ff. de admi. tu. aliqñ ponit p cūq; uis. l. si. C. de liber. & eoz liber. aliqñ ponit simul cū dictione & sic. l. & si & ita ꝓ cūq; uis. l. i. §. nunciatio. ff. de no. ope. nū. & dīffuse vide Bar. vbi ō. Dictio vō cū aliqñ habet vim copule. l. illi cū illo. ff. de vsufru. le. & sic nō facit conditionē nisi antea appareat voluntas disponētis. l. si ita fuerit §. fi. ff. de testa. mi. & l. si ancilla. ff. ō qñ apponit verbo ꝓteriti. vel ꝓsentis causatiue cū ꝓ qz vel aduersatiue. p cūq; uis. l. demonstratio. §. i. ff. de ꝓdi. & demon. & ibi Bart. Aliqñ reperit aduerbiū. l. cū ꝓ qñ: qō ē qñ apponit verbo futuri tpis: & sic vt qñ tunc nō sit dīa inter si & cū: & qñ vtrūq; faciat conditionē. l. q. pmisit. ff. de condi. inde. cū multis aliis in gl. d. l. demonstratio. sz qz multe leges vident ꝑue. Bar. ibidem dicit. q est triplex dīa prima qz si principalr denotat ꝓditionē secūdario vō tps & qz nulla est ꝓditio q in se nō habeat tps futurū. Cum vō denotat principalr tps & qz nō est aduerbiū tēporis. secūdario ꝓditionem probat in. l. si ticio. ff. qñ dies le. ce. Et tō qñ ponit circa substantiā obligatiōis: vel circa volūtatē que exprimit per verbū futuri subiunctiui si ponit p si nō valet sed bñ per cū: verbi grā. Stipulatio que fit sic, promitto tibi centū si volueris: non valet, secus si dicat, promitto tibi centuz cum volueris. l. centesim⁹. §. fi. ff. de verb. obli. qz in primo cōditio est expressa p si in secō est tacita per eū et exꝑssa nocēt. l. nō nunqz. ff. de cōdi. & demon. ¶ Secūda differētia est qz si legas mihi decē cū petiero non facit ꝓditionē. l. si decem cū petiero. ff. de vbo. obli. & l. ticia. ff. de ꝓdi. & demō. sed bñ si lego decē si petiero. vt not. in. d. l. si decē qz per si est ꝓditio exꝑssa per cū tps principalr & tō cum talis tpis expressio sapiat exactionē de pūti siue executionē: nulla suspēsione inducit & tō lz moriat antequ petat nō deficit ꝓditio. l. liber hō. §. decem. ff. de vbo. obli. ¶ Tertia dīa est qz si si uel apponat circa dispositionez: siue circa executionē facit dispositōez conditionalē. l. quis diebus. §. quidā ticio. ff. de ꝓdi. & demō. Sz cū facit dispositionē ꝓditionalē in vltimis voluntatibus vt. d. §. quā ticio. & ibi notat secus. in contractibus: sed bene facit

dispositionē reloluendā sub cōditōe vt ff. de i di. adiec. l. ij. ⁊ ibi bona gl. limita nī q cū facit dispositionem in vltimis voluntatibus ꝓditionalē. vtr qñ addicit dispositōi vltime que cōcernit voluntatē disponēdi sine dispositionē. l. si cui legēt. ff. de lega. i. nisi qñ relinquit ꝓiuncte pſone: q tunc in dubio facit diē. d. l. sepus saturnius. ff. ad treb. ꝫ secus qñ dispositō ꝓcernit preceptū soluēdi sine executionē: ⁊ ꝑ cētū saltē i se sicut est tēpus certe etatis: q tunc nō facit ꝓditionē ꝫ dilatiōez q de nā cum est facere tēpus. l. ex hac verbis. ⁊ ibi dal. C. qui di. le. ce. Aduerte et q ꝫ dicat lego tibi centū ea conditōe vt facias tale quid q tale legatū non est conditionale. Sed modale. l. mevia. ff. de ma. test. ⁊. l. ij. ff. de dona. ⁊ sic verbū ea condītione accipitur ipꝓprie ſm Bar. in. d. l. quibus diebus.

51 ¶ Vltꝝ relictū in diē debeat cum fructibus ītermedij tēpoꝛis. ℞. q si ꝗa legatarij fuit appositus dies puta q puer sic ōbrūt. Si vō dies fuit appositus gratia hꝛedis sic nō dēbentur et sic ꝛeꝛdat. l. in fideicōmissaria. ff. ad trebell. ⁊ l. in fideicōmiſſi. §. cū pollidius. ff. de vſuris. ⁊. l. cum. ff. de annu. le. ⁊ est glo. in. d. l. er hijs verbis.

53 ¶ Si pone q legatū ꝓditionale nō implet nō er defectu legatarij: ꝫ alio mō. ℞. q aut ꝓditio respicit factum eius cui relinquit ſolū. vt puta si manumiſſerit ſeruū ſuū ⁊ tunc si ꝓditio deficit ꝑ casum: q mouit ſeruꝰ mortē nāli: sic ꝓsequeret legatū. l. q ſub cōditione. §. quotiēs. ff. de ꝓdi. inſti. nisi fuerit in mora l. penul. ff. de cōdi. ⁊ demon. Si vō deficit ꝑ aliū puta q fuit interfectus: tūc aget ꝛ interfectorem. l. aquil. l. inde neratius §. idem iulianus. ff. ad. l. acql. Et si occiſor nō ſoluēdo de equitate ꝺz admitti ad legatū. l. ticio. §. fi. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. ⁊. l. si. ff. de eo. per quē fa. erit. Si vō ꝓſistat in facto eius cui relictū est ⁊ alterius ēntime si per casum fortuitū euenit ne impleat amittet legatū nisi fauore alimentoꝝ. l. annua. ff. de annu. leg. Si vō nō per casum ꝫ ꝑ fctū alterius: sic nō amittet sed ipſum habebit. hec distinctio. pbat in. l. in testō. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. ⁊ in glo. l. i. C. de ĩſti. ⁊ ſubſti. ⁊ est equissima: nisi aliud dicas. In aliquo casu fauore libertatis. l. cū ita legat. ff. de ꝓdi. ⁊ demon. Limita ēt illud qđ dī q qñ cōdito non implet per factū eius vtrū q legatū ⁊ficit nisi ꝓditio esset inhonesta q sic habetur pro non adiecta. d. l. cum ita legatū sit. ff. de ꝓdi. ⁊ demō.

54 ¶ Vltꝝ legatū factū sub cōditione: si nupſerit semꝓr nto erpiret si non ei nupſerit. ℞. q sic si honeſte posſit et nubere: ⁊ si sit ḋignus eiꝰ nuptijs ꝫ legatū ꝫ ei nō nubat q: ꝓditio q ꝓpter ſuā vidūitatē iducit remittit ꝫ nō q̄ ꝑpetuō ⁊ qđ vni pmittit alteri ꝓhibet ⁊ qđ i vno ꝓhibet i ceteris pmittit ℏ hñr ex. l. cū ita legatū sit ⁊ i. l. cū tale legatū. §. meuie. ff. de cōdit. ⁊ de. Idē si legatū sit vt nubat ſm arbitriū seu pꝛomi q: plude est ac si non sit adiecta. l. filie sue. ff. de condi. ⁊ demon.

55 ¶ Qua actōe petit legata. ℞. q nō ſolū per actiones pſonales sed etiaꝫ ꝑ in rē ⁊ hypothecariā in reo mortui ⁊ idē dic in fideicōmiſſio vt institu. de lega. §. nostra. ⁊. C. cōia de leg. l. ij.

56 ¶ Qñ possūt peti legata. ℞. q non possūt peti nisi adita hereditate nisi in legatis ad ꝓias causas ꝛe quo. §. legatū. ij. §. ix. vñ scias q dnus rei legate postq̄ addita est hereditas ipſo iure transit ab eo qui legauit ad legatarū recta via. ff. de fur. l. a ticio no. gl. in. c. Raynaldus de testa. Et tō ex tunc ptinent ad legatariū fructꝰ rei legate no. gl. in. l. in legatis. C. de vſuris. l. a ticio. ff. ꝛe fur. l. legati la. ij. ff de leg. ij. ⁊. l. si tibi hō. §. cū seruꝰ. ff. de lega. i. Fallit hoc qñ legat res aliena. l. cū alienā. C. de leg. ⁊. l. non dubiū. ff. de leg. ij. Itē in legato relicto in genere. l. apud offidū. ff. ō op. le ga. Idē i legato alternatiue l. hmōi §. stichū. ff. de leg. i. ⁊. l. statu liber. §. stichū. ff. de lega. ij. Itē in legato facto in diez q: nisi aduenīēte die non trāsit. l. sempꝛoniꝰ. ff. de vſufrn. leg. ītē qñ aggranat heredē ad vendēdū rē. l. vxorē. ff. de lega. ij.

57 ¶ Quo ordine capient legatarij. ℞. q nullum ordinem obſeruamus. sed simul omnes equaliter tenemur. dicit ter. in. l. ō cui. §. si plures. ff. vt in posſeſ. lega.

58 ¶ Utrūmodis efficit. caducū legatū. ℞. q trib⁹ modis. ℞. q qñ qō legat in testō hr̄. p nō scripto. ⁊ h ꝓtingit tripl̄r. Aut q decessit legatarius quē testator vīuē credidit. Aut q qō legat nō ē in rer nāt: nec pōt esse: vt equꝰ moꝛtuus quē testator vīuē credidit: aut quia rei legate nullum est cōmertiū: ꝛel q alienare prohibent ⁊ vt dicit Azo q ēt si sit cōmertiū: ꝫ cū grandi difficultate: vt in ꝓhis ne ceſſarius ceſarius nō valet legatus nec estimatio ēt dabit. vt isti. de leg. §. ꝫ si talis res nisi voluntas testatoris appareret velle estimatōez dari qñ estimari pōt. ff. de le. i. l. si qo inglinoscripſit ꝫ eūdē: cāuo qñ qo redemit a pignoꝛ: qō tacite hēo i eoꝝ donec soluerit precū vel seruierū per quinquenniū. l. senatus. ff. ꝛe lega. i. Item aduerte q si cōmertium rei legate sit in cōmuni: sed non heredi sic dānato ad dandum ⁊ tamen valebit legatū ⁊ pſtabit talis hēo. Si vō cōmertiū nō sit ei cui pſtari ꝺz. aut pp eius delictū: puta q hēticꝰ. aut pp ſectaze puta q inde⁹ q nō pt hēre mācipium xp̄ianū: tūc nec res nec estimatio debet. aut pp ꝓditōez ſtat⁹: vt q ē puuī cui milluta nō ꝛedeť. aut pp vicīū coꝛporis: q ē claudus ⁊ legat ſtipēdiuz cursoris: ⁊ sic si sciebat testatoꝛ dabit. eſtimatio: alꝫ nō. vt no. gl. in. l. ꝫ ſi reo. ff. ꝛe le. i Itē ea q̄ ſūt ꝓiuncta edibus ne vꝛbo ōformiet nō ſūt i cōmertio. ff. de le. i. l. ceterꝝ. Itē nec res sacre. ¶ Scōo dr̄ legatū caducū in casu caduco tripl̄r. aut q: legatarꝰ premoꝛit q̄ testōr. aut efficit seruꝰ pene. aut q testū ipꝛobr̄ iofficiosuz dic̄. ff. de ioffi. test. l. papinianꝰ. §. meminī se. aut ēt ꝓp graues inimicitias eoꝛtas ſter legatē ⁊ legatariū si eī redeāt ad amicitiā reintegrat legatū: sed pp leues inimicitias nō efficit caducū. vt. ff. de adi. le. l. ij. i ſi. ⁊. ff. de his q. vt ind ig. l. si inimicitie. ¶ Tertio dr̄ ꝓpe caducū qđ pꝰ moꝛtez testatoꝛis deficit q̄cūq̄ rōne: vt si legatariꝰ ſpꝛenat vel conditio ſub qua legatum est deficiat. de cadu. tol. l. vnica.

59 ¶ Vltꝝ factū legatū sub ꝓditōe puta si fecerit pōt̄ in tali loco reddat caducū si ille cui ꝓponit ꝓpo fecerat. ℞. q sic. p. l. ꝓdictionū. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. Sz tu dic q q̄ ad actōez ꝓsequendā nō ſufficit aliq̄d fieri fcō: q nō vt obtēperare: q fcō facit. vt in. d. l. in ſi. sed ꝙ ad penā cuitādā nō refert q̄lrecūq̄ fiat. l. ea qdē. C. ſi manci. ita fue. alie. Et sic pz q nō ōbr̄t legatū ꝓdictum Et q si fieret excōmunicatio ꝛ non

implentes legata. talis nō ligaretur. silr nec alia pena incurreret si eēt apposita. Facit qō not. Ludo. de ro. et Bart. in l. cū seruus. ff. de verb. ob. et l. forma. §. si cū ego. ff. de censi.

Legatum. ii.

ad pias cās est oē qō relinquit pro alia vt sentit gl. et clari. Bart. in. l. si quis ticio. ff. de leg. ij. Item qñ relinquitur aliqd miserabilib⁹ psonis vt pupillis viduis peregrinis pauperibus et hmōi auxilio ppio destitutis ſm. d. Io. de pu. tractatu de canonica portione eſt all. l. xxv. vij. di. c. i. he. naplone in iudicio et extra q̄das prorogatiua letaneē. C. qñ ſpera. inter pu. et vi. per totū et in. l. li quis ad declinandā. C. de epiſ. et cleri. et in auc. de eccliā. ti. §. ſi. ō verb. ſig. c. ſup qbuſdā in ſi. et hoc tenet de pupillis et viduis miseris paupib⁹ nō diuitib⁹. c. ex tenore de fo. cō pe. c. ſignificātibus de offi. deleg. Item qñ relinquit eccliē vel alijs piis locis. c. ſi. de teſta. et pia loca ſunt hoſpitalia: mō aſſerta: et qlibet loca alia in qbus ſenes: pauperes: et languide pſone aluntur. et alia charitatis opa exercent. d. l. li quis ad declinandā. z. l. orphanotrophos ibidē. et. d. §. ſi. et de relt. do. c. de xenodochijs Item ſz qdā qñ relinqt ad cuſtodiā ciuitatis vl alioz locoz cōium ſeu publicoz. ar. c. ij. de imu. ec. C. de dona. l. penulti. §. ij. ſz clare. l. illud. C. de ſa. ſan. ec. et q̄ ibi no. Item qñ relinquit ad refectionē pontū et viaz. vt dicit glo. in. l. i. §. ad municipii. ff. ad. l. fal. ſiſr muroz et foſſatoz ciuitatū vel caſtroz et ſiliū. et hoc ſi neceſſitas imminet: alſo nō. ar. l. ad inſtructiōes. C. de ſac. ſan. ec. z. l. oēs pūncianū. z. l. ad portus. C. de operib⁹ publi. z. l. vnica. C. de q̄bus mune. z. l. penul. C. de pūſi. vomus aug. z. c. ij. z. c. non minus. ci aduerſus. de imu. ec. z. C. ad. l. falci. auc. ſiſr. Item qñ legat in ornamentis ecclie. p luminarib⁹. p fabrica ecc. vel libris aut alijs ad diuinū cultū pertinētibus. ſiue ſit ad tēporalē vel ppetuū cultū. c. ſi. de teſta. Facit gl. in. d. auct. ſiſr. Item qñ relinquit pro redimēdis captiuis. l. nulli. C. de epiſ. et clerī. in auc. de ec. ti. §. ſi qs. Item qñ relinquit p puellis maritandis. ſm Bar. in. l. i. ff ſolu. ma. z in. l. ſi ego in pn. ff. de iure do. z in. l. ij. §. fi. ff. ō dona. ar. c. ſi. de feriis. vbi dicūt doc. q̄ dos eſt pia cā z ō relictū pro dote eſt ad piā cām. Item qñ relinquit pro alimentis. Intellige egentiū. xij. q. ij. aurū. Item giſaliter qō deo relinquit p aia reling cenſet. d. §. ad municipiū. Et ō dic q̄ ppie dī relictus ad pias cauſas qñ relinquit p honore dei vel ſanctoz vel pro ſalute aīe: ſiue id relinquat eccliji: ſiue pauperibus ſiue locis publicis. q̄ piū eſt q̄ fit propter cultū diuinū: ſecus ſi fieret p honore mūdi: vel p ppetua fama: q̄ nō dī piū. verūtū in dubio preſumet quicqd relictum fuerit ſuprādictis fuiſſe relictum pro deo et pro anime ſalute et ſic legatum ad pias cauſas.

¶ Sz quero vtz qñ relinquit p mille ablatis incertis dicat ad pias cauſas. Io. an. in addi. ad ſpe. ti. ō inſtru. edic. q̄ ſic ſi relinquat. pauperib⁹ vel eccliſe et ſilibus: alſo nō. vñ dicit q̄ potius preſumit cui legat q̄ ere legat. l. illud. C. de ſa. ſan. ecc. vbi dicit glo. q̄ qñ legat diuitī. p aia nō eſt ad pias cauſas ſecus ſi non diuiti. d. l. ſi quis. ticio quod verum eſt quo ad p ſumptionem ſecus quo ad veritatē que principaliter reſpicit intentionē.

2 ¶ Quid ſi qs legat centū nō exhibita cā pp quā legat: nec pſona cui legat. Io. an. vbi. §. q̄ illud eſt legatum ad pias cauſas vt no. Albri. in. l. ad inſtructionē. C. de ſa. ſan. eccle. legatū icertū et relictū ad piū vl publicū vſum vt viarū et pontū refectō valz vt. ff. de leg. ij. l. quidā in teſtameto.

3 ¶ Utz relictū ſanguineo pauperi ſit ad piā cauſaz. Io. Bal. in. l. i. C. ō ſa ſan. eccle. q̄ non niſi dicat pro aia et pro deo hoc facere. et facit pro hoc quod no. Bart. in. d. l. i.

4 ¶ Utz legata ad pias cauſas gaudeant eodē priuilegio cū relicto eccliē. Io. pa. in. c. relatū el. i. de teſt. q̄ ſic q̄ eccliā priuilegiat pp aīam ꝓtēplatiōe dei. Facit qō no. Jo. an. in. c. i. de in integrū reſti. li. vj. vbi voluit q̄ ſicut eccliā pōt petere reſtitutionē in integrum. ita et alia pia loca poſſunt.

5 ¶ Utz de legatis ad pias cās poſſit detrahi falcidia vel trebellianica. Io. Pa. in. c. Raynaldus. de teſt. cōiter tenet q̄ nō quo ad falcidiā ſed quo ad trebelliānicā. Bar. in. l. marcellus ſi. ad trebel. Bal. in. l. id qō pauperibus. C. de epiſ. et cle. et multi alij tenēt q̄ nec eēt detrahat. ſed Jo. an. ſz cōtrū in gl. ſua et eēt multi alij vt no. Albri. in. l. ſi quis ad declinandā. C. de epiſ. et cle. z ſz prima opio ſit magis pia tamē ſecūda nō eſt condēnanda.

6 ¶ Quot teſtes requiruut in legatis vt valeant vide. ī. teſtamentū. §. v.

7 ¶ Utz legata facta ad pias cauſas ſi ne inſtitutiōe heredis valeāt. Io. pa. in. c. indicāte de teſta. q̄ ſi noluit mo hēdis ſz vbi qs eligit mori teſtat⁹ ſic valēt nedū legata ad pias cauſas ſed quecūq; alia legata et in dubio vī voluiſſe mori intelligat⁹ q̄ facit talia legata q̄ pbat ter. d. c. indicāte et facit q̄ legit et no. in. l. iij. ff. de iure codicil.

8 ¶ Utz er defectu teſtamēti vīnēt le gata ad pias cās. Io. pa. in. d. c. indicāte q̄ nō ſm vnā opinionē vt no. i. l. i. C. de ſa. ſan. ecc. et in. l. eā quā. C. de fideicō. Facit. p hoc q̄ no. bart. in d. l. i. et Bal. in. l. illa iſtitutio. ff. de he redi. inſti. qui tenēt q̄ cū quis religat ſua reſpectu pie cauſe diſpoſitōt ticij q̄ valet lz nō valeat teſtū qñ hereditē inſtituit in voluntate alteri⁹ de quo. ī. teſtamentū. §. xvij. rō diuerſitatis ē q̄ talis cuius arbitrio cōmittit hz regulā iuris diuinū humanū et gentiū: limitatas eius voluntatē que ē vt pie oīb⁹ deo et religiōi detrahat et ad redimēda peccata. xiij. q. ij. aie de pe. dist. i. medicina. Et ō aliud nō pōt facere ſed in ppharis nulla eſt regula limitans et ō poſſet aliud velle q̄ teſtator et ppea cū voluntas teſtatoris ſit incerta ō eſt captatoria. i. adulatoria ſeu ō ceptoria ſm glo. in. c. cū tibi de teſta. Aduerte hic ſm Bar. in ſua minori ca q̄ aut teſtator voluit vt teſtū valeret iure directo teſtamēti et non aliter et ſic ſi teſtū eſt nullū q̄ inſtituit heredē incapacē heres ad quez veniunt bona non tenet in ꝓſcia aut voluit q̄ ſi non iure teſtamēti ſaltē valeret iure codicillor et ſi alio mō quo poſſz Tūc ille ad quē bona pueneruēt tenet in ꝓſcia implere legata defuncti et ſic eſt ꝓſumendū niſi qñ teſtator ꝓuidit ſibi puta aliū ſubſtituendo vl qñ ordinauit qd fiendū ſi q̄ ordinauerat nō habebit effectū. Facit. l. cum ppo nas. C. de here. inſti. Idē dic ſz bar. in. l. in teſtō. ff. de fideicō. liber. et pa. in. c. i. de ſucce. ab inte. q̄ lz voluntas defuncti nō fuerit pfecta rōne publicatiōis fuit tñ pfecta rōne voluntatis

vtputa qꝛ testiñ manu sua cõscripsit volẽs postea redigi in publicam formã ꝫ morte vel furore ꝓcuntus non potuit ꝙ nihilominus heres tenef. Idẽ die si incepit facere testiñ nec potuit cõplere ꝙ legata facta valent qꝛ nõ p̃ ót negari qñ fit pfectus ꝓsensus rõne voluntatis ꝫ nõ rõne opis. Idẽ bart. l. l. cũ qs. C. de iur. t facti igno. ꝫ ꝙ si testiñ est nullũ qꝛ deficit volũtas defuncti vl qñ est nullũ ex pterita rõne hẽdis ignorãdo ꝙ cũ habeat sic legata non debent ꝙ limito nisi sint talia qõ si ẽt scisset se hẽre filiũ fecisset. xvii. q. iij. c. fi. ꝫ qñ testiñ ẽ irritũ ex pteritõe vl erhẽdatõe nihilominꝰ debẽt legata ot avt i auc. ex cã. C. de libe. pte. Silr qñ ẽ nllꝫ qꝛ ñ sũt testes sufficientes vel deficit aliq̃ solẽnitas iuris ciuilis nunc quãdo constat heredi de voluntate defuncti vl per duos testes pót ꝓbari obligatur naturaliter iure gentium ad implendam voluntatem defuncti qõ nota.

9 ¶ Quid si heres renunciet hẽditati vl nõ vult adire. ℟. pa. in. c. relatũ. el ꝓmo de test ꝙ nihilominꝰ legata ad pias causas valebit qꝛ nõ subiecunt talibus lolẽntatibus iuris ciuilis.

10 ¶ Item legatũ ecclie hẽdificande seu monasterio detrat solui cũ fructibus intermedii tẽporis. ℟. Pa. in. c. nos qdẽ de testa. ꝙ sic vt ꝓsuluerũt bar. t Franc. de alber. qꝛ ter. ꝓfati. c. nos dicit ꝙ relicta ecclie cõstruende dñt solui sine diminutõe ifacit pulcher ter. in. l. si ita relictuꝫ. §. pegali⁹. ff. de le. ij. vbi dr ꝙ si reliquit ꝓdiuꝫ in certũ diem puta post. x. annos vel cũ legatarius erit putus detrꝛ ꝓdium cũ fructibus intermedii tẽporis si deo fuerit apposita fauore legatarij sic in casu nostro dies apponit fauore ecclesie vel monasterij qꝛ si fuisset cõstructa tpe testamẽti legasset simplr t non in diem quod bene no.

¶ Item legatũ ad certũ vsum possit ut ad aliũ conuerti. ℟. Pe. de Perusio. ℣. Aut ipse vsus pót ipleri ó iure t de fcõ puta qꝛ legauit qo vt monasterũ fiat in tali dioceſi ẽps est cõtentus t sic ꝫ de iure de ꝓsc. di. i. nemo nullũ est impedimentuꝫ in facto qꝛ est pecunia t cetera necessaria nec qd aduersẽt t sic pót fieri de facto et tunc dico ꝙ nõ pót cõuerti in alium vsum t iste est casus. d. c. nos qdẽ. t ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. i. t dẽ est casus in. l. nulli. C. de epis. t cler. imo si per legatariũ non impletꝫ tale legatũ reddit ad heredes t ꝓ hoc ẽ casus in. c. cũ dilecti filij de dona. facit qõ no. de ꝓdi. appo. c. vꝛ. Et hec intellige vera nisi in legatis ad pias causas vel nisi iterueniat dispẽsatio papæ vel alterius vt ℣. dicã. Aut ille vsus pót impleri de iure ꝫ nõ de facto puta pp guerras vel qꝛ pecunia ẽ ruodica vl nõ est locno in ecclia vbi legatur ꝓ capella fienda t hmõi t iste casus ẽ in. l. legatã municipio pecuniã. ff. de admi. re. ad ciui. pti. t in d. c. nos quidẽ ibi ipleri non pót ꝙ verbũ etã intelligit de ipotentia facti de rescriptis. c. ſiſcitatus t tũc pót fieri cõmutatio auctoritate superioris etiam si in testõ sit clausula ꝙ nõ possit conuerti ad alium vsum q̃ deputatuꝫ ratio qꝛ voluntas testatoris dz interpetrari ꝫ suo cõe vt res magis valeat q̃ pereat. c. abbate de verbo. sig. t iõ cũ de iure cõi possit in alium vsum cõuerti nõ obstabit talis clausula t er hoc dicit Bu. in Spec. ti. ó edic. instruc. in. §. nunc aliqua quod si mihi legatur vt vadam vltra mare t nullus audet ire quod cõsequar legatum ꝫ non vadam dũmodo vadam ad similem locuꝫ. Similiter si testator legat ꝓ labore itineris vel penitentie sibi iniuncte vt vadã romã t propter impedimentũ nõ possum ire quod ꝓsequor legatũ dũmõ vadã ad locũ sil'em. d. l. legatã exeipiẽ qõ legatur ꝓ succursu in terre sce qꝛ si nunc non possum expectabitur tẽpus t seruabitur legatũ. c. magne de voto Ludo. de ro. in not. dicit ꝙ Legatum factuꝫ ꝓ calice vel reparatione ecclesie si ecclesia non habet opus de hoc poterit per episcopum solum fieri conuersio in alium vsuꝫ piuꝫ. Aut vsus potest impleri de facto sed non ó iure t tunc aut hoc est qꝛ non est ad aliquem finem honestũ puta legat quis centum vt fiat ludus teatralis in ecclesia qui est illicitus ó iure. c. cum decorem de vi. t ho. cle. t sic legatum inutile est t non fiet cõuersio ar. eorum que no. in glo. in. l. i. ff. de condi. institu. vel non pót fieri de iure: non qꝛ non sit ad finẽ honestum. Sed qꝛ ius ꝓhibet. t sic fiet conuersio in alium vsum honestum vt est casus in. l. legatum ciuitati. ff. de vsufruc. lega. t sic intellige. c. nos quidem in verbo non potest impleri. s. de mre. Exemplus testator legat ꝙ predicatores t minores se conferant ad habitandum in suis domibus t celebrent ibi diuina ꝓ salute alẽ sue de iure hoc non potest fieri. c. vnico de exec. ꝓcla. lib. vj. clc. cupientes. de pe. ni vsus est honestus: qꝛ ꝓ alia t laude diuina. Silr legat ri pp primlegũ qõ hñt predicatores t minores t hmõi. t iõ fiet i loco cõ gruo t honesto facit ad supdicta qõ supradicti donatio. i. §. xlvij.

¶ Item auctoritate hui talis ꝓmu- 12
tatio. ℟. dño Pe. vbi. §. ꝙ si nõ subest cã puta qꝛ pót de iure t de facto ipleri: tunc solus papa pót. l. legatã ff. de admi. re. ad ciui. pti. t clc. qꝛ cõtingit de reli. do. Si vo subest cã legitima pót dioceſim⁹ et si pót ipleri de iure t de fcõ: nisi testator ꝓuidiuꝫ qd sit hẽdi de legato vsu nõ ipleto: qꝛ si, puidisset nõ posset fieri cõmutatio. vt no. bar. in. l. liberto. §. lucius. t ibi ter. ff. de an. le. t ꝙ ẽps ex cã legitima possit cõmutare aliũ piũ vsuꝫ facit qõ no. dñs an. in. c. vꝛ. de cõdi. appo. vbi vult ꝙ nõ obstãte ꝓhibitiõe testõis ne alienet nihilominꝰ pót in magis piũ. Idẽ c. donatio. i. §. li. Idẽ tꝫ Roge. t Hugo. Item Ange. t Imo. in. l. i. ff. de ꝓsti. ꝓhe. vbi voluit ꝙ iusta subsistẽte necessitate pñt relicta p testatorẽ i aliũ vsũ cõuerti. vt no. ꝙ bar. ꝓ illuꝫ ter. i. l. ñ. ff. de oꝛc. pub. t i. d. l. legatã. Er ꝗbus ꝓcludẽ: ꝙ volũtas t legata testatoris circa pias cãs pñt sine cã ẽt ꝓ papã mutari in aliũ vsum piũ t p ẽpm cã subsistẽte solũ ꝗuis alij cõiter teneãt ℣ de cẽo i cle. qꝛ cõtingit quã limito qñ sine cã vult fieri cõmutatio: quia tũc ptinet ad solũ papã als nõ facit qõ. ℣. dico. §. xvij. facit ꝙ hoc qõ dicit Ludo. de ro. vt. §. no. in. §. hec dẽti.

¶ Queritur vtrũ in tali cõmutatiõe re- 13
grat ꝓsensus hẽdis grauati. ℟. Pe. vbi ℣. ꝙ si nõ pót ipleri de iure vl ó fcõ regrit consensus hẽdis grauati t ecclie cui sit legatũ. t ita loquit. l. legatũ. ff. de vsufr. le. t silr die qñcuqꝫ er cã legitima dz fieri cõmutatio.

¶ Quid si dubitet an sit cã legitia 14
vt fiat cõmutatio: vl ecclia cui legat aut hẽdes nõ ꝓsentit icõmutatione

ꝑ. ꝑe. vbi. §. q̄ solus epūs poterit. C Ite nuptio. l. i. ⁊ si ecclīa cui legatur ꝓsentit vt fiat cōmutatio ⁊ hēdes ꝺicunt nihilominus epūs fauebit ecclesie legatarie fauore uolūtatis defūcti adimplēde ⁊ nō heredi. ⁊ iste est casus in. d. l. legati. Fallit hoc in legato pro monasterio ficto qđ sine ꝓsensu heredis non potest cōmutari nisi fuerit negligens qz tunc etiam sine eius cōsensu potest episcopus ela ꝓso termino. d. canos quidem.

15 C Qui pōt suū officiū ꝑ̄dere vt legata sua ꝓsequant effectū. ꝑ. ꝑa. i d. c. nos. q̄ ēt iudex secularis ēt in legatis ad pias causas. est ter. in auc. ō ecclia. ti. §. si qs ꝺotificatione. silr tā secularis q̄ eccliasticus pōt cōpellere vt legata soluant q̄ fiunt nō certe ꝓsone. vel si certe: tū talis est q̄ nō ꝓt in iudicio petere vt sūt fratres numeres. d. §. si qs secus esset si nō ad piā cām sit legatū ⁊ certe ꝓsone facta tunc qz opz q̄ soluā ad ifinitā ptis cō pellat

16 C Utr epūs i legatis ad pias cām pōssit se intromittere. ꝑ. ꝑa. in. c. si heredes. de testa. q̄ si testator. puidit sibi de executore non pōt nisi in defectum. vt. §. Executor. §. xj. ⁊ in. c. tua nos. de testa. ⁊ in auc. de eccliā. ti. §. si qs. p redēptiōe. Si vo testator nō puidit sibi de executore: tūc in legatis pro redēptiōe captiuoꝝ ⁊ pro alimonijs pauperū, puidebit epūs vt in d. §. si qs ät. p re. ⁊. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. In aliis ät ꝺeres. vt in d. c. si heredes. ⁊. c. tua. ⁊. c. nos. de testa. nisi i negligentiā. vt. §. Executor. §. xiij.

17 C Utr legatū fcīm. q̄ ꝑstruēdo hospitali pauperū in q̄ poneret rector ad arbitriū certi ꝓlati possint hēdes mutare in ꝺotificatione monasterij religiosoꝝ. ꝑ. Iappus abbas i cle. qz cōtingit de relig. do. vt refert do. an. in d. c. nos qđē qō Jo. an. cū q̄busdaꝫ iuristis ꝓsuluit q̄ sic. cū licentia epi ēt ꝺicēte illo ꝓlato. qz q̄ melī facit nō aliud ꝛ idē facit. c. quenit el. ij. de iureiu. ꝛ plus ē eccliaꝫ religiosoruꝫ facē q̄ hospitale. Facit. c. scripture ō voto ⁊ regula plus ꝛp de re. iu. li. vj. ergo ꝛc. S ꝛ ꝑ vi. xiij. q. ij. vltima voluntas de cele. missa. cū martꝫ. cū si. vbi ꝑ q̄ volūtas defuncti ꝓ lege ꝺz seruari ergo forma mādati ꝺz diligētissima accuratione seruari nec eo casu plus ꝓtinet in se qō ē mūs vel ecō trario. de ꝓbē. cū ꝛe bñficio. li. vj. ad ꝟ. ꝑ. d. Un. q̄ ista sūt ꝺa in mā odiosa vl ambitiosa ⁊ sic restrigibili. de ꝓbē. ꝙuis li. vj. ꝛ opio Jo. an. logt i mā fauorabili. ⁊ marie alie defuncti i q̄ fit plena iterpetratio. c. cū dilecti ō do. vñ ꝟisilr ꝓsumit q̄ ōfuuct' nō ꝺi xisse ōmōstrādo sibi vsū vtiliorē. fac ad ꝟ q̄ no. bar. i. l. fi. ff. ꝛe ope. pub.

C De cautela danda illi qui vult legare pro anima ⁊ timet parentes. vi 18 de. j. pactum. §. xiij.

Legatus est cui a papa certa patria vel ꝓuincia cōmittit gubernanda ꝛ Goff. vnde gerit vices pape ⁊ est ordinarius in ꝓuincia. c. legatos de officio. le. li. vj.

C Quo facto fidē si regrat. ꝑ. q̄ ꝓ 1 lras suas. l. vnica. C. de man. prin.

C Quot sūt spēs legatoꝝ. ꝑ. duc. q̄ 2 dā sūt ꝛ ꝓpe legati nūcij ⁊ ñ iudices ⁊ sunt illi q̄ sepe mittunt a papa pro ambassiata. vl ad aliq̄ nudū mīsteriū exercēdū de qb' ꝺi. i. iusgētiuꝫ. ⁊ xvij. c. nobilissimus ⁊ q̄si per totū ⁊ istos q̄ ꝛpdit ꝺz tradi hostibus vt sit seru'. l. vlt. ff. ꝛe legatiōib'. ē ⁊ ibi loquit de legatis q̄ cū q̄ ēt hostiuꝫ ⁊ ꝛ canones

ꝛ canōes sūt excōicādi. xciij. ꝺi. ñ q̄s ita no. glo. i. d. c. iusgētiū. Quidā sūt legati iudices quos papa facit ordinarios in certa ꝓuincia ⁊ de istis loquit diffinitio ꝓmissa. ⁊ tituł' de offō legati ⁊ isti sūt i triplici ꝺifa. C Primi sūt legati nati q̄ nat' in sua dignitate efficit legat' pape. vt archiepus cātuarien. q eo ipso q̄ archiepiscop' est legatus est pape. vt in. c. i. de offō legati ⁊ isti ꝺicunt legati rōne dignitatis. C Secūdi sunt legati de latere vt sūt illi q̄ mittunt de curia pape ēt si nō sūt cardinales ꝛ glosaꝫ i. c. pe. de offō legati ⁊ S ꝛ pa. in. c. i. eo. tit. ꝛ ⁊ bñ q̄ solū cardinales ꝺicunt legati de latere marie hodie. C Tertij sūt legati q̄ nec sunt de latere quia non cardinales: nec sūt nati qz non in tali dignitate ⁊ sūt illi quibus papa cōmittit legatiōis officium in aliq̄ ꝓuincia vel sua vel aliena. vt i. c. volētes eo. ti. Et tales ꝺūr legati rōne ꝑsone nō rōne dignitatis vt primi.

3 C Utr legati nati vel ratione ꝑsone habeant iurisdictionem in exemptos. ꝑ. ꝑa. in. d. c. i. q̄ non. ⁊ ꝓbatur in. c. i. de verbo. sig. li. vj.

4 C Utr possint ꝺicti legati absolue re ꝓtectiōe manuū violētia in ecclia sticuꝫ ꝑ. q̄ legati nati nō pōt nec in ꝓuincia nec ex nec subditi nec ex neū. Ratio ꝙm ꝑa. in. c. pe. de offō legati qz clerici ꝺerēt ꝓuilegiū. c. ū qs suadēte. xvij. q. iiij. cū nullus hēret ire ad papā ꝓ absolutōe. eo q̄ dignitas est ꝓpetua. Intellige ꝛ pa. ibi ōe de iniectiōe a q̄ epūs non pōt absolucre: q̄ ab illa a q̄ epūs absoluit multo fortius ipli cuꝝ sunt ordinarij. Legati vo ratione ꝑsone possūt absolue re subditos existēteos in ꝓuincia. silr exneos in sua ꝓuincia delinquenteos ⁊ existes. subditos vo suos ex ꝓuincia sua ñ pōt absolne ꝛ gl. et cōiter doc. in. d. c. pe. nec ēt de ꝓsensu ꝺictoꝝ illi' ꝓuincie ꝛ pa. ibidē. fecl Jo. mo. ⁊ Jo. an. quos legt Se. l. c. i. e. ti. li. vj. tenēt q̄ pōt ⁊ magis placz ꝛ opio. Subditos ēt suos ⁊ in sua ꝓuincia q ex ꝓuincia iniecerūt manū violētiam in clericū ꝛ host. nō pōt absoluē. ꝛ specu. recitat aliquos tenē q̄ pōt. ⁊ mihi plus placet ꝛ sicut pōt ēt eos punire de delicto ex cōmissis exneos vo aliunde venētes ligatos absoluē nō pōt: Legati vo alatē pōt absoluere q̄scūq; tā in ꝓuincia eis de creta q̄ ex. tam subditos q̄ exneos. ꝛm gl. ⁊ cōiter doc. m. d. c. pe. Host. tū limitat nō hēre locū cū iniuria est enormis qz reseruat pape. allr. c. si vero. ⁊. c. cū illoꝝ de sen. excō. cū si. S ꝛ tu tene q̄ possūt ēt in enormi ꝛ Joan. Jura vo excipientia enorme iniuriā nō loquunt in legato a latere. sed in alijs inferioribus. ⁊ hoc sequitur Archi. in. c. i. de offō le. li. vj. ⁊ cōiter doc. in. c. ad eminentiā de sen. excō. Fallit hoc in duob' casib'. ꝑ timus q̄n sūt in ꝓsentia pape. sedes q̄n sūt reuocati aū regressuꝫ ꝛ pa. in. c. pe. de offō le. qz tunc absoluere nō possūt.

C Quid pōt facere dicti legati: vide 5 i. c. legatos de offō. le. li. vj. ⁊ q. ñ possunt facere hēs in gl. c. q̄ translationes de offō le. ⁊ i multis. c. li. vj. etiq̄ omitto cū hodie illi qui habētur in vsu legati multa possint ex speciali cōcessione que ex eoruꝫ lris potiusq̄ ex doctrina cognoscitur.

C Utr legatus possit. pcessuꝫ delega 6 ti ipedire: aut eius sniam irritare. ꝑ. q̄ nō. c. studuisti. de offō leg. nec silr pōt absoluere excōicatos vt papa vl eius delegato dicto. c. studuisti.

7 ¶ Legatus an possit absolue excõi-
catũ a se in sua puincia existẽs. ℟. fm Inno. q̃ sic si nõ sit
reuocat⁹ i foro penitẽtiali. ꝫ i foro cõ
tẽtioso nõ nisi reuertat in puincia. ꝫ
intellige nisi egr⁹ illico ẽet cum alio nõ
redeundi: quia sic expirat legatio.

8 ¶ Quid de ipendẽtibus legatos vel
nuncios. Ep̃licos ne exerceant cõ
officia. ℟. q̃ excõicati sunt ipso fcõ &
terre: regna: vel loca predictorum fiit
interdicta tamdiu quãdiu in contu-
macia persistẽrint eorum dominꝰ. c.
super gentes & regna de officio lega-
ti lib. vj. extrauagans est.

Egitimatio filioꝝ illegi-
timoꝝ quot modis fit. ℟. vj.
modis ¶ Primus quãdo pf offert
filium nãlem tñ nõ habẽs filios le-
gittimos inter viuos seruitio curie ci
uitatis er qua est oriundus: vel si pf
est oriundus de veteri roma. s. ꝓstan
tinopoli. vel noua offerat eum curie
cuiuscũq; ciuitatis metropolis vt in
stit. de nup. §. vlti. ¶ Scõo quando
pater offert eũ imperatori. & fit curia
lis ut auc. quibus modis nã. effi. stit.
§. si quis igitur. sed iste non succedit
agnatis ascẽdẽtibus vel descẽdẽtib⁹
er latere pũs vt ibidẽ. ¶ Tertius q̃
pater filiam suam nãlem in mrimo-
nio copulauerit officiali curie ciuita
tis de qua est oriũdus: vl si pf ẽ orii
undus de veteri vel noua roma copu
let officiali ciuitatis metropolis. vt
C. de nã. li. l. vj. i fi. ¶ Quart⁹ ẽgõdo
nullo alio legitimo existẽte vel si exi
stit nõ ꝺdicit ꝫ consentit filius nãlis
patre defũcto ꝓfert seipsũ curie isto
mõ. vadit ad regimen ciuitatis. & di
cit vos eget tali officiali ego offero
me curie & seruire in tali offõ si curia
recipit eũ legitim⁹ erit vt l. d. §. si qõ
tigit. & itellige taleo filios nãleo p ta-
lẽ oblatõez legitimatoo vt succedant
pfr ab itestato nõ tñ aliis cognat⁹ er
pte pfis nec ipsi eis. vt l. d. auc. §. fi-
liũ vo. ¶ Quit⁹ q̃ pz ꝺficiẽte. ple le
gitima offert pncipi pceo p filijs nã-
lib⁹ vt sũt filij legitimi successoꝛes ẽt
fine mrimonio. dũ tñ pnceps pceo
admittat. d. auc. §. illud tñ. ¶ Sext⁹
q̃ pz i testõ oiẽ eũ sibi velle succedẽ
si tñ filij p⁹ morẽ pius pncipi supplt
cauerit & testũ ondẽrit. uic. n. dono
pncipis & legis hẽs erit legitim⁹. dũ
tñ volũtatẽ pfis sequat⁹. vt l. d. auc.
§. si vo his q. ¶ Septim⁹ q̃ pf in
extrema volũtate noiat filiũ. & hẽdez
istituit. C. de nã. lib. auc. itẽ si qs. qõ
limita ꝫ q̃ i casu seqnti. ¶ Octau⁹
q̃ in publico instrõ. s. scripto p no-
tariũ: aut ẽt si sit scriptũ, ppria manu
eũ subscriptõe triũ testiũ filiũ nãlez
noiauit filiuz nec adiecit nãlẽ. ꝫ bal.
i. C. inouit de electio. ꝫ q̃ opz addat
suũ: q̃si dicat in sua ptãte & sic legiti-
mũ. nec sufficeret sola noiatõ ꝫ bal.
ibi. Et si sint plurꝛa filij nãleo ex ea-
dẽ mre nati ꝫ testimoniũ tñ vederit
vni tñ oẽ erũt legitimi. Et ꝫ intelli
ge q̃ples legitima nõ supeff ꝫ gl.
i. C. p tuas q fi. sint le. quã sequit cõi
ter doc. ¶ Non⁹ q̃ pz filiũ ex ꝑubi
na noiat filiũ legitimũ ꝫ. d. Ant. i. d.
C. p tuas. qõ itellige si mr talis est q̃
potuit eẽ vxor sua q̃ gñauit. vt i au.
vt lice. ma. & ante. §. ad h. Nõ ibi po
mẽ q; ex tali noiatõe vi testimoniuz
phibere. q̃ cũ mre legitimũ hũit vel
hẽat mrimoniũ ex q̃ ꝺcludq̃ q̃ si mr
vi ipse aliũ accepisset i ꝓiugiũ vinẽti
bus ipsis nõ legitimaret talis noiatõ
qõ no. dũ. al's sic & si ex alia vxore ha
beret filios venirẽt isti cũ illis & silij si

post. ¶ Decim⁹ q̃ pf ꝺhit mrimo-
nũ cũ illa q̃ ẽ mr filiorũ nãlium ipsi⁹
pfis de q̃ ꝺic vt supꝛa fiit⁹. Sacr. ¶ Un
decimus q̃ legitimat p papã ipera
torẽ aut pncipes q nõ hũt superiorẽ
aut hũtes ptãtes ab eis: & de ꝺdictis
vide i. c. p tuas p do. ibi q fi. sint leg.

1 ¶ Utr papa possit taliter legitimare
vt succedãt in hẽditate & admittanꝰ
ad alia tẽporalia. ℟. pa. in. c. p vene-
rabilẽ qui filij sint legitimi. Varia fu
it opinio. Sz in practica seruat⁹ opi-
nio. Joannis & Ber. idem. s. q̃ nõ po
test in terris sibi non subiectis mari
quando tales sunt adulterini vel in
cestuosi. & pro hoc est bon⁹ ter. i. c. di-
cat alias. xxii. q. iij. & i. c. vnico. xxv
q. vij. Sz quo ad spũalia nõ est dubiũ

2 ¶ Utr illegitim⁹ ꝫ legitimat⁹ per se
quẽs mrimoniũ sit legitim⁹ q̃ ad oia
℟. Fz pa. & gl. i. c. tãta. q fi. sint leg. q̃
sic & Iz dña Ant. ibidẽ teneat q̃ nõ i
statutis. q̃ statutũ nõ cõprehẽdit fi-
etũ. l. iij. §. lxc ẽba. ff. de neg. ge. & sic
ifti ficte sint legitimi pp ẽbũ habeanꝰ
q̃ est ẽbũ fictũ. tñ magis placet pri-
ma opinio: q̃ q̃ ẽbũ habeanꝰ. pro
ferꝛ ab habẽte ptãteni parta sũt dice
re habeanꝰ pro legitimis & sũt legiti
mi. Facit. c. er pte. de spõ. & qõ dicit
bart. in. l. si is qui pro emptore. ff. de
vsucapionibus & in. l. si marmis. ff.
de adul. vbi vult q̃ dicere habeanꝰ
pro ciuibus ab habente potestatem.
Idem est ac q̃ sint cives & sic tene.

3 ¶ Utruz talis succedet in feudo si di
citur est q̃ transferaꝰ ad posteros ex
le legitime descendẽtes. ℟. bal. in. c.
nãleo. si de feu. con. fue. dicit q̃ non
latoꝛ. q̃ fi. sint leg. tenẽt Zuũ. s. q̃ suc-
cedet & ter. d. c. nãleo. Intelligit se le
gittimato p rescriptũ pncipis. q̃ cũ

illa legitimatio sit stricti iuris tanꝯ
dispẽsatio ꝺ iuꝛe ẽ restrigẽda. c. q̃ di
lecto de ꝺsangui. & affinita. sed ma-
trimoniũ tanquã fauorabile purgat
precedẽtia & ideo succedet.

¶ Utr legitimat⁹ ab iperatore vl̃ ha 4
bente ptãt ꝫ ab eo sit legitimus quo
ad spũalia. ℟. pa. in. d. c. q̃ venerabi-
lẽ q̃ nõ. & ideo nec ad ordines & alia
spũalia admittet. vide gl. r. di. lege &
sequit bar. in. d. auct. ex cõplem. nec
ẽt erũt legitimi in dñis illoꝝ qui nõ
recognoscũt. Imperatorẽ ẽtũ ad ea
q̃ que fieret alteri ꝓiudiciuz. puta ad
successionẽ bonoꝝ ab intestato. vt
no. in. d. c. per venerabilem.

¶ Utr cõitas hũtes ptãtẽ legitimã 5
di ab iperatore possint legitimare in
ꝓiudiciũ agnatoꝝ. ℟. d. Ant. i. d. c. q̃
venerabilẽ q̃ nõ nisi p⁹ & agnati eõ-
sentiant. q̃ h ptãs tanꝯ alteri ꝓiudi
cialis ẽ restrigẽda. l. i. §. si qs. & ꝓnci
pes. ff. ne qd i lo. publi. Sz bal. i ꝓlica
codi. ẽ eũ q̃ simp⁹r ẽ ꝓcessa auctoꝛ
ritas legitimãdi. ꝫ credo vꝛ dicnz
bal. in filijs nãlibus tantũ: ꝫ in spu-
rijs & alijs ex dãnato coitu nõ credo
nisi exꝑsse ꝓcedat. Facit qõ no. Joã.
an. in addi. ad spe. in ti. q. fi. sint leg.
q̃ dicit q̃ si spurius duplr. s. ex patre
vxorato & mre maritata ipetrat a pa
pa vl̃ ab iperatore rescriptũ legitima
tiõis q̃ nõ valet si nõ exꝑssit. Facit
q̃ no. pa. i. d. c. p venerabilẽ. vbi di
cit q̃ incestuosus vel adulterin⁹. nisi
id exꝑimat sp rescriptũ legitimatio
nis erit surrepticiũ. q̃ omne tacitum
p id qõ papa vel princeps nõ ita de
facili ꝓcedisset si illud scisset fac̃ re-
scriptũ surrepticiũ. & vide at. c. postu
last. de rescri. Facit ẽt q̃ no. Host. &
Bos. in sũma q̃ licet papa legitimet
aliquẽ ad dignitates nõ intelligitur

legitimus quo ad ẽpatū ⁊ alias matores: ⁊ nō quo ad inferiores ⁊ concel. ꝑbẽ. c. dilectus. vide ēt. ē. dispensatio. §. ix. Aduerte nī hic quod dicit Ang. ī aue. q̄o nā. effi. sui. §. si. quis igit̄ q̄ pater pōt legitimare filiū in p̄iudiciū filiorū legitimorū: sed filius illegitimus non potest se legitimari facere in legitimorum p̄iudicium.

6 ¶ Utr̄ legitimatus simpliciter intelligatur etiam quo ad dignitates. ℟. Host. q̄ sic sicut simplr restituit: ad oia restituitur. C. de sententiā. pa. l. i. q̄uis Bof. teneat contrarium.

7 ¶ Utr̄ papa dispēsando in mr̄imonio ꝑcto in gradibus prohibitis de iure canonico legitimet filios añ cōceptos. ℟. q̄ nō ꝙz bene postea concepti erunt legitimi quo ad oia ⁊ si expresse legitimet añ coceptos non erunt quo ad oia: ꝙz solū quo ad spūalia et tēporalia i terris papē nō ſ alijs. vt i d. c. fi. q fi. sint le. ꝙz do. Ant. ꝙz Jo. an. ⁊ pa. i. d. c. p venerabilē legitimādo mr̄imoniū vt ex tūc erūt legitimi p oia si mō ples fuit generata ex coitu matrimoniali. saltē affectu ꝙz nō tenuerit de iure positiuo ⁊ verius.

8 ¶ Que regrunt vt valeat legitimatio. ℟. ꝙz pa in. d. c. per venerabilem q̄ tuor. primo q̄ exprimat qualitatē legitimationis. vt. ē. §. v. scdo q̄ exprimat si hz fratres legitimos vel nāles aliter nisi exprimat nō valeret. tertio q̄ pater ⁊ filius legitimandus cōsentiāt. q̄rto q̄ si pr̄ mortu⁹ fuerit vocent agnati vt cōsentiāt nisi p̄ncepo vellet legitimare ex certa scia. ipsis nō vocatis pōt. ⁊ n. p̄ncepo ex certa scia restituē in integrū cū p̄iudicio alteri⁹ vt no. in. l. fi. C. ē ināz passis ⁊ in. l. i causa. ff. de minorib⁹. Si tū cū dispensasset vt legitimarent p⁹ morte ipsi⁹ tunc nō esset necesse q̄ agnati vocarent q̄ tūc ⁊ ipsis inuitis possent legitimari adeo q̄ ēt succederent ipsis agnatis ab intestato morientibus

Legitima portio

ē tripler. s. legitima trebellianica: ⁊ falcidia. prima debeť de iure nature ⁊ filij filijs ⁊ ipsis mortuis debetur. Nepotibus ex eis legitime natis nec eis pōt impon grauamē sup ipsa per legata aut fideicōmissa. Sz bene possunt grauari per tebita. dūmō potest etiā eisdem iponi cōditio vel modus. Et si apponat p̄o non adiecto habetur. C. de inoffi. test. l. o. modo. ⁊. l. se. ⁊ hoc est tertia pars hereditatis si sunt q̄tuor filij vel pauciores ſ uero sunt quinq; vel plus: tūc erit medietas totius hereditatis quā inter se diuident equaliter. C. de inoffi. test. auc. nouissima. Et aduerte q̄ ista legitima aliquando sic dicitur. vt in d. l. o. modo. Aliquando dicit debita pars. vt in. l. scimus. C. de inoffic. test. Aliquando dicitur debitus simpliciter. vt in auc. de trien. ⁊ se. §. i. Aliquando debitum bonorum subsidium. vt. C de inoffi. dona. l. si totas aliquando dicitur debita iure nature vt in auc. de trien. ⁊ se. §. hoc nos.

¶ Utr̄ ista legitima possit per statutum vel consuetudinem in totū tolli 1
℟. Albr. dicit in. l. quoniā in p̄oribus. C. de ioffi. test. q̄ cōuer doc. ⁊ ēt vltramontani tenent q̄ nō. Alij magni tenent q̄ potest in totū tolli. Sz prima verior vt dicitur. posset tñ statutum vel cōsuetudo diminuere vel distinguere eam: sed non in totum tollere. Ratio quia sicut a natura alimēta tato filij a patre dependet. ff. de inlū. ⁊ tur. l. i. §. hinc descendū ita post

mortē patris alimentatō filij ab hac portione iuris nature dependere vt dicetur vt iuuatur in auc. de trien. ⁊ se. §. i. ad fi. ⁊. §. Prohibemus autem ibi si vult filios ⁊c. p̄o hoc facit insti. de iur. naturali. §. i. ff. de pac. l. ius agnationis ⁊c. Pa. tamē distingut ⁊ bene in. c. Raynutius de testa. q̄ aut filius non habet vnde viuat alunde. ⁊ sic vera est opinio vltramontanoꝝ aut habet vnde viuat. ⁊ sic ē vera ſa opinio. Aduerte tamen. q̄ in legitima filius non potest grauari p fideicōmissum ſm cōem opinionē per. l. quoniā in p̄oribus. C. de inoff test. ⁊. l. cū patronus. ff. de leg. ij. ꝙz bart. ⁊ Dy. dubitauerint. in. l. i. ff. de vulg. ⁊ pupil. sub. Sed succedentes ab intestato ipsi filio si contingat filiū decedere ipuberem possunt grauari et est casus in. l. si fundū per fideicommissum cū. l. se ff. de leg. i. ideo dicit bal. in. l. cum virum. C. de fideicom. q̄ substitutus filio ipuberi. poterit grauari vt restituat legitimā filio debitā. ⁊ si verba sunt dubia puta testator: dixit post mortē filij mei. impuberis hereditas integra restituat̄ heres: nec expressit per filiū vel succedētes ab intestato filio meo: vel per fidsūt tutum datū filio meo fideicōmissum debebitur in legitima etiā ſm Bar. in. l. qui duos. ff. de vulg. ⁊ pup. sub. ⁊ cōiter sequunt scribentes ibi. ⁊ referri. Pa. fuisse consultum per Joā. de Imo. ⁊ Fulgo. in. c. Raynutius. de testa. licet Bar. in. l. coheredi. ff. de vulg. ⁊ pupil. sub. aliter dicerit.

2 ¶ Quia si filius institutus in minori parte. ℟. q̄ nihilominus aget vsq; hec legitima detur in bonorum subsidiū de iure nature. tamen si filius institutus renunciaret hēditati nō posset petere legitimā. ꝙz bal. in. l. vnica C. quando non pe. partes. Et Bar. in. l. gerit. ff. de acq. heredi. Nec filius q̄ pater decessit ab intestato.

¶ Scōa trebellianica a trebellio auctore sic dicta debeť hec iure institutionis. ⁊ est quarta pōs hēditatis totius sicut cū quis instituit hēs vniuersaliter vel in certa quota hēditatis rogat̄ vt restituat alij hēditatē sine liberis moriendo. iste sic institutus potest retinere q̄rtā ptē totius hēditatis. Justi. de fideicō. hē. §. ꝙz q̄. C. ad trebel. ptōū. Justinian⁹ tū hōs i certa ptē hāc nō hēbit. ꝙz bal. i. l. i. ff. ad. l. fal. 3

¶ Tertia falcidia a falcidio auctore debeť iure institutionis. ⁊ est q̄rta pōs totius hēditatis quā qs retinet q̄n̄ institutus hēs fuit ⁊ supra dodrātez. s. tres ptes hēditatis est aliqd legatuꝝ vel fideicōmissuꝝ de testa. raynalū. 4

¶ In q̄bus casib⁹ cessat falcidia. ℟. q̄ in decē casib⁹. ¶ Dum⁹ in his q̄ legant̄ sic vt non possint alienari. vt ad successores ei⁹ cui relicta sūt debeant pueīre. C. ad. l. fal. aūt. ꝙz in ea re. 5

¶ Scōo in his q̄ ad ptas cās relinquunt ecclie aut pio loco. vt in auc. siſr. C. ad. l. fal. Aduerte ꝫ q̄ si ecclia vel alius pius locus instituerētur heres tūc detraheret falcidiā de legatis factis alteri ecclie vel pio loco: q̄ currit p̄uilegia cū p̄uilegio. ⁊ sic ꝓcurrentibus p̄uilegijs vtunt iure cōi. facit. l. assiduis. C. q̄ po. in pi. ba. no. pa. in. c. in p̄ma. de pba. Idē ꝙz Dy. ⁊ sequit Albr. in. l. si q̄s ad declinā. dā. C. de epi. ⁊ cle. Et hoc idē ēt si indirecte relinquat ꝙz bal. m. l. anus. §. ticio. ff. de ꝙdi. ⁊ demō. puta cū relinq̄t fidūs cū pacto vt restituat ecclie 6

¶ Tertius i testamēto mutus. C. ad 7

l. falci. l. in testamēto. Sz hodie cor rigitur per auc. de hereditā. ꝛ falcid. §. fina. ꝛ ideo non cessat.

8 ¶ Quarᵒ in male ablatis certis vel incertis legatis ꝛ aliis alienis. l. in po nenda. C. ad. l. falci.

9 ¶ Itē pater legans nīi pro male ab latis qᵖ legitima iure nāe debita mi nuitur. obliget filiū vel illi cui debet ℟. Bonal. qᵖ si talia male ablata nō pōt̄ phari non tūr hēs soluere vt de bitū. s. vt eo alienū sed vt legatū. ꝛ ꝛō si legitimā minuit nō tūr solnere sec⁹ esset in illo cui falcidia cōpetit. qz eū talia legata sint ad pias causas cessat hodie vt dictū est. ꝛ ꝛō non detrahet.

10 ¶ Sz quid faciet talis qui tot habet restituere incerta que probare nō po test. que ethauriunt quasi totā hereditatem si non potest inducere filiuz vt sit cōtentus restituere. ℟. ßz Bo nal. qᵖ faciat testū vel codicillū in q̄ ordinet qᵖ oia bona sua distribuāt̄ pauperib⁹ ꝓ male ablatis incertis. af ferens qᵖ plura sunt q̄z oia sua bona.

11 ¶ Quintus si testator certus de sua quātitate patrimonij prohibeat ex presse deduci falcidiam.

12 ¶ Sextus si heres non fecerit inuē tarium sez modū ꝛ tēpus statuiz hi duo habent in auc. sed cum testa tor. C. ad. l. falci. Idē si infra tempus legitimū nō paruerit voluntati testa toris. vt in. c. Raynaldus in fi. de te. Septimus de legato dotis. vt. l. ti. §. ideni quelibet. ff. de vote preleg. viij. in libertate legata. l. papinian⁹. ff. de inoffi. test. Nonus quando legat in strumentū rei alterius. decimus ca sus legis beneficio ff. ad. l. falci ꝛ. l. ꝛ si tacitum. C. eodem quando. s. oc cultan. ꝛ vel negant res hereditatis.

13 ¶ In q̄bus casibus cessat trebellia nica. ℟. q̄ in tribus casib⁹. ¶ Pri mus in legatis ad pias causas. vt di xi. §. Legatū. ij. §. v. ¶ Secūdus si testator prohibuit. vt in au. de here. ꝛ falci. §. si vero expressum. Ratio qz cum testator possit tollere falcidiam multo magis trebellianicā q̄ minus est priuilegiata. vt. ff. ad. l. falci. l. in quartā. licet contrariuz tenent glo. in auc. sed cum testator. C. ad. l. fal. Sz cōis opi. verior est qᵖ potest. vt. in. d. §. si vero. ¶ Tertius est quando sub stitutio euanescit. vtputa qz ingredi tur religionē ille qui rogatus est si si ne liberis decederet. vel nō maritare tur ꝛ huiusmodi. vt in auc. nisi roga ti. C. ad trebel. Addo quartum quan do iudicis officio compulsus soluz adijt hereditatem. quia sic totuz restituet. Insti. de fideicō. hē. §. in prīs.

14 ¶ Verum legatis multis factis tam ad pias causas q̄z non pias excedentibus facultatem hereditatis. debeat fieri detractio tam de legatis ad pias causas. An soluī de alijs. ℟. Albe. i. d. l. si qs ad ōclusionē dā. qᵖ sic cōtet de oīb⁹. Hec ob. qᵖ cessat falcidia i p dictis qz nō ē fal. is declaratio legati sanitet facti ab initio. vt. ff. ad trebel. l. i. §. si is qui quadraginta.

15 ¶ Quid computāt i istis legitimis is ℟. Pa. in. c. Raynutius. de testamē tis qᵖ in legitima q̄ne dicunt falcidia que prouenit iure institutionis non cōputantur nisi ea que venerunt iure institutionis hereditis. non autem lega ta vel alio modo prouenientia. In q̄ ta vero trebellianica cōputantur nō solum que veniunt heredi iure institutionis. sed oia que prouenunt ei ex testamento. puta iure legati vl̄ do nationis. non alia. puenientia extra te stamentum ꝛ de predictis est casus ꝛ

ibi Barto. Ange. ꝛ Imo. in. l. quar tam. ff. ad. l. falci. ꝛ ibi ponunt ratio nem differentie. In legitima vo que prouenit iure nature cōputantur nō solum ea que prouenerunt ex testamē to quocunq̄z titulo. sed et vndecūq̄z sint profecta. vt patet in turbis alle gatis in glo. d. c. raynutius. ꝛ in. l. in quartā. ff. ad. l. fal. Distinguit tamen pa. ibidē circa hoc vltimū sic. qᵖ aut pr̄ donauit filio ob cām. puta dotis. vel donationis ꝓpter nuptias. ꝛ illō computatur cum legitima. aut dona uit simpliciter ꝛ si donatō tenuit. pu ta quia donauit emancipato vel pro pter merita. sic non cōputabitur. Si vero non tenuit in vita patris. Iz sit confirmata morte computabitur cū legitima de qno vide ꝛ dic. vt in au. ex testamento. C. de colla. ꝛ in. l. filiū quem habentem. C. fami. here.

16 ¶ Itē quis possit deducē duas le gitimas portiones. s. legitimaz debi tā iure nāe ꝛ trebellianicā olim fue runt opi. in. l. q̄ q̄z. C. ad. l. fal. sed ho die dic cū Bar. in. d. l. q̄ q̄z. ꝛ in. l. pa pinianus in. §. meminisse. ff. de ioffi. te. ꝛ bal. in. d. l. filiū quez habentem ꝛ canonistas in. c. raynutius. ꝛ c. ray naldus de test. qᵖ si substitutio seu ro gatio sit pure fca aut ad certum diē. qᵖ pinde est ac si sit pure facta tunc nō poterit detrahere nisi vnam quā voluerit. Si vo rogatio sit facta sub ꝓditione vel ad incertū diem sic po terit detrahere ambas duas. ꝛ sic cō corda iura cinile cū canonico qō vī dīscordare in hoc. ꝛ hec est cōis opi. ītm Pa. in. d. raynutius ꝛ rationem diuersitatis vide ibi per eum.

17 ¶ Itē legitima porcio que debet iure nature amittitur ꝓpter delictuz patris in lesam maiestatē. ℟. d. Lar. in cle. pastoralis. de re iudi. in ver. ce terum dicit qᵖ landu. tenet qᵖ nō. vn de dicit qᵖ filij audita ꝓditōe pa tris furtum ꝛ dolose si capiunt suam legitimā nō tenentur sālē in foro aīe ad restitutionē faciendā principi qa possunt tenere de iure nature que ꝓ positiuū ius nō pōt̄ tolli. ar. in. d. v. ceterū ꝓ hoc de testa. raynutius. §. qz vo qz pater nō pōt̄ priuare filium legitima nisi i casu ingratitudis vt. C. de inoffi. test. l. qui in prioribus facit c. ius dicit de vb. sig. in auc. de here. ꝛ fal. §. si quis. asn non ipleno dō qᵖ et per reatū inobedientie nō potest priuari filius legitima. Sz sen. in. d. v. ceterū tz ītum nō qz ꝓ ītz pōt̄ tolli legitima que debet deducto ere alieno. ff. de inoffic. test. l. papinian⁹ §. quarta aūt. Sed in delictis q̄si ī himur qz per q̄si ītz se obligat ad penā. ff. de iure fisci. l. ipz ratores no. glo. ff. de postu. l. i. §. bestias idez te net Jo. de li. qz legitima ē quota bo noꝝ qnā pater habebat tēpore mor tis nihil aūt hz qñ sunt ꝓfiscata. ff. de iter. ꝛ rele. l. iii. ꝛ qō no. ff. de iure patro. l. diui fratres. Et tz de rigore ꝛ subtilitate iurīs istud sit verius in mihi magis plz opi. Lar. tanq̄ ma gto benigna ꝛ eaz teneo nō quia per titulum lucratiuū ꝛ per donationem non potest pater alienare in preiudi cium filij. C. de inoffic. dona. per to tum ꝛ de dona. ꝛ quod ibi not. in. c. fi. Sed fiscus hoc capit ex titulo lu cratiuo ꝛ ideo non potest in preiudi cium filij. Et ad rōnē ītz dico veram qñ ꝓ quasi ītu dānificauit principē in tanto ex cuius damno pater esset et obligatus ad restitutionē alias nō qz tūc nō ē eo alienū nec ꝓprie pōt̄ dici qᵖ pater teneatur ex quasi ītu is

simplr ex relicto ad Joh. de ligna. ita
p3 risio q3 in fraudē filij tituło lu-
cratiuo facta alienatio non valet.
18 ¶ Utr falcidia ⁊ trebellianica amit-
tant per negationē fideicōmissi i q̄-
luate vl' qualitate facta ab herede illi
cui fideicōmissuz est facti. R. f3 bal.
in l. semino. §. licētia. C. de ure delī.
q̄ sic si ille, pbauerit qualitatē vl' quā
tit uem fideicōmissi nec aliquam ex
ipsio poterit detrahere.

Egitimus filius

quis dicatur vide. s. filius.

Eno

qo dicak. R. gl. in
§. qō si i adulterio.
xxxiij. q. i. q̄ est qui dānatuz
adulteraz ducit vel q reconciliat sibi
eā vt. C. de adul. l. castitati vel q scie-
ter tz adulteraz vt in. d. §. qō si vel q
recipit pecuniaz pro adulterio. ff. de
adul. l. ij. §. lenocinij. Limita pfata
in trib⁹ pnis exsib⁹ vera nisi emēda-
tā teneret. Idē lenocinuz cōmittit q
q̄stuaria mācipia h3 q; h nō est mi-
nus q̄, pprio corpore q̄stuz facere. l.
pal. §. lenocinii. ff. de ritu nup.

Eprosus

seperak ab habitatio-
ne hominuz vt in capło pri
mo de cōm. lepro.
1 ¶ Utrum lepra post veniens dissol-
uat matrimoniuz. R. q̄ non vt p3 in
d. c. i. ⁊ ij. co. tit. Sed sponsalia tene
soluit. vt p3 in. c. fi. eodem. titu.
2 ¶ Utr vxor teneatur cohabitare cū
viro vel ecōtrario vir cū muliere le-
prosa. R. fm glo. in. d. c. i. q̄ non in
eadem domo vel lecto sed bene tene
tur ei debitū reddere vt i d. c. ij. Sz
pe. aurcolus in q̄sto di. xxxij. dicit q
vbi nō posset sine sua verisimili infe-
ctione etiam reddere debitū q̄ nō te
netur ⁊ ponit regulā q̄ nullus tenet
reddere debitū vbi est periculū veri
similie de vltimata infirmitate ⁊ facit
ad hoc quod dixi. s. debitum. §. iij.
¶ Utr leprosi tenēātur ad decimas 3
R. glo. in. c. ij de ecclesijs hedi. q̄ sic
nisi de cibis ⁊ nutrimētis aialiuz suo
rumq; fole excipiunt in. d. c. ij. ⁊ nō ō
alijs tenentur sicut alij christiani.
¶ Utr leprosi possint hēre eccliaz et 4
pbytez q̄ eis celebret. R. q̄ sic si tot
sunt simul q̄ eā cū cimiterio possint
pstruere: dūmō vterib⁹ ecclije te iu
re prochiali nō faciāt iniuriā. d. c. ij
¶ Utr leprosi possint pmoueri. vi. 5
de. s. corpe viciat⁹. §. ix. q̄ non neq;
celebrare. nisi vt sibi dicitur.
¶ Utr sacerdos ⁊ leprosus fcūs posi 6
sit in prochiali eccliā plationis offō
fundi. R. q̄ si sine scandalo ⁊ abhoīa
tione ppli nō pōt illud exercē, d3 ab
offō remoueri. Itē tū q̄ f3 facultatē
eccliē administrent ei nēcia q̄sq; vite
rit. vt i. c. tua nos. de cle. egro. Recto
ribus vō eccliaz q̄ sine scandalo illo
rū q̄ sūt sani nō pōt seruire altari dā
dus ē coadiutor q̄ curā hēat aiaz cui
adiutori ad substētatiōez pgrua por-
tio de facultate eccliē emisdē assignet
vt i. c. de rectorib⁹. de cle. egro. Et q̄
p3 q̄ non pohibet celebrare quādo
sine scādalo potest. vt in secreto ⁊ hu
iusmodi. ar. d. c. de rectoribus.

Ex

fm q̄ rationalis crea
tura ordinat ad gra
tiam omissis aliis acceptio-
nibus legis f3 Fran. de mayro. in. ii.
tenē. est ars honeste vivendi ligans
hominem ad sui obseruantiaz. aliter
non esset lex nisi ligaret.
¶ Quotupler ē ler. R. vt colligo ex i
Sco. i. iij. di. xvij. triplex. ¶ Prīa
dicit ler nature ⁊ isto mō aliqd dicit

duplicitter de lege nature vno mō tā
q̄ pncipia practice nota ex terminis
vel pclusiōes necessario sequentes ex
eis ⁊ hec strictissime dīr de lege nāe
¶ Scōo mō dī de lege nature ⁊ lar
ge id q̄ est rez practicū consonum
pncipijs ⁊ pclusiōibus legis nāe in
tūm q̄ statim notū est oībus illud cō
uenire tali legi. ¶ Scōa ler dī positi
ua diuina q̄ cōtinet in his que sūt
in veteri ⁊ nouo testō. ⁊ hz Gratian⁹
vocat ipsam legē nature. Iuncta eū q̄
est verū prout est posita ab auctore
nāe. ⁊ distinguit contra ius positum
ab aliquo qui non est auctor nature.
¶ Tertia ler dī positiua hoc est posi
ta ab hoībus. Multa enī ecclesia sta
tuit. ⁊ iperatores vltra ius diuinum
pp obseruantiā honestiorē in mori-
bus. ⁊ ppter reuerentiā maiorē in su-
sciptendis ⁊ administrādis sacris. ō
punia ⁊ scōa habes. i. Papa. §. i.
⁊ preceptū per totū. de quibus hic tra
etare nō intendo. sz de tertia lege po
sitiua que q̄dē ler positiua tantum h3
de rectitudine inquātū a lege nāe de
riuat. Si vero diseordet ab ea tā nō
erit ler sed corruptio legis. vt Aug.
in primo lib. de liber. ar. Non videt
ingt esse lex que iusta nō fuerit. Unde
inquantū h3 de iustitia in tantum h3
de vitate legis ⁊ hoc est qō dicit Isi.
in. c. pfectudo. di. prima. Lex erit oē
qō rōne consistit. Mā fm Fran. vbi
s. q̄ principia legis nāe nō pōt eo-
dē mō applicari oībus pp multam
varietatē rerū humanaz. ideo crim-
de prouenit diuersitas legis positiue
2 ¶ Quis pōt facere leges. R. f3 bal.
in l. oēs populi. ff. de iustitia ⁊ iure:
h3 de auctoritate condendi legē vel
statuti. nec vlterius extendit. nisi hi
quoz interest psentiant vel ad min⁹
sint presentes fm Inno. in. c. i. de lo
ca. ⁊ in. c. a nobis el. i. de sen. exco. al
legat. c. fi. de his que fiūt a pla. Rō
fm do. Anto. in. c. cuiu latcis. de re.
ec. non alie. q̄ potestas statuendi de
pendet a iurisdictiōe ⁊ ipertio in sta
mente ⁊ subiectiōe quo ad eā in quē
statuitur. c. ecclesia. de consti. c. bene
quidem. xcvj. di. glo. ⁊ Bar. in. l. i.
ff. de iurisdi. omi. iudi.
¶ Utr ler canonica. vel q̄libet alia 3
ler seu pstitutio. vl' statuū obliget ad
mortale penā ex transgressiōe ei⁹. R.
Pa. in. c. clerici officia. de vi. ⁊ ho.
cle. q̄ nō sp. sicut nec ler ciuilis indu
cit semp decapitationē. Cōsidera er
go q̄ aut ler h3 in se materiā precep-
tiuā ⁊ verisīlr excogitatā multuz a
statuente. ⁊ tūc non curat de verbis.
q; verba sunt accomodāda, māe. ler.
est cuni glo. in. c. rogo. xj. q. iij. ⁊ pul
cher. ter. in cle. exini. de vbo. sig. ⁊ sic
dic q̄ inducit mortale. Si vō nō cō-
stat de materia vbi quis esset certus
de mente statuentis q̄ vult inducere
ad mortale sic inducit. Facit qō no-
tat glo. in. c. iij. ⁊ c. per venerabilez.
qui filij sint legi. ⁊ ibi p Pa. Aut cū
nesciat de mente latoris. Tunc cōsi-
dera q̄ aut verba sūt preceptiua. puta
precipim⁹. iubem⁹. sic obligat ad mor
tale. Facit. c. qō precipit. xxiij. q. i. Aut
vtitur verbis ipperatiui modi ⁊ si mā
nō est necessaria nec multū pondero
sa nō obligat ad mortale. vt ere plus
si quis te percussit in vna maxilla p-
bē ⁊c. q; est cōsilij. xxiij. q. i. paratus.
Si vō materia est necessaria ⁊ multū
ponderosa sic inducit mortaleter. est
in cle. exiui in. §. item q; preterea de
vb. sig. Exemplū in pal. Vouete qō
est pfilij. q; votū fit de supererogatione

ꝛ reddite.ꝛ istud est ꝓcepti. qz quod est promissuz est debitū de pac.c.i.ꝛ debitū reddere est ꝓceptuz iusticie l.iusticia. §.iurio ꝓcepta.ff. de iusti.ꝛ iure. Facit.qz obligare se est voluntatis.sz reddere est necessitatis.vt in.l.sicut initio.C. de actio.ꝛ ob. Aut vtimur ꝙbis inhibitoriis,vt inhibemus, ꝓhibem⁹.interdicim⁹ꝛ hmõi ꝛ sic iducit mortale ꝙz ꝑa.in.c.nã ꝙcupiam. de consti. aut loquit ꝑ verba cõia. vt decerno statuo. ꝛ silia. et sic non obligant ad mortale. vt dicit idē ꝑa.in.d.c.nã ꝙcupiscentia. silr est verbū cõe inouo: ꝛ ordino siue in plurali dicañ: siue in singulari. Aut loquit per verbū dz ꝛ sic iducit mortale qz debet ex suo proprio significato ipoꝛtat necessitatem. vt i gl.in cle. Attendẽtes de sta.regu. Idem dicit glo.in.c.ꝓposuit de appe.ꝛ p bar. in.l.iij.C. de pigno.ꝛ in.l.sepe.ff. de offi.ꝓsi. puncte ꝛ alijs allegatis in d.cle. attendẽtes p gl.ꝛ ꝗuis ratiõe materie aliqñ sit congruitatis.in.c.i. de despõ.impu.ꝛ no.glo.in.d.l.sepe.ꝛ l.ij.ñ dicit pa.in.c.i. de dolo ꝛ ꝓcu. Imꝓpꝛietates sūt vitãde non ad sequentiaz trahende.c. ꝓpterea.ꝛ c.fi.ꝛ qõ ibi no. de vb.sig. tõ solū habebit locū ꝙ sit ꝙsilij in casu specialiter rõne materie que cõsultiua est. Aut comnaē sub pena excõicatiõis ꝛ sic inducit mortale: qz nisi ꝓ mortali nullus excõicatur.ri.q.iij. nullus.et c.nemo ebꝛ: ꝛ de sen. excõ.c.i.li.vj. Facit ad hoc in ar.c. ꝓterea. de offi. deleg.ꝛ l.orõ.ff. de spon.ꝛ l.ij.ff. de tut. ont. iud. qz eadē obligatiõe q̃ obligat excõicatio. silr ꝛ illud per qõ ad ipaz pueniē. Facit qõ not. in cle. qñ de vi.ꝛ ho.cle. vbi tz Stephanus ꝙ peccat mortaliꝛ ꝙficiens sanctioni. et dī sanctio ꝓprie constitutio seu lex penalis. vt ibi no.glo. Aut loquit ꝑ virtutē obedientie. vel sub pena maledictionis eternē vel sub indignationis oīpotentis dei et hmõi. sic inducit mortale. vt in.c. vnico. de sta.regli. vj Aut consuetudo hz vtalia verba obligent ad mortale. vt sic inducent. arg.c. dilectus de ꝙsue.et.l.minime.et.l.si de interpetratione.ff. de legi.ter. est in.d.cle.ermi. §. Item qz ꝓterea.sz aduerte hic ꝙ vbi ex se inducit ad mortale nõ sp peccat mortaliter contrafaciens. vt.s. inobedictia dictum est. vt ibi vide in pnc.

¶ Vtz in foro ꝙscie ler canonica ei 4
utilis vel alia ēt ꝓceptiua sp sit seruãda. ℟.ꝙ nõ in.rj casibus. vt colligo ex Inno.i.c.qz plerīq;. de imu.ec. et de homi.in.c.licet dignū. et ex ꝙsilio rrj. Fe. Jo. cal. et pa.in plogo decretaliū. et Jo.an.i.c.ꝗ ꝗ ō vsu. et alijs

¶ Primus qñ ler positiua distingut inter forū ꝓtentiosum et ꝙscie. qz nō seruabit in foro penitentiali auctoritate ipsius legis.c.tua.et qõ ibi not. de sponsa. ¶ Secūdus qñ ius fundat se super ꝓsumptione et nō super veritate qz in foro cõscientie attendimus ad veritatē. vt credamus constituti de oibus: qz solum agit de preiudicio ipsi⁹ alc. c. significasti de homi. Ideo si sit veritas ꝓtra ꝓsumptionem non seruabit. vnde lz heres nō fecerit inuentariū tamen in ꝙscia nō tenebitur nisi inquantū hereditas se extendit. ¶ Quis ius aliter velit. qz ꝓsumit plus cē in hēditate. vt in auct. de here.ꝛ fal. no. hoc ꝓbatur in.d.c. tua.ꝛ in.c. litteris in fi. de restit. spo. ꝛ in.c. a nobis el. i. de sentē excõmu. ꝛ vide Bal. in.l.i.C. de sacro san. ec.

¶ Tertius quando lex nō est ad vtilitatem cõmunem sed princeps ꝓpter vtilitatem ꝓpriam edidit. Facit. iij. di. c. erit autem ler. ꝛ dicit iniusta tunc lex ex fine ꝑa. in ca. canonū. de cõsti. ¶ Quartus quando ler non distribuit eque onera subditis. sicut debet facere bonus paterfamilias quia sic est iniusta ex forma ꝑa. in.d.c. canonum. ¶ Quintus quando excedit auctoritatem statuentis: vt patet in statuto episcopi q̃ non ligat delinquẽtes extra dioceſi suam etiaz suos subditos. vt in.c. vt alarum de consti. lib. vj. facit. l.fi. C. de iur. om. iudi. ꝛ sic dicitur iniusta ex auctoritate. ꝛ ꝓ istis tribus casibus facit qõ notat Bar. in.l. vectigalia. ff. de publi. vbi dicit. q̃ gabella licite fraudatur que iuste non est ipsa. ¶ Sextus quando. est penalis. qz ante condẽnationez nontenet qs soluere in foro aie penam. vt est gl. singularis in.c. fraternitas. rij. qõ. ij. de quo dic vt infra pena. §. iij. ¶ Septimus quando ratio legis cessat in foro aie. Ilia licet ler nõ exprimat rationem seu causam. nos tamen debemus eā coniecturare. ꝛ ad limites illius limitare vel ampliare eam iuxta ixoneā doc. in.l. non dubiū. C. de legi. Exēplū in ciuitate obsessa statuit q̃ porte ciuitatis maneant clause. et hoc ꝓ vtilitate cõmuni. vt in pluribus ponē q̃ contingat hostes insequi aliquos cursos. ita q̃ in dñnum cedet ciuitatis nisi aperirent porte tunc sunt aperiende. Quia esset nisi aperirentur contra bonum ꝛ vtilitatez cõmunē. verū est q̃ non ptinet ad quẽlibet hoc interpetrari nisi periculum sit subitaneū. Vel fit manifestū legis latorem illud intendisse. sed solus ad regentem ciuitatez ꝛ huiusmodi. Itē aliud exemplum: statuto cauetur q̃ vroze morīente sine liberis vir lucretur dimidiam dotis quãto non exprimatur causa tamen nos debemus coniecturare causaz huius statuti. vt deliez sumptus. mariti quos facit inducendo vrozem ad domū nec alia causa potest esse. ꝛ sic si non duxit eā non debet lucrari. Secus esset si sic lucraretur mulier sicut vir. Quia tūc causa extimaretur affectus maritalis ꝛ ideo etiam si non duxisset lucraretur hoc no. ꝑa. in. c. er publico de coniug. coniuga. facit quod idē pa. no. in.c. quia in ifulis. de sta. monā. vbi dicit q̃ lex dz ampliari ꝛ restringi ad limites rõnis expresse. etiam si verba nõ pattiañ. vt in.l. adigere. §. Quis. ff. de iure patrona. ꝛ in.l. cum pr. §. dulcissimis. ff. de lega. ij. ꝛ in.l. pater. §. fundū. ff. de leg. iij. Facit. c. cū dilecta. de ꝙsti. vti. vel inuti. ꝛ dominus ter. in regula fi. de reg. iur. li. vj. ꝛ qõ no. Bart. in.l. Itē queritur. §. qui ipleto. ff. loca. ꝛ idē ℟ a. in. c. i. de iura. calū. dicit q̃ etiã in penalibus seu odiosis qñ rõ est expressa extendit et ampliat dispositio legis ad limites rõnis expresse no. gl. in cle. i. in. v. celebrat. de elec. ꝛ in cle. ij in. v. ꝓcū de vita ꝛ ho. clericoꝝ. ꝛ in.d. regula fi. ꝛ quod ibi no. Dy. ꝛ Jo. an. in materialibus ꝛ quod no. in.d. §. dulcissimis secus esset in dictis penalibus secundum eundez ꝑa. in. c. i. de sententi. ꝛ remdi. vbi assegaretur simile subterminis facilioribus vel paribus vt notat Innocē. in. c. cum speciali. de appella. Item iste casus probatur quia ratio legis plus debet attendi q̃ lex ipsa. l. i. C. que sit longa consuetudo. ꝛ prima di. c. cõsuetudo. vbi dicitur lex est quicquid ratione constituit. vñ

Bal. in. c. l. de ꝓsti. dicit ꝙ lex constituit in substãtia rõnis. ⁊ bart. in. l. cũ mulier. ff. solu. ma. dicit ꝙ rõ legis. ⁊ mens legis idẽ est: ⁊ ppea dicit gl. in. l. i. et. iij. C. que sit lõg. ꝓsue. ꝙ non minus dꝫ attendi rõ legis q̃ lex ipa hoc intellige de rõne finali que dicit ipsa lex ſm bal. in. c. dilectus et. ij. de rescrip. ⁊ in. l. ij qs seruo. C. de fur. dicit ꝙ ratio finalis cũ alia legis. Itez vbicũq; hꝫ locũ ratio legis hꝫ locum etiã lex. C. de interdic. l. i. ſm Arch. ⁊ sequit Be. in. c. vbi periculum. de elec. lt. vj. ſmo plus ẽt si ẽba contradicant vt. l. scire opꝫ. §. aliud in ẽbo fꝫ ⁊ si marie verba legis. ff. de excus. tuto. non enĩ in rolisso. sed in sensu cõsistit euangeliũ. c. marchion. i. q. i. et c. intelligentia. de ẽbo. sig. Facit ter. in. l. tij. C. de li. ꝑte. vbi enĩz ingt manifestissimus ẽ sensus testatoris iterpretatio ẽboꝝ nuq̃z tantũ valet vt melior sensu existat Bal. etiã i. l. cõmissorie. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. dicit ꝙ iudici lꝫ sit ꝓposita necessitas seruãdi statuti scõm formã, put iacꝫ ad l. fam. ar. l. ꝓme. §. si is qui nauez ff. de exercito. tñ non hẽbit locum ꝟ necessitas: nisi saltꝫ intellectu qz littera occidit spiritus vnificat. ⁊ facit ꝙ hoc gl. in. c. illo vos tñ. v. pignus de pigno. Et ad iura que dicũt legẽ seruandã etiã in foro aie. dic ꝙ verum qñ est eadem rõ in vtroq; foro. qz sic nõ cessat in foro aie. ita. Ba. Pa. i. c. tua in fi. de vsuris ⁊ quo ratio vel cã finalis pot cognosci. vide. s. cã. §. v. Octauus qñ verba legis nõ adaptãtur ad aliquẽ casum, nec eius dispõtio adaptabit si de mente aliter non constet. hoc est notabile dictũ Bart. in. l. iij. §. totiens. ff. de dãno infec. ⁊ in. l. ita aũt. ff. de admini. tu. ⁊ idi dic statuto cauek ꝙ soluant ꝓ gabella de quolibet ꝯcu ser denarij, ꝙ libra. istud nõ habebit locũ in re inertuma bili. qz cũ verba nõ adaptent mec di spositio. Facit. c. idẽtitatibus. §. iz cũ eas. ⁊ ibi Be. de elec. li. vj. ⁊ bar. i. l. constitutũ. ff. de testa. mt. Monus qñ lex ciuilis lꝫ non sit ꝓbata de iure canonico fouet lucrũ odiosum ꝓximo vel rigorẽ quẽdã. crẽplũ in. c. filius noster de testa. vbi lꝫ lex ciuilis disponat valere legatuz rei aliene tũ non est seruanda in foro aĩe qz fouet lucrũ odiosuz heredi tunec est fundata super nãli equitate aperte nõ constito de voluntate defuncti. ⁊ facit in fili. c. ex parte in fi. de censi. ⁊ c. dilecti de iudi. ⁊ c. i. de volo. ⁊ contu. de quo dic. vt. s. legatũ. i. §. xxiij. Decimus quãdo lex est iniusta siue ex forma vel ex fine vel ex auctoritate vt dicum est. iij. iuj. ⁊ v. casu siue ẽt quã litercũq; inducat ad peccatũ cõtra legem dei aut iuris canonici vt iuntle ges que ꝓcedunt vsuras. cõtra. c. supco de vsuris. Item que ꝓcedunt incantatiões ꝓtra ventos ⁊ nubeo sicut l. eoz. C. de male. ⁊ mat. cõtra. xxv j. q. v. ⁊ vj. in multis. c. notata. Itez q̃ ꝓcedunt ꝓscriptionẽ cum mala fide ꝓtra regulã possessor. de reg. iur. li. vj. Itẽ que permittunt deceptiõez inter ꝓtrahentes vsq; ad dimidiam. ꝓtra illud qui nõ egit dolũ ꝛc. Item q̃ nolunt aliquẽ obligari ex nudo pacto contra. c. iuramẽti. xxij. q. v. Itez que nolũt valere legata ad pias cãs nisi per tot testes probent cõtra. c. relatũ el. i. ⁊. c. cũ esses. ⁊. c. indicãte. de testamẽtis. Itẽ que nolunt teneri heredem ex delicto defuncti. contra nota in. c. in litteris de rapto. ⁊ in. c. tua nos. de vsuris. Item que nolunt

spurium alendũ cõtra nãlem plectem. Itẽ que prohibẽt vel pmittunt aut disponunt super ꝯhendis matrimoniis dissoluendis. ⁊ hmõi contra canones. Itẽ que ꝓhibent cõprehensam in adulteri teneri in. l. crimen. et l. castitati. C. de adul. ꝓtra. §. subaudi tur. xxxj. q. i. intellige si vult corrigere se. Itẽ que concedũt concubinatum ꝓtra illud ero. xx. nõ mecaberis. Itẽ que priuate ꝑsone concedũt homicidiũ. cõtra illud. non occides. ⁊ de hmõi habes in locis suis distinguo Aduerte tñ ꝙ quãdo lex vel statutũ aliqd denegat propter equũ bonum publicũ. vtputa. ꝙ nõ soluens gabellam non audiat. vel instrumentũ qõ nõ est registratuz in libris cõis reputatur falsum. habebit locũ in conscietia etiã ſm Bal. in. c. si quis per triginta. si de feudo. cõtrouer. fue. Itez exemplificat Bar. in extraug. sit ad reprimendũ in verbo denunciationẽ in macedoniano ⁊ veleiano. qõ not. Undecimus. quando lex ciuilis non fuit moribus vtentũ recepta ⁊ canõ non disponit aliter exꝑte non obligat de necessitate vt no. Pa. in. c. litteras de iura calũ. De lege canonica vel statuto. dic. vt. s. constitutio. §. i. quando non fuit moribus recepta.

§ Itez clerici ⁊ alie persone ecclesiastice teneantur seruare leges aut statuta laicorum. Ba. Pa in. c. ecclia sancte Marie. de consti. Aut lex disponit specifice sup rebus ecclĩasticis et bonis earum. ⁊ sic est nulla tanq̃z cõ. ⁊ sic non est seruanda. qz nec imperator aut alius secularis habet potestatez. sonas. vt in. d. c. ecclesia. ⁊ hoc verũ nisi in duobus casibus. Primus est quãdo est priuilegiatiua. qz põt quis priuilegiare. etiam non sub ditũ. sic itellige. c. nouit. de iudi. vbi allegat lex Theodosij. Secundus quando lex est fundata super nãli ratione qz tunc dꝫ seruari. nõ ratione legis: sed rõne iusticie naturalis. l. scire oportet. ff. de excusa. tuto. §. q non tuste. Aut lex dispõit gĩalir nõ. facte do mẽtionẽ de clicis vl ecclĩasticis. Sꝫ nõ põt fuari sine peõ: vt in ꝓscriptione maledicti: ⁊ sic non est seruanda a quocunq;. c. fi. de ꝓscrip. ⁊ c. lꝫ mulieres. de iureiuran. lib. vj. Aut est generalis ⁊ rõnabilis nec contradicit canonibus. ⁊ tunc si est faborabilis seruanda est etiã quo ad clericos ⁊ ecclesiasticas ꝑsonas. vt in. c. ij requiris de appella. Unde statutum qõ disponit. vt extrẽtibus masculis mulier non succedat: porrigitur etiaz ad clericos vt no. Pa. in. c. constitutus de resti. in integ. Similr priuilegium concessum hoibus alicuius loci comprehendu etiã clericos illius loci. lꝫ non exꝑimat. Facit. c. ꝙ clericis. de foro compe. no. Jo. de lig. in c. ꝙ clericis. de foro compe. ⁊ Bal. in. l. cunctos populos. C. de sum. trinita. Et no. quando talis lex generaliter disponẽs potest se habere ad cõmodum ⁊ incõmodũ non potest dici preiudicialis. Exemplũ statuti disponit ꝙ primogenitus succedat certe seruido genitus lꝫ sit clericus non succedet. Similr in statuto quo masculi excludunt mulieres non succedet mulier q̃uis sit effecta religiosa. Et ideo oẽs leges disponẽtes super contractibus emp. vendi. locato cõmodato. ⁊ hmõi. si non contradicũt canonibus sunt seruande. etiam quo ad ecclesiasticas personas. Facit. c. i.

de no. ope. nūci. ꝛ est de mēte Host. ꝛ Jo. au. in. c. ecclesia. vt li. pen. Secus si simpliciter afferret preiudiciū vt qui non facit inuentariuꝫ. vel qui infra tale tēpus non adūit hereditatem sit p̄uatus. ꝛ hmōi. qz nunq̄ potest esse ad cōmoduꝫ ecclīasticoꝝ. ꝛ ideo non tenet. Simulr quādo statuitur ne possit aliqd vendi. hō subditis. Aut lex ciuilis est ḡnalis ꝛ rōnalis: sed deuiat a iure canonico, erēplum in. c. ij. de arbi li. vj. tūc in foro seculari seruabit. Sed non in foro ecclesiastico. neq; in terris subiectis dicto ecclesie: qz tunc debet seruari lex canonica in vtroq; foro. Facit c. si duobus de appel. ꝛ quod not in c. quod clericis. de fo. compet. Aut lex ciuilis disponit sup̄ mā ad ecclesiam pertinente: non disponente de ipsa materia. Sed tollendo lucrum quod alias dederat: vel imponendo penam actū explicanti. Exemplū primi de raptore cōtrahente matrimoniū cum rapta in quo casu lex p̄uat oibus bonis datis sibi a raptor. ꝛ sic nō valet vt vult gl. no. in. c. de puell. xxx vj. q. ij. ꝛ eā sequi videtur Federi. ꝛsi. xxv. ꝛ mihi placet quia videtur intimidare matrimoniū. ꝛ sic nō est seruanda etiā quo adnon ecclesiasticos. Exemplū secundi. statuti punit ꝓtrahētē sine ꝓsensu patris vel agnatoꝝ ꝛ non valet ꝑz Pa. vbi. ē. Idē aliud exemplū lex punit mulieres ꝑbentē. infra annū luctus vt. C. de secūd. nup. quasi per totū ꝛ nō valet ratione predicta. Sz hoc limito nisi pena apponeretur fauore filiorū ꝛ propter culpā matris sicut lex que ponit penam matri: que agnouit tutelā filii transeūt ad secūda vota nō petito tutore filio. vt in. l. oēm matri. C. ad tertul. quia tunc valet. Aut lex ciuilis disponit circa accidentia tēporalia ad actum spiritualē vt in dote. ꝛ tunc si non cōtradicit canoni valet c. Raynutius. ꝛ. c. Raynaldus. de testamentis. ꝛ quod legitur ꝛ no. in. c. ij. de do. post dmor. re. Et hoc verū nisi intimidet contractionē mātimonij. Si vero contradicit canoni tunc pendet ab illa questione cuius fori sit causa dotis. ꝛ Inno. in. c. de prudentia de do. post dmor. re. ꝛ Pa. tenuit q̄ est mitti fori. ꝛ sic lex seruabitur in foro suo. ꝛ canon in suo foro. ꝛ locus erit preuentioni. c. cū sit generale. de fo. compe. Aut lex ciuilis p̄cedit circa actum spiritualē p̄sumēdo ꝛ lex canonica inuenitur ꝓtraria puta lex p̄sumit matrimoniū si masculus ꝛ femina simul habitant. l. in libere. ff. de ritu nup. si sit libera ꝛ non faciat questum de corpore. Et ibi lex canonica p̄sumit adulterium siue fornicationē. xxx. q. v. aliter. ꝛ sic standuꝫ est in vtroq; foro iuri canonico: quia lex imitatur canones. c. clerici. de iudi. Et secunduꝫ hoc limita iura que dicunt leges seruandas: q̄ne non cōtrahentur canonibus.

¶ Utr in penalibus fiat extensio legis. Ꝑ. Jo. de Imo. ꝛ sequit Semi. in. c. si postq̄ de elec. lib. vj. q̄ secundum mentē comprehensiuā sic. ꝛ fortius in fauorabilibus. sed secundum mentē extensiuā nō fit in penalibus. c. statutum de elec. li. vi. In aliis aūt non penalibus fit extensio ex idēptitate rationis. vide te hoc gl. ꝛ Be. in c. sepe. de tēp. or. li. vj. ꝛ. j. pena. ꝛ. v. 6

¶ Sed quomodo mens comprehē- 7
siua legis monstratur. Ꝑ. ꝛm Jo. de Imo. ꝛ Be. in. d. c. si postq̄ de elect. lib. vj. q̄ ex q̄tuor. ¶ Primo ex cō-

vsu verboꝝ. quia p̄ualet ol rigori ꝛ significationi verboꝝ. ff. de leg. iij. l. libroꝝ. §. q̄ tamen cassius. ꝛ de consue. c. cū dilectus. ¶ Scōo si aliter. intelligendo sequeret absurdus sensus cū deberat esse possibilis ꝛ honesta. inj. di. erit aūt. ꝛ no. bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti. ꝛ iur. Exemplum. lex dicit. q occiderit hoīem capite puniatur. si ad litteram deberet intelligi sequeret q occidens se defendendo: vel furiosus esset occidendus contra ele. si furiosus de homi. qō est absonum. ¶ Tertio monstrat mens cōprahensiua. Quando in illa est expssa ratio: qz ex illa vt dictū est colligit mens legis. Facit ele. i. de elec. Exēplum in. c. ex parte de postulā. vbi p̄hibitio de aduocando facta monachis extenditur ad canonicos: qa iz sunt diuersi tamen qz constitutio fundat se super religione iō extēditur et ad canonicos. ꝛ ideo ois constitutio que habet respectum ad religionē iz loquat de monachis cōprehendit et canonicos ꝛ oēs qui p̄mittunt tria vota. secus si loqueretur de religione cum aliqua qualificatione. puta monachus niger ꝛ hmōi. ¶ Quarto cō prehenditur mens legis quādo per eandem constitutionē vel per aliam apparet id qō ibi est positū gratia exempli fuisse positus sicut in. l. i. ff. vti possi. dicit q̄ iz verba edicti loquantur de ede nī in fundo et hz locū. vt in. §. hoc interdictuꝫ oibus ibidem. 8

¶ Quasi dēprehendit mēs extēsiua legis. Ꝑ. Jo. ꝛ imo. ꝛ Be. vbi. ē. q̄ cō vt in. l. i. C. de iterdic. ꝛ re. Facit. c. in la. pla. Nam de filiabus ad filia idem iudicium est vt in. d. c. dicitur.

¶ Utr lex seu constitutio concernat futura solū. Ꝑ. Pa. in. c. cognoscentes de cōsti q̄ sic ne afficiat aliquos sine culpa ꝛ hoc nisi caueat in lege vt extendatur etiam ad preterita. 9

¶ Utr cū lex vl statutū loquit p̄ terita preteriti tēporis indulgendo aliquid extendatur ad futura. Ꝑ. Pa. in. d. c. cognoscentes q̄ nō: ne detur mā delinquēdi. vt ē ter. limitāo hāc mām in. l. cum lex. ff. de legi. per quā dicit bar. q̄ si statuto cauet q̄ glibet bānitus soluens. x. eximatur de banno. non hz locū respectu eoꝝ qui bānuntur futuro: qz daretur mā delinquendi secus si cessaret hec rō: qa iz loquat per verba preterita t. l p̄tia extēditur ad futura: quia lex semper loquitur l. arriam. C. de here. 10

¶ Quomodo interpretatur. vide. ē. interpretatio in princi. 11

¶ Quādo lex incipit ligare. Ꝑ. q̄ ad hoc q̄ lex sit opz vt ꝓmulgetur: ꝛ publicatio est vltimus actus perficiens legem scōm glo. in cle. prologo per. l. humanuꝫ. C. de legi. ꝛ ideo postq̄ est solēniter edita ligat statim sc̄entes siue expectatione alterius tēporis. vt Pa. no. in. c. i. de postu. prela. ꝛ glo. ꝛ Panlus in. c. ij. de re. ec. nō alie. li. vj. 12

¶ Sz q̄n p̄sumit sc̄ia legis. Ꝑ. pa. in. d. c. cognoscentes. q̄ in legibus ꝛ ꝓstōnibus inferioruꝫ tū est arbitrarium ꝫm loci q̄litatē ꝛ qditionē psonarū. In legibus aūt iperatoꝝ p̄sumitur sc̄ia post duos mēses a publicatōe fcā in pincia. vt in auc. vt fcē nouē ꝓsti. In ꝓstone vo pape Joā. an. i dara. li. vj. vult vt liget post duos mēses a publicatōe fcā Rome. iz rōnes sue nō mihi placēt. ꝛ iō idē dicam q̄ de constitutōe iperatoꝝ. 13

Et sic videt etiaz tenere Pa. in. d. c. cognoscẽtes. ꝛ hz papa dicat hẽre pr des plũbeos. hz tñ epos ꝛ archiepos per quos notificaz dare potest.

14 ¶ Vltr volens pbare ignorantiaz sit admittendus. R. Pa. in. d. c. cognoscentes q sic sine aliq̃ dubio. vt in. c. fi. g mkt. acc. pol. ꝛ in. l. fi. ff. de vere. ab or. Et sic pz q in conscia non ligatur ignoras sine culpa sua. Aliter sit perfluꝫ ꝛ frustratorie admitteret ad probandũ ignorantiã. Et hoc est sine dubio quando lex requirit dolum facit gl. in. c. ad fallarionum. de cri. fal. alias secus esset. vide. s. Ignorantia §. fin. ꝛ distingue. vt ibi.

15 ¶ Quo tollitur lex seu cõstitutio per consuetudinez. vide. s. Consuetudo §. ix. ꝛ. x. ꝛ. j. Statim. §. xxi.

16 ¶ Vltr tollatur per legem contrariã R. Pa. in. c. cum accessissent. de cõstit. ꝛ Bar. post Ly. vt in. d. l. oẽs populi. dicunt q sic. Iz nõ fiat mẽtio de prima. nisi habeat clausulã derogatoriã ad secundã. qz tunc opus esset facere mentionẽ de prima. ar. l. fi. ff. in principio. ff. de leg. iij. ꝛ in. c. nonnulli. de rescrip. Aliq tamen in. d. l. fi. qs. dicunt q si loquamur de priuilegio vel rescripto. ꝛ testõ que sũt priuata lex sic opz fiat mẽtio quãdo habent clausulã derogatoriã ad secundũ Si aũt loquimur de legibus ꝛ statutis. non oportet fiat mentio etiã si habent clausulam derogatoriam ad secundũ per cle. dudum. de sepul. quia cum presumantur omnia scire videtur scienter nolle revocare statuendo in contrarium. sed secus est in prima ꝛ que est in facto ꝛ mihi placet.

17 ¶ Vltr ex non vsu inducatur ꝯsuetudo derogatoria legi. R. vt colligo ex Pa. in. c. Joannes. de cle. coniugat. q aut non vlus hz in se actuz tactũ ꝓtra dispositionẽ iuris. ꝛ tunc inducitur ꝯsuetudo. Exemplũz lex defert hereditatem cõiter ꝛ equaliter filijs tã masculis ꝙ femininis. l. maritimũ vt tuum. C. de libe. prete. Iz ꝯsuetudo defert primogenitis vel solũ masculis. Iz secũdus genitus. vel femine nunqꝫ sint vse illa lege cõi. tamẽ cõsuetudo inducit pp actum ꝯtrũ legi. Si vero non vtis non hz actũ ꝯtrium nec tactum nec expressuz legi. sic nõ inducit ꝯsuetudo ꝓtra legẽ per non vsuz sic verbi gratia. Iz forte sint plusqꝫ centum anni q nullus vẽdidit hermofroditũ non tñ est abrogata. l. queritur. ff. resta. hoc. que vult vt extremi secũdus statum prevalentẽ. Silr Iz non agas ꝓtra eũ qui mihi dannũ dedit actione legis aeqlie non tñ per hoc abrogatur illi legi: qz illa lex non necessitat ad agendũ sed dat facultatẽ.

18 ¶ Vltr actus gestus ꝙ legem sit nullus ipso iure. R. q nõ in qttuor casibus. primo qñ causa. phibitionis nõ est ꝓtinua sed tẽporalis. vt in. c. i. de mat. ꝓtrac. ꝙ inter. eccliã. ꝛ dñi tempoalis qñ est restricta ad certũ tẽpus. puta. phibetur matrimoniũ pp tenerationẽ certi dieꝫ. Silr de professiõe facta infra annũ que phibet in. c. ad aplicam de reg. li. vj. Secus si phibitiõis cã est ꝓtinua. puta cũ phibet aliqd propter malũ qđ inde seq̃t pot vt matrimoniũ ppter ꝙsanguinitatẽ ꝛ hmõi. ꝛ sic intellige. l. non dubium C. de legibus. ꝛ. c. vides. x. di. ꝛ. c. ꝙ dictum. xxxv. q. iij. ꝛ. c. nõ opz. xxxiij. q. ij. ꝛ ista est theorica glo. in. c. tua fraternitas. de spon. duoruz. secũdo qñ phibitio legis cõcernit principaliter fauorez alicui⁹ talis. phibitio hz pot⁹ vim exhortatõis respectu illius pro cuius fauore principaliꝫ fit quia pot renũciare. pro hoc. iij. dis. §. hec ꝛ si legibus. hoc ponit Pa. in. c. ad aplicam ꝛe regula. ꝛ ifert q posset q hoc intẽtat. Iz statuto caueat ne mulier possit ꝯtum facere sine presentia duoꝝ agnatoruz q valeat ꝯtus sine eoꝝ ꝓsentia. si statutũ expresse nõ annullet acti fem. Facit. l. si qs in ꝯscribendo. C. de pac. facit. d. c. ad aplicã vbi pz obligationẽ acquiri deo. Iz fit actus. phibitus a lege fauore ꝓsteri volentis. Tertio qñ lex dat certam formã sup eo qđ alicui ꝯuenit et sua potestate. Exemplũ ẽpus et sua iurisdictione pot absoluere ab excõicatione vbi cõditor canonis sibi nõ reservat. Istũ lex dicit q nõ absoluat nisi faciat sic vel sic. si facit ꝯtium Iz tamen absolutio. secus quãdo lex dat potestatẽ illi qui eã aliter non hz cum tali forma qz si nõ seruat formã nihil facit. hoc capit et dño Lar. in cle. i. de iure patro. ꝛ pcor. glo. ibidẽ. ꝛ Pa. Quarto qñ lex punit ꝙfacientẽ. qz Iz si. exp̃esse nõ annullet fem ꝓtra secus qñ non punit sed solũ phibet quia sic nõ Iz. ꝛ sic loquit lex nõ dubiũ. C. de legibus. hoc ponit dñs Lar. in cle. i. de rescrip. diuersa tñ circa hoc ẽ doctoꝝ opinio. qbndã dicẽtibus q in oĩbus casibus facta ꝓtra legẽ sũt ipso iure nulla nisi lege ipãli actus sustineat ꝛm Jo. an. in. d. c. ad aplicaz. ꝛ cum eo cõiter doc. Sz mihi placent dicti qttuor casus in qbus valent gesta ꝓtra. l. qui facilit ad magnã declarationẽ dicte. l. non dubiũ. ꝛ q quos clarius potes intelligere quando factum contra legem alia lege sustinet. quia nunc quando aliquis de predictis quattuor casibus concurrit.

19 ¶ Vltr facta in fraudẽ legis teneant

R. q non. vt not. bar. in. l. amplius. ff. rem ra. ha. allegat. l. si libertus mi nozẽ ꝛ ibi ter. ff. de iure patro. secus cẽt si fieret in fraudẽ hois: etiaz punciplis. vide pa. l. c. dilect⁹. el. ij. ó pbẽ. ꝛ quod no. in. d. l. si libertus. ꝛ quo fit fraus legi. vide. s. fraus. §. ij.

¶ De ista mã legis vide. s. ꝙsuetudo ignorãtia. ꝛ. j. Statuti. vñ appellatione legis cõprehendit ꝙsuetudo Facit. c. i. iuncta glo. i. ꝛ. ij. de spõ. vñ ꝙsuetudo est quedã lex. l. de gbus. ff. de legi. ꝛ di. i. consuetudo.

¶ Aduerte ꝛm Innõ. in c. fi. de re. ec. nõ alic. ꝛ legit Pa. in. c. i. de restitu. in ite. q vbi ius canonicũ in alia mã dat regulã ipãlem: q nõ relem⁹ illã distinguere per ius ciuile. verbi gra canon indurit suã solẽnitatez in alienatiõe rei ecclĩastice. Ideo non debemus seruare illam iuris ciuilis positam. in auc. hoc ius. C. de sa. san. ecc.

¶ Vltr condẽtes leges iniquas peccent. ꝛ ad quid tenent. R. q Iz de iure tales leges seu statuta non valeãt. viij. di. que cõtra. ꝛ. xxxij. q. vij. flagitia tamen facientes ꝛ consentientes peccant mortaliter. de quibus Isay. x. ve qui condunt leges iniquas et si sunt contra libertatem ecclesiasticaz sunt excõmunicati. vide. s. Excõmunicatio. vij. casu. xij. ꝛ tenentur restituere omne dampnuz quod prouenit alicui ratione talis legis. Et omnes voluntarie obseruãtes similiter mortaliter peccant. ꝛ ofa acquisita occasione talis legis tenentur restituere si erit in simili dicam de participantibus cũ raptoribus. ꝛ non solũ dicũtur inique quãdo sunt contra legem dei ꝛ nature. sed etiã quãdo sunt cõtra ius positiuũ ad pauperes opprimendos. ꝛ iusticiam impediendam.

fm Hostl. Quod no. bene.

23 ¶ Utrū lex indulgens aliquid quod possit intendere in alterius preiudicium intelligatur salvo interesse partis. ℞. q̄ sic. vt tenet bal. de pa. iura. fin. ⁊ Pa. in. c. i. de iudi.

24 ¶ Lex cōmissoria quid sit. vide. infra pactum. §. xvij.

Ibellarius contractus

qui dicitur datio ad libellam. idem est q̄ emphiteosis. et ideo ibi vide. ⁊ de laudemio soluendo quātus quidam vt bart. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. infec. teneant q̄ differt. quia emphiteosis fit a dño: sed datio ad libellū fit a non dño. scilicet vasallo emphiteota ⁊ huiusmodi sed tēporibus nostris cōmuniter non differt nisi quādo fit illicite ⁊ vsurarie vt patet infra. vsura. i. §. xliij. ⁊. §. lxiij.

Ibellus famosus

est compositio in scriptis facta ī infamiam alterius: cuius quod probare non vult ⁊ in publico iactata.

1 ¶ Que pena componentis libellum famosum vel inuentum qui non cōbusserit vel destruxerit ℨ dolose manifestauerit vtm ipsius. ℞. secundū glo. in summa. v. q. i. Si conuict⁹ est secundum leges decapitatur. Sue deportatur. v. q. i c. hi qui inuenti. ⁊ l. vnica. C. de fa. libe. ⁊ sit itestabilis iuxta. q. iij. ob carmen. ff. qui testa. fac. non pos. l. qui secundū canones vr lcrandus est. vt in. c. i. v. q. i Anathe matizandus vt in. d. c. hi qui. ⁊. c. ij. eadem. q. Sed si sponte cōfitet nō timore probationū mutuus agitur cū eo. v. q. i. c. ij ⁊ sic punit. ad arbitriū iudicis. de offi. deleg. de causo in fi. Si vero vellet probare q̄ in eo cōtinetur non punitur. Et in. d. c. ij. ga expedit criminia nocentium nota facere. ff. de iniur. l. eum qui. in pncipio ⁊. C. de iniur. l. iij. Quod verum intellige secundum Host. ⁊ Ioste. in iudicio quia extra nemo debet alium prodere. vj. q̄. i. summa de penitē. distin. i. homicidiorum.

¶ Utrū teneatur talio restituere fama. ℞. q̄ sic. alium libellum in contrarium faciendo: ⁊ vltra hoc tenetur lesū satisfacere de alio damno. vt supra detractio. §. iij.

Iber

dicitur ille qui nullius subest. potestati. ff. de capti. ⁊ postli. reuer. Lnō dubito. §. liber autem populus

¶ Liberam habet potestatem quādo sine alterius consensu quis potest disponere ⁊ non aliter in capitulo fina. de postula. prela.

¶ Quid excludit verbum libere. ℞. q̄ omnem moram ⁊ conditionē. c. exurpandum. §. penul. de prebē. ⁊. c. si beneficia. de prebē. li. vj. ⁊ de offō ordi. c. ordinarij. §. q̄ si. forte lib. vi. ⁊ ibi per Jo. an. ⁊ Archi. de homi. pro humani. li. vi. imo sēcūm alios denot. quandā pterogatiuam absolutam seu dominū super actum cui adicitur vt. l. procurator cui libera. ff. de procura. ⁊. l. iusiurandum quod ex conuentione. §. fi. ff. de iureiuran. de electi. c. cū nobis olim in fi. vide per Bar. in. l. alio. ff. de ali. ⁊ cibā. legat. ⁊ Pa. in. ca cum liberum. de sepul. ⁊ in. c. vestra. de loca. vnde liberum dīcitur non habet quis super actum quem quando vult illum exercere ℨpeditur aliqualiter. Dic cui, phibitō siue temporalis siue perpetua cōtradicit libertati. l. libertas. ff. de sta. ho. quod no. quia facit ad multa.

Ibertus

est seruitutis nimis illius. de quo. ℨ. manumissio.

Ittera

an preiudicet scribenti. ℞. Pa. in capso fraternitatis. de clerici. non resi. ꝑcludēdo post Bart. in l. Iurius. ff. de fideiusso. Aut sunt littere generales sicut cum dicitur presentium latori adhibeas fidem. ⁊ huiusmodi. ⁊ isto casu cum iste lator non possit contrahere vel aliquid intentare in preiudicium scribentis: si cui scribit sibi nullatenus preiudicaret scribenti. vt in. l. fin. ℨ. C. quod cū eo qui in alterius potest. ℨ. quia potius sunt littere recommendatitie nisi aliud addatur puta sub periculo meo ⁊ huiusmodi vel nisi dolose dedit illi litteras: q̄ tunc teneretur. argu. l. q̄ vendi. ff. de dolo. Si vero sunt littere magis speciales. puta quia dicitur in eis. tali de mea intentione plene informato adhibeas plenam fidem: quia tunc tenetur ⁊ aget acti. mandati contra scribentem: ille cui scribuntur ⁊ sed non debz ei credere in aliquo q̄ ei appetat preiudicium facit. l. si vero remuneran// di. ff. manda.

¶ Quid de eo qui ℨfas alterius aperit vide. ē. Falsarius. 6. ij.

2 ¶ Utrum damnificans proximum ex litteris teneatur ad restitutionem. vide infra. Restitutio primo. in ver. scriptura.

Itigiosa res

dicit de cuius dominio causa inter petitorem ⁊ possidentem mouetur in iudicio. vide. ē. cessio actionum. §. ij.

1 ¶ Utrum res litigiosa possit alienari vide ibidem in principio.

¶ Utrum litigans teneatur ad restitutionem expensarum ⁊ damnorum parti aduerse. ℞. q̄ sic si scierat. iniustam causam foueretur. si a principio non scivit tamen in processu cause cognouit iniustitiam. ⁊ non desijt teneatur arg. in capso dominus de secun. nup. ⁊ in. l. ij quis inficiatus. ⁊ ibi Barto. ff. depositi.

Itigiosus

idem est q̄ contentiosus de quo vide. ē. Contentio. ⁊ Discordia. ⁊ grauius peccat per se quā adulat. ⁊ quia litigiosus frangit amicitiam. ⁊ sunt illi proprie qui ad omnia contrariantur causa contristandi de nullo curantes. Et dicit Philosophus tertio ethi.

¶ Utrum litigiosus debeat ordinari. ℞. q̄ non. xlvj. dist. §. i.

Oca

An liceat mendicantibus dimittere

℞. q̄ capta ante concilium de quo in capso cum ereo de excepta lib. vj. non possunt aliter sunt excōmunicati ipso facto clemen. cupientes de penis sed capta post illud concilium bene possūt dimittere ℨ Lap. quem sequitur dominus Petrus de ancha. ⁊ Bern. in. d. c. cū ereo. ⁊ in. d. clemē. in verbo hactenus. ⁊. vsq̄ nunc quia fm Papiam hactenus per. h. aspiratum facit duas partes, scilicet hac ⁊ ten⁹. i. vsq̄ nūc. Ex quo infert Be. q̄ fratres ordinis nici. Bononie in monte pomerunt dimittere primū locū quem ceperāt ⁊ alium capere cū habeant latiꝰ capiendi vnum locū in dicta ciuitate.

¶ Utrū dicti mendicātes possint loca de nouo capere. ℞. q̄ nō ad habitandū que sint ꝓpinqua habitationi

bus hoium sine licentia sedis apostolice que de constitutione bonifacij expressam faciat mentionē secus eēt de locio in herenno vbi non est propinqua hoium habitatio qz illa de licentia suaz prelatoruz capere ⁊ mutare possūt. d. c. cū ex eo. ⁊ not. qđ illud. c. non phibet transitū singuloz fratrū de loco ad locū qui est permissus ex causa. c. 13 de regula, cum filibus sed phibet nouum caplm siue nouū conuentū capi vel locū ad locuz mutari sm. d. Pe. de ancha. vbi. ē. ⁊ sic pz qđ captio caletaz vl mutatio ēo mē trāsitu vel pio infirmaria ⁊ hmōi nō cadit sub ista phibitōe 13 solū qū pro nouo conuentu seu capitulo capiūt.

2 ¶ Utrum loca exempta sint in diocesi taliter qđ in ea delinquentes incidant in excoicationē per statutū diocesani impositā contra taliter delinquentes vide. j. statutum. §. ij.

3 ¶ Utz prefati mendicantes possint augmentare loca sua sine licentia pape ℞. sm Lapum vt recitat Be. in in. d. c. cū ex eo qđ sic qz ista acquisitio. ⁊ post acquisitionē hedificatio ē de actibus iam pmissis. l. ab ea parte. ff. de proba. ergo isti iure antiquo stabīt nisi ētenus ei derogatū est prr d. c. cū ex eo. qnod tantuz in duobus limitat. s. in acquisitione habitationis in loco de nouo ⁊ secūdo in mutatione ⁊ trāslatione qbus in nullo casu noster pcluduur. Itē phibitus acquirere nouū ius in re non prohibetur augmētare ius iā qđsiti ante prohibitionē vt in. c. fi. ij ℞. de concess. preben. lib. vj. sic in proposito vide de hoc. ē. excōmunicatio. vij. cāu. xlviij.

Ocatio est psone vel rei ad vsum facta cō cessio mercede in pecunia numerada pacta. Aliaz si res vel species daretur non effet locatio sed cōtractus innoiatus. s. do vt facias ⁊ agere ℞ scrip. v. ff. depositi. l. i. §. fi qz seruuz ⁊ ideo locator dicit qui sub mercede pecuniaria locat domū suaz ⁊ hmōi conductor qui ipsaz accipit soluēdo pēsionē vt in. d. §. si qz. Aduerte tñ qđ ꝑctus innoiatus inducitur secundum naturam contractus noiati cui assimilatur nisi aliud actaz fuerit vt in. d. §. si quis sequitur ℞ arto.

¶ Quid potest locari ℞. qđ oēs ille 1
res que vendi possunt nisi sint seruitutes prediales vt iter actus via ⁊c. que locari nō possunt vt est ter. ⁊ gl. in. l. locare. ff. locati seruitutes autez psonales que sunt vsufructus hū possunt locari. ff. de vsufruc. l. arboribus sed nō seruitus vsus vt insti. de vsu. ⁊ habi. §. minus. sed si fit ab vsufructuario extinguit locatio per mortez ipsius vsufructuarij. vt. C. de iur. do. l. si socrus. ⁊ per matrimoniū mediante capitis diminutiōez. isti. de vsufr. §. finit. A proprietario aūt fieri nō pōt locatio seruitutis personalis.

¶ Locare non pōt aliquis prelatus 2
religiosus ad vitam: nec ad certū tēpus. s. longū reddituz: vel partē eoz aut iura aut possessiōes monasteriorum: vel aliaz administrationuz sibi cōmissarū nisi necessitas vel vtilitas expostulet ꝙuentus: ⁊ cū consensu cōuentus: vel si non habet tunc cū consensu fiat superioris. aliter subreptus est ipso facto: nec conductor acquirit aliquod ius secus ad modicuz tempus. hoc no. in clemen. monasteriorum. de re. eccle. non alie.

¶ Utrum fructus decimaz possint 3
locari ad annū censuz laicis. ℞. pa. in. c. vestra de loca. qđ sic.

4 ¶ Utz beneficiatus possit locare reditus siue ecclesie sine alia licentia. ℞ Pa. i. d. c. vestra qđ sic. Intellige nō magnuz tempus. puta pro. tr. annis potest. Facit glo. in cle. i. de re. ec. nō alie. nec valet statutuz seu prohibitio superioris in contrarium hoc impedire propter verbum libere quod ponitur in littera. d. c. vestra.

5 ¶ Sed quid si antetēpus locatiōis finitum moriat. ℞. qđ extinguitur locatio qz comparat clericus vsufructuario vel vsuario. c. vlti. de pecu. cle. ⁊ ideo extinguit sicut ius vsufructuarij. de do. c. ꝙliatiōibus de pigno. c. vlti sm Jo. mo. qui sic no. in c. hoc ꝙsultissimo de re. ec. non alie. li. vj. ⁊ si solvit pensionē nō rehabebit a successore in eodē beneficio nisi sit ꝙuersuz in vtilitatē ecclie. vt no. Host. in. c. ij. ne prelati vices suas.

6 ¶ Utz sacerdos possit locare operas suas. ℞. qđ pro diuinis officijs dicēdis minimē licet. de simo. c. cum in ecclesie ⁊ multis. c. aliter cēt simoniacus. sed pro tēporalibus bene potest locare. 13 tamē ei paciscī cum aliquo qđ moreatur in aliq̄ ecclia vt celebret ibi diuinaria tū qđ non habeat intentionem ad diuina sed ad mansiones quā ibi faciat: vel ad laborē quez sibi faciat vel ad dānū qđ rōne more patet: vt in. c. ad qōnes de re. pmu. per ar. ⁊ no. Inno. in. c. pe. ne pre. vi. su.

7 ¶ Utz scolaris recedens possit ponere aliū loco sui in domo vel camera conducta. ℞. Pa. in. c. inter dilectos de fide instrumen. qđ sic quia cōductor potest locare alteri rem conductam. l. nemo. C. loca. nisi aliud cōuenissent. vt in. d. l.

8 ¶ Sed an possit hoc facere inuitis socijs. glo. insti. loca. in fi. dicit qđ 13 possit iure locationis alteri locare ratio tñ societatis prohibet que prenalet iuri locationis: cum videat electa industria persone. insti. pio socio §. soluitur. Idem 13 spectu. de iudi. §. ij. Et clarius Bizo per. l. preceptiō. e. ff. de his qui dete. vel effu. ⁊ addit qđ si scolaris non degit in domo vt debet versari: pōt contra cum agi actiōe pro socio: sed vtili qz directa datur quādo contrahitur societas ad comodiorem vsum ⁊ vberiorē questū ꝛc qua leges loquunt. vt no. spe. vbi. ē. Et quo vide qđ in materia odiosa nō venit socius in domo. Et tō si statutū dicit qđ socius teneat pro socio non venit socius in domo: quia non est propria ista societas. ⁊ in odiosis verba stricte capiunt. l. iij. §. hec autem verba. ff. de neg. gest. ⁊ in. c. in nostra de iureiurā. insuper dicit ℞a. in. d. c. inter dilectos qđ si male versatur ⁊ non possit compesci aliter a sua insolentia qđ poterit expelli per. l. ū ꝙcueniit in fi. ff. p socio ⁊ v. c. q. inj. in loco.

9 ¶ Utrum locari possit domus pro pinq̄ alteri magistro ita qđ vocis ad inuicem confundantur. ℞. qđ non. ⁊ sic fecerit primus poterit expellere vltimū. C. de stu. li. vz. ro. l. vnica. in fi. ⁊ hec causa tractari pōt in feriis tempore messis sm Host. de iudi. c. significauerunt. ⁊ idem posset dici de quocunq̄ alio qui impediret lectionem prefati magistri. ar. d. l. vnice.

10 ¶ Cui potest locari aliqua res. ℞. qđ oēs qui possunt emere: nisi sit inhabilis vel curialis quibus non possunt locari predia ad collendū ne amisso vsu armoꝝ ad opus rurale se transferant. vt C. loca. l. milites. l. curialis ⁊ l. vltima. subuenitur tñ ignoranter

facienti. ff. loca. l. si quis ignorans. vbi dicit q̃ pōt exigere mercedes. Hōeni continēt disciplinā qui ignorantia militē. Idem videt in clericis & monachis nisi ex causa necessitatis. extra ne cle. vel mo. c. i. & c. secundum vbi hoc no. Ber. & Host.

11 ¶ Vltra ad quod tēpus pōt fieri locatio. R. q̃ & ad tempus: & in perpetuū: vt ff. si ager. vectigalis. i. & dicuntur vectigales agri qui in perpetuum locantur. s. quandiu vectigal solvatur: vt. d. l. i. & succedit heres in locationē & conductione si moritur conductor. ¶ tempus locationis in ure cōductionis secus in vsufructu qui personalis est & extinguitur cū persona. ff. loca. l. si qs domū. §. si fructuarij.

12 ¶ Quādo est merces soluenda. R. sm Azo. & Bof. q̃ si aenum est quādo fit. Solvēda id seruabitur: alias ꝓsuetudo regionis & si nō appareat de ꝓsuetudine id quod minimus est scilicet in fine anni. ita dicit. l. semper in stipulatibus. ff. de reg. iur. & nota. Host. & Ber. de censi. ex parte facit de reg. iur. in obscuris li. vj. ff. de verbo. obli. l. qui hoc anno. & l. eum qui. & ff. quando dies vsufruc. le. ce. l. i. in principio. & hec vera in stipulationibus nisi causa quare dat merces aliud requirat: vtputa quia dat pro sumptibus. In aliis vide in. l. i. C. quando dies leg. ce. & dicta. l. qui hoc anno & Innocentius in capitulo propter sterilitatem de loca.

13 ¶ Sed nunquid potest locator ingressum expellere ante tempus finitus conductiōis. R. q̃ sic: in quattuor casibus. ¶ Primus si non solvit pensionem per biennium: sed si paratus sit solvere audiendus est. ff. loca. l. q̃ro. intellige si alius de sequentib⁹ nō inest. ¶ Secundus si domus locata sit necessaria sue habitationis: intellige ex necessitate superueniente cui aliter prouidere non potest. vt. l. edem. C. locati. aliter non diceretur necessitas si posset prouidere alio modo. sic eus esset si tempore locationis aliam domū non habebat quia sibi imputabit nec expellere potest. ff. loca. l. si quis domū. §. hinc subungi. Certus cū domus eget refectione quia minatur ruinam que tamen tempore locationis nō minabatur. & in isto casu & precedenti dz fieri remissio pēsionis ꝓ rata tēporis. c. propter sterilitatem de loca. & d. l. edem. & d. l. quero. §. inter locatorem vel prouidebit de alia domo eque idonea. ff. eodem. l. cum plures in principio. Sz an ea refecta poterit conductor petere in ea reponi. R. q̃ sic glo. iuncto textu. l. si duo. §. cum inquilinus. ff. vti possi. & vbi per Bart.

¶ Quartus quando ꝓductor in domo peruersē conuertatur sine lesione rei: vtputa ꝛ publicas meretrices et sic non remittitur pensio sm Host. vel vertatur peruerse cum lesiōe rei. tenendo porcos in solario. incidit arbores non colit suo tempore. Et tūc remittitur pensio. sed aget ad interesse dominus de damno dato secundum Host. in dicto caplo propter sterilitatem. Et secundum hanc distinctōes concor. do. in. d. l. edem. & in. d. c. ꝓpter qui. videntur contrarij.

14

¶ Vltrus inquilinus possit similiter propter necessitatem dimittere domū ante finitum tempus contra voluntatem domini. R. Pa. i. d. c. propter sterilitatem q̃ sic scōm Vlm. & Joan. an. hoc tenet etiam glo. in. l. si in lege §. si domus. ff. loca. Ex quo pōt inferri q̃ pp pestē pōt dimitti. q̃ & ꝓbabilis necessitas. & facit. i. l. hitatores. ff. e. ti. Et sic in ꝓscia cēt seruādū. Quid in foro ꝓtēnolo fore alr teneretur.

15 ¶ Vltr sit minuēda pēsio rei locate q̃n ꝓductor nō potuit vti re ꝓducta. R. q̃ aut qs locat res: & si stat p locatoris voluntatē quo min⁹ re conducta ꝛ vtat ꝓductor sic tūr et ad interesse. l. si de fundo. C. locati. Si vō nō & re volūtate ꝛ per casum fortuitū ex ei⁹ parte vel ex parte rei locate ꝓuingentem sic pensio remittit pro rata. Exēplum ex parte locatoris puta. Quia pp delictū ei⁹ fundus locat⁹ publicatus ē. Exēplū ex pte rei. vtputi si edes locate ernste fuerint vel ager terremotu corrut. vt l. si qs domū. i fi. & l. ex cōducto. §. i. & l. ꝛ addes. §. si qs. ff. locati. Idē dōm q̃n ex necessitate locatoris aduentēte oportuit ꝓductorē exire. vel pp refectionē domus. l. q in fulā in pn. & l. si fundus. ff. eo. tit. Si vō stat per ꝓductorē vel p eius culpā quo min⁹ re locata vtat & inhabitet totā pensionē solvere tenet. l. colonus. §. nanc. ff. locati. Si vō ex casu fortuito ex quo re locata vti nō potuit silr tenet q̃n locator alteri locando verisilr mercedē habuisset. aliās nō. vt pz ex. l. si. §. i. ff. ad. l. ro. de iactu. facit. l. ꝛ addes. §. cū quidā. ff. locati. Sz in casu q̃n quis locauit operas nec per eū stat quomin⁹ eas soluat ꝛ per conductorē: sic talis cōductor etiaz si impediat casu fortuito nihilominus pensionē prestabit. vt est casus in. d. §. cum qdam. Quod verū credo in consciētia quando talis locator non habuit aut locando operas acquireret mercedem ꝓpter talē locationem: quā mercedem habuisset si tali non locasset. Si vō stat per locatorē quominus operas prestaret tūc si non impedit casu fortuito tenet ad interesse oē nec mercedes habebit. Si vō impedit casu fortuito. sic remittitur pensio pro rata tēporis vt est casus. in. l. vno. §. item cū quidā. ff. locati. Item in. l. si vt. C. locati. & l. adnocationis. C. de condi. ob causas. nō autem tenetur ad interesse. Et si iam incboasset operas vel fecisset aliquas expēsas ad se preparandū & tali casu fortuito impedit repetet eas expēsas quas fecit propter hoc vt i. l. si peculiam in principio. ff. de ꝓdi. ob causam habetur de eo qui paraverat se ire ad locum: & impedimus fuit p tempestatē. Fallit hoc vt non remittatur pensio. quādo ex casu fortuito stat p locatorē in aduocato. qz non repetit salarium ab ei⁹ heredib⁹ ipso morte. l. i. ff. de va. & ex. cog. Idem de quocūq; hōte offiū publicū. & sic loquit. l. arborib⁹. §. de illo. ff. de vsuf. & l. diē functo. ff. locati. Diem functo ff. de offō. asse. Ire fauore libertatis. ff. de offō. asse. Ire fauore libertatis. vt in. l. cū heres. §. stich⁹. ff. de statu. hec elicunt ex Azo. & bar. & alius in. d. §. cū qdā. Et hoc tene nisi consuetudo alr hēret. vt. ff. familia. §. ii.

¶ Sz qd si locata re cōductor vsus finit sed sterilitas in ei⁹ fructib⁹ contingit. R. Pa. in. d. c. propter sterilitatē q̃ si sterilitas ꝓuenit ex casu fortuito vl ex vicio rei sine culpa colloni vt puta. q̃ timet magnā siccitatem: vel aquaz abundāti. vl frigus. vl grādinē & hmōi. & nō pōt recōpēsari cum sterilitate anni ꝓcedēs vel sequēs immediati dūmō duret eadem locatio sm Host. i. summa. e. ti. sic fiet remissio ꝓ rata. puta erit solit⁹ colligē. xv. modios ꝓ rata. puta erit solit⁹ colligē. xv. modios & solvebat tres aureos si recolledit nisi duos. sic si solvet nisi duos aureos

15

reos: nisi sequenti anno vel pcedenti recollegit. xx. modios ⁊ idem dicas etiã si soluat certa spẽs qr ꝫ non sit propzie cõtractus locationis vt dixi tamen quo ad hoc idẽ erit iudiciũ. Predicta tamẽ non itelliges de partiario qui cum dño lucrum ⁊ dãnũ partitur. qz non fit remissio. vt nota. gl. in. d. c. ꝓpter sterilitatẽ. Et ꝙuis doc. fuerint varij in. d. c. propter ⁊ in l. er conducto. ff. eo. ti. quando dicat sterilitas mihi placz maxime quo ad consciẽtiã qõ Joã. an. ⁊ Pa. in. d. c. ꝓpter sterilitatem sequuntur. vt dicatur sterilitas quãdo non colligantur nisi due partes de tribus solitis secus esset in alio modico. Sz ad uerte qꝑ si fructus affuissent ꝙ postq̃ recollecti fuerunt marcuerunt vel ercinus preteriens ipsos destruxit et huiusmodi. nõ dicetur sterilitas nec fiet remissio pensiõis. Secus si erãt recolligẽ. vt in. l. er conducto. §. si vis. ff. loca. ⁊ l. damnum. C. eo. titu.

17 ¶ Sed quid si sit fertilitas nunquid augmentabitur pensio. ℞. fm Pa. vbi. §. qꝑ aut hoc contingit. qz fructꝰ plus valent solito. ⁊ sic non fit augmentatio: sicẽ nec fieret minutio si minus valerent. Aut prouenit ꝑ industriam coloni: ⁊ sic non augmentabitur pensione sua idustria sibi sit dãnosa. vt. ff. eo l. er ꝺducto. ⁊ l. si. C. de aluni. aut contingit ꝓpter bonitatem rei. ⁊ similr non fit. Aut cõtingit melioratõ casu fortuito. puta locauit molendinũ. ex quo conductor solũ ꝓrecipiebat. 50. ꝓpter alia molẽdina que nunc sunt destructa percipit centũ ⁊ sic fiet augmentatio pensionis pro rata sicut fieret remissio ꝓpter sterilitatem. casu fortuito ꝓingente. qz ꝓtrariorũ eadem est disciplina. rxrij. dig. hospiciolũ. ⁊ l. i. ff. de ꝓis qui sũt sui vel ali. hoc idem ꝫ glo. in. l. si mercẽs. ff. eo. ti. ℞ropterea aduerte qꝺ cõtractus locationis ⁊ cõductionis est contractus bonefidei. vt inst. de act. §. actionũ. ⁊ ideo merces debet conuenire arbitrio boni viri. i. si in lege locationis in prin. ff. locati. aliter restituere obligatur.

¶ Quid si quis ꝺducit molendinum 18
pro se ⁊ suis hẽredibus ꝑ certa merede in perpetuũ: ⁊ dimisso filijs fit multiplicatio in infinitũ. nunqd tenebitur molendinũ molere illis oibus illo precio quo conuenit. ℞. fm Pale. in suis. q. rlviij. q. ⁊ Hugo. qꝺ nõ qz non videtur de hoc cogitasse. l. si. qs in vna. ff. de periculo ⁊ cõmo. rei ven. Sed alibi. in auct. hoc inuo. C. de sa. ſan. ec. dicit qꝺ imo. tenetur de stricto iure ad qõ facit. l. si seruũ ita. ff. ff. de seruitu. vrba. ꝓdio. Sed de equitate cõscientie tene primam.

¶ Utz locans funduz alicui ad me- 19
diũ nulla facta mentiõe de arboribꝰ nunqd colonus habebit partem fructuũ arboꝝ. ℞. qꝺ nõ. sed locator habebit oẽs. l. fructus. ff. de vsur. Et si colonus destruat arbores tenebitur. Similiter eius culpe imputat. si aliquis eius odio arbores excidat. l. si merces. §. culpe. ff. loca. Quod limita scõm glo. in. d. §. culpe verũ quãdo propter culpam suam seu dolum tale odium est causatum. alias non.

¶ Nunquid postq̃ colonus semi- 20
nauit agrum si dñs eum vendat alicui poterit expelli per emptorẽ. ℞. qꝺ non sed medietatez fructuũ habebit. vel ꝓut meruerant si tamen venditor oẽs fructus accepisset aget colonus ꝓtra venditorẽ. ff. de lega. i. l. nihil. ſpale tñ ꝓtulegiũ habet colonus fisci. fm

fisci. fm Rodo. Hic aduerte qꝺ succedens in re locata si est de beneficijs ecclesiasticis. ⁊ sit facta ab habẽte administrationẽ. ⁊ cũ debitis solẽnitatibus ⁊ causis de quibus. ℞. alienatõ. Et ad debitũ rẽpuerit tenet stare locationi ⁊ si ecclia foret lesa possz petere restitutionẽ in integrũ. c. i. de resti. in ite. ⁊. c. i. de reb. eccle. nõ alie. Si vero nõ hẽbat administrationẽ vt sũt canonici simplices. sic non tenet stare: equiparat vsufructuario q non põt locare vltra tẽpus vite sue. l. si qs vxoriũ. ff. loca. nisi cũ eã rõnabiliter ⁊ auctoritate epi fecisset. Cum vo res locata nõ est ecclesiastica. tunc successor vniuersalis tenet stare. l. viã veritatis. C. locati. Successor vo particularis in dicta re nõ tenet stare nisi locator habuisset administrationẽ plenam vt maritus in predio dotali. qz sic tenetur. vt in. l. si filio. §. fi. ff. solu. matri. Idẽ in tutore respectu populi. l. si tutele. ff. de admi. tuto.

21 ¶ Quid si ꝺductor aliqd expẽdit in re ꝺducta. ℞. fm Host. si expẽdit ne cessario. vel vtiliter anxit. ædificauit vel instituit aget ꝓtra locatorez vt restituat expẽsas. ff. de loca. l. domus. ⁊ in. d. l. ꝫ addeo. §. si inquilinus. ⁊ ibi glo. ſclarior ter. est in. l. colonus. primo. ℞. ff. eo. ti. Si tñ posset tollere ipsas sine lesiõe rei nõ tenet locator. sed ipse eas tollere posset. vt in. d. §. si inquilinus. Predicta nõ intelligas de expẽsis factis pro pascendo animalia locato vt colenda possessiõe ⁊ hmõi sed de alijs puta curatione morbi. reparatione ruine. vel plantatione vineaꝝ ⁊ hmõi. vide etiã quod dico. ℞. Medificans in principio.

22 ¶ Utz in locatiõe possit intervenire vsura. ℞. qꝺ sic. est vsura ex parte cõductoris. vz qñ rõne mutui interpretati puta qz aliqs tps soluit pẽsionem solũ habito respectu ad ꝺuctorez tpis vl mutui veri minuit de pẽsiõe debita. ⁊ sic restituẽ tñr. Facit no. i. c. ad nras. ô emp. ⁊ vẽ. ⁊ i. c. illo vol ô pu.

¶ Et q culpa tñr ꝺuctor de re cõ- 23
ducta locatori. ℞. qꝺ de dolo lata culpa ⁊ leui: qz ꝑa vtrinsq; ꝓbabit. inst. quibus mo. re. ꝓbi. obli. §. vltr. licet alij teneãt qꝺ et teneat de leuissima. ꝫ primũ cõiter tenẽt gl. ⁊ doc. in. l. si qs domũ. §. celsus. ⁊ in. l. si merces. §. q calũniam. ff. locati. ⁊ qõ dico de ꝺuctore idẽ dico de locatore. Et ꝫ Bar. in. §. q colũnam: vult teneri locatorẽ operaꝝ ad trãsuendas colũnas ⁊ filiaq; facilr tangunt et de leuissima pp ter. q ibi dicit culpa abest si oia facta sũt q diligẽtissimꝰ q̃sq; obseruaturus fuisset ⁊ dicat fore spãle in hoc casu. glo. ibidẽ ꝫ primus. Tu tñ sic cõcorda qꝺ aut aliqs locat operas in re q̃ regrit diligẽtissimã curã vt puta polire adamantẽ incidẽ bracatũ ꝓ veste fienda ⁊ hmõi ⁊ tenebit de leuissima. d. §. q colũnam. aut non locat operas in re talis ꝓportantie. Et sic vera ẽ gl. qz tenet solũ de leui. nec obstat gl. in l. q mercedẽ accepit pro custodia. ⁊ in. l. dño. ff. eo. ti. vbi dicit qꝺ si spãliter mercedẽ accepit pro custodia qꝺ tenet de leuissima. ℞. ad cuius intelligẽtia aduerte qꝺ qñ quis mercedem accipit pro custodia si summus in ꝓtractu in quo solus tenebat de lata culpa. vt in deposito. sic accepto mercedis pro custodia facies vt teneatur de leui ⁊ sic intelige. c. bona fides. de ꝛpposito. ⁊ l. i. § si vestimẽta. ff. depositi. Si vo simus in cõtractu in quo tenet de leui culpa sicut locato sic acceptio mercedis pro cu-

stodia rei locate faciet vt teneat de le
tissimis. ⁊ sic loquit. ⁊ intellige. l. qui
mercedē. ⁊. l. dño. predictas. Ad de
ne no. p soluēdis multis ptrarteratī
dus. Nec solū tenet de culpa suā sed
ēt illoz quoz opere vtitur. Si ipse
diligētiā nō adhibuit. l. si mercedo. §.
q colūnam. ff. locati. ⁊. l. uē queritur
per totū. xviij. q. iiij. tres psonas.

24 ¶ Itez locās vasa vitiosa ignorāter
⁊ ppter vsū effusum est: vel marcuit
tenet ad restitutionē. R. q sic ad re
stitutionē interesse vtrūnec ignoran
tia eū excusat: secus ēēt in pascuis lo
cat vbi herba pestifera erat quā igno
rabat. quia ita pductoris sint mor
ma nō tenebit locator. vt in. d. l. Sz
addes. §. i. vbi dicit glo. hoc esse spā
le in locato vt interesse extra rem die
veniat. In pscientia tamē non habe
ret locū. d. l. nisi qñ locasset talia va
sa pro tanto: sec⁹ si simplr exhibuis
set videda per cōductorez. ignorans
ipse an sint bona vel ne. quia tūc cū nō
sit in aliq̄ culpa nō teneret. At forti
ri tenet ad restitutionē interesse quia
scienter locat rē vitiosam. ar. d. l. sed
addes. Et qō dico in vasis intellige
in oi re vitiosa: ex qua dānum prori
mo euenire pot. Quod not. pro illo
qui locant equos qui volunt se in
aquis si destruantur vectes tenentur
⁊ similes. secus in cōmodato.

25 ¶ Quid si nauta ponat res meas in
alia nauī quā vbi posueram. ⁊ perie
rūt. R. q tenet. d. l. item queritur. §. i. ⁊
hoc verū si inuito dño. Si vō bona
fide ⁊ sine culpa nō tenet. silr non te
net etiā si dolose posuisset qñ vtraq;
nauis periit in eadē nauigatione. ff.
ad l. ro. de iac. l. ij. §. i. qz ly sit in cul
pa infideliter rē mā cōtractūdo: non
tñ ex tali culpa est amissa. ex quo oi
no peritura erat. quod bene no.

¶ Quis. pbabit affuisse dolū vel la 26
tam culpā. R. sm Host. q̄ pductor
puta pastor: sicut argētarius dz. pba
re amisisse rationes cū ruina vel in
cendio. l. si quis ex argētarijs. §. vlt.
ff. de edendo. Idē de custode carce
rio. l. vlti. ff. de custo. ⁊ exhibi. re. tñ
als qui dolū allegat. pbare dz. l. quo
tiens. §. qui dolo. ff. de. pbatī. Ego ta
men hoc non teneo sed dico q̄ quā
do quis tenet. solū de dolo ⁊ lata cul
pa. q̄ incūbit. pbatio dicenti cū fuis
se in dolo vel lata culpa. sed qñ tene
tur de leui vel leuissima tunc tenetur
probare casū amissse. Et sic loquun
tur. d. §. vltimus. ⁊. d. l. vlti.

Verum non dicitur nisi deduci expensis. l. illud in glo. C. de colla. ⁊. ff. p socio. l. unicus.

Vdus locus ⁊ alius spiritualis ⁊ di
uinus: ⁊ iste est ille qui pue
nit ex magna mentis deuotione. de
quo in psal. Omnes gētes plaudite
quem exercuit. Dauid quando ante
Archam domini saltabat. ij. R. vj. ⁊
iste sanctus ⁊ virtuosus ē.

¶ Est ⁊ alius ludus qui dicit humā
nus qui fit ad recreatōes suā vel alio
rū: vel causa virtutis exercēde. ⁊ iste
aliq̄n dicit theatralis a loco apto ad
theorandū. i. speculandū. Aliquādo
larualis. que larue sūt deformitates
hoīum per appositionē colorum vel
rerum que vulgariter dīr maschere.
Aliquādo hystrionalis in quo quis
de persona sua facit ludū qui vocat
vulgarit stragitatō. alr illoz ludū
ad bagatelle q̄ sūt rer hōestaz ōnō
stratōes. Alius hastiludialis in quo
ludit cū hastis. i. lanceis qui dī vul
gariter giostra. Alius torneamēto: dz
qui hodie nō est in vsū in quo gdz
includebant se in quodā circuitu ad
pugnandū. Quidā pilealis balista
lis saltalis scacalis correalis ⁊ hmōi
qui habent noia ab eo in quo exercē
tur que plura sunt q̄ vocabula. vt. l.
natura. ff. de prescrip. ver.

2 ¶ Circa talis ludus humanus fit. q̄ pbi
bimus. R. q. de se nō est malus sz aliq̄
rōne alicuius circūstātie est. q̄ pbi
bitus ēt de precepto Pauno rōne lo
ci. Nā tales ludi nllo mō pñt fieri i
eccliā: aut loco sacro. c. cū decorem
de vi. ⁊ ho. cle. ⁊. c. decet de immu. eccl.
ti. vj. Nā nō excusarē a mortali q̄ ta
lē facēt i eccliā nisi forsit qd modicū
cum videat iure diuino. pbitus ibi
domus mea domus oīonis vocabi
tur. Demōstratiōes vō que fiunt ad
honorē dei puta passionis xpi ⁊ vite
alicuius sancti nō sunt. q̄ pbite ibi fie
rr que non. q̄ppie videant ludi vt not.
in. d. c. cū decorem. Secō. q̄ pbeantur
tales ludi ratiōe periculi lesionis cor
poralis sicut torneamenta ⁊ hmōi de
torneamentis per totū vū oīs ludus
in quo probabiliter imminet periculū
mortis corporalis. q̄ pbibet sub pe
na peccati mortalis. q̄ cōtra pceptū
dei. Nō. Matth. xx. diliges proximū tuū
sicut te. cruēta unctā gl. C. de gladi.
⁊. l. nā ludus. ff. ad. l. aq̄l. secus qñ
nō imminet. q̄ pbibēr iz aliq̄n acciāt
set ⁊ ratio. Tertio. q̄ pbibet rōne. q̄ sone
Nā clericis ⁊ multo magis religio
sis. q̄ pbibet oīs ludus cū armis vt in
c. q̄ tiebat de hom. q. ⁊ arma portare
nisi cā defensionis sūt. q̄ pbibita de pce
pto vt in. c. clici arma de vi. ⁊ ho. cle.
Sūt. q̄ pbibet eis ludus hystrionalis.
vt no. in. c. donare. lxxxvj. di. de quo
dic vt. §. Histrio. Quarto. q̄ pbibetur
rōne scandali vigēte cūcis ⁊ religio
sis aliquē ludum exercere in publico
ex quo seculares scandalizarent. esset
peccatū mortale. sm q̄. j. dico. Secā
dalū. §. ij. Idem dico qñ quis ex tali
q̄uocaret aliū ad scandalū mortalis
peccati: sicut in correis ⁊ multo ma
gis sibi imineret. q̄ pbabiliter tale scanda
lum. ⁊ hoc aduerteret peccaret mor
taliter: secus si de scandalo nō aduer
teret. q̄ nisi forsit in lata culpa nō cre
do peccaret mortalr. Aduerte tamē
q̄ clericis ⁊ religiosis est prohibitus
rōne honestatis clicalis oīs ludus
in quo ex. q̄ pria psona faceret ludum
in publico sicut esset saltatio corriza
tio. ⁊ hmōi. Unde nō excusarē eos a
mortali ar. c. p dilectōe in fi. de pse.
dist. ij. ⁊ qō no. dicet. in. d. c. cū decō
rem. secus. in secreto cū aliquibus do
mesticis. Itez ludus larualis est eis
interdictus q̄ non pñt mutare habi
tum nisi ex cā rōnabili. vt. §. excōmu
nicatio. vij. casu. xxvij. Et ly Jaco. de are.
in. l. si quo cū sciret. ff. pro emptore. et
Ly. ⁊ Pe. in auc. de san. epis. ⁊ cler.
in. §. interdicimus. el. ij. teneant q̄ lu
dus scacorum prohibeantur clericis.
Ratio sm Nā ar. in. d. §. interdici
mus quia nō minus facit eos trans
re a diuinis officijs in quibus debēt
insistere vt. l. generaliter. C. de epis.
⁊ cleri. sicut ludus alearuz qui est eis
prohibitus ibidem ego tamen dico
nrā esse predictā opinionem etiam
in oībus ludis quando propter eos
dimitterent debita diuina ad que te
nentur. alias non vīi licet ludere ad
scacos. vt tenet Ricar. in. iiij. distin.
xv. sicut aliis secularibus: nisi ratiōe
scandali vel inhonestatis clericalis
vigēte publice ludendo. Q̄ unicus rō
ne cupiditatis. vnde tenet Nā alph.

vt no. Lar. in ele. ij. de vi. ⁊ ho. clerc. q̄ ludens ad scacos cū cupiditatis peccat mortalr. Ꝺ intelligo verū qñ talis cupiditas eēt mortalis de le de quo qñ sit mortalis vide. ē auari tia. §. i. ⁊ tdē dic qñ fieret ex quacūq; alia ut̄ ala intentiōe foret mortale si intentio est de eo qꝺ est pcñ mortale. Attende tñ q̄ qñ talis ludus humanus fit cā lucri ꝓncipaliter est illicitus. Ḡñ peccant venialr qz debēt ludere ꝓncipalr cā recreatiōis ⁊ solatij ⁊ exercendi ingenij vel virtutem corporis vel est qz facilr inducit ad mortale qñ fit principalr cā lucri vt ꝑz ex experiētia ⁊ vituperādus ꝫ lucratū nō sit nisi de bono ꝓsito pauperib⁹ errogādū. Sexto rōe ipius puta qz dies festus ꝓceptus. Nā cū tali die ꝓhibeat oē opus serui le. ero. xx. nō video quō hastiludia talibus diebus ⁊ hmōi in qb⁹ requirit̄ multa seruitus possint fieri sine pcō mortali. In aliis ludis in qbus modica seruitus ineſt nō eēt mortale ꝫ fiat infesto nisi per totū diē se in hmōi occuparent dimissio diuinis. Hoc qꝺ dixi de hastiludijs q̄ sit mortale peccatū ꝫ Ricar. in. iij. di. xxxvij. Sz si ex nulla istaꝝ circūstantiarū fiat illicitum nō erit pcñ si fiat cā honeste recreatiōis vel virtutis aut ingenij exercendi. Aut si erit pcñ erit veniale. de correa tñ vide supra correa aduerte q̄ in ludis q̄ fiunt cā virtutis exercende vel ingenij nō ꝫ ludere nisi ꝓ vnū soldū in vno ludo vt in. d. auct. Aleani ⁊ dī vnus ludus ꝓ toto illo tpe ꝓtinuato quo aliq̄ ludunt iuxtā ꝑm bar. in. l. inficiādo §. infans. ff. de furtis ⁊ soldi lxxij. faciūt vnam libram auri. C. ō in. ꝓpo. ⁊ Arch. l. quo tenēcūq;. Sz tu ꝓ limita ꝫ ꝓsonā ad istam rōnem ſicſi non concedit nisi vnus soldus in ludo magnis ergo grossus solum parum.

¶ Est ⁊ tertius ludus q̄ dī diabolicus ꝙ qz opatiōe diabolica ē inuēmo ad inducēdos homines ad pcñ ⁊ iste est ī triplici dria. Primus ꝓsistit in ludendo ꝙ ludenda aliqñ sūt de numo ꝓ una de q̄ dic vt. §. de ſio aliqñ vo sūt ea ꝓ q̄ meneo qꝺ venit in deriſuꝫ vt sūt res inhonestaꝝ demōstratiōes ⁊ talis ludus oibus ꝓhibꝰ est cā exercere q̄ vtdē. Ḡñ qñ tales demōstratiōes bñt ꝓuocare ad lasciuiā videntes tūc peccāt mortalr cā exercentes q̄ voluntarie videntes. Facit qꝺ. ē. dicti curiositas. Ḡñ dic ter. in ꝓhemio. ff. ge. n. ludos appellat eos ex qb⁹ crimina oriunt̄ hoc. n. fieri nullo patiunr mō lxc ibi Sed⁹ ludus dī ludus alee ⁊ sub isto cōprehendit̄ oīa ludus q̄ tmittit̄ sorti fortune vt ludus cartarū tarilloꝝ ⁊ hmō. Terti⁹ ludus dī mixt⁹ qz partim innitit̄ fortune ⁊ parti industrie vt ind⁹ tab. Illaꝝ cuꝫ tarillis qz respectu tarilloꝝ versat fortuna respectu tabularuꝫ ducendaꝝ versatur industria.

¶ Circa isti duo ludi vltimo dicti sint ꝓhibiti. R. q̄ sic vt ꝑz in auc. alearū visa. C. de reli. ⁊ sumpti. li. ⁊ i. c. ex̄ xxxv dist ꝫ Hugo. in. d. c. ex̄ tenet q̄ sp peccat mortalr ludēs ad predicta tñ nō credo verum nec dcñ. c. ex̄ facit ꝙ sua opinīe qz dicit deficiens ⁊ dictio de auget. vt. ff. depositi. l. i. in ꝓn. Ꝺ ꝑm glo. ibidē ⁊ Rodo. peccat mortalr ille q̄ valde seruit ludo. i. ducit in ꝓsuetudinē alꝫ aliquādo ⁊ raro nō credo foret mortale Nec ob. d. aur. aleaꝝ ludus qz ipsos ꝓhibet ꝙ verbū decernim⁹ qꝺ inducit ad mortale vt dixi. ē. ler. §. iij. clericis tñ ⁊ religiosis vī eē mortale ludere aut ludētes ad ipsos videre vt in auc. de san. epis. §. iterdicimus. ⁊ ibi sequit glo. Sz ego hoc nō credo. qz ipērator nō pōt ꝓcipere clericis. ⁊ lō idez dico de clericis qꝺ de laicis q̄ peccant mortalr qñ tales ludos ducunt in ꝓsuetudinē nisi rōne scādali vt supra dcñ. est de ludo būano. Ratio qz ust ludi nō sunt ꝓhibiti. qz mali sint de se: ꝫ lō sunt mali qz ꝓhibiti: ⁊ causa ꝓhibitionis sūt mala q̄ cōtingunt ex ipsis sequuntur: que non sic eueniunt in raro ludentibus sicut in cōsuete ⁊ qz ꝓhibitio non se extēdit nisi ad deseruientes talibus ludis. Ideo tene quod dixi. Verus est q̄ est periculosum talibus ludere ꝓpter multa peccata que cōiter in ipsis fiunt.

5 ¶ Sz qd si quis ludit ad ꝓfatos indos gratis cā retractatiōis vel cā cōmunis ex consuetudine nunqd peccat mortalr. R. glo. in. d. §. iterdicimus vī tenere q̄ sic cū dicto. Sz ego attendēdo ad narratiōez d. auct. alearum visus. ⁊ ꝓsideradō q̄ debeamus cultare correctionē iurīs. c. cū expediat. de elect. li. vj. dico q̄ nō ꝓhibet imo licite pōt in eis ludi gratis: vel ī aliq̄ modico sine cā ꝓmij sive cā recreatiōis. Et sic intelligo. l. qꝺ i ꝓncipio. ff. de aleato. ⁊ intellige modicū respectu ꝑsone q̄ ludit. ⁊ tale modicū qꝺ etiā faceret donaret. qz in hmōi ludis sic factis cessat rō ꝓhibitionis: nisi rōne alicuius circūstātie de qbus supra. § ij. eēt mortale. Nec obstat dictum. c. ex̄. qꝺ nō distinguit ꝫ absolute loquitur de oi aleatore ergo nec nos debemus distinguere: qz hoc verū eēt nisi rō nos induceret ad distinguēduꝫ sicut dic fac. c. Marchion. i. q. i. vbi dī nō putemus in vbis scripturaruꝫ euangelij sed in sensu: nō in superficie ꝫ in medulla: nō in sermonū folijs: ꝫ in radice rōnis. hec ibi.

¶ Circa inspectoꝝ predictorū ludorū ꝓhibitoꝝ peccēt mortalr. R. glo. in d. §. iterdicim⁹. vī tenere q̄ sic si sunt clerici. Sz tu dic qꝺ sive sint clerici sive laici inspectores: q̄ aut ex aspectu eorum inducunt efficaciter aliq̄ ad ludēdū. ⁊ sic si ludētes peccāt mortalr sic ispectores si vo eos non inducūt ad ludū ex coꝝ aspectu nec ad continuandū ipsum: sic si aliud mali uō admiscet non peccāt mortalr eos videntes ⁊ aspicientes: nisi eēnt tales q̄ corrigendo possent eos facere desistere a tali ludo q̄ est pcñ mortale i ludēte qz tunc talis peccaret mortalr nō solū corrigēdo: ꝫ aspiciēdo. qz vī cōsentire erranti. lxxxij. di. errorem̄ sibi. periculosum tñ est tales aspicere ludētes i ludo, ꝓhibito: qz faciliter posset eis placere talis ludus vel iterare qꝺ esset mortale. vt no. theologi in secundo sententiarum dis. xxiij.

6 ¶ Circa acquisitū in ꝓfatis ludis dabitis sit necessario restituendū. R. q̄ si ille q̄ dedit seu amisit nō poterat alienare. nec donare sicut filiusfamilias. ⁊ alius de qbus supra donatio. i. ⁊ tūc sine dubio lucrans est restituendū patri vel dño vel illi q̄ dedit sicut cū qꝺ lusit vel vltra summā. c. soldoꝝ: qz sicut donare non potuit: nec ludere. vt. ē. donatio. i. §. xx. ⁊ lō sibi est restituēdū. ⁊ sic de similibus. ⁊ in ꝓ cordāt oēs doc. Si vo poterat alienare tūc dist nguo q̄ si iterueniat fraus pura qz lucratus fuit cū falsis tarillis. aut alia decepti one ⁊ sic silr cōcordāt doc. q̄ tenet necessario restituere et a quo habuit imo dicit Bal. in ſpica. C. de cōdi. ob tur. eām. q̄ tenet̄ furti tales. ⁊ etiā ludētes scienter

7

cum illio qui nō pōt alienare. arg.l. seruus cuiusdā. ff. de cōdi. indebitū. nec facit lucrat. l. falsio. C. de furtis. Aut nō iteruenit aliqua fraus & ille qui pdidit potuit alienare & in hoc est diuersitas iter dict. Mā cōis opinio fuit Astens. est q̄ teneat dare pauperibus & hanc sequunt cōiter canonste in. c. clerici officia de vi. & ho. cle. alij distinguūt de subditis ipratori vel non & breuiter dic q̄ ista opinio pdicta sit multū rōnabilis vt pote q̄ retraheret homines ab hmōi ludis in nullo iure probat nō necessario sit faciēda. sicut nec alia turpiter acquisita nec obstat q̄ ep̄s auxilio pōt talia lucra si nō repetunt ab his q̄ amisserūt exigere & pauperibus distribuē vt dicit ter. in. d. auc. aleaz. vsus & sic vī q̄ sint pauperū q̄ ista possūt auferre i pena nō tñ sequit q̄ ipsi teneant ea re sicut nec in aliis casib⁹ in q̄b⁹ fisc⁹ turpiter acquisita pōt tollere vt in. l. i. C. ad. l. iul. repe. & in. l. i. ff. de iure fisci. Et facit̄ que infra dicā restitutio. 1. in vno turpiter acquisitus & sic tenet quo ad necessitatē restitutionis. Bene tñ faceret epūs si talia acciperet & daret pauperib⁹. Silr cōfessores debent ea errogari facere pauperibus. vt in quo & ligat in eo punitat. Si tñ nollet nō est ei denegāda absolutio. Adnerte tñ q̄ vbi leges ipratales ligant q̄ illi q̄ amiserit si vellet repetere possent vsq; ad. xo. annos & sic repetendo tenerent eis de necessitate restituere vt in. d. auc. aleaz. nec obstat q̄ dicunt q̄ dant esse abrogat̄ p vsum qz nō est verum vt p3 ex dictis supra. Ler. §. xvij. S3 vbi ler ipecialis non ligat sicut in terris pape & si nulli non posset repetere vbi ler imperialis viget si episcopi non accipiunt lucrata possunt officiales facere vt dent pauperibus vel in publicos vsus vt in dicta auct. alearum.

¶ S3 pone q̄ ludens in casib⁹ in q̄ bus tenet restituere lucret & postea eū eadē persona in alio ludo perdat nunqd poterit cōpensatione facere. R. q̄ si in eodē ludo clarū est q̄ sic & voco hic eundē ludū qui se non diuerterit ad alia ar. l. pānius in fin. ff. de vsu. oblig. & facit qd̄ no. Bar. in. l. infra dato. §. infans. ff. de furtis Si vero in diuerso ludo pnta qz hodie lucratus fuit & eras cū eodē amisit sic ō subtilitate iuris nō poterit cōpensatōez facē si ille cui quo lusit sit ō illius q̄ nō tenet de necessitate restituē ℔ de egtate ꝑscie credo q̄ possit. Facit qd̄ no. pa. in. c. filius de testamentis & c. ex parte in fi. de censibus.

¶ Que pena ꝑtra tenēteo ludū alea q̄ rū phibitū. R. q̄ primo domus in q̄ ludit̄ dz publicari vt i. d. auc. alea rū vsus in vno tm̄ modo coz publicatio. Secō si teneo ludū verberet nō oritur actio ex tali iniuria nec punitur verberās vel dāmū ei dano qñcūq; & vbicūq; fictū fuerat siue tēpore quo ludit̄ siue alio fm Bal. in dicta ꝑica & Bar. & est ter. in. l. i. §. notandum. ff. de alea. Tertio q̄ si fuerit et aliqd subtractū tpe quo ludit̄ siue ab eodē domo siue ab alio non poterit repetere nec ex his rei psecutiones nec ex pena fiūt vt est ter. in. d. l. i. §. ff. de alea. tñ in ꝑscia pauperib⁹ est dandū ar. c. cū tu. de vsu. Quarto q̄ aliū cōpulit ad ludendū ex eo meum q̄ non cadit in constantē pōt puniri iudicis arbitrio & pōt poni in carceribus vt in. d. ter. §. i. ibi qui cōpulit. Aliā ālr intelligo illū compellere eo ipso q̄ stat cū altari parato ℔ ē

prestat domū tarillos scamnū lumina & vinū nā istis suasionib⁹ & illecebris dz cōpellere iuuenes q̄ non pōt refrenare iuuenilēs calores. l. ii. §. fi lij alit. C. de ho. q̄ liber. sicut dicim⁹ i mā macedonitā. i. l. i. & nj ff. ad mace. & p totū. Alr nisi ita aciter itelligeret dc̄a lex effectū nō haberet. q̄ nō est dōm. l. si ꝑter in pnc. ff. de iudi. q̄ ler ꝑdicta pōt et itelligi in oib⁹ alius q̄ bladitijs & suasionib⁹ inducit̄ homines ad ludū: q̄ dicant cōpellere: sicut dicim⁹ & raptorib⁹ virginū q̄ nisi eēt q̄ sollicitaret q̄ dolosis artib⁹ circūueniret: nō faceret eā puellā in tantū dedecus sese ꝑdere ter. ē in. l. vnica. §. vj. de rap. virg. Quinto q̄ ois ꝑsona celebrat̄ iter ludēteo adinuicē nō tz vt no. Bar. in. l. si qs cū sciret i fi. ff. p emp. nec vēdēo i ludo teneret̄ de euictione vt in. l. si filiusfa §. i. ff. q̄ruz re. ac. nō dat. Secto q̄ mutuans pecuniā lusorib⁹ vt ludāt secū non pōt eā repetē. vt ē gl ordinaria i. l. i i pn. & i. l. fi. ff. de alea. ego credo ēt ℔ vez gñaliter in quocūq; q̄ scienter mutuat ludere volēti q̄ nō repetet & vī casus in. l. vlt. §. pe. ff. de minor. nec dicas q̄ loquit̄ de minore vt ēt loquit̄. i. si vo nō remunerādi. §. si adolescēs. ff. mādati. qz idē ē de maiore. vt dic̄ gl. in. d. §. si adolescens. Item q̄. d. l. de tutu loquit̄ qñ minor ēt ꝓtulegiatus mutuat minori ēt ꝓtulegiato & tñ ibi lz sint in pari ꝓtulegio potior est pditio illius q̄ perdit pecuniā. Facit qd̄ no. Bar. in. d. l. si quis cum sciret.

Luxuria

est solutio in voluptates ℔z

Ilar. in li. etymologiaruz. Voluptates autem maxime veneree solunt asum hoīs & ideo luxuria est ꝓcipaliter in eis. Secūdario aūt dicit̄ ēē in q̄busdā alijs ptinēt̄ ad excessum sc̄m glo. ad gal. v. vbi dicit. q̄ luxuria est quedā superfluitas.

¶ Quot sunt species luxurie princi & paliter. R. q̄ sunt ter de quibus habetur. xxxv. q. i. §. cum ergo. i. Fornicatio simpler. Adulteriuz incestus Stupꝝm, Raptus. & vitium contra naturam. Adde excessum in actu coniugali de quibus habes infra ꝓceptum. §. x.

¶ Utrum sit peccatuz mortale. R. q̄ sic. sed no. q̄ luxuria habet intrā in corde cogitando causa delectationis & istud est peccatum mortale secundum distinctionem positam supra. Cogitatio morosa multo magis si vltra cogitationem peccati mortalis addatur sensus. puta quia vult delectari videndo. tangendo. loquendo. & huiusmodi. licet nolit consumare opus. Item est peccatum mortale deliberatus cōsensus in opus si facultas adesset. ℣ Math. v. Qui viderit mulierem. scilicet ꝛ sīderādo cor de deliberate ad mechandum tā mechatus est. scilicet propter peccatum mortale & illā ꝓcesit cuius est materia quā appetit. puta si solutam fornicatio: si coniugatam. adulteriuz & huiusmodi que circunstantia est confitenda de necessitate cum mutet speciem secundū aliquos. ſz ego nō credo quia solum est contra vnam prohibitionē. l. non concupisceo ꝓximi tui vroꝛem: vel contra aliud. non rē. nec est ibi aliqua materia lesa licet sit tm̄ unum confiteri eam: sed multo magis est peccatū mortale cum consentit in operationē. Unde si est solutō solū sine alterius cōmixtione sic dicit̄ solū sine alterius cōmixtione. Si vero mixtus sit ad rem alterius speciei. sic

dr bestialitas. Si aūt ad rē eiusdem speciei sed indebitū iterus. sic dr sodomia. si ḡrto sit ad rē eiusdē spēi ⁊ debitū iterus. sed nō seruatur naturalis modus coeundi. vel quantū ad istrumentū non debitum. vel quantū ad monstruosos concubendi modos sic hī quatuor modi dicunt pcīi cōtra nām. Si cū alio eiusdē speciei ⁊ indebito vase ⁊ debito nō sit talis voluptio aut est cum solura - sic fornicatio aut cū ptugata ⁊ sic adulteriū ⁊ hmōi ⁊ sic semper peccatum mortale si est voluntaria pter matrimonium.

3 ¶ Qđ est grauius dicit. ℟. pcīi cōtra nām est maximū ⁊ isto infimū est molities grauissimus bestialitas medium sodomia post pcīi ptra naturaz maius est icestus post incestū adulteriū. Vel intellige accipiēdo in suo limo qz mat⁹ pcīi ē coire cū mare ḡ cū alterius vroze. Adulteriū est maius stupro vtrūq; aūt aggrauat per violentiā vīi rapt⁹ virginū ē grauꝭ stupro ⁊ rapt⁹ vroris grauius adulterio hoc oia aggrauant secundum rationem sacrilegij. Infimū oium predictoz est fornicatio que cōmittitur sine iniuria alterius persone.

4 ¶ Quot sūt et⁹ filie ℟. Isy. ponit q̄tuor et pre sermonis nā sermo dr eē tecēs ptra qđ est turpiloquiū. Scōo licit⁹ ptra qđ est scurilitas. Tertio et prediēs ptra qđ ē ludrica. Quarto sale cōditus. i. sapiēcie ptra qđ ē stultiloquiuz. Est ⁊ quito cecitas mentis. Sexto pcipitatio. Septimo inconsideratio. Octauo amor sui. Nono est odiū dei. Decio amor mūdi. Undecimo hzroz futuri scī. Et duodecimo icōstantia de qb⁹. ē. interrogatōes.

5 ¶ Vtr in tactibus ⁊ oculis ⁊ dnōl sit pcīm mortale. ℟. q̄ sic quando deliberate fiunt causa delectationis luxuriose ꝑm q⁹. ē. dixi. Logitatio lec⁹ quando fiunt causa amicitie.

Magister ꝑm Hostī. dr is qui alicuius rei siue negocij pre ceteris curā gerit. l. i. ℣ magistrū. ff. de exercit. Et hoc nomen magister dr a monēdo siue mōstrādo ff. de vsu lig. l. q/ bus ꝓpna ⁊ de magistris. c. q2. Sz ꝓprie magister vocat qui docet grāmaticā vel alās artes liberales ⁊ theologiam ⁊ sic accipit de magistris. c. quia nonnullis ⁊ in clem. ad. co. ti.

¶ Qualis debet esse magister. ℟. q⁹ 1
debet esse idoneus prouidus ⁊ discretus in scientia quā vult docere capō i. ii. ⁊. iij. eodem titu. ⁊ idoneus est q primo moribus ⁊ post facundia alios antecellit l. vnica. C. de professo qui in vrbe uincta. l. magistros. C. de professo. ⁊ medicis. Nam qui alios docent non debent habere necesse ab alijs doceri. ar. xxxvj. dist. ℣. ecce dr etiam hēre ivonā ꝑsationē testem doctrine. Ixiij. di. valentinianus.

¶ Vtr religiosus debeat ad magiste 2
riū assūmi. ℟. q⁹ si ingerit se vt sit cōter hodie nō dr. xvj. q. i. monachus cum multis. c. ⁊. q. vij. c. in nouo. Si vo nō ingerit se iz mutuē a plato suo ad quē pertinet sic possunt ⁊ debent assūmi. xix. q. i. sic viue ⁊. c. si clericatus. ⁊. c. doctos ⁊ ex eo. ti. c. i. ⁊ pe.

¶ Que scīēcie legi possūt. ℟. q⁹ oēs 3
que faciūt ad instructionem aie corpoz vel rep nisi sint reprobate ⁊ sunt iste que legi possunt singulariter.
Grāmatica de qua. Quicquid agāt artes ego semper predico partes.
Dialectica de qua. Me sine doctoribus frustra coluere sorores.
Rethorica de q̄ ē mihi dicēdi ratio cum flore loquendi.
Musicha de qua inuenere loci per me modulamina vocum.
Geometria de qua rerum mensuras ⁊ earum signo figuras.
Arismetica de qua explico p numerum que sit proportio rerum.
Astrologia de qua astra viasq; poli varias mihi vendico soli.

4 ¶ Vtr mathematica possit legi. ℟. 4
q⁹ mathesis cū aspiratione medie ad exercitiū non dr docere. qz significat artē diuinandi. ⁊ est reprobata. vt. C. de male. ⁊ Baile. l. nemo. ⁊. l. culpa Sz ad instructionem doceri posset. xxxvij. di. legimus. Sz ego credo q⁹ etiā ad instructionē non liceat. qz cuius vsus malus est ipm quoq; malū est. vt dr in primo sen. dist. i. Sz alia mathesis que hz penultimā breuē bene licita est que est de ḡtuor vltimo dictis scientijs. vīi versus. Scire facit mathesis dat diminare mathesis.

5 ¶ Theologia pre oibus doceri pōt 5
eo. ti. c. qz nōnulli. Jus canonicū ⁊ ciuile. de ꝓuilegijs cū de diuersis li. vj.

6 ¶ Sed qđ de poetis qui vt in pluri 6
bus sūt ad alios inuenū corrūpēdos ℟. q⁹ distinguēdū est de libris gentiū. Nā qdā libri sūt q vt in pluribus sūt de lasciuijs. vt Ouidius de arte. ⁊ similes. ⁊ tales legere vel audire oīno phibitū est. Et sic intelligo. c. sacerdotes. ⁊. c. legantur. ⁊. c. iō. xxxvij. dist. Sūt alij. libri gentiles seu poetarum q vt plurimū multa vanitas afferūt: iz in eis aliqn sint aliq turpia ymmixta ⁊ tales libros legere vel audire causa eruditionis vocabulorū. vt p eos sciāt iocq recte atq; ornate nō est phibitum ⁊ sic loquit. c. turbat. cadē di. cū duo duo. c. se. dūmō sit talis magr q⁹ fabulas lasciuas abhorreat ⁊ obscure legat. Et sic limita gl. in summa dist. xxxvij. vide et quod dicam. ℣ scientia.

¶ Vbi debēt magistri institui ad le 7
gēdū ℟. q⁹ in oibus locis. vbi facultates ecclie suppetūt. sive sit cathedralis sive alia ecclia collegiata que habeat facultates sufficiētes ad hoc dr poni magister q legat in grāmatica cui cōpetens bñficium assignet. seu pcipiat fructꝰ vnius pbende. ⁊ tādiu solū ḡdiu pseuerat in docendo cleri cos gratis illius ecclie ⁊ alios pauperes. In metropolitana vo ecclesie dr esse magr q doceat in sacra pagina. ⁊ de his que ptinēt ad curā aiaꝝ xxxvij. di. ō ghuslā. ⁊. c. ti. c. i. ⁊. c. qz nōnulli. hodie vo statutuz est q⁹ romana. parisien. oxonien. bononien. salmacinen. ecclesia habeat duos viros peritos ad instruēn. in lingua hebraica. caldaica. ⁊ arabica cle. i. co. ti. ⁊ ibi ponitur cuius sumptibus.

¶ Quid si nō vacet aliq pbenda. ℟. 8
glbet de pdēdatis dr dare tantuz q⁹ faciāt vnā pbēdā si superest ad eoꝝ necessitatē. ar. c. fi. de his que fiunt a mato. par. cap. ⁊ de eccl. edi. c. de his vel si non superest expectēt donec vacet prima. ar. c. dilectus el. ij. de prebēn. secundum Ver ⁊ ℣ Hostī.

¶ Sed pone q⁹ sit pbenda vna af 9
fignata magistro. tunqd tenēntur canonici eligere aliū canonicū sicū magister non sit canonicus. ⁊ statuto cū iuramento firmato caueat q⁹ sint tot in numero. ℟. q⁹ nō auctoritate illius ꝑcilij. c. qz nōnullis co. tit. nec faciūt ꝑ iuramentū nec currit eis tēpus. qz non dicit vacare talis pbenda: nisi quando magister desistet a legendo.

¶ Vtr magister possit eligi in cano 10
nici sub illa ꝑditione vt doceat. ℟. q⁹ nō qz dr cessare ois ꝑditō ⁊ pactō

alias esset simoniacus. Sz si vacaret aliq̃ pbenda. nic ea vacãte possent sta tuere. t istud omno sit ei annexum ita no. Host. t ber. i. d. c. qz nonnullis q̃ uis ho. videat ten. q̃ et i pmo casu nõ e simonia sz pmutatio de spuali ad spuale. c. ad qonces. de re. permu.

11 ¶ Utr talis magr cui assignata e ꝑ benda vel. pnsio de eccia possit aliqd exigere a scolarib⁹. ꝑ. q nõ: etiã ꝓtertu cuiuscũq; ꝓsuetudinis in. c. r. eo. ti. t si exigit a electo illius eccle sie vl a pauperib⁹ alienis cõmittit simo nia ꝑm Host. in. c. qz eo. ti. t Joan. bar. Butr. t Archidia in. c. de qbus d. xxxvij. di. Et hoc itelligo si reddi tus sint sufficiẽtes: sec⁹ si sint paup. nec hz, pueros sufficiẽter assignatos. qa magistri necessitas subleuanda ẽ. d. ci qz nonnullis. qz sic nõ esset simonia hz Aler. nec est vẽdere sciam sz laborẽ suũ facit. l. ii. ff. de ori. iur. sicut t epõ sz non possit facere exactiones tamẽ et necessitate exigit subsidium caritatiuũ. c. cum apostolus. §. prohibem⁹ de censi. t. c. cum sit de simo. t. c. conquerente in fi. de offi. ordi.

12 ¶ Quid de aliis magistris. ꝑ. q similr nõ debẽt exigẽ aliqd qñ suũ salariũ debitũ d publico in studijs generalib⁹ a qcunq; ꝑm Pa. in. d. c. qz nonnullis. In aliis ex studia gñalia silr nõ pñt a scolaribus illi⁹ loci ꝑm do. Anto. nec a pauperib⁹. sed bene a diuitib⁹ alienis. t etiã scõm ꝓsuetudinem. l. q̃ si nolit. §. qui mancipia. ff. de edi. edic. Facit. l. si fundus. ff. de euict. t qõ no. Bar. in. l. nemo est q̃ nesciat. ff. de duobus reis. Si vo nõ sunt salariati pñt exigere. sz nõ a pauperib⁹. de censi. c. iz. Et hec intellige vera q̃ pñt exigere qñ non est libi. p. uisum sufficiẽter. t loquor hic nõ de his q legũt vt adiscãt. vel pp honorẽ qz tales nõ gerũt vtiliter negociũ alienũ sed suũ. ff. de neg. gest. l. si pupilli. §. iij. sz de illis qui ad vtilitatẽ scolarium legunt: vt sunt docti.

¶ Numqd oẽs magri possint obligari a scolarib⁹ spõte recipere. ꝑ. q̃ sic. c. dilect⁹ fili⁹ el. ii. i fi. de simo t q. iij. pticis: qz qdã sũt q iz inhoneste petãt tñ honeste recipiunt. l. i. §. est q dem rel. ff. de vari. t extraor. cog.

¶ Utr magister pp lucrũ datus sibi a scolaribus ꝓcedens eis vacationẽ vl celebrationẽ festi peccet. ꝑ. Rod. q̃ si hoc facit pro recreatione eorum non est simonia: sed tamen turpe lucrum. secus si faceret propter festum colendum vel non colendum. qz eẽt simonia secundum Ray.

¶ Utr possit sine simonia aliqd exigi ꝑ licentia docẽdi dãda. ꝑ. Host. t Bos. q̃ simonia nõ est iz turpe lucrũ de necessitate restituẽdi ei qui dedit si erat idoneꝰ. qz nõ turpiter tedit iz potuit redimere vexationez suã. c. dilectus. el. i. de simo. secus si nõ erat idoneus: qz cũ turpiter dederit nõ ei restituit. sed pauperib⁹ de bono cõsilio eẽt dandũ. vide qõ no. Ber. in. c. ꝓhibeas eo. ti. Idẽ dic de epõ q̃ nõ vult dare licentiã suo clerico eundi ad scolas nisi aliquo sibi dato. Rod. tñ credit simoniacũ ẽpm̃si pp lucrũ dat licentia. p quinquẽnio a iure concesso. c. sup specu. e. ti. Silr si ad mutuũ tempus quãdo habet respectum principaliorem ad soluendũ eĩ a spirituali offõ qõ dz ecclesie. Si vo pp morã in studio faciẽdã. sic turpe lucrũ est nõ simonia: sz mortale pcñm.

¶ Utr qs possit ꝑtere licentiã docendi in theologia. ꝑ. ꝑm sctm Tho. in quol. q̃ sic: cum cõicare scientiaz sit opus caritatis. Qõ intellige nec qñ hoc querit pp bonũ finẽ. sed pp superbiam t extollentiã non liceret.

17 ¶ Utr ille q̃ obtẽta licentia fecit expensas in pmiuio scõm ꝓsuetudinez possit aliũ substituẽ cũ pacto q̃ reddat sibi expẽs. ꝑ. Rodo. q̃ sic: dummõ substituat legat vice sua: t ꝓsuetudo sit substituẽdi. Si vo totũ ius suũ in eũ transferi. sic nõ pot aliqd etiã interesse suo pactũ. t multo min⁹ de certa portiõe emolumẽti percipiẽda nec est ꝫ q̃ eccla tradit talimõ quãta bñficia sũt assignata ꝓ substentandis clericis: sed istud ꝓ labore docendi.

18 ¶ Utr peccẽt mortalr admittentes ad doctoratũ nisi exigãt iuramẽtũ q̃ nõ expẽdẽt vltra tres mille turonenses argenteos in tali doctoratus vel magisterij solẽnitate. ꝑ. q̃ sic. t sunt suspensi per sex menses ab huiusmõi promotione etiaz si sint episcopi. vt in cle. vlti. de magistris.

Aliozitas non querit a seruo dei sed inferioritas. rl. dist. malũ. xciij. dist. diaconi sunt.

Aledictio proprie est impꝛecatõ seu optatio mali alicui facta sub rõne mali hoc est inquãtũ ẽ malũ. itẽdẽs ipz maluz. vt colligit ex. c. deꝰ. xxiij. q. iij. Large ãt accipit etiã ꝑ blasphemia dei vl sanctoꝝ. vt i. c. statuimus de male. ois talis maledictio prohibet. xxiij. q. iij. si igit. xlvj. dist. clericus. t. c. i. de male.

1 ¶ Utr sit pcñm mortale maledictio. ꝑ. q̃ aliqñ qs impꝛecat malũ alteri sub rõne boni. vt. i. conuertat vel nõ habeat cãm faciendi mala: vel et qui uerẽ maledicit sic non est pcñm ꝑm Aler. ꝑa. Pe tractatu de maledictione

qñ sit cũ alijs debitis circũstantijs. imo maledictio isto mõ erit bonũ. iz sit malũ ei cui maledicit. sed oñ quis maledicit. ꝓpter tunc sp est peccatũ mortale si sit cũ deliberatiõe rõnis. t de malo notabili. sec⁹ si ex impetu vl de re minima. dicit tamen Aler. q̃ si talia ducãt in consuetudine possz esse mortale. ꝓpter contentum.

¶ Utr liceat maledicẽ creature irrõ 2
nabili. ꝑ. fz Aler. vbi. §. q̃ maledicẽ creature irrõnabili. scõm se ꝓsiderate est otiosuz t vanũ t per ꝓns illicitũ. Maledicere aũt eius. put ordinatur ad boiem. sic est idẽ pcñm ac si ficret hoi. t ita mortale. sicut dcñ est: t de talibus itelligit illud. maledicti regnũ dei nõ possidebũt. xxiij. q. iij. §. illicita. t de pena maledicentiũ deuz vel scõs. vide. §. blasphemia.

Alefficum dz aliqñ sortilegiũ vl incãtatio. vt. xxvj. q. v. nec mirũ. t de hj. Sortilegiũ. t qõ pot destrui vide j. Superstitio. §. xiij. Aliqñ dz quod cũq; crimẽ vt furtũ. rapina. t hmõi vt insti. de obliga. que ex delicto. u. et etiã qñ maleficiũ nocumentuz ad ꝓximo ꝓter ꝓpositũ. vt ii. stit. de obli. que ex quasi delic. na. per totũ.

Alitia dz triplr. Primo ꝑ habitũ vitiosũ ex q̃ ꝓcedit q̃ bõ est valde scimat⁹. ꝓmptus ad agẽdũ opera illius vicij habituati. t sic est ꝓcecare ex malicia i. ex electiõe mali pp illã inclinationez habitus vitiosi. sz nõ est pcñm in spiritũ sanctũ. Secõo dz malitia contentus t abhominatio reruz spiritualiũ procedẽs aliqñ ex ordinata tristitia mentis. t isto modo est filia accidie. Tertio malitia dz pcñm in spiritũ sanctũ. de quo dic. vt. i. peccatũ. §. iij Et

istia duobus modis ꝙ est pcñ mor tale malitia: er q̄ in ꝓcēptū vna spi rualia vel diuina habentur. si est in veluēratione voluntatis secundū san ctum Tho. 2a 2e. q. xxxv.

Andatum dicit q̄ go ad satisfa ctionē fuit voluntatis ꝓponit aliqd alicui nulla data pecunia: seu quocūq; alio. interuenīāt q̄cunq; ꝺ ba. ita m̄ q̄ sint q̄ mandant ad utilitatē seu satisfactōes mādātis. Si vo sunt ad utilitatez illius cui cōmittit. sic dicēt persuasio. ⁊ persuasor: non mādator vt no. bar. in. l. non solū. §. pecunia si est circa delictū. sic dī mā datū. accipiens assassinum. de quo in c. q̄ humani de homi. li. vi. ⁊. d. l. nō solū. Ubi vo non est circa delictū mā datarius dicit locator. ⁊ mandās cō ductor. nec est mandatum ꝓprie.

1 ¶ Utr mādās delicti ſcludat ſub dispōne iuris vel statuti puniētis eū q̄ fecerit tale delictū. ℟. pa. in. c. mu lieres de sen. ercom. sic distinguit aut ꝺba scripta fuit in rē. puta dicit iur si ue statutus. ꝙ homicidio imponat ta lis pena ⁊ sic includit ex ꝓpria signi ficatiōe verboꝝ q̄ de homicidio q̄ mādauit tenet. l. hoc ꝺba. ff. de adul. ⁊. l. aut q̄ alr. §. hoc ꝺba. ff. q̄ vi. aut clā. ⁊ vtrobiq; ꝙ Barto. ⁊ ꝙ Ly. in. l. nō tō minus. C. de accusa. Aut ꝺba fuit scripta in psonā. vt q̄ dī. si q̄s cō miserit homicidiuꝫ puniat tali pena ⁊ sic si cōmittit per instm q̄ necessa rio operat necessitate facti sicut mit tens sagittā ⁊ hmōi. vel operat ꝙ in strumenti necessitate iuris. sicut q̄s ꝓcuratori vel subdito aliqd mādat licitū sic includit mādās: q̄ ipse ve re facit q̄si actꝰ attribuit ꝓncipio. fac L. ite mella. §. i. ff. ad. l. acql. ⁊ ꝙ hoc ter. in. l. si pater ī si. ff. de manu. vin. ⁊. l. iii. §. si. procurator. ff. q̄ q̄q; iur. et iō statuti puniēs. ꝓponēs: exceptio nē ꝺ instrm. mandans ꝓcurator. ꝙ ponere tenet pena statuti. Si vero i strumenti per q̄ explicat operatur. volūtate. ꝓpria nō necessitate facti vl iuris. vtputa q̄ mādauit relictuꝫ cō mittit. mādatarius nō tenet obedire: tunc in dispōne iuris cōis mādator cōprehendit: non er. ꝓpria significa tione ſz interpretatiōe iuris. q̄ vult partī interesse vel ꝙ se vel ꝙ aliū face re. vt dicit ter. in. l. i. §. de. iecisse. ff. de vi ⁊ vi ar. ſz nō hēbit locū in statuto in quo fictio non ꝯz locū. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. ge. Et hoc tenc. licz bal. in. d. l. nō tō minus. aliter distin xerū. Distinguo tū ꝙ Bal. in. l. oēs ꝓpli. ff. de insti. ⁊ iur. sic q̄ aut statu tū indulget. puta homicide remittat certa pars pene ⁊ sic cōprehendit q̄s cessat odiū. ⁊ favor est ampliandus. regula oāia. li. vj. Aut punit ⁊ tunc. aut de pena regulari que nō multum ero. bitat a iure cōis dispositione. ⁊ sic includit q̄: tūc statuti verbꝫ inter pretari scōm ius cōe. vt in. c. cū dile ctus de ꝓsuetudine no. Innocēn. c. cām que de relegi. ⁊ Barto. in. d. l. oēs ꝓpli. quā quidez penam ius cōe vult vt cōprehēdat. vt. §. dcīm est. ex emplū in iure cōi non est expssa pe na. statuti exprimit penā ⁊ loquit de faciente ⁊ scludit. Aut punit pena ir regularit. ⁊ q̄ ero. bitat a cōi iure. ⁊ sic non includit. sed hēbit locuꝫ in casu ſto. ⁊ hoc senserūt doct. antiq in ſti. in. l. quamq; C. de seruis fugi. in illa cōne nunq̄ masculinū cōcipiat fe mininū. q̄ odio regulari cōprehen dī. ſz in irregulari nō. Nec ob. ꝓdi ctio. c. mulieres de sen. ercō. in verbo vere q̄ vī innuere q̄ nō interpretatiue. q̄ illud verꝫ est ſz Bart. in. l. ſz si vnus. ff. de iniu. in pcō: ſz nō in pena ⁊ q̄ nō vere cōprehēdat. Facit. c. vt fame. de sen. ercō. vbi ter. inḡt facere videant. Ergo interpretatiue ad idē. de cle. pu. iduel. c. ij. Ubi pugil. vere homicida dī. ⁊ mādāo nō. ſz teneat de homicidio. Itē q̄ ter. ponit vt di uersa facē ⁊ mādare. ꝙ. di. c. si quis viduā. ⁊ de homi. c. sicut dignū. Er go in penis irregularib⁹ a iure cōi q̄ statuta nō hēbit locū. vbi fictio non ꝯz locū. vt dixi. Idem dic q̄ quo ad effect⁹ nāles q̄ ex ipso fcō. puenīt vl regrunt⁹ nunq̄ sūt paria facē ꝙ se vel ꝙ aliū. Facit q̄ no. Bar. in. d. §. de iecisse. vbi vult q̄ non est idem adul terium facere per aliuꝫ. sicut per se. ſz quo ad effectus cuiles q̄ ꝓsistunt in reprimendis iniurijs sic tenc q̄. §. dixi nisi q̄ ius punit aliquē q̄ perso naliter fecerit q̄: tunc non includitur in pena facieno per aliū. Et sic intel lige. ⁊ limita glo. in. c. sciant cuncti de electio. li. vj. ⁊ iura in ea allegata.

2 ¶ Utr mandatarius nō seruans for mā mandati faciat aliqd validū. ℟. q̄ nō q̄: gesta ꝯ formā mandati sunt nulla. ⁊ non solū q̄n fit expresse ꝓtra formā. sed etiā quādo fit preter ⁊ ci tra formā q̄: quando ad actū dat cer ta forma: pars sūt agere ꝯ citra ⁊ p ter formā. Vide ter. cū glo. m. c. si cui de elec. li. vj. ⁊. c. ꝓtudentiā de offo de le. facit. l. diligēter m ꝓn. ff. mandati no. pa. in. c. fi. de resti. spo. q̄ limita vt. §. absolutio. tij. §. ij.

3 ¶ Quid de mādato qualificato. ℟. ſm pa. in d. c. fi. q̄ distribuit m duo mādata: ⁊ si q̄ pōt ipleri in fcō seu substātia ꝺz impleri in mō seu quali tate. Ex quo infert q̄ si duo mādāt et data certa forma ſz non possint sic impleri ꝺz tamē fieri q̄ pōt ⁊ valebit actꝰ. Facit quod no. per glo. ⁊ to. in. c. constitutus de rescrip.

¶ Quid de eo q̄ mādauit delictū q̄ 4 post multū tps ille erequit. cōcludit Inno. i. c. ad audientiā de homi. q̄ tenet si nō reuocauit exprie vel tacite vtputa. q̄: feci pacem cū inimico. vel parentelā. vt. l. iij. §. fi. ⁊ ibi gl. ⁊ bar. ff de admē. legatis. Et hoc sequitur bal. in. d. l. non ideo minus.

¶ Utr mādās teneat mādatariō de 5 casu fortuito. ℟. pa. in. c. sicut. de iure iurā. q̄ agēs actiōe mādati petit dāna que verisīr ꝓtingere potuissent q̄ si mādans ea debuerit cogitare a ꝓncipio. ſz Inno. in. d. c. sicut. ⁊ sic ꝓtit exprī. ⁊ dāna. ar. ff. de neg. ge. l. nēsci nius. ⁊ sic dicit intelligendā. l. iter cau sas. §. nō oia. ⁊ l. si. q̄s alicui. §. ipen dia. ff. mādā. nisi dāna cōtigissent ex cāu fortuito q̄ verisīr non fuisset co gitatus. d. §. nō oia. ⁊ hoc ꝯz ēt Joā. an. in regula dānū in mercurialī. li. vj. Et intellige ꝓdicta in eo q̄ gratis suscepit mādatū. nā mandatū ꝺz esse gratuitū. l. i. §. i. ff. mandati. ⁊ iō isti stipēdiarij q̄ venīt ꝙ pcio non pñt agere ad dāna. q̄: nō sūt mādatarij. vt dcm est. Itē illi q̄ cā pietatis vel parētele ⁊ hmōi hoc facīt. xxiij. q. iij nō inferēda. Sīr nec illi q̄ er debi to tenent. ij. q. iij. si duo. ⁊. c. inhianus vide quod no. in. d. l. nensemus.

¶ Utrum mandatum exprīet mor 6 te mandatoris. ℟. docto. in. capitulo gratum. ⁊. c. relatum. de officio dele. q̄ reintegra exprīat. l. mandatum. C. mandati. aliās non. Quomodo vero dicamr integra ⁊ quomodo non. vide ibidem per doctores.

Anifestum noa describum° int ligere qō vl'p confessionē vel pbationē legitime notū fuerit aut euidētia rei que nulla possit tergiuersatiōe celari dicit ter. in c. cū olim in fi. de vb. sig. t ibi dicit gl. q ppie manifestū dr qō nō eget pbatione. t sic est notorū sed manifestū propie prout est species distincta a notorio dicitur q probari potest.

1 ¶ Utr in disponē vbi sit simplr mētio de manifesto vtrum° accipere manifestū ppie t put est species distincta a notorio. R. sim Pa. in d. c. subiectā. vt no. i. c. rogo. xi. q. iij. t ēt vsum loquēdi ar. c. ¶ Quito de vb. sig. in dubio vo debemus capere ppue. Ad h. l. nō aliter. ff. de leg. iij. t in c. fi. de vb. sig. t maxime in penalibus

Anumissio est libertatis datō. nā dō qs in fruitue ē manu t prāti suppositus est. sed si manumissus est literaf a manu t ptāte dōi. vt instit. de libert. §. i. t xij. q. ij. cum redemptor.

1 ¶ Quito pōt manumittere. R. q ts q hz administratiōnē rerū suarum t rerū suj annū iceperit inter vilios libertatē dare pōt. instit. q bus ex cau. manō pos. §. pe. In vltima vo voluntate q testari pōt. f. in xuij anno. pōt t manumittē vtin. d. §. pe. t. C. q manu. nō po. ane. sed hodie nouo iure. Itē eps pōt manumittere seruos ecclesie dō meritoo. xij. q. ij. si quos de seruis. pōt ēt t nō dn meritos: dummō det ecclie. p vno duos eiusdē meritū t pce alij xij. qō. ij. eps q Intelige de bonis ppuis. Itē cā miserationis pōt. d. c. cū redemptor. Abbas pōt cuā cū ꝓsensu epi t monachoꝝ. xij q. ij. abbatibus vel si ꝓuetudo sit q possit vel non possit illam seruā. de bis que fiunt a ꝓcla. sine consen. capituli. c. ea noscit. t. c. cū nos.

¶ Quid si quis sit seruus plurium t nunqd pōt manumitti ab vno illorū alijs contradicentibus. R. q sic. sed manumissor tenetur alios seruare indemnes. C. de cōl. seruo ma. l. i.

¶ Utr valeat manumissio i fraudē 3 creditoꝝ fcā. R. q nō. C. qui manumitti non possūt. l. i. t ibi gl. et q. ca. ma. §. i.

¶ Utr possit manumitti ille q pp ō 4 licti cecidit in fruitue. R. Pa. i. c. ita quoriūdā de iude. q nō fm Jos. anFacit. l. ij. C. q bona ad li. procla. non ly.

¶ Quō fit manumissio. R. multis modis. vbi inter alios dicit q pōt fieri in secreto. vt si dicat dūs esto liber. vel p epistolam. vel per testamentū vl per qu libet vltimā voluntatem.

¶ Quō reuocat manumissio. R. pp ō 6 oēs cās ingratitudo ex qbus revocatur donatio. de qbus. §. donatio. i. §. xij. in auc. vt liberi de cetero. §. illud.

¶ In quo differt manumissus ab ec- 7 clesia a manumisso a ꝓnato. R. q p mo q: pp opas nō ptitas revocati i seruitutē. vt. xij. q. ij. diaconi. secus in alijs. vt. C. de libe. cau. l. solos. Scōe q: filij eoꝝ remanēt obnoxij ecclesie sue ꝓne. xij. q. ij de libertis. sed alij nō. C. de libe. t coꝝ li. i. t. ij. Tertio q: fuit ecclie pīt manumitti cū h q nō possint alienari ꝑ ecclie sua bona relinquere. xij. q. iij. c. i. t iij.

¶ Utr in manumissione possit dōs 8 aliqd seruitū spiale sibi ponē. puta q sibi dicat horas t hmōi. R. q. sic. ita q si seruare noluerit ēt si ordinarius fuerit de gradē t puisne seruanti subiciat. c. nullus. de seruis nō ordi.

9 ¶ In qbs ꝓsitit ius ꝓnarū. R. vt no. i. l. ij. C. de vo. lib. t gl. §. primo. vt nō ꝓponat tempē actiōes: aut exceptiōes aduersus ꝓnōd. Secō reuerētia ei dr tā i faciēdo ꝙ nō faciēdo. Tertō pstare dr ei alimēta si als nō hz. Quarto ꝓnōr hz ius reuocādi eū i futuē rōne offense cōmisse ꝑ ipm. Quinto ꝓnōr hz ius succedendi liberto. Uñ tñr libert° et relinqre legitimā que ē tertia ps bonoꝝ si in bonis hz plusq cēnū aureos: t nullos liberos hz cū decedit si vo min° ꝙ cēnū aureos hz i fub a nō tñr ei aliqd relinqre q li mortu° fuerit ab intestato nullo liberoꝝ relicto sic succedit i totū. Uñ ibidē. t ibi. de succes. liberto. §. sed nra ꝓstitutio. vide gl. in. l. venia. C. ō in ius voca. t ad qd tenet ꝓnus libertos ē gl. i. §. libertinoꝝ ibi. de lib.

Athematici sine aspiratiōe dicunt° dicunt. hz cū aspiratiōe significat sciaz q drinale. vn vel sus. Scire facit mathesis. hz diuisare materias. de quo vid. §. sortilegiū t supstitio. t. §. diuinatio. v nō tales nō debēt ad limē alteri° dom° accedē als ꝓremari debēt. nec aliqs eos suscipe seu ꝓsul. als ō debēt deportari t bona coꝝ ꝓscart. et diuitat: gladio vltore feriri. vt. C. de male. t mat. l. nullis. l. nemo. t. l. cūpa.

Atrimonium. i.

qdē ē q̄uictio mario t femine iter ꝑsonas legitimas ꝑdiuiduaz vite ꝓcreandiq̄ retinēs. xxvij. q. ij. §. i in fi. de pa. po. in prin. t in. iiij. sen. di. xxvij. de ꝓsum. illud quoq nobis.

1 ¶ Utr matrimoniū sit sacrm noue legis. R. q matrimoniū pt dupl'r accipiant ꝙtū ad ei° istōnē. t sic nō ē sacrm noue legis. q: fuit aīa nouā legē instituū. also mō ꝙ ad ei° effectū. t sic licz fuerit aīa nouā legē ist mutū nō tñ huit vim ꝓferēdi gr'am sic mō in nona lege in q̄ nō ē euacuati hz ꝓsit matū et fem gr'e cōmū. t sic est sacrz noue legis. h. Ric. i. iiij. di xxvi. ar. iij. q. ij.

¶ Quid ē in isto sacro mā t forma. 2 R. hz ricar. vbi. §. eadē. q vbū ꝓmo platū est mā: t vbi secō est forma. q: sicut vbū accedēs ad elementū facit sacrz. sic vbū accedēs ad vbū precedēs q dicit accipio te in meā vroreꝝ ē forma huius. s. dicēdo: t ego accipio te in meū virū vl ecōtrario. ber. in. c. tua nos. de spon. vult q verba sint forma. t ꝓsensus sit materia.

¶ Quid ē res t qd ē sacrz i mīmo 3 nio. R. ricar. vbi. §. ar. iij. q. ij. exposio ꝓsensus p vba de ꝓsti ē sacrz tñ. Rel t sacrz ē vnio ꝓsensuū t mutua obligatio causata p ꝓsensuz mutuū p vba de ꝓsti expssuz. h. n. ē res respectu significatōis exteriōris q ē p sensibilia signa. Et ē sacrz duplicis rei. s. caritatis qua significat t dispositiue efficit. Et vnio xpi t ecclie qua significat sz nō efficit. Ibi at caritas ē res tñ. t nō sacrz. obligatio vo interior p mutuū ꝓsensuz expssa sive continctio exterior est res t sacramētū.

¶ Utr gra gratū faciēs ꝓferat in h 4 sacro. R. Ricar. vbi. §. ar. ij. q. iij. q sic. si digne hāt er diuina institutione.

Atrimonii. ii.

quo ꝓhib dic q ad legitime hendum debent fieri banna. t quo modo publice contrahendum est. de quo vide. §. clandestinū.

¶ Per qd hib. R. q p mutuū ꝓsē 1 sus vbis expssuz. c. tua nos de spon.

¶ Utr sine mutuo cōsēsu aliorum 2 possit hi matrimoniū. R. secundus

cõiter Theologos q̃ quo ad deum e veritatem non pót esse matrimoniũ. si ambo consentiant: simul dicãt aut faciant quicquid voluerint ab extra. xxvij. q. ij. sufficiat. licet ecclesia aliud iudicet. vt in. c. io qui de spon.

3 ¶ Utr requirat q̃ cõsensus prestet fiẽ eodẽ tpe. R. Pa. in. c. dilectus de spo. tz q̃ de subtilitate iuris necessario requirit vt fiẽ eodẽ tpe prestetur q̃ dicit gl. in. l. ꝓsensu. ff. de act. t ob li. t in. l. ff. de ꝟben. emp. q̃ in contrahentibus q̃ pficiũt inre gemina debẽt ꝓsensus fiẽ prestare. Et spe. in tit. de spõ. dicit q̃ risio alterius ꝺz sequi mediate. per. l. cõtinuus actus in pn. t. l. i. §. ff. de võ. obli. Host. vero in. c. er lris de spõsalibus quẽ sequit Jo. an. dicit q̃ sufficit ꝓsentiat p primo t duret in ꝓposito suo: t postea alterius ꝓsensus accedat er post facto. t est verior: optimo Host. vt est ter. in. d. l. i §. si vo ꝓsens interrogauit. vbi dicit internallũ medij tẽporis nõ vitiauit obligationez: secus si nõ pseueraret i primo ꝓposito. q̃ sic ect vera ꝓma opio q̃ nõ ect matrimoniũ q̃tũcũq; alter cõsentiret postea.

4 ¶ Utr verba exprimẽtia ꝓsensu de ꝓsenti sint necessaria ad matrimoniũ contrahẽdũ. R. cõiter theologi. in. iiij. dis. xxvij. t moderniores canoniste. vt no. pa. in. c. tue. fraternitati de spo. tenẽt q̃ non sunt necessaria ẽt in log valẽtibus: dũmõ per alia signa exteriora ꝓsensus exprimat vt p nutũ. t hmõi. Et istud tenet: tz alij dicãt, alr. Facit p hoc q̃ legata t fideicõmissa tolo nutu relinq possũt etiã a log valente. vt. C. de fideicõmiss. l. t in epla. t. ff. de leg. iij. l. nutu. c. cum apud de spon. vbi ꝺr q̃ sufficit ꝓsensus. ergo nõ requirent ꝟba precise: cũ per alia possũt exprmi. q̃ illud dicẽt sufficere quo posito nihil aliud regrit ad substantiã actus. vt no. glo. in. c. statutũ de rescrip. li. vj. Itẽ nõ refert quid te eqpolentibus fiat. c. tz er q̃dã te test. Itẽ p̃z q̃ innus pót ꝟhere. vt in. c. cũ apud de spõ. ergo verba nõ sũt necessaria. vt p̃z in. d. c. tue fraternitati t in gl. in. d. c. sufficiat. Et tõ si quis diceret accipio te in meã vxorem t ꝓsentiẽ vt sit mrimoniũ da mihi osculum, t illa dat. erit verũ matrimoniũ licet nullum verbum diceret. de matrimonio contra inter ec. ꝓct. c. i.

¶ Utr sine aliquo sensibili signo ex q̃ primente ꝓsensum de ꝓsenti ꝟhatur matrimoniũ. R. fm cõiter theologos vbi. s. t canonistas in d. c. tue fraternitati q̃ non q̃ est sacrm. t de rõne sacramẽti est q̃ sit in eo aliq̃ sensibile signũ. t tõ dicit gl. in. d. c. tue q̃ ad esse matrimonij ono ꝓcurrit necessario. vnũ mã. s. ꝓsenso. aliud formale. ꝟba vel signa ꝓsensus exprimentia Aduerte tamẽ q̃ si pater ꝟbis t dicit ꝟba p filia ꝓsente t tacẽte. q̃ erit matrimoniũ: q̃ verba parentũ t tacitur nitas filioz ꝓsentiũ. t verba itelligẽtiũ eqpolent sensibili signo exprimẽti ꝓsensum interiorẽ. Ꝺ vez intelligo si ipsi. p̃ quibus ꝟhuntur aliquo signo annuunt alo nõ credo q̃ sola tacitumitas sufficiat. Et sic ttelligę t limita glo. in. c. nõ ois. §. cum ꝺr. xxxij. q. ij. t in. d. c. tue fraternitati t sanctũ Tho. t Ricar. in. iiij. di. xxvij.

¶ Utr ꝓsensus de futuro cũ carnali 6 copula faciat matrimoniũ. R. ꝫ Ricar. in. iiij. di. xxvij. ar. i. q. iij. q̃ quo ad deũ t rei veritatẽ sine ꝓsensu reali de ꝓsenti non pót esse matrimoniũ. c. tua nos despõ. Et tõ distingnit sanctus Bo. cadẽ di. q̃ aut copulat sibi affectu

affectu ꝓgnali tẽa q̃ vir credit copulari cũ tua vxore. t ecõtrario. t sic copula facit matrimoniũ pp ꝓsensus tacitũ de ꝓsenti quo vi implere velle. qõ ꝓmisit. s. eam accipere nũc de ꝓsenti sicut antea ꝓmiserat de futuro. Aliit cognoscit eã affectu fornicario. t sic nõ est matrimoniũ quo ad deũ: sed ꝓsumptuz quo ad ecclam ꝫ quã ꝓsumptionẽ nõ admittit probatõ vt in. c. io qui de spon. si tamen contraheret de facto cũ alia teneret sez matrimoniũ quo ad deũ fm Ricar. vbi. s. q. iij. qõ no. bene p aliud aũt a carnali copula vel ꝓsensu de presenti nunq̃ sponsalia de futuro mẽte t verbis efficiunt matrimoniũ etiã ꝓsumptuz. ꝙuis interueniat traductio ad domũ oscula t ẽt nichs ad copulaz. vt p̃z per capi. fi. de spõ. t i. c. i. ò matri. ꝟba iterdictũ ecclie cõtracto.

7 ¶ Quo cognoscẽt signa q̃ exprmit ꝓsensuz de ꝓsenti. R. q̃ recurrẽdũ est in foro afe ad intentionẽ. q̃ si de intentione nesciẽ. sic dõm est q̃ si aliq̃ verba precesserit ab vno eoz. vel ab aliquo alio i eoz ꝓsentia: t sic postea signa sic sonẽ verba determinabilẽ signis. vt puta si alter dicit. Ego te accipio in vxorẽ t si tu sis ꝓsentis accipere me in virũ bide. vel annue capite t hmõi. sic erit mrimoniuz. Si vo precedentia denotant ꝓsensuz de futuro. sic t signa. Ꝺ si nulla verba precesserit. sic nõ indicabo ꝓ mrimonio. er quo de intentione non cõstat. Tutius tñ est ꝙ matrimonio ꝓsume re. q̃z nulli periculũ imminat: alias sic.

8 ¶ Quo verba cognoscent in dubio q̃ de intentiõe nõ ꝓstat. R. q̃ verba q̃dam sũt clara q̃ demonstrãt cõsensum de ꝓsenti sicut cũ quis dicit. accipio te in meã vxorẽ. t illa replicat et ego accipio te in meũ virũ t filia q̃dam sũt dubia vñ no. q̃ verbũ placz t rei vũ volo denotat ꝫz tpõ ꝓsens ꝫz dũm Ein. in. c. er lris el. l. de spon. vbũ aũt infinitiuũ nihil pfecte signi. ficat ꝫz determinabile fm vba pcedẽtia vel ad ꝓsens vel futurum. Unde si vbo volo vel placet addat vbũ infinitiuũ denotãs actũ nõ dependẽtez solũ a libera volũtate, pferentis nõ inducit dispositio de pñti: ꝫ te futuro puta cũ dicit placet vel volo ascendere arborẽ. Si vo vbũ infinitiuũ denotat actũ qui ꝓcedit solũ a volũtate pferẽtis libere. Et tũc si denotat pn cipiũ actus nõ inducit dispositio de ꝓsenti. Exemplũ volo tecũ ꝟhere vl volo te despõsare. t sic nõ erit matrimoniũ. Si vo denotat executionem actus. sic inducit dispositio de pñti. Exemplũ volo te here in vxorez vel dicat placet mihi tercũ tinere. ꝓ vxore t sic erit matrimoniũ. q̃ qui vult cõ sequens vult t antecedens vt in. c. ꝓterea t in. c. prudenti. s. de officio de le. in hoc tamen multum instant. do. sed pertranseo. t vide si vis Bar. in l. cunctos populos. C. de sum. trini. t canonistas in. d. c. er literis.

¶ Quid si dicat ꝓuidebo tibi tãq̃ 9 vxori mee t illa sibi idem respõdeat. R. fm Host. in. c. er parte de spõ. q̃ pro matrimonio est iudicandum.

¶ Utr si dicat viro vis talẽ ꝙ vxo 10 re t ille videt placet t sibi idem dicit mulier sit matrimoniũ. R. vt patet ex dictis matrimoniũ est no. etiam Host. in. c. sponsam de spon.

¶ Quid si dicat ꝓmitto tibi q̃ nõ te 11 dimittã te pro meliori vl ꝓiori vxore. R. fm Host. in. d. c. er pte q̃ matrimoniũ erit. illã in talibus t silib' dubijs iudicandũ est ꝙ matrimonio

or. de sen. & re. iudi. c. fi.

12 ¶ Item vir dicēs, promitto tibi q̄ habebo te p̄ legitima vxore. & filr̄ rīdet mulier ꝯtra de p̄sti. R. q̄ sic. vt in d. c. er parte in ter. & in glo. xxx. q. v. c. nec illud. §. 3 obicit. q̄ verbū habebo pōt referri ad tp̄s p̄sens ō ma. ꝯ. iter. cc. ꝯ. c. er lr̄is. & ió fm ꝓ Posti. & Bof. subaudiēdū est de cetero vel hoc ipe. secus esset si diceret, promitto tibi q̄ duc̄ te i vxorē. 3 Jo. i. d. c. nec illū. q. sic eēnt sponsalia. & filr̄ dicit pa. in. d. c. er parte q̄ erit mr̄imonium si dicat, promitto tibi q̄ nō habebo aliā vxorē. nisi te. & illa filr̄ rīdet qa verbū nisi cū sequit negationez facit positionē vt no. glo. in regula peccū. de re. lib. vj. q̄ credo vez si ẏba sint ꝓlata de p̄sti. f. nolo hēre aliā i vxorē nisi te. Sec⁹ si ẏba eēnt ꝓlata de futuro. sic. f. q̄ non hēbo aliā nisi te. qz tunc nisi nō facit positionē de presenti fm actū sed solū fm habitū filr̄ si diceret non accipiam aliam in vxorem. qz non erit matrimoniū.

13 ¶ Quid si dicat, promitto tibi q̄ retinebo te ꝑpetuo mecū. & illa rīdet filr̄. R. q̄ nō est mr̄imoniū. nisi dicat q̄ vult eā tenere i vxorē in atc. q. mo. nā. cfft. le. §. pe. Jo. tri i. c. i. xxx. q. v. & gl. in. c. solet. xxxij. q. ij. 3 q̄ de iure canonico est mr̄imoniū. & ita tene in dubio. Sed qr̄ ꝓstat de mente nō ē curand. de ẏbis quo ad deū & ꝓsciam qz q̄n ambo intēdebāt ẏbere de presenti. semp erit matrimoniū ēt si verbe sonabāt ꝓsensum de futuro. ar. c. intelligentia de ẏbo. lig. cum similibus

14 ¶ 3 q̄d dicen. cuz aliqs dixit ẏba exp̄mētia ꝓsensuz de p̄sti vel de futuro & secuta copula postea dic̄ q̄ nō ꝯtalia ẏba, p̄tulit alio ẏbēdi 3 soluz alio errore q̄ndi copulā. R. q̄ alter nō 3 credē qz nec tenet. Ita in. c. p mias de ꝓbationib⁹ dī. Ulunus indignū est inerta legitimas sanctiones vt quod sua q̄qz voce dilucide, ꝓtestatus ē in eo casu, ꝓpno valeat testimonio firmare. Si p̄ temerarie credit q̄ dicat vez sic nō 3 nec ad petitōez alteri⁹ ēt i carnalē copulā ꝓsentire nisi de nouo dicat se velle ẏbere. Si āt dicat postea se eē mētiuz & petat debitum nic credat & reddat. Si vo credit nō eē vez & p̄manet in p̄dicta temeraria crudelitate sic nō 3 redderet. qz faceret ꝯ ꝓsciam & si nō reddit peccat ēt qz vir reuocādo qō p̄ius dixerat et pirat illud p̄ius dictū qz reuocatio ꝓcordat verbis q̄bus ꝓsensit de p̄sti hec Ricar. vbi. ē. di. xxvij. ar. 1. q. iij

¶ 3 pone q̄ ꝓfatus nō eam duxit nec vult ducere 3 potiꝰ aliā accepit. R. q̄ in foro eccle si pōt ꝓbare mulier q̄ 3rit p ẏba de p̄sti vl ō futuro secuta copula carnali q̄ cogēt eū dicere nec admittet ꝓbatio in 3rariz vt no. in. c. is qui de spō. 3 in foro aie si aliā nō accepit cogēdus est vt eā accipiat si euidēter non apparet q̄ potius se recipi finxit puta qz magna ē disꝓportionabilitas. Si vo aliam duxit alio ẏbendi & in primā nō ꝓsensit nō 3 etiā ad ꝓceptū eccle seāam dimittere 3 potius pati humilr̄ etiā excōicationē & talia mō cū seāa habitare q̄ nō generet seādalū alijs quia primū mr̄imoniū nō fuit ex quo cōsensus ex pte alterius defuit 3 f3. Et hoc tenet qz comuiter tenet vt not. Pa. in. d. c. is 3 quidā dicūt q̄ 3 primū nō fuerit matrimoniū tn etiā secūdū non pōt esse qz eccla tales inhabilitat ad contrahen. cū quacunq̄ alia a prima in. d. c. is qui fidem.

¶ Quid faciet p̄fata mulier q̄ non 16

pōt ꝓbare ꝯtraz matrimoniū qz fuit clandestinū. R. si statim vir reuocauit & ꝓtestatus q̄ non ꝓsensit aut si sit multa disꝓportionabilitas ex q̄b⁹ verisilr̄. pōt credere q̄ nunq̄z in eam ꝓsenserit & silia sic credo q̄ si ille trāsiuit ad seāa vota aut ōino renuit eā accipere q̄ poterit ei credē & cū alio ꝯtrahere maxime si sic iurat & er q̄litate vte sue pōt ꝓsumere q̄ nō mentiret i hoc ala nullo mō 3 ꝯtrahere cū alio sed vti ere in castitate. & sibi ꝓuidet q̄ fame egit clandestine ꝯtrahendo. 3 si pur de facto ꝯtrit & ꝓbabiliter credat q̄ talis ꝓfatus non habuerit animuz in eā ꝓsentiendi sic poterit exigere et reddere. Si vo non h3 aliq̄ ꝓbabilitatē ad hoc credēdū credo q̄ teneat reddere 3 exigere nō possit. Si vo crederet q̄ ꝓfat⁹ nic ꝓsenserit licz postea neget nec poterit exigere nec reddere. arg eoruz que no. in. c. inq̄sitioni de sentē. excom. Quod notanda sepe in practica euenit.

17 ¶ Quid si qs post ꝯtū mr̄imoniuz non alio ꝓsentiēdi sed decipiēdi credēs ex ꝓiusto pretioz tale matrimoniū tenere cognoscit ꝓfatā mulierez tanq̄z ꝓpriā credēs sic firmiter esse. R. q̄ talis copula non facit mr̄imoniū quo ad deū 3 er quo nullū vinculū p̄cesserat quo ad ꝯtraz copula nō facit matrimoniū vt no. in. c. is q̄ de spō. vbi dicit doct. q̄ si sponsalibus solutis sequit copula nō inducit matrimoniū ex quo vinculi spōsalium est solutū. Idē dicit vbi ite. ruenerit, p̄missio de ꝯtrahendis sponsalib⁹ in futuz. Facit. l. fi. ff. de ꝓdi. ob cāz. Item error iuris nō inducit cōsensum mr̄imonialē q̄ nihil tā ꝯtrit ꝓsensui q̄z error. l. si p errorez. ff. de iur. om. iudi. Facit q̄d no. bar. in. l. multū. ff. de ꝓdi. & demon. vbi dicit si iudex erat in fundamēto iurisdictionis nō valere, p̄cessum 3 in veritate haberet iurisdictionē & probat in. c. sciscitamur de resci. ptis. iuncto. c. prudentiā de offō deleg. vbi iudices delegati cum clausula. Si nō oēs &c. Si, p̄cedunt sine alio ignorātes ip̄dimentū & credentes posse sine eo ꝓcedere nō valz processus 3 habeat iurisdictionē qa erant in fundamēto iurisdictionis ita iste errauit in fundamēto matrimonij cū ꝓsensus sit eius fundamentū & de substātia eius vt in. c. tue de spon. & filiibus. Ita si talis accepit aliā non pōt eā dimittere in foro aie aut religionē erire si quā professus est & stat eius confessioni in hoc vltimo vt nota glo. in. d. c. is qui & ibi per doct. & in. c. significasti de homi. Idem consuluit Io. Aler. de neuo in facto.

¶ Utz matrimoniū possit ẏbi inter absentes p̄curatorē. R. q̄ sic. xxij. q. ij. bonosank de ꝑcur. coniuga. c. ex pte cl. ij. in ter. & glo. si tria concurrāt

¶ Primo q̄ sp̄aliter mandet eidē de matrimonio ẏbendo. ¶ Secōo q̄ specificetur eidez de certa & sp̄ali seu determinata ꝑsona cū qua ẏbat note constituentis. ¶ Tertio q̄ ꝓstituēs ꝑ seueret in eadē voluntate vsq̄ eq̄ ꝑcurator ꝯtrerit. Hā ꝑcurator quātūcūq̄z generaliter sit ꝓstitutus nō poterit ẏbere matrimoniū ꝓ ꝓstituente nisi exp̄sse id habeat in mādato nec hoc sufficit nisi determinet certa ꝑsona cū qua cōtrahere velit in mādato hec probant in ter. et glo. de ꝑcu. c. procuratoz lib. vj. nec p̄fata fuit cerent si mutaret animum vt patet et dictis hic. ē. licet ecclesia nisi exp̄sse reuocaret iudicaret p mr̄imonio tamē quo ad deum & consciemtiā nō

esset matrimonii et quo ꝓsensus de
ficit tpe quo procurator contrahit.
19 ¶ Sꝫ põe q̃ ꝓcurator ī mãdato hꝫ
sp̃alem pt̃em de ẜbendo mr̃imo-
nio ſz nõ determinatione plene cum
qua deberat ẜbere tñ hꝫ oretenus vel
per lr̃as aut alio mõ. R. q̃ si ẜbit cũ
illa erit matrimoniũ nec obstat gl. in
d. c. ꝓcurator que tꝫ ẜmum q̃ intelli-
genda est q̃ alio mõ nõ specificauit
sp̃alem psonã ꝑ rõnem su-. Ve-
rumtñ dubia est que cũ tali ꝓcura-
re ẜbit nisi faciat fidẽ q̃ ad ẜbendũ se
cũ sit sp̃aliter procurator deputatus
q̃ si ille posset negare q̃ non misit
cũ vt ẜberet cũ illa sed cum alia ꝛ in
foro contentioso excluderetur.
20 ¶ Utr̃ per solas lr̃as possit ẜbi ma-
trimoniũ inter absentes. R. vt ꝓꝫ er
dictis q̃ sic si dno ꝓcurrunt. Vnum
q̃ mutens lr̃as quibus exprimit q̃ ta-
lem accipit in vxorẽ de ꝓsenti si ipsa
ꝓsenserit q̃ ꝓsentiret in eadẽ volũta-
te vsq; q̃ illa cui lr̃e mittunt exprẽ
ꝓsentiat fcõm q̃ illa ꝓsona exprimat
ꝓsensuꝫ receptis lr̃is alicui alteri vel
per lr̃as scribat ipm ꝓsensuꝫ aliter ni
si exprimat q̃ntuscũq; ꝓsentiat nõ erit
matrimoniũ ꝫ Rodoar. d. c. tenõ
rant. ꝛ. c. tenẽs q̃cle. vel voluẽ. ꝛ. c.
ex publico de commer. coniuga.
21 ¶ Sꝫ nunqd statuꝫ vt lr̃as reserpse
rit quibus limitr ꝛ ipsuꝫ accipere exprĩ
mat in vxr aut alio manifestauerit sic
talis mihi scripsit q̃ me accipiti vxo
rem ꝛ ego notifico vobis q̃ silr ego
accipio eã in virũ erit matrimoniũ.
R. vi prima facie q̃ nõ donec ad no
ticiã alterius puenĩat qz antea nõ est
ꝓsensus. i. sit̃ sensus ſz dissensus. i. se-
paratus sensus ꝛ facit ꝑ hoc. l. ꝓsen-
su. ꝛ qõ ibi no. ff. de ac. ꝛ obli. Sꝫ tñ
ego credo q̃ statuꝫ vt exp̃sit sit matri
monii. qz ibi sit subalia mr̃imonii.
ſ. ꝓsensus exp̃ssus ambox ꝛ cũ suba-
lia sint sufficiãt ar. eox que no. ꝑ bar.
in. l. ꝓlatã. C. de sen. ꝛ interlo. omni-
udi. ꝛ illud tene er quo eni vel nun-
cio hoc exp̃silit vel per lr̃as sic ẽ ꝓsen
sus. qz sil ambo cõsentiũt ꝛ cũ signis
necẽsarijs ad ẜbendũ. h. in. d. c. honorantur.
¶ Quid si dicat. ꝓmitto vobis tãb' 22
sororibus q̃ vnã de vobis accipiaꝫ
in vxorem. ꝛ ille oĩb' rident placet ꝛ
postea cognoscit vnã ex illis. R. fm
Host. q̃ matrimoniũ cũ illa erit. qa
ipso fcõ ꝓsensit. c. dilecti. ꝛ. c. vt nr̃i-
de app̃x. Et hanc opinionẽ tene ante
q̃ alter transeat ad scõda vota. Sꝫ si
transisset ad scõda vota tene opinionẽ
glose ꝛ modernoꝝ in. c. ex lr̃is el. ii.
de spõ. ſ. q̃ nõ est matrimoniũ ꝓmũ
qz sola copula et cũ sponsalibus icer
to non facit matrimoniũ nisi ambo
ita carnaliter ꝓsentes essent vt matrimo
niũ ẜbere ꝛ ꝓnmare intenderent.
¶ Quero in qd est ꝓsensus qui faẽ ꝫ
matrimoniũ. R. ꝫ opinionẽ Ricar.
in. iiij. di. xxvij. ar. ij. q. iij. q̃ ad hoc vt
ꝓsensus faciat matrimoniũ opꝫ sint
ibi tria bona matrimonij iplicite ꝛ i
habitu saltẽ. ſ. q̃ ẜbentes ꝓsentiant.
¶ Prolo in vinculi inseperabilitatẽ 24
rõne cuius est in mr̃imonio bonũ sa
cramẽti. ¶ Scõo in bonũ fidei quã
tñ ad eius ẽntiale quod est nõ negare
vsum sui corporis si cõmr alter pe-
tat nisi deus a debito reddẽdi libera
uerit. Sꝫ quãñ ad accidẽtale bonũ
fidei seu accessoriũ qõ est non exhibe
re alteri qđ suo ꝓiudicio sit cor
poris nõ est necessariũ ſz solũ ad tene
re matrimoniũ. ¶ Tertio in bonũ ꝓ-
lis quãtũ ad eius ẽntiale qõ est eas
suscipere ꝓdictionaliter. ſ. si deus eades
dederit vel nõ ꝓcurare aliqõ impe-

dimentũ ne plus veniat ſz quãtuꝫ ad
eius accidẽtale bonũ. ſ. absolute vel-
le prolẽ ꝛ eã educare nõ est necessa-
riũ. Nisi si quis ẜberet cũ intentione
separabilitatis nõ dico quo ad thoꝝ
sed quo ad vinculũ. qz sic esset ẜ bo
num sacr̃m aut cũ intentione denegan
di scipsuꝫ alteri ꝑpetui petẽti sine alia
diuina reuellatione. qz ẜ fm bonuꝫ. ſ.
fidei. Aut cũ intentione nõ suscipiẽdi
prolẽ si deus eã daret aut nõ eã edu
candi aut ꝓcurandi venena sterilita
tis ne plus cõciperet aut nasceret vel
educaret qz ẜ tertiũ bonũ matrimo-
nij. ſ. plus matrimonij talis nõ ẜbe
ret. Et nõ opꝫ ꝓfata habeat in inten
tione saltẽ iplicite. Explicite vo sufficit
cũ q̃ in ẜbendo intẽdat illud. qđ in-
ter ẜbentes requirit ad matrimoniũ
Maria aũt verũ matrimoniũ cõtra
rit cũ Joseph. Iꝫ nõ intenderet cõsen
sere in carnalẽ copulã. qz erat certifi-
cata q̃ Joseph nunqꝫ eã requireret
ꝛ si eã reglisset q̃ deus absoluebat a
tali obligatione sibi ille q ẜbit quãtus
non hẽat animũ consumandi sed reli
gionẽ intrandi. qz cum intrat absol-
uitur a deo a tali obligatione.
25 ¶ Utr̃ intẽtio libidinis vel pulchri-
tudinis aut diuitiaꝝ excludat matri-
monii. R. fm scũ Bo. in. iiij. di. xxv.
q̃ multe cause pñt esse inductiue ꝛ si
ne peccãto dumõ nõ sistatur in eis. vnde
si moueret sicut eã ꝓncipalitꝫ est mi
nus honesta ꝛ eẽ ẜ sacr̃t vt vilitatem
nõ tñ ẜ sacr̃t veritatẽ nisi ita esset fi-
nito q̃ nõ ꝙreret nisi libidinẽ. vel di-
uitias non vxorem ducere qz sic esset
contra veritatem sacramenti.
26 ¶ Sꝫ nunqd ẜbens ex alio fine q̃ꝫ
plus habẽdo peccet. R. pe. de pal. in
iiij. di. xxv. q̃ sic venialr q̃ tñ ẜbit ꝓ
cipaliter ꝓp vitandã fornicationem:
si nõ sit talis qui fm cõem spem pos-
set hẽre filios alios non. Tñ tꝫ finis
matrimonij primus ꝛ p se sit intento
genere ãdjutamen q̃ ꝓncipale factuꝫ
est ipossibile sicut in sene vel sterili.
ſz de secundario qui est intẽtio vitan-
di fornicationẽ facere ꝓncipale. Talis
aũt intẽtionẽ sicut reformatio pacis
ꝛ alie honeste si ꝓncipaliter ꝛ per se in-
tendant sic est pcũ veniale sicut cuꝫ
vir cognoscit vxorẽ pp sanitatem vt
baptizat vt sanet. Alij vo volunt q̃
sit mortale qz cũ mr̃imonii sit sacra-
mentũ nõ pot̃ sine peõ mortali ꝓnci-
palr intẽdi finis extrinsecus licut si quis
baptizaret ꝓncipaliter pp ãstuꝫ non
curans de gr̃a baptismali ſz illud di
cit idẽ petius q̃ est nimis duruꝫ sed
tñ nou est sine rõne ꝛ nõ securi' est ſz
tñ idem q̃ ẜbens ꝓncipaliter pp volu
ptatem peccat mortalr. Si vo ge co
trahit secundario ꝓpter diuitias pul
chritudinem ꝛ huiusmodi nõ elẽ pec
catum nisi sit inhonesta intentio.
¶ Utr̃ ẜbens in peccato mortali pc 27.
cet mortaliter. R. fm Petrũ predictuꝫ
q̃ sic qz dicit Aug. i. q. i. c. q̃ Isaraꝫ
q̃ sacramẽta alia sũt vnicuiq; q̃n con
scientia qs accedit. Sꝫ nunqd tenea-
tur ꝓfiteri vt tenere q̃ sic sed ego nõ
credo de necessitate nisi in propoſi-
to intellige q̃ peccat contrahendo
per verba de ꝓsenti.

Atrimoniuꝫ. iii.

que impediunt vt nõ ẜbat. R.
q̃ sunt. xviij. quoꝝ duo prima impe
diũt de necessitate precepti ita q̃ pec
cat mortaliter ẜbens tñ ꝛtractũ de fcõ
nõ dirimũt. Tertiũ vo impedit solũ
ad tps ꝛ aliqñ ꝑpetuũ. Alia vero
sequẽtia tali mõ impediũt q̃ ctraꝫ fi
de facto ẜbitur non tꝫ nec est matri-

monū postea ꝯtum: ⁊ contrahēdo peccat mortalr nō in ordine sed solūz qñ ꝯtus ꝯ impedimentū. v. vj. vij. viij. ix. x. xij. xiij. xiiij. xv. xvj. ⁊ aliqñ secus ru exceptionē ñ ꝯtr in impedimēto ꝯsanguinitatis vel affinitatis vel mo ti solēnis aut ordinis vt. ꝯ. excēticatō viij. casu. xlj. ⁊ qa pōt dilpēsare vt qs contrahat in ipsis impedimentis vt de. j. Impedimenti. xviij. §. ij. ⁊ iij.

Impedimentum ꝓmū dicit interdictum ecclie ⁊ istud iterdictuz est dupler quodā gñale quo ꝓhibe tur clādestine ꝯtrahere matrimoniū ordo de quo dic vt. ꝯ clandestini. Aliud est iterdictū spāle quo aliqui a iudice spāliter ꝓhibet pp aliquā eā legi timā ne ꝯtrahat ⁊ istud iterdictū nō pt fieri nisi ab eo q pōt de eā matrimo niali cognosce sic est epūs vel aliꝰ ordi narius ⁊ q hēat peritiā canonū de cō san. ⁊ affi. c. i. Ad hoc ꝯtrahens ꝓtra istud i terdictū peccat mortalr ⁊ si eā ꝓpter quā factū ē iterdictū ē ꝓpetua sic oino leparabilr data fuit diuortū ꝓbato i pdimēto de mr. ꝯ iter. ec. ꝯ. c. vlti. Si vo erat tpalto sic tenebit mrimo nū ꝛz in pena debēt ad tps separari ꝛc mr. ꝓtra. inter ec. contra. c. i. ⁊. ij.

Impedimentuz secūdū dicitur ter tiarum. Hā vt notat Ꝑa. in. c. ca pellanus de feriis, ꝓhibēt nuptie ce lebrari ab aduētu vsqz ad epiphaniā ꝯclusiue ꝛz Ho. dicat ēt icludi octauā ꝛz tu tene ñ icludi qr. c. nō opꝛ. xxxij. q. iiij. nihil dicit de octaua nisi ꝓlue tudo cēt qr illa seruāda. l. si de interpre tatiōe. ff. de legi. itez a septuagesima vsqz in octauā pasce includitur qr i. d. c. capellanus dr post octauas ergo ñ in octaua. Itē a ꝓmo die rogationuz qui est seda feria añ ascensionez dñi vsqz ad octauā pentex costes ꝯclusiue qr lra dicit in. d. c. capellanus pr. viij dies post festū pētxcostes nō cum cent. viij. dies nisi dñica includeret. Facit qō ibi dr tres septimanas que nō cēt nisi ꝯcluderet ⁊ exponc lram ei dicit post. viij. dies festi pēthx. qō caret octauis nuptie suspendantur in dñica que sequit ⁊ recipe ꝛc. vt ibi ligas de dñica sda post pēthx costes nō qr opꝛ expectare vsqz tunc ꝛz qr si vult celebrare eas in die solēni vt cōi ter fit opꝛ expectet vsqz tunc.

¶ Utrz in ꝓfatis tpibus ꝓhibeat to talr ꝯtrahi matrimoniū. R. pa. i. d. c. capellanus qr nō qr matrimoniū sine alia celebritate ꝛz solū p verba de ꝓsen ti cotā facie ecclie pōt ol tpe ꝯtrahi cuz nō inueniat aliq eā ꝓhibitorio qr in tali ꝓsensu nullū est peccū imo ē sacra mentū vt in. c. debuit de biga. sed so lum ꝓhibet solemnitas nuptialis vt sit pulsata ⁊ alie sileo solēnitates ⁊ so lēnis traductio ⁊ carnis noua comi stio vt ꝛz glo. i. d. c. capellanus. Aut aūt facit ꝯtū peccat mortalr qr ꝓtra interdictū ecclie ꝯtrahit de matri. cōtra iter ec. ꝯ. p totū. Tenet tū Ꝑ. c. de pa. qr solū erit pcūm mortale qñ ꝓma vi ce ꝓsumat nō postea nisi facēt in pte pcū ecclie. Credo ēt qr si mulier que alij hūit virū ⁊ vir q alia hūit vxo rē ꝯtrēt sil ⁊ ꝓsumarēt sine alia solē nitate pulsata qr nō peccarēt mortalr qr i eis cessat rō ꝓhibitōis predicta.

Impedimentum ter tius dr ꝓditio ⁊ h accipio hāc ꝓditoez, p prie. s. qnē ē luspēsiua actꝰ de q hōe ff. ꝓditio. §. ij. q fit p hāc dictionē si. Ut si qs ꝯtrahat eū aliq sub ista ꝓditō ne si pr suus erit contentus. ⁊ hmōi

non erit matrimoniuz donec cōditio impleat ⁊ si nunqz ipleret nunqz erit matrimoniū. Ad cuius declarationē est sciendū qr ꝓditōes sūt in q tripli ci genere. s. honeste nupes idifferentes ⁊ ipossibiles. honeste sūt oēs ille que faciūt ad ꝓdecentiā matrimonij vt qr parētes sint ꝓtenti vel q no derogant honestati vt si rederis mihi tot ē si pr tuus remiserit mihi iniuriā ⁊ hmōi. Et iste si apponant i mrimonio ꝯtr ꝛpediūt vt nō sit donec ꝓditio veniat in ee. Ita si ille q sub tali ꝓditione ꝯtr ꝛit mutet animū ⁊ dissentiat vl aliā sine ꝓditōe accipiat aliqz ꝓditio ipleta tū non erit mrimoniū ꝓmū ꝛz po stea ꝓditio eueniat. Verus est qr si nō transiunt ad seda vota ecclia cōpellet eū vt eā acciptat ex quo ꝓditio adue nit de ꝓdi. appo. sup eo in ter. ⁊ glo. Fallit hoc in duob⁹ casibus. ¶ Pri mus si pēdēte ꝓditione cōmisceant carnaliter. Et intellige ꝛm qr. ꝯ. dixi matrimoniū. ij. §. vj. vel cōsensus de pūti absolutus aduenit de cōdi. ap po. c. de illis ⁊ c. sup eo. ⁊ c. per tuas qr tūc erit matrimoniū de pūti absolutū. ¶ Secūs casus est si cōditio est necessaria vt cū dr accipio te in meā vxorē si sol fuerit in cancro in estate ⁊ hmōi qr ex quo oino talis ꝓditio ē extrinseca necessario stati ē mrimonij qr talia futura sunt tā pūtia in causis suis ter. capt. l. si pupill⁹. §. i. ff. de noua. Ita nec ꝓpue dr dici ꝓditio. l. hēo me⁹. ff. de cōdi. ⁊ demō. Ho ꝛz ho. Lur. ⁊ Ꝑa. i. d. c. p tuas de ꝓdi. appo. ⁊ S. Ho. i. iiij. di. xxviij. ⁊. S. ibo. in. iij. di. xxvij. Sz ꝯtrū ꝛz glo. Joā. Gof. ⁊ Jo. an. i. d. c. p tuas ⁊ dicūt qr si trāseāt ad seda vota tenebit ꝛz mri monij ꝯtr añ ꝓditōis euentuz. ꝯ go Ho credo i foro ꝓtentio vel toiē secū dā opt. i foro āt aie iudicādū ē ꝛz co rū intentōez. Si. n. nō intendebāt tūc ibere ꝛz in tps ꝓditionis sic non erit mrimoniū ⁊ sic erit vera secūda opi nio qz ita stipulatio sub ꝓditōe q oi no est extrinseca nō tit ꝓditionalis ē in in dicta qr nō debet aliqd antequā ueniat vt no. in. d. §. i. facit. l. hēo me us in pn. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. vbi ꝛz le gatū ferū ticio cū moriet non sit ꝓdi tionale in nō teneť hēs soluere añqz moriať esset dū ꝓditionale si legaren tur cētū ticio cū moriet hēs. Nō qa si moreret legatarius ꝓmo ꝯtr hres legatū expiraret morte legatarij ꝛz nō in ꝓmo casu qr transiret ad heredes. vt in. d. l. heres. Et sic ꝓz qr ꝓditio q oino est extrinseca aliqn facit ꝯtū ꝓdi tionatū aliqn nō. ⁊ qñ nō est ꝓditio nata ē ī in dicē. ⁊ sic nō erit mrimo nū de ꝓsenti nisi aliud intendat.

¶ Sz nūqd ꝓditio q necessario sub ⁊ intelligitur in contractu si exꝓmat facta conditionalem. Ꝑ. qr nō. vt in l. hec verba testatoris. ff. de legi. i. ⁊ i. l. conditiones. ⁊. l. aliquādo. ff. de cō di. demon. Nam legatum factū sub ista conditione: si heres hereditatem adierit non est conditionale qr neces sario subintelligitur. vt in dictis iuri bus patet. Sed si contractus posset fieri etiā non existēte illa conditione. sic si apponat facit contractū condi tionalē ⁊ ꝓm hanc distinctionē con cor. Alfred. ⁊ Joā. an. i. d. c. vnico. de spon. li. vi. qui videnť cōtrarij. Sic ergo patet quis matrimoniū vel spō salia non sunt conditionalia quando dicitur contrahō cum tali si ipsa in me consenserit. ⁊ huiusmodi. secus si diceret si deo placuerit. ⁊ huiusmodi qa non necessario insunt. qa pōt esse matrimoniū cōtra voluntatē dei.

2 ¶ Sed pone q̄ qs ẜrit sub ꝑditõe si patri suo placuerit. pater ꝓmo dissentit. ꝛ3 postea mutata voluitate ꝓsentit. ℟. q̄ nõ erit mr̃imoniũ per. l. boues. §. hoc sermone. ff. de vb. sig. ꝛ. l. hec cõditio la picola. ff. de ꝓdi. ꝛ demon. qz ista cõditio. si ꝑ nepos consenserit dz verificari de primo cõsensu. ex quo qz non fuit ideo expirauit. Vñ ficut copula carnalis que de sua nã hz purificare conditionẽ. nõ purificat qñ inuenit extinctũ vinculũ. vtputa qa superuenit affinitas post matrimoniũ ꝓditionalr ẜctum ante ꝓditionis euentũ. Aut qz ꝓditio expirauit ꝛ nõ fuit ipleta: sic ꝛ in. ꝓposito ꝛ hoc tene postq̄ aliã accepit. ꝛ3 dñs Lar. i. d. c. super eo dicat tenere mr̃imonium si taliter contrahentes perseuerabant in primo proposito.

3 ¶ S3 qd si prefatus ꝑ nec cõsensit nec dissentit expresse. ℟. credo q̄ non erit matrimoniũ p. l. qui hẽdi. §. i. ꝛ per. l. meuius. ff. de ꝓdi. ꝛ demõ. vbi pz q̄ conditio dz impleri in forma specifica ergo requirit q̄ expresse cõsentiat Post. tñ ꝛ sequit Lar. in. d. c. sup eo. dicit q̄ ꝛ3 matrimoniũ. ꝛ q̄ sit spãle i mr̃imonio. Et hec opio tenẽda. vbi ad scõa vota nõ ẽ recursũ alio primũ vertus ẽ de iure iudicio meo.

4 ¶ Utr̃ matrimoniũ ẜcm sub conditione cũ sint affines: si dñs papa voluerit dispẽsare: teneat aduenĩẽte cõditione line alio consensu. ℟. Pa. ꝛ Innoc. in. d. c. sup eo. videnf tenere q̄ nõ qz primus cõsensus est oino a iure reprobatus. ꝑ quos facit. l. inter stipulantẽ. §. sacrã. ff. de vbo. obli. ꝛ l. ꝓtinus. §. cũ qs eo. ti. facit. l. apud Julianũ. ff. de leg. i. S3 iñ ẜtũq̄ teneat est. do. An. ꝛ quidã alij in. d. c. sup eo. rest verior. ꝑ. l. si rem meã. ff. ꝺ vsu. Vbi pollũ stipulari rẽ meã i tẽpus ꝓditionis qñ mea nõ erit nec licet nũc cũ sit mea nõ possim facere sibi. l. iij. uncta. l. ꝑe ff. de ope. publi. Vbi valet mãdatũ ꝓuari de opere publico faciẽdo principe annuente. qõ tñ alias nõ valeret. Nec obstat. d. § sacram. ꝛ § cũ quis sub ꝓditõe. qz ibi vtilium erat in re q̄ nõ erat in cõmercio: nec põt esse. sed nõ sic est in casu nro. qz sublato impedimento ꝓhibitionis per dispẽsationẽ nihil obstat. Sa eiunt no. in. c. in causis in fi. de elec. ꝛ in. c. misi cũ pridem in fi. de renunt. Itẽ nec. l. apud Jult. ꝓdicta. qz dz intelligi vez esse cõditionẽ fore impossibilẽ qne pẽdet ex voluitate principis in his que pncipo nõ solet cõcedere vt ibi pz qz ibi loquit de ꝓdijs in patrimonio cesario redactis que. Cesar non solet alienare non in solutũ nec di dispẽsatiue. vt est ter. in. l. interdicti. ff. de condi. ꝛ demon. Et nõ hanc partẽ tenẽ anteq̄ transeat ad scõa vota ꝓ qua facit quod no. Bar. i. d. l. si rem meam sed postquã transiuit posses tenere primam.

¶ Utr̃ teneat conditio si donauerit 5 mihi centũ accipio te in vxorem. ℟. q̄ nõ ter. est in. l. si ita stipulatus fuero te sisti. §. si tibi impsero. ff. de vb. oblig. ℟ limita qñ talis stipulatio fit nõ cã dotis vel qñ ꝯ subest tusta cã petendi illud alias sic. Unde dicit ibi bar. q̄ si nobilis ꝺberet cum plebea nõ eet inhonestũ si in recõpensationẽ nobilitatis aliquid exigeretur.

¶ S3 pone q̃. B. ẜrit cũ. A. sub ꝑ 6 fata conditiõe ꝛ añ ꝓditionis euentus ẜrit cum. C. sub eadem ꝓditione de mũ. A. ꝛ. C. codẽ tẽpore dat centum qõ istoꝝ erit matrimoniũ. ℟. q̄ neutrũ rõne incerutudinis facit. l. si fuerit in

rit in pncipio. ff. de re. dub. ꝛ. l. duo sunt liberi. ff. de testa. tute. Itẽ qz ẜctus cõditionalis suscepit robur ab impleme̊to. l. cedere diẽ. ff. de vbo. sig. ꝛ ideo pinde est ac si cũ duob⁹ ꝺberet sic ego dẽ tẽpore. Nec ob. l. potior. §. videamus. ff. q̄ po. in pig. hẽant. l. nec emptio in pn. ff de ꝺhen. emp. Ubi ipleme̊tũ ꝓditionis trahit ad diẽ ẜctus celebrati vt pinde habeat ac si a pncipio fuisset ẜctus purus vt sic ꝑmũ videat valere q̄ ꝓdicta iura itelligi tur qñ nõ est in ptate gerentis scõm tollere qz si esset in ptate eius tollere vt in casu nro tene tollere ef. vt in. d. l. potior in pn. Nec ẽm põt ꝓmo ꝟ iudicare qz nõ est maius vinculũ q̄z ꝑmũ. Et hoc teneas qñ cõis opinio ẽ n. si cõditio ipleta fuisset cito⁹ ab aliq̄ eoꝝ qz illud esset matrimoniũ.

7 ¶ Utr̃ ꝺhens cũ aliq̄ cũ ꝓditione si te inuenero virginẽ teneat. ℟. ꝛ3 card. in. c. per tuas q̄ si ista ꝓditio intelligat si te inuenero ꝑ aspectũ matrone ꝛ hmõi sic tz ꝓditio. Si vo referat si te inuenero virg nẽ. l. per copulã ꝛ sic reiciat tãq̄ turpis ꝛ tz mr̃imonio nihil hz nõ sit vgo ꝛ sic itelligo gl. i. d. c. q̄ mas ꝛ cõiter doct. q̄ eã sequunt.

8 ¶ Amẽ si dicat si ꝓmiserit me cõ te tecũ accipiã te. ꝓpone vl dabo tibi centũ. ℟. q̄ nõ erit mr̃imoniũ ꝑ copulã qz põt se liberare dando centum.

9 ¶ Quid si dicat ꝺbam tecũ si ꝓmisi rio cõtũ. Aut ꝓmitto tibi q̄ si vroꝛ accipiã te accipias si ꝓmiserit me cõ te tecũ. ℟. q̄ mr̃imonio est iudicãdi in prima copula ꝛ nõ añ copulã sta tñ impedit ẜctum hz purificat in prima copula. Alij dicũt q̄ si intelligat de copula mr̃imoniali sic est ho nesta ꝛ suspẽdit si de alia fornicaria. sic dz hẽri. q̄ nõ adiecta vt not. l. d. c. duob⁹ de spõ. duo. ꝛ sic erit mr̃monui et añ copulã. ꝛ videt verius.

¶ Conditio que est de preterito vel 10 de presenti aliquo non proprie cõditio est vt in. l. institutio talis ff. de cõdi. insti. vitiat tñ si iõfert. vt ibi glo.

¶ Alie ꝓditiões sũt turpes. ꝛ inhone ste ꝛ si sunt ꝯ subalia matrimonij. vt ꝯ inseparabilitatẽ. aut ꝯ bonuz fidei vel ꝯ bonũ pl⁹ eo. nõ quo de subalijs. e quas qñ sunt subalis dicit. c. mr̃imoniũ. ij. §. rursus. sic vitiat ꝛ non vitiant vt ꝑ in. c. fi. de ꝓdi. appo. sicut. c. detrahe. i. q. i. ꝛ. l. cũ hij. §. si pretor. ff de trãsac. qz remota pte subalis nõ põt cõsistere aliqd si vo non sunt ꝯ subalia matrimonij. sic vitiant. et nõ vitiat. ꝛ sic pinde est ac si fuisset ẜctũ sine ꝓditõe. vt not. in. d. c. fi. et ꝯ ꝑ solutio multaz qõnuz. Vñ ꝺbẽs donec aliã meliorẽ inueniat nihil facit. Itẽ si venena sterilitatis. perabil. Itẽ si nõ seruabis mihi fidẽ aliã volo posse accipere ꝛ hmõi. qz nihil fit. Aliter secus vtputa. si te adulterandã pstitues. ꝛ3 canonice tenet it cõiter q̄ nõ sit mr̃imoniũ. Tu tñ dic q̄ ẽ mr̃imoniũ ꝛ ꝓditio reicit qz nõ est ꝯ ẽntialia mr̃imonij. vt. ff. dicti. ꝛ ter. c fi. ꝑ dicti vbi se fundãt canonice intelligẽ qñ ponit sub ꝓditõe resolutiua vel qñ ponit si te adulterandã pstituam taliter q̄ mihi debitũ negare possis.

¶ Alie ꝓditões sũt impossibiles. vt si 12 celũ digito tetigeris ꝛ hmõi. ꝛ tales. reiciũt fauore mr̃imonij. ꝛ hnt. q̄ nõ posit. vt i. d. c fi. ꝛ3 alias ẜctũ a matrimonio vicient ẜctũ. vt in. d. c. fi. ꝛ § impossibilis. insti. de here. insti.

¶ In ſima no. q̄ ad ꝺhẽt ꝓditio qli 13 bet suspẽdat mr̃imoniũ vt nõ sit añ ei⁹ euentũ opz q̄ vij. ꝓcurrant. Pa-

mū q̄ sit apposita in ꝑn. Sec⁹ matrimoniū. Illā si mīmonū cēt Sctū pure ꝑmo. & postea ponet cēt cōditio nō posſz cui suspēdi nec rescidē. c. dixit. xxxii. q. i. facē q̄ no. d. An. & pa. in. c. i. de ꝓdi. appo. Secūz regulā q̄ i cōditōe vterq; ꝓsentiat et ꝑsic. An ſz vn⁹ ponat ꝓditōez si alter ꝑsille in eā nō ꝓsentit ēt si taceat mīmonū erit purū. vt no. ſ. c. ñ. & ꝓdi. appo. Et quāuis ꝓditō cēt ꝑ subalia mīmonij. nihilominus mīmonū teneret secuta copula vt ibidē no Inno. & pa. facē. c. aliqñ. xxxii. q. ij. salte q̄ ad eccliaz. Tertiū q̄ ꝓditō nō sit necio futura ō q̄ tū dic vt. ſ. i ꝑn. aut q̄ ñ sit turpis aut ipossis qz sic hī ꝑ nō adiecta excepta illa q̄ ē ꝑ subalia mīmonij q̄tū q̄ nō iterueniat ꝓsensus de pūti absolut⁹ post ꝓditōez & añ eius euentū. Quītū q̄ nō iterueniat carnalis copula añ euētū ꝓditōis qz sic stati erit mīmonū si fuerat Sctū p ōba de pūti sub illa ꝓditōe ēt si ꝓcesserat ꝓditō nto defect⁹ dūmō alter erat ignorās puta qz ōrit si pūt placēt & pī Sctē tū alter ignorat h & ꝓsentit in copulā et mīmonū erit vt no. d. An. i. c. per tuas de ꝓdi. appo. adducit in liū no. ſ. c. et pte decāt de rescrip. & ſic̄r. bol. ibidē q̄ tū credo vez q̄ ad fox ꝓtēctiosuz & ēt i foro ꝓscie si ambo mītmonialr itēdebāt copulari alo ñ vt ſ. mīmonū. ij. ſ. vj. Sextū q̄ sit. p. ꝑe ꝓditō ñ mod⁹z tū pe. ō pat. i. liij q̄ idē sit dōz de mō sic de ꝓmōe et fz cāde dictōez excepto q̄ qñ modus ē potis & honest⁹ nō suspēdit obligatōez sic facit ꝓditio tū trīr ſplere nisi ei⁹ fauore sit appositⁿ qz tūc ñ trīr si solū ei⁹ fauore respicit. Coditio vo apposita p modū cāe sine cā sit vera sine falsa fz Ioc. ꝓdictū hī. p nō adiecta in mīmonio: nisi ēet nēcia. puta Sto tegi qz eo liberaz qz si ēet sua ñ valēt. Idē q̄ñ dicit Sto tegi qz eo Johānes filius tegi. & hmōi. qz si ēet error ꝓditōis vl ꝑsōe. & sic vitiaret mītmonū septimū q̄ ꝓditō ñ sit ō ꝑtinto vl ꝑsenti. sed de futuro. vt. ſ. §. v.

Impedimentus erroris.

Nā qcqd ipedit cāz de iure nā ipedit & effectū. ꝓsensus āt vt supra dictū est. ē cā mīmonij. & tō q̄ō euacuat ꝓsensum euacuat mīmonū. ꝓsensus vo ē act⁹ voluntatis q̄ ꝓsupponit actū intellect⁹. qz vt dicit aug. v. de trī. tūisa dirigere possum⁹ icognita neq; & error ipedit cognitōez. tō & ꝓsensuz. q̄ scīt er cognitōe ppea dī q̄ errat nō ꝓsentit. l. si p errorē. ff. de iur. om. iudi. l. l. cū testū. C. de iur. & fac. ign. dī cū errāt⁹ voluntas nulla sit. & in. l. nō idē. eo. ibidē cū errātis ꝓsensus nullus sit fac. xxix. q. ij. §. his ita rūdet.

1 ¶ Utr mīmonū dolo Sctū teneat ℞. gl. ſ. c. cū dilect⁹. q̄ me cā q̄ siez dolus dederit cāz Sctus. & idē i gl. l. a duo pio. ff. de ritu nup. & i. c. ꝓsti tuit. xx. q. ij. Limita pa. i. d. c. cū dilectus. & bñ vez nisi sit talis dolus qui excludat ꝓsensuz. qz sic nō teneret. Facit q̄ no. Jo. an. i. c. vnico. ō ꝓmo. & facit. c. cū locum de spon. q̄ō bñ no. qz facit ad multa. vt in votis iuramētis. & huiusmodi spūalibus. qz cōter tenetur. q̄ tenent. vt in dicta glo.

¶ Utr olo error ipediat mīmonū. ℞. q̄ nō. ſz solū ille error q̄ ē ꝑ subalia mīmonij. Duo āt icludit matrimoniū cēntia l. ſ. duas ꝑsonas q̄ cōiungunt. & mutuā corpis ptātē tribuent. Primū tollit ꝑ errorez ꝑsone. Secūz ꝑ errorē ꝓditōis Fulti. qz seruus nō pōt libere libertatē sui corpo

ris alteri tradere sine ꝓsensu dñi sui. Et iō hī duo errores solū ipediūt matrimoniū. Alij āt errores ēt si sint adhī cē mīmonij nō ipediunt. vt puta credebat q̄ ꝑ esset ꝓsentus. vel q̄ ēet diues vel nobilis vel pulchra. & hmōi. cui ista sunt accidētalia mītmonio nō ipediūt. d. §. is ita respondet.

3 ¶ Circa primū errorē. l. ꝑsone ē notādū q̄ ad hoc q̄ aliqs erret in ꝑsona opz q̄ p visuz. vel famā. vel auditum hēat notā aliq; ꝑsone. cui q̄ ꝑ hoc intēdit qz vt dixi i pcipe icogniti nec ꝓsensuz nec amorē possum⁹ dirigere ar. l. cū ab eo. §. mēlaz. ff. de ꝑ hē. ēp. vñ credēs abūtē sibi aliq̄liter notuz pūtē & ꝓsentit nō i pūtē q̄ē ali⁹. ſz i abūtē ꝓsentit errat i ꝑsona. qz errare ē aliū. p alio accipe. xxxviij. di. q̄uis. Sz si nullaz de abūte hz cognitōez nō errat. ſz decipit i pūte. de q̄ ponit ēreplū de eo q̄ dic se filiū magni regis i gūe: vl ꝓmogenitū magni comitis. & hmōi. & sic est error fortune ñ ꝑsone q nō ipedit vt dcm ē xxix. q. i. §. error. Idē cū aliq̄ scit aliq̄ hēre filios mlios nlliz mī eoz cognoscit si aliqs coz dicat se ꝓmogenitū. & illa ꝓsentiat i eū pp spē successiōis honoz ꝓinoz erit error fortune & nō ipedit. sic̄ not. Hugo. xxix. q. i i ꝑn. Calde. tī. i. c. ij. de ꝛiugio fuoz. & Jo. xxix. q. i. i suma. & Host. i suma tenēt q̄ i isto vltio cāu ē error ꝑsone & nō ē. mīmonū. & credo sit verius nisi forte itēdisset ꝓsentire absolute in pūte quē tū putabat alium. ſz si ꝓsensa ferebat i eū ñ vt i pūte. ſz i ꝓmogenitū erit vez q̄ nō erit mīmonū

4 ¶ Circa fz errorē. ſ. ꝓditōis Fulti. ē sciēdū. q̄ tripler ē ꝓditio status. ſ. melior cui q̄ Sctus cū libera quā credit ſeruā. & ecōuerso. Secūa cāpio cū ſ. seruus Sctus cū ancilla quā credit liberā. Tertia deterior. vt cū liber Sctus cū ancilla quā credit liberā vl ecōuerso. Primus error nō ipedit matrimoniū. qz nō ledit i aliq̄ sic Sctā. Nec secūs sīr qz cā ledit. vterq; viciatur in neutro erroze decipit: nec hēt q̄ obiciat alteri. ar. xxix. q. ij. ꝑ totū. & de diuor. c. significasti. Tertius vo error ipedit mīmonū. xxix. q. ij. si qs ingenuus. Rō ē qz alter tūtī ledit sine culpa & grauiter. qz i vno plus quā ñ hēbit in sua ptāte. & i vno fidei. qz ñ potest ei reddē debitū libē. & i vno sacri. ſ. sine parabilitate cohabitatiōis. Secūdo potissima rō ārē iste tertius error impedit mīmonū ē eccliē ꝓstitutio. Alij āt duo errores nō ipediūt fm cōem opi. tā de. iiio. i. iiij. di. xxxvj. q̄ canō. Iz qdā Sctū teneāt vt Host. & Inno. in suma ſz nō cures de eis. Sz cōem opi. teneas quā sequit Inno. de contugio seruoz in. c. proposuit.

5 ¶ Utrum scienter contrahens liber cum ancilla vel ecōtrario teneat matrimoniū. ℞. q̄ sic. ex. ext. xxix. q. ij. si quis liber. & sic liber tenet sequi ancillā. fm Pa. in. c. i. de ꝛiugio fuo.

6 ¶ Utrum liber contrahens ignorāter cum serua cui in tempus data est libertas teneat matrimonium. ℞. q̄ non quia vt. d. l. statu liberi in princ. ff. de sta. libe. ea q̄ interim facit vt seruus facit non vt liber.

7 ¶ Quid si dominus tradit alicui libero suam ancillam vt liberaz in matrimonio quā tū Sctus ignorat ancillam an teneat matrimonium. ℞. q̄ sic quia statum efficitur libera vt in auctenti. de nuptijs. §. si vero ab initio & hoc tenet glo. in capitulo ad nostram & Pa. de contugio seruorum & Host re.

8 ¶ Utr ꝺ̃bēs liber cū ancilla ignorā
ter & postea ħ cognoscēs cōmisceatur
eidē p copula teneat mr̃monū. ℟.
ꝺ̃z gl. ī. d. c. ꝓpositū q̄ habēs ꝓsciaz
er pbabili cā & discreta q̄ alter ē ier
uus li cognoscat eam ꝓdicat sibi &
erit mr̃monū & sic intelligē. xxij. q.
iij. Innocēs. ff. ꝺ pe. he. l. ité tenuit
S. aūgz ꝓtes. Si ād er leui & temera
ria cā cui nō ꝺz credi tūc ñ ꝓdicat
sibi. tūbās. p ignorāte hūdus ē. C.
de ꝓdi. ide. l. vlti. ff. de libr. ho. erhi. l.
ij. ℣ li qo nolēte. Nō. n. cuilibt refe
rēti credere tenē ter. est. ff. ꝑ cū fal
mto. l ij. ibi & li dicturz sit ei bona fide
nō credideri. Aduerte hic q̄ si seruꝰ
ꝺ̃hit cū libera q̄ ei seruū ignorat pec
cat mortalr cōmiscēdo ei er quo scit
mr̃monū nullū cē sec̄ si ignoraret
mr̃monū nō tenē & idē dic de q̄cu
q̄z q̄ scit certitudinalr q̄ mr̃monuz
nō tz er q̄cūq̄ impedimēto. An vo
ħz sciaz vl̄ ꝓsciaz. l. firmā credulita
tē de ipedimēto cūmo clare nō sciat
illr peccat mortalr cognoscēdo siue
talis ꝓscia. pcedat er pbabili cā vl̄ te
meraria nili eam deponat q̄n vo ħz
scrupulū ꝓscie. i q̄ dubiꝰ est tūc si ex
leui vel temeraria cā ꝺz deponere &
sic petere & reddere pōt sine pcō. Si
vo dubiū est er pbabili cā pōt reddē
tz nō petere ꝺz aliter erponeret se pe
riculo & peccaret mortalr tz reddēdo
nō q̄ in dubio obediendū est & exē
latur. xxij. q. i. quid culpatur.

9 ¶ Utr talis bñs pbabilē cāz credē
di ꝓdicet sibi si ad mandatū eccl̄ie
reddat debitū. ℟. ꝺ̃z Dācre. Inno. &
Jo. an. & Pa. i. d. c. ꝓpositū q̄ sic q̄z
nisi velit cū ea eē tāq̄z cū vxore. ꝓpria
nō ꝺz i ħ obedire. & ē error opi. licz
Host. & gl. i. d. c. ꝓpositū teneat q̄ ꝺz
obedire nisi sit certꝰ tz ustud ñ teneas
q̄z nō ꝺz ꝫ ꝓsciaz formatā venire. ar.
& rest. spe. c. lras tz i pbēdo alimta &
hmōi bñ ꝺz obedire nisi sit certus.

¶ Utr liber ꝺbēs cū ancilla ignorā
ter ꝺ̃h possimodū ꝺño ei⁹ facit literaz
teneat stare cū ea. ℟. q̄ ñ q̄z mr̃imo
nū nullū sunt & sp ei cōmiscuit er p̄
mo ꝓsensu q̄ nllꝰ sunt ar. C. ad vellē.
ꝙ̃ns ꝺm Host. & Jo. xxix. q. ij. si q̄
ingenuus. & Ber. i. c. vlti. de ꝓiu. suo
gd. tū tenēt q̄ sit mr̃imonū si post
manumissionē ella cognouit eū ꝺ̃hē
intēdēs q̄ ipedimēto sublato ꝑ ħ ni
hil ipedit. & verꝰ credo ꝑ ea q̄ no. gl.
in. d. c. ad nr̃am. nā videt antiquus
persecuerare nisi contrarius erp̄mus
tur de bap. c. matorem in si.

¶ Utr liber ꝺbēo cū ascripticia. aut ti
originaria ignorāter teneat mr̃imo
nū. ℟. ꝺ̃z Aug. xxix. q. ij. i ꝓn. q̄ sic
quia edictū de matrimonio est pro
hibitorū. & cōtrahere tales p̄ñt. C. de
agr. cen. & colo. l. vlti. li. xj. tō tenet.

¶ Quid de libro ꝺbēte cū filia sue 12
vbi de ꝓsuetudine p̄ñe ē q̄ pars̄ seq̄
tur patrē. vt i. c. ꝫz de ꝓiu. suo. ℟. q̄
si ꝓsuetudo sit ꝓscripta. ꝫz mr̃ eius lic
serua q̄ verū erit matrimonū. vt in
d. c. licet dūmodo pater sit liber.

¶ Sz pone q̄ liber q̄ cōtraxit cū ser 13
ua ignorāter postmodū sciens seruā
nihilominus vult matrimoniuz esse
sed illa nō vult nunqd erit. ℟. q̄ nō
sed verum est q̄ cōpelleret ab eccl̄ia
nisi transisset ad secunda vota.

¶ Utr liber possit. ꝓpria auctoritate 14
ancillā quā ignorāter acceperat vxo
rē dimittere cōperto q̄ sit fua. ℟. q̄
quo ad thor certū ē q̄ sic q̄ vo ad co
habitationē ꝫz Ricar. li iij. d. xxxvj.
q. nō li ꝺ̃hit in facie eccl̄ie aut cora te
stib⁹ sec⁹ si clādestine ꝫz Host. & mul
ti alij sūt ꝺ̃ie opinionis q̄ seruit⁹ ēt
notoria sicut & in adulterio de q̄ hēs
ff. mr̃imonū. xxj. i ꝓn. & §. i. Sz ego
dico q̄ optimo Ricar. ē vera quo ad
cohabitationē ꝫz vt ꝑz in. c. porro de di
uor. ꝫz quo ad redditionē vl̄ p̄mo ꝫz
debuit ē vera secūa opinio & ꝑz hāc di
stinctionē ꝫz intelligē & limita. d. c. porro.

15 ¶ Quid si seruus ꝺbit mr̃imoniuz
cū ancilla vl̄ cū libera q̄ scit eū seruū
℟. q̄ ꝫz de iure ciuili mr̃imonū non
teneat vt. l. cū ancillis. C. de incest. &
inutil. nup. & de iure canonico tz cui
stādū ē i hac mā spūali. vt i. c. ꝓpter.
& vlti. de secū. nup. & no. Bar. in. l. ꝓ
uilegia. C. de sa. san. eccle. & est gl. i. c.
ij. de reg. iur. li. vj. Ad̄ no. q̄ aut ta
lis seruꝰ vl̄ ancilla ꝺ̃hit cū voluntate
ꝺñi sui & nūc magis tenē ad reddē
dū debitū vxori q̄ ad seruitū ꝺñi q̄z
er quo ꝓsensit ad mr̃imonū vt ꝓsen
sisse ad accessoria. c. prudentiā de offi.
deleg. & l. ad legatū. ff. de pecu. nec ꝑt
eum ꝺño talr distrahere q̄ spediat
reddere debitū loco & tpe debito alr
ꝺz Sco. i. iij. dis. xxxvj. q. i. peccaret
mortalr ꝺñs. Et idē dic si sūt diuer
soz ꝺñoz si ambo ꝓsenserunt. Et sic
intelligē & limita. Dācre. & alios qui
vident velle q̄ nō pōt eos vēdere. l.
taliter q̄ redditio debiti ipediat. aut
ꝺ̃cessit ꝺño ꝺdicēte aut ignorante. &
sic ꝫz teneat mr̃imonū tū magis nūr
ꝺño q̄z petēti debitū vt no. ꝺo. An.
Lar. & Pan. & cōiter doct. in. c. i. de
ꝓiu. ser. & poterit eos vēdere ad libi
tū vep̄tū vt dicit Sco. vbi. §. de bo
no & equo ꝺz in cor vēd tioe attēde
re q̄ sibi possint reddere debitū imo
dico q̄ de necessitate tenet si cū eq̄li
ꝺditione vtili sibi hoc pōt facere alꝰ
non & sic intelligū Sco.

16 ¶ Utr liber q̄ ꝺ̃hit mr̃imonū se vē
dēs in seruū aut q̄liter cuiq̄ li efficia
tur seruus dissoluat mr̃imoniū. ℟.
q̄ nec valet vēditio q̄ se vēdidit q̄a
nō ħz ptātē sui corporis. xxxiij. q. v.
q̄ ꝺco nisi vxor ad ħ ꝓsentiat. Hoc
limitat. S. B. in. tuj. di. xxxvj. verū
q̄tū ad eā seruitutez q̄ ipediret quo
ad redditionē debiti sec⁹ in alia seruī
tute q̄ nō ipedit. Aduerte tū q̄ ħz er
roz ipediat mr̃imoniū nō tū obligat
ad culpā ꝺbētes q̄ erāt nec ēt scien
ter ꝺbētes cū seruo solūmō peccat
& credo mortalr seruꝰ vel ancilla qui
sciēter ꝺbit cū libera ignorāte eū ser
uum vel ancillā q̄z videt eis quantū
in ipso est dolū & in re notabili infer
re & multo magis peccāt mortaliter
si cōmiscent cum eis licet nō peccēt
ipsi liberi cristeni in bona fide.

Impedimentuz v. dicit

veruntamen castitatis tūn no. q̄ oē votū castita
tis emissuz obligat ad id q̄ est ꝺ̃ vnū
q̄ē de essentia mr̃imonij vt supra pa
tuit. Et tō ꝑz mr̃imoniuz ꝺpedit & ñ
sit tale votū solēne talr ipedit q̄ non
tz mr̃imonū post ꝓtractū tz ē nullū
Si vo nō sit solēne tz solū simpler ꝺ
pedit. q̄dē tz tū post ꝓtractū tz vt no.
in. c. ruruus. c. ꝓsuluit. & c. ilimitāte q
cle. vel voué. xxix. cā p totuz nec cu
res de opinioe Aug. q̄z dicit Ber.
in. d. c. rursuo tuitorē q̄z nō ē vxꝛ q̄a
tz vtrūq̄z votū eq̄liter obliget quo ad
deū tū eccl̄ia nolu & statuē vt matri
monū post ꝓtractū nō teneat nisi so
lū de ꝓtracto pꝰ votū solēne vt ꝑz p
c. vnicū de voto li. vi. & cōis opi. tā
canonistaꝝ. xxvj. q. i. & cle. vel vo.
q̄z theo. i. iij. di. xxxviij. q̄d ād sit votū
simplex vl̄ solēne vid. j. votū. i. §. 8.

17 ¶ Utr ꝺbēo pꝰ votū simpler peccet
mortalr. ℟. ꝺ̃z Bas. cal. i. d. c. rursuo
q̄ aut q̄n ꝓrahit ꝺz ainā. ꝓtractū

mrimoniū ⁊ sic peccat mortaliʳ ga
facē ꝫ votū. xxvij. q. i. nūquid. c. Aut ñ
huūt aiuz ꝓsumādi ꝫ religionē intrā
di añ ꝓsumptionez ⁊ sic nō peccauit
mortaliʳ ꝫhendo qz in nullo facit ꝫ
votū ⁊ sic ꝑcordia opi. ꝓtrariat.

2 ¶ Sz pone q̄ hūs votū simpler ca
stitatis ꝫhat nunqd ꝑterit ꝓsumare
sine peccō mortali. R. q̄ si ꝫrit aio non
ꝓsumādi ꝫ itrandi religionē ꝫ post
ꝫ ꝫrit mutat ꝓpositū ⁊ alter exigit
debitū q̄ reddēdo nō peccat morta-
liter qz ad hoc tūr nec mutādo ꝓpositū
peccat mortaliʳ qz nō erat illud ꝓpo-
situ firmatū sub voto ⁊ sic poterit eē
q̄ post votū simpler castitatis ga ꝫhat
mrimonū ⁊ ꝓsumat sine peccō morta
li sec⁹ si fecisset votū religiōis qz licz
possit ꝫhere sine mortali cū ꝓpolito
nō ꝓsumādi nō tñ poterit cōsumare
sine mortali peccō qz añ ꝓsumatoz ꝑt
illō iplē ꝫ ñ sic i ꝑfato cāu qz i religi
one talis ñ tūr itrare ⁊ ñ itrās tūr red
dē exact⁹ nec ob. c. vgies. xxvij. di. qz
itelligit de ꝓfitēte se carnali aio p⁹
votū aduerte hoc ⁊ i. §. ꝑcedēt q̄ si ta
lis ꝫhēdo cū itētiōe itrādi religionē
si videt q̄ illa cū q̄ ꝫhit notabiliʳ le-
dēt puta qz cū matoi diffi cultate m
uenīet aliū virum nō credo euaderet
mortale nisi itenderet ei satisfacere et
oino teneret ei satisfacere de damno.

3 ¶ Utz talis q ꝫrit p⁹ votū simpler ca
stitatis possit silr exigere sine mortali
peccō. R. gl. i. c. agathosa. xxvij. q. ij. ⁊ i
c. q̄d ⁊ in. c. placet de ꝓfer. ꝓfug. tz
q̄ nō ꝫ. glo. in. c. li qs votuz. xxvij.
q. i. recitat quosdā tenē q̄ soli ꝑma
vice peccat mortaliʳ. ꝫ nō poste: qa
p mrimoniū sequēs votū extinguit.
vt no. in. d. q. i. in. c. ⁊ videtur el. ij. ⁊
sequit Hosti. in. d. c. rursus ⁊ cōiter
doct. ⁊ hanc opi. dicit Lardi. in. d. c.
rursus tertiorem de iure. ꝫ Jo. an ⁊
cōiter sequētes i. d. c. rursus. dicūt ꝑ
mā opinionē tutiorē quā thxo. i. iiij.
di. xxxvij. cōiter sequūt possz in ꝑti
cta diuersitas reduci ad ꝓcordiā. vz
vt scōa opio hēat locū qñ qs si non
ꝓteret redderet se numis onerosiz al
teri parti marie si ille q̄ fecit votū sit
vir. qz sic petēdo ꝓp istū respectū nō
peccaret. ⁊ ꝑma opio loq̄t ⁊ itelliga
tur qñ qs soluī petit ad satisfactēduz
suo appetitui vt sic nō possit petē sine
peccō mortali. Si qs tñ vellet simꝑlr tenere q̄ post ꝓsumatuz mrimo
nū nō peccet exigēdo ēt ad satisfactē
dū sibi noli eū cōdēnare de mortali
qz de iure nō vī min⁹ vera ꝑs scōa ꝫ
sit tut⁹ nō exigere si pōt. q̄ si nō pōt
abstinere ab exigēdo petat dispensa-
tionem ab epō vt possit exigere. ⁊ q̄
epūs ex eā possit dispēsare i hoc casu te-
nēt cōiter moderniores i. d. c. rursus
⁊ eā legitia dispēsandi ē tale piculū.
qz diffi cile ē vt in medius vndiq qs
sitt laboret. Mā ⁊ epūs dispēsat pp pe
riculū fornicatiōis. vt post votū sim
pler castitatis qs ꝓtrahat. vt in. c. ve
nīens. q. cle. vel vo. Itē cū incestuo-
so. vt no. gl. in sūma. xxxiij. q. ij. §. de
pententibus ergo ⁊ in isto casu.

4 ¶ Utz supradict⁹ mortua vxore pos
sit aliā accipere. R. fm Hugo. ⁊ Ar
chi. xxx. q. i. de eo. ⁊. xxxiij. q. ij. antig.
q̄ nō qz votū nō erat ablatū ꝫ execu
tio voti de ꝓfer. coniuga. c. q̄dam ⁊
idē dicit Arch. de vxore q̄ ad ꝑceptū
viri fregit vota abstinētie ⁊ huiusmo
di sed tu dic. vt. j. votum. ii. §. xiij.

5 ¶ Sz pone q̄ ambo q̄ fecerāt votū ꝑ
castitatis simpler ꝫhāt sil nunqd tenet
mrimoniū. R. Jo. xxvij. q. i. i. c. li q̄
votū q̄ imo ꝫ ꝫ neuter poterit exigē
ꝫ si viderit alterꝫ affectare poterit cō
misceri ⁊ vterq̄ reddē debitū ⁊ h̄ ē verū
Pa. vbi dicit i. c. tua nos de iureiu.
q̄ si suspitio ē de incontinētia q̄ epūs
er offō rentegrabit vt vterq̄ possit
exigere vt no. gl. i. c. nosce. xxx. q. i. ⁊
l. c. q̄ vxo pari. xxxij. q. v. ꝫ si sine di
spēsatiōe ꝓtungent ꝫ Inno. in. c. du
dū de ꝓfer. ꝓtu. q̄ ples nō erit legiti
ma qz ñ ē ampli⁹ mrimoniū quo ad
exercitiū carnis. Idē tz gl. xxxij. di. c.
ministri. Idē dic si post ꝫctū ambo
fecerūt votū castitatis vt no. Pa. in
c. charissimus de ꝓfer. ꝓtuga.

6 ¶ Quid ō illo q̄ post votū simpler
iurauit alicui ō eā accipere. R. agit
pnias de iuramēto qz ñ valz. c. rur sus
q̄ cle. vl vo. silr ñ ꝫ votū simpler p⁹
iuramētū ꝑstitū ō ꝫhēdo ꝫ Hosti. ⁊
Bof. nisi sit de religiōe itrandā qz ꝑt
itrare religionē. c. cōmissuz de ꝓfon.

7 ¶ Utz hūs votū castitatis q̄rēs an te-
neat mrimoniū si ꝫhat sit ei rndēdū
R. q̄ q̄d dicūt q̄ ñ qz si dicat q̄ sic
dabit ei cāz peccādi si dixerit q̄ non
mētit. Alij dt dicūt q̄ ꝑt rndē q̄ te
nebit qz ⁊ papa h̄ facē go vo credo
q̄ ꝑt rndē q̄ tenebit dūmō talr gra-
uet fēm q̄ ñ sit ipūtādū rndēnt ꝫ ei
q̄ ex bono maiuz accipit si postea ꝫ
hat mariē qñ videt q̄ votū ñ ꝓfuat qz
ñ video qñ ñ possiz dicē facē volēti
oino maiꝰ malū q̄ poti⁹ illo dimisso
faciat mīn. xxij. di. nerui cū silibus.

Impedimentuz

Consanguinitas q̄ ē vinculū ꝑsonaꝝ ab eodē
stipite ascēdentiū vl descēdentiū carna
liū, ꝓpagato ꝫctū ꝫ Hosti. sūma co.
ti. Hec ꝓsanguinitas hꝫ treo lineas
ꝫ cōiter vocāt vna ascēdentiū altera ō
scēdentiū tertia collateraliuz. A ꝑma
q̄sq̄ trahit originē sicut ꝑ ⁊ auus ꝓ
auus atauꝰ ꝛc. ⁊ idē dic de mrē auia
ꝛc. In ea ꝓprietaʳ memoria ⁊ genus
vt ē filiꝰ nepos ꝓnepos abnepos et
sic silr filia neptis ꝛc. Tertia respicit
illos qui nec ipsi a nobis nec nos ab
ipsis trarim⁹ originē tñ ab eodē san
guine sūt, ꝓpagati vt duo frēs ⁊ eoꝝ
filij q̄ patrueles dicūt ⁊ filij ꝑfatoꝝ
⁊ idē i femino hꝫ ꝓbāt. xxxv. q. iij. c.
i. ⁊ p totū ff. de gra. l. i. ⁊ l. iur. ꝓsule ⁊
Hꝫ ēt h̄ ꝫsanguinitas gradū q̄ ōsert
dit sic gradus ē hmōdo distātiā ꝓ
nax q̄ cognoscit quota gnatōis diffā
tia due ꝑsone dukāt iter se colligit in
c. lr̄is. ⁊ c. q̄ dilectio de ꝓsan. ⁊ affi.
p. cui⁹ intelligentia no. iij. regulas.
Prio q̄ alr cōputāt gradus colla-
teraliū in linea de iure canonico. Alr
de iure ciuili nā duo frēs sunt fr ⁊ so
ror faciūt vnū gradū cū ꝑte ⁊ mrē de
iure canonico ꝫ de iure ciuili faciunt
duos qz ascēdis de filio ad ꝑtez ⁊ sic
ꝑmū gradū postea descēdis ō ꝑte ad
aliū filiū vl soroꝝ ⁊ sic ē sedo grad⁹
⁊ ō i mrimonio attēdim⁹ ad iura ca-
nonicā. Nō hui⁹ diuersitatis redditur
xxxv. q. v. i. c. ad ledēt ibi vō. Secū
da regula q̄ ꝑsona addita ꝑsone per
carnis ꝓpagatōez i linea ascēdentiuz
vel descendentiū addit gradū dēpto
stipite q ō ccmīt qz filius est de san
guine ꝑtis ⁊ matris vñ nō fit descē
sus p duos graduos ꝫ ntñ p vnū ō pa
tre ad filiū: vel ecōuerso. Nō qz sicut
vnus nō est numerus ꝫ principiū nu-
meri sic h̄. Itē si qs vult facē vnā fe
nestrā regrūt necessariō due colūne
ꝫ si alia vult addere sufficit vna sola
sic in ꝓposito tertia regula est q̄ in li
nea trāsuersali toto gradu persone ō
scendentes a stipite distant inter se q̄
to distant a stipite vñ nepos ex vno
filio ⁊ pnepos ex altero filio distāt a
se i eōdo gradu ex vna ꝑte ⁊ in tertio

gradu er altera pte Quarta regula ē
q̄ qñ psone distāt ineq̄liter a stipite
dz ꝯputari fz gradū magis remoti a
stipite vt q̄tū ille remotior distat a
stipite tñ intelligāt iter se distare. vt
c. vlti. de psan. t affi. Et li ꝓmeudo
eēt i pria q̄ cōputatio incipet a ꝓpin
quo. illa eēt seruāda pp scandalū.
vt in. c. ꝙ dilectio. de psan. t affi.
Ꝙ credo vez i ꝑdcō fz in ꝑcto te
ne vt dixi q̄ a remotiori dz fieri mētiō
fm. J. dicē impedimento. xvij.

¶ Sz q̄ro vsq̄ ad quē gradū cōsan
guinitatis ꝙpedit mīmoniū. ꝙ. q̄ ꝙ
dictamine legis nāe ꝙpedit mīmo
niū filij cū matre t filie cū pie Beñ.
i. relinquet hō patrē t matrē t adhe
rebit vxori. fz magis ē ꝑ uis nāle qđ
filiꝰ hēat matrē in tali turpitudine.
vt subiectaz. t ppea Philo. viij. de
aīalib⁹ narrat de camelo q cū coopē
ruisset matrē post cognoscēs iteruē
igeniatorē. Silr de equo q cū ꝓcu
buisset cū matre coopta. discoperta
cognoscēs, piecit se de alto t iterfecit
se. Er dictamīe legis diuie ꝓhibent
mīmonialr copulari ꝓsanguinei in
ꝑmo gradu t ſcdo i linea ꝛecq̄li con
sanguinitatis t affi. vt ꝑz leui. xviij.
q. Rico. te l. sup Josue. xv. limitat
vez. s. ne nepos accipiat amitā pp re
uerentiā fz q̄ patruꝰ accipiat neptez
ꝓcedit vt ꝑz ibidē qz frater Caleph
accepit eiꝰ filiā capta ciuitate. Er sta
tuto legis eccliastice, ꝓhibet mīmo
niū vsq̄ ad q̄rtū gradū inclusiue. c.
nō dz. de psan. t affi. Hec er Ricar.
in. iiij. dictiōe. xl. vñ ꝑdcēs infra ta
les gradus nulla lōginqtate annoꝝ
defendunt qn sint icestuosi. d. c. non
dz. Quidā hāc ꝓhibitōez vsq̄ ad
q̄rtū gradū dicūt verā in collaterali
bꝰ. s. fz i descēdētibꝰ t ascendētibꝰ te
nēt q̄ ē ꝓpena, ꝓhibitio. Nō qz ma
ior reuerētia vlreī parētibꝰ remotis
q̄ꝑpinqs t huiꝰ opinionis ē. Ricar.
vbi. s. Pe. Hugo. Ho. t Azo. in. i.
nemini. C. de nup. Sz ego credo cū
Bof q̄ nō sit ꝓhibitio ēt i talibꝰ nisi
vsq̄ ad q̄rtū gradū. qz cū. d. c. nō dz
loquatur indistincte de psanguinita
te nec nos distinguere debemus.

¶ Quid si duo ꝑhant fil' quoꝝ vnꝰ 2
distat a stipite qnto gradu vel scō.
alter ꝑmo vl scō. R. qō matrimo
niū fz. t q̄tus Hosti. dicat vez si al
ter sit in scō vel tertio fz nō si sit in
primo. qz vna caro censent cū stipi
te. tū hoc non teneo nec aliꝰ doctor
hoc fz t ideo tene q̄ fz matrimoniū. vt
etiā fz dix. et quo ꝓclude q̄ ipe trāsi
dispensationē a papa vt possit cōtra
here in tertio vel quarto gradu con
sanguinitatis quāuis er alio latere ꝙ
tona cū qua vult ꝓtrahere sit in ter
tio. nihilominus valet dispēsatio fz
Pa. in. c. qō dilectio. te psan. t affi.
qz quāuis dispēsatio ꝓtra ius sit stri
cte interpretāda. tū interpretari pōt
fm dispositionē iuris cōmunis. qđ
vult vt cōputatio fiat a gradu remo
tiori. t sic nō erit surrepticia talis ipe
tratio quāuis non sit expressuz q̄ ex
alia parte erant in secundo gradu cō
iuncti. Et fortiori poterit cum talib⁹
dispensare ille cui generaliter concel
sa est auctoritas dispēsandi in tertio
vel quarto gradu vt patet supra di
pensatio. §. ix. Et sic consuluit Joan.
cal. vt recitat. d. Jo. an. Anto. de scō
Georgio. in. d. c. quod dilectio.

Impedimentum septi-mum

dī cognatio spūalis q̄ qdē est q̄dā ꝑ
ximitas psonaꝝ prouenies ex sacra
mēti datione vel ad illud tentione.
Mā sicut hō per carnalē cognatiōez
accipit esse nāe. ita in regeneratione
accipit esse gr̄e. t de hoc habet. xxx.
q. i. oēs. de cognatiōe spūali. c. vlt o
Ēñ si talis cognatio ꝓcedit mīmo
niū nō solū impedit. sz dirimit post
Ꝛcum. xxx. q. i. c. i. t de cogna. spūi.
c. veniēs. Si vō sequiꝰ. nō dirimit.
fz ipedit quo ad exactionē debiti car
nalis si fiat sine necessitate ꝑdcō. vt. xxx.
q. i. ad limina. t scienter nō ꝑ errorez
c. si vir de cogna. spi. alias non fm
Theo. in. iiij. di. xlij. Ber. vō. t Ro
do. in. d. c. si vir videntur innuere q̄
scienter sine necessitate ꝑdcō ipsam
cognoscentē spūalē pōt ēt exigere. qa
nullo iure inuentē ꝓhibent. Hoc
idem fz Lar. ibidē. sed tuc' est pete
re dispensationē fm Pa. in. d. ca si
vir. t Host. qz glo. xxx. q. i. in. c. no
sce. t Jo. an. t. d. Anto. in. d. c. si vir
tenēt q̄ nō pōt exigere. t cū ipsis fz.
S. Tho. in. iiij. di. xlij. t potest epūs
dispensare vt exigat fm Pe. de pa.
exactus tamen reddere tenetur.

¶ Er q̄buꝰ sacramentis ꝑdcitur co 1
gnatio spūalis. R. q̄ er tribus solum
i. er baptismo ꝓfirmatione. t eathesi
mo. vt no. in. iiij. sen. di. xlij. t habet
in. c. q̄tus de cogna. spi. li. vi. Ītū
cognatio que ꝑdcitur in eathesimo fz
ipediat ꝑdcendū: non tū dirimit ꝓtra
ctum de cogna. spi. c. ꝙcto. t xxx. q. i.
si qs filiastrā. t est clarū p. c. p cathe
cismū. de cogna. spi. lib. vj. Et quid
sit eathecismus. vide. s. eathecismꝰ.

¶ Qualr computant gradus in co 2
gnatiōe spūali. R. Pa. in Rica. c. ti.
cieo. ¶ Prima dī paternitas. que ē
inter regenerātū t regenerantez. siue
ait ad sacrm. ēt si tenentes sint plures
vt in. c. q̄tus eo. tit. lib. vj. ¶ Scōa
est cōpaternitas que est inter regene
rantē ministrantē vel tenentē. seu te
nētes ad sacrm t genitores regenera
ti t ministrās vel tenētes si fūt cōiu
gati t ꝓsumauerūt matrimoniū trās
mittūt hāc cōpaternitatē etiā ad vro
rem siue virū. ita q̄ vxor cognita vel
vir efficit cōpater genitoꝝ leuati ab
altero coꝝ eo. ti. Ehartinus t li. vj.
eo. ti. c. nec dū. t. xxx. q. iiij. si qs sec⁹
si vxor nō esset cognita xxx. q. iiij. pⁿ
vxorio. Jō successiue qs pōt habere
duas cōmatres vxorē. ¶ Tertia spē
cies dicit fraternitas que ꝓtrahit in
ter regeneratuz t filios regenerantis
ministrātis vel tenētis ad sacrm. xxx.
q. iij. pietatū. t eo. ti. er Ivio, siue sint
nati ante hāc ꝓpaternitatē: siue post
eo. ti. c. tua nos. filij vero quoꝝ neu
tro ad cōpaternitatē est deuentū pōt
inter se libere ꝑdcere. nisi ꝓcludo ꝑ
rū hēret. q̄ scandalū gīaret. ꝑcū tñ
teneret. vt cōmunis teneat i. c. vtrū
eodem ti. nisi eēt talis ꝓsuetudo de q̄
i. dicā q̄ dirimit impedimento. xvij.

¶ Utruz filius vxoris er altero viro 3
sit frater spūalis filij spūalis matris
dicte vxoris prius cognite anteq̄z te
neret vir eius dcīs filiū. R. Be. in. c.
i. de cogna. spi. li. vj. Dicit q̄. d. Jn.
fz q̄ nō. qz nō reperit expressuz. Ihe
vero Be. videt tenere ꝛrū. qđ tenē
dū est ante scīm. sed post tene opinio
nem primā per rationē de q̄ in. sc. §.

¶ Utr pater spūalis licite possit cō 4
trahere cū sorore carnali filij spiritua
lis. R. q̄ sic t etiā cū eius filia t etiā
cū filia spūali sui filij carnalis. qz fz
cognatio spūalis a patre in filiū trā
seat. nō tū ecōuerso Ēñ nō habet ra
mos t ei edictus de matrimonio sit
ꝓhibitorū. de ſpō. c. cum apud. rr.

q.iij.§.si qs r.c.fe. Ideo nō egredie
tur ꝓsonas expressas q̄ in ſima ſunt
r.in baptiſmo. Et ſili dicas.r.in cō
firmatione. vt ꝑz in.c.i.eodē. lib.vj.
& per totū titulū decretalium eo.ti.&
ſit cōbinate. ¶ Nunc ſunt iter ba
ptizati & leuantem. ¶ Sēde inter le
uantē & parētes leuati. ¶ Tertie iter
baptizatū & filios leuantis. ¶ Quar
te iter leuatū & vroꝛē prius cognitaꝫ
leuantio. ¶ Quinte inter vroꝛē quo
cognitā leuantio & parentes leuati.

5 ¶ Sz nunqd extendit ad filios ille
gitimos leuantis ad filiū leuatū. ℟.
Pa.in c.martinus eo.tit.q̄ ſic fm
cōiter dicta.tex. eſt in.c.fi.eo.tit.& xxx.
q.iij.in ſūma etiam ad ſpirtos.

6 ¶ Nunquid etiam ad filios adopti
uos. ℟.q̄ non vt tenet glo. in.§. qō
autem.xxx.qō.iij.

7 ¶ An extendat ad fornicarie cogni
tam ſicut ad vroꝛē cognitam. ℟.fm
Archi.& Jo.an.in.c.i.eo.li.vj.q̄ nō
& dicit Pa.i.d.c.martinus q̄ eſt cō
munis opinio.& ideo eam tene quā
etiam tenet Ricar.in.tij.di.xlij. nec
cures de opinione contraria.

8 ¶ Querit an vir & vroꝛ in matri
monio cōſumato cōicent ſibi paſſiones
ſpirituales ſicut actiones. ℟. Pa.in
d.c.martin⁹ q̄ nō vñ filius ex altero
ꝓceptus ſi teneat ad baptiſmū nō ef
ficit leuans tm̄ niſi ſolū cōpater illi
us cui⁹ eſt filius nō alteri⁹. ¶ Quis in ma
trimonio ſit ei ꝓiunctus.xxx.q.iij.g.
ſpirituale in glo.& in.c.i.eo.ti.lib.vj

9 ¶ Utꝛ vir & mulier q̄ ſil leuauerūt
vnū filiū poſſint ſil ꝺuxre. ℟.ꝛz In
noc.q̄ ſic.& fac ter.cū gl.xxx.q.iij.c.
fi. Et nc ꝑz q̄ vir & vroꝛ ſimul vnum
leuare poſſunt ſz non ſit honeſtum.

10 ¶ Utꝛ nō baptizatus leuans vel ba
ptizans aliquē ꝺbat hanc cognatio-
nē. ℟.ꝛz Ricar.vbi.ꝺ.& Tho.& Pe.
q̄ non q̄ oīnm cognationū ſpūaliū
que facm contrahunt & oīum ſacra
mentoꝝ baptiſmus eſt fundamentū
vt in.c.i.de ꝓe.non bap.glo.tñ i.c.
in baptiſmate.de conſe.diſt.iij.tenet
q̄ ꝛz ſuſcipiens non efficiat cōpater.
ſit tñ baptizans qn̄tus nō ſit bapti
zatus. Et placet mihi.q̄ cū non poſ
ſit dici quis ſit pater illi⁹ quē bapti
zauit.ergo erit cōpater.ſecus in ſuſci
piente q̄ ex quo nō pōt eſſe ꝓ ſuſce
pti ꝑ decm.c.i baptiſmate. ergo nō
erit cōpater Secus in cognatiōe ſpi
rituali paſſiua. ꝛz gl.i.c.i.xxx.q.i.q̄
ſi q̄ baptizatus ꝛz filiū non baptiza
ti vel nō baptizatus tenens filiū ali
cuius baptizati efficit cōpater pfio
filij leuati & alterius coniugis illius
xp̄iani.ꝛz non ſit baptizata. ꝓcor.Al
ber. Item dic q̄ baptizatus licꝫ nō
confirmatus tenens in confirmatio
ne non trahit compaternitatem. vt
ſupra confirmatio.§.xj.

¶ Utꝛ non tāgens ꝛz ſimulāo ſe tan ti
gere & rīdens cum alijs patrino effi
ciatur cōpater. ℟.q̄ nō niſi tangat
vl tenēdo dū baptizat: vel leuādo ō
ſacro fonte: vel tenēdo ad ꝓfirmatio
nē. hoc ſequit Jo.an.in regula q̄ per
aliū ō reg.iur.li. vj.fac.c.ō his.& c.
ad limina.xxx.q.i.& Archi.i.c.i.e.tit.
li.vj.allē c.fīnli.ꝛc.oēs.xxx.q.i.

¶ Quid ſi teneat & nō rīdet per hoc 12
intendēs nō effici cōpater. ℟.ꝛz Ro
do.q̄ nihilominus efficit q̄ reſpon
ſio nō eſt de ſubſtantia. ſed tactus ſeu
tentio vel leuatio. Et q̄uis aliq̄ tene
ant q̄ neceſſario requirantur verba.
alij q̄ ſaltē ſigna ꝓ verbis vt recī
tat Be.in.c.ne dum eodem ti.li.vj.
tu tñ tene q̄ tactus & leuatio ſūt ſatis
ſigna equipolentia ꝓ verbis.

13 ¶ Quid ſi nō tangit pnēm ſz lintea
mē ſolū in quo puer eſt involutus. ℟.Ar
chi.in.c.quis re cogna. ſpi.li.vj.q̄
nihilominus ꝓtrahitur cōpaternitas
fm Hugo. Idem ꝛz Joan.an.& no.
Archi.xxx.q.iij.c.fi.& ſatis videtur
facere ter.in.d.c.quātus in verbo ac
ceſſerit. Pe.de pa.videtur tenere q̄
requiratur tactus.

14 ¶ Utꝛ iſta cōpaternitas poſſit con
trahi p̄ procuratoꝛē. ℟.Barſili⁹.& Lar.
vt recitat Pa.in c.veniens eo.ti.te
nent q̄ ſic Jo.an.& Archi.vbi.ꝺ.te
nent q̄ nō. Sz mihi placet opīo pa.
vt ante Sēcū nīſi monīū teneat q̄ ibi
eſt cognatio ſpūalis.poſt ꝓtractum
tenenda eſt alia opīnio.i.q̄ nō ꝺbat
Et idē dic in vniuerſis ite an poſſit ꝺ
bere ſili⁹ hanc cognationē per procu
toꝛē q̄ aſſ ſcīt ſic vt ſinguli de vniuer
ſitate ſint cōpatres.q̄ diſpoſitio ꝓce
pta in vniuerſitate reſoluit vt cōcer
nat ſingulos de ipſa ſi actus non ca
dit in vniuerſitate vt res non pereat.
facit ter.in.c.ſi ſnia.de ſen.excō.li.vj
& gl.i.c.romana in.§.in vniuerſitate
de ſen.excō.li.vj.ꝛz poſt ſcīt tene cū
Fede.ꝓfitio.xv.q̄ nō pōt ꝺbi.q̄ nō
habet aiam & non eſt baptizata.

15 ¶ Sed nunqd procuratoꝛ erit ipſe cō
pater in caſu in quo nō poſſit ꝺbi p
procuratoꝛem. ℟.Jo.an.vbi ſupra ꝛz
q̄ ſic.q̄ ꝛz non itenderet obligari tñ
q̄re interueniēs.& tō etiā extra qō agi
tur naſcit obligatio.vt.l.ſi ꝛo.q.in fi.
ff.cōmo. Sz ꝺnus ꝛz Fede.ꝓfitio.xv
& eā verioꝛē credit Pa.in.d.c. veni
ens. Facit qō no. Pe.de ant.q̄ dicit
tenens filium alterius quē credebat
paternitatē ꝺbere non ꝓtrahit cōpa
ternitatem cum non ſit filius illius.
Et ideo dic ante contractum verum
quod dicit Jo.an.& poſt contractuꝫ
veram opinionem Fede.

¶ Utꝛ baptizans vel ꝓfirmans effi 16
ciatur compater. ℟.olim fuit dubiū
hodie clarum.in.c.i.eo.ti.lib.vj.An
de quicunq; baptizat.ſiue in neceſſi
tate.ſiue habeat voluntatē ꝓtrahendi
cōpaternitatē ſine non dūmō bapti
zet efficitur ꝓpater.ſiue ſit maſculus
vel femina. ¶Hec ob.l.cōſensu.& l.in
oībus negotijs.ff.de actio.& obligā.
quia habent veritatem quando nihil
voluntarie fit.ſed hīc licet nolit eē cō
pater.tamen vult baptizare vel tene
re & ideo contrahitur facit.d.l.ſi ꝛo q̄
in fi.quia qui vult principale neceſſā
rio vult & acceſſorium.nec ob.quod
dictum eſt de procuratoꝛe ſecundus
opīnio.Feder.quia procurator non
tenet nomine ſuo ideo non vult nec
principale nec acceſſorium.

¶ Utꝛ ſpūales filij poſſint inter ſe ꝺ 17
ꝛxre. ℟.q̄ ſic & etiā cum adoptiuis.
vt uō.in c.vnico de cogna.le.

¶ Utꝛ pater poſſit tenere filiū illi⁹ & 18
qui tenuit ſuum. ℟. Pa.in.c.ſup co.
ti.q̄ ſic.q̄ non eſt ꝓhibitus.

¶ Utꝛ cpa poſſit diſpenſare vt ſint 19
plures qui teneant ad baptiſmum vl
ꝓfirmationem. ℟.q̄ ſic fm dūcum
de ſcō Georgio. in.d.c.q̄uis.

¶ Sed nunqd peccent plures tenē 20
tes. puta duo vel tres ſine cā diſpē
ſatione. ℟.ſi fz moꝛē patrie cōiter te
nent videntur excuſari a peccato fm
Jo.an.& Archi in.d.c.quātus.

¶ Quid de baptizato in domo p ne 21
ceſſitatem vl alio reſpectu. & poſſea m
ecclia ſolēniter. ℟.Tancre.ꝛz vt recī
tat glo.lxxviii.di.c.ſi ꝺbyteri.q̄ ſi qnis
miles baptizaretur.miles ſuſcipit ſa
cramentuꝫ.alr nō ficret iniuria ſacra
mento ꝛe conſe.di.iij.oſtēdit. Ideoc

idem videt tenere glo. in c. ij. de apo
sta. Sz tu tene cū glo. in. d. c. pbyte
ri nō est verū qz non ipsum ē nouus
caracter. Et sic tenēdo ꝓclude q̄ so
lū cōsanguinitas cōtrahet per illos q̄
tenuerūt in domo z nō per alios qui
tenuerūt in ecclia nisi forte illa q̄ cō
trahitur p cathecūnū si in domo nō
fuit cathecizatus. Sz hec vt dixi nō di
rimit matrimoniū post contractuz.

Impedimentum octa
uum dr cognatio legalis que est ꝓpinqtas
personaꝝ ex adoptione puenies.

1 ¶ Quot sūt eius spēs. R. tres. Una
est q̄ descendentiū q̄ est inter ado
tantē. z filiā adoptatā. vt in. c. vnico
de cogna. le. Scōa species est q̄si co
lateraliū. que est iter liberos natura
les adoptātis qui sūt in eius potesta
te. z adoptatuz l. qui in adoptiōe. ff.
de adop. Itē inter duos filios filio
rū adoptiuoꝝ scōm glo. in. d. c. vni
co. ibi. de nup. §. iter eas quoq; qd
limito vez si eoꝝ patres sūt arrogati
aliter nō. Tertia species est q̄si affini
tas que ē iter adoptatū z vroꝛē ado
ptātis z ecouerso iter vroꝛē adopti
ti z adoptātē. Sz nō iter ꝓz adoptā
tē z matrē adoptati. fm Tho. z Pe.

2 ¶ Utr hec cognatio legalis impediat
matrimoniū ꝛhendum z dirimat cō
tractū. R. fm Hugo. z Ricar. in. iiij
di. xlij. Jo. de ligna. z glo. z Pa. in
c. vnico. de cogn. le. q̄ sic. quia dicit
adoptiōe durante nuptie nō possunt
inter eos ꝓsistere ad idē in. c. i. z i. c.
per adoptionē. xxx. q. iij. Joan. an. z
specu. tenēt q̄ nō dirimat. Sz impediat.
Aduerte tn̄ q̄ prima species z tertia
semp impediunt z dirimūt sed scōa. nō
nisi ad tēpus. i. quādiu sūt in eiusdez
patrio potestate. Sz ea soluta vel moz
te vel emancipatiōe filij adoptiui vl
nālo vel alio mō quo adoptio habz
solui nō ꝓstat impedimentū. hoc ꝓz
insti. de nup. §. i. ij. z iij. z eo. titu. c.
vnico. z. xxx. q. iij. ita diligere dz hō.

¶ Utr cognatio legalis transeat ad 3
nepotem. s. filium filij adoptiui. R.
q̄ sic nec tamen hec cognatio habet
gradus. quia in eodez gradu attinet
pater filio z nepoti.

¶ Utr filius qui nō transit in pote 4
statem patris adoptātis possit cōtra
here cum filia nāli adoptātis que est
in eius ptāte. vel ecōuerso. R. Hug.
xxx. q. iij. in ꝓn. Host. z Jnno. tenēt
q̄ sic. Sz fm Pa. in. c. vnico. z gl. in
d. q. iij. §. qd aūt z cōiter doct. tenent
q̄ Sz nō transeant in ptātem adoptā
tis. tū impedit ne ꝛhere possit cū nā
li. qz per adoptionē acquirunt q̄daz
uia que per emācipationē dissoluū
tur. l. penul. C. de adop. z huc canoni
cū indistincte Sz z loquit de adopta
to nō de arrogato. Jdeo idē ius. z sic
pz q̄ etiā filius illegitimus qui non
est in potestate patris non potest cō
trahere cum filia adoptiua patris.

¶ Utr filius nāli arrogantis possit 5
ꝛhere cū filia filie adoptiue. R. q̄ sic
qz cū mulier neminem habeat in sua
ptāte eius filia nō pōt transire in po
testatē arrogatoris matris. z tō nulla
cognatio inest inter eos. ff. de adop.
l. ij pater. Secus esset in filia filij ar
rogati que in eius potestate erat quā
do fuit arrogatus: qz contrahere nō
posset cum ea fm Host.

¶ Utrū filij adoptiui possint ꝛhere 6
inter se. R. q̄ sic: licut nor. Hug. xxx.
q̄. iij. ita diligere. sed Hostien. non
admittit in arrogatis quamdiu sunt
in potestate adoptantis. sed in ado
ptiuis sic.

Impedimentum ir. dr crimi
nis. nā quedaz sunt crīmina q̄ ipedi
unt matrimoniū ꝛhenduz de rigore
iuris. sed non dirimūt Jctum. Et ser
no. in glo. c. q̄ pbyterū. de pe. z re. z
in gl. xxxij. q. ij in. c. hoc ipsuz in. §.
de penitētibus. Primū est incestus
de quo dic vt. s. Jncestuo. §. iij. Se
cundū vroꝛicidiū. Tertiū raptus spō
se alterius. Quartū leuatio ꝓprij filij
malicioſe facta de sacro fonte. Quin
tū pbytericidiū. Sextū acceptio mo
nialis in vroꝛē. Septimū de solēm
ter pntiētibus. Sz tū epūs posset dispē
sare rōne iuuentutis. xxxij. q. ij. anti
q. Sed tu dic q̄ sufficit licētia ꝓprij
sacerdotis. imo de Jsuetudine nō ser
uatur iste rigor: vt patet dispensatio
fm Ray. z Rodoñ. Uñ Jo. in. c. in
adolescētia. xxxij. q. ij. Sz q̄ inuentus i
cestuosus sine dispēsatiōe pōt ꝛhere
sed nō sexies. z tutius tū est petere di
spensationem quātus etiam non eēt
condēnandus si non peteret. de quo
dic vt. s. incestuo. §. iij. z. iiij.

1 ¶ Que sūt crimina que ipedūt con
trahenū. z dirimunt Jctum. R. q̄ sūt
duo primū cū qs viuēte vroꝛe ꝓpria
ꝛit per ꝛba de ꝓsenti cū alia. vl ecō
uerso vroꝛ cū alio vel fidē de ꝛhendo
dedit. z ad quodlibet istoꝝ secutū sit
adulteriū. vt in. c. fin. de eo qui duxit
quā pol. per adul. xxxi. q. i. relatum.
Aduerte q̄ ad hoc q̄ quodlibet isto
rū sit impedimentū requirit. primo
q̄ vter qz sciat q̄ alter eoꝝ dz contra
gē. qz si cū ignoraūte aliqs ꝛheret pol
tē vroꝛis prime. vt ē casus in. c. i. eo.
ti. Sz limitat Pa. ibidē si sup indu
cta fuit ignoratio toto tpe vite vroꝛis.
Et dz ignorans q̄diu nō habuit cer
titudinē vel probabilē opinionem.
vt in. c. inquisitioni. de sent. excō. alias
si certiorata de vita prime vroꝛis p
mitteret se cognosci nō posset iter eos
esse mīmoniū. d. c. fi. z sequunt cēte
ri doc. z tō dic per ea q̄ data fide
sequit adulteriuz qz purificant. d. c.
fi. Scōo requirit q̄ sit fides data de
ea accipenda. vel eā de fcō accepta
in vroꝛē qz si fides data nō fuisset de
ea accipēda in vroꝛē nō esset ipedi
mentū. Et aduerte q̄ alig volunt vt
pomt Ricar. in. c. ij. di. xxv. q̄ si so
lum nude ꝓmisit q̄ nō erit ipedimē
tū. sed opz sit fides data vel iuramen
tū interpositū. sed magis credo q̄ ēt
ex nuda ꝓmissione oriat istud ipedi
mētū: maxie añ fcm. Tertio requirit
q̄ post matrimoniū Jctum vel fidez
datā vel añ interuenīat adulteriū ga
solū adulterū sine Jctu vel datiōe fi
dei nō inducit istud ipedimentū nec
Jctio seu datō fidei sine adulterio. vt
c. significasti. e. ti. xxxi. q. i. c. i. Quar
to requirit q̄ matrimoniū primū eēt
validū qz si prima vroꝛ nō erat legi
tima nō erit ipedimentū vt in. d. c. li
gnificauit. Licet dederit fidē cū adul
terio. z sufficit q̄ primū matrimoniū
sit Jctū p ꝛba de ꝓsenti. Sz nō sit cōsu
matū. z ēt si eēt separata quo ad thoꝛ
vt in. c. significauit. z. c. er lras. e. ti.

¶ Sz quid si qs dedit fidē vni mu 2
lieri viuente ꝓpria sine copula tū. z
postea mortua vroꝛe accipit tertiaz.
Et ista tertia viuente cognouit illam
cui dederat fidē primo. R. fm Joā.
an. in c. si qs eo. ti. q̄ nō poterit mor
tua tertia eā habere in vroꝛē. qz con
stante legitimo matrimonio dedit fi
dē. z cognouit nec matrimoniū inter
mediū Sz remouere impedimentuz.
Fac. c. i scripturis. viij. q. i. z. l. singu-

larta. ff. si cer. pe. Sed Baspar calde rini tz Zuuni. z sequit Pa. in. d. c. li go qz per ipsuz videt recessisse a fide illi data. z per ꝯs nunc reperit solu adulteriu quod non habet impedire d. c. significasti. z hec tenenda post factum sed ante illa Jo. an.

3 ¶ Uxz ptrahens cu vna de facto vi uente eius vroze qua mortua cotrahit cu tertia licite possit stare cum ea ꝝ. fm glo. que cotter placet doctoribus in. c. 1. eo ti. q sic si cu ista tertia mortua prima vroze ptraxit antequa ꝑsentiret tacite vel exꝑsse cu illa qua de fco tenebat qz matrimoniu nullu erat. Iz etia illa esset ignorans viuente prima. tu antecz cu alia Zbit cotrahendus est cu ea cotrahere si ignorabat eum habere vrozem sed ipsa no z si cu plurib⁹ inscijs cotraxerat locus erit gratificationi fm Hosti.

4 ¶ Pone q qd ꝑmittit fide Berte q si sibi ꝑsentiet post mortem sue vroris accipiet in vroze illa qua sibi ꝑsanguinea Berte cōsulet que ꝑsanguinea ꝑsulit q acciptat Bertā. ꝝ. scom Astesanū. q si talis Berta vt ille q ꝑmisit, pbabilr credebat q cōsuleret de Berta. sic no poterit esse matrimoniu iter eos. qz esset in fraudem. Si tu q fide dedit aut Berta. hoc no estimabat sed de illa que ipsi Berte erat grata z hmōi sic poterit ea Berta habere post mortez sue vroris ꝝ consilium eius consanguinee.

5 ¶ Scom crimen est cu quis machinans est ad mortez alicui⁹ vt possit in viri vel vroze alter habere. Pro cuius intelligentia aduerte primo q si adulteriu no interuenit op3 q amb⁹. s. vrozatus z illa qua vult habere in vroze sint machinati in morte alterius z q mors sequat cum effectu. Aliter si vnus solu machinat⁹ fuiss morte cu effectu alterius no esset ipedimentu quin illu habere posset pq habendu morte alterius, paratu. vt no. Jo. an. z sequit Pa. in. c. sup hoc. c. ti. Iz doct. varie loquat in. c. 1. de ꝓuersi. infide. Si vo adulteriu interuenit sufficit machinatio vna tm cu effectu vt sit illud ipedimentum. Facit. ca. si q⁹ viuente. xxxi. q. i. Et sic intellige. d. c. super hoc. Sed si effectus homicidij. no interuenit. machinatio etiam cum adulterio non iducit istud impedimentum. vt nota. Jo. an. in. d. c. super hoc.

¶ Sed pone q interfecit alteru sed 6
no ea intentione vt alter haberet in coniugem sed ob causam aliam. ꝝ. q impedimentum istud non erit fz Ber. et Host. eu. in dicto capo super hoc. Idem dic vt supra p omnia si homicidium mandauit vel consuluit z sequutum est.

¶ Quid si ramm habuit. ꝝ. q si no 7
sit operatus aligd vt occideret ratihabitio no iducit istud ipedimentu. sine sit factu homicidiu noiuo sine non fm glo. in. c. si quis vxorē. xxxi q. i. z glo. in. c. i. de ꝓuer. infi. Uncē. z Jo. an. z Pa. in. d. c. quia edictus de matrimonio est prohibitorium. c. cum apud de spon. vide etiam quod dico. s. consentire. §. vlti. qsi in fi.

¶ Quid si alter coz q machinati sit 8
sit infidelis. ꝝ. q nihilominus conuersus non poterit eam habere. pro qua habenda vtrum eius occidit ar. d. c. primi. de conuer. infide.

¶ Quid si habens vrozem cōmittit 9
adulteriu cu Berta z sibi dicit. si no habere vroze acciperē te in vroze postea interficit vrozem. non tamen eo proposito vt Bertaz acciptat. ꝝ. Baspar calde. Et recitat. do. An. de seo Georgio in. d. c. sup hoc. q poterit berta accipere in vroze qz nec hic est fidei datio p vba ꝓmissa. nec homicidium fecit eo ꝓposito nec adnlteriu cu dicta machinatione. Sz car. ipsuz reprobat: dicēdo q no teneret matrimoniu cu dicta berta. qz no attendit qu adulteriu interuenit. an machinatio iteruenerit ex ꝓposito habēdi ea an non. Et istud tene ante feiss sed post factum tenerem opinionez. Calde. que est vertor de iure.

Impedimentuz decimu

dicitur cultus disparitas. Nam nullus fidelis siue baptizatus potest contrahere cum non baptizata etiā si sit catha cuminanec simpliter nec sub conditione conuertēdi ad fidē z si Zbit matrimoniu nullu est. xxviij. q. i. c. caue. z c. cum non op3. z ibi no. Hugo. spōtalia vero sub conditione si conuertatur bn valent. Unde quāuis no baptizatus crederet oēs articulos fidei tamen matrimoniu contractu cu tali a baptizato no tz. vt. d. c. caue.

¶ Uxz matrimoniu possit esse inter infideles. ꝝ. q sic. vt p3 in. c. gaudemus de diuor. viī si infideles conuertant piū stare in mrimonio ꝯcto fm ritus coz nisi fuerit Zctum in gradibus diuia lege ꝓhibitis de quibus habeo. §. Impedimentū. vi dicit tamē ibi. in. iij. di. xxxiii. q. posset cē q eoru matrimoniu no esset ꝓtra legē nature nec diuinā. z iī no teneret. puta qz esset ꝓtractu ꝓtra coz statuta ipsuz anullātia. qz si nihil possunt talia statuta ꝓtra matrimoniū inquātū sacramentū est possūt tamen inquātū est fedus humanū sicut solū est in infidelibus z ideo si ꝓuerterentur tales oporteret q denuo contraherent q no. ꝓ limitatione. d. c. gaudemus.

¶ Uxz matrimoniu infidelium exercu 2
set actum contingalē. ꝝ. fm sanctum Bona. in. iij. dis. xxx. q sic quo ad culpam z consequenter penam si affectio libidinosa non interuenta tamen acquirunt palmaz qz nulla data eis gratia ꝓpter defectum fidei.

¶ Uxz infidelis conuertens se ad fi 3
dem possit vroze dimissa alia fidelē accipere. ꝝ. pa. in. c. quāto de diuor. q eo ipso q alter coniugū non vult cohabitare fideli cōuerso. vel si vult cohabitare nō sine iniuria creatoris vel sine peccato dissoluitur mrimoniu in infidelitate Zctum z postea cōtrahere cum alia fideli. nec op3 iudex statuat ipse. sed sufficit clare ꝓnndat q no vult et cohabitare fm pa. in. c. gaudemus de diuor. Si vero vult cohabitare sine eius inductōe ad malum vel sine pcō. sic non pōt cū alia ptrahere infidelī viuente. iz no teneī cohabitare cū ea si no vult ꝓuerti. xxxvij. q. ij. si infidelis. Not. Ricar. in iij. di. xxiix. Si iī antecz aliam acciperit p vba de ꝓsenti cōuertat illa que ꝓius erat obstinata tenetur ea accipere nec aliā potest ducere vt notāt cōiter ibi. in. iij. di. xxiix.

¶ Quid si infidelis hēat plures vro 4
res. ꝝ. q illa cū q ꝓmo cōtraxit erit ei⁹ z si sit duas acceperit sic nulla erit vroz. nisi vna illaz habuisset ipedimētu quo ea accipe no potuisset. qa tūc alia eēt eius vroz. d. c. gaudem⁹.

¶ Quid de vroze que repudiata alter nupsit. ꝝ. q vir no poterit ei obicere fornicationez sed tenet si vult et cohabitare sine pcō eam accipere si vult vrozem habere aut saltem continere. d. c. gaudemus in glo.

6 ¶ Utz vir ꝓuersus possit intrare religionē vroze volente et cohabitare. ℟. ꝙ sic. ſm Hugo. in. d. c. si infidelis. Si vero cōuersionis eius sit aliq̄ spes non debet intrare ſm sanctum Tho. in. iui. dist. in. xxxix. ꝙ si non est spes conuersionis pōt intrare ꝓmissa vroze requisita de conuersione.

7 ¶ Utz vno ꝓiugū ad infidelitatē reuerso dissoluat matrimoniū ꝛctum inter ifideles. ℟. ꝙ non. c. ꝙsiunt. de diuor. vñ tex. i. c. ḡtō de diuor. dicit ꝙ sacſm fidei. i. baptismū ratū efficit coniugij sacramentum.

8 ¶ Quid si fidelis ꝛhat cuz hereticā vel scismatica. ℟. ꝙ tz matrimoniuz scōm cōmunē Tho. in. iiij. di. xxxix.

9 ¶ Utz mulier ꝓuersa ad fidē gaudeat ꝓmilegio dotiuz in. l. assiduis. C. ꝙ pōt. in pigno. habeant. ℟. Pa. i. c. placet de diuor. ꝙ sic allegat multa.

10 ¶ Quē dz sequi proles infidelis. ℟ si ē adultus sequat quē voluerit si ꝛminor cuz salus eius ꝓpendeat a parentibus dz sequi fidelē vt probatur in. c. er litteris de conuer. infide.

Impedimentuz viij. dicitur. metus seu coactionis qō impedit ꝛ dirimit matrimoniū er ipso cōtractū. c. cū locū de sponsa. Sciendum tñ ꝙ dupler est coactio de qua in. l. i. ff. qō metus cā. l. absoluta p vim. vtputa cū ḡo capitur. ligat. ꝛ hec nō pōt cadere in ꝓsentiuz tz bene in copula carnalē. vñ in cāu quo copula faceret matrimoniuz sic coacta copula nō facit. ar. ꝯo. di. ꝓbyteros de spō. veniēs el. ii. xxxj. q. ij. c. i. ꝛ. ij. Aliud est coactio cōdītionalis. i. coactio per metū. vñ si metus sit iustus vt ille q̄ pōt cadere incōst antē. i. mulierē quo ad mulierem ḡo minor metus excusat. vt no. gl. in. d. c. cū locum vel virū quo ad viros. Ideo ter. in. c. ꝓmultationi de spon. pp hoc dicit metus q̄ possit cadere in constantē. sic matrimoniū tali metu ℣ctum ipso iure est nullū. vt tenet glo. in. c. veniens. el. i. de spon. ꝛ cōmuniter doc secus si cōtrahatur ex minori metu quia sic contractum tenet ꝛ de hoc vide ꝛ dic vt infra ꝓxime. §. vij. ꝛ viij.

¶ Quid si ratificetur per sequentem consensum tacitum matrimoniū inito contractū. ℟. ꝙ matrimoniū erit verū si alter pseuerat in puberi ꝛtate libero quia tz consensus tacitus per se nō sufficiat ad matrimoniū cōtrahendū sufficit tamen cum exactione exteriori que precessit ſm Ricar. in. iiij. di. xxix. quid notabis.

¶ Quid si matrimoniū metu cōtractum confirmetur iuramento. ℟. magis probabiliter ſm Rica. in. iiij. di. xxix. ꝙ non tenet. quia quod non est non potest ratificari. ꝛ de hoc dic. vt ℣. Iuramentum. v. §. ij.

¶ Utz per copulā sequentē ratificetur. ℟. ꝙ non nisi consentiat in matrimonium licet ꝓsumatur consensisse si non reclamat si potest secundum ℣de. in. iiij. dist. xxix.

¶ Quid si metus mortis carceris ꝛ hmōi. qui pōt cadere in constantem nō inferat ꝓsone q̄ dz ℣here tz ei⁹ filijs vel filiab⁹. ℟. ꝙ nihilominꝰ redditur mīmoniū nullū tz Ricar. vbi ℣. Mā idē iudicū sit de metu q̄ iferē ꝓsone. ꝓpter cum eo qui infertur per sone filij ꝛ vroris ꝛ huiusmodi.

Impedimentuz xij. dicitur. vñ aduerte ꝙ si qs post susceptionē ordinis sacri. i. sacerdotij diaconi aut ſubdiaconi ℣hitz matrimoniū

nisi dirimit. vt i. c. vnico ℣ vo. li. vi. ꝛ ē excōicatio ipso facto vt i cle. eos. de ꝓsan. ꝛ aff. Si vo ℣hitz post susceptionē ordinū nō dirimitur. tz in officijs nō ministrant si sunt clerici occidētales. ꝛ dīficia nō assequūtur. ꝛ iō ordo sacer impedit ꝛ dirimit nō solum impedit.

¶ Sed quid si sacer ordo supueniat mīmonio tam ℣cto nunqd dirimit ℟. dic vt. j. matrimoniū. iiij. §. viij. cum sequentibus.

Impedimentuz xiij. dicitur ligamen tis sez cū qs alteri ꝓiugi est ligatus.

¶ Utz alligat⁹ alteri p spōsalia possit eū altera ℣here? vide sponsalia. §. xx. cum seq.

2 ¶ Utrū obligat⁹ matrimonialr alteri possit cū alia ℣here. ℟. ꝙ nō ꝛ hic qui nolle suo nō iussu ei⁹ in cuius est ꝓtate vel nolle ei⁹ quā hz ꝓtate bona spōsalia ℣cerit vel bonas nuptias fit ifamis ipso iure. l. i. ſ. ff. de his q̄ no. ifa. ꝛ efficit bigam⁹ tz qō dicit. ℣ bigamia ꝛ dz ieiunare p. xl. dies i pane ꝛ aq̄ qs vocant carenā. i. q̄drigesimā sic dictā qr caret cibis ꝛ. vii. seq. ānis penitere. ex accepisti ℣ spō. duorū ꝛ no. ꝙ sponsalia ꝓpe sunt p ꝛba de futuro ꝛ nuptie per ꝛba de ꝓsenti. vt no. glo. i. l. i. ff. de spon.

3 ¶ Utrū ex dispēsatiōe pape p⁹ mīmoniū ℣cti possit qs alteri nubere. ℟. ꝙ si matrimoniū nō est cōsumatū papa pōt dispensare vt no. i. c. ex publico de cōuer. ꝓiug. Vñ dicit hosti. er publico ꝙ papa ex ꝓsensu vtriusq̄ uere mīmoniū nō cōsumatū dissolui alia causa subsistente tz de potestate ordinata nō potest sine cā. ꝛ cuz hoc dicto hosti. transeunt cōiter doct. Si vero mīmoniū est cōsumatuz inter fideles sic papa nō potest dispensare qr cum matrimoniū consumatuz cōsistat in facto nō pōt hēri ꝙ infecto. xxxij. q. ij. si paulus. l. in bello. §. facte. ff. de capti.

¶ Utrū mulier credens virū mortuum posſit ℣here cum alio. ℟. ꝙ si veresimiliter ꝓsumit de eius morte sic ℣here pōt ſm aliquos. vt no. i. c. quoniam frequenter vt lite nō cōtestata. sed tu dic ꝙ op3 habeat certum nūcium de morte viri de spon. in pūtia. de sēbis nup. c. dūs. nisi velis dicere ꝙ satis est certificata qū habet violentas suspitiones post expectationez aliqualem. Et aduerte ꝙ vnus testis sufficit vt in. d. c. in pūtia. Excusatur etiā ab adulterio qū ꝓbabiliter credidit mortuū virū ꝛ cum alio cōtraxit. xxxiij. q. i. cum ꝓ tellicam an aūt possit exigere de bitū vel reddere. dic vt. ℣. iiij. impedimento. §. viij.

¶ Quid si qo credens vroꝛ viuere suā que tū mortua est ꝓtrahit cū alia ℟. ꝙ mīmoniū est ex q̄ nō vnū fz rodoñ. Hugo. tū in. d. c. cū per tellicam dicit ꝙ si credebat hoc ſibi licere etiā viuente sua erit mīmoniuz si modo ꝓma mortua est. Si vo non credebat licere sic matrimoniuz non erit qr nō maritali affectu sed adulterino ei cōiungit nisi postḡ scit ꝙ est mortua ei cōiungat maritali affectu ꝓseuerante alia parte in affectu maritali alo nō ꝛ ē verius.

Impedimentum xiiij. dī. publice honestatis iusticia q̄ est ꝓpinquitas ex sponsalib⁹ ꝓuenies robur ex institione ecclesie trahens ꝓpter eiusdem ecclesie honestatē. vnde ipedit

ꝛ dirimit tã matrimonia quã ẽt ſpõ
talia ſequentia non precedentia. vt i
c.ex ſponſalibus ō ſpon.li.vj. Et iſta
publica honeſtas iuſticie cũ ſit quod
dã ſimile affinitati ſõ ꝓcedu ſm illos
gradus ꝫ3 quos affinitas ſpedit vſq;
ad quartuz gradũ incluſiue.de qbus
dicetur.j.xv. Impedimento.

1 ¶ Quot ſunt ſpecies publice honeſ
tatis iuſticie. ℞.q; oli duc.quartũ ō
ma que ℨbebatur ex ſecundis nupti.
puta petr⁹ vroꝛẽ habebat. quo mor
tuo eius vroꝛ accepit aliũ vtꝫ ō quo
hñt filiũ vl filiã talio ꝓles cũ nullo
ꝓſanguineo. Petri poterat ℨbere ſed
affi. Alia q̃ hodie ℨ3 locũ.ẽ q̃ ℨbitur
ex ſpõſalib⁹ de futuro vel ex mr̃imo/
nio de ꝓñti nũdũ ꝓſumato ꝫ3 ℣a. i
c.ſpõſaz de ſpõ. Hñ nullus ꝓſangui
ne⁹ ſpõſi ꝑt acciperet talẽ ſpõſaz vſq;
ad q̃rtũ gradũ incluſiue nec econuer
ſo.c. Iuuenis.ꝛ.c.ad audiaz ō ſpõ.ꝛ
ſi accipit non erit ei⁹ vroꝛ q; dirimit

2 ¶ Quid regrit vt ſpõſalia iducãt ꝑ
fatũ ipedimẽtũ. ℞.q; gnq;. Pño q
ſint ℨcta a maioꝛib⁹ ſeptẽnio.ter.ẽ in
d.c.ex ſpõſalib⁹.ꝛ vt dicit ℣au.i.c.
Iuuenis vbi regrit etas certa reſpe
ctu diſcretõis nõ ꝑt hueniri. vt ꝑz in
etate ad ꝓfectoꝛez teſti. vt in l.q; etate.
ff.de teſta.ꝛ idẽ no.i.c.puluꝛes ℨ de
ſpon.ipu. Ideo oꝛ ꝓplcuerint ℨxn
tes ſiue ꝓ qbus ℨhunt. vij. annos.

3 ¶ Sed nunqd ſi maioꝛ ℨhit cuz mi
noꝛi ſeptẽnio. prio tñ ſeptennio oꝛia
tur publice honeſtatis iuſticia. ℞.q;
nõ ſm pa.i.c. Iuuenis.ℨ ſpõ.ꝛ in.c.
fraternitati.ō eo q̃ cognouit ꝓſangui
neã vro. ſue.ꝛ hoc ex ℨfectu conſen
ſus. vt in.d.c.ex ſponſalibus.

4 ¶ Pone q̃ talis maioꝛ cohabita
uit cũ minoꝛi ſeptẽnio ō ſpõſata ꝓ vꝛ
ba ℨ futuro ꝛ iterueniat exꝛordiatio
polutio vel ſit dubũ. an eã ſ̃ceperit.
℞.ſm pau. vbi.ſ.q; ex qnadã egla
te oꝛit publice honeſtatio iuſticia ſed
tñ nullo iure ꝓbatur.

¶ Scõz q; regrit vt ſducaꝛ iſtõ ipe ſ
dimentũ ẽ q; nõ ſint ℨcta ſnb ꝓditõe
Mã añ ꝓditõis euẽtuz nõ oꝛit iſtõ
ipedimẽtuz. vñ poſſet ℨhẽ cũ alĩq cõ
ſanguineo ſpõſi añ ꝓditõis euentũ.

¶ Quid ſi qs ℨhit cũ aliq̃ cũ iſta cõ 6
ditõe ſi eo placuerit ꝛ poſtea ſuenꝛ
et⁹ affinis vel aliꝰ ipedimẽtũ hñs q̃
cũ ea ℨhere nõ ꝑt de iuꝛ. ℞.q; ñ oꝛit
publice honeſtaꝫ iuſticia qz fuerũt cõ
ditionalia. ꝛ ſõ poterit ℨhere cũ eius
ꝓſanguinea. Nec ob.q; dicta ꝓditio
ſubintelligebaꝫ ẽt ſi ñ fuiſſet apposita
qz ſi nõ apponeret exꝓſſe nihilomin⁹
eẽnt pura ſz exꝓſſe apposita faciunt
ꝓditionalia ſm hoſt.i.c.ad audiẽtiã
am. de ſpõ.ꝛ Jo.an.i.c.ex ſpõſalib⁹.
vide qõ dix.ſ.nj. ipedimento. §.i.

¶ Quid ſi apponatur aliqua condi 7
tio que habetur ꝓ non adiecta. vt.ſ.
patuit tertio ipedimento. ℞. nihilo/
minus ſponſalia pura erunt ꝛ oꝛitur
iſtud ipedimentum vt in.c. vltimo.
de cõdi. appoſi.

¶ Tertium qõ requiritur vt ſit iſtõ 8
ipedimentum. opz qõ ſponſalia ſint
certa. quia in incertaz perſonam nõ
infertur conſenſus. nec oꝛitur iſtud
impedimenti.

¶ Quartũ opz qõ nõ defecerit ꝓſen 9
ſus. d.c.ex ſponſalibus. vnde cõſan/
guineus furioſi cõtinue poteſt eius
ſpõſaz ducere quã in amẽtia deſpõ/
ſauit cum ꝓſenſus defecerit. c. dilect⁹
de ſpon. xxxij. q. vij. neq;. Limitat iõ
Pe. de pal.ꝛ bene verum q̃ defe
ctus ꝓſenſus eſt apparens vt in pue
rio ꝛ amentibus. ſecus eſſet q̃ ẽnet

latens ſicut in illo qui ꝓtraxit nõ aſo
ℨhendi. ſed decipiendi. qz tunc oꝛit
iſtud ipedimentuz. qz eccla inſtituit
iſtud ipedimentũ pp apparentiã ho
neſtatis. ꝛ iõ impedit qz de intẽtiõe
nõ ꝑt ꝓſtare. ꝓfirmat ꝑ Aln. Archi.
Jo.and.ꝛ Jmo.ꝛ Bc.i.c.vnico. de
ſpõ.li.vj.q tenẽt q; ioco ℨhẽs ſiõ io
eo apte ꝓſtat nõ inducit publica ho
neſtas ergo ſt nõ ꝓſtaret inducꝛet.

10 ¶ Quintũ q; nõ ſint ℨcta poſt mr̃i
moniũ vel ſpõſa ia ꝑfecta. qz qs
ℨriſſet mr̃imoniuz vel ſponſalia ꝛ p⁹
viuente ꝑma ſpõſa ℨheret cũ aliqua
eius ꝓſanguinea nõ diriꝛnet ſponſa
lia precedentia.d.c.ex ſponſalibus.

11 ¶ Quid ſi ſponſalia ℨhẽtes habue/
runt tps debitũ ꝛ fuerũt pure ℨcta ꝛ
cũ certa ꝓſona ꝛ cũ ꝓſenſu ſed tñ ſue
runt nulla de iure puta cũ affine vel
cũ religioſo vel in ſacris aut cũ ma/
leficiato ꝛ hmõi. ℞. q; nihilominus
oꝛitur publice honeſtatis iuſticia. vt
m.d.c.ex ſponſalibus qz in mr̃imo
nio attendit potius honeſtas. l. ſemp
ff. de ritu nup. Nec ob.q; nulla oꝛia
tur obligatio ſz bñ publica honeſtas
que ipedit matrimoniũ ꝓtrahendum
ꝛ dirimit contractũ.

12 ¶ Sz qd ſi minoꝛes ſeptẽnio ℨcta
ſponſalib⁹ ꝓſeuerãt vocãtes ſi ſpõſuz
ꝛ ſpõſaz vel ſil̃ iacẽt vel ſe iuicẽ oſcu
lãt vſq; p⁹ ſeptẽnium ꝛ ex hñ mãifeſte
appet eos ꝓſeuerare in eadẽ volũtate
℞.q; ſi ex talib⁹ ſignis manifeſte ap
paret q; ꝓſeuerãt i eadẽ volũtate p⁹
ſeptẽniũ ꝓpleñ oꝛit publice honeſta
tis iuſticia vt no. in.d.c.ex ſpõſalib⁹
Alꝛ ſi nõ manifeſte appet ſz pduret
in eodẽ ꝓpoſito nõ oꝛit iſtud ipedi
mentũ vt colligit ex.d.c.ex ſpõſalib⁹

Impedimentum xv. ẽ affini

taſ q̃ qdez affinitas ẽ ꝓximitas ꝓſo
naꝝ ex copula carnali ꝓuenies oĩ pa
rentela carẽs vñ affinitas mediante
ꝓſanguinitate ꝛ carnali cõmixtiõe ꝑ
pagaꝝ iõ ꝓſanguinitatẽ imitaꝫ ſz i ℏ
differt qz ꝓſona ꝓiũcta ſiñ addita aſi
cui ꝓſone ꝑ ꝓpagationẽ ſit ꝓcepa
eiuſdẽ nãe ſz in differẽti gradu vñ ñ
mutat gen⁹ attinẽtie ſz mñ graduũ. ſcũ
ꝓſona addita ſine ꝓiũcta ꝑ copulam
carnalẽ alicui ꝓſone nõ fit ꝑticepa
eiuſdẽ nãe ſz q̃ñ ꝓiungit ab extrinſe
co. vñ ꝓiungit alio genere ꝓiunctio
nis ſed i eodẽ gradu. Et iõ ꝓſona cõ
iũcta ꝑ carnis copulã ſanguini alte/
ri⁹ iducit ℏmũ gen⁹ affinitaꝫ ꝓſona
vo addita ꝑ copulã ꝓſone q̃ ꝓmum
inducit gen⁹ facit ſm genus ꝛ ꝓſona
addita ſcde inducit tertiuz gen⁹ vbi
gratia. vroꝛ ffri mei ẽ mihi affinis i
ℏmo genere ꝛ i eodẽ gradu q̃ ff me⁹
ꝛ religs ꝓſanguineis meis in eo. gra
du q̃ ſũt mihi ꝛ in ꝓmo genere. Alia
ꝓſona q̃ nõ eſt mihi ꝓſanguinea nec
affinis aliũde ſi ꝓũgaꝫ cũ ꝑfata vro
re ffris mei erit mihi affinis in ſcdo
genere ꝛ ꝓſanguineis meis ꝛ i eodẽ
gradu q̃ ſum⁹ ffri mei. Tertia vo per
ſona aliũde nec ꝓſanguinea nec affi
nis ſi ꝓũgaꝫ ſcde ꝓſone ꝓiũcte vro
ri ffris mei erit mihi affinis in ſcdo
genere ꝛ ꝓſanguineis meis ꝛ i eodẽ
gradu q̃ ſum⁹ ffri mei. Tertia vo per
ſona aliũde nec ꝓſanguinea nec affi
nis ſi ꝓũgaꝫ ſcde ꝓſone ꝓiũcte vro
ri ffris mei erit mihi affinis in tertio genere
affinitaꝫ ꝛ ꝓſanguineis meis. ita no.
in.c.nõ dz.de ꝓſan.ꝛ affi.

¶ Quo ipedit affinitas mr̃imoniuz ꝛ 1
℞.q; ſi ℏmõi ſit ipedit ꝓtrahendũ ꝛ
dirimit ℨctuz in ꝓmo genere tñ ho/
die ꝛ vſq; ad q̃rtuz gradũ incluſiue vt
ſ.d.c.nõ dz ſz olim ipediret ẽt i ſcdo
ꝛ tertio genere vt. xxxv.q.nj.ꝑ totiz.
vñ ꝓſona cognita carnaliꝛ ab aliq̃ cõ
ſanguineo nõ poterit ℨhere cũ aliq̃ ō
illa ꝓſanguinitate q; non diſtat vltra
q̃rtuz gradũ ab eo ꝓſanguineo q; eaz

cognouit ⁊ exrio. Et si ꝑhīt nō ꝫ matrimoniū ⁊ itelligit ꝓbitū i infinitū in linea recta ſm vnā opi. quā nō teneo vt. s. diſti. ipedimenti. vſq; §. i.

2 ¶ Quid ſi affinitas iuueniat i mſmonio tā ꝛcto ꝓba de ꝑſn ꝫ nō cōſumato. ℟. q nō dirimit cū vt in. c. ij de ꝓſan. ⁊ affi. ⁊ ille ꝙ quē ꝛcta ē affinitas nō ꝑōt petere debitū ſine peccō mortali. ſed dñ tenet reddere de rel ſterpetratiue petēti ꝑe. de pal. ꝫ qō ſi mſmoniū nō ē ꝓſummatū qz nec ēt reddere ꝑōt ſine mortali peccō. q: ꝑōt religionē intrare. Sed hoc nō credo qz ꝫ poſſit non tñ tenet intrare.

3 ¶ Sed nunqd epūs poterit diſpēſare cum tali vt ēt exigere poſſit ſine peccō. ℟. vt. s. inceſtus. § v.

4 ¶ Vtrū remaneat affinitas ꝑ mortem ꝓlone cognite. ℟. q ſic qz eſt vinculum perpetuū.

5 ¶ Vtrū coit⁹ fornicarius cauſet affinitatē. ℟. q ſic ꝓ oēm coitū ordinatum ad carnis ꝓpagationē ꝓ quem cōſanguinitas ꝑhī poſſit ꝑhīt affinitas nō aūt per coitum extra vas vel ſodomiticū ⁊ hmōi. xxxv. q. iij. extra ordinariam ⁊ de eo qui cogno. ꝓſan. vro. luc. c. ffinitati ⁊. xxxv. q. v. ffinitatis Sofre. iñ ꝫ abſurdū ꝑhī affinitatē ꝓ fornicariū coitū ēt ordinatū ad gnationē ⁊ iō ꝫ non ꝑhīt niſi ex primitate ꝓueniēs ex nuptiis. vt ꝓ3 in. l. nō facile. §. ſciendū. ff. ō gradib⁹. Sed ꝑrium cōiter teneſ. Et ſic ſerua ⁊ ille. §. ſciēdū loquit⁹ de affinitate ꝓ quā defert hēditas ad aliquez.

6 ¶ Quid ſi clauſtrū pudoris ſtraunt ꝫ nō ſemel emiſſu. ℟. q affinitas nō ꝑhīt ēt ſi mulier ſola emiſſiſſet ſz ḡz vno clauſtrū nō intret ſz tñ ſemē vtrūmq; ꝑhītur affinitas qz ꝑōt fieri generatio ſicut fit in balaco vel in demonibus ſuccubis ⁊ incubis.

7 ¶ Quid ſi vir intrās clauſtrū emittit ſemē ⁊ nō mulier ℟. pau. i. c. ffinitati de eo q cogno. ꝓſan. vro. ſine Inno. ibidē ꝫ q nō ꝑhīt affinitas ſz q op3 ſimul emittat tam vir ḡz mulier idē ꝫ Hoſti. in ſūma ⁊ Aug. i. d. c. extraordinaria ſz ipſe pa. dicit q hoſti. i. d. c. ffinitatj dīc q ſuffic q vir emittat i clauſtro pudoris ꝫ nō mulier ñ emittat qz ſm medicos ꝑōt fieri gnatio. Et hoc ſeḡt Fede. ꝓſi. cccc. Et vi ſeq pau. ⁊ iudicio meo ēt Inno. i. d. c. ffinitati. ⁊ Rodo. ⁊ pe. ō pal. i. iuj. alr beata virgo ñ potuiſſet effici mr ⁊ virgo ſi opoueret mulierē ſemiare

Impedimentum decimū

dr ꝑpotentia coeūdi q qdez ē vitium ai vel corꝑis vel vtriuſq; q qo impedit aliꝫ carnalr cōmiſceri ꝫ Raym.

¶ Quot ſunt eius ſpēs. ℟. q tres ꝑ 1
ma dr nālis vt frigiditas in viro aut o i muliere ⁊ defect⁹ etatꝫ in vtroq; vel altero. Altera ē accidētalis q̄ puenit a cā extrinſeca ⁊ accidentali vt caſtratio ⁊ tertia maleficialis que a demonib⁹ puenit.

¶ Circa frigiditatē ⁊ artationez dīc 2
breuiter q ad ℏ vt impediat mſmonium ꝑhendū ⁊ dirimat ꝛctuꝫ regrit ꝑmo q̄ ꝓcesſerit tale ipedimentū mſmoniū q: ſi aduenirет poſt ꝛctuꝫ nō dirimeret ꝫ eſſet rōnabilis cā diſpēſationis ſicnde ꝑ papā vel alter aptꝰ cōtrahere cū alio ſi nūdum erat matrimoniū conſummatū vt no. pau. i. c. er parte ⁊ in. c. er publico de cōuer. ꝓiu. Et idē dic de ipotentia accidēta li ſm eundē pau. allat. c. q; ſedē ⁊. c. ꝓſultationi de frī. ⁊ male. Sed ō reg rit q̄ ſit tāta q nullo mō poſſit coire tūc eſt ſm ꝑe. de pal. q ſit tal q ipe

diat actū ꝑpetuo ſaltē. q: ḥez ipediret effectū generatiōis. ſed nō actuꝫ q̄ eſt emiſſio ſeminis in vaſe nō eſſet ipedimentū. Tertio q ſit ꝑpetuū ipedimētū ita q nullo medicamie aut remedio poſſit remoueri q: li poſſ3 ſūm periculo mortis remoueri nō dirimeret. hoc no. i. c. t. ⁊. ij. xxxiij. q. i. ⁊ ō frigi. c. t. ⁊. ij. ⁊ q̄ſi p totū. Nec facto vtꝫ frigiditate que ē a natura aut in illa. que eſt p ſenectutem. quia quādo uō ꝑōt iuuari impedit. vt no. Ricar. in iij. diſti. xxxiij. ⁊ eadem ratione de nimia caliditate que coitum ipediret ꝫ. S. Tho. ea. diſtin. Quarto q ſit ignorās quando contrahit de tali impotētia. quia ſecundum ꝑdi. de pal. qui ſcit ſe vel alū impotentem ⁊ eu3 accipit non poteſt amplius eu3 dimittere. quo ad vinculū q: eſt verꝫ mſmoniū. vt i. c. ꝓſultationi ō frī. ⁊ male. ⁊ hec q̄tuor dic ēt regrī i ipēdimento accidētali. vt dictum est.

3 ¶ Sz qđ de eo q ḥz virgā erectam ſz nō ꝑōt emittere ſemē ꝓpter ipedimentū nāle vel accidētale. ℟. ꝑa. i. c. iſ. de frī. ⁊ malef. gl. xxxij. q. vñ. i. c. ij. q tz q ꝑ ꝑhīre ⁊ tz mſmonium. q: ꝑōt mulierē ꝓuocare. ꝫ cōiter tenetur ꝛctuꝫ q: er quo uō ꝑōt habere actū generādi ꝑōt mulier dicē. ego volo effici mater vt in. d. c. i. i fi. ⁊ ſic tene ſi aūt ꝓceſſit ꝛctū mſmoniū tale impedimentū ⁊ non ſit remediabile

4 ¶ Vtrū mulier ꝓpter aritudinē ſe parata a primo viro ⁊ ꝓiūcta ſecōo q̄ efficit habilis ꝓmo ꝓpter vſuꝫ ſecūdi ſit reſtituēda ꝓmo. ℟. ꝑa. i. c. ffinitatis eodē q ſi nō poterat ꝓiūgi ꝑmo viro antea ſūm ꝑiculo mortꝭ p alī ſecōo q̄ri ꝓmo ñ fuit mſmoniū vt ꝫ Hbbas ⁊ ꝑet. ⁊ ſeqr Jo. an. i. d. c. fraternitati i fi. q: vxr limita q̄ aperte appet ō diſſimilitudie mēbroꝝ amboꝝ als eſſet reſtituēda q: videt eccliā decepta. Et ſic ꝓcorda doc.

¶ Circa etatē ꝙo vt no. dixi. etas ad 5
ꝑhendz ſpōſalia ē ſeptē ānoꝝ ꝓpletoꝝ. vt i. c. vnico de deſpō. ipuber. li. vj. Sz i mſmonio regrit q̄ vir habeat ꝓpletū. xiij. an. ⁊ mulier. xij. vt i. c. puberes. ⁊. c. ꝓtinebat de deſpōſ. impub. Añ ſi aūt illud tps ꝑhat ñ erit mſmonium ꝫ ſpōſalia. ci. vnico de deſpō. ipu. li. vi. Et hoc vr niſi malicia ſuppleret etatē. ⁊ tūc eſt ſm Tā cre. ⁊ Hoſt. i. c. de illis el. ij. ō deſpōſ ipu. q̄ſ ſe inuicez cognouerūt alr nō Sz tu dic cū Jo. an. q̄ ſuffic q ſint erpti copulā carnis ſi nō inicē. ſaltē cū aliꝭ. Añ exponit illō malicia. i. vigoꝝ ualio ſeu potētia coeūdi ſupplet etatē q ꝓ3 i. d. c. ō illis ibi potuerūt ꝓiūgi. Et iura q̄ dicūt q mſmoniū ꝫ ſi ſunt primi pubertati ꝫ doc. in hoc ſit diuerſa ſterpretatio. Tñ tu hec itelige cū Hoſt. i ſūma q: eſt ꝓria etati q̄ñ ē viri potēo q̄ per experientiaꝫ ꝑōt ſciri. d. c. puberes ⁊. c. a nobis ō ō ſponſ. impu. Añ gl. i ſūma. xx. q. i. refert Br. dicētez q̄ puer. ix. ann. reddidit nutricē ꝓgnantez. Et Alber. in ārto dicit ſe vidiſſe puellam. ix. ann. conceꝑiſſe ⁊ in decimo ꝑperiſſe.

¶ Sz qđ ſi puer pubes ⁊ habil etate 6
ad ꝑhendz ꝑhīt ⁊ eſt ipotens ad eundū. ℟. gl. ꝫ q mſmoniū ñ ē valiđ i. c. puberes ⁊ ſeqr ibi Pa. ō ō ſpōſa. ipu. Quia qui ꝑhere actū generandi non poteſt dr puber ergo aſſimilat ipuberi ⁊ facit ili ō. c. puberes

qz et ꝯ ſpedimẽtũ nõ ẽ ꝑpetũ nõ re
ſtat qn ſit mr̃imoniũ alr iſirm⁹ ipo
tẽs nũc ad coeũdũ nõ poſſ ℨere ꝙ
falſuz ẽ. t ro erit mr̃imoniũ. ſi ſi l.e
viij. nõ poterit iudicabitur ſpedimẽ
tum perpetuũ t ſic diſſoluet.

7 ¶ Sz nũqd precẽſt q ℨhũt mr̃imo
niũ an cebuã etatẽ. ℟. ℔z pe. ō pal. in
fi. ꝙ ſic moraliter ſi ſine iuſta cã t
lnĩz ebi contrahant. qz ℨ phibitionẽ
c. ſi. de deſpõ. impu.

8 ¶ Sz pone ꝙ ſ⁹ ſeptẽnio fuit co
gnita a ſpõſo mag. riij. ℟. Jo. de
deo ꝙ erit mr̃imõiũ. ℔z pa. i. d. c. cõi
nebat tz ꝙ nõ erit ꝯtumcunqz fue
rit cognita. qz non hz ℨcurſum aptũ
ad mr̃imoniũ ℨhendum niſi eſſet
nullũ diſcreta t doli capar.

9 ¶ Pone ꝙ dictꝰ ipuberes q p⁹ ſe
ptẽniũ ℨrerũt mr̃imoniũ ꝙ iurio in
terpetratõe ſt ſpõſaliave i. c. vnico ō
deſpõ. ipu. li. vj. pleuerãt vſqz ad ple
nã pubertatẽ t i pubertate iteruene
runt oſcula t ampler⁹ t dona nũqd
erit mr̃imõiũ. ℟. ꝙ ſi iteruẽũt copn
tz ter. ẽ clar⁹ in. d. c. vnico ꝙ ſic effi
citur mr̃imoniũ. Si vo copula nõ i
tercenit neqz cõſenſus erſſius poſt
pubertatẽ ſic opi. ẽ diuerſa. Jnno. tz
ꝙ nõ efficit ꝙ quoſcũqz alios act⁹ ex
copulã vel nũi ad eã. Hoſt. vo ſu
it vari⁹ i. c. attestatões ō deſpõ. ipu. t
i. c. ad id ō ſpõ. arch. i. d. c. vnico p⁹
multas opini. vſ ℨcludeſ ꝙ non ſit
mr̃imoniũ, niſi interuenerit vl nou⁹
ℨſenſus erſſius vel copula vl tradu
ctio ad domũ. t hoc vſ ſeq Blanus
Elicẽ. t Boſ. in. c. lras de deſpõſal.
ipu. Pa. i. c. fi. de ſpon. tz ꝙ ꝙ oſcu
la tocalia t ampler⁹ t hmõi ſigna ef
ficũt mr̃imoniũ alle. glo. t Jo. an. in
d. c. vnico Ray. tz ꝙ ſi qñ ℨrerunt i
tendebãt ℨhrr̃ mr̃imoniũ ſic nõ erit
nec mr̃imoniũ nec ſpõſalia. ¶ Fi
moniũ qz etas ipediebat ſpõſalia. qz
ℍ ñ itendebant nec vba ad hoc pñt
referrt t ſic aduenĩẽte pubertate ẽt ſi
ſequat copula ñ erit mr̃imoniũ nec
vez nec ꝓſumptũ. Si vo qñ ℨrerũt
itendebãt ℨhere ſi nõ vt agebãt ſal
tẽ ꝯtũ valere poterat ſic erũt ſpõſa
lia tnõ inducẽt mr̃imoniũ niſi aut ꝙ
copulã aut ꝙ ℨſenſum euidẽter exꝓſſ
ſuz. t ſic ſtelligit tert. d. c. vnici. Ego
vo ſalno meliori iudicio iurta illõ. l.
claudi⁹ felix in fi. ff. q po. in pi. ha. di
co ꝙ ad hoc vt mr̃imoniũ ℨcumꝰ in
ter ipubes ꝙ iurꝫ iterpetratõe dr̃ ſpõ
ſalia efficiat mr̃imoniũ vez oz ſter
uenĩat non⁹ ℨſenſus i mr̃imoniũ⁹ er
ꝓſſius cũ aliqb⁹ ſignis vnnocis hoc
ẽ talia ſigna fieri nõ poſſunt fieri legi
tie nec ſoleãt fieri niſi cũ vroze i legi
timo mr̃imonio ℨiuncta. Iſti dẽ ſter
ſequiſ theo. i. iuj. di. xxvij. ꝓz i ar. ꝙ
i. minorẽ. ff. ō ritu. nup. t p. d. c. atte
ſtatões. t qs ibi no. t iõ ſi poſt pub
tatẽ amboz nouũ ℨſenſuz habuerũt
oſtẽſuz p aliqs ſignũ ꝙ ſolũmõ ℨtu
gib⁹ exhiberi ſolet ſic idubit ℨter ma
trimoniũ efficiũ. Si vo nouũ talem
ℨſenſuz i pubertate nõ habuerũt. ſz
ſimplr ꝓſeueraũerunt in tali opinio
ne nihil de nouo xterminãtes tũc
reduco doc. ad ℨcordiã. Et dico ꝙ ſi
itercellerũt act⁹ q non ſolent fieri niſi
cũ vroze vt traductio ad domũ habi
tatio mutua ſeoꝛſũ t hmõi ſic talia ſi
gna faciũt mr̃imoniũ ꝓſumptũ t ſic
itelligo t limito deĩñ Bl. Jo. t pa.
ac ceteroz. Si aũt ſigna exhibita poſt
pubertatẽ ſunt ſigna q ẽt ſpõſis ō fu
turo exhibẽtur vt ſ aliqb⁹ locis oſcu
la t ampler⁹ t hmõi ſic non facium
mr̃imoniũ nec vez nec ꝓſumptũ qz
ō nõ ꝓbat eẽ ꝙ ad hoc ꝓſingit abſ
ſe. l. neqz natales. C. de ꝓbati. c. ſi. de
trãſla. ꝓl. t ſic itelligo Jnn. cũ ceter.
Aſtam concordiã vt tenere do. Ant.
in. d. c. attestatões. t ō iſtio vltimo ñ
loquiſ. d. c. vnici ꝙ ꝓ i vbo cõſtite
rit cuidẽter nec gl. idẽ ſi bñ põde
reſ. qz dicit ſe amplexabant nõ ſun
pliciter ſed addit vt coniugeo.

10 ¶ Circa vo impedimentũ nãle vel ac
cidẽtale i ſcien. ſm Pa. i. c. i. ō fri.
male. ꝙ qñ nõ ẽt ꝙ aſpectum ꝓbari
ſp oz ad min⁹ hitare per triẽniũ añ
qz mr̃imoniũ diſſoluaĩ vt in. c. fi. e.
Sec⁹ in impedimẽto ꝙ põt per aſpe
ctũ ꝓbari vt in. d. c. fraternitatis. vel
ꝙ iuramentũ, ppriũ cũ ſeptima manu
ꝓpinquorum. vt in. c. laudabile. eo.
ti. qz ſtatum põt diriml.

11 ¶ Quid de ſpadõe vtroqz teſticulo
℟. qdaz tenẽt ꝙ nõ dirimiſ qz ℔z ant
cenã ẽt erigere virgã t ſemẽ emitte
re ℔z non poſſit generare ſz ℔z Pa. i
c. ꝙ ſedẽ ō fri. t male. doc. cõiter te
nent ꝙ non põt ℨhere t ſic non tenet
mr̃imoniuz t dirimetur ſecus ſi eſſz
caſtrat⁹ niſi vno teſticulo. t ſic poteſt
telligi ter. t gl. in. l. ſi ſna. §. ſi ſpadõi
ff. de iur. do. vide gl. in. c. hi qui. xxx
iij. q. vij. Sz ego teneo ꝙ ex quo hz
uctũ generãdi ꝙ tenet matrimoniuz
℔z nõ hẽat effectũ. vt. ſ. dictũ eſt alii
ſteriles nõ poſſent ℨhẽ qđ falſuz ẽ. t
℔z hoc limita glo. ꝓdictaſ nec obſtat
c. primum eodẽ ibi volo eſſe mr̃ t ñ
lios, pereare qz ille vir non habebat
actum nec effectum.

12 ¶ Circa vo maleficiatos. aduerte ꝙ
aliqñ quis eſt maleficiatus reſpectu
omnium t ſic ℨhere non poteſt t ſi
contrahit poſt primum matrimoniũ
ℨctum t committitur cum ſecunda
redire tenetur ad primum qđ ꝓz qz
impedimentũ nõ erat perpetuũ t iõ
primuz matrimoniũ fuit firmuz. Si
aũt ſit maleficiatus reſpectu vnius ꝙ
ſone ſic nõ reſtituet ꝯtus cognoſcat
ſecundam qz primum matrimoniuz
fuit nullum t ſecundum fuit valiclũ

¶ Sed nunqd iudicabitur ipedimẽ 13
tũ perpetuũ qđ remoueri poſſet ꝙ
aliquod maleficium. ℟. ℔z ſcñ Bo
na. ſ. iij. di. xxxiij. t S. Tho. eadem
di. ꝙ ſic qz non põt homo per male
ficium inuocare dẽmões ꝙ aliq̃ cãu

¶ Si qraſ ō abhominatione vez i 14
ꝑdit mr̃imoniũ rñ. S. Tho. vbi. ſ.
ꝙ eſt idẽ iudiciũ qđ de maleficio cũ
ſit eã extrinſeca t accidẽtalis. t hoc
ſtellige qñ ex tali abhoiatione in ima
ginatiua fantaſia aut exanimatiua cõ
cipiuir talis horroz ꝙ nullo mõ põt
habere actũ generandi cũ tali.

¶ Sed quid ſi inuentatur aliquis q 15
vellet deſtruere maleficium cũ alio
maleficio vide. i. Superſtitio. §. xiij

¶ Quero qd ſi dubiũ ſit an tale ipe 16
dimẽtũ ipotẽtie coeũdi ꝓceſſerit nũi
moniũ ℨcti ꝙ vba de ꝓſenti an nõ. ℟.
Pa. i. d. c. fraternitaſ ꝙ ꝓſumẽt ꝓ
ceſſiſſe ex quo nũqz potuit cognoſcẽ
facti in ar. l. iij. C. ō edi. edi. t h idem
ſequiſ Ric. in. iij. diſ. xxxiij. ꝙ tebe
mus ꝓſumere ꝙ ſic ꝓceſſit conſumia
tõez ita t ℨctionẽ. Nã ex futuro ꝓſu
mi eẽ ꝓteritũ. vt no. i. c. ſcribã eiſdẽ
ō ꝓſum. t ſic doc. magis videt. i hãc
opinionẽ inclinati. t plz nubi hz gl.
i ſum. xxxiij. q. i. dicat ꝙ ꝓſumẽdũ ẽ
ſubſecutũ. Nec ob. c. hz er quadam. i
fi. de teſti. vbi dr̃ ꝙ i dubio pro mr̃i
mõio ẽ ꝓſumẽdũ. qz dicẽ Pa. vbi. ſ.
q. ẽ vez qñ mr̃imoniũ ẽt hẽre ſuũz
effectũ. l. cuitationẽ fornicatiõis. vel
donũ ꝑpũ. Et hãc mirabilẽ limita
tionem hz etiam. D. Ant. in. c. lre ve
ſtre de frigi. qđ tene notabis.

Impedimentum. r. ſe

ptimum ſm aliquos dr cõſuetudinis. vel ſtatuti ꝓ cui⁹ intelligentia querit

1 ¶ Utr ꝓſuetudo poſſit ꝫ matrimoniũ. ℟. ſm Pa. i. c. ſup eo. de cognatione ſpirali ꝙ aut cõſuetudo hilitat alꝭ inhabiles ꝑ ius cano. vt puta ꝙ ꝫhat i. iij. vl iij. gradu ꝓſanguitaꝫ ⁊ hmõi. ⁊ ſic nõ valꝫ vt ꝓbat in. d. c. iu ꝑ eo ꝫ verã ſignificatõez iũcto. c. qõ ſup his ỏ ꝓſi. ⁊ ar. ⁊ hoctꝫ ho. q̃ ſi ſit irrõabilis. Et q̃ ifero ꝙ ꝓſuetudo nõ approbata a papa nõ ꝑt tollere impedimẽtũ publice honeſtatis cui ꝓſuetudo ñ valeat ũ honeſtatẽ eccleſie. c. cũ ỏ cozẽ ỏ vi. ⁊ ho. cle. Aut cõſuetudo ſolũ inhabilitat alias habiles vt i filiſo dnoꝝ ꝓpatruꝫ ꝙ quoꝝ neutrũ ueniũ eſt ad cognationẽ ſpiritalez ⁊ tũc valet vt non contrahatur. Fac ỏ. cetex. dicto. ci ſuper eo. ⁊. d. c. oliz de cle. conjuga. Aut conſuetudo nõ ſolum inhabilitat vt non contrahatur. ſed etiam habet vt diſſoluat ad ꝫ. ⁊ ſic valet vt voluit Inn. qz peccauerũt contẽnendo ꝓſuetudinẽ pa ttie. xxx. q. v. alr. Aut talr inhabilitat ꝙ ſi fuerit ℞tum hz vt diſſoluat in ꝑpetuũ ⁊ tũc ſi ẽ approbata ꝑ papaz ſaltẽ tacite ſic valet. vt ꝓbat in. d. c. ꝑ eo ſm lecturã Moſt. Sz ſi nõ apparet ỏ approbatiõe papẽ tũc nõ vz ſm Moſ in. d. c. ſup eo. ⁊ ꝑpea dicit eũdẽ ꝓfati. c. nõ crtẽdẽduz. Sz Pa. tenet ꝛriuz. vbi cuz conſuetudine cõcurrit ſcandalũ. qz ſicut papa ꝑt ius diuinũ interpretari ⁊ addere ⁊ diminuere. vt no. Inn. in. c. que i eccliaꝫ de ꝓſtit. Ita ⁊ ꝓſuetudo. vt tz idem Inn. in. c. fi. de ꝓſuet. ⁊ hoc ẽt ſentit gl. magna in. d. c. ſup eo que vult qõ vbi eẽt ꝓſuetudo ꝙ nõ ꝫheret i quitum gradũ ſi ex ℞tu generaret⁹ ſcandalum nõ valet matrimoniũ. quia vt dictũ eſt. Conſuetudo cõtinẽs i ſe ſcãdaluz ex ꝑtitione põt inhabilitare alias habiles. ſecus ſi a ꝓncipio nullũ fuiſſz ꝓdimẽtũ qz tũc ſcãdalũ ſupueniens non põt diſſoluere quia pp ſcandaluz nõ eſt recedẽduz a ꝛitate iuris diuini. c. ij. ỏ no. opz. nũ. e in regula qui ſcãdalizauerit ỏ re. iu. Sz d. Anto. de Butr. in. d. c. ſup eo lumitat ſic. Quod aut conſuetudo hz ꝓcurſum iuris antiq. ⁊ tũc dirimet ꝓpetuo iterueniẽte ſcãdalo niſi ſta dirimat. Si ỏ non hz ꝓcurſum iuris ⁊ tũc ſi a nouo iure approbet vl a papa ſilr dirimet. qz ſi nõ hz ꝓcurſum iuris antiq vl nouo vl approbationẽ papẽ tẽ nõ ꝑt creare nouũ ꝓdimẽtuz ad dirimẽdũ i ꝑpetuũ. ⁊ hoc eſt ꝛiſimuz. Et dictuz Pa. intellige de ꝓſuetudine gnãli qnã papa ſcit ⁊ approbat ſi ỏ ꝑticulari. niſi hz diſt. d. an.

¶ Quid ñ ꝓſuetudo mariti ⁊ vroꝝ. 2
ſit diuerſa. ℟. pa. i. c. i. ỏ ſpõ. aut ꝓſuetudo diſponit ſup ſolẽnitate ꝫhendi ⁊ hz obſeruari cõſuetudo patrie. vbi mr̃imoniũ ꝫhtr ẽt ſi ambo eẽnt peregrini vel forenſes. qz nõ eẽt violanda conſuetudo patrie cũ ſcãdalo alioꝝ. vt in. c. qne Z. viij. di. ⁊. l. ſi fr gidus. ff. de cuic. ⁊. l. iij. C. quẽadmoteſtamẽ. aperi. Aut ꝓſuetudo diſponit ſup ꝛecutione vel aliis ſeruãdis poſt ꝫctum. ⁊ debet attendi conſuetudo domicilij ipſi⁹ mariti. l. ſi. §. idẽre ſcripſerunt. ff. ad muni. Uñ ſi ꝓſuetudo eſt domicilij mariti ꝙ maritus iucreẽ certã partem dotis hz in loco. ũ alia ꝓſuetudo. tñ ſeruabitur ꝓſuetudo domicilij mariti ⁊ lucrabit. vt ẽ de mẽte Bar. i. l. erigeẽ. ff. ỏ iudi. vbi ter. cũ gl. ⁊ i. l. cũctos populos.

E. de ſũma tri.

C. ỏ ſũm. tri. ⁊ ſeqẽ Bal. in rub. ỏ inueſtitura de re. alie. facta. c. vl. hz limitat verã niſi error interueneriꝫ qz mulier ignorabat ⁊ ꝛit ſimplr fiducia iuris cõis. ar. ff. de iur. ⁊ fac. ign. l. regula ⁊. ff. de ꝓba. l. cũ de indebito alij tenẽt ꝙ ſi ꝛit i loco mulieris ille locus ſpiciaf. Si i loco viri ille attendaf. Si i loco. iij. ꝓſuetudo viri obſueẽt. qz ẽ caput mulier] de ſpõ. c. i. hz opin. Bart. ſequit̃ do. Anto. q addit ꝙ ſi marit⁹ mutaret domiciliũ poſt ꝫctũ mr̃imoniũ ꝙ dz attendi cõſuetudo domicilij tpe ℞tus. ⁊ non domicilii vbi diſſoluit̃ matrimoniũ qz dz attendi locus vbi orta fuit obligatio ⁊ nõ vbi recepit purificatõez ⁊ facit text. iũcta gl. ſm intellectũ quez ſequitur in. l. ſi vror. ff. de iudi.

3 ¶ Utr ſtatutũ patrie valeat circa matrimoniũ. ℟. Pa. in. c. i. de ſponſal. d. Uñ. ſic diſtinguit ꝙ aut ſtatuit patrie diſpõit circa ſubſtãtialia mr̃imonii. puta inualidãdo mr̃imoniũ vl ſonas. ⁊ ſic nõ valet. Et q̃ patet q̃ leges. phibentes mr̃imoniũ inter tutorẽ ⁊ pupillã. rectorẽ. puincie. ⁊ puincialem ⁊ hmõi non tenent. Idem dicas ſi habilitaret inhabiles ỏ q̃ viõ ꝑ ſede. ꝑſi. xxxv. vbi tenet ꝙ generaliter ſtatuta laycoꝝ circa mr̃imoniũ ſunt nulla qz hec mã nõ ẽ de foro ſeculari. ſed eccliaſtico vt i. c. mã ỏ oz. eog. facit ꝙ no. Bar. in. l. ticia. ff. ſol. ma. ⁊ ꝑ doc. in. c. fin. de ſecun. nupt. Aut ſtatuũ diſpõit iferẽdo pnã circa ſubſtãtialia ipſi⁹ ⁊ iferẽdo dãnz ⁊ ſic nõ valet vt diſputat Jo. an. i. c. ſtatuũ de hereti. lib. vj. Et q̃ pz ꝙ ſi minoꝛ. xx. v. ann. niſi pñtibus agnat dz eſſe. c. cũ loci. de ſpõ. Baſpar. tñ

de cal. l. c. ij. de clan deſpõ. dicit conſultũ fuiſſe ꝙ valet ſtatutũ l uſo cãu ⁊ ſimi. Sz Pa. magis plz opi. Jo. an. ⁊ eſt magis cõis. de quo vide in d. c. i. ꝑ. d. Jo. an. de ſancto Georgio Q̃ñ ſtatutũ imponit pnã auferẽ do lucr qõ ler ſecularis attulerat ſic valet ſm. d. Ant. Sed Fed. vbi. ỹ. ⁊ ⁊ Pa. tenẽt ꝛriuz. Q̃ñ ſtatutũ nõ diſponit circa ſubſtãtialia mr̃imonij hz circa deꝑdẽtia. puta circa dotez ⁊ ſic valet ſm Inn. ar. c. Raynuti⁹. de teſt. Quandoqz circa ſolẽnitates diſponit. ⁊ ſic valz ⁊ preeãt nõ ſeruãtes Pa. tz ꝛrium qz nõ pertinet ad laycos. ſed tu dic ꝛex ꝙ nõ valz ſtatutũ in ſolẽnitatib⁹ alijs adhibitis i tali ꝫctu ⁊ marie que nõ faciunt ad certitudinez mr̃imonij. Et ſic itelligo dctũ Pa. ⁊ limito Bar. i. l. edictum⁹. C. ỏ murile. ⁊ Bal. i. l. i. ff. de iuſti. ⁊ iu. q tenẽt ꝙ ſuadẽte publica vtilitate. ler ciuilis põt pnã apponere ſubditꝫ ſtatis. ⁊ ſic p accidẽs erit licitũ. ſ. ſtatuer circa ſolẽnitates mr̃imonij ꝙ alꝭ ñ eẽt licitũ. l. grach⁹. C. ad l. in. ỏ adul. Q̃ñ ipſi teneãt generaliter valere pnã appoſitã circa mr̃imoniũ ꝫhẽdũ ⁊ ſilr dictũ ꝑdicti do. Anto. ⁊ dictũ Pa. erit ꝛex vt dixi i aliis ſolẽnitatibus q̃ nõ faciũt ad honeſtatẽ mr̃imonij vl ei⁹ certitudinẽ qz ſic nõ ligaret

¶ Sz nũqd ꝑdicta hẽbunt locũ in 4
ſponſ. ℟. ſm do. Jo. an. ꝑdictũ in d. c. i. ꝙ ſic p. l oratio. ff. de ſpõ. Facter. in. c. cũ hẽret ỏ eo q du. i ma. Q̃ñ pol. p adul. vbi egparaf mr̃imoniũ ⁊ ſpõſalia. ⁊ hoc ꝛex quo ad diſpõnem. ſed nõ quo ad pnã qz pẽa apposita circa mr̃imonia nõ hz locũ i ſpõſalib⁹ hz gl. cõiter approbataz in cle. eos in. ỏ. ꝫhere de ꝓban. ⁊ affin. quod no. benc.

L v

Impedimentum .x. occ. tantū dr̄ priuationis qū. s. aliquis est surdus mutus & cecus nā talis nō pōt ꝺhere zli ꝺhit nō tenet sed diruitur ꝑz aliqs. Rō qz q nūquaz vidit. nec audiuit. nec pt scire qd sit mr̄imonium nō pot ꝺhere nec ꝓsentire i matrimoniū. Sz vtrō ego limito ꝑz hos. & ꝺau. in. c. cum apō de spōsa. vbi si nollo mō pōt exprimere ꝓsensum suū i ꝺhendo p aliqua signa. sic erit mr̄imonii ꝺhēdo. qz licz ignoret qd sit mr̄imonium. put sacr̄m est nō tñ. put ē vinculū qꝺ a iure naturali elicitur quo nō dictat vt alicui inseparabiliter adhereat ad generationē ꝓcreandā difficilimū in ē hoc talem posse ostendēr p aliqua signa. Similiter furiosus priuatus iudicio rōnis nō pōt ꝺhere. vt no. in. c. dilectus filius de sponsa. nisi haberet lucida intervalla. & tunc consentire posset idē dic de ebrio.

1 ¶ Ho. p intelligentia oiuz ꝓdictoꝝ singulare dictū Host. l. c. si vir ō cospi. qꝺ vbi doct. & magistri per suas gl. mr̄imoniū solutū nec ius erpssuz adducunt si reperīr vn⁹ doctor. vel magr̄ scribens ꝺrium matrimoniuz sustinēs ipse est sequēdus. ar. c. licet quadam de test. Et ꝑm eiz tollerabilius est aliqs ꝺ statuta hominū copulatos dimittere simul qꝺ sic ꝺiuctos ꝺ statuta dei separare. d. c. licet. Istō dictū sequīr & recitat ꝑau. in. d. c. si vir. Sz limitat dicēs. nisi cōis opinio haberet quasi text. pro se. & ppea exponit id qꝺ dz i. d. c. si vir. s. qꝺ ē sequēdū in hoc qꝺ huiusmodi dicit. i. rationabilius & equū. Idem fere dic in c. fi. ō sen. & re. indi. & dicit ꝓfirmari dictū ꝓfatuz Host. per dictū. c. fi, sz limitat nisi opi. illius doctoris euidēter esset falsa vel nisi ꝓbabilius rationibus posset ꝓuinci. Addo & aliam limitationē & dico vbꝝ ꝓfatū dictū qū matrimonii iustentani pōt habere suū effectū. ꝑz q. s. diri. ¶ Nono. viz. tū. impedimento. xvj. in fi. alis qū nō pōt habere suū effectū mr̄imonii nō esset iudicandū ꝓ eo ad dictum vnius ꝺ cōem opi.

¶ Vtrꝝ papa possit dispensare i oibꝰ ꝓ impedimētis ꝓdictis. ꝗ. q. ꝺdaz sunt impedimēta q̄ remouēt cōsensuz sicut est impedimentum tertiū scilicet cōditionis & quartū. s. erroris personē & vndecimum. s. metus. seu coactionis & decimum octauum. s. priuationis sensus. Nā sicut papa non pōt supplere ꝓsensum sine quo nō ē mr̄imoniū sic nec in ipsis pōt dispēsare vl ipsa tollē. Alia sunt impedimēta ex statuto ecclie cui⁹ mōi est impedimētū ꝓmū. s. interdictū ecclie. & 5m. s. feriarum. & quartū. s. ꝺditōis seruilis qa vt mr̄imoniū ꝺctuz cū ancilla a libero nō teneat hoc est ex statuto eccliē. 5m Rica. in. titj. dist. xxxvi. & ꝓpe. ō pal. & .v. s. vott castitatis & septimuz s. cognatōis spiritualis & octauū. s. cognatōis & legalis & nonū. s. crīs. & decimuz. s. disparitatis cultus & .xij. s. ordinis & decimuz quartū. s. publice honestatis & decimūsextū. s. impotentie coēundi. Haz posse generare non ē de substātia matrimonii. Aliter sences nō possent ꝺhere qꝺ falsuz ē. & iō est ex statuto ecclie. Et impedimētū. xseptimū. s. ꝺsuetudinis. & in illo pōt papa dispēsare. Silr dico ō impedimento. vi. s. ꝺsanguinitatis. & .xij. s. liganimio. & .xxv. s. affinitatis q̄ ad aliqua q̄ i ipsis solū sunt ex statuto ecclie. sicut est in ꝺsanguinitate & affinitate vt qꝺ possit ꝺhere i. iij. gradu linea inequalis. & .iij. & .xij. & silr in impedimēto liganimis quo ad hoc ne qꝺ possit ꝺhere cū aliq̄ post mr̄imoniū ꝺctū cū aliq̄ verba de pūtu solū. Et i hoc ꝓcordāt cōiter doc. Iz q̄ ad vtū solēne aliq̄ tenuerint qꝺ papa nō pōt dispēsare sic Tho. fa ꝑe. q. lxxxviij. & qdā alij. sed tu tene qꝺ pt vt ēt ipse Tho. i. iij. dis. xxxviij. & Ri. eadē di. & Petri. ō gā. ꝗ quod. q. xxix. & est cois opi. tam theologoꝝ q̄ canonistaꝝ. alia sunt impedimēta iuris diuini & legis nāe. de quibus hēs. ō. Impedimēto. vi. ꝗ. i. ō consangui. & affini. vsq ad 4m gradum in linea inequali. & i istis vtruz papa possit dispēsare sic fuit diuersa opi. canonicoꝝ i. c. lras de testi. spo. & i. c. ꝙ venerabilē q fi. sini le. & i. c. ꝙ posuit de ꝓcc. ꝓb. qbusdā dicētibꝰ qꝺ nō pt. ꝺ. c. lras. Iz tu dic & tene qꝺ Iz papa nō possz tollere dicta impedimēta qualiter tñ in aliq̄ casu spāli legitima cā subsistēte pōt i dictis impedimētis ꝓsanguinitatis & affinitat⁹ dispēsare. vt etiā tz Jo. an. & recitat & segr̄ ꝑau. in. d. c. lras ꝺequo vide. ī. papa. ꝗ. i. Ein aūt possit simlr dispensare in impedimēto liganimis inqꝝtuz ē de iure diuino. s. vt pⁿ mr̄imoū cōsumatū qꝺ ꝺhat cum altero teneatur cōiter qꝺ nō. & sic serua indubitāter. q̄ ad hoc vt qꝺ possit dimittē vroꝝē vel vroz viz q̄ ad vinculū post mr̄imoniū ꝓsumatū. Silr ēt quo ad hoc vt vroz possit hēre duos viros. sed q̄ ad hoc vt vnꝰ vir possit hēre duas vroꝝes credo papā posse dispēsare qū genus fidelui ēet reductū ad paucissimos viros de quo dic. vt ī. papa. ꝗ. primo.

3 ¶ Sz nūqd epūs silr poterit dispensare in aliquo ꝓdictoꝝ impedimētoꝝ ꝗ. qꝺ i iterdicto ecclie spāli fcō a superiori pōt & in ipedimēto criminis qū cria solum ipedit mr̄imoniū ꝺhendū de qb⁹. s. Impedimētuz. ix. ꝺn. Sz i iterdicto fcō a suptore suo i vl i criminib⁹ q̄ ipedit & dirimunt post ꝺctū de qb⁹. s. in di. ix. impedimēto. s. i. & v. Aut i aliso gbuscuqꝝ i pedimētis mr̄imonij ne ꝺhat nō pt epūs dispēsare nisi i casib⁹ de quibus s. dispēsatio. ꝗ. v. Epūs posse dispēsare ꝺ canonem vel concilium.

¶ Quid ō illo q audiuit ꝓpriū ipedimētū fore iter se & vroꝝē suā. ꝗ. ꝑz Rod. q. si audiunt a fide digni tenet ingrere alis esset affectata ignorātia & si ꝓcipiat ꝓbabilē opin. er dicto tali nō dz erigere debitū. sed solū reddere donec itelligat ō. taē diligenter in grēdo. Si vo ingrēdo nihil iuenit. vel audiuit ꝫ nō a fide digno sic dz ꝓponere ꝓciaz nec peccaret mortaliter nō crederet ḡtus audienti a fide digno vt puta a sacerdote vel compatre. & hmōi qz nō obligantur cuilī qz credere nisi ꝓbet Iz sufficit ingrat & si aliud nō inuenit non credat.

¶ Nūqd sacerdos teneaē reuelare ipedimētū. vide. s. Cōfessio. iij. ꝗ. r.

¶ Vtrꝝ vroz teneaē seq viz trāsferrē tez se ad aliā ꝓuiam. ꝗ. q. nō si ꝓbabiliter dubitat de morte sua vl q. vel let eā exponere ad scortū vl si vir vel let ire vagabūdus cū tñ non eēt qui ꝺrit. Nam in istis casib⁹ nō teneē eū seq alis sic ita not. doc. in. c. de illis. de spon. & in. c. i. de ꝺn. lepro. de quo dic. vt ī. vroz. ꝗ. ix.

Matrimonium iij. quo ad sepabilitatē. Vtrꝝ sit sepabile mr̄imoniū postq̄ semel ītrne ē ꝺctuz ꝓba de pūtu & ꝓsumati. ꝗ. q.

hoc ſit ſtelligi dupl'r. Aut q̄ ad hoc vt alter poſſit alteri matrimonialr copulari altero dimiſſo & ſic nūq̄ ē ſepabile matrimoniū iter fideles cōtū & ꝓſumatū vt p3 l.c.gaudem⁹ ō diuor. nec papa poſſ3 i hoc diſpēſare vt p3 l.c.er publico ō ꝓuer. ꝓluga.ſec⁹ in matrimonio ꝓſumato iter fideles. de q̄.ſ. Matrimoniū. iij. ſi ꝓcedimento .x. aut quo ad thoꝝ & cohabitationē tm & ſic ſepari ꝑt pp.v.pūo pp adulteriū vt puta q: alter fornicat⁹ eſt.xxxij.q. i. dixit dn̄s de q̄ dic vt.ſ.debitū. ℣. vij. Sēdo pp vitiū ſodomiticū ſm Hug. Lan. Jo. Lal. do. An. & Pa. l.c.marit⁹ ō adul. q: nolle fornicatōis itellligitur oīs illicit⁹ cottus.xxxij.q. vij. nō ſolū & q.xiij. meretrices q̄uis Jnn. i.d.c.marit⁹ & gl. i.c.oēs.xxxij. q. vij. teneāt ꝑtium. ſed ꝑmuz v3 ver ri⁹ q: maior i hoc ſit iiuria matrimonio q̄ in alia polutōe. & idē poſſ3 dici de q̄cunq; alia polutōe habita cū alia ꝑſona qualitercūq; q: ꝑt ſepari ſec⁹ i polutione quā quis habet per ſeipm ſoluz ſ3 Rod. & glo. i.d.c.oēs Tertio ſi alter querit alterum trahere ad aliq̄ aliud petiñ mortale. ſm gl. i.d.c.oēs cātiones. & Jnn. in. d. c. maritus & in.c. queſiuit de diuort. & Pa in.d.c.queſiuit. Ō vez itellige ſi aliter cōpeſci non pōt. Quarto pp hereſiz. & ſi anteq̄ ꝓuertatur i/ trauerit religionē. ēt ſine auctoritate eccleſie nō redibit ad eaz ſi cōuertat poſtea ſiue hereſis fuerit notoria ſiue nō ſm Paul. in.c.illa de diuort. Si vero religionez nō intrauit ꝓpter lek redire ad eum ſi ꝓuertat ab here ſi ſi ſine auctoritate eccle ſe ab co ſe parauit q̄uis alij alr ſentiāt vt not. Pa.in.d.c.de illa.

1 ¶ Sz nunqd ſimiliter in predictis caſib⁹ ſeparatio poterit fieri ſine iudi cio eccle. ℟. q̄ ſi delictū eſt notoriū pōt ꝓpria auctoritate dimittere eam nō ni lucrabit donatōnē pp nuptias vt ſupra ē. Jo. an. in.c. plerūq; ō. poſt diuor. re. ſi non h3 pence. ſe. q: petere non poterit. ſed ſi habz penes ſe p exceptionē adulterij lucrabitur ō petentē ſ3 Pa. in.d.c. plerumq;. Si vero delictū nō eſt notoriū ſic ſoluni dz fieri auctoritate eccle q̄ ad ſe parationē cohabitationis aliter iſtā te altero ꝓpellet cohabitare ſed q̄ ad reddītionē debiti pōt ꝓpria auctoritate denegare ex quo ſibi ꝓſtat de delicto alterius. Faciunt no. in.d.c.plerūq; & in.d.c.gaudemus

¶ Uō dicetur notoriū vi⁹.ſ.adul 1
terium. §. viij.

¶ Utr̄ ſeparati ꝓpter ſpūalem for/ 3
nicationē ſint abſoluti a debito reddē dio liē ſeparati pp fornicatōem carnalem. ℟. q̄ ſic ſ3 Oſt. & Pa. in.c.q̄ fuit ō diuort. Quod intelligē q̄ ad eū q eſt innocēs. ſz q̄ ad eū q culpabil ē q̄tūcunq; ſua diuortij ſit iuſta ſiue ꝓpter fornicationē ſpūalem ſiue carnalem ſi innocens petit cum ſibi reco ciliari dz & ipſe tenet ſibi reddere debitū q: q: fauore meo introductū eſt non dz retorqueri in dānum meū. l. q̄ fauore. C. de legi. niſi intraſſet relgionez vel ſuſcep ſſet ſacros ordines q: non pōt repetere nec alter teneret reūdere hoc ſequitur Ber. i.c. ex litris tuis de diuor. & Poſti. ibidem.

¶ Quinto ſepat pp ſanctimoniā. ꝑ 4
cui⁹ declaratione plura ſunt q̄renda

¶ Utr̄ ambo ꝓiuges poſſunt tr uere 5
ꝓtinuaz. ℟. q̄ ſic de cōi ꝓſenſu de quo dic vt.ſ.matrimoniū. iij. in prdicto. v. §. v.

¶ Utr̄ alter ſolū poſſit vouere caſti 6

tatē ſine ꝓſenſu alteri⁹. ℟. q̄ ſic in ſuum ꝓiudiciū ſz nō alterius vñ poſt votū erigef nō poterit ſine pcō mor tali. ſed vñ reddere tenetur & ēt exige re q̄ñ redderet ſe nimis oneroſuz alteri nō petēdo. facit. c. quidā itranit & ibi not. de conuer. coniu.

7 ¶ Quid ſi alter ꝓſenſit vt alter vouere ſtam nō mutato. ℟. q̄ ꝓſentēs nihilominꝰ poterit erigē ſ3 Jnn. & ſe q̄mr Pa. i.c.i.ō ꝓuer. ꝓlu. ſi ipſe ꝓſentēs nō vouit & ille q vouit tenet reddere. ſz nullo mō erigere ēt ſi nō erigēdo eēt oneroſus alteri q: ꝓcedendo lniam in hoc ſibi ꝓiudicantt.

8 ¶ Sz nūqd poterūt mutare ſtatum puta effici religioſi vl aliter ordinari ℟. vt colligo ex Pa. i.d.c.i. Aut h̄ ꝓcedit er cōi cōſenſu. Et tūc ſi alter vult effici ep̄s regrit q: vroz pr⁹ ſit ꝓfeſſa i aliq̄ mōaſterio ēt ſi nō ſit in ſpecta ō iconmūnia vt i.c. ſanc ō cōuer. ꝓlu. eſt. n. ſpāle hoc. Si vero nō vult effici ep̄s ſed ſubdiacon⁹ diaconus vel ꝓſbyter aut religionē intrare tūc pōt de ꝓſenſu alterius partis. q̄uis altera pars nō vouerat ꝓtinētiam Facit. c. ſignificauit & q: ibi no. ō cōuer. ꝓlug. ſz nō debeat q̄s ordinari ad ſacros ordīes vl recipi ad religionē niſi vroz faceat votū ſimilr caſtitatis vt in.c. cū ſcis de ꝓuer. cōiug.

9 ¶ Sz pone q: cū ꝓſenſu alterius vir ſit factus religioſus vl ſacerdos nūqd ille q ꝓſenſuz dedit poterit aliū repetere. ℟. q: in hoc ſunt opin. Abb. i.d.c.i. Jnn. i.d.c.q.da3 tenēt q: ſi eſt ingreſſus vel ordinat⁹ reuocari. Lal. h3 ploratre offiū iudicis & inder ex offi cio ne adulterū cōmittatur p rem nētez i ſeculo educet adulter ō mōaſterio vl ordīe cogetur reddere debitū Alij volunt. & hoc magis mihi plz. q: ſi ille q dedit licētiam eſt mrus cōſci⁹ q: nō poterit repetere nec ex offō ei reſtituetur q: dando licentiam taliter mutandi ſtatum videtur vouiſſe caſtitatem ſaltem durante vita alterius q: qui vult vnum videtur velle & omne illud per q̄ peruenitur ad il lud. c. prudentiā de offi. de lega. Sacit. c. vidua de regula. Sz ingreſſus alterius non dz fieri niſi alter voue at ꝓtinentiam. vt in.c. cū ſis de conuer. ꝓluga. ergo dando licentiā videt vouere. Si vero illud ins ignorauit ſic reſtituet ei ſaltē ex officio hoc tz gl. i.c.q vroꝛē ſua. xxxij. q. v. & i.c. ſe riatz. xxxij. di. & h3 cā ꝓcorda opin.

¶ Quero nūqd iſte reſtituus. poſt 10
mortē vroris vl alter⁹ patris teneat redire ad monaſteriū. ℟. q: ſic q: eſt de religioſus ex q̄ vroz ꝓſenſit facit c. er pte cl. i. de ꝓuer. ꝓlu. & q: ibi no. Bal. idē dic de ordinato ad ſacros ordīes q: tenet vinci caſte & cūcaſr.

¶ Quid ſi go intrat religionez vel 11
accipit ordines ſacros vroze ꝓdicente vl ignoraīte. ℟. q: vror poterit cū reuocare. d.c. qdā & ipſe tenet ſibi de bitū reddere ſz nō poterit erigē nſi q̄ñ nō erigēdo efficeret nimis onerosus alteri parti. vt dictū eſt. §.

¶ Pone q: vroz ſciuit. & non cōtra 12
dixit nec lniam dedit ſed diſſimulauit nunqd reuocare poterit. ℟. q: ſic, vt not. in.c. ꝓſuluit de ꝓuer. ꝓluga. Idē dic ſi ꝓſenſit ex timore iuſto. vt l.c. accedens co. tit. Idem dic ſi per dolum ꝓſenſit. c. teniens. co. ti.

¶ Pone q: vir vroze ꝓdicente vel 13
diſſimulante intrauit rel ordinat⁹ ē i ſacris & eū vroz non repetit in vita ſua ſz potuiſſ3 poterit ne talio p⁹ mor

tem vroris exire ⁊ alia accipe vroꝛē ℟. fm Cald. ⁊ legit Pau. in. d. c. t. non quia causa cessante que inualida bat eius ingressum cessat ⁊ sequella. ⁊ sic tene ℭ Inno. in. d. c. quidam multum variauerit.

14 ℭ Sed nunqd si talis reuocetur ab vroꝛe ipsa mortua tenebit redire ad monasteriū vel viuere clicaliter i castitate. ℟. q̄ quo ad aliꝗ qui sacros ordines recepit nō est dubiū q̄ tenet viuere in castitate ⁊ si ꝺheret de facto cū alia nō teneret mr̄imoniū. vt i c. vnico de voto li. vj. ꝛ̄ de illo q̄ solā religionē, pfessus fuit est opi. diuersa inter doc. Sꝫ ego credo q̄ si tenet redire. q̄ obligatio semel extincta nō reuiuiscit. l. q. reo. §. aream. ff. de sol. Sed solū caste viuere q̄ eam q̄tum in se fuit potuit valide, pmittere. ⁊ ꝓ hanc distinctionem poteo concordare doc. in. d. c. quidam. Et ita limita ⁊ intellige. d. c. quidam.

15 ℭ Quid si talis nō solū nō vult redire ad religionē sed de facto mortuaꝓ ma vroꝛe ꝺrit cuꝫ alia. ℟. q̄ licet. d. An. in. d. c. gdā teneat tutuo eē dicē dū q̄ nō teneat mr̄imoniuꝫ tū mihi vī q̄ sit tuti⁹ tenere q̄ tencat si fuit reuocatus ab alia vroꝛe. Rō q̄ vt matrimoniū nō teneat oꝫ votū sit solēnizatum p̄ pfessionez tacitā vel exp̄ssam vni de religionib⁹ approbatꝫ vt i d. c. vnico sed iste nō fuit pfessus q̄ votū fuit nullū q̄ ad suo posituū. q̄ paria sunt nō, pfiteri ⁊ualide, pfiteri ar. c. ij. de trāsla. prel. Itē vī ter. pro hoc in. d. c. quidam vbi non compellitur redire ad monasteriū. Sicut facit in. c. ex parte el. i. eo. ti.

15 ℭ Sꝫ pone q̄ nō reuocat ille q̄ intrauit ꝺdicente vl̄ ignoꝛāte vl̄ dissimulāte altera ꝑte nūqd p̄ morē potuit exire. ℟. Cal. vt not. Pa. i. d. c. i. q̄ nō q̄si p̄ morē validē monacatus. Innoc. variat. Sꝫ tu dic q̄ miū vroꝛ ꝓfecerit exp̄sse si status egredit ⁊ ꝺhit tenebit mr̄imoniū Iꝫ peccet mortaliter. sec⁹ si vroꝛ postea in vita sua ꝓfessisset. qꝫ sic tenet, pfessio.

17 ℭ Utꝝ sponsa violēter cognita a viro possit itrare religionē ꝺho inuito. ℟. Pau. in. c. utꝝ de uer. sig. sequit opi. Bern. Bur. qui tenet q̄ potest. qꝫ nō videtur cōicasse corpus suum ex quo multe fuit cognita fact. c. ille aūt. xxxij. q. v. Posset dici esse uerꝫ hoc vbi illa non fuit in culpa tardatōis igressus vbi aūt fuit i culpa nimis tardādo igressuꝫ sic no possꝫ intrare qꝫ ille exegit q̄ sibi ꝺbebat ⁊ sic est eꝛ culpā. Et fm hanc distin. ꝓcoꝛ dari pñt opiones q̄o recitat Joān. in regula que ꝺ reg. iur. lib. vj. i mercurialibus. Et fm hoc ēt opoꝛ ict dare vnā limitationē ad. c. ex publico de uer. sig. Ut videlicet itelligat q̄o ⁊⁹ ꝓmisit. s. per carnalem copulam uolūtarie habitā vl̄ ex ōbito extortā ⁊ est singularis. Attamen Ego hoc nulli ꝓsulerez. Sꝫ pot⁹ indicarem mr̄imonium ꝓsumatuꝫ ita q̄ alter alteri matrimonialr̄ conūgi nō possit altero viuēte cui sic carnalr̄ fuit copulat⁹ Io. ⁊ Rodo. tenent q̄ si spōsa erat de futuro q̄ potuit ⁊ plꝫ qꝫ est vez nec ꝺhꝫ dubiū.

18 ℭ Utꝝ mr̄imonium non ꝓsumatū ter fideles legitime ꝺcum sit dissolubile. ℟. q̄ aut fuit ꝺcum etate ꝺbita. s. Ꝫ. annos pubertatis. ⁊ sic cū peruenerit ad etatē debitā si alter eorū vult dissoluī vt i. c. de illis el. primo de ꝛ̄spō. ip. ⁊ idē dic si solū alter erat in etate debita q̄ cū puenerit ad etatez poterit dissoluere. Uez est q̄ hoc ꝺh fieri auctoritate eccl̄ie. vt no. gl. i d. c. de illis. Aut fuit ꝺcuꝫ in debita etate. ⁊ tūc si alter vult solū, pmouere ad sacros ordines nō ꝺht nec dissoluitur mr̄imoniuꝫ. vt cōiter tenet in. d. c. i. Aut vult itrare religionē ⁊ sic potest ⁊ dissoluit matrimonium statim p̄ professionē factam ita q̄ alter qui remansit in seculo libere pōt ꝓtrahere cū altero. sed ante pfessionem nō vt in. c. vez ⁊ in. c. ex parte el. ij. de cōuer. ꝓiuga. ⁊ intellige per professionez tacitā vel exp̄ssaꝫ factam ⁊ vni ō religionib⁹ approbatis aliter nō dissoluitur. vt in. d. c. vnico. Et q̄ ifert Pa. in. d. c. ex parte el secūdo q̄ liez spōsus efficiatur mantellat⁹ vl̄ ō. inꝺ. ordine non soluitur mr̄imoniū quia Iꝫ sit mod⁹ approbat⁹ nō tū religio. Silr̄ non dissoluit p̄ ingressuꝫ soluꝫ religiōis approbate nisi vt dixi tacite vl̄ exp̄sse pfiteatur. Unde si quis i

E errare vellet ⁊ nō, pfiteri non posset altero inuito. Aduerte tamen q̄ ꝺ sunt quedaꝫ mulieres de tertio ordine sci Francisi que viuunt collegialiter ⁊ p̄ fitent tria vota religionis ex ꝓcessione apostolica. Et iō talis pfessio būi dissolueret mr̄imoniuꝫ nō ꝓsumatī sicut ōclarauit Sixtus Papa quartus sine ante sit ꝺcum siue post ꝺcaꝫ professionem ꝺheret.

19 ℭ Et qꝫ sepe a doc. in sacra scriptura fit mentio de coniūctis per ꝓpria nomina. vt ipsa quisq̄ intelligat sub breui compendio infrms clare demonstrabo. Maritus dicitur vroꝛ filij patri. ⁊ matri viri sui. Gener dicitur vīr filie patri ⁊ matri vroris sue. Socer ꝺ predictus pater ⁊ socrus ꝺdicta mr̄ dicī nurus ⁊ genero. Noverca ꝺ ista vroꝛ filius ex alio mr̄imonio viri. Uitric⁹ dicit ista vir filij ex alio mr̄imonio vroꝛ. Priuigni ⁊ ꝓuigne dicunt ꝺdicti filij ⁊ filie alteri copulato. Patru⁹ ⁊ amita sunt ff ⁊ sororꝫ patris auūculus ⁊ matertera sunt frater ⁊ sororꝫ mr̄is vīri si si addit magnus sunt frater vel sororꝫ vī aut patrueles sunt filij duoꝝ fratꝝ q̄ habēt ēt patruū ⁊ amitam. Cōsobrini sunt filij duaꝝ sororꝫ iter se q̄ ꝺhñt ēt auūculū ⁊ mr̄terā amitini ⁊ amite sunt filij ffris ⁊ sororꝫ iter se.

Edicus

tripliciter ꝓt cē in culpa ō morte infirmi. Prio aī scīs. q̄ intromittit se de eo ignorat. vel ad ipsuꝫ nō spectat vel nō sufficit ad agendū solus. Scōo in facto. qꝫ licz peritus nō tū sequitur traditionem artis. sed fantasiam sui capitis vel experimenta noua intellige nisi experimenta noua vl̄ sua fantasia sit rationabilis q̄ liceret. Tertio p⁹ factū q̄ ē negligēs circa cust odiā infirmi ita no. bar. Inn. ⁊ Hosti. in. c. ma de homici.

1 ℭ Utrum cuent⁹ mortalitatis ꝛ̄deat medico ꝛputari. ℟. q̄ nō si diligentiam quā ōbuit ꝓtuit exhibuit. ff. de of. ꝓc. l. illicitas. C. sicuti vide. §. homicidiū. ij. §. xvij. Et aduerte q̄ medic⁹ tenet i foꝛo aīe nō solū qñ volūtarie ledit puta, plogādo infirmitatē ⁊ hmōi. sed ēt qñ ex ignoꝛātia vel inperitia vel nō seqnēo traditōes artis aliquē lesit vt no. Doc. i anc. ꝛ̄ hodie C. de iudi. nam iperitia medici enūpe annumeraī. l. si qꝫ fundū. §. celsus. ff. loca. l. i peritia. ff. ō re. iur. ⁊ i gl. i. q. iij. nō ē iputanda. Limita h̄ pa. i. c. ad aures ō eta. ⁊ ꝙ. vez qñ affluit ꝓsit offiū volūtarie. Sec⁹ si ex necessitate qñ ex ignoꝛantia ⁊ imꝑitia ledit Ut puta vtī aliqb⁹ exp̄tis ꝛ̄ ⁊ bonafide, quia sibi iputet q̄ tālē elegit,

er quo dicebat se imperiti.

2 ¶ Quid si dubitat medicinā nociuaz. ℟. q nullo mō dz dar ſz tutiorē ptē eligēr ꝛ ipsum. c. illud de homi. c. petitio. qz securꝰ est hoiem relinq re in manu dei q̄ medicinaꝫ dar ō qḃ dubitat ſm Inn. i. c. tua noa. ō homi. ::ri. q9. ꝛ intellige cuz i dubio qñ non hz aliqd ex q̄ probabilius estimet ꝓfecturā q̄ nociuā. Secꝰ si haberet aliquā probabilitatē potiꝰ ō vtilitate q̄ ꝛ nocumēto. qz sic posſz dare adhibita debita diligētia ꝛ studio qz sic nō ꝓprie est in dubio. ſz m opinione. vel titubatione.

3 ¶ Utr̄ sit in culpa medicꝰ qñ medicinā. ℔z arte dedu. sed ex defectu ipe cie ꝙ admistiōe alia sit nocima. ℟. q nō si ōbitā diligētiaz adhibuit. c. aplice ō cle. ercō. mi. ℔z Inno. ꝛ ho.

4 ¶ Utr̄ Cirugicꝰ icidēs aliquē q ꝓpter icōsuetā disponez venaz. vel qz ꝓpter insolidū timorē vel tremorez q venit sup eū mortuus ē sit in culpa. ℟. q nō si debitā diligētiā adhibuit ꝛ erat pitꝰ ar. c. ex litteris ō fri. ꝛ male. Et hoc verū si nō dubitabat de hoc qz si dubitabat debuit omittē vt no. Inno. ꝛ Host. ne cle. vel mo. c. ſniam. ꝛ. d. c tua noa.

5 ¶ Utr̄ medicꝰ teneaꝫ gratis curare ℟. q sic si est paup infirmꝰ ſm glo. lxxxiij. di. ℌ. i. Si vō diues est nō teneꝫ cū nemo cogaꝫ de suo facere bñficiū. ꝛ. q. ij. ꝓcarie ꝛlicite recipit mercedē suā. xxiij. q. v. c. nō sane. Si tñ esset salariatꝰ de publico teneꝫ gratis seruire ita ꝓuto sicut magi infirmus ℔z a sanio bñ posset petere salariū vt. d. l. Archiatri. C. de ꝓfe. ꝛ me.

6 ¶ ℔z quid si infirmus sit diues. tñ ex auaritia non vult soluere medico debet ne medicus cum mori ꝓmittere. ℟. q non. sed debz ei medicinas ꝛ alia necessaria facere suis expēſis q̄ postea repetere poterit cum sanus effectus fuerit. qz vtiliter gessit negocium cuius. ff. de neg. ge. l. ꝓponimus. ꝛ si moriatur repetet ab heredibus. quia sufficit si vtiliter cepit gerere ℔z euentus nō sit secutus. l. sed an vltro ff. de neg. gest. nec potest ei obici q̄ cauta pietatis hoc fecerit nisi sit el Propinquus. vt. l. alimenta. C. de neg. gest. qz tunc oportet protestetur q̄ gratis non intendit hoc facere alias non repeteret d. l. alimenta no. ℌ glo. in ē. §. i.

7 ¶ Utrum peccet mortaliter medicꝰ consulendo aliquid contra animam ꝙ salute corporali. ℟. q sic ꝛ ne hoc faciat prohibetur ꝛ sub pena excommunicationis in. c. cuz infirmitas ō peniten. ꝛ remiſ.

8 ¶ Utruz ſmiliter peccet mortaliter si nō admonet infirmum vt ꝓfiteaꝫ. ℟. q sic qz facit contra ꝓceptuz vt i d. c. cum infirmitas nec pōt dici abrogatum per contrariam cōsuetudinem. qz non consuetudo. sed corruptela est ꝛ contra bonos mores. ꝛ ideo non valet ſm Host. in. d. c. cuz infirmitas. Excusaret tamen medicus in casu repentino qui indiget celeri remedio qui nō ante ipsum infirmum inducerent ad confessionē. Et aduerte qz nō sufficit admonere. sed dz inducere cū effectu vt in. d. c. no. Philo min⁹ si ifirmus nollet ꝓfiteri nō crederdo pp hoc q̄ medicus dēat desistere a medicamine qz ītelligēdū ē mo neas ꝛ inducas effectualiter q̄uz ēet pte medici. sic ꝛ i. c. fi. ō eo. q eo. cō. vro. sue. Fac. l. stipulatō ista. ff. ō. vō ob. ñ ex pte ifirmi qz si dimitteret ei forte moreret desperatꝰ q̄ sanamo pote

rit postea ꝓuerti. ꝛ sic ꝓceptuz eccle. videret ō ꝓceptū vel ō caritate primi q̄ nullo modo credendum ē. Facit. ter. cū gl. ꝙ hoc. lxxxiij. di. in princi.

9 ¶ ℔z nūqd ad hoc teneꝫ medicus i ol ifirmitate. ℟. q nō saluo meliori iudicio ſz solū in ifirmitate periculosa ſm se. Ratio qz sicut infirmus. nō tenetur ꝓfiteri de necessitate ꝓcepti in ol infirmitate. sed solū qñ ē pi culosa. sic nec medicꝰ teneꝫ eū inducere ℔z sit optimum q̄ medici induc̄at i oi ifirmitate. ꝛ dico periculosaz. i. q̄ posset probabiliter inducere periculuz mortis. secus quādo est clarum qḋ. nō est periculosa.

10 ¶ Utrū infirmꝰ teneaꝫ obedire medico ℟. Inn. ꝛ Host. i. d. c. tua q ñ de ꝓcepto si tñ infirmꝰ accipit aliqd vel facit ex certa scia. vl ex affectata. vel ip probabili ignorātia ꝓpter q̄ no tabile malū incurrit ꝓcat mortalr. ar. c. si nō ℔z. xxij. q. vidē dic ō suiētib⁹ q ei aliqd administrāt tale. sec⁹ si nō ēē notabilr lesiuū q̄tus aliqualr. modicū tñ qr aliqñ sitis magis cruciat q̄ febris ꝛ iter duo mala minꝰ eligēduz ē. xij. di. duo. Et si ex tali administratōe mors seqr̄et vel mutilatio mēbꝝ eēnt suiētes irregulares sec⁹ si ex lesa ignorātia vel culpa ℌ fecerūt

11 ¶ Utr̄ ars medicine sit ꝓhibita clericis ꝛ religiosis. ℟. clericis in sacris religiosis ꝛ clicis in minoribꝰ bñficiatis si ℔z vti nisi gratis ꝛ vbi piculū ñ imminet nec cle. vl mo. c. multa. cirugiā ō q̄ idiget icisione vl adustiōe cuz sanguis effusiōe secūdū Ber. i. c ad audiētiaz ō fall. oio exercere no posſūt ētiaz. c. sup specula. ne cle. vl mo. ō homi. tua noa. de postbu. c. i.

12 ¶ Utr̄ medicꝰ teneaꝫ nūciare mortez infirmo quā prenoscit eto venturā ℟. Jo. de neapoli in quol. xi. distinguit q̄ aut probabiliter credit q̄ talis ℌ nūciatio erit multū vtilis aie infirmi vt puta qz ꝓfitebitur cū sit i peccato mortali ꝛ ordinabit testū ex quo euitabuntur multe lites ꝛ sic teneꝫ per se vel ꝙ aliū ei manifestare. aliter precare mortalr qz dānificat primū in directe cū non impedit dānum eiꝰ cuz pōt. Idē dic si ē i dubio an sit utilis vel nō. Qḋ si probabilr credit q̄ talis annūciatio nō erit vtilis ifirmo. puta qz iā ordinauit scā sua. sed forte erit potiꝰ damnosa corpori. tūc nō teneꝫ ei dicere de necessitate precepti. licet sit melius dicere qz melius se disponet ꝛ bonum anime semper est ꝓponendum bono corporis.

13 ¶ Utr̄ medicꝰ possit ꝓmoueri. ℟. si primo erat ānihil omisit de ꝓngēti bus ℔z probabilitatē siue ꝓscientie pōt ꝓmoueri. aliās nō de cet. ꝛ quali. c. ad aures. ff. de vari. ꝛ extraor. cogn. l. ꝛ si medicus ꝓcor. Inno. ꝛ Host.

14 ¶ Utr̄ medicꝰ q̄ cōuenit ꝙ. r. ducaꝫ cum ticio liberare eum de aliqua infirmitate. puta quartana ꝛ hmōi ꝛ liberat eum. sed. ℌ. modicū ipse ticius reincidit in eandē infirmitatē teneaꝫ iterū ꝓ illis. r. cuz liberare. ℟. videtur q̄ sic qz nō extinxit infirmitatē ſz cessare fecit angustiā ipsi⁹. Item qa non videꝫ curasse cū vitiose curauit Jtez qz verba cū effectu sunt accipiēda q̄ ideo dz intelligi cū curaret pfecte. In ꝛrium videtur q̄ non teneaꝫ qz de pūti infirmitate tantū videtur cogitatū. ꝛ ideo soluto eo qḋ debetur sublata est obligatio in ppetuuz. qz i infinitū non dz obligari. nā infinitas enitaꝫ. ff. loc. l. martius i gl. Sed in dic q̄ aut redijt ex culpa infirmi. ꝛ ñc

non tenet. l. qõ qs er culpa. ff. õ re: turis. Si nõ er culpa firmi. tũc aut stati redit. ⁊ sic tenet qr nõ videt eũ liberasse aut er intervallo. ⁊ sic nõ te netur. vt. ff. de reg. iu. l. quicqd.

Embrum ppie qd sit vbõ. s. Monictdum. v. §. vj. Et ió in statutis ita accipitur. nisi aliud ap pareat de mẽte statuẽtis. vt no. Bar. in. l. ij. ff. de pub. iudi.

Endacium ꝫ Angel. est falsa vocis significatio cũ in tentione falli ẽdi. xxij. q. ij. §. ille ergo

1 ¶ Que dria ẽ iter mẽdaciũ ⁊ falsũ ꝫ. q. mẽtiri ẽ ꝫ mentẽ ire. Añ ille q d. qõ putat aliud siue illud sit verũ si ne falsũ mẽtit. c. io ꝛt. ij. q. ij. falsum ẽo põt qs dicere sine mẽdacio. cũ. s. credit rex q tũ nõ ẽ ⁊ si debit ꝛ adhi buit diligentiã ñ peccat q si ñ peccat vẽialr. vt i. c. hoies. xxij q. ij. nisi ꝛ ca in ꝛ q teneret ꝛbitã diligẽtiã adhibe re. puta ꝛ actu testificãdi vbi imminet notabile dãnũ primo vel in iudicio qr sic esset mortale vel cum vult iura re. xxij. q. ij. c. aũ machuertendũ.

2 ¶ Quot sunt genera mẽdaciorꝫ. R. ꝫ Ange. l. c. i. xxij. q. ij. q sunt octo ¶ Primũ ꝛ doctrina religiõis xpiane, ⁊ ꝫ Ale. ꝛ ea fe. religio. hic accipitur nedũ ꝓ eo q nos religat ad ea q̃ sũt fidei. sz ẽt put religat ad bonos mores. qz ꝛ his duob⁹ ꝓsistit religiõis xpiane sũma. ¶ Scõz ẽ vt aliquẽ le dat ꝛnste ꝛ corpalib⁹ cũ nulli⁹ vtilita te lic falsũ testis ꝛ eã criali. ¶ Tertiũ ẽ q alicui nocet. sz tñ alteri ꝓdest vt testimonium in causa pecuniaria ¶ Quartũ ẽ q sit sola mẽtiẽdi vl fa lẽdi libidie vt eã ỏlectaret ꝛ astutia mẽdatiorꝫ ꝓpõe ñ, hõs respectũ nec ad nocẽdũ nec ad adiuuãdũ alicui. sz solũ. qz plz sibi. Quintũ ẽ q sit pla cẽdi cupiditate vt mẽdaciũ adulatõ nis. Sextũ ẽ q nulli nocet ⁊ alicui ꝓ dest. l. ne pecunia sibi auferat idebite vel iniuste ledat. Septimũ ẽ q sit alicui ẽ vtile ad corꝑ⁹. l. vt mortẽ eua dat. Octauũ est q simlr ꝓdest alte ri. vt virginitatẽ seruet. Sz ꝑm alex vbi. õ. ⁊ S. Bona. iij. di. xxxviij. ⁊ Rica. ibidẽ. mẽdaciuz bz ꝓ suo for mali cõplemo itẽtionẽ fallẽdi. ⁊ ió ꝫ itẽtionez mẽtiẽdi diuersiuz erit mẽ daciũ in spẽ. Si. n. intẽdit solũ ꝓ: desse sic erit mẽdaciũ octõsiuz. Si de lectare sic ẽ ociosiuz. Si ledere sic ẽt pniciosiuz. Pernitiosiuz ꝓtinet tres ꝑ mas dctas qz aut i spũalib⁹ ⁊ sic ẽ ꝑ mũ. aut in corpalib⁹. ⁊ sic ẽ ꝛm. Aut in tpalib⁹. ⁊ sic ẽ tertiũ. Octõsum cõ tinet tres vltimas spẽs. l. si in tpal: bus sic ẽ fermz. Si ꝛ corporalib⁹ sic septimũ si ꝛ spũalib⁹ sic est octauum. Ociosiuz ꝓtinet quartaz ⁊ qntã spẽm qz aut vult delectare setꝑm. ⁊ sic ẽ q̃r tñ aut alterꝫ sic est qntum. Primum uiorꝫ est grauius ⁊ vltimum leuius.

¶ Utr oẽ mẽdaciũ, sit peccatz. R. ꝫ 3
q. sic. c. sup eo de vsur. cum similib⁹ ⁊ ẽt mortale peccatũ ẽ ꝛm. S. Bon. Aler. ⁊ Ricar. vbi. õ. Pmo rõe siue speciei. siue ꝑ se ⁊ sic tamz tres ꝓme ipẽs sunt peccatũ mortale. vñ quicũ qs mẽtit ꝫ veritatem diuinã eaz mẽ dacio occultando vel corrumpendo peccat mortaliter. Simlr circa ea q̃ rũ cognitio ꝓtinet ad hoĩs bonũ pu ta ad pfectionẽ scientie ⁊ informatiõz moꝛi erit mortale qz ꝫ caritatẽ dei ⁊ ꝓximi. Secõ si eẽt circa aliqd qõ nõ refert ad salutẽ vtrũ sic vel sic cogno scatur qz eẽt veniale. Idem dic q̃ est mortale q̃n ẽ ꝛ nocumentum corꝑis ꝓximi vel rei. de aliquo aliquino ꝛ portãte ẽt si alteri ꝓdesset. secꝰ si in dãnuz alicui⁹ rei minime qz nõ esset ꝫ caritatẽ. ⁊ ideo veniale. Secõ est peccatũ mortale ꝑ accidẽs. Et hoc dupliciter. Primo rõe itẽtiõis. puta qz ita afficit q̃ nõ curaret offendere deũ vel primũ notabiliter. qz ꝓponit mendaciũ caritati dei ⁊ primi multo magis si intẽdit dicẽdo mẽdaciũ ꝛ tiare deũ vl ledere notabilr primuz Et si nõ ledat peccat mortalr. Secõ rõne scãdali. vt cũ quis dicẽs mẽda ciũ ꝓbabilr scãdalum sequi aduertit tñ nõ currat. sed dicit mẽdaciũ et peccat mortaliter. Et in hoc ꝓcordãt cõiter Thco. in. iij. di. xxxvij. Addit tertiũ. ex quo fit mortale. s. cũ dr ꝛ tu dicto. Añ scõm durandũ omne mẽ daciũ ꝑter iocosum qõ in iudicio vt re his que ad iudicium pertinent est mortale qz subuertit veritatez iudicii qõ cedit in pnitiez vniuersitatis et placet. qñ dicit de eo de quo tenet di cere veritatez alo nõ. ⁊ qñ fit. habeo ũ. Confessio delicti. ⁊ supra furtũ. §. xxvij. §. textus. §. xxv §. Addunt ⁊ q̃r tum ex quo efficit mortale ꝛm Mos. s. rõne cõtemptus. s. cũ quis ꝑ nihilo hz dicere mendatia iocosa sicut vera sicut facũt ioculatores ⁊ fisici. ar. xx v. distꝰ. §. alias ea demũ. Nõ limito verũ qñ ẽt si eẽt mortale nollet abst nere alr nõ. ⁊ sic incidit cum primo: Additur ⁊ quintuz ꝛm alios. s. ratõe ꝓfectionis. sed istis nõ assentio nisi vel qñ perfectio est talis q̃ obligant tiri vel rõe scãdali vt dictũ ẽ. ⁊ ita cõ ter tenẽt doc. facit q. ũ. dixi. Circum ẽ veniale peccatũ nisi ꝓscia eis dcã ret q̃ esset mortale. qz si esset eis si cõ tra tale dictamen diceret mẽdaciũ peccatum mortale.

¶ Utrũ ꝑdicator vt doctor semp pec 4
cet mortalr inentiẽdo. R. pau. in. uj. di. xxxviij. q̃ nõ nisi scãdalũ vel ꝓtẽ pt doctrine sit annex⁹. qr si hac sci ens mẽtit peccat mortalr. Similiꝫ si diceret ꝫ id qõ est faciẽdũ er necel sitate. locus si er cõsilio nisi ratione scandali vt dixi.

¶ Utr liceat ꝑ alteri⁹ vita ꝓferãda 5
mẽtiri. R. q̃ nõ. d. c. sup eo. Et qua liter cũq; dicat mẽdaciuz semp ẽ pec catũ saltẽ veniale. xxij. q. ij. ꝑ totum Quidã excipiũt iocosuz q̃. ꝑpie ñ vꝫ mẽdaciũ qr vt dr ꝛ. c. ne qs. xx. q. ij. non fallit qr nouit ille cui dr iocã di causa fuisse dictum.

¶ Utr solũ fit mẽdacium ꝛ vbo. R. 6
q̃ nõ sed etiam in simulatis opibus xxij. q. v. caue. Et ideo qõ dixi õ mẽ dacio idẽ dic de oĩ simulatiõe quam qs facit vt primum decipiat ꝫ san ctum Tho. secus de simulatione q̃ fit ꝓp bonũ de quo dic vt. ꝛ. simulatio.

Ensa episcopoꝝ non ꝫ splendere au ro vel argento. xlj. di. epõs vti lem suppellectilẽ.

¶ Quid debz esse ⁊ abesse in mensa 8
clericoꝝ ⁊ religiosoꝝ habeo. õ. clerꝰ cus. xj. per totum.

Ensuras Vide. õ. falsuras. §. ri

Ercatio Vide. ꝛ. ne gociatio.

Erctrix q̃ dicat. R. q̃ illa q̃ multo rũ libidi ꝑz. xxxiij. di. vidua

Alibi dr q̃ meretrix est cuꝰ turpitu do venialr ẽ. xxxij. q. iij. mẽtrices ⁊ re grit q̃. r. hoies admiserit ꝛm gl. i. d. c. vidua alle. c. latores õ cle. excomi.

1 ¶ Utr̃ fit ꝓhibitū cōmīcerī cū⁹ cle
ro. ſic de iure diuino ⁊ peccat morta
liter. d. c. meretricem.

2 ¶ Utrū accipiēs meretricē i vxorē
mereat. ℟. q⁹ ſic ſi facit vt eā a malo
retrahat. xxxiij. q. i. non eſt culp̃a duo
ſecus ſi alio malo fine.

3 ¶ Utrū teneat reſtituere qđ acqrit.
er tali queſtu. ℟. q⁹ nō ꝯ Jnno. i. c.
qr pleriq; ô īmuni. ec. ⁊ cōmiter
dor. ſed bene de dono ꝓſilio. niſi ac
cepiſſet ab hīs q alienare non pñt.
Et q ſint vide. ſ. donatio. vel ét per
fraudē. qr ſic teneretur.

Eritum

ppie dr actio
que fit vt ei q
agit ſit iuſtū aliquid dari.

1 ¶ Quotupler é meritū. ℟. ſm ſcīm
bon. l. iij. dis. xiij. ar. ij. q. ij. q⁹ tripler
Primū dr ꝓgrui. ⁊ vltīd eſt qñ ge
ex actiōe nō ꝯ debitū recipiēdi. ſed
tm̃ illi cui ſit decet dare. ſicut cuꝫ hō
atterit de peccato ſuo licet nō merea
tur gratiaꝫ tm̃ ꝓuenit deo vt facientī
qđ ſe eſt ex ſua bonitate det. Secun
dū é meritū digni. ⁊ iuſtū eſt cū aliq⁹
iuſtus rogat ꝑ aliq̃ ꝑſona q̃ eſt i pec
cato digniuꝫ qppe eſt q⁹ iuſtus exau
diat. Tertiū é meritū cōdigni. ⁊ iſtō
eſt qñ agēs habet debitū recipiēdi. ⁊
ideo cū ꝓma rō dādi ſit amor ipoſſi
bile eſt q⁹ aliq̃d poſſit ſibi facere de
bitū q amicitia caret. ꝓpea criſtēes
ex caritatē nō pñt mereri ô ꝓdigno

2 ¶ Utr̃ aliq⁹ poſſit mereri ⁊ demere
ri in eodē actu. ℟. q⁹ nō Quis actus
aliquis ſm genus nature poſſit eſſe
meritorius ⁊ in genere moris demeri
torī⁹. vt ꝑs. xij. q. ij. ſi quelibet. vbi
Bre. loquēs de mēdatio obſtetricū
d Maꝫ benignitatis earūꝫ merces q̃
eis i eterna potuit vita retribui ꝓmit
ſa culp̃a mēdatij i terrēna eſt recom
penſat one declinata.

¶ Quo aūt intentio ſufficiat ad me 1
ritum velo pera. vide. ſ. Intentio.

Etus

eſt inſtantis vl̃ ſpus
ri periculi mētio tre
pidatio. ff. qđ me. cā. l. i.

¶ Quotupler é met⁹. ℟. q⁹ dupler. 1
ſ. leuis. ſ. q̃ timet leue malū vl̃ minaī
multas q̃s mīnās iplere non ꝯ pot
ſibilitatē. Eſt ꝯo met⁹ ꝓbabilis: ſue
grauis q dr̃ iuſtus met⁹ ⁊ iſte é ille q
pōt cadere in ꝑſtātez vīz vel mulie
rē vt cū qs potēt̃ iferre mīnaī morē
aut grauē cruciatum corꝑis. vt in. c.
cū dilect⁹. ex. e. ti. Aut ſeruitutē. ſeu
ſtatus ſubuerſionē. puta qr ſcindi i
ſtrumēta vel ꝓtilegia lūrtag. vel de
tinebit in carcerē. aut ſtupratiōē. vt
ff. e. ti. l. iſti qdē. Jnſt. e. ti. §. i. ij. ⁊. iij.
Et itellige qñ ꝓdicta vel aliq̃ ꝓdi
ctoꝝ mīnaī ne dū i ꝑſona, ꝓpria. ſed
ét i ꝑſona liberorū. aut vxoris aut ſ
miluꝫ ꝑſonaꝝ. vt. d. l. iſti in ſi.

¶ Utr̃ met⁹ iuſt⁹ cauſet er ipſo vl̃ ⁊
ſuplicatiōe regis vl̃ dñi. ℟. Pa. i. c.
vlt. q. cle. vel vo. q⁹ nō. niſi ſit ꝑſtet⁹
tirānice tractaī ſi obtēperātes ſuis
ꝑcib⁹ qr tūc bñ cauſat. vt ꝯ Jo. an. i
d. c. vlti. Bar. in tractatu de tirāno.
Facit qđ idē Bar. no. i. l. ad inuidias
C. q⁹ me. cā. vbi dic̃ q⁹ ſola reuerēcia
martiū ñ cauſat iuſtū metū i vxōrē niſi
ꝑceſſerit. mīne vel vōera. Et idē vo
luit Jnn. i. c. cāz mīrimonij ô of. ōl.

¶ Utr̃ met⁹ pdendi bona tpalia vel 3
grauē iacturā i eis. puta maiorē ꝓ
lit iuſt⁹. ℟. Pa. i. c. Abbas ex eod.
ti. q⁹ ſic nō pōt ſuſtēlari ſine ſſlio ho
nis q̃ qs timet pdere qr alibi dr̃ qđ
ſpūalia ñ pñt diu cē ſiñ tpalib⁹. l. q.
iij. ſi qſ obiceret. gl. i. l. aduocati. C.
ô aduo. di. iij. di. no. ꝓcuniā vīz ho
minis facit ꝑ iſta opi. c. ꝓbyteros.

l. diſt. ⁊. l. pe. C. eo tiu. ⁊ dt. c. abbas

4 ¶ Utr̃ met⁹ ercōis ſit iuſtus. ℟. gl. i
c. oli iter ô re. ſpo. q⁹ ſic ꝯ Jo. an. i. c.
cū dilect⁹ ô hīs q̃ vi me. diſtinguit q⁹
aut iuſte cōminaī ⁊ ñ ercenſat qr cul
pa ſua i cidit i metū. l. ſimlr. ff. eo. ti.
Aut iniuſte cōminaī. ⁊ ſic é iuſt⁹ cū
grauis ſit pēa iter hoīes ꝓuerſari. ⁊ ca
rere hoīuꝫ cōmertio. l. hi q ſcām. C.
de apoſt. c. ſacro. de ſen. exc. Et hanc
diſt. approbant dñi ô ro. deciſio xl.

5 ¶ Utr̃ timor ifamie ſit iuſt⁹. ℟. gl. i
l. nec timoī. ff. e. ti q⁹ timor ifamie fa
cti nō cauſat vt puta qr aliq⁹ dicit q⁹
malū dicet de eo ſi met⁹ ifamie iurīs
talis q ꝯ iuris effectū iuſt⁹ eſt vt i. l.
iſti. §. fi. ff. e. vbi ꝑ q⁹ dephēſus i ali
q̃ delicto qcqd facit ne pdaī ex iuſto
metu facit qr ꝑdit⁹ pōt pati mortez
vel cruciatū. ⁊ hmōi. Et hec oīa itelli
ge q⁹ cauſant iuſtū timorē qñ qs nō
ſet ꝓuidet ſibi. puta adeūdo ſuꝑiorē
vel alio mō nō ꝓuideret. nō ét iuſt⁹
met⁹ ſed ſibi ꝑputaref arg. c. fi. ô cle.
⁊. l. qb⁹ diebus in ꝓn. ff. de cōdit. ⁊
demō. ⁊. liqui pōt facere. ff. de regu.
iur. ⁊. c. paſtoralis. §. ꝓterea de offic.
ordi. qđ limita vt. ſ. §. r.

6 ¶ Utr̃ met⁹ inſt⁹ ercuſet a pcō. ℟.
q⁹ nō a toto. ꝯ ſoluī a tāto nō tm̃ ét a
lis q⁹ fiat venīale. c. ſacris. ex. eo. ti. c.
ij. de homi. ij. q. i. in ꝓmis qr ꝯ pot⁹
decernat. xxxij. q. v. ita ne. L. limita tm̃
i hīs q̃ ſunt pcā mortalia ex diſpōe
iurīs poſitiui. qr ſic ercuſaret a mor
tali. vt ꝑs. ſ. inobedientia. in ꝓncipio

7 ¶ Utrū ꝯctus fact⁹ ex metu iuſto ſit
nullus. ℟. vt colligo ex pau. i. c. cum
locū de ſpon. ⁊ id. c. olim iter. q⁹ aut

ꝯctus regrit libꝝ ꝓſenſuꝫ aut nō. Si
ſic tunc ꝯct⁹ eſt ipſo iure nullus. Rō
qr ꝯ coacta volūtas ſit voluntas. xxv.
q. i. merito tm̃ nō eſt volūtas libera. ⁊
ſic deficit q̃litas libertatis q̃ é ô ſub
ſtantia ꝯctus. ⁊ tō nullus. Jn aliꝯ ās
vbi nō requirit liber ꝓſenſus nō eſt
nullus ipſo iure. qr vt dixi coacta vo
luntas pur volūtas eſt vt plene legit
⁊ no. in. l. ſi mulier. §. fi. ff. eo. tit. ſed
tm̃tum acta reſcindēda actiōe q⁹ me
tus cā; vel officio iudicis.

¶ Que ſūt in qb⁹ requirit liber con 8
ſenſus. ℟. q⁹ ꝓmo oīa q̃ ſunt merito
ria vt pnīa, confeſſio. elemoſyna. ⁊
hmōi q̃ ſi fiāt ex tali metu ercludunt
meritū ⁊ pinde eſt ac ſi nō foret facta
Excipiunt illa in qb⁹ impūnit ca
racter. Et baptiſmus ⁊ hmōi qr vir
tute caracteris aduenīente libera vo
luntate cōualeſcunt. ſed nō alia vt in
c. de iude xlv. di. ꝓpterea. Criſo. ſup
Matth. xxij. Qui ſolo timore ſeruit
deo pena quidē euadet ꝯ ꝓmū nō
acquiret qr nō vult de⁹ vt tūneat vt
dñs ſed vt amet vt pius pater facit
ter. aug. de pe. di. vij. null⁹ i fi. quem
ſero penitet inquit nō ſolū opꝫ deum
timere iudicē. ſed iuſtum dilige re.
non tm̃ penā timeat ſed anriet ꝓ
gloria ꝛxc ille. Sc̃o matrimoniū fa
cit. c. nonſicaſti. xxxiij. q. v. ⁊. c. veni
ens. el. ij. de ſpō. ⁊. d. c. cuꝫ locū. Ter
tio votis, pmiſſio vel ſoloi. l. ſi mulier
§. ſi vos. ff. eo. ti. qr ſi ꝓncipale non ꝯ
nec acceſſoriū ô re. iu. li. vj. Quarto
iuriſdictio. vñ ꝓrogatio ei⁹ ex iuſto
metu eſt nulla. l. ij. ff. de iudi. ⁊ gl. in
d. l. ſi mulier. Itē electō ꝑlati ꝑ metū
facta eſt nulla. c. vbi periculū. §. cetꝝ.
de ele. li. vj. Quito auctoritas tutoꝝ
ertorta ꝑ metū eſt nulla. l. i. §. vlti. ff.
de auct. tu. Sexto abſolutio ab excō

catione de q. s. Excõicatio. vij. casu. xviij. Septimo testes testõr vñ si in vinculis tenent. aut ab hostib⁹ nõ valet. l. qui testõ. ff. de test. Octauo vtum limito vtrũ q̃ ad metũ mũdanũ qui incutit ab hoie ad hoc vt voueat nõ aũt q̃ ad metũ altũ pp quẽ euadẽ dũ aliqs vouet qr sic tz voti. Nõ diuersitatis. gre votũ teneat et aliq̃ metu factũ qñ met⁹ nõ inferr vt voueat sed ex alio respectu. et nõ pnia. et psessio ꝛc. est qr tale votũ sit p̃etati diuine et misericordie quã interpellat vt cũ liberet a malo instãti. et tñ nõ põt nõ miseri acceptat pmissionẽ et ũb fidũ ipendit in pnia et confessione et hmõi nõ occurrũ solũ misericordia sz et iustitia. Vñ misericordia dei acceptat inq̃tuz nõ derogat diuine iustitie. l. vt nõ sint merito et recõpẽsatõe sed vt sint digna vita eterna. hoc nõ põt. qr derogaret diuine iustitie. q̃ñ vult nisi voluntarũ liberã voluntate ad se cõuersuz in. c. sicut nobis. ó regula. et in multis alijs not. gl. in. d. c. abbas. et. d. l. mulier.

9 ¶ Quid de iuramẽto metu extorto. ℞. vt. s. iuramentũ. v. §. ir.

10 ¶ Quid si qs veniat in talẽ metũ ex culpa sua. ℞. qñ inducit ei nec hz seu cõpetit ei aliqs remedium. d. l. si mulier. ī ꝑn. vbi liberta cõmisso crimine ingratitudis et timẽs ne revocet i seruitutẽ ꝓmittit aliqd dño cõminanti seruitutẽ nõ audiat. sz q̃ ad pscians distingue. qñ aut talis timor põt iuste icuti tali. puta qr ꝓmisit crimẽ capitis leꝛminat. qs cũ velle accusat pp quẽ timorẽ ille dat cẽtuz tal⁹ hz turpit accipiat pecuniã vt desistat ab accusãdo tñ restituere nõ tenet. ex necessitate si mõ ille donare potuit. Si vo timor icutit iniuste q̃ ad vtũ. puta pr̃ ꝓmia tur interfiec adulterꝫ cũ filia qñ hz de iure cuiusli vt in. l. nec i eo. ff. ó adulteriũ qr nõ hz q̃ ad vtũ. Jñ er tali timore extorsũ nõ poterit tenere in cõscia nisi inq̃tum est in recõpensationem sui interesse puta fame lese et hmõi. alꝰ non facit ter. cum glo. in. c. inter hec. xxxiij. q. vj.

¶ Utrũ agẽs certũ qd ex metu pũmak ꝓsentire ex taciturnitate sequẽs tpis. ℞. glo. iũcto ter. in. c. accedens. de cõuer. ꝓiug. q̃ nõ nisi interueniat aliqs act⁹ positiuus approbatiuus pmi act⁹ vt in. l. ij. et. l. pr. C. eo. et p Innoc. in. c. sup eo. de renũ. et facit. c. ad id qñ. de spõ. vbi spõsa q̃ metu ẽritũ cohabitat viro sponte pfunxit nimirũ. marime si interuenu copula facẽ. vnicũ. de despon. ipu. lib. vj.

¶ Utr pbãt metũ ex q̃ amisit bona sua stet⁹ iuramento circa ẽstimationes bonor. ℞. pau. i. c. fi. ex eo. q̃ sic ñ iniuste metũ icussit et ꝛ eũ q̃ icussit. Secus si ageret ꝛ villã in cui⁹ territorio est factũ. nã oz. pdet p altos. et pt adduce socios et familiares pp difficultatẽ pbandi bon⁹ ter. est in. l. ꝓsentiu. C. de repu. et in. c. veniẽs. cl. ij. ó teñ.

¶ Utrũ met⁹ pbabilis vel leuis sit annullet. ℞. q̃ nec excusat nec rescindit nec ãnullet. et dr ille q̃ cadit i vtr leuẽ aut verecordẽ q̃ timet vbi timẽdũ nõ est. et dr meticulosus. ff. co. l. metũ qr nõ tollit actũ regrentẽ libꝛ ꝓsumptum vt no. ℞. in. c. veniẽs. cl. ij. de sponsa. sz q̃ ad ꝓsciam dic vt. ſ. §. xv.

¶ Utr ille qui p metũ extorsit aliqd teneat. ℞. dir. eo. ttio q̃ sic et ꝛ ꝑm legem põt agi ꝛ eum et q̃ ad penã si agat. ſ. dnus. Sed post annum nõ hz solũ quo ad rei psecutionẽ. qr ptorie actiones sũt ꝑpetue q̃ ad rei psecutionẽ. sed q̃ ad penã sunt tpales. insti. de perp. et tpal. ac. in ꝑn. ff. ó vi et vi ar. l. i. §. iz si per metũ. ff. q̃ me. cã. l. si cum excẽptione. §. i. ii. et. iij. ꝑm tñ Canonce etiam ad penã post annum qr nulla condtio tpis põt opponi. iij. q. i. c. reintegranda. et ibi p doc. Et nõ solũ tenetur de bis que habuit p talẽ metum sed de oib⁹ que amisit ille cui talem inuulit metũ. d. l. si cũ. §. pedi⁹ qr met⁹ fuit cẽs seu actio amissiõis. d. l. si cum. §. in hac actiõe ꝓcor. Innoc. et Hostien. in. c. fi. eo. ti.

15 ¶ Quid si met⁹ sit solũ ob timorẽ reuerẽtie. ℞. q̃ datũ er tali timore est oio restituẽdũ si dati sit ꝛ voluntatẽ dãtis. Facit. l. i. q̃ honorãde ad fi. ff. qua. re. ac. nõ da. Vñ qñcũq̃s si adest volũtas dñi rex in dãdo nisi ex metu acceptũ est restituẽdũ nisi fuerit i cultu pa met⁹ ꝑm qõ s. dixi. §. decio. Nec obstat. l. vani. ff. de reg. iur. et. l. metũ ff. qõ metus cã. qr loquunt quo ad forꝫ contẽtiosum.

16 ¶ In quo differt metus a vi. ℞. patet in. d. c. sacris. q̃ met⁹ est vis cõditio nata ſcz cũ dicit interficiã te si nõ feceris sic. et hmõi. c. ad audientiaz ex eo. Et fit sine violẽtia corporali. Vis aũt est quedã coactio qua qs ligatus cogit facere aliqd corpaliter et dicitur vis absoluta. et hec excusat a toto si intrinsecus nõ ꝓsentit qr nõ dr qs agere sed potiꝰ pati. d. c. sacris. Uel qñ magis large accipit dicẽs. Vis ẽ ꝓtus maioris rei cui resisti nõ põt sez cõmode. ff. q̃ met⁹ cã. l. i. et ij. de pact. finis lib. vj.

Milites nostris tpis hz non habẽt insignia ob seruantie veteris habenti. tamẽ l. i. C. qui bo. ce. poss. allegat in arg. c. translato. de ꝓsti. tũ non gaudẽt pũ legijs militaribus qr eorũ milicia nõ est priuilegiata et in cor actib⁹ debẽt vti ire cõi vt cõiter tenetur per doc. Ly. in. l. pe. C. de iurts et fac. ignorã. Saly. et Bar. in. l. filiusfamilias. §. veterani. ff. de pcu. Bal. i. l. i testis. C. de testa. qr ñ hẽnt illa regsita i militib⁹. sed magis sunt ꝓmoti ad põpam vt dicit bal. vbi. s.

¶ Quis nõ põt esse miles. ℞. q̃ ipu gnãtes ſcuritates nauigantiũ et hostes publici et infames milites cẽ nõ possunt. vt i. l. i. in. v. optimos fideli limosq̃ cõmilitones. ff. de testa. mi.

¶ Utr miles possit incarcerari p debito ꝓtractus vel vltie volũtatis. ℞. Bal. vbi. s. q̃ nõ. Sed bar. in. l. miles. ff. de re iudi. limitat ad debitum contractũ in castris solum.

¶ Quo instituũtur. et de cor ꝓuilegijs habes i. l. penul. ff. ex qui. causa. in glo.

¶ Utrũ aro militie sit licita. ℞. q̃ sic si debito mõ fiat. et xiij. q. i. militare ó quo dic vt. s. bellũ. Licet ẽt militib⁹ se exercere in bis q̃ nulli sunt nociua cã exercii. puta in cursitatibꝰ equorum in. piciendo tella. et hmõi. in q̃bus non iminet ꝓbabile periculũ ꝙrmi. sicut in torniamentis iminet. et ideo. phibẽt facit ad hoc. ij. ℞. ꝓmo. vbi dauid ꝓcepit vt docerent filios si militer arcum. i. arte sagittandi.

Minor quis dicatur. ℞. quod ille qui non habz. xxv. annum completũ. ff. de minor. l. prima.

¶ Utr minor possit petere restitutõ in integrũ nõ solũ in lesione q̃ demit de patrimonio. sed etiaz in lesione lucri cessantis. ℞. q̃ sic vlq̃ ad q̃dr ennii postq̃z ꝓsueuit vigesimũ quintuz annũ. de bis tñ solũ in quibus lesus

est infra vigesimū quintū annū vide gl. in. c. ij. de resti. in integrum.

2 ¶ Utrū teneāt gesta cū minore sine auctoritate curatoris. R. pau. in. c. in pūtia. de. pba. q si intrat religionem pōt alienare ois bona sua. q fingit mortal. deo nobis. C. de epis. & cleri. sed nō intrando nō pōt alienare etiā in pīas causas.

2 ¶ Minor si renūciauit bficio ecclesiastico nō restituit q in spiritualibus vt maior admittit & agit & cōuenitur. ff. de mmor. l. ait prætor. in glo. in fin.

Ifrabiles pone q̄ dicunt. R. fm Inn. i. c. si de cēsi. q sunt ceci & alij morbo laborantes qui pīt auxiliū ab ecclia iplorare q̄ nimis aggrauant i collectis facit. d. c. significantib⁹ & q̄ ibi no.

1 ¶ Utrū ceci & alij morbo laborātes ppetuo excusent a munerib⁹. R. pa. in. d. c. l3 q sic a psonalibus. que ipa nunc psonis vt. l. ij. C. qui. mo. se. excus. A realibus aūt mulieribus ordinarijs nō excusant nisi principes velit ea remittere. C. de vac. mune. & de mune. patri. quasi per totū. secus si sunt extraordinaria q nō tenent ad alia. l. vnica. C. de supindic. facit. c. indicatū. lxxxix. dist. & q̄ dicantur realia ordinaria. vel extraordinaria. vide. j. munus.

Ifsa fm Aug. & scō vicen. de sacris. lib. vj. dī quasi transmissa eo q̄ populus per ministeriū sacerdotis qui mediator⁹ vice fungit inter deum & homines preces vota. & oblationes transmittat deo.

1 ¶ Missa a quo dz celebrari. R. q̄ a solo sacerdote rite ordinato de iure. c. i. §. vna de pse. di. i. c. i. in fine.

¶ Utr⁹ christēs in mortali vel pollut⁹ nocturna pollutōe licite celebret. vide eucharista. iij. §. xviij. & §. xxviij. 1

¶ Utrū sacerdos q̄ non est ieiunus possit celebrare. fm Sco. in. iij. di. viij. q. non. vij. q. i. nihil. de cōsecr. distin. ij. liquido. & aliter dz esse ieiunus q̄ circa mediā noctem nihil ūt pserit q̄tumcūq; minimū etiaz si sit species vel electuarij vel medicina q̄ canon dicit nullus post cibū potū q̄ quālibet minimū sūptum missas facere plumat. vij. q. i. nihil fm pl⁹ ibi dicit gl. q̄ ēt si ante mediā noctē sumpsisset cibū. Et adhuc sētiret eructationes & cibū non dz celebrare. de cōse. di. ij. tribus. & Hosti. de accusa. in. c. si cōstiterit.

¶ Quid de reliquijs cibi remanētibus in ore. R. q si casualiter deglutiantur nō impedūt. q nō trahīcium tur per modū cibi vel potus sed per modū saliue. fm scm Tho. in tertia parte. q. viij. 4

¶ Quid si sacerdos i mane lauādo os deglutiat stillā aq̄. R. q̄ pōt celebrare nisi fecerit ex ppōsito arg. xviij. q. v. de occidēdis. xv. q. vj. c. i. pcor. Ricar. in. iij. dist. vlij. Tho. vo dicit vtr⁹ nisi trahīciat i magna quātitate

¶ Quid si cib⁹ sit digestus. iz tn nō ē dormiūt p totā noctē. R. q̄ pōt celebrare. q̄ solū quies tpus & digestio requirunt fm Jo. Bar. brix. & Archi. i. d. c. nihil. & hostie & pan. in. d. c. si cōstiterit. iz ibi glo. videat sentire ōtrium sed male.

¶ Alio dz celebrare. R. q̄ dz seruari ordinarie misse tam in dicendis q̄ etiā in actibus. 7

¶ Utrum debeat celebrare capite dī 8

coperto. R. q̄ sic. de pse. di. i. c. nullus epūs. Ītn qui sine rōabili cā celebraret capite coperto peccaret mortaliter. sec⁹ si ex aliā rōnabili cā ppter verbū temere positū. in. d. c. nullus.

9 ¶ Quid si p⁹ inceptā missaz desistat R. q̄ si sine rōnabili cā dimittit peccat mortalr. alo nō. vt in. d. c. nullus

10 ¶ Qñ euāgeliū legit oēs dēnt stare nō sedere nec genuflect. manere vt in c. aplica auctoritate de pse. di. i.

11 ¶ Utrū dēat aliquid aliud dicī a sacerdote q̄b⁹ ptinet in missali. R. q̄ nō ar. c. vltuz & c. de nois⁹. & pse. di. i. Cogitatiōi pīt q̄cunq; tenota fm scm Bona. sed nō exprimit.

12 ¶ Utr⁹ regrat attētio. R. fm Ric. anglicū in quol. q sic. vñ Dio. ō ecclīastica yerarchia ad sanctissimū eū sacrificiū mūdari puenit ab ipso vltimo aie fantasmatib⁹ vnde respōdeo se posse hēre pbabiliter credo stabilitatē peccat grauiter accedēdo. si tñ sperat & ex infirmitate distrahit minus peccat hec ille.

13 ¶ Quid si omittat aliqd. R. q̄ peccat mortalr si sciēter facit. tñ pcerat si ibi sit mā debita & forma cū intentione pficiendi de quo dictū est. ō. eucharistia primo. Et hoc itelligo q̄ peccat mortaliter sciēter dimittendo aliquid notabile puta euangelium vel epistolā. secretas. & hmōi. secus esset de aliquo vbo solo. alio a forma pletus paramēta & reliqua necessaria q̄ est mortale q̄n sit scienter.

14 ¶ Quid faciet sacerdos si missaz dicendo ppendat nō fuisse debitaz materiā ministrandā. R. fz cōter thco. in hostia sine in vino. & aduenit aīa q̄ plecratiōis canonē inceperit sic accipiet aliam hostiā si defec⁹ est in hostia. vel vinū si est in vino. Et remanet si est in hostia defec⁹ ab illa oratione. Suscipe sancte pr. qua dicta omissis alijs. dicet veni sanctificator &c. Et sic oib⁹ alijs omissis prosequat vbi erat q̄n aduertit. Si vo defectus fuit in vino incipiet ab illa oratione Deus q̄ humanā cū oratione. Offerim⁹ &c. Et alia veni sanctificator &c. Et alijs dimissis prosequat vbi dimiserat. Si tñ plecrauerat & post plecratione deprehendit. q̄ defectus erat in vino debito sic accepto cuz aqua soluz incipiet ab illa oratione. Simile modo vsq; ad orationem. vnde & memores alijs omissis prosequatur vbi dimisit. Si vero defectus erat i hostia & iam consecraucrat vinum sic acceptata alia hostia incipiet ab illa oratione. Aut ordine & loco illi⁹ relatiui qui dicet Dūs noster Jesus xps pridie q̄ pateret &c. vsq; ad oriēz. simili modo & oibus alijs omissis prosequat vbi dimisit. Et notanter sic dixi q̄ si solū diceret. hoc ē corp⁹ meū. non plecraret fm Sco. & Laudul. in. iiij. distin. viij. q̄one. iij. q̄ oratio illud significat q̄d exprimit vbo nō quod est in intētione proferentis. Et ideo si nulla fieret mentio de xpo intelligerent illa verba de corpe sacerdotis vel sanguine nō de christo. Et sic nō consecraret.

¶ Pone q̄ nō aduertit de defectu. 15 nisi post sumptiōez hostie q̄ nō erat triticea aut debita. R. fz cōter doct. vbi. ō. q̄ non obstante q̄ nō sit ieiunus nihilominus accipiet aliā hostiam debitā & incipiet. vt dictū est. Dominus noster Jesus xps pridie q̄ vsq; ad illi mō &c. & postea alijs omissis sumet eam & prosequet vbi omiserat.

16 ¶ Sed qd si sūpto corpore inuenit aquā loco vini i calice quā bibit. ℟. Tho. in tertia parte qōne octuagesima quarta ar3 q̄ est alia hostia & altō vinū sumendū & consecrandū. Quidam alij dicunt q̄ ꝓpter scandalum nihil est reiterandū. & maxime cū nō sit ieiunus. Sed tu tene opinī. Sco. vbi ſ. q̄ solū est accipiendū vinum cum aqua & dicendū. Simili modo postq̄ dñs noster iesus christ⁹ cenauit accepit calicē &c. vsq; vnde & memores & sic alijs omissis dicat. Sanguis dominī nr̄i iesu christi custodiat animā &c. & sumat qz illud pōt fieri sine scandalo. Nec ob. q̄ nō sit ieiunus qz est maius ꝑceptuz q̄ sumatur integre q̄m ieiuno stomaco. vt p3 in. c. cōperimus. & c. relatum. de cōsecra. distin. ij.

17 ¶ Quid faciet sacerdos si q̄n habet aquam in ore anteq̄m deglutat aduertit. ℟ Directoria. lib. i. titu. xvij. q̄ si potest sine scandalo sputet in calice. & extrahet particulam hostie. & aquaz reponet in alio vase. & sic accipiat vinum & cōsecret vt dictum est & ut eo ponat particulaz hostie & sumat postea illam aquā si pōt faceret sine periculo vomit⁹ vel si timet de vomitu reponat aquam in sacrario. Et idez dicerem de particula q̄ idem esset cōburenda & cineres in sacrario reponendi q̄n sine periculo vomitus reciperе nō possem.

18 ¶ Quero qd faciet sacerdos q̄n musca vel aranea cadit in calicē. Respōdeo q̄ si cadit ante ꝓsecrationē ꝓiciet illud vinum & accipiat aliud cuz aqua & factat ſm q̄ supra dictum ē ſ. decimo quarto. Si vero cadit post ꝓsecrationē extrahat eaz & lauet cum vino nisi esset res venenosa. vel q̄ p nocaret vomitū qz tunc ossa sik̄ essent reponēda in vase alio & aliud vinuz cū aqua sumendū & ꝓsecrandū vt dicit est i. ſ. decimo quarto & dico sexto. secundū Arcidia. Hugo. Jo. de santo. in. c. si p negligētiā. de cōsecratione distinctione secūda qz nihil adhominabile sūmi debet occasione hui⁹ sacramēti. vt notat glo. i dicto. c. si p negligētiā. & finita missa accipiat sanguinē illū & igne cōburat cū aliqua stupa vel pāno lineo in ipso madefacto & cineres ponat in sacrario.

19 ¶ Quid si gutta sanguinis ceciderit Respōdeo q̄ si cederit sup tabulam & similia lābat si pōt fieri sine horrore. & postea locus radat & rasura comburatur. & cinis intra altare recōdat & sacerdos quadraginta dieb⁹ peniteat. Si vero cecidit super linteuz ablua⁹ trib⁹ vicib⁹ calice supposito. & ablatiōis iuxta altare cōdat. & sacerdos poeniteat quatuor dieb⁹ nisi. pueneriт ad tertiū litheū qz tūc nouē. si vsq; ad quartuz viginti dieb⁹ peniteat. de cōse. distin. ij. c. si p negligentiā

20 ¶ Quid si sumēdo sāguinē remanet particula i calice. respōdeo debet digito ad labiuz calicis adducere & sumere & nullo modo appōat vinū aī eius sūptionē. qz vinuz cuius ōscendū Sco. in quarto distinctione octaua Aliuſ ego arbitror q̄ ēt si apponeret vinū. & sic simul sumeret non peccaret licz vinū citr⁹ ōscēdat. qz quoū sit tali modo dicit fieri simul. p ea q̄ notantur in. c. qz propter. de elec. & in l. continuus. ff. de. verb. ob.

21 ¶ Utrū hostia nō consecrata q̄ ē in altari vel guna vini q̄ est in pede calicis vel aliter a vino qō est i calice separata cōsecret. Respondeo q̄ non nisi hoc intendat sacerdos. i. qōne. i. detrahe.

22 ¶ Quid si omisit aquā ponere in vino. Rndeo q̄ aduertit ante ꝓsecrationem hostie dz eam apponere reiterando vt. ō. dicit. ſ. xviij. qñ defect⁹ est in vino q̄ si aduertit post consecrationem hostie. sed ante cōsecrationem vini apponat nihil reiterando ſm Bonal. Si post ꝓsecrationem vini aduertit tūc ſm scīm Tho. in. iij. pte. q. lxxvij. nullo mō apponat. qz appositō aq̄ nō ē de necessitate sacri vt dicit. ō. eucharistia. i. ſ. xvij.

23 ¶ Quid si vinū in calice ꝓgelet. ℟. q̄ sacerdos dz ipsuz añ ꝓsecrationē resoluere vt hēat rōnem actualē potus. si tñ non resoluit adhuc conficit qz vinū cōgelatuz nō differt a nō cōgelato nisi qualitate accidētali.

24 ¶ Quid si ex frigore hostia dilabit i calicē. ℟. q̄ debet vlterius ꝓcedere nec ē necesse aliqd reiterare ꝑz Tho. in. iij. pte. q. lxxvij. Sz ſm Inno. vt recitat Land. i. iij. di. x. si aliq̄s re manſit i manu frangat illā. & ptē mittat in calicez qz ꝑma casualr cecidit.

25 ¶ Quid si sacerdos nō recolit se aliqua dixisse. ℟. q̄ sacerdos nō dz ꝓpter hoc turbari qz q̄ multa dicit nō recolit oia. Sctm ꝓbabiliter constet aliq̄ omisisse si qdē sūt ō necessuate sacri puta forma cōsecratiōis dz reiterare ab illa forma & cūcta q̄ ordinē ꝓsequntis si nō sūt de forma cōsecratiōis officii. sed dz vlterius ꝓcedere Tho. iij. parte. q. lxxvij.

26 ¶ Utrū semp sacerdos celebrās debeat sumerе corp⁹ & sāguinē. ℟. q̄ sic de ꝓse. di. i. plani. Si sacerdos defecit in missa aliq̄ qui sit ieiun⁹ dz supplere vt. ō. eucharistia. iij. in princi.

27 ¶ Quid si aliqs cāuo necessitat⁹ alicui euenerit puta infirmitas & hmōi poterit ne sacerdos illi hostiā dare cū aliā non hēat ꝓsecrata. ℟. q̄ non totā sed bene partē. & aliā partez ipse sacerdos sumere. ſm. S. Tho. in. iij. di. xij. Et idem credo ēt si nō sit infirmitas. sed alia rōabilis cā.

28 ¶ Quid si hostia iuenīat fracta añ cōsecrationē. ℟. nihilomin⁹ pōt ꝓsecrari nisi scandalū in populo. qz tūc aliā accipiet. qz fractio & quadratura & hmōi modi nō vicia sacramentum

29 ¶ Utrū in memēto viuorū vel mortuorum debeat fieri aliquox nominatio. ℟. q̄ nō ē necesse: nisi solū vt supplicātis deuotio: reddat effect⁹. ar. xij. q. ij. cū gratia. & c. nō extimemus no. gl. ō. ꝓse. di. i. c. visū. & se. ex q̄ p3 q̄ tātū singulorū nōia sūt expedienda quāto ex eox nōinatione augumētat ōuotio celebrātis. qz nō min⁹ glibet h3 sub generali q̄m si specialr fieret. ō conse. di. v. non mediocriter. & no. glo. in. d. c. visum

30 ¶ Utrū ꝑfatio ꝓpa debet dici i missa cōmemoratōis seu votiua. ℟. pa. i. c. cōsiliū de cele. missa. q̄ sic ꝓpa li h3 soluz sunt. r. ab eccl̄ia approbate ix. hñtur in. c. inuenim⁹ ō cōse. di. i. ſ. Natiuitatis dñi epiphanie Quadragesime Pasce Ascēsionis dñi Pentecostes sācte crucis Sācto⁹ Apostoloz & sācte trinitatis & in. c. sancto rū. lxx. di. pōt decima ō dōmina alie sunt dēlende de missali nisi ex spāli p̄ uilegio sit cōcessū vt fratrib⁹ minor⁹ de beato Frācisco per Sixtū. iij.

31 ¶ Utrū gloria in excelsis deo dicat in missis votiuis. ℟. q̄ ñ vt i. c. ꝓsilitū de cele. missa. nec etiam credo in vnū deū dicit h3 cōsuetudo droga uerit illi uti q̄ ad gloria in excelsis q̄

di in missis votivis beate virgis ⁊ q̄ ad alios ēt in missis spūs sancti minores tñ hēnt ex priuilegio vt possint dicere gloria i excelsis i missis spūs sancti quas pro ecclia dei celebrant Dicit tñ Hosti. i. d. c. cōsiliū deuotā cōsuetudinē non reprobamus.

32 ¶ Utrum pñtio post sumptionem sanguinis debeat fieri cū vino. ℞. q̄ sic vt de cele missa. c. ex parte

33 ¶ De q̄ dz missa celebrari. ℞. Pa. i. c. gdā laicor̄ ō cele. missa. q̄ dz celebrari de eo ō q̄ sit offens vñ missam peculiarē audiēs vl dicens nō satisfacē pcepto ō audiēda missa qz dña q̄ pcipit est missa ō festo vl q̄ fm ostiū dz dici vt in. d. c. gdā laicoz̄. Credo tñ q̄ seculares pp ignorātiā excusēt sed nō celebrātes ⁊ ppea in. d. c. gdā ⁊. c. ⁊ hoc de cōse. di. i. dō q̄ tales mnt se peculiares seu rottue debēt celebrari in occulto ⁊ hoc i telligo i dieb⁹ in q⁹ gs tenēt de pcepto audire missā vel i eccliā collegiata seu cōuentuali i q̄ quottidie est celebrāda vna missa de officio vt in cle. i. de cele. mnt. ⁊ sic intelligo ter. in. d. c. gdā laicoz̄. qz si sit ali⁹ celebraut missā ō ossō tñ sit de pcepto q⁹ missa audiāt pōt q̄ missā votiuā dicē sine oi scrupulo ⁊ i publico ⁊ in secreto. Hec sufficit ꝺ3 monal. q⁹ audiat itrotū⁹ thmōt in dieb⁹ in q⁹ tenēt de ossō audire qz missa di cū canōe. vt ꝺ3 in. d. c. quidam

34 ¶ Utr missa ō sctis tñ valeat aīab⁹ defunctoz̄ sicut si dicat ꝑ defūct. ℞. hosti. i. c. if. de cele. mis. q⁹ sic. ⁊ q⁹ do. Aug. Car. dicebāt q⁹ celebrando ꝑ dña sciebat celebrare ꝑ defunctis. ⁊ ēpūo. d. c. if. de pse. di. ij. qtiēscūq; Laue tñ qz si ꝓmisisses spāliter ꝑ defunctis ꝓpriā missā dicē nō satisfaceres missaz dicēdo de dña rōne ꝓmissiōis. Itē aduerte q⁹ hoc est tex q̄ maior deuotio qua gs dicit missā de dña ⁊ hmōt supplet vel sci intercessio. alis non. nisi quo ad veritatem iacri sed nō quo ad veritatez oratiōnum. qz plus vlz ꝑ defunctis dicta. fm Pe. in. iij di. xlv.

¶ Cū q⁹ dz missa celebrari. ℞. q⁹ ꝑ 35
mo cuz idumētis debitis. q̄ ꝺ3 Innt. ij. vt recitat Dir. lib. i. ti. vij. iunt calciaméta amict⁹ alba cīgulū manipulus. stola. planeta. ar. xxiij. di. ecclia. xcv. di. viij. xj. q. iij cha. ō ℞. nis de gradatio lib. vj. Et q̄sta debēt esse ꝑdicta dicēduz q⁹ ꝺ3 consuetudine rōnales regiōis seu ꝓgregatōis arg. l. de quib⁹. ff. de legi. Et an dēnt esse ꝑdicta cōiter teneā q⁹ sic. excepti calciaméto ⁊ ēt cingulo q⁹ de ꝓsuetudine nō ꝑdicit fm Ric. in. iij. distr. xiij. ⁊ Sco. ea distin. Sc̄dō cū igne de cele. mis. c. vlti. Et celebrans sine igne dz offō ⁊ ꝑficio ꝓpriis ibidem Tertio cū calice corpalib⁹. altari lapideo. ⁊ trib⁹ tobalijs inp⁹co. ⁊ missali hostia azima. vino ⁊ aqua q̄ in minori quātitate dz poni q̄z de vino vt i. c. pniciosus de cele. mis.

¶ Utr̄ peccet mortalr̄ q̄ sine aliquo 36
ꝑdictoz̄ celebrat. ℞. q⁹ sic q̄ sin igne ⁊ aq̄ vel i pane fermētato it est sacerdos latin⁹ vel in vase lingeo vt ꝺ3 in. c. ifa. de cele. mis. vbi dō q⁹ dz talis sacerdos deponi ab ossō ⁊ beneficio Et idē in vase vitreo vel de auricalco aut ere de pse. di. i. vt calix. Idē si sine alteri lapideo ⁊ ꝓsecrato, corpali duo casula ffola mānipulo cingulo alba amictu vt in. c. i. de pse. di. i. nō in efficit irregularis cū n̄ inueniat iurcautū h̄ siue faciat sciēter siue ignoranter fm Ric. ⁊ Sco. in. iij. di. xiij. dz mortalr̄ peccet ō ꝓsec. di. i. ecclie. ⁊ c. ꝓcernim⁹ cū duob⁹. c. sequentibus ⁊ hoc intellige si sciēter facit secus si ex oblitione mānipulū vl stolā omisisset de calciamētis ēt hēdis nō credo sit ꝑceptuz cū nō inueniat in iure. Unde si gs ipa omitteret nō ex pte ꝑpūa ꝺ3 qz nō hz nō peccaret ar. d. c. i. ꝺ3 hoc q⁹ calciaméta nō sunt de necessitate. qz sic oporteret habere specialia quib⁹ nō utemur nisi celebrando cuius ꝓtrarium fernatur cōiter.

37 ¶ Sed vtr̄ sine missali possit dici 39
dicit q⁹ peccat mortalr̄ celebrāt sine missali i q̄ ad. min⁹ n̄ sit canō tuz qz exponit se periculo errādi tū qz cōsuetudo ita hz vt sine libro i q̄ sit canon n̄ dicat. Et placet qz sepe optime memorie vir i hoc errāt Canō fm cōiorem opi. dō a Te igitur vsq; ad cōtionē ⁊ ꝺ3 dari. dz dici expedite ne musce veniētes. i. vane cogitationes perdāt suauitatē vnguēti. i. oīoīs ⁊ ne populus fastidiū concipiat nō tñ nimis festināter ne sacrificiū fiat sine sale discretionis ⁊ deuotionis ⁊ dz legi i libro ne error ꝓpetet. Idē dicerē de trib⁹ tobaljis si nō haberent q⁹ sufficeret vna. Et no. q⁹ ꝑceptū ē clicis vasa ⁊ vestimēta in q⁹ celebrari debz sint munda ⁊ nitida i. c. relīq; nolumus de custo. ench. ⁊ iō peccat mortaliter faciēs ꝺrūi. xiiij. q. i. q⁹ petpik

38 ¶ Quarto debēt eē saltē duo pūteo 40
celebrātō missaz de pse. distinct. prima hoc quoq;. Et hoc verū i missa publica sed in missa priuata pōt dici vno pūte seruitore solū qui respōdeat in persona tot⁹ ppli. vndecunq; q. i. illō de filijs ꝑb. c. ꝓpositus i fi. Epīscop⁹ ꝺo sine ꝺyacono celebrare nō pōt nisi necessitas cogat. lxxxiij. di. diaconi sunt in glo. in. v. hz.

¶ Ubi dz missa celebrari. ℞. q⁹ in oi
loco ꝓsecrato ab epo pōt libere celebrari de pse. di. i. ⁊. c. pmo. ⁊. c. sicut ⁊. c. sequenti. ⁊. c. nullus. Et hoc ꝺ3 nisi sit interdictus ⁊ pollutus. de quo supra. Consecratio eccle. ℣. viij. Fallit hoc i. c. auctoritate. de pnit. lib. vj vbi ꝓhibetur celebrari ecclijs ꝓtractis ab excēptis i loco nō excēpto sine licētia epi. Itē i ꝺmonib⁹ ⁊ ꝑdicatoribus celebrare in oi loco honesto cū altari portatili ab epo consecrato saluo iure parrochiali quod quidez iuo fm Gre. nonim in extrauagāti que incipit. Mos attendentes consistit circa oblationes decimas. ⁊ pmitias solū. ⁊ hoc siue sit consecratus locus vel nō dummodo non sit interdictus vel pollutus. Et sic intellige c. in hīs de pn. vbi hoc priuilegium ponitur. Similiter episcopis licet ℔ d. c. fi. de ꝓnit. li. vj de q. ℣. interdictū vi. ℣. xxxviij. Aduerte q⁹ sacerdos ꝺ3 tenē hostiā ⁊ calicē q̄n ꝓsecrat sup lapidē ꝓsecratū ℔3 Pe. de pal. ⁊ ꝺ3 lapis esse ita magnus q⁹ saltē possit sup eo capi tot⁹ pro calicio cū hostia de q̄ vide altare. Nō. ēt q⁹ quicunq; celebrās vl faciēs celebrari diuina ē cuitatib⁹ castris vl villis nisi qtenꝰ a iur ei ꝓcedit ē ei interdict⁹ ingressus ecclie ipso facto cuiuscunq; ordinis vel priuilegii sit munit⁹. c. eporum de pnit. li. vj. Idē si in locis a iure vel a iudice ꝓhibitis vt ibidem.

¶ Utrū de licētia epi possit celebrari i loco nō cōsecrato. ℞. Ian. vi. c. i. ō pse. ec. vel alia ts q⁹ sic ēt sine licentia si mō ꝺ3 altare viciatū. Archi. p⁹ alios i. c. missaz de pse. di. i. ⁊ Pan. in ꝓtica. ō pse. ec. vl al. tenēt q⁹ n ēt cuz lnia epi. sed dico ꝓ cōcordia q⁹ i sua dioceli pōt epūs dare lniaz vt i ec

ecclia ñ ꝓsecrata vl oratorio possit ga
celebrare cū altari portatili ꝓsecrato
er necessitate vt no.gl.dꝫ se.di.i.vnt
cuiqꝫ.t.xviij.q.ij.qđ. In aliꝭ aūt lo
cis nō pōt dare nisi qñ eccliа deest.
vt i.c.ꝓcedun⁹.ō ꝓse di.i.ar.d.c.fi.
qz frustra ꝓcederet epūs illud primi
legiū si hērent de iure cōi. Aduerte
tn qꝫ in loco fluctuanti vt in mari t
fluminib⁹ celebrare non lz alicui. Sz
extra suā diocesim nō pōt dare licē
tiā celebrandi in loco nō consecrato.

41 ¶ Qua hora pōt missa peculiaꝝ ce
lebrari. ℟. qđ aurora vsqꝫ ad nonā
ēt i quētualib⁹ ecclijs pōt qlibet ce
lebrari. de cōse.di.i.§.i ceterū jo.t.c.
neccesse est. Et hoc sequit Sco.i.iiij.
di.xiij. Hec ob.c.nocte.t.c.solēt. de
ꝓse.di.i.t.c.ñ liceat. xliij.di.t.c.q
o pāb⁹.t.c.fi.lxxv.di.t.c.vlt. lxxvi.
di.qz itelligit de solēnib⁹ missis ſm
Host. in suma de ecle.mis. Solēnis
ō dꝫ dici in quentualib⁹ ecclijs ho
ra sua.s. i vigilijs t xxxx.t.iij. tem
poribus hora nona. In festis hora
tertia. In ꝓfestis hora sexta qꝫ tamē
cōiter ii suaꝭ qz tardi⁹ dꝫ in festis ꝫ
aliꝭ die⁹ non festiuis t ercusantur
vt pz i iure. halleg. Et sic itellige gl.
č.c.i. de cel.mis.t alios doc.

42 ¶ Utꝝ possit dici missa ō nocte. ℟.
ꝫ Host. vbi.§.qꝫ ñ nisi i natiuitate
dñi vel nisi ſm Rod. de licētia epi.
vel supioris iminēte necessitate puta
qz ifirm⁹ moriē nec haberē eucharistiā
Elias eā añ auroꝛā celebrās peccat
mortalr idē dicēdū de celebrantib⁹
añ dictū matutinū. ar.xj.di.c.i bio.t
c.eccliastice.t ex de cele.mis.c.i. t
vlti. ꝫ Host. Silr ō ꝓna dicēdū ē
vbi ē ꝓsuetudo ꝫ Io. quā quidem
ꝓsuetudinē attendo ad ꝓmā que dī i
ciprio nō ad eā q dī a ꝓuato. Añ i re
ligiōe minoꝝ eū multe misse dican
tur ō ꝓsuetudie añ ꝓmā nō credo qꝫ
volēs missaꝝ dicere teneaꝭ prio dice
re ꝓmaꝝ. qz sic oporteret bis eā aliqñ
dicere. s. per se t postea in choro qꝫ ñ
est necesse. ar. primt de cele. mis. t sic
ꝫ possunt dicere missaꝝ licite añ
ꝫ dicant primam.

¶ Quotiēs dꝫ missa celebrari. ℟. in 43
ecclijs quētualib⁹ t collegiat̄ debent
quotidie due misse celebrari. s. vna
ſm offiū t alia ꝓ mortuis. vt i.c. cū
creatura de cele. mis. in tex. t in glos.
t collegialiter dēnt dici. Et dic pau.
ibidē gō peccāt nō seruātes nī cōiter
nō seruatur. t sic nō peccant.

¶ Utꝝ qlibet sacerdos teneaꝭ quotti. 44
die celebrare. ℟. qꝫ ñ etiā i dieb⁹ festi
uis. vt pz i.c. q̄tidie de ꝓse. di.ij. Ex
cepꝭ hūmōi⁹ curā aiaꝝ q ad min⁹ in
dieb⁹ festiuis tenent celebrare nisi ꝓ
aliū satisfaciāt popnlo ar.c.i. de cele
mi. Aduerte nī qꝫ si sacerdos ob sui
idignitatē sacri reuerētiā abstineat
nō peccat ꝫ. S. Bo. i. iiij. di. xij. pu
ta qz pollutus. t hmōi. Si ō stat ꝓ
q̄daꝫ icuria tnegligētia sua ita qꝫ ad
min⁹ nō celebret in precipuis festio.
Et maxime in illis i qbus seculares
deuoti solent cōicare. Peccat q dez
t simi mortalr saltē grauiē vt pz p.c.
volētes de cel. mis. vbi valō tales re
pbēdūt. Ric. ō i. iiij. dist. xiij. tenet
qꝫ tenent i talibus diebus celebrare
Idē tenet. S. Tho. in iij. parte. q̄st.
lxxxi. t sic vī quod ñ excusent a mor
tali qñ sine rōabili cā i talib⁹ diebus
nō celebrāt. Añ dicit idem sanctus
Tho. qꝫ lz quo ad act⁹ ordinis q ptinēt ad corpus rpi misticum non te
neaꝭ nisi q hz er platōne vt ꝑdicare
absolnere t hmōi tn celebrare vt ꝛo
sacrificiū reddat etiaꝫ si nullt holium

teneaꝭ. Idē et ponit in.xiij. dist. xiij. t
pōt timere ne tandē seru⁹ neḡ q ab
scōdit pecuniā dñi ꝓdenetur. Quot
tidie aūt celebrare laudabile ē si mō
er hmōi celebrātē non minuaꝭ re
uerentia ꝛdita ad sacrm t deuotio.
Si aūt minueret nūc aliqñ cessandū
est de quo vide Euchar. iij. §. xxxvj.

45 ¶ Utꝝ instō beneficij qꝫ qs celebret
omni die obliget institutū ad sic cele
brandū. ℟. Pa.i.c. ꝓsuluisti ō cele.
mis. t in.c. significauit de ꝓben. qꝫ nō
qz talis instō est illicita t daret mām
peccādi. t ió talr instituⁿ dꝫ accipere
interpretationē ab isto text. c significa
tuꝫ. vt. s. intelligaꝭ qꝫ dꝫ celebrare t
teneaꝭ q̄to frequēt⁹ potest salua ho
nestate sua t debita Reuerētia t de
notiōe ad sacrm t sic itellige ō q̄dam
ꝫ beneficiato. Similr dic qñ institue
retur ad dēm missaꝭ peculiarē quot
tidie qz hoc nō obst ite pōt t dꝫ dici
de feria. c. quidā de cele. mis. t sic pz
qꝫ quis aliquando tenetur frequen
tius celebrare.

46 ¶ Utꝝ qs possit pluries dicere missaꝭ i die. ℟. Pa.i.d.c. ꝓsuluisti qꝫ ñ
fac. d.c. ꝓsuluisti t.c. referente eo. t
c. sufficit de ꝓse. di.i. Nisi i duob⁹ ca
sib⁹. ¶ Primus in die natiuitatis i
quo tres pōt celebrari siue dicat vna
i media nocte alia i aurora t tertia in
hora debita siue dicāt simul i die vl
vna t post intervallū duas. vl ēpio
qz sic hz ꝓsuetudo ꝫ añ auroꝛā non
dꝫ dici nisi vna. s. illa ō media nocte.
¶ Secūs respectu alicui⁹ necessitatis
vt puta qz aliq̄ magna ꝑsona venit.
fire die qꝫ nō audiant missaꝭ. c. fi. de
gno viro. ar. c.i. ō cele. mis. Similit
credo qñ ēt dies festus ꝓceptus ab

ecclia t alig nō audiuerit missaꝭ lz
nō sint ita magni dñi ꝑ eandē rōnez
tē si aliqs ifirmaret ad mortē t nō
hēret corpus rpi ꝑ eo cōmunicādo
Addit gl. tertiū casum ibidem. i. si es
set ꝓsuetus in aliqua eccliа qꝫ dicant
due misse vna ꝑ vitulo alia ꝑ mortuis
t nemo ē qui sit aptus nisi vnus so
lū tūc poterit ābaī dicere. ¶ Quar⁹
pp paupertatē eccliaꝝ vl raritatē sa
cerdotū. xxj. q.i. c.i. i fi. t de cle. c. bn
dū. x.q.iij. vnio. ¶ Quintus qñ due
misse ꝓprie occurrunt dicende puta
te vigilia t ꝛe festo t nō est nisi vn⁹
sacerdos q possit ēt ꝛe cele. miss. c.lz
t.c. referente ſm Ar er. t Hostiē. in
d.c. ꝓsuluisti. Intellige qñ in oib⁹ ꝑ
dictis casibus qꝫ pōt pluries dicere.
dꝫ tñ purificatōes nō recepit t sit
ieiunⁿ als nullo mō liceret ꝛe cele.
mi. c. er pte. Item qꝫ nō dicat nisi du
as qz plures non lz nisi in natiuitate
ſm cōiter doc.

¶ Quid si postḡ sumpsit cōmunio 47
nē hz hostia consecratam que super
fuit. ℟. ſm Pd. qꝫ sicōmode nō hz
vū honeste ꝓseruet ei lz sumere dū
mō sit ieiunⁿ. ar. de ꝓsecra. distin. i.
c. tribus gradibus. Secⁿ si ēet dōm
de religiōe q ēt lz acceuit purificatōz
anteq̄ ꝛe ipsis adueniret. tū postea
sunt sumende nimi quia non possunt
sic seruari imo leuiter amitteret ꝓ
pter eoꝝ paruitatē. Et in isto casu ex
quo est in actu purificatōis t recolle
ctōis reliquiaꝝ quicqd dicitur fieri i
cōtinenti. i. quasi simul iumeret ola.
añ ḡ censeatur nō ieiunus ꝑ ea que
notant in.c. olim el primo de restit.
spolia. in gl. t ꝑ Bart. in. l. i. ff. de. ō.
ob. Quod bene not. prō scrupulosis.

¶ Quid ꝛe illis q ꝓp adulatōes se- 48
cularium plures missas celebrant i

die. Rñdeo q̄ peccāt mortaliter. vi in.c. sufficit de consecratione distin. 1. Multo magis si pp pecuniam. qz simoniacus est̄ altē mentalis si pecū nō iterum̄t celebrum. Si vō interme nit esset mentalis ⁊ realis ⁊ teneret restituere q̄cq̄ accepit pauperib⁹ ⁊ de necessitate. vt j. Symonia septimo in princi.

49 ¶ Tēo q̄b⁹ dz dici missa. ℟. q̄ generaliter p̄ omnib⁹ viuis ⁊ defunctis mortuis in statu purgatorij de p̄sec. dist. i. c. visum.

50 ¶ Vltz sit dicēda p̄ parvulis mortuis. ℟. Sanct⁹ Tho. in quarto q̄ sic. p̄ pueris baptizatis nō q: eis p̄sit ad remissionē pene quā nō tollerāt nec ad augmentū glie. sed potiꝰ celebrantur ad cōmendandū redēptōis misteriū

51 ¶ Vltz liceat orare p̄ excōicato. ℟. Hostiē. i. sūma in memēto ēt specialiter ⁊ ēt in alijs orationibus q̄ fortiter dicunt generalr tñ non spāliter. q: nō lz de sen. excō. nuper.

52 ¶ Quid dicēdū si p̄sbyter q̄ p̄misit alicui dicere vnā missaz p̄ dōna ⁊ alteri sepatiz altā p̄ alia mīsa ⁊ patris eius. ⁊ tertio p̄ salute sua ⁊ similibus dicat solum vnā missaz de dōna cum collecta. Deus q̄ nos patrē ⁊ mātzē ⁊ aliā collectā. Si vōtēs sempiterne pie⁹ miserē famulo tuo ⁊c. Itēdēno p̄ dictis oīb⁹ satisfacē. ℟. q̄ sup̄ p̄ fuit diuersa opi. Tñ p̄ intelligentia ē ita dicendū q̄ missa q̄libet que dr̄ respectu operis operati generalr valet oībus viuis defunctis ex tūb⁹ i charitate q̄ nō sunt in p̄na. Sēdo valet singulariter illi q̄ eaz dicit si digne celebrat Tertio valet spāliter si sunt in statu gr̄e illio q̄ faciunt eā dicere p̄ se vel q̄bus predicti vel sacerdos p̄ ītētoez applicāt. Quātuz igit̄ ad generaliez participatōez sacerdos nihil pōt disponere nec debet q̄ntum ad singulares sīlr non debet ordine charitatis eā alteri tribuere q: nemo debet plus mere se habere vltra necessitatem de merito q̄tuz vō ad tertiā spāle. que est alteri applicabilis p̄ intētionē dicēdi est q̄ nō min⁹ habebit q̄libet horz trid q̄ si p̄ singulo eoꝝ singulariter eā dixisset. Ratio q: de⁹ nō eq̄luer nec; vno modo acceptat meritū misse applicatū isto tertio mō ꝛ ꝛ q̄ sue bonitati vr̄ p̄sideratā devotionē ⁊ ceteris q̄ occurrunt in eo q̄ eā dicere facit. Tñ aliq̄n vna missa possz liberare vnaz animā de purgatorio cū tanta caritate mouere posset se q̄s ad faciendū dicere quā nō faceret liberare alias faciēdo dicere vigiti vl trigēta. Et sic q̄tū ad hoc talis sacerdos satisfacit. q: q̄libz p̄dictoz trium nō min⁹ hēbit de merito q̄ si p̄ quolibet eoꝝ singulariter vnā dixisset. Et sic intelligo opin. illoz qui dicūt nō min⁹ valere vnaz missaz p̄ oībus q̄ si singlr p̄ quolibet diceret̄ de confe. di. v. i. c. nō mediocriter. Nec obi q̄ dicūt q̄dā q̄ meritū tali mō acceptū est finitū. ⁊ iō quāto plurib⁹ dividit min⁹ q̄libz hēbit vez si quilibet̄ haberet nisi alteri cōicaretur sed non est sic. sed tantū q̄libet ꝛ de illa finitate q̄tum vr̄ divine bonitati ⁊ est tantū q̄ sufficeret p̄ oīb⁹ aīab⁹ liberādis. si mō sic merita nostra merentur q: miss⁹. respectu operis operati nihil aliō est q̄ applicatio meritī passionis rp̄i. qō p̄ tale sacrificiū immediate applicat illi p̄ q̄or. ⁊iō sicut lz multq dictū meritū passiōis rp̄i applicet nihilomin⁹ q̄libz nō min⁹ habebit q̄ si solū sibi fuisset applicatū. q: nullus ex toto pōt eū bñe, sed in tñ in q̄tum

in q̄tum vr̄ divine bonitati ip̄m p̄ tali acceptare fm eū q̄ dicere facit de uotione ⁊ ppea pp meritū passionis rp̄i. qō per sacra applicat nō min⁹ efficacie hēnt si simul multis p̄ferantur q̄ p̄ vno solo. sed quilibet tantū hēbit q̄tum vr̄ divine bonitati p̄ q̄libet acceptare. Hoc p̄z i baptismo q: si multi baptizant in necessitate nō min⁹ hēbunt de remissiōe ⁊ sic ō alijs sacramētis. Secus de alijs bonis q̄ sacrificio. eo q: cuz nō sint applicabilia merito passionis rp̄i. Ideo si plurib⁹ cōicabunt q̄libet min⁹ hēbit respectu operis operati. ⁊ ex hoc p̄z q̄re missa magis vlz ad remissionē pecc̄oz a sacramēta q̄ alia opa. q: ēll pp meritum passionis rp̄i qō ꝛo p̄ offert p̄ remissione illoz q̄bus applicatur qō nō fit in alijs bonis. Quo vō ad meritū generale. sic nō satisfacit. q: q̄to plures misse dicunt. tanto magis aie viuentiū cristentiū in gr̄a. ⁊ gis aie in purgatorio relevant. vnde magis fuissent relevate si dixisset tres missas q̄ si solū vnā. Tñ q̄tum ad hoc non satisfacit p̄sertim q̄ plures misse dicte fuissēt si ipse nō acceptasset. ⁊ iō tenet satisfacere vel in missis vel i alijs bonis p̄ spāles applicationez. Que credo si fiāt nō solū in vna missa. sed ēt in plurib⁹ ⁊ in alijs oationib⁹ ⁊ bonis sufficiēter satisfaciet sicut faciūt trini religiosi q̄ itendunt satisfacere. nedū in missis. ꝛ ēt in reliquis orationib⁹. Tñ credo attenta consuetudine. ⁊ etiam q: nō pactio rei misse. Propter hoc dicuntur q̄ religiosi qui sic. p̄ duob⁹ aut tribus vel alijs celebrant simul vt dictū est qui ēt intendunt spāliter in oībus missis ⁊ alijs bonis q̄ facūt p̄dictis satisfacere q̄ optime satisfaciūt nec illi qui talib⁹ faciūt dicere min⁹ hēbunt de subsidio misse. ꝛ ēt suppabūdanter q̄ si alr dicere facerent. Aduerte tñ q̄ si spāliter p̄mississet dicere missam de dña vel de ip̄sancto vel i tali altari aut tali die tenet̄ servare p̄o missiz aliter nō satisfacere p̄mittendo dicendo missaz de alio vel in alio loco. Et sic p̄corda opi. q̄ no. in. d. c. nō mediocriter ⁊ in. iij. di. xlv.

53 ¶ Vltz idē erit si sacerdos ex mom suo diceret vnā missam p̄ tribꝰ quo ad meritū spāle. ℟. q̄ nō q: sic ad meritū tale nō concurrit nisi sola motio sua. q̄ vna nō tm̄ vlz sic due vel tres respectu operis operātis. ⁊ ideo minus habebunt de isto merito spāli. Idem dic quādo vnus facit vnaz p̄ pluribus dicere per eandē rōnem. Et istud est q̄ dicūt tho. vbi. s. quo vna missa spāliz p̄ aliquo dicta plus et vlz q̄ quando dicitur generaliter p̄ multis secus esset si ipse sacerdos p̄ alīq̄ diceret vnā missam ⁊ i eadem intenderet satisfacere p̄ alīq̄ aliq̄ cum rogatus. eam dicat p̄ anima sui p̄sis q: sic respectu op̄ opaq̄ fi min⁹ valeret. q: sic ibi sunt due motiones q̄ ñ esset in p̄mo casu.

54 ¶ Quid de illo q̄ celebrat vt det⁹ p̄dat aliquē vl̄ aliq̄s. ℟. q̄ peccat mortalr. ar. xxvi. q. v. q̄cūq; nec nocz ei ad cur⁹ p̄ditiōz sit cū nā sacrī sit vt p̄ sit̄ar. i. q. i. c. si aūt de no. Jo. ⁊ arbi. p̄ma. q. p̄ma. dicit̄ el p̄ma. Posset ramē excusari a mortali quādo taleo sit inūnci reipublice ⁊ impediretor bonorum vt dictum est. s. iiij dia.

55 ¶ Vtrū statiz p̄celebritōez misse sit comedendū. ℟. q̄ nō de iure vt in. c. trib⁹ de p̄sc. di. ij. ꝛz de p̄tuetudine ñ servatur illud iuo. Debet ergo scōm Pan. in. c. ex pte. de cele. miss. tā diu

stare donec ille relige sint veritiliꝫ in corpe corrupte. Dicdo etiã ꝙ donec aliꝯ gr̃as post missꝫ deo retulerit.

56 ¶ Utr̃ nñ valeat missa boni sacerdotis sic malt. ℟. fm ꝙ colligo ex scō Bo. Ric. ⁊ Sco. ⁊ scō Tho. in. iiij. di. xlij. ꝙ q̃ ad sacrm̃ sic ẽ cõstio. i. q. i. c. intra. Quo vo ad oones que in ipsa dicunt ingꝛm̃ꝫ ꝓferunt ex psona totius ecclie sic iliter tantum vlz Ingꝛtum vo habent efficatiã ex deuotione orantis sacerdotis sic plus vlz missa boni sacerdotis ꝙ mali. Et ió bene facit qui videt audit missꝫ boni sacerdotis dūmō in substãtialibus nō credat excedere qz plculose errare fm ꝓdictos doctores.

57 ¶ Quis tenet audire missꝫ. ℟. ꝙ ꝺ ꝓcepto glibz q nō ẽ excōicat⁹ nec interdict⁹ aut lime ipedit⁹ dieb⁹ festis ab eccla ꝓceptis de q̃. s. ferie. s. xlij. de bõa sonestate glibz oi die maxie cpo vl religiosis aut ecclastic⁹ ar. c. si. de pui. li. vj. ⁊ qñ sit mortale petñ non audire in festo vide in. d. §. xlij.

58 ¶ Utrum a quolibet sacerdote eam dicente. sit audiẽda. ℟. ⁊ dic vt. s. clericis. viij. §. ij.

59 ¶ Utr̃ sit audiẽda in ꝓpria parrochiali ecclia in dieb⁹ festiuis. ℟. fm pa. i. c. vt dñicis de procbi. ꝙ sic nisi er aliq̃ cã lima alibi audire velit puta qz prochianus ẽ ꝓcubinarius publicus vel vt vuoti⁹ audiat qz melꝰ officiat vel pp ꝓdicationẽ ⁊ hmõi. Si vo alibi audit ex ꝓcepto ꝓpij sacerdotis dicit ꝙ facit ꝺ ꝓcepti⁹ sup torio ⁊ q ei admittit dicit ꝙ q̃dãmõ cõmittit furtũ. Sed tu dic ꝙ ꝺ iure in maximis festiuitatib⁹ licut sunt festa dñi nr̃i ⁊ beate Marie ⁊ Johãnis baptiste ⁊ filia glibz tenet audire missã aut in ecclia prochiali aut i publico oratorio facto a pplo ꝺ gl. i. c. est qs ex ꝺ ꝓse. di. i. Et a fortiori pot audire i ecclijs mẽdicãtũ ⁊ religiosorũ auctoritate sedis aplice edificatis in oratorijs aũ ꝓuatis audiẽtes ñ satisfaciunt sicut est i domib⁹ disciplinatoꝝ. ꝺ an peccẽt mortalr̃ talr̃ audientes si postea ñ audiũt i parrochialiꝫ vl publico oratorio aut ecclia rligiosoꝝ dico ꝙ nõ qz nullo cauet⁹ iure ꝙ hoc sit ꝓceptũ: nec ob. c. si qs ex̃ qa ibi nullius ꝺbũ est positũ laicis ꝙ sit ꝓceptũ ꝺ solũ clericis ne celebrẽt ꝓdict⁹ festiuitatib⁹ in talib⁹ oratorijs sine tuꝰ vl ꝓmissione epi. sicr̃ nõ ob. ꝙ ibi dicit ꝙ ad parrochias est legitimus ordinarius q̃ꝫ cõuẽt⁹ ergo ad alꝫ. non erit legitim⁹ qz nõ sequit cui⁹ ꝓincat absurdũ sẽtũ qz ibi ꝺ ꝙ in ciuitatib⁹ aut parrochijs in predictis festis: audiat. ergo etiã alibi est leguim⁹ quẽ tus nõ ob. et ꝓdictũ. c. vt dñicis. qz si qs bñ attẽdit nihil ꝓcipit laicis: nec et oibus sacerdotibus. sed solũ sacerdotibus parrochialib⁹ iponit ꝙ et ciãt illũ qui cõtempto proꝓio sacerdote et qs si audiat in aliqua ecclia q̃ nõ sit parrochia a sacerdote nõ parrochiali nõ ꝺz expelli. ergo licite pot audire. Et ꝙ solũ parrochialib⁹ ꝓcipiat pz in ẽbo altertus ꝙ est relatum ex duobus tñ. ⁊ alius alia aliꝰ ex pluribus licet ꝓmiscue ptantur. et ió nisi hẽret parrochiã nõ dicit alter⁹ qz ꝓdicta relatiua faciũt positionẽ regulariter eiusdẽ qualitatis. Item posito ꝙ esset aliquod ius ꝓceptum esset abrogatum per contrariam cõsuetudinẽ. vt. s. Cõsuetudo. §. viij. patet.

Ascricordia scõm Aug. ir. de ciui. dei est aliene miserie i corde nr̃o ꝓpassio q̃ si possum⁹ subuenire cogimur est ẽt misericordia diminutiua penaꝝ quã ipedire ñ sit excessus ire Et nota ꝙ misericordia pietas ⁊ clemẽtia ⁊ mãsuetudo cõueniunt i ꝯtũ in eũdẽ effectũ ꝙ currunt q̃. i. ẽ. ꝓhibere mala. primorũ sed differũt ꝯtũ ad motiuũ qz misericordia hoc facit ex amicicia ꝙ habz cũ primis Pietas vero ex reuerẽtia ꝙ hz ad aliquẽ superiorẽ. s. deũ vl parẽtẽ Mãsuetudo iꝯtũ remouet iram in citãtẽ ad vindictã Clemẽtia vo hoc facit ex animi lenitate iquãtũ iudicat equũ esse vt qs ãpli⁹ nõ puniat Cru delitas tñ q̃ culpã attẽdit sz modũ i puniẽdo excedit opponit ꝓprie clementie q̃ dr̃ pquãdaꝝ ai leuitatẽ siue dulcedinẽ ꝓ quã qs est diminutiua penaꝝ. Seneca vo li. ij. de clemẽtia dicit ꝙ clemẽtia est lenitas animi ꝓtoris ad inferiorẽ. Mansuetudo aũt animi libet ad quẽlibet. Sepissime tñ accipitur misericordia ꝙ clementia ⁊ mansuetudine ⁊ pietate.

¶ Que sunt opa misericordie ꝙpria ℟. ꝙ. vij. in ℍ versu pcta. Cõsole. s. dubitãtes ꝓ doctrinã. castiga. s. ꝓ correctiõez solare afflctũ. Remitte iniuriã fer relict⁹ alioꝝ. Ora ꝓ oib⁹ ⁊ vocē ignorantes ⁊ q̃ sunt opa misericordie corpalia hẽo. s. elemosina. §. ix.

Gderamen inculpate tutelle quid est vide. s. defensio. §. iij.

Gdestia dr̃a mõ q̃ aliquando motũ ai ab excellẽtia ꝓ humilitatẽ aliq̃n a ptinẽtib⁹ ad cognitionẽ vt ẽ studiũ. Aliq̃n q̃ ad corporales act⁹ ⁊ actiões vt decẽter fiãt ⁊ nõ seruiliter ⁊ hmõi. Aliq̃n vo q̃ ad apparatũ exteriorẽ. Et ió modestia est circa minora. Tẽpantia vo ẽ

in refrenatiõe delectatiõis boni difficilis ⁊ ꝓterea differt ab ea ꝺz Tho. ſa. ſe. q. clx. arti. ij.

Dlitics opponit ꝓsentie ꝺz philo. vij. ethi. dr̃ enĩ ꝓprie ꝺz philo. mollis qui recedit a bono ꝓp tristitias causatas ex defectu electionis q̃ si cedẽs debili mouẽti dr̃ et alio mõ dicit in munditia seu voluntaria pol lutio vt ꝺz ex gl. i. coz. vj. ibi nec adulteri nec molles vbi glo. i. muliebria pacientes. Et isto mõ semp est mortale peccatũ vt ibi ꝺz. Sed primo mõ nõ semp sed qñ recedit a bono necessario faciendo.

Onachus grece latine singularis dr̃ qz dz esse sing. i. sepatus a cõuersatiõe seculari. vt. xvj. q. i. c. i. iuncta gl. ibidẽ. Sũ ibidẽ in. c. monac⁹ dr̃ monac⁹ nõ doctoris ꝺz plãctũ offiũ hz qui vel se mũdiꝰ lugeat ⁊ dñi pauidus ꝓstoletur aduentum. hec ibi.

¶ Jn q̃ differt monach⁹ a puersis ⁊ oblatis. ℟. pa. i. c. nõ est de ria. ꝙ cõuersi sũt q obtulerũt se sua remittendo habitũ ⁊ ꝓfitẽdo ttĩ laici sũt qz nõ ꝓmouent ad ordines. Oblati vo sunt q se ⁊ sua obtulerũt monasterio habitu tñ nõ mutato. Et vt dicit gl. xxvij. q. i. vt ler. Jsti puersi ⁊ oblati magis astrigunt monasterio ꝙ monaci vñ nec ẽt cã arctoris religiosis pñs trãsire ad alia mõasteria ꝙ petãt a supiore Inꝺz qz efficiunt q̃si pars mõasterij ¶ Monaci vo hodie ꝓprie sũt q ⁊ habitũ mutant ⁊ ꝓfitent ⁊ ꝓmouentur ad ordines. xvj. qõne. i. in multis. c.

¶ Utr̃ monacus possit ꝓdicare vel alq̃ ecclia ℟. ꝺ au. i. c. monaci. de statu mona ꝙ solus non vt in. c. secundo eodem titu. ⁊ in clemen. ne in agro.

§.ad hec eo.ti. Ld loco vo monaco
pōt ō inia sui abbaꝫ alr nō. lviij. di.
e.i.t.ij.qr nō hz nec vlle nec nolle i
hoc.c.li religiosius ⁊.c.quoniadaz. de
ele.li.vi. limitat h pa. vbi.s. vez qñ
eccliа ē subiecta monasterio. Sec⁹ si
non est subiecta monasterio qr cū de
sinat esse monachus monasterij non
tenet abbas sibi dare socium.

1 ¶ Utz mōach⁹ possit hēre curā aiā
ri. ℞.pa.i.c.i. de cap.mo. q nō i ec-
clia vbi mōact collegialr habitāt. ſz
hz ab epo capellan⁹ istitui q ppl̄z re
gat de ꝑsilio mōacoz. In aliis ut lo
cis possunt deputari vt pz i.d.§. ad
hec dūmodo nō solus vt dicuz est.

4 ¶ Utrū possit monach⁹ fieri canoni
cus eccliе secularis ℞.q nō.c.i no
na.xvj.q.vij.declec. cū cām que in-
ter fm Jo.lxxxij. distī. quozidam.

5 ¶ Utz monachus possit ꝓfici eccliе
cathedralis regularium. ℞.q nō vñ si
eligit quis alteri⁹ religionis in ꝓlatū
non vlz electio cle.cum rōni. ō elec.

6 ¶ Utrū possit eligi in epm. ℞.q sic
vt in.d.cle.cum rōni.

7 ¶ Utz monach⁹ deputat⁹ alicui ec
clie ēt epat⁹ teneat ad obſuetudinaz rle
siue. ℞.q sic cōtuz ad tria ſpualia rle ⁊
vt habitū deferat ēt si sit epo ō vt.⁊
two.cle.c.clici offā i fi. nec ex eo q hz
admīstratoez dr hꝫ ꝓprīū qr eā mīa
hz rōe officij sibi ꝓsiti de sta.mo.c.
mōacl.§.i. In obiavo distiguit qsi
trāsit ad epatū ex toto absoluit a iu-
risdictōe abbaꝫ.xvij.q.i.c.vnico. si
vo trāsferr ad eccliaz seclarē q nō ē
ſbiecta abbati suo nec i ſpualib⁹ nec
i tpalib⁹ er toto exīmit ab obia
abbaꝫ q ad ſpualia.xvj.q.j. vsq; ⁊.c.
fane si vo sit ſbiecta q ad ſpualia soli
sic exīmit q ad tpalia. Si vo sit i ob-
bus ſbiecta sic er toto obedīet abba
ti q vo ad alia a trib⁹ votis ⁊ ab hīa
ñ exīmit absolute. Illā ab eīs carnīs
teneꝫ abstinere sic añ nisi dispēsaret
cū aliq mōaco a papa vt sol⁹ ꝓficeret
alicui eccliе ⁊ sine scādalo illoz ⁊ q
b⁹ vsui ñ posset abstinerī qr tūc come
dere posset ꝑz Hos. allat.c.q§.q.xli-
distin. facr⁹ epo ꝑz hosti.⁊ vī seq gl.
i.c.carnē ō ꝑse.di.v. ēt pōt comedī
Jeiunia vo ⁊ filētū ⁊ vigilias serua
re ñ tenet vt dr.xxi.q.i.c.nemo ⁊ bre
uit si antēdat vba.d.c.nemo dico q
ab illis solūmō absolutī ꝓcepīt regle
q cōmode nō pōt ſuare cū exercitio
ꝓlatōis sibi ꝓsito ꝫ illa q ne dū nō
ꝓdūt offīm ꝓlatōis imo pot⁹ aduī-
uant credo q teneat leuare qō bū
no. Et sic intellige.xx.q.i. monacum

¶ Szgd ō offō. ℞. vīō. s. hoī. §.xv 8

¶ Sz pone q ꝓdict⁹ mōacus idiget 9
aliq dispensatōe ad quē recurret. ℞.
q si tal⁹ eccliа subd abbati i ſpualib⁹
ad ipm abbatē recurret si vo ībest
epo tūc epz hēbit loco abbaꝫ c. si qo
monac⁹.xvj.q.i. Si vo sit exēpta il-
la eccliа ⁊ imediate sub papa sic o-
portebit ad ipsum papā recurrat ar-
goz que dīa. s. exēptio. §. vj.

¶ Que sūt q ꝓcipiūt vel ꝓhibēt mo 10
nacis ſpalr i iure. ℞.q sūt.x.q no.i
ō.cle.ne i agro. primū qō ꝓcipit ē ō
bitū hīt⁹ debitī ꝫ formā i.d.cle. po
sit i. Secōz q oī mēse ꝓfiteāt ⁊ suscī
piāt eucharistie sacrm. Tertiū q ille
qui ꝑest exp̄oat rām vulgarit caplo
vel ab alio exp̄oi faciat. ſz ꝓdicta solū
astringūt mōacos nigros vt i.d.cle.
nota. Quarū ne trāſt camisiū vt i.c.
cū ad mōasterīū ō sta.mo. Quītū q
fuēt filētū ꝓtinuī i dormitorio refe
ctorio ⁊ cetera. Jn claustro vo cert

horis ſbidē. Sextū q faciāt capla de
triēnio i triēntuz.c.i singlis.c.ti. Se
ptimū aucupatiões ⁊ venatões iterdi
cūt eis.d.cle.ne i agro. Octiū. ne ad cu
rias ꝓncipū vadāt vt suis mōasterijs
dānū iferāt alr sūt excōicati illi q ad
ministrationē nō hīt nouū ne arma
ifra septa mōasterij teneāt. ⁊ ō isto ⁊
supiori vide.ē. excōicatio.viij. casu.
xxxviij. Decimū ne carnes comedāt
nisi i necessitate vt i.d.c.cū ad mona
sterīū multa sunt alia q ne dū eis. sed
etiā oibus religiosis sunt ꝓhibita q
vide.j. religiosius.§.xv.

11 ¶ Quid de monacis q in illis mōa
sterijs comedūt carnes i qb⁹ mōrie
ñ exīt q ñ comedūt. ℞.d.car.⁊ sulu
it vt recitat pa.i.d.c.cū ad mōasterīū
q ipsum pōt comedere vt ex q ipsi si
fuerūt auctorel nec appet ex q cā sūt
ſtroductū ꝑ ꝓsumi ex aliq cā nisi
introductū. Sec⁹ qñ ex corruptella.
qz nō excusanf de ꝓsuc.c.cū tanto. ſz
de hoc dic vt.j. religiosius.§.xxxij.

12 ¶ Utrū appellatiōe mōacoz veniāt
alij religiosi. ℞.pa.i.c.ex pte ō postu
lādo q qñ ꝓstō emanat respectu re
ligiōis. hz loq̄f de mōacis. tñ extēdīt
ad oēs religiosos cuiuscūq religiōis
Et hoc nisi possit assignari rō diuersi
tatis inter eos ⁊ monacos. qō nota.

13 ¶ Utrū monachus possit ꝓfiteri epo
vel pīario. ℞. fm Rodo. q sic nisi
sit exēptus vel ꝓuilegiatus a papa.

Monasterium

an obligef ex facto monaci. ℞.q nō necz ex ō
licto necz ex vsu nisi i duob⁹ casibus.
Primo⁹ si h sitōsuz i vtilitatē mōaste
rij. qz i tūc tenet. ⁊ nō plus ar.x.q.ij.
ministratio. qz i tūc incūbuz se extēdit
admīstratio. in tm obligat ⁊ non pl⁹

fm Jnno.i.c.olim de ꝓuile. Et hoc
intelligo tā de monaco q abbate. Sa
cit in arg.q nō obligef instī. de auc-
tuto. n dn. vide gl.xj.q.i. de persona.

¶ Utz possit acquiri per monacum? 1
obligatio alteri monasterio. ℞. uc' ēt
per monacum fugitiuum. vt.ff. de ac-
qui. pos. l.i. xvij.q.ij. Abbatco.

¶ Utrū relicti monaco cū tali ꝓditi 2
one q nihil acqrat mōasterio valeat
℞.q no: nisi tal⁹ ꝓditio itelligatur q
nihil acqrat mōasterio respectu vti
litatis nō respectu iur⁹. sicut no. ba'.
i aut. excipit. C. ō bo. q libe. qr tūc ꝫ
qō ē dicē q ꝓuēt⁹ pmittat illū admi
nistratiōe habēt relicti: sicut ⁊ fu⁹
dr hꝫ ꝓprīū. vt l.is q suis. ff. de
manu. ⁊ facit qō legit ⁊ no. in glo. l.
Lucius. §. tres heredes. ff. ab tre. qō q
dē dictū Mar. L imito vez qñ talis
administratio refert ad casū licitū. s.
vt dispēset i pios vsus qō religiosio
hz etiā de testamēt. c. secūdo. lib. vi.
vel vt cōuertat ad vsū vel ī mētoruz
vel librorū ⁊ huiusmodi. Non aūt li
ceret vt possz administrare ad libitū
alia bona tanq̄z ꝓpria ēt te licētia pa
p'. d. c. cum ad monasterium.

¶ Quid si abbas nō vellet cōsentire 3
vt ꝓdictam licitā administrationem
susciperet. ℞. relictū nō valebit ⁊ rema
nebit apud grauatū. l. vnica. C. ō ca-
tol. ⁊ glo. in. d. §. tres heredes.

¶ Utz bona ingredictis ptineant ad 4
mōasterū iure successiois an iur tra
ditiōis iter vinos. ℞.q magna ē cō
troversia iter doct. ⁊ gl. iure ciuil de
q vide Alb. in auc. ingressi. C. de sa.
san. eccl. Sz m tene tri⁹ esse q iure
successiōis. Utrū si letum fuerit pote
rit restitui ad minoris similitudinem.
vt. C. si vt ab here. se ab. per tomm.

¶ Quid de bonis ingredictū ordinē 5

minor aut alior qui nihil pñt hēre ℟. Alber. in. d. aucte. ingressi recitat opi. ℣ior. ¶ Prima q̄ hēant p̄ ō relictis. ¶ Secda q̄ ptineāt ad venie tes ab itestato. ¶ Tertia q̄ ad eḡum in cui⁹ dioceſi subſūt. ¶ Quarta q̄ q̄ acq̄rāt eccīe ro. cui subſūt ⁊ inde alank. Et h̄ ēvor de q̄ nō me extēdo q̄ hēnt oēo tales p̄uilegia in hmōi gb⁹opz stare. ⁊ vide. ſ. legatū. i. §. v.

6 ¶ Utrū acqſitū p̄ monacū expulſus vel fugitiuū efficiāt mōasterij ſui. ℟. vt colligo ex no. ab Inn. i. c. cū olim de p̄u. ⁊ Host. in ti. de infan. expo. ⁊ alios. q̄ ſi monaſterū nolūt eū recipere vel maior pars capli. ſic erunt epi vel alteri⁹ monaſterij ſi ipm̄ ē ingreſſus. Si vō ſol⁹ abbas vel maior pō fuit in culpa. ſic acq̄ret mōaſterio ſuo ſi āt nō curauit redire tal⁹ monacus. ⁊ totū mōaſterū videſ eū vaga būdus neglexit. ſic ſilr acq̄ret epo vel alij monaſterio ſi qō ingredif. ſicut de ſeruo dō in. l. qō ſeru⁹. ff. ō ſti. ſer. q̄ fit appꝛehēdenr. qō ſi mōaſteriuz repetiſſ. ſz nō potuit obtinere aliquo ī pdimēto. ſic acq̄rit monaſterio ſuo in auc. de ſan. epi. §. ſi mōac⁹. Pꝛelat⁹ eni p̄t monacū fugitiuū vēdica re eū oib⁹ bonis p̄ eū acqſitis. c. abbates. xvuj. q. ij. aut ſi forte ad aliud monaſteriū ſit tranſlat⁹ pp̄ pcūi ſuū puta q̄ ponit ī alio mōaſterio ad p̄ mitēdā faciēdā. ⁊ hmōi. xxvj. q. i. ſi q̄ monacꝰ. ſic bona illa q̄ pꝛio mōa ſterio attulerat q̄ ad vſufructū erunt ſcōi mōaſterij. xvj. q. vi. de lapſis. ⁊ poſt ei⁹ morte redibūt ad pmiz. Si vō tranſit ad fz monaſteriū licite. q̄ ſtrict⁹, vel q̄ pmouēt in platuz alteri us ſic tenēt aliq̄ in. c. q̄ a te. de cleri. pmig. q̄ q̄cḡd acgret poſſes erit ſcōi ſz alia pmis ⁊ vī tex. pro hoc. xvuj. q. i. c. vnico. alii dicūtq̄ omnia ſibi vndecūq̄ pueta erūt ſecūdi vī dignī tatis q̄ videt accedet ad pſonā licet expſſe fuerūt collata tēpore ingreſſus rationi predicta ⁊ illud. c. vnicum lo quitur de acqſitio ex induſtria mona ci q̄ erūt penes pmū monaſteriuz in quo ea acquiſiuit nō ō patrimonialī bus datis pmo monaſterio. ⁊ h̄ vlti mum ſentit do. Lardi. in. d. c. q̄ a te. Pau. vō ibidē tz vt bona patrimo nialia ſequant pſonaz arg. hui⁹. c. q̄ a te. ⁊. c. ex trāſmiſſa de renū. ⁊. l. ij. ff. de colle. illi. ⁊ hoc ſequit vī Hoſti. ⁊ Jo. and. in. d. c. q̄ ate. ⁊ magis plz nubi opi. Lardi.

7 ¶ Utrum monaſterū poſſit grauari noua cōſuetudine. ſeruitio vel onere. ℟. q̄ nō niſi a pncipio de pſenſu epi a patrono ſit et ipoſita vt in. c. ſiciēte. de cenſi. nō m̄ intelligas q̄ in do te neceſſaria poſſit ēt a pncipio ipo ni aliquod onus. ſed intellige in aliſ a dote predicta.

8 ¶ Utrū poſſit frequētar mōaſteria monialiū. ℟. q̄ n̄ niſi ex cā m̄ifeſta ⁊ rōabili. alis p⁹admonit onē frequē tantes li ſūt cōcti de ponunt ſi laici ex cōtenk. c. monaſteria. ō vi. ⁊ ho. cle.

9 ¶ Utrū mōaſteria dupla feminaruz ⁊ religioſoz ſint licita. ℟. q̄ nō vt in c. diffinim⁹. ⁊. c. in decima. xvuj. q. ij.

10 ¶ Utrū qō poſſit pfici duob⁹ mōaſte rijs. ℟. q̄ nō ſicut nec plurib⁹ eccl̄ijs curā hēntib⁹ aiaz, niſi vnū de pēdeat et alto ō pbē. c. cū ſingula. li. vj. imo pl⁹ſi mōaci vni⁹ mōaſterij. poſſat⁹ vī eccl̄ias aut adminiſtratiōeo ſeu offā vni⁹ mōaſterij ꝓſuet⁹ q̄ euiscē mona cos gubernari ſine lnīa pape comitte rēt mōaco alteri⁹ mōaſterij ſūt p̄uati auctoritate, pnidē di ea vice ⁊ recipi entes ſuūt itelligibiles ipſo iure. d. c. cum ſingula. §. ſi.

11 ¶ Utrū abbas poſſit vſufructū alicui⁹ rei relicti mōaco ei auferre. ℟. q̄ ſic q̄ no. i auc. igreſſi. C. ō ſa. ſa ec. ⁊ l. c. ij ō ſta. mo. Sz qd ſi addak ſi moleſtet monacū cadet a legato gl. i. l. luci⁹. § tres hēdes. ff. ad treb. hāc qōnē foꝛ mat ⁊ ibi bar. ⁊ Ly. i. l. qūdā. ſi ſi. C. de vona. q̄ ſub mō. ⁊ p̄ Bar. ⁊ Bal. ⁊ Jo. de imo. ſ. l. ſi alienū in hn. ff. ō here. inſti. Et ꝓclude q̄ ſi legans di ſponat per vīā pene nō vlz. qz ipoſi rio pene ſup facto ipoſſili de iure vel ō facto nō vlz vt l. cerdonē. ff. ō op. lib. ij. l. i. C. de hīo q̄ pe. no. ſz ſi vult n̄ poſſit moleſtari dicat lego vel reli q̄ vſufruc. tali monaco donec ⁊ q̄ſq̄ abbas faciat ei qōnez. ⁊ ex tūc nō relinquo. ita dicit bal. i. d. l. i. i. vij. q. ⁊ pau. de ca. in. d. §. tres hēdes. ſz in eo qō babuit monacus añ ꝓtronerſi ani poterit abbas ꝓtronerſiā facere ⁊ illi auferre ſm̄ p̄dicta.

Gnialis nō dz hēre ſin gularem habita tionem. ſed cōiter taz in eccl̄ia q̄ in refectorio ⁊ dormitorio eſſe dz xvuj. q. ij. pnitioſaz vt ſibi ſint teſtes caſtitatis ⁊ honeſtatio vt in aucte. de mona. §. cogitandū.

1 ¶ Nō dz loq mōak cū aliq̄ mōaco niſi cū ſocia vel pñte abbatiſſa ⁊ bre uiter. c. diffinim⁹. ⁊. c. in. x. xvuj. q. ij.

2 ¶ Utrū poſſit cantare in dormo cum monacis. ℟. q̄ nō vt i. d. c. pnitioſaz

3 ¶ Utrū moniales teneāt ſuare clau ſurā. ℟. q̄ ſic oēs vt i. c. piculoſo de p̄b. li. vj. nec obſq̄ qd̄ dicit q̄ ñ q̄ h̄ non ptinet ad arnoz vitā. ſz ad ꝓſeruatiōnē honeſtatis debite. ⁊ iō ñ ſeruant clauſurā cū poſſint. p̄t Abbatiſſa eſſe p̄ homagio faciēdo eis honeſta ſocietate. ita n̄ q̄ ad alia nō diuertat. Silr ſi eēt aliqua q̄ notabi li morbo laborās ſine alia infectiōe ibi eē nō poſſz vt i. d. c. piculoſo vbi platis ipſaz p̄cipik q̄ puideant. ⁊ q̄ nō plurimi patere acceſſus qua cūcūq̄ pſonaz ad eas niſi ex rōna bili cā ⁊ manifeſta. ⁊ q̄ ſing. ānis eas viſitent ⁊ ille q̄ ſunt ita exēpte q̄ ime diate ſubſint pape dz eps auctoritate aplica viſitare vt no. in cle. attendentes de ſta. mo. ⁊ in. d. c. piculoſo.

¶ Utr teneat receptio montaliū nō 4
mēdicantū facta vltra numez earū q̄ poſſint ſuſtētari ſine penuria de p̄ uentib⁹ monaſterij. ℟. q̄ nō. imo ip ſo iure eſt nulla. d. c. piculoſo.

Gneta quot modis falſa tur vide. ſ. falſari us. §. iiij. ⁊. v. ⁊ de qua dz fieri ſolutio vide. ī. ſolutio. §. ij.

Gra Ignorrīt cum quis ñ facit id qō facere tene tur ⁊ eo tempe vt notatur in. c. vltimo. de locato.

¶ An requirat monitio vt qs pſti 1
tuat in mora. ℟. q̄ ſi dies ē appoſita obligatiōi nō requik qz dies interpel lat p̄ hole. d. c. vltimo ⁊. C. de p̄bē. ⁊ cō. ſtip. l. magna de quo vide obli gatio. §. viij. Si vō dies nō ē appo ſita obligatiōi nec alia p̄ditio ſic req ritur monitio ſm̄ Bal. in. l. ñ igno rat. C. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ Ange. in l. ſi manumiſſor. C. de obſe. pa. pre. ⁊ pau. in. c. fz helv. de ſimo. ⁊ in. c. de acēt. Facit ler in fideicōmiſſi ⁊ ibi ē caſus aure⁹. ff. de vſur. ⁊ i. l. qūdā ibi rus in vbo q̄ de re volo vt euz ibīro loqnar te. ff. de ſer. vrba. p̄di. ⁊ id qō legik ⁊ no. in. l. debitores p̄ſes pri no demiciationib⁹ cōueniendi ſunt

C. de pig. ⁊ in. l. si ex legati cā. ff. ō. ꝟ. obli. ⁊ in. c. accusatio. ij. q. vij. Iz glo. dicat in. d. c. Iz helv. q̄ in pecuniarij. admonitio est de honestate nō de necessitate. Cū Lodo. de ro. in suis notandis tz q̄ si debitor cuaḳ sine monitione ⁊ ꝓfitetur debitū q̄ dz actor ꝓdēnari in expensis si peteret ꝓbare. q̄ nō fuit monit⁹ qz debitor incubit ꝓbatio ⁊ sic negativa. Rō qz mo. ꝓsumit q̄ creditor monuerit cū, qz cōter sic solet fieri vt dz in. d. l. in fideicōmissi. Et istud est verissimū ō iure fori. Sz ō iure poli. teneo q̄ si creditor ex timore ēt reuerētiali nō audiet petere debitū vel ignorat q̄ tūc ēt sine monitiōe ꝓsumaḳ debitor i mora. alō nō qz ex quo scit q̄ ei debeḳ ⁊ sine oī respectu pōt petere ⁊ nō petit vt plene tire q̄ teneat. Et sic intellige i. l. ordinis obligatiōib⁹. ff. de re. in. ⁊ theologos in quarto. Attende q̄ mortuus tenet etiā ad restitutionē dāni dati et cui nō solvit ⁊ lucri cessantis. ſm ea q̄ dico ſ, vsura. i. §. xiij. ⁊. xxx.

2 ¶ Quo purgaḳ mora. R. q̄ ex celeri solutiōe aīe requisitionē factā vt not. in. d. c. vltimo, facit. c. cū bertoldus. de re iu. ⁊. c. ex tue. de cle. nō resi. Adverte hic q̄ mora ⁊ culpa equipant. nisi in ꝟ q̄ mora ē purgabil. l. li Furi §. sequit. ff. de ver. obli. Et sic pt intelligi. l. si is in fi. ff. de iure do. Et iō si res q̄ ē restituēda vel dāda eodē mō ēet pitura apud dñm vel cuz cui est dāda nō tenet mortuus. l. fi. §. i. ff ad l. ro. de iac. ne creditor lucrēt cū aliena iactura. ¶ Hoc sequit fulg. d. l. qōte ff. cer. pe. Similiter si obtulit post moram tpe debito. vt in. d. §. sequitur.

3 ¶ Sed quid si dubitaḳ an pertura fuisset. R. q̄ debitor mortuus nō liberatur, qz interpetrato fit ſ cum. l. cuz res. §. fi. ff. de leg. i.

Os est triplex cognatio spūalis ⁊ geēnalis de pe. di. vlti. c. vlti.

¶ Utrū q̄s possit sibi infligere mortē corpalez. vide. s. homicidium. i. §. ij. 1

¶ Utz mors tpalis sit satisfactoria ꝓ peccatis. R. Sco. in. iij. di. xxj. q̄ mortālis ḡtumcūq; sit necessaria. nō si voluntarie acceptet ē sufficiēs pena ꝓ oibus peccatis venialib⁹. ⁊ forte ꝓ magne parte pene debite ꝓ mortalibus. Ex quo infertur ⁊ q̄ multo magis est satisfactoria morti que infligit alicui etiā ꝓ peto suo si voluntarie ⁊ patienter sustineatur. 2

¶ Utz mortu⁹ resuscitatus restituat in integrū. R. vt elicit ꝑ gl. ⁊ archi. i. c. ij. xxxij. q. vij. ⁊ per Jo. an. ⁊ pau. in c. fraternitatis. de fri. ⁊ male. p⁹ vin. ⁊ Ber. dr. q̄ quo ad ea q̄ ipsum unt l asa nō pdidit ⁊ iō ñ restituit. Ut sacerdos resuscitat⁹ non reordinaḳ nec baptizaḳ. ⁊ hmōi. Jo. An. idē sentit ēt in pfessione. Iz caracter nō ipsum tur. qz obligatio acquirit deo q̄ non moriē. c. fi. de pdi. appo. Sz Ḅa. tz ꝓrarū in hoc. qz talis obligatio ē restricta ad tpūs. ꝓpterea ꝓfitentes dicunt toto tpe vite mee promitto ⁊c. Et hoc credo verius ⁊ opi. Jo. Andreas. Philo. quarto ethicorum latrones tales anumerat. 3

¶ Utz spolians mortuos peccet R. q̄ sic ⁊ grauissime ponitur ſm leges vt de sepul. violā. l. ꝓtor. §. aduersus eos. ⁊ 4

¶ Utz mors civilis equipeḳ mortali in dubio. R. Be. in. c. suspectus de reseri. li. vi. Archi. ibidē. ⁊. d. Anto. inc. licet de off. vel. plene prosequē sed in concludē q̄ aut verbū mors ꝓfertur a iure in materia stricta ⁊ eroibitāti a iure cōi. Et in dubio intelligitur de morte naturali. vt in. d. c. suscepti. ⁊. l. iij. §. hec ꝟba. ff. de neg. 5

An mors civilis equiparet morti mali in dubio

8. Tenet q̄ restituit quasi iure postliminij. Et idem tenet Jo. de sancto. ⁊ bene. Ratio qz si restitutio principis in integrum refertur ad oia. l. i. C. de sen. pas. ij. q. iij. quotiens in fin. ergo fortiꝰ restō dei. sed tu dic q̄ sicut nō extinguitur obligatō illius qui pmisit nauem alienā. sed solū cessat quādiu domin⁹ nauē destruat animo reparandi eam et eisdē lignis. qz eadē nauis censet. vt in. l. qui res suas. §. ream. pmisisti. ff. de lol. Sic in ꝓpōsito q̄ dñs dissoluit talē animo. vt postea ex eisdē pulueribꝰ resuscitaret. Et opinio ꝗrta posset saluari qñ fuisset mone resolut⁹ nō ꝙ restaur. diequia tunc nauis tz restaretur non est eadem. sed i isto casu nō pōt esse i matrimonio mō certuz ē q̄ nō restituitur nisi de nouo contraharur iterum quia semel dissolutum ex morte. ⁊ iō nō recuperat iure postliminij. vt i. l. nō vt a patre. ff. de capti. ⁊ postli. reuer. secus in alijs. vt dictum est bar. etiam in. l. prima. C. de sac. san. ec. tz q̄ resuscitans ttz morituꝰ. vt Lazarus recuperat ⁊ revocatestū sicut per natiuitatem filioꝝ sed resuscitat⁹ non amplius moritur⁹ non rumpet.

¶ Utz mors civilis equipeḳ mortali in dubio. R. Be. in. c. suspectus de reseri. li. vi. Archi. ibidē. ⁊. d. Anto. inc. licet de off. vel. plene prosequē sed in concludē q̄ aut verbū mors ꝓfertur a iure in materia stricta ⁊ eroibitāti a iure cōi. Et in dubio intelligitur de morte naturali. vt in. d. c. suscepti. ⁊. l. iij. §. hec ꝟba. ff. de neg. ge. ⁊ ibi gl. ⁊ bar. Aut nō est strictus in quo scribitur mors. sed est extendi bile ex idemptitate rationis. Tunc si mors civilis hz eundē effectū q̄ ad id de q̄ agit quē hz mors nālis ⁊ sic eq̄ paraḳ ⁊ ita ꝓcedit. c. placuit. xvi. q. i. Si aut̄ mors civilis non habet pre omnia eandem effectū quo ad id de quo agit quez habet mors naturalis nō extendeḳ nec equiparabitur inotti naturali. vt dicit gl. in. d. c. quesitū ⁊ i. d. c. licet alias sic. Si vero verbū mors ꝓfertur ab homine. tunc l⁹ dubio nō equiparatur qz verbum, hominis debet referri ad mortem naturalem. vt l. ex ea parte. §. insulaz. ff. de verb. obligaḳ. Jo. autem. xvj. q. i. placuit dicit q̄ regulariter mors appellatiōe intelligit naturalis mors. 6

¶ Quis dicatur esse in mortis periculo. R. Jnfirm⁹ quotidiana febre ob festus in loco vbi machine iaciunt. vel a talib⁹ hostibus q̄ eū volunt occidere. Naufragaturus per loca periculosa vel iturus per loca insidiosa. Aut etate ꝓfectus ⁊ huiusmodi vt patet. ff. de do. causa mo. l. mortis causa cū tribus sequētib⁹. Vel dic q̄ arbitrio boni viri est sequēdū vt pensatis cōditionib⁹ iudicet si ꝓbabiliter imineat periculum mortis. ⁊ tunc dicaḳ in periculo mortis.

¶ Utrum liceat requirere a monēte q̄ sibi reuellet statuz suuz post mortem. R. secundus Tho. in quos. q̄ sic dummodo hoc subintelligatur si deo placuerit ⁊ hoc nō fiat ex infidelitate vel dubitatione fidei. 7

Alter Vide. s. Femina.

Altiloquium.

ſm Alex. hōa scōe de multi

loquio dī q̄ ē multitudo loquutōis
cū superfluitate vel preter vtilitatem
vel necessitatem. Et sic intelligit illō
puer. x. In multiloquio non deerit
peccatū. Aliud tñ est proprie loquen
do multiloquium aliud ꝺbolitas sine
linguositas. Q̄ linguositas sonat in
mentū pueniētes ex ꝓiuetudine super
flue ⁊ inordinate locutōis. Multilo
quiū vero nō determinat tēp⁹ nec
linguositas. sed stat in genere. ⁊ ꝫ sit
veniale tamē linguositas potest esse
mortale. Vñ Job. i. Nunquid ver
bosus iustificabitur quasi dicat non.

Annus trib⁹ modis dī
Aliquando ca
pit ꝑ tono qō quidē est ꝑ
prie id qō spōte prestam⁹. ⁊ ex nulla
necessitate vel iuris officio qō gdem
si nō ꝓstaret nulla esset reprehensio
vt. ff. de ꝺb. sig. l. mun⁹. pbe. Differt
tñ q̄ mun⁹ est comune cū causa. Do
nus ꝺo se habet in plus. quia etiā ali
quādo sine causa. vt patet. l. liter to
nus ⁊ mun⁹. ff. de. ꝺ. sig. Aliqñ capi
tur ꝑ officio eius honore. Aliquādo
ꝑ honore sine onere. vt habet ꝺbis
omnibus in. l. mun⁹ tribus mōis di
citur. ff de. ꝺ. sig. Vñ in. l. mun⁹. pbe
est qō necessario subimus lege impe
rio ve eius qui potestatem habet iu
bendi. Et de isto hic tracto.

¶ Quomodo ¶ Quomodo ꝑpler est mun⁹ ℞. q̄ tripler
Quoddā sordidū q̄ ꝓsistit in vilib⁹
officijs vt i arēa fodiēda calce coḡn
da ⁊ alia exēpla in. l. marmarius. C.
de excu. mune. Et pōt dari ista regla
in ipsis agnoscēdis ꝑm Bart. in. l.
vnica. C. ꝺ minoribus q̄ sicut illō ē
honor q̄ in loco reputatur honor vt
not. Inno. in. c. de multa de preb. ita
illud est vile quod reputat vile ⁊ ꝺz
officia vilia ⁊ hec tantuz dantur vili
bus personis non maioribꝰ vel hu
miloribꝰ. C. de fusce. ppo. ⁊ archa.

¶ Quoddā munꝰ ꝺ honestū cū ho 2
nore annexo ⁊ ista munera appellant
bonores i. l. cui muneris. ff. ꝺ mun.
⁊ ho. ⁊ ista sunt officia seu dignitates
publice vt. d. l. vnica.

¶ Quoddā ꝺ munus simpler so 3
lum q̄ non habet nec ho norem. nec
vilitatem annexum vt est tutela cura
⁊ hmōi. ff. de accusa. tu.

¶ Quomō dicunt ꝓpata munera ꝑ
sonalia mere. ℞. q̄ tunc q̄ explicāt
labore corporali solum sine sumptu
vel detrimēto rerū, ꝓpriorum. l. fi. m
prin. ff. de mu. ⁊ ho.

¶ Quādo dicuntur patrimonialia. 4
seu realia. ℞. q̄ tunc proprie quādo
consumptu ꝓprio fiunt ab alijs.

¶ Quādo dicunt mixta. i. psonalia 5
⁊ patrimonialia seu realia. ℞. q̄ quā
do cum labore corporali a nobis ex
plicantur ⁊ cōsumptu nostro vt col
ligitur m. d. l. fi. §. patrimoniorum.

¶ Quō dicunt ordinaria ꝓpata mu 6
nera siue psōalia siue realia. ℞. q̄ or
dinaria sunt q̄ habent certaz ⁊ ordi
natā ꝓstationez per aliquā legē. vel
statutum seu consuetudinē longaz vt
de vaca. ⁊ excusati. mun. l. in honori
bus. qui muneris publici.

¶ Quō dicit extraordinaria ℞. qō 7
q̄ non p leges vel statuti vel consue
tudinē imponunt sed secunduz vōlā
tem dominoꝝ secundum Bart. ⁊
patet in. l. vnica. C. de vaca. pu. nius
Unde ꝑ accidens ista imponuntur.

¶ Aliqñ ista munera dicunt dicta 8
vt q̄ñ ꝓcepo ꝑponit p. l. aliqñ vel p
statutū q̄ a ꝓncipe erant extraordinarium
Sed nunc efficitur ordinarium.

¶ Aliqñ dicit superindicta vt q̄ñ ꝑ 9
prioꝝ ordinariū aliquid imponit ꝓpter

necessitatez occurentē. Facit. l. vnica
C. de supindicto. ē ⁊ alia distin. Gr.
sup illō Isay. xxxvi. q̄ excutit manū
suam ab omni munere. q̄ Tripler ē
Munus a manu ab obsequio ⁊ lin
gua. de quo. ſ. Symonia. v. in ꝓn.

Armuratio scōm
quan
dā apostillā sup illō sapiētie
ꝓmo custodite vos a murmuratōe ē
quedā querela cum in patiēcia i ꝺis
q̄ hō ꝺberet patiēter ferre ⁊ omittē
aliqñ ℈ deum p displicentiam eo q̄
non tribuat, ꝓsperitatez vel aduersita
tē ℈z merita ꝺoium. q̄ inuitit tribu
lationes vel nō regit mundū mō no
stro. ⁊ tñ inuste. q̄ Jere. xi. Justus
quidem tu es ꝺne si disputem tecum
licet nobis sint occulta talia iudicia.
Aliqñ est cōtra ꝓlatos. de quib⁹ di
citur. xc. di. Alienus sit a fratꝝ vnita
te q murmurauerat. ⁊ ideo apostol⁹.
Nemurmuraueritis ⁊c. ꝺne cor. xj.
⁊ qñ sit petñ mortale. dic q̄ tūc qñ
ex ipsa fit ℈ aliquod ꝓceptum dei
puta q̄ dicit vel credit deum iniuste
iudicat temerarie ⁊ hmōi.

Atilatio qd sit. vi
de. ſ. Ho
micidium. v. §. vi.

Atus ꝑ signa ꝓt ꝓtē sa
cra ⁊ ei sit dāda
xxvi. q. vj. q recedunt ⁊. c. se.

¶ Utr̄ ¶ Utr̄ possit ꝺhere matrimonium vide. ſ. Patrimonii. ij. §. iij. ma
trimonium iij. impedimento. xv ij.

Atuum est quod de
meo sit tuum
ff si cer. pe. l. i.

¶ In qb⁹ ¶ In qb⁹ reb⁹ cōsistit ꝓprie mutuū
℞. q̄ i rebus que ꝓsistunt i numero
vt pecunia ⁊ hmōi. pondere. vt
massa auri, vl argenti. ⁊ hmōi vl mē
sura. vt vinū oleū triticū ⁊ q̄ vsu ꝓ
munt. vt in. d. l. ij. ⁊ inst. g. mo. ꝺhē
obli. in ꝓnc. Vñ Roden. mēsurare
stringit ad mēsurā q̄ granaꝝ ligda
mēsura ⁊ ad illā qua pānī vl terre.
Et aduerte q̄ ꝺz dari mutuū vt red
datur nō eadē res in numero sed si
nulla i genere siue tantūdez ⁊ eiusdē
vtilitatis ⁊ pcii eodem mō. Unde si
dedit pecuniam nō illā restituet ℈z si
nulleni. ⁊ hmōi aliter transiret vel in
comodatum aut depositū vel aliuz ℈
etum. l. ij. ff. de ꝺhen. empt. ⁊. l. ij. ff.
si cer. pe. Et no. q̄ hic non accipitur
gen⁹ ꝑm porphirium. ℈z ponit spāliter
ꝑ quibusdaz reb⁹ q̄ constitūt in nume
ro pōdere ⁊ mēsura. Vñ ℈z Aso. q̄ si
qs mutuo dedisset pōdus argēti. ⁊c
ciperet pecuniaz ad numez q̄ ē mu
tuuz si pecunia sit argentea. q̄ idē ge
nus redditur ⁊ tantūdez facit. l. i. §.
vlt. ff. de aur. ⁊ arg. leg. ꝓpea si res
mutuata ꝑrit periculū est mutuū acci
pientis. ēt si casu fortuito. si ceciderit. C.
si cer. pe. inst. q. mo. re. ꝺhi. oblig. §.
ītē. Sec⁹ si data cēt pecunia i bursa ℈
signata q̄z ñ ē mutuū. l. si ab inimō. ff. si
cer. pe. ꝺz ergo q̄ tradat vt sit accipi
entis mutuū nō consignata aliter non
erit mutuum.

¶ Utr̄ dare mutuū pretēti sit, de pce 2
pto. ℞. ℈z Sc. i. iij. di. xv. q̄ hūo pe
cuniā sibi, p aliq̄ tpe, inutile mortale
peccat si eā nō mutuat idigēti pretē
ti q̄z facē ℈ precepti nature ⁊ rpi. Luce.
vj. mutuū date ⁊ Mat. v. Sz si ei el
set vtilis puta negociādo vel aliō de
ea faciēdo tūc distingue ℈z q̄. ſ. dicit
de elemosyna. §. i. quō est de precepto
⁊ ꝑm illaz distinctionē a fontoꝝ dic
de mutuo qō no.

¶ Quō ¶ Quō in mutuo sit vsura. Vide. ſ. 3
vsura. primo ꝑ totum.

Naufragium ē naue fracta submersio rerū ⁊ corpor qō plerūq; casu fortuito cōtingit, ppter vim tēpestatis vel fluminis. l. deprecatio ⁊ per totū. ff. ad. l. ro. de iactu.

2 ¶ Utr̄ rapiētes aliqd de naufragio teneaf. ℞. q sic ad restōnez nec ercusat aliq̄ pscutudo. d. l. dēpcatio. ⁊. ff. de incē. rui. ⁊ na. l. ii q3 er naufragio nec ercusauf a pcō mortali si rapuit intētiōe retinēdi. nec ercusant ex alio d̄ pcepto q3 ō p̄ceptuz dei Leui. xix. diliges primū tuuz sicut te ipm. epū aut alī⁹ platus dz deponi. Laic⁹ ana thema anzari. rxiij. q. iij. illi q ⁊ detruga. c. inouam⁹. Fm. ll. j. annū i ādruplū. Post duū i simplū punit. l. i. in pn. ff. de incē. cui. nau. Et h̄ veruz nisi sint nautgia q exercēt pirraticaz prauitatē vel nisi xpiano nomini inimica vt in pncipio. Fede. ad decius. §. nautgia. C. de fur. auctē. nautgia.

2 ¶ Quid de dñis qui puenunt cum nautis de certa q̄titate danda nō de predenf in naufragio. ℞. q nō tenef restituere quicqd hac de cā accipiūt nisi spōtanea liberalitate eis daref ꝺ3 Rodo. bñ liceret statutū quo go luerāf tm̄ p̄ red⁹ recuperatio in mari naufragio. intellige si fit ppter vtilitatem naufragor q aliter non recuperent res suas sed pirent in mari.

3 ¶ Utr̄ iueniēs reo iactatas i mari vl ex naufragio teneaf eas restituef. ℞. pau. i. c. cū dilecti de accu. q aut erāt p derelictis. ⁊ sic fiunt capientis. qz q̄ in nullī⁹ bonis est efficit nālī rōne capientis instī. de rer. di. Si vō nō erāt p derelictis ꝺ3 fuerūt, ptecte vt euadere nt piculuz maris. tūc cū pticēs remāeat dño eaf occupāo aio retinēdi sōmittit furtū, vt in gl. d. c. cū dilecti ⁊. l. q̄ rōe. §. vltī. in fi. ff. ō ac. re. do. ⁊ ē ercōicat⁹ vt i. c. ercōicatiōi de rapsi nō restituit q̄ primū poterit. Et q̄uis Jo. an. ibidē dicat regri monitionem aūq̄ incurrat ercōicationē. Tñ Pa. ibidē dicit q q̄ ad deū ⁊ pscias ē ercōicat⁹ si q̄ primū poterit restituef nō faciat. ⁊ multoforti⁹ h̄ hz locū in his q rapiūt violēter reo naufragor. Si aut simplr accepit nō psiderādo an ēent derelicte vel ne ercusaf a furto vt est ter. no. i. l. falsus. §. si iactum ff. de fur. Et ēt ego credo ab ercōicatiōe ar. d. l. falsus ⁊ his q no. Jo. an. in. c. q̄te. de sen. ercō. i nouel. de quo vide. §. inuēta. in pncipio ⁊ limita vt ibi

4 ¶ Sz q̄rit an sit pſumēdū q̄ tales res sint p derelictis ℞. idē pa. vbi. s. q̄ ex pjecturis sit pſumi. Mā si libraī obtusum pānis ⁊ bñ sigillatū, p̄cit pſumit nō habuisse p derelicto. sec⁹ si apertuz. ⁊ sic in silibus. Similiter q̄ non statim quesiuit. de quo. §. inuenta. in pncipio.

Nauta caupo. ⁊ stabularii⁹ tenenf de leuissima culpa. nō de casu. l. ⁊ ita §. at h̄ edicto. ff. nau. ca. sta. ⁊ dē nautis q̄ naue exercet. nō remiger. vt. l. i. e. ii. §. nautā. silr caupo ⁊ stabularii⁹ q̄ hoc exercēt ⁊ institores eor, vt i. d. l. §. fi. Hec ob. l. i §. si restituenda. ff. ō posi. vbi depositarii⁹ nō tenef nisi de leui culpa. q3 ē spāle i istio vt teneāf de leuissima culpa. Sz ego i pscia nō credo q̄ teneaf nisi de leui vt. ff. nauca. sta. l. nauta. ⁊ d. l. ⁊ ita logf i oditū talitū qui solent fraudē facere. vt ibi p3. §. at hoc edicto. Et iō cuz fidet se sup pſumptiōe nō h̄bit locū in culpa. nisi spāliter accepisset mercedes p custodia vt. §. locatio. §. rxij. vel nisi q̄n reo requirebat diligentissimā custodiā quā fecīt accepit custodiē dam. q3 sic tenetur de leuissima.

1 ¶ Sz quo pbaf dari tali i pcūia. ℞. q si pſueuit portaf talē q̄titatē pecunie. tunc credetur suo iuramēto alī. nō nisi quaten⁹ probet. ar. ff. de reb. mili. l. non oēs. §. a barbaris nam talis dz numerare pecuniam in pscia. in hospitis. ff. depo. l. i. §. si cista

2 ¶ Utr̄ naute ⁊ pfati dātel claues camef dño reponēti ercusent si pdaf. ℞. fm gl. i. l. dz. ff. nau. ca. sta. §. itēsi uesf ⁊ pdixit q̄ nolebat teneri ercusaf alīs nō. Silr teneāf q̄n a pncipio dixit p. l. sic. C. nolle illum teneri.

3 ¶ Utr̄ pfci h̄eant locū i eo q̄ hospitaf aliquē n̄ tāq̄ caupo, ſz sicut ciuis sine mercede sicut sit q̄n ter venit in mol. ℞. q nō vt. l. si melior. ff. si melior fa. mio. dix. ⁊ ar. ff. de aleato. l. i. §. ulē notandū. ⁊ iō si gratis sit teneāf solum de dolo ⁊ lata culpa.

4 ¶ Utr̄ naute possint preponere reo suas depositū q̄n vtraq̄ non pñt saluare. vide. §. Cōmodatum. §. rvj.

Necessitas tripler ꝺ3 ma sine q̄ ⁊ ō hac dr̄ pncipe. Joā. iij. qui hūerit substanz huius mūdi ⁊ viderit fr̄em suum necessitatē h̄ere ⁊c. Secūda necessitas dr̄ opportuna sine qua vita comodaz in primo q libet exp̄iate idu cāf ō ꝺ dic vt. §. anarritia. §. iij. Tertaf. vt pura h̄ndi libros p studēdo ⁊ hmōi ad quā succurēdaz pfectio animalis ifamat p prima necessitate. Fa tertia ꝺ3 mēdicaf pelaf circūstantio Et ecclīastici pñt reddu⁹ h̄ere ecclīasticos alīs nō nisi cū dānatōe ꝺ3 h̄eri de gandauo i. iij. quol. q. xxxv. ⁊ sic intellige gl. i. c. pcaric. ⁊. c. se. r. q. ij.

¶ Utr̄ illō q̄ dr̄ necessitas facit licitū ⁊ nō subiacet legi. i. c. ꝺ3. de ferijs intelligaf ō prima solū. ℞. q ō prima soluz. ⁊ hoc intellige q̄n tale qd qō est ꝺ3 l. non est malus de se. puta q3 er aliq̄ circūstātia pt licite fieri q3 tali necessitate occurēte nō regrit alia dispēsatio. ꝺ3 pāa auctoritate go pōt p̄traunire. Silr dic p secunda necessitate. dūmō recōpēsatio aliq̄ fiat sicut dic̄ do. Ant. i. cri. de ferijs q̄ ꝺ3 vetoribus pſulere p fore libus infesto dūmodo aliquā elemosinā i recōpēsatōez fiat. Facit gl. i. c. presbr. in vo dena rius. lxxxij. di. ⁊ melius. d. c. ꝺ3. ꝺ3 ego credo sit tuti⁹ h̄ere dispēsationē a p lato in ista. Fa. In tertia vero necessitate oīo regrit dispēsatio aliter nō faceret licitū. Et fm hoc intellige gl. l. l. i. §. cū in cadē. ff. ad. l. ro. de iactu. que dicit q̄ tpe necessitatis oīa sunt cōicanda. ⁊ q̄ō ibi dicit Ang. ſ. q̄ tpe caristie si mendic⁹ furet pane nō iudicare in pnam facit. c. iij. de fur. ⁊ sic ia que loquunf de necessitate. ga aliqn̄ de prima aliqn̄ de alijo.

Negligentia ē omissio alicuius q̄ fieri dz ⁊ pōt vñ n̄ pōt ee negligētia vbi quis non est i mora de elec. c. vl. ⁊ de concel. pb. q̄ diuersitatē not. in. c. si p̄promissari⁹ i pn. de ele. li. vi. Et iō aliq̄n negligētia dicitur lata culpa vñ. ff. uniā. l. si fi deiusso⁹ i pn. dicitur dissoluta negligētia, p̄te dolū ē. i. lata culpa. ⁊ q̄n dicaf tata culpa no. l. i. noīa. C. ar. tute.

cū suis ꝓcor. r. s. culpa. in fin. Mole ēt negligētie simplr ēnit leuis culpa ēt leuissima vt ꝑz in. c. pallega. facit xxvij. di. c. de siraculane. r. c. cuz er in fi. r. c. cōmissa. §. porro de ele. lib. vj. r h̄ ē qñ qs tenef de leui vel leuissima culpa. alīs nō. Mole vo negligē tie magne venit lata culpa. vt. ff. de act. r obli. l. i. §. io quoqꝫ apud. vbi ter. qñ aptus. Aliqñ vo includit dolum. s. cū ler ponit pnā negligentia diuersa a delinquēte qz tūc sub negli te includit dolosam negligentiaz. vt no. Gemi in. d. c. ii ꝓmissarius.

1 ¶ Utrꝫ negligēta sit pctm̄ mortale. ℟. q si qs omittit ex negligēta facē illa ad q̄ tenef de ꝓcepto vel ex offō in his vbiꝫ sit notabile dānū sibi eo missoz. sic est mortale pctm̄ ō sui nā Et h̄ nulli dubiū in his q̄ sūt ō iure diuino ꝓcepta. vel ex offō ꝓmissa. In his aūt q̄ sūt de iure positiuo solū. ñ credo sp sit mortale. nisi ꝛcludat in se dolū vel ꝓcēptū vt. s. ꝑz i ti. inobsa. r sic ītellige r lita gl. l. c. ea q̄ de offi. arch. r. lxxxj. di. c. decm̄ r. xj. q. iij. pla cuit. xij. q. ij. idigne. In alijs ât q̄ nō sūt de ꝓcepto negligēta cōtet est mortale pctm̄ vt ꝑz. xxv. di. §. alīs ea ō nūq r h̄ vtꝫ nisi faciat totaliter excedere a caritate dei. qz ēt sic ēt mortale pctm̄ fm Tho. Fa be. q. lxiij.

2 ¶ Utrū teneat ad restōnez de damno ꝓmo ex negligēta in offō mo vel alio operē. vide. s. culpa. §. vj.

Egocium gd est. ℟.

q cū sit multipler ī pōt differi. ſz er aliq̄ enumeratione possu mus alia sibi indicare sic fit. xxv. di. §. crimis appellatto. r. xxij. q. v. ō iurib⁹. r ē ne cle. vel mo. c. i. dz ergo negociū secl̄are ꝓmo cū gā pl⁹ sto appetit qđ turpe lucrī ē. Item munera inuita accipe vel dare r vsu roia p q ho̅ secl̄arīter viuit in aliquo pctō dz secl̄are negociū. h̄ ꝑz i. d. c. i. Item dz seculare negociū mercantia seu negociatio. Item oē qđ fit p lucrando sicut artes ꝓcuratōes cāz r negociorꝫ factōes r hmōi. Uñ dz negociū q̄si negāo ocij de vbo. si. c. forus. §. cōstat r seculare qz secularib⁹ reb⁹ hndis spēdit. Vel ꝑz gl. i sūma xxi. q. iij dz. ¶ Idē ꝓ mercantia.

¶ Secdo ꝓcās secularib⁹ tractandis. ¶ Tertio ꝓ administratiōe rez secularium ō hoc hēs. s. cleric⁹. ix. §. i.

¶ Que negocia secularia ꝓhibef. ℟. q secularib⁹ ꝓhibent illa q̄ sine mortali fieri nō pñt. ſz clericis r religiosis sunt interdicta mnlta vt ꝑz i. d. c. i. r habes. s. clericus. ix.

¶ Utrū negociatio q̄ ꝓsistit in vēdēdo r emendo q̄ alio mō vsitatoꝝ dz mercātia sit licita r Alex. i. iij. pte sūme tracta. de iudicialib⁹ cuz q̄ ꝓcor. Inn. i. c. i. ne cle. vel mo. r Jo. an. in d. ꝓca r pau. i. d. c. i. q̄ de se nō est mala nec illicita. Sz ꝑt fieri illicita rōe circūstātie. cāe. ꝓpone. mōi. tp⁹ loci. r cōmercij. ex circūstātia. cāe. s. qñ ꝓp cupiditatē vel aliq̄ō aliō malī fit. r sic tale pctm̄ ē ql̄ finito ꝓ quē fit. Uñ ille q negociādo intēdit lucrū tāq̄ vltimū finē r cupit sine labore r solicitudie ex auaricia diuitias ꝓgregare etiet de tēplo padisi ꝑz Alex. r ūc ꝑz q̄ efficit mortale pctm̄ et. Negociari aūt ꝓp ꝓpriaz necessitatē vel pietatem. l. ad dispēsandum in pios vsus lucrī vel ꝓp reipublice vtilitatem vel. primū est cā ultima q̄ facit vt fiat sine pctō alt nō. Circūstantia ꝓsone facit illicitam ſz si est cleric⁹ vel religiosus de quo. s. clericus. ix. opz ergo sit secularis q negociator dz rē. Ex circūstantia modi fit illicita. s. qñ exercef r cū dolo. vel cū mēdatijs vl aliis alīs pactis seu ꝑiurijs. Et si sunt pctā mortalia sic mendatiū q̄ dicit intētione decipiēdi. primū ēt in magna re si posset vl ꝑiurū sic negociatio ē mortale pctm̄. ité ex circūstātia tp⁹. s. festiui ab ecclia ꝓcepti ō quo die vt. s. ferie. §. xxj ité ex circūstātia loci. s. diuino cultui deputati sic ē ecclia vel cimiteriū. In ecclia n. nō ꝑt fieri sine pctō mortali nisi magna necessitas ex cusef vt ꝑz p. c. decet domū dei. de ītru. ec. li. vj. iuicto. c. relinquit nolum⁹. de cū eucharistie. Et h̄ ītel ligē de actuali ꝓtatione rerū q̄ sine strepitu fieri nō pōt. Secus esset in vendītione candelaz q̄ sine vbis fit. Sīut in quentione alicui⁹ rei emende vel vendēde postea. qz nō ēt mortale pctm̄. Item ex circūstantia cōmercij ꝓ quidē est dānosum reipublice sicut cū quis emit vinum vt carius vendat r cū dāno reipublice sicut sūt illi qui totū granū emūt vel oēs mercēs r hmōi vt postea vendāt modo suo. Sī vo cōmertiuz ē vtile reipubli. sic illis quo merces portant de terra vbi abundāt ad aliā vbi dēficūt vel illō quo de vna re fit alia sic faciunt artifices de lana pānuz. de cera r candelas r hmōi vel illud quo gs ꝑseruat res ab emittit vt vēdat tpe debito cū gs negociari si alie circūstantie adsūt. Ultio aūt est dānatio. r de eo log⁹ in. iiij. xv. di. q. iij. ar. i.

3 ¶ Utrū ille q̄ carius vēdit q̄ emit eodē loco licite hoc facere possit. ℟. emit. r postea ꝓcessu tempis nō diget licite vendere potest ꝓ precio occurrenti quāuis sit carius q̄ emit qz nō ad hoc emit r lucrī aduenit rōne tempis. Si vero emit vt vēderet tempe quo carius erit. sic si fecit ꝓ vtilitate terre sue. s. ne hoies postea indigerent r nō inuenirēt r ipse aliquid lucrarē ꝓ sua sustētatiōe r sue familie. Vel si a casu aliquid emit ꝓ vno ꝓcio r postea inuenit qui illō vult emere ꝓ carius. r ꝑcurant ea q̄ dico. s. emptio. §. vij. cum alijs circūstantijs ꝓdictis hic. sic ꝛz laicis sed nō clericis. Si aūt fecit solum vt lucraret sine aliqua vtilitate reipublice imo ꝓ tī⁹ cuz dāno sic peccat mortaliter vt ꝑz per. d. c. cicieno. r de istis intellige illud. c. quicūqꝫ tpe. xxij. q. iij. vbi turpe lucrū dicit ipe vinde mie vili⁹ emere vt cari⁹ vendat. istis cōcordat Hugo. r Lau. xxij. q. iij. si quis r Tho. xxij. q. lxxvij. r pau. ut. c. i. ne cleri. vel mo. Non tñ tenetur ad restōnez talis turpis lucri de necessitate. sed de cōsilio fm Rodo. Uel si forte fuisset cā talis excrescentie. puta qz totam emit vt carius postea posset vendere qz sic tenetur ad restōnez dānificatis. si tale dānum alīs non occurrisset. Quid de artificibus qui faciunt arteri que nō est nisi ad malum vide. s. are.

Eophitus dicitur nouus i fide vel in religiōe vt. xlvij. di. c. qsi. r. c. sicut.

¶ Utrū neophit⁹ in fide possit ordinari. ℟. q nō etiam ad minoꝛes ordines vt patz in. §. i. r. d. c. quoniam eadem distin.

Igromantia vide.

I. forte legitur.

Ominatis quis dr i terdictus vel excōicat⁹. ℟. pa. i. c. in la-
teranēsi de ℔. q⁹ vbi agit de pēa in
currēda ipso iure. si nō dr go noiatis
nisi exprimat et⁹ ppriū nomē q: hoc
sporat ethimologia vocabuli ꝛ i istis
odiosis nō ē recedēdū a ꝓpria signi-
ficatiōe verbo⁹ nisi de mente ꝓfet vt
in. c. statutū. de elec. li. vi. Misi circū
stātie sint ita explīe ꝛ stricte q⁹ ex toto
ꝓportāt vices ꝓprij nois facit ꝓ ℔. l.
ij. ff. de lib. ꝛ post. ꝛ istu. de erhe. lib.
§. noiatis. ꝛ i. l. q̄tēo. §. si qa nomen
ff. de here. isti. facit. l. certū. ff. si certi
pe. vt puta dr filⁱ⁹ petri q nō hȝ nisi
vnicū filiū ꝛ hmōi. Et sic itellige ꝛ li
mita Inno. i. d. c. in laterañ. hoc etiā
legit gl. ꝛ Inn. i cle. i. de. vi. ꝛ ho. cler.
in vbo noiatis. Si vo agit de pena
incurrēda ipso fco. tūc et dr noiati ex
pressus q ꝑ circūstātias ñ sic strictas
exprimit. ꝛ sic intellige ꝛ limita gl. ꝛ
pau. in cle. i. de vi. ꝛ ho. cle. in verſi.
notanm ꝛ glo. in. c. ꝓtōnem. de sent.
excō. li. vi. Puta si diceret magister
carpentari⁹ talis loci. tetunioꝛ. ꝛ hu-
iusmodi. qō no. bene. Et ad gl. in. c.
a nobis el. i. de sen. exc. quam vident
sequi cōiter doct. dic q⁹ intelligit qō
ita sunt excōicati quasi noiatim fuis-
sent exp̄essi. sed nō q⁹ dicant nomia
tim excōicati. qz quis potest excōica
ri. hȝ non noſetur.

Otarius vide tabel-
lio.

Otoriū dicit tripler
ſm glo. i. c.
vestra de coha. cleri. ꝛ mu. ꝛ
ibi pau. sequit. ſ. notoriū ꝓsūptionis
ꝛ istud est qñ ita vehemēter aliquid
ꝓsumit vt fiat⁹ōe que ex ꝓiecturis iu-
re inducitis dr notoria. ꝛ ideo est
istud notoriū sicut ꝓsumptio iuris
Scōm est notoriū iuris. qz in iure si
ue in iudicio ortū sicut cum quis con
uincitur in iudicio vel spōte confitet
vel per suiam condēnat in iudicio.
Tertium est notoriū facti. ꝛ istud est
cum populus est testis alicuius facti
ꝛ nō est locus inficiationi. vt no. Bar
chi. tij. q. i. de manifesta. ꝛ bonus tex⁹
in. c. cum dilectis filijs. de purg. ca. ꝛ
dr notoriū facti clare ꝛ famosa locu-
tio ex euidētia rei surgēs. q̄ tergiuer
satione aliq̄ celari non pōt. vt ꝓbat
in. c. tua. de coha. clc. tmu. ꝛ. c. euidē
tia de accu. Et istud notoriū facti est
tripler. ¶ Primū facti pmanentis
vt q⁹ palaciū dñoꝛ est in platea ꝛ sic
dr notoriū quasi res nota oib⁹ volen
tib⁹ videre ed facit auc. qui semel. C.
qūo ꝛ qñ iu. ꝛ. d. c. euidentia. ¶ Se
cundū est facti trāseūtis ꝛ nō redeūtis
vt si i ꝛspectu ppli sit aliqs iterfect⁹.
silr vor ꝓconis qz notoriū est ꝑ tunc
nō ꝓ nūc. ꝛ sic intellige q⁹ no. gl. i. d.
auc. q semel. ¶ Tertiū est facti inter
polati. exēpluz in eo q parat⁹ē nimis
are sub vsuris. ꝛ de meretrice qz non
ſp mutuat vel peccat. Sed bart. post
Jac. bu. in. l. cives. C. de appel. dicit
q⁹ notoriū est q⁹ hȝ actū pmanentē
vt edicta in alvo ꝓtoto ꝛ q⁹ i platea
est palaciū dñoꝛ. Illa aūt que nūq̄
habuerūt actū pmanentē vt vor pre
conia ꝛ hmōi nō possunt transire in
notoriū. sed bene in manifestū.

¶ Sȝ quot hoium scia regrit ad fa-
ciendū notoriū facti. ℟. fuerūt varie
opi. Sed mihi plz opi. gl. in. d. c. de
manifesta que dicit sufficere sciaz. rō
hoium ad minus. Quā sic intelligo
vt colligo ex pau. in. d. c. vestra. q⁹ ñ
vicinia nō hȝ. x. holes seu personas
nō pōt oriri notoriū. Si vo habȝ. x.
persona

persona solū opȝ oēs sciāt. ſ. aūt hȝ
plⁱ⁹ ozꝛ q⁹ oēs fiāt vl maioꝛ pars. ꝛ il
la pars nō sit vnioꝛ. r. pſōis. Et q⁹ tal
vicinia facit notoriū hēs bonū tex. i
d. c. cū dilectis Et sic pȝ q⁹ nō regrit
sciētia totius populi. vt volūt aliqui
2 ¶ Vtrū i notorijs sit ordo seruādus
iuris. ℟. pa. i. d. c. vſa q⁹ i notorio ꝑ
sūpto vbi agit dō cōsanguinitate. pbā
da regrit sed ibi ē speciale. Sȝ i alio
notorio facti ñ regrit nisi sciētia. ꝛ lo
la citatio. Et hoc itellige vez nisi cō-
stet q⁹ nulla defēsio cōpetit vl pōt cō
petere. qz sic nō regrit citatio. ꝛ sic in
tellige. c. cū olim de re. iud. ꝛ. c. vene
rabilē. de elect. Sȝ vbi pōt cōpetere
defēsio sic est necessaria citatio. aliter
nō valebit snia. ꝛ sic intellige Cle. pa
storalis dō re iudicata. Similiter reg
ritur probatio notorij ꝑ duos testes
ad min⁹no. Glo. d. l. tij. ff. dō. testi. ni
si sit notoriū facti permanentis. vt ui
d. c. euidentia.

Quale priuilegijo pijs
locis concessis
itelligitur omnis ager de no
uo ad cultum redactus de quo nō er
rat memoria q⁹ aliquādo fuisset cul-
tuo. de vb. sig. c. quid per nouale.

Qutius ꝓprie dicitur
qui habitu re
ligionis accepto nundū per
aliquaz ꝓfessionem astrictus. experi
tur religionis austeritatem.

1 ¶ Quis possit esse nouitius ꝓpe. ℟.
q⁹ quilibet q est rationis capax. ꝛ pu
bes. xx. q. i. ꝑ totū. ꝛ de regula. c. cū
finitus ꝛ quilibet q⁹ potest esse religio
sus. ꝛ quis sit. vide infra Religiosus.
§. tij. Indelicz ante annos puberta
tis. vel oblatus a parētib⁹ aut aliis
quis possit suscipere habitum. tamē
proprie nō est nouitius. quia experi
ri nō potest quid sit castitas. nec ma
litia potest supplere etatez vt in. c. ad
nostram. ꝛ. c. significatū. de regula. ꝛ
ideo opȝ q⁹ cōpleuerit. xiij. annum.
masculus femina bo. xij.

¶ Per quātum tpus dȝ quis esse ꝛ
nouitius. ℟. q⁹ regulariter per annū
vt in. c. cōsaldus. xvij. q. i. ꝛ in. c. ad
apostolicā. de regu. Tamen q⁹ istud
tpus detur in fauoꝛē nouicij vt ex-
perientur. ꝛ silr monasterij vt ꝓbent
ꝑ eos cōuenit. Ideo ꝓlato cum con
uentu cōsentiente ꝛ interueniente vo
luntate nouicij potest ante annū ꝓfi-
teri ꝛ tȝ ꝓfessio licet male factant ꝓ-
lati si sine magna discretione hoc fa
ciant vt in. d. c. ad apostolicaz. Fallit
hoc in monacis qui habēt monaste
ria in insulis multis rigidis. quibus
ꝓhibet ne ante. xvij. annū aliquem
reciptant ad ꝓfessionē vt in. c. q⁹ in
insulis. de regu. Quam quidez ꝓhi
bitionem. Jo. an. ꝛ post eū Pan. in
d. c. quia in insulis extendūt ad ffes
minoꝛes. ꝛ ꝓdicatoꝛes vt nō recipi-
ant ad professionem aliquem ante
xvij. annum. ꝛ plz mihi per idēpti-
tatem rōnis expresse vbi dȝ fieri ex-
tensio legis vt. §. dixi. lec. §. vj. Etias
fallit in ofbus mendicātib⁹. qui non
possunt recipere ante annū cōpletz
ꝓbationis ad ꝓfessionē vt in. c. nō
solū. ꝛ. c. ꝓstitutionē de reg. li. vi.

¶ Sed quid si quis nō obstante ꝓhi- 3
bitione recipiatur ad professionē
añ ānū probationis. vel ante tēpus
debitū. ℟. q⁹ si quis recipiatur ad ꝑ
fessionem ante annos pubertatis ꝑ
fessio nulla est tho iure. vti dictū ca
pitulis ad nostrā. ꝛ. c. significatum
Et hoc in quacunq⁹ religiōe. Si ve
ro quis recipiatur ante. xvij. annū. a nnū
vbi non est recipiēdus. Dosti. tenet

ꝙ etiam nulla sit professio. propter. d.c. qz in insulis. ⁊ cõuer ipsum recitando transeunt voc. ⁊ facit pro sua opinione. l. nõ dubiũ. C. de legi. ⁊ regula que contra tul. de reg. iu. li. vi. pa. videt dubie loqui an sit obligat⁹ illi religioni. cui ꝙ professus est nñ. Sed tamen ꝙ saltem in genere sit obligatus affirmat. Sed ego credo ꝙ non religioni in genere. sed in specie illi quã professus est obligatur. qz talis ꝓhibito principaliter respicit fauores ꝓfitentis: cui ipse potest renũciare. Et hoc iudicio meo aperte probatur per. d.c. ad apostolicaz. vbi ꝓz ꝙ abbatibus prohibetur receptio ante annum. aliter non punirentur facientes contrariuz. ⁊ facta tenent. Et sic ad. l. non dubium. ⁊ regnlã que ꝓtra me potest dici ꝙ non est nulla. qz ako in re sustenuit. s. d. c. ad apostolicã. ¶ Si aũt loquamur de ꝓfessione q̃ fit ante annũ, ꝓbationis sictz. vt dictũ est. Vtl in religione mendicantiuz in q̃ professio facta ante annũ probationis cõpletum non obligat nisi religioni in genere. nõ aũt illi quã ge. professus est ꝓz ꝙ. j. dicã. Et illi q tales q recepunt aliquẽ scienter peccarũt mortaliter. ⁊ nõ ꝑnt ãpli⁹ ad ꝓfessionẽ recipere. ⁊ vlteri⁹ oz pũiri pena q̃ ꝙ gratiorib⁹ culpis solet infligi vt i. d. c. ñ solũ

4 ¶ Sed nunqd si durãte suspensiõe ꝓdicta recipiet altũ ad ꝓfessionez efficietur irregularis. ℞. Be. in. d. c. nõ soluz ꝙ non qz oz ꝙ act⁹ qui fit post suspensionẽ sit act⁹ de attributo certo ordini. cuiusmodi nõ ẽ receptio ad ꝓfessionem. Igitur nõ erit irregularis cuius alij dicant ꝙ sic ⁊ non lxne.

5 ¶ Sed qs poterit absoluere a. d. suspensatõe. ℞. Be. i. d. c. nõ soluz tz ꝙ solus papa qz cũ. c. nuper. de sen. ex. nõ hẽat locũ in inferioribus ejus. illi sunt exẽpti. Ergo cũ ab ejo ñ possit absolui necesse hñt ire ad papã. Sz ego cũ tenet. i ꝙ. d. c. nup. hẽat locuz ẽt i curatis vt apte loquit̃ ⁊ poterit absolui a platis suis. Et sic cõcorda opi. q̃ sunt in. d. c. non solũ ⁊ recitat. Be. sic distinguẽdo. ꝙ aut suspensio est ad tẽp. ⁊ solus papa absoluit. nec hz locũ. d. c. nuper. aut nõ ẽ ad tẽp. ⁊ sic hz locũ. ⁊ hoc tene. ꝙ legit glo. ibi dẽ de quo vide. s. absolutio i. §. illi

¶ Eltz ꝓdicta pena. c. non solũ hẽat 6 locũ in monialib⁹ sancte Clare ꝙe dicator ℞. Be. ꝙ sic cũ dño. Lapo. ⁊ hz er ꝓuilegio hẽant ꝓpriũ. ⁊ nõ mendicẽt, ꝙ hoc nõ tollit̃ qn sint de ordine mẽdicantiũ nec ꝓuilegium in vno valet ad oia. Quod limito ꝺ illis ꝑme regule sancte Clare. Sed de minoribus nõ credo cum ex regula hẽant ꝓpriũ. Et attẽde ad eoz regulã. an habeãt ꝓpriũ. ⁊ sic nõ extendit̃ ad eos an ii possint hre. ⁊ sic extendit̃. cuius ex ꝓuilegio habeãt pol fessiones. vel de facto non mẽdicent

¶ Quero qñ incipit ãnus ꝓbationis. 7 ℞. ꝙ a die ⁊ hora ꝓpositionis hit⁹ dũmõ sit puer. quo ad aliaz religiones sed quo ad minores ⁊ predicatores ⁊ monasteria in saluatteris iuuis oz habẽt annũ. xvij. cõpletũ. vt ꝓz per ꝺicta. c. ad nostrã. c. significatuz. ⁊. c. qz in insulis. non tñ penam predicte suspensionis incurrit recipiendo dũmodo post pubertatẽ annum ꝓbationis complenerint in eoꝝ religione.

¶ Hunquid furiosus põt esse noui 8 cius. ℞. ꝙ nõ. acipiẽdo nouiciatuz ꝙ anno ꝓbationis vt de regula. c. sicut te nor. etiã si steterit̃z i religione ꝙ cetum ãnos nũq̃ poterit ꝓfiteri ⁊ si ꝓfiteat ꝙ fessio nulla ẽ. sic̃ nec cnfirmiuꝰ ꝓbe.

vt. ff. de spon. l. furor. Nec ratificat ꝙ ratihabitionẽ postq̃ fuerit sane mentis. Sicut nec ꝓfessio facta añ dnos pubertatis nisi ꝓlationem habitus inducentis, ꝓfessionẽ tacitaz postq̃ ẽ sane mentis ⁊ cõpleuit annos pubertatis. aut per ꝓfessionem expressaz se obligauerit. vt ꝓz p. c. i. de voto. libr. vi. facit. c. sicut tenor ꝺ regula. Et placet mihi q̃ius hosti. ⁊ cõuer euz sequentes videantur tenere ꝙ ratificetur si non cotradicit. sed perseueraverit postq̃ est sane mentis ⁊ pubes factus. ⁊ idem dicunt de impubere. Iz tu tene istꝺ pleuerat̃ vt dixi cũ relatõne bit⁹ inducentis, ꝓfessionem tacitaz.

9 ¶ Eltz nouicius possit exire. ℞. qsic libere sine oi licentia. vt ꝓz i. c. statuimus de regula. ꝓp vbuz libere nec incurrit i aliquã inhabilitatẽz q̃ ad ordines vel bñficia eccliastica vel secularia ex tali egressu. ꝓz hoc ex. c. postulasti. de regula. Fallit hoc i illo qui ꝓfessus ẽ tacite vt ꝓz in. d. c. statuim⁹.

10 ¶ Quid de bonis que donauit religioni ante ingressum. vel in ipso ingressu. ℞. ꝑa. in. c. qꝺ ad te de coniuga. ꝙ si donauit omnia. tunc i dubio vtdetur donasse causa mortis. Unde cã cessante per ꝓfessionẽ tacitã vel expssam reuocat̃ inde recedendo ar. l. seya. in fi. ꝓ. ℞. ff. ꝺ do. cã mor. ⁊. l. nõ ꝺia in ꝑn. ff. si cer. pet. facit qꝺ no. bar. in auc. ingressi. C. ꝺ sa. san. ec. Et idẽ dicit Bar. ibidẽ ꝺ illo cui⁹ ꝓfessionon tz ꝙius, ꝓfitens crederet tenere qꝺ recupabit qꝺ ꝓbat ꝓ. l. si ꝑ. ⁊. l. nec apꝺ. C. de hr. instit. vbi qꝺ credens aliquẽ fratrẽ vel filiũ ⁊ hac contemplatione religt bona sua reperto ꝛrio auferunt̃ ab eo ⁊ veniunt succedentes ab itestato vt. d. l. si ꝑ. Si vero nõ donauit ꝺia tz aliqua solũ ⁊ sic dico non vt donasse cã ingressus. iꝺ nõ recuperabit ar. eoꝝ que habuit in c. ꝺñficiuz. ⁊. c. constõne de regula li. vi. ⁊ sic limita ⁊ intelligе hosti. ⁊ pan. in. d. c. statuimus qui videntur ꝛrij. Similiter nõ recuperat si donauit ñ cã ingressus tz ex interuallo vt i. c. fi. de dona. ⁊. l. perfecta donatio. C. de donatio. q̃ sub mõ. idem dicit bart. vbi. s. de illo q scribat, ꝓfessionez nõ teneret ꝙ donata nõ recuperabit qz vt donasse. l. cuius per errorẽ. ff. de reg. iur. ⁊. l. cãpanus. ff. de oper. li. ⁊ intelligе quo ad uiris ꝓsumptionẽ ⁊ in dubio. Sed in ꝓscientia vel aliõ vbi põt scire ꝙ solũ donauit cã ingressus ⁊ nõ alio modo sic recupe rabit quia semper videtur datuz causa mortis.

¶ Quid de bonis nouicij morientis ꝛ ante ꝓfessionem tacitã vel expressaz. ℞. Ly. ⁊ multi alij doc. in. d. auc. ingressi tenuerũt ꝙ venit spectare ad monasterium qz ibi morietꝺo vt mori vt monachus. idẽ tz. d. anto. in. c. in ꝑtia. de ꝓba. bar. i auc. ii q̃ multi er. in fi. C. de sa. san. ec. ꝓ ꝓfata opi. allegat. c. fi. de succes. ab inte. ñ non firmat sed dicit relinquendũ canonistis. Paul. in. d. c. in ꝓsentia. distinguit ⁊ tenẽ qꝺ aut intrãs expsse ꝓtulit bona sua monasterio. Et sic est vera opi. predictoꝝ qꝺ sunt monasterij si non expresse reuocauit. Si vero expresse nõ contulit sed simplr intrauit cã ꝓbationis sic succedent ꝓmiores ⁊ nõ monasterio. Plane cum iste nõ fuerit religiosus cũ effectu. c. religioso. de sen. ex. lib. vi. Bona ei⁹ nec tacite nec expsse trãsierũt i mõasterium ꝓfertiz cũ adhuc hñet. facultatẽ faciẽdi testm. Ideo ꝓmiores succedẽt.

¶ Quo nouici⁹ efficit tacite ꝓfessus 12

Et qđ nō inducat tacitam ꝓfessionē facti vōti de intrando vl̄ voluntas ꝑseuerādi,ꝑbat apte.p.c.certā missa ō renū. vbi iudicio meo ē ter. clar⁹ si nō cauilletur imo plus dicit d.car.l ꝓsilio facti ⁊ segtur Pau.in.d.c. cōsulti q ēt ille q fecit votuz ō ꝑseuerā do nō efficitur tacite,ꝓfessus p dela tionē habit⁹ nouicioꝝ distincti vñ si postea egrederet ⁊ ꝺberet mrimoniū dicit mrimoniuz tenere ⁊ ad.c.nō so luz ⁊ alia c.que vident ꝺria. Ꝑ.q Io quinꝯ q talis nō pōt redire ad secu lum sine petō mortali ex quo absolu te habuit ꝓpositz mutandi vitā.l fe cit vōtū ꝑseuerādi sed nō dicit q sit tacite,ꝓfessus.⁊ tō istud tene qz vīus

¶ Hic aduerte q sit ꝓfessio erꝓssa q dirimit mrimoniū postea ꝺctū nō q̄ inducit q̄ztūcūq; go voueat nisi fiat in manib⁹ illius q hz ptātem re cipiēdi ⁊incorporandi religioni qui ꝓfitet hz Be.l.d.c.ostōnem ⁊ c. vnī co de voto li. vi. ⁊ Lap. ⁊ Innocen. Io.mo. ⁊ Io.an.in.d.c. ꝓrectum vel nisi qñ fuit facta in manu alteri⁹ recipiētis nolle dicti ꝓlati ⁊ ipse ratificauit aliq; ꝺberet sic pari rōe i taci ta. Et nō in gestio in actib⁹ ꝓfessionz vel ꝛelatio habit⁹ ⁊ hmōi supradicta ñ dēnt inducere tacitaz ꝓfessionē oz fiant scientib⁹ illis q possunt incorpare ⁊ ꝓsentiēt⁹ alr nō inducit q̄ztūcūq; go talia facit q no. qz sepe i ꝓtica

¶ Not. ēt q ꝓfessio q̄ fit. ī. annnm nō obligat tacite,ꝓfessum illi religio ni ꝑcise sicut erꝓssa. vt ofidit ter. in d.c. ostōnem. Sed bene obligat il lā religionē in q tacitā ꝓfessionez fec sibi. qz eū erpellere nō poterit alr nō eēt iste rel⁹ ꝓlatus vere. ⁊ sic si ꝺberet mrimoniū cuius ꝺrium dicit ter. in d.c. vnico de voto li. vi. Rō qz si illa nō tenet sibi l q ꝓfessus ē tacite mul tomin⁹ alia. ⁊ sic si nulla vellet eiz re cipere remanere religiosus nullⁿ re ligionē qō est impossibile. ⁊ nō pote rit eū inuitū erpellē ers ꝓsensit vt tacte,ꝓfiteret. Illa aūt ꝓfessio q fit p re lationē habit⁹ vltra ānuz obligat illi religioni in spē.cle.eos de regu. l fo ro tñ anime nō tñ tenet nisi religioni in gñe si modo p talē delationē non habuit animū obligandi se. Et ex ꝺ potes colligere ⁊ ꝑcordare doc. q aū ꝓsciam sic,ꝓfessus tacite in vna ō re ligionib⁹ approbatis nō tenet illi ꝑti se,hz solū vni in genere ⁊ si ꝺbit nō hz mrimoniū,ꝓfessus erꝓsse i religione mendicantiū infra annū si nō itendē bat se obligare nisi illi quā ꝓfessus ē nō tenet. nec illi quaz ꝓfessus est nec aliꝯ. sed libere pōt redire ad seculum vō se itendebat obligare saltē religio ni i genere sic nō pōt redire ad secu lā si tñ ꝺbit hz mrimoniuz. Si tacite ꝓfiteat in religione mēdicātiū obli gaf religioni ⁊ si ꝺbit non hz matri monium. Rō qz tacita ꝓfessio nō p tetur in religionibus ēt mendicanti um. vt in.d.c.nō solum. sed solū ex ꝓssa. ergo quādo habentes ptātem incorporandi sunt passi vt tacite,ꝓfiteret se obligauerūt illi licz ipe er bñ ficio iuris nō sint ꝑcise obligat⁹ eis.

¶ Vltruz requiraf q annus probatō nis sit ultimus vel sufficiat interpo latus. Ꝑ.fm Mar.in.l. interduz. §. quotiens ff. de publ. requirit annus ꝺltimus ⁊facit ꝓbatus ter. vbi seruus dicitur nouicius qui non stetit i vrbe per annum ꝺltimum. Facit.l. vnica. C. de,ꝓfe. qui in vrbe constan. Nam intermissione temporis diuersifican tur mores ⁊ opera hominū. vt in.l. si nō sortem. §. libertus ff. de cōdi. ⁊

Ꝑ.q trib⁹ modis efficitur tacite,ꝓfessus. Primo secundum Joan. and. ⁊ dominuz Anto. ⁊ Pa. l. c. vidua ō regula. qñ se ingerit actibus qui solū cōuenit ꝓfessis de iure vel cōsuetudine ⁊ hoc faē ex cerca scientia. l. scitē Itē qō hoc facit ꝑōte ⁊ nō ex metu Itē qō per triduū in eodē propositō perseueret aut loco ꝑseuerantie tridut q fecerit cū habitu ꝓfessoꝝ distito i forma scissura vel colore Alir vno istoꝝ deficiēte ñ inducit ꝓfessio tacita puta si facit nesciens cōpetere solum professis vel ex metu vel sine ꝑseuerantia tridui dūmō loco ꝑseuerātie tridui nō ponaf habit⁹ ꝓfessorū qz idem facit qō triduz. Secūdo inducit tacita ꝓfessio ex ꝺlatione habitus,ꝓfessoꝝ. Dūmō facit ꝓmoscie ter scienꝫ solum conuenire professis scienꝫ q ex tali hac assūptione ō in re vel cōsuetudie inducit ꝓfessio ꝑm Inno. ⁊ do. Anto. itē ō q habit⁹ ꝓfessoꝝ sit distinct⁹ in colore vl̄ forma aut scissura. tertio q ꝑōte. q̄ro q ꝛetur ei ab eo qui pōt incorpare religioni. Aut eo ꝑsentiente accipiaf ꝑm Pau. in. d.c. vidua ⁊ fa. it. Ꝓrectum ꝛe regul. Quinto q deē ꝑseuerantia tridui in ei⁹ delatiōe ⁊ sic itelligе. c. instōnem. in fine. de reg. libz. vj. Quidā tñ excipiunt duos casus in q̄bus nō requirit istud qntum scz ꝑseuerātia tridui. Primus si ifirmitate suscipiat. Facit. c. sicut el secundo ō regula. Et secūdus qñ go prius voluerat intrare ⁊ intrādo suscipit habitū ꝓfessoꝝ Pa. vero. c. ad nostram de regula. dubitat ō ħ. Sz ego aliter credo q ēt i istis duob⁹ casibus regraf ꝑseuerāta tridui per dictuz. c. constitutionē i quo nihil excipit nec ego credo, Item q deferaf habitus in monasterio qz q̄ztūcūq; deferatur extra monasteriū nō cēsef ꝓfessus vt. c. vt clericī de regula. not. Pa. i. c. ex rescripto de iureiuran. Sed hic not. dictum Abbā. in. c. cum illoꝝ ō sen. exco. q vbicūq; fuerit monac⁹ dum mō sit sub obediētia abbatis semper fugit in claustro. ⁊ tō istud sexū itelligitur qñ extra monasteriuz. i. extra obediētia alicui⁹ ꝓlati ꝛferf qō nō inducit tacita ꝓfessio qz cessat ꝑsumptio eo qō si vellet ꝓfiteri intraret monasteriū seu poneret se sub obediē tia abbatis vel ꝓlati. Tertio inducit ꝓfessio tacita p delationē habit⁹ no uicioꝝ nō distincti i forma colore vel scissura vltra ānuz cle. eos. de regu. Intellige in monasterio ſmq; supra dictuz est quātus sit distinct⁹ alia di stinctione occulta puta qz bñdicit ⁊ hmōi. Si vō distinctio i scissura colore vel forma se patenf exhibeat sic nunq; inducit ꝓfessio ēt si fenaf per viginti annos vt no. in cle. eos i gl. ⁊ Pan. in. c. ex parte de regu. addit ur ab aliquib⁹. Icd ego nō teneo q̄r tum inducēs tacitā ꝓfessionē qñ go habuit absolute ꝓpositū mutandi vi tam ⁊ ꝑz per. c. cōsulti. ⁊. c. statum⁹. ꝛe regula. beneficium. ⁊. c. nō solum. de regula. libz. vj. Sed quomō hoc intelligatur fuit diuersa opinio. Sed verior est opinio q̄ nunc ꝓpositum dicitur absolutum mutandi vitā qñ quis facit votū ꝑseuerādi in religiōe nō aliter. Unde q̄ztūcūq go ingrediaf religionē cum ꝓposito ꝑseuerandi nō pp hoc efficit tacite ꝓfessus imo plus dico q etiā si fecisset votum de intrando nō pp hoc efficit tacite ꝓfessus imo pōt redire ad seculū sicut aliꝯ nouicij. Et qō plus ē sanxit votō vt. j. vnum. in. j. §. decimooctauo.

debi. Facit etiaz quia quando iura fa
ciunt mentionē de certo tempore de
bet intelligi de tempore continuo. vt
not. glos. in Rubrica. ff. de variis. ꝛ
tempo. ꝓfessi. ꝛ in. l. Sencio. ff. de
his q not. infa. ꝛ p Joā. Au. in. c. i.
de elec. li. vi. Et videtur ter. in. c. cu
pientes. §. ceteruz. Ymdem sequitur
istam opinionem Joā. de lign. ꝛ post
eum ꝓpa. in. c. apostolicam de re
gularibus. ꝛ Adducit ꝓpa. illud qđ
legit ꝛ no. in. l. vbi fide iussor. ff. ō so
lu. vbi formatur questio nobilis. ꝑ
ne q statuto cauetur bannitum ꝑ cē
tuz ducatis impune posse offendi ba
nitur quis respectu vnius debiti pro
quinquaginta ꝛ respectu alterius de
biti pro alijs quinquaginta. ꝛ cōclu
ditur q non pōt talis offendi impu
ne. quia ex quo debita sunt diuersa ꝛ
debent coniungi. ad faciendum vnū
totū. ꝛ sic est ibi casus q quilibet quā
ꝛ quinquaginta nō faciūt centū. ꝛ sic
i casu nro. qz intermissio tpis minu
it austeritatē regule. Qz durꝰ est ꝓti
nuare p annū ꝓtinuus q̄ p annū in
terpolatū. ꝛ istō tene q̄ntus Ber. dz. ꝛ
Spe. in ti. de sta. regu. ꝛ glo. de re
mit. in regula eum qui certus est lib.
vi. teneant ꝛrum vel secundū alios
dic q loquitur qñ quis per totum
vnum annū probauit religionem ꝛ
postea egreditur. qui postea rediens
nō oportet probet iterum per alium
annū. sed licite statī recipi poterit qz
est verus. ꝛ sic seruz.

16 ¶ Ꝟz sit necessarium q nouitꝰ de
ferat habitū illiꝰ religionis quā vult
ꝓfiteri, an sufficiat relatio alteriꝰ ha
bitus. ℞. q licet glo. in. c. super eo ō
regula. arguat tñ dz cū Tancr. q reg
riꝫ relatio habitꝰ illius religiōis quā
vult ꝓfiteri, ꝛ ita dz consuetudo que
est optima legum interpres. l. si de i
terpetatōe. ff. de legi. ꝛ q̄ deferat in
monasterio. qz extra monasteriuz de
lato habitꝰ cuiuscūq; nūq̄z induce
ret tacitam ꝓfessionem. d. cle. eos dz
possit talis ꝓcellivl ad dimittēdū ha
bitū talē vl ad itrandū monasteriuz
vt no. ꝓpa. in. c. vt clerici de reg. ꝛ li
mita. vt. ē. §. rij.

¶ Ꝟtz valeat ꝓfessatio ꝑdire tacitā 17
ꝓfessionem. ℞. q̄ sic ꝑm Host. ꝛ
Jo. an. ꝛ ꝓpa. in. d. c. vt clerici. ꝛgl. i
d. Cle. eos. ꝛ ō q non vult tacite, nō
teri, ꝓfesseur q̄ per relationē talis ha
bitus nō intendit tacite ꝓfiteri.

¶ Ꝟtz nouicij obligēt ad ꝓcepta re 18
gule. ℞. q̄ nō nisi eo mō q̄ alij chri
stiani dēnt cū induci vt eaz seruēt q̄
ten' ꝓbent eius austeritates. licz ali
qđ sit indulgendū eis ne retrocedant
vt in. c. q̄ scripsit. xxxv. q. iij.

¶ Ꝟtz nouiciꝰ possit eligi in ꝓlatū 19
alicuius religionis. Respōdeo qđ ñ
ad ꝓlationes alicuius religionis vt
ꝑz in. c. nullus de elec. lib. vi.

¶ Ꝟtz nouicij possint ordinari re 20
spōdeo q̄ nō etiam ad primā tōsurā
vt in. c. monasterijs. xix. q. iij.

¶ Ꝟtz sit ercōditus qui nouiciū p 21
cutit violēter. ℞. q̄ sic de sentē. ercō.
libro sexto. c. religioso. Sed aduerte
hic q̄ accipitur large etiam p eo q ē
infra annos pubertatis indutus ha
bitū religiōis in monasterio possent
tñ pater ac tutores ipuberē reuocare
si sine eoꝝ ꝛsensu itrauit. xx. q. ij. c. ij.

¶ Ꝟtz dñicū ingredientis religio 22
nem vacet. ℞. q̄ non. Hec infra an
num, pbationis eius pōt alteri ꝓferri
nisi de eius ꝛsensu. verum nisi ꝓfet q̄
habeat animū absolute mutandi vi
tas. Sz p alīd deseruiet assignata sibi
eiusdē beneficij pōtōe ꝓgrua, vt no.

in. c. beneficium de regula. lib. vi. Et
ſm Jo. an. ibidem reliqui fructus be
neficij ꝓseruabuntur vel in vtilitatez
ecclie expendent. c. q̄ sepe de elect.
lib. vj. Hec interim ipse nouiciꝰ eos
habebit cuius Bar. dz. tenuerit q̄ i
mo sui erunt ꝛplicta, puisio mādā
bit execntioni per ep̄m. c. cuz er. eo.
de elec. lib. vj.

23 ¶ Sz nunqd poterit beneficiū nou 23
cio ꝓferri. ℞. q̄ nō. Ad ep̄atuz tñ eli
gi pōt de elec. c. nullus lib. vi.

24 ¶ Ꝟtz canonicꝰ in nouiciatu debe 24
at vocari in electionē ep̄i. ℞. Jo. an.
in. d. c. dñicū q̄ nō. Sed secus ēēt
de patrono, vel eo ad quē nō iuſ col
legij sed inre singulari electio perti
net. qz debet vocari.

Eptie qđ sint habes. 3 mrimonium. i. quia idem sunt.

1 ¶ Quo tempore sint celebrande ha 1
bes. 3. ¶ Matrimonium. iij. impedi
mento. i.

2 ¶ Utrū sint benedicende. ℞. q̄ sic si 2
nullus ipsoꝝ alijs nuptijs ꝓcto fu
it benedictus. Si vo alter eoꝝ in alio
mrimonio fuit bñdictus nō dz itera
ri. qz alter sine altero non dz benedici
sed benedicto dnitti. Tho. vo. in. iij
dī. xlij. dz q̄ virgo dz ꝛbat cū bigamo
debet benedi. qz saluaf aliquo modo
significatio. Hoc credo ꝛ vbi ꝓsu
endo hoc habet. Fz Ber. iij. c. vir ād
de lect. nup. Alr ꝓbyter benedicēs
bigamos dz ad sedē ap̄licaz mitti su
spēsus ab officio ꝛ bñficio vt i. d. c.
vir ait. Sed verius dic Fz Jo. an. q̄
ista pena intelligit ꝑ sacerdotes qui
benedicūt secūdas nuptias viuēte alte
ro. Item cōtra tenent doc. cū Host.
ibidem q̄ non est suspensus ipso iuſ
sed suspendendus.

Anciatio nouī opis est ꝓhibi

tio facta illi q aut hedificat aut hedificij formā mutat in alteriꝰ ꝓiudiciū. qđ ē hedificiū nouū facere vt. ff. de no. op. nun. l. pe. §. op' no
uum. Sz qui antiquū refecit opꝰ no uū nō facit. d. l. i. §. si qs hedificiū ſtel ligę nisi ex toto esset destructum. vt no. in. c. ꝓsulit de iu. Unde nihil aliud est nūciatio nisi ꝓhibitō nouī operis. d. l. i. §. nūciam' ꝛ. c. ii. c. signīcatiō

¶ Quib' ō cōis sit denunciatio no 1
ui opis. ℞. q̄ trib'. Primo gr̄a iur'. ꝓ
prij ꝓseruād'. Secūdāri ō pellēdi. tertiō
pblicis iuris tuendi. d. l. i. §. nunc
videm'. ꝛ. §. nunciatio.

¶ Ad quos operib' pōt fieri nun 2
ciatio hec. ℞. q̄ tñ. p illis operib' q̄
solo ꝓiuncte sunt vel in solo fiunt q̄
rum hedificatio vl demolitio videt
op' nouū. vt. d. l. i. §. hoc aūt edictuz
ꝛ ad futura ñ ad ꝓterita sit vt ibidē

¶ Utr̄ hec denūciatio sine ꝓhibitio 3
se extēdat ad ecclīā aut locū religio
suz. ℞. q̄ sic cū nō sint i ꝓiudiciū al
terius ꝓstruēda vt in. c. i. eodem titu.
Fallit in cāu qñ ep̄s pp necessitatem
populi aliam ecclesiā vult hedificar
dz sit in preiudiciū aliarum ecclesiaꝝ
de eccle. hed. c. ad audientiam.

¶ Utr̄ hec nūciatio se extendat ad 4
purgationē cloacarū ꝛ riuoꝝ. ℞. qđ
nō qz publice vtilitatis ꝛ securitatis
est riuos ꝛ cloacas curare. ff. eo. l. de
pupillo. §. si quis riuos.

¶ Qualis sit hec nunciatio. ℞. tripli 5
citer. Primo p pretoris inhibitionē
alter. Secō. cū simplici vbo inhibendo.
Tertio p tactū lapilli sic dicendo nū
ciatio tibi opꝰ nouū p tactū lapilli ꝛstati
ꝓiciat lapidē i ope ipso. Et istō ter
tiū ꝛ primū est melius. qz secūda nū

etatio cõfistituit ꝑ possessione ⁊ certificat possessor eo q vult hedificaꝛ ꝫ p inhibitionem ꝓtoris vel p tactũ lapilli ñ vt. d. l. ō pupillo. §. meminisse. ⁊. d. l. i. §. in opis. Dicit tñ aliq̃ p oz fieri teri actio lapilli. ar. ff. ō re in di. l. cõmunia. xii. q. ij. Iudigne. de cõsti. ex lr̃is in gl. vbi dr̃ q trina monitio est legitima ⁊ canonica.

6 ¶ Cui dẽz fieri hec nunciatiõ. ℟. q dño vel procuratori seruo puero vl fabro seu illi q fabricat. d. l. ō pupillo. §. nũciare. Et oz fieri ꝑ re pñti. ⁊ ipso pe ⁊ non tñ dño. ꝫ illius q ibi sunt

7 ¶ Quot modis remittit hec nũciatio. ℟. q quattuor modis. ꝓmo ꝑ hec expẽsse. ff. e. ti. l. nõ solum. §. sciendus. Secõ p trãsactionẽ. ff. e. ti. l. i. §. inde q̃rit. Tertio morte nũciatoris. d. l. nõ soli. §. morte. Quarto satisdatiõe Hec est q denũciano dẽz tres mẽses ad deliberandũ an velit docere de re sno. aut recipe cautionem de ỹmoliendo in qb⁹ denunciat⁹ non poterit hedificaꝛ. Dẽz ñ. j. tres mẽses nõ ordinẽt ō iure suo p ipsos tres mẽses caueat ỹnciat⁹ ỹ ope ỹmoliẽdo ⁊ hedificet. C. eo. ti. l. vnica ⁊ i. c. vlti. e. tit.

8 ¶ Quis effect⁹ nũciatiõis. ℟. q quicqd edificatũ est post eaz demoliri dẽz expẽsis ipsius hedificatis. d. l. i. ℟. ⁊. l. prętor. §. i. eodem. ⁊ extra eodem per totum.

Bedientia q̃ ẽ bo minis

ad deũ sic diffinitur ab Anselmo obediẽtia ẽ affectio volũtatis ꝓiuncte deo sicut ei ꝛrio. Inobedientia ẽ affectio volũtatis diabolo iuste fraliter copulate. q; licut hō p instrumẽtũ operat⁹ sic diabol⁹ p inobediẽtiaz separat hoiem a deo. Sc. iij. ⁊. ij. q. iij. §. euidẽter. Obedientia q̃ ẽ hois ad hoiem est debita reuerentia minoris ad maiorem.

¶ Utr̃ qs teneat obedire in oĩb⁹ suis maioribꝰ. ℟. q tripler est ꝛiplex 1
tas. Prima ẽ in spũalibus. scõa est in tpalib⁹ q̃ ad regimẽ reipublice. Tertia est in tpalibus q̃ ad regimen ꝓpe familie. Et ideo ꝑm alex. in. iij. parte summe in tertio precepto obediẽtia limitatur ꝑm graduz superioritatis. Illi. n. q̃ best spũalib⁹ obediẽduz est in spũalibus necessariis ad salutẽ vel ad hoc ptinentib⁹ sic Papa epo ⁊ ceteris ꝓlatis ecclĩasticis ab his q̃ subiciunt iurisdictioni eoꝝ. Dñs ⁊ ꝓncipibus qz ꝑsunt tpalibus ad res publicaz ptinentibus sic eis in hoc ẽ obediendũ ab eoꝝ subdit⁹. Si modo ptãs eoꝝ nõ sit vsurpata ꝑm Ric. in ii. distĩ. vltima. Quia si est vsurpata nõ tenetur nisi ꝓpter scandalum. Et aduerte q ecclĩastici nõ sunt subditi dñoꝝ temporalium. ⁊ ideo nõ ꝑtinet eis aliq̃d ꝓcipere de ꝓstõn. c. ecclia. Patrum ãt caenali cũ ꝓest eure rei familiaris tenẽt ei obediẽtia a filijs ꝫ hic q̃ ptinent ad dispositionẽ rei familiaris. Unde talibus i ꝓfatis non obedientes scienter ⁊ sine rõabili cã ⁊ in re alicuius iportãtie aut ex contemptu peccant mortaliꝛ Misi foret illud qõ ꝓcipitur ℨ ꝓcepti dei. vel in salutis dispendiũ. aut ℨ ꝓcepti ꝛiplicis ad ipsuz ꝓcipientem. In aliis ãt q̃ ad eoꝝ superioritatẽ ñ ptinẽt nõ est necessariũ obedire. Eliciunt̃ ista a. c. fi qs de maio. ⁊ obedi. in gl. ⁊. ix. q. ꝑma sciendũ. xi. q. iij. si dñs. ⁊ similibus. Dicit tamẽ Tho. ꝑa ꝑe. q. civiij. q in his que pertinent ad interiorẽ motũ ĩ volũtatis nõ tenẽt hõ homini obedire q limita vr̃e nisi opus extrinsecum nõ posset ꝓfecte ꝓfici sine applicatione

plicatione al. qz tunc nõ hẽret veritatẽ. sed tenẽt obedire applicando animũ ad perficiendũ qõ ꝓcipitur.

2 ¶ Utrũ pape sit obediendũ in oĩb⁹. ℟. pan. in. c. inq̃sitioni. de sen. excõ. q si ꝓceptũ sapit ꝓcñ tũc nõ est ei obediendũ q̃ ꝛtellige ẽt de venĩali. rj q. iij. qd ergo. Si vo ꝓceptũ ñ sapit ꝓcñ tunc ab ecclĩasticis ꝓnis est sibi obediendũ. ꝫ videaꝛ duruz. xix. di. i memoria. Misi q̃ ex obediẽtia ꝓsumeret stat⁹ ecclie ꝓturbari velmẽter vel aliud malũ futuꝝ seu scãdalũ. Mã tũc ẽt si ꝓciperet sub pena excõicatiõis late ꝛnie nõ est ei obediendũ vt not. Pau. i. c. si q̃s. ⁊ in. c. cũ adeo de rescrip. ex quo infert pa. in. d. c. si q̃s. q q̃s mãdat aliq̃d ex cuius executiõe ꝑsumit scãdalũ futuꝝ in ciuitate nõ ẽ ei obediẽdũ. qz hoc fit auctoritate legis vt i. d. c. si q̃s. ⁊ l. nec. vt nulli iudicẽ. Sz dẽz rescribere pape. Limita scõz q nõ teneñ obedire ꝑm pau. l. c. cũ oli de cle. ꝛtig. q̃s papa cũ maiori parte ꝛcilij indicere ꝓtinentiã certo generi ꝓsonarũ post ꝓmotionẽ eis resistẽtib⁹. qz cõtumẽtia ꝓuaderi põt iperari nõ põt. xxxij. q. i. integritaſ. Et sic põt dici q nec papa põt idicere eis vitã stricto rem ℨ eoꝝ vlle. lxxiij. di. gesta. ⁊ q ibi no. ⁊ in regula q oẽs tãgit ō re. iur. li. vi. Itẽ ñ papa credat mãdatũ iustũ ⁊ iuste facẽ. ꝫ tñ subdito ꝓstat mãdatum in se ꝓtinere ꝓcñ nõ ẽ exequendũ vt i. c. lras de resti. spo. a ſecularib⁹ ãt ẽ obediẽduz pape i spũalib⁹ ⁊ ecclĩasticis q̃ ptinẽt ad salutez ⁊ bonoꝝ moꝝ ⁊ necessarioꝝ ꝓpuatione. in tpalib⁹ oo ñ tenẽt ei obedire ni si sint et subiecti vel rõe cãe vel rõne ꝓlone. vñ si ꝓciperet seclari nlla rõe sibi subdito q̃ det sibi bona sua nõ tenẽt obedire. Idẽ dic de epis ⁊ aliis ꝓlatis spũalib⁹ quo ad tpalia ⁊ silr ō ꝓlatis secularib⁹ quo ad spũalia ⁊ h sequit Inno. in. d. c. inquisitioni.

3 ¶ Utr̃ subditi seculares teneãt obedire dñis suis volẽtib⁹ eos subicere alteri⁹ dñio. ℟. q nõ qz nõ põt hoc facere sine coꝝ voluntate. c. dilecti. ō ma. ⁊ obe. ⁊. c. fi. eo.

4 ¶ Utr̃ in omni obia sint ĩtelligende aliq̃ ꝛditionco. ℟. gl. in. c. ii. ō voto. q sic. l. si possibilitaſ adest. facit. c. querellaz. ⁊. c. breui. de uirem. ⁊. l. pauluo. ff. que sen. sine ap. re. Item admittit oẽm rõnabilem causam. vt no. Pa. in. c. magne de voto faĉ. c. si q̃s. de rescrip. ⁊. c. er pte. de of. dele. ⁊ q no. ℨ rchi. in. c. vtinã. lxxv. di.

5 ¶ Utr̃ ℨ obe tentiã currat ꝓscriptio ℟. q non qz semp est in mala fide. l. i. C. de ser. fugi. ⁊. c. fi. de regula. ⁊ in glo. c. sicut nobis. de regula.

6 ¶ Utr̃ subdit⁹ dubitãs ne tl q ꝑcipiat sit ℨ rectũ vel ñ teneaꝛ obedire. ℟. q sic sino excusaꝛ vt in. c. qd culpaꝛ xxxi. q. i. Misi sit de his in qb⁹ ignorãtia nõ excusat. c. ad aureo. de tẽ. oz. i mo tomũ sine q̃ põt esse salus dz dimitti pp obiaz. xi. q. iij. qd ergo dz tũ subdit⁹ ꝑtũ põt i tali dubio ingrere

7 ¶ Utr̃ sacerdos teneaꝛ denunciare excõicatũ quẽ scit inocentẽ ad preceptũ cpi. ℟. ꝑm tho. in quol. q si solũ mãdet denũciatiõez obediat. Si vero mãdet excõicatiõez dicit q si ꝓbare non põt eũ inocentiã q̃ dz obedire. Sz ego dico q nullo mõ dz obedire qz hz excusationẽ paratã dicẽdo q ant cõmittat cãe cognitiõez: aut ip se excõicet si nõ vult cõmittere ⁊ ipse denunciabit aliter non dz ℨ conficiam obedire. vide. ē. iudicare. §. viij.

8 ¶ Utr̃ obia in his q̃ qs p se vult sit

meritoria. R. q̄ sic si fuit ꝓncipalr ꝓpter obiam. Secꝰ si fuit ꝓncipalr qz placent ita no. viij. q. i. sciēduz ⁊ illō Sre. fm hanc dicti. est intelligendū.

9 ¶ Utrū clericus teneat obedire epo ꝓcipienti sibi q̄ ret libros suos alter vel q̄ resignet bñficiū. R. fz Ray. q̄ nō qz nō ptinet ad eꝑm hoc ꝯcipere. viij. q. i. qz ff. q̄ intelligo qñ sine cā h̄ ꝯcipit. Sz cum cā ꝯcipiēdo sic tenetur puta qz clericus est inept⁹ ⁊ vult uare idoneo ꝓpter bonū ecclie ar. c. cum aplus. §. ꝓhibem⁹ de cens. vj q. i. ꝓdicator ⁊ de magr̄is. c. sup spe cula dūmō libri ⁊ tales res sint ō tenis ecclīasticis nō ꝓpriis qz sic non tenet. c. requisisti de testa. de iurep. cum dilectus.

10 ¶ Utrū monach⁹ religiosus nō ex̄ ptus magis teneat obedire epo quā suo ꝓlato. R. q̄ nō. l. viij. di. c. i. ⁊ ij. ⁊ in. xij. q. i. nō dicatis de obedientia religiosoꝝ vide religiosus. de hac mā vide. §. moi edientia.

Blatio vt dicat ⁊ sit tria regrūt. Primū ex pte offerentis. s. vt sit xp̄ianus ab infidelib⁹ ecclia nō recipit oblata nec ꝟ estimatione oblationū ꝓ iuere vt in. c. cūm ero de vsu. Scōm ex pte ei⁹ cui offert vt sit ecclia qz q̄ sit ꝑuate psone ñ oblatio ꝟ donatio ē. Tertiuz ex pte rei donate vt. s. sit licite acq̄sita qz illicite acq̄sita nō recipiunt ꝓ oblatione. c. qz in oīb⁹ de vsu. c. ex trāsmissa de rect. ⁊ glo. in fin. xiij. q. v. hec Pau. in. c. cā de ver. sig.

1 ¶ Utrū oblatiōes sint ō ꝓcepto. R. q̄ oblatio accipit largo mō ꝓ oi q̄ offert ecclesie siue in vita siue in mor te. Facit. c. i nostra de sepul. siue sint mobilia siue īmobilia. xij. q. i. videntes ⁊ hec nō sunt de ꝓcepto nisi qñ a defunctis sūt legate. xiij. q. ij. q oblationes. Nam tūc ꝓccant moraliter nō soluētes. Aut qñ qs se obligauit q̄dnō vel qñ aliqs ꝑpls hēret ex cō suetudine facere aliquā oblationē ec clesie puta semel i anno i tali die qz sic tenerent qz vt dicit bar. in l. ꝓuile gia. C. de sa. ſan. eccl. ⁊ recuat pa. i. c. abolēde de sepul. ea q̄ ab antiquo so lita sūt ecclīs ⁊ ministris tribui non valent aliq̄ mō imutari. Accipit ſo oblatio ꝓprie ⁊ stricte fm cōez vsuz loquēdi ⁊ ē oblatio q̄ fit sacerdoti i missa ⁊ hec ē de ꝓcepto in ꝓcipuis festis fm hosti. allat. c. oīs xp̄ian⁹ ō cō se. di. i. pau. ſo in. d. c. cā dicit hoc ve rū vbi sacerdos indigeret alis aliꝰ di cit relinquendū ꝓsuetudini qz nō re perit iure cautū q̄ talib⁹ dieb⁹ ex ne cessitate fiāt tales oblatiōes archi. ſo in. d. c. oīs xp̄ian⁹ ⁊ gl. ⁊ Lau. ⁊ hu go. ⁊ Ray. tenēt q̄ nō sint de ꝓcepto ⁊ fm Aug. illud qō dr nō appetis in ꝓspectu mō vacuꝰ fuit ceremonia le ⁊ iura q̄ vident inuere q̄ sint de ꝓ cepto intelligi dēnt de aliis oblatiōib⁹ legatis ecclīs vel ex voto debit. Ego āt illō credo veri⁹ q̄ nō sint ō ꝓcepto ēt rōe ꝓsuetudinis qz nemo offert ni si cui plz. ꝟ sic ꝓsuetudo ñ pōt introdu ci vt. ō. ꝓsuetudo. §. xx. Solūmō er go erit de ꝓcepto rōe pauptaꝫ sacer dotis qui prochiani sui sunt diuites ⁊ abūdant qz tunc pñt cogi ab epo ꝑ subtractionē diuinoꝝ arg. j. coz. xix. sed si sunt eque pauperes sicut sacer dos sic nō tenētur fm Innoc. ⁊ glo. ⁊ Ray. Sz dicā illud. xcj. dis. clerici⁹ ingt victū ⁊ vestitū suo artificio vel agriculturā sine officij sui detrimento ꝓparet. Laudabile tñ consiliū est vt semp offerant in ꝓcipuis festis aliqd in missa ⁊ sic intellige. d. c. oīs ⁊ sicha ⁊ hec est cōis opi. doct.

2 ¶ Cui⁹ erūt oblatiōes q̄ sunt vel in ecclesia capella vel imagini vel cele branti vide. ſ. ecclia. §. xix.

3 ¶ Quoꝝ oblatiōes ꝓhibenē recipi ꝑ. gl. in. c. oblatiōes ꝛc. di. q̄ fm ꝓ sonaꝝ ꝛsidētiū. ſo opprimentiū pau peruz. tertio sacrilegoꝝ. qrto q exhibit seruū violēter de ecclia ꝓfugientem ad ipaz. qnto raptoꝝ. vj. vxurationiz vij. meretricum alioꝝ. ſo nō sunt re spuende qz est penale vt ibi dicit gl.

4 ¶ Utrū sacerdos possit recipe obla tiōes q̄ ei offerunt ꝓ missis dicēdis q̄s penitēti iniūxit i ꝓnia vt faceret dici. R. q̄ pōt. fz ipē mali est ⁊ tō si ꝑt plumere q̄ penitēs aliq̄ scā dalū ex hoc concipiat vel aliquis alius dz recipere ⁊ ad alium mittere. c. cū ab oī. de vi. ⁊ ho. cle.

5 ¶ Pone q̄ sit ꝓsuetudo i aliq̄ eccle sia q̄ ꝓpositꝰ hēat oblatiōes q̄ fiunt in dñica ⁊ sacristia illa q̄ fiunt i festo sci Laurētij venit. d. festū in dñica quis hēbit. R. Bar. i. l. pcō iul. ff. ō offi. pcon. q̄ erunt ꝓpositi ꝓ dictam legē qz inspicit potius qō est nāle q̄ accidentale.

Bligatio est iuris vinculum q̄ necessario astringimur ad aliqd dañ. vel faciēd. vt instit. de ob. in pn.

1 ¶ Obligatio sine ꝓsensu nulla ē. l. i. ff. de pact. ⁊ nemo obligat nisi q̄ animum obligandi se hēat. ff. de act. ⁊ obli. l. obligationū la. i. facit gl. in. c. iij. de voto.

2 ¶ Quotuplex est obligatio. R. q̄ tri plex. Prima dr nālis. tñ q̄ in se cō tinet nālem equitatē hec ꝟhitur per vinculū nāle. s. cōsensum ⁊ pōt fieri inter omnes homines rōnis capaceos ꝟ in foro contētioso hec inefficax est ad agendū. ꝟ in foro cōscientie liget. vt. ſ. pactus. §. iij. Scōa dr ciuilis tm q̄ est cū quo ciuili iure tm ē astrict⁹ ꝟ naturalis egtas dissuadet cū teneri ñ cut cū qo ſpr fuit ne numerato ꝛo fa cit inſtm in quo confitet se recepti, se centū. q̄ tm nō recepit hec non ob ligat in foro ꝓscie. nisi in q̄tuz a p̄e lato cogeret. fm Inno. i. c. qz pleri q̄. de inu. eccle. Tertia dr nālis ⁊ ci uilis simul q̄ est cū qo cuz solēnitate iuris potēs se obligare obligat se ad aliqd q̄ nālis egtas vult eū obserua re ⁊ de istis dr inſti. de ob. ꝑ totū ⁊ ꝟ obligat in vtroq; foro fm oēs doc.

¶ Quot modis ꝟhit tertia oblo. R. 3 q̄. tuij. modis. Prio ex ꝛcta vt ēptio ne vēditiōe locatiōe ⁊ hmōi. Scōo ex q̄si ꝛcta. s. cū qs gerit negocia alte rius sine mandato ei⁹. Tertio ex ma leficio vt ex furto rapina ⁊ huiusmōi Quarto ex q̄si maleficio. s. cū qs nō directe seu volose deligit ꝟ q̄si qz fuit in culpa vt cū ex ei⁹ domo aliqd est effusuz q̄ alteri nocuit. Instituta sub diuersis ꝛcto. Ite ꝟhit. xiij. modis Prio re vt i mutuo comodato de ꝓsito ⁊ hmōi. Scōo ꝟbis in stipulā do. Tertio lr̄is. vt qñ in lr̄is ꝓfitet se recepisse aliqd q̄ tm ñ recepit. Quar to solo ꝓsensu vt i ſocietate: mādato ēptiōe vēditiōe vl locatiōe. In his ñ regrūt scriptura nec pnūtia ꝟ sufficit eos q̄ ꝟbant ꝓsentire p se vel q̄ nūciū vel p eplam. Sextus in aliis qz vltra ꝓsensum regrūt vel ifa res vel verba hec hēnt diffuse inſti. q. mo. re ꝟhit obligā. ⁊ sub aliis rubricis.

¶ Utrū in gnāli ablone veniant que 4 spāliter qs nō fuisset ꝓmissur⁹. R. fz bar. i. l. i. C. q̄ res pi. ob. po. q̄ nō vñ dicat q̄ si qs obligauit oīa bona sua nō intelligit obligare ea q̄ nullo mō

spāliter esset obligatur⁹ puta pānos lectos ⁊ alia suppellectilia sine ḡbus viuere non possumus.

5 ¶ Vltr papa possit absoluere ab obligatione qua quis alteri tenet. vide s. iuramentū. vj. in ōnet;

6 ¶ Vltrū obligatio sit extincta possit istaurari. ℟. q᷑ n ter. l. l. cū er cā. C. ō remiss. pig. sed op᷒ alia fiat si d᷒ mee

7 ¶ Vltr obligo dissoluat aduentēte termino. ℟. pau. i. c. sicut ex l'tio. ō spō. capiēdo mentē Gof. q᷑ plᷣ. d. ℳ. in. o. nit ad solliciandū ipedimēti obligationis ⁊ tūc lapsu temporis ī liberat ab obligone arg. l. oblationi. la. ij. §. plᷣ. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ arg. c. cū dilecti. de dolo ⁊ ptu. ⁊ l. celsus. ff. de arb. ⁊ tūc ponit ad solicitādū spēdimentum qñ apponit⁹ termin⁹ ℣ctus tā pfecto puta ℣rit qs spō alia ⁊ postea, pmittq᷑ j. certū tps ducet eā nō dissoluit clapso termino aut termin⁹ apponit ad finiendā seu limitandas obligones ⁊ tūc lapsu termini liberat ab oblone si p promissorē, nō stetit qn ipleret ī termino ⁊ isto mō d᷒ apposit⁹ qñ appōit ad solicitandū principiū ℣ci⁹ puta promissi⁹ ad inuicem tali tpe conuenire ad ℣hendū spōsalia clapso die liber est per quē non stetit.

8 ¶ Vltrū obligat⁹ statī teneat. ℟. pa. i. c. l᷒ hōli. de ſmo. q᷑ aut dies ē apposita obligoni ⁊ sic sūt eiusdē fori re⁹ ⁊ auctor tenet reus sine interpellatiōe offerre ⁊ ire ad dom̄ ei⁹ qr dies interpellat ab hoie. c. potuit de locat. ⁊ l. magna. C. de ℣ben. ⁊ cō. sūp. Si nō sunt eiusdē fori nō tenet reus spōte ire ad forū alteri⁹ vel ad domū. ſ᷒ dicat ī domo sua dat⁹ iuz soluere si sit q᷑ reciplat ⁊ sufficit iuꝛ no. l. l. Item illa lr. de ꝓsti. pe. ⁊ ibi Bar. ⁊ Alb. in. l. iubem⁹. C. ō epi. ⁊ cle. Nō no. p limitatione. c. potuit de loca. Intelige nisi aliud sit spetaliter in pacto. Aut dies non est apposita ⁊ sic requiritur monitio. vt in. l. si ex legati cā. ff. de ver. ob. ⁊ vide. s. mora. §. l. ⁊ infra. Solutio. §. rit.

Vltrū obligatus legere duob⁹ anis ⁊ imꝑditus er aliqua cā non fecit teneat legere alijs duobus post illos sequētibus. ℟. Pa. in. c. significauerunt. de ind. q᷑ nō qr ēt sine culpa sua currit tps nec poterit ꝑtere salarium ꝓ tpe sequenti que ratio qr alie sunt opre illoꝝ duoꝝ sequentium; ⁊ alie precedentiū qr opere personales mutātur ex cursu tēporis. vt in. l. si non sortē. §. libertus. ff. de condi. indeb. ad idem facit. l. si vsufruct⁹ in biēnium. ff. de vsufru. lega. vbi finito tpe finitur ius ⁊ hoc voluit bar. ibi dicto terminio in. l. ⁊ iō hscitat. ff. de ver. obl. Sec⁹ dicit vbi fēm ad q᷑ quis tenet non diuersificat ex tpe qr tunc elapso tpe ad qō tenetur integraliter tps vt in. d. l. ⁊ ideo.

Vltr pactū seu promissio obliget qñ turpitudo tñ versat ex pte recipientis obligationē. ℟. Pa. in. c. debitores de iureiur. q᷑ nō ꝑz ibi qr promissio de soluendis vsuris nō obligat. quia si obligaret ēt nāliter solū cogeret soluere rōne pacti. vt in. c. i. ō pac. sicut cogit qñ interuenit iuramentū. Nō qr cū ler resistit ēt alteri ℣hēti nō nascit obligatio ēt nūlio. vt in. l. cū lex. ff. de ñdetul. ⁊ ibi plene per Bar.

¶ Sed quare obligat magis ex iuramento ℔ ex promissione cū de⁹ nō faciat ḋiam inter iuramentū ⁊ simplicē loquellā. vt in. c. iuramēti. xxij. q. v. ℟. Pa. in. c. debitores. q᷑ iō est qr simplex promissio est nulla: ⁊ iō pētur

pro nō facta, ꝓpter turpitudinē recipientis sec⁹ in iuramento. qr cui fit. s. deo nō turpiter accipit: nec inrans peccauit. Ꝑdonissio enim dirigit ī hoiem. Juramentum autem in deum.

12 ¶ Vltr administrator non hns exꝑsse mandatū ad penā apponēdā vel ambasiator ꝓsumunt obligare ꝓstituentes ad penā quā apponunt pro observatiōe eius q᷑ promittunt. ℟. pa. i. c. ij. de ꝑca. q᷑ sic facit. l. bñ a zenone C. de qua. ꝓscri. ⁊ l. si procurator. cesaris. ff. de iure fisc. ⁊ d. c. ij. vbi plat⁹ pōt apponere penā ⁊ obligar se ⁊ successores. Dūmō ℣ct⁹ sit rōnabilis. ⁊ c. dilecti. in fi. de arb. ⁊ q᷑ fertur in. c. nulli. de re. ec. nō alie. vbi rector ecclesie pōt obligare sine ꝓsensu epi oia bona ecclie generaliter ꝓ observatione ℣ctus alicuius. qr soluz sibi, ꝓhibetur spālis ypotheca. q᷑ limita verū nisi ℣ctus nō teneretur aut ēt nullus, qr ℣ ius qr pena tollitur. Secus si esset nullus qr ꝓter iuste qr teneret pene appositio. d. c. dilecti. vide gl. in. c. accessorium. li. vi. ⁊ ter. cū gl. in. c. significātibus. de of. dele. Limita scō nisi pena esset preter nām contractus. vt in. d. l. si procurator vbi non tenetur fiscus ad duplum vltra pluz l᷒ procurator obligauerit se si eui cederetur res quā vendit. Secus quando ꝓ observantia contractus apponitur vt in. d. l. bene a zenone.

13 ¶ Vltrum pater obligetur ex ℣ctu filii de ℣. de pla. insti. q᷑ cū eo. §. in rē. q᷑ si versum est in vtilitatē patris. puta qr mutuo accepit pecuniā vt se festiueret ſm conuenientiā suā ⁊ huiusmodi ⁊ sic tenet. l. iij. §. labeo idē. ro non est versum in vtilitatē patris sed potius mutuo accepit vt faceret pompas vel luderet ⁊ huiusmodi. sic non tenet nec pater ꝓ filio: nec dñs ꝓ seruo. l. iij. §. sed si sic accepit. ff. de in rem verso. nisi eius⁹ iussu fecisset. l. i. ff. q᷑ iussu. Si tñ haberet rem pecuniā tenet restituere creditori. l. iij. §. sed si rē. ff. de in rē verso. Silr tenet pater si ḋ᷒ peculiuz filij reducto tñ pecuniā q᷑ ipse pr̄ in. d. peculio d᷒ hñt. l. sed si dāni. §. fi. ff. de peculio. Idem dic de mercatoribus qui ꝓponūt institores q᷑ tenētur de ℣ctibus factis nōie ipsoꝝ. ff. de institō. per totū. qr videntur ℣bere cum preponente qui ℣hunt cū preposito. l. si institorē. ff. si cer. pe. Idem in exercitore nauis. l. in prin. ff. de exer. ac.

¶ Vltrum ille, ꝓ quo quis agit ei⁹ ne gocia vtiliter obligetur eidē. ℟. q᷑ sic ar. l. cum pecuniā. ff. de neg. ge. ⁊ qō not. glo. cum ter. in. l. que vtiliter. ff. eo. ⁊ l. sed si ideo. ff. sol. ma. 14

Ꝑses potest dari liber homo pro pace seruāda: non ꝓ pecunia. ō iurein. c. ex rescripto. ar. ad idem. ff. de te. l. obsides. ff. de iure fisc. l. dm⁹. Et illud quod dicitur q᷑ liber homo nō potest obligari. extra. de pigno. c. i. ⁊ C. que res pigno. ob. po. l. qui filios intelligitur q᷑ non pōt obligari vt ī eo sit ius pignoris sed tantum ius retentionis ita ꝫ glo. in. c. vt ꝑdem. §. item eisdem. xxiij. q. vltima. ⁊ in. c. ex posita de arbi. Item homo redemptus ex captiuitate tenetur seruire pretio ex captiuitate tenetur seruire per quinquennium nisi soluat pecuniā. C. ō postliminio. reuer. l. vltima. Item sic pater potest vendere filium ꝓpter famem: sic ⁊ obligare. C. de patri. qui fi. distra. l. ij.

Ꝑstinatio est quidam pertinatia ⁊

ideo dic vt. ſ. pertinar.

Occasionem ꝓbens alteri precandi vnū peccet. ℟. Landul. in. tit. de. v. q. vlti. in fine. qđ duplex est occasio. Quedā actiua ſcz cuz qđ est quasi coadiutor in peccato vel aliquid tale facit qđ facere non debet. vnde alr accipit exemplū t occasionem male operandi ſicut qui in quadrigesima ſine necessitate comedit carnes t aliis dat occasionē male operandi. t iſtud est ꝑcm t tale quale illud cuius est occasio. quedā est occasio passiua. qñ. ſ. quis facit qđ facere dz. t ex hoc accipit alter occasionem peccandi t talis non peccat. qz facit qđ facere dz. qđ limita vt. ſ. ſcā dalum. §. iij. t. iiij. vide de hoc etiam 8. causa. §. vj.

Occultum dr dupliciter ſm Pan. in c. ex lras. de tēp. ordi. Primo ꝓut distinguit ꝙ ꝓbabile. Alio modo ꝓut distinguitur cōtra notorium Et tunc lz aliqui ſciant tñ notorium nō est quando aliqua tergiuersatione celari pōt.

Odium dei est filia luxurie sed odiū primi ē filia inuidie vel ire.

¶ Utrū ſit ꝑcm mortale. ℟. Odium dei maximū peccator est. qz vnumquodqz qđ est. ꝓpter ſe est potius eo quod est ꝓpter aliud in odio dei voluntas auertit a deo ſm ſe. In aliis vero peccatis nō auertitur a deo ſm ſe. ſed ſecundum aliud. inquantum appetit aliquid inordinate qđ habz auersionem annexā a deo. Et est odium primi quod cum apponatur caritati est peccatum mortale de ſe. Et tunc opponitur quando vel nō facit ꝓximo quod tenetur de necessitate vel appetit facere vel facit ꝓximo aliqđ notabile malū. vñ ꝓme Jo. iſ. Qui odit fr̄em ſuū homicida ē. Per accidens tñ t ꝙ ipfectionē actꝰ potest eſſe venale puta cū nō ē in deliberatione volūtatis. ſed in ꝓmo motu ſolū. Itē qñ malū qđ. prio desiderat est modicū nec notabile malū vel iet hēret. Item qñ odit ꝑcm primi nō naturam. ſm Tho. xxij. q. xxxiij. Item qñ malū nō vt malū vellet. ꝓximo. ſz sub rōne boni puta zelo iuſtitie vel ad bonū ſeu correctionē illi⁹ cui vellet huiusmodi. qz tunc ꝓprie nō hz rōnem hodie. t ꝙuis illa que cōmunit ceteris ꝙmz ad lesionez primi ſint grauiora tñ ꝙtum ad voluntatis deordinationē odiuz primi est ꝑcm grauiſſimū eoz peccatorum q ſunt ℨ primū. Et ortū er inuidia directe ſm Gre. xxxj. mo. Diſpositiue vo ex ira. Ric. tñ in. iij. ſnīaz refert quoſdā tenere ꝙ potius ortū er ira lz aliqđ odiū er inuidia oriatur.

Officium diuinum vide. 8. hore.

¶ Officiū ad qđ tñr exequēs nō meret ꝓmiū necessario ꝓmiſſū generaliter faciēti. Etñ cum ꝓmittit aliquid generaliter capiēti bānitū. nō debet famulo ptātis capiētis. qz ad hoc tenebat ex officio ſuo. facit. l. ꝙgrui. ff. de offi. ꝓſi. t. c. i. de offi. or. no. Patii. c. eccleſie de cenſi.

¶ Utrū ꝓ hūdo offō tpali possit aliq̄ quid dari. ℟. Ge. in. c. ꝙ humani. ℨ homi. li. vi. lz ꝙ ſic. ſi duo cōcurrant Primū ꝙ publice dēr nō occulte. qz clādestine dare reprobat. ff. de pol. l. i. t. iſ. ff. de admi. tuto. l. nō eſtimo Nec ob. l. vnica. C. ad. l. iul. ℨ ābi. q̄ ꝓhibet aliquē ad offiū ꝓmoueri. ꝓtio vel ābitiōe ſz ꝓbate vite. qz fz gl. in. l. barbari⁹. ff. ℨ offi ꝓto. logr qñ ſecrete dar. Scōo ſi cupit ꝓdeſſe t non eſſe. Adde tertiū ſi est idoneus alr non. Facit. viij. q. i. qui ep̄atuz ſecus in offō eccleſiaſtico vide de ꝓhoc. 8. dignitas. §. iij.

3 ¶ Utr̄ officiat possit aliqđ recipe qñ gratis tenet ipēdere offm. ℟. ꝙ ñ vt. l. fi. C. ad. l. iul. de repo. vbi ꝓhibet aliqđ recipe cū qđ est in administratione et post depoſitū offm. ꝓ aliq̄ ꝓ ſtito bñficio tpe administratiōis. de quo vide. 8. Juder. §. viij. cum ſeq.

4 ¶ Utrū liceat mutuare ſemp officiis dñis. ℟. ſm ſenſū Tho. in epla ad duciſſaz barbātie qr ſi er pacto mutuū detur vt offiū recipiat ſic vſura ē. qz ꝙ mutuo accipit officij ptātez. hoc ego limitarē in officijs ſecularib⁹ ō nō dant gratis ſz vēdunt. Sec⁹ eſſet in officijs q̄ dēnt graſ dari qz ſic nō eēt vſura ex pte dāntis mutuū. cū nihil accipiat ꝙ pecunia restituenda ſit lz ex offō ꝓuenit aduenit lucrū qz illud lucrū aduenit rōne laboris. ſed potⁿ est inuſticia ex pte nolētis alr dare talia officia in ſpūalibus aūt officijs induceret ſimoniam.

Oleum ſcūm dr tripler. ꝙ epos in die cene cōſecrat. Primū ꝓncipale dr crisma ſcm ꝙ de oleo t balſamo fit t cū iſto bñdicūt fōtes baptiſmales calix t. patena. eccleſia. t altare t puer baptizat⁹ in ꝓtice t frōte. t ꝑt qñ cōſecrant in manib⁹ t in capite. t ocs fideles cū crismant t iſtō est ānuati ꝓſecrandū t inouati. c. ſi qs de alio. de ꝓſe. di. iij. t grauiter punit facerdos q in bapt̄ſmo vtit de alio q̄ de nouo vt i. d. c. ſi qs. ℨm oleum ſcūm est catecuminoz. t dr oleū bñdictuz ſiue ſcūm t iſto iungunt baptizandi inter ſcapulas t l pectora t manꝰ sacerdotis cū ordinat. Item ꝓcipes t reges in brachio t humero. Itē eccleſia t altare aīa crismationē. Tertiū oleū ſcūm est q̄ iungunt infirmi in articulo mortis de quo. ſ. vncto.

Utrū alio tpe possit cōſici ꝑfatum oleū q̄ in die cene. ℟. ꝙ ꝓmū nō de ꝓſe. di. iij. oi tpe de ſē. exc. qñ li. vj. de aliꝙo duob⁹ nō inuenit ꝓhibitum 1

Utrū oleum nō ſacrum additum ſacro efficiat ſacrum. ℟. vt. 8. aqua benedicta. ꝙ ſic. 2

Omnis ē aſſenſus ſtellect⁹ ad aliqđ nō qz ſufficienter moueat ab obiecto ꝓ prio ſed ꝙ quādam rōnabilē electionem volūtarie declinās in vnā ꝑtem magis q̄ ī aliā cū dubitatiōe tñ i formidine alteri⁹ ꝑtis ita tñ ꝙ ad illaz ꝑtez quā formidat dr rō cēſſa ꝓcludens formidat tñ ꝓp debilitatē rōnis alteri⁹ ꝑtis. Fides vo ē cū certitudine absq̄ tali formidine. Scia aūt ē aſſenſus ſtellect⁹ moti ab obiecto ꝙ ſeipſum cogniti ſicut i ſncipijs ꝑ mis vel ꝙ aliꝙ ſicut i ꝓclusionib⁹ ꝙruz est ſcia. Nec. S. Tho. xxij. q. i. ar. iiij dubiū vo eſt mot⁹ i differēs inuisq̄ ꝑtez ꝓdictōis de q̄. 8. dubiū. Scrupul⁹ est cū intellect⁹ ex lemb⁹ ꝓcessoris seu medijs t multū debilib⁹ mouet ad vnā ꝑtez t ꝓ ēt of ſuſpicio t puſillanimitas ſpūs. q̄ repellēda ēvt dſ. vj. q. i. Dues in fi. Oſe. n. ſuſpitio pcī⁹ abiciēda est q̄ acceptanda. Et de his hēs per Lal. in cle. ne romani. de elec. t in c. ſi gs de ꝓſump.

¶ Uſ opi. est adherendū i varietate ℟. diſtinguendo. Eius vna opinionū hz ꝙ ſe legē vel antiquā ꝓuenienē approbatā t alia nō t ſic illa ꝑferen

da q; minime mutãda sunt q certaz
fallam semp hũerũt. l. minime. ff. de
legi. Aut nõ ẽ lex nec ꝓsuetudo pro
aliq ipsaz vel ẽ ꝑ vtraq; t tũc debẽt
ꝓcordari vt dicat in vno cãu vnam
obtinere t alia in alio si fieri ỹt vt ni
c. lras de resti. spo. xxv. q. ij. §. his ita
rñdetur de cognã. spi. c. i. Conueni
ens. n. ẽ iura turibus ꝓcordare dicit
ter. in. c. cũ expediat de elec. li. vi. t. l.
vnica. C. de in offõ. dñi. t. l. hoc itaq;
in §. C. õ ap. t soluunt aliq; ꝛrietas
ptione. de his q fiũt ꝑte. c. cũ aplica
Aliq; ꝑ aliter õ ele. c. q; sicut t. c. pu
blicato. Aliq; ꝑ ſm vt õ elec. cinma
dart tũc cõis opi. sequẽda ẽ q; in cũ
dubiꝫ, p multitudine est ꝓtumendũ.
ita tz glo. in. c. fi. de pe. di. i. Bar. in. l.
precib⁹. C. de spu. t aliis sub. t gl. in
l. oĩs diffinitio. ff. de reg. iu. t i cle. i.
in fi. õ simu. tri. dicit doc. q; i dubijs
tte ciuilis adiuuandũ est carrocio do
ctoꝝ q; cõis opinio doctorũ inducit
ꝓbabilẽ errorẽ vide tex. tuncta gl. i
c. vnico. de postu. ꝑe. li. vi. facit tex.
in. l. ij. ff. de iur. t fac. ign. no. bar. in
l. de eo. C. de pe. iudi. qui. ma. iudi.
q; limita ſm Be. in. c. i. de sũ. tri. li.
vi. terũ nisi vera t certa rõ ꝛria assi
gnet vt puta ſm Jo. an. in. c. i. de cõ
sti. q; notorie dicit male vel q; rõna
biliter põt cõtinci. nã vt dicit pa. in
c. tua nos. de usuris licite iudicatur
ꝫ cõem opi. doctoꝝ t ẽt gl. q; iure
non ꝓbatur vel ꝙr rõnẽ cui nõ pos
sit rñderi ita ẽt not. d. ant. in. d. c. tua
nos. t facit tex. in. l. i. §. cũq; ꝟxe nã.
C. de vete. iuꝰ enuc. ibi nõ oĩs in oĩs
sed certi per certa vel meliores vel õ
teriores inueniunt tz neq; ex multi
tudine auctoꝝ q; melius t equius ẽ
iudicato eum possit vnus t forte de
teriorꝫ sinta multos in aliq; ꝑte supa
re hec ibi. Si aũt nõ appet q; sit cõis
tũc ꝓponẽda est illa q; validioꝝ
rõnib⁹ firmat ar. insti. de ẽpt. ꝓcu.
§. itẽ precũ. C. de edi. dñi. adri. tol.
l. edicto. Facit. c. dño scõ. §. ecce in ꝑ
tum. l. dist. t maxime si talis opinio
sit subtilioꝝ vt dicit ter. i. ex capella//
nus de fertjo. Aut vna opin. nititur
rigoꝝ scripto t alia eg taũ scripte t
sic ista ꝓpontf. c. vnico. de re. pmu
lib. vi. t. l. placuit. C. de iudi. t ꝑ Lr
in. l. i. C. de legi. Fallit in odiũ iudeo
rum ꝫ quos rigor preferẽ equitati. c.
ij. de iudc. In aliis aũt opinio tem
gnioꝝ dz obseruari. l. benign⁹. ff. de
leg. Facit. c. fi. de transac. tz hoc pa.
in dicta cle. ne romani in ꝓncip. Et
benigniorꝝ dr illa que fauet iuramen
to testamento libertati matrimonio re
ligioni t sacramento facit. c. ij. de co
gẽ. spi. l. sunt pone. ff. de reli. t sũpt.
funer. Sic illa q; soluit q̃ ligat
regula odia li. vj. l. arrian⁹. ff. de act.
t obli. Aut sunt antiqui docto. t sic
Moderni nõ eis ꝓponuntur nisi
nouis rõnib⁹ t causis ad aliud sen
tiendũ inducanẽ. Nam aliquando i
tellectus iuniorꝫ ꝓficior est q̃ se
nio dicit ter. in. l. gallus. ff. de lib. t
posthu. Ixiij. di. §. verꝝ. Aut sit theo
logi t canonistę vel legistę t tunc in
materia iuris diuini veteris vel no
ui testamenti ꝓfertur Theologus.
In mã vero iuris positiui Canonis
ta in materia canonistali. legista in
materia legali ꝓponitur. Aut sunt
quatuor doctores ecclesie qui sibi ꝫ
dicunt t tunc in subtilitatibus t qõ
nibus ꝓfertur Augustin⁹. In tra sla
tionib⁹ vo Hieronymus. In sermo
nibus Ambrosius. In moralibus
Gregorius. xx. distinctione. §. i. facit
q; notat glo. in. c. sicut. xv. distinctio
one. Aut diuersitas ẽ iter papã t cõ
cilium t tunc in ꝓcernentibus fidem
ꝓcliũ ꝓponitur. q; ordi. maior ẽ vbi
Jn aliꝫ aũt papa est ꝓponendus.
vt i. c. sunt gdã. xxv. q. ij. t dist. xviij.
Anasti⁹ intellige papã ꝓferẽdũ oib⁹
qñ tãq; papa. sic õterminat aut statu
it. c. õ litelli. xx. di. Sec⁹ si arbitrarer
sicut doctor q; nõ preiudicaret opini
onibus alioꝝ. vt not. Jnn. in. c. lras
de resti. spolia. dicit tamen Paul. in
c. tua de decimis q; quando dictum
alicuius sancti suuaꝫ auctoritate u
ris diuini potiꝰ est standũ ei q̃ inter
pretatõi pape. vt dicit gl. xx. di. c. i.
cuꝫ hoc potius spectet ad ecclesiam
vniuersalẽ q̃ ad priuatã ꝑsonã. Nõ
quidẽ dictũ est mirabile, t valde du
bito cũ ad papaꝫ pertineat ius diui
num interpretari. vt. §. dictum est.
Sed põt dici q; ter dicit glo. ꝓfes
ta qñ papa diceret ꝫ auctoritatẽ iuri
diuini exꝑesse. sed quando interpe
trando vel ꝛclarando dicit sic pre
ponitur omnibus. Et sic intellige gl. i
c. hec est fides. xxiij. q. i.

2 ¶ Ctꝝ sequens opi. doctoꝝ nõ sub
tiliter inuestigatam q̃ post modũ ap
paret falsa excuset a petõ. ff. pa. i. c.
capellan⁹ õ fer. q; sic q̃dũ nõ appa
ruerit falsa. facit gl. inicto ter. i. c. vni
co. õ post. ꝓl. li. vi. t i. c. fi. õ spõ. du.
t i. c. cũ venerabilis õ ꝓsu. fa. l. regu
la. t q; ibi no. ff. de iur. t fac. ign. t q;
no. Jnn. i. c. q; tuas el. ii. õ simo. agl.
Hoste. t Lãcre. i. d. c. capellan⁹ not.
Old. i. d. l. quintus. §. i. ff. õ fũ. istr.
q; le. q; sequẽs opi. sui doct. excusat
ab ipensiõe expẽsaꝝ. q; ꝓbabiliꝰ quis
sequẽ opi. sui doc. l. dicere. §. vñ videꝫ
duz. ff. õ arb. Istud tñ limita ter in
his qñ sunt ꝫ rei ẽcepta t. l. nãlẽ esset
tã metib⁹ holuz. q; ignorãtia nemi
nẽ excusat õ q̃dic vt. §. ignorãtia nec
ob. ꝓdeis illis. c. inuenis õ spõ. vbi
dr q; i dubijs tutior pars ẽ eligẽda. t
ecclesiastici. iij. q. anat periculũ ꝓbitẽ
illo. Ergo videt se exponere periculo.
q; in vniuersitate opinionũ nõ elegit
tutiorẽ. q; hoc ter ẽt qñ ꝓpte du
biũ est tz qñ ẽ opinio sec⁹ ẽ quia nec
tũc sum⁹ l dubio nec ꝓpter exponit
se quis periculo q; beñ no. Itẽ nec ob
etiam illud. Augu. de pe. di. viij. si qs
vbi dic dimitte icertũ t teñ certũ. q;
alia ẽ certitudo i moralib⁹ alia i nãlib⁹
ppea dicit philo. ſmo ethicoꝝ
q; disciplinati ẽ i vnaq; re certitudi
nã q̃rere tm̃ exigẽtia materie eã. n.
vitiosum ẽ ꝓsuadẽtez q̃rere mathema
ti est t moralez remõstratẽ. Nõ. n.
ꝓsurgit certitudo moralior euidẽtia
remõstratõis. tz er ꝓbabili⁹ dicetu
rus grossis t figularib⁹ magis ad vnã
pteri q̃ ad aliã se habẽtib⁹. Dr aũt
ꝓbabile q; plurib⁹ t marie i sapiẽtib⁹ appet ter nã si Jobachiz ñ fuisset
hereticꝰ tz tenuit falsuz ꝫ fidei vt ps
i. c. damnam⁹ de sũ. tri. t fi. cat. q; ab
ecclia talis articulus nunqdũ erat dã
nat⁹ multo magis excusat qs sequen
do opinionem doct. qñ talis opinio
ab ecclia nõ est reprobata cũ tali vo
luntate q; si nõ crederet terã ñ ei ad
hereret certe i isto nõ põt cẽ ꝑtes. t
sic nec pars inobile. t ergo tz certuz
sibi certitudine morali t dimittit du
bium sibi. f. opi. ꝛrtam.

Ratio

ꝫ. S. Bo. i. iiij
di. xv. pte. ii. ar. i.
q. iiij. accipit cõissime tz qõ
ꝓhendit oẽm actũ bonũ sicut accẽ
pit glo. i. ad Thessal. v. Nõ cessat ora
re qui nõ cessat bñfacere accipit ecclẽ

dō eōrter ꝺz ꝯ ꝓprehēdit oēm actuz
ꝓtēplatiue relatū ad deū. Accipit ēt
ꝓprie oro ſm ꝙ eſt aſcēſus mentis
i deū ad aliqd degustādū vl ꝓpetran
vl ex ſolnēdū. Et iſto mō accepta di
uerſimode diffinit vt ꝑz ꝙ bñ. i ſum
ma ti. de penis. ⁊ Jo. an. i cle. vnica.
de reli. ⁊ re. ſan. Un ſm Aug. i li. de
vbis dñi. Dro ē qdā petō talibi di
cit. Dro ē pi' mētis affect' directus
in deū ⁊ plerūq; ne ptgriteſ i vocem
ꝓrūpēs. Facit ad hoc de ꝑſe. di. i. c.
qñ aūt vel ſm damaſ. li. xxiij. oro eſt
aſcēſus mētis in deuz vel petitio de
centū. facit. c. ſi. xx. di. Vel oro ſcōm
Ray. ē cōgeries vocū ad aliqd imu
trandū in deū tendētū vel ꝛz Hug.
de ſancto victore oro ē deuotio qdā
ex cōſuētōe ꝓcedens He. n. deſcrip
tiones oront conuenīt ſm diuerſos
ei' effectus ⁊ ꝓpea oro aliqñ ꝺf oro
noſe, ꝓprio: hoc ſit qñ mens noſtra
aſcendit in deū vel ꝙ quā aliqd deo
vouet vel offert ⁊ ſic ei ꝓpetit diffini
tio. iſ Aug. ꝓma damaſcent Aliqñ
ꝺf obſecratio qua gs, ꝙ cōmiſſis ve
niam deprecat ⁊ alia expedientia ad
ſalutē ꝓtit ⁊ ſic ei ꝓuenit ꝓma diffini
tio. Augu. c. ij. Dama. ⁊ alia Ray. di
cit. tij. poſtulatio. hoc ē qñ gs cōſtī
tutus ſ fernore ſpūs ⁊ caritatis ffne
ēt, ꝙ ſalute aliorū orat ⁊ petu q̄rto ꝺf
gratiaꝝ actio ꝙ quā gs recolēdo bñ
ficia dei tā ꝓterita q̄ ꝓſtia ⁊ futura
tot' in deū attract' quodaz ſpūl cōpū
ctionis regratiādo deo tot' ſit illi de
uot' ⁊ ſic ei ꝓpelit diffinitio Hugo.
Et de iſtis ꝺf ꝓme ad Thimo. ti.

1 ¶ Utrꝫ oro ſit vbus latrie. ℟. ſm ri
car. ſ. iiij. di. xv. ar. iij. q. ij. ꝙ ſic inq̄
tū gs orat deū vt ſibi exhibeat bono
rē i recognitiōez ſūmi dñi. Cū latria
nō ſit aliō nīſi exhibitō honoris teſti
ficatis ℓ eo cui exhibet ſūmū dñium
Jn q̄tū vero quis orat deū vt ꝙ hoc
ſatisfaciat ō peccatis ſuis vel aliorū
ſic ē actus pnie nec mirū qz in gene
actū mox idē actus ex fine ſortit di
uerſus ſpēs vt ꝑz in. v. Ethicoꝝ. ci
tij. vbi mecanꝫ ꝓp lucrū ē auarus ⁊
ꝓp concupiſcentiam eſt luxuriosus.

¶ Quis ē orādus vtꝫ ſolus deꝰ. ℟. 2
ſm Ricar. vbi. ſ. q. iij. ꝙ duplr ga
pōt poꝛrigē alteri ꝓces. aut vt tāq̄ ꝙ
ipſuz iplēde. Aut vt tanq̄ ꝙ ei' imꝑ
tratione adipleaſ. Dño mō ſolus
deꝰ eſt orādus: qz illa bona que ꝓnci
paliꝫ ſunt petēda. ſ. gra ⁊ ſalus: vel q̄
nobis deleruīūt ad eoꝝ acquiſitionē a
ſolo deo dant nec ab alio dari poſſūt ta
li mō. ſ. ad acquiſitionem glie ⁊ gratie.
Sēdo mō orādi ſunt ſancti q a deo
ſpetāt eruditiōem oronis nre. vñ
Apoc. viij. ꝺf. Aſcēdit fum' aromā
tū de oronib' ſanctoꝝ ō manū āgeli
coꝝ deo. Marie gloriosa virgo ma
ria ſup ceteros ē oranda iſto ꝓ mō
qz plus valz q̄ ceteri oēs ceteri ſimꝑ
Et ꝓpea cū oram' deū vel xp̄m dici
mus miſerere. vel da nobis. ſz cū ora
mus ſāctos dicim' orate ꝓ nobis.

¶ Sed q̄ro nunqd ſancti videt oro 3
nes nr̄as. ℟. ſz Ricar. vbi. ſ. q. iz aie
ſanctoꝝ nālī cognitiōe nō cognoſcāt
oia q̄ fiūt in hac vita ⁊ marie iterio
res mot' coꝛdis. qz ſol' deus ſcrutat
coꝛda de ſumo. c. tua i fi. tii in ꝓbo vt
dēt ea q̄ decet eos ō nr̄is actibus co
gnoſere; ō quoꝝ q̄ſitate ſūt illi actus
q̄bus eos oram' orādo qz ad eoꝝ
gloriā ptinet ꝙ ad eos hēam' neceſſe
recurrere. ⁊ ꝙ ipſi prebeant nobis
auxilium ad ſalutem.

¶ Quō ꝺz fieri orātō. ℟. vt colligo 4
ex Ricar. vbi. ſ. q. v. vi. ⁊. vij. ⁊ tho. ſa
pe. q. lxxxiij. to. ⁊ Jo. an. vbi. ſ. ꝙ ꝺz
fieri cū. viij. ꝺditionibus ſeu ſocis. ⁊
ꝓmo cum humilitate. Jndit. ir. Hu
militū ⁊ manſuetoꝝ ſemp tibi placuit
ō ꝓcatō eccliaſtici. xxxv. oro humilia
tis ſe ⁊c. ꝑſal. exaudiſti oronē humiliuz
ℏ humilitas duo ꝺz hꝛe. Pro diffi
dētiā, ꝓprie virtutis. ℏ ē reputes te i
dignū exauditōe. Sēdo ꝓfidentia de
dei miſericordia ne deſpes: ſicut ec
cleſia facit q ſemp in fine oro. dicit
ꝓ dñz nr̄m Jeſuz ⁊c. q̄ſi. d. O dñe ſi
ad ne aſpicies ſz ad miſericordiā ſal
uatoꝛis ad aduocataz mariā ſic vide
q̄ i letania ꝺf ꝓ paſſionē ꝓ crucē ⁊c.

5 ¶ Sēdo cū bona diſpōe ſeu cōtri 5
tione ſuoꝝ peccatoꝝ qz cū hīs q diſ
plicet aditerecedēdū mittit irati aliꝫ
poti' ad ſtertora, puocat dīc Gre. iij.
q. vij. in grauibus. ⁊. xxxix. di. c. vlt.

6 ¶ Utrꝫ oro peccatoris exaudiat. ℟. 6
vt colligo ex Ricar. ⁊ S. Tho. vbi.
ſ. q̄ aut peccator aliq̄ petit vt pecca
tor. i. ꝛz ꝺſideriū peccati ⁊ talē nō ex
audiūt ex miſericordia ſed dū q̄q;
ad vindictā dū ꝓmittit āplius ruere
in peccatis. Un Aug. Quedaz negat
deus, ꝓpitius q̄ ꝓcedit ira q̄s. Et ſic i
telligit illud ꝓuer. xviij. Qui declt
naūt aurē ſuam ne audiat legē oratio
ei' execrabilis erit aut peccator orat
ex deſiderio bono nature ⁊ ſic deus
exaudit nō quaſi ex iuſticia. qz talio
non mereūr ſed ex miſericordia ſi ta
men alie conditiones concurrant.

7 ¶ Sed qd ſi orat ꝙ alio nūqd exau 7
diet. ℟. q̄ aut orat vt miſter eccle ⁊
ſic exaudit. i. q. i. c. dictuz ē. Aut orat
vt ꝓpria ꝑſona ſic non exaudit pec
cator ꝙ alio orans. Et ſic intellige. c. ſi
quis inqt ⁊. c. ipſi ſacerdotes ⁊. c. ſa
cro ſancta ⁊. c. neceſſe. i. q. i. Verum ē
q̄ ſi ille qui inducit peccatorē ad orā
dū ꝙ ſe ſit bonus tunc peccator exau
diet nō ꝙ ſuo ꝛz ꝙ merito poſcentis.
d. c. dictū ē. Sed aduerte q̄ hic ⁊ in
S. precedēti accipit peccator ille q ē
in mortali nec de eo ē attrit' vel con
tritus q̄ ꝛz quis eſſet in peccato tñ ō
eo dolet ⁊ ꝓponit abſtinere ⁊ ſatisfa
cere tunc non ꝛz locū iſtud ſed illud
q̄ dicit Aug. ſup Joā. omel'. xliij. ſi
eniz peccatores deus non exaudiret
fruſtra ille peccator publican' oculoſ
in tera dimittens ⁊ pectus ꝑcutiens
diceret dñe, ꝓpitī' eſto mihi peccato
ri cuius ꝓrium ibi ꝑz qz deſcendit iu
ſtificatus. ⁊ nō tales exaudiuntur.

¶ Tertio ꝺz eſſe oro aſſociata cum 8
breuiloquio. Mat. vi. cū oraueritis
nolite multū loq. Facit de ꝑſe. di. v.
c. non mediocriter. Sed ꝓrium xp̄s
Luc. xviij. dicit ſemp oꝛ orar ⁊ nūq̄
ꝺficere. Jtē Luc. vi. ꝺf q̄ pnoctauit
orādo. ⁊ Luc. xxij. ꝺf q̄ pli' ꝛ orauit
Facit. lxxvi. di. c. noſce. Ad quod di
cēdū q̄ oro nō ſolū ſm ſuā cām q̄ eſt
deſiderū caritatis. ſz ēt ſm ſeipſam
pōt eſſe diuturna. Et qō ego dico q̄
ꝺz eē breuis. hoc intelligo talr ne in
moratib' nobis aliud coꝛdi nr̄o in
ſeraſ inimic'. Et nō ſci ꝓces aliquan
tulū orabāt. ⁊ poſtea aliqd opis facie
bāt. deide ad oronem redibant. ſic ⁊
nos nō ita dcbem' ꝓlungare oronē
q̄ i ipſa repleamur vagatiōibus ſed
poti' ed breuē facere vt cum fernore
eā expleam'. hoc ē qō dicit Augu:
ad ꝑbā. multū log i orādo eſt rē ne
ceſſariā ſupfluis agere verbis. Cū ple
rūq; hoc negocium plus gemitib' q̄ſ
ſermonib' agatur. Et hic logit de
oratiōe voluntaria. nō de illa q̄ ē ne
ceſſitate vt offīi clerici ⁊ hmōi.

¶ Utrū orō debeat eſſe vocal. ℟. ſm 9
Ricar. vbi. ſ. q. iij. ꝙ duplex eſt orō
Quedā cōis. ſ. q̄ ꝓmittit oēs eccliē

persona totꝰ ppli deo offertur. talis
dꝫ inotescere populo, p quo offert.
vt excitetur ad deuotionē. ⁊ ne possit
suspicari p ministrū ecclie illius ora
tionis omissio. ⁊ ꝯ talis dꝫ esse voca
lis. Alia est oꝛo singularis psone. s.
q̄ offert ab hoste inq̄tū est singularis
psona sine, p se siue oret, p alio ⁊ talis
oratō q̄uis nō sit necessariū q̄ sit cū
sensibili wce. nisi ad hoc hō sit obli
gat⁹ ex wto tū q̄nq̄ expedit ad meri
tuꝫ vt mētali adiūgat vocalis vt per
vocalē fructuoꝛ cordis ampli⁹ excitet.
Et qnadā. n. māli vnioni anime ad
coꝛp⁹. motus coꝛporis diuersimode
affectiones anime excitant ⁊ iuuāt.
Si tū in casu nostro vocalis oꝛo re
tineret interiores feruoꝛe, tūc nō eēt
vocalis oratiō. oꝛone singulari q̄nq̄ ex
ex cessu feruoris mētis, p̄cipit hō i
vocalē oꝛones. Pōt ēt fieri vocalis
oꝛo ad redditōes debiti vt vꝫ hō fm
totū q̄ hꝫ deo seruiat. Et illō Mat.
vi. oratis nolite multiloq. Intelligē
dū est fm Aug. ad pbā. q̄ nō est lo
queñ. multū. s. vt multa locutio sit ef
ficax ad eruditionē q̄ eloquētioꝛes
erim⁹ qꝛ deus p̄cipaliter ad intēti
onē aspicit. Propterea subiūxit an
tibidē nō deest multa p̄catio si feruēs
p̄seueꝛat intentio.

10 ¶Quarto reqꝛit oꝛo q̄ fiat cū bona
intētione ⁊ feruēter. Sed hic q̄ritur
Utꝛ oꝛo vocalis sine mētali attētiōe
sit efficax. R. fm Ricar. vbi. s. q. vj
q̄ triplex est efficatia oratōis. Pꝛima
est in merendo seu satisfactēdo. Se
cūda ē impetrādo. Tertia est oratem
spūaliꝛ ⁊ sensibiliter reficiēdo. Unde
nullā istaꝛ hꝫ vocalis oꝛo nisi eā cō
comitet deꝛa meditatio. ¶Oratio
n. ēnō act⁹ exterioꝛ nisi p̄ pparationē
ad actꝰ ōis interioꝛē. Aduerte tū q̄ i
tentio debita ⁊ actualis si adsit in p̄n
cipio vocalis oratōis, ꝯ postea mēs
euagetur. nisi talis euagatio interum
pat p̄maꝫ intētionē p̄ p̄riā intentionē
sic est meritoria ⁊ impetratiua oꝛo voca
lis sine attentione p̄ virtutem p̄me
intētionis sicut cū quis p̄ uoꝛā intē
tionē incipit pegrinari vel elemosy
nam dare totū sequens est meritoriū
virtute intentionis. p̄me q̄uis cel
set sua itētio actualis. Sed talis ora
tio sine attentione non. dꝫ tertiam ef
ficaciā. ⁊ spūaliter reficiendi oratēs
nisi q̄diu eā ꝓcomitat attentio actu
alis. Et sic intelligitur illud p̄me coꝛ
rinth. Si oꝛem ligua ⁊ spiritus meus
orat mens mea sine fructu est. s.
spiritualis refectionis.

¶Sed q̄ dicentur per euagationes 11
interuentu contrariam intentionem
R. licet Ricar. non declaret. Dic q̄d
tunc quando bonio voluntarie alia
cogitat nō pertinentia ad orationem
⁊ ō hoc vide. s. hore. §. xxvi. Et q̄do
est peccatum. Unde dicit Lipsia. de
oratione dominica. Quomodo au
dirit te a deo postulas. cum ipse te nō
audias. Et Ber. causamur nobis ō
esse gratiam. sed instꝛuimus ipsa gratia cō
queritur nō nullos deesse sibi ⁊ Cas
sianus nunq̄ oꝛat quisquis etiā fle
xis genibus si vagatione distrahit.
Propterea dicit Lipsi. nihil aliō co
gitet anim⁹ q̄ id solum q̄ p̄catur.
Facit de ꝑse. di. i. c. q̄n autem ⁊ dist.
v. nunq̄. Et est etiam aduertendum
q̄ triplex potest applicari itētio ora
tionī vocali. aut applicando eā ad
verba que dicuntur. Aut ad illud q̄
petitur. Aut ad illum cui oratio p̄ri
gitur ⁊ quocūq̄ istoꝛ modoꝛ adsit i
tentio non est inefficax oratio ad sa
tisfaciendum. Et ego dico nec ad ſpz
tranduꝫ vel reficiendū. Sed secūda in
tentio melioꝛ est q̄ p̄ma. Et tertia q̄
secūa. Unde Hug. de virtute oranḋ.
Puta inquit oratio est q̄n abundan
tia deuotionis ita mens accenditur
vt cum se ad deum postulandū con
uertitur p̄eamoꝛte ei⁹ magnitudine
etiā. petitionis sue obliuiscat. Nam
aliq̄n minus attentio ad verba posset
esse in pedissima oratione sciz q̄n ho
mo vult nimis in p̄ticulari cogitare
de verbis. q: fm philo. ij. topicoꝛum
Non possum⁹ multa cogitare simul
vnde sufficit q̄ p̄ma intentio sit talis
q̄ sufficit ad integram informationē
verboꝛ. Et ideo hugo. vbi. s. dicit.
Oratio perfectio esse oino nequit si
eam meditatio nō cōcomitet aut ꝑ
cedat his oībus ꝑcoꝛ. Tho. vbi. s. ꝫ
hoc vide hore. §. xxvj.

12 ¶Quinto reqꝛit oratio q̄ utilia ad
salutem petat. ⁊ sic est petere iuste.

13 ¶Utꝛ sit aliquod determinate petē
dum in oratione. R. fm Ricar. vbi
s. q. iij. Quedā sunt quibus nō pos
sumus male uti. sicut ūtutes gratia.
⁊ gloria ⁊ talia determinate p̄tenda
sunt in oratione. Quidā sunt q̄bus
possumus uti bene ⁊ male sicut hēre
diuitias. filios. ⁊ uoꝛem. ⁊ hmōi. ⁊
talia nō sunt determinate petenda in
oratione sed sub dubitatione. sciz si deus
nouit illa ad salutē nostram utilia.
Quidā sunt q̄b⁹ uti nō possum⁹
sicut petia ⁊ hmōi malia. ⁊ talia non

14 ¶Sed cur aliquid petimus cuz de⁹
sciat quo indigemus. R. fm q̄ dicit
Aug. in epistola ad ꝓbam. Ille qui
nouit quid nobis necessariū sit p̄ius
q̄ petimus nō voluntatem nostram
vult sibi p petitionem nostram notā
facere q̄ eam nō potest ignoꝛare. sed
vult exercere in oībus desideriū no
strum quo possimus capere q̄ ipse
ꝓparat dare. hinc ⁊ Bre. xxiij. q. iuj.
Obtineri inquit nequaq̄ possunt q̄
ꝑdestinata nō fuerunt. sed ea q̄ sancti
viri oꝛando efficiunt ita p̄destinata
sunt vt ꝑcibus obtineant. ergo non
oram⁹ vt deus aliq̄d sciat vel vt cuz
inuitem⁹ sed vt obtineam⁹ q̄d volu
it ꝑcibus obtineamus.

¶Sexto q̄ cōstanter fundatus in fi 15
de p̄tat. vide Iac. ꝓmo postulet aūt
in fide nihil hesitans.

¶Septimo q̄ p̄tat perseueranter. 16

¶Utrum oratio sit semper merito 17
ria. R. fm Ricar. vbi. s. q̄ nō. quia
merito debetur merces fm iusticiam
Et iō oratio facta in peccato mortali
non est meritoria p̄prie loquendo
de merito. Addo etiam quod nō est
meritoria quāuis nō fiat in peccato
mortali. si non adsit debita attentio.
saltem actualis in p̄ncipio fm cōem
opi. theolo. in. ij. distin. xlj. Si tū ta
lis attentio adest erit meritoria nisi ī
terrūpat. vel nisi in oratione necessaria
puta in offō respectu clericoꝛ sit no
tabilis negligēna ī reprimēdo voga
tiones quia sic esset peccū. de quo. s.
hore. §. xxvij.

¶Ad quid vlꝫ oꝛo siue de ei⁹ effe 18
ctu. R. q̄ vlꝫ ad vincēdas tēptationes
Un hiero. sup Mat. xiij. itentatio
nē itrat q̄ orare negligit. Secūdo ad
augumēranda merita. Tertio valet
ad impetrādū postulata. vt pꝫ ex supra
dictis. Quarto valet ad vincēdos ho
stes. xxxvi. di. c. vlt. de moyse q̄ oran
te vincebat hostes. Quinto ad secretoꝝ
diuinoꝝ reuelatiōnē. viij. q. i. si ergo
Sexto ad celestiū degustatiōēz. Un si
ne ipsa non gustantur diuina.

¶Utꝛ semp exaudiatur. R. fꝫ Ric. 19

vbi.ꝫ.q.viij.q. Si sit,p se ⁊ debito mō semper exaudit. sed nō semp statim sed,p illo tpe quo diuia misericordia ꝓspicit exaudit̄one vtiliorē esse omnibus pēsatis. Unde sit,p alijs ⁊ ste nō semp exaudit. Añ augustinꝰ nel. cij. super Jo. dicit exaudit̄ oēs sancti ,p ipse nō aūt ,p oibus exaudit̄ subdit. tñ̄ q̄to digniores fuerīt orātes,p populo tāto facilius in necessitatib⁹ ,p qb⁹ clamāt exaudiunt hoc enim nō,p uenit ex defectu oīonis vt nō exaudiat,p alio orāte debito mō ꝫ pp̄ dispōnez illius,p quo orat ,qz obstinatus forte est. vnde Rabanus super Mat. xxi. Quotiēscunq; orātes nō exaudimur,tō sit qz ꝫ aurilū nostre salutis petim⁹ vl qz eoz,p quos petimus puersitas ne ipetremus obsistit vl in futurū petitionis differt effectꝰ vt desiderta ꝛ escant ꝛperfectius gaudia capiant que requirunt. hec ille.

20 ¶ Utrū oīo sit un precepto ita q̄ q libet teneatur. ℟. fuit Aldertcum q̄dō sic ad oīonem mētales. Et ego dico q̄ ēt ad vocalem tenemur impfecti. ⁊ cōes hoies. qz mentalem oīonem nō possent hīe sine vocali Et q̄ oīo sit de pcepto omnib⁹. Probo rōesic homo tenetur de iure naturali ad oīa illa q̄ recta ratō dictat non posse sine ipsis salutē ꝓsequi patz ea necessitate qua quis vult aliquid ea necessitate vult illud sine quo tale quid non pōt hēre secundo phi. Finis imponit necessitatē hijs q̄ sunt ad fi. l. oratio. ff. de spō. ꝫ hō nō pōt salutem ꝓseq; sine oīone. ergo ad eā tenet ōnecessitate ⁊ q̄ hō ñ possit saluari sine oīone pz Mā ꝫ ap̄s. ij. ad cor. iij. Non sum⁹ sufficientes a nobis ēt bonū cogitare. ergo multo min⁹ operari nisi ex gra dei nobis conctur posse quod quidē nō conat regl̄r adultis nisi petant ꝑ argumentū a ℣rio. Jo. vi. petite ⁊ accipietis. Facit. xxij. q. iiij. c. obtinent. ergo eū sine bona opatiōe nullꝰ pot sit saluari qz habitabit i tabernaculo dei q̄ operat iusticiam fm psal. ꝛbona operatio nō possit eē sine oīone. Ergo ,ppositū Confirmatur. Exodi. xx. Memento. vt diem sabbati sanctifices q̄ sine oīone fieri non pōt. Item Luce. xviij. opz semp orare. super quo Crisō. dicit opz necessitates dicit. Corroboratur exemplo in pratica qua cōiter homines non timent deum quia non habent orationem Añ si est aliquis timor dei inuenies in hīte gr̄m orationis. Merito ergo dicit Piero. vbi. ꝫ. In tentatō ne irrat̄ q̄ orare negligit. Et sup illud Mat. xvij. Hoc genus demoniorū ñ eicit nisi i oīone ieiunio. Nō sanat oculū q̄ nō sanat calcaneū. Jeiunio sanant̄ pestes corpis. oīone vō pestes mēt. Sz adner. qistō ꝓpter ō oīoe ē affirmatiū q̄ solū obligat,p sp aliq̄ plus aliq̄s min⁹ Quāto.n. q̄sq; debilior tanto magis idiget auxilio oīonis. Et tō certa meta vl hora nō est determinata. sed tñ̄ ḡliter precepto tenet q̄tum iudicū siue rōnis dictat sibi forte necessariū orare vt a peccatis desistat ⁊ in bono pseueret. Illi ei tñ̄ religiosi hñt determinati mōdū ⁊ tps̄ oīonis ō q̄. ꝫ. Hore. Sisti,li qbus in pnia p ꝓfessores ē iniūctū vl q̄ ex toto hērent. Alij āt nō videtur hēre determinatū tps̄. Nisi q̄ ꝫ S. Tho. i. iiij. di. xv. Seculares tenētur dieb⁹ festiuis diuinis officijs iter eē vt ministris,p populo orātib⁹ suā intentionē ꝓforment.

¶ Que oīo ē efficatior. ℟. ꝫ Rica. vbi. ꝫ. q. viij. ,q. oīo dñica. Quod oñdit. Primo auctoritatis dignitas qz xp̄s eam fecit ⁊ discipulos docuit Bath. vi Secō similia eius brevitas. Tertio petitorū vtilitas. Ad oia q̄ desiderare debem⁹ ⁊ petere i hac cōtinent. Unde Aug. ad pbā. Lz alia ꝺba dicam⁹ orādo nihil aliud tñ dicimus q̄ qđ in ista oīone positū est si recte ⁊ ꝓgruēter oremꝰ. Unde aduerte q̄ eo ordine posita sunt q̄ desiderar ⁊ petere debem⁹. Exhibet. Prio reuerētia illi cui porrigēda est oratō. Cū dr. Pater noster q̄ ē i celis q̄ ca ptat benignitatē dei orās. Secō qz finito magis ōsiderat q̄ q̄ sunt ad fi. Jo. primo petimꝰ q̄ respiciunt finē q̄ sunt ad fi. Respiciēs finē sunt due petitiones. Prima ē. sanctificet nomen tuū. Hoc est ꝫ Au. li. ij. de sermone dñi in mōte cū dicim⁹ nos admonem⁹ desiderare. vt nomē eiꝰ q̄ sup ē sanctū ēt apud hoies sctī habeat hoc ē nō ꝓfanent̄ qđ nō deo ꝫ hoibus ꝓdest. Secūda est. aduenat regnitunz. Unde fm Aug. vbi. ꝫ. in hoc exercitamus desiderijs nostrum vt illō regnū veniat. ⁊ in eo regnare mereamur. Unde p primā petim⁹ vt deus ab hoib⁹ glorificet q̄ scōz vt ad dei gloriā veniam⁹ petitiones respicientes q̄ sunt ad finez. Quedā sunt respicientia q̄ sunt due pria ē. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. In qua ꝫ Aug. vbi. ꝫ. petit̄ meritū q̄ beatitudinē mereamur qđ ꝓsistit in obediēdo mādatis dei. ⁊ iō sicut ab angelis celis fit dei voluntas. sic ⁊ a nob i terris q̄ veram obligz. Secūda est. Panes nr̄z ꝫ. da. no. ho. In q̄ petit victualia ad sustentationē necessari⁹. vl victꝰ aīe. ,i. eucharistie sacramētū tāgz istrm q̄ possum⁹ nos ūtua re. Quedā petitō ē respectu mali culpe. ⁊ hec ē dimitte. n. d. n. s. ⁊. n. d. debitoribus nostris. Añ aug. vbi. ꝫ. debita petā dici manifestum est. ⁊ in hoc admonem⁹ nos. quid facere dēam⁹ vt remissionē petō ꝛ habeam⁹ fm Au. ad pbā. vt ibi. Si. ⁊ nos. d. de. nostris Quedā ē q̄ respicit mala inclinātia nos ad peccatū q̄ est. Et ne. n. idu. i ten. qđ nō ita intelligit vt nō pmittat nos tēptari qz q̄nq; hō. intētatione pbat ad bōa ꝛ hūtiliatur ad deū. Sz sic iteligit vt nō deserti⁹ diuino adiutorio aliqui tēptatōi vl ꝓsentiam⁹ ꝛcepti vl cedam⁹ afflicti. fm Augu. ad pbā. ⁊ iō aliud ē tentari. aliud est itentatione induci. Quedā respicit̄ malū pene q̄ est. Sed libera nos a malo In q̄ admonem⁹ nos ꝫ Augu. vbi ꝫ. Mōduz nos eē i illo bono vbi nullū patiemur malū. Añ de hac oīone dic Insidio. t. li. de fi. bono. c. xxij. Fidei symbolū ⁊ dñica oīo ,p tota lege pualis ecclie ad celoz regna sufficit. Et Aug. i euch. c. v. De quotidianis ꝛbrem⁹ leuibus q̄ peccatis sine qb⁹ vita nō ducit quotidiana oīo si delum satisfacit. Eorum. n. est dicere Pater noster ꝛc.

Ratorium

Quatuz q libet i domo ,ppria hēre pōt. ꝫ nō ꝺz hīe formā ecclie. nec ibi aliqs ꝺz celebrāe nisi sit pualegiat⁹ vl ō lnia epi alr ꝺz ꝛpm celebrāe ō ose. di. i. omi cuiq. ⁊. c. clericos. ⁊. c. ii qs.

¶ Qua imunitate gaudet vide. imunitas. §. xxvi. ⁊ in quo differt ab ecclesia. vide. ꝫ. ecclia. §. ij.

Rdo

pmo fm Aug. de sancto vic. est signaculū quoddam in q̄ spūalia ptās ⁊ offiū tradit ordinato ⁊ scōm S. Bo. i. iiij. di. xxiij. signaculū hic

stat p signaclo i aiaz diuinit' ipresso
1 ¶ Quot sūt ordines. ℟. q sūt. vij. vt
hī p magīm i. inf. di. xxiij. c. i. ¶ Ostiarius. Lectorat'. Exorcistat' Acolitatus. Subdiaconatus. Diaconat' Presbyterat'. Pria tōsura. n. non
est ppie ordo sed dispō ad ordines
fm Ricar. cadē di Facit. xxiij. di. de
psalmistatu. qui psalmistat' idē ē q
ꝑma tonsura. t in h̄ pcordant cōiter
theologi. Sz canoniste tenēt q sunt
nouē ordines ꝑ nonē yerarchias. s.
ꝑma tonsura seu psalmistat'. t ordo
epalis. Et q ꝑma tonsura sit ordo ē
ter. in. c cuz ꝓtingat. t ibi do. Ant. t
Lano. de eta. t q̄lt. 01. Silr q epatus
sit ordo t q imprimat caracter indi
elo meo. Facit nec obstat incibilī tert. l. c.
l. de ordinatis ab epo qui epi. re. vbi
pz q̄ lz resignauerit. nihilomin' con
fert ordines. lz nō exercitionē q non
posset si caracterē indelebilē nō im
pressisset ordo epalis. t sic fm cano
nistas erunt nouē ordines. t de eoz
officijs vide in suis titulis.
2 ¶ Utrū in oi ordine imprimat cara
cter. ℟. fm Ricar. vbi. s. q sic t qd
sit vide. s. caracter.
3 ¶ Sz nūqd ꝑcigit caracter baptis
mi. ℟. q sic de necessitate. c. veniens.
de bi. nō bap. Secus de sacro confir
matōis q nō ꝑfirmat' si ordinet re
cipit caracterē ordinis.
4 ¶ In q actu imprimit caracter in q̄lt
bet ordine. ℟. fm Ricar. vbi. s. pro
gnāli regula tenendū est q in suscep
tione illi' exteriozis signi ipsimit ca
racter in q̄libet ordine in q signo ꝑn
cipalis ptās quā respicit ille ordo si
gnificat expressi' ad quā ꝓcurrit ali
cui' instri tradtio t verbi exprssio q
vbo exprssi' determinat instri signifi
catio. t ideo q̄ pncipalis ptās quaz
respicit ordo hostiarij exprssi' signifi
cat in claustum eccl'ie datione ē i ali
quo alio qō circa tpz fiat. Et ptās le
ctoris in hoc q̄ ab epo sibi tradit co
der lectionū diuinaz. Et ptās exoz
cistē p hoc q̄ de manu epi recipit li
brum exorcismoz. t ō in eoz datōe i
primit. Et ptās acoliti fm scm Bo
Ric. t Pe. t alios respicit ꝑncipa
liter portare cereos. t ō ipsimit ꝑr
h̄ q̄ accipit cādelabrū de manu epi
Alij dicūt vt Tho. q ipsimit p hoc
q̄ tradit vrceolus. q̄ pncipali' per
id significat ei' ptās. Sz veri' cū h
mū vt pz xxj. di. cleros vel dic quod
vtrūq debz accipe vt in. c. acolitus.
xxiij. dis. t in. c. perlectis. xxv. distinc.
¶ Sed querit an requirat q talis 5
instra accipiam de manu epi. ℟. qō
nō de necessitate fm Ricar. in istis
ordinib' minoribus. sed sufficit post
ē sunt ab episcopo istructi qualiter
in officio suo debent agere instr fm ac
cipiant ab Archidiacono de manda
to episcopi t voluntate in cui' acce
ptione imprimitur caracter q̄ instru
menti traditio pncipalius est ab epi
scopo ē ab archidiacono. Et q̄ illa
opi. est ter. in. c. acolitus xxiij. dis. in
maioribus bene opz q̄ de manu epi
xxiij. di. diaconus.
¶ Potestas subdiaconi pz p hoc 6
q̄ accipit de mann episcopi pfnam
t calicē vacuum. ideo in hoc ipsimi
tur caracter q̄ pncipalis actus eius
est vasa tanicti corporis t oblatio
nes offerre diacono. Et legere epīō
lam est secūdarius actus nō princi
palis. ppterea legit etiam a nō sub
diacono. Ptās diaconi nō potest ex
primi ēstum ad ei' pncipalē actum
qui est ptās portandi corpus xpi in
patena t dispēsandi corp' xpi. t nō
exprimitur

exprimitur quantum ad eius actum
secundarium in traditione libri euan
gelioꝝ. l. qua imprimitur caracter
fm Ricar. t Tho. alij dicunt q ipsi
mitur caracter in manus episcopi i
positione. vt sanctus Bona. t Pet. t
pro hac opi. facit. xxiij. di. c. diacon'
iuncto. d. c. cleros. Ptās sacerdotis
confertur quando ab epo dicitur ac
cipite spiritum sanctū. quoꝝ tc. t
huius op. est sanctus Bona. t Pe.
Alij dicūt vt Sco. in. iij. di. xxiij. q
ibi sūt due forme partiales. In q̄rū
altera cōferē ptās confitendi eucha
ristiam in reliqua ptās absoluēdi in
ꝑnītia. t istis cōiunguntur due mate
rie. hoc est duo signa visibilia. Pro
pria forme prime ē traditio calicis t
patene cū hostia. t vino t verbis acci
me est impositio manus epi sup ca
put cū verbis accipe spiritū sanctuz.
vt sic epūs cōcorditer agat sūmo epo
xpo. qui primo contulit ptātem apo
stolis conficiendi ē absoluendi. hec
ille. Et hoc credo verius quo ad pri
mam materiā corrūdentē prime for
me. Sz quo ad secūdā materiā cor
respondentē 2e forme q̄ est manus i
positio epi cum illis verbis accipite.
Nō credo q̄ lr ter. in. c. vlti. de sacra t
nō iteran. innuit. q manus ipositō nō
ē de substātia forme. q̄ si omissa fue
rit non dz reiterari sed suppleri. nec
dam pastoralia que ipsa nō hnt. sed
tul' 2o ordo quo ad caracterē suscipi
tur in vnctōe capitis et crūmate. icā
tre sacra. vncti. vbi dicit supplendus
qō ē omissus. Imoꝝimit ergo ex ipo
sitōne manuz epoz super caput ei'
vt potest elici rx. c. epūs iuncta glo. rx
iij. di. Hec ob. c. vlti. de sacra. nō ite
ran. q̄ loquitur de ipositōe q̄ fit dia
cono t sacerdoti que nō ē de essētia.
Psalmistatus. seu pruna tōsura que
confertur cū ei capilli abscinduntur.
¶ Que sūt necessaria in q̄libet ordi 8
ne. ℟. q vt colligo i diuersitate doc.
diceri. est q̄ oia statuta in pastorali
debent intelligi ita necessaria q̄ si ali
quid omittat. nihil fiat. t necessario
totum sit iteranū. nisi omissa sint ō illis
de quibus in iure est expressus q̄ nō
sūt de necessitate. vt vnctio. vt in. d. c.
vnico. de sacra vncti. Et manus ipo
sitio in ordinatōe diaconi vel presby
teri. d. c. vlti. de sacra. nō iteran. Et q̄
daz orationes alie ab illis q̄ dicunt
q̄n aliqua instra tradunt. Et quedā
alia forte minima que ex se patet nō
esse de substantia ordinis: sicut q̄ sūt
genuflexio. t similia que magis sūt
ad deuotionem excitandā. Itez tem
pus de tēpo. or. c. sane. Itez etas. di.
lxxvij. subdiaconus. Item q̄ ab epi
scopo ꝑprio. recipiat. t nō simul plu
res accipiat de sacra. non iterā. c. i. t
vlt. Itē q̄ a latino vel greco episco
po recipiatur de tēpo. or. c. q̄ trāsla
tioni. Item missa in minoribus ordi
nibus. t huiusmodi.
¶ Sed nunqd tactus corporalis in 9
strumēti sit de substātia ordinis. ho.
i. alij. dis. xxiij. tenere vt q̄ sic. t veri'
credo. q̄uis alij dicant q̄ solum pos
recto instrumenti t manus extensio
sit de substantia. cr. l. quod mō. ff. de
acquir. pos. q̄ in sacramentis regrē
tactus corporalis. vt pz in baptismo
vnctione t huiusmodi. t hoc pz in pa
storali. Secus dicunt quidaz de im
positione manuum. q̄ nō requiritur
tactus. Sed Host. t Hostiensis tenent q̄

5

similiter est necessarij per .c.fi. de sa
era. nō iteran. Ego teneo ꝙ licet in ꝛ
positione m manuum non tangat ꝙ nō
sit aliquis supplendum. Et similiter
in instrumentis i quibus caracter ex
eoꝝ traditione non imprimitur. sed
sufficit porrecto licet sit melius tan
gere secus in traditione instrumētō
rum ex qua caracter imprimit.

10 ¶Sed nūqd oporteat tangat amba
bus manibus. Item oia puta pate
naz simul cū calice ꝛ hmōi. ℟. ꝙ nō
credo. sed sufficit soluz tāgat modi
cu quid alicuius rei que nullū infme
diū dīcontinuāt̄ hēat ad totū ar .c.
vnici de ꝓsec. eccle. li. vj.

11 ¶Utr sufficiat traditio euangelioꝝ
ꝙ libro exorcismorum. vel super pel
liciū pro dalmatica. ꝛ hmōi. ℟. qō
non nisi in eodem libro continerent
omnia simul. si tunc haberet intētoez
tradendi illum librū qui pertinet ad
illum ordinem.

12 ¶Quid si ep̄s facit actus ꝛ ali⁹ dīc
verba vel ep̄rio. ℟. nihil valet quia
sacra sunt vnitatis q̄ dīuidi non p̄t
de ꝓse. di. ij. qz passus. ꝛ. xxxiij. q. i. lo
qtur. Fallit hoc in minoribus ordini
bus. vt dictum est.

13 ¶Utr requiratur necessario exp̄ssio
verborum cuz traditōe istrumēti. ℟.
fm Jnn. in .c. ꝓsbyter ō sa. non ite. ꝙ
sic ita ꝙ si pars illi⁹ orationis sit di
missa a capite ē ꝛhoanda ꝛ b̄ñ quia
mā cuiuslibet sacramēti est instrumē
ti traditio. forma vero est expressio
verborum

14 ¶Quid si aliqd sit omissuz. ℟. ꝙ si
omissuz sit ō necessitate seu substātia
ordinis sic totuz est iterandū. Si vo
nō sit nisi de bñ esse. vt ecc. vt ea q̄ no
sunt de necessitate. sic in alia ordina
tione est suppleñ. Et ab eodē q̄ pr⁹
ordinauerat si pōt ꝛ nō ab alio. fm
Jnno. vbi. s. nisi qñ primus nō pōt
pficere. nec an̄ suppletionē pt requi
ea q̄ sunt illi⁹ ordis. ar. l j. di. solicitu
do hec ex Jnno. ꝛ Host. ꝛ Bone. in
d. c. ꝓsbyter nec poterit talis supple
tio fieri nisi tpe debito ad ordinatio
nes tenēdas. ar. prefati. c. solicitudo

¶Sed quo supplebit qñ aliqd est 15
omissum. ℟. si erat de substātia vel
dubiū an sit de ista fm Jnn. vbi. s. to
tū replicabit. Si vero certū est ꝙ nō
erat de substātia tunc inducī⁹ qñ or
dines dantur veniet ꝛ accipiet qō est
omissuz solū. Propterea q̄ n̄ habet ī
positionē manuū ꝟz Hosti. solūmo
ed accipiet. qz ꝟz eū nō ē ō substātia
vt dictū ē. Et li gs ꝓsbyter in sua or
dinatōe habuissz ipositionē manuū.
sed nō fuissent dicta predicta verba.
accipe spiritū sanctuz ꝛc. sed alia ꝟz
aliqua pastoralia eꝝ. tunc nihil
iterañ. est vel suppleñ.

¶Utr in collatione ordinū confera 16
tur gratia gratū facieno. ℟. Ri. i. iij.
di. xxiij. ꝙ sic si suscipiatur digne.

¶Utr caracter vni⁹ ordinis de ne 17
cessitate p̄supponat caracterem al
terius ordinis. ℟. ꝙ non fm cōter
doc. in. iiij. di. xxiij. Sed q̄ ad execu
tionez sic. de quo dic vt. s. Irregu
laritas primo. §. xxxvi.

¶Utrum ordo liberet a fortuna ser 18
uili. ℟. ꝙ sic. episcopat⁹ ꝛ sacerdotiū
siue sit seruilis vl̄ a scripticia vel cu
rialis. xlv. di. seruus si sciente.

Rdo ij. a quo pōt dari.
℟. scōm Hostiē.
in. c. cum contingat. de etꝫ. ꝛ
qua. ꝛ sequit̄ Pa. i. c. ḡto de cōsue.
ꝙ prima tonsura que clericatus dici
tur vel psalmistatus quod idez sunt
potest dari a quocūq; sacerdote par

rochiali suis subiectis. Et istud tenet
Hugo. Ray. Jo. Jnno. ꝛ etiam Ar
chi. in. c. nullus episcopus. de tēpo.
or. li. vi. Sofre. tenet ꝙ non pōt. Et
sic videtur habet vsus ecclesie roma
ne. Ego cum Joan. an. in. d. c. cum
contingat dico ꝙ si habet supra lay
cum quasi episcopalem iurisdictionē
potest. e. abbates de priui. li. vi. si nō
habet sic non potest. ꝛ hoc sequitur
do. Anto. in. d. c. cum cōtingat. Ad
bas vero si est ꝓsbyter. ꝛ ab ep̄o bene
dictus vel reculatus benedicī potest
dare tres ordines minores. s. Cleri
catū siue primā tonsurā. Hostiaria
tuz ꝛ Lectoratū in suo monasterio ꝛ
suis monachis. seu illis qui vt efficiā
tur monachi. illud accesserunt. Et etiā
secularib⁹ omnibus super quib⁹ ha
bet quasi episcopalem iurisdictionez.
lxxi. di. c. i. ꝛ. ij. Et etiam in alio mo
nasterio potest eos conferre si est sui
tatus ab eorum abbate ꝛ illud mona
sterium sit exemptum. Alias nō. ar.
lxix. di. c. i. ꝛ3 tamen Jo. lxix. dis. §. i.
ꝛ. c. i. ꝙ hodie abbas prefatus pōt
etiam dare alios duos minores scz
Exorcistatum ꝛ Acolitatum ꝛ hoc
sequitur Hosti. ꝛ domi. anto. in. d.
c. cum contingat de hoc nota. in. c.
abbates. de priuileg. lib. vi. Episco
pus vero potest dare omnes ordines
omnibus de sua dioceſi. ordīdis aut
qui in sua dioceſi habent domicilīū
vel beneficiuz. Aut de licētia episco
pi cuius est subditus ordinandus vl̄
capituli sede vacāte. Al̄ vicarij gene
rales episcopo in remotis agēte. Vel
no. in. c. nullus. de tempo. or. lib. vi.

1 ¶Sed quid si facerdos vel episco
pus aut abbas ordinat aliquem non
sibi subditum vt. s. dictum est. ℟. ꝟz

Jnn. in. c. i. de supplen. negli. prela
ꝙ nihilominus caracter confertur.
ar. tr. q. ij. lugdunēsis. De pena ve
ro tam ordinantis q̄ ordinati. vide.
s. Irregularitas primo. §. xxxij. 2

¶Utrum papa possit dare licentiā
non episcopo conferendi ordines sa
cros. ℟. Jnn. in. c. quanto de consu.
ꝙ sic dummodo ille cui datur talis
licentia habeat ipsos ordines q̄s alte
ri vult dare alias non.

¶Utrum episcopus qui resignauit 3
episcopatū. vel degradatus hæretic⁹
aut excōmunicatus est conferre pos
sit ordines. ℟. scōm Ricar. vbi. s.
di. ij. ꝙ si sunt legitime episcop⁹ ordi
natus ꝛ confert ordines. ꝛ caracter ī
primit. Sz nō executio. rō hoc vide
s. irregularitas. primo. §. xxx. ꝛ. xxxi.
mortalr tñ peccāt scienī i talib⁹ ordi
nē suscipiētes fm eūdē ricar. vbi. s.
Et silr supradicti ordinātes nisi i ca
su ō q. s. Irregularitas. primo. §. xxxi.

Rdo ij. quibus pōt dari
℟. ꝙ oibus masculis q a iure nō ꝓhibent or
dinari. ¶Mulierib⁹ aūt nullo mō p̄t
dari. ali ō fco dēt nihil fit qz caracte
rem nō suscipiūt vt no. Ricar. i. iij.
di. xxv. ar. iij. q. i. Nec ob. c. presbyter ꝛ. c. mulieres. xxxij. dis. in gb⁹ vo
cat ꝓsbytera. ꝛ. c. diaconissaz. xxvij.
q. i. ꝛ. c. sacratas. xxiij. di. qz nō ē ab
ordine sz a platōe dī abatissa diaco
nissa ꝛa viro ꝓsbytero dī presbytera
vl̄a viduitate ꝛ sacrate dicūt̄ a vo
to er quo se deo ꝓsecrarūt. Quidam
tñ dicūt ꝙ nec ēt illi q̄ non bñt vsū
rōnis sunt capaces vt not. Ric. vbi
s. q. ij. Sed de hoc valde dubitarez
si darēt an susciperet caracterē. ꝛ po
tī⁹ tenerez ꝙ sic. ar. c. ꝛ pian⁹. ꝛ. c. sil⁹
uester. xl. q. i. q̄ nō notatur i. c. nullus

in ver. infanti. ꝛc tempo. ordi. lib. vi.
1 ¶ Sed qui sunt q, phibent ordinari ℞. hmo illi q ñ hñt ꝺbitã etatez ꝛ q sit respectu cuiusz ordis, vi ꝺ. s. etas
2 ¶ Scõo illiteratꝰ. vt i. c. nullus epõs de temp. or. li. vi. Utrũ aũt suscipiet caracterẽ si ordietur. dic q fic. ar. c. ueniens de presbyt. nõ bap. Et ꝺ hoc vide clericus. ii. §. i. ꝛ. ij.
3 ¶ Tertio criminosi vnde cristẽtes i mortali non debent, pmoueri. de tẽ. or. c. ex tuaꝝ tenore. d. c. ad aures. ꝛ si notoria sunt cria mortalia, peccaret mortalr eos ordinãs. alis nõ vt no. i c. quesitũ ꝛe tẽ. or. Ipse tñ q suscipit peccat mortalr. siue sit publicũ siue se creuz. Et quotiensc̃uꝗz erhibet se vt minister ecclie peccat mortalr. ꝛ toties quotiens hmõi actũ facit. Añ q tangit res sacras q̃si ex offõ suo peccat mortalr. sec̃ si ex necessitate ꝛ sic̃ glibet laic̃ facere põt ꝑm Tho. i. iiij. di. xxiiij. facit ad hoc. c. multi. xi. di.
4 ¶ Sed nungd sufficit ꝓtritio ℞. Iz sit diuersa opinio nihilomin⁹ ego credo uerius fore q̃ sufficit excepto qñ vult dicere missam de quo dic vt. s. Luch aristia. ij. §. v.
5 ¶ Quarto bigami. vt in. c. acutius. xxvi. di. ꝛ de bigamis per totum. de quo vide. s. bigamia.
6 ¶ Quinto soleñiter penitẽtes. l. dis. c. ex penitentibus. ꝛ xxxvi. di. illiteratos. ꝺ quo vide penitentia. §. v.
7 ¶ Sexto neophiti. xl viii di. §. phibẽt. ꝛ. c. qñ. ꝛ rõ ponit ibidẽ. c. sic.
8 ¶ Septio curiales q pp aliqꝺ offñ curie sũt obligati. lj. di. c. i. ij. ꝛ. iij. lxij di. legẽ. absoluti ꝺ a curia ñ phibẽt lri. di. osius. nisi alias sint ifames vel irregulares vt i dictis iuribus.
9 ¶ Octauo rõcinijs obligati. de quibus dic. vt. j. rõcinia. §. i.
¶ Mono. simi de istis dic vt. j. ser. ultimus. §. iij. ꝛ. iiij.
10
¶ Decimo. Corpore viciati. habes de hoc. s. corpore viciatus. §. i.
11
¶ Undecimo illegitime nati. ꝛ quis dicatur illegitimus. vide filius.
12
¶ Utr illegitim⁹ intrãs religionẽ poss sit pmoueri. ℞. q sic ꝛe iure cõi scdz Hosti. ꝛ Ber. i. c. i. de fi. pbr. sed ad prelationẽ non potest sine dispensatiõe pape de fi. presby. c. is qui. li. vi.
13
¶ Quid si non intrat religionem. vi de. s. ii regularitas. i. §. iii.
14
¶ Utrũ dispensatio cũ illegitimo vt clericatũ vel ad ordines pmoueatur ꝛ ꝺeat intelligi de oibus ordinibus. vide. s. clericus. i. §. iij.
15
¶ Duodecimo. Peregrini ꝛ ignoti ordinari nõ ꝛetent. Peregrini sũt qui nõ sunt oriundi de epatu. vel nõ hñt ibi domicilitũ aut bñficiũ. vt i. c. cũ nullus. ꝺ eta. ꝛ q. ordi. li. vi. Ignoti sũt quoꝝ origo ꝛ vita ꝛ regularitas non ẽ nota epõ. xxiiij. di. c. epõs. ꝛ. ij. q. vij. quereñ. nam pegrini ordinari nõ debẽt, nisi bẽant lras antentic̃as. vt. j. peregrin⁹. §. iij. silr ignoti nisi p ius examinatõe ꝓuia cognoscantur.
16
¶ Decimotertio Infames ꝛ ꝺ hoc vide. s. infamia.
17
¶ Decimo q̃rto. Oẽs irregulares ꝛ q sint vide. s. irregularitas.
18
¶ Decimoquinto Oẽs suspẽli aut interdicti vel ercõicati ꝛ de istis habes. s. Interdictũ. iiij. §. i. ꝛ. j. suspẽsio. i.
19
¶ Decimosexto Oẽs ordinati i dia conos vl subdiaconos a papa si pñt sine eius licẽtia ab alio ordiari ad superiores ordies. c. cũ i destribuẽtis ꝺ tempo. or. ꝛ in. c. filium. i. q. i.
20
¶ Decimoseptio Hermofrodit⁹. xxxvi. illiteratos di. xxxviij. c. ñ. si ordinet nõ suscipit caracterẽ nisi qualẽ
21
sexus virilis ꝫ gl. i. §. hermofrodit⁹ iiij. q. uj. si cẽsliꝰ cẽt ñ susciperet ꝫ ro.
¶ Decioctauo Cõiugati nisi velit religionẽ intrare vl ad sacros ordies pmoueri. c. fi. de tẽ. or. lib. vi. ꝺ quo dic vt matrimonium. iij. §. viij.
22
¶ Sed qd si epõs ordiat aliqñ̃ prelatorũ. ℞. q mortalr peccat ꝫ Tho. i. iiij. di. xxiiij. nisi cũ eis dispẽsaret i casib⁹ l qb⁹ põt. Et vltra hoc si ordinat infantes nisi religionẽ itraret aut ꝓiugatũ nisi velit ad sacros ordines pmoueri vel religiones itrare vel il literatuꝝ suspensus est per annum a collatõe clericatus tõsure. vt not. i. c. eos ꝛ. c. nullus de tem. or. li. vi.
31
¶ Utr prelatus possit cogere clericũ ad ordies suscipiẽdos. ℞. ꝫ cõis doc. i. c. q̃ris de eta. ꝛ qualit. q si hz bñficiũ ꝑt cogere nisi legitime excusẽt de quo vide ibidez. Si ꝺo nõ hz bñficiuz ecclasticum nõ põt cogere ꝛ ordinãs inuitũ q, nõ est bñficiatus annũ ꝛ hz deponi. lxxiij. di. c. i. ꝛ. ij.
32
¶ Utr coacte ordinat⁹ suscipiat caracterẽ. ℞. q si coactõsit ꝺditionalis puta vt euadat mortẽ sic suscipit ar. c. vbi ista ꝺicitur. lxxiij. di. ꝛ. c. ꝺ iuditas. xlv. di. ꝛ. c. q qdã. i. q. i. qz uolũtas coacta uolũtas est. xv. q. i. merito ꝫ si coactio sit absoluta puta quia caracterẽ facit. c. maiores i fi. ꝺ baptis. ꝺditionali tenentur cantinere. ℞. q ñ cõstantez virũ per. c. perlatũ. de his quali. or. qz integritas est res tota nõ precepti. c. integritas. xxxij. q. i.
33
¶ Sed nungd talis ordinat⁹ metu si metus talis fuit q potuit cadere in que vi. inc. ꝛ in. c. ad aures de etat. ꝛ
34
Rdo iij. quo tpe ꝺz dari. ℞. q ꝑmatõlura põt
bari omni tpe ꝑm Hosti. ꝛ sequitur D. Anto. in. c. consultationi. de tẽp. ord. ¶ Minores ordines põt epõs qui libet i dieb⁹ dominicis dare vni vel duob⁹ ꝛ nõ plurib⁹ ꝫ ho. in. c. ꝺ eo ꝺ tem. or. vbi ter. est ꝫ Inn. ꝛ Bo. ibi dez tenẽt q etiaz plurib⁹ q̃ duobus põt dare dũmodo non videat ordinationẽ gnãlẽ facere. Sed opi. Ho. cũ inhæreat lre est tutior q⁹in re dubia tutius est seruire ꝺbis edicti. l. i. §. si is. ff. ꝺ exer. ac. Papa cõiter subditis conatũ in oibus dominicis diebus ꝛ aliis festis precipuis di. lxxv. c. vlt. ꝛ Host. dicit in. d. c. de eo q epõs ordines ꝛ omni tpe ꝑt ꝓferre papa ar. c. ad honorẽ de aucto. ꝛ usualt.
¶ Sed nũqd põt epõs dare quattuor ordines minores in alijs festis q̃ de qbus in. c. fi. de ferijs. ℞. to. an. i d. c. de eo recitat quosdã tenere q sic ꝛ quosdã q nõ sed solũ in illis festis in qbus virgines ꝓsecrari possunt ꝛ Ho. dicit hẽc intẽ ter. tñ dicit i. d. c. de eo dñicis ꝛ aliis diebus festiuis.
¶ Utrũ abbates similiter possint dare quatuor ordines predictis diebus dominicis vel festiuis sicut epi ꝺo. anto in. d. c. de eo. ꝛ in. c. cuz contingat de eta. ꝛ quali. iz q sic imo scdz Hosti. videt q potius hic dieb⁹ de quibus dare quã in quatuor temporibus ne videantur generales ordinationem facere. ꝛ placet. Alii ordines ꝛetent⁹ dari ab episcopis tantũ in sex temporibus anni. i. in sabbatis quatuor temporum anni. Et in sabbato mediante ebdomode quadragesimꝫ. in quo cantatur oẽs litentes. Et in sabbato sancto. lxxv. distinctione per totum. ꝛ de temp. or. per totum.
¶ Sed nunquid tempus est de substantia ordinum. ℞. q non. c. sane.

de tempo. ordi.

4 ¶ Que pena conferentis ⁊ suscipiẽtes ordines extra prefata tempora. ⁊ quis poterit dispensare vide. ꝯ. irregularitas. i. §. xxxv.

5 ¶ Utrum possint conferri post prãdium. ℟. quod non tamẽ si conferũtur tenent ſm Hug. lxxv. di. ordinationes. ⁊ Alex. ⁊ Lau. Jo. ⁊ Bos. in d. c. ℟e eo. Ray. vero ponit ieiunium ordinantis ⁊ ordinati iter illa q̃ sunt in dubio an sint ℟e substãtia vel ne ⁊ ꝓpterea tenet quod totum sit reiterãdum q̃ non dicitur reiteratus qñ ne scitur factũ. c. ventẽs. ℟e presbyt. non baptis. ꝯrium tñ credo verius in minoribus ordinibus per no. in. c. Iras de tempo. ordi. ⁊ lxxv. di. qñ a patribus in quibus missa nõ est de necessitate. sed in maioribꝰ dicerẽ cũ Ray. cum missa sit de substantia, vt not. d. Ant. in. d. c. litteras.

Rdo. v. vbi debet conferri. ℟. quod in ecclesia episcopali. arg. lxxvij. di. c. i. sed de consuetudine dant vbi volũt. lxxv. dis. in palea.

Rdo. vj. quo ordine ꝺꝫ accipi. ℟. qñ gradatĩ incipiẽdo ab infimo ascẽdendo vsq̃ ad supremũ. i. prima tonsura seu psalmistatus. hostiariatꝰ lectoratus exorcistatꝰ acolitatꝰ. subdiaconatus diaconatus presbyteratus ⁊ epatus. lix. di. si officia. lxxvii. di. c. i.

1 ¶ Quid si quis vno vel pluribus ꝓmissis ad superiores ordines vide. ꝯ. Irregularitas. §. xxxvi.

2 ¶ Quot ordines possunt simul conferri. ℟. Jnno. Hosti. in. c. de eo. de tẽ. or. tenent q̃ prima tonsura ⁊ quatuor minores nõ possunt dari vna die per. c. litteras. ⁊ per. c. dilectus. eod. tit. ⁊ in isto. c. de consilio dicitur de psalmistatu. ⁊ hoc sequitur do. Ant. in. d. c. ꝯ. glo. tñ in. d. c. de eo tenẽs q̃ omnes minores simul vna die ꝓferri. ⁊ Hostie. facit pro eis. xxxi. d. c. de eo vbi dicit minores ordines. ⁊ sic omnes minores. xxi. dist. Si Romanorum. Ego servarem consuetudinem in hoc sed vbi non apparet de consuetudine tunc tenerẽ opinionem Hosti. ⁊ Jnno. que videtur verior qz. d. c. ℟e eo. superius expressẽ fuit solum de q̃tuor minoribus ⁊ postea addidit minores ⁊ nõ ista indefinita restringenda est ad. ꝯ. expressa. facit. l. pomponius princi. ff. de ꝓcurator. nullus antẽ facer ordo cum predictis minoribꝰ. vel duo sacri ordines eadẽ die vni persone cõferri non ꝓsũt nec i hoc dispensari potest nisi p papã. vt no. Jnno. ⁊ Host. in. c. dilectꝰ de tẽpo. ordi. ꝫ ꝓferri ℟ebẽt singuli p se ꝙ certa interstitia tpoꝝ. lxxvi. dis. i singul. ⁊. c. q̃libꝫ vñ ꝫ aliqo ordinatoꝝ ꝓtinuaret ieunium vsq̃ ad dñicã ꝺ manere ⁊ ordinandus: quo tñ posset qui in sabbato vnũ susceperat alĩ die dñico recipe qz censẽt ꝓ eodem die. c. Ifal. de temp. or. Fallit hoc ꝫ Ber. i. epo qui in sabbato põt in sacerdotẽ ordinari ⁊ in dñico in epm ꝓsecrari.

¶ Que pena ꝓferẽtis ordines ꝫ ꝺ ſ fatã formam. i. duos sacros vno die vl̃ minores cũ vno sacro. ℟. ꝫ ter. i. c. dilectus de tẽpo. or. ꝙ suspẽsus ẽ a ptãte ordinandi donec per papã cũ eo dispẽset. Sz do. an. i. c. Ifal eodẽ tit. dicit q̃ nõ ẽ suspẽsus ꝫ suspendẽdus ab ordinibꝰ dãdis sic collatꝰ ꝺ ordinatꝰ bene ẽ suspẽsus ipso facto ⁊ a solo papa potest absolui in. d. c. litteras in fi. de quo vide. ꝯ. irregularitas. i. §. xlij.

Rdo. vij. quo ꝺꝫ ꝓferri ℟. ꝙ ꝓnto ꝺꝫ ꝑce dẽ seruitiũ siue eraniſnarũ archidiaconẽ de iure cõi de officio. Archi. ad hoc. c. vt nſm ⁊ de ele. c. nihil est. §. ꝓh. i. de vita mioꝝ ⁊ q̃litatib. ⁊ ceteris q̃ requirunt i ordinato. ꝙ nullũ ꝑdimẽti de. ꝯ. scripꝫ habeat. Itez q̃ sit sobrius non ebrius. sus. xv. di. ⁊. xxxiiij. per totũ. Itẽ prudẽs. xv. di. vsq̃ ad. xl. di. Itẽ ornat virtutibus. xl. dis. vsq̃ ad. xlij. Item castus. xlij. distin. §. pudicus. xxvi. di. vsq̃ ad. xxxv. Itẽ hospitalis. lxij di. ⁊. lxxxvi. di. per totũ nõ litigiosus xlvi. di. lxxx. di. lxxxviii. dist. lxxxvj. di. quenit nõ cupidus. xlvij. ⁊. d. c. p uenit Item donũ siue bñ ꝑsidens. lxvi. di. §. necesse. lxxvi. dist. lxxxix. di. xcij. di. Itez ieunius. lxxv. di. q̃ a patrib. ¶ Sedo ꝺꝫ missa celebrari ab eo qui vult ordinare. Ubi aliq vt ray. tenẽt q̃ si missa omittat nihil fit sed totũ iterañ. est Hugo. tñ ⁊ Joã. lxxv. di. in. c. ordinatoꝝ et. i. ⁊ber. in c. q̃ sicut de elec tenent q̃ non ẽ de necessitate q̃ credo verum i minoribus sec̃ in sacris. q. est de substãtia vt. ꝯ. ordo. xlij. §. v. Fallit in prima tõ sura q̃ cõit hodie sine missa dat ⁊ si minꝰ ꝫ ordo vt dicit Ber. ⁊ Hugo. rum in minoribꝰ se sed non i sacris. ¶ Tertio dẽt hẽ ordinãdi idemẽ tã ptinẽtia ad ordinẽ quẽ volũt susci pere. ¶ Quarto q̃ ordinãs in ẽcã circa ꝓrectionẽ instituor in quibus caracter cõfertur dicẽdo ꝛba ꝙuentia ⁊ faciendo vt ordinãdi tãgant corꝑalĩ tactu. ꝑ maiori cautella tñt nihil omittat ꝺ ordinatis in pastorali. q̃ vt dicti excepto loco ⁊ tẽpore etate vnctione ꝓsitiõe manũ tactu corꝑali ieunii. missa in minoribꝰ. ⁊ q̃ sit. ꝑꝛ episcopus vel nõ ⁊ oĩbus aliqbus ꝺnõ dicunt cũ aliquoꝝ corꝑaliũ traditione oĩa alia ab istis credantur ita ꝺ necessitate q̃ si aliqd omittat cõiter tenẽt q̃ nihil fit ⁊ totũ est iterandũ ſm aliqꝺ ꝫ vt dicti teneant theologi q̃ in aliquibus ꝓfert caracter ⁊ sic ꝫ eos sigillo omitteretur esse solũ supplẽda ꝫ q̃ hoc nõ habem. ꝑfssũ teneñ. ẽ secuꝝ vt dicti.

¶ Sz nigd cũ qs interrogat ⁊ examinat tenẽt dicẽt peccatũ suũ. ℟. ꝫ Jnn. i. c. ingsitõis ꝺ accu. q̃ non ni si ẽt post ꝑnitentiã ꝑdiat executoꝝ ordinis vt ſm Hostiẽ. põt ñdere si aliquod ꝛoꝝ cõmissi egi penitentiaz nec indigeo dispensatione. 1

¶ Utz epꝰ possit suo subdito sine cã legitia ꝺnegare collatoꝝ ordis. ℟. q̃ aut est regularis ⁊ sic nõ tenẽt ei cõferre imo suus ꝓlatus põt hoc sibi ꝺ negare nec ꝯ sui ꝓlati voluntatez põt ꝓmoueri ⁊ sic logt. c. ad aureo ꝛe tẽpo. or. Alitẽ secularis ⁊ sic nõ tenẽt epꝰ. Aut ẽ i dignitate ⁊ bñficio ⁊ sic non põt eos ei denegare ⁊ sic loquit c. ex tuarum tenore de tem. or. 2

¶ Utz ordinãs indignũ sciẽter peccet mortalr. ℟. ſm Ast ẽ. lib. v. titu. v. q̃ sic q̃ infideliter agit cuz dño q̃ eum dispensatorem constituit. 3

Anatus que requirũtur vt sit sine peccato. ℟. q̃ ser ⁊ itelligo tã tam de ornatu vestimentoꝝ ⁊ corporis viroꝝ ⁊ mulierum q̃ ꝛe ornatu domorum ⁊ supellectilium.

¶ Primũ recta itẽtio. i. vt nõ fiat ꝓ ſnpbiã vel libidinẽ ſz er legitima cã nã vt dicit Criso. i. c. sicut. xxxij. q. v. 1

Sicut enī peccatī opus line volun
tate nī fiat ita iustitia ex opre nō ꝯsu
matur nisi voluntas amuerit. Nā vir
ozans se vl' mulier vt nō appareat' i
ptemptū honestis ꝓfonis vl' vt pla
ceat vir vroꝝ suę vroz viro ꝯ hmōi
ex tali intēcōe licit' ē glibet ornat' si
mō alie adsint ꝯditōes de gb'. j. Si
uīt fiat pp ītētōez sic tale erit pecca
tum ḡle est petīi intēcio. Unī Augu.
de sermone dñi i mōte exponēdo illō
cū timuat' nolite fieri sicut ypocrite
ꝛc. In hoc aūt ingt. c. maxime aduer
tēdū est nōi solo nitore rez corpora
liū atq; pōpa. sed ēt in ipsis sordib'
ꝯ luminosis eē posse actātiā ꝯ co picu
losiorē q̄ sub nōie fuitatis vel decipit
hec ille ex q̄ ꝓz q̄ ꝯ sup habūdantiaꝫ
ōfect' ꝯ ēt mediocritas ornat' ex intē
tōe mala semp mala est discutiaſ er
go ꝓma intētio ornatus ꝯ si sit ad ꝓ
uocañ. aliōs ad libidinē sic ē morta
le petīi q̄ nō solū ꝓcupiscere. ſz vel
le ꝓcupisci ex ſtatu mīmonii dāna
bile ē ſz aug. similr si sit pp elationē
vanā gloriā ītumbiā q̄ sit mortal' ꝛq̄
sit. vel e Superbia ꝯ Vanaglia.

2 ¶ Sz nunqd mulier inupta possit se
ornare vt placeat alicui viro. R. q̄ ſz
quidā indistincte teneant q̄ nō per
dictū apli ꝑme coz. vij. cū dic mulier
q̄ nupta est ꝛc. Tu tī tene illud nu
pta accipi ēxtū vel ad rē vel intentio
nez. Et tō illa mulier que intēdit nu
bere vt placeat alicui ꝓ vroze si se or
nat nō ḥz prauā intentionem. ſz bñ
illa q̄ cū nō intēdat nubere. vel non
pōt cū aliquo q̄rit el placere ꝯ in hoc
ꝯcoꝝ. doc. cōtra Alex. ꝯ. ſ. Tho. ba. Be
q. elxix. facit. c. nō satis. lxxv. ꝯ dūti.
ꝯ do. Luc. xi. Si oculus tu' simplex
fuerit ꝛc. i. si intentio tua recta vel ne
quā fuerit opus indifferens. erit re
ctum vel nequam.

¶ Scōm q̄ requirit' in ornatu est ꝫ 3
honestas nihil. n. inhonestū pōt cē
licitū. Unī sicut sine iniustitia nemo i
greditur regnū dei vel ita sine honestate
que est vna ō partibus eius essentia
lib'. l. iustitia. §. iuris ꝑcepta. ff. ō iu
sti. ꝯ iur. ꝯ ppea ꝑa. ad Hal. v. pōit
impudicitiam vnum de excludēt'
a regno dei. Directe autem habet in
honestatē ille ornat' er quo mulieres
vel viri oñdunt loca impudica. ꝯ ſz
viri nō ostendāt nudc sufficit ad ipu
dicitiam talr eoꝝ formas oñdere q̄
fm rōez rectā ipudiciā oñdunt. Si
cut faciūt qui vestimenta ita breuia
portāt q̄ ofa signa virilis mēbri ap
parēt. Silr ꝯtinet ipudicitiā q̄ mu
lieres talr vestimēta apertāt q̄ pect'
ꝯ mamillas oñdant. Unī tales nō ab
deo excusare ꝯ mortali q̄ notabilr ſ
h̄ excedūt. Excusarē bñ viros q̄ tali
habitu vterent er aliqua necessitate.
puta egtando ꝯ corā talib' q̄ nō hñt
ꝓuocari ad lasciuiā sicut cū iuuenes
ludūt i diploide simul hmōi ꝯ ides
dico ō mulierib' i domo coꝝ viris
suis aut alijs mulierib' alr non. Nec
valz q̄ sic est ꝓsuetz q̄ corruptella
ē. l. q̄ ñ rōnc. ff. de le. que pot' auget
petīi. c. fi. ō ꝓsue. Silr fm aliqs vi
detur ipudicū q̄ mulier hēat caput
discopertuz. Sed aug. in epistola ad
possidiū videtur tenere q̄ hoc sit ve
rū quo ad decētiam nō necessitatem
Inquit. n. capillos nndare feminas
q̄s ꝯ caput velar Apls nbet nec. ma
ritatas decet hec ille. Et gl. sup illud
prime coz. xi. Mulier velatū habere
ḥz caput dicit q̄ alique erenſantur a
peccato quando hoc non faciunt er
vanitate. sed ppter ſriam consuetu
dinez ꝯ ie tene q̄ cum hoc de se non
sit ꝛmpudicū

sit impudicū excusat consuetudo. ꝯ
hoc sequitur. S. Tho. vbi. §.

4 ¶ Sz nūqd fucantes se, seu colorā 4
tes se aut alia signā adhibētes vt
puta adulteriuos crines. ꝯ hmōi fa
ciāt ꝯ honestatē, talr q̄ peccēt morta
liter. R. circa hoc est diuersa opi. in
ter doctos. S. Tho. vbi. §. ſz q̄ hmōi
fictiones non possunt esse sine pecca
to non tī semper est mortale. Sed
solum q̄n sit ppter lasciuiā vel i dei
ptēptuz. Alber. l. iiij. pte sūme recitat
quosdā tenere q̄ si talia fiāt ad ocul
tādū defectū. puta morpheā i facie
vel nuditatē capitis. q̄z nō videt pec
catū mortale. Si vero fiant ad fingē
daz pulcritudinē maiorē sic forte mō
tale petīi. ipse vero Ale. dicit q̄ liez
hec opīn. sit humanior. tī tutius sibi
videtur dicere q̄ olo sit petīi mor
tale ad q̄s facit dictum Ciprianī de
habitu ꝙginez qui ait. Nanno deo
inferunt q̄n illud q̄s ille formauit, re
formare contendūt ipugnatio ē ista
diuini opis ꝙuaricatio veritatis deū
videre non poteris q̄n ocult tibi nō
sunt quos deus fecit. sed quos dya
bolus infecit de inimico tuo tincta
cuz illo pariter arsura hec ille. Et di
cū Brero. ad Mauruj filiā crimē
est post crīmatis sanctificationē cu
iuslibet pigmēti fucco vel puluer sor
didari. ꝯ dicū Aug. de ꝑfec. di. v. c.
facere vbi oñdit q̄ est adulter inefal
facie ꝯ inhonestatis. Ego vero in oc
cultantib' defectum tenerem opini.
S. Tho. In alijs aūt que talib' vtūt
ad fingendam maiorez pulchritudi
nem recitarem eis opiniones predi
ctas ꝯ inducerem ꝓ posse ad dimittē
dum oñdens periculū q̄ si pur vel
lent tenere opīn. S. Tho. nō nega
rem eis absolutionem sed me excuse

rarez ꝯ sup ipsos vel ipas relinq̄rez.

¶ Tertiū q̄ requirit' in ornatu ē cō 5
uenientia pſone nā religiosus ḥz hfe
habitū religiosū alr esset ercō icat'.
vt. s. ercōtcatio. vij. casu. xxvij. Cleri
cis aligbus non ſz vti. vt s. Cleric'
iij. Unī tenet Hald. q̄ si religiosi vel
religiose ferrent habitū nō ꝙuenien
tez suc, pfessioni q̄ peccāt mortaliter
si nō in modico excedāt. Idē dic de
muliere q̄ vtūt habitu virili vī ḗrio
l. q̄ peccat mortaliter. q̄z facit ꝯ ꝑce
ptū deutromi. xxij. ꝯ vī sequi. Sā.
Tho. vbi. s. q̄ dic q̄ spāliter ē ꝓhi
bitū. Addit tī q̄ posset q̄s tali habitu
vti sine peccato pp aliquā necessita
tem vel cām vt occulteret se ab ho
stibus. vel q̄z aliud non ḥz vestimē
tum ꝯ hmōi. Facit ad hoc. c. elici of
ficia. de vi. ꝯ ho. cle. ꝯ q̄s ibi no.

¶ Quartū q̄ requiritur in ornatu ē 6
parsimonia ꝯ moderatio. ſ. ne sit sup
fluus vl' quo ad multitudinē ꝯ uer
sitatez vt in multis vestib' localib'
ꝯ hmōi vel quo ad preciositatem vl'
quo ad curiositatem. Nam vsus sup
fluus ē oino vitiosus vñ ad Hal. v.
Inter alia que excludūt a regno dei
cum fuisset dcīi de fornicatione pōit
Luxuria vbi dicit glo. quelibet sup
fluitas intellige not. excedens. vt sit
mortalis. Unde Tho. vbi. §. dicit q̄
facientes ornamenta superflua ꝯ cu
riola peccant quando superfluitas
ē notabiliter excessiua nō est dubiuz
inter doc. qn sit mortalis. ſz difficul
tas ē in cognoscēdo q̄n dicaſ nota.
excessiua. Unī p hoc itelligēdo mihi
vī dicendū q̄ ornatus dicit superflu'
q̄n excedit ꝙditionem stat' persone
ad q̄ā ꝙditionem cognoscendam.
Tria sūt ipa ꝙsideāda tāq̄z tria spe
cula ex q̄b' intelliget q̄n dicaſ super

fluus. Primū ꝫ hꝫ hterū. s. qualiter
pueniſti ad talē ꝯditionē puta domi
ntum nobilitatem ⁊ diuitias. Si qꝫ
pe per rapinas vſuras falſos contra
ctus ex quib⁹ reſtitutioni teneris ob
noxius ad talem ꝯditionez pueniſti
vti nō poteris multitudine diuerſita
te ꝓciſitate vel curioſitate q̄ alii vtī
tur cōuter erriteo in tali conditione ⁊
ſtatu ſine peccato mortali. Nam re
bus obnoxijs reſtitutioni non ꝫ vti
ſine peccato mortali adſtatuz vel pō
pā oc reſti. ſpo. c. ſepe ꝛtingit. ⁊ hoc
eſt quod dicit Iſa. ix. c. Veſtimentū
admixtum ſanguine cib⁹ erit ignis ⁊
Iero. ij. c. In alijs tuis inuent⁹ē ſan
guis animaꝝ pauꝝ. Et q̄uis ſup
incertis reſtituendis poſſit plat⁹ ec
cleſiaſticus diſpenſare vt quis de eis
vtat ſm qualitatem conditōnis na
turalis alicuius. Si tū hoc facit ad
ſupfluitatē ⁊ ſtatū ſibi eſt in ſtatu dā
natōis tam diſpēſans q̄ diſpēſatus
facit q̄ no. in. c. dudū cl. ij. de elec. ⁊
l. c. ⁊ ſi illi. xij. q. ij. Solūmodo eisdi
ſpēſare ꝫ de incerto vt viuere poſ
ſint ſm eoruz conditionem quia ille
qui eſt ꝓſuetus vti Libio delicatis.
vel veſtitus nō poſſet ſic groſſis vti
licut qui ad hoc eſt aſſuetus. ⁊ ideo
oportet nullum temperare hoc faci
ant. Si vero ad talem Conditionez
peruenisti non per talia que neceſſa
rio ſit reſtituenda ſic credo ⁊ ſi non
ſis naturaliter nobilis poteris te or
nare ſm illum ſtatuz ita q̄ ex hoc nō
erit iudicandus tuus ornatus nota
biliter ſuperfluus. Secundum dicī
tur tempus preſens ſcilicet ſi ornat⁹
talis conuenit tue conditioni. Ba
ſon enim dignitati conuenit maior
ornatus dicto. c. clerici officia. Et ꝛō
vt ſcias quid tibi conueniat, attende
quod cum nulla ſit maior dignitas
q̄ diuina. ⁊ tū in ipſo cultu diuino
dz ornatus eſſe temperatus vt patet i
c. gloria ẽpi. xii. q. ij. a fortiori orna
tus prelatoꝝ eccleſiaſticorum. Adez
dic q̄ ornatus Imperatoris q̄ om
nes mundanos ſupereminet in. l. cū
multa in ſi. C. de ſo. q̄ libe. debet eſ
ſe temperatus. Ceterorum vero tāto
magis temperatus debet eſſe quan
to inferiores. ſunt ab ipſa imperatoꝝ
dignitate. Et quamuis ita ſit de iure
nihilominus conſuetudo hodie attē
denda eſt quia vt dicit Augu. xij. di
ſtinct. c. i. Quiſquis rebus preteren
tibus ſtrictius vtit q̄ ſe habeant mo
reo eorum cum quibus viuit aut in
temperatus aut ſuperſticus eſt quiſ
quis vero ſic eis vtitur vt metas cō
ſuetudinis bonoꝝ iter quos uerſat
excedat aut aliqd ſignificat dicit gl.
puta infirmitatem ⁊ legitimam cām
aut flagitioſus eſt in oibus autem ta
libus nō vſus rez. ſed liquido meā
pāda ē. Quid igit̄ loctis tpibus. ⁊q
ſonis conueniat diligenter attenden
dum eſt nec temere flagitia reprehē
dam⁹ hec ille. Unde ſi vis agnoſce
re ſi excedis ꝓſidera cōtatez bonoꝝ
inter quos viuis. q̄ ſunt equalia di
gnitatis nobilitatis diuitiaꝝ abūdan
tie ⁊ notāter dixi cōtatem bonoꝝ nō
aliquoꝝ. Et ſi ſm eoꝝ ꝓſuetudinez
vteris preciosio vel multitudine aut
curioſitate nō iudicabis excesiuz. Niſi
occurret tibi caſus in quo aliq̄ pri
mi eſſent in extrema neceſſitate qz tē
dicas ſm Ambr. in. c. ſicut hi xlvii-
di. Pluſcꝫ ſufficiat ſuptus. ſ. neceſſi
tatis ⁊ familie violenter obtenti eſt
¶ Sed nūqd ille q̄ ẽ eccl̄ie in diui
tijs nobilib⁹ poſſit ornare ſe ſm q̄
cōuer nobiles faciūt ꝫ ipe ſit ex ſi
mo gñe. R. q̄ ſic. Niſi q̄ ad ornatū
q̄ de iure ꝓueniunt doct. ⁊ militib⁹ rō
qz nobilitas hodie nō attribuit ſm ꝺ
tutem ſed ex pōpam ⁊ opinionē ſal
lit ēt q̄ hoc ad ꝓparationez platoꝝ
dñoꝝ ⁊ officialiū q̄bus licet aliqs eſ
ſet ipſe doctor nō liceret ſe ornare ex
q̄ talem plat⁹ vel dñs vel officialeſ cōi
ter faciunt. Cōcludo ergo q̄ ſi qs vti
tur ornatu ꝓciſo vel multiplici aut
curioſo ex ꝯditionez ſtat⁹ pōtis. vt
cōuter faciunt pōti tpe hōi diuiteo vl
nobileo ſibi equales uon peccat.

8 ¶ Tertiū tꝫ ꝓſiderandū eſt tꝫ fu
turꝫ hoc eſt q̄ ꝓſideret ſi i tali ornam
poterit ſe tenere talr q̄ in futurꝫ non
hēat cōmittere aliqua petā mortalia
Mā ſi eſt neceſſe aliq̄ mortalia cōmi
tere. vt i tali ornatu ſe tencat ſicut illi
q̄ppter talia hēnt neceſſe i ꝓtib⁹ re
motis ad negociandū mozari diuiti
ſis vxorib⁹ ſibi pp eoruz ibecilitates
multa mortalia cōmittunt ⁊ hmōi.
Maz nunc talis ornat⁹ē ſuperfluꝰ ⁊ illi
cit⁹ ex ergo ꝓdicta tria tpa poteo co
gnoſcere q̄n hz ſupfluitatē ⁊ q̄uis ſit
difficilimū cognoſcer q̄n hēat nota
bilē ſupfluitatē q̄ ſit petū mortale
nihil ex ſm tpa ⁊ tertiū. Tū teſtan
di ſunt. vt in plurib⁹ hūt de ſupfluo ⁊
ſic de pcō vt pote q̄ ſunt occaſio mꝛ
toꝝ pctoꝝ. Mā primo iducūt ad laſci
uiā. ſcōo ipedīt multa mꝛimōia ⁊
tertio ꝓbent mām inordinate cupidi
vanitates ſuperuacue.

9 ¶ Quintū q̄ regrit ornat⁹ vt ſit lici
tus ē vt nō apponaꝝ circa eū nimia
ſolicitudo ſm. n. S. Tho. vbi. ō. Mi
ſit ordinatio er pte finis reddit eū
illicitū. Et q̄uis iſta ſolicitudo nimia
nō ſit mortalis niſi q̄n pp ipſam di
miſteret neceſſaria ad ſalutem nihilo
minus ſaltez eſt venale petū.

¶ Sertū q̄ regrit vt ornat⁹ ſit lici 10
tus ē vt nō ſit ſcandaloſus. prīo dic
Ale. ō ale. iſa. ſc. q. cliij. q̄ ꝫ ſe ornaꝝ
ꝓciosis veſtib⁹ ex nobilitatē pſone. ⁊
ꝓſuetudinem terre ꝓdignitatē officij
ita tñ q̄ ablit libido i volūtate ⁊ ſcā
dalū in exteriori ope nec mirū. quia
Mat. xviij. vt hoi illi p quē ſcādal
lū venit. Aduerte tñ q̄ licet aliqs p
nocef ad ꝓcupiſcēntaz pp ornatū al
teri⁹ ſi ille q̄ ornat ſe hoc ñ itēdit. nec
ē exceſſus i ornatu ex poti⁹ ſcādalus
paſſiuū ⁊ occaſio accepta. Sz qñ ē i
ornatu exceſſus pſertiz icitatiuus ad
libidines vt in mulierib⁹ iueniēnt⁹
nouas ſuentōes ſeu vanitates ⁊ cre
dūt. pbabilr q̄ alig. puocāt ad libidi
nē nō erculanf a mortali ſi de hoc ñ
curāt ſed potius volūt portare. Si ve
ro nō credūt. pbabilr q̄ ꝓbāt occali
ones ruine alteri ſic difficilimū ē de
terminare de mortali ꝫ aliqus [illegible]
cedāt. Hec ē q̄ piculoſius ē exceſſ
in ornatu puocatiuo ad libidinē vt i
mulierib⁹ facientib⁹ foza nouas q̄ ſin
gl⁹ diabol⁹ puocat ad ornatū. ſe ma
gis q̄ viros. qz magis ſunt efficaces
ad illaq̄ndū aias. Et ideo ꝫ n poſſit
ſnia dari de mortali p q̄to exceſſus ni
hilomin⁹ ſemp inducēde ſunt ad di
miſſionē pp periculū. pp qō cōmi
naf eis dñs p illa. iij. c. In illa inquit
die. ſ. iudicij auferet dñs ornamēta cal
tiamētoꝝ ⁊ torqueo. ſ. collaria monī
lia ⁊ armillas. ſ. ornamēta brachioꝝ
vt manicheſ rechamate vel longe mi
tras. ſ. macagnones vel lunetas diſ
criminalia. ſ. pectineo ad pectinādū
caput vl cerrucios ſperiſelidas. ſ. oz
natus taloꝝ in fine veſtis vt ſūt cau
dev ſimbrie murenulas. ſ. cathenas

puas circa collū. olfatoriola ſ anres gēmas i frōte pēdentes ⁊ mutatoria i. diuersas vestes ⁊ inspexamina vt fa ciūt romane supra vestes. acus ⁊ spe cula sindones ⁊ camisias vitas. i. bi doloo, p capillis colligēdis ⁊ theristra. i. vestes estiuas. vt sunt tonnee. aeria q̄ ē estas ⁊ crit ꝓ suauī odore fetor. ꝓ zona funicul⁹: ꝓ crispātieri ne calnicum ⁊ ꝓ fascia pectorali cili ciū. ℔ ibi. Sic ergo prudēs ℭ ꝓfel sor vt nō ꝓcipites sint ꝫ vbi nō ē ꝓ cipitāda ⁊ caut⁹ vt nō relaxes q̄ sp ē restringendū q; cū cōtter in ornatu nō sint ꝑditiōes supra posite sit q̄ ꝓsequēter in ipso pcūm. Ergo saluter ornātes se dant opaꝫ rei illicite. ⁊ ꝓ pteres iuridice iputaſ eis maluꝫ. qō ꝓbabilr er eis euenit. lasciua. facit c. cū q. ⁊. c. q̄ttuꝫ. l. di. ⁊ qō uot. in. c. sic dignū ō ho. iō ꝛtestandū. pp qō merito saluator Lu. xvj. exp̄sit q⁹ dī ues dānatu idquebaſ purpura ⁊ bisso

O Ctositas ē cū qo ge te necessa ria saluti corpis accepta va rat ab aliq̄ ope spūali vl̄ corpali ↄ filia accidit. ⁊ qñ sit pcūm mort. vīō ō. accidia. §. i. ⁊. ii. ⁊ preceptum. §. v.

Actum aūt dicit a pa ctione inde est pactis nomen appellatū. ⁊ ē pactio duoꝝ pluriūue in idē placi tum seu ꝓsensus vt dicit ter. in. l. i. ff. de pac. Et ideo omnis ℨctus gene raliter dr̄ pactū sed cū habeat nomē specificū ab ipso ℨctu denominatur vt venditio locatio. cum vo non hz nomen dr̄ pactū a genere.

1 ℂ Que dr̄ia ē inter pcūm pollicitatō nez ꝙuētione stipulationē ⁊ pmissio nez. ℟. q̄ pactuꝫ ē ꝓsensus duoꝝ vel pluriū ad aliqd faciendū vl̄ dandū verbis exp̄ssum. sta q̄ verba p̄mittāt a promittēte ⁊ ꝓsequēter a recipiente. Si vo verba p̄mittāt a recipiēte sic erit stipulatio exemplū dabis mihi r. ℟. dabo. promitto facere sic ⁊ in rīdē. promitto. insti. de. ō. ob. in pncī. Pollicitatio vo est sol⁹ offerentis, p missio nec requirit pūna psone cui fit pollicitatio. l. i. ⁊. l. pcūm. ff. de polli. Et no. gl. in Cle. romani de turneu. glo. in. l. i. C. de tur. do. Dicēs q̄ pol licitatio fit sine interrogatiōe pcedē te. ff. de polli. l. iiij. promissio cōtter fit rogatōe. ō q̄ dic. vt. j. Pollicitatio. in pn. ⁊ pt. promissio. pficri vl̄ ad polli citatione vel ad stipulatōez. vl̄ ad nu dū pcūm. ff. ō edi. edic. l. ſciēs. §. dctū. promissio. Loquēdo vo ē nom magl gnāle q̄z pcūm q⁹ scholares in schol⁹ ⁊ fratres in. c. conueniret dicunt. ff. co. l. i. p. conuentionis verbum.

ℂ Quotuplex est pactuꝫ. ℟. dupler 2
aliud vestitum aliud nudum.

ℂ Sed quo dicaſ pactū vestitū. ℟. 3
q̄. vi. modis. Primo re. secō ex bto ſ stipnlādo. tertio lr̄is. q̄rto ꝓsensu. qō bis hēs exēpla. s. obligatio. §. iij. v. coherētia ℨci⁹ puta vēdidi tibi domū cū tali pacto q̄ ego vel hā mozari in ipa domo p annū qō q̄dez valet. q̄ vestit coherētia ℨci⁹. l. vēditiōis. alo cēt nudū. vj. iteruētu rei. puta. promisi tibi aliqd dare vt faceres mihi. vel dares aliud. Ex̄ statiz cū vedero tibi qō promisi vestit pactū ex pte mea. ⁊ iō interuētu ei⁹ es mihi obligaſ⁹ ad faciendū qō promisisti. pbanſ ista in sti. de. ō. ob. Nudū vo dicit quādo nō vestitū aliquo pdictoꝝ hz ē i me ris ⁊ puris finib⁹ quentiis vbi gſa. p misit tibi dare centū sine aliq̄ iterro gatōe pcedēti vel cirographo vbmōi ⁊ ꝓsentz alr̄i ñ ꝓstitat ñ erit pcūm hz pollicitatio ō q̄ vide i. l. iurisgētiū. §. igit. ff. de pac. Silr̄ dr̄ nudū qñ nō ꝓtinet cām q⁹ traditio rei sine cā nul lius est efficatie. l. nūq̄z nuda traditō ff. de acqui. re. do. habes tū aliquas fallētias quas vide in Pau. in. c. si cautio. de fid. instru.

4 ℂ Utr̄ ex nudo pacto siue ex sola p 4
missione ho obligeť. ℟. q̄ re iure ca nonico ⁊ in ꝓscia sic sub pena mor talis peccati. vt no. i. c. i. de pac. ⁊ in c. Iuramēti. xxij. q. v. Quod intuto verū fm collectariū ⁊ sequitur Pā. in. c. prudentes de don. ⁊ in. c. si can tio de fid. instru. quādo expromiſ cā vt promitto tibi decē. q⁹. vēdidisti mi hi talez rē vel mutuo ꝓcesisti vbmōi q⁹ si sit undum sic q̄ nulla causa est adiecta nō obligat cīā in ꝓscia. Nō sic nō pōt allegari obligatio naturaſ cum nihil sit tam contrarium con sensui q̄z error. xxiv. q. i. §. i. ⁊. l. si per q̄ si quis dicit promitto tibi centuꝫ do nare q⁹ tunc liberalitas promissiōis p̄sumiť cā donandi ⁊ sic ñ ē sine cau sa. Silr̄ si promittitur aliqd loco pio. q⁹ p̄sumitur obligasse se saluoſ pte cāe nec p̄sumiť ibi error. c. si. ō suc. ab inte. Limito ēt ⁊ vez q⁹ ex nudo pacto obligaſ. s. qñ nude paciscens habuit aliuꝫ obligādi se. q⁹ hz cōtter Theologos i. iiij. di. xxxvi. nemo ex quacūq̄z promissiōe obligaſ. nisi q hz aliuꝫ obligadi se. facit. c. Iraruni ō vo iō. ⁊ l. obligationum ia. i. ff. ō act. ⁊ obl. Aliaꝫ nō habuit aliuꝫ obligan di nō tenetur sub pena mortalis peti cā que ad hoc obligaret de necessita stem qui mouiť ex frigore q⁹ teneť. ℔ uis non hūerit aliuꝫ obligandi se. da tur. iij. limitatio. s. si ꝑdito vel rōabls cā nō aduēit postea q̄ si a pr̄i affuiſſz nō ꝓmisiſſz. q⁹ si talis cā aduenireť ppea nō impleat nudū pcūm nō pec caret mortaliter fm Jo. de notho. in iij. di. xxxviij. ⁊ fm. S. Tho. ha. scōe q. xj. q⁹ bñ no. Adde ⁊ quartū. s. qō sit honestū licitū possibile ⁊c. de qb⁹ j. dico de pacto vestito.

ℂ Utr̄ ornatur actio ex nudo pacto. 5
℟. Inno in. c. nouit de iudi. ⁊ multi alij q⁹ non ꝫ solum ꝓcedit offm iudi cis implorare. Sed ego credo q⁹ or natur de iure canonico vt tenet ℔ol. Jo. an. do. Anto. ⁊ Pa. cū glo. i. d. c. i. de pac. ⁊ Archidi. in. c. quicunq̄z fuſſi agio. xij. q. ij. ad minus ꝑditiōe er cautione predicti. c. iuramēti q⁹ i/ tellige in casu qñ obligat ad morta le peccatū alias non

ℂ Utr̄ oē pcūm vestitū obliget. ℟. 6
q⁹ nō. vt no. Pau. i. c. pactiones. de pac. ⁊ qñ hoc sit q⁹ ñ obligat. dic vt dixi. §. iuramenti. v. q⁹ vbi iuramē/ tuꝫ nō obliget nec pactū. Jtez pcūm dolo initū nō valet. cū vniuersoꝝ de rez pmut. Intellige qno ad doloſuꝫ Item si sit alteri captiosum. ff. de le scin. vēdi. l. si id qō pure in fi. Item ea que, promiſunt ob nimiam reuerē tiā alicui⁹ ñ obligāt. l. i. ff. q̄. re. act. nō va. Jtē qñ, pcūm ꝓtinet turpitudi nez. l. si vn⁹. §. pacta q̄ turpē cās. ff. de pact. ⁊ oē pcūm. ℨ ius dr̄ turpe. c. facta hō. xij. q. ij fm tū distinctiōes ō q̄ l. §. vltī. Jtē pcūm in ꝙctiōib⁹ i ō q̄ l. §. vltī. Jtē pcūm in ꝙctiōib⁹ i noīatis nō obligat si ille cū q̄ ℨct ñ ipleť er pte sua ℨctū. vt. l. naturalis. §. i. ff. de pze. ō. ⁊. l. er placito. C. de re. pmu. Jō cū qo ꝙuenit cū aliquo dare sibi centū vt nunq̄z petat tale. quid talis nūq̄z poteſ u petere centū

qz nunq̄ potest implere qz semp po-
test petere. secꝰ si ꝓcūtio fiat. ꝓmitto
tibi cētū si remittas mihi fideicōmis-
sum. qz talis poterit petere eo qz po-
test remissionem facere ꝺ Bart. C. ꝺ
pact. l. ꝓditionis.

7 ¶ Utꝝ pcīs mitū per frēs minores
vel ꝓdicatores aut alios medicantes
cum rectoribus parrochialium ec-
clesiarum ꝛuper iurib⁹ parrochialib⁹
puta exhibitōe lacrōz. Jure funerā-
di ꝛ similibus vel super alijs quibus
cunq̄ valeat. ℟. q̄ si factum est per
guardianos vel priores cū ꝓsensu su-
orum ꝛuentuū vel locorum valet. Iz
non interuenerit licentia sui genera-
lis. aut principalis. aut capituli. aut
sedis apostolice quo ad frēs minō-
res. Dūmodo alias sit honestū ꝛ lici-
tum de pac. c. qz quidem vlt. lib. vi:

8 ¶ Utꝝ pactū iuramēto firmatum q̄
in se ꝓtinet turpitudinē. s. peccati vl̄
est ꝺ nullus valeat. ℟. Pau. in. c. pactō
nes de pac. q̄ si ꝓtinet turpitudinez
ex pte vtriusq̄z. s. iurantis ꝛ recipien
tis non valet. xxij. q. iij. per totū. Si
mil̄r si ꝓtinet turpitudinē solū ex pte
iurantis vt in regula nō ē obligatorū
li. vi. Si vō solū ꝓtinet turpitudinē
ex pte recipiēt̄ sic tz ꝛ obligat. c. ꝛ bti
tozeo de iureiu. Rō qz iuramētū ꝑn
cipaliter dirigit in deū in q̄ nulla p̄t
vsari turpitudo. Si vō nō est firma
tum iuramento an obliget. Vide supꝛ
Obligatio. §. r.

9 ¶ Utꝝ pactū ꝺ nō cedēdo bōis suis
valeat. ℟. Pa. in. d. c. pactūes q̄ sic
nisi sit notoria paupꝛtas qz tē illicitū
est qz in effectu tūc videt se obligare
ad carceres quod non p̄t cum ꝺno fa-
cit ꝺnus mēbrorū suorum

10 ¶ Utꝝ pactū factū p̄r a filia dū nu-
ptui traderet. q̄ tote ꝓpēta nulluz ad

bona pr̄imonialia hēbit recursuz te
neat. ℟. q̄ non nisi sit iuramento fir
matū. de pac. c. ꝗauis. li. vi.

¶ Utꝝ pactū qꝺ ē ñ ſbam ſcīe nec 11
ꝓtinet turpitudinē valeat. ℟. q̄ si ꝓ
natur p vīā modi vtiāt ꝛ nō vitiat.
ſm Fran. de rampho. in repe. l. ñ. C.
de ꝓdi. ob cām. Ān pactū q̄ precā-
rium duret inutto ꝺno non vz vt i. c.
p̄cario de p̄ca. ꝛ l. cū precario. ff. de
p̄ca. Silr si ꝓstituo, procuratorez ꝛ q̄
inuito nō reuocare nō valet. ita dic
Bar. in. d. l. cū p̄cario. ꝛ Ange. in. l.
ij. ff. de pcur. Et Bal. in. l. perpetuū
ff. de, pcura. ꝛ si promisit sub penaꝰ
tenet ad penam reuocando facit gl.
in. c. ij. de ꝓsue. li. vi. ꝛ Ang. in consi.
ccxij. Sed si apponatur per viam
cōditionis nō vitiatur sed vitiat. fa-
cit. c. fi. de cond. appo. ꝛ qꝺ no. bart.
in auctē. ingressi. C. de sacr. ſan. eccl.
Sed ℨ videtur. l. vbi mortis causa.
ita donat. ff. de dona. cā mortis cōſ.
vt ibi per Bar.

¶ Promitto tibi ter te hospitari in 12
domo mea ſtas q̄ multos ānos q̄ fi
venis nūqd petere poteris extimatio
nez. ℟. Jo. an. in addit. ad Spe. de
censi. refert suos magistros disputā
se q̄ non. ꝛ sic tene Iz videatur q̄ te
neatur per ti. ff. de alimē. ꝛ cib. lega.

¶ Pactum de hereditate viuentis 13
regulariter nō valet. qz inducit voti
captande mortis. vt. l. fi. C. de pac. ꝛ
ibi per doct. ꝛ p Bal. in libro de vſi
bus fcu. de fendo dato inuicē. l. con
missorie. c. fi. gs. ꝛ per canonistas in
c. venerabilem de ele. ꝛ Pa. i. c. nuꝭ
la de conce. ꝓben. Et ibi sic distinguē
do. Dicit q̄ aut pactū de futura ſuc
cessiōe fit ad ꝓseruādaz legitimaz ſuc
cessionē. ꝛ sic vz vt ſſti. de legi. agn.
succel. §. fi. qz pactū est legi consen-

taneuz. Aut fit ad legitimā ſucēssio
nez minuendā. ꝛ tunc valet. l. pactū.
ff. de pact. Sed si iuramento firmet
valebit in. c. ij. de pac. li. vi. aut fit ad
legitimā successionez pdendā seu ad
tollendā liberaz testi factōez. ſic nō
vz qz ñ bonos mores vl̄. l. ſtipulatio
hoc mō ſt. de. vb. ob. Ideo q̄ scōm
Bar. et ſuramēto nō firmat per re
gulā nō ē obligatoriū ꝺ re. tur. li. vi.
vt in. d. l. ſtipulatio no. ꝛ in. l. fi. C. ꝺ
pac. Sed ego nō credo q̄ Iz sit ℨ bo
nos mores non tñ nāleo. sed solum
ciuiles. ꝛ tō firmatur. d. c. ū. de pact.

14 ¶ Utꝝ hñs parētes magnos quos 14
timet ꝛ volēs, puidere aic sue relinq̄t
medietatē oiuz bonoꝝ suoꝝ paupib⁹
ꝺicit se ꝓpngeret me facere aliud re
stamētū i q̄ ꝓsanguineos meos inſti
tuerē p qꝺ reuocarek pñs iudicium
er nūc ibi. p. notario publico tanq̄
ꝓsone publice ſtipulāti ꝛ recipiēti ꝓ
ꝺcis paupib⁹ ꝺnio irreuocabiliꝝ ꝛ i
ter viuos dictā medietatē bonoꝝ
meoꝝ ꝓstituens me ex nunc cā possi
dere p̄cario noīe. factā ꝺez aliꝺ testūm
Mō q̄rit vtrū paupes valeant ali-
qꝺ hr̄e ex tali ꝺonatōe. ℟. Bal. vbi
ℨ. q̄ fuerūt opinio. vna q̄ sic que est
ꝺnī Dy. ff. de testamē. l. ꝺ redes pa-
laz. §. fi. ꝛ i reg. qꝺ semel placuit. de
re. in. li. vi. Alia q̄ nō. qz ille ℨ ꝺo-
natōis vl̄ impedire liberā testi factio-
nez. ff. de. ℨ. ob. l. ſtipulatio hoc mō.
Sed aduerte q̄ nos ſūmi ex̄ casuz
docto. Vaz hic iteruenit traditio. vñ
ꝛ si ꝺonatio esset infirma ꝛ sine cā tñ
ꝺnus volēs trāsferre ꝺnīuz transfert.
ff. de ꝓdit. ob cām. l. ij. §. ſubtili⁹. vl̄
l. h uſr. Itē ipsa pietas. vt. ff. de do.
indebi. l. cū ia. §. ſi in ea opinione ſit
mulier ꝛ no. inſti. de obli. q̄ ex q̄ſi ℨ-

ctu. §. et qbuſdā ad hec. C. de ſa. ſanc.
l. ſi. volēs ergo ſustinet opi. Dy. ſ
faciat q̄ ꝓcedat ad traditionis actū
q̄ ēt sub ꝓditōe fieri p̄t. vt. ff. ꝺ ac-
qui. po. l. q abñtit ꝛ cautius si interue
niat traditio corporalis q̄ si pcaria
q̄ pcariū fotte nō vz. Tu cogita ego
dimitto te sine decisiōe. h Bal. Sed
tu tene q̄ si valz valeat donec alicui
publice ꝓsone iter vnos sub tali ꝺ di
tione ꝛ tradat qz sic valebit idūbitāt

15 ¶ Utꝝ cū vir faciat testūm legatoꝝ ꝺo 15
ri certū qꝺ h acto q̄ si mutaret testūm
sine nō ista vroz iure ꝺnationis in-
ter vnos ꝛbeat habere certaz domū
quā sibi legauerat ꝛ demū mutauit
testūm nulla facta mentione de dicta
ꝺnatōe. An mulier hēat habere di
ctaz domū vt q̄ nō. ꝺ l. ſtipulo hoc
mō. Cōtrariū dico qz ista ꝺnatio ē
pñs ꝛ pura qz dixit. sine mutauero si
ue nō. ꝛ tō nō est appolita in penam
testi mutati. Caue tñ qz nisi interue-
nerit traditio nō ꝓfirmatur morte ꝛ
sufficit traditio interueniat tempore
dōationis vl̄ postea viuo ꝺnāte. ff.
de ꝺn. inter vt. ꝛ vr. l. papinian⁹ aſs
incipit si qs. p vroze. ꝛ ar. in. l. ij. C. si
qs alteri vl̄ sibi. hec Bal. vbi. s.

¶ Quo interpretāt pcā obscura. ℟. 16
q̄ i dubio ℨ cū q̄ ea appoſuit ꝛ petu
it apti⁹ declarari. ff. ꝺ pac. l. veteriḇ

¶ Pcīs legio, cōmissorie qꝺ ē. ℟. 17
ℨctu vēdītōis est pactio q̄ redditē in
ēptuz q̄ vēditū ē si nō seruaē q̄ ēp
missuz. vt i. l. j. ꝛ ij. ff. ꝺ le. ꝓmissoria
ꝛ fit ita vēdo tibi fūdū ꝛsi. ℨ. talē ꝺiē
nō soluer} ꝓciū inēptū fit. Jn pigno
re aūt sit sic nisi luerīs pign⁹. ℨ. certū
tps sit pdictum vel sit mihi ꝓ soluto.

¶ Utꝝ generaliter sit reꝓbatū. ℟. 18
q̄ nō. vt. ff. de le. cō. p totū vbi ps q̄
valet in ℨctu vēdītōnis Iz i pignore

gnāl'r ē reprobatū. vt l.l.fi.C.ō pac. pign. ⁊ in.c. significāte de pigno. ⁊ ibi ō obstāte pign⁹ ē refflmēdū nisi mirasset i tali pcō. vt i.d.c. significāte

19 ¶ Vltr istud sit pcīm. l. cōmissorie pignoris tibi hanc rē ⁊ si nō luero infra mensez nūcz possim luere. ℞. Bal. vbi. ō. de vsu. feu. ō feudo dato iuicē l. cō. q sic Iz non dicak q dñium sit apud credtorē ista ē gl. no. in. l. vlt. C. de pact pigno.

20 ¶ Vltr possū fieri istud pcīm cum fideiussore v3 si nō extraxero te ō obligatione q pign⁹ qō p indēnitate tibi dedi loco idēnitatis sit tuum. ℞. Bal. vbi. ō. glo. dicit hic q valet. qr spāle est i his q p alio sunt obligati qr hoc mo possunt idēnes seruari vt ff. de ꝓben emp. in fi.

21 ¶ Vltr in dote valeat hoc pactum si tibi pecunīa nō restituero talē fundū loco pmutationis assigno. ℞. Bal. vbi. ō. videtur q sic qr ista est quedā pmutatio. vt. ff. de iur. do. l. ita ꝓstante. ⁊. l. fi. Item spāle videt in dote. vt ff. de sol. l. Calipodius.

22 ¶ Vltr valeat istud pactū obligo tibi talē fundū. p. r. ⁊ si nō soluero tibi j. mēsez hēas eum emptū iusto pcio ℞. Bal. vbi. ō. q sic ⁊ ē mirabile q Iz nō sit collatū in alienius arbitriuz declarādi pcīū valz qr istō pcīm ē pa alteri⁹ contractus validi iste ē casus mirabilis. ff. de pig. l. si fundus. §. fi.

23 ¶ Vltr cū mutuasti mihi. r. nullo pignore ꝓstituto hoc acto q si nō soluero. j. mēsez talis dom⁹ mea sit tua. p illis. r. valeat tale pcīm. ℞. q. ō. ibidē q sic qr ñ ē pactū pignoris vt. d. l. fi. ff de ꝓben. emp. vbi ter. est not.

24 ¶ Vltr cū pcīm. l. cōmissorie ē appositū nō ipsi ꝑtui pignoris Iz diu postea valeat. ℞. q. ō. ibidē q sic, vt. ff. de pigno. ac. l. tici⁹ vel vbi interuenit pactū rogatu debitoris ⁊ ei⁹ gra nō dotagine creditoris. ⁊ dicūt q ex intervallo valz ad excipiēdū ñ ad agēdū z vt refert Bar. in. d. l. calipodius.

Ala dicit line⁹ pānuscō secratus qui extēdit sup altare sup quo extēditur corpale ⁊ a quo dz būdici. Vide. ō. Benedictio. §. i.

Alium vt hic sūmit est spāle ornatus archiepor i q plenitudo offi cij ꝓferk ō auctoritate ⁊ vsu. pa. c. mi si specialis.

¶ Vñ dz peti. ℞. infra tres menses a tpe ꝓsecratōis vel cōfirmatōis si aīa nō fuit ꝓsecrat⁹ alr pōt remoueri c. qñ. 100. di. nec aīa dz se archiepūt noīare. d. c. nisi. Nec ēt pōt aūcz habeat ipsuz palū ꝓcliuz ꝓuocare. cō sicere. Crisma. dedicare basilicas ot dinare clicos. ne ep⁹ ꝓsecrare. c. q sicut de elect. §. plz.

¶ Vltr archiepūs possit sūū palū alterī accōmodare. ℞. q nō. imo dz cō eo sepelirt. qr pson⁹ eius nō transit c. ex tuaz ⁊. c. ad hoc ō auc. ⁊ vſ. pa. 2

¶ Vltr semp dēat celebrare cum pallio archiepūs. ℞. q tām sua cz in alena dioceli pōt absq; palio celebrare vl scādalis. In sua ꝺo dioceli non sp dz celebrare cū palio Iz tñ i dieb⁹ illis q in ecclesie sue priuilegijs sunt exꝑssi ex ecclias ñ dz eo vti vt i ꝓcessionib⁹. c. fi. de auctoritate ⁊ vsu. pa. 3

¶ A quo dz peti. ℞. q a ℙapa. d. c. qñ ⁊ etiā a patriarcha. c. antiqua. de priuileg. 4

Apa sūmus ē iter oēs qr ipse solus dz plenitudīnē ptātis. vt ꝓz. ij. q. vj. qui se scit.

1 ¶ Vltr papa ꝑ possit dispēsare i oīb⁹ ꝓceptis moralib⁹ legis nāe vel diuine ℞. Canō iste in. c. lfao ō rest. spo. ⁊ i c. ꝓposuit de ꝓcess. ꝑb. ⁊ i. c. cum ad monasterium de statū mo. ⁊ in. c. ꝑr venerabilē q filij sunt legi varie ⁊ ꝑfuse loquūt nec ex eoꝝ doctrina ꝑt hec qō declarari. Sed vt clare intelligat sic distinguo vt colligo ex doctrina Sco. l. ij. di. xxxvij. ⁊ Aler. in. iij. nte tbēri i. v. quol. q. xxix. ⁊ Franc. in ij. iniaꝝ q sunt aliq ō lege nāe seu diuina tanq; ꝓncipia ꝓtice no. er terminis q sunt hec finale bonū ē appetendū malū itellige motis ē fugiēdū qr aut auertit a finali bono vt est cupiditas mortalis. Aut retrahit ab ipo vt ē cupiditas venial ⁊ ista sūt oīo dispēsabilia. Aliq sunt de lege nāe vt ꝓclusiones necessario sequētes ex principijs ꝓdictis vt ista de⁹ ē diligendus. ⁊ prim⁹. Et i istis nulla ꝑt cadere dispēsatio vñ isto nō ius nāle dr immutabile vt dz i. c. ius nāle. §. i. di. v. rō ē qr rō legis q est id qr dñt ꝓdcā duo ꝓncipia ab eis nō ꝑt separi in aliq casu. Vñ qr ꝓmū ꝓceptū ꝺcalogi ⁊ ẽm sunt de hmōi. Ideo simplr sunt i dispēsabilia. Tertiū ꝺo ꝓceptū qz̄tum ad cultū deo exhibēdū aliqn sūr est de hmōi. Iō qz̄tū ad hoc est dispēsabile Iz quo ad ōternationem tpis sit ō ferijs. Sūt ⁊ alia de lege nāe ñ tā ꝓncipia aut ꝓclusiones necessario a ꝓmis principijs ōducte Iz qr sī mlt⁹ nib⁹ cuiusmodi sūt ꝓcepta secōe tabule gelica ex primo. ij. principio ⁊ ꝓclusionibus necessarijs sequentibus ex eo nō ē quo ad primū nisi vnū ꝓceptū. s. diliges eū sed qr primus fuit mutatus ꝑ peccatū ⁊ factus. ꝓnus ad malū iō addita fuerunt plura ꝓcepta tāq; multū ꝓsona ꝓmio ꝓncipijs ⁊ ꝓclusionib⁹ ꝓdictis Et in istis qz̄tuz ad rōez ipsoꝝ nō pōt cadere dispēsatio Iz bñ qz̄tuz ad obseruātiā sanctio nū⁹ sicut ⁊ aug. i li. cōfessi. ponit exꝑplū dicens q sicut medicina est aris i mutabilis tñ medic⁹ aliqn mutat ꝓcepta lāguenti⁹ ⁊ tñ rō ꝓcepti art. i se ē imutabilis vñ Iz papa non ꝓsit dispēsare vniuersalr i ꝓceptis ē tabule qr vt cōiter ⁊ i plib⁹ i eis inest rō legis. Unde si occurreret casus ꝑticularis i q̄ ō ficeret rō legis ꝑp cās spāles impedientes obseruationē ꝓceptoꝝ legis ex applicatione ipsoꝝ ad diuersas mās. tūc ℙapa posset dispensare. alr vt dicit ricar in. iij. dis. xxxviij. nō videret deus fuisse bon⁹ ꝑfamilias nisi dimisisset pastorē sup gregē suū q posset ꝓsulere oīb⁹ occurrentibus ⁊ necessario exꝑdiēdis Hec ēt posset dici q papa sit gnālis cōmissari⁹ dei assumpt⁹ i plenitudie ptātis cui⁹ ꝓriū ꝺterminat. ij. q. vi. c. q se scit ⁊ xxiiij. q. i. q ꝺcūqz. Et q dico de ꝓceptis ē tabule idem dic de oīb⁹ preceptis veteris ⁊ noui testi. Unde. d. Archi. flo. in sūma dicit se audūisse a fidedignis q papa martinus. v. habita ꝓsultatione cū multis doctissimis virīs i sacra tbeologia ⁊ iur canonico dispēsauit cū quodā q accepit germanā suā i vxorē ꝑp mlta mala ⁊ scādala q euenissēt si eā dimisisset ⁊ q euitari nō ꝑterāt nisi sic dispēsaret. ⁊ idē ego dico ō silibus. ar. ij. q. i. c. multi i fi. ⁊. d. c. q se scit cū si. Et sic ẽm hāc distinctionē intelligē ⁊ lita. d. c. lfao ⁊ silia q̄ vident dicer q ℙ legē diuinā ⁊ euangelicam aut apl̄m nō pōt papa dispēsare. vt i. c.

sunt quedā .xxv. q. i. ¶ Uerū etiā vbi rō legis nō cessat. Et i predicta opi. ꝯcurrunt oēs canonistē si bñ intelligant qñ dicūt q papa pōt declarare ⁊ restringere ac distinguere ius diuinū q nihil aliud est dicere nisi videre vbi rō cessat vel nō vt sic nō dispēset vel dispenset. sic tene firmiter.

2 ¶ Sed quis poterit qñ rō legis ōnis cessat i aliq̄ casu. ℞. q ille ō aliqñ hēmus exemplo ipsius dei q multoties dispēsauit i sua lege. Etiā i filii cāu possum⁹ ⁊ nos cognoscere. Sed qñ talis dispēsatōis vel⁹ filius nō hēmus exemplum in sacra scriptura tunc ad solū papā pertinet ipsius declaratio cui deus ē ꝑ ōes ligauerit sup terrā i. d. c. q. cūq; qui quidē multa declarauit. vt i mā ꝓti. Juramēti ⁊ hmōi ⁊ aliqñ ēt ex ipa nra rōe colligim⁹ vt factim⁹ in gl. dicto ꝺepositio quē dicim⁹ nō fore reddēn. ꝺeponēti effectū furtoso: vt i. c. ue qs. xxxi. q. ij. ⁊ similib⁹. Uñ firmiter credo q si aliqs petēs dispēsationē i aliq̄ cāu ꝯ legē ꝺei nō interponat iportunitatē munerū vel precium sed simplr ponet se in manib⁹ ipsius pape exhinēdo casū suū. q ꝺe⁹ nō permittet errare vicariū suū i dispēsādo

3 ¶ Utr̄ papa possit dispēsare i olb⁹ que sunt iuris positiui. ℞. q quātus aliq canonistē teneāt q nō ꝓt dispēsare ꝯ statū vniuersalē ecclie. vt i. d. c. sunt qdaꝫ. Ité in his in q̄bus ꝺeo lozarēt status ecclie ꝑ. c. ⁊ li illa. i. q. vij. ego tñ dico q vlr potest dispensare. sed tñ nō esset tollerandus si dispēsaret ꝯ ꝓdicta sine rōabili cā pur dispēsatio teneret ⁊ sic tenet cōiter.

4 ¶ Utr̄ papa possit dispēsare i gradibus ꝯsanguitatis nō solū. put nūc ſzēt. put ex nūc. ℞. ſz Jo. an. i. c. p venerabilē q filij sunt legiti. q si ꝯtra ē in gradu. ꝓhibito diuīa lege ꝓt dispēsare. put nūc ſz nō. put tē. i. vt filij sint legitimi q aī dispēsatōes nati fuerāt Sz in mīmonio hūana lege ꝓhibito pōt dispēsare nedū. put nūc ſz ēt. q ut ex tūc. Ad lito ꝝ quo ad istō vtimū nisi ius ēēt q̄situ alteri puta q pte mortuo successerit iā agnati q ſz postea legitimaret filiū nō excluderet agnatos. sed i iure q̄rēdo valeret. vide legitimato. §. i. ⁊ ij.

¶ Utr̄ possit dispēsare in biganiis ꝯ vide. ē. biganiis.

5 ¶ Sz qd de oblone q̄sita laico qui ēt ñ subē q adtpales iurisdictōes ℞. pa. i. c. ij. de voto q si talis obligatio solū ꝓhib ex fide ꝓstatione sic papa pōt er cā ab ea absoluere ⁊ dispēsare. vt in. c. q̄to de iureiu. Secꝰ aūt si alunde ēēt quesita. q. ceū talis obligatio sit de iure gentiū nō poterit p papa tolli cle. pastoralis. de re iudi. ⁊ no. Inn. i. c. q in ecclia. de ꝓsti. ⁊ legiste i. l. fi. C. si ꝯ ius vel vti pu.

6 ¶ Que sunt q̄ reseruant pape. ℞. q absolutio ab excōicatōe. i. xxxix. casibus de qb⁹. ē. excōicatio. v. item dispēsatio in multis de quib⁹. ē. dispēsatio ⁊ irregularitas ité cause grauioreo facit. c. i. de iur. calū. ⁊ c. multos xvij. di. ⁊ c. quotiēs. xxiij. q. i. ⁊. c. vt debitis de appe. ⁊ q̄ sint vide i. c. p translatōes de of. le. i glo. q hic omīa to q̄ pax ptinent ad ꝓfessores.

7 ¶ De eo q̄ gerit se. p papa nō electꝰ a dnab⁹ ptibus cardinaliū ⁊ de obūdis in eius electōe hēs. ē. excōicatio. vij. casu. ij. ⁊ casu. xij.

8 ¶ Utr̄ papa possit ꝺecidere ꝯ aliō sta tutū i cā fidei sine ꝯcilio. ℞. q ñ vt i. c. anastasi⁹. xix. di. q; papa pōt errare i fide. xl. di. si papa ſz nō tota eccliaca recta ⁊ ibi bona glo. xxiij. q. i.

Araferna

ꝺf a para q ē ius ⁊ ferna q ē ros quasi ius ꝺote qñ bōa pafernalia dīr ota bona vxoris ex ꝺote vt dic gl. i ℞ic. C. ō pac. ꝓuē. Azo. in sū. C. de iu. do. Bal. i l. ij. C. ō scen. q̄ sine cer. q̄sti. ⁊ i. l. fi. C. q ꝓ. i pigno. hab. ⁊ i. l. ob maritorum C. ne vx. pro ma. ⁊ i. l. si mulier. C. de pac. ꝓuē. Et ō istis habes ter. in. l. si ego. §. ꝺot. ff. ō iu. do. ⁊ gl. i. c. plerū q̄ de dona. inter vir. ⁊ vxo.

1 ¶ Utr̄ statutū loquēs de ꝺote extēdatur ad parafernalia bona. ℞. qꝺ sic ſm Alb. i. l. de q̄bus in. xxiij. col. ff. de legi.

2 ¶ Utr̄ bona parafrenalia sint ꝓtecta gata sicut ꝺotalia q̄ ad hoc vt bona viri sint ꝓtegenda sicut ꝓ ꝺote. ℞. glo. in. c. de ſrio de pign. ⁊ gl. i. l. fi. C. de pac. ꝓuē. q sic ſz ſm Ba. i. d. gl. dicentē q ū ſz vtrūq; saluat p distinctio. vz si spālez sibi ꝓ hoc ꝓtestatē a viro exegit illa erit contenta. Si aūt nullā exegit hēbit ꝓtheca ta ota bona viri. p olibus ꝓfatis bōis vt i. d. l. fi. Et ō q̄b⁹ vir admīstratiōnē. De aliis antē que vxor penes se retinet nō hz ꝓtheca. z bonis vir hz Paul. i. d. C. ex litteris ista tñ ꝓthecata non est ꝓuilegiata. sed cēteris ſm Inn. ⁊ Jo. an. i. d. c. ex ſrio

3 ¶ Utr̄ marit⁹ ꝺebeat hēre fructus ꝺictoꝝ bonoꝝ pafrenaliū. ℞. q non tum in vtū q̄ nūcq̄ ꝓuenit trāslatū nisi ꝓbetur. vt not. glo. in. d. l. fi. sed ꝓ labores in exigendo. Aduerte ħ minus si aliqd supest q̄ nō sit ꝓuentum ꝺi ꝓtinere ad ipsaꝫ vxorē q ea q̄ no. in. l. vbi adhuc. C. de iu. do. ⁊ i. l. fi. C. de pac. ꝓuen. ⁊ ibi Bal. dicit Barto. ꝓsuluisse.

¶ Sed nūqd in deferendo i domū mariti dicta bona ⁊ ea eidē assignādo trāsēat in dīnū mariti. ℞. q nō vt in. l. si ego. §. ꝺot. ff. de iur. ꝺo. 4

¶ Er qua culpa tenet vir si maledicta bōa admīstrat. ℞. q ō dolo lata culpa ⁊ leui culpa. vt not. i. d. l. fi.

¶ Sz qua actōne recpetuit. ℞. q si dñium coꝝ trāstulit i maritū ꝓdicet ꝓdictōe certi vl⁹ sine cā vl⁹ ob. cām. si aūt nō transtulit dñium ad exhibēn. si nō vtrus sit marit⁹ ām̄ouere vl⁹ rerum ām̄otaruꝫ si sit nxus ām̄ouere. vt i. d. §. ꝺot. Uel hz gl. ibidē agit ō posiū qñ eas custodiēdas mariꝰ ac ceꝑit vel mandari qñ vxor mādauit custodiam eaꝝ marito. 6

Arentis

appellatione nō tñ pf. ſz ⁊ aū⁹ ⁊ p anno ⁊ deinde oēs supiores ꝓtinentur. Sed ⁊ mīr ⁊ auia ⁊ p auia. ff. de. v. sig. l. appellatione.

¶ Parētes quō tenent alere filios ⁊ filij parētes. hēs. ē. Alimēta. ⁊. ē. filius. §. xxi. ⁊ quō tenent ex contractu filioꝝ. ē. obligati. §. fin. ⁊ ex delicto ē. Dominus.

Aricida

est q parētes occidit vsqꝫ in ifinitū in linea ascēdētiuꝫ ⁊ ꝺescēdētiuꝫ ⁊ non solum q occidit sed ⁊ omnes q sunt, consciꝫ ad ħ vl⁹ operā in aliquo ꝺederūt vt. l. i. ⁊ ij. ⁊. iiij. ⁊. l. vtr̄. ff. de parici.

¶ Que pēa pcidarur. ℞. ꝓnto vtrgis ꝺz cedi deū in sacro corrit ꝓsui cū cane. gallo. vipera simia ⁊ sic tractari in mari vl⁹ fluuiis. Etiā fluuiē vl⁹ mare non est. ppe. dcstijs subiciat l. pe. ff. de parici. ⁊ C. eo. li.

Arrochia

dicitur locus in q̃ ō gīt popul⁹ alicuī ecclesie baptismali reputat⁹ certis finib⁹ limitat⁹ Unde plures ecclesie baptismales nō dēnt esse i eisdē limitib⁹ xvi. q. i. plures baptismales. fac. c. i. xiij. q. i. ō hīc q̃ fiūt a pla. c. palrochialis. Aliqñ parrochia dr tot⁹ episatus. c. i. ō rapto. ō parro. c. sup eo tē offō archiepi. c. ij. §. plr. no. Mo. ⁊ Bof. in tima eo. ti.

¶ In quo ꝓsistit ius prochiale ℞. q̃ i. viij. ℞io vt i dieb⁹ dñicis ⁊ festiuis pp̄lis audiat missaz in sua prochiali ecclia. ō q̃ dic. vt. s. Missa. §. Iv ir. Precipiť nī i vtute obie. ⁊ sb iter mīatōe maledictōis eterne religiosi oīb⁹ ne dicāt aliq̃ vba intellige infamatoria vl falsa. vt retrahāt laycos ab ecclia suaz frequētia vl accessu i Cle. religiosi. de puil. Scōo ꝓsistit ius prochiale. i tecimis. xvi. q. ij. in multi tē tec. c. ad aplice. de q. s. tecime. Tertiō i oblatōi⁹. x. q. i. q. sacerdotes. ⁊. c. sanctor. ⁊. c. seq. Quo aūt obligāť ad oblatōes. vide. s. oblatio §. i. Quarto in pñis accipiēdis in c. oīs ō pe. tre. vid. s. Confessio. iij. Quinto in exhibitōe sacror. Sexto i sepulturis. Septimo i bñdictōe nūbentiū tē qb⁹ tē sepul. p totū. xiij. q. ij placuit tē sīmo. c. suā. ⁊ vide i sniis. locis. Br. tū. ir. i pnilegio q̃ incipit antēdētes tēclarat q̃ i pnilegiis minoriū ꝓcessiuo dr dicitur saluo iure prochiali itelligi dēre circa oblatōes tecimas ⁊ pmitias solū ⁊ nō i aljis.

2 ¶ Quo efficit q̃ tē parrochia aliqua. ℞. q̃ agnitōe domicilij ibidē vt s. domiciliū. Itez q̃ ad sacrm confessionis ⁊ eucharistie. Efficit ēt cū q̃ per maiorē partem anni pnta p pl⁹ q̃ p ser mēles in ea morā facit. Iz ibi dē nō trāstulerit domicilia sm paul. c. omnis vtriusq; tc. tē hoc vid. s. Confessio. iij. §. r. ⁊. xi.

Artis

appellatione q̃d ꝓtinetur vide. s. fama. §. iij.

Attentia

ē suas ⁊ suorū iniurias ac cetera mala equanimiter ferre. xxiij. q. i. §. i.

¶ Utr sp sit habēda. ℞. q̃ sic intuitu ī Iz ab ēt nō q̃ nō expedit saluti primi. xxij. q. i. parat⁹. q. vbi hostis ī psonā Iz fidē q̃rit si sibi nō resistit. ī paciētia. sed negligentia ē. xxiij. q. iij Sarimian⁹. Et patiēna plator q̃ vina nutriunť pestifera ē. xxiij. q. iij. iustū Iz aliq̃ tolleret aliq̃ malū laudabilť pp̄ utilitatē malū emendū. xxiij. q. iij.. ecce. ⁊. c. le. Sed q̃ expeditiua luti primi sic ēt ē habēda ab eē. ⁊ sic intellige illud Luc. vi. si q̃s pcusserit te in vnā maxillā pbet ei tc. sm Aug. q̃uz ad pparationez animi kal' erā si cius saluti expedit. d. §. i. aliās nō sīc nec xp̄s eam pbuit in ꝓspectu pontificis percussus. d. c. paratus.

Atria

ptās de iure ciuili introducta ⁊ sol uitur. Primo cū pater transfert i ptātes alteri⁹ puta efficiť religiosus. Et tō cū sit in ptāte abbatis nō poterit hēre filium in ptāte. vt i. l. si arrogator. ff. de ado. facit. c. cū scim⁹ tē regula. ⁊ no. i auc. ingressi. ⁊ auc. sīq̃ mulier. C. de sa. san. ecc. Itē scōo tollit q̃n filius post pubertatem, pfitet in religione approbata vt no. glo. in. c. i. xx. q. ii. ⁊ glos. in. l. si er cā. §. Papinianus. ff. de min. Iz an pubertatem nō pōt ꝓfiteri patre inuito. q. nō desinit patria ptās p ingressum an pubertatem. ⁊ tō tenetur patri obedire

imo nec pater pōt offerre filiū impubē religioni matre cōtradicente. sm Inn. ⁊ no. Pa. i. c. ij. de regula quia obedientia qua filius tenetur matri est de iure naturali. ⁊ diuino. Iz ptās potestas de iure ciuili. Et ideo i istis spiritualibus magis consideratur rō naturalis q̃ ciuilis. Nec auus simpliciter patre contradicēte eadem rōne.

Atriarcha

greca lingua patrius interpretat. xxj. distin. cleros dr ēt pmas quoniam idē ē. vt. xcir. di. puinte ⁊ sunt q̃tuor pncipales. s. Roman⁹ Cōstātinopolitan⁹. Jerosolomitan⁹. ⁊ Alexandrin⁹. Alij q̃ꝫ sunt Aglgiēsis Bituriēsis. Lantuariēsis. Bradensis ⁊ auctiocenus. vt no. glo. in. d. c. cleros.

2 ¶ Quid pñt facere. ℞. q̃ crucez anteferri faciunt nisi in vrbe. ⁊ vbi ē papa vel ei⁹ legat⁹. Appellat ad eos omissis mediis. Itē supplet negligētiā metropolitani. ⁊ q̃das alias ō q̃b⁹ ⁊ in. c. anniq̃ ō puil. ⁊. d. c. puincie ⁊ ix. q. iij. Questuo. ⁊ de offi. ord. pñtuli. vi. ⁊ de apell. solicitudinem.

Atronus

hēs. s. ius patronat⁹.

Peccatum

est i triplici genere quod dam dr originale q̃ nihil aliud ē nisi carētia iustitie originalis debite in pmo parēte accepte Iz Ainsel. i li. de ꝓceptu virginali. Et istō ē oīo inuoluntariū ⁊ in vli ⁊ in particulari. solūmodo fuit voluntariuz voluntate aliena. i. ade. Et ppea pōt remitti sīn actōe ⁊ sine passiōe voluntatis illius in quo. ē vt p baptismū. de q̃ i. c. malo res. in. §. hic vero dixim⁹ de baptis. Queqdē iustitia originalis fuit qddā auxiliū diuinū supnaturale necessariū hōi rōe sue ꝓpōnis. Quia cuz sit ꝓpositus ex aīa ⁊ corpore ex intellectuali ⁊ sensuali q̃ qddāmō si sue nāe relinquant intellectuz aggrauant ⁊ i pedūt ne libere ad sūmū ꝓplatōis ptingēr possit. Jō data fuit sibi iustitia originalis ꝓ quā si mēs hois. subderet⁹ deo ēt ei subderent⁹ oēs vires i feriores vt libere in deū posset tēdēr cui⁹ subtractio fuit facta per peccaī originale. Cuius duplex ē pena Una taxata pcō. s. priuatio iusticie originalis ⁊ carētia viriū diuine. Alia ē pena ꝓcomitans ⁊ hmōi. sunt. infirmitates mors ⁊ alia mala q̃ sequunť. sic si iudex ꝓ peccato ipōneret penaz cruciatōis oculoz ad quā sequerentur postea multa dāna. hec ex frā. ō ma. i. ij. sujarum. Quoddā dr veniale. ⁊ istō aliqñ ē volūtariū volūtate ꝓpria ⁊ limplr. sicut qñ ex deliberatōe q̃ dicit mēdatiuz tocoluz. xxij. q. ij. c. i. Aliqñ vo pti ē pena sicut mot⁹ inordinati q̃ oriť nobis ex corruptella puaricatōis ade. Parti vo ē culpa. q. Iz ñ sit a volūtate pse ancedēte oriatur mā a volūtate ꝓcomittāte ⁊ nō phibēte vl nō pcauēte cū posset. phibere vl pcauere talem mot⁹ inordinatos ⁊ de istiq dr. xxv. di. §. alās ⁊ ad remissionē ei⁹ ꝓcurrit tria. i. pēa pīe gra ꝓcomitās ⁊ meritū ancedēs. Oppā dr mortale q̃ qdē ē volūtarium ⁊ in vli ⁊iu pticulari ⁊ iō nō pōt sine infa actōe dimitti. vt i. d. §. hic vo dixim⁹ Et de isto intelligit illō Aug. libr. i. retracta. c. xij. ⁊ li. ō ba religiōe peccatum est adeo volūtariū vt ii nō sit volūtariū nullo mō sit petiū. ⁊. xv. q. i. §. sed hoc nō generaliter.

¶ Quo pōt discerni, peccatū mortale a venali. ℞. q̃ ꝓcepta diuine legis nālis ac pīane idicāt qd sit mortale

vl' vēiale.nā qcgd ē ꝯ ipa ꝺ le hz rō
nē mortal' pcti. nili vl' rōe furrepţōis.
vl' modicitatis. vel rōnabil' cāe q' ad
p̄cepta hūana vel dispēlatōis supio/
ris exeuset. P̄cūi vo veniale nō est
ꝯ legē aliqnā sed est p̄ter legem. qz
nō obseruat modū rōis quē lex san/
cta intēdit. ¶Hec ex .ij. sniaz. di. xxnj.

2 ¶Jn q̄ differt cl'pa pcti a pēa. R. q'
culpa seu macula ē ōdā relatō ad ac
tū p̄ntē vel p̄teritū. q̄ diuina voluntas
facē illū q fecē p̄tās idecētē i eē mo
rali ex q̄ idecētia flata ad actū p̄teri/
ui vl' p̄ntē nascit oblo ad penā ex de
terminatōe voluntaţ diuine. ꝯ tō aliō ē
remittē cl'pā. aliō penā. Q̄n. n. de' ñ
p̄cipit hoiez ſlb issa idecētia. tūc fmit
tit cl'pa. q̄n vo nō p̄cipit sub obliga
tōe ad penā. tūc fmittit pēa. Ex q̄ pz
q' eē morale ñ p̄stit in re ex sed in
extimatōe ppea dic̄ philo. i. ethicoz
q' aliq̄ filij videt trahē ifelicitatē a
parentib'. ꝯ ibidē dī q' honor ē hono
rantj qz honorās agit virtuose. ꝯ honō
in se morale. honorat' aūt nihil facit
Silr iniuria que fit imaginī dī fieri
imaginato de hoc vide Pe. aure. in
tiij. di. xiiij. q. iij. ꝯ sic lz peccatū ñ sit
inesse nālj post actū ipsi' est tñ ineē
morali. ꝯ tō ꝺ̄natur si non deleatur.

3 ¶Peccatū q̄n dī i spūm actū. R. q'd
q̄n gs p̄tedit abiacere vel remoncre
illud q' electōez pcti posset ipedire.
verbigra. Justigat' qs ad pctm ꝯ oc
curritet diuina seuerital' punīēs illō
peccatū. ꝯ talis ī tō ꝺ abiecti studiose p
mittēs sibi ipūitatē vt peccet liberi'.
ꝯ istō ē ꝓprie pctm i spm scūm. ꝯ dī ēt
malicia ꝯ blasfemia i spm scūm. ꝯest
spāle pctm ꝯgrauissimū. sūt āt. vi. q̄
p̄dūt pcti electōez q̄ ponūt i. ij. sen.
di. xliij. duo ex pte dīnī iudicij. duo
alia ex pte bonoꝝ dei. ꝯ duo vltia ex
pte pcti. et ppea sūt ter spēs pcti i spm
sācm. P̄me due sūt plūptō q̄ sūt me
rij de misericordia dei p̄sumunt de
speratio q̄ desperāt de idulgētia pec
catoꝝ. ꝯ duo p̄ma. i. ꝯ timorem ter
spē. Secūde due sūt. i. ipugnatio ve/
ritatj agnite ꝯ iuidētia fraterne gr̄e ꝯ
secūda duo. i. agnitionem veritatis
fidei ꝯ auxiliū interioris gr̄e quam ēt
in alijs nolet crescere. ꝯ dolet si videt
in fr̄es. tertie due. sunt. i. obstinatio ꝯ
ipnia. ꝯ alia duo. i. p̄sideratōez turpi
tudis pcti ꝯ breuitatē ipsi' lectionis.

4 ¶Utr̄ actus q̄ ex sua spē est venīale
pctm possit esse mortale. R. q' sic cō
pl'r. P̄rio rōe finis cū p̄stituit i eo.
vel mēsurā referē ad mortale pctm sic
ad finē. puta cū q̄s dīcēdū ociosū ca
tali itētione q' ēt si eēt phibitū ꝺ pce
pto nihilomin' diceret. vl' dicit vt p̄
nocet aliquā mulierez ad fornicatiō. ꝯ
sic itelige illō aug. xxv. di. §. crimi.
nullū pctm adeo venīale qn fiat cri
miale dū plz glosatū sic dū plz ꝓpla
cētia fruitōis seu finis. scḋo rōe erro
neitatis cū ex p̄scia erronea credit mor
tale ꝯ illō ꝓmittit. xxvnj. q. i. oēs. Ter
tio ratiōe p̄iensus in electōez de quo
. ē. cogitatio hec ex sancto Bona. in
ult̄. distin. xvi.

¶Utr̄ oē peccatū sit rēmissibile. R. fz
alex. ꝺ al'. i. iij. pte sūme. tractatu ꝺ in
carnatōe dñi q' aliq̄ pctā dicunt irre
missibilia negatiue q̄ nullo mō fmit
ti p̄terit sic̄ sūt pctā solū angelorū
malor. ꝯ hmōi ꝺānatoꝝ. aliud pctm
ab istio ñ ē irrēmissibile negatiue. Alii
q̄ pctā sūt irremissibilia p̄uatiue. ꝯ sic
oia pctā sūt irrēmissibilia qz vt dic̄ hie
ro. P̄ro minio pctō nō hūt vn̄ sanc̄
facit sil' hoi el' vniuersi. qz nēo aliq̄d
ex se hz q̄ remittāt. Tertō dicūt pctā
irrēmissibilia ꝺ̄nie eo q' ꝺ̄ne disponunt

ad gr̄az p quā remitti p̄nt. ꝯ sic petā i
spm scūz. p̄pe sūt irremissibilia. vtpz
ituēti. nō qz nō possint fmitti lz qz ꝺ̄
rie disponūt hoiez vt fmissiōez p̄cēt

6 ¶Utr̄ voluntas ꝯ opus exterī' sit vnū
peccatum. vide preceptum. §. xiiij.

Eculium

dī q̄si pusilla pecunia siue pūa monetā pusillū. ff. ꝺ pecu. l. ꝺo
sitī. Aliq̄n dī oē p̄monū cuiuslibz
bois ēt liberi vt. ff. ad tre. l. cogi. i pn.
multis aliis modis dī peculium. vt
etare ꝺ peculio qō filī' acquirit vluen
te patre. ꝯ sub ipsi' potestate erūt ēa.

1 ¶Quot sūt ei' spēs. R. q̄tuor. pria
dī peculiū. p̄fectū. i. qō. p̄fectū est
reb' p̄tis. Añ gl. i. l. cū oz. C. ꝺ bo. q̄
li. dicit q' lex capit large vt ꝓprietas
addatō. ff. ꝺ acq. lx. Et istō acquirit pa
tri q̄ ad. ꝓprietatē ꝯ vsūfructū. Sunt
clie vl' ei' ītuitu q' sūt eccl̄ie q̄ ad. p̄pe
nili vt a iur' p̄cedit. vt. §. clerici'. xiij.
ex idustria. vl' ex donatōe scā aliūde
q̄ suum p̄tis vel alī aliunde. p̄uēit ex
cursu vl' fortūa seu industria. excepe
res q̄ ab imatore vl' augusta donāt q̄
q̄si castrēse iudicant. C. ꝺ bo. q̄ lib. l.
cū multa. idē dicit ꝺ donato a rege.
qz statutū loquēs ꝺ iperatoꝛ gnāl'r i
hz no. p ino. i. c. sup qbusdē ꝺ ꝺ. fig.
dñū siue p̄cetarē lz p̄ hz vsūfructū
aliq̄ sibi ret̄ vl' reliquatur hoc pacto
vt ad p̄tes ñ ptineat vsufructi'. vl' ni
si succedat filī' vna cū p̄te i hereditate
tis vl' sororiꝫ. Vel nisi q̄n p̄ nolunt
assentire filio adeūti hereditatē aliquā
Vel nisi p̄ cōmiserit icestas nuptias
Al' nisi p̄ min' legitie diuertēte. i. di
uortū idebite facīēte bōa filij applī
cent. isti. i. p̄ qō p̄so. no. acq. §. sācmī i
gl. itē si filī' recipit dotē p̄te ñ p̄senti
ēte nec se obligāte hz bar. i. l. ꝺ. ff. re.
amo. qz i istis p̄i ñ acquirit vsufructi'
nec qcq̄ aliō. Sz si cū emācipauerit
media po vsufructi' illoz bonorū ad
uēticioz remanebit apō p̄tes solū te
in. d. §. sanctū. sz si p̄mortuat filij erit
spāl'r ꝯ totāl'r. nec cōcabit cū aliis frī
b'. Si aūt filī' p̄mortuat anteq̄ p̄ to
tū erit p̄tis nisi filios reliquit. nā tūc
filij erūt loco patris. Añ dicit text. in
d. §. sanctū. Si id qō suis laboribus
vel ꝓspera fortuna ei accessit hoc in
alium peruenet luctuosum ei fiet.

¶Tertiū dī castrēse qō a parentib' 3
cognatj aut alijs vegēti in militia do
nat. vel qō ipe filius familias in mili
tia acquisiuit qō nisi militaret acquisi/
rus ñ fuisset. nā qō erat ꝯ sine militia
acquirit. id peculij ei' castrēse ñ ē. ff.
de castrē. pec. l. castrense cum ibi no.

¶Quartū dī q̄si castrēse qō acquirit 4
a viris dilectissimis. p̄tonis cā. z. viri
duodecimis memorabilib'. i. nōrijs
ꝯ agentib' i reb'. nec ñ magistri studi
oz. ut balii artiū. archiatri. q̄. i. medi
cis reliq̄is q salariā vl' stipēdia rei
p̄te publica. C. ꝺ iof. te. l. cū ātiq̄s. ex
ꝺicti pz q' notarij cōes ñ acquirūt q̄
si castrēse. sz solū notarij cōit vl' dño
rū aut officialiū q ꝺberēt hre salariū
ꝺ publico. Idē dic ꝺ remigib' nauiū
p̄tonis aut aliis officialib' nauium q
q er eā publica hoc facūt. l. i. ff. ꝺ
no. pol er te. mi. Sec' er eā p̄uata.

¶Sz qd er acquisitis p clicos. filio 5
familias. R. q' res oēs quolibet mō
ad eorū dñium ueniēteo habebunt

suas ad filiudine castrensis peculij
ita q ō ipis ad libitū disponē poterit
tetari legituna legata filijs vl' parē
tib⁹. vt in auc. ō san. epi. §. ploytero
ponitur. C. de epi. & cle. auc. p:elbyte
ros. Quod limita verū nisi acgran
tur ex bonis eccliē vl' et⁹ intuitu. qz
tunc nō poterūt disponere. de quo
dic vt. ō. clericus. xiij.

6 Utz acgsitū p muratores: aut car
pentarios & altos laboratores in re
bus cōibus q ēt hñt salariū ex publi
co sit q̄si castrēse. R. q nō. qz nō soluz
requirit q id q acgrunt. sit ex publi
co. sed oz q sit ex publica cā. vt puta
publico offō aduocatōis notarij cōis
vl' officialiuz & hmōi alr nō erit q̄si
castrense. Saly. tñ in. l. fi. C. de inof.
test. tz q ingenuerij dñoz vel cōis id
qō acgrūt hēbunt. p quasi castrense

7 Sz nūqd aduocati ger aduocatō
ne aliqd acgrūt ñ ex publico sz a cli
ntio hēbūt. p castrēli. R. fm bal. i. d.
l. fi. q̄ lic. qz cedu loco publici sala
rij. Et q̄ eis hodie ñ. soluit ex publi
co. l. fori tui. C. ō aduo. diuer. iu. tibi
d. Bar. q̄ sil' erit quasi castrēse idq
acquirūt assessores fm glo. ibidem
Idē dic fm bar. i. l. si mulier. ff. ō ca
strē. pe. ō relict⁹ aduocato. p emēdis
libris vl' eq̄ cā eūdi ad offā. & hmōi.

8 Utz dōatī filiofamiliarū militi. ad
uocato aut aliud offīm publicum ha
bēu sine alia exp̄ssiōe sit castrēse. vel
q̄si. R. fm Bar. in trac. de duobus
fratrib⁹ q̄ aut donauit res neceſſarie
militie siue apte. vt equus ⁊ arma mi
liti. libri aduocato. tūc i dubio dicēt
esse castrēse vl' q̄si ⁊ q̄cūq; donēt eis
dez. l. miles hetrua. ⁊. l. castrēse. ff. ō
castrē. pecu. si aūt donāt ea q̄ nō sūt
apta ad militā non erit castrēse ēt si
exp:esse dixerit. vt. l. si forte. ff. ō cast.
pecu. ⁊ qō idē tz Dyn. ⁊. C. eo. tu. l. i.
⁊ hoc verum nisi in duobus casibus
Primo⁹ q̄n ille q donat solū ex mi
litia vel aduocatōe ⁊ hmōi nouit esse
Secūdus cāus est q̄n talia donata sz
nō sunt apta ad militiā vel aduocatō
nez tñ dauit exp̄sse vt vendant & emē
dis armis. libris. ⁊ hmōi necessarijs
ad. d. publica officia. Alia vo. q̄ sūt
ēe apta ad militiā ⁊ ad alia vt seruē
tunc si sp̄aliter nominatim ad ipsa
sint data sic erūt q̄si castrēse. secus si
simplr sine exp̄ssione. qz nō erunt ca
strēsia. nisi vt dictū ē sint data a noīo
solū. ex militia. l. si militi. ff. de ca. pe.
⁊ q̄ no. Bar. in. d. l. si forte.

9 Quid ō donato⁹ filiofamiliaꝫ qui
nō est miles nec i aliq̄ publico offō
cū ista exp̄ssiōe q̄ sit ei castrēse vel q̄
si. R. fm bart. i p̄dicto tractatu q̄ sz
appositio taliū vbox nō valeat nisi
vt sit aduēticiū. vt. d. l. si forte opabi
turtñ vt p̄si non acgrat vsusfructus
qō p̄t facere donāo. vt. C. de bo. q̄ li.
auc. excipit. ⁊ sic sz vitiet exp̄ssū. nisi vi
clak tñ tacitū. l. i. ff. q. mo. pi. f'yp. so.

10 Utz libri ēpti a p̄te filio suo sint
q̄si castrēse. R. fz Bar. in. d. tractatu
⁊ in. l. j. §. nec castrēse. ff. ō col. vo. q̄
aut p̄ tradidit ⁊ se donare exp̄essit
⁊ tūc si filⁱ⁹ erat aduocat⁹ acgrit libi i
q̄si castrēse. l. j. C. de ca. pe. ⁊. l. castrē
se. ff. e. Nec p̄ poterit sic datū reuo
care. l. si fili⁹. C. fam. hēr. Si vero nō
erat doctor: ipe donatiouis. sed scola
ris nō pōt dici q̄si castrēse. qz condi
tio psone hoc nō patit. Mā scolares
nō gaudēt priuilegijs q̄ magistri ⁊ do
cto. l. i. in fin. C. ō sta. litte. Et facit qō
no. in l. fin. C. de iurisd. om. iudi. qō
verūz intellige nisi ante mortem pa
tris pplcuisset studiū suū. qz sic cepit
q̄si nullare ⁊ tūc erūt quasi castrēse.

l. siue

l. siue emācipatis filijs. C. de bo. ⁊ l.
donatōes in pcubinas. §. pater. ff. e.
Mo. tñ q̄ sz nō fuerit doctor nec ef
fect⁹ an mōtē p̄ssi p̄ ei ñ emācipa
to libros dedit. sz eos nō est adeptus
nisi post emācipatōez q̄ erūt sui. qz
p̄firmatur donatō. d. l. siue. ⁊. d. §. p̄
Idē dic de q̄cūq; donato a p̄e filio
emācipato. vl' ēt si emācipato si mō
emācipat⁹ volūtate p̄tis possedit qō
erūt filij. nec p̄ postea poterit reuoca
tenuisset donata an ea ꝑ volūtatē pa
tris. Sil'iter idē dic q̄ p̄firmat. di
cta donatio mortē. ēt si non erit ipse
erūt sua. nec cōcidabit cū fribus alijs
l. filie. C. famil. herc. fm opinionē ap
probatā i gl. d. l. siue. Aut p̄ si ñ tradi
dit nec exp̄ssit se donare. ⁊ sic sz eme
rit nōie filij sui nihilominꝰ erūt pa
mortē patris. l. i. in p:in. C. de ca. pe
cu. regrif. n. traditio vt videat dōare
l. ij. C. si qs sibi vel alte. qō si nescit.
an donauerit vel ne tūc fz Bal. i ad
ditionib⁹ ad p̄fatū tractatū Bar. ad
p̄fecturas est recurrēdus fm ea q̄. ꝑ.
dicā in. §. xxxij. Aduerte hic fz bar.
i auc. ex testō. C. de col. qō donatum
a patre filio emācipato ē p̄fereñ. p⁹
mortē ⁊ ꝑputabit in eius p̄te. Sz tu
natū filio exūti in sua p̄te sz nō va
leat in vita ipsi⁹ patris ꝑ assumit si
vi post mortē ⁊ bz vtz legati. vt i
l. in dōatiō ib⁹. C. ad. l. fal. ⁊. l. dona
tiones. la. i. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo
⁊ sic legata. ⁊ fideicōmissa ñ p̄ferūt
l. pe. C. de colla. sic nec talis donatio
fallit doc⁹ trib⁹ casiꝰ fm⁹ q̄s emer
git tñ q̄ p̄ hoc exp̄ssit. Tertiꝰ q̄ dedit vt
p̄dict⁹ peculio. l. si donatōe. C. ō col.

11 Utz oē acgsitū ex pecunia patris ut
a filiofamiliaꝫ sit p̄fecitiū. R. fz bā.
i p̄dicto trac. ⁊ in. l. cum oz. C. ō bon.
q̄ li. q̄ id qō acgrit filius familiaꝫ ex
bonis patris siue sit pecunia siue sint
possessiōes sibi ab eodē date sin labo
re ⁊ idustria sua. puta dādo possessio
uē alteri colono vl' pecuniā merca
tori. ex q̄ hūit ō lucro tale lucr̄ erit
p̄fecticiū. Sz id q̄ acgrit p̄dictis bo
nis ex labore suo sub idustria. puta
laborādo agr̄ p̄dictū vl' negociādo
ō pecūia p̄dicta sicut lucr̄ q̄ sit ex pe
cunia. p pte attribuit p̄sone lucrātt. ⁊
p pte pecunie. l. i. C. p soc. ⁊. l. si nō
fuerit. §. t. ff. e. sic tale lucrū erit. p pte
q̄ debet possessiōi vl' pecūie p̄fecticiū
⁊. p pte q̄ debet opi p̄sone lucrantis
erit aduēticiū. d. l. cū oz p⁹ p̄n. vbi pz
q̄ oē lucr̄ pueniēs ex p̄sona filij est
aduēticiū. nec ob. l. si ita. §. fi. ff. ō vs.
⁊ ha. ⁊. l. p seruū. §. fi. ff. de ac. re. bo.
q̄s allegat Spe. q tz Jrīū q̄ loquūt
i suo q acgrit dño ex ope p̄sone sue
⁊ hoc tene nisi ex pecunia p̄tis fecit
set vsurā qz sz gl. i. d. l. cui oz teneat.
Jrīū tñ in tene cū Bart. ibidē q̄ tale
lucr̄ nō erit nec p̄fecticiū nec aduēti
cū. sed totū restituē p ipz filiū ⁊ gl. i
tellerit q̄n vsure licite erāt ō in. cui.
q̄s hodie nō est. c. sup no. de vsuris.

12 Utz filiusfamiliaꝫ q lucraꝫ vigoꝝ
statuti ex morte vox sue dotē vl' ptē
tetrat bēre. p aduēticio. R. fz bart. i
d. tract. q̄ aut filiꝰ sustinet onera mi
nonij de lucro sue p̄sone. ⁊ tunc fi
lio erit aduēticiū. si vo' nō ipe. sz p̄
sic erit p̄fecitiū. Et sic itellige opin.
Dy. in l. si cū dotē. §. nūc trāsgredia
mur. ff. so. ma. q sz q̄ ñ ē aduēticiū
sz cōcidabit post mortē p̄tis cū aliis
fratrib⁹ p. l. ult. C. fami. ber. Si vo p̄t
p̄ ꝑpti filiꝰ sustinet. tūc p rata oner⁷

5

partis erit,pfectiuū ꝙtis aduēticius l.fin ꝛ si qo.§.i.ff.de vsufr.ꝛ.l.si seruꝰ cōis.§.fi.ff.de stip.seruo.

13 ¶ Utr donatū vel relictus ab exneo filiofamuli is sit aduēticiū.ꝑ.fz bar. i pdicto trac.q aut datū est ꝓtēplatōe patris ꝛ sic erit pfectuciū. Si vo datū ē ꝓtēplatōe filij sic erit aduētic um i.l.fin si plures. §.arrogato. ff.de vul.ꝛpu.subst.ꝛ.l.additō.ff.de acq. her.ꝛ.l.fin ꝛ si qd donet.ff.ō vsufru. ꝛ no.glo.in.d.l.cū.oz. Si aut nō apparet cui ꝓtēplatōe sit datū. deprehēdit er futuro cuētu pu. qñ religt filio vt pmortē pris hēat sic plumit q ꝓtemplatōe filij. Si vo vt mī viuēte pre sic plumit ꝓtemplatōe pris dani. Si er ope ꝓhēdit puta filius facietdo mercātiaz acgsiuit amicitiā cū aliq er q aliqd sibi donauit. qz tūc erit sibi aduēticiū.l.socū q.§.fi. ff.p so.tibi ē cāuf explsus qz ꝓtēplatione filij. Jo.no.q oēs.ll.q dicunt inspicieū.cui ꝓtēplatōe vebent itelligi de cā pria.d.l.socū. qñ in dānū acgrētis nō ꝓsiderat cā remota.l.fi. ff.de piu.cum emā.libe.sed bene ꝙ tuz ad cōmoduz.l.si forte.ff.ō ca.pr.

14 ¶ Utr oē acgsitū p filiūfamilias sit plumēdū ex bonis pris i dubio ꝛ sic pfectuū.ꝑ.Bar.vbi.ō.q aut resultat suspicto velicti nisi sic plumat puta qz filia plumit turpiter acgsiuisse. qz alr nō potuit hēre. ꝛ sic credet ex bois pris acgsitū. vt suspicto velicti cuitet.l.si vefunct⁹.C.ar.int.ꝛ i.l.gn tuo.ff.ō do.iter vi.ꝛ vr.ꝛ.l.si vroz noic.C.e.Aut suspicto velicti cuitat ꝛ sic plumet ex bonis filij.d. legib⁹ Elnt nec cuitat nec ozit plump.ōlicti ꝛ sic recurrem.est ad ꝓecturas.C. de epi.ꝛ cle.auc.lnia.Et hec oia sūt seruāda et i plato intoꝛe vroꝛ ꝛ hmōi q circa bōa alioꝝ ēsank i ꝓscia licet gl.i.d.l.et ꝛ in.d.l.cum oz alr dicat

¶ Utr donatū filio a pre sit aduēticiū. ꝑ.Bar.vbi.ō.q aut pcesserunt merita filij q si exne⁹ fecisset ei dōat set sic dōatio tz a pncipio ꝛ erit ei aduenticiū. vt tz gl.C.de inof.test.auct. vñ si parēs.Et ꝓcordat Jac.bu.Aut nō donat pp merita tz vt filio ꝛ sic est simpler donatio q non valet nisi mā te cōfirmetur. vt.ō.patuit.§.r.

15

¶ Sz ad qd vz dcm peculiū aduēti ō cium filio vt dictū ē vsfruct⁹ sit patris nec de eo pōt dispōere nisi vt.j. religiosus.§.lvi.ꝑ.q nō valz vt pmortē pris nō teneat cōicare cū alis frib⁹ tz erit spālis suus.l.fi.C.ō col. Peculiū vero pfectuciū ad nihil vz filio nisi ad hoc ne publicet in cuius q alia bona pris publicant. vt in.l.fi finita.§.si de vectigalib⁹.ff.de dam.i fec.qō tibi no.Bar.post mortem tū patris erit cōe cū aliis fratribus.

¶ Utr de peculio castrēsi vel qñ filiusfamilias possit testari ꝛ ad libitū disponere. ꝑ.q sic fz oēs doc. qz illud acgrit sibi ꝛ q ad dnuz ꝛ vsufr. nec illud cōicabit cū frib⁹ post mortem patris.d.l.eti antiquus.C.ō inoff.test.ꝛ multis alijs.

16

¶ Utr pecunia data filiofamilias a pre.p studio sit ei iputāda p⁹ mortē pris in pte sua ab alijs frib⁹tpe dnōis.ꝑ.Bar.i.d.tr actatu q si apō patrē nihil erat q eēt filij nō imputabit ei i ptē.l.q pr.ff.famil.her. Si vo apō pres erat pecunia filij ex castrēsi vl qsi peculio tūc i dubio pūtatur q pr admīstratorio noie egerit id de pecunia ipsius filij.ꝛ sic iputabit ei i ptez facit q no.i.l.fi.C.de do. ꝓmi. Sz iudicio meo mihi vr distinguendū vz si pr ōdit.p cā necessaria

17

¶ Utr tpe diuisionis fratrū remāt ꝛ alia ornamēta. ꝑ.dal.vbi.ō.i.l.i ff.so.ma.q ō ꝓsumptio filiꝰ ñ tenetur nec alr ff posz dicē ego ducā me az tūdez expēdaz de cōi nisi pr alr cauerit i testō.l.iij.§.fili⁹.ff ō mun.ꝛ her.De ertāb⁹ āt vt sūt vestes ꝛalia vtidianū vsuz nō pferr sz sunt vroris ꝛ a pncipio tenuit donatio iter socios vr.ꝛ.l.si vos cū sua gl.ff.ad.l.falci. Si vo si sunt necessaria ad ꝙtidiē nū vsuz sz sunt ꝓciosa.tūc illa ꝙia si dēnt ꝓferri.l.illud vestimētuz.ff.de

18

aut voluntaria.vt.ō.Legati.§.xxxi.

19 ¶ Qmd si pr vēdit pecuniā filio ꝓ medijs libris ꝛ ipe lusit vl meretri cib⁹ expēdit. ꝑ.fz Bar.i anc.q locuz.C.de colla.q post mortē pris cōputabit ei i suā ptez ar.d.auctē.licut mulieri q passa ē ꝓsumi dotē ꝓputabitur ei in ptez suam.vt i.d.auc.qō locū Idez dic de donato,p emācipatione a pre filio q erit ꝓputandū ei tpe diuisionis ꝑm bar.i.l.i.§.nec castrēse in.l.vt liberis.C.de col.

20 ¶ Utr filiꝰ incepit studere vinēte pre de ei⁹ mādato possit p⁹ mortem pris ō cōib⁹ bōis pficere studiū. ꝑ. erga filiū inceptū eatenꝰ obligat heredē quatenꝰ pr erat obligat⁹.l.ꝛ sifilio.ff.ō mu.ꝛbo.tūcta.l.honoreo.§. bit.ff.fa.her.pp q ꝓcludit bal.i add. ad.d.trac.q si vult pficere studiū faciat ō suo vl si vult doctorari silr faciet de suo qz est non⁹ actus.l.si seruus legat⁹.§.fz si cū mihi ex testō.ff. ō le.i.nec ffeo ei tenētur si nolunt.

21 ¶ Utr tpe diuisionis fratrū remāt ꝛ alia ornamēta. ꝑ.dal.vbi.ō.i.l.i ff.so.ma.q ō ꝓsumptio filiꝰ ñ tenetur nec alr ff posz dicē ego ducā me az tūdez expēdaz de cōi nisi pr alr cauerit i testō.l.iij.§.fili⁹.ff ō mun.ꝛ her.De ertāb⁹ āt vt sūt vestes ꝛalia vtidianū vsuz nō pferr sz sunt vroris ꝛ a pncipio tenuit donatio iter socios vr.ꝛ.l.si vos cū sua gl.ff.ad.l.falci. Si vo si sunt necessaria ad ꝙtidiē nū vsuz sz sunt ꝓciosa.tūc illa ꝙia si dēnt ꝓferri.l.illud vestimētuz.ff.de pec.nec pōt dici q morte sit ꝓfirmata donatio qz nō plumunt dō ata.sz dicat mat⁹ vester dōat vobis istam coronā vl brocatū. sed ad vsuz concessa.l.morē in fi.ff.de dōa.inter vi. ꝛ vr.Silr dic i fact,p filia.l.cū hic stat⁹.§.ofo.ff.e.ꝛ p pdictis fac.l.fi. ff.sol.ma.ꝛ qō dicit bar.in.l.si vt cēto.ff.cōmo.Zing.tū in.l.si ex re dūs. ff.ō stip.ser.p gl.ibi posita determinat q vestes lugubres date mulieri b⁹ efficiunt ipaz de dote vo data filie filij ab auo ipsi⁹ quo ñ sit cōicāda vide.§.vos.§.xxi.

22

¶ Utr expēse fcē a pre in peculio si lij aduēticio sint cōicāde iter frēs p⁹ mortē pris.ꝑ.fz bar.i.d.trac.q aut fuerūt necessarie vl ad ppetuā vtilitatē.ꝛ tūc filio iputabūt.l. fi.§.fi.C. ō bo.q li.ꝛ l.iubem⁹ ad tre.nisi pr fecisse aio nō repetēdi.ar.l.si i grea.ff. de ꝓdi.ind.q si de aio nescitur tunc si sunt parui sumpt⁹ plumentur dōa ti.l.si seruus.ff.de dona.inter vir.ꝛ vr.Si sunt magni sumpt⁹ ita q excedant fructuū ꝙtitatē.tūc vī habuisse aliqz repetēdi sicut si in cā alimēto ruz vl simili expē dissz.l.nēsem⁹.§.p terea.ff.de nego.ge.Sec⁹ si nō excedercut fructuū ꝙtitatē.qz tūc vī dōasse.ar.d l.fi.§.si āt res.C.ō bo.q lib. i expēsis tñ qō,facit vir in reb⁹ vroris gra fructū qrēdoꝝ ꝓseruādoꝝ ꝛ colligēdoꝝ sine vlla distictōe hdi fa. l.fi.ff.de impē.ꝛ nō repetet ab vroꝛ vel ei⁹ heredib⁹.In alijs aut si sunt modice nō repetunt.l.oio.ff.ō ipē. Si sunt magne repetet. d.l.oio vbi aliā et ponūt exceptiōes qs omitto qz pax ad nos. Sz i ꝓscia sequere q dixi si vo dicti sumptus nō fuerunt necessarij nec ad ppetuā vtilitatez. sz solū ad fructuū vtilitatē tūc nō sunt

cõicãdi.q; onera ptinẽt ad eũdẽ pa
trẽ ꝛ erpẽse.ꝛ ẽt idẽ dicẽdũ.ꝺ eo q; er
pẽdit i dotiꝫ ꝛ collectꝫ eiꝰ hẽat vsũ
fructũ.l.si pẽdẽtes.§.ſꝫ ꝛ si qd.ff.ꝺ
vsufcu.ꝛ.l.neq; stipẽdiũ.ff.de ipẽſ.
Nec ob.l. vnica.§.ſꝫ nec ob ipẽsas.
C de re. vx.ac.q; vir hꝫ dotẽ ꝓpter
onera mrimonij.ideo nõ ꝺꝫ grauari oneris impẽsaꝝ. Nec hoc erit i alio
vsufructuario q; simplr habꝫ er alia
cã.vt er ℞ctu vel quasi his ꝓcedat
Bal. vbi supra.

23 ¶ Utꝝ pre obligãte se ꝓ delicto fi
lij sit totũ ꝓpatiũ in pte dicti filij
post mortẽ patris. an de tota hfdita
te cũ aliis fratrib⁹ ℞. Bal. vbi.s.q;
si pater hoc fecit duct⁹ naturali pieta
te sic oẽs fratres dẽnt ꝓ parte sua su
stinere.l.l:ꝺ captus.ff.ꝺ capt. Sꝫ si
facit ex necessitate. puta dictãte h̃ sta
tuto. vt not. gl. sup ℞ica. C. ꝺ decre.
decu. tñc nascẽt nalis obligatio inter
patrẽ ꝛ filiũ ex tali gestiõe negocioꝝ
eiꝰq; transit ad heredes ꝛ nõ soluet ꝺ
parte sue ꝛ nõ de cõi.l. igitur. ff. ꝺ li.
cã. ꝛ qꝺ notãt doc. de eo q; cogitur
soluere ꝓdẽnationem alteriꝰ in.l. if.
§. fi. ff. de .ꝺ. ob.

24 ¶ Utꝝ patre dãte dãnuꝫ in bõis ad
uẽticijs filij teneanꝰ fratres emẽdare
de cõi. ℞. fꝫ Bal. vbi. s. q; aut dila
pidatio est solũ fructũ. ꝛ sic nõ tenẽt
d.l. cum oportet. ¶ Ꝺ limita verum
qñ pf hꝫ vsũfructũ in dict⁹ bõis sec⁹
qñ ille q legauerat, phibuit vsumfr.
qri patri qꝺ ꝑt fieri. vt tꝫ glo. i auc.
vt liceat matri ꝛ auie. ꝛ i auc. ercipiẽt
C. de bon. que lib. q; tunc tenerentur
Si ꝟo dilapidatꝰ ꝓcernit retꝓtuã
ꝺteriorationẽ vl stollerabile ſeliõꝫ
sic ẽt tenẽt. d.l. cũ oꝫ. §. ſꝫ cũ tacitas

25 ¶ Utrũ ꝺbituꝫ ℨctus post mortem
pris ab vno fratrũ sit soluẽdũ ꝺ cõi
℞. Spe. li. de iu. qꝺ nõ nisi ℨctus sit
rõe cõis vtilitaꝫ vl societat. silr. nec
ꝺos ꝺꝫ solui de cõi nisi sic vsa i cões
vtilitatẽ. Idẽ dic de ꝺdẽnatiõe solu
ta ꝓmũ q; nõ soluet. de cõi nisi ma
leficiũ fecisset, ꝓ cõi vtilitate scientꝭ
socijs ꝛ acceptãtib⁹ i cõi ei⁹ vtilitatẽ
q; sic ẽt cõis. q; ex quo spõte sunt
perũt lucrũ hẽbunt ꝛ dãnuꝫ ꝓdẽna
tõis. Si ꝟo ignoraãter acceptauerũt
lucrũ fem̃ inuste tunc socꝰ auferret
illud ꝛ satisfaciet. l. si igit. ff. ꝓ soc. ꝛ
sic ẽt iple solꝰ soluet ꝺdẽnatõem ẽt
si essent socij omniũ bonoꝝ ℞ Spe.
vbi. s. ꝛ lꝫ de iure ex quo cõicauit lu
crum illicitũ nõ posset illud auferre
nisi post ꝺdẽnationẽ. l. qꝺ. n. ff. ꝓ
soci. Nihilomin⁹ qñ sacerdos inui
rit ei vt satisfaciat illis qꝺ lesit. iteilli
git nõ solũ his ꝓtest. sed ẽt sententia
lata. ꝛ sic ꝺceptuꝫ sacerdoꝺ ẽ senten
tia fm Host. in. c. fi. de sepul. simili
nullitãs militet de suo vl maritãs fi
liã vl teneꝫ filiũ in studio faciãt de
suo nisi aliter sit ꝓuentũ iter eos. l. si
socius ꝓ filia. ff. ꝓ socio. ꝛ recitat
Bal. l. ꝺ. l. si patruꝰ. C. cõia vtri tu.

26 ¶ Utꝝ lucrũ qꝺ facit vnus fratꝝ cũ
pecunia hereditaria mercãdo sit cõi
cã ꝺũ cũ aliis ffrib⁹. ℞. fꝫ Bal. vbi
s. in. ꝺ. l. si patruꝰ q; aut fecit noie cõi
ꝛ sic cõicabit aut fecit noie ꝓpio. ꝛ
sic nõ cõicabit. l. ticiuꝫ ꝛ meniꝰ. §.
alteꝝ. ff. de admi. tu. q; terꝝ est nisi sit
tutor vel curator alioꝝ fratrum quia
sic lucrũ qꝺ fecit et prima mercãtia
ẽpta de pecunia cõi ꝺꝫ esse cõe. l3 no
mine suo fecerit. Aliud aũt lucrũ q;
fec ꝺ pecunia emptõꝝ iterata ꝛ noie
suo erit suũ. ꝛ nõ cõicabit. Idẽ dicẽꝺ
illo q negociat de pecunia minoris
aut eccℓie. vt in. l. si vt. ꝓpõis. C. ꝺ re
vẽ. Si ꝟo nesciẽs cuius noie fecerit

dic si ꝓtinuauit negociũ solitũ cũ alio
fratre mortuo supstitib⁹ filijs fratris.
idiuisi ibi stãtiã posidẽtib⁹ sic vi cõi
noie fecisse. ar. l. nã ꝛ seruus. ff. ꝺ ne
go. ge. §. si uino. si ꝟo fecit negociatõ
neq; insolitã sic ꝓsumetur q; noie, ꝓpio
nisi ex libro rõnum aliꝺ apperet. cõ
cor Bar. in. d. l. si patruus.

27 ¶ Quo in dubio cognoscẽt ℨctã so
cietatẽ tacitã inter fratres vel q̃cũq;
alios q filijs stãt ita q; oia lucra sint
cõicãda. ℞. fꝫ Bal. i. d. l. si patruus
q; ℨtus null⁹ ipoꝝ negociet. ꝑt tñ er
actib⁹ apparere social effect⁹ sicut ẽ i
ter nobiles q nõ faciũt q̃sturial mer
cãtias tñ q̃cũq; salaria q̃scũq; ꝺotes
acgrũt i cõi ꝓferũt vñ nemo põt ne
gare eos cẽ ꝛiales actus er qb⁹ ꝓsu
mit intẽtio ꝛ voluitas vt dñi Iac. de
ar. Ri. ꝛ Hi. ei⁹ discipuli. Ad q̃stiõ
tẽ ergo actuũ est recurrẽdũ. Nã i ta
buł ꝓsumit mẽs qualis er actib⁹ col
ligi põt. ar. l. duo frẽs. ff. ꝺ acq. her.
ꝛ l. reꝓhẽdẽda. tu magis ea. C. ꝺ ist.
ſubsti. Silr dico fꝫ cũdez bal. vbi
s. q; ꝓsumitur ℨcta. si vn⁹ negociatur
ꝛ alter q̃cũq; sibi euenũt puta ex red
ditu ꝓbẽdeꝰ er ꝺotib⁹. ꝛ hmõi põt
i cõi ꝛita faciũt hincinde. Itẽ ꝓsumit
societas ẽ er actib⁹ i vna mercantia
vel arte ꝛ alter in alia. vt i aduocati ꝛ
tabelliõib⁹. Nã lucroꝝ cõicatõ soci
etatis est ℨctio seu ichoatio. Simili
dicit idẽ Bal. vbi. s. q; si vn⁹ hꝫ cu
rã dom⁹ ꝛ ali⁹ ẽt aduocatus. vl alr
lucraret ꝛ poneret in ꝺonum vl ℨ
cta societas. Idẽ dicit si vn⁹ ẽ maior
ꝛ alter mi⁹ ꝛ pupill⁹ hꝫ tutoꝝ q cõi
cãt ꝛ ei cõicat. Idẽ dicit q; si act⁹ sũt
vniformes societas restringit tãtuꝫ
ad questus qui ueniũt ex ipsis fꝫ i ac
tibus diformib⁹ ꝛi ℞ varietatẽ hñtt
bus ꝓsumit societas generaliter ℨc
ta nec ꝓsidero an vn⁹ plus lucret ꝛ
alter min⁹ in hac generali societate.
fꝫ eq̃liter oia sunt pcẽda. l. si soci⁹ ꝓ
filia. ff. ꝓ so. vñ ꝓ clarior itelligẽtia
no. q; societas tacita vel erꝑssa: aliq̃
est oiuꝫ bonoꝝ ꝛ tunc est qñ erꝑs
se agit q; sint socij oium bonoꝝ vt ẽ
ter. i. l. iij. §. i. ff. ꝓso. cõ. l. cõi. eo dẽ
¶ isti tales cõicant omnia q̃ acquirũt
er quacũq; cã laborando vel nego
ciando siue ex ꝺonatꝫ siue ex legatis.
siue ex hereditate ꝛ hmõi. Itẽ stipẽ
dia que ꝺant militib⁹. l. qui stipẽdia
C. de pcu. ꝛ salaria q̃cũq; hñt ex ca
strẽsi vl q̃si. l. cũ duob⁹. §. idẽ papi
nian⁹ al⁹ est lex. ff. ꝓ soc. ꝛ in isto cãu
fr tenẽt maritare filias alteri⁹ fris ni
si aliꝺ erꝑsse actũ sit. l. si soci⁹. ꝓ filia
ff. ꝓ so. nõ tñ tenẽt cõicar q̃ acgsiuit
illicite neq; tenẽt condẽnationem ꝗ
ꝓ ꝺo sua culpa alter ꝓmeruit. Ali
q̃ ꝓbitur societas generalr oia que
stus vl q̃st⁹ ꝛ lucri qꝺ tñ ẽ ꝺicẽ sicut
oia q̃st⁹. l. ſꝫ si additiaf. ff. eo. ꝺ qua
logf. d. l. cohiri. cũ q̃cq; le. se. ꝛ isti
cõicãt oia q̃ ꝓuenit er opa. i. soler
tia alteri⁹ fꝫ ñ ꝺonatões simplicẽ siue
cã mortis vel legata vel hereditatem
nec debita alteri⁹ nisi q̃ sint cã quest⁹
vl societatis. Aliq̃n sũt socij certe rei
s. ꝓuiẽdi qz vnusq; ad vnũ pane ꝛ vi
nũ vl certe negociatõis vl lucroꝝ q̃
ꝓsequũt lꝫ i diuersis negociationib⁹
vel operib⁹ er qb⁹ lucrãt q̃ꝺ aliq̃n
alt põat opaz alt pecuniã aliq̃n. vtrũ
qz de qb⁹. ſ. societas. i. Et ex ꝓdictis
poteꝫ itelligere optime istam mãm.

28 ¶ Pone q; duo frẽs rustici colẽtes
terras vn⁹ hꝫ filios scindentes terrã
alter nõ quo diuidẽt fructꝰ ꝓuenie
tes ex cultura. ℞. fm Bal. in. d. l. si
patruꝰ q; diuideꝝ i capita. qz societas
respicit capita eorum qui operas po

sunt i societate illud limita vez q̄ ad lucz qō vtrēq; pſone. ſz quo ad lucrū q̄ debeāt hob⁹ rel terre q̄ sunt cōia nō diuidēt oer capita sed in stirpes ſm eundē Bal. in quodā ꝓsilio ⁊ bar. i d.l. si patruus.

29 ¶ Quid si sint duo ffes q̄z vn⁹ ponit opaz alter pecuniā i societatē ⁊ cāu oīa ꝓdicta fiant. R. ſm Bal. vbi s q̄ ille q̄ posuit opas tenet alteri ad medietatē capitalis. p.l. cum duob⁹ §. in societa. ff. p soc. ⁊ ēt ita ⁊ Jac. de are. i.l.i.C. p so. gl.i.d.l.si patru⁹ ⁊ Jrum. Sed tu tene q̄ dicit Societas. ꝓmo. §. r.

30 ¶ Utz lucrum vnozis alteri⁹ ffis sic cōicādum. R. bal. in.l.si vnoz. C. de ꝓdit. inter. ⁊. d. Ubal. ó pusio i.l. cum duob⁹. ff. p soc. q̄ aut mulier eadē opa facē sic hoies i laborādo ⁊ sic de ipsa dz hēre ptē lucri ⁊ diuidet i capita vt. §. dcīm. ē ó filiis. aut v ē ererecet aliquā artē vl mere ſtā vl ē obstetrix vl ctrugicha. ⁊ tūc si ponebāt oīa lucra in cōi ⁊ silr vir Jcta ē societas q̄ milr cū viro ꝓt Jhere societatē ſz eūdē bal. i. d. l. si vnoz. ⁊ sic lucra erūt cōia aut vrōr dedebat separā lucz vl er alijs ꝓtectur] pz q̄ nolebat Jhē societatē tūc ó opib⁹ cōib⁹ ⁊ obsequibus q̄ fiunt a multerib⁹ i domo ſm qlitatē pſone vt facē lectū cochinam ⁊ hmōi nō ꝓt lucz ꝓseq; q̄ tenet op arī i domo in q̄ recipit alimēta. vt in gl. l. sicut. ff. de op. li. ⁊ Bal. l. l. gayo seyo i fi. ff. ó ali. le. ⁊ An. i. l. i. C. ó ſlegat. he. ⁊ i. l. si cū dotē. ff. sol. ma. imo si desisteret a talib⁹ obsequijs opt⁹ ꝓpue extimatōis pp factendā artē ꝓs lucri tal⁹ att] dēret cōicari vir⁹ ⁊ aliſs ffib⁹ ſm iudiciū boni viri q̄ limita vez nisi hēret alimentatore legatū. q̄z tunc nō tenet operari in domo dārius talia alimēta ſz Bal. ⁊ Ang. vbi. s. si aut vltra talia obsequia exercereť aliq̄ artē ⁊ ipsis lucratur pōt sibi retinere tāq̄ ꝓpriū ⁊ nō cogit cōicare q̄ no. p ītelligētia eoz q̄ dico. ſ. vroz. §. ff. ⁊ qō dixi de vxore idē dic de filiaa⁹ alteri⁹ ffis excepto q̄ acgrent patri ⁊ solū illud lucz erit eis aduenticū.

¶ Utz ffes q̄ sunt socij oīuz bonoz. ſi vn⁹ soz hēt filiaz posſit eas dotare de cōi. R. Spa. tz q̄ nō nisi sit pcīs i ter eos p.l. si soetus. p filia. ff. p soc. Idē tz Pe. ó pern. i. rtiij. ll. ꝓsilior Jrum tz Bal. i ꝓsil. qō incipit fecit tale. d. Ubal. in. d.l. cū duob⁹ argueno. q̄z Jo finaliter dicit q̄ qlibz ꝓtad hēt ere cui ptiz volneru. ſz iudi. meo i. opi. vt vior qū nō sūt socij oīū bonoz va ē tz op. ⁊ ſz hoc ꝓcord. ꝓdictos. vt. s. rrviij. §.

¶ Quid si vn⁹ ffruz dotauit filiaa alteri⁹ fratris sciēs ⁊ patiētis. R. q̄ poterit repetere dotes q̄z vtiliter gessit negociū. Nec ob. q̄ extrane⁹ dotando filiā alteri⁹ vt donare dādo dotē l. ex morte. C. de pac. ꝓmē. q̄z hoc truz q̄n solut hoc facit. Sec⁹ si cū ptē simul faceret ⁊ ita ꝓsulunt bal. i. d. cōsilio. vbi. s. hoc ītelligē q̄n nō ē Jcta societas oīum bonoz vt. s. patet.

¶ Utz cū ffes stāt simul p⁹ morte pfis ⁊ vn⁹ ó fructib⁹ laboz suoz vl de aliq̄ bōis posuit i domo p cōi vtq posſit repetere illō pl⁹ i diuisiōe R. d. Ubal. vbi. s. q̄ illi q̄ errāt sunt sui nisi Jcta sit societas ī illo. Si āt sunt ꝓsumptiue si ster eos erat Jcta societas ꝓmēdi q̄z viuebāt ad vnū panē ⁊ vnū tūc ñ hz ꝓsideratō ad illud pl⁹ q̄z societaſ iuſ ꝓsūpti ītelligitur vt ē cāus. i. c. si duo ffes ó ffib⁹ ó no. bñ. tue. i vli. fe. ⁊ hoc aō rōne ffnitaſ vl cohītationis ſz cōis mēse. ſz Bal. i. d. c. si duo q̄ no. q̄z q̄diana i ffib⁹ q̄z vn⁹ hz maiorē familiā altero si ó societas ꝓmēdi ñ erat inter eos puta q̄z vn⁹ miot iter q̄o ñ Jhiſ. l. ⁊ i ꝓdictis. §. fi. ff. p soci. vl alter furiosus vl ꝓdigus cui erat i terdicā admiſtratō vel mōach⁹ ⁊ silr tūc erpēse nō iputaſ iter ffes q̄ sūt facē. p alimēt. nisi. pactū q̄ ñ intēdit dōare. l. nēmi⁹. ff. ó ne. ge. vl nisi q̄z reddit⁹ cōes erāt sufficiētes ad alimēta ſz ꝓseruabat frumēta vt melio⁹ vēderet. vl q̄z nāli caritate nō tenebat alimētaſ ar. l. fi. ff. de pet. he. ſz bal. l. l. fil te cui⁹. C. fami. her. Idē q̄n ille q̄ fecit ipēsas erat pauptor vt no. l. l. alimēta. C. de neg. ge. p Jo. bu. ⁊ Bal. q̄z ꝓma caritas ſcipit a seipso. l. ꝓtio. C. de ser. ⁊ aq̄. ⁊ sic bal. i. l. pater no. C. de ne. ge. ſz ó rusticis. q̄z vn⁹ milta posuit i domo. p alimēt. q̄ pōt petet q̄n filijs alimētatis nō erat opeq̄les corrūdētes alimēta q̄z cōis rustici sunt pauptes q̄z oēs ē porcelus. vt dicit gl. i. l. illicitas. ó of. pfi. ⁊ raro hñt pecunias vt dicit bal. i. l. idē C. foca. Ideo nō ꝓsumit donaſ cū ipse nō hēat supflua q̄ no.

34 ¶ Utz cū vn⁹ ffruz pōt ītere sua p repatōe cōis pmonij vl emit boues. p colleg. ab possessionibus cōib⁹ posſit illō repetere. R. d. vbal. vbi. s q̄ sic erpēse q̄ ter. i. l. ex duob⁹. ff. ó ne. ge. ⁊ bal. in. l. filie. C. fami. herc.

31 ¶ Sūt duo ffes vn⁹ legitim⁹ alt⁹ spuri⁹ q̄ societatē Jhāt oīuz bonoz i vita pris ipsorum querit an moriēte R. Bal. i. l. i. C. p soc. q̄ sic ñ vt succēdo vl relicti. ſz iure societat⁹ q̄ no. ꝓcautela tu q̄ vis spurium succedē i hēditate cū legitimo vt facias eos Jhere societatē ſimul oīuz bonoz.

Ecunia aliq̄ñ capiunt largissime. p oi re mūdi. i. q. iij tocū. ⁊ i. le noies. ff. ó ꝓ. si. dr nois pecūie appellatōe rē significare. pcul⁹ ait vbi gl. rē. l. oēz q̄ sit vl cē posſit i pmonio to ⁊ sic rei appellatio latior ē q̄z pecūie vt. l. rei. ff. e. q̄z res sacre ⁊ liber hō q̄ nō pñt cē in pmonio sunt res sine pecunia. ſz stricte ⁊ ꝓpie pecūia recipiunt ꝓ pecunia numerata. xiij. q. iij. c. i. ij. ⁊. ff. ó le. i. l. talis scripi ſn. Scōz ēt q̄nor magros expōit toros regle beati Frācis. pecunia accipiunt ꝓ oi re q̄ qs vnſ ab aliq̄ ꝓ ꝓcio dādū vñ dicit q̄ nō ſz ffibus minorib⁹ aliq̄ recipe qb⁹ vtunt ꝓ ꝓcio ad aliqua emenda.

¶ Sz pōe q̄ aliqs vult dare ffi nil ⁊ non aliquā rez q̄ ff nō indiget nunq̄ potent eā recipe vt vendat. ⁊ de ꝓcio alia necessaria emat. R. q̄ non q̄z sic ēet recipe pecunia ſz bñ pt cāz recipe aio nūq̄ eā distrahēdi ipe ſz ꝓcuratorio ordis assignādi vt ipe eā vēdat vl i necessaria cōmutet q̄z sic nūq̄ ē pecunia q̄. ꝓhibēt i regula recipi q̄z dm ē in manu ei⁹. sed posſq̄z ē assignata. ꝓcuratori. Car. ó i clementi. §. porro de. ó. sig. dicit⁹ q̄ho die denarius ⁊ pecunia ꝓ eodem accipiunt. ⁊ sic exponit ó buz vel. p. i. ꝓdicta regula minoriz vt sit sensus ñ recipiāt denarios vel. i. pecuniam. ꝓ hibēdo cuiuscūq̄ generis monetā ſz magis plz opi. quatuor magros ⁊

¶ Utz mutuāo. r. in. auro tenear re ⁊ eipe in argēto tm̄ ipso multo vel i diuersa forma puta florēt nos. ꝓ senēsibus mutuatio. Gl. Jo. l. c. q̄sto de turcis. ā. colligēdo mētez Bart. i. l. paul⁹. ff. de sol. aut mutuauit deceē

libras in q̄tuor florēnis, & tūc tuffic restituere decē libras ēt i alia mone ta. qz vt extimatos illos florenos p decem libris vēdidisse sicut dicim⁹ i dote cuz traditur extimata. l. cū vobē C. de iur. do. & idē dic i dēposito aut fuit dictū mutuo vel dēpono decē libras i florenis & volo mihi restituō nez fieri i florenis tūc & pticulz & cō modoz ptinet ad debitorē seu dēpositarū. vñ tenetur restituere in florenis ꝑz extimationē extitez tpe solutionis fiende arg. d. l. cum dotem. Aut fuit simplr factū mutuū puta mutuo tibi centū florenos. tunc si eēt passurus aliqō dānū recipiēdo in alia forma nō tenetur recipe. d. l. paulus. Si vo nullū dānū ē passurus. Si vult restituere i eadē materia ꝑz in alia forma puta florētinos p senēsib⁹ sic recipe tenetur. vt in. d. l. paulus. Si in alia materia nō tenet recipere q̄ mutuuz dz restitui in eodē genere & eadē quantitate vt in. l. cum quid. ff. si cer. pe. & aliud p alio inuito creditore solui nō pōt. l. ii. ff. si cer. pe. Consuetudo tñ est vt soluat in alia mā & seruāda est qz vz actum q̄ est ꝓsuetum. l. q̄ si nolit. §. q assidua. ff. ō edi. edi. & consuluit Bld. In dēposito aūt considera si fuit actū vt pecunia cōfunderet cū sua & idē dic q̄ de mutuo: aut teneret sepatam & sic eā reddet & nō aliaz i forma aut mā viō i. l. i naue. ff. loc.

Edagium

dī a pedib⁹ datur. n. a tranſeuntib⁹ in locis eōstitutis a ꝓncipe vl abeo q̄ hz sup hoc auctoritatē guidagiū vero datur p ducatu p terrā alicuius vt securus vadat. Salinariū aūt dat p sale vt. s. possint emere vel vendē. Hec hñtur in. c. super q̄dam de ẏ. si. gl. Et ꝑ pedagiū idē significat q̄ vectigal. vt notatur Ꝑe. de anch. in. c. q̄ de cēsi. li. vi. & soluit q̄q̄ solū p trāsitu persone vt ferrarie. Aliqñ pro rebus q̄ gas vehunt ū vsus fuit eā. Tributū ē q̄ ꝓstat fisco. & idē ē q̄ census vel pēsio

¶ Quis ꝓt ꝓponere pedagia guidagia & salinaria. Ꝛ. q̄ ꝓncepſ vl rex romanoz. aut ille cui a lateranēsi concilio fuit ꝓcessuz vl q̄ ex loga ꝓsuetudine de qua nō extat memoria i cōtrarium hoc hz vt no. in. d. c. sup quibusdaz. Alias nō habetes auctoritatē ab aliquo ꝓfatoz erigētes sunt excōicandi de cēsi. inouamus. & ō iure ciuili sunt perpetuo exilio dānādi. C. no. vectiga. instī. nō po. l. vlti. Sz hodie ex q̄ ciuitates italie hñt merum & mixtum iperiū obtinuerūt de facto vt ipo nere possunt ista pedagia vt no. Jo. An. & pa. in. d. c. sup quibusdā. Alii aūt q̄ de facto ꝓponunt seu ꝓposita exigunt nisi hēant auctoritatē ab aliq̄ ꝓdictoz rapinā cōmittūt. Silr nō sufficit q̄ maior ps ciuitatis ꝓsentat: sz opz q̄ maior pars ꝓsertim eoz q̄ tangit hz ar. Saspa. cald. in. c. si. de ma. & obe. facit. l. in ꝓcedendo. ff. de aqua plu. ar. Regula. Nō oēs tāgit li. vi. & sic patet q̄ nec est cā efficiens.

¶ Vtrū ꝓfata pedagia possint ꝓponi & ab hñtib⁹ ptātes sine iusta cā. q̄ pōt dici cā finalis seu formalis. Ꝛ. hz rap. q̄ nō exigēs cōmittit rapinā si sine legitīa cā ꝓponit. & cā legitima & iusta sunt publice necessitates q̄s bar. i. l. vniuersi. C. ō rect. appellat stipēdia pōtez: pblice dom⁹ defensio strate & hmōi facit. c. si q̄s romipetas. xxiij. q. iij. iuncto. c. inouam⁹ ō treu. & ꝓ. & in. c. q̄uenit. & c. cum aplus. de cō. l. vectigalia. ff. de pub. & ibi q̄ voc.

¶ De q̄b⁹ vēdēt solui pedagia Ꝛ. q̄ i solūmodo

solūmō de hiis q̄ cā negociatiōis vel mercimonij referunt. C. de vect. l. omnez vñ de his q̄ q̄s facit portare p necessitate ad vsū sue vite & familie nō pōt exigi pedagiū & nec vlz ꝓsuetudo i ꝓiudiciū ꝓz host. Ber. i. d. c. inp q̄b⁹ dā imo vult lex vniuersi. C. ō rect. q̄ decapitet q̄ de reb⁹ ad ꝓpriū vsū vl gra rurīs colēdi vl ad se defendēdū empt̄ vl delat̄ exigit pedagiū. vñ in his fraudātes nō peccāt. Sz attende q̄ aliqñ pedagiū dr ēt collecta q̄ poſſet ꝓponi sup hmōi in suos subditos & sic nō liceret fraudare qñ ex lītima cā imponit. sed forenses nō tenerent & hec dī cā materialis.

4 ¶ Vel quibus pñt exigi pedagia. Ꝛ. q̄ ab oīb⁹ exceptis clericis ecclīs & aliis ecclīasticis ꝓsonis & si q̄s a talib⁹ exigit p se vel p interpositam ꝓsonā si est ꝓsona singularis excōicat⁹ ē ipso facto. Si collegiū vl vniuersitas ciuitatis castri vel ville subiect interdicto donec restituerint extorta. Intellige dūmō ꝓfati nō cā negociatiōis referāt hec hēnt in. c. q̄q̄. de cēsi. li. vj. Et q̄uis indirecte possint exigi vide. ē. l. munitas. §. xxxvij. cum. xlij. §. seq.

5 ¶ Sz q̄ de ꝓponentib⁹ noua pedagia sine auctoritate lītima vel augmētāteo antiq̄ vel exigētes iusta siue ex cā efficiēti. siue ex cā fi. vel māli. Ꝛ. q̄ raptores sūt & tenent ad restōnez eis ex q̄b⁹ extorserūt vel eoz hēdib⁹ si sciunt eos vel saltē paupib⁹ si eos ignorāt & ꝓ necessitate ꝓcepti. c. si reo. xxiij. q. vj. & hodie p ꝓcessuz curie sunt excōicati excōiatōe papal

6 ¶ Vtrū fraudātes pedagia vel guidagia pecēt & teneant ad restōnem Ꝛ. ſm cōter doct. in. d. c. inouamus & maxime Ꝑa. q̄ sic si sunt lītima auctoritate ipsorū vel ita antiq̄ q̄ ō est minuto nō extat memoria ēt ſm host. si cā nō ē exꝑssa a ꝓncipe cū ea ꝓcessit ipsoni posse. Et ēt si ille q̄ recipit nō facit id p q̄ ꝓsumit q̄ sint cōcessa dūmō nō ꝓsset q̄ pp illud fuerint posita & sic transeūt cōiter doct. Sz ego dī q̄ vbi ꝓponētes talia pedagia nō laborāt loco & tpe p vtilitate scz viaz pontiū saluatiōe ꝓsonaz & rerū iuxta suū posse ad q̄ tenent ſm arch. in. c. si q̄s romipetas. xxiij. q. iij. nō peccant q̄ ea defraudāt sine mandato tñ & piurio. nec tenent ad restōnem. Hec ēt credo peccent mortalr fraudātes q̄cuis pdicti laborēt i pdictis p loco & tpe. Nō q̄ cōiter sic ist tuēt. s. statutū q̄ q̄libz soluat &c. sub pena cadēdi i ꝓmissū si alr fuerit. Et tō istud statutū nō obligat ad mortale vt. s. dixi sobedientia. §. i. nec ēt ad penā vt ẓ gl. in. c. ffinitas. xxj. q. ij. nisi post ꝓdenationē. si obiciat⁹ q̄ dānificant gabellas emētes ad hoc Ꝛ. q̄ suū dānuz q̄rit & tō ista ꝓdictō ne emūt vt vigilēt ales sibi iputet. Si vo statutū ex q̄ ꝓponunt esset ꝓceptū nō sic hēret locū qđ cōiter tenēt doc. Si aūt nō sūt lītima auctoritate ꝓsita. tūc ē tnei. s. q̄ nō sūt subditi talib⁹ ꝓponentib⁹ nō peccant nec in aliq̄ obligant. Aduerte tñ q̄ pedagia nostri tpis sūt cōiter illicita. Et nisi ꝓbent lītime ꝓposita vtrum ꝓsumere inuista c. q̄q̄. de cēsi. li. vj. ergo aliq̄s ꝓbent ēē lītima stabo in ꝓpriō merito sez q̄ sint iniusta & sic nō tenear solvere. Et sic no. q̄ nona pedagia siue augmentatiōes factas nullus pōt exigere nisi sit cert⁹ q̄ sint ꝓposita & ab hēnte auctoritate ꝓponēdi & ex lītima cā ex q̄ tuo ꝓsumit ola fore iniusta. Verum est q̄ subdit⁹ qui cogeret ab

ipa exigẽda exercisaret i dubio ꝓpter nũ obtẽdẽtie. ſz nõ illi q̃ uolũtarie ea exigunt. Nec excusare cos a mortali ꝑcõ dñi ꝛe hoc aduerteret ſi ea uolũtarie exigeret. Alias hoc nõ aduertẽ do.l.cp̃ tus ꝑſumat iniuſta niſi q̃ten? ꝓbent ſtima no peccat mortaliꝛ ſed ad minus tenebunt ad reſtõnem ex actoꝛ li poſtea inuenient nõ fuiſſe le gumina. Subditi vo obligant ꝑz fo ma ſtatuti qz in eoꝛ ꝓiudicũ bn po terit pedagia ꝓponere vt no. pau. in d.c. inouam? qz potꝰ tũc dñ collecta q̃s pedagii. Dõ limita verus q̃ po bonũ reipublice fuerũt ꝓpoſita aliꝛ ñ obligant niſi q ꝓſenſerit vt in regla qõ oẽs tãgit li. vj. Itẽ nec eẽnei nec ſubditi obligãt q̃ ſũt ꝓpoſita ex certa cã ꝛ ꝑſtat ẽt ab hñte ptãte ꝓponẽdꝛ ille q exigit ſeu exigere facit nõ iplet cãz pp quam ſũt ꝓpoſita imo peccat mortaliꝛ ꝛ reſtituere tenet. qz cã ceſſã te ceſſat effect? de app. c. cũ ceſſante ſaue i telligẽdo. ſ. loco ꝛ tpe debito. qz nõ ſp ſz ꝓ ſp illud tenet facere ꝓ q̃ eſt pedagiũ ꝓpoſiti. ꝛ hõ oĩa ſtelligẽ niſi i ſi ſoluẽdo talis pedagia imune ret aliq̃ ſcandalũ qz tũc diſtincte te nerẽ glz ad ea ſoluẽda. ꝓſilo ergo ꝓfeſſoꝛ? cp̃ videãt decreta. d. peda gioꝛ vt poſſint bonũ iudiciũ dare. vtrũ ſint obligatoria ad culpã vel ne Itẽ dic cp̃ nimis gravati aliq̃s ꝓpoſi tiõ? vl q̃ gabelle ſũt nimis grauẽ ſine neceſſitate nec adutilitatẽ cõis pũt fiandare ſine pctõ. illi q̃ ꝓponens nõ habz iuſtum titulum dñi.

7 ¶ Itẽ xp̃iani teneanꝫ ſoluere pedagia ſarracenis ꝛ aliis ẽfidelib? ꝑz. ꝑz ¶ Poſſt. cp̃ nõ tenenꝫ niſi ſolũ ad hꝫ ꝛ t ſuſtineanꝫ in tranſitu ꝓ eos. ꝛ plz mi hi opi. Iz alii ꝑtũ teneãt ꝛ male. tum qz xp̃iani nõ tenenꝫ ad eoꝛ ſtatuta.

Nimito tñ niſi exiſte ex pcõ uolũta rie ꝓuenirẽt eũ eis ad ſoluẽdũ. Alaz tũc ſi ipſi ſeruãt fidẽ xp̃iane xp̃iani tenenꝫ eis ſeruare. xxij. q. iiij. inocẽs ꝛ. xxiij. q. i. noli. his ꝓcoꝛ. Archi. in d.c. ſi quis rompetas.

¶ Itẽ exigẽtes pedagia ſua exigẽ 8 factẽtes teneanꝫ itinera tenere ſecura ꝑz. bal. in l. i. de vſi. fen. tit. de his q fen. da. poſ. in. §. abbatiſſa. ꝛ in ti. de pa. in. fir. §. ꝓueticulte q. lic. Itẽ ad dit cp̃ ſi ſiunt aliq̃ robarie i eoꝛ certis vbi exigũt pedagia a trãſeũtib? teneãt aut robariã reſtituer aut malefactoꝛẽ exhibere. l. ne qd. ff. ꝺ incẽ. rut. nau. ꝛ cp̃ teneãt ad reſtõnez in integrũ de ſpoliatiõe ꝛ telligo vꝛ qñ ex defectu eoꝛ venit nõ faciẽdo qõ facere tenẽt xxiij. q. ij. dñs ꝛ. q. v. adminiſtratoꝛes ꝛ. C. de ap. l. ſi appellõne ꝛ ſegẽ hoſt. ꝛ archi. l. d. c. ſi qs romipetas ñ tñ te nẽt exactũ i pedagio reſtituẽ ꝑz hoſt.

Pena ſtricte ꝛ ꝓprie ẽ dñta afflictiua. ꝛ tõ appellõne pene nõ venit pẽa pecuniaria vel ex corpus ſm pa. l. c. iter alia de iniu. ec. ꝛ ibi ẽ ter. vbi dr ꝓfugies ad eccleſiã ſi dz ꝺdẽnari ad penã. ꝛ tñ poſtea dicit cp̃ ltime puniẽd? vbi ẽ gl. puniẽd?. ſ. pe cunialiꝛ dumtaxat vel alia pena ſiter corꝑalẽ. xvij. q. iiij. reũ ꝛ. c. id ꝓſtitui. Iz large accipiꝛ ꝓ oi eo qõ minuit ꝺ pñmonio vl ꝓuat ab aliq̃ ltimo Sꝛ. tñ i. c. ſi. de elec. li. vj. dicit cp̃ ꝑſtõ ꝓ prie eſt penal'q̃ ꝓuat ture q̃ſito vt i. c. ſi religioſus. e. ti. vi. ꝛ ita pẽa ẽ q̃ pu nit ꝛ vidicat qõq̃s cõmiſſit vt i. c. pniã ꝺ pe. di. iij. vt ꝺ i. c. diſpẽdia. ꝺ reſert. co. li. ꝛ illa ler ẽ penal', ꝓprie q̃ ꝓ vindicta ledit vel in pſona vel in alio queſito vt in. d. c. diſpendia.

¶ Itẽ cũ qs petit ſterẽ qõ paſſus 1

ẽ vel cp̃ reſtituat iuſte ablatũ penã petat. ꝛ. cp̃ ſi ille a q̃ petit ea habuit rẽ quã petit tũc nõ ẽ pena nec ex pte actoꝛis. nec ex pte rei. Sz ſi eã nõ ha buit puta qz penã intereſſe tũc ex pte rei ẽ pena ſz nõ ex pte actoꝛis. Sꝛõ peteret qõ actoꝛ nõ abeſt nec reo ad uenit ſic eſt pena ex pte vtriuſq̃ ꝛ tõ ſolũ qñ ẽ pena ex pte vtriuſq̃ vl ſaltẽ ex pte actoꝛis hz locũ illud qõ dr cp̃ pena ñ eſt ſoluẽda in foro aie niſi p? ꝺdẽnationẽ in gl. xij. q. ij. fraternitat quod not. qz facit ad multa elicitur a ꝓa. in. c. finem de dolo ꝛ ꝓtu.

2 ¶ Quotpleꝛ ẽ pẽa. ꝛ. vj. ꝑma dr canonica vel legal' q̃ ipoñ a iur ca nonico vel a. ll. de q̃ in. c. ſtatuimus. xvj. q. i. ꝛ hec põt crigi tã a clicis q̃s cit. c. ſi qs ꝓmiar ꝛ. c. ſe. xvij. q. iij. nã qõ fit lege ꝓmittẽte nõ ẽ pcñ. xxiij. q. iij. q pecat. l. grach?. C. ꝺ adul.

3 ¶ Sz qd ſi nõ peccat teneãt ne in fo ro aie iſtã ſoluere. ꝛ. cp̃ aut ipoñtur ipſo facto ꝛ ſic ꝑz bal. in li. ꝺ vlt. feu. in ti. de feudo ſine culpa nõ amittẽ. cp̃ Iz nõ ſit neceſſaria ſnia ad eſſe eſt. tñ neceſſaria ad execution ẽẽ ꝛ ſegẽ Archi. ꝛ. c. felicis de pe. li. vj. vbi di cit cp̃ Iz ẽẽ talia bona tranſeũ in dñũ fiſci ꝛ deſinant eſſe criminoſi ſicut in bona hereti. ꝛ ille q̃ cõmiſit crimẽ leſe maieſtatis ẽẽ ſine ſnia. Tñ neceſ ſaria ẽ poſtmodũ q̃ declaret eũ cri minoſũ añq̃ execuſio fiat bonoꝝ vel alia executio. facit gl. in auctẽ. de inceſt. nup. §. i. ꝛ in. c. qui ſm. ll. in ti. de hꝛe. li. vj. facit qõ no. bal. i. l. tuꝛ in. l. diu?. la. ij. ff. de cuſt. ꝛ exhi. reo. ꝛ Bur. i. l. raptoꝛes. C. ꝺ epi. ꝛ cleri. toꝝ? plone bñ ſic añq̃ deueniat ad

execuſſionẽ bonoꝝ. Iz ipſo iure ſint cõ fiſcata. Itẽ gl. in auc. ꝺ tab. §. pe. que vult q. Iz talibus a iure ſit ꝓuat? offõ tũ ſine ſnia hois valent inſtra. Et hꝫ ſequit' pau. i. c. cũ nõ ab hoie. ꝺ ind. Sed limit vtꝝ niſi factũ cẽt notoꝝ qz in certũ nõ ẽ op? ꝓiecturis. Intelli go ita notoꝝ cp̃ nulla poſſit tergi uerſatione celari. Et ex hoc pz cp̃ in foro aie nõ teneãt ea ſoluere añ ſntaz nec etiam Iz ſit notoꝝ anteq̃s fiat ex cuſſio dictoꝝ bonoꝝ qz nõ tenetur il la exhibere niſi ſibi ꝓcipiatur vel ab eo petanẽ eũ cõpetunt. Nec qs poſ ſet ea auferre niſi ꝑcedat ſnia decla ratoria vt pz per ea q̃ dixi. §. aſſim? §. vlti. Sed hic aduerte cp̃ qñ talis pena applicat bona alicuꝝ alicui pu ta fiſco vel alteri ipſo iure. cp̃ Iz talis ante ſniam nõ teneat vt dixi dare tũ poterit ea titulo oneroſo in aliu trãſ ferre neq̃s fruct? ẽt talis rei. Rõ qz ſi ꝺdẽnaretur per ſniam fiſcus vel ille cui fuerant applicata. vendicaret ea a quocũq̃ cũ fructib? medij tpis nec teneret reſtituere ꝑcũ niſi aliq̃d lo co ꝑcij inueniat apꝺ alienantẽ vel ipz ꝑcius vt i. d. §. i. ꝛ. c. cũ ſm. ll. facti. l. ſi cũ dotẽ. §. vlti. cuz. l. ſe. ff. ſol. mat. Et tõ ne ſint eã dãni illi? cui alienat nõ poteſt ſm ꝓciam ꝛ ẽt ſine pctõ mortali. niſi alienaſſet pro neceſſitate vite vt ꝓ comedendo ꝛ huiſmodi qz argumento eoꝝ que no. Bart. in l. poſt. ff. de dona. talis adminiſtratio bonoꝝ neceſſaria vt eſt ſupradicta ñ eſt ꝓhibita interdicta Iz ſolũ voluntaria alle. l. reo. ff. ꝺ ſol. l. peto. §. ꝺtiũ ff. ꝛe leg. i. ꝛ. l. alienationes. ff. fa. ter. niſi aliꝰ eſſet ſoluẽdo. ꝓ dãno dato. vel niſi ei reuelaret cõditionẽ rei ita eſſet ſi nõ tale delictũ pp qõ ſua bo na ſunt fiſco applicata põt aliq̃ mõ

ꝓbari. Sz si esset totaliꝫ iprobabile
posset alienare ēt titulo oneroso. Ti/
tulo aūt lucratiuo alienare bñ posset
Et sic intellige ⁊ lunita Bal. vbi.s.
⁊ in.d.c.yconom⁹. ⁊ Pau. in d.c. cū
nō ab hoie ⁊ Jo. an. in.c. ꝓ humani
de homi. lib. vj. in nouella. Si vero
pena non ponit ipso facto sz venit
iponenda sic similiter nō tenetur añ cō
dēnationē. l. et⁹ qui delatores in pn.
ff. de iure fis. ⁊ ante ꝓdēnationē pōt
disponere quocunq; vult qz eius est
res sua sz possit ea ꝑuari. Et no. fm
Bar. in. l fi. ff. de pe. ⁊ in. l. honera
rijs. ff. de act. ⁊ obli. ep hec pena sui
dicto nō pōt exigi post annū sz soluz
J. annū postq; go eaz incurrit. Et hoc
intellige qñ est mere pena tam ex pte
ret lz fallat in aliqbus casibus de q-
bus vide gl. in. l. in honorarijs ꝑdic-
ta. ⁊ fz hoc tene gl. in. d. c. ffnitas. ⁊
illud sua lz alig aliꝫ sentiant ⁊ male.

4 ¶ Utr ad ꝑcurredā pēnā que ipso fa
cto ponit negatiue requirat mōi-
tio. Ꝑ. Inno. in. c. extirpādo. de ꝓbē.
ep nō incurrit añ monitōez. Pa. ibi-
dez tz ep nō regritur sz ipso facto in-
currit. ē gl. in. l. i. C. de his qui. vt
indi. ꝓ qua Bar. in. l. in cognitōe. ff.
ad silleta. ꝓcludit q; pena appositaꝫ
vindicāti mortē ꝛfuncti ipso fcō in
curritꝫ quo facultatē habuit vidican
di ⁊ nō vindicauit. Est ēt gl. in cle. i.
de hēre. ⁊ bonus ter. i. c. cupidtes. p⁹
pin. de elec. li. vi. Sed tu ꝓcorda ep
opi. Inno. quaz ēt tz Jo. an. in. c. fz.
de elec. li. vi. ⁊ multi alij: est vera qñ
ius nō ꝓfigit terminū. opt. vō pa.
⁊ bar. stelligit vbi ius ꝓfigit terminū
qz tunc terminus interpellat ꝓ hoie.
c. potuit. de loca. ⁊ sic concordat Be
mi. in d. c. lz. Sed vbi ius ponit pe
nā affirmatiue ipso facto. sic nō req
rirur monitio. Et nota ep tunc dī im
pont pena negatiue qñ ponit contra
omittentē siue nō facientē qđ facere
tenet. Affirmatiue vō ponit qñ insti
gāt cōmittenti seu facienti aliqđ ep
non est faciendū. quod bene no.

¶ Utr pena ꝑposita a iure in vno vi 5
deatur posita in alio qñ illa duo iu
re eqparant. Ꝑ. ep sic p tex. cū gl. in
c. li postq; in fi. de elec. li. vi. facit gl.
in. c. i. de postu. prela. q dicit ep di ꝑ
sitio ēt penalis concepta in electione
ꝓcedit ēt in postulatōe qz ꝑ postu
lationē puenitur ad electionez. l. ora
tio. ff. de spon. sequit hoc Pa. i. c. de
multa de ꝓbē. ⁊ i. c. fi. de mutu. pell.
Sed ego in fauorabilibus habeo ꝓ in
dubitato ep dispō ꝓcepta in vno ex
tēdāt ad aliū qñ equipat ꝑ aue. ittz
si quis liberos. C. de natu. lib. vbi pz
vnum filiū naturalē in aliquo ltimo
documento appellans simplr filiuz
nālem legitimasse vt ocs alios filios
nāles qui ꝓfratres sunt qz habent eā
dem ꝓditionē. Sed quo ad pēnā cēt
glo. sing. in ꝛrtum in cle. i. de ꝓsang.
⁊ affi. q dicit ep pena appositaꝫ cōtra
hentib⁹ mātimoniuz nō extendit ad ꝛ
hentem spōsalia vñ dic ep qñ aliqua
duo in iure sunt pñsicata cōter. ⁊ est
eadē rō expressa tñc statutuz in vno
extendit ad aliud ēt in pnalib⁹ fz qñ
nō sunt cōter pactificata. sed solū in
aliqbus casib⁹ tūc nō extendit. Sili
lz rō sit eadē tñ nō extendit pena sed
soluz ꝓhibitio nisi rō sit expssa quia
tūc extendet ēt quo ad pēnā vt. s. de
ri ler. §. vj. Et sic intellige glo. supra
dictas ⁊ lunita ⁊ glo. in cle. vnica. de
offic. vica. Et glo. in. c. ꝓstitutionem
de regula. libr. vj. Et glo. in regula-
que a iure. de regu. iurio. lib. vj. ⁊ sic
concordā.

6 ¶ Utr pena que ponit ipso iure ha
rai loci in eo q puenit ad actū ꝓpi
qui delicto. Ꝑ. fm Pau. i. c. i. de eo
q mur. in pol. ep nō nisi ꝓfecerit actuz
sz aliꝫ sit puniendus arbitrio iudicis
qđ ꝓbat in. c. cuz in ecclesie. de elect.
iudicio. c. ꝓpetuo. eo. ti. lib. vj. ⁊ ibi gl.
Sec⁹ de pena q venit ponenda ꝑ de
cretū iudicis. qz sic punit ac si ꝓfecis
set ex quo puenit ad actū. ꝓpinquum
⁊ in. l. si quis non dicā rapere. C. de
epis. ⁊ cle. l. is q cū telo. C. de sicear.
Hoc tñ non hēret locum in penis p
statutum ꝓpositis qz verba statuti exi
gunt actū ꝓfectū. Ita no. bar. in. d. l.
asse. Aduerte tñ fm Pano. in. c.
raynaldus. de testa. ep incurrit pena
la Juentiōe de facto ēēē nō habue-
naldus ⁊ ēt si ꝛdicit de iure. l. nuda.
in. l. qcūq; C. de ēbē. ⁊ com. ſtipu. ꝓtē no. bar.
de pena capitali vel coꝛporali loqui
tur. l. ij. ⁊ in. l. in actōib⁹ ⁊ instī. ō su-
spec. tu. §. suspect⁹. Secus i pecunia
rijs penis vt. C. de nota. act. l. si fui.
ficca. Idē Bal. in. l. data opa. C. q
vbi scia. vel cle. facit glo. in. l. qd er
go. §. ex cōpromisso. ff. de his q not.
infa. ⁊ gl. in. l. ⁊ si seuerior. C. ex qui.
cau. infami. irrog. Et vbi Bal. dicit
ep cōmittens ꝑ lasciuiā puta curren
statuti dicat ep homicida nō dz occidi lz

7 ¶ Utr sufficiat ad obſuantiā legis
soluere pēnā solū qñ ꝓhibet sub pe
serua in ꝓcia in foro aūt cōtentioso
sufficit facit gl. in. c. dilecti de arbit.
⁊ in auctē. de iudic. §. qz vō vbi patz
ep pena soluta que erat in cōpromis
so nō pōt peti vt stet inte nisi addat
vt soluta pena stet arbitrio. ff. ō trāi
acto. l. de. ⁊. C. eodē. l. cum ꝓponas.

¶ Scōa pena dī ꝓpinquitudinaria de 8
qua in. c. dilect⁹ de offi. or. lz hodie
nō est in vsu lz si esset in aliquo loco
posset exigi ēt a religiosis vt ibidem

¶ Tertia pena dī ꝓximacie puniti- 9
ua. Hec de iure ciuili petebat vt i. l. ij
ff. de colla. bo. ⁊. C. de modo mul. l.
illustris sed de iure canonico nō po
test peti aperte fm Hosti. nisi ēttum
est interesse suū. c. i. de dol. ⁊ ꝓtu. vel
nisi petatur ad satisfactionē iniurie.
vt in. c. olim de iniuriis iudex tamē
si hz potestatē mulctandi sicut habz
ordinarius vt in. l. ij. in fi. ff. de iudi.
bene poterit exigere.

¶ Quarta pena dī iudicialis ⁊ hec 10
pōt peti a quocūq; facit ad hoc. c. fi.
de dolo ⁊ cōtu. Unde licite clericus
agit ad erūmationē iniurie sibi illate

¶ Quinta pena est arbitralis ⁊ hec 11
petit ab eo qui nō seruat arbitriū. c.
dilecti. de arbi. ⁊ hec pōt peti a quo/
cunq; vt in. d. c. dilecti ⁊ ibi glo. fm
tñ Hosti. de equitate nō dz peti nisi
ēttum est interesse partis.

¶ Sexta pena dī ꝓctionalis quaz 12
ptes ex iudicū inter se ponit ⁊ pe-
ti pōt ēttum interest. l. pdta. ff. de ac.
emp. ⁊ vendi. fm Hosti. ⁊ do. Ant.
in. d. c. dilecti. Sed fm Inno. in. c.
fud. de pe. ⁊ Pau. in. d. c. dilecti. pt
etiaz peti si excedat interesse nisi sit in
fraudē posita sed nō credo a clericis
vel religiosis secus a laico ⁊ presu-
mitur in fraudē vsuraꝫ posita quā-
do simplr est posita super ꝓmissōe
ēttatis vt in. l. cuz allegat. C. ō su.

ꝛ ibi per doct. ꝛ in. l. iulian⁹. §. idem papinianus. ff. de act. emp. ꝛ ven. ꝛ Bar. ꝛ l. rogasti. §. ff. si cer. pe. ꝛ canoniste in. d. c. dilecti. Dec⁹ ẽt si apponeret sup facto vt in. d. iurid⁹. Si militer nõ ꝓmitteret in fraudẽ qñ ꝓ mittitur quãtitas ꝛ postea factum ꝛ vltimo pena ꝑm vo. Ant. in. d. c. dilecti ꝛ allegat Butri. in. d. l. cum allegas ꝛ Bar. in. d. §. ſ. ꝛ eaꝫ sequor nisi ꝑhens esset vsurar⁹ quãto Joãnd. in. iij. addi. ad spe. teneat ꝙ ꝓsumitur tu frandem ꝛ allegat Byn. in d. l. cum seruus. ff. de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ vt intelligas pono tibi exẽplum ꝓmitto tibi soluere centũ ꝛ nisi dedero dabo tibi. x. ꝑ pena sic ꝓsumitur in fraudẽ qz sup ẽxtitate. Aliud exẽplũ ꝓmitto tibi facere domũ portat ligna ꝛ nisi fecero soluã penã sic nõ ꝓsumit in fraudẽ qz est super facto aliud. Exẽplum ꝓmitto tibi centũ in tali termino ꝛ ꝓmitto venire ad iudicem ꝛ recipe preceptuꝫ de soluendo vel dando pignora ꝛ si nõ fecero ꝑ mitto tibi soluere penã sic nõ ꝓsumitur qz lꝫ sit. Primo quãtitas. tũ post est factum. Et vltimo pena.

13 ¶ Vtrũ ille qui ex ſpetitia non facit ad ꝙ obligat sub pena enadat. R. ꝙ si loqmur de pena imita vel statutor sic ẽ clarꝫ ꝙ ñ icurrit. Idẽ dic ó ſnia iudicio gñãli ꝛponẽtis penã puta ex cõcaũõe ſm Fede. ꝓsil. xcij. ꝛ sequitur Pa. in. c. ſ. ꝛ. B. de offi. dele. qz verba gñãla debent intelligi ciuilmõ arg. l. si cui. ff. de seruit. ꝛ l. l. ratiõ ꝛ in. l. qõ dicim⁹. ff. de sol. Si ãt ſpãliter ꝛponit penã puta nisi cõpeas tali die ercõico te tuc ꝫ pa. in. c. cũ sup eã de testi. cog si ex ſnia apte ꝓstat quider voluerit eũ ligare siue possꝫ vl non sic cũ ſnia sit nulla cũ ꝓncat in tollerabilẽ errorẽ nõ ligat. c. ꝙ tanꝺe sen. ex. ſtilr nõ ligat si appet ꝙ non volut ligare ꝛpotẽtes puta qz dicit si ꝛpẽpserit vl si distulerit ꝓpere ꝛc. qz nõ potẽs nec ꝛpẽnit nec differt vt dicit gl. i. c. eã sit ó elec. li. vj. Si vo nõ ꝓt ꝓpẽdi mẽs iudicis sic ꝙ ad rem nõ ligat sꝫ ꝙ ad ecclesiã ꝛ nos sic ꝛ sic intellige gl. l. d. c. vnico. iuꝫ. q. v. ꝛ l. d. c cuꝫ sup eã sed tñ ꝓbato ꝛpedimento nulla indiget absolutõe ꝫ ho. ꝛ ſpe. plꝫ ẽt ſm Pa. in. d. c. cũ super eã si esset ſnia pape qz debem⁹ ꝑsumere ꝙ noluerit eũ ligare arg. c. vt nostrum vt⁹ eccl'iastica bñficia ꝛ sic nõ ẽt irregularis lꝫ celebrass ꝛ qõ bñ no. si qũ loquamur de alijs penis sic certum est ꝙ in foro aie peti nõ possunt ſm Sco. in. tuj. di. xv. q. ij nisi ẽxtitatꝫ iter esse ꝛportat facit. c. significãte de pigno. ꝛ. c. ij. de ꝓsti. ꝛ. c. ex lris de iureg. restit. ꝛ ad. l. incendiũ. C. si cer. ꝑ. q vult vt incendiũ nõ liberet qñ ẽxtitas est in obligatõe qz eũ obligatio sit in genere vt ff. ad. l. falc. l. in rõne §. diligẽter totũ gen⁹ ꝑire nõ põt. R. ꝙ qñ ꝓsistit in genere obligatio nõ est ꝙ obligatio ex ꝛportunia nõ extinguit lꝫ liberet a pena ꝓpea dicit angꝺ. in. l. rescriptũ in ꝓn. ff. de pact. ꝙ ẽt si teneam⁹ ꝙ fiscus hẽat tacitã hypotecã in maleficijs ꝫ delinquentẽ non tñ ꝓfertur creditoribus imo creditores ꝓferunt et allegat ter. cũ sua glo. in. l. vnica. C. de pe. fisca. Nõ qz talis tractat de lucro captãdo ꝛ creditore de dãno vitando facit. l. fi. §. luia. C. de iure deli. ꝛ. l. vnica. C. de ipo. lucdelcr ꝑ ꝛ. l. fi. C. de codi. ꝙ no. bñ ꝙ exigẽtib⁹ pena vltra interesse suũ ab illis qui sunt nõ soluẽdo qz tenentur restituere eam creditoribus.

14 ¶ Quid si obligatus sub certa pena ad aliqd faciendũ vl dañ. ꝙ pte ipleuit ꝛ ꝙ pte nõ er cul pa sua. R. pa. in c. cuꝺ. de penis ꝙ si obligatio ẽ diuidua nõ cõmittit penã nisi ꝙ pte non soluta. Si vo ẽ idimidua sic soluet tota penã ẽt de iure canõico. Et qñ diuidua obligatio diuidua ẽ qñ solo pacto ꝙ ꝛ vlꝫ ꝙ ad ptez tñ ẽxtitatꝫ totuꝫ ad se totũ. Indimidua vo dr qñ non vlꝫ illa pars ꝙ se. Exẽplũ ꝓmitto tibi scribere bibliã ꝛ decretũ sic si scripsi totũ bibliã nõ soluã penã in totũ. qz obligatio ẽ diuidua qz biblia per se bere bibliam ꝛ scripsi quatuor quinternos certe nõ vlꝫ ꝙ biblia ꝛ ideo obligatio erit indiuidua qz ad nihil pr no. in. l. stipulatiões nõ diuidunt. ff. de ver. ob. ꝛ in. d. c. cuã vbi addit gl. dando vel nõ faciẽdo sec⁹ qñ qs dꝫ recipe puta legatũ vel hereditatem si sic fecerit vel soluerit qz nisi totũ faciet nõ hẽbit vt. l. meum. ꝛ. l. cũ fidei. ff. de cõdictio. ꝛ demon. de quo vide plene in. l. si seruus. ff. si quis cautio

15 ¶ Vtrũ statuta sint licita q̃ soluũt ꝓpecuniariã penã ꝙ homicidio adulterio ꝛ hmõi. ꝛ. Hostiẽ. ꝛ seqt Pa. i. c. ij. de delic. ꝑpe. qz nõ qz homines exponunt venales ad delinquẽdũ qz multi bñ timẽt cruciatus nõ timent penã pecuniariam vt hẽant suũ inimicum ar. l. in seruos ꝛ l. l. aut fcã. ff. de pe. ꝛ in auc. de mãda. ꝑn. §. ostiensis.

16 ¶ Vtr ꝓmittẽs sub certa pena hẽre ctõ. R. ſm bar. in. l. ad qõ pauperibus habere ratiõ ꝛ firmũ qz ratiõ refert ad finis ꝛ firmũ ad factũ. vt in gl. d. l.

17 ¶ Vtr tp̃s prefixum in odiũ negligentis currat ignorãti vel legitimẽ impedito. R. ſm pa. in. c. qz diuersitatẽ de pcef. preben. ꝙ nõ Secus qñ ꝓsigitur in odium negligentis ſꝫ in alterius fauorẽ vt pꝫ in. l. genero. ff. de his qui no. infa. vbi tp̃s annt currit mulieri ignoranti mortẽ mariti ꝛ vide gl. in. c. statutũ de preben. li. vi. ꝛ no. Spe. de edic. instru. vbi dicit ꝙ ꝫ executor testi non potuerit exeq. ſannũ mandatorum⁹ executio deuoluit ad epm ar. l. nulli. C. ó epi. ꝛ cle. ac. nos qñdẽ. de testa. nõ qz ẽ in fauorẽ defuncti non in odium executoris.

18 ¶ Vtr iudex posſ ꝛ augẽ vel minuere penã legis vel statutor. R. ꝫ ho. in. c. in archiepatu ó rapto. ꝙ si, precedit exordinarie sic ꝓt. l. qd ergo. ff. ó his q no. infa. Si vo ꝓcedit ordinarie sic nõ põt iudex dẽlegat⁹ vt no. in c. de causis de of. dele. Judex vo ordinarius põt ex cã mitigat vt no. bar. in. d. l. qd ergo ꝛ sequit Pa. i. c. ij. ó emp. ꝛ ven. facit. c. atsi clerici de iudi. Ber. vero in. d. c. de causis. ꝛ de accusatio. in. c. sup his dicit hoc verum qñ potest dispensare sup crie nõ potest minuere ẽt ex cã. Nota tñ ꝙ qñ quis plurib⁹ legibus ꝑ eodem delicto diuersis penis ꝓt puniri si ab aliquo iudice ꝛponitur et minor nõ poterit aliquo mõ puniri alia pena vt i l. qui de crie. C. de accu. ꝛ ibi Ang. ꝛ Salv. in. d. l. qui de crie. vnde tenet Tho. xxij. q. lxvij. ꝙ si dimittit penã in cãu quo non põt tenet ad restitõe cõitati. vel accusatori si iterat et⁹ vt puniret. Si vero auxit tenet reo cui quo concor. Hostiẽ. ꝛ Ray.

19 ¶ Vtr exigentes penã maiorẽ qã sit dãnũ illatũ excusẽt. R. ſm Rodoñ. ꝙ si ſm ꝓnetudinẽ ltiã ꝛ indicẽ regis exigunt excusant, cuiꝫ ꝓsone

ecclīastice qñ subest cā & ordo iuris
fuak nec ē corrupta lītio vt.s. ḥ fa
ciant pp auariciā ꝫ pp iusticiā iuti⁹
tñ esset paupib⁹ errogare illud plus.

20 ¶ Utrū pena apposita sup ꝺctu nul
lo vel q nō tenuit vel ipso iur vel p
sñiaz iudicis reuocat⁹ est sit soluēda
R. Inno. in. c. ij. de pca. q nō qz vbi
p̄cipale nō ꝫ nec accessoriū. c. inter
dilectos. ſ. ceterū. de fi. instr. c. si dili
genti. de foro cōp. c. querelā ne pla.
vices suas.

21 ¶ Cui ꝺz applicari pena. R. q pe
na iuris & statuti regl̄r applicat fisco
qñ introducit accusationē. l. i mulcta
rum. C. de mō mulc. Sed qñ intro
ducit actionē applicat parti. l. iij. ff.
de sepul. vio. Sic̄r qñ loquit̄ simplr
vl̄ introducere actionē argu. d. l. iij.
De aliis aut dents. ꝫ Hofr. q si ꝑti
git dānuz vel iniuria alicui⁹ illi ap
plicabit̄ de pe. c. ij. Si vo nō respici
at dānuz alteri⁹ sic applicabit̄ vel p
ti si est ꝙuentionalis vel iudici vel fi
sco ſm q de ea est ſtatutum.

22 ¶ Utrū pena ſposita pp crimen sim
plr̄ sine ꝓfinitiōe tpis sit ꝑpetua. R.
pa. l. c. ex lr̄is ō ſstri. q pēa ſposita pp
crimē sine cāe cognitōe puta pp iter
locutoriā iudicis itelligit̄ tpalis & du
rat solū durāte et⁹offō vt puta inter
dicit officiū vel exercitium alicui ter.
not. ſm cōem intellectū in. l. fi. ff. de
pe. Idez no. Inno. i. c. q trāslationē
de offi. dele. qō lita in pena succeſſiu
a qz moniētanea pena ē ꝑpetua pu
ta mulctauit in pecunia aut in corpe
& hmōi fac̄. l. illicitas i fi. ff. ō of. ꝓsi.
Si vo fuit ſposita cū cāe cognitione
& delicti merebat vt esset ꝑpetua sic
erit ꝑpetua. Secus si delicti nō me
rebat̄ pena ꝑpetuā ar. optimū l. l. si
ꝓcs. ff. de pe. & fuit dictū Ō dofr. q
sequunt cōiter doct. in. d. c. et l fis.
In dubio vo intelligit̄ temporalis.
¶ Utr̄ pena extēdat̄ ex̄ territorium
ibꝫ ſponētis. R. pa. i. c. posthabiti ō
fo. cōp. q aut respicit ꝓnā aut bo
na. Si ꝑsonaz & sic triplr̄ aut primo
diminuēdo et⁹ statutū sicut infamia
excōicatio iterdictū & hmōi & sic eius
sint affectiue ꝓsone ꝓrrigūt effectus
suū ex̄ territorū et qz sequunt eius fi
cut lepra lepꝛosus. l. ex ea. ff. ō postu.
pp qō dicit bar. i. l. q vltio. ff. ō pe.
q semel cōdēnat⁹ ad mortē ēgius et
fugiat nihilomin⁹ remanet suus pe
ne vbicūqz fuerit & tō nō poterit face
re testū nec ꝺrre & filia fac̄. d. l. qui
vltio. & in auc. ꝫ hodie. C. de do. iter
vi. & vxo. Aut. ij. interdicēdo certum
locū puta ne vadat ad talē locū vel
vt morek in tali loco. & sic nō ꝓrrigi
tur ex̄ territorū nisi q quādā ꝓsuaz
puta qz detēt⁹ in loco habitatiōis vl̄
iterdict⁹ et ei loc⁹ origis ēgius sit ex̄
territorū. de q̄ dic vt in. l. relegator.
ſ. i. & ſ. iterdicere. ff. de iterdi. ꝑ
quā. l. dicit bar. q nō ꝓt ciuitas ipo
nere suo ciui vt morek in tali loco nō
subdito. nec ēt pōt iterdicere ne va
dat ad talē locū nō subditū stamēte
ḥ qñ fit in penā illi⁹ ꝺ quē ferk̄ ſtia
Sec⁹ si fit statuū ne subditi vadant
ad talē locū nō subditū pp comodi
tatē ciuitaꝫ vl̄i odiū eoz ad q̄s tiret qz
vlz facit. l. fi. ff. ō decrc. ab oz. fa. aut
iij. interdicēdo certā artē puta q nō
exercecat talē artē. & sic nō ꝓrrigit ex̄
territorū vt est bon⁹ ter. in. d. l. et ea
p quā dicit Bar. in. l. cūctos pp̄los
C. de sūmtri. q statutū ꝓuinēs ꝓhibi
tionē odiosaz ñ ꝓrrigit̄ l dubio ex̄
territorū statuēti. Et tō dicit q filia
q ex statuto ñ succedit cū tale statutū
sit odiosuz. l. maximū vicīū. C. ō li. ꝓ
ke. q nihilomin⁹ pōt succedere in bo
nis alibi sitis qz nō ꝓrrigit̄ dcm sta
tum extra territorium statuēntis. Et si
militer puto q inia ꝓuāe aliquem
bñficijs suis in dubio intelligetur de
bñficijs q̄ hz in territorio disponen
tis vt respicit bona. puta qz publicat
ea & tūc si sit ō iure cōi sic ꝓrrigitur
ad bona fisci extra territoriū. & rema
nēt ibi tanqz vacātia. ſz occupant̄ p
iudicē territorij. ar. l. a diuo pio. ff. ō re iu. & l. cū vn⁹. ff. ō do. auc. mu
nicipali. tūc dic. vt no. Bar. i. d. l. cū
ctos populos. & q no. Jo. an. in. c. cū
ua non extenditur vltra territoriū.

24 ¶ Utr̄ qs possit puniri i loco domi
cilij de ō licto alibi cōmisso. R. pa. i
c. hz ō fo. ope. q sic ussi regrā remis
sio q iudicez ō licti quā ꝺz facere. si ō
lictum est atror. alias nō si non vult.

25 ¶ Utr̄ mandās ō licti fieri i alio lo
co ō leat puniri vbi mādauit. vl̄ vbi
cōmissuz est. R. Pa. i. d. c. hz q cōis
ꝓclusio bar. & alioꝝ ē in. l. sive. ꝓponi
tur. ff. ō fideiuſ. q vbi delictū facti ē
qz ibi ꝺstinat⁹ ē effectus delicti. facit
cle. pastoralis de re ind. Idē dicas i
teste falso q ꝺz puniri p iudicem ad
quē et⁹ attestatio trāsmittit. si sciebat
illuc ꝺbere trāsmitti. Pōt tū puniri
i loco vbi delīgit. & loc⁹ erit ꝓuentōi
si ambo iudices ꝓcurrāt sic ꝺ illo q
rauit aliū in loco nō exēpto. vt i. c. i.
de ꝓsump. & q̄s ibi not. Sic sili⁹ ille
q delīgit in ꝓfinitō qz ꝺbet ē dicere in
ciuiuſz territorio ō licḡsse. ar. l. artor.
ff. cōi diui. Sec⁹ si ignorabat illuc at
testatōē trāsmitti. qz tūc ꝺz puniri vbi
delīgit. vbi agit ō rens falsi. fac̄. l. erī
gere dotē. ff. ō in. vbi attēdit loc⁹ ad
quē ō stinat effect⁹ mīsionis. Idem
dic ō notario q facit falsum instrm.

¶ Quid de officialib⁹ ꝺbentaꝫ q nō 26
accusant q̄s sueuit ō nocte. & hmōi
R. q ꝓccāt mortaliṫ si se obligauerūt
ad accusañ. vl̄ pacto vl̄ iuramēto. si
vo se ñ obligauerūt nō ꝓccāt nō ac
cusādo. nisi faciāt i faucēdo malis cō
mittēdis. Et si qd acceꝑūt. q nō ac
cusādo tenēt illō restituē vl̄ fisco vel
illi cui pēa erat applicāda. & vltra ēt
vsqz ad ꝓplemētū pene exacte si accu
sassent. ſz doctrinā hoc. xxij. q. lxvij. &
ps. ō. ſ. xvij. i fi. fallit hoc i crialib⁹.
vbi cēt ifligēda pēa corpalis. qz si ō
sisterēt ex ꝓpassione cēt si aliqd acci
pēt. q ñ accusādo ꝫ turpiṫ accipēt ñ
tñ tenerent illō restituē ō necessitate.

Sententia est virt⁹ q cōmi

sa mala cū emēdatōis ꝓposi
to plāgim⁹ todum⁹. & plagēdo vlteri
us cōmittere nolum⁹ magr̄ i. iij. sen.
di. xiij. & est vnum de sacris nouę le
gis. quo bñ dispositi semp peccata re
mittuntur. de sum. tri. c. i. ſ. sacrm.

¶ Penitentia. v. modis & ſ ꝓta ꝺr & 1
solēnis que imponit̄ ſm illum mo
dum. de quo in. c. capite. l. di. quam
omitto cum hodie non sit in vsu.

¶ Scōa ꝺ publica q̄ fit in facie ec 2
clie & publice. & differt a solēni. Tū i
mō. qz in ista nō fuak ille mod⁹ ꝺ q̄
i. d. c. i capite. Tū ēt qz ista pōt ipo
ni a simplici ꝓfessore. ſz Guil. dura.
Hofr. & Host. ar. c. penitētes. l. di. &
xxx. di. si qs ꝓbyter. ō pr. & re. ānuz
Hec ob. c. accedētibus. ō excel. pla.
vbi reſhrendunk abbates q publicā
pnīas ꝺponebāt. qz ibi accipitur pu
blica ꝓ solēni q̄ solū ꝺponitur ab epo
& hoc rez: nisi aliud ꝺcat consuetu
do. Item & iij. differt qz illa publica

iterat̃. solẽnis vero non potest.'

3 ¶ Sed quero qñ dz ponī pnia solẽnis vel publica. R. Pa. in. c. qsitū de pe. & re. q. p. delicto grauī & scãdalizanti totã vrbem deberet ponī laico solẽnis. d. c. in capite. Si vo est graue & publicū sed nõ scãdalizans. tunc ponet pnia publica sz nõ solẽnis. vt no. i. c. ñ. xxvi. q. vi. tucto. c. i. de pe. & re. Si aũt sit graue sz occultū & ẽt aliqb̃ notū tũc nec splẽnis nec publica dz ponī. Et tõ reprobat cõsuetudinẽ illorũ q̃ mulierib̃ pertinctõe pneor̃ quos penes se hẽbãt in lecto ponunt publicã pniam. & vidẽ in. d. c. ii. in. iii. c. statuimus. ỗ male. & in. c. ñ. de hĩs qui. p. ñ. occi.

4 ¶ Quib̃ põt imponi solẽnis pnia. R. q̃ nec clericis nec religiosis. nec ẽt laicis insignib̃ dz imponi. ar. d. c. in capite. Et hoc verũ nisi clericꝰ sit depositus. l. di. confirmandus.

5 ¶ Quis ẽ effectꝰ pnie solẽnis. R. q̃ laicꝰ post eã nõ põt ad ordines promoueri. l. di. illõ. nec clicꝰ ad suptiores vt dr̃ ibidẽ. põt tñ eis dispẽsare i ordinib̃ minoribus. ñ aũt ad sacros. l. di. placuit. Itẽ non dz matrimoniũ direre pur si dñm dz. Juuenis tñ nõ prohibẽt direre. Itẽ nec militaz assumere. xxxiii. q. ii. §. de penitentibus. & c. antiq̃ cũ aliis. c. Itẽ nec laicalẽ habitũ õferre. l. di. c. vlt. Itẽ dz viuere ẽm regulã eccliasticã. ỗ R. di. v. Item. c. c. se. Itẽ ꝓnentendus ẽ sub eccliastico iudice. ii. q. i. aliõ ỗ R. di. i. aliud. Itẽ fit ifamia i õe pnie sz rõne cris publicati qõ verũ ẽt intelligẽ qñ per sniam iudicis ponitur. Secꝰ si ex deuotõe qntis publicã pniam facit ẽm Hosti. de offõ. archipre. c. ii.

6 ¶ Tertia pnia dr̃ ꝓuata. & dicit sco. in. iiii. di. xliii. q. i. circa si. q. p. de vi

uocabuli penitere idẽ ẽ q̃ penã tenẽ hẽc aũt nõ tñ iportat passionẽ pene vt in hereti. iz ẽt actõez volẽtes respectu pene. Ex pnia actualis ẽ punitõ voluntaria vel voluntas punitiõis. & in hac ẽ psiderare. Primo velle penã puntre seu vidicare. Scõo se peccasse nolle siue penã õtestari. Tertiõ pnitẽz iam iflictam velle libere acceptare. Quarto penã infligiz patiẽter ferre. In qlibz hoz actuũ saluaꝫ pria pietas vocabuli hui⁹ penitere & in ipso ꝓprie cõsistit eius significatus.

7 ¶ De qb̃ peccatis dz hõ penitere. R. fz cõiter theologos q̃ õ oib̃ peccatis mortalib̃ actualr cõmissis. siue aũ baptismũ siue p̃. De venialib̃ vero lz sit expediẽs ñ tñ ẽ necessaria ad salutẽ i hoc mũdo. nisi in duob̃ casibus. Prio rõe dubij. vtr. ẽ mortale vel veniale ne piculo se exponat. Secũdo rõne periculi qñ hz aliquã affectionẽ venialẽ quã nisi rẽmat dubitat ne trahat eũ ad mortale. ẽm Bo. in. iiii. di. xvi. q. ii. ar. ii.

8 ¶ Utr̃ requiraẽ singulr de quolibz R. q̃ sic õ cognitis. i. cũ de illis spãliter cogitat & tenet spãliter de quolibet cogitare vt penitẽãt si adsit opportunitas. ꝓportionata fragilitati hũane. alr̃ nõ remittunt õ lege cõi. De i cognitis õo si ignorãtia ẽ inuincibilis vel excusabilis. non tenet nisi i gñali penitere sibi. õo ẽ crassa vel lerculabilis. sic tenet in spãli penitere qz tenet dare operã vt ea cognoscat & penitẽat. hec ex Ri. in. iiii. di. xvi. ar. iiii. q. ii.

9 ¶ Utr̃ possit agi pnia de vno peccato mortali sine alio. R. q̃ nõ qz aut õ us totiz remittit. aut nihil. & iõ opz q̃ penitẽat õ oib̃. tex. ẽ i. §. itẽ. õ pe. di. iii. ꝓcor. ri. i. iiii. dis. xv. ar. i. q. vi. & distiguo tũ sic qz aut lognmur õ pnia

pti p eã remittit culpa & reõciliat õ deo & sic cum radix satisfactõis sit vna. s. caritas q̃ secũ non cõpatit peccatũ mortale. Jõ ẽ verũ q̃ nõ põt fieri nisi de oib̃ fiat. Aut logmur õ penitẽtia. put directe respicit satisfactionẽ tpalis pene debite. p peccatis iaz dimissis quo ad culpaz. & sic bene potest fieri de vno peccato sine alio.

10 ¶ Que sunt ptes pnie. R. tres cõtritio. confessio. & satisfactio.

11 ¶ Quarta dr̃ pnia sibilla q̃ a sacerdote. p peccatis ꝓfessis iponit. õ ista vide. s. confessio. vi. & i. Satisfactõ.

12 ¶ Quita pnia dr̃ illa õ q̃ dz q̃ regulariter. p q̃z pctõ mortali dz imponi septẽnis. xxxiii. q. iii. hoc ifra. & quo de hoc intelligi. pa. declarat i. c. accepisti de spon. duoz q̃ dz i ista pne tẽnei bis vel ter ieiunare i ebdomada ẽm discretionẽ & iudicium sacerdotis. & facit qõ no. in. d. c. hoc ipm. Et sic innumeri dieri seu annoz non specificando modũ in. c. accusasti. de accu. vbi idem Pa. q̃ cũ ferre solẽnes sint. ii. iiii. & vi. vt i. c. plr. xi. q. iii. q̃ sacerdos dz ponere. vt his diebus singulis ebdomodis ieiunet. & sic satisfactũ est. & hoc verum nisi ex aliud dispoluerit sacerdos. vt i. c. de pe. di. ii. Unde cũ hodie sint arbitraria impoñda attendere qd expedit ad salutẽ peccatori ẽt solum ipo. vi. q. viii. sequit Pa. i. d. c. de q. vbi

13 ¶ Utr̃ sacerdos possit dispẽsare in pena debita eã diminuẽdo. R. pa in clem. ter. de pe. distin. i. quem penitet.

Et iõ bonũ est vt sacerdos in ipolita ne pnie dispenset cũ contente circa residuũ pene si maior esset iponẽda. vide ad hoc. 8. indulgẽtia. §. v.

14 ¶ Utr̃ penitentia facta in peccato mortali sit valida an sit iteranda. R. q̃ fuit diuersa opi. Ricar. in quol. i. q. x. iz q̃ satisfacit precepto cõfessoris. nec tenetur reiterare. sed non satisfacit pene debite i purgatorio. alii distinguũt q̃ penitẽtie ex qb̃ manet aliqs effectus post satisfactiõis actũ non sunt iterande. sicut est iemnium elemosyna. & hmõi. alie aũt que non relinquũt aliquẽ effectũ oz iterare. vt sunt oãones. & hmõi. Sco. vero. in iii. di. xv. q. i. circa fi. q. dicit q̃ q ve re semel penitet. & recipit penitentiaz condignam impositã sibi ab ecclesia clave non erante q̃uicũq̃z postea recidiuet nõ tenebitur. p illis peccatis p quibus illam pniam recepit. nisi ad illã puiam sibi ipositã & si illã impletꝫ i caritate nõ tñ solvit penam iz merek gratiã. Si aũt ipleat ex caritatẽ voluntate. soluit penã iz nõ merek gratiã. Si vo illa pena ab eo exigat extra caritatẽ pena qdez soluit iz ipe nõ soluat ꝓpria qdez ẽ satisfactõ simplr. qz placãs & reõciliãs. sed̃a ẽ satisfactio. qz voluntaria reddit̃o sed nõ simplr. qz nec placãs nec reõciliãs. Tertia ẽ satispassio vltra q̃ nõ exigitur vlterior pena. Ex quo ꝓcludit q̃ nõ ẽ ne. esse talẽ pniam iterare sed solũ de pctõ postea cõmisso ponit exẽplũ õ eo q̃ cõmisit crimẽ. p quo peciẽ merek martyrabscisionẽ. vñ si isti i vito abscindak martyr satispatit & satisfit regi sufficiẽter. nec ex iniuriaz cogek ad vlteriorẽ penã q̃uis nõ recipiat in gratiaz & amicitiã sic multorũ gio vbi qs sibi eã illigit. Ex si talis

pp nouū mortale postea cōmissuz dā
nare[t] anteq̄ tota pnaz iplesset. nō
puniret eternaliter. iz solui pena corri
dēte illi pnie que nō fuit hic expleta
et paliter. qz ex q̄ p iustitiā punitiua i
posita ē semel pena tpalis hic p pctō
ō q̄ vere penituit nūq̄ et debet nisi pe
na tpalis. et illa soluta nulla debet alia
p illius peccatis. sed tñ p alijs. Pa.
vo i. c. p quidē de pe. et re. et Archi.
de pe. di. iij. §. vlti. tenēt q̄ non valet
iz est iterāda simpliciter. Sed ego teneo
cū Sco. cui[us] opi. vide apte tenet glo.
singu. in. d. c. q̄ quidā vbi dicit q̄ iz
nō valeat taliter quo ad vitā eternaz. tñ
valet et qz sentiet fructū eius cuz de
alio crie pnaz egerit. de pe. di. iij. §.
vltio. vbi et glo. iz. q̄ nō tenet talez
pnam reiterare. et has glos. cōiter se
quitur doc. et cuz eis transeunt. iz ar
chi. dicat cōiter tenere ꝓtrū et male.

15 ¶ Utr pnia i articulo mortis data
valeat. ꝑ. iz oēs q̄ sic p dicta Eze
ch. xviij. In q̄cūq̄ hora cōuersus fue
rit peccator. ꝛc. Siz hora mortis ca
dit sub illo signo q̄cūq̄ ergo ꝛc. Sed
aduerte q̄ ē valde periculosuz vsq̄ ad
illō tp̄s expectare. Et ppea dicit aug.
ō pe. di. vij. i. c. null[us] quē sero pentiet
oz nō solū tñ timere iudicē. iz iustū
diligere. nō tñ pena timeat iz amitte
tur p gloria. dz. n. de crie dolere et de
oi et p̄dicta varietate. hec ille. Siz cū
hec cōiter nō adsint. penitēti in extre
mis tū qz pncipaliter vt plurimū con
uertūtur tales timore mort[is] et inferni
pz qz nisi mors timeret nō cōuerte
rent. et ō deficit primū necessariuz. s.
q̄ nō cōnertit. qz diligit deū iustum.
Itē nec cōuertit pncipaliter pp gloriā.
iz pp penā euitādā. pz si ō pena non
timeret pseueraret i malis vt prius.
Itē cōiter ponit tertiū. qz cū sit quasi
extra seculi firmitate nō pōt dolere ō
singulis peccatis. sicut tenet nec ꝓfite
ri. Et nō credo verissimum dicit hie
ro. in trālitu. vir inquit de centumilia
hoīum. quoz mala fuit vita. i morte
diuinā idulgētiaz obtinebit vn[us]. hec
ille. de mā pnie vide. s. cōfessio. vi.

Excussio

dupler est
(. tpalis q̄
fit malo et inutili ꝑmone cū. si
iudiceret[ur] platus inutili ꝑmone pen
tit corda infirmoꝝ. et hec semp ō sit ē
mala et penit mortale. nisi aliq̄ circū
stātia excuset. vt. xlv. di. c. vlt. Alia ē
pcussio corporalis q̄ fit corporali ma
nu vel flagello. vel simili ōterando
et hec si fit ex malicia vl' odio ē pecca
tū mortale. nisi eēt in modico et huius
pz hoc in. c. i. xlv. di. iuncto. c. cūm ibi
dē. et in. c. i. de clericis pcussore. q̄ si ē
clericus dz reponi. q̄ nō fieret. nisi eēt
mortale peccatū. Si vo fiat ex caritā
te et cā correctōis et moderate sic licita
est et meritoria in oibus potestatiz
hūtibus in subditos suos xlv. di. cū
beatus ita tñ q̄ matrē pietas. patrē
vero disciplina subditis prelatuz ex
hibeat vt. xlv. disciplina.

¶ Utrū clerici possint ōterari. ꝑ. q̄
eis nemine dz verberare. ꝓprijs ma
nibus. lxxxvi. di. nō liceat. Illi vo b
lati possunt clericos in minorib[us] oz
dinibus. p leuibus et culpis verbera
re. xlv. di. §. salamon dūmō fiat p eā
ad quē ptinet de sen. ex. c. cum tolu
tate. §. vltio. In sacris vo exercites ver
berari non debent nisi in maioribus cl
minibus. xxxv. dis. c. ante ota et. d. cū
beatus alioquin esset excōicati. ar. a
ꝓrio lensu in. d. c. cum volūtate. in. §.
si qui vero et de hoc. s. excōicatio. ve.
calu. i. et quo pōt hoc per alios clerī
cos facer nō per laicos et ibi ponunt

multi casus in quibus potest percuti
sine excōmunicatione.

1 ¶ Utr religiosi similiter possūt ver
berari. ꝑ. q̄ sic a suis platis ēt pro le
uibus culpis. c. reprehēsibilia de ap
pel. et de acēu. c. qualiter et qñ i fi. Si
militer pōt p alios regulares vel cle
ricos seculares non p laicos nisi qñ
sūt incorrigibiles vt. s. i. d. casu ꝓmo.

Peregrinus

dr pro
pie q̄
cā devotōis alienas vsitare
vt no. in. c. si qs romipetas. xxiij. q.
iij. Et tales sunt sub ꝓtectione eccle.
les rebus suis spoliat dz excōicari. vt
c. se. hodie vo per ꝓcessuz curie sunt
excōicati ipso facto et a papa solum
absolununtur qui romipetas spoliant
Item no. q̄ accedētes ad sedez apo
stolicā interiz cū rebus suis sub apo
stolica protectione consistūt extra de
peregrinis. c. vnico. Unde istud ē vl
timū refugium illoz qui grauantur
ab aliquo delegato vt arripiant iter
ad sedem apostolicaz qz suspendun
eius iurisdictionez vt in. d. c. vnico.

2 ¶ Quid fieri. de rebus coz si morī
tur in via. ꝑ. Hostī q̄ quicq̄ alio re
taliter peccat qz sunt restituēde hre
dib[us] coz si pōt fieri vel pauperib[us] er
rogāde si ignorant vl' si forte nō ītē
dit q̄ eas deferat ad hīdes nec spera
Hostī. ꝓsumendo vel statutū ī ꝓtrū.
vide. s. ordo. iij. §. xvi.

3 ¶ Quo dz admitti. ꝑ. q̄ dz habeat
lras cōmēdaticias seu testimoniales
vel pape vel sui ep̄i. sic pōt admitti

si modo sigillum ꝓpri ep̄i sit notum
ar. de prebē. cum fm. et de cens. sopi
te. Si vero nō sit notū dz fieri sigillum
quinq̄ episcoporū de cle. pe. c. i. Et
si nullum prefatoꝝ esset notum tunc
vbi potest preiudicium magnum ge
nerari nō creditur ēt si centū haberet
fm Inno. in. c. tua. e. ti. Sed vbi nul
luz preiudiciū pōt euenire puta vult
celebrare in secreto ex deuotione sic
admittitur ēt si imitalem faciat fidē fz
Hostī. in. c. tue. eo. ti.

¶ Quid si dicat se lras amisisse. ꝑ. 4
si ꝓbat per duos testes amissionez et
tenorem earū et q̄ sine vicio fuerunt
admittitur. de priuileg. c. cum olim
in fi. no. Ber. in. c. i. eo. ti.

¶ Utrum recipiens adꝰ ordines pe 5
regrinum sine licentia sui prelati in
currat aliquam penam dic vt. s. Ir
regularitas. §. xxxij.

Periculum

vbiē ibi
et lucruz
collocari debet. l. fina. §. sed
cum in secundam. C. de fur. et. C. de
cadu. tollen. l. vnica. §. pro secundo.
ff. de reg. iur. l. secundum naturam.

Periurium

fm Host.
et Bof. dr
quadrupler. Primo modo
falsa iuratio et sic pōt esse triplex. Pri
mo qz ē falsitas ex pte iurati sicut cū
ge iurat falsum qō credit esse verū tñ
ōbita diligētia est adhibita nullus ē
peccatū. xxij. q. ij. iuramento. Si vero
non est adhibita ois sed tñ aliq̄ sic ē
peccatū veniale. Si vero puenitat ex
ignorantia crassa vel supina iuris vt
facti est peccatum mortale fm Ray.
alle. xxij. q. v. qui periurat cō coz. Jo.
an. post tancre. i. c. tua nos cl. i. de iure
iurando. et Lar. in cle. i. de iureiu. ītes
erculat a peccato mortali in periurio

probabilis error ſm Pau. in. c. tua nos el. ij. de iureiu. puta cū quis credens hſe rōnabilem cām appellandi appellat ꝛ ꝓ iurauerit nō appellare ar. c. ſacro. de ſen. excō. 7. c. ꝙtuallis. de iureiu. Scdo falſa iuratio ē ex pte iurātis tm vt cū qs iurat verā credēs eē falſuz qđ iurat. Tertō ex pte virtutis ſ. cū qs iurat falſū ſciēs eē falſū. Et iſtis duob⁹ modis ſi fiat locoſe ē pctm veniale ꝛ gof. xxij. q. ij. ꝙ aīt 7. c. vl. ꝛ 3o theologoꝝ eſt pctm mortale. pp irreuerētiā dei poſſet tm dici ꝙ mēdacia locoſa ñ ſit p ꝓpte men acia vt in. d. c. ꝙ au. ideo poſſet teneri opi. Boſr. ꝙ nō peccat mortaliter qz non ꝓpte ꝓiurat. Sed opi. theologoꝝ ē tutior multomagis peccat ſi fiat ſeriose. xxij. q. ij. homicſ. Ad tm ſic limitat. S. do. 7 ricar. ſ. iij di. xxxix. ſi deliberat ō dicto ꝛ iuramēto ꝙ qđ ē ꝓfirmādum. Secꝰ eſſet ſi deliberaret ō dicto ꝛ iō nō ō iuramēto qz ſic nō peccat mortaliter ꝛ ſit venale graue. Silr eſt pctm venale qñ de neutro dliberat ꝛ totuz ꝓfert ex ſurreptōe nili qs dliberaſſ poſſet 7 tñ ꝓtēneret qz ſic mortaliter peccaret ēt ex ſurreptōe ꝓpter ꝓtemptum. Datur ēt alia limitatio ſm Pe. aureo. ca. di. Si iuramētuz ſit per ca ꝙ ꝙ volet ꝓfiteri iurare qñ volūt veritate ifalibilē aſſumere i teſtimoniū dicti ſui vltimatum. Secꝰ eēt ſi aſſumeret ſignū qđ nō ē ad tale teſtimoniū inſtituta 7 ſine alio iurādi intelligē qñ ꝓiurat ꝙ deū ſicut cōiter iurat qz ſic nō eēt pctm mortale ſm eū quod no. qz facit ꝙ iſtis multerib⁹ ꝙ iurant ꝙ meā fidē in vītate ꝙ iſtuz ignem 7 hmōi vt nō peccent mortaliter cū pīurant. qz nec iurare intendunt nec quibus iurarar accipiunt ꝙ iuramento.

¶ Scdo mō dſ periurīū iurāmenti 1
tranſgreſſio 7 ſi iuratio fuit ſuper re
mala vt nō ire ad eccliam 7 ſimilia
ſic peccauit mortaliter iurādo 7 tenē
tur de ꝓcepto facere oppoſitū. xxij.
q. iiij. c. i. ij. iij. 7. iiij. Ad limitō de re
mala de peccato mortali ſecꝰ ō tenia
li de quo dic vt. ſ. iuramētū. v. §. ij.
Si vō fuit iuꝑ re ſuperarrogatōis
ſic ſilr peccauit mortaliter iurando ſecꝰ
nō tenet facere oppoſitū qz nō tenet
intrare religionē q iurauit nō intrare
nō tñ tenet iuramēti ſuare hec Ri
reo. ſi aūt iuramētū ꝓmiſſorū erat li
citū 7 obligatoriuz ſic peccat mortaliter
periurādo. ſ. ñ ſeruādo qđ iuramēto
ꝓmiſſit fallit ḧ i. xxvij. caſib⁹ i gb⁹ in
obligat de gb⁹ vide. ſ. iuramentū. v.
¶ Tertio mō dſ periurīū idifferēta iu 2
ratō. ſ. cū qs iurat ſine iudicio diſcre
tōis ꝓſiderādo qđ iuret. 7 vtꝝ ſit ꝛ
vel ſeruab le 7 ſic ſm Boſr. eſt pec
catū venale. xxv. di. §. crio in fi. ber.
vō i. c. tua de iureiu. dicit ꝙ ſi fiat cū
deliberatione ſic eſt peccatū mortale
de iureiu. ſicut ex lr̄is. Si vō locale
7 incaute. ſic ē pctm venale. xxv. di.
§. aliter ea vēnū 7 cū Ber. ꝓcoꝛ. S.
Bo. Ricar. 7 theologi i. iiij. di. xxxix.
¶ Quarto mō dſ periurīū affirma 3
tio dubitatōis vt cū qſ illō ōq̄ dubi
tat aſſerit cū certitudine efficaci iura
mēto cōfirmata 7 ſic peccat mortaliter
ſm Aureo. Secꝰ ſi aſſereret illud vo
mano mō ſicut pōt ſcri in talibus ſi
cut. Rſidet ordinādus q̄ctum punī
tit humana fragilitas qz non eēt mor
tale ſm eundem aureo.
¶ Quid de illo q iurat ꝙ verbū ꝛ 4
do cū tñ in vītate nō ſic credat. R. ꝙ
q̄ ad deū ꝓiurus eſt 7 peccat mortaliter
ſz quo ad foꝝ ꝓtextuz nō ēt ſi ꝓba
ret poſtea ꝛriū eiꝰ qđ iurauit. vt no.

Pa. in. c. ex lr̄is. de iureiu. 7 facit. c.
cū ipoſitionib⁹ de iureiu. lib. vi. Rō
qz nemo pōt dare teſtimoniū de cō
ſcia alterius niſi ipſe cuius ē ꝛdeus.
5 ¶ Utꝝ credēs ꝛuenire iuramēto q
tñ nō facit crēdā nō credēdā ſatiſ
factū creditori cui iurauerā cū tamē
forte ſatiſfeſt peccet mortaliter. R. q ſic
ſm nos ꝙ Pa. in. c. ḡſto. de iureiur.
6 ¶ Utꝝ oīs periurus ſit infamis. ḡ. pa
i. c. teſtimoniū ō teſti. ſz leges diſtin
guūt aut qs iurauit ō ꝓterito vel de
pīti 7 ſic efficit ifamis ipſo iure licet
falſuz iurauerit ꝙ. l. i. ti. 7 vl. ff. ō crie
or. cog. Si tñ ꝛdēnarēt efficeretur i
famis nō tñ rōe iuramēti ḡ falſita
tis. Si vō iurauit de futuro 7 nō ſer
ficit infamis. Secꝰ ſi iurauit ei cum
quo ꝛuit ꝓtraueniendo iuramēto vl
pactioni qz ſic efficitur infamis 7 ſic
itellige. l. ſi qs maior. C. de trāſ. thoe
voluit in effectu glo. 7 bar. in. l. luti⁹
ff. de ꝓbis q no. infa. ſentit Io. ō lig. i
d. c. teſtimoniū. 7 arch. i. c. auctorita
tē. xv. q. vi. 7i. c. puuli. xxij. q. v. 7 plz
ēt de iuſ canonico cū ñ repiā ꝛriuz.
7 ¶ Utꝝ vio vel met⁹ excuſet a peccato
mortali periurīi. R. ꝙ in iuramento
aſſertorio cōiter tenetur ꝙ non. c. ſa
lute cogi ad iuramentū falſum ſed in
iuramento ꝓmiſſorio fuit diuerſitas
Tho. xxij. q. xj. ar. i. 7 ricar. vbi. ſ. ar.
aliter ſi nō ſeruat. ad. c. verum. de iu
reiu. R. ꝙ loquunr i iudicio foꝝ. pr.
lii. 7 ḧ ſeqī to. an. 7 multi alij 7 plz 7
vō. ſ. iuramēti. v. §. ix. cū duob⁹ ſe.
8 ¶ Quod eſt grauius periurīi vel ho
micidiū. R. quidā dicunt ꝙ periurium

eſt grauiꝰ peccatū qz eſt ꝛ rōnis ordi
nem directe 7 ꝛmediate reſpicientem
deum 7 homicidiū ꝛ ordinē reſpiciē
tez, primū alri ꝛ vt Ricar. vbi. ſ. q.
iiij. ar. i. ꝙ nō ſit grauiꝰ rō qz homi
cidiuz directe ꝛriatur actui 7 virtuti
digniori. ſ. caritati reſpectu actꝰ ſecun
darij. ſ. diligēs ꝓximum: periurium
aūt directe eſt ꝛ actū virtutis latrie.
ſed caritas eſt nobiliꝛ q̄ latria, quia
nobilius eſt ꝓximum diligere q̄ ve
rum ex eā legitima iurare ergo ē gra
uius homicidium q̄ periurīū 7 ma
gis placet 7 primam rōnez dico ne
gandam ſimpliciter qz ſic ſequereꝛ
ꝙ laborās in feſto grauius peccaret
q̄ homicida qđ non eſſ verum. Ve
rum eſt ꝙ periurium eſt grauiſſimū
poſt homicidiū. Ideo iponit pnia ꝙ
ſeptuaꝛ. xl. dieſ ſ pane 7 aq̄ 7. vij. ſeqn
tes ānos pēteat 7 niſi ꝙ ſit ſine pnia.
vi. q. i. gēlīq̄ 7. xxij. q. v. ſi qs piura.
¶ Utꝝ ſit graui⁹ ꝓiurium adulterio. 9
R. rica. vbi. ſ. ar. ij. ꝙ ſic rō qz pctm
dſ graui⁹ qđ corūpit ordinē digniō
rē ceſtiū ē aūt ꝙ ille ordo eſt digniꝰ
q dz eſſe hoīs ad deum imediate 7 di
recte q̄ ille qui dz eſſe ad deum 7 ꝓ
rimum mediante ꝓximo ꝓximo⁹ autē
ordo corūpitur per periurīū ſecun
dus p adulteriū nec pfecꝰ corrūpit
Secꝰ p adulteriū q̄ ꝓximo ꝓiurium
adulteriū nō ē ꝓinquꝰ miarie iniurie
q̄ poſſit eē ꝛ deū imo ecōuerſo ꝓiuri
uz ē ꝓpinquꝰ blaſſemie q̄ eſt ꝛ deuz
er odio eiꝰ q̄ adulteriū homicidio.
¶ Utꝝ peccet ēt ꝓſona ꝓuata q̄ exi- 10
git iuramēti de eo qđ neſcit ſz dubi
tat ō vītate. R. ſz an. qz ḧ ex humana
ſimplicitate, peccāt qz ñ peccat ſz ſiſci
tatē ꝛcogit iurāt quē ſcit falſū iuran
tū peccat mortaliter. xxij. q. ij. qui exgit
qđ itellige vt. ſ. iuramētū. iij. §. ri.

11 ¶ Utz clericus nulla necessitate co act⁹ veniens ȝ ꝓuaz ꝓmissionē val latā fidei interpositione sit ꝓmūdus suo bñficio. ff. tenet Jo. Ber. ⁊ hol. i. c. querelā ne prelati vices suas pa. in. c. querelā ō in ceu. q. ꝑ ȝ ꝓuari qz sic est ꝑiurus q fide interposita ꝓmissum frāgit sicut qui ꝑiurat ⁊ cuz ꝑ iurus sit ꝓmūdus bñficio ⁊ deponē dus ab ordine vt ꝓbat in. c. cū si ab boie ⁊c tud. sic ⁊ frāgens ꝓmissuz fi dei interpositōe vallatum archi. i. c. iuramēti. xxij. q. v. ȝ q nō qz nō est ita graue pcm̄ ȝuentre ꝓmissiōi tali sicut iuramēto ⁊ cū archi. est. d. ant. ⁊ magis placet car. in. c. cuj. de spō. ⁊ in. c. ad aures q̄ mem̄o cā oī nō iue niat talis pena exꝑssa sicut ȝ ꝑiuros. Sed prima opi. vī ver̄ior. Et q̄ dica fit inter fidei interpositionem ⁊ iura mentum vide iuramentū. i. §. vi.

12 ¶ Utrū col atio facta de bñficio ec clīastico ꝑmutio sit nulla ipso iure. ff. pa. i. d. c. querelā de iureturq̄ sic de re. iur. infamibus.

13 ¶ An ēt ꝑiur⁹ cū sit ifamis ꝑdat ꝑpo iure bñficiuz vide. ē. infamia. §. ir.

Ermissio quot modis accipitur vi de. ī. vsura. ij. §. xiij.

Ermutatio est vnꝰ rei certe ꝑ altera re certa vicaria ꝓstatio. C. ō re. ꝓmu. l. i. in. glo. ⁊ uo. q̄ ꝑmutatio nō tñuenit nisi i genere ⁊ic adaptat ȝctū⁹ notatio ⁊ inotatio ȝ q̄ no. i rub. e ti. ff. ⁊. C. vñ q̄ datur vna spēs ꝑ altera sic ē ȝct⁹ inotat⁹ ⁊ nō ꝓmutatio in spē ꝑ hoc tex. i. l. nā lio. § i. ff. de ꝓcri. ver. gl. tñ ⁊ Bal. in l. i. C. e. dicit q̄ limo inuenit ꝓmuta tio in spē. s. q̄n datur spēs certa ꝓ spē alia ce ta puta iste liber valēt cen tū ꝑ illa ꝓssessione eiusdē ꝓcij. Sed q̄n datur gen⁹ ꝑ genere vel ꝑ spē vel spēs ꝑ genere tūc est ȝct⁹ inotat⁹ nō permutatio in spē ⁊ sic intelligit. d. l. naturalis ⁊ est verius q̄ primum.

¶ Quo ȝbitur ꝓmutatio. ff. rez in teruentu nō ex solo pacto q̄ ex sola conuentōe permutatōis nulla re pi cinde secuta neutri competit aliqua actio. C. eo. l. ex placito. q̄ est nudus pactum vt no. glo. in. d. l. i. 1

¶ Utz statutū loquēs de emptione hēat locū in ꝓmutatōe. ff. q̄ i statu to cōis appellatōe venditiōe rem ꝓmutatio ꝓz ¶ Mic. de nea. i. l. i. §. si qs in fraudē. ff. si qd in frau. patro. qui. l. de cu. t. l. de quibus. ff. de le. dicit. q̄ oia que ō iure cōi loquunt i venditō ne hñt locū i ꝓmutatōe. facit. c. i. de his q̄ fi. a pla. in vbo vēdere vel per mutare. In statutis vo municipal buo tūc si ē odiosuz nō hz locuz. Si vo est fauorabile sic hēbit locuz ⁊ sic ꝑcor. iura q̄ vident diuersa ⁊ doc. 2

¶ Utz ꝓmutatio bñficiorz possit fie ri sine auctoritate supiorus. ff. q̄ nō. c. quesiti. e. ti. ⁊ de excess. ꝑ c. sicut vni re. de cēli. phibem⁹ de ꝓbē. maiorib⁹ ⁊ q. ꝓpria temeritate hāc ꝓmutatōes fecerint ꝓuandi sunt eo. ti. cum glo. Fallit hoc q̄n agitur solū de ꝓpria te puta cū duo epi litigāt sup aliqua ecclesia quā vnus dicit tenere ⁊ ē sibi subiectā alter possidēs negat sic pote rit fieri ꝓmutatio q̄ vn⁹ hēat vnā ec clesiam sibi subiectā alter alterā. Se cus si ageretur vt talis in tali bñficio reciperet vel intitularetur qz nō pōt sine auctoritate supiorus. 3

¶ Utz clerici possint inire tractatuz de ꝓmutatōe pbēdaz vel dignitatū ⁊ aliorz ecclīasticorz bñficiorz. ff. q̄ cō uentōez iter se facere nō ptīnet i. d. c. quesitum 4

q̄sitū tractatū ēt inire ꝑmittit dūmodo ꝓmissionē vl pactiōez nō faciant. ⁊ ō hoc hēo ter. cū glo. in cle. in verbo volētibus. e. ti. ⁊ ȝ Jo. an. in addit. ad Spec. ff. e. ⁊ in. c. i. e. ti. lib. vi. ⁊ Joā. i. d. c. q̄sitū. Rō qz tractat⁹ non ꝓcludit deliberatū ꝓsēsū. c. fi. ō his q̄ fi. a ma. ꝑte ca. ⁊ tō ꝑmittit tractare. sed nō ꝓcludere sed supponere se dispō ni superioris ad quē ꝑtinet talis col latio. Innoc. cū in. d. c. quesitū ȝ q̄ ꝓbende eiusdē ecclie ⁊ eiusdē q̄litatis ꝑmittit ēt ꝓmutari⁹ sine auctoritate supe rioris ȝ ꝓuā teneant Host. ⁊ Jo. de lign. in. c. fi. e. ti. q̄ ēt ritus ȝ ino. optimo possit teneri post factū. ꝙm Jo. de imo. Multi tamē doct. tenēt q̄ nec ēt fratres tractatū i ꝓmutatōe bñficiorz possunt hēre sed mihi non placet tum qz episcopus aut alius ꝓ tez ꝓmutatione facere sine eis quoz sunt ꝙm do. Ant. in. c. i. eo. nisi ex necessitate vel ex cā ꝙm gl. in. c. i. de re. eccl. nō alie. que tñ non ꝓmittit assertio Cle. prima de elec. Sed oportet ꝓ batur. ⁊ sic patet q̄ oportet eos primo tractare aliter essent bestie. tū ēt quia nisi primo tractarent nunq̄z conueni rent añ prelatū ꝑ ꝓmutatōe fienda. 5

¶ Utz auctoritas ꝓtineat ad epz de ꝓmutatione inferiorz. ff. q̄ nō nisi ad ipsum ꝓtineat collatio vel in stitutio illorz bñficiorz sed ꝑtinet ad eū ad quē collatio vel institutō pertinet. ar. c. ad hoc. §. fin. de of. archi. ⁊ c. super eo. in fi. de offō delega. si ad vnū ꝑtinet electio. puta ad canonicos ⁊ ad aliū cōfirmatio ne cessario regitur ꝓsensus eoz qui ha bent eligere ꝙm Jo. an. ar. d. c. ad h. Si aūt epūs permutet cū capitulo re

grik auctoritas. Archiepi. c. i. ō reg. ec. nō ali. cū vo ꝓmutare vult cū ali is sufficit ꝓsensus capituli sui ȝ ho. Bñ vero ꝑtinet ad supiorez ⁊ ca pitulū collatio sic regitur ꝓsensus vt iuscz nec pōt capl̄z ꝑ se nisi qñ se des vacat ō ma ⁊ obed. c. his que. ⁊ c. cū oli. ⁊ c. vnico de ma. ⁊ ob. li. vj.

¶ Utz possit dari pecunia ꝑ recom pēsatione maioris bñficij cōmutati sine ꝑmonia. ff. Pa. i. c. ad questio nes. e. ti. q̄ sic si pecunia detur in re cōpensatione ꝓuentiuū tpalium non spūaliuz qz si occasiōe spūaliū iuriū de quib⁹ plus habet vna ecclesia q̄z alia pecunia tribuatur ꝙmonia erit puta qz hz maiores auctoritates i ad ministratione spūaliū ⁊ huiusmo di. Et tō cōclude q̄ tria acquiuntur. vt licita sit permutatō beneficiorz ec clesiasticorum. ¶ Primo q̄ nō pa ciscant. sed solum habeant tractatuz parteo. ¶ Secundo q̄ non fiat sine auctoritate superioris permutatio. ¶ Tertiō q̄ aliquid temporabile nō detur ꝓ recōpensatione spiritualis puta maioris auctoritatis vel admi nistrationis spiritual⁹ huiusmōi erūtis in alio bñficio in quo fit ꝓmutatio. 6

¶ Utz hñtes expectatiuas pape ꝑ sint ꝓmutar. ff. Pa. i. c. cū olim. e. ti. q̄ sunt gre ꝓsonales ⁊ nō excedunt ꝓsonam cui conceduntur. e. si cui de ꝓbē. li. vj. 7

¶ Utz tales hñtes expectatiuas ad ꝓma vacātia possit ipedire ꝓmutatōez. ff. q̄ ñ. c. ȝ eo. li. vi. imo si talia bñficia ꝓcrāt alijs q̄z ipis ꝓmutar volētib⁹ ñ vz ipo m. cle. vnica. eo. ti. 8

¶ Utz mācipia ecclie possint ꝓmuta ri cū emācipat⁹ ꝓuatoz. ff. q̄ nō nisi ad hoc vt litera fiāt. c. mācipia eo q̄ ē verū ꝙm Do. nisi vbi expediret ec 9

ēe cū dōari possint q̄ ē fortiꝰ. xij. q. ij. si qs q̄libz ⁊ q̄ fit ꝓmutatio oz dē tur duo alij ea. q. c. cū q̄ mancipta-
ro ¶ Itez ſm fugitiui ꝓmutari possit. ℞. ſz Inn. i. d. c. m̄ icipia q̄ lic ⁊ di strahi. c. illustū. c. ti. qđ tex ē patefcō vitio emptori ſz ter. ⁊ post q̄ redie rūt. Sz i fuga dū sunt vēdi vl̄ ꝓmu tari si pñt. C. ad. l. faui. ō pla. l. i fuga
ri ¶ Itez ꝓmutatiōes q̄ fiunt mercato ribus ꝛc lana ad pannuz ⁊ hmōi li ceāt. ℞. q̄ sic dūmō fraꝰ ⁊ dolus nō interueniat. ⁊ ea q̄ dicta sunt in. c. em ptio. §. vij. icij itē q̄ n̄ fiat ad dānū alij. sicut fit q̄n dat pānos tertoribꝰ ꝓ mercede laboris si inde grauet labo rator illicitū ē. ⁊ restituere teneretur nisi a principio lic ꝓuentisset vel licet ꝓsuetudo dandi tm̄ ꝛc dāno

Erplexitas est du biū. ꝛc quo dic. vt. §. dubium.

Eatinar ſz Isid. lib. etymologi arū dz quitē iprudēter teneſ quasi oīno tenar. q. in suo ꝓposito q̄ si ad victoriaz pleuerat plusq̄ oz ne videak min⁹ sapiens q̄ alij ⁊ oppo nitur pseuerantie ſm Tullū in Re thorica sua q. pseuerās q̄tuz oz ſtat punar plusq̄ oz. mollio vo min⁹ q̄ oz. vñ si quis firmat se ſua ſnia qđ ēt si ecclesia determinaret ꝛrium vel i eo q̄ ptinet ad fidē vl̄ bonos mores ꝛz oppositū et⁹q. dſ a doctoribꝰ mor taliter peccat ⁊ sapit hereliz dī. vtiſ qui coatenta aliter nō per accidens ratione scandali pertinatia nō ē pec catum mortale.

Erseuerantia ſm Tu lliū in Rethorica sua est i rōe bñ ꝓsiderata stabilis ⁊ ꝓpetua mā sio sine ipsa nihil valet velociter cur rere de pe. di. iij. in cassum ⁊ ꝓpea la udatur. vij. q. i. suggestum.

Ersona ¶ Miserabilis que dicat. vi de. §. ¶ Miserabilis.

Ersonatus Vide §. Dignitas in ꝓnc.

Etas accipit aliqñ ꝑ cultu diuino vñ pietas idē ē q̄ religio latine grece aūt latria seu theosebia vñ ꝓ prie pietas ē theosebia. i. cultꝰ dei ite rior q. ꝓpe ptinet ad fututes theolo gical religio vo est latria q̄ ptinet ad seruitutē diuinā exteriorē tñ ō eli. ab Aug. x. de ciuitate dei. c. iij. aliqñ vo accipit ꝑ misericordia māsuetu dine ⁊ clemētia. ō q̄ vide. §. ¶ Miseri cordia. ⁊ sic dicē q̄dā relenatoz idigē tte. primu ꝓpassione in eius calami tate. ⁊ sic accipit ꝓnia ad thi. iiij. pie tas ad oīa vz sup q̄ Ambr. pietatē te quēs inqt si libuerit carnis patiar va pulabit. sed nō peribū q̄ ꝛo q̄ ali quis pietatio operib⁹ vacans in pec catū mortale se disponit ad gr̄az vt n̄ facile ꝓmitatur in ꝓditionē ire. ⁊ de ista dr. xxij. q. ij. si qualiter. xl. di. §. I.

Ignus dicit a pugno vñ ꝓprie dicit pignus res mobilis tradita ꝛ pugno seu manu ad pugnū seu ma nuz. ff. de. v. sig. l. plebe. §. pignus ⁊ differt ab ypotheca i noie tre q̄ ypo theca ē obligatio rei imobilis ibi. ō act. ⁊ obl. §. inter pignus. Vñ pign⁹ dī cū trāsit creditorē. ypotheca vo cū nō trāsit. Sz q̄tuz ad actionē nō differūt iter se q̄. ꝑ vtraq̄ pignorati cia datur debitori ypothecaria credi tori. d. §. inter pignus. Vñ dī ypothe

ca ab ypos q̄ est sub ⁊ tesis q̄ ē ꝓsi tio q̄si res supposita obligatōi differt ēt ſz gramatice pignus pignoris ⁊ pign⁹ pigneris vñ gracism⁹ pignora natorum dicuntur pignera rerum. ſz hoc non seruatur.

¶ Que res pñt pignori obligari. ℞. q̄ q̄cūq̄ vēdi pñt. ⁊q vēdi n̄ pñt nō pñt pignori dari. ff. q̄ res pi. da. pos. l. i. §. eā rē. Quedā tñ vēdi pñt q̄ n̄ pñt pignori dari. vt sunt aliena q̄ vē di pñt. ff. de ℣hē. emptio. l. rē alienā ſz pignori nō pñt dari nisi nſa. C. q̄ ge q̄ res aliena pōt vēdi si ē imobil' qz si mobilis ē si ℣ctat inuito dño eā furtū cōmittit vēdens nec valet ven dicio si vēditor ⁊ēptor sciūt nec em ptū ℣hic. l. si i emptione. ff. ō ℣hend. d. l. rez alienā. ⁊ ibi vide. Itē genera lis obligatio bonoꝝ ecclie pōt fieri ꝑ obseruatione ℣ctus a clericis. sed nō specialis sine solemnitate. de q̄. §. Alienatio. Ita not ¶ Pa. in. c. nullus ℏbyter de pigno. Item possunt pi gnori dari res pñtes ⁊ future vt fru ctus pendētes ꝑtus ancillarū. fetus pecoꝝ ⁊ ea q̄ nascunt ff. de pign. l. ⁊ pñtibus ⁊ futuris intelligitur q̄tus nō exprimat. l. v̄lti. C. q̄ne res pign. da. pos. Sed tñ videtur excepti ocli ud ꝙ obligatur⁹ ꝑaliter nō erat vt vestes supellectilia ⁊ mācipia q̄ in vsu hēbat filia. l. i. C. que res pigno. ob. po. ⁊. l. obligatiōe ⁊. l. de miq̄. ff. ō bilia ⁊ se mouētia nō veniūt. actōes nec noia debitorum. ff. de re iudi. l. a duo pio. §. in vēditione tñ pignora ri pñt res corporales ⁊ incorpales ⁊ noia debitoꝝ. ff. de pign. l. cū comu

nit. Itez seruitutes pſonales vt vsus ⁊ vsusfruct⁹. ff. e. l. si ts. §. vsusfructus ntē seruitutes p̄diales ⁊ rusticе vt q̄ diu p̄cnia nō soluetur nō liceat ip sis vti ⁊ si. l. certū tp̄s nō fuerit solu ta liceat vēdere. l. ſz an vte. ff. e. Itez cōmoditao seruitutū p̄diorū vrbano rus sicut i rusticis hoc ptinget. vt. l. liceat creditori ire ⁊ agere. d. l. ſz an vte. iura aūt non. vt. d. l. si ts. §. vlti.

¶ Que res ꝓhibent pignori obliga ri. ℞. q̄ hoies liberi ēt ꝑ debito. c. ij. eo. de quo dic. vt. §. Obsco. Itē nec eccle in auct. de alie. ⁊ empti. §. ij. qñ. Item monumenta. l. iij. C. q. res pigno. oblig. pos. Item sacra vasa ⁊ ſtimēta libri vel alia ornamēta eccle siastica. l. sanctimus. C. de sac. san. ec. l. i. ff. que res pign obli. ꝓ. ⁊. c. i eo. illi si necessitate vt eff redēptio capti uoꝝ ⁊ ꝓ pauꝑib⁹ alendis hmōi vt not. in. d. c. i. ⁊. xij. q. ij. aurum.

¶ Quot modis ℣hitur pignus. ℞. q̄ duob⁹ modis scilicet tacite ⁊ exꝓsse. Tacite contrahitur ⁊ sunt obligata omnia bona vndecim pſonarum ℣. mo administratoris bonoꝝ ipsi ecclie. ar. xij. q. ij. illō tenet glo. ꝓ. l. c. ex lris de pign. Sedō viri respectu uxoꝝ vxoꝝ sue. vide. §. vos. §. xi. ⁊ ēt ꝓ parafrenalib⁹ ⁊ bona. ꝓpter nu ptias. vi. §. vos §. xij. ⁊ paterna. §. ij. Tertio illi⁹q̄ dotē ꝓmisit ō istiſ duo bus hꝫ. C. ō rei vx. ac. l. vnica ⁊. d. c. er litteris. Quarto ℣hentes cū fisco ipsi fisco. C. in q̄bus cau. pi. ta ℣. l. i. ⁊. ij. Quinto tutoris pupillo ⁊ cura toris mīnoꝝ. C. in q. ca. pig. ta ℣. l. si mater. ⁊. l. si. C. de legi. tute. Sexto cō ductoris oīa bona iuecta seu illata in rusticо p̄dio dño sciente ꝓ pēsiōe de bita. In vrbano vo n̄ distinguit. an sciat vl̄ ignoret qz tacite obligāt. ff. i

qb⁹ cautis pl. vel ypo. ꝓtrahi. l. si hor reti. ⁊ l. hoc iure. ⁊. C. in qb⁹ ca. pi. ta. ℨ. l. sancim⁹. Septio pfis tacite obligat filtis, p bōis aducticijs. ⁊ p cijs eoz. C. de bō. q̄ lib. l. cum oz. ſz tñ nō hꝫ rō male admīstrationis vel qō male vſatus sit in dictis bonis ℨ pfez. l. pe. ⁊ vlt. ibidē Octauo mīstis ꝓuol ad fas nuptias filius prioꝛ matrimonij pro restitutione eoꝝ que a primo viro lucrata fuit. C. de iure. nupt. l. hac edictali. § plr. ⁊. C. in qb⁹ ca. pi. ta. ℨ. l. si mf. Nono ō functi pro legatis ⁊ fideicōmissis. C. cōia de le. l. i. Decimo ꝑmittari fisco. C. qui. mo. pi. ta. ℨ. l. fati. Undecimo bona ꝓductoꝛis vectigalia fisco. l. sp. §. ꝓductores. ff. de iur. imu. Duodecimo ℨbīt ypotheca in naui et q̄ dedit. ad ędificiendā vel armandam. l. interdū ff. qui pot. in pigno. habē. secus si dedisset ad emēduz eaz q̄ nō haberet ypothecā in ea. Idem dic ō eo q̄ mutuauit ad militiā emēdam q̄ hꝫ in ea tacitā ypothecā ꝑm Bosti. in sūma. Aduerte tñ q̄ et tacita hypotheca non potest cōueniri possessoꝛ principali discusso. vt i auctē. hoc li debitoꝛ. C. de pig.

4 ¶ Item pacta, phibentī i pignore. ℞ q̄ oē pactū turpe impossibile illicitū Itē pctū legis cōmissoꝛie qō est pactuz q̄ debitoꝛ se obligat se insoluz vare pign⁹. ff. de so. l. calopodi⁹. Itē q̄n ꝓuenti ne pign⁹ redimat in pcipctū vel an dieni sibi ꝓfiraz ar. c. pcariuni. ff. de ꝓca. Itē q̄n fit pctū ne liceat creditoꝛi pignus vēdere post i terpellationē debitoris. l. si creditoꝛ. §. vlt ff. de distra. pig. ⁊ de istis dicitur in. c. si gnificante. eo. tit.

5 ¶ Quid si fiat pctū vt die ꝓfixa nō soluente debitoꝛe creditoꝛ ex tūc rem habeat in feudū. ℞. q̄ non valet. quia fieret fraus legi. vt in ꝓsti. Federi. de feu. da. inuicem. l. commissio. c. i. toe his pactis, vide. ℨ. Pactū. §. xvij. cum sequent.

6 ¶ Utr̄ pactū q̄ amissio pignoris q̄ cuiq̄ casu liberet debitoꝛe valeat. ℞. q̄ sic. C de pig. ac. l. que fortuito.

7 ¶ Quid potest facere creditoꝛ ō pignoꝛe an possit vēdere. ℞. q̄ aut cōuenit cr̄sse vt posset vēdere ⁊ sic ꝛ primo denunciare debitoꝛi. ⁊ postea ſm formam conuentam poterit vēdere aliter non. Aut conuenit q̄ nō vēderet ⁊ tunc debet ter debitoꝛi denunciare vt soluat inter vnam denūciationem ⁊ aliam debet esse triduū ff. de pig. act. l. si conuenit de distr. in glo. q̄ si nō soluerit poterit vendere aliās vendendo sine trina monitione teneret furti. Si vero nulla fuit facta mentio de vendendo vel nō vēdendo tunc debet semel nunciare. vt soluat ꝓstea elapso biennio vendere poterit hec ꝓbantur in. d. l. si conuenit de distrahen.

8 ¶ Sed quid si creditoꝛ vendito pignoꝛe bona fide minus accepit q̄ sit debitum suum. ℞. q̄ reliquum repetet a debitoꝛe. Si vero pluꝰ debitū vēdidit tenetur illud plus restituere debitoꝛi. C. de iu. do. l. vl.

9 ¶ Utr̄ pign⁹ possit p creditoꝛe alteri pignorari. ℞. q̄ sic vt est ter. i. l. l. C. si pign⁹ pig. da. sit. Et ℨ Spec. dicat nō licere vltra tres vices. Tenet tñ ⁊ vius Ange. i. d. l. i. q̄ et p mille vices. q̄ tuo quesitū a creditoꝛe i pignoꝛe ē reale ⁊ est transitoriū de pōna ad personā in mille manus. ⁊ sic ꝛcludit ter. d. l. i. ſ̄ two tā diu esse ꝛc.

10 ¶ Quid si aliꝰ cui res pignorata fuit alteri vēdidit q̄ fōcabūtauit se q̄ re

medius dabit primo debitoꝛi ad cō sequendū rem suam. ℞. spe. dicit q̄ aget ℨ primū creditoꝛē. ſz primus ērditoꝛ liberabit cedendo sibi. acti contra eum cui legitime pignoꝛauit. sic alius respectu tertij. ꝛc.

11 ¶ Utr̄ possit pignoꝛari vsurarius nec ipse q̄ hūt eꝛ collegio q̄ p⁹ nō luceant pign⁹. ℞. q̄ sic. ⁊ si pdik dānū erit ōbitoris. q̄ q̄ fit lege ꝓmittente nō meret pnā. l. gracc⁹. C. ō adul. ⁊ ió cū ler pmittat pign⁹ pignoꝛi obligari sibi ꝓputet ōbitoꝛ. Ad ñ tñ limitū vertū si mō nō pignoꝛauit nisi. p ēsti tate sibi ōbita q̄. p plus nō ſz in aliq̄ cās. Itē si hꝫ fecit. p necessitate vt vti litate sua. q̄. p alio fspectu ñ ſz sibi vsu ris accipe. Itez. tij. si hoc notificauit ōbitoꝛi istio nō ꝓcurrēt ib⁹ ñ liceret.

12 ¶ Utr̄ creditō teneat fruct⁹ pignoꝛis ꝓputare i sorte. ℞. q̄ tā fructꝰ q̄s ꝓcepit q̄z q̄s ꝓcipe potuisset ⁊ ex sua negligētia nō ꝓcepit tenet ꝓputat i sorte. ⁊ q̄ pl⁹ fuit restituere ōbito ri ita ſz gl. in. c. cū ℨ. eo. li. ⁊ segē. pa. ibidē. ⁊ Jo. an. in. c. i. ⁊. ij. de vsuris. Bo. in sūma ſz oppositū q̄ ad ꝓcipiendos. s. q̄ nō teneat. nisi fuerit i dolo vl lata culpa, vt puta. q̄ erat solita locari vl erat q̄ querebat ꝓducere hoc idē sequit. d. Ant. ℨz mihi magis placet opi. Cal. q̄ ſz q̄ si forte est male fidei possessoꝛ i ñ restituēdo rē Si ō sorti nūdū ē satisfactū sic ñ tenet ō ꝓcipiēdis q̄s intelligo vez nisi fit i dolo vl lata culpa. sic tene ⁊ limita ⁊ ꝓcoꝛ. l. i. ⁊. ij. C. de pig. ac. ⁊ doc.

13 ¶ Sz q̄ro q̄ā pensionē soluet. p domo pignoꝛata creditoꝛ. ℞. spec. ſz q̄ ꝓstitutiſz. l. i simia. §. in fromēto. ff. de ꝓd. inde, Sz pa. in. d. c. cū ℨ. distin-

guit q̄ si fuit simplr pignoꝛata tūc tenet ad eā pensionē q̄ cōit inuenit a quocūq̄z alio. Si vō fuit actū vt solum illa saluat q̄ sibi plz sic cēt verū dictū Spec. ēqus durū. ſz ego limito veruz isto. ii. casu i modico: sed in aliquo notabili nō credo vez alr eēt via aperiēdi additum vsurarijs ⁊ tint quitat. Hec o⁹. § i fromēto. q̄ logē q̄n p errorē limitatio hītatio fuit ⁊tra dita ita. d. pa. vbi. ℨ. fuit fcā q̄ tē ñ obligat creditōni nisi ſc̄tū fuit fact⁹ locupletiō: q̄ dñ no. q̄ pauci aduertūt

14 ¶ Utr̄ liceat pignoꝛe vti. ℞. pa. i. c. i. ō ꝛpositō q̄ si pacto intercueniente eo vtr̄ vsurā cōmittit. si cōmoditas quā ꝓsequit ex vsu ē extimabil⁹ pcio: c. i. ō vsur. ⁊. d. c cū ℨ ⁊ tenet restituere. Si vō nō iteruenit voluntas dñi ⁊ ℨ ei⁹ voluntatē vtr̄ eo furtuz cōmittit l. si pignoꝛe. i ꝑn. ff. ō fur. nisi verisimr crederet dūm pmissurū vt no. i c. dudū. el. li. de ele. ⁊ isti. ō obli. que ex ꝯsi velic. nasci. §. placuit. Utrū sp fructus seu extimatio vsus ē ꝓputāda in sorte: nisi sit talis res cui⁹ vsus iter amicos gratis solet concedi.

15 ¶ Utr̄ creditoꝛ repetet expēsas q̄s fecit i pignoꝛe. ℞. q̄ si bona fide eas fecit poterit repetere nisi sint inmoderate. l. si seruos. ff. ō pig. ac. ⁊ ar. l. in fundo. ff. ō re. vē. Ber. tñ in. c. i. de vsuris. intelligit q̄. repetet expensas necessarias non voluntarias. Sz tu dic q̄ et vtiles dūmodo non nimis magnas. vt no. gl. i. l. creditoꝛ. la. ij. C. ō pig. ac. tex. est in. d. l. si seruos.

16 ¶ Quid si res pignoꝛata pereat aut deterioꝛatur. ℞. q̄ teneatur de dolo lata culpa ⁊ leui. ita no. gl. in. l. si creditoꝛ. C. de pigno. ac. tex. est insti. quimo. re ℨ. obli. §. fi. ff. de pign. ac. l. si cum venderet. in fi.

17 ¶ Vtrū remittens pignus vel dicēs
lius restituēs libri sibi assignati so-
cio ꝓsueto vel famulo illi⁹ cuius ē te
neat si talis cui dedit infideliter egit.
℞. pau. i. c. fi. ff. de fur. q nō ar. l. l. cum
q ⁊ in. l. argentū. ff. cōmo. facit. c. si
quificante. eo. tit. ⁊ sequt̄ bar. in. l. si
qs vxori. §. apud labeonē. ff. ō furt.
Idē dicit si eī assignauit alicui defe
renti aliq̄ signū illius cui⁹ erat ⁊ fa
cit. d. c. significante cū ibi not. nō est
tū credēdū de facili tali signo si res ē
ꝟciota arg. c. i. ⁊ ij. de fide instru.

18 ¶ Quātū durat pignus. ℞. donec
facta fuerit tota solutio vbicūq ad
minimū quadrantē. l. quādiu. C. de
distra. pigno.

19 ¶ Vtrū ꝓsit creditor ꝑscribere pi
gnus. ℞. q nō nullo tpe. l. pignori rē
accept̄. ff. de vsucapio.

Ygricia est quedā tardi-
tas ad crequēdū
bonū. Torpor vo est remissio i
exercitio boni que qñ sit mortale pec
catum ꝑz. s. archidia. §. i.

Irrata dr̄ quibz q i mari
aut i fluminib⁹ de
predat vt no. i auc. nautgia. C.
ō fur. Et tales si dēpdant i mari sūt
excōicati excōicatione papali q pro-
cessum curie cum oībus receptato
bus eoz ⁊ dantib⁹ eis auxiliū ꝓsiliū
vel fauorē. Ita etiam no. Joā. and. ⁊
do. Ant. in. c. excōicationi de rapto-
ribus q ter in anno ab ore ēccīe pon
tificis excōicantur.

Lacere velle boib⁹ vtrū
sit ꝑcm̄. ℞. scōm
Tho. 2a 2e. q. cxv. q aut quis
āmit placere ꝓp caritatē nutriendam
vel vt in eis spūaliter ꝓficiat vel vt ꝓ
nocent ad bonū ⁊ in his q̄ sunt bona
vt cantare in eccīa horas vel laudes
dīuinas ⁊ hmōi. ⁊ sic laudabile est.
Aut querit placere ꝓp inanē gloriaꝫ
vel ꝓp lucrum vel in malis ⁊ sic male
ꝑcm̄ est quale est illud ꝓp qō place
re cupit de gbus. ꝑs. Deus dissipa-
bit ossa eoz qui hoibus placent. ad
Galatas. ij. Si hoibus placerez xp̄i
seruus nō essem. Intellige qñ ē mor
tale illud ꝓpter qō vel in quo cupit
placere puta si ꝓpter vanā gloriam.
sic est mortale ꝑcm̄ talis ꝓplacentia
qñ talis vanagloria est mortalis. vel
si querit talis cōplacentia per opera
peccati mortalis sic erit mortale pc
catum alīs venale.

Ollicitatio est soli⁹ p
mittentis
sponsio. vt qñ ꝓmissio fit ō alt
quo alicui. ⁊ illi⁹ ꝓsensus cui fit. ꝓmis
sio nō extat acceptans. vel qz erat ab
sens. vñ pollicitatio differt a pacto.
qz pollicitatio ē vni⁹ tñ. Pactū vo
duoz ad min⁹. Pollicitatio vo tñc
transit in pactū qñ p nūciuz vel lras
mittit ⁊ acceptat̄ qz ibi est duoz ꝓsēn
sus. l. pactū. ff. de pollici. Qñ pollice
ri dicmur qñ nullo ꝓcedēte rogami
ne aliqua ꝓmittim⁹. Promittere vo
ꝓprie est ꝓcedente rogatione. Vñ ⁊
pollicitatio differt a nudo pacto no.
glo. in cle. romani de iureiur. ⁊ pau.
in. c. cū iuramento de homici.

¶ Vtrū ex pollicitatiōe qs obligef.
℞. q non nisi qñ pollicetur ciuitati
vniuersitati clero ecclie vel pauperi-
bus alicuius loci ⁊ cū cā pura ad ho
nores dei vel sīlem. Si vero sit ad ꝙ
a ꝓdictis siue cū cā siue non. vel ꝓdi
ctis sine cā non obligat nisi ceperit
aliquid ꝓterm. ꝓmissionis. ff. de pol
licit. l. l. §. i. facit glo. in. c. scim⁹. xxi.
q. i. qne dicit q ex pollicitatione sca
deo potest quis conuenirī facti. c. ex

parte de censibus.

Oblatio nocturna aliqñ
cōtingit ex hoc
dānē cogitatione carnalīs. qñ
q̄ ex suppositate cibi ⁊ pot⁹ qñq̄ ex
demonū illusione. ⁊ sm q cā est pec
catum vta estimanda est.

1 ¶ Vtrū necessario ꝓpediat celebratō
nem vel eucharistie sumptionē. dic
vt. s. eucharistia. iij. §. xxv viij.

2 ¶ Vtrū nocturna pollutio q̄ sepius i
sōno ⁊ ꝓficit in vigilia sit ꝑcm̄. ℞.
sm scīm Tho. i. iiij. di. vnic. ⁊ Ric. ibi. ar. 2.
reputat̄ euigilasse quūcq recupauerit
verbū aut vsuz. Posset tñ ꝓtingere
in ipsa vigilatiōe plenaria ꝑcm̄ scz
si pollutio placeat ꝓp delectationem
ptione est ꝑcm̄ venale. Si vo sit cū
ꝓsensu deliberatiuo ⁊ ꝓcipue cuz ap
petitu futuri. sic erit ꝑcm̄ mortale.
Si ōt placeat vt ē eroneratio nāe nō
credit ꝑcm̄. Et eodē mō dico ꝓ pre
dicta q̄ appetere pollutionē i sōnio
sine oī delectatiōe ꝓp alleuiationem
nāe nō est ꝑcm̄. sz dare opaz vrēdo
calidis vel alio mō ēet mortale pec
catū si ꝓp hoc facit. Secus si faceret
ꝓpter gulositatē vinositādo nihilomi
nus de ea q̄ sic esset venale ꝑcm̄.

3 ¶ Vtz ois pollutio in vigilia sit pec
catū mortale. ℞. q nō aliqū eni est si
ne trecato sicut in pacientib⁹ fluxum
seminis. aliqū cum ꝑcō venali qñ
ꝓpter voluntatē ⁊ ꝓpositum ꝓueni
nit ex aliquo tamē peccato venali.
puta cogitatōe non noxiosa aut andi
tione. peccatum vero mortale semp
est quando voluntarie ꝓcurauit ex
quacūq causa aut quando prouenit
ex cogitatione locutiōe vel tactu mo
roso de quo habeo supra cogitatio.
§. secundo.

Oratio canonica vid. s.
canonica porrō.

Assessor bene fidei ⁊
male qs di-
cat̄ hēs restō in lra possessor

Postulatio est q̄dam
gre petitō
superiori facta de ꝓmouendo
aliquē ad prelationē ad quā de iure
cōi ꝓp defectuz aliquē vel aliud spe
dimentū eligi nō pōt seu ꝓmoueri.
Aliter si postulet ille q pōt eligi nī
hil fit ⁊ cōtra sm ℞a. in rub. de po
stu. pla. ⁊ intelligo de ōfectu vel spe
dimēto q non est peccatū in eo pu
ta qz non hz etatē vel est illegitimus
vel alteri ecclīe astrictus seu ꝓlationi obligā-
tus ⁊ hmōi. Fallit in mutilato ō cor
pore vicia. c. expositis ⁊ i bigamo
⁊ irregulari qz tales inhabiles ii pos
sunt postulari. sīlr cr̄osus nō potest
postulari vt l. c. i. ⁊ ii. de postu. pla.

¶ A quo debet postulari ab eo qui
potest dispensare in tali defectu vel
impedimento.

¶ Quis pōt postulare. ℞. Posit. qō ⁊ 2
qui potest eligere. c. bone cl. ij. ⁊ per
totum. c. tit. ⁊ de cle. inomit ⁊ debent
sic ꝓcludere vt papa dignetur prebe
re assensum qō talis translatio fiat.

¶ Quot voces requirunt. ℞. q ad 3
minus due partes omniū sm Ho-
sti. de elec. c. scriptum. §. ii. aliter non
facit iniuriam superiori si non admit
tit. d. c. bone als sic. ff. de aqua quot
idi. ⁊ est. l. i. §. fi. ℞a. tamen in. d. c.
bone cl. i. tenet cum Bofr. q̄ sufficit
maior pars vocum.

¶ Quis effectus postulationis. ℞. 4
Pau. in. c. primo. de postula. q po
stulatus admissa postulatione con-
sequitur ius ac si fuisset electus ⁊ cō
firmatus. Vnde non indiget alia

ꝓfirmatõe vt l.c.ij. de postul. Intelligge qñ postulat ab eo q̃ pōt iup oi i ꝑdimēto postulatꝰ dispēsare ꝛ h̄ dꝰ solēnis postulato iꝫ postulatio nō solē nis hec nō opat. Vñ Iꝫ canonici postulēt ab abbate monacū i eꝑs ꝛ abbas ꝓcedat nihilominꝰ oꝫ denuo eligat. ꝛ ꝓfirmetur. ꝛ i ista nō oꝫ seruare for maz. c. q̃ ꝓp ꝺ elec. Iꝫ bñ in ꝓma solēni. vt no. Pa. i. d. c. q̃ ꝓp ꝛ ꝺ hac ꝑtransco q̃ hodie paꝛ vel nihil valꝫ ꝛ pessime ꝓp ambitiõnē.

¶ Est ꝛ postulatio idē q̃ aduocatio de qua. ē. aduocare.

Osthumus ꝑ. mōst dꝰ ꝓmo nat⁹ pꝰ morte pris. ij. post testiñ añ mortē. vt. ff. de iiusto ruptoq̃ test. l. ij. tij arrogat⁹ filiꝰ. iiij. pꝰ morte aut q̃ icipit nepos i sui pris pt ste eē vt postumus. v. n pos auo morētē filio pfe hec not glo. C. ō posthu. in ꝛica.

Rebenda ꝑbe ꝓsistit in fructuū ꝓceptõe. Canonica ꝺo in iure alicuius q̃ i canonicū ē receptꝰ ad qꝺ uis postea ꝑtinent ꝑbēda ꝛ stallꝰ i choro ꝛ locꝰ in. c. de hoc hēs de ꝓstit. cum M⁹. de instit. c. ij. ꝛ p Inno. i. c. relatū. ꝛ. c. dilect⁹. de ꝑbē. ꝛ in. c. olim ō verb. signi.

1 ¶ Qui pōt hēre ꝑbendas. vide .ē. bñficium. §. xiiij. ꝛ de magro. vide magister.

2 ¶ Utꝝ valeat ꝓmissio ō ꝑbēda vacatura. ℞. Inno. q̃ nō ō ꝑbē. c. relatꝰ dicit m̄ glo. ibidē q̃ pōt cōmuni canonico iam recepto.

3 ¶ Utꝝ prebēda sit qd spuale. ℞. qꝺ ꝑtim sic ꝛ ptim non.

Recarium ꝺf qꝺ ꝑcib⁹ ꝓtē ti vteñ. ꝓceduꝛ tam diu q̃ ꝺiu is q̃ ꝓcessit patiꝰ. vt in. c. vlt. c. l. i. ff. e. ꝛ ē ℣ꝰ gratuitꝰ simil' alijs' gratuitis. Sꝫ i mnlꝫ differt a donatõe q̃ nō reuocat regl' differt a cōmodato. qꝛ in cōmodato ꝺꝫ esse vsus certꝰ ꝛ tps saltē tacite ꝺterminatꝰ. vide si vnū istoꝝ ꝺfē erit ꝑcariū nō comodatū. Si. n. ꝓcessi tibi librū vt illius trāscriberes erit cōmodatū qꝛ ad certus vsus ꝛ tps tacite ꝺeterminat. l. q̃ tū cōmode trāscribi ꝑt. l. iterdū. ꝛ. l. ꝓtinꝰ. §. cū ita. ff. de. ꝛ. ob. ꝛ nō pōt renocari añ vsꝰ ꝓpletus. vt l. c. i. de cōmo. Precariū aūt pōt reuocari ad placitū ēt si interuenisset pactū ō nō reuocādo. vt in. c. fi. eo nisi fuiss' apositū ꝑ viā ꝺdito is. qꝛ sic viciat ℣ tū facit. c. fi. ō ꝺdito. appositus. ꝛ qñ no. bar. in auc. igressi. C. ō sa. san. ec. Rō ꝋꝫ Bar. i. l. i cōmodato. ff. cō. qꝛ nō ē ꝓcessus ad certū vsuꝫ. Iꝫ tūmto vez nisi vellet reuocare sine cā ꝛ cū magno ꝺāno alterius qꝛ obstaret sibi excep. volti cū nō possit negarigꝝ ꝑcariū sit bñficiū. ergo benuola actõ ziõ nō oꝫ qs adnersari in bñficio cōcesso sicut ꝺicitꝰ in nuntio concesso viatori q̃ ipm reuocauit post modū qꝛ eū penituit vt no Jo. an. in ꝓhemio decretaliū. Itē ꝺiffert qꝛ i ꝑcario tenuit solū dolꝰ ꝛ lata culpa Iꝫ nō in cōmodato tenuit leuissima. vt in l. q̃ stū. §. ꝛ illō. ff. de ꝑcario. ꝛ. l. ℣ꝰ. ff. ō re. iu. ꝛ ibi reddit rō diuersitat. Nec elicio a Ly. in. l. ij. C. cōm. ꝛ bar. i. ꝺ. l. i cōmodato. ꝛ Jo. an. i. c. vnico de cō. ꝛ Pa. i. c. fin. de ꝑca. ꝛ idē i. ꝺ. c. vnico dicit q̃ ēt ꝑcariū pōt ꝓcedi ad certū vsū ꝛ ꝺistinguef a comodato p nomē ꝑcariū puta cū ꝺicit ꝓcedo ti bñ ad trāscribēꝺuꝫ ꝑcario nomie.

¶ Quot modis soluit ꝑcariū. ℞. q̃ i ꝓmo voluntate eiꝰ q̃ ꝓcessit. l. i. ff. e. ij. morte eiꝰ cui ꝓcessum fuerat. c. fi. eo qꝛ est ꝓcessio ꝑsonalis q̃ extinguit cū ꝑsona vt in regula putlegiū ō re. iu. li. vj. iij. alienatõe rei ꝑcario ꝓcesse ꝺs cui ē alienata a ꝓmo ꝺño velit revocare. ꝓte. fi. iiij. finito tpe ad q̃ res fuerat ꝓcessa. l. cum ꝑcario. ff. codez.

2 ¶ Sꝫ nūqꝺ reuocat morte concedentis. ℞. Pa. i. c. ꝑcario eo q̃ nō. ꝛ ibi ter. ex q̃ infert vnum notabile qꝺ vbi actꝰ validuaꝫ pēdet ex volūtate alteriꝰ nō reuocat p ꝺnius mortez. iō qꝛ ꝑsumitur qꝺ in ea volūtate ꝑseuerare i q̃ qꝺ ꝛcedit. c. maiores ꝛ bap tis. ꝛ tō Iꝫ ꝑor claustral' possit reuocare monasteriū. ō sta. mo. nō reuocat m̄ per eū. c. aplō fuit ꝓpositus. vt. ē. epo. §. li esset ꝓcessum vsq̃ ad bñ placitum sinū. qꝛ p morte reuocat. c. fi gratiose de rescrip. li. vi. vide Bar. in. l. cēte simus. ff. ꝛ. ō. obli.

3 ¶ In qꝰ reꝰ ꝓsistit ꝑcariū. ℞. q̃ in reꝰ mobiliꝰ ꝛ imobiliꝰ ꝛ incorporaliꝰ nā ierunt ꝑcario pōt ꝓcedi ff. co. l. ij. §. vlt. ꝛ l. iij. ꝛ. iiij. i. ℞. i re ꝓ rē q̃ verū ē q̃tū ad ꝺñtū ꝛ ꝓprietatem seu trāctionem. l. certe. §. plꝰ. ff. codē.

Recaria femini generis plꝰ. producta ꝛ ꝑcarie in plurali numero. Fm Pa. i. c. i. eo. ꝺicit q̃ nō ꝺifferūt inter se. Sꝫ bñ ꝺifferunt a ꝑcariis. qꝛ precaruꝫ initꝰ vsq̃ ad certū tps Iꝫ q̃ ꝑcari vl ꝺi ꝑcaria ad ꝑces aliquorum r. q. ij. ꝑcarie ꝛ in glo. ꝺ. l. i. ꝛ ꝺicit Bar. in auc. igressi. C. ꝺ sac. san. ec. ꝛ in. l. si finita. ff. de da infec. q̃ in oibus. ꝛ p oia precaria ē eiusdem nature cū ℣ꝛu emphiteotico ꝛ idē voluit l. i. C. de iu. emphi. est gl. ꝛ q. ij. precarie ergo sequit̄ naturā emphiteo sis. p h̄ bon⁹ ter. in auct. ꝛ nō alie. §. ler magꝝ vbi pꝫ q̃ ℣ꝛ nouus inuentus a ꝓsuetudine ex q̃ resultat idē effectꝰ q̃ resultat ex aliquo ℣ꝛu inuento a lege cēseatur eiusꝺē nature. ꝛ h̄ itelligo verū vbi nō fit gratis. sed aliqd soluunt ꝺiffert nihilominus. qꝛ renouaf ō qnquēnio i qnquēniū ñ emphi. Vñ no. q̃ ꝑcaria fit aliq̃ ēt nō gratis sicut qñ sup solo ecclie fit aliqꝺ edificiū ꝛ soluitur annuatiz alī qꝺ. fit ēt qñ aliqꝺ ꝺat alicui ecclie possessionē vnam ꝛcepit ab ecclia duplū aut triplū. vteñ. toto tpe vite sue. ꝛ no. i. ꝺ. c. ꝑcarie. r. q. ij. sit ēt qñ clico vel laico ꝺat aliqꝺ vteñ. toto tpe vite sue. Aliq volūt q̃ ꝑcaria ꝛ ꝑcarie in hoc ꝺifferāt qꝛ ꝑcaria est solū vsq̃ ad morte illiꝰ cui ꝓcedit vel ēt cura. Precarie vero qñ durat pꝰ morte. ꝛ oꝫ ꝺ gnquēnio in gnquēnium renouctur. sed precariam non

¶ Utꝝ ꝑcaria possit fieri sede vacāte sine ecclesia. ℞. q̃ non. r. q. secūda precarie. 1

¶ Utrum cuilibet possit fieri. ℞. q̃ non ꝓconomo vel eius cōsanguineo. r. q. ij. hoc ius. 2

¶ Utꝝ regrat solēnitas in precaria sicut in alienatiõe rei ecclie. ℞. q̃ in renouatione certū est q̃ non requiritur. vt no. Abb. in. c. i. eo ꝛ ꝺicit qꝺ plano solus sine ꝓsensu capituli ꝑt eā facere. facit ter. in. l. si pupillorum §. i. ff. de rebus coꝛ ꝛ q̃ no. Bart. in auc hoc ius C. de sac. san. eccle. In ꝓcessione vero credo q̃ requirat ꝑt 3

talis rei vel tanti tpis que alienari si possit nisi cū debita solēnitate. vt p3 ex dictis tum q3 non pōt revocari an tempno commentuto.

4 ¶ Utr requirat necessario q3 renouetur de qnquēnio in quinquēnium ℟. q3 sic & cadit a iure suo post qnqnnium si nō renouat. vt dicit gl. i. d. c. i. & hoc vr̄ in rebus ecclesiasticis in laycalib⁹ vero non credo q3 ꝯ cōsuetudinez d3 revocari q3 presumit actū qđ est ꝓsuetū. l. semper in stipulationibus ff. de reg. iur.

5 ¶ Utr hōs rem precario noie vel sicut precaria possit eā prescribere. ℟. gl. xv i. q. iij. clerici q3 regulariter nō potest nisi ex magna lōgiquitate temporis dōs obliuiscatur de possessiōe talīter q3 nesciat vbi sita sit. qđ possz habere locū si possidens esset in boa fide aliter non.

Receptum est iussio vel ipe-

rū faciendi aliquid vel non faciēdi. Quo distinguit. ℟. dupliciter. f. q3 affirmatiuū & negatiuū affirmati nō stricto sumpto vocabulo dr̄ preceptū & obligat q3 semper. i. ad oēs tp̄s vnde filius non tenet semper ad honorandū patrem in oī tempore q3 q3 hoc est impossibile sed solū cum oportunitas occurit & tēpus requirit negatiuū aut̄ ꝑceptū ꝓprie dr̄ prohibitio q̄ obligat q3 semp ad semper q3 teneor semp & in oi tpe non mecari no. hoc Archi. i. c. si peccauerit. ij. q. i. & Pa. in. c. nouit de iudi. & the. in. iij. sen. di. xxxvii.

1 ¶ Quot sunt genera preceptoz legi diuine veteris. ℟. q3 tria. Quedā sūt moralia que sunt de dictamine legis nāe vt sunt precepta decalogi. Quedam sunt figuralia seu mistica q̄ aliō significent ꝓter id q3 ifa sonat. Hoz alia sunt sacfalia sicut illa de qb⁹ nō reddit potest quare ad ifam sic precepta fuerunt vt de circūcisione. & de observatione sabbati. Alia cerimōtialia sicut illa de qbus nō reddi nō pōt ālr sic ꝑcepta fuerū ad ifaz vt ille nō arabis cū boue & asino. illō nō faciet vellem de lana & lino & hmōi. Et de istis no. in glo. i. §. ista rubrica. vi. di. Quedā sunt iudicialia vt illa que in decisione causarū sunt determinata vt Exo. primo & sunt determinanda nec iusticie inter homines seruāde. Et hodie figuralia tam sacfalia q̄ cerimonialia non tm̄ nō sunt seruāda sed & sunt pctm̄ mortale post tp̄s ipsa seruātib⁹ vt talia. Precepta vero iudicialia sunt mortua. q3 nō obligāt. nisi ille qui h3 ptātem statueret obseruāda. q3 tunc nō obligarēt vt iudicialia legis antique. h3 vt ius can. vt ciuile aut municipale in q̄ ꝑcipiunt fm Sco in. iij. di. xij. q. v. & Pa. c. i. de homi. facit text. in. l. i. C. de veiu. enu. vbi dr̄ ois merito faciamus nr̄a q3 ex nobis ois impatiē auctoritas. & c. si aplice de ꝓbē. li. vi. moralia aut̄ ꝑcepta cōprehendunt. i. ꝓcepta decalogi q̄ ponuntur exo. xx.

¶ Quo ordinant precepta decalogi. 2
mortalia. ℟. fm̄ cōtorem modū qui habet ab Aug. super exo. s. vt primus ꝑceptuz non hēbis deos alienos coram me & nō facies sculptile nec oēm similitudinem. Secūdum non assumes nomē dei tui in vanum. Tertiū Memēto vt die sabbati sanctifices & hec ad primā tabulaz dicunt pertinere. primus preceptum sic tabule est. honora patrem tuum & matrem tuā. Scōm non occides. tertium nō mechaberis. quartum non furtum faciēs

quintū nō loqris ℨ. primū tuū falsuz testimoniū. sextū nō ꝑcupisces domū ꝓximi tui nō seruū nō ancillā nō bouē nō asinū nec oīa que illi⁹ sunt. vij. nō desiderabis vxorē magister tū in iij. di. xxxvij. ponit. vij. pro. vj.

2 ¶ Circa primū ꝑcepti notā. q3 tria, phibēt nobis. Primo omnes ꝑphane pactiones dēmonū siue fiant p incātationes ℞z siue p inscriptiones caracter̄ vel imaginū siue p unctiones sacrificioz. Et hoc vel ad iudificationē sensuū vt facūt hystriones. Vel ad transmutationē nāeuz vt fecerunt magi pharaonis vel ad inuestigationez futuroz contingentiuz seu ocultoz. sicut facūt diuini oia ꝑ hibent̄ sub pena mortalis peccati q3 in his attribuitur creature qđ debetur creatori & nō peccatur mortaliter cōtra ipsum nō habendo deos alienos coram me Exo. xxij. phibent̄ oēs falsos & supstitiosos inuētiones erroz vel observantias ℨ fidē & bonos mores. cū dic. Nō facies tibi sculptile hmōi aut̄ errores & supstitiones procedūt aut ex ꝓbro auctu inuestigatōis ꝓhibite. Aut puerso intellectu sacre scripture. Aut ex iordinato affectu carnalitat̄ humane de quib⁹ Jere. stultus factus est oīs homo a sciā sua cōfusus ē artifex sculptili⁹ suo vana sūt opa coz & rūi. digna & in tpe visitationis peribunt. Uñ semp ē mortale peccatū nisi in casu vt hēs. §. heresticis. §. i. Tertio ꝓhibent oēs ꝑuerse aplicationes creaturaz cū dicit aut̄ peruersa aprehensio creaturaz ꝑ ditate. aut ex delectatione. Ꝓ3 mō est ydolatria superstitiosa. Secundo modo auaroz. Tertio modo luxuriosoz. Unde Hiero. q3 quis ꝑ neratur. & aniat hoc illi deus. & ideo superb⁹ colli similitudinem celestiū quia diligit sup omnes preferri. Cupidus vero collū similitudinez terrestrium. q3 super omnia cupit ditari. Lasciuus aut̄ similitudinem aquatiliū. q3 sup oīa cupit delectari & sic cut in delitijs sicut aqua ad pḥ. iij. quoz deus. v. ēter est. Quomodo āt superbia auaritia & luxuria sunt peccata mortalia habeo in titu. suis.

¶ Circa secundum ꝑcepti not. q3 4
nomen dei tripliciter assumit. Primo ad efficiendum vt in sacramētis sicut in baptismo cum dicitur ego te baptizo &c. ij. ad promittendū vt cū quis iurat vouet vel promittit aliqđ deo vel sanctis. Tertio ad exprimendum vt cum qs loquitur cum iuramēto. Similiter multiplicit assūmitur in vanum. Primo ꝑ sacramenti frustationem sicut cū quis nō credit vt hereticus vel gfam sacramenti deserit & hmōi quod semper mortale peccatū est. Secūdo ꝑ voti fractionem & hoc sit tripliciter. Primo ꝑ tardationē implendi. Secundo per contrariam voluntatem seu fractionem voti. Tertio ꝑ apostasiaz q3 quo modo sit mortale habes. §. Octū. iij. & apostasia in prin. cum duobus. §. sequē. Tertio assumitur nomen dei vanum ꝑ hominis blasfemi locutiones. vide. §. blasfemia. iiij. assumitur in vanum i predicatione que fit vana intentione. de quo vide. §. honor. §. vij. & j. vanagloria. §. i. v. in oīone que ē sine vlla cordis affectione de quo dicit. §. oīo. §. r. vi. in cōuersatione seu opatōe in qua forma sanctitatis assumitur tantuz i exterio-

ri opere non p deo sed solū pro humano fauore. de quo vide Simulatio ⁊ vanagloria. §. xvij. p iuramenti puersionē. ⁊ hoc dupl'r aut iurando puerse. aut nō seruando deq̄ vide iuramentū p totū ⁊ periurū p totū. viij. p vsurpationē admirādo q̄ non dz ō quo vide admiratio. §. iij.

¶ Circa. iij. ꝓceptū no. ꝙz ouge. qđ sabbatū dī icipiti ab vsu cōi ad cultuz dei ꝓceptū de sctificando sabbo ē vt cor a curis supfluis seperet ⁊ diuino cultui mācipet ⁊ hocest vacare deo. Hoc aūt fit triplr. Primo generaliter. s. dū nos a vicijs sepam⁹ ⁊ iniectionē nāz ad sabbatuz. i. regem eternitatis hēm⁹. Scdo spāl'r dum s. tēporib⁹ statuſ ⁊ ad hoc deputatis nos ēt a licitis seperātes opib⁹ deo orādo ⁊ meditādo vacam⁹ ⁊ hoc est sanctificatio sabbati. Tertio spāliſſime sic ē in vir] ꝓfectis ꝓtemplatiuis q ab oīb⁹ mūdanis se sepant. vt deo familiariter intendant p̄ma sctificatio ē necessaria. ii. debita. iij. pfecta. Aduertēduz ē ēt q̄ vacatio ad deū ēdu pler. Alia i hitu. ⁊ hec nō recipit tarrationē tpis q̄tū ad eos q̄ sunt in caritate q̄ offert deo i hitu totū ips⁹ vite sue q̄tū ad seruiētes deo ex timore pene ꝙz tarrationez tpis. Alia ē vacatio i actu q̄ ēt recipit tarrationez tpis q̄ nō semp hō mortalis pōt deo vacare actualiter. ⁊ ex hac ꝙz qđ vultp̄ma clausula huius preceptus. l. Deměto vt dicē sabbī scifices addit. ij. ēla in q̄ ꝓcipitur opari determinato tpe ꝙ ociositatē cū subdit ser dieb⁹ operaberis. ⁊ facies oia opa tua pro quo sciendū q̄ triplex ē labor ꝓtm⁹ est debitus. Et iste ē dupler. s. vnus excludens ociū aie inimicū ⁊ ad hūc teneūtur oēs q̄ libet tenēt se exercē i aliq̄ vtili rōe cui⁹ excludat a se tentationis ingressuz ꝙz illud ecc. xxxiij. Multe illū i opationez ne vacet ꝛc. Alij introducēo fructum ⁊ iste est triplex vn⁹ platoz de cura ſbditoruz. de q̄ ꝓme Thimo. v. Alij actiuū cōtemplatiuū vt ē labor ꝓdicatoz ⁊ hūbrie roz ministrantiū spūalia seu sacra. Alij ē ꝓplatiuoz in q̄b⁹ ⁊ si quiescat corp⁹ a strepitu mūdi tū mēs intuigilat solicitādo deo placēē ⁊ alijs gras ipetrare. Aūi ꝓdictis laboryb⁹ laborātes ꝓnt viuere de elemosyna q̄ ꝓ illis a q̄b⁹ accipiūt vtiliter laborant. iij. labor est ꝓcessus. s. hoiuz mūdi circa occupationes spaliuz. vt habeāt. vīi vtuāt ꝑm statū eoz ⁊ alijs subuenīāt de q̄ ad ephē. iij. aūt laboret operādo manib⁹ ꝛc. ⁊ ad hūc teneūt fortes eos pze ne cogāt viuere ociose de bōis q̄ debent alijs. iij. est labor ꝓhibit⁹ s. curiositatis ⁊ cupiditatis q̄ extinguit spūales getem deo. Sequitur i clausula in hoc ꝓcepto in qua interdicit opationez in sabbato cū dr septima aūt die sabbatū dñi dei tui est. Nōfaciēs in eo oē opus tu ⁊ filij tui ⁊ filie tui ⁊ ancille tue ⁊ aduena qui est intra portas tuas. Aūi ad Ifrāl ꝓcipit vt hō vacet a corporalib⁹ operibus que vacationē ad deū impediunt in solemnitatib⁹ vt ē negotiatio ⁊ hmōi opera seruilia. Scias igitur q̄ opus seruile dī a seruitute. Unde vt melius intelligas aduerte q̄ ē triplex seruitus prima est seruitus dei re hec nō ꝓhibetur. vīi no. glo. numeri xxviij. dicit q̄ fabri ⁊ hmōi artifices sociantur in die sabbati lector autem diuine scripture nō desistit ab opere suo nec mī ptaminat sabbatū. Fa iniuſt⁹ ē pcti Jo. viij. q̄ facit peccatū seruus ꝛc. ⁊ hec ꝓhibet intelligēdo de

mortali nō re veniali. vīi peccēo mortaliter facit ꝙ istō ꝓceptū nō tñ sortit spēm ex hoc nisi moueret ad peccatuz. vt ꝓuaricaret istō ꝓceptū q̄ vt dicit ph⁹. v. ethicoz. c. viij. Si q̄s furuerit vt lucret auar⁹ ē si aūt vt delectetur luxuriosus est tū circūstantia que spāli. ꝓhibitōe ꝓhibet. Et ideo dupler est petīt rōe reatus. Sm Eller. de ale. Tertia seruitus est qua homo seruit hoi. vīi opa corporalia i tñ dicanē seruilia i q̄tū ꝓprie ptinent ad seruientes. Inq̄tum autem sunt cōis seruis ⁊ liberis nos dicūē seruilia. ⁊ ideo op⁹ corporale pertinens ad salutem. ꝓpriā siue. primi finis rei non est ꝙ obseruantia sabbati vt ꝙz Jo. viij. ⁊ Dar. iij. ⁊ in. c. lz. ⁊ la. de ꝓse. di. i. sicut nō alia. q̄a hec ꝓcipiunē oīb⁹. puer. xxiiij. Erue eos qui ducūē ad mortē. deuter. xxij. nō vide bis bouē. aut ouem fratris tui errantem ꝛc. Et iō non ptinet solum ſutio sed etiam liberio. Et de hoc vide vt dic. vt. §. Ferie. §. ix. ⁊ seq.

¶ Sz q̄re magis ꝓcipit obseruatio sabbati q̄ alia. ꝙz solēnitatū. ꝙz. q̄ cuz oēs solēnitates veteris legis sint istitute in cōmemorationē alicui⁹ beneficij dīni vel ꝓteriti cōmemorati. vl figuraturi ꝓfigurati. Ideo magis sabbatuz ꝓcipit q̄ bñficiū creatōis in hoc cō memorat. q̄ñ ē ꝓcipuū inter pla. cū dr Exo. xx. Sex dieb⁹ fecit celū ꝛc. Silr q̄ es mētis in deo vel in ꝓtuſ p q̄ fiam plectūē. Nō sic aūt alie q̄ solū pp ptia pp li. Exo. ꝙz. ꝙ egypto figurā rōi

¶ Qđ q̄ueniēter sit. mutatū in dñicaz. ℟. q̄ sic q̄ sabbatū figurabat q̄te dñi i sepulchro die. vij. ⁊ regez scāruz futurā in celo p rōi merituſ. i. vij etate. ⁊ iō aduenīente veritate ꝛc buit cessare figura. Itē ꝛc buit cessare pp exclusionē erroris ne fortitan q̄s crederet q̄ obligatio ad cerimonias veteris legis maneret sicut ꝙz de ꝓcedi. iij. ꝓuenit oū ꝓuenīēter debuit in aliū diē mutari nec ali⁹ fuit qui magis ꝓuenīret q̄ ꝑm⁹ tum pp bñficiū creationis celi ⁊ terre ⁊ resurrectōis rōi ⁊ multi alijs ꝛc q̄b⁹ dr dīs. lxxvij. q̄ die dñico ꝛc. cōsuc. di. iij. sabbato ⁊ c. ieunia.

¶ Circa. iiij. scieñ. est q̄ ꝓprie ꝙ se honorari ꝓcipit in hoc ꝓcepto hō q̄ est ꝓnciꝑ in eē nāe aut est ꝑ ⁊ mī carnalis ⁊ hō q̄ est ꝓnciꝑ in eē gfe pp ministeriū sicut ē ꝓlat⁹ spūalis. cō sistit iste honor in reuerētia ⁊ lustētatōe vt dicit gl. ad eph. vi. Reuerētia ē o ꝓsistit in trib⁹. s. in affectu. s. timēdo patris offēsaz ex amori teneri. xix vnus quisq̄ patrem ⁊ matrem timeat. In effectu. s. obediēdo ad ephes. vi. filī obedite parētib⁹ in signo. s. assurgēdo ⁊ hmōi. Sustētatio vō ꝓsistit i solatio ⁊ ꝓuisione rum in ſutio opum ⁊ i exhibitōe necessariorum. In illo ē ꝓcepto. Sm theologos intelligit mādari q̄qđ ꝓtinet ad reddēdū. debitū cuicū q̄ plone sic ſ arū includit i ꝓncipali. ⁊ de h ꝓcepto. vide. ē. fili⁹. §. xxx.

¶ Circa. v. ꝓceptū aduerte q̄ hoc ꝓcepto explicite. ꝓhibet hoicidiū. Im plicite vō oīa mot⁹ ire sicut mōstrat dñs Matth. v. in hoc ergo ꝓcepto ꝓhibet oīs lesio q̄ fit in ꝓsona. primi ⁊ iō peccat mortal'r q̄q⁹ eū occidit. trūcat mutilat vērat ledit notabilr. vel alīuz deliberatū ledēdi hz nisi in casib⁹ a. l. ꝓcessis ꝛc q̄b⁹. ē. licitū.

i.t.iij.t.s.pcutere.t.s.dcasio.idē dic dc incarceratōe ō q̄.s.carcer. §. iij. phibēt duellū.dc q̄.s.Duellū itē torneamētū dc q̄.j.torneamīū itē bel luz.ō q̄.s.lellū. Itē alex.ō ol.i. iij.p te sū.i expositōe hui⁹ pcepti dic not. q̄ iterpetratiue i h pcepto,phibetur occisio spūalis q̄ qs ē alteri occasio ruine in pctō mortali ↄ spūalis mortis sicut pſuasio mali ↄ factū minus re ctum pbens occasionem alteri ruine vel q̄ moriatur in ↄscia,ppria vt per odiū vel in aliena vt per detractionē dc quo dic vt.s.detractio scandalū. odium ↄ alijs locis suis.

10 ¶ Circa.vi.pceptū no.q̄ lz mecha ri idē sit q̄ adulterari ↄ sic videat⁹ so luz adulteriū,phiberi tñ fm Aug.in hoc pcepto ,phibet oīs illicit⁹ ↄ coi tus ↄ illoz mēbroz oīs illicit⁹ vsus. xxxii.q.iiij.meretricel. Sīs ät illicit⁹ vsus determinat⁹ p.viij.dīas.s.per fornicatōez ō q̄.s.fornicatio p mere tricū q̄ fit duob⁹ modis.s.p vagā i sectatione libidinis ↄ mulier soluta rū ↄsic differt a fornicatione q̄ ēt cū certa ↄ vna sola pſōa.itē meretricū ē solutaz mulier venalis ↄ public⁹ ↄcubit⁹.d.c.meretrices p adulteriuz dc quo.s.adulteriū p stupz.vide.j. stupz p sacrilegiū ↄcubitū q̄ est iozdinat⁹ ↄcubit⁹ in q̄ ↄtinentia deo sa crata ledit fiue violat sacrata dico p ordinē sacz aut religionē seu votuz ↄtinētie p incestū.qui ē inordinatus coit⁹ quo vinculū ↄsanguitat⁹ vel af finitat⁹ vl⁹ p̄rnitat⁹ violat.p petū so domotticū q̄ ē iozdinat⁹ coit⁹ quo nā lis vsus in illū peruertit qui est ↄna turam ↄ vsū.p libidinosiz cottū ↄiu galez.dc q̄.s.debitū. ¶ Prefataz dīam ruz.vii.fme semp fuit petū mortale viij.vo aliqñ sic aliqñ non. vt.s. dc

bitū pz.ↄ.s.luxuria.

¶ Circa.vij.pceptū no.q̄ furtū dr 11
triplr.i.,ppie dc quo.s.furtū in pn. ↄ cōiter ↄ sic ē oīs illicita vsurpatio rei aliene fm Aug.i.li.q.Exod.xxii. ↄ sic ꝓhēdit rapinā vsurā ↄ omnes illicitaz vsurpationē rez alienaz. vt dic.meretrices interpretatiue vo dr oīs illicit⁹ possessio rez ↄ totū hoc,p hibēt i pfato pcepto ↄ iō hñtes sup flua respectu stat⁹ sui ↄ familie si non inbuenūt indigētib⁹ ꝓ loco. ↄ tpe mortalr pecāt.multomagis si idigē tes sunt i extrema necessitate. ↄ dc hoc hēs.s.elemosina. §.i. Itē cōmittunt furtū plati qui res eccle dant mere tricib⁹ cōsanguineis potēcubus nō i digentib⁹ ↄ hmōi. Sīr indebite ser uando. Itē cōmittunt furtū q̄ res ac ciptunt ab eis q̄ alienare non pnt ↄ hmōi dc hoc habes.s.furtū rapina vsura restō ꝛc.

¶ Circa.viij.no.fm Aler.in.iij.pte 12
sū.ō isto pcepto q̄ phibēt i hoc pce pto oē gen⁹ mēdacij q̄ ē petū mor tale nō ät illō q̄ ē veniale ↄ h largē. sed stricte solū mēdaciū in iudicio,p hibēt ēt falsitas aperte dicentis. ↄ ta cturnitas qs mētiendo. vide.s.men dacium vel tacendo,veritatem habe s.confessio.i. §.viij.ↄ.j.tertio. §.xxvj

¶ Circa.ix.ↄ.x.pceptuz vbi no.fm 13
Aler.in expositione hoc pceptoz. q̄ triplr pōt ↄcubina sūm. Uno mō ꝑ apetum vegetabili,ꝛ alio ↄcubina ,put est iozdinata est a fomite mouēte.i.a corruptōe originalis culpe. alio mō pōt dici appetit⁹ sensibilis.ꝛ hoc ,put ē inordinata est a mouente sensū alitate cū fomite. Tertio mō ↄcubis ē appetit⁹ rōalis ꝛ sic ē a liberi arbi trij volūtate ↄcupiscētia. hmo mō ē in suggestione,scdo in delectatione.

tertio in ↄsensu.q̄ hec ergo pcepta nō,phibēt mot⁹ pm⁹ ꝛ secūdus cōcupi scētie q̄ ↄsistit.j.limites sensualitatis sed ex,phibitōe hui⁹ pcepti,phibetur consensus voluntat⁹ in opus vel de lectationem ꝛ hoc sub pena morta lis peccati.

14 ¶ Octz mala volūtas ↄop⁹ sunt duo peccata.ꝓ.fm Aler.vbi.s.q̄ qñ vo luntas ꝛ opus exter⁹ ↄsideraī in ra dice.i.libidine ꝛ intentatione sūt idē pcūū formalr.Intellige si sunt ↄiun cta.vt cā ꝛ effectus.Si vo ↄsideraī volūtas in se ꝛ op⁹ i se.sic sunt diuer sa peccata,q̄z alie sunt circūstantie vo ni debite actui exteriori q̄z voluntati. q̄z diuersificanī modus loc⁹ ꝛ tpis ꝛ q̄daz alie.lz circūstantia sint sūm sit cadē incidēs ex defectu boni. Ultimo autē defectus est,hinc ali⁹ inde. ergo fm hoc aliud pctū intellige nāliter. Si mīr esset aliud qñ sunt ꝑz aliō ↄtrariō tpis.ita q̄ intermedio cadat aliquid aliud q̄z diuerse auersiones ꝛ sic for maliter diuersa peccata.

15 ¶ Quare magis phibēt fornicatio voluntas.ꝛ op⁹ in mechia ꝛ furto q̄z in alijs.ꝓ.fm Ale.vbi.s.q̄ delectatio mechie ꝛ vsurpatio diuitiaz sunt pp se appetibilia inq̄tū hñt rōnem delec tabilis vel vtilis.ꝛ iō debēt in eis p hiberi op⁹ ꝛ ↄcupiscentia. Sz holoci ꝛ falsitas habēt in se horribilia ꝛ secundum se ita sunt ergo sufficit eo rum prohibitio.

16 ¶ Quare magis phibentur i spāli talia.ꝓ.q̄z pp iprobitatē libidinis ci tius ꝓgrediunt in opus exteri⁹ inhi lomin⁹ alia capitalia phibēt iplicite Superbia phibet i adoratōne dei ꝛ ho norificatione,primi. Inuidia ꝛ ira in

phibitōe homicidij. Accidia in sanctificatōe sabbati. Auaritia in phibōe furti. Luxuria ꝛ delectatio mordinata carnalis sibi inuicem connuncia,p hibentur in prohibitione mechie. ꝛ adulterij.

¶ Quot sunt genera pceptoz euan 17
gelicoz.ꝓ.ꝑz assen.li.i.ti.xliij.q̄ q̄ dam sunt spālia respectu pionaz pn dentiū. vt illa q̄ spāliter dant aplis Mat.x.q̄ omitto. Quedā sunt gene ralia respectu oīz dc ḡbus Math. iv.ↄ.vi.Luca.vi.q̄ sic ordinant ab euāgelista pmū ,phibet iraz cum dr audiuistis q̄z dictū est antiquis nō oc cides. ↄ dc hoc habes.s. Homicidiū ↄ Ira. Scōz pcipit reconciliationem respectu et⁹ quē lesim⁹ cum dr si of fers mun⁹ ꝛc. vade coptalr si sit pn vel spūalr si sit abīs.s.motu cordis reconciliari fr̄i tuo ↄmā petēdo ↄ sa tisfaciēdo ei si te lesit pp cū odio val de odiū cordis signi ↄpto diminuē do.ↄ h duo ordināt trascibile. Ter tiū,phibz volūtatē mecādi ibi q̄ vi derit mulierē ꝛc.ō q̄.s.cogitatio. q̄r tū pcipit dc limatōez ocalioīs mecie ibi si ocul⁹ tu⁹ sc.skdalizat.vbi no.q̄ i oculo vel manu ↄsideraī vitū. siue act⁹ vicios⁹. ↄ ille est abscindēdus ↄsideraī ēt mēbroz tristō cū sit bōus est diligeū. Idē dicēdū ō q̄ūq̄ pri mo. Quitū,phibz sepatōez ↄiugij ex cepta cā fornicatoīs ibi.q̄ dimittet⁹ vxorē.hec ät tria ordinant ↄcupiscu bilē. Sertū cū sequēt⁹ q̄ttuoz ordi nāt rōnalem.ↄ est illud quo dr dico vobis nō iurare oīo dc quo tūramen tuz. Septimū pcipit pniaz respectu lesionis corpis ibi si q̄ te pcussit in maxillaz ꝛc. Itē respectu ablationis rez.ibi si voluerit tecū ꝛc.da ei ꝛc. Itez respectu angarie operum,ibi ↄ

quicuqz angariauerit te. Nec aũt intelligunt fm Aug. quo ad animi ꝓparationẽ. vt. l. nollit ꝓpter talia illata pacẽ cordis p oduz amittere aliter consiliuz est. Octauũ est ꝓceptuz errogationis ibi ol petenti te tribue. de quo elemosyna. §. i. Nonuz est ꝓceptum dilectionis inimicoꝝ. vide diligere. §. i. Decimum regulat intẽtionem cuni sequentibus. Et est prohibitiuum obliquę intentionis ibi attendite iustitiam ꝛc. Vide intentio. Undecimum remouet inordinatam affectionem ꝛpalium ibi nollite solliciti. Vide. §. Duarticia. Duodecimũ ꝓhibet temerariũ iudiciũ ibi nolli te iudicare. vide Judicare. Tertiũdecimũ ꝓcipit ꝛbitã cautellã. ibi attẽdite a fallis ꝓphẽtis. Quartũdecimũ adducit i auxiliũ gr̃e peteñ. ibi petite vide oio. § r. Quintũdec. ꝓcipit eq tatẽ legis nãe. ibi qcũqz vultis vt faciãt vobis ꝛc. i. necessario alr̃ ꝓliuz ẽ. Sextũ. r. tãcz ipletiũ iponit cõa tũ ad dei amorẽ. cũ dr̃ itrate p angustam portã. i. caritatem. fm glo. ibidem. vide. §. Caritas.

12 ¶ Sũt ꝛalia ꝓcepta ab ecclia indita gnãlr oĩs litigãtia q̃ sunt ꝓnuz ỏ celebratõe festoꝝ. fm de audiõe misse tertiũ de ieiunio i q̃dragesima. ꝛ alijs vigilijs. q̃rtũ de ꝓfessione. v. ỏ cõione. vj. ỏ decimis. vij. ỏ vitãdis exercõi catio. Multa sunt alia q̃ tãgut spãles ꝓsonas de qb⁹ dr̃ i diuersis capitulis hui⁹sume vt facilr̃ inuentiant.

Redicare gs põt §. vt colligo ex Lar. in cle. vndũ ỏ sepulꝓmo papa põt. xir. di. i memorãs ꝛ q libet eni ipse cõmittit de of. dle. c. fi. Cõmissarij vo et⁹ alteri subdelegaf nõ pñt. d. e. fi. ꝛ epi et i alienis dioce fib⁹ nisi ꝓhibeant ab epis dioces. xxi. di. in nouo ꝛqlibet diaconus cui ipsi cõmittit pñt in eoꝝ dioceli §z ii ex. xvi. q. vij. null⁹ oio. Tertio oẽs ꝓlati ecclias tici si sunt diaconeo pñt sibi subdit] ꝓdicare §z nõ alijs nisi ab epo approbatis aut ꝓuilegiatis. vt ỏ ire. ercõicam⁹ el. i. §. sane clerici. iiij. §z alijs glibet clerici⁹. Nõ limito rũ vt sit diacon⁹ ꝛnõ ꝓhibi⁹ spãle. xir. di. §z. ꝛ ibi no. gl. ꝛ Jun. ꝛ Host. de ixr. in. d. c. ercõicam⁹ el. i. §. miso res ꝛ ꝓdicatores ab eoꝝ platis licentiati. d. Cle. dudũ. Sñ si ꝓdicare volunt. §. septa mõasterij i ꝓoꝝ vel i locis alijs eoꝝ §z sunt lõge a a domib⁹ eorũ dũmõ sunt ad eoꝝ vsum pñt sine aliqua lnia fm Lau. ꝛ Zẽze. i. dicta cle. dudũ. Silr q̃ volũt ꝓdicare in plateis cõib⁹ nec pñt ꝓhiberi i ꝓfatis locis nisi hora q̃ ꝓlati. i. hñt iurisdictionẽ q̃si epales. vt no. Lar. ꝛ gl. i. d. cle. dudũ ꝓdicẽt solẽniter. i. publice ꝓpło generaliter. vel faciunt coraz se solẽniter ꝓdicari.

¶ Sz nñqd vicari⁹ epi silr hoc poterit. Ꝛ. car. ibidẽ q̃ sic si ipse vult ꝓdicare. vt epi vicarii. Sec⁹ si vt alⁱ ꝓlatus vel vellet coraz se ꝓdicari facẽ qz in hoc nõ repñiat ꝓsonam epi. ꝛ sic nõ tenenr cessare ꝓfati fratres. 1

¶ Quid si talis bẽns quasi iurisdictionẽ epales vellet occupare totã horam matutinalẽ. Ꝛ. Lar. vbi. §. q̃ si ꝓt ꝛ Laudu. ibidẽ dicit q̃ §z ꝓfati la hora matutialis marie si dicti fratres non hñt alias horam ꝓpetuaz. ar. c. mãdata de ꝓsump. 2

¶ Quid si volũt ꝓdicare in plateis ꝓ ciuitatis aut eccliis alioꝝ. Ꝛ. Lar. ibidẽ q̃ nõ pñt sine lnia eoꝝ q̃rũ sunt. §z ỏ eoꝝ lnia pñt etiã hora illa q̃ ꝓlati ꝓdicant exceptũr solum eorum loca ꝛ 3

publice platee in q̃bus illa hora ꝓdicare non possunt.

4 ¶ Utrum layci possint ꝓdicare. Ꝛ. Pau. in. c. sicut in vna de her. q̃ nõ aliter peccant mortaliter.

5 ¶ Utr̃ epe interdicti possit ꝓdicari ꝛ. Ꝛ. Lar. glo. ꝛ Pa. in. d. cle. dudũ q̃ sic ꝛqlibet admittaf de ꝓle. di. i. c. eis nullam.

6 ¶ Sz quã sciaz dz yhe ꝓdicator. Ꝛ. Aler. in. iij. pte sũ. q̃ triplex ẽ actꝰ decẽdi. ꝓm⁹ simplr cognoscendo ꝛ iste est oĩuz ꝛ istis sufficit scire mãdata ꝛcre dẽda. secũs ẽ ꝓdicandi ꝛ iste ẽ eoꝝ q̃ hñt ex offõ ꝛ istis ẽ necesse scire ergo nere ꝛcredẽda ꝛ mãdata. §z illõ ꝓme Pe. tij. pata oĩ posecẽdi reddere rõz tert⁹ cathedrã tenẽdi ꝛ istis ẽ necesse scire oia q̃ ꝓtinẽt ad eoꝝ doctrinã

7 ¶ Quã ꝓsciaz dz habere ꝓdicator. Ꝛ. aler. vbi. §. q̃ simplr ecclia i petõ dicẽs si ñ studeat volere de peccato simplr dr̃ ꝓtenere tlõ peccare. ꝛ ego credo mortalr sic in mortali. nisi ille hoc. ꝛ. c. cũ eraudiero. t. xxxv. di. c. vj. die in fi. ꝛ. xl. di. multi. Tho. i. iiij. ꝓbatiõis q̃ peccat mortaliter si est in mortali sine occulto sine mãifesto. §z si doceat sicut magr̃ sic ẽ in peccato occulto nõ peccat mortalr. facit ꝓ hoc §. Correctio fmo. §. iiij.

8 ¶ Utr̃ teneat ꝓdicaoꝝ facere q̃ ꝓdicat. Ꝛ. Ale. vbi. §. q̃ sic qcqd asserit q̃ ꝓdicat faciẽdũ ex necessitate salutis nõ ãt

9 ¶ Quid si ꝓdicet ꝓ honorẽ. vide. §. Honor. §. vij.

10 ¶ Predicatores sacris ẽris sp deꝺ ẽt insistere nec tñc q̃rã discere cui ex offõ. alios ỏẽãt docere. xxxvi. di. §. eece ꝓpea nole doc. veniunt ꝓdicatores ꝛ ꝓlati gl. i. c. vnico ỏ sũ. tr. li. vj

¶ Luca. q̃ docẽda dr̃ãt iisistere. Ꝛ. q̃ circa ꝓmo credẽda sicut articulos fidei fo faciẽda ꝛfuãda. tlr̃ ꝓcepta iñ. fugiẽda sic pctã. iiij. tmẽda sicut mortẽ eternã. v. appẽtẽda. sicut gr̃am ꝛvt ꝓdicatio eoꝝ fructificẽt ẽt pus ỏ dẽt orare. vt dicit gl. Gen. xxiij. 11

Reces an iducãt symonia. vide symonia. v. §. iiij

Recedentia ꝛcedminãt sequẽtia. xxxij. q. vij. aplus.

Recios̃um est oẽ ra rũ. xciij. di. legmine.

Recipitatio ẽ vitãda. l. di. põderet. Est ãt ꝓcipitatõ q̃n qs ptransitus gradib⁹ ꝛ regule di uine vl humane rõis pipr̃ũ volũtaꝫ vl passiõis fert i ꝓcipitũ. ꝛ si §z ꝓtẽnẽs ꝛ repudiãs diuisa documẽta erit petñ mortale. Silr q̃n §z ꝓtenat diuisa documẽta tñ ẽ eũ detrimẽto eoꝝ q̃ sunt ỏ necessitate salutis sic ẽ erit petñ mortale vl circũstantia que reperit in oi pctõ mortali. Sñ dicit inigtas oia ꝓcipitat. als erit veniale petñ. ꝛ q̃ luxuria maxie absq; xt rõnes. iõ ꝓcipitatio ponit eius filia.

Redia vrbana vl ruris ca q̃n dicit vide seruit⁹ in ꝓn.

Redo dr̃ q̃drupl̃r pmo q̃ iniuste alios pdat sic q̃spoliat viatores iste ẽ ercõicat⁹ xxiij. q. iij. ñ q̃ romipetas cũ duo. c. se. ij. dr̃ q tollit a ꝓsonis vltra stipẽdia sibi tarata. xiij. q. i. militare ꝛ taleo sũt raptores. ꝛ sic ꝓ

dottinet sub raptore fiē spēs sub genere. xxiij. q. v. ñ sane i fi. z sic dz pñi ei pena raptor. iij. fm Bof. z bo. dz plat' q vt suum ipēdat legato vl' alij pl' erigit a subdis ḡ soluat de immu. eccl. qz plerūq;. iiii. di pdo fm hosti. Inder q iurgil alienū deputat pdā suā aut officialis indebite pecuniam accipiens. l. oēs. C. ad. l. iuli. repetu.

1 ¶ Quo pcepto phibet pda. ℞. furti noīe. xxxii. q. iij meretrices.

2 ¶ Qui dz dari pda in bello acqsita ℞. de iure pncipi. xxiij. q. v. dicat. sed tu dic latius vt. s. bellum. in pncip.

Relatio nulla dz dici in nulla nisi illa ō qua in. c. inuenimus. de pscr. diſſi. i. z in. c. sanctor. lxx. dis. vide. s. missa. §. xxx.

Relatus large dicit oia hēns curā alia ri fm Inno. ī. c. fi. in fine. de iū. tri. z in. c. qñ. vt li. nō pte. stricte vo dicunt solū hñtes iurisdictiōez vt. p bak i. c. decernim⁹. de iudi. iūcta glo. in cle. dudū. ō sepul. vbi ponit plat⁹ z rector sepatim do. Lar. in cle. i. de elec. cū gl. ibidē z Lau. dicit q noīe plati cōprehendit qlibet adnuīstrator hēns ꝓpetuū offiū et si sit talis q ad nutū supioris possit āmoueri alleget de sup. neg. pla. c. i. ad fi. xxj. q. i. de pñtuz. addit pau. ibidē 'quociqs noie censeat de ter. iig. quāuis cle. i. de reſcri. z qō ibi no. Et er gl. pfata dicit Lar. obtinuisse q minister rectos minor z quicūlis pdicator sint plati z q pñt esse procuratores qz cle. i. de pcu. loquit de religioso nō plato. z q etiam pñt esse delegati pape. vt. s. delegatus. §. iij.

1 ¶ Utrū ois plat⁹ sit iudex ordinarius. ℞. glo. in. c. tj. de iudi. quod lic

¶ Utrū negligētia plati sit pcūs. ℞ z gl. in. c. ea q de offi. arc. q sic z maxtale qñ est i omissiōe necessariox ad suū offiū. vt visitatiōis correctionis z hmōi. z fm hosti. z Ber. i. d. c. ea q tenet nō solū de dolo z lata sed et leui culpa de dāno ecclīastic̄ax reruī ergo fortius aiax.

¶ Utrū plat⁹ teneat oīa agere cum 3 ꝓsilio capitali sui. ℞. pau. i. c. nouit. de his q fi. a pla. q negocia minora pōt sine ꝓsilio vt no. doc. i. d. c. nouit z Inn. i. c. fi. de ma. z obe. z. l. if. C. de iura. caliū. Illā rectores er offō mādato explicāt hec minora vt i. d. l. if. facit. c. edoceri. de rescrip. Il negocia ō ardua cā rōnabili existente quaz bo uus vir arbitrabit. potest sine ꝓsilio capituli. alo non.

¶ Utrū teneat dicere suā culpā sub 4 dito. qñ excessit i corrigēdo. ℞. c. qñ lxxvj. diſſi. q nō. Intelligenisi a ꝓposito hoc faceret. vt. s. Correctiōma. §. ij.

¶ Utr̄ plat⁹ sit appetēda. ℞. q nō 5 nec delidia fugiēda. xxj. q. i. nos autē viii. q. i. olim z trib⁹. c. seq. xl. di. muti. vñ appetens eā efficit indign⁹. ii. q. i. pncipatus z peccat mortalr si deliberate appetit. vt plit vide. s. ambitio. z. s. epūs. §. ij.

¶ Utrum plat⁹ possit fugere. vide 6 s. epūs. xxiij.

¶ De quibus spāliter sunt interro- 7 gandi plati. ℞. s. interrogatiōes circa prelatos.

Rescriptio est quodā ius ex tpe cōgrueno auctoritate legū vim capiens penā negligentib⁹ inferens z litib⁹ finem ꝓponens. Et silr diſſimitur vsucapio. z aliqñ vnuz cōprehēdit reliquū sed ꝓprie differūt qz vsucapio est in reb⁹ mobilibus z semouentib⁹ pscriptio vo in imobilib⁹ z iuris incorpalib⁹ vt insti. de vsuca. z lon. tēp. pscri. i. ℞. Inter quos plures ita diffinit. Vsucapio ē acqsitio dñij p continuatā possessiōē tpis spacio l. diffinit in. l. ij. ff. de vsucapio. hoc ꝓpau. no. in rubr. extra eo. tit.

1 ¶ Que regnūt in pscriptiōe ꝑz in canoni. z pscriz. ℞. q. iij. pmuz bōa fides. l. q. is q possidet tē ēt possidet credat eē suā. vl credat tradētez esse dñm vl' hēre ius distrahēdi. ꝑz in eō erret. ff. de. ō. sig. l. si bonefider. ℌ litō act⁹ positiuus. secus vbi nullū facuz intē rusticā. qz ꝑz scīam me tibi dēre fuisse eūdi. tū ego possuz pscribere libertatē. et quo ego nihil facio q sit petitū. hoc ꝑz Bar. in. l. seqf. §. si vias ff. de vsuca. z pau. i. c. fi. de pſ. Idem dic de pscriptiōe actiōis pfonal' me re penalio vt in rapina respectu q̄dru pli q est vsum ad annū post annum simpli. insti. ō vi bo. rap. in pn. vt. §. xxxvij. z idem dic de silibus.

2 ¶ Sz qd si erret i iure. ℞. q fi pscribet. l. i. §. si a pupillo. ff. p ēpto. z. l. nūcq̄ la. ij. ff. ō vsuca. Sec⁹ si errabat in facto ar. l. qō vulgo. ff. p ēpto. z ppea dicit Inno. i. c. si diligēti eo q possidēs ℑ ius nō plumit bonefideī nisi sit possessio longi tpis vel pbabilibus rōnib⁹ fuerit acqsita facit. c. cū ecclīa sutrina. de cā pos. z ppte. Et bñ q. error excusaret in pscribendo ꝓnūt. qō no. Itē ꝑz Hosti. i. c. cura. ō inrepa. q error minuit. s. iuris z facti nō tollit bonā fidē. dat exēplū in donatione rei aliene facta vxori q vir ñ est effectus pauperior vt qz ex ipa re nō tenetur comodanti vel deponēti vel qz dñs consensit ḡ mulier credit valere qz vsucapiet. l. si vir vxori. ff. ō dōa. Bar. tñ in. l. si fur. ff. ō vsuca. z i. l. ꝑz z si. §. scire. ff. de pr. hēr. z refert pau. i. c. grauis ō resti. ipo. distinguit z bñ q q̄das sunt iura q̄ phibēt alios act⁹. z facientes ℑ ēt ex errore nō plumit in bonafide. z sic intellige gl. i d. l. si fur q dicit q error iuris ꝓdit vsucapionē. q ēt limito nisi eēt tale ius obscur z dubiū. Quedā sūt iura nō phibētia sed actui nō assistētia vt puta testiū nō solēne nō approbat a iure vt valeat z circa talia errās non plumit in malafide. d. §. scire.

¶ Quid de illo qui tpe pscriptionis 3 habuit ꝓsciaz lesaz postea ācipit bre nō lesaz. ℞. Pa. in. c. fi. eo. cum no. Ant. q si ex iusta cā habuit lesaz interrupta ē pscriptio. z sic icipiet pscriptio postq̄ ꝓsciam lesaz reformauit per iusta indicia ar. eox q no. i. c. de ārta eo. z. d. c. cura. Si vo fuit lesa ex lenitudicio. quā tñ reformauit ex alijs iustis indicijs. sic nō fuit interrupta Pau. tñ inclinat q oio interrūpatur z ācipiat pscriptio de novo tē pōte reformatio. ꝑz verior est pma opi. nisi ꝓscia se firmasset q̄uis ex lenitudicio q res erat aliena.

¶ Utrū dubitās an res sit sua vel ne 4 z hñs iustā cām dubitādi pscribat. ℞. fm do. Ant. m. d. c. fi. q nō. qz iusta requirūt nedū q non sit in mala fide. sed qō sit in bonafide. z tō ꝑz nō sit in malafide nō est tamen in bona. Quod tñ limita nisi dubitatio esset momentanea z vacillans sicut nō est hereticus qui dubitat. sed nō sic z tō libr. c. i. de hēr. qz sic nō impediret. Et hec opi. in foro ante est verior

quo ad vsucapionez rei. sed respectu fructuum lucrandoz sufficit malā fidez abesse. ꝛ q̄nis ꝑa. ꝛ cōis opi. ꝛ glo. in. d. c. si teneāt q̄ dubitatio etiā firma nō impedit prescriptionez ēt q̄ ad rē facit. p ipsis. xxxiij. q. ij. si ego. sed hoc tenoz quo ad foz ꝓtōtoluz tene. nō quo ad conscientiam.

5 ¶ Scōm qō requirit in prescriptōe est iustus titulus. c. si diligenti. extra eo. ꝛ dicit hic titulus cā possidēdi vt donatio. vendicio. ꝛ hmōi. Exigit ergo cā vera nō legitima ſm Bal. vñ titulus erroneus vt qz credebat ꝓcuratorem suū emisse prestat cām prescribendi. ff. ꝓcu soci. l fi. Et ꝓpterea dicit glo. in. d. c. si diligenti. quod ꝑ tāto dicitur titulus iustus qz dat causam prescribendi. Iz in veritate nō sit iustus. qz tūc nō esset prescriptio necessaria. Et ió minus iustus titulus dat cām prescribendi. Iz si mō adsit bona fides. vt credat titulū sufficere ꝛ esse iustū. ꝛ hoc vꝛ q̄ regrit titulus q̄n aliqo iure cōi possidire nō ꝓt. vt laic⁹ rectimas. Ió regrit titulus. alīs ē sp i mala fide. Sz vbi res ꝓt de iure cōi possideri. sic nō regrit titul⁹ i iuri b⁹ ꝓscribēdis vt sūt fumatea. Et q̄ nō regrāt titulus tenēt cōiter doc. Sed ꝑa. in. d. c. de ẽrā. eo. limitat vērū Dzio q̄n ꝓscriptō nō ē ō ius cōe. ꝑ c. i. e. ti. li. vi. facit. l. quēadmodū. C. ō agri. ꝛ cē. ꝛ co. Scōo q̄n nō ē i vsu fructu ꝓscribēdo. qz Iz sit ius icorporale. l. t. in fi. ff. ad. l. fal. tq̄uīs fundus ſ reb⁹ alienis. l. i. ff. de vsufru. acre. tñ regrit titulus in eo ꝓscribēdo alīs nō ꝓscriberet spacio. x. vel. xx. annoz. vt ꝓbat. l. i. ſi. C. ō ꝓscri. ió. tēp. vñ dicit gl. i. l. corruptōez. C. de vsufru. q̄ si ēt vsufructⁿ ꝓsistit ī re mobili. tñ actō ꝑsonal' ad ipsaz nō tollit triennio. ꝛ idē vt diceñ. i acqsitōe ipi⁹ ꝛ ēt in acqsitōe cuiuscūq; rei imobil⁹ nō ꝓcedit ꝓscriptio sine titulo nisi sit longissimi tpis. C. de ꝓscri. xxx. ānoꝝ. l. si qo emptum. Dico tñ q̄ fructⁿ qui capiunt ex agro alieno ex bōa fide vsucapiunt triēnio ter. ē no. i. l. fe gatur. §. fructⁿ. ff. ō vsuca. ꝛ ibi ꝑ bar. qz ibi nō agit ō ꝓscribēdo inre. Et ió cū dr q̄ tenet restituere fructⁿ extātes l. c. gratis de resti. ſpo. Intellige nisi possessor ꝑ triēnū ꝛ bōa fide possidet. Tertio limitat q̄n nō agit de futuro ꝑ quā ꝑsōa obligat vl astrigit ad aliq̄d futurū. qz cū sit gd graue necessario regrit ī tali iure ꝓscribēdo titul⁹ vel lapsus lōgissimi tpis ꝛ sic pōt intelligi. l. cū de ꝛ rez vso. ff. de vsuris. ꝛ no. Dy. i regla possessor de re iu. li. vi

6 ¶ Tertiū q̄ regrit est ꝓtinuatio possessiōis q̄ res sit possessa ꝓtinuer̄ q̄ in finē ꝓscriptiōis sine interruptōe. c. illō extra eo. ō re. iur. regula sine possessiōe. li. vi. Et q̄ possideat vt ꝓpri⁹. qz q alieno nolle possidet vt colonus. ꝛ q ꝑcario. ꝛ hmōi. nō ꝓprie possidēt. Iz bi quoz nolle possidēt. c. cū venisset. de resti. ſpo. ꝛ in glo. c. clerici. xvi. q. iij. Si tñ interrupta possessiōe quādo possessor recupat est: bonefidei sic prescriberet ea interruptōe nō obstante. l. fi. C. de prescrip. xxx. an.

7 ¶ Quarto possessio ciuilis. i. q̄ sit talis ꝑsona q̄ possit ltie ō iure cōi possidere. fz gl. in. c. cām de ꝓscrip necessario regratur ad ꝓscriptōez. Rō. q̄ ad vsucapiendū ꝓscribēdū nō. Iz sufficit nāl is sm corpalis possessio. l. fi. C. ō ꝓscri. lon. tē. no. ꝑa. i. c. ad audientiā. e. ti. In alijs aūt vbi ꝓscriptō incipit ad acqsitionē rei vel iuris. tūc regrit ī ciuilī possessiō. ꝛ sic itelligē ter. regl. i. c. cām. e. ti. ꝛ ió nāl is nō sufficit de quo plene ꝑ dy. i regula sine possessiōe li. vi. Ubi vo ꝓscriptō iducit ad extinguendū solūmō ius alteri⁹ ꝛ ad defensionē ō ius alteri⁹ ꝛgruēs. tūc talis defendēti nō ē necessaria vla possessio vel q̄si. alīs sequeret q⁹ nō ꝓscriberent actōes ꝑsonales ō id q̄ dr i. l. ij. C. de ꝓscri. ꝓpe. ꝛ i. l. sicut. C. de ꝓscri. xxx. an. qz nēo vere eā possidet. nisi is cui vere cōpetit. vt no. Inno. i. c. in ītis. de resti. ſpo. hoc ē notabilis distinctiō. Cal. i. c. cū nō liceat eo. Aduerte hic q⁹ possidēs bona fide ꝛ vēdēs sub cōditiōe non iterrūpti possessionē. vñ si ōficiēte ꝓditōe vēditio reſoluatur terit ſm ꝑa. in. c. illud autem. eo. ti.

8 ¶ Quīto possessio lōgissimi tpis ō cuius initio nō ē mēoria hēat vī tituli q̄n capacitas dat i exercēte alīs nō. vñ vel alicui⁹ ordinis nunq̄ tñ ꝓt illū ꝑ cām credendi vt no. in. c. inq̄sitōi. de iudi. Bar. i. l. ij. C. si ser. vel liber. ꝛ i. l. cel fuit legata vel q⁹ tale fiebat ꝑ ꝓtulerē ꝛ hmōi sic curret ꝓscriptio. vt no. itl. l. q⁹ vulgo. ff. ꝓ empto. qz sic fatet ō licerat le emisse ꝛ sic credebat.

9 ¶ Quartū q⁹ regrit est q⁹ res nō sit viciosa ꝛ possit ꝓscribi ꝛ dr vt viciosa sit furtiua aut vt possessa vi ifti. de vsuca. §. q⁹ aūt ꝛ subdit ter. q⁹ nec vi nec alīs q̄uis ab eo bona fide emerit vel ex alia cā acceperit vsucapiēt ꝛ tunc hz. Et aduerte q⁹ in re mobili oz aliter nunq̄ ꝓscribit qz sine titulo ō voluntatē dñi ō ꝛtans furti cōmittit ꝛ sic furtiua est. secus ēn re imobili qz q̄uis mala fides fuerit in ꝓmo ꝓt tñ ꝑ alios ꝓscribi et eoz⁹ bona fide. Et ió nunq̄ res mobilis in conscia pōt teneri q̄uicūq; ꝑ longum tpis sit possessa ꝛ bona fide nisi q̄ habuit eā a ꝓncipio habuerit cuz titulo ꝓp ea dicit ter. i. d. §. q⁹ aūt. Unde i reb⁹ mobilibus nō facile ꝓcedit vt bone fidei possessori vsucapio ꝓpetat. Nō nota qz sepe venit in ꝓtica. Limita tamen ſm q⁹. ī. dico. ō. xliij.

10 ¶ Quero vtz oēs alie res que non sunt viciose possint ꝓscribi. Rō. q⁹ regul⁹ omnis res oē ius ois actio prescribi ꝓt. c. ad aures. e. ti. Sz hz multas exceptōes qz sūt multa q̄ prescribi nō pōt vt. ī. §. xii. cū sequentibus

11 ¶ Sed que regrunt ad ꝓscribēduz iura seu seruitutes q̄ hnt cām continuam vel quasi. Rō. q⁹ requiruntur. v. Primuz bona fides. i. q⁹ vsus fuerit eo animo q⁹ vsus fuerit iure suo ꝛ q⁹ potuerit etiā aduersario ꝛdicente. secus si cā amittēte qz nunquā prescribet. l. fin. ꝛ ibi no. ff. quēadmo. seruit. amitt. ꝛ l. qui iure familiaritatis. ff. ō acq. pos. Scōm tpis debitū vt. ī. patebit. Tertiū q⁹ vsus fuerit scīēte aduersario. l. ij. C. ō seruit. ꝛ ibi gl. ꝛ doc. ꝛ ēt patiente. l. quotiēs la. ij. ff. ō seruit. qz scia ꝛ pacia in iuribus icorporalibus aduersarij ꝓstituit quasi possessiōē. Et ió sine ipa nō possz ꝓscribi nisi fit tpis longissimum. i. xxx. an. vel. xl. annoz ſm ꝑa. ꝛ de ea. in. l. ij. C. de seruit. Itē nisi hūisset prescripto titulū ab aliquo tertio q̄ cam vt dño illius fundi ꝓcessit qz sic ignoranti dño pōt prescribi vt no. Ly. de. tenere in. l. ij predicta. Nō nota. ꝑ limitatōe illius. q⁹ in icorporalib⁹ nō

est dare q̃ si possessionẽ sine scia & pa
cientia aduersarij. q̃ pauci aduertũt
vt ī pscriptis aq̃ductu iurisdictionib⁹
pscãdi. Et no. ſm Inno. q̃ istud tẽ
pus incipit currere ex quo qs cepit
illo vti nõ vt. nec clã. nec pcario sci
ente illo cui fit preiudiciũ & non ꝺicẽ
te. quarto in negatiuis puta alij⁹ nõ
tollẽdi regrik. phibitio no. gl. in. l. q
luminibus. ff. de serui. vrba. prę. & p
hibitio ꝺz esse ex pte pretẽdẽtis serut
utẽ quintũ q̃ sit dñs fundi & cuius
seruitus est acgrenda qõ not.

12 ¶ Que sunt q̃ pscribi nõ pñt. ℞. re
vj. ꝓmo ꝺ peccata de iure canonico &
in foro aie. ꝺmo diuturnitas auget.
c. cũ hꝫet ꝺ co. q̃ du. quã pol. p adl.
c nõ satis &. c. cũ i ecclie de symonia
de in. ciuili vo petiõ ẽ momẽtanea &
tunc lapsus tpis alleuiat penam i. l.
si diutino tempore. ff. de pe. &q̃ q̃ ex
toto tollit. Ẽt cõiter doct. & sequitur
Pa. in. c. cũ hẽre. dicũt q̃ aduersus
quodlibet crimẽ regulariter pcedit
prescriptio. & am. vt post lapsũ qs
nequeat accusari. & in. l. adulter. C. ꝺ
adul. dicit q̃ post quinquẽnuꝫ non
põt quis accusare adulterium. nisi ī
duobus casib⁹ vide gl. ꝺ. l. adulter.

13 ¶ Secundo contra obedientiaꝫ visi
tationem & pcurationem que debẽ
tur ratione & visitationis. cũ non lice
at eo. cum ſmilibus

14 ¶ Tertio ecclesia loca religiosa nec
nõ ius decime primitie vel oblatõis
& oia alia iura spũalia non possunt
pscribi laicis q̃ illa possidere nõ pos
sunt. vt in. c. cãm eod. etiam simille
anni transierunt. vt. ꝺicit ſm Joã.
an. in. c. ij. ꝺ prebẽ. li. vi. Et eis aũt
a q̃bus possideri possunt bene pscri
bunt. vt ī. c. ad aures eo.

15 ¶ Quarto annexa spiritualibus. vt
ius patronat⁹ simiłr pscribi non pñt
a laycis. Dicit tñ Pa. in. ꝺ. c. ad au
reo q̃ papa posset ꝓcedere ꝓtra laycis vt possiderent spiritualia aliq̃
q̃ põt dare ptãtẽ eis excõicandi. &
sic tunc pscribere possent que possi
dere pñt. Limita istud ad laycos se
culares. q̃ laici ꝓuersi ꝫ non deberẽt
tñ pñt tractare spiritualia cũ clericis
& pscribere vide ter. iuncta glo. in. c.
ex eo de elec. li. vi.

¶ Quinto non põt pscribi limes vl' 16
qõ adheret litibus ẽpatuũ. puncta
rũ vel parrochiaꝝ. & vi. q. uj ꝫ. c. ī
regulis ꝺ proch. sup eo. rõne termi
ni ꝓfundantur. puncta rum vel par
rochiarum.

¶ Sexto liber homo. q̃ suo possessi. 17
fus non põt pscribi. xvi. q. uj. §. põt.

¶ Septio publice functõ eo agroꝝ 18
i. pẽsionẽ non pñt a colono pscribi
nec fundus quẽ collit. ꝺ. §. põt. C. de
pscrip. xxx. vel. xl. ann. l. male agitur

¶ Octauo via publica non põt pre 19
scribi ex non vsu populi. l. via. ff.
de via publica.

¶ Nono aqueductus ad publicum 20
vsum ciuitaꝫ & alia iura ciuitatis ad
publicũ vsum ꝺstinata pscribi non
pñt. C. de aq̃ducu. l. diligenter

¶ Decio reseruata ꝓncipi in signuꝫ 21
subiectionis vt tributũ & similia pre
scribi nõ pñt. vt. l. ꝓpt serenitas nra
C. de pscrip. xxx. ann. facit q̃ not. in
c. cum nõ liceat. eo.

¶ Undecio res quã ler vel canõ ali⁹ 22
enari phibet nõ pscribit sic nõ distin
gue ſm Pa. i. ꝺ. c. cũ non liceat. qõ
aut ler. phibet alienationẽ q̃ eius rei
nõ ẽ cõmerciũ nec põt possessio hẽ
ri. vt in reb⁹ sacris & spũalib⁹ & religi
osis respectu laycoꝝ & sic nõ valet ꝓ
scriptio. Aut phibet alienationem
simpliciter fauore ipsi⁹ rei ex cẽplum ī
fundo dotali. & sic pscrip. nõ põt in
choari. l. si fundũ. ff. de fun. dot. gl. &
Bar. i. l. ij. C. ꝺ vsuca. ꝓ emp. Sed
si erat ichoata ãnq̃ talis esset dotalis
fund⁹ ꝫmõi sup qõ se fundat ius tẽ
nõ impedit vsucapio ter. ẽ in. ꝺ. l. si
fundũ. Idẽ ꝺicẽ. qñ res quẽ pson
am ꝓtilegiataꝫ ꝺ qua nõ possꝫ
pscribi. vt not. Jo. an. in. c. vnico de
iur. pa. li. vj. intellige si ignorat phi
bitionẽ iuris ꝓhibẽtis alr non. Aut
ler. phibet alienationẽ non simplr.
sed sine certa solẽnitate vt in reb⁹ mi
noꝝ & ecclie tunc data bona fide & ex
cluso errore iuris ꝓcedit pscriptio si
hꝫ cõcomitantia alia puta emi a mi
nore quẽ credebã maiorẽ vel rẽ a ꝑ
Sec⁹ si errabã i iure credẽs q̃ pre
lat⁹ sine capitulo posset vel minor si
de hiis q̃ fi. a prel. & ter. iuncta glo. in
c. i. de re. ec. nõ alie. li. vi.

23 ¶ Quid si ẽ phibita alienatio ꝑ ꝺñi
cũ. ℞. idẽ ꝺicẽ. sic de phibita a le
ge. s. q̃ vsucapi non põt ter. ẽ in. ꝺ. l.
ꝓdicta. phibitio sit ex cã per testõez
sine cã. n. nõ valet vt legit & no. in. l.
filius. §. diu. ff. de lega. primo. & ibi
per Bart. plene.

24 ¶ Utꝫ sic sit ꝺicendũ q̃ res ꝑ pa
cũ phibita est alienari puta cũ res
illa res interiꝫ nõ alienetur & impe
ditur ꝺñi translatio. vt in. l. si credi
q̃ nõ currit pscriptio. vt no. Bart. ī
l. vbi ler. ff. de vsuc. pa. tñ in. ꝺ. c. cũ
do verius si alius a ꝺicto ꝺ henti
bus prescribat.

¶ Duodecimo res q̃ tenetur precã- 25
rio nole q̃ nõ ipe. sed ꝺño possidet
l. certe. §. is qui rogauit. ff. de precã.
Idẽ de colono ea rõe. l. male agitur
C. de pscrip. xx. an. idẽ de eo q̃ possi
det nolẽ alieno ea rõne. c. cũ venerit
de restit. spo. Idẽ de pignore qõ non
potest prescribi a creditore & vsufru
ctuario q̃ censent in mala fide. Dicit
tñ Pau. in. ꝺ. c. cũ non liceat colo
nus & tenens precario nomine & qui
possidet alieno nolẽ non possint pre
scribere tales res tñ si colon⁹ vẽdit
alteri. & q̃ emit bona fide prescribit
ꝫ ꝺño petit restitutionem in integrum si
ignorauit ex clausula generali. l. i. ff.
ex qui. cau. ma. ſm Spe. e. ti. & gl. in
c. cum nemo. C. de acq. pos. & placet
per ea que. ſ. ꝺicã ꝫ Bar. in. l. cũ so
lus. ff. de vsuca. aliter sentiat.

¶ Tertiodecio res ẽpta a ꝺdigo vel 26
luxurioso aut lusore alienãte distin
guit tñ Pau. in. c. si diligenti eo qõ
aut talib⁹ ẽ interdicta administratio
& sic nõ valet ℞ nec inferẽ vsucapi
endi ꝓditio. vt. l. q̃ fundũ. §. q̃ scies
ff. de emp. Aut nõ est interdicta ad
ministratio bonoꝝ & tunc aut ignora
bat q̃ in malã vsuꝫ volebat ꝓmere
& sic põt vsucapere q̃ est bõe fidei. vt
i. l. si q̃s cũ sciret. ff. de emp. si vo scie
bat q̃ in malã vsuꝫ volebat expẽdẽ
ꝺciuꝫ sic nõ valꝫ vsucapere. vt i. ꝺ. l. si
q̃s cũ sciret & ẽ ter. no. i. l. si vo nõ re
munerãdi eã. §. si adolescẽs luxurio
sus mãdatum tibi. vt ꝑ meretrice fidem
meas ideoq̃ tu sciens mandatũ iuscepe
ris nõ habebis mãdati actionem
q̃ sile est q̃si ꝓdatura pecuniã scies
crediderit. Sed & si vltimus dicere
mandauerim tibi vt meretrici pecu
niã credas nõ obligabit mãdati q̃si
aduersus bone fidei mãdatũ sit hoc

ter.ff.mãda. Nec obstat.l.affectiõis ff.de dona.q; ego intelligo ante factũ nõ valere in ista lege valeret post factũ fornicationis soluendo hanc ẽci sionẽ posuit bar.i.d.l.si qs cũ sciret ꝛ ſm hãc litarẽ ego.l.fi.ff.ꝺ alea. vbi vꝫ ℣ctus venditionis factus alteri a colluſore.l.verũ qñ nõ putabat pre ciũ i ludo velle cõsumere alias talis emptor nõ poterit ſcribere. ¶Multo minus valet ℣ctus factus i ludo cũ colluſore vñ nec tz vẽditõ nec tenet emptor de euictione cuz sunul delin quãt.l.fi.§.i.ff.q̃. re.ac.nõ da.ꝛ per cõsequẽs cũ sit in malafide ꝛ contra ctus sit prohibitus a iure nõ poterit preſcribere quod no.bene

27 ¶Quartodecimo res ignorãtis nõ põt ſcribi ita tz do.pe.ꝺ pusio i tra ctatu de canonica portione ẽpi.c.ii.al legat.l.cũ ser.ff.de edi.edic.cũ ꝓcor. ſ gl ibidẽ. Ait ꝓcludit q; qñ qs igno rat hitu ꝛ actu ius sibi facti ex quo re sultat sibi ius agẽdi ꝛ sic nõ currit ꝓ scriptõ. Idẽ qñ qs ignorat actu tz nõ hitu sic ẽt nõ currit puta collator scit se habere ius cõferẽdi beneficiũ sed ignorat factũ ex quo resultat sibi ius agẽdi.ſ.actũ vacationis ꝛ sic nõ cur rit ſcriptio.c.qz diuersitatẽ de ꝓcel. ℏ.c.litteras de ſuplẽ.negli.pre. Pa. ℏo i.d.c.vigilãti dicit q; ℑ ignorãtẽ vl abſcẽtẽ currit tz ſcriptio nisi igno rãs vel absẽs posſideat ciuilit qz tũc nõ currit ſcriptio vt l.l.male igit.C. de ſcri.rec. vl.rl.an er q̃ infert q; ſi me absente aut ignorante ingrediꝰ quis possessionẽ meam nõ ictipit tũc preſcriptio tz fuerit ingressus bõa fi de qz p hũc ingressũ non perdo pos ſessionẽ vt in l.ſi id qꝺ.ff.de acq po. ſed anteq̃z incipiat ſcribere oz hus perdã possessionẽ puta qz scies aliuz ingressum suspicer me posse repelli vl tradicti obtentoni ꝛ eã neglect p bẽ nũ vt in.d.l.ſi id qꝺ ꝛ ab eo tpe inci pit currere ſcriptio ꝛ nõ ꝓus. vt no. Dy.in regula sine possessione li.vj.ꝛ sentit gl.ꝛ aptius bar.in.l.i.C. de ſer uitutib⁹. Addit tñ q; tz ℑ ignorãtem currat ſcriptõ tñ ſi ignorãtia fuit ex insta cã vel,pbabilis q; tũc subuenit ar.c.cũ illoz. de sen.excõ. Hoc subue tio erit q; restituet in integruz vt vo luit Bar.in.l.l.§.ſi qs aũt.ff.ꝺ actu itinereq̃z pri.facti gl.in.l.i.C de pa. po.ꝛ ter.optim⁹ in.l.antepe.ff.de ac qui.hre. sed magis mihi placet opi. ℘e. Vbi tñ ignorãtia nõ ẽ crassa vl supina. Incorporalia vero nõ põt q̃ si posſideri nisi sciẽte eo. q; posſide bat prius. Et dats ei⁹ ignorãtia non põt preſcribi.l.ij.C. de ſeruit. ꝛ aqua. no. Inno.in.c.bone.el.ij. de po.fla. ¶Quitodecimo.res ereõicati vt di.18 cit ℘a.in.c.i.eo.qꝛ cũ sit ipedimẽtũ a lege nõ ꝺz ℑ curere ſcriptio.l. fi.in fi.C. de ãna.exce. Qꝺ iimũo ve rũ in eo q; nõ est m mora petende ab solutõis sec⁹ si eẽt i mora qz tũc ipe dimẽtũ oritꝛ ex cꝑa sua ꝛ iõ curreret ¶Sextodecio res future vl vt pos 28 sesse nec etiam ea que ex ipsis nasciꝰ tur vt isti. de vsufea. §. furtiue de quo dic vt.i.§.xlmi.

¶Que sunt tpa in qb⁹ ſcriptõ nõ ꝺz currit sed dormit. ℞. ℘a.i.c.et trãſ missa eo.q; nouẽ tpa. Primum tpꝰ hostilitatis ꝛ vbi ius non redditꝰ sed hoc limitat Inno.in.d.c.qñ pp gueꝛ rã ꝛ hmõi actor agere volutꝰ sed nõ potuit qz nõ erat q; ius redderet.l.sed si q; pretorẽ.§.ſi ferie.ff.ex q.ea. ma io.ꝛ pp hoc dicit Bar.in.l.de etate ff.ad treb.q; citatus tpe pestis ꝺz ia stam cãm nõ ꝓparẽdi allc.c.ad sup plicationem de reuñ.facit gl. in.c. ſi vo de iureiu. Et iõ dicit tdẽ Bar.i.l. tãliter.ff.de vsuca. q; tpe pestilẽtie nõ currit ſcriptiovbi qs fugit ex ta li timore aut certe erit tusta cã peten di restõnem in integz.ex cla generali idem'dic de oi alia iusta cã que ipe dit ne quis rem suã petat.l.qõ quidẽ ff.ex qui.cau.ina.ſm tpus est qñ ec clesia nullũ hꝫ ꝑlatuz seu hꝫ inutilez ad agendũ vt puta qz est excõicatus suſpensus vel captus⁹.c.qz diuersitatẽ ꝺligẽtia. Aut est dilapidator aut ma le alienãs ꝑlat⁹ vt in.c.ſi sacerdotes xvj.q.iij.ꝛ iõ no.i.c.de in integ.resti. lib.vj. Nam toto tpe ꝑlatꝰ male alie nantis nõ curit. Tertiũ tpus qñ quis de iure ipedit agere sicut filiusfami lias vt.l.i.in fi.C.de anna.excep.ꝛ in vxore vxõre marito respectu rei ꝺo tãliũ.l.in rebus.C. de iure do. Item sit pupillo durante etate pupillari.l. sicut vltra mediũ.C. de ꝓcri.xxx.an. Quartũ tpus est scismatis q; ad ec clesiã romanã vt in.c.cũ nobis. eo. ti. Quintum tẽpus ℘ditionis qz reo tissimi.§.sed illud.C.de ſcript.xxx. annoꝝ.qz nulla currit mora. Sextꝰ tpus feriarũ repentinaꝝ qz precaueri non'pũt vt ꝺi in.d.§. ſi ferie. Quꝫ damtñ dicunt q; currit sed indulget blice cã tñ Inno.isto casu cũ ꝓcedẽti tz q; currit ſcriptio sed datur restõ nũt absentie vel parũ post. Secus si post magnũ tpus qz tũc nõ ꝺat restõ facit.l.ab hostib⁹.§. sed qꝺ simplr. ff.ex qui.cau.ina.ꝛ satis plz licz alij teneãt indistincte nõ currere. Octa uum tpus est furie vel ꝓdigalitatis ꝺz

Jo.an.in addi.ad spe. eo.ti. Mond est iacẽtis hẽditatis ꝛ nõ stat p hre dẽ quin eã capiat sed aliquo mõ est ipeditus ſm Pa.in.c.de quarta de ſcrip.sed vo. Aut, ibidem tz q; cur rit sed restitueret ex generali cla.

¶Sed quero an in ꝑfatis casib⁹ ita 31
ꝺormiat ꝛ ipediatur ſcriptio q; non sit opus petere restõnem. ℞. diuersa sunt opi.legistaꝝ in.l.senatus.ff.ꝺ offic.ꝓsi.ꝛ canonistaꝝ in.c. ex transmissa eo.sed mihi plz opi. Inno.q; ipedit ipso iure nec est necessarium petere restõnem nisi solum in tpe ab sentie ꝛ feriaꝝ põt dici cũ simili rõe tpus ꝓdigalitatis ẽt ꝛ sic illa tẽpora subducunt de medio ſcriptiõis. rõ sua quare nõ currit est qz ſcriptio ẽ odiosa vt ꝑz ex eo qꝺ legit ꝛ no.i.c. vigilanti eo. Ergo non est laxanda.

¶Quantũ tpo requirit in ſcriptõ 32
ne. ℞. q; diuersimode ſm q; a ꝺiuersis ꝛ ℑ diuersa fit ſcriptio.

¶Contra ecclam romanã nõ currit 33
minor ℭ cẽtenaria intellige in his que spectant ꝓncipaliter, nõ secunda rio ad ipsam ſm glo.in.c.ad audiẽtiam eo. vnde dic q; generaliter oĩa que imediate ptinent ad dispõnem pape gaudent priuilegio vt est ecclia lateranẽsis ꝛ res ipsius ꝛ exemptio ℑ quam nõ currit minor prescriptio ℭ cẽtenaria. Ita tz Jo.an.in regula scienti lib.vj.imerci.ꝛ qꝺ no. pau.i cle.frequens de excel.pla.ꝛ paul.in d.c.ad audientiaz. Fallit ꝓm cãn.c. ij.§.i.e.li.vj. vbi catholici ſcribunt ecclam romanã bona hereticoꝝ q; ignorabilꝫ i vita q; esset hereti ci si per.xl.annos bona fide ea posse derit nec in isto casu poterit romana ecclesia petere restitutionem vt in d. c.ij.ꝑz vbi prohibet oẽm molestiam

post prescriptionē.

34 ¶ Contra ecclesiā inferiorē a roma na siue fiat pscriptio a priuato vl' ab alia ecclesia si est in ītmobilibus cor poralibus siue incorporalib⁹ iurib⁹ hēntib⁹ cōmunā cām vel nō sic regitur quadragēnaria annox pscriptio vt in.c. de quarta eo.t iii.c.i.eo. lib vj. nec regrit titulus ui hac quadragēnaria pscriptione sed sufficit bona fides nisi sit ꝫ ius cōe quia sic requiritur titulus ver⁹ vel putatiue vertus.c.si diligenti eo.ti. vel tpo de cuius initio memoria nō est dicto c. ꝓmo nisi in casu quando ius ciuile exigit contra priuatum tpus de cuius initio memoria non est qz tunc multofortius requireretur cum prescribitur cōtra ecclesiam. Si vero ē in mobilibus sic ſm Pau.in.c.cum dilecta de cōfir. vti. vel inutil. nō hz locum vsucapio triēnalis contra ecclesiam romanā sed ꝫ alias ecclesias credo ꝙ habeat locum nisi in rebus que alienari possunt sine debita solēnitate de quibus. ē. alienatio. §. v. t quatuor. §. seq. Et ꝙ prescribat habes in auctē. quas actiōes posita. xvj q. iij. §. fi.

35 ¶ Quid si laycus hz rem cōem cuz ecclesia t indiuisibilem. ℟. Pau. in d. c. de quarta ꝙ requirit quadragēnaria pscriptio ꝓpter ecclesiā ar. l. si cōem. ff. quēadmo. serui. ami. Jo. an. in. c. vnico de iurepat. in nouel. dicit ꝙ vbi ius eccle pōt remanere illesuz pscriptio cōis ꝫ laicū sufficeret facu qđ no. in. c. ad audientiam. eo. t. xvj. q. iij. nolumus.

36 ¶ Sed numqd regrit quadragēnaria in re q deuenit ad ecclam q cum esset laici cepit ab aliq pscribi. ℟. Pa. in. d. c. de quarta cōis t verior opi. est ꝙ nō sed ꝓ pterito vtetur ꝓ uilegio priuati t ꝓ futuro tempore ꝓuilegio suo ar. in. l. fiscus ia. t. ff. de iure fisci. t ideo si ꝫ priuatū pñtem curr erūt quīq anni antecz ueniret ad eccliam sufficiēt postea. xx. postcz ue nit ad eccliam. Et idem dic in illib⁹ ꝓuilegiatis facit auc. si quis. C. de pscrip. long. tēp. t sic in isto casu mutat pscriptionem.

37 ¶ Utrū pscriptiones iudiciales curant ꝫ ecclesiā. ℟. Pau. i. c. fi. te in integ. resti. ꝙ sic vt sunt ꝙ post decem diuz nō appelletur t hmōi sed restituit sicut t minor iure spāli vt l. ii. c. fi. t. l. i. C. si septus in inte. resti. fuerit pos. t ibi sequit Bar.

38 ¶ Utrū res patrimoniales clericoꝝ gaudeāt isto ꝓuilegio q̄dragēnarie ꝓ. ꝙ nō sed pscribunt cōi spacio sicut alie laicoꝝ tz glo. in. c. possessiones. xvj. q. iij. t in. c. cz̄cz de cens. lib. vj. t spec. in ti. de restitu in integ. tz q. nō potest restitutionem petere si fuit lesus in talibus bonis sicut facit in lesione in rebus ecclesie t iura q̄ dicunt ꝙ bona clericoꝝ gaudent eodē ꝓuilegio sicut bona ecclesie dicit qđ intelligunt q̄ ad defensiones allegat c. ecclesiaꝝ seruos. xij. q. ij. facit qđ dicit Pe. t Abb. in. c. cū sit de foro cōpe. ꝙ. s. raptores pfatoꝝ bonoꝝ ñ ꝓuenerunt coram iudice ecclesiastico qz ꝓuileg ū non dz extendi nisi in casibus iure exꝑssis t idem cōcludit Bar. Aut. nisi sit eadē oino rō cum expressis a iure qđ no.

39 ¶ Quid te legatis ad pias cās. ℟. ꝙ solūmodo hēbit locum pscriptio xl. anno. ſm glo. in aucten. de eccle. titu. §. ꝓ tēporalibus t in. c. penulti. xvj. q. iij.

40 ¶ Contra hospitalia t alia pia loca requirit. xl. annoꝝ. sicut ꝫ ecclesiam vt est ter. not. in l. oia ꝓuilegia. C. de epis. t cle. nō; Jo. an. in. c. ij. de resti. in integ. lib. vj.

41 ¶ Contra ꝓncipē distinguit Pau. in c. cū nobis eo. ti. sic aut sint bona resnata ꝓncipi in signū subiectiōis t in tributo vel cēsu t sic nullo tpe currit l. cōperit. C. de pscrip. xxx. vel xl. an. vel in signum singularis ꝓuilegii vt dnij vt legitimare spurios creare notarios erigere tꝛecugalia t pedagia. t hmōi t sic requirit scia ꝓncipis t tm̄ tempus de cuius initio memoria hominū nō existat vt est ter. i. c. sup quibusdā de verbisignī. t per Bar. in l. cūctos populos. C. de sum. tri. t. l. si publican⁹. ff. de publi. t in. l. i. ff. de aqua plu. arcen. Aut sunt bona pariter possessibilia t si illa sunt ꝓncipi incorporata requirit spacii. xl. āno. vt in. d. l. cōperit serenitas nra cap. Si vo nō sunt incorporata sed dātarat delata tanꝫ vacantia seu er cā publicata t tunc in bonis delatis ꝓpter vectigal nō soluū sufficit tpus quīq annoꝝ. vt. l. ij. C. de aposta. In alijs vo si pcessit denūciatio sufficit tpus xl. an. vt. l. intra ḡmor. ff. de di. t tēp. pscrip. Si vo denūciatio non interuenit t sic si habuit bonā fidem tm̄ regitur tpus. xx. anno. l. in oīb⁹ ff. de diuer. t tēpo. pscrip. Si aūt vltra bonam fidē habuit titulū sic sufficit tēpus. x. annoꝝ. sic loquitur. l. q̄ tuis. ff. de vsucap. t no; Bar. in. d. l. in omnibus.

41 ¶ Contra quoscunq; alios a predictis distinguo aut sumus in actiōib⁹ annoꝝ. Quod limitat Pau. in. c. in causa de cā pol. t ꝓprie. verum qñ requirit. xl. annoꝝ. sicut ꝫ ecclesiam vt est ter. not. in l. oia ꝓuilegia. C. de epis. t cle. nō; Jo. an. in. c. ij. de resti. in integ. lib. vj.

41 ¶ Contra ꝓncipē distinguit Pau. in c. cū nobis eo. ti. sic aut sint bona resnata ꝓncipi in signū subiectiōis t in tributo vel cēsu t sic nullo tpe currit l. cōperit. C. de pscrip. xxx. vel xl. an. vel in signum singularis ꝓuilegii vt dnij vt legitimare spurios creare notarios erigere tꝛecugalia t pedagia. t hmōi t sic requirit scia ꝓncipis t tm̄ tempus de cuius initio memoria hominū nō existat vt est ter. i. c. sup quibusdā de verbisignī. t per Bar. in l. cūctos populos. C. de sum. tri. t. l. si publican⁹. ff. de publi. t in. l. i. ff. de aqua plu. arcen. Aut sunt bona pariter possessibilia t si illa sunt ꝓncipi incorporata requirit spacii. xl. āno. vt in. d. l. cōperit serenitas nra cap. Si vo nō sunt incorporata sed dātarat delata tanꝫ vacantia seu er cā publicata t tunc in bonis delatis ꝓpter vectigal nō soluū sufficit tpus quīq annoꝝ. vt. l. ij. C. de aposta. In alijs vo si pcessit denūciatio sufficit tpus xl. an. vt. l. intra ḡmor. ff. de di. t tēp. pscrip. Si vo denūciatio non interuenit t sic si habuit bonā fidem tm̄ regitur tpus. xx. anno. l. in oīb⁹ ff. de diuer. t tēpo. pscrip. Si aūt vltra bonam fidē habuit titulū sic sufficit tēpus. x. annoꝝ. sic loquitur. l. q̄ tuis. ff. de vsucap. t no; Bar. in. d. l. in omnibus.

41 ¶ Contra quoscunq; alios a predictis distinguo aut sumus in actiōib⁹ annoꝝ. Quod limitat Pau. in. c. in causa de cā pol. t ꝓprie. verum qñ eō currit sola patientia. Secus si cū patientia interuenisset aliud vt ē ter. in. l. penula. ff. de ꝓba. vbi ex tacitur nitate longi tēporis ꝓsumit dimissū fideicōmissum debitum si sepius de alijs habita rōne nō sit habita de fideicōmisso mētio. Aut sum⁹ in reb⁹ corporalibus īmobilibus t sic ī possidet cum titulo requiritur spacium. x. annoꝝ. inter pñtes continue t per xx. inter absentes t. l. fi. C. de pscrip. long. tēpo. Si vo partim fuit pñs ptim absens duplicabit tpus absentie solum aucten. ꝙ si quis qđ supra. C. de pscrip. lon. tēp. Siue titulo q xxx. an. cum bona fide t reliquis prescribitur vt in. c. sanctoꝝ eodem ti. xvj. q. iij. c. placuit t. l. si quis emptō nio. C. de pscrip. xxx. an. Aut sum⁹ ī incorporalib⁹ vt sunt iura t seruitutes t sic nō regitur titulus sed solūmodo sufficit sic distinguēdo qz aut sum⁹ ī seruitutib⁹ t tunc si habent causam continuam vel quasi regulariter prescribitur longo tēpore scz. x. annoꝝ inter pñtes t. xx. inter absentes sicut īmobiliater. t in. l. fi. C. de pscri. lon. tēp. t in. l. ij. C. de serui. t ibi gl. t doct. hoc no. Si vero seruit⁹ habz eām discontinuaz vt seruit⁹ vie t seruitiorum extraordinariorum prestatio tunc regulr nō prescribit vt est text⁹ in. l. seruitutes. ff. de seruitu. t ibi per doc. Fallit ꝓmo qñ quis vsus est tanto tpe cuius cōtrarii memoria nō existit. l. hoc iure. §. duxt⁹ aque. ff. de aqua quoti. t est no. gl. t doct. in d. l. seruitutes t ipse cētuz an. est ipse de cuius initio nō extat memoria vt tz do. Aut. in. c. veniens de testi. t Lar. in. c. si diligēti de pscri. Itē. ii. qñ habuit titulū successionis a dño qz pscribet in. x. an. inter pñtes t. xx. inter ab

lteo ita no. gl. in. d. l. Fuitutes. Sic̄ r. iij. pscribīt qñ hūrvez titulū a tertio qz p. x. iter pīteo x. xx. inter absētes p tex i. ff. l. In. fi. C. ō pscrip. lō. tē. fm Pau. de castro in. d. l. seruitutes Elduerte q̄ dr̄a inter pscribēdo rusticanā r vrbanā Fuitutē qz rustica na pdiū p nō vsū sed vrbana nō nisi el⁹ simul incipiat libtatē puta hēo fenestrao qo lz obstrūa nō pdo imō lz si ali⁹ p idē tpo ain⁹ eleuauit muz̄ sunm sic amitto hec .pdāta in. l. h aūt iura. ff. de. Fui. vrb. p. qd aūt sit seruitus vrbana r rusticana vide Fuitus i pncipio. Et nota q̄ tūc Fuitus dr̄ habere causam continuan vl' ppetuā qñ est in vsu actualiter r potentialiter. vt seruitus aque ductus r seruitus altius nō tollēdi r similes ratio quia licet a pncipio requiratur factum homīs non tamen semper qa postq̄ aqua est deriuata in canale facto nature continuat r per seipā semp fluit r in seruitute tigni intuneri vel oneris ferendi q̄ posit q̄ semel ē inmissū continuatur aliq̄ vero dicit habeā cām q̄si cōtinuam vel q̄si ppetuam qñ perpetuo seu cōtinuo potētialiter sed nō actualr ē l vsu vt est Fuitus sti licidij vl' ductⁿ aque ex celo cadentis rō quia lz nō semp exerceat actu tñ apta nata semper exerceri fine facto hominis quia complutū liniciduum est semper aptū recipe aquā sine fctō hōis postq̄ stillicidiū ē idē ē eligēdi iure r pcipiēdi decimo ex agro aliq̄ seruit⁹ dr̄ hēre cām discōtinuā qñ ñ est semp tñ usu actualr nec potētialr lz necessario regrit fctū hōis qō nō pōt esse cōtinuū vt ē seruitus itineris vie r filium hoc no. p gl. r doc. in. l. seruitutes la. ff. ff. de seruitu. r'. l. forame. ff. de seruit. vrb. p. aduerte hic qz in Fuitute q̄ amittit p nō vsū si hz solū iterualla diez vl noctiū tm vl dez ultra spacij pscribīt p. x. ānos inter pnteo r xx. iter absētes. Si āt hēat i terualla ānoz vel mensiū regrit tpo duplicatū q̄ ad pnteo vz. xx. ānoz lz q̄ ad absēteo aliq tenent q̄ nō duplicatur. Sed credo q̄ duplicat fz Jo. glo. i. l. fi. C. ō seruitu. quē sequīt cōter gl Acursij bar. r bal. r doc. idez r Innoc. i. d. c. de quarta. qz p ultia optiōe hāc pōit q̄ est sna iurta gl. no. l. l. q filiū. §. fabin⁹. ff. ad trebel. vbi dr̄ q̄ vltia opt in dubio ē tenēda itē no. q. d. duplicatio ñ hz locū i pscriptiōe. xxx. vl. xl. ānoz nec i pstatiōe ānua vt vult gl. i. l. cū notissimi. §. fi. C. de pscri. xxx. anno. r dr̄ hre inter ualla diez vl noctiū qñ alternis die duo vl' die seu nocte mihi lz r tibi alter o die rc. Tēpus vō ānoz vl' mēsiuz qñ ō qnquēnio i qnquēniū vl' de āno q̄libet vna die vl' plib⁹ lz ducēt aquā. Aut sum⁹ in Fuitute q̄ debet a re pstāe vt p sustruct⁹ vsus. iurisdictio r huiusmōi. q̄ lz requirāt factū hōis tñ nō dicunt hēre cāz discōtinuā qa alio possideri possūt q̄ pinn⁹ ē lz actus hōis sit discōtinu⁹ ñ sic i Fuitute q̄ a re ret detrē cū res aliuz non hēat Iste Fuitutes ergo q̄ debent a re pstāe lōgo tpe pscribēt cuz titulo tñ vō qz ad similitudinē cū dño qō longo tpe nō pscribīt sine titulo vt ē casus in. l. vlt. in fi. C. de pscrip. lō. tēp. r i telige de titulo hōito a nō dño qz si a dño nō oz pscribere aut sum⁹ in seruitute pstāe q̄ pstāe a pstāa detrē tūc pscribitur aliq̄ qnqēnio qñ. l. pī tpe mortis gessit le. p libero nō in fuga nec latitans sed in bona fide sic post qnquēnū elapsuz i q̄ nō ē pal sus filⁱ⁹ ꝓtroversiā status efficit liber

no. Pa. in. c. lz de cōiu. seruo. In p sona vero. ppa regrit tpo. xx. anno. cū bona fide nec regrit titul. fauore libertat̄. vt in. l. ij. C. de pscri. lō. tēp. al's seruit⁹ ois pstāalis cū sit ptinua pp aliuz q nō pōt esse i seruitute reali sine titulo regrit tpo lōgissimuz. s. xxx. an. vt no. Ly. i. l. ij. C. ō ser. r aq cū titulo vō p. x. inter pnteo rc. Aut sum⁹ i debit̄ legat̄ aut stipulationib⁹ r sic fm Bar. in. l. cū notissimi. C. de pscr. xxx. an. si obligatio sit de pstit. lz exactio sit dilata i diē sicut cū testōr legat centū alicui ita q̄ tradant fidi. r. oi an. solum sic vnica pscriptione tollet r p spaciū illud q̄ alie res ar. l. senat⁹. §. fi. ff. de don. cā mor. r. c. de grta. eo. ti. vbi vnica pscrip. q̄ dragē naria tollit grta debita epō q̄ cōter solnitur ol anno. qz obligatio est de pstit orta lz exactio si dilata si vō obligatio sit i diē vt i legato simplr fcō vt ānuati det aliq̄d qz tot sūt legata q̄t ānue pstatiōes. d. l. senat⁹ i fi. sic nō currit pscri. nisi a die certā obligatōis r sic oz tot sint pscriptiōes q̄t legata. Sed aduerte q̄ si heres testatoris scit se teneri vt cōter pretunit vt no. in. l. q rome. §. duo fratres. ff. de vūr. ob. nullo tpe pōt prescribē fm Petr. de perusio tractatu de canonica portiōe epi. qz hz malam fidē. Idē dic de quocūq̄ debitore. vt no. Angel. in. l. q sequit. §. si viam. ff. de vsuca. r dicit q̄ hic cōiter tenet contra Bart. etiā si stanto caueat. vt prescriberet. r hoc sequit Jo. an. in. c. ij. de excep. li. vi. Host. in. c. pertuas de dona. r Car. in. c. vigilanti. na cēū an. ha. pre. q̄ dicit q̄ tale statutū ēet iniquū ꝓhibitū r sequit bal. i c. si qs p. xxx. si de feu. fuer. cōtrouer. vbi dicit q̄ pscribens scienter debituz lp poterit denūciari. Sec⁹ ēet si ignorabat pbabilr ac pscriberet ēt quoad pscias. vt voluit Inno. in. c. cura. de iure. pa. r in. c. qz plerīq; de immu. ec. Pau. tamē in. c. fi. de pscrip. distinguit q̄ aut debitor scies debitum non tenebat offerre ita q̄ cessando a solone nō fuit in cūpa. r sic pscribet. qz nō est i mala fide eo q̄ potuit cogitare. q̄ voluit donare vel relaxare. r q̄ñ tenēt offerre vide vnū ter. cū glo. i. l. itē mella. ff. de pstit. pecu. r plenius p Bar. ime. s. Obligato. §. vltī. addit tñ q̄ poterit denunciari iudici ecclesiastico. Si aūt tenebat offerre sic ñ pscribet. qz est i mala fide. Aut sum⁹ i actionib⁹ r exceptionib⁹ r cū varie sint vario mō pscribunt. puta exceptio de nō numerata pecunia post diez nius non potest opponi. l. in ꝯtrū C. de nō numera. pecu. repetitio debiti toties in alea nō pscribit nisi per. l. an. vt in. l. alearū ludos. ff. de aleat. r hmōi q̄ multe sunt que fm Bā. i c. cū cā de empt. r vē. ēt currit cōtra ecclias fm spaciū decretū a iure ciuili q̄ sunt iuēte nec expectat spaciū xl. anno. vnū tñ no. q̄ ois obligatio vel exceptio spacio. x. vel. xx. annoz pscribit. l. obligationū fere. §. plz ff. ō ac. r obli. Aduerte ēt fz Bart. i. l. si ab hostib⁹. C. q. nō obstā. lō. tē. pscr. actōes ptozierei pcuratorie sunt ppe tue nisi rem ꝯ ius ciuile. puta redibitue nisi rem ꝯ ius ciuile. puta redibitoria. qz dat ꝯ ꝯtū validū ō iur. ciuili ideo finit anno. Sec⁹ si ꝯ ꝯtū inutilē non finit anno. q̄ sic est perpetua lidū de iure ciuili. qz sic est perpetua qō no. ite distingue qz si actio ē data ē pnā solū sic pscribit ēt scīete debitore in pscia qz in penalibus nō tenet ī pscia. rtj. q. ij. fraternitatis in gl. Si vō data nō est in penam sz in satisfa-

etionem lesi. vt actio ℞o minoris. ꝛ hmõi sic data scia debitoris nõ p:scribit in ꝓscia gn teneat satisfacer leso. xnj. q. vj. si res. Aut sum⁹ i reb⁹ mobilib⁹ ꝛ sic currit vsucapio. ꝛ gd regrit. vide vsucapio. §. ij. Aduerte tñ q ꝫ minores nõ currit vsucapio vt no. in. l. sicut. C. in quibus cau. re stitu. in integ. nõ est nece.

43 ¶ Sꝫ qd dicem⁹ de fundo totalt q iam inceperat pscribi añcõ daret in dote. ℞. q pscriptio mbilomin⁹ cur rel. Iz nõ potuerit inchoari postẽ ẽ scis totalis. Dec⁹ erit de pupillo alteri succedẽti ꝫ qué nõ curr it pscri. durãte pupilari etate Iz antea fuisset inceptaſed differt vsq; p⁹ pupillarẽ etatẽ. l. C. õ pscrip. xxx. vel. xl. anno.

44 ¶ Vtr̃ successor singularis tuasor pscribat p. x. an. inter pñtes. ꝛ xx. inter absentes. ℞. Pa. i. c. nihil eo. tit. q nõ ẽxtũcũq; hẽat bonã fidẽ pp vt tũ reale q legẽ quẽlibet possessorẽ l. vltã. C. õ aeg. po. Iz oz curat spacũ xxx. vel. xl. an. ꝛ sic dñ pscribit ẽt i re b⁹ inuasis. vt no. ist. de vsuc. §. furti ue. dũmõ sit bone fidei ꝛ a se vult in cipere pscriptionẽ. vt no. glo. in d. §. furtiue. Successor vo vniuersalis nõ pscribit de iure ciuili si defunct⁹ hñt malã fidẽ ẽt sine violẽtia qr cẽ sset eadẽ psona cũ defuncto in anc. õ iure etu. amo. pl. Dy. tũ i rla possessor ꝛ gl. i regula q in ma li. vj. ꝛ gl. in. c. de. iij. e. ti. ꝛ alia gl. i. c. cura de iur. pa. tenet q de equitate canonica si ẽ bonefidei possessor ꝛ in psonam suã inchoat pscriptionem pscribet. Sed Pau. post do. Anto. in. c. sit diligẽ ti tenẽt q non pscribit. ꝛ melꝫ. quia cũ nõ hẽam⁹ ius canonicũ ꝫ ius ciuile exp̃sum in hoc nõ ꝛtem⁹ ab eo recedere. ꝛ ultra q allegãt loquit de singulari successore nõ re vniuersali

Aduerte tñ hic q Iz mala fides defuncti noceat heredi nõ tñ nocet em ptori ab herede. ſz Bar. i. l. post plũ bus in fi. ff ꝛ de vsuca. ꝛ dñm Frã. de are. in. d. c. si diligenti.

¶ Vtr̃ diu soluẽs idebitũ teneatur 45 postea cognoscẽs indebitũ. ℞. q nõ ẽxtũcũq; tpũ restituerit. ſz pot ꝛesistẽ a solutõe ꝛ cetero. l. litib⁹. C. de ag. cẽ. ꝛ co. c. puenit de cẽs. xvi. q. iij. clẽ ci. est glo. x. q. iij. c. quia.

¶ Quo iteꝛrũpit pscriptio. ℞. qõ 46 duob⁹ modis. s. nãliter. siẽ qñ deficit vnũ de subsẽtialib⁹ pscriptõis. vt si pdit possessionẽ ꝛ hmõi. Aliter vo p ditur diuersimode q ad forũ ꝓtentio suz. de q vide Pa. i. c. illõ ait eo tit. sed q ad ꝓsciam gl uteꝛcũq; qs cõstituat in mala fide añ ꝓpletam pscriptionẽ vel vsucapionez quocumq; hꝫ fiat semp interrũpitur. ꝛ hoc tene.

¶ Vtrũ tutus pscriptione teneat in 47 foro aie restituere rẽ prescriptã cum cognoscit rem fuisse alienam. ℞. pa. i. c. vigilãti. e. ti. q nõ ex multꝫ rõib⁹ Sꝫ melior est quã ponit in. c. fi. e. ti. qr q iure possidet iuste possidet ꝛ si iuste bñ ergo nõ alienũ ꝫ tũ ergo ñ peccat si restituẽdo. xiiij. q. iij. qd di eaz ꝛ hãc opi. tenet gl i. d. c. vigilãti Jo. Andr. Cagr. Host. Bo. Jo. An. i regula possessor lib. vi. i mercuria. ꝛ Inn. i. c. fi. e. ti. Aug. in. c. si virgo xxxiij. q. i. Jo. Sco. i. iiij. di. xv. dñs An. i. d. c. vigilãti dicit se disputasse q quo ad forũ aie teneꝫ. Rõ qr cau sa pscribẽdi nõ ẽ olo sufficiens quo ad eqtatẽ quo vero ad forũ ꝛtextuz dicit nõ teneri. Alij aũt id istinete tenent q tenetur. Sed ego tenco opi. Joan. q non teneat nisi forte ita ẽt scrupulosus q nõ posset ꝛponere cõ

scia gn teneat. qr sic teneret. xi. q. iij. cui ẽ ultra. Nec ob. rõ dñi Ant. de pscriptione ꝫ eum qui nõ pot iputari de negligentia qr hꝛet remediũ petẽdo restitõẽ ex clausula gñali quã si peteꝛ in ꝓscia erit restituẽdus. si ve ro nõ peteꝛ nõ teneꝫ restituere per not. per Inn. in. c. qr pleriq; de inmu. eccl. Itẽ q; pscriptio de iure canonico. non solum est in odiuz negligentis. sed ẽt po bonũ ꝛ equum. xvi. q. iij. ſz pot. Ali sic dicit Bal. i. c. sigſ p xxx. si de feu. ꝓtroner. fue. q statuz laycoꝝ denegans audientiã i foro se culari po equũ seu bonũ publicũ va leꝛ i ꝓscia nec hz locũ denũciatio in iudicio ecclesiastico. puta si statuto ca uetur q nõ soluens gabellã ustam nõ audiatur vel instſz qs nõ repit re gistratuz i li. cõis presumitur falsuz Idẽ dicit Bar. in extraganti ad reprimendam i. v. denunciationẽ de vel leiano ꝛ maceclonano q nõ valz õ nũciatio in foro ecclesiastico qr datur ea maxima egtate nãli. sic a fortiori nõ hẽbit locũ in pscriptione q taz a iure ciuili ẽ canonico pp bonũ pu blicũ est inuẽta. ꝛ cũ maxima egtate ꝛ iõ verisimã crede ẽt in ꝓscia opini. Pa. ꝛ sequentiũ eum.

48 ¶ Sed qro q remediũ potuit hꝛe ille ꝫ quẽ est completa pscriptio. ꝛ cui nulla pot iputari negligẽtia ℞. q si aliq; legitimo impedimẽto fuit detẽt⁹. cõiter tenent doc. q petere potuit restitõnem in integ. vsq; ad. iiij. annos se quẽtes q incipiũt a die scie post cessationẽ impedimẽti legitimi. Rõ quia ustõ q̃driennũ nõ currit ignoranti. vt i c. i. de resti. in inte. li. vi. In vno si qs negligẽter omiserit. Ignorãs. n. non uersatur de ꝓcel. phẽ. Et hãc opi. tꝫ Jo. de ligna. post Zẽze. in cle. vna. õ tũ inte. rel. ꝛ Pa. i. enim er lris. de resti. in inte. ꝛ plz mihi vt sapiat nãz eius in cuius loco subrogat ar. c. ec clesia. vt lit. pẽ. ꝛ ustõ quadriennũ su cedit loco annui vtilis q olim cõpe tebat. vt in. l. fi. C. de tẽp. ꝛ in integ. restitu. ꝛ iõ a ꝓncipio erit vtilis. licz postea sit ꝓtinuus.

¶ Vtr̃ ecclesia ꝑtat restõnem in in/ 49 tegrũ post ꝓpletaz pscriptionem. ℞. cõiter tenetur q sic in. c. i. eo ꝛ glo. i c. i. de resti. in inte. vsq; ad. iiij. ann. vt. §. dixi de impedimẽto legitimo. ꝛ ad. c. sanctoꝝ. e. ti. dico q est rex qõ nõ datur qñ ecclia pscribit ꝫ ecclias vt ibi si velleo tenere fm aliquoz opi. q currit semp prescriptio in ca sibus in quibus diximus. dic q dabitur illis similiter restitutio vsq; ad quadriennium.

¶ Sed posset dicẽ aliqs ad qd vz 50 pscriptio si talis ꝫ quẽ prescripsit pe petere restõnem. ℞. q valet ad hoc. quo ad forũ ꝓscie fm Inn. in. c. quia plerique de inm. eccle. q nõ tenet eaz restituere nisi petat ꝛ si nõ petitur in fra tpũ debitũ tam ampl⁹ nõ tenebi tur ẽt si petat nisi fuerit impeditus er fcõ iudicio vel aduersarii vt vult gl. in cle. vnica de resti. in integ. q no.

¶ Vtr̃ negligẽs possit agere ꝫ illũ 51 q rez suã alienauit. postq; ille cui fu it alienata vsucepit rem sibi alienatã. ℞. q sic qr talis alienator tenet si bi ex delicto ꝛsua negligẽtia nõ fecit cessare delictũ illius de quo vide q

causa fact.

Restitutio ꝓmo er ga aliquid aliud est a se tripler. Prima ẽ

similī ꝓsumit aliqd. Scōa est iuris ⁊ ō iure que est qñius sup aliquo ꝓsumit ⁊ vltra disp̄ōm ita cē nec posse ꝫ riuz ꝓbari. ⁊ de isto habes in glo. in c.i. hic q de spō. ⁊ differt ista ꝓsumꝓa a fictione iuris. q: ꝓsumptio est super facto dubio ex quo ius vadit p ꝓiecturas ꝓsumendo ita esse ⁊ disponendo ꝙ vult ita cē ⁊ nō posse probari ꝫrīū. Fictio vō ē sup certo vno modo cōsistente qō ut aliter a iur cē fingit puta certa est lex ꝙ mulier nō ē stipulata dotē sibi reddit. tamē fingit stipulationem interuenisse. l. vnica in ꝓn. C. de re. v. ac. Idē in arrogato qui semper fingitur. stipulasse ut ipse. ꝓtez de bonis arrogatoris si emancipetur. l. si arrogator. ff. de adop. ⁊ hanc dōtem no. gl. in. d. l. vnica ī. §. accedit ⁊ sic ꝫ fictionem iuris nō ꝓt ꝓbari. q: lex olo intēdit ꝫ veritatem fingere. gl. ē ī. l. a diuo pio. §. pigneratiff. de re iu. sed ꝓsumptio iuris. ⁊ō iure aliqñ admittit, ꝓbationē vt no. in. d. c. is qui fidē. de spon. ⁊ in auct. sed iam necesse. C. de nō. añ nupti. Tertia est hois ⁊ hec triplex. ꝓma violenta. vt cum inuenit solus cuz sola i loco suspecto. puta lecto ⁊ hmōi de qua in. c. ī fin. ⁊. c. se. de ꝓsumpti. xxxij. q. i. dicit dñs ⁊ hec valet ad ꝓbandū oīa excepto crimine maxime graui fac. c. ī fin de ꝓsum. vbi ex vehementi ꝓsumptione non punitur quis de crimine q: in crimine debent esse ꝓbationes lumine clariores. C. ō ꝓba. l. fi. v. q. vi. ep̄i hanū vñ ex ista iudicans, primū sui in aio solū aliquod delictū cōmisisse nō peccat q: licet ex tali iudicare vt patet in. d. c. litteris. ⁊ tenet Nichol. de lira super Mat. vij. c. ⁊ Alex. de al. fa fe. Secūda est, ꝓbilis q̄ ī surgit ex aliqb⁹ suspitōib⁹ ⁊ ꝓbabilib⁹ ⁊ hec facit semiplenā ꝓbationē ⁊ li qī ifamat⁹ sit iducit purgatōez de pur. ca. c. si qs ō gradu ⁊ aliqñ cū vno teste vl iurato facit plenā ꝓbationē ō ꝓsum. illō ⁊ in hac debem⁹ aspicere actū scōm suā ēritiaz ⁊ nām vt i. c. ī fal. ⁊. c. tertio loco. c. ti. nō fm accidētalia. ⁊ iō maledicit gl. in. c. absit. xj. q. iij. dum dicit ꝙ videt cliciz osculantē multe rē dz ꝓsumere ꝙ bñdicat eā. Nā fatū ꝫ. l. nō dz ꝓsumi nisi malū ar. c. i. eo. ⁊. l. nā Lud. nori⁹. ff. ad. l. aqī. sicut ē talio act⁹ cū ēt cleric⁹, ꝓbiratē sol⁹ cū muliere fabulari. lxxxi. di. cū cue. Et ex ista possum⁹ iudicare sine pctō maluz qō videm⁹ sed iudicare aliud qō nō videm⁹ cuius ista ē ꝓsumptio est mortale petīi si ꝓueniat ad firmaz assertionē cū pertinatia scōm Alex. vbi. ō. venialez vō si stat ī sola suspitiōe. ⁊ hec est tutior opinio dīcēdo gl. d. c. d. c. ī fin ⁊. d. c. si qs ō gradu. vi deatur tenere forte licitū ēt iudicare ex hac suspitiōe. Alia ē teneraris. q̄ surgit ex malis hoīb⁹ vel ex cāis leuib⁹ vel vbi act⁹ potest eque referri ad vnuz sicut ad malū. ⁊ de hac loquit. c. estote ō re. iu. ꝙ debem⁹ iterpetrari in meliorē ptē. vii no. fm Hie. ⁊ Alex. vbi sic q: ex talib⁹ leuib⁹ signis dubitare de bonitate ffis est petīi veniale q: ꝓcedit ex humana fragilitate nec dē iudiciū ꝓpe sed suspitio sed ex talib⁹ firmiter tenere in aio ꝙ ff sit ma⁹ malo ꝓcī mortalis sic est peccatuz mortale. ⁊ hoc ꝓprie dē iudiciū, qō ē ꝫ caritatē ffnaz. Sec⁹ si iudicaret ō peccato veniali. q: esset venialē Si vō ex talibus ꝓcedit ad punitiones multo forti⁹ est mortale ⁊ de talib⁹ intelligit illud. Nolite iudicare. ꝛ ex leuib⁹ signis. Nñ hec ꝓsumptio hominis

hois dī firmatio conceptno mēt ab hoīe facta ex aliquib⁹ ꝓiecturis collectis ⁊ differt ab opinōe vel suspitione q: opinio vel suspicio nō firmat ꝓceptuz vt no. Bar. in. l. admonēdi ff. ō iureiu. vt no. pa. i. c. fi. ō iureiu.

Rēsumptio secundo ergo sciēdū fm ꝙ accipit a theologis. in. iii. di. xxvi. marie a Rich. ē duplex. Una q̄ oīt ex ꝓpa vīute ꝙ quā quis audet i opera excedētia ꝓ priā vīutez sicut cū quis ponit se ad audiendū ꝓfessioneo cū ignorās lit ad medeñ. cū nesciat ad ꝓsuleñ. ⁊ hmōi vñ si ci hoc pōt sequi aliqō pi culū aie vel corporis vel notabile dāpnuz est mortale petīi. Sec⁹ si quid ꝓ uuz malū q: esset veniale. Itez cū qs ponit se ad iudicādū quos non pōt vt laycus clericum vel ad faciendum offīm ad qō non ordinat⁹ ⁊ huiusmodi cōiter est mortalis ꝓsumptio ⁊ h est spēs superbie ⁊ opponit magnanimitati. vz dicit ph̄. iiij. eth. ⁊ oritur ex vanagloria. Nñ Grego. xxxj. mo ra. ponit ꝓsumptionē nouitatū vane glorie. Alia est ꝓsumptio q̄ est peccatum in spūz sanctū q̄ opponit vīuti spei. ⁊ hec directe oīt ex supbia fm Ri. i. iij. di. xxvj. q. vi. ar. i. qua qs talez se exīstimet qō de⁹ eum ēt pecc̄tem nō excludet a sua gratia vel non puniet. ⁊ sic pensat diuinaz iustitiaz. ⁊ hec est grau⁹ petīi ꝑ prima. Sed grauius ista est desperatio. ⁊ de istis vide. ꝫ. Peccatū. §. iii.

Rimas qe sit. xcviii. dist. §. i. ⁊ vide Patriarcha.

Rimitia fm Alex. in iij. pte sūme ē pars ꝓma frugum domino offerenda.

¶ Utr sit de ꝓcepto. ꝑ. fm Alexan. ⁊ ꝙ sic in duob⁹ casib⁹. ꝓm⁹ qñ ē consuetudo. Secundus qñ ecclesie ministri idigent ⁊ ipsas petunt. Intellige de ministris illius ecclesie cui debent alias sunt de ꝓsilio sunt. cuz de iure naturali ⁊ diuino ⁊ de ꝓcepto iuris dictali sicut ⁊ decime. ⁊ fm dūtin. vt ꝫ decima. §. ij.

¶ Cui debēt. ꝑ. ꝙ ecclie parochiali ar. c. vocatos ⁊. c. moderamie. xxi. q. i.

¶ Quota pars ꝓ pm̄itiadz dari. ꝑ. ꝙ quidā dicit ꝙ ad minus de. lx. vnuz Alij dicit ꝙ in fetib⁹ semper primo genitum. in alijs aridis ⁊ liquidis ō rī. vnuz ad plus. vel ad minus ō. lx. Sed placet mihi magis opi. Inn. i c. i. de decimis q: er quo nō inuenit expressuz in iure canonico relinquit in optione dantis vt det q̄tuz vult. nisi ꝓsuetudo regionis aliud inducat ⁊ hoc tene.

Rinceps in spūalibus dicitur papa. In tpalib⁹ vero impator regēt ēt ciuitatem hī loco ꝓncipis vt no. gl. ⁊ Ly. in. l. fi. C. de ꝓfect. lō. tēp. ⁊ Bart. in. l. hostes. ff. de capti. ⁊ iō sicut scia ꝓncipis supplet defectū cuiuslibet solēnitat̄, vt dic̄ bal. in. l. nullus. C. ad. l. iul. ma. ⁊ qō no. Inn. in c. cū oporteat de accu. sic si fiat aliqd de luia aut ꝓscia regentis ciuitatē. ꝙ vez credo i tpalibus nō aūt in oīb⁹ spiritualibus.

¶ Utr princeps possit alicui auferre rē suā ⁊ dare alteri. ꝑ. cōiter tenet ꝙ nō sine cā vide. ix. q. iij. ꝓ ꝓncipalem. ⁊. C. si ꝫ iuo vel pub. vtili.

¶ Utr princeps obligetur ex ꝓtractu suo. ꝑ. sunt opiniones. in. l. dignum. C. de legibus. Bal. tñ de vsib⁹

feudorum in ꝓncia de natura feudi. tenet q̃ sic. vnde dicit q̃ si princeps i uestiuit aliquez de baronia vel castro q̃ non pōt eum priuare sine culpa. nec successores i imperio vl̃ regno vt extra de iudi. nouit. Hec ob. q̃ habz plenissimam ꝓtiꝰ q̃ deus subiecit ei leges sed non ꝑctus ex quibus obligatus est.

Priuilegium

priuilegiū ꝓprie ē qñ aliquid ꝓceditur contra iura. & sic dicit quasi priuata lex. vt pz. iij. di. priuilegia. Si vero aliqd cōcedatur q̃ sit ꝓteritus cōe sine ꝓiudicio alicuiꝰ sic ꝓprie dicitur beneficiū ⁊nō priuilegiū. hoc no. Pau. i c. olim de ver. sig.

1 ¶ Quot sunt spēs priuilegiorū. ℟. quq̃ quoddā reale vt illō q̃ ecclesie dignitati ciuitati vel alicui loco vel alicui bus pſonis ratione loci vel alicuiꝰ rei ꝓceditur extra eo. cum olim. ⁊. c. se. ⁊ tale est ꝑpetuū. qz adheret rei nisi forte res ꝓtimaſ. xxv. q. ij. c. j. ⁊ q̃ totum vel nisi reuocet ex causa. c. recolētes. §. i. de ſta. mo. Quoddā singulariter pſonale. vt illō q̃ alicui vel aliq̃bus pſonis ꝓceditur certis ⁊ ꝓprijs noibꝰ exꝑssis de offō lc. volētes ⁊ tale nō egredit pſonam cui cōceditur nisi hoc exꝑssim̃atur de ꝓcess. p. c. ꝓstitutꝰ ⁊ si ꝓceditur obtentu dignitatis nō vtit eo si altā dignitatez adipiscat. c. bone. §. fi. de postu. pla. Quoddā est cōiter pſonale quod cōceditur pſonis nō exꝑssis proprijs nobis sicut de priuilegio nūtiorū. xv. annoꝝ. ff. de nūno. l. i. per totum. Quoddam singulr pſonale ē ⁊ cōiter corporale vt illud q̃ alicui collegio vel vniuersitati conceditur sic q̃ quilibet singulariter de illa vniuersitate se possit iuuare de sen. exc. c. contingit huiusmodi sunt priuilegia cōcessa fratrib⁹ minoꝝ⁹ ⁊ ꝑdicatoꝝ⁹ Quoddā tñ cōiter corporale vt illō quo ſolū cōtas non singularis ꝓt se iuuare sicut di. xij. q. ij. q̃ manumittitur. ⁊ nō priuilegia talia dicunt corporalia. qz cū collegio pereunt sicut corpus cui inherent.

¶ Quis ꝓt ꝓcedere priuilegiū. ℟. q̃ 2
papa in ſpūalibus ⁊ impator in tpalibꝰ regulariter ꝓcedit et impator ꝓ priuilegia ecclie ⁊ clericis de imu. cc. q̃ totū. Similiter papa et in tpalibus vt no. in. c. per venerabilem qui fil. sint legi. Itē epi ⁊ supiores cū voluntate suoꝝ capitulorū eodem cū olim el. ij. fm Hoſ. ⁊ breuiter dicas q̃ potest facere pſōnem pōt priuilegium ꝓcedere respectu sue pſōnis. vel rei ad se ꝑtinens fm Hoſti.

¶ Nō cōiter pētrādū priuilegiū. ℟. 3
q̃ priuilegiū ꝓprie q̃ est ꝑ ius dz strictē iterpetrari. vt minus ꝓceget uri cōi q̃ possit. vt. c. cū dilectus de cōsue. Vnde priuilegiū q̃ dispēsat aliqs illegitim⁹ vt possit ad ordines ꝓmoueri intelligef de nūnoꝝ⁹ tñ. vt. ē. ordo. iij. §. xv. imo si nō exꝑmit cā q̃ re ꝓcedit aut non sit ex certa scia. vel motu nō ꝑsumitur de voluntate ꝑncipis. l. i. C. de ꝑ. hō. imo p ipōnitē obtētū. vt. l. i. C. de fūdis limitrophis Bal. i. c. lz cāz de pba. vult q̃ pnaſ simul ex certa scia ⁊ motu. ꝓprio Idē dic i rescripto q̃tollit ius tertij Idē in priuilegio ad beneficia. vt i. c. q̃uis de ꝓbē. li. vi. Et hec limita nisi ꝑsuetudo aliter interpretef. vt no. i c. q̃ dilectio de ꝑsangui. ⁊ affi. Item nisi verba aliud exꝑmāt. qz nō recedim⁹ ab ipsoꝝ ꝓpria significatione. nisi de mēte alr ꝑstet ua no. i. c. olim ⁊ in. c. in his dever. sig. Aduerte hic fm Pa. in. c. cū ad hec. de cle. non resci. q̃ si priuilegiū enormiter ledit eccliaz vel alui nō valet nisi fiat mētio de hac enormi lesione qz in dubio nō presumitur princeps concedere aliquid cū grauī dispēdio alteriꝰ. l. quotiens. C. de ꝑi. im ꝑ. offe. ⁊ in. c. suggestū de decī. ⁊ i. l. ii. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco pu. ergo taciturnitas inducit surreptionē. c. postulasti. ō resci. Vñ priuilegiū immunitatis ab onerib⁹ pſonalib⁹ ꝓcessuz alicui a ꝓncipe nō liberat cū ab aliis oneribus que pōt breuiter ⁊ leuiter expedire casus in. l. decurio fortunā. C. ō decurio. Si vō acciptaniꝰ priuilegium largo mō. l. ꝓ oī ꝓcessione q̃ ē ꝓter ius sic dico q̃ latissime priuilegiū principis est interpretandū in preiudicium ipsius ꝓcedentis. sed in preiudiciū aliorꝝ dz districte interpretari. qz circa de priu. in vlti. glo. ⁊ per Inn. in. c. olim de verb. signi. si etiā sit concessum causa pietatis. vt not. Pa. i. c. cū dicat de cc. ed. Indubio tñ dz potius interpretari vt aliquid valeat. c. abbate de. ver. sig. ⁊. l. quotiens. ff. de ver. ob. nisi ꝓiudicet uri diuino vel libertati spūs. vt no. pa. i c. licet de regula.

4 ¶ Sed quid dicemus de priuilegio 5
seu gratia ꝓcessa pſone cum simplr ioquitur. ℟. q̃ intelligeur fm pdictā ꝑsone. l. si quis filio. §. irritus ff. de inoff. test. c. placuit. ⁊. c. sic vt ne. xv. j. q. i. ⁊. l. plenū. §. ij. ff. ō vsu. ⁊ habi. vnde dicit Bal. in. l. ex mutuari. ff. de testa. mil. q̃ priuilegium cōcessum ꝓpō de celebrando tempore interdicti videtur concessum vt possit celebrare in pontificalibus fm qualitatem suam.

¶ Quo amittit priuilegiū circa negocia. ℟. v. mōis ꝓmo vnico actu ꝓrio directe si fiat ab eo q̃ hz pratez retinendi priuilegio de ꝓsti. c. cū accessissent. ¶ limita studiose vbi priuilegium ē ad non faciendū ⁊ ꝓcessuz pſone ꝓmate Sec⁹ si cēt ꝓcessuz cōi vl̃ ecclie qz ñ pdit vnico actu fz regrit tps. xl. an. in ecclasticis vt not. gl. ⁊ doct. i. d. c. cū accessissent. ij. pdit ꝓpō an. x. qñ datū ē ad aliqd faciendū si priuilegiat⁹ eo nō vtit. l. i. ff. de nūcinis. qđ limitat pa. in. d. c. cū accessissent. vez qñ non ꝓfert ecclie alias ius eius. ⁊ maxime hoc locū hz qñ nō faciens primū facere actum ꝓrium. l. hec aūt iura. ff. de seruit. vr. p. iij. pdit tur ꝑ fm priuilegii faciens mentionē de priori. vel si nō facit mentionez si primū erat generale ⁊ fz speciale. xxv. q. ij. ꝓ totū de ſcrip. vere. ⁊ ibi vide qz longā hz caudā. tñ. p renunciationē ꝓpriaz de quo dic vt j. renunciatio. v. ꝑ rem occasionē cōcedenti vide alios mōs amittendi in c. suggestū de decī. ꝙ doct.

¶ Quale priuilegiū sit exhibēdū. ℟. 6
q̃ a locoꝝ ordinarijs regēdis i loco ꝓgruo ⁊ securo aut aliqb⁹ viris prudentib⁹ ⁊ oī ſuspitione carentibus de putatis ꝑ ordinarios ad hoc tenef priuilegiatus exhibere integraliter ⁊ clām de qua ꝓtrouersia ē trāscriptā c. cum ꝑsone. c. ii. li. vi.

¶ Utr priuilegiati so. ino gaudeat 7
eodez priuilegio. ℟. Pa. in. c. q̃ sit ō eodez priuilegio. ℟. Pa. in. c. q̃ sit ō iudi. q̃ sic oñ priuilegiū cēt mutile ꝑ priuilegiato si socij nō gauderent altas facit. c. lz de priui. li. vi.

¶ Utr ꝑpetuus lr̃as familiaritat⁹ 8
a cardinali⁹ gaudeant priuilegio familiariū. ℟. pa. i. c. cuz dilect⁹ ō clerō resi. q̃ nō debent in aliquo gau-

dere facit.c.fi.de.v.sig.li.vi.

9 ¶ Utr priuilegiat⁹ ex aliquo ⁊ non vtens eo gaudeat priuilegio vide.s. Arg.§.iij.

Robatio

alia euidentissima que fit p priuilegia vel instrumenta indubitata sicut in similibus loquitur ter.in.c.pia de excep.li.vi. Alia enim oēs ⁊ clara q̄ fit per testes vel fci euidentia de cohab.cle.⁊ mul.tua.⁊. ij.q.i.scel⁹ ⁊ m.c.i.⁊ ibi gl. Alia minus euidēs q̄ fit p presumptiones.c.afferte de psumptionū.s. Aspect⁹ sculptuz testis notoria scripturā. Jurans cōfessus psumptio fama,pbabunt.

1 ¶ Utr in crimināb⁹ possit precedi per verisimiles psumptiones. R. q̄ non sed debent esse luce clariores.l. sciāt cuncti.C.de pba.polita.q.viij.c.i.⁊. v.qō.vi.epiphanium. Fallit in crimine symonie.c.sicut de symo.⁊ hereticis.c. cū ⁊tumacia ō here.li.vi.⁊ in.l.i.C. de hereticis.

2 ¶ Utrum equiuoca inducant pbationem. R. q̄ non quia hoc nō pbat esse q̄ ab hoc pingit ab esse.c.ij. de transla.prela.⁊ in.l.neq; natales. C. de proba. Facit q̄ no. Pa.in.c. illō quoq; de psum. vbi datio anuli q̄ q̄ signat inuestitura. vt in.c. ex hoc de his que fi.a maio.parte.c. quandoq; dationem libertatis .l.ij.C. de iure aur.anulo.q̄q; contractuz matrimoniuz l.c.feminę.xxx.q.v. Uñ q̄ est signū dignitatis. vt in.c. clerici officia ō vi.⁊ ho.cle. ⁊ ō arguer ad vnam solū non valet. Facit q̄ not. idē Pa.in.c.fi.de cā pos.⁊ ppria. vbi dicit q̄ census solutio non facit pbationem subiectionis. vt in .c. recepim⁹ ō put.aliq̄n sic. vt in.c.omnis

alia de cē.⁊ hoc fm subiectam mā3

Rocurator

q̄s dicatur vide.s. Yconomus.

¶ Utr procurator qui vadens p fcō ⁊ dñi incidit in latrones ⁊ fuit vulnerat⁹ spoliat⁹ ⁊ hmōi sit a dño in aliq releuādus. R. Pa.in.c.cum p cā ō pcu.q̄ non de necessitate vt ter.i.l.i ter cās.§.nō oia ff.mād.q̄ hec sunt extrinseca a mandato ⁊ putanda casui fortuito. Sec⁹ in socijs q̄ vn⁹ put⁹ alteri dāna q̄ occasione societatis pingūt.l.cum duobus.§. quidā sagarā.ff.p soc.sed solum expēsas. quas fecit eundo⁊ redeundo ⁊ stādo p cā ēt si a pn.mbil deñ sit de expēsis.ēt q̄tūcūq; voluta⁊ assūpserit mādatū. Si aūt pncipaliter vel aut staret p negocijs suis nō pōt petere nisi q̄ expendit p cā.sed de hoc vīd §. Mandatū.§.v.

¶ Utr admistrator ecclie possit istituere,procuratorez. R. q̄ sic.c.pnto ō pcu.l3 nō sit dñs. vt in.c.ij. de donatione regul⁹ a solo dño possit istitut.

Rodicio

é filia auaricie de q̄ habeo Interrogationes circa auaritiam.

Rodigalitas.

¶ Utr sit petñ. R. q̄ sic cū medīū liberalitatis cōmūpat.é mīmin⁹ petū q̄ auaritia f3 ph̄.iiij.ethi cop.q̄ magis elongat a liberalitate cui magis ptinet dare in quo excedit pdigus q̄ recipere vel retinere. i quo excedit auarus.

Rofessio

tacita. q̄o fit. vide. s. nouicius.§.xij.

¶ Que regrūt ad pfessionē exp̄ssas

Refert pmo q̄ pfitēs cōpleuerit.xviij annū si masculus vel.xij.si mulier vt i.c.i.ō regn.li.vj. Fallit in casu de q̄ s.nouit⁹.§.ij.secō q̄ pfessio fiat ei q̄ pōt religioni incorpare vel de lnia eius fm Inno.⁊ Pa.in.c.porrectū de regula. Et sic pfessio fcā p se solū aut in manu ep̄i non solēnizat votuz f3 do. Anto.in.d.c.porrectū ita q̄si mōnitū Sheret teneret nisi recipetur noīe alicuius incorpare valētis. q̄ valeret p⁹ ratificationez.nō āt aī ⁊ sic nō teneret mōnitū. Sec⁹ si nō recipeī noīe ei⁹.q̄ ratificare nō posset. Be.in.d.c.pstōez de regula.li. vi.t3 cū Lappo. q̄ si pfessio fit i manib⁹ alicuius hñtis administratōez religiosaz obligat religioni i q̄ f3 administratōez obligare tali q̄ recipit alr nō vt p3 p ea q̄ dix.s. nouicī⁹.§.xiij.tertio q̄ fiat alicui religiōi approbate.c.vnico.de voto li.vi. ēt si fieret in domo,pprīa in manu platz.d.c.porrectū.iiij.q̄ plat⁹ regrat pfessū capti fuit,alr nō valet f3 Joan.i q̄daz apostilla in.c.ad aplicā ō regula.⁊ seqnt Pa.ibidē. Sz vr é q̄ nō tenet seq.f3 Joā.an.⁊ cōtr doc.⁊ nisi regrat pfessū q̄ act⁹ sit nullus p3 in.c.nouit uīctagl. de his q̄ fiunt a pla.vñ vacāte monasterio nō pōt aliq̄s recipi vt i sīli dix.m⁹ ō collatōe spectāte ad ep̄m.vt i.c.ex vnione sedevacā.li.vi.iuncto.c.fi.ō reglib.vi.q̄s verum credo nisi haberet abbas vel plat⁹ ex psuetudine vel pui legio q̄ ipse solū recipet ēt cū pfessio Sec⁹ est de mre.q̄ creatō mōachoz de une ptinet ad abbatē ⁊ pncūi f3 Jo.an.in.d.c.fi.allegat.c.ea noscit.

de bi.q̄ fi.a pla.⁊ iō vacante mōasterio non poterit pfessū recipe. Sz plato vniēte nec plat⁹ sine pfessu nec pfessus sine plato poterit aliquē recipere. vt no.in.d.c.fi.v.q̄ fiat simplr de trib⁹ pot⁹.s. obia castitate ⁊ paupate q̄ si nollet pfiteri nisi obiaz.solū ⁊ q̄ ad alia non teneri nō ēet pfessus ppte si erpsse hoc deduxit in pactū. q̄ remota pte lbali act⁹ remouet totū vt in.c.tua de spō.l3 pdicta tria sūt substātialia,pfessiōi religionis.c. cū ad monasteriū ō sta.mo. Si vero erpsse nō deduxit in pactū vz,pfessio de vno voto obie solū dūmodo addat,pnitto obiam fm talē regulam ⁊ sic intellige Inn.in.d.c. cū ad monasteriū in religa ēo l3 nō seruetur forma tradita puta in regula mōachorū3 in,pfitēdo tñ t3,pfessio p q̄cunq; verba fiat q̄ defect⁹ forme nō sbalis nō dz vitiare actū sicut dicim⁹ in excōicatōe.c.sacro ō sen.excō. Ita no. pa.in.d.c.porrectū. Secto requirit q̄ votū fiat vni religiosi.q̄ vt refert dñs Ant.in.c.rursus q̄ cle. vel vo. doc. Bon. ꝓsuluerunt q̄ si q̄s faciat pfessionē certe regule.puta in ordine minoz q̄ tū,pfessio nō valet. puta q̄ aī annū pbationis. l3 nō possit redire ad seculū tñ si Sbet matrimoniū tenebit.nō quia nō ēt facta vni religiosi⁹ approbatis vt requirit in c.vnico.de voto li.vi.q̄ cū nō valeat q̄ ad fīcs minores nō é factū vni sed in genere remāsit votum de pfitendo vnaz.d.c.nō solū de regula. li.vi.ergo nō dirīmet.

¶ Sed nīq̄d sine pctō mortali potterit Sbere talis. R. f3 Lap.Abb.⁊ recitat Be.i.d.c.ū solū q̄ si pfitens intēdit illā solū⁊ nō aliā sic ñ peccat mortalr nō q̄ ille nō pfitet regulam

nisnoz. qz nō valet nec alīā qz nō intendit ergo votū nullū Sī vo profiteno indifferēter intēderet si nō istī salte illi tūc peccat mortalr. z ly Bern. d.c.ñ solū velit qz et diuinat mirī monū post ztū. et quo pfessionē fecit intendēs se obligare saltem alteri tñ ego nō teneo sed dico cū Lapp. z Cal. vt ipse eoo recuat qz erpsse professus in ordine mendicantū. j. ann. nō obligat talr qn teneat nūmonum si zhat ly peccet mortaliter qñ intendebat si nō illi saltē alteri se obligare vt dictū est qō no. z vide ad hz. s. nouiti. §. rliij.

3 ¶ Mulier femina pfitens religionē ingressuloz in manib⁹ ipsoz efficiatur religiosa ly non ingrediat monasteriū. sed remaneat in domo sua. R. pa. i c. insinuāte. q. cle. vel vouen. qr sic et si nō susceperit habitū. dūmodo erpsse sit pfessa. vt in. d.c. porrectum. z idē dic de masculo qr ex eā pōt pfiteri cum pacto qr stet ex monasterii fm Inno. in. d.c. insinuante z Bart. in auc. ingressi. C. de sac. san. eccl. sequit Pa. in. c. ex publico de puer. cōm. z ad. c. monachum. xx. q. iij. respondetur qr verū sine eā fieri non posse Ex quo pz qr habitus nō est de substa regule sed de accidētalib⁹ vt no. idē Pau in. d.c. porrectum.

Romissio vide. s. Pollicitatio.

Roprietas proprie capit p dño. z tō idē est dicere eā pprietatis sient eā dñij. z tō i statuti solā possessio nō verificat p. pprie no. Pa. in. c. i. de eā poss. z pprie.

1 ¶ Unare fmt inuenta, pprietas no. xij. q. i. delectus. Item vbi dr pp inigtatē. i. negligentia fm glo. ibidem.

Rosoncta qui contractū faciunt vsurarios. vide Inno. z Jo. an. in. c. michael de vsu. gl. z Archi. rlvi. di. c. sicut nō suo. tu dic vt j. Resto. i. in verbo vsurarius. §. v.

Rotestatio vide. j. Recusatio. §. ij.

Rouincia pprie dr que hz. x. vel. xi. ciuitates z vnū regem vi. q. iij. Scitote.

Rudentia fm phi. ethi. vj. ē recta ratio agibilium.

¶ Qui sunt actꝰ eius. R. pfiliari. de 1
pfilians z inuentis iudicare pfiliata z iudicata ad opꝰ applicari pcipere Et iste. iij. actꝰ ēpncipalis. qr aliquo ordinant ad istū fm ph. vi. Ethico.

¶ Quot sunt elꝰ ptes. R. q. vi. pria z
dr monastica p quā qs regit scipm. Scda yconomica p quā quis regit vnā domū vel vnā familiaz. Tertia militaris p quā quis regit exercitū. Quarta politica architectōnica siue regnatiua vel regis positiua p quā qs regit ciuitates vel regnū. Quinta politica. s. simplr dicta subditoz p quā bñ se hñt ad pseruationes policie bñ ordinate de quib⁹. vj. Ethicoz z. iij. Politicorum.

¶ Que opponūt prudētie. R. spū 3
dētia q quidē pōt dici petīi genere p ptipationē mēzūi. s. in quolibz pctō est defectus in aliquo actu rōis dirigentis. z tō fm petā circa que ē tale peccatum erit hz etiam impudentia sub se species. s. pcipitatio qua aliquis per impetum passionis. vel voluntatis fertur ad aliquid agēdum

ptransitis mediis p que oz ordinate descendere recta pcipitando. Que media sunt memoria pteritoꝝ. Intelligentia pntiū. Solercia in considerando futuros euent⁹. Nō pferēs vnū cū alio. Et docilitas p quā quis acquescit aliox sentētijs. Hꝫ ēt ēt temeritatē q ē pcēptus regule dirigentis vnde temere dicit illa fieri que rōe nō reguntur et cōtemptu regule dirigentis. Hz z inconsiderationem que recte iudicādo deficit. Est z incōstantia que deficit in pcipiendo. Est z negligentia que est p defectū voluntat. nē ppriē i actus interiorib⁹ defectu ad quē ptinet electio. Est z pigritia z tor por de quib⁹. s. z qñ pdicta sint pcatū mortale dicas qr solū qñ sunt ꝫ aliquod necessariuz ad salutē qr pcipitur vel qr est prohibitum. aliās cōiter sunt peccata venialia.

4 ¶ Que sunt vitia q similitudinē hēnt cū prudētia. R. q sunt qttor. Primū est prudētia carnis inqzū studiū rōnis ordinat ad finē qui nō ē vere bon⁹ z qdē si sumatur fz absolutam rōnez ita qr in cura carnis aut mundanoz finis totꝰ vite sit sic est petīi mortale qz p hoc auertit hō totalr a deo. cū impossibile sit esse plures vltimos fines z de hac dr ad Ro. viij. Prudētia carnis inimica est deo. Si āt sumat fz rōez particularē prudētie sic ē petīi veniale qz sicut affectio ad aliqd delectabile carnis vel mundi inordinata sine auersione a deo ē petīi veniale sic est studiū ad illam. Sīr dic d prudētia seculi. Si vo qs cura carnis in finē ordinat honestū puta conservationē a carnis infirmitatē vt deo seruiat sic nō erit prudētia carnis. Sīr nec prudētia seculi qñ vult rebꝰ mūdi ad finē honestuz

vide de hoc Tho. xxij. q. iiv. Secundus est astutia. Tertiū dolꝰ. Quartū fraus. z hz hec tria pouenit ingressum qo p vias nō rās z simulatas vult pseq aliquē finē. Tñ differūt inter se qz ad astuciā ptinet excogitatio hmōi viaz. Ad dolū z fraudē vero pertinet ppe executio epis. hz dolꝰ pfingit i vbis z facit. fraꝰ vo. ppriē in factis.

Ebes gs dicat hēs. S xx. q. ij. §. cuz ergo. z. q. ij. c. si i qlibz. z de ꝺ spō. ipu. c. pulsa. ibi. dr puberes si vocati a pube. i. a pudētia corpis. qz hec loca pro lanugine ducunt. z hodie dic qr est masculus. xiij. an. z femina. xij. vt. s. Impubes.

Eblicum dr duplr. fm Pau. in. c. ex Karū de tēp. or. vtō Motoztū. z. s Oculū. Itē publicuz differt a cōi. qz cōe dr. qō est oibus aiantib⁹ ēt brutis cōe. hz publici dr qō est in vsu hoiuz tñ. vñ publicuz quasi pe pulici.

Edicus hz esse sacerdos vt verbis. moribus pudorē inde sincēter exhibeat. xlviij. di. §. i.

Edicitia ē aī virtus qua qs vēcundant ō actib⁹ de qb⁹ homines magis vēcundant vt sunt actꝰ venerei fz Aug. xliij. de ciui. dei. cōmitē qz hz fortitudinē vt potꝰ quelibet mala tolleret q̄z malo psentire decernat. xxxij. q. v. ita ne.

Emitio non hz cē sine cālz aliqñ sine culpz de re. tñ. sine culpa. lib. vi. ō q vide. s. Correctio. z pena z vbi debet puniri. vide. s. Pena. §. xxiij. cum sequenti.

Argatio qdrupler. alia spūal. si a pec/
cat, ⁊ hec fit per baptismū. ⁊
pniaz de ꝑse. dis. iiij. non pōi. Et per
sacrōm receptionē de ꝑse. di. iij. cū oē
Et p fidei feruorē. xv. q. vlt. c. vl. de
coha. cle. ⁊ mul. c. vra. ⁊ p qlibet opa
pietat, xxij. q. ij. ñ qlibz. Alia di ign
purgatoūs. de qua. j. purgatorum.
Alia dr vulgar q a vulgo ē inuēta
⁊ hecfit cū ferro candēte aqua ferue
ti. Aut cū duello ⁊ si euaserit illesus
sit innocēs hoc ꝓhibet sub pēa mor
tālis pcti. ij. q. v. mēnā. ⁊. c. ꝓiuulgasti
⁊ de pur. vul. p totū q: ē ō id reuoca/
nomiſ. vt. Il lō tēdabis dñz. Alia dr
canonica a iure canoni. inuēta. hec
sit p iuramēti ꝓstatōez cora ſno iudi
ce. illis apō quos ifamat ē sic iurā
do sup euāgelica q tale crimen non
cōmisit sup q ē ifamat nec ad id opō
dedit ⁊ hmōi ⁊ dz hīc tot ꝓpurgato
res quot indicēti purgationē canoni
caz videbit attēta enormitate crimis
q sint bone opinionis. ⁊ nō sit ꝓsilie
eos piurare. q ei ꝑ suersationē sciāt
⁊ sint eiusdē ordis si est possibile qui
simul iurēt q credūt eū nō iurasse
vel q bonū eribuit iuramētū hec ꝓ
bāt de purgatōe canonica p totum.

1 ¶ Qñ dz indici canonica purgatio
R. q qñ apō iudicē ſnū go ē ifama
t⁹ ⁊ ifamia publica laborat ⁊ apō gra
ues ⁊ bonos viros ⁊ ñ sit orta ab inimi
cis tūc iudex dz ꝓfigēr terminū vt
si go vult accusare ꝓpareat. ⁊ si ac/
cusator appet audiat canonice. Si vo
ñ appet ⁊ ifamia mala crebrescat tūc
ꝓcedat iudex ad ingitionē ⁊ si null⁹
appet et denūciator nec ꝑuincit tūc
ꝓpellat eū ad purgationē canonicā.
hec no. Jo. ij. q. v. ꝓsbyter. ⁊ per totū
⁊ de purga. cano. p totū p toc.

¶ Sz nūqd iudex ex sola suspitiōe 2
poterit purgatiōez canonicā idicere
R. q si ifamia nō laborat. vt di. i nō
poterit. nisi forte fuerit accusat⁹. ij. q.
v. §. ecce qr. Ad no. q ūsimilis sit
ſpicio sufficit ad indicendā purgatō
nez p̄dcāz Iz nō sit ifamat⁹ Iz temera
ria suspitō repellit ex. e. c. si qs ō gra
du. ii. q. i. c. i. Stolēcia aut sufficit ad
sniaz. xxij. q. i. dixit not. Archi. ii. q.
v. oīb⁹ Inno. Hosti. in. d. c. si qs de
gradu. Limita hoc vt. s. Presump
tio primo vez in lenib⁹.

¶ Utz ad dictū vni⁹ mulieris sitidi 3
cēda. R. q sic si infamia ex hoc apō
graues resultat. c. significasti ō adul.

¶ Que pena deficiēs i purgatōe. 4
R. q si accuset ⁊ indicat sibi purga
tio si deficit punit ac si fuisset con
uictus de ſmo. c. de hoc si vo q modū
ingitōis agatur aut denunciationis
pena erit arbitraria. Et not. Hoff.
Host. ⁊ Pa. in. c. accedens de accu.
Sili dic q si nō ꝓcessit aliqs mod⁹
agēdi neqs p accusationē. ingitionē
aut denūciationē sed solū pp infami
am iudex induxit purgatōez tūc silr
si deficit punit extraordinarie ⁊ ē eius
c. significasti ō adul. Et sic eū intellige
⁊ aduerte q: dicit Jun. q eū iudex.
hoc casu ꝓcedat ex ꝓsumptiōe q dz
multū ēperare sniaz. vt no. i. c. affer
te de ꝓsump.

Argatorium ē pēa grauis
ūma minor tñ cē infernalis. vt
pz. xxv. di. c. qlis ō pe. di. vii. c. fina.

¶ Qui sunt q purgāt. R. q illi qui 1
moriunt in caritate qui tñ nō satisfe
cerūt p eor pctis in hac vita. xxv.
di. c. qualis. ⁊. c. seq.

¶ Quo uuant aie defunctor. vide 2
j. suffragia per totum.

Arificatio post pīa mulierū
nō est necessaria. vnde si vo
luerit intrare eccliam vt gratiaſ agat
nō peccant. Si tñ ex veneratione ali
quādiu voluerint abstinere deuotio
earum nō est ꝓhibenda. de purgat.
post par. c. vnico.

Asillanimitas
opponitur magnanimita
ti p defectū. q: defficit pusilanimis a
ꝓportione sue potentie dū recusat i
illud tendere qō est cōmensuratum
sue potētie ⁊ sic est peccatū ⁊ tale q̄
lis est obligatio ad illud in qō tende
re recusat siue sit preceptū siue sit ꝓ
hibitio. Sec⁹ si sit circa consilia vtin
tranditi religionē audiendi confessio/
nes vel predicandi. qbus ex officio.
nō incūbit de necessitate q: sic est pec
catz veniale. hec ex Tho. xxij. q. clx
xij. ⁊ est filia accidie.

Aadragesima
qñ ⁊ qūo fuit instituta no. l
e. quadragesima. de ꝓsec. dist. v. vbi
dicitur q a ꝓpo fuit instituta ⁊ vt de
cim ā annorum deo reddam⁹. Qñ ē
inciplenda ⁊ a quib⁹ abstinendum.
Et qua hora comedendum. vide. s.
Jeunium.

Aarta falcidia vel tre
bellianica. vīō
legitima. Quarta funeralis.
vide canonica portio.

Aestuarii dicuntur
qui discu
runt p elemosynis q nullo
mō recipi dēnt nisi bās litteras aut
aplicas aut diocesani oīdāt. ꝓmīt
forma Iiur. c. cū ex eo. de pe. ⁊ re. si
pūt Iias apostolicas non dēnt acce-
ptari nisi prius sint p ejus examina-
ti cle. allusionibus de pe. ⁊ re.

¶ Utz talis qstores sint pmittēdi ꝓ 1
dicaſ R. q ñ nisi solūmō q Iiis pti
net ppio ꝓdeint l. d. c. cū ex eo. tō
bre. vt offīi li. vi. td. cle. allusiōb⁹

¶ Qmd si ꝓtinetur l eor Iris. R. q 2
locis religiosis honeste ⁊ caritative
recipiant ⁊ q: fideles ad eor exorta-
tionem ꝓuocēt. R. q: nihilominus
clerici ⁊ rectores ecclesiar non tenē
tur inuiti predicta facere. q: tales lit
tere ēctū ad huiusmodi conuocatio/
nes sunt reuocate ipso iure. vt habe
tur in extrauaganti. Cle. uis.

¶ Quo nō dēnt i tabernis aut aliis 3
locis incōgruis manere. aut inutiles
expensas facere. aut habitū falsē reli
giōis portare. aut idulgētias vt alia
inēdationa. ꝓponere hītur in. d. cle.
abusionib⁹. ⁊. d. c. cū ex eo.

¶ Sz nūqd si publice delinquūt. ta 4
les poterūt ab ordinario puniri. R.
q sic Iz sint exēpti de priuil. c. tuarū.

Aestus dicit oē qō
er opera ex-
iuscūqz descēdit. ff. p socī. le
questus glo. i. lucrum.

Aitor est displicētia
contra aliquez
pp quā desiderat vel querit
quio malū alteri ⁊ ē filia accidie qñ
ꝓcedit contra aliquem eo q̄ inducit
eū ad bene operandū aliqñ filia tre.
⁊ est peccatū mortale si malū. q̄ alte
ri querit vel optat est quid alicuius
importantie ⁊ cū deliberatione volū
tatis. vt elicio a Tho. xxij. q. xxxv. li
mita tñ vt. s. odiū.

Atio dz triplicē gradū
in hoīe ſm philo.
ſmo ethicor. ¶ Prim⁹ ē
añ ꝓpleti septēnīū. vbi nō intelligit

nec p se nec ab alio eape pōt ⁊ tō ſi lo tpe nnlli ſcmi ē apt⁹. Sedā gra dus ē cū ab aliis eape pōt lz ipſecte lz ipse p se non ſufficit ad itelligēdū ⁊ iſtō ē i fine ḋmi ſeptēnij regl⁹ mīe ꝓt,pmittere aliq̄ ad q̄ nā inclinat nō tñ cū obligatione ꝓpria. ¶ Tem⁹ ē qñ ab alio eape pōt ⁊p ſetplus ꝓſide rare ⁊ iſtud ē in ⁊no pulueraſ.⁊ tūc pōt ſe obligare quo ad ꝑonaz.ſ.ad votū religiōis mīſimonij ⁊ hmōi.lz quo ad exteriora nō teneat i.fi.xxv. an. ¶ finalis ē ala legis vide ler.§.tiij ⁊ qñ cognoſcat qñ rō eſt finalis vl impulſiua. vide.ē. Cauſa.

Atiocinia ditiones sunt red rōnū ad q̄s q̄s obligatur ex adminiſtratione reipublice vel ꝑuate. ¶ Hī ſunt q̄nedaz rōcinia publica q̄ buſ obligāt officiales curie ex adminiſtratōe aliquarū ad rēpublicā ꝑtinē tiū. vt.C. de epi.⁊ cle.l.officiales. Ane dā dicūt ꝑuata q̄b⁹ obligant hoies ex adminiſtratōe rer ꝑuataz vt tutores curatores actores ꝓcuratores executores ex⁹ de obli. ad rō.c.vno.

¶ Utz obligat⁹ ad rōcinia poſſit ordinari ꝑ.q⁹ p⁹ dimiſſiōes adminiſtratōis ſi ē obligat⁹ reipublice ex adminiſtratōe,pmoueri nō pōt añ redita rōcinia.c. ꝓterea.l.di.ſec⁹ ſi eēt obligat⁹ ex mutuo vl alia cā.l. reſcripto ff. de nun.⁊ ho.C. de epi.⁊ cle.l. q̄s emēſis. ſi vo ē obligat⁹ ꝓſone ꝑuate. tūc ſi tenet de dolo ⁊ fraude ⁊ conſtat repellit. Si vo ꝓſtare nō pōt vel tenet ex alia culpa. ſic pōt,pmoueri. ¶ offō añ adminiſtratōe ecclīe an poſſit ,pmoueri. ¶ Mihi placet opi. Inn. i d.c. vnico vbi dicit q⁹ ſi q̄s gerat tu telā vel curā legitimā vel neceſſariaz a legib⁹ ſibi ipoſitaz, vel ēt ſuſpectat aut miſabiliū ꝑſonaz aut ecclie,pcu ratōes ſeu adminiſtratōes. ⁊ maxīe cū inia ēbi q⁹ nō impeditur ordinari cū poſſit talia ſuſcipe etiā ordinatus alias añ,phibet.li.di.per totū.⁊.d. l.officiales

¶ Sz nūqd magſ ſcolariū. vel alī⁹ ⁊ famulus qui iurauit p annū ſeruire poterit religionē itrare. ℞.q⁹ ſic ſm Hau.liij.di.c.legā lz dicat q⁹ nemmi ꝓfuleret Hoſt. dicit q⁹ tuti⁹ ē impler q̄ iurauit niſi obtineat lniaz quā ſi nō vult dare poterit itrare auctoritate.c. peruenit el.ij.de ureiu. Addo q⁹ ēt liceret qñ imineret ſibi periculum mortalio ꝑccati.

¶ Utz obligat⁹ cā pignoris poſſit ꝑ ⁊ mouer. ℞.ſm Hoſt. q⁹ nō añ redditā rōnem ar.c. ſignificante. ⁊.c. cū cōtra de pigno.

¶ Utz filī⁹ furarij poſſit,pmoueri. ℞.ſm Hoſtiē.q⁹ nō ſi ſuccedat. niſi clamores ꝓtī emēdet vel hereditatē repudiet.c. tua nos de vſu. 4

Aptor ꝓprie dī qui rapit res imobiles.

Predo vero res mobiles. vñ rapina dī in reb⁹ imobilibno. Deꝑdatio vo in mobilibus. ⁊ ſe mouentibus. vt annalib⁹. ⁊ hmōi ſm Jo. an. quē ſequit Hau. in.c.i. de raptor q̄uis vt plurimū equiuoce ſumāt ⁊ rit rapina cū q̄s publice ⁊ violēt rapit. vt i.c. pēale. xiij.q.v. ó hoc vīó iſti. de vi.⁊ho. rap. poſt ḋn. ⁊eſt grauꝑ pcū q̄ furtū. vt in.d.c. penale.

¶ Utz raptores largo mō ꝓ quibus ⁊ cūq⁹ publice ⁊ violēter res alienas ꝺꝑdāt⁹ tā mobiles q̄ imobiles poſſint recipi ad ꝓfessionē niſi reſtituāt rapta. vel que cōbuſſerunt. deſtruxerūt de populauerūt aut alio mō dāni ficauerūt,primū ſic tenēt⁹. l. duob⁹ ſi quis iurauerit. ff. de iureiur. ⁊ l. cū te ali ſolū. C. q̄ mo. cō. ℞. ter. i c. ſup eo. de rapto. ſic q⁹ q̄cūq⁹ ſurrexerit in raptinam ſiue eccl̄iarum violationē ⁊ manifeſte fuerit ꝛprehenſus niſi primo ablata reſtituat ſi poterit vel emendādi plenā ſecuritatē fecerit ꝓtīe bñficiā ei ꝓmitto tenegetur Si vero vſq̄ ad obitū in ꝓtumacia ſua duraverit. ⁊ in extremis poſitus remediū ꝓtīe poſtulauerit bñiter ſi emendationem. vel emendandi ſe curitatem ꝓſtiterit ei penitentia ⁊ ecclīaſtica ſepultura cōcedatur. Qui aūt in ſanitate obſtinata mente non emēdauerit ⁊ in morte ſecuritatem preſtare non poterit. ſi de peccato cōtritus fuerit viatici non denegetur ⁊ ſic nec ꝓfeſſio ⁊absolutio. ſed tamen nullus elicorum ſepulture eius iter fit. nec ei⁹ elemoſynaz preſumat accipere. lz ſit ſepeliendus in cimiterio. Et quicūq⁹ cleric⁹ vel preſbiter contrafecerit ⁊ bet oppont ab ordine ir recuperabiliter. ſ. ſine diſpenſatiōe ⁊ beneficio carere eccleſiaſtico ꝛc i. d. c. ſuper eo. Si vero nō ſunt manifeſti poterunt recipi ad ꝓfeſſionem ſi cut alij peccatores ſm abbatez in. d. c. ſuper eo. ⁊ etiam lz eſſent manifeſti ſi ſi tū moniti nūq̄ fuerunt ꝛ Hoſtiē. in. d. c. ſup eo dūmodo ſint diſpoſiti reſtituere. vt tenentur.

2 ¶ Quid de raptorib⁹ ꝺꝑdātib⁹ rompentes. Vide.ē. excōmunicatio v. caſu. xxix.

3 ¶ Utrū raptor virginis ſit puniendus pēa. l. vnice. C. ō rap. v. ℞. patin. c. cum eā de rapto. q⁹ ſi precedit tractatus determinat⁹ de matrimonio ⁊ ob hanc cām adducit nō cōmittitur pena de iure canonico. cui ſtamus in hoc. Si vero predictus tractatus non ꝓceſſit ēt ſi puella fuit voluntaria cōmittitur pena. xxvij. q. vj tana lex illa. ar. xxxv.ſ.q.i.§. ex hac fi. ⁊ obligatur ad reſtitutionem non ſolum ſubtracti ſed etiaz lucri. quod habuiſſet ille ſub cui⁹ poteſtate erat. ſm dominum Joan. de platea. Inſtitu. de actio. que ex delict. naſcunt. §. Interdum.

Apina ſit ḋmo i naufragijs. ¶ Secūdo in pedagijs. ¶ Tertio i q̄ſtijs talio ⁊ ſiſlib⁹. ¶ Quarto in bello. ¶ Quinto in extorſionib⁹ officialium plus debito.

¶ Utrum dñs agri vel territorij teneatur de rapina in eo facto. ℞. patin. c. licet de reſtitu. ſpo. q⁹ ſi fuit ſciens ⁊ potuit prohibere ⁊ non prohibuit ſic tenetur. l. i. C. ō fal. mo. Sec⁹ ſi nō potuit,phibere l. i. §. is aūt. ff. ſi fa. fur. fe. di. Et idē dic de villa ⁊ caſtro. ⁊ hec ē cōis opi. ſm Bar. i l. ne quid. ff. de incē. ruī. ⁊ nau. Cauſaliter tamen tenetur non criminaliter ſm predictos. 1

¶ Sed nunquid ſtabitur iuramēto ſuper quātitate rerū amiſſaz robato. ℞. coīter tenent oēs legiſte in. l. ſi q̄ñ. C. vñ vi. ⁊ Pa. l. c. ſup eo ō hīs que vi. q⁹ vbi q̄s conuenitur ex dolo alteri⁹ nō admittitur probatio p iuramentum in litem. Sz q̄ñ cōuenitur de dolo ſuo ſic crederetur iuramēto alterius dāni ,ꝓterea dicit Inn. i d. c. ſup eo q. d. c. habebit locuz i q̄libet vi cōpulſiua ablatiua expulſiua turbatiua ⁊ ſquietatiua. Et quo ſi ſertur q⁹ ſi ꝓbo furtū vel rapinā contra raptorē ſtabitur iuramēto meo te q̄ tate rapta. Et no. q⁹ furtū vel rapina probatur per ſocios familiares ⁊ huiſmodi 2

Atihabitio vide. Ꝫ Lōsen. §. iiij.

Econciliatio ecclie. vide Lonsecratio.

Ecompensatio vide Compensatio.

Eculari pōt inder re legat⁹ ec mul tis causis. vt no. Pan. in. c. accedens. vt lite nō conte. ¶ Prio qz ꝓsanguine⁹ aduersarij. ¶ Secunda qz cōmensalis ipsius. ¶ Tertio quia ordinarius de eius terra. idem de districtu. ¶ Quarto quando nō potest haberi accessus ad iudices. nisi p terram inimicorum. ¶ Quinto qñ loquitur in aure ⁊ familiariter cū aduersario. ¶ Sexto qñ in alia cā litigabat cū eo. Istud no. Pa. in. c. i. ō iudi. ¶ Septimo qñ ē ꝑit⁹ ⁊ hz assessorem suspectū. ibidem Pan.

1 ¶ Utr. ptestatio de nō acceptando eiz tollatur per ꝛriū factū. Ꝛ. Pau. in. c. vnico de litis ptest. qr nō nisi facto ꝛriū tollat. ptestatione pp intellectū altiꝰ itermediatū. vbi gfa. Interrogat an ꝺa sunt que ꝓtinentur in libello. Ꝛ. reus. Rūdebo cū ptestatione qr nō itēdo ptestari litē p hanc rū. ⁊ sic rndet nō ptestat p istō fcm ꝛriū sec⁹ si his dictis diceret iudex nō admitto hāc ptestatōez ⁊ postea ipse re⁹ rnderet sine ptestatiōe repetita ad libellū tale fcm ꝛriū tolleret ptestatōez. his eēt ptest. Sec⁹ si iterum repeteret ⁊ ego ptestor nolle contestari ītē qr nihil medij iteruenit. ⁊ p hoc fa. cle. vnica. ō dolo. ⁊ qō dī ō ꝓstit. c. cū. Bo. ⁊. l. vbi repugnātia. ff. de re. iu. ⁊ l. c. solicitudinē ō ape. vl' vide Bar. in l. vnica. C. de lit. conte. qr qñ ptestatio respicit vnū ⁊ factū aliꝰ Mā in litis contest. oritur quali contractus. Protestatio vero ordinatur ad tollendū istū qui ꝛriū. nō aūt respōsionē ⁊ sic sunt diuersa. ⁊ tūc p factū ꝛriū nō tollit. Sz qñ ꝓcernit vnus ptestatio. ⁊ factū. vt puta qr rndet. ⁊ ptestat qr alio nō cūdi. tunc tollitur tal' ptestatio p ꝛriuz fcm. qr ꝓcernit idē fcm. Sl dic Bar. ibi. c. cū. Bo. qr qñ ptestatio fit in dependentib⁹ a mera uolūtate protestātis valet protestatio. vt si dicat nolle aliō dicere ꝛ fidē ⁊ postmodū dicit. ptestatio. de fendit eiz. xxiij. q. i. hec ē fidea. Si vo dependet a uolūtate ptestātis ⁊ alteri⁹ si alter ꝓsentit valet. c. cumana. ⁊ qr ibi no. ō elc. ⁊. c. fi. ō cōdi. appo. Si vo nō ꝓsentit nec ē iusta cā. ptestādi nō valet. Secus si fuisset. Justa cā puta met⁹ vel vis. puta vis ꝛhant alis iffericiel me. ptestor qr qd dicā facto aliō nō ꝛhendi ⁊ vz. xxxi. q. ij. Iohan⁹ Sili qñ inder delegat⁹ nō ꝓsentit recusatōi. ⁊ si nō ꝓpeo ercōtcabit ō feō ꝓpeo cū. ptestatōe ō nō ꝓsentiendo in ihs vz nec ꝓpitio fundicat. aduerte nī qr ptestatio dz precedeꝛ actum super quo fit vt. ff. de concub. li. in concubinatu.

Egularis dī q aduentendū re glr ē astrictus. siue lit monachus siue canonic⁹ regularis de statu. no. c. qr deb timorē. siue sit clericꝰ siue sit layc⁹. licz layc⁹ non possit recipi in canonicuz. vt in. c. ij. de institu. tñ potest recipi in conuersuz de elec. c. cum ex eo. lib. vj.

Eligiosus dicit tripliciter.

¶ Primo largissime. ⁊ sic ē quilibet xp̄ian⁹. vñ i. c. p humani. ō homi. li. vj. dz xp̄iana religio. ¶ Secūdo large. ⁊ sic ꝓhibēdit oēs clericos seculares. ⁊ oēm xp̄ianū honeste viuētez. nā i eo qr deo ipēdit debitā religionē pōt dici religiosus. sic legit. i. q. i. c. nullus el. ij. ⁊. xxxij. q. v. qō deo ar. de voto ex multa. vbi de hoc.

¶ Tertio accipit ꝓprie ⁊ sic religio suus est q. pfessionē fecit alicui de religiōib⁹ approbatā p sedē apl̄icaz. de voto. c. qr votū. §. pñti li. vj. ⁊ talis⁹ ꝓprie dī religiosus ⁊ religiōes approbate sūt q̄tuor. Prīa Basilij. Secūda būdicti. Tertia Augustini. Quarta beati Francisci vt not. Laudu. in cle. qr regulares de supplē. neg. fla. Sub istis militāt oēs ꝓprie religiosi. Excepti cartusiēsib⁹ q bñt suā statuta.

1 ¶ Utrum dispō odiosa ꝓcepta erga regulares seu religiosos extendat ad fratres de tertio ordine beati Francisci ⁊ hnōt. Ꝛ. Pau. in rub. de reg. qr nō qr tales ꝓprie nō dicunt religiosi vñ potius cor regula est quidā modus bñ viuēdi. hz sit approbat⁹ Papā ⁊ tō soluz ꝓhebēdet illos q tria vota substātialia ꝓmiserūt in religione approbata ſm Jo. an. in gl. i. ⁊. ij. cle. i. de decimis. ⁊ hoc verum si. Maz tūc ēt ꝓhebēderent hospitalarii ierosolimitani qui non prīt ꝛhre matrimoniū ⁊ ꝓmittūt obiam sue ꝑsonā. ⁊ nō pñt retroducere ab illo statu. nō tñ ꝓhebēderent alij hospitalarij q vtunt matrimonio. hz portēt certū habitū qr nō sunt religiosi. nec stricto nec largo mō. in fauorabilib⁹ vero bene cōprehēduntur ꝓfati fratres. qr largo mō vident sub regula

2 ¶ Quid de iuenib⁹ noui ordinis

Ꝛ. qr nō sit religiosi. nisi a papa exhīsse approbentur. qr cū sit ꝓhibitū nouū ordinē vel religionē inuenire. vt i. c. religionū de reli. domi. li. vi. Ideo nō religiosi. sed pot⁹ irregitiosi sunt censendi tales ⁊ hodie excōicati ipso facto per extrauagantē. Jo. xxij. que incipit. Sancta romana. Recitat pan. in. c. fi. de relig. domi.

¶ Religio beghinarum reprobatur ⁊ omnes eaz sectantes sunt excōmunicati ipso facto ac religiosi dātes cis auxilium consiliū vel fauorē in ꝑfato beghinaru cle. i. ō relt. domi. ⁊ no. qr sorores teriij ordinis sancti Francisci nō sunt ille beghine vt not. glo. ibidē. cum hēant regulā approbatā a sede apostolica. ⁊ multo minus sorores sancte Clare. 3

¶ Quis potest ꝺici religiosus. Ꝛ. qr quilibet qui nō habz aliquā de infrascriptis. vtij. ꝺditionibus. quarū ꝓmia est etas imatura. de quo dic vt ō. monitus. §. i. 4

¶ Scōa seruilis ꝺitio. Seruꝰ quippe sine ꝓsensu dñi nō pōt intrare religionē arg. xlvij. d. c. nullus ep̄orum. Prescribit tñ triēnio a religiōe que hoc ignorat si dñs scit ⁊ non repetit xvj. q. ij. si quis incognitus. Iste tñ si repetat a domino religiosus erit ꝺz Hug. ibidē arg. xxvij. q. i. de viduis. ⁊ religionē tenebit ēt̄um in ipso ē ⁊ si manumitteret non posset ꝓrahere Nec ob. c. quidā de puer. ꝓmi. qr ille qui hz vxorē non pōt obseruare castitatē ea inuita. ⁊ sic religiosus esse non pōt. sed seruꝰ sic. qr nō requirit corpus libez vt sit monachus cum in tomo. ꝓpria quis possit ee religiosus. d. c. de viduis. 5

¶ Tertia debitor obligatio qui ens ꝺz aliquid alteri nō possit illud licue 6

ptermittere vt religionē ingrediat. lij. d. c. gnālio. Si tñ sit debitū pecunie. vel talis debitor nō hz vnde satisfaciat. tūc faciat qđ pōt scz cedat bonis suis creditori & sufficit pp pecuniam eni nō obligat pſona liberi hoīs. hz tñ ad recōpensam. Sñ hz et reb' suis exhibitis religionē ingredi nec tenet in seculo remanere vt ꝑueret vnde solbat debitū. si mō ex zelo dei & feruore caritatis hoc facit qz ſpūſancti auctoritate hoc facit cui nemo pōt resistere. xix. q. ij. due de regu. hz. Si tñ monasterū qđ ingredit aliqđ acquireret per successionē hēditariā vel per donationē aut legatū rōne ipſi' soluz sic tenet satisfacere q̄tuz se illud extēdn qđ habuit ei' occasione solūmō. ar. c. si qua mulier. xix. q. iij.

7 ¶ Utrū talis teneat in religione laborare vt creditoribus soluat. ℟. gdam tenent q̄ sic. Sed ꝑmum credo cuz ex toto sit religiosus subiect' ita q̄ nō est mentū in q̄ a ꝓlato non possit occupari & nō hz velle nec nolle. c. si religiosus de elect. lib. vj. Itē si stetisset in seculo & cessisset bonis nō teneretur laborare vt satisfaceret scōm ℘et. ō pal. i. iij. di. xxviij. Ergo cū ex ꝓfessione cedat bonis. pz q̄ nō tenetur laborare vt satisfaciat posset tñ ꝓlatus cum cōsensu monasterij hoc ei cōcedere alō non.

8 ¶ Quid si talis ēt cuz iuramēto ad tale debitū erat astrictus. ℟. idē per oia dicendū arg. c. hz de regu.

9 ¶ Quid si ꝓmisisset talis opari manibus vt satisfaceret. ℟. fm ℘e. de pal'. vbi. ś. q̄ hoc nō obstante poterit religionē intrare. sed si bona sua sufficiunt satisfaciat et ad interesse. & sic dic de eo qui accipit vxorē que patitur aliquod interesse ex hoc q̄ debet ei satisfacere si habet aliqua secundum eundem ℘et.

¶ Quarta rōcinor detentio. Unde 10
obligatus ad rōcinia intrare nō pōt
lij. d. c. legem. Et hoc verum in obligatis perpetuo. Jn aliis aūt secus hz ꝯcessum sit q̄ ꝓpter se expediant. Ex quo pz fm Sofre. q. ptās qui intrauit regimen ciuitatis per annū. mia g ſster scolarū qui similiter iurauit regere per annū & hmōi possunt intrare religionē auctoritate. c. peruenit. el. ij. de iureiuran. vide. ś. rōcinia. de hoc. ś. i. & ij.

¶ Quinta ē pēna subuētio. Et vt sci 11
as si potest filius intrare religionem
dimisso patre cui tenetur subuenire.
Exo. xx. no. fm Aller. in. ij. pte sum. q̄ si parētibus nostris obsequia nr̄a necessaria sunt ita q̄ sine ipſis subsistē tari non pōt tūc nō hz religionez intrare, si mō talia obsequia nō inducunt nos ad aliquid agendū quod sit contra deum. & sic contrarīū cōsentientes pharisei increpanē a dño ℘at. xv. & sic fm dict. itelige illud. c. si q. xxx di. Si vō eis non pōt seruire vel debita obsequia exhibere sine ꝓprie salutis dispēdio tūc necessitudini generis diuine religiōis pietas anteferē vt dicit Ambr. sup Luc. & sic poterit intrare ipſis dimissis. & sic logit ℘ieron. i epla ad eliodor q̄ soli gen' pietas est in hac pte esse crudele & saluator Luc. xiiij. si qs venit ad me & odit. Si aūt nō sit in tali necessitate. sic filius ipſius ēt inutilis pōt intrare. ēt si cū eis possit sine dispēdio ꝓprie salutis manere, ꝓbat i. c. i. & ij. xx. q. ij. Idē dit tñ Tho. i. iij. quol. q. vj. q̄ nō solum ꝓpter indigētia mariti. hz ēt ꝓ mediocri pentuz puta qz possz viuere hz tñ cū notabili tactura & detrimēto iuxta stat' & ꝓditiōis sue puta qz oportebit eū mediocriter vel aliqs seruire cui maria idecētia sui stat' diminuēd' & ingressus religiōis. ēt si ex voto hēret & plz q̄n pōt sine periculo salutis hoc facere.

12 ¶ Sexta ē dignitas astrictio vt sunt epi & alij superiores qui sine licētia pape nō pōt intrare. e. hz de regu. Inferiores vō epis pōt ēt inuitis suis epis. vt. xix. q. ij. due sicut sūt decani ꝓpositi archidiaconi. archipresbyteri. curati. & cēteri alij inferiores epis. bñficiuz tñ eoz alteri nō dz ꝓferri nisi expresse vel tacite ꝓfessi fuerint vel appuit q̄ absolute voluerint vitā mutare. c. bñficiuz. de regu. lib. vj. dēnt tñ petere licentiam ꝑuis nō obtineāt vt i. d. c. hz.

13 ¶ Sz cui' erūt fructi' bñficij añ ꝓfessionē. ℟. q̄ dz assignari debita porcio ipsoz fructuū alicui q̄ fuiat. q̄ ipso vt i. d. c. bñficiū. reliquū vō erit ipſi' vt nō sit onerosus monasterio qđ intrauit tpe ꝓbatōis. xj. q. vj. de lapsis q̄ nec ꝓprie ē religiosus vt pz in. c. religioso de sen. exc. lib. vj. ergo intre saltus no. Tanc. Bar. bart. & interim remanet canonicus curat' vel decanus sicut ꝑius erat nec bñficiū vacat

14 ¶ Septima impimonij obligatio. s. p' ꝓfessionē. qua tūc nō pōt religionē intrare nisi fm qđ dico impimonium ꝓtium impimoniuz vel ipōsalia. Sz ēt si aīa qz sic nō impediret nec impimonium diceret ꝓsumati ar. c. veniens de spō. vbi pz q̄ copula ꝓcedēs spōsalia nō facit impimonij facit. c. vtp. & c. ex publico & c. ex parte de ꝓcur. q̄ requirūt ꝓsumationē & ē illō qđ sequit non qđ antecedit.

15 ¶ Sed qđ de illo q iurauit aliquaz ducere in vxorē nūqd poterit intrare ℟. q̄ sic auctoritate. c. puenit el. ij. de iureiurā. & c. cōmissuz de spon. in q̄ dr tuti' ēst &c. Intellige quo ad opinē de facto dicat ꝓiuramentū fecisse nō quo ad veritatē fm Ric. in. iij. dic etiam vbi ś. ś. ij.

¶ Octaua coactionis ipositio nā dz 16
vt sit voluntari' alr non hz ingressus vt de regu. c. i. xx. q. iij. ꝓhio. Jn religiōe aūt nimor vltra ꝑdicta viij. requirunt alia. v. s. q̄ sit corpore sān' ltime nat' nulla vulgari' infamia notatus alo ꝓpri'. cōpetēter ltat' vel ad honestos labores apt'. attñ si. q̄s reciperet deficiens in aliquo istorum teneret receptio nisi fit. i. ij. iij. v. vj. vij. vel. viij. que aliqñ reddit receptionem nullā. vt pz per predicta.

¶ Quo dz quis intrare aut qua in- 17
tentione. ℟. vt moniales mūdo & seruiat rho. xij. q. i. c. ij.

¶ Utrū quilibet dēat reputare votū 18
religionis ꝓportionaz suę infirmitati. ℟. fm Ricar. iiij. di. xxxviij. ar. vj. q. i. q̄ sic nisi per certā ꝓiecturaz seu experientiā sibi ꝓstaret de ꝑtio propter eni custoditaz q̄ magis adhibet religiosis q̄ secularib'. Et ꝓpter bona crēpla q̄ videt ibi frequenti'. Et pp bona verba q̄ frequēti' audiunt. Et ꝓpter maiores ꝓsolationes q̄s dulcia benignitas ob fauorē religiōis & ex sancta societate infundit eis effectur cuius obseruantia ꝓportionata in ipsa existenti que ꝓportionata cēt remanenti in seculo.

¶ Utrū q̄s possit ꝓfiteri i aliqua re 19
ligiōe ita q̄ liceat sibi reuenire sua. ℟. ℘a. l. c. insinuāte. qui cle. vel vo. q̄ si q̄s simplr vouit cū tali ꝓditione. vt detur in dubio q̄ sibi remanere sauerent illa bona vt obtēdētiari' monasterij. q̄ vba apposita in ꝑtu dēm intelli

qi scdm naturā ꝯtus vt in.l.si vno ff.loca.etiam iproprietatis verbis vt ibidem in ꝓncī.ꝛ in.d.c.insinuante. ſm vnū intellectū vt res poſſ valeat q̄ pereat.l.quotiēs.ff.de ver. oblig. ꝛ.c.abbate ō ver.sig.ꝛ sic erit religiosus ꝛ ꝓfata bona hēbit ad vſū.p necessitate sua. Idē dic si ꝓfitet vt i domo sua cū oibus bonis suis mozet vt no. Ber. Jun.ꝛ Hosti.in.d.c.inimnan te.qz hꝫ nō est ꝯ ībam monachat⁹ vt go in certo loco⁹mozet. aut de certis reddit⁹ vīnat cū hoc possit supior cōcedere.c.cū iter. K. de elec.ꝛ si po stea supior velit eum āmouere potest hꝫ non vebrat nisi ex ista cā. Si vero voluit sibi reseruare vt ꝓpriꝰ ita q̄ nō sit locus interpetratiōi. ꝛ tūc si fiat reseruatio p viā ꝓditiōis reoluitur vel suspensiue sic viciat actus ꝛ nō ꝓdito vt in.c.fi. de ꝓdi.appoſi.ꝛ sic nō erit religiosus. Sīr si fiat per pactū puta qz dicit aliter nō intēdo ꝓfiteri nec alio mō qz hec verba hñt vim ꝓditionis vt dicit Bar.ī auc.ingressi.C. de sa.ſan.ec. Si aūt simplr p viam pacti vel modi reseruat sibi ꝓprietatē vel facultatē ꝯhendi mōnitiū sic facit transire ꝓfessionē in aliā ſpēm qz vbi est pactū ꝯ naturaꝫ ꝯtus ꝛ impropriet⁹ aliquatenus verbis pōt transire in alium ꝯtum. fit interpetratio alterius cōtract⁹. vt est ter.no.in.l.vbi ita donatur.ff. de dono.cā mor.ꝛ in.l.cū manusata.ff. de ꝯben.emp.ꝛ sic erit iste nō religio sus ꝓprie.sed oblatus monasterio. hꝫ nō in totū.ꝛ sic obligabit ad omia ꝑtinēcia ad reſeruata.q̄ si verba non portant vt fiat transitus ad aliuꝫ cō tractum tunc pactū in ſicut cōtractuꝫ in totū in.l.p ſeruū.ff. de vſu ꝛ hab. tuncta glo.in.d.l. cum manusata.

¶ Utrum ſuit rans religionē ex cā in honesta puta vt esset abbas vel melius gauderet ꝛ huiusmodi teneat. hꝫ non ꝓsequat⁹ ſuam intentionem. R. Pan.in.c.vt clerici de reg. q̄ sic qz effect⁹ est religiosus hoc nō obstante vt hꝫ gl.in.d.c.vt clerici ꝛ facit bon⁹ ter.cū gl.in.c.qō interrogasti.xxvij. q.ij.ad mām. 20

¶ Quid de illo q̄ dolo induct⁹ē ad religionē. R. q̄ nihilomin⁹ erit religiosus de ꝓuer.ꝓiug.c.ex pte el.ij. ꝛ c.veniens.ꝛ c.dudū.qō me.cā. cum dilectus ꝛ ibi no. Ber. ꝛ Hostiē. ꝛ Jo.xx.q.iij.c.vlti. 21

¶ Quid de illo q̄ timore mort̄ efficiē religiosus. R. q̄ si timor inferat ab hoie sic nō est religiosus qō met⁹ cā platuꝫ nec obligat p tale votū nisi postea ratificetur vt in.c. pozrectum ꝛ in.c.si nobis de regu. Et hoc intelligo qñ talis timor inferē ab homine vt ꝓfiteatur. vel facit tale votum ꝛ sic loquitur ꝛ debet intelligi.d.c.perlatum qō metus cā. Si vero metus sit casualis seu nālis puta mfirm⁹ vel ī mari tpe tēpestatis vl i piculo latronū aut inimicoꝝ sic talis met⁹ nō impedit qn sit obligat⁹ religioni ꝛ voto Si mō deliberate hoc fecit vt i dicit c.pozrectū.ꝛ sicut nobis qz deus qñ q̄ tales timores imittit vt cōuertamur.xvj.q.i.reuertimini.de ꝓsec.dist.iij.ſcīm in auc.vt nō intra. ꝯna.§ ita ꝛ hoc ſeqnit Per. Hosti.ꝛ pa.i.d.ci sient. Alij dicūt q̄ si q̄ cito ꝓualescē tiā vel euasionē piculi ſentit ꝯdicā nō tenet etiā in metu casuali ñ vonis fecit alleg.c.ex trāſmiſſa ꝛ.c. vlti. de renūc. Sꝫ melior est opi. hosti. ꝛ pa. 23

¶ Utrum allect⁹ blādiciīs sit religiosus. R. q̄ sic. ꝛ stare tenet hꝫ bona ſua parētibus vel hēredibus remanere debeant nō monasterio allicienti vt xx.q.iij.cōſtituit. 24

¶ Quo aūt dēat ꝓfiteri vide.ſ. ꝓfessio.in ꝓnci.ꝛ quo tacite inducitur ſ.nouicius.§.xij. Et aduerte q̄ tūc dicitur proprie quis intrare religionem ꝛ effici religiosus cū ꝓfitetur tacite vel expresse qz verba ſunt cuꝫ effectu accipienda. 25

¶ Ad q̄ obligat religiosus. R. q̄ ad obſeruantiā alīus regule quam profeſſus est. nisi in casu.c. non solum de reg.li.vi. vel qñ ſolum tacite est profeſſus qz tunc ſolū obligatur religioni ī genere vt.ſ. nouicius.§.xiij. 26

¶ Sed quero vbi remanebit iste talis obligat⁹ religioni in genē per ꝓfeſſionē tacitaꝫ. R. q̄ dz aliquā religionē itrare quā vult ꝛ pōt. Si vero nullā inueniat que cuꝫ velit recipere dz ſtare in illa in qua tacitā ꝓfeſſionem fecit. qz illa tenet cū recipe ex q̄ paſſa é tacite eū ꝓfiteri vel si noluerit poterit in ꝓpria domo remanere ꝛ esse religiosus. ꝓfessus. xxvij.q.i.ō vidu⁹. q̄ limita vt.ſ. ꝓfessio.§.i. 27

¶ Utrū religiosi teneant esse ꝓfecti. R. q̄ nō nisi ea ꝓfectōe ad quā ſe obligauerūt. hꝫ tenent ad ꝓfectionez tēdere ſm Tho.xxij.q.clxxxvi. cui cōtrariatur ꝓfectōis ꝓcēptus. Cū non ſuit mēdacez cuius gerāt ab extra ſtatū perfectōis. qz illud nō assumūt q̄li ꝓfitentes se esse perfectos. hꝫ q̄ ꝓfitētes se ad ꝓfectōez tēdere vñ bñ ēt mēdaces. ſi ab itētōe ꝓfectōis aīum reuocarēt ſm aſten.li.vi.ti.xlvij. 28

¶ Utz religiosus teneat de ꝓcepto ad oia q̄ continētur ī rēla quā ꝓfiterē. R. Hēri. de gādauo ī.vi. quol. q.xvij. hꝫ q̄ cuꝫ quis ſimplr ꝓmittit aliquā regulā ſeruare q̄ tenent ad ꝓcepta in ea oia ēt ſub monitione ſicut ad ꝓcepta. Sꝫ illud nō credo verū. qz sic ſequēt q̄ monaci tract. bene dicti obligarent ad oia cū dicat rla. c. est ō disciplina fratrū. q̄ si nouicius hīta reliteratōe ꝓmiserit se oia in regula custodire ꝓtēta q̄ tūc recipiatur. Et hoc é erpresse ꝯ cle. exiuit. §. cūigit. de v. ſig. Et nō dico q̄ simplr ꝓmittens regulam. vel ꝓmittēs sic qō é cartas vt faciūt minores. ſ. ꝓmitto ſeruare regulā fratrū minoꝝ. l. vīnē do ſine ꝓprio ꝛ in caſtitate. q̄ talis non tenetur nisi ad ea vota ſcēz q̄ modificata sunt in illa regula precepte vl inhibitōe. seu sub verbis equipolētibus aliis non de precepto sed de bono consilio. Et ꝓ hoc é bon⁹ ter. in.c. erit qui seminat ꝛc. de ver. sig. li. vi. ilā idē est dicere ꝓmitto seruare regulā talem. ac si diceret ꝓmitto cōuersatiōnē ꝛ illā regulā Et sic itelligitur illa vba tam ex cōſuetudine vouentiū q̄z recipiētiū. tū magis cautū est dicere vt dixi q̄ fratres minores ſeruāt. addit. S. Tho. xxij.q.clxxxvi.q̄ trāſgressio aliq̄ a ꝓceptis positis ī regula. vel oreten⁹ factis a prelato obligat ſolū ad mōtale pp ꝓcēptum regule. qz hoc dicte ſtriatur ꝓfessioni per quaꝫ quis vouit regulare vītā. vel dic ꝛ cūdē Tho. vbi. ſ. q̄ religiosus tenet ad q̄ fectionē tendere. cui ſtriatur ꝓfectionis ꝓcēptus. ꝛ iō é mortale. Et vt ici re possit quisq̄z ad quid teneāt quilibet religiosus ꝛcipiēs. cēm a rla bti Frācisci. q̄ qualis fuerit vītia ī exercitōe tui é pria nobilitate ꝛ pfectione de qua dr̄ in.d.cle. Exui. hec est illa celestis vite forma ꝛ rla. ꝛ in.c. Exijt qui seminat ꝛc ver. sig. li. vi. Hec est illa apud deū ꝛ ꝓz mūda ꝛ immaculata religio q̄ dicēdēs a pie luminis

p ei⁹ filiuz ereplarter q ꝺbalr aplio
tradita ⁊ demū per ſpūz ſanctū beato
Franciſco ⁊ eū ſequētib⁹ ſ̄pirata tot
ūs in ſe q̄ſi ꝓtinet teſtimonū trinitaſ
hec ē cui atteſtāte Paulo nemo ꝺz
de cetero eē moleſt⁹ quā rſ̄ paſſio
nis ſue ſtigmatib⁹ ꝓfirmauit voce i
ſtitutionē ipſ̄a⁹ ſue paſſiōis ſue ſignil
notabile inſigniri. Hec ille cui⁹ de cla
ratio cum ſit firma ⁊ certa vt pote a
ſpū ſco emanata a quo regulabat ſa
crū ꝓcilū vienēſe in quo fuit decla
rata plenilſime q⁹ errare nō potuit cir
ea ꝑdicta. cū ptineāt ad fidē ⁊ bonos
mores. xxiij. q. v. a recta tō tutiſſimū
ē in. d. religione vīere. vbi nō opi
nionib⁹ hoīuz viuūt aut doctoꝝ. ſz ſci
ſpūo declaratione ⁊ qlibet aliuo reli
gioſus tōnoratuo ex ei⁹ declaratione
poterit ſcire quo ſuā tenear intellige
re ꝓfeſſionem ⁊ ad q̄ teneatur ō ꝑce
pto. vel ne. dicit ergo ter. Cle. exiui.
de. ō. ſign. edite in. d. ꝓlilio. declara
mus ⁊ dicim⁹ q⁹ fratres minores nō
ſolū ad tria vota nude ⁊ abſolute ac
cepta ex ꝓfeſſione ſue regule obligāt
ſed etiā tenent ad oia implenda que
ſunt ptinētia ad ħ tria q̄ regula ipſa
pōit. Nā ſi ad hec tria ꝓcise ⁊ nude
mī pmittētes ſe ſeruos e regulā vīē
do in obia caſtitate ⁊ ſine ꝓpio nō
ēt ad oia ꝓtenta in regula q hec tria
modificant arctarēt⁹ nihil⁹ vāe⁹
ferer ent hec verba pmitto ſemp hāc
regulaz obſeruare. ex quo ex hiis ver
bis nulla obligatio naſceretur. Nec
tñ putandū eſt q⁹ beatus Franciſcus
ꝓfeſſores hui⁹ regule q̄tū ad oia cō
tēta in regula modificātia tria vota.
ſeu ad alia in ipſa erpſſa intēderit eq̄
liter eē obligatos. qu poti⁹ apte diſ
cernit q⁹ quo ad quedam ipſoꝝ exvi
verbi tranſgreſſio ē mortalis ⁊ q̄ ad
q̄daz alia. nō eſt ad q̄daz ipſoꝝ ꝑbā
apponat ꝓcepti vel equipolleāt eidez
⁊ q̄ ad quedā alia nō. Itez q⁹ ꝑter ea
q̄ erpſſe ꝑbo precepti ac exhortatōis.
ſeu monitōis ponūt i regula ñ nulla
verbo impatiui modi negatiue vel af
firmatiue appoſito inferunt actenus
exiſtit dubitatū an teneāt ad iſta vt
ad hñtia vīz ꝓcepti. dicim⁹ q⁹ ſz frēs
nō ad hoīuz q̄ ſub ꝑbis ꝑatiui mo
di ponūt i rla ſicut ad ꝓceptoꝝ. ſeu
ꝓceptis egpollētiuz obſeruantiam
teneant. Expedit tñ ipſis fratrib⁹ ad
obſeruādū puritatē regule ⁊ rigorē
q̄ ad ea ſicut ad egpollētia ꝓceptoꝝ ſe
nouerint obligatos q̄ hic iteri⁹ ano
tantur. Et ād hec q̄ videri pñt egpol
lētia ꝓceptis ex vi ꝑbi. vel ſalte rōe
mā. de qua agit ſeu ex vtroq; lr̄ cō
pendio hēant. Declaram⁹ q⁹ illō qō
ponitur in regula ō nō hūdo plures
tunicas q̄ vnā cū caputio ⁊ alia ſine
caputio. Itē de nō portādo calcia
mēta ⁊ nō de egtādo ex caſuz neceſ
ſitatis. Itez q⁹ frēs vilib⁹ iduantur.
Itē q⁹ teūniare a feſto oiuz ſanctoꝝ
rū vſq; ad natiuitatē dñi ⁊ in feriis
ferijo teneant. Itē q⁹ elici facīāt di
uinū offiū ꝑz ordinez romane eccle
Itē q⁹ miniſtri ⁊ cuſtodes ꝓ neceſſi
tatib⁹ ifirmoꝝ ⁊ fratrib⁹ iduētis ſoli
citā curā gerant. Itē q⁹ ſi quis in in
firmitatem ceciderit alij frēs dēnt ei
ſeruire. Itē q⁹ frēs nō ꝑdicent i eccla
tu alteri⁹ eccl̄i cū ab illio fuerit cōtra
dictū. Itē q⁹ nullus audeat populo
penitus predicare niſi a generali mi
niſtro vel ali⁹ gb⁹ id competit fuerit
examinat⁹ ⁊ approbatus ⁊ ad hoc ē
ſtitutus. Item q⁹ frēs qui cognoſce
rent ſe non poſſe regulam ſpiritualiſ
ter obſeruare ꝛbrant ⁊ poſſint ad ſu
os miniſtros recurrere. Item quod

omnia que ponuntur i regula ad for
mam habitus tam nouicioruz q̄ ꝓ
feſſoꝝ. nec non ad receptionis mo
duz ad profeſſionem ſpectantia niſi
recipientib⁹ quo ad habitum nouī
ciorum ſicut dicit regula ſecundum
deuz aliter videatur hec nichz omnia
ſunt a fratribus tāq̄z obligatoria ob
ſeruanda. Itez ordo cōiter ſenſit tz ⁊
tenuit ab antiquo q⁹ vbicunq; ponī
tur in regula hoc verbum teneantur
obtinet vim pr̄cepti ⁊ obſeruari ꝺz
a frībus ſicut tale hoc in. d. Cle. Ex
quibus omnibus ꝑz nihil fore ſpāle
in hac expoſitione magis q̄z in alijs
niſi hoc vltimū quod dicit de verbo
teneantur ſed verba ipſa ex ſua nā ſe
important vel rōne materie. vel rōe
vtriuſq;. Regula Beati Baſilij ꝑz
q⁹ inuenit ꝺz ſolū iſta vltra tria vota
ſ. Abſtinentia a carnib⁹. Ieiunū ab
exaltatione ſancte crucis vſq; ad paſ
cha exceptis diūcis ſcilēt⁹ de nocte
modū officij q⁹ comedant in cōi re
fectorio legant in mēſa vacent lectōi
⁊ labore manuum ne ſint otioſi que
vīz ſint precepta vel ne nō inueni ab
aliquo declaratū. ſed per precedētia
poſſent declarari. Regula beati Au
guſtini iudicio meo indigeret papa
li declaratione. Nam Henri. de gan.
in. vj. quol. xvij. ⁊ quidam alij tenēt
q⁹ oia que in ipſa ſunt cadunt de pre
cepto pp verbū q⁹ ponit Aug. in prin
cipio dicens. Hec ſunt q vt obſeruē
tis precipimus. Alij dicunt contra
rium quorum opinio videt mihi ēt
ra ⁊ benigniorꝝ. q⁹ ſicut in ſacra ſcrip
tura q̄daz ſunt q̄ hñt modū ⁊ itētoez
obligatis inicē. Jo. xv. Quedā que
hñt ꝓcepti in mōtione. ſz nō i mō.
vt illud Exo. xx. Nō furtum facies.
Ita ſunt quedā q̄ hñt modū ꝓcepti.
ſed nō intentōez. vt illō Leu. vj. ꝺ
cepit eis ne cui dicerent. q⁹ ex hoc nō
obligabat ad mortale eos ſi ꝑdicaſ
ſent miraculū. Sic ſatēduz eſt de re
gula beati Aug. Jō exponerem eam
ſm q⁹ ſacrū ꝓcilū expoſuit regniam
beati Frācisci impropriādo verbuz
ꝓpriuo rōe materie. ſicut in ſpō
priantur verba modi imperatiui pp
materiaz in. d. regula minoꝝ. Re
gula beati Bñdicti ſimiliter indige
ret declaratione papali alijs plura ꝺ
cepta alijs pauciora ponentibus tñ
ego ſm declarationem regule mino
rum. ita exponerem eiuo verba. De
fratribus ꝑdicatorib⁹ tz Joā. de nea
in. xiiij. quol. q. xvi. q⁹ tenēt ſeruare
oia ꝓtenta in regula beati Aug. ⁊ ſcō
ſtitutionibus eoꝝ ꝓout ſunt in ea ⁊ i
cio contenta hoc eſt precepta vt pre
cepta ⁊ ꝓſilia vt ꝓſilia dato q⁹ ꝓlat⁹
latius non ꝓcipiat nec mādet eis ſer
uare. Hec ob. q⁹ dicūt qdaz q⁹ nō ꝓ
mittunt ſeruare regulaz. ſed odiōſe
ꝓlato ꝑz regulā ⁊ ꝓſilēo. q⁹ licut cle
ricus prelat⁹ tz nō ꝓmittens tenetur tñ
ſeruare ea q̄ ptinent ad ſtatuz ꝓlato
ꝝ ⁊ rpian⁹ ea q̄ ptinent ad ſtatum
rpianoꝝ ſic frēs ꝑdicatoꝝ eo ipſo q⁹ ꝓ
fitēt ordinē ꝑdicatoꝝ. ⁊ vult eſſe frēs
ꝑdicatoꝝ. pmittit ꝓſequenter ſeruare
ſpectantia ad talem ordinem ſaltem
tacite ⁊ ſi nō erpſſe.

¶ Itez aūt obligēt ad mortale tranſ 28
grediēdo. q̄dā tenēt q⁹ nō. nec ēt ad
veniale. ſz ſolū ad penā niſi faciāt ex
ꝓtēpto allegātes. Exo. xxij. q. clxxx vj
hoc dicente ſm hoc ē falſuz q⁹ Sru
tz Jo. neapo. vbi. ſ. Cibi dicit q⁹ trāſ
greſſio alioꝝ a trib⁹ votis ē petiñ mā
tale vel ꝓpter ꝓceptū facti a prelato
oꝛeten⁹ ſine in regula erpſſuz. Itez in

plogo ꝓstitutionū ihoꝛ dr̄. Constitutiones nr̄e nō obligāt nos ad culpaz nisi pp ꝓceptū vl̄ ꝓtēpul. ergo vbicūq; interuenit ꝓceptū obligāt. Ītē qcqd ē ꝯ votū castitat̄ vel pauptat̄ ante ꝓceptū regule. vel ꝓstitutiouz certe ē mortale. ⁊ Tho. vbi. s. loquitur de ꝓuariatiōe aliozꝝ q̄ nō sunt ō ꝓcepto in eoꝝ regula vel ꝓstitutiōib⁹ q̄ solū obligāt ad pēnā ⁊ sic est verū. Et me li⁹ ⁊ securi⁹ ē i ꝓstōnib⁹ fratrū mioꝝ sub regulari vita degentiuz q̄ non obligāt eos ad aliquā culpā nec ē pena nisi ꝑ platos eis iponat ⁊ sic laxatissima ꝓscia vinūt ꝛz hēāt multas ꝓstōnes ꝑ eoꝝ regulari vita ꝓseruāda fcās. regula beate Clar̄ hodie p̄ declaratōez. Eugenij. tuj. hz. v. q̄ obligāt ad mortale. Pdrimū obia. Secūdū pauptas. Tertiū castitat̄. Quartū electio abbatisse. Quintū clausura ⁊ ea que ptinēt necessario ad ꝑdicta. Ad alia v̄o nō obligāmr de ꝓcepto nisi eo mō quo obligant̄ vel a ꝛo vl̄ ab eccl̄ia gnāliter sicut alij talis stat⁹. Alliaz monachaz non vidi regulas tō ptās eo qz ꝑ ꝑdicta possūt intelligi qñ obligant ad mortale. vel non.

29 ¶ Vtrū religiosi teneant̄ de ꝓcepto obedire. Plato in oīb⁹. Ī. q. aut plat⁹ ꝓcipit aliqd qđ ē cōm̄ regulam aut j. aut. ij. auc. s. regulā. Si platus ꝓcipit qđ ē ꝛz regulā sic tenent̄ obedire ne dū si sit ꝑm regulam explicite sed etiā iplicite vt sunt obsequa cōuatis ⁊ negocia. ordinis ꝓmouēda sine qb⁹ cōseruari non posset ordo regularis obseruare. Itē ea que faciunt ad regule plenioꝝ obseruātiā. hec iplicite sūt ꝑm regulam. ⁊ in hoc ꝓcordat cōiter doc. Si aut̄ ꝓcipiat ꝑter regulā vt q̄ in ipa nō cōtinēt nec ad ꝓhibita ⁊ ea expediūt vel ordinat̄. vt lenare festucā vl̄ aliqd huiusmodi. sic dupliter ē opinio. vt dicit Pe. i. q. qdā de qb⁹ quidā dicūt q̄ in grauioꝛib⁹ nō tenēt sed vīuo est ⁊ cōiter tenetur q̄ nec in grauioꝛibus nec in leuibus que sunt ꝑter regulā tenent̄ obedire quia ad hoc nō habuit ainz obligandi sc. ⁊ facit ꝓ hoc qđ no. Pa. i. c. Ifas de resti. spo. ⁊ l. c. ex Ifīs. de spō. ⁊ q̄ not. Inno. i. c. veniēs. de iureiur̄. Si aut̄ tem. j. regulā sic tenēt. vt reficere corpus ⁊ huiusmōi. Si vero sūt ꝯ regulā tūe distīgno. Ītē platus ꝑpōt i tali ꝓcepto regule vel prohibitiōne dispēsare contra quod ꝓcipit ⁊ sic fi ex rationabili causa mouēt ad id ꝓcipiēdū tenēt subditus eidē obedire ꝛz̄ utī videatur subdito q̄ nō sit ratōabilis puta. prelatus ꝓcipit q̄ frangant̄ ieūnium quia ꝓbabiliter ꝑsumit de eius debilitate quāus subdito videatur q̄ sit fortis dz in hoc iudicū suuz supponere iudicio platī ⁊ eī obedire. qz sepe enenit vt alij magis ppēdant debilitatē alteri⁹ ex aspectu q̄z ipse q hz. siue in experientia. siue ex feruore aliqñ sīmlr si dubiū sit an sit ꝯ regulā vl̄ an possit dispensare tenetur obedire. xxiij. q. i. qđ culpatur. Si aut̄ sit certum q̄ est contra regle ꝓceptum vel ꝓhibitionē in q̄ nō pōt dispēsar̄ platus. vel si pōt clarum est q̄ nō ex rationabili causa illō ꝓcipit sic nō est ei obediendum. ⁊ de hoc habes. s. dispēsatio. §. i. ⁊ viij. q. si plat⁹ ꝓcipit ea que sunt. s. regulā. sic si sunt ad cautelam peccati cōmitendi. vt puta prelatus ꝓcipit vt ieūnet in pane ⁊ aqua qz videt eū luxuriosū sic si tenetur obedire. nisi qñ verisīlr videt nō posse aliter euitare pecū. Si vo sūt q̄ ꝓcipiunt i pena peccati cōmissi sic tenetur. c. dilectus. cl. ij. c. qñ de simo.

Si aūt sunt in augumentum meriti. vt recipe martiriū ⁊ hmōi. sic non tenēt obedire. ⁊ sic loquitur. c. gesta. Ixviij. di. vbi dr̄ ī posse īdici strictio rē vtī ī aliqb⁹ qđ verissimum credo qñ sol⁹ plat⁹ hoc ꝓcipit. sed nec ēt maioꝛ pena pōt alia religionē ipōēr sine ꝓsēsu oium ⁊ suplorio ꝛz hosti i c. dilecti q̄ me. cā. Si vol̄ eadem religiōe maioꝛ ꝑ facere statutū arctāl ad strictioꝛē vitā. sic ꝛz Inn. vt refert Pa. ⁊ sequtur i. c. super eo. de regula q̄ oēs obligant̄. Sed ego dubito de hoc ⁊ potiꝰ teneo ꝯriuz qz hoc austeritas maioꝛ q̄z rla ꝓcernit oēs de religione vt singulos nō vt vniuersos ⁊ sic regrit ꝓsensus oium. Facit rla. Nō oēs tangit lib. vj. ⁊ qđ obiciť ō c. piculoso de sta. reg. lib. vj. pōt dici illud nō dēre dici. s. regulā ꝛz ꝑm regulā ⁊ ibi modus ꝓuersandi taxatur ꝛz nāni rei vt dic̄ ibi Jo. mo. ⁊ arch. cum non deceat mulieres euagari. c. mulieres de iudi. lib. vj. ⁊ ꝑm plat. distinctionē poteo reducere ad ꝓcoꝛdiā qđ no. Ber. i. c. relatū ne cle. vel mo. ⁊ Jo. an. in. d. rla qđ oēs ⁊ pa. in. d. c. sup eo. ⁊ seūs Bo. i. ij. di. vl. q. vltima ⁊ Aler. in. iij. parte sūme ⁊ Tho. ha ſe. q. xxl.

30 ¶ Vtrum ois mobīa sit pcm̄ mortale vide. s. mobedientia.

31 ¶ Vtrūz religiosus magis teneatur obedire patri carnali necessitatē patienti ⁊ regrenti q̄z plato suo ꝯriuz i panti. ꝓ. q. qđ hz varietatē iter doc. Ric. ꝛz q̄ religiosi magis tenent̄ pī carnali q̄z plato in hoc q̄ ptinent ad necessitatē illi⁹ ꝓcepti. Honora patrem tuū. qz sic tenent̄ de iure nature ⁊ diuino a quo ꝓcepto nulla profelꝓfectus ꝓcepta ꝑpleant̄. hoc idem ꝛz Henric. de gandauo in. vj. quol. qz xviij. tenēt ad necessitatē vite nālis parentū ⁊ q̄ ꝓceptuz de honore est ꝑ se ⁊ obligatio vtī religiōis ē ꝑ accidens ⁊ qđ ē per se nō dz solui ꝑ illō qđ est ꝑ accidēs. In aliis aūt in quibus non obligant̄ ex ꝓfecto ꝓcepto. Honora patrē tuū dicit q̄ magis tenēt plato spīali q̄z pī. Ider. vbi s. dicit q̄ illa q̄ pōt religiosus sine ō trumento regularis ordinis solūmō teneat̄ pīt exhibere sicut orare ꝑuie re honorare. Illis aūt sicut est iudue nire eius necessitatib⁹ cum nihil habeat nō tenetur. ⁊ sic videtur tenere q̄ potius plato sit obediendū. Sed mihi videtur dicendū vt colligo ex Micho. de lira. matth. xv. q̄ aut pr̄ erat i tali necessitate aniq̄z filī⁹ īgrede rēt religionē. ⁊ sic dico q̄ magis tenēt pī vel mr̄i in tali necessitate iuuenire q̄z plato ꝓcipiēti ꝯriuz nō qz actio ex ꝓcti vl̄ qñ aliquē cōpetens nō extinguit ꝓ religiōis īgressū. Aut si extinguit vt volūt quidā doc. qz ꝓ mortuo habentur vt. C. de epi. ⁊ cle. l. ꝛo nob. §. hoc etiā cognitū tamen ꝑm eos ex edicto de capitis diminutione restituit. l. tutelas. §. Iniuriaz ff. de capi. dimi. vñ dicūt doc. q̄ post ingressum. poterit ex actione seu. obligatione qua prius tenebatur cōuenīri. sed per abbatē vel sindicū rndebit vt. C. de epi. ⁊ cle. auc. eā que cuz monacho. ⁊ no. i auc. de mona. in prin. ⁊ in aliqtē. de san. epis. §. puidere ergo multo fortius er obligatione ꝓceꝑt diutni ī mo etiā de iure positiuo nīl tenetur filī⁹ pr̄i q̄ pater pōt cum tendere ꝓ necessitate famis. l. ij. C. ō pa. q. fi. di. tenēt ēt ad alimēta. l. filia C. de patri. plāte ēr si pr̄ sit relegatus pp incestuosas nuptias vt in auc. ō i

ecst. ꝛ neph. mu. ergo nō ꝺꝫ ꝓlati iu
re suo sine cā vt no. i. c. saꝯ puersus ē
lvi. di. ꝛ in. c. vlt. xxiii. q. vlt. facit op
time ter. xxv. di. c. si q filij imo vꝺ q
si ec ingressū sit inhabilis ad pfi snb
uenieꝺuz q nō asserit teneat qz mo
nasteriū est loco heredis ꝛ filij ingre
ꝺientis vt i auc. de san. epi. §. ſz hoc
pñit de pba. in pñcia in fi. ꝛ ler ꝺicē
q ꝺcꝺes ſz cōe. tenet ꝓstare alimē
ti ar. l. si qua a liberis. § ūtē rescriptuz
ff. de lib. agno. ergo ꝛc. aut pr ꝛ mr
nō erant in tali necessitate q filr tene
ret et subuenire ſz post ingressuz i ta
lē necessitatē deuenit ꝛ sic ꝺico q nō
potuit ei subuenire ꝑdicēte iperio ꝓ
lati qz iaz ē et obligat⁹ p votū ꝛ sic deo
ꝛ sic maiori vinculo ligat plato q̄s pa
tri vel ꝓceptuz de obſuatōe voti ē
de ꝓma tabula de honore parentuz ē
de scḋa. Itez ꝓmū ē negatiuū. ꝓm af
firmatiuū ergo magis stringit ꝓtercā
semel deo ꝺicata nō pñt ꝑ uolūtatez
ipsi⁹ vsurpari facit regula sel' de reg.
iur. li. vi. nā religiosus abdicauit a se
neḋi tpalia ſz ꝛ ꝓpriū velle. xxvii. q.
vlti. statuim⁹. xii. q. ij. nō ꝺicaꝫ. ff. de
reg. iu. l. velle si credit ergo nō astri
git nisi ci in cui⁹ manu sui velle po
suit. qz inanto est actio quā excludit
inopia debitoris. l. nā is. ff. de dol. ꝛ
impossibilis nulla est obl'o. ff. de re. iu.
Nec obſq ꝓceptuz diuinū erat añ
ingressuz qz iaz ēet nō tñ obſo qz ei sit
affirmatiuū nō obligat nisi ꝓ loco ꝛ
tpe ꝛ tō cuz ñ essꝫ tūc obligat⁹ nō po
terit tenere postea regula factū ltīme
de re. iu. lt. vi. sicut si dispēsasset bōa
sua pauprib⁹ p̄ſe nō indigēte ñ possꝫ
repetere ꝉ veniret postea ad necessita
tem ad ea ñ q̄ pōt erhibere. ſ. q pmit
tunt a platis bñ tenet inchūz pōt si
ne regularis obseruātie detrimēto si
cut ꝺare ꝓsolari ꝛ hmōi vt ꝺicē alex.

¶ Quid ō igrediēte religionē alicui 32
ius monasterij in q̄ nō fuat rlā pu
to comeḋunt carnes in monasterio
set Bñdict⁹ vel tanguntꝫ ꝛ recipiūt
pecunie in monasterio sci Fr̄acisci ꝛ
hmōi. ſz scitur rlāz alr ꝓcipere. ꝛ sic
pfitet ꝑm ꝓsuetudinē quā suenit. ꝑ
Aler. q nō excusat qz q pfitet rlām
pfitet nō ꝓsuetudinē. Et nō excu
sat si rlām nō obſuat. xx. q. iij. consti
tuit. qō mer⁹ eā. cū dilect⁹ ꝛ. c. fin. Et
si ꝺicas q nēo obligē nisi ad id ad
qō se obligare intēdit. ꝑ. q ḣ vr̄ē
explicite, ſz ſplicite nō. qz q vult pn
cipale pnta esse fr minor vult ꝛ ac
cessoriū. ſ. obligatiōez ad ꝓcepta regu
le minor. ſz hoc nō intēdat. vde hoc
ē casus rondꝫ in. c. ex pte de regula
Nā ex quo habitū religionis. ꝺetule
rūt q̄ pfessis ꝺat. ꝛ talia fecerūt q̄ pfes
sio cōuenit pfessionē tacitam ad mi
nus fecerūt. sic si nō illi religioni sal
tē alteri in genere sūt obligati ꝛ obser
uatiōi cōtentor in ea. Et hoc tene ſz
Pa. in. c. frater. eo. de regula. asr te
neat. Sz ꝓma opinio est Inno. ꝛ
Hosti. in. d. c. sup co. Pa. posset in
telligi q̄n talis erat simplex: nec sciuit
nec potuit scire obligationē regule. so
lā credidit q ad illa obligaret ꝑm q
viuebant qz credo q talis posset aliaz
religionē ſz laxiorem intrare sed si ibi
vult remanere teneꝫ ꝑ regulā viuere
nisi er aliqua rōabili eā posset ꝓsumi
q aliqꝭ ꝓceptor non seruat qz sic ēt
excusaret vt. ſ. ꝺixi ¶ Non ach⁹. §. ri.

¶ Utrū religiosus assūpt⁹ ad aliquā 33
dignitatē, pnta ephatum vel ēt inferio
rē teneat ad regule obseruantiaz. R.
q sic ad oīa q̄ facere pt sine ꝓiudicio
platiōis vl' officii sibi impositi vt no.
Tho. xxiij. q. clxxv. ꝛ vide. §. ¶ Nōa

34 ¶ Utrūz religiosus posit transire ad
aliā religionē. R. colligēdo ꝺcā noc.
q̄ aut est lator ad quā trāsire vult ꝛ si
in sua religione nō seruat regula tūc
poterit ad latiorē trāsire ꝑm Inno. ꝛ
Pa. in. c. sane de regula. Nō ego li
mito ꝑm Jo. an. ꝛ bñ verum q̄n nō
est in ꝓuincia aliud monasteriū ejus
ꝺem religiōis ad qō possit transire.
vel in quo possit intrare nec est spes
reformatiōis monasterij sui. Si vō
suo monasterio seruat regula tunc
nō pōt ad latiorē trāsire sine lnīa pa
pe sine cā ltīma. sed cū ei⁹ lnīa sic si
etiam nō subest cā ltīma ꝑm gl. in. c.
cum singula de ꝓben. lib. vi. quā gl.
credo verā quo ad ecclesiā militan
tem sed nō quo ad deū arg. eoꝝ que
no. i. c. nō est voti de voto q̄ si cā sub
est sic tꝫ Inno. ꝛ sequit Pa. in. c. nō
est dubiū ꝺe regula. q̄ eps pōt ꝺispē
sare arg. c. nō mediocriter. de ꝓse. di.
v. do. Anto. in. d. c. nō est dubium tꝫ
q̄ si cā est vrgens pōt epus. sed si cā
nō indiget tali celeritate recurrenduz
est ad papā. Sed ego ꝺico q̄ ꝓsiderā
ꝺū est an religiosus talis sit exem
pt⁹ vt cōuer sūt ꝛ sic ꝓpr nō poterit
ꝺispensare cū nulla auctoritate ḣeat
sup ipsuz sed ꝺispēsant plat⁹ suus q
loco epi ḣ̄st illi religioni⁹ scḋm glo.
in. d. c. nō ꝺubiū. aut si talez non ḣz
recurret ad papā. Si vō nō sit exem
ptus sic credo veram opi. Inno. Et
Do. Anto. sequit de ꝓsilio facit pro
hoc. ea nō cogunt. xli. di. Et cā legiti
mā erit debilitas corpis aut delicata
cōplexio ꝛ hmōi. aut religio ad quā
vult transire est, equalis sue. ꝛ sic sine
quo ad deuz. Si aūt causa ſubest sic
poterit epus aut ꝓprius platus cum
consensu capituli ꝺispensare scḋm
gl. in. d. c. nō est nobis dubiū. Facit
d. c. statuim⁹. xviij. q. vlti. ꝛ xij. q. si
ne exceptione aut religio ad quā trā
sire vult est strictior tūc regrit. Pu
tio q̄ nō trāseat ex temeritate aut le
uitate vel odio ꝑtis platī sed ex ze
lo melioris vite ꝛ si est ꝛ̄ictas inter
platum ꝛ subditū in hoc sic iudicius
superioris amboꝝ requirendū est ꝛ
ad euz pōt subdit⁹ appellare. Scḋo
regrit q̄ nō soli religio sit strictior ſz
q̄ actualiter arct⁹ ibi viuat qz ſz ēēt
strictior si ñ ibi lat⁹ vineret nō lice
ret ēt si ex ꝺispensatiōe lati⁹ viuunt.
Facit. c. sane de regu. Nā transit⁹ ē p
missus vt qs ducat arctiorē vitā qz
plūmi⁹ mor⁹ ſpissi vt i. c. ſz de reg.
ꝛ. xx. q. iiij. c. i. que nō cessat q̄n in suo
monasterio vinit strict⁹ respectu re
gule ꝛ ꝓstōnuni ꝯs in eo ad qō vult
transire. Ubi Guiller. naso i. d. c. sane
ꝺicit q̄ ſz regula beati Bñdicti sit
arctior ꝯs regula beati augustini. tñ
ffres ꝓdicatores q regulā beati aug.
ꝓfitent ñ se arctauerūt ꝑ ꝓstōnes
suas q̄ eoꝝ religio est arctior ꝯs illa
monachoꝝ ꝛ ppea ꝺicit q̄ ꝑ effugiūt
apostasiā trāseūtes ad. d. rlām mōa
coꝝ. Jō ꝺicit Jo. an. in. d. c. sane. q̄
tura nō pnimūt transitū respectu me
lioris religiōis seu maioris vel respe
ctu finis. vt puta qz frm̄uosior aut
alio mō. ſz soli respectu arctioris vite
ꝛ qz ibi vinit strict⁹ vt in. d. c. ſz ter
tio regrit q̄ petat lniaz vt in. d. c. ſz
istio ꝛ currentiū⁹ poterit transire quā
uis lnīa nō obtineat ēt si pmū mōa
sterii ēēt ꝓuilegiati q̄ ad hoc. vt qs
ñ posset trāsire ad arctiorē. addit In
no. iii. si ꝺor religio nō incurrit gra
uem infamiā vel infamiā ex tali trāsmu
tatione vel

39 ¶ De voto religionis habẽs. ſ. votum. iij. §. vij.

40 ¶ Quid tenent facere monaci q̃ ex redditib⁹ q̃s pcipiũt tenẽt ad curaz aliaz q̃ vident abbatẽ negligere dicta curd. ℞. ſm ſcm Tho. in quol. q̃ dẽnt ſupplicare abbati vt puideat. z ſi nõ vult dẽnt appellare ꝯ eũ ſi cui ꝯ aduerſariũ vel ita̅ z nulli ꝑſuadẽdũ ẽ vel tali mõaſterio igrediat

41 ¶ Utrũ religioſus q̃ ꝓfeſſus emiſſerat votũ de arctiori religiõe z tñ intrauit latiorẽ ſit abſolutus a voto. ℞. q̃ ſic. vt in. c. qui poſt de reg. lib. vj. Debz tñ penitere de voto nõ adimpleto vt ibidẽ de aliꝑ vo votis quo cõmutãtur in votum religionis. vide votum iſſ. in ꝓnc.

41 ¶ Utrũ religioſus eiect⁹ vel fugitiuus q̃ nõ pot̃ ꝓcurare reconciliationẽ ſm formã. c. ſi. de reg. poſſit tranſire ad aliã religionẽ latiorẽ. ℞. q̃ nõ ſi pot̃ tenere i ꝓuincia monaſteriũ ſue religiõis eũ qõ velit recipe q̃ ſi non pot̃ erit ĩrare latiorẽ cuz luia ſui ꝓlati ſt pot̃ bẽre alꝫ poterit viuere alio mõ regulariter z dz ſm Rar.

43 ¶ Sed qs dr fugitiu⁹. ℞. pau. in. c. ſi. de regul. ſm Jo. an. Ille q̃ mouẽt eꝫ monaſteriũ z celat ſe abbati. facit l. ſi qs fugitiu⁹. ff. de edi. edic. vñ eo ipſo q̃ recedit a monaſterio z nõ ſub eſt oꝛdicẽtie ꝓlati apoſtata eſt vt no. Inn. i. c. h. de renũ. de h. ẽ. apoſtaſia

44 ¶ Quid erit de voto q̃ religioſus ꝓfeſſus mõaſterio q̃ vadit ad aliã religionẽ. ℞. q̃ ſi erꝫt cum luia ſic vſu fructꝰ illaz rez erit monaſterij ad q̃ tranſit tenet ibi vivere ſolũmõ tert. ẽ cũ gl. xvj. q. vj. de lapſis. xxvij. q. i. ſi qs rapuerit ſm hoſti. ſi vo vadit in abbas pot̃ eũ vẽdicare cũ oibus vo

rũ. q. iij. ſi qs vo. Aduerte hic q̃ ſi ff mus transferat ad aliud ſtatũ per papã puta ad epatuz vel ad aliã religionem q̃ tunc bona alteri tam quẽta nõ recuperat vt. C de ſen. paſ. l. ij. z l. tutor. Si vero nõ ſunt alteri queſita puta qz nondum ſunt mortui et⁹ parentes quib⁹ vebet ſuccedek ſic ſuccedet ſi illi q̃ ſunt in ſtatu ad quẽ trãſlatus eſt pñt ſuccedere qz reſtituntur ad oia ꝓ talẽ trãſlationez. vt in. l. i. C. de ſen. paſ. z. l. i. §. q̃ moꝛ. ff. ad tert. Sec⁹ ſi trãſferret ꝓ aliud modũ. puta ꝓpter demeritat ſua z hmõi. vt in d. l. i. z d. §. qui mortis.

35 ¶ Sz a quo dz peti lnia. ℞. q̃ ꝑ ad religioſos dz peti a ſuo ꝓlato ordinario. puta in ordine minoꝛ a cuſtode. vel miniſtro. In ordine ꝓdicatoꝛũ a ꝓuinciali. In monacis ab abbate z hmõi. Qui ꝓlatꝰ ſine conſenſu capituli dare non pñt ſm gl. in. d. c. cũ ſingula. Quo ad epos regrit lnia obtẽta a papa. vt. §. dicti. Quo ad ꝓlatos inferiores epis ſi nõ ſunt imediate ſub papa ſufficit petita ab epo ſuo lz nõ obtineaꝫ ſm Jo. an. i mercurialib⁹ in regula cũ non ſtat li. vi. Aut vo ſubſunt imediate pape non pñt ipſo ꝛnegãte. ſed eo nõ rũdẽtez pñt. Silr clericꝰ tenet petere Inſam ab epo ſi eccliã grauiter ledit alr etiã ſine lnia poterit ſm Inno. Sed aduerte q̃ ſi ꝓlatus dicit velle habere cõ ſilium ſic tenet expectare debito tpe alias nõ. Itẽ iſta lnia dz peti ad factum ſm ℞a. in. d. c. ls. Ad epatum vo ſi ẽ electꝰ pot̃ licẽtiare ꝓlatꝰ nõ requiſito capło. c. ſi religioſus ỽ ele. li. vi. ſed non ante electionem.

36 ¶ Utr̃ alr tranſiens ad aliam religionẽ q̃z vt dictũ eſt licere ſit apoſtata ℞. ℞au. l. d. c. ſane q̃ nõ apoſtaſia maſori de qua in. c. ſi. de apoſta. Sz bene efficit apoſtata apoſtaſia minori qz certum eſt q̃ retrocedit. Ex q̃ notabili ſecũdo ſingulariez ad. c. ij. ne cle. vel mo. li. vi. q̃ dimittens habitũ pure i currit excoicationẽ cũ ſit ꝓprie apoſtata. Sed aſſumens habitũ alterius religionis ẽt latioꝛis nõ incurrit excoicationem. Hoc ſentit Jo. an. ibi dem in nouella. qz ter. ibi ſentit ſic eo q̃ facit cã euagatiõis que ceſſat in eo q̃ intrat aliam religionez. q̃ hoc vt de tonũ tert. iuncta gl. in. c. ex pte de tem. oꝛ. z hoc ẽt ſequit ℞a. in. d. c. ſane. Aduerte tñ hic q̃ recedens a religione lege pmittente recuperat oĩa bona ſua indiſtincte. c. q̃ a te de cleri. ꝓiuga. z. c. ex trãſmiſſa de renun. alias non de quo dic vt. i. §. xlviij.

37 ¶ Utrũ religioſus poſſit aſſumi ad beneficia ſimplicia. ℞. ℞a. in. c. ſup eo de regula. q̃ non ꝛcũ diſpẽſatiõe z facit iſte tert. d. c. ſup eo. z vide gl. in. c quoꝛũdam. lx. viij. di. que dicit monachũ non poſſe habere canonicatuz in eccliã ſeculari licet poſſit ibi eſſe epꝰ. vt i. c. vno. xviij. q. i. z hẽ eſt ꝓpter bonum cure que cã ceſſat in beneficijs ſimplicibus vt no. in. c. quod vel timoꝛez de ſta. mo. vide. §. diſpenſatio. z dic vt ibi. §. iij.

38 ¶ Utrum religioſus de ordine mendicantium tranſiens ad ordinem nõ mendicantiũ etiã auctoritate aplica poſſit aſſumi ad dignitates i illo oꝛdine ad quem tranſiit. ℞. q̃ nõ nec ad hoꝛaꝝ adminiſtrationes nec ad q̃ cũqz offã ẽt tanq̃z vicarij ſeu miniſter ſine tãq̃z locũ alioꝛ tenens nec alaꝝ curam aut regimen pot̃ p ſe aut p alios exercere z qcqd contrarium fuerit attentatũ irritum eſt ipſo iure. cle. vt ꝓfeſſoꝛes de regula.

¶ De voto

nis. c. abbates. xviij. q. ij. de hoc vi ỽ. monaſteriũ. §. vj.

¶ Quid efficit religio. ℞. q̃ hoiem ad veꝝ ꝓpriũ ꝓducit ſi modo religio ſua ſequat regulare obſeruantiã ita q̃ melioꝛes inueniri nõ poſſunt etc. vt ait Aug. i. c. q̃cumlibet. xlviij. di. 45

¶ Ultz tollat p ipſius ĩgreſſũ oium pctoꝛ penam. ℞. q̃ ſic. pz q̃z ſi multa multi dncatoꝛũ in elemoſinas daret ab aliq̃ cenſeret merito ab oi pctoꝛ pena tlb iuxta illd dãi 5 peccata ita elemoſina redime. multomagis i ingreſſu religiõis vbi hõ ex toto ſe offert veo qui vlz plus q̃z multa multi ducatoꝛ. Itẽ ſi p pnaz pot̃ z meret oiuz pctoꝛ remiſſionẽ de pr. di. vij. i fi. ergo multomag⁹ eũ excedat oẽ genus ſatiſfactionis z publice pnie vt pz. xxxij. q. ii. admouere. hẽ ſatio pz p gl. in. c. ſcripture. de voto z de pr. di. i. §. hic auctoritatib⁹. vbi ꝓcludit q̃ nulla pnia tali igredienti ẽ dãda imo ſi papa ſpoſuiſſet ei q̃ ieiunaz aut q̃ iret rõmã in peꝛgrinatiõe aut i hyeru ſalẽ z cõmutat eã in ingreſſũ religiõis eſt abſolut⁹. c. q̃ bona agũt. xvij. q. i. facit ad hoc aucte. de mo. in pn. vbi dr oẽm qdez ei⁹ humanã maculaz detergat. idẽ legit in vitis patrum q̃ ꝓſequit eaz gr̃am quã baptizati. iſt ỽ ſcgt Tho. xxij. q. vltꝰ. z gloſus Bernardin⁹ de ſenis i ſuo q̃drageſimali z. S. Ber. in li. de ꝓcepto z diſpẽ. c. xl. dicit q̃ religio amatoꝛes ſuos angelos ſibi facit diſſimiles hoib⁹ imo diuinã i ipſis reformat imaginẽ ꝓfigurãs nos rõne ad iſtar baptiſmi ỽ ille

¶ Ultz eripiat a pna ptãte. ℞. q̃ ſic vt no. in aut. ingreſſi. z in auc. ſi qua mulier. C. de ſac. ſan. ec. z. c. cũ ſcim⁹ de regu. ter. ẽ cũ gl. xxvj. q. ij. c. i. ſcgt Bar. z gl. in. l. ſi ex cã. §. pãpmian⁹ 47

ff. de mino. ⁊ ff. ede. pſi. xxxiiij. ⁊ Albric. in. d. auc. ſi mō pubes eſt.

48 ¶ Utrū tollat ir regularitatē vide. ē. irregularitas ij.

49 ¶ Utrū pīe intrāte monaſteriū filꝰ poſſit petere ltimaz. ℞. ſm Bar i. d. auct. ſi q̄ mulier poſita. xix. q. vlt. q̄ nō de ſubtilitate iurꝫ. qz ltima non tenet niſi poſt mortē nālem patris. l. i. §. ſi puberi. ff. de colla. bo. Sz de equitate canonica dico cū Bal. i. d. auctē. ſi qua mulier q̄ poterit petere ne hēat poſtulare alimenta a monaſterio ⁊ placet.

50 ¶ Quid de peculio aduenticio filij cuius vſufructꝰ eſt pīis qñ pater ingredit religionē. ℞. ſm bar. in auc. idē eſt. C. de ſo. q̄ li. q̄ er q̄ pīa ptāſ ſoluit er fcō pīl remanebit ſolū medietas. d. vſufructꝰ apō pīez. l. cū oz §. cū aūt. C. de ſo. q̄ li. ⁊ ſic ad monaſteriū in qō pī eſt igreſſus gl. ſ. d. auctē. Idez ꝯ tz q̄ nō finiť. ¶ Barti. vō tz q̄ er toto finiť. ⁊ dicit ita fuiſſe de ciſſum Bonoñ. in facto ⁊ ad gl. ℞. q̄ loquiť de vſufructu quē hz pī in alijs bonis que nō ſunt filioꝝ. ſz opinio Bar. vī magis equa.

51 ¶ Utrū bona ingredientis ſint monaſterij. ℞. q̄ ſic ipſo iure auc. ingreſſi. C. de ſac. ſan. ecc. qz ingredientiꝫ. xix. q. iij. nec abuſus aliquaz ptinz q̄ ſibi vſurpāt talia pōt valere nec indicaſſ ꝓſcriptionē. cū in reb⁹ tualis aut furtis nō currat vt. ſ. ꝓſcriptio. §. xix. Ut⁹ trāſeūt feuda ō q̄ dic vt. ſ. feudū §. r. Reſernabiť tū ltima dēcēdentiꝫ xix. q. iij. c. ſi. ⁊ idē vī in aſcēdentiꝫ qz eque ſuccedunt illis nō extāntibus

52 ¶ Utrū vſufructꝰ amittať er ingreſſu ℞. ſm Inno. in. d. c. in pītia. q̄ nō ſed durat donec viuat. hoc idē ſequiť glo. ⁊ Alb. in auc. igreſſi. C. ō ſac. ſa. ec. ꝯ limitāt aliq̄ vez qñ monaſteriū pōt hēre ꝓpriū in cōi alr nō ſm gl.

¶ Utz epīpheoſis ſilr trāſeat ad monaſteriū. ℞. ſm Alb. i. d. auc. igreſſi q̄ ſic ar. l. pēto. §. i. ff. de leg. ij. Ddoti ibidē limitat vez niſi epīpheoſim hēret ab alia eccleſia qz tūc eſſet i optiōe eccleſie an vellet rē vel canonem aduēte dñō q̄ auctē ingreſſi non hz locū niſi in monaſterijs q̄ non hēnt niſi in cōi nō in his q̄ hēnt in ꝓpꝛio ſicut ordo militie ſcē Marie ⁊ tertij ordinis ſcī Frācīſci ⁊ eccleſie ſeculares ſm Alb. in. d. aucten. ingreſſi. 53

¶ Quid ſi ingrediens fecerat teſtū an igreſſuz nihil reliquēdo mōaſterio ſz cīneū hērede inſtituēdo. ℞. ſz do. Anto. i. c. in pītia. de ꝓba. q̄ aut erpſſe ꝓtulit bona ſua tpe ingreſſus. nulla facta mentione de teſtō ⁊ tunc ſi hoc fecit incōtinenti poſt conditum teſtū ſic nō revocat teſtū nec erunt monaſterij illa, bonaz ſolū illa collatio bonoꝝ ꝓſumiť facta ad tpus vite ſue. qz nō vī quito incōtinenti mutať aiam arg. l. nō ad ea. ff. de cōdi. ⁊ dē. Si vō hoc fecit ex interuallo poſt teſtamentū ꝓditū tūc ꝓſumiť mutaſſe aliq̄z fauore religioli ⁊ ſic rūpiť teſtū ⁊ erūt monaſterij illa bona aut non ꝓtulit expreſſe bona ſua monaſterioꝝ tūc remanebit teſtū ⁊ monaſterū ſolū petet portionē ſuā alr q̄z rūpendo teſtū Pa. vō i. d. c. in pītia tz Drū ſez q̄ nō petet portionē ſuā. ſed ego in fribus mīnorib⁹ credo vez i alijs aūt qui pōt hēre in cōi opi. do. ant. eſt humanior religioni ſed illa Pa. vī verior de ſubtilitate iurꝫ per ea q̄ no. Alb. c. in. d. auc. ſi qua mulier. ſed talis ea bona nō capiet niſi poſt mortem nālem ſm multos doct. qs recitat Alb. ſz multi alij dicant q̄ ſtatim poſt ꝓfeſſionem.

55 ¶ Utz ꝓdigus vel diſſipator bonorum cui interdicta ſunt bona poſſit intrare religionē. ℞. Alb. in. d. auc. ingreſſi q̄ ſic dūmō ſit rōnis capax et quo ad bona ſicut de minore ē veruz

56 ¶ Utrū filusfamilias intrās monaſteriū poſſit diſponere de bonis peculij. ℞. ſm Pa. i. d. c. in pītia. qō de caſtrenſi vel quaſi nō eſt dubium q̄ poteſt. l. penul. C. qui teſta. fa. po. Similiter de pfecticijs q̄ nō poteſt qz illa ſunt in diſpōne patris. Sed dubiū eſt de aduenticijs de quibus nō poteſt diſponere in vita pīis et cum ꝓſenſu patris iurta ea q̄ not. in d. l. penul. Sed Pau. tz ibidem qō pōt qz ſtatim per ingreſſum gaudet illo ꝓuilegio auc. ꝓhibiteroſ. C. ō epi. ⁊ cle. er quo qō eſt laicis aduēticiuz. eſt clericis quaſi caſtrenſe ⁊ ſō priuabiť pī in vita ſua vſufructu illoꝝ bonoꝝ piſimiliter dico i aduēticijs ad uenientib⁹ poſt igreſſuz. do. tū Ant. l. d. c. in pītia. tz Drium. ſ. q̄ nō poterit diſponere taliter q̄ pī puerī vſufructu in vita ſua de aduēticijs ante acqſitis ſed dū poterit diſponere de directo dñio ⁊ ētyti talr q̄ mortuo pīe trāſibit ad eū cui religt illō vt i auc. de mona. §. illud. Secus ō acqſitis poſt ingreſſuz qz ſūt monaſterij

57 ¶ Quid de libris datis a pīe filio familias. ℞. q̄ tranſibūt cū eo ad religionē ſm diſpōnem ingredientis. ſm Jaco. de raue. ⁊ recitat Pau. in d. c. in pītia. qz cenſenť quaſi caſtrē ſe peculiū. Dic. vō dicit hoc verū in libris collatis doctorib⁹ vel magiſtris Secus in datis ſcolaribus. Et hoc idem ſequiť Bar. in. l. filie. C. famiberc. ⁊ hoc verius.

58 ¶ Utz religioſus ſuccedat in bonis parentū ⁊ hmōi ℞. q̄ ſic nec parentes poſſunt eos exheredare ꝓpter crimen ingratitudinis cōmiſſuz i ſecūo. C. de epi. ⁊ cle. l. deo nobis. xix. q. iij. c. ſi. Fallit in fribus minorib⁹. d. cle. erunt. qz nō ſuccedunt de iure.

¶ Qualr aget monaſteriū in pfatis 59
in qbus ſuccedit vel ei acgrunť. ℞. Pa. i. d. c. in pītia q̄ aget his actionib⁹ qbus ille egiſſet ante igreſſuz ⁊ q̄ geſtis antea p ipſuz tenebitur monaſterū inḡtū ad ipſuz monaſteriuz puenit de bonis ingreſſi ſm Inno. ar. l. ti. C. de ꝑpu. ⁊ alī. ſub Elect ſorte ⁊ verius in totū ſz poſſit petere reſtōnem tenendo q̄ monaſterū iure ſucceſſionis venit vt. ſ. monaſterium. §. iij.

¶ El rum ingreſſus poſſit revocare 60
teſtū factum ante ingreſſuz. ℞. pau. in. d. c. in pītia quo ad frēs in mōre nō eſt dubium qz nō pōt. ſed quo ad alios tenēt Pe. ⁊ Cy. in aucten. ſi q̄ mulier. C. de ſac. ſan. ecc. q̄ ſic. Sed Bar. diſtinguit Pa. tz q̄ non pōt vllo mō pariformiter nō poteſt facere teſtū ſi ante nō feciſſet. ex quo pfeſſus eſt moritur miſdo. Et hoc credo verius. excepto caſu dicte auctē. que permittit poſt ingreſſum iter liberos diſponere.

¶ Utz religio tollat crimen igrati- 61
tudinis. ℞. q̄ tenēt cōiter q̄ ſic in. c. ij. de apoſta. ⁊ in. c. vlti. de eo q̄ furor. inſcep. cū. c. q̄ſtumlibet. xxvij. di. ⁊ in. c. nō liceat. xix. q. vlt.

¶ Quid ſi ꝑdēnaꝰ ad mortē ⁊ litte- 62
ratus tali ꝑditione q̄ ſi egrediēť puniatur pena priori. ſi ingrediēť petiꝰ ab vtroꝝ egrediť vt tenēť. ℞. nō pōt puniri illa vcua ſm Bar. ubi. in qōnib⁹ ſuis. q. i. ⁊ ſequiť Alb. i. d. auct. ingreſſi. Nō qz coactus erit.

¶ Utrū retrahēs aliquē ab ingreſ- 63

fm religiōis teneatur restituere. R. hz Rica. in quol. iij. q. xij. q. vnt aut retra/hit qz nō credit aptum religiōi siue vtilem. z si hoc credit ꝓbabiliter sic non tenetur religioni. qz potiꝰ ꝺ nuz ipsius ꝺpediunt aut scḋo retrahit pro/pter vtilitatē suā z si est spūalis. puta qz eius ꝓfitio bñ vnit sic non pec cat. qz ex charitate possum potiꝰ bo num meū spūale p̄eligere q̄z al/terum. Idem dicerem q̄n retrahit qz videt q̄ vult intrare religionē in qua nō vnit regulariter ꝑm qō tenētur qz sic ꝓcurat bonū eius. Si vō ē tē/poralis puta qz spectat ꝓmotionez honorē z huiusmodi si steterit in secu lo sic ꝑccat qz tēporale ꝓsunt spi/rituali non tamen tenetur religioni. sed subtracto orando bonum plua/dendo z salutem ꝓcurando plusq̄z ꝑ us aut treo retrarit ex amicitia. z si est naturalis aut ꝓsanguinitatis sic hz peccet nō tenetur religioni tamē. Si vō est amicitia lasciua sic magis pec cat z tenet in istis duob⁹ subtractor z magis in scḋo q̄z in ꝑmo vt dixi. ꝓ curando bonū eius nō tñ religioni. aut quamoz retrarit alio impḋendi vtilitatē religionis z sic tenetur scḋz posse suū facere q̄ illa persona itret z si nō pōt satisfaciat religioni ad ar bitriū boni viri vel meliorē ad eā in ducat. Et etiā subtracto si nō potest eum inducere vt intret religionez se cundā q̄ dixi ꝓcurando salutē eius foliciꝰ q̄z ꝓtius obligani vero reli/gioni retrahens hz Sco. i. iij. di. xv. tenet laborare vt redeat z si non pōt tenetur ipse si est ꝓsona idonea z ha bilis religioni religionē intrare vsic satisfaciat religioni z orare ꝓ aucrso vt dicit q̄ fecit Nay. Ego tñ credo q̄ si nollet intrare nō ꝓpterea cēt in stam dānationis sed sufficere ei q̄ ꝑ posse alio mō satisfaceret religioni z etiam ei quē peruertit.

¶ Utrum religio minuat petiñ. R. 64
q̄ hz petiñ religiosi sit grauius petiñ secularis vel rōne vot̄ ꝺ quod facit. vel rōne contēptus si maioz adest. vel rōne scādali. tamen ceteris pari bus dico petiñ religiosi esse leuius petō secularis. primo ꝓpter intētio/nem quā hz erectam ad deū licz ad horam intercipiat ex qua de facili re uertitur. tū q: hz plura quc eum re/ducunt ad rectionē ipsi⁹ petii hec ex. S. Tho. xxij. q. clxxxvj.

¶ Que ꝓcipiunt religiosis vnmer/ 65
saliter. R. multa ꝓmo in cle. religio si de ꝓuile. sunt nouē. j. scripta. Pri mo ne in sermonibus ecclesiaz pre/latis detrahant. Intellige ad spāliā descendendo. Secuḋo ne retrahant aliquos ab ecclesiaz suam frequen/tia sez detrahendo eis z hmōi illici tis. Tertio ne ꝓnūcient indulgentiao indiscretas. s falsas vel ꝑm q̄ dico. Indulgētia. §. vlt mo. Quarto cum cōfectionibus testamentoz intcretūt ne retrahant testatores a rectōnibus debitis aut legatis matricibus eccle sijs faciendis Pe. de pal. in. iij. di. xx. dixit q̄ possunt ꝓcurare vt magis eis legatur q̄z alteri dūmodo nō faciant cum verbis illicitis aut alio maligno ꝺ ecclesias matrices. qz nulli aufert suū cum nullū ius iterum acquisiuit sent. Sed frater aluarus tz q̄ ꝑccant mortalr. z videt verius in religiosis Sec⁹ in alio casu ab isto. qz tūc hēret locum opi. Pet. Quinto ne legata vel debita aut mala ablata incerta si/bi vel suis ordinis ffrid⁹ vel ꝓuincio⁹ib⁹ in alteri⁹ ꝓiudiciū fieri vel errogari ꝓcurēt. Sexto ne absoluāt a culp⁹ reseruatis pape vel epis. Hec oīa i virtute sctē obed̄ sub interminatiōe maledictionis eterne inhibent. Sep/timo sub eadē ꝓhibitione ꝓhibetur eis ne ꝓsonas ecclīasticas ꝓtertz co rā iudicib⁹ delegaz a sede aplica suā ꝺ eos iusticiā ꝓsequētes vexare ldebite aut ad loca plura z ꝓterti multū remota ꝓcurc ꝓmūāt. Octauo ꝓ cipit ꝓlatis religiosis ad q̄s aliqd ꝓ uenit occasione ꝓmissionz q̄ nisi. j. mēsem plene satisfecerint ecclīasticis dānificaz de eo q̄ ad eos ꝓuenit p⁹ q̄z fuerint regsiti ipso iuf sint suspēsi z q̄libz debitā fecerint satisfactionē. Nono ne ministrēt extremā vnctiōez eucharistie sacm̄ solēnizent matri/monīū non absoluāt ercōicatos nec absoluāt a pena z a culpa de q̄ dicet ꝺ. ercōicatio. v. casu. xij. Decimo nul lus religiosus pōt vigore lteraz apo/stolicaz vel legatoz aliqui ꝓcurc ali quē sibi subditū rōne alicuoz loco rum nisi cora eo coraz q̄ de iure ꝓue nit cle. i. de rescrip. Undecimo null⁹ religiosus pōt eligi in ꝓlatuz alteri⁹ religionis vel habitus nisi solum in ep̄m cle. i. de elect. Duodecimo ꝓhi bentur alienare ꝓlati religiosi res ec clesie vt in cle. i. de reb. eccle. nō alie. vide. j. suspensio. i. §. xxij. Tertiode/cimo ꝓcipit eis ne ad iurandū vouē dum ꝛc. inducat aliqs vt sepulturaz eligat apud eos. de q̄. j. sepultura. §. xxxv. Quartodecimo ne decimas ec clesijs debitas vsurpēt cle. i. ꝺ decī. de quo. ꝺ. ercōicatio. vij. casu. xxxvij

Quintodecimo ꝓcipit mēdicantib⁹ ne aliquez ad ꝓfessionē reciꝑant an̄ cōpletū annū quātūdecimū. c. non so decio ne statū bigbinaz. fouēt cle. i. de relig. ꝺ. vide ercōicatio. vij. ca/su xl. Decimoseptimo q̄ bonis debi tis in ecclesijs coz offīō persoluant cle. i. de cele. mis. Decimooctauo qō nō dimittāt habitū sue religiōis nec vadāt ad studia vel ꝓtificā aut leges audiāt. c. vt ꝓiculosa ne cle. vel mōa. li. vj. vbi ercōicatio. vij. casu. vij. De cimonono q̄ nō dicāt aliq̄ vel retra hant audientes a solutiōe decimaz. z q̄ requisiti ꝺicent de eis ꝓsso z q̄ ꝓfessores nō omittant facere ꝓfiam ꝓfitētib⁹ cle. cupientes de penis vbi ercōicatō. vij. cā. xlvij. Elegesimo q̄ mendicātes nō capiāt loca de nouo c. cū ex eo. de excess. ꝓla. li. vj. z cle. cu ꝓtes de penis vbi loca. ꝓ totū. z ꝺ. ercōicatio. vj. casu. xlvij. Elegesimo ꝓmo q̄ nō celebrēt in castrio vel vil lis. nisi qnaten⁹ eis a iure ꝓcedit. c. ep̄os de ꝓuile. lib. vj. Elegesimosecū do q̄ seruēt interdictū qōcūq̄z qō vi derint seruare matricē ecclīam cle. i. de sen. exc. vbi interdictū. vij. §. vltꝫ z idē de cessatiōib⁹ a diuinis. d. cle. i. Quedā alia ꝓcipiunt monacis de q̄ bus vide. ꝺ. monachus. §. r.

Eligiosus

locus dicit⁹ ois domus monasteriū. templum. hospitale z quecūq̄z alia auctoritate pape vel epi ad ꝓios vsus edificata de relig. ꝛc. de sinodo cbis. z. c. ad hec. Se/cus si sine auctoritate epi vl pape sit edificata a ꝓncipio vel ex ꝓst facto de ꝓsec. di. nemo q̄ est ꝺ leges q̄ vo lunt q̄ vbicūq̄z lepelit aliqs locus ille sit religiosus q̄ nō est verū p ter. c. fi. de sepul. z ibi sequit Pau.

¶ Utr loca religiosa possint ad hūa
nos vsus transferri. R. q̄ nō. d. c. ad hec. xij. q. ij. nulli.

¶ Ꝺ er quos detent regi ꝓhata loca
R. q̄ ꝑ religiosos eiusdē mōasterij

vel alteri⁹ cuiusdē religiōis. ⁊ si nō vi
unit regl⁹ dēnt expelli ⁊ pōm alij di
strictioris vite aut saltē clerici secla
res. si als nō pñt remanere ordinati.
⁊ hoc pōt ep̄us sine papa ꝑm glo. ⁊
Jo. an. ⁊ Pa. in. c. inter quatuor. de
relig. do. Sallit in hospitali de quo vi
de. ꝫ. hospitale. §. ij.

Eliquie sctōz esse vene
ran̄das ñ pñt. l. nēo
la. ij. C. ō sa. san. ec. nec extra ca
psam oñdi debēt. nec ō nouo inuente
i publico venerari nisi ꝑius aucte ro
mani pōtificis fuerit approbate. ō re
li. ⁊ re. sā. c. ij. ꝓcipitur ꝓlatis ne per
mittāt varijs figmētis ⁊ fallis doctri
nēt̄is decipi boies q̄ vadūt ad eoꝝ
ecclias cā veneratōis pp̄ miracula q̄
ibi fiunt sicuti plerisq̄ locis cā que
st⁹ fieri ꝓsueunt i. d. c. ij. ⁊ dic̄ pa. i. d.
c. ij. q̄ et dr̄ vēdi q̄n. ꝓ q̄stu oñdūt
1 ¶ Qua auctoritate pñt corpa sctōz
⁊ eoꝝ ſliq̄e trāsferri. ℟. q̄ solū aucto
ritate pape vel epi aut icē sinodi ō cō
se. di. i c. corpa. vbi dicit Joānes ℔
wēz q̄ corp⁹ ē traditū ppetue sepul
ture. C. ō reli. ⁊ sūp. fu. l. vltia nisi ne
cessitas imineat. q: tē sufficit auctas
ꝓdis. pulci. l. i. C. ō ſlit. ⁊ sūp. fu. q:
q̄ñ ñ sūt trad te ppetue sepulture. tē
bū pñter trāsferri dñi alicui⁹ auctate ad
aliū locū religiosū. C. e. l si nec duz.
2 ¶ Quid si fortūe subtrahāt̄ur. ℟.
ꝑm Rodo. sacrilegiū est. xvij. q. iij.
quisquis etiā si ex deuotione hoc fa
ciat ꝑm eundem. ⁊ Hug.
3 ¶ Utz iit simonia reliquas vēdē. ℟.
ꝑm Ray. ⁊ Sof. q̄ lic. i. q. i. g sindet
4 ¶ Utz relige sctōz debeant portari
ad collū. ℟. q̄ ñ ar. d. ll. si nec dum.
⁊ l. vltime. ⁊. d. c. corpa lz posset po
ni sup aliq̄ ꝑ aliq̄ tpe ex magna cā.
ar. d. l. i. ꝫ ℔ tene q̄tus Tho. xxij. q.

Emissio pcti ꝑ auctori
tatē fit a solo
deo i. q. i. c. ita. ⁊. c. vt euidēter
ō pe. di i. verbū ꝑ offiū aut seu mini
sterii fit a ꝓlato ēt malo. xxij. q. v. re
mittit̄ ꝑ meritū vō solū a bono fit. i.
q. i. remissionē. de ꝓsec. di. iij. quo.
¶ Que regrunt i pcōre vt fiat ei re 1
missio pcti. ℟. Pe. aur. i. iij. di. xvij
q. i. q̄ nisi meritū xp̄i applicet actua
liter isti vel illi nulla culpa pcti deleꝫ
cū solū in vtute passiōis xp̄i deleat ⁊
tō cū sacr̄a sint imediatū applicatiuū
passiōis q̄ ad nos oz si culpa oz di
mitti q̄ ꝑ aliq̄ō sacr̄m vel de fco er
hibit⁹ vel i voto fiat ꝓpe adult⁹ q̄ꝫ
tumcūq̄ ꝓtrit⁹ nisi simul concurrat
oris ꝓfessio in facto vel ad mīn⁹ i vo
to nō ꝓsequit̄ remissionē pcti de re
missio. vide. ō. indulgentia.

Emittere idē ē q̄ō da
rent pz im. c.
veniens. el. i. de testib. q. i. q. iij.
c. ea que in glosis.

Enunciatio ē rei vel
ūritis ꝑ
pri⁹ facta scienter ltīna refuta
tio. vii. q. i. q̄ꝫ ꝓiculosum.
¶ Qñ renūciatio dr̄ illegitia. ℟. q̄ 1
est trib⁹. ꝑmo rōe ꝓsone renūciātis vt
puta q: est minor de iudi. c. si annū.
lib. vj. aut ali⁹ qui nō pōt renūciare.
¶ Secō rōe ꝓsone in cui⁹ manu fit 2
renūciatio est illegitia. c. cū dilecti. ⁊
c. admonet. ⁊. c. q̄ i dubijs ō renūc.
vbi nulli ecclīastico lz renūciare ali
cui būficio ecclīastico nisi in manu
sui ꝓlati ad q̄nē ptiet collatio. d. c. ad
monet. xviij. q. ij. abbas. q̄ō lita i bū
ficio acq̄sitio p. c. venies ō renū. ⁊ i
ꝑatu q̄ non pñt renūciari nisi i ma

nibus pape. c. nisi te renūc. Quo aūt
possit tractat⁹ hēri sup renūciatione
vide simonia. ⁊. §. xxij.
3 ¶ Utrū renūciatio alioz ūritā sit fir̄
da aduersario. ℟. q̄ sic vel notario
publico vel iudici noie aduersarij re
cipientis. l. ij. ff. rem pup. sal. fo.
4 ¶ Tertio rōe rei q̄ renūciari nō pōt
dr̄ renūciatio illegitia. Mā iuri nāli
⁊ agnationis ⁊ sanguīs nemo pōt re
nūciare vt. l. ius sanguis. ff. de re. iu.
e. l. ius agnatōi. ff. ō pac. Iuri vō po
sitiuo q̄ō ꝓcernit certā formā vl sole
nitatē ñ pōt q̄s renūciare vt puta q̄ō
testū cū tot testib⁹ vel stipłones fiāt
certo mō. l. nemo ꝑt ff. ō leg. i. fāc. c.
q: pp̄ ō elec. ⁊. c. cū ecclesia. q̄ō ibi no.
de test. Si vō ñ ꝓcernit certā formā
vel solēnitatē sed publicam vtilitatē
lilr nō pōt. l. ius publicū. ff. ō pac. ⁊
in. c. si diligēti. de fo. cōp. Si di ꝓcer
nit publicā ⁊ ꝑuatā ⁊ publica pōt
separi a ꝑuata sic ꝑt̄q̄ū ad ꝑuatā. l.
furto gētū. §. ſlz ⁊ si paciscat. ff. ō pa.
pna ius dat actiōez ꝑ q̄ alt⁹ mor̄bso
tū ꝑteo pñt pacisci vt ñ possint ager̄
facit ter. cū ibi no. i. c. cū remissent. de
iust. Si vō ñ pōt separi sic renūcia
ri ñ pōt. d. c. cū remissent. Si vō sit so
luz i fauorē ꝑuatū tūc ille i cui⁹ fauo
re est pōt dūmō nō sit ꝫ tonos mo
res vel nō iducat ad pcūm talis renū
ciatio q: ñ valeret vt. l. l. alia. §. elegā
ter. ff. so. ma. ⁊. l. ꝑuēre. ff. ō pac. ro.
Si aūt sit solū in odiū alteri⁹ tunc si
cessat rō illi⁹ odij ꝑt renūciari vt i. l.
fi. C. ad mace. alē non vt. l. nā. ⁊ si. ff.
ad mace. vide Pa. in. d. c. si diligēti
5 ¶ Quid si aliq̄d sit introductū i fauo
rez dbor. ℟. q̄ alter sine altero renū
ciare nō ꝑt vt dicit gl. in. c. ad aplicā
ō reg. fac. l. q̄ fauore. ff. ō legi. vñ di
q̄ i cōi iure potior ē pdicto ꝓhibenti
ar. ff. ō sui. vt. ꝫ. l. ꝓ fūdū. ff. cōi di.
l. sabin⁹. ff. ō lib. ca. l. ij. iij. ⁊ iiij. Si
tū aliq̄d ꝓcedit plurib⁹ sine vnione i
tanī lz in fauorē ꝓncipaliꝫ ꝓticularium
sic bū posset gl̄ibz renūciare iuri suo
⁊ sic log. c. ad apl. eoz ꝓdictum ⁊. c.
dilecti de so. pp̄. Sallit ℔ in puilegio
q: lz ꝓcernat fauorē tertij pōt impe
trato renūciare añq̄ sit. pñtatuz nisi
appeat q̄ ꝓcedēs statuz voluit ꝓcede
re ius illi tertio q: cōiter ñ acgrit ni
si in pñtatōe seu noticia. c. i. de ꝓcel.
pb. li. vj. ⁊ q̄ ibi no. Sc. Idē dico
q̄ nō pōt renūciare q̄ñ ꝑ petratoz lz
ipm aut q: stati acgrit ius illi tertio
vt. i. d. c. i. silr si fuit ꝓcessū motu ꝓpo 6
¶ Utrūz erēpt⁹ possit renūciare erē
ptioni. vide. ē. exēptue. §. v.
¶ Qualr fieda est renūciatio. ℟. q̄ō 7
ꝑmo voluntaric. vij. q. i. q̄ꝫ. ite scie
ter nō q̄ aliq̄ō ius ignorat dz ei
notificari vt i auc. quo oz opt. §. igit
ordinam⁹? q: ei q̄ō ignorat renūciari
n pōt. l. mr̄. ff. de inoffi. te. ⁊ hoc est ꝺ
notarios q̄ ponūt clāos renūciatiōis
q̄s ignorant q̄ ſbunt ⁊ ꝓpea tenēntur
eis te dāno q̄ō alr nō incurrissēt pu
ta q: renūciassent si scīssent. ⁊ certo
sine coactiōe q̄ me. cā. ad audiendū.
Quarto q̄ ad būficia ecclīastica dz fi
eri pure ⁊ absolute re offic. dele. c. ex
pte el. i ō simo. er isimuatiōe. Utī dāſ
vel remittēs vl renūciās aliq̄d ſpūa
le pacto vel ꝓditiōe tpali ūtercedēte
simoniacus est. l. q. iij. c. q̄ꝫ pro.
¶ Sz nūq̄d si renūciat absolute nīſi 8
mēte gerit vt sibi aliq̄ō tpale dcē. ℟.
q̄ simoniac⁹ ē de simo. c. tua. i fi. ꝛc
est q̄ sola pna absolc. c. vlt. ō simo:
¶ Utrūz q̄s possit renūciare iur̄ sup 9
būficio ecclīastico vl spūali aliq̄ tpa
li sibi dato. ℟. pa. l. c. cū ꝑdē. ō pac.
q̄ñ ēt si recipiat illō noie exp̄ssa q:

si renūciatō hz ius renūciat spūali tē
poali dato q̄ est simonia.d.c.ex pte
t qō ibi no. dicit tñ Inn.t Hostī.i
c.nō sine de arbi.q̄ vīz cōpositio au
ctoritate [supior] vt.p pactō bono t̄
aliqd tpale ei tē q̄ nō est certū de iur
sibi cōpetēti vt cedat lite vel renūciet
si qō ius hz.c.nulli de hōē.Sec⁹ si fi
at auctoritate partiū qz sic cēt simo
nia nulli qñ hzorū a iudice puta qz cō
promissuz é in eo vel ipse sic diffinit
vlz gl.i.d.c.cuz pdē.dicat ñ sufficeē
nisi interuenīat pape confirmatio tñ
cōiter docto.ibidē tenent cū opi.do.
Anto.q̄ nō requirat t ibi pa.sequit

10 ¶ Utr̄ qs possit dare pcuniā alteri
vt desistat a lite q̄ est de re spūali.Ꝛ.
pan.i.d.c.cū pridē.q̄ si sit certꝰ hēre
ius illo bñficio bñ pōt dari aduersa
rio sine simonia vt desistat vel ne lītē
moueat.Si vō nō sit certus hz dubi
tat tūc non pōt nec excusat auctori-
tas pape in bñficio qō āncrā hz ptā
tem clamū qz vē data pcunia p illa
ptāte spūali facit.d.c.ex pte i fili t q̄
no.i.q.iij.saluator.t.c.ex multis. In
aliis aūt bñficiis bñ excusaret aucto
ritas pape cū talis simonia sit de iur
positiuo fm gl i.d.c.cū pridez.Nō
no.qz pauci aduertūt hodie. Ꝑ oīz
tñ iudex p bono pacis ex officio suo
cōpuere ptes vt bēne ius in bñfi-
cio det aliqd nō bēnti ius fm formā
c.nisi de plen.fm Pan.in.c.sup eo
de tranlact.

11 ¶ Quid de illo q̄ expectans prime
vacaturaz pmā in aliq̄ eccliā renūci
at ppie tenui vt pcindat via alteri
expectāti.Ꝛ.q̄ p hoc non ipedit pmū
expectantē si hoc pōt pbari si vō pm
gui⁹ resignāti pferat eo ipso tecegit
fraus t carebit habita quā resigna-
uit t ambita de renūci.c.ii te. lib.vj.

¶ Utr̄ renūciatio iur̄ futuri valeat 12
Ꝛ.q̄ si ius futuꝝ appet sic vlz si aūt
nō appet adhuc nō vlz qz pacta ii re
ferunt ad ea q̄ appere nō pūt vt l.l.
in lege t alijs pcor.ibi positis in gl
ff.de pac. cp.t qō nō é renūciari nō
pōt.l.tres frēs.ff.de pact. Sz de hoc
vide bar.in.l.2 dnō.C.de pact. qz
paruz ad nos hic tñ aduerte qz ista
renūciando hereditati pūi t pmit-
tendo ampli⁹ nō pōtere nihilomin⁹
ius illud vel eī⁹ supplementū petere po
terit nisi expresse de ipsa dixerit vt.l.
si qñ.§.generaliter t ibi docto.C. de
inofficio.test.

¶ Quid faciet plat⁹ qui bñficiuz hz 13
p simoniā vel alio intrusus est.Ꝛ.q̄
teneē renūciare t si est ep̄s t é in arti
culo mortis nec potest adire papaz
nō tamen tēnet dimittere possessio-
nem quam de facto habet sine licen-
tia Pape. Sed abstineat a pceptio
ne fructuū ercepta stricta necessitate
vite t querat quam cito poterit resi-
gnare. t de hoc vide Ber. Innoc.
Hostī. de renūc. nisi cum pudem. t
Archi. vij.q.i. eum qui.

Epzesalia dicit̄ rerum aliarū gene-

ralis intētio auctoritate pūci
pis vel ciuitatis p recōpensatiōe dā
ni dati indulta dicit̄ ex.c.dōs.xxiij.
q.ij.t est qñ vnus de vno dñio non
valens psequi ius sō aliquem de alio
dñio retinet res oiuz qui sunt sub ta
li dñio p satisfactione.

¶ Utrū sint licite. Ꝛ.q̄ sic qñ ista in 1
terueniunt. Primū q̄ dñs vel ciui-
tas requirat vt emendet qō a iure i-
prole factū est. Secōm q̄ pstet de ne
gligētia iusticie ministrāte. Aduerte
hz fm Bar.i tracta. de repzesaliis qō
aliquādo superiorē hz ille qui debz

dare de iure.sed nā de fcō.vt puta qz
nō obtulit ei. Sicut imperator l. nūc
nō est necesse adire superiorē. Illiqñ hz
superiorē de fcō.sz nō de iure.vt puta.
quia tirānus est dñs t si fuit electus
et timore vel per vim.t hī cōiter p
dño sic valent que facit fm Inn. in
c.nihil de elec.t sic dz adiri. Si vero
non fuit electus. sed p vim occupat
dominium. Et habetur cōmuniter
pro Tiranno. Sic cuz non valeat q̄
facit non est necesse vt cuz adeat. ali
qñ hz superiorem de iure t de facto,
qz est verus dñs t ei obeditur sed tñ
nō expedit creditori eū adire puta qz
exp̄deret plusq̄ sit p̄ncipale, debitū
vel est pauper. tunc hz Bar. vbi. s.
pōt p̄cedere sicut si nō hēret superiorē
eī⁹ debitor ar.l.si seruos. ff. de pign.
act. t.l. mediterranee. C. de āno. t tri-
bu. t sic pz qñ p̄dicta duo nō regrā
tur. Tertiū q̄ iudex pprius vel sniaz
sup negligētia t iusticie defectu t cō
cedat auctoritatē repsaliaz. Limita
hoc vbi qñ null⁹ inuenit superior qui
ō ciuitate vel dño negligēte faciat iu
sticiā hz Bul. ep̄s p̄cordienses qz si in
ueniret superior nō valeret auctoritas
iudicis pprij.q̄ ad illos q̄ non sunt
sue iurisdictionis. ita intelligitur. c.
dōs. xxiij. q.ij. q̄ ciuitas plectēda est
p suū. s. iudicē p̄cor. Io. ō fāto. archi-
epiſcopus excellentissimus i.c. vnico de inturiis li.
vi. Quartum q̄ nō exceedant dānuz
Quintū q̄ nō extēdat ad clicos. vel
eccliasticas pſonas. Hec elicio ex ar
chi. in.d.c. vnico. Sextū fm directo-
riū tu. de pigno. q̄ nō fiat in pſo-
nis qz istud ē iniquū q̄ in pſona ali⁹
p alio grauet. t hz hz nulla p̄scutu
do valeret cū sit p̄ria legib⁹. C. ō ac.
t ob. l. ob eo alienū. t auc. ibidē imo
a. C. q̄ res pign. obli. pos. l. q filios.

t ñepōe. vt nulli indi. §. qz vo. t. C. ue
ut. p ma. l. vlt. t i auc. ibidē. sed oio
alīs istis nō p̄currētib⁹ qz ipsis rep-
saliis vtik quadruplū restituere eo-
salius vtik quadruplū restituere eo-
gitē t actōe p qua hoc facit cadit vt t
auc. ne pignorationes fiant que é p-
dicta autē. sed oio.

¶ Sed nunqd tenet ad restitutiōez 2
q aliqd p repsaliās illicitas exigit ab
alio q̄ a suo debitore. Ꝛ. Arch. i. d.
c. vnico q̄ incipit t ii pignorationes
q̄ sic nec aliter fieri poterit nisi re
stituat xxiij. q. vi. si res de vsu. cū tu.
de re. iur. nō remittitur lib. vi.

¶ Quid de illis q̄ repsaliās p̄cedūt 3
p ecclesiasticas pſonas aut eoz bōa.
vel p̄cessio vnius p ipsis vide excōi-
catio. vij. can. xxiij. t Interdictum
iij. quasi in fi.

¶ Utr̄ repsalia p̄cessa p puta florē 4
tinos dēant extēdi ad florētinos bñ
tes domicilii senis. Ꝛ. fm Pa. i. c.
qñ de offi. or. q̄ non qz odiosa facit
q̄ not. Bart. in. l. primciales. ff. de
verb. signi.

¶ Utr̄ statutuz possit fieri q̄ quilibet 5
possit capi p delicto alter⁹. Ꝛ. bart.
vbi. §. q̄ ñ terras vel villas sibi non
subditas nō pōt sed bñ p sibi subdi
tos vt. C. ō oī agro. def. l. i. t valz sta
tutū q̄ vnus possit capi p viro falle
te vt. l. lapis. C. in q. ea. pi. vel ypo. ta
bel. Et sil⁹ filius p pre. l. fi. C. de puī
bel. Et si⁹ filius p pre. t aduerte hic q̄ ter
ēt si nō sit hereo. t aduerte hic q̄ ter
re cum certis pactis submisse p̄tote
ctiōi dñoz nō dicūt sibi subdite sed
federate t ideō p eas nō valet tale sta
tutū. Nō no. p limitatione sexte cō-
ditionis in. §. i. dicte.

¶ Sed q̄rit̄ an tale statutū possit ex 6
ceri ex territoriū statuētis. Ꝛ. bar.
vbi. §. q̄ sic pōt agere p tales condi-
tiōe ex statuto. qz acito vbiq̄ sequit

reos q̄bus cōcessit vt.l.fi.C.de ꝓscriꝓ. lō.tēp. Nō limita nisi nīl ꝑiculū alibi añdz pi rūperet ar.l.ci tues.C.de incol. Silr nī filī esset natꝰ postdz rupit pfectꝰ tura intelligit de filio cessite tpe q̄ rupit.l.i delict.§. si exīneus.ff. de noxal.t.l.tici⁹.ff. de testa.mil. Et idē dic q̄ statuti dicit q̄ hoies vnīꝰ terre vnꝰ teneat ꝑ alio Nā ille q̄ de nouo est effectus illīꝰ terre nō tenet ꝑ debitio antiqs.l.ꝑ tidendū. C.de dēcu.t qō not. Bv. in l.icolā.ff.ad muni. Silr tale statutū itelligit de rebꝰ ꝯctis itra territoriuz nisi aliō addat vt.l.cū vn⁹.C.ic q.ff. de to.aucto.iudi.pos.

7 ¶ Quidā tal q̄ habuit recursuz ad iudicē debitoris t reportault iniquā sniaz. Ꝓ. bar. vbi. s. q̄ dz appellāt t odire iudicē appellatōis alr repsalue nō erūt licite vel si ꝓdibit appellare vel nō est inder appellatōis tūc pōt recurrere ad suum iudicem.

Esidere debent clerici in suis bñficiis t de hoc vide. s. clericus. vij.

Escriptum ꝓprie ē id q̄ ꝓnceps scribit ad iuris ꝓseruantiaz vt qñ cōmittit cām decidēdaz iter aliquos t differt a ꝓtilegio qđ est ꝑiuilegiū si ꝓuata ler. iuris. di. ꝓtilegia. Et etiā differt a bñficio qđ stricte lūpnum ē gratis ꝓcessa ꝑteritus a ꝓncipe t hec est q̄ latissime interꝑtāda est vt i. c. olim t qđ ibi no. de ver. sig. Latissime tñ rescriptū accipit ꝑ oīb⁹ iūris hec Ꝑau. in rubri. de rescript.

1 ¶ Rescriptū t ꝓcessus p ipm reserti ptū habitꝰ ꝑ ꝑratū ab ercōicato iup alio q̄ sup ercōicatiōis vel appellonis articulo ipso iure est nullū. c. i. de rescrip. lib. vi. fallit hoc in multis casibus qui not. per Bern. in. d. c. l.

¶ Rescriptū ꝓpetuat per solā citationem de rescrip. er tenore t. c. significauit i gl. 2

¶ Rescriptū ꝑ ꝑratū tacita veritate aut ſuggesta falsitate vl et q̄cuq̄ alio tacito vel exꝓsso qđ si facti nō fuisz vel false exꝓssum papa nō ita facilliter ꝓcessisset nō vlz co. ti. super hiis. 3

¶ Rescripta non extēdunt ad res vel ꝑsonas in eis nō cōꝓhēsas qñ ꝑsonalia sunt t stricte intelligēda. c. significauit co. ti. 4

¶ Rescriptū ū victa ꝓp defectū lre vel silitatis Sec⁹ si ect ibi falsuz latinū de fi. instru. c. ex pte in tert. t in glo. 5

¶ Rescriptū primū tollitur p ſcōz posteri⁹ faciens mētionē de ꝓmo. si ꝯ nō facit mentionē nō vlz scōm ꝫ primū ope exceptiōis vt in. c. ex lris t. c. ꝓstoralis. de offi. dele. ꝫ Bof. i sum. e. ti. nisi ipetrans ꝓmuz fuisset i mora ꝑtendi ꝑ ānū vt i. c. si át. e. ti. 6

¶ Rescriptū inseri dz i lris citatiōis ꝫ cūdē Bof. pp duo. Ꝓmo vt citat sciat iurisdictionē citātis alr nō teneꝫ cōparere. Scōo vt possit delitx rare. 7

¶ Rescriptū ꝑdit ꝑ negligētiaz ipe trāſ ano elapso q̄ vti ꝓtuit t noluit. Si ām ipetrek ꝫ ꝓmū. c. si aūt de rescrip. t. c. plerīq̄ alr sp vlz de iure canonico durante mādatore ām gl. i. d. c. si aūt q̄uis de iure ciuili duret ꝓ decēniuz C. de di. rescript. l. falso. 8

¶ Rescriptū dī falsuz ꝑtrātū sine mādato vt in. c. nō nulli eo. i gl. nisi ipetret ab his ꝑsonis a qb⁹ iure nō exigit mādatū vt i. d. c. nō nulli. ſfi. t c. ex pte i fi. co. ff. ꝫ. pen. l. fz hr ꝑsone 9

¶ Per rescriptū sedis aplice aut legatoz aliqs nō ꝑt ipetrari ꝑ iudice nisi ille q̄ ē in dignitate ꝑstitut⁹ vel canonic⁹ eccl̄ie cathedralis vel hz ꝑsonatū t talis nō ꝑt audire cām nisi i loco signifi⁹ vt ciuitatib⁹ vbi possit copia hēri ꝓtoz nec aliqs ꝑt ꝓueniri virtute talis rescripti. vltra vnā dietā a fine siue dioceſis de quibus oibus vide in. c. statutū de rescript. l. i. vj. t quod ibi no. 10

Es inter alios acta nō ꝓiudicat aliis nec ꝓdest. ff. qui po. in pig. hab. l. claudi⁹ in fi. t de re iudi. c. q̄uis fallit in q̄busdam casib⁹ vide in. d. c. q̄uis glo. t toc. q. parum ad nos.

1 ¶ Quilibet i tractū siue rei ꝑt petīi apponere dilmō nō legib⁹ ꝓbatū l. in traditiōib⁹. ff. de pact. te ꝓdi. c. rez in gl. Rez hēre vł q̄ fruit ꝓcio ei⁹. ff. de vsufru. l. q. q̄ ꝓcio. q̄ de tota re vendicāda dicta sunt eadē t de ꝑte intelligenda sunt. ff. de rei ven. l. que de tota. Res vna t eadē diuerso iure censeri nō dz de decī. c. cuz in tua. xij. q. iij. cognouimus.

Estitutio qđ ē t qs restituere teneꝫ

Sciendū q̄ restō est in ꝑstituz statū repositio. l. restituere. ff. de ver. sig. Ait dicit ter. i. l. plus ē. ff. de ver. sig. Restituere est nō solū ꝑtiaz rei ꝑbere sed et possessoē facere fructuū q̄z reddere. Sz q̄ ius diuinū t canonicum vtiq̄ aliq̄n verbo reddant ꝓ verbo restituere vt in. c. cū in. te vti. qđ est verbū latinū q̄z restituere vt. l. verbā reddēdi. ff. de verb. sig. t aliq̄n verto emendēt vt i. c. ij. de rap. aliq̄n ꝯ verbo satisfaciāt vt i. c. in lris. de rap. t satisfactū intelligit q̄ltercūq̄z voluntati satisfaciat. l. nī rē alienā. §. ideo ego hic restōnes accipio ꝑ qua q̄uis satisfactione facienda ꝓmo.

1 ¶ Quis tñr satisfacer. Ꝓ. q̄ glibz q hz te alīcō vel qđ ad aliū ſpectat seu teneꝫ ex ꝯctu vel q̄si ex maleficio vel q̄si vel ex q̄cunq̄z alia cā ar. c. si rector xliij. q. vj. t. l. iusticie. §. iuris ꝓcepta ff. de iusti. t iure. Nō vt melī⁹ intelligatur ꝑ casus infrascriptos ām ordinem alphabeti annotabo.

¶ Accipiēs aliqd vt nō accuset an teneat restituere vid. s. accusatio. §. vj

¶ Accipiēs aliqd i fraudē creditoz quo teneꝫ die vt hic. §. i ver. raptoꝛ. §. i. t in versi. vsurarius. § xvij. t. s. alienatio. c. xxvj.

¶ Accipiēs aliqd ab ecclīastico vt ab illis q̄ nō ꝑt donare quo teneat vide donatio. §. xxxviij. t. s. clericus. iij. §. iuj. t clericus xiij. §. ij. t. xj.

¶ Acquirens ex pcto aliqd puta ad ulterio sodomia t hmōi quo teneꝫ. vide. §. in' verbo mulier.

¶ Administrator bonoz alioz quo teneat vide. s. administratio. §. i. t. ij.

¶ Adulator obtinēs bñficiuz an teneatur restituere vide adulatio. §. ij.

¶ Adultera ꝓcipiēs filiū ex adultrio quo teneat vide adulterii. §. iij.

¶ Adultere filiꝰ quo teneꝫ restituere vide adulterii. §. v. t. vj.

¶ Aduocat⁹ qñ teneꝫ restituere vid aduocatus. §. xij. t. xiij.

¶ Alchymista quo tñr vide alchīa.

¶ Alienationē rei recipiēs ab eo q nō ꝑt alienare vide alienatio. §. xiij. t. §. xx. t donatio ꝓmo. §. xxxviij.

¶ Alimēta denegās ei cui teneꝫ ex bitere an teneat. Ꝓ. q̄ sic t q̄ teneat vide alimenta.

¶ Ambasiatores quo tenentur vi t de absens.

¶ Aiam ledēs rōnabilez vtz teneat ad restōnez. Ꝓ. q̄ sic. ꝑ cui⁹ iteligētia ē sciēs. fisco. l. iiij. di. xv. q. ij. q̄ ē duplex bonū aie. Unāle t accidētale.

In tonis igit nalib⁹ aie cū sint i corruptibilia sicut ⁊ ipsa aia nō pōt eaz ledere directe ⁊ talia sunt bōa illa sīn qb⁹ nō ꝓtingit aiaz cē. vt ē itellect⁹ liber arbitriū volūtas ⁊ hmōi. Indt recte tñ pōt qs in talib⁹ bōis alium ledere ꝑ3 Bo.i. ti. di.xxv.ar.i q.iij. i.ptis.s. vlu talui priuādo siē si quis poculū daret vel aliud faceret q̄ amē tez aliquē redderet vti talis aliquez talr ledēs qm dignā lesō recōpēsātō nez facere n̄ pōt maxie si ipetuā amēti reducit. Jō arbitrio bōi viri satisfacere tenēt ar.c. exteriores. vi. q.i. vñ.p regula tradit cōit a doc. vt not. Ric. in.iij. di.xxv.ar.v.q.iij.q qñ restō nō pōt fieri ꝑ3 dānz datū tūc arbitrio bōi viri relinq̄t. ītē dat alia regulā sup̄dict⁹ Ricar. vbi. s. q qñ res male ablata n̄ pōt restitui restō dz fieri in equiualenti si possibile est ex ne lit. pē. ali. ino. c. eccle. s. Barte el.ij. ꝑ3 Sco. vbi. s. Iz qs digne nō possit satisfacē. prio ō dāno sibi illato nihilomin⁹ ex hoc n̄ libāt qn n̄ teneāt satisfacere saltē q̄tū pōt. Ēt in cān ꝓdicto ton⁹ vir iudicabit. vt petat remiā p se vel si nō pōt p iterpolitā psonaz deiñ vt satisfaciat ꝑ3 posse dāna q̄ lesō ⁊ alijs suis eueniūt ex tali lesione. vt. j. dicēt ō vulnerāte ⁊ occidēte i vbo boicidiū. Jn bōis aūt accēntalib⁹ aie cuiusmōi sūt bōa grē moz. ⁊ vtutū acquisita q̄ acgrēda pōt qs ꝑm Sco. vbi. s. idirecte aliquē ledere. ⁊ dispositiue. s. iducendo ad act⁹ vicios len pctī qb⁹ talia corrūpunt⁹ puta ꝓtamin ādo suo malo exēplo suadēdo blādiendo rogādo pcipiēdo vt talia faciāt hmōi ⁊ talis multotamgis tñr ad restōnez qua dāmificātes i bōis tpalib⁹. vi. q.i. sunt ꝑmi ppea tenēt doctrina auxilio ꝓsil. oratiōe. ⁊ hmōi q̄tuz pōt ⁊ i le ē p seipsuz. ⁊ p alios dūmō pcūm occultū n̄ pādat talē lesuz ad tonū reducere. Directe aūt i talib⁹ accūalib⁹ nemo pōt aliuz ledere qm talia n̄ corrūpūt nisi p pccatū ꝓcm cē nō pōt nisi sit volūtarium. xv. q.i. nō est.

¶ Appellās iniuste qō tenēt vide Appellatio. §. xv.

¶ Arbiter vel arbitor qō tenēt vi de arbiter. §. i. ⁊. vi.

¶ Archidiacon⁹ qō tñr si aliqd pe riit de reb⁹ eccle. vide Archidiacon⁹

¶ Arras recipiens qō teneāt restituere. vide Arra.

¶ Artifices facientes ea q̄ ꝓmi dāmificant. vide Aro. §. ij.

¶ Assessor qō tenēt vide Judex. §. ix. ⁊. §. xiij.

¶ Bānieno iniuste aliquē qō tenetur. vide Bānitum. §. i.

¶ Bell ātel qō tñr. vbi. tellū i ꝑn. ⁊ §. v. vj. vij. viij. ix, x. vsq; xl vi. ⁊. xxij

¶ Būficia ecclīastica pla hñs qñ tenēt restituere. vbi bñficiū. §. xxxiiij.

¶ Bñficiū vacātis fruct⁹ vsurpātes qō tenenē. ibidē. §. xl.

¶ Bñficiū iniuste possidēs qō tenetur ibidem. §. xliij.

¶ Bñficiat⁹ nō dispēsando fructus qō tenēt. vide clericus. iij. §. i. ⁊ qñ male dispēsat vide ibidē. §. iiij.

¶ Bñficiat⁹ nō residēs qñ tenēt restituere. vide cleric⁹. vij. §. iij.

¶ Bñficium recipiēs no intendēs ꝓmoueri qō tenetur; vide clericus vij. §. v. ⁊. vj.

¶ Bñficiatus existens in mortali qō tenēt restituere fructus. vide clericus. viij §. v.

¶ Bñficiatus inducēt ad relinquē dū sibi erat qs relictum⁹ ecclie qō tenēt. vide cleric⁹. xiij. §. vij.

¶ Bñficiat⁹ nō dicēs horas qō tñr restituere fruct⁹. vide Hora. §. xj.

2 ¶ Bñz ꝓferēs bñficiuz idigno tenea tur ad aliqd. ꝑ3 Lar. i cle. i. ō cta. ⁊ q. ꝙ vltra pcm̄ mortale ꝙ cōmisit tñr ad restōnem tot⁹ itereē ecclie q̄ lesit ꝑm Pe. de ancha. ad istar magistratuo q num⁹ ꝺ onec tutelā pupi li cōmisit. ff. de magi. ꝓuc. p totum.

¶ Bonefidei possessor. vbi possessor

¶ Canonica portio cui est restituenda. vide eo. ti.

¶ Carcerās aliquē qō tenēt. vide Carcer. §. ij. iij. ⁊. v.

¶ Causaz dans dāno ꝓmi qō tenēt habeo Causa. §. vi.

¶ Cessationē a diuinis iducēs qō tenēt vide cessatio. §. i. ⁊. ij.

¶ Cleric⁹ nō exīs ꝓsonal⁹ horas canonicis ⁊ recipiēs distributiōes qō tenēt. Vide cleric⁹. vij. §. viij.

¶ Cleric⁹ negociādo qō tenēt vide Cleric⁹. ix. §. vj.

¶ Comedēs de alieno qō tenēt vi de Furtū. §. xxv. ⁊ hꝫ i. v. raptor. §. i.

¶ Comodās ⁊ reuocās aīl tp̄s comodatū qō tenēt vide comodatus §. quarto.

¶ Comodatari⁹ vtēs re comodata ad aliū vsum qō tenēt ibidē. §. vi.

¶ Comodans rem vituosam qō tenetur ibidē. §. vij.

¶ Comodatarius si res comodata periit qñ tenēt ibidem. §. x. vel si ex tra riorat ibidem. §. xij.

¶ Concussionem faciens qō tenēt Vide Concussio. §. ij.

¶ Confessor absoluens quē nō pōt quomodo teneatur vide confessio. v. §. xiiij.

¶ Consentiēdo qō quis tenēt vbi ꝓsentire. §. ij. ⁊ Furtū. §. xix.

¶ Conseruatorē faciēs iuromittēt i hoc q̄ ꝺz qō tenēt vbi ꝓfuator. §. i.

¶ Consulens dānuz alter⁹ qō tenetur. Vide consiliū. §. i.

¶ Consiliarij locoz qui faciūt stata iniq̄ qō tenēt. vide Lex. §. xxij

¶ Cōtractū illicitū faciēs qō tenēt ꝑ. q si ꝙt⁹ cē null⁹ vel vsurari⁹ tenēt ēt fruct⁹ restituere nisi bona fide ex cuser eū. vt. j. Possessor. Scīo ꝙt⁹ tenuit de iure ꝫ possū rescindi. puta qz min⁹ iusto ꝓcio emptū hmōi tūc si nec vol⁹ nec fra⁹ iteruenit nō tenēt fruct⁹ restituere ꝫ supplere iustū ꝓcūi hoc elicit ex. l. ij. C. ō rescī. vē. ⁊ gl. in. c. cū dilecti de emp. ⁊ vē. i. c. p mas de dona. ⁊. c. illo vos de pig. Et Li. C. de dulr. pign. qō no. q: sepe in ꝓctica venit.

¶ Contumeliator qō tenēt. Vide Contumelia.

¶ Cooperans in dāno ꝓmi qō tenēt vide Furtū. §. xiij.

¶ Culpabilit er qua culpa teneat⁹ vi de Culpa. §. vj.

¶ Custos qñ tenēt restituere vbi cu stos in ꝓmi.

¶ Dānator restitutor bona ꝙrtes qō tenēnt vide. s. dānatus. §. ij.

¶ Decimam fraudans qō tenetur vide Decima. §. xiij.

¶ Defendens se qō teneat. Vide Defensio. §. v.

¶ Delegat⁹ aliquid acipiens qō tenetur, vide iudex. §. viij.

¶ Denarios falsans radens vel falsos erpendēs qō tenetur vide Falsarius. §. xiij. cum seq.

¶ Depositari⁹ qō teneat. vide depositū. §. xij. xiij. xiiij. vj. vij. viij. xij. ⁊. xv.

¶ Derisor vic q̄ ñr sīē ꝓuēliator

¶ Detractor qō tenēt vide Detractio. §. iij. ⁊. iiij.

¶ Dño q non ꝫ suū titulum. aut

cuius officiales delinquunt quo teneatur. vide Domin⁹ in ꝓncl. ¶. §. iij.

¶ Donationem recipiens ab eo qui non pōt donare quo teneat vide donatio. §. xxxvij.

¶ Dotem qui tenet qs restituere vi de Dos. §. xviij.

¶ Emens vel vēdens intuito ꝓcio vel rē vitiosā quo teneat. vide Emptio. §. vij. viij. ¶. xvij.

1 ¶ Utr scienter emēs rē raptā vel furatā teneat. ℟. q tenet ad qnqz siue sit ꝓmus vel scōs vel qcūqz alius vsqz in infinitū q emit qm idē iuris ē ac. si ꝓm⁹ eēt. ff. de pecu. her. l. fz si lege. §. si ät. Dolo tenet restituere rē raptā. nec excusat fz sit statutū determinās q qui emit publice i mercato vel hmōi sit emēs fz directo tu. de fur. nec sine mortali ꝑccato pōt eam tenere qm scit cuius dñm fz Host. ar. c. vulterane. xij. q. iij. ¶. l. ii. ff. de fur. Scōo tenet si rem nō bz sine q: vēdidit vel aliter quocūqz alienauit sine q: amisit aut ꝑdit qlitercūqz ēt violēter sine quocūqz casu ab vsu cecidit ꝓciū restituere fz optimū statū rei. l. fz q valuit pl⁹ p⁹ qđ fuit ab ipso empta. c. grauis ō re. spo. ¶. l. t re furtiua. ff. ō fur. ¶. l. si natus. §. si gnālr. ff. ō reivē. ro q: ē fur tū comisit rē alienā iusto dño ꝓctā do. l. i. §. ult. de fur. ¶ fur ip⁹ ē in mora. l. si ꝓcio fure. ff. de condi. fur. Excipit casus qū rē dño loco ¶ tpe obtulit ⁊ ipe eā recipe recusauit. tūc. n. purgauit moꝝ. d. l. i re furtiua. Et ió si ꝑiret vel deteriorarēt sine culpa sua nō teneret. Tertio nō poterit petere ꝓtiū a dño rei. l. in ciuile. C. ō fur. et si statutū esset q posset petere. q: tale statutū est ꝓ bonos mores nec ēt a vēdītore i foro contētioso nūi exhīte cauerit. l. si mācipiū. C. de rei vē. Sed in ꝓcia q: bñ posset a vēditore ꝓcīū recidere ¶ rē eidē restituere q: ꝑt ꝓpriius sibi ꝓiulere qđ alteri fz alex. de ale. in. iiij. Quarto tenent restituere fructꝰ ꝓceptos ¶ q ꝓcipi potuerūt in termedio tpe. d. c. grauis exceptis exhīte. de quib⁹ dic. vt. ō. Expēse. §. iij. Ultimo ꝑdit expēsas voluptuarias ꝛc q dic. vt. ō expēse. §. eodem.

¶ Quid si talis ignorabat fore ꝓhibitū a iure talia emere. ℟. fm cōiter 2 doc. q nihilomin⁹ tenere sicut ille de q in ꝓcedēti §. dictū est q: hec ꝓhibitio a iure nāli traxit originē cui⁹ ignorantia nō excusat.

¶ Utr ignorātia facti crassa vel sup 3 pina excuset talia emētem vt puta ep̄s ercō ēcabat tales raptores vel q: emit a stipēdiario calicē vel missale aut q: cōiter tenebāt rapta fuisse vel telluz fuistū. vñ habita sunt. ℟. Io. q nō q: debuit cogitare ¶ tō iūr tenet sicut ille de quo in añ ꝓcedēti. q. dictuz ē ar. l. late culpe. ff. de. ꝺ. si. ¶. c. aplice de cle. exco. mi. c. q i būantis. xij. q. iij. c. si cupis. xvi. q. i. Silr tz idē Host. de illis q dubitabāt nec tñ ꝓ posse q fierūt q pariformiter tenentur.

¶ Utr emēs rē raptā vel furto ha 4 bitā bona fide. l. nō credrus raptam silr teneat. ℟. q nō fz hec bona fides v. libi ꝓfert. Primū q: bōa fide durāte nūqz tenet eā restituere ēt si periit. l. ii. C. de furt. Scōz q: fructꝰ cōsumptos bona fide durāte nūqz tenetur restituere. l. bone fidei. ff. de acq. re. do. ¶. l. fructꝰ ¶. l. fi ex diverso §. ff. de rei vē. sed solū tenet restituere fructꝰ extātes vel ingīn fact⁹ ē locupletior. ō q dic vt. ō. fructꝰ. §. i. ¶. ij. Tertiū q: si ncaz res alienauit vēdē dovl alio mō durāte bōa fide n tenet reddere ꝓcīū nec aliō nisi solū lucr̄ si extāt aliqđ ex q facti⁹ ē locupletior. l. nā ¶ hoc nā. ff. de ꝓdi. ide. Quartuz q: pōt expēsas qs fecit i bōa fide circa rē ꝓseruādā vel meliorādā retinē vt. ō. Expēse. §. ii. Quintū q: si iudice sniante restituerit eā hēbit actōez ēt in foro ꝓtētioso ꝓ vēditorē. dic. c. vulnerāte nō aūt si ad sacerdoē i qui restitueret. l. si rē. ff. de euic. Sēd ꝓbleñ. ē et⁹ vt faciat se citari i iudicio a dño rei si citat⁹ ānunciet vēditori vt ips defendat ¶ seruet. In ꝓcia. ät q: ltercūqz restituerit eā dño vēditori tenet et ad ꝓcīū. c. fi. de emp. ¶ vēdi.

5 ¶ Utr emētes ꝓdicta furata nō. vt ea retineāt fz vt restituāt dño q: al ipa hīe nō posset aut nō ꝓ tā parvo ꝓcio possint ꝓcīū q emerāt a ñ dño repetere. ℟. fz Host. ¶ Bonal. qs sic q: vtilr gesserūt negociū cui⁹ res erāt ¶ ēt expēsas moderatas nisi de re empta pōssent vtilitatē q: tūc tenēt ꝓpēsare fructꝰ rei cū expēsis ¶ ꝓcio ar. l. fz an vltra. §. ij. ff. de neg. ge. ¶. c. cū dilecti. §. fi. de accu. ¶ si pirēt sine sua culpa aūt eas amitteret ñ tenerentur. Aduerte tñ q ꝓ in foro ꝓtentioso ñ credēt talib⁹ ēptoīb⁹ nisi publice ꝓtestati fuisseīt q ea int̄ctione emerūt. ar. l. nēmi⁹. ff. de neg. ge. ¶. l. ij. C. de fur. ¶ in. c. vnico vt ecclesiastica bñfi. fz sec⁹ scit in ꝓcia.

6 ¶ Quid faciet il fe q emit rē quā scit fuisse raptā nec inuenit dim ei⁹. ℟. te ingsitionez tūc tenēt ꝺiligē vel ꝺaz rē dare paupib⁹ cū fructib⁹ ipsi⁹ si emit mala fide. Si aūt emit bona fide reddat eā rem vēditori re stituat rē per ꝓcīū paupib⁹ cū fructib⁹ nō ꝓsumptis bona fide ¶ publice fz ꝓsi. Ray. vt oīs suspicio vitet. ¶ sic erit liberat⁹ ar. c. q: uno ¶. ij. q. ij.

¶ De emēte rē eccle sine solēnitate 7 quo teneat vide alienatio. §. xiij.

¶ Utr emēs de ꝓcīa alteri⁹ aliqd 8 noie suo teneat. ℟. q nō q: res ēpta ē sna sec⁹ si emisset noie illi⁹ cui⁹ erat ꝓcunia. q: tūc res ēpta ē illi⁹ cuius erat ꝓcunia. q: si patru⁹. C. cō. vir. iudi. ¶. l. si ex ea. C. de rei vē. ¶. l. ad probationem. C. de ꝓba. falli hoc in re ēpta de pecu. eccle. vt. ō. Immunitas. §. xxxi. Item de ꝓcunia militis l. si vt ꝓponis. C. de rei vē. Item de ꝓcunia pupilli. l. iii. C arbi. tu. Item de ꝓcūia data ꝓlugi qñ res emit a matruo. l. vxor. ff. de ꝺo. iter vi. ¶ vx. nā in istis casib⁹ emptū ēt noie suo efficit illi⁹ cuius erat pecunia. Jn ꝓscīa tñ teneret ad satisfactionem si res ēpta nō eēt ꝓdict⁹ tm vtilis sicut ꝓcūi

¶ Utr emēs a furtolo ꝓdigo vl mi 9 nore ¶ hmōi ꝗbus vel per ius vel iudicē est interdicta ptās vendēdi teneat eā restituere. ℟. q sic q: male n dei possessor est ꝺ interdicta leguleni. emit. l. quēadmōdū. C. ō ag. ¶ cc. co.

¶ Executor vltie voluitaq; quo teneat vide executor p totū.

¶ Expēse qn sint restitūde vtō. ō. expense. §. i. ¶ iii. ¶. ō. expositꝰ. §. ii.

¶ Faltarius quo teneat vide Falsarius. § iii. iiii. vii. viii. ix. ¶. xi.

¶ Famul⁹ alicui⁹ dñi accipies ꝓcunia ꝺ dño mutuo iscio dñi ō ea lucrum faciēs tenet lucr̄ restituere tomino si talr paup erat q: pecūia mutuo accepta erat ad piculu dñi. ꝓut Sco. in qdam trac als non.

¶ Famulo ifirmanti an teneat dar salariū. vide Familia. §. ii.

¶ Fideiussor suo qn qs teneat vide Fideiussor. §. xv. ¶. xvi.

¶ Fraudē faciēs legi qūo teneť habeo. §. fraus.

¶ Fugere faciēs detentū in carcere p debito an teneat ad restōnez. R. Fz do. Jo. de platea. in. l. quotteno. C. ō eracterib. q sic qō vtruz credo z il lis q se liberare possent soluēdo debitū nō de illis q ita sūt paupes q nullo mō pnt soluere nec hnt parētes q p ipsis soluē vellēt qui tales iniuste detinentur z ꝫ caritatē si pati sūt ecclesie tonus. C. q lx. ce. pos. l. i. z not. gl. in. c. odoardus. de solu. qui bonis cedit nō dz pati cruciatū. nec carceres nec vituperiū p debito fcō ercīu vel qsi. l. fi. C. q bo. ce. pos. z iō ꝓbant ꝓsuetudines in ꝑtibus qs Aug. quādaz appellat frustratoriaz z inhumanā z irrōnabilē sceutiam xiij. q. vj. si res. z iō ꝗtumcūq; longa z statuto firmata sit nō vlz.

¶ Vtrū faciēs fugere vel occultans offāles tpe sindicat' teneat ad restōnem. R. fm bal. in. l. iij. C. ō assei. q sic. z in quadruplū qō credo rez in ꝓcia post ꝺdemnatione. sed aū soluz tenet ad dānuz qō restituere debant ipsi officiales si sindicati fuissent.

¶ Fugere faciēs incarceratū p delicto an teneat. vide fugere. §. i.

¶ Fur qūo teneť vide furtuz. §. x. z §. xiij. cum seq. vbi innentes qūo iuf sione ꝓsilio ꝓsensū z cetera participatione in furto quis teneť.

¶ Edificans in solo alieno. vel ō alieno vel in dānū primi qūo teneat vide edificans per totū.

¶ Heres qñ teneť ex delicto defuncti. vide heres. §. iiij.

¶ Heres qūo teneť soluere legata i testō inn' solēnt facta ibidem. §. v.

¶ Heres qūo teneť ex ꝺcto vel qñ defuncti. §. vj. ibidem.

¶ Heres qñ sunt plures qūo tenētur ad debita legata ibidem. §. viij.

¶ Homicida qūo teneť ad restōnē R. fm Sco. i. iij. di. xv. q teneť totā vitā suā expendere ꝓtra infideles vl hereticos in satisfactione occisi vel i orationibus ieiunijs z hmōi quod si nō pōt vel nō vult hoc facere tenetur saltē ad aliquā restōnez arbitrio boni viri z vltra eam teneť placare lesos qtum pōt z si occisus aliquos sustentabat tenetur illis ad tantaz satisfactionē qtam vtilitatē siue lucz occisus dedisset z extimabit fm tpo quo verisīlr victurus z operaturus sicut extimat. l. hereditatū cōputatonem. ff. ad. l. fal. z. l. cū hi. §. modus quoq; ff. de trās ac. Considerabit ergo ars quā faciebat qualitas ꝑsone z etas z lucrū qō acquirebat. z hmōi vt fiat digna restō. qō limito verum nisi quis aliquē occidisset qui euz aggressus est. z occidisset cā sue defensionis. Iz aliqliter modū excedisset. qz talis nō sic stricte teneret qz difficilimi est iustū tēperare dolorē. Item nisi qs ordie iusticie iterfeciisse. Idē dic de vulnerante aliquē irremediabiliter. puta abscindēdo membruz vel mutilando q teneť nō solū ad placationez lesi z expensas in medicos. Iz etiā ad oē lucrum qō potuisset acgrere. Si aūt vulnerauit remediabiliter ñ teneť vltra ꝓdicta de placatione z expensis nisi ad lucrū qō pdidit tpe infirmitatis. si fuisset lucraturus. Bis ꝓcordat Ric. z Rand. in. iij. ea. di.

¶ Horas canonicas clerie' n dicēs quo teneť vide hora. §. ix. z. xj.

¶ Hospitalarij qñ teneńť restituere vide hospitale. §. iij.

¶ Ieiuntū frangēs an teneat ad restitutionē. vide ieiunium. §. xx.

Immunitatem

Immunitatē frangens ecclesie qūo teneť vide imunitas. §. xx. xxx. xxxi. xxxij. xxxv. xxxvj.

Impediens aliquem a consecutiōe alicuius beneficij. vtruz teneatur ad restōnem. puta volebā emere possessionem z tu impediuisti. vel aliquis volebat legare mihi aut donare z tu obliuisti. z hmōi. R. fm Ricar. in iiij. di. xv. q aut talū ꝓdiuit animo dānificandi primuz. z sic tenetur arbitrio boni viri dānificato nō in ñ qtum erat illud dānificatio qō nōdum habuerat. maxime qñ alīs ne hēret potuit impedire. Facit ad hoc instiū. de rer. diui. §. illud quesitum. vbi hť q si quis testā vulneraverit. z fugiens alī eam accepit q sit accipiētis nō ibi ponitur qz multa accidere potuissent ne vulnerato eam haberet. Dicit tñ Tho. Fa Fe. q. lxij. q si tam erat determinatū q talis teneatur ad equivalens de quo habeo. ff. legatū. i. §. xxxiij. aut fecit animo consulendi ꝓprie vtilitati. z sic nō tenetur si hoc ꝓcurauit per viam licitā z modo licito arg. ad hoc in. l. ij. ff. de no. ope. nūc. z in. l. si in meo. ff. de aqua plu. ar. vnde otcit ter. in. l. nemo. ff. de reg. iu. nemo dānum facit nisi qui id facit qō facere ius nō dz fallit hoc in casu de quo. ff. eleticno. xij. §. viij.

¶ Vtrum impediens rusticum iniuste ne operas suas exequatur aut piscatores vel aucupes captione piscium vel auium tenetur ad restōnem. R. q sic ratio qz qñ res est ad aliquid debitata nīlter qui ipsam iniuste impedit tenetur fm q noi. in. l. i. ff. de lit. iur. z in. l. si idem. ff. de iurisdi. om. iudi. z per Bar. in. l. inter stipulantē. §. sacram. ff. de ver. obli. Et iō qz rusticus z venator auferur su' ꝓpr' vsus q erat sui ꝓprij iuris z fructus in eoz vsu casualr z qsi ticialiter ꝓtius iō tenet ad restōnem dāmni arbitrio boni viri q bon' vir attēdet si verisīlr talē vtilitatē habuisset z sic restitui faciet. Si vo veriſīlr nō fuisset secuta sic nihil faciet restituere quoū plz Bar. in. d. §. sacrā. Et de hoc vide. j. vsura. i. §. lxxvij. in fi.

¶ Sed qd de fodientib' sentia agri. R. fm Rod. q nō tenenť ad oē qō poterat ꝓuenire sed ad tm solū qtū fruct' agri i dubio illo vēdi potuisset

Incendiari' qūo teneat vide incendiarius. §. ii.

Incendū facientib' rapiēs res qūo teneť vel destruens domū vide ibidē §. iii. z iiij.

Infideles spolians qūo teneat vide infidelitas. §. vii.

Iniurator qūo tñr vīō iniuria. §. vj

Inquisitor qñ teneť restituere. vide inquisitor. §. v.

Insignia aliena assumētes qūo teneant ꝑ restōnem R. q sic z illi z eius signa acceperūt si aliqō dānuz ē passus z pplo decepto z de hoc vide. ē. insignia p totū

Inuēta qūo sint restituēda z qñ vide ē. inuēta per totū z sur tū §. xxix.

Iudex qūo teneť restituer lucrasi ex offo publico vīō iudex. §. xl ij. xvj.

Judicans fm allata qūo teneť vide iudicare. §. vii.

Judex petes salariū vel aliō qūo tenetur vide inder. §. viij. cum seq.

Judex si ex negligentia dānificauit. qūo teneť ibidē. §. xxi. z. xxiij.

Judex ex malicia dās iniustā sniam vel grauans ptes in nō dando sniaz z hmōi vide ibidem.

¶ Vtr iudices q deputanť a pplis vt iudicent in aliqb' causis qz credū

L

ture boni viri ḷz sint iudices ignari teneant ad restōnez si ex ignorantia decidit iniustā sniaz. R. q̄ sic si fuerūt i culpa ad ingreū. ꝓtos aut alio mō Si vo de ꝓsilio ꝓtoꝝ ipsiz decidit ⁊ bōa fide ñ tenēt eo q̄ tales nō ꝓsitent se ꝓtos nec locant se ꝓ iudicib⁹

¶ Utꝝ iudex qui pp metū iniuste iudicauit teneat ad restōez. R. q̄ si metus fuit q̄ potuit cadere i ꝓstantē virū ⁊ cū accepit offm nō credebat verisīle ad istud venire ḷz mortalr precauerit tn non tenēt ad restōnez. Si vero nō est metus qui potuit cadere in constantē virum vel cū accepit offm dubitabat de eo vel verisīlr poterat credere tunc fm Bal. in l. fi. C. de pe. iudi. qui ma. iudi tenēt ad oē dānum. ij. q. i. in pmis.

¶ Quid de iudicib⁹ vel officialibus qui occidūt malefactores sine sacrorum ꝓceptione. R. q̄ si petebant ea mortalr precauerūt ⁊ aie ipsoꝝ erūt ꝓ ipsis cle. i. de pe. ⁊ remiss.

¶ Ledens primū in pson aut i bonis nō a ꝓpōsito sed ex aliqua culpa quōr q̄n teneat siue ꝓ se leserit aut ꝓ suos vel sua aialia e scienter. fm doc. in c. fi. de iniur. q̄ triplex est actio vna q̄ dr legis aeqlis ⁊ hac actiōe directa tenēt q̄cūq; liter hō dānuz dedit sua culpa puta apiendo cisternā i via publica vel piciendo lapides vbi ḥbies transeūt ⁊ hmōi. Indirecta aut vel vtili tenēt q̄n aliq̄d aial suū vel ꝑ sua culpa aut negligētia dānuz dedit puta si equ⁹ te instigāte recalcitraut ⁊ aliq̄d lesit vel aial q̄d erat feruz. vt sunt lupi leones canes mordaces ⁊ hmōi q̄ coīter nocere tenēt tenebas in publico nō taliter ligata q̄ n̄ possent nocere vel q: tenebas in domo. aliq̄d missuo a te lesus fuit ⁊ talis tenēt ad oē dānuz q̄d ex culpa sua dedit ꝓmo si pōt recōpēsari si n̄ pōt satisfaciat arbitrio bōi viri. Sed a dr actōe ō pauperie ⁊ hac actiōe tenēt q̄ qñ sine sua culpa aial suū alicui dānuz dedit puta bos n̄ cornupetit nec equ⁹ recalcitrat fm ꝓsuetudinē tū ꝑ ter ꝓsuetudinē ⁊ sine culpa sua calcitrando lesit aliquē ⁊ tūc nō tenēt ad aliud nisi solū ad dānuz aial pdictū vel si ill⁹ vult dare satisfaciat leso. Tertia actio dr noxalis ⁊ hac actōe tenēt q̄ qñ el⁹ suus sine culpa dānuz dedit ⁊ iste silr tenēt vt dictū est d actione de pauperie ⁊ de his oīb⁹ vide gl. ⁊ doc. in. l. i. ff. si q̄. pau. fe. di. ⁊ isti. eo.

¶ Utꝝ ꝓhibēs aliq̄d de domo sua i via publica q̄ lesit aliquē vel in rebus meis vel in pson teneat. R. ex speciali iniur. §. sequit q̄ sic silr tenēt ille tenebat appēdiz ex domū sup viā publicā ⁊ effusuz e. Idē dic de laborāte nisi ponat signa vel faciat pclamata.

¶ Utꝝ pcides arbores vicini sui q̄ pcidēs sup domū ei⁹ dadat ei dānū tenēatur. R. fm spec. vbi. §. q̄ nō si fecit auctoritate iudicis. l. si plee. §. i. ff. arbitr. cesa. vel et auctoritate ꝓpria si illi denūciauerit illi cui⁹ erat vt incideret verū est q̄ hec denūciatio ꝓpter forum ꝓtrosum dr fieri per publicuz instrm aduerte etiaz q̄ si icideret ita male q̄ nihil de ea posset fieri cū alio posset incidi vtiliter q̄ teneret in cōscia ad tale dānum.

¶ Quid de illis q̄ ipedīūt frumentū vel alia merces veniat in al. q̄ terra vt ipsi cari⁹ vendat. R. q̄ tenēt restituere illud q̄ plus vēdiderūt ⁊ et satisfacere illis qb⁹ ipedierūt si aliq̄d dānuz sunt passi silr dic de illis q̄ ꝓcurant oēs merces emere vt postea ad libitū vendāt ꝓ tenēt ad oē dānuz

l. ij. ff. ad. l. iulia. de anno. ⁊ in gl. ff. l. ānona. de va. ⁊ extraordi. cri.

4 ¶ Utꝝ cives deputati ad dividendū collectas oīdus ḥz extimationē quā hēnt i registro cōtraq̄ aliqs magis grauāt ōbito ⁊ alios exonerat teneāt R. fm Do. ti. iij. resti. q̄ si pl⁹ debito grauāt aliquē tenēt ei ad illd plus Si aūt alleuiat vl amicos suos ⁊ collecta est determinata puta de centum tūc tenēt silr restituer illd alleuiamē tū illis qb⁹ dānuz dederūt vt puta q̄ dep̄t est iterata illa collecta sup eucl ⁊ tūc tenēt ciuib⁹. vel q: dns qui debebat hōe minus ōbito hūt fm iusti tiā ⁊ tūc dño tenēt. Si vo collecta erat indeterminata puta q: debebant exigere q̄tuz poterāt honesto modo tūc ḥz mortalr peccēt se ⁊ alios alleuiando q: meruūt salte facto pnitose xxij. q. ij. pmuz tn nō tenēnt restituer

5 ¶ Utꝝ illi qui cū sint ignorātes assumūt aliq̄ officia ex qb⁹ ꝓmi dānificant vt sunt notarij iudices ⁊ hmōi teneāt vide culpa. §. vj.

6 ¶ Quid de tenētib⁹ colūbas in colūbarijs. R. fm Pet. de pal. in. iij. qō tenēnt ad restōnem de dānis datis bōis agroꝝ qō limito verū q̄n eas n̄ dūte pascunt vel nō tm de possessionib⁹ circū circa bēnt q̄ verisīlr in ipsis vt plurimum pascant qō iudicio bōe viri credo sit remittendū Iste. Io lib. v. ti. xxix. refert quosdā tenere q̄ nisi vtilitatē ꝓstant in comedendo semen ⁊ fercorizando q̄tuz dānt ⁊ ꝓdicta habeo quid dicendū est de tenentibus quecūq; aialia.

Legata defunctoꝝ non ipletes qō tenēnt vide executōr.

Legata pdientes vide legatuz. i. §. xxvij. ⁊. ō. i pdiens.

Legem inquā pdentes qō tenēnt vide ler. §. xxij.

Libellos famosos facientes qō teneāt vide libellus famosus. §. ij.

Liberis dānificans qō tenēnt vide. i. scripturas.

Litigātes temere qō tenēnt vide litigiosa res. §. ij. ⁊. ō. argumentum.

Locator ⁊ conductor qō teneāt vide locatio. §. xxiij. xxiiij. xxv. Et familia. §. ij.

Ludens qō teneat ⁊ qñ vide ludus §. ij. vij. ⁊. viij.

Magister. virum teneāt restituere exacta a scolaribus. Vide magister. §. xj.

Mandatū qñ teneat vide mandatū §. v. ⁊ furti. §. xvij.

Medicꝰ qñ teneāt vide medicꝰ. §. i.

Meretrix qñ teneāt restituere vid. ō. meretrix. §. vlimo.

Meum cū aliquid acquirens an teneatur ad restitutionē. vide metus. §. xiij. ⁊. xv.

Mussas ꝓmūtens diuersis ꝓmis qō teneat. §. lxi. in. c. missa.

Monasteriū qñ tenēt ex facto monachi. vide monasteriū. ur ꝓnc.

Mora solus in solvendo quod tenēt quomō obligatur ad interesse. Vide mora. §. ij.

Mora in reddēda alteri re. vtr teneat ℔ ⁊ rit. R. q̄ sic qualitercūq; ⁊ quocūq; ꝓcessit fm Accur. in. l. cum res. §. vltim. ff. de leg. ꝓmo. l. cum res. §. vltim. ff. de reb⁹ credi. ⁊ ꝓbatur per q̄ te. ff. de rebus credi. ⁊ ꝓbatur per l. cum res. §. vltim. ff. de leg. ꝓmo. Quod limito in scientia vtrius nisi codē modo fuisset pena apud aliuz Quilter q̄ nō est publica meretrix. vtrū teneat restituere acquisitū ex opere luxurie. R. Ego. vt tenere q̄ sic in. l. cum te. C. de ꝑdi. ob iur. cām. alij vt Donal. tm. resti. ij. tenent q̄ non

tenek in foro anime de necessitate; ꝛ fiscus iniuste acqlita possit auferre ꝑ l. lucius. ff. de iure fis. Sed ego distinguo ꝑ ꝓcordia eoꝝ q̄ not. in. c. quia plerique de imu. ec. ꝛ in. c. ex transmissa de ꝛeci. ꝛ in. c. nō sane. xxiij. q. v. ꝙ aut ista mulier fac̄ dānū alteri puta q; sciēb⁹ vicinis suis cōmittit adulteriū ꝓp pecuniā vel aliō qō sibi dak er quo reddit in vilipendiū apud alios vir eius. ꝛ sic tenek de necessitate satisfacere iniurie facte alteri: ꝛ tō ei restituere in satisfactionē. Aut facit sine alterius infamia puta q; occulte ꝛ ignorak. ꝛsic nō tenek restituere de necessitate in foro anime q; cū nullū ledat nisi seipsā. ideo nō habebit satisfacere nisi ꝛco ꝑ pniam. Idē dic de mia seculo q ꝓp sceleꝰ aliud recipit. ꝛ idē de quocunq; recipiēte aliqd propter aliquam turpitudinem secūdum predictam distinctionē. presupposito. ꝙ ille q dat pōt dare cui vult.

¶ Naufragiū paciētes ꝓdātes q̄modo tenenk, vide naufragiū. §. iij. ꝛ. iij.

¶ Nauta quando tenetur. vide Nauta in principio.

¶ Negligens in suo officio quō tenek vide Negligentia. §. ij.

¶ Omittens facere quod tenetur ne dānum detur proximo quomodo teneatur. vide furtum. §. xxvi.

¶ Officiales accipiēdo aliqd a litigāti buo qūo tenētur. vide iudex. §. viij.

¶ Pacto nudo quomodo tenek. vide Pactus. §. iij.

¶ Palpās quō tēnek, vīd Furtū. §. xxi.

¶ Participātes i dāno, primi, ꝛ q̄t modis. vīd Furtū. §. xiij. cū sequētibus.

¶ Pedagia exigēs vel fraudās q̄ tenetur vide pedagiū per totum.

¶ Penā quando quis tenetur soluere vide pena per totum.

¶ Permutatio facta in dānū q̄n est restituenda. vide Permutatio. §. xi.

¶ Pignus accipiens quomodo tēcak vide pignus. §. xij. vsq; §. xvtij.

¶ Possessor bone fidei quō tenetur. vide fructus per totum.

¶ Quis dicitur malefidei possessor. ℞. ſm Pa. in. c. grauis de re. spo. ꝙ ē io q possidet rem ꝛ scit ad aliam pertinere. Et eō bonefidei possessor est qui cum ignoret se possidere alienuz possidet cogitatione dñi tex. est in. c. si viros. xxxiij. q. ij.

¶ Possessor malefidei vtrū teneak restituere nō solū res quā mala fide possidet sed ēt ꝛ fructꝰ ipsius rei. ℞. ꝙ q libet malefidei possessor tenek restituere rē si extat. c. si res. xiiij. q. vj. ꝛ c. cū tu de vsu. vel si pijt aut ē ꝛterio rata tenek eā restituere ſm estimationem illā ꝛ distinctionez ꝛc q̄ dixi. ō. hic teneri ementē res raptā scienter. tenek ēt nō solū ad fructꝰ ꝓceptos ſz ēt ad illos quos ipse dñs percepisset si eam possedisset. c. grauis. ꝛc rest. spo. ꝛ in. l. re furtiua. ff. de ꝓdi. fur. ꝛ l. si nauis. §. vltimo. ff. de rei ven. intellige si res erat fructuosa. ꝛ de fructib⁹ q honeste ꝓcipi potuerit. l. fructus. ff. de rei ven. Et quo ad ꝓscientiam limito vez si dñs eoo ꝓcepisset si talis nō occupasset, ꝓbabiliter q; si nihil omīn⁹ nullos fructꝰ habuisset. vt puta. q; oīno nō locasset domum sic in ꝓscia nō tenek. Limito ēt ꝓdicta vā quo ad possessorez male fidei q rem habuit siue aliquo titulo vt. l. gñāliter. ff. de reg. iu. Sed q̄ ad possessorez ꝓdictū q rē habuit cū titulo tene q nō tenek nisi de fructib⁹ ꝓceptis ꝛ nō ꝓcipiē dis. l. si fundū. C. ꝛc rei vend. nisi talis titulus habit⁹ fuerit ꝓ metū q; tūc tenerek ēt ō ꝓcipiē dis. l. sed ꝛ part⁹. ff. ꝙ me. cā vbi gl. addit tres alios casus i quib⁹ possidens mala fide ēt cū titulo tenetur ꝛc ꝓcipiendis. Primꝰ ē q̄n titulus est habitus ō interdicta legis. l. quē admodū. C. de agri. cē. ꝛ colo. Secūs est q̄n titulus habetur in fraudem creditorum. l. i. ff. de his que in fra. cred. Tertius est q̄n titulus habetur ex emptione rei fiscalis vel ecclīastice sine debita solēnitate nec distinguo in ſtia possessorib⁹ male fidei.

¶ Ultꝛ res restituenda fuerit aliena puta quia nō transiuit in dñium ei⁹. aut fuerit alteri debita puta q; de re ciuili transiuit in dñium eius sed tñ cum obligatione restitutionis. q; qualitercunq; tenetur fructus restituere ſm distinctionem predictam. vt patet. l. cum fundus. ff. si cer. pe. ꝛ. l. indebiti in principio. ff. de ꝓdi. idē. Et clarius in. l. videamus. §. i fauiana quocunq; ff. ō vsu. vbi dicit ter. Nam verbum restituas ꝙ in hac re pretor dixit plenam habet significationem vt fructus quoq; restituant ꝛ ideo cum restitui pretor iusserit ve lutī interdicto vnde vi. etiam fructus sunt restituēdi. hec ibi. Ergo a fortiori cuz dei vel sacri canones hoc dñt Et de ħ vide Pa. i. c. grauis ō rest. spo. ꝛ gl. i. c. nō liceat pape. xij. q. ij.

¶ Quid si res nō sit lucrosa nisi ex industria tantum vt sunt pecunie. ꝛhuiusmodi. ℞. ſm cōem opi. theologorum. vt patet per Sco. ꝛ Ricar. in. iij. di. xv. q; non tenetur restituere lucrū. sed sufficit restituat principale acceptum. ꝛ hoc tenein conscientia. q̄ ad necessitatem quātū aliqui velit ꝙ etiam teneatur restituere lucrum. vt no. Arch. xiiij. q. iiij. Si quis vsuram. Nota tamen secundum Sco. ꝛ Ric. vbi. §. ꝙ si directe dedit dānū puta q; fuit necesse propter carentiā talis rei creditorez emere frumentum tpe quo magis valebat vel recipere ab alio sub vsuris vel possessiōes distrahere ꝓ minori ꝓcio. ꝛ hmōi ꝙ tenetur satisfacere damnum passo. Ān ꝓ regula. no. istam distin. ꝙ aliud ē esse causatiū alicui⁹ effectus sufficienter ꝛ efficaciter ita ꝙ sine eo nō sequerek ꝛ tal tenek ad restitutionē dānī causati. Aliud est ee cātuū alicui⁹ dānī sed nō sufficienter ꝛefficaciter ꝛ talis ꝛz peccet nō tñ tenek ad restōnez

¶ Quid de expēsis factis in re quā quis possidet mala vide. §. expēse. §. iij. ¶ Receptio an excuset a restōne vide eodē. §. xlvii. ꝛ. j. vsucapio.

¶ Raptor quō teneak. vide. §. Raptor §. i. ꝛ. ij.

¶ Quid de vxore filijs aut alijs q vi iunt de reb⁹ raptoꝝ. ℞. ꝙ aut tal rapti ꝓ talib⁹ ꝓsumptionē aut receptō nē nō efficit ñ soluēdo ꝛ tūc dico ꝛz aler. iō. ꝙ licite de hmōi bonis raptoꝝ pñt vti ꝛ recipere dūmō nō vtiant de iniquis acqlitis in specie vl numero puta de oue capone ꝛ huiusmodi raptis ꝙ si ita sunt mixta ꝙne sciunt discernere tunc hēant in mēte per viuere de iuste acqsitis. ꝛ sic licet ſm predictū Aler. cum q̄ ꝓcor. Ulderic⁹ ꝛ glo. Ray. de talibus antē tempꝰ acqsitis qui enō transeunt in dñiuz raptoris nihilo minus ꝛz alicui vl dānū causatum. Ita tamen ꝙ aliquis nō teneat. ꝛ. ij. de quibus. j. dicā nisi in casib⁹ de quibus. j. dicā. Si vero ex tali q̄n non est soluendo. Si vero ex tali q̄n non est solūendo. Si vero ex tali ꝓsumptione efficit nō soluēdo. puta quia tāta sunt que ꝛz restituere ēta quia tāta sunt que ꝛz restituere ēta que ꝛz tunc non ꝛz alicui de tali oīa que hz tunc non ꝛz alicui de tali bus viuere nisi in. iij. casib⁹. primus q̄n qs agit negociū spoliatorium. l. i. q̄n qs agit negociū spoliatorium. l. i. ducēdo raptores ad restōnem. arg.

c. qñ multos rt q. iii. ⁊ c. inter alia ō sen. ercō. qō limitat Hodof. verum qñ ꝓtinue instant oportuna horis. non dr illis qui solū semel in āno vl bis instant. ⁊ hoc sine faciant i generali ꝓdicatione vt ꝓdicatores. siue ꝑāli ꝓsuasione siue sequāt vtilitas siue nō. l. sed an vltro. ff. de neg. ge. q̄ limito etiam sm directo titulo. ō restitutionibus verum si spes correctionis habeatur ⁊ si fiat cum tali moderamine q̄ propter hoc nō efficiāt non soluendo in totū vel in magna p te aliās non liceret ar. ij. q. vi. c. ante rtorum. Secundus quando nec per elemosinam nec alio modo honesto potest necessaria vite inuenire. nam necessitas non hz legem dr̄ ꝯse. dist. i. Sicut ⁊ dī. v. discipulos. dr̄ re. iu. quod nō est enim magna tamē pare tate debet sumere ⁊ dolere in mente. atq; proponere satisfacere si possibilitas aduenirei. Tertius est cū vtili laborat bona raptoris animādo sine ꝯsequendo aut curando ⁊ huiusmodi q̄ hoc cedit in vtilitatem credi tor. Intellige si vtilitas est tanta q̄ sumptꝰ alr nō ⁊ q̄ non viuat vel accipiat de impie acquisitis in spē. Quartus casus est quando quis hz multa certa restituere ⁊ episcopus cui ipso dispensauerit vt dr̄ ipse icertis tāq; paup viuat. Ho. et q̄ bonum rerum raptar venditar nō ē furtiuū. l. qui vas. §. fin. ff. de fur.

Ratū habēs dānū primi quo teneat vide. 8. furtū. §. rr.

Receptator dānificantiū priorimus. vel rerum ablatarum quo tenetur vide furtū. §. xvii. xviij. ⁊ .xxv.

Religiosum retrahēs vel a religiōe remouēs aliquē quo teneat. vide religio. §. lxiij.

Representatas faciens. vl ꝓcedēs qñ tenet Vide Representatia. §. ij.

Reuelare nolens rem furatā primo qñ tenet. Vide furtū. §. xxvii.

Ritam facīs quo tenet vide Rita per totum.

Seditionem concitans qñ teneat vi de seditio p totum.

Seducēs mulieres vel pueros sūtra hēdo eos qualitercūq; sine blādiciis fiue minis ab his sub quoꝝ ptāte sūt qz legibꝰ vocant plagiarij. Utrū teneat. ℟. q̄ sic nō solū subtractos restituere. sed ēt omne lucrū quod habuissent ab eis dū sub quorum ptāte erant toto tpe quo subtracti steterūt sm. ꝯ. Jo. de platea. Insti. de ob. q̄ ex vel ict. nascun.

Quid de seducente virgine. vide stupum. §. i. ⁊. ij.

Sententiā iniustam dans quo teneat vide Iudex hic. §.

Quo tenet ille ꝑ quo data est iniusta snia vide snia. §. vij.

Sepulturā recipiētes indebite quo teneāt vide sepultura. §. xxxij. ⁊. xxxiij.

Simoniace acquisiti qñ est restituendū. vide Symonia. vii. per totū.

Socius qñ teneat ex societate, vid societas p totum.

Solutionem an teneatur qs facere obligatus ex nudo pacto. vide Pactum. §. iiij.

Solutio quo ⁊ qñ est fienda. vide solutio p totum.

Scripturas falsans vel destruēs an teneat. ℟. q̄ sic insolidū de oī dāno dato primo per hoc siue fiat i libris mercator aut quarūcunq; aliaꝝ scripturarum. l. i. ff. de magi. ꝯme. ⁊. l. a tabulas. ff. de furtis. Idez dic de vitibus falsio scienter. ⁊ de falsario. §. tertio.

Sed quid de occultantibus. ℟. scdm S. Bernardinum in tractatu restitutionū q̄ peccant mortaliter nec possunt absolui nisi publicent. non tñ tenentur ad restitutionē. nisi quando requisiti malicioſe pandere noluerūt et tali occultatione postea ꝛeuentum est ad talem conditionem q̄ creditores sua habere non poterūt. quia sic tenentur de omni damno eo qz cām dant efficacem damno primi.

¶ Quid de illo qui ex lris suis dat dānum, primo sicut si aliquis mercator scriberet q̄ alique merces valēt multum in tali patria cū nō sit vrīū ℟. q̄ aut littere dirrigebant ei cui ō dat dānū ⁊ sic tenetur ad restōnem ei. Aut nō dirigebant ei. seu ipse eas aperuit. Et sic licet mortaliter peccet scribens tamen non tenetur ad restōnem, sed sibi imputet qui eas aperuit. Si aūt misit. iij. vt fraudulenter ō cipiat aliquē. sic scribens tenetur ꝯsolidū. ⁊ etiam erequens si scienter hoc fecit vltra peccatum mortale q̄ committunt.

Sponsalia ꝯbens qñ teneatur, vide Sponsalia. §. xvj.

Stuprans virginem qñ tenemr vid Stuprū. §. i. ⁊ ij.

Tabellio qñ tenetur. ⁊ quo. vide Tabellio. §. vj.

Talias exigens q̄ quo tenet. ⁊ qñ vid Talia per totū.

Testis qñ tenetur. vide Testis. §. xxvj. ⁊. xxx.

Torturam faciens alicui indebite vi de Tortura.

Transigens ꝓpter indebitam cām Quomodo teneatur. Vide Transactio. §. v.

Turpe Lucrum. Utrū turpiter acquisitū de necessitate restituendum. ℟. q̄ aut acquisitū turpiter. i. cū peccato fuit acquisitū intercedente dolo fraude vl extorsione. seu metu aut deceptione ⁊ hmōi casibus in quibꝰ datur repetitio per actiones de dolo. vel metus cā ⁊ similes vel per officium iudicis. Et sic tenet de necessitate restituere illi a quo sic extortū sit. vel eius heredibus si quos habet ⁊ scit. vel saltem pauperibus si ignorantur ⁊ in hoc concordant doct. sequentes Inn. i. c. qz plerīq; dr̄ imu. ced. Aut acquisitū cū petō turpiter fuit acquisitū sine dolo fraude ⁊ ceteris pdictis ita q̄ cui q̄ dedit nulla ꝯpetit repetitio per actiones vel ꝑ offīm iudicis. Et isto cāu fuerunt varij doct. Host. in c. cum sit de iudeis tenet indistincte q̄ est restituendū pauperib⁹ alij in. d. c. qz plerīq; allegantes Inno. sīr in ꝯclusione tenent ⁊ sic videt q̄si cōmuniter. Sed cū nullo iure ꝓbet dicta q̄ hz sit bonū ꝯsilij vt in paupes erogetur, vt sic satisfaciat in quo deliquit nō est de necessitate salutis. ⁊ hoc tr̄ Lar. in. d. c. qz plīq; ⁊ gl. ⁊ Ray. in tit. de rapto. §. sed qd de focariis. Et iudicio meo ēt hoc tz Inno. i. d. c. qz plīq; hz cōiter doc. q̄ tenēt ꝯsilij se aducant ⁊ male qz si intelligit refillud q̄ dicit ipse Inno. fore necessarij q̄ sacerdos debeat ei iniungere vt i pios vsus expendat q̄ acquisuit faciendo illicitas negociationes vl q̄ alias iniuste acquisuit sine cālīta alij cui facta certe sibi ꝯdiceret qz supius ibidē ꝓmisit q̄ vbicūq; aliqd male querit vel ex negociatione vel extorsione ex qua tñ restituere nō tenetur nō dānat cū si heredibꝰ eius nāt. Itez ibidē dicit q̄ mathematice nō tenet restituere in cāu ꝓdicto. Item dicit q̄ de eo qui in ludo aliquid lucratur q̄

nō tenetur nisi fuerit in volo aliū tra
hēdo ⁊ tūc isti cum pctō acgrunt. Et
ideo oportet intelligatur q̄ sacerdos ꝺz
ei inungere vt restituat pauperib⁹ de
bono ⁊ equo non tū de necessitate. ⁊
sic tene qꝫ tali fauet iuo nāle in reten
tione pp ꝓsensum dñi tradentis. naz
nihil tā nāle vt acgsitio fiat ꝑz volū
tatem dñi tradentis. vt in.l. nihil taz
naturale. ff. de reg iur. ⁊ isti. ō re. di
ui. §. per traditionē. Et facit optime q̄
habef in.c. fi. de simo. ⁊glo. in summa
rinl. q. v. ⁊ in. c. ex transmissa de reci.
Et ad. c. cum sit de iudeis qō addu
cit Hosti. dico q̄ in penā illud ē sta
tuti. qꝫ assumpsit oīm̄ ꝺ disponē in
rto ⁊ nō excedet casum suū. Sili non
ob. c. nō sane. xiij. q. v. qꝫ loquit cō
sultue ꝑz Pā. i. d. c. qꝫ plerīqꝫ. Nec
ēt. c. si qs ꝓsumar. xvii. q. iii. ⁊. c. ma
gne. ⁊. c. q̄ sup hto de voto q̄ allegat
Inn. qꝫ nō ꝓbant dictū suū si sic itel
ligaf vt teneatur de necessitate. Ō
no. bñ qꝫ facit ad multa.

¶ Item recipiens aliqd ꝓ cessando
a vexatōe indebita ꝓmi teneaf illō
restituere. ꝑz ꝑz Pan. in. c. dilect⁹ de
simo. q̄ sic facit. l. i. ⁊ l. generaliter.
ff. de calū. ⁊. l. iiij. §. questione. ff. de
condi. ob tur. cām. Rō diuersitat ē
qꝫ est cū calūnia. acgsitum. ⁊ ite ꝓ vo
luntate dñi. sed in casu p̄cedēti non.
er hoc pz q̄ qñ qs dedit aliquid vel
er timore et reuerentiali vel vt ꝓseq
retur suū ꝺbitū vel euitaret aliqꝫ ma
lū ille qrtorisit ex predictis causis sic
tenetur ad restitutionem nisi ille libe
raliter velit dare.

¶ Sed qd de ypocrita qꝫ sub forma
boni rpiani vel religiosi cū nō sit ele
mosinas acgrit. ꝑz Fm Inno. in. c.
qꝫ plerīqꝫ de imu. ec. q̄ tenet ad re
stitutionem in no forte illi q̄ dedit quia
mercedem suā taz est ꝓsecutus. Sed
tu dic clarius ꝑm Joā. de Ripol. in
Scriptis suis q̄ aut talis dans elemo
sinaz vel quid aliud erat in persona.
Puta qꝫ credit dare Ticio ⁊ dat ty
no sic Dyno tenetur ei restituere vbi
illi cui intendebat dare. Aut errat in
fortuna. puta quia dat diuitī credēs
dare pauperi. ⁊ sic talis recipiens te
neē ei qui dedit vel pauperib⁹ restī
tuere nisi ipse recipiens effect⁹ fuisz
postea paup. Aut errat in ꝑsitōe al
tera puta credit dare Sancto vel ce
lebraturo ⁊ huiusmodi ⁊ tunc si con
ditio non inest recipiens tenetur re
stituere vel satisfacere ꝓ se vel ꝓ aliuz
ꝑm intentionē dantis. Alij dicūt ve
rum hoc si dātū est precise tāq̄ ex cā
finali qꝫ illud sicut si daret sic exprī
mendo secuo qñ dat. qꝫ sic credit. qꝫ
tunc nō tenetur sicut si darez tibi. qꝫ
credo sis amicus meus cum tamen
nō sis qꝫ non teneris restituere ⁊ ma
gis placet qꝫ vt dicit. l. si repetēti. C.
de condi. ob. cau. da. Conditio i cor
de retenta non inducit repetitionem
maxime in casu isto. qꝫ vt supradic
tū est talis dans illi qui credit scīm
licet non sit tam habet mercedē suā
ꝓ qua dedit. s. ꝓ deo q̄ iudicabit
causa finalis er quo aliud nō est ex
ꝑssum. Et ex ꝓdictis patet qꝫ isti que
stores qui faciunt se talis religionis
cū nō sint ⁊ qui promittuntur dicere
multas missas cum nō dicāt ⁊ ꝙ nu
triūt multos infirmos vel redimunt
captiuos cum tū nō faciant qꝫ tenēt
ad restitutionem vel illis q̄ dederit
vel ꝓ quo dederunt quia er quo pe
tunt ꝓ tali cā dantes intelligunt da
re ꝓ eadem si aliud nō exprimunt
ille ec ob. d. l. si repetenti qꝫ satis cau
sa est expressa er quo petunt ꝓ ea

Secus

Secus de illo q̄ petit ꝓ deo. Iz fingat
se sanctum ⁊ ille non daret si sciret eū
non fore sanctum. qꝫ cā pro qua acci
pit est solus deus licet ꝺcarta San
ctitas ficta non attenditur. sed cā ꝓn
cipalis.

¶ Tutor qūo tenetur vide Admini
stratio. §. i.

¶ Vendentes rem plus iusto p̄cio.
qūo tenenf. vide emptio. §. vi.

¶ Venatores dantes dānū in agris
qñ tenenf. vide venatio. §. ij. ⁊ iij.

¶ Visitator a visitatis recipēs aliqd
qñ tenef. vide visitator. §. iii.

¶ Usufructuari⁹ qñ tenef vide vsu
fructus. v. §. vii. ⁊. xii.

¶ Usurarius mentalis. Utrum tene
atur restituere id q̄ est sibi datum a
mutuo recipiente vltra sortem. ℟. q̄
licet doctores sint ꝺuis. In hoc tamē
eos concordando sic distinguo vide
licet q̄ aut mutuū accipiens dat libe
raliter credens mutuantem hoc non
exigēr aut velle ⁊ sic si tenef restitue
re de necessitate. ⁊ isto mō intelligen
da est opi. Ric. in. iiii. di. xv. q. v. ar.
v. ⁊ Sco. ea distin. Aler. lombar. ⁊
Car. in. c. consulit ⁊ ī Cle. ex graui
de vsu. qui tenent q̄ non tenetur resti
tuere. Et facit ꝓ hoc ter. in. l. inter
omnes. §. recte ff. de fur. Ubi dicitur
contractans rem credens inuitus do
minū cōmittit furtū sed furto non ē
obligatus si dominus erat volens
ad idem facit instit. ō obli. que ex q̄si
delic. in. §. ꝓh in fi. nec ob. l. si ego.
la prima. ff. si cer. pe. Ubi dicitur qō
si volui tibi rem donare. ⁊ tu crede
bas eam tibi mutuo dari non efficit
tua ante ꝓsumptionem quia in hoc
casu intentio recipientis ⁊ concedē
tis discordat sed in casu predicto cō
cordant, quia ille liberaliter dat iste
scit se liberaliter datum recipere.
Item non ob. ratio Joan. an. in mer
curialibus in regula peccatum. qꝫ
contractus a principio fuit vitiosus
⁊ ideo effectus similiter qꝫ verū cēt.
si effectus procederet a dicto contra
ctu. sed nō est vez sed ꝓcedit ab alio
l. libera donatione qua ille donat. ⁊
iste donatum liberaliter recipit. aut
mutuum recipiens non dat liberali
ter. Sed ideo dat qua per signa vi
det mutuantem sic velle aut ne mu
tuū auferat. ⁊ tō sic dat ⁊ tunc dic q̄
talis tenetur acceptū restituere de ne
cessitate. ⁊ sic limita ⁊ intellige. c. cō
suluit de vsu. Inno. ⁊ hosti. ac pau.
ibidem cū Jo. an. in. d. regula petiit
qui tenēt q̄ tenetur.

¶ Sed qūo scire poterit si ꝺcdit liba
liter vel ne. ℟. q̄ si signis vel circūlo
cutionib⁹ significauit q̄ aliqd vellet
vltra sortē ⁊ tūc tenetur restituere. q̄
liberaliter dedit qꝫ vt dicit. l. si vo nō
remunerandi. §. idē papi. ff. mā. q̄
qñ aliquis simpliciter rē ꝓcedit ꝓsu
mitur donare illi q̄ ꝓb⁹ donauerat si
bi. sic i ꝓposito. qꝫ ex signis oīndit se
ñ mutuare grauiō credendū ē ēt illū
eo aliō dare. l. non grat. Si vo nullū
signū oīndit q̄ vellet aliquid vltra sor
tē si pon⁹ q̄ mutuabat fatēdū est ēt
eū gratis dedisse ⁊ doc verū nisi ali
ud de mente eius ꝓstet.

¶ Item ille q̄ mutuauit gratis teneaf
restituere id quod sibi datū est a mu
tuū accipiēte. ℟. q̄ si credit eū gratis
dare nō ꝑt nec ꝗuis ille non grauē de
derit quia vt ꝺi in. c. sicut ex⁹. i. q. iii.
nulla obligatio suspicit nisi culpe ma
culā igerit q̄ nō er ambientis ꝓtuoe
ꝓcedat ⁊ obligatio antidotoz insuā
gis receptoz ꝑ errorē soluti. l. si testi
§. i. ff. de fideiuss. nisi cēt error fci alie

nt. vt puta putabit p filiū pcuratorē
ee, pmissuz cū tū nō esset. qz sic tenet
tur. Rod. t astē dicit q nō tenet qz
diu bona fides durat nec de ꝓsumpt
sed postqz scit q nō liberalr dedit te
net re ertantib⁹ nūq p vlcaptionem
vl ꝓscriptionē sua facta essent q opi.
ē nr or in ꝓscia qz illa Lau. de rod.
in suo ꝛctib⁹ q dicit q ēt nō tenetur
postqz scit nō liberalr dedisse t addit
idez Rod. q talis q dedit si hz ō tri
nis ipsi⁹ mutuū dantis q pōt sibi p
retentionē ꝓsulere de eo q sic solvit l
ꝓscia q verum erit añ ꝓscriptionez
sed non pcit.

1 ¶ Utz vsurari⁹ teneat nō solū resti
tuere rē iz fruct⁹ dic vt. ff. Possessor
malefidei. Et silr de locato et pecu
nia vsuraria. vt ibidē. §. i.

2 ¶ Utz inducēs aliquē ad fenerandi
ꝓsulēdo vel pecuniā mutuādo vl
societatē ꝛhendo t hmōi teneat ad
restōnez totius vsure. ff. Aller. lō
bar. t Mona. ti. vsura. v. ac. Rod.
q nō nisi inqntū puenit ad eū qui dā
do mutuuz sub vsuri nō dānificatur
primus. sed in exigendo vsuras alij
m dñt q tenet q non credo.

3 ¶ Utz ꝓlonete seu lensaleo vsurarū
ōrū ꝛctū tenent restituere oēs vsu
ras ipor. ff. Bal. in ti. ō ꝓrouer.
feudi terminanda. §. silr q nō. Sed
gl. i. l. si sciēter. ff. ad. l. pop. ff. de pi.
distincte vult q teneat cū q puenit
Bar. t Ang. ibidē q dñt q pars pe
na sint puniēdi tales ꝓlonete sic il
li q facūt ꝛct⁹ hoc idē iz Bar. ibd.
t ad idē facit. l. is cui⁹ ope. in ꝓncip.
ff. de adul. multo fortius minuēr ali
us. rl vi. di. sicut nō suo q credo vz
de ꝓlonet cooperātib⁹ in exactiōib⁹
vsuraz vel inuentib⁹ cantas fictiōes
qb⁹ vsure soluant qz dāni dat cāz ef
ficacē. Nō aūt credo vz ō ꝓlonet so
lum cooperantib⁹ vt mutuū det po
tius p necessitate debitoris ar. not. in
l. si quā. C. de op. li. imo nec peccant
si ad hoc nullū inducūt vt fenereatur
sed solū ad paratos dare sub vsuris
accedunt.

¶ Quid de notarijs q ꝓficiūt instra 6
de debito vsuraz. ff. iz Bar. ibd.
cp aut palliāt vsuras in instris. puta
qz faciunt cartas de duplo vel sub no
mine emptionis. t hmōi t sic tenent
totam vsurā restituere. Si vsurari⁹
ipse nō restituet nisi fm quosdā hoc
fecisset i fauorē pcti⁹ receptor] mutui
qb vsurarij qō pōt teneri iz mortalr
peccet instrm falsuz factēo. Si aūt ñ
palliāt vsuras. sed apte pz p instram
nō tenēt qz nō dāt cāz efficaces. t ff.
Bal. in ꝓtica de ꝓpl. feu. alie. p Se.
c. u. tales ꝓsentientes scienter instra
i fraudē vsuraz dēnt oīnō ab offō
dmoueri ob infantiam ar. in vto sci
ba ibi pcito.

¶ Utz testes taliū instroz silr tenet 7
tur sicut notarij. ff. q sic ff. ꝓdictaz
distin. qz instra nō valēt sine testib⁹.
Idē dic de plaūg se subscribūt vel si
gillant cedulas vsurarioz t cū dis
concordat Bof. Host. t Directo n.
de vsuris.

¶ Utz aduocati, pcuratores iudices 8
statutarij t alij quoz patrocinio t fa
uore scienter vsure i iudicio vel extra
cui erigit rel nō restituūt cuz repetū
tur teneant ad restonem. ff. q sic isto
lidū nec excusant ex eo forte q scrip
ture eis porrecte apparebāt iuste si
ꝓscia eis dictabat q erant de ꝛctib⁹
vsuraz fm Hostien. t Innoc. in. c.
Michael de vsu. t Arch. in. c. si qs
oblitus. xiij. q. iij.

¶ Quid de dñio terraz q in terris 9
fata vsurarios morātes nō cogūt vt
vsuras restituant. ff. fm Rod. qz te
nent i solidū si pōt. t nō facūt nihil
puenit ad eos. Alex. aūt lōbar. dicit
q iz mortalr peccēt tū restituere nō
tenent nisi inqntū puenit ad eos de
ipsis vsuris. Idē aūt mortalr peccēt
nō credo vz nisi de iudeis vsurarijs
de qbus ꝓcipitur eis in. c. post mise
rabilē de vsu. vtcogāt eos ad restitu
endū vsuras ertoitas. t silr posset di
ci et quo ad ipsos esse vrā opi. Rod.
quoō ad ꝛpianos vsurarios nō cre
do q peccet mortalr vel teneant ad
restonem nisi qñ regsiti nolent iustī
ciam ministrare.

10 ¶ Utz socij tutores factores hmōi
q ad vsurā dāt vel vsuras exigunt p
alijs tenent ad restitutionem. ff. iz
Rod. cp si apud eos residet qsi pncī
palis auctoritas mutuandi tenent in
solidū si illi p qbus dederunt nō re
stituunt. Si vo nō fuerunt auctores
sed solū executores sic illi q ad solaz
manualē traditionē vsuraz mācipa
ti sunt ita q nō tarāt ptiū ꝛctuū i pto
rum nec cū eis ꝛhitum pcīt de vsura.
iz solū pecuniā tradūt t pign⁹ recipi
unt sic iz mortalr peccent nō tenent
ad restōez nisi coactiue erigant vsu
ras. Hīs ꝓcordat Girar. obd. Kar.
t Bartholomeus brixien. in. d. c. sic n
suo. t addit Host. q ille in cui⁹ vtili
tatē vsurā est tenēt pncipalr alteri in
subsidiū. l. ex hoc edicto. §. i. ff. ō eo
p quē fac. erit. t. l. eleganter. §. pe. ff.
de pl. Pa. i. d. c. Michael vult ēt
vt in hmō casu nō tenent si vsura
us est soluendo iz q dixi tene.

11 ¶ Utz pupill⁹ p quo tutor multos
ꝛctus vsurarios fecit teneat restitue
re. ff. cp si pupillus dicat tutori tāto
tpe habuisti pecuniā meā t ppea ista
retineo p lucro qō debeo et ipsa hīe
t si sic ista intēdōe retineat ñ tenēt re
stituere iz sit vsuz in sua vtilitatē. sed
solū tutor nisi vsura excederet mode
ratū lucz q ꝓcedisset si i possessiones
vel altam iustam negocationem. vt
debebat ipsam constituisse. vt patet
J. mutella. §. ifi.

12 ¶ Sz nūqd cū vniuersitas ciuitas.
vel collegiū recepit vsurariū emolu
mētuz singuli teneant insolidū resti
tuere. ff. iz Host. in suma in ō pe. §.
ñ. cp sic iz cā vniuersitat; ñ sit cā sin
gulox. ri. q. ii. q manumitti nec ob
liganī t3 vniuersitas q ai az nō hz
iz tāq singli. c. ꝛpstus ō vsu. c. sicut
viz. vii. q. i. c. sibēo. xrīs q. iij. Ange
tū. §. aiaduertendū. ff. qōme. cā. Lo
cordat Jo. an. p⁹ alla. i. d. c. ꝛpst⁹ sed
mōal. ti. vsura. v. t Ro. limitat hoc
vz de regentib⁹ t ꝓbitre v alēgbus
vel ꝓpllcib⁹ aut ꝓcipicib⁹ talr sene
rari nō aūt de alijs nisi pticipauerit
comōdū bursale vel er ipmōi releua
ti fuerint ab expēsis qō frcisset ō suo
qz tūc in tū restituere tenēt. t nō pl⁹
hoc iz ꝓscia eū q Mon. ꝛct. pc.
de pal. i. iiii. di. xv. t Astē. t Jo. an.
in. d. c. ꝓquestus de vsur.

13 ¶ Utz ipēdēs vole remunare grat
t facies vt inuitet sub vsuris teneat
ad restōnem. ff. iz Rod. q sic qz i
pcdit idebite, primi vtilitatē. Idez
dic de ipēdēte ꝛctū licitū t reducēte
ad ꝛctuz vsurariū. ꝓcr. Mona. ti.
Usura. iii. Idem dic de ꝓfessorib⁹ q
absoluūt vsurarios aut recipiūt ad sa
cra vel sepulturā q tenēt restituere si
er talibus ro negatio ne fuisset fcā resto.

14 ¶ Quid de fideiussorib⁹ vsurariorū
ff. L. a. de redul. in suis ꝛctib⁹ iz Jap.
t Pa. de leazarijs t multos alios q
Bal. de fideiussorib⁹ p vsur] resti
et si ꝓncipalis se ꝓstituū, p vsur] resti

tuendis q̄ nō tenek nisi in tñi inq̄tū vires hr̄ditatis vsurarij tpe fideiussionis valebant ⁊ nō pl⁹ nec min⁹ di stinguit tñ idē pau. iter ñdewdek sim plr̄ p vsuris restituēdo ⁊ sic nō tene atur nisi vt dcm̄ est ⁊ iter obligar̄ se simplr̄ ad restōnē vsurar̄ qz talio te netur q̄tū sue facultates portant licz vsurarius sit nō soluendo.

15 ¶ Utr̄ heres teneatur restituer̄ oēs vsuras illi⁹ cui⁹ est heres. ℞. q̄ sic in q̄tā hereditas sufficit ꝟ cōiter doc. i. c. cū nr̄ ⁊ d. c. tua nos. de vsu. ⁊ vide s. heres. §. tiij. ⁊ vi.

16 ¶ Utrū qñ duo sunt heredes vsurarij oēs tenent restituere. c. ⁊ diuisa hr̄ditate de mille inter eos vn⁹ efficiek non soluēdo ō. l. an ali teak i totū ō ipis. c. ℞. ℘e. de anch. i regla pci ventaō re. iu. li. vi. q. xviii. q̄ ly diuisa hr̄ditate obligatio hr̄ditaria diuidat ipso iure. l. i. C. si cer. pe. ⁊ l. p hēditarijs C. de her. vel ac. vē. Et sic si vn⁹ efficiatur nō soluēdo, in foro ciuili ali ñ tenear. l. legatoz. ff. de leg. ij. tñ in foro canōico q̄ dicit ter. i. d. c. tua nos q̄ hr̄des ea sunt distictōe cogēdi q̄ ō fuer⁹ si viueret q̄ ad eos alienu ex ōlicito ꝛpcō. puenies tenek isolidū nec in tali ere hȝ locū diuisio. xli. ta. ar. d. c. cū nr̄ ō vsu. ⁊ vt dic̄ et pa. i. c. tua nol cōiter doc. in fauoē aie hoc seqnr̄. sed ego p clariorē intelligentia distīguo q̄ aut loqnr̄ ir creb⁹ formalr̄ datio p vsur] ⁊ sic dñ talia sp̄ sint obligata illi q ea ꝺederit tenek ō necessitate illa restituere q̄ go illa hūerit vt i. q. seq. patebit. Aut sūt res spāl̄r empte ō p̄cūia vbaria spalli alicui⁹ alie filr tenek illio ō quoz p̄cūia sūt empte. d. c. cū tu. Aut loqnr̄ ō alijs re b⁹ q nō sunt formalr̄ date p vsurio nec spāl̄r ēpte de p̄cūia vbaria ⁊ sic tenē⁹ q̄ cū bōa vsurarioz ꝟ cēȝ opi mode doc. i. d. c. tua nos nō sit tacite ypothecata p vsur] restitucñ. q̄ nō tenek ō necessitate nisi p medietate q̄tis alter heres sit fact⁹ nō soluendo ly dicāt doc. q̄ opi. gl. i. d. c. tua nos ⁊ ātiq̄ doct. q tenēt q̄ ola bōa vsurarioz sūt tacite ypothecata sit i foro aie p̄tiēāda q̄ itellige ō bono ꝑsi. cū nullo iure, p̄ter ⁊ ꝑm hāc distin. itellige ⁊ limita ℘e. de aucha. ⁊ doc. i hoc.

¶ Quid de accipiētib⁹ ō bōis vsurarioz. ℞. distīguēdo q̄ aut accipiunt rē idē datā p vsur] q̄ ñ trāsit i dñiuz vsurarij ⁊ sic ly idistincte q̄ tenek eaz restituer̄ si ertat vt notabilr̄ ȝ Bal. i. l. rē quā i si. C. de iur. do. nec p̄t extimatōez dar̄ ꝺ̄ uolūtate dñi. l. i. i ꝑn. ff. si cer. pe. ⁊ ter. ē clar⁹. xliii. q. vi. si res ⁊ i. c. cū tu ō vsu. Et qñ trāsferak dñiuz. vide. j. vsura. ij. §. xviij aut accipiūt nō rē i spē datā de q̄. s. ly alo q̄ēūq̄ ⁊ tē distīguo q̄ aut vsurar⁹ cū talia accipiūt ñ soluēdo ⁊ sic si ℏ sciūt restituer̄ ēt obligank qz dāt dā ni cā efficacē ⁊ sidubitāt an sit ñ soluēdo dico q̄ si res adhuc ertat q̄ tenēt ne. p retpali i diſcrimſe alaz ponāt ꝟ alex. l. iij. p̄te. Si vo ignorāt ⁊ credebāt, pbabiliter q̄ ō bois fuit eis daret sic nō tenēt de ꝑsūpcōe bona fi dē durāte ly solū ō ertāt⁹ nisi iḡtū sci sunt locupletiores. aut cū talia accep̄rūt erat soluēdo. ⁊ sic nō tenenk ēt si postea fact⁹ ē ex alia cā nō soluēdo nisi eēt res hita seu ēpta ex p̄cūia vbaria qnā si hūit titulo lucratiuo p̄t ille ex cui⁹ p̄cunijs ē ēpta ō egtate canonica eā ab eo adnocare offō iudicis. vt p̄z gl. ⁊ doc. i. d. c. cū tu i fin. Addit tñ Do. ⁊ Bof. q̄ si talis res ēt ex cā lucratiua pnenit⁹ ad illū q̄ solueret vsuras. q̄ ille cui bona donata fuerat liberak. l. oēs debitores. ff. ō ac. ⁊ obli. ⁊ ēt vsurar⁹. Si vo hūit ex tit, oneroso sic nō tenek restituere. Quid postea efficiak nō soluēdo ⁊ ex p̄dictis ꝑz qd dicendū ℘ multis cōnibus.

17

18 ¶ Quid de emētib⁹ pignora p̄dita ab vsurarijs. ℞. q̄ tenēt sic emētes rapta ⁊ ꝑm illam di. de q̄. s. emētes vbi ē q̄ poterūt repetere vel retinere id q̄ veriſilr̄ vsurar⁹ sup illo pignore mutuauit, posset ēt teneri q̄ si res nō ertat vel ignorāt dñs ei⁹ si ertat ñ teneri talē emptorē dare pauperib⁹ ni si solū illud plus qđ valebat res vtra id q̄ eā ab vsurario emit ȝ tutius esset dare totū excepto mutuo accepto ab vsurario ab illo q eā pignōauit

19 ¶ Quid de filia vsurarij dotata. ℞. q̄ rē hūit datā i spē, p vsur] tenek in distīcte sicut dcm̄ ē de emēte pignora ꝑm illā modificatiōem. si vo hūit alia sic nō tenek nisi p hoc sit fact⁹ ñ soluēdo. ⁊ ℏ sciebat gener. qz si hoc ignorabat nihilomin⁹ ꝟ Rod. potest dotē recipe ⁊ retinere ēt si postea sciat. qz ē nō soluēdo q̄ē dcm̄ mirabile ⁊ mihi nō plz. qz nullo iur, pbat si vo p ℏ nō ē fcūs ñ soluēdo ȝ post ea ex alia cā nō tenek gener qz ȝ dote ex ti. oneroso. Nec ēt filia ꝟ Fed. ꝑsilio. xli. qz ly hēat dotem post solutū mr̄imoniū ex cā lucratiua qz tūc illa nō est p̄cūia q̄ transiuit i bona marti. Jō nō tūr. Nec ob. ter. c. cū tu. de vsu. ꝑm eūdē ℘e. qz vt dic̄ loq̄t ō post sēliōib⁹ ⁊ p̄ēr̄ p̄cunia vsuraria, ⁊ ȝ q̄ in vno tenek. qz ly nō sit illa tū succelier nō ȝ qrtā fal. §. alij deducto ere qua vi co cordaꝛ Sco. i. iiij. di. xv.

20 ¶ Quid faciet gener aut filia q̄ dotē hūerūt aut de reb⁹ in spē dato p̄cūtis aut cū socer eēt nō soluendo. ℞. ꝑm Birar. obdoñ. q̄ ille p quē ñ stat qn restituak excusak in ꝑsōa. qa vnus sine altero restituere nō p̄t durante matrimonio. Remedū tamen esset vt si pater habet multa incerta ad restituendū ⁊ est soluendo, p certio adeat cōm qui ei dictā dotē tanq̄ pauperi ꝺcedat si nō sunt habita in specie, p vsuris aut componat cū creditoribus.

¶ Quid de famulio vsurarioz. ℞. q̄ aut fuit vili puta laboratio agr̄ hedificando domū hr̄ndo curā rex ⁊ hmōi. Et si vtilitas potest cōpensari cū eo q̄ accepit, p mercede licite eā accipiūt siue sint vsurarij solūedo. vel no dūmō nō acciptant rē hitani in spē, p vsuris qz talem vtq̄ licet accipere. vt. s. patuit. ñ vero no seruiunt vtiliter sed pot⁹ inutiliter sicut q canes aut accipitres custodiūt ⁊ hmōi modi sic si est nō soluēdo nil lam mercedē p̄t accipere ⁊ sic accepūt tenenk restituere. Idē dic de vē dentib⁹ reo ad gulositatē vel pompā. ptinēteo. qz nō restituēdi dāt cā efficacē fa. ii. l. ait ꝓ. ff. ō hoc q i fr. ere. ⁊ l. fi. in ꝑn ff. ō eo p quē fa. erit

22 ¶ Utr̄ ille q mutuat p̄cunia vsurario possit repetere eius restonem. ℞. q̄ aut mutuat sciēter ad ludū vel alio mō ad ꝑsuman. inutiluer. ⁊ sic si est nō soluendo nullo modo pot recipe

ei⁹ restōnem ⁊ si recipit tenet restituere. Si vero ignorabat ꝓbabiliter q̄ vellet eā inutiliter ꝓsumet sic ⁊ ꝟ Pe. de pal. in. iiij. dist. xv. ⁊ Ostien. ⁊ Rod. poterit recipe eius restitutionē multomagis si rēdit vt vtiliter eā expēderet. Idē dic q̄ rēbētes habere ab vsurarijs ex ↄctu vel quasi vel ex delicto vel quasi q̄ ꝑnt recipere q̄ si bi debet ꝟ vsurarī⁹ sit nō soluendo.

23 ¶ Quid de seruientib⁹ vel ministrantib⁹ necessaria ad vitam vsurarij. ℟. q̄ ꝟ q̄ ad forū contentiosum si no est soluendo non ꝑsunt recipere mercedem. vt colligitur ex glo. in. c. q̄ i oibus ⁊c vsur. in ꝓscientia credo ꝑsint recipere nisi sint tales q̄ ex ꝓcepto caritatis teneantur ei facere elemosinam ⁊ subuenire q̄ si sit hēs. s. elemosina. §. i.

24 ¶ Nō recipiētes elemosinas vl vtentes de bonis vsurariorū licite ꝑsint hēs. s. Raptor. §. i. ⁊ ꝟm illā distinctionē q̄ q̄ ad deū vsurarius raptori comparatur circa bona habita ex vsuris.

25 ¶ Vxor q̄ non ꝑt dare elemosynas ⁊ accipere de reb⁹ viri. vide Elemosinas. §. vii. ⁊. j. vxor. §. v. cū sc.

¶ Statuto sc̄o. s. cui facienda sit ⁊ quo ordine. Pro cui⁹ declaratione querunt plura

1 ¶ Utr̄ res rapta vel qualitercūq̄ acceptа iniuste a vo dño sit semp ei restituenda ℟. q̄ sic regulr. iij. q. i. reite grād⁹. de re. ſpo. quasi ꝑ totū. ō loq. sicut dicimus. §. eos. Salut tn hoc in quibꝫ casib⁹. Primo si iusto bello postea sit ꝓnat⁹ ea. Scōo si edicto imperiali siue ecclesiastico sit ei interdicta ad tps vel simplr ō hereti. c. excōicamus cl. i. de homi. c. ꝑ humanū. lib. vi. ¶ Et tūc restō differet si interdictus est ad tps vel dabitur illi cui tūr applicanda ꝑ tale edictū. Tertio si dño est pupillus vel furiosus aut minor q̄ tūc nō illi sed tutori vel curatori eius restituet. Quarto q̄n dño mortuus est q̄ tunc debet restituere hꝛedibus ꝓprie dictis. ⁊ q̄ sint habes. §. hēs in ꝓncī. ⁊. §. ii. ¶ Et si dño i morte oia sua relinqsset pauperib⁹ distribuenda tunc pauperib⁹ dz dari ꝟ Inn. i. c. qō sicut de elec. Quinto q̄n leno nes ⁊ huiusmodi aliqd acceperūt a platis ecclīasticis q̄ restitui nō ei dz ꝟ eius supiori vel successori vl i vtilitatē ecclie expēdāt ar. c. si qs iatrio xvii. q. iij. ⁊. c. cū vos de of. ord. ⁊. c. de hoc de simo. ⁊ hoc auctoritate iu dicis pnīarū ꝟm Ricar. vl ꝟ Host. ⁊ glo. Ray. si ecclia satis abūdat dabitur panperib⁹. ar. d. c. si qs i arrio ⁊ hoc idē tz Bon. ti. Resto ꝓmo.

¶ Utr̄ res ablata ab eo q̄ non erat dño. sed iusto titulo possidebat sit ei restituēda. ℟. q̄ sic nec vo dño dz restitui sine eius voluntate. l. is cui⁹. ff. ō fur. ⁊. l. si qs ꝑditionis. C. loc. et tn si fur q̄ eā tali titulo alteri vendit. d. l. si qs. Salut hoc quādo eā recepisset sub tali titulo in fraudē vl dñi. q̄ tūc teneret facere q̄ dño ea pēret et rēnūciando rē caute tn sine scādalo aliquo. xxi. q. v. hoc videt.

¶ Utr̄ hītes de bonis īmēdiū ex vsura. ⁊ hmōi teneant eis restituere ℟. ꝟm Bona. ti. restituto. iii. q̄ sic nisi ecclesia hēat bellum contra ꝓpos q̄ tunc nō eis sed pauperib⁹ xpianis restitui debent.

¶ Utr̄ acceptū ex turpi cā respectu dantis in casu in quo restituere tenetur possit restitui illi q̄ dedit. ℟. q̄ nō. ꝟ dz pauperib⁹ erogari. si ille q̄ dedit

4

potuit alienare. q̄ in pari cā turpitudinis potior est conditio possidentis l. si ob turpem. §. potro. ff. ō cōd. ob turp. cā. ⁊. l. ii. C. e. t. iuncto. c. cū tu. de vsu. Fallit hoc in duob⁹ casibus. Primo q̄n iniuriā alteri ē datū. q̄ tunc illi in cuius iniuriā est datū dz restitui. vt ꝟ in simoniace dato q̄ restituitur illi ecclesie in cui⁹ iniuriam est datū. d. c. de hoc. Scōo casus est quādo turpiter datū acceptū ipo in re applicat fisco vel ꝓnato. q̄ tūc nō debet dari pauperibus. Sed illi cui applicatur. quia de alieno non est faciēda elemosina. i. q. i. nō est putāda. Si tn excepto isto casu. nō restituisset ei q̄ ōdit eē literat⁹ ab obl̄one restōis q̄ nullo iure hoc ꝓhibet ⁊ ꝓne sunt restrigēde. c. odia de re. in. li. vi.

5 ¶ Utr̄ acceptū ex turpi cā respectu solā ipsi⁹ recipiētis. si t dati restitutiō ī casu quo restituere obligatur. puta dedit quis alicui ne faceret tale malū vel vt faceret id ad q̄ tenebat. ℟. q̄ sic vnde inder qui nō vult dare īniꝫ nisi data sibi pecunia ⁊ hmōi ei q̄ ō dit debet restituere. l. i. ⁊. ii. ff. de cōd. ob cāz. ⁊ exꝑsse in. c. nō sane. xiij. q. v. Fallit hoc in casu. c. cum sit de iudeis. vbi ca q̄ne infidelis lucrat⁹ fuit a xpianis occasione officij publici i ter ipsos restituere tenet pauperib⁹. ꝟm quidentiam epi.

6 ¶ Quid de oblatione recepta a manifestis vsurarijs. ℟. q̄ lz sint opi. di uerse in. c. q̄ oibus de vsu. Tn tn dicit Jo. an. q̄ aut vsurar⁹ incohauit restituere vel est paratus. ⁊ sic restituet ei vt ipse restituat q̄b⁹ errorē sit. ⁊ sic intelligēda est ꝟa opi. q̄ est i gl. d. c. q̄ in oibus. Si vō nō est parat⁹ restituere. Tunc habebit locum prima opi. in predicta glo. quam segt Sot. Inno. ⁊ Host. vz q̄ fiat epi/scopo. vt ipse restituat. dānificat⁹ q̄ō verum credo Quando episcopus ē talis qualitatis. q̄ hoc faciet aliter ipse q̄ eam recipit dānificatio restituet.

¶ Sed quidā ille cui restituō ē fiē da lōge distat ⁊ non pōt ei mitti sine sumptib⁹. ℟. q̄ restituēda est ei. nisi sit modicum quid respectu illius cui debetur quia habundans est. quia tunc ꝟm Rodof. posset pauperibus dari pro anima eius. 7

¶ Quid si nesciē vbi habitet. ℟. q̄ ꝟ nō tenetur quagari vt eam querat ar. l. q̄ nisi fiat. §. i. ff. de op. li. ⁊ iō pauperibus dabitur nisi expectetur ⁊ si militer redditurus.

¶ Sed cuius sumptibus mittetur ei quando scitur vbi est. ℟. Pa. in. d. c. cū tu de vsu. q̄ li est malefidei possessor. puta sui aut vsurarius aut huiusmodi ⁊ ipse recessit de loco vbi eā accepit vl erroris. Tenetur suis sumptib⁹ eidē mittere. Si vero ille cuius erant fuit ille q̄ se trāstulit alibi tē sui sumptib⁹ ei mitteret ⁊ sic intelligēda ē gl. in d. c. ⁊ sic distinguit lex ī re legat. a. l. cū reo. ff. de leg. i. Nō limito vez nisi inuenirēt aliquis fidus q̄ gratis vellet defere. ar. c. significante. de pign. Po. in ꝟ Mer. q̄ si sumptꝰ excedūt ꝑtem rei restituēde q̄ tē pauperib⁹ ē dispēsanda ar. d. c. cū tu ⁊. c. auctor. ii. q. vi. Si aūt ē malefidei possessor. ꝟ alicui iusto titulo. dz tunc credo arbitrio boni viri fie sequenda. cui⁹ sumptib⁹ minat pentata eā ⁊ q̄litate abūtte ⁊ nō fuerit i mora. 8

¶ Utr̄ cū plures sūt obligati alteri ī solidū ⁊ vno soluēte toti alii teneant eidē solnēti glibꝫ ꝑ pte sua. ℟. mō a. tituli. Restitutio. vi. q̄ sic in foro conscie. q̄ vnus egit negociū eorum. l. 9 10

eñ p̄euntiã .r. l. soluẽdo. ff. ō nẽ. gel. Fallit hoc in raptorib⁹ r furib⁹ r hu iusmodi. qz si ille qui habuit rẽ satisfecit non tenent alij eidẽ satisfacere nisi ifiẽtẽ ō talib⁹ bõis puenit ad eos

21 ¶ Sz qd fiet qñ quis nesciẽs restitutio ad quã tenet fiẽda sit nec ei⁹ hẽres cognoscit. R. q̄ nihilomin⁹ patperib⁹ vel in pias cãs est restituẽdo facienda. ar. d. c. cũ in r. c. diuie. lxxxvij di. r. c. epõs. lxxxviii. di. r. c. concesso. xij. q. ii. r c. fi. vi. q. iii. r. c. i de rapt. Vñ dic Tho. Fa Fe. q. lxij. q̄si ille cui restõ dz fieri sit oio ignot⁹ facta diligenti inq̄sitõe de p̄sona eius vel eius heredib⁹ dz hõ restituere dãdo elemosinas p salute ipsi⁹ siue sit mort⁹ siue viuus. Et addo q̄ inter paupes eligendi sunt pauptiores r iter equaliter paupes iustiores. quia r si oĩb⁹ tẽnet misericordia iusto tñ ampli⁹ vt dic Ambr. in li. de officijs. r no. i. c. nõ sat. lxxxvi. di. r vt Hier. r no. i. c. fi. xvi. q. i. in pauptib⁹ non taz paupt̃as q̄z religio attendenda est.

22 ¶ Quid si facta restõe in p̄dictos paupes appeat dñs rei. vel ei⁹ hẽres R. q̄ si talis q restituit fecit tẽ diligentiã ad iq̄sitionem eñ. sic nõ tenet amplius qz bõa fides nõ patit. vt sẽ eractũ erigat. c. bona fides de re. iu. li. vi. Sec⁹ si nõ adhibuit debitã diligentiã qz sic iteꝝ teneretur qz vt dicitur in. c. sicut dignum. §. eos de homi. Nõ. n. aliena cuz ipsa potuissent eis quoz fuerũt restituere tẽbuerũt pauperibus errogari.

23 ¶ Utz restitutio p̄dictorum icertoꝝ sit necessario facienda pauperib⁹ illi⁹ loci in q̄ p̄dicta restituenda sunt habita tel dãnuz est da ti. R. hoſ. r aliq alij dc. in. d. c. cũ tu tenẽt q̄ sic. qz et tu⁹ põt puenire forte ad heredes. vel ad eos quibus est fienda. sed Fede. cõsilio. xxiij. do. Anto. r Pa. tenẽt q̄ ẽ de bono p̄silio. nõ de necessitate. r hoc tene qz iura simpliciter dicũt q̄ errogatio fiat i paupes. vt in. d. c. cũ tu. r in. d. c. sicut dignũ. Nec ob. c. i. de rap. qz tbi sciebaꝫ p̄sona cui faciẽda erat restõ aliaꝫ epõs nõ fuisset motus ercõicare er officio suo nisi ad restitutionẽ ptis. c. innotuit in fi. de elec. r l. titi. §. hoc aũt. ff. de dã. infec.

¶ Sed quero an regratur auctoritas super toto. q̄ tali restõne incerto rũ. R. ino. de Imu. ec. i. c. qz plerigz dicit q̄ dz fieri auctoritate p̄fessoꝝ. Ray. vo tz q̄ fiat auctoritate epi. vel pniarij vl capellãi icui⁹ dioc̃esi hita fuit. c. diuie. lxxxvij. di. c. epõs lo vlti. lxxxvij. di. p̄cesso. xii. q. ii. hoſt. in. c. cũ sit de iudeis. r i. d. c. cũ tu tenet q̄ necessario regrit auctoritas epi. Sz tu tene cum Sco. in. iij. di. xv. q. ij. Iz sit bonũ habere p̄silium confessoris aut alterius bone persone. tamẽ magis securum est q̄ ille qui tẽbet restituere ipse restituat. Et quod nõ regratur alia auctoritas tenet Archi. i. c. ii. de testa. r in. c. non sane. xiii. q. v. r Jo. mo. i. c. q̄ q̄. ō vsu. li. vi. Jo. de li. Pa. r Bern. r Jo. cal. sup cle. i. de pu. l. Paul. i. d. c. cũ sit. Et facit ad hoc. d. c. cum tu. r. d. c. sic dignũ §. eos in glo. r i. c. tua de testamẽ. r alia iura q̃ cõter dicũt q̄ obligatus ad restõnez dz restituere. Nec ob. d. c. cũ sit. qz logt de iudeo de quo p̄hibetur q̄ non recte dispẽsaret. ppea ibi dr q̄ fiat auctoritate epi. r tõ non extẽdeꝫ ad casuz dictis rõis. Tñ verũ ẽ f z predictũ Archi. q̄ in. iij. casib⁹ epõs põt se intromittere de restõne incertoꝝ. Primus qñ mortuo illo qui tẽbebat restituere nullus est relict⁹ hẽres tel executor ad restituẽñ. Si vo heres eẽt relict⁹ tel executor. tũc solũ regreret de p̄silio epi auctoritas. facit. c. de laicis. xij. q. ii. r. l. nulli. C. de epi. r cle. r in hoc p̄cordat Jo. r vin. r Ber. in. d. c. cũ sit in gl. imo etiam epõs prohibente debẽt r p̄sit restituere vt in. c. religiosus in fi. de testa. li. vi. Sẽdo casus in quo põt epõs se intromittẽ est qñ ille cui dz restituere nõ vult r in iudicio agitur cum. Tertius est qñ restituẽs male dispensaret puta amicis q nõ indigent r hinõi qz epõs põt se intromittere vt legitime rum dispẽsaret qz nõ dz factũ q̄ alr ẽ factũ q̃z tebuit re. iu. q ex timore nec etti ẽrcularet si tintervenient auctoritate epi male distribueret qz epõs bz se intromittere nisi q̄ beneficiat p̄pterea ambo celestem icurrerent tra cundiã. l. si qs ad tclinandaz in fin. C. de epis. r cle. Quart⁹ casus ẽ qñ talia icerta sunt manifestoꝝ vsurariorꝝ qz tũc epõs dispẽsare potuent tel ei⁹ auctoritate. r addet Joã. de ligna. in d. c. cũ sit fm Jo. cal. in quo q̃ p̄silio suo r ffem clauz r Mag. q̄ epõs ercõicare non põt de iure sacerdotes q se intromittũt de dispẽsatione incertoꝝ. Ex quo pz q̄ multomin⁹ religiosos exẽptos. r q̄ nõ est casus in⁹ nec sibi põt de iure retinere nisi in iuij. casib⁹ p̄dictis alr bene posset sacerdotes excõmunicare.

25 ¶ Utz vsurari⁹ sit ttus qñ p̄missio edicto generali q̄ q soluit vsuras tenet infra tot dies p restõne habẽda quibus dieb⁹ elapsis epõs fert sniaz q̄ cũ null⁹ appeat bona sunt icerta r ip se tãq̃ incerta assignat epõ. si post terminũ p̄dictũ appeat aliqs. R. Fe. in suis p̄si. tz q̄ sic. Sz ego distinguo q̄ aut sunt dispensata pie. r sic vez. d. r secur⁹ est. aut nõ sunt dispẽsata pie puta. qz partẽ dedit episcopo p mẽsa sua. r ptem sibi retinuit nõ tñ. vt paup. tz vt statũ teneat. r sic si est tut⁹ in si talib⁹ satisfaciat. r ex p̄dictis colligo q̄ si hẽt epõs alios p̄ditos q̄ reddituꝝ suos dispẽsetur paupes reseruata sibi solũ necessitate. q̄ tũcta leuata hñtes dispẽsare incerta ñ dẽnt id facere sine eius p̄silio r auctoritate. qz sumeñ. ẽ q̄ nouit melius paupes cuã aliqs alius. Si vo tal ẽ epõs q̄ ō paupib⁹ nihil curat tz pot⁹ de pprio statu aut sublimatione pentis tũ talis nõ sunt dãda talia icerta qz q̄ tal ea daret nõ esset tut⁹ in p̄scia sed ipleca dispenset vel videat quo dispẽsetur.

¶ Quo ordine tenẽt qui satisfacere 26
qui plurib⁹ bz restituere r ex diuersis causis r nõ valens oibus satisfacere. R. q̄ primo r necessario dz restituere certa. Quia si restitueret incerta ex qua restitutione efficeret nõ soluendo p̄to certio nõ satisfecisset. imo poti⁹ dãnationez sibi aegreret. vt pz ex predict̃. Nõ facit ō heredẽ vsurariorꝝ q̄ peruenit cũ epõ ō icerti vt seqlitur cadauer vsurarij. cũ tñ nõ sit soluendo creditoꝝ sup certis secundo restituẽñ. Est hñdus actiones ad rẽ. puta qz res restituẽda est aliena q̃ semp dño restituenda ẽ fz q̄. §. patuit. Idez ẽt si hẽat rẽ q̄ fuit alteri⁹ rab eo sine iusta cã abdicata. puta q̄ meũ. vl alr. ff. q̄ me. cã. l. me cũ. §. cũ ãt idẽ dic ō reb⁹ ōpositi si ex tant. r gnãlr ip dñi rez si erãt ipse res sunt p̄ponẽdi oibus. l. vers. §. ibi nis. ff. de pu. cre. q̄ si res erãt alue rãt vẽdue nõ habita fide de pcio cũ nõ sint trãllate in dñiũ emẽtis. ipsi vẽdenti cuius erant est satisfacien. ō pcio primo q̃z alijs. l. iulian⁹. §. offer

rī. ff. de ac. rō. Si vero habita fide de ꝑcio sunt tradite. sic non ꝓponē-tur aliis. multo minus si nō errarent sed alie subrogate fuerūt ex precio illarum non ꝓponentur. nisi vt j. dicā de hūtib⁹ actiones ꝑsonales. q; tales res subrogate sunt. p ꝑcio obligate. l. g dam. ff. de in rē vers. vbi ē nota. tec. ⁊ nō est q; ꝑcū ex illa re redactū nō erat obligatū. ergo nec res q̄ emitur ex ipso. Idē q̄ocūq; dic in permutatione q; vbi spēs in obligatione ē ñ succedit altera loco alteri⁹. vt. ff. ō ō sig. l. labeo. ⁊. ff. de rei. vē. l. materius de q̄ dic vt. j. Solutio. §. xi. sed ñ in hoc casu non ꝓponet hūtib⁹ actiones reales. Post ꝑdictos habētes actōes ad rēvenūt vxores ceteri ꝓtib⁹. p dotib⁹ suis q̄ ꝓferūtur non solū ꝓtendentib⁹ ꝑsonalē obligationē. sed ēt hūtib⁹ tacitā ypothecaz. ēt anteriorem. l. assiduis. C. qui po. in pigno. ha. facit. l. vbi. C. de iur. do. ⁊. l. ij. C. de ser. pi. da. File⁹ quoq; siue ꝓuilegiū hz cū vxorib⁹. ⁊ ō prior tpe ꝑferet. l. q̄ꝫuis. C. ō ꝑt. fi. Ipsis ñ vxorib⁹ ⁊ fisco ꝑferuntur anteriores creditores expssas ypothecas hītes sz nō posteriores vt i gl. d. l. assiduis Sed ego teneo ꝛriū quo ad vxores. de hūtibus expssas ypothecas. vt ē. Dos. §. rī. Mo. ñ q̄ creditores ex quoꝝ pecunia domus vel nauis ē hedificata vel reparata ⁊ ipsis spāl⁹ obligata ꝓponūt i illa re mulierib⁹ in totibus eaz. §. his ꝺ̄ns. ⁊ ibi Ang. f. auctē. de col. do. Nō q; ꝛm Bal. in. d. l. assiduis ler nō tollit id q̄ per ꝓm sibi creditores q̄siert vnde creditor hīs spālem ypothecā in alīq̄ re spāli ꝓferat i illa. Dori creditoli hūti anteriorem ypothecā gnālez ⁊ spālem

l alia re ab illa q̄ creditori est spāle obligata. vt ē ter. no. in. l. ii. C. de pi. Post predictos venūt oēs habēteo expssas ypothecas ⁊ posteriores. ⁊ post ipsos habētes tacitas hypothecas ⁊ in istis hūtib⁹ expssas q̄ ꝑ est tpe potior ē i ture. Aduerte ñ hic q̄ expēse facte in funerādo p⁹ sunt restituende q̄ꝫ satisfactiē. habentibus tacitas vel expssas ypothecas in bonis ipsi⁹ defuncti. vt est ter. in. l. pe. ff. ō reli. ⁊ sumi. fu. ⁊ in. l. at si quis §. i. c. iii. Post istos venūt ꝛponentes. si repositū nō extat. l. si hoiem. ff. depo. §. fi. Et idē dic de hūtib⁹ precūtā in illam negotiationem. vt. j. Solutio. §. rī. nō ñ tali priuilegio gaudēt qui sub nōe depositi mutuāt ad vsū rā vt pz in. d. l. si hominem. Tertio restituendum est habentibus actiones ꝑsonales. Et inter istos primo venūt simplices priuilegiarij. s. habentes priuilegia ꝑsonalia nō realia. quia priuilegiū ypothece cū sit ad rez est potior priuilegio personali. s. repertū. ff. de pac. Post hos venūt oēs cyrographarij. p rata non attenta ꝓximitate ꝛcium. q; licitum est ō bitori propter cumulum creditorum facere deteriorem cām prioz creditoruz non ñ distum vel ypothecam. seu priuilegiū habentium. l. i. §. contrario. ff. de sepa. bo. ⁊ ista est ratio q̄ re in cyrographarijs creditoribus ñ attenditur tps. Cum predictis omnibus concordat Bal. in. l. pro debito C. de bo. auc. iu. pos. que credo vera. nisi p statutū municipale aliud caueatur. vt Janue in mercatoribus fallē tibus. q; tunc illi stabitur nisi contineat iniquitatem expresse.

¶ Quid de herede qui hz multos cui ꝛbz ex legatis ⁊ alios creditores

13

ex alijs causis. R. q̄ si debita sunt ꝛcta per eum cui⁹ est heres ⁊ fecit legata. tunc dz ꝓponere creditores ex cōtractu vel quasi. seu maleficio. vel. q̄ si ipsis legatarijs si omnibus nō potest satisfacere. Si vero legata sunt facta per eum cuius est heres ⁊ ꝛbita per eum. qui est heres. ⁊ qui dz soluere sic primo soluet legata. quia bona defuncti sunt tacite ypothecata ꝓ legatis ⁊ fideicommissis. l. i. C. cō mmni. dele.

18 ¶ Quis ē preponendus. an ille cui debetur ex contractu vel quasi vel ille cui debetur ex maleficio vel quasi R. quidam dicūt q̄ ille cui debet ex contractu vel quasi. sed ego hoc nō credo cum nullo iure probetur. ⁊ ió restituet ꝛm ordinem predictum.

19 ¶ Quid de simpliciter soluente. nō seruato ordine in ꝓscripto nunqd i ꝓscia liberatur. R. Rod. tenet q̄ non nisi credidisset fore soluendo omnibus vel nisi ignorasset vnum creditorem fore potiorem alio. cum q̄ cōcordat Hostiē. ⁊ Bonal. titu. rectō ir. Quod verum credo. nisi laborasset tali ignorantia que cum nō excusaret. c. apostolice de cle. exco. mi.

20 ¶ Utrum restitutio incertorum que pauperibus dz dari. vt ē. patuit posse auctoritate episcopi conuerti in reparationē ecclesie vel monasterij seu hedificationem. R. Jo. an. in. c. religiosis de testa. tenet sic dicēs fuisse disputatum q̄ excellentissimos doc. q; si ecclia indiget necessaria augumentatione. puta q̄ ꝑpla non potest in ea stare ad offiū. nec facultates ecclesie sufficiunt ad eius reparationem q̄ potest eps ꝓpria auctoritate sine pauperum graui damno talia ꝛcta conuertere i eius reparationē. Si vero facultates ecclesie sufficiunt vel reparatio nō est necessaria. sed voluptaria vel nimia fameo imminet sic nō pōt. sed tenetur pauperib⁹ dare. c. pastoralis. rcvi. di. ⁊ ꝓ ista opi. facit q̄z bona ecclesiastica sic sunt pauperib⁹ obnoxia. sicut illicite acq̄sita. vt i. c. aurum. xii. q. ii. ⁊. c. fi. xvi. q. i. Et ñ episcopus potest ꝓ ri paratione ecclesie dare cent: simam vel quinquagesimam. c. bone. xii. q. ii. c. apūce xxdo. Ergo ⁊ de illicite acq̄sitis idē poterit facere. Sa. ii ad idez. c. ecce. ⁊. c. statuimus. xvi. q. i. Dz q̄ ñ possit ꝛ Pe. d. perti. in trac. de canonica portione epi. c. vii. ⁊ dicit q̄ predicta determinatio non est bona. q̄z vidētur ō casum Cle. q̄ contingit de religiosis. Ubi patet q̄ ea que relinquunt ad vsus pauperum non possunt fine auctoritate in alium vsum conuerti per quam cle. dicit idem Pe. c. q̄ executor testamenti incerta non poterit distribuere nisi pauperibus. quam opi. Pe. credo veraz in legatis factis pauperibus nisi in casu quando tale ecclesia vel monasterium reparetur. Et cum reparatione populus multum haberet prouocari ad obseruātiam rōnabilem religionis. quia nīc liceret. Et sic limitarem opi Jo. an. predictam quia in tali casu fit bonū pauperum eo q̄ fideles ad elemosinas abundantius per hoc inuitantur. alias non. ita tamē q̄ non immineat ma fames. sed in alijs incertis restituendis non est vera. sed tene opi Jo. an. quia. d. Cle. quia contingit nō loquitur de talibus.

Estitutio tertio

s. quando qs tenetur ad eaz faciendam ꝓ cuius intelligentia.

1 ¶ Queritur vtr qs teneat statim restituere cum pōt. R. q sic. quod patet per. c. sepe contigit de rest. spo. t rō est fm Sco. in .iiii. di. xv. qr ꝑ ceptum est de restituendo licz videat affirmatiue tñ cadit sub illo ꝓcepto negatiuo. Nō furtū faciet. Exo. xx. q ꝓcepta negatiua obligant ꝓ semp. t ad semp. t hoc est q volu t dicere Tho. fa Se. q. xcii. i. q sicut accipe rē alienā ē ꝺ iusticia ita t detinere eam t. ꝓpterea dicit ter. in d. c. sepe ꝺtingit nō multū interest quo ad periculū aie iniuste detinere. ac inuadere alienū. ideo totiens mortaliter peccat qs quotiens scit se debere restituere aut satisfacere. primo t pōt t nō vult. vt per predicta patz nec pōt absolui ni si pri⁹ restituat potens restituere. c. si res. xciij. q. vi. nisi in casu qñ doleret q nō restituit q ꝓmū potuit t ꝓpo nit q ꝓmū poterit satisfacere.

2 ¶ Quid de illo q cū possit restituer nō vult sed heredib⁹ vt restituāt ipo nit. R. q per hoc nō est in statu salutis sed pot⁹ dānatōis. t si sic moritur. oio dānatur. Si tamē ob hoc ipone ret heredi satisfactionē qr meli⁹ q ipz heredem poterit fieri q̄ per seipsum ꝓponens firmiter p seipsum satisfacere si sic posset. ita erit in statu salutis

3 ¶ Quid de ꝓstituto in articulo extreme necessitatis an teneat restituer R fz Sco. vbi. s. q nō. qr extrema necessitate oia sunt cōia. l. i. §. cum i eadem. ff. ad. l ro. de ia. vnde ista restiture poli efficitur detinentis existēs in tali articulo nisi ille cui dz restitui sit in tali extrema necessitate. qa tūc illi debetur qui prius in talez ꝺuenit necessitatem t si eodem tēpore deuenerunt domino ē restituēda. qz duob⁹ ꝓcurrentib⁹ preualet. quod est

portius ar. l. queritur. ff. de sta. ho. Et subdit Sco. q si talis detentor eā rē nō occupauit an talē necessitatem. Iz ventat ad pinguiorem fortunā. non tenet restituere. Sec⁹ si preoccupauit ante talem necessitatem.

4 ¶ Eltz debitor qui nō est in articulo extreme necessitatis sed tñ nō pōt restituere sine magno suo dāno tpali puta destructōe artis er qua viuit ipse t familia sua qz oporteret vendere instrā vel libros vel capitale. er q bus vtcū lucrat. silr statim teneatur restituere. R. fm Sco. vbi. s. q si ille cui debet ē abūdans ita q ꝓpter pōt transire sine eo q sibi debet. tunc nō tenet statim restituere. Iz dz petere inſaz differēdi restitutionē p se vel p interpositā ꝑsonā si fieri pt sine piculo quā si dat pōt differre Iz q ꝓnenerunt. Si vero nō vult dare tūc fz Jo. de neapo. in quolibeto. ir. q xcii. etiā differre pōt annuatz ali qd restituendo ꝓut meli⁹ poterit. p cuius dicto facit in ar. c. sicut hi. iv. iuadere cū glo. xl vii. di. t. c. si qs. de fur. vbi pz q magna necessitas ēt si nō sit extrema excusata restōe dz iuxi bi canere a iupsinto qz nō pōt viure cū honore. t cū decētia stat⁹ qo de alieno fz Ri. ſ. iiij. di. xv. ar. v. q. iiij t si ipse in vita nō poterit satisfacere iubeat heredib⁹ vt ipsi cōpleant. Si vero ille cui debet ita eget sicut t ipe tūc statim tenet restituere qz non Iz cū icomō alieno meli⁹ comodū faceſ de alieno. qz ꝓma caritas incipit a se ipso. c. nō satis. lxxxvi. di. nisi ille cui debet liberaliter ꝓcederet licentiant differendi.

5 ¶ Eltz restō sit differenda quando nō potest fieri sine dāno anime alicuius aut corpor. aut fame. R. q sic vo

nec cessent ꝺdicta pricula qr ordine charitatis aīa t corpus t fama dēnt ꝓponi reb⁹ tpalibus facit. c. officij. ō pr. t re. nisi ille cui facēda est restō esset in extrema necessitate. qz tūc solus corporis illius est ꝓponenda i re sua saluti corporali alteri⁹ t fame nō aūt aie. His oibus cōcordant Sco. t Ricar. in .iiij. xv. disti. t Henri. de ganda. i. vj. quolibeto. q. xviij. t Jo. de neapo. vbi. s.

6 ¶ Utrū ille a quo res pōt aduocari petita restōne in integrū iure spāli vel generali teneat eam restituere in foro aie anteq̄ iplacet. R. fm Innoc. in. c. qr plerīq; de immu. eccle. q si ſctus tenuit mero iure nō tenet nisi ro qui pōt petere restitutionem fuerit lesus malicia Thome. Eiudo ēt vel nisi impediret peteſ aliquo iusto timore puta qz dubitat nō posse obtinere in iudicio ꝓpter fauorē talis dēntis t hmōi qr lic ēt si nō aduocat tenet in ꝑscia qō no. Si vo cōtractus non tz. sed est nullus ipso iure puta qz res eccle est vēdita sine debita solēnitate t hmōi sic tenet Iz non petat. Qō limitat do. Anto. in. d. c. qr plerīq; quo ad ꝑsciam tenū nisi ſctus teneret quo ad metas iurtō naturalto. puta qz fuit legitima cā alienandi rez ecclesiasticā t debuiz ꝑcum est solutū Iz defuerit solēnitas. nihilominus in foro aie non tenetur quia solēnitates sunt adiuuante ꝓpter deceptiones vitandas. t ideo vbi cessant cessabit in foro aie ipsa lex. Facit qō dico. ō. clemētio. §. vltimo.

Restitutio vltimo

qō tollitur eius obligatio. R. mittit absolutiōe. solutiōe. rei iteritu

t cessione. Sed hic solū dicam qūo remittit quo ad ꝑsciam. t primo per absolutionem t hoc per qōnes melius cognoscendo.

1 ¶ Utrum absq; reali restōne ex sola absolutiōe creditoris vel relaratione absoluat quis ab obligatōe restōnis R. q Iz Hirar. de se. t Dy in regula. penū de reg. iu. li. vj. videant tenere q nō sed q necessaria sit ei restō vel ꝓcius si nō erat. Tñ tu tene cū Egid. ordi. hæremitaz. t Jso. an. in. d. regla petñ. Lap. de cast el. t nullus aliqs q vlz t libere est absolutus si tñ dicta relaratio liberaliter fuit facta et si debitor nō habuerit ꝺbuā dispōnez ad soluēn. qz in translatiōe dñij rex seu circa ipsas res attendit pl⁹ voluntas dñi eaz q̄ alteri⁹. insti. de fur. §. pla cuit. t. inter oēs. §. pe. ff. de fur. tpz per ea q. ō. dixi restō. i. in ꝓn. Et fm Egidiū ꝺdictuz in quolibeto. Iz talis debitor male dispositus ad restituēn. indigeat pna de tali mala dispōne. alr nō absoluet a deo tñ penitendo. de tali mala dispōne nō tenetur amplius restituere. Videre hic qr sunt casus in quibus relaratio creditoris nō absoluit ab obligatiōe restōnis. Primꝰ est in cle. nolentes de hereti. de quo. ō. Excōicatio. vij. casu. xlij. Scds casus est in. c. felicis. de censi. lib. vj. de quo hēs. ſ. vij nationez. §. iij. Tertius casus est. ō iudex. §. viij.

2 ¶ Quid si talis absolo seu remissio sit facta nō liberaliter sed g metū seu desperationē puta ne ei⁹ indignationez incurreret. vel qz oio nihil hēre posse se credebat vel paz. Aut cū fraude fuit obtēta. puta dicēdo q nihil poterat soluere vel paz. cuz tñ totū posset vel plusq; diceret. R. q si vlz nec talis est obligat⁹ ab obōne restōnis.

Hosti. ñ in ſūma ti. de vſu. ⁊ q⁹ ſi
aliq̄ honeſta ꝓſona tractat cum aliq̄
diceno ſi ex corde reſiduus voluerit
remittere faciam q⁹ talis reſtituet t bi
ñſi. ⁊ ille remittit q⁹ talis debitor eſt
liberat⁹. Ꝺō credo rez q̄ talis ꝓſo-
na honeſte ꝫ tractat puta inteuſēdo
gerere negoc ñ ambitiōz vtilr. ⁊ quo
ad obligationē reſtōnis. ſed non q̄
ad petm nisi ſufficit ꝑmittat ſine alia reſtitutiōe.

3 ¶ Sed nunq̄ quilibet cui vtrē ht
hanc abſolutionē facere. ℟. q⁹ nō ſz
ſolū illi qui liberā de ſuis reb⁹ hēnt
adminiſtrationē. Et qui ꝓt tonare
⁊ qui ſint. vide tonatio. i.

4 ¶ Utrum cōcilium vle vel cuitatis ⁊
bmōi poſſit remittere q̄ vtrē ſingu-
lari ꝓſone ꝫ eius voluntatez. ℟. Fu
Inno. i. c. in nra de immu. q⁹ ſic. ſi de-
bet ir̄ ciuili tñ. vñ ꝓceps reſtituit
in integ. er certa ſcla cū ꝓiudicio ter-
tij licite facit ad ꝫ. l. fi. C. de ſen. paſ. ⁊
l. in cāe. ff. de minō. ⁊ q̄ō no. Bar. in
l. gallus. §. ⁊ qd ſi tñi. ff. ō li. ⁊ poſt.
Secus ſi vtrē iure nālī q⁹ non pōt.
Ꝺō limita ſine cā. q⁹ cum cā ēt pōt.
vt no. idē Inno. in. c. q̄ in eccliaz. de
ꝓſti. ⁊ gl. in. l. fi C. ſi ꝫ ius vel vti. pu.
vbi tz q⁹ publica vtilitas ſit licita cā
vt tollatur q̄ō alteri vtrē etiā de iu-
re nālī q̄ō eſt notandū ſingulr. q⁹ fa
cit ad cognoſcendū q̄n papa pōt di-
ſpenſare ſup certo ⁊ q̄n dñi vel cōu
tates q̄ habuerūt bellū inter ſe pñt
cōponere ſup dāmis datis. de quo vi
de ō. lxiiium. §. xiij.

5 ¶ Utrū cū quis non vult reſtituere.
q⁹ nō poteſt nili cū magno ſuo incō-
modo. ⁊ ille cui tenetur nō vult dare
dilatiōz vel remiſſionē aliquā poſſit
abſolui a ſuo cōfeſſore. ℟. ꝫ Direc.
ti. reſtitutio. q⁹ etiā ſi non iminneat pe-
riculum vite reſtituere debēt. vl aliō
graue incōmodū poteſt confeſſor con
ſciam ſuam formare. ex eo q⁹ intēdat
negotiuz vtiliter gerere creditorio co
quia videt q⁹ nō ita cito vel ita cōmo
de vel nunq̄ poſſet rem ſuam recu pe
rare. ⁊ ſic dare abſolutionem ꝓcato
ri poteſt dummodo ꝓmittat bona
fide ſatiſfacere certo die. vel aliā cau
tionem faciat. non tamen iuramētū
exigat. vt ita creditor habeat ſuum ⁊
peccator nō recedat a ꝓfeſſore deſpe-
ratus. pro quo facit. l. ſoluēdo. ff. de
nego. ge. ⁊ l. aut ꝓtor. §. t. ff. de minō.
Et cum hoc concor. Hoſti. in ſūma.
Quod bene notent cōfeſſores qui nō
ſolum vtiliter non gerunt negocium
creditorum. ſed potius dānoſe abſol
uendo illos qui reſtituerent ſi abſolu
tionem negarent quia tenetur ipſi de
omni dāno dato creditoribus.

¶ Utrum epiſcopus vel propri⁹ cō 6
feſſor poſſit dare licentiam differēdi
reſtitutionem incertorum. ℟. do. An
to. in. c. cum tu. de vſu. tenet q⁹ confeſ
ſor nō poteſt niſi habeat auctoritatez
ab epiſcopo. Alij aūt tenent q⁹ etiam
proprius cōfeſſor. Sed ego dico q⁹
⁊ epiſcopus ⁊ proprius confeſſor po
teſt quando ex rationabili cauſa hoc
facit ita tamen q⁹ per hoc non ledan
tur pauperes. ſicut faciunt qui talia i
certa concedunt ad pōpam ⁊ ad ſta-
tuz illoruz qui debent reſtituere. ⁊ ad
damnationem tam concedentium ꝫ
quibus conceditur.

¶ Utrū dño q⁹ ſi tom vēderet q̄ō ꝫ 7
non poſſit reſtituere q⁹ꝯ ipſe vt ſuc
ꝑdeceſſores debite a ſubditis rapue
rūt. ḧeat aliquē modū liberatiōis. ℟
ſm Mōnal. ti. Reſtitutio. xiij. q⁹ ſic
ꝫ vt remittat oīb⁹ ſuis i recompēſa
tōez aliquā ſumtē ad quā tenēt et i

ꝓpetuū vel det eis aliquē certā imu
nitatē. vl faciat aliq̄ hoſpitale. vel
aliā elemoſynam de ꝓſcīu ⁊ voluntate
dāna paſſorū vel eoz ſucceſſorū. ⁊ cu
hoc cōcordat Directo. ti. de reſti.

8 ¶ Utrū hereedes quib⁹ relictuz eſt q⁹
ſoluāt mille libras. ꝑ icertā habitio ex
vſuris. cū nō appeat de dicē vſuris
niſi ꝑ ꝓfeſſionē teſtōis liberent ꝑ ꝓ
ſcript. xxx. anno ꝫ a dicta teſtōe. ℟.
Lan. ꝑ ſt Hēde. q⁹ ſic ſi bona fide ſp
ſic poſſiderūt nec ꝑ eōm ꝑtes po-
terūt molestari. Nō q⁹ cū act. o q̄ cō
petit ex teſtō vel ꝓditio q̄ cōpetit eꝓ
per. l. nulli. C. de epiſ. ⁊ cle. lit plona
tis ſpatio. xx. annoz. claudat. C. de
ꝓſcript. xxx. vel. xl. an. l. per ꝓnes. Jō
hereedes bñficiū nō poterunt mo-
leſtari. Nec ob. q⁹ actiones que com
petunt eꝓis durent. xl. an. q⁹ hoc in-
telligit de actiōb⁹ cōpetēt⁹ ēpatui
vel eccīe collegiate. ſed hic non ꝓpe
tit vt eꝓs. ſed vt hiconomo ⁊ admi-
niſtrato. pauꝑ. Quo ꝫ ad eos q⁹
b⁹ bona ſūt alienata vel relicta ſi ſpa
cio. x. an. poſſederunt indubitāter ſūt
liberati ab obligatione reſtōnis. q⁹
actio ꝓſonalis nō cōpetit ꝫ ſucceſſo-
rem ſingularē. l. i. §. hæres. ff. ad trc.
Secus ſi talis hæres vel vſio aut ſin-
gularis fuiſſet malefidei poſſeſſor. vl
ſi alr appeat de vſura per factum. q⁹
ſic nō eſſet liberatus. vide ēt q⁹ dico
ō. ꝓſcriptio. §. xliij.

9 ¶ Quō ēt per ꝓſcriptionē aut vſu
capionē q⁹ liberat ab obſone reſtō
nis vide. ō. ꝓſcriptio. § xlij.

10 ¶ Utrum per ceſſionē bonoz tolla
tur obligano reſtitutionis vide. ō. ce
dere bona.

Cinſcitatus quō re-
ſtituit in
integrum vide. ō. moro. §. iij.

Cuellare vtrū q⁹ tene
atur ꝓlato q⁹
ſcit regul⁹ ab eo q⁹ excōicatione
aut alio ꝓcepto vlō ō. ꝓfeſſio delicti
⁊ denūciatio ⁊ inquiſitio. Ité de ſigil-
lo ꝓfeſſiōis ⁊ ſecreti vlō ō. ꝓfeſſio vl.
§. an teneat vxor reuellare marito a-
dulteriū. vide. ō. iuramētū. xij. i fi.

Cuercentia differt ab
honore. co
q⁹ reuerentia eſt ꝓcipiū mon
num honoris inq̄ruz. i. q⁹ ex reuere
tia quā hz ad aliquē ipſuz honorat.
Item reſpectu finis inq̄ruz. i. q⁹ ho
norat vt ab alijs in reuerētia hēat.
¶ In q⁹ ꝓſiſtit reuerētia. ℟. q⁹ i. vſ 1
Mamo i dilectōis affectu. rev. di.
Eſto ſubiecta⁹. ij. q. v. hz. Sed hoc ob
tēperatiōis obia. xcuj. di. §. i. t. c. ſe.
ij. q. vij. ſacerdotes. viij. q. i. c. q⁹ ⁊ de
ma. ⁊ obe. li q⁹. Tertio cōmittēdo ⁊
ſubſequēdo. rev. di. nō oz. Quarto i
temerarie nō reprehendēdo vel iudicā
do. xxi. di. nolite. Quinto defect⁹ eoꝝ
nō reuellādo ſz cooperiēdo. xcvj. di.
in ſcripturis. Sexto honorē debituz
qui ꝓſiſtit in quibuſcūq̄ ſignis exte-
rioribus exhibendo.

Ygor eſt nimis exceſſus q
q̄ſq̄ ſtatuit ad rez
rorē alioz vt in. c. ij. de tomea.
⁊ in. l. aut facta in fi. ff. de pr. ij. q. iij. ſi
q⁹ eōm. Q̄ſq̄ ñ iuriſ. p ordine iu
rio ſm regulas ipſi⁹ ſcriptas vt in. c.
ſup lris. de reſcrip. Q̄ſq̄ ꝑ ſubtili-
late vt no. in. c. vt ꝓſtituere. l. diſt. ⁊
differt ab equitate q⁹ eſt ordinata in-
ſtitia ꝑ rata ꝑtendine miſericordie.
vt no. in. c. h. ō tranſfact. facit. c. diſci
plina. vlo. di. Iuſto ē medū inter
decisionē q̄ ſit ſm cōe regulas iuris
hec Pa. in. i. in lris de reſti. ſpol. ⁊

in.c.iure gentiū de sen. ⁊ re. iu. Vñ aut rigor aut equitas sit seruāda dic vt in.d.c.fi. de transact. ⁊ in.l. placuit. C. de iudi. q; parū ad noꝝ pertinet.

Ilius Utrū sit petūꝫ qō aliqñ ꝓuenit ex seremitate ꝓcie ⁊ ꝓgustatione suauitatis diuine ⁊ iste ptinet ad fructū ſpūs q est gaudiū Aliqñ ex mansuetudine nāe ⁊ sic attekāt bonitatē naturę. Aliqñ ex inordinatiōe inepte leticie de quo dr eccle. vii. ¶Melior est ira risu. ⁊ sic isto mō solum est petūꝫ exc Aller. in fa'fe.

Ira vr quoddā priuatum bellū qō agit iter ꝑsonas ꝓuatas nō ex aliq̄ publica auctoritate ꝫ magis ex inordinata voluntate ⁊ semp est petūꝫ mortale i inducēte. In defendēte vo le aliqñ est sine petō vt qñ solo aio defendendi cū moderamie inculpate tutelle sit'ō q̄. 3. defensio per totū aliqñ sit cum petō veniali. s. cuꝫ nō multū excedit moderamen aut qñ ē leuis mot⁹ ad vindictā. Aliqñ vo cū mortali. s. cum aio effrenato iīrgit in ꝑpugnā tē ad occidēn. vel grauiter ledēdū eū ⁊ de ista intelligit illud ad Gal. v. ⁊ est hīa ire vt dicit Bre. xxxi. mora. ꝓcor. Tho. ba fe. q. xlj.

1 ¶Quid si tucius ⁊ sempiternū ꝓcuisset se ad inuicē ⁊ ꝓmiscuā dixerint nunqd ista pars delicta tollant nisi tua cōpensatione vt dr in.c. intelleximus ⁊.c.fi. de adul. ℞. q. nō ꝑm pa. in.c.i. de iureiur. ⁊ in.d.c.fi. ēt ñ non agat ciuiliꝫ qz nō sunt circa idē fctūm eo q factū tuū nō est meū vt ꝓbatur in.l. apud celsuꝫ. §. marcellus ff. de do. erecp. ⁊ iō gliter poterit agere de iniuria sua ⁊ dāno nec poterit repelli ab agendo ꝓpter iniuriā factaꝫ vt dicit Inn. hnihomin⁹ tollunt si agatur criminaliter ad penā legalē qz cuilibet delictū puniet pena ꝓdigna. l. ij. §. ij. ff. de adul. Et dicta regla pdelicta intelligit ꝺa solū qñ ꝺlectuꝫ ē circa idē cōmissuꝫ vt puta circa idē matrimoniū. ⁊ agit ciuiliter.

¶Sz nūqd pcutiēs ex iusto caloꝛe iracūdie teneat. ℞. spe. ti. de actu. §. i. tz q nō qz caloꝛ iracūdie vicio caret calūnie. ff. ad turpil. l. i. §. q̄ri posset. Sed ℣rium credo qz iniuriā ꝓpriā nō lz vlciſci. C. qn lz sine iudi. ꝑ totū ar. ꝓ locū a spāli in. l. si ex plagijs §. taberna⁹. ff. ad. l. aq. facit. c. primū de iureiu. ⁊ l. fi. ff. de sic. ¶Melius tñ agit cū eo qz difficile ē iustū tēperare doloꝛē. l. si adulteriū. §. ꝑterato reo ff. ō adul. ⁊ sic tene in ꝓcta q; tenet. Et qō dicit spec. hēret locū i alijs irrōnali ꝓuocato si occideret qz sic non teneret dñs de quo in. l. i. §. cuꝫ arietes ff. si qua. pau. fe. di.

Ogationum

Ogationum sunt dies tres immediate precedentes festū ascensiōis dñi in qb⁹ iniuniā dū est ⁊ seriandū. Serui ⁊ ācille debent eē liberi ab ope seruili ⁊ q̄drage simali cibo vti dēnt voles vt hz i. c. ꝓnūciandū. ⁊ in. c. rogatiōes de ꝓce. di. iij. qb⁹ abrogatū est q̄ ad letaniaꝫ ⁊festañ. ⁊ male. attñ excusant ꝫfaciēs tes a petō sed nō a pena qz credēdū est q multa bona i fructib⁹ ꝑstarent nobis a deo si illo tpe quo incipiunt eoꝝ maiora pcula voles ꝓ letaniam ⁊ sanctificationē in letaniis cōuenirent ad poscendam eius largitatem.

Acerdos

Acerdos nomen ē cōpositū ex gre co ⁊ latino quasi sacrum dans xxj. di. cleros. Eius officium est sacramentum corpis ⁊ sanguinis dñi cōficere oiones dicere ⁊ bñdicere dona dei vt in. c. perlectis. xxv. di.

2 ¶Utrū appellatiōe sacerdoꝺ veniat soluꝫ ꝓsbyter. ℞. q; in mā fauoꝛabili noīe sacerdotis venit ꝓsbyter diaconus ⁊ subdiaconus facit ter. i. c. i. xv q. v. Sec⁹ i mā odiosa qz solū venit ꝓelbyter facit. c. si q̄s de cohā. cleric. ⁊ ibi ℞a. hoc no.

2 ¶Sacerdos parrochial dz visitaꝛ i firmos sepe. c. i. de. cel. mis. Itē debz stare ieiun⁹ vsq; ad hoꝛam ꝓgruā celebrādi si celebrat non dz sumere ꝑ purificationē ꝓpter neceſſitatez nisi habeat alium per quē possit supplere vt no. ℞a. in. c. i.

3 ¶Utrū possit ministrare sacra pegrinis ⁊ hospitib⁹ cōsuentib⁹ ad ecclias suā. ℞. ℞a. in. d. c. i. q; sic vñ mortē tes ibi sine electione sepulture tpe lūtur ibidē. Aut si alibi elegerūt vbeſ cia quarta portio.

4 ¶Utruꝫ sacerdos volens suscipere eucharistie sacrm puta qz infirm⁹ vl oliaꝫ impeditus a celebratione ꝺbeat hēre oꝛariū siue stolā ℞. q; sicuta circa collū ⁊ super vtrūq; humerum q; signum crucis ꝓpareꝛ i suo ꝓtoꝛe sic etiam qñ vult celebrare vt in. c. ecclāstica. xxij. dist. ter. apte cladiat.

5 ¶Sed nunqd cū facit offiū diacōatus vtetur stola sicut cū celebrat ℞. q; nō ar. c. ꝓcipimus⁹. ⁊ qō ibi no. xcuj. di. sed vtet sicut diaconus vti dz. l. q; hēat stolā sup humerū sinistrū taliter q; veniat ante ⁊ retro sub brachio dextro ⁊ humerū dextrū cū eius bracchio sit liberū ad ministeriū sacerdotale. xxv. di. ymmo⁹ otarium glo. tū in d. c. ecclāstica dicit q; pot⁹ ē sequēda consuetudo ꝑ. c. sicut facta. xii. di. tū ō tenę. Sed si consuetudo non appareat dic q; non vtetur nisi vt diacon⁹. qz tādiu qō habz ꝓmu. legiū ꝺdm lo cū tenet ꝓmilegiati. l. vlti. C. de ſſtamī. ⁊. c. gnāliter. xxj. q. i. ⁊ d. c. ꝓcipimus⁹

¶Utrū in peccato mortali ꝓsit er 6 equi officiū suū. ℞. q; nō sine peccato mortali. xv. q. vltima. ⁊ ꝓbo. lxviij. distin. c. i.

Acramentum

Acramentum est (secundum Hugo. de sancto victore ij. vi. de. Sacramentis parte. ij. c. ij.) Materiale elementum exterius oculis sup positū ex institutiōe ſſigniāt ex similitudine repzesentans ⁊ ex sanctificatione aliquam gratiaꝫ inuisibilem conferens. Et elementum sumit ꝓ quacunq; re sensibili. Sicut oculus ꝓ omni sensu. Similitudo vro ꝓ repzesentatione secundū quā. Ita ꝓportionabilitatem. s. vt sic ut sensibile aqua ad lauandum fones corporales sic gra ad spūales ⁊ cōperit bene diffinito sacramentis noue legis i q⁹ sunt tria. i. naturalis similitudo ex qua hñt aptitudinē repzāntandi. secundo institutio oculta vl ex ꝓssa ex q̄ hñt determinatā ordinatiōez respectu huius significati ⁊ ꝓpria sanctificatio ex q̄ hñtūtē effectēdi illud significatū

¶In q̄ ꝓsistit sacra. ℞. magr tēne tiarū i. iiij. dist. i. q; in duob⁹. s. i. ꝺbus rebus ita q; sub verbis cōprehē datur intentio ꝓferēntis ⁊ sub rebus factum seu factū.

¶Que sunt necessaria i oī sacro. ℞. q. iij. Primus elemētū sine debita materia. Secundū formaverborum Tertiū minister debitus. Quartū intentio ministrātis ⁊ de istis habeo. ā. Baptismus ⁊ in alijs locis suis.

¶Sacrm vñ oī puta i baptismo ablutio ꝺb⁹ forma ꝺbꝛ i eucaristia ipa

hostia ꝓsecrata ⁊ hmõi res sacrt i baptismo ⁊ aliis i qb⁹ iprimit ē caracter In qb⁹ vo nõ iprimit ē qdã ornat⁹ aie. In sacro aũt corpꝰ xpi est tpsuz co.p⁹ xpi vere sub illa spē ꝓtemz ⁊ ē corp⁹ misticũ. s. ecclã q tñ in ip lo nõ ꝓmet fz signat. Est ẽt quoddã qõ est res ⁊ nõ sacrm. ⁊ istõ ē gratia gratũ faciens siue effect⁹ sacrorum.

4 ¶ Quot sunt sacra noue legis. ℟ q viij. s. baptismus. ꝓfirmatio. eucharistia. penia. extrea vnctio. ordo. ⁊ mrimoniũ. Jn qbus aũt iprimit caracter. vide. s. caracter.

5 ¶ Utruz aqua bñdicta sit sacrm. ℟. Ricar. in tñ di. i. q nõ qz ꝑ eã aspersionẽ remittunt pcã per modũ meritj impetratum. s. excitat motũ caritatis seu feruorẽ voluntatis ꝑquẽ fit remissio non aũt tangz per vim sacramẽti

6 ¶ Quot sunt sacra necessitas. ℟. v. scz baptismus. ꝓfirmatio. penia post pcm̃ mortale cõtissuz eucaristia. ⁊ extrea vnctio. vt no. i. q i. §. fz nõdũ ⁊ in. c. veniẽs de trãsact. in gl. q io di cunt necessaria qz sine iplis nõ pōt quis saluari. si ex ptẽptu omittunt ⁊ hẽri pñt de pmo hẽo de pse. dist. iij. §. i. de fo ibidẽ in. c. nullus ministror ⁊ di. v. c. ieiunij. de tertio de pc. di. i. q̃sti p totũ de. iij. de pse. di. ij. oio hõ de. v. xxvj. q. vij. ab iſirmio. alia duo scz matrimoniũ ⁊ ordo dicunt sacra voluntaria. qz sine iplis pōt hõ saluari si ea nõ vult.

7 ¶ Quo sunt danda. ℟. q eo mõ q̃ dr in suis locis cũ qõlibet hẽat suuz modũ. Jn vno tñ oia puenũt. q in signo crucis oia sacra sunt dãda ar. c. nõ obseruetis xxvj. q. vij.

8 ¶ A quo sunt suscipiẽda. ℟. q baptismus pōt suscipi in necessitate in oibus vt. ẽ. baptism⁹, v. Alia aũt ex cepto matrimonio nõ nisi a sacerdotibus ⁊ de hoc dicet in suis locis.

¶ Utrũ possint recipi ab eo q est in ꝑcto mortali. ℟. vt. ẽ clie⁹. vij. §. ij.

¶ Quib⁹dam dari. ℟. q diuersio. diuersimode sm q sacra sunt de qui de in loco suis vni tñ notãduz ē q nullus extũ i pcto mortali, pot aliqõ sacrm suscipe gn ꝓcet mortalr. xl. di. multi. xxij. di. illud. xj. q. iij. audi. sicut nec aliqs minister pot ea minstrare in pcto mortali gn ꝓcet mortaliter nisi sm aliquos illa admistraret vt laycus i necessitate. puta qz baptizat qõ patro valde dubiuz.

¶ Que sacra pñt iterari. ℟. oia illa in qbus non iprimit caracter. xxxij. q. vij. licite ⁊. l. q. i. qõ quidam.

¶ Quid cũ dubitat an qs receperit aliqõ sacrm puta baptismũ ⁊ hmõi ℟. q si dubiũ est ꝓbabile vel verisimilio resultat ꝓiectura reiterañ. est fz q dicit. ẽ. baptism⁹. vij. §. ix. qz non dr iteratũ qõ nesciẽs factũ de pec. di. iij. si nulla. ⁊ ō ibidẽ. ñ bap. c. veniẽs

¶ Utr sacra vel sacralia sic est oleũ ictũ aq̃ baptismalis. ⁊ hmõi possint recipi p sanitate acgrẽda vel ex alio fine q̃ eo ꝓpter que sunt instituta. ℟ q nõ sine pcto mortali si talis sit finis principalis. qz vti sacrio ad aliũ finem q̃ ad eũ p quo ordinata sunt. ē iplis abuti. Excipit tñ ꝓpe. de pan. i iij. sacrm mrimonij qõ sm eũ go ꝓbando ex alio fine puta ꝓpter diuitias ⁊ hmõi nõ peccat mortalr vt. ẽ. habeo. mrimoniuz. ij. §. xxv. Secus si vteret quis talib⁹ sacrio principalr ex fine suo ⁊ secundario ꝓpter sanitatem acquirendã sicut fecit Constantinus i pator. qz sic nõ peccaret.

Aerilegium

est rei vio-

latio vel vsurpatio ⁊ accipit hic violatio ꝓ quacũqz irreuerentia aut dehonestatione ⁊ dr sm Jnno. quasi sacrilegiũ vel sm L au quasi sacre legis lesio. ⁊ de hoc habeo glo. xvij. q. iij. in. c. sacrilegium.

1 ¶ Quot modis cõmittit sacrilegiũ ℟. q trib⁹ modis. ꝓmo rõne ꝑsone. sicut cũ quis tedit ꝑsonã ecclĩastican. xvj. q. iij. quisqs. Scõo rõe loci sicut cũ violat immunitas ecclie vel cimiterij. ibidẽ. c. si quis cl. i. cũ multis. c. seq. Tertio rõe rei ⁊ istud fit triplicit. s. auferẽdo sacrũ de sacro. s. loco vel nõ sacrũ de sacro vel sacruz de nõ sacro vt no. in. d glo. ⁊ hic loquor de sacrilegio ꝓprie. Nam large cõmittit multis modis vt no i. d. glo. ⁊ ibi vide qz mhil ad nos.

2 ¶ Aduerte ẽt q oẽ pcm̃ qõ cõmittit ꝑsona ecclĩastica mãliter ⁊ quasi per antecedẽs dr sacrilegiũ. Jn dicit Hiero. q nuge in ore sacerdotis sunt sacrilegiũ vel blasfamia. Sz fortiter ⁊ ꝓprie sacrilegiuz est illud pcm̃ qõ ꝑsona facta sacra agit ꝛ eius sanctitatẽ directe. vt si vgo deo sacra fornicet ⁊ hmõi. L arge ẽt sacrilegiũ est cũ rem ecclesie qs indebite vsurpat. xvij. q. ij. §. qui aũt.

3 ¶ Que ꝑna sacrilegior hẽo i. l. si qs in hoc. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. xvij. q iij. ꝑ totũ ⁊ ibi vide. qz mhil ad nos fz ad forũ ꝓtẽtiosuz solũ. Sz q ad ꝓsentem est excõicatio de qua vide. ẽ. excõicatio. v. casu primo ⁊. vj. ⁊. ix. ⁊. xvij. ⁊ xxviij. ⁊ excõicatio. vij. i multis casib⁹

Aerita

sue custos eccle

Panas ad horas iubente archidiacono. Jtẽ custodire palas seu linteamina altaris. ⁊ oia vtensilia ecclie. Itez lãpades curare nec tpz mandatũ lucendo oleũ depeat aut mitt⁹ lucendo obscurior sit ecclia. Jtẽ ꝓuidere de incẽso luminarib⁹ pane ⁊ vino ꝓ celebrãdo. Jtẽ oblationes ⁊ decimas sm iussuz archidiacon. inter fratres dimidere. Dicit no. in. c. plectis quali. in fi. xcv. ⁊ de officio custo. per totũ. Et aliquis de sanctionib⁹ ecclie vt in. c. ij. de officio custo.

¶ Ex qua culpa teneatur si quid pereat vide. ẽ. custos.

Agitarius

dr qui arriem balista rijorum exercet ⁊ vnum liceat. vide. ẽ. are.

Alarium

Jn debeatur famulo infirmanti aut similibus vide. ẽ. familia. §. scõo.

Anctus

quis debeat hẽri vide. ẽ. canonizato ⁊ reliquie.

Aracenus

dr qui tres aut deasqs colũ. imo demones nec nouuz aut vetus testm recipit nec tpz templa. recipiunt clandi sub pena mortis ⁊ amissione lonoꝛ. C. de pag. ⁊ sara. ⁊ téplis coꝛ. l. i. ⁊. ij. ⁊ q̃si p oia q̃ad ꝓ hibitiões iudeis cõparant. C. c. l. vt phanos ⁊ ex de iude. ⁊ sara. q̃si per totũ. Et iõ vide. ẽ. iudeus q. ꝓhibent xpianis eiga ipsos recipit tñ casuo. qz cũ saracenis xpian⁹ comedere nec habitare ꝓhibt l. xj. q. iij. ad mẽsam sed bene cũ iudeis. xviij. q. i. omnes. qz magis sunt nobis ꝓtersi iudei ⁊ cibis nos ꝓtẽnunt. tñ L au. ⁊ Jod. ⁊ multi sequaces tenent q cum saracenis etiam nõ fz cõmedere. qz etiã ipsis etiam nõ fz cõmedere. qz etiã ipsi dando qñ in cibis talia obseruant. aliter

nō. Item qz iudeis permittitur eoz sinagoga. Sed sarracenis nullo mō pmittit iter xpianos publicā inuocationē facer̄ nr achomeri neqz pegrinatio ad aliqnē locz sicut ad scām. Et quicūqz eoz dns xpian⁹ q hoc eis p mūtit peccat mortaliter qz facit ꝺ ꝓceptū cle. vnice de iudeis. Itē qz eis indicto possunt xpiani hēre cōmertiū sed cū infidelibus seu saracenis extat hodie ꝓhibitio sub pena excōicationis papalis quā incurrit ipso facto oni tpe guerre eis ꝓbit cōmertiū vel qui referunt eis ꝓhibita de quo vide. s. excōicatio. v. casu. xxj.

1 ¶ Utz xpiani possint furari ꝺo detinent in eoz seruitio. R. qsic qz nullo modo licite possunt tenere eos.

Atisfactio

ꝺr duplicit̄ vno mō recōciliatio z sic qz oēs partes pnie ordinātur ad recōciliationē q̄ libet earz satisfactio ꝺicī potest. Alio modo ꝺr solutio pene debite z sic ē paro vna pnie que ē assumptio siue adimpletio pnie iniūcte vel debite z nihilomin⁹ tñ etiā ptib⁹ alijs pnie. ꝓuenit p accidēs vt ꝓtritiō rone ꝺo loris ꝓiūcti q est in pte sensibili z cō fessioni rōe erubescētie. Hec. S. Bo. in. iiij. di. xvi. circa l fam.

1 ¶ Satisfactio ꝺz culpā pteritā z incurre illate recōpensatio ꝺz egritē in stricte ꝺm vo culpā futuram ē petōr eis credere z eoz suggestiō ib⁹ adhi non hēre de pe. di. iii. c. satisfactio

2 ¶ Utruz deo qs possit satisfacere p peto. R. q cū ipsi⁹ adiutorio vz cum merito passionis xpi cui⁹ hō per veram fidē efficit ꝓiceps sic pōt alius nō vt no. Rica. in. iiij. di. xv.

3 ¶ Utz vn⁹ hō possit p alio satisfacere. R. q accipiēdo satisfactionē p ꝓ seruatiōe z cautella culpe future sic nō pōt qs qs ieiunādo ñ affligit cor puo alteri⁹ vt viuat caste nisi inḋtuz p bonū exēplū alicit eū ad filia facienda siue inḋtuz pōt alteri⁹ merer̄ augmentū gre p talia vt sic facili⁹ euitet petñ. Si vo accipiat satisfactio p re cō pensatiōe iniurie illate sic vn⁹ pōt p alio satisfacere hoī. Deo vo ēt potest si mō ille q cōmisit petñ sit ꝓritus de eo alis nō p pnia vo inflicta ñ pōt vnus p alio satisfacere nisi interueniat auctoritas ꝓfessoris qui in illa pōt dispēsare vel nisi iterueniat casus q ille cui ipposita est nūqz eā poterit ē hoc mūdo iplere qz posset tunc per alium fieri. Hec hēnt ex dictis Ric. z S. Bo. in. iiij. di. xx.

¶ Sed nūqd ille cui⁹ satisfactionem 4
alter in se suscepit mortē do stati euo labu. R. q nō sed oz q ꝓnio ille qui eā suscepit ipleat qz nemo paditur ꝑ gredi nisi sit extra oē debitum ita q nec ipse nec alius pro eo sit debitor ꝼm. S. Bo in. iiij. di. xx.

¶ Utrū talis p alio satisfaciēo satisfaciat etiaz p seipso. R. diuersoz fuit opi. sed mihi plz opi. quā Ric. i. iiij. di. xx. refert q ēt est satisfactorii p se ipso nō ex debito sed p diuinā misericordiā que magis charitatē attēdit 5
ꝺz opus. xiiij. q v. si qd. Vel ꝺic q p alio sit satisfactorii p modū solutionis pene p se ipso vo est satisfactorii p modū merūt de cōgruo ꝺicit. n. S. Bo. i. iiij. di. xx. q ꝺz de rigore iustitie nō sit satisfactorii id qō facit qs ad qō alis teneī tñ credit q diuine misericordie benignitas tanta est q acceptat totum z si p nihilo saluat nos z de hoc. s. suffragii. s. ii.

¶ Utz satisfactio facta i petō mortali 6
li valeat. R. aut loquimur de ea q̄ fuit ꝓposita a ꝓfessore penitēti z postea recidiuanti aū illius ꝓplementuz z sic ꝺic vt. s. pnia. s. xiij. Aut loquimur ō alia q̄cūqz voluntarie assumpta. z sic ꝺico q nō valet q ad diminutionez pene debite. p petō nisi p accidēs vt puta qz citius conuertetur z veniam aget pñiam. sed ḋctum ad culpā futuram euitandam valet.

7 ¶ Que sunt ꝓpria satisfactōis. R. tres scilicet Jeiunū elemosina. Sūt tamē alie secundarie vt vigilie pegrinationes ꝺiscipline z hmōi vñ oīa opa afflictiōis ad ieiunū reducūt omnia opera misericordie ad elemosinam. oīa opera spūalia ad oronē. Hec ex S. Bo. i. iiij. di. xv. pte. i. ar. i. q. iiij.

8 ¶ Utz flagella missa a deo vel ab hominib⁹ ēt. p petis nris sint satisfactoria. R. q sic inḋtuz cadūt sub voluntate patienter ipsa acceptante z patienter sustinere volēte dūmō aliter sit i charitate. z de hoc vide. s. Bona.

9 ¶ Utz aliqua ꝓdictaz trium ptiū satisfactionis sit magis satisfactoria. R. q elemosina in se iclndit vtutes ꝺoris z ieiunii pp duo. Primo qz ꝓstituit eū cui daī debitorem ad oraī pro eo q dedit. Secō qz elemosyna data propter deum est quasi quedam oblatio deo facta que oblatio deo facta habet vim orationis z similiter bonorum exteriorz subtractio p elemosinam fcā ptinet vtualr ieiunium in q macerat corp⁹. Sil'r oro vtute cōtinet ieiunū. qz itētio iteri⁹ ad deū ꝺe biluatem corpis parit ꝓpleti⁹ tū elemosina bz vim satisfactōis ḋz oro z ieiunū ppea ꝺicit Thō. iiij. corporalis est. Dicit gl. oro sūma ꝺiscipline xpiane est in misericordia z pietate. Si tñ generaliter loquamur pōt ꝺici q̄ satisfactōe sunt tria. s. vtutio cul pe augumentatio gre z solutio pene z hoc tertiū ē ifimū i satisfactōe. Ad pmū valet ozo. Ad ꝺz valz elemosina qz qs sibi facit amicos de mamona iniqtatis q ipetrant graz. Ad tertiū valet ieiunium. Hec ex Ricar. in iiij. di. xv. ar. ii. q. iij.

¶ Utz restō ret alicui sit paro satisfactionis. R. q ꝺpie nō qz ꝺz hēre ꝺere oēz partē. pria cū ꝺicat cessādo nem ab iniuria de quo vide. s. Restituto. ij. in princi. Sed large accipiendo restōnem pot ꝺici oē illud qō ad debitam satisfactionē exigitur sic est paro satisfactionis. 10

Candalum

est ꝺicti⁹ vel factū mināˢ recti ꝓbens alteri occasionē ruine ita no. Cardin. in Cle. i. s offō ord. ꝼm Lanr. a scandalon grece quod latine ꝺicitur ruina vel offensio vel impactio pedis z ꝺicitur a Jero. super illud Matth. xv Sinite eos pharisei audito hoc vbo scā dalizati sunt. Unde sicut quando aliquid ponitur in via corporali p qō i pingens ꝺisponitur ad ruinam. sic i via spūali quicūqz per factum suum seu ḋictum minus rectum. i. vel malum secundum se vel habens speciē mali ꝺisponit aliquem ad casum in aliquod peccatum proprie scandalū ci facit Hosti. in suma ti. de renū. di cit grave scandalum ꝺicitur quando ex ḋicto vel facto. alij trahuntur i cō sensum mortalis peccati z propterea gl. de renū. in. c. nili in ver. pro gratis ꝺicit q̄ non ē curandū de scandalo nisi sit grave de no. opz nun. c. ij. z de vo. c magne. de reg. iur. q scāda lizauerit q̄ no.

¶ Quomodo ē scādalū. R. dupler 1

fez actiuū ⁊ passiuū sic dupliciter ꝓt quis cē cā peccandi alteri. Uno modo p se puta qñ go aliqđ malum facit ꝓpter illud intēdens aliū ꝛducere in pctū aut si nō intendit tñ factū ē tale q ꝛ sui rōe hz. vt sit iductiuū ad peccandū ⁊ sic illud dr scādalū actiuū altero mō qs per accidēs ꝓt ee cā peccādi alteri puta q ꝓter itētōez scādali dādi id facit. ⁊ ex odūóe opis nō ēvt quis scādalizef. Si tñ alius male dispositꝰ ē aut ex inuidia quā hz ad aliū aut alio mō ió scādalizat ⁊ talis nō dat occaliōez ḡtiū in se ē tali scandalo ppea vocat scandalum passiuū sine actiuo qñqđ ē scādalū actiuū simul ⁊ passiuū i altero. q dat ⁊ passiuū cum ille q accipit peccat. Aliqñ ē actiuū sine passiuo. puta cū aliqs inducit aliquē ad peccādū. sz ille nō peccat. Hec ex Aler. ha ſe ti. de scādalo ⁊ Ric. in. iiij. dis. xxxvij.

2 ¶ Utr scādalū sit spāle pctū mortale. ℞. q aut scādalū passiuū ē tm i pactio ad vēiale pctū. puta cū aliqs ex dicto alteri⁹ monet ad pctū vēiale. sic ē vēniale pctū. aut ē cū impactione ad mortale pctū. ⁊ sic nō est mortale nō tñ aliō pctū spāle ab illo q cōmittit. q. sumere occaliones pcti ex dcto vel facto alteri⁹ nō ꝓstituit spālē rōez pcti. q. nō ꝓportat rōez mutatē spāle ḡtui oppositā. sed solū pctū qđ cōmittit. Si aūt logmur đ scādalo actiuo ⁊ si sit p accidēs sic nō ē spāle pctū. q. q ē p accidēs non ꝓstituit spēz tñ qñqđ pōt esse pctū veniale vt qñ actū cōmittit venial' pcti vel actū q de se nō est malū sed solū hz spēz mali cū aliq leui iductione qñqđ ē mortale siue q cōmittat actuz mortalis pcti siue q ꝓtēnt salutez. p tm vt p ea seruanda nō ꝓtermittat aliqs facere qđ sibi libuerit. facit. c. cauēdū. x. q. iij. ⁊. d. §. p grau. i. q. i. hij qſcilicꝫ. Si vo sit scādalū actiuuz p se. puta q. intēdit ducere ad pctū tñ qđē intēdit ducere ad pctū mortale sic peccat mortaliter. Sil'r si ten dat ducere ad pctū veniale per actū peccati mortalis. Si aūt intendit inducere ad pctū veniale ē p actum pcti venialis sic ē veniale pctū tñ isto mō scandalū actiuū per se est speciale pctū. q. ex intentione finis sortitur peccatū rōnem spālis peccati. ⁊ opponitur directe correctioni fraterne. propter hoc q intenditur spāle. primi nocumētū. hec oia ex Aler. ⁊ ri. vbi. §. ⁊ Tho. ha hic. q. xliij. ⁊ ad illō Mat. xviij. necesse est vt veniant scādala ꝛc. vez q ē necesse nisi homines vt tm mutent.

¶ Utr aliqs teneat dimittere aliqđ 3
bonū op⁹ ne primus scandalizef. ℞ fm Ric. vbi. §. ar. i. q. ii. q. aut bōa opa sunt necessaria ad salutem vel ſ ꝓcepta. aut sunt supꝛogatōis vt consiliū. opa aut in genere i differentia vt comedere carnes. bibere vinū. retinere tpalia debita repetere. ⁊ hmōi. Opera. n. prima nō sunt p quocūqꝫ scandalo omittēda. q. nullus debet velle dānationem suā p euitanda illa. primi sui. Facit. c. ii. de no. op. nū. ⁊. xij. di. illa. xi. q. iij. iter vbi. xxiij. q. iij. §. i. ante fi. Hic aduerte ꝑz Inn. vt recitat Hos. de renū. in. c. nili cuz §. p grani quoꝫ q in ꝓceptis iuri naturalis ⁊ euangelici est verū hoc sed veritas iuris positiui ex cā est tēperanda relaxanda ⁊ ḡtiū statuēdū propter scandalum vt not. ꝛ de concess. preben. c. proposuit de voto. c. primo. Secunda etiam opera nō sunt omittenda propter scandalum proximi proueniens ex malicia. quia per hoc volentib⁹ malicioſe impedire bona opa daret materia ⁊ occasio malignādi. Si vo scandalū ꝓuenit ex infirmitate primi vel ignorātia ſ ſunt ad tps intermittēda. quousqꝫ. ſ. adhibeatur sufficiens diligentia ad h. vt ignoās instruat. ⁊ infirm⁹ aliquo mō ꝓfoꝛet vt non ex bono ope scādalū sibi sumat. nec talis retardatio merito ꝓiudicat. q. nō minuit ō pfectione caritat. sed magis disponit ad augumentū nō tñ oīa sunt talia ꝓtermittēda pp scandalū primi. Tertia ēt opa. i. differentia quoꝫ omissio alterius nō preiudicat nisi ipſi omittēti ⁊ ēt i tpalib⁹ tñ sic sunt omittēda ō ꝓcepto qñ. p. babil'r. prim⁹ scādalizabitur ex infirmitate scandalo mortalis peccati. Sed si venialis erit de cōsilio. Si autez scandalizatur ex malitia vt puta q. oñsuz est sibi q nō debet scādalizari. tmō debito suasuz vt nō scādalizet. ⁊ tñ vult scādalizari quia sic ꝓuenit ex malicia. ⁊ tunc nullum op⁹ ē ꝓtermittēdū pp scandalū ex malitia prouenies. Aler. vero in tertia parte ſinne. c. de preceptis pnic tenz q si sum infirmus ⁊ timeo casum metum ex non repetitione rerum meaꝝ pot⁹ teneor vitare scādalum meum ḡ primi. Si'r si suꝫ pfect⁹ ⁊ reptam debito mō ꝛz sicut ꝓpōderat bonum cōe bono spāli sic ꝓpōderat scādalū cōitatis ⁊ pluriū. ſ. dissipatio pacis ⁊ vilitatio cōis ⁊ incentiuū delinquēdi. q ofa accideret. ⁊si nō liceret sua repetere pp scādalū primi sui singuli. Aduerte tñ hic q ꝛz de iure ciuili nō sit curandū de scādalo qđ pōt ſte rē meam imo liceat talē occidere aliter nō potest recuperari. vt notat Bar. in. l. furem. ff. de ricca. tñ de iure canonico ⁊ in ꝓscia fm Hos. i. c. nihil de prescrip. nō ꝓsulere bonoꝝ ro. p repetitionem rez tpalium aliquid facere quo verisimiliter valde seua ⁊ horribilia vbereť cuenire facit. c. ſuscepimus de homi. ⁊ in. c. ij. de nouo ope. nū. ⁊. c. si vero el. i. de sen. excō. ⁊ qđ ibi no. Inn. Si tñ faceret nō credo mortaliter peccaret qñ scandalus ꝓuenit ex malicia.

¶ Sz nūqđ quodlibet bonū sit faciendū ne ꝓrim⁹ scandalizef. ℞. vt colligo ex doctrina Aler. in ha ſe tract. de scandalo Aut bonū q ex pcepto ꝓrim⁹ rōnabiliter petit puta. q. ꝓmp petit vestimenti. ⁊ hmōi. ⁊ nunc si ad hoc teneor alias ō ꝓcepto casus est clarus si non teneor de pcepto sic vbeo ei illud manifestare qđo non teneor. ⁊ qđo rōabiliter illud nō facio. ⁊ nūc sufficit. ⁊ si scandalizaf sibi imputet qz scandalū est phariseoꝝ q scandalizabant. q. discipuli nō lauabāt manus. ⁊ tñ ei dcō satisfecisset scādalū acceptū ab⁹ dicit sinite illos esse. Mat. xv. Si vo nō rōabiliter tale op⁹ omitto sic ne. prim⁹ scādalizef de mortali teneor illud facere facit. c. ij. de nouo op. nū. Aut q petit irrō abiliter expetit. ⁊ sic nō teneor. sed sufficit satisfacere. q posse ne scandalizef ex ignorantia vel infirmitate. ⁊si non acceptat. ⁊ scandalū est phariseoꝝ. ⁊ sic secundū Aug. ex pont illud of petēti te tribue. ſ. vel ḡtiā ad vbū rōabiliter te extendendo vel ḡtiuz ad factū qñ rationabiliter teneris. ⁊ sic ꝑz qđo ꝛz intellt gi illud facilius scandalū nasci pmit tit illud facilius scandalū nasci pmittitur ḡ veritas relinqꝛat. ſ. vitaꝫ vitetur ḡ veritas relinqꝛat. ſ. vitaꝫ vitetur ḡ veritas ꝛeliqꝛat. ſ. vitaꝫ vitetur ḡ apprehendit oia ꝓcepta ⁊ cōsimilia q apprehendit oia ꝓcepta ⁊ cōsimilia veritas doctrine ad sciendū ⁊ vera veritas doctrine ad sciendū ⁊ vera tas fuisse ad puniendū. qz logtur eo

modo quo supra dixi. ⁊ adde q̄ ea q̄ sunt de iure positiuo p̄cepta sunt pretermittenda q̄n̄ ex eis scandalizat̄ aliq̄s infirmitate vel ignorantia nō tm̄ simplic̄ ad ipsos vt dicit de consilijs super rogationis. Idē dic ō punctō maior

5 ¶ Quid de fama. vtr̄ sit defendanda ne alij scādalizēt dic. vt. s. fama. §. i.

¶Cientia aliq̄n habet per calū ⁊ ꝓ

proprie est scire ⁊ de hac loquitur ph̄s in libro poste. ⁊. vi. ethi. facit. l. scire. ff. de legi. ⁊. c. intelligentia de ver. sig. Illiq̄n scia habet per aliquē sensum corporeum. vt puta scio q̄ hec caputiū i capite. q̄ video scio q̄ dulce q̄ gustaui ē dulce vl̄ molle. q̄ palpauit. ⁊ talis scia regritur in teste. ff. de te. l. testium fides. ⁊. iij. ⁊. q. ix. testes. Crudelitas ꝫ medium iter sciaꝫ ⁊ nesciam. q̄ nec in tali ignorātia cadit credulitas nec incia vt no. ff. de iur. ⁊ fac. igno. super Rica. ⁊ Bar. i. l. admonēdi. ff. ō infr̄ iur. ⁊ quod no. gl. in. c. ij. de test. li. vj

1 ¶ Cui sciēte est insistendū. R. q̄ clici ⁊ ecclesiastice persone dēnt insistere illi scie q̄ est necessaria circa suum officium. Religiosi vero que sibi est preceptaꝝ prohibita. vel de iure aut per regulam. Curam aiarum hītes aut ꝓfessores circa casus conscientie dēnt insistere. ⁊ sic de ceteris. Clerici tm̄ ⁊ religiosi p̄nt intendere scientiis trīualibus que ꝯ trīuales dicunt quasi trium. q̄ triplex est via ad idē s. eloquentiam que sunt⁹ grāmatica. dialetica ⁊ rethorica. Et sic intellige c. i. ⁊ c. quia non nulli. de magistris non tamen ad voluptatem. sed vt sciant discernere verum a falso. xxxvii. di. §. cur ergo. multo magis in sacra scriptura theologia ⁊ iure canonico nec non in philo. naturali ⁊ morali xxxvii. dist. turbat. ⁊. c. qui de mensa ⁊. c. si quid veri. ⁊. c. relatum in fi. Inscientijs vero quadrivialibus. s. arismetrica. musica. geometrica. ⁊ astrologia non credo debeant intendere. excepta musica. q̄ tales scientie ꝫ in se contineant veritatez secundū Hie. non tm̄ ducūt ad pietatem. xxxvij. di. si quis grāmaticaꝫ. imo habent marīne astrologia multum curiositatis ⁊ aliquando noxie vanitatis. Leges autem ⁊ phisicam possunt similiter audire nisi sint religiosi vel sacerdotes. vel habentes ꝓsonatus. seu dignitatē. seu curam aiaꝝ. vt. §. excōicatio vii. casu. vi. ⁊. vii. Sūt tm̄ icirculabiles apud deū. qui prefatis scientijs i tendentes que eis sunt necessaria vel ad eorum officium ignorant. xxxviij. di. q. ea. Et que scientia requirat dic q̄ spāl̄ a quocūq̄ exigit ullaꝫ ꝓceptoꝝ ⁊ prohibitionū cognitio q̄ ad eum pertinet vel rōe officij aut statꝰ ant alio mō xp̄iani autez cōmuniter tenentur scire que pertinent ad fidē quedam explicite ⁊ quedam implicite vt. s. Fides. §. vi. Et ꝓpea Augu. in. c. vos aīl oia de ꝓsec. di. iiii. dicit q̄ patrini dēnt docere quos tenuerūt in baptismo simbolum ⁊ orationem dñicam. Unde ex dictis i. d. §. vi. ꝑz q̄ parentes q̄ non docent filios ⁊ filias se signare dicēdo. In nomine patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti. amen. ⁊ Credo paruum ⁊ decem precepta legis. ⁊ pater noster videntur peccare mortaliter q̄n̄ omittūt ex negligētia eos docere vel doceri facere si p̄nt. similiter nō excusant a mortali q̄ nescientes talia non addiscunt si possunt cū sint necessaria ad salutē. Aduerte tamen

tamen q̄ qs possit scire ꝑcepta. puta si interrogat. adorare deos alienos est contra preceptum. respondere sic ⁊ idez de alijs. Unde tali sufficit licet nesciat ordinate dicere. Et idem posset dici de aliquo qui nescit. Credo paruum. tamen si interrogaret deus est vnus. Respōderet q̄ sic ⁊ q̄ creauit oia. ihesus christus est eius filius. ⁊ sic de ceteris. Rūderet q̄ sic. q̄ sufficeret sibi ꝫ nesciret ꝑfatuꝫ Credo. Et idem diceres de pater noster. qō q̄n̄ quis scit q̄ est orandū ⁊ petenda salus ⁊ gratia ⁊ remissio peccatoꝝ ⁊ hmōi licet nesciret dicere pater noster q̄ excusaretur. ꝫ consulenduꝫ sit oībus vt potius tam pater noster q̄ Credo addiscant.

2 ¶ Que scie possunt doceri aliis a ꝑdictis vide. §. magister. §. iij.

¶Cisma proprie ⁊ stricte ē illicita diuisio per

inobedientiam ab vnitate ecclesie facta. xxiij. q. iij. inter scismata extra de scismate. ad succedendos. libro vi. Et hoc est aliquando cum heresi. vt in grecis q̄ ab vnitate ecclie se separauerunt. Aliq̄n scisma est sine heresi sicut sūt illi q̄ credūt romanā ecclesiā nec aliā volunt ꝓstituere sed eā credūt esse apō se. vt cōtigit q̄n̄ duo vel plures cōtendūt de Papatu. Alī quādo Scisma accipit large. s. cū q̄ ꝑtū epm eiciunt sedez epalem sibi vsurpātes ⁊ ꝓbyteros sibi ordinantes. Scisma. iij. accipitur largissime mortali. q̄ sunt extra caritatem. c. auditi. q. iij. Hoc no. Inno. in. c. i. eo.

1 ¶ Utrū oēs scismatici sint excōicati. R. Pa. i. d. Rica q̄ ꝑprie scismatici hereſi. clarum est q̄ sic. c. excōicamus de here. Sed sine heresi scismatici ꝑprie nō sūt excōmunicati vigore. c. i. eo. ti. sed vigore. c. licet de electo vbi dr̄ q̄ gerens se ꝓ papa cum non sit cum omnibus sibi adherentibus excōicationi subiacent. ⁊ sic sunt excōmunicati ipso iure. Limitat tamē Pa. in. d. Rica verū in casu vbi non cadit ꝓbabilis error vel ignorantia. Ubi āt q̄ fore dubia. ⁊ iuriē si cō stiterit in facto intricato ⁊ lōgeuo. q̄ ut euen⁹ t nisi scismate ꝑterito. tūc puta rem omnes euitare excōicationem ⁊ peccatū. l. ꝓgula. ⁊. l. ij. ff. ō. iur. ⁊. fac. igno. ⁊ in. c. aplice de cle. exco. minis. ⁊ in. c. vt animarum de consti. lib. vi. duz tamen in voluntate hēant semp adherere vero pape q̄n̄ per ecclesiaꝫ vel alio modo constaret de veritate Scismatici vero large non sunt excō municati nisi per violentiaꝫ factā epi scopo ⁊ huiusmodi. aliaꝫ nō nec scismatici largissime.

¶ Utrū emēarez ecclesiasticā aut alio 2
mō acquirēs eā a scismaticis ꝓprie sit excōicatus. R. q̄ sic vt in. c. i. eodē q̄uis aliaꝫ occupāꝫ rem ecclesie nō sit excōicat⁹. c. ꝙquestus. ō foro ꝓpe.

¶ Utrū tenēs beneficiū ecclesiasticū 3
a scismatico sibi ꝓcessum. vel cōsentiens ordinationi facte per eūdē sit excōicatus. R. q̄ sic vt i. d. c. i. Sed hoc intellige in ordinatione quo ad executionem ſm glo. ⁊ Pa. in. d. c. i. qz ordo bene cōfertur si forma seruetur sed non executio si scienter tali recipi at. Si vo ignoráter Inno. ꝫ q̄ etiaꝫ executio ꝓferf. ꝫ Hostī. ꝫ q̄ verū ē q̄ executio ꝓferf. ꝫ q̄dū ē occultus. sed q̄ executio ꝓferf. ꝫ q̄dū ē occultus. sed postq̄ fuerit patefactus requirit dispensatio. istud est mutuus.

¶ Sz qs dispēsabit cū tali. R. Pa. 4
in. c. fi. q̄ in ep̄icopatu solus papa

c.qz diligẽtia. ꝛc ele. Multo magis si dignitas sit ẽpta. vti.c. cũ venerabili de ꝓsuet. In aliis vo ordinibus distingue. Aut recessit sciẽter vel ex ignorãtia crassa aut supina a tali scismatico. ꝛ sic solus papa. Aut ex ignorantia ꝓbabili. ꝛ sic ẽpus dispensare pot vt in sili of in.c.i.ꝛ.ij. de ordine ab epo.qui re.non tñ ab illo epo qui eum ordinauit Quis postea redierit ad vnitatẽ vt no.gla.in.d.c.fi.

¶ Utrum ꝑct' alienatiõis faq' in vtilitatez ecclie teneat. ℟. ꝙ sic. vt tz gl. in.d.c.i. alis non.

Scriptura aliqñ of a pocha vel a podicia ꝛ hec fit iter ptes. Aliqñ of eplã hec est que mittit ad absentẽ ꝛ cõiter of lra missiua. Aliqñ of liber rõnuz ꝛ hẽ est quẽ cõiter solẽt facere exercẽteo talẽ anté seu boni ꝛ curiosi pfessami. Aliqñ of publica ꝛ hec est q̃ fit ꝛ publica psona. s. notario cui publicis tolẽnitatib' reqsitis. aliqñ of autẽtica ꝛ hec est illa que ad sui validitatem nõ requirit aliud. Quomõ aũt faciat fidem. Vide doc. marie Pa.i.c. scripta ỏ fi. instru. ꝛ in c.i.eo.ti. ẽin.c. post cessionẽ ỏ ꝓbati. ꝛ ibi of ꝙscriptura sigillata aliquo sigillo autẽtico cuz subscriptione duorum vel triũ plena fidẽ facit. aduerte ꝙ vbi ius scripturã exigit si nõ extat ꝓbabit q stat. ꝓ solẽnitate ẽz Inno i c. motuit ꝛc ea q fu. oz. su. ꝛ tõ clericꝰ ꝓbare hz q' sit clericus si scripturã nõ hẽt. no. Pa. in.c. qñ ẽ. de ꝓbati.

¶ Utrũ sit dãda fides scripture ãtiq̃ rũ. ℟. Pa. in.c. cum'cãm de. ꝓba. ꝙ sic. ꝛ no. Bar. i.l. prima. ff. si cer. pe. no. glo. i.c. inter dilectos ỏ fi. instru. Quod limita verũ qñ nõ tractatur ỏ magno dãno. Idẽ dic de scriptura s lapide. ꝛ diffusse vtẽ ps. vbi. ã. ỏ ẽ.

Scurilitas. differt a stultiloquio ꝓm Aler. ꝑ. ti. eo. qz scurilitas refert ad lasciuã affectiõis stultiloquium vero ad indiscretionẽ rõis: possũt tñ coincidere ꝛ mutuo conuenire ꝛ semper est pctũ ꝓprie accepta ꝛ filia luxurie. Sumit tñ aliqñ ꝙ ꝓbanitate ꝓmonis ꝛ hoc ꝛpropꝛie ꝛ tũc si adsit finis vbit' vt ꝓseruatio amicitie bone vel remotio tristicie vel accidie nõ est pctũ. dmõ nõ fiat ꝙ verba turpia. Si aũt fiat ꝙ verba turpia vel inutilia ꝛ tñ risus ẽ ordinatũ ꝓuocãtia pctũ est. ꝛ sic ad ephe. v. Stõ nominet in vobis turpitudo aut stultiloquiũ aut scurilitas q̃ ad rẽ nõ ptinet. i. nullius vtilitatis. Et magis peccant qui taleo audiendo sustinent cum sint auctores sceleris.

Secretus qñ go dz reuelare. vide ꝓfessio delicti in ꝓn. ꝛ ꝓfessio vltra familia. ℣. vij. ꝛ viij.

Seditio est tumultus ad pugnam vt dicit glo. ii. Cor. xij. ꝛ differt a bello ꝛ ira. qz ista ꝓportant mutuã ꝓpugnationẽ in actu. Sed seditio pot dici si ue hmõi ꝓpugnatio sit in actu siue sit ꝓparatio ad talem pugnã. Item qz bellum ꝓprie est ꝛ hostes ex neo ea q̃si multitudinis ad multitudinẽ. Ira aũt est vnius ad alterũ vel paucoruz ad paucos sed seditio ꝓprie est iter ptes multitudinis vni' iter se dissidentes. vt cũ vna pars ciuitatis excitat ad tumultũ ꝛ alia differt tñ a schisma. qz schisma cõtra vnitatem spualem hec cõtra temporalem.

¶ Utrũ seditio sit pctũ mortale. ℟. ꝙ sic ex genere suo. vt ꝓz. ij. Cor. xij. ꝛ nedũ in eos q̃ seditionẽ pcurãt ꝛz ẽt in sequacib' taliũ ꝛ tenent de oi dãno inde seculo. Idẽ dico de tenẽtib' patrialitatez ꝓcor. Tho. ꝛa ꝑe. q. xlij.

2 ¶ Utr' ptur bãs regnũ tiranni sit sedi tiosus. ℟. ꝙ nõ qz tale regnũ non ordinat ad bonũ cõe ꝛz ad bonũ ꝓpriũ vt dicit phil. iij. pol. ꝛ viij. ethico. ꝛ tõ nõ hz rõnez seditiõis talis ptur batio. imo ẽ laudãduo q multitudinez liberat a tirãnica ptãte. nisi forte qñ sit inordinate ptur bare ꝙ multitudo subiecta mai' detrimentũ patere ret ex ptur batiõe ꝓsequenti q̃s ex tirãnica dominatiõe. Idem dic de oi re sistente seditionis.

Sensualitas inordinata qñq̃s ẽ sine oi culpa. qz ẽt aliqñ vitari non pot ꝛ tũc est qñ voluntas nõ est causa illius inordinationis nec committendo nec omittẽdo nec antecedẽter nec comittanẽ vt cũ corpus calescit sine aliqua apprehensiõe mentis. ꝛ hmõi. Aliqs est cũ pctõ venriali. ꝛ hunc est qñ talis inordinatio insurgit in sensualitate ꝙ negligentiã voluntatis Aliqs ẽ cuz pctõ mortali qñ. s. est ꝛ actũ ꝓhibitũ vt insurgẽs ex voluntatis ꝛperio deliberato vt retenta ꝛ acceptata sicut est in cogitatione motoria. ꝛ fortuita in deliberata hec ex Ricar. in scõo sniaz.

¶ Quis est ꝓcessus tentatiõis ꝛ delectatiõis qui incipit a sensualitate. ℟. ꝙ iste. Haz ꝓmo delectabile offert sue ꝓcipit. Scõo delectatio aduertit Tertio in id ad qõ delectatio trahit consentit. Primus est sensualitatis Scõm inferioris rõnis ptis q̃ hz diudicare interioris mot' qõ non est ꝓprie sensitiue. diffinire vo an delectatio sit ãplerãda vel refutãda ẽ supioris ꝓprie rõnis. Cõtingit aũt delectari ad apprehẽsionẽ delectabilis. aũ ad uersionem delectationis ꝛ hec est sensualitatis ꝛ est pctũ veniale vel nullum vt dicit.

Sentẽtia ꝓprie scõm Bof. ꝛ Tau. est iudicialis diffinitio que cõtrouersijs finez iponit ꝓnũciatiõe cõtentis iudicis ꝓdẽnationez vel absolutionẽ ꝓtinens. ff. de sen. ꝛ re iudicata. l. i. eẽ eo. c. ij. Et q̃ ꝓz ꝙ execõicatio ꝛ interdictũ ꝛpropꝛie of suia qz execõicatio ꝓprie nõ est snia. qz snia finem iponit vt. xj. q. iij. sumopere ꝛ no. gl. ii. q. vj. biduũ sed nõ execõicatio. sed ẽ pena. xi q. iij. nemo. xxiiij. q. iij. corripiant de sen. execõ. sacro. Sic. inc. vt aiaz de ẽpti. lib. vj. ꝛcludit ꝙ propꝛie nõ ẽ snia. ꝛ in statutis vbi fit mẽtio de snia nõ veniret execõicatio. Est tñ snia interlocutoria cũ oiosor iudicis ad cãm faciẽs possit dici snia. facit gl. in auctẽ. de litig. § si oẽm ꝛ gl. ii. q. vj. §. diffinitiua. ꝛ ideo per viam iudicialem non pot ferri die feriata.

¶ Quotuplex ẽ sentẽtia. ℟. duplex. ꝙ Vna of interlocutoria. Scõa diffinitiua. Interlocutoria snia ẽ iudicialis declaratio sup aliq̃ sũmarie uso rũ buẽs inter ptes dicta a mõ. pferendi qz q̃si loquẽdo inter ptes sine aliqua solẽnitate ferẽ de sentẽ. ꝛ re iudi. c. ꝙ ad ꝓsecutionẽ. ij. q. i. in sũma. ꝛ ẽ sententia plena snia q̃ ferẽ iter ꝓncipiũ cãe ꝛpliena snia q̃ ferẽ iter ꝓncipiũ cãe finẽ. nõ sup ꝓncipali. sed sup incidẽtib' qõnibus vel emergẽtib'. de appel. c. significantibus' ꝛ de testi. significasti. c. i. ꝛ de offi. deleg. c. cũ olim. ꝛ ꝙ nõ sit plena diffinitio ꝓz. ff. de arbi. l. qualẽ. Sñ q cũ multi pot reuocare ẽt post decẽniũ sine sit iudex ordinari' sit. sine sit de ff. de sen. ꝛ re in. l. qõ iudex. sine sit de

legamꝰ de app.c.cū cessante. Et si fuerit appellatū ꝑm Archi. vbi. §. ꝛcōter doc. l.d.c. cū cessante. Et hoc verū nisi appellatiōi renulisset vt l.c. cum appellatiōꝫ. de app. lib. vj. vel nisi paro fecisset expēsas ad ꝓsequen. appellationē. ff. de ꝓdi. od cām. l. si pecuniā. in ꝓnc. si mi vellet sibi de eis satisfacere posset renocare de appella. c. interposita. §. illud deniq. Sīliter dic de arbitro iuris a quo pōt appellari. d. l. quale. Dicit et gl. in auc. de hære. ⁊ falci. §. illud io ver. de cetero q̄ quodlibet ꝓceptū factū p iudicem vel eiꝰ nunciū dr̄ sniā interlocutoria Diffinitiua sniā dr̄ qz p eam ꝓcipis quo diffinit ex de sen. ⁊ re iud. c. ff. eo. l. i. cui p eundē iudicē non pōt aliqd addi vel minui. nec mutari detrahi. aut reuocari postq̄ lata est. d. l. quale nec a delegato qz functus e offō suo de offi. deleg. in hīs nec ab ordinario nisi sit ꝫ ius constōnis. de sen. ⁊ re iudi. c. cū inter nisi per diffinitiuā. cum bertol. duo fallū hoc in. vj. casib⁹ in quibus ordinari⁹ pōt. Pumio si nulla e vel annullanda pp errorē facti retractare pōt. xxxv. q. ix. §. i. ꝑm Jo. C. quō ⁊ qñ iuder. l. si pses ⁊ l. si vt ꝓponis. Itē scōo pt iuder ordinari⁹ retractare in multa q̄ pp inopiā est remittē da. C. de mō mulc. l. fi. in fi. ff. de ofō si. l. illicitas. §. fi. Itē. iij. in fructib⁹ ⁊ expēsis ⁊ aliis accessoriis ꝓsimilibus in qb⁹ eadē die pōt ꝛuppleri ñ tñ minui. sic itelligit. ff. de sentē. ⁊ re in. l. paul⁹ ꝛridit. Itē. iiij. si aliqs absens ꝓdēnat⁹ ueniat adhuc iudice ꝓ tribunali sedente. ff. de restī. in iteg. l. diu⁹. ⁊. d.c. cū bertolduo. §. post modum. Itē. v. rōne publice vtilitatis ter. ē. ff. de decre. ab or. fa. l. qō semel

Itē. vj. vbicūq; tertiꝰ piculū aie ꝛō erroꝛe fit fides de sent. ⁊ re iu. c. inter ceteras de ꝓsue. c. fi. de ꝓscrip. c. qñ ꝓncepta tñ pōt semp qñ voluerit reuocare. mutare. ⁊ corrigere de restī. in integ. c. ex lr̄is.

¶ Utz in oī sniā sit ordo iuris seruā 2
dus. ℞. q̄ sic ⁊ diffinitiua si sit lata ꝫ ordinē substantialē iudiciorꝫ vt ē citatio. inducte. litis ꝓtestatio ⁊ testiuz receptio nulla ē ipso iure. ītelligo si petaꝫ iducte. xvij. q. iij. vroz. Si vō ꝫ ordinē qui nō est de sba tz ⁊ de h̄ in. d.c. biduū. Interlocutoria vo bñ tz lz peccet grauiter qui tulit sine ordine iuris ipsaz ⁊ aliquādo est sulpē sus vt in sniā ercōcationis in. c. i. ō sen. ercō. lib. vj.

¶ Analis dz ee sniā diffinitiua. ℞. 3
absolutoria vel ꝓdēnatoria. d. §. diffinitiua. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. l. iij. certa vt. ff. de sen. ⁊ re iu. l. i. in fi. puta. vt. ff. qñ app. sit. l. i. §. biduum. ā. d.c. biduū. Aduerte tñ q̄ qñ cōditio ē intrinseca. puta ꝓdēno reū si actor ꝓbauerit q̄ tz in. d.c. biduū. ⁊ ibi glo. ⁊ Bar. in. l. a diuo pio. §. in tm̄ditione. ff. de re iudi. Secus si cōditio esset extrinseca vt ꝓdēno te si papa uenerit ⁊ vide glo. ⁊ Bal. i. l. cuz iuder. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. ⁊ iusta dz esse super ois.

¶ A quo pōt dari. ℞. ab eo. qui hz 4
turisdictionē ordinariā vel delegatā vel per cōz̄missum.

¶ Alio dz dari sniā diffinitiua. ℞. 5
sedēdo nō in ꝑdict⁹ stādo. alīs ē nulla. c. ⁊ si sniā. §. fi. e. ti. li. vj. Itē ꝓtib⁹ ꝑsitib⁹ vel ꝓtumacib⁹ in scriptis recitare alīs eaz solū in scriptō dando sine recitatiōe ē nulla. C. de sen. ex ꝓc. reci. l. i. Silr si nō recitet i scriptō. l. vlt. C. ō sen. ex pt. recī. ⁊. d.c. si sniā. falla

in dictib⁹ ⁊ causis viliū ꝓsonaꝝ. C. ō sen. ex pt. re. auc. nisi. Itē in cā mri moniali. Itē qñ de ptiuz ꝓsensu ꝓcedit. no. ii. q. i. c. i ꝑmis p archi. ⁊ Jo. Itē ipli qui dat sniam dz ipse legere seu recitare nisi sit epūs aut alī⁹ illustris. d.c. si sniā. ⁊. C. ō sen. ex pt. recī. l. ii. ⁊. ij. q. vj. anteriozꝫ. §. ille i fi. multa ēcent videnda. sed qz nihil ad nos omitto breuitatꝫ cā. Sz tu vide si plz Hostī. in summa eo. ti. Directo iuris. ⁊ ꝓcc. quō in multis casib⁹ est nulla quō annullāda quō exequenda. ⁊ quō transit in rem iudicatam.

6 ¶ Utz religiosi ligent sententijs suorum ꝓlatoꝝ ex loci eoz. ℞. Jmo. in cle. dudum de sepul. q̄ nō ⁊ vī sequit opi. Laudi. ⁊ Hostiē. in. c. cum illorum de sen. ercō. Lardi. vo in. d. cle. dudū. dicit hoc dictuz ꝓcedere quo ad ꝓtēctoraz turisdictionē qz non pōt ponere sedē qs i alieno territorio de offi. ordi. c. cū epūs li. vj. Sz respectu sniē voluitarie turisdictiōis ⁊ ad qs nō ꝓcedit in forma iudicū tenet oz sniā aliozꝫ q̄ tenēt q̄ ligant de offic. leg. nouit ⁊ plz nihi ⁊ ēt q̄ ad ꝓtēctoraz turisdictionē in monasterio suo qz vt dicit Pa. i. c. cū ꝓpingat. de fo. cōp. Bonach⁹ vbicūq; est sp de turisdictiōe abbaꝫ quē vice eri sup caput suū ipositi. xix. q. iij. Statuim⁹ de elec. c. si religiosus lib. vj. ⁊ fictione turis sp est in claustro vt no. Innoc. ⁊ Abb. in. d.c. cū illoz ⁊ Archi. in. c. vt piculosa ne cle. vel mo. li. vj. facit qō. §. dicit ercōcatio. ij. §. r. ⁊. ij

7 ¶ Utz sniā duret post mortē sniantis ℞. Pa. in. c. a nobis el. i. de sen. exc. q̄ aut hz cām successiuā siue ē ad effectū ꝓducendū puta iterdicit alicui artem suā seu officiū ⁊ tūc si est cum cāe cognitiōe lata durat vt in. l. i. C. de postul. ⁊ sic itelligē. l. i. §. hz vbez ff. de offic. ꝓfec. vrba. vbi pz qō ꝓfectus pōt in ꝓpriū aliquez ꝓuare officio aduocatiōis. licz ipse sit ꝛpalis. Si vo nō est lata cuz eāe cognitione ⁊ sic nō durat ⁊ sic loquit. l. fin. ff. ō ꝓpe. Si aūt sniā est q̄ ad effectū ꝓducti. puta qz vinculū intecit ipe plactū. puta qz vinculū intecit ipe placitū. puta qz vinculū intecit ipe placitū. ⁊ sic durat ēt post mortē. Extinctio. ⁊ sic durat ēt post mortē. Extinctiōis plū in ercōcatione vel publicatione bonoꝝ qz nisi absoluat sp erit ercōicat⁹ vt i. c. vnico de mato. ⁊ obz. li. vj. facit. c. pastoral. §. i. de offi. ord. Quō ēt sniā extendat effectū extra territorium. habes. §. pena. §. xxiij.

¶ Utrū ille ꝓ q̄ data est iniusta sniā 8
post cognitā iniustitiā teneat restituere quicqd habuit. ℞. Pa. in. c. i. de ꝓcef. ꝑben. q̄ si est declaratiua sic tenetur aliter nō saluabit. qz talis sniā nō aufert dr̄ictū dñium vt no. in. l. iulianus. ff. de ꝓdi. indebi. nec alteri accrescit ius vt no. Innocē. in. c. qz pleriq; de immu. ec. tñ eni declarauit ad eum ptinere. l. sicut. §. sed si ārit. ff. si fun. ven. c. fomo de ver. si. Et dō declaratiua sp qñ iuder iter litigātes sniat ad istū vel ad illuz ptinere. sine dari dēre. Si aūt sniā ē ꝓuatiua puta cū aliqs ꝓuat officiū ecclīasticoꝝ ⁊ ꝓcedit alter. talis cui ꝓcessum fuit nō tenetur restituere lz cognoscat postea iniustam sniaz fuisse. qz ex quo ñ appellauit vī renūciasse ⁊ iō cuz vadit ad ꝓmū iūdicē ꝓcedi. Vide ꝓ hoc caret ponu istī cōcedi. Vide ꝓ hoc donā glo. insti. de offic. iudic. in fi. ⁊ per Ly. in. l. i. C. cōia vtrusq; iudi. ⁊ per Bar. in. l. pōpōnius. ff. de acqr. here. ⁊ per Jo. cal. in. c. ꝓposuit. de ꝓcef. ꝑben. Quo ꝙ quidē limito nisi talis fuerit in cā iniusticie. Itez scōo nisi sint alia a officijs ecclīasticis. vt puta reo ꝛpaleo alterius qz sic i foro

antine teneret ꝛ no. Innoc. in.d.c. qz plerigz nisi post initam ꝓpe debito bona fide ꝓscripsisset.

Epultura est possessio siue terra vbi aligs sepeliẽdus ẽ vel dr̃ locus cõcauus in loco ecclĩastico vel cimiterio fact⁹ in q̃ corp⁹ catholici ꝙquiescit. vñ si talis possessio seu terra seu qđ libet aliud vacuum ꝓ sepeliẽdo sit p epm. seu ꝛc ei⁹ auctoritate ad sepulturã deputatũ sic ẽ locus religiosus sine ibi sit aligs sepult⁹ siue nõ ꝛ vendi non põt ꝛc sepul.c. abolẽde ꝛ.xij.q.ij.quesita est. ꝛ.c. postgz ꝛ.c. ꝓcipiendũ. Si aũt auctoritate epi talis terra seu locus nõ est ad sepulturã deputat⁹. licz ibi sit aliquis sepult⁹ nõ ꝓpterea est religiosus ſm canoneo vt uo. Inn. in.d.c. abolende. facit.c. ad hec de relig.do. ꝛ qđ supradixi. Religiosus locus. Vendi tñ non põt vt in.d.c. que sta. ꝛ postgz. Iz aliud sit ſm leges qz religiosus dr̃. ff. de reli. ꝛ sup. fu. l. ij Aliqñ dr̃ sepultura terra deputãda seu locus deputãdus sepulture ꝛ hoc vendi põt. xij.q.ij. anrum.

2 ¶ Sepultura aliqñ accipit ꝓ offõ qđ ꝙpendit sepeliendis ꝛ talis sepultura vendi non põt cl̃icis qui habent bñficiũ ꝛõne cui⁹ tenent pinta qz sacerdos parrochialis ꝛ hmõi. ſmo si moniam cõmitterẽt si venderẽt. i.q. i. dicũ. xxx. q.ij. ꝓcipiendus ꝛ in.c. ecclesiastico ꝛ ze simo. cuz in eccle. Iz clerici petere nõ possint. laici tñ tenẽtur ad laudalẽ ꝙsuetudine seruandã ꝛ videt ꝙ nisi seruent ꝓcedt mortaliter argu.c. ad aplicam. de simo. ꝛ ita credo nisi er aliqua rõnabili cã desistãt. alij aũt clerici q ad tale offiũ nõ tenent rõne bñficii potẽrũt vendere. nõ quidẽ offiũ. sed labore suũ qz non tenent de suo facere hoc ar.c. caritatem. xij.q.ij. de ꝓscrip. cum er officij ꝛ. de.c. abolende.

¶ Vbi dz esse locus sepulture. ℞. fz Innoc. in.d.c. abolende. ꝙ apud ec clesiam ꝓsecratã. qz cum ꝓsecrari de beat vt i.c. sicut. xvij.q.iij. Ideo ad locũ nõ ꝓsernatũ non põt accedere. de ꝓsec. ec. vel alta. c. ecclĩam. lib. vj. potest tñ ẽt esse remotus ꝓp fetorem

¶ Quis hz ius funerãdi. ℞. ſm Inno. in.c. i. de sepul. ꝙ nõ ois ecclia sz solũ illa đ hz ppm vel cui ex ꝓtilegio est ꝓcessum. ꝛ hoc de iure canonico. Sz de iure ciuili cõpetit olb⁹ q duo inest ius inferẽdi mortuos vt. ff. de mor. infe. p totũ. Aduerte h ꝙ pa cũ factũ cũ rectore ecclie circa sepultura nõ recipiendã vlz ẽt factum ab his qbus a sede aplica ꝓcedit libera sepultura. c. pactũ. de pact. libro. vj.

¶ Utr̃ hñtes ius funerãdi possint intrare alter⁹ parrochiã ꝛ p se accipe funus. ꝛ alia consueta facere. ℞. ꝙ si hẽnt ex ꝓuilegio pape vt hẽant litteram sepulturã. sic̃ sũt minores r̃ñdi carotes. vt cle. dudũ de sepul. sic possunt ẽt non obstante ẽdictiõe epi vel curati. ꝛ ẽt nõ obst. statuto qđ excõicat intrãtes aliena parrochiã vt no. Gld. ꝓ filio. ccxxxij. ꝛ sequit Be. l.c. vt animaꝝ de ꝓsti. lib. vj. ꝛ vo. Lar. in dicle. dudum. Jo. de lig. ibidẽ. ꝛ ps in.c. cũ liberꝝ ꝛ.c. pñtia. de sepul. Rõ qz ꝓcessa libera sepultura ꝓcessus est iter eũdi ad capiẽdũ fun⁹. sicut ſ filius dicit ler qñ cõcedit austus aque vf ꝓcessum iter ad illud. ff. de serui. ru. ꝓdi. l. ij. §. pe. ꝛ vlti. ꝛ facit qđ dixi. §. Libere. Si vero nõ conceditur libera sepultura. sed tamen sepultura. sic domi. Anton. tenet ꝙ etiam possunt. Ri. de senis tz ꝙ nõ. Sed istud

Be. in.d.c. vt alarũ. dicit ꝓcedere. vbi cõcedit soluni q possint recipere eligẽtes sepelire apud eos. Sed ego teneo ꝙ nõ põt sine inia curati vl epi nisi hẽant liberã sepulturã. qz ō duabus seruitutibus. vna sublata remanet altera vt dicũ glo. magna i.c. ois vtriusqz ser⁹. de pe. ꝛ re.

3 ¶ Quis põt eligere sepulturã. ℞. ꝙ ois fidelis. ꝛ qui dz liberũ arbitriũ et etatẽ legitimã. i. ꝙ sit pubes q̃uis sit in ptãte pñs. tñ põt eligere sine consensu pñs. c. iz in principio. de sepul. li. vi. Impubes vero ꝛ qui nõ est cõpos siue mẽtis eligere non potest. ar. c. vlti. de suc. ab intesta.

4 ¶ Utr̃ religiosus possit eligẽ sepulturã. ℞. ꝙ nõ. nisi qñ ex monasterũ monik. ad qđ comode deferri nõ posset. qz tũc põt eligere sepulturam vbi placet. c. religiosi. eo ti. li. vi.

5 ¶ Utrũ seruus silr̃ possit. ℞. ſm do. Pe. de. pu. in tractatu de q̃rta canonica portiõe ecclie pochialis ꝙ sic si ẽ pubes. Si vo ẽ ipubes eliget dñs Ita no. Jo. in.c. de vxore eodẽ.

6 ¶ Utr̃ qs possit eligere sibi sepulturã i loco mon⁹ religioso q̃s sit loc⁹ vbi de iure deberet sepelirí ℞. oliz fuit diuersitas: hodie claruz est ꝙ sic per. c. eum quis. eo. li. vi.

7 ¶ Utrũ pr̃ possit eligere ꝓ filio ipubere cũ ipse ipubes eligere nõ possit ℞. dñs Pe. supdictus vbi. s. ꝙ sic ꝓsuetudine sic disponẽte. vt i. d.c. Iz idem credit Be. i. d.c. licz ō matre sicut ō patre. q̃ sic hẽt cõsuetudo. Et hoc solũ ꝓ filio legitimo naturali ñ aũt ꝓ spurio vel naturali tñ: quia appellatõe filiorũ nõ veniũt naturales tñ vel spurii. l. generaliter. C. de iusti. ꝛ iubsti. ꝛ in Cle. ꝓma de bap. sed ꝓ adoptiuꝰ vel arrogatus bñ põt.

¶ Utrũ annus possit eligere ꝓ nepote ipubere. ℞. idẽ Petrus vbi. s. ꝙ nõ qz in mã odiosa appellatõe filioꝝ nõ ꝓmeuit nepotes. aliter enĩ filij. aliter nepotes appellantur. Secus appellatõe liberoꝝ. vt in. l. qđ si nepotes. ff. de testa. tute. multo minus frater aut alius collateralis.

¶ Utrũ pr̃ possit eligere ꝓ filio adulto seu pubere. ℞. idẽ ibidẽ ꝙ nõ qz d.c. Iz. solũ ꝓ impubere cõcedit electionẽ sepulture.

¶ Utrũ decapitand⁹ ꝛ hmõi possint eligeꝛ sepulturã. ℞. g. s. ibidẽ. ꝙ si ille cẽtia est data nec appellatõe suspẽsa no põt qz nulla vltima volmate põt dimittere. l. ei⁹. ff. de test. q ẽt no põt ꝓpia aliquid reliquer̃ vt no. Jo. anan addi. ad Spec. in ti. de ĩstru. edictione. põt tñ oia scꝛa petere. ꝛ recipere Cle. i. de pe. ꝛ re. Si vo sua non est data vel est appellatione suspensa sic potest eligere.

¶ Ubi dz qs sepeliri qñ nõ eligit sepulturã. ℞. dñs Pe. ꝑsatus vbi. s. ꝙ multos cãus qõ ego reduco aã vnde ez vt totalis hẽat intelligẽtia circa h.

¶ Primꝰ ẽ de pochianis q ẽt sepeliri nõ pochia sz in ecclia vbi sunt maiores sui. ita dicit gl. i. c. i. eo. li. vi. q eo. ti. li. vi. ꝛ est casus l. c. si facit. c. ꝓmo de sepul. ꝛ est casus l. c. si g eo. ti. li. vi. ꝛ ibi hoc tz arebt. ꝛ Jo.

¶ Sed quero q dicantur maiores. ℞. Idẽ Pe. vbi. s. ꝙ i isto casu intelligitur ꝓ annuo. ter. c. in. c. ebron. xij. q. ti. iucto. c. i. de sepul. ꝛ iõlz ꝓ anno ꝛ annuꝰ essent alibi non tñ ibi sepeliek sed vbi pr̃ annuꝰ. sed si pr̃ esset sepult⁹ in vno loco. ꝛ annuꝰ alij maiores i alio certo maioribus fz Jo. an. p. c. ti. i de sepul. ꝛ p. c. cũ q ꝑn. ꝛ. c. ff nitatẽ de sepul. ꝛ p. c. cũ g de sepul. lib. vi. Iz alij ꝓtũ teneãt pp

ter. ℨrios. xliij. q. ij. sed ꝓmuzꝰ ℨrtꝰ

16 ¶ Scdo est qñ nō apparet vbi sint sepulchra maiox. qz tūc sepeliet in ecclesia vbi audiuit diuina ⁊ pcepit ecclesiastica sacra. d. c. i. ⁊ ibi ꝑ Inn. ⁊ ē casus in. d. c. ia qui. ⁊ in. r. nostra eo.

17 ¶ Tertiꝰ est qñ qs nō ℨz sepulchra maiox. ⁊ in vna ecclia audiuit diuina ⁊ in alia pcepit sacra. vel est prochianus duaꝝ eccliaꝝ ⁊ tunc si vtraq; ecclesia ℨz suo funcrādi. tūc loc⁹ ē ꝓuentioni de referri. c. duob⁹ li. vj. ℨz obuētiões q̄rte diuident. c. cū qs eo. lib. vj. Et si nō est ꝓuentio sed ꝓcedunt, diocesanus cōcordabit ptes.

18 ¶ Quartꝰ est qñ eccl'a ē interdicta. vel cimiterū vbi de iure dēret sepeliri. ⁊ tūc si est ecclia sepulchri maiox suox sepeliet i prochia. Si vō ē prochia sepeliet in ecclia cathedrali. ⁊ si oēs isti eēnt interdicte cū nullus ibi dēat sepeliri. c. vt ꝓuilegia de ꝓul. ⁊ c. si ecclia. de ꝓul. li. vi. ⁊. c. fi. de sepul. li. vj. tūc sepeliet i monasterio ꝓ pinquiox ℨm archi. c. i. eo. libz. vj. ⁊ Jo. an. in nouel. ibidē vel vbi dēbat soluere decimas ℨm ꝓdictos.

19 ¶ Quintꝰ casus ē de pegrio ⁊ aduenis, q̄ sepeliet i pochia vbi morit̄ si ñ scit vbi sint sepulchra maiox suox vel si scit ⁊ non ꝓt comode referri Inn. Post tenēt in. c. i. eo q̄ i ecclia cathedrali. Alij aūt q̄ vtraq; ecclia hz ius ⁊ locꝰ est ꝓuentiōi. Et istō ver⁹ credo. Idē dic de dānaꝯ ad mortez q̄ sepeliri ꝓmittūt ℨp de pegrio.

20 ¶ Sextꝰ casus est de filio puberē. ⁊ dz sepeliri apud maiores. vt in ꝑmo casu vel si est ℨm secundū vel tertiū casum. illud serua.

21 ¶ Septimꝰ casus de filijs illegitis si sint nāles nō sepelient cū ꝑre nisi ꝑ fuisset i dignitate. l. ex fco. §. ñ goro

gat⁹. ff. ad treb. ⁊ qō no. l. d. l. gnālr Si āt sūt spurij ñ sepelient cū ꝑre q̄ nec filij nolendi sūt auc. exceptu. Cō ince. ⁊ iuti. uup. nec ēt si legitimēt a ꝓncipe nisi ad petitionē ꝓis ⁊ eoꝝ uēte fecisset facit qō no. i auc. q. mona. effi. sui. Sepelient ergo tales i sepulchro mris ꝓbat. ff. ad munl. l. nisi sit illustris femina. Si vō sint filij adoptiui vel arrogati. si viuēte patre adoptāte moriunt i ei⁹ sepulchro sepelientur sec⁹ si mortuo q̄ tunc sepelient cū ꝑre nāli ℨz no. q̄ no. plene in. c. vnico de cogna. lega.

¶ Octauꝰ casus de vxore ⁊ dic q̄ si est carnalr cognita vel ad domū viri ducta. tūc sepeliet i sepulchro viri. q̄ taz ꝓsecuta est domiciliū marti p cōductionē. l. cuz q̄daz puella. ff. de iurisdic. om. iu. vel q̄ effecta vna caro cum viro. d. c. ebron. alꝫ non.

¶ Quid si sit cognita ⁊ tñ ꝓp adulteriū sepata. ℟. q̄ ñ sepeliet cū viro q̄ nō est amplius de domo viri nisi sit recōciliata.

¶ Sz qd si mortuo viro recessit de domo mariti. ℟. q̄ licz fuerit opi. tñ mihi ꝑz opi. archi. ⁊ Jo. i. c. ia q. §. mulier. c. li. vi. q̄ sepeliet i sepulchro viri q̄ hz ad alīd domiciliū se trāsferat. tñ retinet domiciliū mariti vt. l. filij. §. vidua. ff. ad munici. vel dic q̄d loc⁹ erit ꝓuentiōi. Et q̄d de illa q̄ habuit plures viros dic q̄ vltim⁹ ꝓsiderat. q̄ vna caro est cum eo.

¶ Sz pone q̄ vir dēat in vna ecclia sepulchra maiox suox ⁊ i alia elegit sepulturā ⁊ sepult⁹ est ibi vbi sepeliet vxor ei⁹. ℟. q̄ in ecclia vbi maxime actualr ē sepult⁹. d. c. ebro. Dō itelligē q̄ marit⁹ fuit ibi ltime sepultus q̄ si fuisset excōicat⁹ vel interdict⁹ non sepeliet ibi. silr itellige si cōmode ꝑt

illuc referri. alꝫ nō arg. d. c. religiosi

26 ¶ Nonꝰ casus de nouicijs religiosi q̄ si nō erāt obligati religioi i genere dēbent sepeliri i ecclia vbi ō iure ꝓuenit. nō i mōasterio. vt dicit Ilre. i. c. cū q̄. c. li. vi. sec⁹ si erat obligat⁹ religioni i gñe. ⁊ idē dic de filijs q̄ nō sunt plene trāslati. q̄ vt habēt sua i ꝓpo.

27 ¶ Decimꝰ casus ē ō plat⁹ ecclie. naz regle debent sepeliri i ecclia vbi ꝓfessi hlaurā. ⁊ si i duab⁹ loc⁹ ē ꝓuentioni vl dic si morit̄ i vna eaꝝ ibi erit sepeltūdus ℨz Ilreh. i. d. c. cū q̄. Alij āt clerici dēnt sepeliri in ecclia vbi sunt clerici seu bñficiati.

28 ¶ Undecimꝰ casus ē ō illo q̄ hz dōi cilij i ciuitate vel villa ⁊ trāsfert se ad villā ruralē recreatōis cā. vl vt rusticolat ⁊ ibi morit̄. q̄ nō sepelit in ecclesia rurali. sed i sepulcro maiorum suoꝝ. ℨz q̄ dixi in tribꝰ casib⁹. ꝑmitto si comode ad eū pōt portari. d. c. religioso. vt no. Ilreh. ⁊ Jo. i. d. c. ia q.

29 ¶ Uni sunt q̄ puāt ecclīastica sepultura. ℟. q̄. vij. diuisa personarum interdict⁹ ecclīastica sepultura. Pōno excōicatō. Cle. i. de sepul. ⁊ de pena Ō faciētiū hēo. ō. Excōicatō. vj. cāno xxv. ⁊ hoc vez nisi absoluant. Scdo manifestis vsurarijs. d. Cle. i. ⁊. c. q̄ de vsu. li. vi. hēo. ō. d. cāno. xxv. ℔ vez nisi penitēāt ⁊ faciāt cautionem Tertio q̄ i torneamēt̄ moriunt. c. i. ō torneamē. Quarto raptorib⁹ q̄ptina diter eā possint i vita ñ satisfacīt. ⁊ i morte nō ꝓfit. c. ii. de rap. Quinto blasfematorib⁹ dei ⁊ scōꝝ. c. ii. de maled. Hoc vez si illā puaz sibi impositaz ꝓmunt. Sexto q̄ non cōicant semel i āno nec ꝓfitēt. c. oio vtriusq; ꝑ ꝓre. ⁊ re. nisi signa ꝓtrōia ondāt. Septimo q̄ morit̄ in pctō mortali notorie. c. cū grauia. xiii. q. ii. Octauo noiatiz

iterdict⁹. d. cle. i. ⁊ ℔ sb excōicatiōis pēa. Nonꝰ aūt interdictꝰ silr ꝓfitet. d. cāno. xxv. Nono illicui ē iterdict⁹ ingressus eccl'e. c. ia q̄ ō ien. etc. li. vi. Decio illi q̄ sacerdotē tutorē filijs suis istituit. lxxviii. di. neq; apud gl. ibi ℨnū tenet. Undecimo iudeis. vel paganis de ꝓle. di. i. eccliā ⁊. c. le. Duodecimo corporib⁹ exterāliꝰ vel diuisis. vt. ℨ. excōicatō. v. casu. xxij

¶ Quid si tales de fco sepeliuntur i ecclia vel cimiterio. ℟. q̄ si ꝓt discerni exhumādi sunt alꝫ. c. nō sacrīs e. ti. ⁊ ecclia vel cimiterū recōciliāt. c. ꝓtuitꝰ. de ꝓle. eccle vel alt.

¶ Quid de puero exacto ō vētre matris mortuo. ℟. q̄ sibz sepeliri cū matre. ℨz ex cimiterio. sec⁹ si nō erāt ℨz ℨz hoc. qz fet⁹ ē ꝑs vētris ō ꝓle. di. iiij. Sī q̄ intellige si mortu⁹ est qz si viueret dēret scindi mr̄iaz monstra ⁊ ēbt ⁊ baptizari ℨz mr̄e viua si ꝓssz ēbi sine peccato mortali ꝓ scīpturam. qua mr̄ moritur.

¶ Qua pēa puniēdi sūt q̄ ad sepliu rā recipiūt aliquē i cāu ñ ꝓcessa. ℟. tūr ad restōnē corporis si petat. Itē oiaz q̄ occasiōe illi⁹ receperūt. c. finī tatem. ⁊. c. ex pte cl. i. ⁊. c. cū liber. c. i. ⁊ alijs penis. vt. ℨ. dcīs ē excōicatio vii. casu. xxv.

¶ Quid si sacerdos prochialis eos p⁹et⁹ q̄ alibi eligit sepulturā violēter rapuerit vel fac⁹ anteq̄ deueniret ad man⁹ eoꝝ qb⁹ tebat spoliauit. ℟. ℨm Jo. ⁊ Jo. i. c. cū liberi ⁊ Jo. i. c. ℨm Jo. ⁊ Jo. i. c. cū liberi. c. ii. ⁊ Ost. ꝓsil. cerniti. q̄ certificari. c. ii. ⁊ Ost. ꝓsil. cerniti. q̄ tūr restituere q̄q̄ d acceptū ⁊ ipz cor p⁹. Et vltra hoc ꝓdit q̄rtā canonicā ad sīlitudinē rectoris res pēdentiaz subtrahēdo q̄ i eis q̄rtā trebellianicā ꝓdit ⁊ ino institōis reditū q̄d alꝫ erat retractur⁹. l. paul⁹ rñdit. ff. ad. l. falc.

ꝛ.l. rescriptū. ff. de his q. vt idi. q. p hibere vī inferre i sepulcrū. siue i loco cū iferre phibeat siue i ultiere. l. j. §. phiberi. ff. de mor. ife. ꝯ. Pe. i tra ctatu vbi. §. tz q̄ ad canonicā ptē ꝺri uz qz relictū pbyteri ſi ꝺz nocere ec clesie ꝺ ord. cogit. li. xvi. q. vi. li epm ꝛ q̄ no. in regula relictū li. vi. ꝛ gl. i l. si qs in tātum. C. vñ vi. Sz ego teneo cū Host. ꝛ Jo. si tale qd fiat a p̄lato qz plat⁹ solus bñ pōt p̄iudicare ecclie in acqrendis. xvi. q. vi. § si sic ſrm⁹ ꝺño p̄tendicat in acqrendis. l. ñ. C. ꝺe acq. pos. secus in acqsitis.

14 ¶ Utz p̄tertu ꝺebit sepultura possit impediri. ℞. q̄ nō nec p̄tertu cuiuscūq; alterius obligatōis. l. cū sit iustū. C. de sepul. viol. nec ꝺz iferri molestia i. x. dies ab obitu alias p tūc est iutile qcqd fit. vt i auc. ſz nec añ. C. de sepul. vi. q ꝺo ad tōtū mortuj. accedit ꝛ ipa vel alios molestatꝰ l' rebus etiā mſignia pōt ipso iure cadit ab actōe vīn tūd ē heredib⁹ iiura ti ꝓdemnatur ꝛ publicat tertia pe bo nor suoꝝ ꝛ est infamis. ꝛ idem i eo qui circa fin⁹ peccat in auc. itē q domum. C. de sepul. vio.

5 ¶ Utz inducētes ad iurañ: voueñ. vel fide interposita seu alō ad pmittē dūz sepultura eligēda peccēt. ℞. q elici ꝛ religiosi cuiuscūq; stat⁹ aut cōditionis erūt it q ad voueñ. vel iurādū seu alō pmitteñ. aliquē iducūt vt apō eoz eccliā eligāt sepulturā vl tā electā vlteri⁹ nō mutēt sūt ercōicati ercōicatione papali a qua p̄terq̄z i mortis articulo nō pūt absolui cura pap ſ Cle. cupientes de pe. Si vero nō inducūt ad voueñ. vel pmitteñ. sed solū vt simplr eligāt sine ſi indu cūt ad voueñ. ꝛ pmitteñ. nō tñ vt, eligāt apud suas eccliās nō incurrunt istā penā nec ēt credo peccēt si mō voluse nō facūt Ꝺō no. ℞e. ō auc. ꝛ Jo. mo. in. d. Cle. cupientes.

¶ Sz nūqd ligant ista pēa si hoc fa ciant i directe. ℞. q̄ sine directe vel i directe publice vel occulte p se vel p aliū hec facūt ligant fm Zēze. ꝛ refert Car. in. d. cle. 36

¶ Utz sola iductio iducat hāc penā ℞. q̄ nō nisi hēat effectū. l. q̄ ille faciat ad q̄ alter inducebat fm voz Car. in. d. Cle. cupientes. Facit q̄ no. Alreh. xvii. q. i. §. si ergo. ꝛ Jo. an. in c. mulieres de iudi. li. vi. 37

¶ Utz p̄fatt elici aut religiosi q tale votū vl' pmissionē fecerūt fieri tenēā tur restituere corp⁹ illi⁹ qui talem p̄ missionē fecit si apō eos sepultū. ℞. q̄ sic si petat ꝛ oia q̄ occasiōe funer j hūerunt. ꝛ hoc. j. decēniuz qō currit quo ad restōnem corpis a die pētō nis. sed quo ad restōnes alioꝝ statiz currit a die repetitō is. ſz Jo. an. i. c. i. de sep. li. vi. p̄fatū. c. addit an. c. plerisq; ꝺ pac. Ꝺō si nō facūt ipso trāsacto ꝺecēnio corp⁹ eccliē ꝛ cimiteria ecclesiastica tūc sūt iterdicto suppositā donec plene restituerit p̄fata vt i. d. c. i. Limita hoc vbi nisi esset ecclia i q̄ de iure eēt sepeliēdus. q̄ nō teneret restituere. nec corp⁹ nec aliud fm veriorem opi. vt no. Se. in. d. c. i. 38

¶ Sz nunqd illi q tale votū fecerūt seu pmissionez poterūt alibi eligere sepulturā. ℞. q̄ nō sed sepelient apō eccliās ad quas de iure alias essent deferendi. vt in. d. c. i. 36

¶ Quid de illo q̄ ñ suasione aliq̄ⁿ ſz motu ꝓpio fec votū vel iuramen tū ō sepultura electa nō mutā da. ℞. ſz ho. q̄ sine ea mutare nō poterit. ꝛ sic itelligit. c. si vero de iureiur. Inq ꝺ. q̄ nemo pōt venire ꝓ ꝓpriū iura 40

mentū si vo nouā eā post iuramentū est⁹ oīa ō q̄ nō cogitauit q̄n iurauit sic poterit sepulturā mutaꝛ ꝛ sic itel ligit ꝛ lītat opi. legistaꝛ q tñt tale pa ctū ñ tenē seu iuramtū. C. ō le. l. ñ du. j. ff. ō pac. l. iurisgētiū. §. si paciscar

41 ¶ Utz illi q̄ hñt capellas a religio sis seu plat⁹ p̄cessas sibi i qb⁹ fecerūt sepulcrū. p se ꝛ suis de domo possint eis inuito ipso uari seu alij i ipsoꝝ pulcrio ꝓ eoꝝ voluntate ponī. ℞. ꝺo. Ꝺe. vbi. §. q̄ nō qz talis capella ad sepulcrū reputat tāq̄ hospitū. xiij. q. i. ebrō. ſz ō iure ē q̄ in fūdo i q̄ qs hz vsuz nō pt dña inhibē iuuto viu ario. ff. de vsu. ꝛ habi. leg. l. si heres §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ vīō qō no. Azo. i sū. isti. ō vsu ꝛ ha. § si vo sus. ꝛ. §. illō no. Si tñ eēnt extincti. ꝛ eoꝝ domus p mortez ꝛ bñ possent alijs concedi qz mortuo vsuario ille vsus reddit ad ꝓprietariū ſtere. l. pe. C. ō vsufruct. ego nō credo q̄ de iure canonico p̄ lat⁹ er iusta cā possit ēt ipsis inuitis ali um imittere. vt ēt tenet Ludouic⁹ de roma in suis no. ꝛ ꝺcm Pe. pcedit de iure ciuili vel q̄n pp hoc ipsi i pe dirent imittere suos. 46

41 ¶ Utz possit fieri pactio sup electōe sepulture. ℞. ſz host. qcq̄ tpale oak vel pmittitur. vt talis electio fiat ſi monia est. i. q. i. c̄z plo de pac. c. fin.

43 ¶ Quid de his q̄ hñt sepulturas i qb⁹ non ponūt nisi p̄frater vel canōt eius. ℞. si faciūt peñaut est tata p̄ to exne⁹ debeat ibi lepeliri q̄ simo nia est de simo. c. audiuim⁹ ꝛ c. sicut quia nec pro terra nec pro officio ali quid recipi debet.

44 ¶ Quid de illo q mandat corp⁹ suū nō ꝺfe sepeliri. ℞. q̄ n ꝺz ſpleri. ff. ō ꝺd. ist. l. qdā ꝛ no. xxj. di. §. nē āt l. gl.

45 ¶ Cui⁹ expēsis fiet sepultura. ℞. q̄ si est vxor q̄ hz dotē ꝛ alia bōa si hec oīa remanēt apud maritū ipse tūr fa cere expēsas oēs. si vo solū dos apō eū remaneret. ꝛ alia bona ad alios irēt sic glbz p rata sua puta si dos ſt cētū alia bona. cc. tenebit p tertia p te ꝛ alij ad q̄s dicta bona venūt pro alijs duab⁹. Si vo dotē ēt restituta. sic tenēt hēdes vxoris. l. celsus. ꝛ. l. se. ff. de reli. ꝛ sump. fu. Si vo ñ hz nec dotē nec alia bona sic tenet vir fa cere eas. l. j. ꝛ. l. si qs. ff. de re. ꝛ sū. fu ne. Si āt sūt alij ab vxore. sic tūr ḃſſ aut pr respectu filij aut dñs respectu ſerui. d. l. si quis.

¶ Utz valeat statutū facti a laycis q̄ nō valeat⁹ nisi tñ erpēdi in sepultura. ℞. q̄ nō ſz Ludo. ō ro. qz hz ñ sit fem sup spūalib⁹. est tñ sup cōe xis eisdē ar. l. q̄ si nolit in ſi. ff. ō edi. edic. in. c. cū laycis ō re. ecc. nō alie. Ꝺō limita. vt. §. imunitas. §. rlvij.

Etuitus

Ꝓria ē ser uit⁹ dei. Scōa ē fuit⁹ pcti ō qb⁹. §. Preceptū. §. v. Tertia seruitus ē q̄ hō fuit hoi. ꝛ sic ḋffinit. ser uit⁹ est instō iuris gentiū q̄ qs dñio alieno ꝺ nāz subicit. inst. de iure p̄ so. §. fuit⁹ di. i. c. inſgētū. xii. q. ii. c. cū redēptor. Est alia fuit⁹ largo mō dicta q̄ ē illa de ascriptitijs q̄ debet a psona rei. Est ꝛ alia fuit⁹ realis q̄ ē illa q̄ debet a re rei sicut est fuit⁹ vr bana ꝛ rusticana q: nō debet psone sed predio. vt in. l. ſi vn⁹ ex socijs. ff. ō seruit. rust. pd. Tñ no. q̄ vrbana p dia dicūt oia edificia cā habitādifa cta ꝛ stabuli illis ꝓtingui. siue sint in ciuitate vel villa vbicūq;. ff. ō. ō. si. l. vrbana ꝓdia. ff. cōia. cā vrb. q̄z ru. ꝓ. l. i. Rustica ꝺo ꝓdia dicūt oia ꝓ dia sine tecto ad hitandū hz hēant

tectū p fructib⁹ colligēdis vel stabu
lū p equis vel iumētis sepatum ab
oi hēdificio habitatiōis. vt. l. hoc iuſ
ff. qui. mo. pig. vel ypo. taci. Ibi. ⁊ ꝫ
hoc seruit⁹ dī vrbana vl rustica de q
bus hēs. i. c. eccl'a ō ꝓsti. Est alia q
dī mixta. q̄ cōmixta dī qr nō est me
re ꝓsonalis q̄ vtrēf a ꝓsona ꝑrsone.
nec ē mere realis q̄ dēat a re rei. sed
est mixta eo q̄ vtrēf a re ꝓsone. qne
ēt ꝓsonalis appellatur. vt. l. i. ff. de ꝰ
uſ. qr cū ꝓsona sem per sim̄. vt. l. iij.
§. ff. q. mo. vsufruc. amit. q̄ ēt realis
dī qr tāḡ ius reale vēdicaf si ñ rei
vēdicatōe qr ī corpale ē ꝫ quasi vēdi
cat eū agit iurtiaꝝ si. ꝓhibetur ire. et
hmōi. vt. l. vti frut. §. vtꝫ ād. ff. li vſu
fruct. ꝑ. vt no. Ly. in ꝑica. C. ō vſu
fruc. ipēo hui⁹ sunt tres. l. vſus habi
tatio ⁊ vſusfruct⁹ ⁊ de istis nō loqnor
hic sed solū de ista tertia qua perso
na est seruꝰ ꝓsone de qua loquor in i
frascriptis.

1 ¶ Quo efficitur qs seru⁹. ꝑ. q⁹ qua
drupliciter. Primo ex natiuitate vt cū
qs nascit de serua. Modie tū de ꝓsu
etudine nō seruatur. ⁊ vide. §. filius.
§. rr. De iure ēt nō ecē seru⁹ si in aliq̄
tpe quo mater eū habuit in vētre fu
isset libera vel in partu vt insti. de in
genuis. §. sufficit. Notāt Ber. In
noc. ⁊ Host. in. c. fi. de seruis nō or
dinandis. Secōo efficiunt seruitio ex
bello. de q̄ dic vt. §. Bellū i ꝑn. Ter
tio ex delicto vt cū libert⁹ rōe ingratitu
dinis reducit in seruitutē. l. si manu
missus. C. de liber. ⁊ eo. libe. vel cum
alio mō a lege p pcūi ponit vt ara
ptore puelle. xxxvi. q. i. ō rap. vel in
indeferentib⁹ ꝓhibita saracenis q ef
ficiū ꝫ capietiū vt ꝓz p e rnagātes
nlutoꝝ pōtificū. ⁊ ō iudeis. c. ita q̄rū
dā ⁊. c. ad liberādā. Quarto ex ꝓpa
volūtate sicut cū maior. xx. annoꝝ ītē
tione pticipādi ō ꝓcio qō q dē i ꝓ
tate pticipat sciēs se cē liberꝫ ꝓsentit
alicui vēdori q silr sit eū liberꝫ esse
vt ipꝫ vēdat. Ilā istis ꝓcurrētib⁹ ef
ficit seru⁹ vt no. i. l. i. ff. q. ad libr. ꝓ
cla. nō lꝫ. l. liberꝫ. ff. ō lib. eā si aliq̄
ꝓdictoꝝ deficiat nō valꝫ. ⁊ si nihil ō
ficiat ꝛ ꝓdict⁹ nō tūr dūs q eū emit
recipe ꝓciū si nō vult ⁊ si manumit
tatur erit libert⁹ nō ingenu⁹. l. liō hō
ff. ō sta. ho. vtō ꝓdictis hēs ist. ōnr
re ꝓsonaꝝ Fallit hoc i filio quez pf
necessitate famis vrgēte pōt vendef
nō tū mf ⁊ talis fili⁹ vēdu⁹ igenuita
tē recipit q̄ēūq̄ ꝓciū ēptor rettitu
et ipse vel ali⁹ gcūq̄ ꝓeo. vt i. l. i. ⁊.
ii. in ter. ⁊ gl. C. de patrib⁹ q. si. distr.
Addo. v. modū er q̄ qo efficitur ser
uus de q̄ hēs. §. colon⁹. l. de illis q
fingunt se inualidos ⁊ mendicent.

¶ Quo seruꝰ efficiūf liberꝫ. ꝑ. q⁹mꝺ 2
tis mōis. s. quicedo i iudicio reū nec
vñ sui Ite acusando falsariū mōete
Ite raptorē vginis dissimulatōe ꝓte
ritū. Ite desertorē militie ō qb⁹ hēs
l. i. C. ꝓ q ca. fui. ꝓ ꝓmio lib. ac. ⁊
fort⁹ ꝓscia credo q⁹ possit fugere an
cilla. qñ dūs cogit eā ad pcūn forni
catōis ⁊ sic stare vt libera. Facit auc
toritas Pa. i. ad cor. vi. fugite forni
catōez. Facit regula q⁹ nō ē ō re. iur.
⁊ pulegiū meref amittere q cōcessa
abutif ptāte de mf ēt ꝓt iplorare of
ficiū rpi. vt ꝓpellat. dūz eā manumit
tere. ⁊ ꝓt ꝓpelli. l. si lenōes. C. ō epis
au. ¶ Multi sunt alij casus qs omitto
qr nō sunt i vsu efficiūf ēt ex manu
missione. De quo vide. §. Manu
missio. Item ex expositione seruī lan
guidi vel denegatione alimentorum
facta a domino. Vide. §. Expositus.
Item ex emptione facta a iudeo de
seruo rpiano vide. §. iudeus.

3 ¶ Utrū ꝑsus possit ordinari. ꝑ. q⁹
nō nisi plene liberati sit restitui⁹ ꝛ q̄
habes plene. liiii. di. per totuz.

4 ¶ Quid si fu⁹ ordinef. ꝑ. q⁹ si ordi
nat dño scīēte nō ꝺicēte. eo ipso effi
citur igenu⁹ ⁊ liber ad q̄sēūq̄ ordinef
sit ꝓmot⁹. lxiij. di. c. si seru⁹ scīēte. si
vo dño ignorāte ꝛpūtatore ⁊ ordina
tore sic si fuit ꝓmot⁹ ad mīores redi
gīt i ꝓstīnā fuitutē. liij. di. nulli. Si
vo fuit ꝓmot⁹ ad sacros ordies. s. sb
diacōatū ⁊ diacōatū dabit vicariū vel
ꝓtiū ⁊ remāebit liber. liiii. di. er anti
qs qō si nō hꝫ vel ñ pōt ꝺz deponi. ⁊
restitui dnīo. vtō glo. in. c. ii. de ꝰ
nō or. Si vo ad sacerdotiū sic fuiet
i his q̄ ordinē suū decēt. alr nō ꝛhoc
vex si dño repetet eum. j. annū a die
scīe ꝓm Hosti. q̄us alij dicāt a die
ordinatiōis qr post annū nō pōt repe
tere. liiij. dist. si seru⁹. Idē tꝫ Ray. de
originarijs adscripticijs ⁊ colonis ꝓ
prie dictis q⁹ nō possunt ꝓmoueri ⁊
ꝓmoti restituunf vt. §. de seruis.

5 ¶ Utꝝ talis ꝛ posit⁹ gaudeat ꝑuile
gio clīcali. ꝑ. q⁹nō nisi tñq̄ ꝛberari
nō pōt. vt no. gl. i. c. i). liiij. di. alo ō
trās ipm. cēt excōicatus. Fm Inn.

6 ¶ Sed nūqd teneꝫ ꝓtinere talis. ꝑ.
q⁹ sic vt no. Jo. liiij. di. c. nulli.

7 ¶ Utrum seruus possit Ꝺhere ma
trimoniū alius a ꝺictis ordinatis.
vide. §. matrimoniū iij. impedimen
to. iiii. §. iiii.

8 ¶ Utꝝ tpe ꝓsecutiōis liceat rpianis
se ꝑdere ꝑpetuū infidelitū cū pacto
q⁹ rū⁹ rpianoꝝ ñ dimittēt. ꝑ. Inn.
de renūcia. c. nisi cuz ꝺdem q⁹ sic.

9 ¶ Qui sine eā seruū occiderit non
minus punief q̄ qui aliēnū seruum
occiderit. l. i. in fi. de his qui sunt sui
vel alie. iuris.

Ygillum quis pōt Ꝺcere
ꝑ. vt not. in. c.
dilecta de excel. ꝓla ⁊ dicit. §.
de insignijs alumendis. ⁊ fm eam ꝺi
stinctionem. §. insignia.

Jmonia primo

qd est. ꝑ. q⁹ est ꝓualiuz vel
ꝓualib⁹ ānexoꝝ aut a ꝓualib⁹ depē
dētiū vel ꝓsequētiū vel ad ꝓualia an
cedēt ordinatiuz ꝓcedēte peō omis
sionis ꝓmissiōis ꝺditiō ismōi ſuti
tij ꝺcuz vel cui⁹ vio tpa litaj recꝑtio
siue donatio. Hāc ꝺscriptionē elicio
ex dictis doctoꝝ q̄ clarius. j. pateb it.

¶ Quero qd in ꝺdicta ꝺscriptiōe i 1
telligaf nosse ꝓualium. ꝑ. vt colligo
er Pa. in. c. ꝓsulere. de simo. ⁊ alijs
doct. maxime Ric. i. iiii. di. xxv. arti.
iii. q. ii. ⁊ Ffsien. li. vi. tit. iv. Spūale
dī dupliciter in ꝓposito. Primo p
cōparationē ad spūm humanū. Spi
rituale ꝓmo mō dicit triplr accipiē
s. ꝓmo p essentiā vt gīa ⁊ virtutes gra
mite ⁊ istud spūale nec de iure nec ō
facto pōt vēdi. qr nō cadit in ꝓtio
nem. ⁊ de his hēs. i. q. i. c. i. ibi gl.
Secōo accipit p causalitatē ⁊ dispō
nem vt sunt facta q̄ sunt quodāmō
gīa ⁊ virtutū. qr p ea cōsequimur
lia cadunt in pactū sed nō sine simo
nia vt i. c. nō satis. ⁊. c. cuz in eccle.
Tertio accipit spūale primo mo
do dictum per effectū. vt sint ea que
ꝓuenīunt alicui i er aliquo dono vl of
ficio spūali. Et ꝓhetizare mirac ula
facere. diuinum offīū celebrare. ⁊ ta
lia spūalia non possunt vendi redimi
vel resignari pro pecunia. c. querellā.
eo i. q. i. nulla a ꝓpo cl. ii. nisi ꝫ q⁹. j.
dicam. Spūale vero ꝺo modo dictū

per cõparationẽ ad spũ humanus ꝺ̃ dupliciter. Primo per essentiaz vt sunt scie oẽs que p inuestigationẽ humanã z uoluntã acquirunt. z hec nec ꝺ iure nec ꝺ facto vẽdi pñt vt ps puerb. xvij. qd magis pñest multo hẽre diuitias cũ non possit emere sapientiã. Scõo ꝺ̃ spuale per cãm. vt doctrina p̃dicatꝫ sciaꝫ q̃ ꝺ iure z facto vendi põt aliqñ. aliqñ vo nõ sine simonia vt patebit. ỹ.

2 ¶ Quid dicitur annexũ spuali primo modo dicũ sez per cõparationẽ ad spiritũsanctuz. ℟. q̃ omne illud. in quo spuale ministerium vt vasa sacra eccle cimiteriũ z reliquie sctõrum restis sacerdotalis vt sacra ueo z huiusmodi.

3 ¶ Quid dicit ꝺpendere uel consequi a spirituali primo modo. ℟. quod omne illud quod ex spirituali ꝺpendet siue cõsequitur. vt habere ecclesiam uel dignitatem ecclesiasticã canonicam. uel prebendam siue aliud beneficiũ ecclesiasticum vel ius percipiendi ɔ cimas primitias uel oblationes. Et quicquid cõpetit clericis rõne ordinis vt pulsare campanas claudere hostia ecclesie z similia. qz hec omnia ordini clericali sunt annexa. qz solus clericus cõuenunt. z istõ annexũ uel ꝺpendẽs non põt vendi c. ad aures. c. ad nostrã. eo. tit. aliter cõmittit simonia z ppea peccatores rex ecclesiasticaꝫ vt ꝓpositus hiconomus z vicedomin⁹ qui est q̃ pest reb⁹ epi. z silr defensores vt aduocatus vniuersitatis ecclie sindic⁹. s. qui pest cãis ecclie z castaldus siue maior dño qui. s. hz curã rez exteriorũz epi z iudex epi. z silr subiecti regule vt archidiacon⁹ archipbyter canonicus monachus z quilibet ecclesiastico manicipat⁹ ofiõ. tales si p pecuniã ordinant simoniaci iudicant Hug. z Archi. i. q. iii. saluator. Sed Ray. limitat verum qñ talis admistratio hz annexũ aliqd spualitatis.

¶ Quid ꝺ ad spuale pmo mo accepto añcedẽter ordinari. ℟. q̃ mo patronat⁹ qõ est ptãs pñtandi ad officiũ ecclesiasticũ qõ quidẽ silr uendi non põt sine simonia. vt i. c. i. ꝺ iur patro. sed transit cũ vniuersitate tpali vt in. c. ex lris. ꝺ iure patro. 4

¶ Quid ꝺ̃ annexũ spuali fo mõ accepto. s. p cõparationẽ ad spũ humanũ vel ꝺpendẽs. ℟. q̃ sunt scole libri z hmõi z talia vẽdi pñt ꝺ mre nisi ecclesia locũ scolariũ assignasset docto. 5

¶ Utrũ sola voluntas vendẽdi vel emẽdi spualia facit aliquez simoniacũ. ℟. Tanc. z Ber. c. vl. co. ti. tenẽt q̃ nõ z ꝓ ris facit. c. tua nos i fi. z. d. c. fi. e. ti. z. c. vt ufm vt ecclesiastica bñficia. sz ego distinguo cũ Hosti. qõ q̃ ad rẽ z petitũ mortale sola uolitate cõmittit. vñ cuz qs dicit missam audit ꝓfessiones exhibet sacra z hmõi ꝓncipaliter hac intẽtione vt pp id recipiat pecunia vel aliud tale peccat mortalr z simoniacus est q̃ ad deus silr qui hac intentiõe dat. Sec⁹ si daret ꝓ institutiõe ministri ꝓncipalr vel ob reuerentiã sacri vel ad fuandum laudabilẽ ꝓsuetudinẽ. qz sic hz. i. q. iij. sicut ẽpm. facit. c. q̃ pecuniã. i. q. i. sed quo ad ecclias nõ vt i. c. tua nos. eo. z iõ sola pnia sine alia restõne ꝺ lex vt in. c. fi. eo. Qõ quidem limitat Hosti. ibidẽ vez in casu q̃ simonia ẽ solũ ꝺ iure positiuo. imo hz q̃ nec ẽt peccat. hz vbi simonia ẽ ꝺ iure diuino sic hzꝫ talis ita ꝺz iduci ad restituendũ gegd accepit sicut ꝛv iurari⁹ mẽtalis z plz Pa. i. d. c. fi. Sz hoc 6

nõ teneo quo ad petiñ qz sine dubio peccat mortali si hz voluntatẽ ꝺlibꝛatã ad dandũ spualia ꝓ tpalib⁹. est bñ verũ q̃ nisi sequat effect⁹. s. datio spualis ꝓ tpali nũq̃ erit simoniac⁹ vt no. in. c. nemo. eo. Quo ãt ad restitutionẽ dic vt ỹ simonia. viij. in pnc. Quo ad alias pẽas ipositas a iure ꝓ simoniacos firmit tenẽ q̃ regrit pactio. iõ in distinctiõe dixi pcedẽte pcõ. 7

¶ Sz qd si neq̃ ministrãs spuale. neq̃ accipiẽs aliqd ꝺ vel accepit vl pactus est ꝺ dãdo. vl accipiẽdo hz ipse ignorãtib⁹ amicus accipientiꝫ spuale dat aliqd cũ pacto ꝓsiliario ministrãti vt ministrañ. inducat. ℟. q̃ hz ꝺno spuale z recipiẽs nõ sint simoniaci er q̃ nõ scitis aliqd tñ tam amic⁹ pdictus q̃z ꝓsiliarius simoniaci sunt. i. q. i. statuim⁹. z. c. si qui a simoniacis.

Simonia. ii.

In quibus casib⁹ pactio promissionis omissio seu dictio modi fuerit pcium z hmõi. tpaliuz ꝓ re spuali vel annexo seu ꝺpendẽti a spuali nõ inducit simoniã ℟. q̃. xvij casibus.

1 ¶ Primo qñ pos ꝺ̃ dat cũ pcõ vt in eo ꝓstruat ecclia vt i. c. oli cũz ꝺ̃ resp. Añ ẽt pt ꝺ̃ dari inia ꝓstruẽdi ipaz ecclĩaz sub certo pcõ vt i. c. ꝯto. de censi. z i. c. ifinuatione codẽ. qz talia pacta reputãt spualia sic z i. c. significatũ. de ptrn. vbi dat pbẽda cũ pacto q̃ ꝺdicte celebret i tali ecclia. z q̃ nõ possit ea ꝺmittere z hz qz in traditiõe rei siue qlibet pt q̃ sibi placuerit apponere pactũ. c. rez ꝺ ꝺdi. appo.

2 ¶ Item laicus dando rẽ tpalẽ ecclie possit apponere ꝓditionẽ spualẽ puta q̃ fiat anniuersariũ vel dicanꝫ tot missse vide. ỹ. simonia. iij. ℣. xi.

3 ¶ Item offerẽs bona sua ecclie vt efficiat canonic⁹. z ex illis bonis post modũ ifituat sibi pbẽda sit simonia cuz. ℟. q̃ sic z ẽ in. c. tua nos eo. sed cuz si pure z libꝛaliter donasset. z post humiliꝛ peteret a domino in canonicuz retinere pdicta in pbendã. z clerici pure ꝓsentirent qz tunc licuerit.

¶ Quid ꝺ eo q̃ ꝓstituit ɔ bonis suis pbendã i aliq̃ ecclĩa sibi retinẽdo potestatẽ ꝓferẽdi ea alicui alteri. ℟. q̃ põt sine simonia retinere sibi ius patron⁹ vel i ꝑpetuũ vel ad tpus. sed nõ vlz nisi fiat de ꝓsensu epi z fratrũ et⁹ si qui sunt ibi in ꝓstõne eius. 4

¶ Pone q̃ statuto cauet q̃ nouiter receptꝰ in canonicũ vel monachuz teneat soluere certũ qd. Queritur virutz sit simonia pcõ receptionẽ illius solꝛe. ℟. pa. i. c. dilect⁹ ci. ỹ. eo. q̃ sic er quo pcessit tractatio. qz talis solꝛo vt facta virtute illius tractatꝰ is z nõ ꝺ vere facit ter. ꝓfati. c. dilect⁹. z. c. ex mutis. i. q. iij. z. c. veniẽs. eod. tit. Qõ ꝺ mutant vez alig. qñ tale solutũ cedat in vtilitatẽ puatã aut cãonicoꝝ sec⁹ si solueret ꝓ fabrica ecclie vel alijs ad diuinũ cultũ punctib⁹ fz Ho. ar. ꝺ ostia. c. cũ oẽs z. c. er pte. Nisi tuda bilis ꝓsuetudo ꝺz puari. c. ad aplicã eo. z. c. significatũ. ꝺ ꝓbẽ. nõ in ꝺz. 5

retineri pbẽda loco pignoris ar. ꝺ. c. significatũ. vbi dat pbẽda loco pignoris ꝓ tuda ꝺbito ꝓsuetudo ꝺz puari. c. ad aplicã eo. z. c. significatũ. ꝺ ꝓbẽ. nõ in ꝺz

de ꝑben. ꝛ.c. vnico vt eccle. bñfic. ꝛ arg. i.c. li ꝓpter tua debita de reſcri. lib. vj. ꝛ hec magis plz ſed nec ꝑmã opi. condẽno.

6 ¶ Scõs eſt cũ aligd ꝓ oĩb⁹ ſpũalibus aliquĩ ꝓſbytero datur q ad ea alẽ nõ tenet. xj. q. iij. caritatẽ. Aduerte tñ q̃ ſi hoc fuerũt opi. vt refert ꝑa. i. c. ſignificatũ. de ꝑben. magis iſta opi. plz ꝑa. ꝛ glo. in. d. c. ſignificatuz. ꝛ Ric. in. iiij. di. xv. articulo. iij. q. i. ꝛ Hoſti. ꝛ Boſ. ꝛ Jnno. i. c. qñ ne ꝓla. vt. iuas. q 13 q̃ licite põt aligd recipe ſacerdos ꝓ miſſis celebrãdis ꝛ aliis ſpũalib⁹ adminiſtrãdis dũmõ nõ intẽdat vẽdere ſpũale ſed recipe pecuniã ꝓ ſpũalib⁹ ſed potius ꝓ ſeruitio ꝛ recõpenſatiõe laboꝝ dãnoꝝ q̃ ſuſtinet trahẽdo ibi moꝛã ꝛ ſna ſuſtentatione. Et q̃ ad ea erbibenda ñ ſit er officio obligat⁹ q̃ ſi intenderet recipere ꝓ ſpũali eẽt ſimonia. c. ludi eccs. i. q. i. Silr eſſet ſimonia ſi ſacerdos pochialis a ſuis ſubditis exigeret q̃ ad hoc tenet q nec ẽt ꝓ ſuptu aligd põt accipe ab eis ſiue ſimonia ꝓ quocũq; ſpũali. c. vendentes. i. q. iij. ab alijs ãt bñ põt. Dez ẽ q̃ Boſ. ꝛ Rav. dicũt q̃ ſi talis ſacerdos q ẽt nõ obligat er officio hz ſuptu⁹ neceſſarios aliũde q̃ dz graẽ cantare q̃ ſi facit ꝓ pecunia aut erit ſimonia aut auaricia ſed cũ ſimonia nõ poſſit eẽ cũ nõ intẽdat vẽdere ſpũale ꝛ nemo tenetur ſuis ſtipẽdijs militare. c. cũ ſit eo. ergo ibi vt turpe lucꝝ vt pz i. d. c. iudices ꝛ ar. xii. q. i. Jlli q̃ ad minus hz ſpẽz mali. Tu vo tene q̃ tria cõcurrere debent vt liceat. Primuz q̃ nõ capiat niſi ꝓ ſuptu vel laboꝛe. Scõm q̃ nõ ſit er officio obligatus miniſtrare. Tertiũ q̃ nõ hẽat alũde ſumptus neceſſarios.

¶ Sed ſi ſacerdos prochialis ñ hz 7 ſuptꝰ neceſſarios nunqd poterit ſine ſimonia exigeꝛ aligd ꝓ ſpũalib⁹. ℟. ſm ꝑa. i. c. Suã. eo. q̃ ſi põt aliũ de ſibi honeſte victũ q̃rere puta ſcribẽdo ꝛ hmõi ſic nõ põt exigere. 13 la bozare dz manib⁹. xci. di. c. clericus: Si vo nõ põt tũc ẽpo dz ſibi ꝓuidere vel pplus põt cõpelli ad ꝓſtandũ ſibi neceſſaria ꝓ victu ꝛ facit glo. bona in. c. ois ꝛpian⁹. de ꝛlec. di. t. q̃ dicit q̃ põt ſubtrahere ſacra pplo niſi oblationẽ faciat ꝛ ſm hanc di. intelligẽ glo. ꝛ ter. in. c. ꝓcipim⁹. xxj. q. iij. ꝛ ſm ꝓdicta limita q̃ vnũ ſine relinq̃ non ꝓcedit. i. q. iij. ſi quis obiecerit.

¶ Tertiꝰ eſt qñ dat aliquid ꝓ vita 8 eterna vel remiſſione ſuoꝝ ꝓcõm ſm illud daniel. iiij. ꝓcã tua elemoſynis redime de teſta. c. ñ. xxxiij. q. iij. aſe. lxxxij. di. ꝓbyter. in gl. Rõ q̃ ꝓ dicta ꝓponunt nobis venalia a deo ꝓ moneta dilectiõis ꝛ opiꝰ caritatiꝰ q̃ elemoſyna nõ eſt ꝓcium vite eterne niſi inq̃ntum ſperat a charitate nõ ſic alia ſpũlia que ꝓferunt per miniſtros eccleſie.

¶ Vtrũ faciẽs votũ deo vt obtineat q 9 quid tale ſit ſimoniacus vide. ſ. xo tium primo. §. ix.

¶ Quartus eſt qñ dat aliquid ꝓ redi 10 menda vexatiõe q̃ ſibi fit in re ſpũali. c. dilect⁹. el. i. eo. Vnot limito vtz qñ certus eſt de iniuſticia q̃ ſibi fit ſe cus eſſet in dubio q̃ non liceret. Vnde ſi epus me iniuſte excõicet poſſuz ſibi dare pecuniã vt ſniam reuocet ꝛ me abſoluat ſm glo. in. c. ad aurce. eo. Jnno. ibidẽ 13 ℟ium ſez q̃ non poſſit ſine ſimonia. Sz Jo. an. ibidẽ ꝛ ſequit pa. dicit q̃ ſi tali iniunct⁹ alt qõ graue ꝓiudicium er dilatata abſolutione puta q̃ debebat eligere vel eligi vel

eligi vl currit ſibi ꝓſcriptio ꝛ huiuſmodi ſic vera eſt opi. gl. q̃ tunc redimit veratõez ſuam. d. c. dilectus. Si nõ ſubeſt ibi aliquod ꝓiudiciũ er dilatõe abſolutionis tũc eſt vera opi. Jnno. ꝛ ſo hẽat recurſuz ad ſuperiorem arg. c. nullus de iurepat. Idem dic de inꝓenſione vel interdicto.

11 ¶ Vtz poſſit aligd dari ꝛdicẽti mihi de iure vel de fcõ ne ſequar aliqõ ſpũale. ℟. pa. in. c. matheus eo. q̃ ñ 13 ꝓ iure q̃rendo ſine ſimonia ar. c. ſi gniſicaſti. de. c. ſiec ẽt ꝓ poſſeſſione hẽnda poſt ius q̃ſitum ſm Jnn. in c. ad aures. de ſimo. gl. xvj. q. vii. de cinzao 13 ꝓ iure q̃ſito ſic vt i. d. c. dilectus. Vdi ꝑa. ẽt addit limitando ꝓdicta q̃ ſi ꝓpter potẽtiã aduerſarij nõ poſſet apud ſuperiorẽ de facili cõſequi poſſeſſionẽ tũc vt cuitet magnũ incõmoduz poſſet aligd dare ſine ſimonia ſicut dictũ ẽ de abſolutiõe ab excõicatione. Si vo iniuſte poſſidet nõ poteſt aliquid dare ſine ſimonia vt non reddatur. Similiter ne epus eus iuſte deponat. vel ne accuſet iuſte vel illi qui ꝓtendit ius in bñficio q̃ tunc nõ eſſet redimere vexationez vt no. in. c. nemo. eo. ti. Hic aduerte q̃ recedens ſpũale qõ vſurpat ſoluz ex pecunia. 13 dans poſſit ſine ſimonia redimere tũ a quo redimit eſt ſimoniacus ſm Hoſtien.

13 ¶ Vtrũ poſſit ſine ſimonia aliquid dari preſbytero ꝓ bapniſmo qui nõ vult aliter baptizare. ℟. Pau. l. c. cũ in eccleſie eo. tit. q̃ in adulto non q̃ ꝓpter contritionẽ põt ſaluari. ar. c. debitꝰ ꝛ qõ ibi notat de baptiſmo ꝛ in. c. de ſiby. nõ bap. Sed ꝓ infante ſunt opi. Aliqui vt Tho. ſa ſe ꝛ pe. de palu. in. iiij. ꝛ glo. in. c. baptizandis. i. q. i. dicunt q̃ nõ 13 q̃ non ſunt facienda mala vt veniant bõa. xliij. di. c. qõ aut Lotho. ꝛ ibi gl. ꝛ rlvj. di. ſicut. Sed pau. vbi. ſ. ꝛ Ricar. ꝛ Lan. in iij. di. xxv. repulãt verum in adulto q̃ bon a voluntas et ſufficit in tali caſu. Sed q̃ quis 13 puerũ ꝛ non reperitur aliꝰ qui poſſit baptizare vel ſcit vt puta quia eſt mutus vel nõ habet manus ille qui querit q̃ baptizetur nec aliꝰ habz q̃ tunc licite dat q̃ nõ emit ſpũale. nec hoc debet intẽdere ſed remouere vexationem ꝛ impẽdimentũ ꝛ debet intendere emere ẽpozale. i. aquã ſolum ꝛ hoc tene.

¶ Vtrũ licite deẽ pecunia pagano 13 vt ſe baptizare permittat. ℟. i gl. q. iij. in. c. q̃ pio recitanꝛ opin. ſed tene opi. ꝑa. in. c. cum in eccleſie eo qui dicit q̃ ſi ꝓpter paupertatẽ timeret venire ad fi. tunc licet ei aliquid dare vt veniat. Si vo nõ hz voluntatẽ veniendi niſi ꝓpter cupiditatẽ tũc nõ 13 q̃ baptiſmus ei paz. pẽſſa. xv. q. i. nõ eſt. imo peccat q̃ abnuit Jnno. ꝛ ſilr dantes arg. xxiii. q. v. ad fidẽ niſi ꝓbabiliter ꝓſumeret q̃ poſtea muta bit voluntatem.

¶ Quid ſi eccleſia mea vel ꝓbenda 14 me remoto alteri ẽ aſſignata. ℟. q̃ ſi me remoto alteri ẽ aſſignata. ℟. q̃ ſi ꝓpcio eam recupero vel redimo. ſi ſimonia eſt ſiue iuſte ſiue iniuſte ſimoniaꝰ. Secus ame ꝙuationẽ ſi iuſte tenebam q̃ ſic eſt redimere vexatio nem ineꝛ ꝛcedat Jnno. in. c. ad audiendum eo. ꝛ Pan. in. c. matheus eo. tit. Jntellige qñ remotio eſt a ꝓlato ſuꝑioꝛi. q̃ ſecus ſi expelleꝛ ab aliq̃ tirãno. nam tunc etiam poſt remotõnem poſſet dare.

¶ Vtrũ ſi ſimonia ſit pecunia datur 15 ẽpo vt nõ ꝛferat ſimoniace. ℟. pan. in. d. c. cum in eccleſie q̃ ſic ex parte

recipientis sed non ex parte dantis.

16 ¶ Utrū capln̄ dans aliqd alicui q electionē ipedit ō ꝙ pstat q̄ i electiōe nulla sus hz vt resistat sit simoniacū. R.q̄ nō si ipediret ne simplr electio fieret sed si ipediret ne ille vel ille eligeret hic nō posset hic nec ille cui⁹ electionem ipediret ſm Rodo.

17 ¶ Quinto⁹ cāus est qñ ꝓcuratio datur ep̄o ꝓ visitatione vel ꝓsecratiōe eccle sie vt de cēsi. c. cum aplūs. ⁊ de simo. c. cum sit romana de ꝓscrip. c. cū ex officij ⁊ r. q. iij. relatū ⁊ hz doct. diuersimode tenent assignare rōnes tu tamē dic q̄ hoc fit legis auctoritate. tuto nō peccatur. xxiij. q. iij. qui peccat. Aduerte tñ q̄ tunc licite pōt dari qñ est ꝓcuratio moderata de qua vide j. visitatio. §. iij. aliter nō liceret.

18 ¶ Sextus cāus est qñ exigit in pactum exp̄sse qđ a iure pmittitur vt dictum est i p̄cedenti. §. vel qđ inerat. vt in. c. oli el. i. de resti. spo. ⁊ ibi pa. Jō vt dicit idē Jhau. in. c. i. de eo q̄ nīu. in pol. qz hz spūalia nō accipiāt extimationē tñ interesse ex eis puenientis bñ pōt esse extimabile ⁊ super eo tanq̄ super tpali ꝓcedi pōt vt dicit glo. in. c. coram de offi. deleg.

19 ¶ Utr̄ vicari⁹ recipiēdo salariū sit simoniac⁹, R. pa. i. c. i. ne pla. vt. su. q̄ nō qz locat opas suas sicut nec assessor vt in. c. statuīt de rescrip. libr. vj. nec aduocatus. xuij. q. v. non sane.

20 ¶ Septimus cāus est qñ qđ exigit ꝙ modum vltimationis exigit vt si dicatur volenti intrare religionem qđ aliquid secum portet vnde possit viuere. Qđ verū credo ſm Jhau. in. c. non satis eo. dūmō non deducat in pactū. ⁊ ita ꝓcorda Jnn. in. c. tua. eo. ti. q vt tenere q̄ nō licz dicere si vis viuere mecū porta tecū. ⁊ glo. in. d. c. nō satis que dicit q̄ hz sic dicere. de quo tñ dic vt. j. simonia. iij.

¶ Octau⁹ cāus ē qñ subest ꝓsuetudo ad vt aliqd ꝙ spūali⁹ exigat re quo tñ dic vt. s. ꝓsuetudo. §. xij. Aduerte ēt q̄ illud hz locū vbi a laicis debet aliqd clericis. Sed vbi ꝓsuetudo ē vt a clicis aliqd exigat tunc dic ſm Jha. i. c. iacob⁹ co. q̄ ad priuatū cōmodū clicoꝝ nō vlz hz bñ in fauorez diuini cul⁹ si nō ꝓ. fit exactio ante sacroꝝ exhibitionē ⁊ ppea dicit Jnnoc. ⁊ Jo. de lig. in. d. c. ad aplicazq̄ ꝓsuetudo q̄ dat aliqd añ receptiōes sacroꝝ est corrupt̄ela nec vlz cōtumcūq̄ longa. ⁊ qñ nō ꝓcessit exactio. q̄re valeat in laicis ⁊ nō cleris. Rō diuersitatis est qz laici vident se obligasse sub noie cuiusdā oblatiōis faē qđ no. in. c. nouum genus de sect.

¶ Non⁹ cāns est qñ qs cā pmutatō nis aliqd dat in recōpēsatiōne maioris bñficij de quo dic vt. s. pmutatio §. vi. Et aduerte q̄ tractat⁹ pmutatōnis inter ptes sup bñficijs nō inducit simoniā vt. s. permutatio. §. iij. imo vt dicit Lar. i cle. vnica de re. pmu. in renūciatiōe exp̄mi pōt q̄ cā pmutatōis renūciat sine simonia qz a iure permittit de elec. significasti. de rep permu. c. vniuersoꝝ. ⁊. c. vnico ō re. permu. lib. vj. ⁊. d. c. cle. vnica.

¶ Decim⁹ cāus est qñ vasa sacra vē dunt. q̄ hz sint ānera spūali tñ vendi pōt sine simonia nō habito respectu ad formā ꝓsecratiōis ſm Ric. in q̄st. ij. q. xxj. ita tñ q̄ alteri ecclie in eadez forma vēdant. sed persone secularī nō hz vēdere nisi redacta in pstinam massaz. ⁊ idem dico de vestib⁹ sacris q̄ alteri ecclesie vendi possunt.

¶ Sed nōgd hz aliqd exigere ꝙ crās 14 mate habito respectu ad liquoꝛē. R. pa. i. c. ea q̄ de ametricle. e. ti. q̄ nō sine simonia qz crisma iq̄tuz sacrm̄ē nō solū est spūale. hz ēt inq̄tuz liqr ē qđ spuale. i. q. i. placuit. ei. ij sit mixt̄ ꝙ pane bñdicto vel candelis bñdictis ꝓpē dens siue ꝓfio ad id quod tenēbat a spūali ſm Ric. vbi. §. sic est p̄ceptio decimaꝝ ⁊ fruct⁹ bñficioꝝ panis ob lat⁹ vel cera granū ⁊ hmōi q̄ offeruntur in eccl̄ia. Nā una recipiēdi spuale ē ⁊ vēdi nō pōt. sed bñ fruct⁹. ⁊ ō dicit pa. i. c. i. ne p. vi. in. q̄ plato bñ pōt vēdere obuentiones iurisdictiōis tāq̄ fruct⁹ ſm gl. ibidē hz hz ſm Jnno. ii debet vēdi exercēti illā iurisdictiōz ⁊ bñ qz ꝓpter concitatē videt vēdere ipsaz iurisdictionē. i. q. iij. c. si quis ecerit. Sili⁹ alij fruct⁹ eccle sm hos. vēdi pñt cū sint corpales intelligendū a bñficiato q̄diu ipse viuit nō a plato q̄ hz ius ꝓferēdi arg. c. vnico. §. fi. vt eccl. bñfi. ⁊ silr dicit idē pa. i. c. fi. ne p. vi. in. q̄ pñt locari laico obuentiones eccle. dūmō ponat clicuz loco sui ꝙ recolligēdis nec plūptuose ad altare accedat vbi fiunt oblatiōes arg. c. i. ⁊ ij. ne cler. vel mo.

15 ¶ Undecim⁹ cāus ē qñ vendit ꝛpē dens siue ꝓfio ad id quod ꝛpēdet a spūali ſm Ric. vbi. §. sic est p̄ceptio decimaꝝ ⁊ fruct⁹ bñficioꝝ panis ob lat⁹ vel cera granū ⁊ hmōi q̄ offeruntur in eccl̄ia. Nā una recipiēdi spuale ē ⁊ vēdi nō pōt. sed bñ fruct⁹. ⁊ ō dicit pa. i. c. i. ne p. vi. in. q̄ plato bñ pōt vēdere obuentiones iurisdictiōis tāq̄ fruct⁹ ſm gl. ibidē hz hz ſm Jnno. ii debet vēdi exercēti illā iurisdictiōz ⁊ bñ qz ꝓpter concitatē videt vēdere ipsaz iurisdictionē. i. q. iij. c. si quis ecerit. Sili⁹ alij fruct⁹ eccle sm hos. vēdi pñt cū sint corpales intelligendū a bñficiato q̄diu ipse viuit nō a plato q̄ hz ius ꝓferēdi arg. c. vnico. §. fi. vt eccl. bñfi. ⁊ silr dicit idē pa. i. c. fi. ne p. vi. in. q̄ pñt locari laico obuentiones ecclie. dūmō ponat clicuz loco sui ꝙ recolligēdis nec plūptuose ad altare accedat vbi fiunt oblatiōes arg. c. i. ⁊ ij. ne cler. vel mo.

16 ¶ Utrū dās ꝓcuraz ꝙ admīstratōe rez ecclasticaꝝ cōmittat simoniam. R. pa. i. c. ꝓsulere eo. q̄ sic. ⁊ ibi ter. Hoc limito ſm gl. i. c. saluator. i. q. iij. q̄n tal⁹ admīstratio hz aliqđ spūale ānexum alo nō qz tpalē iurisdictiōez posset dare sub pensiōe ānua. ⁊ idez dic. i. simoniacū si dat ꝙ administratione pauꝝ ⁊ hospitaliū. i. q. vij. si qs oēm tu gl. ⁊ in auc. de san. epi. §. sed neqz ſm Jho. de pnit. tract. de canonica porciōe epi. c. iiij. sine hospitalia sint auctoritate epi ꝓstructa sine nō sec⁹ si dat vt recipiat ad seruiendū solū sine aliquo iure ꝓsequēdo. ⁊ sic intelligit. c. vnicū vt eccle. bñfi. q̄ ecclesia. i. platura sub ānuo cēsu concedi nō pōt. ō simo. c. nō sat. xxi. q. ij. ꝙcipiūt. Uñ in cō ꝓpositura yconomicanū vicedominū aduocationem. castaldatū ⁊ hmōi simoniac⁹ ē. i. q. i. si qs epūs. ſm tñ limitationē ꝓdictaz

17 ¶ Utr̄ dās aliqđ vt seruiat tanq̄ vt carius in eccl̄ia in simoniac⁹. R. pa. in. c. ad nr̄az to. ꝙ sic vide bonū tex. cum glo. in. c. licet de p̄mo.

18 ¶ Utr̄ vēdens villā ⁊ ius ꝓfonat⁹ qđ hz in ea sit simoniac⁹. R. pa. i. c. q̄rellā de simo. q̄ sic. qz copulatus bñficialr. ⁊ nō accedit venire copulatiō bñficialr. ⁊ nō accessiōe Sec⁹ si dicatur vēdo villam cū iure ꝓfonat⁹ ⁊ sic intelligit Jo. an. in. c. i. de iure pa. lib. vj. Ego vō quo ad ꝓsciam recurrēte ad intēnōe si habuit. s. ānum vendēdi ius ꝓfonat⁹ spūaliter ⁊ sic sit simoniacus qđ ps qñ plus vēdit villam ꝙ nō.

19 ¶ Undecim⁹ cāus ē qñ ep̄s recipit clicuz ad ꝓmū spūale ⁊ tpale pstan. sibi cū ꝓmissione q̄ annuatī soluet si bi certū salariū dōec sibi placuerit de bñficio. Nam hz ħ ſm iura st. dūmō spūalr nō se obligauerit ad seruitium tpale pstan. nec cōmittit simonia ꝙ modū remittendo salarium cui ꝓferetur bñficiū q̄ salariū erat sub ꝓdicta ne ⁊ facta collatiōe bñficij expirat cōdictio isti. de. v. o. b. §. nōobs. Sec⁹ si. p missio salarij fuisset pura ⁊ ꝓpria ar. e. veniēs. eo. ti. Qđ quidē pa. i. c. cū eēnt eo. credit vere q̄ hz qñ plat⁹ non inducit ſnciā pur⁹ pp seruitū. sed qz ille mereret si alr cā finalis sit. Primus non hz. arg. c. grauē. de ꝓben. secus si sit cā ꝓmissiua.

¶ Quid de illo qui recipit ꝓmissionē nē bñficij pstādi. p̄cce electiōis dā da. R. simoniac⁹ ē. c. de h. eo. ti. J dē

dic si recipiū p electiō e nō ip̄edienda
siue añ siue post. dūmō nō duz sit tua
acḡsitū i ea electiōe. tūā acḡsito inf̄ lz
redimere suā vexationē vt ſ. inj. cāu
31 ¶ Tertiusdecim⁹ cāus ē qñ pecunia
daf̄ p tpali iurisdictiōe hñda ꝟz pa. i
c. i. ne pla. vic. fu. lz tñ lz nō sit simo
nia est graue pctñ. facti ad hoc. c. ne
mo. t qō ibi no. co. ti. t. i. q. i. in sum.
t gl. t. i. c. qñ ne pla. vi. sm. q̄ lz q⁹ est
simonia. ꝺz intelligi vt ſm Pa. i. d.
c. qñ qñ tpalia iurisditio hz depēdē
tiā ab offō ecclīastico qz p talē ꝓueri
tatē cōmittē simonia. d. c. ꝓsulere. e.
ti. lz qñ nō hz depēdentiā ab officio
ecclīastico nō est simonia ſz turpe lu
erū t ꝺlegē ꝟz pa. iii. d. c. i. vt i auct.
vt iudi. sine qq̄ suf. t in auct. de man.
ꝓn. §. illō. ho. tñ lz q⁹ sit simonia da
re pecuniā vt ꝓmoueaf̄ qs i ipatorē
vel regē ptātez vel rectorē alicui⁹ ci
uitatis qz iurisdictio ē spūalis. i. q. iij
er multis. Añ vēdere gastaldionatū
vel yconomatū est simoniacū. i. q. i.
si qs epūs t. i. q. iij. Saluator. Dic. n.
ptās a deo ē. t ō spūalis vi. Sz cre
do sit verior opi. Pa. imo. Et lz q⁹
etiā lz dare aliquid ꝓ hēndo officio
tempozali de quo vide. ſ. offiñ. §. i.
t dic vt ibi.
32 ¶ Quartusdecim⁹ cāus ē qñ spūale
ꝓ spūali exigit vt puta vn⁹ ꝺz dicere
ꝓmā missaz alt ꝟaz. t ꝓuentū ad im
ē q⁹ vn⁹ dicat missā ꝓ alio t ecōuer
so. Tho. vo lz q⁹ si iterueniat pactum
erit vicios̄z nisi bñficio vel ꝓsonatu
sit añexū tale on⁹ vt puta ꝓbēde. ſ. q⁹
q eā hñerit dicat missāz &c vt l. virgi
ne vt ex̄ de ꝓben. c. significatū. Sic̄
vi tenere Rica. in. iij. di. xxv. arti. iij.
q. i. dicens q⁹ si duo sunt baptizādi t
vn⁹ dicat baptizabo te tali pacto qō
baptizca me. q⁹ ē simoniacū. Rō qz i
talib⁹ nulla pactio vel ꝙuētio ꝺz iter
uenire. c. tua nobis co. ti. t hoc ꝓpter
duo. Primo qz res a non dño emīt
sicut a ministro sacr̄oꝝ q nō est dñs.
Secō qz est ꝺ rōne gre q⁹ vēdaf̄. lz
tu aduerte q⁹ qñ vn⁹ tenef̄ dicere pri
mā missāz t ꝓuentū eō q tenef̄ di
cere ꝟaz. ꝓ ꝟa dicēda vt alt⁹ dicat pri
mā q⁹ li. p. nō ꝺnotat appciationez
sed admīniculationē cū ille ñ possit
dicere missāz. p alio nisi dicat. p eo. t
ō lz sed l cāu ꝑdict⁹ doc. li. p. dic̄
appciationē. t ō illicitū est pactū sed
bñ posset dicere ſm ꝑdictos doc. hō
die ego dico ꝓ te. vel te baptizo. t ro
go vt eras dicas ꝓ me. vel baptizes
me postea t hmōi sine pactō.
¶ Quintusdecim⁹ cāus qñ daf̄ rōe 33
ꝓuocationis ad orandū sicut qñ daf̄
elemosyna religiosis paupib⁹ vt ꝓuo
centur orare t missas dicere ꝓ eis ō
quo dic vt. ſ. simonia. iij. §. ix.
¶ Sextusdecim⁹ rōne punitiōis si 34
cut in absolutiōe excōicatiōis exigit
pecunia nō ꝓ absolutiōe qz ēet simo
nia. sed ꝓ punitione pctī. c. ad aures
co. ꝓcor. Rica. vbi. §. t addit caueat
absolūēs ne in hoc magis intendat ō
seruire cupiditati q̄ correctioni.
¶ Decimusept⁹ rōe liberalitatis 35
qz gratis daf̄ t gratis accipit nō rōne
alicui⁹ spūalis. i. q. i. geqd lz tñ nota
bilitas in tali dato facit ꝓsumptā si
moniam. vt in. c. si gōnes co. titulo

Jmonia. iii. circa bñficia dignitates officia t ꝓmo circa electōnem sen ꝓmotionē queritur.

¶ Utrū reges t ꝓncipes t alij recipi 1
entes pecuniā vt ꝓsentāt electōi seu
ꝓmotōi ad aliquā dignitatē vel pla
turā sint simoniaci. Ar. Pau. iii. c. de
hoc eo. q⁹ sic t tenenf̄ restituef̄ illi ec
clie de cui⁹ ꝓlatura agebatur. lz nō
esset de bonis ecclesie. vt ꝓz in eodez
c. de hoc.
2 ¶ Quid de canonico q cōuenit cuz
alijs canonicis. vt ꝓplaceāt sibi ō alt
quo canonico recipiēdo t postea ip
se eis ꝓplacebit de alio. Ar. q⁹ simōia
est. c. q̄z pio. i. q. ii.
3 ¶ Quid si dicat aliqs eoz nūq̄z con
sentiā. q⁹ aliqs fiat canonic⁹ nisi mi
hi ꝓsentatus de meo. Ar. ꝟz Ray. Si
moniac⁹ ē. Si tñ consuetudo esset q⁹
qñ vnus fuit craudit⁹ in vna q⁹ alter
postea craudiaf̄ in alia posset tūc ta
lē ꝓsuetudinē rogaf̄ seruādā ar. xtij
di. qz igit̄ de ꝓsti. c. cum omnes.
4 ¶ Utr̄ cōmittat simoniā facit pctñ
cū illo q bñficiū ꝓfert vt retineat ali
quā portionē ex redit⁹ ib⁹ bñficij. Ar.
Pa. i. c. i. vt eccla bñ. q⁹ sic. Ho. tamē
q⁹ ep̄s ex iusta cā t necessaria pōt sta
tuere vt reddit⁹ certi tpis bñficij va
cantis deputent ad certū vsuz lauda
bilē facit. c. vlt. de. v. sig. Itē p solu
tione suoꝝ debeāt intelligi sc̄oꝝ
noi ecclie secus si ꝺrisset nole ꝓiu
dicare. vt no. glo. in. c. i. de sol. facit. c. si p
pter tua de rescrip. li. vi.
5 ¶ Utr̄ ꝓmouēdus i rectorē alicui⁹
ecclie t paciscaf̄ vt soluat pēsionem
maiorē collatori sit simoniac⁹. Ar. pa.
i. c. cū clim de pac. q⁹ sic. Sic̄ ēt si p
monēdus ꝓpria auctoritate obliget
se ad pēsionē t nō lz collatio ꝟz pau
tideni. lz Jo. an. teneat q⁹ lz.
6 ¶ Circa officia q̄rit de ꝑbytero qui
vēdit offiñ portandi aquā bñdictaz
& suā pochiam. Ar. ꝟz Rod. q⁹ licite
pōt fieri si vēdit emolumenta sibi ex
ꝓsuetudine ꝓuenire ꝓueta. Si āt vē
dit tale offiñ nō est simonia. sed tur
pe lucr̄. Si aūt vēdit aquā bñdictā
vel panē bñdictū sic ē simonia. ſm
Alexā. t Rod. qz in receptione talium
confert remissio rentaliū petōrum.
¶ Quid si qs vēdat offiñ clauden- 7
di hostia vel pulsandi campanas. t
dicit q⁹ simoniac⁹ ē sū
hmōi. Ar. ſm Rod. q⁹ simoniac⁹ ē sū
pto noie simōie largē sicut talia offa
pto noie simōie largē sicut talia offa
sunt spūalia large. Si tñ dānī sit alt⁹
cui tale offiñ gratis ꝓsuetudo sit lo
ci q⁹ possit ponere alū loco sui t lo
care t vēdere ad vitā ipsius dantis
nō ēet simonia ꝟz Ro. lz tu aduer
te qz. i. q. ii. c. i. dr̄ q⁹ si ē sacri nūer
q⁹ i. q. ii. c. i. dr̄ q⁹ si ē sacri nūer
te qz.

q̄ d̄ ites elemosinas pauplb⁹ aut reli
giosis vt ip̄erent oīonis suffragiū n̄
dāt q̄si itendant emere oīones sed q̄
si p̄ gratuitā b̄ficiēt tā eos̄ p̄uocāt
ad oīaū. p̄ se gratis & ex charitate. &
sic non peccant.

10 ¶ Quid de statūtib⁹ si aliq̄ eccl̄ia q̄
p̄cessio nō fiat in alia funere nisi tā
tā p̄cuniā legaret eccl̄ie. R. ꝑ ray.
& Tho. q̄ simoniaci sūt ar. de ureu.
e. sicut el. i. & ꝓ hoc si statuerent q̄ le
gantib⁹ talē sūmā fieret talis honor
vel p̄cessio ar. ex̄ eo. c. cū sit. Nō di
uersitas̄ é q̄ in primo é exactio ꝓsup
gentē q̄ ꝓ mutuo nō fiat in fo habet
spēz gratuite recōpensatiōis q̄ n̄ ne
gāt ne ēt fiat ꝓ nō legatib⁹ ar. de ur
iur. c. sicut el primo. & ij.

11 ¶ Item liceat dare pecuniā p̄ anniuer
sario celebrādo & hmōi. R. Ri. i. iij
di. xxv. q̄ nō ꝑ ꝓ hoc p̄cū facer de
dāda pecunia ꝑ si ex deuotōe det ec
clia ꝺ celebraf Inn. vo i. c. q̄n enō
tuis ne ꝓ. vi. fu. diē q̄ n̄ tolū ꝑ. ꝑ ēt
é meritoriū aliq̄o reddit⁹ ꝓstituere in
eccl̄ia vt ibi fiat anniuersariū ꝓ aliq̄ ꝑ
hoc ꝓstitui nō pōt ꝓ donatore q̄ n̄ ꝑ
et ꝓdūcōes spūales appōere. ꝑ tñ te
ꝓzales vt redēptōe capiuoz. xii. q.
ij. aut ꝑ pōt ꝓstitui ꝓ illos q̄ bñt ānt
uersariū facere ex̄ de p̄bē. c. significa
tū. Mos. i. d. c. q̄n ꝑ q̄ pōt ipōi tale
on⁹ reddit⁹ ꝑ dicit tuti⁹ fore religre
fic relinq̄ tali ecclie anuatz. r. li. simp
tali possessiōe diuidēdao iter eos so
lūmō q̄ meo anniuersario interēnt &
rogo vt fiat omni anno.

12 ¶ Item cāonic⁹ vadēs ad horas cā
nicas p̄ncipaliter ꝓ denarijs horarijs
fit simoniac⁹. R. Mo. i. c. oli ō. v. fi.
& seq̄t Jo. an. ō cle. nō re. c. vnico li.
vi. ꝑ q̄ nō é ōꝫ simonia. q̄ nulla er
p̄sua pacto itercedit ꝑ q̄ grauiter pec
cat & mētalē simoniā cōmittit ꝑ ꝓ so
lā p̄mia ꝑ satisfacit. c. tua nos ō simo.

¶ Quid si clic⁹ ꝓ p̄cio vigilet ad ex 13
functū dicat ꝓsalteriū. R. Mos. q̄ si
fecit p̄cū ꝓ eo legere ꝓsalteriū q̄ si
monia é. Si aūt q̄ vigilaret non est
simonia ꝑ scit tacite q̄ debeat legere
ꝓsalteriū ar. de p̄bē. c. significatū. q̄
sic vēdit laborē quē n̄ tenet ꝑpendet

¶ Quid si maior crux nō ponit ni 14
si ꝓ certo p̄cio. R. Host. q̄ é signuꝫ
auaritie & idicit vicū simonie. c. au
dium⁹ eo. Silr é simonia q̄n rarā
ꝓ cēta pecunia q̄ ponatur in tali se
pultura cū ibi sint plures ꝑ Host.

¶ Item pactū de lecto redimen. añ 15
q̄ corp⁹ ad eccl̄iam deferat sit simonia
R. q̄ nō q̄ le t⁹ & hmōi é qd tpale. &
ō pōt vēdi redimi & hmōi. si cū cle
ri nolēt sepelir nisi ꝓ ipōsito p̄cio
de eo redimēdo sic vt simonia cum
fiat p̄cū de tpali ad spāle ꝑ Host.
fac. c. vlt de re. p̄mu. Silr cōmittit si
monia si clerici nolēt sepelir nisi fie
ret eis cautio ab heredib⁹ defuncti ō
receptione eoz q̄ cū funere portant &
similiter q̄n nolūt sepelire sine pecu
nia. c. qsta est. xxij. q. ij.

¶ Item sit simonia ꝓ mītimonio dar 16
pecuniā. R. fm Ric. i. iij. di. xv. ar.
iij. q. i. q⁹. put mītimoniū est sacr̄ ca
dēs in dispēsatiōe ministroz ecclie sic
vēdit nō pōt nīō simoniac⁹ é qui p̄o
bñdictōe nubentiū pecuniā exactam
accipit. c. cū in ecclie eo. put vo mīt
monii offīū nature sic ꝑ dare & acci
pe p̄cū sicut & ꝓ alīs officijs ciuilib⁹
& corporalibus.

¶ Sed q̄d si nolit bñdicere nisi da 17
ta pecunia. R. Aller. q⁹ ꝺ recurrere
ad sup̄iorē q̄ si voluerit cogere ꝓbe
tet vt bñdicat grauiter tñ⁹ ē abstinēt
ꝺ peccandi occasionē dare. Pa. tñ in

e. dilect⁹ el. ii. e. ti. q⁹ ꝑ in sacris nolū
tarijs nō ꝑ aliq̄d dare ꝓ eis bñdis.
ꝑ in necessarijs sic. Et sic videret te
nēdo opi. q⁹ nō possuꝫ ꝓsumaf mīt
monii sineb fidictione vbi ꝓsuet̄ é
q⁹ licite daf pōt cū stētiōe dādi ꝓ re
dimēda veratōe n̄ emēdi bñdictiōez

18 ¶ Quid de sacerdote q̄ nō vult daf
lniam pochiāo alter ꝓtēdāt nisi da
ta pecunia. R. Rodo. q⁹ simoniac⁹ é
Idē dic de lnia cōicandi aut bñdicē
di spōsas. Maurit tñ q⁹ si nō intēn
deret licētiam cōtinendi cōicandi vel
bñdicēdi spōsas & hmōi vēdere ꝑ si
b⁹ ꝓdere sub obtētū⁹ rob latōib⁹
q̄ cū ꝓting⁹ rēt & nō plus nō esset si
moniacus ꝑ Rod.

19 ¶ Item sit simonia ex pcō dare ali
qd ꝓ calcib⁹ vestib⁹ & lintheaminib⁹
bñdicēdis. R. Ray. ꝑ q⁹ nō q̄ nō in
uenit nisi i crismate babilonio cōtē
eucaristia balsamo sepultura & basi
lica dedicanda. i. q. i. dimna. c. placu
it. c. vt vn⁹ q̄q⁹ ex̄. c. tu. cū in eccl̄ie.
Sed tu dic ꝺ no cū Bosr. & Io. q⁹ é
simonia c. ad nr̄ā eo. Idē dic ꝓ bñ
dictōe abbatū vl abbatisar⁹ vellatōe ꝺ
ginū aq̄ bñdicta & hmōi ꝑ ꝓ. ō pal.

20 ¶ Item archidiacon⁹ q̄ ꝺ examinaf
mouendos vel ille q̄ rādet in scru
tinio ordinandi sin formam. c. ii. de
scru. vel ille minister q̄ legit euangeliū
cū sit ordinatio sit simoniac⁹ si aliq̄d
recipit ab ordinādo. R. q⁹ sic sed ꝺ
dīm Anto. in. c. pe. extra eod.

21 ¶ Item ꝓtendēs scitatē quā nō bēt
vt ꝓmoueat ad ordines vel bñficia
sit simoniac⁹. R. q⁹ nō sed ꝺ agere
ꝓsam. c. mandato ex̄ eo.

22 ¶ Item⁹ notari⁹ sine simonia ꝓsit
aliq̄d recipere ꝓ scriptura facta de
ordinatione. R. Ran. & sequit Ber.
bur. in. c. sicut episcopus. i. q. i. ⁹ n

nec ꝓ labore nec ꝓ carta. sed episco
pus ꝺ sibi ꝓcurare. Pa. vero in. c.
pus ꝺ sibi ꝓcurare. Pa. vero in. c.
i. de simonia ꝑ cum glo. ibidem tenō
inuiter vo. q⁹ verū est in notario q
ꝺ salariū de publico secus est in illo
q̄ non ꝺ salariū q̄ ita recipere pōt ꝓ
suo labore solum considerata q̄litate
negocij non ordine sicut faciunt q⁹
clicam nīi ꝓ diaconatu plus & hu
iusmodi q̄ sic é simonia. ar. xiq. ii. ꝓ
carte. Idē dic q⁹ é simōia exigere ali
qd ꝓ sigillo nisi erpēsas circa sigilla
tionis clericoꝝ ad hoc deputatoꝝ in
tellige sup̄ re ipōsita & in iurisdictiōe
ecclīastica cum nihil aliud sit nisi q⁹
dā testificatio iudicis in per illud.

¶ Item recipiēs aliqd ꝓmissionem 23
spūalitatis. puta bñficij & huiusmōi
ꝓ aliquo negocio ꝓmouēdo apd se
ꝓ aliquo negocio ꝓmouēdo apd se
dē apostolicā sit simoniac⁹. R. pa. &
c. cū essent eo q⁹ sic vt ibi.

¶ Item statuit in fundatiōe alicuius 24
eccl̄ie facit quo cauet. q⁹ quicūq̄ tñ
ta reddit⁹ annuatz dederit in ꝓpetu
um recipiat ꝓ canonico & bēat q⁹ de
derit ꝓ p̄bēda sit simoniacus. R. Ro.
derit ꝓ p̄bēda sit simoniacus. R. Ro.
q⁹ si tale statutū fiat ad tps & ꝓcipa
liter intētione emgēdi dei cultū & q̄ō
dāo ꝓcipalit pp̄ ꝺnos iōez det & sitoi
gnus tolleri pōt. & idē dic de mōa
sterijs de nouo fūdat & egenis. s. qb
q̄sq⁹ daret tantū reciperet ad illud
monasteriū vsq⁹ ad certū numerum
ar. c. tua nos ex̄. eo.

¶ Item aliquis dignus ordinari vel 25
beneficiari dans ex pacto. vel erac
tus tantū ut eū ad eps ꝓmittat in
trare ad petēs. bñficiū vel ordinē vl
electionis ꝓsumationē sit simoniac⁹
ꝑ fm Rod. q⁹ nō sinō dat intentōe
corrupta. s. vt per intercessionē eius
cui daf ꝓsequat intentū. q̄ si cū talī
cui daf ꝓsequat intentū. q̄ si cū talī
intentione daret eliet simoniacus.

26 ¶ Utz aliquis possit ꝯduci. vt intret religionē pp pecuniā dādā. ℟. q̄ ñ c. dilect⁹ cl. ii. e. iii. Sz vt qs ꝓuertat ad fidē. dicit glo. in d. c. dilect⁹ q̄ ꝓt dari. Host. addit idē posse dici in la cram cū necessarijs ꝫ nō in voluntarijs. qđ limitat Pau. in. d. c. dilect⁹ q̄ ex pacto. vt conuertatur vel intret religiōez vel reciprat sacra nō ꝫ. sed bñ sine pacto vt alicuī ad predicta captenda.

27 ¶ Quid de ffnitatib⁹ ita ꝓstituī q̄ nulli⁹ reciprat ad eas nisi ꝓmittat vel iuret q̄ ānuatiz soluet. r. de ñ. ℟. rar. q̄ si fiat pp cāz honestā. puta paupibus alēdis captiuis redimēdis. Et hmōi ñ ē ibi simonia imo licite sunt r q eas despicit anathematizād⁹ est. xlii. di. si qs despicit. r arg. xvi. q. vij sane Rod. tñ dicit q̄ si statuū ē bōfōma negatiua nō ꝫ. q̄rcludit pietatē ꝫ sub forma affirmatiua. licz. s. vt qs qs fuerit receptꝰ det nī sed nō plz q̄ fiat iuramentuz pp periculum pturij.

28 ¶ Utz p iusticia faciēda. dare pecuniā vel eq pollēs sit simonia. Ric. in iij. di xxv. ar. ij. q. ij. ꝫ q̄ sic loqn do ō iusticia ecclesiastica vt qñ dat ep⁹ vel alijs. p rede ñ. iure sup spualib⁹. i. q̄ ꝓcur. gl. i. c vendēteo. i. q. iij. Idē ꝫ Rod. et sup tpalib⁹ si sit ꝓsona ecclīastica q dz reddere ius rōe iurj dictōis ecclīastice sec⁹ eēt si eēt iudex secularis seu laye ꝫ alō grauit precz Aler. ō al. tn ꝫ q̄ ēt i iudice seculari vēdete iudiciū iustū sit symonia. qz ħ ē act⁹ vtuq; r ita q̄ ad aliqd ē spūale ꝫ. p aduocatōe aut. pcuratōe et in cā spūali ꝫ aliqd accipe sine simōia sed glo. i. d. c. vēdēteo r ꝓpica vbi. ō. r forte verī tenēt ꝑrij r q̄ ē solū grae petiā accipere. p iusticia in reb⁹ tpalib⁹ r ei q est iudex.

¶ Utz sit simoniacū occītare petiā alicui⁹. p pecūia qñ ad ei⁹ offiū ptiet illō reuellare. ℟. q̄ sic. c. nemo eo ℔mo et occultare respectu pſone ꝓpter culpaz vl affinitaz vt ibi dz ꝫ Ric. vbi. ō. ſtat vez si talia respicīūt cām spūalē alō nō. sed est graue peccatū. 29

¶ Utz testificari. p pecunia sit simonia. ℟. Ric. vbi. ō. ꝫ q̄ sic i eā spūa li alr nō ꝫ sit graue petiā. Aler. vero dicit q̄ i cāis ecclīasticis r a personis ecclīasticis sit testimoniū vēdat simonia ē. Jn alijs grauiter peccat. 30

¶ Sed nūqd aduocar⁹ sil⁹ cōmutit simoniā si. p pecunia patrocinat. ℟. q̄ nō qz patrocinū r ꝓsiliū adminiculat exterī cāe. sed testimoniū ē de substantia cāe. r ō testes coguntur nō aduocati ſm Aler. 31

¶ De simonia magistroz. vide. ō. Magister. §. r. cum seq. 32

¶ De simonia sepulture. vide. ō. sepultura in ſn. r. ō. i. r xlui. r. xlviij. 33

¶ Utz patron⁹. siue bīs tue pūtan di q aliqd recipit. p pūtādo sit simonia c⁹. ℟. Pa. i. c. veniēs el. i. de test. q̄ sic tert. lon⁹ de trāsact. §. pcterea quando inter. 34

¶ Circa pmutationes. vide. ō. pmutatio. §. iij. r. iiij. r. vj. 35

¶ Circa transactionē. vide. ſ. Trāsactio. §. iij. 36

¶ Circa renunciationē r remissionē vltra id q̄ hēs. ō. renūciatō. Quero Utz renūcians ifris sup beneficio ecclīastico obtinēdo sit simoniac⁹. ℟. Pa. i. c. ad audientiā de reſcri. q̄ sic ñ sit ex peō ō aliq; tpali recipiēdo si ue. p certa pēsione recipienda glo. in d. c. ad audientiā ꝫ q̄ ē simonia i eo q̄ ꝓsequit⁹ ē bñficiuz. sed in eo q nū dū ꝓsequit⁹ ē bñficium q̄ nō sit symonia. Sz tu tene q̄ ē simonia ēt in hoc casu 37

hoc casu si rez aliqd ex pactione partis. sec⁹ si ex offō iudicis vel mediantib⁹ bonis viris renūciatio ex vna pte pure fiat. r ex altera pte aliqd tpale rez. vt colligit in. c. sane de renun. r de pac. c. cū pdē. Silr nō est simonia si renunciet talib⁹ litteris ex eo q̄ dat sibi spūale puta bñficiū ꝫ ūno. r Host. de reſcrip. c. ad audientiā q̄ limita cū sit pmutatio si concurrant que. ō. dixi Permutatio. §. iij.

32 ¶ Utz dās aliqd tpale plato ne removeat eū a ꝓzatu vel bñficio sit simoniac⁹. ℟. Rod. q̄ sic si necessitas vel vtilitas sit q̄ āmoueatur. alias ñ dāmō intento nō sit corrupta. Silr simoniac⁹ est qui dat spūale vt obtineat rebitū tpale q̄ suū est ſm tho. i iiij. di. xxv. de q̄ ego dubito p ea q dixi. ō. simonia. n. §. xvii. r. xviii. r poti⁹ credo q̄ ñ sit simōia ar. c. i. ō vsu.

39 ¶ Utruz renūcians bñficio vt alteri certe pſone det sit simoniac⁹. ℟. q̄ ni nisi in pactū deducat. c. dilectio de p̄be. Nā hꝰ ſpē de hoc nō ē simonia c cū pdē de pac. i. q. i. ordinationes.

40 ¶ Utz remittēs rebitū tpale p spūali ꝓsequēdo sit simoniac⁹. ℟. Pa. in c. veniēs el. i. de testi. q̄ sic qz remittere idē est q̄ donare vt in glo. pdicti c. r in. l. qn ēt ff. de calū. Limitat tn glo. r in. d. c. veniī qñ ex tali remissione aliqō comodū applicat parti. Addit Pa. ibidē aliā limitationē. s. qō est verū q̄ remittere est dare qñ debit⁹ est ligdū. sed qñ debitū est dubiū tunc dr pot⁹ facere cū donare vt dz i trāsactione in. l. sine apō. C. ō trāsa.

41 ¶ Utz p̄mittēda nihil petere ab ordinatore vel pūratore vsq; ad tot annos sit simoniac⁹. ℟. Pau. in. c. p tuas el. iii. eo. q̄ sic qz ex q̄ ordinator tenetur assignare isti post ordinationē portionē que ꝓsideratis fructibus ē quid tpale talis remittit tpale. p spūali consequendo r tō simonia est.

¶ Utz dans pecuniā vt qs nō ordinetur vel eligat vel electo nō ꝓmoueat aut ecclīe ñ ꝓsecrent r hmōi sit simoniac⁹. ℟. q̄ sic. cū. eod. ti. nemo Idē dic q̄ ꝫ ꝓsanguinitatis vl affinitaz. vel penitentē nō reconciliat. dominꝰ penitentē absolut vel petiā celat. vt in. d. c. nemo. Dicit tñ Jnn. ibidē q̄ rez ē similitudinarie dr symoniac⁹ talis p ꝫ sic faciēs qz sic punit. i. ac si simoniac⁹ eēt pau. r gl. in. d. c. nemo tz q̄ ē simonia r ē hꝰ 42

¶ Utz corrūpens iudicē vel testem i causa spūali pp pecuniā sit simonia cuius. ℟. pa. i. c. tua nos. r. ti. cū Host. q̄ sic p q̄dā cōuenitatē quā hñt cuz spūalibus vel ē quasi simonia ar. d. c. nemo. Sec⁹ in ēl mere tpali. 43

¶ Utz aliqd accipere p inuestitura ecclīaz sit simonia. ℟. q̄ sic tert. i. c. in tanti eo. r ibi dicit Pa. q̄ nō nisi p inuestitura iuris. sed etiā facit. i. p inuestitura iuris. sed etiā facit. i. p inductione i corporalem possessionē etiā si ibi sit cōsuetudo. 44

¶ Quid de dānīb⁹ ꝓmos fructꝰ bñfi cij in curia r soluentib⁹ tacam bullaz r ceteroz ſm stilum curie. ℟. q̄ nō sunt credendi simoniaci qz taliā solutionē pro spūalib⁹ sed pro sustētatione curie r officialiū. r sic tene qz ill Jz de voluntate pape sunt ordinata. Sed sec⁹ iudicio in curijs episcopoz r alioz prelatoz habēdū⁹ vñ vtiāt. r alioz tpalitoz habēdū⁹ vñ vtiāt. q̄ simoniacū ꝫ recētiā nō ꝫ pōpā. qz simoniacū ē tale tacas facere. p dispēsationib⁹ absolutionib⁹ etmōi. i. q. iii. ex multis Sec⁹ si pp victus decentiam. quam alias non habent hoc facere nō 45

circa in-

religiõnis. Utr̃ itrãs mõasteriũ cũ pcõ de dãdis tpalib⁹ sit simoniac⁹. ℟. q sic. c. in tñ. c. ventẽs. c. dicit tñ Host. & Bof. Ray. & Ber. & i. c. qñ limõtaca. e. q si mõasteriũ cẽt tenue q possent dicer wlẽt itrare. Si vil viuere mecũ ponta tecũ. qz lz te libenter recipere velem⁹ tñ vona nr̃a non sufficiunt. Sz tu tene in pscia opini. Tho. in sũma qui dicit q p ingressu mõasteriũ nõ lz aliqd recipere vel exigere q̃si pcũ. lz p victu psone recipiẽde lz aliqd recipe si nõ sufficiãt ope ad hoc monasteriũ. Sibr ẽt licitus ẽ pp deuotionẽ quã qs oñdit mõasterio largas elemosinas faciẽdo eidez q facilẽ recip ab sicut licitũ ẽ exuere so, puocãt aliquẽ p tpalia bñficia ad deuotionẽ monasteriũ lz nõ sit licitus aliqd ex pcõ dare vel recipe vt recipiat. c. ℣ pto. i. q. ii. Rodoñ. ẽt lz q qñ mõasteriũ ẽ tenue & idigẽs q ñẽ simoniacũ & pacisci i talib⁹ dũmõ ñ fiat p spũalib⁹ pterẽdis lz p expẽsis faciẽdis vl recõpẽsãdis vñ lz q lz ex pmere noia & ℣tutatẽ munerꝫ & plz mihi q ad pscias. ad. c. q videt ẽria & mariẽ. d. c. qm̃ simoniaco dic q loquũt q ad fozi pctiõlus pp fraudes & nõ fũdãt se sup psumptiõe q̃ cessat i foro aie vel loquunt. vt nihil p igrel su. sed nõ loquunt qn̄ p relevatione sumpt⁹ qñ mõasteriũ alr nõ põt.

Jmonia. v.

Circa ea q̃ prohibent dari vel deduci in pactũ p aliq spũali vel ãnero vel ab eo dependẽte Et primo.

1 ¶ Utruz solũ sit simonia qñ interuenit pcũ de pecunia. ℟. q nõ lz diez tripler ẽ mun⁹ q̃ inducit simoniã in spũalib⁹ si deducat in pcũ. Q mun⁹ ẽ mun⁹a manu vt ẽ pecunia capiendo, put accipit. i. q. iij. totũ. p poire tpali. Sez̃ mun⁹ ẽ a lingua. Tertiũ ab obsequio vt. i. q. i. sunt nulli. Addit ab aliq⁹. Quartũ mun⁹ sanguis q ẽ cũ go pfert eccliaz vl pbẽdã alicui iuitu psanguitat̃ vel amicitie. Ham fm gl. i. c. vt eccla bñfi. lz solũ pfert pp psanguitatẽ vel amicitiã & alẽno pferret simoniac⁹ ẽ. Sz ale. ẽ ale. ℣a fe. & Tho. ℣a fe. & i. iij. & i quo. litant vez qñ itendit ex hoc aliqd bonũ redũdãs. i ipm vel pnta qz magnificẽt vel nobilitẽt. vel vt faciat sibi aliqua recõpensationẽ & hmõi. Sec⁹ si solũ itẽdẽs bonũ tpale illi⁹ cui dat & non alteri⁹ qz tunc lz sit graue peccatũ nõ tñ simonia ẽ in hoc. iiii. munere. qa nihil dat vel recipitur, magis placz De hoc tñ vide Pau. i. c. tuã re etã. & qi. or. & i. q. i. c. si qs. & c. sunt ñ nulli. Posset tñ dici ẽt tunc eẽ simoniã q̃ plat⁹ aliqd bñficiũ ecclie stico daret alicui cũ pcõ vel intẽtione. vt ipse suis consanguineis prouideret. ¶ Sz nunqd qdcũ qz mun⁹a manu & iducit simoniã in spũalib⁹. ℟. q sic si pcũ pcessit. Si vo ñ pcessit tunc si fit. adeo pmuz q nõ dẽat inducere. p mouẽtis aiuz inspectio cã tpe & q̃litate pson̄ sic nõ facit simoniã. c. si qõnes. e. ti. Valde. n. humanũ est a nemine velle recipe. sed vilissimũ est ofa ab oib⁹. ff. de offi. pcõ. l. solẽt. ℣. vlt. & hoc vez quo ad eccliaz. lz q̃ ad deũ qcqd dat. vel recipit corrupta intẽtione q̃tũcũqz minimũ. p spũali si moniacũ ẽ. lz sola pnia siue resignatione bñficij purgat. & sic itelligẽ. c. nemo. eo. ℣z Bofr. aduerte tñ q qñ dat aliqd sine pcõ nõ. vt vdim⁹ lz vt dari pssit nõ ẽ simonia. ℣z Rod.

¶ Quid si id q datur sit de reb⁹ ecc lesie. ℟. q mihi omnia sunt simonia erit fm sanctum Tho.

4 ¶ Quid si nõ ex mun⁹a manu. lz a lingua. p spũali hñdo. ℟. simonia est Aduerte tñ q mun⁹ a lingua aliqñ dr ipsa laus ptineẽs ad fauorẽ hũanũ q̃ sub pcio cadit aliqñ pces & q̃b⁹ fauor humanꝰ acgrit vel ẽrnũ vtat. & tõ si go pncipalr ad hoc intendit simonia cõmittit. & pncipalr dr tẽdere qñ. p indigno admittẽdo dat vel recipit. Sz circa dignum distinguit Bof. & Host. q aut promouet go precib⁹ suis & sic si petit plationẽ que dat p electionẽ tũc ẽ simonia. i. q. vi. sicut lz q. Si ãt nõ dat p electionẽ si sit simpler bñficiũ sic lz si indiget. Si nõ est simpler sed hñs dignitatẽ vel curã aiaz sic ñ lz ar. i. q. i. ordinatões. & viii. q. i. i scriptur] & ẽ simoniac⁹ ℣z Ego. Ray. Host. Tho. ℣a fe. & directo li. iij. qz eo ipo q petit idign⁹ ẽ. Sz Rodoñ. credit q lz in dignitate & cura. Facit. c. tua nos. e. ii. Sõ ego credo vez si indiget puta qz nõ hz aliũde. vnde vitat als nõ. c. ad aures. e. ti. si mõ dign⁹ ẽ & intendat pdeste & nõ pceste. Si vero p mouet precib⁹ alicuius si p indigno. sic fm oẽs simonia est. i. q. i. õnationib⁹. Si vero p digno tunc si sunt spũales nõ est simonia. i. q. i. latorẽ. Si vo pces sunt carnales & dicunt carnales q̃ illi q precant attendũt ad parentelã & pncipalr vl amicitiã rogantiũ & plat⁹ ꝓpter ipsos pncipaliter mouet sic ẽ simonia. quia pces succedũt loco pcij. d. c. ordinatões & sunt nõ nulli. i. q. i. Si vo prelat⁹ pncipalr nõ seq̃t pces sz merita. sen qz digni⁹ ẽ nõ simonia. c. quibusdaz. i. q. i & ar. c. tuã. e. ti. tenent etiaz ℣a. in. c. tua nos. e. ti. q humiles pces emisse a digno nõ inducit simoniã nec ẽt aliqd pcñ. vt ex dictis. c. tua nos & c. lator ẽ pz simoniac⁹ lz pactũ. ibidẽ q dom⁹ aliqd cardinalib⁹ vl plat⁹ & rogãs. p aliq bñficio dũmõ ñ ducat pncipalr itẽrõe vt p talia ercẽnia & pces & adipiscat spũale. q̃nto fario hẽant talẽ ipẽ q exoẽs nora & dicat qz iuste ista fiũt fieri sine spe promaria. vt. d. ino. & sic fa. c. qd. pdicit. i. di. i. q. i. si ñ nihil q. c. nihil et. & q̃.

¶ Circa munus ab obligo ꝓuiz Sbñcio alicui plato vt pcqt bñficiuz spũale vel monasterio vt recipiat & hmõi sit simoniac⁹. ℣z pa. i. c. cũ essent. e. ti. gl. ibi lz q nõ qñ sine oi pactõe fiũt & intentione sc̃dã pdicta hñdi ñ pmaria si nõ sit ydoneꝰ nec platus aut mõasteriũ directe pp hoc fiũtũ intẽdat ei de bñficio. puidere vel recipere. qz si sic cẽt mun⁹ ab obsequio & simonia qñ pncipalr & directe go. & simonia qñ pncipalr & directe d. c. ordinatões. Jõ dic q si in seruitio iteruenit pcñ sp ẽ simonia. c. cuz essent. e. ti. Si nõ iteruenit pcñ si seruitat pncipalr gratis lz fario. vt hẽat aliqd spũale nõ est simonia ℣z Bof. & sic pcor. iura q̃ videt ℣ria. Ho. tñ ẽt tenuit q si seruitiũ corpale sit honestũ & digñ⁹ digniũ ob sequz plat⁹ q licite pt & seruit pncipalr dũmõ pcñ nõ iteruenit vt si go ex hoc sperat roma eũdo ei⁹ negocia, pcurãdo q̃ ℣rio sensu in. c. sunt nõ nulli. i. q. i. Sz in Sbñcio idigno vl p indigno sic erit si mõia. illi dic q in seruitio spũali q si pcñ interuẽit simonia ẽ nisi tali bñficio sit ãnexũ illõ onẽ vñ no. q si solũcio fit ãnexũ illõ onẽ vñ dãtib⁹. seu pdcã i. tucũ simoniam & dãtib⁹. seu pactãtib⁹ & ẽ i pscientib⁹ siue mediatoribus &c. q̃ quãtõcz ꝺ ele. & c. ut ꝺ pfec. nec nõ i pactãtib⁹ aliqd ꝺa

in Jezi.q fuit seru⁹ Helisei.i.q.l.i ſtā ma.dicit m Rī.q ꝫz eps fecerit pcñ vel pmissionē,p aliq̄ būficio dādo ꝛ postea oblit⁹ talis pcī pure ꝓfert q ñ est simoniac⁹q̄ ad ecclesiā nec ēt ille q recipit tale būficiū si hoc pcñigno rabat ꝛ iō nō tñr resignare q̄ bñ no.

6 ¶ Utr auctoritas pape excludat a simonia. ℞. pa.in.c.i.e.ti. Dūt doc.q i curia roīa nulla⁹ de simonia nō hꝫ locū sicut nec ler iulia de abitu in curia ꝓncipio.gl. vō ꝛ to.in.c.ex pte e.ti.dicē ꝛsequit pa.i.d.c.i.vez i hijs q̄ sunt simoniaca de iure positiuo lo lū.sed nō in his q̄ sunt simoniaca de iu.diuino.ꝛ iō ꝫz pa.ibidē q̄ cū ti. būficij hñtis administratōez ordinis vel executōez clauiū sit de iure diuo sic ipsa executio clauiū q̄ papa tales tit. vēdens ē simoniac⁹ sic ille q emit nec valz exculaf ei⁹ auctoritaf hēz to nā gl.i.c.ꝫz ō pē.ꝛ ter.ē cū gl.i.c. er diligēti de simo. q̄uis.d.car. teneat q̄ ois titu. būficii sit ō iure positiuo ꝛ sic ſm eū excusaret et⁹ dispēsatio.ꝫz tu tene cū pa sec⁹ in aliis nō hñtibus executionem clauium.

7 ¶ Sz nūq̄d eo ipso videat dispēsaf er quo scit er certa scia ꝛ tollerat. ℞. Jo.de lign.e.ti.c.i. dicē q̄ sic ita q̄ñ cōmittit simoniā q̄ ego credo verū q̄ñ simonia cōmittit.vt cū papa vt puta qs hñt būficiū mediāte pecūia a papa hoc scīēte. ꝛ ad hꝫ ꝓsentētē. q̄ tē scia ꝓncipis purgat hꝫ vitiū ꝛita tal⁹ nō icurreret pēnas ur] sine simo nia sit de iur̄ domino ſiue positiuo nec teneret relignare si simonia ē ō iure positiuo. Sz ō datis aliis a papa ꝫz ipse scīat q̄ dñi ꝛ curiales exigūt ꝛtol leret nō ꝓpter hoc dispēsare. videf ꝛ ideo in p̄mis ſuoluuntur. Facit.ē. dispensatio.ℌ.rlj.

Jmonia.vi.

ano adp̄ nā Scīē

dum q̄ est quadruplex ꝓma ē suspensio. Quer̄itur vtrum omnis si monia⁹ i ordie recipiēdo sit suspē sus ipso iure. ℞. vt colligo ex Jnn.ꝛ pa.i.c.tāta.ꝛ.c. per tuas el.ti.c. ti.q̄ licet q̄ ad se tq̄ ad alios ꝛ nō solū q̄ ad ordinē sic susceptū ꝫz ab oībus aliis ordinib⁹ ēt licite receptio q̄ ꝓs ēre mot⁹ ab administratōe ꝓpriū būficior̄ suor̄.facit gl.i.q.i.repūk ꝛ vide gl. in ele.cupientes de pē.nec pōt dispē sari cū eo nisi p papā.i.q.i.gratia.

¶ Utr simoniac⁹ i ordine dādo silr sit suspēsus. ℞. Bof.ꝫz q̄ sic p trīēni ꝫz.ꝫ Jnn.i.c.pe.e.ti.ꝛpa.i.d.c.p tuas tenēt q̄ ꝑpetuo sit suspēsus.ꝛ vī ōt⁹,p hoc ter.ducta gl.i.c.si qs alsimo niacus.i.q.i.ꝛ.ℌ.verum.xxxii.dist.

¶ Utr simoniac⁹ i būficio sit suspē sus. ℞.pa.i dictis.c.vbi.ē.q̄ sic. sed si ē occult⁹ est suspensus quo ad se nō q̄ ad alios.ℌ suspēdend⁹.ar.i.q.iii. e.i.ꝛ.ii. vñ si fruēciat būficio talr acq sito potest vti ordine suo post pac tꝫ pniam ꝛ aliis būficijs licite hītis ꝫz būficio illo retēto in quo simonia ē cōmissa nō pōt ūgere pniaz.vt i.c. ingsitōis de acqu. Si vō ē manifest⁹ sic ē suspēsus q̄ ad se ꝛ alios ipso iur̄ d.ℌ.tex. vñ q̄uis renunciet būficio itex idiget dispēsatōe sicut q̄libz no tor⁹ criosus.vt i.c.fi.de tēpo.ord. ℌ eps pōt dispēsare dūmō nō sit ille cui q̄ cōmisit simoniā vt no.i.q.v. ꝓsen tiū.ꝛ aduerte q̄ tunc dī⁹ occult⁹ ꝫz ro do.qñ nō ꝓstat p iniaz vel ꝓfessionez i iure factā nec p rei euidētiā ō milla possit tergiuersattone celari. Limita tiū predicta oia qñ simonia ē cōmissa eo sciēte. Sec⁹ si ignorāte puta p pa trem vel amicoo.q̄ tūc nō ē suspen sus q̄ ad alios.nec q̄ ad sentīs i ordī ne ꝛ būficio sic hīto nō aūt i alijs or dinib⁹ susceptis aut būficijs hītis vl hēndis.c.de simoniace.eod.titu.vbi hoc voluit Jnno.

3 ¶ Sz q̄ro qs pōt dispensare i simo niaco i ordine vel būficio. ℞. glos. ꝛ cal.l.c. post trāslationē ō renū.ꝛ do. ant.ꝛ pa.i.d.c.de simoniace p⁹mitta tūr q̄ i simōiaco i ordie sol⁹ papa q̄ñ sciēter. Sz q̄ñ eo ignorāte ꝓmissa ē simōia tūc eps pōt dispensare.i.q.v. pūmus.ꝛ ēt pōt eps dispēsare cū tali ꝫz q̄ñ hoc sciuit nō renūciauit.ꝫz mi strauit i ordine suscepto.aut ad alios alcēdit ſm Rod. Jn simoniaco vō l būficio sciēter sol⁹ papa pōt dispē sare ꝺz Ber. Ray.ꝛ Goff.ſiue i illo būficio ſiue i alio q̄cūq̄ ꝺz gl.ꝛ Jo. an.i.d.c.de simoniace. Sz Ho.tz q̄ pōt eps dispēsare i simplici būficio solū pa.vō i.d.c.i.de simoniace.e. ti.ꝫz q̄ pōt ēt dispēsare i curato vt il lud hēat i alia ecclia ēt cū executōne ordinis si mō spōte renuntiat.ꝫz ad il lud būficiū i q̄ fuit simonia cōmissa vt illud hēat nō pōt nisi p papā fieri Itē in eccliā ēpta nō pōt ēt dispēsa tione epl hꝺe nisi simpler būficiū. ꝛ cū executōe minor̄ ordinū solū. Si vō expectat iniaz ꝓdēnatoriā tūc vl lo mō eps pōt dispēsare i illa nec in alia vt hēat q̄cūq̄ būficium. Jn eo vō q̄ ignorāter ē pmot⁹ ad būficium nō ꝭt nisi sol⁹ papa vt illō hēat.ꝫz in aliis ꝭt eps vt no.i.d.c.pūmus.ꝛ q̄ no.l.c. sunt.t.c.nobis.eo.ti.Sz Tā cre.i.c.sicut nobio.e.ti.tz q̄ ēt i būfi cia ꝺoi q̄ fuit ꝓmot⁹ pōt eps dispē sare si ipse eps nē in culpa ꝛ placet.

4 ¶ Sz nūq̄d idē sit iudicium ō media tor⁹ quo ad suspēsionem ꝛ quo ad dispēsationē. ℞. q̄ sic per regulā ac cessoriū de reg.iur.li.vi.

5 ¶ Utr eps possit dispēsare cū symo niaco circa offā mortuorum būdic tōes nubētū.sepultur ae crisma būdi tiones valor̄.ꝛ hmōi. ℞. Host. q̄ sic post pactā pniaz q̄ nō ꝓhibef ar.c. nuper de sent.excōmu. nec obstat.c. Erga.i.q.i.q̄ loquif de simoniaco in dignitate.

6 ¶ Quid de plato q̄ ꝓmisit būficiuz alicui,p pecunia ꝛre integra remocat p actionē. ℞.ꝫz R.i.qui.ē. talis pec camt grauiter faciēdo pcīa q̄ tū ad effectū pacti nō ꝓcessit nō incurrit pe nas suspensionis ꝛ irregularitatis.

7 ¶ Utr ordinat⁹ ab epo quē sciuit simoniaci possit ministrare. ℞.q̄ ſi in susceptō ministrare.sed ñ poterit alios ab codē recipere nisi deponat ꝓscīam.c.p tuas el.ii.c.tit. Ubi not. Host.v.notabilia. Primum q̄ ex variis dictis in alter⁹ ꝓtudiciū nō ē ꝓscīa formāda. Sc̄ōz q̄ sic formata est ad ꝓfitū plati deponēda. Tertiuz q̄ si deponi ñ pōt ē ob⁹mōis scāda. Quartū q̄ est virtus cui de ꝓscīa scrupulosa sit bona ꝛ in melī⁹ informaf teōrio ē ōbilitas animi ꝛ nimia sim plicitas. Animū q̄ i differēt ib⁹ pōt vnusq̄sq̄ ꝓut sibi placuerit ꝓscīaz in formare q̄ bñ no.ꝛ iō talis ꝺz mini strare ꝛ ꝓsciam deponere.

8 ¶ Secunda pena ō simoniacos est depositio ꝛ infamia ꝛ hec ipsum si de hoc in iudicio cōstiterit. v.q.iij. sane de accuſ.inquisitionis.

9 ¶ Tertia pena est excōicatio papal. Nam Martin⁹ in scilo ꝓfantien sem. Martin⁹ in scilo ꝓfantien tiam q̄ incipit multe si in extrauagāti que incipit multe ita inquit sacro approbāte scilo de claramus q̄ ordinatī simōiace ab ex ecutōe ordinū sint ipso iur̄ ſuſ pensi. Electōes āt postulatiōes con

firmationes ⁊ q̄ suis,pusiones simoniace eccliarū mōasteriorū dignitatū ꝓlonatuū officiorū ⁊ bñficiorū quorūcūq; recipe facte nullius sint ipso iure nullīq; per illas ius cuiq; acqratur nec,pmoti ꝓfirmati. aut,pusi faciāt fructus ad illorū restōnez tanq̄ iniuste ablatorū teneant statuētes insup q̄ dans ⁊ recipiēs ipso fcō sniaz excōicatōis incurrat ēt a pontificali aut cardinalatus refulgeat dignitate. Inalia ecclīa sit facta ano.ii. sui pontificat⁹ mātue data q̄ incipit dānabilez ꝓfirmat oēs excōicatōes suspēsiones ꝓpatōes ⁊ interdcā rat celebras latas a summis pontificib⁹ ꝫ simoniacos q̄ vult incurrere ipso fcō oēs simoniacū occultū vl mānifestū vbicūq; simoniā cōmisserit cuiuscūq; stat⁹ ēt si epatus aut cardinalat⁹ vel quis alia eccl. fia stica vel tpali ꝓfulgeat dignitate dcās tuz excōicationū suspēsionuz ⁊ pēaruz absolutionē sibi reseruās nisi in mortis articulo nec vult q̄ vtute ꝓcessionis indulti aut cuiuscūq; facultat⁹ absolui dē ꝓcesse vel ꝓcedēte a sede aplica possint absolui nisi spāliter de ꝓmissa simonie auctoritate absoluendi ꝓmedāt. Hoc idē Eugen⁹ in alia extraganti q̄ incipit cū detestabile. data rome apud. S. Brisogonū ano sui pontificat⁹. iiiii. Pan. ii. ꝓcessu quē in die iouis sancte fecit excōicat oēs simoniacos tā in ordine q̄ etiam in bñficio ⁊ absolutionē referuat sibi ⁊ successorib⁹ et⁹ pterq; i morte nec vlī sicut ⁊ Martin⁹ possint absolui et q̄ cūq; ꝓcessione nisi faciāt mentionē d simonia. Idē fecit Sixt⁹. iiii. ⁊ sic tene q̄oēs simoniaci in ordine ⁊ bñficio solū sunt excōicati. Alij vo simoniaci nō, ꝫ ipso facto cadūt in pēas ꝫ ipsoa latas a iurede qb⁹ dictū ē ꝫ

3. Me te moueat. c. repertū. ii. q. i. si multiter. c. q̄cunq; ibidē. ⁊. c. placuit. ibidē silr. ⁊. c. ex multis. ii. q. ii. qz ꝫ sub anathema,phibeat m̄ loquī de ordine ⁊ bñficio ⁊ sic i nullo iure tnuent ꝫ sub pena excōicatōis,phibita oīs simonia nisi. vt dicī in ordine ⁊ beneficio. Et ideo illi soli sunt excommunicati.

¶ Quarta pēa simoniacoz ē q̄ ꝑcipitur sub pena excōicatōis late sniē omnib⁹ cuiuscūq; dignitatis aut status q̄ si sunt ptes in romana curia reuellare tenentur pape vel et⁹ apostolice sed in camerario aut suo vice gerenti in vn⁹ vel duoz testiū ptis infra duos dies naturales postq̄ scierit aut ad eorum notitiā puenerit aliquem cōmisisse simoniam a q̄ non nisi per romanum pontificē possunt preterquam in mortis articulo absolui. ⁊ hoc per predictam extraganten ¶Barani dānabile. Cui Eugenius in dicta extrauaganti. Cū detestabile. addit quod non solum qui sciunt aliquem simoniam cōmisisse vel procurasse. sed et qui scīūt illos qui fuerunt mediatores teneant reuellare pape vel et⁹ camerario. vel cui ipse direxit cōmittendū p se vel p alios q̄ cui⁹ q̄ nō possint absolui. donec reuelauerint. qō intelligo sic o mode ꝑcipit ⁊ si sciunt ꝫaciter non per suspitiones alr nō credo incurrere dictam excōicationē. Credo et hodie. nō ligare cū sit abrogata p nō vsum. Aduerte m̄ ꝫ astenū. li. vi. ti. iv. q̄ q̄ simonia ē solum mētalis sine omni pactione q̄ nō ligat talis aliqua ḡdictarum penaz qō no.

Jmonia. vii. quo ad restōnez

Quertur vtrum datum simoniace sit restituendum. ℞. ſm Joa. in c. tua nos. e. ti. q̄ aut datū ē sine pactione. sed cū sola intentione hēndi ꝓpria. ⁊ tunc dicūt alig quos segt Inn. ⁊ Jo. q̄ si talis simonia ē d iure positiuo. sic restitutio non est necessaria ad salutē. Si vero ē de iure diuino. sic necessario ē restituēdū. accepta. Alij vt Jo. an. ⁊ sequit pa. tenent indistincte q̄ nō ē restituēd. de necessitate. p. d. c. fi. vbi ē tert. aptus. Sed qz dcm. c. fi. loquit i simonia q̄ est de iure positiuo. iō dico q̄ in tali casu nō ē necessaria. Et q̄ sit rō. licet Joan. ⁊ Jos. multas adducant m̄ nulla efficax ē ꝫ hec solū. qz ius sic ḡclarauit ꝫ ipz ñ extēdēda ad simoniam q̄ est de iure diuino ⁊ iō necessario restituēd. ⁊ sic tene ꝫ distinctionem vsurarij mentalis de qua Restitutio. i. in lra vsurari⁹ in ꝓncipio. Si vo datū sit mediante pactiōe sic ablq; dubio de necessitate restituēd. est ſm cōmuniter dicī.

¶ Cui dz restitui acceptū simoniace p ingressū monasterij vel ecclie. ℞. Joa. in. c. de hoc. eo. ti. Si loquimur de ecclia seculari nūc si ille q̄ rcdit ñ ꝫ vñ viuat restituet ei. ar. c. tremens. ii. Si vo ꝫ vñ viuat tunc si oēs d ecclia delinquerūt ꝫ dari ecclesie ⁊ criminosi expelli. Si ēt nō expellāt ꝫ dari fisco pape ꝫ Host. q̄ distribuat in ptas cās. Turpia lucra a fisco extorquent. l. fisc⁹ in q̄nem. ff. d iur. fis. Si vero nō oēs deliquerunt. sed sol⁹ prelatus vel particularis. tūc dabit eccle in cuius ignominia erat datū. Si loquimur de ecclesia regulari. Si oēs delinquerūt dab ei qui rcdit vt intret ſm monasteriū. vt l. d. conuentū cū nō possit stare in monasterio vt in. c. q̄m. e. ti. Si vo ꝑticulares reliquerunt. tunc pecunia dabitur fcō monasterio q̄ ad vsum fructuū tuū ⁊ mortuo ingresso redibit adhuc tuū ⁊ mōasteriū. ⁊ sic intellige gl. i. d. c. te hoc ⁊ cō corda cū ḡdictis Host. ⁊ d. Antoni.

¶ Quid fieri. cū comode nō potap plicari vbi vel in cuius ꝓmeliā est data pecunia. puta qz in remot⁹ ptib⁹ ē vel videret inconueniēs eā tribuari cū ecclia sit quasi d relicta ⁊ hmōi ℞. q̄ pauperib⁹ dabitur.

¶ Utz recipiēs bñficiū simoniace teneatur illud resignare. ℞. q̄ sic. timere oēs fructus ꝑceptos et eo. ⁊ q̄ recipi potuerunt a diligenti possessor. c. si res. xiiij. q. vi. te restit. ꝓpo. c. grauius itellige q̄n sciēter simoniace hūit vel q̄uis ignoranter m̄ postea sciuit te preptio post sciam m̄ tenet nō ēt in bona fide nisi extātes vl inḡtū tanet⁹ ē locupletior. l. certū. C. de rei vē.

¶ Cui dz restitui datū ꝓ ordine hñ dō. ℞. vł q̄ ecclie cathedrali i cui⁹ iurisdictiōe videt datū. si nō est ordinatū ad titulū alicui⁹ ecclie. ꝫ si ordinatū ad titulū alicui⁹ bñficij. vel ecclie illi dabitur. ꝫ Gilde. ⁊ Rodo.

¶ Quid si pecunia ex pacto sit data ⁊ ē in cāa i q̄ papa nō cōmitteret simoniā. sicut i fili⁹ disputat⁹ Joan. in regula cui ꝫ de re. iu. li. vi. i merc. ō ludēte cū epo ad azardū q̄ epo fecerat statuti excōicās ludētes. qz licet epo nō ligat tali statuto ligat tñ ille g secū ludit. Sic i ꝓposito papa recipiēdo pecuniā nō suspendit ꝓpter simoniā ⁊ plene disputaut idē pa. in. c. exprit. de. i. §. q̄uz de pbē. Sz ōrtā dicī. Simonia. v. §. vii. ⁊ ē vł Hec ob. silr dō ludēte cū epo. qz

epo nō pōt facere q̄ ſtāte ſtatuto ſuo
ſuenīēs nō ligēt. Sed bñ papa pōt
Et tō tene q̄ dicit. ꝫ. q̄ nō ēt ſimo-
nia. ⁊ ſic bñficium poterit retinere.

Implicitas eſt duplex ſm Ꝑa. l. d. c. dilecti de iudi. q̄dam ꝛria diſcretioni ⁊ hec reꝓbat. xxxix. di. c. petr⁹ diacon⁹ ⁊. xvi. q. i. ſi cupis q̄dam ꝛria volūtati. ⁊hec amplectan da de qua i eu āgēlio eſtote ſimplices ſicut colūbe. ⁊ bon⁹ ter. cū gl. i. c. ve-ritatis de ſtrem. ⁊. vi. q. i. er meritor hec eſt illa de qua dicit ter. inſti. ō le gitī. agna. ſucc. §. q̄ ad feminas ſim plicitatē amica legib⁹ ꝺplecātes ⁊c.

Imulatio idē ē q̄ ypo-criſis. Vñ di cit Iſido. lib. ethi. q̄ hypocrita grece latine ꝺf simulator. vel dic q̄ ſe bñ licut ſuperius ⁊ inferi⁹. q̄ cis ypocriſio. ſimulatio ē ꝛz nō oīs ſimu latio ypocriſis, ſed tñ illa q̄ qs cū ſit malus int⁹ ſe bonū ſimulat ⁊ palam oñdit vt bon⁹ videat ꝓ gloꝛi l humā nā. vt dicit glo. Math. v. ⁊ ē filia i anis glorie ꝛz Bre. xxxi. mor.

¶ Utr oīs ſimulatio ſit pctm̄. ꝑ. vt colligo er. S. Bona. i. iii. di xxxvi. n. ⁊ ale. de aleo. Fa Fe ti. de ypocriſi. q̄ ē tripler ſimulatio. Prima ē cautelle ⁊ hec ꝛz vt ꝓdāt in. c. vtile. ⁊. c. q̄ aut ⁊ l. §. q̄ſq̄. xxii. q. ii. Mā dolū nō cō mittit q̄ fraudē excludit. l. cū pat. §. plane. ff. de leg. ii. ar. c. ſtatuz q̄ō me. eā. c. cariſſim⁹ ō pue. ꝓiu. puta vt eui tet aliq̄ malū fingit aliq̄d. Secūa ſi mulatio ē inſtructoꝛia. ⁊ hec non eſt pctm̄. ⁊ hec fuit in xpo q̄n fixit ſe lon gi⁹ire Luc. vi. in quo inuit erhiſtrī. hoſpitiū pegrinis er quo coegerūt eū manēt. er q̄ meruerūt eū cognoſcet Et tō ille religioſus q̄ maloꝛē ſancti tatē quā hz ſimulat vt primi edificē tur. ⁊ ad bonū incitent nō peccat, ſed poti⁹ mereꝛ. vt ꝓz ā Bre. xxxi. mor. Tertia ſiſtatio ē duplicitaſ. ⁊ hz tz rōes mēdatij ⁊ ſemp ē pctm̄. vt ꝓprie ēm ypocritas. Addit aler. quartā. ſ. ſigni ficatōio ſic Jacob ſe ſimulauit eſau. ⁊ hec nō ē pctm̄. Sicut ēt quis i repꝛ ſentatōe miniſterij paſſiōis tħi finxit ſe indeſi vel rħm vel pilatū ⁊ hmōi.

¶ Utr aliqs poſſit ei ſimulaꝛ malū ꝑ. Fm aler. i Fa Fe q̄ nō qꝛ aut ē hoc ꝓ opa mala ſiue vere ſiue appareter ⁊ ſic efficit talis quale ē illō op⁹. aut hoc fingit ꝓ opa bona vere ⁊ appa renter. ⁊ ſic nūq̄ pōt er hoc appare re malus.

¶ Utr gerēs hītz ſcītatis. vel relt- ꝫ
gionis q̄ tñ nō hz meritū ſit ypocrita ꝑ. q̄ ſi er ifirmitate p⁹ aſſumptionez talis habu⁹ cadit a pfectione nō ē hī pocrita. qꝛ nō tenetur i euellare ſuuz pctm̄ niſi loco ⁊ tpe ōbito. vñ nō tñr ōponē hītū ꝛz Bre. xxxi. mor. ſi āt er malitia a pfectōe ōñē ſic ē ypocrita.

¶ Utr ypocriſis ſit pctm̄ mortale. ꝑ. 4
vt colligo er. S. Bo. ⁊ Ale. vbi. ō. ⁊ ſeō Tho. in quol. q̄ in ypocriſi duo ſunt. ſ. defect⁹ ſanctitatis. ⁊ ſimulatio ei⁹. Si ergo intētio ypocrite referatur ad vtrūq̄ ſ. qꝛ nō vult hꝺe ſanctita-tē nec currat. ſed tantū vult ſanct⁹ ap pere ſic ē pctm̄ mortale. ⁊ ſic ſūmit i ſacra ſcriptura Job. xiij. Nō veniet i ſpectu eius oīs ypocrita ⁊ Mat. xxiii. Ve vobis ypocrite. Si aūt acci piaꝛ ypocrita nō ꝓ q̄ſtate vite male. ſz ꝓ ſimulatōe. ſic aliq̄n ē pctm̄ mor tale. puta ſi hoc facit ex fine q̄ ē ꝺ ca ritatē dei vel primi puta Simulat ſe ſanctū vt poſſit ſeminare hereſiz. vel ꝓſequatur dignitatem eccleſiaſticam vl̄ q̄cūq̄ alia bona i q̄bus ꝓſtituit ſi nē. Si aūt finis nō ſit ꝺ caritatez. ſit erit pctm̄ veniale. qꝛ ſolū vēlectaꝛ in laude. qꝛ ſm phil. inj. etbi. magis dī vanus q̄ malus. Sed ſi finis ſit bo nus puta ad laudē dei ⁊ ſalutē alīoꝝ vt primi edificent ſic meritorium ē. ſi tñ nō ꝓtēnat bona i vitā dicit tamē Aure. i. iiij. di. xvi. q. i. q. ſi er ypo criſi ſeq̄t oppoſitū bonoꝝ dei ⁊ primi ſalutē q̄ ē pctm̄ mortale. Silr q̄n ſolū facit vt poſſit hꝺe vanā gloriaz ⁊ huiuſmodi q̄ limito verum in vana gloria que ſit mortalis alias eſt venial ale ſolum.

Obſtietas ꝺf mētura de bita circa ea q̄ ſunt neceſſaria ad vitā vñ ſobrius q̄ſi bnā. i. mēſurā ſeu uāo ⁊ noie ſo-brietas tēperantia ſignificaꝛ. hoc eri gīt i oīb⁹. ſed maxīe in miniſtris ec-clie. xxxv. di. p totū. xlj. di. p totū. de vi ⁊ ho. cle. c. clici a crapula. t. thi. tij Itē in regib⁹ ⁊ principib⁹ puer. xxxj Moli regibus dare vinū. Nūo pec-catur moraliter ꝫ ipiaz. vide Ebrie tas. gula. ⁊ ornatus.

Ocietas. i. ꝺm Mar-chum tullū ⁊ no. Azo. in ſūma titulo pro ſocio ē duoꝝ plurīūe ꝙuentio ꝺcta ob co-modiozem vſum ⁊ vbertoꝛē q̄ſtū faē ad hꝺ. l. ſi nō fuerit. §. pleriq̄. ff. p ſo. vñ ꝺbit ſolo ꝓſenſu. vñ ſi me⁹ ſocius aliquē admiſerit quē meū ſocū eſſe noluerit ei ſolū ſoci⁹ ē nō mihi. ff. p ſo. l. q admittit. ⁊ ꝺbit ad tħm ⁊ in p petuū. t. dū vtuent ſocij ⁊ ſub ꝓditōe vt. ff. p ſo. l. i. ⁊. C. e. l pe. ſine fine vo ꝺbi nō pōt. l nullā. ff. eo.

¶ Qui pōt ꝺhere ſocietatē. ꝑ. q̄ ii 1
le pſone q̄ pōt ſe obligare ⁊ ꝺhere. ō Quia multoo caſuo hēs. ō. Donatō ⁊ per totum.

¶ Nō pōt ꝺhi ſocietas. ꝑ. dicit 2
ter. i. l. ſocietatē. ff. p ſo. ſocietatē coi re ⁊ re vēbiꝛ p nūciū poſſe nos du bium non eſt.

¶ Circa qd pōt ꝺhi ſocietas. ꝑ. q̄ 3
circa oſa bona. ītē circa aliquā nego ciationē. Ji ē circa vnā rē. ff. e. l. ſo-cietas tz i re turpi ⁊ ſiagnoſa ꝺbi nō pōt ff. e. l. neq̄ pīmittēdū eſt.

¶ Eſt vnus q̄ ponit pecuniā i manu 4
mercatoris ſeu artificis ⁊ mercator ponit induſtriā ſaā ſeu er ercitiū circa talē pecuniā. ſeu aliqs ponit pecuniā ⁊ opaz ⁊ alter opaz ſo luz vel pecuniā ſolū vel ambo pecu niā ⁊ opaz vt inde ex tali negociatio ne ⁊ arte hēat lucrū. vtr licēat. ꝑ. q̄ ſic ꝫ Ange. de perſio in trac. de ſo-cietate. ⁊ hoc tā de iure ciuili q̄ cano nico qꝛ opa alicui⁹ ſepe valz ꝓ pecu nia. l. i. C. ꝓ ſoc. Inſtī. eo. §. ii. no. gl. i. c. pliq̄. xxiii. q. iij. Et hꝺ dūmō duo ꝺcurrāt. Primū q̄ ars ⁊ negociatō ſit licita. c. ꝓ vbas. de ꝛo. iter vi. ⁊ vr. Secōm q̄ eqtas ſeruet oīb⁹ qꝛ ſecūz Boſ. dāna debent eſſe cōmunia ſ oī bus. vt in. d gl. c. pleriq̄. ⁊. d. l. i. C. eo. ⁊ ꝫz induſtriā piculū hmōi itaꝛt

Et nō qꝛ licite accipit de lucro in ſo cietate ⁊ nō in mutuo ē qꝛ in mutuo trāſfert dñiū pecunie i accipiētem. In ſocietate nō nō qꝛ dic ter. i. l. ſi tl

5 ¶ Sed nūqd rōne pacti erit licitus q̄ qs habeat caput fracti & alī⁹ sanū. i. q̄ qs habeat de lucro & nihil de dāno vel magis de lucro q̄m ipsorum tenet id q̄ pōt i societate & minꝰ dāno & hmōi. R. q̄dā dicerūt q̄ sic. & de iure ciuili. qz ꝺcꝰ est quēlibet legē facere pōt. c. ꝺcꝰ ō. & ff. de ꝛe. iu. li. vi. & ibi tenet cū Hug. & Accur. in. d. l. si nō fuerint. & d. Anto. i. c. fi. de vsu. & ang. vbi. ō. & ꝺz theologoꝝ & veritate q̄ nullo mō licz qz vt dicti societas ē quedā fraternitas & tale pactū est ꝺ eius nām tā nō ꝺz l. cū ꝺcario. ff. de hēar. & c. fi. ō. hēa. Et tūm ꝺicta tenēt restituere vel satisfacere oē q̄ indebite habuit vel in q̄ primum grauauit & ex hoc pacto.

6 ¶ Item ponēti opas tūm l̄ eam facere pactū q̄. l. tūm vult certū p opa sua & de dāno nihil vult sentire. R. q̄ sic. qz tm Aug. vbi. ō. nō est ille ꝺcꝰ societas. sed locatio opaꝝ suaꝝ. & hoc verū nisi dānus ꝛingeret ex dolo suo vel culpa qz sic nō liceret. l. ite qrit. ſ pu. & l. si merces. §. q colūna. ff. lo.

7 ¶ Item tradēs cētū ducatoꝝ i societate cū pcō q̄ vult sētīr ipz capitale saluū nec ō eo vult sentir aliqō dānus licz de lucro vult ꝺz discretōez socij q̄m sibi plz venerit dare licite facit. R. q̄ nō. licz ē vsurarius. c. ꝓsuluit. & c. fi. de vsu. Et ppea ꝺz Bal. in. l. i. q. ir. ff. p soc. talis qcgd accipit de lucro extenuat sortē qz tenet ꝓpēsare. vel si vtrūq; būit tūr restituere lucrum. aduerte tū q̄ si qs nolet periculo capitalis se exponere & inueniret aliquem qui ei vellet assecurare p aliquo sibi dato nō esset vsura se liberare a periculo talē assecurationē licz p lucro accipiat de capitali sic assecurato q̄ quidez lucrū parit negociatio tali capitalis dati in societatē. Et idē dicerē q̄n socius accipiēs ipz capitale ꝓueniret libere ei socio dante capitale de dādo si ditale modicū de lucro q̄ verisimiliter qlibet alius sic faceret si dāna capitale retineret totū lucrum aliqō q̄ reteret hꝺe et tali societate eo q̄ ei assecuret p̄ncipali. imo si nihil eēt lucri soluere nihilominus assecuratōem. vt pote q̄n negociatio est talis qualitat q̄ assecuratione inueniret soluendo tria vel quattuor p centēnario. Et tūm cōiter p lucro societatis eēt receptum vi. vel. viij. & aliq̄n plus & sic ꝓueniret cum socio q̄ solum daret sibi. iij. vel quattuor p lucro & ei de capitali assecuraret. & sic intelligo illud q̄ ꝺz Jo. an. inc. per vestrā de con. inter vi. & vro in dote data mercatori. de quo habes. ē. Doc. §. xi. Ratō qz in isto casu pecunia posita in societate bene stat periculo ponentis. licz illō periculū redimat precio qō licet. Et ideo non est ꝓmulgandum doctis. quia licite potest fieri in quocūq; capitali sic dato dūmodo concurrant duo. Primum q̄ socius accipiens libere hoc velit facere non solum accipiendo tale capitale sed etiam si nō acciꝑet. p tali mō assecuraret. Secūm q̄ tūm plus possit vilimiliter lucrari ō ratione societate vltra ptē suā q̄m est illō q̄ solueret. p tali assecuratōe exercitiq; cōit. Tuti⁹ tūm eēt si cōuenirent cū socio ō soluēdo sibi tm. p assecuratōe capitalis. q̄tū qlibet alius accipet si vellet assecurare & i dubiō lucro ꝓ solueret ꝓuenit p assecuratione. & q̄ posset de lucro sibi ꝛingente illō retineret. Nec ob. c. nauiganti de vsu. qz ibi alr nō mutuaret nisi periculo alterius p periculo reciperet.

8 ¶ Item vidua seu qlibet alius q̄ dat mercatori in societate cētū cū pacto q̄ ipsius capitale sit salvū cū intētōe tm retinēdi in se periculū ipsi⁹ capitalis. sed solū facit tale pcm ne decipiat a mercatori vt nō capitale peat ipsi mercatori si sine sua culpa piret licite sine vsura hoc faciat. R. q̄ ꝺz vsura i hoc ꝺctu nō sit sed ōa societas tū peccat mortalr pp mendatiū pnitiosuz q̄ dicit i sui famā. xvii. q. i. c. i. & ō tenē notā facere itentionē sua ne forte ēt morte ꝓuēta hꝺeos vellent i suo rodore ꝺctu pmanere nō tūr restituere lucrū q̄ būit ſm. S. Bernardinuz i suis ꝺctib⁹ & dñi qz peri. l. i. & totū ti. C. pl⁹ va. q̄ agi. iste ꝺcꝰ ē vera, societas in re & ō nō restituet ꝺz alij dicāt ꝺctū q̄ posset salvari q̄n ex hoc aliqō dānū passus est mercator pp timorē periculi vel q̄n ex notificatōe sue voluntatis nō cessat scandalū q̄ primo ꝺcdit. qz tunc credo teneret restituere eo q̄ fama rebus est ꝓponenda. vt q. i. deteriores.

9 ¶ Item pōnēs cētū apud mercatoreꝝ ita q̄ medietas vel. ⅓. ꝑs aut. tm. vl aliq̄ ꝑs ipoꝝ cētū stet periculo mercatoris vsurarius. R. q̄ in hoc fuit diuersa opi. doc. q busdā dicentibus q̄ sic. vt. S. Bernardin⁹ & multi alij q busdā q̄ nō. qz licite hoc pōt fieri vt glo. i. c. pleriq; xviij. & multi alij q quidem diuersitas euenit ex diuersa opi. dubietatis sequentis.

10 ¶ Item dānus dēat eē cōe si capitale pdat aut solū illi⁹ q̄ eū posuit q busdā dicētib⁹ q̄ ꝺz eē cōe. vt Ja. ō. ar. p. l. si id q̄. §. itē celsus & l. cū duob⁹ §. q dā sagarīa. ff. p so. q busdā dicētib⁹ q̄ ꝺcen⁹ ē cōe lucr ipsi⁹ capitalis eatenꝰ & dānum p. l. ñ nō fuerit. §. i. ff. p so. tp. l. manifestissimi iuris est §. licz eū in scḋaz ꝛsionis sen. C. ō fur. Quibusdā aliis dicētib⁹ q̄ solū pire ꝺz dāti vt gl. l. d. §. l. Rō qz sic ō capitali nihil lucrat socius licz tm ꝺz redire ad eū q̄ rēdit si inuenit saluū i sine societate. ita nihil ꝺz hꝺe de dāno ipsi⁹. Sic ita dic de ꝓcordādo opi. q̄ si nullū sit pcm. vel alia ꝓsuetudo. tūc dic vel ꝺz ꝑe. vt relert Ly. in. l. i. C. p so. q̄ periculi capitalis sit cōe si pdat societati ad opas exhibitas sit cōe si p⁹ alīqs exhibitas ēt aliqd sentiat ō dāno. licz si p⁹ oēs opas exhibitas pdat soli illō & sufficit alteri pditio suarū opaꝝ q̄ egissima ē hēritū licia vel ꝺz Bal. in. l. i. C. p soc. siue aūt opas siue p⁹ q̄ pdat soli pōtēt q̄ solere ē ō iure qz sic nō erat hēditarius ō lucro ipius capualis. sed solū ō lucro q̄ ꝺcebat lucrādstrie. ita nulli ꝺz pati dānū ō ipo. & sic tenēdo istam opi. ꝑe. vel Bal. nō licz facē pcm. q̄ periculū capitalis sit alteri⁹ q̄ illi⁹ q̄ posuit. Nō qz in fine societat si nihil eēt nisi capitale totū rehabebit. & ō cum socius nō hēat de lucro ipsi⁹ capitalis nō ꝺz hēre de dāno. Si vo pactū fieret q̄ periculū capitalis sit cōe q̄ licz vt vult gl. pdicta vel liceret ꝓsuetudo tūc scias q̄ eatenꝰ capitale ipm tūdo tūc scias q̄ eatenꝰ capitale ipm tūdo tūc scias q̄ eatenꝰ capitale ipm tūd

tendebat aliqd sentire de dño capi
tali? ⁊ i fine simplr ipz hte sic eet vsu
rari? mētalio ⁊ eo mō teneret restitue
re sicut vsurari? mētalio. de q. s. Re
stitutio ꝓmo i vbo vsurarius.

11 ¶ Vltz liceat facere pcīm. q vn? hē/
at duas ptes lucri ⁊ vnaz dānī vl du
as dān ⁊ vnam lucri ⁊ hmōi. R. q
i plcia oē pcīm. qō nō facit veteriorē
ptez alteri? arbitrio boni viri ita q
q plus posuit plus hēat licitū erit q
⁊ sequitur Ang. vbi. s aliao nō.

12 ¶ Vltz ipōnēo opaz i societatē. s. na
uigādo egrādo ꝯmōi teneaf? sum
ptib? iuis tonere R. fm Bal. ⁊ Jac.
de are. ⁊ Lr. l. i. C. p so. q nō qn. p
ficiscif cā societatis qz lucrū itelligit
deductis expēsis. l. illud. C. de cōis.
l. mutu?. ff. p soc. qō limitat bal. vbi
s. vez exceptis expēsis qs domi se
cisset qz ille nō debēt fieri de corpore
societat? ar. l. fz si ex lege. §. q aūt. ff. ō
prti. lxr. Ang. ꝯo vbi s. dicit hoc ve
rū nisi ꝓsuetudo alr hēret. q si eēt ō
teret fuari. nisi ptineret inigtatē ap
tam qz vī actū q est ꝓsuetū. l. q si no
lit. §. q assidua. ff. de edi. edic.

13 ¶ Qūo teneāt socij er dispib? ptib?
q fundū vel apothecā ꝓdurerūt. R.
fz Bal. in. l. i. C. p soc. ⁊ Ange. vbi
s. q locanti teneāt p eqlib? ptib?. In
ter se ꝯo teneāt. p rata societat?. vnō et
suppelectilia ⁊ vasa debēt dīmidi fm
partes qb? dimidet societas.

14 ¶ Vltz ille q semel posuit capitale i
societate ⁊ pdīti ē aī finitū tps socie
tatis teneatur iterū alīō ponere. R. fz
gl. in. d. l. si nō fuerit. §. i. vi. l. i. C. p
soc. ⁊ Ange. bi. s. q nō sine piculo
cōe fuerit sine non.

15 ¶ Utrū dānz plone illius q ponit
opas i societatē dēat cōicari ad sui
cē. puta cū soci? resisteret volētib? li
bi auferre pecuniā vulnerat? ē ⁊ fec t
multas expēsas ad curaī. se ⁊ hmōi
R. q sic qī euēit pp societatē vt exhī
sevult. l. cū duob?. §. qdā sagittā ne
gociatione vt dicit ter. coierūt alē er
bis ad ꝓpādas merces, pfect? i latro
nes icidit suāqz pecuniā pdidit servi
ei? vulnerati sūt reliqs, ꝓpas pdidit di
cit Julian? dānz eā cōe. Jōqz actō
ne. p socio dānī ptē dimidiā agnoscē
dere tā pecunie qz rex ceteraz quas
secū nō tulisset socius. nisi ad merces
cōī noie ꝓpandas, pficiscerer. sed ⁊ si
qd in medicos ipēsuz ē. p pte socius
agnoscere debere rectissime Julian?
ꝓbat hec ibi. ff. p soc. Illec ob. l. socī
um. §. socius. ff. p so. qz illud itelligi
tur qī culpa socij vl ꝓtingit fm glo.
ibidē. quia tūc nō tūr. Aduerte fm
Bal. i. l. i. C. p soc. q dānū oē extrin
secū q rōe societat? euenit dz eē cōe
ꝓta debita ⁊ credita ꝑz dānz intrise
cū. s. ipsi? capital nō nisi vt dixi. §. r.

¶ De q culpa tūr soci? alteri socio. 16
R. q si ꝯ? ē solū societatis teneāt de
dolo latā leui culpa nō leuissima qz
sufficit talē diligentiā adhibeat i re
bus cōib? sicut i, ꝓpriis. vt. l. cum du
obus. ff. pro soc. Aū qūis aliqs ex
pisse piculū vī se suscepisset nō tamē
intelligeāt de illo q euenit culpa socij
l. pli. C. ō naut. fen. Aū vero cum so
cietate est ꝯct? locatōis vel ali? ꝯctus
qūo teneaf? ⁊ ex qua culpa habeo. ō.
Comodatuz. §. vi. ⁊ Locatio. §. xvij

¶ Qūo dz dīmidi societas si nihil il 17
ipoo eff ꝓuentū erpisse vel tacite. pu
ta qz nulla ē ꝓsuetudo de hoc. R. fm
Bal. in. l. i. C. p soc. q. ii. ⁊ Ang. vbi
s. q si alter posuit cētuz ⁊ alter opas
⁊ de lucro hīt ducēta extrahet ꝓmo
q posuit centū sua centū ⁊ sic de qūi
qs alio q aliqd posuit q exta reliq
ducēta q sunt de lucro dīmidenf iter
se oēs. ita tū q q plus posuit in socie
tate pnta opas ⁊ pecuniā vel duas p
teo pecunie respectu illi? q solū vnaz
partē posuit nō respectu et? q opas
posuit. qz opa valz nūmi sicut pecunia
q ponif hēbit plus de lucro vt. d. l.
si ū fuerint in ꝓn. ⁊. l. qd enī. ff. p so
cio. ⁊ hoc arbitrio boni viri. ⁊ id qō
quidā dixerūt q sic q posuit cētuz. p
ꝓmo extrahit cētū. sic ⁊ ille q posuit
opas dz exhere alia centū. p opera
sua nō vlz nec de iure diuino ciuili
vel canonico qz opa hoīs nihil ē ali
ud qz offīū diurnū vt. l. i. ff. de ope.
libr. imo opa hoīs dī fructi? eius eē
vt. l. iij. ⁊ seq. ff. de op. ser. Et tō ille
q posuit opas mī nō dī posuisse ali/
qd plusens in sorte vel capitali. ꝛz so
lū fructū siue plone q fructi? aut vsu
fructi? sue plone cotrūdēt fructus aut
comoditatī illoz centuz. p q būfacit
d. l. cū duob?. §. si i coēūda. Pterea
inqt eit vellamētuz arē. Et sic itellige
illud qō si pe opa alicui? ꝓ pecunia
vlz vt instit. ꝓ so. §. ij. i. p cōmodata
te ⁊ vsufructu seu interuallo dicte pe
cunie. Etiō si alter solū posuit opas
⁊ alter centū solū ⁊ lucrū sūt ducēta
ille q posuit opas hēbit centū solū ⁊
postea alia centū de lucro.

18 ¶ Quantū durat societas. R. ter. in
d. l. societatē dissolui mur renūciatōe
mortē capīs diminutōe itellige, put
dicit gl. icidēte vt si qs er socijs bo
nis cesserit. vt instit. e. §. itē vel fuerit
ff. p soc. Addē q dissoluit fm q cō
uenerūt in tpe duratōis illo finito.
Item ex ꝓsuetudine si nihil actum ē
de tpe. d. §. qui assidua.

¶ De societate inter fratres ⁊ alios 19
qūo tacite ꝯtur habeo. s. peculium
§. xxvj. cum seq.

Societas. ii.

circa aīa/lia que dicitur societum aī alium cōtrahi tur. vj. modis.

¶ Primo modo qī aialia erpisse ⁊ 1
tradunf gra societatis ꝓpēde vbi dicit
gl. in l. si pascēda pe. cora. C. de pac.
Vel qī iz erpisse nō dicaf? gra socie
tatis tradunf. nī tacite dant gra so/
cietatis sez qī dant vt sint cōia. ⁊ sic
ꝯtrahit societas vt. l. si ubi aree mec. ff.
de ꝓscri. ter. Et facit qō no. bal. i. d.
l. si pascēda. Et qz hoc mō aliqī ꝯtr
tur in aīalibus grossionis generis ali
qī in minutis. Jō primo ꝓponam qī
modis aīalia grossa dant gra socie/
tatis erpisse vel tacite. Et aduerte qō
aialia grossa dicunf quoz fructi? re
gulr nō ascēdit ad valorē mrīs i an
no. vt sunt boues equi. muli ꝯmōt.
Ista aliqī dānr extimata. aliqī ine/
tiata. aliqī cū terra. aliquādo sine cō
muniōne terre. qō fieri pōt. vt. i. d. l.
cum duobus. §. in coemenda.

¶ Aū dānr extimata ⁊ sine terra tē 2
piculū casus fortuiti ē cōe iter socios
vt dī in. d. l. cū duobus. §. dāna. nec
mirū qz certificatio hoc casu facit ēptio
nē. l. extimate. ff. sol. ma. Et sic ꝓ pte

l.C. ploc. distinguit q. l. Aut perunt cāu fortuito. ⁊ sic erit cōc. Aut perēptio venit ex nā rei. ⁊ tunc dicit periculū totū esse dantis. q̄ sic ēt pence cū fuissent moritura. nec est vr̄ sm cū q̄ ista extimatio faciat venditionē vt. d. §. dāna. ⁊ in. l. iij. ff. locati. ⁊ l. cum manu iata. ff. de ẜhen. ēpt. vbi dr̄ nemo cā rem v̄ cūidille de cuius dño id agit ne ad ēptorē transeat ſz hoc aut locatio aut aliud gen⁹ ẜcius hec ibi. Sed salno meliori iudicio hoc nō tenco cū utilioramenta etiaz nālia in hoc casu cōcedēt vt. d. l. si nō fuerint lic cōuenit vt picula sīr etiā nālia diuidant siue cōcedēt. Hec vlz q̄ adducit q̄ extimatio nō facit venditionē in isto cāu. imo facit vt pars p. d. l. iij. ff. loca. Et ō tene q̄ piculū etiā nāle erit cōc. vt tenēt multi doctrinarie. Ang. vbi ſ. Nō tñ litoverp nisi expresse aliud sit ꝓuentū ⁊ sic ītelligit ille. § nemo in. d. l. cum manu sata: vel nisi de cōsuetudine aliud sit q̄ intelligitur actū q̄ ō est consuetum. l. q̄si nolit. §. q assidua. ff. de edi. edi. Et ideo si pactum litq̄ periculum capitalis non sit comune non erit licitus iste contractus in foro anime. nisi recipiens vel alius qui in vno allegiatur in alio equivalenti grauaretur l. ſz naturā. ff. ō regulis iuris. Pactū vero circa fructus vel circa tēpus oz contineat equalitatē arbitrio boni viri. Unde nō videtur iustū q̄ fructus in hoc casu debeāt per medium partiri. Si alter ipsorum ponit opas q̄ ipsas operas plusquā alt⁹ socius ponit. cum tantundem in societatem posuerit. Et propter ea debet attendi li opere possint fieri per minorē ⁊ pupillos ⁊ huiusmodi quoniā opere nō sunt ut magna extimatione. licet alique sint. vt. d. l. si. ff. de li. causa. vl si recōpensantur p lacticinia ⁊ huiusmodi ⁊ de palea seu feno quod dat ad cōedendū. et sic attendere. q̄ quilibet ipsorū equaliter tantū posuit in societatem ⁊ vltra videre quid vltra pōt alius puta rusticus quia operas ⁊ sic nisi recōpensaretur in alio deberet habere plus de fructibus. aliter esset vsura cum ex mutuo iterpetrato pl⁹ grauaretur. c. consuluit. c. in ciuitate. de vsuris.

¶ Quando aūt dantur inertiata. ⁊ si ẜ ne terra. ⁊ tunc si nullum pactum fit de capitali aut fructibus vel tempore sunt quedam extrauagantia ⁊ iura posita inter ordinaria capitula seu dozz in fi. decime collonie sic dicentia. Ille qui accipit tumentū vl vacā oz tenere per. v. annoz. ⁊ oēo poledri vel vituli debēt esse cōes. ⁊ qcqd poledri querierit tpe trituratōis. Iuxta tñ vero vel vaca data oz cē illi⁹ q̄ eū vel eam posuit in fine societatis: nisi ille qui accepit ad societatem tertiam partem precij dederit socio ponenti quia si dedit tertiam partem tunc in fine ipsum tumentū vel vaca erit cōe Tu tamen attende ēs in conscientia ad arbitrium boni viri. vt equalitas seruetur. ita q̄ō qui plus ponit plus habeat: vt. ſ. dictum est. Si vero pactū sit factum cum pluribus modis contractus concipi possint. cū plura sint negocia q̄z vocabula. l. natura ff. de prescrip. ver. Attendendum est q̄ cōtineat equalitatem arbitrio boni viri p regulā i. d. l. si ñ fuerit ꝛ. l. ꝓpositā ff. p socio. Aduerte tñ q̄ qñ animal daf inertimatū nō pōt pactū geri licite q̄ piculū sit alteri⁹ q̄z eius q̄ ipm ōdit. Hoc ēt ſz Bal. in. d. l. si pascenda. Hā cū dictū animal positū in societate i fine vbeat cē ponentis. si pacti fieret q̄ piculū ad ipſz poncē nō spectaret cēt iniquū. ⁊ si ipse pdit aut mal⁹ locus pdit operas. Nec obstat qō. ſ. dicit ō capitali pecūie. q̄ nō valet similitudo. Rō q̄ pecūia simt ipso vsu cōsumit. ⁊ sic in ipsa societate totalr exercet. Sed secus est i aialib⁹ q̄ nō sic ꝓsumuntur sed q̄q̄s meliorantur Ēñ sicut meliorameūti pūcet ad dantem sic ⁊ piculū pūnere debet d. l. fīn nām. Si tñ dās aliq̄ pl⁹ grauaret. puta q̄ recipiēs nollet teneri fine ō damno ipsi⁹ aialis q̄ ō euenit culpa sua. ſz solū in pte cū teneat in totū. l. cū duob⁹. §. in cōcūda. ⁊. §. dāna. ff. p socio sic posset i alio aleuiari q̄ ad piculū ipsius aialis p regulā in d. l ſz naturā. Et ex ꝓdictis ꝓz ille q̄ dat aialia iertimata cū pacto: q̄ de pmis fructib⁹ capitale suuz retrahat: illicite facit tenet restituere qcqd accepit in grauamē alteri⁹ locij. Nā socius cui i hoc grauat q̄ operas ⁊ ei pēsatiō fecit si stati exacto valore capitalis periret ipm capitale amitteret. ⁊ sic ipse esset in tuto ⁊ alt̄ socius in piculo. ẜz pone q̄ nō pit sed cū tpe multū lucrat⁹ est alter locius ad quā restitutionē tenebit ꝓdictus. ꝑ. q̄ ad tñ q̄z tñ arbitrio boni viri extimabit piculū pdītōis operaz ⁊ expensarū quas perdere poterat.

4 ¶ Si vero dāf aialia grossioris generi cū terra vt puta cōico socio vni par bouū cuicerta qualitate terre quā arare debeat. Et tūc si iertimata tradi di periculū totū ad me pūnebit. Si ẜo ertiata piculū erit cōe. d. §. dāna nisi dol⁹ vl culpa alteri⁹ ꝓnisserit vt ibi dr̄. Silr fructus terre erit cōis q̄n ertiata fuit tradita. Nō q̄ vnus ꝓuptē bouū. ⁊ terrā: alī ptē bouū quā vl emisse rōe ertiatōis ⁊ opas. ⁊ eqtas vlt vt eqlis ptis fructū. nō aūt erūt cōes fructus q̄ñ pdicta aialia dānf in ertimata. Nō q̄ alr solū pōt opas ⁊ alter aialia terrā. Ō vr̄ ītelligo nisi forte industria socij tñ ertiaret aut pl⁹. Et ō arbitrio bōi viri iudicādū erit: vt eqlitas fuet. d. l. ꝓpolita.

5 ¶ De aialib⁹ minuti⁹ at quib⁹ ꝓcius capris ⁊ hmōi. Aduerte q̄ iuenit ī exuagantib⁹ positū i fine dede collonio feudoꝝ q̄ talia aialia dāt dari ad tres ānos ⁊ ī vnoq̄z ano oz dari ꝓ capra duodecim formaticos optimos ⁊ ꝓ pecude ser nec mīs grossos q̄tuz facere ēt. xx. pecudes nec tñ pauos q̄tuz facit vna mūgnura vnī⁹ ꝛc cudis. ſz mediocres arbitrio bōi viri Jn fi. ꝺo capra vel ouis data ad ola erit ipsi⁹ q̄ accepit nisi ille q̄ accepit soluisset tertiā ptē precij ipsi⁹ q̄ sic erit solutū set tertiā ptē precij ipsi⁹ q̄ sic erit cōis. Capreū vo ⁊ agni ⁊ lana erunt cōes. Capreū vo oi ano sūt precij di cōes. i precio ꝺo oi ano sūt precij di porcelli. nisi ille q̄ accepit voluerit tenere eos vsq̄ ad tres ānos. ⁊ in fi. tri uz ānoꝝ oia pūt dēnt p mediū ⁊ ēt porcelli uati de porcellis. Si tñ ꝓsue tudo vel pcūi aliud cēt vel extimata data cēnt dicēm q̄ dicūi est de aialib⁹ grossiozib⁹ et oia fuet cōlnas ⁊ iniusticia nulla fiat alteri ab altero.

6 ¶ Sedo nō ẜbit societas sic. dānf aialia ſz non cōicant nec cor dñuz transiset sed solū custodie alteri⁹ cōmittitur aliquo dato vel recepto pcio. ⁊ tūc ꝓprie ẜcius locatōis est ⁊ ꝺuctōis. l. ij. ff. loca. Si aūt nō iter uenit pactū. ſz tñ adēs dicta aialia recipit aliqd vt puta p tob⁹ vt ait ēt vl ꝑ pcudib⁹ vt ſtet cōmūnē ⁊ hmōi. Aliut recipit ille cui tradit ꝓ mercede cū custodie aliqd vel opa aialium vt ſtet couzatio ꝓ mercede cōpensēt. qui

dēo tres modi ꝓsiderari possunt vt i
silī in suo dicit ter.in.l.i.§ si quis
ff.depo sic erit ℣ct⁹ inoiatus ⁊ regu-
labit fm ℣tus locatōis cui magis
assimilat vt in.d.§.seruū ⁊.l.nāles i
ꝓn.ff.de ꝓscri.v.cui⁹ nā est vt fruct⁹
⁊ ꝑiculū ptineat ad dñm rei locate.
l.item si ꝓcio.§.i.⁊.ij.ff.locati. ⁊ de
eo habes.ā.locatio.

7 ¶Tertio mō dant aialia ⁊ in totū
trāsferant in accipiētē cū pacto qđ
tenear ea ad meliorādū ⁊ sic melio-
rata cōcedi ⁊ sic dī ℣ctus inoiat⁹ vt
dicit ter.i.l.si tibi arce me.v.iz si pue
rū.ff.de ꝓscri.ver. Ūn ꝑiū dictoꝝ
aialiū sīv ēdant dz eē cōe.vt.d.l.si ti
dī arce mee.⁊ silr fruct⁹ ibi p.l. si pa
scenda.C.ō pac.⁊ silr ꝑiculū dz esse
cōe sicut ⁊ vtilitas.l.muti⁹.ff.ꝓ soc.
Adnerte tñ ḥ ℣ct⁹ magis assimilat ℣
ctui societatis q̄ locatōis. Jō pñt cir
ca hoc itelligi q̄ dicit.ō.in ꝓmo casu
qñ dant inertimata vel estimata.li ēo
meliorameti nō sequat.credo qꝫ l-
tegra ad dñm tradentē sint restituen
da q̄si cā data ⁊ cā nō secuta.ff. de cō
dī.cā data.⁊ cā non secuta per totū.

8 ¶Quarto mō dāt aialia ⁊ cooptā
tur vel vt cooptāt.puta thaur⁹ vl va
ca ⁊ hmōi ⁊ ē ℣ct⁹ inoiat⁹ ⁊ tō ad ar-
bitriū boni viri reducēt ne cū aliena
iactura qs incret.l. nam hoc natura
ff. de condi.inde.

9 ¶Quinto mō dant aialia aliqñ erti
mata talr ꝙ comodū ⁊ icomodū sit
recipiētis ⁊ sic resultat ℣ct⁹ ēptōis. ⁊
vēditōis ar.l.estimate.ff.sol.ma. ió
si aliqd accipet vltra ꝑciū rōe tpis el
let vsura.c.ꝓsuluit ⁊.c. i ciuitate. de
vsu.misi ēptor aialiū ꝓceptis fructi-
b⁹ mioꝝ traheret in soluēdo precius
qz tunc ꝙ intresse posset petere ꝓtem
fructuū.l.curabit.C.de act.em.⁊ ve.
⁊ iz glo.cōiter vectores hīc.conque
stus.de vsuris.

¶Sexto mō sunt data aialia ne ap ió
pet an cā societat⁹ vel quō mortuo ꝑn
cipalib⁹ ⁊ tūc fm ꝙ ꝓmetti ē talia da
ri sic extimabit.d.§.q astidua vel si ō
ꝓsuetudine nō appet ꝑsumet ℣ct⁹ in
noia:⁹.l.ti.ff.de ꝓscrip. ver. ⁊ sic cen
sebit ℣ct⁹ societatis ⁊ ꝙ oīa fient ō fru
ctib⁹ ⁊ religo sicut ius societat⁹ exigit
vel saltē fiet receptori aialium vēdita
cōpensatio fm exigentiā sūptuū ⁊ la
boris sui.⁊ hoc actione mandati. ex
quo ꝙ impositōez dñi pascēda sus-
cepit.l.i.ff.mā. vel saltē actōe i factū
siue ꝓscrip.v.d.l.ti. Ex ꝓdictis igit
ꝑz quō societas sit licita vel illicita ⁊
qđ dicēn. rc multi casib⁹ cū infinitis
modis possint ꝓcipi vt i.d.l.nā.ff.ō
ꝓs.v. Ex ppea attēde ꝙ in ℣cm socie
tatis aliqñ iteruenit rō mutui iterpe
trati.puta qñ dant certata aialia vel
exigit ꝙ sint ad ꝑiculū accipientis ℣
nām societat⁹.⁊ tunc si grauat⁹ i aliq̄
accipiens ꝓp hoc erit vsura. Sililer
aliqñ cū societate ꝓcurrit ℣ct⁹ locatō
nis ⁊ ꝓpterea equitas attendat.⁊ ꝙ
ꝓuenit talis ℣ct⁹ vt sic scias discerne
re qñ est iniusticia vel iniquitas.

Gdomia est turpitudo in masculū fa
cta xxxij.q.vij. vsus ⁊ ē grauis⁹
ꝑcūm adulterio. vt in.d.c. vsus ⁊ gra
uis⁹ q̄ cū mr̄e ibidē.c. adulterij. Ūn
clerici⁹ dz deponi ⁊ in monasterio ō
trudi ad agēdaz pnīaz. Laicus excō
cat⁹ ⁊ penit⁹ reddi alien⁹ a cōtione fi
delīū.c.cū clerici de excess.pla.fm.ll. debz
igne cremari in anct. vt nō lux. cōtra
naturam. vnde dī ꝙ ꝓpter impios
actus sodomitaz fames ⁊ terremot⁹
⁊ ꝑstilentie fiunt.⁊ ciuitates cū ho-
mīnibus pariter pereunt.

Solicitudo

Olicitudo Utrū sit pec
catū. ℟. ꝙ si
logmur de solicitudine tpalium
sic tripler ē. Una est anxietas ⁊ ana-
ricie.⁊ ḥ ꝑcūm sp. mortale vō ꝑcūm
est ex fi. puta qz ꝓstituēs finis in ipso
q̄rendis pati oīa facet ꝓp ipa hmōdi
Ūn ang. in.d. de opib⁹ monach⁹ cū
dicit dns nolite solliciti eē rc. hoc dī
vt nō ista itueamur⁊ ꝓp ista tractem⁹
Qđ in euāgelij ꝓdictōe fieri iubet
Alio mō est mortale ꝑcūm ex mō qñ
tñ in hmōi anxiet⁹ ꝙ omittit necessa
ria ad salutē ⁊ suffocat mētez i talib⁹
⁊ de hac logt Greg. xlix. di. c. hīc eni
in ēvo gibb⁹. Alia solicitudo dī du-
bitatiua ⁊ diffidentie. cū hō timet ne
tpalia sibi deficiāt.⁊ tō anxiet⁹ ꝓpter
non tñ aliqđ faceret ℣ dei ꝓcepta vel
omitteret ⁊ ista ē ꝑcūm venīale. Ter-
tia necessitatis ⁊ ꝓuidētie.⁊ ḥ nō est
ꝑcūm. imo bōa ⁊ laudabilis. vñ glo.
math.v. Nō labor⁊ ꝓuidētia dāuat
ḥs solicitudo mentē suffocās.⁊ ō hac
tertia logt.c.diuīe.lxxxvij.dis. solici
tudo ēo ipāliū ꝙ se ē bona ⁊ ad hāc
rōs i ducit noa.math.vj. Dicimū q̄
rite reguī dei rc. Posset eē ꝑcūm ꝙ
accidens qñ hō tm intēderet spūali-
bus ꝙ omitteret ꝓuisiōe humanaz
debitā. qz esse tēptare deū ꝓtra illud
math.iij. Nō tēptabis dñz deū tuū

Oluio ē ei⁹ qđ debet red
ditio. inst. q. mo.
tol. obli. in ꝓn. Sz large solo ē
ab obl̄one liberatio. quocūqz mō. ff.
de sol.l. solonis. Ūn q̄liter cūqz satis-
factū sit creditori ad voluntatez suā ꝙ
soluto habet ḥs soluta nō sit. ff. ō pt
Sino. act. l. si rem alienā. §. ofo ḥ no.
Hof.⁊ Host. in sum. co ti. §. i.

1 ¶Quot sī spēs solonis. ℟. duc vna
nālis siue va q̄ ē ꝙ reductōez ei⁹ qđ ō
tet. Alia cūiusiue imagiaria.⁊ ḥ sit
mule mōis. s. ꝙ nouatōez q̄ fit qñ ex
tingit ꝓiori obl̄o ⁊ in aliam obligā
tionē cuīlē vel nālez transfert. ff. de
noua. l.i. Aut ꝙ delegatione q̄ fit qñ
alii reū vice sua creditori vel cui ipe
iusserit dar. ff. de acceꝑ.l.i. Aut ꝙ ob
latione factā tpe ⁊ loco ꝓpio. C. de
sol. l. obsignatiōe. ff. eo. l. si solutū ⁊
l.ꝙ decē in ꝓnc. ff. de pig. l. creditor.
Nō tñ ꝑdest oblatio si nō cōsignet. C.
ō vsu. l.u. ⁊.l. acceptā. Jté oz ꝙ fiat
cui debet vl eo abīte iudici ⁊si inde
ficiat honestis ꝑsonis. C. de vsu. l.
si creditrici de offi. or. c. pastorāl. i fi.
Jté ꝙ res deposita duret qz si i vsus
suos ꝑuertat nō est tut⁹ offerēs. l. de
bitor. ff. de vsur. ⁊ si sic deposita res
amittat nihilomin⁹ debitor ē libera-
tus. ff. de arbi. l. arbiter la. ij. ff. depo.
l.i.§. si pecunia i faculo. Et ḥ vr in
obligatiōe qualitatis. qz si obligatio
esset in spē. sola oblatio sufficeret. ff.
eo. l. bolem. §. i.

¶Utrū solo debiti in ḡnitate crētio 2
sit facieda fm precie valorē curre
tē ipe solutōis vel fm ꝙ valebat ipe
℣ct⁹. ℟. ꝙ in ḡnerī distīgue ℣ctuū
sit debitū solo sp dz fieri fm monetā
q̄ currebat tpe ℣ct⁹ debiti.⁊ si nō repe
rit qz ē reprobata vel diminuta i pō
dere puta qz tōta vl ꝙ lōgi vsuz effe-
cta grossa qz ar. ḡnāli i supficie cozrit
eta grossa qz ar. ḡnāli i supficie cozrut
er lōgo vsu vel alio mō ꝓpriū ē alte
rata tūc dz solui ipsi⁹ crētiatio fm qđ
cōiter tenet ꝑ legistas ⁊ canonistas
in.l.paulus. alo incipit creditor⁹. ff.
de sol.⁊ in.l.in minoꝝ. C. in qui. cau.
in iteg restī. nō ē nece.⁊ ꝑ cano. i. c.
cōto. de iurei ir. ⁊ in. c. olim de cēsi.
⁊ iz Bar. i. d. l. paul⁹ limitet ist⁹ vez
⁊ iz Bar. i. d. l. paul⁹ limitet ist⁹ vez
qñ talis diminutio ꝓuenit i monetā
grossa ⁊ ñ i minuta. ibi do. Ant. i. d. c.

O

quãto. ⁊ sequit ꝓpa. vbidẽ tꝫ ita ꝺ̃ſe
locũ in moneta pua sicut in magna
qñ ⁊ exteriorato directe ꝓtingit ipsaꝫ
pecuniã puta. qz duo antiq̃ nõ valẽt
nisi vnũ ō nouũ. volunt ẽt Ly. ⁊ Pe.
in d.l. in minoꝝ ⁊ ibi Host. i. d. c. q̃to.
q̃ qñ solũ pecunia est reprobata nõ
deteriorata q̃ de ea põt fieri solutio
er q̃ currebat tpe ℞tus. Sꝫ spec. eo.
ti. ⁊ ibi Jo. and. ⁊ Jo. an. in d. c. q̃to
tenent q̃ nõ põt ⁊ est cõis opi. quia
magis moneta ꝓsideraf rõne cursus
q̃ respectu mãe vt videt tex. in d. c.
olim facit ẽt. c. e. clem. lxxxviij. di. si
ꝺo alteratio nõ esset ꝓpetua sed ad tẽ
pus vt ꝓtingit q̃ florẽ? hodie magꝭ
valeat q̃z cras. ita q̃ crescu vel decre
scu fm tpa cõiter tenẽt talem varia-
tionem non dẽre attendi arg. l. ꝓcia
ff. ad. l. falci. sicut enim creditor vellet
sibi solueret si plus valeret. ita dꝫ re
cipere si minus valet cum speretur
augmentũ sic volunt Barto. in. d. l.
paulus ⁊ alij in. d. l. minoꝝ. Ꝺ̃ mi-
hi vt equũ nisi qñ nõ esset spes q̃ de
primo dẽret hẽre augmentũ. quia
sic vt q̃ dẽat solui fm extimationes
tpis ℞tus qz posset esset q̃ nũq̃ cre
sceret arg. in. l. iurisperitus in ꝑn. ff.
de excu. tu. ⁊ qd̃ no. glo. in cle. ij. de re
scrip. Jac. de are. ⁊ Bar. in. d. l pan
lus. ⁊ Host. in. d. c. q̃to tenẽt q̃ si ẽ
alterata respectu cursus nõ respectu
mãe ⁊ ꝓpetuo puta qz princeps non
vult expendat nisi ꝓ tanto vt forte re
colligat ⁊ cudi faciat q̃ nihilomin⁹
de ea põt fieri solutio si debitor non
fuit in mora. Sed Oldra. ⁊ Fede. in
d. l. in minoꝝ. ⁊ do. Ant. in. d. c. q̃to.
tenent q̃ dꝫ solui ad extimationẽ an
tiq̃ current tpe ℞tꝰ. qz eadẽ rõ q̃ est
de toto ⁊ de ꝑte argu. l. q̃ de tota. ff. de
rei vin. ⁊ c. pastoralis. §. Item cũ to
tum de offi. deleg. ⁊ vt ꝓbat in. d. l.
olim. ⁊ vt magis equũ. Et sic ꝓclude
q̃ sine sit reprobata in tota sine alte
rata in ꝑte in ꝓportiõ respectu cursus
tñ nõ respectu mãe sine deteriorata
respectu mãe q̃ nõ põt fieri de ea so
luto sed dꝫ solut extimatio fm tpus
℞tus ⁊ hoc sine solutio sit feuda rõ
ne ℞tus sine er ꝓdẽnatione iudicio
de ꝓdẽnatione aut que fit rõe statuti
Spec. tꝫ q̃ dꝫ solut de moneta currẽ
te. Sed pa. in. d. c. q̃to vt tenẽte qõ
de moneta currente tpe facti statuti.
Ego teneo cũ spec. qz i penis inittor
fit iter ꝑtratio. c. odia ō re. in. li. vj. ō
solu. ℞o q̃ dꝫ fieri ex mãdato ꝓncipis
vel alicuĩ⁹ dñi seu er ei⁹ gra dicẽ. vo-
ant. i. d. c. q̃to. q̃si dñs ignorabat va
lorẽ monete sic fiet fm cursuꝫ currẽtẽ
fm gl. ⁊ Lau. i cle. ij. ō dei. si vo scie
bat ei⁹ valorẽ sic fiet ei⁹ solo fm esti
mationẽ tpis ipsi⁹ mandati seu gre
facte ar. d. c. olim. ⁊. l. fi. ff. de au. ⁊ ar
le. si ꝺo solutio ẽ respectu legati sic fi
et fm extimationẽ tpis testi ꝓdit Ig
testꝺ̃ postea multũ imputerur m tñ
q̃ sit mutata ita ꝓsuluit Oldr. ⁊ facit
tex. in. l. vxorẽ. §. testꝺ̃. ff. de leg. iij. ⁊
d. l. fi. ⁊ segẽ. do. pe. de anch. i. d. c. oli
⁊ Jo. an. i addi. ad spec. eo. ti. ⁊ pa. in
ũ c. q̃to idẽ dicẽ Old. i ꝓcepto ar bi
troꝝ idẽ dicẽ pa. vbi. §. i ꝓcepto iudi
cio ꝓdẽnaꝫ in certa q̃ntate ⁊ h̃ not.
qz lex i ꝓtica. Limita tñ ꝓdicta in
debito ℞cto ex mutuo fm distinctio-
nem quã ponam. j. vsura. i. §. xxxv. j.

¶ Quis tenẽt soluere. ℞. q̃ ille qui 3
est obligaꝰ siue sit ꝓncipalis debitor
siue fideiussor.

¶ Utr glidet possit ꝓ alio soluẽt. ℞. 4
q̃ sic ẽt si debitor hoc ignorat ⁊ non
velit. ff. eo. l. soluere. ff. de nego. ge. l.
soluẽdo ⁊ tenẽt talis satisfacere ꝺ̃ſa-
ta soluenti ꝓ eo si modo sua interesset
vt solueret l. cum pecuniaꝫ. ff. de ne
go. gestis.

5 ¶ Utrũ tutor ⁊ curator vl aliꝰ admi-
nistratiõem hñs teneantur soluere de
bitũ illi⁹ cuius curam gerit. ℞. quod
sic. l. quotiẽs. §. sicut autem. ff. de ad
mini. tutoꝝ.

6 ¶ Utrũ hñs teneaf soluere debita de
functi. ℞. q̃ sic in totũ. tꝫ in ꝓcia q̃tũ
se extẽdit facultas hꝰd. tatis. vt. ō. de
reb. §. vt. secus si eẽt legatarꝰ. qz hẽ
nõ tenẽt nisi qñ heredi as est nõ solu-
endo. qz tunc es alienum precedit
legata: vt. §. restituto ij. §. xvij.

7 ¶ Utrũ successor: plat⁹ teneaf soluere
ꝺ̃decessoris sui ẽbita. ℞. q̃ sic ꝓpter
necessitate siue ꝑsone. vel necessitate
seu vtilitate eccle sũt facta ex eo. c. i.
Illud non tenẽt ecclia nec successor
eius. x. q. ij. c. hoc iuo de fideiuss. c. qõ
quibusdã. Itẽ credo de successore in
dñio tpali laicali.

8 ¶ Cui dꝫ fieri solutio. ℞. q̃ creditori
vel ei⁹ successori cui competit actio ob
ligatiõis si in sit cõpos mẽtis. ⁊ ma
ior. xxv. ãnis. vl alteri de mãdato ipi
us. ẽt si creditor sit accusat⁹ ad monẽ
ff. eo. l. reo. ⁊. C. e. l. nihil. iterẽ ꝑt ẽt
fieri ei⁹ socio liytrigꝫ eorũ ẽ obligaꝰ
insolidũ. ff. ō pact. l. si vn⁹ in ꝑn. ⁊ ff
ō duo. re. ꝓsti. l. ij. ⁊ iij. ⁊ no. i. c. ea te
de iureiur. Aut ẽt curatori ei⁹ q̃ui
sit reuocat⁹ ⁊ ignorat ẽt reuocatio. l. ei⁹
in ꝑn. ff. si cer. pe. Aduerte tñ hic. qz
si qs solueret filiofamilias sine ꝓcũ
ptio. vl miori sine ꝓcessu tutoris vl cu
ratoris nõ satisfaceret. l. i. ⁊ ꝓ totũ. ff.
ad mace. ⁊. l. pupilli⁹. ff. ō actio. ⁊ obl.
Nisi solutũ sit ꝓuersũ i vtilitatẽ ꝓcis
vel miꝺoris. l. i. ⁊. ij. C. si aduers. credi.
⁊. l. q̃si forte. §. fina ⁊. l. i pupillo ff.
de soluto.

¶ Debitor nõ hñs pecuniã ad sol- 9
uẽdã põt offerre rẽ meliorẽ ⁊ tenẽt
creditor accipe aut. hoc nisi. C. ō. so.
Ecclia ꝺo nõ tenẽt offerre meliorem
sed aliã vt auctẽ. hoc iuo. C. de sacr.
sanc. eccle.

¶ Quis est ꝓponẽdus in solutione 10
vide restitutio. ij. §. xvj.

¶ Utrũ possit qs ꝓpere pecuniaꝫ 11
habitã ex vẽditiõe rei sibi subsidiũ. ℞.
q̃ udo. m. no. q̃ licẽt ẽditus i. l. in ci
uile. C. de rei vẽdi. ⁊. l. si cui fundi. ff. si
cer. pe. ⁊. l. fi. ff. de nego. ge. Sic ⁊ eꝰ
põt agere ad rẽ ẽptã ex ista pecunia i
subsidiũ. Iꝫ si sit mihi obligata. Et q̃
possit agere est gl. i. l. pecul⁹. ff. ō iudi.
do. ⁊ ratio i. l. vxor marito. ff. de do-
nat. inter vi. ⁊ vxo. Itẽ ꝓpõit ille qui pe
cuniã ꝺdit negociatori faciẽti ꝺuer
sa negocia i ea negociatiõe ⁊ alijs q̃ ei
ꝺ̃ duerũt i alijs negociationiꝫ⁹ rex-
dẽ ꝺuerũt i alijs negociationiꝫ⁹ rex-
i. l. pcurator]. §. si plures ff. ō tribu.
fm Jo. plagiẽsem. ⁊ Lud. ō roma.
in nota.

¶ Utr creãtio sit faciẽda. ℞. q̃ si 12
sit tꝫ tamen non debꝫ fieri ẽt si ex iu-
ramento tenebatur. vt. ō. excõmuni-
catio. viij. §. xij.

¶ Utrũ liceat soluere creditori credi 13
toris mei. ℞. Bar. i. l. solum. §. solutã
ff. de pigno. act. distinguit q̃ si credi
tor creditoris mei hꝫ bona obligata
puta. qz ꝺduxi domũ ab eo q̃ eam ab
alio ꝺduxerat sic liberor ipso iure ẽt
creditore meo iusto. l. vtrũ pñte. ff. ō
ꝓhit. pe. cũ possẽt ab eo cõpelli. l. no-
mẽ. C. q̃ res pi. ob. ꝓ. Sile q̃ñ talio
fuer⁹ creditor ꝓp me. puta. qz cre-
ditor meꝰ ꝓcredo negocia mea' acce-
pit mutuo ab eo vt ſ. l. si iudex hõ. ff.
nica si sit eo volẽte dubie liberor. l. i.
ō ij

neg. ge. aut eo ignorãte ⁊ ꝓtingit libr
ratio ope exceptiõis. l. si opera. ff. de
volũtate. gl. in ⁊ idistincte ꝙ libratꝫ
instl. qui. mo. tol. obl. in pn. ⁊ d. l. pe.
Sed tu tene cũ Bar. quo ad fin cõ
tẽtiosus q̃ ad ꝓsciam tene gl. qꝫ credi
tor liberat ex tali solutiõe ẽt si erat in
util⁹. d. l. soluẽdo. ⁊ nõ satisfactũ ẽ et.

14. ¶ Utrũ recipiẽs sciẽter solone alte
ri debitã cõmittat furtũ. ℞. gl. i. c. cũ
te. de furtis. ꝙ sic nisi creditor ratũ
hũerit alle. l. falsus. §. i. ff. de fur. qõ
uerũ est ꝑ ℞a. ibidẽ si sine iusta cã
recipit. Sec⁹ si ex iusta cã puta quia
credebat ad eũ ptinere. vel qꝫ erat ge
stor negociꝝ creditoris.

15 ¶ Quo dꝫ fieri solo. ℞. ꝙ dꝫ fieri ꝺ
illo qõd est in obligone qꝫ vnum ꝓ alio
soluit nõ põt creditore nõ ꝓsentiente
instl. qui. mo. tol. ob. §. i. fallit hoc in
eccsia debitrice. d. auc. hoc ius. Item
in eo q dꝫ aũg in cui⁹ substãtia aurũ
nõ inuenit. C. de sol. auc. hoc nisi de
bitor. ⁊ ff. ꝺ le. i. l. si dom⁹. §. q ꝓsitet
Itẽ i. eo q dꝫ suũ cui⁹ vult solueꝝ ꝓ
eũ qꝫ dicit eũ suũ cognatũ. Itẽ i no
xali actiõe. ff. de re iu. l. milco. §. i. ⁊
ij. Itez de pecunia viꝺ pecunia. §. ij.
Sed qñ nõ ꝫ qõ dꝫ soluere. ⁊ inter
distrahẽda bona sua ꝓ solone tũc ꝓ
mo scipiendũ est a mobilib⁹ ⁊ si non
sufficiũt ad ũm obligã ꝙ ea ad ura ⁊
si ñ inuenĩt ẽptoꝛẽ det insolutũ cre
ditori vide i. l. a duo pio. ff. de re iu.

16 ¶ Quid ꝺ eo q tenet sub alternatio
ne. ℞. ꝙ regulare ẽ ꝙ in alternatiuis
electio est debitoris vt in. l. plerũq; i
fi. ff. de iure do. cũ ꝓcor. posiũ in glo.

17 ¶ Utrũ debitor teneat ire vel mitte
re ad domũ creditoris. ℞. vt. §. obli
gatio. §. viij.

18 ¶ Quid si creditor cẽt in mora ⁊ vel
let purgare, ℞. q tenebit ire ad eius
domũ. l. cum qd. C. de ꝓditio. infer.

¶ Quid si obligatio fit solũ ad hoc ꝙ 19
si volo aegrere. ℞. ꝙ teneor adire do
mũ creditoris ⁊ soluere ẽt sine moni
tione ſm Bar. i. l. itẽ illa. ff. de ꝓsti
pcunia iiue cõmodũ sit psonale qꝫ
relingꝫ litertas suo si soluit decẽ. ⁊
hmoi siue sit cõmodũ bursale. puta
alicui leganꝫ iocalia si soluerit vestes
d. l. cui gdã. aduerte tñ qꝫ in casibus
istis vbi qs tenet ad domũ creditoꝛ]
re sufficit qrere eius apud vicinos ⁊
notos ⁊ i loco in qb⁹ est solit⁹ ꝓuer
sari nõ p loca clandestina ar. ij. q. vj.
c. biduũ. ⁊ volut bar. i. l. pdicta. itẽ il
la ⁊ pa. sequit. in. c. significãte ꝺ pig.

¶ Utrũ mittẽs debitũ p nũciũ i fide 20
liter se hñtez excusẽt. ℞. pa. in. d. c. si
gnificãte. Aut spẽs erat debita ⁊ ipa
remittebat p nũciũ q putabaꝫ fideli
⁊ sic ꝓculũ ptinet ad creditorẽ. Nõ
qꝫ casus fortuit⁹ nõ ipsũ est q̃ culpa
nõ ꝓcessit. c. vnico de cõmoda. aut
erat ꝓtinus debita q̃ mittebat ⁊ sic re
ijt ꝓculo debitoꝛ]. Nõ qꝫ eo ipso q
ꝓcõiaz mihi mutuasti meã fecisti. l.
ij. ff. si cer. pe. ⁊ nõ ꝓsit mihi añq̃ re
niat ad mã⁹ creditoris si perijt qꝫ ad
huc dño no. bar. i. l. cũ q. ff. cõmo. ꝺ
penam si erat appesita nõ incurrit.

¶ Quid ꝛe eo qui soluit indebitũ an 21
possit repetere. ℞. pa. i. c. fi. de sol. di
stingit ꝙ aut est i debitũ cimilr ꝺ nãlr
debitũ. ⁊ sic gl. i. d. c. fi. distiguit ꝙ si
soluit p errorẽ iuris ñ põt repetere. si
aũt p errorẽ facti poterit vt puta hẽs
soluit legata integra credẽs nõ posse
retinere falcidiã erraꝫ in iure nã nãlr
erat debitũ ꝺ ñ ciuilr ⁊ ñ repetet. Si
aut sciebat sibi ꝓpetre falcidiã ꝺ cre
didit itellige ꝓbabilr vt i. c. aplice. ꝺ
cle. ere. mi. ⁊ i. c. ij ꝺ ꝓsti. li. vj. i here
ditatẽ iufficẽ cũ tñ nõ sufficeret ꝓ er

rat in fcõ ⁊ repetet. l. error. C. ad. l. fal.
cõster tamen tenet ꝙ mitiõr mulier
miles. ⁊ hmõi cum excusent ab erro
re iura repetẽt si etiã ex errore iuris
soluerũt. vt in. l. cũ de indebito. §. i.
ff. de ꝓba. Sed q̃ ad hãc excusatõez
quidam ꝺctũ tenẽt. ꝺ primũ versus
Sitr magis repetet in ꝓscia si ẽ ide
bitũ natural. ilr ꝺ similter sit debitum
multo magis si est indebitũ naturali
ter ⁊ similiter taz in ꝓscia q̃z in foro
ꝓtẽtioso quacũq; ignorãtia soluentis
nisi in aliq⁹ casibus de q⁹ bus i glo.
l. cũ qs ff. de iur. ⁊ fac. ignoran. ⁊ ibi
Bar. concordat qs dimitto qꝫ ad cõ
sciaz nõ ptiner. Sec⁹ qñ soluit sciẽter
qꝫ tunc vꝺonasse. l. cui⁹ p errorẽ. ff.
de re. iur. exceptio solutis ꝙ vsur] q̃
repeti possũt. c. debitores de usuris.

22 ¶ Quid de illo q̃ conuenitur a cre
ditore ⁊ no habet vnde soluat. ℞. q
si debitor est ex maleficio sic põt ꝛe
rari. xiii. q. vi. si reo ⁊ sic non potest
ampli⁹ cõuenirι. d. c. si reo. qõd itelli
ge qñ creditor sic eregit. vt vbereꝫ ꝙ
debito aliqs bñ tñr. ad itereſſe si vꝺe
retur ꝙ maleficio. ar. xii. q. ii. frnttas
Si vo est debitor ex ꝺcto vel quasi.
tunc cedat donis.

23 ¶ Quo fit cessio bonoꝝ. ℞. fit in iu
dicio vel extrindicio ꝙ nuncũ vel epi
stolam. ff. q bo. ce. ꝓsl. in oi. Dic vt
§. cedere bonis. Et ad qd valet ibidẽ
Aduerte ꝙ vt valeat oꝫ ꝓsiteaꝫ debi
tũ. l. pe. ff. de ces. bo.

24 ¶ Sed nõqd cũ debitor petit dila
tionẽ qnquẽnũ a pluribus suis cre
ditoribus. ⁊ aliq̃ dare nolunt ei da
ditur. ℞. ꝙ sic si maior pars ꝓsentiꝛ
intelligitur maior respectu sũme. de
bitoꝛ ⁊ non personaꝝ. Et si oĩa sunt
equalia iterum valebit dilatio⁹ data.
l. vlt. C. q bo. ce. ꝓsl.

¶ Quo dꝫ fieri solutio. ℞. ſm Joã. 25
de ꝓse. qꝺ. solet. Qõ aũt dies est ad
iectus fauore debitoris ⁊ põt ꝓuenĩ
ri. Aut fauore creditoris. ⁊ sic nõ põt
preuentri. l. cũ qui. ff. de ãnuis le. Si
militer nõ põt quis repetere añ tẽpꝰ
debitũ. c. vnico. ꝺ plus pe. nisi in tri
bus casibus. Primus in viro ver
gẽte ad inopiã. Secundus si ꝺbitoꝛ
tngiente. l. ait prætor. §. i. debitores. ff.
de ꝓbꝰ q̃ fi. in frau. cre. Tertius si debi
tore suspecto qui põt cogi dare cau
tionẽ. l. si fideiussor. §. fi. ff. q fa. cog.
Limita nisi fuisset suspect⁹ tpe con
tract⁹ quia nõ cogeret. Aut dies non
est adiectus. ⁊ dic vt. §. Boza. §. i.
⁊ obligatio. §. viij.

¶ Quo probatur solutio. ℞. ꝙ si ꝺ 26
bitũ sit scriptũ ⁊ debitor velit probaꝛ
ꝓ testes ⁊ sine scriptura solutionem.
ꝺ ꝙ probet ꝓ. v. testes rogatos q̃ te
stificari pñt ꝓ solutione facta vel quã
voluit facere. ⁊ etiã ꝓ confessione credi
toris. Si vo debitum sit cancellatum
liberat debitorem nisi creditor ꝓbet ꝺri
um. l. si cyrographũ. ff. de ꝓba.

Oppte dꝫ cũ aliqd fit.

DE vt eius enẽtu consideꝛato aliqd occultũ innotescat ⁊
vt puta cũ accipiunt festiuce inequa
les ⁊ q debitum euoẽ sit talis vel fa
ciat lic ⁊ huiusmodi.

¶ Quotupler ẽ sors. ℞. tripler. pri 1
ma nõ dilatoria cũ querit qd cuiusꝫ
sit ꝺcõ sine illud sit reo sine honoꝛ
sine pẽa. aut actio aliqua. secũda ꝺ
ꝓhibitoria cũ inquirit qd sit agendũ. ⁊
hoc ſm se nõ est mala sed ratõne cir
cumstantie põt aliqd mali in se conti
nere. vñ prohibetur ne iuꝺ hac spẽ
homines in ydolatriã labant. xxvi.
q. ij. §. hic ita ⁊ ideo est peccatũ mor
tale. vt i ea nisi i necessitate. vt. i. dicã
tale. vt i ea nisi i necessitate. vt. i. dicã

Tertia est diuinatoria q̄ sic diffinitur Sortes est ars diuinādi futura a sctis pr̄hib⁹ dānata sub anathemate. xxvj. q. v. sortes. qz diuinatio semper accipitur in malā sicut ꝓphetia in bonā partem. i q. i. nunq̄.

2 ¶ Vtrū sit licitū vti sorte in aliq̄ cāu. R. fm gl. i sum. xxvj. q. ij. q̄ sorte diuinoria q̄n expectat euent⁹ ex fortuna solū ⁊ nō fit aliq̄ superstitio ⁊ i reb⁹ tpalib⁹ solū sic ly. Sortes vō q̄ fiunt per magicas inc̄ntiōes vel q̄ fiūt ad excrcēdas vanitates aliq̄s vel ad inquirendū occulta vel futura q̄ dicunt diuinatorie fūt ꝓhibite nec vnq̄ licerz xxvj. q. ij. hi q. ⁊ c. illud. Sorte vero ꝓsultoria q̄ fit cā necessitatis ad sciendū q̄n alr neq̄ scripture auctoritate. vel alio auxilio pōt sciri nō est illicitū vt i. d. q. ij. c. nō exēplo. ⁊ q. v. nō ly. Illā cui nō superest hūanus auxiliū tūc ad diuinū possum⁹ recurrere. vt xxvj. q. ij. q̄rit vt puta. Cuitas ē obsessa dubitat clar⁹ q⁹ dēat fugere vel qs remanere tūc oziones ꝓmissa ꝑz aug. sorte erit diuinādus facit. l. ly cū ābassi. ō iudi. ⁊ l. si duob⁹. in fin. C. cōia ꝫ leg. ⁊ fm hāc necessitatē intelligo eadē. q. c. sortes vbi dr q⁹ nō ē aliqd malū q̄d licita fm Pa. i. c. si. ō sorule. vbi q⁹ ea ly vti in tali necessitate si q̄tuor occurrāt. Primo i reb⁹ tpalib⁹ ly in spūalib⁹ vt in electiōe seu ei⁹ tractatu aut⁹ electione cōzomissarioz q̄tuz ad offā ecclīastica ē in oi casu ꝓhibita. Secōo si fiat sine oi superstitiōe. Tertio q̄n euētus sortium exp̄ctat a deo qz si a diabolo erit illicitū. Quarto q̄n fit cā magna ⁊ liberatiōe ꝓmissa oīone. sicut apli. act. i. in electiōe. mathie p̄decessoꝛ a deo ei⁹ volūtatē in hoc Aliter aliq̄s istoꝛ ⁊ficiente erit illicita. Lan. tū archi. ⁊ hostiē. tenēt indistincte q⁹ oīs sors ꝓprie accepta est ꝓhibita pp. d. c. sortes. Sz in dicto xxx in sorte diuinatoria ⁊ ꝓsultoria extra ꝓdictū calum necessitatis. secus in diuisoria.

¶ Quo modo fit sortilegiū siue idē 3
uinatio. R. q⁹ trib⁹ modis. Primo per manifestā inuocationē dēmonū. ⁊ h siue noiek nigromācia vel aremācia aut q̄buscūq̄ noib⁹ fm q⁹ fit diuersi modes sp̄ē petū mortale grauissimū ⁊tenek nedū ⁊fiteri ab ea ly ēt libros cōburere. alr absolui nō pōt. Et q talco diuinatiōes addiscit mortalr peccat seu ēt artē magicā q: fm Ric. in ii. dis. vij. ar. ij. q. iiij. nō ē scia ly sup stricto ⁊in ii. tale a diabolo ⁊cipiuak ⁊ male terminat. ⁊ ō hac hēs. s. xxvj q. iij. c. igit ⁊ cox nob⁹. ⁊ q̄ño ⁊mones scīt futura ⁊ tales ⁊cipiūt hēs ibidē in. c. sciendū ⁊. c. seq. ⁊ ppea ⁊ noie nō certo ex q̄ pz ⁊ innocatiōe ō monū. Aduerte tū q⁹ aliud ē inuocare ⁊monē q̄n nō ly aliō occurēti aliqd ꝓcipere sicut facit⁹ sanctī cogētes eos aliqd dicer q̄n in corporib⁹ obsessis sunt q̄n ly q̄nis piculosuz sit nisi ex instinctu spūssci fiat de q̄ dicit. s. aliurato. Secōo fiūt sortes siue diuinatiōes sine manifesta inuocatiōe dēmonū. ly ex sola inspectiōe aliōz corpoz sicut faciunt astrologi. ⁊ illi q ex inspectiōe lenamentoz man⁹ vel oculoz aut corpis hois vel alterius aut ex eoz garritu vel volatu siue ex eoz obuiatiōe futura occulta ꝓnosticant. ⁊ vt scias q̄n talis diuinatio sit ꝓhibita aduerte vt colligo ex sctis Io. in. ii. di. vij. ar. i. q. iij. ꝓpe. ⁊ Tho. ⁊a ⁊e. q. xcv. ar. v. Primo si tale futurū sit in re ꝓsiderata sicut in cā ꝓpria ⁊ per se ⁊ sic nō est ꝓhibita. vñ astrologi pñt diuinare ex ꝓsideratiōe astroz q⁹ erit eclipsis sol⁹ vel lune. vel pluuia. vel⁹ venti vel frigus aut calor ⁊hmōi ⁊ sic talis diuinatio nō est ꝓhibita. Si vō tale futurū ñ est i tali re nūi dispositiue. puta vona habitudo corporis indicat bonā q̄litatē mentis. ⁊ cōtrio mala ⁊hmō. sic silr ly diuinare. s. q⁹ talis erit inclinat⁹ ad tale vicium vel habilis. ad tale studiū dūmō libertas liberi arbitrij ñ excludat q̄ dīari pōt ⁊ astris ⁊ q̄cūq̄ dispōnez seu inclinationē corpis. Si ēt tertio ilsit sensitiue sic est i alalib⁹ irrōnalib⁹ q̄ q: a rōnez nō ꝓcipiunt facilr sentiūt mutatiōez corpoz celestiū ꝓp quā faciūt aliq̄ signa sic diuiare q⁹ pluet vel tps mutabit vel vigedit frigus nō ē ꝓhibitū q̄n ad aliud nō ⁊tēdunt talia signa nisi ad imutatiōes corpoz celestiū diuinādas. Si aut tale futurū nō ē in tali corpe inspecto nec sicut in eā per se nec sicut i dispōne nec sicut tertio mō sic diuinare vellē ē penū mortale ⁊ superstitiosuz sic facit q cū obuiat lepori vel femine ꝓgnāti dicūt malū futurū ⁊ hmōi xxvj. q. ij. c. illos. ⁊ c. seq. Silr superstitiosi fūt q ea q̄ libero arbitrio subiacet certitudinalr scire volunt ⁊ diuinare ⁊r istis hēs. xxvj. q. ij. c. illō quoq;. Io Tho. ⁊ bi. s. ingt q⁹ si ꝓdicta signa ⁊tēdant ad ea q̄ ñ subiacet cālitati corpoz celestiuz. sic fiūt act⁹ liberi arbitrij ⁊ ea q̄ p accidēs euenīūt sic diuinatio ē illicita. ⁊ Bo. vbi s. diuinatio astrologoz q̄ pretendūt vltra vī astroz ē p diabolica cōmercia. ⁊ sic pz q⁹ ē mortale peccatū. Tertio fit cū aliquoz superstitiosoz obseruatiōe ⁊ istud oio ꝓhibet qz ibi est tacita dēmonis inocatio q sic euenit cū ꝓmissa inuctoib⁹ talib⁹ vt dr. xxvj. q. ij. c. q sine salutatoꝛe. q. v. c. nec mirū sic facūt illi q ꝓ tarillū ꝓiectū, su

per libro ꝓctoz vtūt vel monē vel vona seu mala ā fortunā alterius scire volunt. Silr qui furta vel hmōi occulta per inspectionē astrolabij vel libri vel inscriptionē inuestigāt scire ⁊ huiusmodi. de ista hr ꝛ sortileg. ce er tiarum.

¶ Que pena sortilegioz. R. secōm le 4
ges tenent ꝛcapitari. ⁊ si ad domos alienas vadunt debent igne cremari Item vona eorum publicari vt. l. nullus. l. nemo. l. culpa. C. de male. ema thē. fm Canones si est occultum imponit⁹ penitētia quadragēsta di ep. c. l. codē titu. Si notorium est infames fiunt ⁊ etiam qui ad eos cōcurrunt. ij. q. viij. quisquis ⁊ de testib. & testimoniū. Si clericus debet deponi ⁊ in monasterio retrudi. xxvj. q. v. non opz. ⁊. c. si quis ep̄us ⁊. c. seqnē. laici si sunt serui verbis⁹ subiciuntur si liberi sunt inclusione digna detrudendi. xxvj. q. v. contra vdoloz ⁊ oēs tales efficiūtur irregulares si sū notoriū tñ ep̄o poterit dispensare fm Ber. in. c. ti. co. titu.

¶ Vtrum liceat vtiomnijo ad scīē 5
dum futura. R. quod si quis sit certus ꝓcedere ex diuina reuelatione sic licet. Similiter licet vtiris ad ꝓcognoscendam naturalē causam intrinsecam vel extrinsecā puta accensionem colere aut alternus humoris seu febris future vel pluuiaꝛ hmōi. nō tamen certitudinaliter qz multiplicitatem possunt impediri. Ratio quia talia futura sunt in parte sensitiua sicut in dispositione nō sicut in causa. Si vero huiusmodi sōnia causent ex reuellatione dēmonū q̄ est quādo inuocantur exp̄sse vel tacite puta inuocando ꝛ perstitiones obsc̄ uando sic erit illicitum ⁊ mortale pctū. Et ideo quia

difficile est intelligere qñ accidāt er cāis nālibus est supnaturalib⁹ a deo vel ab angelis ppea eis curiosa observatio est temeraria z phibita. vñ ezechi. xxxiij. Sicut parturiēt̄ cor tuuz fallitas patēt nisi ab altissimo imissa fuerit visitatio. Pro clariori tñ itelligenta aduerte q̄ incipler ē futuror dita que ad somnia pertinet. prima ē quorūdam q̄ hñt cām naturalē determinatā in oi simoniāte sicut febres z habūdantia. colere eo q̄nā representat in hoie in quo super abūdat collera in somnijs imaginatiōes febris future. Similiter si somniat ō occupationib⁹ igneis signū est q̄ colera ꝓdominatur. Si de aere vel volatu signū sanguinis. Si de aqua vellt quoꝝdibus signū flegme. Si ō terra signū malenconie z hmōi somnia sē signa nō cā accidētiū futuror i hoie Secunda ē quorūdam que hñt cāz naturalē extra hoiem somniantē. vt sunt illa que prouenīūt er aliqua determinata influentia corpoꝝ celestiū vt pluuie siccitas. z huiusmodi sicut etiam faciunt elementa in brutis sic̄ somnia erunt signa nō cā futuroꝝ nec necessaria. sed ꝓingenter. qz multa pñt impedire tā ista q̄z illa ꝓma puta medicina z dispositio superior. terta ē quorūdā hñtiū cām voluntariā i hoie somniāte. vt sunt illa q̄ dependent er ope ipsi⁹ somniātis z hec sūt a casu. nisi bēant p reuelatōez sic̄ cū qs aliq̄ somniat q̄ ē voluntarie factum suo tñ facere n̄ cogitauerat. quarta ē q̄rūdaz p aliquā cāz determinataz ex volūtate creata pūident. vt cū hō multū solicitus in vigilia de aliq̄ nō potēs cognoscere quo pñciat aliq̄ somniādo pūidebit pp sedatiōez motuū interioꝝ z exterioꝝ. Quinta ē q̄rūdā hñtiuz cāz voluntariaz in alijs hominib⁹ a somnitate vt. s. q̄ illa somniat q̄ alij facere dispoſuerunt z talia pūidere nō pñt in somnijs p aliquā cāz determinatā aut nālem. Sz si aliqs illa somniat hoc ē a casu. ió dicunt talia a casu p accidēs ꝑz phs de sō. z vigi. z hec sunta diabolo vt decipiat fidē adhibētē vel aliq̄n auro aut scie angelis. Prima ergo z secūda nō est phibita ingrere p somnia dū tñ nō certitudinaliter credat. silr nec quarta. sed tertia z quinta sunt p hibita z diabolicum est. vt dixit nisi sit certus de diuina reuelatione.

Pectacula vide Iudas per totum z Lorca.

Ponsalia sunt futurarum nuptiarū ꝓmissio. xxx. q. v. nostrates z dicunt a spondeo. deo. vt i l. ti. ff. de sponsa. hinc spōsus quasi ꝓmissus z spōsa q̄si ꝓmissa. z ió post ꝓcū mr̄imoniū vba ō pñti nōdicūt sponsus nec sponsa. ꝓprie sed vror z marit⁹. vñ si legat aliqd alicui si ꝗrit mr̄imoniū cū tertia illico debet si di legatū quo ꝗrit vba de pñti. Iz n ꝓsumauerit. vt in. l. cū fuerit. ff. de cōdi. z de. Facit. c. sufficiat. xxvii. q. ii.

¶ Utr̄ noie maritat ventat spōsa. ꝓ prie. R. Ioa. i Rica eo. ti. q̄ ti odio sio. Et q̄ infert q̄ si stawto caueat ne maritata succedat cum fratrib⁹ i bōis parentū. q̄ sponsa bñ succedet. Nec posſus vel sponsa de ꝓsenti vēit no simine mariti vel vroris. Nec matrimonij nomine veniunt sponsalia. vt idem dicit in. c. iii. loco de ꝓsum. In indefferentib⁹ vero venium solū spōsalia de pñti. Iz i fauorabilib⁹ bñ vēit sponsa de futuro. ꝓ hoc vide ter. i. l. non sine. C. de ro. q̄ libere idi p Ly. z alios vide bonā gl. inſti. de nupt. §. sed si vror. xxvij. q. ij. in ꝓnci. Et hoc verū nisi addat aliqua qualitas determinans z distinguens. puta maritta tā z cognita z hmōi.

a ¶ Quis pōt ꝺ̄ere spōsalia. R. q̄ q libet qui pōt matrimoniuz ꝺ̄ere fm canones. Iz sit secus fm leges vt ꝑz l. si qs offīn. ff. de rit. nup. z i. l. solet ff. de his qui no. infa. z ēt qui nō pōt ꝺ̄ere matrimoniū pōt ꝺ̄ere sponsalia vt. j. dicam.

3 ¶ Utr̄ abētes possint ꝺ̄ere. R. q̄ sic ꝓ nūciuz vel lras. l. sufficiet. ff. ō spō. z ex qui cle. vel vo. c. temēs. z. xxx. q. v. nec illud. Et si nūciuz vel procurato res reuocauit añq̄ ꝺ̄eret n̄ erūt spōsalia fm Hosti. Iz nunci⁹ ignorauit.

4 ¶ Utrū ali⁹ sine mādato alteri⁹ posſit ꝺ̄ere sponsal a. R. q̄ sic vt pr̄ ꝓ filio z mr̄ ꝓ filia z tutores z curatores z q̄cūq̄z alij. q̄uis nō bēant mandatuz a ꝓncipio. Iz tñ spōsalia n̄ sunt do nec ille vel illa sciuerit z ratū hūerit. z hoc fm canones q̄ nō regrunt nisi ꝺ̄ensuz vt i d. c. sufficiat z ex eo. ti. c. cū locū de despō. ipu. c. vnico li vj. Aduerte tñ q̄ si pater pñte filio ꝺ̄it spōsalia ipso tacēte Iz alter n ꝺ̄sentiat erpſe tenēt spōsalia q̄ taciturmitas opāt ꝺ̄sensuz vt in. d. c. vnico. Secꝰ aūt in alijs ad ipsis pr̄e z mr̄e q̄ nō sufficit sola pūtia. Iz oz alter ꝺ̄sentiat erpſse vel tacite. facit. c. ad id qđ. de spon. nec enreo de gl. i. d. c. vnico. q̄ Io. an. in nouella. eam correxit.

5 ¶ Utr̄ minor possit ꝺ̄ere spōsalia. R. q̄ sic dūmō sit. vij. annoꝝ cōpletoꝝ q̄ minor. vij. an. nō pōt ꝺ̄ere z si ꝺ̄it non tenent. Nec ozik publice honestatis tusticia. d. c. vnico ēt̄si alter sit maior. nisi postea ratificet.

6 ¶ Quo ꝺ̄unt̄ sponsalia. R. q̄ duobus modis. Primo simplr z absolute. Scō sub ꝺ̄ditione.

7 ¶ Quotmodis ꝺ̄unt̄ spōsalia ab solute R. quatuoꝝ modis. Primo p verba de pñti si ambo sunt ipuberes vel alter coꝝ. Mā iuris interpretatio ne sunt spōsalia de futuro. c. fi. de despō. impu. z clari⁹ i. d. c. vnico. Secōo per verba de future ad hoc apta. vt puta. pmitto vel iuro q̄ teaccipiam in vroꝛē z similiter in. c. pe. de spō. Tertio p anuli subarratiōez. xxvij. q. ij. Si qs desponsauerit. Quarto p arraꝝ datione. Iz quo ad illos duos vltimos modos dicit pa. i. c. fi. ō de spon. ipu. q̄ sic posset dici. mr̄imoniū. sicut spōsalia vt i. c. femine. xxx. q. v. Et ió adueꝛtēdu z q̄ si ꝑcesserūt vba apta ad ꝺ̄endū mr̄imoniū nūc ꝺ̄ba apta ad ꝺ̄endū mr̄imoniū nūc anuli subarratio vel datio arraꝝ facit unt mr̄imoniuz nō spōsalia. Si vō ꝑcesserint verba de futuro sic erūt spōsalia. Si vō nulla ꝺ̄ba ꝑcesserūt tunc fm ꝺ̄suetudinē in ꝺ̄cabit aut p matrimonio vel spōsalib⁹. Et si ꝺ̄suetudo nō sit in hoc aliqua sic nihil ꝓbant. concipiunt. Si aūt sit cert̄ nō pōt concipi qz talia sunt signa equiuoca ad multa. z ideo nihil certū ꝓbāt. c. illud de ta. z ideo nihil certū ꝓbāt. c. illud de ꝑsūpt. ꝑz qrre cur ius dank in alijs ꝺ̄ p

vſ. niſi aliq̃ eaꝝ ſcō in eū ſpaſ ꝓſcſit

9 ¶ Quid ſi pr̄ iurauit dare vnā de filiab⁹ ſuis. ℟. Hoſtī. ⁊ Soſ. q̄ ſpōſalia nō ſunt. ſz tñ pr̄ tenet vnā dare ⁊ quā voluerit. inſti. de actio. ℣ Preterea ⁊ ſi vnā obtulit ⁊ ipſe nō acceptauit ē abſolut⁹ a promiſſōe. ff. de. ỽ. ob. ſti pulat⁹ ſuꝝ. ⁊ ſi oēs moriāt̄ ꝑter vnaꝝ illā dare tenet. ff. de ꝓb. ept. l. ſi ī emptiōe. ℣ ſi ēptio. ¶ Nō lita ꝛ̄ ſi puella voluerit alīs nō. q̄ nō tenet̄ ꝑ tale iuramentū pr̄ nili ꝓ facien q̄ō i eo eſt no. gl. i. c. ex lr̄is. ⁊. c. ſicut. de ſpō. ⁊ ſz de iure ciuili promittēs factū alienum nō obligeꝫ niſi ſpecifice ēi promiſerit ſic facturꝫ vel curaturꝫ vt inſti. de inutil. ſt. p. ℣. ſi q̄s alīū tñ q̄ñ promiſſi cū iuramēto ēt ſimpli tūr ꝓſtare oportam quā pōt ſicut ſi ſpecifice ſe obligaſſet arg. c. ad nr̄am de iureiud. ⁊. l. cum pr̄. ℣. filius matrē. ff. de leg. iij.

10 ¶ Quid ſi promiſit vnā ⁊terminate⁊ ſi illā nō poſſet dare alterā. ℟. q̄ ſi ꝓma ꝓſenſit nō poterit aliā hēre. q̄ in eſt publice honeſtatis iuſticia ēt ſi ꝓp impedimentū affinitat̄ cū ꝓma nō potuit ꝓhere. Secus ſi nō ꝓſenſit q̄ tūr ſcōdam dare de ſpon. c. ex lr̄is el. ij. ⁊ de reſti. ſpo. ex parte.

11 ¶ Sed qd ſi aliqs promittit alicui q̄ eā deſpōſaūt. ℟. q̄ ſi promiſſio fuit q̄ deſpōſaret eā de futuro. ſic nō erunt ſpōſalia añq̄ deſpōſet eā ſm Ilm. ⁊ do. Ant. i. c. is g. ó ſpō. ſi vo promiſſio fuit q̄ deſpōſaret eā. ſ. p vba ó pñti ſic talis promiſſio facit ſponſalia ſm Car. in. d. c. is g. ¶ Et ſi fum⁹ i dubio tūc i locis vbi ꝓſuetū ē q̄ cōiter accipiunt p vba de futuro nō erūt ſpōſalia iudicāda. Sz vbi cōiter accipiūt p verba de pñti ſine aliis ſpōſalibus erūt ſponſalia ꝓcta per talē promiſſionem q̄ bñ no. q̄ ſepe in practica.

¶ Utꝝ idiſtincte poſſit i ſpōſalib⁹ ar 12
raꝝ traditio ſuperuenire. ℟. pa. i. c. gēma. eo ti. ⁊ Jo. an. ⁊ dicit ꝓſideranda q̄litatē ꝑſonaꝝ ⁊ q̄ntitatē arraꝝ. Si eni iter vilas ꝑſonas ſuperuenit traditio magnaꝝ arraꝝ. ſic nō vlz q̄ ē eadem rō in eis ſicut ⁊ in pena. ⁊ hic opi. vt tenere Ly. in. l. mulier. C. de ſpō. Et ſz bar. i. l. ticia. ff. ỽ. ỽ. ob. idiſtincte velit q̄ admittāt dūmō ñ excedāt q̄ntitatē dotis vl donationis pp nup. tū ꝓma opi. eſt ego⁹ ⁊ ꝓcia. q̄ cū hēm⁹ rōnem legis nō eſt curandū de verbis. l. nō dubiū. C. de legi.

¶ Sed q̄ regrūt vt valeant arre. ℟. 13
q̄ duo ꝓmo q̄ q̄ntitas ſit ꝑ numerata ⁊ tradita ꝑ. Secꝰ vbi ꝑs ꝓfiteretur tñ ſe recepiſſe ſm Bar. i. d. l. ticia ⁊ Fede. ꝓſi. circūſij. Et ēt dicit bar. ibidē q̄ ſi vtraq̃ ꝑs ꝓfiteret ſe recepiſſe ab altera ēt ſi ꝑ iteruenieſſet ſolutio ſz p ea reſtituta fuit. q̄ ſi ſolui tibi mille ⁊ a te recepi alia mille nō videor ſoluiſſe ar. l. q̄ ſoluit ff. ỽ. ſoluti multi teneāt ꝑ cū in hoc vltimo. ỽ q̄ vide bal. i. l. ñ. C. de ſpō. ⁊ vz ego⁹ opi. bar. ⁊ eā ſequit̄ pa. ⁊ do. Ant. in d. c. gēma. q̄ facit⁹ q̄s promittit q̄ ex burſet. ⁊ tō ñ vt exburſare q̄ tñdem recepit ſtari ⁊ ꝓpea ſz bar. ibidē ſuadi nō poſſe dari loco arraꝝ ēt ſi vendēs ꝓſtituat ſe noie alteri⁹ poſſidere q̄. l. ñ. C. de ſpon. loquit̄ de arris traditis in q̄ntitate. ⁊ ānulat aliā penaꝝ. ergo nō ꝛtinet⁹ ex illo caſuꝝ arras appro bare. Sz ꝓ bar. eſt Ange. ⁊ Jmo. in d. l. ticia. ⁊ do. Lucas de grailis dicētes q̄ ꝓdicta. l. ſi. nō facit mētionē de q̄ntitate ſic ſm eos pōt dari fundus. ⁊ eſt ꝛtior opinio. Secundo requiritur q̄ nō ſint in tali q̄ūtitate reſpectu dantis q̄ tranſeant in locum pene vl. ỽ. dōt. Aduerte tñ q̄ ceſſat per

ditio arraꝝ quando per eam nō ſtat nec cām ꝓbuit vt nō fieret matrimonium. C. de ſpon. l. vlti.

14 ¶ Utrum pena apposita in ſponſalibus valeat. ℟. Pa. in. d. c. gēma colligēdo dicta doctoꝝ in. d. c. gēma. ⁊ l. d. l. ticia. q̄ aut pena appomitur iter ꝓhentes. ⁊ indiſtincte nō valet ſcōm cōiorem opi. ⁊ ſz Bar. in. d. l. mulier. etiā de illa pena que eſt in lucro perdēdo. vnde ſi dixero ꝓmitto tibi donare centū ſi nupſeris mihi nō valebit. vt in. l. ſi ita ſtipulatus. ℣. ſi tibi nupſero. ⁊ ibi per Bar. ff. de verbo. oblig. Dō tamen limita verum niſi ita cui ꝓmiſſio ſit eſſet nobilior. quia tunc videret poſſe donare alio recompēſandi rōe nobilitat̄. Ad ꝛo ꝑ facit q̄ no. bar. in. l. i. C. de do. añ nup. ⁊. l. ſi voluntate. C. de do. ꝓmi. Aut pena apponit inter parētes ipſoꝝ ꝓhentium ſeu alios ita ꝓiūctos ꝓhentib⁹ ipſis q̄ verſiliter iſti inducerent ad ꝓcturum monitiones ne parētes vel amici eoꝝ incurrāt ſeu ſoluant penā. ⁊ ſic ñ vlz vt in. d. c. gēma ſm vnum intellectuꝫ ⁊ in. d. c. ticia. ⁊ in. l. heres meꝰ in fi. ff. de ꝓdi. ⁊ demō. Valeret tñ illa q̄ eſt in lucro pdendo vt p bar. in l. ticio. ℣. ticio. el. i. ff. de ꝓdi. ⁊ de aut pena apponit inter alios a ꝓdictis vlz ēt ſi talis eſſet̄ ꝓmiſerit noie mu lieris ſub certa pena ſz cōes opi. Advertē tñ ſinḡl⁹ q̄ tales ꝓmittētes ſub pena q̄ ticia ꝓhet cū ſempronio ſi q̄ tū in ipſis ē factūr nō incurrūt penā q̄ difficultas eſt quo factū eſt in obligatione alteri⁹ excludit cōmiſſionez pene. vt eſt tex. no. in. l. ſi vehēda idē iuris erit el. i. in fi. ff. ad. l. rod. de iac. ⁊ in. l. ij. ff. ſi quis cautio. ⁊ hoc tenuit Jo. pla. vt refert Fede. ꝓſi. circūſij. ⁊ do. Ant. in. d. c. gēma. ſequit̄ Pau.

15 ¶ Utrum poſſit iteruenire pign⁹ p mutuo ꝓhēdo. ℟. fuit opi. diuerſa Jmo nō ꝓhēdo. ſz tz q̄ ſic p. l. vnicā. C. ſi rector pro. ſtando. Jo. an. dicit diſtinguēdā ſm q̄litatē ꝑſone q̄ ille pign⁹ nō hz in timidare magnū vir. ⁊ ſic pōt iteruenire. Sed de iure vt tertio opi. do. Ant. p quā facit q̄ nō. glo. in. l. ſi ita ſtipulat⁹ fuero. ℣. ſi tibi nupſero. ff. de ver. oblig. q̄ dicit q̄ eius ſtipulatio talibus eſt reprobata ⁊ in. d. l. vnica. Fiſcus arrarum vocatur pignus. Et ideo non obſtat.

16 ¶ Utrū intereſſe poſſit peti. ℟. Jac. de are. Ly. ⁊ cōiter doc. i. l. i. C. ó ſpō. ⁊ in. d. l. ticia. q̄ nō pōt peti niſi tolo te ſe paratum ſe habuerit q̄ tūc peteret actōe ſe para ſe habuerit q̄ tūc peteret actōe de tolo. nō aūt pp ſtipſonem. q̄ nec ꝓceſſōe ut is altera pars pōt a ſponſalib⁹ deſiſtere. ⁊ ne mīmonij intimitat deſiſtere. ⁊ ne mīmonij intimitat Hoſtī. in ſum. ⁊ Pau. in. d. c. gēma

17 ¶ Queritur an recipiēdo arras lucret eas Fiſco mīmonio ℟. Fede. in. d. ſi. poſt Jo. pla. ⁊ Pa. in. d. c. gēma q̄ nō ⁊ ſequit Hoſtī. ī ſum. ſz i. d. c. gēma teneat q̄ lucrat. ſz nō eſt verus eſt mallo iure. ꝓhibet. ⁊ iō reſtituet. ſz ſi non ſequat̄ ex defectu alteri⁹ ptis. ſic lucrabit. Sz ēo ex defectu ſuo ſic reddet duplū. l. arrie. el. ſi. q̄ incipit mulier. C. de ſpon. Hoc vltra ſi accipiens ē maior. xxv. ānis. vel ſi venia

etatis ꝓpetrauit alꝰ non teneꝫ nisi lim
plū restituere. d. l. fi. ℣ Quo er defectu
suo nō fuerit secutū matrimonium.
18 ¶ Quo ꝯdunt sponsalia sub condi
tione dicit dictum est de inf imonio
fm illas regulas vīd mfimoniū. iij.
ꝑdimento. iij. Unde aduerte q añ
aduentū ꝯditiois spōsalia nō sūt nec
oñt publice honestatis iusticia vt in
d. c. vnico de spō. lib. vj. nisi p factuz
a ꝯditione recedat. puta cognoscēdo
eam. de ꝯdi. appo. c. de illis in ter. t
in gl. t in. c. super eo. t in. c. per tuas
19 ¶ Quid si qs dicat aliquē do tibi fi
dē q te accipiā in vroꝛē. t illa nihil
rñdeat nec vbo nec signo. ℣. q spō
salia nō sunt. Sz tñ cōpellēdus ē ta
lis q dedit fidē vt eā seruet si alter vo
luerit fm Rod. Sz ego nō credo qñ
aliq̄ intermedia interuenerūt anteq̄
alter ꝓsensum demonstrauerit. ff. de
ver. oblig. l. ꝓtinus.
20 ¶ Quo spōsalia dissoluunt. ℣. q i
xvij. modis. Primo p mutuū ꝓsen
sum ēt si erāt iurata hoc tz spec. ti. de
legato. §. nūc oñdū. t Pau. i. c. ꝓte
rea de spon. dicit hanc esse cōmunez
opi. Iz gl. in d. c. ꝓterea teneat nō pos
se sine pcō. Sed mihi plz distinctio
Inno. in. d. c. i. q aut iurauit intuitu
dei aliquā mulierē accipe in vroꝛē t
non pōt illa remittere. Si vo nō in
tuitu dei. sed ꝓpter eī cōplacentiam
sic possunt se absoluere.
21 ¶ Sz nūqd si spōsalia nō erāt iura
ta poterit alter ñ ꝓsentiēte alteri rece
dere a spōsalib ꝫ ꝑtis. ℣. fm gl. i. l.
i. C. de spō. q sic ēt de iure canonico
t sequit Ly. ibidē t hoc idē vī senti
re gratian⁹ Iz dubie. xxvij. q. ij. §. sed
aliud. t. §. fi. Nec obstat. c. de spōsa
taz. xxvij. q. ij. qz logī in mīmonio
de pñti. Itē nec. l. i. ff. ex q. cau. infa
mi. Ubi spōsa efficit infamis si alia
spōsalia ꝫhit qz est vez nisi spōsali
bus ꝓmis renūciet. Iz qñ ipsis rentū
ciat hz locum. l. i. C. de spon. q dicit
vna despōsata alteri nō ꝓhibet nubē
Nec obstat q nudū pactū eccliā cō
pellit obseruare. c. i. de pac. qz istud
est spāle in mīmonio pp rōez lrē vt
sit oio liter ar. c. regsunt de spon. et
qō no. Inno in. c. veniēs de iureiu.
t plz mihi qñ aliq̄ noua cā cum ad
hoc induxit que si a ꝓncipio fuisset ī
ꝑdimentū dedisset nec ꝫheret aliter
nō credo sine pcō mortali possū rece
dere a sponsalib⁹ ꝓmis cū alia ꝫhē
do altera nō ꝓsentiente.
¶ Scdo qñ alter ītrat religionez ēt 22
añ ꝓfessionē. c. veniēs qui cle. vel vo.
fm vnū intellectū qō facere pōt añ
carnalē copulā etiā altero inuito. vt
S. matrimoniū. ij. §. xvij.
¶ Tertio qñ alter ꝫhit cū alia ꝑsona 23
per verba de pñti vel per verba de
futuro carnali copula subsecuta. d. c.
si inter virum t. c. i. de spon. duo.
¶ Sed qd si cognouit post spōsalia 24
ꝺcta aliā mulierē t post coitū ꝫrit cū
ea sponsalia ēt. ℣. q ꝓma nō soluēt
ꝓpter hoc. sed opz coit⁹ sequat ꝓtra
ctū sponsaliox. c. veniēs. el. ij. ō spō.
¶ Sed qd si ꝓma spōsalia fuerūt ꝫ 25
cta similr. scda vo cū iuramēto. ℣. q
tenēt redire ad ꝓmā qz nō dissoluun
tur per tale iuramētū. c. sicut er lrīs ō
spō. xvii. q. iij. i malis. ꝓmissis. Et hoc
ēt verū si nō intēderet a ꝓmis rece
dere. Secꝰ si a ꝓmis intēdit recedeꝛ
et eā cū possit vt dixi. tō scda tenebūt
t ad. d. c. sicut er lrīs. dic q loquitur
qñ sine aliqua noua cāvnit frangere
fidem quā dedit ꝓme alꝰ non.
¶ Quarto qñ alī se trāsfert ad aliam 26
regionē. vñ si nō est spes de primo
reditu credo q dissoluunt ēt iurata.
vt vī sentire pa. i. d. c. de illis eo. tit. t
ēt gl. in. d. c. de illis. dū dicit fm. ll. q̄
si ī nuat aliō eē de iure canonico t plz
mihi pp periculū incōtinētie. Nam
fm legem si p biēnium expectauit alter
eū qui ē in puncto. t nō erecut⁹ fuit
nuptias libere alteri pōt nubere. C. de
spō. l. ij. t si ē in alia ꝓuincia dz expe
ctare post tres dnos vt i. l. ij. C. de re
pu. t hoc si est absens ex ꝓbabili cā
tiū. Si vo sit absens ex ꝓbabili tne
cessaria cā. dz expectare donec adsit
vt. ff. de spō. l. sepe vide glo. q hoc Iz
fm. c. i. C. de spon. Nec ob. d. c. et
lrīs. qz Iz dicat q per quatuor annos
vel quinq̄ expectauit hoc nō consta
bat. Iz fuerit allegatū. t si ꝓstasset pa
pam nō ꝓposuisset de piurio vel po
tes dicere q ideo ibi ponitur, ꝓnia
qz sine auctoritate sup̄ioris nō debu
it cōtrauenire iuramento. Sed si cuz
auctoritate superioris ꝓuenisset tunc
credo euitaret ēt penā arrani vt non
eas amitteret si interueuerit quātis
etiaz nō expectet tpus statutum per le
ges t fm Hostī. in. d. c. de illis. t ali
os doct. post ipsuz uidet dz talez ab
soluere ꝓpter periculū fornicatiōis,
quod bene no.
27 ¶ Quinto quādo certus terminus 27
ꝑ se appositus fuit. Iz ipso elapso
ille per quem nō stetit liber est t nu
bit sine periurio. sed alteri imponitur
penitētia de periurio vt in. c. sicut er
lrīs eo. tit. Et hoc verū nisi a princi
pio fuissent pure contracta t postea
ꝓuenerunt de die nuptiaz qz per la
ps̄um illius dies nō literatur alter q̄
terminus er postfacto fuit appositus
ꝓ solicitando ꝫplemento ꝓmissionis
tam facte t pure nō alꝰ sintendū pro
missionē, fm tho. ic an, Anto. in
d. c. sicut er litteris.
¶ Sexto qñ alter lepza vel paralisiz 28
incurrit aut visuz vel nasum amisit
aut ei aliqd turpiꝰ cuenit. vt in. c. lite
rao. de ꝓmg. lepro. t. d. c. sicut t in
c. quēadmodum de iureiuran. in ter.
t in glo. Et hoc verum si turpitudo
aduenit post ꝺcmm. secus si tempo
re cōtractus inerat. sicut nec contra
hens pōt allegare ī spectum debito
rem, ꝓpter paupertatē ꝓcedentem
seu mores ad qō facit creditores. ff.
de priuileg. credit. t. l. fi. C. de spon. t
ibi per Bar. t Pau. in. c. quēadmo
dum de iureiuran.
¶ Septō qñ alter fornicat quo ad 29
innocentem. sed ille qui fornicatus est
nō potest resilire si alter innocens ve
lit cōtrahere secum. c. ij. de translact.
epla. Et si ēt fornicatio esset violenta
pōt spōsus eā dimittere fm Jo. anā
t gl. i. d. c. quēadmodū t seqūt Pau.
ibidē t hug. xxvij. q. ij. raptor. t ēt iz
q pōt dimitti si tpe dispōsationis erat
corrupta cuz tñ crederet virginem.
¶ Octauo qñ alter eoz efficit hēre 30
ticus qz est fornicatio spūalis. xxvii.
q. i. non soli. t. c. iam nūc.
¶ Nono ꝓpter capitalē inimicitiaz 31
supertinentē inter sponsuz t spon
sam pōt alter petere separationē fm
Hostien. in sūma per rōnem. c. ij. de
spon. t. c. requisisti. eo. ti.
¶ Decimo qñ promisit sponsa dare 32
certam ꝑtitatē ꝓ dote t non pōt da
re sic soluitur sponsus ab obligatiōe
fm Jo. an. i. c. de illis te ꝺdi. appo.
Idem die de quacūq̄ alia ꝺditione
interueniente si deficit.
¶ Decā quīa si sponsa cōtraxit spō 33
salia. t nō ꝓmisit totem certam. ℣.
q vī ꝓmisisse omnia bona sua t eo
te vt no. l. i. mulier bona. ff. de iu. do.

Tatutum

Quis possit facere.

℟. q̃ ille qui potest facere le gem. de quo vide. §. Lex. §. ii.

1 ¶ Utrum statutum ordinarii liget extra territorium delinquentem subditum suu vide. §. Excommunicatio p̃mo. §. x. z xi.

2 ¶ Utrũ delinquẽtes i loco erẽpto ligẽt statuto epi. ℟. Bern. i. c. vt alias de consti. li. vi. Jo. Lal. z Jo. Anr. ibidẽ disputant q̃ nõ p. d. c. vt alias z p. c. cũ epõs. ō. off. ordi. li. vi. z p gl. in. cle. q̃uis de so. cõpe. Rõ quia locus erẽptus z locus ex̃ dioccesim eq̃ pat. Aliat c. luminoso. xviij. q. ij. c. i. de sta. regu. i. ſi. li. vi. z Cle. ſi. ō pri utleg. z mihi placeat. z est verior opi. Licet Hede. tr̃ sentis. z D. Marsilius teneant. contrarium vt m cõsilio ii. predicti Hede.

3 ¶ Sz nũqd si statutum prohibet ne vadat ad locũ erẽptũ ligabũr eũdem ℟. d. Philip' tr̃ posito i d. c. vt alias q̃ sic. si er cã hoc fecerũt qz sic facer pñt. Facit qõ no. Bar. i. l. relegator ff. de interdic. vbi vult q̃ ciuitas pp cõmodũ ciuitatis vel odiũ cor. ad q̃s nõ vult vadant phibere post ciuib' suis ne vadãt ad talez terrã z no. idẽ Pau. in. c. postulastι. de foro cõpe. qõ dñ no. q̃ statuto epor excõicantibus accedẽtes ad monasteria monialium. qz ligãt qñ er cã legitima hoc facium in odiũ monialiũ que pp̃ter sua scelera hoc merent. Secus si faceret in penã illi' ꝺ quem ferr sniaz tñ non pñt phibere ℟m Pa. vbi ſ. nisi hẽant iurisdictionẽ in loco erẽpto puta qz pñt arcere accessum. vt in. c. attendẽtes de statu mo. de q̃ vide. §. monialis. §. iij.

4 ¶ Utr̃ statutũ liget religiosuz qõ ex cõscat acceptantes aliqõ offiũ ex̃ ordinẽ nisi prius resignauerit libros z alia que hz in ordine si. p̃mor' i ep̃m assentit sine resignatione. ℟. vi. §. excõicatio p̃mo. §. x.

5 ¶ Utrũ statutum liget nõ subditos delinquẽtes in territorio data scia statum. Vide in d. §. x. z q̃n obliget ad culpam solũ vel ad penam. vide inobedientia. §. i.

6 ¶ Utrũ ignorãtia excuset a pena statuti. vide i. d. §. x. z. §. ignorãtia. §. iij

7 ¶ Utrũ statutũ laicor' loquẽs gñaliter extendat ad clicos. ℟. vt. §. ler. §. v. z tr̃ statuto ip̃i dicente libertã facultatẽ dandi eccl̃ie vel circa mortuaria. vide. §. immunitas. xlvj. z xlvij.

8 ¶ Utrũ statutũ factũ a cõitate q̃ ciues dãnificati nõ possint p̃tere iuste factione valeat ℟. pa. in. c. in nra. tr̃ intur. q̃ nõ. qz statutuz in p̃iudicium singulor' nõ plz nisi ipsi p̃senserint. z cõitas nõ pot̃ statuere super iurib' singulor' sed solũ sup iurib' vniuersitatis vt est glo. singu. in. l. iij. C. que sit long. p̃sue. z in. c. cum omnes. de p̃sti. facit. l. id qõ nr̃m. ff. de reg. iur.

Nam solũ p̃ncipis est tollere ius alterius nec ẽt pot̃ sine cã vt not. i. c. q̃ in ecclesiaz de p̃sti. z in. l. h. C. h̃ p̃tribus vel pub. vti. z in cle. pastoralis. ō re iudi. vñ si dz valere opz vel quod singuli p̃sentiat qõ ẽ impossibile cũ ibi sint multi ifantes vel qõ cõitas hẽret iura p̃ncipis z pp̃ bonũ publicũ tñ ad tollen. scandalũ hoc faceret ar. d. c. q̃ in ecclesiaz. z q̃ ibi no. als non potest odisse nõ p̃sentiẽtib' ar. d. c. cũ occe. z. l. i. ff. de magistra. tñ no. archi. z Bern. in. c. iz de p̃sti. lib. vj. facit qõ no. Lodo. de roma. in no. dicens q̃ no. Lodo. de roma. in no. dicens q̃ inferior a p̃ncipe nõ pot̃ statuere in p̃iudicũ alterius nõ citati neq̃ p̃sen

e per Bar. i. l. si p̃stante. ff. sol. ma. Et tõ si labẽt in facultatib' z nõ pot̃ dare nõ cogit̃ sponsus eã ducere. qz defecit ꝺdicto subintellecta scz si res i eodem st̃u pmanserit vt in ter. z in gl. z in. d. c. q̃eadmodũ. facit. c. p tr̃as ō to. p' dnor. rest. z qõ ibi no.

34 ¶ Undecimo q̃n supuenit affinitas vt si sponsus cognoscit p̃sanguineã sponse vel e converso xxvij. q. ij. si qs spõsam de eo qui cog. p̃san. vxor. sue. c. In lr̃is. z pluribus aliis. c.

35 ¶ Sed quid si supuenit publice honestatis iniusticia nũqd dissoluent̃ prima sponsalia. ℟. q̃ nõ qz per spõsalia p̃mo ẽcta. fuit p̃mo inducta publice honestatis iniusticia z per sẽs̃o inducta non pot̃ tolli p̃mo inducta sic in simili. l. viij. di. si quis

36 ¶ Duodecimo si fama sit q̃piter eos sit canonicus impedimentũ z de fama vel scandalo noceat. c. cum in tua. tr̃ spon. tr̃ p̃sang. z affi. c. ij. de testib. c. super eo ℟m Hosti.

37 ¶ Tertiodecimo q̃n sponsalia fuerint̃ ẽcta infra annos pubertatis z p' pubertatẽ petit absolui añ aliquez tacitũ p̃sensuz habitũ in pubertate. c. de illis el. i. z. c. a nobis de tr̃spon. i pub. ẽt si nulla sit cã q̃revult absolui post pubertatẽ ℟m Pa. i. d. c. ō illis Sec' si pubes ẽrit cum ꝑpubere ipse nõ potest resilire. Similiter nec impubes ante pubertatẽ.

38 ¶ Quartodecimo ꝑpter susceptionem sacri ordinis ℟m Ant. post Jo. and. in rubrica de spon. Facit. xxvij. q. ij. §. ecce.

39 ¶ Quintodecimo ꝑpter cognationem legalẽ vel aliud impedimẽtuz de q̃ dic vt. §. mr̃imonium. iij. per totum

40 ¶ Sextodecimo pp votum simplex castitatis postea factum vt in. c. veniens qui cle. vel vo. ℟m vnum intellectum. z hz directo recitet Inn. Host. z Bofr. tenẽtes q̃ votum simplex ō castitate non soluit sponsalia iurata. qz equale vinculum est iuramentum voto. Et ideo qõ prẽcedit obtinet tamen hz q̃ soluit sponsalia. qz maius bonum est continere q̃z nubere. z tõ etiam licite potest fieri si bono zelo fiat. Et sponsalia soluit q̃ z sequitur do. Jo. and in dicto. c. de illis. de de spon. impube.

41 ¶ Septimodecimo pp feuitiã spõsi ℟m Pau. in. d. c. veniens.

41 ¶ Quero vtrũz in prefatis casibus requiratur auctoritas iudicio ecclesiastice. ℟. ℟m Joan. and. in. d. c. de illis de spon. q̃ sic quia coram eo. tr̃ debet probari causa. c. post. o. tr̃ diuor. aliter grauiter peccat vt videt per. c. si duo pueri de despon. impu. Facit xxvij. q. ij. seculares, Fallit hoc in. ij. casu. z. iij. z. vij. ℈. Ri. i. iij. di. xxviij. z. x. xl. xliij. xv. xvj. sc̃z diuz. Jo. Anto. in. d. c. de illis de spon. Sed ego credo q̃ etiam fallit in aliis casibus: quando notorie de eo casu constat ꝑpter quem dissoluuntur. Similiter si sponsalia. fuit secreta idẽ dic secundi Ricar. vbi. ſ. quia secreta nõ sudstũt iudicio ecclesie. Et licet non debeant aliqs separari sine iudicio ecclesie tamen si faciunt in casibus predictis sine iudicio ecclesie. nõ credo mortaliter peccent. z. c. si duo pueri ꝑfatuz cum dicto. c. seculares loquuntq̃ quãdo non inest aliqua causa de predictis. z maxime quando non sunt iurata sponsalia. Si autem quis recedat a sponsalibus non ex aliquo predictorum casuum peccat mortaliter ℈ Tho. licet ecclesia nõ cogat vt no. in. c. requisiuit. de spon.

tientis. vt in.c.fi.de ma.⁊ obe. ⁊ l.c. fi.de his q̄ fi.a pla.c.cū oēs.de ꝓsti.

9 ¶ Utrū statutū q̄ caueat ne ñlla succedat ecclēdat ad bona sita ex̄ territorium statuentiū. ℞. ſm Bar. in.l.cū ecclos ppl̄os.de iudi.ff.q̄ nō. sed succedet. facit quod dico. s. pēa. §. rrtii.

10 ¶ Utrū m re cōi plurib⁹ vt singulis valeat quicquid maior pars collegij statuerit. ℞. Pau. in.d.c.cū oēs de ꝓsti. q̄ nō nisi singuli ꝓsentiſt. fallit in quatuor casib⁹. Primus q̄n vellet deputare rē ad vsum destinatum instit. de rer. di. §. religiosus in. v. cōe sepulchrū. Sc̄ō q̄n fit fauore administratiōis bonor̄ pup̄illi. l. iij. ff. de admi. tuto. Tertio q̄n fauore liberationis. q⁹ tūc vlz q̄ maior pars facit. l. maiorē. ff. ō pac. l. fi. C. q̄ wo. ce. poſ. Quart⁹ fauore litigij dirimědi. Maz vlz sniā duorum er tribuo arbitris. Et hoc intellige in re q̄ cōuenit pluribus vt singulari tribuo iure singulari. Sectis si iure ecclie vt sunt ꝓbende que nō ꝓueniūt canonicis vt singulis sed iur ecclie q⁹ super talib⁹ bene pōt maior pars disponere ⁊ deputare ad pūs vsuz vt est ter. no. i. c. fi. de his q̄ fi. a ma. par. ca. ⁊ ibi per Inn.

11 ¶ Utrū collegiū possit dispōere super reb⁹ puati. ℞. Pa. i. d. c. cū oēs. q⁹ si non hz iura regalia. puta q⁹ hz dñm sup se nō pōt. Ali⁹ maior pō scolariū nō pōt obligare vnū scolarē vt dispōnere de rebus suis vt no. glo. in. l. ij. C. que sit lō. ꝓsue. nisi forte hz q̄ō no. Bar. i. l. tiij. ff. de re iudi. q̄n vniuersitas esset obligata. ⁊ nō esset soluendo q⁹ tūc posset ponere collectaz singuli. vt ē gl. no. i. l. i. ff. q⁹ cuiusq⁹ vniuer. Itē nō solū cā necessitatis. sed ēt pietatis. vt in. d. c. fi. Itē ſm Inno. ꝓcōiter doc. etiā in casu vtilitatis. ⁊ ꝓbatur. e. i. de his q̄ fi. a ma. par. ca. Ex mera enī voluntate nō pōt dispōnere de iuribus alterius. vt no. glo. in. d. c. cuz oēs. ⁊ Inno. ibidē ⁊ Jo. an. i regula Mō oēs tāgit. li. vi. in mercenarialib⁹. Sed ego limito vez in prudicēs. Sz in bonis ⁊ vtilitatē bene posset. q⁹ maior pō ficte repūtat totū. l. aliud. §. referē. ff. de re. iur. ⁊ l. q̄ō maior. ff. ad muni. Itē aduerte ſm pau. i. d. c. cū oēs q⁹ sic dispō fit in dānuz vel dedecus vniuersitatis vel ꝓuate ꝓsuetudinis vn⁹ solus pōt resistere vt i. d. c. i. ⁊ no. Inn. i. c. accedētib⁹. de ꝓbe.

¶ Sz q̄ro quot de vniuersitate debeant cōuenire vt act⁹ valeat. ℞. pa. in d. c. cū oēs q⁹ cōis sniā canonistaz ⁊ legistaz est vt saltem due partes vniuersitatis ꝓueniant vt in. l. nulli. ff. q⁹ cuiusq⁹ vni. ⁊ l. notationuz. C. de decurio. Et ex his duabus partib⁹ maior pars dz ꝓsentire. Ita sentit Inn. in. c. ij. de oper. no. nūc. ⁊ Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ de hoc vide. s. electio. §. rvj.

¶ Sed qd si nō ꝓueniūt due partes ℞. Pa. i. d. c. cū oēs opi. canonistarū est q⁹ si est aliqs ad aliquē spectat ꝓuocatio aniuersitaz ⁊ ad mandatuz ei⁹ nolūt ꝓuenire q⁹ tūc pūt explicare qut ꝓuenerūt. Iz nō sit maior pars collegij. Hoc voluit Inno. in. c. i. de ma. ⁊ obe. ⁊ in. d. c. ij. q⁹ nolētes venire facit se alienos vt i. c. cū nobis de elec. ⁊ sic nō cōputant. Si vō nō est aliqs ad quē spectat officiū ꝓuocādi tūc si instat tps termini pfixi vniuersitati ad act⁹ expeditionem minor pō pōt ꝓuocar maiorē ⁊ nolētē venire pōt explicare. q⁹ minor pō nō dz puari iure suo. ꝓpter negligentiā vl ꝓtēptuz maioris partis vt no. i. c. iū caulis de elect. ⁊ in. d. c. cum nobis.

Si aūt terminus non est ꝓfixus. tūc dz sint due ptes ⁊ monere tertiā. alia tertia pars poterit agere de ꝓtempto vt ꝓbatur in. d. c. ij. ⁊. c. in cāis. ⁊ d. Lnominationū. Et hoc tene Iz legiste aliter dicant.

14 ¶ Quo statutū dz interpetrari. ℞. pa. i. c. cū dilect⁹ de ꝓbe. q⁹ vt cuiusq⁹ correctio legis seu iuris cōis dz latissime. vel strictissime interpetrari. sic electio capitur. p ꝓfirmatōe. i. d. c. cū dilect⁹. nō in taliter q⁹ vba ipropriē vt iuri cōi ꝓuenīāt. Facit q⁹ no. bar. in. l. iij. §. ꝓtor aut. ff. de dā. iſec. Nō limito q̄n vba sunt clara. sed vbi vba sunt dubia vel hūt multiplices intellect⁹ tūc vtrum⁹ facere interpretationem. ⁊ intellectū ēt ipropriū. vt nūm⁹ recedamus a iure cōi q̄z fieri pōt. vt no. i. d. c. cū dilect⁹. ⁊ in. l. ij. de nor. vide p Bar. i. d. l. oēs ppli ita tñ q⁹ aliqd operet addat ad ius cōe etiaz q̄n est ſm iuo cōe. ſm Pau. ⁊ Inno. in. c. ex pte de. ō. sig. Facit. c. si papa de priuile. vbi verba debent aliquid oparī vt dicit Bar. in. d. §. ꝓtor q⁹ si statuto cauet. vt iudex possit ꝓcedē facta citatione ad facie vel domū. nō dz alternatiua ipropriē vt sit ordinis Iz p hāc ipropriationē statutuz ꝓcorrigeret cū iure cōi Iz dz intelligi. ꝓpe vt sufficiat aliqē alterā ptē vt aliqd operet

15 ¶ Sed nūqd debz stricte interpetrari q̄n gnāliter vt ali⁹ lucret. ℞. q⁹ nō arg. l. ꝓperit. ff. q⁹ a q⁹ sed vbi agit ō diminutione patrimonij sic dz stricte interpetrari ne ali⁹ iniuste iscurrat dānuz. vt plene no. in. d. l. oēs ppli ⁊ videt ter. in. d. c. cū dilect⁹. ⁊ i. d. l. ij. C. de nor. ⁊ pa. in. c. ꝓstitut⁹. ō rest. ⁊ intg. hoc sequit bar. i. l. sancimus C. in q⁹ cau. iū inte. rest. nō est nec

16 ¶ Utz verificet in casu ficto. ℞. pa. i. c. cū dilect⁹ de ele. nō resi. q⁹ si statutū loquit ⁊ disponit in mā iuris cōis in q̄ casus ficmus eq parari. vō vt puta in casu in q̄ nō resides habet pro residente vt in. d. c. cū dilect⁹ sic verificatur. q⁹ ꝓstō dispōēs regulariter id q⁹ ius dz rectore oēs limitatiōes iuris. Fac. d. c. cū dilect⁹. ⁊ clari⁹. c. ad audiētiā ibidē. Si vō statutū esset ꝓ tuo vel ꝓter ⁊ odiosuz tūc nō verificat in casu ficto Iz vba debēt intelligi ꝓpe. Ci suo ꝓprio significato ꝓcitel lige. l. ni. §. hec vba. ff. de nego. ge. ⁊ c. in nra de iureiu. ⁊ facit q⁹ no. bar. i. l. oēs ppli. Facit. l. ij. C. de nox. ⁊ c. ex pte. de. ō. sign. Facit q⁹ dicit Lu do. de ro. in suis no. q⁹ argumentū a ꝓprio sensu valet in statuto nisi queratur vt ea incidat in penā. q⁹ tūc nō valz vt ea incidat in penā. q⁹ tūc nō valz l. ꝓcūcula. C. de epis. ⁊ cle. hēo gl. i cle. i. in. §. facere de vsu. Hoc limitat Semi. in. c. vt circa de elec. li. vi. Ele tū q̄n statutū nō redderet illusorū si no recedat a ꝓpria significatōe verboz. sed q̄n redderet illusoriū. tūc ē recedēn. ar. l. si q̄n ipm. ff. ō leg. i. ⁊ recedēn. ar. l. si q̄n ipm. ff. ō leg. i. ⁊ q⁹ no. i. c. ad audiētiā. de decī. ⁊ nicī diffinita eq pollet vniuersali vt vult Bar. in. d. l. omnes populi.

¶ Quo dz intelligi statutū seu ꝓstō 17 q̄n ptim est fauorabilis ⁊ odiosa puta q⁹ ponit penā. ℞. Joā. an. videt sibi ꝓtrius in. c. ex rescripto de loca. ⁊ l. c. sciāt cūcti: in. c. fi. de elec. lib. vi. Sz ego ꝓcordo sic q⁹ q̄n principales tenūt ꝓstituēdis ē ꝓbere fauorē. nec dicat fauorabile si odiū. tūc dicatur odiosuz. Ita cōiter notāt legiste i. l. q exceptionē. ff. de ꝓb. inde. ⁊ ibi gl. Si vō ignorat ꝓncipāl intentuz dis sponēs tunc dico q⁹ ōten⁹ ꝓtinet fauorē dz extendi. ōten⁹ vō penā dz restringi. ⁊ hoc vt fuisse de mēte Bal.

ñ multis locis. Et facit ad hoc q dl ri. ff. ercõicatõ. v. casu. vi. §. iij.

18 ¶ Vltr statutarij ỹportati a pplo possint interpetrari statuta p se edita. si oriat aliqd dubium. ℞. pa. in c. er p te ô. v. sig. Jo. an. i. d. c. t cõter legiste. t bar. in. l. oẽs pplũ ff. licta ỹclu dunt q nõ er quo facti sunt offo suo Nec ob. q eius est interpetrari cui? est ỹdere q3 in veritate illi nõ ỹdederũt. sed pplis qui dedit auctoritatem q3 is facit cui? auctoritate fit. c. si dilgẽti ô ff. scrip. t nõ dz recurri ad pplz seu ỹcilũ gnãle. Hoc limitat paul. obi. ff. q ñ iterpetratio é valde dubia Sec? si est clara t iuri ỹsona q3 tunc iudex cozã quo vertit qõ poterit iterpetrari sicut t legem cõem t pnilegium pncipis. vt no. Jnn. in. c. cum sp̃ali de app. t bar. in. d. l. oẽs ppli Facit. l. benigni?. ff. ô legi. t. l. fi. ff. ô ỹst. ỹn. t l. vnica. C. ô ỹseq. i vi. ỹf.

19 ¶ Quantũ durat statutũ. Vtrũ post mortẽ statuẽtis. ℞. pa. in. c. a nobis. el. i. de sen. excõ. q? sic nisi exp̃esse revocef. vt ẽter. in. c. fi. de of. leg. Ali? dz Fede. ỹsilio. xvi. etiã statutum factus a capitulo sede vacante duratere ato nouo epo nisi revocef p epm cre antini qõ dz arg. no. ne prela. viceo suas. c. vlti.

20 ¶ Qñ ligat statutũ. ℞. q statis bita noticia ô q dic vt. ff. ler. §. rii. t. riij.

21 ¶ Quo tollit statutũ. ℞. q tollit p vnũ actũ factũ collegialiter a statuẽ tib? vel coz successoꝛib? ỹ statutũ ỹm Host. t Jo an in. d. c. ad audientiaz de cle. nõ resi. t Pau. in. c. cum accessissent de ỹst. nec regrit̃ fluxus tpis ỹm Pau. in d. c. ad audientiaz t in. d. c. cum accessissent. t in. c. pro illoꝛum de preben.

22 ¶ Vltr statutũ qõ concedit pnilegium nõ subdito. seu extraneo posſũt revocari puta statuto cauet q quicq̃ venerit habitandũ in tali territorio sit exempt? ab omni collecta. ℞. Pa. i c. nouit de iudi. q nõ quo ad illos q iam venerũt. q3 trãsiũt tã in quasi ỹ ctum q̃ etiã ỹncipes obligaf vt in. c. i. de proba. Et hoc volunt Bar. ẽrõsi se i. l. q semel. ff. ô decre ab oz. fa. t i d. l. oẽs ppli. Intellige nisi ipsi consenti?t. Quo vero ad illos q nondũ venerunt põt revocari. ex quo reo é integra. a. l. si pecuniã in ỹn. ff. de con d. ob cãm. Et hoc vr q̃ gnãliꝛ fiunt edictum. Sec? si sp̃aliter fuit concessum. q3 revocari nõ posset cũ habuit viz iustã imedietate cũ pnenit ad noticiam pnilegiati. c. i. de cõcel. ỹb. li. vi Facit qõ disputata ỹ Ange. in qua determinat ñ posse revocari statutũ quo disponebatur vt ptãs haberet quartam ptem cõdemnatõis postq̃ ptãs é electus t consensit electioni. Idẽ dic de pnilegio concesso nõ subdito t per hoc infert Bar. i. l. pnilegi i. C. de sac. san. ee. q laici q statuerũt singulis annis o dãam certã quãtitatem p elemosina clericis vel religiosis nõ poterunt revocare. allegat c. ad aplicam de simon. Hoc sequit Jnno. in. d. c. nouit t Archidiacon? ri. q. i. quicũq̃ super gl. Facit q no. Bern. in. c. 1z de cõst. lib. vi.

23 ¶ Quid si statutũ est factũ ad como dũ subditoꝛũ. ℞. Bern. in. c. 1z ô cõ st. li. vi. q aut subditi ỹsentiũt revocatõi t põt revocari. aut singuli non ỹsentiũt. sed revocant ỹ maioꝛem regentes cõuatẽ. t tunc si fit ex cã legitima sic põt revocari ỹm vnũ casum Jnn. in. c. in nra de inur. marie q̃ statutũ disponebat sup eo sup q̃ cũctas non erat obligata vt ibi declarat Jnno. Aut fit sine cã legitima t sic fit viz revocatio in ỹiudicio minoꝛ iuꝛno. ỹ Jnn. i. c. q in ecclia de cõstitu. Hoc limito vr q̃ statutũ disponit de comodo subditoꝛ circa bona cotum vel q̃ hz actũ momentaneum ita q pnilegiũ é fortitũ suũ effectũ Sec? si concerneret circa exercitiũ iurisdictõis. q3 tũc põt revocare q3 superioꝛ cẽ q3 hz administrare. ita tenuit Archi. in. d. c. 1z. Idẽ dic q̃ hz actũ successiuũ q̃ ad futuros actus.

24 ¶ Vltr statutũ immutari tollat ỹclausulaz nõ obstantib? q buscũq̃ ỹstitib? t statutis. ℞. gl. i. c. cũ nõ deceat ô cleri. vi. q ñ idẽ dic Lu. ô ro. t sim. no. q pactõi vl pactũ iuratũ nõ tollat p gnãle clauz ñ obstãtib? q buscũq̃ pactis glo. est in cle. dudũ. §. pe. ô sepul.

25 ¶ Vtrũ statuẽtes possint recedere a statuto ỹfirmato p superioꝛẽ vl sedem aplicã sine alia lnia. ℞. Pa. i. di. c. cũ accessissent t bar. i. d. l. oẽs ppli iz q3 sic iz Bal. i. l. oiuz. C. ô test. iz q̃ iz pa. ỹco. q aut statutũ ỹcernu pnicipaliꝛ fauoꝛẽ statuentiũ t sic é ỹa opinabar. facit. c. p illoꝛ ô ỹbẽ. si statutũ ỹti neat talẽ mãz q ñ valuisset sine supioꝛe. vt idẽ Pa. i. c. cũ. Ab. ô ỹst. Si ỹo ỹcernit fauoꝛẽ alioꝛ vl bonũ publicũ sic é ỹa opi. Bal. q nõ ỹnt sũ lnia superioꝛ. Rõ q3 ỹfimãdo vl superioꝛe. vt idẽ Pa. i. c. cũ. Ab. ô ỹst. Si ỹo ỹcernit fauoꝛẽ alioꝛ vl bonũ publicũ sic é ỹa opi. Bal. q nõ ỹnt sũ lnia superioꝛ. Rõ q3 ỹfimãdo vl superioꝛ suã dispone facere. Sed ỹma oĩa nr̃a sa cimus q3 auctoritatem ỹmunr. c. si ỹpũce. de preben. libꝛ vi. t. l. i. C. de vete. iure enucleo.

Tipulatio

Quid sit patro

ô. Pactũ. in pzin.

1 ¶ Vltr stipulatio trãseat ad hẽfdes q̃ itelligeꝛ viz ff gl. ibidẽ qñ põt ỹr alũ impleat factũ ỹmissum.

¶ Vltr aliqs possit alteri stipulari ỹ altero. ℞. q nõ nisi sit eius serꝰ vl filiꝰ. Insti. de inuti. stipul. §. si qs alij vel sit. pcurator. l. si pcuratoꝛi ỹnus. ff. de. v. obli. gl. tũ qñ cẽ el. i. q. vij. q3 de iure canonico pmittens licito se datuꝝ sempꝛomotoꝛiũ. obligaf arg. c. inuramẽt. xxii. q. v. maꝛe si interueniat inuramẽtũ ar. l. i. ff. de ỹst. ỹcon. Idẽ p iudices offic. executoꝛes tabelliones alteri acquir. l. cũ pro quo ff. de in ius vocan.

3 ¶ Quo dz cẽ acꝰ stipulãtis ỹpromittẽtis. ℞. q si ỹmus? q3 si post interrogatõẽ se diuertit ed alia nihil pderit iz eodẽ die. ỹmisset. l. ỹmus?. ff. de ver. obli

4 ¶ Obligatio stipulata sine ỹditione necꝝ ad certũ diẽ ỹñi dic debef iz ñ ỹñit peti illo die quo stipulata é. Insti. de. v. obli. §. ois stipulatio. t. §. cũ quo. illo. q nõ viz stipulatoꝛ vl legatũ fuit in gñe de aliq̃ re nulla demonstrata. ff. de iur. do. l cũ post diuoꝛtiũ iz ô legato dicit. ô. legatũ. i. §. rrrriij

Tollit

quo dz vti sacerdos qñ cõmunicat t legit euangeliũ ỹdiacono nuo hẽs. ô. sacerdos. §. iij.

Tudium

clericoꝝ. t religiosoꝝ.

vide. ô. M agister. t. ô. scia t quo studiũ liberaliũ artiũ ad vtilitatẽ eccle suadeaf hẽs. xxxvii. di. ô q busdam in poẽt. ỹhibef etiã ỹ totum Idẽ in theologia cõmẽdaf in legib?. t phisica reprobaf ô quib? Vide. ô. M agister sententia.

Tultitia

dz a stupore ỹñ ỹm Isid.

ri. ethimologiarii. Stultus é q. ppter stuporẽ ñ mouef. t differt a fatuitate iz eãdẽ q3 stultitia ỹportat

ebetudinem mentis. Fatuitas aūt ī portat ipsius sensus p̄turbationē vſq; de ioc. ſ. ebetudo. Et nic stulticia ē penū qñ aduenit eo q̄ homo imergit se talr ī terennis q̄ non potest q̄cipere que dr̄inant alias nō. cōcordat Tho xxij. q. xlvj.

Tultus est qui non vult discere a quocūq; licite pōt. xxij. di. de constantinopolitana.

Tupzum est inordinata pcubitus quo virginalis integritas cōrūpit. Vel stupū est illicita defloratio virginum sub parentū cura existentium.

¶ Utz stupzās virginem teneat ad aliqd. ff. Pa. i. c. i. de adult. q̄ sic se durit vel decepit eā tenet eā dotare ultra donationē eā accipe in vxorem si pf voluerit eā sibi dare vt in. d. c. l. ī. ij. e. ti. Al si nō vult eā accipe dz corpalr puniri. Ēt̄ sola pſtō dotis. nō liberat eū fm eundem pa. si parētes volunt eam sibi dare. q̄ si nolunt saltē ad dotationē tenet etiā in pscia. nisi fm Rodo. ponderet cū ea vel sibi remitteret qō no. O pfessor pp illos q̄ sub decoptione accipēdi ī vxorem puellas decipiūt. q̄ taleo er q̄ decepūt eas vel pmiserūt accipe in vxores. ī sic habuerūt copulā q̄ tenēt̄ō necessitate eas accipe. ſ. tñ hūerint aliaz ipsas decipiēdi ī hūdi copulaz q̄ si ꝛerunt cū alia mrimoniū vlpi nō vult eā dare saltē tenet ad dotem nisi ꝛ Tho. ꝛēt ēsta iēqlitas q̄ pōt decipi se finxit q̄z fit decepta. Nec alr pōt absolui nīſ̄ habat cū alia si pentes volunt eā sibi dare nisi ve eā acciat in vxorem ꝛfaciāt dotē nisi ipsa dotē sibi remiserit hec er ale. xxij. ī tractatu de stupro. ī Rica. ī Sco. ī. iij di. xv. Scōm leges vero dz relegari ī dimidia pars bonoꝝ ei⁹ publicari Si vo sit villis pſona dz verberari. insti. de pub. iudi. ff. ii. Si aūt p vi fecerit capite plectit. isti. vbi. ſ. ſ. sinaūt.

¶ Quid si nō seduxit eaz. iz sponte ꝛ a: genuit ff. pa. in. d. c. ī. iz q̄ habz ei am locum dispō pfati. c. qz si nō essent bois insidie tñ facimus nō ppe trasset. vt dicit tet. in. l. vnica. C. ōrpti virgi. Tñ p̄sumit seducta. Sz ego credo verū in foro ptētioso. Sz in pscia sufficit q̄ ḡrat eā in honestatu reducere q̄tū in ipso ē. Facit regula scīēti. Et q̄ ibi, no. de reg. iur. li. vj Et si q̄rit an pr̄ teneatur eā dotare. vide. ſ. Doo. ſ. iiij.

Vasio quo obligat in dā no dato. Vide. ſ. Furtum. ſ. xvij. ī. xij.

Vbarratio Vide. ſ. spōsalia. ſ. vij. ī. ſ. arra;

Vbdelegare nō pōt delegatus p̄cipis ēt reputatus ad nullum ministerium qñ est magnum ī graue sicut iudicare ī similia facere. Secus qñ est paruū qz pōt. e. q̄ aūt de iure patro. ī magnum ten graue ī paruū arbitrio iudicis relinquūtur. e. fi. de rol. ī contu.

¶ Utz ille cui cōmittit p̄dicare crucē ercōicare vel absoluere aliquo vel dispēsare cū irregularibus vel inūgere pnias possit subdelegare alteri R. q̄ nō nisi sit legat⁹ a latere. vt i. c. fi. de of. delega. Similiter vbicunq; cōmittitur alicui. vt istud pſonaliter exequatur subdelegare nō pōt. ī vbi in cōmissione videtur electa idustria pſone. vt in d. c. fin. ī de hoc vide. ſ. delegatus. ſ. vj.

Vbditus dicitur triplicitur. Primo rōne domicilij. Secō rōne originis ꝑprie vel p̄me arg. c. iij. de tem. ordi. li. vi. et l. i. ī. i. l. origine. C. de munici. ī ori. l. i. Facit. l. assūptio ī qō ibi no. ff. ad mūn. ī. l. rescripto ſ. fi. ff. de mu. ī hono. ī talis tenetur ad onera pſonalia sibi reptā. licet alibi trāstulerit domicilū. de quo p Bar. in. d. l. assūptio. Facit in mulere q̄ ḡrit cū viro p̄ite alīude domicilū q̄ nō pōt ꝛuenire in loco originis de quo in. l. fi. ſ. itē rescripserūt. ff. ad munici. Tertio rōne delicti. ſz large vt dicit gl. in. c. nuper. de sen. excō. si aūt ꝑprie. ſz ibi sortiat forū. no. gl. i cle. vnica. de fo. cōpe. qō no. p statutis ī aliis dispositiōib⁹ odiosis facite tib⁹ mētionē de subditis vt nō cōprehendamur forensia delinqnes i territorio. ī idē dic de ꝛhētib⁹ eadē rōne no. Pa. in. d. c. nuper. ī in. c. ꝑposui ſti. de for. compe.

¶ Utrū subdit⁹ rōe domicilij cui iudex precipit sub pena excōicationis late ſnie vt sanſfaceret tali die alicui transferens domicilū sit excōicat⁹. si postea nō satisfacit. R. pa. in. d. c. ꝑposuisti eū Joā. and. in regula cum sint partū. de reg. iuris. libro. vj. q̄ sic q̄ iam ꝑcutus erat ī vide ibi late per eos.

Vbdiaconus ideo appellatur qz subiacet ī preceptis ī officiis ī leuitaz oblationes leuitas deferre. xxi. Sistin. cleros. Item ad subdiaconum pertinet calicē ī patenaz ad altare xpi deferre ī leuitis tradere ī eis ministrare vrceolum cum aqua manutergiū coram epo ī p̄sbyteris ī leuitis tenere ī lauandis manibus ante altare aquam p̄bere. xxv. dist. perlectis.

¶ Utrū teneāt ad castitatē. ff. q̄ sic xxxij. di. in sūma. ſ. i. ī. ij.

Vbornatio secundus Laudi. ī Zē. vt refert Lar. in cle. testi. de testi. est de aliq̄ falso exp̄mēdo ī vero tacendo in testimonio testi p aliquez facta informatio ī dicitur subornare qñ subtruo in aures aliquod malum ornare ī sub colore pōnere. vt i. auc. de testi. ſ. qz vo Uñ talis peccat mortaliter. ī tenet ad restitutionem leso. de iniur. c. fi.

Vbsanario differt a verſiōe qz verſio fit orc. i. verbo cachynor subsanatio aūt fit malo rugato vt dicit gl. sup illud psal. Domin⁹ in celo irridebit eos sed cōuenit cū ea i fine qz vterq; intēdit erubescentiā p̄mi. Quomodo autem sit peccatum mortale. Die secundum q̄ verſio est vt ſ. verſio.

Vbstitutio est secūda ria cōditio nalis institutio. Haz substitutio continet in se institutionē et ideo instituens dicit ꝑnius gradu⁹ et si multi fuerint instituti. Et substitutio secūd⁹ gradus. ī est cū quis instituit heredē sic. talis esto mihi hēs. Et si nō erit vel decesserit ītiū substituo. iste ītiuo dicit substitutus. l. i. ff. de vulga. ī pupil. substi.

¶ Quot sunt spēs substitutiz. R. q̄ duplices. alia indirecta. alia directa. Indirecta substitutio siue obliqua. li ue fideicōmissaria siue pcaria ē ille p quā qo capit hereditatē alio herede mediāte vt cum testator fideicōmisserit. A. heredi vt hereditatem. P.

restituat ⁊ dē obliqua rōne. qz p aliū caput. Itē fideicōmissaria. qz oli cōmittebat fideicōmissum hereditatis in totū. Non. cogebat restituere. sed hodie sic p pe. C. ad trebe. Item precaria quia fit vbis precarii. i. rogatoribus vt puta A. heredem instituo ⁊ rogo ⁊c. verba aūt hunc indirecte substōnis sunt. volo. mādo. rogo ⁊ hmoi vt restituas hereditatē. Sūt tñ qdā vba cōia ad pūt trahi ex pprio significato ad substōnem directā ⁊ indirectam vt vbū substituo vel verbū moriat tali. hēmn. duplicē lensuz vz qz moriat tali. i. qz talis sit heres mere vel qz moriat tali. i. ad vtilitatē talis effectu vt capiat hereditatē de manu phnti hēdis Idē dic de vbo succedat ⁊ vbo accipiat Iz ergo p fideicōmissuz. Pe. sit hēs stitut⁹. A. dz hereditatē adire ⁊ aditā. Pe restituere ⁊ sic. Et mediāte. ⁊ opante pueniet hereditas ad. Pe. Et nota qz si. A. idixerit ipōte hēditatez retinebit quartā trebellianicā ⁊ reliquas treo ptes hereditatis restituet. Pe. Si vero iudicis officio cōpulsus adierit totā hereditatem restituet. Pe. insti. de fideicōmi. here. §. in primis. ⁊. ff. ad trebel. l. naz quod. §. qui compulsus.

2 ¶ Directa vero substō est qua quis capit hereditatez defunct⁹ ex dispōne testatoris nullo alio mediante vel sibi cooperante vt cū dicit testator. A. mihi hērēdē instituo. sed ñ ipse non erit heres. C. sit heres. ⁊ sic. C. substitut⁹ est directe ⁊ hec sit p̄r verba mere directa ⁊ similia. vt verbum here reo esto. vel heres sit vel vbum istituo heredem Aliqñ ēt sit per verba cōta vt dictū est in. §. i. Aliquando per verba geminata sic. A. filiū meum impuberem mihi instituo heredem. Et si in pupillari etate decesserit. B. substituo. ⁊ hec substō est directa. Si. A. moriet in pupillari etate ꝓterqz geminata sed si post pubertatē erit fideicōmissaria. vt cōtinetur ⁊ si diceret heres sit. dividitur aūt in gmuplici dicta quarꝫ prima dicitur substō vulgaris. Et hec duplex. Alia expssa que fit per istam negotiationē non hoc mō qz instituo mihi heredem. A. ⁊ si ipse noluerit vel nō potuerit heres esse. Pe. sit heredes vl Pe. substituo. Alia tacita quādo. sez negatio non exprimit sed includitur vt cum dicit. A. ⁊. Pe. mihi heredes instituo teos inuicem substituo p hec verba eos inuicem substituto tacite subintelligit si alter eorum heres nō fuerit. Scilicet quia nolut vel nōpotuit quando decessit ante aditam hereditatem alter sit heres insolidum. vt ff. de here. instit. l. cum in testamento §. hec verba. Et dicitur vulgaris. qz a quolibet de vulgo scilicet testatore fieri pōt ⁊ cuilibet sine pupillo. vel minori ⁊c. Et de hac habes Instit. de vulga. substit.

¶ Effectus huius substitutionis est 3
vt bona testōris tantū que debebant venire ad institutū veniant ad substitutum nō bona institui inst. de pup. substitu. §. quo casu.

¶ Mñ expirat hec substitutio. Pe. q 4
qz cito instituto adierit hereditatez siue postea decedat cuz liberis. siue sine liberis. C. de impube. ⁊ aliis substit. post aditā ⁊ hoc non solum quando expresse fit per negotiationem. sz etiā qñ tacite. Unde licet tutius ⁊ sentiroinus fuerint instituti heredes. ⁊ ad inuicez substituti si tñ temporis vel tutius adierit hereditatez expirat substō. vt in. d. l. post aditam.

5 ¶ Secunda directa substitutio dicitur pupillaris quia fit soli pupillo. vel pupillus nec potest ēpus excedē pupillare sed expirat ad Introitum pubertatis pōt etiam fieri i min⁹ tempus vt si dicatur. Si filius mie⁹ infra quartum vel quintum annum decesserit sit. Pe. heres ⁊ hec dupler. Scilicet tacita que non habet formaz pupillaris substitutionis. Sed sub eius verbis includitur. vt cum dicit. A. filiuni pupillum meum heredez mihi instituo. Et si ipse mihi heres nō fuerit. Pe. sit heres. Et hec expssa est vulgaris et tacitis est pupillaris Unde siue sit. A. heres siue non si in etate pupillari decesserit. Hereditas directo iure peruenit ad. Pe. sed ex vulgari succedit tantum in bonis testatoris. ei pupillari vero succedit i bonis testatoris ⁊ pupilli alia est expressa que fit per verbū affirmatiuū ⁊ facit expresse mentionē de pupillari etate ⁊ sub ea includitur vulgaris tacita. vt instituo. de vulg. ⁊ pupill. substi. §. i. ⁊. ff. de vul ⁊ pupilla. substit. l. tam hoc iure ⁊ fit cum dicitur. A. filiū meum heredem mihi instituo. ⁊ si ipse mihi fuerit heres. ⁊ in etate pupillari decesserit. Pe. sit heres vl substituo. ⁊ in ista requirunt duo sez verborum astutia ⁊ temporis pupillaris comprehensio.

6 ¶ Quid requiritur ad istam substōnem pupillarem. Re. quattuor. primū q ille cui fit substitutio sit de liberis testatoris. Et accipio hic liberos nō tantum pro filiis sed etiam pro nepotibus. Secundum qō sit impubes. Tertium q sit in potestate testatoris Quartum q ille cui fit substitutio instituat vel exerederet ⁊ pōt fieri non in impuberi filio tā nato. sed exposthumo si tñ nascēdo esset sub ptate testatoris si vineret ipse testator ⁊ ēt nepoti. si tñ sit recasur⁹ in ptatez patris sui p̄ morte aut. ff. de vul. ⁊ pup. substi. l. ii. §. posthumus.

¶ Quis effect⁹ ⁊ hui⁹ substōnis. Re. 7
ē vt nō solū sit. Pe. heres nisi directo ⁊ capiat bona ⁊ hereditatē vt si qs A. decesserit in etate pupillari iz etā excludit mater. Ita q ēt legitimā petere non poterit. vt no. Bar. ⁊ doc. i l. papinian⁹. §. sed nec ipi berto. ff. de inof. testa. ⁊ oēm aliā psonam q ipsi pupillo abstestato succedere potuisset. ff. de vul. ⁊ pu. sub. l. luti⁹. ubi ēt ē i expssa. In tacita aūt hz locuz qñ alter filiⁿ testatoris frater pupilli substituit. Sed si sit extraneus sit tutius nic nisi admittit ⁊ substitut⁹ repellit. l. hēd⁹. ⁊. l. cū qdā. C. de pu. ⁊ ali. sub. nisi in qtuor casib⁹. pmo qñ pr expresse phibet ne aliqd hēat secundus qñ reliquit aliqd vrori ⁊ vult ēe ptemā. tertio si fuit inimica pri. qrto quando frater impuberis est substitutus. ⁊ nota q in hac tacita extraneus nō excludit fratrem vtroq parente coniunctum.

¶ Sño euanescit hec substitutio. Re. 8
q primo p aduentū pubertatis. Secdo si hereditas pfis nō sit adhuc adita. qz cū nullus appeat heres testis pri nuz vz destituti ⁊ sic euanescit ēt pupillaris. l. sed si plures. §. iz si erasse ff. de vul. ⁊ pu. sub. Tertio si nascit posthum⁹ re quo mētio non est facta in testō. ff. de vulg. ⁊ pup. substi. l. si pr filiū. Quarto si pattaf pupilli capiq diminutione maxima media vl etiā minima. ff. de adopt. l. nec ei. Ubi q re est inuēta est. qz cū liceat in pupillari testari n̄ possit pmittit pri ipi filio testiū facere ⁊ de herede prouidere

durãte tali etate tñi.d.§.quo casu.

9 ¶ Tertia directa substitutio dr̃ exemplaris qr̃ fit ad exemplũ pupillaris ꝙ differt ab illa. Primo qr̃ illa fit tñ a parẽte q est hꝫ in ptãte hec aũt fit nedũ a patre ꝙ ẽt a matre filio furioso vl̃ mẽte capto nõ existẽte i eor̃ ptate Secõ qr̃ illa tñ fit pupillo ista adultis vl̃ maioribꝰ. Tertio qr̃ illa põt substitui quãter quẽ voluerit ista ñ ꝫ certo ordine sic vt si habet liberos et substituant. Si vero nõ habet tũc fratres substituantur. Quod si nõ habz nec filios nec fratres tunc quẽ voluerit substituet. C. de ipu. & alt. sub. l. humanitatis. Quarto qr̃ illa expirat ad ueniente pubertate sed hec soluz ad ueniente sana mente. Quito illa solũ ipuberi hec adulto tantũ. Sexto illa fit ipuberi siue sit sane mentis siue sit furiosus hec solũ fit furiosis & mente captis hec ꝓbatur Justi. de pu. sub. §.qua rõne Et fit isto modo. A. filiũ meum furiosum mihi heredem isti tuo: & si decesserit anteqũ sanus mente fiat talẽ eius filiũ vel fratrẽ vel alium puta Ticium ei substituo & sic bona vtriusq; transibunt ad substitutuz Et fuit equa valde vt furioso & mẽte capto pater vel mater possent prouidere ꝺ substitutione.

10 ¶ Sed quid si aduenit sana mens & nullo testamento facto iterum reuertitur in furiam. Rn. q̃ nõ euanescit substitutio ar. l. quod fauore. C. de legibꝰ & magis pls hꝫ alij dicũt nihilominꝰ expirare ar. l. qꝺ qꝺ. ff. de re. iur.

11 ¶ Quarta directa substitutio dicitur compendiosa qr̃ sub cõpendio hui⁹ aduerbij quicunq; fit: & continet tacitã pupillarẽ q̃ alias fit ꝓlixioribꝰ verbis. Et licet hec dicta quicũq; se extẽdat ad oẽ ipo tñ hic restrigit ad ꝓs pupillare solũ vtute hoꝝ vborũ P. sit heres qr̃ p hmõi vba directa videor voluisse filio meo infra tpus pupillare puidere de herede qꝺ infra aliud tempus mihi facere nõ licet. d. §. que casu Forma huius est. A. filiũ meũ heredẽ instituo verũm quicũq; dictus filius me⁹ decesserit. P. sit heres. Et hic solũ in tpus pupillare vl̃ voluisse puidere filio de substituto ũ ue herede. d. l. ꝓcibus.

¶ A quo põt hoc fieri. R. qa mũte & q̃ nõ explico qr̃ non est i vsu Jtẽ a pagano. l. quolibet nõ militẽ ꝭ oꝫ fiat filio pupillo & in ptãte existenti. & ptinet pupillarẽ exꝑssaz qr̃ hꝫ eundem effectũ. & iõ solũ filio pupillo & in ptãte existenti põt fieri vt dixi. Verumtñ hꝫ hec substõ sit directa ꝺ sui nã simplr possunt tñ apponi i ea verba vel dictiões vel aliqua mutari que eam in fideicõmissuz cõuerterẽt ad ius & ad nãm fideicõmissi reduceret

¶ Quo ꝺ substõ ꝓpendiosa põt ad 13
nãm & ius fideicõmissi deduci. R. q̃ tuor modis fiẽ sub q̃uor formis põt fieri. Primo sic. A. filiũ meũ ipuberẽ mihi instituo heredẽ & si q̃cũq; decesserit. A. substituo. P. Ad hoc verbũ substituo trahit hãc substõnes ad fideicõmissuz vt vult glo. in. d. l. ꝓcib⁹. & l. centurio. ff. de vul. & pup. sub. & in. c. raymuti⁹. de test. & ꝓdictũ aduerbiũ in hoc casu seruat ꝓpriam significationẽ & respicit oẽ tempus & rem oi ipe suadet valere. l. quotiens ff. de reb. dub. Hinc est q̃ quocũq; tpe moriat sine in pupillari vel maiori etate vtute hui⁹ verbi substituo vꝺ rogat⁹ esse a testore p fideicõmissum post mortẽ suã restituere hereditatez & bona testatoris substituto. Tñ ipo instituto moriente nũc & quicũq; sine cessores siue

cessores siue ex testõ vl̃ ab intestato adhibũt hereditatẽ & aditã substituto restituent iure fideicõmissi isti. de fideicõ. her. §. sed qr̃ stipulatiões defalcabũt tñ & retinebũt legitimã ipsi⁹ q̃ est tertia pars totiꝰ hereditatis testatoris ẽm vtorẽ & cõtorẽ optimo. si ipse A. erat de liberis ipsius testatoris ad qs legitima spectat qr̃ in hac testator gravare eum non potuit. C. de inoffici. testa. l. quoniã De reliquis vero defalcabũt tertiã trebellianicaz & sic habebũt mediã hereditatẽ. Alteriꝰ vo mediã restituẽt substituto iure fideicõmissi. retinebũt ẽt sibi oĩa bona ipsius A. qr̃ testator de suis tñ rogasse intelligit nõ heredis Si vo. A. non erat de liberis defalcabũt tñ trebellianicã & habebit etiã alia bõa q̃ ipe. A. alii de q̃siunt. Et hec substitutio qr̃ ius fideicõmissi hꝫ põt fieri cuicũq; heredi & a quocũq; testatore insti. de fideicõ. here. §. in primis & §. fe. Et aduerte q̃ ꝭ in prefata forma non addatur q̃cũq; decesserit sine liberis. Si tñ A. erat de liberis testatoris intelligek hec clausula sine liberis qr̃ pro regula est q̃ q̃cũq; qs rogat aliquẽ de liberis suis alteri hereditatẽ restituere post mortẽ ita sẽper intelligit tacite hec cõditio. ſ. si decesserit sine liberis qr̃ non est credẽdũ q̃ aliquis excluta prole filij sui voluerit ad alterũ pueritre hereditatẽ. Sed i extraneo heredẽ nõ inest talis tacita cõditio nisi ad datur expresse. C. de instit. & substi. sub condit. fac. l. generaliꝰ. §. Vlt. Secundo fit sic. A. filiũ meũ ipuberẽ mihi hẽdẽ instituo sed si dictus. A. q̃cũq; dõ cesserit sine liberis. P. sit heres. Et tũc si moritur infra tẽpus pupillare vadit iure directo & sic substitut⁹ capiet tã hereditatẽ sine deductõe alicuius quarte dicta. l. centurio. & c. Si põ de testa. li. vj. Si vero moritur in pubertate secundum opiniones Jo. andreas & Bal. & Cy. & Pe. de Ba. & Ja. de Are. & Ja. de Ra. & Ja. de Se. & Ja. de Ar. & Ja. de Bel. & Ja. de Ca. & Ja. de Ma. & Ja. de Ne. & Ja. de Pa. & Ja. de Ro. & Ja. de Sa. & Ja. de Ta. & Ja. de Va. & Ja. de Za. & Ja. de Ze. & Ja. de Zo. & Ja. de Zu. & Ja. de Zy. & Ja. de Zz. & Ja. de Aa. & Ja. de Bb. & Ja. de Cc. & Ja. de Dd. & Ja. de Ee. & Ja. de Ff. & Ja. de Gg. & Ja. de Hh. & Ja. de Ii. & Ja. de Kk. & Ja. de Ll. & Ja. de Mm. & Ja. de Nn. & Ja. de Oo. & Ja. de Pp. & Ja. de Qq. & Ja. de Rr. & Ja. de Ss. & Ja. de Tt. & Ja. de Uu. & Ja. de Vv. & Ja. de Ww. & Ja. de Xx. & Ja. de Yy. & Ja. de Zz.

clarius iste tres resurgant dicat testator. Bal. pupillariter vulgariter ꝛ p fideicōmissū substituo. Et vnaqueqꝫ istaꝝ hꝫ suū effectū. Nam si. A. sit heres ꝛ in pupillari etate decesserit substituꝫ vocat iure directo exclusa matre ꝛ alijs legitimis successoribꝫ ꝛ hꝫ pp effectū pupillaris expsse q̄ matrē repellit ꝛ substituta admittit. l. lucꝫ. ff. de vulg. ꝛ pup. sub. Si aūt. A. nō sit heres vel ii nolit vel non possit tunc substituꝫ erit heres iure directo pp tacitā vulgarē que ēt surgit ex pupillari vt dictū ē. Si vo. A. heres erit deinde factꝫ pubes q̄cūqꝫ sine liberis moriet̄ hēbit locum fideicōmissaria. vnde eo moriēte sine liberis successores restituēt hereditatē cū dfalcatiōe vt dictū est. Et vt dixi iste quatuor forme substōnuꝫ nō possunt fieri nisi filiofamilias pupillo p pupillarē expssas que ꝓnunt in ea. vnde o notarij ex ꝓsilio meo q̄n aliquis hꝫ filiū impuberē cui vult substituere non solū i pupillari sed q̄cūqꝫ facias q̄ libet per se. s. primo pupillarem. Sic A. filiū meū mihi hēredē istituto. Ceterū si dictus. A. filiꝰ meꝰ mihi hēres erit ꝛ in pupillari etate decesserit. Bal. heres sit vel fratres eius superstites heredes sint vel de facto fideicōmissariā hoc mō. Si vero dictus. A. puber factꝰ postea q̄cūqꝫ decesserit sine liberis. substituo ei per fideicōmissū superstites fratres eius ꝛ premortuoꝝ fratrū eius liberos in stirpes ꝛ nō i capita. si testator vult q̄ vtrꝫ ad ipsos vadat. Hā vt sic cauꝫ. sciias q̄ verba substitutionis nō extenduntur vltra illos quos testator expressit. Si enīꝫ instituit tribꝰ vel plurib⁹ filijs ita addiciat ꝛ si aliqs eoꝝ decesserit sine liberis substituo supstites. Certe si decedit vnus eoꝝ relicto filio. ītm de morat̄ sine liberis filius illius q primo decessit non admittitur cum patruis vel sine patruis ad fideicōmissariū hereditatē illius filij testatoris qui sine filijs decessit quia non venit conditio substitutionis in persona patris eius. Illos tantumodo testatoꝝ substituit qui superumerēt illi. Et Adde vt dixi si testator sic vsꝫ.

14 ¶Quinta directa substitutio dicit breuiloqua qz in breui continet substitutiones. l. duas pupillares expressas ꝛ duas vulgares tacitas. Prima pupillaris est vnius alteri. Secūda alterius alteri vñ si. A. fuerit heres ꝛ pupillari etate decesserit. B. superuiuēs heres erit ius directo ꝛ ecouerso ꝛ in viroqꝫ excludit̄ nisi ceteri venientes ab intestato p effectū pupillaris expsse quo vo ad effectū hꝫ nō quo ad vba ex eisdē verbis due tacite vulgares etiam resultant qz si vnus illoꝝ non fuerit heres qz nolui vel nō potuerit alter ē insolidū heres. ꝛ sit hoc modo testator hñs duos filios vl plures impuberes sub sua ptāte pot facere hoc mō. Ti. ꝛ B. filios meos impubes mihi hēredes instituo ꝛ eos inuicē substituo hac substitutionē lex appellat reciprocā vt. ff. de vul. ꝛ pu. sub. l. cū hꝫ iure nō pōt aūt hec substitutio fieri nisi istituti sint filij pupilli i potestate statoris alias nō esset substitutio breuiloqua sed tacita vulgar. Et aduerte q̄ vbi substituo nō conuertit oēz substitutionē in qua ponit ad fideicōmissariā sed nature illius substitutionis se coaptat in qua ponitur ꝛ eam i directo iure cōseruat excepta sola cōpendiosa in qua si ponatur statim eaz ad fideicōmissariam conuertit. vt ps ex dictis. Multa alia essent dicenda

hꝫ brevitatis causa hec que magis consueta sunt refuaui vt intelligas aliqd de successione legitima.

15 ¶Quomodo autem ingrediens religionem excludit substitutū. vide. ō hēres. §. xviij. Et de legitia. vide Legitima. multa alia ad istam materiā.

16 ¶Substituto talis conditionis si filius liberis decedat alter sit heres euanescit etiam si naturales habet. Secꝰ si addatur legitimis non autem si filios habuit sed promouētur. Nam videtur huc liberis decedere. Si autem dicatur sine herede decesserit nomine heredis soli filij intelliguntur. Item si nō habet filiū. sed nepotē ex filio substituto euanescit. vide gl. m ti ꝓtia. de ꝓba. vbi hec ponūtur.

17 ¶Utrum rogatus restituere hereditatem posit eam alteri alienare. Bal. vide. ō. hēres. §. xij.

18 ¶Quid si quis ex descendēt bꝰ per rectam lineam sit rogatus pure restituere hereditatem. nulla facta mentiōe de liberis. Bal. q̄ si postea habuerit filios vel nepotes vel ꝓnepotes ꝛ c. substituto euanescet. de ꝓba. i ꝓsentia in gl. m. l. cuz acutissimi. C. de fideicōmissis.

19 ¶Ille cuius industria est electa nō potest alium substituere. c. fi. de of. ō le. ꝛ. c. his cui. ō of. dele. li vi. l. vnica §. ne autem C. de cadu. tol. le. familiberos. ff. ō statu liber. Fallit nisi velit substituere filium secundum Ludo. de re. in suis no.

20 ¶Ein quis per substitutum possit ō ferre. Bal. q̄ non. ter. est. l. nullus q̄ nem. C. de decur. li. ꝛ in. l. sciendū §. legati. ff. de lega. Fallit secundum Ludo. vbi. §. nisi se absenter electus pro vtile sibi ꝛ necessaria causa: quia iure potest vt si vadat ad balnea. l. si absente. ff. de lega. ꝛ. l. de pollicitatōe. ff. de pollicit.

Abtilitas in iure an sit bō. Bal. pa. in. c. dilecti. de iudi. post Ant. Host. Jo. and. ꝛ Bo. ant. q̄ aurē ad captandos ꝛ decipiendos simplices in iudicio vel extra ꝛ hec reprobatur vt in. d. c. dilecti. ꝛ in. c. si cupis. eod. q. i. Aut est ad iterpretandū onē iuris. ꝛ tūc si ē rōabilis ꝛ iuri plenanea laudat̄ vt in. c. capellan⁹. ꝛ de sen. ex. duorum ter. in. l. vnica. C. de ꝑsti. q̄ in vtrobe ꝑstā. l. b. ri. vbi dī q̄ doctor⁹ gēs dz hēre subtilitatē inter petrādū facit ter. l. l. nō ꝑsūm. ff. ō leg. ꝛ idē an adhibet extra iudicium ad vsuaꝝ elie ꝛ das ēt in foro alie vt in. c. i. de ꝓ. di. vj. in vbo subtilis inuestigator sapientis cū si astute interroget ꝓtōes. Si vo est irrōnabilis sicut quotidiaꝝ q̄ nō intelligunt subtilizare q̄ sepius non intelligunt ꝛ verba ꝓpriet̄ sic est mala. ꝛ improbat̄ vt l. c. i. dic. di. vbi de hoc ꝛ in. c. cum sancti. xxiij. q. iij. Sīm ipsa doctoꝝ in. l. vlti. C. de legib. dicā vanam subtilitatē eoꝝ derisimus quā cetrigendam censemus.

Accessio vide §. hereduas.

Accessor alius singularis qui i re certa ꝓstituit. alius vlis qui in tota hereditate vel reliqua vide gl. in. c. cum ad sedē de resti. spol. ꝛ. ij. q. i. c. in primis de iudic. q̄ Bartholomeus. ¶Mūo successor tenet stare facto a suo ꝓdecessore. vide locatio. §. xx. ꝛ. §. dignitas. §. i.

Affragia Utrū possint facta q̄ vnuꝫ valere alijs. Bal. q̄ ad ingrendū aliquē statum. puta beatitudinē per

modum meriti valere nō possunt. Sz
dū per modū oronis sez meriti cō-
grui sic cū go p oronez alteri ipetrat
pmaz graz er bonitate diuina nō ad
merita respicientē sz ad effectū ad ac-
grendum vo aliqd aō pequit statuz
alicui vl ē accessoriū ad statū sic op⁹
vni⁹ pōt alteri valere nō solū de con
gruo sed ēt de cōdigno. ⁊ hoc dupliꝛ
Uno mō pp coicatiōnē in radice me
ritorū operis q est caritas ⁊ sic qlibz
de bono alteri⁹ hz emolumentū si est
in caritate ut ē illud pticeps ego sum
omniū timentiū te⁊c. Alio mō intēdo
ne facientis vt cū go aliq̄ opa spāliꝛ
ad hoc facit vt tali psint. Uel tūc talia
opa efficiunt eoz p qbus fiūt q̄si ea
a facīe collata vni pūt eis valere ad
satisfactionē ipleudā vel ad aliqd aō
statū eoz nō mutat. ⁊ istis duob⁹mo
dis valent suffragia nedū viuis sz ēt
mortuis nō vt mutēt eoz statū sed vt
liberent a pēnis aō nō est mutare sta
tū q⁊ vt dicit Aug⁹ i enchiridion. c.
lxv. dū in hac vita viuerēt meruerūt
vt h sibi postea pdesse possent. Et il
lud .ij. cor. v. Unusq̄sq̄ pp̄ria mercede accipiet .put gessit in corpe ⁊ illō
ecclīastes. xi. vbi dr q̄ nō hēnt ptez
in ope aō sub sole gerit intelligit q
ad statū mutationē. Haz pmuz esten
tiale vel penā eternaz quilibet hēbit
er opere suo nō alieno.

1 ¶ Utrū suffragia facta p pctōreo va
leant. ℞. si logmur de ope opato sic
sacrificiū altaris ⁊ alia sacra er se ip
sis hēnt efficatiā absq̄ ope operātis
qnā equalr erplent p quecūq̄ fiant
si ālr logmur de ope opantis sic disti
guo qz pt fieri p mali duplr. Pmō
vt p actorē ⁊ sic nō psunt nisi forte p
accidēs ⁊ ex pūti puta p elemosinas
mali hois boni p paupes excitati orāt
p defunctis illis p qbus ille malus
dedit icdo vt p ministrū. ⁊ sic aut vt
p ministz ecclie publicū vt ē sacerdos
q celebrat exequias mortuoz ⁊ talia
semp .psunt qz multitia ministri nō no-
cet opi bōi actoris. Aut vt p mistz
puate psone ⁊ tūc si ad pceptū existē
tis in caritate vel ad psortiū sicut cuz
duo legūt psalmos vl offiū mortuoz
⁊ vn⁹ est bon⁹ alter malus sic .psūt illi
p quo fiūt. Si vo ad pceptuz nō exi
stēs in caritate qñ mandauit fieri ⁊
sic nō .psunt ꝛfici nisi postea eēt in ca
ritate qñ talia fiūt ⁊ ō nouo remādet
vel remandationē de nouo accepter.
qz sic valerent. Si aūt erat in carita-
te qñ mādauit hz postea nō sit qñ ere
quunt nihilomin⁹ valēt defunctis ⁊
aduerte q licz go exūs in caritate de
mādādo psequat fructū operis hz ille
executor sit in mortali.nō tñ tm suffra
gium sicut si creqneret p existentē in
caritate. qz tūc talia opa eēnt meritoria er duab⁹ ptibus hec ex Ricar. in
iii. di. xlv. ar. iiij. q. ij. ⁊ ceteris theo
logis ibidem.

¶ Utz recipiens multoꝛ ad pticipa ⁊
tionē bonoꝛ suoꝛ sua opa sint illi mi
nus vtilia. ℞. Fm Ric. in .iij. di. xlv.
q. nō. qz plus sibi affert illud op⁹ ca
ritatis. i. talis receptio bōa sua coicā-
do q̄ sibi detrahat ēt q ad remissio-
nē pene siue de fructu bonoꝛ coicato-
rū ⁊ talia bona sic coīcata facieti ea ⁊
nullo mō. hz magis q ad augmentū
pmiꝛ in gloria valet. Tho. in .iij. ea.
dist. hz q̄ nō valent ad expiationē ꝛ
ne .ppie nisi per modū meriti de co
gruo .s. er gra non er debito. Nō qz
duo reat⁹ nō dimittunt p vnā satisfa
ctionē que .et nō adequat hz pmuz est
ver⁹ qz caritas operit multitudinem
pctoꝛum ⁊ maioꝛ caritas plura pcā.

vide de hoc .s. satisfactio. §. v.

3 ¶ Utrū defuncti quoꝛ legata non
erequūt pl⁹ in purgatorio tradēt. ℞.
vide executoꝛ §. xxiij.

4 ¶ Quę sunt suffragia q̄ .psunt defūc
tis. ℞. Gre. q. iiij. mōis aie defunc-
toꝛ soluūt aut oblatoīb⁹ sacerdotū
aut pcīb⁹ scoꝛuz aut elemosinis caro
rum aut ieiunijs cognatoꝛ. xiij. q. ij.
aie. ⁊ duo pīm modi sunt magi efft
caces inq̄ntū ferūt in vtū q̄ duo vlti
mi q ferūt in .primū nisi forte p acci
dēs inq̄ntū .i. elemosinaī petrat prima
duo vel vnū coꝛ vel aliquī alia tria.

5 ¶ Utz cult⁹ exequiaꝛ valeat defūcti
℞. hz Ric. i .iij. di. xlv. ar. vi. q. i. q
sepultura vlz per accidens inq̄ntū .i. i
spicientes recordant ⁊ orāt p eis vī
dr monumētū q̄si moneī meīē vtdi
cit Aug. i. de ciui. dei. Itē valz sepul
tura in loco sacro qz frequēti⁹ orāt p
eūntib⁹ apō se q̄ alibi. ⁊ ecclia gene-
raīr magis p eūntib⁹ in loco sacro q̄
alibi siue qz cōmēdant alicui sancto
rōne cui⁹ibi elegit sepulturaz ⁊ filia.
Illj aūt a sepultura vt sunt ei⁹ orna-
mēta cādelle icēsū pānī ⁊ hmōi pso
latōes sunt vtiuoꝛ nō suffragia moꝛ-
tuoꝛ qz eis pdesse nō pōt nisi p acci
dēs inq̄ntū icitāt ad orādū ⁊ alia bōa
facīēda .p defūcti aut inq̄ntū paupes
fructū capiūt vel inq̄ntū ecclia reco-
rat. sic elēosina .pputat tobie. xn. c.

6 ¶ Utz suffragia facta p plurib⁹ nū
valeāt cuilibz sicīi fieret p quilibet eo
rum i singulari. ℞. q cōis opi. theo
logoꝛ. i. iiij. di. xlv. ē q nī fallit hoc i
cāu ō q. 6. §. ij. ⁊ missa. §. iij. ⁊ .iiij.

7 ¶ Cuiusd⁹ dūcti valet suffragia di. q
solū eūntib⁹ i purgatorio ⁊ n alijs fa
cit .c. cū Alb. ar. de cele. missarum.

Superbia est appetitus pprie excel

lētie vī superb⁹ dicitur qui sup vult
videri q̄ est sm Isido. li. etbi. ⁊ iō si
sūmat sm .pp̄riū spēm qua hz ex rōe
pp̄riī obiecti sic ē spāle peccū. ⁊ sic ē
inordinat⁹ appetit⁹ pprie excellentie
Oportet ergo actualiter intendentur
.pp̄riā excellentiā aliqd inordinate .sa
ciat vt sit spāle peccū iupbie. Si vo
similat hz q̄dā redūdātiā i alia pcā
sic hz quādā gnālitatē inq̄ntū oīa pcā
pūt oriri ex ea. Et hoc dupliꝛ hmō .s.
inq̄ntū alia pcā ordināt ad finē superbie q ē .pp̄ria excellētia ad quā ordi
nari pt oē q̄ go appetit inordinate.
Est .ij. gnāle peccū inq̄ntū ad effectū qz i
oi pcto ē effect⁹ iupbie. si nō subdi le
gi dei. sed inq̄ntū ad effectū nō ē gnāle
peccū. vt qui .peccāt peccū ex infirmi-
tate vel alia ca⁊ iō ē aliq̄s peccū q̄ ad
effectū qō nō ē q ad affectū sicut vo
lēs occidere hoīez occidit p̄rem ne-
sciēs sic inq̄ntū ad effectū ē patricida sz
nō inq̄ntuz ad affectū. Hec ex Frā. sc.
de mar. in .scdo sen. Tertio mō indi-
recte ⁊ p accidēs. .s. removendo .pp̄t
bona inq̄ntū. .s. hō p iupbiā .p̄emmit
legē diuinā p quā .p̄hibēt a peccādo
⁊ iō Gre. xxx. moza. nō pōt ea peccū
spāle. sed reginam omnium.

¶ Utz sit peccū mortā. ℞. q hz spēz i
suā accipiēdo ex gne suo ē peccū mō
tale qz .p̄suponit .p̄ceptū diuine regu
le ⁊ legis cui nō vult subici ex amoꝛ
.pp̄rie excellētie .p̄sequēdo. Et hoc re
rū ē si sit in deliberatōe voluntat⁹ pua-
ricauo vo diuīe legis aut i ope aut i
voluntate qñ .pcm̄it ex ignorātia vel
infirmitate sic nō ē iupbia. Qñ vo ē iu
lū ex .p̄ceptu sic ē iupbia .put ē gnāle
vitiū qñ vo ē vi qz .p̄sequat .pp̄riaz
excellētiā sic .pp̄rie ē iupbia ⁊ spāle
peccū mortale rōne finis.

¶ Quot sūt spēs iupbie. ℞. hz Gr. ⁊

rtis.mor.q̄ quatuor. Prīa cū bonū q̄ hz z se ertimat hre. Scōa cū ertimat. q̄ dat sibi supiorī deo p suis meritis dari. Tertia cū se iactat habere qđ nō hz. Quarta cū dispecti ceteris singlr appetit videri hēre qđ nō hz. Aduerte tñ ꝺm Tho. rtis.q. clxi. qđ vā ertimatio pōt corrūpi duplr. primo tñ vlī in his q̄ ad fidē pertinent. z hoc p infidelitatē. Scōo i aliq̄ particulari eligibili z hoc nō facit infidelitas hz aliq̄ sicut fornicator ertimat p tpe illo bonū fornicari z nō pp infidelitatē. sed pp delectationē. Jō i vlī dicēr fornicationē eē bonū. vl̄ bonus aliq̄ hēre a se z nō a deo vel suis meritis hoc ptinet ad infidelitatē z ē mortale petīn fidelitatis. Sz q̄ aliq̄ ex inordinato appetitu pprie excellentie ita re bonis suis gloriet ac si ea a se hēret vel meritis suis hoc ptinet ad supbiā z ē mortale petīn si ē i velīde ratōe voluntis. Nec intelligas q̄ iste spēs supbie pfistant i certatōe. qz cū certato ptineat ad rōez n eēt petīn certi petīn solū sit in volūtate pncipalr. hz qz q̄ qs vehemēter appetit facilr ertimat. Jō petīn supbie pfistit ex ordinato appetitu pprie excellētie ex q̄ facilr ertimat se eā hēre a se vel suis meritis vel q̄ plus hz vel ceteros despicit.

3 ¶ Que sunt eī filie. R. q̄ sunt ābitio pſumptō arrogātia ptinacia curiositas ingratitudo indicīū temerarius irrisio temptare deum. z adulatio. ō quibus in locis suis.

Superstitio

Prium vel religioni. non qz plus exhibeat inculū diuinum q̄ vera religio. sed quia exhibet cultū diuinū vel cuiuō dz. vel eo mō quo nō dz. Ēt superstitiosi dei sunt ꝺm Jsydo. li. etho. eo q̄ deprecabāt z imolabant vt sui liberi superstites fierēt gl. aūt ad cor. ij. dicit superstitio ē religio. ꝺ mō sēruata vbi accipitur methaphorice religio. sicut qñ dicim⁹ bonus latro.

¶ Circa superstitionū diuersē sint spēs R. q̄ sic hz diuersa obiecta vl̄ diuersos fines ꝺm h. n. act⁹ moriales spēs sortiuntur. Unde prima spēs superstitionis ē cum exhibet cultus deo cui exhibēdus est. sed mō indebito. vt si quis coleret deū nunc ꝺm leges veteres obseruātias. Secūda est cuz cultus diuinus exhibet cui nō debet. s. creature cuicūq̄ z ista hz mltas sub se spēs. Prīa si reuerentiā deo debitā exhibet creature ē ydolatria. Si vō hoc facit vt instruat ab ea sic est diuinatō que dēmōes cōsulit p aliqua pacta intra tacite vel exp̄sse cū eis. Si aūt hoc fit pp directionē humanoz actuū. z sic ē superstitio quarūdā obseruantiarū. z hoc dic aug. li. ō doc. xp̄iana. Superstitiosus ē ingr⁹ eqđ istitutū ē ab hominib⁹ ad faciēda z colēda z idolatrā cui deū creaturā vel aliā. Ecce. Prīmū subdit vel ad ꝓsultationes z pactiones quedā signoz cū tenotionib⁹ placita atq̄ federata ecce. Scōm post subifert. Ad hoc ergo ptinēt oēs ligature execrabilīs remedionum quas nō comendat ars medicoz seu in precationibus seu in caracteribus siue pendētis atq̄ ligandis in quib⁹ oibus ars demonū ē et quadā pestifera dominū z malorū angelorū erronea. Ēt z cūcta vitāda sunt xp̄iano z oio pēnitus execratione repudiāda atq̄ dānāda. xxvi. q. v. nec mirū. z in. c. illō i. q. ii. Prima aūt spēs superstitionis simplr ē peccatū mortale. Secunda vero spēs similiter est mortale peccatum. z de hac habeo. ē. Scōo. hz q̄ consistit solum in obseruatione ꝛrīdam obseruātiaz sic aduerte q̄ solū ē mortale peccatum qñ duo concurrunt. Prīmū aliqd superstitiosum. secundo q̄ sciat superstitiosuz esse tā ex ipa ꝛuōne quacūq̄ intentione hoc factat sed cuius si ignoraret superstitiosum. qz sic ñ esset mortale peccatum.

2 ¶ Sed quero quō pōt cognosci qđ tale qđ sit superstitiosum. R. q̄ cōsiderandum est vtrūz naturaliter videāt posse tales effectus causare p̄ quibus effectibus causandis talibus quibus vult vti z si sic nō erūt superstitiosa. hz nō nālēs ad inducendū effectū. ꝓ quos adhibere. Si vō nō pōt naturalr cāre tales effectus z ꝓsequēs ē q̄ ñ adhibeant ad hos effect⁹ causandos vt cāc. sed tñ vt signa. z nō vt signa diuina. Sicut sunt sacramentalia signa. Sz tñ vt signa vana z superstitiosa z sic ptinent ad pacta signatiōuz cum demonib⁹ inita. z superstitiosum. Nec ob. q̄ sicut corpora nālia subduntur corpib⁹ celestib⁹ ita z corpora artificialia. vt ymagines. Ergo sicut illa. ita z ista sortiunt aliquas virtutes ex impressione corporum celestiū ad aliquos effect⁹ causandos qz. R. q̄ nāles virtutes corporum naturaliū cōsequunt substantiales formas ipsoz quas sortiuntur ex impressione corpoz celestium z nō ex earundem impressione formarum sortiuntur quasdam virtutes actiuas. Sed forme corporum artificialium procedūt ex conceptione artificis. Et ideo cum nihil aliud sint q̄ compositio z ordo. vt dr. ii. phi. non possunt naturales virtutem habere ad agēn. Et inde ē q̄ ex impressione corporum celestiū ꝺm q̄ sunt artificialia nullam sortiuntur vtutem. sed vñ ꝺm nām naturalem. Et sic patet q̄ faciunt anulus in tali ꝓstellatione vel ꝓmunt imaginē vt valeat ad febres z hmōi superstitiosi sunt ꝓcor. Tho. ha. qe. q. xcvj

¶ Ars notoria sit illicita z ineficax. R. q̄ sic qz illa qb⁹ vtit nō hñt virtutem causandi sciam vt cā. hz tā q̄ signa qz mentiūtur efficax ē ad scias acq̄rendas. qz cū q̄rat acq̄rere sciaz ñ p modum naturalē hominī. s. adinuentēdo vel addiscēdo. oz illud expectet a deo sicut sancti hoies faciunt nō per hz per verū dei cultum aut a diabolo vt facūt q̄ arte notoria vtuntur p vanas superstitiones q̄ demones cū non possint illuminare intellectū. ió nūq̄ sciaz potērūt dare hz aliqn exprimāt aliq̄ documēta sciaz z ió mortalr peccant tali arte vtēdo z vt plurimū efficiūt fatui.

¶ Circa vtus ymaginatiua possit immutare corpora nāliter. R. Dulcena. vi. nālium. c. vlt. q̄ sic accipiēdo ymaginatiuā p ipsis⁹ virtutib⁹ interioribus vt pz in trabe posita sup aquā z in terra z multis aliis exēplis z ēt rōnes q̄ ñ credo. qz nimio ertēdit ei⁹ vtutē ēt nō intelligas i q̄cūq̄ imitatione. hz in aliqb⁹ alijs impedimētis sublatis.

¶ Circa fascinatō sit possibilis R. q̄ accipiēdo fascinationē p illusione seu ludificatōe sensuū p arte magicā fēa sic certū est q̄ possibilis nisi ꝓbibeat a deo mediante ministerio angelorū vel sanctorum. Si vō accipiat fascinatio p inuidia z sic est ēt possibilis sicut multe pliciter experientia docet. Si aūt accipiat p imutatione ad malū facta in corpore alterius p oculos alteri⁹ respicientis in eū sic silr possibilis nāliter vt dic Dulcena vbi s. sed nō i oi corpore neq̄ ab omni. sed nō i oi corpore neq̄ ab omni aspectu. vide Ric. in q̄stit qui hāc q̄onem formar vñ pōt vetula infecta

aspiciēdo puerum ipsum inficere.

6 ¶ Utz herbe vel armōie hēant vtutē ō demones. R. q̄ nō nisi p accidens. Nam cum actus actuozuz sint i pacīte dispōsito sō de ala. Si demon iuenit passionē malēconiā intēsionē acri⁹ verabit esi in quo est qñ est in maiori dispositiōe q̄ qñ ē in minori ⁊ sic cū herbe ⁊ armōie valeāt naturalr ad talē passiōz leuādā vl minuendā nō sequēt̄ valēt ō demones vt min⁹ possit vexare ullum. Sz dicte ⁊ propte nulla herba aut res corporalis pōt agere i puz spiritū nālr ⁊ si aliqñ valet potⁿ ex aliqua superstitione que prohibita est.

7 ¶ Utruz liceat suspendere breuia ad collū. R. q̄ sic si. v. occurrāt. Primū q̄ sint nota cognita. nota nō ignota Secundū q̄ illa nota aut verba sint nota scā pnta euāgelij aut sacre scripture aut aliquoz scōzum. Tertium q̄ in eis nō ponant aliqd caracteres seu signa pter signū cructo. Quartuz q̄ nō inferat aliqd vanū seu falsum Quintū q̄ in scribēdo seu suspēdēdo aut portādo nō obseruet aliqd superstitiosuz sic qñ creditur min⁹ valeāt scripta añ euangeliū vel alio dic vel p puerum ēginez ⁊ hmōi alr istis ñ occurrētib⁹ superstitiosuz ē. vt pz. xxvi. q. vi. nō liceat ⁊ c. nō obseruetis.

8 ¶ Utz icātatio serpentū ⁊ alioz sit licita. R. q̄ si in incantatōib⁹ serpētū ⁊ sticum hēat respect⁹ tm ad sacra vba ⁊ ad vtutē diuinā nō ē illicitum. Sed qz vt plurimū fiūt illicite obseruātie circa tales incantatōes ⁊ p ōmones sortiunt effectū tō reprobantur.

9 ¶ Utz carminatrices ⁊ carminatores q̄ carminant infirmos aut puercos peccet mortaliter. R. si nihil superstitiosum dicūt aut docent aut faciunt. Sz tm vtūt licitis herbis ⁊ adūrationibus sicut per passionē crucem ⁊ similia nō est peccatū. sed nō dēnt osuli mli discretis psonis vl religiosis. qz cōuer superstitiones inuiscent.

¶ Quid ō illo q̄ dīt missaz ō mortuis. q̄ vinis vt moriantur. R. q̄ peccāt mortalr. xxvi. q. v. quicūq; ⁊ idē dic de exuentibus altaria aut operiētib⁹ ymagines sanctoz vt l. d. c. gcūq;. Similiter de dicētibus psalmos aliquos ad hoc.

¶ Utz colligentes aliqs herbas vel ligna obseruationes facientes peccent mortaliter. R. si scī scientes superstitiosū esse faciunt. vt patet. xxvi. q. v. c. non lz. ⁊ q. vi. non liceat.

¶ Quid de obseruatōibus vanoū ad precognoscēda ifortunia ⁊ hmōi R. q̄ omia prohibita sunt qa sūt signa ex vanitate hoiuz cooperante diabolo nā euz in hmōi a pncipio aliqd vti euenit a casu inceperunt homines alium in his applicare. Et tō diabol⁹ multa facit euenire in talib⁹. vt homines curiosiores fiant in talibus illaqueis erroū implicentur vt dicit Augu. i. de doc. xpiana ⁊ not. in. c. sciendum xxvi. q. iiij.

¶ Utz sciens maleficiuz possit sine peccō illō soluer. R. Petrus aureo. i iiij. di. xxiiij. q. ij. q̄ p aliū maleficiuz fieri nō pōt sine peccato infidelitatis. Si tm qs esset actu dispositus ad faciēn. maleficiū pōt aliqs vti eo qz ex malo alteri⁹ vti ad bonum sūm sicut dicit aug. de iuramento infidelis iuramtis in noie dei sui. Añ ex qs non possit inducere aliquē ad aliqd male ficiū faciēdū tm si est aliqs dispositus actualr facer aliqd maleficiū vt aliō destruat possuz illo vti ad bonū meuz. Pōt ēt tolli p destructōez maleficij si scitur

eis si scīt qz eo ōstructo demō nō amplius fatigaret qz ex pcō nō assistit. nisi q̄diu durat tale signū. vñ dic Sco. ez. di. q̄ nedū nō ē peccmino merito rū destruere opa diaboli nec i hoc ē i fidelitas aliqua qz destructo nō acquiscit operib⁹ diaboli. ex credit demonē posse vexare ⁊ velle fatigare dū tale signū durat ⁊ ōstructio signi talis ponit finē vexatōi. Pōt ēt destruere qs maleficia p sacramēta adurationes diuina orationes. ⁊ hmōi meritoria.

14 ¶ Utz credētes secū alijs nocturnis horis equitare ⁊ vbicūq; voluerint subdito posse trāsire aut in aliā speciem creaturā posse mutari peccent mortalr. R. q̄ sic postq̄z sup talibus audierūt veritatē ⁊ sunt infideles vere. Sec⁹ si ex simplicitate añ informationē de vitate.

15 ¶ Quid de obseruatōe lune aut diez tū. R. Archi. in. c. si qs clericē. xxvj. q. v. q̄ si qs obseruet ad pcognoscēdos futuros euentus fortuitos ⁊ l ēt ad pcognoscendū fumra opa hoiuz p certitudinē sic illicitū est ⁊ ars demonū. Si vō qs vtat tali obseruatione vel alia psideratione astrorum ad pcognoscendū futura que ex celestibus causant. puta liccitateo pluuias ⁊ huiusmodi sic nō est peccatū q̄ nīā dubiū nō est quin reo circa lunarem globum cōstitute per superiora regant imutent ⁊ pcurentur ⁊ quod dicit Aug. in. c nō obseruetis. xxvi. q. vi. intelligitur secundum primum modum nō pm secundum.

Aspensio

⁊ q̄ hic loq̄z ē q̄dam ecclesiastica censura q̄ interdicit aliqs offīi vel exercitū ꝓpteno certe psone ecclesiastice aliqui a iure aliq̄s a iudice plata. elicit ex glo. in. c. ad reprimēdam de offi. ordi. vñ clericus pientes de penis.

¶ In quibus casibus a iure incurritur 1
aliq̄ suspēsio. R. ij glo. in. d. cle. cupientes multos numeret tñ ego dicoz puratē igenīmet ad. xxxij. casus reduco q̄ ptinēt ad suspēsionē maiorē q̄ ppie dī suspensio nā suspēsio minorā ifligit pp ptipatōez cū excōicato solū pmuat p̄ceptōe sacrorum ⁊ pp hoc nō pōt eligi sed bene eligere ⁊ exercere iurisdictionalia quorum.

¶ Primⁿ ponit in. c. vlti. xvii. dis. 2
Ubi epūs est suspēsus duob⁹ mēsib⁹ ab offō si post pnunciale scīlū celebrauit infra ser mēsem nō ꝓuocat oēs abbates ꝓbyteros ⁊ clericos ⁊ nō refert eis ea acta concilij.

¶ Secundⁿ ponit in. c. nullus. lv. 3
di. Ubi epūs tpo iure suspēdit p ānū a celebratione misse si ordinat solēniter venītem scienter.

¶ Tertiⁿ ponit in. c. i. ⁊. ij. lxxiiij. di. 4
vbi epūs suspēdit p ānū a celebratōe misse. si ordinat aliquē invitū ex quo dic. vt. s. ordo. iij. §. xxiij.

¶ Quartⁿ ponit. xxxij. di. c. nullus ⁊ 5
xv q. viii. scisciātib⁹. Ubi clerici notoij ꝓcubinarij sunt suspēsi. ō q̄ dic vt. s ꝓcubinatus. §. iij

¶ Quintⁿ pōt. lviij. di. c. fi. vbi epūs 6
q̄ ordinat mōachū sine lūa abbatis ē suspēsus a cōtone altior a suadiocesi aliqui dicunt ab alijs epīs.

¶ Sextⁿ ponit in. c. nihil ē ⁊ in. c cū 7
in cūctis de elec. Ubi clericⁿ qui elegit indignū ipm ad ētiē legitimitatē vice est priuatⁿ ⁊ a bñficijs ecclesie p triēnīū est si spēsus. ꝑpe vero q facit vel pmittit fieri. p illa vice priuatⁿ est ptāte cōferendi beneficia illud si ad eū ptinet ipsius collatio. ⁊ dz su-

spendi a perceptione ꝓbti beneficij

8 ¶ Septim⁹ ponit i.c. gsgs de elect. Ubi clerici⁹ absentes electoꝝ de se facte ꝓtestus fecit ut abutiꝫ sit eligi bilis ꝛ eligētes bona vice sunt suspē si electionis ptis.

9 ¶ Octau⁹ pōit i diuersis capitulis ꝛ titulis circa ordinatos vl ex tpa vl ab epo q resignant vel nō ā suo. aut de eius ſnia vel ab ercōicato degradato suspēso ꝛ hmōi ō qb⁹ dic vt. ō. Ordo. ii. §. i. ꝛ Ordo. iii. §. tertii. ꝛ Ordo. iiii. §. iiii. ꝛ Ordo. vi. §. iii.

10 ¶ Non⁹ pōit circa ordinis tes aīs tpa vel illteratos vel nō subditos. De q bus dic vt. ō. in precedenti casu.

11 ¶ Decim⁹ pōit in. c. q̄uda de solu. Ubi suspēsus ē ab administratōe spi ritualiū glibet grauās eccliaz sibi cō missaz ꝓ debitis alienis. aut ſtras siue sigillū ꝓcedēs qb⁹ possint eccle obligari. Dez est q̄ nō ligat hec suspen sio nisi inferiores epi⁹ fm Jo. i glo. ibidē ꝛ q̄ p epz ē pōt relaxari. Iz nō dz facer nisi ꝓus sit satisfactū indēni tati ecclie. c. cū olim de. v. sign.

12 ¶ Undecim⁹ ponit i.c. i. de clericis pugnātib⁹ in duello. Ubi cleric⁹ duel lū suscipiēs vel altert offerēs suspē sus ē poterit tñ epo⁹ cū eo dispēsare si moz vel mutilatio nō sit secuta.

13 ¶ Duodecim⁹ ponit in. c. putda. de ele. li. vi. Ubi suspēdit q̄ cūq; iudi ceo p āntū ptinuū ab epo confirma tione ꝛ ꝓsecratōe q se intromittit de eapn̄cōe negociorum in causis elec tionū epatuuz q̄ antea ad papā ē apellati. Aut q ꝓfirmatōez aut con secrationē cōferunt electis post talē appellatōz. ꝛ si solū ꝓfirmationez cō ferunt sunt suspēti ab ea nō. Si ꝓfir mationē ꝛ consecrationē sic sunt ab vtraq; suspēsi. Sīc si partibus rece dētib⁹ ab appellatōe eā ꝓferat nisi p ius ingrat si ptes aliq̄ puntate iterue nīēte recesserint a dicta appellatione.

14 ¶ Terciusdecim⁹ ponit i.c. tāta de ex cess. prela. Ō nō seruāto interdictū de q̄ dic vt. ō. interdictū. vii. §. vii.

15 ¶ Quartusdecim⁹ ponit in. c. sacro. de sen. ercō. Ubi suspēdit p mēses ab ingressu ecclie ꝓferens ſniaz ercōi cationis nisi ꝓmissa canonica moni tione coram ydoneis testibus.

16 ¶ Quintusdecim⁹ pōit in. c. cū me dicialis de sen. ercō. li. vi. Ubi suspē dit p mēses ab ingressu ecclie ꝛa diui na officija ferēs ſniaz ercōicatōis i terdicti vel suspēsionis nō scriptis Idē est si nō ꝓscribat cāni sententie. Idē ēt est si regstrum non tradat ifra mēses ercēpti scripture. De q̄ dic vt ō. Ercōicatio. ii. §. ii.

17 ¶ Sextusdecim⁹ ponit in. c. q; sepe de ele. li. vi. Ubi suspēdit ab officij ꝛa q̄buscūq; būficijs quēcūq; capitu la collegia aut singularis ꝓsone in fraſcriptaz eccliaz q̄ precedēte prela to alicuī⁹ ecclie cathedralis vel regu laris vel collegiate bona ab eo dimis sa vel vacatōis tēpore obuenīētia oc cupāt. ꝛ hec q̄diu ea nō restituant vī ecclie aut successori nō obstāte q̄ cūq; ꝓsuetudine ꝓuilegio aut statuto ꝛ in. clc. statutis de elec. ꝛclararat id hēre locū in oi emolumento. ꝛ intel lige q̄n plat⁹ ꝓncipalis ꝛcedit vide. ō. beneficium. §. xl.

18 ¶ Decimusseptim⁹ pōit i.c. hac cō stitutōe de of. dele. li. vi. vbi ꝓsera tor suspēdit p vnū ān. ab offō si scié ter intromittit se de alijs q̄ ō manife stis de quo dic. vt. ō. cōseruator. §. i.

19 ¶ Decimuloctau⁹ pōit in. c. hoc cō sultissimo ō re. ec. nō alic. li. vi. vbi p lati submittēres bona eccliaz .ieu in

ra sine ꝓsensu sui capli ꝛ sedis aplice lnia late] si suspēsi p triēniū ab offō i. ercōitōe officij ꝛ ab administratōe. ſ. tpaliū ꝑz Jo. an. Itē clici qb⁹ sciētes ñ ōnūciāt supiorī si suspēsi p triēniū a preptōe bñficior⁹ tūi⁹ eccle. qd aūt regrat vt h̄ suspēsio ſcurrat dic q̄d la q̄ regrūl vt laici sint ercōicati q̄ vi aut metu tā erigūt ab ecclesiasticis. de quo ercōicatio. vii. casu. xxi.

20 ¶ Decimusnon⁹ pōit i.c. cū eterni. de sen. ꝛ re mdi. li. vi. Ubi suspēdit p āntum ab offō inder ecclesiastic⁹ or dinar⁹ vel delegatus q̄ ꝓ iustictā. ꝛ ꝓcias in gr. mamē pus alter⁹ i iudi cio qcūq; faciēs p gras vel sordes. Iz h̄ ñ h̄z locū i arbitro ꝑz Ber. qd̄ litat Jo. an. rez nisi succedat in locū ordi narij vel delegati de of de c. c vno ō legatoz. ꝛ eadē rōne nec in auditore

21 ¶ Vigesim⁹ ponit i.c. pīū. de offic. ordi. li. vi. Ubi epi ꝛ supiores suspē dit ab ingressu ecclie. inferiores vo ab offō ꝛ bñficio q̄ subiectis sibi di gnitatib⁹ ꝓsonatib⁹ ꝓbatib⁹ vl eccle sijs bōa i ipsis inuēta post motū re ctoris eaz vel tpe vacatōis obuenīē tia q̄q; mō occupāt tandiu donec re stituerit occupata nisi ex spāli ꝓuile gio aut ꝓsuetudine ꝓscripta eis con uenīāt. Et aduerte q̄ hic loquitur de alijs bōis ab hijs de quib⁹ in. c. q; le pe de elec. li. vi. de q̄bus. ō. §. xvii.

22 ¶ Vigesimus⁹im⁹ pōit i. c. erigit de cēsi. li. vi. Ubi epi ꝛ supiores suspē dit ab ingressu ecclie iferiores ab offō ꝛ bñficio q̄ visitātes erigūt pecuniā vel munera vel nō a visitat⁹ recipiūt ꝓcuratoez ō q̄ dic vt. ī. visitato. §. iii

23 ¶ Vigesimussecūd⁹ pōit i. c. vsura eus de vsu. li. vi. Ubi suspēdit epi ꝛ matores q̄ vsurarios mdifestos ñ ou ndis q̄cūq; ti. ꝓcedūt comos ad se

24 ¶ Xtus. ē i. c. epoz ō pus. li. vi. vbi interdicit ingressuz ecclie illi q̄ celebrāt pūtib⁹ ercōicat⁹ publice vel itei dict⁹ aut eos recipit ad sacra ecclīastica vel sepl tur ꝛ dādu dōec ad arbitriū ercōicator⁹ fuerit ꝓsecut⁹. ꝛ h̄ iterdicto durāte diuinis se igerāt nec ei⁹ a suo agētes offō sit ꝓus efficie cia. i suo agēte offō sit ꝓus efficie cia. i suo agētes offō sit ꝓus effici nuī ut regulares. c. ō cui de sen. ercō. li. vi. ꝛ h̄z ī recpi. hic iuncta. ſſlō ad ex cōicatū ab hoie pp. ꝛbaz donec arbi trio ei⁹ cui⁹ ſniaz ē. Jo. de fan. quē legē Gem. ibidē ſtelligit ei⁹ de sent. tur. ꝛ sic illud verbū cui⁹ ſniam. ꝛ si ē iuſ. conditorio si hoc loquis. Simile hēe in. c. nup de sent. ercō. ꝛ sic tene Jo. vt recitat Gem. ibidē ai quit q̄ ꝓdicta pena solū h̄z locū quo ad ercē ptos nō quo ad clicos ñ ercēptos. ꝛ posset teneri post factū. Iz aīs factū sit tenendū ꝙ eū ligat non exemptos

25 ¶ Xtus. pōit i.c. statuim⁹ de ele. li. vi. vbi suspēdit in triēnio a bñficijs q̄ defecerint in ꝓbatōe ei⁹ q̄ obiecerit ꝓsonā electi ad aliquā dignitatē vl ꝓsonatū ad q̄ bñficia sīle igesserit. ī. illud tpe ꝓpetio ꝓbat ē nisi manife stissime ꝓbet q̄ calūnioſe nō egerit i tellige i bñficijs que h̄z in illa eccla ꝓ qua electio celebrauit. c. li ꝓpro missarius de elec. li. vi.

26 ¶ Vigesimus quint⁹ pōit in. c. cupiē tes de electō. de quo. ō. electio. §. ii.

27 ¶ Xxvi. ē i. c. si ꝓmissarij de ele. li. vi. Ubi eadē suspēsio ipō ꝓ ꝓmissario si eligit sciēter idignū nisi cō mittentes illud habuerint ratum

28 ¶ Xxvii. ē in. c. solet de sen. ercō. li. vi. vbi suspēsus ē ab oi actu legitio ercōicat⁹ maior ercōicatione.

29 ¶ Vigesimuoctau⁹ ponit in. c. non solū ꝛ in. c. ꝓstitutionē de regu. li. vi.

Ubi suspēdūt a receptōe quorūlibet ad pfessionē mēdicamiū ordiū ffel g aliquē añ annū ꝓbationis cōpletū receptūt ad pfessionem.

30 ¶ Vigesimusnon⁹ ponit in cle. qñ ō vi. r ho. cle. de q̄. ō. cleric⁹. illi. §. ii. ō clericos virgatis vestibus vtētes.

31 ¶ Trigesim⁹ ponit⁹ in cle. i de re. eccl. nō alie. vbi suspēdit ab offō gli bet religionis ꝓfidēs monasterio horum ecclie. seu administratōi eorūdē si iura reddit⁹ vel possessiones eiusdē alicui ad vitā seu ad certū tps ꝓcedit quis nullo nisi necessitas aut vtilitas id expōscat monasterij vel ecclie r tē cū ꝓsensu ꝓuēt⁹ siḥz. aut si nō hz sufficiēt. Hoc tñ nō extendit añ locationes r vēditiones fructuum ad modicū tps. vt ibidem.

32 ¶ Trigesimus ꝓximus ponit i cle. religiosi de decī. Ubi suspēdunt religiosi hītes administratōes vel beneficia ab officijs r administratōib⁹ quinoualiū aut decimaliū aut decimaꝝ ō bitaꝝ faciūt fraudē si regsitū. ī. mēsez nō destiterit vel ī satisfecerit⁹ iuxta pactis infra duos mēses r tandiu donec satisfecerint.

33 ¶ Trigesimus secundus ponit in cle. cupientes de pe. vbi suspēdit ab offō ꝓdicatōis oēs religiosi exceptis illis q decimas recipiūt q postq̄ fuerint regsiti ꝓ rectores ecclīaꝝ scieter omiserint facte ꝓsciam ꝓfitēnt⁹ de decimis solnēdis r hoc q̄diu non fecerint si comoditatē habuerint.

34 ¶ Trigesimus tertius ponit i cle. i. ō sta. mo. Ubi suspēdit a beneficiorū collatione abbas vel ꝓior nō habēs abbatē ꝓpriū. aliq⁹ ō ab administratione si quā hz q̄ si nō hz inhibitā ad hūdū būficiū r administratōes r hoc p ānū si fuerint nō corrigiatos r alioquin vel capucia nō fira portare ꝓsumpserit. Ite ēm ꝓmissaz ꝓsonaꝝ distinctionē ꝓfatas pēas suspēsionis ipsa bilitatōis ꝓ bientū ipso fcō incurrūt si tenatōr aut occupatōr clamoroseꝝ vel aliaꝝ cū eaīb⁹ aut aliq⁹ er. ꝓpsito interuenit r logē de monacho nigris r collatio ptinet ad ꝓiorem claustralē cū ꝓsilio r ꝓsensu maioris ptis capituli seu ꝓuēt⁹ durāte tpe suspēsionis abbatis vel ꝓrioris vt ibi.

¶ Trigesimus quartus ponit i cle. cū lit ō magīs vbi suspēdūt glibz etiā cpī r supiores p sex mēses sequētes a collatōe magisterij seu doctoratꝰ q aliquē ꝓmouerūt ad tale offm nisi ꝓ us recepto iuramēto q̄ vltra tria milia turonēsiū argenteoꝝ in tali doctoratōis solēnitate nō expēdet. 35

¶ Trigesimus quintus ponit i cle. mīt⁹ de bere. Ubi suspēdūt cpī q trienniū ab offō si odij gē aut amoris vl' comodi tpalis obtētu ꝛ iustitiam. r ꝓsecaz omiserit ꝓcedere in crie here sis ꝛ quēcūq̄ vbi fuerit ꝓcedendum. aut obtētu eodē ꝓmutatē ipsaz. vel impedimentū sui officij iponēdo qua quo mō verauerint aliquem. 36

¶ Trigesimus sextus ponit in cle. religiosi ō priui. Ubi suspēdūt religiosi q ex administratōe eucharistie cremunctōis vel solēnizatiōe mīr monij. aut q̄cūq̄ absolutōe indebita aliqd acqsierūt nisi post q̄ fuerint regsiti. ī. mēsez restituerit donec satisfecerint. 37

¶ Trigesimus septimus ponit i. c. q. 3 ī oīb⁹ de vsu. Ubi clerici suspēdūtur ipso fcō ab officij executōe ēm pauidē q̄ receptūt ad cōtionē vel oblationē altaris māsefto vsurarios. r tādiu dōec ad arbitriū ep̄i satisfecerit 38

¶ Est r alia suspēsio q̄ dr nīor: hāc incurrit qs ex duob⁹, ꝓmo ex q̄cunq̄ mortali pcō in q̄ qs existēs añq̄ pticipet ē suspēsus ab oi sacrōr pticipatōe vt i. c. q̄sitū de cohā. cle. r mu. Scōo ex pticipatōe cū excōicatis in q̄ incidit matorē excōicatione. Ista tñ si sic suspēsi celebrēt nō efficiūt irregulares. vt i. c. si celebrat ō cle. ex. mi. 40

¶ Est r alia suspēsio q̄ qs est suspēsus q̄ ad alios. sed q̄ nō ad se q̄ ꝓpe suspēsio nō pōt dici r ista ligant clīci pegrini. vt i. c. i. r. mī. r de cle. peg. Mali tales nō pūt celebrare ī pdicto añq̄ fidē certā fecerint de eoꝝ ordinatione sz bene in secreto vt in. d. c. iij. Si tñ celebrarent nō essent irregulares. vt no. Io. an. in. d. c. si celebrat.

41 ¶ Null⁹ ep̄s aut ſpior incurrit sententiā interdicti vel suspēsionis ipsitam a iure. vel a iudice nisi de eis fiat specialis ex̄pssa mentio. c. q̄ pticulosiuz de sen. excō. li. vi.

Aspensio. ii. quo ad ꝓ

lationem. Sciendū q̄ debet fieri in scriptis monitōe ꝓmissa r ceteris sicut excōicatio. Et tō q̄ dixi ō sniā excōicatōis. ō. Excōicatō. ij. dic de. plationē suspēsionis vel interdicti. vt ps in. c. t. de sen. excōmu. li. vi.

¶ Et a appellatio suspēdat interdictū vel suspēsionē sicut excōicationē ℞. q̄ sic si ꝓcedat vt in. c. ad hoc q̄m de appel. a ꝗrio. Si tñ appellatio fieret et post suspēsionē a tpalibus. vt puta ab ingressu dom⁹ vinee r hmōi. vl interdicto ingrss vel aḡ r hmōi. tūc appellatio post sequēs suspēderet. et. l. nō tñ. ff. ō app. nisi cāus ex̄t q̄ dūmtū publice iterēt stati puniri. l. ostōes. ff. de appel. Et q̄ ps q̄ suspēsionē a būficio ab offō vel ab ingressu ecclie ntollit appellatio seqnl r ipūalia lunt. Et sic intellige Ioan. d. c. ad hoc q̄m. Sec⁹ si suspēsio ē a ꝓceptōe fructuū bneficij q̄ tpalia est vel a ꝓbēda q̄ appellatio bene suspendit et post interpōsita. Sec⁹ si suspēderet qs a canonica q̄ spūalia est. Io. an. i. c. is cui ō sent. excō. li. vi. ps q̄ et tollit appellatio sequēs suspensionē a būficio tūc illud q̄ dr ī suspēdere appellatiōes sequētes interdictū vl suspensionē dicit babere locū i mere spūalibus per que ligatur anima. 1

¶ Quid si sniā suspēsionis aut interdict ferat sub ꝓditōe. ℞. nō ligabit. donec certet ꝓditio. r breuiter q̄ dr ō excōicatione die ō suspēsione. icōm Io. an. in. c. licet de sen. excō. lib. vi. cum eadem quasi sit ratio.

¶ Quis pōt suspēdere vel interdicere. ℞. q̄ q̄ pōt excōicare r ep̄s. Sic q̄ pōt excōicare pōt suspēdi vl interdici r q̄ pōt ꝓ cēsurā ecclīasticā cogēr ꝓt hec tria facere. i. excōicare suspendere r interdicere que tria intelligūtur nomine censure ecclesiastice. c. querenti de ver. signi. 1

Aspensio. iii. q̄ ad pe

satis intricate loquūr. q̄uis pa in. c. cū dilect⁹ de ꝓbe. r in. c. si celebrat ō cle. excō. mi. clarius dixerit nihilomin⁹ tu vt clarius capias.

¶ Aduerte ꝓmo r distingue sic. que dā suspēsio ē a iure. vt i casib⁹. ō positis quedā ab hoīe r hāc suspēsionū q̄dā ē ab aliq̄ q. ꝓpe est act⁹ alicuius q̄dā ē ab aliq̄ q. ꝓpe est act⁹ alicuius ordinis puta a celebratōe ab offō ab ordinis puta a celebratōe ab offō ab ordine r hmōi. q̄dā ab aliis ac tibus q nō pertinēt ad aliquē ordiē Si suspēsio sit abactiō⁹ alicui⁹ ordis sic aut talis suspēsio ē cū tali modi catōe. i. q̄usq̄ satisfecerit vel penitu rit. r sicsi ē a iure. vt. xvi. xx. xxi. xxij. xxiij. xxv. xxvj. xxvij. di. sic ꝑ

Archi. Et no. Bern. l. d. c. qz sepe ñ
efficiũt irregulares si celebrẽt vel ex
erceãt actũ ordini ꝺputatũ. qz ꝟz eũ
isti potiꝰ videt a ꝺo suspẽsi q̃ a iuꝰ
si vo talis suspẽsio sit a iudice sic erũt
irregulares ꝟrũ ñ tñ ꝟz Gl. l. d. c. pñtꝫ.
q̃ et suspẽsi a iuꝰ tali mo sint irregu
lares cuꝰ opi. tenere añ factũ. ꝟz pꝰ
fem illam Archi. Si vo dicta suspẽ
sio nõ sit cũ tali modificatõe. siue sit
a iure vel a iudice efficiunt irregula
res exercentes actũ alicuꝰ ordinis vt
l. c. i. ꝺ sen. ex. li. vi. ꝛ i. c. i. de sen. ꝛe
iu. li. vi. si ãt dicta suspẽsio nõ sit cir
ca ea q̃ ptinẽt ad actꝰ ordinũ. ꝟz circa
alia ab ipsis sic non cẽnt irregulares
eã nõ seruãtes. sed alio mõ dẽnt pu
nitri ex dicta duo. c. loquit̃ ꝓpue q̃
exercet aliq̃ ꝺputatũ certo ordini
vt no. in. d. c. cum dilectꝰ. ꝛ. c. si cele
brat ꝛ in. d. cle. cupientes.

2 ¶ Et aduerte ꝯo q̃ est q̃ꝺã suspẽsio
ab actibꝰ ordinũ q̃ fit a ꝓlatis vl a iu
re ꝺ q̃ dicit dicit hic. ꝟ. Aued ĩ q̃ fit
a ꝓfessorib⁹ ad certũ tp̃s vel ẽt simplr
ꝛ talis nõ inducit irregularitatẽ liez
nõ seruet ꝟz Jo. an. in. c. 10 q ne sen.
ex. li. vi. qz nõ inuenit iure expssum.

3 ¶ Aduerte. iii. q̃ vt ꝟz ex supradictꝫ
in ti. suspẽsio ꝓmo Suspẽsio multi
plr ipont. ꝛ no. glo. in. d. cle cupi
entes. ꝛ tõ vt scias q̃ concernit actum
ordinũ explanabo. Aliq̃ñ. n. go suꝰ
pẽdit a põtificalibꝰ solũ ꝛ sic si cele
brat ẽt in põtificalibꝰ ñ efficit irregu
lar ꝟz Ho. ꝛ vꝺ. durãdi qz nõ sunt
de sba ordis vel officij qz sine ipsis
quodlibꝫ offiis ꝓt celebrari. Ego tñ
tenẽdo q̃ ebat sit ordo vt cõit tenẽt
canonistẽ ego credo q̃ si celebrat i põ
tificalibꝰ vel exeq̃t aliq̃d q̃ ad ordi
nẽ ebat ptineat efficit irregularis.
Secꝰ exercẽdo iurisdictionalia qz il
la sunt sepata ab his q̃ sunt ordis eps
lis. ꝛ tõ eps suspẽsus a põtificalibus
ñ ẽ suspẽsus a iurisdictõ alibꝰ vt no.
Pa. in. d. c. cũ dilectꝰ. Aliq̃ñ suspẽ
dit a sacramẽtoꝝ peceptione vel ptici
patõe ꝛ sic silr nõ est irregularis si ꝑ
factã vt no. in. c. si celebrat ꝺ cle. ex.
mi. qz ptcipare nõ ẽ ordinis vel offi
cij. qz layci ẽt ptcipãt ꝟz Jo. an. i. c. i. ꝺ
sen. ex. li. vi. idẽ ꝟz Ho. aliq̃ñ suspẽ
dit a collatõe sacroꝝ. ꝛ sic silr ꝟz con
ferat nõ ẽ irregularitat qz sine solẽni
tate ꝓferunt ẽt sacra a laicis ꝟz Inno
noc. in. d. c. i. ꝛ Ho. ibidem. Limito
tñ qñ confert sacra nõ vt tanq̃ ha
bens ordinem sed simplr sicut ꝛ lai
cus. Aliq̃ñ suspẽdit go ab ordine ꝺ
diaconi. ꝛ sic si exercet offiñ diacoꝝ
ni vel ꝓsbyteri erit irregularis. Secꝰ
si ab ordine ꝓsbyteri esset suspensus
qz posset exercere offiñ inferioꝝ ordi
nũ. c. significauit ꝺ cor. vita. Sz sus
pensus ab offõ sacerdotij seu sacer
dotalibꝰ est suspẽsus ab ebalibꝰ. sed
nõ cõrio. Silr suspẽsus a collatõe or
dinũ simplr est suspẽsus a collatõe
cutuslz ordis. Sz suspẽsus a collatõe
sacerdotij nõ ẽ suspẽsus a collatõne
ordinis inferioꝝ. Sz suspẽsus ab i
ferioꝝ intelligit suspẽsus a collatõe
suꝑioꝝ ordinis ꝟz Ho. in. c. dilectꝰ
filiꝰ de tẽpo. ordi. ꝛ tõ efficiũtur irre
gulares si ꝑfaciũt. Aliq̃ñ suspẽdũt
ab offõ ꝛ sic suspẽsus est a põtificali
bꝰ ẽt. Jõ si ordiatꝰ celebrat efficit ir
regularis. Añ suspẽsus ab offõ idẽ ẽ
sic ꝺ suspẽso ab ordie ꝛ talis ẽ suspẽ
sus ab oibꝰ q̃ fũdant i ordine ꝟz pa.
i. c. cũ dilectꝰ de ꝓsue. ꝛ tõ ẽ suspẽsus
a iurisdictione spãli fm cõez opin.
lz gl. in. c. si celebrat de cle. exco. mis.
teneat ꝟrũ ꝛ male ꝟz pau. ibidẽ. Rõ
qz remota executõe fundamẽtu. remo
ta

vet ꝛ accessoriũ qꝺ est iurisdictõ nec
obstat. c. dilecta de ma. ꝛ ob. vbi ab
batissa q̃ nõ ꝟz ordinẽ tñ ꝓfert bene
dictiõa qꝺ est iurisdictõis qz illud ꝓce
dit vbi rõne religionis. sed nõ reli
gioso nõ ꝺat iurisdictio spãlis nisi
rõne ordinis nõ tñ credo incurrat ir
regularitatẽ si ea q̃ sunt iurisdictõis
exerceret ar. d. c. i. ꝺ sen. ex. li. vi. Itẽ
no. gl. in. c. f pe de elec. li. vi. ꝛ i. c. ꝺ
senti de offõ ord. li. vi. q̃ suspẽsus ab
offõ ipso facto suspensus ẽ ab oib⁹ be
neficijs. sed nõ cõrio. Sed glos. in.
d. cle. cupientes sic ꝓcor. vt suspẽsus
ꝑ leuiã. puta facto ex q̃ imponet sẽã
ꝺalũ de q̃ dubitãt an sit mortale sicñ
puat. Si vo ẽ ꝑ relictũ grauẽ sic si ẽ
mora petende absolutõis ꝓpatur a
ꝓceptõe fructuũ bñficij. qz ꝑter of
ficiũ ꝺat bñficij. ꝟz. Si nõ ẽ in mora
nõ priuabit fructibꝰ bñficij. ꝛ sic cõ
corda opiniones diuersãt. Aliq̃ñ su
spẽdit go a diuinis officijs. Et tunc
nõ põt nec officiari nec cũ alijs iter
esse seu audire secũdũ Host. Bof. ꝛ
Ray. Non tamẽ erit irregularis si so
lũ iterfit vt simpler layc⁹ vt ꝑz ex decis

4 ¶ Utr iterdict⁹ ab igressu eccliẽ pos
sit officiari ex eccliaz. ℞. q̃ sic ꝟz non
ex̃to recẽt interdicit eccliã intelligũ
tur interdicta eccliastica sacra. xxiii.
q. ii. latorẽ fm Jo. ꝟz contrarium cõ
muniter tenetur in hoc casu. qz talis
celebrare potest ex̃ eccliam.

5 ¶ Quid si iterdict⁹ ab igressu eccle
itrat ꝛ audit ibi diuina. ℞. q̃ ꝟz mor
taliter peccet nõ tñ efficit irregularis
nisi ipse celebret quasi vtẽs offõ suo
sicut ꝓius fm Bern. ii. d. c. is cui ꝺ
sen. exco. li. vi.

6 ¶ Sed nũqꝺ põt intrare eccliaz ad
oraõ. tpe q̃ ibi diuina nõ dicũt. ℞. q̃
ꝺã tenent q̃ nõ, sed Calde. quẽ segt
Be. in. d. c. is cui ꝟz q̃ licite. ꝛ plz
p rationẽ prefati. c. is cui.

7 ¶ Aliq̃ñ suspẽdit go ab admistra
tõe eccliaz in tpalibꝰ q̃z in spualibꝰ
talis celebratio nõ est irregularis qz
nõ est suspẽsus ab ordie ꝟz Pa. i. c.
si quoñãz ꝺe iud. ꝛ Jo. an. ibidem.

8 ¶ Aliq̃ñ suspẽdit go ab aliq̃ officio pu
ta ab officio pdicatiõis ꝛ nõ efficitur
irregularis si pdicat vel celebrat vt i
cle. cupientes ꝛe ꝛemis no. Pan. ꝛ se
quit cald. ibidẽ. Secus si ab aliquo
alio officio annexo al. cui ordini.

9 ¶ Aduerte ẽrio qñ go suspẽsus ẽ a
canone pp ꝺfectũ corpalẽ pp quẽ ꝑ
hibet ꝓmoueri ꝛe q̃ hẽo. ꝟ. corpore
vicial ꝛ talis si ꝓmoueat ꝛ celebret
ꝟz mortaliꝰ peccet nõ efficit irregula
ris fm Pan. in. d. c. si celebrat.

10 ¶ Quid si iuder post appellationẽ
posuerit interdictũ vel suspẽsionẽ ep⁹
go celebrauerit ꝛ iuder appellatõis
pnũciauerit appellationem nõ tene
re erit ne irregularis talis qui celebra
uit. ℞. fm Ber. ꝛ Ho. in. c. pastora
lis de app. q̃ si appellauit er eã fri
nola ꝛ non ꝓbabili sic erit irregula
ris aliter non.

Expensio. iiii.

Interdictũ qñ relaxat. Aduerte q̃ si
ponit a iure vel a iudice sic donec so
luerit vel pen tuerit sic facta satisfa
factione vel pena relaxat ipso facto.
si quoñãz ꝺe iud. ꝛ Jo. an. ibidem.
si quoñãz ꝺe sol. ꝛ Jo. an. ibidem.

Aliq̃ñ suspẽdit go ab aliq̃ officio pu
ta, ab officio pdicatiõis ꝛ nõ efficitur
irregularis si pdicat vel celebrat vt i
cle. cupientes ꝛe ꝛemis no. Pan. ꝛ se
quit cald. ibidẽ. Secus si ab aliquo
alio officio annexo al. cui ordini.

Aduerte ẽrio qñ go suspẽsus ẽ a
canone pp ꝺfectũ corpalẽ pp quẽ ꝑ
hibet ꝓmoueri ꝛe q̃ hẽo. ꝟ. corpore
vicial ꝛ talis si ꝓmoueat ꝛ celebret
ꝟz mortaliꝰ peccet nõ efficit irregula
ris fm Pan. in. d. c. si celebrat.

Quid si iuder post appellationez
posuerit interdictũ vel suspẽsionẽ ep⁹
go celebrauerit ꝛ iuder appellatõis
pnũciauerit appellationem nõ tene
re erit ne irregularis talis qui celebra
uit. ℞. fm Ber. ꝛ Ho. in. c. pastora
lis de app. q̃ si appellauit er eã fri
nola ꝛ non ꝓbabili sic erit irregula
ris aliter non.

Utr iterdictꝰ ab igressu eccliẽ pos
sit officiari ex eccliaz. ℞. q̃ sic ꝟz non
ex̃to recẽt interdicit eccliã intelligũ
tur interdicta eccliastica sacra. xxiii.
q. ii. latorẽ fm Jo. ꝟz contrarium cõ
muniter tenetur in hoc casu. qz talis
celebrare potest ex̃ eccliam.

Quid si iterdictꝰ ab igressu eccle
itrat ꝛ audit ibi diuina. ℞. q̃ ꝟz mor
taliter peccet nõ tñ efficit irregularis
nisi ipse celebret quasi vtẽs offõ suo
sicut ꝓius fm Bern. ii. d. c. is cui ꝺ
sen. exco. li. vi.

Sed nũqꝺ põt intrare eccliaz ad
oraõ. tpe q̃ ibi diuina nõ dicũt. ℞. q̃
ꝺã tenent q̃ nõ, sed Calde. quẽ segt
Be. in. d. c. is cui ꝟz q̃ licite. ꝛ plz
p rationẽ prefati. c. is cui.

Aliq̃ñ suspẽdit go ab admistra
tõe eccliaz in tpalibꝰ q̃z in spualibꝰ
talis celebratio nõ est irregularis qz
nõ est suspẽsus ab ordie ꝟz Pa. i. c.
si quoñãz ꝺe iud. ꝛ Jo. an. ibidem.
si quoñãz ꝺe sol. ꝛ Jo. an. ibidem.

Aliq̃ñ suspẽdit go ab aliq̃ officio pu
ta, ab officio pdicatiõis ꝛ nõ efficitur
irregularis si pdicat vel celebrat vt i
cle. cupientes ꝛe ꝛemis no. Pan. ꝛ se
quit cald. ibidẽ. Secus si ab aliquo
alio officio annexo al. cui ordini.

Aduerte ẽrio qñ go suspẽsus ẽ a
canone pp ꝺfectũ corpalẽ pp quẽ ꝑ
hibet ꝓmoueri ꝛe q̃ hẽo. ꝟ. corpore
vicial ꝛ talis si ꝓmoueat ꝛ celebret
ꝟz mortaliꝰ peccet nõ efficit irregula
ris fm Pan. in. d. c. si celebrat.

Quid si iuder post appellationez
posuerit interdictũ vel suspẽsionẽ ep⁹
go celebrauerit ꝛ iuder appellatõis
pnũciauerit appellationem nõ tene
re erit ne irregularis talis qui celebra
uit. ℞. fm Ber. ꝛ Ho. in. c. pastora
lis de app. q̃ si appellauit er eã fri
nola ꝛ non ꝓbabili sic erit irregula
ris aliter non.

Sed qs p põt absolnere. ℞. ꝟz cõi
ter ꝛet. i. d. c. si quoñãdam q̃ si sim
plr est ipositus a iure põt episcopꝰ nis
si vbi ꝓductor canonis sibi reseruat

arg. c. nup. de sen. excō. Si ꝺo nō fit simplr. sed ad tēp⁹ facta sic tenet gl. in. c. cupiētes de elec. li. vi. ⁊ in cle. i. ō hereti. q⁹ sol⁹ ꝺitor canonis ꝑt ab soluere Pa. ẽt in. d. c. si quozumdaz tenet q⁹ ẽt si simplr fit inflicta ꝓpter peccatū q⁹ ẽḥn nō pōt nisi in casib⁹ in q̄bus potest ꝺispensare. q⁹ pena ꝓpter delictū posita intelligit perpetua. vt in. l. seruus. C. de penis not. Inn. in. c. ex frā. de ꝺol. Sed⁹ esset si ꝓp ꝓmineam esset influeza quia sic posset eḥs absoluere ar. in. d. c. ex litteris tōn no. Inn. in. d. c. i. de excess. ꝺicta. Ju sntia vero suspensionis simplr facta ab homine absoluet qui instituit vel eius superior secundum q⁹ ꝺr ō sntia excōicationis. ruij. q. i. si petrus

2 ¶ Sed quō absolutto fiet. ℞. solo ẽ to ꝑz ḥḥo. Dicēdo reuoco vel remoueo. vel absoluo a tali sntia ⁊ hmōi. Faciūt ad ꝓfata q̄ no. s. Interdictus quomodo relaxatur q⁹ ambulant pari passu interdictū. viij. per totum.

3 ¶ In quib⁹ casibus suspēdit qs ꝛa men nō pōt restitui a suo suspensore ꝛz solū a papa. ℞. q⁹ in trib⁹. Ꝺnus⁹ qñ clici. vel regulares pp exhibitiones sacrāmētoz hereticis aut ꝓpter receptionē elemosinaz vel oblatōz ab eis vel pp traditionē ecclesiastice sepulture ꝺictoz hereticoz sunt ꝓuati ab eotuz ordinarijs officio. c. ex cōicamus de hereti. Scḋo est in suspenso a collatione bñficioz p cōcilia post primū ⁊ secūdam monitionem inuēto culpabili i ꝓferēdo beneficia ꝺignis. c. graue de prebē. Posz tñ iste ab vno principali patriarcha restitui. vt in. d. c. graue. Tertius in te gradato. c. ex me de cle. non resi.

Aspitio vide. s. Judicare, ⁊. c. Presumptio.

Assurratio est obloquutio mala de primo facta occulte ad diuidendam amicitiam aliquorum Conuenit enim cum detractōe quia vterq; dicit malum de proximo eⁱ⁹ absentia. Sed in intentione distinguitur. quia susurro intendit discordiam inter amicos deseminare. vt ꝺicit gl. ad ro. i. Detractores autē aliorum bona minuunt. vel negant ⁊ bonorem seu famam intendunt permittere dicitur susurro bilinguis. quia vt plurimū duab⁹ linguis vtitur dicēdo vni malum de alio ⁊ econtrario. ⁊ne dum est peccatum mortale. sed grauissimuz. vt patet. pue. vi. Ser sunt que odit deus ⁊c. ⁊ septimum q̄ detestat ait ens. i. q̄ seminat inter ffres discordias. Rō qz amicitia ꝑmanet inter bona exteriora ecclīastici. vt. amico fideli nulla est comparatio. ⁊ grauius peccat q̄ detractor q̄ famā crīpit. aut ꝓmelioſus q bonorē ledit qz. viij. ethi. ¶ Melior ẽ amic⁹ q̄ honor ⁊ amari q̄ honorari. Et tenetur multo magis ad restitutionem q̄ fures q̄ latrones. Et tō nō pōt absolui nisi q̄tuz pōt restituat amicitiam quam abstulit. vel alio mō satisfaciat si cuz restituere ñ pōt. Nec ex Tho. fa ꝑe q. lxxiij. ar. i. ⁊ ij.

Abellio ꝺr bñs publicaꝝ offiū scribendi instrā ad faciēd. i fidē alias ꝺr tabularī⁹. vt in. l. generali. C. de rab. scribis ⁊ de multiplici eius nōie no. in. c. qñ contra de ꝓba.

¶ Quis pōt facere aliqñ tabellionē ℞. q⁹ pncep⁹ ⁊ cui ipse cōmittit. Jte reges q̄ nō cognoscūt suprioꝛē ⁊ ciuitates q̄ ḥnt tura pncipis ⁊ Papa vt

vult Jan. i. c. cū. ℞. de fide instru. ⁊ Bar. i. l. i famē. ff. de publi. ind. Jnē ꝺic ō aliis magistrātib⁹ seu ꝺnio iurꝝ ꝺictōz hñtib⁹ respectu iurisꝺictiōis eoꝝ ⁊ ñ solū plati i tpalib⁹ ꝛz ẽt i spiritualib⁹ ꝛc hoc vlō pa. i. ꝺ. c. cuz. ℞.

2 ¶ Sz q̄rit an notarij ꝓstituti a talibus possint vbiq; ꝓficere instra. ℞. ſm ℞a. i. ꝺ. c. cū. ℞. q⁹ nō nisi i territorio ꝓstituētis vñ creat⁹ ab ipāratore nō ꝓficiet i terris pape nec cōtra Sz bñ instra ꝓfecta in territorio illius q̄ eū ꝓstituit valēt ẽt ex territorū ſm cōmunem opinī. vt in. d. c. cum ℞. no. ℞a.

3 ¶ Utr possint clici ee tabelliones vi de. s. Clericus. ir. §. ix.

4 ¶ Utr religiosus si in seculo fuerat possit tale offiū exercere. ℞. q⁹ nō nisi ꝺ hereticos. vt no. Jo. an. i. c. offiū ō extre. li. vi. ꝺicit tñ Bul. in Speculo q⁹ vetera poterit ꝓplere. ꝛz nō noua assumere. l. alienatōes. ff. fami. her. ⁊ de iudeis. c. iudei.

5 ¶ Utr tabellio puniat si ꝓficiat instra de actu reꝓbato a iure. ℞. pa. i. c. i. de fid. instru. q⁹ sic. l. iubem⁹. C. de sac. san. ecc. glo. in. d. l. generali. not. in Spec. in ti. de instru. edi.

6 ¶ Quā sciaz ꝺz hñe. ℞. bar. in. l. fi. C. de tabu. q⁹ ꝺz scire sūtiam ⁊ sntia q ptinent ad artē notarie alꝰ iputabit sibi nō tñ tenet ee doct. Facit q̄ nō not. Jnno. in. c. cū in cunctis ō elec. ⁊ iō pn tūr restituer ꝺānū q⁹ ipertita sua delict. l. illicitas. §. sicuti. ff. de ofpsu. no. ℞au. in. d. c. i.

7 ¶ Que requirūt ad validitatē instroꝝ. ℞. q⁹. riiij. q̄ not. ℞a. in. d. c. i. Dz iponere ℞no inuocationē nois ꝺni. Scḋo annū ꝺni. Tertio nomē ipāratoris in terris vbi subiectis. vel regis vel pape quarto nomē ꝑsulis, ꝛz istud nō seruaf qnto locum ꝑcmo Sexto mēſez ⁊ ꝺie. Septio ſdictionē. Octauo serie facti. Nono testes. Decio signū ꝑsuetū notarij. Undecimo q⁹ fecta coꝝ ā prib⁹ legaf. Duodecio q⁹ sit ꝓstitut⁹ notarius ab eo q̄ hz ptātez. Tertiodecio q⁹ appeat q⁹ notarī⁹ fuerit rogat⁹. Quartodecio q⁹ talis notarius sit habilis. qz si esset excōicat⁹ notorie vel priuat⁹ pāte ⁊ hmōi nō valeret de q̄b⁹ ꝺubitaret per eundem ℞a. in. d. c. i. ñ placet.

Aciturnitas actus ꝺ tutis qñ ꝓgruo tpe tenet. Aliquādo ꝺo ẽ nomē vicii. Ün Greg. Si inordinatū silētiū culpa nō esset ꝓpheta nō ꝺixisset ꝛe mihi qz tacui. ⁊ ẽ in gñe delicti ⁊ est aliqñ mortale petūn qñ. l. nō loquit cuz tenet loco ⁊ tpe pnta tempe confessionis correctionis istructōis ⁊ hmōi necessario fiēde vt i gl. rxv. di. §. alias aliqñ ve ntale. vt qñ ꝺo nō loquit cū ꝺeberet tñ ꝛz nō ꝺ necessitate. Aliqñ nullum qñ expectaf loc⁹ ⁊ tp⁹ ꝓgruū. ⁊ ꝛz h intelligit illud. ii. tbi. vlti. Justa ipōrtune opportune. Ubi gl. opportune q̄ tū ad eos q̄b⁹ placet. Jmportune q̄ tū ad eos q̄b⁹ ꝺisplicēt ꝺūmō in futuro ꝓdesse possit. Sz qñ oio nō poterit ꝓdesse ꝛz sunt incorrigibiles sic ecclesiandū ẽ ꝛz illō nolite sēm ꝺaf canib⁹ Matth. vij. nisi sit plat⁹ pp alios ne cōrumpaf tūr talē tradef sathane de q̄ vide. s. Correctio. i. §. ii.

Aliam vel eractionē collectā seu q̄stā vtz possint ꝺnis suis subditi ipone ra ℞. vt er Ric. i it. di. xliiij. q. ij. ar. i. colligo q⁹ pncep⁹ sol⁹ pōt ꝺe nouo iponere. p tot cōis ꝓmotoe ant ꝺe fesiōe ꝓpēsata sbditoꝝ q̄litate ⁊ q̄ti

tate ⁊ qñ el⁹ facultates nō sufficiūt ad hoc. ff. de pub. ⁊ vec. l. vectigalia Simꝫ rret q nō recognoscit supiorē vel alij q ꝓscripserunt iura impij Mā null⁹ nisi ꝑncepe solus aut q ꝑ scripserūt tura ipertj pōt sup talijs ⁊ exactionibus leges condere vel pui legia concedere vt ꝑz in. l. vnica C. de vaca. mu. z. l. sp. ff. de iure. immuni. vñ alij ꝫ sibi vsurpent errant vt ꝑz in eo qō legit ⁊ no. in. e. p uene rabilē q ñ. sint legi. ⁊. c. sane ō pul. no. Bar i. l. ifamē i fi. ff. de pub. in. in. l. hostes ff. de capt. ⁊ i. l. si publicā. §. in oibus vectigalibus. ff. de pub. Si vō talia nō sunt ad vtilitatē tont cōis nō pōt eas ipōnere ⁊ si imponit subdit nō tenentur ei obedire Alij aūt dñi a ꝓfatis nō possunt de nouo talias imponere fnis subditis nisi p legē vel senatusconsultū vl ꝓstō nē ꝑncipis eis ꝓcedāt. d. l. vnica vl per ꝓcessiōes a ꝑncipe er eā ⁊ spāl ipetrātā. l. vnica. C. de supindic. li r. no. Arc. i. c. si quis romipetas. xxiii. q. iij. ⁊ qō legē ⁊ no. i. c. inouam⁹ ō cēsi. vel per ꝓsuetudines diuinā nō p violētiā ꝫ spōte approbatā ab oib⁹ cōiter. C de canone lar. tituloꝝ. l. ꝑce dat. ⁊. C. ō auro coronario. l. vna in fi. li. r. ⁊ q sit talis ꝓsuetudo ō cuius initiō nō exter memoria. vt in. c. sup q dubiā de. ō. sign. ⁊ vide q no. Bar. in. d. §. in oibus vectigalib⁹ alr si ergunt teneñ ad restitutionē illoꝝ a q bus extorserunt si scīr. vel eoꝝ here dibus aut si nesciunt pauptb⁹ vel ad tonū cōe ꝫ Tho. i epistola ad quan dam ducissaꝫ limitat hoc pa. in. c. p uenit de imu. ecc. vecꝫ qñ imponunt p publica vtilitate aut p alio respec tu. sed si imponunt ꝓ necessitate ip sius ciuitatis licite faciunt.

¶ Sed qñ dicunt ad vtilitatē bonī cōis talie. ℟. fm Ricar. vbi. §. q alī qñ directe puta qñ ꝓponūt, p ōfessio ne fidei vel regni ꝓ refectione pōtī um viarū ⁊ hmōi. Aliqñ indirecte. vt puta qñ ei⁹ fr vl filij⁹ ē captiu⁹ vel aliqua terra ē sibi capta ⁊ rer imponit talias vt recupet. q sic redūdat in bonū subditoꝝ q reddit rei magis ꝓtēs vl maritat filiā ⁊ hmōi addit tñ Ricar. vbi. §. q negocio expedito sī facultates regis supabūdāt ⁊ alīq cōitas nimis grauat q ꝫ ei ꝑuenī re sicut facit caput mēbris. dic ēt idē Ri. in q̄libz. iii. q. xxvii. q. ꝫ nō de beat subditos taliare qñ facultates sue sufficiūt tamē non est dicendū fa culatates sufficere quādo nō potest se defendere vel cōe bonum ꝓmouere. nisi ita ꝛrp auperet se q nihil sibi re maneat in tꝛsauro q̄ se iuuare possꝫ si iterum. j. breue tēpus ab aduersa rijs inuaderet. maxime si multos hꝫ insidiatores. Tali. n. regi necessari⁹ ē thesaur⁹ q aduersarij hoc sciētes ma gis eū timent⁹ ⁊ magis pacifice viuit ⁊ posset regnū ꝫ melī⁹ esset thesauri zare amorem hominuꝫ subditorum q̄ꝫ argentum vel aurum.

¶ Utr domini qui auferunt a subditis vsurarium quem hñt in aliquo nemore ⁊ huiusmodi teneantur resti tuere. ℟. fm Rod. q. tenentur ad re stitutiō em. nisi sint tales subditi qua si serui. ita q nihil hñt ꝓprium. ꝫ ipsum vsurarium habent quali p pe culio ita quod dominus ad libitum possit revocare. Sīr alij q vsurpāt ipsuꝫ tenentur eis nō dñis.

¶ Quid de platis qui ꝓ eo q alī qd ipedierunt legato vel alijs maio ribus erigunt plusq̄ exprenderunt a subditis. ℟. q tenentur extorta resti tuere ⁊ tantumdem de bo pauperi bus errogare ⁊ si supior cui querela de hoc fit fuerit negligens canonice subiaceat vltioni. c. quia plerīq̄ de i munitate eccle.

4 ¶ Quid de reputatis ad talias di uidendas qui vnum magis grauant ⁊ alterum magis alleuiant. ℟. teneñ ad restōnem aggrauato ꝓportiōaꝫ pl⁹ aggrauauerūt. vide. §. restō. i. in. vñi. ledens. §. iiij.

5 ¶ Item occultantes bona sua ne ta lientur fm suas facultates teneañt. ℟. q si talia est iusta teneñ illis q pp hoc fuerunt magis grauati. Si vero nullus fuit pp hoc magis grauatus Sz dūs min⁹ hūit sic tenent ipi dño nisi forte aliqñ fuissent iniuste ab eo grauati q̄ possent ꝓpsāf. Si vō ta lis est iniusta nō tenent q pōt occul tare licite. Idē dic qñ talia ē indeter minata puta ꝓpiant aliq vt erigāt q̄ñ possunt ꝫ facultates subditoꝝ nō tenent se ꝓpalare nec simīr tenē tur restituere exactores q aliquos al leuiant ꝫ pecent mortaliter. ar. c. i. xxii. q. i. q. ex hoc nullus grauat nisi esset necesse septiēs reiterare. q. tūc tenerentur ad restōnem aggraiatoꝝ exactores qui contra conscientiaꝫ ali quos aliorum concordat Abbon. titulo restitu.

6 ¶ Utr possit alicui concedi immu nitas taliarum ℟. Pa. in. c. ꝓuenit de imu. ec. q a ꝑncipe ⁊ ex ꝓpio mo tu sic. sed ad hoc nō nisi ꝓnaf i pri uilegio clausula nō obstāte. l. ñ. C. ñ ō ius vel pu. vti q cū sit ō publicaꝫ vtilitate oportet fiat mentio de ea. vt no. Bar. i. l. vacatio. C. de curio. ⁊ i. d. l. fi. ⁊ facit. c. ex ꝓte de capel. mo. ab ifertoꝝ aūt aliis pōt ꝓcedi. sed cōitas nō dz grauari sed imuuet. pu

7 ¶ Quid ergo de multis cōitatibus dñis ⁊ hmōi qui quotidie talias ipo nūt ad libitū sui nūc pl⁹ nūc min⁹ exigētes. ℟. ꝫz bo. q fures sint ⁊ la trones nec bz locum ꝓsuetudo vbi cum violentia est introducta.

8 ¶ Quid ō ipōētib⁹ talias sup reb⁹ ecclie ꝛpsonaꝝ ecclesiasticaꝝ. ℟. q teneñ restituere nisi in casib⁹ ꝓcessis de quib⁹. §. Immunitas. §. xxvi. cū vii. §. seqn.

9 ¶ Utr p statū posset fieri vt licite aliqō cerni daretur dño. ℟. q fm bo. si fiat ō ꝓsensu ipoꝝ subditoꝝ eñ to magī expediat dñi si a ꝑncipe ō tali ꝓuenerūt de nō er violenta.

10 ¶ Utr excusentur dñi q talem ꝓsue mdinē iuenerunt q ea piant a subdi tis de mobilib⁹ bonis ipsoꝝ q̄ñ vo lunt ⁊ quando volūt. ℟. Rodoñ. q si certus est. q ab initio sit tale on⁹ ipositū sine fraude ⁊ malitia sic pōt tollerari. Si vero non est certum aut credant verisimiliter quod nō sit ab initio legitime imp ositum sic tenent restituer. In dubio tñ er q̄ ab eccl'ia tollerant nō esse eis absolutio ō ne gāda simpliciter cū dubitatiōe ꝓtāda.

Antum est dictum tarati
onis solū respectu
eoꝝ q⁹ dnectit ⁊ excludēs ea
cite negōs respectu aliorꝝ vbi grad⁹
eligendi spectat ad canonicos tantū

li. nñ respecu canonicoꝝ ponit respe
ctu aliꝝ negat vt ter. in. c. cū ecclia.
de cā pos. ⁊ proprie.

Emperantia vīd so
briet.

Emere facit qui sciēter
actū sibi iure p/
hibitū sub colore fraudulēto fa
cit c.p veneabilē i vbo videbat g si
lu sint legitimi ⁊ p Ba. in cle. i. ō se
pul. ⁊ ar. optimi in. c. auaritie ō cle.
li. vi. no. Be. ibidē q no. bñ. p disp
sitionibus penalibus.

Emeritas est mutatio
in malū. l.
iubem⁹. C. de fac. san. eccl. not.
Lar. de sūm. trī. cle. l.

Empus omni qñ requi/
ratur completū
vl sufficit ceptū. Ꝛ. pa. in. c. ad
nr̄az de regul. q⁹ i dubio iuris tenen
dū est q⁹ in dignitatib⁹ fauor ꝓsidera
tur. Et ꝛō ann⁹ incepꝝ pt̄ p comple
to. ⁊ ita tz gl. in. d. c. tz fallit in ēpatu.
vbi ē spāle q⁹ sit ꝓpletus. In regule
obseruatōe vbi ē grauitas ⁊ labor. ⁊
sic odiū. ꝛō cōpletus erigit. ar. c. q⁹ i
insulis de regula. ⁊ sic intelligit. xx. q.
i. si i q̄libet ⁊ i. c. significatū ō regul.
Regulr vo dz cē ꝓplet⁹. nisi aliō iu
re caueat⁹. vt no. Archi. i. c. si annuz
quartūdecimū ō iudi. li. vi. de q̄ vīd
ō. etas p totuz. Hora. xxiij. ꝙs diei.
Punctus est quarta ꝙs horę. Mo
mētū est decima pars puncti tz Jo.
an. in. d. c. de cā pos. ⁊ sic. rl. momēꝝ
hora constat.

Ergmersator est q
in to/
tuz a lite recedit. ij. q. iii. §. notā
dñ. ii. vide. ō. Accusat⁹. §. viii. q⁹ nō
pōt in tergiuersatione celari dr̄ noto
riū in. c. tua Peopa. cle. ⁊ nu.

Emptare proprie ē p
erpimentum
sūmere de eo q temptat⁹. ſtom
Tho. ſa Pe. q. xcv.

¶ Quo tēptat qs deū. Ꝛ. duobus
mōis. s. vbiat⁹ facī vbo qñ deo soꝛo
ne colloqī ⁊ petit ea intentōe. vt er
ploret del sciam aut ptāt̄ seu volūta
tē. ⁊ idē erpimētū sūmat. Factis vo
tēptat deū qñ p ea q facit intēdit er
pimētū sūmere diuine ptāt̄ sapīētie
vel pietatis. tz q̄si iterpetratiue deuz
tēptat q si nō intēdat experimentuz
sūmere ō deo aliq̄d tñ petit vel facit
ad nihil aliud nisi ad. pbādū deum.
Sz verum ē qñ sine necessitate. vel
vtilitate hoc facit. qz in necessitate vt
p vtilitate qñ qs se cōmittit deo i iu
sto ozōnibus aut factis nō ē tēptare
deū sicut. ii. pali. xx. Cum ignoram⁹
quid agere debeam⁹ ad te sunt oculi
nr̄i. Et ꝛō dicit gl. Mat. iiij. deū tem
ptat q bñs qd faciat sine rōe cōmit
tit se periculo experīdo vtr̄ liberari pos
sit a deo.

¶ Utr̄ tēptare deū sit peccatū. Ꝛ. q⁹ ꝛ
sic qz ꝓsuppōit ignorātiā ⁊ dubiū ō
diuia pfectiōe. Nullus. n. plusm tē
ptare eū de cuius excellētia ē cert⁹. ⁊
eū tēptare isto mō ptineat ad dei ir
reuerentiā opponīt directe religioni
⁊ sic ē grāe peccatū. min⁹tū q̄z sup/
stitio qz tēptās ptestat tñ dubitatiō
nē vbo vel factoꝛ supstitiosus ꝓte
stat errōē facto. vt pz. s. Supstitio
§. i. Sz vo experimētū qo sūmat de
pertinētib⁹ ad vel perfectionem solū
vt alijs demonstret hoc nō est tēptare
deū si subest. Necessitas iusta vl pia
vtilitas ⁊ alia q ad hoc ꝙcurrere de
bent sicut apostoli petierunt in noīe
xpi facere signa act. iiij. vt infidelib⁹
inotesceret virtus xpi. Jtē no. q⁹ du

pliciter qs petit signū a deo. Pmo
explorādo vel ptātes aut dicti ei⁹ veri
tatē ⁊ hoc est tēptare deū. Secō vt in
struat⁹ qd sit circa aliq̄s factū placitū
deo ⁊ hoc nō pertinet ad dei tēptatio/
nem qñ tale qd p sacrā scripturā nō
est reuelatum aut per sanctos seu per
ecclesiam.

Estamentum est vo
lunta
tis nostre iusta sentētia de eo q̄
quis vult post mortē fieri cum here
dis institutiōe vt habetur in. l. i. iun
cta glo. ff. de testam. vnde bene dicit
iusta sūa. q. si est iniusta. puta vult
exheredare filiū sine cā nō est seruā
da. xiii. q. ij. si qs. Aut si ꝓcipiat cor
pus suum lactari in mari. ff. de con
ditio. institu. l. quidam suo testō. vel
ꝛō bonos mores aut pietatem aut ve
cundiā. l. ꝛditiōes. ff. de ꝛdi. instī. ⁊
l. filī⁹ ibidē. Jtē opꝝ q̄z instituat hēs
q̄ sine eius instōne non erit testm̄ vt
insti. de leg. §. ante heredis. Et sic dif
fert a codicillo q̄ q codicillū nō pōt
dari hereditas vel admi. instī. de co
dicil. §. codicillis.

¶ Quis pōt facere testm̄. Ꝛ. q⁹ qcūq̄
non phibet⁹ ⁊ qui phibent⁹. Ꝛ. q⁹
rit. genera ꝑsonaꝝ. Pmo furiosus
seu mētecapt⁹ q nō ꝛz lucida iterual
la. c. fi. de test. l. furiosuz. C. q̄ test. fa.
nō pos. Secō surdus ⁊ mut⁹ a nati
uitate secuo a casu. ⁊ scit scribere. l. di
scretus. C. q test. fa. nō pos. Tertio nō
valēs articulate log ita vt nō possit
exprimere nomē hereditis nec scribē
l. iubem⁹. C. eo. ti. Quarto ipubes in
stitut⁹ qb⁹ nō est p. fa. testa. §. ꝑterea.
Quinto filiusfami. nisi de castrēsi pe
culio vel q̄si vt in. c. ij de sep lib. vj.
⁊ l. pe. C. q testa. fa. nō pos. qb⁹ lita vt
ō. religio. §. l vj. Sexto ꝓdigus cui ē
interdicta a iudice bonoꝝ admistratio
l. i. eo cui. ff. eo. ti. Sz testm̄ an factum
valeat vide ibi. Septimo dānat⁹ ad mor
tez nāles vel ciuilē vt sit exportati ēt
si fugiūt de manu iudicū vt. ff. e. ti. l.
el⁹ ⁊ qb⁹ ibi no. ⁊ leg vitio suppliciō
⁊ ibi Bar. ff. de pe. ⁊ dānati ad ꝓpe
tuum carcerē. l. ii. ff. de publi. iu. Se
cus si esset dānat⁹ ad penā ſioremeu
Octauo manifestus vsurar⁹ nisi ꝑstet
pt⁹ cautionē ꝛz formā. c. q̄q̄ ō vsu.
lib. vj. Nono excōicat⁹ fm̄ aliꝝ opi
opt. quā sequit gl. in. c. decernim⁹ de
sen. exc. lib. vj. Sz ꝓtum cōtra tūr
Decimo fu⁹. xiij. q. ij. illō. l. filī⁹. ff.
eo. ti. Undecio qlibet vel gloꝛus q ꝑ
fitet tria vota subalta vt ii. c. ij. de te/
sta xij. q. ij. nō dicatis. Sē de aliis
vt iunt hremite ⁊ hmōi. xi. q. vltia
§. Ꝩ paulus. Duodecio hereticus qz
oia bona sua sūt confiscata ip so iure. c.
cum fm̄ legeꝝ de here. lib. vj. Tertio
decimo dubi⁹ ō statu suo. s. an sit i eo
statu i q̄ testari possit vel ne. l. ō statu
ff. eo. ti. Exꝑpluz capt⁹ a latronibus
dubitat an sit testu⁹ vel liber vt in. l. i.
in hnc. ff. de leg. iij. Quartodecimo
obsides intelligē de illis rhpianis apō
infideles datis. aut de illo qui erant
captiui populi romani. ñ aūt de ob
sidibus qui dāt̄ ab vna ciuitate ad
aliam vt legat⁹ ⁊ no. in. l. obsides. ff.
eo. ti. Quintodecimo dānat⁹ ob car/
men famosum seu libellū in iniuriaꝝ
alterius. qz ēt infamis efficitur vt in
l. is cui. §. si quis ob carmen. ff. e. ti.
Bar. tamen bidem ⁊ cōuer tenetur
testari. Sextodecimo reus criminis le
se maiestat. l. quisqs. C. ad. l. iul. ma.
vi. q. i. §. vlt. Decioseptio q est apō
hostes capt⁹. l. et⁹. ff. e. ti. Intellige
istꝝ de hostib⁹ romani ꝑij. Decio/

octauo vtroq; carĕo lumine. hodie tñ testat dñmō fuet qō no. l. hac ꝓsultissima. C. q te. fa. po. q̄ sunt ita ꝫ ange. are. isti. q nō est p. te. §. ecc⁹ primo q̄ sint. vij. testes. ⁊ notarī⁹ vl'alī⁹ loco notarij spāl'r ad hoc vocat⁹ sedo q̄ p dictos corā se aduocet ⁊ manifestet q̄ vult testari line scripꝰ tertio q̄ in pn. testi ⁊ ante legata fiat instō heredis. illi. q̄ te inde faciat legata ⁊ fide commissa. v. q̄notarij manu oia scribant in pñti testō. vj. q̄ p̄dicti testes se subscribāt ⁊ ĕt tabellio. vij. q̄ tā a testibꝰ q̄ a tabellione vl'ab illo alio teste loco tabellionis posito sigillet ita q̄ sint. vnj sigilla. viii. q̄ te his oibꝰ notarī⁹ facta mentionē fallit hoc ꝫ bal. ibidē ni si testet iter libros qz tunc sufficiēt. ij. testes. Hoc idē fnādū est i codicill' eccoz vt in. d. l. hac ꝓsultissima. Fir. q cardinales isequut⁹ ē bostil'r vel peculit aut ecpit vel socꝰ fuerit aut fieri mādauer⁊ aut ꝓsiliū vel auxiliū dederit vel fauorē vel ratuz hūit nec' ĕt talē testō aliquē aligd capere pōt nec er successione. c. felicis de pe. lib. vj.

2 ¶ Utq; p̄fati q testiū non pñt facere possint dispensare i ptis cās. ℟. q̄ nō pmi nec q̄rī simplr nec q̄nti nisi de peculio castr. vel q̄si fm bal. i. l. i. C. ō sa. san. ec. ⁊ not i. d. c. ly nec sexti nec septimi nec octaui simplr fm bar. ⁊ idē dicit de q̄libet decedēte i mortali Sz pan. in rub. de testa. in ꝓ vltio ty ꝛrū ⁊ bñ q: ecclia recipit oblationes publicoz pcoz nisi vbi spāl'r ꝓhibent vt pz i gl. i. c. oblationes. xc. dis. Ergo fortꝰ clemosynas nec. r. nec. rj nec. rij. nec. rvj. nec. rvij. sed de. xiij. est dubiū iter doct. Sz ego teneo cuz Bar. quē sequit Pau. vbi. §. q̄ po test aliꝰ ait sic ĕt li log nō pñt duz signato ānuant. Ān pōt bal. i. l. i. C. de sa. san. ec. exēplus de q̄daz aduocato q nō valens loqui interrogat⁹ si vole bat q̄ tot darenť ꝓ ala sua panibus aperiret libū in signū ipse aperuit. ⁊ q̄ vlz affirmat.

¶ Testō q̄ quot sūt ipēs. ℟. duevna ꝫ dē testiū nūcupatiū ⁊ sine scripꝰ ⁊ est illud ni q̄ testōris ⁊ hēredis ⁊ legata rioz noia ⁊ oia q̄ in eo ꝓtinent corā test⁹ nūcupant⁊ manifestant⁊ dē sine scripꝰ. i. suscriptiōe testiū ⁊ alijs solēnitatibꝰ q̄ regrunť in testō scripꝰ facto de q̄ in. l. hac ꝓsultissima. C. de testa. Et etiā qz sine oi scriptura inde facta pōt qs testari nūcupatione: dū mō corā testibꝰ ⁊ ꝓditiōe legitis nūcupet heredē ⁊ sua expleat voluntatē. Insti. ō test. §. fi. to si qs nō habz notariū aduocet legitimū numerꝫ testiū ⁊ explicet nomē hēredis ⁊ alias instōes ⁊ legata ⁊ roget eos vt sint testes ⁊ valebit altō dē testiū i scripꝰ ⁊ istō pōt facē qs q̄n nō vult q̄ testet vel aliqs sciat sua dispōnez. Ān regrit multa de sua vt in. l. iulrem⁹. C. de testa. ⁊. d. l. hac ꝓsultissima. ⁊ nisi' qs sit bñ doct⁹ fact'r errault i ipso ꝓdēdo Jō hēat aliquē doctorē ꝓ ꝓsilio qui vult eū facere de quo qz nō est i vsu omitto vt dicti. Aduerte ĕt q̄ qs ꝓt relinq̄re sic dicēdo corā notario ⁊ testibus. Volo q̄ hēs mie⁹ faciat in oibꝰ ⁊ p oia put ꝓtinet in q̄daz mea cedula scripta manu mea q̄ ē apud talē re tigtosuz ⁊ valebit ꝫ alex. de imo. i. l. ꝑponuz §. illud. ff. de ver. ob. ⁊ bar. in. l. si ita scripsero. ff. de cōdi. ⁊ de. ⁊ pau. de ca. in. d. §. illō ⁊ bal. i. l. capta tonas. i. q̄ v. C. de test. mi. Jo. ō imo. i. l. illa instō. ff. de hꝰ. instit. ⁊ i. c. cū tibi de testa. Nō qz ly in testō nūcupatiuo dēant palā nūcupari q̄ sūt vt a testibꝰ exaudiant⁊. l. hꝰdeos palā in ꝑn. ff. de testa. ⁊ in l. iulrem⁹. C. eo. qz paria sunt iplicite ⁊ explicite exprimere d. §. illud. ⁊. d. l. si ita scripsero. Jdeo vlz. Sed videat q sic vult q̄ talꝰ ītā sua cognoscat vt non sit dubiū de eo qz alr esset periculosuz. Sz nō valeret instō hēredis. si diceret instituo heredez illū cuiꝰ nomē est i q̄daz mea cedula apō talē fm bar. i. d. l. si ita scripsero q̄nē sequnť bal. ⁊ ang. ibidem.

4 ¶ Quot testes regrunť i testō. ℟. q̄ vij. limit⁊ q̄ sint rogati vñ si⁹ testiū si ne scripto hēat nūꝰ q̄. vj. vel si sūt vij. nō tñ rogati nō vlz. l. hēredes palam. §. pe. ff. de testa. fallit hoc i testō rect vbi sunt necessarij. viij. In testō rustici in rure facti vbi plures ñ pñt inueniri sufficiūt. v. In testō facto inter vxores sīr sufficiūt duo fm bal. in. l. hac cōsultissima. C. qui. test. face. pos. in testō facto in pūtia ipratoris pōt bus ibi porrecti vt audiat. sufficit vn⁹. an aūt notarī⁹ coputet ꝓ vno dicendū q̄ sic ꝛcauti⁹ est q̄ pur sint vij. sine co. insti. de testa. §. fi. ō ꝓba. q̄n ⁊ i. d. l. hac ꝓsultissima. ⁊. l. oiuz. C. de testa. In testō militis in exercitu sufficiūt duo testō testes ⁊ in bello put volunt. l. milites. C. de mil. testa.

5 ¶ Sz nūqd in foro aie valeat testiū factū corā duobꝰ testibꝰ solū. ℟. pas. in. c. cū cēo de testa. ty q̄ sic i dispositō ad ptas cās ⁊ in ꝓ cōtra ꝓcor. doct. Jn alijs ad nō ptas cās pau. tz q̄ vl tra duos testes regrit pūtia sacerdotis pochialis vel loci eī⁹ duo alij testes alr nō valeat nec regrit q̄ sint rogati vel q̄ sint nuncupati oēs quidaz tenēt idistincte q̄ valeat corā duobꝰ Sz ego dico q̄ si ñ subest inspitio fraudis valeat qz cessat rō legis si vō sit suspitio fraudis dico regrī solēnitatē iuris ciuilis ⁊ ad. c. cū cēo. ⁊. c. relatū el. l. eo. li. dico q̄ hēnt locū in terris ecclesie vt pz ex eoruz subscriptione.

¶ Sed q nō pñt esse testes in testiū 6 ℟. q̄ oēs qui ꝓ testibus reprobant a iure vt. j. testis. Item in testō ipā iure vt. j. testis. Item mulier. ff. de testa. l. liter non pōt esse mulier. ff. de testa. l. qui testō. §. mulier. Ite hermolaus dn⁹ in quo ꝓualēt mulieres. ff. de testa. ho. ite ille cui hoc est mio dictum ꝓ statutū vel a iudice Ite iudex. Ite ois qui hz i ptāte hēredē sicut pater au⁹ ⁊ similes. ꝓbant hec insti. de test. §. testes. ⁊. §. leq. Item qui nō ē testi capax sicut spurij testōrio. Mercuriales dānat⁹ ad metallū ⁊ siles. Ite quos legeo iprobos ⁊ itestabiles iuxit eē vt sunt de crie famosi dānati ⁊ imprisionati ff. ō testi. ob carmē. Ite legatarij nō pōt esse nūq̄ ad qō ies vertentē iter heredem ⁊ extraneum instituendo de testa. §. legatarius. Sed q̄ ad factum suum inter se ⁊ heredem non potest.

¶ Er quibus cās testiū dē nullō. ℟. 7 q̄ loquēdo de testō nūcupatiuo ⁊ si ne scripto exq̄uor. Primo si testōr nō erat habilis ad testand. Secō si insti tuit hēredē nō capacē vel nullū insti tuit hēredē. Tertio si plures ita natū quē instituere vel exheredare debuit. Quarto si nō sit legitimꝰ numerus testium legitimoz ⁊ rogatoz.

¶ Quando testiū tenet. sed tamē ir 8 ritatur ⁊ rumpitur. ℟. q̄ ex. vij. casibus. Primo quando testator nō prēsis. Primo quando testator nō prēsis. Secundo si testis nō erat habilis ad testandū. Tertio si plures ita natū tuit hēredē nō capacē vel nullū insti tuit hēredē. Quarto si nō sit legitimꝰ numerus testium legitimoz ⁊ rogatoz.

improbat hēs su⁹ p sniam rescindit Item si testō⁹ paciet capitio diminuonē nisi iterꝫ fiat ciuo romano⁹ vel sui iuris. Itē p fm testm revocatoriū ꝓmu. Item si hēs nō admit hereditatem vel aī adita decessit vel conditio sub q̄ institut⁹ fuit defecit & filia de q̄bus inst. qui. mo. testa. infr. p totum.

2 ¶ Item⁹ legata fcā in testō nullo vel irritando dēant. ℞. q̄ si testm ē nullum ex pterition⁹ iam nati vel rūpitur ex pterition⁹ postumoꝝ vel quasi p̄ ꝓmoꝝ vel rescindit p sniam ꝓposita q̄ rela de inofficioso vel ꝑ tabulas sic legata dēnt ℔ institutio nō teneat. C. ō libe. pte. aucte. ex cā. iuriter die si testamentū rūpit ex falsa cā vt puta. A. instituit. B. & substituit eidē. B. C. moritur. B. testōr. A. facit aliud testm dicens q̄ hereden hēre volut & hēre nō possum. Tu. D. esto hres. Liceni. C. rūpat q̄tuꝫ ad institōnem m̄ legata dēnt. Si vo testm sit nullū puta q̄ institut⁹ heredē non capacē vel nullū q̄ nō fuerūt testes debitu tunc an dēant legata est dfia inter doct. & dic vt. ℥. hres. §. v.

10 ¶ Quid si testm fit cum cā in fine q̄ si non vlꝫ iure testi valeat iure codicillor⁹ talē vel iure⁹ cuiuscūq̄ alteri⁹ vltme volūtatis valere volut & tenere ℞. q̄ si testm pactaꝫ defectū solēnitat⁹ vel mris repugnantiā in his q̄ sunt de substantia eius nihil facit hec cā nisi testāt iter liberos fm cōem opi. Si vo pactaꝫ defectū solēnitat⁹ vel mris omissa sic valebit mre codicillor⁹. C. ō codicil. l. fi. dūmō solēnitas sufficiēs codicillo sit apposita. s. v. testes ℔ nō rogati & sic legata in eo relicta debentur institu. de codicil. in pn. Et mīstō que in eo erat, scripta ℔ directa videatur m̄ in casu fideicōmiss quer. l. scevola. ff. ad treb. Et iō ab intestato veniētes accipient hereditatem & q̄n rogati videant restituer tenent̄ instituto p fideicōmissuꝫ arg. C. de fideic. l. cum quā frater tuus.

¶ Utruꝫ vltimū testm sp valeat. ℞. 11
fm gl. in. c. ℔ de ꝓbat. li. vi. q̄ sic allegat caplin vltia volūtas. xiij. q. ij. ff. de leg. i. l. si nubenti de ꝓmo non faciat mentionē. Fallit in duob⁹ casib⁹ Primo⁹ in testō facto iter liberos. C. de testa. auc. hoc inter liberos. Secūdus cuꝫ ipse testator sibi legē indixit vꝫ si fecero aliō testm nō valeat nisi de alio fecero mentionē tūc oꝫ faciat mētionez alr nō valeret vltimū. ff. ō leg. ij. l. si q̄s. Itē si fm testm fit sub ꝓditione q̄ est de ꝓterito vel ꝑsēti puta instituo heredē meū si sempronius est vel fuit cōsul tūc li ꝓditio fuit vel est vā rūpit primū. Si vo nō est vā nō rūpitur. Si vo testm fit sub cōditione futura tunc si ꝓditio est possibilis etiam si non aducat, rumpit pmum testm. Similer si ꝓditio sit impossibilis hꝫ ꝓ non adiecta & rūpit primum testm vt hēs in. l. cum in scō testō. ff. de iniusto rup. &c.

¶ Que pena non ꝑsentis volūtate 12
defuncti. ℞. q̄ aut est hres extraneꝰ & sic ꝓdit totā hereditatē de voto. c. ℔ xj. q. i. silnester de testa. c. si heredes. Si vo hres est filius tunc si hēditas est dimisibilis amittet solū reseruata ubi ltima. C. de fideicō. aucten. hoc amplius. Si aūt ē indimisibil⁹ puta q̄ ducat⁹ regnū & hmōi sic totā ꝓdet. d. c. ℔ in fi. & hec itelligo i dispositio in testō q̄ ipso iure hēnt auctoritatē vt sunt legata & substōueo. & hmōi. In aliis aūt necessario hēs seruare non tenetur vt si ꝓpiat filius ꝙ stēt simꝰ vsq̄ ad tale tpus vel q̄ nubat tali vel

non nubat

non nubat tali. & hmōi. Sed si testō⁹ vult in hmōi heredē obligare efficaciter adiciat pena heredē dānando in legato ꝓstando cā pene puta petre hres me⁹ dato. c. licio si tale q̄d nō fecerit &c. q̄ sic tenebit tale legatum dūmodo q̄ ꝓpiē non sit impossibile vel turpe ꝑ leges inst. de lega. §. pene quoq̄.

13 ¶ Cui⁹ expēsis seruus fugitiu⁹ legat⁹ sit q̄redus. ℞. pa. in. c. indicante de testa. glo. i. l. cū seruus. ff. de leg. i. distinguit q̄tuor tpa. Primū testi. & si mūc erat in fuga sic expēsis hi dis. Intellige si longe abcus erat sic & ō alia relegata dicim⁹ vt in. l. cum res ff. de leg. i. Sec⁹ si ꝑsēte. Secūm tēpus post testm & aī morte testatoris & si tūc fugit expēsis legatarij. Tertiū post mortē testōis & ante aditā hereditatē & si tūc fugit culpa heredis sic tenet̄ ad estimationē hres si sine culpa nō tenetur nisi pueniat ad ei⁹ manus. Et idem dic in q̄rto tpe. s. post aditā hereditatē. Nō q̄ sic hres liberatur interitu rei relicte intellige q̄n res vert in spē nō in genere vel i q̄ꝫtitate. l. q̄ te mihi. ff. si cer. pe. sic & in fuga fuit sine sua culpa liberat. Sed in ꝓmo casu vī testator sic voluisse.

14 ¶ De detractiōe falcidie trebelliani
&c & legitime. vi. ℥. legitima. & hic dicunde hereditatē in. xij. vncias. & qui dz hēre legitimam accipiet quatuor vncias ꝑdo. Si postea dz restituere alteri hereditatē detraheret q̄tuꝫ ptē s. duodecim vncias & sic medietatē restituet vel quartā falcidiam & quo cessat vide ℥. legitima.

15 ¶ Utrū institut⁹ hres i certa re possit retinere trebellianicā. ℞. q̄ non nisi solū hres vniuersal⁹ ita ꝑsalut⁹ bal. ꝑ. l. ꝓmi. l. ff. ad. l. fal. & recipiat ꝓa. l. c. raymud⁹ ō testa. & intelligit hredes vniuersalē nō solū q̄ institut⁹ insolidū sed & ille qui institut⁹ in certa q̄ta hereditatis. Sicut videmus de falcidia q̄ detrahi ꝑōt ꝑ heredē ꝓstitutū i dimidia ꝓportione hereditatis vt ꝓbat i. c. raynaldus etiā eodem.

¶ De executorib⁹ testamentoꝝ vide 16
executor.

¶ In q̄ differt testm a codicillo. ℞. 17
q̄ i. viij. Primo q̄ i codicillis nō ꝓtest fieri recta institutio nisi ut fideicō missaria secus in testō. Secūdo q̄ p codicillū nō admittit hereditas hereditis. Institutio ꝑ testm nisi i vno casu q̄ in codicillo dicit hredē instituti⁹ nā mereri volūtatē sui ꝙ tūc nāqz indigno aufert hereditas sue sit solus heres sive sit vnus de pluribus. Idem dic de oib⁹ si sic dicat oēs nō mereri lēgat⁹ aufert hereditas sive sit vnus de pluribus. Idem dic de oib⁹ si sic dicat oēs nō mereri l. diuus seruus & Antonius. ff. de adi. lega. In reliquis vero fideicōmissis vel legatis in testō bene ꝓt per codicillū adimere Insti. de adop. lega. ꝙ toni. Tertio q⁹ ei⁹ heredatio nō potest fieri ꝑ codicillū. inst. ō codicillis. §. codicillis. Quarto heredi pure ꝓstituto in testamēto ꝓt ꝓditio adiecta codicillo que ob⁹it libi Instituta de codicillo que ob⁹it libi Instituta de codicillis. §. & direc. Quinto q⁹ hēs di istituto i testamēto nō ꝓt fieri substitutio directa codicillo licet facta trahatur ad fideicōmissariā q⁹ videt testator rogare institutū vt hereditatē restituat illi que i codicillo substituit et. l. scevola. ff. ad trebel. Sexto quia in codicillo sufficiūt. v. testes etiā rogati & in codicillo testis ꝑtē mulier sed nō in testō. l. q̄ testō. §. mulier in testō. ff. de test. Septio q⁹ ꝓt q⁹ decedere plurib⁹ codicillis relictis vā

lidio nisi sibi ꝺdte.ff.de iure codi.l. diui seuerus sed non pluribus testis Octauo q; si quis dū esꝫ filiusfamilias fideicōmisit in codicillis reliquerit ⁊ postea paterfamilias decesserit eadē voluntate durante v alebit codicilli. Hoc aūt esse nō poterit i testaméto.ff.ō lega.iii.l.i.§.si filiusfa. ex qb⁹ꝫ p codicillos est quedā sine in stitutione dispositio vltime voluntaꝭ qa sicut testm̄ ita codicillus morte cōficiuntur.C.de cadu.tol.l vnica.

12 ¶Itrū heredis institutio possit ꝓmitti ab alterius voluntate expresse.ℛ.q nō imo oꝫ q; ore ꝓpio nomē heredis exp̄mat vel p propriā scripturā Hac cōsultissima ⁊.l.iubemus.C.eo titulo tenuerit Jo.an.i.addi.ad spe. eo.ti. post albericū papiensem. Quod si qs ad interrogationes alterius puta dicentis vis talem instituere hꝛedē Respondeo licnō valere testamentū quatuis glosa in.d.l.iubemus teneat ꝺrium tenetur tamen in.c.cū tibi eo.ti. q; de equitate canonica valeret. Limitant hoc distinguēdo Bar. Inno.⁊ Jo.i.c cuꝫ tibi eo ti. q; aut cōmittit in voluntate heredis.l.an voluerit esse hꝛes vel ne ⁊ sic valet.l.ꝺba hec.ff.de condi.insti. Aut cōmittitur in voluntate alterius ab hꝛede expresse vt puta instituo heredē quez ticius voluerit ⁊ sic non valet.ff.ꝺhꝛe.insti.l.li quis sempronium⁊.l.captatoriaꝭ. Si tamen quis ita diceret cōmito omnia bona mea arbitrio ticij vel dispositioni ticij valet ⁊ ticius tenetur distribuere in pias causas. in quibus habemus regulam iuris humani gentium ⁊ diuini que est q; pre omnibus dispensetur in religionem diuinā vt peccā elemosynis redimant ⁊ sic dispensando non pōt velle aliꝰ q; voluntas testatoris. Sed si dispēsaret in ꝓphanis cū nullā hēat regulam posset alio modo dispēsare q; hꝛ voluntas testatoris ⁊ hoc sequit̄ bar. in.l.C.de.sa.ec ⁊ pa.i.d.c.cū tibi.

¶Quid si tacite institutio heredis cō 13
mittatur alterius dispositioni.ℛ.q valet.l.ille institutiones.ff.ō hꝛe.insti. ⁊.l.non nūq;.ff.de ꝺditio.⁊ demonstra.⁊ codes modo legatuꝫ tacite potest cōmitti volūtati alterius.ff.ō le. ij.l prima sed non expresse.ff.de le.ꝓmo.l.captatorie ⁊ dicitur tacite alterius voluntati cōmittere sic. Instituo te heredem vel lego hoc tibi si ticius capitolium ascenderit.expresse vero quando dicit Instituo illum hꝛedē quem ticius voluerit vel lego tale qd cui sempronio placuerit..

¶Itrā institutio possit fieri incerte 10
persone vt puta instituo hꝛedes meos pauperes christi.ℛ.gl.in.d.c.cū tibi q; sic ⁊ secundum Bar.i.l. captatoriaꝭ.C.de testament. mili. etiam si adderet eligendos per priores talem ⁊ huiusmodi ⁊ dicit ꝓdicta.l. loquit̄ quando ius institutionis confertur i voluntatem alterius sed non quādo electio persone solū vt in casu nr̄o ideo non est contraria.

¶Itrum institutio heredis possit fi 11
eri sub cōditiōe respōdeo q; sic dummodo non instituatur ad tempus certus vt puta vsq; ad palea vel ad tres annos quia non valet talis conditio ⁊ vitatur nō tamē vitat vt Institu.ō heredi.instituen.§.heres sed ad icertum potest vt puta donec vixerit vel talem instituo postq; absolutus fuerit ab excōmunicatione.ff.de heredi. instituen.l.i in tempus. Fallit in milite qui potest īstituere etiaꝫ ad tempus certum.l.miles ita.ff.de milita.

testamen. Hic aduerte q; instituꝰ hꝛes ad ꝺem eorum alio herede non dato semper erit hꝛes vt in.l. hereditas ex dte.ff.de heredibus instituendis. Et idem dic quādo instituit ad dē incertum quia nemo p parte potest decedere testatus ⁊ pro parte intestatus l.ius nostrum.ff.de regu.iuris. Hoc t̄net Joannes de mola.⁊ Baldus ⁊ Angelus in dicta lege hereditas. Ideo si qs institueretur hꝛes donec vixerit alio non dato herede erit perpetuus. Hoc firmat Bal. ⁊ Salicetus in hēremi.C.de hꝛedi. insti.⁊ ꝓbat.de ca.in.l.ceteri.i.C.ō testa.mili. Et ꝛ Bar.in.d.l. hereditas.tenet q; si testator apte voluerit. vt nō esset hꝛes nisi in vita vel vsq; ad talē dtem q; nō erit ꝓpter⁹ tū cōter voto.tenent ꝺcm vt Dy. in.l.si qs ita hꝛes instituat excepto fundo ff.de hꝛe.insti.Bal.⁊ Ang.in.d.l. hereditas.⁊ est verius de rigore iuris. Quia testator nō potest ius accrescēdi prohibere nec respectu rei nec respectu temporis quia cū testati trahit ad se eā intestati q; dignior.d.l. hereditas facit.l.si milesvnum ex fundo.ff. de testamen.mili.⁊ probat̄ in.d.l.si quis in legatis tū bene pōt ꝓhibere ius accrescēdi ⁊ ita loquit̄.l.ōnes ff.ō vsufr. Secus in hereditatib⁹.vt i.d. §.si quis vbi instituꝰ ex certo fundo detracta mentione de fundo habet totam hereditatem. Nam testator non potest facere q; iura non valeant in suo testamento vt in aut.vt cū de apel.cognō.§.ceter. Posset tū dici q; de equitate ⁊ in cōscia opinio Bar. est vera in eo qui erat simplex ⁊ hec ignorabat. Secus in eo qui hanc dispositionē iuris sciebat q; vt voluisse qđ sibi volebat. Itē dic q; pōt institui sub cō

ꝺitione dūmodo ꝺditio sit possibilis ⁊ honesta excepto filio q; non potest instituꝰ sub oī ꝺitione sed sub illa q; ē in prāte institūtis vt i.l.sin⁹ quoqꝫ in fin.ff.ō hꝛe.insti. Mā non pōt filiꝰ grauari in debito tonor subsidio. C.de inoffi.testa.l.qui in principio.

¶Utrum possit fieri institutio hꝛe 22
ꝺis in certa parte.ℛ.q; sic sed si aliꝰ instituat hꝛes in vniuerso erit talis potius legatarius q; hꝛes.i. quo vno. C.de hꝛe.insti.§. hꝛes. possit tamen plures instituī equis portionibus.insti.de hꝛef.insti.§.it plus insti tuanē ⁊ p capita ⁊ partim p stirpes vt in.d.§.si plures no. hic q; instituꝫ pluribus heredib⁹ distributio fiāt cōmissor in casu i quo accrescit hꝛe ꝺibus nō fiet fin distributionē rerū in quas erant instituti sed fin partes institutoꝝ equaliter nisi voluntas defuncti manifeste ꝺdicat vt l.quotiēs §.si duo.ff.de hꝛe.insti.⁊ l. nunq;. ⁊.l.quotiens ff.ad trebel.

¶Quot modis fit institutio hꝛdis 23
ℛ.duob⁹modis.i.directa ⁊ oblique Directa institutio nō potest fieri nisi in testamēto ⁊ est quando verbis rectis sine obliquis recto iure instituit hꝛedes ad quē vult testō. hꝛe ditates suam sine illud in quo instituit ꝓprie nominare ⁊ illud expere nullo mediante. obliqua vero institutio sine fideicommissaria hꝛe.ditas relinquit̄ pōt testamento ⁊ codicillo ⁊ fit cum rogatur in codicillo hꝛes institutus in testō vel hꝛes ab intestato rogatus vt hꝛeditatē restituat alteri. Aperit cui re stituitur hꝛeditas erit hꝛes per fideicōmissū in fi.de codicil.§.pe.⁊ de fideicō.hꝛe.§.pe.

¶Quot sunt differentie heredū.ℛ. 14
q; tres. nam quidam sunt necessarij

dñi sicut si seruus instituatur heres a dño suo ⁊ dicit necessarius qꝫ uelit nolit tenet hereditatem etiam iuspectam adire si mō cum hereditate consequat simul libertates ea testō dñi ⁊ tpe mortis erat i ptāte dñi alij sunt sui ⁊ necessarij ⁊ isti sunt liberi qui sūt in ptāte testatoris tpe mortis vt filiusfa milias⁹ descēdētes ex masculis filijs descendētes.n.a filiab⁹ sunt in ptāte patris comuni vel aut paterni sed est differētia quia vnūcte filio meo me⁹ nepos non erit mihi suus heres sed bene mortuo filio meo qnibꝫ ē me diu quo impediatur ⁊ sic de ceteris. Et dicuntur sui quia domestici ⁊ qa viuo patre quodāmodo extimantur dñi necessarij vō qꝫ de iure ciuili cogebāt fieri iusti heredes sed de iure pretorio permittit eis ab hereditate abstinere si velint. Alij sūt extranei heredes vt sūt oēs q̄ n sūt sub ptāte testatoris nec subiecti iuri eius sicut sunt filij emancipati filij et a matre instituti qꝫ femine nō hñt filios i ptāte Pro bātur hec o'a Insti. de here. quali. i pn. Item heres ali⁹ testamētari⁹ vt ille qui est in testō script⁹. Aliter est substitut⁹.s.q alij substituitur heredi Aliter fideicomissari⁹ cui ex fideicōmisso est hereditas restituta. Ali⁹ legitimus vt ille qui ipo iure ⁊ sine testamento defuncto succedit

25 ¶ Utrū ex pteritione legitimi heredis testū reddat nullū. Ꝑ. q sic li sit de illis ad quos stricto iure lūma spectat hereditas ⁊ nisi rite exheredētur. Et qui sint tales. aduerte q sunt tres linee ꝓsanguineoꝝ scz ascendentiū descendentiū ⁊ collateraliū testō: aūt q̄ diu hz aliquē de descēdentib⁹ tenet illū heredē instituere vel exheredare si est cā ⁊ si talē instituit siue sit filius vel nepos ꝓnatus filio vel ꝓnepos ⁊c. nō tenet de aliquo ascēdentiū mētione facere qꝫ descēdentes in infinitum ꝓferunt. insti. de here. q̄ ab intes. in pn. deficiētib⁹ descendētib⁹ vel exheredatis tenet suos ascendētes instituere vel exheredare si quos hz. l. q tieno. C. ad sena. cōsul. orfi. Collaterales aūt nunq̄ tenet instituere vel exheredare sed deficiētib⁹ descendētib⁹ vel ascendēt⁹ legitimis intelligē nō de illegitimis pōt quos vult instituere heredes siue attinētes siue nō attinētes nulla facta mentiōe de collateralib⁹ nec est q̄ ff rūpit testū frīs qñ instituit turpē ꝓnā.s. infamē ⁊ intelligē de ffre ꝓsanguineo ⁊ uterino vel ꝓsanguineo tm̄ nō de uterino tm̄. C. de inoffi. te. l. ffres uterini nisi in isto casu de aliq̄ re eū instituerit vel nisi erit mē ingratitudinis⁹ in ffres cōmisisset vt in aucten. de nup. §. ingratitudinis.

¶ Sz nūqd testū cliei vel ingredié 26
tis religionē erit irritū ex ꝓteritione lūmi hæredis. Ꝑ. q nō p verbū libere ꝓsitū in. c. qꝫ nos ex eo. ti. etiā qꝫ sunt milites sicut no. gl. in. l. pr. de testa. mi. Et ō sicut nō rūpit testū militis ex ꝓteritiōe lūmaꝝ ꝑsonaꝝ sic nec istoꝝ hoc apte sentit Bar. i auc. si qua mulier. C. de sa. sanc. ec. de ingrediente religionē ⁊ pau. l. d. c. qꝫ nos de ambob⁹ ⁊ vide Fede. de se. in ꝓll. lv. ⁊ sic pōt intelligi auc. ꝓsbyteros. C. de epi. ⁊ cle. Ité volens intrare religionē pōt sine lūmo numero testū testari ⁊ ꝓ pte decedere testat⁹ ⁊ ꝓ pte intestat⁹ sicut miles pōt per text. auc. ō mona. §. tā quoqꝫ tūcta. l. i. n. de nul. test. facit. c. q̄ ve. xvi. q. i. tū ꝓ tere poterit lūmaꝝ lūmi ꝓterui vigore auc. si qua mulier C. de sa. sanc. ec.

¶ Sz pōt q̄ qs hz filios ⁊ filias te 27
net ne oēs instituere. Ꝑ. q sic oēs legitimos vel exheredare si quē ñ vult ⁊ subest cā Insti. de exhered. liber. in pn. et filias dotatas. sed sim aliqō sufficit instituere in dote. Aliꝫ vt a3o. dicit qꝫ oz instituant in aliq̄ modico. ꝓter dotē. ⁊ est tuti⁹ ⁊ et ꝓfessos ire ligionē. C. de epi. ⁊ cle. l. fi. §. hac et cognitū. ⁊ idē dic in nepotib⁹ qñ filij ꝓmortui sunt. Insti. de exhe. q̄ ab intes. defe. §. ita demū ⁊ et in posthumis. C. de posthu. here. isti. l. qō certatū ē qs dicat posthum⁹ vide posthum⁹.

28 ¶ In q̄ta pte tenet istituere tales. Ꝑ. q in quota voluerit ꝑsūcūq; minus 3 postea talis aget ad suplemētū legitime tñ testū nō rūpet ⁊ dūmō sit istituꝫ⁹ heres nō legatarꝫ puta qꝫ dicat istituo talē meū heredē i tali. qꝫ si diceret lego filio meo talē domuz nō valeret qꝫ eet preterit⁹. l. quoties. C. de here. instit.

29 ¶ Utꝫ legitima possit tolli in totum vel in ptez p statuta vel ꝓsuetudinem vide. s. legitima. § i.

30 ¶ Sed nūqd i lūma ꝓputabdē oia qꝫ ꝓuenerūt filio dic vt. s. lūma. §. xv

31 ¶ Utꝫ filius instituꝫ⁹ hr⁹ possit repudiare hereditatē retenta lūma. Ꝑ. Bal. in. d. c. raynutꝫ⁹ q̄ non. ⁊ hoc tz Bar. in. l. geritꝫ ꝓ herede. ff. de acq. here. ⁊ Bal. in. l. vnica. C. qñ nō ꝓpter. ⁊ eadez rōe dic de ꝓte. s. decedē te ab intestato. qꝫ non potest ꝓ parte agnoscere hereditatē ⁊ ꝓ pte repudiare. ar. l. i. §. si ex fundo. ff. ō her. inst.

32 ¶ Utꝫ sit aliqo casus i q̄ posthum⁹ ꝓteritus nō rūpat testū. Ꝑ. q sic. s. i testō matris q̄ decedit in pauperio tz succedet cū aliis frib⁹ vt nepotibus equaliter. Si tñ mr instituisset exheredatꝫ aget de mossi. testa. ⁊ rumpet. C. de inof. tel. l. si mater.

¶ De cautela illius q̄ vult facere te 33
stamentū ⁊ disponere sua i ptāo eāo nec audet. sed timet de potētia aliq̄ vide pactum. §. xiij.

Estes antiqt⁹ superstites vocabant eos q̄. ō. cā rum statū ꝓferebant nunc ꝑte nois ablata testes vocant ⁊c. ff. lign. e forus. §. testes.

¶ Quis pōt esse testis Ꝑ. q̄ glibz q 1
nō ꝓhibet cū edictū de testib⁹ sit ꝓhibitus sicut ⁊ de ꝓcuratorib⁹. ff. ō ꝓcura. l. inui⁹ de spon. c. cum apud.

¶ Ane regnunt i testib⁹. Ꝑ. q̄. vii. 2
ꝓditōes. s. ꝓditō ser⁹ etas discretō ina fortuna fides. Prima ꝓditio. vt nō sit ter⁹ qꝫ tal⁹ sepe metu diffantio submittit veritatē. d. c. fori⁹. C. de test. l. qñ lib. ⁊. iuj. q. i j. §. ité i criminalibus.

¶ Utꝫ monac⁹ ⁊ ff minor possit eē 3
testis. Ꝑ. q sic ar. l. i. ff. de testi. ⁊ ar. i auc. de mo. §. cogitādū no. Spec. in ti. de testi. facit rō ꝓdicta eū nō in ētur phibitū ⁊ lz sint mortui mūdo ñ tñ p ola no. pa. i. c. nūtius. e. ti. hoc limita vtꝫ corā iudice seculari de lnia sui supiorꝭ alr nō vt teneat Spec. ibdē ⁊ Jo. an. in addi. ibidē. ⁊ Albu. i ꝓtica. C. de testi. facit. c. monachi el. ij. xvi. q. i. ⁊ c. placuit. ti. q. vij.

¶ Sz nūqd si testificat sine licentia 4
Ꝑ. fm Pa. in. d. c. cuz nunci⁹ q̄ ni bil nimis valet. Idē dicit Ang. in §. si vō libert⁹ i auc. de test. Ubi ōclarādo. §. cogitandū i auc. ō monachi dicit q̄ si cleric⁹ vel religiosꝰ ꝓponit vī corā iudice seculari sine mādato superioris nō vz. Sec⁹ si volēs allegare testimoniū. xij. q. ii. ⁊ not. in. d. c. la contrariuz. s. q̄ non valeat tenet Joan. in. d. c. i. ⁊ est verius.

¶ Sedo seruus non sit mulier. qꝫ 5
de iure ciuili admittat in ciuilibus ⁊

criminalib⁹. xv. q. iij. c. ereo. ff. de
test. l. q testō. § mulier. isti. de testa. §.
testes nisi in testamentis iiij. vt in pe
fatis. §. sed in codicillis ⁊ aliis vltis
voluntatib⁹ sic fm Accur. d. § multi
er. iij de iure canonico q̄rtū ⁊ mu
tabile semp femine ꝓdeunt. d. c. fo⁹
C. de inof. test. l. filia non admittūt i
criminalib⁹ criminaliter. xxxiij. q. v.
mulierē nisi in crimināl⁹ excepti. s. si
monia. c. ista de simonia ⁊ sic intellī
ge. d. c. forus i ciuilib⁹ aūt ⁊ spūalib⁹
⁊ gbusq; alijs ⁊ ēt vbi de crimine
agitur ciuilr vt in rēuleraīne. aut
ēt in inglitione nisi vbi inueniť phi
bitā expīsse. vt testō admittūt. no. Jo.
an. in addit. ad Spec. co. iij facit c.
q̄ñ ⁊ c. tā lr̄is ō testi. ⁊ q̄ño nō oz de
trahi ad iudiciū p testimonio sed ad
eas nutti of i. c. mulieres ō iud. li. vj

6 ¶ Tertio etas vt nō sit ipubes. iz pu
beri cā ciuili. in criminali vero regī
tē etas. xx. an. ff. e. l. inuiti la. ij. ⁊. l. i
testimoniū. iiij. q. iij. testes

7 ¶ Sz nunqd poterit pubes testificari
ō hiis q̄ vidit in impubertate. ℟. q̄
si erat tolī capar q̄ñ vidit poterit ar.
iſt. de inn. sti. §. pupill⁹. ff. ō uc. ge. l.
i negocijs al⁹ñ h no. xxxvii. di. relatū

8 ¶ Quarto discretio vtiq; sit firmiorīs
iij. q. vij. §. ma. ⁊ hoc nisi hēat incida
iterualla. ar. c. dilect⁹ de spō. xxxij. q.
vij. neq; firmioris. vij. q. i. ℟ans.

9 ¶ Quinto fama. vt. s. nō sit infamis.
non. n. iusticia pōt hēre cū hoīe sce
leraro cōmertiū. d. c. fo⁹. § fi. ⁊ in. c.
testimoniū in glo. e. ti.

10 ¶ Sexto fortuna nā diu ti mag] cre
ditur. ff. de testi. l. iij. C. ad. l. fal. auc.
sed cum testō ió paup repellit si est
talis ꝺdūōis q; pecunia corrupi pos
sit al⁹ nō ar. inſti. de inspe. tu. § vltī.
eqīis i opinione semp diues ꝓmitt
qz potēciorib⁹ pares esse nō possum⁹
ff. de ali. iudi. mu. l. iij.

¶ Septio fides. qz null⁹ infidelis ꝺñi 11
dem admittit. ii. q. vii. nō pōt. ff. ō
testi. l. ii. nec hereticī de hēre. excōica
m⁹ addit alia. v. q. q aliqñ repellit.

¶ Octauo ꝓsanguinitas vñ. l. testio 12
ff. e. of testis ydone⁹ pr filio aut fili⁹
pr̄i nō ē. ⁊. iij. q. iij. §. ītē test o qōlt
muta vr; vbi nō agit de correctōe.
vel phibitione peti vel ō illuminatōe
fidei qz in istis vbi affectio carnalis
cōiter nihil opat vz sicut testimoniū
rpi ō ꝓte ⁊ no. Pa. i c in oi ex. e. ti.

¶ Quid in mr̄imonijs nūqd pr̄ vl 13
mr̄ pōt ee testis. ℟. pa. in. c. vr̄ nob
q ma. acu. pol. concludendo fz hoſt.
q; si sponsus ē dimor ⁊ nobilior nōcre
ditur eis. Si vo est eqīis vel inferior
sic admittit nisi appeat ex aliqua cā
filiā affectare mr̄imoniū. Tu vo dic
q; iudex attēdet si sponsa vel spōsus
ē reprobatus cōmodu vel incomo
dū honorē vel vtilitatī sic admit
tet. vel non admittet. ar. l. i. ff. od. ⁊
bona glo. in c. ex lr̄is. extra. eo. tiuil.

¶ Nono familia nā qs testes actor 14
ꝓducit de familia sua nō admittūt.
l. ꝑ. ff. e. nec familiares. C. ō bto q ad
eccl. ꝓfu. l. fi. § fane. iij. q. v. c. i.

¶ Sz nūqd illi ō collegio admittūt 15
sup facto vel nō fcō a collegio ipso.
℟. Pa. in c. tertio loco de proba. q
sic qñ est tale qō p alios ꝓbari nō pō
ter. ē in. c. veniens ex. e. titu. sicut ꝙ pī
testis est sup etate ⁊ gener. p filio. q
fi. sint leg. trāsmisse. ff. de. pb. l. ēt ma
trio ⁊ in testō de peculio castrēsi. liq
testō. §. i. ff. de testamē.

¶ Vltr cū monasteriū repetit ꝓfessū 16
possint illi de ꝓpetu adduci. p testib⁹
sup ꝓfessione facta ab illo q repetit.
℟. pa. in. c. inq. e. ti. q; sic qz cā nō ē
singularis sed monasterii ⁊ sic nō ot
ēē testificari in cā ꝓpria. Ān ēt pla
t⁹ frūz minor pōt ee in iudicio repe
tēdo frēs sui ordis vl⁹ ibidē ⁊ mul
tomagis alij plati. Idē dic de clerici
i cā eccle sue ⁊ de singularib⁹ i cā vni
uersitatis qz nō ē cā singulor. xxi. q.
ii. qui manumittit. ¶ Limita nisi tales
pro monasterio vel vniuersitate fue
rint actores vel respōsaleo vt in. c.
in saper eo. titu.

17 ¶ Decio inimic⁹ ⁊ multos alios re
pellere pōt iudex seu admittere qz ni
si in casibus exp̄ssis a iur̄ dicēt ē m
dicī. tu magis scire potes qō admuti
debeat vel repelli. ff. eodem. l. iij. §. i.
s. ex circunstantijs ⁊ alijs affectioni
bus particularibus.

18 ¶ Undecio laic⁹ ℥ clericī i causa cri
minali cū criminaliter ꝓcedit⁹ non
admittit. ii. q. vii. c. ipsi.

19 ¶ Duodecio socī⁹ cris nō pōt esse te
stis lr̄is. di. si quis in gl. Fallit i crī
mine leſe maiestatis. ⁊ simonie. vt in
d. glo. ↄheresis.

20 ¶ Vltr in cā ꝓpria qō possit ee te
stis. ℟. q; nō pōt negari qn aliqñ qī
testificet in cā ꝓpria attētio circūstā
tias ꝓsonaꝝ ⁊ cās. vt in. c. fi. ō iureiu.
⁊ in. c. fi. e. ti. li. vi. ⁊ exp̄ssiuſ i. c. ex rō
ne de. ꝓcu. facit q; no. Bart. l. l. ad
mōnēdi. ff. de iureiurā. q vult q; qñ
actor scit plene ueritatē. vt puta ō mu
tuo a se facto ⁊ ē ꝓsona hōesta si hz ꝓ
se vnū teste tm̄ deferet ei iuramē
tū ⁊ faciet ꝓbationem perfectam.

21 ¶ Aduerte q; tria detrahūt fidei te
stis si variat si vacillat si negatiuā. ꝓ
bāre ꝓtēdit. c. cū in eccl̄ia de eā po. ⁊
q; ꝓxie. ⁊ ibi pau. diffuse

22 ¶ Quot testes in qualibet cā sufficī
ant. ℟. in testio ⁊ codicillis. vide. ff.
testiſ. § iiij. In donatione cā mortis
requiruntur. v. C. de dona. cā mort.
l. vltī. Similiter in ꝺctō qui excedit
libras auri facto in scripti. ab impera
to in ciuitate. C. li cer. pe. aut si nouo
tē in eo q vult ꝓbare solutionē de
bitī ꝺcti in scriptis. C. eo. l. testiuni in
purgatō canonica phiberi. viij. req
runt. In diaconi tres diacones sub
diacon⁹ vero ⁊ alij inferiores pr̄ſo
la manu se purgare. ii. q. v. in sūma
In purgatione episcopi requiūtur.
xxi. ij. q. v. omnibus in fin. Episcop⁹
cardinalis nō oz ꝓdēnari nisi cū. lr̄is
testib⁹. Presbiter cardinalis cū
iij. Diacon⁹ cardinalis cum. xxiij
Subdiaconus ⁊ inferiores cardina
leo. cum. viij. vt. ii. q. iij. pīsul. ⁊ c. seq.
Regulare autem est in ore duorum
vel trium stet oē verbū si modo sunt
omni exceptione maiores. de testa.
e. cum illes. ⁊ c. relatum fm Hosti.

23 ¶ Vltr testes singulares probent re
gulariter. ℟. fm Pau. in. c. bōe me
mone. el. i. de elec. q; non. Ratio qz
diuersitas temporum potest induce
re diuersitatem rerum vt in. c. in pre
sentia de probationi. Et dicuntur te
stes singulares quando reponunt su
per diuersio facto ita q; quilibet est
singularis de facto suo respectu obie
cti. Sed quando obiectus super quo
reponunt fuit representatum sensib⁹
testium eodem tempore tunc sunt cā
testes ⁊ non singulares quia tunc vi
dentur deponere de facto eodē con
cordat hunc sententie ter. in. c. cū dile
cti de elec. ⁊. c. tam litteris. de testi. li
mita tamen q; testes singulares non
probāt prout limitat gl. in. l. ob car
men. ff. de testi. ⁊ Angel. in disputatō
ne que incipit. Alfonsus miles. ⁊ qō
notat glo. iij. q. iij. Mihi tamen ve
rum quando actus non habet con

timitatē quia si hz cōtinuatē. puta fornicatio ꝙ foramē vnus post alium videt valet testimoniū facit. c. testeo ꝙ Inn. ⁊ Jo. an. in. c. qualiter ⁊ quando el. ij. de accusa. vbi pz ꝙ posfidens rem potest ꝓbare p testes singulares. ⁊ sic dic ꝓ similibus.

24 ¶ Utrꝫ vn⁹ testis sufficiat. ℞. regulare ē ꝙ vor vn⁹ vor nullⁱ. c. veniens in fi. extra. e. ⁊. ⁊. c. cū a nobis. e. iii. ⁊. c. quoniam in fi. de ꝓba. tñ sunt casus in quibus valet vt in papa dicto. c. a nobis. Item de consuetudine curie statur dicto cardinalis de his q̄ dicta vel acta sunt coram eo vt not. Hostien. de appel. constitu. ii. Item in his in quibus nullū paratur ḧm dictū. ⁊ vbi agit ad peccatū impedi endi facit. c. sup eo el. ij. eo. tit. not. gl. in. c. nuper eo. tꝫ. ⁊. ii. q. i. multi ⁊ ideo vnus impedit matrimoniū ꝯ hendi. Item valet de ꝓsensu partium Item vbi testator mādauit stari super aliquib⁹ dicto alicui⁹ quē dicit informatū de sua intētione. q̄ nihil pōt ei oppont vt not. Bar. l. i. th̄opomp⁹ ff. de vote ꝓmic. not. ℘a. in. l. i noie dii. eo. titu. Item ꝙ qs sit ꝓfessus. c. testimoniū. e. ti. Item de monitōe cartatiue facta. ij. q. i. si peccauerit extra. eo. tit. c. i omm. Item super ꝓscia alicuius ex eodem. c. tā lic. io. §. fi. de homicī. significasti. el. i. §. fi. ⁊ multi alii simili⁹ vt in. d. c. vnius cuꝫ fama d. c. tam litterio. ⁊. c. veniens. c. multi. ex. de iureiuran.

25 ¶ Scio testificari debēt. ℞. ꝙ ꝓmo regulariter non debent. nec possunt recipi ante litis contestationem. Fallit tamen hoc in. rr. casibus. vide in. c. quoniam vt lit. non ꝓcess. ⁊ ibi gl. ⁊ ℘a. Aduerte tamen ꝙ qñ ignoratur persona que cōmisit maleficiū testes possunt recipi etiam ante citationem malefactoris iuxta nota. per Inno. in. c. bone el primo de elec. sequitur ℘a. in. c. in nomine domini extra eodem titu. Secundo ꝙ non se ingerat quia tunc repellitur tanquaꝫ suspectus. arg. l. vxori. §. i. ff. de falsis ⁊ per Bar. in. l. que omnia. ff. de ꝓcur. Facit. c. qualiter de elec. Tamē si non fuit citatus sed per partem productus iudici non ꝓsumitur se ingerere. vt tenent omnes de rota decisione. cccl. Facit. c. constitutus eodem ti. ⁊ pan. in. c. tua de ꝓbatis. Tertio ꝙ iuret tactis sacro sanctis euangeliis. nisi sit episcopus vel sacerdos. C. de epis. ⁊ cle. auct. sed iudex. Isti non iurant super librꝫ. sed sup pectore suo de iuramē. cal. c. vltimo. Quarto ꝙ vtraq; pars sit ꝑsens. vel cōtumaciter absens dicto. c. in nomine domini. Quinto ꝙ viua voce deponat non ꝑ scriptis. c. a nobis qui mia. accu. non po. iij. q. viij. testes. Sexto ꝙ testificetur de auditu ꝓprio vel visu vt in c. ij. de ꝓbis. non de alieno. quia non ē ꝓprie testimonium vt not. glos. in l. in sūma. ff. de aqua plu. arc. Ratio quia debet dicere de eo quod factum est in ꝓsentia sua vel dictuꝫ. c. testis. ii. q. ii. no. ℘a. in. c. tam lris. eo. ti. Et aduerte quia testis debet ⁊ potest testimonium dicere de visu si res de qua interrogatur subiacet visui puta vidi quia verberauit talem ⁊ huiusmodi de auditu si subiacet sono puta dixit talia verba ⁊ huiusmodi. ⁊ sic de ceteris sensibus. Septimo ꝙ nō vacillet vel contraria ꝓferat vt in dicto. c. licet. de ꝓba. Octauo ꝙ nihil taceat de contingentibus super q̄bus interrogatur aliter esset falsul⁹ testis. vt in. c. dilecti de accusa. vt puta exprimit

exprimit quod facit ꝓ aliquo ⁊ que cōtra eum essent tacet. Nono exprimat locum tempus ⁊ modum rei de qua perhibet testimoniū. Decimoq; solum testificet sup iuratis ⁊ nō sup aliis qꝫ nō aleret ar. c. de testi. ex. c. n.

26 ¶ Utrum testis teneat ꝓhibere testimonium. ℞. pan. i c. i. de testib cog. post Archi. xxij. q. ij. §. itez ꝙ si interrogatur a iudice ꝓprio ⁊ de his de q̄bus potest interrogare scz de manifestis vel de his de q̄bus ifamia ꝓcessit vt. s. cōfessio delicti. in ꝓnc. ⁊ inquisitio celando veritatez mortaliter peccat de ma. ⁊ obe. c. ij. xj. q. iij. qui resistit. Secus vbi interrogat de nō ꝑtinentib⁹ ad finem offi. Idem putat in quocūq; qui ꝓducit in testē vel celat veritatē vt no. in. c. q̄s. q̄s. xj. q. iij. ⁊ tenet ad restōnez dāni qꝫ testis falsus dr. l. nulli. C. de testib. Idē ⁊ in eo qui hz er offō dicere sz hoc nō plz mihi nisi timeret in emulib⁹ vel qñ in criminal. b⁹ ciuilr agit sen ꝓ liberatione ꝓmi ne indebite puniat. Inno. in. d. c. i. distinguit ⁊ dñ ꝙ qñ nō est petitū tacere illud sup quo iudex no dz cōpelli als sic. erēpluz agitur ꝯ aliquē ad penā tñ ⁊ sic nō est peccatuz tacere arg. ij. q. i. Si peccauerit nisi ꝓseuerare velit in peto arg. c. elitoz de vi. thone. cler. xvij. q. v. loc vf vt pena reuocet a malo quos deterrere timor nō reuocat. Intelligē qñ petitū nō est oino oculti sz qui illud facit est infamat⁹ aliqliter de eo qꝫ tunc tenet reqsit⁹ vt testis. Secus si regrediat vt demiciator cui non possit ꝓbari vel qñ ille de q̄ qrit nō est de tali aliq̄ mō infamat⁹ qꝫ sic nō tenet nisi solū dicere illis qui possunt ꝓdesse ⁊ non obesse vt. s. inglitio. §. xj. ⁊. §. xxij.

27 ¶ Utrū testis peccet mortaliꝫ dicēdo se inimicū alicui⁹ cum nō sit vt euitet testimoniū dicere. ℞. ℘a in. c. inquisitionis. §. terne de accusa. q̄ sic qꝫ dicit mēdatiuz i dānuz ꝓximi. xxxi. q. ij. ne quis ⁊ de falsis. c. i. limito hoc vbi qñ requirit ꝓ dāno cuitando vel ꝓ debito ꝓsequendo. Secus vbi requirit solū ꝓ pena inferēda nisi in casu q̄ cōpellit a iudice ordine iuris seruato.

28 ¶ Utrꝫ testis qui recipit pecuniaꝫ vt dicat veritatē peccet mortaliter. ℞. ꝙ sic qñ interrogat⁹ a iudice cū tacet maxime qñ iurauit de veritate dicenda ⁊ tenet pena falsi vt no. Bar. in. l. i. ff. qō cū eo. ⁊ ℘a. l. c. i. de cri. fal. ⁊ est turpe lucruz ⁊ ꝫ bonos mores. l. iuuenū. ff. de ꝓdi. ob tur. cāmi. sibi est turpe lucrū aliqd recipe ꝓ vo dicendo. xliij. q. v. nō sane ⁊ tenet restituere ei q̄ dedit si mō nō dedit ad cōpendam sed ad redimendā ꝑ rationē suā. Si vo dedit ex liberalitate credo pauperibus sit erogandū de bono ꝓsilio. expensas tñ pōt petere ⁊ recipe a ꝓducente cum. iiij. q. iij. venturis.

29 ¶ Quid si iurauit testimoniū nō ꝓhibere. ℞. tenerarii est ⁊ vbi ē certi ꝙ tenet sub pcto ferre testimoniū ꝓpria auctoritate pōt ꝑuenire als non nisi auctoritate sup toris. xxij. q. iiij. in malis etiā si sciret ꝙ ipse solus interrogat⁹ nō posset ꝓbari nisi per eum fm Hofre. qz dictum vni⁹ facit semiplenā ꝓbationem ⁊ delatio iuramēti plenā ꝓbationem. C. de re. cre. l. in bone faceret plenā. C. de re. cre. l. in bona fide qō credo rep in casu quo hoc sciret pōt als vbi nullū effectū pōt habere testimonii ei⁹ non credo teneat nisi ad ꝓceptum superioris cogeretur mō debito ⁊ ordine.

30 ¶ Utrū testis falsus ip peccet mortaliꝫ ℞. ꝙ falsuz testimoniū ip est peccatū mortale nec aliq̄ circūstantia ꝑ

excusari si ē cū iuramēto seu pturid factū sit vo sine pturio non temp erit mortale petū sicut nec oē mendaci um. Et hoc itelligo q sit mortale qñ sciēter fit. Secus si bñ cogitando er rasset qz esset venale ēt si iurasset t tenet ad restōnem totius dāni dati p rimo qñ scienter vel er ignorantia in debita falsum testimoniū dixit. l. gnā liter. §. illud. ff. de calū. t. xvij. q. iij. si quis in atrio.

31 ¶ Utrū testes super occultis circunstantijs criminis sint interrogādi. ff. Pau. in. c. qualr t qñ. el. li de accus. q sic ſm Inno. t Hosti. qñ crimen nō est occultū t qñ talis ꝫ quē testificatur est infamat⁹ t ēt si iurasset non reuelare qz tale iuramentū est temerariū. c. i. de cri. fal. t. c. intimauit. de testi. nisi sciret in pfessione sacḟali. qz sic sicut vt ꝛeus t pducit vt hō vt i. c. si sacerdos de offi. ordi. t. c. dilectus de excel. pla. De hoc vide. s. inquisitio. §. xj.

32 ¶ Utrū psonete siue mediatores cōpellant testificari supꝫctib⁹ quoꝫ fuerūt auctores. ff. Pa. in. c. dilectorus de testi. cog. q sic partes amb⁹ psentiunt. Si amb⁹ dissentiūt nō possunt Si vna psentit altera nō cōpelli non possunt sed testificari possunt si volūt in auctē. de testi. §. qui vero.

33 ¶ Utrū testis teneat phibere testimoniū de hijs q sibi fūt dicta in secreto ff. fm Tho. fa pe. q. lxx. q. sūt aliq q staui vt hō sicut tenet ꝓpalaſ hijs qpūt pdesse sic si qs ꝓtaminaret multitudine vel vbi aliqō malū primo ſpūale vel tpale immineret t ad ista celāda nēo pt obligari qz frāgeret fidē quaz alteri dz sūt alia q nō sūt talis qlitaſ t sō obligare se pōt qs ad celāduz t talia ēt ad ꝓcepū ſuperioris non tenet reuellare qz nihil pōt ꝓcipi hoc qō sit ꝫ ius nāle de se. S. vo Bo. l. iuſ. di. xxj. dicit q ēt tenet qz intelligit in tali ꝓmissione excepta auctoritas superioris ſz in ꝓcepta ꝛeꝫ qñ superior hoc regni ex aliquo bono respectu t vt pſ ꝓuideat t dictū sancti Tho. intelligit qñ solū vt pantat vel de alio re quo nō ꝓtinet acquirere.

Thesaurus vide. s. inuenta. §. i. t. j. etiā pmo. §. xxiij.

Timor quidā filialis quo hō timet offensam dei quē diligit t timet ab eo separari. xxiij. q. vj. §. ex his ꝓpe finez Et iste semp bonus t sanctus iusta illud psal. Timor dñi sanct⁹ permanet Alius seruilis t iste causaſ ex amore sui. vnde qz pena est ꝛctimentū pro pri boni eam timet. d. §. ex his t iste aliqñ est cū caritate sicut cuz quis sit timet t pp penā t pp culpā t iste timor dz initialis qz est ꝓncipium cōuertendi de pe. di. ij. sicut sera. Aliqñ est sine caritate t tūc semp malꝰ nō l se. sed qz a mala ꝓcedit radice. i. ab ī ordinato amore sui. Alius ē timor mundanus q hō dissuigit a deo pp mundana qb⁹ initiat tāgz finī. xvi. q. vj. c. i. post medū t iste semper ē ꝓcecatuz mortale. Si tū in mundanis non cōsentiret finē. i. nō esset paratus facere ꝫ dei ꝓcepta sic ēt petū venale sic cū retrahit a bono qō ē ō pfectione. vl pōt esse nullū peccatū qñ qs rōnabilē cām hz timendi ſm Aler. fa pe. ti. de timore.

¶ Utruz timor excuset a petō. ff. q nō ex toto. s. qn sit mortale si illō qō fit. sit ꝫ ꝓcepta dei. xxxij. q. v. ita ne t qō me. ca. c. sacris in aliis quomodo excusat vide. s. metus. §. vi.

2 ¶ Timor ex accidia aliqñ ꝓuenit aliqñ ex aliquo cōminato vel accidēti t dz timor filia accidie t est peccatū mortale qñ ex timore facit ꝫ ꝓcepta alias veniale.

Tollerantia tunc bona est qñ qs pacięter tollerat ea q soluz sūt ad ꝓpriū ꝛctrimēti siue in corporalibus siue in ꝑalib⁹ siue qñ aliq tollerāt ꝓp malū malū euitandū t de hac hēs tiij. di. dēicit. xlvij. di. oēs ī fi. xcvj. di. in scriptis. xlv. di. lz. vj. q. i. sūt plurimi t. c. ex merito. xxiij. q. iij. ser differentie t. iiij. q Hec autem Bala vo ē cū tollerant ea q sunt in Dorie salutis ꝛctrimētū vel mali vbi nō ē piculū maloris mali vel scādali t aliqñ est petū mortale aliqñ venale t de hac habes Correctio. i. §. iij.

Tnsura clericalis vide clericus. iiij. §. i.

Tneamentum dicūtur qz circuēdo se ꝓcurunt ad ostēlionem virū aliqui ex ꝓdito de tor. c. i.

1 ¶ Utrz torneamētū sit phibitū. ff. fz hosti. i. c. i. e. ti. t segt Pa. q sic t ois lud⁹ ēt ad ostētationē virtū facit⁹ er q immnet piculū mortꝭ pbabilr t neduz de iure cano. vt i. d. c. i. fz ēt de iure ci uili. C. de gladi. l. vnica. li. xj. t. l. i. §. Ite lenar⁹. ff. de posthu. dz itelligi ō alio ludo qz vt f. ane. vt oēs obr. in di. §. i. fortitudo sine iusticia ñ est laudabilis t logt ibi ō fortitudie q exercet cū armis sic nec istō cū ibi ñ pōt sit eē iusticia pp rōnez q i. d. c. i. pōt alq⁹ sūt ludus cā virtutē exprendere vbi nullū immnet piculū mortꝭ lz fz hostī. ēt de iure cano. t cisus ꝓtingēs nō ī putabit. l q actiōe. §. si qs. ff. ad. l. ac qui. Et ſm hoc potes scire qñ hasti ludia licent t qñ non. qō no.

¶ Utrz mortēs i torneamēto sit huan dus ecclīastica sepultura. ff. pa. i. d. e. i. q si accesserit ad cā pugnandi sic ꝓuaſ lz pnia ei ꝓcedat. Si vo venit cā videndi vel repetendi vbi ū aut q cū qz alia ex cā qz pugnandi sic nō puatur nisi pstet mortuū in pcō mortali

3 ¶ Utrz cū aliqs in torneamēto occidit vel mutilaſ sint irregulares oēs q illuc venerāt cā pugnādi lz ipsi nō occiderit vel mutilauerit. ff. fz hosti. t Bof. q sic sicut ille q in bello iniuste tollerato interest cā bellandi. xv. q. i. c. ñ. de pe. di. i. si qs cuz telo. li. di. si qs post acceptā sed ēpo pōt dispensare sicut dictū est s. irregularitas de excessentibus in bello iniusto nō occidentib⁹.

Torpor ē filia accidie t dividit in tria. Primū ē ociositas nihil opādo q ē cā multoz pcōz ꝛe pse. di. v. nunqz ꝛe renūc. c. nisi t sp est mortale petū cū omittit necessaria ex ea. Secōm pigricia q tarde facit bōa. puta tarde vadit ad ecclīaz ad ꝓdicationē t hmōi. Tertiū dz tepiditas q facit bōa sz ſ cū ea diligētia t feruore sed tepide t dz ēt am sōnolentia q tria silr ponit Gregoꝛ⁹ sub vno. i. torpor circa ꝓcepta qui qñqz est mortalis aliqñ venialis. hec Tho. fa pe. q. xxv.

Torturam alicui faciēs iudex sine indicio ꝓcedentib⁹ peccat mortaliter ſm Lod. de ro. in suis no. qz nō dz vt no. C. de ser. fug. l. quicūqz. ff. dē qō. l. marti⁹. C. ad. l. iul. maie. l. si qs alicui vbi gl. t bal. t pfessio facta ex tali tortura sine indicio nō vlz vt i. l. i. in pn. ff. de qō. Hec iudicia p⁹aduenientia ꝓfirmāt illā pfessionē vt vult gl. i. l. marti⁹. ff. e. t segt bal. i. l. ñ. C.

de aceu. Idē die qñ torquet q̄s ō inf
torq̄re nisi pōt fieri sūt minores. xxiij.
an. licz cedi possit. l. cū sileant. C. ad
sil. ītē milites mulierē pgnātē ⁊ hmōi
Idē die qñ torq̄t idirecte dās alicui
falsa ad comedēn. vt si crucifix vel qñ
sepi⁹ torq̄t nullis nomib⁹ idiciis appa
rētib⁹ sufficiūt tñ variationes ꝫ Inn.
in. c. qñ. de pba. ⁊ Bar. i l. de minore.
§. pe. ff. de qōui. puta q̄ vno ictu di
cit de vno ⁊ alio ictu de alio.

¶ Sz q̄ inditia q̄lia requrāt ad tor
turā vid. ff. in dictū arbitrari. tñ hz q
publicā auctoritatē exercet q̄lia indi
tia sufficiāt. C. de qō. l. milites. §. opz
⁊ d. l. de minore. §. tormēta no. Inn.
c. pe. de no. ope. nūci. ⁊ Bal. de pace
tenē. ⁊ ei⁹ viola. c. i. sed videat vt re
gulef arbitrū et⁹ fm rōnes. q̄ iniq̄
torquēs vltra petīs mortale tenet de
iniuria ⁊ dāno lesō satisfacere.

Ransactio est de re du
bia ⁊ lite in
certa ⁊ nec dū finita ū gratuita
pactio ꝫ aliq̄ dato vl retēto vel promis
so. ff. de trās. l. i. et. c. ti. c. sup eo. C.
eo. ti. l. trāsactio. Ubi ītellige pñtem
vel futurā q̄ añ litē ex q̄ discordia, ē
orta trāsigi pōt ff. de qōi. ide. l. elegā
ter. §. si qs post. Añ trāsactio dr q̄si
actiōis translatio eo q̄ q trāsigit ab a
ctione trāsit⁹ ⁊ discedit. ⁊ sic ppie dr
transigere is q agit. C. eo. tt. l. ij. ⁊ dif
fert transactio a pacto ⁊ cōpositiōe q̄
possunt fieri amicabiliter nullo dato
vel retento extra eo. ti. c. super eo.

¶ Quis pōt trāligere. ℞. q̄ q̄ pōt do
nare. vide. §. donatio. i. Itē dns rerū
sue actionū nitor curator ⁊ procurator
si hz spāle mandatū vel liberā admi
nistrationē bonor vel cāe. ñ. de pcu.
l. procurator cui libera. ⁊ l. mādato. c.
ad agendū. §. i. de pcura. lib. vi.

¶ Utrū plat⁹ in ecclīs ecclē possit trā
sigere sine ꝓsensu capli. ℞. q̄ ñ extra
eo. ti cōtingit.

¶ De qb⁹ pōt fieri trāsactio. ℞. q̄ de 2
ciuilib⁹. ff. ⁊. C. c. ti. p totū de crialib⁹
distinguēdus ē vt. §. accusatio. §. rrij.

¶ Utr i reb⁹ spūalib⁹ possit transigi 3
℞. q̄ aut pcīt ecclia ab alia ecclia si
bi dēri subjici in inre instōtis correc
tiōis ⁊ sacror̄ preceptiōe vl ep̄s pe
tit iura ep̄alia in aliq̄ ecclesia. ⁊ sic de
spūali ad spūale pōt fieri. puta q̄ dō re
mittat̄ istō vl aliq̄s sacrȝ. ⁊ alib spūa
le pīcēt. c. ad q̄nes de rer. pmu. Sz
de spūali ad tpale nō hz ex eo. ti. c. cō
stitui⁹. ⁊ de re. pmu. c. vlt. Aduerte ñ
q̄ vbi nolle subiectiōis pcīt spūalis
sit ⁊ tpalis sicut cū ep̄s petit a q̄dam
ecclia sibi subiecta q̄ ab eo pcipiant
ꝓsecratiōes ecclīar ordinatiōes cleri
cor̄ ⁊ silia spūalia. ⁊ nihilomin⁹ pe
tit aliq̄ tpalia vt pote. pcīt vl annā pē
siōnē rōe illor̄ tpaliū posset trāsactō
fieri cū tpali ⁊ sibi ānua pensio dari.
ar. c. cū venerabil. de cēsi. ⁊ d reli. de
stitut⁹. Aut petit res tpalis vt ꝓpe
tas. vt cū eccla petit decias ex pdiis
in sua prochia ꝓstitutis. ⁊ tūc distin
gue q̄ si agit ꝫ ecclīasticaz psonā ⁊
sic pt fieri trāsactio auctoritate ep̄i vl
archiep̄i. ⁊ erit ppetua. c. statuim⁹ ex
eo. ti. si fit sine auctoritate ep̄i vlz hz ē
tpalis. nec excedit vltaz transigentis.
ex. e. c. de cetero nisi p papā fuerit cō
firmata eo. tt. venies. aut agit ꝫ laicū
⁊ tūc si agit de preceptis ⁊ subtracti pōt
fieri. c. cū applica de his q̄ fi. a pla. Sz
nō de futuris. xxj. q. vij. decīao q̄s.
Añ non pt fieri cōpositio nec transa
ctio cū laicis vt min⁹ solnant nisi au
ctoritate pape. c. pe. de ꝓhi. vti. vel i
uti. Aut petit res spūalis vt bñficiū
puta q̄ dic̄ le electū vel canonice i eo

fuisse institutū. ⁊ tūc trāsactio fieri ñ
pōt sine simonia. Sz bñ amicabilis cō
positio ex. e. tt. c. sup eo. ſ. vt q̄ ille q
ius nō hz vel nō credit hēre penitus
renūciet iuri suo sine aliq̄ datiōe. vel
ille qui hz ius recipiat siue datiōe si
tñ nenter litigātiuz possideret. Sz vter
q̄s ptēdit aliq̄d bñficiuz sibi dari tūc
vlz transactio de ele. c. cū inter. K. ō
ꝓben. nisi cēnt no. Jo. i. q. iij. ea q. ⁊
breui⁹ cō clude q̄ spūale cum spūali
mutūde genere: puta de iure decima
tiōis ist⁹ ecclie cū illo illi⁹ ecclie pōt
fieri trāsactio. Sz de spūali ad spūale.
alteri⁹ generis ñ hz fm Ber. i. c. sup
eo. ⁊ est tutⁿ q̄uis Inn. i. d. c. statuim⁹.
⁊ ter. cū gl. in. d. c. ad q̄nes. vt i
deant indistincte tenere q̄ hz de spi
rituali ad spūale.

4 ¶ Utr trālactio facta pp indebitam 4
obligationē saltē iure nāli excuset cū
qui aliq̄d recipit vt cā obligatiōez re
mitteret. ℞. q̄ ñ. Sz restituere tñr. l. ꝓ
les. puncte. C. ō trāsac. ⁊ l. ñ. ff. ō co
lo. ⁊ gl. i. c. sup eo de trāsac. dicit q̄ si
euidens est calūnia nō hz transactio.
l. in sūma. i. ℞. ff. de ꝓdi. inde.

5 ¶ Utrū dispō legis si qs maior. C. 5
de transac. possit teneri i ꝓscia. ℞. q̄
sic q̄ iperator in pena nō obseruātē
potuit hoc facere ⁊ ēt hz locū in q̄d
q̄ ꝓtu iurato fm doc. ibidē. ⁊ d. l. si
quis maior. h vult vt ille q̄ trāsactio
nē iurauit ⁊ uolūtarie nō seruat ꝓuen
tu vt sit infamis. Intellige hoc si cō
dēnet. Item est ꝑuat⁹ ipso iure actiō
ne quam hēbat ꝫ illū cuz q̄ transactō
nem fecit ītē si qd habuit per ipsam
transactionē siue pecuniā siue rē tūc
ēā restituet ⁊ oē emolumētū q̄d ex ea
habuit. Dō credo vex q̄d ꝓsciam
post ꝓdēnationez sed nō añ. nisi q̄te
nus dānificat⁹ est ille cuz q̄ transegit

vel ex debito antea debebat habere.

Ransitus de vna religi
one ad aliam
vide. §. religiosus. §. xxxtij.

¶ Ep̄s trāsire nō pōt ad aliā eccliaz 1
sine lnia pape. vij. q. i. nmtatiōes de
transla. ept. c. inter cor̄palia. Inferiōr
pōt cum lnia sui plat⁹ ar. l vnj. di. c.
ij. xx. q. tij. cō questus.

¶ Trāsisse dr aliqs cū cor̄palez pos 2
sessionē obtinuit de illa ad q̄ trāsiuit
xxj. q. ij. si qs tam translat⁹ ⁊ ꝓfirma
tionē obtinuit. alo secus. xcij. di. si q̄
ep̄i. de elect. c. cum. in cūctis.

Reuga est securitas ꝑsti
ta ꝓtis ⁊ rebus
ad tps ꝓcessa discordia nūduz
finita ⁊ vocat fedus vel inducia. ff. ō
capti. ⁊ postli. re. l. nō dubito. ⁊. l. p̄
limiū. §. inducie.

¶ Quot sunt spēs. ℞. due ꝓma ꝓnē 1
tionalis ⁊ hec seruanda est ēt infide
lib⁹. xxiij. q. i. nolī. Alia canonica de
qua ex eo. tt. c. i. Sz hodie nō seruat
⁊ male. sed nō insisto. q̄z satis pz per
ea que dixi. §. tr illum.

Ributum vide. §. tribu
tus. §. xxxvj
⁊. §. munus.

Ribulatio est medici
na ꝓseruā
tiua. v. q. v. non ois. Aliqñ ad
mer tñ. vij. q. i. aduersitas. xj. q. iij. l
cūctis. aliqñ ad purgandum. vj. q. i.
sunt plurimi.

Ristitia de morte suoruz
ꝓhibet. xxij. q. ij.
q̄ ꝓpter. ⁊. §. hoc añ.

Urpe lucrum dicit
negotiū ex cā inhonesta vel i
probanda facta. c. qñ multi. xxij. q.
tiij. ⁊ xxj. q. i. c. i. in ꝓnc.

1 ¶ Turpia lucra sunt ab hēdib⁹ extor quenda. l. in heredē. ff. de calū.

2 ¶ Utr̄ de turpiter acq̄sitis possit fieri elemosina. vide elemosina. §. viij. Et an sint necessario restituenda. vīō restō. i. sub spē. Turpe lucrum.

Tmor mentis ē filia tre que est quidā cōnat⁹ ſm audatia hoīs intētantis vindictā. ⁊ est qñ qs iplicat mētē relinq̄re ⁊ varijs modis ⁊ viso qbus posset primū offendere q̄ eo mō est mortalis quo ira ex q̄ p̄cedit. de quo vide. §. ira in p̄nc.

Utella est triplex alia legitima. vt illa q̄ deferē a lege qñ null⁹ tutor datus est a p̄re filio l testō quā ille q̄ deberet ab iteſtato succedē tenēt hmōi tutellā accipe. Alia testāria vt qñ p̄ testō dat filio tutorē alia datiua. s. qne dat a iudice qñ nullo tutore dato in testō ⁊ nullis ertantib⁹ ꝓsanguineis idoneis ad tutellā tuder er officio dat tutorē. ⁊ durat tutella vsq̄ ad xiiij. annū completū. ⁊ inde icipit cura q̄ durat vsq̄ ad. xxv. annū. cōpletum. institu. qbus modis tu. ñ. ⁊ instituī. de tuto.

1 ¶ Utrū clerici teneant̄ suscipe tutellā. ℞. q̄ nec clici nec monaci aut eḡt rogunt̄ vllā tutellā accipe cliculus nī ⁊ ep̄s p̄nt suscipe ltimaz si volunt testamentariā vel datiuā non p̄nt sine ōcō religiosi clici vel eḡt timent recipere tutellā miserabilē ꝓsonaz ꝫ religiosi cū licētia suoz ꝓlatoz p̄nt ēt recipe legitimā vt. xvj. q. i. monaci. Et sic ꝓcorda. lxxviij. dist. c. i. ⁊ ñ. xvj. q. i. gnāliter. xxj. q. iij. cipriān⁹. lxxvj dist. pernenit.

2 ¶ Quid ptīet ad offīm tutoz. ℞. tria Primū vt pupillos a crīb⁹ intactos ꝓferuent. Scōm q̄ res eoz ab iniuria ꝓtegent. xij. q. i. c. i. facit. l. i. ff. de tute. Tūñ tutores dicti sunt ḡsi tutores in. d. l. i. tertiū q̄ pecunia eoz vel bona mobilia q̄ ad nihilū valēt eis fructa ꝓuertāt in ḡdisē eē qb⁹ ꝓcipiāt aliquē fructū q̄ ſm bar. in. l. tutoz q̄ reptoriū. §. i. ff. de admi. tu. si tutor pecuniā pupilli nō ꝓnit in ḡdio tenēt pupillo ad fructū q̄ poterat̄ ꝑē deducē erpēsis ⁊ ꝓiculis qō lita vez si ponit emere puta erāt q̄ volebāt vendere vel alio mō licite lucrari poterat als nō idem dic vbi esset stamētū vt tanne q̄ oīa bona mobilia diſſrabrēt ⁊ vēderent vt ce pecūia acqreret pupillo lucrū. Si tutor nō fecit cū potuerit tenet ad iteresse. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de ꝓdi. inde. ⁊ Jo. de ana. in. c. q̄ i olīb⁹ de vsu. tenēt q̄ vbicūq̄ olim tutor tenebat fenerari de pecūia pupilli q̄ hodie cū vsure sint ꝓhibite tenēt pecuniā pupilli ponere eminustā negociationē ad ptez lucri ⁊ dāni. Aduerte o tutor q̄ si vis esse tut⁹ q̄ nō tenearis nec tu nec heredes tui ꝑ aliquo facto ꝑ pupillo illud fac cum ꝓsilio cōsuetoz pupilli. ⁊ facias poni i instrumento q̄ ꝓsiliū ꝓpinquoz facit ꝓsumptionē q̄ dolus ⁊ culpa abest a tutore arg. l. cēt. C. si tut. vel cu. inter. ſm Bal. i. l. pola. C. de his q. vt idig. de h̄ vide quō teneē tutor. §. clerici⁹ xiij. §. v. ⁊. vij.

¶ Utrū tutor teneat facere inuētariū 3 de reb⁹ pupilli. ℞. q̄ sic nisi cā necessaria vel iustissima ipediat ter. ē in. l. tutor q̄ reptoriū. ff. de admi. tu. Idez dic ſm Bar ibidē de curatore. ⁊ cā necessaria nō ſm eūdē Bar. er pte tutoris morbus puta q̄ podagrosus ⁊ hmōi ipeditus est n l er parte rei⁹ q̄ nō reptē adhibita diligēs inquisitio. Cā ſo iustissima dē si testō⁹ remisit ꝓfectionē inuētarij. et i. l. fi. C. arb. tu. Qō lītat bar. vbi. s. nisi ex cā iudici alr videat vt in. l. in ꝓfirmando. ⁊ l. vnic. ff. de ꝓfi. tu. Fallit h̄ in duob⁹ casib⁹ in q̄bus nō tenē facere inuētarij ſm bar. vbi. s. Primo si ꝓiectus esset vt nō fieret. Secōo si iudex ex cā remitteret q̄ posset.

4 ¶ Qñ teneē face. c. ℞. ſm Bar. vbi s. q. gl. ibidē ⁊ cōiter doct. tenent q̄ mor. i. q̄ primus potest. Facit. l hec ꝓditio. ff. de ꝓdi. ⁊ de. alr vī in dolo Intellige si administrauit aut als ñ. Itez nō vī in dolo si fecit illa q̄ dilatione nō recipiūt vel q̄ necessario p̄cedunt ꝓfectionē inuētarij vt p̄cedunt ibe hereditarie vel ea q̄ nullo mō p̄nt ob esse pupillo. sed bene ꝓdesse q̄ talia agendo aī ꝓfectionē inuētarij nō p̄sumuntur in dolo ſm Barto. vbi. s.

5 ¶ Qualr dz fieri. ℞. ter. in. l. tutores C. de admi. tu. q̄ in p̄nia publicatū ꝓsonaz. Bl. ibidē dicit q̄ sufficit vn⁹ notarī⁹ p̄nia vo iudicis nō ē necessaria ſm bar. vbi. s. ⁊ cōit doc. nisi vt faciat fidē ꝺ debitores nomina q̄z noia scribunt̄ i inuētario. ꝛua tenē q̄ ibi gl. i. d. l. tutor teneat q̄ ē necessaria

6 ¶ De qb⁹ dz fieri inuētariū. ℞. ter. in. d. l. tutores q̄ oīuz rez. i. corpaliū ſm Bar. vbi. s. ⁊ instroz. i. oīum rerum incorpaliuz de qbus apparent instra seu ꝓbationes in bonis pupilli de alijs non.

7 ¶ Quo mō pdit tutellā filij. ℞. pa. i c. vroratē de ꝓcur. ꝓtug. q̄ dupli ꝓmo si trālsit ad 2as nuptias. Secōo si incōtinenter viuit de hoc ē gl. quā le quē bal. i auc. mīsi ⁊ auc. C. qñ mutu. offi. fun. p̄t. facit ter. i. l. fi. eo. tit. vbi regrīē q̄ publice viuat qō not. gl. i. l. fideicōmissaz. C. de fideic. libi vult q̄ vxor relicta si incōtinēter viuat p̄dat legatū sibi factū a marito ⁊ auferē sibi tanq̄z ab idigna vel ex ꝓsumpta vōlūtate defuncti reuocat̄ q̄ matrime ꝓcedit si vixit incōtinēter ipeq̄ te mariti ipso igno⁹ ātē ꝑ hō glo. no. i l. soroze. C. de ꝓba qui. vt indig. ⁊ p̄t iferri p hoc q̄ ōdo penāo qō trāsīēo ad secōas nuptias infra annū icurrit q̄ ⁊ ipla silr q̄ no. Sz limita q̄ ad lucrum p̄dendū. Sed nō quo ad penā aliam incurrendā.

Anagloria dicit̄ appetitus dignitaz ⁊ excellētie ⁊ sic ē idē cū superbia ⁊ ē capitale vicium q̄ animus directe mouet ad dignitatē ⁊ excellētiā appetēdā. Alio mō dic̄ appetitum laudio ⁊ sic ē filia superbie hec er. S. Bo. in. ii. dist. xlij. q. ij.

¶ Utrū sit mortale peccū. ℞. ſm qō 1 colligo ex Alex. Halē. ⁊ Bo. Hale. q. cxxxij. ⁊ Petr. de ga. in quol. i. q. xxxiij. q̄ vanagloria de se nō dic̄ aliqd q̄ sit ꝺ caritatē dic̄ tm primi actū duplr pōt ꝓtiari circa ā tez. Primo ratione rei sup qua q̄rit laus vel gloria. Et hoc mō pōt esse peccū mortale ex plicitez. pmo qñ gloriat̄ de re q̄ est ꝺ deum sez q̄ ēt mortaliter peccū de qbus dolet in psa. Aut d gloriatio i nullitate. Secus ēt si gloriat̄ de re peccū venialis solū q̄ sic nō ēt mortalis vanagloria. Secōo ē mortale peccū qñ id de q̄ gloriat̄ ꝓfert deo sicut ille de q̄ Ezechie. xxviij. Elevatū est cor tuum dixisti de⁹ ego sum. Iō euenire solet qñ hō ꝑ ꝓp manē gloriā ꝓfert testimoniuz hoīm testimonio dei. pura ꝑ glioz humanā nō gdēdā nō ꝓfitet ō um vel nōē ipe de bito vel ñ vult pdere vel dicere veritatē loco ⁊ tpe qñ tenēt tertio ē mortale peccū qñ ea q̄

sunt ordinata ad gl̃az dei. vt sūt sacra
& ea q̃ ptinēt ad fidē sp̃ē & caritatem
ꝓncipaliꝫ facit ad gloriā suā. Unde dic̃
Aug. lib. i. de doct. xp̃iana. Qui fidez
sp̃ē & caritatē tota militat diuina scri
ptura q̃ ꝓncipaliꝫ ordinat ad hono
rem dei in quo deꝫ ptēnit si ꝓncipa
liter ad alterꝫ honorē ordinet. hec il
le. Unde si quis ꝓncipaliꝫ pp gloriaꝫ p̃
dicaret vel diceret missaz & hmōi pec
caret mortaliꝫ. Sec⁹ si aliqd aliō q̃
nō ptinet ad diuinā scripturā vel sa
cramēta pp gloriā faceret qz pecca
ret venialiter. & amitteret fructū bone
operationis. Cōtrariaꝫ scdo vanaglo
ria caritati dei rōne fini seu intētio
nis ipsius gloriantis. vt puta qz con
stituit finem vltimū in gloria vana
paratus facere quecūq; ꝓpter illam
Et sic est pcm̃ mortale. si est in delī
beratione voluntatis. & hoc est quod
dicit Aug. v. de ciui. dei. hoc vicium
tunc est inimicū pie fidei. si maior sit
in corde cupiditas glorie q̃ dei ti
mor & amor. hec ille. Alias est cōiter
pcm̃ veniale.

¶ Que sūt eꝫ filie. ℟. Posita inmode
stia ornatꝰ vide ornat⁹. Scda inobla
Tertia iactātia. Quarta pertinacia.
Quinta hypocrisis. Sexta discordia
Septima ꝓtentio. & qb⁹ i suis locis.

Asa sacra ecclie dēnt eē sa
crata & honesta & tāuz
ab hoibus sacratis tractari & si
sint facta inutilia vel vetustate ꝓsum
pta dēnt coburi & cinereo cōdi in lo
co honesto ne pedib⁹ intrantiū ꝓcul
cent de ꝓlec. di. i. c. altaris. c. in festā &
c. testimenta. & de relig. dō. c. ad hec
de rer. pmu. mancipiū. De eoꝝ ꝓsecratione vide. s. bñdictio & cōsecra
tio de eoꝝ mūdicia dē in. c. ij. de cu
sto. eccl̃ar. in fine ꝓcipimus quoq;
vt oratoria vasa corporalia & vestimē
ta ministroꝝ pale altaris nec nō & ip
sa corporalia mūda & nitida ꝓseruen
tur. Nimis enī videt absurdus in sa
cris sordes negligere que decedent
ciani in ꝓphano hec ter. ibi. &c. Et
quo pz q̃ peccat mortaliter qui illa
tenet ita imunda ac si essent ꝓ seruti
tio rusticoꝝ.

Assallus dē qui hz seu
dum ab aliquo
vide. s. feudum.

Astigai est qđ ꝓstatur
ex his reb⁹ qvē
dunt. Tributū vō vel ānona vl
publica penstratio seu fūctio est q rō
ne fundi vel soli a possidēte ꝓstatur.
Idq; dē census fm Azo. in sum. Et
ideo vide p̃dagia.

Astatio Virginum vide
s. cōsecratio vir
ginum.

Anatio Tripler vna op
pressiua hoiuꝫ
& hec semp ꝓhibita. vj. di. §. sa
cta in fi. Alia dē arenaria scz que fit in
arena cum fera detēta & hec siliter ꝓ
hibita. lxxxvj. di. c. qui venatorib⁹. &
c. seq. Tertia dē saltuosa que sit in sil
uis & saltib⁹ & hec oibus ꝓhibita tpe
quo hoiem tenent esse in eccl̃ia & oꝛa
re. lxxxvj. di. an putatis de ꝓse. di. iij.
Ireligiosa & dist. v. ieiunia nisi forte
necessitate famis ingruēte. c. lz de se
ruis aut alia simili. Aliqn aūt dieb⁹ ē
licita laticia de sacer. c. non est in ptāte.
Clericis vō & religiosis ē ꝓhibita ni
si ex necessitate eccl̃ie vrgente vel dem̃
est. Possunt tū ꝓlati & alij eccl̃iastici
ci cā recreationis vel exercitandi aperti
tum & hmōi cū retib⁹ & laqueis & ēt
camb⁹ cum silentio & modestia aliqñ
venari nisi tpe quo dēnt vacare vē

bēare ex de cē. c. cū apostol⁹. §. ar
chidiacō. Et sic intellige illō ne cler.
vel mo. c. i. & iura q̃ vident ꝓria. Fm
Host. sunt intelligēda ō illis q̃ nimio
mentem talibus implicant.

¶ Utr̃ seruitū teneantur obedire dñis
volēt⁹ venari tpe ꝓhibito. ℟. Ro.
q̃ nō. An aūt excusent a peccato ꝓ
pter metū dic vt. s. met⁹. §. vl.

¶ Utr̃ venatores q̃ vineas & segetes & quoꝝ canes occi
dūt galinas & alia pauperū & aliox
tenent ad restōnem. ℟. Distē. q̃ sic
ad extimatiōnē alias peccāt mortaliꝫ
nisi ita modicū sit damnū q̃ ꝓbabiliꝫ
non curarent.

¶ Quid de dñis q̃ occidūt vel mutī
lāt boues ꝓpter lepores & silvestria
animalia capta. ℟. Distē. q̃ mortaliꝫ
peccāt si facīāt libidine vidicte. vel
amore huiusmodi animalium aut de
nādi. Credo etiā q̃ si sit ꝓsuetudo lo
ci vel statutū q̃ ꝓ uno actu venatō
nis tanta pena infligat q̃ non excu
sat a mortali oēs obseruātes eam. vt
no. Jac. c. qui cōdunt leges miquas
& Tācre. i sūm. titu. de rapina.

Enditio vide. s. emp
tio.

¶ Utr̃ quis possit compelli ad ven
dēn. inutilia. ℟. q̃ regulariter nō tē
nec emere. Unde dicit ter. in. l. iuliuz
C. de ꝺhen. emp. Inutilē cōpare vel
distrahere postulātis instā cāz si ꝓti
net desiderū exe ibi. facit. l. nec eme
re. C. de iure vēli. Fallit hoc i multis ca
sibus de quibus vide gl. in. l. iulian⁹
§. idē celsus. ff. de ac. emp. & vēn. cū
allegatio legibus.

Eneficium vide. s. sor
tilegium.

Eniale vide. s. Pecca
tum.

Erberatio vide. s. p
cussio.

¶ Utrum ille qui nō valens soluere
tui ciuilib⁹ lucī corpore si veniat ad
pugiorē fominā teneat ap̃li⁹ soluere
℟. Bal. in. l. fi. de iu. no. q̃ nō qz
solutō corpalio cedit loco solutōis fac̃
l. iz si vni⁹. §. siaū. ff. ō mu. gl. ē i. c.
sic̃ dignū ō homici. vide gl. i regula
pcm̃ li. vi. Limita. ē. solutio. §. xxij.

Estis & cetera indumenta
ecclie dēnt eē sacra
ta & honesta nec dēnt tangi aī
sacratio hoib⁹ de ꝓse. di. i. c. in sancta.
& duob⁹. c. seq. nec femine ēt sacrate
dēnt ea tangere di. xxii. sacratas. qō
intelligiē fm Hostiā su. ti. de cuch.
qñ sunt per pontifice benedicta. c. ad
hec de religio. do.

¶ Utr̃ de veste alicui⁹ dñe possit fie
ri casula. ℟. glo. in. c. ad nuptiaz. de
ꝓse. di. i. q̃ nō. Cui nō assentio. imo
eo ipso q̃ ōdicat eo purgat oīa ma
cula Facit. c. nō liceat xvi. q. vltima

¶ Utr̃ vestes & mantergia eccl̃iastī
ca possint vēpntari ad vsus laicoꝝ
℟. gl. q̃ nō i. c. mācipia de rer. pmut.

Jearius ē q̃ vicem alteri
us gerit. siue in
offō non ꝓtentioso. vt ex. c. tuā
p totū sine in ꝓtentioso. C. de off. ei⁹
qui vi. al. ge. per totum.

¶ Quot sunt spēs vicariox ℟. do.
car. i cle. vnica. e ti. q̃ quatuor. Aut
dā sunt ꝓpetui eccl̃iarū prochialiū
& tales facit epūs fz Lau. er q̃ suscipit
unt curā aīaꝝ. vñ quotiēs qn est de
putat⁹ auctoritate epi curato bñficio
vicari⁹ eo ipso ē ꝓpetuus & imutabilis
p. c. pmo. & de capel. mo. li. vi. & nō de
dent deputari nisi i prochialib⁹ bñ
ficiis latitudinē prochie vel aliaz ne
cessitatez. Et talis potest dz. xxv. an.

Jdua ppie er significatō ne vocabuli seu fm ethimologiā of quelibet mulier sine viro ēt si nunq̄ vir habuiss̄ quasi sine diuitate. Et dī a vi. q̄ ē sine vecors. s. sine corde ita dicit tex. I. l. malū. §. viduas. ff. de verbo. signi. & ter. in. c. vidua. iij. di. & gracian⁹ ibi vult q̄ dicatur illa cuius marit⁹ mō uus est. Debet tamen intelligi ex cōmuni vsu loquendi. & intellige si ab eo fuit cognita alias non vt ibi. & tō in quacūq̄ materia ēt penali vsus loquendi pferetur propio significato verboz̄ siue. ppriuz̄ significatum eligitur ex ethimologia seu ex diffinitiōe siue ex auctoritate iuris. l. libroz̄. §. q̄ tñ celsus. ff. de le. iij. & l. cū velantonio. §. asinā. ff. de fun. istru. istr. q̄le. & l. labeo. ff. de sup. le. no. bar. l. l. oēs populi. ff. ō iust. & iur. & Jnn. i. c. oli de ō. sig. & gl. in. c. nonnulli de rescript.

Jlicus dī ville, custos & fructibus percipiendis & colligendis ponitur. ff. ō instito. l. si cum vilico.

Jndicatio Utrū sit peccatum. Rq̄ ad satisfactionem animi ira & in malū primi solū nunq̄ licet imo est peccatum mortale. xxiij. q. iiij. si ecclesia. & c. gsgo xp̄ianus. & c. ea vindicta. Si vero sit ex zelo iustitie ad correctionē peccatoz̄ & ab eo qui ex officio potest sic meritoria est. vt dicta. c. & q. v. non vos.

1 Utrūz aliquis possit vindicare suā iniuriam. Rq̄. Hostī. q̄ non etiam si supe iorem non habet vnde licet ḡ ēpo non subsit legibus. l. digna vox. C. de legibus tamen ipse delegat ō iudi. & l. q̄nis ipse punire posset. & sic intelligen. & limita. c. olim el. i de restitu. spo. c. significasti el. ij. de homi.

Joientia q̄ est filia auaritie. vide rapia

Jrginitas fm Rica. in iij. di. xxxiij. duplicter sumitur. Pmo mō impropie pro integritate carnis & sic quilibet nascitur virgo & illud non ē virtus. Secundo modo virginitas sumitur pro habitu quo voluntas ō terminatur ad respiciēn. promptet faciliter oēm delectationem venereaz etiam licitā vt mens liberius spūalibus vacet. q̄ vt dī i coi. vij. Ergo cogitat que dñi sunt vt sit sancta corpore & spū. & hec ē virtus. & diffinitur ab Aug. li. ō nup. Elirginitas ē i carne corruptibili ico: rruptionis ppetua meditatio. l. q̄ virgo dī gerere i. ppositō. vt in hoc pseueret ppetuo. Et ex hoc pz̄ q̄ integritas carnis nō est de essentia virginitat̄. sed ē qdaz eius ō roz accidētalis extrinsecus ervio q̄ per di pōt siue diuinitione virtus virgi n tatis. vt pz̄ xxxij. q. v. in princ. & c. tollerabilius.

¶ Utr̄ virginitas sit virtus spūalis & Rī. vbi. ō. q̄ nō. ij addit vltra castitatē ꝑtinga ēstatū pfectōis ad magis plz̄ q̄ opinio illoz̄ qui volunt q̄ sit virtus spūalis. q̄ sic secuereť. qō ō tuo amitti posset sine pctō nec vellet rūsio q̄ votū requirit in virginitate q̄ non est verū. sed bñ ꝓpositum qō tū posset mutari sine pctō al. ꝓ occurrentibus de nouo.

¶ Que requirit̄ vt amittat̄ virginitas & tio. Rī. q̄ regri. f. Pmo pollutio cōpleta. Vbi sciendū q̄ triplex humor de genitalibus fluat. s. semen. Secundus humor filie semi q̄ est mediꝰ & fluit q̄nq̄ ex solo tactu. vel auditu

turpium. Tertius est vrina. perditur

& ordinari ad sacerdotiū. infra ānū. d. cle. vnica aliter primat⁹ est ipso facto & si recipiat ecclesiā aliā cū cura pdit vicariā ex. e. ti. c. ad hec.

2 ¶ Quid si deputent ad ecclias ñ parochiales puta rurales. Rī. q̄ nō erūt ꝑpetui. & sic poterunt mutari ad velle plati q̄ tz̄ ēt gl. in. d. cle. vnica

3 ¶ Utr̄ talis vicarius ꝑpetuꝰ habeat indistincte curā aiarū Rī. d. Lar. in d. cle. vnica q̄ sic quo ad oēz̄ effectū q̄ possidet sno noie ad instar conducentis non ad modicum temp⁹. l. fi. ff. in ager. vec. pe.

4 ¶ Utrū possit instituere aliū vicariū Rī. ex. Lar. ibidē q̄ nō ꝑpetuū. sz̄ be ne pale vt cōiter tenēt doc.

5 ¶ Quidā sunt vicarij ꝑpales sicut. mercenarij q̄ ad tps assumūt ad adiuuandū ad curā aiaz̄ & tales pōt assumi i curatio ēt sine lnia epi de iure cōi nisi statuto epi prohibereť. vi. q. i. illud. & c. nihil. Et li tales assumptio cō fieri li nō hēat curā aiaz̄. fm Pa. q̄ rector ꝑ vīā relegatōis et cōmittit auctoritatē audiēdi. q̄ pōt ēt non hūti curā aiaz̄. Et hoc vez̄ nisi sit ꝓhibitus ad exercitiū cure vt peregrinus & ignot⁹ de cle. pe. per totū. quia tūc nō teneret talis cōmissio. q̄ ad solū epm ptinet de cle. pe. c. tue. & c. fi. & sil⁹ dic q̄n cōmittitur religioso cui a regula vel suo plato ꝓhibetur. ō h̄ dic vt. ō iii. §. iij.

6 ¶ Quidā sunt vicarij q̄ reputant ad aliquā ꝓmotā aut dioceziz̄ vel locū de qb⁹ ex. e. ti. c. pe. & xvi. q. i. adicimus. & tales vicarij iurisdictōales tā tā ptāes hñ q̄ntum mensurantur ex eoz̄ cōmissione. ꝓ hoc de ꝓmul. acceptū⁹. & c. porro.

7 ¶ Quidā sunt vicarij q̄ ꝓstituūt ad oia incubēna plato nō solū respectu cure. sz̄ ēt respectu olum incubentiuz & est dīa iter istos. ppie & officiales eoz̄. q̄ officiali solum cōmittit cognitio cāz̄ totiꝰ dioceseos. nō aūt inquisitio correctio excessiuū amotio a bñficijs nisi spāliter sit eis cōmissuz Vicarij aūt generales oia hec pūter cepta bñficioz̄ collatōe. vt in. c. cum i generali eo. ti. li. vi. Sed in Italia rara ē dīa. tiō videat eoz̄ cōmissio vt sciať auctoritas. & ilkos constituere ep̄os sine ꝓsensu capituli. sz̄ Hosti. al legat. c. ea noscit de his q̄ fi. a pla.

8 ¶ Utr̄ vicarij ꝑpales. s. secūdi. tertij. & quarti possint alios vicarios instituē Rī. q̄ nō extra co. ti. c. clericos. Fallit i archipb̄ytero q̄ cū sit vicarius epi in spūalib⁹ de of. archipb̄yte. c. ministeriuz Vltū tñ vicarios pōt instituere. vt ibidē dī. Et intellige nō posse nisi sp̄aliter eis cōmittatur.

¶ Utr̄ plati possint vices suas alicui cōmittere sub ānno cēsu. Rī. q̄ nō sine simonia ex. ne pla. vi. su. e. ti. c. iij q̄ sicut ꝑ cōmissiōe iurisdictōis ñ sz̄ recipe certā pecūie q̄ntitatē ita minoriz̄ recipere quotā ptē puentuz fm Hō. Bñ pōt vicario tale salariū ꝓstituere. imo ad hoc tenet. ex. q. tiz̄ caritatē hz̄ ēt talis vicarius petendi sibi assignari cōgruā portionē de redditib⁹ ecclie et trib⁹ comode possit sustētari extra eo. ti. c. ad hoc. fm Hō. & tō possz̄ dicere. Ego do tibi p salario tuo cēti & totū lucrū dab mihi ō exercitio iurisdictōis fm Jnn.

¶ Qui sunt casus i quib⁹ licite p alium ꝓsernnt ecclie Rī. q̄ multi. s. si pochia sit lata si cecidit i ifirmitatē. si ne sua culpa debilitatē vel ꝓformitatē vel necessitas absitandi seu vtilitas ecclesie & hmōi. Et de hoc habes. ē. Clericus. vij.

Jdua ppie er significatō ne vocabuli seu fm ethimologiā of quelibet mulier sine viro ēt si nunq̄ vir habuiss̄ quasi sine diuitate. Et dī a vi. q̄ ē sine vecors. s. sine corde ita dicit tex. I. l. malū. §. viduas. ff. de verbo. signi. & ter. in. c. vidua. iij. di. & gracian⁹ ibi vult q̄ dicatur illa cuius marit⁹ mō uus est. Debet tamen intelligi ex cōmuni vsu loquendi. & intellige si ab eo fuit cognita alias non vt ibi. & tō in quacūq̄ materia ēt penali vsus loquendi pferetur propio significato verboz̄ siue. ppriuz̄ significatum eligitur ex ethimologia seu ex diffinitiōe siue ex auctoritate iuris. l. libroz̄. §. q̄ tñ celsus. ff. de le. iij. & l. cū velantonio. §. asinā. ff. de fun. istru. istr. q̄le. & l. labeo. ff. de sup. le. no. bar. l. l. oēs populi. ff. ō iust. & iur. & Jnn. i. c. oli de ō. sig. & gl. in. c. nonnulli de rescript.

Jlicus dī ville, custos & fructibus percipiendis & colligendis ponitur. ff. ō instito. l. si cum vilico.

Jndicatio Utrū sit peccatum. Rq̄ ad satisfactionem animi ira & in malū primi solū nunq̄ licet imo est peccatum mortale. xxiij. q. iiij. si ecclesia. & c. gsgo xp̄ianus. & c. ea vindicta. Si vero sit ex zelo iustitie ad correctionē peccatoz̄ & ab eo qui ex officio potest sic meritoria est. vt dicta. c. & q. v. non vos.

1 Utrūz aliquis possit vindicare suā iniuriam. Rq̄. Hosti. q̄ non etiam si supe iorem non habet vnde licet ḡ ēpo non subsit legibus. l. digna vox. C. de legibus tamen ipse delegat ō iudi. & l. q̄nis ipse punire posset. & sic intelligen. & limita. c. olim el. i de restitu. spo. c. significasti el. ij. de homi.

Joientia q̄ est filia auaritie. vide rapia

Jrginitas fm Rica. in iij. di. xxxiij. duplicter sumitur. Pmo mō impropie pro integritate carnis & sic quilibet nascitur virgo & illud non ē virtus. Secundo modo virginitas sumitur pro habitu quo voluntas ō terminatur ad respiciēn. promptet faciliter oēm delectationem venereaz etiam licitā vt mens liberius spūalibus vacet. q̄ vt dī i coi. vij. Ergo cogitat que dñi sunt vt sit sancta corpore & spū. & hec ē virtus. & diffinitur ab Aug. li. ō nup. Elirginitas ē i carne corruptibili ico: rruptionis ppetua meditatio. l. q̄ virgo dī gerere i. ppositō. vt in hoc pseueret ppetuo. Et ex hoc pz̄ q̄ integritas carnis nō est de essentia virginitat̄. sed ē qdaz eius ō roz accidētalis extrinsecus ervio q̄ per di pōt siue diuinitione virtus virgi n tatis. vt pz̄ xxxij. q. v. in princ. & c. tollerabilius.

¶ Utr̄ virginitas sit virtus spūalis & Rī. vbi. ō. q̄ nō. ij addit vltra castitatē ꝑtinga ēstatū pfectōis ad magis plz̄ q̄ opinio illoz̄ qui volunt q̄ sit virtus spūalis. q̄ sic secuereť. qō ō tuo amitti posset sine pctō nec vellet rūsio q̄ votū requirit in virginitate q̄ non est verū. sed bñ ꝓpositum qō tū posset mutari sine pctō al. ꝓ occurrentibus de nouo.

¶ Que requirit̄ vt amittat̄ virginitas & tio. Rī. q̄ regri f. Pmo pollutio cōpleta. Vbi sciendū q̄ triplex humor de genitalibus fluat. s. semen. Secundus humor filie semi q̄ est mediꝰ & fluit q̄nq̄ ex solo tactu. vel auditu

turpium. Tertius est vrina. perditur

antem virginitas per solam feminis resolutionē que locū coitus supplet vel ei⁹ complet delectationē. Secundo requiritur vt amittat q̄ talis delectatio sit ex voluntate opante vel ꝓsentiente vel nō dissentiente. vel nō ḡnūt pōt remittēte. Alij tñ volūt q̄ si extra pollutio nō sequat vt in illis q̄ sunt ante tempus seminis q̄ tñ explēt coitum vel p turpē tactū. vel per cōmixtionē cū alio z hmōi amittat. z plz tñ recuperabit per penitentiam.

3 ¶ Quid si aī pollutionē nec ī ipsa iterueniat voluptas ꝛ post est ꝓcta. R. pdit virginitatē. ꝛ recupat p pniam alij dicūt q̄ nō recupat ex q̄ pollutō ē secuta ꝯsensus mēꝫ siue aī siue p⁹ sed primū mihi videt verius.

4 ¶ Utr illi q corrūpunt in somnijs vel ebrietate z hmōi amittāt. R. q̄ si amittunt ỽginitatē ꝛ Tho. i. iij. di. xxxij. nisi hac ītentiōe uerit dormitū vel se ibriauerit. z idē dōz de hīb⁹ fluxū seminis. z si post sint ꝓcti amittitur sed p pniaz recuperatur.

5 ¶ Utr puelle aīq̄z coitū possint explere aliqd carnale cōmittentes pdāt virginitatē R. q̄ si sunt dolt capaces pdunt quidē mentaliter solū sed ꝓnitentiā recupabunt. Si vo nō sunt dolt capaces sic nec ēt mētaliter pdunt dic. n. ale. Fa. Fe. tit. de luxuria q̄ ad mentē regrit ꝓpenitaz q̄ ad finalez uicorruptionē mētis quo vo ad corpus requrit ꝓpetua tnecorruptio q̄tum est de voluntate mentis aliter ñ pōt esse virginitas.

6 ¶ De ꝓsecratione virginum. Vide s. consecratio virginum.

Virtus nomē vel nobilitatē dat. ō pe. disti. §. sinañt. z qd sit. xxxij. q. v. ō pdictis vbi dicit gl. q̄ ē hīt⁹ mēꝫ bñ ꝓstitute de pe. di. iij. Ille rex z q̄ virtutes sunt vlanicta aīe ex pe. di. ij. sapiens z q̄ sunt grad⁹ ēt ī eadē vtute de pe. di. ij. §. hec que de caritate.

Vis qd ē z in q̄ differt a metu vide. s. Met⁹. §. vltio Dr etiā vis ꝙ oi violentia.

¶ Quotupler ē vis. R. dupler vna 1
dr publica z h ē q̄ fit nedū cū arunt vt. l. i. ff. de vi. pu. sed ēt cum oi. qō pt nocere. vt in. l. armatos. ff. e. ti. armatos nō vtiq; solū itelligere dēm⁹ eos q tela habuerit. sz ēt eos q aliō q̄ nocere possint hec ibi z hac lege tenet nō solū ī vi facta cū armis. sz ēt si armate intrat domū vel possessiōez alteri⁹ sine cā legitima puta ꝓ vsufructū ādi itineris nauigatōis vel mercationum. vt in. l. i. z ii. ff. de vi. pu. Alia dr priuata q̄. s. fit sine armis aliter ēt coadunatio hoibus vel si res debitoris sine iudicio auctoritate occupetur. De hac plene habetur per totum. ff. de vi. priua.

¶ Que ē pcā ferēdā viz. R. ꝙ vi pu 2
blica ꝙportat. vt no. gl. i. c. q dolo in fi. ff. de vi. pu. ꝙ vi priuata punit tertia pte bonoꝝ z nō pōt esse inder senator vel aliū aliquē honorē hēre tanq̄z infamis. vt i. l. i. ff. de vi priuata z alibi alle. i gl. i. c. cū dilect⁹ ō oz. cog.

¶ Utr liceat alicui hostiū aut murū 3
frāgere z vi iferre. R. q̄ si ga hz possessioez alicui⁹ rei pt tā i pcessū ipdiente q̄z i hostia z muros illi⁹ loci. vt valeat vti inre suo nedū index. sz z q libet vt ī. c. i. de inu. ec. no. ꝙ. a. qr ñ vult aliqd de nouo sz solū suo defendere vel pditam incōtinenti recupare. Si vo nō hz possessionē ī re aliq̄. sz hēat actoez rpothecariaz vel aliā ad illā psequendā tūc ñ pōt ēt si sit iudex vl prelat⁹ ꝓpria auctoritate

Et istō mō loquit. c. eū qui de ꝓben. lib. vj. z. l. si ga i tantā. C. vñ vi. Iste eni nō dz ꝓpria auctoritate violentiā inferre. qr dicere sibi tuo ꝛ. l. vnicam C. ne ga in cā sua.

4 ¶ Utrū liceat vim vi repellere. R. dic vt. s. defensio. siue inferat in ꝓpriam ꝓpria vel primi vel in rebus.

Visitationem pōt facere qlibet hēns ordinariā iurisdictionē in aliōs sicut archiepūs in tota ꝓuincia. ō cēsi. c. romana. z. c. ꝓpetuo li. vi. z epūs ī sua diocesi. ō. offi. ordi. cōqrēte. Itē archidiacon⁹ z decan⁹. de cēsi. cū aplūs. de offi. archi. c. mādam⁹. Itē abbates z ꝓlati religiosoꝝ visitāt mōasteria z monachos ꝛ eoꝝ statuta. vt i. c. ꝓ. z vlt. ō sta. mo. Itē legati aplice sedis. z qb⁹ cōmittit a papa vel a ꝓlat⁹ ordinarijs existentib⁹ ipsis ī pdicto. c. q. i. epm. ō offi. oz. c. iter cetera. z eo ti. c. si epūs li. vj. Qui dā tñ dicūt inferiores epīs nō posse per aliū visitare ꝓsuetudine obstāte exceptis ꝓlatis religiosoꝝ qui visitāt etiam per alios.

1 ¶ Que ordinē dz tenere visitator. R. q̄ archiepūs dz ꝓmo ꝓpriā dioceſim visitare totā. incipiendo a caplo sue ecclie. ꝓmo z sic tota visitata transibit ad alias dioceſes vt dz in. c. romana de censi. li. vi. Sili⁹ faciat epūs ꝓmo incipiēdo a suo caplo. Leuan ait de latere nō tenent istū ordinē seruare ꝛm hosti. nec visitatores religiosoꝝ ꝛ seruabūt eoꝝ statuta. vt dr in. d. c. romana. z ibi vide qō no.

2 ¶ Uñ dz fieri visitatio. R. ꝓmo dz ꝓpter vbi vel. z deinū de vita z cō uersatiōe ministrantiū i ecclijs z locis alijs diuino cultui deputat⁹. ac ceteris q̄ ad offm suū spectāt inqrat. z sine iuramēto z coactiōe ad eoꝝ emēdationē p salubria ꝓsilia educat leniter z asperis sicut sibi videbit expedire. Uñ si de aliq⁹ orta fuerit infamia ꝛ aliquē ordinato denūciet vt ꝛgrat. no tota vo corriget⁹ poterit z punire vt i. d. c. romana. z ista forma ē te ꝓcepto oib⁹ ꝓlatis ordinario iure visitantib⁹ exceptis religiosoꝝ ꝓsuetudinib⁹ z regularib⁹ istituꝝ vt i. d. c. romana

3 ¶ Utr visitator ꝓsit aliqd recipe a visitat. R. q̄ sic ad ꝓcurationē. z ad uerte q̄ dz ꝓ⁹ q̄ ꝓcurato solū recipiat. Secō solū a locis visitatis. z nō ab aliis. Tertio q̄ solū sit ꝓ victu illi⁹ diei siue sit in victualib⁹ siue in pecunia. Quarto q̄ tñ vna die vnā ꝓcurationē recipiat siue vnā vel plures visitet ecclias. Quinto q̄ ipse ordinari⁹ ꝓsonalr visitet alr istis nō cōcurrētib⁹ recipe non pōt. Et ū quis alio mō recepit ipse vel alteri de iuis familiarib⁹ tenet duplū restituere ecclesie a q̄ illud receptū est ifra mēsez aliogn patri archē archiepi z epi sūt interdicti ipso facto ab ingressu ecclie. Inferiores vo a ꝓdictis sunt suspēsi ab offo z bñficio tr nec dictū duplū restituāt nec vlz remissio vel dātiaz li teralitas seu gra eos liberare nisi restituāt. Ꝫ colligunt er. c. erigit. iuncto c. felicis. de cēsi. li. vj. z i. d. c. romana

Vitatus corpe vide. s. corpe viciatus.

Vitium Vide. s. Peccatum.

Vnanimiter de suo significato regrit nullā discrepantiā q̄ ꝓbat in. c. boe. el. ii. de postul. pla. z in. c. z si vnanimiter. e. li. z tz Inn. in. c. enim eccliā de cā pos. z ꝓpte. z ibi sequit Pau.

Diuersitas Vide. s. collegiuz

Actio extrema ē vnū de sacrīs eccle de q̄ hēs in c. vnico de sacra vnctōe

1 ¶ Que ē ei⁹ mā. R. oleuz vt in. d. c. vnico. Pe. aureo. in. iij. di. xxiij. di cit q̄ opz sit o cū oratz ⁊ ꝓceratuz ab epo solum nō ab inferiore vt dic magister in. iiij. di. xxiij.

2 ¶ Que forma. R. ē illa de q̄ i ordinario. s. dicēdo p istā sanctā vnctionē ⁊ suā pissimā misericordiā indulgeat tibi dns q̄qd oculoz vicio vel ligsti In noie p̄is ⁊ filij ⁊ spūsancti amen. Et sic de ceteris sensibus.

3 ¶ Quis pōt eā ꝓferre. R. ol⁹ sacerdos vt pz in. d. c. vnico. ⁊ de ver. sig. c. q̄sium. ⁊ si vnus deficerz alter debz supplere vbi primus omisit.

4 ¶ Quib⁹ pōt ꝓferri. R. infirmis existētib⁹ in periculo mortis. De q̄b⁹ ꝓbabilr dubitat de morte. pueris ād vl eunuchis ad bellū aut alio nō in periculo casuali mortis nō daf fm cōiter doctos nec ēt amēnib⁹ nisi añ amētiā ipaz pcessent ⁊ dando nullā irreuerētiaz faceret. Iz ꝑz. S. Bo. i. iij. di. xxiij. nīi dz dari infirmis q̄ i mortali nō sunt. ⁊ rōne vtilit⁹ ⁊ i articulo mortis extrēmis ⁊ venīale petūt hūmōi⁹. Aliqn̄.

5 ¶ Que pte corpis dēnt inūgi. R. q̄ instra q̄nq; sensuū s. oculi aures. manꝰ nares labia pedes ⁊ renes. mulierib⁹ nīi nō vngunt renes pp honestatē. ¶ Butillan vo vel ceci vngunt in locis magis ꝓpinqs ꝓdictis ⁊ nō hēnt ꝓdicta mēbra.

6 ¶ Que effect⁹. R. q̄ vl agit vl auget iuisibilē vnctiōez spūsancti. si digne accipiaf vt dz in. d. c. vnctio. Aurcol⁹ i iij. di. xxvij. ponit. vij. fructꝰ. Primꝰ ē remissio venialiū. Secūs dūminutio pene debite pctō mortali. Tertius gē augmētatio q̄ vi hui⁹ sacri augent. hz nīl nīi ex deuotiō e ministrātis suscipientis. sz ēt ex vtute opis opati mīcordia vel assistente opi suo ⁊ aucta gra auget⁹ glia. Quart⁹ ē iteriorꝰ leticia ⁊ robur ꝑ remōtiō insidiaz q̄ potissime tūc ifūt. Quint⁹ arctatio diabolice ptātis qz nō ē ita potēs supto illo sacro Sext⁹ corpis sanatio, vbi expedit saluti. Añ i ꝓmptuā ecclia multi sanabant. Jacobi. vj. oio allenabit infirmū. Septim⁹ ꝓtestatio recedēdi q̄ p mānerit in fide militandi ecclie. ex q̄ si gno vadit ad ecclias triūphantē tāq̄ qui fidēr pugnauit. Octau⁹ fm. S. Tho. in. iij. di. xxiij. tollit petūs venīale ⁊ mortale ēt q̄ad culpā dūmō nō opponaf obex ex pte recipientis.

¶ Utrū illud sacrm sit de necessitate ꝛ. 7
R. fm. S. Bo. i. iij. di. xxiij. q̄ nō si tū omittat ex ꝓtēpni dānabile ē. Secus si ex negligentia.

¶ Utrū sit iterabile. R. fm Tho. vbi 8
s. q̄ sic sine iniuria ēt i eadē infirmitate. dūmō sit casus diuersus puta hydropic⁹ nūc ē i articulo mortis postea euadit ⁊ durāte infirmitate alio tpe lōgo tēpe venit ad articulū mortis pōt ei tēpe dari qz stat⁹ ⁊ casus est diuersus Iz sit eadem infirmitas.

Voluntas bona vtz sufficiat sūi bono

ope. R. vt. s. iletio. §. iij. vñ dicit Ambr. lxxxvj. di. c. nō satis ē bene velle nisi studeas bene facer. facit in ar. c. i. de eo q̄ mit. i pol. ⁊ i. c. cū aliqbus de sen. ⁊ re iu. ⁊ l. ꝓmissor. §. constituto. ff. de ꝓsti. pe. vide glo. l. d. c. i. mala vo voluntas q̄ ad petūm sufficit sz q̄ ad incurrenda pēnā iurꝫ q̄ imponit ipsi facto nō sufficit nisi pfecto actu vt disputat Jo. an. in mercu. in regula in penis de reg. iuris. lib. vj.

1 ¶ Utr voluntas hois duret p̄ morte ei⁹. R. q̄ sic pz in. c. fi. de ꝓcario. q̄ nō expirat morte ꝓcedēte. Sec⁹ de bīplacito q̄ illud expirat p mortē. c. si tibi gratiose de rescrip. libr. vj. ⁊ hec no. q̄ facit ad qōez. Iudex posuit aliquē ꝓsinati⁹ donec renocaret moritur an expiret ꝓsinati⁹ dic q̄ nō. l. i. centesimo. §. fi. ff. de ver. obl. p bal. i l. ꝓstōne. ff. ⁊ i. l. i. C. de postu. ⁊ p Salyc. i. l. i ementi. C. de ꝓhē. ēp. ⁊ i. l. h venditio. ff de ꝓhen. ēp. Itē ad qōez q̄ por claustralis nō renocat morte abbat. Iz posset renocare qñ voluisset ⁊ ad ꝓdicta elt ter. clarno in. d. c. si tibi gratiose.

2 ¶ Unot mōis dr voluntas bōa. R. q̄ voluntas accipit triplr. Primo p potētia ale. ⁊ sic ē bōa er vtute ⁊ hui⁹ bono. boni ens est qđ dz q̄litatē bonaz Primo tropicoz. Secūo accipit p hiis sine dispone seu affectiōe voluntatis ō relicto ex actu voluntatis huc er vsu. ⁊ hec bona vel mala fm actiōes q̄ taleo generanē habit⁹ vel dispōes q̄les sunt act⁹. m. ethicoz. Tertio accipit p actu ipi⁹ voluntatis potētie ⁊ iste ē bon⁹ ex ordine ei⁹ sufficiēti ad debitū finē. ⁊ vt hoc sit q̄tuor regrunt. Primū q̄ finis sit bon⁹ in se. Secūz q̄ sit ipse finis melior hui q̄ appetit pp ipsuz. vñ dic Aug. xiij. de cīu. dei. c. iij. q̄ qui laudāt deū pp premiā nō hūt bonū finē nec; bonā voluntatē. Tertium q̄ illa sint fm rōez rectā ordinabilia ⁊ apta ad talē finē ꝓsequendum Quartū q̄ voluntas ordinanter rōne regulata ordinet vel velit bona i genere in dr iaab bonū finē. alr ꝓis deficiēt nbus non erit bona voluntas hec ex S. Bo. in. ij. di. xxxvij. q. i. ar. i.

3 ¶ Utrū vni⁹ solius bone voluntaz sit vn⁹ solus finis. R. q̄ sic. l. principalis. Añ sciendū q̄ act⁹ pōt hr̄e plures fines triplr. Primo q̄ vn⁹ sit subalterno. ⁊ pp illū. Secūo q̄ vn⁹ sit principalis finis. alter nō principalis. ita tñ q̄ nō principalis nō referf ad principales. Tertio q̄ vterq; sit principalis. exēplū de eo q̄ vadit p distributiōe ad ecclias. qz aliqn̄ intēdit principalr dei honorē. ⁊ cū hoc simul hēre pcuniā illam ad hoc vt ad dei honorē illā distribuat vel i alios vsus licitos ꝓcurtat. Aliqn̄ intēdit dei honorē ⁊ vtilit⁹ mul aegrere pcuniā. ita tñ q̄ acq̄sitionē pcunie nō redegit ad honorez dei. nec ēt pcuniā illā finē principale statuit. qz eā pp sensū diligit qz ēt si nō daref iret nec pp eā hēnda aliqđ ꝓ deū cōmittere. Aliqn̄ intēdit deo placere. ⁊ si ēt pcuniā aegrere. vt p. filt thesaurizñ augere ⁊ in eo delectari. Primo mōr. ire ad ecclias ē meritoriū ⁊ pinet ad bonā voluntatē. Secūdo mō nō ē bone voluntat loquēdo formaliter. si tñ ei sic repugnat. qn i ea stare possit. ē. n. ibi petūm venīale si mortale. ⁊ h̄ elt qđ dic Aug. li. ꝓcl. mīe amat q̄ decū aliqđ amat q̄ ñ pp te amat. Tertio mō dr ꝓ bonam voluntatem qz nemo pōt duob⁹ dūis fruere. Matth. vj. cuz. ens sit vnū se lū verū bonū. q̄ getat humanū deliderīū oz bonū. q̄ getat humanū deliderīū oz q̄ voluntas ab hoc vt sit bona ⁊ recta stat̄ nat libi vnicū finē vltimū. hec ex S. Bona. in. ij. di. xxxvij. ar. unj. q. i.

¶ Utrū bonitas actualis voluntatis 4
addat aliquaz bonitatē sup bonitatez ipsius habit⁹ gre vid. s. inte no. §. v.

¶ Utr teneamur ꝓformare voluntatem 5
nraz voluntati dni nrī ihū. R. fuit diuersa inter theologos opinio ꝓ mo sen. di. vltia Sz ista vr mihi vī ozlez q̄ teneamur ꝓformare actum ad

illa volita q̄ exp̄munt a deo signo p̄
cepto i lege explicite vel implicite vl q
nobis manifestaret sic velle ō p̄cepto
Sz cōtra ad alia ꝓsiliū est nō p̄ceptū
ꝓsiliū dico si innt expressa sub signo
ꝓsilij tacite vel expresse. Si vo nō sunt
expssa. nec ēt de cōsilio tenemur nisi
ꝙueniat nobis illud velle licut dicit
Aug. in ench. c. lx. Aliqñ inquit bo-
na voluntate vult ꝙ nō vult de⁹.
sic bon⁹ hō vult p̄ius viuere quē de⁹
vult mori ꝛ gl. illa s. ꝓsal. q̄ dicit. cor
totū hz hō. qui nō vult qđ vult de⁹
Intelligit de hoc q nobis patuit qđ
de p̄cepto vult nos ea velle.

6 ¶ Vltrū tenemur ꝓformare volūta
tem in mō volēdi cū deo. R. Fz alex.
lōbar. in p̄mo di. xl viij. q̄ nō absolu
te. qz si hō honorat patrē suū non er
caritate. sed ex bntuolētia nō peccat
sed tenet ꝑditionalr. s. si vult mereri
vitā eternā. S. Bo. in p̄mo di. viij.
dicit q̄ tenemur conformare volun-
tatē nr̄az volūtati diuine in mō volē
di affirmatiue. s. p loco ꝛ tpe qñ vlz
tenemur exire in actū caritatis qz li-
cent tenemur q̄ nunq̄z ꝑtia velimus
tro. s. ex libidine cū deus velit ex ca-
ritate. Ita tenemur vt sub eadem rō
ne velimus p loco ꝛ tpe ꝛ hoc si ha-
bem⁹ caritatē. Sz arit nō hēmus non
tenemur ad hoc. sed ad equalens qz
tenemur facere qđ nobis ēst vt eam
hēam⁹ ꝛ hoc p loco ꝛ tpe. vt dictum
est. Et si grāt qñ locus ꝛ temp⁹ ē dic
ide Bo. ibidē q̄ est qñ domin⁹ visi
tat talem interiorē locutōe vel exterio
rī ꝓdicatione vel aliquo tali i quo est
oportunitas redeūdi ad cor. Ad hūc
si negligat incidit in contemptum ꝛ
omissionis petiñ. Alex. vero ō alex.
Ha fe tractatu de negligentia. q. viij.
dicit q̄ quando peccator cogitat de
peccato suo q̄ sit tantū malum ꝛ gra
ue ꝛ conterritur super ipsum ꝛ excī-
tatur a gratia dei ad conuertendum.
qz hoc nō excitat cū qñ fac̄ peccato-
rē cogitat ō petiō sno nūc tenet actu
volere de illo ꝛ si nō dolet ꝛ coterat.
nic peccat p negligētiā ꝛ ineuat p̄c
catū aliqō q̄ est negligētia mortalis
Nec ille. Et sic p̄z qñ tenet ꝓforma-
re volūtatez in mō volēdi cū deo re
ceptō qō no. bene.

Otum fm Ric. in. xiij. di. xxxviij. ar. iij. q. ij.

ē ꝓpositū superrogātis ꝓmissio
deo facta pp bonū finem ex delibe-
ratione firmata.

¶ Notāter dī superrogātis bonī qz 1
in voto de re necessaria ad salutē non
ꝓprie iuenit rō voti. Rō qz votū ꝓ-
prie loquēdo est gd voluntarij respe
ctu principij a quo ꝓcedit ꝛ respectu
eius qō vuet. Iz large dicat votum
qō fit ō necessario ad salutē. de quo
habet. xvij. q. i. c. i. Ad hūc grauī⁹ peccat
qui ꝙuaricat ꝓceptum diuinum qō
vouit q̄z qui non vouit.

¶ Secō dī notanter ꝓmissio vō sa 2
cta ad ditas ꝓmissionis facte bonī que
nō ꝓprie hz rōnez voti illā solus de⁹
ē cui se totū hō pōt obligare qz solus
ei ꝙuenit potestas sup totū bonem. ꝛ
ideō ꝓprie votū fit deo qnt totū bonez
obligat. Sāctis vō qz aliquo mō cō
uenit ptās sup totū bonez inq̄ntū per
eor orōnes tota salus bonis promo-
uet. Jō fit eis aliq̄ mō votū. non tñ
hñs plene rōez voti. nec ē necesse qō
ista ꝓmissio exp̄mat ore. Iz sufficit ēt
sit fit in corde q̄ ad deum ꝛ ꝓsciam.

¶ Tertio dī notāter pp bonū finem 3
ad excludendū vota q̄ fiūt pp malum
finem vt cū quis vouet se ieiunatu-
vt possit interficere inimicū ꝛ hmōi

que non

que nō valent. Iz graviter peccant ta
lia vouētes. Sicut nō valeret votū fa
ciendi de re mala qz deus nō acceptat
aliquid ꝑ se.

4 ¶ Sed qd si vouet pp finē indifferē 4
tem. R. q̄ vlz accipiēdo indifferens
respectu adēptionis vite eterne. Si-
cut cū quis vouet aliqd pp aliqđ bo
num tpale qđ hēre nō est veli⁹ ei ad
vitā eternaz q̄z carere eo. Si tñ veni-
ret casus q̄ esset malū. tunc nō obli
garet vt in voto Jerix.

5 ¶ Vltrū votū possit fieri de re inutili 5
ad salutē. R. q̄ nō re iure qz qđ nō ē
ad dei bonorē nec vtilis ad salutē of
ferēti p quācūq; circūstantiā addītā
nō acceptat deus. Et tō talis obliga-
tio nō ex ipso inde. ꝛ sic sunt vota stul
ta mulierū. s. de nō pectināndo caput i
sabbato ꝛ hmōi. nō cōmedere de ca-
pite aliū pp recolatiouē Joānis ba
ptiste ꝛ hmōi fm Alber. ꝛ Ray. potī⁹
sūt frāgēda q̄z ꝓuanda. Tuti⁹ tñ cre-
do sit petere dispēsationē seu declara
tionē a ꝓfessore salt̄ ꝓpter reuerētiā

6 ¶ Quarto dī er deliberatiōe firmā 6
ta ad ditam votor q̄ fiunt ex surrepti
one. ꝛ sine deliberatiōe sicut faciūt ali
qñ aliq in angustijs q̄ nō obligāt de
necessitate. Iz mīr er q̄dam ꝓgruitate.
Jō ꝑ ipsa venire ēt ex ꝓprīa auctori
tate nō est petiñ mortale. Et qñ hoc
fit pōt ꝓpendi er R. qñ stati trāsacto
piculo seu angustia sūt male ꝓtenti se
tale votū emisisse. qz vt indeliberate
factū. Secus qñ deliberate vt euadāt
periculū vouent. qz obligant.

7 ¶ Addūt. v. Fz aliqō p intentionē ob 7
ligādi se ad iplen. ꝓmissuz qz Fz sō
lola deliberatio nō firmat ꝓmissionē
Sz Iz Ric. s. xij. di. xxxviij. a q̄ ꝓdicta
sūt extracta nō firmet se in hoc. sed p
trāseat solū recitādo. Tñ mihi vt q̄

que nō valent. Iz graviter peccant ta
lia vouētes. Sicut nō valeret votū fa
ciendi de re mala qz deus nō acceptat
aliquid ꝑ se.

4 ¶ Sed qd si vouet pp finē indifferē 4
tem. R. q̄ vlz accipiēdo indifferens
respectu adēptionis vite eterne. Si-
cut cū quis vouet aliqd pp aliqđ bo
num tpale qđ hēre nō est veli⁹ ei ad
vitā eternaz q̄z carere eo. Si tñ veni-
ret casus q̄ esset malū. tunc nō obli
garet vt in voto Jerix.

5 ¶ Vltrū votū possit fieri de re inutili 5
ad salutē. R. q̄ nō re iure qz qđ nō ē
ad dei bonorē nec vtilis ad salutē of
ferēti p quācūq; circūstantiā addītā
nō acceptat deus. Et tō talis obliga-
tio nō ex ipso inde. ꝛ sic sunt vota stul
ta mulierū. s. de nō pectināndo caput i
sabbato ꝛ hmōi. nō cōmedere de ca-
pite aliū pp recolatiouē Joānis ba
ptiste ꝛ hmōi fm Alber. ꝛ Ray. potī⁹
sūt frāgēda q̄z ꝓuanda. Tuti⁹ tñ cre-
do sit petere dispēsationē seu declara
tionē a ꝓfessore salt̄ ꝓpter reuerētiā

6 ¶ Quarto dī er deliberatiōe firmā 6
ta ad ditam votor q̄ fiunt ex surrepti
one. ꝛ sine deliberatiōe sicut faciūt ali
qñ aliq in angustijs q̄ nō obligāt de
necessitate. Iz mīr er q̄dam ꝓgruitate.
Jō ꝑ ipsa venire ēt ex ꝓprīa auctori
tate nō est petiñ mortale. Et qñ hoc
fit pōt ꝓpendi er R. qñ stati trāsacto
piculo seu angustia sūt male ꝓtenti se
tale votū emisisse. qz vt indeliberate
factū. Secus qñ deliberate vt euadāt
periculū vouent. qz obligant.

7 ¶ Addūt. v. Fz aliqō p intentionē ob 7
ligādi se ad iplen. ꝓmissuz qz Fz sō
lola deliberatio nō firmat ꝓmissionē
Sz Iz Ric. s. xij. di. xxxviij. a q̄ ꝓdicta
sūt extracta nō firmet se in hoc. sed p
trāseat solū recitādo. Tñ mihi vt q̄

verissime regrat eo mō quo infra di
cam. s. salē tacite. sicut Iz gl. i. c. Ita tu
ram eo. ti. Tñ dēs aduertere q̄ votū
hz diuersos stat⁹ Fz qō diuersa sonit
vocabula ꝛ esse t⁹. Primⁿ⁹ status ē i
ongitne. s. cū qs dispōit aliqd bōi fa
cere. ꝛ tūc dr deliberatio de qua dr.
xxij. q. i. q bōa agit ꝛ h ꝓfingere vi
est petiñ. Secūs stat⁹ ē ꝓfessus cū ꝓ
cedēdo ꝓponit firmiter se facturuz. ꝛ
tūc dr ꝓpositū. vt. xxij. q. ij. nos autē
mus. ꝛ sic nō obligat ad mortale. sed
venīale vt p̄z in. c. Ita tuaz de voto.
Et sequit ibi Pa. ꝛ ēt vf glo. hoc te
nere ibidē si bene tota legat ꝛ gl. xxij
q. i. in fin. Iz allegēt Aug. tenere q̄
peccat mortalr talis. Iz nō loquit in
isto casu. sed de eo q̄ fecit votū in cor
de. Iz ore nō exp̄esserit. vt p̄z si bene
attendat. Segr ēt hoc archi. in. d. c.
qui bona. s. q̄ nō obligat ad mortale
Tertiⁿ⁹ stat⁹ ē ꝓsumptiōis. s. cū qō fir
miter ꝓponit. ꝓmittit aīo obligādi se
qz nemo obligat se nisi q̄ aliz obligā
di se hz. l. obligationū la. i. ff. de act.
ꝛ obli. arg. l. si ego. ff. si cer. pe. nec ēt
sufficit hēre animū obligādi se. nisi se
p ꝓmissionē obliget sine ꝓmissio fiat
corde sine ore. Et tō iura q̄ vident di
cere q̄ ꝓpositū deliberatū sine absō
lutū obligat vt. i. c. nuptiar. xxxij. q.
i. ꝛ. d. c. q bona agit. ꝛ in. c. ꝓsulti. de
regul. cum silib⁹ intelligēda sunt de
ꝓposito cum ꝓmissiōe firmato. fm
Pa. in. d. c. Iramuaz. Ō no. qz fa-
cit ad multa. Aduerte tñ q̄ Iz ꝓmit
tēdo nō habuerit aīm ex hīsse obligā
di se. si tñ nō habuit aīm cū ꝓmitte
bat nō obligari er tali ꝓmissiō eni⁹
bilomin⁹ obligat. qz tacite intelligit
obligatio. Quart⁹ status voti est solē
nizatiōis. s. qō fit ore alicui hoīi vel so
lēnizat ꝑ aliquē īstitutū ab ecclia.

vt est ordo sacer. ⁊ religionis pfessio

8 ¶ Quot sunt genera votoꝝ. ℟. Octo ad nos spectat duo. s. simpliciter ⁊ hodie oē aliō votū a voto solēnitatis cuiꝰ cū multis solēnitatibꝰ fit factus Illud dr solēne ⁊ illud est solūmō illud qđ solēnizat p susceptiones sacroꝝ ordinū aut pfessionē tacitā vl expssam factā alicui de religionibꝰ approbatis vt no. i. c. vnico. de voto li. vj. Et de hoc vide. ē. nouit. ⁊. xij. cuz duobꝰ seq. ⁊ ē. religiosas. ⁊. viij. cum duobꝰ seq. ⁊ pfessio. ⁊. i. Itē votoꝝ qđā pura sine absolutū s. sine aliq ꝓditiōe facta aliō ꝓditionale. vt qs wult facē sic si dēꝰ dederit mihi salutē corporis vel filiū ⁊ hmōi. ⁊ tunc ñ obligat nisi extāte ꝓditione de cōdi. appo. c. verum. ⁊ ter. a contrario i. c. vnico. xxxij. q. vlti.

9 ¶ Sed nūqd ls facere votuz sub talꝰ ꝓditiōe. Inno. fuerit qꝫ nō. qꝫ simoniacū ē. qꝫ vult emere sanitatē a deo ꝑ talē. Facit. c. q studet. i. q. i. ꝛ ego credo qꝫ ñ sit illicitū qꝫ cū ōo simonia fieri ñ pōt. Nō qꝫ ōdicare deo aliqd ē sub ꝓditione ē spuale. Sz spuale ꝑ spūali pōt cōmutari sine simonia. c. ad cōnes ō re. pmu. Et hoc segꝫ ho. ⁊ Pa. in. c scripture de voto. allat. c. medicina. de pe. dis. Vbi dr pctā tua elemosynis redime ⁊. xuj. q. ij. anime defunctoruz.

10 ¶ Utrū faciēs votū sub cōditiōe excuꝰ culpa ꝓditio nō iplet teneat. ℟. Ri. vbi. ē. ar. iij. q. v. ꝙ sic. ar. c. licet et li° de spō. Ubi ille q fecit votū. vt deus eū ꝓseruaret ab aliq peccato si no facit qđ in se ē. vt ꝓseruet sicut fecisset si votū ñ emisisset vl sicut tēdebat facere qñ votū emisit. vel si volū tarie se ꝓcipiat i peccatū. nihilomin⁹ obligatur voto facto.

¶ Utrū votū sub ꝓditiōe quā qs nolet ipleri obliget. ℟. ri. vbi. ē. q. vlti ma ꝙ votū factū sub cōditione de rebus ⁊ ꝑ bonū finē. qđ vouēs intendit cōseq ꝑ executionē illi⁹ voti qđ vouit est obligatoriū extāte cōditione siue illa cōditio sit bona siue mala. sine vouēs illā malā cōditionē velit ipleri sicut cū qs wlēs cōcubere cuz muliere vouet religionē intrare. si ubi cōsenserit in illo malo factoꝝ siue nolit eā ipleri. Sicut cū qs wlz rēt aliqđ malū cōmittere vouet si cōmiserit intrare religionē. Et ꝙnis nolit ēt absolute intrare religionē imo ablorreat nō propterea minus obligat: qz ñ regrit qꝫ absolute aliqd velit. sz qđ velit ⁊ pōt quis velle sub conditione qđ tamen nolet absolute.

Quinti.ti.

qs pōt facere. ℟. qꝫ qui licet q esi sene mēs ⁊ in tali tpo quo ad illud quod vouet ⁊ no ꝓhibetur a iure. ex quo pz qꝫ. viij. sunt q vouere non possunt.

¶ Pio epi ⁊ alij supiores plati nō ꝑ pnt facere votū q̄ vinculū inter ipos ⁊ ecclias sual dissolnat sin lnia pape de renūntiāt sunt ꝓdem. vel q diu ab ecclia sua habeat absentari. de voto c. magne si tñ fecerit votum pegrinatōis soluet expēsas qs fecisset i eūdo ⁊ redeūdo. ⁊ labore vigiliis ⁊ orōnibus cōpēsabit vt valeat i sui ꝓdicium. Sz qđ no. i. d. c. magne. Nō pōt ēt facere votū q̄ graue ꝓiudiciū heret ecclie sue. viij. q. i. clemēs. In al⁹ ât sic ex ꝙbus ꝓbeat donuz exemplum.

¶ Secūdo clerici beneficiati i bene ficijs in qb⁹ regrit residētia nō pnt facere votū lōge pegrinatōis sine licēcia i epi. dcis. c. magne. ⁊. c. nisi cū ꝑdē de consc. di. v. no oz. cl. u. pōt ut

facere votū religiōis. vt. ē. religiosus. ⁊. xij. Et sūt alijs ō accipiēdo cruce c. ex multa. de voto. qz vident licētiatꝰ a papa q̄ ad illos q possūt ee vtilet terre sācte. sed ꝛndē. s. qꝫ nō pnt. nisi tpe generis alio passagij ē veri⁹ Sz Ho. ⁊ Pa. in. c. ii. de voto. soluēt ñ expēsas ⁊ redimēt labore. Sz ꝙ dictū ē de epīs. In alijs aūt possunt.

8 ¶ Tertio religiosꝰ nullū votū facere pnt. Nō qꝫ altitudinē religiōis ma⁹ statuit. xx. q. iij. monacho nō ls vouere sine ꝓsensu abbatis Sī aut vouerit frangēn. erit. ⁊ plz magis ꝙ opt. eoz q dñi mgnāt an possit sine ꝓdicio plati. qz a monacꝰ ⁊ religiosꝰ ē abdicatꝰ velle ⁊ nolle. ⁊ ió non credo qꝫ possint vouere sine peccato. nisi ꝓsup ponāt ꝓsensuz plati tacitū. nec qđ vouerūt exeq̄ tenet. nūi pēant ꝓsūm expssū plati. si eius pntia haberi pōt nisi sit ō q nullū ꝓiudiciū fit plato vel regulari vite. ⁊ hoc seqt̄ R. i. iij. ⁊ Tho. ⁊ Pa. e. q. xxxvij. ⁊ Ray.

4 ¶ Quarto abbates ⁊ plati religiosoꝝ nō pnt facere votū p qđ ꝓiudiciū generet in eoꝝ officio sine lnia suoꝝ superioꝝ. xviij. q. ij. abbates. ō alijs uero possunt vouere.

5 ¶ Quinto filiusfamilias ñ pōt vouere aliqd qđ sit ō regimē vxoris⁹ vel familie seu re ptinentib⁹ ad illā nisi de lnia pris. nisi votū religiōis. ar. i. ti. ij ō pollici. ⁊ votū terre sācte qđ pōt. c. ex multa ēt. co. Itē oē votū q̄ nihil ꝓrogat curet regimini rei familiaris Itē si ꝓcessū castrēse vel qsi de illo pōt vouere. qz in hoc est sui iuris.

6 ¶ Sexto ipubes nō pōt facere votū religiōis. ēt ō ꝓsensu pris. vt faciū tenet ēt post pubertatē q̄liter cuiꝰ intēderet cū fecit. c. ad nrām. ō regula. regrit eni pubertas completa vt. ē. notuit⁹. ⁊. i. Tho. Fa Pe. q. vlti. Sz q̄ si ipubes ꝓ vsū rōnis qꝫ obligat ēt votū est. ⁊ se. nisi irritet. ⁊ q̄ dicto ego duo. qz ꝓ ipō est ter. in. c. i. ō regul. li. vi. Ubi ille q fecit ꝓfessionem dereli. vi. Ubi ille q fecit ꝓfessionem ⁊ rum. annū libere pōt redire ad lecīm qđ nō ēet si aliqr teneret. Filia aūt qđ nō ēet si aliqr teneret. Filia aūt vota facere pōt sicut ⁊ si nō alsqr familiaꝝ si est doli capax. ⁊ sane mesno. c. ij. de voto. Electi tñ nūcios pnt mittere. ⁊ ēt cui atores si votū sit reale vsqz ad xx. an. nisi veniret accessoꝝ vt in mā trāte religionē cū q̄ralem bōa sua. Si tñ ratū hz ut pubertate tenet ſm Tho. Fa Pe. q. xxxvij.

¶ Septimo seruus qui nō pōt facere votū de opib⁹ coꝝ alib⁹ aut ꝙalibus in ꝓiudicium dñi sui q̄ ad talia est ei subiect⁹. De spūalib⁹ vt dicere oēs ⁊ hmōi que nullū ꝓiudiciū faciūt oño pōt ar. in. c. relatū ō sent. excō. ⁊. c. si ser⁹ sciente. iuij. di. 7

¶ Octauo vir ⁊ vxor nō pnt facere votū p qđ ꝓiudiciū generet alteri q ad debitū reddēn. qz quo ad hoc sunt pares. c. gaudem⁹ de diuor. ⁊ tō cuz vxor nō ꝓsit vouere abstinentiā sine ꝓsensu viri vt in c. manifestū. ⁊. c. nolite. xxxij. q. v. Similiter nec vir Sz Inno. Sed Pa. in. d. c. scripture tenet ꝙ vir aliqđ votū abstinētie facere pōt dūmō nō sit in ꝓiudiciū vxoris Sed vxor nullū pōt facere sine ꝓsensu viri. imo dicit ꝙ si vir ꝓsentiq̄ ni si voluntarie potest reuocare. Iz male facit nec vxor potest ꝓdicere vt est ter. in. d. c. manifestum. ⁊. c. nolunter Sz ego teneo qꝫ sicut vxor non pōt aliqd in ꝓiudiciū viri vouere vt de abstinētia vomere cū familia surgere ad matutinas. ⁊ hmōi sic nec vir re ad matutinas. ⁊ hmōi sic nec vir nec in hoc sunt impares. Sz q̄ adelemosinas ⁊ ea q ptinent ad curam rei 8

familiaris sunt bñ ipares. ⁊ ſ̄ō ꝑ regula tene sicut vī velle gl. in. d. c. manifestū q̄ vxor pōt vouere ea que nō sunt in p̄iudicium viri ⁊ cōtra vir. Uñ si vxor h3 pter votum pōt facere votū de ipsis dādis ⁊ filia. Verum ē q̄ caueat ne in scādalū incidat aliqd voueat nisi sit scandalū pharisęoꝝ vt. s. virt. Scādalū. §. iij. Fallit in voto peregrinatiōis in subsidium terre sc̄e qō vir sine lr̄a vxoris pōt facere. c. ex multa. de voto. De voto religionis q̄ nō h3 q̄n fit a viro vel vxore vide. s. matrimonii. iiij. §. ir. cum sequent.

9 ¶ Sed nūqd peccāt tales vouentes que ip̄lere nō possunt. ℟. q̄ si q̄n nouerint sciūt se nō posse vouere. ⁊ aduertunt de hoc sic vī q̄ peccent mortaliter nisi ꝓsumant de voluntate coꝝ quoꝝ interest. Si vō de hoc nō cogitant sic nō peccant. qz subintelligit q̄ vouēt q̄tus in eis est. ⁊ multo magis non peccant. si explicite hoc intendunt.

10 ¶ Utrū ꝓlat⁹ abbas. tutor. maritus. dñs. ⁊ hmōi peccent reuocādo vota ꝓfatoꝝ q̄ non potuerūt facere. ℟. q̄ nō. nisi ꝓsensꝰ eis vtderint. qz tunc peccaret. h3 ꝓfati nō peccent obediendo eis vt in. d. c. manifestum

11 ¶ Pone q̄ ꝓfati votū fecerūt anteq̄ essent sub tali impedimento. ℟. q̄ nihilominus nō poterunt iplere.

12 ¶ Sed nunqd peccauerunt mortaliter tale impedimentū acceptando puta cp̄us qui anteq̄ esset cp̄us fecerat votū religionis acceptando ep̄atum vel mulier ꝓsentiendo mr̄imonio ℟. vt colligo ex. c. per vras. de voto qō sic si de hoc aduertebat q̄n tali impedimento assensit. si vō tūc nō aduertebat nec cogitabat q̄ assumebat impedimentuꝫ q̄ votū iplere nō posset. sic nō credo mortaliter peccauerit. h3 deat velere q̄ votum iplere nō pōt. ⁊ recōsentire in eo in quo pōt. Ponit bñ fortitan peccasse mortaliter ex tardatiōe vt infra dicā. Excipit ab hoc ille q̄ religionē assumit qz nō peccat. sed meret ⁊ pōt oia vota i illud cōmutare si vult Et ipso iure erit ab oibus absolut⁹ sine alia dispēsatione ⁊ auctoritate. vt no. Inno. ⁊ Pa. in. c. scripture. qz p̄ma obligatio vī ꝓfusa in posteriori. facit qō no. in cle. si votum. de relig. ⁊ vene. sanctoꝝ.

13 ¶ Utr̄ ꝓfati qui erūtes in talib⁹ impedimentꝫ fecerūt aliq̄ vota teneāt iplere sublato impedimēto tali. puta filiusfamil. postq̄ fact⁹ ē sui iuris vel vxor mortuo viro ⁊ hmōi. ℟. Inn. ⁊ hug. ⁊ multi alii tenēt q̄ sic. pa. in. c. scripture eo. ti. dicit se dubitare pp. c. gdā. c. plz de ꝓuer. ꝓm. Ubi p3 q̄ maritꝰ qui intrauit religionē ꝓdicēte vxore restituꝰ nō tenet ea mortua religionē intrare. qz emisit votū tpe inhabili ergo idē erit i filiofami. Et q̄ cōmissio nez voti nō ꝓtulit ad tp̄us habile ⁊ p hoc vī ter. ff. de pollici. l. ij. ⁊ facit qō no. i. l. ii nō sonē. §. libert⁹. ff. de ꝓdi. inde. ⁊ hoc dicit ver⁹. Pa. Sed ego distinguo q̄ aut votū erat ꝓpriuz ⁊ tūc aut fuit irritatū p eiz q̄ potuit. ⁊ sic ampliꝰ nō tenet nisi ad id ad qō se potuit obligare. ⁊ iste ꝓprie ē casus i d. c. qdaz. ⁊ c. plz. Uñ reuocat⁹ ille q̄ fecerat votū religiōis sine lr̄a alteriꝰ ꝓmigio n̄ tenet illo mortuo redire ad religionē. h3 solū vnere caste. qz illō potuit ꝓmittere. i. nō erigere. ⁊ iō teneri tenet. Aut votū ꝓpriū nō fuit irritatū ab eo q̄ potuit. ⁊ sic dic q̄ soluta patria ptāte vel vinculo q̄ impediebat tenet illō iplere. ⁊ iste ē casus c. ꝓsuluit. de ꝓuer. ꝓmg. vbi vir ingrel⁹ religionē vxore ipsiuz nō petente in vita ea mortua cogit stare i religione. Si vero votū nō erat ꝓpetuū h3 tēporale sic nō tenet nisi intētio fuisset ad obligādū se ad tp̄s illō faciendi q̄ nō erat se obligare. silr tenet si q̄n fecit votū itēdebat se obligare saltē p̄ solutā p̄ri i ptātez vl si remoto impedimēto ratificauit vt i. c. ii. i ter. ⁊ i gl. e. ti. Si vō ō nullo istoꝝ cogitabat h3 solum de illo iplendo tempore p̄ripte ptāt sic fuit irritatū ñ tenet ⁊ h3 hāc distī. ꝓcorda opi. ℟. nas.

Etum. iii.

quo ad obligationez ⁊ q̄ rit. vtr̄ oē votū licitū sit obligatoriū. ℟. Ri. vbi. s. ar. v. q. i. q̄ sicut ꝓmissio licita facta cū intētione obligandi se ⁊ et deliberatōe ſ̄ acceptet ab eo cui fit ⁊ q̄ ea acceptare p̄t obligat. ꝓmittentem nō tm̄ ex ꝓcepto legis diuine sed et legis nature. sic cū votū sit ꝓmissio vt. s. dcm̄ ē ⁊ de illō acceptet cui fit. iō ē obligatoriū ex ō w. c. h3. Fallit hoc in quatuoꝝ casib⁹ ℔m eūdē Ricar. ibidē ℔um⁹ pp i potētiā iplēdi. Uñ ille q̄ vouit iciunz q̄ō sine magno detrimēto corpis suare n̄ p̄t si facultaſ adeūdi supiorē deest pōt ꝓpria auctoritate frāgere h3 Tho. Fa. fe. q. lxxxviij. ar. ii. peccat tñ vouēs qō sibi ē impossibile. nisi speret fieri possibile scōs pp auctoritatē dispēsantis. Intellige ſ̄ subest legitima cā alīs nō. vt in. c. magne. e. ti. ⁊ i gl. in. c. nō ē. c. ti. Tert⁹ pp defectū ꝓditionis apposite. xxxii. q. viii. c. nō solū in fi. vl pp ōfectū cāe ꝓncipalr motiūis. puta mulier fecit votū iemmādi vt obtineret salutē filij q̄ mortui. ñ tenet. Quart⁹ cius q̄n id qō tpe fecit votū erat licitū fcm̄ ē illicitū postea. puta qz fecerat votū ꝓtinētie an mrimoniū p̄ Scūi nō p̄t licite denegare debitū petēti. ⁊ hmōi ⁊ ppterea dic Tho. i. iiij. ea. di. q̄ q̄cūq̄ votū fieret impediret si p̄ns eēt obligationē ēt voto facto auferet. Uō bñ no. Hdde. v. q̄n irritat ab eo q̄ pōt. vt puta plato viro. tutore. ⁊ hmōi.

¶ Utr̄ votū de minori bono sit obligatoriū. ℟. Ri. vbi. s. ar. iii. q. ij. q̄ n si ē cū exclusione strictioris. qō li nuta vr̄ q̄n illud min⁹ bonū nō est sufficiēs ad salutē. i. q̄tūc nō teneat Sec⁹ si ē sufficiēs ad salutē. qz tūc tz ꝓtū ad illud tz nō q̄tū ad exclusionem maioris boni.

¶ Quādo tenet qs votū iplere. ℟. Pa. in. c. nō est voti de voto q̄ stati nisi auctoritate supioris q̄ sup hoc p̄t dispēsare vt differatur. d. c. a ꝓrio. recar. Uō dicit q̄ statiz itēdebat se obligare sic stati tenet. Si vō ad tp̄s. sic h3 q̄ se itēdebat obligare faciet. ego vō credo sic distinguendū. Qō aut qs sicut vouebat sic de iplēdo cogitabat vl stati vel ad tp̄s ⁊ sic obligat h3 q̄ se obligare intēdebat q̄n vouit Si vō de tpe nō determinauit aut si cogitauit aut si cogitauit nō tm̄ ad illud se obligauit ex voto. Sic distinguendum etiā q̄ aut differt. qz vouit ius ꝗuictius. aut comodi⁹ tardando ſpat iplē. ⁊ sic ñ peccat saltē mortaliter. ⁊ sic itelligo gl. verā i. d. c. ñ ē q̄ dicit q̄ i voto subintelligit si comode p̄t. q̄tū vt nō stati teneat ⁊ difficultas sicut i turamēto sic ⁊ in hoc excusabit Aut differt solū ex negligia ⁊ si ē pbabile periculū imines impossibilitat i impledo si tardat vt puta qz q̄ vouit regioes. nisi ꝑ ānos ingrediat postea nō erit apt⁹ vel nō poterit sic peccat mōtaliter differendo si hoc auerit. Si aūt tale periculū nō imineat vel si imineat nō aduertit sic dicere q̄ sit peccatum

mortale differre vt dux q̃dus forte
fit vr̃ p arg. a ꝓrio sen'in. d. c. nō est
voti trāsgressor q auctoritate apl̃ce se
dis qō vouit visitare ergo erit trans-
gressor li sine auctoritate differat. r iō
dicetur q̃ aut ille excitat a gr̃a ad ꝛ
plen'. qō, pmittū puta qr̃ sepr̃ sibi ad
mēte reducit. r cogitat qō illud dz ꝛ
plere. r hmōi. r sic velle differre erit
petū mortal. qđ a deo sit monit'. vt
illud pficiat. r sic pmittere in mora.
Aut differt qr̃ de eo nō cogitat. vl̃ si
recordat. r sic nō erit pcm̃ mortale.
nisi sit notabilis. r valde loga dilatō.
ar. cor q̃ .s. dixi Obligato. r. s. vij
3 ¶ Vltr ille q vouit ad certū die. pu
ta ieiunare vigiliā assumptōis glo
se ꝑginis Marie imediate sequen
tē. r hmōi. r seruauit teneat alio die
illud ꝛplere. R. pa. i. c. p nuo de vot.
q̃ sic q̃li sit obligat' ad duo sicut ille
q obligat certo die dare decez alicui
si die statuto nō dederit. tū obligat'
remanebit. Facit. c. cū dilecti de do. r
ꝓm. r. l. celsus. ff de arbi. §. i. vbi tul
sus dare. r. j. kl. septēb. dz duo hē
re p̃cepta. vnū dādi. r. r aliud. j. kl.
Et ē tutior opinio q̃ alio teuere nisi
vñ vonēs nō hēbat aliq̃ obligādite
nisi ad illū diem qr̃ sic nō teneꝝ alio
die ieiunare. Iz penitere de voto fctō
4 ¶ Vltr votū de nō vouēdo aliq̃d ni
si in scriptis vel i manu talis hmōi
valeāt. R. fm Ri. vbi. s. ar. ij. q. iij.
q̃ sic qr̃ nō simplr. phibet factoēs voti
Iz p̃cauet p̃cipitatoēs. r iō si ꝓtium fa
cit. s. vouēdo. nō in scriptis. vel ūne
ꝺitōe apposita peccat vt trāsgressor
hmi voti. r sic ē mortale. r nihilomi
nus tenet seruare votū q̃ fecit sine il
la ꝺitione qr̃ votū de nō vouēdo nō
obligat. Iz obliget votū q̃ nō voue-
bat nisi cum tali circūstantia. vt illud
leruet in vouendo.

¶ Vltr cessante eā pp quā qs vouit 5
obligef. R. Hosti. tz q̃ sic Iz sit facilli
or redēptio. alī. c. magne. §. fi. de vo.
Hosti. tz q̃ nō obligat p. d. c. fi. nisi i
voto religiōis qō er falsa cā nō vicia
tur. c. dudū ō pue. ꝓm. Sz ego dico
q̃ si eā erat finalis imoq̃ nō itēdebat
obligari ipa nō ertāte nō obligat. c.
cū cessante de app̃e. Si vō cā erat im
pulsiua vel inductiua sic Iz cesset ob
ligabit. nihilomin' Facit. c. ex pte el
li. de ꝺuer. ꝓm. In dubio dico q̃ ob
ligat q̃nignorat si fuit finalis vel nō. l.
quod astringende. ff. de. v. ob. Mā i
oi voto eā finalis videt ee vt placeat
deo. r iō alie cause videt impulsiue
iō ipsis cessantib' remanet obligato
¶ Vltr qs possit obligare aliū ex vo 6
to suo. R. q̃ nō nisi aliter ꝓsentaūt
matet Iz vouerat q̃ filī' ieiunabit. Et
hmōi nisi ipse consenserit nō obliga
bitur. sed q̃ ad res tēporales bē pos
set obligare heredē suum sed nō ad
aliq̃d psonale si ipse non consentit.
vt. l. patebit.
¶ Vltr ille q nō pōt pficere votū p 7
se teneat p alīm pficere. R. q̃ nō qr̃ i
oi voto intelligit illa ꝺitio general
si deo placuerit si potero. r hmōi etiā
si nō exprimat vt no. in. c. quēadmo
dū de ureti. r in. c. erat'. xxij. q. iij. q
ii nō erat tollit voti obligatio vt no.
glo. in. c. nō est. c. ti. Ad. c. q̃ sup hīa
de voto respōderi pōt Ps. a. in. c.
i. de voto q̃ loquit q̃n impedimētum
non est omnino impeditiuum. Sed
solum difficultatiuum. Distinguit tñ
Inno. i. c. scripture. c. ti. q̃ si qs vouit
visitare terrā feā. p subsidio ire ndē
do q̃ Iz tūc visitare nō possit tū sbsi
dū tenet ipēdere meliori mō q̃ sīq si
sit ad hoc obligat'. r idē dicas in eo

qui fecit votū visitādi. S. Jacobū. r
aliq̃d dādi. r hmōi. Si vō solū vo-
uit visitare ob ꝺuotionē. tūc nō tene
tur p aliū exequi impedimento sup-
uenīēte Ps. i. c licet eo. ti. addit alia
limitationē. s. q̃ nō tenet nisi tpe vo
ti emīsi erat cert' q̃ impedimentū erat
perpetuū. qr̃ sic teneret p alīm imple
re votū sit dentorū. Sec' si nō erat
cert' de impedimēto ppetuo. Iz eū hē
ret tpe voti qr̃ tūc solū tenetur q̃ pri
mum comode poterit. ar. in. l. nepos
proculo. ff. de. v. signi. Iz Hosti. indi
stincte velit q̃ teneat per alīm q̃n im
pedimentū erat tpe voti. Sed videt
verior opīo. Pau. Addo. r tertiam
limitationē. s. q̃ nō teneat p alīm vr̃
nisi pus fuisset in mora in executiōe
voti. qr̃ tunc tenet. vel cōmutare vel
redimere. vt ꝑz leui. xxij. vbi dr̃. q̃ si
mour' fuerit ipurabit sibi in pecca-
tum. ar. l. ij. in pn. ff. si quis cau. r in
c. fi. de iniuri.
8 ¶ Vltr heres teneat iplere vota sibi
ꝓposita ab illo cuius est heres. R. q̃
aut exīsse assensit sic tenet dūmodo
acceptet hereditatē si sub spe habēdi
hereditate solū pssit alias si simplr
ꝓmisit sic teneret. r ita intelligo do.
anto. in. d. c. Iz. Illec distinguo vt q̃
dā an sit peregrinatōis vel abstinen-
tie. qr̃ q̃lecūq̃ sit tenet. Facit. l. vete
rio. §. de cōmi. stipula. r. C. vt ac. ab
her. vl̃ ꝺhere. inci. l. vnica. c. q̃ sup hīa
r. c. licet eo. ti. Si vō no assensit
heres. tunc si votū ē psonale. s. ob
ligans psonā suā nō tenet. Si vero ē
psonale ad incertā psonā. puta mit
tere aliquē ad sanctū Jacobū sic tene
tur. Sīlr si est reale solū vt faceret mo
nasteriū vestire paupes. r huiusmōi
si et tenet. Itē si est reale simul. r per
sonale. r exīsuz vtrūq̃. vt ire ad san
ctū Jacobū. r ibi offerre. r. sic tenet
ad offerendū. r. sed nō ad eundū vel
mittendū aliquē nisi secundū q̃ sup̃
dixi in §. vij. q̃n obligat per alium ē
plere. Si aūt est reale. r personale. Iz
personale exp̃essium soluz est. vt pu
ta ire ad sanctū Jacobum. Iz accesso
rie venīat expensē nō tenetur q̃ sub-
lato ꝓncipale. i. q̃ nō teneat ire. non
tenet ad exp̃sas. Si vō nihil i hoc
disposuit sic dic q̃ si defunct' tene-
bat per alīm votū suum implere. vt i
casib' de qb'. s. dictum est sic simil
ter etiā tenet. r hoc ex quo adijt here
ditatem. quia adeundo q̃si cōtractū.
Facit qō legit. r no. in. l. ij. ff. de pol.
r in. l. morte. ff. de acqr. here. p quo
ter. in. c. si heredes. ff. de re. r hoc ītel
lige in q̃tū vires hereditatis patiun
tur. Credo tamē q̃ si filius grauare
tur in legitima ꝓ hmōi votis iplē
dis q̃ haberet causam legitimam i-
petrandi dispensationem.
¶ Quid de illo q̃ defūcto ꝑmisit i- 9
plere votū ab eo emīssuz. R. q̃ in oi
casu ꝑmittēdo intellerit ꝓsonā suam
obligare sic tenet iplere ob ꝑmissio-
nē factā. Sed si ꝑmittebat tanq̃ he
res sperans hereditatem adire a qua
mutato ꝓpilio postea abstinuit nō te
netur. ar. c. venerabile. §. fi. de elec. r
no. Inno. r Ber. in. d. c. licet.
¶ Vltr ille q vouit religiōne aliquā 10
intrare que eū nō vult recipere sit ab
solut'. R. fm Ri. vbi. s. ar. i. q. v. q̃
q̃ si intentio sua erat determinata so
lū ad vnā religionē sic nō tenet aliā
intrare si illa eū nolit recipe. qr̃ faetū
est et impossibile votū fuit. Si vero iten
tio sua erat indeterminata sic tenet se
tot religionib' offerre q̃ vnam inue-
niat q̃ pot q̃ eū recipiat nisi sit talis
religio de qua ꝓbabiliter credit qō

si de ea cogitasset nullo modo itrare
ꝓsensisset nec credo q̄ teneatur per
mundū discurere vt vnā inueniat q̄
eum recipiat quia hoc cogitauit nec
ad hoc vtilit̄ se voluit obligare.

11 ¶Sed qd faciet ille qui indetermi
nate vouit religionem cū tñ nulla in
ueniat q̄ eū velit ℟. Ioā. voluit q̄d
pmaneat sub obedientia episcopi. ⁊
fit monachus eius. Sed ego hoc nō
teneo de necessitate sed q̄ pōt nubere.
⁊ stare in seculo

12 ¶Quid si dubitat an determinatā
intentionē habuerit vel ne. ℟. in du
bio tutior pars est eligenda. c. inue
nio de spon. ⁊ idem faciat sicut qui i
determinate ꝓmisit.

13 ¶Utr ille quem pentet eo q̄ fecit
votū peccet mortaliter. ℟. q̄ nō. q̄
sicut ante votū poterat nō velle vo
uere ita post pōt nō voluisse vouere
dūmodo pur ipleat er quo fecit.

14 ¶Utr ille q̄ fecit votū de nō intran
do religione sit obligat⁹ ad nō intrā
dū ℟. ꝑm Ric. I quol. iij. q. xiiij. q̄ ñ
q̄ sicut illicitū est iurare nō facer bo
nū ita ⁊ illicitum ē vouere nō itrare
religionē q̄ ē maximū bonū. Mol. tñ
distingut q̄ illece⁹ nō pōt intrare. ⁊
votē obligat vt nō itret illō monaste
riū. qō ꝓp lucrū hūdum ipsius circū
uenit ⁊ alicui sed aliō monasteriū pt
vt. xx. q. iii. ꝑ. itur de ꝙuer. ꝑtu. du
dū. Inspirat⁹ autē a dño pōt itrare. c.
gandem⁹ de diuor. ⁊ plꝫ ⁊ ꝓbatur in
c. treat⁹. xxii. q. ij. ꝑin. c. ij. de iureiurā.
Nec cures de dicto Grat. xxii. q. iij
§. vlti. in fi. qui non est tenēdus in h
vt infra patebit.

15 ¶Utr ille q̄ hīs votū religiōis eli
gitur in episcopū teneat ꝓmus itra
re. q̄ lic de voto. c. per tuas.

16 ¶Utr ille q̄ vouit religionem ītra
re possit aliam intrare ℟. q̄ nō lario
rem. sed bene strictiorem ⁊ ꝑm distī
ctionē de qua. ē. religio. vi. §. xxxiij.
excepto q̄ nō tenet petere licentiam
si est strictior.

¶Sed qd si de facto intrat religio 17
nez laxiorē. ℟. ꝫ ingressus ⁊ penitet
dz, de eo voto de regu. c. q̄ ꝓ li. vj.

¶Utr ille q̄ vouit intrare religionē 18
satisfaciat voto si itrat ⁊ posiea egre
ditur. ℟. ꝫ Ri. in iij. dist. xxxviij. ar.
viij. q. iij. q̄ aut ille qui intrare reli
gionē vouit actualr proponebat in re
ligione manere. ita tamen q̄ illud ꝓ
positū non cadit sub voto. sed ipsum
cōmitat tñ. Aut actualiter proponi
expiri vt si sibi placuerit stet sinautez
egredier. Aut de nullo ullo⁹ cogitat
actualiter sed tñ vouet intrare. quia
sibi vī bonū aie sue. aut dū vouet hz
ꝓpositū exeūdi postꝫ intranit. Si ꝓ
mo mō vouit ⁊ intrat ⁊ postea eiit sa
tisfecit voto Et ꝫ hoc dictum nō ꝓ
bat Ri. pōt tñ sic, pbari. Nā vt dicit
Beri. de gā. in. iij. quol. q. xix. ꝫ qo
cipiat diuersa, ppōsita circa idē. pu
ta visitādi limina sancti Petri pedi
b⁹ nudis die veneꝛ ⁊ vni ist⁹ apo
nat votū ⁊ sub ꝑmissione voti astrin
gat se ad implendū vnū illo⁹ tñ ꝫ
alia maneāt absolute sub rōe ꝓpositi
tñ nō tenet ad ea sīē ad votū. Sic i ꝓ
posito. Itē alia rōe possz, pbari q̄sa
tisfecit sic. q̄ sicut turamētū factū in
materia iuris recipit oēs limitatōes
iuris sic ⁊ votum cū ābulet pari pas
su vt dixi. ē. turamētū iij. §. i. Ergo
itelliget vt ꝓbaret ℟ q̄statuti ēt in
re. ⁊ cū hac opinione Ric. coiter cō
currit theologi. imo plus dicit Ri.
ibidē q̄ ēt si intrauit aīo exeūdi ex⁹
voluntate tñ dandi opaz vt de⁹ imu
tet, ppositū suum q̄ satisfecit voto

Et idem

Et idē dicēdū si vouit mō secūdo .s.
cū volūtate expiēdi. Aut tertio mō .s.
ō nullo ist⁹ cogitās. s. q̄ satisfaciat. si
tū intraret cū ꝓposito exeūdi. ⁊ nūq̄
dādi opaz vt mutet suū ꝓpositū mi
lo mō apud deū satisfeciisset qz pl⁹re
us pōderat affectū q̄ manū. xiiij. q.
v. Si qd ineniēti. Et talto est in mali
gnitate nō i ifirmitate. sicut ille qui ī
trādo hz aliud exeūdi. tñ mutādi si
aliud ispiret. Si aūt ḡto mō ga vo
luet. s. cū ꝓposito exeūdi postꝫ itra
uerit. Hoc ꝓt ee tripliciter. Primo
qz vouet itrare vt exeat. Secō qz vo
uet introīū ⁊ exitū. Tertio qz solū vo
uet introīū. sed cōcomitat ꝓpositō
exeūdi. ⁊ qcūq̄ ist⁹ modo⁹ illicitū
est votū. Dicere. n. vt exeat ē vouere
pp finē malū. ⁊ sic nō ꝫ votū. Vouere ēt introīū ⁊ exitū ē temerarium pp
ꝑiūctionē pīus male. s. exitū. Similiē
intrare religionē cū volūtate exeūdi
est dēsi. ⁊ tō temerarium si nō vult de
re operā vt mutet ꝓpositū suum. qō
not. qz ꝯplus in ꝓctica contingit.

19 ¶Utrum votū factū ex metu obliget
vide. ē. metus. ē. viij.

20 ¶Utr votū factū ex re licita ñ tñ vtt
li ad salutē sit obligatoriū. ℟. ꝫ Ri.
vbi. ē. ar. xix. q. iij. q̄ nō vī q̄ aliqo
vouet aliqd qō in vno casu pōt ee voti
le ad salutē. ⁊ in alio casu inutile ob
ligat ad obſuantiā voti i illo cāu i q̄
est vtile ad salutē. nō in alio i q̄ est in
utile ad salutē puta aliq vouit nūq̄
petere dispēsationē votoꝝ eueniat ca
sus q̄ ꝓbabilr timet de trāsgressiōe
alicui⁹ voti. sic pōt petere dispēsatio
nē ꝑ obstante voto ꝓfato. Si ēo cāso
talio nō euenit sed magis sibi expedit
ad salutē ſnare. sic ꝫ votū ꝑdictuz. ⁊
nō poterit petere dispēsationē nisi fue
rit intētio vouentis. q̄ si nō obligat i
ōi casu nō obligef in aliquo.

21 ¶Utr votū de aliq̄ faciēdo vel non
faciēdo q̄ salus corporalis amittī sit
obligatoriū. ℟. ꝫ Io. q̄ nō vt puta
quis vouit non comedere carnes. a
medicis dicit q̄ est in periculo mor
tis nisi vtat, sic nō obstāte voto vtet
Io. hoc etiā Hugo. Fa. Fe. q. iiij. c.
non solum.

22 ¶Quid ō illo q̄ vouit dare ccnā mē
surā grani āmati pauplb⁹ ⁊ nō deter
minauit de q̄ mēsura. ℟. ꝫ Io. q̄ ī
arbitrio ei⁹ erit dare ad quā mēsurā
vouerit ex ō cēsi. c. er parte. vl dicq̄
ad eam de qua cogitabat.

23 ¶Utr vouens ex duab⁹ causis pu
ta. vt visitaret roma. ⁊ vt ibi ineniret
germanū suum tenatur si vna illaruz
deficit. puta q̄ germanus inde recef
sit. ℟. q̄ sic. l. celsus. ñ. dē arbi. Intel
ligē si intēdebat se obligare vna illa
rum certante. aliaz nō in cōscientia.

24 ¶Quid si q̄ fecit duoꝝ vota diuersa
℟. ꝫ Tho. i. iiij. di. xxxviij. q̄ si vtrū
q̄ pōt ſuari tenet. Si ēo sūt icōpat
sibilia ſnet maius. ⁊ satisfaciat de mi
nori ꝫ arbitriū ꝓbati. Pōt ēt dici q̄
nō peccat q̄ votū in maius bonū con
mutat vt supra patebit. Si vero sint
eqnalia impleat qō ꝓmo ꝓmisit.

25 ¶Utr dīnī rei q̄ er voto ē deo vel
alicui eccliē ꝓmissa māeat penes vo
uētē. ℟. Pe. de pusio tractatu ō cāo
nica portiōe epi. c. iiij. q̄ sic ꝫ ꝓpōali
obligatiōe tenet votū iplere. dē q̄ ple
ne i. l. ñ qs rē. si ō posset, vbi dq̄ ꝓpso
na obligat nō res. trāsit tñ in hēdē
talis obligatio vt ibidē in fi. Facit. l.
pactū. ibidē. Et sic coget ꝓpōali obli
gatione. ⁊ ex pte. ō cēsi. Ad limita q̄

Si q̄ agat. ℟. q. ē. Nō sicut ille 26
cui relictū ē legatū solū agit de iure. ⁊

nō al⁹ .l.i.t.ff. Cītōla de leg. sic t ille cui factū ē votū. Et er q̄ ifert q⁹ lega tū factū imagīm rpi nō acgrīt eccliē nec plato nec ꝓtēplatōe ecclie vl̄ p̄lati ē factū: Iz imago sit i pochia. vel casus in. c. nimio. el. i. ō excel. pīa. Facit. c. reqsisti. de testa. Sz cēlet vo fa ctū t el⁹ ꝓtēplatōe. vt vl̄ eē cānō. tit. q. ij. pdia. t tō aget epūs q̄ bz cogere. d. c. er ore. t dabit ecclie vbi testator habuit domicilū. i. cathedrali. vl̄ si nō sit dignior. ar. eorū q̄ no. in aut. ō eccliā. tūm. §. si qs in uoie magni rei. Si aūt factū eēt ꝓtēplatiōe. ecclie po chialis. sine sit talis imago in ea. siue nō ecclie pochiali acgrīt. c. cū inter vos. de. ō. sig. Et sic aget rector ipsi⁹ ecclie. de iudi. c. cū deputati cle. i. de rescrip. Sic idē dicēdū in voto fctō p respectū ad ecclias vt puta ad tratū Jacobi. Et sic aget plat⁹ illi⁹ ecclie. d. c. er pte. In voto ō facto simplr deo vel imagini t hmōi aget epūs. Aduerte hic. q̄ multi decipiunt credentes q⁹ qs vouēs dare vni ecclie puta imaginē vel cereū t hmōi vl̄ ali cui pauperi. r. teneat talī adimplēr votū q⁹ nec ēt p dispēsatiōe possit libera ri. ger q̄ tales pīt ageī q̄si sit eis tuo ac qsitū ex tali voto. Sz decipiunt q̄ ta les ñ acgrīt aliqđ mō i re quā sic ta lis vouit eo q⁹ nec eis vel aliq⁹ pro ceis acceptātib⁹ fuit facta pollicitatio sed solū deo. Et tō tales agīt vt seruēt votū solū ꝓdūcēdo. d. c. er pte. t. c. scim⁹. xij. q. j. t silibus. Cum ergo auctoritate supioris cōmutat i eque gratū deo talis literal⁹ē ab obligatione quā ꝓrat cū deo. t ppea absolutus est. Et tō sic tene. q̄ cōmutatio fit in mai⁹ vel eque gratū deo. vi ēt in minus gratū cā exīte in vonēte. Falsit hoc in voto in quo qs aliqd ꝓmittit in subsidiū terre sctē. Facit. c. ex multa eo. tit. q̄ sine auctoritate pape commutari non pōt.

¶ Utrū peccet mortalr totiēs q̄tiēs q⁹ frāgit votū. R. q⁹ si votū ē negatiuū nulli dubū q⁹ sic. si vō ē affirmatiuū puta de ieunādo. ñ nisi ꝑma vice q̄ comedit non fa vel tertia vice comedēs li facit sine ꝓpōsito. Iz q̄si reputāt sibi ipossibile plus illo die ieunare Sec⁹ si ex ꝓpōsito puta. q. si ēt posset ieunare nō faceret t silia. Iz ēt Pe. de palu. i. iij. dist. xv. q⁹ q̄ qs vouit ad certū diē nō bixrevnū puta die sabbati q⁹ solū peccat mortalr prima vice. Sec⁹ si fecisset votū ad tps ppetuū vel ad certos dies q. si ad tps ppetuū totiēs q̄tiens bibit peccat mortaliter q. oē tps est in obligatiōe. Si ad certos ꝓies solū dies est in obligatione. t nō totū tps. Et tō non peccat nisi semel ꝑ quolibet die. Et dat exēplū de indulgentia que est in perpetuū in ecclesia quia totiens habetur quotiēs intrat. Si ē ad diē solū hēbit qui semel nec plus qm plies i eodez die visitauerit. Si ad diuersos dies. sic quolibet die visitauerit. t tatio ē bona ista opi. Sed ꝑma est verior c. tuā. or. q. ex ēplum de indulgentia ē valde dissimile.

Otum. iiij. quo ad commutationem vel dispēsationem queruntur plura.

¶ Utrū votū sit cōmutabile in aliō opus pietatis. R. q⁹ sic. ter. est i. c. magne. §. cū igitur. de voto.

¶ Utr̄ possit qs sine auctoritate supioris votū suū in meli⁹ cōmutare. R. ꝑm Pa. i. c. scripture. de voto q⁹ sic Iz sit tuti⁹ hēre dispēsatione. t cū hoc transeūt cōiter docto. t facit. d. c. scripture. t. c. quenit. el. ij. de iureiur. Sz ō est. c. ꝓmuz. ō votū ubi. sine arbitrio ꝓlatōis nō dz fieri ēt in meli⁹ t segt Ric. ubi. s. arti. vlij. q. i. Item facit ō. l. ij. ff. si cer. pe. isti. q mo. tol. ob. in ꝓn. ubi pz q⁹ ñ literal⁹ q⁹ solut rē etiā meliorē nisi soluat q̄ debet. Et tō dic q⁹ aut cōmutat i religionē t sic pōt fieri sine auctoritate supioris d. c. scripture. Vl̄ ꝑm Rica. ubi. s. ar. v ij. q. ij. cū qs ꝓfitet actualr vel habituali intendēs nō amplius teneri ad uota q̄ prius fecerat sed soluz uoto religionis absolui⁹ ab illis ipso iure. Sec⁹ si q̄ ꝓfessionē fecit intēdebat actualiter vel habitualr velle remanere obligat⁹ illis uot⁹ q̄ prius fecerat. q. sic idiget dispēsatiōe. Posset ēt esse tale votū de quo ꝓbabilr posset dubitari an meli⁹ esset illud seruare aut eo dimisso religionē itrare ut si aliqs magn⁹ rex fecisset uotū de acquireda terra sctā t hmōi. in qb⁹ tūc papa esset ꝓtulendus t ꝑm eius auctoritatē ꝓcedeī. nō simplr in religionez cōmutandū. Sil⁹ nō cōmutatur in religiōis votū illud q̄ qs nouit aliqđ dare i subsidiū terre sctē sine lnia pape ꝑm Rodo. Sec⁹ si solū fecisset votū pegrinatiōis q. absolueret ꝑ religionē. Aut cōmutatio voti vult fieri i aliud a religiōe. t sic regrīt auctoritas supioris. aliqn̄ solū petita Iz nō obtēta. vt qn̄ ē certū q⁹ illud i qđ cōmutat ē meli⁹ t magis deo acceptuz vt i. c. Iz ō voto si ēt fieret sine lnia supioris cōmutatio in meli⁹ qn̄ ē clar q⁹ ē meli⁹ nō peccaret p. d. c. puenit. si vō nō est clar q⁹ sit meli⁹ sic oz auctoritas obtineaf. t multo magis qn̄ cōmutat in eq bonū vel min⁹ bonuz est necessaria dispensano superioris.

¶ Sz qd si votū erat factū deo intuitu alicui⁹ certe psone vel loci puta talī mō asterij vel talī pauperis t dādo sibi aliqd. R. q⁹ Iz actio acgrat talib⁹ ad ageī. vt cōpellat reddet qđ vouit vt s. dictū ē. nī i religione ꝓmutādo absolut ab illa oblone cui fuisset pson alis. Sec⁹ eēt si nō ex voto solū deo facto. Sz ex aliq̄ alio respectu se homini obligasset q. sic nō absolueret per religiōis ingressuz nec ēt p dispensationē supioris. nisi ꝑm q⁹ dixi. s. papa. §. vj. t iuramenti. vj. in ꝓncipio.

¶ Utr̄ ille q. ꝓmissit ꝑī aut alteri votū eoz īplere possit illō in religionē cōmutare. R. Tho. i q. dam. q. t q̄. q⁹ sic q. sicut iuuat ꝑ se. t ita ꝑ patre. 4

¶ Utr̄ oē votū possit cōmutari auctoritate supioris. R. ꝑm Ri. vbi. s. ar. ir. q. i. q⁹ sic. t de h. s. papa. §. i. t h firmiter teneas. q. nulli ē votū voluntarū qn̄ possit in meli⁹ cōmutari. t nō ipsi cui cōmutat saltē cōtrariū. Item aliqn̄ votum militaret ꝓ salutem proximi. vt pz in illo qui castitatē vouit qnā in ex fragilitate sua videt sibi se fracturū. Et tō superioris auctoritas nobis dimissa est a deo in huiusmodi ꝓuidendo. t nō cures de tenēdis aliud. 5

¶ Quis ē supior cui⁹ auctoritate vota possint cōmutari. R. q⁹ q ad quoz vota sol⁹ papa dispēsat. s. in voto religionis. In voto hierosolomitano vel voto sci Jacobi. t voto visitādi limina ap̄lor Petri t Pauli. t sic fuat in facto. Iz nullo iure iueniat expressuz nisi de voto ꝓ subsidio terre sancte vt in. c. ex multa de voto vbi Iz Pau. q⁹ ibidē q⁹ eps pōt dispensare. Et sil⁹ fi 6

wouisset solū ex deuotiōe ire ad scm̄
Jacobū nō in subsidiū pstat̄. ⁊ facit
p hoc ter.c.q̄ sup his ⁊.c.ex multa
eo.tit.q̄ fundāt se super subsidiū terre
scē. Et ly istud sit verū de iure. Alia
tñ ꝓinetudo ut se hȝ vt ēt ex deuotio
ne factū optineat ad papā et⁹ dispēsa
tio.⁊ ēt q̄ maiores cēe ad papā sunt
referēdevt in.c.maiores. de bap. Jō
ꝓsulo recurrendū fore ip ad papā in
hmōi. Si tñ epo dispēsaret sequen
do opi. Pau credo valeret q̄ posset
dici q̄ ly coiter remittant ad papam
nō tñ pp hoc ē casus papalis. pt.n.
qs mitti ad papā aliq̄ ad terrores
aliq̄ ꝓmaiori cautella. aliq̄ ex re
uerētia. ⁊ iō ħ nō ꝑbat cē qō ab hoc
ꝓtingit abesse. l. neq̄ nataleo. C. de p
ba. Jn aliis aut vōs a ꝓdictis sit epūs
dispēsare q̄ ad suos subditos. Abbas
⁊ alij ꝓlati religiosoꝝ pñt q̄ ad religi
osos eis subditos. siue vōtū fecerit aī
ingressū religiōis siue postea. Aliis ät
inferiores epīs q̄ nō sint ꝓlati religio
soꝝ dispēsare nō pñt nisi tales habe
rēt iurisditionē epalez i ꝓsonas de iu
re spāli. Facit gl. in cle.i. de re.ccc. nō
alie.⁊ qd no. Jnno. in.c.statuim⁹. de
nia.⁊ obe.⁊ pa.i.c. significasti. ō fo.
cōpe. vel ex spāli iure vel ꝓcessione h
elio ꝓcederet. Et hoc sequunt cōiter
doct. in.c.fi. de post. hla. Post. tñ i.c.
i. de voto. dicū q̄ ter.d.c.i. ꝑbare vt
q̄ glibz ħsidēs in istis vōs dispēsar
posset. Facit tñ q̄ de ꝓsuetudine ser
uāt vt inferiores epīs nō possint dis
pēsare nisi vt dictū ē ⁊ minime mu
tanda cū lōga ꝓsuetudine iter petratio
nem acceperūt. l. minime. ff. de legi.

7 ¶ Utrū epūs ⁊ sileo possint dispensa
re in votis a se emissis sicut possūt di
spēsare in subditoꝝ votis. ℟. Pa. in
c. magne de voto q̄ nō. ⁊ facit ibidē. c.
magne iuncta glo. p hoc nā non ds
qs actorizare in facto suo ꝓprio. vt i
clemen. ii. de re.cc. nō alte. ⁊ in. l. vlt
de aucto. iuto.

8 ¶ Utrū abbas vel prelat⁹ religiosus
q̄ ꝓcessit lniam eius subdito vouēdi
possit cū eo postea dispensare. ℟. ri.
vbi. ō. gr. iuj. q. iij. q̄ aīi votū emissū
pōt lniam revocare ⁊ sic nō tenebit
postea fcm̄. ly post vota emissa di
cit iuti⁹ cē q̄ subditus recurrat ad su
periorē sui ꝓlati vel ad papā si aliū
nōhz. ⁊ ista opinio est satis equa nevi
deat auctorizare in facto suo sed tñ ō
veritate iuris pōt dispensare ar.c. ma
nifestū. Et quod ibi not. xxxiii. q. v.
Jtē sicut rōabiliter ꝓcessit lniam pōt
et rōabiliter si ed occurat dispensar
nec est istud i facto ꝓprio sed alieno
nisi forte solū vellet dispēsare pp iu
um cōmodū q̄ sic nō posset aliās sic
pp necessitatem subditi.

9 ¶ Quid ō voto castitatis an inferior
a papa possit dispēsare. ℟. diuersa fu
it opi. sed salvo meliori iudicio cre
do dicendū q̄ aut votū castitatis est
simpler ꝑpetuum ⁊ tūc pp duo epo
pōt dispensare. Primum si votum
castitat̄ fuit aliqualr meticulosum o
pn. ly nō fuerit iustus metus vt vult
glo. in.c. veniēs q̄ cle. vel vo. Scōs
pp piculū fornicatōis quādo verisi
liter timetur re incontinctia. Et hoc ēt
tȝ. d. car. ⁊ d. An. i. d. c. veniēs. ⁊ sic
limito dictū Spe. ti. de le. §. nunc de
epoꝝ. v. cūj. ⁊ Jo. an. ⁊ cc. q̄ dicunt
epȝ posse dispensare qn votū castita
tis est simpler ꝑpetuū ⁊ gl. in. c. rur
sus q̄ cle. vel vo. q̄ dicit eccliaȝ posse
dispēsare. Jn aliis aut casibus sol⁹
papa dispēsabit. Et sic intellige gl. i.
c. i. de vo. cū aliis doc. tenentib⁹ q̄ nō
pōt epūs dispēsare. A fortiori pot di

spēsare cū eo q̄ fecit votū nō nubēdi
qz ꝓprie nō est votū castitatis qō ds
qz si fornicaret nō frangeret votū ly
peccaret mortalr. Si vō non sit sim
pler sed ad tēpus puta vsq̄ ad annū
⁊ hmōi. sic potest episcopus dispen
sare. Similiter dispensat episcopus
in voto castitatis emisso ab altero cō
iugum rōne periculi. vt ētiā exigere
possit vt notāt docto. in. d. c. ruſsus.
Et ibi do. Joan. an. de sancto Geor
gio epūs Aler. Si vero votū sit solē
ne. sic solus papa silr dispēsat ſȝ oēs
in. c. cū ad mōasterii de stamo. vbi
ēt aliq̄ voluerunt q̄ nec ēt papa pos
sit licet nō sit verum secundū Archi.
i. c. sunt quidam. xxv. q. i.

10 ¶ Quid regrit vt dispēsatio vel cō
mutatio sit lcīta. ℟. Jnno. in rubr.
de obser. icū. ⁊ Archi. i. c. ꝓsbyter. lx
xxii. dis. dicit q̄ duo regrit. i. cā le
gitima in vouēte. Et scōm q̄ votum
cōmutet in melⁱ⁹ vel deo magis ac
ceptū Pa. vo in. c. i. de vo. dicit q̄
si cā legitima subsit in vouēte ly non
cōmutet in aliqd melⁱ⁹ nī est legiti
ma dispēsatio. dūmō cōmutet in ali
ud simile. facit. c. magne de vo. ⁊ qō
legitur ⁊ no. i. c. i. de re. ꝓmi. i fine lit
Ego tñ credo q̄ ēt si non cōmutetur
in aliud simile q̄ valeat dū necessitat
vel vtilitas id ꝑsuadeat. Necessitas
puta qz ē ōbilis Jtē familiā magna
hȝ quā oz sustentet ⁊ hmōi. Utili
tas. puta qz maⁱ⁹ bonum est cōmu
tatī cōmutatio q̄m si seruaret . ⁊ silia
q̄ arbitrio ſuptor] sūt relinquēda vti
c. ex multa circa n. de vot. vbi textus
alternatiue logē dicens. si necessitas
exigit vel vtilitas ꝑsuadet. Si vō cā
legitima no subsit in vouēte tūc opor
tet fiat cōmutatio in melⁱ⁹. Et ita itel
ligo ⁊ lumino lex. c. i. de voto qō vult
ut in melius fiat cōmutatio vel saltē ī
eque bonū ⁊ gratū deo.

11 ¶ Utrū dispēsat⁹ sine cā lcīma sit tu
tus in ꝓscia vide. ō. dispēsatio. q̄ nō.

12 ¶ Quid dz attēdere dispēsator voti
℟. qd liceat. secundū egritatē qd dece
at scōm honestatem quid expediat se
cundū vtilitatē vel necessitatē. Item
qualitatē ꝑsone cāȝ ⁊ q̄litatē ⁊ q̄ntā
tem cōmutatōis. Illā si cā cessat faci
lius dispēsatur. Qualitas vō vt si
sit votū peregrinationis etiā ex-
pensas quas fecisset eūdo ⁊ redēdo
⁊ ipsas i ꝓos vsus cōuertat labores
tūneris ⁊ ipsum ietum loꝝ ⁊ oēm
labore cōpenset. Si aūt sit votū ieiu
nij attendat q̄ pauper homo parua
pecunia redimere pōt ſȝ non vinco.
Jtē utr̄ impedimenti sit ꝑsone. sic lo
lum dilatione concedat aut ꝑpetu
um vt faciliter absoluat hec hab enſ.
in. c. magne de voto. ⁊ q̄ ibi no.

13 ¶ Utrū habēs aliena incerta. qui ea
votū in subsidiū terre sancte possit
ꝑ epm dispensari vt in alios vsus
cōuertat. ℟. fm Rodo. q̄ non etiā si
religionem ingrediatur.

14 ¶ Utrū votū de sabbato festādo sit
cōmutandū ℟. q̄ si fecit ex ōdā sup
stitiōe credēs q̄ sic melⁱ⁹ imo life ve
terio testamentū sic votū nō ts. Si vō
fecit ex deuotiōe mēt reuerentia ⁊ gu
nis tunc si posset inducere iudaizātō
nem qz cohabitat vbi multi sūt iudei
buari. Jūē dic de voto ieiunādi i do
minica q̄ si qs fecit vt magis sit di
spōsit⁹ ad spiale gaudiū aut ꝓpla
tione diuinoꝝ sic licite fit ⁊ seruat. si
vō sit ut amīgēdo carnem satisfaciat
deo de pctis ⁊ carnez subiciat spūi
tūc nō dz ieiunare in dnica. ſȝ in sab
bato ꝓcedenti ſȝ Jo. de nea po. iqli.

vtili.q.xxv.q3 hz tale ieiuniū interpetrari.vt facit ecclia vniuersitas.si aūt non cogitaūt neq3 de spiritali gaudio neq3 de afflictione carnis.sz simpliciter ieiunare vouit simplica sic cōsulendū est.ut potius ieiunet in sabbato.ut xpianis se ꝓpriomet ꝑm euidē
Jo.ne videatur singularis.

Qtum.v. quo ad cōmēdationem.

1 ¶ Utr expediat hōi vouere. R. ꝑm Ric. vbi.S.ar.vi.q.i. Aut hō vouet bona quoꝝ obseruatio vt ꝓbabiliter ꝓportionata infirmitati siue ꝑsone expedit hōi vouere q3 p hoc firmat ꝑpriā voluntatē suā in bono & ꝑ magna pte excludit a se libertatē malefaciendi & facit actum virtutis latrie.& nō vouendo mereret.Si vō vouet ꝓportiōata sic nō expedit nec licet. Tale.n. votum non haberet discretionem cōmētē.cum per hoc voluens magis videretur se illaqueare ꝙ augere securitatem de sua salute.

2 ¶ Utr sit magis meritorū opꝰ bonū factuz cuz voto ꝙ sine. R.ri. vbi S.q.ii.q3 sic & ꝓbat ꝓmo q3 opus inferioris virtutis magis ē meritorū impetrāti a superiori virtute ꝙ ab inferiori.sed latria ē superior virtus ꝙ abstinentia ꝓegrinatio & hmōi. Ergo cuz vouere sit actꝰ latrie ē magis meritorū bonū abstinentie factuz ex voto.ut pote iperatum a latria ꝙ sine. Secundo q3 ꝙto opus,peccāt a voluntate magis firmata in bono tanto est virtuosius & consequenter magis meritorū. Ad oparī virtuose requiritur firmiter & imobiliter oparī ꝑm phīm.iij.etc.nisi sed ceterio paribꝰ voluntas est firmior in voto ꝙ sine. ergo ꝛc. Ponit Ansel.li.de similitudinibus exēpluz.q3 q facit opꝰ cuz voto q̄ſi q3 dat arborē cū fructibꝰ.sed q sine q̄ſi q dat solū fructꝰ. Hoc ꝓbatur.xxxiij.q.v.nunc saluabitur.xxviij.q.i.tā nunc vide gl.in cle.si dūz derelic.& true.sanctorum.

Sucapio est acquisitō dñij per ꝓtinuationem possessionis tempore lege diffinita dicit ter.in.l.ij.ff.ō vsuca.triēnium est tps q3 hz locum tm in vsucapione inst.de vsucap. in ꝑn.no.Jo.xv.q.vj.in ſima.

¶ Quare fuit inducta.R.ꝑ bonopu 1
blico & vtilitate publica ne dōia rez sint incerta.ff.de vsuca.l.i.insti.e.§.i.Et vt finis litibus ponatur. ff.ꝓo suo.l.finali.

¶ Que requiruntur ad vsucapionē 2
R.q quattuor. Primum q requiritur est bona fides nedū i vsucapiēte toto tempore vsucapionis. sed oportet quod fuerit bōa fides in ꝑn.ꝑ̄ctus ex parte tradentis & accipientis ar. ff.de emp.l.ij.§.si eā. Itez q3 reo sit mobilis.q3 circa imobile est ꝓscriptio. Itē q reo tradat vl quasi alr posſessio nō haberet sine traditōe. C.de pac.l.traditoibus.insti.de re. diui. §. p traditōez. vel alto mō possideat tēpore debito.s.triēnio. Itē titul⁹ ver⁹ nō putatiu⁹ nec falsuo.ff.ꝑ l.ga.l.ij. & vj.C.de vsuc. ꝑ here.l.fi.& tibi a30. & q sint veri tituli infra subiciam si tm esset putatiue verus titulus ex errore facti nō iuris nō impediret.ut.l.i.C.de vsuc.ꝓo dote.& l.quod vulga.ff. ꝑ emptore.& l.iij.& vlti.ff.ꝑ lega.

¶ Que pñt vsucapi.R.q oia excepta 3
q,phibet vt furtiue rei & q ui possidetur.ut no.gl.i ſu.xvi.q.ij.nec res sacra vel religiosa nec decima de ꝓscrip.cāz q. Itē nec ieruus fugitiuꝰ Nec ꝓbant insti.de vsuca.§.iz alq̄n.& §.sequēti. Itē quicūq3 ꝓhibet alienatio.& usucapio regulariter,ꝓhibetur.ff.de fun.dota.l.ii fundum.ff. de.v.sig.l.alienationis.

4 ¶ Quis pōt vsucape.R.ois q pōt licite possidere,ut paterfamil.filiusf. in peculio pupillus si hz animū possidēdi.iz nō iteruenerit auctoritas tutoꝝ & furiosus si sane mētis usucapere cepit sed incipere n pōt,durāte furore.ff.ō usuc.l.iij.§.i.& ii.& iij. Sed seruꝰ usucape nō pōt q3 nihil pt possidere.l.labeo.ff.de usuc.l.i.§.Itē acquirimus.ff.de acqr.pos.nisi peculiariter ex scientia domini possidere. ut i dictis legibus.

5 ¶ Quī sunt tituli trāsferentes dñiū 1
ut sciam⁹.quo usucapio currat. R.si r. Primo ꝑ soluto qui hz locuz qm ego credo tibi vere.re. puta centuz ex quacunq3 cā & tu idem credis.& sic soluo vel aliqd loco ei⁹.& sic vsucapies.ff.ꝑ so.l.i.& sic iustus error dat eām ꝓscribēdi.Fallit qn cā emptōis q̄ nō precessit solutō aliqd.q3 nec ꝑ emptore cū non precesserit.nec ꝓ soluto.q3 ex eā emptionis tradit.l.ij R.ii.ff.ꝓo emptore.ꝑ sol.l.ꝑ.Secūdus ꝑ ēptore & q hz locū cū qo i veritate emit rem alienā vel a furioso quē credebat sane mentis & bona fide.vt.ff.e.l.pignori.§.i.& ff.ꝑ ēp. l.ij.§.si a pupillo.& in isto requirit. vt dīri bona fides in reb⁹ mobilib⁹ tā tradētis q̄ accipiētis. Itē q ēptō sit pura nō ꝺditionalis.ff.ꝑ ept.l.ii. §.si sub ꝺitōe. Itē q preciū solnat vel fides hēatur de precio.q3 alr nō trālfereret dñiuz.insti. de re diui.§. vēdite. Itē q eadē res q̄ ē ēpta tradat.q3 si alia daret n vsueapet,ꝑ emptōs.l.ii.§.cū stichū.ff.ꝑ ep Tertiꝰ ꝓ trālacto q hz locū in re traditavera lite recedat ab eo q credebat dñs.C. ꝓo trālacto.l.er eā.C.de trāsla.l.si,ꝑ fundo.Quartꝰ ꝑ herede q hz locuz vbi qs est verꝰ hēs vel saltem iuste & ꝓbabiliter hoc putet. Sed non hz locū in suis heredib⁹.q3 q̄dāmō cōtinuente eo hereditariuz rez dñiū extinguit.l.ii.§.filium ꝑ here.C.ꝑ her. l.nihil ꝓ herede.Sed in extraneis heredibus distingue q3 aut res est vitiosa.puta quia furtiua.vel ꝓ possessa vel res fisci.que nullo tpe prescribi potest.C.cōmunia de vsuca.l. tam pridē vel res pupilli,vel res data pridi contra.l.iul. repetundarum ff.de acqr.re.do.l.bonefidei.& sic heres generalis. vel successor specialis rei alicuius prescribere non pōt.ff.de publi.l.sed hi.§.actionū hāc.ō quo vide.§.prescriptio.§.xxxvii. Si vō res nō est vitiosa sic dic.vt.§.prescriptio.§.i. Quinꝰ ꝑ donato q hz locū cum in vō nō in opinione aliqd est donatū bona fide.C.de don.l.vlt.itē q donatio teneat q3 si pr donat filio & decedat nō vsucapiet,ꝑ dōato filiꝰ q3 donatio nō valuit tōc parte ptā tio.ff.ꝑ dōa.l.i.§.i.ff.ꝓo here.l.ii. §.filiū.Is tm rē alienā q3 nō possidēre q̄ ad hoc vt dñiuz trāsferat i ꝑ iudiciū veri dñi q3 q3 q3 si hz trāsferre nō pōt.C.de donat.l.si filius.Item let tm vt vsucapiat.ff.ꝑ don.l.si io q aliena.& l.fi.de inr.pat.c.cura.Sed tuus ꝑ derelicto qui hz locuz in ea re q̄ credebat a dño derelicta & alius posſidere incipit,quis ignorat a q̄ sit derelicta.ff.ꝑ derelict.l.si id q ꝑ derelicto.Septimꝰ ꝑ legato q hz locum eā aliena res legat aliena bona fide ff.ꝑ lega.l.ꝑ legato la.i.Et quis legatū adeptus sit tm vsucapio currit. d.l.ꝑ legato & l.vlt. dūmo ꝓbabil

ero: ercuſet. puta credit teſtatorem fuiſſe ſane mẽ. cũ tñ foret furioſus. vel ignorat legatũ vel codicillũ adẽptũ cẽ. Octau⁹ p vote q hꝫ locũ cuz res alienas. p vote vona fide datur. l. vlti. ff. p vote. Mon⁹ p⁹o ſuo qui hꝫ cũ qs poſſidet rẽ quã credit ſuã aliq̃ iuſto titul. ff. p ſuo. l. i. ⁊ vltima. Becim⁹ p iudicato q hꝫ locũ cum res ẽ iudicata a qua non eſt appellatũ ſpacio xcẽ diez vſucapiẽ qz trãſit in rẽ iudicatã. ti. q. vi. anteriorum. vnde ſ vſucapione requirit aliquis de iſto titulo ⁊ vona fides xcp res nõ ſit vitioſa ⁊. c. vt dictum eſt.

6 ¶ Quis effectus vſucapionis. ℞. ſecundum omnes eſt. vt rei vſucapte dñiuz directum acquiratur. C. ỗ pac. l. traditionibus. ff. de vſuca. l. i. ⁊. iij. ff. p⁹o ſuo. l. fina.

7 ¶ In hẽat locũ in ꝑcla die vt. ſ. ꝓ ſcriptio. §. rlix. ⁊ multa ibi ad hoc faciunt per totum.

Sura fm poſſi. i ſũma eſt qỗ cuiꝫ ſolutioni rei mutuãte accedit ipſi⁹ rei vſus gratia pactione interpoſita. vel hac intentione habita in contractu. vl exactione habita poſt contractuz ℞p⁹o cuius declaratione attende qỗ primo dicitur quodcuiꝫ ſcilicet quocunqz nomine cẽſatur ſine conſiſtat in dando ſiue in faciendo dũmodo precio ſit eximabile. Et vltra ſortem exigatur erit vſura. rliij. q. iij. vſura ⁊ c. plericꝫ. Secundo additur rei mutuate. quia in ſolo mutuo vero vel iterpetratiuo conſiſtit vſura. ſecundum omnes doc. dicitur. Tertio ipſius rei vſus gratia. qz ſi nõ vſus gratia. l. cõſumptionis. ſed ſi pene vel intereſſe loco apponeretur non eſſet vſura. vt infra patebit. Concluditur i quarto pactione interpoſita ⁊c. qz ſine pactiõe vel exactione aut intẽtione ⁊ gratia aliqd datur non erit vſura. put infra plenius patebit per dubta ſequentia

¶ Vtrum ſola ſpes recipiendi vltra ſortem faciat vſurarium. ℞. vt colligo ex glo. ſuper Luc. vi. mutua dare ⁊c. qỗ aliquis poteſt mutuare dupliciter ꝓpter ſpez lucri. Uno mõ ꝑncipaliter ita q nõ mutuaret niſi lucrum inde ſperaret. ⁊ tunc vſurarius eſt. vt patet in. c. i. ⁊. c. conſuluit. de vſu. e. rliij. q. iii. ſi fenerauerit. Et in hoc concor. cõmuniter Jo. an. Archi. ⁊ Bemi. in. c. primo. eo. ti. li. vi. ⁊ l. d. c. ꝓſuluit. ⁊ theologi in. liij. xv. diſtin. Sed attende q iſta itentio tripliciter põt cõtingere. Primo ante mutuum. Unde ſi poſt mutuum cognoſcens peccatum mutuat intentiõnem poterit ſponte donata recipere ſine vſura. Secundo ſubſequẽter qz poſt mutuuz ſperat aliquid a ſic etiã vſurarius eſt. Tertiõ concomitanter puta quia mutuans nulluz ſperabat lucrum. Sed debitor mutuum dat ſibi premium ⁊ mutuans ꝓpter cãdem cauſam recipit. Et ſic etiam vſurarius eſt ⁊ talis tenetur reſtituere ſecundum quod dixi. Reſtitutio ideſt in tertio vſurari⁹. Alio modo. quia ſperat lucrum ſcilicet. ſecundario. quia etiam ſi crederet non habere vltra ſortẽ mutuaret mḥ lominꝰ pp caritatẽ ⁊ talis ſpes ñ facꝫ vſurariũ hꝫ ꝑz Ri. l. iiij. di. xv. ar. v. q. v. or. c. gd ꝑderit. lxi. di. ⁊ c. i ſinguꝫ. lxxvij. di. lix. di. ſi officia. i. q. iij. cꝫ p⁹o i hoc ꝓcor. Inn. Ber. ala. Pa. ⁊ multi alij in. d. c. ꝓſuluit. ⁊ dicit Jo. an. in regula petiñ. li. vi. q cõiter hoc tenẽs doc. Cum. n. aliqꝫ dat alicui mutuũ ſcire dz cẽ ſibi debitorem ad antidota naturaliter obligatũ de teſta. c. cũ officijs. l. ſed ⁊ ſi lege. §. cõſuluit. ff. de peti. hx. Aduerte hic q mutuans hac ſpe ſiue intentione vt ille ſibi remutuet alia vice nõ ex vi mutui. hꝫ ex acceptiõe caritate nõ eſt vſura. fꝫ aler. in tertia pte ſũme tit. de ꝓcepto mutui caret mi merito ſi ꝓncipaliꝫ ꝓpter hoc facit Rodo. Bo. ⁊ Jo. de ro tenẽt q eſt vſura. Sed veri⁹ dicit Aler. ⁊ prefati veriũ dicũt qñ ỗduci tur ſimpliciter in pactum. Facit qỗ i fra dicam. §. iuſ.

2 ¶ Utꝫ mutuãs ad captandũ amorẽ ſit vſurari⁹. ℞. fꝫ Th. Fa Fe. q. lxxviij q nõ limitat hoc Jo. cal. in. c. fin. de vſu. vez niſi ſpes vlteri⁹ ꝓcedat. qz ſi qs mutuaret paꝛ vel ꝓperatori. ⁊ hmõi ad captandã benivolentiam. vt poſt poſſet ꝓſequi beneficiũ vl eſtrũ aliquod eſſet vſura. Hoc limito vez qñ ex mutuo ſepararet. ſed qñ ex amore concepto erga ipm ex mutuo facto nõ eſſet vez. imo licite poſſz ſeparare. qz illud nõ ſperat ex mutuo hꝫ ex amore ⁊ q liceat hꝫ Th. vbi. ſ. ar. ii. in rii. tertiꝫ argumẽti.

3 ¶ Utꝫ mutuare ad hũda ea q̃ pecunia non menſurant ſit vſura. ℞. vbi. ſ. q nõ ex q ꝑz q hꝫ ſperare rez cuius vſus iter amicos ꝓcedi ſolet ſi comodat liber. Item iniurie remiſſionem ab illo q me iniuſte ꝓſequebatur cũ multo meo dãno. c. dilect⁹ el. i. ⁊. c. ad aures de ſimo. Sec⁹ eſſet ſi iuſte. qz nõ liceret ſine vicio vſure mutuũ dare ſub tali ſpe. Et ſic intelli ge glo. in. c. qñ multi. rliij. q. iij. que dicẽ q vſure põt peti. vt dãnuz euitet

4 ¶ Utꝫ liceat petere mun⁹a lingua. vel ab oblego pp mutuũ. ℞. fꝫ Tho. vbi. ſ. q nõ qz exiimat pecuñia. vt ꝑz in illis qui locant ad hoc opas ſuaa. Nec ob. q obligat ad antidota. vt dicũ eſt. qz vt dicit glo. in. d. c. ſi fenerueris nõ põt deduci in pactũ. Rõ fꝫ Arc. ibidẽ qz antidotũ eſt debitũ ſimpler. ſed cũ deducit in pactũ naſcitur obligatio ciuilis quod ẽ plus. Et ſo plus exigitur qỗ põt eſtimari pecunia. ꝓpter eſſet vſura. Addit tñ glo. ꝺdicta qñ egerit talis mutuãs q⁹ poterit p modũ gratitudinis petẽ talia ſeruitia. non ex neceſſitate vel ex lege ſꝫ ex gratitudine ſine vſura. ego tñ credo q qñ naturalis obligatiõ ỗ ducit tali mõ in pactũ q nõ magis teneãt qz ex ipſa naturali obligatione. vt puta dicẽdo. Ego mutuo tibi. vt tu mutues poſtea mihi ſi indiguero ⁊ hoc comode facere poteris. qz ñ ſit vſura. Qỗ ẽt hꝫ Jo. in ſũ. qz iſtỗ nõ eſt exigere pluſqz velit natura ſ⁹ et⁹. Facit ad hoc. c. ſignificaſti ỗ ele. Sec⁹ eſſet qñ ſimpl⁹ deduceretur in pactũ vt ſibi remutuaret. qa ſic eſſet vſura. ⁊ ſic intellige ⁊ limita predicta. ⁊ Tho. vbi. ſ. qui cum Archidi. concordat.

¶ Utꝫ dñi q mutuãt ruſticis. vt eoruz poſſeſſiones colãt ſint vſurarij. ℞. fm Greg. de armino in. q. de mõte q nõ ſi iſtud ꝓcurat. i. q⁹ aliaꝫ ſatiſfaciet ipſi ruſtico de operib⁹ poſitis ad colendã poſſeſſionẽ. fm q⁹ inſtuz ẽ. Sec⁹ eẽt ſi ſubtraheret aliqd ꝓpter mutuũ qz vſura eſſet. Idẽ dicẽdum de eo q ꝓcedit terminũ. vt trahat eum ꝓtores ad ſuã aſſiſtẽtiã. vel ad ſuum molẽdinũ vel ad ſcolas. ⁊ hmõi. ſi nullũ dãnuz incurrit. ⁊ ita bñ ⁊ fa ciliter et ſatiſfit ab ipſis mutuãtib⁹ ſic fieret ab aliis q⁹ eandẽ rõnem. Et ỗ Jo. cal. in. d. c. ſi. ⁊ Jo. an. i mercu. ſu per regula peccatũ. ⁊ Lau. de rodo. florẽti. i. iij. gte ꝓcuũ ſuoz. q. xxxviij

¶ Rod. multi alij q tenēt q sit vsura dēnt intelligi qñ pp hoc magis grauant. vel nō ita dñ latisfeis ab ipsis mutuantib⁹ sicut fieret ab alijs vel qñ hoc deducit in petñ simplr. Sec⁹ si mutuat vsq; q vadat ad scolas. Illec ob. q efficit maioris pcur/ suo z fame. q; tale qd sperat nō facit vsurā cū nō cm ꝛ precia. silr ñ ob. q auferet eis libertas indirecte et q reuocat mutuū qz nō est pec. sī cū mutuāns possit ꝓhibere mutuū limitare. l. vinū. ff. si cer. pe. ñ auffert eis libertē si mutuū nō ecv adāt ad eꝝ scolas vel molēdin. ꝛ sz ꝓng t terminus mutui sui. z sic tene sicut tz ēt San. Bernardin⁹ i suis ꝛcib⁹ alr oio multūdo ēet vsurarius cū nō possint hoc fundi sine mutuo locari colonis.

6 ¶ Utz mutuās centū Joāni cū pacto q; det sibi l. l numerata z alia. l. in debitorib⁹ o⁹ in reb⁹ puta in pānis z hmōi z ipse, pmittit sibi soluere cētū in numerata quos rebitores z res sterriles ñ accepisset Joānes nisi pp mutuū. l sit vsurari⁹. R. fz Lau. ō red. l suis ꝛcib⁹ q; fit i fraudē. nō cū gravet Joānes noīe mutui erit vsura. z ꝓcor. Bal. q alle. bar. i. l. vir. ab eo p illū ter. ō in. ff. l. cū all. C. ō vsu. Idē dic cū rōe mutui aliqd vēdit ō bitori pl⁹ ō bito ꝓcio. xiiii. q. xiij. si fenerauer}. Idē dic qñ emit min⁹ iusto ꝓcio pp anticipatōz solōnis ꝑm Tho. vbi. s. qō bene not. q; multum ꝓticatur iste contractus.

7 ¶ Utz gerentes negocia stipēdiarij. l. recipiēdo pagas eoz z faciēdo alia obsequia z mutuādo eis i necessitatib⁹ eoz recipiēdo certū salariū sint vsurarij. R. Lau. i suis ꝛcib⁹ q; ꝓ q̄tū ad id q̄ recipiūt rōe mutui sī vsurarij. Idē dic de collectorib⁹ dñoz q a cōitatib⁹ aliqd accipiūt vt mitt⁹ cū eis agāt expectādo. q licite accipiūt si rōe labor⁹ z expensar⁹ accipiūt. sed si rōne expectationis. sic ē vsura. concor. Tho. vbi. s.

¶ Utz civis q mutuat cōitati vt eniteat collectas sit vsurari⁹. Spe. ti. ō vsu. z q nō qz aliō ē ō suo ñ tribuē. z aliud nō cape. l. penul⁹. ff. ō dā. ise. talid nō acgrere aliō nō ammer. l. i. §. si bis bona. ff. de col. bo. z aliō lucr⁹ aliō sumpt⁹ qō erat factur⁹. l. cū filr⁹ ff. de leg. z aliō penā euadere aliud aliqd lucrativ⁹ ꝓcipere. C. de vsur. l. cū allegas Jo. an. z do. Zinton. in. c. ꝓsulunt de vsu. limitāt dictū Spe. qñ collecta esset incerta. z sic on⁹ extraordinarij. Sed si esset certa z ordinaria. esset vsura. Nō qz idē est remittere. quod dare. c. veniens el. i. ō testamē. vnī. q. iij. talia. l. quin ēt. ff. ō calum. Et hoc tene.

8 ¶ Utz ille q mutuat. r. illi q sibi debebat alia debitē q̄ sibi denegabat cuz tali pacto q⁹ sanaret sibi oportune ō rer. sit vsurari⁹. R. q⁹ non ꝑm Host. i. sū. e. ti. z nō illud ꝑbū q̄dēq; positū in diffinitōe intelligit q̄dcūq; lucrū vel suppabundantia reputabilis q; ertimabile pecunia qō sit plus. d. c. ꝓsulunt. z. xiij. q. iij. per totū.

¶ In q⁹ casib⁹ accipit vltra sortez sine vsura. R. fz gl. vbi. i. c. ꝓquest⁹ de vsu. inuento. xii. casus.

¶ Utrum qñ eccl̄ia vel laic⁹ recipit a suo vasallo feudū in pignus. de q̄ s. feudū. §. xxxi.

¶ Secūd⁹ qñ ēphiteota vel vsufructuarius pignorat dño vel ꝓprietario De quo. s. feudū. §. xxxij. z xxxiij.

¶ Tertiū qñ qs retinet possessionem mei possūs i pignore accipiēdo fru

ct⁹ meos facere sine vsura. q; recipio tñ meū. ō vsu. d. c. i. z. d. c. ꝓquest⁹. sec⁹ cēt in possessione alteri⁹ i pignoꝝ accepta. q; vsura esset faciēdo fruct⁹ suos. qz recipet vltra sortē nō suum de pigno. c. illo tos.

14 ¶ Quart⁹ qñ sine oi pacto z spe. recipit gratis oblatū. vñ. c. q. ii. sic nullā inqt ter. ob suscipiēti culpe macūlam ingerit q̄ ñ ex ambitionis petitōe ꝓcedit. intelligē qō dano liberaliter dat scies si nō tenet nec credēs creditorē hoc exigere z recipiēs recipit liberaliter. vt. §. dictū est. Restō primo in verbo vsurarius.

15 ¶ Quint⁹ qñ q⁹ recipit rōe interesse recipit. z not. ꝑm Pe. de anch. z. d. anto. i. c. saluberr e. ti. z Pau. l. d. c. ꝓquestus q⁹ interesse ꝓsistit nō solū in dāno hito. sed in lucro cessante. nō mō lucr⁹ cessans cēt in actu vel qñ in actu hoc est q⁹ ꝓbabiliter fuisset. qa sic dr̄ petitō aliq̄ mō est sec⁹ cēt si sō lū esset in possibilitate. q; sic dr̄ potē nō esse hoc p⁹ l. si tacitū. resto. ff. ō ac. em. z vē. Ubi pz q⁹ licita ē ēptio. q̄ sit de tota spe ꝓbabili q̄si in actu. z idē ō parta futuro. l. nec ēptio. ff. de ꝑcm. emp. Sec⁹ esset ō eo q; ē tolum ipossibilitate. er quo pz qd dōz ō multis casib⁹ quos inferam. p maiori declaratione.

16 ¶ Quid de illo q nō solvit et culpa sua creditori solito mercari i termio debito. R. q⁹ tenet ei ad l. cū cessio iudicio bonoz mercatoz. Et ō talis creditor licite recipit vltra sortē. Idē dic de illo q volebat negociari vl pōssessionē emere qō licite recipit vltra sortē nīi q̄tū lucrat⁹ fuisz vertisse vl habuisset de fructib⁹ possessiōis aut alterius rei dñi. v. ocurrāt. Primus q⁹ ꝓbatur ꝓcula z expēsas q; lucrū intelligit reductis expēsis laborib⁹ z periculo. l. i. C. de fruc. z lit. exp. z. l. fruct⁹. ff. so. ma. Scōm q⁹ nō sit eꝝ i tempo lucrādi ꝓncipalr⁹ q⁹ hanc vsā sz potius q⁹ mercātis vel emptionē. tertiū q⁹ ñ ꝑbat pactū ad sp sed ad aliqō tpo. q; aliter q ad iudicium humanū videret q⁹ potius vellet lucrari isto mō q̄z p aliā vsā. Quarti q⁹ ille cui mutuat nō sit in tā arta necessitate. z creditor in tali opulētu q⁹ nō teneat gratis mutuare. qō qñ sit vide elemosina §. t. qntū q⁹ id q⁹ accipit sit vere ītēresse sui ꝓbabilr⁹ z p ītēresse accipiat alit⁹ esset vsura idē dic ꝑz ino. z Rar. ō illo q merces volēdi referre ad aliū q licite pl⁹ accipit q̄tū certat lucrum. qō habuisset si ꝓfata ocurrāt. Sed Host. dicit q⁹ hec op. Innoc. z Rar. multos durit ad infernū. Joan. ēo ꝓcor. dicēdo q⁹ si statī pecūnia soluit cessat rō ꝓdo. cessat ēa op. Jnno. si vero ꝓcessū nō statī soluitur sic non licet. z Jnno. stellen. qñ ꝑcmm statī soluit. Et hāc distinctō. Jo. anselm Jo. cal. Pe. de ancha. z hēri. bost. in. c. i cūitate de vsu. z Lā. de redul. i suis ꝛcib⁹. fz. d. Zinton. in. d. c. in cūitate dicit q⁹ ēt si ꝑcm sit statī soluit q⁹ licet qñ ꝓbabiliter est certū q⁹ lucratus ñ fuisset. Et qō dicit ꝓdo. z Jo. an. Dicit q⁹ loquit ꝑ hūmptiue. Sz qñ certū est q⁹ nulla fraus cedit ōi intereuntī licet. z ꝑsumptio cedit ōi tati. Idē tenet ꝓdo. idē z si tenēs i ꝓscia. Illec ob. dictū Tho. vbi. s. qui dicit q⁹ nō licet rēdere in pactū sic qō de pecunia nō lucrāt⁹ itelligit. n. quādo ꝓdicta non ocurrunt. vt pz quādo ꝓdicta non ocurrunt. qz non debet er rōne sua cum. dicit. qz non debet vendere qō nō habz et pōt multi vendere qō nō habz et pōt multi plicitet impedīri qz istis ocurrentibus nō pōt impediri aliter nisi sic intelli-

gerek ꝺiceret sibi ipsi ibidē. vbi ꝫ licere deducere in pactū recōpensatōez dāni p qđ subtrahitur sibi aliqđ qđ oz hēre. ꝛ ꝺ id q̄ exp̄ssīc ꝫ ba fe q. lrū. ar. tuj. de quo. j. §. ter vij.

17 ¶ Quid ꝺe illo q̄ hūs ducētos ducatos tradit. c. Joānj. p̄ suis necessitatib⁹ exp̄cēdendos cū pacto q̄ tantū sibi vltra sortē redderet. cētū lucrabitur alij. c. que ponit in negociatione ℞. Jnno. ꝛ Jo. an. in. c. fi. de vsu. tenent esse vsurariū. ¶ Quod verum credo quando nolebat eas in negociatione ponere. sed si omnes ducētos volebat in negociationem ponere ꝛ ad instantiam Joānis sibi taliter dedit erit licitus contract⁹ ꝺūmō ꝓcurrant ꝑdicta. v. precedentis. q.

18 ¶ Utrum ille qui vēdit possessionē vel qđ simile ꝛ tradit emptori possit si emptor nō sibi soluit in termiō. post terminū fructus possessionis suos facere sine vsura. ℞. glo. in dicto. c. conquestus q̄ potest in pignus accipere transacto termino ꝛ fructus suos facere ꝑm doctō. ꝛ in hoc cān habet actionem ex contractu vel officio iudicis ad interesse. secundum Host. C. de ac. em. ꝛ vē. l. ij. ꝛ q̄ liceat habes gl. in. l. ij. C. de vsu. ꝛ in. l. curabit. C. de ac. em. ꝛ vē. Et idem ꝺic si quia non vult soluēre precium tradendo vult ꝛ conuēit vt sibi soluatur fictum seu pensio vēdita donec precium soluerit. tex. est in. d. l. curabit ꝛ vide. §. emptio. §. v. ꝛ ex his patet q̄ lucrum cessans licite exigitur sine vsura ꝛ pro hoc est tex. in. l. iij. in fi. ff. de eo q̄ exr. lo. ꝛ in dicta. l. curabit. ꝛ facit qđ no. in. l. Julianus. §. offerri. ff. de acti. em. ꝛ vē. ꝛ qđ not. Jnn. in. c. sacro de sen. ex. ꝛ doc. in. d. c. conquestus.

¶ Respectu ꝺāni emergēt ꝫ Thom. 19
vbi. §. licere. ℘ro cuius ꝺeclaratōe Querit vtrum fideiussor qui p defectu debitoris compulsus fuit accepere sub vsuris vt solueret creditori vl solvit vsuras ꝛ capitale creditori. qa iurauerat posset ipsas exigere a ꝺitore. ℞. q̄ sic ꝛ oīa ꝺāna que occasione debiti habuit. quia seruari debet indemnis de fideiuss. c. ij. de foro cōpe. c. fi. li. vi. ff. de ac. emp. ꝛ vē. l. si steri lis. §. cum per trenditorem. ff. mand. l. si mandato. §. si fideiussor. ff. ꝺ admi. tu. l. ij. §. vltimo. Et hec est cōmunis opi. licet Alanus contradicat ꝺ vsurio solutis. Sed tu ꝺic secundū eam distinctionez de qua habes. ꝺ. fideiussor. §. xvj.

¶ Utr liceat exigere vsuras q̄s solu- 20
uit ab eo qui nō soluit i termino. ℞. q̄ sic si duo concurrāt. ℘rimus si illi qui ꝺixit q̄ erat eis necesse accipeꝛ sub vsuris. Secundum si non poterat aliter inuenire mutuū nisi sub vsuris. ꝑm Alex. de aleo. Facit pro hoc. c. qm. xiiij. q. iij. ꝛ. c. si quis ꝺ clericis rij. q. ij. ℘osset etiam ꝺici q̄ etiam si inuenire potuisset inuenire grat. qđ nihilomin⁹ poterit exigere vsuras solutas. qa nō tenēt se alteri obligare. qđ faceret si mutuo acciperet gratis. Sed tamen primū est equius.

¶ Utrum ille a quo emi lapides ti- 21
gna ꝛ huiusmodi ex quibus non percipitur aliquis fructus teneat mihi soluere vsuras quas solui. vt sibi satisfacerez ꝫ ipse nō mihi tradidit ꝑdicta in termino. sed fuit i mora. ℞. ꝫ Bal. in. l. vsuras. C. de vsuris q̄ sic tāgꝫ interesse. Facit ter. no. in. l. lucr⁹ titius ꝑm vnam lecturam. ff. de act. emptioni. ꝛ venditioni. Idem tenet Jnno. ꝺicendum esse in simil⁹ cō-

tractibus puta locationibus vēditionib⁹ ꝛ hmōi. cōcor. Lau. de Redol. in suis ℨctib⁹. sed Saly. i. d. l. vsuras reprobat Bal. ꝺicēs q̄ interesse vsurarū quas soluit nō ꝺz iputari ꝺebitori aī morā. sed tu tene primā opinionē q̄ accipit sub vsuris taliter q̄ alto mō nō accepisset nisi pp cōplacentiā vl vtilitatē quā ꝓsecutus erat ex tali ēptione. ꝛ iō cū talis ex falsa ꝓmissione ꝓfuerit eū tali vtilitate vel cōplacētia q̄s pl⁹ vl mīs extiabat ēptū interesse vsurariū. Jō talis ei tenetur Et sic concorda.

22 ¶ Utr recipiēs denarios sub vsuris q̄ postea auctoritate ꝓpria alicui amico sub eadem vsura mutuat sit vsurarius. ℞. Bonaldus ꝫ q̄ sic. Sed Jo. cal. in repetitione. c. fi. ꝺ vsuris ꝺistinguit. q̄ aut facit vt vsurario satisfaciat ꝛ se indēnē ꝓseruet. Et sic licz q̄ nō sit stipl⁹ vsurarū: sed vt cuitet ꝺānū qđ ꝫ vt i. c. si q̄s clic⁹. xiij. q. iij. q̄m nō tenēt cū suo ꝺño alteri subuenire. ff. de ꝓscrip. ꝺ. l. q ꝺuandarū in ꝓncipio aut facit alto respectu q̄s vt se seruet idēnē. Et sic nō ꝫ. ꝛ esset vera opi. ℘oal. puta qz ꝫ non mutuasset amico nō oppea volebat soluere vsurario Concor. ℘e. de ancha. post Jo. an. in. c. i. eo. libr. vi.

23 ¶ Utrū ille q̄ occasiō mutui laborēs subit vel ꝺāna possit in recōpensatione facere fructꝰ pignoris sui⁹ ne vsura. ℞. Jo. in sū. q̄ sic de re. cc. ñ alie. c. ad nr̄am. vl et aliqđ p laborē licite ꝓcipit vltra sortē ꝫ eūdē ibidē.

24 ¶ Utrū liceat mutuare sub vsuris illi q̄ vsurpat mea q̄ aliter ñ possū hēre donec sim satisfact⁹. ℞. ꝫ Ale. lōba. q̄ sic q̄nō recipio alienū ꝫ meū facit. c. ab illo. xiiij. q. iij. ꝛ. c. i. ꝛ. ij. de vsu. ℘ō limitat nisi scandalum sibi imineret vel alij. q̄z tunc non liceret.

¶ Utrū gener q̄ accipit in pign⁹ cer- 25
tas possessiōes a socero p ꝺote si solutas faciat fructꝰ suos. ℞. q̄ sic ter. ē in. c. salubriter. ℘ō v su. qđ intelligo si ꝓ mo ꝓcurrat q̄ sustineat onera matrimonij vt in si. ā. c. salubriter ꝛ. l. ꝓ matrimonij vt in si. ā. c. salubriter. Nā si ꝺedisset terminū ꝺe ꝺote soluēꝺa nihil posset recipe. qz aī morā nihil ꝺebet ꝓpetuat vtilitē ac cipe sine ꝺote ꝺicat ergo gener. Ego sustineo onera mr̄imonij vel ducꝺo sustinebo. ꝺa ꝺotē. ꝛ si socer nō ꝓt ꝺicat ei sustie onera mr̄imonij ꝺabo mihi possessionē i pign⁹ vt ex fructibus sustineā. Dicit ei paul. i. ā. c. salubriter q̄ si gener accepit pign⁹ ꝛ postea ꝺedit terminū socero ꝺe soluēꝺo ꝺote q̄ mihilomin⁹ poterit ꝺare possessionē i pign⁹ vt ex fructibus dōa contracta tenere fructꝰ pignoris q̄ ꝛ ꝓ ꝺo qñ ꝺedit terminū ad redimendum pignus alr nō. Tertio q̄ fructꝰ nō excedāt onera qz cāncessante cessat effectus ꝺe appel. cū cessante. ℘ōter onera estimāt ꝑm q̄litatē ꝺotis. nā mutuo ꝺicit. ff. ioiana. ꝛ. c. ꝓ vē. cū ꝺote. §. sinaūt. ff. ioiana. ꝛ. c. ꝓ vestras. ꝺe ꝺo. inter vi. ꝛ vz. Quarto ꝑm Jo. an. ꝺo. Andr. ꝛ Jo. de lig. in. d. c. salubriter. ꝛ Lau. de Rido. in suis ℨctib⁹ ꝺicit q̄ fructꝰ ꝺebent ꝺiuidi equaliter ꝺ fortune. Ān ꝑm eos nō ꝺicerer genero recipe ān ꝑm eos nō ꝺicerer genero recipe cautionē vel ꝓmissionē cū pacto q̄ i terimi q̄ ꝺos nō soluat ꝓ oneribꝰ ꝺe quibus tenetur sibi certa q̄litas ꝺiuidatim ꝛ ꝓmittatur sibi certa q̄litas recipiat licite tenez sez q̄ certa q̄litas recipiat licite tenez ꝺ. ꝓ. ꝺe elec. Jo. cal. ℘e. de anch. ꝛ ℘aul. de elec. Jo. cal. in habiter. ꝛ ē vtrꝰ cum ℘aul. i. ā. c. salubriter. ꝛ ē vtrꝰ cum sit eadē rō. l. pp ꝺicere esse ꝺānū emergēs tis. Limito vt ꝺicta ba qñ gener sit vōté hēret ponere eas i ꝓssessionez ꝺotē hēre ponere eas i possessionez ꝺotē vel i negociatiō ez ex qb⁹ ꝓbabilr ꝺm

bēret als nō cū nullū pactū fterefle
26 ¶ Utr̄ mutuās sūmās pcniā debi
tā,p dote genero pfato ⁊ recipiēs ab
eodē possessionē quā ipse i pign⁹ hz
a socero,p dote faciat fruct⁹ suos line
vsura sicut genere facit. P. d. l. i rub.
C. de vsu. q⁹ no. R. q⁹ mutatōe pso
ne mutat̄ pnilegiū quēs psona cū i
mediata ea pnilegiū. l. i. C. de ipe. lu
era. delcri. ⁊ l. locatio. alia incipit lici
tatio. §. fi. ff. oe publ. Sz h̄ no est rō
q⁹ istō nō est pnilegiū pp dōē, sz mo
cōe pp itereſſe. Jō cū iſte mutuās nō
pp itereſſe. sz pp lucrū acciptat fru
ctus ex mutuo erit vsurari⁹. dicit nī
Rodo. q⁹ si mutuass liberalr ⁊ gener
libi siliter liberalr transferret totū ius
qō hz in possessione pfata licite face
ret fruct⁹ suos: q⁹ eos nō reciper rone
multisz rōe liberalis dōatōis.
27 ¶ Utrū emēs a genero tui pfate pos
sessionis faciet fructus suos. R. q⁹ lic
nec ibi pōt eē vsura nili fingeret eme
re cū intendat mutuare. Facit ꝓ hoc
qō dicam. j. §. lxvi.
28 ¶ Utrūz heredes mariti sine vsura
silr faciāt fruct⁹ suos. R. hz Jo. an. ⁊
Ba. in. d. c. salubriter. q⁹ no q⁹ rō ē
diuersa. illā heredes statī possunt se
expedire reddēdo illi pign⁹ qō n̄ pot
maritus de iureiu. tua nos el. ij.
29 ¶ Utr̄ relicta cui hērdes obligāt pfa
ta possessionē faciat fruct⁹ suos. ℟. l.
no. ⁊ Jo. Ber. ⁊ d. An i. d. c. salu
briter. ten ēt q⁹ nō. sz cōputabūr i sortē
facit. l. cum ff. ō sol. sit rego causata ⁊
faciat possessiōz vēdi vel isolidū sibi
dari. l. a diuo pio. § si sup rebus. ff. ō
re iudi. Sz ego credo ꝓtū. si nō hz
altūde vn vnat. q⁹ tacti suos fructus
licue. Et ēt teneo q⁹ pōt recipe certū
qd ānuatl ab hered. b⁹ donec sibi re
situat ut dicē. vt. s. dixi. Dos. §. xxvij.

¶ Et pfatis pz q⁹ rōne itereſſe vl lu 30
cri cessātis vl dāni emergētis aligā ac
cipe vltra sortē n ē vsura. Sz aduer
tēdū ē q⁹ qñ itereſſe euenit rōe lucri
cessātis sine ex absentia vl restrictiōe
rei alteri⁹ exactio nō dz reduci i sorti
tū. sed vbi res pncipalis ē exactio n̄
dz excedere duplū rei pncipalis ſm
cōez exactionē ipi⁹ rei. vbi vō res n̄
hz cōez exactionē: q⁹ alia n̄ est q⁹ cōr
ter vēdat. vl vbi res est incerta. vt ōbi
gra captura piscū ō q⁹ i. l. si tacti. ff.
ō ac. ep. ⁊ vē. tūc exactio fiet arbitrio
boni viri. sz excedat duplū adeo tñ
q⁹ in iuentū n̄ excedat. vt l. i. C. ō isc.
q⁹ pro eo q⁹ fret. pser. qñ vō itereſſe
euenit rōne dāni emergentis n̄ hoc
euenit rōe omissionis solū ꝓsiderat in
tereſſe solū intrinsecū. vt. ff. oe ac. ep. ⁊
ven. l. si sterilis. §. cū p vēditorē. exē
plū frumēti nō ēdatū ēptori i termi
no. solū ꝓsiderabit illud qō pl⁹ valu
it qō est itereſſe intrinsecū n̄ qō alalia
mortua sint qō est extrinsecū itereſſe.
si aūt itereſſe euenit rōe ꝓmissionis sic
teneb⁹. de extrinseco dūo exēplū ꝓmit
sisti mihi dare furmētū i tali termio
⁊ ppea nō ꝓuidi mihi aliter. Et ex q⁹
tu nō dedisti. non potui, putdere ex q⁹
alalia mortua sūt sic tēcris p omissio
nē ⁊ ꝓmissionē. i. falsam ꝓmissionez
saltē in ꝓscia. Ō intelligo qñ aliter
sibi ꝓuidisset si n̄ fuisset tali ꝓmissio
ne fraudat⁹. Illud exēplū. Dedit q⁹
tignū violatū scienter nec aligā dixit
emēti tenebit ēt de ruina domus ⁊ ō
pēsione soluta qō est itereſſe extrinsecū
vt. l. Julian⁹. ih pn ff. ō ac. ep. ⁊ vēn.
Nō tn in infinitū. Ut̄ n̄ teneat pēsio
domus p lōgū tpos sed vſq⁹ q⁹ veniat
solū pria pēsio. ar. l. in hoc iudicio. ⁊
l. neratī⁹. ff. ō suo cōmpto. vbi comp
tor serui tenet nō solū de seruo. sed
de oībus rebus quas asportauit tūc
fugiens nō aūt de alijs q⁹ postea suc
cessūe furatus est.
31 ¶ Sext⁹ casus [q⁹ licite vltra sortem
exigit est qñ id q⁹ capit fit rōe pene
Adueete tamen ſm Sco. in. iij. dis.
xv. arg. ij. q⁹ si creditor malet debito
rem pot⁹ incurrere penā q⁹ in termi
no sibi soluere esset vsura. Silr plus
mit vsura sup penā apposita mutuo
qñ excedit itereſſe. de q⁹ dic vt. s. pe
na. §. xij. Item pmittit in fraudē vsu
rarius qñ apponens penā est ꝓnet⁹
fenerari. l. iulianus. §. ideꝝ. ff. de act.
ēpt. ⁊ vē. ⁊ extra de pig. illo vos. ff.
de pig. act. l. vel primo. Item qñ
p singulos mēses vel ānos ōf comit
ti auc. ad lxc. C. de vsu. supta de cor
pore auc. vt null⁹ nimiū. agri. In iu
dicio tñ aie si appoat solū vt ille sol
uat i tel mino. q⁹ de pcunia isēdit ali
ud facere tūc ⁊ magis cupit q⁹ soluat
q⁹ penaz cōmutat ⁊ territuſr credit
penā nō incurrere qñ apponit pote
rit exigere sine vsura ēt si excedat in
tereſſe ſm Rodo. q⁹ interest publice
vtilitatis vt pacta ſuenk. si vō ponit
in fraudē vsurar⁹ vel qñ apposuit ve
risiliter credidit penā incurrur⁹. aut
magis cupit incurrere penā q⁹ solue
re vsurari⁹ erit xij. q. ij. fratei nitas.
⁊ in. c. legib⁹. de arbit. c. dilecti. ⁊ qō
ibi no. Item aduerte q⁹ qñ nō soluit
in termino pp ipotentiam vel pp non
culpā suā. q⁹ pena nō pō exigi sine
vsura. q⁹ vbi no est culpa nō ꝺz esse
pena. l. sancim⁹. C. de pe. Ergo exige
retur rone excrescēte q⁹ facit vsuram
d. c. si fenerauerit. Item qn parte sol
uit non pōt tota pena exigi qñ obli
gato est dimidia de quo dic vt. §. pe
na. §. xiij. ⁊. xiiij.
32 ¶ Quid ō statuto vel consuetudine
qua ordinat vt missus in possessione
lucretur fructus ad rōnez quos. p cē
tenario donec sibi fuerit satisfactū vl
q⁹ sibi deb⁹ solutū. ici qō valet quos
p trib⁹. R. Bal. l. l. acceptā. C. ō vsu.
q. exiij. ⁊ Jo. de Imo. i. l. si finita. §.
iulian⁹. ff. de dā. in se. q⁹ lic uc sine vsu
ra illud accipiti: q⁹ ille no lucrat rōne
itereſſe. ⁊ dicit notat: in gl. sup. §. si
vō in aūs. de erbi. re. q⁹ singularis est
ſm eū Bar. vō m. l. si finita. §. Julius
nus. ff. de dā. inſec. ⁊ Jo. de anania. i
c. salubriter. ō vsu. ⁊ Lau. de redol. di
cūt q⁹ talis ꝓsuetudo vl statutū cēz ꝑ
diminū ⁊ fraudē vsurariū. Sed ego
dico q⁹ si tale statutū vel consuetudo
emanauit in pnā vt ōb. tores arteñ
ad satisfaciēn. ⁊ debitor ex culpa sua
nō satisfecit q⁹ vera est opi. Mal. ō
modo cōcurrat recta intētio vt. s. di
xi in precedēti. q. nec minū cū aucto
ritas ptoris pp nimiā cōtumaciaz h̄
facē possit. l. fulcin⁹. §. fi. ff. ex q cau.
in pos. eat. Si vō sit in fraudē ⁊ mu
tuās potius velit incurrere penā ꝺbi
torē ⁊ hmōi. lic vera ē, opio. Mar. ⁊
eru vsura. Ozz ergo ad hoc vt liceat
q⁹ iuste sit inuiuol possessionē no tñ
ex ordine. sed ēt ex cā hoc ē q⁹ in ve
ritate sit creditor. ⁊ pp itereſſe illud
pl⁹ acipit. puta q⁹ pot⁹ vellet sua pu
ta centū q⁹ domū que val centū. ex
aliter illō pl⁹ teneret restituere vt di
cūm⁹ de pignore i. l. fi. i. §. finaute. bñ
nīū. C. ō iu. ꝺ. ⁊ ꝺ. ⁊ vl ad punctū. pñ
matiā ōbitor⁹ supa dotibus dāna pducta
acciptat: puta quia ille cōtum. acitus n̄
vult soluere.
33 ¶ Septim⁹ rōne dubij recipit vl
tra sortē sine vsura. de q⁹ l. c. i ciuitate
⁊ in. c. nautgāti ō vsu. puta eligens
re pro minori ꝑ cto q⁹ valeat. tēpore
emptionis receptarus ei q⁹ qñ vñ

militer plus vel min⁹ valere pōt nō
erit vsura. si casus accideret q⁹ pl⁹ va
leret q⁹ fm gl. in. c. nauiganti ō vlu.
tam ēptor q̄ venditor eq̄liter como
dū vel icomodū ex dilatōe expectat
exemplū emit quis frumentū tēpore
madij vel oleū ⁊ hmōi quo vna mē
sura vlz vnū ducatū. p vno floreno
recepturꝰ ipsius tpe augusti. si est fru
mentū vel tpe natiuitatis si est oleum
in quo tpe verisimr pōt valere tñ mi
nus de vno floreno q̄uz pl⁹ nō erit
vsura lz valeat plus. Esset dñ vsura
si tali pcio emeret q⁹ verisimr min⁹ va
lere non pōt vel qd modicū. lz bene
multū plus. Nō aduerte p istio qui
emunt oleū tali pcio q⁹ parū minus
pōt valere. sed bene multum plus. q⁹
vsurarij sunt. Aduerte ēt hic q⁹ ille
qui emit rē recepturꝰ alio tpe eā cre
debat eaz plus valere. q̄uis iudicio
meo verisimiliter sit plus vel minus va
litura erit vsurarius min⁹ emendo
ppter huentionē solutōis fm Inn.
⁊ Ho. Ant. in. d. c. in ciuitate. q̄uis nō
teneatur ad restōnez. li verisimiliter pl⁹
vel minus erat valitura. lz ipse non
sic crederet. Sicr dic de illo q vēdit
frumentū vel oleū ⁊ hmōi plusq̄ va
leat tpe Jēt⁹ vt pcium recipit tēpore
quo verisimr pōt plus vel min⁹ valer
si antea nō erat vēdituꝰ q⁹ lz. Unde
clarꝰ. Sco. i iuj. di. xv. dicit aut vē
dens frumentū tpe natiuitatis ponit
pcipuuz qō tunc vlz ⁊ expectat vsqz
ad madiū solutionē. ⁊ sic mifico. diā
facit. Aut ponit mai⁹ pcium q̄ tūc va
leat. ⁊ tunc distingue si erat vēdituꝰ i
natiuitate sic erit vsura. si vo nō erat
vēdituꝰ. sed volebat suare vsqz ad
madiū. ⁊ solū pp instantiā regrētē dit tūc li ponit pcium tale tñ q⁹ vsurr
in madio pōt pl⁹ valere vel min⁹ nō
erit vsura p. d. c. nauigāti. Si vo po
nat tale pcium q⁹ ponat se in tuto vt i
plibus. ⁊ illuz cū quo Jhūt in piculo
vt in plurib⁹. puta q⁹ raro pōt plus
valere. sed min⁹ sic cōter sic est vsura
Et in hoc pcordant cōiter canonistē
in dictis. c. in ciuitate. ⁊ c. cōsuluit. ⁊
c. nauiganti.

¶ Sed qd si nō ponit pcium. sed vē 34
dit cū pacto q⁹ q̄uz valebit i madio
tñ vult. R. q⁹ si vt dixi erat suaturꝰ
lz. Si vo nō erat seruaturꝰ erit vsu
ra. Aduerte tñ q⁹ cū oleū vnū ⁊ frumentū ⁊ hmōi decrescāt. illud qō de
crescit nō poterit sine vsura vendere
Item si necessario ppeius pseruatio
ne vsq; ad illud tpus hēret aliquas
expēsas facere. puta puluerizationis
aut locatōis vasoz seu domꝰ ⁊ huius
modi si ipsas nō detraheret eēt vsu
ra. Et ppterea dico q⁹ pfessor debet
multū pōderare pfata. ne simul ruat
cū ipso. Et tō. c. in ciuitate pfatū me
rito dicit pfulie boies facer ēt. si a tali
Jētu cessarent. cū cogitatiōes hoiuz
nequeant omnipotenti deo occultari
Nō qz taleꝫ magis sunt ptenti ita ex
pedire q̄ periculo suo vsqz ad aliud
tpus seruare. Et ēt vt plurimi sunt in
certi nō erant seruaturi vsqz ad illud
tpus cū videam⁹ ppter quedā emer
gentia ppositū sepius mutari. Et p
pterea est periculosus Jētus nisi de
ne clausulet. Et magis dubius est ca
sus qñ non ponit precium tunc. sed
vult q̄tum valebit in pncipio madij
vel in medio aut in fine cum certum
sit q⁹ totū si hz multitudinem nō po
tuisset ita prefixe in pncipio tendere
vel in vno die ⁊ cōter mutet pcium
Si tamen vellet tñ q̄tum valuerit
plus in madio. Sic esset vsura aper
ta. Si vero simpliciter dixit quātum
valebit

valebit i madio. sic hz iudiciū huma
num attendetur mediocritas. vt non
plus vel minus capiatur. sed medi
ar. in aut. de consulibus. §. quoniam
etiam nos. sed tñ periculosū est. cum
forte vendimiꝰ fuisset i illo tpe quo
minus valuit in illo mense.

5 ¶ Item emēs reddiꝰ alicui⁹ ciuitat 35
ex guerra āgustie p vili pcio. ⁊ de
mū fctā pace iucrāt. r. p vno sitv su
rari⁹. R. q⁹ nō rōe dubij. l. cū heredi
tate. ⁊. l. q⁹ si in vēdito. ff. ō hr. ⁊ ac.
ven. fm Hosti. ⁊ Archi. consulit tñ
vt inde largas faciat elemosynas.

36 ¶ Item mutuās rē cū pacto q⁹ eadē
rei i pdēm numero ⁊ mēsura sibi reddi
tur sit vsurarius crēplū puta pe
cuniā p pecunia. marchā argenti p
alia marcha argēti grauū p grāo vi
nū p vino ⁊ hmōi. R. fm Jōc. ō an.
in. c. vsuras. ō vsurr. li. vi. ⁊ Jo. cal.
in. d. c. fi. ⁊ Rodo. q⁹ aut vīsīr dubi
tāt q⁹ tpe solutōis tñ min⁹ pōt va
lere q̄uz plus. aut q⁹ nō pl⁹ valebit.
Et sic nō est vsura nec pcium. vt in. d.
c. fi. qz sicut creditor teneret eaz re
cipere si vilior eēt facta q̄ ad extima
tionē vt pz i. l. vinū. ff. si cer. pe. ⁊ no.
gl. i. l. si q⁹ clie⁹. rūj. q. iij. qz ñ ē ne
cesse q⁹ sit eiusdē extiatōis lz dēat re
stitui eiusdē bonitatis q̄litate itrinseca
Jō nō peccabit recipiēdo pcioriz
q̄ ad extimationē. aut verisīle est qō
erit pcioſior tpe solutōis. ⁊ tūc si cre
ditor erat seruaturꝰ ⁊ aufert libertatē
debitori literādi se quā velit. J. termi
nuz sic lz. Si vo nō erat seruaturꝰ lz
literiz pstipnit⁹ sic ē vsura. Siliter qñ
auferret libertatē debitori literandi i
fra terminū q̄uis eēt suaturꝰ erit vsu
ra. Ea hic pcor. Archi. l. d. c. si q⁹ cle
ric⁹. dicit tñ Rodo. q⁹ qñ erat seruatur⁹ ⁊ nō abstulit libertatē debitori li

berādi se. Quisiō mutuauit vt se pi
culo eronerare. ⁊ primū piculo sub
iacere et nō tñ ppea teneret ad restō
nez lucri de necessitate. lz peccauerit
⁊ pnia vt restituat sit ei p̄hibitū. L. a.
tū te redo. i fine pcip⁹ tz idistincte qō
ille qui mutuat primo ducatum qui
modo vlz quattuor libras si postea
recipiat quinq̄ libras vt vlz tpe re
stitutionis q⁹ hoc licite facit siue erat
seruaturꝰ siue non. Sed opt⁹ Archi.
est equior ⁊ tutior.

¶ Octau⁹ casus i q̄ recipit vsura so: 37
tē sine vsura est rōne piculi q⁹ qō sup
abundātia pōt recōpensari fm Hie
lōb. Res. n. extra piculū exiites plus
valēt q̄uz res eiusdē spēi i piculo. Et
sic hec recōpēsatio reducit ad nām
rei q̄ pp piculū extimat plus vel mi
nus valere. ⁊ sic excusat ab vsura. Et
in hoc pcor. Lan. de redo. El Donal.
magister Fran. de ēpoli. Pe. ō anc.
Lardi. Jo. de anna. i. d. c. nauigāti. ⁊
cōter qēs. ⁊ est casus in. l. in naue. ff.
loca. ⁊ hoc patebit ex sequētibus du
bijs clarius.

¶ Nitz mutuās pecuniā nauigaturo 38
cū tali pacto q⁹ si nauis eius capitalit
piculet mihi sibi teneat. Si vo res
emptas portauerit salua teneat sibi
pecuniā mutuatā eiz parte inceri tra
dere sit vsurarꝰ. R. q⁹ sic casus est in
d. c. nauigāti. ⁊ aduerte q⁹ doc. diuersi
mode istum tex. exponit quare ē vsu
ra in isto casu. tu tñ tene q⁹ rō est qz
talis mutuās nō vult mutuare nisi
cū tali pacto fuisse ptio io piculi. ⁊ pp
ea granat debitorē i aliqd pl⁹ ex mu
tuo. ⁊ ō vsura est. Si sūt go libera
liter mutuaret. Deinde p⁹ mutuū ad
instantiā debitoris suscipet i se piculū
qō dī assecuratio licite pōt aliqd lu
cri suscipe sine vsura. ⁊ rō diuersitatis.

est qz receptū in ꝓmo casu vltra sortē directe ꝓcernit mutuū q̄ oīo sū pabūdantia ꝓhibet. Luc. vj. ruj. q. iij. c. ij. ℔ o casu nō sit qz nō ex mutuo ℔z ꝓp fcīm ſ. securitatē. vñ ē ℑct⁹ inofamis iste scōs vltra mutuū. Itez qz accipe aligd ꝓ assecuratiōe ℔z ſm oēs. Ergo mutuū qđ ꝑtus qz fecit ñ facit eū periculo additionis. Et hō tene q̄ sine mutuū rdere it siue nō pōt licite aligd recipe qđ periculū alicuius vel in se suscepit nō ꝓp mutuū sed ad instantiā rebitoris. Siō ꝓp mutuū cogeret rebitorē vt periculū et daret cā alicui⁹ lucri sic esset vsura. ⁊ sic logr d. c. fi. ⁊ hoc electo a ro. Lau. ō redo. in suis ℑctib⁹. ⁊ hoc locū ℔z nedum in susceptiōe periculi marto. sed ēt cuiuscūq; ſm magistrū Fran. de ām̄pul.

29 ¶ Utrū accipiēs aligd ꝓ saluo cōducto licite acciptāt. ℟. q̄ sic si duo ꝓcurrāt. Primū q̄ ipe ñ teneāt tene re stratao vel vtā securā. Scōz q̄ ob seruet qđ ꝓmisit. Sz si iple forte esset cū talis periculi inuiste vel nō seruaret ꝓmissuz teneret restituere qđ accepit ⁊ vltra de oi dāno satisfacere.

40 ¶ Quid de pacto q̄ fiūt iter aliqs cōtendētes. l. q̄ tale qd erit vel talis fecerit tale qd vel sint ali⁹ apposit. ff. q̄ in hmōi non inducit aligd turpe vel iuz captāde mortis sicut in illo q̄ pmūt q̄ ff talis mort⁹ē vel moriet i fra ānū. sic erit vanū si vo tale turpe inducit sic erit turpe ⁊ tenebit de lo no ꝓfitio dare lucratū pauperibus.

41 ¶ Utrū. Et. q fideiubet ꝓ. B. L. a q̄ L. B. pecuniā mutuo accepit cum pacto q̄ vult duo florenos ꝑcētena rio fideiussionis sit vsurari⁹ dic vt. s. fideiusso⁹. §. rr.

42 ¶ Utr mutuās pecuniā Joānī vsqz ad. x. ānos cū pacto q̄ si. j. ꝑcēnuz mortu⁹ fuerit alter eoꝝ rebitor⁹ sit liber. si vo supuixerint ābo debit sibi aligd vltra sortē sit vsurari⁹. ℟. ſm Aler. lōb. q̄ lic. ró qz piculū nō ercusat vbi cā ipse nō ꝓpriꝝ aligd pl⁹ accipit. sed nō cā ipse nūc piculū excusat vel dic q̄ ió est vsurar.⁹ qz ex mutuo exigit obligatiōe alicui⁹ vltra sortē ℔z sub piculo. d. c. fi. de vsur⁹.

43 ¶ Utr ciuis q̄ mutuat cōtati. lxx. ducatos q̄ cōtas ht ex statuto q̄ quilibz hēns filiā vsq; ānos. lxx. ꝺcerit hēat quingentos ꝓ ipsa maritāda si vixerit vsqz ad. xv. ānuz. si vo aī ꝓfatuz ips⁹ mortua fuerit totū amittat lit vsurarius. ℟. q̄ sic. qz in mutuo vertis vel interpetraſ ipse lucri ꝓncipalis sacq; piculū vel dubiū nō excusat a sēnore. d. c. fi. Nec ob. dictū Ri. i. iij. dis. xv. ar. v. q. v. qđ vult qđ qñ capitale ⁊ lucr̄ stat ad piculū mutuātis licite recipitur vltra sortē qz illud est rex qñ piculum euenit ex nā rei q̄ allegat. d. c. fi. sed in casu isto est piculum ex lapsu tpis. ⁊ ideo ℑct⁹ illicitus ⁊ vsurari⁹.

44 ¶ Quid de illis q̄ dāt eccliīs ꝑcūiā vt reciptāt ab eis certas ꝓssessiones tenēdas toto tpe vite ꝓpr⁹. ⁊ p⁹ mortē dēant redire ad eccliās. ℟. host. ℔z q̄ ℔z. ⁊ ℏ rōne piculi seu incertitudinis. alleg. l. i. C. de pac. ⁊. l. i. ff. ō ꝺdi. ⁊ demō. nisi dēant pauū intētiones Host. ℔z q̄ ē ℑctus vsurari⁹ qñ dat ꝑcunia. Sec⁹ qñ daret vnā possessiōi. eccliē ⁊ recipet equalētez vsur⁹ ⁊ fruit tur⁹ vtraq; in vita sua vt post mortē ei⁹ ad eccliam ābe cū pleno dñio reuertāt. qz sic ℔z recipe i duplo valēte pluſq; sua quam ꝓfert. Silr si sua ex nūc voluerit i eccliaz trāsferre ꝺico vt ipse ea ñ vtaſ seu fruaſ poterit licite ab eccliis recipe possessiōe valētez i triplo. vt. r. q. ij. ꝑcarie. Ego dico qđ qñ ēt dat pecunia q̄ ℔z dūmō seruet eq̄litas iuris nālis ſm Ric. in. ij. qſt. q. xxij. art. ij. qz talis ℑct⁹ nō est ℑct⁹ nuncupandus vel apparētus. sed potiꝰ ē ℑctus inoiat⁹ qui magis assimulat ℑctu emptōis ⁊ venditōis. Et ideo si ꝺz licere ꝺo vt nō appareat qđ habeat partē nielioratē. sed q̄ videat eq̄les tā vendēs q̄z emēs alr erit illicit⁹. Idē ꝺicit Ric. de eo q̄ emit ānuos reddit⁹ ēt pecuniarios vel censuz pēsionem. vel ꝑdium hereditatē vel ad vitā emētis q̄ ℔z si ꝺebita fuerit eq̄litas. ⁊ Aler. lōb. in quol. suo idē ℔z ⁊ cōiter ocōs doc. parisiēses ⁊ Canonis. in. d. c. in ciuitate. vbi est q̄ Inn. ibi idē līrat in redditib⁹ ꝓstitutis nō ꝓstitutēdis de nouo tpe ℑct⁹. sed nō est rō diuersitaſ dūmō reddit⁹ sit realis ꝛ re nō ficticie. idē ℔z Inn. ibidē de emptiōe nois rebitor⁹ q̄ ℔z. facit. l. iubemus la. ij. C. de sac. ſan. ec. ⁊ idē ꝺicendū si ꝓfata emanſ ꝛperpetuū. Pe. de anch. in disputatiōe mōtis florentie. ꝺicit q̄ si redditꝰ ō nouo ꝓstituti sint pecuniales. qz hñt magnā vicinitatē cū mutuo potiꝰ talis ēptio dr ℑctus vsurari⁹. ⁊ est rex q̄ ad ꝓsumptionē Siccus esset in ꝓcia qñ ve emerent Rodo. tñ ꝺicit q̄ qñ emit redditꝰ ad vitaz ēptoris q̄ tūc nō est tutū. ne vēdens ꝺeliberat mortez ēptoris. ⁊ plz mihi rō qz pactū qđ induxit voluntē captande mortis nō vlz. l. fi. C. de pactis. ⁊. l. stipulo hoc mō. ff. de ver. obli. ⁊ ō. ꝓhibet ꝓmissio ꝓbende nō vacātis in. c. ij. de ꝓcē. ꝓbē. libr. vj. ⁊ hoc qz est ℑ bonos mores. Jō non ꝺz admitti. l. pacta. C. de pac. Ad tñ nō est ꝺicēdū q̄ sit mortale petiꝰ vēdēt vel emere ad vitā ℔z se. qz hoc nō iuenit ꝓhibitū si ꝺebite seruent cirūstātie alr vsufructꝰ nunq; posset ꝓstitui qui finit morte. §. finit. insti. de vsufruc. Emere ät vel vēdere ad vitā vēditoris magis ℔z. qz tale vtū non ꝓt interuenit. Nec ob. qđ ꝺicit de ēptiōe red ditus ꝛcumatio⁹ q̄ pecunia nō est vēdibilis. qz qđ est medium vēditōis nō pōt esse terminꝰ. Qz sciendū ē q̄ sicut i bonis nr̄is habem⁹ mobilia ⁊ imobilia sic ⁊ ius vtroq; ⁊ ipm⁹ inf pōt vēdi sic ipsa mobilia ⁊ imobilia. Nō ergo vendit pecunia sed ius percipiendi ipsoꝝ reddit⁹ pecuniales quo vēdito trāsit ipsa pecunia sicut ius patronat⁹ qđ vendi nō pōt trāsit vēdita terra q̄ illud ℏz. Aduerte tñ q̄ si quis dat centū ticio vt ipse tici⁹ ꝓstituat le rebitorē reddit⁹ ānual⁹ matoris q̄ntitatis q̄z accepat vsura ē qz in re nullus est reddit⁹ qui emat. nisi Tici⁹ ēet ꝑsona q̄ soleret locaſ opas suas ad tñ q̄ ānō ⁊ ipsas vēdere. Silr vsuraz qñ exigit plus de reddit⁹ q̄z res que posset emi tali ꝑcio reddat i fructib⁹ de lucro ſm Inno. in. d. c. i ciuitate. Nō tñ no. qz pauci aduertūt ⁊ attende q̄ talis ℑctus q̄ qs emit redditus possessionū vel dom⁹ cōiter fit sub ℑctu ēphiteotico siue libellario ⁊ cum pcō q̄ ille q̄ soluit pēsionē possit remere ⁊ se liberaſ a dicto cēsu. vñ ꝺi aligd⁹ ptib⁹ vēdito a ficto ⁊ a cathe franchi. ⁊ ꝑcia ℔z locatio possit fieri ꝑ ꝑcio tot⁹ reddit⁹ quē reddit dom⁹ vel possessio. Nō tñ sic poterit fieri in isto ℑctu libellario qz talis tenet manutenere rē suis expēsis. l. i. C. de iu. ēphi. ⁊ tenet ēt soluere pensionē. luc̄z res pereat casu fortuito dūmō maioꝝ res pereat casu fortuito dūmō maior paro nō peat. Sec⁹ ꝺoctore qz nō tenet suis sriptib⁹ manutenere. l. colonus in fine. ff. loca. nec tenet pcunte re casu sine culpa. c. pp sterilitatē de loca. ⁊ tō si tñ vult de cēsu q̄ntuz solo-

ueret ꝓducto: simpler ē inuist⁹ ℨct⁹ ⁊ tō in fraudē vsure pp pactū de retrouendēdo ō quo. ſ. §. levj. cū ſeq. Et ppea oz hēri reſpectus nō ad fructus ſi excedūt. lz ad q̄ntitatē pecunie ſolute ꝑ pcio. ita q̄ talis pēsio multiplicata p. rc. inoſ aſcēdat ad totalē extimationē rei ſic locate. Et ſic erūt v. ꝑ cētenario vt ē tex. in auc. de nō alie. §. qz vo. ⁊ in auc. ꝓpetua. C. ō ſa. fan. ec. ⁊ ibi no. glo. ⁊ ſequit Bar. in d. l. i. ⁊ to. Bartho. cepol. veronēſis. Et ideo ſi locarēt ſimpl'r ꝑ. vj. non poterit oari ad libellum niſi ꝑ qnq;. Unde qz cōiter grauat talis in cenſu iudico cōiter ℨctum talē illicitū ⁊ in fraudem vſuraꝝ.

45 ¶ Utz emēs frumētuz ī hēba vl' vt nū in vite aut oleū ⁊ hmōi añq̄ ſint matura min⁹ q̄ valebūt tpe q̄ matura erūt ſit vſurar⁹ cū videat mutuū ūterpetratū. ℞. fm Bal. in ℞ica. C. de vſu. q̄ aut pñs numeratio ē cā dāni ipſi⁹ vēdent. ⁊ ſic ē vſura p. c. ī ciuitate ō vſu. Unt ſola ꝓuētio. qz pcūi nō ſoluit de pñti. ⁊ ſic ℨct⁹ lz non ſit vſurar⁹ ē tñ illicit⁹. Aut neutꝛ ē cā dāni qz nō pl⁹ vlz frumētū vel vinū ſub tali q̄litate ꝑ ꝑiculū cui ſbiacet ⁊ ſic lz. l. hiſtulas. §. frumēta ⁊. l. ſi debitor. §. veriſimile. de ℔h. ep. Hoc itel ligo q̄n emit nō in genere ſed determinate ſcz frumentum iſtius agri in hēba vel vinū iſtius vinee ꝛc.

46 ¶ Tene ergo ꝑ toto iſto. viij. caſu melī⁹ intelligēdo hāc regulā ꝙſi mutuū ſit ꝑncipalr ſpe hñdi vltra ſortē nullū ꝑiculū pōt ercuſare qn ſit vltra talis ℨctus. Si vō mutuū ſit liberaliter ⁊ poſtea ꝑpter ꝑiculū aliqd accipitur ercuſat.

47 ¶ Non⁹ caſus eſt rōe adminiſtratōnis. puta tenebaꝝ qs collocare pecuniā alteri⁹ in ēptiōez hēdior vt tu tor vel in aliud fructuoſuz ⁊ nō fecit ille cui⁹ erat pecunia poterit tñ vltra ꝑncipale accipe q̄tuz lucri habuiſſet veriſimiliter ſi vt debuit collocaſſz. l. tutor qui repertorium. §. ſi poſt depoſitionem. ff. de admi. tuto. Et facit ꝙ plꝰ tos qui poſſunt aegrere eccliē ⁊ non facit. xij. q. ij. quiſqs eps.

¶ Decim⁹ caſus ē rōe ꝛoſtilitaſ naz 48
que poſſum perſequi gladio ⁊ bonis ſpoliare iuſte poſſum et licite vſuras ab eo exigere quere. xiij. q. iij. ab illo dūmodo nō ſit ſcandalū alijs.

¶ Undecim⁹ caſus rōne oſtētatiōis 49
Exēpluz do tibi pecuniā ſiguatā ad oſtētationē vel ēt ad ſupponendū pignori ita q̄ volo illā met quā tibi dedi in nūero tuhi reſtituas ⁊ vltra eā aliqd lucri. Nā talis ℨct⁹ lz eā nō ſit mutuū. lz poti⁹ locatio vt not. gl. i. c. ſi fenerauerit. xiiij. q. iij. ri. d. c. ꝙeſtus. ⁊ facit. l. iij. §. vlti. ⁊ l. ſeq. ff. cō mo. ꝓcordat Sco. in. iij. diſtin. xv.

¶ Duodecim⁹ eſt rōe alteri⁹ ℨctus a 50
mutuo vō vel interpetrato. Nam in ſolo mutuo vō vel interpetratio conſtit vſura qñ aliqd ſūpra ſortē. i. mutuatū exigit q̄ vſus rei i mutuo nō ē ſeparat⁹ a ꝓſumatione ipſi⁹ rei mutuate ſeu dōnio. Ideo exigens aliqd vltra ſortē rapit vſuz. ⁊ ſic dī vſura. nō ſic in aliſs ℨctib⁹. ⁊ qz aliqñ ℨct⁹ appareter nō vꝭ mutuū. ⁊ tñ eſt ſaltem interpetratū. ꝓterea de multis q̄ndibus ſubmiſerā que fiunt in diuerſis ℨctibus a mutuo apparēti.

¶ Et ꝓmo circa cābia ſciēdū q⁹ oia 51
reducunt ad tria ſ. realia ſolū. ⁊ ſcōo ad realia ⁊ per lras. ⁊ tertio ad ſicca.

¶ De cābio reali ſolū. Utz cābiuz 51
reale liceat qñ rōue ei⁹ aliqd lucri accipit ⁊ eſt qñ go hz ducatos in auro vellet monetā vel hēns monetaz vel let anrū vel alteri⁹ generis pecuniam campſor: vult tñ ꝓ ducato verum ſit vſurarius. ℞. q⁹ non. qz nō poteſt eſſe. mutuuz in cāpſore in hoc. vnde minuere ſortē non poteſt eſſe vſura. ſed bñ augere ter. eſt no. l. l. rogaſti. §. ſi ubi dedero. ff. ſi cer. pe. poſſz bñ eſſe in iuſticia. quādo exceſſuuz lucrum acciperet reſpectu laboris. Et lz quidā dicant licere cāpſoribus ſolum qui de hoc faciunt artez nō aliis tñ ego non video rōnem diuerſitaſ cur nō poſſum extimare laborem numerationis vnius ducati vnum ſoldum ſicut qlibet alius tñ eſt verum q⁹ aliqd plus pñt rōabilr accipe illi qui de hoc faciūt arte. qz maiores labores portant cum ſemp ſint parati.

53 ¶ Utz cābiū reale ⁊ p lras liceat. ⁊ fit duobus modis. Primo hoc mō Ego hēo hic Januc. c. aureos vellē q⁹ mihi rūderent rome ꝙuenio cum cāpſore vt faciat mihi lras qb⁹ dent mihi. rev. ſolum reliquum lucretur. ℞. fm Bal. in. c. i. de plus petit. q⁹ licit⁹ ē talis ℨct⁹ ⁊ neceſſarius ture gētiū munit⁹ nūlī rōe eo q⁹ cāpſor ſubit pericula viaꝝ ⁊ dāna nuciox. penſiones opaꝝ ⁊ ſalariox factoꝝ vt no. i. l. pticuli. ff. de nauti. feno. ⁊. l. traiecticie ī pn. ff. de ac. ⁊ ob. ⁊. l. q romc. §. i. ff. ō rer. ob. vū ſi aliqd lucraꝝ h̄ eſt iuſtū cū induſtria accedat rei licite. l. ſi heres. ff. ad. l. fal. ꝓterea numeranti mihi. r. lz paciſcet q⁹ ei nō reddā niſi no uē cū nō poſſit ēe vſura minuere ſortē. q̄ bñ augere vt dictū ē. Poſſz tñ ēe iniuſticia qñ exceſſuuz. lucrū capere reſpectu laboꝝ ⁊ expēſaꝝ ⁊ pericli vel qñ pecunias nō bonas daret. Et ſcōo mō cābiuz p lras ⁊ reale hoc mō. Eſt vir amicus⁹ qui hēns mille ducatos venetos ⁊ intēdēs ferre eos venetias vbi pl⁹ valēt ⁊ ibi expēdere inuenit cāpſorez in ſua pria hēntem tabulā cābij venetijs ⁊ tradit ei ad forū cābij venetiaꝝ. vt ſibi venetijs reddant. Talis ℨct⁹ pōt ēē licit⁹. ⁊ ē qñ nō intēdit pp priozē traditionē hēre lucrū. ſed rōne patrie illuc reportat. Si vō er hoc q⁹ pius tradit vltra mōtes q̄ recipiat venetijs intēdit ē lucrū hēre erit vſurar⁹ cum ꝓt tradito ī ducat rōnez mutui ⁊ ſpem hēndi vltra ſortē. ⁊ ſic erit vſura.

¶ Utz cābū ſiccū ſit licitū. ℞. q⁹ ñ 54
qz dr ſiccū eo q⁹ in veritate ē ſiccū a caritate. primi ⁊ ſiccat aiam a gratia dei ⁊ fit. vij. modis. Primo hoc mō Recipio florenos a cāpſore decem libras groſſoꝝ q̄ tūc valent cētuz florenoſ cū pacto q⁹ teneat ipſi cāpſori tā tñ dare q̄tuz ifra. r. dies p⁹ celebratū ℨctuz valebūt libre groſſoꝝ venetijs q̄ aliqñ valēt pl⁹ aliqñ min⁹ ⁊ h̄ hinc ad meſem receptiōis eoꝝ vel ſi pl⁹ vult tenere de meſe in meſez renouat mō ꝓdicto. ⁊ tale cābū ē illicitū ⁊ vſurari⁹ ℨct⁹ qz ē ibi mutuū cū ſpe hñdi vltra ſortē qz lz aliqñ min⁹ valeat. tñ vt i pluribus pl⁹ valent nec excuſaꝝ pp ꝑiculū vt ſ. patuit ter. ē clar⁹ hñti oculoſ cordis i. d. c. ñ. ō vū. talio ℨct⁹ ē ad ꝓpriē ciuitatū expiē tia teſte q̄ ē oiuz magiſtra. c q̄ ſit. de elect. li. vj. ⁊ q⁹ ſit illicit⁹ cōiter tenēt a docto. Scōo fit hoc mō. Habeo h̄ Januc. c. aureos ⁊ trado eos petro vt mihi totidē rūdere faciat hinc ad meſez rome ubi pl⁹ valēt vtiliz credit. ⁊ ſil'r vſurari⁹ ē. qz ē mutuū cum ſpe hēndi vltra ſortē. c. ꝓiuluit ⁊ . c. i ciuitate de vſu. Tertio fit hoc modo. Habeo h̄ Januc ecutū aureos quoſ do petro indigenti vt mihi rūdere fa

clat a Londres seu bruges hinc ad
tres menses alteri⁹ generis mõetam
puta tot libras de sterlis. ⁊ minus mõt
Iste ẜcm a cõiter est vsurarius. scõz
Do. in sũ. tũ. de vsu. §. antiq ⁊ gos.
qz cõiter sit vt inde lucrek. Et ꝛ ali
qñ nihil lucrek tñ in estimatione hz
lucrũ. ⁊ sic mutuũ cum spe habẽdi
vltra sortẽ erit vsura. Illec rõ plcult
excusabit sicut dictum ẽ. Idẽ dic qñ
Janue existens emit turonẽses reci
piendos in frãcia in talb⁹ nũdinis
ẜm Alex. cũ tales emãt plus. vel mi
nus ẜm tpis dilatões ⁊ intendant lu
crum qõ cõiter euenit. Fit quarto h
modo Janue existens dat certaz mo
netam alicui. vt sibi reddat in scntis
Lugduniꝫ tpe ferie q̃ ibi fiet vbi gra
estimat hic Janue scntũ. xxviij. ⁊ sic
dat tãtaz monetã ad rõem õ. xxviij.
pro scuto q. ascẽdet añ scutos cẽtũ q
scuti in lugduno. vt plurimũ valẽt.
xxx. vel saltẽ plus de. xxviij. Idẽ dic
õ hic ne poliz ad tot carlinos ꝙ du
catis ⁊ hmõi ꝛz ſDõa. sunt vsurarii
alleg. c. cictẽo. lxxxvij. di. ⁊. d. c. fi. õ
vsu. Quinto mõ fit sic. ego idigeo pe
cunia h Janue q̃ro mutuo ⁊ nõ inue
nio nisi hoc pacto q̃ recipiã ad rõez
cãbiorz de Lõdres vel Bruges euz
ego accipiẽs nõ hẽaz bãchuz i Lõ
dres vel Bruges nec mutuãs. Jõ ñ
mutuat isto mõ qz velit referre suas
pecũias a lõdre⁹. sed vt sic lucrek ex
talt ẜctũ. nũc de Janua a lõdres. ⁊ õ
lõdres ad Januã. ⁊ sic ꝓz ꝙ nõ ꝛz vñ
dic ꝙ est vsura. Fit ⁊ sexto mõ pes
sime. Et dẽ cambiũ recãbiũ ⁊ fit hoc
mõ. Ego idigẽs pecunia hic Janue
q̃ro aliquẽ q nulli mutuũ vel. ẽ ali
qs q dat mutuũ ad rõez cãbiorz õ lõ
dreo cũ pacto ꝙ scribat lras ⁊ tñ nõ
mittit. sed ipsas retinet ⁊ꝛ ꝙ lucrãt
cãbia in eundo ⁊ reddendo. ita acci
piet vltra sortẽ ⁊ vsurari⁹ pessim⁹ est
Septio mõ fit cãbiũ i romana curia
qõ qdẽ ẽ vsura clara licz sub cãbio
palieẽ. ⁊ fit sic clericꝰ ꝓsequit⁹ de no
uo aliqõ bñficiũ ꝙ expeditõe bullaꝝ
ipsi⁹ indigẽs pecunie petit a cãpso
re sub mutuo certã ſmã. puta centũ
ducatos restituẽdos i patria. puta in
rome hinc ad ser mẽses monete ibi
currẽtꝫ et qñ pfat⁹ campsor sluerit
mutuat cãpsor. ꝛz vltra cãbiũ exurge
ns ex varietate valoris monete in
diuersis locis exigit. v. vl. viij. ꝙ cẽte
nario tales cãpsores vsurarii sunt idu
bitãter. Et ꝛz quidã conati fuerint õ
fensar⁹ ꝙ licite põt fieri tale cãbiũ sic
cũ ꝓmio scõo tertio quarto ⁊ qnto ⁊
vi. mõ dicũ. Dicẽdo ꝙ nõ ẽ ẜctus
mutui ꝛz ꝓmutatõis vel emptõis seu
ẜctus inominat⁹ saltẽ ⁊ lucrũ. puẽtat
rõe dubij vt patrie. Jõ non põt esse
vsura. Sed contra ipsos est text. de
cti. c. fi. a ẜrio sensu vbi dr. Ille q̃z
q dat decẽ soldos vt alio tpe totidez
sibi grani vini vel olei mẽsure reddã
tur q̃ ꝛz tũc pl⁹ valeãt tñ vez plus vl
min⁹ solutõis tpe sint valiture veritñ
mil⁹ dubitat nõ dz ex hoc vsurariꝰ
reputari. Hec ibi Ergo a ẜrio si vili
mil⁹ pl⁹ ꝓsumerenk valiture tpe so
lutionis eẽt vsurari⁹. ⁊ ille ẜctus vẽ
emptõi. vel ꝓmutatõis aut saltẽ ẜct⁹
inominat⁹ qdat pecuniã recepturus
granum ⁊ hmõi q̃ magis distãt a du
catis q̃z sterlini. ꝓpterea tene idubi
tãter q̃ est ẜctus mutui interpetrat
cũ spe hñdi vltra sortez celebratus.
Nec ob. q̃ aliqñ min⁹ qz vt plimũ
⁊ in estimatione intẽdit lucrũ. ⁊ nek
⁊ ꝛz Archi. ño. in ſma teneat ꝙ ta
les solũ sunt vsurarii mẽtales. Tu tñ
eos dicas esse vsurarios ẽt reales qz
mutuũ petẽti nõ volũt dare nisi cuz
isto pacto. Et sic ꝓz ꝙ sint vsurarij
mẽtales reales. vñ Hos. ⁊ Gof. d.
tales vsurarios ẜpũcijs sub spẽ ꝓ
mutatõis emptõis vel alterius ẜct⁹
patient⁹ toll⁹ execrabiliores sunt q
de nũdinis ad nũdinas tales ẜct⁹ fa
ciãt cũ excedãt centesimã ꝛz Do. cũ
quo ꝓcor. Alex. lõ. Est tamen casus
in quo non dicerem contractũ vsura
rium nec illicitum. videlicet ẽ aliqs
qui vellet ire de Janua londres ꝓ ne
gociatõe nollet secũ deferre pecunias
propter pericla querit aliquẽ cui det
suas pecunias hic Janue q̃ faciat si
bi respondere totidẽ Lõdres. sed qz ꝓ
pter abusum prefatoꝝ mercatorũ nõ
põt p velcre veter minate quot libras
de sterlis valeãt sue pecunie accipi lit
teras secundum cursuz cãbij a quo
dam hic Janue cui dedit suam pecu
niã. ide lucrat aliqd. Dico ꝙ si iste
nõ ideo hic dat vt idep cãbiũ lucrek
sed solũ vt suas pecunias lõdres ha
beat ꝙ tale lucrũ sibi aduenies nõ fa
ciet eũ vsurariũ cũ adueniat sibi po
tius ratione incertitudinis seu perie
quod excusat ab vsura qñ mutuum
nõ sit spe hñdi vltra sortẽ. Si tñ pos
set scire precii sue pecunie precise. ⁊
sic habere vellet hmõi literas cam
bij esset vsurarius. qz tã intenderet in
crum ex mutuo nec incertitudo eum
excusaret. dic. fina.

ꝛ5 ¶ Qtz deponens pecuniã apud cam
psorem vel mercatorem vel artifices
pro qua quia negociatur dat deponẽ
ti certum quid. ꝙ centenario licite re
cipiat. Respondeo ẜm Bal. in. l. ꝓ
ma. C. pro socio Aut talis deposuit ſ
specie. ⁊ tunc qz illicite vsus est pecu
nia deposita tenetur omne lucrũ resti
tuere deponẽti. quia ex re illius locu
pletior factus est. argumento. l. quisti
nẽ vsuris. ff. de negotijs gest. ꝛz ego
nõ credo in conscientia ꝙ teneat de
necessitate per ea que dixi. Restituõ
primo de lucro quod vsurarius per
cepit ex pecunia vsurarta. quod non
tenetur restituere. Aut vsus est licite.
qz deposuerat in numero. ⁊ tunc si de
ponens non habuit animum fenerã
di recãpsor liberaliter dat vel ex qua
dam equitate sic licite recipere põt ſ
ne vsura. Si vero dat ex quadam ne
cessitate credens se obligatum excu
satur deponẽs quãdiu bona fides du
rat scilicet credẽs quod liberaliter de
dit. Nam obligatio amittitur ꝓ
parit receptione perzorẽ soluti. l. site
stamento. §. i. ff. de fideiuſ. Si vero õ
ponẽs habuit animũ aliqd hñdi. in
ert sic vsurarius est qz verũ mutuũ ẽ
cũ spebñdi vltra sortẽ cũ sit i numes
eo nõ in spẽ nisi deposuisset rõe socie
tatis cũ periculo suo. sed q̃ ad restiõ
nem dic vt. §. restituo punto in ter
bo vsurarius.

56 ¶ Qtz deponẽs pecuniã apud talẽ ap õ
mercatorẽ ita ꝙ sit salua. ⁊ recipiat
aliqd de lucro sit vsurari⁹. Glide. õ
dos. §. et. ⁊ Societas. i. §. vlj.

57 ¶ Circa ẜctum emptionis ⁊ venãt
tionis. q. sepe intercenit mutuũ vel
vel interpetratũ. Jo plura querunt.

58 ¶ Qtz in mercatore seu artifice sit vsura
ri⁹ q illi q stati soluit rẽ vẽdit ꝓ mi
nori pcio q̃ illi q non soluit incõtine
nti. sed vult terminũ. ꝗ. ꝓsuppono ꝓ
mo ꝙ dic Sco. i. inf. di. xv. q. ij. ⁊ ri
mo ꝙ dic Sco. i. inf. di. xv. q. ij. ⁊ ri
mo ꝙ dic Sco. i. inf. di. xv. q. ij. ⁊ ri
f. n. quol. q. xxviij. ar. iiij. ꝙ pelatus a
lonis rex vsualis nõ põt fieri a nobis
nisi ꝓ pecunia alẽ seu ꝓbabilem opi
nẽ. Et hoc qdẽ nõ punctualiter se sub q̃
dã latitudine equalitatis vñ posuerit
cessus equalitatez illã nõ corrũpit. ſz

tunc solū. qñ ibi est tātus excessus q̄
lequalitas clare vr. Et talis excessus
ȝctum vitiosuz reddit. ꝛ hoc pluppo
sits. ℟. ad. q. cū distinctiõe q̄ aut ta
lis vēditor nõ excedit p̄fatā eq̄litatis
latitudinē cū illo q̄ vult terminū. ly
pro minori daret si ſtanz solueret p̄
cinm. ꝛ sic nõ est vsura. creplū erti
mat plecia talia p̄nt ab aliqbus. x.
ab alijs. xij. ab alijs. xij. ſtati soluēti li
benter daret pro. ix. vel x. nõ solueti
vult. ru. nõ est vsura. cū non excedat
rõe tēporis equalitatē latitudinis iu
ſti precij. ſi vero p̄fatā latitudinis eq̄
litatē trāscederet. vt puta q̄ vellet.
xvij. vel. xviij. sic esset vsura. c. ꝓsulut
de vſu. Idē dic de eo q̄ nõ vult pro
rogare terminū vēditori. niſi alt̄ da
to. d. c. consuluit.

59 ¶ Quid si ex iueterata mala ꝓsuetu
dine ꝛ paucitate pecūie currētis cõi
ter vendit ad tp̄s pluſq̄ inuenit̄ pos
set ep̄tore ſtatim ſolvente. ℟. Sāct⁹
Tho. in quadꝛ. q. ꝛ Bira. obd. i ſuis
ȝctib⁹ q̄ ſi tales ſolū hoc faciunt. vt
iuſtū p̄ciū extorqueāt nõ erunt vsura
rij. vñ nc ꝛceptaris attende ſi preciū
occurēs ſit iuſtū an nõ. ꝛ hoc vbi de
monſtrare voluerit ſi attēdat an mer
catores ſi vēderent tali precio cõlide
ratis laboꝛib⁹ ꝛ ceteris vēditū lucruz
cõiter reportarent. q̄ ſi ſic eſſet pl⁹ nõ
poſſet vēdi ſine vſura. Si vo nullū
lucrū cõiter haberēt ſic eſt clar̄ q̄ nõ
ē iuſtū p̄cium illud q̄ tarat̄ ꝺ p̄ſenti
ſoluēti. ſz hoc pueniat pot⁹ ex nim a
cupiditate pecuniaꝛ hñtiū q̄ tali p̄
cio voluit emēꝛ. vt poſtea mõ ſuove
dāt. ꝛ tõ ſi plus vēdūt illo precio ad
tp̄s dāmõ iuſtū p̄cium nõ excedāt. qõ
ꝛ veret valere ſi talis corruptella nõ
eſſet nõ erit vſura q̄ nihil vltra debi
tū exigūt ꝛõe tp̄is. Aduerte ēt qõ ſi
qs eſſet in tali loco ꝛ quo cõiter emē
tes nõ hñt pecūias. ſz emunt ad tp̄s
poſſet vēdere aliq̄d pl⁹ iuſto p̄cio oc
curenti ſine vſura. Nõ q̄ mercator
pōt magis extimare mercātū illā q̄
tard⁹ exp̄endit q̄ ꝙ̄ ciuis. Et ideo ſi
plus aliq̄d vendit ſoluī hūdo reſpe
ctum ad lucꝛ qõ roabiliter ꝛberent
reportar⁹ ex tali negociatõne non ex
tp̄e nõ ꝓdēnabo eos ſi tñ plus ſoluī
vendit ad tp̄s q̄ moderatū lucrū re
portēt pēſatis laboꝛib⁹ ꝛ exp̄ēſis ꝛce
teris hmõi nõ hērct. tñ locuz iſtud ꝑ
illo q̄ ꝛfert aliq̄s merces ad aliquē
locū vbi credebat multū vendere. ꝛ
lucrari poſſe ꝓpter eoꝝ raritatē. ſed
q̄ alie multe ſupuenerunt videns q̄
nedū lucrū imo dānum reportaret ſi
venderet p̄cio occurēti vēdit ad tp̄s
pl⁹. vt ſic nõ patiat dānuz q̄ hoc el
ſet vſura. Sicut enim noluiſſet minue
rē p̄cio ſi nulle alie ſupueniſſent ita
aduenīte abūdantia rõe tp̄is nõ po
terit aliq̄d pl⁹ vendere. Naz in caſu
iſto hz locū illud quod dicitur. Res
tantum valet q̄ntū vendi poteſt. l. i. §
ſi hereꝺ. ff. ad trebꝺ. ꝛ. l. querebatur. ꝑ
mio. ℟. ad l. fal. ꝛ. l. ſi quis vxore. §.
vlti. ff. de fur. Sed in caſibus ſupe
rioꝝ⁹ luminatur veruz quod res tan
tum valet q̄ntū vendi pōt. l. ſi predic
ta abuſiua nõ obſtarent. Et ita reſpõ
dit Tho. ſecunda ſecunde. q. lxxvij.
ad. l. precia. ff. ad. l. falc. Vbi dicit
Precia rerum non ex affectu ſingu
lorum. ſed cōmuniter ſunguntur di
cit verum niſi affectio ſit rationabi
lis ex parte venditoꝛis. vt eſt in ꝓdic
tis duobus caſibus non in iſto vlt.

¶ Utꝛ vendens rem alicui qui pe- 60
cunia indiget vt ſtatim reemat pro
minori precio ſit vſurarius. ℟. q̄ ſic
q̄ perinde eſt ac ſi pecuniā mutuaret
Et iſte eſt contractus peſſimus. q̄ di
citur ſtoch ꝛ biſtoch. puta cõiter pl⁹
vendūt. ꝛ ſic vnum gladiuz iſtigunt.
ꝛ poſtea minus reemunt. Et ſic alii
gladium imponunt. Si tamen ſim
pliciter quis vendidiſſet ꝓ iuſto ꝓ
cio non cogitans reemere. ꝛ emptoꝛ
nõ inuentēs emptoꝛ vellet venditoꝛ
vendere pro minori nõ eſſet vſurari⁹
uemin⁹ emendo. ſz poſſet eſſe intuſt
cia ꝛ cõiter in eo accidit. Et ideo il
licitus contractus.

61 ¶ Utrū vendens rem ad tēpus pl⁹ 61
q̄ cõi extimatione valet. ſed tñ plus
valet vel valoꝛe naturali. vel ꝓpt
vtilitatē ementi. vel q̄ erat multi vti
lis rendenti. ꝛ ſz illud exigit ꝓcium
ſit vſurari⁹. ℟. ſz Sco. ꝛ Rica. vbi.
§. ꝛ Tho. Fa. Fe q. lxxvij. q̄ res nõ ꝓt
extimari vt tali ꝓcio vēdat ſalua inſti
cia. Nec ꝑm valoꝛem naturalem. q̄
ſic muſica valeret pluſq̄ totum aurū
mundi ꝛ omnia inaminata. Nec ſe
cundum vtilitatem ementium. q̄ ſic
herba medicinalis vel potio q̄ valet
alicui ad liberatiõnē a morte ꝓcio in
extimabili foret vendēdē ſz oꝛ vt et
iam ex cõi extimatõe ſz q̄ dcm ē i. lix
§. ꝛ tõ ſi pl⁹ tali extimatõe videret rõe
tp̄is erit vſura. Si ñ rõe tp̄is vel alio
reſpectu erit iniuſticia niſi vēdat ſcié
ti ꝛ volēti vt. ſ. ep̄tio. §. vlt. bñ āt poſ
ſet pl⁹ extimari q̄ ualeat ref cõi extimatõ
ne ſine vſura rõe. ꝓpriꝰ utilitatis. puta
hēo rē multū mihi vtilē et q̄ multū
mihi. ꝓficio ꝛ ex ei⁹ abūdtia multū dā
nificabor ꝓpea liberet iſtanter poſtu
lāti eā ſibi vēdere nõ q̄ntū valz cõi
extimatõe. ſz q̄ntū ē mihi vtilis. ꝛ q̄ntū
extimat dānuz ex eius caretia ꝛ tõ ñ eēt
vſura q̄uis interueniret tp̄s ſolutõis
fiēde. Nõ q̄ res ſalua iuſticia pōt ta
li ꝓcio vēdi. ꝛ tõ plus q̄ accipit. nõ
accipit ex tpe ſz ex natura rei. ly quo
ad apparentiā videat vſurarius.

¶ Utꝛ vēdens vinū vel frumētū. ꝛ 62
hmõi ꝓ ꝓcio q̄ curit cū pacto tñ q̄
ſi pl⁹ vſq̄ ad paſca ualuerit illō pl⁹
vult. Si ꝛomin⁹ nõ vult minuere ꝓ
ciū ſit vſurari⁹. ℟. q̄ ſic facit. l. pe. C.
ꝺ ſo. ꝛ. l. q̄ bona. §. ſi quis. ff. ꝺ dā. in
fec. Ro. archi. xxiij. q. iij. §. i. ꝛ bol. i
ſūma. Facit. l. ſi nõ fuerit. §. ariſto. ff.
ꝑ ſo. Hoc ītellige q̄ ſit vſura niſi ꝛ
le pactū facit rõe dilatõis ſolutõnis
aliter eſſet iniſticia nõ vſura. vñ ſco.
i. iij. ꝺi. xv. q. ij. ar. ii. poſt duas regu
las circa hāc materiā obſeruādas.
Summa ē q̄ vendēs nõ vendat tp̄s.
q̄ non eſt in ſuo. Scōa ē nõ ponat
ſe in tuto de lucro vel ſemp. vel ut in
pluribus aliter eſt vſura.

¶ Utꝛ emēs a Joāne cētū q̄ ꝺz hſe 63
hinc ad tres ānos a petro ſeu ꝑ lega
to. ſeu ꝑ ficto molēdini vel q̄ltercū
q̄ ꝑ. xcv. que nunc ſolvit rē pñti ſit
vſurari⁹. ℟. q̄ aut ad inſtātiā Joān
nis ſolū ꝛppea min⁹ emit q̄ ertiat ꝺ
ſilr itereſſe ſuū. puta q̄ voleb at ꝺ ip
ſa pecunia negociari negociatõe que
ꝺſilr lucrat⁹ fuiſſet tñ ꝺducto pcu
lis ꝛ laboꝛib⁹. vel q̄ tantū minuit q̄ntū
ertimat laboꝛē in retrahendo ꝛpt
cula ꝛ hmõi ſic nõ est vſura. Nā ſa
itereſt lucꝛ⁹ ꝛ ſumptib⁹ nõ ꝛerari vt ī
l. minoꝛib⁹. ff. ꝛe minori. Si vo ſpõ
te ꝛ pncipalr faē ꝓp lucrū ꝛ minuit
hēdi ſolū ꝓp hoc. q̄ nūc ſolvit. vt in
futuro re hēat plus ꝓp ꝓmaturaz
ſolutõez ſic est vſura. c. fi. de vſu. ꝛ in
hoc ꝓuenit Joā. an. in addi. ad ſpe.
Nec ob. illud q̄ ꝺz plus ſolvit q̄ añ
tp̄s ſolvit. Inſti. de ac. §. plz. ꝛ de pl⁹
pe. c. i. q̄ illud est ver in eo q̄ añ tp̄s
ſoluēdo pactū aliq̄ō itercē. ꝛ tō cogēs

eum pl⁹ petit. An̄ ista pl⁹ petitio sit respectu tpis. qz cū obligef hinc ad ānū solū an̄ hodie ex̄g t sit respectu rei puta q̄ debeā tpe messis petit tpe anteriori q̄ pl⁹ valet sive sit respectu loci. puta q̄ debeā in vno loco petit ꝑ alio sive sit respectu cause. Explū vt qñ debeā alternative vel n̄ est obligat⁹ petit determinate n̄ solū pōt diminuere ꝓncipale cēt vsura. ꝛz Tho. 2a 2e. q. lxxviij. in n̄sione vltimi argumēti. Idē dic de illo q̄ vadit ad artificē debitorē mercatoris ꝑ pāno centū q̄ dz hinc ad annū facit sibi dari. xcv. nō ab artifice t ipse se obligat soluere centū i termino mercatoris p̄dm predictam dist. Aduerte tū q̄ si talis pecunia seu debitū esset ꝛz litigiosum nō liceret emere de quo dic vt. §. cessio actionū per totum. Item si esset mutuū. vel comodati factū alicui vsq; ad tres annos t supueniret casus in quo mutuās vel comodans indigeret. t vellet sibi restitui non liceret cōmodatario. vel mutuū accipienti aliqd minuere ꝑ interesse suo q̄n̄ simile interesse incurrit mutuās t comodator. nec aliūde ꝑuidisset. vt ipsum euaderet si talis comodator vl mutuās n̄ subueniss. ꝛz sic itelligē t limita. l. in rebus. n̄. cōmo.

64 ¶ Vltr emēs pagas. puta ꝑ. xxv. vsq; ad rōem de. xv. soldis ꝑ libra. qz sic cōis eoz estimatio Janue sit vsurari⁹ cū postea sit bitur⁹ veritū hinc ad duos ānos. xx. soldos ꝑ libra. R. Quidā multū errātes conati sunt simpl⁹ asserere nō esse ꝟ̄ctum vsurarū. ꝛz solū turpe lucrū. Alig etiā dixerunt q̄ licuę sit. Sed. Duo q̄ talis nō ē ꝟ̄ctus mutui. ꝛz ēptiōis in q̄ vsura cēt nō pōt sed solū iniusticia. Scdo qz i est periculū t labor in rehabēdo. tertio qz cōis estimatio non plus iudicat valere. Ad ar to qz sicut plus valz fructus maturⁿ t perfectus q̄z acerbⁿ ió licite q̄n̄ est acerbⁿ minus emitur. Sed certe iste rōes nihil valent. quia ꝛz formalr sit ꝟ̄ctus emptionis tñ eq ualenter ē mutui cuz spe hñdi vltra sortē. qđ sepe cooperit ſnb ꝟ̄ctu emptiōis. vt ꝑz in. c. ꝓsulunt. t. c. in ciuitate. t clarius in. c. fi. de vsu. Nec labor seu periculū excusat. qz verisimile n̄ est q̄ nō hēat totū. t sine oi labore in tēpore. Jō minutio precij fit solū respectu tpis. qđ ꝑz qz q̄sto plus tarde ꝓsit solui tāto min⁹ emunt ꝓp ꝓmaturā solutionē t cōis estimatio ē corrupcella ꝑz est memoria hominū q̄ recolūt q̄ sub cōi estimatione cadebat q̄ ꝟ̄ctus vsurar⁹ esset. t sic perseuerasset nisi fuissent qdā magri in theologia n̄ bōe ꝓcie qz sine oi fidamēto iuris imo ꝟ̄ter. aptū a ꝟ̄rio sensu in. c. fi. de vsu. licuit eē ꝓsiluerunt nō intelligētes q̄ ꝛz fructus agrestis min⁹ possit emi q̄z maturⁿ n̄ tñ min⁹ q̄z q̄n̄ ꝑpua ꝓpinquus sp plus sit valiturus q̄z emat. qz etiā si emat tanto min⁹ ꝓp ꝓmaturā solutionē q̄ verisimiliter pl⁹ debeat q̄z min⁹ valere certe vsura erit ꝑ ter. clarū in dicto. ē falle. Si ergo dz licere oz q̄ pp pre maturā solutionē nō min⁹ emat q̄n possit etiā min⁹ valere imo plus dic d. Pe. de anch. in disputatōe monti florentie q̄ si qs emeret ad duos vl tres ānos ipsestita vel loca ꝑdicta t percipet magischz credit q̄ cēt vsura. qz n̄ est vere ēptio. cū reddat⁹ sit de ꝓprio reuertur⁹ ad vēditorē nec locatio qz pecunia statū soluit pro alia pecunia vñ accedit ad ꝟ̄ctum mutui. t ppea mihi videt dicēdū sicut de casu hic dēti q̄ si qs ad istātiā amici emit pagas predictas q̄ potⁿ vellet negociari cū suis pecuniis q̄z talia emere q̄ poterit tāto min⁹ emere q̄z extiat vtiliter interesse suū pp periculum vero vel labozē nō credo posset pl⁹ de vno soldo minuere cū iudicio cōi n̄ extimet. aut valde modicū qd. si vo qs nō emit ꝑdictas pagas. vt sic lucret vsurari⁹ ē. t sic serua in ꝓscia. qz n̄ fuerit q̄ posset aliter determinar q̄z tuus aduocatus fuerit coram dctorib⁹ t magistro ꝑ ista materia. Concedo tñ q̄ formalr nō ē ꝟ̄ctus vsurar⁹ ꝛz bñ equiualenter t in re t in ꝓscia. t quo ad tertiū sicut in simili dr in. d. c. i ciuitate. t. c. finali.

65 ¶ Fit alius ꝟ̄ct⁹ qui dr̄ emptio seu ptarum banchi qui fit hoc modo debet qnis habere in bancho talis cāpsoris centū sed qz campsor nō tenetur soluere nisi hinc ad tot dies. vel menses vēdit istam scriptam. Hoc ē ista centum ꝓ. xcv. alteri stati soluēti. De quo dic. vt de superiori casu dictum est.

66 ¶ Vltr emēs prediū vel domum cū pcō de retrouendendo. vsq; ad tot ānos vel sp faciat fructⁿ suos sine vsura tēpore medio ānq̄z recompenset. R. q̄ sic si bōa fide absq; fraude emat. t hoc est q̄ in veritate intendat emē t soluat pactū de retrouēdēdo faciat ex complacentia venditoris. t q̄ potius vellet ne reemeret. sed sibi libere dimitteret. t q̄ liceat patet p. l. fundū. C. de pac. inter emp. t ven. t. l. quotiens. ff. de in d em adiec. t ꝛz Bug. equit Archi. in. c. qz plerisq; nisi. q. iij. t Anno. t Joā. an. t cōiter doc. in. c. ad nr̄am de emp. t vē. Si vo emeret in fraudē qz ītēdit mutuare nō emere. t si crederet vēditorē n̄ reēpturū nō emeret si esset vinea pal liata sub tali vēditiōe. t sic ꝓsumit ſm doc. in. d. c. ad nostram ex trib⁹.

Duo q̄n̄ hēū est modicū respectu rei. Facit. l. ēptis. §. si cū essem. ff. ad velle. t hoc maxime q̄n̄ possunt pactū q̄ nisi redimat infra certū tp̄s nō possit postea reemē. qz videt pactū l. cōmissorie. l. mutuasse puta centū t recepisse pign⁹ de centū. xxv. ita q̄ nisi redimat infra tale tp̄s sit amissū. Ver est q̄ rationon valet si vēdat cū tali ꝑditiōe q̄ semp possit reemi. q̄z si vēderet simplr. ar. l. fūdi ptem. n̄. de ꝛben. emp. Scdo ꝓsumit i fraudē. q̄n̄ fit pactū vt restituat aliqd pl⁹ q̄z fuerit hēū. vt not. in. c. nullo vo de pignor. t dō. Anton. in dicto. ē diocesi de vsu. Tertio si emptor consueuit exercere vsuras. l. q. si nolit. §. q assidua. ff. de edil. edic.

67 ¶ Vltr emēs cū pacto de retrouendēdo apponens clam q̄ non vnq̄ possit redimere an̄ q̄nquēnū vel decē nū sit vsurari⁹. ꝛz. R. Dō. t Jo. an. in d. c. ad nostrā i nouella tenēt q̄ ꝓsumit in fraudez vsure. Sed ego dico q̄ si hoc facit bona fide. puta q̄ vult ꝑpingnare possessionē q̄ pinguēdoīs consumit vsq; ad tot annos. ꝓpter n̄ vult q̄ reemat nisi sibi ab alio nō velit satisfacere t expēsa sic lz. si vo fit in fraudē vt lucret fructus. et pignore simulato lic est vsura.

68 ¶ Vltr emens cū pacto de retronendēdo t locās vēditori certo affictu sit vsurari⁹. R. q̄ nō si sine fraude fit vt dictū est. §. Esset n̄ illicitū si ex pacto cōmodū. vel incomodū exceptio ꝓstituto affictu ptineret ad vēditorē Nā hoc est ꝑ naturā emptionis, cuz

rei ẽpte cõmodũ vel incomodũ vẽbe at pertinere ad emptorẽ. l. illud. ff. ō pt. & cõ. rei vẽ nisi affect⁹ eẽt ta modicno q̃ vẽdito⁹ releuaretur in illo i quo grauat̃ ꝺ naturã cõtractus. Itẽ reddit illicitus qñ ipse vẽditor non posset se qñ vellet ab huiusmõi ꝓdu ctione liberare. qz cũ talis obligatto vendicet ptẽ pciũ. d. l. partẽ fundi. & emptor solũ iustũ ꝓtium rei soluet sic habebit supra iustũ ad pretiũ istam obligationẽ. Et idez dic similr si vel let q̃ obligaret se ad ꝓducendũ q̃ ei set illicit⁹ in alio aliemaret conducto rẽ. Presumit tñ vsurarius ex ꝓdictis in assi precedenti. & etiã qñ ꝓbos sanctus⁹ vẽderet ad hmõi ẽctus faciendos cã non presumat tm continenti velle ꝓtraria agere. l. non ad ea. ff. de condi. & demon.

69 ¶ Utr̃ emẽs ipe messũ granũ. vel vindemiaz̃ vinũ ꝓ precio q̃ tũc valet cũ pacto q̃ tot mẽsure sibi reddãtur tpe pascali sit vsurari⁹. R. Host. in sũ. & Jo. an. cũ glo. in. d. c. ñ. q̃ ũc vltij. q. iij. vsura. Nec ob. q̃ aliqñ sit violenta. qz ad ea q̃ raro eueniũt nõ ꝓsiderãt leges. l. nã ad ea. ff. de legi. in auc. vt si. ꝓhibitõe. § qz vero post multã & cõis curius ẽ q̃ sint cariora qui estimandus ẽ. c. certificari. de sepul. & l. i. §. i. ff. de fluminibus.

70 ¶ Utr̃ emens frumẽtum vinum. & hmõi tpe quo colligit vt postea caritas vẽdat alio tpe sit vsurarius. R. q̃ nõ. Et tñ turpe lucr̃ punto si clr ecclesiastica ꝑsona q̃ hoc facit. xij. q. iij. c. qcũq; tpe. Secũdo si hoc facit ꝓp auaritiã. s. vt carius vẽdat nl la alia necessitate pensata vel vtilitate aut vt caristiã inducat tũc q̃ hoiẽ cogant emere ab eo & ipse ad libitũ possit vendere. Et sic peccat mortalr Et credo teneat restituere dãnum si q̃ credit ex hoc cõmunitati siue alicui q alio nõ sibi. putasset si talis nõ impedimisset taliter emendo sicut faciunt illi q̃ stant in porta ciuitatis. vt totam granũ nouum emãt & procurãt ne deferatur in plateã ad vendendum. & de istis intellige prefatus. c. quicunq;. Si vero talis emeret ꝓpter bonus cõmune vt fecit Joseph s. vt ꝓuideat ne populus sꝰ fame pereat sic mercretur. si autẽ emeret ꝓp pulsionẽ suã & suoz. & postea non indigens tanto illud vendit q̃ supest precio occurrenti. Vel si hoc facit ꝓpter exercendam iustam cõmutationem per modũ mercantie nõ vt carĩ stiã inducat. sed potiꝰ vt lucr̃ aliqꝺ er ope suo recipiat ꝓp sustentationez sue familie vel ꝓp pietatẽ vt dispenset in pauperes sic ꝫ dũmodo moderate faciat & caristiam nõ inducat. Hẽc Inn. Bo. & Ray. Rod. & sũmistis & Pe. de ancha. in. c. i de vsu. lib. vj.

¶ Quid de his q̃ emunt oues vt boues & hmõi a pauperib⁹ ꝺs non bñt R. Rod. q̃ si emẽs a pauꝑe vel diuite scit vel credit ea nõ habere & quasi tã ea tradidisse ꝫ locat ei ꝓ precio annue pẽsionis sic cõmittit vsurã quia clare ꝑz q̃ sit in fraudẽ vsurarũ. Si vero credẽs eos habere sine fraude & bõa fide emptio fiat nõ est credẽdũ bona fides dnrat emptorẽ pecare nec restitutionem teneri de cõsumptio bona fide durãte sed de extantibus vel incẽtus factus ẽ locupletior credo teneatur i cãu qñ alio ab alio non emisset nec aliqꝺ interesse patẽr ex tali emptione. 71

¶ Quid de emẽte equos hmõi sibi reduẽdos a venditore in certũ nũdis ꝓ minori ꝓcio q̃ valeant i tpe ꝓa⁹. R. Rod. q̃ ẽ vsura nisi veriliꝰ dubitetur vel credatur plus vel minꝰ sint valituri tempore solutionis. vt patet ex supradicto. 72

73 ¶ Utrũ locans rem quã estimat cũ pacto q̃ qualitercũq; perdatur seu deteriorẽt vult precium rei siue recuperare cũ aliq̃ lucro sit vsurari⁹. R. q̃ sic. vt not. Bar. i. l. si vt certo. § nũc videñ. ff. cõmo. & l. i. eo. ꝫ estimatõ non faciat semper venditionem tamen cum tali pacto facta. videtur facere venditionem. Et ideo perindeẽ ac si vendidisset. quia precium exprẽtat exigit vltra sortem. & sic vsura est aut saltem contractus illicitus est ꝓ nutiosus. Et ideo restituere tenet qꝺ vltra sortem accipit.

74 ¶ Utr̃ mutuãs granũ vel⁹ & hmõi vt postea recipiat nouũ sit usurari⁹. R. Ho. & Bof. volũt q̃ sit usurarius solũ qñ facit ḧ ut melioratõez recipiat ꝫ sic facẽs ue frumẽtũ peat aut accidẽti grãz faciat ñ erit vsurari⁹. dñ. nostꝰ Rod. ñ auferat libertatẽ ꝺbito reddẽdi se vel⁹ soluẽdo. & placz q̃ si sine aliq̃ iniustitia ꝓdictio alteri⁹ cõsenserit vtilitatẽ meã si ero tibi iuriosꝰ marle qñ tpe solutõis vtilr ñ extiat pl⁹ valituru aliaꝺ nõ liceret. Idẽ dicendũ fm ꝺBoa. si aliqꝺ hꝫet equũ de q̃ nihil facit. & accipet mutuo ab aliq̃ cẽti cũ tali pacto q̃ teneat equũ suũ & pascatum̃ & utat eo fine ꝓdicto eq̃ q̃ talis accipiẽs nõ erit usurari⁹. Nõ qz nullũ dãnũ facit. prius. imo alleuiat eũ pascendo equũ. Idẽ dicit de domo pignorata mutuanti q̃ nullis ẽ sibi. qz eã locare nõ vult vel nõ ẽt & mutuans custodit domũ a ruina ꝓpter. ꝛea addit q̃ in istis casib⁹ cõsiderari. ẽ ꝑter mutuũ. Utrum pares sint nõ erit usura. ut i casib⁹ ꝓdictis qz in q̃ ḧz equũ alleuiat aliũ ab expẽsa & q̃ ḧz domũ ꝓseruat eã. cũ dño nl lũ lucrũ ex ipsio eẽt hꝫi⁹. qꝺ tenuo. qz facit ad multa. Nõ tñ extẽdes ista ad lucrũ qꝺquis faciat ex ꝓcuniis mutuo acceptis.

¶ Utr̃ dans decẽ vinꝰ pãni ꝓ alis decẽ in futurꝰ ꝺdis sit usurari⁹. 75
R. Ro. q̃ nõ qz est ꝓtꝰ p mutatõis & cũ dr̃ de mẽsura. intellige de mensura modij. alargene & ceteroz vasoꝝ. q̃buo grana vel ligda mẽsurantur.

¶ Utr̃ bñs pecuniã quã timet i futuro tpe minorari ut̃ ordinatõez dominoz. vel ciuitatũ possit sine usura ꝓhibere aliciui hoc pacto vt sibi reddat in cẽli ꝓcio i q̃ ẽ qñ ei dat. R. ꝫ Alex. lõ. i. ql. q. de usur. q̃ sic si ille q̃ recipit mox exꝑẽdere vult i tpe. in q̃ tñ valet. qz nihil ultra sortẽ recipit. uã potuisset ẽt aliqꝺ emere qꝺ postea uẽdẽo rehibuisse equalẽs ꝓcuniã & plz mihi uã q̃uis i mutuo nõ liceat ꝑdere lucr̃ tñ utitare dãnũ siue dãno alterius licet aliqui teneant q̃ sit vsura. 76

¶ Utr̃ ciuis a q̃ cõitas ei⁹ indigẽs. pecuniã accipit eandũ ꝺ ei⁹ voluntatem licite sine vsura possit recipere certũ. qꝺ puta. viij. libras. ꝓ cẽtenario q̃ libi dinarium ipa cõitas constituit. R. diuersi diuersa scripserũt sed saluo meliori iudicio. mihi vr̃ dicit⁹. q̃ aut cõitas ipsa ḧz annuos reddit⁹ aut non. Si ḧz sicut ẽ ciuitas Janue & de ipsis redditib⁹ assignat certã ꝓtez tali a quo pecunias habuit ꝫ ꝓportionem pecunie habite. ita q̃ tantum̃ habeat omni anno de tali redditu fm quod reddit⁹ ipse bñ vel male riidet sic licite talis accipit. qz talis cõitas talẽ pecuniã accipit nõ uoie mutui cũ nũq̃ teneat reddere ꝫ ꝓ precio talis ꝓtis vel cẽ reddere ꝫ ꝓ precio talis ꝓtis suoz redditũ qꝺ ꝓ solutõe pecunie

habitevēdit talt ciuſ. ꝛ ſic ē ēptio red
dituū ciuitaſ. q fieri pōt ſine vſu aut
ſ. dictū eſt. §. xliij. Nec ob. q pſatt
ciues nō intēdebāt emere. qz ꝛ non
intēderēt emere tñ cōtas potuit eis
dare p precio talē redditū inſolutuz
ꝛ ſic erit ēptio ꝛ vēditio. ſic poſſet eſ
aliquā poſſeſſionē dare ſolutū ꝛ eo
ruz voluntē ſicut fit ſepe. Et ſm hāc
viā intelligo Jo. de ſaxonia. ſ ſua ſū. ꝛ
Jo. an. ꝛ ho. ſēnt. ꝛ cōuer moderno
res in. c. in ciuitate q dicunt licite ta
les illō lucrū accipe. Et ſm hoc loca
Januē mons florētie ꝛ ipoſſita vene
riaꝝ ſunt licita ꝛ ſine vſura. Si vero
cōtas nō ꝫ reddit⁹ vel ſi ꝫ tam ex
auſit in ꝫctu ſuprādicto vel alio mō
ſic talio ciuis nō pōt aliqd vltra ſoꝛ
tem accipe ſine vſura. qz qcqd acci
dit ſorti i mutuo vſura ē nili aſſuerit
tuſtū ꝛ ꝫ ineſſe qō pt extiare ēt ex
dubio cuētu ſm ꝓditiones pſonaꝝ ꝛ
negotioꝝ ſm Tho. Fa fe. q. lxij. arti.
iij. vñ dicit q duplr qs dāniſicatur
Primo mō cuz et auferē id qō actu
hēbat ꝛ tale dānuꝫ eſt reſtituendum
ſm recōpenſationez cēlē. Scō mō
dāntheat ſpchendo ne adipiſcatur.
qō erat in via hēndi. ꝛ tale dānum
nō opz recōpenſare in cēli qz mm⁹
eſt hēre aliqd virtute cū hēre actu. ꝛ
ſō qui erat in via hēndi aliqd. ꝫ illō
ſolū in virtute vel pōtēa. Et ppea ſi
redderet ēt vt hēret actu nō haberet
ſimplū ſed multiplicatū. qō nō eſt ō
neceſſitate reſtōnis. Tenet tñ aliquā
recōpenſatione facere ſm ꝓditiones
pſonarū ꝛ negotioꝝ. hec ille ꝛ ꝫ pz
qñ non pōt poni intereſſe certū p in
certo. vt dicit ho. Ant. in. c. ſalubriter
de vſur. ꝛ ſic intellige Aler. lō b. ſcm
Bernardinū cum ſilibus qui tenent
nō licere ſine vſura aliquid accipere
ꝛ hec bene no.

¶ Quid de ſpōte dātib⁹ cōitativt ta 78
le qd ānuatiz hēant. ℟. L a. de redol.
in iuſe ꝫctibus q ſi. v. pcurant q ꝫ
Primū q reddit⁹ nō ſit exceſſiuus.
ſed cōuenies. Scōm q reddit⁹ fiat
de bonis ꝛ ſup bonis cōtante. qz ſi ſic
eet relatio tñ ad pſonā cōtatis eſſet
illicitū. Tertiū q nō deſt facultas re
ſoluēdi ꝫctuz p maiozē vel minozē p
cio. ꝫ ſolū occurēti. Quartū q tpus
ſit incertū. qz ſi reddit⁹ ꝛ tpa foret cer
ta. tūc ibi eſſet maioꝝ ꝗtitas ꝓcepta
ex tpe ꝗ illa q dak ciuitati videret ꝫ
ctus vſurari⁹. Quintū q tales emē
tes nō ſint vſurarij. iſtud ē ꝛꝛ q ad
ꝓſumptionē ſolū. ꝛ tō ſi vere emit in
foro alc ꝫ. Iſtio aūt nō ꝫcurrentib⁹
cōuati. qz de rōne vſure eſt vt cōmit
tatur circa mutuū voluntariū non vio
lentū. ꝛ ꝓpterea in talib⁹ nō eſt ratō
formalis vſure. ſed dū in iſto volun
tarijo q intendūt mutuare nō emere.

¶ Utrū ementeo iura ꝓfatoꝝ ciuitaꝫ 79
qui licue a cōnate certū qd ānuatim
ex redditib⁹ ciuitatis recipiunt vt di
cūm eſt ſint vſurarij. ℟. q non ſm
Ho. Anto. ꝛ Jo. de ſaxo. vbi. s. Rō qz
emūt redditū in pecunia tam ꝓſtitu
tum. Item idē redditus creſcit ꝛ de
creſcit nec eſt maioꝝ ꝗ redditus poſ
ſeſſionis ſmobilis. Item ſtat piculo
ēptoris. ꝛ multa alia q vide Pet. de
ancha. in. c. vſuraꝝ. de vſur. lib. vj.
qm his ꝓcordat limito in predicta re
ra niſi cōtas ipſa notabiliter ledere
tur ex iplis emptionib⁹que cum pu
pillo cōparef vt. l. rēpublicam. C. de
ſure reipublice. Jō ei⁹ adm̄iſtrato
res nō poſſent eaz dāntificare nec fa
cūm eoꝝ valeret in dānum reipu
blice vt. l. ordīs. C. de rē. ꝛ. l. ꝑles. C. de tranſact. ꝛ. l. ambitioſa. ff.

de decre. ab ordi. fa. Ideo nō valeret
talio vēditio nec ēptio facta ab illis
qui hoc ſciunt ſed tenerent reſtitue
re totum qō receperunt.

2o ¶ Utꝛ liceat mutuare cōmuni nco
vel alicui domino pro aliquo officio
habēdo ex quo ſpero ꝓſequi magnū
bonoꝝ ꝛ lucrum. ℟. ſm Jo. de ſaxo.
vbi. s. q non ſine vſura. qz mutuās
ſic recipit expreſſe ex mutuo vltra ſoꝛ
tem. ℔go tamē credo q ſi ex officio
non habeo conſequi. niſi lucrum qō
debito modo debetur talt exercitio
cum nō poſſim illud habere niſi me
diante mutuo ſi ſuz aptus ad tale of
ficium exercendū q poſſum mutuz
dare vt illud hēam ſine vſura. qz qō
accipio lucri nō reſpicit mutuū ſz ex
ercitium ꝓncipaliter licz ſecundario
poſtea mutuū qō lucrum ſcūdario.
ſperare ex mutuo nō eſt vſura vt. ſ.
dictuz eſt. §. i. Si tñ ex ſtatuto vel an
tiqua conſuetudine volens hēre tale
officiuz teneret aliquid ſoluere. ꝛ vt
talem ſolutionē emitaret mutuum da
ret eſſet vſurarius.

3ꝛ ¶ Utrū mutuās ſup pignoꝛe aliquo
cum tali pacto q tonec tebito: ſibi
reſtituetit pecuniā ipſe creditoꝛ ha
beat fruct⁹ pignoris. ℟. q vſurarius
eſt. c. illo nos. de pig. ꝛ qd teneat re
ſtituere. habes. s. pignus. §. x j.

Sura. ij. de ei⁹ phibitio ne ꝛ penis tā ꝫ vſurarios ꝗ ꝫ fautores eoruz

1 ¶ Utꝛ vſura ſit pcm̄ mortale. ℟. ꝫ
oēs tā theologos in. iiij. di. xv. ꝗ ca
noniſtas in. c. q̄m multi. xlvij. di. ꝛ i
e. ſup eo. de vſu. ꝛ in multis alis locis
q ſic. Illā vſura ē malū nō ſolū in ſe
ſicut homicidiū qō poſſet ex aliq̄ cir
cūſtantia fieri ſine pcō vt i iudice ſer
vato ordine debito ꝛ hmōi. ſed ēt eſt
malū ſm ſe. ꝛ tō cuz nulla circūſtan
tia pōt vñ fieri de ptāte ordinata ēt a
deo ꝛ hoc ꝓbat ſcz q ſit malū in ſe ꝛ
ſm ſe tali rōne qz eſt ꝫ rōnez nāliꝫ p
putat⁹ pecunie ad qō ſequit vlteriuſ
q vēdit ibi illud qō nō eſt. ꝛ hec eſt
rō philoſophi. v. ethic. ꝛ pmo poſ.
vbi. ꝓbat q ꝓpr⁹ vſus pecunie ꝛ ꝑn
cipalis eſt ei⁹ ꝛſumptio ſiue diſtra
ctio. qz eſt imēta ad cōmutatiōes fa
eiendas. ꝛ ideo ſm ſe eſt malū. q vſu
pecunie mutuate pcium recipe quia
hoc eſt vendere diꝫ vel vendere qō
nō eſt. Probat ꝛ alia rōne ſm Sco.
in. iiij. di. xv. q ij. arti. ij. ſic pecunia
mutuo accepta tranſit in dñiuz debi
toris ita q ſit ſua. ꝛ tō magna ē ine
qualitas q aliqs in re ſui ꝓximi lu
crum querat cum nullū dānuz inde
quicqd de re ꝓtingat incurrit. Paul
te alie rōnes aſſignant a doctoribus.
Sed q ſit pcm̄ mortale melius ꝓ
bat auctoritate diuine legis Ezechi.
xviij. ibi ad vſuras dante ꝛc. i pſal.
xiiij. ibi qui pecuniam nō ꝛc. ergo ex
quo nō vluct nec habitabit in regno
dei demonſtat eſſe pcm̄ mortale. ꝓ
hibet etiam Exo. xxij. Si pecuniam
cōmodaueris ꝛc. facit. c. ſuper eo de
vſu. Unde ſi qs pinaciter aſſeraret vſu
ras exercere non eſſe pcm̄ vt hereti
cus eſt puniendus. ꝛ pcedi ꝺz ꝓtra
infamatos vel ſuſpectos de hmōi er
roꝛe. ſicut cōtra infamatos de hereſi
clemē. ex graui de vſuris. Nec etiā
de iure ciuili bodie ꝓcedūt. imo ſūt
prohibite. vt no gl. in. c. quid dicam
xxxij. q. iij. ꝛ in. c. qz in oībus de vſu.
Quia ſperator dicit ſe amplectere q̄
tuoꝝ concilia quoꝝ vnum. l. niceum
eas prohibet. in. d. c. quoniam multi
vt habe. de eccleſia. tim. circa princi
piū. Item legeo imitatur canones in

matrimonijs ⁊ vsuris vt in auct. vt
cle. apud' ppm. ephos. Que. ij. q. iij. §.
hinc colligit ⁊ de no. op. nūc. c. ite⁹
lerimus. ⁊ in casu in quo videnť per
mitti nō est vsura. sed rōne interesse
illud plus exigit nec obst. deutrono
mij. xxiij. nō fenerabertis fratri tuo. sz
alieno. q⁹in vera ista nō habeť illud
sed alieno. sz si sint per iudeos appo
situm. alr ꝓtraderet sibi scriptura.
vt patz Ero. xxii. deutronomij. ij. vel
dic q⁹ sunt permissio sicut libellus re
pudij ne maius malum faceret vt pz
Isa. lvj. Itez nec illud deutromonij.
xv. fenerabertis multis gentib⁹. ⁊ ip
se a nullo fenus accipies qr ibi ponit
ꝓsequens ꝑ antecedente quasi dicat
tanta abundantia habebis q⁹ poteris
multis fenerari si voluerto ⁊ tu a nul
lo mutuari indigebis. Item nec illō
c. ab illo. xxiij. q. iij. qō intelligit nō
vsura. Sz recipatio debiti li vsura.
⁊ sic iz dūmō non sit scandalū. vt. §.
pz vsura. j. §. xxiij. ⁊. xl viij.

1 ¶ Vtrum liceat accipere sub vsuris
Ꝛ. vt colligo ex Ric. in. iij. di. xv. q.
v. ar. v. ⁊ Tho. Ka Fe. q. lxxviij. ar. iij
⁊ Jnno in. c. super eo. codē titulo. ⁊
Jo. an. in. c. dilectus. de fimo. ⁊ pa.
post Hosti. in. d. c. super eo. de vsur.
Hugo. ⁊ Archi. in. c. mouet. xx. q. i.
Qō aut ille qui accipit sb vsura h fa
cit ꝓpere illicito. Et sic nullo mō
Iz. imo fm Archidi. ⁊ Rodo. peccat
mortalr. Aut facit ꝑ ope licito. ⁊ sic
distinguo. qr aut tale est extreme ne
cessitatis. Et sic iz Jnn. in. d. c. sup eo
q⁹ si nō possuz iducere ꝓximū ad mu
tuañ. grat⁹ ⁊ ego fame pitio misi mutu
et. q⁹ iz mihi iducere eū ad mutuañ.
sub vsuris vt maī malū euitet. s. ho
micidiū ⁊ iz ꝓma fronte videat h di
ctum mirabile. est tñ rōnabile nec ē
hoc petrare petñ. sz volenti cōmittē
petñ pximo ē vt saltē min⁹ peccet
qō iz xij. di. duo. Si aūt op⁹ nō est tal
necessitatis extreme. tunc subdistinguo
Aut ille pat⁹ ē dare sub vsuris. ⁊ sic
iz accipe ab eo sub vsuris tm ꝑ ot
ope talr necessario qō si omitteret no
tabiliter dāmificaret vel notabilē pa
terer penuriā ego vel alter vel pp sub
uentionē necessitatis sue vel alterius
fm Ric. ⁊ Tho. vbi. §. vel fm Archi.
vbi. §. ēt ꝓpe vtili. er q̄ habeo ꝓse
qui vtilitatē vel fm Hosti. ⁊ Pau.
Inn. Ant. de bu. ⁊ Jo. de āna. i. d. c.
sup eo. ēt ꝓi ope indifferenti. ⁊ plz
qr fm Aug. in enchi. De⁹ vult oibus
petio ad aliqō tonā. sic sibr nos pos
sum⁹. aut ille nō est pat⁹ dare sub vsu
ris. ⁊ sic nō iz inducere eū ad mutuā
dum sub vsuris. nisi ex petō mortali
inducentis excepto casu maioris ma
li euitandi vt dictū est fm Innocen.

¶ Quib⁹ penis subiacent vsurarij. 3
Ꝛ. q⁹ vltra penas quibus puniunť a
deo si sūt vsurarij manifesti incurrūt
multas penas a iure eis inflictas.

¶ Prima sūt infames ifamia inrio. 4
C. ex qui. ca. uro. infa. i. ꝓbabuz. Un
vt dicit. do. Ant. in. c. raynutij. de te
stis. ēt de iure ciui hodie oēs vsurarij
ē infames. ⁊ ita dicit ēt notare bar. in
d. l. ipobū. ⁊ p h fuisse determinatū
q⁹ si ff me⁹ instituit vsurariū hr̄dem
q⁹ ego possuz rūpere testm ꝑ qrellaz
inofficioſ. C. de inof. testa. l. ffees. q⁹
sic de facto obtinuit ⁊ ꝓsuluit multo
magis sunt infames de iur cano. vt i
c. infames. iij. q. vij. ⁊. vj. q. i. ifames

¶ Scda q⁹ ad cōtonē altaris nō sūt 5
admittēdi. c. qr in oīb⁹ de vsu. ⁊ itelli
git abbas ⁊ segł pau. i. d. c. qr i oīb⁹
q⁹ nō dēnt admitti ad ecclīam. q⁹ ce
lebrant diuina. qr assistēteo i eccliā.

tunc dicunť

tunc dicunť admitti ad cōtonē altar⁹
⁊ plz vt ꝓfusi rescipiceant vt dicit⁹
de ercōicato i. c. pia de excep. lib. vj.
5 ¶ Tertia q⁹ nō admittunť ad obla
tionē offerendū. d. c. qr in omnibus.
7 ¶ Quarta q⁹ nō sepeliunť i eccliasti
ca sepultura. d. c. qr in oīb⁹ q̄ péa eti
dnab⁹ ꝓcedētib⁹ ē lateran. Scdi⁹ po
sita in. d. c. qr in oībus ⁊ addit ibidez
q⁹ si qs clericꝰ Jnuenit. i. recipiendo
vsurariū ad cōtonē vel oblationē ip
o facto est ītspēsus ab executiō ē sui
officij fm Pa. in. d. c. qr in oīb⁹ qm̄
sicut hoc verbū subtaccat iducit iniaz
ipso facto vt no. glo. in. c. vnico. de
intur. li. vj. facit. c. si qs suadēte. xvij.
q. ultī. Ergo forte istud verbū mane
ant ⁊ tādu donec ad arbitriū ep̄i sa
tisfacerint ⁊ silr in vsurarijs ifligunť
ipso iure fm eundē Pa. i. d. c. qr eū
in eo nullū verbuz ponať p qō sua
hois erigať. Ber. vo ⁊ Hosti. ibidez
videnť tenere q⁹ nec ꝑ clericos nec ꝑ
vsurarios irroganť ipso facto. Sed
hmuz puto veri⁹. sepeliēdos vo tales
vsurarios sunt excōicati ipso facto vt
in cle. cos de sepul. de quo. §. excōi
catio. vij. casu. xxxv. nisi cauerint ido
nee ipsi fm q⁹ infra dicam. Vel si nō
potuerūt. ⁊ signa tñ ꝓnitōis ostende
rint. h⁹di eoz inqūtuz h⁹ditas suffi
cit vt in. d. c. q̄q̄. no. de vsu. lib. vj.
8 ¶ Quinta pena est q⁹ nō ꝓsit recipi
ad ꝓfessionē suoz petoz donec ꝺ viu
ris fuerit fm facultates eoz plenius
satisfactum vel idonee cautum illis
q⁹bus debent restitui ꝺ sure exortе si
sunt ꝓsentes vel alijs qui possunt eis
acquirere vel eis abnūtib⁹ loci ordina
rio vel eius vicario vel ꝓbytero paro
chie in q̄ habitāt vsurarij vel tabellio
ni de mandato ordinarij. ita q̄ certa
q̄titas exprimat i cautiōe ⁊ manife
sta si apparet vel si nō appet manife
sta exprimat illa q̄titas q⁹ ad arbitriū
ei⁹ q cautionē recipit vī q si scienter
minorem receperit tenebitur ipse de
suo. multomagis si nullaz hoc hr̄ in
c. q̄q̄. de vsuris. lib. vj. ⁊ no. hic q⁹
noie idonee cautiōis intelliguntť pig
nora vel fideiussores. l. si mādato ti
tij. §. fi. ff. manda. q̄ si nō possent da
re fm Bar. ⁊ Jo. an. iurabit se hoc
dare nō posse ⁊ facturos q̄d ꝓmittit
de sen. exc. c. fi. §. illis li. vj. Edūcrte
ēt q⁹ illi q ꝓsit nobis acgrere l. sīt filij
quos hēmus in ptate nra. Jtē serui
ꝓpij. Jtē serui in q⁹bus hem⁹ vsū
fructū. Jtē sui alieni quos bona fide
possidem⁹ tanq̄z seruos vt inst. q⁹ qs
ꝑso. no. acq. §. l. Procurator. at dño
absenti hanc ꝓsonalē obligatiōez nō
acgreret p. l. quēadmodu. ff. de acq.
pos. ⁊ l. gnāliter. ⁊. l. q⁹ meo. eo. ti. fm
Bar. ⁊ Jo. an. in. d. c. q̄q̄. Jtē not.
q⁹ p loci ordinarū fz Jo. an. vbi. §.
itelligo eōz de iure. ⁊ idē de decano
archipbytero vel abbate qui alis de
ꝓsuetudine iurisdictionē hēret i spūa
lib⁹ in loco in q̄ vsurar⁹ degit. item
qō dicit de rectore prochie in q̄ vsu
rar⁹ habitat multo forti⁹ intelligeť
rectore prochie debitoris leſi. cuz sit
quasi iudex ⁊ minister eius fm Bar.
⁊ Jo. an. facit. l. eum ꝑ quo. ff. de in
ius voc. Jtē scito q⁹ p hoc qō dicit
de mandato ordinarij arguit Jo. an.
q⁹ tabellio in h⁹ casu nō acgrit actio
nē extraneo ex ista stipulone nisi fact⁹
at istud de mandato ordinarij. Et h⁹
bū notabile cōtra multos ꝓfessores.
9 ¶ Sexta pena est q⁹ nullus dz inter
esse coz testis. nisi satisfecerint. vt di
ctum est in ꝓcedenti qōne. d. c. q̄q̄.
10 ¶ Septima pena est q⁹ testamenta
coz sunt nulla ipso iure li nō. satisfe

T

terint vt dictum est. d. c. ℞.

11 ¶ Sz nūgd idē est de codicillo sicut ō testō. ℞. Bar. ⁊ Jo. an. idē q sic ⁊ de qlibet vltima uolūtate alia vt pz per pnc. d. c. ℞. qz large codillus testatio mentis dr. xvj. q. ij. §. sed alīō

12 ¶ Sz qd si facit testū ⁊ postea cauet idonee vt ā. dictū est nūqd valebit. ℞. Bar. tenuit q nō p regulā ñ firmat de reg. iur. lib. vj. qz ab initio nullū fuit sed magis plz opi. Joan. an. q ez q sufficit q ante mortē caute rit idonee. Rō qz testū confirmat in morte. Itē qz ola iura fauent testio l. i. C. de ss. san. ec. Facit in ar. l. i. §. ij ff. de leg. iij. Vbi legata ad pias cās relicta facta a filiosa. ⁊ a seruo. Iz tpe emancipatus vel manumissus pseuerat in cadē uolūtate valebūt. Item accipere cautionē est q̄cūq; accipere. ⁊ ꝓfata regula nō firmat. de solo tractu tpis loquitur.

13 ¶ Octaua pēa est q nulla vniuersitas vel collegiū vel singularis persona vsurarios nō ortundno de terris ipsoꝝ exercentes vel exercere volētes pecūā fenebrē pmittāt habitare i terris ipoz. iz q expellāt nūq; de cetero admittēdo vt i. c. vsuraz. ō vsuli. vi. ⁊ incurrūt pēnā interdicti vniuersitas vel collegiū. epi vero ⁊ superiores suspensionis. epis inferiores ecclesiastici excōicationis ipso facto si ñ expulerit de terris suis. ⁊ tres menses vel domos ꝓfatas ad exercendū fen⁹ locauerit vl' sb qcūq; alio titulo ꝓcesserint et vendiderint ꝓ fm Joā. an. quā pēnā si per mensē subtinuerint indurato animo terre eorum ipso facto interdicte. alij laici vēdēt q excōicationē ad hoc idē cōpelli. nō obstante quocūq; eorum ꝓtilegio. Et de hoc vide. s. Excōicatio. viij. casu. xxxij.

¶ Sed qd dicem⁹ de dñis ⁊ cōnati huius q̄ ꝓcedūt iudeis vt possit exercere vsuras ⁊ locāt eis domos ⁊ facit pactōes cū eis sup vsuris exercēdis ⁊ vt iudices cogāt debitores ꝑz pactas ⁊ hmōi. ℞. d. Andreas barbat⁹ ⁊ Paul. de castro. ꝓ illo. eccle. vi. tpe. de ancha. ꝓ illo. eccxx. quidā alij conati sūt tenere q licite facere ⁊ poterāt dūmō auctoritas seu lnia ab ordinario obtineat. ⁊ hoc qz accedit ad bonū cōe totius reipublice. Itē qz sic ē cōsuetudo de cuius initij memoria nō existit ꝓtū. ⁊ tollerātia romanoꝝ pōtificū ꝓserti i terris tpalī ecclie subtectis. Et tō videt valere. Itē qz ista cōcessio nō ē peti nutritiua ex pte ipsiaz nociuz. vt in. c. super eo. ō vsu. Ex pte vō iudeoz nihil nobis de his q fori sūt. vñ dicit ter. in. c. qui sincera. xlv. di. superuacue rei videt dare operaz qui arcere nititur iudeos a pctō vt pote dānatos ꝓpter ꝓfidiā. Et tō tollerātur in eoz ritibus. Hec sunt in sūma tia demonstrabo. q̄ iudicium vere. sed apte erronee ꝓsuerūt. Cū ꝑ clarori intelligentia no. fm Gtrar. de scis ⁊ refert Jo. an. in mercurialib⁹. in regula peccatū. li. vj. q. tripler ē. ꝓmissio legē. pōa simplex idulgēs peccatū solū. sed nō culpā. ⁊ hoc mō ꝓmittit ecclia postribula. ꝓpter mai⁹ malū seu pctū cauendū vt in. c. de. c. denique uicta glo. in vbo venia. xxj. di. ⁊ in. c. venies uicta gl. h. q cle. vel uy. Secda pmissio est tollens impedimentū. ⁊ isto mō ecclia tolleret ritus iudeoꝝ phibēs rpianis ne eos ipediant. d. c. qui sincera. ⁊ c. sicut de iudeis. Tertia pmissio est pstans iuuamē ꝑz quē modū ecclie pmittit clericū occidi a seculari iuste. qz ei degradato tradit. vt in. c. degradatio. ō penis. li. vi. Et de hac habes in. c. nouimus. de verb. sig. ⁊ pme. cor. v. Prima fit pp maius malū euitan. Secda ꝓpter bonuz q̄ inde ꝓsequi spaī vt. s. iudeos tollrādo lucrari possit vt in. d. c. qui sincera. ⁊ vt nobis veritas i eoz ritib⁹ si at no. vt dicit aug. Tertia vō nō pōt fieri nili de eo qō licitū est. Nam licitum est q̄ maleficia nō remaneant impunita. c. vt fame de sen. excō. ⁊ in. l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. acqui. Jō merito tradit clericū. Francisc⁹ de i. ij. sen. dicit q duo sunt genera malorū vt dicit glo. super illud ab occulto meis munda ⁊c. Quedā sūt nostra q̄ a nobis oriunt. ⁊ his nullo mō ꝓsentire debemus nec directe nec indirecte. Quedā vero sunt aliena que fiunt ab alijs ⁊ his nūq; cōsentire debem⁹ directe ꝓsensu approbatiōis. Aliqñ tñ iz cōsentire indirecte ꝓsensu permissionis. sicut deus permittit aliqua mala ex cā rōnabili. Si vō cā rōnabili nō iez. Unde dicit q recipe mutuū sub vsuris et rōnabili cā puta necessitatis vel utilitatis iz als nō. Hec ille. Ex qbus ego cōcludo ad. q. q̄ tales peccant mortaliter ⁊ sunt excōicati ⁊ tenentur ad restōnem oīum vsurarum ex tali cōuentione solutarū si iudei nō restituent. Nam iz pncipes ⁊ cōmunitates possint permittere vsurarios ꝓma' permissione vt iz Bal. ⁊ Bar. in. l. cūctos populos C. de ss. trī. q̄ tñ ego admitto simpliciter. qz maius malū est vsura q̄ est pctū mortale cū quodlibet dānum tēporale vel corporale quod euitatur ꝓpter vsuram. ⁊ iudeo nō pōt pmitti ꝓpter mai⁹ malū euitandū solū ꝓcedere dictū bal. ⁊ bar. qñ maiora pcta si nō permitterentur simplr haberent ꝓsequi. vt puta homicidia ⁊ hmōi. Alias non credo ex tuisent et simplr pmitt̄do. ar. c. p⁹ miserabilē. de vsuris vbi ꝓcipitur etiam cōpellāt iudeos restituere vsuras. Ergo a fortiori ne erigāt ꝓtidere tenēt. Nā facilius ꝓdiunt facie da cū tollerent iam facta. vt in. c. quē admodū. ō iurem. ⁊ d. ꝓte furio. ff. de his q sūt sui vel alt. iur. Nihilomin⁹ pmissiōe ꝑa pmittere nō pōt cū nullū bonū sequat. imo multa mala vt pz vsura experiencia. p. c. vsuraz ō vsu. li. vi. Et multo minus pmissiōe tertia. vt ē in ꝓposita. q. Nā null⁹ pōtest pctū cōmittere seu cooperari vt cōmittat ꝓ quocūq; bono obtinendo sen malo euitādo ab alio. c. sup eo. ō vsu. facit. c. ꝓmuz. xxij. q. ij. ⁊. c. fortē xliij. q. v. ⁊. c. qō ait. xliij. di. in gl. ⁊ in c. nō magno. ne cle. vel mo. Liceret bñ alicui qñ cidē ꝓponeret necessitat duoꝝ malorū pene sed nō culpe. Itē liceret volēti facē omñ de duob⁹ malis culpe et ꝓsuadere vt min⁹ faciat ⁊ mai⁹ dimittat. sed nō tertia pmissione sed solū ꝓma ⁊ scōa. Intelligo qñ alr non posset cōpesci qn omñ faciat als nō. ⁊ ita loquit. c. duo. xliij. dist. ⁊ tō cū tales nedum ꝓsentiant. imo cooperanē vsurarie ꝓuitate exercēde pz q̄ peccant mortalr ⁊ eti sint excōicati er q pactscunt cū iudeis vt possint exigere vsuras aut q̄ eis iniuriā fiat de vsuris exigēdis. multo magis si ad hoc interponāt exercium. Talia enim pacta vel exercia facta ab illis q̄ hēnt ꝓtiez ꝓdendi leges vel statuta ꝓhibentia dicūtur leges vel statuta vtilia. ⁊ nul. C de contra. inter vtrū. ⁊ vtrobiq; ⁊ in. l. celar. ff. de public. ⁊ vtrobiq;

per Bar. ⁊ p eandē Bar. i l. titi. §. actor. ff. de re iu. Nō q; facientes talia pacta nedū intendunt se obligare ūno principaliʒ volunt obligare oēs ō ciuitate ⁊ districtu ⁊ obligant ēt illi q nō assenserūt. ergo nō tenent nisi ꝓsentes. vt in. l. i. ff. de pac. Sed statutū vel ꝓmittentes iudicare q; vsure solui sunt excōicati. cle. i. de vsu. q cum indistincte loquat hꝫ locū etiam de decretis factis cuꝫ iudeis. vt tꝫ Lau. ibidem cū glo. ⁊ do. Lardi. ⁊ Jo. de imo. facit nō. Bern. i. c. i. de vsu. lib. vi. q vide q pene eiusdē. c. ligāt ēt locantes vomos iudeis. ⁊ idē tꝫ. d. Lau. de redol. tracta. de vsu. q. cxlvj. Et q teneant ad restōnez pꝫ q; cām efficacē dant dāno ꝓximi ⁊ sine qua nō dānificarent, ō tenent insolidū. si illi nō restituent vt pꝫ. §. restituunt hmo in verbo vsurari. §. viij. aduerte tū sm Lau. ⁊ Paul. in cle. de vsu. q si supradicti ꝓhiberēt ne maiores vsuras exigent duꝫ nō ꝓsentiant de minoribꝰ nō incurrēt penā excōicationis. ⁊ sic tu serua nō. §. dixi vt etiā ꝓsuluit do. Aler. de neno Vicentinus ⁊ multi ꝓclariores doc. in leia ⁊ ꝓcia q; supra allegati qui ꝓsuluerūt ꝓiuꝫ nec ob. eoꝝ motiuꝫ. Et ꝓmo auctoritas epi. q; nō pōt dispēsare ꝯ ius cōe edictū p sacrū ꝓcilū. nisi ex cā necessaria ⁊ verisimili non ꝓcogitata per sacruꝫ ꝓcilū. ita no. Bal. i. l. oēs ppli ff. de iusti. ⁊ iur. vt. §. dixi dispēsatio. §. v. q nō est hic in ꝓposito. ⁊ multo min⁹ obstat ꝓsuetudo. cū sit corrupte ꝛa q; continet in se pctm. c. inaguta. xxxij. q. vij. Nec tollerātia sūmoꝝ pōtificū. Nā papa nō pōt dispēsare cū aliquo ēt iudeo vt matuet subvsuris d. c. super eo. vt pbaui vsura eū malum, in se sm se. Et ideo p nullo modo pōt licere vt in. d. c. super eo patꝫ. Multomin⁹ pōt cooperari neq; aliquid dare vt vsure exigant. q; agentes ⁊ ꝓsentētes digni sunt morte ad Ro. i. Si ergo pōt exprese nec etiaꝫ tacite. Et tō de tali tollerantia dē q; dimittimus nō approbamus. c. hac rōne. xxxij. q. i. ⁊ sic dicit etiam multa per pacientiaꝫ tollerantur que si i iudicio reduceremus cassarent. c. cum iam dudū de ꝓben. Non ob. etiā q; nil ad nos ptinet de his q; forte fiūt c. multi. ij. q. i. q; hoc verū nisi i duobus casib⁹. Primus q; illi qui sunt forte ledunt xpianos vel iniuriantur eis q; sic pertinet ad ecclesiā. Ita no. Inno. ⁊ doct. in. c. fin. de vxo. ⁊ Host. ⁊ Jo. an. ⁊ cōiter alij in. c. gaudemus de diuoꝝ. q; si infidelis delinquit ꝯ legē nature vel ꝯ ius diuinuꝫ pōt puniri a iudice ecclesiastico. Et sic est in ꝓposito. ⁊ ō ispedit se ecclia vt pꝫ in. d. c. post miserabilē. Scōs casuꝰ in quo nō valꝫ est q; cōpatur alicui coꝝ in petō. q; ptinet ad nos sicut etiā in ꝓpōsita qōe. Intelligitur igit ꝓprie nihil ad nos sm gl. in. c. iudei. de iudeis sez vt eis penas ſpñales infligam⁹ vel vt faciam⁹ eis canones. aut christianā conuersationem ſponamus eis inuitis. c. de iudeis. xlv. dist. ꝓpterea si attendas totuꝫ titu. de vsur. tam in decretalib⁹ q; in vt. ⁊ clemē. ecclia nō tollerat aliqua tollerantia vsurarios. nec vult tollerentur a ꝓncipibus christianis vt pꝫ in dictis. c. post miserabilē ⁊. c. vsurarum. imo q; vsure exigātur a christianis per iudeos est valde ignominiosum. cum christiani sint filij ⁊ angarientur a iudeis qui sunt serui. c. ⁊ ii iudeos. de iudeis. Nec valet quod

christiani efficiūtur vsurarij q; ō erit maiꝰ malū. qa ⁊ si grauiꝰ peccet christianꝰ in eodem genere peccati q; infidelis ūno respectu tamen iudei grauiꝰ peccant aliis respectib⁹ ⁊ in maiꝰ nocumenti christianitatis: qa vltra vsuram habent oduꝫ contra christianos q; ꝺs spoliant. Item sepiꝰ q; lucrati sunt a christianis exportant ad partes infideliū non sic christiani. qui vt sepius restituunt.

15 ¶ Nona pena est q; si vsurariꝰ solvit alteri vsuras ñ potest repetere nisi ꝓꝰ se restituat illas q; extorsit ipse vel ille cuiꝰ hered est vt in. c. Michael de vsur. Fallit hoc in clerico. vel procuratore q; nomine ecclesie repetit vsuras quas soluerūt q; non potest opponi q; ipi sint vsurarij secūdū Pan. in. d. c. Michael.

16 ¶ Decima pena ē q; ꝯtus cedat bonis vsurariꝰ nō habet ei respectꝰ ne egeat. vt habet in aliis de bonis. vt in. c. ad audiendum. de sol. ⁊ in. c. ii. de pigno. ita not. glos. in. d. c. in omnib⁹.

17 ¶ Undecima pena est quod ad modū raptor ⁊ furi nō solū tenent restituere rem quā acceperūt ꝓ vsuris vt. c. in cū tu. de vsu. ſz ⁊ fructꝰ q; ꝺs ceperunt ⁊ q; ꝓcipi potuerūt a vō domino sm Ric. in. iiij. xv. di. ⁊ cōiter omnes doc. ꝓ quo facit. l. videamus Sām fantiana. q; ff. de vsu. Nō q; ē malefidei possessor sme titulo. vt i. se. q. latius patebit. Et ideo sic tenetur sicut supra dixi ō possessore malefidei Restitutio. i. in verbo possessor.

18 ¶ Utr; solutū pro vsuris tranſeat in dñiū vsurarij. R. distiguēdo q; aut sunt res ꝓsumptibiles vsu. vt q; cōsistūt in nūero pondere ⁊ mensura. vt puta pecūia grani vinū ⁊ hmōi ꝛcā ista recipiant fuctionez i genere suo

l. ii. §. i. ff. si cer. pe. absq; dubio i ist⁹ transfert dñiū qui fuit ptrita. seu cōsumpta l. si alieni nūmi. ff. de solu. ⁊ l. nā ⁊ si fur. ff. si cer. pe. ⁊ l. si frumētū. ff. de rei vēdi. Aut tale solutū fuit res mobiles q; seruādo seruari ꝓnt vel immobiles ⁊ i his an trāsierit i dñiū rei vel ne fuerūt opi. glos. ⁊ Innoc. in. c. Michael de vsu. tꝫ q; vsurariꝰ tenet ad restitutionē et q̄si ex cōmixtione cōditionē indebiti. ⁊ sic ꝓsequenter q; dñium sit translati cū nemo ꝓdicat rē suā. ꝓterq; a fure. l. fi. in fi. ff. vtis fruc. quē ad ea. ⁊ isti. ō ac. §. sic ttaqꝫ Idē vt tenere glo. in. c. si q; vsurarius. q. iiij. ⁊ in. c. si ex sm. q. vj. q. i. c. ex trāsmissa de decī. ⁊ in. c. debitores de iureiur. ⁊ potest esse rō q; q̄ traditio hꝫ ꝓsensuꝫ dñi tradētis trāsferr dñium. l. Sci⁹. ⁊ ibi per glo. C. ō fide instrumē. ⁊ i. l. nulli. C. si ge alteri vel sibi. ⁊ notat in. l. traditionib⁹ C. de pact. ⁊ si tradat vōlūtate coacta tñ vōlūtas ē sufficiēs ad translatiōez dñij. l. si mulier. ff. qō me. cā. rv. q. i. merito. Sed his nō obstātib⁹ salua semp melioꝝ determinatione. iurta illō. l. claudi⁹ Felix in fi. ff. q; pos. i pigno. hab. Dico q; nullo mō trāsfert dñiū. Qō probo sic ex nuda traditōne nō transfert dñiuꝫ. l. nūdꝫ nuda. ⁊ ibi q; gl. de acgren. rc. do. l. traditionibus. C. de pact. Sed solutū ꝓ vsuris inde tradit pꝫ si inſpiciantur oēs ei inde tradit or res alterius acgrit quo mli et q; bus res alterius acgrit quo ad dñiuꝫ q; sūt ista. p ēpto. p mutuo p hāc. p relicto. p legato. p dote. p suo. p dōato. p fuccato. p capto. p discripto. p cōmisso. p iudicato. p pena. p socio. p soluto de q; bus habes. §. Usucapio. §. v quoniam nullo vestit. Si dicis q; vestit titulo

Ad hoc dico q tale pactū seu ꝓmissio est nulla. nec oritꝫ aliꝫ obligatio naturalis vel ciuilis vt ꝓz in.d.c.ꝺi iozeo. & ibi hoc tz ꝓma gl. & Joan. & imo. & Pa. Nō qz cū lex resistit non oritur obligatio ēt naturalis ēt si alter ꝺebēt tm resistat.l.cū ter. & ibi bar. ff. ꝺe fideiuſ. Sed cū vsura ꝓhibeat pagia vtriuſqꝫ testi.c.iup eo.ꝺ vsu. & ertā fit ꝺ natura. vt ꝓbat Arī.i.poli. Iguur sequit q tale pactū seu ꝓmissio soluēdi vsuras nō inducit obligationē. Ergo nō pōt dici q vestitur ꝓ soluto. Si asseris saltē soluit credēs se ꝺebere. & sic ꝑ errorē qō sufficit ad trāslationē ꝺnij. vt not.in.c.fi.ꝺe iudeg. Hoc qz cōiter sciunt se nō obligatos si ꝺicio ergo soluit scienter in ꝺebitū. & sic trāsferr ꝺnīū cū ꝓmittat donare.l.cui ꝑ errorē ff. ꝺe reg. iur. Ad hoc. ſꝫ Hoff. q ē verꝫ q soluti scienter i ꝺebite ꝓsumit donatū in solutū scienter i ꝺebite ꝓsumit donatū in solone nō improbata a iure. tz nō i illa q ꝓbat a iure. vt ē i cāu nfo segk ergo q nō est donatio vera quia nemo sic intēdit nec ꝓsumpta qz improbata a iure nec solutio ꝺebiti vel putatiue vere. ergo nulla traditio & sic nō trāsferr ꝺnium. Hoc idē ꝓbatur ꝑ gl. in.d.l. traditionib⁹ q vult q ad hoc vt traditio trāsferat ꝺnū regrit. Prio q sit facta cū cā. vt.d.l. nunq. & q ea sit ydonea. §.ꝓ tradit. ioez. isti. ꝺe re. ꝺiui. & a ꝺño. l. traditō ff. ꝺe acqr. re. ꝺo. qō nō est isoluto ꝓ vsuris. qz & si sit cū tū ii ydonea. ꝓbat ēt ħ idē ista rōe. Ex Jctu nullo. & cui lex resistit nūq trāsferr ꝺnius. l. nō ꝺubiū. C. ꝺe legi. tenet Bar. & cōit doc. l.i.§. si vir vxor. ff. ꝺe aquir. pol. Cū ergo Jctus vsurarius sit huiusmodi. vt ꝓz in.c.ij. & iij. & c. ꝓsulit ꝺe vsu. Ergo nō trāsferr ꝺnium & hanc opinionem videnr tenere cōiter doc. in.c.in ista. & ibi Jo. an. in c. q̄q̄. ꝺ vsu. li. vi. & ibi to. an. & ge. & Fed. in suo ꝓsi. xxii. & Ang. i sua ꝺisputatione que incipit Altēlis miles crica fin. que ꝺicunt q vsurari⁹ tenet ex ꝺelicto ad restitutionē & ꝺānato ac reprobato pagia vtriuſqꝫ testi. vt ꝺicī est & ꝓz in.c. tua uos ibi in crimle &c. ergo ꝓz q nō acquirit ꝺnium: qz qui tenet ex ꝺelicto ad aliqꝫ rem restituendā nō est ꝺño. vt ꝓz in fure. l. i re furtiua. & l. si nō manifest⁹. ff. ꝺe ꝓd. fur. Hāc ēt sequit cōiter theologi. & hec ē tenēda ꝓlertz i foro conscietie. qz sicut ꝺicit Archi. i.c. si qs vsurā. xxiij. q. iij. sicut vt ꝓpulsuarē alienā rapīēs fictiōe iuris ciuilis efficitur ꝺnī rei tamē iur ꝓtorio pnes priorē ꝺnz rei ꝺnīū remanet. l. metū aut in pūtez. §. iulian⁹. ff. qō me. cā. & Sic saltē ꝺicendū ē in soluto ꝑ vsuris. & bene facit ter. ibi ꝺī ꝺicit. quia res in bonis est eius q vtz passus est Nec ob. gl. in ꝺcīū aducte. qz potest ꝺici q ibi nō sigūt pedeo. ꝓz qz voluerunt ēt iducere ypothecā super omnib⁹ bonis q vsuris restituēdis. vel ꝺicēdū q loquit in reb⁹ cōsumptibilibus. Nō ob. ēt rō adducta in cōtrariū qm nō solū requirit traditio & consensus tradētis. tz ēt titul⁹ vrus. vel putatiue ver⁹ vt §. Pbati est. Et si quis vult ꝓtendere q fictiōe iuris ciuilis efficit ꝺnūs tm iure diuino. & canonico oz ꝓcludet q ꝺominū rei remaneat apud soluētez nisi aliud ex eius voluntate ꝺisponat. Et sic ꝑ ꝺe est in ꝓscia quo ad oēm effectū ac si nō esset trāslatū ꝺnium hoc ꝓz. quia si reo errat sp vsurari⁹ tenet eam restituere cū fructibus, vt. §. ꝺictuz est

Restitutio primo in verbo vsurari⁹ §. iuſ. Nec potest ꝺare nūdes seu estimationē ꝓtā volūtatē ꝺñi cū iura astringant eū ad restituēꝺ. qō taz ꝓtā ue acceperunt. c. cū tu ꝺe vsu ibi ꝺonec reꝺdāt quoꝺ tā ꝓtaue acceperūt facit in ar. ad hoc. l. ij. in ꝑn. ff. si cer. pe. & text. clarus i. c. si res. xiii. q. vi. Si vero alienauit tunc ꝺe equitate cā nonica tert⁹ possidens pōt ꝓueniri & ab eo ꝺicta res aduocari officio iudicis. vt notabiliter tz Bal. in. l. rē quā C. ꝺe iur. ꝺo. nulla habita ꝺistinctiōe an possideat titulo oneroso vel lucrativo. Haz ꝺicta ꝺistinctio bene ꝺebz fieri in re empta ex pecunia vsuraria vt ꝑ gl. i. ꝺ. c. cū tu. in fi. tz in re ipsa formaliter ꝺata. ꝓ vsuris nō cadit ꝺicta ꝺistin. sed pōt peti a quocūq; possidente ēt titulo oneroso et q res ē affecta illo vicio. Facit. l. si cum exceptione. §. aliqñ. & l. meū. §. Julianus ff. qō me. cā tucta eq paratōe. archi. i ꝺ. c. si qs usuram. ꝺe qua. §. ꝺictū est.

19 ¶ Sed quero qs ꝺicatur manifest⁹ vsurari⁹. vt subiciat ꝑnis supradictis P. vt colligo ex Jo. an. & Pa. i. c. qz in omnib⁹. & Jo. an. & Archi. in. c. i. ꝺe vsu. li. vi. Ille ꝺicitur manifest⁹ Prim⁹ q est notori⁹ ꝺe iure puta qz conuictus vel cōfessus ꝺe vsuris. seu coram iudice spōte ꝓfessus. c. cū olim. & c. super qbusꝺā ꝺe rer. sigm. Secūꝺo qui est notorius ꝺe facto notorie facti. puta tenet altare pann⁹ vel mutuat in camera ołd⁹ volentib⁹ sicut meretrix in postribulo patet cuilibet. ar. ꝺe cō. cle. & mu. c. ma. & c. fi. ita ꝺicit Bar. in. l. ii. ff. ꝺe fur. & bal. in. l. heredes palā. ff. ꝺe test. Itē tertio ꝺi manifest⁹ ꝺm Blos. in. c. ii. ꝺe vsur. li. vi. qñ quis coram sacerdote & testibus ꝓfessus in articulo mortis ē se vsurariū & mandauit restitui vsuras & relignauit libros Quam glos. Federicus cōsilio. viij. ꝺicit verazqñ simul ołia ꝑfata ocurrūt alias ꝓfessio sola extraiudicialis nō faceret manifestū. Facit. c. venerabilibus. §. secus ō sen. excō. li. vi. Nec solū maꝺatum ꝺe vsuris restituendis alīs manifestē nō aliꝫ ꝺictoz mouoz. sed vel ꝑ tā mā tūn aut alio mō a ꝺictis n incurrūt ipso iure ꝑfatas penas ꝺm cōter doc. nisi publicent ꝓ ordinarii loci.

¶ Quid regrit ad publicationē facienꝺā. R. q sufficiūt certa argumēta cū fama. ꝺ. c. tua. & tz nullius accusator appareat nihilominꝰ ordinari⁹ ꝓceꝺer potest ex officio. Aduerte tñ ꝺm Pau. in. c. ad nr̄am. ꝺe empt. & vē. & q si est publicū indubitanū q pl⁹ qs vēdit ad credētiā ꝓ ꝓcio ista ti soluēꝺo q restīn eoz ē nullū ipso iure ꝓ ꝺispōnem. c. q̄q̄ ꝺe vsu. li. vi. qz tales sunt vsurarij. vt ꝓz i simili in. c. nauigantꝫ ꝺe vsu. & sunt ꝓhibiti. ex q publice hoc exercent vt ꝓz i libris eoz. Nec ob. q sunt ficti quia ꝺ. c. ad nr̄am pena ꝺ vsurarios inflicta exercēt etiaz ꝺ fictos vsurarios qm in veritate sunt vsurarij. Facit. l. nō ꝺubiū. C. ꝺe leg. Item no. ꝺm Soc. ꝺe. ꝓsi. viij. & sequitur Pau. in. c. cū in ꝺiocesi ꝺe vsu. q tz qs in vita nō fuerit ꝺeclarat⁹ vsurari⁹. & fecerit testamentum nihilominꝰ post mortez poterūt fieri ꝓbationes ad ꝺeclarandū q erat manifestus. Ita tz Joā. an. in c. i. ꝺe vsu. li. vi. in nouella. & Bern. ibiꝺē. & oēs iste ex ē bone probationes, puta si ꝺifferebat solutiones. vt nes. puta si ꝺifferebat solutiones. vt plus vēderet. vt in. c. i ciuitate ꝺ vsuris. Item si emit possessiones cū pacto ꝺe retroveꝺendo ꝓ maiori ꝑcio ꝺe retroveꝺendo ꝓ maiori ꝑcio vel secundum Bal. in. c. i. ꝺ feu.

dato in vi.le.cō.quando emit cū pacto de retrouendendo post quinquē nīū ⁊ nō an̄ si est ꝓsuetus similes cōtractus facere presumitur vsurari' ur.d.c.illo vos.de pigno. Item presumitur vsurarius qñ facit facere qd confessionem coram episcopo qñ instrumentū est de vero ⁊ puro capitali qz censet collusio in fraudez vsurarum presumptione p̄fati.c.illo vos ſm Bal.in.l.i. C.de collusione detegē.c.i.hoc articulo preualet p̄fessioni. Et sic fuit obtentū coꝝ epo tuderti no contra vnuz qui multas confessiones tales fecerat fieri. Item qñ pdicit in instrumēto qd non p simulatōes sed p veram veritatem talē ꝓtractū facit oritur p̄sumptio vehementissima ſz Bal.in.l.iii.C.pl' vale. qō agi. Facit glo.in.l.si quis sub conditione.ff.de condi inſti.⁊ qō no.glo. pegrina in.l.cū allegas.C.de vsur.⁊ pulchrius dicitur ang.in.l.sicut.§. sin peruacuum.ff.qui.mo.pi.vel ꝓpo. sol. Item pbat vsurarius ex libris suis vel p instrumenta ſm Archi.i.c.qui sincera.xlv.di.probat per ar.d.c.dicit Bal.in.l.donatio.C.de don.qma manifestus vsurarius pbatur etiā p priuatā scripturam. Item qñ ē cōmunis opi.qd sit vsurarius.vt dicit Bal.i l.i.in.iii.colū.C.de sacro san.ec. Item qñ tot ⁊ totiens fenerator fuit qd nō possit nisi eē liquidū i populo. vt dicit Bal.in.l.i.in.iij.col.C.de falsa cā adiec.le. Item qñ ex cōtextu apparet vsurarius tuditiis vt di.bal. in.l.cū proponebatur in princ.ff.de le.ii.⁊ in.l.ciues .C.de appel.⁊ breuiter dic qd tuder habet arbitrari ex additis coherentiis qd sit manifestus puta qz pblice fenerat qd p vsurario habeē cōmuniter ⁊ reputatur qd alias fuit ꝛclaratus ⁊similia. Ita dicit Bal.in addi.ad Spe.in ti.de appel.in ver.an aūt sit manifestus. Dicit et Fede.ꝓsi.vlti.qd est manifestū ō quo in.d.ꝓsi.lugduñ. dī Cui' probatio est euidēs ⁊ mānifesta. vbi gfa Defect' visus ⁊ auditus ꝛcte nō palam appet oībus. ⁊ cū subiciendo examini sit euidens ⁊ manifestus. vt in c.ii.de presump. Sic qū p moditaz examinationem,pmptā ⁊ facilē. puta p libros rationū ⁊ hmōi fit euidēt dī manifestus. Et ideo aduocati ⁊ p curatores q defendūt coīū contract' feneraticios peccant mortaliter p.c. i.cū ibi no.de of.dele.⁊ p.c.i.de vsu. lib.vi.⁊ tenentur ad restitutionē. vt ē. Restitutio primo in verbo vsurari uo.§.vlti. Propterea bñ dicit ter.i l.i.§.fi ff.ō do.hle. Rei saꝑ demōstra te frustra fit demonstratio. Hec ibi.

Sus clauium vt de.

S.claues ecclesie ⁊.ē.ꝓfessio.v. ⁊ quo ad excōicationem. vide.ē. ab solutio tertio.⁊.ē.interrogatōes i fi.

Sus est ius vtendi rebus alterius salua rerū substantia ſm Azo in suma.

¶ Usurarius dicitur cui tantum re ad vsuz quotidianum vti licet. Inſt. de vsu.⁊ habi.§.i. vnde nō solū vsurarius pōt sumere q̄tū sibi expedit.ſz et sibi ⁊ familie sue plenum in fin.ff. de vsu.⁊ habi. 1

¶ Quid si vsus dom' sit relict' marito. q poterit habitare i ea etiā vxor parētes filij serui ⁊ liberti hospites i domo recipere ⁊ si pensionem habeant dūmō vna cū hospite ⁊ non separatim domum inhabitet vt.l.ceterum in principio.ff.codez. Idē dicit multere et si vidua erat, ⁊ postea nupsit.ff.de vsu ⁊ habi.l.cui vsus,⁊ l.ceterum ⁊ l.non solum. 2

¶ Quid si pecoris vsus sit relict' alicui. q. qz neqz lana neqz lacte neqz agnis vti poterit.sed ad sterconzādū ⁊ modico lacte vti poterit.ff.de vsu. ⁊ habi.l.plenū.§. sed ⁊ si pecoris. 3

¶ Utz ille cui legat vsus fundi possit incidere. ⁊ vēdē sicut vsufructuari'. q. sic oz aliter nihil habitur' esset ex legato.ff.de vsu.⁊ ha.l. diu' sumitur hoc Ang.are.ibi qñ silua est lōge.vt pro conducendis lignis possit vendere alias non. 4

Usufructus ē ius alienis rebus vtendi fruendi salua rez substātia. qz est ius in corpore quo sublato ⁊ ipsam tolli necesse est.ff.de vsufr. l.i.⁊ Inſti. eo tit. in princip. Differt vsufructuarius ab emphiteota. qz ille hz vtile dñiuz iste solū ius intēdit Item differt ab vsuario. Nā is cui nudus vsus mūdi datur.nihil hz vl teri' in eo. nisi vt olerib' pomis feno ⁊ hmōi modi vtatur ad vsum quotidianuz in eo morē.sed nulli alij ius quod hz aut vendere aut locare. aut gratis concedere potest. sed vsufructuarius sic. Inſti.de vsu.⁊ habi.§. i. Multomagis differt ab vsu nō iuris.sed facti quo fratres minores vtuntur in quo vsuari' nullū ius hz ſz nō factū p necessitate vite.de ver. signi. c.erit qui seminat li.vi.⁊ ꝓptera additur verbum fructus.

¶ Qualiter ꝓstituatur vsufruct'. qz. pactionib' ⁊ stipulatōibus ⁊ familie herciscunde ꝓpositione ⁊ plenū. ites in testō legādo. vt.ff.de vsufr.l.oiuz ⁊.l.vsufruct' plurib'. Item cū qs legat habitatōez in domo sua est perinde ac si legaret vsufructū habitatōis vt est casus in.l.cū antigtas.C.ō vsufruc.⁊ iō pōt locare vt ibi ⁊comodare.l.i.§.inter comodatū.ff.como. 1

¶ In quo reb' ꝓstituitur vsufruct' qz. tu oibus reb' q̄ vsu nō ꝓsumūt ꝓprie.vt.ff eo.l.oiuz in reb' ō q̄ vsu ꝓsumūt nō ꝓprie vsufruct' ꝓstituitur ſz vtilitaz cā recepti ē ut ēt i his cōstituat. ergo ꝓstituit in pceniavino grano ⁊ hmōi tuditi c.§.ꝓstituit. vti no.q illud qd nō renascitur nō dicē in usufructu.l. diuortio.§.si fūdū. ⁊ §.si uir in fundo.ff.sol.mat iō lapis qui nō renascit nō est in vsufructu ⁊ creta ⁊ huiusmodi qō no. qz legato vsufructu nō venit talia. Item arbores cedue.vt salices.⁊ hmōi nō sūt in vsufructu. sed arbores fructifere ī possent cedi pro vsufructu. 2

¶ Ad qd tenet vsufructuarius. qz. tenetur prestare cautionem i rebus q̄ vsu nō cōsumuntur arbitrio bōi vt in ipsis vtet salua rez ſba. sicut glosa bon' vir ⁊ vtitur ⁊ fruit re propria ⁊ ꝓpo qd finito vsufructu restituet,p hec tario id qd supest. In reb' uero q̄ vsu ꝓsumūt dz ꝓstare cautionē de restituēdis id ea q̄litate vel si vult ꝓsumere ꝓstabit estimationez illoz bonoꝝ d.c.vl.in gl.de pig.hoc no.ff.de vsufru.eaz rerum que vsu ꝓsumunt.l.i. ⁊ tertia.⁊.d.§.constituitur. 3

¶ Sed qd de his rebus que vsu nō ꝓsumuntur.sed minuunt ut vegetes ⁊ similia q̄ vsu uetascunt ⁊ minuūt nō aūt ipso facto sicut vinū oleū ⁊ similia. Ꝑ. Ioa.in.d.c.fi.qd caueat de restituēdo qō supererit finito vsufructu vt dz in.l.i.ff.vsufru. quēadmodo caueat. vbi est casus facti.l.i.ff.ō vsufru.eaz rez ubi ista duo ponitur ut diuersa.l.q̄ usu cōsumūt.eque vsu minuūt.⁊ iō ista que volūt vt certi- 4

matio ꝓtēct loquunt in his q̄ vsu cō
sumunt. vt in.l.si tibi vini olei. ff. de
vsuf. earū re. ergo nō dēnt extendi ad
ea q̄ nō cōsumūt. sed minuūt. quia
aliter vsufructuario esset iudicium
Et facit pro hoc exemplum in re co
modata q̄ vsu minuit vbi dāmum p
tinet ad diuitū non ad comodatari
um. l. cum q. ff. como.

5 ¶ Utr vsufructuarius nō ꝓstās can
tionem a ꝓncipio & recipiens fruct⁹
teneat eos restituere ℞. Pau. i. c. cū
cōstet de pign. doc. cōter distinguūt
p̄cordando glo. iuris ciuilis q̄ sum
ꝑte sic aut bona fide recipit. puta q̄
si fuit exacta cautio nec malicioſe di
stulit ꝓstare. & hꝫ locū glo. in. l. vxo
la. i. ff. de vsufr. lega. q̄ tꝫ q̄ nō tenet
restituere. Aut exactus nō ꝓstitit cau
tionē vel fuit in mala fide maliciose
cum sciret se obligatū & nō ꝓstitit sic
teneri restituere tanq̄ īdebite peeptos
q̄ nō facit suos. & sic intelligenda est
glo. in l. si cuius. ff. de vsufruc. facit.
l. sed & si. ℣. scire. ff. de petit. here. Utr
errans in iure facit fructus suos nō
male fidei possessor.

6 ¶ Sed nūqd testator poterit remit
tere ne cautio prestetur. ℞. Pa. i. l.
i. C. de vsufru. & in. l. scire. C. vt i pos.
lega. q̄ sic in reb⁹ que vsu cōsumunt
In reb⁹ vō q̄ vsu non cōsumuntur
non pōt. Nō q̄ daret materia velin
quendi nec curaret vti sicut bon⁹ vir
sed in aliis cessat cum solū teneatur
ad estimationem. qđ vez est nisi ꝓpe
tas fuisset eidez vsufructuario lega
ta vsq̄ ad certum diem & vsufructus
pure q̄ hoc casu cautio nō est ꝓstan
da. vt in. l. si vsufructus. ℣. plane. ff.
vsufru. quē admo. caueat.

7 ¶ Utr sufficiat cautio iuratoria. ℞.
q̄ vsufructuarī⁹ est persona suspecta
nō sufficit alis sic. & hoc sequit Pau. i
c. cū cōstet de pigno. argu in. c. ꝑ ve
llras de vote post dnor. resti. vbi do
nus ter. in simili. item auc. generaliter
C. de epis. & cle.

8 ¶ Utr vsufructuarī⁹ teneat ad expē
sas in re de qua habet vsufructum.
℞. Ludo. de ro. in no. q̄ sic ad expē
sas paruas & ad collectas & ad refec
tionem de collecta q̄ teneat habeo.
l. quero. ff. de vsufru. lega. l. apud in
lianū. ℣. heres. ff. de lega. i. & l. hacte
nus. ff. de vsufruc. Quod limita nisi
q̄n collecta tanta esset q̄ equaleret ꝑ
ceptioni fructuū. quia solum teneret
dns glo. est in. l. qui concubinā. ℣. q
ortos. ff. de leg. iij. quā sequit Dy.
& Bar. in. l. hoc vbis. ℣. idē testator
ff. de lega. iij. Idē dic in expēsis pro
refectione nisi esset ei legat⁹ vsufruct⁹
generaliter oīum reruz. quia sic tene
tur ad oēs expensas vel renunciare.
d. l. hactenus. & qō tbi no. de fide in
strue. c. S. ꝓpterea in gl.

9 ¶ Sed quid de vsurario. ℞. idē ibi
dem q̄ aut comūn⁹ participat i comō
do rei cuius mihi legat⁹ & vsus puta
q̄ dom⁹ & ampla. & tunc tenetur dño
tantum. Aut non participat. sed sol⁹
vsuari⁹. Et sic tenetur ad expensas.
l. si tonsus. ff. de vsu. & habi.

10 ¶ Quero quid erit quando testator
reliquit vxorem dūm & vsufructua
riam oīuz bonoꝝ suoꝝ q̄diu vixe
rit. vel vitam victualem duxerit. die
vt. S. legatum. i. ℣. rlvij. potest tñ ta
lis vxor laudare & laudemium recī
pe. nec per hoc videt conditio here
dis deterior sicut nec ecclesie si prela
tus beneficia vacantia conferat vel
electos confirmet cuz talia non pol
sit retinere ad man⁹ suas ō inst. c. fi
na. de officio archipresbyteri. c. fina
& feuda antiqua concedat. c. secundo
de feudis.

11 ¶ Sed nūquid ex vsufructu legato
gandabitur heres in legitima. ℞. q̄
non nec quo ad proprietatem nec q̄
ad vsufructū. C. de inof. testamēto. l.
quoniaz. & auc. nouissima. & l. scim⁹
℣. cū aūt. Idem dic in trebelli antea
quo ad aliqui heredē vel ad alios q̄
bus legitima debet quia detrahent
quartā suā heredes de tali vsufructu
legato. nisi fit ipse hēs. cui vsufructu⁹
est legat⁹ etiā. d. l. vroꝝ. & ff de vsuf.
l. olim. & l. si mihi. & tibi.

12 ¶ Utr ille cui est relict⁹ vsufructus
omniū bonorum teneatur soluere ea
alienū de ipsis bonis. ℞. hꝫ Host. q̄
sic. Secus si solū esset relict⁹ vsufru
ctum aliquaz rerum. ff. de vsufr. le.
l. si. Pau. de cast. consilio. cccl xxxv.
dicit q̄ ꝓprietari⁹ tenet ꝓncipaliter.
s. ad vendēdū de bonis pro solutiōe
eris alieni. & sic vsufructuarius secū
dario ꝑticipabit i solutione. & sic mi
norem vsumfructum habebit. ꝑ quo
facit. l. si. ℣. si aūt alienū. C. de bo. q̄ li
be. & est vertor optimo.

13 ¶ Quo amittitur vsufruct⁹. ℞. q̄ qt
mor modis. Primo ꝑ mortē vsufru
ctuarij de pigno. c. fi. in glo.

14 ¶ Secūdo ꝑ maximā & mediā capi
tis diminutionē nō aūt ꝓp minimā
& maximā diminutio capitis est enz
aligo simul & libertatē. & ciuitatem
amittit qđ accidit his q̄ efficiūt ser
ui pene ꝓpter delictū suū. vel qui ꝓ
pter ingratitudinez rediguntur in serui
tutem. Media cū ciuitas amittit. &
libertas retinet qđ accidit cū aqua. &
igne interdicit vel in insulā deporta
tur. Minima ē cū ciuitas & libertas
retinet. sed status mutat qđ accidit
his qui sunt iuris erāt facti sunt iur
alieni. vel cō. Inst. de capi. dimi. ℣
me due sunt mortes ciuiles. ff. pro so
cio. l. societatem. Tertia nō q̄ oīa iu
ra transeūt ad partē cui arrogat⁹ se
donat. Instit. de adopt. ℣. sed hodie
C. de sac. san. ec. auc. sed ingressi. ō te
sta. c. q̄ ingredientibus.

15 ¶ Tertio amittitur si res perierit in
qua erat vsufructus. Inst. e. ℣. finit
ff. qui. mo. vsufruc. amit. l. i. & per to
tum. & hoc si erat constitutus. d. l. i.
Quia quod nō est amittit nō potest in
glo. ibidem cum concordantijs.

16 ¶ Quid si vniuersitati sit vsufruct⁹
legat⁹. vel ciuitati. ℞. durabit ꝑ spacio
centū annoꝝ ff. co. ti. l. an vsufructū
nisi in ciuitate aratrū inducat. ita q̄
desinat esse ciuitas vl vniuersitas. ff.
qui. mo. vsufru. amit. l. fi.

17 ¶ Utr cum plures sint vsufructua
rij & vn⁹ moritur reuertat ad ꝓprietari
um. ℞. q̄ nō. sed accrescit alteri vsu
fructuario. ff. de vsufr. accre. per to
tum. & ff. qui. mo. vsufr. amit. l. ercep
ta. solum ergo redditur ad proprietari
um qñ oēs deficiunt. Inst. e. ℣. i.

18 ¶ Quid si vsufruct⁹ reliquat alteri
donec filij⁹ pupilli⁹ ad pubertatez ve
nerint & pupillus moritur ante puber
tatem. ℞. vsufruct⁹ durabit vsq̄ ad
etatem completam. Si vero sit relict⁹
sub incerto tempore. puta donec
talis furiosus resipuerit & anteqū resi
piscat moritur sic durabit toto tēpo
pore vite vsufructuarij. quia possibi
le fuit ut toto eius tempore in furia
perseueraret. Et in. l. Ambiguitatez
C. eodem.

19 ¶ Quarto amittitur vsufructus per
nō vsum non simpliciter. sed eo mo
do quo etiam dominiū rei perditur
vt per prescriptionem. vt. ℣. prescri
ptio dicit⁹ est no. in. l. pe. C. eo.

20 ¶ Sed ad quem reuertetur vsufructus quando per capitis diminutionem amittit. ℞. si est filius ad patrem si serv⁹ ad dominū si pater vel alius trāsibit ad filiū aut heredē ei⁹ nō ad proprietarium vt in l. fi. C. eodem. Intellige q̄diu vixerit ille cui vsufruct⁹ fuerat legatus. argu. l. predicte. l. ambiguitatem.

21 ¶ Item cum vsufruct⁹ vniuersaliter gregis vel armēti est legat⁹ si moriat teneat vsufructuari⁹ reficere. ℞. q̄ sic ex gratia gregū tenet substituere alia loco mortuorum capitū. Sec⁹ si tm̄ in animalibus legat vsufructus quia non tenet reficere si moriant sine sua culpa. ff. eo. l. vetus. Insti. de re diui. §. sed & si gregis. Idē dic q̄ debet in vinearum mortuarū & arborum locū alias instituere & colere. Nam quasi bonus paterfa. debet vti vt in. d. §. fz & si gregis.

22 ¶ Item vsufructus legat⁹ filio existēti in ptāte patris amittat per mortē eius. ℞. Bar. i. l. et litteris. C. de vsu. & habi. q̄ nō extinguitur. quia presumitur contemplatione patris legat⁹ sed remanebit patri. Si vero pater p̄ moriatur. sic presumitur contemplatione filii legatus & non extinguetur sed erit filij aduenticium.

23 ¶ Utrum vsufructuari⁹ possit cedere vel vendere comoditatem vsufructus. ℞. Bartol. in. l. interest. C. de vsu. & hab. quod sic. Sed nō ideo vsufructus. Similiter ille cui legata est in testamento domus ad inhabitandum poterit alteri locare & finietur solum morte ipsius cui legata est. l. Si habitatio. ff. de vsu. & habi. & instit. eo. §. finali.

Ex02 dicitur mulier posse contrahere per verba de presenti. licet nōdum consumauerit. & hoc in omnibus fauorabilibus. sz in odiosis appellatiōe vxoris venit solum illa que matrimonium consummauit. vt in. l. non sine. C. de bo. que libe. Mo. Pan. in c. iij. loco de presump. vide. §. sponsalia. §. i.

¶ Utrum vxor sit in potestate mariti. ℞. fz Bal. de psu. feu. ti. an maritus succedat vxori in bene q̄ non iure romano. nisi q̄ ad debitū carnis & operandum. vt not. glo. C. de condit. insert. l. si vxor. & nota Institu. ad tertu. §. i. in fin. C. de ser. fugitī. l. fi. & adde quod not. Institu. de pa. potestate in glo. ordinaria tex. & in. l. i. §. fi. ff. de iniur. & ibi gl. & tex. in. l. is cui⁹ ope §. fin. ff. de adul. Erit ergo sub ptāte patris. d. l. si vxorem. & l. sicut. ff. de op. liber. sed iure lombardo erit sub ptāte viri. sed apud nos vacat. Alig tamen tenent q̄ de iure canonico est sub ptāte viri. & c. mulieres de sent. excō. sed nō credo. 1

¶ Utrum vxor cedat lucro viri. ℞. Pan. in. c. litteras de rest. spo. fz q̄ sic ḡtū ad operandū. alle. l. sicut patronus ff. de op. libert. Facit. l. sed vir in princ. ff. de dona. inter virum & vxorem. & c. hec ymago. & c. mulierem. xxxij. q. v. Sed saluo meliori iudicio. dico q̄ aut operatur in bonis viri. p̄ suo vsu. vt puta in lana viri vt sibi faciat vestimentum vel in lino. vt sibi faciat lintheamina. p̄ vsu. & sic dico q̄ cedit lucro viri q̄ non minus tale vestimentū erit viri q̄m si nihil operata in eo fecisset nec precium laboris a viro in hoc casu poterit petere. Et sic loquitur. d. l. sed si viri apud quem alimēta. aut laborat in rebus viri. vt inde hēat lucrū. vel in aliis quibuscunq̄. vt puta est textrix vel filia. vel est nego 2

ciatrix. & hmōi. & sic non cedit lucro viri. sed sibi acquirit nisi in casu quando nō hz dotem sufficientem ad alendū se & cōmunes liberos eius marito. vbi maritus nō habet alia bona sufficientia. Sed si habet dotem sufficientem ad alendū se & cōmunes liberos vel saltem se. quando maritus habet alia bona sufficiētia sic credo nō teneatur cedere lucro mariti. sed potest in eius bonis vel alibi laborare vt habeat pecuniam laboris & sibi acquiret & hoc videtur sequi Bar. & sic limitare glo. in. d. l. sicut patronus in. l. gato. ff. de alimē. leg. facit. C. de do. inter virū & vxor. l. & si pecunia tua. Probat idem q̄ vxor nō tenetur laborare p̄ viro. si habet dotem sufficientem p̄ parte onerum supportāda vt hz arg. c. per vestras de donatio. inter vir. & vxo. & in. l. si cum dote. ff. sol. ma. & no. idem Pan. in. c. litteras de resti. spo. vbi determinat q̄ nec ēt causatiue potest vir eaz compellere ad laborandum subtrahendo hz alimenta. ergo sibi poterit laborare. Si vero nō portauit dotem sufficientem ad sustentāda onera matrimonij saltem p̄ parte sic credo q̄ debeat laborare p̄ ipsis oneribus supportandis & si nō vult vir potest ei denegari alimenta. & sic tene. Hec obstant iura qui videntur velle q̄ simpliciter cedat lucro viri. q̄ dicta. l. sicut q̄ dicit q̄ debet esset in officio viri hz intelligi scilicet ad debitum reddendum & gl. ibidem intelligenda est secundū q̄ dixi dum laborat in re viri p̄ vsu suo: alias non habet veritatem: nec iure p̄obatur. si alio modo intelligitur & similiter. c. hec imago. & c. mulierem in quibus dicitur q̄ est pene famula viri & q̄ est de domino viri. intellige non simpliciter sed secundū q̄d in quantum est subditus cura. & debet regi ab eo & quo ad debitum coniugale: alias non quia non transit in potestatem viri vt supra dictum est vel dic q̄ predicta debent intelligi de operibus obsequialibus in domo puta coquina vel faciendi lectum aut lopandi & hmōi de quo vide. §. Peculium. §. xxxj

¶ Utrū maritus possit verberare vxorem. ℞. fm Host. & Jo. in. c. quem admodū de iureur. q̄ sic et magna cā & leui verberatione ar. in. l. precipitis. ff. ad. l. ac gli. de hōi. ad audientiam. Sed sine cā vel grauiter verberans vir punitur ad danduz et tertiam partē donatiōis ꝓpter nuptias vt in aut. liceat matri & aui. §. si quis autem ꝓpriā & C. ō repudijs aut. sed nouo iure vide in. l. consensu. C. de repu. dicitur q̄ verbera ingenuis aliena sunt facti glo. vij. q. i. in. c. sic. 3

¶ Utrū vir possit interficere vxorem adulterantē. ℞. ler ciuiliter penam nō imponit. l. grach⁹. C. de adulte. xxxij. q. ij. iter hec si iteruenit in actu adulteru sed lex diuina hec dicit. Non occides. Et ideo non licet vide homicidium. i. §. vj. 4

¶ Utrū vxor possit agere ad restitutionem dotis viuente viro. ℞. fm Pan. in. c. er litteris de pigno. q̄ sic vir incipit male vti substantia sua & male versari. & dicit male versari q̄n erubescat a patria sua ꝓpter malefactū ꝓpriū & maxime cum perueniatur ad distractionem bonoꝝ dicto. c. per vestras. videt tex. in. l. vbi. C. de iure do. etiā q̄ possit petere donationez ꝓpter nuptias licet aliq̄ quo ad donationem predictam contrarium teneant. Item potest petere vbi matrimonium venit 5

separandā quo ad thorū. vt in.c. de dote post diuor. resti.

6 ¶ Utrum vxor habens virum prodigum licite possit abscondere aliqua bona eo inuito vide furtū. xxxv.

7 ¶ De dote vide. §. dos de donatio. inter virū ⁊ vxo. §. donatio. De debito vide debitū. re uxo vide. §. votus si. §. viij. De parafrenalib⁹ vxoris habes. §. parafrenalia.

8 ¶ Utrū possit re reb⁹ viri prouidere filijs ꝑmi matrimonij. R. q⁹ non nisi ꝑm q⁹ pōt elemosinas facere vt §. elemosina. §. viij.

9 ¶ Utrū vxor teneat sequi virū suū. R. ꝑm q⁹ colligo ex no. in. c. si ꝯ necessitate. xxxij q. ij. q⁹ aut trāsferat domicilū ⁊ sic teneat eum sequi. Et hoc verū nisi pactū fuisset vt non transferret qz sic non teneretur nisi post pactum aliqua necessitas aduenerit que impediret maritū ibi manere. puta infirmitas vel capitalis inimicitia. qz sic teneat sequi nō obstante pacto arg⁹ vnaquecq⁹. xxij. q. ij. Si vo non transfert domicilū sic non tenetur eū sequi ꝑm Hosti. Similiter non tenet eū sequi si est vagabūdus scōm glo. in. d. c. vnaquecq⁹. nisi sciens eum vagabundū contraxit cū eo. qnta sic tenetur. Hoc totum limito verū quando ex causa honesta vel transfert domicilū vel est vagabundus. Secus si ex causa inhonesta vel si vellet cam trahere ad peccatū vel imminueret iuri periculū vite. qz sic non teneretur cum sequi vt sentit glo. in dicto. c. si quis. facit. l. q⁹ nisi. ff. de oper. liber. Ubi patet qō libertus nō tenet sequi dominū vagabundū ad ꝓstandum et operas vide in. c. de illis de sponsa.

Pocrisis vide. §. simulatio.

Poteca vide pignus.

Ronia vide in littera. h.

Strio vide in littera h.

Elus ppie est tristitia de bono alterius non ex eo quod ille habet. sed ex eo qō sibi deest dicit philosophus. ij. ethicorum. ⁊ si est zelus circa bona honesta ē laudabilis scōm illud prime corin. xiij. emulamini carismate meliora. Si vero est de temporalib⁹ sic pōt esse cuz peccato gē auaricia. Si autez sicut dolet de bono alterius qz eū excedit in talib⁹ bonis sic est inuidia. Accipitur etiam aliquando zelus ꝓ feruore seu cōmotione diuine caritatis. vt in Psal. Zelus domus tue comedit me. ⁊c. Et iste zelus postremo dictus fuit qui me ad prefatam angelicam summam cōponendam coegit ad laudem domini nostri Jesu christi cui est honor ⁊ gloria in secula seculorū. Amen. Laus deo.

Registrum

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z ⁊ ꝯ ꝓ A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T. Omnes sunt ternerni ꝑter S ⁊ T ⁊ tabula q sunt quaterni

Ad lectorem

Hūano ꝑgelicas qcūq⁹ audiſ loqlas
Hoc cupis ꝑsens plege lector op⁹.
Hic sacros cāones. hic tcitulia iura
Hic sctē inuenies religionis opa.
Mariam stoz qō virdabat aūlibroz
Sarcia. id ꝑgelicadat tibi sū. breuj

Angel⁹ē auctor. sacri rec⁹ ordis igēs
Seraphici. ⁊tante religiōis honos
Hz plūbo uencta fornax georgi⁹ vbe
Curault. ꝑm⁹ cui daf artis honos.
Hintique clare reduct⁹ orgie Mār⁹
Pro q̄ tota viget nobilitas dom⁹
Auctorē atq⁹ op⁹ ipressuz felicia dōa
Clauassina tua terra beata viro.
Hec carleta min⁹ gēs felix vñ creat⁹
Angel⁹ angelicis oign⁹ adeē chorus

¶ Explicit ſūma angelica de casib⁹ pscie per fratrē Angelū de clauasio cōpillata. maxima cum diligentia reuisa. ⁊ fideli studio emēdata sicut ipsum opus per se satis attestabitur. Uenetijs ipressa per Beorgium de Artuabenis mantuanū. Anno dñi Mcccccxij. die. xxiij. mēsis Maij.

1504

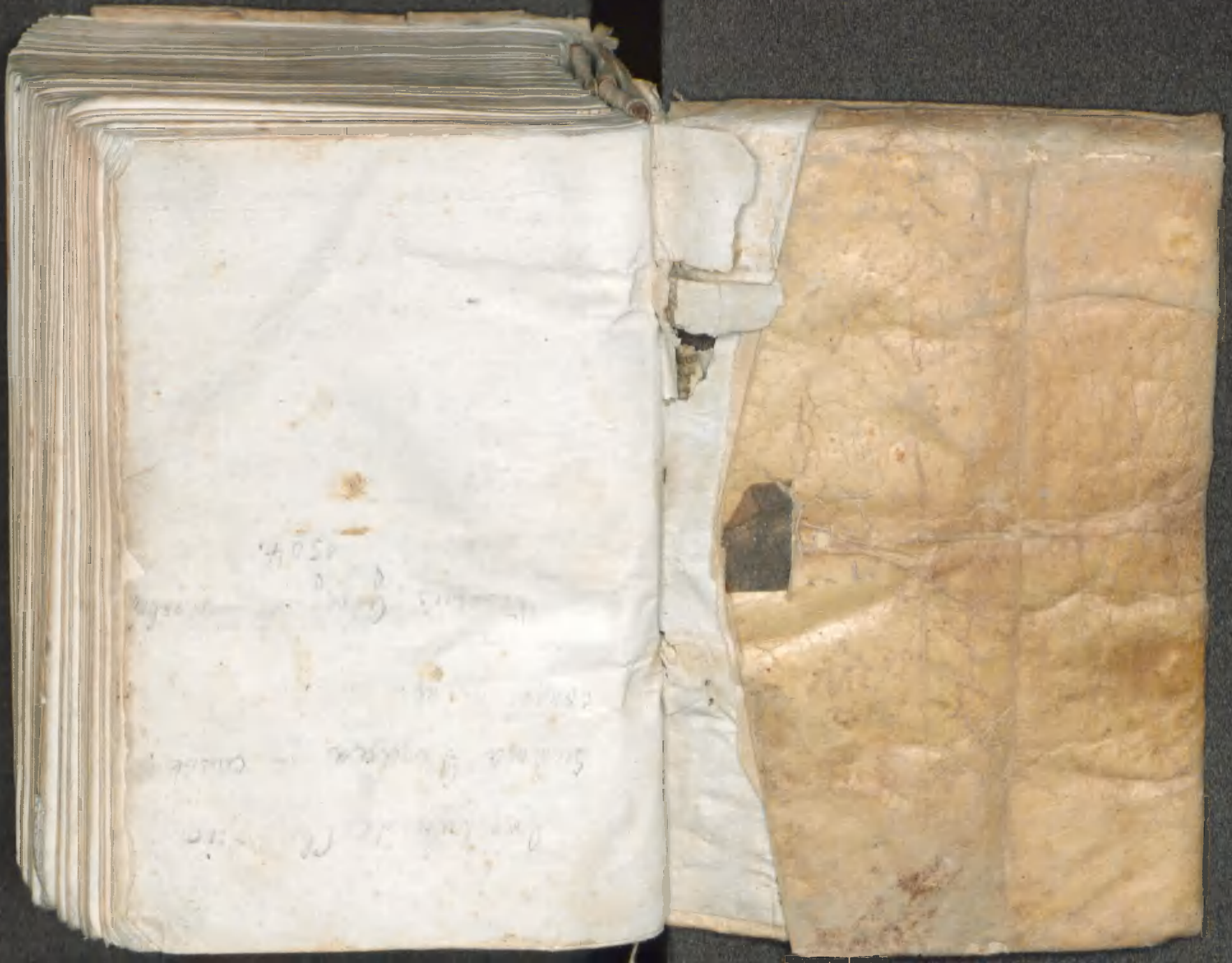

III
1947:211